
x-rite
colorchecker CLASSIC
mm

3222. V. & c.

II. 3



Tabula

In nomie ieſu christi gl̃ioſeq̃ v̄ginis almiflue matris ei⁹. Incipit tabula ꝫ ordinē alphabeti edita. oiumq̃ in hoc ārto ricardi ſuper ſñias traduntur pcedēs per diſtic tiões articlos ⁊ qões. Nota tamē q̄ qñcūq̃ ī tota iſta p̄noiata tabula dicit. vtr̄. dēotat eſſe qō p̄incip alis: quotienſcūq̃ vero dicitur. An. tunc nō eſt qō p̄incipalis ſꝫ denotat ī qōe p̄ncipal i vel corpore qōnis cōtineri. hac. n. dia cognita facillime oia que reperire volueriſ adiuenieſ. Incipit. A.

Abbas

An abbates poſſint ercōicare ſubditos ſuos ptāt ordinaria. di. 18. ar. 4. q. prima.
Utrum abbati ercōicato teneant monaci obedire d. 18. ar. ri. queſtione tertia.
An abbas ercōicatus poſſit aliquē de monacis p̄ſtituere vicariū ſuū di. xviij. ar. xj. q. 3.
An ſine abbatis licentia poſſit monacus trāſferre ſe ad religionē arctiorem di. xxxviij. ar. viij. q. i.

Abbatiſſe

An abbatiſſe hēant claues eccleſie di. xix. ar. i. q. i.
An abbatiſſe poſſint moniales ſuas bñdicere. ibidē
An abbatiſſe poſſint euangeliū legere. ibidē.
An poſſint publice p̄dicare ibidem.
An poſſint ercōicare vl̄ ab ercōicatōe obſoluere. ibidē
An poſſint clericos ſue iuriſdictioni ſubditos ſuſpendere ab officio ⁊ bñficio. ibidem.

Abſolutio

An abſoluēdi ptās directe reſpiciat corp⁹ xp̄i miſticū di. xiij. ar. ij. q. ij.
An abſolui poſſit ſupior ab inferiori in foro pnie di. xviij. ar. v. q. j.
Utrū abſoluēs aliquē de facto de illis pccis a qbus nō pōt eū abſoluere de iure peccet mortaliter di. xviij. ar. ij. q. v.
Utrū abſoluēs ab ercōicatiōe nō inſcriptis penaz ſuſpenſionis icurrat. di. xviij. ar. viij. q. iij.
An ſi abſoluat nō inſcriptis teneat abſolutio. ibidē
Quot ⁊ qui ſūt caſus illi qui excipiūtur ab illa regla q̄ ille q̄ iniecit manus violētas in clericū ſeu religioſuz nō pōt abſolui niſi p papā vel per illū cui cōmiſerit di. xviij. ar. viij. q. j.
An abſoluto ab ercōicatiōe erñti ī periculo mortis ab eo q alias ip̄m abſoluere nō potuiſſet. debeāt cimiteriū ⁊ alia ſuffragia eccl̄ie denegari. ibidem.
An de abſolutiōis neccitate ſit iuramētū di. xviij. ar. x. q. ij.
Utrū abſolutus ab officiali ep̄i ercōicati ſit vere abſolutuſ di. xviij. ar. x. q. iiij.
An q̄ abſoluēdi ptās ab ercōicatiōe concedit alicui a dño papa. eo ip̄o intelligat cōcedere ptātez diſpēſandi ī irregularitate occaſione illius ercōicatiōis contracta di. xviij. ar. xiij. q. v.
An abſolutio q̄ fit in foro pnie. ſit dignior illa que eſt per cōceſſionē indulgentie di. xx. ar. v. q. ij.
An abſoluēdi ptās fuit. a rp̄o data añ ſui reſurrectionem di. xxij. ar. ij. q. v

Abſtinentia

Utrū abſtinentia ſit virtus di. xv. ar. iii. q. i.

Accidens.

Utrū accñtia fieri ſine ſbo ſit poſſibile di. xij. ar. i. q. i.
An accidētia ſint hītudines ſbe di. xij. ar. i. q. i.
An de accñtis rōe ſit aptū natū eē in aliquo. ibidem
An accñtibus ſit ſba rō exiſtendi. ibidem
An de accñtis diffinitione ſit ſubā. ibidē
An ſine accñte poſſit ōs facere totā ſbaz mūdi. ibidē
Utr̄m accñs in ſacro ſit ſine ſbo di. xij. ar. i. q. ii.
An accñtibus in ſacro altaris deſ vtus ſubſtantie ad per ſe exiſtēdū di. xij. ar. i. q. ij.
An accidentia in ſacro altaris immutent ſenſū natura liter di. xij. ar. iij. q. j.
An accidens quod eſt in ſubō mediante alio accidēte p̄us ordine nature ipſomet illud cui ſubñ di. xiiij ar. v. q. j.
An per accidentia tñ ſit plūtas ſm numeruz di. xlix. ar. iiij. q. v.

Accuſatio

An accuſatiōez debeat p̄cedere monitio ſecreta di. xviiij. ar. iij. q. ij.
An accuſator ⁊ iudex poſſit eſſe idē di. xviij. ar. iij. q. iij. Idē hētur ⁊ ar. iiij. q. ij.
Utrum accuſatus poſſit repellere accuſatorez ī aliq⁹ caſu di. xix. ar. iiij. q. ij.
An accuſatus poſſit recuſare eū qui accuſat de crie abſens per lras di. xix. ar. iiij. q. j.
An ſi nō vult inſcribere ibidem
An ad accuſandū debeat admitti ſm iura hereticus ⁊ paganuſ apoſtata. ibidem
An alias criminoſus. ibidem
An conſpirator. ibidē
An inceſtuoſus. ibidez
An ille qui eſt male opinionis. ibidez
An litigoſus ⁊ calumpniator. ibidē
An infamiſ. ibidem
An excomunicatus. ibidem
An inimicus. ibidem
An mulier. ibidem
An impubeſ. ibidem
An pauper. ibidez
An ſortilegus ⁊ diuinator. ibidem
An accuſatorē qui nō pōt fieri ſacerdos poſſit repellere ſacerdos. ibidem
An accuſatorē laycū poſſit repellere clericus. ibidem
An accuſatus poſſit recuſare accuſantem. ibidem
An accuſare poſſit ſeruus. ibidem.
An q accuſāt nō bono zelo ſint audiēdi. ibidem.
An accuſat⁹ poſſit recuſare cohītātē ſimiciſ ſuiſ. ibidē.
An illū q iuranit non accuſare ipſum. ibidem.
An illū q tulit teſtioniū p̄ ip̄m in eadē cā. ibidem
An ad accuſandum crimen hereſis. ⁊ ſimonie. ⁊ leſe maieſtatis admittantur criminoſi. ⁊ ifames. ⁊ inimici. ibidem.
An accuſatō noceat accuſato ſi nichil p̄ eū pbat. ibidē
Utrum accuſat⁹ poſſit in aliquo caſu recuſare iudicē diſtinctione. xix. ar. 4. q. 2.
Accuſatus in qbus caſib⁹ pōt recuſare iudicē. di. xix. articulo quarto. q. ii.
An accuſatus q recuſat iudicē ex iuſta cā vel iniuſto modo ſit puniendus. ibidem
Utrum accuſatus in aliquo caſu poſſit excipere cōtra teſtes di. xix. ar. iiij. q. iij.
An accuſatus poſſit excipe p̄ illos qui ſunt furioſi vel mente capti. di. xix. ar. iiij. q. iij.
An contra minores. xiiij. annis. ibidem
An p̄ victos de crimine. ibidē
An contra ifames ibidē
An p̄ illum qui confitet ſe ſociū eiuſdez crīs. ibidem
An cathecuminū contra hereticū. ibidem.
An contra inimicum. ibidem
An contra domeſticos ⁊ familiares accuſatoriſ. ibidē
An p̄ pductos ō domo actoris vl̄ accuſatoris. ibidē.
An p̄ nimia pauperte laborantes. ibidem
An contra mulierem. ibidem.
An clerici contra viles perſonas. ibidem.
An ad accuſandū admittat aliqs qui nō admitteret

K K LYCEAL BIBLIOTHEK ZU LAIBACH

V16

ad testimonium. ibidem
An accusare possint patres ⁊ matres q̄ mr̄imoniuz non sit cōtractum. di. xli. ar. ii. q. iiii.

Actus

An omnis actus meritorius sit alicuius virtutis di. xiiii. ar. vi. q. i.
An actus virtutis sit satisfatorius. di. xv. ar. v. q. i.
An actus sit in genere moris ex sui compatione ad rōnez ⁊ voluntatez. di. xvi. ar. ii. q. ii.
An idem actus penitendi in numero p̄mo in formis postea possit formari. di. xvii. ar. i. q. ii.
An idez actus penitendi p̄us ordine nature gratificetur ḡ subiñ. di. xvii. ar. i. q. iiii.
An actus sit nobilior ḡ habitus. di. xlix. ar. i. q. iiii.

Actio

An actio possit esse inter duo equalia in virtute di. xlviii. ar. ii. q. iiii.
An ad actionem supernaturalē possit sil' cōcurrere v̄tus nālis cū supernāli. di. xlix. ar. iii. q. ii.

Aer

An i aere redeat eadē ūbra in nūero. di. xxii. ar. i. q. i.

Agens

An agens aliquod naturale respondeat cuilibet inclinationi naturali. ō. xliii. ar. iiij. q. iii.
An oē agens sit nobilius patiēte. di. xliiii. ar. ii. q. ix.
An agens ⁊ patiens simul ⁊ semel possit esse idez respectu eiusdez ⁊ ēm idem di. xlix. ar. iii. q. iiii.

Adoptio

Utrum adoptio alicuius sit extranee persone in filiū vel nepotem vel deinceps lima assūptio. di. xlii. ar. ii. q. i.
An adoptare possit quilibet. di. xlii. ar. ii. q. i.
Adoptio ⁊ arrogatio quo differunt. ibidem.

Aduētus xp̄i

An aduentus xp̄i conuenienter dicatur plenitudo tp̄oris. di. i. ar. iiii. q. i.

Aduocatus

An aduocatus possit vēdere patrociniū. di. xxv. ar. iii. q. ij.

Adulter

An adultus homo possit esse in hac vita de lege cōi sine aliq̄ motu sine quocūq̄ pcō. ō. xxi. ar. iii. q. i.
Utr̄ adulter qui machinatus est in mortez adultere possit eam ducere in vxorem. di. xxxv. ar. iii. q. iii.
Utr̄ adulter dāz fidē adultere de ẓhendo cū ipa viuente marito possit eaz post mortem mariti ducer̄ in vxorez. ibidem. q. iiii.
Si adulteri promissio firmata fuerit iuramento sine fidei datione quid dō est. ibidē.
Si p̄missio ipius fuerit simpliciter fcā qd ē dō. ibiō

Adulterium

Utrum propter adulterium vxoris liceat viro dimittere ipsam. di. xxxv. ar. i. q. i.
Quot ⁊ q̄ sunt casus in q̄bus propter adulterium licez viro dimittere vxorem. di. xxxv. ar. i. q. i.
Utrum propter adulterium teneatur vir dimittere vxorem suam. di. xxxv. ar. i. q. ii.
An ante iudicium ecclesie possit eam dimittere quātum ad thorum. di. xxxv. ar. i. q. iii.
An teneat debitū reddere si cōpellat p̄ eccl̄iaz. ibidē
An propter adulteriū liceat viro dimittere vxorem ḡtuz ad cohabitationem ⁊ thoz simul sine iudicio ecclesie si inter eos non erat mr̄imoniuz contractū in facie ecclesie nec etiā coraz testibus sed tm̄ illis cōingibus h̄ scientibus. ibidem
An side adulterio accuset vir vxorez coram iudice agēdo ad sepatōez tm̄ debeat p̄ceder̄ pscriptō. ibiō
Utrū ḡtū ad sepationē pp adulteriū sint equalis cōditionis vir ⁊ vxor. di. xxxv. ar. i. q. iiii.
An de adulterio accuset liberius vir vxorē ḡ ecōuerso. di. xxxv. ar. i. q. iiii.
An adulterium sit grauius peccatum omnibus pēsatis in muliere ḡ in viro. ibidem
Utrum aduiteriū sit grauius peccatū ḡ cognoscere monialē benedictam. di. xxxv. ar. i. q. v.
Utrum adulterans de licentia viri nō tū ab eo coacta possit ab eo quantum ad thorum ⁊ cohabitationem dimitti. di. xxxv. ar. ii. q. i.
Utrum vir vxorem suam quaz nondum cognouit tradens adulterandam cōsanguineo proprio in vitam possit postea contra voluntatem illius religionem intrare. ibidem. q. ii.
Utrum possit ab ea debitū petere. ibidem. q. iii.
Utrum vxor post ḡ tradita fuit adulteranda consanguineo mariti possit a viro debitū peter̄. ibiō. q. iiii.
Utruz adulteriū sit concubit⁹ soluti cū cōiugata nondum a marito cognita. ibidez. q. v.
Utrum propter adulteriū liceat viro occidere vxorem. di. xxxvii. ar. ii. q. i.
An adulterium sit grauius peccatū ḡ stupr̄ū. di. xli. in expositione lr̄e.

Affinitas

Utruz affinitas cōtrahatur per ḡ cūq̄ carnalem copulam. di. xli. ar. i. q. i.
An affinitas contrahatur per pollutionem factā nō in vase nāli ad illū vsuz ordinato. di. xli. ar. i. q. i.
Utrū affinitas cōtrahatur p matrimoniū non consummatum. di. xli. ar. i. q. ii.
An affinitas cōtrahaī per fractionem claustroz sine semis effusione. di. xli. ar. i. q. i.
Utr̄ affinitas ꝓtrahaī p sponsalia. di. xli. ar. i. q. iii.
Utr̄ affinitas causetur ex affinitate. ibidez. q. iiii.
Utr̄ affinitas impediat mr̄imoniū. di. xli. ar. ii. q. i.

Afflictio

An affligi possit aliqs iuste sine culpa. di. xxv. ar. v. q. ii.
An afflictio sit res positiua. di. l. ar. v. q. iij.

Agn⁹. paschalis

An agnus paschalis fuerit sacramētū. di. i. ar. i. q. iij.
An p̄ceptum de comedēdo agnū paschalē festināt fuerit rōnabile. di. i. ar. iii. q. ii.
An agnum paschalem comederit xp̄us. xiᵃ. luna in vespere. di. xi. ar. ii. q. iii.

Angeli

An āgelorū delectatio minuatur per ministeriuz q̄ nobis exhibent. di. xlv. ar. i. q. iiii.
An angeli offerant oz̄ones nr̄as ⁊ quo modo di. xlv. in expositione lr̄e.

Animal

An aial sit genus in ḡtū aial. di. xliij. ar. ij. q. i.
An ō homo est aial in ḡtū aial sit falsa. ibidem
An aialis diffinitio in ḡtuz animal predicetur de diffinitionibus specierum. ibidem.
An animalia imperfecta careant potentia mouendi se secundum locum. di. l. ar. ii. q. ii.

Anima

An anima rōnalis sit icorruptibil'. di. xliij. ar. i. q. i.
Anima ad qd data est corpori. ibidem
An anima que est huius corporis forma potuisset a principio creationis fuisse conueniens forma alteri⁹ corpis similis illi quo ad omnia excepta sola dīa numerali di. xliij. ar. i. q. ij.
An ex anime vnione ad ipsuz corp⁹. resultet quedā forma totius que est hūanitas. di. xliij. ar. i. q. iij.
An anima in corpore corruptibili habeat iperfectiorem suaz nālem operationem cꝫ separata. di. xlix. ar. ij. q. vij.
An anime rōnalis essentia addat vltra eius essentiā aliquam relationem ad cōpositum constitutuz vl' constituibile ex anima ⁊ corpore. ibidem.
An sit idem modus exīdi naturaliter quo anima exist in corpore ⁊ quo existit separata. ō. l. ar. i. q. ij.
An anima possit recipere perfectiorē exīdi moduz absqz hoc q recipiat perfecti⁹ esse. di. xlix. ar. ij. q. vij
An anime coniuncte corpori sit naturalis modus intelligendi in fantasmate. ō. l. ar. i. q. ij.
An anima dum est corpori coniuncta indigeat organo ad exercendum actum quem exercere non pōt separata. di. l. ar. ij. q. ij.
Anima quare dicitur proprius motor alicuius corporis. di. l. ar. ij. q. iij.

Anima sepata

parate a corporibus debeant vniri
bus. di. xliij. ar. i. q. i.
rate non essent corporibus iterum
esset naturalis inclinatio aie ad p-
s. di. xliij. ar. i. q. i.
rate vniantur iterum corporibus
ctio vniuersi. ibidem.
parate vnientur eiusd ez corporib⁹
⁹ separate fuerūt. ō. xliij. ar. i. q. ij.
rate vniantur iterum eisdem cor-
at ō rectitudo diuine iustitie. dist.

sepate cruciētur. di. xliiij. ar. ij. q. i.
cruciabunt eternaliter. ibidem.
crucient in loco determinato. ibiō
Utrum anime separate cruciātur igne corporeo. di. xliij. ar. ij. q. ix.
Anime seperate quo modo cruciabūtur ab igne corporeo. di. xliij. ar. ij. q. ix.
An aie sepate patiētur in purgatorio ab alio eleīto cꝫ ab igne. di. xliij. ar. ij. q. x.
Utrum aiaꝫ separataꝫ sunt aliqua corporalia receptacula. di. xlv. ar. i. q. i.
An aie separate magis conueniant cū vno loco corporali cꝫ cum alio. di. xlv. ar. i. q. i.
Animarū separataruz que ⁊ quot sunt receptacula. di. xlv. ar. i. q. ij.
Utrū aie sepatē aliqñ exeāt de receptaculis suis que hñt post corporis mortem. ibidem. q. iij.
Utrū aiaꝫ separatarum receptacula augeant earum delectationem vel afflictionem. ibidem. q. iiij.
Utrū aie oēs separate decedentium in charitate cognoscant oīones nostras. di. xlv. ar. vij. q. i.
An aie sepate que sunt i purgatorio cognoscant supplicationes quas eis porrigun⁹. di. xlv. ar. vij. q. i.
Utrum anime omnes separate decedentium in charitate orent pro nobis. di. xlv. ar. vij. q. ij.
An aie separate existentes in purgatorio orēt pro se ipsis. di. xlv. ar. vij. q. ij.
Utrū aiaꝫ separatarū decedētiū i charitate oīones quas faciūt pro nobis exaudiantur. di. xlv. ar. vij. q. iij.
An animarū separataꝫ in purgatorio existentiū oīones prosint viuis. di. xlv. ar. vij. q. iij.
An aie separate a corporibus in charitate possint nobis aliquid mereri. ibidem.
An animarū separatarū in purgatorio existentiū oīones prosint sibi ipsis. ibidem.
Utrum anima reparata cognoscat aliquid sensibiliē di. l. ar. i. q. i.
Utrum anima separata cognoscat aliquid itellectualiter per spēs in corpore acceptas. ibidem. q. ij.
An anima separata intelligat melius cꝫ coniuncta corpori corruptibili. di. l. ar. i. q. ij.
An aia separata intelligat per spēs concreatas. ibidē
An per species quas a deo recepit inseparatione a corpore. ibidem.
An in anima separata sint species per quas intelligebat cum corpore. ibidem.
An anima separata possit de nouo acquirere aliquā speciem intelligibilem. ibidem
An anime separate paruulorum intelligant per species adeo infusas. ibidem.
Anima separata quare primo intelligat per vnā speciem determinataz cꝫ per aliam. ibidem
Utrū aia sepata cognoscat singularia. di. l. ar. i. q. iij.
An aia separata per eandem speciem intelligat vle ⁊ singulare. di. l. ar. i. q. iij
Utrū aia sepata possit se mouere de loco ad locum p suam naturam. di. l. ar. ij. q. i.
An aliquando se moueat de loco ad locum. ibidem.
Utrū aia sepata possit mouere aliquod corpus de loco ad locū. per suaz naturalez virtutē. ibidē. q. ij.
Utrū aia separata possit per suam naturalez vtutem vniri alicui corpori vt ꝑpus motor ei⁹. ibidē. q. iij

Anima beata

An anima quelibet beata fuerit pñs in obitu beate vginis. di. xlv. ar. i. q. iij.
An aie beate cognoscant supplicatiōes quas eis porrigimus. di. xlv. ar. vij. q. i.
Utrū aie beate orent pro illis qui sunt in purgatorio di. xlv. ar. vij. q. iiij.
An aie beate iō non proficiunt in perfectione qz sunt extra statum merendi. di. xlix. ar. ij. q. vij.
An in aia qualibz btā sit in suo summo tota perfectio actus educibilis de potentia aie qñ est sine corpore suo. ibidem
An in anima qualiber beata sit naturalis appetitus ad complementū totius perfectionis cuius capax est absolute di. xlix. ar. ij. q. viij.
An aie beate portentur ab angelis. An moueant se ipsas. di. l. ar. ij. q. i.

Aia corpi incorruptibli coniun.

An aie corpori incorruptibili cōiuncte vtus erit perfectior cꝫ ante. di. xlix. ar. ij. q. vij.
An aia quelibet corpori incorruptibili coniuncta sit habitura perfectiorē modū essendi cꝫ modo. ibidē
An aia corpori incorruptibili cōiuncta sit bitura aliū modū existendi cꝫ habeat dum est corpori corruptibili coniuncta. di. l. ar. i. q. ij.
An aia quelibet corpori incorruptibili coniuncta habebit perfectiorem relōm ad datorez essendi cꝫ modo di. xlix. ar. ii. q. vij.
An aie beate corpori incorruptibili coniuncte intelligent aliquid in fantasmate di. xlix. ar. iiij. q. i.

Richardus de media vil. Super IIus sententiarum. 1489.

ad testimonium. ibidem
An accusare possint patres ⁊ matres q̄ mr̄imoniuz non sit cōtractum. di. xli. ar. ii. q. iiii.

Actus

An omnis actus meritorius sit alicuius virtutis di. xliii. ar. vi. q. i.
An actus virtutis sit satisfatori⁹. di. xv. ar. v. q. i.
An actus sit in genere moris ex sui compatione ad rōnez ⁊ voluntatez. di. xvi. ar. ii. o. ii.
An idem actus penitendi in numero p̄mo in formis postea possit formari. di. xvii. ar. i. q. ii.
An idez actus penitendi p̄us ordine nature gratificetur ḡ subñ. di. xvii. ar. i. q. iiii.
An actus sit nobilior ḡ habitus. di. xlix. ar. i. q. iiii.

Actio

An actio possit esse inter duo equalia in virtute di. xl viii. ar. ii. q. iiii.
An ad actionem supernaturalē possit sil'cōcurrere v̄tus nālis cū supernāli. di. xlix. ar. iii. q. ii.

Aer

An i'aere redeat eadē ūbra in nūero. di. xxii. ar. i. q. i.

Agens

An agens aliquod naturale respondeat cuilibet ⁊clinationi naturali. ō. xliii. ar. iiij. q. iii.
An oē agens sit nobilius patiēte. di. xliiii. ar. ii. q. ix.
An agens ⁊ patiens simul ⁊ semel possit esse idez respectu eiusdez ⁊ ēm idem di. xlix. ar. iii. q. iiii.

Adoptio

Utrum adoptio alicuius sit extranee persone in filiū vel nepotem vel deinceps lima assūptio. di. xlii. ar. ii. q. i.
An adoptare possit quilibet. di. xlii. ar. ii. q. i.
Adoptio ⁊ arrogatio quo differunt. ibidem.

Aduētus xp̄i

An aduentus xp̄i conuenienter dicatur plenitudo tp̄oris. di. i. ar. iiii. q. i.

Aduocatus

An aduocatus possit vēdere patrociniū. di. xxv. ar. iii. q. ij.

Adulter

An adultus homo possit esse in hac vita de lege cōi ⁊ aliq̄ mortū sine quocūq̄ pcō. ō. xxi. ar. iii. q. i.
Utr̄ adulter qui machinatus est in mortez adultere possit eam ducere in vxorem. di. xxv. ar. iii. q. iii.
Utr̄ adulter dās fidē adultere de ꝛbendo cū ipa viente marito possit eaz post mortem mariti ducer in vxorez. ibidem. q. iiii.
Si adulteri promissio firmata fuerit iuramento sine fidei datione quid dō est. ibidē.
Si p̄missio ipīus fuerit simpliciter fcā qd ē dō. ibiō

Adulterium

Utrum p̄opter adulterium vxoris liceat viro dimittere ipsam. di. xxv. ar. i. q. i.
Quot ⁊ q̄ sunt casus in q̄bus p̄opter adulterium licz viro dimittere vxorem. di. xxv. ar. i. q. i.
Utrum p̄opter adulterium teneatur vir dimittere vxorem suam. di. xxv. ar. i. q. ii.
An ante iudicium ecclesie possit eam dimittere quātum ad thorum. di. xxv. ar. i. q. iii.
An teneat debitū reddere si cōpellat p ecclīaz. ibidē
An p̄opter adulteriū liceat viro dimittere vxorem ḡtuz ad cohabitationem ⁊ thoz simul sine iudicio ecclesie si inter eos non erat mr̄imoniuz contractū in facie ecclesie nec etiā coraz testibus sed tm̄ illis cōiugibus h̄ scientibus. ibidem
An side adulterio accuset vir vxorez coram iudice agēdo ad sepatōez tm̄ debeat p̄ceder p̄scriptō. ibiō
Utrū ḡtū ad sepationē pp adulteriū sint equalis cōditionis vir ⁊ vxor. di. xxv. ar. i. o. iiii.
An de adulterio accuset liberius vir vxorē ḡ ecōuerso. di. xxv. ar. i. q. iiii.
An adulterium sit grauius peccatum omnibus pēsatis in muliere ḡ in viro. ibidem
Utrum adulteriū sit grauius peccatū ḡ cognoscere monialē benedictam. di. xxv. ar. i. q. v.
Utrum adulterans de licentia viri nō tñ ab eo coacta possit ab eo quantum ad thorum ⁊ cohabitationem dimitti. di. xxv. ar. ii. q. i.
Utrum vir vxorem suam quaz nondum cognouit tradens adulterandam cōsanguineo p̄opio in vitam possit postea contra voluntatem illius religionem intrare. ibidem. q. ii.
Utrum possit ab ea debitū petere. ibidem. q. iii.
Utrum vxor post ḡ tradita fuit adulteranda consanguineo mariti possit a viro debitū peter. ibiō. q. iiii.
Utruz adulter iū sit concubit⁹ solūti cū cōiugata nondum a marito cognita. ibidez. q. v.
Utrum p̄opter adulteriū liceat viro occidere vxorem. di. xxxvii. ar. ii. q. i.
An adulterium sit grauius peccatū ḡ stu in expositione lr̄e.

Affinitas

Utruz affinitas cōtrahatur per ḡ cūq̄ c pulam. di. xli. ar. i. q. i.
An affinitas contrahatur per pollution in vase nāli ad illū vsuz ordinato. di. x
Utrū affinitas cōtrahatur p matrimon matum. di. xli. ar. i. q. ii.
An affinitas cōtrahaf per fractionem c semis effusione. di. xli. ar. i. q. i.
Utr̄ affinitas ꝓtrahaf p sponsalia. di. xl
Utr̄ affinitas causetur ex affinitate. ib
Utr̄ affinitas impediat mr̄imoniū. di. xl

Afflictio

An afligi possit aliqs iuste sine culpa. di. xxv. ar. v. q. ii.
An afflictio sit res positiua. di. l. ar. v. q. iij.

Agn⁹. paschalis

An agnus paschalis fuerit sacramētū. di. i. ar. i. q. iij.
An p̄ceptum de comedēdo agnū paschalē festinā fuerit rōnabile. di. i. ar. iii. q. ii.
An agnum paschalem comederit xp̄us. iz⁹. luna in vespere. di. xi. ar. ii. q. iii.

Angeli

An āgelorū delectatio minuatur per ministeriuz qō nobis exhibent. di. xlv. ar. i. q. iiii.
An angeli offerant oīones nr̄as ⁊ quo modo di. xlv. in expositione lr̄e.

Animal

An aial sit genus in ḡtū aial. di. xiiij. ar. ij. q. i.
An ꝟ homo est aial in ḡtū aial sit falsa. ibidem
An aialis diffinitio in ḡtuz animal predicetur de diffinitionibus specierum. ibidem.
An animalia imperfecta careant potentia mouendi se secundum locum. di. l. ar. ii. q. ii.

Tabula

Anima

An anima rōnalis sit īcorruptibil'. di.xliij. ar.i.q.i.
Anima ad qd data est corpori.ibidem
An anima que est huius corporis forma potuisset a principio creationis fuisse conueniens forma alteri⁹ corpis similis illi quo ad omnia excepta sola dīa numerali di.xliij.ar.i.q.ij.
An ex anime vnione ad ipsuz corp⁹. resultet quedā forma totius que est hūanitas. di.xliij.ar.i.q.iij.
An anima in corpore corruptibili habeat iperfectiorem suaz nālem operationem ꝫ separata. di. xlix. ar.ij.q.vij.
An anime rōnalis essentia addat vltra eius essentiā aliquam relationem ad cōpositum constitutuz vl' constituibile ex anima ⁊ corpore.ibidem'.
An sit idem modus exīdi naturaliter quo anima existit in corpore ⁊ quo existit separata. ō. l.ar.i.q.ij.
An anima possit recipere perfectiorē exīdi moduz absqz ꝺ q recipiat perfecti⁹ esse. di.xlix.ar.ij.q.vij
An anime coniuncte corpori sit naturalis modus intelligendi in fantasmate. ō.l.ar.i.q.ij.
An anima dum est corpori coniuncta indigeat orgno ad exercendum actum quem exercere non pōt separata. di.l.ar.ij.q.ij.
Anima quare dicitur proprius motor alicuius corporis. di.l.ar.ij.q.iij.

Anima sepata

Utrum anime separate a corporibus debeant vniri iterum corporibus. di.xliij . ar.i.q.i.
An si anime separate non essent corporibus iterum vniende frustra esset naturalis inclinatio aie ad pficiendum corpus. di.xliij.ar.i.q. i.
An q anime separate vniantur iterum corporibus requiratꝺ perfectio vniuersi. ibidem.
Utrum anime separate vnientur eiusd ez corporib⁹ i numero a quib⁹ separate fuerūt. ō.xliij.ar .i.q.ij.
An q anime separate vniantur iterum eisdem corporibus requiratꝺ rectitudo diuine iustitie . dist. xliij.ar.i.q.ij.
An alique anime' sepate cruciēt̄r. di.xliiij.ar.ij.q.i.
An anime alique cruciabunt̄ eternaliter. ibidem.
An anime sepate crucient̄ in loco determinato. ibiꝺ
Utrum anime separate cruciātur igne corporeo. di. xliiij.ar.ij.q.ix.
Anime seperate quo modo cruciabūtur ab igne corporeo. di.xliiij.ar.ij.q.ix.
An aie sepate patiēt̄ur in purgatorio ab alio elemto ꝫ ab igne. di.xliij.ar.ij.q.x.
Utrum aiaz separataz sunt aliqua corporalia receptacula. di.xlv.ar.i.q.i.
An aie separate magis conueniant cū vno loco corporali ꝫ cum alio. di.xlv.ar.i.q.i.
Animarū separataruz que ⁊ quot sunt receptacula . di.xlv.ar.i.q.ij.
Utrū aie sepate aliqñ exeāt de receptaculis suis que hūt post corporis mortem. ibidem.q .iij.
Utrū aiaz separatarum receptacula augeant earum delectationem vel afflictionem. ibidem.q.iiij .
Utrū aie oēs separate decedentium in charitate cognoscant oziones nostras. di.xlv. ar.vij.q.i.
An aie sepate que sunt i purgatorio cognoscant supplicationes quas eis porrigim⁹. di.xlv.ar.vij.q.i.
Utrum anime omnes separate decedentium in charitate orent pro nobis. di.xlv.ar.vij.q.ij.
An aie separate existentes in purgatorio oret̄ pro se ipsis. di.xlv.ar.vij.q.ij.
Utrū aiaz separatarū decedētiū i charitate oziones quas faciūt pro nobis exaudiantur. di.xlv.ar. vij. q.iij .
An animarū separataz in purgatorio existentiū oziones prosint viuis. di.xlv.ar.vij.q.iij.
An aie separate a corporibus in charitate possint nobis aliquid mereri. ibidem.
An animarū separatarū in purgatorio existentiū oziones prosint sibi ipsis. ibidem.
Utrum anima separata cognoscat aliquid sensibiliter di.l.ar.i.q.i .
Utrum anima separata cognoscat aliquid itellectualiter per spēs in corpore acceptas. ibidem.q.ij.
An anima separata intelligat melius ꝫ coniuncta corpori corruptibili. di.l.ar.i.q.ij .
An aia separata intelligat per spēs concreatas. ibidē
An per species quas a deo recepit inseparatione a corpore. ibidem.
An in anima separata sint species per quas intelligebat cum corpore. ibidem.
An anima separata possit de nouo acquirere aliquā speciem intelligibilem. ibidem
An anime separate parumlozum intelligant per species adeo infusas. ibidem .
Anima separata quare primo intelligat per vnā speciem determinataz ꝫ per aliam. ibidem
Utrū aia sepata cognoscat singularia. di.l.ar.i.q.iij.
An aia separata per eandem speciem intelligat vl'e ⁊ singulare. di.l.ar.i.q.iij
Utrū aia sepata possit se mouere de loco ad locum p suam naturam. di.l.ar.ij.q.i .
An aliquando se moueat de loco ad locum. ibidem.
Utrū aia sepata possit mouere aliquod corpus de loco ad locū. per suaz naturalez virtutē. ibidē. q.ij.
Utrū aia separata possit per suam naturalez vtutem vniri alicui corpori vt ꝑpius motor ei⁹. ibidē. q.iij

Anima beata

An anima quelibet beata fuerit pñs in'obitu beate v ginis. di.xlv.ar.i.q.iij.
An aie beate cognoscant supplicatiōes quas eis porrigimus. di.xlv.ar.vij.q.i.
Utrū aie beate orent pro illis qui sunt in purgatorio di.xlv.ar.vij.q.iiij'.
An aie beate iō non proficiunt in perfectione q⁹ sunt extra statum merendi. di.xlix.ar.ij.q. vij.
An in aia qualibz btā sit in suo summo tota perfectio actus educibilis de potentia aie qū est sine corpore suo. ibidem
An in anima qualib et beata sit naturalis appetitus ad complementū totius perfectionis cuius capax est absolute di.xlix.ar.ij.q.viij .
An aie beate portentur ab angelis. An moueant se ipsas . di.l.ar.ij.q.i.

Aia corpi incorruptibli coniun.

An aie corpori incorruptibili cōiuncte vtus erit perfectior ꝫ ante. di.xlix.ar.ij.q. vij.
An aia quelibet corpori incorruptibili coniuncta sit habitura perfectiorē modū essendi ꝫ modo. ibidē
An aia corpori incorruptibili cōiuncta sit bitura aliū modū existendi ꝫ habeat dum est corpori corruptibili coniuncta. di.l.ar.i.q.ij.
An aia quelibet corpori incorruptibili coniuncta habebit perfectiorem rel'om ad datoreꝫ essendi ꝫ modo di.xlix.ar.ii.q.vij .
An aie beate corpori incorruptibili coniuncte intelligent aliquid in fantasmate di.xlix.ar.iiij.q.i.

An aia quelibz btã corpori incorruptibili coniuncta possz illud ꝙdẽpsare vl rarefacere ð. xlix. ar. iiij. q. v.
Utrũ anima beata copi incorruptibili cõiuncta posset illud mouere in instanti rõne agilitatis. di. xlix. ar. iiij. q. viij.
An anima corpori incorruptibili cõiuncta intelligit per spẽs in corpe corruptibili acceptas per quas z intelligit separata di. l. ar. i. q. ii.
An aia corpori incorruptibili cõiuncta participabit principalius modũ exẽdi intellectualiter q̃z modũ essendi sensibiliter. ibidem
An anima corpori incorruptibili cõiuncta intelliget aliquid infantasmate. ibidem
An poterit intelligere sensibilia nõ ifãtasmate. ibiõ
An eandem rem poterit intelligere vtroqz modo si mul. ibidem
An modus intelligendi iufantasmate erit sibi naturalis vel supernaturalis. ibidem
An anima corpori incorruptibili coniuncta perfecti ns intelliget in fantasmate q̃z separata intelligat si ne fantasmate. ibidem

Anniuersarium

An in anniuersario celebrando liceat recipe certos redditus di. xxv. ar. iii. q. ii.

Aqua

Utrum aqua sit apponenda in vino cõsecrando di. xi. ar. iii. q. i.
An aquam apposuerit xps cum sacramento instituit di. xi. ar. iii. q. i.
Quid per aque appositionem significatur. ibidem
Utrũ de aqua minus debeat apponi q̃z de vino di. xi. ar. iii. q. ii.
Utrum aqua illa simul cum vino conuertatur in sanguinem. ibidem. q. iii.
Utrum si sine aqua consecraretur vinum conuerteretur in sanguinem. ibidem. q. iiii.
Utrum ex aqua z vino cõmixtum equaliter conuertatur equaliter. ibidem. q. v.
Utrum si aquam fuisse appositam in dolio vel vase de quo accipitur vinum consecrandũ sciretur a sacerdote teneretur aliã aquã apponere. ibidẽ. q. vi.

Aqua expiatiõis

An per aque expiationis tactum rõnale fuerit ꝙ sacerdos redderetur in mundus per quam aliquos mundabat di. i. ar. iii. q. ii.

Aqua bñdicta

An aque bñdicte aspio sit sacrm di. i. ar. i. q. iii.

Arbitrũ libum

An liberum arbitrium moueatur in instanti di. xvii ar. iiii. q. vi.
An liberum arbitrium recipiat magis z mius. ibidẽ

Archidiacon

An archidiaconi possint excõicare subditos suos di. xviij. ar. iiii. q. i.

Ardere

An ardere possit aliquid naturaliter z nõ cõsumi di. xliii. ar. ii. q. v.

Ars

An ars possit reducere formam artificialem eandez in numero post corruptionem di. xliii. ar. i. q. ii.

Atritio

Utrum atrictio possit fieri ꝓtrictio di. xvii. ar. i. q. ii
Utrum atrictionem facientis quod in se est necessarium sit fieri contrictionem. ibidem. q. iii.

Aureola

An aureola sit ꝓmium accñale di. xlix. ar. v. q. iii.
Utrũ aureola sit in aia vel i corpe di. xlix. ar. v. q. iiii.
An aureolam virginitatis sit habitura electa violẽter oppressa di. xlix. ar. v. q. iiii.
Utr aureola sit in xpo di. xlix. ar. v. q. v.
An aureola sit pmũ diminutiuũ di. xlix. ar. v. q. v.
Utr aureola debeatur angelis di. xlix. ar. v. q. vi.

Baptismus

Utr baptismus Joannis fuerit sacramentum di. ii. ar. ii. q. i.
Utrum baptismus Joannis fuerit institutum a deo ibidem. q. ii.
An fuerit institut a Joãne di. ii. ar. ii. q. ii.
An recte dictus sit baptismus Joannis. ibidem
Utrum baptismus Joannis conferat gratiam di. ii ar. ii. q. iii.
An imprimat caracterem di. ii. ar. ii. q. iii.
An fuerit perfectior q̃z circũcisio. ibidem
Utrum baptizati baptismo Joannis remãserunt obligati ad recipiendum baptismum christi di. ii. ar. ii. q. iiii.
Utrum baptismus sit ablutio in aqua di. iii. ar. i. q. i
Utrum baptismus sit ablutio actiua vel passiua. ibidem. q. ii.
Utrũ baptismi diffinitiões sint ꝙueniẽtes. ibiõ. q. iii.
An in baptismo materia sit principalior q̃z forma di. iii. ar. i. q. iii.
Utrum in baptismi aqua vtus sanctificandi sit mediantibus verbis di. iij. ar. ii. q. i.
An in baptismo agens principalius operetur immediatius di. iii. ar. ii. q. i.
Utrum baptismi forma sit ordinatio ad sanctificandum di. iii. ar. ii. q. ii.
An ista ordinatio que dicitur forma baptismi accidat rebus z signis di. iii. ar. ii. q. ii.
An baptismi forma plus hẽat ee q̃z de ei mã. ibidẽ.
Utrum baptismi forma consistat ita precise ꝙ non liceat aliquid subtrahere vel addere seeu per quan cũqz alium modum immutare in his vbis Ego te baptizo in noie pa. z fi. z spi. s. di. iii. ar. ii. q. iii.
An in baptismi forma predicta liceat aliquid interponere di. iii. ar. ii. q. iii.
An verbum pro verbo ponere. ibidem.
An verba transponere. ibidem
An verba corrũpere. ibidẽ
An baptismus possit tradi in nomine xpi. ibidem
An baptismus sit si dicatur ego te baptizo trinitatis ibidem.
Utrum baptismi materia sit aliquid aliud ab aqua di. iii. ar. iii. q. i.
An baptismus sit aliqua similitudo sepulture christi di. iii. ar. iii. q. i.
Utrum in baptismo aqua artificialis sit conueniens materia di. iij. ar. iii. q. ii.
An baptismi aqua sit eiusdem spẽi cũ omni aqua di. iii. ar. iii. q. ii.
An sit cõposita ex quattuor elementis. ibidem
Utrũ in baptismo aqua mixta alij elemento vel elementato sit cõueniẽs mã di. iii. ar. iii. q. iii.
An in baptismo aqua maris sit conueniens materia

Tabula

di.iii.ar.iii.q.iii.
An lisciuium. ibidem
An vrina. ibidem
An saluia. ibidem
An aqua paludosa. ibidem
An glacies. ibidem
An grando eoz. ibidem
An nix ante liquefactionem. ibidem.
Utrum de necessitate vnius actus baptizãdi sit ministri vnitas di.iij.ar.iiij.q.i.
An baptizatus sit puer si immergat mutus ⁊ mãcus proferat verba di.iij.ar.iiij.q.i.
An baptizari possint plures simul ab vno. ibidem
Utrum de necessitate vnius actus baptizandi sit ablutionis ⁊ prolationis verborum simultas di.iij. ar.iiij.q.ij.
Utrum ad actus baptizandi vitatẽ sufficiat immersio vna. ibidem.q.iij.
An necessarium sit puerum ablui immergẽdo di.iij. ar.iiij.q.ii.
Que pars abluenda est si totum corpus ablui nõ põt ibidem.
An baptizatus sit puer si manus vel pes tantum abluatur. ibidem
An semel immergere tm̃ preiudicet efficatie sacramenti. ibidem
Quis modus obseruari debeat immergendo. ibidẽ
Utrum baptismum instituerit xps ante suam passionem di.iij.ar. v.q.i.
An baptismum instituerit christus qñ fuit baptizat⁹ a Joanne di.iij.ar.v.q.i.
Utrum ad baptismi susceptionem fuerint homines obligati ante christi passionem di.iij. ar.v. q.ij.
An baptismus susceperit veritatem afluxu aque de latere christi di.iij.ar.v.q.ij.
Utz ad baptismi susceptiõez fuerit homines obligati statim post christi resurrectionẽ di.iij.ar.v.q.iij
An ante promulgationis notitiam de obseruatione baptismi post passionẽ christi fides pentum fuerit remedium cõtra originale pccñ di.iij.ar.v.q.iij.
Utruz qñ baptizantur pueri recipiant effectũ baptismi di.iiij.ar.i.q.i.
An in baptismo paruuli recipiant hituz fidei. ibidez
An cũ fuerint adulti facilius ereant in actum credẽdi q̃ si non essent baptizati. ibidem
Utz baptismi effectũ recipiãt ficti di.iiij.ar.i.q.ij.
An baptismalem gratiam recipiant recedente fictõne di.iiij.ar.i.q.ij.
An tunc deleanẽ ex vi sacri prius susceptipeccata mortalia q̃ fuerũt p⁹ sacri susceptiõez cõmissa. ibidõ.
An remitatur eis pena debita. ibidẽ
An tunc deleantur venialia que fuerũt post sacri susceptionem cõmissa. ibidem
An illi qui baptismi effectum non suscipiunt. sine baptizandi. ibidem.
An baptismi effectum magis impediat fictio q̃ q̃cũqz peccatum mortale. ibidem
Utrum per baptismum flaminis iustificati teneant ad susceptiones baptismi flumis di.iiij.ar.i.q.iiij.
An baptizati fuerint beata vgo Joannes baptista ⁊ apostoli di.iiij.ar.i.q.iij.
An baptizati baptismo christi tenerentur circuncidi ante passiõnem christi. ibidem
An baptismus habeat aliquam efficatiam in iam iustificatis. ibidem
Utrum baptismata sint martyriũ contrictio di.iiij. ar.ij.q.i.
An baptisma debeat dici fuisse diluuiuz di.iiij.ar.ij q.i.
An transitus maris rubri. ibidem
An ablutiones que fiebant in lege. ibidem
An species ignis missa super apostolos in die pentecostes. ibidem
Utrum baptismus cõtrictionis seu pnie suppleat in adultis vicem baptismi aq̃ di.iiij.ar.ij.q.ij.
Utrum baptismus sanguinis vel martyrij suppleat vicem baptismi aque vt paruulis. ibidem.q.iij.
An baptismus imprimat caracterẽ di.iiij.ar.ij.q.iij
An per baptismũ sanguinis possit puer spualiter regenerari in vtero matris. ibidem
An baptismus sanguinis iustificet ex vi sacri. ibidez
Utrũ baptismi effectus sit deletio ois culpe di.iiij. ar.iij.q.i.
An ad baptismi effectum recipiendi i adultis sit necessaria penitentia di.iiij.ar.iij.q.i.
Utrum baptismi effectus sit remissio tot⁹ pene peccato debite di.iiij.ar.iij.q.ij.
An per baptismum aperiatur baptizatis ianua paradisi di.iiij.ar.iij.q.ij.
An ad baptismum iudeis venientibus sit aliqua penitentia indicenda. ibidem
Utrum baptismi effectus sit equalis in quolibet suscipiente di.iiij.ar.iij.q.iij.
An baptismus equaliter debilitet fomitem in oib⁹ suscipientibus ipsum di.iiij.ar.iij.q.iij.
Utrum infantulus expositus cum quo non inuenit signum seu testimonium q̃ sit baptizatus sit baptizandus absolute vel cum cõditione di.iiij.ar.iiij. casu primo.
Utrũ baptizatus debeat reputari paruulus proiect⁹ ab aliquo in aquam intentione baptizandi ⁊ sub debita forma verborum. ibidem casu secũdo.
Utrũ baptizatus debeat reputari puer quẽ aliqs per cordam dimittit in puteũ in calatho ⁊ extraxit baptizare intendẽs ⁊ vba debita pferẽt. ibidẽ casu 3°
Utrũ baptizatus erit puer si dimitterentur panni in puteum ⁊ postea exprimeretur aqua super puerum sub debita forma verborum. ibidem casu 3°.
An baptizatus fuisse debeat reputari baptismo sanguinis ille bonus latro quem penituit di.iiij.in expositione lre.
An baptizare puerum statim sit melioz consuetudo q̃ expectare adultam etatem. ibidem
An baptismus aque sit melioz q̃ baptismus sanguinis ⁊ penitentie. ibidem
An baptismus sanguinis sit melioz aliꝰ duob⁹. ibidõ
An baptismus pnie sit melioz quolibet aliozũ. ibidẽ
Utrum baptismus possit tradi ab hoie malo di. v. ar.iij.q.i.
An baptismus traditus a bono ministro plus valeat q̃ a malo di. v.ar.iij.q.i.
Utrum baptismus possit tradi ab angelo malo i specie hominis aparente di. v.ar.iij. q.ij.
Utrum baptizando malus homo peccet mortaliter ibidem. q.iij.
An baptizare puerũ renũtians sacerdos curat⁹ peccet mortaliter di. v.ar.iij.q.iij.
Utrũ baptismũ recipiens scienter ab hoie malo peccet mortaliter di. v.ar.iij.q.iiij.
An baptismũ liceat recipere a sacerdote qui nõ vult baptizare nisi propter pciũ di. v.ar.iij.q.iiij.
An liceat ab eo emere aquam sanctificatã si eaz gratis concedere non vult nec al' possit hñi. ibidem
Utrum baptizare possit qui non habet ordinem di. v.ar.iiij.q.i.

An de baptismi necessitate sit aque sanctificatio di. v.ar.iiij.q.i.
An baptizare puerū i aqua scificata liceat laico. ibiđ
Utr nō baptizati possint baptizar đ. v.ar.iiij.q.ii.
An baptismi sacramentū sit minoris dignitatis quā sacramentū ordinis. di. v.ar.iiij.q.ii.
Utrum baptizare possit idē hō seipsuz đ. v.ar.iiij. q.iii.
Utrum baptizare possit bonus angelus. ibiđ. q.iiij.
Utrum in baptizante regratur fides ad hoc vt uerū possit ꝓferre baptismū di. vi.ar.i.q.i.
An in baptizando ꝑncipalior sit baptizans ꝙ puuluz offerens đ. vj.ar.i.q.i.
An in offerentibus paruulum regratur fides ibidez.
Utrum i baptizante regratur intētio đ. vi.ar.i.q.ii
An ille qui credit baptismum nihil valere possit habere itentionem vere baptizādi đ. vi.ar.i.q.ij.
Utrum in baptizante sufficiat intentō pure in hitu đ vi.ar.i.q.iii.
An baptizans non intendendo vt per hoc si puer spiritualit regenerek sz vt per hoc aliquod cōmodum temporale consequatur impediat baptismi effectū di. vi.ar.i.q. iii.
Utrū baptizari possit puer baptismo aq̄ i vtero matris sue di. vj.ar.ii.q.i.
Utrum ad baptismum suscipiendum requirat vsus rōnis in adultis. ibidem.q.ii.
An baptizari possint dormiendo obdormientes in voluntate non suscipiendi baptismum di. vi.ar.ii. q.ii.
Utrum quando baptizantur adulti habentes vsum rōnis requiratur intentio in eis ad hoc vt recipiāt sacramentum baptismi di. vi.ar.ii.q.iii.
Utrum non baptizati adulti infideles sint cogendi ad suscipiendu baptismum di. vi.ar.iii.q.i.
An heretici qui in baptismo susceperunt fidē baptis sint cogendi ad obseruandam fidē di. vi.ar.iii.q.i.
Utrum qui baptismum suscipiunt coacte recipiant caracterem baptismi di. vi.ar.iii.q.ij.
Utrum baptizandi sint pueri iudeorum ⁊ paganorū inuitis parentibus. ibidem.q.iii.
An baptismi effectus ꝑncipalior sit gratia ꝙ caracter di. vi.ar.iiii.q.i.
Utrum baptismus sit iterabilis di. vi.ar.iiii.q.i.
Utrum baptizatus ignorans se baptizatum postea faciens se sine conditione baptizari sit irregularis ibidem.q.ii.
An baptizās ignoranter sit irregularis di. vi.ar.iiii. q.ii.
Utrum consuetudo de expectando conferre baptismum vsq; ad sabbatum pasce vel pñtē sit rōnabil' di. vi.ar.iiii.q.iii.
An conuenientius fuisset expectare diem passionis di. vi.ar.iiii.q.iii.
An diem epiphie. ibidem
Utrum illa que post baptismum fiunt ex quadam solēnitate aliquid significent ⁊ qd di. vi.ar.vi.q.iii.
An baptismum suscipiens iocose recipiat vere baptismum di. vi. in expositione littere.
An posito isto casu. s. aut q̄ oporteat paruulum mori sine baptismo aut dare pecuniaz ꝓ ipso batismo licitum sit dare pecuniaz ꝓ hoc. di. xxv.ar.iii.q.i

Beatitudo

An per beatitudinem terminetur omnis anime appetitus tam naturalis ꝙ alius di.xlix.ar.i.q.i.
Utruz beatitudo sit vltimus finis vite humane di. xlix.ar.i.q.ii.
An beatitudo sit vna omnium bonorum actuū voluntatis di.xlix.ar.i.q.i.
An beatitudo indigeat exterioribus bonis. ibidem
Utrum beatitudo sit quid creatū di.xlix.ar.i.q.iii.
Utrun beatitudo sit actus. ibidem.q.iiii.
An beatitudo hominis sit per vnionem eius cū deo di.xlix.ar.i.q.iiii.
Utrum beatitudo sit actus anime tantum di.xlix. ar.i.q.v.
Utrum beatitudo sit actus intellectus ⁊ voluntatis simul. ibidem.q.vi.
An beatitudinis obiectum sit deus rōne summe bōitatis ⁊ veritatis simul di.xlix.ar.i.q.vi.
An beatitudo sit ꝑmum obiū voluntatis. ibidem
An beatitudo sit simplici⁹ quod sit in hoc. ibidem.
An beatitudinis essentia sit amor amicitie ⁊ concupiscentie. ibidem
An de beatitudinis essentia sit ꝑncipali⁹ amor amicitie ꝙ amor ille quo deus dicitur amari amore cōcupiscentie. ibidem
An beatitudo btē potentie ordinek ad aliquid aliud ꝙ ad beatitudinis obiū. ibidem
Utrum beatitudo principalius sit in actu voluntatis ꝙ intellectus di.xlix.ar.i.q.vii.
Utrum beatitudo principalius cosistat in actu intellectus speculatiui ꝙ practici. ibidem.q.viii.
Utrum beatitudinem appetāt omnes homines di. xlix.ar.ii.q.i.
An beatitudinem cognoscant omnes homines di. xlix.ar.ii.q.i.
An beatitudinem appetant naturaliter. ibidem
Utrum beatitudinem appetant omnes homines de necitate ex volūtate deliberatiua di.xlix.ar.ii.q.ii.
Utrum beatitudo possit haberi in hac vita. ibidem q.vi.
An beatitudo possit esse sine clara dei visione ⁊ pfecta eius dilectione di.xlix.ar.ii.q.vi.
An beatitudo vera possit ab homine consequi ex puris naturalibus. ibidem
An beatitudo anime possit ab homine consequi de lege cōi in hac vita. ibidem
Utrum beatitudo electorum erit maior post iudiciū ꝙ ante di.xlix.ar.ii.q.vii.
Utrum beatitudo participetur equaliter ab omnib⁹ ibidem.q.viii.
An de beatitudinis essentia sit scire se beatū di.xlix. ar.iii.q.iii.
Utrum de beatitudinis essentia sit gaudiuz di. xlix. ar.iii.q.vi.
An beatitudo vera possit aprehendi ab intellectu sine gaudio di.xlix.ar.iii.q.vi.
An beatitudinis perfectio sit gaudium. ibidem
Utrum beatitudo corporis erit premium accītale. di.xlix.ar.v.q.ii.

Beati

Utrum in beatis omnes sensus erunt in actib⁹ suis di.xlix.ar.iiii.q.iii.
An in beatis potentie vegetatiue erunt in actibus suis di.xlix.ar.iiii.q.iii.
An in beatis erit gustus in aliquo actu deseruiēte nutritiue. ibidem
An i beatis immutatio gustus erit ex vi beatitudis qie tm̄. ibidem.q.iii.
An in beatorum lingua causabitur vere aliqua hūiditas saporosa. ibidem
An beatorum olfatus erit ibi in suo actu. ibidem
An i beatis erit mot⁹ ispiratiōis ⁊ respiratiōis. ibiđ

An in btis erit tactus in actu suo ibidem
An btus quilibet posset totam terram comouere si vellet di.xlix.ar.iiij.q.iiii.
An beati post resurrectionem mouebunt se de loco ad locum di.xlix.ar.iiii.q.vii.
An beati videbūt xp̃m oculis corporalib⁹ in quocūq; loco celi empirei fuerint .ibidem
Utr̃ i btis erit aliq̃ p̃miū accñtale dj.xlix.ar.v.q.i.
Utrum beati habebunt aliquod premium accñtale p bōis opib⁹ q̃ fecerūt i pcō mortali.ibidē.q.vii.
Utrum beatus quilibet gaudeat tm̃ de bono proximi sui q̃tum de suo.ibidem.q.vi.
An beatorum gaudium sit tantum quantum eorum cognitio di.xlix.in expositione lr̃e.
An bti videāt penā dānatoꝝ. di.l.ar.iii.q.iii.
An beati cōpatiantur dānatis.ibidem
An beatorū felicitas sit dānatis supplicium di.l.ar.iiii.q.i.
An beatꝝ compatiantur peccatoribus qui sunt i hac vita di.l.in expositi one lr̃e.

Bigami

Utrum bigami teneantur non portare tonsuram di.xxiiii.ar.ii.q.iii.
Utr̃ bigami sint irregulares di.xxvii.ar.iiii.q.i.
Bigamie irregularitas in quot casibus contrahit. di.xxvii.ar.iiii.q.i.
Utr̃ bigamie irregularitas tollatur per baptismum di.xxvii.ar.iiii.q.ii.
Utrum cum bigamis possit per summum pontificē dispensari.ibidem.q.iiii.

Bonitas

An bonitatis ratio sit humilior vel vilior q̃ rō entitatis di.xlix.ar.i.q.vii.
An bōitatis rō sit nobilior q̃ rō entitatis.ibidem

Caracter

Utr̃ caract sit aliqd absolutū i alia ō .v.ar.ii.q.i.
An caracter disponat animam ad gratie susceptiōez di.v .ar.ij.q.i.
An caract sit ad distig^m baptizatū a ñ baptizato.ibiō
An caracter sit ad assumendū aiam deo. ibidem
An caracter educatur in esse p creationem. ibidem.
An caracter sit qualitas. ibidem
An carater sit habitus.ibidem
An caracter sit supernaturalis potētia passiua p quā chathetizatus pōt suscipere alia sacra.ibidem
Au caracter sit in aliqua illarum specierū qualitatis quas ph⁹ ponit.ibidem
Utrum caracter sit in essentia aie vel in potētia di.v.ar.ii.q.ii.
Utrū caracter possit deleri.ibidem.q.iii.
An caracter ex sui natura determinēt potētiaz ad aliquē actū vel passionem di.v.ar.ii.q.iii.
Utrum caracter imprimatur per quodlibet sacr̃m di.v.ar.ii.q.iiii.
An caracter imprimatur per actus virtutum di.v.ar.ii.q.iiii.
An caracter imprimatur tm̃ in baptismo confirmatione z ordine. ibidem
Utr̃ caracter ip̃mat i q⁹lz ordie di.xxiiii.ar.iiii.q.ii.
An caracteres diuersi specie imprimātur in diuersis ordinibus di.xxiiii.ar.iiii.q.ii.
Caracter in quo actu cuiuslibet ordinis imprimatur di.xxiiii.ar.iiii.q.iii.
An caracter qui confertur in hostiam ordine impriatur in clauium ecclesie traditione.ibidem
An caracter que cōfertur in ordine lectoris impriat in traditione codicis diuinarum lectionum. ibidē
An caracter qui confertur in ordine exorciste impriatur in traditione libri exorcismorum. ibidem
An caracter qui confertur in ordine accoliti impriatur in traditione cādelabri cū cereo.ibidem
An caracter que confertur in ordine subdiacōi impriatur in traditione patēne z calicis.ibidem
An caracter qui confertur in ordine diaconi impriatur in traditione textus euangelij.ibidez
An caracter qui confertur in ordine sacerdotis imp matur cū sibi ep̃us tradit calicem cum vino et pathenam cum hostijs. ibidem

Caritas

An caritas sit spūalis hedificij fundamentū di.xiiii.ar.x.q.i.
An charitatem possit quis habere ad seip̃m di.xv.ar.ii.q.vii.
An charitas in patria sit nobilior habitus q̃ quicūq; habitus intellectus di.xlix.ar.i.q.vii.

Carnes

An a carnibus debeamus abstinere die sabbati di.xv.ar.iii.q.v.
An carnes comedere qñ natiuitas dñi celebratur feria sexta sit licitum cuilibet di.xv.ar.iii.q.viii.
An caro facta de semine z illa que fit de nutrimento sint de veritate nature differēti modo di.xliii.ar.i.q.iiii.

Castitas

An castitas coniugalis fuisset perfectior in statu innocentie q̃ virginitas di.xxxiii.ar.iiii.q.ii.

Cathecismus

Utrum cathetizari debeant puuli di.vi.ar.v.q.i.
Utrū cathecism⁹ debeat fieri añ bap^m .ibidez.q.ii.
Utrū cathetizare sit offiñ sacerdotis.ibidē.q.iii.

Celum

An celum sit animatum di.xliii.ar.i.q.i.
An celi influentia sit nobilior in centro q̃ in circūferentia di.xliiii.ar.ii.q.ii.
An celo quiescente possit aliquod corpus transmutare naturaliter ad corpus a sua naturali dispositiōe di.xliii.ar.ii.q.vi.
An celestia corpora quiescent post iudiciū in illa habitudine que magis concordabit elementis actiuis di.xlviii.ar.ii.q.iiii.
An celestia corpōra agant per lucem di.xlviii.ar.ii.q.v.
An celi partes ponere diuisibiles z eas iterum post diuisionem vniri sicut videmus in ptib⁹ aeris ꝛcludat celū esse corporalis nāe di.xlix.ar.iiii.q.iii.

Cerimonie

Utrum cerimonie omnes veteris legis essent sacramenta di.i.ar.iii.q.i.

Circunstantia

Utrum circunstantia possit mutare speciem peccati di.xvi.ar.ii.q.i.
An circunstantia sit de ratione actus inq̃tum moralis est. di.xvi.ar.ii.q.i.
An circunstantia possit mutare obiectum actus

secundum spēm mortis. ibidem
Utrum circunstantia possit mutare veniale peccatū in mortale di. xvj. ar. ii. q. ij.
Utrum circunstantias omnes peccati teneantur homines confiteri d. xvij. ar. iij. q. v.
An circunstantie sint octo ꝛ que sūt ille d. xvij. ar. iij. q. v.

Circumcisio

Utrum circuncisionis fuerit conueniens institutio. di. i. ar. vi. q. i.
Utrum modi circuncisionem celebrandi fuerit conueniens ordinatio. ibidem. q. ij.
An cum illis quos circuncidit Josue in galgala fuerit dispensatum vt non circuncider̄t vsque tūc di. i. ar. vj. q. ij.
Utrum circūcisio gratiā conferat suscipienti ipam di. i. ar. vi. q. iij.
An per circūcisionem potuisset peccatum originale dimitti si per eam non fuisset data gratia gratuz faciens di. i. ar. vi. q. iij.
An circūcisio imprimat caracterem in anima. ibid.
An circūcisio primo ꝛ expressi⁹ significabat peccati remissionem ꝙz gr̄e collationem. ibidem
Utrum circuncisionis cessatio seu euacuatio fuerit conueniens di. i. ar. vj. q. iiij.
An aliozum legalium a circuncisione cessatio fuerit conueniens di. i. ar. vj. q. iiij.
An circuncisio durauerit in sua virtute vsqz ad xp̄i passionem. ibidem
An circuncisio dicatur conuenienter data fuisse in fedus sempiternum. ibidem
An circuncidendo Paulus Timotheum fecerit bene. ibidem.
An circuncidendo licebat aliquem preuenire diem octauum di. i. in expositione littere
An ad circuncisionem non obligari mulieres fuerit conueniens. ibidem.
An ad circūcisionem fuerint obligati. Judei vsqz ad christi passionē di. i. ar. vi. q. iiij.

Claues

Utrum claues regni celozū sint date ecclie di. xviij. ar. i. q. i.
An clauis conuenienter diuidatur in clauem auctoritatis ꝛ excellentie ꝛ ministerij di. xviij. ar. i. q. i.
An clausura celi diuidatur in vlem non perpetuam ꝛ in particularem non ꝑpetuā. ibidem
An claues inferni habeat ecclesia. ibidem
Utrum claues sint date ad aperiendum tantum di. xviij. ar. i. q. ij.
An claues sint date principalius ad aperiendum ꝙz ad claudendum di. xviij. ar. i. q. ij.
An per clauiz ptātez iudex ecclesiasticus possit aperire ꝛ claudere tripliciter ꝛ qui sunt illi modi. ibidē
Claues que ꝛ quot sunt di. xviij. ar. i. q. iij.
Utrum clauibus vti pro sua voluntate liceat sacerdotibus di. xviij. ar. i. q. iij.
Utrum per clauiū ptātem possit remittere sacerdos peccm̄ ꝙtum ad maculam di. xviij. ar. ij. q. i.
Utrum per clauium potestatem possit sacerdos remittere peccm̄ quantū ad penam. ibidem. q. ij.
Utrum claues respectu eiusdem peccati in numero habeant efficatiam plusꝙz semel. ibidem. q. iiij.
An ligare ꝛ soluere in foro exteriori sit actus ptātis clauium di. xviij. ar. iiij. q. iij.
Utrum claues fuerint collate sacerdotibus veteris legis di. xix. ar. i. q. i.
An claues habeant non sacerdotes di. xi x. ar. i. q. i.
Utrum claues sint collate omnibus sacerdotib⁹ noue legis di. xix. ar. i. q. ii.
Utrum clauium vsuz possit quilibet sacerdos exercere in ꝙlibet personam. ibidem. q. iij.

Clerici

An clerici debeant interesse sepulture raptoris q potuit restituere in vita ꝛ noluit ꝛ in articulo mortis vult ꝛ non potest di. xv. ar. v. q. i.
An clericis iterdicta sit negociatio tpalis di. xvi. ar. iij. q. ij.
Utrum clerici teneatur obedire ep̄o publice excōica to maiori excōicatiōe di. xviij. ar. xj. q. ij.
In clericis quare capitis sumitas debet denudari di. xxiiij. ar. i. q. i.
An in clericis resecari debeant capilli inferi⁹. ibidē
An clerico cuilibz debeat ab ecclesia prouideri in victu di. xxiiij. ar. i. q. iij.
An clericis liceat habere proprium. ibidem
An clericis habentibus de proprio vnde honeste viuere possint liceat retinere beneficium eccliasticū ibidem.
An clericis talibus teneatur episcopus eos ordinās prouidere. ibidem
Utrum clerici non beneficiati nec in sacris constituti teneantur portare tonsuram di. xxiiij. ar. ij. q. i.
An clerici tales possint renuntiare priuilegio clericali per qō data est clericis libertas di. xxiiij. ar. ii. q. i
An clerici per quos scandalum in eccliā generat teneātur portare tonsuram. ibidem
Utrum clerici vxorati non tamen bigami teneant portare tonsuram di. xxiiij. ar. ii. q. ii.
An clerici qui facti sunt milites teneantur portare tonsuram di. xxiiij. ar. ij. q. ij.
An clerici qui facti sunt publici mercatores. ibidem
An clerici sint dñi possessionum eccliasticarum di. xlv. ar. iij. q. i.

Cognatio

Utrum cognatō spūal' impediat mr̄imonium di. xlii ar. i. q. i.
Utrum cognatō spūalis contrahatur i solo baptismo ibidem. q. ii.
An cognatō spūalis contrahatur i confirmatiōe di. xlii. ar. i. q. ij.
An cognatō spūalis contrahatur i cathecismo. ibidē
Cognatō spūalis iter quas personas contrahitur di. xlij. ar. i. q. iij.
An cognatō spūal' cōtrahatur iter istos scilz si aliquis non baptizatus tenet aliquem in baptismo di. xlij. ar. p°. q. iij.
An cognatō spūalis contrahatur si alter coniugum inter quos est matrimonium consumatum teneat filium alicuius inter coniugem tenentis ꝛ parētes baptizati. ibidem
An cognatō spūalis contrahatur si aligs teneat filiū mulieris quem habuit de alio viro ꝙz de suo cōiuge cum tamen consumauit matrimonium inter illum q puerum tenuit ꝛ maritū illius mulieris. ibidē
An cognatō spūal' trahat ad alterum coniugem si alterum coniugum ante consumatōnem matrimonij leuauerit filium alicuius de sacro fonte. ibidem
Utrum cognatio legalis impediat matrimonium

di.xlii.ar.ii.q.ii.
Cognatio legalis inter quos ꝯbitur.ibidem.q.iii.

Cognitio

An cognosci possit perfecte aliquod bonuz quod nō perfecte amatur di.xlix.ar.j.q.vi.
An cognitio naturalis possit esse per species influxas adeo supernaturaliter di.l.ar.i.q.ii.
An cognitio naturalis spūz impediatur pp̄ sui distātiam a cognoscibili.di.l.ar.iii.q.ii.

Cōcubitus

Utrum concubitus coniugum ita possit excusari per bona matrimonij vt nullum penitus sit peccatum di.xxxi.ar.iii.q.i.
Utrū cōcubitus cōiugū nō causa reddendi debitum nec prolis procreande semper sit pecū.ibidē.q.ii.
Utrū cōcubitus nō cā reddendi debitum nec prolis procreande semp sit mortale pecū.ibidem.q.iii.
Quod cōcubitus carnalis excusatur a pecō mortali quid sufficiat di.xxxi.ar.iii.q.iii.
An concubitus tpe menstruorum sit in preiudiciuz prolis di.xxxii. ar.iiii.q.i.
Utrum concubitus concubinarius sit contra legem nature di.xxxiii.ar.ii.q.i.
An cōcubitus concubinarius sit notabile preiudicium boni prolis di.xxxiii.ar.ii.q.i.
Utrū concubinarius possit ex dispensatiōe fieri sine peccato mortali di.xxxiii.ar.ii.q.ii.
An concubitus esset concubinarius si deus cōcederet q̄ vir z mulier concederēt sibi mutuū potestatē corporum ad tempus di.xxxiii.ar.ii.q.ii.
An cōcubitus cū consanguinea p̄opa sit maius peccatū ꝙ cōsanguinea vxore di.xxxiiii.ar.iiii.q.ii.
Utrū concubitus soluti cū coniugata nōdū a marito cognita sit adulterium di.xxxv.ar.ii.q.v.

Confessio

An confessio sit necessaria post ꝙcūqz contrictionez di.xiiii.ar.vij.q.ij.
Utrū confiteri teneātur hoies de necessitate sua peccata sacerdoti di.xvii.ar.ii.q.i.
Utrū p̄fiteri teneāturhoies ex iure diuino.ibiō.q.ii.
Utrū cōfiteri teneāt hoies ex iure nature.ibidē.q.iii.
Utrz cōfiteri sacerdoti sua pecā teneāt oēs ibiō.q.iiii
An confiteri teneātur hītes sola venialia di.xvii. ar.ij.q.iiij.
An cōfiteri teneatur dūs papa.ibidem
An cōfiteri teneantur q̄ non possunt loqui.ibidem
An confiteri p̄ scripturā vel nuntium sufficiat illi q̄ non potest loqui.ibidem
An cōfiteri teneatur per interp̄tem qui nescit linguam sacerdotis. ibidem
An cōfiteri teneatur qui peccat añ adultā etatē. ibiō
An cōfiteri teneatur qui nullā hīet pecū. ibidem
Utrū confiteri possit aliquis per scriptum sacerdoti ipso absente di.xvij.ar.ij.q.v.
An ille qui confiteri non posset alio modo ꝙ p̄ scriptum teneat sic confiteri di.xvij.ar.ii.q.v.
Utrū confitens alicui sacerdoti pecā sua de quibus est memor si longe post acceptam absolutionem recordatur alicuius pecī mortalis prius obliti quod ante cōfessionem cōmiserat teneatur tentiōe necessitatis confiteri illud pecū illi eidem sacerdoti di.xvij.ar.ij.q.vi.
Utrū q̄ confiteri non teneatur aliquis possit dispensari cum eo.ibidem.q.vij.
Utrū confessi onē factam p̄prio sacerdoti respectu eoz̄dem pecōz in numero necessarium sit iterare ibidem.q.viij.
An confessus sacerdoti ydiote teneatur confessiōez iterare di.xvij.ar. ii.q.viij.
An confitens sacerdoti pecū de quo non potest euz absoluere teneatur totam confessionem iterare superiori.ibidem
An confiteri teneatur iam confessa si aggrauant illud de quo de nouo est confitendi. ibidem
An reconfiteri tgneatur ille qui tradidit obliuioni penitentiaz sibi iniunctaz añ ei⁹ expletionez. ibidez
An confitens scienter in mortali pecō teneatur recō fiteri.ibidem.
An confitens scienter in mortali pecō peccet mortaliter.ibidem
An confessionem scienter diuidens teneatur cōfiteri.ibidem.
Utrum qui non confitetur semel in āno possit puniri de iure p̄prio sacerdote di.xvii.ar.ii.q.ix.
Utrum confiteri teneantur penitētes p̄prio sacerdoti.di.xvij.ar.iij.q.i.
An confiteri possint hoies vagabundi qui nūq̄ hūt p̄opium domicilium cuilibet sacerdoti parochiali di.xvij.ar.iii.q.i.
An peregrinantes ad loca sancta. ibidem
An confessorē eligere p̄o sua voluntate esset vtilius ꝙ teneri confiteri suo ordinario confessori.ibidem
Qui sunt qui confessores possunt eligere.ibidem
An confessio facta coā nō suo iudice in foro contentioso valeat ibidem
An confiteri teneatur aliquis p̄prio sacerdoti qui est nimis indiscretus. ibidem
An confiteri teneatur sibi q̄ sollicitans est ad malū ibidem.
An confiteri teneatur aliquis p̄prio sacerdoti ō peccato comisso in parochia aliena.ibidem
Utrū qui cōfitentur hūti ptātez ep̄i teneant illo anno confiteri suo p̄sbytero pochiali.di.xvii.ar.iii.q.ii.
Utrū confessi nō sacerdoti quē parochialis sacerdos posuit loco eius credens eū sacerdotem esse teneāt illa eadem pecā iterū confiteri post ꝙ p̄stitit eis illū cui confessi fuerint non esse sacerdotē.ibidē.q.iii.
Utrū confiteri teneantur oīa peccata mortalia tā secreta ꝙ publica.ibidem.q.iiii.
Utrū cōfiteri teneāt oēs pecī circūstātias.ibiō.q.v.
Utrum confiteri teneant pecū statim habita oportunitate sacerdotis.ibidem.q.vi.
An confiteri teneatur aliquis totiens quotiens vult cōicare vel celebrare di.vii.ar.iii.q.vi.
An confiteri teneatur aliquis quotiencūq̄ est in probabili periculo mortis.ibidem
An confiteri teneatur statim q̄ videt probabiliter se anno illo copiā cōfessoris hāre nō posse alias.ibiō
Utrū confiteri teneatur mulier pecū suuz p̄sbytero parochiali qō cū eo cōmisit di.xvii.ar.iii.q.vii.
Utrū confessio sacramentalis possit fieri pluribus sacerdotibus simul.ibidem.q.viii.
An confessio sacramentalis possit fieri a plurib⁹ penitentib⁹ simul vni sacerdoti di.xvii.ar.iii.q.viii
Utrum ad confessionem requirantur ille.xvi^m conditiones contente his versibus.s.sit simplex hūilis &c. di.xvii.ar.iii.q.ix.
An si confessori esset relatum q̄ penitenti ēet remissa tota pena suis peccatis debite sibi deberet in iūgere aliam penam di.xviii.ar.ii.q.ii.
An confessor existens in peccato mortali peccet absoluendo in foro penitentie di.xix.ar.ii.q.ii.
Utrum per confessionē generalē deleantur peccata

venialia.di.xxi.ar.iii.q.i.
Utrum confessio generalis sit sacz di.xxi.ar.iii.q.ii.
Utrum per confessionem generalem deleantur pec cata mortalia oblita.ibidem.q.iii.
Utrum confitens peccata que non fecit peccet.ibiꝺ q.iiii.
An confessor possit de lnia confitentis peccatum eiꝰ alij.reuelare.di.xxi.ar.iiii.q.i.
An si confessor dicat se licentiatū a confitente oblige tur ad probandū licentiā si alius negat. ibidem
An cōfessor teneaꝯ celare pcā quē audiuit in cōfes sione si illa eadē aliter sciat.ibidem.
Utrū confessionem reuelare alicui liceat i aliquo ca su.di.xxi.ar.iiij.q.ij.
An hoc posset qñ sciret ꝺ esse vtile confitenti di.xxi. ar.iiij.q.ii.
An confessionis reuelatio ⁊ secreti proditio sit eiusꝺ criminis.ibidem
An cōfessor teneatur cōfiteri pccm qꝺ non posset nisi manifestādo cōfessori pccm sibi ab alio pfessū.ibiꝺ
An si cōfessor requireꝯ vtrū sciet personā sibi crimē confessam fecisse tale crimen debeat tacere vel di cere se nūqz ꝺ audiuisse.ibidem.
An confessor debeat vitare primati illū quē per suaz cōfessionem scit ⁊ non aliter esse excōicatuz. ibidez
An confessor existens in introitu nemoris cū aliquibus volentibus ipm interficere possit remere itra re nēus cū eissi ꝺ sit tm̄ p alteri illoz pfessionē.ibiꝺ
Utrū aliꝰ a confessore audiēs aproposito vel a casu pccm cōfitentis ignorantis q pccā sua alius a sacer dote audiat teneaꝯ illa celare.di.xxi.ar.iiii.q.iii.
An cōfessor possit loqui in generali de pccis sibi con fessis.di.xxi.ar.iiii.q.iiii.
Utrum cōfessionem teneaꝯ celare ille cui confessor eam reuelauit di.xxi.ar.v.q.i.

Confirmatio

Utrum confirmationis materia debita sit crisma sci ficatum.di.vij.ar.i.q.i.
An cōfirmationis sacramento xp̄s determinauit il lam materiam di.vij.ar.i.q.i.
An in cōfirmationis collatione apostoli debuerant vti manuū impositione loco materie. ibidem
Utrum confirmationis forma cōueniens sint ꝺ vba signo te signo crucis confirmo te crismate sa. i noie pa.⁊ fi.⁊ spi.san.amen.di.vij.ar.i.q.ij.
An si in cōfirmatione dicatur confirmo te crismate scificationis corrūpatur essentia forme.di.vii.ar.i. q.ij.
An in confirmaciōe debeat noiari signum crucis cuz nō noictur in baptismo qui magis repzesentat pas sionem.ibidem
Utrū confirmare possint soli epi.di.vij.ar.ij.q.i.
An confirmare possint non sacerdotes ex comissiōe pape.di.vij.ar.ij.q.i.
Utrū confirmationis susceptionem possit impedire etas infantilis ⁊ femineus sexus.⁊ priuatio vsus li gue.di.vij.ar.iij.q.ij.
Utrū inconfirmationis susceptione ipzimatur cara cter di.vij.ar.iiij.q.i.
An cōfirmationis caracter sit eiusdē spēi cuz caracte re baptismali.di.vij.ar.iij.q.i.
Utruz confirmationem suscipienti cōferatur gratia gratum faciens.di.vii.ar.iiij.q.ij.
An inconfirmatione gr̄a data sit eadem cum illa que datur in baptismo di.vij.ar.iiij.q.ij.
Utrum confirmationis susceptio sit necessaria ad sa lutem di.vij.ar.v.q.i.
An confirmationis sacr̄m possit ministrari tpe inter dicti di.vij.ar.v.q.i.
Utrum cōfirmatio sit dignus sacr̄m.sacramento ba ptismi.di.vij.ar.v.q.ij.
An inconfirmatione detur maioz gr̄a q̄ in baptismo di.vij.ar.v.q.ij.
Utrum confirmationis sacr̄m sit iterabile.dist. vij. ar.vi.q.i.
An confirmationis sacr̄m sit dignius sacro extreme vnctionis.di.vij.ar.vi.q.i.
Utrum inconfirmatione debeat fieri iniunctio cris matis in fronte di.vij.ar.vi.q.ij.
An confirmationis sacr̄m debeat tradi a ieiunis di. vij.ar.vj.q.ij.
An cōfirmationis sacz debeat suscipi a ieiunis.ibiꝺ
An confirmationem suscepturi prius debeant confi teri si sint adulti.ibidem
An cōfirmationē suscipienti frōs debeat ligari. ibiꝺ
An cōfirmatꝰ debeat abstinere a lotione capitis per septem dies. ibidem
Utrum qui confirmatur debeat teneri a pluribus vl ab vno tm̄.di.vij.ar.vij.q.i.
An confirmationis sacr̄m possit suscipi si non teneat ab alio.ibidem
An qui confirmatur debeat teneri tm̄ a confirmato di.vii.ar.vij.q.ij.
An qui cōfirmatur debeat teneri a monacho.ibidez
An inconfirmatione possit teneri vir a muliere vel econuerso.ibidem.
An qui confirmatur possit teneri ab illo.q eū tenuit in baptismo. ibidem
An confirmationis virtus sit donatio spūs sancti ad robur di.vij.in expositione lre.

Coniunx

Si alter coniugū affirmat q nūqz consensit in alter quid cōsulendū est sibi.di.xxvij.ar.i.q.iii.
Quid si coniunx qui prius affirmauit non consensis se in alterum postea affirmat se mentitum esse ⁊ pe tat debitum.ibidem
An si alter coniugū resuscitaretur alter teneatur eum recipere di.xxvij.ar.ii.q.iiij.
An coniunx teneatur reddere debitum quando ꝺ nō potest sine preiuditio notabili corpozis sui.di.xxii ar.i q.i.
Utrum vnus coniunx sine alterius lnia possit conti nentiam vouere di.xxxij.ar.ij.q.i.
Utrum coniunx dans alteri licentiam vouendi con tinentiam possit illam lniam postea reuocare.ibiꝺ questione.ij.
Utrum coniunx sanus teneatur coniugi lepzoso de bitū reddere di.xxxij.ar.iiij.q.ij.
An coniunx sanus teneatus cohabitare cū cōinge le pzoso di.xxxii.ar.iiii.q.ii.
An vnus coniunx teneatur debitum reddere coniu gi furioso habenti lucidum intervallum.ibidez.
An coniugi qui est ydiota habens se ad modū pueri reddendum sit debitum.ibidem
Utrum coniunx conuersus ad fidem teneatur ab in fideli coniuge discedere di.xxxix.ar.ij.q.i.
An coniuge altero cōuerso ad fidem si alter exercuit aliquem actum fidei contrarium ⁊ postea vult con uerti.primo conuersus teneatur eum recipere.di. xxxix.ar.ii.q.i.
An coniunx fidelis teneatur discedere a suo coniu ge labente in hereſim.ibidem.
An si coniunx alter conuertatur ad fidem teneatur ipsum recipere.ibidem.

Utrum coniunx conuersus ad fidem possit cõtrahere cũ aliã ꝑsõa ꝓiuge infideli viuẽte. di. xxxix. ar. ii. q. ii.
An si alter cõiugũ infideliũ conuertat ad fidem altero in infidelitate remanente soluatur inter eos vinculum mr̃imoniale. di. xxxix. ar. ii. q. ii.
An coniugz taliam dissolutio debeat fieri secunduz iudicium ecclesie. ibidem
An inter ꝓinges tales soluatur vinclm mr̃imoniale anteq̃ cõiunx cõuersus cõtrahat ꝑm mr̃im^m. ibidẽ
An si cõiunx infidelis conuertatur ante cõtractũ secũdi mr̃imonij possit ꝓmo conuersus aliud matrimonium contrahere alio viuente. ibidem
Utrum coniunx infidelis a fideli dimissus modo debito possit illo viuente cum aliqua persona contrahere. di. xxxix. ar. ii. q. iii.
An coniunx infidelis possit contrahere añq̃ fidelis ꝓbat aliud mr̃im^m di. xxxix. ar. ii. q. iii.
An solus cõiunx possit accusare mr̃im^m ꝓp fornicatõnem alterius ꝓiugis. di. xli. in expositione littere
An si alter coniugũ baptizat scienter filium alterius in articulo mortis preiudicet sibi q̃tũ ad exactionẽ debiti. di. xlii. ar. i. q. i.
An si hoc faciat ex ignorantia ñ i cãu necitatis. ibidẽ
An si ꝫ faciat scienter ꝛ preter casũ necitatis. ibidez

Cõsanguineitas

Consanguineitas qd ẽ di. xl. in ꝓncipio immediate.
Consanguineitatis linea quid est. ibidem
An ꝓsanguineitatis linea dividatur conuenienter in lineã ascendẽtiũ ꝛ descẽdẽtiuz ꝛ trãsuersaliũ. ibidẽ
In cõsanguineitate qũo cõputãr gradus ꝑm lineam ascendẽtez ꝛ descẽdentẽ ꝛ tranuersalẽ. ibidem
Cõsanguineitatis gradus qd est. ibidẽ. Et inuenies ibidẽ reglas de ꝓsanguineitatis distãtia iter ꝓsonas
Utr cõsãguineitas sit aliqõ vinculum di. xl. ar. i. q. i
An consanguieitatis vinculum sit inter bruta di. xl. ar. i. q. i.
An consangnineitas sit inter homines rõne anime vel corporis. ibidem
Consanguineitatis vinculũ q̃tũ protendit. ibidem
Utrum consanguineitas prestet mr̃imonio impedimẽtum di. xl. ar. i. q. ii.
An cõsanguineitas cõtrarietur alicui bono matrõnij di. xl. ar. i. q. ii.
An cõsanguiea ade fuerit Eua. ibidem
Utr si consanguineitas impediat mr̃imonium vltra quartũ gradũ di. xl. ar. i. q. iii.
Utrum ad consanuineitatis impedimentũ accusandum sint admitendi tam extranei q̃ cõsanguinei di. xli. ar. ii. q. iiii.
An ille qui cõsanguineitatis impedimentũ sciuit qũ bãni in eccl̃ia fiunt ꝑm cõsuetudinẽ ꝛ tacuit. possit post contractũ mr̃im^m accusare. di. xli. ar. ii. q. iiii.

Cõscientia

An cõscientia possit hoiem obligare ad rem in vtr̃ ad salutem. di. xxxviii. ar. iii. q. i.

Consecratio panis

Utrũ cõsecratio panis cõsistat in his verbis ꝓcise hoc est. nr̃. di. viii. ar. iii. q. i.
An de consecrationis essentia sit ꝫ coniunctio enim di. viii. ar. iii. q. i.
An in cõsecratione panis conueniẽter ponatur vbũ tertie persone. ibidem
An conuenientius ponatur ibi hoc verbũ est q̃ hoc verbum sit. ibidem
An in cõsecratione panis cõuenientius dicatur hoc est corpus meũ q̃ corpus xp̃i. ibidem
An in cõsecratiõe panis ꝫ pronomẽ. hoc demõstret accũtia panis vel subãm panis vl̃ corp^r xp̃i. ibidez
An faciat demonstrationẽ ad intellectum ꝛ ad sensum simul. ibidem
An verba illa proferantur materialiter tantum aut significatiue. ibidem

Cõsecratio vini

Utrũ cõsecratio vini consistat in his verbis ꝓcise ꝫ est. n. cal. san. mei. no. ꝛ eter. testa. mi. fi. qui ꝓ vob ꝛ pro mul. effun. in re. pec. di. viii. ar. iii. q. ii.
An in cõsecratione vini cõuenientius dicatur ꝓ ml̃. q̃ pro oĩbus di. viii. ar. iii. q. ii.
An dicatur cõuenienter in remissionem. ibidem
An ponatur ibi cõuenienter calix. ibidez.
An cõuenienter noiet ibi sanguinis. i obliquo. ibidẽ
An cõueniẽter ponat ibi eterni. ibidem
An melius dicat mister. fi. q̃ charitatis. ibidem
Utr virt^r trãsubstãtiatiua ꝓncipali^r respiciat facer dotez q̃ cõsecratiõis verba di. viii. ar. iii. q. iii.
An de consecrationis essentia sit intentio sacerdotis di. viii. ar. iii. q. iii.
Utruz ꝓsecratiõis forma vna hẽat suaz operationez sine alia. di. viij. ar. iij. q. iiij.
An ex vi ꝓsecrationis ꝓmo ꝛ per se sit sub sp̃e panis corp^r xp̃i tm̃ ꝛ sub sp̃e vini sanguis tantuz. di. viij. ar. iij. q. iij.
An consecrari vere dicatur panis ꝛ vinũ ꝑ formas positas superius. di. viij. in expositione lr̃e.
An consecrari dicat vere corpus ꝛ sãguis xp̃i ibidẽ.
An ꝓsecrari dicat vere spẽs panis ꝛ vini ibidem
An consecretur vinũ si sacerdos diceret hic est sanguis meus. ibidem.

Consecratio ep̃i

An ꝓsecratõ ep̃i sit sacr̃m. di. i. ar. i. q. iij.
An ꝓsecratõ ep̃alis dignitatis sola volũtate ꝛ verbo possit conferri. di. xxv. ar. i. q. iij.
An cõsecrãdi ptãs directe respiciat corpus xp̃i misti cuz di. xiij. ar. ij. q. ij.
An consecrare posse virgines sit solius ep̃i. di. xxv. ar. i. q. i.
An ꝓ consecratione eccl̃ie liceat accipere ꝓcurationes. di. xxv. ar. iij. q. ij.

Cõsuetudo

An ꝓsuetudo det iurisdictõez. di. xviij. ar. iiij. q. i.

Cõstans

An cõstãs sit medius iter pertinacẽ ꝛ incõstantẽ di. xxix. ar. i. q. i.

Cõtinẽtia

An aliquis ad ꝓtinentiã nũq̃ intendens se obligare possit per accñs ad cõtinentiã obligari per totã vitam alterius persone di. xxv. ar. iij. q. i.

Cõtractus

Utrũ in cõtractu aliquo teneatur quilibz recipiẽs vltra sortem ad restitutionez illius. di. xv. ar. v. q. v.
An in contractu mutui licitũ sit aliqd accipere vltra sortem rõne pene cõuentional̃ permisse a iure di. xv. ar. v. q. v.
An per liberalem donationem ibidem.
An ratione interesse. ibidem
An in contractu vendicionis licitum sit aliquid accipere vltra sortẽ. ibidem.
An contractus quandoq̃ obliget contrahentes ad aliquid a quo actualiter dissentit dũ cõtrahit. absz ꝫ q̃ irritus sit cõtractus. di. xiij. ar. ij. q. ij.

Tabula

Cõtritio

An contritio sit aliqua pars satisfactionis di. xv. ar. v. q. i.

Utrũ cõtritio si dolor volũtarie assumptꝰ pro pccis cũ proposito ꝓfitẽdi ⁊ satisfaciẽdi. di. xvij. ar. i. q. i.

Cõtrictiõis nomẽ vñ dicitur. di. xvij. ar. i. q. i.

Utrũ contritio sit prior ordine nature ꝙ peccati remissio. di. xvij. ar. i. q. iiij.

Utrũ cõtritio ꝙtũcũqz parua sufficiat pro quãtũcũqz magno peccato. ibidẽ. q. v.

An ad cõtritionẽ verã regratur q tñ vrat dolor ꝙ tum beserat amor. di. xvij. ar. i. q. v.

An ad cõtritione verã regrat sensibil' dolor ibidẽm

Utrũ in cõtritiõe ꝙtũcũqz pua sit maior dolor ꝙ maxĩus dolor p amissiõe cuiuscũqz rei tpal' ibidẽ. q. vj.

Utꝝ contritio sit causa efficiens remissionis peccati di. xvij. ar. i. q. vij.

An contritio possit esse cã efficiens remissionis pcci venial' di. xvij. ar. i. q. vij.

Utꝝ in contritione possit esse nimis magnus dolor di. xvij. ar. i. q. viij.

Utrũ contritionis motus idẽ in numero possit intendi ⁊ remitti ibidem. q. viiij.

Cõuersio

Utrũ conuertatur subã panis ⁊ vini in corpus. ⁊ sanguinem xpi. di. xj. ar. i. q. i.

An qñ conuertitur vna subã in aliam illa in qua fit conuersio augeatur di. xj. ar. i. q. i.

An quod conuertiꝫ in aliquod pre exñs conuertatur in illud vt preexistit. ibidem.

Utrũ conuertatur tota subã panis in totã subãm corporis xpi di. ij. ar. i. q. ij.

An conuertatur forma substantialis panis in totam substantialis formã corpis xpi. di. xj. ar. i. q. ij.

An conuersio solius materie panis vel solꝰ forme in corpus xpi sufficeret ad hoc vt totũ corpꝰ xpi esset sub sacro. ibidem

Utrũ in cõuersione ista ad nihilef subã panis. di. xj. ar. i. q. iij.

Utꝝ puersio illa fiat in instanti ibidẽ. q. iiij.

An cõuersio illa fiat in illo instanti in quo est complementũ prolationis vboꝝ. di. xj. ar. i. q. iiij.

Utrũ puersio illa sit mutatio. ⁊ qualis mutatio di. xj. ar. i. q. v.

An illud in qõ conuertitur aliqd possit dici fieri ō eo quod in ipm cõuertiꝫ di. xj. ar. i. q. v.

An conuersio illa. sit accñs. ibidem.

Utꝝ cõuersio vel ḃ mutatio. sit mirabilior omnibus alijs mutationibus di. xj. ar. i. q. vj.

An sit mirabilior ꝙ icarnatõ filij ōi. di. xj. ar. i. q. vj

Cui mutationi magis assimilatur inter nãles ibidẽ

Utrũ conuersio ad ōũ sit prior ordine nature ꝙ auersio a peccõ di. xvij. ar. iiij. q. iij.

Corpus

An idem corpus possit esse in diuersis locis simul di. x. ar. ij. q. ij.

An corpꝰ possit corrũpi ex vehemẽtia doloris aiẽ di. 44. ar. 2. q. 8.

Corpora mortuoꝝ

Utruz corpora mortuorũ omnia in cinerabũtur di. xliij. ar. iiij. q. ij.

Utrũ in corporũ mortuoꝝ puluerib' sit aligs apetitꝰ naturalis ad aiẽ susceptionez ibidem. q. iij.

An in corpibus mortuorum supnãli reformatis erit naturalis iclinatio ad suas aias di. xliij. ar. iiij. q. iij.

Corpora gliosa

An corpa gliosa erũt odorifera. di. xlix. ar. iiij. q. iij.

Utrũ corpa gliosa erũt subtiliora elis di. xlix. ar. 4. q. iiij.

An corpora gloriosa iõ erunt subtiliora qz erunt penetratiua di. xlix. ar. iiij. q. iiij.

An corpa gliosa erunt penetratiua pp ẽtitatis paruitatem ꝫm latum ⁊ profundũ ibidem.

An pp eoꝝ raritatem vel pp actiue virtutis magnitudinem. ibidem.

An in corpibus gliosis erit mutua actio ⁊ passio per qualitates actiuas ⁊ passiuas. ibidem.

Utrũ corpus gliosuz possit per suã subtilitatẽ simul esse cuz non gliosо di. xlix ar. iiij. q. v.

An corpus gliosuz per suaz subtilitatem possit simul esse in diuersis locis di. xlix. ar. iiij. q. v.

An corpa duo gliosa possint simul esse. ibidem.

Utꝝ corpa gliosa erũt clara di. xlix. ar. iiij. q. vi.

Uñ corporꝫ gliosorꝫ claritas cãbꝫ di. xlix. ar. iiij. q. vj.

An corporꝫ gliosorꝫ claritas educeꝫ de potentia corporis per vtutem beatitudinis anime. ibidem.

An corpis eiusdẽ gliosi pteſoẽs erũt eqlis clare. ibidẽ

An in corporibus gliosis remanebit eis color qui debetur eis ex natura suaꝫ partium. ibidem.

An corporis glorioſi claritas manifestetur vel occultetur ꝫm imperiũ voluntatis ipsius beati. ibidem

Utrũ corpa gliosa erũt agilia di. xlix. ar. iiij. q. vij.

An corporis eiusdẽ glorioſi partes oẽs erũt equalr agiles. di. xlix. ar. iiij. q. vii.

An corpora gloriosa erunt grania. ibidem.

Corpus xpi

An corpꝰ xpi sit altissimũ sacrm di. viii. ar. i. q. i.

An corpus xpi sit sacrm ⁊ ref. ibidem.

An corpus misticũ sit res ⁊ non sacrm. ibidem

Utrum corpus xpi sacrm fuerit conuenienter prefiguratum. di. viii. ar. i. q. iii.

Utrũ corpis xpi sacrz fuerit conuẽienter institutum ibidem. q. iiii.

An cõueniẽs fuit ipm instituí ante christi aduentum di. viii. ar. i. q. iiii.

An cõueniẽs fuit ipm institui añ xpi passionẽ. ibidez

An corpis xpi sacrm conueniencer fuerit institutum post cenam ibidem.

Utruz corporis xpi sacrm a nobis debeat confici añ prãdium. di. viii. ar. ii. q. i.

Utrum corpis xpi sacrm solũ a ieiunis sumi debeat ibidem. q. iii.

An possit licite summi post aliquos cibos iminente mortis periculo. di. viii. ar. ii. q. iii.

Utrum post corporis xpi susceptionem licituz sit statim comedere. di. viii. ar. ii. q. iiii.

Utꝝ corpꝰ xpi manducet veraciter in hoc sacro. di. viiii. ar. i. q. i.

An corpus xpi realiter descendat in stomachũ p descensum spẽi sub qua continet. di. viiii. ar. i. q. i.

An corpus xpi misticum manducetur spiritualiter. i sumptione digna huius sacri. ibidem.

An corpus xpi sumens digne hẽat duodecim fructꝰ vtiles ⁊ qui sunt illi. ibidem

Utrũ corpus xpi mandicans sacraliter semper manducet ipm spũaliter. di. viiii. ar. i. q ii.

An corpꝰ xpi vere descendat in ventrem bruti sumptis spẽz sub qua cõtinetur. di. viiii. ar. i. q. iii.

An corpꝰ xpi sũptũ a bruto sumaꝫ sacraliꝫ. ibidem.

An corpus xpi manducent aliqui spũaliter. q tñ non manducant sacramentaliter. ibidem.

Tabula

An corpus xpi sit necessariū sumere in casu grauis infirmitatis si possit haberi. ibidem.
Utrum corpus xpi sūmens in pcō mortali existens peccet mortaliter di. viiij. ar. ij. q. i.
An corpus xpi sumēs nō in pcō mortali credēs tū eē in pcō mortali peccet mortali di. viiij. ar. ij. q. i.
An corpus xpi sūmēs in peccato veniali peccet venialiter. ibidem.
An a pcepto corpus xpi sumēdi in pasca excusetur q est in pcō mortali. ibidem.
An corpus xpi ispiciēdo peccet q est in peccato mortali. ibidem.
Utrum corpus xpi sumēdo ptritus nō tū pfessus peccet mortaliter di. viiij. ar. ij. q. ij.
An corpus xpi liceat sumere ad vitandū scādalū ppie pſone di. viiij. ar. ii. q. ij.
An ad vitandū scādalū populi. ibidem.
Utrum a corporis xpi susceptione teneat hō abstinere pp aliqd qō nō est pccm di. viiij. ar. ij. q. iij.
An pp cōcubitū cū ppria vroze di. viiij. ar. ij. q. iij.
An pp nocturnā polutionē. ibidem.
An pp pbabile vomēdi piculū. ibidem.
An corpus xpi sacrm dari debeat infantib⁹. ibidem.
An illis q semp fuerūt furiosi. ibidez.
An furiosis q ante ꝯz itrarēt furiā hoc sacrm in statu debito petierunt. ibidē.
An a corporis xpi susceptiōe excludant iniuste excoicati. ibidem.
An suspēsi. ibidem.
An interdicti. ibidem.
An a corporis xpi susceptione teneat abstinere mulier tempore mēstruoz. ibidem.
An semini fluij. ibidem.
Utrum corpus xpi dans sciēter existenti in peecato mortali peccet di. viiij. ar. iij. q. i.
An corpus xpi dans notorio pcōrū grauius peccet ꝯz si piceret i lutū di. viiij. ar. iij. q. i.
An corpus xpi petēti i publico criminoso occulte sit licitū dare hostiā nō pſecratā. ibidem.
Utrum corpus xpi dans hystrionibus magis peccet di. viiij. ar. iij. q. ij.
Utrum corpus xpi dari debeat illis q de crimie sunt suspecti. ibidem. q. iij.
Utrum corpus xpi sit sub specie panis ꝯtū ad veraz ei⁹ substātiā di. x. ar. i. q. i.
An corpus xpi incipiat esse sub spē panis sine sui mutatione di. x. ar. i. q. i.
Utrum corpus xpi sit sub spē panis ꝯtū ad ei⁹ verā ꝯtitatē di. x. ar. i. q. ij.
An corpus xpi fuisset sine aia sub sacro si qs pſecrasz in triduo mortis ei⁹ di. x. ar. i. q. ij.
An corpus xpi ꝯtitas sit sub spē panis mediāte substantia corporis vel ecōuerso. ibidem.
An corporis xpi substātia posset p potētiā diuinā ab accidentibus separari. ibidem.
Utrum corp⁹ xpi posset deus facere in illa spē vt i loco sub qua ptinet vt i sacro di. x. ar. ii. q. i.
An corpus xpi sit in loco spēi vt i loco di. x. ar. ii. q. i.
An corpus xpi in ꝯtū est sub sacrali spē sit in ali quo vt in loco pse. ibidem.
Utrz corp⁹ xpi possit eē i plib⁹ locis sil di. x. ar. ij. q. ij.
Utrum corpus xpi vt ptentum sub spē sacrali possit moueri di. x. ar. iiij. q. i.
An corpus xpi sub sacro possit simul moueri sursuz et deorsum di. x. ar. iiij. q. i.
An corpus xpi vertatur versa hostia. ibidē.
Utrum corp⁹ xpi vt ptentū sub spē sacrali possit immediate tāgi di. x. ar. iiij. q. ij.
An si corpus xpi consecratū in cena reseruatū fuisset sub sacro vsqz ad horam qua fuit clauis pforatum sensisset dolorem ex illa pforatione causatum di. x. ar. iiij. q. ij.
Utrum corpus xpi sub spē possit videri visione intellectuali di. x. ar. v. q. i.
An corpus xpi sub spē possit videri p naturā ab itelletu corpori vnito di. x. ar. v. q. i.
An ab itellectu gie separate. ibidem.
An ab itellecu angelico. ibidē.
An ab itellectu beato. ibidē.
Utrū corpus xpi sub spē possit videri ab oculo corporali di. x. ar. v. q. ij.
Utrum corpus xpi sit sub qualibet parte hostie virtute sacri di. x. ar. vj. q. i.
An corporis xpi partes ordi habeāt esse sub spē ordinatū et destinctū di. x. ar. vj. q. i.
An si corpus xpi nō esset sub qualibet parte hostie añ fractionē posset eē sub ql̄ibet parte ei⁹ post fractionē virtute illi⁹ fractiōis. ibidē.
Utrū corpus xpi sit quolibet indiuisibili ipius hostie di. x. ar. vj. q. ij.
An corpus xpi sit palpabile di. x. i expositōe lre.
Utrum corpus xpi possit pfici de alia mā ꝯz de pane di. xi. ar. ii. q. i.
An corpus xpi possit pfici de grano manēte sub forma grani di. xj. ar. ij. q. i.
Utrum corp⁹ xpi possit pfici de alio pane ꝯz de pane facto de farina triticea coagulata p nālem aquam di. xj. ar. ij. q. ij.
An corp⁹ xpi possit pfici de granis tritici admixtis cū alijs granis di. xj. ar. ij. q. ij.
Utrū corp⁹ xpi possit pfici de pane fermentato di. xj. ar. ii. q. iii.
Utrum p corporis xpi susceptionē pcā remittant. di. xii. ar. v. q. i.
Utz p corpis xpi susceptōez vtutes augeāt. ibiō. q. ii
Utz corp⁹ xpi freqnt sit suscipiēdū ō. xii. ar. vi. q. i.
An corpus xpi plusqz semel in āno sit suscipiēdū a fidelibus di. xii. ar. vi. q. i.
Utz corpus xpi possit pfici a quolibet sacerdote di. xiii. ar. i. q. i.
An corp⁹ xpi possit pfici ab excoicato ō. xiii. ar. i. q. i.
An corp⁹ xpi possit pfici a mānifesto heretico. ibidē.
An corpus xpi possit pfici a degradato. ibidē.
Utz corp⁹ xpi possit pfici a nō sacerdote ō. xiii. ar. i. q. ii
Utz cōp⁹ xpi possit dispēsari a nō sacerdote. ibiō. q. iii
Utz corp⁹ xpi suscipe a publico pcōre sit licitū. ibiō. q. iiii.
An corp⁹ xpi suscipe ab hēretico sit licitū ō. xiii. ar. i. q. iiii.
An a simatico. ibidē.
An ab excoicato. ibidē.
An a degradato. ibidem. An ab irregulari. ibidē.
An a simpliciter suspēso a sacerdotali officio. ibidez.

Correctio

Utz correctio fraīna cadat sb pcepto ō. xix. ar. ii. q. ii
An a correctōe fraīna excusek aligs pp laborē vel verecūdiā vl ne incurrat icōmodū tpale ō. xix. ar. ii. q. i.
An corrigere teneak par parē. ibidem.
Utrū illi corrigere teneank alios pcōres q sunt i peccato mortali di. xviiii. ar. ii. q. ii.
Utrū corrigere teneank inferiores suos superiores. di. xviiii. ar. ii. q. iii.
In correctiōe testes sunt iducēdi di. xviii. ar. iii. q. ii.
an ad correctōez fr̄is dēat vnꝯ pcedi i mōz accusatō

nis sine legitimo accusatore di.xviiii.ar.iii.q. iii.

Corruptibile et incorruptibile

An corruptibile ⁊ incorruptibile differant secundu genus ō.xliiii.ar.ij.q.v.

Costa

An costa de qua fuit Eua facta fuerit de veritate humane nature ipsius ade.ō.xliij.ar.i.q.iiij.

Creatio

Utruz potentia creandi potuerit cōicari creature ō. v.ar.i.q.iiij.
An creatio aīe sit miraculosa ō. xvij.ar.iiij.q. viiij.

Creatura

An creature procedant adeo sicut numerus ab vnitate ō.xlviij.ar.ij.q vij.
An creatura aliqua sit ita deo propinqua quod non posset aliquam sibi propinquioreꝛ faces loquendo de propinquitate nature ibidem.

Crimen

De crimine quod modis cōuincitur homo ō. viiij. ar.iij.q.iij.
An ille qui crimen vnum sibi impositū negat qō ille qui imposuit probare non potest ⁊ ex hoc incurrit infamiam teneatur ad restituendum fam m accusatori ō.xv.ar.v.q.iij.
An crimen contumatie incurrat hō quadrupl citer ō. xviij.ar.iij.q.ii.
An q ad pmouēdū crimē iuuat qō alius ichoauit participet cū illo i crimine ō.xxi.ar.v.q.i.
An de crimine emendatus debeat recipi intestem si cum post penitentiam comitetur infamia di. xxv. ar.vj.q.ij.
An de crimine accusati sint repellendi ab accusatiōe ⁊ testificatione pendente sue accusatione ō.xxv.ar. vj.q.iij.
An de crimine condemnati qui ab iniqua sententia appellauerunt sint repellendi ab accusatione ⁊ testificatione pendente appellatione ibidem.
An criminosus possit probare se sufficienter emendatum de crimine per sacerdotem suum ibidē.

Damnati

An dānati erunt plures ꝙ saluati ō. xliiij. ar.ij.q .ij.
Utrum damnatorum corpora naturaliter corrūpentur per agens intrinsecum ō.xliii.ar.ij.q.viii.
Utrum damnati cruciabuntur ppetuo a tribus alijs elementis ab igne ibidem.q.x.
An damnati cruciabuntur ab influentia corporum celestium ō.xliij.ar.ii.q.x.
An damnati odiant deū sub ratiōe qua summe bonū ē ō.xlviii.ar.i.q.ij.qō habeꝫ ō.l.ar.iiij.q.i.
Utrum damnati vrantur scientia quam acquisierūt in hoc mundo ō.l.ar.iij.q.i.
An in damnatis sit aliqua delectatio ex vsu scientie quaz acquisierunt in hoc mundo ō.l.ar.iij.q.i.
An damnati aliquando cogitent de deo ibidem.
Utrum damnati cognoscant ea que fiunt circa nos di.l.ar.iii.q.ii.
Utrum damnati videant gloriam beatorum ibidē. questione tertia.
Utrum damnati appetunt beatitudinez naturali appetitu ō.l.ar.iiij.q.i.
An damnati vellent omnes alios esse damnatos ō. l.ar.iiij.q.i.
An damnati quia sciunt non omnes homines fore damnandos prius vellent illos ad quos naturaliter afficiuntur damnationem euadere ibidem.
Utrū damnati debeant velle nō esse ō.l.ar. iiii.q.ii.
An damnati debeant velle non esse habendo aspectum ad culpam ō.l.ar.iiii.q.ii.
Utrum damnati vellent non esse ō.l.ar.iiii.q.iii.
An in damnatis malus actus voluntatis sit supplicium mali meriti ō.l.in expositione littere.

Dauid

An dauid per virtutem naturalem citharizando repimeret spiritū malū a vexatiōe iaul ō. vi.ar. vi.q.i

Debitor

An debitor teneatur offerre debitum creditori si nō petat ō.xxii.ar.i.q.ii.

Defuncti

An defunctis possint nocere mala opera viuorum ō.xlv.ar.ii.q.i.

Denunciatio

Utrum denunciationem publicam debeat precedere monitio secreta ō.xviii.ar.iii.q.i.
An denunciari debeat plublice ille qui p secretam monitionē correctus est ō.xviii.ar.iii.q.i.
Utrum denunciationem publicam debeat precedere testium inductio ō.xviii.ar iii.q.ii.
An denunciatione repellatur ille qui non premonuit fratrem ō.xviiii.ar.iii.q.ii.
An ad denunciandū admittitur aliqñ aliquis q non admitteref ad accusandū ō.xviii.ar.iii.q.iii.

Densitas

An densitas maior causetur a maiori duritie ō. xlviiii.ar.iiii.q.vi.

Desperatio

An despādū sit ō aliq° i hac vita ō.xiiii.ar.viii.q.ii.

Deus

An de° ꝙz rōnē itelligēdi pus itenda. acceptationem alicuius virtutis ꝙ habitus ō.xiii.ar.v.q.ii.
An ōs sit ōbitor alicui ō.xvii. ar.i.q. iii. idē hī. vi.ar.i.q.i.
An circa ea que deus instituit immediate possit fieri mutatio p hoiez ō.xxvi.ar. .q.iii.
An de° posset reducere aliquā substātiā eādē i numero ñ totaliter ad nihilaref ō.xliij.ar. .q.ii.
Utrū in deo sit iusticia ō.xlvi.ar.i.q.i.
Utrū ōs possit ptermittere opa iusticie ibidem.q.ii.
An ōs possit dānaꝫ illos q saluati sūt ō.xlvi.ar.i.q.ii
An deus possit preter mittere cursum iusticie ibidē.
Utrum deus possit aliquem temporaliter punire nō propter eius peccatum ō.xlvi ar.i.q.iii.
Utrū ōs iustius agat cū vno ꝙ cū alio ibidez.q. iiii.
An deus misericordius agat cum vno ꝙ cum alio. di.xlvi.ar.i.q.iiii.
Utrum in deo sit misericordia ō.xlvi.ar.ii.q.i.
In deo qūo differūt bonitas ⁊ mīa ō.xlvi.ar.ii.q.i.
Utrum in deo prius sit secundum rationem itelligē di misericordia ꝙ iusticia ō.xlvi.ar.ii.q.ii.
An ī ō sit cadē rō iusticie ⁊ vitatis ō.xlvi.ar.ii.q.ii.
Utrum in dei qualibet operatione sit misericordia ⁊ iusticia ō.xlvi.ar.ii.q.iii.

Tabula

An in dei electione ⁊ reprobatione ab eterno fuerit misericordia ⁊ iustitia di.xl vi.ar.ij.q.iij.
An deus sub rõne qua summum bonum tantũ sit vltimus finis di.xlix.ar.i.q.vi.
An deus sit vltimus finis principalius sub rõne qua summum bonum ꝙ sub rõne qua summum verum di.xlix.ar.i.q.vij.
An in deo sit intellect⁹ practicus.di.xlix.ar.i.q.viij.
An deus ideo voluit creare mundum qõ intellect⁹ sui⁹ dictabat bonũ mũdũ creari vel ecõuerso.ibidẽ
An deus de potẽtia absoluta possit facere hoiez beatum nõ gaudentez de ipo di.xlix.ar.iij.q.vi.

Diabolus

An si diabolus transfigurans se in angl'm lucis credatur angelus bonus sit error periculosus di.xxx. in expositione littere.

Diffinitio

An diffinitio conueniat principalius substãtie ꝙ accidenti di.i.ar.i.q.ij.
An diffinitio minus conueniat enti per accidens ꝙ accidenti .ibidem
An diffiniri minus ipropzie conueniat ẽti p accidẽs constituto ex aliquibus non vnitis nisi intentione vnum ad aliud applicante.ibidem
Utrum diffinitiones quas ponit Augustinus de sacramento sint conuenientes di.i.ar.i.q.iij.
An in diffinitione illa. sacramentum est inuisibil s gratie ⁊c.conuenientius ponatur visibile ꝙ sensibile di.i.ar.i. q.iij.
Utrũ diffinitio illa quã ponit vgo primo libzo de sacramẽto pte.ix.ca.ii.sint cõueniẽs ð.i.ar.i.q.iiij.
Utz diffinitiões bapti sint cõueniẽtes ð.iij.ar.i.q.iij

Dilectio

An diligere possimus aliquid perfectius ꝙ cognoscere di.xlix.ar.ij.q.vi.

Dilluuium

An dilluuij tempore fuerit tanta altitudo montium sicut modo est di.xlvii.ar.ij.q.i.
An dilluuij aque occupauerunt totam istam capacitatem aeris vbi aues volant.ibidem

Dimensio

An dimensionum diffinitio possit esse per virtutem creatam absq; distinctione situũ ð.xlix.ar.iiij.q.v.

Dispensatio

An dispensetur cũ illo qui bis eundem ordinẽ cepit di.xxv.in expositione littere
An dispensetur cum illo qui bis scienter recepit baptismum.ibidem.
An dispẽsetur cũ illo qui fecit se ordinari ad peruertendum fidei statum. ibidem
An dispensetur cum symoniaco quando symonia est ex parte ordinantis ⁊ ordinati . ibidem
An dispensatio sit idẽ qõ iuris declaratio di.xxviij. ar.ix.q.i
An dispensetur rõnabiliter propter reformationem pacis inter regna.ibidem
An dispensari debeat in voto propter probabilem transgressionem illius.ibidem
An dispensatio facta in voto valeat facta sine rõnabili causa.ibidem

Diuozium

An ad diuozium coniugum p possit procedi propter peccatum contra naturam di.xxxv.ar.i.q.i.
Utrum post diuozium possit nubere coniunx innocens alteri di.xxxv.ar.iij.q.i.
Utz p⁹ diuozũ possint cõiuges recõciliari. ibidẽ.q.ii
An post diuozium possit infra biennium coniunx innocens reuocare ad se coniugem alterum inuitum di.xxxv.ar.iij.q.ij.
An post diuozium statim,possit coniunx innocens religionem intrare etiam si alius noluerit.ibidem

Docere

An docere p pecunia sit symõiacũ di.xxv.ar.iij.q.ij
An pro licentia docendi habendam accipere vel dare pecuniam sit symoniacum. ibidem
An docere sit licitum mulieri di.xxv.ar.iiij.q.i.

Donatio

An donatio possit perfici sine consensu donatozis ⁊ donatozij.di.xxvij.ar.i.q.iij.
An si donatarius sciret consensum donatozis non p aliquod sensibile signum alicui homini factum sed per reuelationẽ maligni spũs qui hoc sciret p aliqđ sensibile signũ a donatore fcm eẽt pfcã dõatio.ibiđ
An donatio valeat si aliquis det alicui quod alij promiserat di.xxvij.ar.iij.q.iiij.
An qui donare potest aliquam rez simpliciter possit donare ad tempus di.xxviij.ar.ij.q.i.
An inter donationem factã sub conditione ⁊ donatõnem factam sub mõ sit dza di.xxviij.ar.v.q.iij.

Dos

Utz dos sit tẽtio ab alijs distincta ð.xlix.ar.iii.q.vij.
An dotes sint propzie loquendo visio ⁊ fruitio di.xlix.ar.iij.q.vii.
An vna de dotibus aie sit perfcã securitas.ibidem.
An dos aliqua sit correspondens spei.ibidem.
An dos aliq̃ sit i aia q̃ rñdeat motiue potẽtie aie. ibiđ
Utz dotes sint in oibus beatis di.xlix.ar.iij.q. vi ij.
An dotes sint in anglis di.xlix.ar.iij.q.viij.
An dotes sint in christo. ibidem
An dotes hẽant aie sancre in presenti vita.ibidẽ
Utz dotes erũt i corpibus btoz di.xlix.ar.iiij.q.i.
An dotes sint tm̃ q̃ttuoz ⁊ q̃ sint di.xlix.ar.iiij.q.i.
An dotes erũt a deo per causationem.ibidem
An istarum dotium ozigo erit ex redundantia beatitudinis anime in corpus . ibidem
An in dotatione corporis comprehendatur dotatio sensuum.ibidem
An p dotes illas erit pfectioz vnio corporis ad animam.ibidem.
Utrum dos impassibilitatis erit qualis in corporib⁹ oim beatorum di.xlix.ar.iiij.q.ij.
An dos importet aliquid positiuũ di.xlix.ar.iiij.q.ij
An dos subtilitatis erit equaliter in oibus partibus eiusdem corporis di.xlix.ar.iiij.q.ii.cr. iiij.
An per dotẽ subtilitatis remouebit a corpore gliosonecitas exñdi i loco sibi equali di.xlix.ar.iiij.q.v.

Ebrietas

An ebrietas excuset pccm̃ di.xv.ar.iij.q.vij.
An ebrius oceidendo hoiez efficiat irregularis.ibiđ.
An ebrius cõmittat nouam culpam.ibidem
Ab ebrietatis culpã aggrauent ille de ordinationes quas facit ebrius . ibidem

Ecclesia

An ecclesia confecerit aliquo tempore de fermenta

to ⁊ quare di.xi.ar.ij.q.iij.
Utrum ecclesie immunitatem violans sit excõicat⁹ ipso iure di .xviij.ar.xii.q.ii.
An ecclesiam violare ⁊ imunitatem ecclesie sit idez di.xviii.ar.xii.q.ii.
An ecclesia defendat publicum latronem confugientem ad eam.ibidem.
An ecclesia defendat nocturnum populatorez agrorum.ibidem.
An ad ecclesiam fugiens seruus debeat domino restitui.ibidem
An ecclesia defendat illum qui hominem in ipa occidit. ibidem
An ecclesia defendat iudeũ ad ipam fugientez.ibiđ
An ecclesiam defendat excõicatum maiori excõicatiõe ad ipsã fugientem.ibidem
An ecclesia non consecrata defendat confugientem ad ipsam.ibidem
An ecclesia interdicta.ibidem
An ab ecclesia debeat defendi ille qui eum fugiens ad ipam adheret sacerdoti corpus xpi portãti.ibiđ
An qui de ecclesia extrahunt malefactores sint excõicati . ibidem
An ecclesia debeat presumere aliquem peccare i aliquo facto nisi per probatiõnse legittimas vel presumptiones ꝺ constiterit e ecclesie di.xxix.ar. .q.i.
An ecclesia habeat gladium spũalem ⁊ corporalem di.xxxvii.in expositione lre

Ecclipsis

An eclipsis solis que fuit impassione xpi fuerit per solam interpositionem lune ⁊ aspectum intuentiuz di.xliiii.ar.ii.q.vii.

Elemosina

Utrum elemosinam dare sit actus alicuius virtutis di.xv.ar.ii.q.i .
Utrum elemosinam dare cadat sub precepto. ibidẽ q.ii.
Elemosina ꝺ quo debet fieri di.xv.ar.ii.q.ij.
Utrum elemosinam dare sit magis sit satisfactoriuz inter partes satisfactionis.di.xv.ar.ii.q.iii.
An elemosina debito modo facta contineat aliquo modo virtutez oꝛonis ⁊ ieiunij. di.xv.ar.ii.q.iii.
Utrum elemosine corporales preferende sint spualibus di xv.ar.ii.q.iiii .
Utrum elemosina de quolibet bono.ibidem. q.v.
An elemosina sit facienda de bono anime di.xv.ar.ii.q.v .
An de bono corporis ibidem
An de meretricio.ibidem.
An de vsura. ibidem
An de furto. ibidem
An de rapina.ibidem
An de bono acquisito per symoniam. ibidem
An de necessarijs ad sustentationem nature. ibidez
Utrum elemosinam facere sit licitũ cuilibet di.xv. ar.ii.q.vi.
An elemosinam facere sit licitum monacho.di.xv. ar.ii.q.vi.
An elemosinam facere sit licitum vxori sine licentia mariti . ibidem
An filio familias. ibidem
An seruo ibidem
Utrum elimosinam facere possit aliqs sibi ipi ꝺ.xv. ar.ii.q.vi..
Utr elimosina sit danda malis ibidem.q.viii.
An p elimosinã vere possit dici pecata redimi.ꝺ.i. xxv.ar.iii.q.i.
An si elemosinaz mittat aliqs paupi minuatur meritum mittentis si nuncius nõ dederit eam.ꝺ.xlv. ar.v.q.iiii.

Electio

An pro electiõis negocii ꝓcuratõne licitũ sit accipe expensas .ꝺ.xxv.ar.iij.q.i.
An in electo i episcopũ liceat daꝛ pecuniã aduersario suo vt ab ipediñto sue electiõis desistat ibidem.

Electorum numer⁹

An electorum numerus sit notus angelis bonjs sub certitudine di.xliii.ar.vi.q.iii.
An electoruz numerus ipleret si omnes illi q modo sunt viuentes saluarẽtur di.xlviii.i expositiõe lre.

Eps

An eps possit ab solui i foꝛo exteriori a suo capitulo excomissione ipsius di.xviii.ar.v.q.i.
An episcopus extra suam dyocesim possit absoluere ab excõicatõe i foꝛo ꝓtẽtioso di.xviii.ar.viii.q.iii.
An poss ꝓmitteꝛ alicui i sua dyocesi vt absoluat ibiđ
An episcopus extra suam dyocesiz possit absoluere subditum suum in foꝛo penitentie ibidem.
An episcopus degradatus sit episcopus ꝺ.vii.ar.ii. q.ii.⁊.ꝺ.xxv .ar.i.q.iii.
Utrum episcopoꝝ omnium alliquis sit in ecclesia superioꝛ di.xxiiii.ar.v.q.iii.
An episcopus p renũciationẽ possit se priuare omnib⁹qb⁹ posset se pũaꝛ p ꝺ gradatõez ꝺ.xxv.ar.i.q.iii.
An episcopi cum capelanis ⁊ canonicis possint condere ius i episcopatib⁹ suis ꝺ.xxxviii.ar.viii.q.ii.

Episcopatus

Utrum episcopatus sit ordo di.xxiiii.ar.v.q.ii.
An epat⁹ possit recipi añ pl̃bitatũ ꝺ.xxiiii.ar.v.q.ii.
An episcopatus in primat caracterem ibidem.
An episcopatus possit iterari ibidem.

Essentia

An nomẽ qõ i ponit ad significandũ essentiã i ponat aliquãdo ab accidẽte ei⁹ di.xxvii.ar.i.q.i.

Esse

An eẽ i pena sit meli⁹ q̃ nihil eẽ di.l.ar.iiii.q.iii.
An nõ nõ esse sequat velle nõ esse in quiete ibidem.
An esse sit ratio appetendi quicquid appetit ibidez.
An non esse possit appeti ibidem.

Excommunicatio

Utrũ excõmunicari debeat aliqs di.xviii.ar.iii.q.i.
Utrũ excommunicari debeat aliquis pro solo peccato mortali ibidẽ .q.ii.
Utrum excõmunicari possit iuste dominus pro peccato subditoꝝ suoꝝ di.xviii.ar.iii.q.iiii.
An excommunicatio directius sit pena anime q̃ corporis di.xviii.ar.iii.q.iiii.
Utrum excommunicatus iniuste debeat reputari excominicatus ꝺ xviii.ar.iii.q.v.
Utrum excominicatus vel suspẽsus possit aliquẽ excomicare ꝺ.xviii.ar.iiii.q.ii.
Utrum excomiicare possit non sacerdos .ibiꝺ.q.iii.
An excomiicare possit electus i abbatẽ ⁊ cõfirmat⁹ nõdum sacerdos ꝺ.xviii.ar.iiii.q.iii.
An excomicare possint layci ex supioris ꝓcessione ꝺ xviii.ar .iiii.q.iiii.
Utrũ excominicari possit supioꝛ ab iferioꝛi ꝺ.xviiii.

Tabula

ar.v.q.j.
Utrū excōicatus possit iterum excōicari ibidē.q.ii.
Utrum excōmunicari possit cōmunitas ibidē.q.iij.
Utruz excōicari possit mortuꝰ di.xviij.ar.v.q.iiij.
An excommunicatio lata in mortuum noceat ei di.xviij.ar.v.q.iiij.
An excōicationez incurrat homo mortuus qui ante mortē suā mandauit occidi clericū nec mandatū eiꝰ ductū ē ad executionē ante mortē eiꝰ sed post ibidē.
Utrum excommunicari possit ad ordinario ille qui habent priuelegium quod ab eo non possit excōmunicari di.xviij.ar.v.q.v.
Utrum excommunicatus sit participans cum excōmunicato di.xviij.ar.vj.q.j.
Inter excommunicationem maiorem ⁊ minorē que est differentia di.xviij.ar.vj.q.j.
Qui sunt illi qui excōmunitationē nō incurunt participando cum excommunicatis ibidem.
Utruz cuz excōmunicato participare semper sit peccatum mortale di.xviij.ar.vj.q.ij.
An excōmunicandi sint maiori excōicatione participes cum excommunicato di.xviij.ar.vj.q.ij.
An excōmunicatus sit maiori excōmunicatione participans scienter cum excōicatis a papa ibidem.
Utrum aliquis solus sciens excommunicatū aliquē teneatur ipsum vitare di.xviij.ar.vj.q.v.
Utrum excommunicati sint priuati omnibus actibꝰ legitimis di.xviij.ai.vij.q.j.
An excōicati minori excommunicatione sint irregulares si celebrent di.xviij.ar.vij.q.j.
An excommunicati minori excommunicationepo ſ sint eligere ⁊ eligi ibidem.
An admitantur ad denunciandum excommunicatum quem vitauerunt ibidem.
An excommunicati maiori excommunicatione posſint esse iudices ibidem.
An possint accusare ibidem.
An possint denunciare ibidem.
An possint eis ꝓferre ecclesiastica beneficia ibidem.
An eis collata possint retinere ibidem.
An possint aliquem in iudicium conuenire ibidem.
An possint se in iudicio defendere ibidem.
An si ab excommunicato latenter confertur aliqua prebenda collatio illa valeret postquam eius excōmunicatio detecta esset ibidem.
An si aliqs excommunicatus maiori excōmunicatione interesset alicui ellectioni ⁊ nō credens se excōmunicatum nec etiā sciret ab alijs debeat ellectio irritari eius excommunicatione detecta ibidem.
An si vox sua fuerit necessaria electioni ad sufficientem numerum vocum. debeat post detectionem excommunicationis ellectus sufficientem numerum vocum habuisse reputari ibidem.
Utrum excommunicatis prosint orationes ecclesie di.xviij.ar.vij.q.ij.
An excommunicationē mereatur qui patienter fert iniusticiam di.xviij.ar.vij.q.ij.
An super excommunicatum possit diabolis cereris paribus ꝯ super non excommunicatum ibidem.
An ꝓ excōicato licitū sit orare pſone singulari ibidē.
An excommunicato licitum sit dare elemosinaz corporalem ibidem.
Utrum omnes q excōicati moriunt priuādi sint ecclesiastica sepultura di.xviij.ar.vij.q.iij.
An excommunicationem minorem incidant qui interfunt sepulture excōmunicati ð.xviij.ar.vij.q.iij.
An si excommunicati sepulti fuerint i cimiterio debeant inde eici ibidem.
An excommunicatus possit post mortem absolui ab excommunicatione ibidem.
An illis qui in excommunicatione minori moriunt neganda sit ecclesiastica sepultura ibidem.
Utrum excōitatis minori excōicatiōe tantū possint conferri ecclestastica beneficia de iure di.xviij.ar.vij.q.iiij.
An excommnnicatio maior infligatur alteri ab homine di.xviij.ar.vij.q.iiij.
An excommunicato minori excommunicatione electio sit irrita ipso iure vel irritanda ibidem.
An ille qui excommunicato minori excommunicatiōe cōferret scienter ecclesiasticū beneficiū sit ꝑuatus ipso iure hac vice illius bñficii collatiōe ibidē.
Utrum exōmunicans iniuste teneatur excommunicato ad interesse di.xviij.ar.viij.q.i.
Utrum excommunicans aliquem iniuste scienter incurrat aliquam suspensionem ibidem.q.ij.
Utꝝ epi excōicātes vel suspendētes nō in scripto incurant aliquam suspensionem ibidem.q.iij.
An inferiores iudices eā incurrāt ð.xviij.ar.viij.q.iij
Utrum excōmunicantes iniuste sint digni pena eterna di.xviij.ar.viij.q.iiij.
Utrum excōmunicās pauperez iiuste sit dignus maiori pena ꝯ iiuste excōicans diuitē ibidē.q.v.
An si excōicatꝰ accedat ad supiorē excōitatoris ꝑ absolutōe habēda debeat absolui ð.xviij.ar.viij.q.i
Excōicatiōis casus quot sunt ⁊ q sunt a iure quoꝝ absolutiōez dominus papa sibi retinuit ibidem.
Utꝝ excōicato fauēs participet i crimie pro quo ē excomunicatus di.xviij.ar.viij.q.ij.
An excōicato fauēs i crimine ꝑ accidēs incurrat lādē excommunicationem di.xviij.ar.viij.q.ij.
An excōicatus minori excōicatione possit absolui a pcis illa excōicatōe manēte ð.xviij.ar.viij.q.iij.
Utrum ille qui excōicatōez incurrit i vno episcopatu postea possit absolui ab alio in cuius dyocesis moratur di.xviij.ar.viij.q.v.
Utrum excommunicatus possit absoui inuitus di.xviij.ar.x.q.prima.
Utrum excommunicatus possit absolui per litteras absens ibidem.q.ij.
An qñ excōicatus absoluit per litteras absens sit absolutus ex tunc q littera facta est ⁊ suo nuncio data di.xviij.ar.x.q.ij.
An cuz excōicatus absoluit a canone iniungendum sit ei sub debito prestiti iuramenti q ꝓtra illū canonem decetero non veniet ibidem.
Utrūexcominicatus pluribus de causis absoluatur semper si non omues causas excommicationis sue exprimat.di.xviij.ar.x.q.iij.
Utrum excomunicatus cui excomicator dicit reuoco excomunicationem quā i te tuli ⁊ nō dicit absoluo seeu absoluim⁹ vere sit absolutus ibidem.q.v.
Utrū excomunicatis ꝑncipibus maiori excōmunicatōe publice teneāt militeſ obedir di.xviij.ar.i.q.i.
An eis teneāt soluere censū annū ð.xviij.ar.xi.q.i.
An excōicationē sniaz absoluat semp ⁊ absolute eos a iuramento fidelitatis quo erār obligati ibidem.
An absoluti p sententiā ab illa obligatione teneant reuerti ipso iure ad eorum obedientiam post eoruz absolutionem ab excommunicatione ibidem.
Excomuoicatio maior ing bus casibus incurrit ipo iure di.xviij.ar.xi.q.v.
Excōicatiōis sniaz i gbus casib⁹ nō incurrāt illi q iniciunt manus violētas in clericum vel ꝯcūcz per-

sonam religiosam aprobate religionis di.xviij.ar. xj.q.v.
Utrum excommunicati sint ipso iure illi qui sunt sacrilegi di.xviij.ar.xij.q.i.
An excõicatõem maiorẽ incurrãt.di.xviij.ar.xii. q.i.
An excommunicationez incurrat ipso iure deflorãs monialem benedictam ibidem.
Utrum excommunicatus sit ipso iure violans i munitatem ecclesie di.xviij.ar.xii.q.ii.
Utrum excõicatus sit ipso iure impetrãs literas domini pape tacita vitate vl sugesta ſtate ibidẽ.q.iii
An excõicatus sit q litteris apostolicis vtik sub alio noie impetratis di.xviij.ar.xii.q.iij.
Utrũ excõicatus sit pso iure ueniẽs litteras dñi pape cuius efficatia iam expirauit z ludo nõ intentione vtendi aliquã litterã in ea male formataz reformat vel punctum facit vel p quodcũqz aliũ moduz aliquid in ea mutat di.xviij.ar.xii.q.iiii.
Utrũ excõicatus sit ille qui de nouo veniẽs ad studium petat arma antequã ſciat sniam cõtra portauter arma p eccl̃m loci lataz ibidem.q.v.
An excõicatus sit vtens ignoranter falsificatis litteris di.xviii.ar.xii.q.iiii.
Utrũ secularis q peussit clericuz z excommunitatus intrat religiones possit absolui a prelato illius religionis di.xviii.ar.xiii.casu primo.
An predictus excõicatus q religionẽ excõicatus intrauit possit absolui dum adhuc est nouitius a prelato illius religionis di.xviii.ar.xiii.q.i.
An p excõicatiõe dãda alicui vl ab eo remouẽda licitũ sit dare pecuniam di.xxv.ar.iii.q.i.

Executor

Inter executorem z procuratorem que differentia ẽ di.xlv.ar.v.q.i.

Exorcismꝰ

Utrum per exorcismum expellatur potestas diaboli abaptizato di.vi.ar.vi.q.i.
An q per exorcismũ expellat ptãs diaboli sit p vtutẽ naturalẽ vel supernaturalẽ di.vi.ar.vi.q.i.
Utrũ qñ exorcizat baptizandus illa que ibi fiũt significent aliquid z quid z que sit forma exorcismi. di.vi.ar.vi.q.ii.

Extensio

An extensio corporis quod est substãtia fiat p aliqõ accidẽs natura posteriꝰ eo di.x.ar.vii.q.ii.

Femina

An femineus sexus genereť preter intentionem nature di.xliiii.ar i.q.x.

Filius

Utrũ filii illegitimi sint illi qui nati sũt de matrimonio contracto inter affines z consanguineos. di.xli. ar.ii.q.iii.
Qui sũt filii legitimi z naturales. qui sũt fili legitimi z ñ naturales: q sũt naturales z nõ legitimi: qui sũt nec legitimi nec naturales di.xli.ar.ii.q.iii.
Filii illegitimi quibus modis illegitimantur secũdũ iura canonica z quibus secundum iura ciuilia ibidẽ.

Fideiussor

An fideiussor possit recipere acreditore capitale z vsuras quas pro eo soluit di.xv.ar.v.q.v.

Flagella

Utrum flagella que deus immittit vel permittit sit per penitentes sint pro eis satisfactoria di.xv.ar. primo.q.iiii.
An flagella tẽporalia sint detestãda di.xv.ar.i.q.iiii

Forma

An forma possit esse subiectum alicuius accidentis di.xii.ar.ii.q.i.
An illud quod ad formam disponit primo informeť illa forma di.xiiii.ar.v.q.i.
An formatio virtutum precedat ordine nature remionem peccati di.xvii.ar.i.q.v.
An formatio actus penitendi sit realiter differens ab infusione gratie ibidem.
An formatio subiecti z formatio actus realiter differant ibidem.
An ad forme cuilibet susceptionem sufficiat q in materia non sit dispositio repugnãs di.xxv.ar.iiii. questione secunda.
An forma naturalis corruptibilis ad nihileturdi. xliii.ar.i.q.ii.
An forma artificialis eadẽ in numero possit reduci p artẽ post corruptiõez di.xliii.ar.i.q.ii.
An forma naturalis eadẽ i numero possit reduci per naturã post corruptionẽ di.xliii.ar.iii.q.i.
An forma itendať aliter ꝯ p̃m minorẽ p̃mixtionem sui cum contrario di.xlviiii.ar.iiii.q.ii.

Fornicatio

An fornicatio sit grauius peccatam in viro ꝯ in muliere di.xxxv.ar.i.q.iiii.

fortitudo

An fortitudo sit spiritualis hedificii fundamentum di.xiiii.ar.x.q.iiii.

Frigditas viri

Utrũ frigiditas ex parte viri ipediat matrimoniuz di.xxxiiii.ar.ii.q.i.
An frigiditas superueniẽs viro ante cõsumationez ipediat matrimoniũ di.xxxiiii.ar.ii.q.i
An frigiditas possit probari z per quẽ modũ ibidez.
An si mulier frigiditatẽ viri allegãs p vocet ad separationẽ credendum sit ei viro ꝟrio asserẽti ibidẽ
An si vir frigiditatẽ suã allegãs puocet ad separationẽ credẽdũ sit si mulier cõtradicat ibidem.
An si propter frigiditatem viri fiat separatio danda sit mulieri licentia contrahendi ibidem.
An frigido phibẽdũ sit ne cõtrahat ibidem.
An si frigidus separus ab vsoze pp frigiditatẽ ꝟserit cum alia z eam cognoscenti debeat compelli redire ad primam ibidem.
An frigidi facti propter nimiam senecturem possint contrahere matrimonium ibidem.
An propter frigiditatem mulier sit inepta ad cõtrahendũ distintione.xxxiiii.ar.ii.q.ii.

Fruitio

An fruitionis obiectum immediatũ sit visiõ dei di. xlviii.ar.i.q.vi.
Utruminfruitione beata voluntas sit tantum passiua ð.xlviii.ar.iii.q.i.
An ad faciendum deo fruitiõe patere determinet se anima ð.xlviii.ar.iii.q.iiii.
Utrum fruitio z gaudium sit idem realiter inuuelun

tate beata di.xlviiii.ar.iii.q.v.

gaudium

An gaudium sit idē realiter quod dilectio boni p̄sentis di.xlviiii.ar.iii.q.v.
An gaudiū summum summe desideretur ab omnibus di.xlviij.ar.iij.q.vj.
An gaudium sit per se bonum ibidem.

generatio

An generatiões due i eadem specie magis apropin quāt ꝯ generatio ⁊ cōuerso d.xliii.ar.i.q.iij.
An q̄ generant per ꝓpagationē possint fieri per naturaz nō ex semine d.xliij.ar.iij.q.i.
An semen ex quo generant ea q̄ p ꝓpagationē generant possit causari p vtutē corpoz celestiū ibidem.

gratia

Utrum gratia virtutum ⁊ sacramentorum sit eadez gratia d.i.ar.iiii.q.iiij.
An gratia virtutuz ⁊ sacramētoz cōtrarie vni peccato in numero sub eadē ratione aut sub diuersis d.i.ar.iiii.q.iiii.
An gratia ita se habeat ad virtutes sicut lux ad colores d.xiiii.ar.v.q.i.
An gratia principalius ⁊ plus remuneretur ꝯ eius actus d.xiiij.ar.vj.q.ij.
An ad gratie susceptionē regrat maior dispositio ꝯ ad sapientiam d.xvij.ar.iiii.q.i.
Utz gratie infusio sit prior ordine nature ꝯ culpe remissio d.xvij.ar.iiii.q.iiii.
An gratie infusio sit idem realiter quod culpe remissio d.xvij.ar.iiij.q.iiii.
An p gratiā prius sit ꝑm rōnē itelligēdi aia nō displicens deo ꝯ placens ibidem.
An gratia recipiat magis ⁊ min⁹ d.xvij.ar.iiii.q.vj
An gratia p quā remittit peccatū sit necessaria ad cōseruatōez remissionē illius d.xxij.ar.i.q.ij.

greci

An greci vere ꝓficiant d.xi.ar.ij.q.iij.

Hereticus

Utrum hereticus d beatd ici quilibet infidelis di.xiij.ar.v.q.i.
Utrum heretici debeant dici qui sunt simoniaci ibidem.q.ij.
Utrum heresis sit maximū peccatoz ibidē:q.iii.
An heresis sit spēsifi delitatis d.xiii.ar.v.q.iii.
Utrū heretici sint tolerādi d.xiii.ar.v.q.iiii.
An heretici sint ad mīaz recipiēdi d.xij.ar.v.q.iiij.

Homo

An homini sit licitum facere aliquid quo sciat se priuandi vsu rationis ad tempus d.xxvj.ar.ii.q.i.
An homo ita patiat iacturā p actuz nutritiue sicut p actum generatiue d.xxxj.ar.i.q.i.
An hoiez pati iacturaz ꝯtū ad vsum rationis ⁊ impediri in vsu rationis sit idem ibidem.
Ab homine vno quare de⁹ voluit oēs homines descendere d.xl.in expositione littere.
Utrū hois aliqs sit vltimus finis di.xlviij.ar.i.q.i.
An hois vltimus finis ordinetur ad alium finem. d.xlviij.ar.i.q.i.
An glibet hois actus possit dici finis eius ibidem.
An hois actus nō pce dētes ex ratione ⁊ voluntate possint dici actus vite humane ibidem.
An homo agat aliqd nō ꝓpter finem ibidem.
An hois vltimus finis sit finis omnium creaturaz d.xlviij.ar.i.q.ii.
An homo prius ordine nature intendat bonum corpozale ꝯ spirituale d.xlviii.ar.i.q.v.
An in hō i via principalius mōat i vltimū finē p voluntatē ꝯ p itellectū d.xlviij.ar.i.q.vij.
An homo possit beneficiari quo ad aiam ex spāli priuilegio per diuinam potentiam corpore non glorificato d.xlviij.ar.ij.q.vj.
An hō totus remanēs i hac vita mortali posset beatificari p quācūqz potentiam ibidem.
An homo naturaliter appetat oē illd sine quo scit se non posse consequi finē suum ibidem.
An de hois qditate sit mortale d.xlviij.ar.iiij.q.ij.

Homicidium

An homicidium faciens dum caret vsu rationis sit irregularis d.xxv.ar.v.q.iij.
An homicidium faciēs ꝫ suā voluntatē qz.s.motoz brachiū eius violenter sit irregularis ibidem.
An homicidum faciens positus i necessitate vt occidat vel occidatur sit irregularis ibidem.
An homicidiū faciēs casu sit irregularis ibidem.

Hostia

Utrum hostie pars vna possit substantiari.
Uirtute sacri sine alia hostia continua remanente d.x.ar.vii.q.ij.
Utrum hostia intincta i sanguine debeat populo dari d.xi.ar.iiii.q.v.

Humiditas

An humiditatū distincto in humiditatē que vocat ros ⁊ in illam que vocat cābiū ⁊ i illam que vocat gluten sit conueniens d.xliiii.ar.i.q.ii.

Humor

An inter humorem ⁊ humiditatem sit differētia d.xliiii.ar.i.q.ij.
An humozes sint de substātia corpozis ibidem.

Humilitas

An humilitas sit spiritualis hedificij fundamentum d.xiii.ar.r.q.i.

Jeunium

Utrū ieiuniū sit actus pnie d.xv.ar.iii.q.ii.
Jeiuniū nature ⁊ ieiuni ū qō ē act⁹ vtutis ⁊ ieiuniū ecclesie in quo differūt d.xv.ar.iii.q.ii.
Utrum ieiunium sit sub precepto d.xv.ar.iii.q.iij.
An per ieiunium mens ad spiritualia eleuetur d.xv ar.iii.q.iii.
An ieiunium disponat ad virturem ibidem.
An ieiuniuz disponat ad vincendum diabolū ibidē
Utrum ad ieiunii obseruationem omnes obligent d.xv.ar.iii.q.iiij.
An mulieres pregnantes ibidem.
An egrotantes ibidem.
An nimium senes ibidem.
An cum graui labore victum necessarium lucrantes ibidem.
An ad loca sancta peregrinantes ibidem.
An ad victum necessarinz hostiatim mendicantes ibidem.
An ad ieiunium ecclesie teneatur quicunqz tenetur ad ieiunium quod est actus virtutis ibidem.

Utrū ieiuniū frangat esus carniū di.xv.ar.iij.q.v.
An ieiuniū frangat potus vini ō.xv.ar.iij.q.v.
An ieiuniū frangat esus laticiniorum ⁊ ouorū ibidē.
Utr ieiunium frangat gula ō.xv.ar.iij.q.vj.
An ieiuniū frāgat preuenire horā ō.xv.ar.iij. q.vj.
An comedere cibos pretiosos ibidem.
An comedere nimis ibidem.
An comedere cum nimia auiditate ibidem.
An ludere scen dissolute loqui cum mulieribus iuuenculis ibidem.
Utrum ieiuniū frangat ebrietas ō.xv.ar.iij.q.vij.
An ieiunium frangat potus vini in mane ō.xv.ar.iij.q.vij.
An ieiunium frangat potus ceruisie ibidem.
An comedere ellecturia i sero cā delectatiōis ibidē.
Quibus ieiunādi est temporibus ō.xv.ar.iij.q.viij.
An ieiunare quattuor diebus precedentibus primā dñicā quadragesimalē sit cōueniēter īstitutū ibidē.
Ieiunium quadragesimale quibus de causis institutum est ibidē.
An ieiuniorum temporibus licitum sit preuenire horam in comedendo ibidem.
An in ieiunio sit tante necessitatis obseruando hore sicut comedere semel ibidem.

Ignis

An si ignis per quem accensus est ista candela accendisset eam tempore priori fuisset flamma eadem numero quo modo est ō.xliij.ar.iij.q.i.
An ignis operationes existentis in aliena materia diuersificentur secundum diuersitatem materie ō.xliiij.ar.ij.q.iiij.
Quod ignis nō liceat quādocz quot sūt cause ibidē.
An i igne carbone sit forma substātialis ignis ibidē.
An ignis carbo flamma ⁊ lux differant specie ibidē.
Ignez esse in ppria materia vel in aliena qd ē ibidē.
An ignis calliditas possit sentiri sensu tactus absqz hic q calefaciat ō.xliiij.ar.ij.q.vj.
An i igne possit viuere aliqō aīal ō.xliiij.ar.ij.q.vj.
Utrum p ignē purgabīt mūdus ō.xlvii.ar.ii.q.i.
An ignis ille purgabit mundū quātū ad illam ptē q̄ est infra mediū interficium aeris ibidem.
An ignis in spera sua purgabitur ibidem.
An ignis ille qui mundum purgabit simul erit cum aere ibidem.
An ignis ille rarefaciet tria elā q̄ purgabit ibidem.
Utrum ignis conflagrationis erit eiusdē speciei cum igne elementari ō.xlvii.ar.ii.q.ii.
An ignis ipsius motus erit ad medium vel ad circūferentiam ō.xlvii.ar.ii.q.ii.
Utrum ignis conflagrationis producetur in esse supernaturaliter ō.xlvii.ar.ii.q.iii.
Utrum ignis ille precedet iudiciū ibidem.q.iiii.
Utruz ignis ille purgabit aliquos electos ibidē.q.v
Utrum ignis ille cruciabit reprobos ibidē.q.vi.
Utrum ignis ille desinet esse ibidem.q.vii.

Ignis inferni

An ignis infernalis sit preparatus in pma ñ conditione ō.xliii.ar.ii.q.iii.
Utrum ignis infernalis sit eiusdem speciei cum igne elementari ō.xliii.ar.ii.q.iiii.
An ignis inferni sit ignis carbo ō.xliiii.ar.ii.q.iiii.
Utrum ignis inferni sit perpetuus ō.xliiii.ar.ii.q.v
An ignis ille ppetuet p naturā ō.xliiii.ar.ii.q.v.
Utrum ab igne inferni calefient corpora dāpnatorū ō.xliiii.ar.ii.q.vi.
Utrum per ignem illum consumentur corpora dāpnatorum ibidem.q.vii.
An in igne illo sit aliqua virtus spiritualis p quam affligitur sps ō.xliiii.ar.ii.q.viii.

Ignorantia

An ignorantia iuris sit periculosior q̄z ignorantia facti ō.xxi.ar.iii.q.iii.

Incestus

Utrum incestus cum consanguinea vroris impediat matrimonium ō.xxxiiij.ar.iiii.q.ii.
An incestus amittat ius petendi debitum ab vrore attinente illi cum qua cōmisit incestum di.xxxiiii.ar.iiii.q.ii.
An incestus amittat ius petendi debitum ab vrore non attinente illi cum qua cōmisit incestū ibidem.
An tali qui incestum commisit liceat matrimoniuz contrahere post mortem vroris nisi cum eo fuerit dispensatum ibidem.

Indiuidua

Indiuiduorum multiplicationis causa in eadez specie que est ō.xxvi.ar.iij.q.i.
An indiuidua aliqua eiusdem speciei possint producī per naturales mutatiōes diuersas specie ō.xlii.ar.iii.q.i.
An indiuidua omnia eiusdem speciei consequatur illud quod est naturale ratione materia di.xlviii.ar.ii.q.i.

Indulgentie

Utrum indulgentie quas dat ecclesia aliquid valeant ō.xx.ar.iii.q.i.
An per indulgentias dentur pro temporalibus spiritualia ō.xx.ar.iii.q.i.
Utrum indulgentie tantum valeant quantuz sonāt ō.xx.ar.iii.q.ii.
Utrum indulgentje valeant aliquibus post hanc vitam ibidem.q.iii.
Utrum indulgentie valeant existentibus in peccato mortali ō.xx.ar.iiii.q.i.
Utrum indulgentie valeant Religiosis ibidē.q.ii.
Utrum valeant prelatis qui eas cōcedūt ibidē.q.iii
Utrum indulgentias possit dare malus episcopus. ō.xx.ar.v.q.i.
Utrum indulgentias possit dare aliquis non episcopus ibidem.q.ii.
Utrum indulgētias possit dare quilibz prelatus ibidem.q.iii.
An indulgentias possit dare archiepiscopū dioceſi suffraganeorz suorū ō.xx.ar.v.q.iii.

Infamis vel infamia

An ifamis possit aliquē excōicarī ō.xviii.ar.iiii.q.iiii
An ifamis sit plat⁹ q̄ culpā suā fēs ē irregularis ibidē
An infamia contracta per excommunicationem tollatur per absolutionez ab excommunicatione ibidē.
An ifamiā causent dcā paucorū ō.xviiii.ar.iij.q.iii
An ifamato sit idicēda canonica purgatio ibidem.
Utrū ifames ifamia iuris ciuil. sūt repellēdi a susceptōe ordinū ēt post pactā pniaz.ō.xxv.ar.vi.q.i.
Utrū ifames ifamia iuris canōici sint repellēdi a susceptōe ordinū ēt post pactā pniaz ib⁹dē.q.ii.
Utr ifames ifamia facti sint repellēdi a susceptōe ordinum ibidem.q.iii.
Infamia qd est ō.xxv.ar.i.q.i.

An in fames sint aliqui secundū leges qui non sunt infames secundum canones ibidem.
An infames sint repellendi ab actione ⁊ testificatione ibidem.
An infamia iuris canonici contrahi possit ipso iure ⁊ irrogari per sententiam ō.xxv.ar.vj.q.ij.
An infamia que per sententiam diffinitiuam irrogatur possit aliter aboleri simpliciter q̄ per restitutionem in integrum ibidem.
An infamia ipso iure possit cōtrahi per aliquod peccatū mortale quod non inducit depositionē ibidē.
An infamia ciuilis contrahatur per omne peccatum mortale qō secūdū canones inducit ꝺpositiōez ibiꝺ.
An ifamia canonica deleat per penitētiam ibidem.
An infamis sit qui scienter peierat ibidem.
An infamibus irrogata ifamia per sniam diffinitiuā siue cōtracta per aliquod illorum criminum que iura ciuilia ⁊ canonica determināt concorditer ⁊ pronunciant hominem esse infamē ipso facto sint actꝰ legitimi interdicti ō.xxv.ar.vj.q.iij.
An ifamibꝰ ifamia facti tātū sint interdicti ipso iure vel interdicendi ibidem.
An infamia facti dicatur magis proprie infamatio q̄ infamia ibidem.
An si ifamis infamia facti tantū ordinet sit ipso iure suspensus ab ordinum executione ibidem.
An ifamia facti possit per hoiem remoueri ibidem.

Infernus

Utrum ifernus sit ō.xliiij.ar.ij.q.j.
Utrum ifernus sit subterra ibidem.q.ij.
An i iferno puniatur conuenienter peccator ō.xliiij.ar.ij.q.ij.
An iferni locus āpliabitur post iudicium ibidem.
Utrū in iferno sit ignis corporeus ō.xliij.ar.ij.q.iij
An in iferno sint quattuor ela distincta vel ꝓfusa. ō.xliiij.ar.ij.q.x.
Utrum in iferno sint tenebre corpales ō.l.ar.v.q.j.
An in inferno post resurrectionem erit corporalis fletus ō.l.ar.v.q.j.
An in inferno erit sensibilis stridor dentiuz bidem.
Utrū i iferno sit maior pena vermis. q̄ ignis ō.l.ar.v.q.ij.
An i iferno pena vermis causetur a re vel a similitudine rei ō.l.ar.v.q.ij.
Utrum i iferno maxima penarum sit carentia visionis dei ō.l.ar.v.q.iij.

Ingratitudo

Utruz igratitudo sit spiritnale pcm ō.xxij.ar.i.q.iiij.
Utrum ingratitudo sit maior in casu ab inocentia q̄ in casu a vera penitentia ibidem.q.v.
An ingratus sit magis peccans contra illum qui ei plus dimisit q̄ contra illum qui minus dimisit ō.xxij.ar.j.q.v.

Impignoratio

An cum impignoratur aliquid marito pro dote possit vltra capitale retinere fructus perceptos ō.xv.ar.v.q.v.
An dns cui ipignorauit vasallus feudum possit cum capitali retinere fructus perceptos.ibidez.

Inquisitio

Utrum ad inquisitionem debeat procedere aliquis ex suo officio pro sola fama nullo existente accusatore ō.xviij.ar.iij.q.iij.
An ad inquisitionem debeat procedi propter famā ortā a maliuol⁊ inimicis ō.xviij.ar.iij.q.iij.

Intelligentia

An intelligentia sit proprius motor orbis quem mouet ō.l.ar.ij.q.iij.

Intelligere vel intelectus

An perfectio actus intellectus magis dependat oibus compellendi ab actu voluntatis q̄ econuerso ō.xl viiij.ar.i.q.vij.
An intelligere bonum ⁊ non appetere nobilius esset q̄ appetere ⁊ non intelligere ibidem.
An intelligātur res materiales sub esse spiritualiori q̄ appetantur a voluntate ibidem.
An intellectus considerans materiaz practicā pp̄ scire tm̄ sit speculatiuus ō.xl viiij.ar.i.q.vij.
An intellectus possit considerare materiam speculatiuam propter operari ibidem.
An intellectus talis magis sit practicus q̄ speculatiuus ibidez.
An intellectus considerans aliquem bonuz propter scire ordinatum ad dilectionem tantum sit speculatiuus vel practicus ibidem.
An itellectus beatus prin cipalius speculetur rationem bonitatis q̄ virtutis ibidem.
An intelligere possit aliquis vnam rem plusquam alius ō.xl viiij.ar.ij.q.viij.
An intellectus respectu sui simplicis aprehensionis sit passiuus ō.xl viiij.ar.iij.q.j.
An itelligere conueniat alicui ratione itellectus possibilis tantum ibidem.
An i itellectus passio respectu nobilissimi intelligibilis sit nobilior q̄ eius actio ibidez.
An itellectus beatus prius ordine nature concipiat verbum de deo q̄ videat ipsum ibidem.

Interdictum

An interdicti tempore possit sacramētū cōfirmationis ministrari.ō.vii.ar.v.q.i.
An interdicti tēpore possit moriētibus sacramentuz pnie ⁊ sacramētū altaris mīstrari ibidē.
An iterdici possit vxor de iure pro peccato mariti ō.xviii.ar.iii.q.iii.

Irregularis

Utrum irregularis possit aliquem excommunicare ō.xviii.ar.iiij.q.
An irregularis prelatus sine culpa sua debeat deici astatu prelationis sue ō.xviii.ar.iiii.q.iiii.
An irregularis factus per culpam suam ibidem.
An irregularis possit assummi in abbatem ibidem.
Utrum irregularis sit qui existens excommunicatꝰ maiori excōmunicatione solēniter baptizat ō.xviii ar.vii.q.v.
An irregularis sit qui sequitur officiū illius ordinis quem non habet ac si haberet ō.xviii.ar.vii.q.v.
An irregularis sit qui benedicit mensam existens excōmunicatus maiori excōicatione ibidem.
An irregularis sit qui existens excōmunicatus maiori excōmunicatiōe dicit horas in exercitu vel in naui officiando populum ibidem.
An irregularis sit qui existens excōmunicatus administrat sacramentum extreme vnctionis ibidem.
Utrum super irregularitate q̄ religiosus contraxit in suscipiendo ordines i excōmunicatione possit cuz eo dispensare prelatus suus ō.xviii.ar.xii.casu.v.

An in irregularitate possit prelatus dispensare que quidem contracta est per excomunicationez aqua non poterat absoluere ibidem.
An irregularis sit ille qui rem suam furtiue ablatam repetat coram iudice eo quod aliter habere non potest & iudex inquirat & inueniat illum furem esse suspendat si tamen repetendo rē non dixit rem furtiue acceptam sed tantum offert se probaturuz eaz esse suam ō.xxv.ar.v.q.iij.
Utruz irregularitas proueniens ex peccato tollatur per baptismum ō.xxvij.ar.iiij.q.ij.
Utruz irregularis sit contrahens non de iure sed de facto cuz corrupta ab alio viro ō.xxvij.ar.iiij.q.iij.
An irregularis sit ille qui contrahit cum duabus de facto & ambas cognoscit ō.xxvij.ar.iiij.q.iij.
An irregularis sit ille qui contrahit cum aliqua corrupta viuente eius marito ibidem.
An irregularis sit ille q̄ contrahit cum vidua que non fuit cognita a viro ō.xxvij.in expositione littere.

Iudex

An iudex debeat iudicare secundū suaz conscientiā vel secundum allegata ō.xviij.ar.iij.q.ij.
Utrum iudex delegatus possit excōmunicare aliquē post reuocationem comissionis sibi facte antequaz reuocatio ipsa potuerit venire ad eum ō.xviij.ar.iiij.questione.
An iudex crim nosus occulte peccet in exercendo officium iudicis in foro exteriori ō.xviij. in expositione littere.
An iudex vnus in foro contentioso possit procedere pro alterius causa ō.xxj.ar.iiij.q.iij.
An iudex in foro contentioso possit dare sententiam contra reum vel pro reo pro confessione rei que cōfessio non fuit facta coram eo vt coraz iudice ibiō.

Iudicare

Quare iudicando in foro exteriori requiritur maior solempnitas q̄ in foro penitentie ō.xviij.ar.iiij.q.j.

Iudicium vniuersale

Utrum iudicium vniuersale sit futurum ō.xlvij.ar.i.q.i.
Utrum in iudicio illo erit vocalis disceptatio ibidē.q.ii.
Utrum in iudicio erit disceptatio de solis operibus misericordie ibidem.q.iij.
Utrum in iudicio omnes personaliter comparebūt ibidem.q.iiii.
Utrum iudicium illud diu durabit ibidem.q.v.
Utrum iudicabunt omnes ibidem.q.vj.
Utrum iudicabit solus xp̄s ibidem.q.vij.
An in iudicio illo erit aliquis vnus & idem accusator & iudex ō.xlvij.ar.i.q.vij.
Utruz iudicare magis debet approbari christo q̄ alicui persone intrinitate ō.xlviii.ar.i.q.i.
Utruz in iudicio videbitur christus ab omnibus in humanitate gloriosa ibidem.q.ii.
An in iudicio vox christi audiatur ab omnibus.di xlviii.ar.i.q.ii.
Utrum iudicio sint aliqua signa aduentum iudicis precessura ō.xlviii.ar.i.q.iii.
Utrum in iudicio illo stelle cadent celo ibidez.q.iiii
Utruz i iudicio sol & luna obscurabuntur ibidē.q.v.
Utrum in iudicio virtutes celorum mouebuntur. ibidem.q.vi.
Utrum iudicium fiet in valle iosaphat ibidē.q.vii.
An post iudicium sint remāsure alique partes terre obscure in superficie ō.xlviii.ar.ii.q.ii.
An post iudicium remouebit deus a materia priuationem que necessaria est ad transmutationem naturalem ō.xlviii.ar.ii.q.iiii.
Utr̄ post iudicium debeat augeri lux corporum celestium & eō̄z ō.xlviii.ar.ii.q.v.
Utrum post iudicium bruta & vegetabilia destruentur ibidem.q.vi.
An in iudicio ostendetur illa eadem crux in qua christus pependit ō.xlviii.in expositione littere.

Iuramentum

An iuramentum factum per metum de rebus ecclesie teneat ō.xviiii.ar.i.q.ii.
An ille iuramentum frangat qui ille in melius commutat ō.xxviii.ar.ii.q.iiii.
An iuramentum de non petendo vsuras sit obligatozium ō.xxviii..ar.viii.q.iii.
An talis habeat actionem contra illam cui iurauit vt eum liberaret a iuramento ibidē.
An si iurauit q̄ non inquietabit eum super relaratione iuramēti possit hic denunciare ecclesie ibidē.

Iuriditio

An iuriditio per metuz extorta teneat ō.xxviiii.ar.i.q.ii.

Juris peritus

An iuris pit⁹ possit vēdē suū p̄liuz ō.xxv.ar.iii.q.ii.

Jus nature

An ō iure nature sit p̄strictio ciuitatū ō.xxvi.ar.i.q.i
An iure nature omnia sint cōmunia omnibus ibidē.
An ius nature sit idem a pud oēs. di.xxiii.ar.i.q.i.

Jus patronatus

An ius patronatus transferatur venditione ō. xxv. in expositione littere.
An ius patronatus transferatur sucessione.ibidē.
An ius patronatus transferatur p̄o mutatōe ibidē.
An donatione de consensu episcopi facta ibidem.

Justicia

An iusticia sit in ratione sicut in subiecto di.xiiii.ar.iii.q.i.
An iusticia possit eē hois ad se ip̄z ō.xv.ar.ii'q.vii.
Justicie publice honestatis quid est ō.xli.ar.i.q.iii.
An iusticia sit domini ad seruum ō.xlvi.ar.i.q.i.

iustificatio

Utrum ad iustificationem impij requirat conuersio voluntatis ad deum ō.xvii.ar.iiii.q.i.
Utrum ad iustificationem impii requirat gratie infusio ibiddem.q.ii.
Utrum iustificatio impii sit in instanti ibidez.q.vi.
Utrūiustificatio impii respiciat essentialius gratie infusionē & peccatoz remissionē ibidem.q.vii.
An in iustificatiōe impii gratie infusio sit terminus aquo vel remissio culpe ō.xvii.ar.iiii.q.vii.
Utrum iustificatio impii posterior sit ordine nature & gratie ifusio & culpe remissio ō.xvii.ar.iiii.q.viii.
Utrū iustificatio impii sit miraculosa ibidē.q.viiii.
An iustificare impium sit magis & iustum creare ō. xvii.ar.iiii.q.viiii.

Latria

An latria pertineat ad virtutem contemplatiuam ō.xv.ar.iiii.q.ii.

Laus

An laus vocalis erit in patria di.xlix.ar.iiij.q.iii.
An laus q̄ erit in patria imutabit auditū.ibidem.

Lex

An in lege noua sit dare aliquid idē & vnū re qō sit sacrīm & sacrificiū.di.i.ar.iij.q.i.
An lex noua dicatur lex grē di.i.ar.iiij.q.i.
An lex diuia addat aliqd legi nāe di.xvij.ar.ij.q.iij.
An lex habeat robur suū a sui istitutiōe aut a sui promulgatione di.xvij.ar.ij.q.vij.

Legatus

An legatus postq̄ exiuit terminos sue legatiōis possit absoluere illū quē infra terminos sue legationis excoicauerit di.xviij.ar.viiij.q.iij.

Locus

An in loco sit locatū rōne q̄titatis p̄mo & per se di.x.ar.ij.q.i.
An in loco posset esse aliqō corpus p diuinam potentiam & nō circōscriberetur ab eo.ibidē.
In loco esse aliqō corpus qd est.ibidem.
An in loco sit illud q ō continetur ab alio ita q̄ nec excedit ne exceditur.ibidem.
An deus posset facere aliqō corpus de nouo qō non esset locus nec i loco.ibidem.
An aliquid in loc oexistens possit desinere esse in illo loco sine sui mutatiōe.ibidē.
Utrum aliquid possit esse ī diuersis locis sīl per diuinam potentiā di.x.ar.ij.q.ii.
An in loco vno esse tm̄ conueniat corpori eo ipso q̄ limitatum est di.x.ar.ii.q.ii.
An esse hic includat nō esse ibi.ibidem.
An i loco possit tāgi substātia spūalis di.x.ar.iiii.q.ii.
An loco oporteat locatum conformari di.xliii.ar.i.q.vii.

Locatō

An p locatione ciphi argentei & pecunie licitū sit accipere aliquid di.xv.ar.v.q.v.

Ludus

Utrum illud qō per ludos phibitos homo lucratur teneatur restituere di.xv.ar.v.q.viii.
An ludus aleax in aliquo casu sit permissus di.xv.ar.v.q.viii.
Ludus aleax quare est magis phibitus in legibus q̄ ludus torneamenti.ibidem.
An ludus scacox sine taxillis sit p̄hibitus.ibidez.

Lumen

Lumen emissum a sole quare habet alium effectum q̄ emissum a luna cum a sole ipsuz recipiat di.xliii.ar.ii.q.vii.

Lux

An lucis sit expers totaliter aliqua creatura di.xl viii.ar.ii.q.v.
An lux elementaris & lux corporis glorificati sint eiꝰ dem speciei di.xl viiii.ar.iiii.q.vi.
An lux solaris & lux corporis glorificati sint eiusdem speciei.ibidem.
An lux que erit ī corpib⁹ glorificatis erit ejusdē spēi cū glosa claritate corpis ỹbu & beate v̄ginis.ibidez.
An lux corporis glorificati sit immēsa sicut lux solis.ibidem.
An lux corporis glorioſi posset videri in sua vtute & plenitudine ab oculo nō glorificato sine miraculo ibidem.
An lux spūalis possit illuminare in tanta distantia q̄ta potest illuminare lux corporalis di.l.ar.iii.q.ii.

Magnificentia

An magnificentia sit aliqua virtus distincta per essentiam a liberalitate di.xxxiii.ar.iiii.q.i.

Maleficium

An in separatione coniugum propter maleficium simili modo procedendū sit sicut in sepatione pp frigiditatem di.xxxiiii.ar.iii.q.i.
An quando ppter maleficiū fit separatio coniugū sit danda maleficiato lnia contrahendi.ibidem.
An maleficium aliquod sit perpetuum.ibidem.
An si maleficiū precedat mr̄imo^m consumatum debeat presumi q̄ precesserit ratum.ibidem.
An ppter maleficiuz separati si postq̄ alia matrimonia cōtraxerint carnaliter se cognoscāt sint ad p̄mū mr̄imo^m reuocandi di.xxxiiii.ar.iii.q.ii.
An si ppter maleficium fiat separatio & vir renuntiat aliquem ordinem sacrum & postea mulierem a qua fuerit separatus carnaliter cognoscat reuocādus sit ad mulierē ad petitionem eius.ibidem.
An talem ordinem suscipiēdo peccauerit.ibidem.
An suscipiendo sacrum ordinem sibi preiudicauerit quo ad ħ q̄ nō liceat sibi ab vxore debitum exigere.ibidem.

Maria virgo

Utrum maria virgo vouerit virginitatem di.xxx.ar.ii.q.i.
An virgo maria fuerit de eadem tribu cum ioseph.di.xxx.ar.ii.q.ii.
Maria virgo quar mr̄imo^m contraxit ibidem.
An virgo maria in contrahendo mr̄imo^m derrogauerit in aliquo perfectionem virginitatis.ibidem.
An beatā mariā voluerit dimittere ioseph quo ad separationem vinculi.ibidem.

Maritus

An maritus qui per ieiunia reddit se notabiliter minus potentē ad reddendum debituz vxori peccet.di.xxxij.ar.i.q.i.
An maritus teneatur reddere debitum quando ppēdit hoc mulierē desiderare q̄uis nō perat expresse di.xxxii.ar.i.q.ii.
An maritus cruce signatus possit votum crucis i votum religionis comutare sine consensu vxoris di.xxxii.ar.ii.q.i.
An maritus teneatur eam ducere si vult eum sequi.ibidem.
An maritus possit reuocare votū abstinētie factum ab vxore de licentia ipsius di.xxxii.ar.ii.q.ii.
An marito debeat dari licentia contrahendi si pbat arctatio in mulierem di.xxxiiii.ar.ii.q.ii.
Utrum maritus possit se facere seruum sine consensu vxoris di.xxxvi.ar.v.q.i.
An ħ possit facē saluo iure vxoris di.xxxvi.ar.v.q.i.

Materia

An ex materia fiat compositum di.xii.ar.i.q.ii.

An mā sit cā quare ea que sunt idem ispē ⁊ inter se diuersa. sint diuersa. ibidem.
An mā sit de essentia raritatis ⁊ densitatis. ibidez.
An mā dicat infimū gradū actualitatis di. xij. ar. i. q. ij.
An mā dicat nām purepossibilē. ibidem.
An mā sit de essentia hois di. xliij. ar. i. q. iij.
An māz totā de qua fcūs ē vnus homo sit possibile itez conuerti i semie sine admixtione alterius materie i vna alia muliere ⁊ in vno alio viro di. xliij. ar. iij. q. i.
An mā fiat tota substantia rei generabilis ⁊ corruptibilis di. xliij. ar. i. q. iiij.
An mām totār dicalē vnius fieri mām totam radicalem alterius sit possibile. ibidem.
An de mā sit plus modo ꝯ fuerit a ꝓncipio mundi. di. xliij. ar. ij. q. ij.
An materie iclinatio nālis ad formā sit actio vl' passio di. xliij. ar. iiij. q. iij.
Materie iclinatio naturalis ad formā qd ē. ibidē.
An in mā sit aliqd actū ꝓncipiuz motus ad ipam formaz. ibidem.

Matrimonium

An ꝓ matrimonio dare pecuniā ex pacto sit licitum. di. xxv. ar. iij. q. i.
Utrum mrimo^m sit de iure nature di. xxvj. ar. i. q. i.
Utrū mrimo^m fuerit istitutū ante pccm. ibidem. q. ij
An mrimo^m fuerit istitutū ante pccm in mutuū solatiū. di. xxvj. ar. i. q. ij.
An mrimo^m fuerit istitutū in remediū concupiscētis ibidem.
An ad designandā coniunctionē xpi ⁊ ecclesie. ibidē.
Utrum mrimo^m fuerit istitutū adeo in mente di. xxvj. ar. i. q. iij.
An mrimo^m in ꝯtū est i remediū fuerit istitutū adeo post pccm di. xxvj. ar. i. q. iij.
An mrimo^m i ꝯtū est representatiuuz ꝓiunctōis xpi ⁊ ecclesie istituerit xps per illa verba qō deus coniunxit homo nō seperet. ibidem.
Utrum mrimonii actus ꝯtū ad carnalē copulaz sit licitus di. xxvj. ar. ij. q. i.
An mrimonialē actū de necessitate coeomitet peccatū veniale di. xxvj. ar. ij. q. i.
Utrū mrimonial' actus sit meritoeius di. xxvj. ar ij. q. ij.
An ille actus ordiatus sit difficil' di. xxvj. ar. ij. q. ii.
Utruz i mrimonij susceptionē conferatur gra di. xxvj. ar. ij. q. iij.
An per mrimoniū minuatur carnalis concupiscētia di. xxvj. ar. ij. q. iij.
An per mrimonij ꝯctum ꝫhentes conformentur i alī quo passioni xpi. ibidem.
Utrum mrimonialis copula fuerit i ꝑcepto añ pccm di. xxvj. ar. iij. q. i.
Utrum mrimonialis copula fuerit sub ꝓcepto post pccm. ibidem. q. ij.
Utrum ad mrimonialē copulā hoies obligentur modo. ibidem. q. iij.
Utrum mrimoniū sit i genere relationis di. xxvj. ar. iiij. q. i.
Utrum mrimoniū sit sacrm nove legis. ibidem. q. ij.
In mrimonio qd est sacrm tm qd sacrm ⁊ res qd res tm di. xxvj. ar. iiij. q. ij.
An mrimonij benedictio facta a sacerdote sit huj' sacramenti forma vel sacrm vel quid sacramentale. ibidem.
Utrum de mrimonij integritate sit concubitus di. xxvj. ar. iiij. q. iij.
An mrimoniū ante carnalē copulam significet vnionem xpi ⁊ ecclesie in nature conformitate di. xxvj. ar. iiij. q. ij.
Utrum mrimoniū conuenietur/noietur noie coniugij nuptiaꝝ ⁊ mrimonij di. xxvij. ar. i. q. i.
Utrū ad mrimo^m ꝫhenduz necessari' sit verus consensus viri ⁊ mulieris. ibidē. q. ij.
An ad mrimo^m ꝫhendū sufficiat viri ⁊ mulieris consensus sine institutione diuina di. xxvij. ar. i. q. ij.
Utrum ad mrimoniū contrahendū sufficiat ꝓsensus tacitus di. xxvij. ar. i. q. iij.
An mrimo^m possit ꝫhere muti di. xxvij. ar. i. q. iij.
An mrimonium possit contrahi iter absentes qui nō quā se viderūt ⁊ hoc per procuratorez ⁊ litteras. ibidem.
An si mrimonium ꝫhant parentes ꝓ filiis pūtibus ⁊ scientibus sufficiat eoꝝ taciturnitas cū consensu interiori. ibidem.
Matrimoniū quare non pōt ꝫhi per consensuz tacitū ⁊ tū pōt comitti. pccm adulterii. ibidē.
Utruz mrimo^m nō ꝓsumatū possit dissolui per mutuum dissensum di. xxvii. ar. ii. q. i.
An mrimoniale viculum sit fundatū sup factū eē mutui consensus ⁊ subiectiōe coniugū institutionis diuine di. xxvii. ar. ii. q. i.
Utrum mrimoniū nō cōsumatū possit dissolui p religionis ingressum di. xxvii. ar. ii. q. ii.
An mrimonio ꝫcto stati alter coniugū teneaꝫ reddeī debitū alteri petēti di. xxvii. ar. ii. q. ii.
An si ante mrimo^m consumatum altero intrante religionem alter possit cōtrahere ante pfessionē alterius i religionē. ibidē.
An illi qui ante mrimonium consumatum intrauit religionem debeat iudex ꝓfigere peremptorium infra ꝯ ꝓfiteatur aliter consumet matrimoniuz. ibidem.
Utrum matrimonium nō cousumatuz possit dissolui per absciſionem genitalium. di. xxvii. ar. ii. q. iii.
An idē sit quo ad ꝓpositum de trūcatione testiculoꝝ virga remanente ac si totum trūcatū esset di. xxvij. ar. ii. q. iii.
An mrimonii non ꝓsumati solutio p religiōis ingressū sit p ius pure positiuū. ibidem.
Utrum matrimonium consumatum possit dissolui per religionis ingressum di. xxvii. ar. ii. q. iiii.
An matrimonio consumato possit alter coniuguz religionem itrare altero in seculo remanente si nō sit suspectus de incontinentia ⁊ votū castitatis emittat di. xxvii. ar. ii. q. iiii.
An si vir de lnia vxoris castitatem non voluntis pfiteatur in religione debeat ad ipsam reuocari. ibidem.
An ea mortua teneatur ad religionem reuerti. ibidem.
An si matrimonio iam consumato vir contra volūtatez vxoris profitens i religione qui postea est reuocatus ad eam debeat cogi post mortē vxoris ad religionem reuerti. ibidem.
An possit vlteri' ꝫhere cum alia. ibidem.
An ūl modo dicendū sit de meliere itrante religionē ꝫ volūtatē viri. ibidem.
An post matrimo^m contractum stati mulier cognita a viro ipsa contradicente ⁊ allegante se velle religionem itrare possit postea viro ꝫdicente religionem itrare. ibidem.

Tabula

Utrum ad matrimoniū sufficiat expressus consensus de futuro di.xxviij.ar.i.q.i.
Utrum ad matrimonium sufficiat expressus consensus cum carnali copula sequente accedente consensu de presenti per verba tamen de presenti non expresso.ibidem.q.ij.
An de nō mr̄imonio faciat mr̄imoniū carnalis copula sequēs sponsalia di.xxviij.ar.i.q.ij.
Utrum ad mr̄imoniū sufficiat solus ꝓsensus de futuro cū carnali copula sequēte di.xxviij.ar.i.q.iij.
An ad mr̄imom sufficiat ꝓsensus expssus exteri⁹ absq; ꝙ assit interius di.xxviij.ar.i.q.iij.
Utrum post mr̄imom ꝫctū per verba de futuro cum carnali copula sequente possit ꝫbi aliud mr̄imoniū di.xxviij.ar.i.q.iiij.
Utrum mr̄imom efficiat ꝓsensus mutuus de translatiōe ptātis corpoꝝ ad tempus di.xxviij.ar.ij.q.i.
Utrum mr̄imonium efficiat mutuus consensus condictionalis re non existente, posita sub conditione. ibidem.q.ij.
An si interueniat consensus de ꝑsenti absolutus aut carnalis copula sequatur ꝓdictione nō replicata di.xxviij.ar.ij.q.ij.
Utrum ad mr̄imom sufficiat ꝓsensus clandestin⁹ di.xxviii.ar.ii.q.iii.
An illis q mr̄imom ꝫhunt clandestine li ceat carnaliť copulari di.xxviii.ar.ii.q.iii.
Utrū ad mr̄imom ꝫhendum sit necessarius ꝓsensus in carnalē copulā di.xxviii.ar.ii.q.iiii.
An mr̄imom velle ꝫhere post votū castitatis sit dānabile di.xxviii.ar.ii.q.iiii.
An mr̄imonium vex sit inter ꝫhentes sub hac conditione q̄ nunc̄ sibi inuicem debitum reddent. ibidez.
Utrum mr̄imoniuz impediat ꝓsensus coactio ꝓmetum di.xxviiii.ar.i.q.i.
An mr̄imom impediat ꝓsensus inductio ꝑ blāditias di.xxviiii.ar.i.q.i.
Mr̄imoniū quare magis ūpeditur ꝑ cōsensus coactionē que ē per metū c̄ susceptio baptismi. ibidē.
Utrū mr̄imoniuz possit ꝓtrahi a persona consentiente in aliā sibi nō consentientē illa viuente di.xxviiii ar.i.q.iiť.
An mr̄imom solidū possit esse ex vna parte ⁊ nullū ex alia di.xxviiii.ar.i.q.iiť.
Utrum ad mr̄imom ꝫhendum possint cogi liberi apparentibus suis di.xxviiii.ar.i.q.iiii.
Utrū mr̄imom ꝫctum ꝑ ꝓsensum metu coactū ratificeť p̄sequentem cōsensum tacitum. di.xxviiii . ar. ii.q.i.
An mr̄imom contractū inter ꝑsonam debite etatis ⁊ personam nō debite etatis ratificeť ꝑ consensum illius q minoris fuit etatis cū ad ānos nubiles pueniat di.xxviiii.ar.ii.q.i.
Utrū mr̄imom ꝫctū ꝑ ꝓsensuz metu coactū ratificeť ꝑ carnalē copulam subsequētē di.xxviiii.ar.ii.q.ii.
Utrum mr̄imom tale ratificeť si firmetur ꝑ iuuamentum.ibidem.q iii .
Utrum mr̄imom impediat aliquis error di.xxx.ar.i. q.i.
Utrū mr̄imom impediat error ꝑsone vel condictionis eius cū qua ꝫhitur.ibidem.q.ii.
In mr̄imonio quid est materiale ⁊ qd formale di.xxx ar.i.q.ii.
An mr̄imom impediat error fortune vel qualitatis. ibidem.
Utrū mr̄imom verum fuerit iter mariā ⁊ ioseph di. xxx.ar.ii.q.ii.
Utrū matrimoniū possit ꝫbi ex inhonesta causa di. xxx.ar.iii.q.i.
An aliqua mr̄imonii coniunctio ex inhonesta causa sit a deo di.xxx.ar.iii.q.i.
An mr̄imom ꝫhens ex inhonesta causa ꝑm ecclesie intentionē.ibidē.
Utrū mr̄imom ꝫctū ex inhonesta causa sit bonuz di. xxx.ar.iii.q.ii.
Utrū in mr̄imonio debeant esse aliqua bona ip̄m excusantia di.xxxi.ar.i.q.i.
An mr̄imom sine bonis predictis esset res bona di. xxxi. ar.i.q.i.
In mr̄imonio q̄ ⁊ quot sunt bona.di.xxxi. ar.i.q. ii.
Inter mr̄imonii bona quod est p̄ncipalius bonum. ibidem.ii.ō.xxxiii.ar.i.q.ii.
An mr̄imom sit aliud c̄ mutua obligatio ad reddendum debitū exigenti di.xxxi.ar.i.q.iii.
An ad mr̄imom in c̄trū est officiuz nature essentialius pertineat bonuz ꝓlis ⁊ fidei c̄ bonuz sacramēti.ibidem.
An in mr̄imonio oīb⁹ pensatis p̄ncipalius sit esse sacrm gratie c̄ esse in offiñ nature.ibidem.
Ut ad mr̄imom ꝫhendū necessariuz sit p̄dicta bona esse in ꝫhentiū itentiōe di.xxxi.ar.i.i.q.i.
In mr̄imonio quid est bonū fidei ⁊ bonum ꝓlis di. xxxi. ar.ii.q.i.
Utrum ad esse mr̄imonii necessarium sit illa bona esse in obligatione di.xxxi.ar.ii.q.ii.
Utrū ad mr̄imonii obseruationē necessarium sit illa bona esse in mr̄imonii executiōe.ibidem.q.iii.
Utx ꝑ mr̄imonii bona possit excusari carnal⁹ ꝓcubit⁹ ꝓiugū vt nullū penit⁹ sit pccm di.xxxi.ar.iii.q.i.
Mr̄imōii bōa qd aspitiāt directe di.xxxi.ar.iii.q.ii.
Utrū i mr̄imonio reddere debitū sit necessitatis di. xxxii.ar.i.q.i.
Utrū i mr̄imonio exigere debitū sit nccitatis.ibiō.q.
Utrū mr̄imoniale debitū reddendū sit tēpore sacro. di.xxxii.ar.iii.q.i.
An in loco sacro di.xxxii.ar.iii.q.i.
Utrū mr̄imoniale debitū reddendū sit vel exigendū tēpore ꝑegnatiōis di.xxxii.ar.iii.q.ii.
Utrū mr̄imoniale debitū reddendū sit tpe menstruoruz di.xxxii.ar.iiii.q.i.
Utrū mr̄imoniū ꝫctū tpe ꝓhibitū ab ecclesia sit dirimendū di.xxxii.ar.v.q.ii.
An mr̄imom vex fuerit iter agar.⁊ abrāā . di.xxxiii. ar.ii.q.ii.
Utrū mr̄imonii sint aliqua ipediñta ⁊ que ⁊ quot sūt di.xxxiiii.ar.i.q.i.⁊.ii.
Utrum mr̄imom ipediat frigiditas ex parte viri di. xxxiiii.ar.i. q.i.
Utrū mr̄imom ipediat arctatō ex parte mulieris.ibidem.q.ii.
Utrū mr̄imom ipediat maleficium, di.xxxiiii. ar.iii. q.i.
Utx mr̄imoniū ipediat furia di.xxxiiii.ar.iiii.q.i.
Utrū mr̄imom ipediat icestus cū ꝓsanguiea vxoris. ibidem.q.ii.
An post mr̄imoniū ꝓsumatū fiat separatō nisi i alteri⁹ pena di.xxxiiii.i expositōe lr̄e.
Utrū mr̄imom sit i casu ifrascripto qdā Thiti⁹no eso licitauit thebergā vxorē pri sui q̄ rūdit substicbo qō petis si vte mulieri q̄ fālliaris ⁊ ꝓsāguīea vl̄ ꝑpiqua erat ipi thebge . pmitis ꝑ fidē qō post mortē mariti mei accipias i vxorē illā de q̄ ipsa tibi ꝓsulet vel dicet intendens Theberga q̄ ipsamet esset illa de

qua berta consuleret cui Thitius consentit ⁊ berte modo predicto fidem dedit ⁊ sic Theberga substituit se ab illo carnalit cognosci postea mortuo marito Theberge. Berta psuluit Thitio ꝙ acciperet Thebergã in vxorem qđ ⁊ factum est: modo igitur queritur vtrũ mr̃imonium teneat. an sint separandi di.xxxv.ar.iij.q.iiij.

Utrum mr̃imoniũ possit ptrahi in terlibex ⁊ ancillã quam credit liberã di.xxxvj.ar.j.q.j.

An mr̃imonium possit ptrahi inter seruũ ⁊ ancillam quã credit liberam. ibidem.q.ſ.

An mr̃imonium possit ptrahi inter liberũ ⁊ liberam quam credit ancillam di.xxxvj.ar.i.q.i.

An mr̃imonium possit ptrahi inter fuum ⁊ liberam quã credit ancillam. ibidem.

An mr̃imoniũ impediat error pditiõis vel persone. ibidem.

Utrum mr̃imoniũ possit ptrahi iter libex ⁊ ancillam quã scit ancillam. di.xxxvj.ar.i.q.ij.

Utrum mr̃imoniũ liberi cum ancilla quam credit liberam ratificetur per carnalem copulam sequentẽ. di.xxxvj.ar.ij.q.i.

Utrum mr̃imoniũ hui⁹ ratificet pancille manumissionẽ si seq̃tur carnalis copula. ibidem.q.ij.

An si tpe mr̃imonij ꝺcti dñs ancille tradidisset eam libere tanꝯ liberã viro suo dz presumi eam manumississe di.xxxvj.ar.ij.q.ij.

Utrũ liber qui mr̃imonium ptrahit cum ancilla quã credebat liberam. ⁊ postea sciens eam esse ancillaz vult eum ea remanẽ possit ab ea dimitti di.xxxvj.ar.iij.q.i.

An duox mr̃imoniũ ptrahentiũ infra ãnos nubiles in aliũ psentiẽs possit dissentire nisi alius postꝯ ad ãnos nubiles puenerit in eam suũ negauerit pstare psensum di.xxxvj.ar.iij.q.i.

An si mr̃imoniũ ptrahit pupillus cum maiore sine tutoris auctoritate teneat ptractus ex parte maioris ⁊ nõ ex parte pupilli si noluerit. ibidem.

Utrum liber q mr̃imoniũ ptraxit cum ancilla quam credebat liberaz possit ab ea licite separi aliter ꝯ p iudiciũ ecclesie di.xxxvj.ar.iij.q.ij.

Utruz mr̃imo^{m} possit ꝫhere seruũ ⁊ ancille iter se sine cõsensu dñorum suox di.xxxvj.ar.iiij.q.i.

Utrum mr̃imoniũ impediat puerilis etas di.xxxvj.ar.vj.q.i.

Utrum mr̃imoniũ ipediat ordo di.xxxvij.ar.i.q.i.

An mr̃imoniũ impediat ordo i ecclesia orientali di.xxxvij.ar.i.q.i.

An illud ipedimẽtũ sit rõne pluetudinis ecclesie tiñ. di.xxxvij.ar.i.q.ij.

Utrum mr̃imoniũ ꝺctum post simplex ptinentie votum sit dirimẽdũ di.xxxviij.ar.vij.q.i.

An mr̃imoniũ ptrahens post simplex continẽtie votũ obligeꝫ ad mõtale peccatũ di.xxxviij.ar.vij.q.j

An mr̃imoniũ ꝫhenti post simplex continẽtie votuz liceat debitũ petere. ibidem.

Utrum mr̃imoniũ ꝺctũ post solẽne votũ ptinẽtie sit dirimẽdũ di.xxxviij.ar.vij.q.ij.

An mr̃imoniũ vex ꝫhatur si alter ꝫhentiũ vel vꝙz intẽdat religionẽ intrare ante mr̃imonij psumationem di.xxxviij.ar.vij.q.ij.

Utrũ mr̃imo^{m} possit ꝫhi iter fidelem ⁊ infidelem di. xxxix.ar.i.q.i.

An mr̃imoniũ ꝺctum inter fidelem ⁊ hereticũ teneat di.xxxix.ar.i.q.i.

Utrum mr̃imoniũ legitimũ possit esse inter infideles di.xxxix.ar.i.q.ij.

Quid est mr̃imoniũ legitimũ ⁊ ñ ratũ qđ ratũ ⁊ nõ legitimũ: qđ ratũ ⁊ legitimũ di.xxxix.ar.i.q.ij.

An mr̃imoniũ ratũ possit esse inter ifideles. ibidem.

An mr̃imoniũ ꝺctũ iter nõ baptizato sit sacr̃m. ibidẽ.

Utrum mr̃imoniũ ꝺctũ inter ifideles ercussz eox carnalẽ concubitũ di.xxxix.ar.i.q.iij.

An mr̃imo^{m} ꝫhere iter filiũ ⁊ matrẽ sit magis ꝺ ius nature ꝯ ꝫhere iter filiã ⁊ pr̃ez di.xl.ar.i.q.ij.

Utrum mr̃imo^{m} possit aligs licite ꝫhere cũ stipite si multũ distaret ab eo di.xl.ar.i.q.iiij.

Utrum si mr̃imo^{m} ꝫhatur iter infideles i gradu phibito sint separãdi postꝯ ad fidẽ puertũt. ibidẽ.q.v.

Utrum illi q mr̃imo^{m} ꝫrerũt i. v. vel in. vi. vel. vij. gradu añ pciliũ gnãle in quo restricta fuit linea psanguineitatis vsqz ad ẽrtũ gradũ poterũt remanere i suo pingio post pdictũ conciliũ. ibidem.

An mr̃imo^{m} possit ꝫhi iter filiũ ⁊ filiã p quoꝫ neutrũ ad pr̃nitatẽ puentum est. di.xlij.ar.i.q.iij.

An mr̃imo^{m} possit ꝫhi iter pr̃em spũalem alicuius ⁊ eius sororem. ibidem.

An mr̃imo^{m} possit ꝫhi iter filiũ adoptiuũ alicuius ⁊ filiã adoptiuã eiusdem di.xlij.ar.ij.q.ij.

An mr̃imo^{m} possit ꝫhi inter filiũ adoptiuũ alicuius ⁊ filiã naturalem eiusdem. ibidem.

An mr̃imo^{m} possit ꝫhi iter filium adoptiuũ alicuius ⁊ filiã adoptiuaz patris. ibidem.

Mensura

An mensura sit cã mẽsurati di.xlviij.ar.ij.q.iiij.

Meretricum

An ꝺ meretriciũ sit facienda elemosina di.xv.ar.ij. q.v.

An de meretricio possit fieri sacrificiuz ⁊ oblatio ad altare. ibidem.

An quod in meretricio lucratur meretrix teneat restituere di.xv.ar.v.q.viij.

Meritum

An mereri possit homo premiuz vite eterne di.xx. ar.i.q.iij.

An meritoriũ sit facere opus quod aliqñ est vtile per accidens di.xlv.ar.vj.q.ij.

Missa

Utrum in missa deficiẽte vno sacerdote in ministrãdo debeat ministeriuz suppleri per aliũ sacerdotez di.viij.ar.ij.q.ij.

Quando in missa deficit vnus sacerdos ⁊ nescia ut vbi dimiserit quid est faciẽdũ. ibidẽ.

Quid faciẽdũ est quando certuz est ipsum consecrasse corpus ⁊ nõ sanguinez. ibidem.

An missaz debeat quis dimittere ppter guttaz aque casu cadentez in stomachuz cum lauat os suum di. viij.ar.ij.q.iij.

An missam possit dicere sequenti die ille qui post dictum matutinum in sero bibit si non dicit iterũ matutinũ. ibidem.

An missam posset dicere illo die qui in mane ita modicum sumit de cibo ꝙ plene digestum est ante horam misse. ibidez.

An missam possit perficere ille qui iam celebrans recolit se comisisse peccatum mortale de quo non est confessus cum proposito confitendi di.viiij.ar.ij. q.ij.

Si post canonis misse inceptionem perpendat

Tabula

sacerdos materiaz indebitam ministratam quid debet facere di.xi.ar.ii.q.vi.

Quid si ante consecrationem perpendat hostiaz esse indebitaz.ibidem.

Quid si post consecrationem ante sumptionem vini consecrationem.ibidem.

Quid si post sumptionē hostie ꝛ ante sumptionē sanguinis.ibidem.

Quid si ante consecrationem panis perpendat in calice nō esse ministrataz materiam debitam. ibidē.

Quid si post ꝓsecrationē panis ante tñ ꝓlationem verboꝝ quibus consecrādum est vinū.ibidez.

Quid si post plationem verboꝝ illozum ante tamen corpozis sumptionem.ibidem.

Quid faciendum est si post oīa predicta.ibidem.

An missam audire a malo sacerdote sit eque licitum sicut a bono di.xiij.ar.i.q.i.

Misse quo tempoꝝ debēt celebrari di.xiii.ar.ij.q.iij

Quare misse tres celebrantur in natiuitate domini. ibidem.q.iiij.

Quare missa non celebraꝝ in parasceue di.xiij.ar.ii. q.iiij.

Utrum missam celebrare in loco non sacro liceat di. xiij.ar.iij.q.i.

Utrum missam celebrare super altare non lapideuz liceat.ibidem.q.ij.

Utrum missam celebrare in calice lapideo liceat ibidem.q.iij.

An missam celebrare in calice ligneo liceat ꝺ.xiii.ar. iii.q.iii.

An in vitreo ibidem.

An in ereo ibidem.

Utrum missam celebrare sine igne ꝛ vestibꝰ ab epo benedictis liceat di.xiii.ar.iii.q.iiii.

An in missa sint sex indumenta cōia epis ꝛ sacerdotibus di.xiii.ar.iii.q.iiii.

An cingulus debeat benedici ibidem

Utrum missam celebrans in loco interdicto sit irregularis di.xiii.ar.iiii.q.i.

An missam celebrans in loco non interdicto ꝓsonis interdictis sit irregularis di.xiii.ar.iiii.q.i.

An missam celebrans i loco inēdicto a iure tantum sit irregularis ibidem.

Utrum missam celebrans sup altare nō ꝓsecratū aut fractū sit irregularis di.xiii.ar.iiii.q.ii.

An talis peccet di.xiii.ar.iiii.q.ii.

An missam celebrās fractū ñ enormiter peccet.ibtō.

Utrū missam celebrans sine vestibus benedictis ꝛ ad celebrādum deputatis sit irregularis di.xiii.ar. iiii.q.iii.

Illa que in missa regruntur vltra illa que sunt de essentia sacrī gd significāt di.xiii.ar.iiii.q.iiii.

An postq̄z misse canonem inchoauit sacerdos si supueniat excōmunicatus debeat missam dimittere. di.xviii.ar.vi.q.ii.

An ꝓ misse celebratione liceat dare aliquid tēporale di.xxv.ar.iii.q.i.

Moyses

An moyses fuerit sacerdos di.xxiiii.ar.v.q.iii.

Monasterium

An ab ingrēdientibus monast eriū liceat aliqd exigere vel dare di.xxv.ar.iii.q.ii.

Moniales

An monialibus liceat attigere sacra vasa vel sacras palas di.xxv.ar.iiii.q.i.

Mori vel mors

An morientibus assistāt boni ꝛ mali angeli di.xx.ar. ii.q.iii.

An mori desiderent viri tanto magis q̄sto sunt pfectiores di.xxiii.ar.i.q.v.

An si morerentur oēs vsq̄z ad paucos viros ꝛ mulieres tenerent alii contrahere maiorē.di.xxvi.ar. iii.q.iii.

Utrum mori debeant oēs hoies di.xliii.ar.iiii.q.i.

An mortui erunt oēs homines ante cessationem celi.di.xlvii.ar.ii.q.v.

Motus vel mutatio

An idem moueri ꝛ gescere simul ꝑ accidens sit possibile di.x.ar.iiii.q.i.

An ad motū totius moueatur aīa localiter duz actu perficit corpus.ibidē.

An moueri aliqd per se vt est i loco ꝛ illud idez non posse moueri vt est i aliquo non vti loco contradicāt.ibidem.

An oīs mutatio termietur ad getem naturalem cuiꝰ mutationis natura non est p̄ncipalis causa effectiua di.xliii.ar.iii.q.ii.

An mutatio sit motꝰ vel finis motꝰ di.xliii.ar.v.q.ii

An motus super duo sparia,contigua sit vnus motus vel duo contigui di.xlviii.ar.ii.q.i.

An duo motus sint qñ ex albo fit nigrū.ibidē.

Utrum motus corpoꝝ celestium cessabit di.xlvii. ar.ii.q.ii.

An motꝰ corpoꝝ celestiū sit nālis di.xlviii.ar.ii.q.ii.

Utrū motus corpoꝝ celestiū cessabunt i illo situ i quo creati fuerunt di.xlviii.ar.ii.q.iii.

Utrū motus corpoꝝ celestiū cessatio erit causa sufficiens nō agendi nec patiēdi eā ad inicē ibidē.q.iiii.

An per motū fiat actio corpoꝝ celestiū hociferius, di. xlviii.ar.ii.q.iiii.

Mundus

Mundi etates sunt sex ꝛ sim iliter hois di.xl.i expositione littere.

Utrū mundi innouatio erit eius purgatio di. xlviii. ar.ii.q.i.

Utrū mūdo inouato ꝛ fcā distictiōe bonoꝝ ꝛ malorū deꝰ posset adder ad bonitatē vniuersi.ibidē.q.vii.

mutilatio

An illi q mutilant se sponte possint de iure ad ordies pmoueri di.xxv.ar.v.q.ii.

An ille qui mutilat aliquē tñ sit irregularis di.xxv. ar.v.q.iii.

mutuare

An mutuans q dānū icurrit ex hoc q̄ non est sibi solutum in termino assignato possit recipere capitale ꝛ dāmnū di.xv.ar.v.q.v.

An mutuans illi q violenter rem suā detiet possit recipere ab illo vltra sortem.ibidem.

An mutuans sine pacto ꝛ isinuatione itentiōis plus habendi possit aliqd recipere vltra sortē.ibidem.

An mutuas cum pacto ponēs capitale ꝛ lucrum sub certitudie possit retinere.ibidem.

An qñ capitale ponit sub certitudie ꝛ lucrū sub fortuna.ibidem.

An qñ lucꝝ pōit certitudie ꝛ capitale sb fortūa.ibidē.

An qñ vtrūq̄z ponitur sub dubio.ibidem.

Pro mutuata re quare nō potest aliquid exigi vltra sortem sicut pro re locata. ibidem.

Necessarium

An necessarium ⁊ non necessarium sint aliqñ eiusdē speciei. di. xliij. ar. ii. q. j.

Nobile

An ꝯto nobilior est res tanto sit potentior ad consequendum finem suum di. xl viiij. ar. ij. q. vj.

Nuptie

Utrum nuptias celebrare oī tempore sit licitum di. xxxij. ar. v. q. j.
Utrum nuptie secunde sint honeste di. xlij. ar. iij. q. ij
Utrum nuptie secūde sint licite di. xlij. ar. iij. q. j.
An nuptie secūde debeant bñdici di. xlij. ar. iij. q. ij.
An nuptie scōe possint bñdici cū fa vxorē vgo. ibidē
Utrū nuptie ſe hēant rōnem sacri di. xlij. ar. iij. q. ij.

Obligatio

An obligatio rei facta ei cui nō potest de iure conuenire potestas in rem illam sit nulla de iure di. xxxviij ar. ij. q. j.
An obligari possit aliquis se deo sola interiori locutōne di. xxxviij. ar. iij. q. ij.
Utrum obligatio oriaī ex nuda ꝓmissione di. xxxviij ar. iij. q. iij.

Oleum cōsecratum

An oleū ꝓsecratū ꝑ epm sit sacrm di. xxiij. ar. j. q. j.

Opatio vel opus

An operationem naturalen possit habere res supernaturaliter producta di. xl vij. ar. ij. q. iij.
An opus inferioris virtutis reddatur magis meritoriū ꝑ ꝙpiaī a superiori vtute di. xxxviij. ar. vj. q. ij
An opus quanto ꝓcedit a voluntate magis firm ta in bono tanto sit magis meritoriū. ibidem.
An opus acceptetur magis ⁊ minus adeo ꝑm ꝙ magis ⁊ minus operans acceptatur. ibidem.
An opus ꝯto minus difficile tanto minus sit meritorium. ibidem.
An opus bonum relatū ad malum finē sit formaliter malum di. xxxviij. ar. j. q. j.

Operarius

An operario licitum sit accipere mercedē suā a dño inuito domino vel ignorante si ipse non vult soluere di. xv. ar. v. q. vij.

Opinio

An opinio preferatur veritati in aliquibus casibus. di. xxvij. ar. iiij. q. iij.

Oratio vel orare

An oratio contineat aliquo modo virtutem ieiunij. di. xv. ar. ij. q. iij.
An oīo ꝯtū ad eccliaz sit dignior ꝯ elemosina. ibidē
An oīo inquātum subuenit aie primi sit magis satisfactoria ꝯ inquantū per eam intendit orans dulcedinem contemplationis di. xv. ar. ij. q. iiij.
Utrum oīo sit actus volūtatis di. xv. ar. iiij. q. i.
Utrum oratio sit actus virtutis latere. ibidem. q. ij.
An oīo sit actus vtutis pncie di. xv. ar. iiij. q. ij.
An orare deum sit vtile. ibidem.
An orandi actus sit sub precepto. ibidez.
Utrum orandus sit solus deus di. xv. ar. iiij. q. iij.
An oīones nostras cognoscant sci di. xv. ar. iiij. q. iij
Utrum in oratione sit petendum aliquid determinate di. xv. ar. iiij. q. iiij.
Utrum orandum sit vocaliter. ibidem. q. v.
Utrum oīo vocalis sine mentali sit satisfactoria. ibidem. q. vj.
An oīo reficiat mentem orantis experimētaliter di. xv. ar. iiij. q. vj.
An oīonem impediat nimia intentio ad ipsa verba que dicuntur ibidem.
An orans possit intelligere plura simul. ibidem.
Utrum oratio debito modo facta semper exaudiaī. di. xv. ar. iiij. q. vii.
Utrum oratio dominica sit efficatior sup omnes alias orationes. ibidem. q. viij.
An oratio boni layci sit melior ꝯ oratio mali sacerdotis di. xxiij. ar. ij. q. ij.
An pro oratione liceat aliquid accipere vel dare ex pacto di. xxv. ar. iij. q. ij.
An orandum esset pro aliquo existente in hac mortali vita si eēt certum ipsum esse reprobatū di. xl vj. in expositione littere.

Oratorium

An oratoria facere liceat fidelib⁹ in domibus suis sine auctoritate episcopi di. xiij. ar. iij. q. j.

Ordo

An ordo sequens possit recipi priori non suscepto di. xxiiij. ar. i. q. i.
Utrum ordo sit in ecclesia di. xxiiij. ar. iij. q. i.
Utrum ordo sit sacramentum. ibidem. q. ij.
An ordo sit vnū sacramentum di. xxiiij. ar. iij. q. ij.
Utrum ordines sint septem tm̄ di. xxiij. ar. ij. q. iij.
An ordines omnes qui sunt modo in ecclesia fuerit in ecclesia primitiua di. xxiiij. ar. iij. q. iij.
Utrum in ordine conferatur gratia gratum faciens di. xxiij. ar. iiij. q. i.
An cuilibet ordinem suscipienti. vt debet cōferatur aliqua illuminatio intellectus di. xxiiii. ar. iiip. i.
An ordinis susceptio supponat in suscipiente gratiā gratum facientem. ibidem.
An ordinis sacramentum sit contta morbum iterabilem di. xxiiii. ar. iiii. q. ii.
Utrum supra ordinem sacerdotalem sit aliqua potestas in ecclesia di. xxiiii. ar. v. q. i.
Utrum ordines possint cōferre soli episcopi di. xxv. ar. i. q. i.
An ordines minores possint conferre non episcopi. di. xxv. ar. i. q. i.
Utrum ordines possint cōferre episcopi heretici di. xxv. ar. i. q. ii.
An ordines possint conferre epī qui renunciauerunt loco ⁊ dignitati di. xxv. ar. i. q. iii.
Utrum ordinem impediat sexus muliebris di. xxv. ar. iiii. q. i.
Utrum ordinem impediat etas infantilis. ibidem. q. ii.
An ordines sacros suscipiens in pueritia obligetur ad continentiam di. xxv. ar. iiii. q. ii.
Utrum ordinem impediat defectus natalium di. xxv. ar. iii. q. iii.
Utrum ordinis susceptionem impediat seruitus di. xxv. ar. v. q. i.
Utrum ordinis susceptionem impediat natabilis ꝺ fectus alicuius membri. ibidem. q. ii.

Utrū ordinis susceptionē impediat homicidiū ibidez q.iij.
An ordinis susceptionē impediat mortale peccatū di. xxv.ar.v.q.i.
An vir q ordinē sacrū suscepit añ ꝓsumationē mrimonij ignorāte vxore debeat restitui vxori eū repetēti aut ꝓpelli religionē intrare di.xxiiij.ar.iij.q.ij.
Quid dicēdū est si talis nō vult religionem intrare ⁊ mulier petat ipsum sibi restitui. ibidem.

Palpabile

An quod palpat necesse habeat corrūpi ſm q dicit gregoriꝰ super illud ioannis penult. cum esset sero di.x. in expositione littere ⁊ di.xl viiij.ar.iiij.q.ij.

Papa

An papa teneat cōfiteri di.xvij.ar.ij.q.iiij.
An papa possit dispensare in precepto de soluendo decimas di.xvij.ar.ii.q.vii
An papa possit auferre cōsecrationē ab altari ⁊ calice absq; illorum destructione di.xxv.ar.i.q.iii.
An papa possit restituere fame clericum infamē di. xxv.ar.vi.q.i.
Utrum ordinem possit conferre ipſis opus degradatus di.xxv.ar.i.q.iii.
An possit ḣ de layco. ibidem.
An papa possit cogere clericum ad recipiendum epischopatum di.xxviiii.ar.i.q.iiii.

paradisus terestis

In paradiso teresti quare non coierunt primi parentes di.xxvi.ar.iii.q.i.

parte

An partes cōtinue suo toti sint i actu di.x.ar.vii.q.ii

participatio bonorum

An si aliquis ad participationem bonorum suorum recipiat multos sint ex hoc bona sua minus vtilia. di.xlv.ar.ii.q.iii.

partus

An partus debeat sequi conditionem patris vl matris di.xxxvi.ar.v.q.ii.
An partus sequatur parentem peiozis conditionis ſm consuetudinem alicuius terre. ibidem.

paruuli

An paruuli i lege nature poterāt regnari vteris matrum per fidem parentū di.i.ar.v.q.iii.

pascha

An pascha possit accipi qnq; modis di.ix.ar.ii.q.iii

passibilitas

An passibilitas importet realiter priuationem. di. xlviiii.ar.iiii.q.ii.

pater

An pater sit nobilius principium in prolis ꝓcreatione q; mater di.xxvii.ar.i.q.i.

paulus

An in paulo precesserit aliqua dispositio suam cōuersionem di.xv.ar.i.q.vii.

peccatum originale

Utrum peccatum originale purgaretur in paruulis in lege nature per fidem parentum di.i.ar.v.q.i.
An ad peccatum originale purgandum in paruulis sufficeret fides aliorum q; parentum carnaliuz di. i.ar.v.q.i.
An requirebatur fides in actu. ibidem.
An requirebatur intentio applicans illum actuz ad paruuli mundationem. ibidem.
An magis requirebat ad illam mundationem fides parētum q; caritas eorum. ibidem.
Utrum ad peccatum originale purgandum in paruulis in lege nature sufficeret fides parentuz informis di.i.ar.v.q.ii.
Utrum ad peccatum originale purgandum in paruulis in lege natur sufficeret fides sine aliquo signo exteriori. ibidez.q.iii.
An peccatum originale sit causa mortis meritoria. di.xliii.ar.ii.q.iii

Peccatum actuale mortale

An aliquod peccatum actaale mortale sit semper in subiecto fidei informis di.i.ar.v.q.ii.
An peccatum predicetur de qualibet specie peccati sub illa ratione speciali qua est obiectum penitentie di.xiiii.ar.ii.q.i.
An opera in peccato mortali facta remunerent ſm aliquid di.xv.ar.i.q.v.
An propter opera bona facta in peccato mortali substineat homo minorem penam in inferno. ibidez.
An peccatum possit expiari per penam temporalez sine gratia di.xvi.ar.v.q.ii.
An peccatum incurrat participans cum peccatore ñ in peccato di.xviii.ar.vi.q.i.
An pro solo peccato mortali sit aliquis excludendus a sacramentis ecclesie di.xviii.ar.vi.q.ii.
An peccatum vel delictuz fratris debeat prius ostēdi prelato q; testibus di.xviiii.ar.iii.q.ii.
Utrum peccata dimissa possint redire eadem in numero q̄tum ad culpam di.xrii.ar.i.q.i.
Utrum peccata omnia dimissa reddeant persequēs peccatum mortale eadem specie vel genere q̄tum ad culpam. ibidem.q.ii.
Utrum peccata omnia dimissa reddeant persequēs peccatum mortale q̄tum ad penam. ibidem.q.iii.
An peccata prius dimissa aggrauent mortale peccatum di.xrii.ar.i.q.iii.
An pro peccato dimisso q̄tum ad culpam possit homo persequens mortale peccatum habere penam eternam. ibidem.
Utrum grauius peccatum sit violare alienum thorum q; cognoscere monialem benedictaz di.xxxv. ar.i.q.v.
An minus peccatum sit peccare cum propria vxore contra naturam q; cum meretrice di.xxviii.in expositione littere.
An peccatum omne mortale sit infinitum di. xliii. ar.ii.q.i.

Peccatū veniale

An peccata venialia multa possint equiualere vni mortali di.xvi.ar.ii.q.ii.
An peccatum veniale ⁊ mortale possint esse in eadē specie moris. ibidem.
An peccata venialia remit tantur per orationem dominicam ⁊ epalem benedictionē di.xvi.ar.v.q.i.
Utrum peccatum veniale possit remitti sine peccato mortali ⁊ ecōuerso di.xvi.ar.v.q.ii.
An peccatum vnum veniale possit remitti sine alio di.xvi.ar.v.q.ii.

Tbula

An peccatum veniale possit remitti per penitentiaz sine gratia. ibidem.
Utrum peccata aliqua venialia deleãtur post hanc vitam ꝗtum ad culpam di. xxj. ar. ij. q. j.
An in peccato veniali possit aliquis mori sine morta li di. xxj. ar. ij. q. j.
An peccare venialiter sit facilius ꝗ delere ipsuz pec catum veniale. ibidem.
Utrum ad peccatorum venialium remissionẽ cum quibus anima recedit a corpore sufficiat pena pur gatorij sine motu contritionis dẽ. xxj. ar. ij. q. ij.
An peccata aliqua venialia sint que nunꝗ delebun tur di. xxi. ar. ij. q. iij.
Utrum peccata venialia intelligantur per lignum fe num stipulam di. xxj. ar. ij. q. iiij.
Utrum peccata venialia deleantur per confessionẽ generalem di. xxj. ar. iij. q. j.
An peccatum aliquod veniale sit unꝗ consulenduz propter periculum vitandi peccata mortalia di. xxxj. ar. iij. q. ij.
An peccatum sit facere expensas in opus minus vti le que fieri possent in opus magis vtile di. xxxv. ar. vj. q. ij.

Pena

An pena mortis sit satisfactoria di. xxj. ar. j. q. j.
An pene acerbitatis intensio respondeat magnitudi ni offense ⁊ pene duratio radicationi peccati di. xxj ar. j. q. ij.
An pena ꝗto magis est afflictiua tanto citius infe rat mortem di. l. ar. v. q. ij.
An pena dãni ⁊ pena sensus sint in aliquo compara biles inter se di. l. ar. v. q. iij.
An pena paruulorum q cum solo origiali decesserũt sit minutissima. ibidem.
An omnis pena sit aliqua afflictio. ibidem.
An duarum penarum quarum vna includit aliam ⁊ non ecõuerso illa sit maior que includit aliã. ibidẽ.

Penitentia

Utrum penitentia sit virtus di. xiiij. ar. j. q. j.
Utrum penitentia sit virtus generalis. ibidẽ. q. ij.
An penitentie obiectum sit peccatum sub ratione q̃ est dei offensiuum di. xiiij. ar. j. q. ij.
An penitentie obiectum sit proprium actuale pecca tum sub ratione qua est transgressio diuine legis vi dicabilis ⁊ expiabilis per actum penitentis. ibidẽ.
Utrum penitentia sit species specialissima virtutis di. xiiij. ar. ij. q. j.
Utrum penitentia ptineatur sub iustitia. ibidẽ. q. ij.
An penitẽtia sit virtus theologica di. xiiij. ar. ij. q. ij.
An sit virtus moralis. ibidem.
An obseruet medium. ibidem.
Utrum penitentia sit in voluntate sicut in subiecto. di. xiiij. ar. iij. q. i.
An penitentia sit in concupiscibili sicut i subiecto di. xiiij. ar. iij. q. j.
An in irascibili. ibidem.
An in qualibet potentia. ibidem.
Utrũ pnie actus sit in beatis di. xiiij. ar. iij. q. ij.
An sit i illis btis q nũꝗ peccauerẽt di. xiiii. ar. iii. q. ii.
An sit in xpo. ibidem.
An in angelis beatis. ibidem.
An in damnatis. ibidem.
An i electis adhuc existentibus i purgatorio. ibidez.
Utrũ pnia sit i nobis ex acqsitione di. xiiii. ar. iiij. q. j.
An ad virtutis pnie acqsitionem sit necessariuz pec catum di. xiiij. ar. iiij. q. i.
Utrum penitentia concipiatur i nobis ex timore di. xiiii. ar. iiii. q. ii.
Utrum penitentie habitus formetur prius ordie na ture ꝗ eius subiectũ di. xiiij. ar. v. q. j.
Utrum penitentie actus informetur prius ordie na ture ꝗ eius habitus. ibidem. q. ij.
An in pnie habitu caritate formato moralis bonitas addat aliquid absolutum vltra habitum penitẽ tie ⁊ caritatis di. xiiij. ar. v. q. ij.
An super penitentie actum moralis bonitas addat aliquid absolutum. ibidem.
An penitentie actus mereatur de congruo formatõ nem habitus. ibidem.
Utrum pnie actus non elicitus ab aliquo penitentie habitu aliquando formetur di. xiij. ar. vj. q. j.
An penitendi actus caritate formatus possit elici a bonitate sine aliquo sup naturali adiutorio di. xiiij. ar. vi. q. i.
An penitendi actus tanto sit nobilior ꝗto formatur caritate imediatius. ibidem.
Utrum penitentie actus formatus sit nobilior ꝗ eiꝰ habitus di. xiiii. ar. vi. q. ii.
An pnie habitus sit pricipalior pars cause actus pe nitendi di. xiiii. ar. vi. q. ii.
Utrum per penitentiam possit remitti quodcunꝗ peccatum di. xiiii. ar. vii. q. i.
An penitentia informis disponat directe ad peccati remissionem ꝗ quecunꝗ alia virtus informis di. xiiij. ar. vij. q. j.
An penitenti peccatori ⁊ facienti quod in se est deus meruerit de condigno peccati remissionem. ibidẽ.
Utrum per penitentiam possit remitti tota pena pec cato debita di. xiiij. ar. vij. q. ij.
Utrum per penitentiam omnes virtutes amisse re stituantur di. xiiij. ar. viii. q. i.
An penitẽdi actus sit delectabil di. xiiij. ar. viij. q. i.
Utrum per penitentiam sequentem viuificẽtur bo na opera mortificata di. xiiij. ar. viii. q. ii.
Utrum de peccato per penitentiam iam remisso te neatur homo amplius pẽitere di. xiiii. ar. viiii. q. i.
An penitentia vera restituat inocentiam di. xiiii. ar. viiii. q. i.
Utrum per pniam possit peccator pluſꝗ semel resur gere di. xiiii. ar. viiii. q. ii.
Utrum penitentia sit aliis virtutibus prior origine di. xiiii. ar. x. q. i.
An pnia sit spũalis edifitii fundamentum di. xiiii. ar. x. q. i.
Utrum penitentia sit aliis virtutibus prior dignita re di. xiiii. ar. x. q. ii.
An penitentia sit dignior ꝗ latera di. xiiii. ar. x. q. ii.
An pnia formata dicat quid compositum ex habitu penitentie ⁊ caritatis. ibidem.
Utrum peniteutia solẽnis sit iterabilis ⁊ quibus p sonis sint i ponenda di. xiiii. ar. ii. q. i.
Ad pẽitẽtiaz solemnem que requiratur. ibidem.
Penitenitia quare dicitur secunda tabula post nau fragium di. xiiii. in expositione littere.
Utrum pnie partes sint iste. s. contrictio cordis. cõ fessio oris satisfactio operis di. xvi. ar. j. q. j.
Utrum in penitentie sacramento principalior pars sit absolutio sacerdotis ꝗ compunctio cordis. ibi dem. q. ij.
Pnia vera quibus impeditur di. xvj. ar. iij. q. j. ⁊ ij.
Utrum pnia de peccatis mortalibus precedentibus baptismũ sit ad salutẽ necessaria di. xvj. ar. iiij. q. j.
An pnia sit necessaria de peccato originali di. xvi. ar. iiii. q. i.

Pnia vera quibus impeditur ō. xvj. ar. iii. q. i. t. q. ii
Utrum penitentia de peccatis mortalibus precedēti bus bap^m sit ad salutez necessaria di. xvi. ar. iiii. q. i
An penitentia sit necessaria de peccato originali di. xvi. ar. iiii. q. i.
Utrum pnia de peccatis mortalibus sequentib⁹ bap tismū sit ad salutem necessaria di. xvi. ar. iiij. q. ij.
An pnia de quolibet peccato mortali in spāli sit ad salutem necessaria di. xvi. ar. iiij. q. ii.
An de oblitis. ibidem.
Utruz pnia sit necessaria de peccatis venialibus di. xvi. ar. v. q. i.
An penitentes possint mereri de condigno peccati remissionem di. xvij. ar. i. q. iiii.
Utrum penitens teneatur tentione necessitatis reci pere t explere pniam sibi iniunctam a sacerdote. ō. xviij. ar. i. q. v.
Utrum penitens p̄mo possit digne penitere in articu lo mortis di. xx. ar. i. q. i.
Ad pniam ignam que requirunt di. xx. ar. i. q. i.
Utrum penitenti in articulo mortis debeat sacerdos imponere aliqnā penitentiam di. xx. ar. i. q. ii.
An ille cui pnia iniungitur a sacerdote maior debito teneatur eā explere di. xx. i expositione littere.
Utrū penitens teneatur celare personam cum qua peccauit di. xxj. ar. v. q. ii.
Utrū penitens teneatur celare penitentiam sibi iniū ctam a cōfessore. ibidem. q. iij.
An per penitentiam reuiuiscant bona merita morti ficata eadem in numero di. xxii. ar. i. q. i.
Utrū pnia exterior sit sa cramentū di. xxii. ar. ij. q. i.
An pnia exterior sit causa iteriozis. di. xxi. ar. ii. q. i.
Utrum penitentie sacrameti res sit ipsa remissio pec catorum. ibidem. q. ij.
Utrum penitentia sit vnuz sacramētū. ibidem. q. iij.
Utrū penitentia sit ab institutione. ibidem. q. iiij.
An penitentia sit a natura di. xxij. ar. ij. q. iiij.
Utrum penitentie sacramentum sit a xp̄o immedia te constitutum di. xxij. ar. ij. q. v.
An penitente sacramentum instituerit ipse xp̄s ante sui passionem di. xxij. ar. ii. q. v.

purum

An q periurium non sit peccatum possit aliquis face re di. xxviij. ar. ij. q. iiij.

Portio canonica

An portio canonica debeat dari sacerdoti parochiali de funeralibus illius qui intrauit religionem ifir mus infirmitate qua mortuus ē di. xl v. ar. vj. q. iiij
An portio canonica debeat accipi sm ius scriptum vel sm consuetudines terrarum. ibidem.
An portio canonica se extendat ad legata. ibidem.
An portio canonica deducenda sunt de his que legā tur singulari persone. ibidem.

Pot estas vel potētia

An quis potestatem habens ab eo qui eam concede re nō potuit possit licite ea vti di. xxi. ar. v. q. i.
An potestatem ligandi t soluendi in foro penitentie acceperint omnes discipuli a christo immediate. di. xxiiij. ar. v. q. i.
An potestatem interdictionis acceperint alij discipu li a petro mediate di. xxiij. ar. v. q. iij.
An vnius potentie actus retrahat animam a sua ope ratione di. xxxviij. ar. iiii. q. iii.
An potentie anime sensitiue seneſcant di. l. ar. i. q. i.
An potentie sensitiue separentur cum anima. ibidē.
An potentia vna habeat vnum solum modum agen di naturelem di. l. ar. i. q. ii.

Precptum

Quot t que precepta dicta sunt homini ante pecca tum di. xxvi. ar. iii. q. i.
An preceptum quodlibet quod est de iure nature sit perpetuum di. xxvi. ar. iii. q. iii.
An preceptum de contrahendo matrimoniuz sit ali cubi in sacra scriptura reuocatum. ibidem.
Quare preceptum pertinens ad conseruationem in diuidui magis durat q̄ illud quod est ad conserua tionem speciei. ibidem.

p̄dicatō

An pro predicatione accipere aliquid vel dare sit li citum di. xxv. ar. iii. q. ii.

p̄lat⁹

An prelato liceat re mouere ab officio subdictum suū quem per suam con fessionem scit male vti officio suo di. xxi. ar. iiii. q. ii.
An prelato liceat accipere procurationem pro correc tione t visitatione di. xxv. ar. iii. q. ii.

p̄mium

An premii accidentalis obiectum sit bonum creatuz di. xxxviiii. ar. v. questione prima.
Quare premium huius dicitur accidentale. ibidem.
Utrum omne premium accidentale sit aureola. diffi ctione xxxviiii. ar. v. questione tertia.
An premiū essentiale dicat aureolā ō. xlix. . v. q. iii

Prescriptō

Utrum prescriptio facta contra phibitionem de con trahendo cum affine valeat di. xxxi. ar. ii. q. ii.
An prescribi possit contra ius di. xxxi. ar. ii. q. ii.
An ad h̄ vt p̄scriptio valeat quot sūt necessaria. ibiō
An prescribi possit ptra quodlibet ius positiuū. ibiō.
An p̄scriptio valeat ptra ius soluēdi decimas. ibidē.
An ille qui post p̄scriptionis tempus completum co gnoscit q res a p̄ncipio ad eum nō pertinebat de iu re teneatur illam dimittere in foro ꝓscientie. ibidē.

princeps

An princeps possit excōmunicari di. xviii. ar. v. q. iii
An p̄nceps depositus sit p̄nceps di. xxv. ar. i. q. iii.
An princeps possit restituere fame laycum infama tum di. xxv. ar. vj. questione prima.

priores

An priores possint excommunicare subditos suos. di. xviii. ar. iiii. questione prima.

propheraī

Ac pro actu propherandi accipere aliqu d vel dare sit licitum di. xxv. ar. iii. questione secunda.

promissio

An promissio futurarum nuptiarum facta sub condi ctione impossibili teneat di. xxxvii. ar. i. q. i.
An promissio talis teneat in aliis cōtractibus. ibidē.
An promissio facta sub condictione non extante indi geat reuocationem di. xxxviii. ar. v. q. iii.
An qui promittit alicui. 1000. t postea soluit itendēs tamen q postea auferat eos sibi si poterit impleat

premissum di.xxxviii.ar.viii.q.iii.

promotio

An aliqua promouendum impediat que non deiciunt iam promotum ō.xxv.ar.vj.q.iij.

punctum

An ab eodem puncto ad idem punctum possint trahi simul due linee recte ō.xlviij.ar.iij.q.v.

purgatoriū

Utrum purgatorij pena sit grauior qualibet pena tē porali ō.xx.ar.ii.q.i.

An purgatorij ignis plus affligat purgādos ꝙ ille q precedet faciem iudicis ō.xx ar.ii.q.i.

An in purgatorio existentes sint certi q̄ habebunt vitam eternam ibidem.

Utrū purgatorij pena sit satisfactoria ō.xx. ar.ii.q.ij.

An qui purgantur per eam voluntarie substine ant eam ō.xx.ar.ii.q.ij.

Utrum purgatorij pena infligatur per ministerium demonum ō.xx.ar.ij.q.iij.

An purgandi deducantur per angelos bonos ad locum penalem ō.xx.ar.ij.q.iij.

An qui sunt in purgatorio pertineant ad ecclesiā militatem vel triumphantem ō.xx.ar.iij.q.iij.

An ille in purgatorio puniatur qui ante mortem facit totam penitentiam sibi a sacerdote iniunctam minorez tamen debito ō.xx.in expositione littere.

Utrum in purgatorio puniri aliquas animas a corporibus cum caritate recedentes sit consonum diuine iusticie ō.xxj.ar.i.q.i.

Utrum de purgatorio alī alio citiꝰ liberet ibidē.q.ij.

Utrum ad purgationem animarum sit aliquis locus specialiter deputatus ibidem.q.iij.

Purgationis animaꝝ qs est locus ō.xxj.ar.i.q.iij.

Qualitas

An qualitates plures solo numero differentes possint esse simul ō.xxiii.ar. iiij.q.ii.

Quantitas

An quantitas sit idem realiter qō mā ō.xj. ar.i.q.ij.

An quantitas aliqua sceu dimēsio interminata precedat ordine nature formam substantialem in materia ii dem .

An quantitas continua sit idem realiter cū substantia quanta ō.xii.ar.i.q.i

An q̄titas possit denominare se ipaz ō.xij.ar.i.q.ij.

Quies

An quies sit priuatio motus ō.xxxviij.ar.ij.q.ij.

Relatio

An due relationes sint vel vna tantum inter virum ⁊ vxorē sub ratiōe qua cōiuges ō.xxvj.ar.iiij.q.j.

Religioꝰ

Utrum religiosus percutiēs aliū religiosuz eiusdē monasterij possit a suo prelato absolui di.xviij.ar. xij. q.ii.

An si ipi religiosi percusserint se extra septa monasterii ō.xviii.ar.xiii.q.ii.

Utrum religiosus percutiens religiosuz alteriꝰ claustri possit absolui a ppio plato ō.xviii.ar.xiii.q.iii.

Utrū religiosus percutiens clericuz secularem possit absolui a proprio prelato ibidem.q.iiii.

An si ille clericus fuerit clericus monasterii possit religiosuz penitiēs p eōz absolui ō.xviii. ar.xii.q.iiii.

An si percussit clericū secularē non eiusdem monasterii ⁊ non ortum scandalum possit absolui per episcopum loci illius ibidem.

An religiosus quoad aliquid sui sit sui iuris ō.xxxviii ar.iiii.q.i.

An religiosus professus qui sit episcopus teneatur habitum religionis portare ⁊ proprium non habere ō.xxxviii.ar. v.q.i.

An religiosus possit episcopatum accipere sine licentia sui prelati ibidem.

An cum religiosus sit episcopus dispensetur cum eo in voto religionis ō.xxxviii.ar.viii.q.i.

Utrū religiosi exempti possint ab ordinariis conueniri ratione executionis ō.xlv.ar.v.q.ii.

Religio

An in religione possint fieri prelati sine dispensatione q patiunt de fratrū natalū ō.xxv.ar.iii.q.iii.

An possint ad sacros ordines promoueri ibidem.

An possint cōfessiones audire excōmissione ibidem.

An professio i religione facta p consensuz metu mortis coactum teneat ō.xxviii.ar.i.q.i.

Utrum religionem possit intrare qui iurauit aliquaz ducere in vxorē matrimonio nō cōtracto ō.xxviii. ar.ii.q.iiii.

An religionis ingressus sit fauorabilioꝰ ꝙ matrimonij contractus ō.xxvi.ar.iii.q.i.

Utrum ad religionis ingressum expediens sit vt iuuenes inducantur ō.xxviii.ar. vi.q.iii.

An si aliquis in religione volens facere professionē vult actualiter esse obligatus aduota que fecerat in seculo remāeat obligatꝰ eisdē ō.xxviii.ar. viii.q.ii

An talis possit absolui a prelato postquam ad suam deuenerit noticiam ibidem.

An si quando profitetur non cogitat de votis que fecerat in seculo intelligi esse debeant commutata in religionis votum ibidem.

An religionis votuz possit commutari in melius bonum ō.xxviii.ar. viii.q.i.

Remissio peccati

An de remissione peccati possit homo esse certꝰ certitudine scientie in hac vita ō.xiii.ar. viii.q.i.

An remissio peccati fiat infusione alicuius habitus in alia l'p solā ōi gratuitā volūtatē ō.xvii.ar.iii. q.iiii

An remissio peccati prior sit ordine nature ꝙ esse iustum per gratiaz ibidem.

An remissio peccatoꝝ sit idem realiter qō bonorum quorum sunt priuationes restitutio ibidem.

Reprobi

An reproboꝝ hominum finis sit illud malū propter quod vitanda sunt cetera ō.xliii.ar.i.q.iii.

An reprobi recipiāt in inferno aliquā consolationem. recolētes bona q fecerant aliqn ō. xliii. ar.vii.q.i.

An reprobi consolentur in habendo sotios in penis di.xlii.ar.vii.q.ii.

An reprobi cruciēt cū misericordia ō.xliiii.ar.ii.q.i.

An reproborum cruciatus sit ordinatus ibidez.

Restitutio

Utrū restitutio sit pars satisfactiōis ō.xv.ar.v.q.i.

An restitutio sit quid preambulum ad satisfactionē di.xv.ar:v.q.i.

Utrum ad restitutionez teneatur qui damnificat ali

quem in bonis anie vel corporis di.xv.ar. v.q.ij.
Utrum ad restitutionem teneatur qui damnificat alium iuste in fama.ibidem.q.iij.
An ad restitutionem teneatur magis qui damnificat alium in fama ꝙ dānificans in exteriozibus possessionibus.ibidem.
An ad restitutionem teneatur q aliū damnificat in fama vrum crimen in ponendo.ibidem.
An aliquis teneatur se infamare vt alij famā restituat ꝙ sibi abstulit iniuste si alio modo restituere non potest.ibidem.
Utrum ad restitutionem teneatur dānificās aliū iniuste in possessiōib⁹ exteriozib⁹ di.xv.ar.v.q.iiij.
An ad restitutionem teneatur q iubet fieri damnum alicui .di.xv.ar.v.q.iiij.
An ad ꝺ teneatur ille qui consuluit.ibidem.
An ille qui exequitur.ibidem.
An consentiens.ibidem.
An ille qui adulatur illi qui dānum itulit.ibidem.
An receptans.ibidem.
An participans.ibidem.
An fatens q verbo suo dānū impedire posset.ibidē.
An ille qui non obstat damnificanti cum posset ⁊ ei ex officio incumbit.ibidem.
An ille qui non manifestat illum qui damnum intulit cum tamen sciat.ibidem.
An quilibet eorum qui tenetur ad restitutionem teneatur insolidum.ibidem.
An ille qui restituere tenetur obligetur ad restitutionem ꝙ citius potest.ibidem.
An restituendum sit damnificato tantum distanti q maiores fiant expense in mittendo ꝙ sit damnum. ibidem.
An restituere teneatur homo quando nescit quibus restituendum sit.ibidem.
An restituere debeat homo damnificato in pugnanti bonum cōmune.ibidem.
An restituere teneantur damna inferentes in guerris hominibus innocentibus.ibidem.
An impediens alium a consecutione benefitij quo dignus erat teneatur illi ad aliquā restitutionē.ibidē.
An qui retrahens aliquam psonam vtilem religioni ab ingressu religionis teneatur illi religiōi ad aliquā restitutionem.ibidem.
An mulier suscipiens filium de adulterio per quē ex heredatur verus heres teneatur ad restitutionem vero heredi.ibidez.
An procurans iniuste aliquē in seruitutem redigi teneatur se facere seruz pro illo si aliter nō potest eū restituere libertati.ibidem.
An ille qui non habet qō restituat pro dāno illato in possessionibus teneatur se vendere in seruum vt restituere possit.ibidem.
Utrum restituere teneatur homo ea que inuenit a fortuna di.xv.ar.v.q.vij.

Resurrectio

Utrum ressurget idem homo i numero.di.xliii.ar.i. q.iij.
Utrū resurgēt omnes electi di.xliij.ar.ij.q.i.
Utrum resurgent oēs adulti dānati.ibidem.q.ij.
Utrum resurgent paruuli qui cum originali peccato decesserunt.ibidem.q.iij.
Utrū in resurrectione natura erit causa effitiens reformatoris corpoꝝ humanoꝝ di.xliij.ar.iij.q.i.
Utrum in resurrectione natura erit causa efficiēs iterate vnionis anime ad suuz corpus dispōit iaz ad eius susceptionem.ibidem.q.ij.
An illa vnio que in resurrectiōe fiet ale ad corpus dispositum sit futura ꝓtra naturaz di.xliii.ar.iij.q.ij.i
Utrum vox tube que in resurrectione erit causa effitiens reformationis corpozum ⁊ vnionis animarū ad illa di.xxxiii.ar.iii.q.iii.
An illa vox tube erit vox ꝟbu xp̄i.di.xliij.ar.iij.q.iii.
An resurrectio xp̄i erit cā resurrectiōis nr̄e. ibidem.
Utrum resurgere debeant simul omnes homines. di.xxxiij.ar.v.q.i.
Utrum resurrectio cuiuslibet erit in istāti.ibidē.q.ij.
Utrum resurgent in eisdem locis in quibus fuerunt sepulti.ibidem.questione tertia.
An q resurgant vbi tunc erit sepultum caput sit magis congruum ꝙ vbi erit sepultum corpus si sunt sepulta in diuersis locis di.xxxiij.ar.v.q. iij.
Utrū resurrectio erit in vltimo instanti temporis di. xxxiij.ar vj.questione prima.
Utrū resurrectio erit in nocte.ibidem.q.secunda.
Utrum resurrectionis instans sit notum sub certitudine hominibus vel angelis.ibidem.q.tertia.
An illud tempus sit certum bonis angelis per reuelationem di.xxxiij.ar.vj.q.tertia.
Utrum post resurrectionē cognoscet quilibet omnia peccata que fecit di.xxxiii.ar.vij.q.prima.
An post resurrectionem delebunt electi qui aliquando peccauerunt de malis que aliquando fecerunt. di.xxxiij.ar.vij.q.i.
Utrum in resurrectione poterit quilibet legere in alterius conscientia di.xxxiij.ar.vij.q.ij.
Utrum in resurrectione oia merita ⁊ de merita propria ⁊ aliena poterunt ab aliquo simul videri. ibidem.questione tertia.
Utrum resurgent oia mēbra corpis di.xliiij.ar.i.q.i.
Utrum resurgent humores.ibidem.q.ij.
Utrum resurgent capilli ⁊ vngues.ibidez.q.iij.
Utrum resurget in quolibet torum illud quod fuit de veritate humane nature.ibidem.q.iiij.
An resurget tota materia de qua facta est caro q̄ fuit ex semine in illo in quo fuit di.xliiij.ar.i.q.iiij.
An si aliquis nutriatur carnibus humanis resurget illa caro in ipso vel in illo cui⁹ pmo fuit caro,. ibidez.
Utrum in resurrectione ex materia cuiuslibet mēbri reintegrabitur idē membrum di.xliij.ar.i.q.v.
Utrum resurgentium corpora resurgent cum deformitatibus suis.ibidem.q.vj.
Utrū resurgentinm corpora erunt calida vel frigida ibidem.questione septima.
Utrum resurgent omnes in eadē etate.ibidē.q.viij.
Utrū resurgent omnes in eadē statura.ibidē.q.viiij.
Utrum resurgent oēs in sexu virili.ibidem.q.x.
Utrum resurgent abortiui fetus ⁊ mōstra di.xxxiiij. in expositione littere.
An post resurrectionem erit in elis qualitates sue in esse completissimo di.xxxviiij.ar.iiij.q.iij.

Resuscitatio

An resuscitare mortuū spāliter sit eque magnum sicut resuscitare mortuū corporaliter di.xvij.ar.iiij. q.viiij.

Sacerdos

Utrū sacerdos possit trāsubstantiare quantūcūq materiam virtute sacramēti di.x.ar.vij.q.i.
An sacerdos posset trāsubstātiare totū panē de foro. di.x.ar.vij.q.i.
An sacerdos intendēs substātiare panē adhoc qō alī

quod ꝺ decus fiat sacramẽto posset conficere durã-te hac intentione. ibidem.
Utrum sacerdotes plures pferre verba ꝓsecratiõis super eãdem hostiã cum intentiõe ꝓsecrãdi sit licitũ ꝺ. xiij. ar. ii. q. i.
Utrum sacerdoti liceat abstinere a celebrãdo ꝑ totũ ẽps vite suc. ibidem. q. ij.
An a ꝓfessionibus audiendis di. xiij. ar. ii. q. ii.
An sacerdos ꝑprius possit dici eps di. xvij. ar. iij. q. i
An sacerdos ꝑprius possit dici habens iterdictionez delegatã. ibidẽ.
An habens iurisdictionẽ excõi concessione vel pmissione iuris. ibidem.
An sacerdos glibet possit ligare ⁊ soluere. ibidem.
An sacerdos glibet possit ꝓstitutũ in articulo mortis si ꝑprius sacerdotẽ nõ põt habere. ibidem.
An sacerdos debeat dare eucaristiã parochiano cuꝰ ꝓscientiã ignorat. di. xvij. ar. iii. q. ii.
Utrum sacerdos parochialis teneat audire ꝓfessiõesꝰ parochianoꝝ suoꝝ quotiẽscũqꝫ voluerint i ãno ꝓfiteri di. xviij. ar. ij. q. iii.
An sacerdos parochialis possit excõicare subditos suos di. xviii. ar. iiij. q. i.
Utrum sacerdos recipiens oblationes parochianorum suorum excoicatorum sit excoicatus di. xviij. ar. vj. q. iiij.
Utrũ sacerdos parochialis possit subditos suos absoluere ab excoicatione quam icurrerũt participando in crimine cũ excõicato excoicatione maiori. di. xviij. ar. viij. q. i.
Utrũ sacerdos glibet possit absoluer a maiori excoicatiõe. ibidem. q. iij.
An sacerdos parochialis excoicatus minori excoicatõe possit subditũ suũ ab illa absoluer di. xviij. ar. viiii. q. iij.
Utrum sacerdos subditũ suũ maiori excoicatiõe excoicatum possit absoluere a peccatis excoicatione manẽte di. xviii. ar. viii. q. iiij.
An si duo sacerdotes essent in vna parochia glibet insolidũ si vnus a casu vel a ꝓposito audiat ꝓfessionẽ alicuiꝰ parochiani sui ꝓfitentis sortio suo possit illum absoluere cuius ille nõ intenderet ei ꝓfiteri di. xxi. ar. iiij. q. iij.

Sacramentum

Utrũ sacrm ꝓsistat i rebꝰ ⁊ in vbis di. i. ar. i. q. i.
Utrũ sacrm possit diffiniri. ibidẽ. q. ij.
Utꝝ sacra ꝺbuerit istitui i statu innocẽtie ꝺ. i. ar. ii. q. i.
Utꝝ sacra debuerit istitui post lapsuꝫ in lege nature. ibidem. q. ij.
Utꝝ sacra debuerit istitui i tpe legis scripte. ibiꝺ. q. iii
Utꝝ sacra debuerit institui i tpe legis euangelice. ibidem. q. iiij.
Utꝝ secra veteris legis erãt rõnabilia di. i. ar. iij. q. ii
An sacra aliqua fuerint in veteri lege ꝓfigurãtia ꝓfirmationẽ ⁊ extremã vnctionẽ di. i. ar. iij. q. ij.
Utrũ sacrm veteris legis curabat a corporali i munditia di. i. ar. iii. q. iij.
Utꝝ in sacroꝝ de lege susceptiõe ꝓferebat gra. di. i. ar. iii. q. iiii.
Utrũ in sacroꝝ noue legis susceptione ꝓferat gratia. di. i. ar. iiij. q. i.
An sacrm ꝓferenti detur gra ex vi sacri ficut suscipiẽti di. i. ar. iiii. q. i.
Utrũ sacrm sit efficaꝝ cã illius gre que ꝓfertur in sacro di. i. ar. iiii. q. ii.
An sacroꝝ gra sit nobiliori mõ in sacris q in suscipiẽte ipam di. i. ar. iiii. q. ii.
Utrũ in sacris virtus seu efficatia sit a passiõe xpi di. i. ar. iiii. q. iii.
Sacra in lege nature que ⁊ quot sunt ⁊ a quo ⁊ quãdo fuerũt instituta ⁊ si erant adultis necessaria ad salutionẽ di. i. ar. v. q. iiii.
Utꝝ sacra oia noue legis fuerit istituta i remediũ ꝑtra aliquẽ defectũ di. ii. ar. i. q. i.
Utꝝ sacra oia noue legis debuerit istitui añ xpi ꝓdicationẽ. ibidem. q. ii.
An sacra noue legis debuerit istitui ante xpi passionẽ di. ii. ar. i. q. ii.
An cũ sacra noue legis fuerũt istituta stati sacra vetc. leg. amiserint suã efficatiã. ibidẽ.
Utꝝ sacra oia no. leg. fuerit instituta a deo imediate. di. ii. ar. i. q. iii.
Utꝝ sacra no. legis sint tm̃ septẽ. ⁊ vtꝝ sint ꝓnienter ordinata. ibidẽ. q. iiii.
An sacrm vnũ possit emi ꝑ aliud di. xxv. ar. iii. q. i.
An sacrm quodlibet no. leg. effitiat rem quãlibet quã figurat di. xxvi. ar. iiii. q. ii.

Sanguis

An sanguis xpi q fluxit de latere significauerit sacrm eucharistie ⁊ pnie di. viii. i. expositione lre.
Utꝝ sanguis xpi possit ꝓfici de alia mã q̃ de vino di. xi. ar. ii. q. i.
Utꝝ sanguis xpi possit ꝓfici de alio vino q̃ de vite. ibidem. q. iiii.
Utꝝ sanguis xpi possit ꝓfici ꝺ quolibet vino vitis. ibidem. q. v.
An sanguis xpi possit ꝓfici de agresta di. xi. ar. ii. q. v.
An de vua matura. ibidẽ.
An de aceto. ibidem
An de musto. ibidem.
An deceat ꝓfici de optimo vino. ibidẽ.
An i sanguinẽ ꝓuertaꝫ vinũ i q̃tũ dicit qd ꝓfusum ex q̃ttuoꝝ humoribus di. xi. ar. iii. q. iiii.
An si de dimẽsionibus vini i sanguinẽ ꝓuersi apponeretur aliud vinũ quelibet pars dimẽsionũ eius attigeret quãlibet partẽ aliaꝝ dimensionum di. xii. ar. iiii. q. i.
An si sanguini apponeret vinũ ꝓuerteret ꝑ tactũ illũ i sanguinem. ibidem.
Sanguinẽ dispẽsare quare est licitum alicui cui non est licitũ de corpore di. xiii. ar. i. q. iii.

Satisfactio

Utꝝ satisfactio sit actꝰ vtutis di. xv. ar. i. q. i.
Satisfactio qd est di. xv. ar. i. q. i.
An satisfaciat vere q ꝓpellit satisfacere. ibidem.
Utꝝ satisfacere possit aliqs ꝑ culpa di. xv. ar. i. q. ii.
An satisfacere ꝑ peccato originali sit difficilius q̃ ꝑ peccato mortali actuali. di. xv. ar. i. q. ii.
Utꝝ satisfactio debeat fieri ꝑ opa penalia di. xv. ar. i. q. iii.
Utꝝ satisfactoria sint flagella penitentibus que sup eos deꝰ imittit vel pmittit. ibidẽ. q. iiii.
Utꝝ satisfactio possit fieri per illa que in peccato mortali fiunt. ibidem. q. v.
Utꝝ satisfactio possit fieri de vno peccato mortali sine alio. ibidem. q. vj.
Utrum siñ satisfactiõe possit deꝰ remittere peccatũ. ibidem. q. vii.
Satisfactiõis partes q̃ ⁊ quot sũt di. xv. ar. i. q. viii.
An in satisfactõe magis sit attendenda bonitas q̃ penalitas di. xv. ar. ii. q. iii.

An satisfactio sit recompensatio pro iniuria vel dāno illato di.xv.ar.v.q.i.
An ad satisfationem teneatur qui proximum mutilauit di.xv.ar.v.q.ii.
Utrum satisfacere possit alius pro alio loquēdo non de illa satisfactiōe p quā remittit offensa culpe sz de illa quā hō dz p offensa iā remissa di.xx.ar.i.q.iii.
An cum aliquis ad satisfaciendum obligat se pro alio alter statim sit liberatus di.xx.ar.i.q.iii.
An aliquis satisfaciens pro alio simul satisfaciat pro se ipso.ibidem.

Scandalum

Utrum scandalum sit dictū aliquod vel factū minus rectū pbēs alteri occasionē ruine di.xxxviii.ar.x.q.i.
An scādalū sēp sit pccm̄ mortale di.xxxviii.ar.x.q.i.
Utrum propter scandalum vitādū aliqua bona opera sint omittenda di.xxxviii.ar.x.q.ii.
Utrum si aliquis horrens scādalum aliquod magnū cōmittere quod nunq̄z intēdit committere voueat si illud cōmittit intrare religionem cisterciēsium z postea supradictū scandalum cōmittat teneatur pdictā religionem intrare di.xxxviii.ar.x.q.iii.

Sciētia

An scientia possit esse de non ente di.xlix.ar.ii.q.vi.
An scientia possit esse de singularibus corruptibilib9 di.l.ar.i.q.iii.

Sententia

An sententia sit aliquando iniusta ex animo tātū di.xviii.ar.iii.q.v.
An snīa sit aliquando iniusta ex ordie tñ. ibidem.
An snīa sit aliqñ iniusta ex causa tñ.ibidem.
Snīa in quibus non est timenda.ibidē.
An snīa pdēnatoria vel absolutoria lata ab excoicato latente teneat postq̄z eius excoicatio detecta fuerit di.xviij.ar.vij.q.i.
An snīa data a seruo dum putaret liber teneat postq̄z eius seruitus detecta fuerit.ibidem.
An snīa excoicationis vel interdicti lata nō in scriptis teneat di.xviij.ar.viij.q.iij.

Sensibile

An sensibile sit sensibile per mām. vel per formā di.xxj.ar.ij.q.ij.

Sēsus cōis

An in sensu coi sit radix oīuz sensuū particulariū di.x.ar.v.q.ii.

Sepultura

Utrum sepultura corpoz pficiat mortuis di.xlv.ar.vj.q.i.
An sepeliri in loco sacro noceat impijs di.xlv.ar.vj q.i.
Utrum sepultura mortuoz pficiat viuis. di.xlv.ar.vj.q.ij.
Utrum sepulturā eligere in quocūq̄z loco sacro sit licitum .ibidem.q.iij.
An sepulture electione quis locus vocat magis religiosus di.xlv.ar.vj.q.iij.
An sepulturaz eligere liceat constitutis infra annos. ibidem.
An illi q non est compos mentis sue.ibidez.
An sepulturā eligere in loco minus religioso q̄z sit ille in quo infirmus recipit sua sacra liceat.ibidem.
Ubi sepeliri dz homo peregrinās in aliquā reginez qui nō eligit sepulturam.ibidem.
An sepulturam eligere liceat vroi in quocunq̄z loco voluerit.ibidem.
An seruo.ibidem.
An religioso.ibidem.
Utrū familia illius q alibi sepulturam elegit q̄z i sua parochia debeat esse sue parochialis ecclesie vel illius in qua sepelitur di.xlv.ar.vj.q.iiij.

ſeruꝰ

An seruus q ignorante dño z ordinatore z psentatore ordinatur reuocandus sit i seruitutem di.xxv.ar.v q.i.
Quid si seruus ordinat ignorante dño z ordinatore vl psentatore sciat.ibidem.

sigillum cōfessionis

Utrū sigillū pfessiōis sit de iure nature di.xxj.ar.iiij. q.i.
Utrū sub sigillo pfessionis cadat psona cū qua pfitēs pfitetur se peccasse.ibidē.q.iiij.
An sub sigillo pfessionis cadat qō nō ē peccatum nec circōstantia peccati di.xxj.ar.iiij.q.iiij.
An sub sigillo pfessionis cadat aliqd per qō constitens nō potest prodi.ibidem.
An sub sigillo pfessionis cadant ea que nihil facūnt ad expressionem peccati.ibidem.
An sub sigillo pfessionis cadat aliqd q ō non pertinet ad iudiciū illius fori.ibidem.
An sub sigillo confessionis cadere psonam cum qua penitens pfitetur se peccasse sit pra obseruantiam disciplīne.ibidem.
Inter sigillū confessionis z sigillum secreti que dfia ē. di.xxj.ar.v.q.iiij.

Symonia

Utrum symonia sit fluxa diosa volūtas venden di vel emēdi aliqō spūale vl spūali ānexū di.xxv.ar j.ii.q.i
Utrū symonia nominetur pueniēter.ibidem.q.ij.
Utrum symoniaci sint irregulares.ibidem. q.iij.
An symonia sit grauior in ordine q̄z in psecutione beneficij ecclesiastici di.xxv.ar.ij.q.iij.
An cū symoniacis q symoniace sciēter susceperunt ordinem pfuetū sit dispensari.ibidem.
An ille q symoniace ordiatur vel symoniace psequutus est bñficiū ecclīasticū ipo ignorante teneat postq̄z venit ad notitiā facti illud bñficiū resignare z ab executiōe ordinis fic fusc epistī desistere.ibidem.
Utrum symonia cōmitat in emptione z vēditiōe sacramētoz di.xxv.ar.iij.q. .
Utrum symonia pmitat in emptiōe z vēditiōe quorūcūq̄z spiritualiū.ibidē.q.ij.
Utrū symonia cōmittat in emptiōe z venditiōe spūalibus ānexoz.ibidem.q.iij.
An symonia pmitat cum ex pacto datur pro ānexis spūalibus munus a ligua di.xxv.ar.iij.q.ij.
An symonie vitio excusetur qui pactionē reuocat efficaciter z fideliter re integratur di.xx v.in expositō ne lre.
An symoniacus sit qui cū patre facit pactū de puidēdo filio z postea pactū obliuioni tradens non ex illo pacto aliqd recipiēs filio illius puidit pure intuitu pietatis.ibidem.
An symoniacus sit q patri promittit puidere filio si ipse pater desistat a cōmittendo aliquod pccm̄ qō ñ cōmittere intendebat.ibidem.

Sol

Solis propria passio quę est di.xii.ar.i.q.i.
Quor sol nō irradiauerit in passione christi quę fuit causa.ibidem.

Somn⁹

An sōnus habeat aliqua bona excusantia impedimē-
tum rōnis qō est in eo.di.xxxj.ar.i.q.i.

Spes sensibilis

An vt spes diriuetur ad occulū a corpore visibili ne-
cessariū sit medium. di.x. ar.v.q.ii.
An spēm corporalem posset deus facere representati
uam essentiatiue corporis xpi sub specie. ibidem.
An spes ⁊rior recepte in eadem parte sensus se se in
actibus suis impediant. di. xliiii. ar.ij.q.x.

Spes intelligibiles

An spes aliqua intellectū informans sit vniuersalis
di.l.ar.i.q.iij.

Species naturales

An due spes sint per suam naturam equaliter deo ꝓ-
pinque. di.xlviii.ar.ij.q.vij.

Spes sacrales

Utrum spes pānis ⁊ vini ꝓsecrate sint sacramentuz
noue legis. di.viij.ar.i.q.i.
An spes predicte sint sacrm tiū. di.viij.ar.i.q.i.
An spes ille imediatius representent ,substātiam pa-
nis ⁊ vini q̄ corpus. ibidem.
Utrum spes panis ⁊ vini ꝓsecrate sint vnū sacramē-
tum di.viii.ar.i.q.ii.
An sub qualibet spērum illaꝝ sit totus xps di.viij.ar.
iii.q.iiij.
An aliquid de spēbus illis per secessuz emittatur di.
viiii.ar.i.q.i.
An spes panis possit tandiu masticari ꝙ anteq̄ tran-
seat guttur desinat sub illa esse corpus christi.ibidē.
Utrū sub spē vtraq̄ debeat sacramētuz eucaristie po
pulo ministrari di. xj.ar.iiii.q.vi.
Utrū spes panis possit frangi di.xii.ar.ii.q.i.
Utrum spes panis possit corrūpi.ibidem.q.ij.
Quomodo sub spē panis post ꝓuersionem potest re-
uerti substantia panis di. xij.ar. ii. q.ii.
An in spēbus illis remaneat potentia materie. ibi-
dem.
Utrum spes in sacramento altaris possint sensum i-
mutare di.xii.ar.iii.q.i.
Utrum spes in sacro altaris possint aliqō corpus na
turaliter agere.ibidē.q.ij.
An spes ille agant in virtute substantie di.x̄j. ar.iij.
q.ii.
Utrum spēbus sacramenti altaris possit aliquid per
misceri di.xij.ar.iiij.q.i.
An sub ꝓdicti species vini conuersi remaneret san-
guis si nimis apponeretur de vino di.xxii. ar.iiij.
q.i.
Quid si speciei illi superadditur alius liquor in tali q̄
titate ꝙ plene dominaretur spēi vini.ibidem.
Quid si species vini plene dominaretur illi liquori.
ibidez.
Quid si spērum illaꝝ virtutes haberent illam ꝓpor-
tionem que requiritur admixtionem.ibidem.
An si ex specie vini ⁊ aliquo liquore constitueretur ali
quid vere mixtum esset ibi aliquod accidēs sine sub
iecto.ibidem.
Utrum species in sacramento altaris habeat viz nu
triendi di.xii.ar.iiij.q.ij.
An species ille habeant vim illam absq̄ aliquo mira
culo ⁊ per quem modum fit illa nutritio. di.xii.ar.
iiij.q.ij.
An spēbus illis annera sit miraculose aliqua possibi
litas transmutabilis naturaliter in materiam ⁊ for-
mam.ibidem.
Quando de specie consecrata fiant tres partes quid
significant di.xii.ar.vi.q.ii.

Specu um

An illud quod in speculo videtur sit ymago vel res
ipsa di.x.ar.vi.q.i.
In speculo fracto quare apparent plures ymagines.
ibidem.
An in speculo directe posito sub radio solis recipia-
tur spēs visibilis oppositis di.xlviii.ar.iiij.q.iij.

spirituale

An spūale possit fieri corporale vel econuerso di.xlix
.ar.iiij.q.vi.

spōsalia

Utrum sponsalia possint contrahi ante septēniuz di.
xxvij.ar.iij.q.i.
An sponsalia que contrahuntur per parentes habeāt
efficatiam si illi de quibus agitur non consentiunt.
di.xxvii.ar.iij.q.i.
Sponsalia quot modis contrahūtur di.xxvij.ar.iij.
q.ij.
An sponsalia possint contrahi cum conditione ⁊ sub
qua.ibidem.
Utrū sponsalia publice contracta corā amicis non ta
men in facie ecclesie possint dissolui per mutuū di-
sensum ꝓter iuditiū ecclesie di.xxvij.ar.iij. q.iij.
Sponsalia quot modis soluūtur.ibidem.
Sponsalia in quibus casibus sunt soluenda iuditij ec
clesie di.xxvij.ar.iij.q.iiij.
An sponsalia que nulla fuerunt de iure impediāt ma-
trimonium inter consanguineā illius cum qua illa
sponsalia contracta fuerunt ⁊ illum qui cum ea con
traxit di.xxviij.ar.i.q.iiij.
Utrum sponsalia iuramento firmata impediatur ꝓ
coactionem consensus que est per metum di.xxv-
iiij.ar.i.q.i.
Utrum sponsalia in etate legitima contracta possint
dissolui per mutuum disensum di.xxxvj.ar.vj.q.ij.

stelle

An stelle possint moueri de vna parte ozdis ad aliaz
sine ozbis corruptione di.xxxviij.ar.iij.q.iij.

suffragia

Utrum suffragia viuorum prosint defunctis, di.xxxx
v.ar.ii.q.i.
An suffragia viuorum prosint btis di.xlv.ar.ii.q.i.
An suffragia viuorum prosint damnatis. ibidem.
An pro suffragia viuorum possint liberari totaliter a
pena existentes in purgatorio.ibidem.
Utrum suffragia facta determinate pro vno, ꝓsint ꝯ
bus existētib⁹ in purgatorio di.xlv.ar.ii.q.ii.
An suffragia viuorum prosint omnibus viuis di.xl-
v.ar.ii.q.ii.
An prosint facienti ad meritum.ibidem.
An prosint ei ad aliquā remissionē pene. ibidem.

Tabula

Utrum suffragia facta pro pluribus tñ pſint cuilibz illoꝝ ꝗtũ si fierẽt p illo solo ꝺ .xxxv.ar.ij.q.iii.
An suffragia facta pro diuitibus magis prosint eis ꝙ pauperibus meliorib⁹ pro quibus non fiunt ꝺ. xxxv.ar.ii.q.iij.
Utrum suffragia prosint defunctis facta a viuis existentib⁹ in peccato mortali ꝺ.xxxv.ar.ij.q.iiij.
Utrum per suffragia viuorum diminuat pena dãnatorum ꝺ.xxxvj.ar.ii.q.iiij.

supficies

An superficies vna sit eoꝝ que permiscentur ꝺ.xii. ar.iiij.q.i.
An superficies eadez possit esse sine subiecto ⁊ subiecto ibidem
An superficies due possint simul esse per naturalem virtutem ꝺ.xlviiij.ar.iiij.q.v.

suspens⁹ vel suspensio

An inter suspensionem ⁊ priuationem sit differentia ꝺ.viij.ar.ii.q.ii.
An suspẽsus possit pbẽdas dare ꝺ.xviii.ar.iiij.q.iiij
An suspensio ab hoie sit grauior ꝙ a iure ibidẽ.

suspitio

Suspitio temeraria quid est ꝺ.viiij.ar.iii.q.iij.
Suspitio probabilis quid est ibidem.
Suspitio violenta quid est ibidem.

Tactu

An si deus crearet aliquem lapidez non infra vltimã superficiem celi vltimi nec ipsam tangentem posset protendi lancea vsq; ad ipsum qua tangeretur. di.x.ar.iiii.q.ii.

Transatio vel transmutatio

An transubstantiare posset deus substantiam panis in aliquod corpus non preexistens quod esset sub illa specie simili sicut corpus christi sub illa specie ẽ ꝺ.x.ar.ij.q.i.
An transmutare posset deus dimisiones panis i dimisiones corporis sui ibidẽ..q.ij.
Utrum transmutare posset deus substantiam panis inquantitatem corporis sui ꝺ.x.ar.iii.q.i.
An transmutari possit substãtia corporea in incorpoream ꝺ.x.ar.iii.q.i.
Utrum transmutare posset deus substantiam panis eandez in numero in plura corpora ꝺ.x.ar.iij.q.ij.
An transmutetur substantia panis i membra corporis christi ratiõe totius vel ecõuerso ꝺ.x.ar.iij.q.ii
An transubstantiatio substantie panis i corpus christi sit causa formalis existentie ipsius sub illa specie ꝺ.x.ar.ii.q.ij.

tempus

An tempus sit in motu primi mobilis sicut in subiecto ꝺ.xxviij.ar.ii.q.ii.

testamentum

Utrum testamentum possit facere episcopus ꝺ.xlv. ar.iij.q.i.
An testamentum possit aliquis facere de illis rebus quaruz dominus non est ꝺ.xlv.ar.iii.q.i.
An testamentũ factum a clerico de bonis mobilib⁹ ubi per ecclesiam acquisitis teneat ibidẽ.
Utrum testamentum possit facere religiosus ꝺ.xlv. ar.iii.q.ij.
Utrum testamentum possit facere seru⁹ ibidẽ.q.iij.
An testamentum possit facere filiusfamilias ꝺ.xlv. ar.iii.q.iii.
An testamentum possit facere vxor viuente suo viro ibidem.
Utrũ testamẽtũ possit facere fatu⁹ ꝺ.xlv.ar.iii.q. iiij
Utrum testamẽtũ aliqꝺ sit i frigenꝺ ꝺ.xlv.ar.iiij.q.i.
Utrum in testamento possit aliquid dimitti persone religiose ibidẽ.q.ii.
Utrum testamentum quod non est factum in presentia proprii sacerdotis vel superioris eius si haberi possit teneat ibidez.q.iij.
An statuentes vt testamenta facta coram proprio sacerdote ⁊ duobus vel tribus testibus non valeat i currat excõicationẽ ꝺ.xlv.ar.iiii.q.iii.
Utruz ad hoc quod testamentũ factuz sit validuz sit aliqua forma determinata sub qua oportet ipsum fieri ꝺ.xlv.ar.iiij.q.iiii.
An pro testamento possint testificari executores di. xlv.ar.iiii.q.iiii.
An testator possit heredibus imponere penam si pſumpserint ordinationi sue vltime voluntatis contraire ibidem.
An in testamento legatum possit ab herede testatoris repeti ibidẽ.
An vt testatoris ordinatio impleatur debeat episcopus compellere heredem ibidem.
Utrum testamentorum executores possint esse religiosi ꝺ.xlv.ar.v.q.i.
An esse testamentorum executorem computetur inter opera secularia ꝺ.xlv.ar.v.q.i.
Utrum testamentorum executores teneant infra annum executionem implere ꝺ.xlv.ar.v.q.iii.
An testamentum quanto citius impletur tanto citi⁹ anima defuncti aleuietur ꝺ.xlv.ar.v.q.iii.
An si testamentorum executores nõ implent ad monitionem episcopi infra annum piam voluntatem defuncti debeat per ipsum adimpleri ibidem.
Utrum testatoris anime preiudicet in aliquo dilatio excõmunicationis ꝺ.xlv.ar.v.q.iiii.

Testis

An testis productus debeat interrogari ꝺ causis ꝺ. xviij.ar.iiii.q.iii.
An de personis ibidem.
An testes singulares sufficiant ad probanduz ibidẽ.
An testis productus debeat interogari deloto ibiꝺ.
An de tempore ibidem.
An de auditu ibidem.
An de visu ibidem.
An de scientia ibidem.
An de certitudine ibidem
An de credulitate.
An de fama ibidem.
An testes debeant concordare in re ibidem.
An in persona ibidem.
An in loco ibidem.
An ingradu ibidem.
An in tempore ibidem.

Titubans

An titubans sit habendus pro ignorante di.xxxvj. ar.ii.q.i.

Tonsura

Utrum tonsura sit dispositio congrua ad ordinuz susceptionem ō.xxiiii.ar.i.q.i.
An sine tonsura possit aliquis esse clericus ō.xxiiii.ar.i.q.i.
An non tonsuratus posset accipe aliquē ordinē ibiō.
An tonsura ista differat a tonsura nazareorum in vetere legi ibidem.
Utrum tonsura sit ordo ō.xxiiij.ar.i.q.ii.
An p tonsurā constituat aligs ingradu dignitatis ecclesiastice super annos ō.xxiiij.ar.i.q.ij.
Utrum tonsure sit annexa temporalium renunciatio ō.xxiiij.ar.i.q.iii.
An tonsuratus ab episcopo degradato debeat iteruz tonsurari ō.xxv.ar.i.q.iij.

Torneamentum

An quod in torneamēto lucratur aliquis teneatur restituere.ō.xv.ar.v.q.viij.

Thorificatio

An thurificandi vsus debuit remanere in no.le.ō.i.ar.vj.q.iiij.

Vendere

An vēdere vasa ecclesie sit licituz ō.xxv.ar.iij.q.iij.
An vendi possit ius primogeniture ibidem.
An vendi possit labor corporalis annexus spirjtualibus officijs ibidem.
Utrū vendere possit dominus seruum coniugatum in partibus ꝯtūcūqz remotis ō.xxxvj.ar.iiij.q.ij.

Venia

An venie facilitas tribuat delinquendi incentiuum ō.xiiij.ar.viiij.q.ii.

Verecōdia

An verecundia sit virtus ō.xiiij.ar.i.q.i.

Videre corporale

An illud qō se videre existimat homo vigilans aliquid ad presens tamen presens non est contingat ex aliqua causa naturali ō.x.ar.v.q.ij.
An videat oculus per extensionem virtutis visiue vsqz ad rem visam ibidem.
An videre ita se habeat ad intellectum sicut videri ad rem visam ō.xl viiij.ar.iij.q.i.

Videre deum

An videret deum Adam ante peccatuz sine medio ō.i.in expositione littere.
An videre deum possit homo in hac vita ex speciali priuilegio absqz hoc q̄ sit btūs.ō.xl viiij.ar.ij.q.vj.
An videant deum eque clare illi qui sunt inequales in naturali virtute equales tamen in habitu glozie ō.xl viiij.ar.ij.q.viij.
Utrum in videndo deum intellectus sit tantum passiuus ō.xl viiij.ar.iij.q.i.
An ad videndum deum requiratur aliqua species i intellectu videntis ō.xl viiij.ar.iiij.q.j.
An visio dei sit nobilioz ꝯ ipse intellectus videns. ibidem.
Utrū ad videndum deum requiratur lumen intellectus agentis ō.xl viiij.ar.iii.q.ii.
Utrum videre in deo creaturas pertineat ad beatitudinis essentiam ibidem.q.iij.
An visio dei clara sit in beatis immediatum obiectum memorie ō.xl viiij.ar.iij.q.vij.

Vindicta

An vindictam facere pertineat ad solum deum di. xv.ar.i.q.vij.

Vinum

An omnia vina sint eiusdem speciei ō.xj.ar.ij.q.v.

Virginitas

Utrum virginitas sit virtus ō.xxxiii.ar.iiii.q.i.
An virginitas sit virtus distincta per essentiam a castitate coniugali ō.xxxiii.ar.iiii.q.i.
An ad virginitatis essentiam pertineat carnis integritas ibidem.
An absqz virginitatis diminutione possit perdi carnis integritas ibidem.
In virginitate quam accipitur medium ibidem.
An virginitatis habitus fuerit vnquā vitiosus ibiō.
An illa prima prefectio ꝯ virginitatis habitus addit super habitum castitatis coniugalis posse amitti sine peccato ibidem.
An virginitatis habitum manere cum copula carnali sit possibile ibidem.
Utrum virginitas sit maioris meriti ꝯ castitas coniugalis ō xxxiii.ar.iiii.q.ii.
An essentia habitus virginitatis secunduz id quod est fuerit ī abzaaz ō.xxxiii.in expositione littere.

Virtus

An virtus sit circa bonum t difficile sicut circa obiectum vel sit circa actum ō.xiiii.ar.i.q.i.
An virtus vna specialis possit esse opposita ciuilib⁹ vitio ō.xiiii.ar.i.q.ii.
An virtus q̄libet detestet pcm̄ sib iopositū sub alia qua ratione speciali ibidem.
An virtus aliqua specialis possit esse circa obiectuz virtutis cuiuslibet ibidem.
An virtutes sint ī cōposito ex anima t corpore sicut in subiecto aut in anima tantum ō.xl viiii.ar.i.q.v

Vnctio sacramentalis

Utrum vnctio extrema sit scm ō.xxiii.ar.i.q.i.
An vnctio cathecuminorum sit scm ō.xxiii.ar.i.q.i
An vnctio extrema debeat conferri ab vno sacerdote vel a pluribus ibidem.
vnctio extrema a quo est instituta ō.xxiii.ar.i.q.ii.
Utruz vnctionis extreme materia sit oleuz de oliuis per episcopum consecratum ibidem.q.iii.
An vnctio extrema sit necessitatis ō.xxiij.ar.i.q.iii
Utrum vnctionis extreme sit aliqua determinata verborum forma ō.xxiii.ar.i.q.iiii.
An in vnctionis sacramento conuenientior sit forma deprecatiua ꝯ indicatiua ō.xxiii.ar.i.q.iiii.
Utrum vnctionis extreme effectus sit peccatorum venialiuz remissio ō.xxiii.ar.i.q.v.
An vnctio extrema sit cōtra sequellas peccatoꝝ tam originali ꝯ ex actualib⁹ relictas ō.xxiii.ar.i.q.v.
An vnctionis effectus sit infirmitatis corporalis aleuiatio ibidem.
An huius sacri sint duo effectus vnus corporalis alius spiritualis ibidez.
Utrum vnctio extrema possit conferri a non episcopo ō.xxiii.ar.ii.q.i.
Utrum vnctio extrema possit conferri a non presbitero ibidem.q.ii.

Tabula

Utrum vnctio extrema possit conferri aliquibus sanis ibidem.q.iij.
An illis q deficiũt ex senectute ꝺ.xxiij.ar.ij.q.iij.
An cõstitutis i piculo mortis i bello vl̃ i mari ibidez.
Utrum debeat dari oibꝫ infirmis ꝺ.xxiii.ar.ii.q.iiii.
An debeat cõferri ipenitentibus ꝺ.xxiii.ar.ii.q.iiii.
An perseuerantur furiosis ibidem.
An debeat cõferri paruulis ibidem.
Utrũ in vnctione extrema debeant in vngi sola instrumenta sensuum ꝺ.xxiii.ar.ii.q.v.
An i vngi debeãt occulos cecinati ꝺ.xxiii.ar.ii.q.v.
Utrum vnctio extrema sit sacramentum iterabile. di.xxiij.ar.ij.q.vj.

Vnctio altaris

An vnctio altaris debeat iterari ꝺ.xxiij.ar.ij.q.vj.

Vnctio regalis

An vnctio reguz debeat fieri in capitibus vel in brachijs di.xxiij.in expositione littere.

Voluntas

An voluntas possit esse impossibiliũ ꝺ.xvij.ar.i.q.i.
An voluntatis motus possit terminari ad relationẽ immediate di.xxvj.ar.iiij.q.i.
An voluntarie faciat homo aliqua que tamen non facit deliberate di.xxxviij.ar.ii.q.ij.
An voluntatis motus non deliberatiue sint in hominis potestate ibidem.
An voluntatis actus deliberatiue sit de essentia voti ibidem.
An in voluntate sit alius motus respectu summi boni clare visi ꝫ delectatio ꝺ.xl viiij.ar.i.q.vj.
An in voluntate sint alique passiones ibidem.
An voluntas sit potentia nobilior ꝫ intellectus di. xl viiij.ar.i.q.vij.
An forma per quam voluntas mouet se sit bonum aprehensuz ibidem.
An primus voluntatis motus sit in finez di. xl viiij. ar.ij.q.j.
An velle deliberatiuum sit respectu finis di.xl viiij. ar.ii.questione secunda.
Utrum voluntas in appetendo beatitudinem moueat se ꝺ.xl viiij.ar.ij.q.iii.
Utrum voluntas quicquid vult velit propter beatitudine ibidem.q.iiij.
Utrum volnntas in appetendo beatitudinem mereatur ibidez.q.v.
An voluntatũ omniũ beataꝝ capacitates naturales sint absolute iplete caritate ꝺ.xl viiii.ar.ii.q.vii.
An quicquid ad volendum monet se prius velit se ita mouere di.xl viiii.ar.iii.q.iiii.
An volũtas sit mouẽs ⁊ mota respectu eiusdẽ ibiꝺ.
An volũtas ꝑus ordine nature quietet ꝑ amorez ꝫ gaudeat de amato di.xl viiii.ar.iii.q.vi.

Votum

An aliquis debeat cõpelli ad faciẽdũ fortius votuz ꝫ illud quod iam vouit ꝺ.xxxiiii.ar.iii.q.ii.
Utrum votum factum de re bona propter maluz finem teneat ꝺ.xxxviii.ar.i.q.i.
An ad votum castitatis obligetur qui facit se ordinari a non episcopo quem tamen credat episcopum di.xxxviii.ar.i.q.i.
An votum tale teneat postquam confessus est se ordines non accepisse ibidem.
An votum factum de materia mala propter bonuz finem teneat ibidem.
Utrum votum factum de re bona propter bonuz tẽporale tantum teneat ꝺ.xxxviij.ar.i.q.ii.
Utꝝ vouẽ possit aliqs ꝓp finẽ i differẽtẽ ibidez.q.iii.
Utꝝ voti forma icludat ꝙ fiat ꝺo ꝺ.xxxviii.ar.ii.q.i.
An votũ faciẽs deo sit ꝑm se totũ obligatus ad faciẽ dũ illud qꝺ promisit ꝺ.xxxviii.ar.ii.q.i.
An votum possit fieri aliquo modo sanctis ibidem.
An votum possit fieri homini malo ibidem.
Votum quid est ibidem.⁊ di.xxxiiii.ar.iii.q.ii.
An vouere sit actus latrie di.xxxviii.ar.ii.q.i.
Utrum in voti forma includatur firmatio deliberatiua di.xxxviii.ar.ii.q.
Utrum votum de non vouendo aliquid sine expressione eius quod vouetur verbo vel scripto sit obligatoziuꝫ ibidem.
An si ille qui votum predictum facit postea vouerit aliquid non obseruando illa conditiones obligetur ad illud quod vouit di.xxxviii.ar.ii.q.iii.
Utrũ votum possit fieri de eo quod est in vtile ad salutem di.xxxviii.ar.iii.q.i.
Utrum votum possit fieri de omni bona vtile ad saluationem ibidem.q.ii.
An votum possit fieri de bono necessario ad saluationem ꝺ.xxxviii.ar.iii.q.ii.
An votum possit fieri de minori bouo ibidem.
Utrum vouere possit religiosus sine licentia sui prelati di.xxxviii.ar.iiii.q.j.
An vota facta ab aliquo ante sui professionem in religione que prelatus ipsum recipens ignorabat possit ab illo prelato reuocari postquaz sibi fuerint notificata ꝺ.xxxviii.ar.iiii.q.i.
An vota que mulier in nupta emisit possit reuocare vir eius postquam nupserit ibidem.
Utrum vouere possit quilibet non religiosus di.xxxviii.ar.iiii.q.ii.
An vouere possit episcopus sine licentia domini pape quo voto vinculum inter ipsum ⁊ ecclesiam suam dissoluatur di.xxxviii.ar.iiii.q.ii.
An votum longe peregrinatiõis possit emittere episcopus sine predicta licentia ibidẽ.
An votum longe peregrinatiõis possit emittere clericus secularis qui est sub episcopo aliquod beneficiuz habens quod debet residentiam sine licentia episcopi ibidem.
An vouere possit ingressum religionis sine eius licẽtia ibidem.
Qui sunt qui votum possunt emittere.ibidem.
Utrum votum factum a subdito de licẽtia abbatis possit reuocari ab eodem ꝺ.xxxviii.ar.iiii.q.iii.
An votum de licentia abbatis emissum possit reuocari a successore suo ꝺ.xxxviii.ar.iiii.q.iii.
Utrum omne votum licitum sit obligatoziuꝫ ꝺ.xxxviii.ar.v.q.i.
An votum factum de re licita tempore voti facti sz ante implemonem efficitur illicita sit obligatoziuz ꝺ.xxxviii.ar.v.q.i.
An si aliquis vouerit intrare aliquam religionem q̃ ipsum non vult recipere teneatur intrare aliaz ibidem.
An si aliquis vouerit ingressum religionis ⁊ post ea anteqnam ingrediatur eligatur in episcopuz teneatur religionem intrare ibidem.
Utrum votum obliget magis ꝫ iuramentum di.xxxviii.ar.v.q.ii.
Utruz votum sub cõditiõe factũ q̃ cõditio nõ expleꝫ per culpã vouentis sit obligatoziuꝫ ibidem.q.iii

An si conditio impleatur impediente illo cui fit votuz maneta votū obligatoziū di. xxxviii. ar. v. q. iii.
An vouens aliquid si deus preseruet eum ab aliquo peccato de quo tentatur teneat votum si deus illū ab illo peccato non preseruauerit ibidem.
Utruz vouere expediat homini ō. xxxviij. ar. vj. q. i
An vouēs exponat se maiori piculo q̄ ante ō. xxxviii ar. vj. q. i.
An vouere bonum augeat in vouente inclinationez ad malum ibidem.
Utrum idē bonū cū votofactū sit magis meritoziuz q̄ sine voto ō. xxxviij. ar. vi. q. ii.
Votum continentie quot modis solēnizatur di. xxxviii. ar. vii. q. ii.
An votum roboretur fortius per iuramentum q̄ p solemnitatem ibidem.
Utrum votum solēnizet aliter q̄ p religionis egressuz vel sacri ordis susceptōez ō. xxxviii. ar. vii. q. iij
Inter votum publicum ꝛ solemne que differentia ē. ō. xxxviij. ar. vii. q. iii.
Utrū votū possit cōmutari ō. xxxviij. ar. viij. q. i
An votum possit cōmutari auctozitate vouentis ō. xxxviij. ar. viij. q. i.
An vorum peregrinationis ꝛ abstinentie possit commutari auctozitate episcopi ibidem.
In voti commutatiōe que debent obseruari ibidē.
Utrum votuz quodlibet possit commutari in votuz religionis ō. xxxviii. ar. viii. q. ij.
Utrū vouens itrare religionē ꝛ postea irrat cū pposito exeundi ipleat votū suum ibidem. q. iij.
Utruz votū oē sit dispēsabile ō. xxxviii. ar. viiii. q. j.
Utruz in votis possit dispensare sol⁹ papa ibid. qui.
An inuoto aliquo possint dispensare episcopi inferiores ō. xxxviii. ar. viiij. q. ii.
Utrum votū de nō petendo ad nō papa dispēsationem in aliquo voto sit obligatoziuz di. xxxviij. ar. viiij. q. iii.
An vouens aliqd qō i aliquo casu est vtile ad salutez ꝛ i aliquo in vtile obligetur ad obseruationem voti in illo casu in quo est vtile ad salutem di. xxxviij. ar. viij. q. iii.
An vouens sub aliqua turpi conditione quaz impleri desiderat ex tante illa conditiōe obligetur ad faciendum quod vouit ō. xxxviij. ar. x. q. iij.

Usura vel usurarius

An ad usuras accipiens sit particeps peccati illius qui dat ad usuram di. xv. ar. v. q. v.
Utrum ea que per usuram acquisiuit aliquis teneat restituere di. xv. ar. v. q.
Utrum ea que aliquis lucratus est legitima mercatione de bonis que ipse vel pater eius per usuram acquisiuit teneatur restituere ibidē. q. vj.
An usurarius sit dominus illius rei q̄ per usuram acquisiuit di. xv. ar. v. q. vj.
An usurario precipienti in testamēto restitui ea que male acquisiuit sed non vult q restituantur si euadet prosit talis ordinatio ad saluationez di. xlv ar. v. q. iiij.

Uxor

Utrum uxor debeat excommunicari peccato mariti di. xviij. ar. iij. q. iij.
An uxor alicuius debeat excommunicari si vir eius obligatus debitis absentet se ꝛ ipsa nō vult satisfacere pro eo de portione sibi a signata pro victu di. xviij. ar. iii. q. iii.
Utrum uxor teneatur obedire marito excommunicato di. xviii. ar. xi. q. iiii.
An cū ppria uxore velle delectari sm tactū modera te sit actus vtutis tēperantie ō. xxxi. ar. iii. q. ii.
An uxorē ppriā cognoscēs vt per hic ab aliqua ifirmitate curetur peccet venialiter ibidem.
An uxori post partum ante purificationis tempus licitum sit debitum reddere vel ab ea exigere di. xxxii. ar. iiii. q. i.
Utrum uxores plures habere sit contra legem nature di. xxxiii. ar. i. q. prima
An vnam esse vnius pueniat matrimonio a prima sui institutione di. xxxiii. ar. i. q. prima.
Utrum uxores plures habere simul fuerit aliquando licitum ex dispensatione ō. xxxiii. ar. i. q. ii.
Quod uxores plures habuerint patres antiqui que fuit causa di. xxxiii. ar. i. q. ii.
An uxores plures habere simul equaliter sit contra ius nature ꝛ pcubitus pcubinari? ō. xxxiij. ar. ij. q. ii.
Utrum uxorem repudiari a viro vel econuerso fuerit vnquam licitum di. xxxiii. ar. iii. q. i.
Utrum uxorem repudiatam poterat vir eius reconciliare sibi ibidem. q. ii.
An uxorem dimittere propter peccatum contra naturam liceat di. xxxv. ar. i. questione prima.
An qui uxorem legitimam habet ꝛ aliam huius rei inscius sibi de facto copulat possit ab ea discedere ipsa mortua si mulier diuortium non petat di. xxxvi ar. iii. questione prima.
An uxor possit se facere seruam sine consensu mariti di. xxxvi. ar. v. questione prima.
An si de uxoris consensu aliquis faciat se seruum sit uxor sua ipso facto di. xxxvi. in expositione. l.
An uxor possit dimitti a viro ꝛ econuerso propter qōcūq; peccatū mortale di. xxxviij. in expositōe. l.

Uxoricidium

Utrum uxoricidium impediat matrimoniuz di. xxxvii. ar. ii. questione secunda.
An propter uxoricidium dirimendum sit matrimonium iam contractum di. xxxvii. ar. ii. q. secunda.
An uxoricidiū sit maius pcm̄ q̄ matricidiū ibidē.

Xps

An christus reuocauerit facto preceptum de obseruatione legalium di. i. ar. vi. questione quarta.
Utruz christus inquantum homo possit peccata dimittere in baptismo di. v. ar. i. questione prima.
An christus expellebat demones inquantum homo di. v. ar. i. questione prima.
Utrum christus contulerit ministris sacramentoū potestatem cooperandi ad emundationem interiorem di. v. ar. i. questione secunda.
Utrum christus potuerit dare ministris aliquaz potestatem baptizandi quaz dare noluit ꝛ que est illa ibidem. q. iii.
Utrum christus potuit conferre potestatem creandi creature di. v. ar. i. questione quarta.
An christus habuerit aliquem caracterem di. v. ar. ii. questione quarta.
An christus manducetur spiritualiter in sacramēto altaris di. viii. ar. i. questione prima.
An christus sub sacramento posset tangi a se ipso di. r. ar. iiii. questione secunda.
An christus quando instituit sacramentum eucharistie determinauerit de quo pane fieret di. xi. ar. ii. questione secunda.

Tabula

An christus determinauerit ō qua a qua debeat panis ille coagulari. ibidem.
Utrum xps in cena sumpserit corpus suum sub sacramento di.xi.ar.iiii.q.prima.
Utrum xps in cena tradiderit corpus suum iude sub sacramento.ibidem.q.ij.
Quare xps voluit detegere iudam in cōmuni di.ij. ar.iiij.q.ii.
Utrum xps dedit iude corpus suū quando tinctū panem dedit ei di.xii.ar.iiij.q.iij.
Utrū xps dederit corpus suū passibile. ibidem.q.iii
An xps bucellam quam dedit iude intinxerit in sanguine di.ii.ar.iiii.q.v.
An xps in cena dederit discipul' potestatem sacerdotalem ⁊tum ad principalem actum di.xxiij.ar.iiij. q.iij.
An xps habuit ab instanti sue conceptionis omne p̄mium quod habiturus erat di.xl viiij.ar.v.q.v.

Finis.

Registrum

a
prima alba
in nomine
an anima
dj.iii.
9
an in dei
ar.v.
tate
an infames
17
ꝑdnia vera
quem in bonis
An satisfactio
a
Incipit
procedit
homines
sanctificat
b
non di
ad passum
verba sancta
gida
c
⁊ statim
ueniens
natur
baptizandus
d
possunt
bent
que hora
sit licitum
e
cum.n.
tetur
dimensionibus
fities
f
tato
quantitas
litatem
consueto
g
predicatur
primo
ipsum
articulus
h
illud
oppositum
consuetum
spiritus
i
specie
tus
de necessitate
tate for
l
trahis
⁊ quia
lorum
neali
l
quenon
soluendus
ipsum ex
tenentur
m
Tertio
mulier
satisfactoria
per comparationem
n
diebus
posita
materialis
q oleo
o
scōm
peccata
forma
potest
p
contra
vili
mixtionem
q
rio
mentum
de bonis
r
Articulus ter
nature
magis
si virgo
s
Articulusquar
matrimonio co
quia pro
t
traxerat
teram
vtilis
si probari
v
eos
se quia
runt
x
sic dico
Respondeo
per
Laliditas
y
est li
pena
nationibus
3
pars
hoc minus
accipimus
septimo.
⁊
⁊ si omnes
beatitudo
desiderat
per se
9
amore
christo
effectu
riora
ꝓ
acquirendo
vel a malis
demones

Incipit scriptum super quarto sententiaꝝ editum a fratre Ricardo de media villa ordinis minoꝝ doctore preclarissimo.

Anoua signa et imu-

ta mirabilia. glorifica manū ⁊ brachiū dextruz. excita furorē: ⁊ effūde irā. Hec vba scripta sunt eccli. 36. i que sic possūt exponi vt i eis p modū orationis. p̄dicta fuerit: nouoꝝ sacramentoꝝ istitutio. mōtuoꝝ resurrectio. electoꝝ glorificatō. ⁊ reproboꝝ dānatio. Per signa. n. pōt intelligi sacra. vt. n. dicit magister hui⁹ quarti di. j. c. j. Sacramētū ē sacre rei signū. Et Aug. io. de ci. c. v. Et hēt de ꝑse. di. ij. Sacrificiū: sacz ē sacrū signum. Per inouare significat aliqd nouū instituere. accipiēdo inouationē p institutiōe nouoꝝ. Per imutare mirabilia significat vltra mirabilia que facta sunt vl fiūt facere mirabiliora. Per manū intelligunt operatōnes. Et quia operatōnes indifferēter sunt ad bonas ⁊ malas: ⁊ sole bone opationes glorificāde sunt. i. opatores eaꝝ ꝓpt eas glorificādi sunt. iō posteꝝ dixit. Glorifica manuz subiunxit ⁊ brachiuz dextrū. ita vt legatur. ⁊ pro. i. Per operationē. n. dextraz intelligitur operatio bona sicut ⁊ p sinistrā mala: vt sit sensus. Glorifica manū ⁊ brachiū dextr. i. glorifica faciēdo opa bona. Excita furorē. i. suscita reprobos: q dicūt furor p quēdaz figuratiuz modū loquēdi. vnde ⁊ ad hāz insensati dicunt. vñ vt hr̄ sap. v. Ipi dicent in iudicio de iustis. Nos insensati vitā illoꝝ existimabamus insaniaz. Et effunde irā. i. effunde sup eos damnationē eternā. ⁊ sm hanc expositōnē in verbis ꝓpositis tāgunt quattuor. Primo sacroꝝ noue legis istitutio ⁊ veterū euacuatio. Cuz dicit Innoua signa. Scōo generalis oiuz resurrectio: cū dr̄. Et imuta mirabilia. Mirabilius. n. op⁹ faciet deus in mortuoꝝ omniū resurrectōne q̄z modo sit hominū generatio. Tertio spāliter electoꝝ resurrectio ⁊ glorificatio simul cū dicit. Glorifica manū ⁊ brachiū dextr. Quarto reproboꝝ resurrectio ⁊ dānationis eoꝝ ꝓplectio: cū dicit. Excita furorē ⁊ effunde iraz. de quib⁹ determinat magr i hoc. iiij. Per innouatōnē ergo signoꝝ: vt dictū est intelligit institutio nouoꝝ sacramētoꝝ. i. sacroꝝ no. l. que sunt signa vtute medicinalia de quo pōt exponi illud quod dicit Daniel. vj. de deo. Ipe ē liberator atq; saluator faciēs signa. s. liberationis ⁊ saluationis quod aūt liberat infirmū ⁊ sanat virtute medicinale ē. De eodē etiā pōt exponi illud quod dr̄ ad Hebr. ij. no. l. in nos ꝓfirmata est: ꝓstāte deo signis ⁊ paucis interpositis sequit. spūs sci distributōnibus. i. signis p que mīsterialiter distribuit gra spūs sancti Sūt etiā signa p̄cs̄ singularitate mirabilia: de quo pōt exponi qđ dr̄. Exo. xxxiiij. Signa faciā que nunq̄z sunt visa sup terrā: nec vllis gentib⁹. In gente. n. iudeoꝝ nō erāt talia signa visa ga sacra ve. l. gram significabant: sz non sicut ista ꝓferebāt. Et quia signa medicinalia ⁊ mirabilia debent suscipi cū reuerentia. iō vt suscipiāt cū maiori reuerētia sunt p̄dicabilia. de quo pōt exponi illud quod dicit Daniel. iij. Placuit mihi p̄dicare eius signa: qa magna sunt. Predicta aūt signa Christus instituit ad euacuādā sacroꝝ ve. l. impfectōnē ⁊ ppter promissoꝝ ad iplectionē: ⁊ legis faciliorē obseruationē qa gram ꝓferūt: p quaz legis mādata faciliter adimplent Per imutatōnē etiā mirabiliū intelligit factio mirabilioꝝ que faciet deus in oīuz mortuoꝝ resuscitatōe quod est mirabilius q̄z fuerit eoꝝ generatō ad quā ordinat matrimonij sacramētū: de qua resuscitatōe pōt exponi illud qđ dicitur Job. xxxvij°. Tonabit deus i voce sua mirabiliter q facit magna ⁊ iscrutabilia in quo ꝓueniēter datur itelligi mortuoꝝ futura resurrectio: qa sicut dicit Apostol. j. ad Cor. xv. La net tuba ⁊ mortui resurgēt i corrupti: ⁊ in electoꝝ pfecta glorificatōe: quod erit mirabilius q̄z sit vel fuerit eoꝝ p sacra sactificatō: de q̄ glorificatōe pōt exponi illud quod dicit in psa. xv. Mirifica misericordias tuas q saluos facis sperātes in te. Per sperantes in deo intelligunt electi. Salutis eoꝝ factio est eoꝝ glorificatio quā p dei misericordiaz mirabiliter ꝓsequunt: ⁊ in reproboꝝ eterna dānatōe quod erit mirabilius q̄z fuerit eoꝝ tpalis afflictio q̄z mlti sustinēt reprobi p sacro ꝓcēptu. de qua dānatōe pōt exponi illud quod dr̄. Sap. xvj. Nō enī mirabile erat. i aqua q̄ oia extinguit plus ignis valebat. In quo figurata est dānatō reproboꝝ de reprobo. n. dicit Job. xxiiij. q ad nimiū caloꝝ trā siet ab aquis niuiuz: a quo caloꝝ ⁊ frigoꝝ nos defēdat ⁊ ad gloriā electoꝝ ꝓducat dns iesus christ⁹ q cū pie ⁊ spū scō vi. ⁊ re. d. p oia secla seculoꝝ. Amē

Distinctio Prima

s Amaritanus ꝛc. In p°. li° d terminauit magister de deo quantuz ad rationē sue naturalis perfectōnis. ⁊ in 2°. de ipo inquantū eius perfectio relucet i opibus creationis. Et in 3°. inquantū eius perfectio relucet in opib⁹ restauratōis. In d iiij°. determinat de deo sm q pfectio ei⁹ relucet i sacris que sūt in testimoniū scificatōis ⁊ in opibus retributionis: ⁊ diuidit i duas partes. Primo determinat de scificatiōe que recipit i sacroꝝ susceptōe. Scōo de ꝓplemēto scificatōis quod recipiēt electi i resurrectiōe. di. xliij. ibi. Postremo de ꝓdictione resurrectiōis. Prima in duas. pmo determinat d sacris in generali. ko in spāli ibi. Fuit tū. Prima in duas s. in proemiū ⁊ executionez scōa ibi. Sacz. ⁊ ista. i. 4°. Primo determinat de sacri diffinitōe. Scōo de sacroꝝ institutōe ibi. Triplici aūt. 3°. ondit in q b⁹ ꝓsistat sacz ibi. Duo ät. iiij° ondit duaz sacroꝝ veteꝝ ⁊ nouoꝝ ibi Jam videt. Tunc segtur illa pars que incipit. Fuit tū. ⁊ diuidit in duas partes Prio determinat de sacro circūcisionis quod in. l. veteri erat remediū ꝑ peccatū originale. Scōo determinat i spāli de sacris. l. no. di. se. ibi. Jaz ad sacra. Prima in duas. prio determinat d circūcisionis vtute. Scōo de eius institutōe ibi. Hic dō est. Pria i duas. pmo de virtute circumcisionis determinat veritatez. 2° mouet ⁊ soluit incidētez dubitationem ibi. Queritur aūt. Illa pars que incipit ibi. Hic dō est. diuiditur in partes duas.

Prio determiat de his q̃ circũstãt circũcisiõis institutionẽ. Scõo mouet ꝛ soluit dubitatiõez ibi. Si vo q̃ritur. pria in duas. pᵒ determinat de circumcisionis institutione. scõo de eius mutatione seu euacuatiõe. ibi Jdeo aũt.

Circa hanc di. querẽdũ est principalr de sex. Prio õ sacrũ quiditate. Scõo de sacroꝝ istitutiõe. Tertio de sacroꝝ ve. l. ptãte. Quarto de sacrorũ no. l. dignitate ꝛ vtute. Quito de remedio õ originale pcem̃ in. l. nature. Sexto de remedio õ originale pcem̃ i tpe legis scripte. Circa pᵐũ q̃runt. q̃ttuor. Primo vtrũ sacrm̃ ꝓsistat in rebꝰ ꝛ vbis. Scõo vtr̃ sacrm̃ possit diffiniri. Tertio vtrũ ille diffinitiones q̃s ponit aug. de sacro sint ꝓuenientes. Quarto vtrũ illa diffinitio quã ponit huᵒ. j. libro de sacra. parte. viiij. c. iij. cõueniens sit.

Articulus primus

Primo ostendo q̃ sacrm̃ nõ ꝓsistit i rebꝰ ꝛ verbis. Nihil põt ꝓstitui ex pmanẽti ꝛ successiuo q̃ ois res pmanẽs est vel successiua. ꝛ pmanẽs nõ põt esse de rõne successiui nec successiuũ õ rõne pmanẽtis. sed res sunt pmanẽtes vba successiua. gᵒ sacrm̃ nõ põt ꝓstitui ex rebꝰ ꝛ vbis. Jtẽ sacrm̃ est ad scificandũ ꝛ significãdũ. ꝟ sic dicit aug. 2ᵒ li. de doc. chri. paꝛ post pricipiũ. Verba ꝓfus inter hoies obtinuerũt pncipatũ significãdi. ꝛ ꝑm aplm. i. ad thi. c. iiij. Res scificaꝝ p verbum dei ꝛ oꝛonẽ. gᵒ sacrm̃ nõ dꝛ ꝓsistere nisi in vbis. Jtẽ ex his q̃ simul nõ cõiunguñ non cõstituitur aliquid. sed verba nõ coniũgũtur rebꝰ. gᵒ sacrm̃ nõ ꝓstituitur ex rebꝰ ꝛ vbis. Lõtra aug. ola. viij. sup Jo. vl tra mediũ ꝛ hã. i. q. i. Detrahe accedit vbũ ad elementũ ꝛ fit sacrm̃. sed elemẽtũ est res. gᵒ sacrm̃ cõsistit in rebꝰ ꝛ vbis. Jtẽ magr in lra huiꝰ di. c. iij. duo sunt in qbus sacrm̃ cõsistit. s. vba ꝛ res. Rñdeo q̃ sacra ve. l. pp. eoꝝ impfectionẽ in significãdo. ꝛ eoꝝ defectũ in scificando nõ ꝓstebãt i vbis q̃ ꝑ vba ẽ scificatio ꝛ expssa significatio. vt patet p auctoꝛitates aug. ꝛ ap. in oppoⁿ allegatas. Sacra aũt no. l. q̃ debuerũt esse pfectã in scihcãdo ꝛ in significãdo. iõ cõsistũt in rebꝰ ꝛ vbis ita vt res sit q̃si pncipiũ mãle ꝛ vbũ q̃si formale eo q̃ cõpletius ei ꝓuenit rõ significãdi ꝛ scificãdi. Preterea cũ sacra no. l. fuerit instituta a vbo dei iã humane nature vnito ꝓueniẽs fuit ea ꝓsistere i rebꝰ ꝛ vbis vt suũ expssius significarent actoꝛẽ. Res aũt ꝛ vbũ nõ ꝓstituũt sacrm̃ tãq̃ aliqd vnũ vnitate absoluta i essendo ꝟ vnitate relatiua in cãndo ꝛ significando. Sũt. n. vnũ pncipiũ in causando ꝛ significando vnũ scificatiõis effectũ sic pꝛ ꝛ mr̃ sunt gnã tiõis vnũ ꝓpletũ pncipiũ. Ad pmũ in oppositũ dõ q̃ eo mõ quo sacrm̃ est vnũ. nõ est inCõueniẽs aliqd vnũ ꝓstitui ex pmanẽti ꝛ successiuo. quãuis ex illis duobꝰ ipossibile eẽt aliqõ vnũ ꝑ essentiam ꝓstitui. Ad 2ᵐ dõ q̃ quãuis expssius significẽt vba q̃z res. tñ expssior ꝛ efficatioꝝ est significatio p res ꝛ vba sil q̃z ꝑ vba tm̃. Ad 3ᵐ dõ. q̃ aliq̃ duo pñt vnũ ꝓstituere vnitate relatiua. in causando ꝛ figuificãdo absq̃ hoc q̃ realiter simul ꝓiungantur Sufficit. n. ad hoc q̃ ꝓiungant in intentiõe applicante vnum ad aliud.

Ecũdo queritur vtrũz sacrm̃ possit diffiniri. ꝛ vi. q̃ñ. Aluice. gnto metaphisice. c. v. Diffinitio ꝫm hꝰ q̃ õ ꝓsentiũt auctoꝛes artis ꝓposita ẽ ex gnẽ ꝛ dĩa. ꝟ ꝓstitutũ ex re ꝛ vbo cũ nõ sit vnũ nisi p accidẽs ñ ẽ in gnẽ. vñ ꝫm phi. iii°. toꝑ. Quãuis iustitia sit in gnẽ. iustus tñ nõ ẽ in gnẽ. gᵒ ꝓstitutũ ex re ꝛ vbo nõ ẽ diffinibile. ꝟ sacrm̃ ꝓstitutũ ẽ ex re ꝛ vbo. gᵒ nõ ẽ diffinibile. Jtẽ phi. iiij°. metaphisice. Nõ vnũ significare est nihil significare. gᵒ q̃ nõ est vnũ nihil ẽ. ꝟ sacrm̃ nõ ẽ aliqd vnũ gᵒ nihil ẽ. ꝟ q̃ nihil ẽ diffiniri nõ põt cũ diffinitõ idicet qd ẽ. Jtẽ phi. vij°. metaphisice. Homo albus nõ ẽ vere hꝰ aliqd gᵒ a filio nec sacrm̃ q̃ minus vnũ est. nõ est ve hꝰ aliqd. ꝟ ꝫm phi. vbi ꝑus. q̃ nõ est ve hꝰ aliqd diffiniri nõ põt. gᵒ sacrꝫ diffiniri nõ põt. Lõtra mgr̃ hu iusmõi di. c. i. ꝛ hẽtur de ꝓsecra. di. ij. Sacrificiũ. sacrm̃ est iuisibilis gr̃e visibilis forma. gᵒ diffiniri potest. Rñdeo ꝫm q̃ accipi põt ex vbis phi. j°. toꝑ. ꝛ vj° Diffinitõ ẽ oõo indicãs qd ẽ esse rei ꝛ cõuertibilis cũ diffinitio. tãto gᵒ res verius põt diffiniri: quãtũ est ex pte sua: quãto veriꝰ est. si tñ finita sit. q̃ iõ dico qa diffinitio ipoꝛtat quãdã finitõnẽ. Uñ aliq̃n a phiᵒ. in metaphisica minus dĩ. illud aũt q̃ est verius: ſba est. si tñ finita sit. Uñ ꝛ a phiᵒ pᵒ phisicoꝝ vocat q̃ vere ẽ. ꝛ iõ dicẽ phi. vij. metaphisice q̃ pᵒ ꝛ simplr diffinitio. ꝛ q̃ qd erat eẽ ſbarũ est ꝛ q̃ accidẽs absolutũ veriꝰ ẽ q̃z ens p accidẽs. vt ꝓsitũ ex duobꝰ accñtibꝰ. vl ex subiecto ꝛ accidẽte. q̃ ꝫm phi. v. metaphisice. Accidẽs absolutũ ẽ ens ꝫm se. i. ẽ ens essentialr ꝫm cõmẽ. ibidẽ. Ens vo p accidẽs nõ ẽ ens essentialr ꝟ accñtaliter. q̃ nõ ẽ aliqd vnũ p essentiã. iõ vniꝰ ꝓuenit diffiniri enti p accñs q̃z accñti: q̃ ẽt ens p accidẽs ꝓstitutũ ex aliqbꝰ duobꝰ realr vnitis verius ẽ vnũ: q̃z ens p accidẽs ꝓstitutũ ex duobꝰ ñ vnitis nisi in itẽtiõe: vnũ ad aliud applicãte. qũo vnũ est sacrm̃. iõ minꝰ ipoꝛtie diffinit pᵐ ens p accñs q̃z ipm̃ sacrm̃ nõ ꝓuenit diffiniri nisi accipiẽdo diffinitionẽ put se extẽdit ad diffinitionẽ vnã p accñs nõ video. n. incõueniẽs si dicaꝝ q̃ sacrm̃ ꝛ qõlibz ens p accñs diffiniri possit diffinitiõe vna p accñs Diffinitio. n. idicat qd ẽ res diffinita. ꝛ sic diffinitio entis p se idicat qd ẽ illõ ens. Jta diffinitio entis p accñs idicat qd ẽ illud ens. ꝛ q̃ sic ens p accidẽs nõ ẽ vnũ nisi p accñs. Jta sua diffinitio non est vna nisi p accñs. ꝛ sic diffinitio entis p se ꝓstat ex genere ꝛ dĩa seu dĩis eiusdẽ generis ꝓstituentibꝰ vnã spẽz. Jta diffinitio entis p accñs. si pres eiꝰ sunt res diuersoꝝ ꝓdicamẽtoꝝ ꝓstat ex diuersis generibꝰ generalissimis ꝛ dĩis eoꝝ. ꝛ si partes eiꝰ sunt i eodẽ ꝓdicamẽto nõ tñ in eodẽ genere ꝓtio: diffinitio eiꝰ ꝓstat ex diuersis generibꝰ primis ꝛ dĩis diuersoꝝ generꝫ primoꝝ. vñ cuz phi. dicit. vij. metaphisice q̃ ens p accñs nõ diffinit intelligendũ ẽ de diffinitiõe vna p se. q̃ talꝫ idicat vnuz pse. Ad pᵐ in oppoᵐ dõ q̃ pcedit de diffinitiõe ꝓprie dcã q̃z ẽ vna p se. Ad 2ᵐ cũ dĩ q̃ sacrm̃ nõ est aliqd vnũ. dico q̃ falsum est. aliquo. n. mõ vnũ est vt supius visum est. ꝟ qa vnitas sua ẽ p accñs ideo nec sibi cõuenit diffiniri diffinitiõe p se vna.

Ad 3ᵐ pz soluõ ex iam dictis Arᵐ ad partẽ aliaz

pcedit de diffinitõne largissimẽ dicta que se extẽdit ad diffinitionez vnam per accidens.

Ertio queritur vtz ille diffinitões quas ponit Aug. de sacro sint ꝓuenientes ⁊ vi q nõ. Illa. n. quã ponit io. de ciui. c. 5°. s. q sacrm ẽ sacrũ signũ nõ est ꝓuertibilis cũ sacro. aq. n. bñdicta sacrũ signuz est. s. remissiõis venialiũ nec tñ sacrm ẽ. g ꝓdcã diffinitio ꝓueniẽs nõ ẽ. Itẽ ꝓsecratio epi signũ ẽ rei sacre nec tñ inter sacra numerat. Itẽ agnus pascalis de quo hẽtur exo. ii°. ⁊ serpẽs etheneus numeri. xi°⁊ colũba luce. 3°. ⁊ petra q̃ significabat xpz. i. cor. io. signa fuerũt rex sacraz ⁊ imago crucifixi. quib⁹ tñ nõ ꝓuẽit eẽ sacrm Itẽ sacrm nõ est signũ rememoratiuũ qõ ẽ de ꝓterito nec demõstratiuũ qõ ẽ de pñti. nec ꝓnosticũ qõ est de futuro qz aliqñ recipiẽs sacrm nec hẽt grã̃m nec hũit. nec habiturus est.

Cũ g nõ sint plura gñera signoz. vi q sacrm nõ sit sacre rei signũ Itẽ vi q illa diffinitio sacrm ẽ inuisibilis gre visibilis forma. cuius sñia trahi põt ab Aug. io. de ciui. c. 5°. ⁊. c. xi°. sit incõueniens qa corpus xpi in altari. ⁊ caracter baptismalis nõ tñ sunt res: sed ẽt sacra vt inferius patebit nec tñ sũt visibiles forme. Itẽ sacra ꝓstãt ex reb⁹ ⁊ verbis ⁊ sicut res sunt visibiles. ita ẽt ꝑba sunt audibilia cũ g ꝑba sint ꝓncipalioza in sacris q̃z res qz vt habitũ ẽ ꝑbũ in sacris ẽ qi formale magis debuit dici forma audibil q̃z visibilis. Cõtra vtrãq diffinitionẽ recitat Gratianus de ꝓse. di. i°. Sacrificiũ. ⁊ mgr in lra huius. di. ca. p° Rñdeo q sic ornamẽtũ dr ab ornãdo actiue. ita sacrz dr a sacrãdo actiue Un cũ dr sacrz ẽ signũ rei sacre. accipit res sacra ꝓ re sub rõe q̃ sacrãs ẽ. Est aũt aliqd rei sacrãtis causatiuũ nõ tñ institutũ diuinitus ad hoc significandũ vt passio xpi. ⁊ hꝫ nõ dz dici ꝑprie sacrm nisi extẽderet nomẽ sacri ad sacrũ secretũ. aliqd aũt ẽ rei sacrãtis ex diuina institutiõe significatiuũ ñ tñ causatiuũ sic erãt sacra ve. l. aliqd aũt est rei sacrãtis ex diuina institutõe significatiuũ ⁊ in vtute dei cãtiuũ sicut ẽ quodlibet sacrm no. l. Prima ergo notificatio sacri si restringat ad rẽ sacraz actiue ⁊ ad signũ sacrũ spãliter diuinitus institutũ ad rẽ sacrã significandũ ꝙuertit cũ sacro cõiter dcõ de sacris ve. ⁊ no. l. aliquo mõ ẽ diffinitõ sacri in gñali. si aũt accipiat signũ in cõi ⁊ res sacra nõ ꝙuertitur cũ sacro. ⁊ sicut dicit huo. p°. li°. de sacra. pte. 9ª. c. 2°. magis ẽ descriptio ad interptatiõnẽ siue exꝓssionẽ vocis referẽda q̃z diffinitio. 2ª aũt sacri notificatio cũ illa additiõe quã supaddit magr nõ cõuenit nisi sacris no. l. ⁊ hz rõnez diffinitiõis eo mõ quo sacro ꝓuẽit diffiniri ꝙuertit. n. cũ sacris no. l. ⁊ gcqd est de rõe eoz exꝓmit. Exꝓmit. n. ipam grã̃m cuius sunt significatiua ⁊ cãtiua. p hꝫ qõ dr inuisibilis grẽ exꝓmit ẽt ipa esse significatiua cuz dr visibilis forma vt ipius imaginez gerat. i. figura exterioz. q̃ dr forma quasi foris manens. q̃ aliquo mõ gerit rei imaginẽ ⁊ ipa est cãtiua cũ dr ⁊ cã existat. Ad p^m in opp^m dõ q p aspersionẽ aq̃ bñdicte remittũtur venialia p modũ meriti in quãtuz excitat motũ volũtatis seu feruorez caritatis per quã fit venialiũ remissio nõ tanq̃z p viz sacri. Sacramẽtũ aũt significat rẽ vt sacrantẽ nõ p moduz meriti. Aqua ẽt bñdicta nõ est spãliter diuinitus institutа ad illã rẽ sacrã significandũ. Ad 2^m dõ q ptãs epalis nõ est gra gratũ faciẽs p quã hõ efficit formaliter sacer. ad quã gram significandũ fuerũt diuinitus spãliter instituta. ve. l. sacra. ⁊ cuius sacramẽta no. l. sunt significatiua ⁊ cãtiua sed est gratia gratis data qua hõ efficit potestatiue sacer. et illã grãz ipa ꝓsecratio epalis directe significat.

Ad 3^m dõ q oia ꝓdcã ⁊ si significarẽt rẽ sacrã vt imolatio agni xpi passionẽ. serpẽs in palo xpm in cruce pendentẽ emanatio aque de petra aquã de latere xpi emanantẽ. colũba in xpo gre spũs. s. plenitudinẽ. nõ tũc de nouo aduenientẽ sz ꝓcedentez nõ tñ significabãt rez sacrã vt actu de nouo sacrãtẽ illius sacre rei subiectũ. Nõ. n. cũ colũba super xpm descendit. neq̃z cũ passus ẽ neq̃z cũ aqua emanauit de eius latere de nouo xps factus ẽ sacer vl de sacro magis sacer. sicut hõ ꝑ debitã sacri susceptionez efficitur sacer aut magis sacer. ⁊ sic patet qd dici debeat de imagine crucifixi ⁊ similibus.

Ad 4^m. dõ q ꝑncipalis significatio sacri no. l. ẽ significare grã̃m q̃ ꝓfertur suscipiẽti nisi sit õfect⁹ expte ipius. ⁊ quantũ ad hꝫ est signũ demõstratiuũ inquãtũ tñ significat cãz instituentẽ est signũ remoratiuũ. ⁊ inquãtũ finẽ. i. gliam futurã est signuz ꝓnosticũ. Sacra aũt ve. l. tantũmodo erãt ꝓnostica. qa nõ significabãt grã̃m nisi vt futurã. Ad 5^m dõ. q illa diffinitio dat de sacro qõ est sacrm ⁊ nõ res. Corpus aũt xpi in altari est res significata per spẽm panis sub qua realiter ⁊ vere ꝓtinetur sacrz corporis mystici. Caracter ẽt baptismalis ẽ res significata ꝑ ablutionẽ exteriorẽ ⁊ sacrm gre gratũ faciẽtis. Ad 6^m. dõ. q visibile ibi accipit ꝑ sẽsibili pp dignitatẽ visus. de quo dicit Aug. ⁊°. epla ad volusianũ lõge post ꝓncipiũ q̃ iter gnqz sensus est excellẽtioz. qz sicut dicẽ phi. p° metaphisice maxime cognoscere facit ⁊ mltas dias õmõstrat. qõ intelligendũ p se vt ꝓz ꝑ ipm li° de sensu ⁊ sensato qz vt dicẽ ibidẽ audit⁹ ꝑ accñs plus ꝓfert ad sciaz.

q **Arto queritꝝ** vtz illa diffinitio quã ponit huo°. p°. li° de sac. pte. 9ª. c. 2° q̃ est hec. Sacrm est corporale vl materiale elemẽtũ foris sensibile ꝑ positũ ex similitudie repñtans: ⁊ existitutiõe significans. ⁊ exscificatõe ꝓtinẽs aliquã inuisibilẽ ⁊ spũalẽ grã̃m sit ꝓueniẽs: ⁊ vi q nõ. qr ibi ꝑdicat materia de ꝓposito. Itẽ aliqua sunt sacra quoz nõ est materia aliqõ elemẽtũ. Itẽ frustra foris sensibiliter ꝓponit aliqd illi qui hꝫ nõ apꝑhendit. sz puul⁹ nõ apꝑhendit aliqd ꝑ mãle elemẽtũ sibi foris ꝓpositũ. frustra g̃ ponit hꝫ in diffinitõe sacri. Item frustra instituit ad significandũ q̃ ex se habet similitudinẽ repñtatiuã. postq̃z g̃ dixit ex similitudine repñtans supflnũ fuit addere ex institutiõe significans. Itez corporaliũ ad spũalia nulla est similitudo. g̃ materia sacri nõ est ex similitudine repñtans grã̃m. Itez gra nõ põt cõtineri in subiecto sensibili. Itẽ in ista diffinitiõe ommittit forma sacri qõ est verbũ. Contra huo° dicit statiz post assignataz diffinitionẽ q̃ est ꝑticia ac ꝑfecta. Rñdeo q ꝓdicta diffinitio est ꝓueniẽs ⁊ datur de sacris no. l. ⁊ patebit eius ꝓuenientia soluendo argumenta in oppm. Ad p^m. dõ. q ſm phi. 2°. phi. nõ est inconueniẽs in artificialibus materiã ꝓdicari de artificiato. qz. n. forma artificialis ẽ accidentalis. iõ tota substantia artificiata ẽ expte materie. Unde

bene dī lectulus est lignū. statua est es. sacrm autē est quasi aliquod artificiū. Ad 2m. dō. q materiale elementū ibi accipitur pro sensibili signo. ⁊ forte vtitur verbo elementi. quia materia baptismi qui est aqua sacramētorz est elementū. s. aqua per materiale aūt conuenienter itelligitur sensibile. eo q fm sniam phi. i 2°. meta. sensibile est sensibile p materiā. Ad 3m. dō. q quāuis paruulus non apprehendat. illi tñ qui ipm baptizant apprehēdūt vel apprehēdere pñt. Ad 4m dō. q similitudo representandi quā res habet ex sua pditōne per se non sufficeret qz ex se nō est determinata ad precise significandū sacramēti effectū. ⁊ propter hō dicit hu° p°. li° de sac. pte. 9ª. c. 2° q sacramēta debet hīe quandā similitudinē ad ipam rem cuius est sacramentū. fm quā habituale sit ad eandez rem repraesentandā institutionē quoqz per quā ordinatuz sit ad illā significandā. ⁊ parū post dicit q similitudinez hz ex prima pditione. institutionē ex superadditā dispensatione. Ad 5m dō. q maior vera est de similitudine que est per participationē vnius qualitatis. sed de similitudine pportionalitatis q̄ est habitudo duarz proportionū non est verū in h.n. similis est aqua gratie quia sicut se habet ad abluendas sordes corporis. ita se habet gratia ad abluendas sordes aie. Ad 6m. dō q nō est intelligendū q gratia contineatur in sacramēto essentialiter ⁊ in actu sed in virtute. quod quō intelligi debeat inferius declarabitur. Ad vltimuz dō q verbū datur intelligi per vltimā partē diffinitionis qō pz. Dicit. n. hu°. p° li° de sacr. pte 9ª. c. 2° q sacramētū dī hīe sanctificationē p quā grām prineat ⁊ efficax sit ad eandez sanctificādis pferendā. ⁊ parū post dicit q illā sanctificationē habet ex apposita vbi vel signi benedictione.

Articulus secundus.

Onsequenter queritur de 2° principali. ⁊ circa hō querunt. 4. Primo vtrū debuerūt institui sacramēta in statu innocētie. 2° vtrz post lapsum in lege nature. 3°: vtrz in tpe legis scripte. 4°. vtrum in tpe legis euangelice.

Primo oñdo q debuerunt institui sacra in statu innocētie, Aug. ij°. sup ge. longe vltra mediū dicit q lignū vite erat sacrm spūalis alimēti sapientie q nō vī fuisse nisi ex diuina institutiōe. Item Aug. 7°. de ci. c. 35°. Mysteriū vite eterne ab exordio generis hūani per quedā signa ⁊ sacra tribus pgrua quibus oportuit p angelos predicatū ē. Sz exordiū gñis hūani incepit a statu innocētie. ex tūc ḡ fuerūt instituta sacra. Itē nō tñ necesse est hōibus medicina curatiua sed etiam pservatiua. ḡ cū primi parentes potuerīt peccare qō patet qz peccauerūt statiz eis debuerūt dari sacra tanq̄z medicina preseruatiua. Cōtra hu° p° li° de sacr. parte 9ª. c. 5°. Sacra dei medicine sunt spiritales q̄ foris corporibus adhibent per visibilē spēm. sed intus aias sanāt per inuisibilē veritatē. sz in statu innocentie nō erat aliquis morbus ḡ tūc nullum debuit institui sacrm. Itē tunc nō debuerūt institui sacra spūalez curationē significantia nō causantia qa illa sacra fuissent iperfecta. ⁊ ille status erat perfectus. nec sacra spūalez curationē significantia et cāntia. qa nullus erat morbus in illo statu nec esse poterat. Rādeo q sicut bene oñdunt argumēta ad partē scdam nō debuerūt institui sacra in statu innocētie. qa fuerūt instituta pp hōis eruditionez exercitationē ⁊ humiliationē ⁊ pp sapientie medici manifestationē. ⁊ hōis curationē propter eruditionē. qa sicut dicit hu° p° li° de sacr. pte 6ª. c. 3°. Homo qui visibilia nouerat. ⁊ inuisibilia non nouerat diuina agnoscere nullatenus posset nisi hūanis exercitatus. Propter exercitationē vt hō occupatus circa ea que sunt spūalis necessitatis nūquā vacaret eis que ptinēt ad iuiquitatē. nec semper his q̄ ptinent ad corporalē vtilitatē. q̄ rō fuit ex snia hu. c. pdcō pp humiliationē. qz fm hugonē c°. predicto. sicut pniciosa fuit elatio supiori nolle subiici sic laudabilis ⁊ fructuosa ē deuotio pp supiorē etiā inferioribus inclinari. Propter sapiētie medici manifestationē. qa sicut dicit hu°. pte predicta. c. 4°. Nam ad hō instituta sūt sacra vt ex eis esset qō in eis esset. sz vt peritia suā medicus ostēderet in illo remediū preparauit. a quo lāguidus occōnez morbi accepit. Propter hōis etiā curationē. quia quāuis deus aliter hōiez curare posset tñ ordinauit ipm sic curandū pp iaz predictas cōgruitates homo aūt in statu innocētie inuisibilia cognoscebat p diuinā illustrationē. ⁊ illo statu manēte hīe nō poterat in iquā exercitationē. deū etiam nō offenderat pp aliquā elationē. ex sensibus etiā nōdū accepat ruine occasionē. ⁊ cū morbū nō haberet nō indigebat curatiōe. vñ in illo statu non erāt ea pp q̄ instituta fuerūt sacra. Ad pm in oppm dō. q illud lignū aut nō erat signū illius rei sacre vt actus sacrantis aut hō nō erat ex spāli dei institutiōe. sz ex fīlitudie quā accepat ex sua occōne. vñ ibi nō accipit pprie nomē sacri. Ad 2m dō. q ibi accipit exordiū gñis hūani p exordio hūane gñatiōis qō nō fuit vsqz post lapsuz. qz pmi parētes i statu innocētie nō genuerūt nec pdierūt in esse p gñationē sz p plasmationē. Ad 3m dō. q hoibus nō dispositis ad aliquā infirmitatē nō ē dāda medicina pseruatiua sz ordinatū regnū pcipiendū. pmi aūt pentes in statu innocētie ñ erāt dispositi ad aliquā infirmitatē. ⁊ iō eis nō erat dāda aliq̄ sacra medicia. sz pcipiendū erat eis recte viuere quod deus eis precipit.

Ecūdo queritur vtrz debuerūt institui sacra post lapsuz in. l. nature. ⁊ vī q nō. Nō minus ē necessariū ad salutē dare pcepta q̄z istituer sacra sz fz. l. nature deus nlla hōi dedit pcepta. ḡ nec debuit istituere sacra. Itē nihil debuit esse i. l. nature qō nō esset de dictamie. l. nālis. sz sacra nō sunt de dictamie. l. nālis qz nō fuerūt eadē oi tpe ḡ deus in. l. nature nulla debuit instituere sacra.

Itē si sacra debuissent institui in. l. nature tūc ds illa instituisset. qa sicut dicit Aug⁹. 3°. de libero arbitrio lōge p⁹ prim. Quicqd tibi va rōe meli⁹ occurrerit scias feciss deū. sz nō leginus deū instituisse aliq̄ sacra in. l. nature. ḡ institui nō debuerūt Contra Aug⁹. 19° li°. c. faustū longe aī mediū multuz nomē religiōis seu verū seu falsum coagulari

hoies pñt nisi aliquoꝝ signaclꝝ velut sacroꝝ visibiliũ ꝓportio colligeret. ſz in. l. nature multi erãt adunati in religiõe cultus diuini. g̃ aliq̃ sacra hũerunt. Jtẽ hu° p° li° de sacr. pte 9ª. c. i°. Sacra ab initio ad restitutionẽ ⁊ curationẽ hois istituta sunt. alia sub nãli lege. alia sub lege scripta. alia sub gr̃a

Rñdeo q̃ in. l. nature post lapsuz debuerũt aliq̃ instituisacra. ex quo. n. fuit morbus debuit istitui signũ quo manuduceret infirmus ad cognitionez medicine vt eam desideraret feruentius. Medicina aũt ꝺ morbũ peccati res sacra ẽ. Cũ g̃ sacr̃ sit sacre rei signũ ⁊ post lapsuz sub. l. nature esset morbus peccati debuerũt aliq̃ sacra institui. ¶Pre terea qa hoies pp̃ peccĩ coꝛruptionẽ ꝓni erãt ad idolatriã. iõ post lapsuz in. l. nature debuerũt institui aliq̃ sacra. vt p ea hoies adunarẽtur ad cultũ soli° veri ꝺi. sicut bñ dicit auctoꝛitas Aug. allegata ad hãc partẽ. Sz vtrũ illa sacra essent eis necessaria ad salutẽ vel tñ cõgrua. delꝫ querek inferius di. eadẽ. Ad p^m in oppositũ dõ. q̃ ꝑcepta moralia sunt de dictamie. l. nature vt in z li° oñsuz est. nõ sic aũt sacra. ⁊ iõ sic oportuit ea denuo ꝑcipe. sicut ꝓgruũ fuit sacra instituere. dãdo. n. lumen hoibus cõe cuilibet indiuiduo nature hũane ꝑcepit moraliũ ꝓceptoꝝ obseruationẽ. Ad 2^m dõ. q̃ in. l. nature nihil debuit esse qꝺ nõ eẽt de dictamie. l. nature vel sicut p^m p̃ncipiũ. l. nature. vel sicut ꝓclusio sequens exprimo p̃n°. l. nature. vel sicut determiatio alicuius ꝓcepti illi°. l. institutio aũt sacroꝝ fuit quedã determiatio ꝓcepti de ꝺo colendo qꝺ ꝑceptũ est de dictamie. l. nature. Ad z^m dõ. q̃ ⁊ si nõ legam° deũ expresse ⁊ apte ĩstituisse sacra in illo tpe tñ credendũ ẽ ipm illa instituisse scis hominiꝫ inspirando q̃ in talibus se exercerẽt. ⁊ ad ꝺ alios instituerẽt. Uñ hu° p̃mo li. de sacr. p te. ii^a c. 4°. Cõicimus q̃ deus hoiem a p̃ncipio ad hec exercenda cõsilio eruditit.

t Ertio querit vtrꝝ debuerint institui sacra in tpe. l. scripte. Et vi q̃ nõ. Nõ debuerũt institui ea q̃ deo displicebãt. Isa. p°. dicit dñs holocausta arietũ ⁊ adipẽ pinguiũ ⁊ sanguinẽ vitulorꝝ ⁊ agnorũ ⁊ hircoꝝ nolui. cũ g̃ ista essent sacra ve. l. institui nõ ꝺbuerũt. Jtẽ glo. sup illõ ge. i4°. Melchisedech rex salẽ proferẽs panẽ ⁊ vinũ dicit q̃ hec sacra nostroꝝ sacroꝝ figura fuerũt. cũ g̃ hec sacra fuerit i. l. nature ⁊ ꝓpinquioza sacro altaris qꝺ est sacr̃ no. l. q̃z aliqua sacra. l. scripte. vi q̃ i. l. scripta aliqua noua sacra institui nõ debuerũt ad significandum eucharistie sacr̃. Cõtra hu° p̃mo li. de sacr. parte tij^a. c. viij. dicit q̃ prima illa sacra q̃ sub nãli. l. pre cesserũt q̃i quedã ũbra veritatis fuerunt. illa vo q̃ postea sub scripta. l. secuta sunt quasi quedã imago vel figura veritatis: fuerũt. g̃ sub. l. scripta institutafuerũt sacra qꝺ deus nõ fecisset nisi ꝓueniens fieri fecisset. Rñdeo q̃ debuerũt institui sacra in tpe. l. scripte. Sacra aũt sunt quedã ptestatio seu fidei ꝓfirmatio fcã. ⁊ iõ ſm diuersos status cognitiõis fidei debuerunt esse alia ⁊ alia sacra. ita q̃ in tpe in quo fuit fidei cognitio pfectioꝝ debuerũt eẽ sacra pfectius significantia. Et qa in tpe. l. scripte magis accessit cognitio fidei ad pfectionẽ q̃z i tpe l. nature. iõ in tpe. l. scripte debuerũt institui sacra expressioza in significãdo q̃z erãt sacra. l. nature.

Unde hu^a p° li° de sacr. pte ii^a. c. 8° dicit signa salutis p̃ successionẽ tpoꝝ alia post alia mutari debuerũt vt cũ effectus gr̃e diuine in salutem crescceret sil̃ quoq; ⁊ ipa in ipis signis visibilibus euidẽtius appareret. Ad p^m in oppositũ dõ. q̃ deus dicit se illa noluisse vt delectaret in eis sicut aliq̃ existimabãt. vel qꝛ iudei illa nõ bñ offerebãt. vel qꝛ nõ acceptabat ea pp̃ se. ſz propter rẽ quã significabãt. ⁊ iste tres expositões hẽtur a glosis ibidẽ. Ad 2^m dõ. q̃ quãuis oblatio melchisedech quãtũ ad materiã expressissime repũtaret sacr̃m altaris. tñ quã tũ ad modũ sumẽdi. ⁊ quantũ ad memoriã passionis x̃pi. ⁊ quantũ ad circũstãtias alias pfectius repũtabat ipsum agnus paschalis.

q Arto querit vtrũ debuerũt institui sacra in tpe. l. euãgelice. ⁊ vi q̃ nõ. Si in. l. noua nulla fuissent instituta sacra fuisset liberioꝝ qꝛ obligasset ad paucioza. ſz ſm btũ Jacobũ in epla. s. c. i. Ipsa ẽ lex pfecte libertatis. g̃ in illa nulla debuerũt institui sacra. Jtẽ gr̃a ⁊ virtutes sufficiũt ad curanduz hoiez. ſz ꝺz phi. p° phili. nõ ꝺz fieri p plura qꝺ fieri põt p paucioza. g̃ ad curationẽ hois nulla debuert institui sacra. Cõtra Dio. p°. c. angelice hierar. Neq; aliter possibile ẽ nobis suplucere diuinũ radiũ nisi varietate sacroꝝ velaminũ anagogice circũuelatũ. cũ g̃ in tpe. l. euãgelice maxime debuerit suplucere diuinus radius ⁊ sacra sint quedã sacrata velamia anagogica marie debuerũt institui in tpe. l. euãgelice sacra. Rñdeo q̃ ꝓnienẽs fuit i tẽ poze euãgelice. l. sacra institui. vt. n. oñsuz ẽ li°. z°. eadẽ fuit fides iustoꝝ q fuerũt tpe. l. scripte cũ fide iustoꝝ in tpe. l. euãgelice quãuis tũc ꝺ. l. cõi nõ eẽt cognitio fidei ita explicita sicut mõ. cũ g̃ illi protestarenẽ seu ꝓfiterẽtur fidẽ suã p̃ sacra eis a deo instituta ꝓnienẽs fuit qꝺ etiã in. l. euangelica institueretur sacra fidẽ ptestantia. expressioza tñ q̃z p̃ma. qꝛ fides est magis explicita. ⁊ vtilioza tãq̃z sanctitatẽ efficientia. Et qꝛ. l. noua est libertatis debuerũt esse facilioza ⁊ numero paucioza. Uñ Aug. 19° li°. ꝺ faustũ añ mediũ dicit q̃ cũ x̃ps suo aduẽtu sacramẽta ve. l. impleuisset. ablata sunt ⁊ alia instituta virtute maioza. vtilitate meliora. actu facilioza. numero paucioza tanq̃z iustitia fidei revelata. ⁊ in libertatẽ vocatis filijs dei iugo seruitutis ablato qꝺ duro ⁊ carni debito pplꝺ congruebat.

Ad p^m in oppositũ dõ. q̃ sacra no. l. nõ faciũt eã minus liberã ſz liberioꝛẽ qꝛ nõ sunt mlta ⁊ sunt satis leuia. ⁊ gr̃am cõferũt p quã homo liberius ⁊ facilius. l. observat. Ad 2^m dõ. q̃ gr̃a ⁊ vtutes sufficiũt ad curãdũ hoiem formaliter. sicut sanitas cõpus sanat formaliter. Uñ sicut nõ segtur sanitas sanat. g̃ nõ debuit institui medicina cõferẽs sanitatẽ. ita nõ segtur gr̃a sanat. g̃ nõ debuerũt institui sacramẽta gr̃am ꝓferentia. qꝛ illo mõ q̃z gr̃a sanãt sacramẽta. qꝛ gr̃a formaliter. sacra aliquo modo effectiue. nõ sicut efficiẽs p̃ncipale ſz istrumentale.

Articulus tertius.

c Onsequenter querit de z°. p̃ncipali. Et circa ꝺ quer̃tur. 4. ¶Primo vtrꝝ oñs cerimõie. l. veerãt sacra 2° vtrũ sacra ve. l. erãt rõnalia. z° vtrꝝ

curabāt a corporali īmūdicia. 4° vtz in suscepti one illoz sacroz pferetur gra.

Primo ostendo q oīes cerimonie ve.l. erāt sacramēta qa oīs erāt sacre rei signa. Itez in noua.l. sacrm altaris est sacrificiū. g̃ siliter i ve. l. sacrificia erāt sacra. g̃ a sili omnes alie cerimōie.

Cōtra sicut pōt colligi ex diuersis locis in.l. veteri cerimonie ve.l. distinguebātur i sacra t sacrificia t obſuantias t sacra. nō omnes g̃ cerimonie ve.l. erāt sacra. Rūdeo q cerimōie ve.l. ad cultū dei ordinabantur. Circa que cōsideranda sunt tria. ipe cultus. t colētes. t instrumenta colendi. Ipse aūt cultus spāliter cōsistebat in sacrificijs q̄ i dei reuerentiā offerebāt. Instrumēta aūt colendi pertinebāt ad sacra sicut erat tabernaculū candelabrū t archa t mensa t vasa tc̄. Circa colentes aūt quattuor regrebant. s. ipsoz institutio ad cultū diuinū que quātuz ad oīes fiebat per sacz circūcisionis. t quantū ad sacerdotes fiebat per eoz cōsecrationē. Requirebatur etiam vsus eoz que ptinebant ad diuinū cultū cuiusmodi quantuz ad omnē populū erat ei⁹ agni paschalis. t ei⁹ eoruz que comendabant cū eo ex. l. p̄cepto. quantū aūt ad sacerdotes oblatio victimaz t ei⁹ panū. ppositiōis. t alioz que erāt sacerdotū vsibus deputata. Requirebaf etiā remotio aliquaz īmunditiarū p que impediebātur a cultu diuino t sic quantū ad pplm erāt institute quedā purificationes a quibusdā exteriorib⁹ īmunditijs t expiatiōes a peccatis. spāliter aūt quantū ad sacerdotes t leuitas erāt instituta ablutio manuū t pedū t rasio pilorū. t ista tria p̄dicta ptinebāt ad sacra. Quartū etiaz qō requirebaf erat singularis colentiū cōuersatio quantū ad cibos t vestimēta t alia huiusmōi. t h̄ ptinet ad obſuantias p quas distinguebantur ab illis qui deū nō colebāt. Accipiendo g̃ sacra ve.l. scripte nō oīs cerimonie erāt sacra. Sz quedā pertinebāt ad sacra quedā ad sacrificia quedā ad obſuantias quedā ad sacra. Sz extendēdo nomē sacramēti ad omne signū rei sacre oēs cerimōie ve. l. erāt sacra. t sic pz solutō ad p̄m. Ad 2m dō. q ali quādo ea que multiplicātur in inferioribus vniūtur in supioribus vt declaratū est li° 2°. sz sacra no. l. t sacrificia fūt perfectōra q̄z sacra t sacrificia ve. l. t ideo cōuenientius fuit q idē re esset sacramentum t sacrificium in noua. l. q̄z in veteris.

Secundo queritur vtrū sacramenta ve.l. erant rōnalia. Et vi q nō quia nihil ē rōnale qō ptinet ad leuitatē. sed comedere festinanter ad leuitatē pertinet. g̃ irrōnabile fuit illud qō p̄ceptū est. exo. 12°. s. q agnū paschalē comederēt festinanter. Itē non fuit neccssariū q in ve.l. magis p̄figurarent magna quedā sacra no. l. q̄z alia. sed i ve.l. non fuerūt aliqua sacra p̄figuratiantia cōfirmationē t extremā vnctionē. ergo non fuit rōnabile instituere talia sacra q̄ p̄figurarent alia. Itē irrationabile vi q sacerdos p tactū illius rei per quē alios mūdat fiat īmūdus. sed sicut hētur numero 19°. p aquā expiatiōis in qua aspgebatur cinis vaccē rufe expiabātur hoies ab aligbus immūditijs. t tñ q tangebat illas aquas īmundus erat. g̃ illud sacrm irrōnabile fuit. Cōtra. omne factū in sapientia ē rōnabile. sz deus oia illa sacra instituit in sapiētia. dicit. n. psal. ad deū. Oia i sapientia fecisti. g̃ oia sacra ve.l. fuerūt rōnabilia.

Rūdeo q aligd factū dupliciter pōt dici rōnabile vno mō q ē de naturali dictamie recte rōis. sicut p̄n⁴. l. nature t p̄clusiones q̄ sequūtur ex eis. t sic nō oia sacra ve.l. fuerūt rōnalia. q nō oia fuerf de dictamine. l. nature. Alio mō dī aligd rōnale q nihil ptinet rōni p̄trariū t ex rōnali cā t mō debito p tpe ē institutū vel factuz. t sic iā sacra ve.l. fuerūt rōnabilia. Ad p̄m in opp̄m dō q festinātia in comedēdo qñ subest rōnalis cā nō ptinet ad leuitatē. rōnalis aūt fuit cā quare agnū in exitu eoz de egypto comederūt festināter. q egyptij eos festināter exire p̄pellebāt. t in rememoratiōe huius etiā postea in terra p̄missiōis illū modū in comedendo agnū paschalē obſuabāt. Ad 2m dō. q in ve.l. rōnabiliter fuerūt quedā sacra p̄figurātia aliqua sacra no. l. vt circūcisio bap̄m. eius agni paschalis eucharistiā purificatiōes ve.l. sacrm penitētie cōsecratiōis pontificū t sacerdotū sacrm ordinis. t tñ vt dicūt aliqui rōnabile fuit q nō essent in.l. ve. aliqua sacra p̄figurātia p̄firmationē t extremā vnctionē. q: p̄firmatio ē sacrm plenitudinis gratie cui⁹ plenitudinis nondū tps aduenerat. Extrema vnctio est imediata p̄paratio ad introitū glie cui⁹ aditus nōdū patebat. qa vt in 3°. hitū est per passionē xpi apta fuit ianua paradisi. sz hec rō non multū valet. q: quāuis in.l. scripta nō fuerit tpus plenitudinis gre nec tūc pateret aditus in gliam. nō fuit tñ incōueniēs sz q̄ueniēs vtrūq̄z istoz i ve. l. p̄figurari. Eñ t p̄m fuit forte p̄figuratū p abūdātiaz manne. t fm per introitū filioz israel in terrā p̄missionis. t iō mihi vi dō. q etiā confirmatio t extrema vnctio p̄figurata fuerūt in ve.l. quanuis nō ita exp̄resse sicut alia sacra p̄firmatio. n. plaminā aureā p̄secratā in sanctificatiōe q̄ pendebat super frontē. t extrema vnctio p h̄ q de sāguie arietis īmolati in p̄secratiōe sacerdotū tangebaf extremū auricule dextre. t poler manus dextre similiter t pedis. de quibus duobus hētur leuit. 8°.

Ad 3m dō. q illud ex rōnali cā fuit institutū. fuit eni institutū cōtra peccū idolatrie qō filij israel cō miserāt in adoratiōe vituli. t iō ad ſnificanduz esse īmundū qcquid ptinet ad idolatriā ex quacū q̄z pte fuit institutū. vt ēt sacerdos alios aspgens illa aq̄ ꝫberet aliq̄z legalē īmūditiā. t ad hēt vt sacerdotes cēnt sub onere. l. t vt nō supbirent de h̄ q alios sanctificabāt. t ad ſnificandū q sacerdotes noui testamti pp maiaz sacrifficij sanctitatem semper debent se minus idoneos reputare.

Tertio queritur vtz sacra ve.l. curabāt a corporali īmūditia. Rūdeo q sic. q: ceteris paribus qō rarū ē cari⁹ est. iō vt ea q̄ ptinebāt ad cultū dei in maiori reuerētia hbentur. instituta fuerf multa ipedimēta p q̄ hoies frequēter īmūdi reputabant ad ea faciēdū q̄ ad cultū dei ptinebat. ad q̄ idonei erāt q illa ipedimēta nō incurrebant. t ēt illa q̄ incurrerāt postq̄z erāt fm. l. mūdati. vñ illa impedimēta erāt q̄dā irregularitates legales. t he dicebātur īmūditie corporales a q̄bus p sacra legalia mūdabant. Eñ apls ad hebr. 9°. Sāguis hir cor t taurorū t cinis vitule aspersus inquinatos

sanctificat ad emūdationē carnis. rō aūt quare sacramēta [illegible] emūdāt ab irregularib⁹ ē hec q̄ in no.l. nō sunt tot irregularitates nec p̄iudicāt nisi solis mīstris eccl'ie in q̄bus regitur maxima idoneitas p̄opter sacramentoꝝ sanctitatem.

q **Warto q̄ritur** vtr̄ in susceptione sacr̄oꝝ ve.l. cōferebatur gr̄a. ꝛ vī q̄ sic. q̄ꝛ p opa que deo sunt accepta ꝓfert a deo homini gr̄a. sz sacr̄a ve.l. non erāt minus digna q̄ꝫ sacr̄a. l. nature. q̄ tñ deo erāt accepta. di. n. ge. 4°. q̄ aspexit deus ad habel ꝛ ad munera ei⁹. g̈ in susceptiōe sacr̄oꝝ ve.l. ꝓferebatur gr̄a. Itē hu° p° li°. de sacr. pte ii⁴. c. p°. Si q̄s sacramēta p̄ꝫa effectū sanctificatiōis hūisse negauerit nō mihi recte sentire vī. Itē vana ē medicina q̄ nō ꝓfert sanitatē. Sz deus nullam instituit aīe vanā medicinā. cū ergo ipe instituerit ve.l. sacramēta tanq̄ aīe medicinas sanitatē aīe cōferebāt. q̄ sine gr̄a. esse nō p̄ōt. Itē sacr̄a vtutez hūt a fide passiōis xp̄i. sz fideles in ve.l. illā credebāt implicite vel explicite. vt i. z°. li° oñsuz ē. ergo sicut i susceptiōe sacr̄oꝝ no.l. ꝓferr̄ gr̄a. ita ꝓferebatur i susceptiōe sacr̄oꝝ ve.l. Cōtra ad ro. z°. Ex operibus. l. nō iustificabīt ois caro. sz sacr̄a erāt quedā opa. l. ergo in susceptione illoꝝ sacr̄oꝝ iustificans gr̄a nō ꝓferebar̄. Itē apls ad hebr̄e. io. dicit q̄. l. erat vmbrā hūs futuroꝝ bonoꝝ nō ipāz imaginez rer̄. q̄ nō esset vez si sacr̄a ve.l. gr̄az cōtulissent.

Ad istā q̄onez dixerūt alīq̄ p in susceptiōe ve.l. ꝓferebar̄ gr̄a. nō tñ ita plene. nec ita directe sicut i susceptiōe sacr̄oꝝ no.l. cui⁹ opiniōis rōni vī assētire hu° p° li°. de sacr. pte ii⁴. c. z°. dicēs. q̄ mediātibus sacramētis no.l. illa p̄oris tp̄is sacr̄a sanctificabāt vt eadē esset salus. et his q̄ recta fide signa futuroꝝ in illis venerati sunt. ꝛ his q̄ effectū salutis in istis p̄cipiūt. Ponebant g̈ isti q̄ illa sacr̄a iustificabāt nō tñ p modū meriti sz ēt p modū sacri

Sed hec opinio nō videt̄ p̄cordare eū auctoritatibus ap. neq̄ sc̄oꝝ. vñ cōiter nō tenet̄. Alij ō quoꝝ opiniōe mgr̄ vī fuisse. dixerūt q̄ illa nō sanctificabāt neq̄ p modū sacri neq̄ p modū meriti etiā si in fide ꝛ in caritate fierēt q̄ꝛ posuit ea dñs i seruitutē ꝛ vt futuri figura essent. Sz cōtra. opa idifferētia q̄ñ fiūt ex fide ꝛ caritate p̄ficiūt ad meritū. g̈ m̄to forti⁹ facere sacr̄a vel suscipe q̄ deus instituerat ad offerendū sibi valebāt ad meritu.z.

Ur̄ g̈ mihi dō ꝼm cōem opinionē q̄ illi q̄ ex fide ꝛ caritate exercitabāt se in vsu illoꝝ sacr̄oꝝ merebātur. vñ p̄dcūs vsus sacri eis valebat ad caritatis augmentū. ꝛ si exercitātes se in vsu ꝯoꝝ pp honorē diuinū caritatē nō hēbant. p tale tñ exercitiū se de ꝯgruo ad susceptionē caritatis disponebant Ex vi tñ illi⁹ sacri inquantū sacr̄m erat null̄ gr̄az recipiebant. nō. n. inquātū sacr̄a erāt instituta ad gr̄am ꝓferendā. sz ad sacr̄a gr̄am ꝓferentia. p̄figurāda. ꝛ ꝫ mō p̄cedunt argumēta ad 2ᵐ. pte. Ad p̄ᵐ arᵐ ad partē aliā dō. q̄ munus habel acceptū fuit ꝺo sicut op⁹ meritoriū ex fide ꝛ caritate factū. nō tanq̄ sacr̄m loquēdo d̄ acceptiōe q̄ ipo ꝓtat gratie gratū faciētis collationē. Ad 2ᵐ dō. q̄ illa vī fuisse opinio hu. q̄ mō cōiter non tenetur. Uel p̄ōt dici q̄ ibi logt̄ur de sanctificatiōe q̄ p meritū acq̄ritur. Ad 3ᵐ dō. q̄ sacr̄a ve.l. nō erāt instituta tā quā medicine sanitatē efficiētia sz tāq̄ suscipiētia a remotis aliquo mō ad sanitatē disponētia iquātū figurabāt xp̄m ꝛ eius passionē cuius fides ē medicia vtilis ꝓtra oia gñis hūani peccata. Ad 4ᵐ dō. q̄ sacr̄a vtutē hūt ex fide passiōis tāq̄ ex cōtinuāte ipa sacr̄a sicut instr̄a q̄dā diuine institutiōi tā quā eoꝝ cāe p̄ncipali. Sacr̄a aūt ve.l. a deo instituta nō fuerūt. vt p modū sacri sanctificarēt. sz vt sacr̄a sanctificantia figurarēt. ꝛ ego bñ p̄cedo q̄ effectū figurandi in suscipiētibus ea hēbāt p fidem.

Articulus quartus.

Onsequenter querit̄ dō 4°. p̄ncipali ꝛ circa ꝫ

c querūtur. 4. Primo vtr̄ i susceptione sacr̄oꝝ no.l. ꝓferat̄ suscipiēti gr̄a. 2° vtr̄ sacr̄m sit illi⁹ gr̄e efficiens cā. 3° vtr̄ a passione xp̄i sit in sacr̄is virtus seu efficacia 4° vtr̄ vtutū ꝛ sacr̄oꝝ sit eadem gratia.

p **Rimo oñdo** q̄ i susceptiōe sacr̄oꝝ no.l. nō ꝓfert gr̄a. p̄ncipalio⁹. n. ē ꝓparatio actiōis ad agens q̄ꝫ ad passuz. g̈ collatio sacri p̄ncipali⁹ cōparat̄ ad cōferentē q̄ꝫ ad suscipientē. sz ex vi sacri non ꝓfertur gr̄a cōferenti g̈ multo minus suscipiēti. Itez duo equales i bona volūtate debēt recipe equalē gr̄az g̈ si vnus illoꝝ nō posset inuenire qui sibi ministraret sacramentū ꝛ alius inueniret non pp ꝫ recipe rent inequalē gr̄am. sz ꝫ nō esset vez si ex vi sacri aliq̄ gr̄a cōferr̄et suscipiēti. Cōtra magr̄ in lr̄a hu iusmōi di. c. z°. dicit de sacr̄is no.l. q̄ dant salutez ꝛ sumit̄ ab Aug. in expositiōe tituli p̄s illius. Ut qd deus reppulisti nī finē. in glo. Itez sacr̄a no.l. distinguūt̄ a sacr̄is ve.l. tāq̄ ꝓfectā ab iperfectis. sz si in istoꝝ susceptiōe nō ꝓferr̄et gr̄a nō ecent̄ pfectioꝝ q̄ꝫ illa. q̄ꝛ illa ita significabāt rem sacrā sicut ista. g̈ in susceptiōe istoꝝ cōfertur gr̄a. Rñdeo q̄ deus ab eterno p̄ordinauit natur̄ hūanaz sibi in p̄sona filij vniendā in tp̄e ad recōciliandū sibi genus hūanū. ꝛ de seruitute diabolica liberandū q̄ō p̄uidebat in p̄nis parētibus qd sibi erat facturus pp hoiem lapsuz ꝛ in diabolicā seruitutē casuruz. Impletio aūt illi⁹ p̄ordinatiōis iter oēs res p tp̄s ortas ꝑma gr̄a fuit. Un Aug. 15° de ci. c. 19°. In rebus p tp̄s ortis illa ꝑma gr̄a fuit ꝫ ipletū q̄ō hō in vnitate p̄sone p̄iunctus est deo. ꝛ iō tp̄e in quo fuit ꝫ ipletū ad aplo vocat̄. gal. 4°. plenitudo tp̄is qa tūc oñsa fuit hūano generi diuine gr̄e plenitudo. vñ rōnabile fuit. vt. l. in illo tp̄e data ab ore illius in quo deus plenitudinē gr̄e posuerat. esz lex plenitudinis ad hoiem recōciliandū. ꝛ de seruitute diabolica liberandū. sz q̄ꝛ hec non p̄ōt fieri sine gr̄a gratū faciente. iō dr̄ ꝛ est. l. gr̄e. p̄fectiōi aūt. l. oportet rñdere sacr̄oꝝ eius p̄fectio. ꝛ iō rōnale fuit vt in illa. l. talia instituerētur sacr̄a in quoꝝ susceptiōe cōferr̄et gr̄a: qua hō deo recōciliaret̄. ꝛ ō seruiture diabolica liberaret̄. cū g̈ p̄dicta ler sit. l. no. seqtur q̄ in susceptiōe sacr̄oꝝ no.l. ꝓfert gr̄a. Ad p̄mū in oppm dō. q̄ sacr̄m sub rōne qua sacr̄m est magis respicit suscipientē q̄ꝫ ꝓferentē. absolutioni corporis i baptismo nō fit hz rōez sacri p̄ ꝓparationē ad baptizantē. sicut ad illū q̄ baptizatur. ꝛ nō oportet q̄ ex vi sacri gr̄a ꝓferat̄ ministrāti q̄ꝫ uis in ministrādo si digne ministrat gr̄am mereat

Ad 2m dō. q duo equales in bona volūtate debent recipere equalē grām q̄ datur p meritū suscipientiū. Nō aūt oportet b̄ esse vez de grā q̄ datur ex vi sacrī tū p̄o bona volūtate suscipiendi sacrz ꝓfertur volenti plus de grā q̄z si sacrm desideratū non haberet vim gratiam conferendi.

Ecūdo queritur vtz sacramētū sit efficiens cā illi9 gratie q̄ ꝓfertur in sacro. Et vi q sic qz sacra no. l. ꝓtinent grām. vñ in quadā collecta dī. Perficiant in nobis q̄sumus dne tua sacramēta q̄ continent. sz non cōtinent eam realiter in actu sicut vas continet aquā. vel intellectus spēm intelligibilē. g̃ ꝓtinet eam in vtute. sicut cā continet effectū. g̃ per suā vtutez sunt gratie causa. Itē si sacramēta no. l. non dicūtur cōferre grām nisi quia ea suscipiētibus ds confert eam. tūc nō iustificarēt ex vi sacrī sed tantūmodo per modū meriti. z sic a sacramētis ve. l. iustificādo nō differrēt. g̃ vi q illam grām quā conferunt efficiant. Item Aug9 omel. 30. sup Jo. vltra mediū. z habetur p4. q. p5. detrahe. Ūn ista tanta vtus aque: vt corpus tāgit z cor abluit. ergo vi q in sacramēto sit vtus p quā efficit aie ablutionē quā nisi efficiendo grām facere nō posset. Contra. b. in sermone de cena dñi. sicut inuestitur canonicus per librū. abbas p bacūlū. epūs p ānulū. sic diuisiones gratiaz diuersis sūt tradite sacramētis. sed liber nō est cā efficiēs p̄e bēde q̄ confertur. nec ānulus episcopatus. g̃ nec sacramentū gratie. Item sacramenta non sunt gratie causa efficiens equiuoca. qz effectus nobiliori modo est in tali causa q̄z sit in seipso. sed gratia ñ est nobiliori modo in sacramēto q̄z in seipsa. nec causa vniuoca quia talis causa cū suo effectu ē eadem specie. sacramentū aūt z gratia nō sunt ciusdez speciei. sed oīs causa efficiēs est equiuoca vel vniuoca. g̃ sacramentū non est gratie efficiēs cā. Itez Aug9. li°. 83m. q. q. 4a. dicit q quedā deus est faciens per seipsum que solō illo digna sunt. ei qz soli cōueniunt sicut est illuminare aias. cū ergo aie illuminent per grām. ipse solus per seipm efficit eam in aia. qō non esset verū si illius gratie esset sacramentū efficiens causa. Ad istam qōnez dicūt qdam q sacramentū est gr̃e que suscipienti sacrm confertur efficiens cā non p̄ncipalis sed instrumentalis. non tū sicut attingens ipsam grām sicut actio dolabre formā que fit in materia. sed sicut attingens quandam dispositionē ad gratie susceptionem. Inquantum. n. est instrumentum diuine materie est in eo spiritualis virtus. per quā attingit ipsam animā. z in ea causat dispositionem predictam. z q hoc sit possibile per exempla declarant. Ignis. n. corporalis in inferno inquantū est instrumentum diuine iustitie: vim habet agēdi in anima quam al non haberet. calor etiam in humano corpore quāuis sibi relictus magis cibū consumeret q̄z in carnem conuerteretur. tamen inquantū est instrumentum anime regentis corpus vim habet conuertendi alimentum in carne. fantasma etiam cum sit quid sensibile sensitiua interiori inquantum est instrumentuz intellectus agēntis cooperatur ad cānduz speciem intelligibilem in intellectu possibili quā per suam absolutaz virtutem facere non posset. cum ergo hec positio sit possibilis z sit ad honorē sacrī ac cōfirmandū illō quod tenetur de actione igni eterni z purgatorij. videtur q sit ratōalis z tenenda. Alij dicunt q sacramentum non est gratie efficiens causa principalis nec instrumentalis. nec aliquā dispositionē efficit in aia sed p̄o tanto dī sacrz no. l. efficere gratiam. qz ex institutione diuina semp diuina virtꝰ digne suscipientibus ea efficit eam. p̄o tanto ergo dicuntur conferre grām gā semp hūt cōcomitantē vtutē diuinā grām conferentē quaz opinionem muniūt per auctoritates z ratiōes. Dicit. n. Aug9. 15. de ciui. c. 7°. q spūs operatur intrinsecus vt valeat aliqd medicina que adhibetur extrinsecus. ad b̄ etiā facit auctoritas ber. expresse ad hāc partē allegata. Per rōnez etiā sic arguūt. si sacramenta tanq̄z instrumenta grām efficerēt vel dispositionē ad grām in eis esset aliqua vtus p quaz b̄ facerent. aut ergo corporalis non pōt proximuz esse p̄ncipiū agendi in aiam. nec spūalis. qa spiritualis vtus nō est imediate in corporali subiecto. g̃ in eis nulla vtus est per quā possint etiā tanq̄z instrumenta efficere grām vel in aia dispositionem ad eam. Preterea si efficerent in aia aliquā dispositionē. aut b̄ esset creando aut educendo cā de potentia aie. non primo modo qa creatio non pōt esse a creatura. nec sicut ab agente p̄ncipali. nec sicut ab instrali. aliter. n. probabilitatē hāret error decentiū q p4 intellia creata aliā creasset i vtute cie p̄me nec secō modo quia in baptismo nō fit dispositio in aia ad recipiendū grām nisi caracter quia tū non educitur de potētia aie sed creatur. vnde i aia dī imprimi. Preterea cū panis trāsubstātiatur in corpus xp̄i. non vi aliqua pbabilitas q vba aliquā dispositionē faciāt in pane ad illā transubstantiationē. nulla. n. dispositio in pane ad illā trā substantiationē regritur. g̃ sili illa sacra quoz effētia ꝓsistit in vsu nulla p aliquā vtutē q̄ sit in eis faciūt in aia ad dispositionē ad grāz. Qui vult tenere istā opinionē q̄ mihi vi intelligibiliꝰ pōt dicere ad p4m in opp4m q sacra p tāto dicūt grāz ꝓtinere qz sēp collatio grē ꝓcomitat susceptionē eoz i mātī ꝓpletiōis sue nisi fuerit impedīta ex pte suscipiētiū. Ad 2m dō. q sacra dicūt ꝓferre grāz ex vi sanctiōis qz p aliq̄z vtutē q̄ sit i eis ipaz efficiāt siue p̄ncipali siue instrali. sz qz in ipoz susceptiōe diuina vtus ex imutabili eiꝰ ordiatiōe spāli t assistiti aia debito mō suscipiētis efficiēdo grāz p sacra suscepta: quia ad ale curationē fuerunt instituta. nō sic aūt potest dici de sacramētis ve. l. ex dictis patet solutio ad 3m. Qui vult tenere primā opinionez potest dicere ad primū contra eam q ille similitudines quas ponit Ber. intelligi debent in significando non in modo causandi. Ad 2m dicendum q effectus est nobiliori modo in suq causa equiuoca loquendo de causa principali non de instrumētali. Non enim oportet causam instrumentalem siue sit instrumentum cause vniuoce siue equiuoce esse nobiliorem suo effectu. sacramenta autem non sunt nisi cause efficientes instrumentaliter dispositionem ad gratiam. z quia sunt instrumenta cause equiuoce. ideo per redutionem etiam cāe dicūtur equoce z voco b cāz p̄ncipalē cāz equocā non qz non sit vera cā sicut homo pictus dicit homo equiuoce. vel sicut stella dī canis. sed qz ipa z

eius effectus non vniuocant in aliquo vno. Ad 3m dō. q solus de⁹ per seipsum illuminat alias effectiue sicut pncipalis cā. sed dispositiue ēt illumiat eas p aliud a se tanq̄ instrm operans in vtute accepta ab ipso pncipalr mouēte.

t Ertio querit vtrum a passiōe xpi sit in sacris vtus seu efficacia. Et vr q nō. q: passio xpi transiit ⁊ efficacia sacrō⁹ manet. sed sicut dic auic. vj° meta. c. ij°. Unaquęq; cā est cū suo cāto. g̃ in sacris nō est vtus seu efficacia a passiōe xpi. Item si esset in eis vtus a passiōe xpi. aut esset iquātū credita. aut inquā tū credita ⁊ exhibita. Nō pmo modo. quia tūc sacra ve. l. habuissent vtutē iustificādi ex vi sacri. Nec 2° modo. q: baptismus ⁊ eucharistia fuerunt istituta añ passionē xpi ⁊ a sua institutione habuerūt vim gr̃az ꝓferēdi. g̃ in sacris nō est vtus a passiōe xpi. Cōtra glo. sup illud ad ro. v. q est forma futuri. sic ex latere illi⁹ dormiētis assumpta est costa vñ formata est eua. sic ex istius. i. xpi latere p fluxerūt sacra. s. aqua ablutiōis ⁊ sanguinis redēptiōis p que saluat ecclia. Itē Aug. xv. de ciui. c. xxvj. loquēs de hostio. qđ fuit i latere arche dicit. Profecto illud est vulnus qñ latus crucifixi lācea pforatū est. ac qppe ad illū veniētes ingrediunt. q: inde sacra manauerūt qb⁹ credētes inijcianr. Rn̄ deo q in instrō duplex ē vtus vna que ꝓsequit materiā eius ⁊ formā absolute ⁊ hec inest ei ex sua cōditiōe. ⁊ sic vtus securis est a fabro. alia q̄ nō inest ei nisi dum agēs eo vtit. ⁊ hec inest ei a mouēte. ⁊ sic vtus securis est a carpētatore. cū g̃ sacra sint instra diuine misericordie. nō tñ in eis est vtus quaz hāt ex sua ꝓditiōe cui⁹ est vtus lauādi in aqua sed alia q̄ in eis inest tm̄modo dū sunt in vsu. Ꝫ est dū diuina misericordia eis vtit actu. ⁊ Ꝫ nō est in eis absolute nec ex sua nāli ꝓditiōe sed a diuina vtute mouēte. loquēdo de vtute p° mō dicta vtus nō est in sacris a xpi passiōe. sed vtus. 2° modo dicta est i eis a passiōe xpi sicut a cā meritoria. ⁊ ab ipso xpo inquantū est de⁹. sicut a cā effectiua. a quo. n. ē effect⁹ instri ab illo est instri vtus. 2° mō dicta sicut a carpētatore est scissio facta p securim. ⁊ vtus securis que sibi nō ꝓuenit nisi dū est in vsu. effect⁹ autē curatiōis aie q est p sacra. vt p q̄dā instra diuie misericordie ē a xpi passione vt a cā meritoria ⁊ a dō vt a cā effectiua. vt in. 3°. li°. oñsum est. qđ añ ista 2ª vtus nō est in instrō nisi aliquo mō ꝓtinuetur vl̄ ꝓiungatur illi a quo vtus deriuatur. iō in ministrādo sacra: regritur fides ecclie de xpi passiōe q̄ ipsa sacra aliquo mō ꝓtinnētur vel ꝓiūgātur ipsi passioni ꝓiunctiōe q̄ est. p itētionē explicitā vl̄ iplicitā. vl̄ p intētionē in spāli vel in gnāli. Ad p^m in opp^m dō. qđ ⁊ si sacra ñ sint sil̄ cū passiōe xpi realit tñ simul sunt in intentiōe p fidem ecclie q̄ ad passionē xpi sacra refert. Ad 3m dō q baptismus cōpleta ⁊ vtutem suā habet a passiōe xpi. vt a cā meritoria inquātū credita ⁊ exhibita. a sua tñ institutione q̄ fuit añ passionem habuit aliquā vtutem a passiōe xpi vt a cā meritoria de ppinquo futura ⁊ expecta ⁊ aliquo modo iā quasi ichoata per penalitates quas p̄o nobis xp̄s assumpserat. vnde baptism⁹ añ xpi mortem vtutem habebat remittendi originale pecm̄. ⁊ conferendi gr̃am. sed non tantam sicut post eius mortē.

q Uarto querit vtrum virtutum ⁊ sacrō⁹ sit eadē gr̃a. Et videt q nō. dani. li. 3. c. xv. dic̄ q quoz nā eadem. horum actio eadē est. g̃ quorum actio non est eadē. nā nō est eadem. sed gr̃a virtutum ⁊ sacrō⁹ nō est eadem actio. q: gr̃a vtutuz habilitat ad bene operādū. gr̃a sacrō⁹ sanat. g̃ nō est eadē gr̃a. Item in statu innocētie erat necessaria gr̃a vtutum. non añt gr̃a sacrō⁹. oñsum est. n. q in illo statu nō fuerūt instituta aliqua sacra. g̃ non est eadem gr̃a vtrozūq. Contra phi. x. metaphisice. Nō ꝓuenit plura vni ꝓria esse. sed vni ⁊ eidē pccō mortali ꝓria est gr̃a virtutū ⁊ sacrō⁹. ergo nō sunt diuerse gr̃e. Item p eandē vtutem accedit mobile ad terminū ad quem. ⁊ recedit a termino a quo sed p gr̃am vtutum mouet aia ad bonū ⁊ p gr̃az sacrō⁹ recedit a malo: sanati. n. est recedere a malo infirmitatis. g̃ eadem est gr̃a sacrō⁹ ⁊ vtutū. Rn̄deo q siue gr̃a sit realit idem q caritas siue nō. dico q eadē est p essentiā gr̃a sacrō⁹ ⁊ vtutum differens ſm rōnem pp cōparationē diuersam ad effectus. q: gr̃a inquātū p sacrm ꝓfert directe. ⁊ immediate ordinat ad sanādū aiam a morbo pcci. vel ad sanitatē augēdā. gr̃a añt vtutū. i. gr̃a inquantū ab ea sunt vtutes seu inquātū est forma vtutū directe ⁊ immediate ordinat ad bene operandū. ⁊ q: potētia nō pōt bene opari nisi fuerit sana. iō etiā gr̃a vtutū ex consequenti respicit aie sanationem si pcessit in ea infirmitas aliqua. ⁊ q: etiā sanatio anime disponit potentias ad bene operandum. ideo gr̃a que confert in sacris ex consequenti ordinat ad bonam operationē. Ad primū in oppositum dicēdum q eadem est actio vtriusq; gr̃e vt ostensum est quāuis ad eam sub alia rōne ordinet vna gr̃a ꝙ alia. Ad scōm dicēdum. q in statu innocētie erat necessaria gr̃a sacrō⁹ nō tamen inquātum cōfert per sacra nec inquantū ordinat ad sanandum sed ad bene operandum. Ad primū ad partem aliā dicēdum q quāuis vni sub eadē rōne nō possint esse plura ꝓria tñ vni possunt esse ꝓria plura ppr̄ plures rōnes que possunt esse realr in vno. Uñ pccō inquātum est morb⁹ aie ꝓriat gr̃a sacrō⁹. ⁊ inquātum phibet potentiā a bene operando ꝓriat ei gr̃a virtutū. Ad scōm dō. q non plus concludit nisi q realit est eadem gr̃a per essentiā. dicēte tñ ⁊ immediate ordinari ad recessum ad terminum a quo ⁊ ad accessum ad terminū ad quē pōt esse cā differentie ſm rōnem.

Articulus quintus.

c Onsequenter queritur de. v. principali. Et circa hoc querunt. iiij. Primo vtr in paruulis in. l. nature purgaret originale pccm̄ per fidem parētū. Secundo vtrum efficiebat ad hoc fides informis. Tertio vtrum fides sine aliquo signo exteriori. Quarto que ⁊ quot fuerunt sacra in. l. nature ⁊ a quo ⁊ quādo ⁊ quomodo fuerūt instituta. ⁊ si erāt adultis necessaria ad salutē.

p Rimo ostendo q in paruulis in l. nature non pur

ſabatur originale peccñ p fidē parentū. qz ſicut dicit apostolus p° ad coi. 13. Maior est caritas q̄z fides sed p caritatē vnius nō purgabaſ peccatum alterius ergo nec p fidem. Itē filius nō dānabaſ pp parentū ifidelitatē. g̃ videſ q̄ nec ſaluabaſ per eoꝝ fidem. Lōtra gre. li. iiij. moral. cito post pncipiū. & habeſ de ꝓsecra. di. iiij. ª. q̄ apud nos. & recitat mgr̃ in lra huiꝰ di. c. v. qđ apud nos valet aqua baptiſmi hoc egit apud veteres p̄o paruulis ſola fides. ℜ ſideo peccñ originale ē in paruulo nō ex actiōe pp̄ria ſed ex aliena. rōnale g̃ fuit vt ei poſſet ſubuenire fides aliena ꝺ originale peccñ q non hz vſum li. ar. ita vt ſibi poſſit fides pp̄ria ſubuenire. & iō cōcedēdū eſt q̄ in paruulis in. l. nature ꝺlebaſ originale peccñ non tñ p fidem parentū carnalium. ſed etiā quoꝝcūq; alioꝝ dirigētiū fidem xp̄i implicitā vel explicitā ad paruuli ſalutē. & quāuis peccñ originale nō ſit actus nature ꝺctū per actuz pp̄rij ſubiecti. tñ qz ꝺhiſ per actum generatiue nature infecte p malum actū p̄mi parētis. Et qz diriges ſuā fidē ad ſalutē paruuli ei ſubueniebat per modū meriti de ꝓgruo. & meritum pp̄rie loquēdo in actu ꝓſiſtit. iō nō ſufficiebat ad remittendū originale peccñ fidei habitus. ſed regrebaſ ad ꝺ fidei actus. Et qz directio actus fidei ad paruulū eſt p intentionē: ideo regrebaſ intentio applicans illum actum ad paruuli mūdationē. Ad p̄mū in opp^m dō q̄ quāuis caritas ſit fide nobilior. tñ qz fides ē fundamētū. & homo p° p eam eleuaſ ſupra ſuā facultatē nālem. ideo ſibi magis ꝓceſſa eſt illa ꝓrogatiua q̄z caritati. & etiam vt facilius inueniref remedium p̄o paruulo. qz plures fidez hāt q̄z caritatē.

Ad ſcōz dō q̄ nō valet. pnior. n. eſt deus ad miſerandū q̄z ad ꝺdemnādū. & etiam qz motus fidei ſubueniebat paruulo non p ſui cōparationē ad credentē ſed ad obiectū qđ eſt ſalutis p̄ncipalis cauſa. obiectū aūt infidelitatis efficere nō pōt nec dānationez nec ſalutē qñ infidelitas ē reſpectu obiecti creati vt cum aliqs idolatra credit in idolum. qñ aūt eſt reſpectu dei vt cū aliquis credit in deo vnitatē nō trinitatē ſicut p hoc bōitas obiecti nō ledit. ita nō vult deus q̄ p talem motū alicui alij p̄iudicef q̄z pp̄rio ſubiecto.

f Ecundo queritur vtrū in paruulis in. l. nature ſufficiebat ad purgādū originale peccñ fides informis parentū. Et vī q̄ nō. plus. n. valz fides pp̄rio ſubiecto q̄z alieno. Sed motꝰ fidei informis non pōt iuſtificare pp̄riū ſubiectū. g̃ multo minus fides informis parentum poterit iuſtificare paruulū. Itē fides parentū iuſtificabat paruuluz p modū meriti: ſz fides informis ſemp fuit ineffi car ad merendū. g̃ fides informis parētū nunq̄z potuit iuſtificaſ puulū. Lōtra. certa ꝺ peccñ ꝺbēt eē remedia. ſed nullus eſt certus vt^m formatā fidez habeat qz vt dī ecclē. 9°. Nemo ſcit vtrū odio vl amore dignus ſit. ergo ad delendū originale peccatū in paruulis nō requirebaſ in parentib⁹ fides formata. ℜ ſideo q̄ fides comparaſ ad obiectū & ad ſubiectū. ex p̄ima comparatiōe non eſt in fide informitas ſed ex ſcōa. non. n. eſt ſua informitas ex parte obiecti ſed ex parte ſubiecti. fides āt parentū paruulis ſubueniebat p comparationem ad obiectū qđ eſt ex ſalutis cā non ex ſui cōparatione ad ſubiectū. & ideo ad purgandum in paruulis originale peccatū fides informis parentū ſufficiebat marie cū illū effectū nō haberet p modū meriti de ꝺdigno ſed de ꝓgruo. Ad p^m in opp^m. cū dī q̄ plus valet fides ſubiecto pp̄rio q̄z alieno &c. dico q̄ verū eſt ceteris paribꝰ ſed plus regrif ad purgādum peccatū actuale mortale cū factū ſit volūtate pp̄ria q̄z ad purgādum originale qđ ꝺctum est er actiōe aliena. in ſubiecto aūt fidei informis ſemper eſt mortale peccñ actuale. nō q̄ ſemp ſit actus peccādi. ſed qz cātū eſt per pp̄rie volūtatis actuz.

Ad 2^m dō q̄ cuius fides informis ſit ineffícax ad merendū de ꝺdigno. nō tñ eſt ineffícax ad merendum de ꝓgruo marie remiſſionem originalis pcci q̄ facilius obtinef q̄z remiſſio actualis.

t Ertio queritur vtrum in. l. nature ſufficiebat ad purgandū in paruulis originale peccñ fides ſine aliquo ſigno exteriori. & vī q̄ nō. ſi ſolus interior motus fidei ſuffeciſſet cū ita potuiſſet eſſe reſpectu paruuli nōdū nati ſicut reſpectu nati potuiſſet p fidem parentū paruulus in vtero mris purgari a peccō originali. qđ falſum eſt. Itē ſi ſola fides ſine exteriori ſigno ſuffeciſſet paruuli nati de parētib⁹ fidelib⁹ nunq̄z remedio ꝺ originale carere potuiſſent. cū g̃ multi mō de parētibus fidelib⁹ nati moriant^ aūt q̄z illud habeāt remediuz: melioris ꝺditiōis fuiſſent paruuli in. l. nature q̄z in. l. euāgelica qđ falſum eſt. Lōtra gre. iiij°. mora. & habeſ in lra huius di. c. v. dicit q̄ p puulis ſufficiebat ſola fides. Ad iſtā qōnem dicūt aliq q̄ cū motu fidei iteriori regrebaſ exterius ſignū ad ꝓfitendū fidem exteri⁹. cū. n. in. l. euāgelica ſemp regraſ. aliqđ exteri⁹ ſignū de. l. cōmuni ad delectionē originalis in paruulo. & regrebaſ ēt in. l. ſcripta videſ qđ ſiliter regreref in. l. nature: ſz hec opinio exp̄ſſe ē ꝺ quetoritatē gre. allegatā in opp°n°. Alia eſt opinio cōmunior & dictis gre. cōſona. ſ. q̄ ſufficiebat iteriori motus fidei p itētionē direct⁹ ad ſalutē paruuli ſine aliquo exteriori ſigno: cum nō ineniaſ ad purgationē originalis pcci p̄ceptū fuiſſe aliqđ ſignū exterius ad hāc haberi. & hāc ſcōaz opinionē oportet ꝓcedere q̄ ille motus fidei iteriori ſubueniebat paruulis nō p modū ſacri. ſed p modū meriti cōgrui cuius ifufficiētiā ſemp de⁹ ex ſua benignitate ſupplebat. Ad p^m in opp^m dicūt aliq q̄ paruulus dum eſt in vtero mris adhuc eſt q̄ſi vna caro cuz mre pp̄ xtinnationē ei⁹ ad eā. & ideo qz adhuc ſeparatus nō eſt ab ifectiōis ſue radice quā i vētre matris ꝺrit ideo nūq̄z de. l. cōi potuit paruulus i vtero mris regnāri: ſed rō pax videſ valere vt oſtēdeſ inferi⁹ di. 4ª. q. 3ª. articuli ſcōi in ſolutiōe argumēti p̄mi. Et iō alij dicūt q̄ aut p fidē parētuz poterāt regnāri i vteris mris. aut ſi nō. dicūt q̄ huius rō eſt qz deus non ordinauit vt per parentum fidem in vteris maternis regnārentur quod fuit congruum ꝓpter imperfectionem ſtatus. l. nature quem non decebat tante efficacie & perfectionis remedium. Ad 2^m dicendum q̄ nō fuiſſent tunc paruuli melioris conditionis q̄z modo. quia quāuis modo non ita ſin promptu ſit remedium ſicut tunc. tamē remedium perfectius eſt. Unde & paruuli modo cū a peccō originali purgantur maiorem gr̃am recipiūt q̄z reciperēt i. l. natur.

ꝛ propterea non sufficiebat nasci de fidelib⁹ parẽtibus ad delectionem originalis peccati. ſz oportebat q̃ aliqs p intentionem dirigeret actũ fidei ad salutẽ paruuli eo mõ quo supius dictũ est.

q **Quarto queritur** que ꝛ quot sunt sacra in .l. nature. ꝛ a quo. ꝛ qñ ꝛ quomodo fuerũt instituta. ꝛ si erant adultis ad salutẽ necessaria. Rñdeo q̃ si sacra dicant sẽsibilia signa: a deo tpe. l. nature ꝛ nõ ante instituta: ad significãdum rez sacrã p homines demõstrãda: ꝛ ab eis frequẽtanda. sic dico q̃ in. l. nature non fuerunt nisi tria sacra. f. de cime: sacrificia: ꝛ oblationes: q̃ tangit hu⁹. p⁹li. de sacra. parte. rj⁹. c. 3⁹. Matrimoniũ. n. quãuis fuerit in. l. nature nõ tñ tunc p̃mo fuit institutum nisi inquantũ est remediũ concupiscẽtie. in statu. n. innocẽtie fuerat p⁹ institutum inquantũ erat in officium vt habet ge. 2⁹. quãuis in. l. nature fuerunt vtutes penitẽtie: nõ tñ pp̃rie loquẽdo fuit pnie sacr̃m: vt patebit cuz agẽt inferius de pnia. quãuis etiam in. l. nature fuerit sacerdotium nõ tñ pp̃rie fuit ibi ordinis sacr̃z. lz. n. fuerit potestas a deo ad offerẽdum aliquid in significatiõe rei sacre. nõ tñ erat distincta a seculari ptãte. vñ ꝛ habet̃ geñ. 4⁹ Melchisedech rex salem: sacerdos erat dei summi vt dicit glo. quod aũt hebrei omnes p̃mogenitos a noe vsqz ad aaron põtifices fuisse. dicit etiã glo. sup illud ge. xxvij⁹ Uestibus esau valde bonis qõ tradunt hebrei p̃mogenitos functos officio sacerdotũ. ꝛ habuisse vestimẽtum sacerdotale quo induti victimas offerebant anteq̃ aaron eligeretur in sacerdotem: non iuenit etiam q̃ de dñi mãdato ad hoc p̃secrarent̃ p aliquod sensibile signuz: q̃uis etiam circũcisio instituta fuerit aũ. l. scriptã. tñ magis ptinebat ad sacr̃a. l. scripte q̃z. l. nature in q̃ntum fuit quedã dispositio ad suscipiendum. l. scriptã ꝛ ad distinctionẽ populi cui. l. erat danda. vñ hu⁹. li. de sacra. parte. xiiij⁹. c. z. Per sacra circũcisionis facta est quedam p̃paratio ad suscipiẽdum. l. ꝛ infra. e. c. antiquus ille ppls p⁹ circumcisionẽ significatus est postea p. l. informatus. Unctio etiã lapidis quẽ vnxit iacob ō quo habet̃ ge. xxviij. quãuis fuerit in tpe. l. nature ꝛ fuerit figura p̃secratiõis altaris vel eccle nõ tñ fuit sacr̃m mõ supius dicto. ꝛ lz pbabile sit q̃ iacob illud fecerit i spiratiõe diuia. nõ tñ de⁹ hoc istituit p illo tpe hoibus obseruãdũ ꝛ frequẽtãdũ. Quãuis etiã diuinũ bap⁹ p̃figurauerit ẽm sniam beati pe. 1⁹. canonica. f. c. z. Et dani. li. iiij⁹. c. j. nõ dz numerari inter sacr̃a. l. nature accipiẽdo sacr̃m modo superi⁹ dicto. q: q̃uis significauerit rem sacratã nõ tñ fuit a deo institutũ tanq̃z p hoies ministrãdum ꝛ ab eis frequẽtãdum. Immolatio etiã arietis p isaac ō qua ge. xxij⁹ quãuis immolationẽ xp̃i significauerit. tamẽ loquẽdo de sacr̃o modo p̃dicto. sacr̃m nõ fuit. ga ꝛ si deo inspirante factũ fuit ad significãdũ rez sacrã: tñ tũc deus nõ istituit q̃ extũc hoies sic facerẽt ꝛ frequẽtarẽt. Oblatio ẽt p̃mitiaꝝ sub oblatiõib⁹ conip̃rehensa est. Si aũt extendat̃ nomẽ sacr̃i ad omne signũ rei sacre gnãliter sic in. l. nature plura fuerũt sacra q̃ illa tria supius denotata. quoꝝ per decimationẽ significabat̃ peccatoꝝ remissio. p sacrificia: carnis mortificatio. p oblationẽ: boni operis exhibitio. p sacrificia ẽt q̃ p̃sistebant in immolatione aialium: p̃figurabat̃ xp̃i futura passio: ꝛ significabat̃ q̃ ille cui offerebat̃ dñs erat vite ꝛ mortis p̃dicta aũt sacra a deo fuerũt ĩstituta. Uñ hu⁹. p⁹li. de sacra. parte. rj⁹. c. iiij⁹. Probabile est hominẽ ad hec exercẽda a p̃ncipio a deo instructũ ꝛ eruditũ fuisse. in quo patet ẽt qñ fuerũt ĩstituta. qz q̃si statim post lapsum: qõ notat hu⁹ in vbis ppositis. cũ dicit a p̃ncipio. modus. ẽt quo de⁹ illa instituit fuit ispirãdo hoibus q̃ in sacris talibus se exercerẽt Uñ hu⁹. vbi p̃us. Lõuicimus q̃ de⁹ hoiez a p̃in⁹ ad hec exercẽda p̃si⁹ erudiuit. Adultis aũt p̃dicta sacra necessaria fuerũt aliquo mõ ꝛ aliquo mõ nõ. sic. n. modo nõ est nobis neccia ad salutẽ nostre fidei, pfessio in aliquo signo sensibili p quolibz tpe ꝛ in qolibz casu. necessariũ tñ ẽ loco ꝛ tpe: sic dico aliquo mõ a sili. qõ nõ erat de necessitate ad salutẽ in. l. ve. q̃ hoies exercitarẽt se i aliqb⁹ sacr̃is q̃uis esset eis exercitatio vtil⁹ ꝛ meritoria. vñ hu⁹ p⁹li. de sacra. pte. rj. c. iij. neqz. n. estimãdũ est illa p̃ma nãlis. l. sacra siue decimas siue sacrificia siue oblatiões ita hoi ex necessitate idicta vt q̃ ea nõ executus fuisse reatũ p̃uaricatõis incurreret quẽadmodum ille q̃ fidelr coleret meritũ deuotiõis sue ineniret. vñ cũ aliqñ p̃dictoꝝ sacroꝝ in remissiõe originalis pcci siue p̃ro paruulo siue p̃ adulto adhibebat̃ nõ illius sacri vtute sed fidei a pccõ mũdabãtur. tñ loco ꝛ tpe erat eis necessariũ ad salutẽ suã fidẽ in aliqb⁹ signis sensibilib⁹ exterius p̃fiteri. ꝛ sic põt itelligi vbũ gre. qõ adducit mgr̃ in lr̃a. Predicta aũt p̃fessio fiebat p obl'ones sacrificia ꝛ deciatiões. qz p obl'ones significabat de⁹ oium creator. p sacrificia redẽptor. p deciatiões remunerator. In ℔. n. qñ homo sibi retinebat. viiij. ptes ꝛ decimã q̃ pfectionez significat offerebat deo significabati se impfectionẽ esse ꝛ i deo pfectionẽ. ꝛ perfectionẽ a deo expectari debere.

Articulus sextus.

c **Consequenter** querit de. vj. p̃ncipali. et circa ℔ ārunt. iiij. P⁹ vtrum p̃ueniẽs fuerit circũcisionis ĩstitutio. Scõ vtrũ p̃ueniẽs fuerit modi celebrandi circũcisiõis ordiatio. Tertio vtr̃ suscipiẽti circũcisionẽ p̃ferret gr̃az circũcisio. Quarto vtr̃ p̃ueniẽs fuerit circũcisiõis cessatio seu euacuatio.

p **Primo ostendo** q̃ nõ fuerit cõueniẽs circũcisiõis ĩstitutio. qz vt tactũ ẽ li. ij. pccõ originali nõ debet̃ pena sensibil. lz i circũcisiõe ẽ pena sensibil. g̃ nõ fuit p̃ueniẽs ĩstitui rmediũ ℈ originale qõ hret ãnexã sensibilẽ penã. Itẽ q̃to medicina ẽ facilior tãto ẽ melior. lz facilior erat medicia i. l. nature ℈ pccñ originale q̃z circũcisio g̃ melior. ñ fuit g̃ p̃ueniens circũcisiõe ĩstitui p̃ remedio dimisso. Lõtra ge. 17. De⁹ istituit circũcisionẽ. sed ois ĩstitutio facta a deo p̃ueniẽs ẽ. g̃ p̃ueniẽs fuit circũcisiõis ĩstitutio. Rñdeo q̃ p̃ueniẽs fuit ĩstitutõ circũcisiõis rõne mõbi ℈ quẽ ĩstituta fuit circũcisio. ꝛ rõe tpis i quo ĩstituta fuit. ꝛ rõe p̃sone cui p⁹ data fuit. mõb⁹ eni ℈ quẽ ĩstituta fuit circũcisio erat pccñ originale qõ exp̃resse repũtabat circũcisio. ꝛ quantum ad cãm ꝛ pcessum ꝛ effectum. Lõtrahitur. n. peccatũ

originale per propagationem libidinosam quam causam circumcisio repetabat rone membri in quo fiebat qđ deseruit virtuti generatiue. pcessus aũt fuit circularis qz primo psona corrũpit naturã dein de natura psonam quẽ pcessum repetabat circumcisio p circularẽ pellicule incisionẽ. effectus ẽ supabũdantia cõcupiscẽtie quã repetabat supfluitas pellis que remouebaţ p circũcisionem. Et qz illa pellis ab illo membro sepabaţ. ideo nõ tñ cã z pcessus z effectus originalis peccati sed etiã eiꝰ delectio p circũcisiõez significabaţ. eius etiã institutiõe tẽporis pueniens fuit. erat. n. ꝙdam dispositio ad suscipiẽdũ. l. ad distinguẽdũ ppm. cui dãda erat. l. ab alijs populis z iõ anteq̃. l. daret debuit istitui. Fuit etiã instituta ad significãdũ ppm z ab alijs populis distinguẽdũ q esset deo populus peculiaris z suo cultu spãliter mãcipãdus. z iõ pueniens fuit vt istituęret tpe abrae. q spãlius post dilmiũ se diuino cultu mancipauit. vñ exiuit de terra sua z de cognatione vt se ab infidelibꝰ separaret vt habeţ ge. xij. a quo erat descẽsurus populus q. l. scriptaz erat susceptur⁹. z de cuiꝰ genere nasciturus erat sanctus sãctoꝝ. Ex pdictis pz q pueniẽtius fuit dari circũcisionẽ abrae q̃ alij psone. qz nõ istituebaţ circũcisio p se nisi pro pplo q. l. erat susceptur⁹. z diuino cultu spãliter mãcipãdus cuiꝰ primꝰ pz se nõbiliter z spãliter ab infidelibꝰ distinguens z separãs fuit abrãã de quo dr ad ro. 4°. signũ accepit circũcisiõis signaculũ iustitie fidei que ẽ in putio vt sit pr̃ oium credẽtium. p accñs tñ valuit multis alijs inquãtũ trãstulerũt se multi ad ritum eoꝝ. Ad pm in oppm cũ dr q peccato originali nõ debeţ pena sensibilis rc. dico q nõ est vex de pena tpali que est vtilis ad salutẽ sed de eterna que ad salutẽ est inutilis. Ad rm cũ dr q quãto medicina est facilioꝝ tãto melioꝝ rc. dico. q vex est ceteris paribꝰ. quãuis aũt medicina in. l. nature ꝑ originale esset facilioꝝ circũcisiõe non tñ ita distincte notificabat conditiões illius morbi sicut circũcisio. vnde q̃uis circuncisio fuerit difficilioꝝ tamẽ fuit vtilioꝝ.

f **Ecũdo queritur** vtrũ cõueniẽs fuerit modi celebrãdi circũcisionẽ ordiatio. z vr q non. qz vt hr̃ iosue. v. ppls q natus ẽ in deserto ꝝ. xxx. ãnos in itinere latissime solitudinis incircũcisus fuit z postea circũcisi sunt a iosue in galgala sed illa dilatio circũcisiõis nõ legiť eis iputata fuisse in pccñ. ꝙ non fuit pueniẽs ordinatio q fieret circũcisio die. viij°. qz trãsgressio pueniẽtis ordinationis pcessi est. Jtẽ in istitutiõe circũcisiõis nõ mãdauit dñs eam fieri cũ aliquo determiato instro. ergo ordinatio modi celebrãdi circũcisionẽ cũ cultro lapideo nõ fuit conueniẽs. sed magis vr fuisse adiuentio. Contra modũ celebrãdi circũcisionẽ q̃stũ ad mẽbrum z quãtũ ad diẽ de⁹ ordinauit. vt habeţ ge. vij. vt habeţ etiaz iosue. v. Fit dñs ad iosue. Fac tibi cltros lapideos z circũcide fꝺ filios israel. cum ergo qcquid ordinat a deo sit pueniẽs pueniẽs fuit modus celebrãdi circũcisionẽ. z quãtum ad mẽbrũ. z quãtũ ad diẽ. z quãtũ ad instrumẽtuz. Rñdeo q pueniẽs fuit ordiatio modi celebrãdi circũcisionis. pueniens. n. fuit q celebraretur in membro deseruiẽti generatiue vtpz prõ nes dictas in pcedẽti qõe z ẽt i signũ debilitatiõis cupiscẽtie z i detestationẽ sacroꝝ veneris z papi i qb⁹ illa pars corpis honorabaţ. Cõueniẽter ẽt fuit ordinatum vt fieret die. 8a. qz ante puer erat nimis tenellꝰ. z ex hꝺ nimis grauiter ledi potuiss. Me aũt parẽtes quoꝝ amor per pcessum tpis crescit ad filios subtraherẽt filios circũcisiõi cõpatiẽtes eis pp acumẽ doloris. qđ erat in circũcisione noluit deꝰ q vltra diẽ. 8m. differrentur nisi dispensatiue z in casu necessitatis. fuit etiã ad hꝺ mysticã quã tangit hu°. p°li. de sacris parte. xij°. c. 2°. dicens. Octenarius in sacra scriptura aliq̃ tps resurrectiõis significat qđ post pñtem q̃si septẽ diebus currit vitã sequiť aliq̃ tps gr̃e in quo q̃si post sabbatũ legiť. eterna bona deo fuientibꝰ. pmittũtur. merito igiť circũcisio iussa est fieri octaua die vt oñderet q in tpe gr̃e corda circũcidẽda erant p emũdationẽ inigtatis z in tpe resurrectiõis corpora p depositionẽ corruptiõis. z hanc rõnem sniali ter vr tangere mgr̃ in hr̃a. eam aũt fieri cuz cultro petrino necessariuz nõ fuit neq̃ quãtũ ad obligationẽ pcepti. neq̃ quãtũ ad efficaciã sacri nisi aliq̃ in casu spãli ad significandũ q per petraz xp̃m ois abscideret ab electis corruptio. vt. n. dic hu°. p°li. de sacris parte. xij. c. ij. Cultellus de petra factus xp̃m significabat de quo dicit apls p° ad cor. x. petra erat xp̃s. Ad pm in oppm dõ q cum illis quos circũcidit iosue in galgala fuit dispẽsatũ ispiratiõe diuia duplici de cã vt teneret circũcidi in deserto. s. qz vt habeţ numeroꝝ. 9°. qñ nubes elevabaţ de tabernaculo debebãt pficisci. z qñ nõ pściebãt futurã elevationẽ nubis z nõ potuissent sine nimio grauamie pficisci. qñ de nouo essent circũcisi. iõ dispẽsatũ fuit cũ eis vt non tenerent circũcidi in deserto. z etiã qz dum erãt i õserto i quo alij nõ habitabãt cũ eis sufficiẽter erãt ab alijs populis distincti. qđ aũt dictũ ẽ. dilationẽ circũcisionis nõ fuisse eis iputatã in pccñ referendũ est ad illos q hꝺ ex. l. cõtẽptu nõ fecerũt sicut accipi põt ex glo. Aug. ibidẽ. Ex dictis in corpore qõnis patet qd dici debeat ad. 2m. vtrũ aũt in aliquo casu liceret puenire diẽ. 8m. z q̃re mulieres nõ circũcidebanť in expositiõe lr̃e declarabiť. Ad. r. ad partem aliã pp hoc qđ dr in allegata auctoritate. circuncidę fꝺ filios israel exposito idiget. qz hoc nõ refertur ad eandẽ psonã sed ad eũdẽ pplm in quo gdaz erant circuncisi. z gdam non. sicut potest accipi ex glosa ibidem.

t **Ertio queritur** vtrum suscipiẽti circũcisionẽ cõferat circuncisio gratiam. Et videtur q nõ Glo. super illud ad ro. 4°. Et signum accepit circuncisionis signaculum iustitie fidei. Et habetur in littera huius di. ca. penulti. in circuncisiõe peccata remittebantur. sed nec gratiã ad bene operandum per eam p̃stabatur nec virtutes dabantur vel augebantur. Jtem circuncisio non conferebat nisi quod significabat. sed non significabat nisi peccati remissionem. ergo ita per eam peccatum remittebatur q gr̃a non pferebatur. Jtez glo. math. 3°. super illud verbũ Jo. ad xp̃m. Ego a te debeo baptizari dicit. idest a peccato originali mundari. sed Joan. fuerat circuncisus. ergo per circuncisionem peccatum originale non tollebaţ.

ergo nec per eam gratia cōferebatur. quia grātia simul nō potest stare in anima cum originali peccato. Contra magister in littera huius di. c. 4°. & habet de cōsecra. di. 4°. Ex quo. Et sumptū est ab Aug. li. 2°. de nuptijs & concupiscentia ad Valeriuz comitē longe aū mediū. ex quo institutū fuit circūcisio i populo dei ad purgationē valebat magnis & paruulis originalis veterisqz peccati. sicut baptismus ex illo cepit valere ad inouationem hois ex quo istitutus est. sed p bapm nō tm remittitur cul pa sed etiā cōfert gra. g in circūcisiōe gra cōferebatur. Itē illud qō est formale in peccato opponit gre. sicut quatio habitui. & sic tenebra lumini. Sz impossibile est auferri quationē nisi restituat habitē & tenebrā nisi p lumē. g p circūcisionē peccatū originale auferetur: qz alias fuisset medicina inutilis sequit g q per eam gra cōferebat. Rndeo q p circuncisionē nō tm tollebat peccatū originale. sz et cōferebat grā. caracter tm in aia nō imprimebatur. qō aūt p eā tolleretur originale peccatū patet per auctoritatē ad hoc allegatā: & per h q tollendum fuit a deo spāliter istituta. qz tm vnū peccatū mortale sine alio tolli nō pōt. ideo si ille q p circuncisionem a peccato originali mundabat & miserat aliq peccata mortalia ab illis etiā mundabat. nō tm sicut modo fit p baptismuz. qz illa peccata actualia nō tollebant p circumcisionem quātū ad penā tpalem peccato debitā. sed tm quantū ad culpaz. per baptismū aūt tollunt quātum ad vtrūqz. Voluerunt tm aliq defendere q per eam gra nō cōferebat cuius opinionis vr magister fuisse saltē sm vbouz suoz apparentiā. Pro qua opinione sic pōt argui. Peccatū originale est formaliter carentia debite iustitie originalis sm suam. Ense. in li. de cepe. vir. nō lōge aū finē. sed de potest dimittere homini illud debitū nihil cōferēdo sibi sicut creditor pōt remittere suo debitori debitū nihil aliud conferēdo sibi. g p circūcisionē poterat a deo peccatū originale remitti absqz h q gra cōferret. sed nullus ponit gram p circūcisionē fuisse datā nisi pp remissionē originalis. Sed hec opinio est irrationalis. qz aia de imūda nō pōt fieri mūda nisi p aliquam mutationē. nō per mutationē dei. g per mutationem factā i ea. sed si de sine collatiōe alicui doni remisisset aie debitū habēdi originalē iustitiā per h nō fuisset aliqua mutatio facta in aia scōz aliqō absolutū. g nec sm aliquā relationē. qz in relatiōe nō est mutatio p se & imediate. vt habet. 5°. phi. g nō poterat a peccato originali mūdari nisi recipiēdo gram. Dicēdū g q p circūcisionē conferebat gra gratum faciēs. qz aliter si circūcisus fuisz mōtuus statim post circūcisionē aut fuisz dānatus sine omni peccato qō absurdū ē. aut sine gra dign fuisset vita eterna. qō esse nō pōt. magis tm per se ordinabat ad peccati remissionē qz ad gre collationem. Per eā. n. gra nō cōferebat ex vi sacri: nisi qz aliter cāre nō poterat delectionē originalis peccati. Quod aūt nō imprimeret caracterē nisi in carne rōnale fuit. qz caracter imprimit ad distinguēdum statū fidei. status aūt fidei in illo populo erat quasi p successionē generis. pauci. n. alij qz illi qui descēderūt de abraā p ysaac & iacob erant fideles cōparatiue loquendo. & iō conueniētius erat in illis distingui statū fidei p caracterē carnalem qz per spūalem. circūcisionē aūt nō imprimisse caracterez in aia, patur p hoc. qz circūcisi veniētes ad fidez xpi baptizabant. nec tm duos caracteres dicunt habuisse. & tm caracterē in bap recipiebant. Ad pm in oppm dō. q vbuz magistri ad hoc vt habeat veritatē sic dz intelligi q circūcisio pmo & p se nō ordinabat ad cōferendam. gram. nec p eam ita plene cōferebat sicut in bap°. Ad 2m dō. q circūcisio qlis pmo & exprssius significaret peccati originalis delectionē. tm ex pnti significabat gre receptionē sine qua peccatū deleri nō poterat. Ad 3m dō q p circūcisionē nō aperiebat ianua paradisi. & qz clausa fuerat p peccatū pmoz pentū a qb derivatū est originale peccatuz. iō illius ianue apitio dicta est in illa glo. ab origiali peccō mūdatio. que aperitio futura erat p xpi passionem.

q Harto queritur vtrum cōueniens fuerit circūcisionis cessatio seu euacuatio. Et vi q nō qz habet ge. 17°. Data fuit in feudū sempiternū. Itē si debuisset cessare cessasset post xpi passionez. cessassent etiā & alia legalia sacra. cū circūcisio eēt pncipalius sacrm inter alia cū cōferret gram & alia nō sed vt habet act. 16°. Paulus circūcidit Thimotheū. Et. 21°. q purificatus sm. l. itrauit tēplū: purificatio etiā manet vsqz nūc. g videt q nec circuncisio nec alia sacra legalia cessare debuerunt.

Itē pceptum manet quousqz fit reuocatū. Sed nō leginus q deus pceptū de obseruatiōe legali reuocauerit imo q venerit iplere. l. matth. 5°. ergo adhuc manet pceptū de obseruatiōe oium legaliū. Cōtra Gal. 5°. Si circūcidamini xps vobis nihil pderit. Itē hebre. 5°. translato sacerdotio necesse est vt & l. trālatio fiat. Sed in xpo fuit trālatū sacerdotiū legale. g. l. vetus transferri debuit in nouū. & si sic. cōueniēs fuit circūcisionē cessare. Itē act. 15°. dixit Petrus ꝺ aliquos q volebāt legalia cū euan° debere suari. Quid tentatis deū imponer iugū sup ceruicē discipulox qō neqz nos neqz pres nri portare potuimus? Sed p graz dni nri Jesu xpi credimus saluari quēadmodū & illi. g nō tm circūcisiōis sed etiā alioz legaliū cessatio pueniēs fuit. Ad declarationē huius qōnis. Primo declarādū est qre cōueniens fuit cessatio circūcisiōis. Scōo qre cessatio alioz legalium.

Tertio quo tpe cessauerūt. Quātū ad pmū sciēdum est q pueniēs fuit circūcisiōis cessatio. qz sic dicit Alps p° ad Lor. 13° cū aūt venerit qō perfectum est euacuabit qō ex parte est. sed baptismus est medicina pfectior qz circūcisio quātū ad significationē & quantū ad gre collationē & etiā quantū ad ampliorē sui extensionē. significat. n. sanationē morbi exprssius. & cōfert gram abundātius. & ē etiam sacrm cōmunius. qz sibi nō ppriat nec ferum nec gentē. Un Alps Gal. 3°. quicūqz. n. i xpo baptizati estis Christū induistis. non est iudeus neqz greccus. nō est liber. nō ē masculus neqz femina oēs vos vnū estis in Christo Jesu. Quātum ad 2m sciendum q alioz etiam legaliū conueniens fuit cessatio. & pter eoz significationem & imperfectionem. & humani generis eruditionem pleniorem. Instituta. n. fuerunt ad significandum futuram gratiam noui testamenti. que postqz aduenit talis prefiguratio cessare debuit

quia non conuenit q̄ res significetur futura que ꝑ sens est. ⁊ hanc rationem alio modo tangit Apostolus ad Hebr. 10. cum dicit Umbram habēs. l. bonoꝝ futurorum ⁊c. Imperfecta etiam erāt q̄ gratiam quā significabāt nō ꝓferebant. ⁊ iō eoꝝ obseruatio ꝓuenīēter fuit nuitata in obseruatiōnē sacroꝝ euāgelice. l. que gratiā ꝓferūt nō tñ significāt. Unī Apls ad Hebr. 7°. Reprobatio q̄dē fit ꝑcedētis mādati pp firmitatē eiꝰ. q̄ ēt genꝰ humanū tpe. l. date paꝝ erat eruditū. Unī pro illo tpe ꝓuulis cōparabat. Gal. 4°. postea ꝓ pcessuꝝ tpis in aduētu xp̄i erat plenꝰ eruditū. ⁊ iō. l. scripta q̄ fuerat sicut pedagogus paruuloꝝ. Gal. 3°. mutari debuit i. l. q̄ ꝓueniēs esset statui plenꝰ eruditoꝝ. Unī apls Gal. 4°. nos ⁊ cū essemus paruuli sub elemtis mūdi eramꝰ ꝓuientes. at vbi venit plenitudo tpis ⁊c. Quātū ad 3m. sciēdū q̄ vsq; ad passionē xp̄i legalia vtutē suā habuerūt ⁊ tuari debuerūt. sꝫ in passiōe xp̄i vim suā amiserūt. cui attestat q̄ dicit saluator. iminēte puncto mortis sue vt hꝫ Jo. 19. Cōsummatū est. tñ post passionē añ tps diuulgati euāgelij licitū fuit illis q̄ de iudeis cōuertebant ad fidē tuare legalia nō spē ponēdo in eis. sꝫ ad vitandū scādalū ⁊ vt lex cū honoꝛe deduceret ad cumulū ne q̄si ac. si semp fuissent mala videret repudiari. post tps vo diuulgati euāgelij nulli fuit licitū illa legalia obseruare. Ad pm in oppm dō. q̄ circūcisio dr data fuisse in fedus sempiternū rōne rei quā significat. ⁊ q̄ eis succedit sicut fides pōt dici semp manere rōne visiōis q̄ sibi succedit i ꝓpria

Ad. 2m dō. q̄ paulus circūcidit Thimo. ⁊ purificatus fm. l. ītrauit tēplū. nō q̄ tūc circūcisio ⁊ illa purificatio aliquā vim haberēt. sed hꝰ fecit ad vitandū scādalū iudeoꝝ q̄ sibi facere licuit. q̄ nōduꝝ erat euāgeliū diuulgatū. maxīe q̄ Thimo. erat de matre iudea. Unī. Titū q̄ simplr erat gētilis circūcidere noluit vt in circūcisione Thimothei oīderet sacramēta legalia nō tāq̄ sacrilega debere dānari ⁊ hꝰ q̄ Tittū circūcidere noluit oīderet eaꝫ tāq̄ necia debere appeti. ⁊ hec accipi pōt ex glo. sup illud ad Gal. 2°. neq; ad horā cessimus subiectiōi. dō ēt q̄ purificatio remanet q̄ fm se ē aliqd ꝓueniēs ad cultū dei ꝑ ol tpe. q̄ satis apte significat deuotinē ad deū q̄ semp habēda est. Ad 3m dō q̄ dñs facto necessitatē obseruādi legalia reuocauit: exhibēs illā vitatē quā ꝓus in figura ꝓceperāt obseruādā. q̄ añt apli post xp̄i passionē, phibuerūt gētibꝰ abstinere a suffocato nō fuit nisi ad tpus ad vitandū scādalū illoꝝ q̄ de iudeis ꝓuertebantur ad fidē q̄ ꝓpter desuetudinē talia abhomiabant. sicut videmus q̄ si aligs vult socialit alij cōuenire abstinet ab his q̄ alius abhomiat. fornicationē añt phibuerūt sicut p se malū. illa. n. phibitio non debuit ꝓputari iter legales. q̄ hic non logmur de legalibus nisi fm q̄ a moralibus sunt distincta. moralia. n. nullo tempoꝛe cessare debuerūt.

Jrca litteram Obseruātie cerimoniales hee sunt. q̄dā facta que fm se nō habēt rōnez manifestaz vtilitatis ⁊ obseruātie sacroꝝ legaliū hac dō causa cerimoniales dicte sunt. ⁊ pōt hꝰ vocabuluꝝ dici a charis q̄ dō est gra ⁊ mene q̄ dō est defectus. q. defectū hītes gratie. eo q̄ eam nō ꝓferebant. vel a ceris. i. luminaribus que adhibebātur in solēnitatibꝰ iudeoꝝ. Ingnationē quā. l. mundat huiꝰ irregularitates introducte erāt ad reuerētiā tēpli sine meo deum videbat. sine meo. s. enigmatico: loquendo de enigmate q̄ dō ex peccato cātum est. nō tñ de. l. cōi videbat sine meo speculi creature. Duo sunt in q̄bus cōsistit sacrm. s. res ⁊ vba. sub vbis comꝑhendi dꝫ intentio ꝓferētis. Pactū meū irritū fecit. s. in paradiso terrestri in Adam. Uel vult dicere q̄ pactū de circūcisiōe nō est obseruādum in nō circūcisio igruente necessitate mortis. ante gm diē circūcidebāt. ⁊ q̄ hoc vex sit vr. Hugo p° li. 2 sacra. parte. 12ª. c. 2° si q̄ sub. l. tpe suo sacrm circūcisiōis nō ꝓcepissent ad salute m tñ remediuꝝ eis opatū est. si illud postmodū suscipiēdo pozē negligentiā cozzexerūt. g̃ pari rōne efficaciā suā poterat habere ante diē gm. in casu necessitatis. Sed ꝫ Hugo eo. ca. dicit q̄ illi q̄ añ gm diem decesserant saluabant in fide parētū. q̄ añ gm diē nō debebāt circūcidi. Ad cōcordiā istoꝝ videt mihi dō q̄ si añ gm diē circūcidebāt igruēte necessitate mortis q̄ circūcisio suū habebat effectū. tñ si ipm non circūcidebāt timētes ne circūcidēdo morte accelerarēt pueri saluabant in fide parentū. Unī non ē ꝓsentiendū magistro i hoc q̄ dicit huiꝰ di. ca. vult q̄ tales peribāt sicut paruuli q̄ modo moriunt añ bapm noluit. n. deꝰ puer obligari ad circūcisionez añ. gm diē ꝓpter nimiā teneritudinē coꝛporis eiꝰ. nō est tñ simile de ꝓueniēdo ⁊ de supplendo q̄ neglectū ē. Nutcūq; n. trāgressus ē ꝓceptū reuerti dꝫ ad illud implendū q̄ citius pōt. Si añt queritur quare nō circūcidebant mulieres. Respōdet Hugo. e. c. dicēs q̄ sacra scriptura ꝑ masculinum sexū alias ꝑ muliebrē vo carnē significare solet. vt oīderet q̄ illa exterioꝛ circūcisio aliabus scificationem ꝓtulit. sꝫ carni nō abstulit corruptionē. Alia etiā rō est q̄ mulieris mēbrū generatiue deseruiens nō est aptū circūcisioni sic virile mēbrū. Preterea corruptio nature ꝑ quā peccatū originale ꝫhitur ꝑncipalius fuit a viro q̄ a muliere. vt. n. bitum est li. 2° si Adam nō peccasset etiā postq̄ Eua peccauerat ꝓles eius peccatū originale nō ꝓtrisset Plura alia que aliqui exponūt sup litterā ꝓueniēs in questionibus exposita.

Distinctio .ij.

Am ad sacramenta. ⁊ cetera superius magister determinauit de sacramentis in generali ⁊ de circūcisione in spāli. que fuit remedium contra peccatum originale in ue. l. hic determinat in spāli de sacramētis. l. no. ⁊ diuiditur in duas partes. Primo determinat quedaꝫ preambula ad ipsa sacramenta. Secundo de ipsis sacramētis di. sequēti ibi. Post hec videndum est. Prima in duas. Primo determinat de quibusdam preambulis ad sacramēta. l. no. cōmuniter. Secūdo de quodam preambulo ad sacramentum baptismi specialiter idest de baptismo Joan. ibi. Nunc vero prima in duas. Primo ponit numerum sacramentoꝝ ⁊ efficaciam in generali. Secundo mouet questionem ⁊ soluit de tempoꝛe institutionis eoꝝ ibi. Si vero queritur. Et ista in duas. Primo mouet questionē de tempoꝛe in-

stitutionis sacramentoꝝ no.l. Scđo ostendit ꝙre fuit similis institutio coniugij ⁊ aliorum ibi fuit. tñ. Illa pars que ibi incipit. Nunc vero diuidit in ptes tres. Primo determiat de bap°. Jo. ad baptismũ xpi dña. Secũdo de eius efficacia ibi Ad qd g°. Tertio de eius sufficiẽtia ibi. Hic considerandum est.

Circa hanc distinctionem querẽ dum ẽ ꝑncipaliꝫ de duob⁹. Primo de sacro no.l. in gnali. Scđo de baptismo Jo. in spali. Circa ꝓmũ ꝙrunt ctuoꝝ. Primo vtrũ oia sacra no.l. fuerit instituta in rem^m ꝫ aliquẽ defectũ. Scđo vtrũ ꝺbuerunt institui añ xpi passionẽ. Tertio vtrũ oia instituta fuerũt a deo imediate. Quarto de eorum numero ⁊ ordine.

Articulus primus.

Primo ostendo ꝙ nõ omia sacra no.l. fuerũt instituta i rem^m ꝫ aliquez defectũ. qz mrimoniũ fuit institutũ i statu i nocẽtie i quo nullus erat ꝺfectus nec culpe nec pene. Itẽ ois ꝺfectus aut ẽ pena aut culpa. Sz nõ fuerũt instituta ꝫ defectũ pene. qz gra ꝙ dat in eis pene nõ opponit. nec ꝫ defectũ culpe. qz exites i culpa saltẽ mortali non debẽt recipe sacra. gn nõ fuert ꝫ defectũ instituta. Cõtra Sz Mu. li° p° de sacris pte. viij. c. rij. Sacra no. l. sunt medicamẽta pfecta. Sz oẽ medicamẽtuz ẽ ꝫ aliquẽ defectũ institutũ. g° oia sacra ꝫ aliquẽ ꝺfectũ instituta sunt. Rñdeo illud qđ ad alicui⁹ pfectionẽ adhibet quo ille nõ idiguisset fm ordinẽ institutiõis sue nature. adhibet ei ꝫ aliquẽ defectũ. Sz sacra no.l. adhibent ad hois pfectionẽ qb⁹tñ nõ idiguisset ⁊ tñ uasset. ordinẽ institutiõis sue nature. ꝙ adhibent ꝫ aliquẽ hois defectũ. culpe vel pene. vel ꝫ vtrũqz. Si. n. hõ remãsisset i statu nature integre ad ei⁹ pfectionẽ nõ regreret nisi de⁹ ifluẽs ⁊ gra ⁊ vtutes ab ipso ifluxe. Ad p^m in oppo^m ꝺđ ꝙ mrimoniũ i statu innocẽtie ꝓprie loquẽdo nõ fuit sacz nisi large vocãdo sacm signũ rei sacre nec fuit institutũ i rem^m sed tñ in offiñ. i no. añ. l. institutũ ẽ i rem^m ꝫ defectũ ꝙcupiscẽtie. inctũ excusat vtutis gnãtiue actũ q ex mrimoniũ nõ excusat a peccõ mortali si fiat ex plẽo volũtatis ꝓsensu. Ad Sz ꝺđ ꝙ sacra nõ tñ sunt i remediũ ꝫ peccñ ipm expellẽdo. Sz illa ꝙ nullus ꝺz recipe q credit se nõ hre graz sunt in remediũ a peccõ preseruando contra etiaz penam a peccato causatam siẽ ad malũ pnitas ⁊ ad bonũ difficultas bene sunt aliq sacra directe qz gra ꝙ dat in eis minuit penã ꝑdictã inctũ illa pena ẽ disponẽs ad peccñ ⁊ ex peccõ cãta.

Ecũdo queritur vtruz sacra no.l. ꝺbuerũt institui añ xpi passionẽ. Et vr ꝙ sic. qz prudẽs ⁊ fidel medic⁹ stati adhibz ifirmo vtiliorẽ medicinã. cũ g de⁹ sit prudẽtissimus ⁊ fidelissim⁹ medic⁹ statim post hois lapsuz debuit sibi adhibẽ vtilissimã medicinã. extũc g debuerũt institui sacra no.l. cũ sit vtilissima medicia. Itẽ sacra no.l. cũ ꝓferãt graz statim debuerũt dari cũ fuit tps plenitudis gre. Sz illõ tps icepit a natiuitate xpi fm aplz ad Gal. iiij° g extũc debuerũt sacra no.l. institui. Cõtra effectus nõ ꝺz pcedere cãz. Sz vtus sacroꝝ ẽ a passiõe xpi g nõ debuerũt institui nisi post xpi passionẽ. Itẽ sacra no.l. nõ debuerũt institui ꝙdiu sacra ve.l. fuert i suo vigore. sed vsqz ad passionem xpi tenebantur iudei ad sacroꝝ legaliũ obseruationẽ de necessitate. g sacra no.l. institui nõ debuerũt añ xpi passionẽ. Rñdeo ꝙ sacra no.l. nõ debuerũt institui añ xpi passionẽ. sicut. n. d. Mu. p° li° ô sacris parte. g. c. penul. ex quo homo a statu pnie icorruptiõis lapsus in corpore p mortalitatẽ in aia pp inigtatem egrotare cepit cõtinuo deus reparãdo sacris suis medicinã pparauit. que qdez put rõ postulabat ⁊ cã diuersis tpibus ⁊ locis ad curationẽ illius exhibuit aliqua añ. l. aliq sub. l. aliq sub gra. cum. n. sacramẽta. l. gre sint pfcã institui nõ debuerũt in. l. nature neqz in. l. scripta ⁊ pp statũ morbi ⁊ ifirmi. a pn°. n. morbi debẽt dari rem^m minus pfcã ⁊ i pfectu pfectiora ⁊ in statu pfectissima. Et qa morb⁹ pcci circa illud tẽpus quo xps pdicare icepit uehemẽter ualuerat. iõ tũc pm⁹ debuerũt institui sacra l. gre q̃ sunt pfectissima. Hẽt exigebat status infirmi. Pº. n. ꝓueniẽs fuit vt p sacra. l. natu re q̃ erãt i perfectissima respectu sequentiũ manuducerent hoies ad modũ paruuloꝝ ad recognoscendũ defectũ sue ignorãtie ⁊ postea i tpe. l. scripte tanqz puctores istrueret p sacramẽta i significãdo expssiora ad cognitionẽ infirmitatis sue. vt sic desiderarẽt medicinã illuminãtẽ ꝫ defectũ ignorãtie ⁊ fortitudinẽ ꝫ vehemẽtiã cõcupiscẽtie. p xpi aũt pdicationẽ fuerũt multo pleni⁹ istructi de vtroqz. ⁊ iõ tũc fuit tps istituẽdi sacra no.l. q ꝓferũt gratiã illuminãtẽ ꝫ ignorãtiã ⁊ repmẽtẽ ꝓcupiscẽtiã. Ad pmũ in opp^m ꝺđ ꝙ plenitudo gre icepit i icarnatiõe. Sz icepit ifundi i xpi bap° ⁊ pdicatiõe. ⁊ iõ añ nõ debuerũt institui sacra. decuit. n. vt añ sacramẽtoꝝ institutionẽ eẽt ppls istruct⁹ p xpi pdicationẽ. istitui tñ debuerũt añ xpi passionẽ. de cẽs. n. fuit vt illa istrueret dũ sil⁹is erat viatoꝝ ⁊ cõphẽsoꝝ. Ad pmũ ad partẽ aliã ꝺđ ꝙ postqz icepit pdicare iã erat passio. aliquo mõ q̃si pñs pp ei⁹ ppinqtatẽ ⁊ passuri pñti. alitatẽ ⁊ assũptã penalitatẽ Ad 2^m ꝺđ ꝙ maior ẽ falsa. ab istitutiõe. n. sacramẽtoꝝ no.l. vsqz ad xpi passionẽ sil⁹ cucurrerunt sacramẽta legalia ⁊ euãgelica. oẽs. n. res i suis cõfinijs aliquo mõ silitudinẽ hñt. ⁊ iõ qz illo tpe euãgelica erat i sui iudicio ⁊ legalia ppe suũ finẽ. cõueniens fuit vt i modico tpe simul currerent.

Ertio querit vtrũ oia sacrata no.l. istituta fuert a deo imediate Et vr ꝙ ñ. Mõ. n. iuẽit ꝙ istituerit extremã vnctionẽ ꝫ iacobus eã istituisse vr vt pz p illud ꝙ dr Ja. 5°. Infirmat aliqs ex vobis iducat ꝑsbyteros ecclie ⁊ orẽt sup eũ vngentes oleo i noie dñi. Itẽ nõ legit vbi istituerit ꝓfirmationẽ Sz iuenitur ꝙ apli istituerũt qđ pz act. g. cũ dr tũc ponebãt manus sup illos ⁊ accipiebãt spñm scñ. Cõtra q̃ ab hoie instituunt p hoiem pñt destitui. sed sacra p hoim nõ pñt destitui. g nec a puro hoie fuerunt istituta. Itẽ ad. l. latoꝝ ptiet ponẽ fũdamẽta. l. Sz sacra sunt fũdamẽta. l. no. g. cũ xps fuit. l. latoꝝ oia sacra. l. no. instituit imediate. Ad istã questionez

dixerunt aliqui q̃dam sacr̃a fuisse a xp̃o imediate instituta q̃dam mediãtibus aplis sicut ꝓfirmatio ⁊ extrema vnctio Quod de extrema vnctõne vi exp̃sse sentire mgr̃i lr̃a di. xxiij. c. ij. ⁊ Hu°. li. ij. de sacra. parte. xv. c°. ij. Alij dicũt oia a xp̃o imediate instituta fuisse qa cũ ex sua institutiõe hẽant virtutẽ ꝓueniẽs fuit ea istitui ab eo solo imediate a quo hñt scificãdi vtutẽ q̃ eis dari non potuit ab aliquo homie puro. Qui vult tenere hãc opionẽ põt dicere ad p̃mũ i opp̃m. q legit xp̃z instituisse sacr̃z extreme vnctõis vt hr̃ Math. vj. in hoc q discipuli vngebãt oleo multos egros ⁊ sanabanť. ⁊ nõ est ꝓbabile q hoc fecissent nisi accepissent a xp̃o. Uñ p̃bũ magr̃i ⁊ verbũ Hu°. q videnť sentire ꝓtrariũ vt allegatũ est in corpe q̃nis exponi debẽt de istitutõis pmulgatione vel de istitutiõis memoratõne. Ad. ⁊m: dõ q legiť xp̃m instituisse sacr̃m ꝓfirmatiõis i hoc q̃ scriptũ ẽ Math. io. q paruulis sibi oblatis vt tãgeret eos iponebat manꝰ ⁊ bñdicebat eos. Uñ cũ apli manus iponebãt vtebãť sacr̃o iam istituto. Ubi aũt imediate istituerit sacr̃z penitẽtie dicetur inferius di. xxij.

Warto querit̃ de numero sacr̃orũ no. l. ⁊ eorũz ordine

Rñdeo sacr̃a sť. vij. ⁊ mõ õbito ordiata. sacr̃a. n. gr̃az ꝓferũt i remum, ꝓtra õscũz. ⁊ ꝓficiuntorũz ad bonũ. ⁊ ideo eor̃ numerus sumi põt ⁊ ex parte defectuũ ꝓtra quos sunt. ⁊ ex parte boni q̃ promouet ⁊ ex parte gr̃e quã ꝓferũt. ℙrimo mõ. sic duplex est defectus. s. culpalis ⁊ penal'. primus triplex. s. culpe originalis ꝫ quã p̃ncipaliter est bap⁹ ⁊ culpa actual' mortal' ꝫ quã ẽ p̃nia. ⁊ culpa venialis ꝫ quã est extrema vnctio. Defectus penalis ẽ quadrupliciter. s. ignorãtia in rõne. ꝫ quam est ordo. ꝛclinatio ad malignitatẽ in voluntate. ꝫ quaz est eucharistia. infirmitas in irascibili ꝫ quã est cõfirmatio. ꝓcupiscẽtia in ꝓcupiscibili ꝫ quã est mr̃imoniũ. Scõdo mõ sic ad actum fidei adiuuat baptismus. ad actũ spei vnctio extrema. ad actũ caritatis eucharistia ad actũ p̃udẽtie. ordo. ad actũ fortitudinis ꝓfirmatio. ad actũ iustitie penitẽtia ad actũ tẽperantie mr̃imoniũ. ⁊ sic septẽnarius sacr̃orũz r̃ñdet septẽnario vtutũ. Tertio modo sic. Triplex est actus gr̃e. s. purgare ꝓficere. illumina re. Uñ Dio. vij. c. angelice hierar. dic̃ q pũrgatio illumiatio ⁊ pfectio. ẽ diuie scie assumptio. qa scia ẽ p gr̃am. necessarius aũt est triplex purgationis actus. vnus respectu originalis pcci ad quẽ actũ istitutus est baptismus. alius respectu clpe actualis. ad quẽ actũ est p̃nia instituta. tťi respectu mali medio mõ se hñtis qõ est cõcupiscẽtia ad quem istitutũ est mr̃imoniũ. Actus illuminatiõis est duplex vnus in via per gr̃am ad quẽ istitutus est ordo. alius in p̃tia p gliam ad cuiꝰ imediatã dispõnẽ istituta est vnctio extrema. Actus pfectõis est duplex. vnus ad resistẽdum terribili malo ad quẽ instituta est ꝓfirmatio. alius ad pficiẽdũ in bonuz ad quẽ instituta est eucharistia. Ordo p̃dictoꝝ sacr̃orũz sic põt accipi. ꝫ quis. n. bonũ cõmune in intẽtõne pponi debeat bono singularis psone. fm sniam ℙhi. s. ethi. c. i. vñ in via generatiõis p̃us est bonuz singularis psone. sicut p̃ius ẽ homo ꝫ domꝰ ⁊ domus poꝛ ciuitate ⁊ pars generaliter p̃ioꝛ toto. ⁊ lõ quo ad nos sacr̃a que ꝫtinent ad bonũ pso-

ne ꝓordinant ordini ⁊ mr̃imonio q̃ ptinent ad bonũ cõe. ⁊ inter illa que ptinẽt ad bonũ psone p̃ioꝛ est baptismus. qa est sacr̃m intrantiũ. vltimũ ẽ extrema vnctio quia est sacr̃z exeũtiũ. ꝓfirmatio eu charistie ⁊ pnie sunt sacr̃a pgredientiũ inter q̃ p̃ioꝛ est cõfirmatio. qa est ad gr̃e in bap. collate conseruationẽ. scõdo eucharistia qa est ad gr̃e cõseruate augmẽtationẽ. ttio est pnia qa est ad gr̃e admisse recuperationẽ. Inter sacr̃a que sunt ad bonum cõmune p̃ius est ordo ꝫ mr̃imoniũ qa per ordinem mr̃imonij sacr̃m dispẽsari debet.

Articulus secundus

Consequenter queritur de secũdo p̃ncipali. Et circa hoc querunť. 4°. ℙrio utrũ baptismus Jo. erat sacr̃m. Scõdo a quo fuit istitutus. Tertio vtrũ conferebat gr̃am. Quarto vtrũ illo baptismo baptizati remanserunt obligati ad recipiendum xp̃i baptismum.

Primo oñdo q̃ baptismus Jo. nõ erat sacr̃z. Aug. li. v. õ baptismo ꝫ donatistas lõge añ mediũ dic̃ q Jo. baptizabat bap°. nõ diu mãsuro. sed ꝫtuz satis esset ad parãdũ viam dño. Sed p̃paratorium ad viam dñi nõ erat sacr̃m. sed dispositio ad susceptionẽ sacr̃oꝝ eius. ℊ baptismus Jo. non erat sacr̃m.

Item glo. sup illud Jo. ttio erat Jo. baptizãs. ꝫ tũ cathecumis nõdũ baptizatis pdest doctrina fidei. tñ. pfecit baptismus Jo. añ baptismũ xp̃i. sed p̃dicta doctria nõ est sacr̃m. ℊ baptismus Jo. non erat sacr̃m. Cõtra sacr̃m est sacre rei signũ. sed baptismus Jo. erat sacre rei signũ. erat. n. signum baptismi xp̃i. qa erat via ⁊ p̃paratio ad ipz. vt hẽtur in glo. sup illud Jo. ttio. ⁊ baptizabãt. ℊ erat sacr̃m. Rñdeo q si extẽdamus nomẽ sacr̃i ad oẽ signũ rei sacrãtis susciptẽ. sic baptismus Jo. erat sacr̃z. qa exp̃sse repñtabat xp̃i baptismũ. q ẽ res sacrãs susciptẽ. si aũt restrigamus nom̃ sacr̃i ad id qõ ẽ sacre rei signũ ⁊ cã. sic nõ erat sacr̃m. qa nõ cõferebat gr̃am ex visacr̃i vti. iij. q. oñdeť. Uñ r̃ñspectu baptismi xp̃i dz dici fuisse sacr̃ale. qa fuit q̃dã dispositio ⁊ p̃paratio ad illiꝰ baptismi susceptiõez ꝓ tãto põt dici ptinuisse ad no. l. p reductionẽ.

Ad ⁊m. ad partẽ secũdã pcedit de sacr̃o fm q extẽditur ad oẽ signũ rei sacrãtis. Allia duo ad partem p̃imam pcedunt de sacr̃o fm q est sacre rei signum ⁊ causa.

Secundo queritur a quo Jo. baptismus fuit istitutus. Et vi q a deo. qa ille facit rẽ cuiꝰ auctoritate fit. Uñ ille angelus q Moysi loq̃bať in p̃sona dei dixit. Ego suz deꝰ p̃ris tui. Exo. iij. Sz Jo. baptizauit auctoritate xp̃i. Uñ vt dr̃ Jo. p̃mo. Jo. dicit. Qui misit me baptizare in aquã ⁊c. ℊ xp̃us Jo. baptismũ istituit. Itẽ vt hẽtur Math. xxj. xp̃o q rẽti de baptismo Jo. vtrũ esset ex celo aut ex hoibus. iudei q libẽter ipe dixisset nõ fuerũt ausi dic̃ q ex hoibꝰ. ℊ nõ fuit ab hoie istitutus. Cõtra si non fuisset istitutus a Jo. sz tñ mõ baptizasset auctoritate xp̃i nõ debuissz dici baptismꝰ Jo. qa baptismꝰ quo ad auctoritatẽ xp̃i baptizabãt eius discipuli.

nō dicebaꝫ baptism⁹ alicui⁹ discipli. cū g̃ ille baptismus spāliter diceret baptismus Jo. ab ipo instit̄utus fuit. ℟ndeo q̄ diuina institutio alicuius rei duplex ē. q̄dā exp̄sse a deo. q̄dā occulta mediāte mīstro cui soli cōmittit ptās instituendi. alij tñ potest ꝓuenire ptās exequendi vel cui soli cōmittit ptās instituendi ⁊ exequēdi. p° mō fuit institutus baptismus xp̄i ab ipso xp̄o. 2° mō fuerūt instituta sacra legalia. deus. n. illa īstituit p Moysen. sz istitutoꝝ executio nō fuit soli Moysi ꝫmissa. plures eni alij illa sacra mīstrauerunt. 3° mō fuit institut⁹ baptismus Jo. a deo. auctoritate. n. dei Jo. illū baptismū instituit ⁊ sibi soli fuit executio reseruata. Vñ institutio illi⁹ baptismi nō fuit nisi ad tp̄s vite Jo. baptiste. Ar⁹ ad ptē p̄mā nō plus ꝓcludūt nisi q̄ baptismus Jo. fuit institut⁹ a deo ⁊ b̄ vex ē. fuit tñ institutus mediāte Jo. tanq̄ singulari mīnistro ⁊ institutiōis ⁊ executiōis. Ad ar^m. ad ptē aliā dō. q̄ q̄cunis baptismus Jo. īstitut⁹ fuerit a deo mō p̄dcō. tñ recte dictus ē baptism⁹ Jo. eo q̄ ipse solus fuit mīster p̄marie īstitutiōis ⁊ executiōis illius baptismi ⁊ q: ab ipo erat totū qđ i illo baptismo fiebat rōe opis opati. qa sic p illū bap^m nihil iteri⁹ i aia fiebat. sz baptism⁹ xp̄i quo baptizauerūt ei⁹ discipli nō fuit tp̄is mediātibus a deo institut⁹ sz imediate a deo. nec ab ipsis erat iterior opatio q̄ p bap^m xp̄i in suscipiēte fiebat.

Ertio queritur vtr baptismus Jo. ꝓferebat gr̃az

Et vī q̄ sic. q̄cto sacra fuerūt. l. euāgelice ppī quioꝝ tāto fuerūt magis accidētia ad pfectionē. Vñ dignioꝝ fuerunt sacra. l. scripte q̄. l. nature. Sz bap⁹ Jo. fuit ppiquior. l. euāgelice q̄ circūcisio ꝓ g̃ circūcisio gr̃az ꝓferret mīto fortiꝝ bap⁹ Jo.

Jtē Mathe. p° dī q̄ Jo. fuit baptizās in deserto i r̄emissionē pccōꝝ sz remissio pccōꝝ nō ē nisi p gr̃az. g̃ bap⁹ Jo. gr̃az ꝓferebat. Cōtra gl. sr̄illō Luce 3° p̄dicās baptismū pñie dicit q̄ Jo. dare nō potuit baptismū quo pccā solueren̄t. Sz baptismo quo ꝓfertur gr̃a soluūt pccā. g̃ baptismus. Jo. gr̃am cōferre nō poterat.

Jtē illo baptismo in quo xp̄s interius nō baptizat nō ꝓfert gr̃a. Sz talis erat baptism⁹ Jo. Vñ de ꝓsecra. di. 4^a. Aliud. ⁊ est sumptū ab Aug° sup Jo. tractatu. 5°. vsus finē. Si quos baptizauit Judas non sunt iterꝝ baptizati. ⁊ quos baptizauit Jo. iterū sunt baptizati. g̃ in baptismo Jo. nō ꝓferebat gr̃a.

℟ndeo q̄ tñ habuit baptismus Jo. de vtute ⁊ nō plus q̄ctū sibi dare voluit p̄ncipalis instituēs cā. īstitutus aūt fuit a deo sicut a p̄ncipali cā. vt p̄z ex q̄e p̄cedenti. tñ ergo hūit de vtute ⁊ nō plus q̄ctū sibi deus dare voluit. ds aūt noluit sibi dare vtutē gr̃am ꝓferēdi. nec caracterē ip̄mendi. nō danda. n. est p̄paratiōi. virtus q̄ postea ē in medicina futura. Baptism⁹ aūt Jo. fuit quedā p̄paratio ad bap^m xp̄i. ⁊ p ipm fuit q̄dā assuefactō hominū ad bap^m xp̄i reci piēdū. ⁊ iō nec earacterē ip̄imebat. nec gr̃am ꝓferebat. sz bap^m xp̄i significabat. ⁊ quo ad b̄ erat aliquo mō sacrm. ⁊ ad eius susceptionē p̄parabat. ⁊ quo ad b̄ erat sacramētale. ⁊ erat materia merēdi quo ad illos q̄ ip̄m in fide ⁊ deuotiōe suscipiebāt. Vñ Math. 3° dicit. Ego quidē vos baptizo in aqua in pñiam. q aūt post me venturus ē. ⁊ sequet. vos baptizabit in spū scō. Ad p^m in opp^m dō. q maioꝝ vtutē hz de accessu ad pfectionē q̄ctū ad expressionē signi candi. ⁊ sic baptism⁹ Jo. fuit pfectioꝝ q̄ circūcisio exp̄ssius. n. q̄ circūcisio bapti smus xp̄i significauit vnde si baptismus Jo. nō fuisset institutus nisi ad significandū baptismū xp̄i nō fuisset supflua ei⁹ institutio. eo q̄ p ip̄m significabat expressius baptismus xp̄i. q̄ fuit significatus in. l. ve. tñ vt in vsū est in corpe qōnis nō fuit institutus cā significādi tñ. Ad 2^m dō. q ibi nō dī q̄ Jo. esset baptizās in remissionē pccōꝝ. sz q̄ erat baptizās ⁊ p̄dicās baptismū pñie in remissionē pccōꝝ. i. baptismū xp̄i i quo erāt remittēda pccā. vñ glo. sr̄ illud Luce 3° p̄dicās baptismū pñie dicit. non ait dās baptismū penitentie. sed p̄dicans.

q **Arto q̄ritur** vtr bap° Jo. baptizati remāserūt obligati ad recipiendū bap^m xp̄i. ⁊ vī q̄ nō magister in lra hui⁹ di. c. vltio. Qui spē nō posuerunt in baptismo Jo. ⁊ p̄em. ⁊ fi. ⁊ spm̄ scm̄ credebant. nō post baptizati fuerūt. sz ipositōe manuū ab apl̄is sup eos scā spm̄. s. acceperūt. Jtē in receptiōe sacroꝝ qđ daꝫ nō est iterandū. sz si aliqd omittit postea ē supplendū extra de clerico p̄ salutē p̄romoto cū ergo in bap° Jo. darer ablutio exterioꝝ non fuit iterand a. sz interioꝝ supplēda. Cōtra de ꝓsecra. di. 4^a. Aliud. ⁊ sumptū est ab Aug°. sup Jo. tractatu. 5°. vsus finē. Si quos baptizauit Judas nō iterū sunt baptizati. Et quos baptizauit Jo. iterꝝ sūt baptizati. Jtē Aug⁹. 5°. li°. de baptismo ꝓtra donatistas. longe aū mediū. Dns Jesus xp̄s tali baptismo mūdat ecclia; quo accepto nullū alterū requiraꝫ. Jo. aūt tali baptismo p̄tingebat quo accepto eēt etiā bap^m dñicuz necessariū. ℟ndeo cuz baptismus Jo. esset quedā p̄paratio ad bap^m xp̄i. sicut ad medicinā sanatiuā. ideo sicut accepta p̄re paratiōe nihilominus est infirmo necessaria medicina. sic illis q̄ baptismū Jo. susceperant necessaria erat baptismi xp̄i susceptio. sicut bn̄ oñdūt auctoritates allegate ad hanc partē. Ad p^m in opp^m dō. q illa fuit opinio mgr̄i q̄ mō ꝓmunit nō tenet. nec facit p illa opiniōe illō qđ hētur actuuz. 8°. q̄ ℙetrus ⁊ Joannes nō baptizauerūt illos q̄ i samaria recepant vbū dei. sz tñmodo ponebant manus sup illos ⁊ accipiebāt spm̄ scm̄. quia illi baptizati erāt ꝑ ℙhilippo in noie Jesu xp̄i vt p̄z textū ibidē exp̄sse aūt inuenit actuū 19°. q̄ baptizatos baptismo Jo. ℙaul baptizauit bap° xp̄i. Ad 2^m dō. q maioꝝ nō est vera de eis q̄ in sacro ita ꝓnera sunt q̄ neutrū sine alio cōicante possit effectū b̄ie sacri sic aūt se hñt in baptismo ablutio ⁊ forma vboꝝ. vñ si hodie aliqs abluerit puerꝝ ⁊ die crastina diceret formā vboꝝ nō esset puer baptizat⁹. nisi iteraretur ablutio.

c **Irca litteram** Alia ad remedium tñ sunt. vt ꝓingiuz qđ nō ē sic intelligendū. q̄ ibi nō ꝓferatur gr̃a. sz q: gr̃a q̄ ibi ꝓfert p̄ncipalius ordinaꝫ ad p̄seruandū a pccō futuro q̄ctū ad purgandū a pccō iaz cōmisso. Ex ipsius morte ⁊ passiōe virtutē sortita sunt. b̄ expositus est in qōnibus. Inter noue gr̃e sacramēta p̄mū est. hui⁹ reddita est rō in qōnibus Illi qui spez nō iposuerūt ⁊ cetera. Et hec fuit opinio magr̄i q̄ modo cōmuniter nō tenet. Motiuū aūt magr̄i ad b̄ ponendū fuit q: Jo. baptizabat in

nole venturi. vt dicit magr huius di. ca. vltio. Et ita Jo. implicite baptizabat in nole Jesu xpi.

Di. iij.

Post hoc videndum ēt cē. Super p terminauit magister de sacramētis in generali ⁊ de circumcisione in speciali ⁊ de quibusdam preambulis ad sacramenta no. l. hic determinat de sacramentis no. l. in spāli. Et diuiditur in partes. 7. Primo determinat de baptismo. 2°. de confirmatione. di. 7. ibi. Nunc de sacro confirmationis. 3° de sacramento eucharistie di. 8ª ibi. Post sacrm. 4° de sacro penitentie di. 14ª ibi. Post hec de penitētia. 5° de sacro vncionis extreme di. 23ª ibi. Pretermissa. 6° de sacro ordinis di. 24ª ibi. Nūc ad psideratiōnē. 7°. de sacro matrimonij. di. 26ª ibi. Cuz alia sacra. Prima diuidit in quattuor. Primo determinat de baptismo quantū ad ipm sacrz secundū se. 2°. quantū ad suscipiētez. di. sequēti ibi Dicendū est b 3° quantū ad ministros di. 5ª. ibi Post hoc sciendū. 4° quantū ad vsum baptizandi. di. 6ª. ibi. Nunc ꝙbus liceat ⁊c. Prima in .7. Prio determinat d baptismi quiditate oīdens in quibus cōsistit. 2° de baptismi forma ibi. Sz quod est. 3°. de institutione ibi. De institutione 4°. de materia ibi. Celebratur aūt. 5°. de baptizandi vsu ibi. De imersione. 6°. de euacuatione circūcisionis ibi. Dolet. 7°. de cā institutiōis baptismi. ibi. Causa vo. 2ª istarū diuiditur i partes tres. Primo determinat de forma baptismi quātum ad omne tēpus. 2°. de forma baptismi p tpe primitiue ecclie tñ ibi. Legitur tñ. 3° icidenter mouet ⁊ soluit quedā dubia circa formā verboz. ibi. Hic queritur. Illa pars que incipit De institutione. diuidit in .2. Primo determinat de institutione baptismi sm opinionē alienam. 2° sm opinionē propriā ibi. Si vo q̄retur.

Circa hanc c di. querendū est pncipaliter de qnqz. Primo de batpsmi quiditate. 2° de eius forma. 3° de materia. 4° de vnitate. 5° de institutōe Circa pm querunt tria. Primo vtrū baptismus sit ablutio in aqua. 2° vtz sit ablutio actiua vel passiua. 3° vtz sint cōueniētes baptismi diffinitiones.

Articulus primus.

Primo ostendo q̄ baptismus p non est ablutō in aqua. quia ablutio in aqua non ē aq̄ sed sicut dicit hu° 2°. li° de sacra. pte 6ª. c. 2°. Baptismus est aqua diluendis criminibus scificata p verbū dei. g̃ baptismus nō est ablutio in aqua. Item totū non est sua ps. sed baptismus est totū ad ablutionē ⁊ vbū. qz ō essentia baptismi non est tñ ablutio. 3z etiā verbū. g̃ baptismus non est ablutio in aqua. Item spēs panis ⁊ vini sunt ipsum sacrm eucharistie non vsus earū. g̃ a simili baptismus est aqua non vsus eius. Lō trariū dicit mgr in lra huius di. c. p°. Item effect baptismi est interioz aie ablutio. Sz ablutio corporis exterioz expressius repūtat interiorē aīe ablutionē q̄ aqua. g̃ baptismo magis ē ablutio i aq̄ q̄ aqua. Rndeo de integritate baptismi tria sūt scilicet materia. ⁊ forma vboz. ⁊ aliqualis vnio istoz ad quaz pcurrit intentio baptismi. materia dupler est. s. remota que est aqua. ⁊ ppinqua. s. ablutio in aqua. qz aqua non significat nec cāt iterio rē ablutionē nisi sm q̄ est abluens. ⁊ qz de re artificiali cōuenienti predicat materia ppinqua q̄ remota ⁊ baptismus est quasi gd artificiatū. ideo ꝙuenientius dī q̄ baptismus est ablutio i aqua q̄ q̄ baptismus sit aqua abluens. Ad pm in oppm. dō q̄ q̄uis dici possit q̄ baptismus sit aqua sanctificans tū conueniētius dī ablutio in aqua rōe iam dicta. Ad 2m dō. q̄ sm Phi. 2°. phi. Natura artificiatoz est ex pte materie. ⁊ iō ꝙuenienter dī. lectus ē lignū. statua est es ⁊ a simili aliquo mō cum baptismus sit quid artificiatū pōt eius materia predicari de eo. Ad 3m dō. q̄ non est sile. qz spēs panis ⁊ vini imediate repūtant rem manentē quaz cōtinent. s. spēs panis. corpus xpi. ⁊ spēs vini sanguinez. corpus aūt xpi vel sanguis nō est actio vl passio. Sed baptismus repūtat aīe interiorē ablutionē q̄ est aīe passio q̄ expressius repūtatur p corporis ablutionē q̄s p aquā abluentem.

Ecūdo queritur f vtz baptismus sit ablutio actiua vel passiua. Et vī q̄ actiua. effectus. n. eius est aīaz mundare. ⁊ b est agere. Sed iterius agere magis repūtat p exteriorē ablutionē actiuā q̄s p passiuā. g̃ baptismus magis est ablutio actiua q̄s passiua. Item passio in q̄z tū passio nihil efficit. sz p exteriorē ablutionē q̄ est baptismus efficit sanctitas in aīa. g̃ baptismus nō est ipa ablutio passiua. sed actiua. Item q̄cquid est cā cāe. est cā cāti. sed ablutio actiua est cā ablutiōis passiue. qa sicut dicit auctor. 6. pncipiorz. Passio est effectus illatōz actiōis: g̃ cā est interioris ablutionis mediate vl imediate. Sz siue sic siue sic sacrz ē. Cōtra ablutio n̄ hēt rōnē sacrī nisi inquātū p eā cātur ⁊ significatur ablutio interioz. qō ei nō cōuenit nisi inquātū est in abluto est passio. g̃ ablutioni non cōuenit rō baptismi nisi inquātū est passio. Rndeo q̄ ablutio exterioz inquātū est in abluto est passio. inq̄z tū est ab abluēte est actio. 4z. n. Phi. 3°. phi. Actō ⁊ passio radicant i vno motu. ⁊ superaddūt relones diuersas. s. passio relationez ad illud in quo est ⁊ actio relationem ad illud a quo illud est. Simili modo dico de interiori ablutione. Est enim passio inquātū est in aia que abluit. ⁊ actio in q̄z tū ē ab abluente. ⁊ repūtat exterioz ablutio in q̄z tū ē actio iterioris in q̄z tū ē actio iterioris. ⁊ ablutio exterioz i q̄z tū est passio interioris in q̄z tū est passio interioris g̃ ablutiōis tam actiue q̄s passiue ablutio exterioz est signū ⁊ etiā cā. ablutio. n. interioz non tñ in q̄z tū est passio. 4z etiā in q̄z tū est actio p sacrm cāta ē. ⁊ iō sacrm baptismi non tñ dicit ipam ablutionē exterioz ē in q̄z tū est passio nec tñ in q̄z tū est actio. sed cōprehendit rōez vtrāq. q̄uis imediatius respiciat baptizatū rōe ablutiōis passiue q̄s actiue.

Ad pm in oppm dō. q̄ effectus ablutiōis exterioris est nō tñ interioz ablutio actiua. sed etiā passiua. ⁊ magis qa aiam abluere ordinatur ad ipaz esse ablutā. Ad 2m dō q̄ q̄uis passio in q̄z tū passio nihil efficiat. tñ in q̄z tū p passionē actio applicatur

ad passuz. sine qua applicatiõe nõ sequeret effect⁹ quenit passioni esse cãm effectus. ⁊ sic dicimus q̃ motus inq̃tũ est in mobili calefacit ipm. ⁊ tñ inq̃ tũ est in mobili passio est. ⁊ aliqualr modo simili ablutio exterior passiua cã est ablutiõis interioris nõ tñ passiue sed etiam actiue. Ad 3m dõ. q̃ nõ. nõ plus aliquid ꝓcludit nisi q̃ in rõe baptismi iclu dit actiua ablutio. ⁊ hꝫ verũ est. Ad arm ad ptem aliã dõ q̃ p hoc nõ cõcluditur q̃ ablutio non hẽat rõem sacri inq̃tũ passio est. sed q̃ sine illa nõ esset sacramentum ⁊ hoc est verum.

Ertio querit vtꝫ sint ꝙuenientes baptismi diffinitõel

t Et vi q̃ non. in diffinitiõe. n. quam ponit magr. s. q̃ baptismus est ablutio corporis exteri oris fcã sub forma vboꝝ ꝑscripta. id qõ ẽ materiale in bap⁹ ponit in recto. ⁊ illud qõ ẽ ibi formale po nitur i obliquo. qõ vi incõueniẽs. cũ forma sit ꝑn cipalior q̃s materia. Itẽ sacrm est in gñe relatõis signũ. signũ. n. relatiue dr ad signatũ. sz diffinitio nõ est ꝙueniẽs i qua nõ ponit genus rei. cũ g̃ i ꝑdi cta diffinitiõe nõ põit relatio icõueniẽs diffinitio vi. Item in illa que ponit. 4. li. de ar. fidei q̃ est baptismus est ablutio aque p̃ invocationẽ trinita tis scificate. pcci ablutionẽ significans nõ exprimi tur rõ cãndi que tñ est essentialior bap q̃s rõ signi ficandi. Itẽ in quacũq̃ aqua põt celebrari baptis mus. g̃ male dr ablutio aque scificate. qa non ois aqua est scificata. Item materia remota nõ ꝑdi catur de artificiato q̃uis. n. bñ dicat. statua ẽ es. nõ tñ dici põt. statua est materia ꝓma cuius tñ essẽ tia manet in ere. g̃ diffinitio ℳu. quã ponit. 2° li°. de sacrĩs pte 6ª. c. 2°. que superius posita est ꝓma qõe huius dr. incõueniẽs est. qa i ea dr baptism⁹ est aq̃ q̃ est materia ei⁹ remota. ℜñdeo q̃ ꝑdicte diffinitiões sunt cõueniẽtes eo mõ quo baptismo ꝙuenit diffiniri. ⁊ differũt. 3. ꝑdcẽ diffinitiões un hꝫ q̃ diffinitio magri daf p materiã primaz que est ablutio corpis exterior. ⁊ p formaz que tangit in hꝫ qõ dr. Sub forma verboꝝ ꝑscripta ⁊ p efficientẽ que daf intelligi in hꝫ qõ dr. facta. diffinitio aũt fũ pta de 4°. li. de articulis fidei daf p materiã ꝓxi mã cũ dr. Ablutio. ⁊ remotã. cũ dr. Aque. ⁊ p for mã cũ dr. ℘er invocationẽ trinitatis scificate. ⁊ p finẽ ñ ꝓncipalẽ cũ dr. ℘cci ablutionẽ significãs ꝓn cipalius. n. ordinat baptismus ad purgandum q̃s ad significandũ. diffinitõ aũt daf p materiã remo tã cũ dr. Baptismus est aqua. ⁊ p finẽ cũ dr. Diluẽ dis criminibus. ⁊ p formã cuz dr. Sanctificata p vbũ. ⁊ p efficiẽs cũ dr. Dei. Ad aũt dixi istas diffi tiões esse ꝙuenientes intelligi dbẽt ꝫm exigentiã materie. qr nõ inuenirent in qualibet istarũ ꝑcise cõditiones ille q̃ requirerent ad potissimã diffini tionẽ ꝫm artẽ ℘hi. 2° posteriorum. Ad pm dõ. q̃ q̃uis in naturalibus forma sit ꝓncipalior q̃s ma teria. in artificialibus tñ est econuerso. ꝫm q̃ vi sẽ tire ℘hi. 2° phi. Sed qr in artificialibus sub rõ nẽ qua sunt artificialia ꝓncipalior vi forma q̃s ma teria. ℘otest dici aliter ad arm q̃ i ꝑdcã diffinitõ ne forma ponit in obliquo ad signifi candũ eaz p modũ dẽ que ponit a forma. Di. n. dicerem⁹ hõ est animal hñs aiam intellectiuã significarem⁹ q̃ hõ est animal rõnale. Ad 2m dõ. q̃ q̃uis signum sub rõe qua signũ sit in gñe relationis nõ tñ id qõ ẽ signũ. illud. n. qõ est circulus nõ est in gñe relatõis hic aũt diffinit bap⁹ ꝫm id qõ ẽ. Ad 3m dõ q̃ si in illa diffinitione exprmeret rõ causãdi esz pfectior quã tñ nõ exꝑssit. quia cõis opinio ẽ q̃ sacra no. l. efficiũt quod figurant. Ad 4m dõ q̃ ibi non loq tur nisi ꝺ scificatiõe q̃ ꝙuenit aque p invocationez trinitatis in actu baptizandi. Ad 5m dõ q̃ illa p dicatio Baptismus est aqua nõ est ꝑdicatio p essẽ tiã. sed p cãm. maior. q̃ũ argu. intellecta est de pre dicatiõe p essentiã. de artificiato aũt ꝑdicari põt ꝑdicatiõe cãli materia remota q̃uis nõ remotissi ma que est materia prima. dici. n. potest de statua aurea que est argentũ viuũ coagulatũ ex vi sulfu ris mundi optimi rubore clari hñtis vim igneita tis simplicis nõ vrentis. hec. n. est matia auri vt habetur 4° methaurorum. ⁊ ex cõsequenti est mate ria statue auree quãuis remota.

Articulus secundus.

Onsequenter querit de 2° ꝑn cipali. Et circa

c hoc querũtur. 3°. ℘rimo vtrũ me diantibus verbis sit vtus sanctificã di in aqua. 2° vtrũ ordinatio ad san ctificãdũ sit forma baptismi. 3° vtꝫ in his verbis. Ego baptizo te in noĩe ꝑris. ⁊ filij. ⁊ spũs sancti. ita ꝙsistat forma baptismi ꝑcise q̃ ñ liceat. aliquid subtrahere. vel addere seu per quẽ cũq̃ modum alium immutare.

℘rimo ostendo q̃ a deo medi

p antibus ver bis non sit vtus sanctificandi in aqua. ni hil. n. recipit virtutẽ mediante aliquo a quo non patit. qa recipe est quoddã pati. Sed aqua nullo mõ patitur a vbis. g̃ mediantibus vbis non est in aqua vtus sanctificandi. Itẽ si vtus sancti ficãdi sit in aqua mediantibus vbis. hꝫ esset aut tanquaz mediũ remotũ. aut tanq̃ primuz. ℳon ꝓmo mõ. quia si verba essent medium remotuz oporteret dare inter vba ⁊ aquã mediũ ꝓximũ mediante quo derinaret ꝑdcã vtus ad aquã. qõ nõ videm⁹ ℳec 2° modo. qr mediũ ꝓximũ tangit extremũ vba aũt tangunt aquã. g̃ nullo modo est vtus sanctificandi in aqua mediantibus vbis. Item quã to agens est ꝓncipalius tanto opatur imediatius. qõ ꝑz qr deus qui est agens ꝓncipalissimũ imedia tissime opatur in oi effectu. Sed ꝓncipalius agẽs in scificando sunt vba q̃s ablutio. g̃ imediatissime opantur circa baptizatũ. non g̃ mediante ablutiõe quod verũ nõ esset si in ablutiõe esset vtus scificã di a deo mediantibus vbis. Contra Aug⁹ ol. 80. sup Jo. vltra mediũ. ⁊ recitat magr hui⁹ di. ca. p°. Et ℭranus. ꝓma. q. p°. Detrahe. Unde ista tãta virtus aque vt corpus tangat ⁊ corabluat. nisi fa ciente verbo. g̃ p vbuz est vtus scificandi in aqua.

Item ℳu° p° li. de sacra. pte. 9ª. c. 2°. Accedit vbuz scificans ad elementũ ⁊ fit sacrm. Et parũ aĩ eodẽ. c. dicit q̃ sacrm hz vtutẽ scificandi ex appo sita vbi vel signi bñdictione. g̃ per verbũ scificat aqua. ⁊ vim hẽt sanctificãdi. ℜñdeo q̃ qñ aligs motor ad aliquẽ effectũ adhibet instrm ꝑstitutuz ex duabus naturis diuersis quaꝝ vna ꝓpinqui or est motori ⁊ maiorẽ hñs aptitudinẽ naturalem

ad effectū illū pducendū mediante illa vtus motoris deriuat ad partē aliaz. ⁊ est pncipalioz i cāndo effectū ꝯz alia. Sic aūt est in ppio. sacrz. n. baptismi ꝓstituit ex ablutiōe in aqua ⁊ vbis que sunt diuerse nature. ⁊ sunt vba in repūtando ppingora deo qui est pncipalis motor ꝯz ipa ablutō. quia exꝑssius repūtat deū scificantē ⁊ aie scificationem ꝯz ipa exterior ablutio. si. n. nūꝯz fuisset sacrm baptismi institutū. tñ inuocatio trinitatis esset aliqualis dispositio. ꝯz nō per modū sacri ad scificatōnē illi⁹ p quo inuocaret. qō nō sic pōt dici de ablutione. Et iō vtus dei qui motor est pncipalis in sāctificando imediatius ⁊ pncipalius attingit vba. ⁊ mediantibus vbis ipam exteriorē corporis ablutionē. ⁊ sunt vba pncipalioza in scificando ꝯz ipa exterior ablutio. ꝯz sine ea nullū possent hīe p modū sacri scificatiōis effectū. Ad p^m i opp^m dō ꝙ ſm illos qui ponūt in sacrō vtutē p quā efficiunt in aīa aliquā dispositionē ad grāz posset dici ꝙ extendendo nomen passionis ad oīnē receptionē. aqua patitur a deo mediantibus vbis. Sēdz aūt aliā opinionē non oportet dicere ꝙ aqua aliquid recipiat. sicut nec nummꝰ aligd recidit cuz statuit pccū. Ad 2^m dō. ꝙ vba ſm aliquos non sūt medium primū mediāte quo vtus scificādi derivatur ad ablutionē. sed intentio baptizantis que verba intentionaliter vnit ablutiōi. nec oportet ꝙ ipm mediū sive sint verba sive intētio realiter vniat ablutioni ad hoc ꝙ ipsa virtus sanctificādi deriuet ad ablutionē. sufficit. n. vnio intentionalis. Ad 3^m dō ꝙ maioz non est vlr vera ꝯz vitatē hēat de agentr qō deus qui sicut est agens p^m itaꝙ ē vni cuiqz rei imediatissimū. Vel pōt dici ꝙ nō sequitur ꝙ si vba nō opantur imediate dispositionem ad sanctificandū ꝙ nō opent mediāte ablutione. deus. n. imediate opatur in oi actione. ⁊ tñ in mltis opationibus opatur creatura mediante.

s Ecundo quēritur vtr ordinatio ad sanctificandū sit forma baptismi. Et vi ꝙ non. qz vniꝰ sacri nō est nisi vna forma. sz vba sunt forma baptismi. nō g̃ est ordiatio ad sanctificandum

Itē forma plus hēt de esse ꝯz materia. Sz ordiatio ad sanctificandū cū sit relatio minus hēt d̄ esse ꝯz ablutio ⁊ vba. g̃ nō est baptismi forma. Item vnius sacri non est nisi vna forma. qa vnitas rei ee p formā. Sed ordinatio in vbis ad scificandū alia est ab illa que est in ablutione. g̃ ordinatio ad sanctificandū non est sacri forma. quare cū nō sit rō quare vna ꝑdictaz ordinationi magis sit forma sacri ꝯz alia oporteret ꝙ ille due eēnt forme. ⁊ sic baptismi esset duplex forma. Contra oīs forma sive naturalis sive artificialis est in sua materia. Sz verba nō sunt in ablutiōe nec econuerso. g̃ neutrū est alterius forma. Sed nō est dare aliud qō possit hīe rōez forme nisi ordiatio ad scificādū g̃ talis ordinatio est baptismi forma. Itē sic vī sē hīe in sacrō baptismi ordinatō ad scificandū sicut in dcōne ordinatio ad significandū. Sed ordinatio ad significandum est dcōis forma. ⁊ vox eius materia. g̃ filiꝰ in sacrō baptismi ordinatio ad sanctificandū est eius forma ⁊ ablutio ⁊ vba sunt materia. Rñdeo ꝙ baptismus pōt accipi p ipsa ablutione ⁊ verbis ſm se ⁊ ablutiōe. vl̄ p ipis ⁊ sub illa rōne qua sunt baptismi sacrz. Primo modo ordinatio ad sanctificandū non est essentialis forma baptismi sed accidentalē. accidit. n. ablutioni ⁊ verbis ꝙ ordinētur ad sanctificandū. 2° modo dō ꝙ si accipiat forma p̄ro pte pncipalioz totius integralis. ſm quē modū dicimus esse formā domus. sic ista vba. Ego baptizo te tē. sunt forma sacramenti baptismi. qa cū integrāt ablutiōe ⁊ vbis. vba sunt pars pncipalioz ꝯz ablutio vt videri pōt in qōne pcedenti. Si aūt accipiat forma p eo qō pmo resultat ex vnione ptiū integrātiū ſm quē modū dicimus esse formā domus id qō pmo resultat ex ordiata cōiunctione fundamēti parietis ⁊ tecti. sic vba non sunt forma sacri baptismi. sed ablutio. ⁊ vba materia sunt respectu forme ꝑdicte sicut fundamentum paries ⁊ tectum sunt materia forme domus. sed hoc modo forma baptismi cōpletiua ⁊ vltia ad quā refert seu ordiat ad significādū ē ordiatō ad significādum. ex vniōe. n. ablutōis ⁊ vboz ⁊ vtute istitutiōis baptismi resultat q̄dam ordinatio ad spālez significandi modū q̄ est in cōposito ex ablutione ⁊ vbis sicut in subiecto. q̄ ꝯz accidat ablutiōi ⁊ vbis in ꝯztū sunt res tales tñ est de coz rōe in ꝯztū sunt baptismi sacrm. sicut ꝯz nis isti voci que est. panis. accidat significatio. tñ est de eius rōne in ꝯztū sacrm est nomen. de rōe eni nois est significatio. nō accipitur aūt hic ordiatio p ordinātis actiōe. nec p ordinati passione. sz p virtute qua baptismꝰ dispositive factificat seu p eius ordinatione ad sanctificandū. Ad p^m in opp^m ꝙ pz solō ex dictis in qōe. Ad 2^m dō ꝙ maioz non est vā de forma artificialiū. plus. n. hz d̄ ee aux ꝯz eius figura p quā est statua. Ad 3^m dō ꝙ sicut ad integritatē materie baptismi requīrūtur vba ⁊ ablutio. ita ad integritatē forme requīruntur ille due ordinatiōes p intētionē vnite. Vel pōt dici ꝙ vna ordinat ad aliā. ⁊ iō ex illis pōt constitui vna forma sic videmus. ꝙ iō pr ⁊ mr sunt vnū ḡnationis pncipiū. qa illud qō est ex pte mris ordinatur ad illud qō ex pte pris. Ad ar^m ad ptē aliaz patet quid dō ex dictis in corpore questionis.

t Ertio quēritur vtrū in his vbis. Ego baptizo te in noie ꝑis. ⁊ filij. ⁊. s. s. ita cōstat forma baptismi ꝑcise ꝙ nō liceat aligd subtrahere vel addere seu per quēcūqz aliū modū īmutare. Et vi ꝙ nō. qa baptizando pncipalioz est deus ꝯz minister Sz nō exprimit ipe deus sicut baptizās. g̃ nec necessariū est exprimere mistri psonā. Itē in vbo prime psone intelligit̄ pro nomē ego. Sed baptizo est vbū prime psone. g̃ licitū ē subtrahere ꝑ pronomē ego. Item ꝓpus tradēs discipulis formā baptismi. Math. vltimo nō exprimit psonā ministri. g̃ qegd spectat ad significandū ministri psonaz. licet a forma predicta subtrahere. Itē supfluū est dirigere verba ad nō intelligentē. Sed puer qui baptizatur nō intelligit. g̃ a ꝑdicta forma licitū est removere ꝑ pronomē te. Itē Ambrosius ꝑmo li°. de spū scō. c. 3°. ⁊ recitat magr in lra huius di. c. 3° Si fide ministeriū trinitatis teneat. ⁊ vna psona tñ noīetur plenā est sacrm g̃ licitū est de forma ꝑdicta subtrahere vba significantia filiū ⁊ spūm scm

Item vbū scm nō minuit virtutē alterius verbi sancti. g̃ predictis verbis licitū est addere aliqua

vba sancta. vt pote. Et in honore beate Marie vginis ⁊ omniū scōz. Itē interpositio nō mutat verboz substantiā. nec ģ vtutem. ģ circa vba predicta licet facere interpositiōis mutationē. Itez idem significatur p genitorē ⁊ genitū. sicut p piez ⁊ filiū. ģ loco pīis ⁊ filij licitū est dicere genitoris ⁊ geniti licitū est ģ circa predictam formā aliquid mutare ponēdo vnū verbū p alio. Itē greci vez pferūt bap^m. ⁊ tñ loco istoz vboz ū baptizo te. dñt baptizet seruus xpi. ģ licitū est aliqd imutare ponendo vba pro vbis. Itē de pfecr. di. 4ª. Romanus. a quodā. dicit Nicolaus papa de baptizatis a quodā iudeo q̄ si in noie trinitatis. vel tñ in nomine xpi baptizati sunt. nō debēt rebaptizari. ģ p istis vbis pīis ⁊ filij. ⁊ spūs sancti. licitū est ponere nomen trinitatis vel xpi. Item de pfecra. di. 4ª Retulerūt. dicit Zacharias papa de sacerdote q̄ pp iperitiā latine lingue dixit. Ego baptizo te in nomine pīa ⁊ filia ⁊ spūs sancta. q̄ si nō intendebat errōrē introducere verū ptulit baptismū. ģ licet i forma baptismi aliqd imutare p verboz corruptōnē. Itē fm Phi. pmo Perhier. noia ⁊ vba transposita idem significant. Sed eadē significatione manente manet eadē verboz virtus. ģ licitū ē facere mutationē in vbis predictis ea trāsponendo

Contra extra de baptismo ⁊ eius effectū. c. pmo Si quis puerū ter in aqua imerserit in noie pīis ⁊ fi. ⁊. f. sci. ⁊ non dixerit. Ego baptizo te in noie pa. ⁊ fi. ⁊. f. f. nō est puer baptizatus. ģ hec forma baptismi est de necessitate seruāda. Et baptizo te i nomine pa. ⁊ filij ⁊. f. f. Rñdeo q̄ circa verba pdcā sex mōis pōt fieri mutatio. f. subtrahendo addendo. interponēdo. verbū pro verbo ponendo. vba corrūpendo. ⁊ vba transponēdo. nullo pdictorum modorū licitū est baptizanti facere scienter ⁊ voluntarie mutationē circa verba pdicta. quocūq̄z eni pdictoz modoz faciat baptizans mutationē circa pdicta verba peccat. ⁊ nulli licet aliquid facere cū pcco. Sed quolibet pdictoz modorū pōt fieri taliter mutatio q̄ non tollit sacri virtus. ⁊ taliter q̄ vtus sacri nō remanet. Quod p° declarā dū est in subtractione. 2° in additiōe. 3° in interpositiōe. 4° in vbi pro verbo positiōe. 5° in vboz corruptiōe. 6° in verborum transpositione.

Quātū ad pmū sciendū est q̄ si subtrahit aliquid de esse forme nō remanet vtus baptismi. Et quia tota ista pars In noie pīis ⁊ fi. ⁊. f. f. per quā exprimitur pncipalis baptizans ⁊ sanctificat elementū est de esse forme. id̄ si de ipsa subtrahat aliqd nō remanet vtus baptismi. In illa aūt parte forme que est Ego baptizo te sunt aliqua ptinentia ad essentiaz forme. s. expressio. actus baptizandi. ⁊ psone baptizate. eo q̄ ad illā terminat baptizandi. actus. Uñ si aliqō pdictoz subtrahat nō remāet vtus baptismi. expssio aūt ministri non vr esse de essentia forme quā xpus tradidit in baptismi institutiōe. qz a ministro bap^o non hz virtutē. Uñ greci psonā ministri nō exprimūt. ⁊ tñ vere baptizant. Sz auctozitate ecclie exprimum^o in baptizando mistri psonā ad maiorē expressionē. Uñ si baptizans eaz nō exprimeret nō pp hoc tolleret virtus baptismi. sed graviter peccaret. qz institutio ecclie obligat baptizantē. Quantū ad 2^m sciendū q̄ circa ipsa consideranda sunt duo. vnū ex parte addentis. aliud ex parte additi. si. n. addens illud qō addit intendat esse de essentia forme volēs baptizare in alia forma ꝯz baptizat ecclia tollitur virtus baptismi qa ad ipsa q̄ remaneat baptismi vtus requirit^r q̄ baptizans intendat facere qō facit ecclia vt inferi^o in. e. di. patebit. Si etiā illud qō addit est corruptiuū forme nō remanet virt^s baptismi. vt si postꝯ dictū est. Et spiritus. s. addat hec determinatio creati vel minoris ꝯpa. ⁊ fi. Si aūt addēs nō intendat mutare ritū vel formā ecclie. ⁊ illud qō addit nō est corruptiuū forme nō tollitur p hoc vtus baptismi. Uñ si baptizans terminata forma q̄ vtitur ecclia sup addat istud. Et beata virgo adiuuet te. vel aliqd cōsile. vel si in pncipio forme addat nomē proprīū post ipsa pro nomē Ego. dicēdo. Ego Joanues baptizo ⁊c. nō tollitur virtus baptismi. Quātū ad tertiū sciendū q̄ cuz actus baptizandi sit actus vnus si fiat interpositio talis que corrūpat vnitatē actus. ⁊ maxie si corrūpat continuitatē intentiōis baptizantis. nō remāet vtus baptismi. Uñ si baptizās postꝯ dixit. Ego baptizo te in noie pīis. interponat vnā longā narrationē. vt va dat ad faciendū aliqō negociū. ⁊ postea reuertens dicat Et filij ⁊ spūs sci. nō est puer baptizatus. Si aūt interpositio sit modica. ita. s. q̄nō discōtinuet intentionē baptizantis neqz actū. fm vsuz cōez ⁊ interpositū nō sit forme corruptiuū non pp hoc ipeditur virtus baptismi. Uñ si baptizās postꝯ incepit actū tisciat vel dicat. taceatis vel aliquod simile. ⁊ postea pficiat. nō pp hoc ipedit vtus baptismi. Quātū ad 4^m sciendū q̄ si accipiat vbum pro sua materia que est vox. ponere verbū p verbo nō ipedit vtutē baptismi qz. in qualibet lingua licitū est baptizare ꝯz̄uis male faceret latin^s si baptizaret in lingua greca. vel hebrea. nisi aliquo casu iperitiā lingue latine incurrisset. ⁊ in alijs liguis eēt pitus. Si aūt accipiat verbū p sua materia ⁊ forma simul. vel p sua forma tñ. cū forma verbi sit significatio ponere verbū p verbo exīte ō essētia forme ipedit virtutē baptismi. qa talis mutatio corrūpit formā. Quantū ad 5^m sciendū q̄ si corruptio verboz sit talis q̄ nō remaneat eadem significatio nec fm institutionē prime ipositiōis. nec fm accomodationē vsus ipedit vtus baptismi. Si aūt sit talis q̄ ꝯz̄uis nō remaneat significatio fm institutionē ipositiōis pme ⁊ remaneat ꝯz accomodationē vsus. tūc si nō fiat talis corruptio ex malitia vel ex derisione. sz pp iperitiaz illi^o lingue in qua baptizat. vel pp aliqō ipedimentū lingue. nō pp hoc impedit virtus baptismi. Quantū ad 6^m. sciendū q̄ si fiat talis transpositio que mutet sensuz oronis quē hēt ex vi ordinis verborum ipeditur vtus baptismi. vt si dicat. Ego pīis ⁊ fi. baptizo te in noie spūs sci. qa ex vi isti^o ordis verborū sensus est. Ego q̄ sum pīis ⁊ filij ⁊c. ⁊ hoc q̄ dico. In noie. nō accipit nisi respectu spūs sci. Et si dicatur. Ego baptizo in te noie pīis ⁊c. qa ex vi verboz nō est sensus q̄ ego baptizem te. sed aliqd in re p nomē pīis ⁊c. Si aūt transpositio nō mutat significationē oronis quā hēt ex vi ordinis verborū. tūc dico q̄ si non fiat ex malitia. sz ex igoratia non impeditur virt^s baptismi. Si aūt fiat ex malitia impeditur baptismi vtus pp defectū intētionis in baptizante qui formā ecclie intendit muta

re. Ad p^m in opp^m dicendū q ipe deus q est pncipaliter baptizans exprimitur cū dī. In noie ptis ⁊ filij. ⁊ spūs sci. Ad 2^m dō q ꝗuis hoc pronomen Ego intelligat in h vbo baptizo. tū ecclia ordinauit q exprimeretur ad euidentius oīendū de terminationē intentiōis baptizantis. vnde in ei⁹ expressiōe nō est nugatio. qr nō est iutilis. ⁊ qa exprssū nō ampli⁹ intelligit in verbo. sicut nec nasus in simo cū dī nasus simus. Ad 3^m dō q nō plus pcludit nisi q exprssio mistri nō ē de eētia forme quaz determinat xps in baptismi institutiōe. tū xps exprssit psonas ministroz in h q eis loquebat in 2^a psona tūc tū baptismū nō instituit. sz pcep. eis q baptizarēt fm formā pus institutā. Ad 4^m dō cuz dī q supfluū est dirigere verba ad nō intelligentez dico. q non est verū de vbis que nō tm sunt significatiua. sed etiā cātiua cuiusmodi sunt vba in quibus consistit forma baptismi. Ad 5^m dō q illud vbū Ambro. debet intelligi i cāu necessitatis. vt si post noiationē ptis mozeret puer añ subiūctionem filij ⁊. s. s. pie credendū est q deus suppleret. vnde talis dz in cimiterio sepeliri. si aūt añ3 oia verba complerent impediret baptizans ita vt p plere non posz. puer iterū esset baptizandus psupposita hac conditioue. si u non es baptizatus.

Ad 6^m. ⁊ 7^m pz qd dici tōbeat p pdcā in corpore qōis. Ad 8^m dō. q p nomē ptis. ⁊ nom filij significantur ipse psone pncipaliter. p genitorem aūt ⁊ genitū significantur pncipalr notōnales actus. Et iō si pretermissis pīe ⁊ filio dīetur. In noie genitoris ⁊ geniti nō esset baptisin^a. Ad 9^m dō q expressio psone mistri non est de essētia forme q̄z tradidit xps in baptismi institutione vt superius habitū est quāuis aūt exprssio actus baptizandi, ⁊ psone q̄ baptizatur sint de essentia forme nō tamē modus exprimēdi. vnde greci psonā que baptizatur exprimūt in 3^a psona ⁊ noiatiuo cāu. nos aūt in 2^a psona ⁊ in cāu accusatiuo. ⁊ actū baptizandi exprimūt p modū coniunctiuū vel optatiuū. ⁊ iz^a psona. nos aūt p modū indicatiuū ⁊ in pma psona ⁊ ꝗuis rōez habeāt cōgruā. quare sic exprimūt nostrī nostri modi exprmendi habem^a rōem cōuenientī ozē. psonaz. n. ministri non exprmunt ad excludendū errozē illoz qui attribuebant efficaciā baptismi ministro de quo hī p^o Loz. 3^o Actū aūt baptizandi exprmunt modo supins dcō ad significandum q efficacia baptismi desideratur ⁊ expectat a deo. ex quo pz rō quare psona que baptizat ab eis exprimit modo supins dicto. nos aūt psonam mistri exprmimus ad h vt sit significatō forme euidentioz ⁊ cōpletioz ⁊ actū baptizandi modo indicatiuo ad significandū q p verba efficitur quod significant. ⁊ est etiā noster modus exprimendi tutior. qa traditus est nobis a scā romana ecclia. p qua ozauit xps vt nō deficiat fides eius. cū dixit Petro. Ego p te rogaui vt non deficiat fides tua vt hī Luce. 22^o. Ad 10^m dō q illa auctoritas sic debet intelligi q exprmatur trinitas non hoc noie qō est trinitas. sz noib⁹ exprmentibus psonas que sunt in trinitate. ⁊ illud quod dī. In noie xpi. referri dz ad statū pmitiue ecclie in q^o de spāli psilio. s. s. baptizabant discipuli in noie xpi. vt eius nomē in maiozi hīetur reuerentia vel pōt dici. q in nomine xpi intelligitur vnctus ⁊ vngens ⁊ a quo vngitur. ⁊ ita tota trinitas. ⁊ iō pp dubiū vtrū eēt baptizatus vel nō qui in noie xpi baptizaretur dicit papa q nō esset rebaptizandus. qd est intelligendum absolute. qa si modo sic aliquis baptizaretur deberet rebaptizari sub cōditiōe. Ad 11^m pz qd dō est ex dictis in corpore qōis. Ad vltimū dō q illud vbuz Phi. intelligendū est de noie substātiuo ⁊ adiectiuo suo. vnde ponit ibidē exemplum dicens q idē significat homo alb⁹ ⁊ albus hō ita etiā pōt dici de vbo ⁊ suo adiectiuo quod natuz ē antecedere ⁊ sequi verbū. idem. n. significat currit bene. ⁊ bñ currit accipiendo. n. verbū vniuersaliter p quacūqz trāspositione dcōnuz in oratiōe non esset verū. quia aliqñ trāspositio significat sēsum ꝓtrariū exemplū. Surrexit non est hic. Si. n. trasponendo dicas. Hic est nō surrexit. est significatio contraria significationi prime.

c Onsequenter queritur de 3^o pncipali. Et circa hoc q̄runtur. 3^a. Primo vtz aligd aliud ab aq̄ sit materia baptismi. 2^o vtz aqua artificialis sit conueniens materia baptismi. 3^o vtz aqua alij elemento mixta sit cōueniens materia baptismi.

Articulus tertius.

p Rimo ostendo q aligd aliud ab aqua sit materia baptismi. dī. n. Math. 3^o de xpo. Ipse aūt baptizabit vos i spū sancto ⁊ igne. ergo ignis est cōueniēs materia baptismi. Itē baptismus est sacramentū cōmissuz ⁊ principiū spūalis vite. sz aer est elementū cōmunissimū cuius qualitates sunt calidi tas ⁊ humiditas que maxie conferūt ad vitā sm Phi. li^o de morte ⁊ vita. g aer est materia baptismi. Item baptismus quedaz similitudo sepulture xpi vnde Apls Ro. 6^o. Consepulti. n. sumus cum illo per baptismum in morte. sed sepultura cōiter fit in terra. ergo terra est cōueniēs materia baptismi. Item vinū magis est abstersiuū putredinis q̄ aqua. ⁊ magis generatiuū spiritū ⁊ clarificatiuū. cum g baptismus sit ad abstergendum peccati putredinē ⁊ ad regenerandū animā que ē spiritus ⁊ clarificandū conueniens materia baptismi est vinū. Contra Jo. 3^o. Nisi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ spū sancto. non pōt introire in regnū dei. g materiaz baptismi nō ē nisi aqua. Itē tm est materia baptismi illud in quo xps baptizatus fuit. sed xpus fuit baptizatus in aqua vt habetur Math. 3^o. ergo nihil aliud ab aqua est materia bapi. Rñdeo q nihil aliud ab aqua est materia bapi cōprehēdendo sub aqua ablutionē que fit in ea ⁊ loquendo de baptismo fm q distinguit a bap^o flaminis ⁊ sanguinis. sacra. n. vtutem hīt ex sua institutiōe. bap^s aūt non fuit institutus nisi in aqua. qa sicut dicit Mu^o p^o li^o. de sacra. pte 9^a. c. 2^o Debet omne sacrm silitudinē quādā hīe ad ipaz rem cuius est sacrm scōm quā habile fit ad eandē rem suā repntandā. Inter oīa aūt res sensibiles de facili hīi possibiles ⁊ oibus cōes que cōditiōes debent esse in materia baptismi pp eius neeitatē ⁊ cōitatem aqua est magis repntatiua effectuum bapi rōne nature ⁊ rōne vsus. aqua. n. nāl^r est fri

gtiaa. ratione cuius repzesentat fomitis repssionē est etiam nāliter humida humiditate apta ad abluendū. rōne cuius repūtat a sozdibus pcī purgationē. est etiam nāliter diaphana. rōe cuius repzesentat gr̄e illumiationē. quia etiaz quantū ad vsū est multū vtilis. ⁊ repzesentat sacr̄m baptismi eē in effcū valde vtile ⁊ quia est ad habendū valde facilis repūtat sacr̄m baptismi esse quantū ad obseruantiā facile. Et quia etiaz quantū ad vsum est multuz cōis repūtat sacr̄z baptismi quantū ad necessitatē esse cōe. Et pp p̄dicta xp̄us non nisi in aq̄ sacr̄m baptismi instituit. quibus pōt supaddi ad hoc aliqua congruitas quā tangit Dañ. li° 4°. c. 5°. dicens quia consuetudo erat hoībus aqua lauari ⁊ oleo vngi. coniugauit ⁊ aquaz ⁊ gr̄am spūs sci ⁊ fecit illud lauacrū regenerationis. Ad p^m i opp^m. dō q ibi accipit ignis metaphorice .s. pro angustia passiōis quā xp̄us pp peccata nostra sustinuit. Ad 2^m dō q quānis aersit elz cōmissimū ⁊ habeat qualitates marie vitales. tamen non habet p̄opetatez ablutiuā sicut aqua. effectus autez ad quē p̄mo ⁊ p̄ncipaliter ordinat baptismus ē ablutio anime a culpa. Ad 3^m dō q sicut pz p lr̄am sequentē ibidem ⁊ per glo. similitudo illa attenditur quantū ad effectū tm̄ quia sicut xp̄us in sepultura veiustatē mortalitatis deposuit. ⁊ resurgēdo nouitatem imortalitatis assumpsit. sic in bap° abaia remouetur vetustas clpe. ⁊ ei conferť nouitas gr̄e. Pr̄eterea non hz p̄oprietatē ablutiuā vt aq̄

Ad 4^m dō q quānis aliq̄ sozdes melius possent abstergi p vinū q̄z per aquā. tm̄ ablūtio eius non ita repūtat effectū baptismi sicut ablutio aque. qa nō est ita cōmunis nec ita facilis ad habendum ⁊ aliq̄ odozem relingt in cute corpori nō cōueniētē quod non facit ablutio aque.

ſ Ecūdo queritur vtrū aqua artificialis sit conueniens materia baptismi. Et videtur q sic. Jn oi aqua eadem spē cū nāli aqua pōt fieri baptismus. Sed aliqua aqua artificialis vtpote rosacea est eadē spē cū naturali aqua vtriusq̄z. n. sūt eedē p̄opetates que sunt frigiditas. humiditas. pspicuitas. ⁊ p proprietates inotescit nobis rei species. qa sicut dicit Phi. p° de aīa. Accidētia maximā ptem conferunt ad cognoscendū quod quid est. g̃ aliqua aqua artificialis est conueniens materia baptismi. Item aqua rosacea non est quid cōpositū ex eīs. quia omne tale est magis grossum q̄z quecūq̄z naturalis aqua. aqua autē rosacea non est grossioz quacūq̄z naturali aq̄. restat ergo q sit eīm. ⁊ constat q non est aliud ab eīo aque. g̃ idem quod prius. Item fm Phi. p° de generatione. Miscibilia postq̄z ex eis constitutū est mixtū rursus possūnt separi. Sed quod est in potētia nature pōt per artificiū reduci ad actū mediante opere nature. fm quem modū malefici Pharaonis fecerunt draconez ⁊ ranas. vt habitū est in li° 2°. di. 7^a. ergo p artificium potest fieri aqua eadē specie cum naturali. sed ois talis est conueniēs baptismi materia. Contra Phi. 4° methau. circa finem. Ars debilioz est q̄z natura. nec sequitur eaz licet multū elaboret. ergo p artificiū non pōt fieri aqua eadem specie cum naturali. ergo nulla artificial aqua est baptismi materia. Item Phi. vbi prius. Sciāt arrisices alchimie species rez trāsmutari non posse. ergo p artem de re que est alterius spēi cum aqua non pōt fieri vera spēs aque. Sed nihil est materia baptismi nisi vera aqua. g̃ nulla aqua artificial est baptismi materia. Rñdeo q nulla artificialis aqua est baptismi materia. quia xp̄us non instituit baptismū in aliqua artificiali aqua. sed in naturali tm̄. quia baptismus institutus fuit vt sacr̄m necessitatis quantum ad omnes. Et ideo xp̄uz ipsum instituere voluit i aq̄ que faciliter posset haberi. ⁊ cōiter ab omnibus. tam pauperibus q̄z diuitibus. quod non est verū de aliqua aqua nisi naturali. Ad p^mū in oppositū dicendū q minoz est falsa. fm enīz. Dañ. li° 3°. c. 15. Natura rei cognoscitur per suaz actionez naturalē. naturalis aūt actio aque rosacee est alia ab actione natural aque. naturalis. n. aqua effectiue est humida. aqua vero rosacea corpus exiccat. vnde ⁊ constringit in sapore. etiam ⁊ odore a naturali aqua distinguit̄ sua frigiditas ⁊ pspicuitas. q̄uis hoc non semp pcipiatur per sensum alteri° modi sunt q̄z frigiditas ⁊ pspicuitas natural aq̄.

Ad 2^m dō q aqua rosacea est cōposita ex. 4. clis ⁊ est grossioz in substantia quacūq̄z naturali aqua. si aūt esset sepata ab omnibus ptib⁹ cuiuslibet alterius eli q̄uis pp eius amixtionē cum aliquibus ptibus terrenis aliqua sit grossioz aqua q̄z rosacea

Ad 3^m dō q si aliqd naturaliter resolnitur in eīa aut in aliud mixtū trāsmutatur. oportet pri° ordine nature redire ad materiā. hz Phi. sniaz. 8° metaphi. talis aūt resolutio non fit i mixto de quo fit artificialis aqua per qō apparet q illa nō est i specie naturalis aque.

t Ertio queritť vtrz aqua alij elemento vel elemētato mixta sit conueniens materia baptismi. Et vī q sic. quia omne illud in quo est virtus naturalis aque est materia baptismi. sed in quolibet mixto est virtus natural aque dī. n. Phi. p° de generatione q virtus miscibiliū saluatur in mixto. ergo aqua cuicūq̄z sit mixta est conueniēs materia baptismi. Item vt supius habitū est aqua que emanauit de latere xp̄i significauit baptismū Sed illa fuit mixta sanguini. Dicitur. n. Jo. 19° q exiuit sanguis ⁊ aqua. ergo aqua alij rei mixta est conueniens materia baptismi. Item aqua permixta est semp partibus terrenis quapropter dicit Phi. 2°. methauroz. q ois vapor est duo vapores. ergo nūq̄z fit baptismus nisi in aqua mixta

Contra fm Phi. p° de generatiōe. Essentie mi scibiliū non remanent actu in mixto. sed in potentia. Sed non est conueniēs materia baptismi nisi aqua que est in actu. ergo aqua alij rei mixta nō est baptismi materia. Item aqua paludosa siue lutosa non est conueniens baptismi materia cum non mundet sed inquinet. Sed hoc non videtur esse nisi pp mixtionē aque cū terra. ergo aqua alij elemēto mixta nō est cōueniēs baptismi materia

Rñdeo q aquā alij rei admisceri dupliciter pōt intelligi. vno mō vere ⁊ proprie fm quē modū ex miscibilibns cōstituit aliqd vnū p essentiā. ⁊ aqua sic mixta nō est materia baptismi. quia talis aqua nō est aqua in actu. sed in potētia. Alio mō improprie ⁊ per quādā apparentiā. fm quē modū miscē

tur illa quoꝝ minime partes ſm ſenſuꝫ ſunt iuxta ſe inuicē poſite ⁊ actualiter alterate. ſaluis eoꝝ eſſentijs. que mixtio proprie dī confuſio. ⁊ ī aqua ſic mixta pōt fieri bapᵗ. quia ſalua manet ſpēs aq̄. ⁊ iō ḡuis aqua maris alterata ſit pp admixtionez groſſoꝝ vapoꝝ terreſtriuꝫ aduſtoꝝ. que pmixtō ꝫ ſm iaꝫ ℔phi. pᵒ. methauroꝝ. eſt cauſa ſalſedinis in mari ⁊ aqua lixiuij p ſui colloīonē p cieres ⁊ alique alie aque pp eoꝝ tranſitū p venas ſulphureas. tū ga in eis ſalua manet ſpēs aque in eis poteſt cele brari baptiſmus. ℑn vrina aūt. cū ſit ſanguinis colatura ⁊ in ceruiſia debito modo cocta cum ha beant vim nutriendi quā nō habet ſimpleꝝ eleīn tū ſm ℔phi. c. 2ᵒ. de generatione. non manet ſalua ſpēs aque. ⁊ iō non ſunt debita baptiſmi materia nec etiā ſaluua. extra de baptiſmo ⁊ eius effectu. ℜon vt apponeres. Ad pᵐ in oppᵐ dō q̄ p tan to virtus miſcibiliū dī ſaluari ī mixto ga in eo ſūt qualitates pticipantes aliquā virtutem qualita tuꝫ elementariū. ⁊ aliquo modo eis conformes. non tū ſunt eiuſdem ſpēi cū illis. Ad 2ᵐ dō q̄ aq̄ que exiuit de latere xp̄i ḡuis ſimul cū ea ſanguis exierit. veram tū habuit aqua naturā ad probandum xp̄m habuiſſe coꝝpus verum non fantaſticū vt ponūt manichei. Ad 3ᵐ dō q̄ mixtō aque cū aliquᵇ ptibus terrenis nō eſt vera mixtō. ſed cō fuſio. ſalua. n. manet ſpēs eleīti vtriuſq̄. ℜumū argumentū ad partez aliam procedit de mixtiōe vere ⁊ proprie dicta. Ad 2ᵐ dō q̄ in luto non ma net ſalua ſpēs aque. ⁊ iō in luto nō pōt celebrari ba ptiſmus. aqua aūt paludoſa materia baptiſmi eē pōt. ga ḡuis inquinet coꝝpᵒ accidentaliter pp ei⁹ pfuſionē cū īmunditijſ groſſis. tū i ea ſaluatur ſpe cies aque. cui ex ſui natura per ſe conuenit hūidi tas ad abluēdū. ⁊ etiā aliquo mō mānet in ea actu pprietas ablutiua. qō ideo dico. ga ſi in aqua nul lo mō remaneat actu pprietas ablutiua vt in gla cie. grādiue. ⁊ niue ḡ diu ſic diſpoſita eſt non pōt in ea celebrari baptiſmus.

Articulus quartus.

c **Conſequenter** queritur de 4ᵒ principali. Et circa hoc querūtur tria. ℜumo vtꝝ de neceſſitate vnius actus baptizā di ſit miniſtri vnitas. 2ᵒ vtꝝ ablutō nis ⁊ prolationis verboꝝ ſimlitas. 3ᵒ vtrū aſper ſionis vel īmerſionis trinitas.

p **℔rimo oſtendo** q̄ nō de neceſſi tate vniᵒ actᵘ baptizandi ſit miniſtri vnitas. ga ſi duoꝝ vnus ſit mācus. ⁊ alter mutᵘ. ſi mutus puerū im mergat ⁊ mācus verba pferat vī eſſe baptiſmus ga neuᵗ eoꝝ vtrūq̄ facere poſſet. vnde pbabile vī q̄ ābo pñt ſuccurrēᵗ ſaluti puuli. Itez ꝫ ℔phi. 5ᵒ. phi. Magis dependet motᵘ a termio ad quez ḡuis a termino a quo. Sz vno actu baptizādi plēs pñt baptizari. vt. n hī actuū. 2ᵒ. Apli vna baptiza uerunt die circiter tria milia. qō facere nō potiuſ ſēt ſi p ſe quēlibet īmerſiſſent. ḡ ſilr vno actu baptizandi pñt plēs baptizari. Contra omne plē ge minat ſuū ſiḡlāt. ḡ cū duo dicūt. nos baptizamus te ſenſus eſt. Ego baptizo te. ⁊ ego baptizo te. qō ē cōtra formā. qa p iteratōnē exp̄mit plitas actuū baptizādi: ℜndeo q̄ de neceſſitate vniᵒ actus ba ptizandi. ē miniſtri vnitas ad vitanduꝫ pccū ex pte baptizantis. niſi forte in caſu neceſſarij eſſent plēs ad puerū abluendū. nō eſt aūt de neceſſitate ad efficaciā ſacrī. modus. n. exp̄mendi baptizādi actū ⁊ pſone miniſtri expreſſio ſunt de neceſſitate efficacie ſacrī ſunt. n. ex traditiōe eccliē. vnde nō vī efficacie ſacrī repugnaꝛ puerᵘ a plibus ſil abli.

Ad pᵐ dō q̄ in cāu poſito puer de. l. cōi bapriza tus non eſſet quia quanuis de. l. cōmun determi natus mōus exp̄mendi baptizandi actū nō ſit de neceſſitate efficacie ſacrī. tū exp̄mere actū eē ab illo a quo nō eſt derogat efficacie ſacrī. ſic aūt eēt cāu ppoſito. qa baptiſmᵘ ē ablutio. ſi ḡ ille qui verba pfert nō abluit exp̄mere actū baptizandi eſſe ab il lo a qᵒ nō eſt ſiue exp̄mat in ſinḡlari ſiue in plurali

Ad 2ᵐ dō q̄ nō plus pcludit niſi q̄ vnitas miſtri regrit de neceſſitate ad efficaciā ſacrī. nō. n. debent plēs baptizari ſimul niſi in cāu neceſſitatis. minus tū indecēs ē plēs ſimul baptizari ab vno q̄ vnuꝫ a plibus. Ad 3ᵐ ad pteꝫ aliā dō q̄ maior nō ē vā de plī p̄me pſone. ſz de plī ꝑe ⁊ tertie. Ūñ cū dico nos baptizamᵘ nō ē ſenſus ego baptizo ⁊ ego bap tizo. ſed ego et ille baptizamus.

s **Ecundo queriᵗ** vtꝝ ō neceſſitate vniᵒ actus bap tizādi ſit ablutōis ⁊ platōiſ vboꝝ ſimlitas. Et vī q̄ nō. qr cū actᵘ baptizādi ſit neceſſariuſ ad ſaluteē. mōus pferēdi dz cē certiſſimᵘ ⁊ tutiſſimus Sz ℔ nō cēt. ſi ad vnū actū baptizādi de neceſſitate regreret ablutōis ⁊ platiōis vboꝝ ſimlitas. ga diſ ficile eēt ſemp ſil ichoare ⁊ ſimlr terminare. ḡ nō req rīt talis ſimlitas. Itē ex matia pus exīti ⁊ forma pōea itroducta pōt vnū pſtitui. ḡ ſilr ex ablutiōe p ozi ⁊ platōe vboꝝ poſteriozi pōt vnᵘ actᵘ baptizā di pſtitui. Cōtra ad vnitatē rei magis regrit ſua rū ptiuꝫ ſimultas in re ḡ in intētiōe. Sz ad vnū baptizandi actū de neceſſitate requirit ſimultas ablutionis ⁊ prolationis verboꝝ in baptizātis in tentiōe. ḡ mlr o fozti⁹ regrit eoꝝ realis ſimultas i tpe. ℜndeo q̄ vba ⁊ ablutionē ſimlr eē tripliciter poteſt intelligi. ſ. aut per ralem eſſentiā vnius in alio. aut per eoꝝ coexiſtentiā in iutentione. aut in tempoze. ſimultas ſm modū primum non regritur. ga nec poſſibilis eſt. quia ſic verba non ſunt nata eſſe in ablutione. nec econuerſo. Sed ſi multas modo 2ᵒ requiritur de neceſſitate explici te vel implicite inḡtū neceſſariū eſt q̄ abluens ⁊ verba proferens intendat circa puerū facere qō facit eccleſia. Simultas autem modo tertio ali quo modo requiritur de neceſſitate et aliquomo do non. Neceſſarium enim eſt q̄ baptizans ſic abluat ⁊ verba proferat q̄ ſecunduꝫ communem vſum illa duo videantur pertinere ad actū vnuꝫ quod non eſſet verum ſi in mane ablueret. ⁊ in ſe ro verba proferret. vel econuerſo. non tamē eſt neceſſariuꝫ q̄ ſimul punctaliter vtrunq̄ incipiat ⁊ terminet. ſed ſufficit q̄ prolatio verboꝝ in cipiatur ante quam ablutio terminetur. vel eō uerſo. debet tamen baptizans iſta facere ſimlr quanto magis poteſt bono modo. Ex dictis ꝫ ſolutio ad primuꝫ. Ad ſm dicendum. q̄ non eſt ſimile de conſtitutiōe ex partibus permanētib⁹

ꝛ successiuis. qꝛ in ꝓmanentibus vna pars ꝓius facta pōt aliā expectare. nō sic aūt i successiuis. ablutio aūt ꝛ verboꝝ platiores successiue sunt. Ad arm ad partē aliā satis ꝑz qd dō ꝓ ea q̄ dcā sunt in corpe cōnis ꝛ iferius magis explanabiꝫ cum quere. vtrū ad integritatem bap̄ de necessitate requiꝛa ꝫ intentio baptizantis.

Tertio queriꝫ vtrum ad vnitatez actus baptizādi sufficiat imersio vna. Et vī q̄ nō de ꝓsec. di. 4°. ꝓstq̄ vos recte tꝛio imersi estis q̄ accepistis bapm in noie sc̄e trinitatis. Item magister in lra huius di. c. aī penul. Cōstat baptizandos ftio debere imergi. Contra de ꝓse. di. 4° de tria. ꝛ recitat magr in lra huius di. c. aī penul. ꝛephensibile est se nullatenus pōt infantē in baptismate vel ter vl semel imergere. ḡ sufficit imersio vna. Item cadez di. pp vitādū scismatis scādalū vel hēretici dogmatis vsuz simplā teneam3 bap̄ mersionē. ḡ puer nō dz mergi nisi semel. ꝛūdeo ad melius videndum q̄ circūstāt hāc qōnem. ꝓmo declarādū est vtruz sit necessariū puez absolui mergēdo. Secundo q̄ pars est abluēda si totū coꝛpus ablui nō pōt. Tertio q̄ nō p̄iudicat efficacie sacrī puez imergere semel tm̄. Quarto qs modus dz obseruari in imergendo. Quintū ad pm sciēdū q̄ circa hec obseruāda est ꝓsuetudo ecclie. vbi. n. cōsuetū est abluere imergēdo baptizās si abluat nō mergēdo peccat grauit. nisi qñ imineat necessitas q̄ pōt iminere vel pp manuū baptizātis debilitatē. si ñ sit aliq̄ supplere possit. ꝛ velit actū baptizādi ꝑm ꝓsuetudinē illius ecclie: vel pp pueri infirmitatē. vel qꝛ nō est totus natus. vel pp sufficiētis q̄ntitatis aque penuriā. Ubi aūt cōsuetudo est ecclie abluere nō imergēdo. ibi sic obseruādū est etiā absq̄ aliqua alia necessitate. Quātū ad 2m sciēdū q̄ si totū coꝛpus nō possz ablui abluēda est ps p̄ncipalioꝛ vt caput ꝛ marie facies. qꝛ in ea viget sensus. Uñ repuraꝫ hois sepultura vbi sepultū ē caput. ff. de religiosis ꝛ sumptib3 funez. l. cū i diuersis. ꝛ p3 caput pect3. qꝛ sedes coꝛdis est q̄si i pectoꝛe. si tñ ambe iste ptes nō pñt ablui. magis abluēda esset facies q̄z pectus. qꝛ ibi magis manifeste sūt opatōnes aie. Uñ credo q̄ si caput pueri baptizareꝫ añq̄z alia ps coꝛpis exeat qō aliq̄n faciēdū ē pp piculuz mortis pueri baptizat3 est. si aūt man3 vel pes abluaꝫ añq̄z aliq̄ alia pars appareat volūt aliq di cere q̄ puer baptizat3 cēt qꝛ aīa est in q̄libz ꝑte corpis tota. Comuni3 tñ tenet q̄ de. l. cōi nō eēt baptizat3. q̄uis forte diuina pietas in tali casu baptismi vicem suppleat. Et iō semp qñ piculū mortis imminet abluēdū est illud de puero qō pōt ablui siue sit paz siue sit multū. Quātū ad 3m sciendū q̄ imergēdo semel vel ter fuāda est ecclie ꝓsuetudo. Uñ vbi ꝓsuetū est imergere ter grauit̄ pecat q̄ imergit semel tm̄. Dz non pp ꝫ impediꝫ sacrī efficacia. qꝛ sic i trib3 mersionib3 ꝓsonaꝝ trinitas. ita i vna pōt diuinitatis vnitas designari vt hī de ꝓsecra. di. 4° de trina. Cōueniēt ioꝛ tñ est ꝓsuetudo de imergēdo ter pp expssionē trinitatis repsitationē. ꝛ tridui sepulture xp̄i. cui3 typuz expmit trina imersio vt hī eadē di. ꝓstq̄ vos. Quātū ad q̄rtum sciēdū q̄ sacerdos dz puez tenere p latera ꝛ vsa facie ad quā dz imergere ꝑmo ita q̄ hēat caput vsus qꝛi

entez. 2° versus aglonē. 3° versus meridiē ad significandū reformationē totius imaginis q̄ initiat̄ p fidē in rōnali qō significat conuersio capitis pueri ad oꝛiētē a qua parte est oꝛigo illumiatiōis medij ꝛ initiū motus celi. sic a dextera ei3. Et ꝓmouet p spē in irascibili qō significat ꝓuersio capitis pueri ad aglonē. vbi dr esse p quādā sīlitudinē q̄si pes celi. ꝛ in ꝫ repsentat soliditatē irascibili3 p spē. Jbi etiā ſm ꝓphi. 2° methauroꝝ est mare altius. ꝛ significat irascibilis p spei elevationē. Cōsumaī aūt p̄dicta reformatio p caritatē in ꝓpiscibili qō repsitat cō uersio capitis pueri ad meridiē vbi est magna caliditas. ꝛ supius celi ſm ꝓphi. 2° celi ꝛ mūdi. nulla aūt triū imersionū fieri debuit verso capite pueri ad occidētē. qꝛ ibi est luminis occasus. ꝛ sinistra celi ſm ꝓphi. 2° de celo ꝛ mūdo. Ad arguñta ad partē p̄mā dō q̄ nō. peccdūt p cōparationē ad efficaciā sacrī. sed ad baptizātem vbi est consuetudo ter imergēdi. planū est. n. q̄ si ibi tñ semel imergeret grauit̄ peccaret sīc expressum est in lra. ꝓximum arm ad partē aliā non plus ꝓcludit nisi q̄ salua bap̄ efficacia. ꝛ sine pecō de imergēdo ter vl semel est ꝓsuetudo ecclie obseruāda. vñ magr in lra huius di. c. pe. Jbi dūtaxat semel mergere ꝛz. vbi ꝓsuetudo ecclie talis exist. Ad 2m dō q̄ p simplā nō itelligit vnā sed vniformē. ſm glo. ibidē volēs dicere q̄ baptizātes in imergēdo debēt se ꝓformare cōsuetudini ecclesie.

Articulus quintus.

Consequenter queriꝫ de. 5°. principali. Et circa ꝫ q̄runt̄ tria. ꝑ° vtrū xp̄s instituerit bap̄m añ suā passionē. Sc̄o vtrū hoies fuerī obligati ad susceptōnē bap̄ añ passionē. Tertio vtrū hoies fuerī obligati ad susceptionē bap̄: stati post xp̄i resurrectiōez

De rōe āt cessatōis circūciliōis ꝛ alioꝝ sacroꝝ legaliū. ꝛ ōtpe quo cēssauerūt dcm̄ ē supi3 di. j. q. vl.

Primo ostendo q̄ xp̄s nō istituerit bap̄m añ suaz passionē. qꝛ post resurrectionē dixit. Euntes docete omnes gentes baptizantes eos. Jn nomine p̄tis ꝛ filij ꝛ spūs sancti. Jn quib3 verbis videt baptismū instituisse: ergo nō instituit ipm post suam resurrectionez. Jtē q̄diu durat lex vna nō debet alia institui que sibi succedere debet. Sed virtus sacroꝝ legaliū durauit vsq̄ ad xp̄i passionē vt superius habituz est di. j. ꝛ dicit magister in litera. ergo ante xp̄i passionem nō debuit baptism3 istitui. Jtē cētra ō baptismo et eius effectu. Maioꝛes. ꝫ. dictū est. ꝓper sacrm baptismi xp̄i sanguine rubricati culpa remittitur. ergo vim non habuit vsq̄ post xp̄i passionē. Sed statim cum fuit istitutus habuit viam suam. ergo nō fuit institutus vsq̄ post xp̄i passionē. Contra plus est instituere rem: facto q̄z verbo. Sed chr̄ystus ante suaz passionem baptizatus fuit a Joāne: vt habetur Mathei. iij°. ergo tunc fuit institutus baptismus.

Item illo tempoꝛe fuit institutus baptismus quo chr̄ystus ipsum sanctificauit. Sed chr̄ystus quando fuit baptizatus scificauit baptisma ſm Dam̄. li°. 4. c. j. Unde etiam dic̄ glo. super illud

Luce.3°.iesu batizato. Quod baptizaꝝ dominus non mundari indigens. sed tactu munde carnis aquas mundas vt vim habeat abluendi. ergo añ passionē xps bapm instituit. ℟ndeo q xpus bapz sacrm pmo instituendū insinuauit. 2° instituit. 3° instituti obseruari ꝓcepit. ℞rimū fecit fcō qñ a Jo. baptizatus fuit 7 vbo cuz Jo.3°: dixit Nicodemo Nisi qs renatus fuerit ex aq̄ 7c. Scōm fecit fcō qñ baptizauit p discipulos suos q de mādato eius baptizare ceperūt. Uñ Jo.4°. Uenit iesus 7 discipuli ei⁹ in iudeam terrā 7 illic demorabaꝝ cū eis 7 baptizabat. Et verbo qñ misit discipulos suos binos. 7 binos ad baptizandū 7 ꝓdicandū. de q̄ missione hr Luce.10.3m fcuz fuit signo. s. cū de latere xpi fluxit aqua ꝺ quo hr Jo.19°. Et verbo qñ post resurrectionē dixit discipulis suis. Jte docete oēs gentes baptizātes eos. In nomie ꝑis 7 filij 7 s. s. Math. vltimo. Uñ aūt xpi passionē bapm fuisse instituꝝ dicit Hu°. 2° li. de sacra. parte 6ª. c. 4°.

Ad pmū in oppm ꝑz solutio ex iam dictis. Ad 2m dō q maior falsa est. sic. n. dic Hu° in ꝓallegato. c. oportuit vt 7 illa que fienda erāt nequaqꝫ subito vel p̄cipitāter. sed paulatim 7 quasi cū quadaz reuerentia dimitterēt vt oēderent bona fuisse in tpe suo. Et silr que incipiēda erant nō subitō i auctoritatē assumerent sz cū mora 7 grauitate ichoarent ne velut aliena 7 ꝓter rem aliūde iductā subito putarent. 7 iō durante adhuc virtute circūcisionis ꝓueniēs fuit bapm instituꝝ. nō tñ ipm p̄cipi obseruari ad necessitatē salutis. Ad 3m dō q q̄uis maiorem vim habuit baptismus post xpi passionem q̄ ante. tñ añ passionē habebat efficaciaz ex vi tñ passiōis credite implicite 7 explicite 7 quasi iam inchoate tñ ꝓpter eius ꝓpingtatē 7 passuri p̄sentialitatē 7 assumptā penalitatē. Ad argumenta ad ꝓtem aliā dicēdū q qñ xps baptizatus fuit a Jo. non instituit bapm. sed instituēdū insinuauit i aqua ingꝛtū in aqua baptizatus. 7 in noie trinitatis tñ ꝛtum in suo baptismo apparuit p⁹ ꝑis i voce 7 in ꝓsona. filij in carne. 3 ꝓsona. s. s. in columbe spē. nec tunc aliā vtutē regnāndi ꝓtulit aqs nisi q extūc ordinata fuit aqua ad hr vt in ea instituere⁊ regnatiōis sacrm. si tñ hēr⁊ illa aqua q̄ corp⁹ xpi tetigit deberet fuari in maxima reuerētia vt reliquie scissime ꝓpter mundissimā 7 sanctissimam carnē quam tetigit.

f Ecūdo queritur vtrū homies fuerit obligati ad susceptionē baptismi añ xpi passionē. Et vr q sic. qz añ suā passionē dixit illud vbuz scriptū. Jo.3°. Nisi qs renatus fuerit ex aqua 7 s. s. nō pōt introire regnū dei. Jtē Hu°. 2° de sacra. parte. 6ª. c. 4. dicit q añ passionē ipsa circūcisio in statu suo ad remediuz susciꝑiebaꝝ. 7 tamen etiam tunc baptismus sine periculo salutis non contemnebatur ab his quibus ꝓdicabaꝝ. Cōtra Damn. li. 4° c. j. dicit q xps irrigauit nos ex scā 7 ingnata eius costa fontē remissiōis. aquā qdem in regnātionez 7 ablutionē ꝓcci 7 corruptionis. g nō habuit efficaciā baptismus quousqꝫ fluxit illa aq̄ de latere xpi. Sz anteqꝫ haberet efficaciā nō fuerūt homies obligati ad baptismi susceptionē. g nō fuerūt homies obligati añ xpi passionē. ℟ndeo q añ xpi passionez nō erāt homies obligati de necessitate salutis ad baptismi susceptionē. lex. n. nō obligat quousqꝫ ꝓmulgata sit. lex aūt de susciꝑiēdo bap° xpi ꝓprie loquēdo ꝓmulgata nō fuit añ xpi passionē. qz 7 si discipuli xpi añ passionem de eius mādato baptizauerūt tñ ad hr non publicabāt illud vt necessariū ad salutem. nec. n. cōgruū fuisz vt si respectu eiusdē morbi homies de necessitate ad salutez eēnt obligati ad susceptionē duoꝝ remedioꝝ quoꝝ quodlibz ꝑ se sufficiebat ad curationē morbi vsqꝫ aūt ad passionem tenebanꝫ iudei de necessitate salutis ad circuncisionē. qz vsqꝫ tunc circūcisio in suo statu fuit 7 vim purgādi habuit. Ad pm in oppm dō q per illud vbum xps nō imposuit necessitatē susciꝑiendi bapm. sed imponēdam ꝓdixit. nō. n. dixit q non est regnātus ex aqua 7c. Ad 2m. dō q aliō ē bapm cōtēnere. aliud nō susciꝑere. sine. n. ꝑiculo salutis nō ꝓtēnebaꝝ qz iam habebat vtutem iustificādi tñ sine ꝑiculo vtntis salutis poterat non susciꝑi ab illis etiā qbus ꝓdicabaꝝ ꝓpter rōnem dictā in corꝑe cōnis. Ad arm ad partem aliā dō q realis fluxus illius aque de latere xpi nō fuit cā virtutis bap̄. sed signū qō virtutē habebat a fide passionis illius de cuius latere fluebat. maiorē tñ efficaciam habuit baptismus postqꝫ passio illa fuit realiter exhibita qꝫ ante.

t Ertio queriꝫ vtrū homies fuerint obligati ad susceptōnem baptismi stati post xpi resurrectionē. 7 vr q sic. qz ꝓmulgata lege obliganꝫ homies ad ei⁹ obseruationē. sed xps cito post suā resurrectionez baptismū susciꝑiēdū ꝑcepit. cum dixit. Jte docete oēs gētes 7c. Math. vl°. quod fuit eius susceptionē ꝓmulgare. g fuerūt extūc fuerūt homies obligati ad baptismi susceptionē. Item circūcisio nō habuit efficaciā nisi vsqꝫ ad passionē xm Hu°. 2°. li. de sacra. parte. 6ª. c. 4. sz semꝑ fuit necessarium ad salutē aliqō remm ꝺ originale pccm. g stati post passionē xpi fuerūt oēs saltem iudei obligati ad susciꝑiēdū baptismū xpi. cū extūc aliud remediū efficax ꝺ originale pccm nō haberēt. Cōtra Jo. 15. dicit xps si nō venissem 7 locut⁹ eis nō fuissem pccm nō haberēt. sed nō statim post xpi resurrectionem fuit oibus ānunciatū p̄ceptū de susciꝑiēdo baptismuz. ergo nō oēs fuerūt obligati statim post xpi resurrectionem ad susciꝑiendum bapm. ℟ndeo q nō oēs homies fuerūt obligati ad susceptionem baptismi. statim post resurrectionē. nullus. n. tenēt de necessitate obseruare legez añqꝫ ꝓmulgata sit. nec etiam post ꝓmulgationem quousqꝫ sibi innotescit nisi defectus eius sit in causa quare non statim innotuit sibi ꝓmulgatio legis. lex autē de necessitate susciꝑiendi baptismum non statim fuit ꝓmulgata post xpi resurrectionem quia non statim dixit illud verbum Math. vltimo. Item docete omnes gentes baptizantes eos 7c. Illa etiaz ꝓmulgatio non statim omnibus fuit nota. Et ti fuerunt multi quorum defectus non fuit in causa tardationis illius notitie. Sed postqꝫ eius ꝓmulgatio per vniuersum orbem fuit diffusa xm illud ps. In omnem terram exiuit sonus eorum omnes fuerunt obligati ad baptismi susceptionem.

Ad ꝓmum in oppositum patet solutio ex iam dictis. Ad scōm dicendum q post Christi passionem añ notitiam ꝓmulgationis de obseruatiōe

baptismi erat remedium contra originale peccatū fides parentū ꝗtum ad paruulos. vel fides ppria ꝗtū ad adultos. Vñ ꝗuis ꝛm Aug°. eo. c. tunc circuncisio sine periculo salutis nō contēneret ab his ꝗbus finis eius nondū manifestabat. tū per eoꝝ susceptionē non iustificabant: sed p fidē.

c **Circa litteram** sub forā verborum ꝓscripta. ſ. a dño q̄ scripta est Math. vltio. nō q: dī tm̄. supp̄. Sed q: credit ab aliquo. ſ. q: suffic̄ tm̄ fides ecclesie. De substantia huius sacri sunt v̄bum ⁊ elim. ⁊ supple intētio baptizātis plenū est fidei sacrm. verum est in credēdo. sed non dic̄ q hoc sufficiat ad bap^m. vel exponas vt expositū est in qōnib^o. Nec a xpi baptismate spūs separabat. i. a baptismate qō fit in nomie xpi vez bap^m traditi hoc intelligē dum est p tpe primitiue ecclesie cuius rō reddita est in qōnibus. Cōmodius dī institutio fcā quādo xp̄us a Jo. baptizatus est. hic dz accipi institutō ꝗtum ad determinationē materie in qua instituēdus erat bap^m. ⁊ ꝗtum ad figurationē forme. inuocato nomie trinitatis. hinc arguūt alig q Jo. in baptizando Christū trinitatem inuocauit nisi in aq̄ supple nāli.

Di. iiij.

f **Jc dicēdum** est. Superi^o determinauit magr de bap° ꝗtū ad ip̄m sacrm ꝓm se. hic determinat de ipso ꝗtum ad susciptentes. ⁊ diuidit in duas partes. Primo ponit diuersos modos suscipiēdi bap^m. Secundo determinat de qualibz ibi. Sacrm ⁊ rem. ⁊ ista in. 2. Prio determinat de diuersis modis susciendi bap^m. Secundo de effectu eius in susciptentibus ibi. Solz queri. Prima in. 3. Prio determinat de illis q suscipiūt sacrm ⁊ rem. Secūdo de illis q suscipiunt sacrm ⁊ non rem ibi. Qui vero sine fide. Tertio de illis qui suscipiunt rem ⁊ non sacrm ibi. Sunt ⁊ alij. ⁊ ista in. 2. Prio determinat veritatem. Scō remouet ꝛrietatez ibi. Vis aūt. Illa pars que ibi incipit. Solz queri diuidit in. 2. Primo determinat de effectu baptismi in adultis. Scō in paruulis ibi. Solet etiaz. Prima in. 2. Prio determinat de effectu. Scō de significatiōe ibi. Si querit.

c **Circa hanc** di. querēdū est ꝓncipaliter de ꝗttuor. Prio de diuersitate suscipientiū bap^m. Scō de diuersitate baptizātiū. Tertio de diuersitate effectuū. Quarto ꝓponent alig casus de susceptione baptismi. Circa p^m querunt. 3. Prio vtrū paruuli qñ baptizant recipiāt effectū baptismi. Secūdo vtrū ficti recipiāt effectū baptismi. Tertio vtrū iam iustificati teneant ad baptismi susceptōnem.

Articulus primus.

g **Primo ostendo** q puuli nō recipiāt effectū baptismi ꝓm Phi. 2°. de anima Actus actiuoꝝ sunt in patiēte disposito. ſz in puulis nulla p̄cessit dispositō ad susceptionē effect^o baptismi. g̊ bap^s nō pōt cāre suū effectū in puulis. Jtē qcūqz hz hitū fidei si assit vsus li. ar. facilr exit in actū credēdi. sed puulus baptizatus veniens ad etatem adultam non faciliter exit in actum credendi. nisi ꝓmo fuerit instructus ⁊ ad credendum assuefactus. g̊ habitum fidei q icludit in baptismi effectu puulus cuz baptizat ñ recip. Cōtra magr i lra hui^o di. c. j. dic̄ q sacrm ⁊ rem siml susc̄ipiūt oēs puuli q i bap° ab origiali mūdant pecc̄. Rndeo q puuli in bap° recipiūt effectū baptismi. q: effect^o bap. sūt pcci purgatio. gr̄e collo. pene remissio. caracteris impssio ⁊ fomitis repssio. de qb^o inferi^o dicet. Baūt puuli recipiūt in bap°. q: aīa nata est p̄dictos effect^o suscipe ⁊ in puulis nihil ē qđ eoꝝ susceptionē possit impedire. ⁊ fides ecclie nō efficiēdo aliquā qualitatē in paruulis sed ex diuina ordiatiōe eos ad p̄dictoꝝ susceptionē dispossuit. ⁊ ille q ꝓncipaliter baptizat. i. de^o liberaliter influit. Ad p^m in opp^m dō q illa ppositio dz intelligi de actiuo limitate vtutis ⁊ de effectu cōpletiuo. q: ꝓmā dispōnez nature rei supadditā pōt agēs facere limitate vtutis. de^o aūt a quo sūt ꝓncipaliter effectus baptismi ē agēs illimitate vtutis: minor ēt argumēti vlr intellecta falsa. ē q: fides ecclie aliquo modo ad susceptionē effectuum baptismi disponit vt visum est. Ad 2^m. dō q ad faciliter exeūdi in actū credēdi nō tm̄ regrit hitus fidei: sed ēt articuloꝝ cognitio. ⁊ ēt assuefcō de lege cōi. q: actus credēdi nō tm̄ est actus fidei. sed ēt intellectus q ex assuefactiōe in actū q ꝓncipaliter est per fidem facilius exit tū ceteris paribus baptizati venientes ad etatē adultā facilius exeūt in actū credēdi ꝗ si non fuissent baptizati.

f **Ecundo queritur** vtruz ficti recipiāt effectū baptismi. ⁊ vr̄ q sic illi recipiūt effectū qui veracit ip̄m recipiunt. Dz. ſ. q. j. sic̄ ficti cuiusmōi sīnia accipi pōt ab Aug. p°. li. de bap° cō donatistas ñ multū lōge p^o mediū dī q ficti veracit nō ficte recipiūt. g̊ recipiūt baptismi effcūz. Jtē q nō recipiunt baptismi effcūz sunt rebaptizādi qđ pbo p sile q: illi q nō recipiūt absolutōis effcūz sunt itez absoluēdi. ſz illi q ficte recipiūt bap^m nōsūt rebaptizādi. g̊ recipiūt effcūz baptismi. Jtez si aligd possz impedire effcūz baptismi. Ō maxīe cēt pccm̄. ſz pccm̄ nō ipedit imo p bap^m expellit. g̊ fictio nō ipedit effcūz baptismi. Cōtra sap. p°. ſ. ſ. discipline effugiet fictū. ſz effect^o baptismi ē donatio. ſ. ſ. q: i bap° dat ei^o donū. g̊ ficti nō recipiūt effcūz baptismi. Jtez magr i lra hui^o di. c. p°. Qui sine fide vel ficte accedūt sacrm nō rē susc̄ipiūt. ſz res baptismi ē effect^o bap̄. g̊ ficti nō recipiūt effcūm baptismi. Rndeo q fictus dī ille q aligd aliud ꝓtendit exteri^o ꝗ hēat in corde. qđ dī pōt itelligi. ſ. aut respcū receptionis sacri. vt cum aligs simulat se velle recipe ablutionē vt sacrm ⁊ tm̄ nō intēdit eā recipe nisi ioco se nō in ꝗtū sacrm est aut respū dispositiōis ad receptionē sacri. aut cum aliquis vel v̄bo vel sig° simulat se esse dispositū iterius ad sacri susceptionē ⁊ tm̄ indispositus ē. aut q: nō credit. aut q: sacrz cōtenit. aut q: i ꝓposito mortaliter peccādi seu in pccō mortali remanēdi psistit. p° modo loquēdo de fictis ꝗuis Aug. li°. 7. cō donatistas ppe finem non determinet vtrum essent tales baptizati. vel non.

sed diuinum iudiciū p alicuius reuelationis oraculum sup hoc implorandū. qō etiā habeā de pse. di. 4ª solet etiā. dō tñ videā tales nō recipere baptismi sacrm. in quo concludit q nullum effectuz baptismi recipiunt qō certū est. sed si ille q baptizat non intendit illam ablutionē facere vt sacrz. sed tñ cā ludi sic dicit glo. sup allegatum decretū. Sed vt dicit glo. ibidem si baptizans intendit baptizare qlēcunqz intētionez baptizatus habeat recipe sacrm quod nō est verz vt inferi. ostendeā. 2º. modo loquēdo de fictis dō q recipiūt baptismi sacrm. vñ non sunt amplius baptizādi. recipiūt. n. effectū scri idelebilē. i. caracterē q ē sacrm. et res. sz effectū q est res. et nō sacrm. i. grāz remissiōis pcōrū durāte fictiōe nō recipiūt. receedēte tñ fictiōe. qz caracter ē imediata dispositio ad grāz baptismalē sic organizatio corpis ad aiē susceptionez recipiūt grām baptismalem p quā remittunt pcā sic videmus q aer ꝯtus aliqñ ad pñtiā lūinaris nō illuminet pp dispositionē alicui⁹ obstaculi. tñ ipo remoto qz rōe diaphāeitatis ē receptiuus illumiatiōis stati illumiat. remissionē tñ pene debite pccis p⁹ receptionē sacri cōmissis nō recipiunt ex vi sacri. Sacrm. n. baptismi p se respic culpā p̄cedētē nō sequētē. Uñ pcā mortalia post receptionē sacri cōmissa in eis non delent vtute sacri baptismi nisi p accēs qz grā baptismalis nō pōt stare cum aliquo mortali pccō. et iō deleri nō pñt mortalia añ susceptionē sacri cōmissa qn etiā deleant illa que susceptionē sacri sunt secuta. Sz qz vētialia stare pñt cū grā. iō recedēte fictiōe illa q secuta sunt sacri susceptionē nō delent ex vi sacri baptismi ꝯtus de leri possint ex vi pnie. Ad pm in oppm dō q intelligendū ē de vera receptiōe sacri qō pz qz imediate subiūgit. sic nequ eoz baptisma kp2obat grāz tñ remissiōis pccōz q est effect⁹ baptismi durāte fictiōe nō recipiūt. Ad 2m dō q maior est falsa si itelligatur de effectu q est pcci remissio nec valz pbatio. qz absolutio aliquā indelebilē dispōnē ad grāz nō impmit sic impmit sacrz bap. Ad 3m. dñt aliq q ꝯtus pccm mortale repugnet grē susceptē. qz cuz illa stare nō pōt tam grē susciēde magis repugnat fictio ꝯtus pccm sic opacitas supueniēs aeri magis repugnat susciēdo lumi ꝯtus tenebra: sed hec solutio nō est 2ueniēs. fictio. n. pcci est. dō q sic ad arm q pccm mortale actuale ipedit de lege cōi effectū bap quoad remissionē culpe. et infusioni grē si nō assit vel p̄cesserit aliq displicētia pcci i spāli vt in gnāli. Pccm añ mortale origiale non ita repugnat infusioni grē sic actualis fictio nec sic habitual p actū pprie volūtatis cāta. Ar. ad partē aliam nō pcedit de re q est res et sacrm. sz de re q nō ē sacrm cuiusmōi est grā baptismalis.

Ertio querit vtrū iam iustificati teneant ad susceptō

nem baptismi. et vr q nō. Math. 9º. Non est opus valentib⁹ medicus. sed male hātibus. g eā iam iustificati sint valentes. et baptism⁹ sit medicina nō tenent ad susceptionē bap. Itē nō legimus in scriptura q beata virgo. apli et Jo. baptista fuerūt baptizati. et tñ pbabile ē q si fuissent baptizati hb in scriptura inueniretur. Itē babtizati bapº xpi añ passionē nō tenebant circuncidi ꝯtus ad hb circūcisio suā hret efficaciā et in iustificando et in obligādo. g similr iustificati p circūcisionē non fuerūt postea obligati ad susciēdū bapm xpi. nec añ nec post passionē. Item nullus obligat ad recipiēdū bapm in quo baptismus nullū pōt hre effectum. sed tales sunt iaz iustificati. 6m. n. qō pōt accipi ex glia glo. sup illud ad ro. 3º. Signaculum circūcisionis. circūcisio iam iustificato nullaz grām ferebat. g videā q a simili q nec baptismus. g videā q iustificati nō tenent ad ei⁹ susceptionē. Cōtra Jo. 3º. Nisi qs renatus fuerit ex aqua et s. s. non pōt itroire in regnū dei. Item Jo. baptista ꝯtus in vtero mris iustificatus fuerit. tñ dixit xpo Ego a re debeo baptizari. vt habeā Math. 3º. Cornelū et iustificatū Petrus baptizauit. vt hr actuz. 10. Nec añt nō fuissent nisi iustificati tenerent ad bap susceptionē. Rndeo q iustificati q bapm nō susceperūt tenent ad susceptionē bap. cuius rō est qz ꝯtus aliq res instituat pp ea q accidāt vt i pluribus. si tñ gnāliter lata est nō tñ tenent ad ei⁹ obseruationē hātes illud pp qō lata est sed etiā nō hāte ꝯtus añt lex de susciēdo bapm fuerit ista pter hātes origiale pccm. tñ gnāliter lata est. et iō ad ei⁹ obseruationē tenent nō tñ illi q nō sunt ab origināli pccō purgādi. sed ēt illi qui vel p scificationem in vtero vel p bapm flaminis sunt a pccō originali purgati et iustificati. Preterea ꝯtus bapm fuit pncipr instituts ad pcci originalis purgationem. et ex sequenti tñ fuit institutus ad fideliū ab infidelibus distinctionē que fit p susceptionem bap ꝯtum ad iudicium ecclie militantis. et pp caracterem baptismalem ꝯtum ad iudicium ecclesie triumphātis. et iō iam iustificati p viam aliā tenent ad susceptionē bap vt p susceptionē exterioris sacri int fideles esse iudicent ab ecclia militante et p caracterē baptismalem quē nō recipiūt iustificati in vtero vel p bapm flaminis ab ecclia triūphante. Uñ Aug. liº. 4. de bapº 3 donatistas non multū añ finem. Nemoz in quolibz puectu interioris hominis si forte añ bapm vsqz ad spāle itellectū pio corde pfecerit ptēnere sacrm. quod ministroz opere corporali adhibeā. et infra ppe finem loquēs de cōuersione cordis et bapº aque dic q cū ex voluntate alteꝰ hoz defuerit reatum hominē inuoluit. Ad pm in oppm dō q bapⁿ non tñ ē medicina sed etiam signum distinctiuū fidelium ab infidelibus. Preterea iam iustificati adhuc hāt infirmitatem rōne sequele pcci et fomitis quaz infirmitatē minuit susceptio sacri. Ad 2m dō q sic dic glo. super illud Jo. xiij. qui lotus est. his verbis intelligimus baptizatos apostolos et si non legamus vbi vel quando semp potest dici de beata Uirgine et de beato Jo. baptista. Ad 3m dō q maior est falsa nisi intelligat de illis qui non erant de populo Jsrael quos non obligabat preceptum de susceptione circumcisionis nisi forte Christus illos qui suū bapm susciebant ab obligatione circuncisionis absolueret. Rōnabilius tamen credēdum est q cum nullo dispensauerit super hoc cuz ipsemet qui cum nullo obligat voluerit circuncidi. Ad 4m. dō q minor est falsa. iam. n. iustificati si postea baptizant ꝯtus nō recipiāt effectū bap q ē pcci purgatio tñ recipiūt alios baptismi effect⁹ qui sunt caracteris impssio fidelium ab ifidelibus distinctio. grē augmētatio. pene remissio. et fomitis

maior repssio. Jam.n. iustificati p sanctificationē in vtero. vl̄ p cōtritionē anteq̄z baptizarētur non hñt caracterē. ⁊ si sm dei iudiciū sint distincti ab i fidelib⁹ nō tñ sm iudiciū ecclie militātis. Justificatio ēt p ꝓtritionē ⁊si deleat culpaz nō tñ semp neq̄z vt in plib⁹ remittit totā penā actualib⁹ peccis debitā. nec valet pbatio minoris. vt dr̄ ex̄ de bap° ⁊ ei⁹ effec. Maiores. ℟. caute. plus hodie bapm⁹ ꝓfert xpianis q̄z quōdā iudeis circūcisio ꝓtulisset.

Articulus secundus.

Consequenter querēdū est de circa lb̄ q̄runt. 3. ℘rio vtrū martyrium ⁊ ꝓtritio sint baptismata. Scdo vtr̄ bapm⁹ ꝓtritiōis seu pnie suppleat in adultis vicē baptismi aque. Tertio vtrum baptismus sanguinis vl̄ martyrij suppleat vicez baptismi aque in puulis.

℘rimo oñdo q̄ martyriū ⁊ ꝓtritio nō sint baptismata. alia.n. sacra no. l. nō plurificātur. nō.n. sūt plra gnā sacerdotioꝝ ⁊ sic de alijs. g̃ a nlī nec sunt plra gnā baptismatū. Jtē bapm⁹ est sacrm no. l. ꝛz martiriū ⁊ cōtritio nō sunt sacra no. l. qz nō significāt ex institutiōe. nec scīficant ex aliq̄ vboꝝ bndictiōe q̄ tñ pueniūt sacris no. l. vt supius visuz est. g̃ nō sunt baptismata. Cōtra dam̄. lib. 4°. c. f. numerat octo baptismata iter q̄ nolat pniam ⁊ martyriū. Rñdco q̄ large loquendo de baptismate. dō q̄ dripli p̄ accipi. vno mō p signo nr̄i baptismi. alio mō p dispōne ad nr̄m bapm. 3. mō p re cōueniēte cū nr̄o bap° i cāndo p̄ncipalē ei⁹ effectū 4° mō p re ꝓueniēte cū nr̄o bap° q̄tū ad ei⁹ effectum riū scdariū. ℘rio mō fuer̄t tria baptismata q̄ ponit dam̄. vbi. s. f. bapm⁹ diluuij qđ significauit nostrū bapm⁹ q̄tū ad saluationē spūalis vite i saluatiōe humāi gnis fcā p archā. ⁊ ꝟ h̄ p̄ma petri. 3. 2m trāsiit⁹ maris rub. q̄ p̄significauit nr̄z bapm q̄tū ad liberationē a seruitute diaboli. ꝟ h̄ p°. ad cor. 10. 3m ablutiōes q̄ fiebāt i lege q̄ p̄figurauer̄t nr̄z bapm q̄tū ad ablutionē peccōrū q̄ fit p xpm. Scdo mō fuer̄t. 2°. bapata q̄ ponit ēt dam̄. vbi pus. f. bapm⁹. Jo. q baptism⁹ hoies disposuit ad susceptionē nr̄i baptismi. ⁊ bapm⁹ quo xps baptizat⁹ fuit p quē ordiata fuit aq̄ vt ecēt mā nr̄i baptismi. Tertio mō sūt duo baptismata. s. pnia ⁊ martyriū. p q̄ remittitur peccm̄. Quarto mō dicit bapm⁹ quo baptizati fuer̄t apli die pētecostes. de quo hr̄ act. 2. ppriē at accipiēdo baptisma nō ē nisi vnū. Unde aplus ad ephe. 4°. Un⁹ dñs. vna fides. vnū baptisma. bene sic loquēdo martyriū ⁊ pnia nō sūt baptismata.

Ad p^m in opp^m dō q̄ alia sacra nō sunt tāte necessitatis sic bapm⁹. ⁊ iō nō opouit q̄ hr̄ent aliq̄ supplētia qm̄ susceptionē scī articulus necessitatis excludit. Ad 2^m dō q̄ pcedit de baptismo no. l. proprie dcō. Ad 3^m ad ptem aliā pcedit de baptismate cōmuniter dicto.

Secūdo queritur vtrum baptismus cōtritionis seu pnie suppleat in adultis vicē baptismi aq̄. Et vr̄ q̄ nō. ℟ necessariū est ad salutē vt fideles ab infidelib⁹ distinguant. ꝛz hec distinctio ē p caracterē quē ꝓtritio nō imp̄init. g̃ nō supplet vicē baptismi. Jtē oēs res eiusdē spēi p eundē modū gnānt. Un̄ sm cōmē. 8. phi. gnāta p putrefactionē nō sunt eiusdē spēi cū generatis p propagationē. g̃ a nlī omēs res eiusdē spēi regnābiles p eundē modū regnānt cū g̃ non sit dō nullū regnāri p bapm sequit̄ q̄ nullus rgnātur sine bap°. Cōtra aug⁹. li°. 4. de bap° cōtra donatū nō multū lōge añ finē. ⁊ de ꝓtor. de cōse. di. 4°. baptismus. ⁊ mgr in lra huius di. c. 3. dicūt ꝓtritionē cordis suppleri vicē baptismi q̄ baptismi mysteriū nō ꝓemptus religiōis sed articulus necessitatis excludit. ℟ndeo q̄ ꝓtritionē supplere vicē baptismi dupliciter p̄t intelligi. s. aut q̄tū ad pcōi remissiōez tam originalis. s. q̄z actualis. aut q̄tum ad alios effectus baptismi. ℘rio mō ꝓtritio seu pnia supplet vicē baptismi si desiderat. ⁊ hr̄i n possit. Un̄ glo. sup illud Jo. 3°. Nisi qs renatus fuerit. si necessitas impedit voluntas sufficit. al̄.n. hoi viatoꝝ hr̄i vsum li. ar. possz ꝟ suā volūtatē p̄cludi via salutis q̄ falsum est. Scdo mō ꝓtritio nō supplet vicē baptismi. qz nec caracterez imprimit. nec semp. nec vt in plib⁹ totā penā tpalē debitā p actuali pcō remittit si ēt cū ꝓtritōe adest baptismi susceptio g̃a amplior dat ⁊ inclinatio fomitis magis minuit. Ad p^m in opp^m dō q̄ distinctio fideliū ab infidelib⁹ sm diuinū iudiciū semp est de necessitate salutis. sed nō ꝛz iudiciū militātis ecclie q̄ signū distinctū nō p̄t hr̄i. Ad 2^m dō q̄ nō est similē de gnātiōe ⁊ regnātiōe. qz gnātio ē opus nature cui⁹ determiati ⁊ limitati sunt modi opandi. sed regnātio p̄ncipli ē opus dei q̄ regnāre p̄t hominē quocūqz mō sibi placuerit. ℘retera q̄ per ꝓtritionē regnātur aliquo mō p bapm regnātur in q̄tū regnātur in vtute desiderij baptismi. ℘reterea dō q̄ maior. sm aug. falsa ē. dic. n. 3°. li. de tri. c. 7. q̄ multa sunt alia q̄ coeūdo alia pariunt cū illa nullis. coeūtib⁹ parēt̄ oꝛta sint.

Tertio queritur vtrū bapm⁹ sanguis vel martirij suppleat vicē baptismi aque in puulis. Et vr̄ q̄ nō de ꝟse. di. 4°. Si baptizata. ⁊ sumptū ē ab aug° li. 2°. de bap° puuloꝝ q̄si eque distāter int̄ medium ⁊ finē. q natus nō fuerit nō p̄t renasci. ex quo ꝓuenit neminē in suo parēto potuisse renasci cū nondū sit natus ꝛz h̄ nō esset vez si martiriū suppleret vicez baptismi q̄ ꝓtigere p̄t q̄ ad pseqūdū fidē tyrān⁹ occidat puerū i vtero mr̄is. g̃ martyriū i puulis nō supplet vicē baptismi. Jtem si martyrium in parvulis suppleret vicem baptismi. aut esset p modū meriti aut p modum sacri. non p̄mo modo. quia nullus mereť in patiendo nisi inquantum voluntarie seu patienter sustinet passionem. in parvulis autem non est vsus lib. arbi. nec scdo modo. proprie enim loquēdo martyrium non est sacrm. ergo nullo modo supplet in puulis vicem baptismi. Jtez continentia de qua dicit sapiens. eccle. xxj. q̄ nō est digna ponderatio eius. non supplet vicem baptismi. ergo a simili nec martyrium. Cōtra aug⁹. xiij. de tri. ca. vij. ⁊ recitat magister in littera huius di. ca. 3. Quicunqz non percepto regenerationis lauacro pro christi confessione mozium̄t tantum eis valet ad dimittenda peccata quantum si abluerentur sacro fonte baptismatis. Jtem baptismus sanguinis excellentioꝝ q̄z baptismus aq̄

excellenter pōt supplere eius vicē. Sed sicut dic̄ glo. sup illud iudi. 6°. Humiliatusq; est isrl'. baptismus sanguinis solum est qꝫ nos puriores reddit ꝫ aqua baptismi. g̃ excellenē vicem baptismi supplere pōt. Rn̄deo q̄ baptismus sanguinis in pueris vicē supplet baptismi q̄ntū ad p̄ncipalez baptismi effectum q̄ est peci remissio. p gr̃am dei. ꝫtum aūt ad illud effectum q̄ est sacr̄m ⁊ res. s. caracterē non supplet vicem baptismi ipm caracterem imp̄mendo q̄ in sic baptizato loco caracteris in vita. eterna est aureola mrij. Rō aūt quare supplet vicem ei⁹ ꝫtum ad p̄ncipalem effectū ⁊ nō ꝫtuz ad aliū est q̄ vter q̄z bap̄m⁹ efficaciā hz a merito passionis xpi cui p martyriū magis conformat̄ homo realr̄ ꝫ p bap̄m aque ꝫ cuius i signo sit econ°. loquendo de signo significāte ex institutiōe. q̄ pp oib⁹ pēsatis melior est bap̄m⁹ sanguinis ꝫ aque. Vñ glo. vbi pus dic̄ q̄ bap̄ma aque acceptū valde pauci i maculati vsq; ad eritū vite custodiunt. hic vero q̄ bap̄m⁹ est vltra peccare non pōt. ⁊ paz post p illud bap̄ma pecā p̄terita purgant̄ p illud etiam futura p̄munt. Ad p̄mū in opp̄m dicūt q̄ nullo modo p effusionem sanguinis nec p viā aliā de lege cōi. pōt pueri vtero mr̄is a peccō purgari. q̄ adhuc non hz plene esse distinctuz a cā sui morbi. Alijs aūt vr̄ hec solo nō valere duplici de cā. vna est q̄ etiā cum natus est. est aia coniuncta cause p̄xime sui morbi. s. carni infecte. Alia est q̄ infectō carnis est ex semine p̄r̄is non mr̄is quod pbant p hoc qō si adam nō peccassz postꝫ iam eua peccauerat ples eius peccī originale nō ꝫtrisset. ideo eis pie ⁊ rōnabil̄r̄ vr̄ dō ad ar̄m. q̄ quāuis puer in vtero mr̄is bap⁹ aque baptizari nō possit q̄ ibi ipz sensibile sacr̄m suscipe non pōt. ⁊ q̄ ibi ecclie militanti. ignotus est. tñ q̄ ad ipm effusio sanguinis ptingere pōt. ⁊ deo notus est q̄ p̄ncipl̄r̄ baptizat p effusionē sanguinis illatam. p fide ab originali peccō purgari pōt. vñ auctoritas aug. itelligēda est de renasci p susceptionē baptismi aque. Ad ar̄m dō. q̄ martyriū in pueris supplet vicē baptismi nō ex vi meriti ppij sed ex vi meriti xpi cuius efficacia adest susceptioni martyrij. ⁊ ita martyrium pueruum iustificat tanꝫ sacr̄m ꝫtum ad sacri realitatē. ꝫtuis nō sit ex institutiōe significatiuum. sic sacr̄m ppie dcm̄. Ad z̄m dō q̄ illa ꝓtinentia de qua ibi loqt̄ sapiens est ꝓtinētia ab oi illicito includēs iustificationē. vñ illa est effectus baptismi.

Articulus tertius.

Consequenter queritur de. z°. principali. Et circa h̄ querunt̄. z°. Primo vtruz effectus baptismi sit delectio ois culpe.

Secundo vtrū remissio totius pene peccō debite. Tertio vtrū effectus baptismi e qualis sit in quolibet suscipiēte.

Primo ostendo q̄ effectus baptismi nō est delectō ois culpe q̄ adultus accedēs ad bap̄m. aut penitet de suo peccō. aut nō penitet. Si p° mō. nō delet̄ ei⁹ peccm̄ p bap̄m. sed p pniam. si 2° modo. ñ delet̄ eius peccm̄ q̄ fictus accedit. ergo in suscipiēte bap̄m nō delet̄ peccm̄ ex vi baptismi. Item de ꝑse. di. 4°. Dis q̄ iam. ⁊ sumptū est ab aug°. li°. de pnia nō multum lōge post p̄ncipiū ⁊ recitat magr̄i lra huius di. c. i. Dis q̄ iam volūtatis sue arbiter ꝓstitutus est cū accedit ad sacr̄m fidelium nisi penitet ac eū veteris vite nouā inchoaī nō pōt. Sed ois vere penitēs iustus est. g̃ i suscipiēte bap̄m mō debito nullū peccm̄ pōt deleri p bap̄m. q̄ in tali suscipiēte nullū peccm̄ est. Iē ꝫ diu aia causa peci q̄ ea est. ē cōiuncta. ab illo p bap̄m purgari nō pōt. q̄ manēte cā remanet effectus ꝺm q̄ dicit auic. 6°. meta. sue. c. 2°. sed caro corrupta cā ē originalis peci g̃ homo ab illo p bap̄m purgari ñ pōt. Lōtra aug⁹ in euchi. c. 26. ⁊ ex̄ de ꝑse. di. 4ª. Ad puulo. ⁊ recitat magr̄ in lra hiu⁹ di. c. j. vult exp̄sse q̄ bap̄m⁹ deleat oēm penā. Rn̄deo q̄ in mō debito suscipiēte baptismuz effect⁹ baptismi est remissio ois culpe. sic n. agens nālem formā sibi ꝓriā corrūpit in mª. ⁊ disponēs ad eā reliquit nālem aptitudinem in mā ad formā similē forme iam corrupte. ⁊ deducit de eadē mā formā sibi similē ⁊ dispositiōes ad eā red̄tes mām minus aptam vel minus facilē ad h̄ vt trāsmutet̄ ad formā similē corrupte. sic aliquo modo p quādā filitudinē agit de⁹ in aīa suscipiētis bap̄m. ipo bap̄m⁹ sicut instrāli agēte mediāte corrumpit. n. formā sibi ꝓriā. s. peccm̄ mortale ⁊z originale ꝫ actuale si sunt in suscipiēte bap̄m ⁊ peccm̄ veniale inquātū est dispositio ad mortale. nisi suscipiēs bap̄m sit in actuali ppōsito venialr̄ peccandi vel in veniali peccō iā cōmisso plūs tēdi. reliqt̄ tñ in subiecto aliquā iclinationē ad peccādū. ⁊ in illo subiecto imp̄mit formā sibi silem. s. gr̃am ⁊ dispōnē ad eā. s. caracterē p que incliatio ad peccādū diminuit nō tñ destruit totalr̄ de. l. cōi. Ad p̄mū in opp̄m dō. q̄ pnia pōt ꝓsiderari triplr̄. vno mō p interiori ꝓtritiōe formata gr̃a. alio mō. p sacro pnie. 3° mō. p displicētia peci ꝓmissi sine ppōsito cōmittēdi ꝫ̄ius adhuc informi. 1°. ⁊. 2°. mō loquēdo de pnia nō ꝑigit̄ vt necessaria ad susceptionē effectus baptismi. sed sufficit q̄ accēs ad bap̄m sit penitēs pnia. 3° mō dcā. ⁊ est necessariū ad plenariā susceptionē effect⁹ baptismi si ille q̄ē baptizat⁹ est adultus. planū est. n. q̄ in puulo nō req̄rit̄ pnia nec formata nec informis. dō g̃ q̄ accēs ad bap̄m penitēs pnia informi nō accedit fictus. ⁊ q̄ sua pnia formata ē p susceptionē baptismi. Ad 2̄m dō q̄ p cedit de pnia se extendēte ad informē pniam. Ad z̄m dō q̄ in peccō originali duo sūt. s. cōcupiscētia q̄ē malis in originali peccō. Et carētia originalis iustitie debite h̄ri. q̄ est formalr̄ originale peccm̄ vt videri potest ex his que dicta sunt li°. 2°. Lōcupiscētia ⁊ carentia originalis iustitie in anima sunt ex corruptione carnis. quia p eam anima inclinaī ad cōcupiscendum aduersus spm̄ ⁊ impedit̄ in anima susceptio iustitie originalis. debitum autem habendi iustitiam originalez non est ex carne. ⁊ hoc remittitur p virtutem baptismi. ad quod sequit̄ q̄ carentia originalis iustitie que erat peccatum ante baptismū non est post baptismum. quamuis autem non tollat concupiscentiam impediēte carnis corruptione remanēte tñ eam ita diminuit vt non dominetur aīe.

Secundo queritur vtz effectus bapi sit remissio totius pene peccō debite. Et vr̄ q̄ nō. anselm⁹

ꝓmo ij. Cur deus homo. c. xij. Si pccm nō puni inordinatum ꝺimittit. sed deus nihil relinquit inordinatum. ergo deus nullum pccm ꝺimittit impunitum quod non esset verum si p baptismū remitteret ois pena pcō debita. Itē de cōse. ꝺi. 4°. ¶Per baptismū. ⁊ sum ptū est ab aug°. li°. p°. de baptismo puuloꝝ ppe finē. nō illud ꝑstat adultis i baptismo nisi forte miracō dei vt lex pccī repugnās legi mētis penit⁹ extinguat. ⁊ nō sit. Sed illa ꝛpugnātia legi mētis pena est pcci. qz in statu inocētie nō erat. g̃ p bap^m non tollit ois pena pcō debita.

Itē aug⁹. ix. de tri. c. x. Dia seculi hui⁹ mala. dolores. laboresq; hominū veniūt de pcō. ⁊ matie de pcō originali meriti. Sz iste pene nō tollunt̃ p baptismū vt docet experiētia. g̃ p bap^m nō remittit̃ ois pena pcō debita. Item baptizatis añ xpi passionem ad ih̃ erat ianua paradisi clausa. sed illa clausio erat pena pcci. g̃ p bap^m nō remittit̃ illa pena sed p passionē. Item indeis venientib⁹ ad baptismū indicēda est pnia ac abstinētia. 4. diex. vt habet ꝺe ꝓfecta. ꝺi. 4ª. Ne q̃ absit. Cōtra ꝺ ꝓse. ꝺi. 4ª. ¶Per bap^m. in bap° qcqd ab hoie deiñ fciñ ⁊ cogitatū ē totū abolet ⁊ q̃si fciñ nō habet. sed nō hēret quasi non fciñ si puniret. g̃ p bap^m ois pena pcō debita remittit̃. Itez sm glo. sup illud psal. Quoꝝ tecta sunt pcā. in bap° ita sūt tecta pcā q̃ ꝺe⁹ nō vult ea punire. q̃ nō esset vex nisi p bap^m remitteret ois pena pccis debita. Itez sīlis sntia habet ꝺe ꝓse. ꝺi. 4ª Sine pnia. ⁊ idē hr̃ i glo. ambro. sup illō ad ro. v°. Sine pnia. Rñdeo q̃ ẽz̃uis xp̃s p meritū passiōis sue oīb⁹ ianuam paradisi aperuerit plenarie ẽz̃tū ad sufficiētiā q̃ nullus ali⁹ homo facere potuisset. tñ p bap^m inquātū ē instrm ꝺiuine misericordie quo p° homo efficit pticeps meriti passiōis xpi ⁊ mēbrū ecclie cui⁹ caput ē xp̃s ⁊ quo tāḡ spāli signo ꝓformat baptizat⁹ xpi passioni. in imersiōe. ⁊ ei⁹ resurrectioni i elevatiōe de aq̃. aperit̃ baptizato plenarie ianua paradisi ẽz̃tū ad efficaciā. Vñ sm auctoritatē bede quā supi⁹ adduxit mgr̃ ꝺi. p°. c. v. Inf alias dīas. inf circūcisionē ⁊ bap^m vna est. q̃ tpe circūcisiōis circūcisi ianuaz regni celestis nōdū itrare poterāt. ⁊ mō hoics hoc pñt p baptismū. sic añt baptizato ianuā paradisi aperire: ē remouere oē illud q̃ aiaz baptizati sep̃ratā a cōpore pōt ab igressu paradisi, phibere simplr̃ vel ad tp̃s. Que añt aiam sep̃aratā simplr̃ phibēt ab igressu paradisi duo sūt. s. mortale pccm tā originale ẽz̃ actuale. ⁊ obligatio ad penā eternam. Que añt phibēt ad tp̃s duo sunt. s. pccm veniale. ⁊ obligatio ad penā tpalē. Illa. n. supna ier^m libera est ab oi ꝑnitute clpe ⁊ pene dicēte aplo ad gal. 4°. Illa q̃ sursum est ier^m. libera est. g̃ p bap^m non tm̃ delet in baptizato ois culpa sz̃ ēt sibi remittit̃ ois obligatio ad penā eternā siue sit ꝺebita originali pccō. siue actuali. ⁊ ois pena tpalis ꝺebita actuali pccō. qz si illā nō erpleret baptizat⁹ in vita ista teneret eā erplere p equalētā in alia. ⁊ ita p illā posset ei⁹ aia sep̃ata, phiberi ad tp̃s ab igressu vite eẽne. nō tm̃ p bap^m remittit̃ ois pena tpalis p originali pccō ꝺebita. qz cū illa terminent̃ cū hac vita. nō pōt p illā aia baptizati a corpe sep̃ata, phiberi ab igressu paꝺisi nec simplr̃ nec ad tp̃s. ⁊ ꝓterea pena ꝑdicta ē baptizato dū viuit occasio vt postea felicius igrediat vitā eternā. qz sīc ꝺic aug⁹. ix. de tri.

c. 16. ꝓsunt ista mala q̃ fideles pie ꝓferunt vel ad emūdāda pcā exercēdā, pbādāq; iustitiā vel ad ō mōstrādā hui⁹ vite miseriā vt illa vbi erit beatitudo vā atq; ppetua ⁊ ꝺesideret ardēti⁹ ⁊ instati⁹ i quirat. Ad p^m in opp^m ꝺō q̃ xp̃s p passionē suaz sufficient ersoluit penā pccis q̃ remittunt̃ in bap° Vū in ꝓsona xp̃i pōt exponi illud vbum psal. Que nō rapui tūc ersoluebā. Vñ Isa. lz°. Vulneratus ē pp iniqtates nr̃as. ⁊ j. Dñs posuit in eo iniqtates oīum nr̃m. i. penas ꝺebitas i iniqtatib⁹ nr̃is. ⁊ q̃ p bap^m homo pmo efficit xp̃i mēbrū. iō p bap^m ē pticeps toti⁹ efficacie passiōis xp̃i. Ad 2^m ꝺō. q̃ illa pena minuit p bap^m rō añt q̃ nō totalr̃ tollit̃ in corpe qōnis ꝺcā est. Ad 3^m pz̃ solutio ex ꝺictis in qōne. Ad 4^m ꝺō q̃ baptism⁹ mō apit celi ianuaz baptizato quātū ad efficaciā ẽz̃uis ih̃ nō posset facere añ passionē. qz particularis remotio clausionis ꝑdicte ẽz̃tū ad efficaciā ꝺepēdet ex vli remotiōe illi⁹ clausiōis quātū ad sufficientiā q̃ p xp̃i passionē facta est. Ad. v^m ꝺō q̃ illa pnia nō ꝺicit̃ in ꝺeis pp sacri ineficaciā. sz̃ pp ei⁹ reuerētiā ⁊ tudeorū recipiētiū baptismū, pbationē. vñ eis nō ꝺicebat̃ post susceptionē baptismi sed añ. ⁊ quānis sic obseruaret quōꝺā. tū mō nō oportet hoc obseruari sm q̃ vr̃ ꝺicere glo. ibidez. quod intelligo vbi nō est cōsuetudo ꝓtraria.

Tertio queritur vtrū effect⁹ baptisimi equal̃ sit in quolibz susciptēte. Et vr̃ q̃ sic. magis ꝺepēdet effect⁹ baptismi a ꝓferēte ẽz̃ a suscipiēte. sed effect⁹ baptismi nullo mō sunt i eq̃les pp inequalitatē ꝓferētiū vt iferi⁹ oñdet. g̃ nec propter inequalitatem susciptientium sunt equales i omnib⁹. Itē effect⁹ baptismi est baptizatiz restituere pfecte in inocētia. sed pfecta inocētia ẽ eq̃lis i oīb⁹ in qbus est. g̃ effect⁹ baptismi est equalis in quolibet susciptēte. Itē xp̃s eq̃lit̃ p oīb⁹ passus est. qz vt habet act. x°. Nō est ꝑsona ꝙ accept⁹ ꝺe⁹. sed vt hītū est supius efficacia baptismi ē a vtute passionis xp̃i. g̃ effect⁹ baptismi i oīb⁹ suscipiētib⁹ eū eq̃lis est. Cōtra ꝺañ. li. 4°. c. 1. i. ¶Pccōrū remissio oīb⁹ siliter p baptisma ꝺat. g̃ a aūt spūs. s. sm ꝓportionē fidei ⁊ ꝑparatiōis. sz̃ nō oēs susciptētes bap^m sunt eq̃lit̃ ꝑparati. g̃ nō oēs recipiūt equali gr̃az p bap^m. Itē debilitatō fomitis est effect⁹ baptismi. sed fomes nō equali debilitatus est i oīb⁹ baptizatis vt experientia docet. g̃ effect⁹ baptismi nō est eq̃lis in oīb⁹.

Rñdeo q̃ p bap^m remouet̃ malū culpe ⁊ malum pene. ⁊ ꝓfert̃ bonū gr̃e. ⁊ sic ẽz̃tū ad p^m effectus baptismi eq̃lis est in oīb⁹ puulis. qz nō ē manis pccm originale in vno ẽz̃ in alio. vt 2°. li. oñsum est. nec magis ad penā obligat̃ vnus ẽz̃ alius. ⁊ etiā ẽz̃tū ad 2^m. ꝺe lege. n. cōi oēs in baptismo equalē gr̃am recipiūt. qz in ipis nulla p̃cedēs ꝺispositio regrit̃. sed p ꝺispositiōe est in eis fides ecclie. Cum g̃ oēs puulos q̃ baptizānt̃ equalr̃ recipiat fides ecclie ⁊ meritū passiōis xp̃i a quo efficaciā hz̃ baptism⁹ sequit̃ q̃ omnes puuli in bap° equalem gr̃am receipiunt ꝺe. l. cōmuni. ⁊ equalem fomitis repssionem. qz illa est p̃ caracterem ⁊ gr̃am. si añt loquimur de adultis inf se vel p compationē ad puulos. sic ꝺico q̃ nō in oīb⁹ est eq̃lis effect⁹ baptismi. nec ẽz̃tuz ad remotionē mali nec ẽz̃tū ad collationem boni. in puulis. n. ꝺelet solus originale ⁊ penam eis ꝺebi-

tam in adultis aũt delet originale ⁊ actuale. ⁊ remittit obligationẽ pene debite tam originali quã actuali. Jn vno ẽt adulto plura delz pccã q̃z i alio. qz plura iuenit. qz ẽt adulti nõ equaliꝫ ad suscepti onem gr̃e se disponũt ⁊ ab eadẽ virtute est effectus maior in mã magis dispositã. iõ non oẽs adulti in bapᵒ equalem gr̃am recipiũt. ⁊ ex ꝓsequẽti nec eq̃ lis fomitis repssionẽ. ⁊ qz vnicuiq̃z magis pdest fides ⁊ dispositio ppria q̃z aliena. ideo ceteris paribus maiorẽ gr̃am recipiũt adulti in baptismo quã parvuli. Ad pᵐ in oppᵐ dõ q maior non est vera de cõferẽte ministerialiꝫ. tota. n. virtus baptismi est a deo q̃ncipaliꝫ baptizat q q̃z tum est ex pte sua equaliꝫ operaꝫ effectũ baptismi in omnib⁹ baptizatis q̃z tum est de. l. cõi ad maioritatem aũt vel minoritatẽ effectus ꝓfert dispositio suscipientis maior vel minor. Ad ᶻᵐ dõ q innocentia dicit carentiã mali culpe. ⁊ ista equalis est in oĩbus baptizatis quãtum ad terminũ ad quem. nõ tñ q̃z tũ ad terminuz a quo. qz a plurib⁹ malis liberaꝫ per bapᵐ vnus q̃z alius. qz plura mala iuenit i vno q̃z in alio. Ad ᶻᵐ pz solutio ex iam dictis in qõne.

Arᵍ pᵐ. ad partem aliã ad bene ꝓcludit. Ad ᶻᵐ dõ q̃z uis p bapᵐ repssio fomitis non sit equalis in adultis tñ in parvulis equalis est q̃z tum ẽ ex parte gr̃e. qz equalẽ gr̃am recipiũt. nec est itelligẽdũ qn postea veniẽtes ad etatẽ adultã ⁊ in eq̃li gr̃a remanentes ineq̃liter ꝓcipiscere possint. sed hoc est rõne ꝓpleriõis. quãuis. n. flematico ⁊ sanguineo deꝫ equalis gr̃a concupiscentiã reprimẽs. tñ magis vigebit concupiscentia in sanguineo q̃z in fleumatico ceteris paribus.

Articulus quartus

¶ Onsequenter q̃rẽdũ ẽ de. 4° ꝑncipali. et circa lb̃ q̃riꝫ de trib⁹ casib⁹. vnus est. Jnueniꝫ infantulus expositus ⁊ a quo vl a qbus sit expositus penitus ignoraꝫ nec cũ eo signũ inueniꝫ seu testimᵐ q baptizat⁹ sit queriꝫ vtrũ talis baptizãdus sit absolute vel sub conditiõe. Rñdeo q talis baptizãdus est. de cõse. di. 4ª. Parvulos. ⁊ infra. Si nulla. qõ recitat ẽt magister i lra di. 6ª. c. 3°. ⁊ qz nõ est certũ eũ non esse baptizatũ iõ ꝓpter reuerẽtiã sacri. ⁊ ad vitandum ꝑiudiciũ irregularitatis quã icurreret parvulus si bis absolute baptizareꝫ. iõ baptizãdus ẽ sub ꝓditiõe ex⁹ de bap°. ⁊ ei⁹ effec. c. 2°. vbi dr̃. de qbus dubiũ ẽ an si baptizati fuerint baptizenꝫ his vbis ꝑmissis. Si baptizatus es. nõ te baptizo sed finõ dũ baptizatus es ego baptizo te in nomine ꝑris ⁊ filij ⁊ ſ. ſ. amen.

¶ Ecundus casus est aliqꝫ existẽs sup põtẽ nõ potens hr̃e aquã ad baptizãdũ puerꝫ quem timet cito moriturꝫ. mõ q̃ro si intendens puderẽ ſaluti pueri ꝑficiat eũ in aquã intẽtiõe baptizandi. ⁊ pferens vba in qb⁹ ꝓsistit forma. ⁊ postea puer aliquo casu cuadat, vtruz debeat rebaptizari, vel sit baptizatus. ⁊ posset videri aliqb⁹ q sic. qz fuit debita forma ⁊ debita materia. ⁊ debita intẽtio. Et ego credo q talis baptizat⁹ non esset. qz ꝑpria mã baptismi est ablutio in aqua. q aũt aq̃ abluiꝫ p° aq̃ cooperiꝫ in toto vel in parte. ⁊ postea discooperitur. vñ pp bapᵐ pᵐ repũtat rp̃i sepulturã. ⁊ pp ʳᵉᵐ resurrectionẽ. quãuis aũt puer in casu ꝓdicto peractũ illi⁹ q ipsum ꝓiecit in aquã imergaꝫ non tñ est actus ordinat⁹ ex sui nã ad b̃ vt puer abluaꝫ. ſz ad b̃ vt submergaꝫ. ⁊ iõ si aliquo casu. p alios vel p illũ eundẽ, pisciẽtẽ se in aquã post puerꝫ ad liberãdũ eũ puer exiꝫ de aqua non ꝑpter hoc esset baptizatus. qz illa imersio quãtũ fuit ex sui nã non ordinabaꝫ ad eleuationem pueri de aqua. sed ad submersionem.

t ¶ Ertius casus est aliqs existẽs sup puteũ ad cuⁿ aquã nõ põt attingere manu. nec vas hz cũ quo possit haurire sed hz calatũ ⁊ chordã. mõ q̃ro si p chordã dimittat puerꝫ in calato i aquã ⁊ exiꝫ baptizare intẽdens. ⁊ vba in qb⁹ ꝓsistit forma baptismi exprimẽs vtrũ puer sit baptizat⁹. Rñdeo. q sic dũmodo calatus sit talꝫ q aq̃ subiturꝫ aueniat ad abluẽdũ corpus pueri. qz q baptizãs tãgat illũ quez baptizat imediate vel aliqs alius nõ est de essẽtia baptismi. ⁊ in ꝓdicto casu ẽ imersio ⁊ eleuatio de aq̃ ⁊ ẽ imersio talꝫ q̃ ex sui nã non ordinaꝫ ad pueri submersionẽ. ſz ad ei⁹ de aq̃ eleuationẽ qõ pz per b̃ qz ille q eũ dimisit semp tenet eũ cũ chorda ad eleuandũ. si tñ occurreret ꝓdicta necessitas deberẽt pãni dimitti i aq̃ ⁊ postea exctis deberet aqua crismi sup corpus pueri sub forma vborum debita ⁊ cũ intentione baptizandi.

c ¶ Jrca litteram Non spiñ. ſ. p gratã gratũ faciẽtẽ nisi peniteat eũ veteris vite ⁊c. h̃ accipiꝫ pnia lge. ſ. put se extẽdit ad ꝓtritionẽ in formẽ q ab aliq b⁹ vocaꝫ attritio. Nõ hñs verã cordis ꝓtritionẽ. Hic accipiꝫ va ꝓtritio extẽso noie vt pus. vt induat euz rp̃m sanctitas baptismi ipm baptizatũ induat rp̃m. Redire dimissa peccata. Nõ ẽ itelligẽdus q nũq̃z pccñ dimissuz idẽ ibi numero redeat. qđ ãt redire dicaꝫ exponeꝫ in tractatu de pnia. Sz ſ. ſ. q̃ dicerat sine baptismate i necessitate posse aliquẽ saluari. Nõ satis idoneũ posuit illi⁹ latronis exẽplũ. Nõ q ille latro ⁊ si nõ fuerit martyrizãtũ ad cãm. fuit tñ q̃z tũ ad volũtatẽ. Quẽ regnãturus erã amisi. nec tñ in b̃ peccauit. ambro. qz nõ distulit eũ baptizare p negligz sed qz ꝓsuetudo ecclie tũc b̃ regrebat vt diu cathecumini ꝑuarenꝫ. ⁊ solebãt expectari solẽnitates ad baptizãdũ. vñ de cõse. di. 4ª. De cathecumis. c. Venerabil. dr̃ q ista solẽnitate pascali ⁊ pẽtecoste cathecumi baptizenꝫ. nisi aliꝫ faciẽdũ sit pp vrgẽtẽ necessitatẽ. melior est tñ ꝓsuetudo stati baptizare pp tres rões. ſ. pp periculũ mõtis ⁊ pp ifestatiões demonũ q pñt minus i baptizatis q̃z nõ baptizatis ceteris pib⁹. Et qz q̃z diu hõ parvulus est. certũ ẽ in ipso nõ posse esse aliqd qõ ipediat baptismi effectũ. Et ẽ baptismus i aq̃. i sanguie ⁊ i pnia. q̃riꝫ qs sit melior oib⁹ pẽsantis

Rñdeo q isti baptismi int se se hñt sic excederes ⁊ excessi. Jn inpmẽdo. n. caracterẽ baptism⁹ aque alios duos excedit qz caracterẽ nõ impmũt. ⁊ in b̃ q p ipm plib⁹ põt subueniri. Subuenit. n. adultis ⁊ parvulis ⁊ tpe psecutiõis ⁊ pacis. Baptism⁹ aũt sanguis alios duos excedit in b̃ q nõ põt ingnari sordib⁹ scõis. Vñ dani. li° 4°. c. p°. dic q valde venerãdus est in q̃z tũ scõis vltra nõ ingnaꝫ sordib⁹.

ꝛ statim in vitã introducit eternã. Baptismꝰ autẽ pñie alijs duobꝰ inferiorẽ in hꝫ qꝫ nõ semp totã penã remittit. imo raro hꝫ accidit ꝙ quẽlibꝫ aũt alioꝝ remittit tota pena. tñ in hꝫ alios duos excellit ꝙ in hñte vsuz li. ar. nullus alioꝝ sine illo ad salutẽ pꝛo dest. oibꝰ aũt pẽsatis si distinguat iteriꝰ deuotio ꝺ ipam corpis passionẽ vl ablutionẽ in adultis. plã ẽ ꝙ ipa pnia in q̃ ꝓhendo deuotionẽ. qꝛ sin̄ ista nõ psunt alia ad salutẽ ꝛ ipa sin̄ aliquo alioꝝ i casu necitatis pdest meliorẽ. Si ãt ipa cõparet ad alia duo, put sũt in puulis in qbꝰ nulla regrit pnia tunc dico ꝙ pnia põt eẽ ita ex illis i adulto q̃uis sufficiens: ꝙ nõ recipit totã gr̃am sicut puus in bapᵒ aq̃ vel sanguis. Si aũt cõsideret pnia i suo sũmo. tẽ credo simplr ꝙ adultꝰ p baptismũ pnie qñ nõ põt hr̃e nec bapᵐ aq̃ nec sanguis maiorẽ recipit gr̃am q̃ puuli p bapᵐ aq̃ vel sanguis. Et qꝛ ille baptismus simplr ẽ melior i quo plus dat ꝺ gr̃a. iõ ꝓcedo ꝙ iteriꝰ deuotio ꝓsiderata i suo sũmo melior ẽ q̃ baptismus aq̃ vl sãguis ꝑm qꝺ distinguit ꝺ eã ꝛ pꝰ ipaz baptismus sãguis ẽ melior. Si aũt baptismꝰ sanguis ꝛ aq̃ ꝓsiderent vt includẽtes iteriorẽ deuotionẽ. tũc qlibet eorũ ẽ melior q̃ iteriꝰ ꝺuotio tñ ꝛ baptismꝰ sanguis bapᵒ aq̃. Queris qd sit maius: fides: an aq̃: nõ dubito gn rñdeat fides. si gᵒ qꝺ minus ẽ sãctificare põt. nõ ne qꝺ maiꝰ ẽ. i. fides. hoc ꝓfirmat qꝺ dcm̄ ẽ de ꝑeminẽtia baptismi ꝓtritiõis sup bapᵐ aq̃. Ex illo tpe. i. postq̃ fuit institutũ ꝛ pro mulgatũ qꝺ ibi fuit ꝑdcm̄ cũ dic̄ saluatoꝛ nisi qs renatus ꝛc̄. Baptismi tota sacr̃a iplent nõ tñ q̃tũ ad ipressionẽ caracteris. Suã potẽtiã sacr̃is nõ alligauit. s. sic itelligenᵒ ꝙ p aliã viã põt sãctificare q̃ p scr̃a. Nõ posse pdesse. s. manẽte fictiõe. Et no supplicio puniẽdos. hic appellat eternũ suppliciũ nõ penã sẽsus ſz carẽtiã visiõis ꝺi. fideliũ ꝓsortio nõ sepanᵗ cũ orat eccl̃ia ꝙ fidelibꝰ defũctis qꝺ nõ ẽ sic itelligẽdũ vt idigeãt ꝙ p eis oreᵗ. ſz qꝛ oꝛdines q̃ pro exñtibus i purgatorio sũt suffragia pꝛo illꝫ sũt gr̃aꝝ actiões. Nõ pp virtutẽ. i. actũ virtutis. ſz fidei lacr̃m. i. pp susceptionẽ baptismi ꝛ ipressionẽ caracteris. Quidã putãt gr̃am opantẽ ꝛ coopantez ꝛc̄. hec opinio simplr vera est.

Di .v.

Ost hec sciẽdũ ꝛc̄. supius determiauit mgr̃ de bapᵒ q̃tũ ad ipm sacr̃m ꝑm se. ꝛ iquãtũ ad suscipiẽtes. hic determiat de ipo q̃tũ ad ministros ꝛ diuidit i ptes trcs. Primo oñdit ꝙ baptismꝰ eq̃ scũs ẽ datꝰ a malo sic̄ a bono. Secũdo reddit rõem. ibi. Quia misteriũ tñ. Tertio q̃rit q̃ sit illa ptãs quã xp̃s dare potuit ministris. in bapᵒ ꝛ in ministrãdo ꝛ noluit ibi. Hic queritur.

Articulus primus.

Circa hãc di. q̃rẽdũ ẽ pncipalr ꝺ. 4. c Primoᵒ de ptãte baptizandi. ꝛᵒ de quodã effectu illiꝰ ptãtis q̃ caracteris ipressio. Tertio ꝺ collatiõe baptismi a malo ministro. Quarto ꝺ collatiõe baptismi a bono.

Circa pᵐ q̃runt. 4. Primoᵒ q̃rit vtrũ xp̃s iquãtũ hõ possit pcã remittere i bapᵒ. ꝛᵒ vtrũ xp̃s ministris sacr̃oꝝ ꝓtulerit ptãtẽ coopandi ad emũdationem.

Tertio q̃ ẽ illa ptãs baptizãdi quã xp̃s dare potuit ministris ſz noluit. Quarto vtrũ xp̃s ꝓferre potuit ptãtẽ creãdi alicui creature.

Primo oñdo

p qꝛ xp̃s iquãtũ hõ põt pcã remittere i bapᵒ math. 9ᵒ dicit. Saluatoꝛ. vt aũt sciatis qꝛ filiꝰ hõis ptãtẽ hꝫ dimittẽdi pcã ꝛc̄. Item Jo. pᵒ Sup quẽ videris spñ descẽdẽtẽ ꝛ manẽtẽ sup euꝫ hic ẽ q baptizat is pũ. s. ſz. s. s. descẽdit sup xp̃z iq̃tũ hõ ẽ. ꝛ baptizare is pũ scõ ẽ remittere pcã. g̃ xp̃s i bapᵒ potest pcata dimittere inquantum homo.

Item maius est ex pellẽ diabolũ q̃z ei⁹ effcm̄. fortior ẽ. n. causa q̃z effcũs sed peccatum est effectus diaboli. vñ sap. 2ᵒ ꝺi. Invidia diaboli mors introuit in orbẽ terraꝝ. Cũ g̃ xp̃s iquãtũ hõ ptãtẽ habuit demões expellẽdi qꝺ pz. qꝛ discipul suis illã ꝺdit mlto fortiꝰ põt iquãtũ hõ expellẽ pcm̄. Cõtra aug⁹ ol. 83ª sup Jo. vsus finẽ loquẽs de creatiõe iustorũ ꝛ iustificatiõe ipiorũ dic̄ ꝙ si vtraq̃z ẽ eq̃lis potẽtie hec maioris ẽ mirificoꝛdie. Sz xp̃s iq̃tũ hõ nõ hꝫ potẽtiã creãdi. g̃ nec iustificãdi. Itẽ aug⁹ liᵒ. 83. q. q. 53ª. Soli ꝺo ꝓuenit illuminare alias ſz i remissione pccoꝝ i bapᵒ illumiat aia. g̃ solus deꝰ põt pcã remittẽ. Rñdeo ꝙ largissime accipiẽdo nomẽ remissiõis. remissio pcci i bapᵒ q̃drupliꝫ põt itelli eẽ ab aliqᵒ. s. effectiue. mitoie. misteialr. ꝛ hꝫ vl sacrz istituẽdo vl istitutũ admistrãdo. Pᵒ mõ a xᵒ iq̃tũ ẽ hõ nõ põt eẽ remissio pccoꝝ. ſz sic ẽ ab ipo iquãtũ ẽ deꝰ. 2ᵒ mõ ẽ ab eo iq̃tũ ẽ hõ qꝛ iq̃tũ ẽ hõ pp suã passionẽ meruit vt i bapᵒ remittant pcã. 3ᵒ mõ ẽt ẽ ab eo iq̃tũ ẽ hõ. qꝛ iq̃tũ ẽ hõ misteialr sacr̃m istituit i quo remittũt pcã. Ipe. n. iq̃tũ deꝰ fuit istitutiõis pncipalr cã. 4ᵒ mõ ẽ remissio pccoꝝ a ministris eccl̃ie. ꝛ de tali remissiõe dixit xp̃s discipul quoꝝ remiseritis pcã remittunt eis. Jo. 20. Sed sic ipope dr aligs remittẽ pcm̄. Ad pᵐ i oppositũ ꝺ ꝙ illa auctoritas intelligit ꝺ filio hois rõe diuine potẽtie vt pz p glo. ibidẽ. Ad 2ᵐ ꝺ ꝙ ibi dr xp̃s baptizare iq̃tũ ꝺus q̃z. s. s. sr ipm descẽderit ad oñdẽdũ i eo plenitudinẽ gr̃e iq̃tũ ẽ hõ. Ad 3ᵐ ꝺ ꝙ demones expellebat iq̃tũ deꝰ. ꝛ ꝓterea hũana nã xp̃i magis erat capax ptãtis expellendi ꝺmonẽ a cõpe q̃z pccm̄ ab aia. qꝛ pᵐ ñ fgrit infinita tẽ potẽtie ſz 2ᵐ. eo ꝙ 2ᵐ fieri ñ põt nisi p gr̃e ifusiõz q̃ nõ pducit i eẽ nisi p creatiõem. nec pccm̄ i hoie ẽ effcũs diaboli ſz volũratis ppe. nõ. n. ẽ a ꝺmõe nisi. suaden ꝛ iclinãdo. Ar. ad ptem aliã ꝓcedunt de remittenᵒ pccm̄ effectiue.

Secundo queritur

s vtrũ xp̃s ministris sacr̃oꝝ ꝓtulerit ptãtẽ coopandi ad emũdationẽ interiorẽ. Et vi ꝙ sic ꝑm phi. liᵒ pᵒ de gñatiõe. q̃ cõicãt i mã agũt ꝛ patiunt ab iuicẽ. ſz oẽs aie cõicãt in pnᵒ possibili qꝺ ẽ eis loco mãe. g̃ pñt agẽ ꝛ pati ad iuicẽ. g̃ aia ministri põt coopari ad emũdationẽ interiorẽ aie illiꝰ cui scr̃m ministrat. Itẽ coꝛpˢ põt coopari ad interiorẽ coꝛpis emũdationẽ. g̃ a sili aia ad aie emũdatiõez. Cõtra. oẽ qꝺ vẽ coopat ad iteiorẽ aie emũdationẽ oz ꝙ tãgat eã. oz. n. ꝙ vrꝰ agentis sil sit cũ patiẽte ſz nulla substãtia creata sil põt eẽ cũ aia. qꝛ vt ꝺi ꝺ eccl̃iasticis dogmatibꝰ. cᵒ. Jo. Illabi mẽti illi soli possibl̃e ẽ q eã creauit. g̃ nl̃la creatura coopari põt ad aie emũdationẽ. Rñdeo ꝙ aliqñ posse coopari ad emũdatiõez interiorẽ dupliꝫ

ꝑt itelli. aut ipaz emũdatione iteriozẽ attigẽdo. aut ad eã aliquo mó disponẽdo. Primo mõ xps nõ ꝓtulit ptãtẽ mistris sacroꝝ coopãdi ad emũdatione iteriozẽ. qz illa fieri nõ põt nisi p graz q̃ nõ pducitur i eẽ nisi p creationẽ. Illa aũt creatura capax ẽ potẽtie p quã possz attigẽ actũ creãdi siue p se creãdo siue creãtẽ adiuuãdo sic vn⁹ iuuat aliũ ad nauẽ trahẽdũ siue istrm causãtis eẽndo. vt⁹. n. quã istrm recipit a p̃ncipali motoze ꝓportionat rei fcẽ. z mõ faciẽdi. sz creata nõ ẽ capax vtutis q̃ ꝓportionet dis tãtie nõ entis ad ens cũ sit ifinita. z nulla creatura capax sit nisi vtutis finite finitũ aũt nõ ꝓportionat ifinito. scdo mõ xps ꝓtulit mistris sacroꝝ ptãtẽ coopandi ad emũdationẽ iteriozẽ. qz ptãtẽ hũt ꝓferẽdi sacz quo ex institutiõe diuina disponit suscipiens ad sui iteriozẽ emũdationẽ. sic agẽs nãlẽ iẽztũ ẽ dei istrm disponẽdo z organizãdo coz⁹ dispositie coopat ad aie infusionẽ. q̃uis i multis sit dissile. Ad p^m i opp^m dõ q maioz itelligẽda ẽ õ mã i q̃ fũt forme gnables z corruptibiles p nãm q̃lis nõ ẽ actualitas ipi⁹ aie. Ad 2^m dõ q nõ ẽ silẽ qz forme corpoꝝ que mundanę fũt gnabiles z corruptibiles p nãm excepta aia intellectiua que incorruptibilis est nãliter z tũ est corpozis humani substantialis forma.

t **Ertio querit** q̃ est illa ptãs baptizãdi quã xpus dare potuit mistris sed noluit. Rñdeo q ptãs i baptizãdo multiplr distingui ꝓsueuit. vna posse creare gram p quã aia mũdat. 2^a. in coopando ad ei⁹ gre creationẽ. 3^a. excellẽtie. 4^a iuocatiõis. 5^a. institutiõis. 6^a. misterij exteriozis. Primaz ptãtem nulli dare potuit. potuit. n. dare talẽ ptãtez alicui vt plus de gra de⁹ illi ꝓferret quẽ baptizaret quã alij baptizato ab alio. sz hãc ptãtẽ excellentie dare noluit ne spes salutis i hoie ponereẽ. q̃rtã silr dare potuit. potuit. n. facẽ vt in noie petri vl pauli verus celebraret bapm⁹. sz noluit ne bapm⁹ diuideret. z ne credi possz q p vtutẽ puri hois iuocati suscipiẽs sacrm iteri⁹ mũdaret. qntã silr dare potuit potuit. n. facẽ vt aliqs hõ suũ ppriũ bap^m instituere ret ad ei⁹ susceptionẽ z suscipiẽs diuina vtute mundaret. sed noluit ne auctozitas sui bap minueret. sextã hz mgrz dare potuit. sz b ẽ vez. vt pz. ex qõe pcedẽti. Vñ in b cõit opio mgri non tenet. Di. n. vez dicẽt mgr difficile eẽt ipzobare errozẽ anic. z quozũdã alioꝝ dicẽtiũ q̃ itelligẽtia creata aliam creauit in vtute cause pme tanqz instrm ei⁹ que tñ opinio est erronea.

q **Arto queritur** vtz xps ꝓferre potuit ptãtem creãdi alicui creature. sz qz vitas hui⁹ qõnis sufficiẽter hr̃ p illã vtrũ aliqd possit creari ab aliquo p̃ncipio creato q̃ deimiata est li. 2^o. di. p^a. z ẽt p ea q̃ dcã fũt i 2^a. q. di. pñtis z iõ de ista nũc supsedeo vt reperitio iutilis euitet.

Articulus secũdus.

c **Onsequenter** q̃rit de 2^o p̃ncipali. Et circa b q̃runt. 4. P^o vtrum caracter sit aliqd absolutũ i aia. Scdo vtrũ sit i aie essentia. Tertio vtrũ possit deleri. Quarto vtrũ caracter p qõlibz sacrm ipzimat.

p **Rimo ostendo** q caract non sit aliqd absolutuz i aia ꝺm phi. 7. ethi. c. 5. Jn aia nõ sunt nisi tres: potẽtie passiões: z hitus. qõ ẽ itelligẽdũ de rebus absolutis z actib⁹ exceptis. sz caracter nõ est potẽtia aie. qz nõ ẽ a nã nec ẽ passio. qõ pz iducenti p oẽs passiões. nec ẽ hitus. qz i oi potenti peccare põt corrũpi hitus p ꝟrios act⁹. caracter aũt vt iferi⁹ oñdet idelebilis est. planũ ẽ ẽt q nõ ẽ actus. g̃ ñ aliqd absolutũ in aia. Jtẽ caracter nõ ẽ ncẽarij⁹ in aia ad distiguendũ fidelẽ ab ifideli. qz sufficiẽter distiguit ẽztũ ad iudiciũ ecclie militãtis p susceptionẽ sacri exteri⁹. z ẽztũ ad iudiciũ ecclie triuphãtis p susceptionẽ gre ireri⁹. nec ad disponẽdũ ad graz qz ũc dic aug⁹. 14. de tri. c. 8. eo ipo aia imago dei ẽ quo ei⁹ capax z pticeps esse põt. q̃ nõ esset verũ nisi ex nã sua disposita eẽt ad suscipiẽdũ gram sine q̃ dei pticeps eẽ nõ põt. Nec ad bene opandũ qa ad h̃ sufficiũt gre z vtutes q̃ ꝓferunt i bap⁹. supstituũ g̃ eẽt ponẽ caracterẽ in aia si diceret qd absoluuz.

Jtẽ si caracter diceret qd absolutũ cũ nõ possz ee nec sba nec ẽztiras seqreẽ q ẽt i gnẽ q̃litatis. sz b nõ est vez. q̃ pz discurrẽti p singlas spẽs. nõ. n. ẽ in p^a spẽ. qz nõ ẽ dispositio cũ illa sit de facili mobilis. z caract sit idelebil. nec hit⁹ vt pbatũ ẽ in ꝓio ar. nec in 2^a spẽ. qz nõ ẽ nãlis potẽtia vl impotẽtia nec i tria. qz nõ ifert passionẽ sensui nec ozir er aliq passiõe. g̃ nõ ẽ passibil q̃litas. nec in 4^a spẽ q illa q̃litas ẽ in ẽztirate. caract aũt nõ ẽ in aliq ẽztirate. restat g̃ q nõ sit aliqd absolutũ. Jtẽ sic vr se hr̃ cõsecratio ecclie ad eã ira ꝓsecratio hois ad ipm. sed p ꝓsecrationẽ ecclie nõ cãtur i ea nisi q̃dã relatõ ad cultũ diuinũ. g̃ silr p cõsecrationẽ hois i susceptiõe sacri nõ cãtur in eo nisi q̃dã relatio ad dei cultum.

Cõtra dañ. lib. 4^o. c. j. dic q p bap^m fit nobis regnatio z sigillũ. p sigillũ itelligẽs caracterẽ. sz sigillũ ẽ aliqd absolutũ. g̃ caract in aia ẽ aliqd absolutũ.

Jtẽ dio. c. 2^o eccl. hierar. vltra mediũ dic q adue niẽti ad bap^m donat a sũmo sacerdote sacrũ signaculũ. sz p b nõ vr̃ posse itelligẽ nisi caracterẽ. Sed sacrũ signaculũ nõ põt eẽ nisi qd absolutũ: qz sacrare: relatiõis act⁹ esse nõ põt. dr̃ aut sacrm a sacrando. g̃ caract ẽ aliqd i aia absolutũ. Jtẽ ꝺm phi. 5^o. phi in ad aliqd nõ ẽ motus neqz mutatõ. g̃ p bap^m nõ põt i aia cãri relatio ad fidei cultũ nisi mediãte aliquo absoluto sup qõ fundat. sz illõ nõ possumus ponẽ gram. qz q̃uis illa corrũpat p peccm tñ bap⁹ remanet ordiat⁹ ad fidei cultũ. Restat g̃ q illõ absoluuz sup qõ fundat ordiatio illa sit caract. Ad istã qõnẽ dicũt qdã q caract nõ ẽ aliqd absolutũ in aia. sed sola relatio ordis ad aliquã sacrã passionẽ vl actionẽ. Sz õ h̃ arguit sic ꝺm cõmunẽ doctorũ theologie opionẽ. z ꝺm qõ exponia dio. põt trahi caract significat. disponit. distiguit assimilat. significat. n. graz gratũ faciẽtẽ. z ẽt aiaz disponit ad ei⁹ susceptionẽ. Vñ a doctorib⁹ dr̃ sacrm absolutiõis iteriozis q̃ ẽ p gram p respectũ absolonis extiozis. Distiguit ẽt illũ q sacrm bap recipit ab illo q nõ recipit. Assimilat ẽt aiam deo q ipm imꝑmit. tñ ga p ipm ẽ in aia q̃dã pticipatio diuie prãtis alia ab illa q̃ est p nãm z ab illa q̃ est p graz gratũ faciẽtem. Vñ qz caract est q̃dã filitudo gre q̃ gra aiaz ꝺo assimilat in ẽztũ est sue imagie forma. nõ vr̃ aũt inco-

ueniēs ponere q̄ soli relatiōi ista ꝓueniāt sicut alicui rei absolute cū relatione. q̄ relatio q̄ ipoꝛtat ꝑ signū. ⁊ relatio q̄ est in dispōne ad illud ad qđ̄ disponit ⁊ relatio q̄ est inē distictos. ⁊ relō silitudinis fundate eē vident sup aliqđ absolutū. ℘ꝛeterea cū p susceptionē cuiusꝫ sacri causet in aia suscipiētis aliq̄ relō ad aliquā sacrā passionē vl̄ actionē. in susceptiōe cuiusꝫ sacri impmet caracē qđ̄ klasuꝫ ē. q̄ si susceptiōe sacꝛoꝝ alioꝝ a sacꝛo bap̄ ⁊ ꝑfirmatōnis ⁊ ordis nō impmit caracē. vī g̃ q̄ nō sit ponendū q̄ caracē in aia solā ipoꝛtꝫ relonez. Et q̄uis predicte rōnes forte nō multū cogerēt illū q̄ vellz defendē supdictā opinionē ꝫ quā sūt ⁊ coī opōni ꝫrie. tū q̄ ꝑdcē rōnes ꝓbabiles sūt. Et dañ. ⁊ dio. eoꝝ pelusio ꝓcordare vī. vt pꝫ i coꝝ auctatib⁹ allegatis i oppō ad ptē 2m. ⁊ ēt coī opioni doctoꝝ in theologia. iō ꝓcedo q̄ caracē nō ipoꝛtat solā relonē. sed aliqđ absolutū. sup qđ̄ fundāt relones q̄ ipoꝛtant p sig̃m: dispositiuū: distictiuū ⁊ assitatiuū. ſz qđ sit illud in spāli nō intēdo h̄ oñdere nisi loquēdo d̄ caractere baptismali tm̄. de quo d̄o q̄ est q̄dā q̄litas spūalis aia distictiua illi⁹ q̄ susceꝑ fidei sacr̃m ab illo q̄ sacr̃m fidei nō susceꝑ. nō dico hītis hītum fidei a nō habente. quia in habendo habitum fidei pōt ꝓuenire hīs baptismalē caracterez ⁊ nō hīs. baptizatus. n. bap° flamis hz hītū fidei nō tñ caracterē baptismalē. si potuit hr̃e bap̄m aq̃. Est etiā significatiua gr̃e tāq̄ silitudo ei⁹. Vñ q̄uis sit res sacr̃i exteꝛioꝛis. ē tñ sacr̃m gr̃e. Est ēt ad gr̃am gratū faciēteꝫ dispositiua. q̄uis. n. aia ex nā sua sit apta nata recipe gr̃az. tñ ex h̄ nō segt̄ q̄ sit ad h̄ dispoſita dispōne q̄ sit idonea vt sibi gr̃a ifundat̄ marie. pter sui vnionē ad ifcām carnē. Multi. n. sunt ad aliqđ suscipiēdū apti nati. ⁊ ēt potētes. q tñ ad h̄ nō sunt idonei. ℘ꝛer caracterē aūt ē aia idonee dispoſita ad gr̃e susceptionē. nisi aliqđ repugnās gr̃e ob ſstat. Vñ ⁊ ꝑ ordie nature ifundit̄ i bap° q̄uis gr̃a supposito q̄ educat̄ i eē p creationē. ⁊ si ducit̄ de potētia aie p aliquā vi sacr̃is collataz sic̄ mīstris a deo tāq̄ a ꝓncipali agēte adhuc p̄ ordine nāe causat p bap̄m q̄uis gr̃a ifundat̄. ℘ꝛer ꝑdictā ēt q̄litatē. ē fomitis repſſio. ⁊ hō potēs ad suscipiēdū alia sacr̃a. ita q̄ sine illa nullū aliud sacr̃m possit suscipi. Vñ ex̄ d̄ bap° ⁊ ei⁹ effec. Ueniēs. Si qs i ꝑbytex ordiatis deꝑhēderit se nō eē bapt̄ baptizet̄ ⁊ itex ordiet̄. Et quo ad h̄ pōt dici q̄ ē q̄dā supnālis potentia ad oīum alioꝝ sacꝛoꝝ susceptōnē Ad p̄m in opp̄m dō q̄ illa auctoꝛitas phi. itelligit̄ de his q̄ sūt i aīa vel eē pōt ꝑ vtutē nāe. caracē aūt ē supnālis potētia vt visuz ē. Ad 2m dō q̄ gr̃a cū sit delebil⁹ in via ⁊ posit eē in illo q̄ bap̄m aq̃ nō susceꝑ nō eēt sufficiēs signū distictiuū dedicati ad cultū dei p bap̄ susceptōnē a nō dedicato p illū modū. oñsuz ē ēt q̄ nō ē idez posse susciꝑe gr̃az ⁊ eē idonee dispositū ad eādē. q̄uis ēt ꝑ gr̃az ⁊ vtutes possit hō exire i opa meritoria ⁊ repmē icliationē fomitis ne dñet. tñ ipsaz repſſionē cū aditorio caracteris ceſſis pib⁹ efficaci⁹ facē pōt. Ad 3m dō. q̄ cū caracē sit q̄dā supnālis potētia reducit̄ ad scdaz spēz q̄litatis q̄ē nālis potētia vl̄ ipotētia aie sic̄ hītus vtutū ifusaꝝ reducūt ad ꝓmā spēz q̄litatis in q̄ sūt vtutes acgsite. Uel pōt dici q̄ sic̄ coꝛꝛuptibilia ⁊ icoꝛꝛuptibilia nō sunt i eodē gnē fm phi. io. meta. ⁊ multo fꝛti⁹ nec i eadē spē qđ̄ silr̄ q̄litates nāles vel acgsite nō sunt in eodē gnē cū infusis. vñ pōt dici q̄ caracter q̄uis ñ sit in aliq̄ spē q̄litatis nālis. de qb⁹ loquit̄ phi. tñ in q̄tum est supnālis potētia hz silitudinē cū scda spē ⁊ in q̄tū est dispō ad gr̃az hz aliquā silitudinē cū ꝓma spē. ⁊ in q̄tū est q̄dā spūalis aie cōfiguratio rōe cui⁹ est sig̃m distictiuū hz aliquā silitudinē cū 4.ª spē nec h̄ reputes absurdum. q̄ ꝑfectiōes i iferioꝛib⁹ multiplicate sunt in reb⁹ supioꝛib⁹ ꝑ modū excellētioꝛē. ⁊ magis vnite. vñ in nā sūma oēs ꝑfectiōes aliaꝝ rez sunt excellētioꝛi mō in ifinitū. ⁊ oēs in ea realr̄ sūme vnū. Ad 4m. dō q̄ si int̄ ꝓsecrationē ecclie ⁊ ꝓsecrationem hoīs ꝑ bap̄m sit aliq̄lis silitudo q̄ꝛūm ad ea q̄ gerunt exteri⁹. silitudo tñ est multipleꝛ ⁊ magna q̄ꝛūm ad ea que fiunt in aīa suscipiētibus sacr̃m interius.

S Ecundo queriť vtrū caracē sit i aie essentia. Et vī q̄ sic. potētia est imediate i essentia aie. ſz vt visuz ē ex ꝓcedēti q̄one caracē bap̄ est supnālis potētia. g̃ est imediate in aie essentia. Itē i eodē est dispō ⁊ hītus. ſz gr̃a q̄ est hīt⁹ ad quē dispōnit caracē est imediate in essentia aie. g̃ ⁊ caracē. Lōtra caracē est q̄dā aie ꝓfiguratio. ſz ꝓfiguratio aie ñ est fm essentiā. ſz fm potētias. g̃ est imediate i aliqua potētia aie sic̄i subiecto. ℟ñdeo q̄ caracter est i aie essentia ſz nō imediate. imō mediāte potētia. h̄ est dictū q̄ ē in aia sub rōne q̄ potēs ē. qđ̄ iō dico. q̄ potētia aie vltra essentiā aie nihil ponit nisi relationē. vt plani⁹ oñsuz est li°. j. qđ̄ aūt caracē p° sit in potētia pꝫ p h̄. q̄ est supnālis potētia. ad qđ̄ segt̄ q̄ sit ꝑfectio nālis potētie. sic̄ videm⁹ q̄ gr̃a q̄ ē q̄dā accītal⁹ ⁊ supnālis essentia ē ꝑfectio imediate ipi⁹ essentie aie i esse. Scđo 2m opionē q̄ ponit gr̃az differre realr̄ a caritate fm aliqđ absolutum. Magis aūt dz poni i intellectu q̄uis i volūtate. q̄ est q̄litas distictiua baptizati a nō baptizato ⁊ significatiua gr̃e vt est fidei forma. ⁊ ēt est ad eā dispositiua ⁊ ptās suscipiēdi alia sacr̃a sic̄ visuz ē ex q̄one ꝓcedēti. Est ēt q̄litas illumiatiua. vñ fm dio. 3°. c. eccl̄. hierar. Quāuis oia sacr̃a illumiationē hēant. tñ spāliť bapm⁹ illumiatio dr̃. q̄litas aūt distictiua ꝓsecrati ad cultū fidei a nō ꝓsecrato. ⁊ significatiua gr̃e vt est fidei forma. ⁊ ad eādē dispositiua rōnabiliť pōni dz in illa potētia in q̄ est fides. hec aūt ē intellect⁹ vt i. 3°. li. oñsuz est. q̄litas est ēt spūaliť illuminatiua cū illumiatio ptineat ad cognitionē. poni dz in potētia cognitiua q̄ est intellect⁹. Qualitas ēt q̄ est fundam̄tū oīum hierar. opationū ⁊ passionū in ecclesiastica hierar. rōnabiliť poni dz i illa potētia in q̄ est toti⁹ spūalis edificij fundam̄tum. h̄ aūt est intellect⁹. In illo. n. est fides q̄ roti⁹ ē spūalis edificij fundam̄tū. ꝓbabiliť g̃ baptismalis caracē poni dz i potentia intellectiua. Ad p̄m in opp̄m dō q̄ maioꝛ vera est de nāli potētia. supnālis tñ est in nāli.

Ad 2m dō q̄ caracē dispositio ad gr̃am inq̄tuz p ipsaz formať fides. ⁊ iō magis est in potētia in q̄ fides est q̄ꝛūm i volūtate i q̄ est gr̃a fm dicentes gr̃az realiter re absoluta idē esse cū caritate vel in essētia in q̄ imediate est gr̃a fm aliquos dicētes realiť fm aliqđ absolutū differre gr̃am a caritate.

T Ertio queritur vtrū caracē possit deleri. Et vidēť q̄ sic ab eodē agente. ſ. deo ⁊ i eodē subiecto. ſ. in intellectu est caracter ⁊ fides. sed fides

est delebilis. g̃ a simili ꝛ caracter. Item glo. super illud psal. Erubescãt ꝛ reuereant. dicit q̃ malitie caracterẽ sci p̃dicatores ꝓfundũt igne celesti. g̃ a simili vitatis fidei caracterẽ. falsi doctores ꝛ p̃dicatores destruere p̃nt doctrĩa fallaci. Itẽ dispõ ad gr̃am cor̃ũpi põt p ea q̃ disponũt ad ꝺr̃ium gr̃e. sz vt supius hitum est caracr est dispõ ad gr̃am. g̃ cor̃ũpi põt p mala opa q̃ disponũt ad ꝺr̃iuz gr̃e. i. ad pecñ mortale. Cõtra sacr̃s que nõ imp̃rimũt caracterẽ iterant. qz effectũ indelebilẽ non imp̃mũt vt pnia. eucharistia. m̃rimoniũ. ꝛ extrema vnctõ illa vo q̃ imp̃mũt caracterẽ nõ iterant. s. baptism⁹ ꝓfirmatio. ordo. g̃ vr̃ q̃ imp̃mãt aliquẽ effectũ idelebilẽ. sed effect⁹ eor̃ q est gr̃a est delebilis. ergo vr̃ q̃ alius effectus cor̃. s. caract indelebilis sit. Itẽ ſm aug. li. 2°. ꝺ epl̃am pmeniani vltra me^m. sacr̃o se mel suscepto nũq̃z eo qs carebit. sed ꝫ nõ põt itelligi de sacr̃o exteriori. qz illud trãsit. g̃ opz q̃ itelligatur de sacr̃o iteriori q est caract. g̃ est indelebilis.

Ad ista qõnẽ dicũt alĩ q̃ impssio caracteris ẽ q̃z dã ai e rõnalis scificationẽ. put scificatio dr̃ deputatio ad aliqd scñ. ad hãc aũt scificationẽ nõ magis actiue opat aq̃ scificãda q̃z oleum vel chrisma ad sui scificationẽ. nisi q̃ hõ se subijcit tali scificatiõi p cõsensuz. nõ aũt res p̃dicte. qz li°. ar°. caret. ꝛ iõ q̃litercũq̃z aia variet p. ppr̃as opatiões nũq̃z caracterẽ caract amittit sic chrisma vel oleũ nũq̃z scificationẽ pdũt q̃litercũq̃z trãsmutent dũmodo nõ corrumpant. Sed hec rõ sufficẽ nõ vr̃. qz ex cõsecratiõe olei chrismatis nõ cãtur in eis aliqd absolutũ. sed q̃dã relatio ad determinatũ vsum fundata sup factũ esse ꝓsecratiõis et institutiõe diuina vel ecclica. caract aũt dicit aliqd absolutũ in aia vt visum est. Jõ alijs vr̃ alia rõ indelebilitatis caracteris assignãda. Dicũt. n. q̃ qz carat nõ daf ad actũ alicuius vtutis vel scie nõ hz ꝺr̃iũ aliqd vitiũ vel ignorãtiã. ꝛ iõ p aliquẽ actũ itellect⁹ seu volũtatis corr̃ũpi nõ põt. Sed hec opinio adhuc plene nõ satisfacit. cũ. n. supdictũ sit qõ disponit ad gr̃am vt est fidei forma ꝛ ex ꝓsequẽti disponit ad vtutis actũ. Jdeo põt alio mõ ꝛ plani⁹ assignari rõ idelebilitatis sue. nulla. n. q̃litas simplr corr̃ũpif nisi p corruptionẽ subiecti vel dispositiõis quã p̃supponit i subiecto vel p actionem sui ꝺr̃ij vel qz agẽs non continuat eã in esse. caracter aũt q̃litas simplex est cuius imediatũ subiectũ est intellect⁹ qui incorruptibilis est. ꝛ nullam in ipso itellectu p̃supponit dispositionẽ corr̃uptibilẽ. de⁹ etiam q ipsum imp̃sit ipsum nõ vult destruere. sz ad ei⁹ pmanẽtiã adest p̃sto influẽtia dei sine qua nulla creatura põt in esse manere. Nulla ẽt actio cuiuscũq̃z potẽtie aie ꝺr̃iaf eidẽ. qz ex nã sua nõ determinat potẽtiã aliquã ad aliquẽ determiatũ actũ vel passionẽ. sed ex ordinatiõe diuia. quãuis. n. significare gr̃am vt est fidei forma ꝛ distinguere dedicatũ ad cultũ dei a nõ dedicato cõueniat ei ex nã sua. aptitudinaliter. tñ q̃ actu sit determinat⁹ ad talẽ actũ significandi ꝛ distinguẽdi hoc nõ est ex sua nã sed ex ordinatione diuina. sicut quamuis sensibilis ablutio ex nã sua habeat aptitudinẽ ad repr̃sentandũ interiorẽ ablutionẽ. ꝛ ad distinguẽdũ interius ablutũ a non abluto. tñ q̃ actu sit determinata ad sic significandũ ꝛ distinguẽdũ. hoc sibi conuenit ex institutione diuina sicut pz p hu. p°. li°. de sacra. p. 9°. c. 2°. Disponere etiã ad gr̃am vt est fidei forma ꝛ repmere formã ꝛ reddere hoiem potentem ad suscipiendũ alia sacramenta nõ sibi ꝓuenit ex nã sua sed ex ordiatione diuia. ordinauit. n. deus vt hoi cuius itellect⁹ ꝺ signaculo signatus est gr̃am ꝓferat diuina misericordia. nisi i sic signato sit aliqd icõpossibile gr̃e qõ cõcupiscẽtiã in eo repr̃imat ꝛ qõ suscipe possit alia sacra. sic si rex ordinasset q̃ qcũq̃z inueniret signatus aliquo determinato signo ab ipso dato: ei aliqd munus cõferret. ꝛ aduersarios ei⁹ repmeret ꝛ ipm potẽtẽ indicaret ad suscipiẽdũ nobilia officia regni. illo signũ diceret dispositio ad illud mun⁹. ꝛ prãs repmẽdi inimicos suos ꝛ suscipiẽdi p̃dicta officia. Ex dictis pz solutio ad p^m in opp^m. fidei n. ex nã sua determinat itellectũ ad actũ cui⁹ actus ꝛius põt esse i potẽtia itellectua. Ad 2^m dõ q̃ per caracterẽ militie q̃ apoc. 13°. dr̃ caract bestie. itelligif pecñ mortale cui ꝺr̃iaf gr̃a. caracteri aũt baptismali nihil põt esse ꝺr̃iũ in aia. qz a diabolo nihil põt in aia imimi nec p actiões ipius aie põt imse cãri aliqd ꝺr̃iũ caracter i vt in qõne oñsuz est. de us ẽt nõ vult aiam suo signo signatã signo opposito ꝓsignare. Ad 3^m cũ dr̃ q̃ dispõ ad gr̃az cor̃ũpi põt p ea q̃ disponũt ad gr̃e ꝺr̃iũ ꝛ. dico q̃ nõẽ verum de eo qõ nõ disposuit ad gr̃am nisi ex diuina ordiatiõe. cuiusmodi dispositio est caract. vt iqõne oñsum ẽ. Põt ẽt dici q̃ aliqd ex nã sua disponit ad aliquã formã determinatã nec tñ corr̃uptibile est p formã ꝺr̃iã illi forme. nec p dispões ad cã diaphanei tatis. n. est dispõ in aere ad luminis susceptionẽ. nec corr̃ũpif p tenebraz nec p dispões ad tenebraf. quãrũcũq̃z sit. n. sit. aer nubilosus. manet in eo nãlis aptitudo ad luminis susceptionem q̃ remotis impedimentis ꝛ lumiari p̃sente stati ornat lumine. vñ nõ miz si talẽ dispõnem supnãlẽ respectu gr̃e põt de⁹ intellectui imp̃rimere. hec autem dispositio est caracter.

QArto queriꝫ vtrũ caract p qõlibet sacr̃m imp̃rimat. Et vr̃ q̃ sic ſm ſnam dio. 2°. c°. eccl. hierar. Caracter traditur baptizato q̃ diuina beatitudie. sz oia sacra ordinãtur ad diuinã beatitudinẽ. g̃ vr̃ q̃ diuina btitudo q̃ rõe ipr̃imit caracterez baptizato eadẽ rõe ipr̃imat in cuiuslibet sacri susceptiõe. Itẽ in quolibet sacr̃o ẽ aliqd qõ est sacr̃m ꝛ nõ res. ꝛ aliqd qõ est res ꝛ nõ sacr̃m. ꝛ aliqd qõ est res ꝛ sacr̃m. sz illud qõ est res ꝛ sacr̃m ẽ caracter. sicut pz in bap°. qz caracter ẽ res ablutõis exterioris ꝛ ẽ sacz gr̃e p quã ẽ ablutio interior. g̃ quodlibet sacr̃m caracterẽ ipr̃imit vt vi. Itẽ p quodlibet sacr̃m deo ꝓfiguramur ꝛ ab ifidelib⁹ distinguimur. sed distinctio ꝛ ꝓfiguratio fiunt p caracterẽ. qa vt visuz ẽ caracter est signũ distinctiuũ ꝛ ꝓfiguratiuũ. g̃ qõlibet sacr̃m ipr̃imit caracterẽ. Contra xps fuit baptizatus. vt hẽtur Matth. 3°. ꝛ ẽ sacerdos. iuf illud psal. Tu es sacerdos i eternũ. sz ipe nõ dr̃ caracterẽ hãe. g̃ baptism⁹ nec ordo ipr̃imũt caracterẽ. Itẽ scra q̃ ipr̃imũt caracterẽ nõ iterãf qz caracter idelebil ẽ. Dz aliq scra fuit iterabilia. g̃ nõ oia ipr̃imũt caracterẽ. Rndeo q̃ nõ p qõlibet sacr̃m ipr̃imit caracter. nec etiã p act⁹ vtutũ. caracter. n. ẽ signũ spirituale idelebile distinctiuũ ꝛ ispialis ptãs idelebil deputata ad aliqd sacrum. ꝛ hec cõmunia sũt cuilibet caracteri. Quia signũ iõ ordi

nauit ōs q̄ nō cōferret nisi i aliquo sēsibili signo. ⁊ iō nō ꝓferē in actibus vtutū. Quia spūale iō noluit deus q̄ ꝓferret in sēris carnalibus. i. sacris veteris testamēti. Quia idelebile iō noluit deus q̄ conferret in sacris iterabilib⁹ vt dicūt qdā. Sed hec rō nō ē cōueniēs nō. n. qz sacrm est iterabile. iō nō imprimit caracterē. sed qz nō imprimit caracterē ē iterabile. rō ḡ q̄re q̄dā nō sacramenta caracterez imprimunt ⁊ quedaz nō. vi mihi accipiēda penes diuersitatē prātis spūalis deputate ad aliq̄ō sacrz ⁊ penes diuersitatē distinctiōis. ptās. n. spūalis ad aliq̄ō sacrm deputata aut ē passiua qua. s. pōt homo eē pticeps sacroꝝ spūaliū i suscipiēdo. Aut ē actiua. Et hoc duplr. q̄dā ad ducēdū sacra spūalia in notitia alioꝝ ⁊ maxime ifideliū p fidei xpi cōstantē cōfessionē. Allia ad ministrādū sacra spūalia credētib⁹. Prima ptās datur in baptismo p quaz deputat homo ad hoc vt possit suscipe alia sacra. Secda dat in ꝓfirmatione. Tertia in ordine. ⁊ iō sola ista tria sacra imprimūt caracterem. p alia. n. sacra est homo deputatus indelebiliter ad aliud sacrm spūale suscipiendū vel cōfitēdū vel ministrādū. Per primā ptātem distinguit totus exercit⁹ militātis ecclie ab exercitu cōtrario. Per secdam distinguntur deputati ad certamē spūale ꝓtra fidei p secutores a cōi populo sicut in exercitu ordinato ad cozporale bellū distinguūt milites a peditibus Per tertiā distinguūtur duces ab alijs. ordinati n. ad ministrādū sacra ōputati sūt vt sint alioꝝ duces. Et qz hec triplex distinctio sufficit in exercitu bñ ordinato. iō ex pte qua caracter cōsideratur vt signū distinctiuū nō fuit cōueniēs ipm imprimi nisi in sacro baptismi ⁊ cōfirmatiōis ⁊ ordinis. Ad pmū in oppm dō. q̄ caracter nō imprimit i susceptione sacri a diuina beatitudine. qz illud sacrm ordinet hoiem ad diuinā beatitudinē tm̄. sz ēt vt per susceptionē illi⁹ sacri suscipies habeat ptātem alia sacra veraciter suscipiēdi vel cōstanter cozaz aduersarijs fidē cōfitendi vel prudēter admīstrandi

Ad 2m dō q̄ nō opz q̄ illud qō ē res ⁊ sacrz sit caracter in quolibet sacro sz i imprētib⁹ caracterez tm̄. qd aūt sit res ⁊ sacrm in alijs sacris oñdetur in tractādo de quolibet eoꝝ. Ad 3m dō q̄ nō distinguimur p qōlibet sacrm tanq̄ existētes in aliquo statu fidei spāli q stat⁹ sūt tres vt oñsū ē in corpe q̄stiōis. Preterea p alia sacra nō distinguimur distinctiōe ⁊ cōfiguratiōe idelebili sm̄ quē modū distinguimur ⁊ ꝓfiguramur ⁊ p baptismi cōfirmatiōnē ⁊ ordinē. Ad pm ad ptem aliā dō q̄ xp̄us non fuit baptizat⁹ nisi baptismo Joānis/qui nō imprimebat caracterē. Si ēt fuisset baptizatus baptismo quē istituit nō suscepisset alia ei⁹ caracterē baptismi. qz vt visū ē caracter ē q̄dā ptās ad suscipiēdū alia sacra q̄ xp̄m recipe nō decebat. qz fuisset superfluū. ipe. n. in quātū hō accepit a deo i instāti cōceptionis sue oēm plenitudinē ptātis. cui⁹ fuit capax ad fidē defendēdū ⁊ postmodū sacra istituēdū ⁊ eis efficatiā meritorie dādū ⁊ cōferēdū. ⁊ iō nō idiget caractere ad ꝓfirmatiōis nec ordis. qz sine caractē hz altiori mō sacerdotij ptātem. 2m bñ ꝓcludit.

Articulus tertius.

c Consequenter q̄ritur de 3° pncipali. Et circa hoc q̄rūt quattuor. Primo vtz baptism⁹ possit tradi ab hoīe malo. 2° vtz ab angelo malo in spē hois apparēte. 3° vtz malus hō baptizādo mortaliter peccet. 4° vtz illi q recipiūt scienter baptismū ab hoīe malo mortaliter peccēt.

p Primo ostendo q̄ baptismuz nō pōt tradi ab homine malo. de ꝓsecra. di. 4ª. Baptismuz. infra. ego dico. ⁊ sūptū ex aug°. sup Joannē tractatu. 5° q̄si eque distāter inter mediū ⁊ finē. ⁊ recitat magister i littera hui⁹ di. c° p°. Justos oportet eē p quos baptizat. ergo nō pōt tradi baptism⁹ ab homine malo. Itē mēbrū mortuū nō pōt influere in alia mēbra. sz malus hō ē mēbr mortuū. ḡ nō pt influere i alia mēbra qō nō eēt vez si ab eo ver⁹ posset tradi baptismus. Itez si posset baptismus tradi ab hoie malo. tūc tm̄ recipet in baptismo baptizatus a malo sicut a bono. qz vterqz recipet totā virtutē sacri. sed inuenit q̄nqz baptism⁹ tradit⁹ ab hoie bono hñs efficatiā quā nō hz traditus ab hoie malo. sicut patuit in sācto sylueſtro q̄ baptizādo constātinū nō tm̄ eū mūdauit iteri⁹ sed ēt exteri⁹ a cozporali lepra. ḡ vīq nō pōt tradi ver⁹ baptism⁹ ab hoie malo. Cōtra de ꝓse. di. 4ª. Si iter ⁊ recitat mgr̄ i littera hui⁹ di. c° p°. Nullo mō malus ē baptism⁹ q̄ p malū dat. Itē e. di. Baptism⁹. infra. Cū baptizat. ⁊ sūptū ē ab aug°. sup Jo. tractatu. 6° lōge aū mediū. dr̄ q̄ nō dat ipar baptism⁹ ppter ipares mīstros. qō vez nō eēt si nō posset tradi ab hoie malo. Rñdeo q̄ ab hoie malo ver⁹ pōt tradi baptism⁹. ita q̄ iquātū ad ea q̄ sūt eēntialia sacro nō plus ꝑficit datus baptizato a bono mīstro q̄z a malo. qz baptismus nō hz suā efficaciā a mīstro sz a deo. ⁊ iō nō oportet q̄ sit formatꝰ sili forma illi q̄ cōferr̄ baptizato in baptismo. Un̄ q̄uis minister nō sit bonus tm̄ baptizat⁹ bonitatē recipit p baptismū traditū ab eo. Un̄ de cōse. di. ꝑdicta. Baptismus. ifra. nō timeo. ⁊ sūptū ē ab aug°. sup Jo. tractatu. 5°. vsus finē. ⁊ recitat mgr̄ i ifra hui⁹ di. c. p°. Nō timeo adulterū ebriosū nō homicidā qz colūbā attēdo p quā mihi dr̄. hic ē qui baptizat. Ad pm in oppm dō. q̄ illa auctoritas itelligēda ē de debito ꝓfruitatis nō necēsitis. Ad 2m dō q̄ q̄stuz ad hoc sile ē de mēbro cozporis nāli mortuo. ⁊ de homine malo qz sicut illō mēbr nō pōt i alia mēbra influere i vtute sua. Sic nec malus hō. Sed ministrādo baptismū nihil influit nisi misterialiter qō nō est influere in vtute sua. deus. n. ē q̄ totā vtutez sacri influit. Ad 3m dō q̄ quātū ad ipm sacrz tm̄ valet baptismus tradit⁹ a malo sicut a bono. Sz quātum ad sacra alia sicut sūt oratiōes ⁊ huiusmōi pōt plus valere baptismus traditus a bono hoie q̄z a malo q̄stum ad aliquos accēsitales effect⁹ quos nō recipit eēntialis vtus baptismi. sicut ē curatio a lepra ⁊ hmōi. quos tm̄ effect⁹ cōsequtur raro.

ſ Secundo quer̄ vtrum baptismus posset tradi ab angelo malo in spē hominis apparēte. Rñdeo q̄ nō qz nullus baptizare pōt nisi sibi sit a deo potestas baptizādi cōcessa. hec aūt potestas nō est concessa angelo malo. qz nō fuit congruū ppter quinq̄ rōnes. Ille. n. a quo est sacramē totū vtus. s. xp̄us deus est ⁊ homo. ⁊ iō congruum fuit vt ptātem baptizandi nō concederet de lege

cõi nisi hominib⁹ qui sibi sunt similes i natura humana. Jn scris etiã est sensibile signũ ꝛ spũalis virtus: ꝛ iõ nõ fuit ꝓgruũ ee ministꝛ sacrorꝫ nisi hoiez qꝛ est cõpositus ex natura sensibili ꝛ spũali. Pꝛeterea cũ baptismus sit sacrm necessitatis nec confertur nisi illis qui põt ptinere ad ecclesiã militantẽ nõ fuit cõgruũ eius administrationẽ cõcedi illis quoꝝ cõis cõuersatio nõ est cũ hoibus sensibiliter cognita: ꝛ q nõ ptinẽt ad ecclesiã militãtẽ. Et iste tres cõgruitates se extẽdũt ad declarãdũ nõ tãtuz quare nõ fuit cõgruũ hãc ptãtẽ angelo malo concedi. sz ẽt nec angelo bono ꝺ lege cõi. Pꝛetrea ad baptizãdũ regꝛitur itẽtio faciẽdi qꝺ facit eccliа. ñ ẽ aũt pbabile q diabolus hoc vellet facere cuz sit aduersarius ecclesie ꝛ inimicus nr̃e salutis. Pꝛeterea cõgruũ nõ est ministꝛ sacri esse illũ qui nullã cõuentionẽ haber cũ xp̃o a quo virtutẽ hñt sacra. Sed angelus malus nullã cõuentionẽ hẽt cũ xp̃o. Unde glo. super. 2°. ad cor. 6°. que ẽ cõrẽtio xpi ad belial. belial. interꝓꝛetat apostata: cũ quo xp̃us nõ cõuenit qꝛ ille oia male xp̃s aũt oia bene agit: ꝛ iõ nõ fuit cõgruũ sibi cõcedi ptãtez baptizandi de lege cõmuni. nec etiam de spãli mandato.

t Ertio queritur vtrum malus hõ baptizãdo mortaliter peccet. Et videt q nõ: qꝛ hõ quãtuncunqz malus teneret puerũ baptizare in articulo necessitatis. Sed homo faciẽdo illud ad quod tenet nõ peccat mortaliter ergo malus homo baptizando nõ peccat mortaliter. Jtẽ sacerdos ex officio suo tenet pueros baptizar: ergo si malus sacerdos baptizãdo peccaret mortaliter cũ sibi puer p̃sentat ad baptizãdũ nõ posset vitare peccatũ mortale qꝛ aut renueret facere qꝺ ex officio suo facere tenet: aut faceret qꝺ tenet nõ facere. Cõtra magis obligãtur ad munditiã ministri sacrorꝫ no. l. q̃z obligãtur mistri sacrorꝫ ve. l. Sed illi qui in ve. l. imũdi sacra tractabãt mortaliter peccabãt. Unde leuit. 22°. Omnis hõ qui accesserit ꝺ stirpe vestra ad ea que cõsecrata sunt ꝛ que obtulerũt filij israel dño in quo est imunditia pibit coꝝ dño. ergo multo fortius mali hoies baptizãdo mortaliter peccant. Jtẽ cõtaminare sacrm est peccatũ mortale sed mister malus baptizãdo quãtũ in se est cõtaminat sacrm. i. oñdit vile ꝛ ꝓfanatũ. Unde glo. supꝛ illud leuit. 22°. Nõ cõtaminẽt nomẽ sanctificatorꝫ mihi dicit nõ oñdant vile ꝛ contaminatũ viliter tractando, ergo malus homo baptizãdo mortaliter peccat. Rñdeo malus hõ aut baptizat cũ solennitate vt mister ecclesie cui hoc cõpetit ex officio: ꝛ sic dico q mortaliter peccat baptizando si peccatum suum mortale recolit ꝛ nõ peniter. Unde enim dicitur in glo. super illud leuit. 27°. Qui accesserit mundus ad mundã debet accedere: ꝛ de conse. di. 4ª. Baptismus infra. Ergo iustos oportet esse tanti iudicis ministros si ministrare iuste voluerint. Aut baptizat sine solennitate in articulo necessitatis: sicut aliaꝫ faciũt vetule: ꝛ sic ñ peccat mortaliter ꝛ sic procedit pm. arm. ad partẽ primaz. Ad. 1m. ꝺ q ẽ̃z̃ suis sacerdos renuẽdo puerz baptizare mortaliter peccaret. qꝛ per ordinationẽ ecclesie ad baptizandũ tenet esse paratꝰ vt probari põt per illud qꝺ habetur de cõse. di. 4ª. Omnis presbyter. tñ ex hoc nõ sequit q nõ possit vitare peccatũ mortale: qꝛ ipse põt de suo peccato penitere: ꝛ sic potest sine peccato baptizare. Argumenta ad partẽ aliã procedũt de illo q baptizat cum solennitate vt miniſter ecclesie.

q Uarto queritꝝ vtꝛ recipiẽtes baptismũ sciẽter ab homine malo peccent mortaliter. Et videtur q sic. de consecra. di. quarta. Ni qui infra. Quãuis ꝛ sumptum est ab augº. ad orosiuz. q. 59. quãuis vnũ sit baptismũ hereticorꝫ qui in noie patris ꝛ fili ꝛ spiritus. s. baptizãt ꝛ ecclesie catholice tñ qui foris ecclesiã baptizanꝫ nõ sumunt baptismũ ad salutẽ sz ad perniciẽ g mortali peccãt. Jtẽ q cooperanꝫ peccanti mortaliter peccãt mortaliꝛ. Sz q sciẽter, suscipiũt baptismũ ab homine malo cooperantur peccanti mortaliter: qꝛ ille in baptizando mortaliter peccat quod non faceret si nullus ab eo baptismuz susciperet: ergo scienter suscipiens baptismũ ab homine malo peccat mortaliter. Jtẽ scienter recipiens baptismũ ab illo q nõ vult baptizare nisi ꝓpter ꝓciũ mortaliter peccat qꝛ talis cõmitteret symoniã ergo saltẽ in aliquo casu recipiens baptismũ ab hoie malo mortaliter peccat. Cõtra q bono dño licitũ est recipe bonũ donũ per malũ ministrũ. Sed vt dicitur de conse. di. 4ª. Romanus. romanus pontifex non hominẽ iudicat qui baptizat sed spiritum dei sub ministrare gratiã baptismi: licet paganus sit qui baptizat. ergo gratiã baptismi licitũ est recipere ꝑ misteriũ hominis mali. Jtẽ eadẽ di. Baptismꝰ infra. Nõ exhorreat colũba misteriũ maloꝝ. respiciat dñi ptãtẽ quid tibi facit minister malus vbi bonus ẽ dñs. ꝛ supꝛtũ ẽ ab augº. sup Jo. tractatu. 5° parũ añ mediũ. Rñdeo q cũ baptismꝰ sit sacrm necessitatis ad salutẽ. in necessitatis articulo licituz ẽ ipm a quocũqz hoie recipe quãtũcũqz malo cuiscũqz sit cõditiõis aut sexus. excepto aũt necessitatis articulo recipiẽs baptismũ sciẽter ab hoie malo ꝓcioso ab eccliа simplr vl ad rp̃us nõ peceat. marie ñ suscipiãt a tali q sibi ex officio cõferre renet. Nullus. n. peccat recipiẽdo qꝺ sibi ab alio debitũ ẽ. Arm pm ad ptem ꝓmã pcedit ꝺ malo hoie ab ecclia ꝓcioso. Adm ꝺ q minoꝝ ẽ falsa. qꝛ iste petit qꝺ sibi debitũ est.

Ille aũt põt hꝛ reddere nõ peccãdo qꝛ põt penitere. Unde petẽs baptismũ ipm nõ inducit ad peccãdũ sz magis ad penitẽdũ. Ad 3m ꝺ q baptizãdus aut ẽ puer aut adultꝰ. p° mõ ille q offert puerũ ad baptismũ. nullo mõ ꝺz dare ꝓciũ sacerdoti vt ꝓferat bap̃m puulo. sz in illo casu ipemet ꝺz puerũ baptizare si ꝓsto nõ sit aliꝰ sacerdos q puez mõ debito baptizare velit. qꝛ tũ aq̃ nõ ẽ scrm. licitum esset emere aquã si sacerdos aquã suã nollet dare gratis nõ tñ aquã scificatã. nec oporteret. qꝛ talis aq̃ nõ ẽ de necessitate baptismi. Si aũt nõ põt haberi aqua sactificata nec haberi põt gratis, dicũt quidam pbabiliter q in illo casu põt ꝓ illa pecunia dari ab illo qui effert puerũ sine vitio symonie. qꝛ talis redimit vexatiõem iuris pueri cuius in hoc casu iure nature ꝛ diuino est illa aqua ẽ̃z̃tũ ad baptizãdi vsũ. ꝛ hoe ꝓcordat pietati ꝛ rõni. Si ante

baptizãdus ẽ adult⁹ ⁊ nõ iuẽiat q ip̃z velit baptizare sim̃ p̃cio sufficiat sibi bap⁹ flamꝰ. Ar⁹ ad ptẽ aliã ꝓcedũt de suscipiẽte bapt^m in articulo necessitatis vl'a sacerdote suo malo ab ecclia nõ ꝑe ioso simpliꝫ nec ad tempus. Articulus .4⁹

c **Onsequenter** querit de 4°. p̃cipali Et circa hoc q̃runt .4. ℙ° vtr̃ nõ hñs ordinez possit baptizare. 2° vtrũ nõ baptizati possint baptizaꝛ. 3° vtr̃ idẽ hõ possit seip̃z baptizare. 4° vtr̃ bon⁹ ãgelus posset baptizare.

p **Rimo ostendo** q̃ nõ hñs ordinẽ ñ possit baptizare ꝺ cõse. di. 4ª. Cõstat bap⁹ solis sacerdotib⁹ eẽ traditũ eiusq̃ misteriũ. Itẽ q̃nis sacr̃z penitẽtie sit sacr̃m necessitatis nõ tñ põt absoluẽ nisi sacerdos. ergo a sili nec baptizare. Itez ad solos p̃latos ptinet in ecclaz militãtẽ itroducere vl ab ea excludere. sz p bap^m itroducit baptizat⁹ in ecclaz militãtẽ q̃ ad solos p̃latos ptiet baptizaꝛ. Cõtra vt hẽ Jo. 3° discipuli xp̃i baptizabãt. ⁊ tñ nõdũ accepãt claues eccl̃ie. ordinati. n. fuerũt sacerdotes i cena vt iferi⁹ oñdetur. Itẽ ꝺ ꝑse. di. 4ª. Mulier. mulier quãuis docta ⁊ sãcta viros i cõuẽtu docere ⁊ alios baptizaꝛ nõ ꝑsumat nisi necessitate cogẽte. q̃ i cãu necessitatis nõ ordiat⁹ põt baptizare. Rñdeo q̃ qz bap⁹ ẽ sacr̃z necessitatis ad salutẽ ptãs ꝓferẽdi verũ bap^m ꝓcessa ẽ cuilibet hoi i casu necessitatis. sic̃ in tali casu licituz est bap^m celebraꝛe i aq̃ nõ sãctificata. Casu tñ necessitatis excepto nõ ꝺz baptizare nisi sacerdos. nec ni si in aq̃ sãctificata. si tñ tũc nõ ordinat⁹ baptizaret sine i aq̃ sanctificata siue nõ sanctificata veruz bap^m ꝓferret sz mortaliter peccaret. ordo. n. ministri ⁊ sãcti ficatio aq̃. alia ab illa qua i actu baptizãdi sãctificaꝫ p̃ inuocatõnẽ trinitatis nõ regriꝫ regrũ ꝺ necessitate ad eẽntiã baptismi nec ad hẽ vt ille q̃ baptizaꝫ recipiat efficatiã sacri. Ad p^m ar^m. ꝺõ q̃ illa auctoritas itelligiꝫ excepto casu necessitatis vt ꝑz p̃ ilaz ibi dez. Ad 2^m ꝺõ q̃ nõ ẽ silẽ. qz sacr̃z penitẽtie nõ ẽ tãte necessitatis sic̃ bap⁹. põt. n. adult⁹ saluari p vtutẽ penitẽtie sine sacro penitẽtie si nõ possit talẽ inuenire p sacr̃z penitẽtie sibi mistraꝫ possit ⁊ velit. Ad 3^m ꝺõ q̃ maior itelligẽda ẽ de itroductiõe in ecclaz ex officio. ad alios tñ põt ptinẽ ex p̃missiõe in casu necessitatis. Arguñta ad ptẽ aliã nihil plus ꝓcludũt nisi q̃ nõ ordiatis põt baptizare sine pecõ i articulo necessitatis. ⁊ hẽ verũ ẽt in aq̃ scificata si alia hñ nõ possit. alias nõ.

f **Ecundo querit** vtr̃ nõ baptizati possint baptizare. Et vr̃ q̃ nõ. qz nõ ordiati nõ p̃nt alios ordiare. q̃ a sili nõ baptizati nõ p̃nt alios baptizare.

Itẽ min⁹ ẽ sacr̃m suscipe q̃z ꝓferre. qz min⁹ ẽ pati q̃z agẽ. sz nõ baptizati nõ p̃nt suscipe alia sacra vt superi⁹ visũ ẽ. q̃ nullũ sacr̃m p̃nt ꝓferre. Itẽ sine nãli potẽtia nullus põt i actiõem nalez. q̃ a sili sine supnãli potẽtia. nullus põt in actiõem supnãlem. sz vt supius visũ ẽ caracter baptismalis ẽ supnãlis potẽtia ⁊ iustificatio p baptismũ ẽ supnãlis actio. q̃ nullus sine caractere baptismali põt aliũ iustificare p baptismi admistratiõez. Cõtra de conse. di. 4ª. Roman⁹. infra a quodã reputãtur baptizati a iudeo si baptizati fuerũt in noie sãcte trinitatis. Itẽ eccl̃ia repñtat baptizatos illos q̃ baptizati sũt a pagannis. vt habeꝫ eodẽ ca°. añ auctoritatẽ p̃allegataz. Rñdeo q̃ sine baptizat⁹ hõ sine ñ baptizat⁹ aliquẽ baptizet i forma ecclie ⁊ intẽdẽs facere qõ faẽ eccl̃ia vẽ baptizar. tñ ꝓuenieti⁹ ẽ q̃ baptizãdus baptismũ recipiat a baptizato q̃z a nõ baptizato. nec aliter põt fieri sciẽter sũi pecõ baptizãdi ñ adult⁹ ẽ nisi articulus pbabil' necessitatis p estimatiõem illi⁹ alit fieri regrat. Ad p^m in opp^m dõ q̃ nõ ẽ silẽ qz sacr̃z ordis maioris ẽ dignitatis q̃z baptism⁹. nec ẽ tãte necessitatis. ⁊ iõ ptãs ordinẽ ꝓferẽdi nõ sic̃ ẽ ꝓcessa vl'p missa qbuscũq̃z hoib⁹ sicut ptãs ꝓferrẽdi bap^m Ad 2^m dõ q̃ sicut nõ baptizati nõ p̃nt suscipe alia sacra. ita nõ p̃nt alia sacra a baptismo ꝓferre. Ad 3^m dõ q̃ caracter baptismalis ẽ supnãlis potentia ad alia sacra suscipiẽda. Et quo ad hẽ supnãlis potẽtia passiua. Et ego bñ cõcedo q̃ sine illo nulli aliud sacr̃m suscipi põt. tñ nõ ẽ supnãl potẽtia ad sacr̃z baptismi ꝓferrẽdũ. ⁊ iõ sñ illa aliqs sacr̃z baptismi ꝓferre potest.

t **Ertio queritur** vtr̃ idẽ hõ possit seip̃m baptizare.

Rñdeo q̃ nõ. Cñ sic̃ dr̃ ex ꝺ bap°. ⁊ ei⁹ effec. Debitũ iter baptizãtẽ ⁊ baptizatũ ꝺz eẽ discretio. sic̃ ex vbis dñi colligiꝫ dicẽtis aplis. Itẽ baptizate oẽs gẽtes in noie p̃ris ⁊ filij ⁊ spũs sãcti. Cñ ibidẽ dicit ꝓ iude⁹ q̃ seip̃m baptizauerat ẽ ab alio baptizandus vt oñdaꝫ q̃ ali⁹ ẽ q̃ baptizaꝫ. ⁊ ali⁹ ẽ q̃ baptizat. ad qõ designãdũ. ipe xp̃us nõ a seipo sz a Joanne voluit baptizari. ⁊ ifra sicut in carnali gnãtiõe q̃ ples ex viro ⁊ femia nascit. ali⁹ ẽ q̃ carnaliter gignit ⁊ q̃ carnalr gigniꝫ. sic i sacrali gnãtiõe q̃ soboles ex aqua ⁊ spũsãcto renascit. alius debet eẽ q̃ generat ⁊ alius qui spũaliter generatur.

q **Arto q̃ñ** vtr̃ bonus angel⁹ possit baptizare. Rñdeo q̃ ꝺ lege cõi nõ ꝓuenit ãgelo baptizãdi ptãs sic̃ oñsũ ẽ. 2ª qõe articuli ꝓcedẽtis. qz tñ bon⁹ angelus nũq̃z baptizaret nisi ex spãli mandato dñi. iõ si certũ eẽt q̃ bon⁹ ãgles aliquẽ baptizasset ille nõ esset baptizãd⁹. Cñ basilica quã ꝺdicauit scũs michael i mõte gargano nõ fuit postea ab hoie dedicata.

c **Jrca literam** Si quos baptizauit ebrios⁹. Rñ ẽ hic itelligẽdũ de ebrioso actu existẽte i ebrietate liñate sumpt' rõnis vsũ. qz talis nõ posset hr̃e itentionẽ baptizãdi. sz ꝺ assueto ad ebrietatẽ. ñ tñ qñ baptizat existẽte ebrio. vl nõ hñte ebrietatẽ q̃ totalit ꝑdiat rõnis vsũ. Si i hereti quacũq̃z rẽ. hẽ expositũ ẽ i qõibus. Rñ hoicm iudicat q̃ baptizat. submñstrare. s. gram xp̃i iteri⁹. Cñ segẽ. Sz spñ ꝺi rẽ. munus. n. eccl̃e in bonis siue a malis baptizarenꝫ hẽ in qõibus ẽ exposit̃. qꝺ p illũ fluit puꝛe ẽ. i. qꝺ fluit per misteriũ illi⁹. Ne bonus i suo spez ponerꝫ. s. tanc̃z in remuneratore. põt. n. hõ spẽ ponere i hoie tanc̃z in adiutore. Tot eẽnt bapi quot fui. s. denoiatiõe ⁊ eẽt scisma in ecclia. Jta in misterio hr̃ titus mũdare hẽ effectiue itelligẽdo falsũ ẽ. ℙ ꝺosset de⁹ per aliquẽ cãre. hẽ simpliꝫ falsũ ẽ. vt oñsum est i qõib⁹. ⁊ opinio mgr̃i in isto passu cõmuniter nõ tenet.

Di .vj.

n **Unc quibus** Liceat rẽ. Superi⁹ determinauit magister de baptismo q̃z tũ ad ipm

sacrm sm se ⁊ ꝯtū ad suscipiētes. ⁊ ꝯtū ad mīstros ⁊ hic determinat de ipo ꝯtum ad baptizādi vsuz sm ritū solēnē eccl̄ie. ⁊ dimidiā in ptes. 4. ꝑ° determiat de eis q̄ regrunt ex pte mīstri. 2° de eis q̄ regrunt ex pte suscipiētis. ibi. ℞ēt sciēdū ē. 3° ō illis q̄ regrūt ex pte sacri ibi q̄ri ēt. 4° de eis q̄ regrunt ex pte sacr̄aliuz. ibi ꝑ Dozo cūctis. Et ista vltia in duas. ꝑ° determiat ō interrogatiōe ⁊ rnsiōe p̄ino rum. 2° de cathecismo ⁊ exozcismo baptizādozum ibi. Illa aūt interrogatio.

c **Circa hanc** di. q̄rēdū est p̄ncipaliter ō 6. ꝑimo ō his q̄ regrunt ex pte baptizāntis. 2° de his q̄ regrūt ex pte baptizādi. 3° de coactiōe nō baptizatoz̄ ad bapm. 4° de ritu baptismi. 5° de ritu cathecismi. 6° ō ritu exozcismi. Circa ꝑmū q̄runt tria. p° vtz i ba ptizāte regrat fides ad ℞ vt possit vez bapm ꝓferre. 2° vtz itētio. 3° vtz itētio pure i habitu sufficiat.

p **Primo ostendo** q̄ in baptizante regritur fides ad ℞ vt vez possit ꝓferre bapm aug⁹ sup Jo. ola. 8ª. ⁊ hētur. i. q. 1. Detrahe. accedit vbū ad elemētū ⁊ fit sacrm. ⁊ paucis iterpositis sequit. nō qa dī sz qz credit. g̃ regrit fides in baptizāte. Itē magis depēdet eē rei ⁊ ei⁹ vtus a cā efficiēte ꝯa subiecto. sz ad ℞ vt recipiat vtus baptismi regrit fides i baptizādo. g̃ multo fozti⁹ i baptizāte. Itē i bapti zādo p̄ncipalioz ē baptizās ꝯa puulū offerēs. sz i offe rēte regrit fides qz p puulo rnder. Credo. g̃ multo fozti⁹ i baptizāte. Cōtra de ꝓse. di. 4ª. Romanus i. A quodaz. dicit Nicolaus papa de baptizatis a quodā iudeo q̄ si in noie scē trinitatis baptizati sūt rebaptizari nō dēt. ℞ideo q̄ fides non regrit in baptizāte ad ℞ vt vez ꝓferat bapm. nec ad ℞ vt ille g baptizat recipiat baptismi effectū. etiā illū q ē res ⁊ n̄ sacrm ℞ ē iustificatiōnē. qz sic dr di. p̄dicta Baptism⁹. ⁊ sūptū ē ab aug⁹ tractatu. 5°. sup Jo. ferre eque distāter iter p̄ncipiū ⁊ mediū. baptism⁹ talis ē q̄lis ē ille i cui⁹ ptāte dat nō q̄lis ē ille p cui⁹ mīste riū dat. Et qz baptism⁹ a quocūq; mīstret in ptāte xp̄i dat. iō baptism⁹ ab ifideli admīstrat⁹ vus baptis mus ē q̄atis alijs q̄ ad bapm regrunt ⁊ nisi sit ipe dimētū. Illo g baptizat plene hz in eo suuz effectū. Ad pm in oppm dō q ℞ vbum. credit. ibi nō refert ad baptizātē sz ad eccl̄iam militārē. als dixisset nō qz dicit sz qz credidit. Ad 2m dō q maioz nō ē va de efficiēte mysterialr sz d̄. efficiēte p̄nciplr. ille aūt g sacrm admīstrat nō ē p̄ncipalis cā effect⁹ baptis mi. sz tm̄ mīsterialis. Si tm̄ ifidelis recipiēs baptis mū itēdit recipe qō eccl̄ia itēdit mīstrare. credēs tm̄ in pticulari q nihil sit recipit caracterē baptismalē sz nō grām gratū faciētez. Ad 3m dō q non regrit fides psonalis in offerētib⁹ puulū ad bapm sz sufficit fides eccl̄ie. Vñ offerēs puulū ad bapm nō rnder p psona sua qñ dicit. credo. sz i psona pueri vt sit sen sus. credo. i. sacrm baptismi p̄sto sū recipere.

s **Ecūdo queritur** vtz in baptizā te regrat intētō Et vi q nō qz ebrioſus pōt baptizare. Vñ dr ꝓse. di. 4ª. Baptism⁹. ⁊ infra nō timeo ebrioſuz. sz ebrioſus nō pōt hre itētionē faciēdi qō facit ec clesia. qz tūc nō hz vsū li. arbi. nō g̃ regrit intētio in baptizāte. Itē nō minus necessaria ē fides ꝯa iten tio. qz q nihil credit facere nihil itēdit facere. sz vt habitū est in qōne p̄cedēti in baptizāte nō requirit fides de necessitate. ergo nec intentio. Item i agen te instrumētaliter ad sui directionez nō regrit alia intentio ꝯa intentio p̄ncipalis agētis. Sed ille qui administrat baptismū est instrumentale agēs ⁊ xp̄s p̄ncipale. g̃ nō requirit alia intētio ꝯa intentio xp̄i.

Cōtra mgr̄ in lra huius di. c. 4° in ℞ ⁊ in alijs sa cramētis. sicut forma est seruanda. ita intentio ce lebrādi illud est hūda. Itez sm phi. 2° phi. effectus qui eueniūt p̄ter intentionez sūt a casu. sed effectus baptismi nō sūt a casu qz eueniūt vt in pluribus. ea n. que eueniunt a casu eueniunt raro sm phi. vbi p̄ius. ergo ad effectū baptismi regrit intentio bapti zātis. Respōdeo q̄ ad hoc vt vus cōferat bapti smus. necessria est baptizātis intētio. quando eni aliqua plura cōcurrunt ad vnū effectū oportet q̄ aliquo modo vniant. Ad scificationē autez illi⁹ qui baptizat requirit ablutio exterioz ⁊ verba que realiter vnira nō sunt. regritur etiam baptizans. ⁊ ideo necessaria est itentio baptizātis per quā ablu tio ⁊ verba itentionaliter coniungant iter se ⁊ cuz illo qui baptizat ⁊ oia ista cuz fine qui est purgatio illius qui baptizatur. Ad pm in oppm dō q nō est idem dicere ebrioſū ⁊ acru ebriū. Ebrioſus enim est assuetus ad ebrietatē. etiā si actu nō sit ebrius. ⁊ ideo quāuis ebrius ebrietate totaliter vsum rōnis tollente nō possit habere itentionē faciendi qō fac eccl̄esia. tamē ebrioſus p̄o illo tēpoze quo non est actu ebrius vel si est ebrius ⁊ nō est ebrietas, tollēs rōnis vsum totaliter potest habere itentionē hāc.

Ad scōm cū dicit q̄ qui nihil credit facere nihil intendit facere ⁊c. dico q̄ aliquid pōt credi ⁊ itēdi i vniuersali quāuis nō intendat nec credatur in par ticulari. sicut sm ꝑphi. sedo p̄ioz. Aliquis potest credere q̄ omnis mulla sit sterilis. ⁊ tamē potest es stimare q̄ hec mulla habeat i vtero a simili dico aliquo modo q̄ quāuis infidelis in baptizando nihil credat baptismū vniuersale nec itēdat vt vale at in particulari imo cōtrarium tamē in hoc q̄ cre dit facere ⁊ itendit qō facit ecclesia credit ⁊ intēn dit aliquid facere in vniuersali. ⁊ hec itentio suffi cit. Unde bene dicūt dicentes q̄ ꝯtum ad itentio nem baptizātis sufficit q̄ itendat facere circa illuz qui baptizat illud qō facit eccl̄ia. Ad 3m dō q ma ioz nō est va nisi de instō qō nō pōt hre ppriā inten tionem. de instō aūt qō hre pōt eam quēadmōdū suus est qui sm sniam ꝑphi. in libro politicoz ē oz ganū vel instrm aliatum nō est verū. tale aūt instz administrat baptismum.

t **Ertio queritur** vtrum sufficiat in baptizante intentio pure in habitu. Et vi q sic magis sufficit intentio bona in habitu ꝯa intentio mala in actu. Sed aliqua mala intentio in actu sufficit. qz vt dicitur de consecra. di. 4ª. Hō illud ⁊ sūptū ē ab Aug⁰ in epla ad Bonifaciū epm circa mediū ⁊ recitat ma giter in lra huius di. ca° penūl. nec te illud moueat qō quidam nō ea fide ad baptismū percipiendum puulos ferant. vt grā spūali a ꝺ̄ viram regene retur eternam. Sed quia eos putant hoc remedio temporalē retinere vel recipere sanitatez. nō eniz propterea illi nō regenerant. qz non ab istis hac in tentione offerunt. g̃ multo fortius bona itentio ba ptizantis pure in habitu sufficit ad baptismum.

Jtez vtus motiua nō exequit motū i hole nisi ad iperiū volūtatis. Sz hō itinerās nō semp ē in actu uolēdi itinerare. qa velle sequit intelligere. ⁊ planū ē q nō semp actu cogitat de via sua. g intētio l hitu sufficit ad ꝓductionē effcūs. Cōtra actor. 6. ꝓncipi oz dic. Passio ē effcūs illatoꝝ actiōis. g ad effcūm ad quē cāndū regrit intentio. nccia est intētio que ē actō. Sz intētio pure in hitu nō ē actio. g nō sufficit ad b vt causet effcūs purgatiōis in illo q baptizat.

Jtē sic se hēt hitus ad hituatū sicut qualitas ad q̄lificatū. Sz qualificatus p suā qualitatē nūq̄ ꝓducit effectū nisi mediāte actiōe sue q̄litatis. g silr nec habēs intētionē baptizādi in hitu pōt ꝓducere aliquē effectū nisi mediāte actu hicualis intētiōis. Rndo q loquēdo de itētiōe pure in hitu ⁊ in pticulari ⁊ in vli ⁊ in pn°. ⁊ i medio ⁊ in fine nō sufficit intētio puꝛ in hitu. qz ex tali intētiōe nō ꝓcederet aligs actus ⁊ ex ꝓsequenti nec effcūs. sz loquēdo de intētiōe pure in hitu respectu effcūs in pticulari. exīte tū in actu respectu effcūs in vli. dico q sufficit ad cōferendū verū bapm ⁊ efficaciā ei⁹ illi q baptizat. ēt si nō fuerit in actu nisi in pn°. qa in vtute actualis intētiōis que fuit in pn°. cū alijs q̄ ad b regrunt. vz illud qō postea sequit aliter incertissimū eēt q vere eēnt baptizati ⁊ magnū imineret piculū baptizātibus in baptizando. tū si baptizās nō ē diligēs in applicādo intētiōez suā fm q decet ad ipm actū a peccō nō excusat. Ad pm in oppm dō q baptizās intēdēdo facere qō facit ecclesia nō hz itētionē malā. sz in b q nō intēdit purgationē a peccō sz tm̄ sanitatē corpalē vel aliqd aliud tpale hz intētionē malā. sed intētio sua quo ad b. nec ad bapm ꝓficit. nec officit. Si aūt tm̄ mō nocet. ad ulto aut nō intēdenti p bapm ꝓseq nisi tpalē rez ⁊ sic cōferat sacrz q̄tū ad ipressionē caracteris suppositō q intēdit ecclie recipe sacrz nō tm̄ ei ꝓferē remissiō peccoꝝ durāte in tali intētiōe. Ad zm dō q volūtas p actū suū facit aliquā ipressionē in vtute motiua q̄ durat ad tps ēt actu volūtatis nō manēte. qua expirāte virtꝰ motiua nō exequeret motū āpliꝰ nisi renouaret ipiū volūtatis. freq̄nter tū manet hō i actuali volūtate itinerādi qō ipe non aduertit. Tū q̄ ex forti intētiōe ita se ꝙuertit ad aliud q non actu cogitat de suo itinere nec i vli nec in pticulari cessante i pressiōe q̄ fcā fuerat in virtute motiua p precedētē volūtatis actuz statiz cessat motꝰ. Ar⁹ ad ptē aliā nō plus ꝓcludūt nisi q regrit intētio in actu i vli vl in pticulari. saltem in principio actus ⁊ b est verū.

Articulus secundus.

Consequenter querit de 2° pncipali. ⁊ circa b q̄rūtur tria. Po vtz puuli in vtero matno possint baptizari. 2° vtz in adultis requirat vsus rōnis. 3° vtz in adultis habētibus vsuz rōnis q̄ baptizātur. requirat intentio ad hoc vt recipiant sacramentum baptismi.

Primo oīdo q paruuli in matern vtero possunt baptizari fm aplm ad Ro. 5. Potentius est donuz dei q̄ Ade delictū. Sed p delictū Ade puer in vtero peccato inficitur. ergo multo fortius in vtero p donū dei quod datur in baptismo a peccato mūdat.

Jtem quādiu puer est in vtero est aliqd ptinēs ad matrē sicut fructus ad arborez quādiu est in arbore ergo videt q cū baptizatur mater ꝓgnās silr puer baptizatur. Jtem instituta de ingenuis cū ancilla ꝓgnās māumittit. puer ēt cū mr̄e māumittit g a silr cuz mlier ꝓgnās p bapm a seruitute pcci liberatur fetus sillius liberationis pticeps efficit. Contra ap⁹ i. Cor. 15°. nū prius quod spūale est q̄ quod aiale. Sed quousq̄z puer nascat de vtero non habet discrete esse suū aiale. ergo nec ante pōt per baptismū recipere esse spūale. Jtem Jsy. li°. p°. de sūmo bono. c. 24°. Pueri cū matre baptizari nō possunt. qz qui adhuc natus fm Adam nō est. renasci fm xpm non pōt. Rndeo q quānis paruuli i materno vtero diuina virtute possint sanctificari fm quez modū fuit sanctificata beata virgo Jere. ⁊ Jo. bap. possūt etiaz baptizari baptismo sanguinis cū pro fide interficiūtur in maternis vteris etiā si nō feratur intētio interficientis nisi ad interfectionē matris. tū baptismo aque non possunt in maternis vteris baptizari qa nōdū noti sunt militanti ecclie cuius membra bōa vel mala sacrm administrat. nec possunt circa eos ministerium exercere. oportet. n. q caro illius q baptizatur fm totum vel partē imediate abluatur. Unde si puer totaliter inuolutus in vno corio in aq̄ immergeret fm formā verborū debitam non propter hoc baptizaret. dicere aūt q ideo baptizari nō possunt qa adhuc non habēt esse distinctū a cā sue infectionis vt aliqui dicūt. superius reprobatū est di. 4ª. in illa qōne. vtruz baptismus sanguinis suppleat vicē baptismi aque in paruulis in solutiōe argumenti primi. Et adhuc reprobari pōt p duas alias rōnes. Una est quia ex illo dicto sequit q per nullaz viam posset aligs in vtero regenerari. alia est quia puulus exīs in vtero matris iam hēt distinctū esse a mr̄e fz aiaz i q̄ ē peccm̄ originale. Ad pm i oppm dō q potēti⁹ ē donū xpi q̄tū ad sufficieniā q̄ delictuz. Ade. nū tū q̄tū ad efficatiā. nō. n. gra trāsit i oēs sicut cpa. sz b ē pp idispositionē suscipiētiū. puuli autē in mr̄nis vteris vt iā oīsuz ē nō sunt dispositi ad suscipiēdū donū gr̄e p bapi aq̄ misteriū. Ad zm dō q q̄ uis puer fm corp⁹ exīs i mr̄no vtero sit mr̄i ꝓnctus. tū oio distinct⁹ ē ab ea fz aiaz rōnalē q̄ subiectū ē peccī ⁊ scificatōis. ⁊ iō mutatiōes fcē circa mr̄ez q̄tuz ad cōp⁹ redūdare pōt ad cōp⁹ pueri. vñ ⁊ sibi in mr̄no vtero p nutritionē mr̄is ministrāt necc̄a corpalia vite. qz ēt māumissio respicit corp⁹. iō māumittit cū matre cuius libera ꝓcepit. Deiceps si ancilla fcā piat puer nascit liber qz̄ dz calamitas mr̄is ei nocere q̄ vtero ē. Sz qz scificato respicit aiaz. iō nō oz q scificetur cū mr̄e. Et sic pz solō ad zm. Ar⁹ ad ptē aliā nō ꝓcedūt de spūalitate ⁊ regnātiōe q̄ fit duob⁹ mōis p̄mis. Sz Apls de spūalitate q̄ erit p glioſā resurrectiōez. Et Jsy. de regnātōe per bapm aque.

Secundo querit vtz in adultis regratur vsus rōis ad suscipiēdū bapm. Et vr q sic. qz mr̄imoniū nō fit sine ꝓsēsu q ēe nō pōt sine rōis vsu. Sz p susceptionez bapi aiaz dīpōsat de. g ad b regrit rōis vsus. Jtez magis pōt ipediri vt⁹ bapi ex pte suscipiētis q̄ mīstri. quia malitia mīstri nō ipedit effcūm bapi vt oīsuz ē. Sz regrit rōis vsus i baptizāte. g mlto forti⁹ i suscipiēte. Cōtra. extra de bap° ⁊ eius effcū. maiorez. adulti dormiētes. ⁊ amētes pōt baptizari. Rndo q sicut ad susceptionē forme eccl̄aris in maioria nō ē necessaria

coopatio ex pte matie. ſz ꝺ̄tū ē ex pte ſua ſufficit q̄ ñ ſit i ea aliqd ꝓhibēs illi⁹ forme ſuſceptionē. ſicut ad ſuſcipiēdū ſacr̄z bapi ⁊ rē eius nō ē neccia p ſe aliqua actio ex pte ſuſcipiētis. ſz ſufficit q̄ i eo non ſit aliqd ꝓhibēs p̄dcōr ſuſceptionē. ꝓhibēs aūt nō ē niſi pec catū mortale actuale. de quo hō nō ē ꝓtritus nec at tritus. ⁊ iō ſi aliq adulti fiāt carētes vſu rōnis añq̄ mortaliter peccauerint ſi baptizantur recipiunt ſa cramentū ⁊ rem ſacramti. Si aut̄ antequam fiāt furioſi vl̄ obdormiāt mortaliṫ peccauerūt ꝓmittēdo vl̄ omittēdo ⁊ nō fuerūt ꝺ illo pecō nec ꝓtriti nec atri tti ſi baptizanṫ nō ſuſcipiūt rē ſacr̄i. ꝯuis ſacr̄z ſuſci pent ſi illo tpe quo furiā intrauerūt vl̄ obdormierūt itentionē ſuſcipiēdi ſacr̄z actu vl̄ habitu hēbant. tñ ꝯ tūcūq̄z ꝓſtaret q̄ talē itētionē hūiſſent ñ ꝺz aliqs ba ptizare dormientē vl̄ furioſuz hñtē lucida iterual la dū actu ē in furia. ſz expectādū ē furioſi lucidū iter uallū ⁊ dormiētis vigilia ⁊ q̄ ꝺ̄ñ facit peccat. niſi ſz ſuū iudiciū ꝓ babilr̄ imineat piculū ſi tales diffe rat baptizare. ꝯtū aūt ad furioſuz nō hñtē lucida in terualla nlla ē dilatō facieda. Ad p̄m ꝺ̄. q̄ nō ē ſile de mr̄imonio q̄ ꝺ̄hitur int aiaz ⁊ deū p ſuſceptionē bapi ⁊ de mr̄imonio q̄ ꝺ̄hitur int viz ⁊ mulierē. ga i 2° neccius ē ꝓſenſus p ſe i p° aūt nō ē niſi in adultis hñtib⁹ vſuz rōis. in illis. n. regrit ꝓſus actu vl̄ habitū

Ad 2m ꝺ̄. q̄ maioꝛ ē vera hñdo aſpectū ad pccm baptizāris ⁊ ſuſcipiētis bapm ſz hñdo aſpectū ad in tētionē nō ē vez. ga intētio baptizātis p ſe regrit ad eēntiā ſacr̄i eo mō q° ſupius oñſuz ē. nō ſic aūt intētō ſuſcipiētis niſi i adultis hūtibus vſuz rōis. i illis. n. requirit actu vl̄ habitu i ſpāli vel gnāli. Ad 3m ad ptē aliā ꝺ̄. q̄ ſicut ibidē ꝺz dormiētes amētes ſi pur ꝯ amentiā incurrerēt aut dormirēt i ꝺictiōe pſtite rāt. q̄i eis itelligit ꝺictōis ꝓpoſitū pdurare ſi fue rint ſic imerſi caracterem nō ſuſcipiunt ſacramēti.

t Ertio querit vtr̄ i adultis hūtibus vſuz rōis q̄ñ baptizāt regrat i tētio ad ſb vt recipiāt ſacr̄z bapi. Et vr̄ q̄ nō. ꝺ̄. ꝓſe. di. 4°. Dolet ēt i glo. ꝺ̄. q̄ ſi baptizās tēdit baptizare q̄lēcūq̄z itētionē baptizat⁹ hēat reci pit ſacr̄z. Itē ad ſuſcipiēdū ſacr̄z bapi non regrit in ſuſcipiēte aliq̄ diſpoſitio poſitiua ſz ſufficit q̄ non ſit i eo diſpoſitio repugnās ſuſceptiōi ſacr̄i. alias. n. pā uli nō recipent bapi ſacr̄z. ꝺz in adulto q̄ nō itēdit recipe bapi ſacr̄z. nec tñ itēdit nō recipe nō ē diſpoſi tio repugnās ſuſceptiōi ſacr̄i. ꝯ ſi talis abluat ab itē dente ꝓferre bapi ſacr̄z recipit ſacr̄z. Cōtra magis depēdet bapi ſacr̄z a ſuſcipiēte ꝯ a miſtrāte. ga effe ctus bapi ipedit pp malitiā ſuſcipiētis. ⁊ nō pp ma litiā miſtrātis. vt declaratū ē di. ꝓcedēti in illa qōe. vtr̄ bap⁹ poſſit tradi ab hoie malo. ꝺz vt viſuz eſt 12ª qōe ꝓcedētis articuli regrit intētio in baptizāte. ꝯ regrit in ſuſcipiēte bapm. Rñdeo q̄ ꝯuis i adul tis hñtib⁹ vſuz rōis dū exteri⁹ abluūt ſub forma v̄ bor debita ab itēdēte miſtrare bapi ſacr̄z poſſet ꝺs cū ſit op̄s ipz̄imere caracterē baptiſmalē ex ſpāli diſ pēſatiōe. nulla exīte in eis intētione neq̄z actu neq̄z habitu ad ſuſcipiēdū ſacr̄z. tñ de lege cōi ad ſb vt cara cterē baptiſmalē recipiāt regrit in eis itentio actu vl̄ habitu ad ſuſcipiendū ſacr̄z. p ſuſceptionez. n. cara cteris baptiſmalis itrat hō eccliaz militantem. ſeu aſcribit exercitui eccliе militātis. ad ſb aūt vt hō in tret eccliaz militantē ⁊ aſcribit exercitui ei⁹. regrit ei⁹ ꝓſenſus actu vl̄ habitu ſi ē in ſtatu in q° ꝓſentit poſ ſit. ꝓbabile. n. ē q̄ ad ſb plus regrat ab illo q̄ ꝓſentire pōt ꝯ ab illo q̄ ꝓſentire nō pōt. ſicut videm⁹ q̄ i ca thecliſmo p puulo rñdēt p̄ñi. ⁊ tñ ſic ꝺ̄it mgr hui⁹ di. c. vltio. ſi adult⁹ ē ꝺz rñdere p ſe ipo. ⁊ ꝺ̄ ꝓſe. di. 4ª. Lū p puulis. ⁊ ſūptū ē ab Aug. 4° li de bap° ⁊ ꝺ donat. vſus finē. ſi p eo qd rñdere pōt ali⁹ rñdeat. nō itidē valz. Exq̄ regla illud euāgelij dcm̄ ē qd oēs cū legit nālr monet. etatē hz p ſe loq̄tur. Et ſtatim poſt. nemo ex aq̄ ⁊ ſpū ſcō renaſcit nisi volēs. qd nō de puulis ſed ſciolis ⁊ adultis ⁊ ſue volūtatis arbi tris itelligendū ē. Ad ſb aūt nō ē neccia ſemp detmia ta itētio in actu. ga q̄ñq̄z ſufficit ihtētō i habitu. Si. n. aliqs vez cathecuminū nō actu cogitantē de ſuſce ptiōe ſacr̄i bapi. ſz de re alia nudū abluer̄et ſub for ma v̄bor debita imēdēs ſic miſtrare bapi ſacr̄z ille cathecuminus recipet caracterē baptiſmalez ꝯuis n. intētio i habitu tñ ñ ſufficiat ad cāndū effm̄ pōt tñ eē ſufficiēs diſpoſitio ad ſuſcipiēdū. maioꝛ. n. actua litas regrit in agēte ꝯ in patiēte cū res agat p ſuam actualitatē ⁊ patiat p ſuā paſſibilitatē. q̄ñq̄z tñ inten tio in actu determiate regrit p accns. ſ. vl̄ ad remo uendū ꝓhibēs vel q̄ñ nō ꝓſentire in actu ⁊ nō ꝓſenti re in habitu ſeſe cōicātur. ſi. n. in accedēte ad bapm eſt actu vel habitu itētio nō recipiēdi ſacr̄z bapi cuiuſmōi intētio ꝓhibet ſacr̄i ſuſceptionē ucciuz ē illā intētio nē expelli p ꝓriā intētionē in actu ad ſb vt ille recipi at ſacr̄z bapi. Si ēt accedēs ad bapm admoneat⁹ di ligēter vt actu ꝓſentiat regrit q̄ ꝓſentiat in actu ad ſb vt tūc recipiat vere ſacr̄z ga ſi tūc nō cōſentiret in actu tūc ēt nō ꝓſentiret in habitu. hic. n. accipim⁹ ꝓſen tire i habitu in aliꝯ rē q̄ñ hō ſic diſpoſitus ē q̄ ſi actua liter ⁊ deliberate recogitat de illa re q̄ actu ꝓſentat in illā. Ad p̄m in oppm ꝺ̄. q̄ illa glo. teneri non ꝺz

Ad 2m ꝺ̄. q̄ maioꝛ falla eſt de adultis hñtib⁹ vſu rōnis dū bapt̄zāt. ſic pz ex ꝺcis in coꝛpoꝛe qōnis.

Articulus tertius

c Onſequenter q̄rit ꝺz° p̄ncipa li. Et circa hoc q̄ tur tria. P° vtr̄ infideles adulti non baptizati ſint cogēdi ad ſuſcipiēdū ba ptiſmū 2° vtr̄ illi q̄ coacti ſuſcipiūt bapm recipiāt caracterē bapi. 3° vtr̄ puuli iudeoꝛ ⁊ pagāoꝛ ſint imitis parentibus baptizādi.

p Rimo oñdo q̄ ifideles adulti nō baptizati ſunt cogen di ad ſuſcipiendū bapm Luce. 14. ꝺ̄. Exi in vias ⁊ ſepes ꝓpellere itrare vt impleat⁹ dom⁹ mea. Itez Aug. i epla ad Vincētiū lōge añ mediū. mea p̄mu⁹ ſnia nō erat niſi neminē cē cogēdū. ⁊ pax poſt. Sed hec opio mea nec ꝺicentiū v̄bis ſz demōſtrātiū ſu pabaſ exēplis ⁊ aliꝯtulū infra. terroꝛ legū in tiū p fuit vt plures dicāt grās deo q̄ vicula nra diruꝑit. ⁊ nos ad pacis viculū trāſtulit. Cōtra decretoꝛ di. 45. Qui ſincera. q̄ ſincera itētiōe exneos ꝓiana reli giōe q̄d fidē cupiūt rectā adducere blādimentis de bēt nō aſperitatibus ſtudere. Rñdeo hoies nō ſint cogēdi ad aliqd agendū exteri⁹. vel ꝺ̄ vl̄ patiēdū. q̄ ñ ꝓdeſt coactis nec eccliе i v̄tute alicui⁹ bōi act⁹ ad quemcogi nō poſſūt niſi p ꝓdictā coactionē red derētur ꝓniozes ſiue ꝓꝑtiozes ad illū bonū actuz. al⁹. n. ſupadicta coactio penit⁹ iutilis eſſet. ſz hoies cōſiteri oꝛe exteri⁹ ſe velle bapm ſacr̄i ſuſcipe. ⁊ ipſis

ablutionē exteriorē suscipere nō pfunt eis nec ecclesie nisi in virtute interioris act? volūtatis ad quē cogi nō possunt. q aliter nō proſit suscipiētib? planū est. q ēt aliter nō pfit ecclie p3. q plus possunt nocere ecclie infideles occulti q̄z manifesti. q: sub simulatiōe xp̄ianitatis veros xp̄ianos faciliꝰ seducūt ⁊ puertūt. p coactionē ēt ad p̄dictos actus exteriores nō reddūt ꝓniores ad bonū actuz volūtatis interiorē ⁊ exterioribus actib? cōcordātez. q: sicut hō naturaliꝰ refugit coactionē. ita nāliꝰ refugit vel minus diligit rē ad quā videt se cogi. Unū decre. di. 45. c. supra allegato. postq̄z dictuz ē q nō debent adduci ad fidē aspitatibus. subiūgit ne mentē eoꝝ peul pellat aduersitas. q̄ infideles adulti nō baptizati nō sunt cogēdi ad suscipiendū bap^m. Et h̄ expresse hēt decretoꝝ supradcā di. De iudeis. vbi dr de iudeis. p̄cipit scā synodus nemini deinceps ad credendū vim inferre. sunt tñ cōpellendi a fidelibus si facultas assit vt fidez nō impediāt blasphemijs vel malis suasionibus vel aptis psecutiōibus. Et pp̄ h̄ fideles xp̄i ꝯ infideles frequēter iusta bella mouēt nō quidē vt eos ad credendū cogāt. Ad p^m in opp^m dō q illa auctoritas intelligī nō de cōpulsione de qua hic loquimur. sz de efficaci ad monitiōe ⁊ rōnali inductiōe

Uel pōt dici q illa ꝓpulsio accipit̄ p illa ꝓpulsione qua deus p aduersitates aliquos pccōres puertit. Unū glo. qui mūdi hui? aduersitatibus fracti ad dei amorē redeūt ⁊ a pūtis vite desideriꝰ corrigūt. qd nisi cōpulsi intrāt. Ad 2^m dō q i illa auctoritate Aug? logtur de hereticis q bap^m susceperūt. ⁊ de talibus infidelib? aliter dō ē ga isti cōpellēdi sunt ser uare fidē quā in bap° susceperunt vt declarabit̄ inferi? cū q̄retur de hereticis.

s Ecūdo queritur vtrū illi q coacti suscipiūt baptismū recipiāt caracterē bapi. Et vr q sic decretoꝝ di. 45. de iudeis dī q q iaz pdē ad xp̄ianitatez coacti sunt. sicut fcm̄ est tpibus religiosissimi p̄ncipis Si febuci. ga iā ꝓstat eos sacramentis diuinis associatos ⁊ gr̄az bapi suscepisse ⁊ christmate vnctos eē ⁊ corpis dñi extitisse pticipes. oz etiā vt fidē quā vi vel necitate susceperūt tenere coganť ne nomē dñi blasphemetur. ⁊ fidez quā susceperūt vilꝰ ac cōtēptibilis hēatur. Itē idē h̄ ab Innocentio. 3°. ex̄ de bap° ⁊ eius effcū. maiores. Itez q̄ritur vbi p̄dcm decretū allegat. Cōtra ex̄. e. c. ⁊. §. vbi pus. dī q ille q nūq̄z ꝓsentit sed penit? cō tradicit nec rē nec caracterē suscipit sacri. Rñdo q duplex ē coactio. quedā absoluta quedā ꝑditionalis. Qui p̄mo mō coacti exteriorē ablutionē suscipiūt q̄tūcūq̄z abluēs eos baptizare intēdat ⁊ p̄uet debitā formaz verboꝝ nec rē nec caracterem bapi suscipiūt ⁊ sic intelligit auctoritas decretalis allegata ad pteꝫ scōam. Qui aūt 2°^o mō coacti baptizanť si intendūt q circa eos fiat tā exteri? q̄z interius illud qd circa illos q simplr ⁊ volūtarie baptismū suscipiūt facit ministerialiter ecclia vere recipiūt bapi caracterē. Unū ex̄ in decretali ⁊. §. pal legatis. dī q is q terroribus atq̄z supplicijs violēter trahitur ⁊ ne detrimentuz incurrat bapi suscipit sacrz talis sicut ⁊ is q ficte accedit ad bap^m caracterē suscipit xp̄ianitatis ip̄ressuz. ⁊ ipe tanq̄z cōditionaliꝰ volēs lz absolute nō velit. cogēdus est ad obseruantiā fidei xp̄iane. q: vt dī in apparatu ibidē. volūtas sicut coacta est volūtas. ⁊ sic intelligūtur auctoritates allegate ad p̄mā pte. Si tñ ille q sic cogitur nō cōsentiat interi? q aliqd fiat in eo nisi sola lotio exterior nō intendēs nec in genērali nec in spāli nec in actu nec in hitu. sed actu reluens vt interius fiat in eo illud qcqd fit qđ in illis fit qui simplr ⁊ volūtarie ⁊ in fide ecclie bap^m recipiūt nō credo q recipiat caracterē baptismalez. Quia tñ ecclia talē p̄sumeret cōsensisse interius pp cōsensuz exteriorē talis cogi deberet ad fidei xp̄iane obseruationē.

t Ertio queritꝰ vtrū puuli iudeoꝝ ⁊ paganoꝝ sint inuitis pentibus baptizandi. Et vr q sic. Magis subueniēdū ē hōi ꝯ piculū mortis spūalis q̄z ꝯ piculū mortis corporalis. Sz si aliqs nō subueniret hōi si posset ꝯ piculū mortis corporalis peccaret. cū ergo puuli iudeoꝝ ⁊ paganoꝝ sint in piculo mōtis spūalis nisi inuitis pentibus baptizentur videtur q sint inuitis parentibus baptizādi vt sic eis subueniatur ꝯ piculuz mortis spūal. Itē puulus ē magis sub dñio dei q̄z pentū carnaliū. q iustū est. vt subtrahatur a pentibus carnalibus vt supiori dño p bap^m ꝓsecret. Cōtra nemini faciēda ē iuria sz iudeis ⁊ paganis fieret iniuria si puuli eoꝝ baptizarēt̄ ipis inuitis. ga q̄diu carēt vsu liberi arbi. sunt quasi pentū possessio ⁊ de iure sub eoruz cura. q nō sunt inuitis pentibus baptizandi. Rñdeo q nō ē cōsuetudo in ecclia nec esse dz vt puuli iudeoꝝ ⁊ paganoꝝ inuitis pentib? baptizent. qa aut baptizati restituerētur pentib? ad nutriendu aut nō. si sic. pentes eos inducerēt ⁊ assuefacerent ad suos errores ⁊ ad fidei xp̄iane ꝓtemptū. ita vt postq̄z eēnt adulti ꝓtenerēt fidei xp̄iane sacrm. qđ ignorates ⁊ inuitis pentibus suscepissent qđ esset ad sacrī fidei dehonorationē. Si aūt nō restituerētur pentib? esset piculū q pentes clam eos iterficerēt ne fierēt xp̄iāi. Et ꝓptereā fieret eis iuria qa ius hūtī corpibus eoꝝ q̄diu vsu li, ar. carent. postq̄z aūt vsuz hūt li. ar. incipiūt esse sui. ⁊ tūc possunt si ꝓsentiūt inuitis pentibus baptizari. Ad p̄mū in opp^m dō q nō ē alicui subueniendū ꝯ piculū mortis corpalis ꝯ ius. vt aūt visuz ē si puuli iudeoꝝ ⁊ paganoꝝ baptizarenť inuitis pentibus ⁊ eis nō restituerēt h̄ eēt ꝯ ius. ⁊ si baptizati. eis restituerenť h̄ eēt ad fidei dehonorationē vt dictuz est. Ad 2^m posset dici fm aliquos q ⁊ si eēt cōsuetudo in ecclia vt deo ꝓsecrati nutrienť de facultatibus ecclie nec restituerētur pentib? tūc bonū esset eos inuitis pentib? baptizare. ⁊ p bap^m eos supiori dño ꝓsecrare. sz ꝓsuetudo ecclie nō ē talis. Alli pōt dici ad ar^m q q̄z puuli magis sint sub dñio dei q̄z pentū carnaliū. vult tñ deus q pentib? maneat ius saluū qđ h̄ūt in corpib? puuloꝝ suoꝝ quo iure eius manēte saluo baptizare eos ipis inuitis magis eēt vt in plibus ad dehonorationē sacri fidei q̄z honorē vt patet ex dictis i corpore qōnis.

Articulus quartus.

c Onsequenter q̄ritur ō 4° principali. Et circa h̄ querunt̄ tria. p° vtr bap? sit iterabilis. 2°. vtr ille q bis baptizat sit

irregularis. 3° vtz ꝓsuetudo de expectãdo ꝓferre bapm vsqz ad sabbatum pasce vel pentecostes fuerit rationabilis.

p **Primo oñdo** q bapꝰ ẽ iterabilis. sacrz.n. eucharistie qđ ẽ nobilioꝛ ẽ iterabile. Itẽ ꝑncipalioꝛ effectus bapi ẽ gra ꝯz caracter. ġ mltomagis bapꝰ đbet iterari pp gre amissibilitatẽ ꝯz nõ iterari pp caracteris idelebilitatẽ. Cõtra Hug° 2° li° de sacra. pte. 6. c. 13°. valde rõnabili diffinitiõe a scis pñibꝰ institutũ ẽ vt q semel bapi sacrm ꝓcepisse cognoscit nulla rõne illud iterato accipiat. Item. C. ne scm̃ baptisma iteret. l. pª. Eoꝛ ꝓdẽnamꝰ erroꝛez q aplꝯ ꝑcepta calcãtes xpiani nois sacra sortitos alio rursus baptismate nõ purificãt sz incestãt lauacri noie polluentes. Rñdeo q bapꝰ nõ ẽ iterabilis. ordiauit. n. deus vt in eodẽ hoie nullũ effectũ hẽat nisi semel qđ rõnale fuit z ꝓgruũ pp. 4. Pº qa morbus ꝺ quẽ ẽ ꝑncipalr. s. originale pccm̃ non põt eẽ in eodẽ noie nisi semel. 2° qa ipzimit effectũ indelebilẽ. s. caracterẽ quo aĩa semp ẽ disposita ad gre susceptionẽ nisi cãuerit in seipsa aliqd in cõpossibile gre qđ est pccm̃ mortale. 3° qa remittit oẽm culpã z oẽm penã z iõ si pluries posset hẽ suũ effectũ in hoie eẽt pccõribus incitatiuũ delinquendi. 4° qz significat xpi mortẽ q nõ ẽ mortuꝰ nisi semel. Ad pm in oppm dđ q sacrm eucharistie circa eandẽ materiã z numero nõ ẽ iterabile. Eadẽ. n. hostia nõ ẽ ꝓsecrabil nisi semel. Et iõ ꝯz nus sacrm eucharistie ab eodẽ hoie pluries possit susciꝑi nõ tñ ex hoc sequit q circa eandẽ materiaz iterabil sit eẽntia sacri. qa ꝓsistit in hostie cõsecratiõe nõ susceptiõe. eẽntia aũt bapi cõsistit in ablutiõe sub debita verboꝛ forma z intẽtiõe. Ad 2m dđ q ꝯquis gra sit ꝑncipalioꝛ ꝯz caracr fm se z absolute. tñ ẽ ita ꝓpus effcus bapi. p alia. n. sacra gra hẽtur. sz p solũ sacrz bapi hz baptismal caracr.

s **Secundo queritꝰ** vtz baptizatus se baptizatũ ignorans postea faciẽs se sine cõditiõe baptizari sit irregularis. Et vz q nõ. p eodẽ facto illicito magis ꝺz puniri agẽs ꝯz patiẽs. Sz nõ inuenitur in iure canonico q baptizãs aliũ quẽ nescit baptizatũ z tamẽ baptizatus ẽ sit irregularis. ergo multo minus baptizatus se nesciens baptizatum si iterum baptismum recipit est irregularis. Itez nullus ꝺz eẽ irregularis ꝑ alienũ factũ ad qđ ipe nõ coopat nec ꝓsilio nec auxilio nec fauoꝛe. Sz hꝰ nõ esset verũ si baptizatus se baptizatũ nesciẽs fieret irregularis. 2° susciꝑiẽdo bapm q petẽs baptismũ põt ab aliquo dõmiẽs baptizari. Cñ si die crastina fieret irregularis susciꝑiẽdo bapm fieret irregularis ocasiõe bapi facti ad qđ nõ esset coopatus Videt ergo q talis nõ esset irregularis. Contra magis cauet epis ꝯztũ ad statuta ꝑ quoꝛ trãsgressione incurrit sñia excõicationis aut suspensionis ipo fcõ ꝯz inferioꝛibꝰ eꝛ de sen. excõi. Quia periculosuz. ġ silr magis ꝺz cauere irregularitati coꝛ ꝯz iferioꝛ. Sz. C. Ne scm̃ baptisma iteret. l. i. dĩ. Antistitẽ q scitatẽ baptismatis illicita vsurpatiõe geiauerit sacerdotio indignũ eẽ censemꝰ. ġ mlto fortiꝰ subditus in quo iteratꝰ bapꝰ est irregularis. Ad istã qõnez dñtgdã q 2° susciꝑiẽs bapm ꝯquis ignoret se ꝑus fuisse baptizatũ irregularis est. Cñ ꝺ cõsecr. di. 4. Qui bis. Qui bis ignoranter baptizati sunt nõ indigẽt ꝓ eo penitere nisi q fm canones ordinari nõ ꝑsit nisi magna aliqua necessitas cogat. qđ iõ additũ est qz imminente necessitate cñ talit dispẽsanduz est. s. per epm. Cñ illo tñ q scienter se faceret rebaptizari nõ posset epus dispensare. Fuit aũt hꝰ statutũ pp baptismi reuerentiã z in detestatiõez iniuriantiũ sacro. Alij dñt q talis nõ esset irregularis. ga ꝯquis hꝰ olim fuerit obꝓuatũ in odiũ rebaptizãtiũ. mõ tñ possunt ꝓmoueri. qz ignorãtia scioio excusat eos. Alij dñt ꝑdictũ decretũ debere intelligi ꝺ ignorãtia iuris q nõ excusat. Et hec sũpta sunt ex glo. sup locũ ꝑdictũ. Sz ꝺ hanc opionem sc̃dz vz eẽ qđ dĩ in ꝓdicto decreto q non indigẽt ꝓ eo penitere. qđ nõ eẽt vez si cuz ignorantia iuris hẽret sciam facti. vt põt ꝓbari p ea q dicũt in. c°. imediate sequẽti. Qui vult tenere ꝑ mã opinionẽ q magis vz ꝓsonare textui põt dicer Ad pm in oppm q maioꝛ intelligẽda ẽ de pena q̃ fligitur ꝑ pccõ. irregularitas aũt in cãu supradcõ nõ infligit sic ꝺ baptizato ꝑ sua clpa. vt ꝑz p textũ allegati decreti. sed ꝑ sacri reuerẽtia z vt hoes sint diligẽtioꝛes in solicite cauẽdo ab his que sunt in iniuriã sacri. In talibꝰ aũt penis qñz magis cauet supioꝛibus ꝯz inferioꝛibus eo q irregularitas piculosioꝛ est in eis. Ad 2m dđ q alin punitur quis ꝑ factũ alienũ ad qđ nihil ẽ coopatꝰ. vt hꝰ q. 5. c. i. Et ꝓtereq ꝑ hꝰ q petist baptizari coopatus est ad sc̃dz bapi susceptionẽ. ꝯquis postꝰ dormiẽs fuerit baptizatus. Qui vult tenere ꝑtẽ aliã põt dicere ad pm in oppm q lex illa logtur ꝺ rebaptizãte sciẽter vt ꝑz ꝑ lr̃am sequentẽ. Et ꝓtereq nõ ligat. nõ. n. ꝑtinet ad ipatoꝛẽ penã irregularitatis infligere. sciẽter tñ rebaptizantẽ eẽ irregulare ñ publicũ est. ꝓbari põt ꝑ illud qđ hz exꝺ de apostatis. Exlr̃arũ. Ad decretũ aũt qđ adducit ꝑ opione alia põt dicere sicut dcm̃ est in corpe qõnis. vl intelligẽ de illis qui cñ postea sciuerit ratũ habẽt.

t **Tertio queritꝰ** vtz ꝓsuetudo de expectãdo cõferre baptismũ vsqz ad sabbatum pasce vel pẽtecostes fuerit rõnalis. Et vz q nõ. vt hꝰtuz est. baptismus repñtat passionẽ xpi. ġ magis debuit determinari dies passiõis ꝯz sabbatũ. Itẽ ꝺ cõse. di. 4. Nũc. nũc ꝯz aque bapi purgare pccã credẽtiũ posset nisi tactu dnici corpis scificate fuissent. Sed xpus baptizatus fuit in die epiphanie fm q tenet ecclia. ġ vz q illa dies magie determinari debuit ad cõferendũ bapm. Cõtra ecclĩastica statuta nõ fiũt nisi in rõnali cã. sed ecclia illos duos dies determiauit ad ꝓferendũ bapm. vt dicit magr in lra huius di. c. 4. z hz de ꝓse. di. 4. Nõ rõe. Ista duo tpa. z. c. de cathecuminis. z. c. venerabil. ġ illaco ꝓsuetudo fuit rõabilis. Rñdeo q ꝯquis mõ sit melioꝛ cõsuetudo statiz baptizare ꝯz expectare ꝑdcã tẽpoꝛa pp tres rõnes q̃ superius posite sunt di. 4. Super expositione littere. tñ ꝓ illo tẽpore quo hoc fuit institutũ z obseruatũ fuit rõnalis cõsuetudo. s. pp reuerentiã sacri. sp tñ in necessitatis articulo licitũ fuit in alijs tpibꝰ baptizare. Cñ ꝺ ꝓse. di. 4. de cathecuminis. ĩ. Hi qui necessitate mortis. egritudinis. obsidiõis. psecutiõis. naufragij

vrgẽtur. oĩ tpe debẽt baptizari. sile etiã hñ. c. seq. Magis aũt determiati fuerũt dies pdicti q̃ alij ga per imersionẽ hõ significaẽ cõsepeliri rpo p eleuationẽ de aqua resurgere cũ rpo. in die etiã pẽte costes receperũt discipuli spm̃ scm̃ abũdanter q̃ efficiens cã effectus bapti. Ad pm in oppm. dõ q bap9 repũtat passionẽ rpi in h̃ q repũtat rpi sepultura. Et iõ ad sollẽnez bapti celebrationẽ magis õ buit determinari dies sepulture q̃ passiõis. maxime ga in vespere illius diei incipit sollẽnitas resurrectionis. Ad 2m dõ q in die baptismi rpi p tanto dicunt aque vtutẽ accepisse sanctificãdi qz ex tũc determinate fuerũt ad hoc vt in tali materia institueretur bap9. Virtus aũt bapti est effective a spũ. s. z meritorie a passione rpi. in effectu aũt pncipalius est efficiẽs q̃ materia. z iõ debuerunt determiari ad sollẽnissimã celebrationẽ bapti. predicti dies q̃ dies epiphanie. z etiã ad excludẽdũ errorẽ dicentiũ nõ debere baptizari nisi in illa die qua rps baptizatus est. qui reprehendunt de conse. di. 4. ℙroprie. i. Si quis.

Articulus quintus.

c Onsequenter queritur de 5° principali. Et circa hoc querũtur tria. ℙ° vtrum pueri debeant cathetizari. 2° vtruz catheciſmus añ baptiſmũ debeat fieri. 3°. vtrũ cathetizare sit officium sacerdotis.

p ℝumo ostendo q̃ pueri baptizãdi nõ debeãt cathetizari. frustra. n. adhibet instructõ illi q̃ñ ẽ receptibilis discipline. Sed pueri nõ sunt receptibiles discipliẽ. q̃ nõ debẽt cathetizari. cathetizare. n. est instruere. Itẽ ſm Dio. de eccliastica hierar. c. 2°. Ante mediũ professio xpiane religionis requit catheciſmo. sed illã puer profiteri ñ põt nec alius pro eo. ga nullus per votũ alterius obligatur. Cõtra eccla baptizandos pueros cathetizat. ℝñdeo q pueri baptizandi debent cathetizari. q̃uis. n. catheciſmus pp adultos fuerit institutus tñ pp expressius exprmendũz vnitatem baptismi sunt etiã cathetizandi pueri. q̃uis tunc nullã possint apprehendere instructiõez. Et ẽt pp maiorẽ baptismi sollẽnitatẽ. z vt pueri qui respondẽt pparulo melius sciãt sup qb9 postea õbeãt i formare puerilã. Et etiã vt puerus fidẽ z religionez xpianã diligenti9 z reuerentius custodiat. p hoc q sciat se eaz fuisse professuz p aliũ in bap°. Ad pm in oppm pz solutio ex iam dictis. Ad 2m dõ q q̃ cuis puer tũc nõ possit pfiteri tñ alius profitet pro eo. z q̃tũ ad illud q̃ pñz. est. Vñ cũ patrinus ñdet Credo. in psona pueri sensus est. i. sacra fidei presto sum/suscipere. Et q̃tũ ad illud qõ futurũ est vt sit sensus qñ veniã. z adultã etatẽ actu credendo fidei consentiã. Ea aũt que de necessitate sunt põt patrinus pro puero promittere. z per suã pmissionẽ ipm obligare coopante ad hoc bono qõ puerus recipit per patrinum.

f Ecũdo queritur vtrũ catheciſmus ante bapmũ fieri debeat. Et vz̃p non. ga pus opoz tet puerũ generari q̃ possit instrui. q̃ a silĩ pus dz regenerari q̃ cathetizari. Itẽ sancta doctrina ñ dz proponi imũdis. Vñ Math. 7. Nolite sanctum dare canibus. Sz illi qui cathetizantur proponit sibi doctrina. q̃ pus dz mũdari p bapm q̃ cathetizet.

Cõtra vt hñ Math. vltimo. cũ dns pcepit discipulis suis q̃ docerent oẽs gentes z baptizaret. p° noiauit actũ docẽdi q̃ baptizandi. ℝñdeo q catheciſmus añ bapm debet fieri. Vñ de pse. di. 4. Vñ bapm. z recitat magr in lra huius di. Ante baptiſmũ cathetizandi dz hoiem puenire officiũ vt fidei pmũ cathecuminus accipiat rudimentum.

Itẽ in eodez. c. xps prius ceci nati oculos luto ex sputo facto suplinuit. z sic ad aquas syloe misit. qz prius dz baptizandus de fide incarnatois xpi instrui. z sic ad baptiſmũ credulus admitti vt sciat cuius gre in eo est pticeps. z cui iam debitor fiat deinceps. Ad h̃ etiaz est rõ. qz vt ex predicta auctoritate pz̃p cathecismũ disponit hõ vt sit magis idoneus ad baptismi susceptionẽ. Sz dispositio pcedere debet illud ad qõ disponit. Ad pm i oppm dõ q non est sile de gnatione z regeneratiõe. ga instructio non põt reddere generanduz magis idoneũ ad h̃ vt generet. instrui. n. pſupponit esse. sed cathetizatio reddit hoiem magis idoneuz ad h̃ vt generetur p bapm. Ad 2m dõ. q illa auctoritas intelligenda est de ĩmundis q pticaciter fidei resistũt. z q scãm doctrinã quantũ põt offuscare in conſpectu audentiũ parati sunt. nec eaz curãt audire. nisi vt superficialiter inueniant calũniãdi occasionẽ. non est g intelligenda auctoritas õ immundis qui ad susceptionẽ fidei se disponunt vel disponi permittunt.

t Ertio querit vtruz cathetizare sit officiũ sacerdotis. ℝñdeo q cũ cathetizatio idem sit q instructio large accipiendo cathetizationẽ distin gui põt de cathetizatione sicut de instructione. Triplex est aũt instructio. Vna ad conuersionez infidelũ. Alia ad digniusq̃ suscipiendũ baptismi sacm̃ que ex vsu a pncipio fuit cathetizatio. 3ª ad instruendũ baptizatũ. oẽs iste instructiones q̃uis fieri possint p sacerdotes. tñ pma maxime eis cõuenit. ga ad eoz officiũ ptinet fidẽ predicare iuxta illud aggei. 2°. interroga sacerdotes. legẽ. 2ª etiã q̃uis antiqtus fieret p diacones qñ adulti ad baptiſmũ veniebant z magna instructiõe indigebãt ne impedirent sacerdotes a maioribus circa q̃ erãt occupati. tñ ga gequid põt diaconus põt sacerdos etiam talis cathetizatio ad sacerdotẽ ptinet z maxime mõ. ga consuetũ est. Vnde de cõse. di. 4. Lathecismi baptizandoz a sacerdotibus vnius cuiusq̃ ecclie possunt fieri. sicut i hac scã romana ecclesia cui deo auctore misteriũ exhibem9 nñi famulatus solleniter fieri approbantur. 3ª ptinet ad patrinos in pticulari q̃uis ptineat ad platuz in cõi. Vñ magr in lra h9 di. c. penul. Exigit a patrino vi ligẽs circa eũ p quo ñdet sollicitudo.

Articulus sextus

c Onsequenter queritur de 6° principali. Et circa hoc queruntur tria. ℙrimo vtrum per exorcismũ ptãs diaboli a

baptizando expellat. 2° quid illa significent que fiunt qñ baptizãdus exorcizatur. 3° qd illa significẽt que fiũt in sollẽnitate q̃ post bap^m celebratur.

Primo oñdo q̃ p exorcismuz ptãs diaboli a baptizãdo non expellitur. p exorcismũ nõ expellit ptãs diaboli a corpore baptizandi. qz nõ sunt demoniaci: nec ab corr aĩa. quia sup aĩam diabolus nullaz habet potestatez. ergo nullo modo a baptizando per exorcismum expellitur potestas diaboli.

Item nõ expellitur effectus nisi expulsa causa. Sz peccm̃ ẽ tota cã quare diabolus hz i noie ptãtez q̃ cũ p exorcismũ ñ purget baptizãdus a peccõ per ipm nõ expellit ptãs diaboli a baptizãdo. Itẽ si p exorcismũ ptãs diaboli a baptizãdo expellitur. aut hoc ẽ p nãlẽ exorcismi vtutẽ. aut p diuinã institutionẽ. nõ p° mõ. qz nãlis vtus sensibiliũ rez nullã vi hñe sup spm̃ sepatũ vtutẽ. Nec 2° mõ. qz cuz sacrm̃ no. le. sit sacre rei signũ. z cã ex diuina institutiõe. iã exorcism^s nõ esset sacrale. sz sacz qõ ẽ falsuz. ꝟ Aug^s. io. õ ciuitate. c. 22. Vera pietate hoies dei acreã ptãtez inimicã ꝺ̃ñq̃z pietati exorcizando ejciũt nõ placãdo. Itẽ de ꝑse. di. 4. Siue pueri siue iuuenes ad regenerationis veniũt sacz. non fontẽ vite pus adeãt q̃z exorcismis z exsufflationibus clericoz sps imũdus ab eis abigat. Ad istã qõnẽ dixerũt aliq̃ p exorcismi nãli vtute repellũt ab illo q exorcizat diabolicã ptãtez. qõ nituñ declarare auctoritate z rõe. vt. n. hñ p° re. c. 16. Dauid cytharizãdo repmebat ptãtez mali sps a vexatiõe Saul. Virtuosior aũt ẽ vox plata ab hoie q̃z son^s cytharе. Rõne ẽt arguñt. ois effectus pticipat aliqd de vtute sue cãe. cã aũt vocis hũane ẽ cõpositũ ex corpe in aĩa. g̃ in voce hõis ẽ aliqd z de vtute aie z corpis. Cũ vna z eadẽ vox plata ab vno ẽ vtuosior q̃z plata ab alio. cui attestat vbũ. Mier. dicẽtis i epla ad Paulinũ. c. 2. q hz nescio qd latẽtis energie viue vocis act^s. dñt g̃ q̃z exorcismus nõ possit arctare demõis ptãtez rõe corpal vtutis tm̃. põt tm̃ rõe vtutis aie z faciẽdo i baptizãdo aliq̃z dispositionẽ p quã magis ẽ dispositus ad patiendũ a demõe. z ẽt directe agẽdo in ipz demonẽ nõ obstãte q fortior sit nãl ei^s vtus q̃z nãlis virtus aie. sicut. n. ignis q̃z sit potẽtior terra. tam̃ agẽs in eã debilitat ab ei^s vtute inq̃tũ rõe sue materie inferior forma ẽ terre. sic demõ rõe sui possibilis põt pati a vtute vocis. q̃ ẽ in ea ab actiuo ipius aie. z iõ z si p nãlez vtutẽ vocis nõ possit totalr vinci ptãs demõis põt debilitari p eã. Sz ꝟ hoc arguit sic. aĩa exorcizãtis p nãlez vtutẽ nõ põt facere aliq̃z impressionẽ i aĩa itellectiua pueri. nec in sensitiua. qa i articlo excõicato a dño Stephão pisiensi epo ꝓtinet q̃ itelligẽtie supiores ipm̃ut i inferiores sicut vna aĩa itellectiua ipz imit in aliã z i aiaz sensitiuã. nec in corpe. vt. n. onsuz ẽ li° 2°. di. 7. q. penul. Diabolus p suã vtutẽ nãlez nõ põt imediate trãsmutaꝛ istas res materiales nisi ad sitũ z ad fõmã artificialẽ. nõ põt g̃ exorcism^s p nãlez vtutẽ aie exorcizãtis aliq̃z dispositionẽ cãre in puero p quaz magis sit indispos^s ad suscipiendũ demonis actionẽ. Et si hec vtus nõ põt agere i pueru mltominus põt agere in demonẽ. Preterea exorcismus plus põt rõe significatõis q̃z rõe vocũ. significationẽ dictõis. forma z vox materia. dictõ. n. ẽ vox significatiua. sz significatõ vocis nõ põt nãlr agere i aliũ nisi mediãte apprehẽsiõe illi^s. Cũ g̃ puerulus significatiões vocũ ñ apphẽdat voces exorcizãtes nihil agere pñt nãlr in pueru. nõ põt ẽt significatio vocũ nãlr mouere motiõe coactiua volũtatẽ apphẽdentis. qz ipaz nõ mouet nisi mediãte vi cognitiua. qz nõ põt cogere volũtatẽ. Et exꝑti nec vtutez executiuã. g̃ significatõ vocũ q̃ dñt in exorcizãdo nõ pñt nãlr arctare demõis opatiuaz ptãtem.

Ut g̃ mihi dõ ad qõnez q p exorcismũ nõ vtute nãli nec supnaturali in ipo sic in subiecto exite. sz vtute diuina sibi ex decreto diuine mie assistente ptãs diaboli a baptizãdo expellit. sic intelligẽdo q arctat ptãs diaboli p opationẽ ad illũ ne ceteris tm̃ possit de cetero ꝺ̃ illũ. q̃z tũ posset si exorcizatus nõ ẽt. marie in ipediẽdo baptizandum a susceptiõe bapi z ei^s effectus z iõ exorcism^s pcedit bap^m. Nñ tm̃ ex aliq° cãu baptizat aliqs nõ exorcizatus dz post bap^m exorcizari si supuinat pp bapi sollẽnitatẽ z ad quandũ modũ baptizandi cõsueti vniformitatẽ. z ẽt q exorcismus nõ tm̃ añ bap^m. sz ẽt post bap^m hz efficaciã i repmendo diabolicã ptãtez quã diabolus accepit sup hoiem p pccm̃. Vñ de ꝑsec. di. 4^a. Sic nostis. Et sũptũ ẽ ab aug. p° li°. de symbolo. nõ mltũ p^s ꝑn^m. nõ creatura in infantib^s exorcizat aut exsufflat. sz ille sub q° sunt q sub peccõ nascũtur. Quauis aũt i puero p^s bap^m sit pccm̃. tm̃ i eo remãet habitualr fomes pcci. Ad p^m in opp^m dõ. q q̃z uis diabolus sup aiaz nullã hẽat ptãtez imediate violẽtando eam. tm̃ pp pccm̃ magnã ptãtez accipit ponẽdi mltã ipedimẽta ꝺ̃ hois salutẽ nisi a deo repmeret imediate vl mediãte misterio ãgelox fcõz. ad repssionẽ aũt illi^s ptãtis ordiat exorcism^s. Ad 2^m dõ. q q̃z uis ptãs quã diabolus hz sup hoiez sit pp pccm̃. tm̃ executio illi^s potestatis ẽ a demõe. z ita vtus diuina arctãdo ipz demonẽ. phibet mltas ipugnatiões q̃s diabolus faceret ꝺ̃ hoiem nisi repmeret ei^s ptãs. z pp hoc ordinatus ẽ exorcism^s ad repmendũ ptãtez ipugnãdi ab iteriori z aq̃ hñdicta ad repmendũ ptãtez ipugnãdi ab exteriori. Ad 3^m pz solutõ ex dictis i cõpore qõis. nõ. n. p exorcismũ ꝓferẽ gr̃a sz remouentur ipedimẽta ꝓsecutiõis gr̃e. z iõ nõ est sacz sz sacramẽtale. Ad illud qõ de p° regũ adducebatur p alia opione i corpe qõis dicit glo. ibidẽ. Dauid i cythara sua malignũ spm̃ cõpescuit. nõ q tanta vis ẽt chordaz i cythara. sz in sig̃ crucis xpi q̃ ligno z chordaz extẽsiõe gerebat q̃ iã tũc demões effugabat. Põt tm̃ z alr dici q ille malus sps nõ erat pmissus vexare Saul vexatiõe de q̃ ibi logitur scriptura. nisi excitando itẽperatũ z excessiuus melãcolie motũ. qñ vtus aie cõfortata p illaz armoniã q̃z faciebat i cythara ad hoc spãlr hñtẽ aspectũ tẽpabat z repmebat. Rñdeo ẽt paz valz q sps cũ sint incorruptibiles p suas vtutes non sic possunt suas naturas in inuicẽ transmutare nec eaz naturales vtutes sicut generabilia z corruptibilia possunt suas naturas z eaz vtutes mutuo trãsmutaꝛ

Secũdo quer̃tur quid illa significant que fiũt

s qñ baptizãdus exorcizatur z que sit forma exorcismi. Rñdeo sz Aug^s 2. li. ꝺ sac. pte. 6. c. io. fõma exorcismi in hunc mõz pficit. Signatur p° baptizandus crucis signaculo i fronte. in pectore

in oculis .in naribus . in auribus .in ore vt totius corporis sensus hoc signaculo muniant cuius virtute oia sacra ꝓplentur ⁊ oia diaboli figmēta frustrā tur. postea datur sal bñdictū in os eius vt sapia ꝓditus fectore careat iniquitatis ⁊ vltra nō putrescat a vermibus vitiorum. Deide eruſtatur malignus spiritus vt spūs spiritu pellatur. postea tāgunt ei aures ⁊ nares cū saliua vt tactu supne sapietie aures aperiātur ad audiendū vba dei ⁊ nares sūr ad discernendū odorē vite ⁊ mortis. H est sacrm apertiōis qō dñs significauit qñ aures ⁊ os tetigit surdi ⁊ muti dicēs effecta qō ē adapire. vt habet Math. 7. his cōpletis venit sacerdos ad fontē ⁊ cōsecrat fons in noie pīs ⁊ filij ⁊ spūs sci. vt scitas sacri non ex eo q ministrat sed ex eo q sificat ꝓstare sciat tradit ēt noue vite auditoribus symbolū fidei in quo aplice doctrine forma consistit postremo oblatus ad bapm puulus ⁊ iterrogatus a sacerdote si abrenūtiet sathane ⁊ oibus opibus eius atq; oibus pōpis eius p ora gestantium.

Rñdet hoc vbū abrenūtio. vt qui aliena iniquitate obligatus est aliena fide ⁊ cōfessione soluatur Si aūt est adultus. Rñdet per se ipz post abrenūciationē factā inungit oleo sacro in pectore vt tē muniatur aduersus hostē. ne ei deiceps īmūda ⁊ noria ꝑsuadere possit vngitur ⁊ iter scapulas vbi vigor portandi oneris est vt fortitudinē accipiat ad portandū onus dñi. deide interrogatus si credat in deū ꝑez ⁊ filiū ⁊ spīn scīn vnā esse ecclesiā catholicā remissionē pcōz ⁊ vitā eternam. Sub hac ḡ fidei rnsione trina īmersione a sordibus vetustatis abluit nouū indutus hoiez. In ecclesijs āt in q̄bus est ꝓsuetudo alig dōmittere eoz que narrata sunt i forma exorcismi vel aliter ordinare ꝑuanda ē ꝓsuetudo. qa illa nō ptinēt ad eētiā bapi

c Ertio queritꝝ qd illa significāt q̄ fiunt in solēnitate que pⁿ bapm celebrat. Rñdeo q ꝯz Aug e. li. ⁊. e. pte. c. ii. postꝯ baptizat⁹ a fōte ascēdit sacro chrismate in frōte vngit vt spīn xpi pticipando merito deinceps xpianus appelletur cohēs regni ⁊ glie sacr. vnctiōe effectus. Deide traditur xpiano vestis candida vt q ꝑme natiuitatis decorem vetustatis pānis offuscauerat. hītu ḡnerationis glie ꝑferat indumētū. Tegit etiā ei⁹ cap̄ sacro velamine post vnctionē sacraz vt intelligat se diademate regni ⁊ sacerdotali dignitate potiri Ad vltimū dat cereus accēsus in manus ei⁹ quatenus iplere doceatur euangelicū illud qō dicit. Math. 5°. Sic luceat lux vīa coz hoibus. vt videāt vīa opa bona ⁊ glificent ꝑem vm q in celis est. nec est credendū q cathecismus ⁊ exorcismus q̄ fiunt añ baptismū ⁊ ea que fiūt pⁿ baptismū sint necessaria ad essentiā bapi. qz sine illis vere cōferri pōt bapⁿ. Sz ptinent ad sacri sollēnitatē ⁊ peccaret sacerdos hōmittēs cāu necessitatis excepto

c Jrca litteram Solis sacerdotib⁹ esset traditū. supple exofficio. si seruatur forma a xpō tradita. supple cā materia ⁊ intētiōe debita. signa pceꝑ .i. caracterē baptismalē q est signū gre. ⁊ exterius sacrm seruato caractere xpi. i. seruata forma ⁊ intētione p que caracter ipzimit. Nemo renascit nisi pus nascatur. H intelligendū est de renascēdo p sacramēti susceptionē. Agendū est vt renascātur ne peant. qz in illo casu ꝓtēnerēt si remediū non q̄rerent. Videt tñ sapientibus ⁊ verū ē q dicit hic mgr vt si iocātes intentionē baptizādi nō hñt. aliogn si hñt intētionē baptizādi ⁊ illi q abluūt intentionez actu vel habitu i spāli vl in gnāli bapm suscipiēdi baptismⁿ eēt qō exp̄ssuz est. i. q. i. Spūs scūs. §. Ecce qñ pōpis. Pōpa dī a pōpen grece q est publice latine ostentari. Neophit⁹ dī a neos q ē nom ⁊ phitos qō est fides quasi nouus in fide. vl a phitos q est q̄rere. quasi nouus q̄sitor. Añ bapm fit cathecismus ⁊ exorcismus. Cōtra ḡ pus debuisset magr determiare de his q̄z de bapo. Rñdeo q non qa cathecismus ⁊ exorcismus sūt pp bapm. ⁊ magr secutus est ordinem intentionis non executionis.

Di. vij.

n Hnc de sacro ꝓfirmatiōis . ꝛc. Supius determiauit magr de sacro bapi. hic determiat ō sacro ꝓfirmatiōis. ⁊ diuidit in ptes. § Po determiat de huj⁹ sacri forma. 2° de mīstro ibi. Nō sacz. 3°. ō vtute. ibi. Virt⁹ aūt. 4°. de ꝓparatiōe hj⁹ sacri ad bapm. ibi. Scito te. 5°. de ritu cōferēdi hoc sacrm ibi. Hoc sacrm.

c Jrca hanc di. 7. ꝑncipaliter q̄ queren dū. Po. de huj⁹ sacri essentia 2° de mīstrāte. 3° ō susciꝑēte. 4° de effcū. 5°. de eius dignitate. 6°. de mō ꝓferēdi. 7. de tenēte illū q cōfirmat. De huj⁹ sacri ꝑfiguratiōe hītū est supza di. p°. q. 2°. ar. 3. in solutiōe argumēti. 2. De ei⁹ etiā īstitutōe hītū est. §. di. 2. q. 3. ar. ꝑmi. ⁊ iō de istis nō oz hic facere qōnes.

c Jrca pm q̄rūt duo. Po vtz chrisma scificatū sit hj⁹ sacri ꝺtermiata materia. 2° vtz hec verba signo te signo crucis. cōfirmo te chrismate salutis in noie pīs ⁊ filij ⁊ spūs sci. amē. sint huj⁹ sacri cōueniēs forma.

Articulus primus.

p Rimo oñdo q chrisma sanctificatū nō sit huj⁹ sacri determiata materia. deīminatio n. materie sacri nō ē nisi ab īstituēte. sed xp̄s q̄ sacrm īstituit nō legit hj⁹ sacri determiasse aliq̄z materiā. ḡ hj⁹ sacri nulla ē determiata matia Itē apli i cōfirmādo nō vtebāt chrismate sz manuū ipositiōe. vt hī actuū g°. sz nullū sacrm cui⁹ ō termiata matia cōferri pōt sine materia sua. ḡ hj⁹ sacri nulla ē determiata materia. Itē formaz vl naturaliū vl artificialiū nō ē determiata materia forma. n. cuiuslibet eli pōt esse in cuiuslibet eli materia. qz qōlibet ē i quolibet i potētia. forma etiaz statue fieri pōt i auro argēto vl cupro. sz forma sacri ē artificialis. ḡ nullus sacri ē determiata materia. Cōtra ex de sacra vnctiōe. §. Quia vo. dī de baptizato q post bapm chrismate scō vngat. Itē magr i sua hj⁹ di. c. i°. dicit q i cōferēdo hoc sacz eps illū quē ꝓfirmat sacro signat chrismate. Itē ex de pse. Iterādis. c. p°. dicit papa de illo q q̄ fuit ꝓfirmatus fuit p errorē nō chrismate sz oleo delinit⁹ q caute supplendū ē q incaute fuerat ptermissuz. ergo chrisma necessarium est ad hoc sacramentū.

Rñdeo q̄ chrisma sanctificatū est huiꝰ sacrī determinata materia. cū. n. confirmatio sit sacrz vt supi⁹ habitū est accedit verbū ad elz. ꝛ fit sacrz. ꝯ. vt noie eli intelligatur materia. oporteret huius sacrī aliquā esse materiā. Et q̄ materia dz repñtare sacrī effectū. ꝛ huius sacrī vt postea videbiē sit determiatus effectus decuit hꝰ sacrī determinatā esse materiā vt aūt hētur extra ō sacr. vnctō ne. Quia non in fronte vngitur baptizatus vt libere confiteatur q̄ credit. qa credere creditur ad iustitiā. ore aūt ꝓfessio fit ad salutē. Et. ī. ꝯ. per frōtis dī q̄ p cōfirmationē spūs sci datur augmētuz ꝛ robur. hic aūt includūt interiorē ꝓscie nitorē p puram fidē. oleū aūt cū sit pingue ꝛ cōuenientissimū ignis pabulū ꝛ nitidū ꝓuenienter repñtat gr̄e pinguedinē. caritatis feruorē ꝛ fidei interiorē nitorē. Balsamū aūt cū sit marie odoriferū ꝛ a corruptione pseruatiuū cōuenienter repñtat bonū odorem fame fidei q̄ diffunditur per confessionē oris qua audientes pseruantur a corruptiōe erroris. Et iō huius sacrī determinata materia est ex oleo ꝛ balsamo confecta. Et q̄ ꝓprietates olei pfectius inueniūtur in oleo oliue q̄z in alio. vñ ꝛ anthonomaice olim dī chrisma q̄ est huiusmodi sacrī determinata materia debet esse ꝓfectū nō ex quocūq̄z oleo sed ex oleo oliuaꝝ ꝛ balsamo. Et qa hāc materiā xp̄s tactu mūdissime carnis sue ñ scificauit scō eam determinans ad hoc sacrm sicut scō determiauit aquā ad baptismū ꝛ panē ꝛ vinū ad eu charistie sacrm sed inspiratione vel p̄cepto. iō epi non valentes solo tactu suo hanc materiā consecrare eā consecrant p benedictionē. Ad ⅋ etiā facit q̄ hoc sacrm non est tante necessitatis vt baptismus. Et qa huius administratio est psonis dignioribus reseruata. Ad pm in oppm dō q̄ sicut dī Jo. penk. Multa fecit Jesus que nō fūt scripta in li° hoc. Vñ q̄uis scriptū non sit credo q̄ determinauit huius sacrī materiā inspiratione vel p̄cepto. q̄uis in cōfirmando non vteretur materia qa in ipo est ꝛ erat plenitudo ptātis. Ad 2m dicē dū q̄ qz p impositionē manuū apl̄oꝝ dabatur sps s. in signo visibili iō ipsi ex inspiratione spāli. illo signo visibiliter loco materie vtebanꝯ in cōfirmādo. Auctoritate tñ xp̄i tradiderūt eccl̄ie modū cōfirmandi dū chrismate q̄uis non iueniaꝯ scriptū. Sic. n. dicit. Dam̄. li. 4°. c. 4. apl̄i nō scripta mlta tradiderūt nobis. Ad 3m. dō q̄ ea corpa q̄ nō transmutanꝯ in inuicē hūt formas indeterminatas materijs. Unde forma celi non posset esse in materia eli nec forma eli in materia celi. ꝛ iō cum sacra non transmutenꝯ in inuicē debēt hīe determinatas materias. Preterea q̄uis forma artificialis ꝑz se poslit esse in diuersis materijs. tñ forma artificialis ordinata ad aliquē determinatuz effectū requirit determiatā materiā. Unde terris ordinata cōtra impugnationē que est per ignez requiritur materiā non cōbustibilē silr dico q̄ cum istud sacrz ordinatū sit ad aliquē terminatū effectū habere debuit determinataz materiam.

Secūdo queritur vtz hec verba signo te signo crucis confirmo te chrismate salutis in nomine p̄is ꝛ filij ꝛ sps sci amē sit huius sacrī cōueniens forma. ꝛ vī q̄ nō. verba sunt ad sanctificandum materiā sed materia huius sacrī est sanctificata. ꝯ confirmans nō debet ꝓferre aliqua verba sanctificationē importantia. Itē circa formā non licet aliquid imutare sed nō oīs vtunꝯ eisdē verbis. quidā. n. dicūt. Consigno te. alij. dicunt chrismate significationis. ꝯ supradcā verba non sunt forma huius sacrī. Itē baptismus magis repzesentat passionē xp̄i q̄z cōfirmatio sed baptizando non noiatur sigm crucis. ꝯ multominꝰ noiari dēbet in sacro cōfirmatiōis. Contrariū tz ecclie consuetudo. Rñdeo q̄ si loquamur de forma sacrī p̄ prie dcā sic forma cōfirmatiōis in q̄ztū est sacrz est aliqd resultans ex intētionali vnione chrismatis ꝛ supra dcōꝝ verboꝝ ꝛ huius totius ad sanctificā di actū. ꝛ hec est ordinatio ad determinatū ad sanctificandi modū ꝛ respectu huius forme aggregatū ex chrismate ꝛ supradictis verbis p intētionez cōfirmatiōis in gñali vel in spāli implicite vel explicite est materia. Sicut aggregatū ex fūdamento tecto ꝛ pariete est materia respectu forme domus que resultat ex vnione forme istoꝝ. Si aūt loquamur de forma secūdū aliquā silitudinē qua p̄ncipaliꝰ pars totius integralis dī forma totius vt tectū forma domus sic supradcā vba sunt forma cōueniēs huius sacrī. exp̄imūt. n. finē ad quē est sacrm. s. cōfessiōe crucis xp̄i in hoc q̄ dī signo te signo crucis. ꝛ illud q̄ ē sacrm ꝛ nō res ꝛ sacrm cū dī chrismate ꝛ illud q̄ est res ꝛ sacrm. s. caracterē cōfirmatiōis. cū dī cōfirmo te. i. sacrz cōfirmatiōis admistro. ꝛ illud q̄ est res ꝛ nō sacrz cū dicitur. salutis. ꝛ cāz scificantē cū dicit in noie p̄is et filij ꝛ sps sci. Expressio tñ signi crucis. q̄uis sit de essentia forme. nō tñ modus exp̄mēdi p hoc vbuz signo. ꝛ iō nō corrūpunt essentiā sacrī dīntes ꝓsigꝰ silr q̄uis significatio huius q̄ ē res ꝛ nō sacrm sit de essentia forme nō tñ modus exp̄mendi p vbuz salutis. ꝛ iō nō corrūpunt essētiā sacrī dīntes chrismate sanctificationis qa p significationē significatur salus. Ad pm in oppm dō. q̄ sicut instrm duplicē habet vtutē. vnā ante vsuz aliā in vsu quam recipit a motore sed huius sacrī materia dupliceꝫ habet sanctificationē. vnā q̄ in ea remanet etiam sine vsu. Et aliā que nō est in ea nisi in vsu Et hac scificatiōe sanctificaꝯ p hec verba que dicit epūs in noie p̄is ꝛ filij ꝛ sps sci. amen. Alia aūt sanctificatur p verba que dicit epūs q̄n cōficit chrisma. Ad 2m patet solutio ex dictis in corpore q̄nis. Ad 3m dō. q̄ q̄uis baptismus magis repzesētet passionē xp̄i q̄z cōfirmatio tñ qa confirmatio spāliꝯ ad illius passionis exteriorē cōfessionē iō in ⅋ sacro magis noiatur signuz crucis q̄z i baptismo.

Articulus secundus.

Consequenter querit de 2° p̄ncipali. Et circa hoc que runt duo. p° vtrū soli epi possit ꝓfirmare 2° vtz epi degradati possint confirmare.

Primo ostendo q̄ nō soli episcopi possint confirmare di. 95. Peruenit ꝛ recitat magr̄ i littera huius di. c. i. habeꝯ q̄ Greg. scripsit Januario epo q̄ ad vitandū scandalū presbyteri in frontibus baptizatos chrismate tāgerēt ꝯ alij q̄z epi

possunt ꝓfirmare. Item qlidet pōt agere sc̄z formā quā hz. Sz aliqs nō epūs habet caracterē confirmatiōis. ꝯ alij ꝯ epi possunt cōfirmare. Itē maius est corpus xp̄i cōsecrare ꝯ ꝓfirmare. sz quilibz sacerdos pōt ꝓsecrare. ꝯ quilibet sacerdos pōt cōfirmare. Contra extra de sacra vnctiōe. ſ. p frontis. Cū ceteras vnctiōes simpler sacerdos vl' presbyter valeat exhibere hāc nō nisi sum̄nus sacerdos. i. epūs debet ꝓferre. Itez de ꝓse. di. 4. presbyteri baptizatos infantes signare in frōtibus sacro chrism̄ate nō ꝑsum̄at. Itē aliquis nō sacerdos nō pōt ex cōmissione pape sacr̄m eucharistie cōficere ꝯ multo forti⁹ nec hoiem ꝓfirmare. Rūdeo q̄ soli epi ꝓfirmare possunt ex ordinaria ptāte. ga vt dr extra de sacra vnctione. ſ. p frontis. ō solis aplis quoz vicarij. i. successores sunt epi legit. q̄ per manus ipositionē dabāt spiñ scīñ. vt actuū ap'lorum lectio manifestat. quedā ēt glo. sup illud Act. 8°. Imponebāt manus sup illos dicit de ꝑhilippo q̄ samarie euangelizabat. q̄ si aplis essz manus imponere posset vt spiñ scīñ acciperēt. qō solis epis licet. Simpler tñ sacerdos cōfirmare posset ex domini pape cōmissione vt bñ probat per decretum ad hoc in p° argūmēto huius qōnis allegatū. Luz enim ptās ꝓferendi sacr̄a pertineat ad veritatem doctrine cōtra quā pp qōcūqz scandalū nihil est cōcedendū nūqꝯ Greg⁹ concessisset q̄ presbyteri ad vitandū scandalū ꝓfirmarent nisi in hoc bm veritatē concedere potuisset. Alī nō bene dicūt dicentes ip̄m cōcessisse vt sacerdotes chrisinarēt in frōte quasi vere ꝓfirmarēt ad vitandū scandalū. sicut alij aliquis accepit panē benedictū vt videat eucharistiā sumere. Ex dictis pz solutio ad p^m Ad 2^m dō q̄ maior vera nō est nisi de actiōe ad quā ordinat illa forma. Sed caracter ꝓfirmatiōis nō ordinat ad hoc vt eius subiectū in aliquo possit ip̄imere silem caracterē. Sed ad hoc vt cōstanter cōfiteāt̄ xp̄i passionē. Ad 3^m dō q̄ nō valet sicut nec istud maius est generare hominē ꝯ asinū. sed hō pōt generare hoiē. ꝯ asinū. aliqū. n. ptās ordinatur ad effectū superiorē qui nō ordinat ad effectuz inferiorē qñ inferiorē non ꝑsaponit superior. Duo p° ad ptem aliā procedūt de ordinaria ptāte. Ad 3^m dō q̄ nō est sile. qz ptāl ꝓficiēdi sacr̄z eucharistie fundat ex ordinatiōe diuina sup caracterē sacerdotalem qui nulli dari pōt nisi fiat sacerdos. Sed potestas ꝓfirmandi fundat vt quidā dicūt sup dispositionē vicarij xp̄i. qui sicut disposuit q̄ oēs epi cōfirmare possunt. ita disponere posset vbi t qñ exigeret rō q̄ sacerdotes nō epi ꝓfirmare posset. ga super corpus xp̄i mysticū qō est eccl̄ia. hz papa plenitudinē ptātis ꝯ quis per ꝓpationē ad cōficiēdū corpus xp̄i vex ptās pape nō excedit ptātez simplicis sacerdotis. Videt tñ quibusdā probabile q̄ non sacerdos etiā ex cōmissiōe pape sacr̄m cōfirmationis cōferre nō posset. gr̄a. n. descendit in corp⁹ mysticū. cui⁹ caput est xp̄s per ip̄ius xp̄i meritū. Et iō ordinauit xp̄us vt ptās ꝓferendi sacr̄m ꝓfirmationis eo q̄ p eius susceptionē digne ip̄m suscipienti cōfertur abundāter augmentū gr̄e ad cōstendū cōstāter crucifixionē vi corporis xp̄i verū quā ptātez non hz nisi sacerdos. Nec te moueat ad discurrendum qō dictū est. quia in sacra scr̄ptura non inuenitur

expressuz. quia sicut dicit. Dam̄. li°. 4°. c. 4. Apl̄i multa non scripta tradiderūt nobis.

ſ Ecundo querit vtrū degradati epi possint cōfirmare. Et vi q̄ sic. a nullo potenti baptizat̄ pōt q̄ hoiem auferri ptās baptizandi. nec a potenti cōficere ptās ꝓficiendi. ꝯ a sili vel a potenti confirmare ptās ꝓfirmandi. ꝯ epi per degradationez ptātem illā non amittūt. Itē qui pōt aliqd priuatus aliqua ptāte ad tps posset illud idē ꝑuatus illa ptāte p̄o sp. sz epi suspensi q̄ sunt ꝑuati epali ptāte ad tp̄us possunt ꝓfirmare ad tps. ꝯ quis hoc facere nō debeant. ꝯ illud idē pñt degradati qui epali dignitate simplr̄ sunt ꝑuati. Cōtra eps degradatus nō est eps. sicut nec p̄nceps iur̄ exheredatus est p̄nceps. Sz nullus nisi epūs ꝓfirmare pōt nisi ex papali cōmissione. ꝯ degradati epi ꝓfirmare nō pñt.

Ad istā qōnez dixerūt aliqui q̄ cū ptās cōfirmādi fundet sup dignitatē q̄ epo acgritur ex sua ꝓsecratiōe t illa dignitas ab eo auferri non possit per hominē. qz dignitatē aplat⁹ oēs apli quoz epi sūt successores imediate acceperūt a xp̄o. epi degradati cōfirmare pñt ꝯ quis hoc facere nō debeāt. ga eis p̄hibitus est simplr̄ illius ptātis vsus. Alij dicunt q̄ epi degradati ꝓfirmare nō possūt nec de iur̄ nec de facto. ga vicario xp̄i concessa est a xp̄o potestatis plenitudo ordinādi de corpore xp̄i mystico qō est eccl̄ia t eius mēbris bm qō exigit rō recta. sup aūt suū verū corpus nulla sibi cōcessit ptātem nec ēt sup illos qui sacr̄m baptismi nō susceperūt qō ē ianua q̄ intrat̄ i eccl̄iaz militātez ꝓcessit aliquā ptātez directe. Alī ap⁹. i. ad Cor. 5. Quid est mihi de his qui foris sunt iudicare. Alī glo. i. Quid mihi attinet iudicare de his q̄ foris sunt. i. extra eccl̄iaz t parū post ac si dicat. nō attinet ad me in his iudicare. sed de his q̄ intus in eccl̄ia sunt profession̄e t noie nōne vos iudicatis vtiqz t pax post. Eos q̄ foris sunt deus tñ iudicabit. nō nobis ꝓmisit vt eos nūc iudicem⁹. t iō ga potestas epalis directe respicit corpus xp̄i mysticū t eius mēbra. ptās aūt cōficiendi sacr̄m eucharistie directe respicit corp⁹ xp̄i verū t ptās baptizandi nō tñ respicit illū q̄ est eccl̄ie mēbrū. sed etiā illū qui nec est nec fuit eccl̄ie militātis mēbr̄. Vicarius xp̄i pōt ab epo auferre ptātem episcopalē nec tñ ab hoie potestatē baptizandi nec a sacerdote ptātem ꝓficiendi. Et sic patet solutio ad p^m in opp^m. Ad 2^m dō q̄ dīa est inter suspensionē t ꝑuationez. ga per ꝑuationē tollitur ptās sed p̄ suspensionē p̄hibetur ptātis vs⁹ t ideo si epūs suspensus ꝓfirmat. dico q̄ vere confirmatū ē. sed sic ꝓfirmādo mortaliter peccat. quia vtitur ptāte cu ius sibi p̄hibit⁹ est vsus. Qui autē tenēt opionē aliaz q̄ vi rōnabiliōr. dīt q̄ epūs degradatus est epūs. sz p̄hibitus ē sibi ptātis vsus p̄o semper.

Articulus tertius

c Onsequenter querit de 3° p̄n cipali. t circa hꝰ q̄runt duo. P° vtr̄ per susceptionez sacr̄i possit impediri volūtatis abusus. 2° vtr̄ infantil̄ etas t femineus sexus t ꝑuatio vsus lingue impediāt susceptionē hui⁹ sacr̄i.

Primo oñdo q̄ p̄ susceptionē huiꝰ sacri non pōt ipediri i volūtatis abusuꝫ. abuti. n. volūtate ē referre aliqd ad finez ꝺ debitū. Sz quocūqz fine aliquis velit sūscipere ℬ sacrm vere ℬ sacrz susc̄ipit. Sicut aliqs recipiēs bapᵐ pp aliqō tpale remediū sicut pp finē nihilominus susc̄ipit sacrz bapi. ꝯ volūtatis abusus ipediren pōt huiꝰ sacri susceptionē. Jtē ꝺ illiꝰ ad qō nō pōt coopari volūtatis rectus vsus ñ pōt coopari eius abusus. Sz rectus vsus volūtatis nihil coopatur ad huiꝰ sacri susceptionē. qz puer carēs volūtatis vsu ꝓfirmari pōt. ꝯ ad ipedien dū huiꝰ sacri susceptionē nihil pōt volūtatis abusus. Ꝺ. q intēdit ℬ sacrz nūqz susc̄ipe abutit volun tate. sz intētio nūqz susc̄ipiendi ℬ sacrm ipedit sacri susceptionez ipa duráte. ꝯ huiꝰ sacri susceptioi pediri pōt p volūtatis abusuz. Rñdo sicut dicit Augꝰ pᵒ liᵒ de doctrina xp̄iana parū post ꝓncipiuz Usus volūtatis illicitus abusus est. cū ꝯ p illicituz volūtatis vsuz q ē in volēdo qōcūqz mortale peccatū ꝓhibeat hō susc̄ipe rē huiꝰ sacri. s. gr̄am gratū facientē. z p illicitū volūtatis vsuz q est intendere nūqz susc̄ipe ℬ sacrz, ꝓhibeat hō susc̄ipe illud qō in sto sacro est sacrm z res qō est caracter. p volūtatis abusuz pōt ꝓhiberi huiꝰ sacri susceptio non tñ effectus illiꝰ q est res z nō sacrm. Ad pᵐ in oppᵐ dō q nō tñ modo abuti volūtate ē velle aliqō bonū pp finē indebitū sed etiā velle malū vel nō vel le bonū qō hō teneat velle: Qui aūt intēdit nūqz ℬ susc̄ipere sacrm nō vult qō dz velle. z vult qō non dz velle. Ad 2ᵐ dō q in illo q sua volūtate potest vti rōe z abuti coopatur ad hᵒ sacri susceptionē re etus voluntatis vsus vel p se vel saltez indⁱꝫtū re mouet ꝓhibēs. s. intentionē nō susc̄ipiēdi sacrz.

Secundo querit vtr̄ susceptiōez huiꝰ sacri possit ipedire ifantilⁱ etas vel femineus sexus z ꝑnatio vsus lingue. Rñdeo cū caracter cōfirmatiōis sit signū distinctiuū militū spūaliū deputatorū ad ꝓstantē passiōis xp̄i ꝓfessionē z hec militia puenire possit nō tñ viris sed ēt mulieribᵒ. vt patuit in vginibus sacris que pro ꝓfessione fidei xp̄i martyriū susceperūt. Posset ēt puenire infantibᵒ nō tñ in etate infantili sz p illa etate ad quā pducē di sunt. Muti ēt p signa cōfiteri possunt crucē xp̄i. iō hui⁹ sacri susceptionē nō ipedit ifantilⁱ etas. nec femineus sexus. nec ꝑnatio vsus lingue. Et qz certū est q infantes nō pñt hñe obicē fictiōis. iō certiꝰ ē q susc̄ipiāt sacrm z rē sacrā q̄z ille q ꝓfirmaꝫ adultus. Quapp quo ad ℬ melius ē ℬ sacrm cito ꝓferre baptizatis q̄z expectare adultam etatem.

Articulus quartus

Consequenter q̄ritur de quarto ꝓncipali. Et circa ℬ querunt duo. Pᵒ vtr̄ in collatiōe huiꝰ sacri caracter susc̄ipiēti ip̄matur. 2ᵒ vtr̄ eidem gr̄a gratum faciēs ꝓferaꝫ.

Primo oñdo q̄ in collatiōe huius sacri nō ip̄rimit caracter susc̄ipiēti. qz aut eēt eiusdē spēi cū caracter baptismali aut alteriꝰ. nō pᵒ mō. qz duo accidentia eiusdē spēi nō pñt sil̄ esse in eodē subiecto. nec 2ᵒ modo. qz cū duox accidentiū spē diuersoꝝ vnū non dependeat ab alio posset susc̄ipi sacrm confirmatiōis nō susc̄epto bapᵒ qō falsuz ē. Jtē ℬ sacrm daꝫ ad spāles pugnā. sed illa est cōis oiꝫ rp̄ianis cū caracter sit signū distinctiuū igr̄ nō imprimit in ℬ sacrm. Contrariū tenet cōis opinio eccl̄ie z doctoꝝ. Rñdeo q̄ in collone hᵒ sacri ip̄rimit caract susc̄ipiēti z qz hᵒ i rō sufficiēter aducta est supi⁹. di. 5. q. 4. ar. 2. iō nō hic re. cto. Ad pᵐ in oppᵐ dō q̄ iste caracter est alteriꝰ spēi q̄z caracter baptismalis. qō pz qz ordinaꝫ ad spāles effectū. Et cū arguitur q̄ duoꝝ accidentiū spe diuersoꝝ vnū nō depēdet ab alio. dico q̄ falsuz est marie qū vnū est in potentia passiua ad alteriꝰ susceptionē. vt aūt oñsum est supra caracter baptismalis ē supnaturalis potētia qua pōt baptizatus alia susc̄ipe sacra. Ad 3ᵐ dō q̄ pugna spūalis ꝺ aduersarios ꝑpe salutis oībus ē cōis z pugna contra aduersarios cōis fidei est. fortioribus spālis.

Secūdo querit vtr̄ susc̄ipiēti cōfirmationem gr̄a gratū faciēs ꝓferaꝫ. Et vi q nō. qz aut illa gr̄a est eadē cū gr̄a baptismali. aut non. ñ sic. ꝯ nutatio eēt ad illud qō iā hītū est. si non. ꝯ due gr̄e gratū facientes essent in hoīe qō falsuz est. qz oēs gr̄e gratū faciētes eiusdē spēi in eodē subiecto esse nō possunt. Jtē gr̄a gratū faciēs est cōtra culpam. ℬ sacrm ē ꝓtra penā ꝺ pusillanimitatē. ꝯ in isto sacro nō oportet ꝓferri gr̄az gratū faciētē. Cōtra extra de sacra vnctiōe. ꝯ. p frōtis. Per ꝓfirmationē daꝫ spūs scūs ad augmentū z robur. Sz spūs scūs non daꝫ simpliciter hōi nisi p gr̄az gratū facientez. ꝯ susc̄ipiēti ꝓfirmationē gr̄a gratū faciēs cōferr. Rñdeo q̄ susc̄ipiēti ꝓfirmationē gr̄a gratū faciēs ꝓfertur. p oia. n. sacra no. l. ē emūdatio ab his q̄ repugnāt scitati vt oñdi pōt p ea q̄ supius dcā sunt. di. 1. q. p. ar. 4. p sacra aūt ip̄imentia caracterē et ytra ℬ deputatio ad quedā officia spālia scitatis vt pz p ea q̄ dcā sunt supra di. 5. q. 4. ar. 2. emūdatio aūt ab his q̄ scitati repugnāt fieri nō pōt nisi p gr̄az gratū facientē. nec sine illa ē aligs idoneus vt deputeꝫ ad scitatis officia. Et iō cū p susc̄eptionē sacri ꝓfirmatiōis ip̄rimaꝫ susc̄ipienti caracter p quez hō deputaꝫ ad spāle offi m scitatis duplici rōne infūditur gr̄a gratū faciens susc̄ipiēti ꝓfirmationem eo mō q susc̄ipi dz. Ad pᵐ in oppᵐ dō q̄ ex gr̄a q̄ infūdit susc̄ipiēti ꝓfirmationē z illā quā iā susceperat p bapᵐ ꝓstituit vna gr̄a p ēntiā ficut ex cōpleto z ꝓpleto ꝓstituit vnū numero p ēntiam. Ad 2ᵐ dō q̄ gr̄a gratū faciēs nō est tñ ꝺ culpā sed ēt ꝺ penā derelictā ex culpa seu dispōnētez ad eaz. talis aūt pena est pusillanimitas.

Articulus quintus.

Consequenter q̄rit de 5ᵒ. ꝓncipali z circa ℬ q̄rūtur duo. Pᵒ vtr̄ hᵒ sacri susceptō sit nec̄ia ad salutē. 2ᵒ vtr̄ hoc sacrz sit dignius sacramento baptismi.

Primo ostendo q̄ susceptō huiꝰ sacri sit nec̄ia ad salutē de ꝓsec. di. 5. Oēs fideles. oēs p manus ipositiōes eporz scm spm̄ post bapᵐ accipe de

bēt vt pleni xp̄iani inueniātur. Sz hōi necīuz ē ad salutē vt sit plenus xp̄ia⁹. g̃ susceptio h⁹ sacr̄i ē necessaria ad salutē. Itē eadē di. Spūs scūs. victuris neccia sunt ꝓfirmatiōis auxilia. Itē in terra i nterdicta nō debēt sacr̄a mīstrari nisi illa q̄ sunt necessitatis. Sz ex̄ de sen. exco. re. sponso. ſ. Preterea dicit dñs papa. dicit q̄ sicut in ciuitate interdicta pñt baptizari pueri sic ⁊ ꝓfirmari. g̃ susceptio ꝓfirmatiōis neccia est ad salutē. Cōtra g̃a gratuz faciens sufficit ad salutē. sz in bap⁹ dat g̃a gratuz faciēs. g̃ bap⁹ sine ꝓfirmatiōe sufficit ad salutem.

Itē ō de ꝓse. di. 4ª. spūs scūs regnātio p se saluat mor in pace veri seculi recipiēdos. g̃ ad h̄ nō ē necessaria ꝓfirmatōis susceptō. Rñdeo q̄ susceptio sacr̄i ꝓfirmatiōis puulis baptizatis nō ē neccia ad salutē sic intelligēdo q̄ sine eius susceptiōe saluari nō possint. qz vt hī de ꝓse. di. 4ª. spūs scūs. continuo transituris sufficiūt regnātiōis bñficia. Sic ēt loquendo de neccio nō est p se neccia adultis hui⁹ sacr̄i susceptio q̃uis eis ad maiorē victorie pfectō nez sit neccia. Unī vbi pus. victuris neccia sunt confirmatiōis auxilia. ptēptus hui⁹ sacr̄i adultis ne peniteāt est dānabilis. Tūc aūt ꝓtēptores reputari debēt q̄ hīta bona ⁊ sufficiēti opportunitate suscipiēdo h̄ sacr̄m ipm̄ suscipe renuūt aut notabiliter negligūt. Et sic intelligi dz illud Hu°. 2°. li° de sac. pte. 7. c. z. timendū ē his q̄ p negligētiaz amittunt epi pñtiaz. ⁊ nō suscipiūt manus ipositionē ne fōte pp ea dānētur. ſ. vbi penit⁹ peniteāt ga festinare d̄ buerūt dū potuerūt. Ad p^m dō q̄ illa auctoritas ō plenitudine xp̄ianitatis itelligēda nō ē q̃tū ad necessitatē. qz sic sunt pleni xp̄iani p bap^m. sz q̃tū ad suprogationē. vel dic q̄ h̄ referendū ē ad illos qui h̄ sacr̄m suscipe contēnūt. Unī ex̄ ō snia exco. respōso. ſ. Preterea in glo. sine ꝓfirmatiōe nō est plene xp̄anus qui eā cōtēnit. Ad 2^m pz solutio ex dictis in q̄one. Ad z^m dō q̄ maior est falsa. Moriētib⁹ eni si digne peniteāt pōt dari eucharistia. ex̄ de pe. ⁊ remissione. q̄ in te. ⁊ tpe interdicti. Et ō snia ex cōicatiōis. Permittim⁹. pmittimus ecclīaz mini stris semel in ebdomada tpe interdci nō pulsatis cāpanis voce submissa ianuis clausis excōicatis ⁊ iterdictis exclusis missaz sollēnia celebrare cā cōficiendi cor⁹ dñi q̄ decedētibus in pnia nō negatur. Qualiter aūt pceāt ar^a ad ptem aliaz videri potest ex dictis in questione.

c Ecundo querit vtz sacr̄m cōfirmatōis sit digni⁹ sacr̄o bapi. Et vr̄ q̄ sic. mgr̄ in lr̄a h⁹ di. c°. 2°. dicit de ꝓfirmatione respectu bapi q̄ maiori veneratiōe tenēda est sicut a maioribus dat. Itē de ꝓse. di. 4ª. nouissime. Et recitat magr̄ in lr̄a h⁹ di. c°. 2°. in vnctōe baptismatis dī spūs descēdere ad hītationē deo ꝓsecrādā. Jn hac etiā eiusdē septi formē g̃az cū oi plenitudine scitatis ⁊ virtutis venire in hoīez. Cōtra illud sacr̄m est nobili⁹ q̄ō hz meliorē effcīm. Sz bap⁹ est huiusmōi. qz p ipm remittit ois pena ⁊ ois culpa nō sic aūt p ꝓfirmatōis sacr̄m. g̃ digni⁹ est sacz bapi q̃z ꝓfirmatiōis. Rñ deo illud sacr̄m digni⁹ est q̄ō dignioꝛē hz effcīm. dignitas aūt sacr̄i maxie ꝑm suā virtutē pensanda ē. p cognitionē. g̃ dignitatis effectuū deuenire possumus in cognitionē dignitatis sacr̄oꝛ. Dignissim⁹ aūt effcūs cuiuslibet sacr̄i est g̃a. g̃a aūt tanto ē dignioꝛ q̃to ē maioꝛ. qz q̃to est melioꝛ tāto est dignioꝛ. ⁊ q̃to melioꝛ tāto maioꝛ. Et ecōtra qz ꝑm Aug. de trinitate. c°. g°. Jn his q̄ nō mole sz vtute mag⁹ sunt. idē est mai⁹ eē q̄ meli⁹ eē. illud g̃ sacr̄m dignius est in cui⁹ susceptiōe maioꝛ g̃a ꝓferē. maioꝛ aūt cōferē simpl'r in susceptiōe bapi q̃z ꝓfirmatiōis. tū qz p susceptionē bapi p° effīcit hō mēbꝛ xp̄i ⁊ ō ei⁹ regno q̄ō est militās eccl̄ia vt. n. videm⁹ reges sz rectū rōis iudiciū ampliorē g̃am faciūt ill̄ sup q°s de nouo regnare inc ipiūt q̃z alijs. tū qz expressius bap⁹ q̃z ꝓfirmatio repñtat mortē xp̄i p q̃z xps nobis g̃az meruit. digni⁹ g̃ sacr̄m simpl'r est bap⁹ q̃z ꝓfirmatio. q̃uis ꝑm qd sit ecōuerso. qa eius admīstratio reseruata est digniorib⁹ personis ⁊ in digniori materia celebraī. Quoꝛ rō est qa nō est tāte neccitatis sicut bap⁹. Et qz primus finis ad quē dat nō ē ita cōis sicut ille ad quez dat bap⁹. Et qz chrisma expressius repñtat hui⁹ sacr̄i effectū q̃z mius nobil ma teria. Ex dcis pz solo ad p^m in opp^m. Ad 2^m dō q̄ g̃a ꝓfirmationis si accipiat pcise p ꝓ illo gradu g̃e g̃ fradditur p ꝓfirmationē g̃e bapi. Quia tū ex illo ⁊ g̃a pcedēti fit vna g̃a p cōtiā maioꝛ q̃z erat g̃a bapi p se. pp hoc dī. ſ. scūz in ꝓfirmatiōe venīr cum oi plenitudine sanctitatis in hominē.

Articulus sextus.

c Onsequenter queritur de. 6°. pncipali. Et circa h̄ q̄rūtur. 2. Pº vtz h̄ sacr̄m sit iterabile 2° vtz inunctio fieri debeat in fronte.

p Rimo oñdo q̄ h̄ sacr̄m sit iterabile. medicia est iterabilis q̄ est ꝓiterabilē morbū. Sz pusillanimitas ꝓ quā est ꝓfirmatio ē iterabilis morbus. g̃ iterabilis cōfirmatio. Itē h̄ sacr̄m non est dignius q̃z sacr̄m vnctiōis extreme. min⁹. n. nobilis vtus est fortitudo q̃z spes. ut aūt supi⁹ habitū ē di. 2⁹. q. 4. ar. ꝑmi. extrema vnctio est ad iuuādū actū spei ⁊ ꝓfirmatō ad adiuuādū actū fortitudinis. sz extrema vnctio pōt iterari. g̃ mlto forti⁹ ꝓfirmatō. Cōtra de ꝓse. di. 4ª. dcīm est. nobis visuz est eandē ꝓfirmatiōez sicut nec bap^m iterari mīme debere. Rñdeo q̄ sacramentū ꝓfirmatiōis cū effectū ip̄z imat idelebilē. ſ. caracterē iterari nō dz. sicut dicit magr̄ in lr̄a h⁹ di. c. 2. Unī bis ꝓfirmatus sciēter irregl'aris ē. De bis ēt ꝓfirmato ignorāter dicas vt supi⁹ dcīm ē de bis ignorāt baptizato. ꝓfirmatū ēt recōfirmās sciēter si publicū est. irregularis ē sicut supius dcīm est de bap°. Ad p^m in opp^m dō q̄ q̃uis pusillanimitas in hoīe fit iterabilis. nō tū illa cui⁹ fuit cā originale pcīm. ꝑ illā aūt ē directe h̄ sacz. Uel pōt dici q̄ q̃uis sit morb⁹ iterabilis nō pp h̄ est iterāda medicina q̄ interius i p̄zimit vtutē sufficientē ꝑ morbū. talis aūt medicina est omne sacr̄m ipmens caracterē. Ad 2^m dō q̄ maioꝛ ē falsa nec valz eius pbatō qz q̃uis extrema vnctio sit p appꝛopꝛiationē ad iuuandū actū nobiliorꝛis virtutis q̃z ꝓfirmatio. tū qz ñ tñ coopaī ad actū spei q̃tuz ꝓfirmatio ad actum fortitudinis nō pōt ꝓcludi q̄ sit ꝓfirmatiōe nobilioꝛ imo ad sensū videm⁹ q̄ fortioꝛi debilius adiutoriū daī. Preterea extremā vnctionē dīe eē in a diutoriū spei ⁊ ꝓfirmatōnē in adiutoriū fortitudi

nis dictū ē p appropationez nō p ꝓpetatez. qlibet adiuuat quālibet virtutem.

s **Ecundo querit** vtr iūctio chrismatis in ꝓfirmatiōe fieri debeat in frōte. Et vi q nō d ꝓsecr. di. 4ª. Spūs scūs ꝓfirmamur ad pugnā. Sz aptitudo ad pugnandū magis pēdet ex bona dispositō ne cordis q̄ capitis. Cū h loc⁹ corpis sit q̄si i pectore magis dz vnctio fieri in pectore q̄ i frōte. Itē ex de sacr. vnctōe. §. p frōtis. dī q i ꝓfirmatione dat spūs scūs ad robur. Robur aūt ē in neruis r ossib⁹ Cū g ſm Auic. 2ª. li°. de aīalib⁹. c. i°. nerui oriātur a corde r nō a capite magis dz fieri vnctio ꝓfirmatiōis in pectore q̄ i fronte. Ꝺ ex de sacr. vnctione §. ga vo. i frōte inūgit baptizat⁹ vt libere ꝓfiteatur q̄ credit. Rūdeo q cū h sacrm ordinet ad ꝓstant r sine erubescentia fidē ꝓfitendū maxie q̄tū ad articulū mortis xp̄i in cruce. r signa timoris r erubescētie maxie appeāt in frōte pp sui ppinquitatē ad organū imaginatiue. iō ille q i firmat inūgit chrismate in mō crucis i frōte vt sibi oñdat q̄ ꝓfiteri crucez xp̄i dz sine erubescentia r timore. Et sic ex dictis videri pōt q. ſ. cōcurrūt ad hui⁹ sacri essentiā ſ. scificatū chrisma. supradcā vbor forma ex pte mīstri. dignitas pōtifical'. vel ꝓmissio papal' sacerd oti fcā. r intētio debita. Ex pte aūt suscipiētis regrit pars corpis determiata. ſ. frōs qō aūt dicit magr hui⁹ di. c. 2. h sacrm a ieiunis tm̄ debere tradi r nō alr. nisi cogat neccitas. r illud ō ꝓsec. di. 4ª vt epi. nō nisi ieiuni p ipositionē manuū spūs scm̄ tradāt exceptis infirmis r morte piclitātib⁹ nō ptinet ad sacri cēntiā. tri peccat epūs faciēs hīū illud ēt qō dī. e. di. Ut ieiuni. Ut ieiuni ad firmationez veniāt pfcē etatis moneāt p ꝓfessionez facere pus vt referat ad sacri neciratē ſm reuerentiā. Et ad h vt suscipiētes sacrm meli⁹ sint dispositi ad suscipiendū sacri rē. ſ. gr̄am qō pz p ſ̄am sequētē. Nō tandū ēt q frōs ꝓfirmati dz ligari quousq̄ desiccetur. ne frōs inuncta aliq̄s sordes subtrahat. r ēt hz Mu° 2°. li°. de sacr. pte. 7ª. c. vl'. ꝓfirmatū decet nō lauare caput vsq̄ ad. 7. dies pp. 7. dona spūs sci. Et q̄ ecclia. 7. dieb⁹ celebrat aduentū spūs scii di scipl'os. Ad p^m in opp^m dō q q̄uis aptitudo ad pugnā magis sit ex corde q̄ capite. cū signa tioris magis appeāt in frōte q̄ in pectore. Et preterea aptior ē hō ad ꝓstāter standū in bello r vincenduz p bonā discretionē q̄ mītū depēdet ex bona orgāo rū capitis dispositiōe q̄ p calorē r spūs q sunt i corde. Vñ puerbior. 24°. cū dispositiōe init bellū. vt di ecc'. 8°. Sapiētia hōis lucet i vultu illi⁹. Ad 2^m dici pōt q plus valz ad bellū sapiētia q̄ corpis or bur r robur ēt mēris pl's vi depēdere hz aliquos ex bona dispositiōe capitis q̄ corpis. sz qcquid sit de h tm̄ h certū ē q signa mentis robuste magis appareant in fronte q̄ in pectore.

Articulus septimus.

c **Onsequenter** q̄rit de 7°. pncipali. Et circa h querūtur duo. p° vtr ille q ꝓfirmat debeat teneri. 2° a quot r qualibet debeat teneri.

p **Rimo oñdo** q nō debeat teneri. Quia teneri signū est debilitatis in eo q tenet. Sz in suscepti hui⁹ sacri hō fortificat. g nō ē pueniēs vt tūc teneatur. Ꝺrīū tenet ꝓsuetudo ecclie. Rūdeo cū h sacrm det ad robur eo ipo q hō ad successionē ei⁹ accidit. oñdit q sufficiēs robur stādi p se hīe nō pmittit. r iō ad h significandū institutū fuit vt ab altero teneret si tī aliqs ꝓfirmat ab sq̄z h q ab alio teneat sacrm suscipit q̄uis h fieri nō debeat nisi necessitas aliq̄ exigat. Ad ar^m i opp^m dō q q̄uis p susceptionē hui⁹ sacri hō fiat fortis tī accedit tā quā debilis r hec intentio illa repzesentat.

s **Ecundo querit** a quot r q̄libet debeat teneri il le q cōfirmatur. Rūdeo q institutū fuit q nō teneret nisi ab vno eo q cognationes spūales mīrimonia impediūt. Vñ de ꝓse. di. 4ª. Nō plēs. nō plēs ad suscipiendū de bap° infantez accedant q̄ vn⁹ siue vir siue mulier in cōfirmatiōe id ipsuz fiat. tī vbi ē ꝓsuetudo q plēs teneāt nō est ꝓhibendū. ga h pōt coopari ad amicitie nutrimentū. non aūt dz teneri ab illo q non est ꝓfirmatus. sicut nec in bap° dz hō teneri ab illo q non est baptizatus ō ꝓsec. di. 4ª. in baptizāte si tī ꝓīū fiat q̄uis fieri nō debeat casu neccessitatis excepto nihilominus ga ille qui baptizatur vel confirmatur vere suscipit sacrm non dz etiā teneri a monacho. nisi sit monacus. Vnde de consec. di. 4ª. Non licet. nō licet abbati. vel monacho de baptismo suscipe filios. nec cōm̄res hīe. p sacz aūt ꝓfirmatōis Ꝺrīt spūalis cognatio. 30. q. 4ª. Si qs vn⁹. tī pdcā ad sacri neccessitatē nō referūt. pōt āt teneri vir a muliere r e⁹ q̄uis magna deceat vir a viro teneri. In cāu ēt necessitatis pōt teneri ab illo q ip̄m tenuit i bap°. Vñ de ꝓsec. di. 4ª. In cathecismo. in cathecismo r in bap° r i ꝓfirmatiōe vn⁹ ꝓīnus fieri pōt si neccitas cogit. nō ē tī ꝓsuetudo romana. sz p singl'os singli sit ad h. ſ. vt cum pluribus amicitia ꝓtrahatur.

c **Irca litteram** virt⁹ h⁹ sacri ē dōtio spūs sci ad robur Cōtra i susceptione eucharistie dat spūs scūs ad robur. Juxta illud psal. Et pāis coz hois cō firmet. Rūdeo in susceptiōe ꝓfirmatiōis roboratur aīa p spīn̄ scīn̄ ad tollerātiā mali in susceptiōe eucharistie ad ꝓstātiā bōi vel per p^m aīa roboratur īfide. p2^m i charitate qō p ap. ꝓpatiōez itelligēdū ē.

Ꝺ J. viij.

Ost sacrm bapi. r c. Supi⁹ determiauit mgr̄ de sacro bapi et sacro ꝓfirmatiōis. hic ōtermiat de sacro eucharistie. Et p° q° ad ei⁹ cē. 2° q° ad ei⁹ fieri. di. ii ª. ibi. Si aūt q̄rit q̄lis sit. P° i. 3. p° determiat ō h sacro hz se. 2° p ꝓparatōnē ad suscipientē di. 9. ibi. Et sic due. 3° oñdit vez corp⁹ xp̄i ptinere sub pāis spē. i. sub accidētibus panis. di. 10. ibi. Sūt idē alij. P° in. 3. P° determinat de h⁹ sacri dignitate. 2° de ei⁹ institutione. ibi. Hoc etiam. Tertio de eius integritate. ibi. Nūquid ibi. P° in duas. p° oñdit h⁹ sacri d ignitatē p ei⁹ efficaciā 2° p ei⁹ figurā. ibi. Cui⁹ figura. Illa ps i q̄ determiat de ei⁹ institutiōe diuidit in duas. P° oñdit

ꝯhoza ⁊ sub q̄ forma xp̄us b̄ sacr̄z istituit. 2° quak ecc̄lia i celebrādo horā illā nō custodit. Ibi iō etiā.

Illa ps̄i q̄ ōtermiat de h⁹ sacr̄i itegritate diuidit in duas. P° assignat ea i qb⁹ b̄ sacr̄z ꝓsistit. 2° explanat ea ⁊ breuit recolligit ibi. Snnt igitur.

Articulus primus.

Circa hanc di. q̄rēdū ē ꝑncipaliter de trib⁹. P° ō h⁹ sacr̄i istitutōe. 2° ꝓfectione. 3° de forma. Circa p^m q̄runt 4. P° vtr̄ spēs panis ⁊ vini ꝓsecrate sint sacr̄m no. l. 2° vtr̄ sint vnū sacr̄z. 3° vtr̄ b̄ sacr̄z fuerit q̄uenienter ꝑfiguratū. 4° vtr̄ q̄uenienter istitutū.

Primo ostendo q̄ spēs panis ⁊ vini ꝓsecrate nō sunt sacr̄z no. l. qa vt supi⁹ hītū ē. sacr̄z est ex filitudine repn̄tās. Sz spēs panis ⁊ vini ꝓsecrate nō hñt silitudinē cū corpe xp̄i ⁊ sanguie cū spēs ille sint accītia ⁊ accīs sit a substātia dissile. ḡ nō ē sacr̄a no. l. Itē pāis ē totū homogeneuz. corp⁹ xp̄i ē etherogeneū. ḡ nō ē spēs pāis ex nāli silitudie repn̄tās corp⁹ xp̄i. Et ex ꝓti nec ē ei⁹ sacr̄z. Itē sacr̄z no. l. illi⁹ rei cui⁹ ē sig^m ē cā. Sz ꝑdcē spēs nō sē cā vi corpis xp̄i. ⁊ sanguis. nec corpis mystici. ḡ nō sunt sacr̄z no. l. Cōtra de ꝑse. di. 2ª. i sacroz. dicūt ꝑdcē spēs eē sacr̄z. Itē. e. di. nō oz. hoc idē. Rñdo q̄ spēs pāis ⁊ vini p⁹ ꝓsecrationē fcām a sacerdote sub forma vboz ⁊ intētiōe debita. sunt sacr̄z no. l. quia signum ⁊ causa rei sacre est sacramētū no. l. Sz p̄dcē spēs sūt signū duplicis rei sacre. ē. n. spēs pāis signū corpis xp̄i vi. qō ē res sacra sub ipa spē ve ꝓtēta. Est ēt sig^m corpis xp̄i mystici qō ē res sacra. s. scā ec^a. q̄ tn̄ nō ē sub ipa spē realr ꝓtēta. Spēs ēt vini ē sig^m vi sanguis xp̄i. q ē res sacra ⁊ sub spē ꝑdcā vacr̄ ꝓtēta. qa q̄uis ēt b̄ sacr̄z nō sit cā eēntie corpis xp̄i absolute. tn̄ ē cā eēntie cuiꝰ sub illa spē ⁊ cā eēntie sāguīs sub spē vini q̄uiꝰ ēt sit cā hoīuz ipoꝝ q̄ sunt ecclie mēbra. tn̄ ē istr̄alis cā fidei ⁊ caritatis p q̄s vnīr̄ ad vni⁹ corpis mystici ꝓstitutiōez ⁊ iō cā ē corpis mystici q̄tū ad ei⁹ formā. q̄uis nō q̄tū ad ei⁹ materiā. Ex dcis pz q̄ ꝑdcē spēs nō tn̄ sē sacr̄z no. l. Sz ⁊ sacr̄z inter alia altissimū iq̄ū ise vaciter ⁊ realr ꝓtinēt scitatis auctorē. ⁊ pz q̄ ꝑdcē species sunt sacr̄z tn̄ ⁊ corpus xp̄i verū sacr̄z ⁊ res. Res. s. respectu spēi pāis. ⁊ sacr̄m respectu corpis mystici. qz sicut corp⁹ xp̄i ꝓstat ex purissimis ⁊ diuersis mēbris. sic corp⁹ xp̄i mysticū ex diuersis p̄sonis p fidē ⁊ charitatē purificatis. b̄ aūt corp⁹ ē res ⁊ nō sacr̄z. nisi velles dicere q̄ corp⁹ xp̄i mysticum ecc̄lie militāris sit sacr̄z corpis mystici ecc̄lie triūphātis. Et sicut dcm̄ ē de corpe xp̄i p ꝓpationē ad spēz pāis. sic intelligas de sanguīe ei⁹ p ꝓpationez ad spēz vini. Ad p^m in opp^m dō q̄ accīs ⁊ si sit a substātia dissile in eēntia ⁊ nāli aptitudie eēndi. ex b̄ tn̄ nō segr̄ qn in accidēte possit eē nālis aptitudo ad repn̄tandū substātiaz. alr. n. p accītia nō posset deuēiri in cognitiōez substātie. ⁊ nō tn̄ repn̄tāt accidētia substātiaz q̄ apta nata sunt informare. Sz ēt illa cui⁹ ista ē repn̄tatiua. Et iō qz substātia pāis repn̄tat corp⁹ xp̄i i eēndo iq̄tū ꝓficit ex purissimis granis sicut corp⁹ xp̄i ꝓstat ex purissimis mēbris ⁊ in effectu iq̄tū reficit corpa^liter sicut corp⁹ xp̄i reficit spūalr. iō spēs pāis repn̄tat corp⁹ xp̄i. Et ex b̄ pz solo ad r^m. Ad z^m pz solo ex dcis i corpe qōnis.

Circa quod vtr̄ spēs panis ⁊ vini ꝓsecrati sint vnū sacr̄m. Et vi q̄ nō qz sacr̄z ē sacre rei signū. ḡ pl'a sacre rei signa sunt plura sacra. Sz spēs panis ⁊ spēs vini sunt plura sacre rei signa. ḡ sunt plura scā. Itē q̄uis ꝑm Phi. p°. Periher. nom̄ sit vox significatiua. tn̄ ples voces vnū significantes sunt plura nomia. vt ēns ⁊ gladi⁹. ḡ a sili q̄uis spēs panis ⁊ vini sint signa ei⁹dē rei int̄q̄ sub q̄libet ꝓtinēt totus xp̄us tn̄ sunt plra sacra. Cōtra sacr̄z vnitatis marie debz eē vnū. Sz b̄ sacr̄z ē q̄itatis sacr̄z q̄ ē p fidē ⁊ charitatē in corpe mystico. ḡ b̄ sacr̄z ē vinū. Rñdeo q̄ p̄dcē spēs panis sunt vnū sacr̄m vnitate integrata ex plib⁹ relatis ad aliqd vnū. referūr. n. ad vnā rez significatā nō sub eis ꝓtētā q̄ ē corp⁹ xp̄i mysticū ⁊ ad vnā rez significatā ⁊ sub eis realr ꝓtētā. s. ad ipm xp̄z. qz q̄uis spēs panis p° repn̄tet corpus ⁊ spēs vini sanguinē. qz tamē sanguis ⁊ corp⁹ xp̄i. sepata nō sunt iter se. nec a xpo iō ex ꝓti q̄libz dcārz spēz repn̄tat ⁊ ꝓtinet. totū x^m refcrūr ēt tanq̄z signū. ⁊ cā ad vnā spūalē refectionē integrā q̄ ē ad silitud nē integre refectiōis corporalis q̄ ꝓrehēdit cibū ⁊ potū qz ꝓsistit in potatō ne intellect⁹ p fidei illustrationē ⁊ in cibatioe effectus p charitatē. Ad cui⁹ refectōis itegritatē significandā voluit xp̄s in b̄ sacr̄o ꝓtineri sub spē cibi ⁊ potus vt eēt in b̄ itegra significatio rei q̄uis in suscipiēte efficit. ex duab⁹ ḡ spēb⁹ ꝓstituit vnū itegrū signū. Ad p^m in opp^m dō q̄ q̄uis spēs panis ⁊ vini sint plra signa. tn̄ ex his itegrat vnū. Cūi ꝓpletū signū ad qō significandū dicit Greg. in q̄dā collecta. Perficiāt in nobis dñe tua sacra qō ꝓtinet ad significandū plres ꝓtes h⁹ sacr̄i. Et in alia dicit vt b̄ tn̄ sacr̄z nō sit nobis reat⁹ ad penā. ad significādū q̄ ex illis vnū itegrū ꝓstituit signū. Ad r^m dō q̄ plres voces idē significātes plura sunt noia. qa nois forma nō ē res significata. Sz sigm° q̄ e in plribus vocib⁹ plurificat q̄uis respū vni⁹ rei nec sūt ordiate ad sil'significādū illā rez qz q̄libz p se ꝓplete significat eā. alr nō posset vere dici plra noia Sz spēs panis ⁊ vini istitute sunt ad sil'significādū tā q̄ vnū itegrū signū vnā rez non contentā ⁊ vnaz contentam ⁊ vnam effectam.

Tertio quer̄ vtr̄ b̄ sacr̄z fuerit q̄uenienter ꝑfiguratū. Et vi q̄ nō ꝑ Phi. 5°. ꝓbix. mutatiōis nō ē mutatō. ḡ a sili nec signi ē signū. Sz b̄ sacr̄z ē sig^m ḡ nō ē ꝑfiguratū. Itē q̄to res ē rarioz tāto ceteris pib⁹ ē ꝓciosioz. Cūi glo. sup illud ꝑmi. Re. 3. c. Sermo dñi erat ꝑciosus. dicit qz rar⁹. Sz figura hui⁹ sacr̄i debuit eē mltū ꝑciosa. ḡ multū rara. icōueniens ḡ fuit ipm multiplicit ꝑfigurari. Cōtra b̄ sacr̄z ꝓfiguratū fuit p panē ⁊ vinū q̄ obtulit Melchisedech Abrae. vt hī Geñ. 14°. in glo. ibidez. ⁊ p altare qō edificauit Abrahā ad imolandu⁹ Isaac. de q° hī Geñ. 22°. Cūi glo. ibidē. Hec figura nīi altaris i q° ꝓsecrat corp⁹ xp̄i ⁊ sanguis. Cū ḡ iste ꝓfigurationes fcē fuerūt p ꝓsiliū spūs. s. g nihiliconueniēs ꝓsulit q̄uenienter b̄ sacr̄z ꝑfiguratū fuit. Rñdo q̄ ad ondendū h⁹ sacr̄i dignitatē ⁊ vtilitatē q̄ueniens fuit ipm ꝓfigurari nō tn̄ vna figura sz multiplici. ⁊ ēt pp ei⁹ difficultatē ad credendū manifestu

ci. Ad pm in oppm dō q̄ quāuis īmediate non sit mutatiōis mutatio. nec sicut subiecti. nec sicut termini. vt ibi ꝓbi. oñdit. tñ mutatio mediāte alio termiatur ad mutationē vt gnātio mediāte genito ad geniti mutationē termiaℓ. a sili dico q̄ signi pōt eē signū inq̄tū signū significat rez absolutā q̄ significaℓ. ꝛ sic istud sacr̄z fuit p̄figuratum vel dō ꝛ melius q̄ nō ē sile de mutatiōibus quas facit natura. ꝛ rō actus. n. volūtatis īmediate pōt respicere actū cognitiōis. ꝛ iō institui potuit nō tñmō signū aliud significans sz etiā significatio īmediate significās aliā significationē. Ad 2m dō q̄ ar̄m nō plus cōcludit nisi q̄ nō fuit ꝓueniēs eandē figurā pl̄ibus vicibus reiterari ad p̄figurandū h̄ sacr̄m q̄z exigeret dignitas ꝛ arduitas sacri. hec aūt exigebāt, vt p̄figurarent pluribus figuris q̄ ipm p̄figurarent sub rōib⁹ diuersis. Vñ p oblationē melchisedech fuit p̄figuratū in q̄tū ad spēs sensibiles panis ꝛ vini q̄tū ad rē ꝓtentā per esuz paschal agni q̄tū ad rez in suscipiēte effectū p māna p qō etiā p̄figuratuz fuit res ꝓtēta inq̄tū dulciter reficiēs snscipiētē.

q Varto vtr̄ h̄ sacr̄m conueniēter fuerit institutū. Et vi q̄ nō. qa nihil ꝓueniēter instituiℓ in cui⁹ cōstitutiōe aliqd ꝛ rōez implicaℓ. Sz in ꝓstitutiōe hui⁹ sacri mlta ꝛ rōem iplicata videnℓ. s. accūtia. sine subiecto. ꝛ qō maius ꝓtineaℓ in miori ꝛ q̄ vnus hō ab hoie māduceℓ ꝛ mlta alia. q̄ inconueniēs eius institutō fuit. Itē h̄ sacr̄z viaticū dī. q̄ ab illo tpe quo hoies fuerūt in via debuisset h̄ sacr̄m instituī. inconueniēter q̄ fuit institutū cū eius institutio nō fuerit tpe ꝓueniēti. Itē h̄ sacr̄z ē memoriale passiōis xp̄i. Vñ sacr̄o instituto postea subiūgit xp̄s. h̄ facite in meā ꝓmemorationē. lu. 22°. q̄ nō fuit cōueniēs h̄ sacr̄z instituī añ passionē. Cōtra sicut gnāto necessariū ē ministrari alimentū ad sustentationē vite ꝛ augmentū. sic regnāte p bapm ꝓueniēs fuit sacr̄m instituī ad ꝓseruationē ꝛ augmētationē vite spūalis recepte p bapm. tale aūt est sacr̄m eucharistie in quo cōtineℓ fons spūalis vite. q̄ ꝓuenienter fuit īstituz. Itē xp̄us h̄ sacr̄m instituit cui⁹ nulla actio potuit nisi cōueniēs eē. Rñdeo q̄ sicut aie vegetatiue q̄ est formale p̄ncipiū naturalis vite gnābiliū ꝛ corruptibiliū deus indidit potētiaz gnātiuā p q̄ res viuens efficiℓ ꝛ augmentatiuā p quā genitum augmentatur ꝛ roboraℓ. ꝛ nutritiuā p q̄ nutritur ꝛ in esse cōseruaℓ q̄diu viuit. Vñ ſm ſniam phi. 2°. top. aialia, semp nutriuñ aliquo mō. a sili ꝓueniēs fuit deū inter sacra instituere tria per quoz vnuz aīa efficiatur viuens vita spūali ꝛ supernaturali. ꝛ h̄ est sacr̄m bapi.. Et p aliud in viuēte spūaliter vita spūalis augeaℓ ꝛ roboretur. ꝛ h̄ est ꝓfirmatiōis sacr̄m. Et p aliud viuēs spūaliter ī vita spūali nutriatur ꝛ ꝓficiatur. ꝛ h̄ē sacr̄m eucharistie. Quapp eius susceptiōe indiget viuēs vita spūali q̄ est vita gr̄e q̄q̄diu est in statu in quo illā pōt amittere. h̄ est toto tpe naturalis vite. Ad pm ī oppm dō q̄ minor ē falsa. accidētia. n. esse sine subiecto eo mō q° sunt in h̄ sacr̄o ꝛ maius cōtineri in minori eo mō quo corpus xp̄i ꝓtineℓ sub spē panis ꝛ hoiez māducari eo modo quo xp̄us asumēte sacr̄m manducaℓ ꝛ alia q̄ in h̄ sacr̄o cōtra rōnez videnℓ. nō sunt ꝑz rei veritatē ꝓtra rōez rectā. quāuis hui⁹ cognitio nostrā naturalē facultatē transcendat sicut inferius

spūalis declarabiℓ. Ad 2m dō q̄ quāuis añ aduētū xp̄i fuerūt hoies in via. tñ ante xp̄i aduentū non fuit cōueniēs h̄ sacr̄m instituī ꝛ rōe rei ꝓtente que est ipse xp̄us qui nō debuit realiter ꝓtineri sub spē panis ꝛ vini ante q̄z esset de vgine natus. ꝛ rōe rei signate nō contēte que est spūalis vnitas corporis mystici q̄z ante xp̄i aduentū hoies carnalius sapiēbāt q̄z post. tñ semp habuerūt aditoriū cōueniens ſm exigentiā tp̄is ꝛ status vt supius oñsuz ē. Ad 3m dō q̄ q̄z h̄ sacr̄m sit memoriale passiōis xp̄i. tñ ꝓuenientius fuit ipsuz instituī ante passionez q̄z post vt ab eis recedēs q̄tū ad esse corporale visibile cum eis remitteret q̄tū ad esse sacr̄ale vt h̄ sacramentū instituendo facto discipulis oñderet suam passionē de ꝓximo īminere. cōuenienti⁹ etiā fuit ut instituereℓ post cenā q̄z ante. q̄ ī passiōe sua q̄ tunc īminebat vetus sacrificiū erat terminandū ꝛ quia memoriale datuz ab amico amicis cum ab eis corporaliter ꝛ visibiliter receditur. solet fortius imprimi memorijs amicoꝝ ꝛ diligenti⁹ et reuerentius custodiri

Articulus secūdus

c Onsequenter querit de 2°. principali. Et circa hoc querūtur quattuor. P° vtr̄ hoc sacr̄m ante p̄andiū debeat cōfici. 2ª vtr̄ deficiēte vno sacerdote in ministrādo ministeriū p sacerdotē aliū debeat suppleri. 3° vtr̄ hoc sacr̄z a ieiunis solū debeat sumi. 4° vtr̄ licitū sit statim comedere p⁹ susceptionez h⁹ sacri.

p Rimo oñdo q̄ hoc sacr̄m nō debeat ꝓfici ātē p̄andiū sz post cenā. In opando. n. debem⁹ nos cōformare xp̄o tanq̄z exēplari. iuxta illud exodi. 25°. Inspice ꝛ fac ſm exēplar q̄ tibi i mōte mōstratū ē Sz xp̄us hoc sacr̄m post cenā ꝓfecit. q̄ ꝛ a nobis dz cōfici post cenā. Itē h̄ sacr̄m ē memoriale passionis xp̄i. sz expressius representat eā ꝓfectā post cenā q̄z ātē p̄andiū q̄ passio xp̄i quasi statim post cenā icepit. q̄ post cenā dz ꝓfici. Cōtra. 7ª. q. 1ª. Nihil. nullus post cibū potūq̄z quēlibet minimū sumptū missas facere p̄sumat. sz h̄ sacr̄m nō dz ꝓfici nisi in missa. q̄ nō dz ꝓfici post cenā sz ante p̄andiū

Rñdeo q̄ h̄ sacr̄m nō dz ꝓfici post cenā sz añ p̄andiū pp maiorez sobrietatē ministri ꝛ maiorē reuerentiā sacri ꝛ expressiorē repūtationē passionis xp̄i q̄z n. cito post cenā fuerit captus. tñ iter tertiaz ꝛ sextā fuit crucifixus. Ad pm in oppm dō q̄ ī opā do debemus nos ꝓfirmare xp̄o in opibus in q̄bus a nobis voluit imitari nō in alijs. nō. n. q̄ ambulauit sup aquā debem⁹ conari vt sup aquas ābulemus. noluit aūt a nobis imitari in ꝓficiēdo sacr̄m eucharistie post cenā q̄ fuit rō quare hora illa fuit inueniēs h̄ sacr̄m instituī q̄ nō cōuenit ad h̄ vt a nobis post cenā debeat ꝓfici. Ad 2m dō q̄ minor est falsa vt ꝑz ex dictis in corpore questionis.

s Ecundo querit vtr̄ deficiente vno sacerdote in ministrādo misteriū p sacerdotē aliū debeat suppleri. Et vi q̄ sic. 7ª. q. 1ª. Nihil cēsuimus ꝓuenire, vt cū a sacerdotibus missaꝝ tpe sacra mysteria ꝓsecrātur si egritudinis accidit cuiuslibz euētus quo ceptū nequeāt ꝓsecratiōis explerī mysteriū

sit licitū ep̃o vel p̃resbytero alteri p̃secratiõez exequi cepti officij. Cõtra mysteriū vnitatis non vī debere p̃fici nisi ab vno. Sz b̄ sacr̃m est mysterium vnitatis. g̃ nõ vī p̃fici nisi ab vno. Ad istã q̃nez dicũt aliq̃ q̃ si sciat vbi p̃mus sacerdos deficit alī sacerdos ibi dz inchoare ⁊ totũ p̃ficere. Si vero nescit vbi defierit. a capite dz inchoare. Sz cõtra esto q̃ certũ sit q̃ q̃n defist iaz diceret b̄ ẽ. tũc fm illã opinionẽ dz alius sacerdos dicere corp̄ meum ⁊ vltra. p̃cedere q̃ absurdũ est. Ut g̃ mihi dõ ad q̃ez q̃ si nesciatur vbi p̃m̄ sacerdos defierit dz hostia cũ reuerẽtia reseruari. qa nescit vtr̃ fit p̃secrata vel nõ. ⁊ alia accepta hostia dz alī sacerdos mysteriũ a capite inchoare. Si aũt certũ esset primũ sacerdotẽ añq̃ deficeret p̃secrasse corp̄ ⁊ sanguiẽz credo q̃ alius sacerdos posset vbi ille deficit incipe ⁊ missaz p̃ficere. nec oportet a capite inchoare ⁊ sic p̃ũt intelligi decretũ ad ptẽ p̃maz allegatũ. Si aut certũ cẽt primũ p̃secrasse corp̄ ⁊ sanguinẽ deberet alia hostia accipi ⁊ totũ a capite inchoari. qr̃ p̃secratio corpis ⁊ sanguinis ad vnũ pti net sacr̃z qõ ab vno dz perfici ⁊ hostia p̃mũ sacerdotẽ p̃secrata cũ sub illa vere sit corp̄ xp̃i. cũ cõsecratio corpis p̃secrationẽ sanguinis non expectet vt inferi⁹ oñdatur deberet solẽniter reseruari aut p̃ fm sacerdotẽ sũi. Ad ar^m ad partẽ aliam dõ q̃ misteriũ vnitatis maxie p̃sistit in p̃fectione corpis ⁊ sanguis ⁊ b̄ nõ nisi ab vno dz fieri. Sz q̃ vna missa a duob⁹ sacerdotibus in casu neĉitatis p̃ficiatur nõ repugnat vnitati corpis mystici. vt. n. dī preallegato decreto. Cũ simus oẽs vnũ in xp̃o. nihil cõtrarium diuersitas p̃sonaꝝ formar vbi efficaciã ꝑ speritatis vnitas fidei repr̃esentat.

t Ertio queri vtrũ b̄ sacr̃m soluz a ieiunis de beat sumi

Et vī q̃ nõ de p̃se. di. i^a. sacra. Sacra altaris nõ nisi a ieiunis hoibus celebrent̃ excepto vno die. anniuersario quo cena deo celebrat. g̃ illo die licet post cenaz sumere b̄ sacr̃m. Itez nõ est p̃suetum b̄ sacr̃m sumi a ieiunis nisi pp sobrietatez sumptis ⁊ reuerentiã sacri. Sz potus aque vel aliqd simile nec est cõtra sobrietatẽ suscipiẽtis nec ꝺ reuerentiã sacri. g̃ ab aliquo nõ ieiuno põt sumi. Contra de p̃se. di. 2^a. Liquido. ⁊ sũptuz est ab Aug. li^o. i^o. ad inquisitiões ianuarij fere eque distanter iter mediũ ⁊ finez ⁊ recitat magr̃ in lra h⁹ di. c^o. 3^o. Placuit spũi scõ vt in honore tanti sacri pus in os xp̃iani dñicũ corpus intraret q̃z exteri cibi. iõ ꝑ vniuersum orbẽ mos iste seruatur. Rñdeo q̃ corp̄ xp̃i nõ debet sumi nisi a ieiunis ieiunio nature qõ dicitur a p̃uatione cuiuslibet alimenti quo qs ieiunus dī quouscz aliquẽ cibũ vel potũ sumpserit etiam si postea in die pluries comesturus sit ⁊ b̄ institutũ ẽ ⁊ p̃suetũ pp reuerẽtiaz sacri. In cãu tñ neĉitatis imminente mortis piculo põt b̄ sacr̃m post cibos alios sumi. qr̃ etiã si sacerdos ante missaz lauat os suum ob sacri reuerentiã ⁊ cãu aliqua gutta ĩtrauerit stomachũ nõ credo q̃ pp b̄ teneat dimittere missaz celebrare marie in die solẽni. qr̃ b̄ non vī impedire digna p̃paratione p̃sbyteri neq̃ reuerentiam sacri ⁊ de silibus sile iudiciũ hẽatur. Hec est acgeseendũ dicẽtibus q̃ illi q̃ post dcm̃ matutinũ in sero bibit nõ est licitũ sequẽti die celebrare nisi pus itez dicto matutino. b̄. n. nõ iuenit statutũ sufficit eniz q̃ digestũ sit qõ sumpsit in sero añq̃ celebret siue de nocte dormierit siue nõ. Si aũt ꝺ die i mãe ita modicũ scienter accipiat q̃ digestũ sit plenarie añ horã tertie. non tñ dz celebrare. qa sic obseruat p̃suetudo approbata q̃ est optima legũ interp̃s. ex de p̃sue. Cũ dilectus. Ad p^m in opp^m dõ q̃ illud decretũ abrogatũ est p alia capla ⁊ per ĉtrariaz cõ suetudinẽ fm apparatũ ibidẽ. Ad 2^m dõ q̃ potus aque sciẽter sumptus ⁊ si nõ p̃ra sumẽtis sobrietatẽ. eẽt tñ cõtra eius dignã p̃paratione ⁊ ꝺ sacri reuerentiã. iõ. n. hoc sacr̃m añ omnẽ cibũ ⁊ potũ debet sumi vt oñdatur q̃ sumẽs b̄ sacr̃m rei p̃tente in b̄ sacro sup oia dz vniri. Auctoritas ad ptẽ aliaz intelligi debet casu neĉitatis excepto.

q Arto queritur vtr̃ licitũ sit sta tī cõedere post sumptionẽ hui⁹ sacri. Et vī q̃ nõ. de p̃secr. di. 2^a. Tanta. qui residua corporis dñi q̃ i sacrario sunt relicta p̃sumũt nõ statiz ad accipiendos oñs cibos q̃ueniãt. Itẽ. e. c^o. si mane dñica portio editur vsq̃z ad sertaz ieiunent ministri qui eã p̃sumpserũt. Et si tertia vel quarta hora acceperũt ieiunẽt vsq̃z ad vesperũ. Contrariũ tenet p̃suetudo.

Rñdeo q̃ post sumptionẽ sacri eucharistie pp reuerentiã eius q̃ sibi est exhibenda nõ tñ sumendo sed iã sumpto dz suscipiens aliquãtulũ postea a cibis alijs abstinere ne ille sacre spẽs q̃ q̃diu in forma remanẽt propria corp̄ xp̃i p̃tinẽt cõmisceãtur cũ illis. qr̃ tã cito ille spẽs trãsmutãtur non oz diu ab alijs cibis abstinere post hui⁹ sacri sumptionẽ.

Ad auctoritates in opp^m dõ q̃ intelligende sunt de debito honestatis non neĉessitatis.

Articulus tertius.

c Onsequenter q̃rit de. 3^o. p̃ncipali. Et circa b̄ q̃runt quattuor. P^o vtr̃ forma p̃secratiõis pãis p̃sistat in his vbis p̃cise. b̄ est. n. corp̄ meũ. 2^o vtr̃ forma p̃secratiõis sanguinis p̃cise p̃sistat in his vbis. hic est eniz calix sanguinis mei noui ⁊ eterni testamẽti mysteriuz fidei q̃ pro vobis ⁊ p multis effundet̃ in remissionẽ pecorũ. 3^o vtr̃ vtus trãsubstantiatiua p̃ respiciat sacerdotẽ q̃z vba. Quarto vtr̃ vna forma sine alia suam habet operationem.

p Rimo oñdo q̃ forma p̃secratiõis panis nõ p̃sistat p̃cise in vbis p̃dcis. i sacris bapi ⁊ p̃firmatiõis minister logtur vbo p̃me p̃sone dicẽs. ego baptizo ⁊ cõfirmo. g̃ vī q̃ in forma h⁹ sacri nõ dz b̄ vbũ ẽ ponicũ sit vbũ tertie p̃sone. Itẽ p̃ forma p̃secratiõis panis transubstantiatur substantia panis in corpus christi. ergo in forma magis debet poni verbuz opatiuũ sicut b̄ vbũ fit vel transubstãtiat q̃z vbum substãtiuũ cuiusmõi ẽ b̄ vbũ est. Itẽ corp̄ in quod transubstãtiat substantia pãis nõ est corp̄ sacerdotis p̃sentis. vba sz xp̃i. g̃ magis est debita forma b̄ ẽ. n. corp̄ xp̃i. q̃z b̄ ẽ. n. corp̄ meũ. Itẽ nullus euãgelistarũ ponit hanc p̃nctionẽ. n. Sz ipi sufficiẽter narrauerũt veritatẽ de sacri forma. ergo hec coniunctio enim non est de forma, consecrationis panis. Itẽ b̄ pnomẽ b̄ cũ sit pnomen demõstratiũ aut demõstrat accñtia panis aut substantiam aut

corp⁹ xp̃i. sed siue demõstret panis accidẽtia: siue ubstãtiaz falsa est ꝓpositio qa corp⁹ xp̃i vere dici snõ põt nec de accẽtib⁹ pãnis nec ō substãtia eius. Si ẽt demõstret corp⁹ xp̃i falsa est ꝓpositio pp implicationẽ falsaz qa tũc iplicaret sub ill' spẽbus esse corp⁹ xp̃i stati ipo pronoie noiato. ⁊ b̃ est falsuz. qa nõ est ibi corp⁹ xp̃i quousqz oro ꝑfecta est. g̃ qcquid demõstret illud pnomẽ semp oro falsa est. sz oro falsa nõ põt esse hui⁹ sacr̃i forma. cũ sit sacr̃m veritatis. g̃ in pdictis vbis nõ ꝓsistit forma ꝓsecrationis panis. Jtẽ ꝑm phi. 8ꝯ. metha. diffinitioni nihil põt addi vel ab ea subtrahi sine mutatiõe spẽi sicut numero nulla vnitas põt addi aut subtrahi qn mutetur spẽs numeri. sz ꝑm sniaz phi. 7°. ⁊. 8°. metha.

Illud qō idicat diffinitō ẽ fōma. g̃ forme nihil põt addi aut ab ea subtrahi manẽte eadẽ specie. sz verbis predcis Lucas addit qō pro uobis tradet. nec tñ forma ꝓsecrãtiõis panis mutat. g̃ in supradictis vbis p̃cise nõ ꝓsistit forma ꝓsecratiõis pãis. Jtez p vtutẽ vbox̃ q̃ xp̃us instituit ad ꝓsecrandũ panez est corp⁹ xp̃i sub specie panis. Sz p vtutẽ istorũ vbox̃. b̃ est. n. corp⁹ meuz. nõ est corp⁹ xp̃i sub specie qa cã nõ est p suũ effectũ. sz esse. corp⁹ xp̃i sub specie panis cã est veritatis pdcox̃ vbox̃. ꝑm enim sniaz phi. li°. pdicamẽtox̃. ex eo q res est. vitas in ppositiõe affirmatiua est. g̃ pdcã vba nõ sunt illa q̃ xp̃s instituit ad panẽ ꝓsecrãdũ. Cõtra ex ō cele. misse Cũ marthe. ℔. Ex eo. credim⁹ q forma vbox̃ sicut in canone repit. ⁊ a xp̃o apli. ⁊ ab ipis cox̃ acceperunt successores. g̃ in vbis pdictis positis in canõe misse de quo ibi logt. ꝓsistit forma quã xp̃s instituit ad trãsubstantiandũ panẽ in corpus suũ. Jtẽ cõsecratio panis fit p aliq̃ vba. sed nõ inuenim⁹ alia vba ab istis p que possit substantiari panis in corpus xp̃i g̃ in vbis supradictis forma ꝓsecratiõis ꝓsistit. Rñdeo q p̃cise in his vbis. b̃ corpus meũ cõsistit forma ꝓsecrationis panis. hec aũt ꝓiunctio eni nõ est de eẽntia forme. sz ponit ibi ad notandũ ordinẽ ꝓsecratiõis ad vsuz materie ꝓsecrate q vs⁹ nõ ẽ ẽt de essentia sacr̃i. vba ẽt q̃ in canõe misse precedũt ⁊ sequũtur nõ sunt de eẽntia forme. Vñ si sacerdos õmittere oia alia q̃ sunt i canõe ⁊ in missa ⁊ diceret tñ ista vba b̃ est corp⁹ meũ. sup materiam debitã ⁊ cũ intentiõe debita vere ꝓsecraret. tñ ommittẽdo alia grauiter peccaret tãq̃ ꝓtẽptor ecclie ordinatiõis ⁊ reuerẽtie sacr̃i. ea. n. q̃ in canõe misse añcedũt pdcã quattuor vba ⁊ totũ officiuz misse ab ecclia ordiata sunt ad reuerẽtiã hui⁹ altissimi sacr̃i. ⁊ ad debitã suscipiẽtis preparationẽ. hec ẽt cõiũctio. n. q̃uis nõ sit de eẽntia forme tñ sine peccõ nõ põt sci ẽter omitti maxie vbi est ãtiq̃ ꝓsuetudo q ponat. pdcẽ aũt forme ꝓuenietia in solutione argumẽtox̃ patebit vbi tota difficultas tangit qōis

Ad p^m in opp^m dō q b̃ sacr̃m est sui institutoris spãle memoriale. i b̃ ẽt sacro nihil facit miste nisi vba. pferre. hui⁹ etiã sacr̃i excellẽtia inter alia magis ẽ suprarõnez hũanã. In sacro aũt bapi ⁊ ꝓfirmatiõis miste cũ platiõe vbox̃ facit aliqd ptinẽs ad eẽntiaz sacr̃i. vt baptizãs deteriorẽ absolutionem ꝓfirmãs in fröte vnctionẽ. hec ẽt sacr̃a nõ sunt ita spãlia memorialia sui institutoris. nec in tñ sunt suprahũanã rõem ũcut b̃ sacr̃m. ⁊ iõ forma hui⁹ sacr̃i. pfertur in psona xp̃i pp qō ponit vbũ tertie psone. sed forme bapi ⁊ ꝓfirmatiõis aliquo mõ. pferũtur in psona miſtri. quapp ponũtur in eis vba ꝑme psone. Ad 2^m dō q corpus xp̃i est in b̃ sacro. sine memoratiõe. ⁊ iõ magis ponit ibi vbũ substãtiuũ quo significatur trãsubstantiatiõis termin⁹ q̃z optiuũ quo significaret fieri trãsubstantiatiõis. maxime qz cũ corpus xp̃i ibi nõ sit nisi p transmutationẽ substãtie panis in ipm exꝑmẽdo ipm ibi esse significatur b̃ p transubstantiationez esse fcm̃. Ad 3^m dō q miſter logturin psona xp̃i. ⁊ iõ sicut xp̃s q̃ sacr̃m b̃ instituit dixit hec vba. b̃ est corpus meuz. qō decẽti⁹ fuit q̃z si dixisset b̃ ẽ corp⁹ xp̃i. ita dẽti⁹ ẽ vt forma sit b̃ ẽ corp⁹ meũ q̃z b̃ ẽ corp⁹ xp̃i. nec pp b̃ potest dici q sacerdos dicit falsũ sicut nec Angelus loq̃ns moysi in psona dei falsuz dixit dicendo ego sum deus Abraam. Ad 4^m pz solo ex dictis in qõne. Ad 5^m dicũt aliq q illud pnomẽ nullaz facit demõstrationẽ qz sacerdos pfert illa vba qua si materialiter. q̃uis. n. proferat illa vba q̃ sunt significatiua nõ tñ significatiue. qz recitat ea sicut a xp̃o dcã. qō pz per fr̃am p̃cedentẽ in canõe. Sz xp̃s illa verba significatiue. ptulit demõstrans p illud pnomẽ suũ corp⁹ qō iam erat sub specie panis qñ illa vba dixit. qz añq̃z illa vba diceret trãsubstãtiauerat panẽ in corpus suũ qō vi apparenter posse p bari p ordinẽ vbox̃ in euangelio ⁊ in caneõ misse. vtrobiq̃z. n. ꝓponit vbis supradictis b̃ vbuz bñdixit. Vñ dicũt illi q vba supradicta iam preceſſerat benedictõ qua consecrauerat cui opinioni concordat dñs Innocentius papa li° de officio misse pte. 3ª. c°. 6°. ⁊. ix°. Sed quãuis hec opinio in superficie multum videatur cõcordare bis q̃ dicũt i euãgelio ⁊ in canone misse. tamen in rei veritate non concordat. Si enim christus anteq̃ protulerit vba supradicta confecit. hoc fuit aut sine verbis aut cum verbis. Non primo modo. quia aliter sine vbis conficere deberem⁹. Nec secundo mõ. qa cum illa verba nesciamus conficere non possem⁹. non enim dici potest q per verba supradicta nos debere conficere instituerit ⁊ per illa cõfecerit. qa ad hoc non habetur auctoritas neq̃z ratio. immo magis contra rationem videtur q vnum sacrãmentum per duas formas verborum fuisset confectũ per vnam ab auctore. ⁊ per aliam a ministris. Restat ergo q christus per supradicta verba confecit ⁊ tunc remanet eadem difficultas in videndo q demonstrauerit pronomẽ quando christus confecit. Ratio aũt qua aliqui nituntur predictã opinionem improbare dicentes. q si verba dicerentur a ministro tanquã recitante verba ab alio dcã per illa non posset confici. quia tunc nõ accederet ad materiam non est conueniens. qz sicut videm⁹ q homo recitãdo verba christi vt ab eo dicta moũet corda audientiũ sic potuisset xp̃s instituer q sacerdos recitãdo vba pdcã a xp̃o eẽ dcã. posset sacerdos ꝓficere cuz ipsam narrationem intenderet ad materiam referre. Alij dicunt ad argumentuz q pronomen demonstrat significatum per panez vt sit sensus. hoc. i. significatum per hanc hostiam est corpus meum. Sed contra hoc modo non significaretur corpus christi futurum. vel esse sub specie nec in ipsum aliquid transubstantiari. ⁊ quia sacramenta debẽt significare suum effectum pdicta opinio est inconueniens ⁊ maxime quia vi fauere erroꝛi quoꝛũdã hereticoꝛ dicẽtiũ corp⁹ xp̃i nõ esse

in sacro altaris nisi sicut in signo. Alij dicūt q̄ p nomē demōstrat corp⁹ xp̄i. vt ꝓtētū sub spē. vt sit sē sus illud qđ ē ꝓtētū sub hac spē est corp⁹ meū. ⁊ hoc est verū. qz vt ipi dicūt significatiōes oīum partiū illius oratiōis referūtur ad illud istās quo platō ei⁹ cōplet in quo istanti sub illa spē est corp⁹ xp̄i. qz p̄dicta oratio in illo istāti efficit qđ significat. Est enīz enūciatio nō tm̄ significatiua. ſz sibi etiā vrus assistit rei significate opatiua q̄ aūt demōstratio ipius pro nois ad illud istās referri debeat pbat sic. ad illud tēpus referūtur significatiōes ptiū enūciatiōis ad qđ referūtur inēgtuz sūt ptes enūciatiōis. inēgtum p̄ma ꝓuertit. ſz ista cōuertit in hāc. corp⁹ meū est hoc qđ ē ꝓtētuz sub hac spē. ſz ꝓstat q̄ in ista demōstratio pnois refert ad vltimū istās platiōis enūtiatio nis. ḡ sibi ⁊ in p̄ma. Sz ꝓtra significatio oīois pla te cōsistit ex significatiōib⁹ ptium ei⁹ successiue pla tarū. ḡ significatiōes ptiū p̄cedūt cōpletā significa tiōem oīois totius. cū ḡ significatō hui⁹ pnois hoc sit in demōstrādo stati cū est cōpleta ei⁹ platio demō strat aliqd pñs vel futurū de primo vt vtrūq;. nō expectat ḡ ad demōstrandū illud istans in quo ꝑple tur platio oīonis totius. ¶Preterea sm̄ p̄dictā opi nionē corp⁹ xp̄i ee sub spē panis eēt cā veritatis in p̄dicta oīone qđ ee nō pōt. qz p veritatē oratiōis p̄ dicte est corp⁹ xp̄i sub illa spē ⁊ iterū cuius in eodez instanti cōpleat oīonis platio vt sit corp⁹ xp̄i sub pa nis spē. tm̄ pus cōpletur ordie nāe oratiōis platio cuius corp⁹ xp̄i sub illa spē. ¶Preterea rō adducta ꝑ illa opinione nō valet. qm̄ eniz aliq̄ oīo explicita i sui sub iecto aliquā orationē iplicat ipa iplicatio debet po ni ex pte subiecti ꝓpositiōis i quā ꝓuertitur. Unde istius ꝓpositiōis illud qđ ꝓtinet sub hac spē est cor pus meū nō est ista cōuersa. corp⁹ meū est illud qđ ꝓtinetur sub hac spē vt argumētuz supponat. sed ſb illud quod ē corp⁹ meū continet sub hac spē. Alij dicūt q̄ illud pnomē demōstrat nō substātiā panis determinate nec corp⁹ xp̄i determinate. sed illud qđ est cōmune manens in p̄ncipio trāsmutationis ⁊ in fine vt sit sēsus cōtētū sub hac spē nō determi nādo corp⁹ xp̄i nec substātiā panis est corp⁹ meum.

Sz ꝓtra nulla indiffinita est vera nisi ꝑ aliquo de terminato verificet. Si enim hec est vera. homo p̄dicat. oportet q̄ ꝑ aliquo hoīe determinato veri ficet. ergo si ista indeterminata cōtentū sub hac spē est corp⁹ meū est vera. oportet q̄ verificet ꝑ aliquo determinate cōtento. Tūc q̄ro qd est illud. Si di cas q̄ panis hoc ee nō pōt. Si dicas q̄ corp⁹ xp̄i. tē ante cōpletā plationē enūtiatiōis transubstātiatio facta ē qđ falsū ē. Videt ḡ mihi dō istud pnomē ſb facit demōstratiōem ad itellectū ⁊ ad sensū simul. Sic itelligēdo q̄ demōstrat aliqd qđ ē obiectū itel lectus ⁊ aliqd qđ est obiectū sensus p̄mū in recto. seōm in obliquo. vt sit sensus. ſb. i. aliqd sub hac spē sensibili nō restrigē do existētiaz sub hac sēsibili spē ad aliquā determinataz ꝓpis dōiam. significatō. n. nois siue substātiui siue adiectiui nō restrigit ad ali quā tēporis differentiā. Uā sm̄ donatū tēpus non est de accidētibus nois. ⁊ qz suppositio nois fūdat sup ei⁹ significatiōem ita q̄ nihil supponit nisi in ali quo saluat significatū suū. et qđlibet tale suppositū eius est. ideo per hunc terminū substātia potest sup poni substātia q̄ est vel fuerit vel erit. Cum ergo ſz donatū. ideo dicatur pnomē qz ponitur ꝑ pnomi ne demōstratiuo per istud pnomen. hoc pōt intelli gi aliquid pñs vel de ꝑpinquo futurū sub hac spē. sm̄ enim donatū pnomini nō accidit tēpus nec di ci pōt q̄ restringatur ꝑ vbum pñtis tēporis ad sup ponēdum tm̄ ꝑ aliquo qđ pñs ē. sub illa spē cū ver buz futuri temporis restringere nō possit terminū ad supponendum ꝑ re futura tm̄ cuius rō est. qz cuius res significata per vbum sit immediate vnita rei significate ꝑ suppositū. tm̄ significat ꝑ modū di stātis. Jdē aūt qđ significat ꝑ modū distantis non restringit. qđ significat per modū indistātis restri git. Cum. n. dr homo est albus iste termin⁹ hō non restringitur ad supponēdū ꝑ albis tm̄. sicut cum dr homo albus. Cū ergo sacerdos in pson. xp̄i. pferat hāc ppositiōem. hoc ē corpus meū. sensus est aliqd sub hac spē pñs vel de ꝑpinquo futurū est corp⁹ meum. Et hoc simplr verū est. qz cuius hec distinctia. rōne hui⁹ ptis aliqd pñs sub hac spē nō sit vera. nisi sm̄ loquēdi vsū quo aliqd stati cōuertēdū in rē aliā dicit ee res illa vt aq̄ stati ꝓuertēda in aerē dicitur aer. ⁊ humor statim ꝓuertēdus in carnē dicitur ca ro. tamē rōne alterius partis distinctiue ex vi lo cutiōis vera est. Oratiom enim assistit virtus ope rans in fine ppositionis rem significatam per eaz. Distinctiua autem simplr est vera. si altera pars eius vera est. ⁊ indiffinita vel particularis simplr est vera. cuicūq; suppposito per substātiaū cōueniat predicatū. Ad 6ᵐ. dō q̄ ꝑ pñs ibi loqtur de addi tione rei eēntialis nō accidētalis. Illud autem qđ lucas addit nō est de eēntia forme. vt ex superius dictis videri potest. Ad 7ᵐ cum dicitur q̄ corp⁹ xp̄i est sub spē panis causa est veritatis predic torum verborum. ⁊ ideo dico q̄ nō est vex. sed cor p⁹ xp̄i statim fore sub specie panis causa est illi⁹ ve ritatis. quia sensus illi⁹ oratiōis est illud qđ statim est sub hac spē. est corp⁹ meum. ⁊ per veritatem h⁹ orationis corp⁹ xp̄i sub illa spē est. postq̄ autem cō secratio facta est si tunc dicatur hoc est corpus chri sti i intentione enunciādi tm̄ huius orationis veri tas dependet ex existentia corporis christi sub illa specie.

Secundo queritur vtruz forma consecratio nis sanguinis xp̄i precise consistat in his ver bis. hic est. n. calix sanguinis mei noui ⁊ eterni te stamenti mysterium fidei qui pro vobis ⁊ ꝑ mul tis effundet in remissiōem peccatorū. Et vr q̄ nō. quia nullus euāgelistarū ponit talē formaz. Lucas n. dicit. hic est calix noui testamēti in meo sanguine q̄ ꝑ vobis fundetur. Et matheus dicit. hic ē sāguis meus no. te. qui ꝑ multis fundet in remissio nez peccatorū. Ergo forma cōsecratiōis sāguis nō ꝓsistit i his vbis supradictis. Itē greci dicunt cō ficere sub his verbis hic est sanguis meus. no. t. ꝑ vobis ⁊ ꝑ multis effusus in remissionē peccatorū ergo si greci vere cōsecrāt. forma consecratiōis sā guinis non cōsistit precise in verbis supradictis. Item sanguis xp̄i ꝑ omnibus effusus est. ergo ma gis dz poni in eēntia forme ꝑ omnibus q̄z ꝑ mul tis. Item baptismus magis ordinatur ad remis sionem peccatorū q̄z sacrm eucharistie. sed in for ma baptismi nō ponitur hec determiatio i remis sionē peccatorū. ergo nec hic debz poni. Itē calix

nō coopantur ad trāsubstātiatiōem vini in sā guinē. ergo nō est de forma per quā fit talis trāsubstantiatio. Itē in forma cōsecratiōis panis significatur corp⁹ in recto. ergo a simili hic: dz significari sāguis in recto. Itē in nullo euāgeliozū ponit hoc vocabulū eterni. ergo nō est de forma cōsecratiōis vini Itē sicut baptismus p appropriatiōem est sacrm fidei. ita hoc est sacrz caritatis ḡ in forma magis dz poni misteriū caritatis q̄z fidei. Itē de forma cōsecratiōis panis nō est qđ p vobis tradet. ḡ a simili de forma cōsecratiōis vini nō est q̄ p vobis effundetur. Cōtra supadicta vba i canone misse sunt posita p forma psecratiōis vini. Ad istā q̄onem dicūt alīq p ō forma psecratiōis vini ñ sūt oia vba supradicta. qz in illis solū vbis cōsistit huiusmodi forma p q̄ exp̄mit trāsubstātiatio vini in sanguinē hoc aūt exp̄mit sufficienter per hec vba. hic ē calix sānguinis mei. Ūñ dicūt q̄ in his vbis p̄cise psistit forma psecratiōis vini. Alijs videt aūt q̄ cū verba sequētia vsqz ibi in remissionē pecc̄oz. iclusiue non cōstituāt nouā oratiōnē dz sūt determiatio p̄dicati. qz sūt de eēntia forme psecratiōis vini. & ita sm istos in his vbis. hic ē calix. vsqz ibi in remissionē peccatoz iclusiue psistit p̄cise eēntia forme cōsecrationis vini. ita q̄ nō licet addere vl minuere trāsponere vl iterponere variare vl corrūpere vba nisi sic superius dictū ē in forma baptismi. Que aūt p̄cedūt ptinēt vl ad sacrī vsū seu reuerētiā. Ea etiā q̄ sequūtur ad reuerētiā sacrī ordinata sūt. hui⁹ aūt forme cōgruitas & expositio i argumētoz solutiōe patebit

Ad p^m in opp^m dō q̄ sicut dicit Jnno. eī de cele. mis. Ūñ marthe. multa tā de vbis q̄z de factis dñi cis inuenim⁹ ab euāgelistis omissa. que apli vl sup pleuisse vbo vel facto exp̄ssisse legunt. Et ita ēt ipi euāgeliste mutuo iter se suppleuisse legūt q̄ ab eozū aliq⁹ vl aligb⁹ sūt omissa. Ūñ cū tres euāgeliste posuerūt. hoc est corp⁹ meū solus lucas adiecit q̄ pro vobis tradet qđ referēdū est ad psecrationē panis Et cū matheus & marc⁹ dicāt p multis. lucas dicit pro vobis. Matheus aūt in remissionē peccatoz adiūxit hoc deū ē ad psecratiōem vini. Ultz autez p vba silia q̄ dicūt euāgeliste ve pfecrat vinū si dicerētur. dicūt alīq q̄ nō. qz nō intendebāt pscribere pfecratiōis formā dz narrare facti historiā. Alij q bus pſentio ꝓtrariū dicūt. qz idē dicūt in snia cum forma supius dicta. Ūñ sm istos p quālibet formā traditā ab aplis vl euangelistis posset pfici q̄z oēs sūt eadē forma q̄tū ad sētētiaz. al greci nō pficerēt qđ falsū ē. tñ nō debem⁹ pficere nisi per vba supradicta. ppter cōsuetudinē & traditionē eccle. Et ga petrus illā formā romane eccle tradidit cui⁹ traditiōem tenere securissimū est. Ad 2^m dō q̄ greci cō ficiūt in forma quā eis tradidit paulus. q̄ eadē ē in sententia cū illa quā nobis tradidit petr⁹. Ad 3^m dō q̄ q̄uis sanguis xp̄i p oibus sit effusus q̄tuz ad sufficiētiam. nō tñ omnes recipiūt illius sufficiētie efficatiā. ppt eozū indispositionē. & ad ß significādū nō dicit ibi. p omnib⁹. sed. p multis. Et ne suspicari posset q̄ illi multi nō referrētur nisi ad gētem iudeozū. ideo postq̄ dixit. p vobis loquēs discipulis suis qui erant de gente iudeoz subiūxit & p multis s. genere gētiliū. Ad 4^m dō q̄ hic nō ponit remissio peccatoz vt ppri⁹ effectus hui⁹ sacrī. sed vt effectus passionis que exp̄mitur per pſecrationē sāguinis. Ad 5^m dō q̄ q̄uis calix nō coopetur ad transubstātiatiōem vini in sanguinē. tamē cōtinet illō quod trāsubstātiatur. & postea illud in qō fit trāsubstantiatio. Et magis dicit calix sanguinis q̄z sāguis meus. qz ibi datur sub spē potabili. sanguis aūt de sui rōne nō dicit aliquid potabile & ideo debuit ibi aliquid poni quo homines vtunt ad potū. Sciendū tū q̄ ibi accipit ptinens pro contento sicut si diceretur hic ē scyphus vini. Ad 6^m dō q̄ quia potus in vase cōtinetur. nō sic aūt panis. ideo in consecratiōe sanguinis debuit vas poni. & hec fuit ratio significādi sanguinem in obliquo vt patet ex solutione precedentis argumenti. Ad 7^m dō q̄ q̄uis hoc vocabulū eterni a nullo euāgelista sit exp̄ssū. tamē habet ex snia vboz eozū. Unde Jnno. de cele. mis. Ūñ marthe. Unde nouū. i. vltimū ē describitur idē eternū. i. ppetuū cōprobatur nouissimū. & eni hois testamētū imobile pseuerat. qz testatoris obitu cōfirmat. Ad 8^m dō q̄ caritas presupponit fidē & effectus caritatis effectū fidei. Et ad ß significādū magis dicit effectus mysterium fidei q̄z mysteriū charitatis. Ad 9^m dō q̄ in consecratione corporis nō ita exp̄imitur passio sicut in consecratione sanguinis. & ideo in eius consecratione nō ita ponitur aliquid exp̄imens passionē sicut in sanguinis cōsecratione. Eo enim ipo q̄ sanguis cōsecratur p̄o se oñditur fuisse effectus a corpore qđ factum fuit per passionem. Secūdū predicta sic expone orationē. hic est calix sanguinis mei. i. hic est sanguis meus in calice. Unde matheus & marcus dicūt. hic est sanguis meus noui testamēti supple dedicatio q̄z glo. super dicta verba mathei vetus enim testamētum dedicatum fuit sanguīe hyrcozū & vitulozū. nouū autez testamētum sangnine xp̄i mysteriū fidei. i. habēs secretā & abscondītā in telligētiam per fidē tenēdam. Ūñ Jnno. eī de cele mis. Ūñ marthe. ꝯ. Ex eo dicit mysteriū fidei quoniam aliud ibi creditur q̄z cernit. & aliud cernitur q̄z credatur. cernitur. n. spēs panis & vini. & credit veritas carnis & sanguinis xp̄i ac virt⁹ vnitatis & charitatis. Qui p vobis & p multis. hoc expositū ē in solutione argumētoz in remissionem peccatorum. i. ad legē vel ppter repromissionē peccatoz qz vt dicit glo. super illud vbum ip ossibile est sanguinē hyrcozum peccata auferre.

Tertio quer̄ vtrum virtus transubstātiatiua pncipalius respiciat sacerdotē q̄z verba. Et vi q̄ nō. qz vtus trāsubstātiatiua pncipali⁹ respicit id qđ est de eēntia sacrī q̄z illud qđ nō est. Sed verba sūt de eēntia sacrī. sacerdos aūt nō. qz de eēntia cōpositi nō sūt nisi materia & forma. sacerdos autē hui⁹ sacrī nō est forma nec materia. ergo virtus trā substātiatiua magis pncipalius respicit verba q̄z sacerdotem. Item virtus sanctificandi illuz qui baptizatur pncipalius respicit verba q̄z baptizātē nulla enim virtus ad illuz effectū ordinata est i baptizante. nisi per verba. ergo a simili virt⁹ transubstātiatiua in hoc sacrō pncipalius respicit verba q̄z sacerdotem. Contra per verba nō fit transubstātiatio nisi sint a sacerdote plata. cū ergo anima sacerdotis magis sit capax virtutis q̄z vba pncipalius respicit predicta virtus sacerdotē q̄z vba. Itē quādo dūs operatur aliquē effectum mediante in

strumēto animato cuismodi est ꝺus ꝺm phim p° politicoꝝ. ꝛ inaiato. ꝟtus dñi pncipali? respicit instrz aiatū ꝯz iaiatū. sz i trāsubstātiatiōe sacerdos se hz sic instrm aiatum ꝛ ꝟba sicut iaiatuz. ergo ꝟtus dñi pncipalis opantis respicit pncipali? sacerdotē ꝯz ꝟba. ℟ndeo qñ plura instra p ordinē se habētia ꝛcurrunt ad eūdē effectū. vt man? ꝛ pēna ad scribendū ꝟtus pncipalis moztis pncipali? respicit illō instrumētum qō ē sibi ppinqui?. ꝛ mediante quo ad istrumētuz mouet. Unde ꝟtus scribētis pncipali? respicit manū ꝯz pēnaz. ad trāsubstātiatiōez aūt ꝛcurrūt plura instrumēta p ordinem se hītia. ſ. sacerdos ꝛ ꝟba quoꝝ sacerdos est ppingoꝝ pncipali agēti. qz si bi est similioꝝ ꝛ ei? repñtat pſonaz. Est etiā platiōis ꝟbozū cā. Et iō ꝛcedēdū ꝙ ꝟtus trāsubstantiatiua simplr pncipaliuſ respicit sacerdotē ꝯz ꝟba. ℙre terea sacerdotē respicit pmanēter rōne caracteris q in sacerdote pmanet. ꝟba aūt sicut sūt trāseūtia respicit trāseūrer nō p aliquē trāsitū ex pte ꝟtutis p ut est in pncipali agēte. sed est p trāsitū iꝑoꝝ ꝟbozū ſm quē tū ꝓdicta ꝟtus respicit pncipali? ꝟba ꝯz sacerdotē. inq̄tū ꝟba magis ꝺ ppinq° se hñt ad effectū ꝯz sacerdos. Sedz quē modū ēt dici pōt ꝙ virtus scribētis pncipali? respicit pennā ꝯz manum. Ad pm in oppm dicūt qdā ꝙ ex pte sacerdotis est aliqd qō est ō cēntia sacri. ſ. ītētio qua aliquo mō vniuntur ea ex qb? integrā sacrm. nō. n. ꝺ rōne toti? itegralis sūt ptes integrales tū sz eriā vnio earum.

Sz ꝛtra vnio ptiū aut est actio aut est passio aut relatio aut vnitas ex ptibus vnitis ꝛstituta. Sed intentio sacerdotis ñ ē vnio. 3° mō vel 4° mō dcā. nō. n. est ꝛstituta ex ptib? sacri. nec relatio illaꝝ ptiū ad se invicē. ℟estat ḡ ꝙ sit vnio actio. aut vnio q ē passio. sz vnio actio ꝛ vnio passio nō sūt de cēntia totius itegrati ex ptib? vnitis ꝯz terminētur ad vnitatē toti? quare aliter nō differt ab ipo toto. sz rōne tū. vnio. n. passio ꝛ vnio actio vidētur ꝑcedere ordine nature vnitatē totius ex ptib? vnitis ꝛstitutā. ℟estat ḡ ꝙ ītētio sacerdotis nō sit ō cēntia sacri. ē tū necessaria ad sacri ꝛfectiōem. frequēter eniz aliqd est necessariū ad causandū aliquem effectū. qō nō est de essentia illi?. Dicēdum ergo ad arm ꝙ maioꝝ est falſa siue itelligaē de ꝟtute trāsubstātiatiua pncipalr siue de trāsubstātiatiua īstrumētalr. pncipalis. n. ꝟtus opatiua pncipali? respicit cām efficiētē ꝛ īstrumētalē ꝯz illud qō ē de cēntia rei facte p illā ꝟtutē pncipali? ēt respicit sacerdotē ꝯz ꝟba ptās sacerdoralis fūdata sup caractērē sacerdoralē q ē cā mysterialis p quā a sacerdote ꝛficitur sacrm ꝯz uis ppie loquēdo nō sit de sacri cēntia sicut nec cā instrumētalis efficiēs est ō cēntia rei facte. Ad 2m pōt solui p interēptionē maioris vl ēt dici ꝙ nō ē simile de baptizāte ꝛ cōficiēte. qz i ꝛficiente ſb sacrm ē ſpēalis ptās ordinata ad ꝛficiēdū. ſ. caracter. q̄ nō requirit in baptizante.

q **Uarto queritur** vtrum vna forma sine alia suā habeat opatiōem. Et vr ꝙ nō. ps toti? ethe rogenei ſepata a ptib? aliſ nō hz pncipalē opatiōez totius nec eius ptē. Sed hoc sacrm ē totū ethero geneū. cuz sit ex diuersis partib? ꝛstitutū. ergo neutra pars huius sacri sine alia habet sui scri pncipalem opatiōem nec ei? partem qō nō esset vex si trā substātiaret panis in coꝛpus ante trāsubstātiatiōez

vini in sanguinē. Itez sicut se habz effect? ad effectum. ita opatio ad operationē. sed effectuſ formē cōsecratiōis panis nō est sine effectu cōsecratiōis vini. qz coꝛpus nō est sine sanguine. ergo nec opera tio vni? formē est sine operatiōe alterius. Cōtra niſi vna forma haberet operatiōem suā sine alia. falſuz diceret sacerdos dicēdo hoc est coꝛpus meū maxime si cōsecratio sanguinis nō sequeret. Itez ante adoraē ꝛsecrata hostia ꝯz dicat sacerdos ꝟba per que trāsubstantiaē vinuz in sanguinē. qō nō su stineret eccleſia niſi vere trāsubstantiaret panis in coꝛpus ante trāsubstātiatiōem vini in sanguinem.

℟ndeo ꝙ vna forma sine alia suā habet operatiōnē. qꝙquelibet ꝑdictarū formarū per se forma. cō pleta est. forma aūt cōpleta sup completaz materiam cū intentione ministri debita. completaz habz operatiōem. Ad pmum in oppm dicēdum ꝙ maioꝝ intelligenda est de toto etherogeneo qō ē vnuz per naturalē cōtinuationem. hoc aūt sacrm nō ē tale totum sed assimilaē toti etherogeneo. qō ē vnuz per artificialem aggregationez cuius quelibet ps aliquā habet ppriā operatiōem ex quibus omnib? aggregatur operatio toti?. Ad scōm dicēdum. ꝙ coꝛpus xpi ꝯz uis nō sit sine suo sanguine. ꝑpter naturalez cōcomitātiā. hoc tamē est per vim sacri. primo ꝛ p se. qz ex vi sacri nō est sub forma panis niſi coꝛpus ꝯz uis alia sit ibi per cōcomitātiaz. similiter ex vi sacri ꝓmo ꝛ per se nō est sub spē vini niſi sanguis ꝯz uis ibi sint coꝛpus ꝛ anima per cōcomitantiā. Et ideo nō oz ꝙ operatio vnius formē coexpecter alterius formē operationē.

c **Irca** litteram. ℍec duo sacramēta demonstrata sunt ꝛc. ℕota ꝙ sāguis qui fluxit de latere xpi significauit sacramētum eucharistie inq̄tum ibi est sanguis xpi sub vini spē ꝛ sacramentū pnie inq̄tū est penal purgatio qz ꝯz uis in effusiōe illius sanguis coꝛp? xpi penā nō senserit. qz iā moztuū erat. tn de lege cōi effusio sāguinis penalitatem significat forma est quā ipe ibi dem edidit dicens. hoc est coꝛp? meuz. ꝛ post. hic est sanguis me?. ℍic nota ꝙ ꝟz quoſdā magiſter nō intendit hic ꝓcise dicere formam cōsecratiōnis vini. melius tamē est vt dicaē. qz per hec ꝟba. hic est sanguis meus. idē intelligitur. sicut per ista. hic est calix sanguinis mei. Unde si illa ponerent loco istoꝝ eadem esset virtus tamē fieri nō debet ꝑpter institutiōem eccliē ꝛ cōsuetudinē. Cū. n. hec ꝟba pferunt. ℍic nota ꝙ per formas ꝑdictas pñt dici cōsecrari panis ꝛ vinū inq̄tuz p formā q̄ dicit super panē. substantia panis trāsubstantiatur in rē sacrā que est coꝛpus xpi. ꝛ per formā que dicit sup vinum. trāsubstantiatur substantia vini in rem sacram que est sāguis xpi potest etiam dici spēs consecrari inq̄tum per ꝓdictas formas efficiuntur cōtinentes rez sacrā. vna coꝛp?. alia sanguinē. pñt etiā dici cōsecrari coꝛpus ꝛ sanguis inq̄tū per trā substātiatiōes que fiunt p formas ꝓdictas deputantur ad nouum ꝛ specialem sanctificandi modū quāuis eniz xp̄us sine sacramēto sanctificet hominē i eū credētē. tn ſ fac alio mō ꝯz vt ē sub sacro. qa ꝑmo modo dat xp̄s homini sanctitatez ꝑpter suaz operationez tāꝯ pp dispositiōez ꝛgruā. Sz 2° mō vltra ſ dat sibi sanctitatez ratiōe rei suſcepte. ꝛ qa magis ꝑpie dicit ꝛsecrari qō trāsmutaē in rez sa-

eram ꝯ illud quod depurat ad vsū sacrū ⁊ qlibet istor magis dr ꝓsecrari ꝯ illud qđ efficit ꝓtinēt trā rē sacrā. iō substātia pāis ⁊ vini magis ꝓprie dr cō secrari p formas ꝑdictas ꝯ corp⁹ ⁊ sāguis. ⁊ ista ꝯ spēs panis ⁊ vini. Reliq̄ vo ad laudē dei dicunt.

Hic nota q̄ ꝯ quis nō sint de eētia sacri. tū nō dēt omitti ꝓpter ordinationē ⁊ reuerentiā sacri. p ꝫ tū qđ dicit mgr. hic ē sāguis meus. itelligūtur cōprehēdi oia membra. vba q̄ sequūtur ysq; in remissionem peccator inclusiue ꝑm opinionē q̄ ponit illā eē substantia forme. sicut ex multis granis. Nota q̄ vua est multor granor adunatio. racem⁹ vnū granus. botrus ꝓgregatio vuarū glarea humor racemi vinaciū folliculus in quo ꝓtinet glarea. ⁊ arillus est granellū q̄ē racemo qđ alio nōie dr archinus.

Di .ir.

TEr sicut due sūt res supius determiauit magr de sacro eucharistie ꝑm se. hic determiat de ipo i cōpatiōe ad suscipiētes. Et diuidi tur i tres ptes. P⁹ de mōis mādu cādi corp⁹ xpi determiat vitatē. 2⁹ refellit quoddaz errorē. ibi. Hec vba. 3⁹ explanat quarūdā auctoritatū dubiarū intētiōem. ibi ꝑm hos duos.

Articulus primus.

IRca hanc di. q̄ duo sūt tria ꝑncipalr. P⁹ de māducatiōe hui⁹ sacri ex pte rei māducate. 2⁹ de māducātibus. 3⁹ de miistrantib⁹. Circa p^m querūt tria. P⁹ vtr ibi sacro corp⁹ xpi māducet veraciter. 2⁹ vtr vtilr. Tertio vtr omnis ipum māducans sacramētaliter ipm manducet spūaliter.

PRimo oñdo q̄ in ꝫ sacro corp⁹ xpi nō māducat vera ir math. 15⁹. Dē qđ in os intrat in vētrē vadit ⁊ in secessū emittit. ꝫ aūt nullo mō pōt dr dici de corpore xpi. q̄ veraciter nō māducat. Itē de ysc. di. 2⁹. Tāta in glo. ꝯ cito spēs dētib⁹ terit tā cito i celū capit supple corp⁹ xpi. Sz nihil dr manducat. nisi saltē descēdat in stomachū. ergo corp⁹ xpi veracit nō māducat. Cōtra Jo. 6⁹ dic saluator. Caro mea vere ē cib⁹. Sz frustra ē cib⁹ nisi dr māducet. q̄ caro xpi dr māducat. Itē de ysc. di. 2ª. Ego berēgari⁹ dr verū corp⁹ ⁊ sanguinē dñi nri iesu xpi. in vitate manib⁹ sacerdotū tractari ⁊ frāgi ⁊ fideliū dētib⁹ atteri Sz cib⁹ q̄ a dētib⁹ atterit dr māducat. q̄ corp⁹ xpi dr māducat. Rndeo q̄ i suptōne hui⁹ sacri ē qđā māducatio carnalis q̄ cōmestū masticat ⁊ in stomachū trahit ⁊ postea digerit ⁊ vltio i substātiā māducāti s quertit ⁊ sic dr māducat illa spēs sub q̄ realr ꝓtinet vērum corp⁹ xpi. Et ē alia sacrālis. q̄ corp⁹ verū sub spē realr ꝓtentū sumit. Sz sic suptū corpaliter nō masticat. tū nisi spēs tā diu i ore masticent q̄ p digestionē ibi factā corrūpat in eis forma ꝑpria. sed descēdat in ꝓpria forma in stomachū. corp⁹ xpi i stomachū descēdit q̄ descēsū spēi sub q̄ ꝓtinet ꝯdiu in ea spē forma ꝓpria saluat. Sz p vtutez māducātis ñ vnitur māducanti. sed per ipm manducans vnitur spūaliter xpo capiti si digne manducat. Est ibi ēt māducatio spūalis q̄ dr māducari corp⁹ mysticū q̄ nihil aliud ē ꝯ spūaliter incorpari corpi mystico p fidē ⁊ charitatē vl magis incorpari p augmētum fidei ⁊ charitatis. que māducatio nō ꝓuenit idigne suscipiētibus sacrm. Ad p^m ar^m ad prē ꝑmaz dō q̄ ꝓcedit de māducatiōe carnali qua spēs māducat

Allig tū negāt spēs in stomachū descēdere. sed hi dicūt ꝓtra sensibilē expientiam. Alij dicūt q̄ emittunt p sudorē nō p secessum q̄ opinio tāgit in glo. dō ysc. di. 2ª. Tāta ꝫ vaticia fūt. cū. n. cib⁹ nō emittit p secessū. vt p⁹ sit a forma, ꝑpa trāsmutat⁹. idignū ñ vī q̄ aliqd ipurū si in illis spēb⁹ fuit p secessū emittat. Ad 2^m dō q̄ illa gl. itelligēda ē qñ tamdiu spēs masticat q̄ p digestionē q̄ fit i ore nō remanet i sua forma ꝑm. n. Aluic. li⁹. io. de aialib⁹ c⁹. de digestionib⁹. Mēbrana i lingua ⁊ i palato ē einsdē nature cū interiori stomachi tunica. ⁊ ideo cōicat cū ea in ope. P^m ar^m ad ptē aliā aut itelligēdū est de māducatiōe spūali aut sacrali ⁊ spirituali simul. Ad 3^m dō q̄ illa attritio ⁊ fractio dr referri ad spēs nō ad verum corp⁹ xpi. Sed q⁹ ille berēgarius fuerat infamatus q̄ nō credebat corpus xpi realiter cōtineri sub spē. ideo ad sui purgationē per verba excessiua contrarium asseruit.

SEcundo queritur vtrum xpus in hoc sacro maducetur vtiliter. Et videt q̄ non. nihil irrōnabile ⁊ inhumanū est vtile. Sz comedē boiem ⁊ dūm suū irrōnabile videt ⁊ inhumanū. ergo māducare corpus xpi nō est māducātibus vtile. Itē Jo. 6⁹. Caro nō prodest quicq̄z. ergo ad nihil est vtile comedere xpi carnem. Contra ecclesia statuit q̄ oēs fideles saltē semel in anno suscipiant corpus xpi. extra de pnia ⁊ remis. Omnis vtriusq; sexus. q̄ nō instituisset nisi talis manducatio vtilis esset

Item Jo. 6⁹. dicit saluator qui māducat meaz carnem ⁊ bibit meum sanguinez habet vitaz eternā.

Respōdeo q̄ a digne suscipiente hoc sacramētuz xpus māducatur vtiliter. hec enī manducatio māducanti reducit ad memoriā passionem xpi. fidem confirmat. spē auget. charitatem inflāmat. dat vtam gratie. xpo vnit. manducantez spūaliter eterna consolatione reficit. ipm roborat ad operationem boni sustētat. contra casuz prouenientem ex ꝓpria infirmitate munit. cōtra demonis impulsum remittit ardorē carnalis cōcupiscentie. purgat venialia peccatum. ⁊ quādoq; mortale. vt infra eadē di. declarabitur. Et hoc facit manducatio sacrālis in ꝯtum in sacramēto est virt⁹ operatiua spiritualis manducationis in māducante sufficienter dispositio. ⁊ pñt hi. 12. effectus significari per. 12. fructus ligni vite. de quo habet apoc. vlti. ⁊ ad celeriores istorum memoriaz in tribus vsibus collecti sunt. Inflāmat memorat sustētat roborat auget. Hostia spem purgat. reficit vitam dat ⁊ vnit. Cōfirmatq; fidez munit fomitēq; remittit. Ad primū i opp^m dō q̄ illud argumentū procedit de manducatione carnali. Ad 2^m dō q̄ illa auctoritas intelligenda est ꝑm intellectum eorum qui putabant carnē xpi manducandam carnaliter eo modo quo alij cibi manducantur.

TErtio queritur vtr eis māducās corpus xpi sacramētaliter māducet ipz spūalr. Rndeo q̄ māducare corpus xpi sacrāliter dupliciter pōt intelligi. Uno

mō pro māducare ipm p māducatiōem spēi q̄ eius sacr̄m est ⁊ sub qua realiter ꝓtinet ꝑm quē modum māducat ab oi māducāte spēm ꝓdictā siue hoie siue bruto. nec tñ est hoc sequē q̄ brutū ppie loquēdo sumat corpus xp̄i sacr̄aliter. qz ex̄ius sumat id qō ē sacr̄m ⁊ corpus xp̄i sub ipō cōtētū nō tñ sumit ipsum sacr̄m sub rōne qua sacr̄m ē. qz nō sumit ipsum sub rōne qua est signū vī corpis xp̄i realiter ꝓtinēs ipm hoc aūt aduerbiū sacr̄aliter magis ppie determinat sūptiōem p̄ relationē ad sumētē ex̄ ad rē sūptaz Alio mō māducare corp⁹ xp̄i sacr̄aliter pōt accipi p māducare ipm p māducatiōem spēi que ei⁹ sacr̄z est. ⁊ sub qua realr̄ ꝓtinetur cū intētiōe gnāli vl spāli i licita vel explicita sumēdi ipm sub illa spē ꝑm quē modū sūmi pōt sacr̄aliter ab oi hoie potēti hr̄e intētionē ꝓdictā siue bono siue malo siue fideli siue heretico. ſz quocūqz modo ꝛ ꝓdicto ꝛ pōt māducari sacr̄aliter absqz hō p māducet spūaliter māducar eni ipm spūaliter. est ipm credē ⁊ p charitatē ei vni ri ⁊ ei⁹ corpi mystico in corpari. Multi aūt corpus xp̄i accipiūt sub sacr̄o. ⁊ credēdo ipm ibi ee. qui tñ ppter eoz idispositiōem ei spāliter nō vniunt. nec eius corpi mystico p charitatē ei incorpantur. Alīq ēt ipm māducāt spūaliter. q ipm nō māducāt sacr̄aliter. qz multi credūt xp̄m sub spē ꝓfecrata ⁊ ei⁹ corpori mystico p charitatē icorpant. qui tñ spēm corpus xp̄i ꝓtinētē nō māducāt. qz ex̄uis sic ipm manducare vtile sit ad salutē. nō tñ ē necessariū nisi sel anno sicut statuit eccl̄ia. vl in casu grauis infirmitatis in q̄ cōmode pōt hr̄i sacr̄m. Et ō hac spāali mā ducatiōe intelligit illud de ꝓfec. di. 2ª qō ēt recitat mgr̄. vt quid paras dentem ⁊ ventrem credere ⁊ manducasti.

Articulus secūdus.

Consequenter queritur de 2° principali. Et circa hō querunt tria. ¶ 1° vtz exīs in peccō mortali peccet mortali suscipiendo hō sacr̄m. 2° vtz ꝓtritus nō ꝓfessus. 3° vtz ppter aliqd qō nō ē peccm̄ tenetur hō abstinere a susceptiōe huius sacr̄i.

¶ Rumo ostendo q̄ exīs in peccō mortali nō peccat mortaliter suscipiēdo hō sacr̄m. de ꝓfe. di. 2ª. Si nō fūr tāta peccā vt excōicet qs nō se dz a medicina corpis ⁊ sanguinis dñi separe. Sed p quolibet peccō mortali nō excōicat hō neqz dz excōicari. ſz tñ pro mortali cui annexa ē ꝓtumacia. ii. 4ª q. 3ª. Nemo eni alias. n. nō ꝑcederet āmonitio excōicatiōez. ḡ aliqs i peccō mortali pōt suscipe hō sacr̄z nō peccādo mortaliť. Itē suscipiēs hō sacr̄m in peccō veniali nō peccat venialr̄. qz qōcūqz peccm̄ ē obligatio ab aliqua lege. ſz i nulla lege phibet hō hō suscipe sacr̄z pp peccatū veniale tñ. ḡ a sili exīs i peccō mortali suscipiendo hō sacr̄m nō peccat faciēdo illud ad qō tenet. Dz qlibet fidelis vtriusqz sexus tenet semel i āno hō sacr̄m suscipe vt supius ē oñsuz. sacerdos. n. post ex̄ ꝓfecrauit tenet ipm suscipe de ꝓfe. di. 2ª. Relatū. Ergo in illo statu exīs i peccō mortali nō peccat mortaliť suscipiēdo hō sacr̄m. Contra pma cor. ii. Qui māducat ⁊ bibit idigne iudiciū sibi māducat bibit. Sed q accidet cū mortali peccō accedit indigne. ḡ talis sibi iudiciū māducat ⁊ bibit qō ñ essz ꝑum nisi p hō incurreret mortale peccm̄. Itē maius ēt sumere ex̄ tāgere vl aspicere. ſz vt hētur 2° regū. 6° Oza percussus ē qr archā dñi tetigit idigne bethsamite ēt percussi sūt. quia archā dñi aspexerūt idigne vt hēt⁹ re. 6ª. ergo multo forti⁹ mortaliter peccat qui corp⁹ dñi sumit idigne. Rndeo q̄ sicut dī de ꝓfe. di. 2ª. Nihil i sacrificijs mai⁹ eē pōt. ex̄ corp⁹ ⁊ sanguis xp̄i. nec vlla oblatio hac potētiorē ē. ſz hec oēs ꝑcessit que pura ꝓscia dño offerēda ē ⁊ pura mente sumēda atqz ab oibus venerāda. Et iō volēs accedere ad hō sacr̄m dz examiare ꝓsciam suā ꝑm aplm ꝑma ad cor. ii. Et si videat se eē i peccō mortali. s. qr videt se nō penitere de peccato mortali iā cōmisso vel eē in ꝓposito aliud cōmittēdi. ex̄ in tali statu hō sacr̄m suscipit mortalr̄ peccat. ppter irreuerētiā quā fecit sacro ⁊ rei ꝓtēte sub sacro ⁊ rei significate nō ꝓtente. ⁊ ēt qr ē ecclīastici p̄cepti trāsgressor. Ille ēt q ꝑm rei vitatē nō ē in peccō mortali credit tñ eē. si cū tali. ꝓscia hō sacr̄m suscipit mortalr̄ peccat: qa ē reuerentie debite sacro ꝓtēptor. Si autem nō videt se eē in mortali peccato neqz credit ⁊ tñ est aut hō puenit ex ōmissiōe debite diligētie in examinando ꝓsciam. ⁊ tē dico q̄ mortalr̄ peccat. non tñ ita grauiter siē prius aut nō puenit ex omissiōe debite diligētie quā tenet homo adhibere. sed qr hō ō lege cōi certus esse nō pōt vtrū ꝑ̄ teat digne ꝑm illud eccl̄. 9°. Nemo scit vtrū odio vel amore dign⁹ scit. ⁊ sic accedēs in peccato mortali ad susceptionē huius sacr̄i nō peccat mortalr̄. sed ꝓsequtur remissionem latētis peccati. Aliter enim quicunqz hō hō sacr̄m susciper exponeret se piculo peccandi mortaliter quod falsum est. Ad ꝑmum in opp^m dō q̄ ō excōicatione que est exclusio a sacrōrz susceptiōe dz illud decretum itelligi. ⁊ quoad hō debet homo se repurare excōicatum qui scit vel credit se esse in peccato mortali. Ad 2^m dō q̄ suscipiens hō sacr̄m in peccato veniali tñ. ideo nō peccat nisi sit aliud qō obsistat. qz peccatum veniale se ꝓpatitur cum effectu huius sacri. ⁊ quia de lege cōmuni non pōt esse homo sine peccato veniali nisi forsitaz ad modicum tēpus. hō aūt pōt cauere a cōmissione peccati mortalis per totam vitaz. Ad 3^m dō q̄ ille qui in peccato mortali cōicat in pascate. ⁊ sacerdos p̄ ꝓsecrationem non peccant. quia cōicāt. sed quia indigni cōicant indigni cōione tenent eni cōicare digne. nec ꝑpter hō ꝑplexi sunt. qz cum adiutorio dei se possunt disponere p pniam vt sint digni cōicare ¶ Primū argumētum ad ptem aliā bene ꝑcludit. Ad 2^m dō q̄ exīs in peccato mortali videdo corp⁹ xp̄i non peccat aspiciendo enim ipm nullā irreuerentiam fac sacro. bethsamite aūt ideo ꝑcussi sunt qr vt dicunt gdam ⁊ refert glo. ibidem. nulli licebat videre archam detectam nisi pontifici. Vl potest dici etiam ꝑm glo. q̄ percussi sūt eo q̄ indigni eēnt vel indigne accessissēt vel nō digne custodissēt archam. tāgens aūt corp⁹ xp̄i in peccato mortali irreuerentiā facit sacramento vt in casu. quando scilicet hoc cum timore ⁊ reuerentia propter aliquā necessariam causam. vt quando erigit hostiam iacentem in terra non existente ꝓsente alio digniori ad tangendum eam in quo casu laicus etiam hō facere posset. Oza autem percussus fuit. quia archam temerarie tetigit ꝑm sententiam glo. ibidez

dicit ẽt ibi alia glo. q̃ sup humeros est pcussus qui bus ſm legẽ archã ferre debuit.

c Ecundo queritur vtr̃ cõtrit⁹ ñ ꝓfess⁹ peccet mortaliʳ suscipiẽdo hoc sacr̃m. Et vi q̃ ñ. Ille q̃ recõciliat⁹ ẽ deo digne põt suscipe hoc sacr̃m ſz p vam ꝓtritiõem hõ recõciliaꝯ deo añ confessionẽ. g̃ extũc põt digne suscipe ꝟ sacr̃m. Itẽ hõ nõ te neꝯ de necessitate cõfiteri niſi semel in anno. ſz sibi licitũ ẽ pluries i anno suscipe ꝟ sacr̃m. g̃ aliq̃ licite põt suscipe q̃uis nõ cõfiteaꝯ. Cõtra Ricardus ꝺ ptãte ligãdi ⁊ soluẽdi c°. xi°. Si añ sacerdotis absolutiõem criminosus ad cõmunionẽ corpis xp̃i accedat p certo iudiciũ sibi mãducat ⁊ bibit. etiã si eaz iã ante multũ peniteat. Rñdeo q̃ ꝓtrit⁹ nõ ꝓfessus itelligi p̃t duplr. Aut ꝺ peccõ venali. aut ꝺ peccõ mortali. p̃mo mõ suscipiẽdo sacr̃m nõ peccat mortaliʳ. q̃ de peccõ venali nõ ẽ necessaria ꝓfessio. nisi q̃n nõ hz peccm̃ mortale. tũc. n. cũ teneaꝯ sel in ãno ꝓfiteri. oz q̃ de venialib⁹ ꝓfiteaꝯ. 2° mõ distinguendũ ẽ. q̃ aut hz copiã cõfessoris idonei. ⁊ tẽpus sufficiẽs ad ꝓfitẽdũ. ⁊ loquelã liberã aut nõ. ℙ° mõ dico q̃ suscipiẽdo ꝟ sacr̃m mortaliʳ peccat. q̃ ad ꝟ q̃ hõ sit dignus ꝟ sacr̃m suscipere regriꝯ q̃ recõciliet deo ⁊ ecclie. q̃ recõciliatio ẽ p ꝓfessiõem ⁊ absolutiõem. scõo mõ subdistinguẽdũ ẽ. q̃ aut iminet scãdalum psone sue niſi cõicet. aut ppło aut iã icepit sacr̃ mysteriũ ſi sacerdos est. Et i quolibet istoꝝ triũ casuũ licitũ ẽ sibi cõicare cũ pposito ꝓfitẽdi. Si tñ ñ adest aliqs p̃dictoꝝ triũ casuũ teneꝯ expectare quousq̃z hz copiã ꝓfessoris. Ad p̃m in opp̃m dõ q̃ cũ illa recõciliatiõe q̃ hõ recõciliaꝯ deo p iteriorẽ ꝓtritiõem regriꝯ vt recõciliet ecclie ſi p̃t añ hui⁹ sacr̃i susceptiõem. Ad 2m dõ q̃ q̃uis hõ nõ teneaꝯ niſi sel in anno ordiarie ꝓfiteri. tñ p̃t accidẽ casus pp quos teneꝯ pluries ꝓfiteri iter quos vn⁹ est plurficata susceptio hui⁹ sacr̃i. ſi ille q̃ vult suscipe recolat se cõmisisse mortale peccm̃ de quo nõ fuit ꝓfessus ⁊ absolutus legitie. Auctoritatis ricardi ad ptẽ aliã satis paret expositio ex dictis in corpore q̃stionis.

t Ertio queritur vtr̃ ꝓpter aliqd qõ nõ est peccm̃ teneꝯ hõ abstinere a susceptiõe hui⁹ sacr̃i. Et vi q̃ non qz si aliqd aliud a peccõ ꝺz ꝓhibere susceptiõem hui⁹ sacr̃i ꝟ eẽt imũditia mẽstruoꝝ aut seminis fluxus qz reputabãtur imũditie in lege. ſz menstrua nõ ꝓhibẽt mulieres ab hui⁹ sacr̃i susceptione di. ſ. Ad ei⁹. ⁊ a sili nec semis fluxus. ergo nlla alia imũditia a peccõ ꝓhibet hui⁹ sacr̃i susceptiõem. Itẽ recõciliat⁹ deo ⁊ ecclie dignus est ſ suscipe ꝟ sacr̃. ſz imũditie q̃ nõ sũt peccata nõ ꝓtrariaꝯ recõciliationi p̃dicte. g̃ nec susceptiõem hui⁹ sacr̃i debẽt ꝓhibere. Cõtra ꝓcubit⁹ ꝓingalis siñ oi peccõ fieri p̃t vt i feri⁹ oñdet. ſz ante eucharistie susceptiõez aliquot dieb⁹ ab vxorib⁹ ppris ẽ abstinẽdũ. de ꝑse. di. 2ª Dis hõ. g̃ ẽ aliqd aliud a peccõ ꝓhibẽs hui⁹ sacr̃i susceptiõem. Rñdeo q̃ ppter aliqd aliud qõ nõ est peccm̃ teneꝯ aliq̃n hõ abstinere a susceptiõe hui⁹ sacr̃i ppter ordinationẽ ecclie q̃ ppter sacr̃i reuerẽtiã ordinauit hoiem aliq̃n debẽ abstinẽ a susceptiõe hui⁹ sacr̃i ppter aliq̃ q̃ nõ sũt peccã eo q̃ impediũt vl minuunt reuerẽtiã q̃ ꝺz obsuari in susceptiõe hui⁹ sacr̃i cuiusmõi ẽ nocturna pollutio. pueniẽs ex crapula vel imũda cogitatiõe q̃ ꝓcessit in vigilia. q̃ crapula vel cogitatio si peccata mortalia fuerit vl ꝓbabile vel dubiũ vtr̃ fuerũt. tũc pollutio ex eis pueniens ꝓhibet de necessitate hui⁹ sacr̃i susceptiõem. si aũt certuz est vel ꝓbabile q̃ nõ fuerũt nisi peccã venialia. tunc illa pollutio nõ ꝓhibet nisi de ꝓgruitate. Si aũt pueniat ex nature fupfinitate vel infirmitate non credo q̃ ꝓhibeat. Et hec ꝓbari p̃t p ea q̃ dicũtur di. 6ª. testm̃. ꝓbabile ⁊ piculũ mouẽdi hui⁹ sacr̃i ꝓhibet susceptiõem. Et de silibus sile iudiciũ habeaꝯ. Et p̃t dici q̃si p quãdã appropriatiõem q̃ p̃dicta minuũt reuerẽtiã que ꝺz obseruari in susceptiõe hui⁹ sacr̃i. rõne spẽi ꝓsecrate. Et qz reuerẽtia q̃ debetur corpi xp̃i exigit vt ip̃m suscipiens diligenter recogitet qd accipit qõ ifantes ⁊ furiosi facere nõ possunt. ideo nõ debet dari ifantib⁹ neq̃z illis qui sem per fuerunt furiosi. Si aũt furiosus anteq̃z intraret furiã hoc sacr̃m petijt in debito statu. sibi postea in furia p̃t dari. niſi ꝓbabiliter timeaꝯ q̃ illꝺ p̃ijceret vl aliq̃z aliã irreuerentiã faceꝯ sacro. ⁊ p̃t dici q̃ per appropriatiõem q̃ hec impediunt reuerentiam q̃ ꝺz obseruari in susceptiõe hui⁹ sacr̃i rõne rei ꝓtẽte. Et qz cãpp quã aliqs ꝺz intẽdici vl suspẽdi vl excõicari siue maiori excõicatiõe siue minori derogat realiter vl ſm iudiciũ fori exteriozis vnitati ecclie q̃ est corpus xp̃i mysticũ qꝺ est res p hoc sacrz significata. nõ tñ sub sacro contenta. ideo iterdicti suspensi excõicati etiã iniuste excludũtur a susceptiõne huius sacr̃i. predicte tamẽ pene sũt no peccã q̃uis p̃dictas penas contenẽtes grauiter peccẽt. Ad p̃mũ in opp̃m dõ q̃ immũditia mẽstruoꝝ nõ ꝓhibz mulierẽ cõicare. qz est imunditia pure naturalis. Si aũt vt dicitur ibidẽ. ex veneratione magis suscipe nõ p̃sumit laudãda est. sed si pcipit nõ est iudicãda. Silr mõ p̃t dici de illa infirmitate que leuit iſ° vocaꝯ fluxus semis. Ad 2m dõ q̃ q̃uis recõciliatus deo ⁊ ecclie sit dignus simplr̃ p̃t tamẽ contingere casus in quo nõ ꝺz hoc recipe sacr̃m ppter eius reuerẽtiam. Vel p̃t dici q̃ nõ est in. cõueniens q̃ aliqs sit dignus simplr̃ ⁊ tamẽ indignus ſm gd. Ad arm ad ptẽ aliã dõ q̃ illud decretũ non loquitur ꝺ ꝺbito necessitatis sed ꝓgruitatis. mulier tñ ꝺ bitũ petenti reddere teneꝯ ſm glo. ibidem.

Articulus tertius.

Onsequenter queritur ꝺ tertio ꝓncipali. Et circa hoc q̃runtur tria. ℙ° vtr̃ sacerdos peccet q̃ sciẽter dat hoc sacrz exiti i peccõ mortali. 2° vtr̃ peccet ꝟ sacro dãdo hystrionib⁹ ⁊ magis. z° vtr̃ sacerdos ꝟ sacr̃m dare debeat illis q̃ de crimine sũt suspecti.

p Rimo ostendo q̃ sacerdos peccat qui scienter dat sacr̃m hoc existenti in peccato mortali q̃uis lex dicat q̃ petẽti debitũ sit reddẽdum. tñ ille peccat qui gladiũ apud se depositum reddit petenti. si sciat q̃ petens illum eodẽ interficere se ꝓponat. ergo a simili q̃uis ius canonicum dicat q̃ sacerdos suo subdito petenti ministret hoc sacramentum peccat ministrãdo quãdo sciꝯ illum ꝟ petẽtem in malũ suũ qꝺ faciõis petens in peccato mortali. Item vilioz res est peccatoz inq̃tuz peccõ q̃ lutum. sed si sacerdos ꝓijceret sciẽter corp⁹ xp̃ii lutũ

mortaliʳ peccaret. ꝑ multo fortiꝰ mortaliʳ peccat qñ pōit ipz i ore illiꝰ quē scit ipe eē i mortali pcō. Jtē mortaliʳ peccaꝝ medicꝰ scienter daret medicinā i firmo q̄ eēt irerficiēdus. ꝑ cū grauioꝛ sit mors spūalis ꝙ coꝛporalis. multo fortiꝰ sacerdos mortaliter peccat dādo ℔ sacrm illi quē scit eē i pcō mortali. qꝛ talʳ recipiēdo ℔ sacrz mortaliʳ peccat. Cōtra de pse. di. 2ª nō pbibeat dispēsatoꝛ nō pbibeat dispensatoꝛ pigues terre. i. pccōres ſm glo. ad mensā dñi mādūcare. Jtē. i. q. i. Xp̄us. xp̄us qd fecit nobis q traditoꝛē suū tāta patiētia ptulit vt ei pmā eucharistiā ꝓferā manibꝰ suis i oꝛe suo ꝓmēdatā. ſicut ceteris aplis traderet. ꝙsi dicat in ℔ exm nobis religt

Jtē 6ª. q. i. Aduersitas i fine di. q ꝙuis xp̄us sciret iudā eē furē. tñ ad pdicādū cū misit et ei eucharistiaz dedit. docēs i ecclia tolerari malos. ꝑ exēplo xp̄i licitū ē sacerdoti daꝛ eucharistiā illi quē scit eē i pcō mortali. Rñdeo q ille quē sacerdos scit eē i pcō mortali. aut nō petit eucharistiā sibi dari et rē sacerdos dādo peccat. aut petit. et tūc distingue qꝛ aut suū pccm mortale est occultū aut manifestū. Si manifestū tūc sacerdos sibi dādo eucharistiā peccaret. qꝛ legitiam ꝫ ipm hz excusatiōez vl exceptionē quā sibi publice obijcere pōt. et accipio hic māifestū nō p oi eo q̄ ꝓbari pōt. quod magis ꝓpe dr manifestabile ꝙ māifestū. Uñ si sacerdos sciret parochianū suū eē i crimie q̄ legitie ꝫ ipm posset pbare. ita q illud crimē nescirēt cū ipo nisi duo vel tres testes p quos ℔ ꝓbare posset nō ꝓpter ℔ deberet eucharistiā negare illi publico petēti. qꝛ iā iferret sibi penā añ crimis pbationē q̄ fieri nō dz. ii. q. ttia. Eoꝛ q. Sz accipio hic māifestū pro notorio

Est aūt pccm notoriū vl p fāmam vel p cōfessionē factā in iure aut euidētiā rei q̄ tergi versatiōe aliq̄ celari nō pōt. ex de cohi. cle. et multi. cº vlt. Si autē pccm suū ē occultū aut perit i occulto. Et tūc sacerdos sibi dādo peccaret. qꝛ hz ꝫ eū legitiaz exceptionē quā sibi i occlto obijcere pōt. et ipm dz monē ne petat i publico. vt habeat ꝫ ꝓse. di. scōa. Reꝓhibeat. aut petit i publico. et tē sacerdos sibi daꝛ tenet. qꝛ ꝫ eū nō hz legitiam exceptionez quā ei i publico obijcere possit extra de officio iudicis ordiarij. Si sacerdos. Ad pm dō q nō est silē qꝛ ius naturale qō est virtuosius iure positiuo. ꝑcipit nō reddē depositū in tali casu. nō est aūt sic i ppōsito imo ius naturale dictat q̄ occultꝰ peccatoꝛ a ꝑlato suo nō publicet. Uñ nec xp̄us publicauit pccm iude quousq̄z ipe iudas semetipm manifestauit. Uñ ex de offi. iudi. oꝛ. si sacerdos sciat p certo aliquē eē reū alicui⁹ cris vel cōfessus fuerit et emēdare noluerit nisi iudiciario ordie gs ꝓbare possit eū nō dz noiati arguere. Ad 2m dō q nō ē silē qꝛ lutū coꝛporale polluit illud qō in ipm ꝓcik. Uñ ſpecies cōsecratas pollueret. Sz peccatoꝛ recipiēs coꝛpꝰ xp̄i nihil polluit nisi semetipm. Ad 3m dō q̄ñ ē silē. qꝛ talē medicinā negare infirmū nō infamaret nec ꝓplm scādalizaret nec aliq̄ ꝓiudiciuz bono cōi faceꝛt. q̄ fieret si iudici liceret punire vel aliū diffamare. p sua volūtate iudiciario ordie ptermisso. Ad 4m ad prez aliā pcedūt de pccōre occultopetēte i manifesto et caueat sacerdos ne sic petēti det hostiā nō ꝓsecratam silans sibi dare coꝛpꝰ xp̄i. qꝛ si ℔ faceret grauissime peccaret. daret. n. sibi et ppō occasiōem idolatrandi in quantuz ipse esset.

f Ecundo queritur vtr sacerdos peccet dādo ℔ sacrm hystriōib⁹ et magis. Rñdeo q̄ solutio hui⁹ q̄nis ex solutiōe p̄cedentis manifesta est. tales. n. ducūt illicitā vitā. Uñ de talib⁹ dr de pse. di. 2ª. Ꝓro dilectiōe. puto nec maiestati diuie nec euāgelice disciplineꝫ gruere vt pudoꝛ et honoꝛ ecclie tā turpi et infami cōtagiōe fedet. Uñ nec talibus nec cuicūq̄z infami notorio et manifesto dāda ē eucharistia. ſm ēt glo. ibidē. ſi tñ vt dr sequēti. cº tales reuertātur ad dñm eis gr̄a vel recōciliatio nō negetur. nō ē tñ sic intelligēdū q̄ statiz debeat eis dari eucharistia. qꝛ ꝓpter reuerētiā sacri. et vt ꝓbetur eoꝝ cōuersio nō ficta nō dz eis dari vsq̄z p⁹ pactam penitentiā nisi aliqs articulus necessitatis vel pietatis aliq̄ aliter fieri suaderet.

t Ertio q̄rit vtr sacerdos hoc sacrm dare debeat illis q de crimine sūt suspecti. Et vi q̄ sic. 2ª. q. i. Multi. et sūptū ē ab augº liº de penitētia lōge añ finē. Uoluit deus hoiez ab hoie iudicari arbitrio suspitiōis Sz si sacerdos nō daret eucharistiā suspectis ō crimine sicut alijs. iudicaret eos arbitrio suspitiōis ꝙ vi q̄ eis ōbeat eucharistiā dare ñ obstāte suspitiōne. Jtē 6ª. q. ꝓma. Sues. Dis suspitio potiꝰ est repellēda ꝙ approbāda vl recipiēda. Sz si sacerdos ꝓ suspitiōe dimitteret eucharistiā dare suspectis suspitionē nō repelleret sed approbaret vl recipet ꝙ videt q̄ nō dz dimittere dare eucharistiā alicui ꝓ suspitiōe. Cōtra. 32ª. q. ꝓma. Dixit dñs. vbicūq̄z est fornicatio vel fornicatiōis suspitio libere vroꝛ dimittet. ꝙ a filī vbicūq̄z ē suspicio homo pp illā sicut ꝓpter factuz iuste repellit. ergo sicut sacerdos nō debēt dare eucharistiam publice criminosis. ita nec publice de crimine suspectis. Respondeo sicut dicit glo. sup capitulū vltimo allegatum. triplex est suspitio temeraria. ꝓbabilis violēta. Suspitio temeraria dicit que ex irrōnabili cā consurgit. cuiusmōi est illa que cōficta est rumorib⁹ maledicoꝝ hominū et obtrectatoꝝ. ii. q. ttia. Jncunctis et ꝓ tali suspiciōe nō debet sacerdos dimittere eucharistiam dare suspecto. Ꝓbabilis ē que consistit ex ꝓbabilibus signis. ꝓpter hanc suspitionem nō debet etiā sacerdos dimittere dare eucharistiam. scōa. q. ꝓma. Deus mala audita nullū audiētium moueāt nec passim dicta absq̄z certa ꝓbatione quisq̄z vnq̄z credat. Sed ante audita diligenter inquirat nec ꝓcipitāter quid aliquis agat et ita nullū ante veram iustāq̄z ꝓbationē iudicare aut dānare debemus. Uiolēta est que surgit ex suspitionibus violentis vt si inueniaꝫ suspectus cuiz suspecta nudus cum nuda. solus cum sola in eodez lecto loco et tempoze suspectis et contra tales suspectos iudicādum est sicut iudicaretur de facto. Unde sicut publice criminoso sacerdos nō debet daꝛ eucharistiam. ita nec publice suspecto de crimine modo suspecto ꝓdicto. ſm enim iura quatuoꝛ modis cōuincitur homo de crimine. ſ. instrumentis aut testibus. facti euidentia. extra de cohi. cle. multi. Tua. Et scōa. q. ꝓma. Scelus qō lotharius. aut iuris iterꝓtatiōe. aut q̄ñ gs sepe citaꝫ et monet neq̄z se purgat nec cōpet. ttia. q. 9ª De crimie vbi sic dicit. Quātū est cōfiteri de crimie eū qui idulto et totiens delegato iudicio purgandi se occasione

nō vtik aut violēta suspitiōe. 3ª.q.i. Dixit dñs. ꝛ hoc no. 2ª.q.i.cª pº in glo. Aargumenta ad ptez p mā pcedūt ō suspitiōe temeraria vl pbabili. Arᵐ ad ptem aliā pcedit de suspitiōe violēta.

c **Jrca litteram** vt quid paras dentē ꝛ vētrem supplentiñ qz ß nō sufficit credeī eni opz. In illo. n. sacrō ꝛ corpº ꝛ sanguinē suā cōmēdauit nobis qō. ꝛ fecit. nos ipos. i. eº significatū fecit nos ipos. ſ. corpus. n. xpi vex mysticū. corpº n. xpi vex i sacrō signū ē corporis mystici. Uñ pōt dici qō li. qō ibi fac relationē simplicē. malus accipit sacrz ꝛ nō rē. hoc nō itelligit de re ptenta q̄ est corpº xpi vex. sed de re significata ꝛ nō ptenta que ē corpº xpi mysticū qº ad formale eius pncipium qō est gratia.

Di .r.

f **Ant** itē alij rē. supius determinauit mgr de ß sacrō fin se. ꝛ p cōpationē ad suscipiētē. hic oñdit vex corpus xpi eē sub spē panis. Et diuidi tur ps ista in tres ptes. ℙrimo mgr ponit errorē illoꝝ q negāt corpº xpi eē sub spē panis ꝛ auctoritates q̄s illi adducebāt p se. 2º pōit eaꝝ solutiōez q̄ ex eadē. 3º ad confirmationē vitatis de cēntia vi corpis xpi, sub spē ples adducit auctoritates ibi. ℙHic ꝛ his. Media diuidit i duas. ℙº soluit auctoritates q̄s heretici adducebāt p se. 2º explanat quādā auctoritatē adductā i alia rū auctoritatū solutiōe ibi. Attende.

Articulus primus.

c **Jrca** hāc di. querēdū ē pncipaliter de 7. Et primo de eē corpis xpi sub sacrō. 2º ō mō eēndi. 3º ō substātie panis cōuertibilitate. 4º ō corpis xpi vt ē sub sacrō mobilitate ꝛ tāgibilitate. 5º de cognoscibilitate. 6º de mō eēntie ptiū corpis xpi sub ptibꝰ illiꝰ spēi. 7º de vtute p quā corpº xpi ē sub spē. Circa pmᵐ q̄runt duo. ℙº vtz corpº xpi sit sub spē q̄tū ad vam eiꝰ substātiā. 2º vtz q̄tū ad eiꝰ verā q̄titatē.

p **Rimo ostendo** q corpº xpi nō est sub spē q̄tum ad eiꝰ vaz substātiā de pse. di. 2ª. Nō ß ꝛ mgr i lra huiꝰ di. cº pº. Nō ß corpº qō videtis māducaturi estis ꝛ bibituri illū sanguinē quē effusuri sūt q me crucifigēt. Sz si ve ibi eēt substātia corpis xpi māducareꝰ a māducāte spēm. g̃ nō est ibi. Jtē eadem di. pma ꝛ mgr in lra huiꝰ di. cº pmo. donec seculuz finiaꝰ surſū ē dñs. Sz si eēt sub spē eēt iferiº. g̃ nō essz ibi. Jtē math. 26º paupes semp hēbitis vobiscuz me aūt nō sēp hēbitis. Sz si substātia eius ve eēt sub spē semp possemº eā habē. g̃ nō ē ibi. Jtē qō ē alicubi vbi pus nō fuit mutatū ē sz p vba q̄ dic sacerdos substātia corpis xpi nō mutaꝰ g̃ sub illa spē ñ ē. Lōtra de pse. di. 2ª. panis ein altari vbi accesserit pse cratio. de pane fit xpi caro. Jtē eadē di. Hoc ē ꝛ recitat mgr in lra huiꝰ di. cº 2º. Dis res illaz rerū naturā ꝛ vitatē i se ptinet ex qbꝰ cōficiꝰ. cōficiꝰ aūt sacrificiū ecclie duobꝰ. sacrō ꝛ re sacri. i. corpe xpi. est igit ibi sacrm ꝛ res sacri. i. corpus xpi. Ad istā q̄sti onē rñdeo. q̄ i sacrō altaris substātia corpis xpi ve, ꝛ realiter cōtinet sub spē panis. diuina. n. vus q̄ ō nihilo mūdū creauit hoc istituere potuit ꝛ istituere volnit. ꝛ qz voluit fecit ꝛ hoc facere ꝓgruū fuit. qz i hoc māifestaꝰ sue potētie imensitas. hoc. n. est tam admirabile q̄ trāscēdit oēm facultatē nature ꝛ sue humilitatis pfunditas in hoc q̄ voluit q̄ possemº sumz corpus sacratissimū nostris manibus ꝓtractare ꝛ eiꝰ inestimabilis charitas q̄ in hoc a nobis visibiliter recedēs nobiscū voluit verū corpus sumz inuisibiliter remanere. ꝛ p hoc in volēdo credere in humilitate exercitamur. ꝛ in virtute spei roboramur. ꝛ caritate ampliꝰ inflāmamur. Summe g̃ debēt omnes catholici detestari ꝛ psequi illū pessimū errorē ipiorū qui dixerūt corpus xpi nō cōtineri realiter in sacrō altaris. Sz tātūmodo ibi eē sicuti signo. quē errorē retractauit berēgariº rome coraz cētum. iz. epis vt habeꝰ de cōse. di. 2ª. Ego Berēgariº. Ad pᵐ in oppositū dō q̄ soluit p lram sequētem. segtur. n. immediate ipm q̄dē ꝛ nō ipm. ipm i uisibiliter nō ipm visibiliter supple māducabitis. Sz inuisibiliter sub spē panis ꝛ sanguinē inuisibiliter bibetis sub spē vini. Ad 2ᵐ dō q̄ soluitur ēt p litterā sequētez imediate. n. segt. sed tū hic ēt multuz est vitas. dñs. glo. ibidē ipm vex corpº i forma panis in altari surſū ē. g̃ visibiliter. hic aūt nobiscū est in sacrō inuisibiliter ꝛ cū hoc realiter. Ad 3ᵐ dō q̄ ibi voluit. dñs dicere q̄ nō semp ipm hrent fin copalez pūtiā visibiliter sicut erat ꝓuersatus cū eis Ad 4ᵐ dō q̄ nō opz maiorez eē vam q̄ aligd est vbi pus nō fuit p trāsubstātiatiōez alteriº rei i ipm p hoc aūt est corpº xpi realiter in sacrō altaris vt inferiº declarabit. Uel pōt dici q̄ nō opz q̄ illud qdē alicubi vbi pus nō fuit. mutatū sit. nisi desinat esse vbi prius erat. corpº aūt xpi cū icipit eē sub spē sub qua pus nō erat nō pp ß desinit esse vbi pus erat.

c **Ecundo queritur** vtrū corpus xpi sit sub spē q̄tū ad eiꝰ vam q̄titatē. Et vi q̄ nō. vnaz q̄titatem eē maiorē alia. est ipm ꝓtinere ꝛ exceder g̃ cū q̄titas corpis xpi maior sit q̄ quātitas hostie ponere eā sub quātitate hostie vi cōtradictionē includere. Jtē omne q̄tum cōtentū ab alio quanto est in eo sicut i loco ꝛ circūscribiꝰ ab eodē. sz corpus xpi nō est sub specie localiter. qz vt dicit de conse. di. 2ª. ℙersona corpº in quo resurrexit dñs vno loco oportet eē. nec circunscribiꝰ a spē. qz q̄titas ab alia circūscripta cōmēsuraꝰ eidez. g̃ in sacrō altaris nō est substātia corpis xpi cū sua va q̄titate. Item facilius est substātiam separi ab accidentibꝰ q̄ eō uerso. qz accñ dependent a substātia. cū g̃ in hoc sacrō sint accñ panis sine substātia vt inferius declarabitur. multo fortius ibi dz esse substantia corpis xpi sine accidente. quātitas aūt accñs est. Lōtra corpus xpi in sacrō altaris est corpus oganicū viuens. sed tale corpus nō pōt esse sine q̄titate. ergo corpº xpi ē sub specie panis. cū sua naturali q̄titate

Jtē cuius esse substātie nō depēdeat ex accite. tū p accñs est suū bene esse. sed corpus xpi nulsz ōbet esse sine bene esse. g̃ corpus xpi nō est sub specie panis sine q̄titate cū inter alia accidentia sit immediator substātie. ℙRñdeo q̄ corpus xpi cū sua quātitate realiter cōtinet sub specie panis in sacrō altaris. nec tū q̄titas corpis xpi circūscribiꝰ ab illa specie. ꝓmo ꝓbaꝰ p cōclusionē questiōis pcedētis

eũ.n.realiter ibi sit substãtia corpis xp̃i q̃ sua q̃ntita te naturali nõ sepatur segtur ipam q̃ntitatẽ ibi eẽ. ꝛ qꝛ ẽt corp⁹ aie cõiunctũ ẽ. ibi etiã est aia. Unde si ali quis cõsecrasset ẽtriduo mortis xp̃i sub sacro fuissz corp⁹ sine aia. ꝛ qꝛ ista nõ sepantur a diuinitate ibi etiã ẽ diuinitas. Sz substantia copis ẽ ibi p̃mo ꝛ p se ꝛ im̃ediate. qꝛ substãtia pãis nõ trãsubstãtiat nisi in substãtiã corpis. q̃ntitas aũt ꝛ anima ꝛ diuinitas ibi fũt per cõcomitãtiã q̃uis si diuinitas nõ eẽt ibi per cõcomitãtiã. tñ eẽt ibi tota ꝓpter simplicitatez ꝛ im̃ẽsitatẽ suã p que vbiq̃z tota ẽ sub spẽ. ḡ sub spẽ panis tot⁹ est xp̃us cũ sua q̃ntitate. similr sub specie vini. qꝛ q̃uis substãtia vini nõ trãsubstãtiet nisi in sanguinẽ. tñ qꝛ sanguis vnit⁹ est corpi ꝛ corp⁹ sue q̃ titati ꝛ aie. ꝛ corp⁹ ꝛ aia diuinitati. iõ corp⁹ q̃ntitas eius aia diuinitas sũt sub spẽ vini p cõcomitãtiam ꝛ ita sub spẽ vini tot⁹ est xp̃us qõ aũt q̃ntitas corpis xp̃i nõ circũscribat a q̃ntitate spẽi. declarat sic quã tũ circũscriptiue ꝓtẽtuz ab aliquo q̃nto ei cõmẽsura tur. ita q̃ ps rñdet pti. sz q̃ntitas corpis xp̃i nõ ꝑmẽ surat q̃ntitati spẽi neq̃z ps rñdet pti. imo vtiferi⁹ oñ detur ẽ sub q̃libet pte hostie tota. q̃ntũ.n. qõ cõmẽsurat alij q̃nto applicat ei p̃mo ꝛ p se ꝛ im̃ediate p suã q̃ntitatẽ. hic aũt est ecõuerso. qꝛ q̃ntitas corporis xp̃i est sub spẽ per suã substãtiã que p se p̃mo ꝛ im̃e diate sub illa spẽ ꝓtinet. Ad p̃m in opp̃m dõ q̃ ꝓce dit de cõtinẽtia circũscriptiua. sic.n. ponere maio rẽ q̃ntitatẽ cõtineri a minori ꝓtradictionẽ includit vt aũt oñsum est in corpore q̃stiõis. corp⁹ xp̃i nõ cir cũscribit a spẽ. Ad 2m dõ q̃ maior nõ est ỽa de q̃n to qõ ꝓtinet sub alio q̃nto rõne substãtie p̃mo ꝛ p se ꝛ im̃editate. ꝛ nõ rõne sue q̃ntitatis nisi p cõcomitã tiã sicut est i ꝓposito. Ad 3m dõ q̃ q̃uis de⁹ posset substãtiã corpis xp̃i ab accidẽtib⁹ separare. tñ nõ õ cebat q̃ fieret sicut decet accidẽtia panis separi a substãtia sua. nõ.n. posset corp⁹ xp̃i separi ab omni accidente remanẽte vita. qꝛ aia non põt animare corp⁹ nisi organicũ organizatũ aũt substãtie corpis xp̃i sine q̃ntitate esse nõ põt.

Articulus secũdus.

Onsequenter querit de 2° p̃n cipali. Et circa hoc q̃rũt duo. p̃° vtꝛ dei fili⁹ possit facere corp⁹ suũ in illa specie. vt i loco sub qua ꝓtinet in sacro. 2° vtꝛ ipe pos sit facere corp⁹ suũ in plurib⁹ locis simul.

Rimo ostendo q̃ de⁹ põt facẽ corpus suũ eẽ in illa spẽ vt in loco sub qua cõtinet in sacro. Oẽ qõ ꝓtinet ab alio ita q̃ neq̃z excedit nec excedit ẽi eo vt i loco. sz sic se hz corp⁹ xp̃i ad pẽm sub q̃ ꝓtine tur. ergo ẽ in eo vt i loco. Itẽ oẽ corp⁹ vel ẽ loc⁹ vl est in loco. sz corp⁹ xp̃i vt cõtẽtũ sub illa spẽ nõ ẽ lo cus. ergo ẽ ibi vt in loco. Cõtra oẽ qõ ẽ in loco nõ põt desinere eẽ in loco nisi mutet. sed corp⁹ xp̃i põt desinere eẽ sub specie absq̃z hoc q̃ mutet. sicut pz cum spẽs corrũpitur. ergo nõ est in ea vt in loco. sz vi q̃si possibile fuisset ꝟ fieri q̃ de⁹ fecisset. qꝛ ma gis fuisset in hoc manifesta potẽtia sua. ḡ vi q̃ face re nõ possit. Itẽ si corp⁹ xp̃i eẽt ibi vt i loco aut vt i eõi. aut in ꝓprio. nõ p̃mo mõ. qꝛ de⁹ non põt facere q̃ pua q̃ntitas excedat maiorẽ. loc⁹ aũt cõis excedit locatũ. neq̃z 2° mõ. qꝛ de⁹ nõ põt facere q̃ minor q̃n titas sit equalis maiori. q̃ntitas autẽ locati ꝛ loci p prij equãtur. ergo de⁹ nõ põt facere vt corp⁹ suũ sit in illa spẽ vt in loco. Rñdeo corp⁹ xp̃i nõ eẽ sub il la spẽ vt in loco. vez est qꝛ corp⁹ locatũ est i loco ra tiõe q̃ntitatis p̃mo ꝛ p se. corp⁹ vero xp̃i ꝓtinet sub ꝓdicta spẽ rõne substãtie p̃mo ꝛ p se. vt in ꝑcedenti qõne hitũ est. Uñ q̃ntitas ibi nõ est nisi ex ꝓsequen. i ꝛ p cõcomitãtiaz ꝛ p aliud a se. s. p substãtiã. Unde corp⁹ xp̃i ꝓtinet sub illa spẽ q̃si mõ ꝓtrario ei quo lo catũ est in loco. sed vt placet aliq⁹ de⁹ posset facer vt ibi eẽt vt in loco. Innitentes scõe rõni facte ad ptem p̃mã. Et qꝛ vi cis q ꝟ posset de⁹ facere absq̃z hoc q̃ circũscriberet ab illa spẽ qꝛ sicut põt de⁹ co n seruare cãm ifluẽdo ad causẽ pmanẽtiã ꝛ nõ ad ei⁹ actionẽ. ita põt facere q̃ hec ſpẽs sicut loc⁹ corp⁹ su um cõtineret. ꝛ tñ respectu ipius nõ haberet actio nẽ q̃ ẽ circũscriptio ita q̃ in corpe illo non causaret vbi qõ ꝑm auctorẽ ser p̃cipiorũz est circũscriptio corpis a loci circũscriptione ꝓcedẽs. Sz hoc alijs nõ vi rõnabile. qꝛ aliqõ corp⁹ eẽ in alio vt i loco. ñ ẽ tñ ꝓtineri ab illo sz ei cõmẽsurari ꝛ ei cõfigurari ꝑm lo cũ sibi. corp⁹ aũt xp̃i cõmẽsurari q̃ntitati modi ce spẽi. ꝛ ei ꝓfigurari vi ꝛ includere ꝓtradictiõem q̃nti tate corpis xp̃i tota remanẽte. tñ corp⁹ xp̃i est in lo co spẽi. vt in loco nõ p se sz p accñs in q̃ntũ ꝓtinetur sub spẽ q̃ p se ẽ in loco. sicut aia p accñs ẽ in loco cor poris vt in loco in q̃ntũ est in corpe qõ p se est in lo co. sz sicut ex hoc nõ segtur q̃ sit in corpe vt in loco ita ex dictis nõ segtur q̃ corp⁹ xp̃i sit sub spẽ vt i lo co. Ad p̃m in opp̃m dõ q̃ nõ opz maiorẽ eẽ ỽam ni si de eo qõ ꝓtinet in alio circũscriptiue ꝛ dimẽsio nabiliꝛ. aia.n. est in corpe vt in loco. ꝛ tñ ipm nõ trã scẽdit seu excedit substãtialiter cũ nõ sit nisi vbi est corp⁹ vl ps corpis. nec corp⁹ excedit eã cũ sit in q̃li bet pte corpis tota. corp⁹ aũt xp̃i nõ ꝓtinet sub illa spẽ circũscriptie nec dimẽsionabiliꝛ. p̃põt etiã di ci q̃ mior argumẽti ẽ falsa. Uñ.n. q̃ntitatẽ excede re aliã ẽ eam eẽ maiorẽ illa. ꝛ certũ ẽ q̃ q̃ntitas cor poris maior est q̃ q̃ntitas spẽi. ꝛ nihilomin⁹ contin net sub illa per modũ q̃ supradict⁹ est. Ad 2m dõ q̃ nõ plus cõcludit nisi q̃ corp⁹ xp̃i est in loco ꝛ hoc est verũ. qꝛ illud idẽ corp⁹ in numero qõ sub specie cõ tinet in celo est vt in loco. Sed hec solutio magis est ad hominẽ q̃ ad rem. posset.n. de⁹ trãsubstãtia re substãtiam panis in aliqõ corp⁹ nõ pri⁹ existens qõ esset sub illa specie modo simili sicut est corpus xp̃i sub illa. Et si ita esset illud corp⁹ nõ esset sub illa specie. nec alibi vt in loco. Dicendũ ergo q̃ q̃uis corp⁹ xp̃i sit i celo. vt i celo tñ in q̃ntũ ẽ sub sacramẽ tali specie. nec est loc⁹ nec in aliquo vt in loco p se. sed est in aliquo vt in signo signatũ vere ꝛ realiter continente. intelligenda est ergo maior argumẽti ad hoc vt sit vera ꝑm ordinẽ quem de⁹ in corpori b⁹ instituit ꝑm legẽ communem. deus.n. creaꝛ pos set vnum lapidẽ. vt infra ambitũ vltimi celi. nec ipm celuz cõtingẽtem sicut posset facere aliud celũ nõ cõtentuz ab isto. nec illud cõtinẽs seu contingẽs ꝛ si lapis sic crearet. nec esset loc⁹ neq̃z eẽt in loco. p̃m ar̃m ad partem aliã quãuis cõcedi posset rõne p̃ncipalis conclusionis. tamẽ maior falsa est. per ꝺ structionẽ. n. loci posset locatum desinere esse in lo co vbi erat sine sui mutatiõe. sic ꝛ corp⁹ xp̃i per cor ruptionem speciei desinit esse in alio ibi erat sine

sui mutatione.

Secundo queritur vtrū filius dei possit facere corpus suū esse in pluribus locis simul. Et vī q nō. q: eē hic includit nō esse alibi ⁊ econuerso. g̃ vnū corpus simul esse in pluribus locis icludit cōtradictionē. de⁹ aūt contradictoria simul esse vera facere nō pōt. Item eē in vno loco tm̄ cōuenit corpi eo ipo q limitatū est. sed de⁹ nō pōt facere gn corpus sit limitatū. ergo nō pōt facere gn sit ih̄ vno loco tm̄. Itē anselm. monol. c. xi. Unū totū nō pōt simul eē i diuersis locis. sed corpus est vnum totum ergo simul non potest esse in diuersis: ⁊ qō nō est possibile eē non est possibile fieri. ⁊ qō nō est possibile fieri. de⁹ facere nō pōt. Itē termini locati ⁊ loci ppij simul sūt ⁊ q̃cūq; sūt simul cū eodē in numero simul sūt inter se sicut q̃cūq; vni ⁊ eidē sūt equalia. inter se sūt eq̃lia. si ergo de⁹ faceret vnū corpus in diuersis locis simul eēnt termini distātiū locorū qō cōtradictionez icludit. Cōtra Aug. li°. x°. de sacrīs. pte. 8ª. c°. ii°. dicit q de⁹ pōt facere vnū corpus in diuersis locis.

Itē facit q simul sit realiter cōtentum sub speciebus diuersis. g̃ a simili pōt facere q simul sit cōtentum sub diuersis reb⁹ vt in diuersis locis. Rndeo corpus xpi eē sacraliter in diuersis altaribus simul. oibus fidelib⁹ certū ē. q: vē ⁊ realit ꝓtinet sub diuersis spēbus q̃ sūt in diuersis altaribus. Sed vtr de⁹ facere possit q siml sit in diuersis reb⁹ in qualibet. vt in loco ppio. siue localiter dubiū est. Dicūt. n. gdā q nō. moti ꝓpter rōnes ad pmā ptem iductas. mihi aūt videt cōtrariū. sicut. n. imaginabile videt eē cōtra legē corpis ⁊ loci. vt vnus corpus simul sit in locis diuersis etiam per diuinā potētiā ita videtur eē imaginabile cōtra legem corpis ⁊ loci vt res soliditates simul sint in eodem loco. Unde oēs phi. hoc habuerunt p impossibili. ⁊ tamē videmus q due soliditates manētes distincte p distinctiōez substātiarum corporearuz quaz sūt soliditates possunt esse in eodē loco ppio simul per diuinaz potētiam. facit. n. corpus esse glorificatuz in eodem loco proprio euz nō glorificato. ergo videt a simili q simul possit facere vnuz corpus in diuersis locis. Preterea de⁹ posset trāsmutare dimēsiones panis i dimensiones corporis sui. sicut substantiam in substātiam. nō. n. minus distinguitur substantia panis a substantia corporis xpi q dimēsiones a dimensionibus. sed si hoc faceret corpus xpi esset vbi fuit panis nō tamē sacraliter. ergo cū ista trāsmutatiōe simul posset facere in locis diuersis sicut in diuersis locis simul facit trāsubstātiatiōem substātie panis in substantiā corporis sui posset facere corpus suum simul esse in diuersis locis nō sacraliter. Preterea sicut de⁹ transubstātiat substantiam panis i corpus suū ⁊ posset transmutare dimensiōes in dimēsiones. ita posset diuersas partes aeris quarū quelibet esset equalis dimensionib⁹ corporis xpi simul transmutare in corpus xpi. ita q substantiam i substātiam ⁊ dimēsiones in dimensiones. quod si faceret corpus xpi simul eēt in diuersis ptibus aeris ⁊ in locis. Preterea effectū quē de⁹ facit mediāte cā efficiēte scōa posset facere sine illa. Cuius autem trāsubstantiatio substātie panis in substantiaz corporis xpi sit ratio. vt sub illa specie fiat pñs corpus xpi. nō tamē videt ratio vt ibi maneat. q: transubstātiatio cū sit mutatio transit in preteritū. corpus aūt xpi ibi remanet. nō est ergo ratio formalis eētie corporis xpi sub illis speciebus. trāsubstantiatio substantie panis in ipm. sed magis videtur reduci ad rōnem cāe efficientis pītie corporis xpi sub illis spēbus eo modo quo mutatio ad cām reducit effectuam. ergo sine omni transmutatione. deus posset facere corpus suuz simul sub illis spēbus. ergo a sili ⁊ in locis ipaz spērū etiā si ibi nō essent species. Preterea ad hāc opinionē est auctoritas hu. x°. li. de sacris. pte. 8ª. c°. ii°. dicētis. Nō est mirum si mirabilis mirabilia operat. Quomodo inquis corpus vnum eodem tempore in diuersis locis. similiter noli mirari qui locuz fecit ⁊ locū in corpore ⁊ corpus in loco ⁊ qui fecit vt corpus vnum in loco vno esset. fecit sicut voluit. ⁊ si voluisz alter facere potuisset. nā ⁊ qui valt aliter facit. Et infra. Cogita faciētem ⁊ desinet esse mirabile quicquid illud fuerit ⁊ si forte eē mirabile nō desierit tamē incredibile nō erit si factos oipotēs cogitaē nō erit impossibile quicqd erit. Ad pm̄ in opm̄ dō q eē hic nō includit nō esse alibi quādo hoc fit p infinitā potentiaz.

Ad 2m dō q esse in vno loco tm̄ per finitā potētiā cōuenit corpori eo ipo q limitatū est. Uī sicut non potest non esse limitatum ita non potest simul esse in pluribus locis per virtutem finitam. sed ex hoc nō segtur quin ih̄ possit fieri p vtutem infinitā. Ad auctoritatē anselmi dō q vnū totū nō posse simul esse in diuersis locis. intelligēdū est per vtutē creatam.

Ad 4m dō q minor nō est vera nisi quādo illud vnū ⁊ idē in numero est in vno loco tm̄. nō enim oz q spēs sub qb⁹ē vnū ⁊ idē corpus xpi sil sit inter se.

Articulus secūdus.

Consequenter q̃ritur de eētia principali. Et circa hoc q̃runt duo. Pº vtruz deus posset ꝙuertere substātiā panis in q̃titatē corpis sui. 2º vtz posset transmutare substātiā pāis eādē in numero in corpa plura.

Primo ostendo q de⁹ non posset transmutare substantiā panis in q̃titatē corpis sui de⁹ non posset facere q̃titatē maiorē ꝓtineri totam perfe. ⁊ pmo ⁊ imediate sub minori. Sed si de⁹ posset cōuertere substātiā panis in q̃titatē corporis sui posset facere q q̃tas corpis sui q̃ maior est q̃ q̃titas hostie cōtineretur tota p se ⁊ pmo ⁊ imediate sub q̃titate hostie sicut substantia corpis cōtinetur sub ea p cōuersionē substātie panis in ipm. ergo deus substātiam panis nō posset cōuertere in q̃titatem corpis sui. Itē boe⁹. in li. de duab⁹ naturis ⁊ vna persona xpi longe aī mediū. substantia corporea i corporeā ꝙuerti nō pōt nec econuerso. ſz ñ magis distāt substantia corporea ⁊ incorporea q̃ substātia ⁊ accīs ergo substātia panis in q̃titatem corporis xpi cū sit accīs ꝙuerti nō pōt. Cōtra vt oñsum est ii° p°. de⁹ pōt facere q̃cūq; nō includāt ꝓtradictionem. sed substātiā panis cōuerti in q̃titatez corpis xpi p diuinā potētiā nō videt includere contradictionē ergo de⁹ illam ꝙuersionem facere posset. Rndeo q de⁹ posset ꝙuertere substātiam panis in q̃titatē corpis sui si vellet q eni substātia panis transmu-

retur per diuinā potētiam in substātiā corporis xp̄i hoc nō est ꝓpter conuenientiam substantie panis tie ad substantiam corpis xp̄i. quia in illa nihil remāet cōe nz fit trāsit⁹ p aliqd cōe. In illa āt uersione q̄ ē rōne cōueniētie aliqd cōe remanet. vel saltē fit trāsit⁹ p aliud cōe. Sz ꝫ ē p quādā possibilitatez seu passiuā potētiā q̄ a creatore ei creatura p quam ipa ita est obediens creatori vt de ipa per creatoris potētiam fieri possit quicquid placuerit sue voluntati. nec opz apponere hanc contradictionez si ꝓtradictionē ñ icludit. qz volūtati creatoris placere nō pōt facer aliqd qō ꝓtradictionē icludat eo q̄ nullo mō rōnē possibilē hz. vt in li° p° oñsuz est. hec aūt possibilitas nō trāsit est substātia panis ad hoc vt possibilitas ꝑm se tota cōuertat in substātiā corpis xp̄i p diuinā potētiā. sz ēt vt ꝓuertat i corpis ei⁹ ēxtitatē. Cōcedēdū ergo q̄ sicut substātia trāsmutat in substātiā. ita posset xp̄us si vellet trāsmutare substantiā panis ꝑm se totā in ēxtitatē corpis sui. q̄ ēxtitatē i ēxtitatē. Ad p^m i opp^m dō q̄ si de⁹ transmutaret substātiā panis in ēxtitate corpis sui. ex ꝫ nō equeret q̄ tota ēxtitas corpis xp̄i ꝓtineret ꝑse q̄ ꝑmo q̄ immediate sub illa spē pāis. qz aut de⁹ faceret illa trāsmutatiōe nō obstāte q̄ substātia corpis sui ꝑse q̄ ꝑmo q̄ immediate ꝓtineret sub illa spē q̄ ēxtitas substātia mediāte sicut est mōdo. aut ipm corp⁹ illā spēm excederet. nō. n. sic ē possibile ēxtitatē maiorē totā ꝓtineri sub minori. ꝑmo q̄ ꝑse q̄ immediate sb ēxtitate minori. Ad 2^m dō q̄ aut illud vbū itelligēduz ē de naturali ꝓuersiōe. aut si ertēdit ad supnaturalē itel ligēdū est de ꝓuersiōe in qua manet aliqd cōe scu i qua ē trāsit⁹ p aliqd cōe nō de illa in qua totū ꝓuertitur in totū nullo cōmuni manente.

Secundo queritur vtrū de⁹ posset trāmutar substātiā panis eandē in numero in corpa plura. Et vi q̄ nō ēxuis due substātie siue corpore siue ico ꝓzee ꝑm diuersū modum exīdi possint sil' ee vt spūs sepatus q̄ aīa in corpore q̄ corp⁹ glificatū cū nō glificato. tū due substātie ꝑm eūdem moduz exīdi sil' ee nō pñt. Unde duo corpa glificata simul ee nō pñt. nec duo corpora nō glificata. Sz si substātia panis eadē in numero posset cōuerti in pla corpora plura corpora simul ee possent sub illa spē ꝑm eundem exīdi modū. g̃ talē de⁹ ꝓuersionē facere nō pōt. Itē ꝑm ꝓphi. 4. phi. q̄ qua rōne duo corpora possent esse simul eadē rōne infinita. Sed de⁹ non posset facere q̄ infinita corpa siml' eēnt sub vna spē panis p ꝓuersiōem substātie panis in ipam. g̃ nec posset facere q̄ substātia panis cōuertere in duo corpa. q̄ p illā ꝓuersionē simul eēt sub panis cōuersi ēxtitate. Cōtra res cōtēta in loco quē totū nō replet. nec aliquā ei⁹ ptē. nō phibet aliā rem simul ee cū ea in eodē loco. Ūñ q̄ angelus exīs i aliqua domo nō replet eā totā nec aliquā ei⁹ ptē. ideo nō phibet aliū angelū simul ee cū eo in eadē domo. Sed corp⁹ xp̄i cōtētū sub specie panis nō replet eā totaz nec aliquā ei⁹ ptez. g̃ nō phibet aliud corp⁹ ee cum ipo sub eadē. qua rōne g̃ pōt ꝓuerti in vnū pōt ꝓuerti in plura. Ad istā qōnē forte aliq dicerēt q̄ deus nō posset trāsmutare substātiā panis eādē in numero in corpa plura. qz hoc nō posset facere vnica cōuersione eo q̄ ꝓuersiones plurificātur penes termi nozū plurificatiōem. Nec plurib⁹ conuerfionibus successiue. qz substātia panis cōuersa i corp⁹ xp̄i postea cōuerti nō posset in corp⁹ aliud. qz p ꝑmā ꝓuersionē desinit ee. q̄ illud qō nō ē in aliud cōuerti non pōt. Nec libus cōuersionib⁹ simul. qz ipossibile ē eandē rem in numero simul mutari q̄ ꝫ idē diuersis mutatiōib⁹ eisdem spēi ad diuersos terminos dispatos. Alijs aūt vi q̄ de⁹ posset eādē substātiā panis in numero simul cōuertere in plura corpora quelibet. n. ps corpis xp̄i tota est sub qualibet parte hostie. vt inferi⁹ ꝓñdet. qō verū nō esset nisi ps eadem substātie panis cōuerteret in quālibet ptez corpis xp̄i. Sed qua rōne substātia panis ꝑm eā dem sui partē simul pōt conuerti in caput corpis xp̄i q̄ in pedes q̄ in alia mēbra. vi q̄ posset cōuerti p diuinā potētiā si deo placeret in plura corpora simul. Qui vult tenere ꝑm hanc opinionē pōt dicere ad p^m in opp^m q̄ p diuinaz potētiam duo corpora ꝑm eūdem modū exīdi simul ee possent. Unde de⁹ posset facere miraculose vt vnū corp⁹ glificatū simul esset cū alio glorificato. q̄ vnū nō glorificatū cū alio nō glorificato. Ad 2^m dō q̄ ēxuis deus nō possit facere q̄ infinita corpa actu simul eēnt sub eadē spē panis p conuersionē panis in ipa. tamē posset facere q̄ substātia panis cōuerteret i plura corpora. qz infinitū nō pōt simul ee in actu i creatura. Unde cū ꝓphūs dicit q̄ qua rōne duo corpora possent ee siml' eadē rōe infinita nō accipit infinita ꝓ infinito in actu. sed voluit dicere q̄ nunq̄z tot eēnt simul in actu qn adhuc possent ee plura. Ad rōnē q̄ adducebat p aliā opiōne in corpore qōnis pōt dici q̄ deus cādē substātiā in numero pōt conuertere simul in corpa plura. sicut pōt facere vnuz corp⁹ simul ee in diuersis locis. ēxuis. n. eādem rez trāsmutari in hoc corp⁹ q̄ nō trāsmutari in hoc corpus sint cōtraditoria. tamē eādez rez trāsmutari p diuinā potētiā in hoc corp⁹ q̄ simul in aliud corpus nō ꝓtradicūt. tū sicut ēxuis idem corp⁹ ee hic q̄ non esse hic cōtradicāt. tāmē idē corp⁹ esse hic. q̄ simul per diuinā potētiam esse alibi nō cōtradicūt. Qui vult tenere ꝑmā opinionē pt dicere ad ar^m ad ptē secūdam q̄ ēxuis angelus nō repleat locū tamē i eo dē loco ꝑmo duo angeli simul esse nō possunt q̄ pterea si detur q̄ duo corpora simul possint esse sub ēxtitate vni⁹ hostie eo mō quo ibi est corp⁹ xp̄i. tamē substātia panis ꝑm eādem sui partem in plura corpora simul cōuerti nō posset. Ad rōnem adductam p secūda opinione in corpe questiōis pōt dici q̄ nō est simile de conuersiōe substātie panis ꝫ eā dem sui partem in plura mēbra vni⁹ corpozis q̄ in plura co. poza. qz in plura membra conuertit rōne vnius corpozis cui⁹ sunt ptes. sed nō potest dari aliqd vnū rōne cui⁹ simul ꝓuerteret in plura corpora.

Articulus quartus.

Consequenter queritur de ēxto principali.

Et circa hoc queruntur duo. ꝓmo vtrū corp⁹ xp̄i vt contentum sb spē sacramentali possit moueri. scdo vtrū ibi posset immediate tangi.

Primo ostendo q̄ corp⁹ xp̄i vt cōtentū sub spē sacramētali nō possit moueri. quia aut possit

moueri p se. aut p motū hostie. Nō p̄mo mō. ga oē qđ p se moueť eit in aliquo vt in loco. nec 2° mō ga tūc simul posset moueri ⁊ gescere p motū hostie cō secrate ⁊ alteri⁹ getem qđ ip̄ossibile vi. Itē sicut dicit phūs 2° topicoꝝ. Impossibile ē ⁊traria simul ieē eidē. Sz si corp⁹ xp̄i posset moueri p motū hostie. cū vna moueť supi⁹ ⁊ alia iferi⁹ ⁊trarijs motib⁹ moueret. ḡ nō p̄ot moueri p motū hostie. ḡ multo minus. p se vt vi. Itē si moueret p motū hostie vel sa hostia vertereť qđ falsū ē. p motū ḡ ei⁹ nō mouetur ⁊ min⁹ p se vt dcm̄ ē. Cōtra phūs 2° topi. mouētib⁹ nobis necessariū ⁊ q̄ in nobis sunt oia simul moueri. ḡ cū corp⁹ xp̄i ve ⁊ realit cōtineať sub specie ip̄a mota. oportz ip̄m moueri. Sz nihil moueť p motū alteri⁹ q nō possit moueri p se. qz oē tale per se. est in potētia ad aliud. ḡ corp⁹ xp̄i p̄ot moueri p se ⁊ motū hostie. Itē ip̄ossibile ē idez corp⁹ p se moueri ⁊ nō moueri simul ⁊ p̄m idē. Sz corp⁹ xp̄i p se p̄ot moueri in celo. ḡ p̄ot p se moueri in sacro aliter posset cōtingere q̄ simul ⁊ p̄m idē moueret ⁊ nō moueret. ℟ndeo q̄ corp⁹ xp̄i vt p̄tētū est sub spē sacrali per se moueri dupl⁹ p̄ot itelli. Uno mō de motu q nō hz cōpatiōem ad extra. sicut mot⁹ vitalis ⁊ delectatiōis ⁊ in tali motu p̄ot xp̄us moueri etiā vt ē sub spē sacrali. Alio mō d̄ motu q nō cōuenit mobili nisi p cōpatiōem ad locū cuiusmōi est mot⁹ localis ⁊ tali motu p se moueri nō p̄ot vt ē sub spē sacrali. qz q̄uis corp⁹ xp̄i nō obstāte q̄ sit cōtētū sub spē panis sit in celo. vt in loco. tū in q̄tum sub illa est. nec ibi nec alibi ē p se vt in loco. nec per se hz aliq̄ habitudinē ad locū. qz tū ē in loco per accīs. qz spēs in q̄ realit cōtineť est loco est p se. iō per motū hostie localē p̄ot moueri ⁊ sic ve cōp⁹ xp̄i eleuať cū hostia eleuať ⁊ deferť ad ifirmū cū ad ifirmū hostia per sacer dotē deferť. Ad p^m dō q nō est inconueniēs q aliqd p accīs moueat simul ⁊ qescat sicut alia p accīs moueť moto brachio ⁊ p accīs qescit qescente pede. Sed h̄ exēplū qdā nō approbāt. qz q̄uis alia sit tota in q̄libet corpis pte. tū qz nō hz suū pfectuz eē nisi i toto. iō nō moueť nisi p motū totī⁹. Sz corp⁹ xp̄i sub q̄libet spē sacrī hz suū eē sacrale pfectū. ⁊ iō ad ppositū sufficiat ad p̄ns exēpluz de sedēte in cathedra in naui. qz p motū nauis moueť. Ad 2^m dō q mot⁹ quo corp⁹ xp̄i moueť sarsū p motū speciei p̄tinētis. ⁊ mot⁹ q° moueť deorsū p motū alteri⁹ spēi nō p̄ueniūt sibi nisi p accīs. nō ē aūt inconueniēs q idē sil ad ptes oppositas p accīs moueat. vt si homo exīs in equo i naui moueat motu equi versus terminū oppositū termino ad quē tēdit nauis.

Ad 3^m dō q q̄uis mota hostia p accidēs corp⁹ xp̄i moueat. tū ip̄a vsa nō vertit. qz q̄uis ptes ordinē habeāt in ip̄o corpe absolute. nō tū p cōparatiōem ad spēm. Unde dici nō p̄ot q pedes habeat in vna pte hostie ⁊ caput in alia. ⁊ sic de alijs mēbris. qa oēs ptes simul sūt sub qualibet pte hostie. vt iferi⁹ ondetur. Ad p^m ad ptez aliā pz solutio ex dictis i q̄stiōe. Ad 2^m dō q aliqd p se moueri. vt est i loco ⁊ illud idē nō p se moueri. vt est in aliquo nō vt in loco nō cōtradicūt. qz negatio ⁊ affirmatio. q̄uis sint ex eodem nō tamē per comparatiōem ad eundem exīdi modum.

Ecundo queritur vtz corp⁹ xp̄i cōtētuz sb spē sacrali possit imediate tāgi. Et vi q sic. magis tāgunt se illa que simul sūt bz se tota. q̄ illa quorū vltia tātuz sūt simul. Sz spēs panis ⁊ corp⁹ xp̄i simul sūt p̄m se tota. qz corp⁹ xp̄i realiter cōtineť sub spē. ergo spēs ⁊ corp⁹ xp̄i magis tangūt se q̄ due liditates quaꝝ vltima sūt tātū siml. Itē si de⁹ cre aret lapidē vnū infra vltimā superficiē celi vlti. nec ip̄m tāgentē ille lapis nullā haberet hitudinē ad locū. tū hoc nō obstāte si posset celū pforari posset p tendi aliqua lancea vsqz ad ip̄m qua tāgereť. ḡ a simili nō obstāte q corp⁹ xp̄i vt cōtētū sub spē nullaz habeat hitudinē ad locū tāgi p̄ot p penetrationem spēi. Itē si corp⁹ xp̄i p̄secratū in cena reseruatū fuisset sub sacro vsqz ad horā q̄ fuit clauis p̄foratū. sensisset dolorē. ex illa pforatione causatū. qz ⁊ sub illa spē fuisset mortuū qñ mortuum fuit in cruce. Sed sub illa spē p̄dictū dolorē nō sensisset nisi ab illis clauis ibidē pforatū fuisset. ḡ in q̄tū est exīs sub sacrali spē tāgi p̄ot. Itē de⁹ nō potuisset facere q corp⁹ xp̄i mortuū fuisset in sepulchro ⁊ viuēs sub sacrali spē. ḡ a simili nō potuisset facere q tactū fuisz in cruce qn etiaz fuisset tactū sub spē. si vsqz tūc sub sacrali spē fuisset refuatuz. Cōtra si corp⁹ xp̄i in q̄tū est sub sacrali specie posset tāgi maxime posset tangi ab ip̄omet xp̄o. Sed ibi xp̄s cū manu nō potuisset tāgere caput suū. vel aliā p̄tem corpis. qz vt ois sum est in qone p̄cedēti nullū p̄ot ibi habere motū localem. ḡ nullo mō p̄ot ibi tangi. Itē si ibi posset tangi. ergo attingi posset a dēnib⁹ masticātiuz spēs qđ falsū est. qz tūc in cena qñ discipuli sui māducauerūt ip̄m sub sacro qñ adhuc corp⁹ ei⁹ erat passibile dolorē sensisset qđ tū nō est verū. ℟ndeo q corpus xp̄i vt cōtētuz sub spē sacrali non p̄t imediate tangi sub illa spē. substātia. n. corpea intellecta preter dimensiōes q̄uis intelligatur vt extensibilis. tamē intelligiť vt nō extēsa. Unde in nō extendi alī similať substātie spirituali create. in extensibilitate aūt differt. qz substātia spiritualis extensibilis nō est. Cū ergo corp⁹ xp̄i sit sub specie p̄mo ⁊ per seratione substātie. ⁊ dimēsiones nō sunt ibi. nisi p concomitātiam. est enim ibi p̄m modū similē illi modo quo substantia spūalis creata p eēntiam est in loco. nec tamē inter istos duos modos existendi est oīmoda silitudo. Sz i hoc q sic substātia spūalis creata per eēntiam p̄ns est in loco. nec tamē a loco tangit. nec aliqs homo q̄tūcūq; penetret locū p̄ot eēntialiter tangere. sic corp⁹ xp̄i p̄ns est sub spē. nec tamen ab ea tangit. nec aliquis homo quandocūq; penetret speciem corp⁹ xp̄i vt ibi est p̄ot tangere. Ad p^m in opp^m dō q maior nō est vera. nisi de illis q̄ simul sūt p̄m corporalis eēntie modū q̄tū ad vtrū q extremū. sic aūt nō est in ppōito vt visū est i corpe q̄stiōis. Ad 2^m dō q ex illa rōne sequeret q il le lapis nō posset tāgi ad q̄cūq; ptem circūferētie illa lācea dirigeret ⁊ q̄tūcūq; lōgitudo ei⁹ vltimā circūferētiā excederet. ille enī lapis eēt vnus et ex cōsequenti nō eēt ppinquior circūferentie q̄ cētro nec rēotior ab vna pte circūferētie q̄ ab alia. quia nullā penit⁹ habitudinez haberet ad quēcūq; locum. ⁊ ideo nulla esset ratio quare magis tangeretur a lancea transmissa per polum articū q̄ trāsmissa per polum antarticū. nec intelligas q velim dicere q se nō habeat alio mō corp⁹ xp̄i ad spēm q̄ ille lapis se haberet ad locū. qz de illo lapide nō posset vere dici q esset realiter p̄ns sub aliquib⁹ alijs

dimẽsiõibus suis. Sz vere dr vex corp⁹ xpi eẽ res lit pñs ⁊ pẽtruz sub sacrali spẽ. Ad 3m dõ q si corp⁹ xpi sub sacro fuisset reuatũ vsq; ad horã q̃ fuit clauis pforatũ. ⁊ postea in cruce mortuum. dico q erñs sub specie sacrali sensisset dolorẽ er illa pforatiõe causatũ ⁊ postea fuisset mortuum. nec tñ vt ibi erñs fuisset ab illis clauis pforatũ. sensus. n. doloris ⁊ mors corpi cõueniũt absolute nõ per cõpationẽ ad locũ. sed aliqd pforari clauis rei nõ ꝓuenit nisi in q̃tuz est hñs hitudinẽ ad locũ. Cũ. n. talis actõ sit p motũ localẽ oz illud in qõ talis actio trãsit esse alicubi vt in loco. Uñ versus ꝑtirde fuato poteris copulare dolorẽ Inmatũ. sz nõ illat⁹ cõuenit illi.

Ad 4m pz solutio er iam dictis. Ad pm ad ptez aliã dicũt aliq q̃ ẽ̃uis fõ sacro xps ñ possit tãgi ab alio pt tñ tãgi a se aliq° mõ ⁊ aliq° mõ ñ. qz cũ corp⁹ suũ sit dimẽsionatũ põt ducere manũ ab vna parte ad aliã. hoc. n. posset facẽ vn⁹ hõ si eẽt nus q̃z suppo fito q ꝓseuaret in vita. nõ posset tamẽ manũ elongare a corpore. ⁊ postea cõiungẽ. qz talis elongatio ⁊ iterata cõiũctio includũt distãtiã. ⁊ er cõsequẽ ti dimẽsionẽ inter extrema. ad qõ sequr q manus ⁊ corp⁹ applicarẽtur dimẽsionib⁹ vt ad locũ. qõ corpi xpi vt est sub sacrali spẽ nõ ꝓuenit. Alij dicunt q hõ si nus q̃z eẽt nõ posset ducere manũ ab vna pte corpis ad aliã etiã tenẽdo eaz semp corpi cõiunctã. qz ꝑmus locus vbi erat man⁹ reliquerẽt vacuus ⁊ poneret vbi ꝑus nihil erat. Sed ista ratio nihil va let. qz illa positiõe facta. manus nõ eẽt in loco. ⁊ sic nõ relinquerẽt aliq⁹ locus vacu⁹. ⁊ sicut man⁹ iun cta pectori eẽt nõ i loco ita iuncta vẽtri eẽt ñ i loco.

Articulus quintus.

Onsequenter queritur ō 5°. ꝑncipali. Et circa hoc quer untur duo. Primo vrz corp⁹ xpi sub illa spẽ possit vide ri visiõe itellectuali. Secũdo vrz oculo corporali.

Primo ostendo q̃ corp⁹ xpi sb spẽ nõ põt videri visione itellectuali. Uisio itellectualis nõ ẽ si pra rõnem. sz er itia corpis xpi sub ꝑdicta spẽ est su pra rõnem. q̃ ibi nõ põt itellectualiter videri. Itez itellectualis visio rei nõ ꝑtis p eẽntiaz ẽ p spẽz. sz a corpe nulla habẽtẽ habitudinẽ ad locũ nõ põt res in loco erñs recipe spẽm. Cũ q̃ quicũq; creat⁹ intel lectus sit in loco. ⁊ corp⁹ xpi vt erñs sub spẽ ñ habe at hitudinẽ ad rez aliquã vt ad locũ. nullus intelle tus põt ab illo recipe spẽm. ⁊ ex cõsequẽti nullus in tellect⁹ creat⁹ põt ipm videre. Cõtra ois itellectu alis cognitio ẽ itellectualis visio. Sed corp⁹ xpi eẽ sub sacro ab itellectu cognoscitur. aliter. n. hoc non possemus significare. qõ enim nõ possum⁹ intellige re nõ possum⁹ significare. q̃ corp⁹ xpi sub sacro itelle ctualiẽ videt. Rñdeo q corp⁹ xpi sub sacro a nullo intellectu nisi diuino videri põt p naturaz. cuius rõ est. ad hoc vt aliqd possit videri naturaliter ab in tellectu creato regritur q possit naturaliter fieri ꝑ sens itellectui per eẽntiã vel spẽm intellectui ipm imediate repñtantez. qz itellectualis visio nõ est q̃ cunq; intellectualis cognitio. sz imediata regrit ẽt q si ita ꝓportionale naturali lumini intellect⁹ vt ñ trãscendat ei⁹ facultatẽ. corpis aũt xpi vt erñs sub spẽ sacri nõ põt naturaliter fieri pñs p eẽntiam nostro intellectui. nec p spẽm ipm imediate intellectui re presentãtem. qz a corpore nõ exiite in re aliqua. vt in loco nec locũ aliquẽ tangente nõ põt naturaliter species deriuari ad rem exiitem in loco. Intellect⁹ aũt noster ab oculo corpali nõ põt recipere speciez naturaliter nisi mediãte aliquo organo corporeo. qõ est in loco. Modus etiã exiitie corporis xpi sub sacro transeẽdit facultatẽ naturalis lumis nostri in tellect⁹. ⁊ iõ a nostro itellectu corpori vnito natura liter videri nõ põt. nec etiã ab intellectu aie sepa rate. nec ab intellectu angelico. qz ẽ̃uis sz aliquos spũs sepatus posset q̃tuz est ex vi nature sue se fa cere ꝓsentem corpori exiti sub sacro eo q ꝓ naturam nõ habet necessariã hitudinẽ ad locũ. sz tñ ꝑ ordi nez diui⁹. tñ qz ille mod⁹ exiendi trãscẽdit facultatẽ naturalis lumis cuiuscũq; intellect⁹ creati. iõ si pñs ei eẽt relictus suo lumine naturali illũ modũ exiendi videre nõ posset. ẽ̃uis aũt excedat facultatẽ lumi nis naturalis. nõ tñ excedit facultatẽ luminis glo rie. Unde credo q quicũq; intellect⁹ beat⁹ modus exiitie corpis xpi sub sacro ⁊ oia q̃ sũt fidei videt cla re nõ tantũ in verbo. sed etiã illa visione que dicit eẽ in ꝓprio genere. Argumẽta ad ptem ꝓmam ꝑ cedunt de visione itellectuali ⁊ lumine naturali. Ad ar⁹m ad ptem aliã dõ q maior est falsa cognitio enim intellectualis enigmatica que est p fidem nõ est intellectualis visio. nec etiã cognitio discursiua visio dici debet. Preterea corp⁹ xpi eẽ sub sacro nõ naturaliter a nobis cognoscit. sz p doctrinã ⁊ su pernaturalẽ illustratiõem.

Ecundo queritur vtrum corp⁹ xpi sub specie possit videri oculo corporali. Et vi q sic fa cilius est videre corp⁹ xpi sub sacro ẽ̃uis illud qõ non est. sed nos ꝑ naturã possumus videre illud q non est. Uñ Aug⁹ 6° naturaliũ li° 4°. c. 2. Possibile est describi in sensu cõmuni vt audeat ⁊ videat colo res ⁊ sonos qui nõ habent eẽ extra. ergo multo fortius possumus videre corp⁹ xpi sub sacro. Itẽ po tentior est virt⁹ oculi glorificati ad penetrãdum ẽ̃uis virtus corporis inaiati. Sed virtus lune que est corp⁹ inaiatum penetrat totã terram. aliter. n. i ea dem hora in qua causat fluxuz maris in quarta tre sibi suppositã nõ causaret in quarta opposita. ergo multo fortius virtus oculi glorificati potest pene trare spẽm ⁊ attingere corp⁹ xpi. Item oculus cor porali potest videre corpus cuius spẽ informari põt. Sed christus in q̃tã est de⁹ potest oculo speciẽ iprimere corporis sui. vt est sub sacro. q̃ saltem mi raculose põt videri ab oculo corporali. Contra aut corpus ⁊ species videretur sub equali angelo. aut corp⁹ sub maiori nõ sub equali. qz tũc corp⁹ xpi ⁊ species equarentur in magnitudine. qui. n. sb eq̃li angulo ⁊ equali distantia videt equalia sũt. Si aũt corpus christi videret sub maiori angulo ma ioz angulus cõtineret sb miou quod est ipossibile.

Itẽ potẽtior est intellectus nõ glorificat⁹ q̃z corpa lis oculus etiã glorificatus. Sz intellectus p natu rã nõ põt videre corpus christi sub sacro vt hitũ est in questiõe precedẽti. ergo multo minus hoc potest ẽt visus glorificat⁹. Rñdeo q exiitia corporis xpi videri nõ põt in sacro oculo corporali naturali vtu

ec.nec virtute glorie. nec etiã p miraculuz. Pzi mũ declaratur sic. ad hoc vt oculus corpalis possit p naturã videre aliqõ corp⁹ regrit ꝯ ab illo corpore possit vsqz ad oculũ p naturã deriuari similitudo illi⁹ corpis repñtans ipm oculo. talis aũt spẽs ỏ riuari nõ põt p nãm nisi in corpore exñte in loco et p mediũ corpale. Si.n. vt dic̃ Phi.2°de aĩa vacuum eẽt inter celũ z terrã nihil oio viderem⁹. Sed corp⁹ vt exñs sub sacro nõ est alicubi vt in loco. Et iõ ab ipo ad oculũ nostz nõ põt species naturaliter deriuari. Nõ etiã nec p gloriã declarat sic. Ad hoc n. vt oculus glorificat⁹ videat oz ipm eẽ iformatuz spẽ visibilis. Sz p virtutẽ glie oculus corpalis nõ põt abstrahere a corpe xpi exñtis sub sacramẽto ei⁹ spẽm. qz lumẽ corpale nõ põt attingere rem nõ hñtem exñtiã alicubi vt in determiato loco quã non habet corp⁹ xpi vt est sub sacro. Quod etiã nec per miraculũ. ỏclaratur sic. Sicut.n. ocul⁹ corpalis eleuari nõ põt p qõcũqz miraculũ ad videdũ exñtiaz substãtiarũ spũaliũ. nec est possibile illã repñtari ex pzesse p ꝯcunqz spẽm corpalem. sic cum corp⁹ christi sit sub sacro ad similitudinẽ spũalis exñtie inꝯtum est ibi pmo z per se rõne substantie. z ꝯtitas ñ est ibi nisi p cõcomitãtiaz dici põt q impossibile ẽ corpalem oculũ per qõcunqz miraculum ad h̃ subleuari vt corp⁹ christi qõ est sub sacro videat. ipossibile est etiam talẽ spẽm corpalem fieri que sit illi⁹ exñtie expzesse repñtatia. Uñ si aliqñ appet ibi species puuli vel frustrum carnis non credo q illõ sit corpus christi. maiozes eniz sunt dimensiones corporis christi ꝯ ille que ibi apparẽt z si apparet vere ibi corp⁹ xpi nõ apparet vt sub sacro. Unde credo q illa appentia puuli que ibi aliqñ visa est vl ỏscribit in imaginatiõe. vel in sensu cõi videtis. vl si est realiter extra. nõ credo q ille dimẽsiões fũdãtur in dimẽsiõib⁹ spẽi panis. ꝯ tũc nõ appeant. nec tũc debet sumi ab illo cui apparet. qz nõ apparet sub spẽ ꝓueniẽti humane refectiõi. Ad p⁹m i op p⁹m dicẽdũ q nõ possum⁹ videre oculo copali illud q nõ est. Uñ illa visio de qua logtur. Unic. nõ ẽ vera visio. sz silitudo visiõis que accidit dozmiẽtib⁹ z aliqñ vigilãtib⁹ ex excessu fortificatiõis imaginatiõis. seu ex reductiõe speciei visibilis ab imaginatione ad sensũ cõem vbi est radix oĩz sensũ ũ particlariũ. Ad z⁹m dõ q oculus nõ videt p ptensionem virtutis visibilis vsqz ad rẽ visaz. sz p multiplicatiõem spẽi visibilis vsqz ad visũ. Et ꝓterea si pmo mõ fieret visio adhuc radij visuales ptendi nõ possent vsqz ad corp⁹ xpi vt exñs sub sacro. qz illa vtus visualis ptẽdi non posset nisi mediãte medio cui⁹ supficies nõ tãgit corp⁹ xpi vt exñs sub sacro. Ad z⁹m dõ q ad videdũ nõ sufficit q oculus i fozmet spẽ rei visibil. sz cũ hoc regritur q sit visibile pñs indetermiata distãtia z hitudine ad visum Pzeterea nõ est creabilis aliqua corpalis species que possit corp⁹ xpi vt est sub sacro repñtare exp̃sse sensus ẽt nullo mõ ẽ sublimabilis ad hoc videduz sicut nec ad videdũ exñtiaz spũaliũ rerũ.

Articulus sextus.

Onsequenter queritur de 6° pncipali. Et circa hoc querũtur duo. Pzimo vtz virtute sacri sit corp⁹ xpi sub qualibet pte hostie. z° vtz sub quolibet indiuisibili ipius hostie.

Rimo ostendo q corp⁹ xpi nõ sit totũ sub qualibet pte hostie. ptes corpis xpi distincte sũt z ordinate. Sz si oẽs eẽnt simul sub qualibet pte hostie eẽnt inordinate z cõfuse. ergo corp⁹ xpi nõ est totũ sub qualibet pte hostie. Itẽ intẽtio cõsecrãtis non refert ad ꝯlibet ptem hostie. sz ad totã sil. Sed in tẽtio ꝓsecrãtis regritur ad hoc vt ibi sit corp⁹ christi. ergo virtute ꝓsecratiõis ꝯuis sit totũ sb hostia nõ tũ sub qualibet ei⁹ parte. Item ꝯuis imago reluceat in qualibet pte speculi fracti. nõ tũ ẽ tota in qualibet pte speculi itegri. ergo a simili ꝯuis corpus xpi sit totũ in qualibet parte hostie fracte. non tũ in qualibet pte hostie integre. Lõtra Jnno. de offi. miss. pte 3ª. c°. 9°. Reor salua fidei maiestate q vbi pãis ẽ ꝓsecrat⁹ sub tota spẽ totũ corp⁹ exist. sic eni miraculose totũ corp⁹ singulis ptib⁹ ꝓtinet. Et parũ post segtur. Uñ in quotcũqz pres spẽs diuidatur sub singulis ptib⁹ tot⁹ est xps. Itẽ corp⁹ est ibi p hoc q panis trãsubstãtiat in ipm. Sed ꝙlibet pars panis est panis cũ sit totũ homogeneũ. g ꝙlibet ps panis trãsubstãtiat in corp⁹ totũ. sed sub ꝙlibet pte speciei erat pars substãtie panis. ergo post trãsubstãtiatiõem sub qualibet pte spẽi est corpus totum.

Rñdeo q corp⁹ xpi totũ est sb qualibet pte hostie. Si.n. ps z nõ totũ eẽt sub pte sequeret q corp⁹ xpi cõmẽsurare hostie. cõtentũ. n. cui⁹ vna pars ẽ sub vna parte continentis z alie partes sub alijs partib⁹ commensuranẽ continenti. corpus aũt xpi spũ nõ cõmẽsurat. vt superi⁹ habitũ est. nec ex dictis segtur corp⁹ xpi in sacro cõtineri ab infinitis. qz ꝯuis cõtinuũ sit diuisibile in ptes sine fine. tamẽ cũ sunt in cõtinuo nõ habẽt actualẽ distinctiõem inter se. nec sunt actu plura sed vnũ. Unde nec dicim⁹ aiaz eẽ in ifinitis in actu ꝯuis sit in qualibet pte corporis tota. Ad p⁹m i op⁹m dõ q ptes corpis xpi habẽt eẽ distinctũ z ordinatũ in suo toto. sz nõ p comparationem ad spẽm cõtinentem. vnde ex hoc nõ segtur q partes corporis sint inordinate z confuse. Ad z⁹m dõ q cum intentio consecrãtis fertur ad panem z quelibet pars panis sit panis implicite saltem fert ad qualiber ptem panis. Ad z⁹m dõ q illud qõ videt in speculo non est imago sed ipa res. Unde homo respiciẽs in speculo seipm videt p lineam reflexã. z quia ab vna superficie continua fit cõtinua reflexio. ideo in speculo integro nõ videt nisi vnũ. Uñ aũtez speculũ fractũ est. quia supficies discõtinuata est fiunt distincte reflexiões. z iõ vna res videt plures res. nõ est ergo intelligẽdũ q species que reflectebat a superficie cõtinua per fractiõnez speculi distinguat in duas. sed a qualibet pte speculi fracti fit reflexio noua. Si aũt corp⁹ xpi nõ eẽt sub qualibet pte hostie ante fractiõem post fractiõem nõ posset eẽ sub qualibet virtute fractionis illius. Ar⁹ ad partem aliã concedenda sunt. z valent ad declaratiõem qõnis.

Ecundo queritur vtrũ corpus xpi sit sub q° libet indiuisibili ipius hostie. Rñdeo q ñ Sicut ꝑm Phi. 4°. phisi. Jnstans nõ est tẽpus nec pars tẽporis neqz ꝑm ipum. 6° phisi. Punctus non est linea nec pars linee. sic dico q nec linea est sup

ficies nec pars ſupficiei. nec ſuperficies corp⁹ nec pars corporis. Cū ergo corp⁹ xp̄i ſub ſacro nō ſit niſi in ipa ſpe ⁊ ptibus eius nō debet concedi q̄ ſit in aliquo p̄cto nec inſuperficie nec in aliq̄ linea ipi⁹ hoſtie accipiendo p̄ctū p̄prie ꝓ m q̄ eſt aliqd ſimpliciter indiuiſibile. ⁊ lineam ꝓ m q̄ eſt longitudo ſine quacūq; latitudine. ⁊ ſupficiem ꝓ m q̄ ē latitudo ſine quacūq; ſpiſſitudine. Cōcedendū eſt tamē corpus xp̄i eſſe ſub ſupficie ipi⁹ hoſtie in quātuz ꝓtinetur ſub illa ſupficie. ſed nō eſt idez eſſe in ſupficie ⁊ ſub ſuperficie contineri niſi vocetur eſſe in ſuperficie eſſe infra ambitū ſupficiei continētis. ſicut dicimus q̄ ſpera ignis ē i ſpera lune. q̄ ꝓtinet ab ea.

Articulus ſeptimus.

c **Onſequenter** querit̄ ō 7°. p̄n cipali. Et circa hoc querūtur duo. ℔ 1° vtrū virtute ſacramēti ſacerdos poſſet quantācūq; materiā conuertere. 2° vtrū vtute ſacramēti poſſet vnaz partē eiuſdem hoſtie ſine alia conſecrare hoſtia continua remanente.

p **Rimo oſtendo** q̄ virtute ſacramenti ſacerdos poſſet quantācūq; materiā cōuertere. Sacerdos poteſt cōficere tm̄ de pane quantū requiritur ad cōionez fideliū. nō tantū eoz qui tūc cōicaſ volūt ſed etiā eoz q̄ poſtea volent. Sed tm̄ poſſz mūdus durare q̄ ad cōicandū illos q̄ cōicare volunt ⁊ volent requireret de pane tm̄ q̄ſtū mō eſt i mundo. ergo ſacerdos virtute ſacri poſſet conuertere totū panē mundi. Item ſi eſſet determinata q̄ſtitas vltra quā non poſſet. cuz illa non ſit nobis certa. incertū eſſet quādo ſacerdos vere cōſecraſt qđ falſuz eſt. Contra ſi poſſet q̄ſtācūq; materiam cōuertere tūc poſſet ſubſtantiā totius panis mūdi ⁊ totius vini tollere. ⁊ ſic facere q̄ nō eſſet in mundo neq; ſubſtantia panis neq; ſubſtantia vini qđ abſurdū vī. Item nō eſt ꝓceſſa ſacerdoti ptās cōſecrandi niſi cōformet intētionē ſuaz intentiōi inſtituentis. Sed xp̄s inſtituēs ℔ ſacm̄ nō inſtituit ipz ad hoc vt eſſet cibus ventris ſed mentis. ergo ſacerdos nō p̄t conuertere panē vltra hoc qđ requiratur ad ſp̄ualez fideliū refectionē. Ad iſtā q̄nez dicunt aliq̄ q̄ cū de integritate ſacri ſit intētio implicita vel explicita faciendi qđ facit eccl̄ia. ſeu illud q̄ ſacm̄ inſtituens intendebat ⁊ eccl̄ia nō intendat tranſubſtantiationē panis niſi ad cōionē fideliū. ⁊ ad xp̄i paſſionē memorandū ſacerdos tm̄ ⁊ ñ plus p̄t tranſubſtātiare de pane q̄ſtuz requirit ad cōionez fideliū. Vñ vbi eſſent tot fideles cōicandi per vnuz ſacerdotē q̄ totus panis de foro ad ℔ requireretur ille ſacerdos totū panē de foro ſil̄ poſſz tranſubſtantiare. ſi etiā ſacerdos panē vellet tranſubſtantiare ad ℔ tm̄ vt ipm̄ poziceret in lutuz. vl̄ aliqđ aliud dedecus fieret ſacro. dicūt q̄ tal nō trā ſubſtantiaret. q̄ non eſt veriſſil̄ xp̄m dediſſe ptātē ſacerdoti in p̄eiudiciū ⁊ irreuerētiaz ſacri nec talē qualez ſapiēs dictaret non eē donandā nec dictandā. Sed cōtra ℔ arguūt alij ſic. Si ſacerdos poſſet tranſubſtantiare de pane tm̄ ⁊ non plus niſi quantū requirit ad cōionē fideliū. aut ℔ intelligit de oībus fidelibus. aut de fidelib⁹ tm̄ qui ꝓ ipm̄ cō municandi ſunt illa die q̄ cōfecit. aut de illis ⁊ aliſs ſil̄ qui per ipm̄ poſtea ſunt cōicandi. nō p° mō quia tūc exñs in eccl̄ia ſua poſſet ſil̄ cōficere panē ciuitatū multaq; qđ irrationabile vī. nec 2° modo. qa vt dī de ꝓſe. di. 2°. ℔ Presbyter. ℔ Presbyter eucharistiā ſemp habeat paratā vt q̄ quis infirmatus fuerit ſtati eū cōicet. ne ſine cōione moriatur. nec 3° modo q⁹ cū incertū ſibi ſit quot p ipm̄ cōicandi ſint in certū eſſet quantū de pane cōficere poſſet. ℔ Preterea cū vna hoſtia ſufficeret ad cōicandū plures cū ſub qualibet pte hoſtie ſit corpus xp̄i totū. ſi nō poſſet de pane conuertere niſi tm̄ quantum ſufficit ad cōionez illoq; quos hz cōicare nō poſſet. p quolibet cōuertere hoſtiaz vnā qđ falſm̄ eſt. ℔ Preterea ſi ablues puerū ſub forma verboz debita. ⁊ intēdens facere qđ facit eccl̄ia. q̄uis in ſpāli intēdat ſacri ōdecus ⁊ credēs dānificare illū quē baptizat vē cōfert baptiſmi ſacm̄ vt paret ex ſupi⁹ dictis de baptiſmo. ergo ſil̄ ſi ſacerdos ſup debitā materiā dicat verboz formā ad trāſubſtātiādū. ō iſtituta intēdēſ explicite vl̄ implicite per ℔ ibi eē corp⁹ xp̄i q̄uis vlterius itendat ſacri irreuerētiā ⁊ dedecus. nec intendat illud ſacm̄ adminiſtrare fidelibus nihilominus vere cōficit vt vī. Ille. n. intētiōes cōſequentes. ſ. intentio remēoz̄di paſſionē xp̄i ⁊ cōicandi fideles nō ſūt neceſſaria ad eēntiā ſacri. Ut ergo aliſs ō q̄ ſacerdos tm̄ p̄t de pane trāſubſtātiare q̄ſtuz trāſubſtātiare intēdit. dū tm̄ totū illud p̄ns ſit corpz ipo. exñs. n. in cāpis nō poſſet trāſubſtātiare panē in eccl̄ia q⁹ ad hoc nō ſe extēdit forma ſacri. q̄ patz p. pnomē demōſtratiuū faciēs aliquo mō demonſtrāti. Qui vult tenere hāc opinionem p̄t dicere ad p^m in opp^m q̄ maior nō eſt vera. q⁹ vnus ſacerdos nō p̄t tot ſpēs panis demōſtrare p̄ſtialr quod regreret ad cōicādū oēs fideles. Ad 2^m pz ſolutō ex dictis q⁹ certū eſt nobis q̄ cōſecrare poſſumus totū panē quē ſenſibilr demōſtrare p̄ſtē poſſumus. Si aūt ſacerdos panē trāſubſtātiet idiſcrete vel itendēs aliqđ dedecus ſacri virtutē ſacri nō ipedit ſed aliam ſuā ledit ptāte ſibi data abutēdo. Ad ar^m ad ptem aliā pz ſolutio ex dictis in opiōne. Qui vult tenere p̄māz opiōem p ea que in ea narrata ſūt ſatis pz via ſoluēdi argumēta ad vtrāq; ptem.

s **Ecundo querit** vtrū virtute ſacramenti ſacerdos poſſet vnam partez eiuſdē hoſtie ſine alia conſecrare hoſtia continua remanente. Et vī q̄ nō. Sacerdos nō p̄t cōſecrare panē qui nō eſt i actu ſed in potētia tm̄. ſed partes hoſtie cōtinue ñ ſunt in actu. Si. n. partes in cōtinuo eēnt in actu quodlibz continuū actu eēt plura tota. ergo nō p̄t cōſecrare aliquā partē hoſtie niſi cōſecrādo hoſtiā totā. Item tota ſubſtantia panis vnius hoſtie eſt ſub qualibz parte q̄ſtitatis illi⁹ hoſtie. q⁹ ſubſtātia panis per ſe ē inextenſa. Sz qđ per ſe eſt nō extēſuz nō extendit̄ per aliud accīs ſupueniēs ei natura poſterius eo: ſed cōſecrare hoſtiā eſt ſubſtantiaz panis ſub q̄ſtitate contentā in corp⁹ xp̄i cōuertere. ℔ ſi ſacerdos poſſet vnaz partē hoſtie ſine alia cōſecrare eadē ſubſtantia panis cōuerteret ſil̄ in corp⁹ xp̄i ⁊ nō ꝓuerteret qđ contradictionem includit.

Sed ℔ ſi ſacerdos teneret ꝺuas hoſtias i manu ⁊ intenderet cō. ecrare vnā ⁊ nō aliam cōſecraret

vnā sine alia. ḡ a simili si intendat ꝓsecrare vnam ptez hostie. ꝛ non aliā cōsecraretur vna ꝛ non alia.

Rn̄deo ꝙ aut sacerdos intēderet cōsecrare vnā ptez hostie determiate vt pote determiate illā q̄ eēt ad dextā vl determiate illā q̄ eēt ad sinistrā. aut itēderet cōsecrāre vnā medietatē tm̄ n̄ deferēdo itētionē suā determiate ad vnā signatā. ꝓdio mō credo ꝙ posset vtute sacrāti cōsecrāre vnā medietatē sine alia. qz cū ad cōsecrationē materie debite nō tm̄ regrāt oz do i cōsecrāte ꝛ fōma vboz debita. sz itētio faciendi sup illā matiā qđ facit ecclia n̄ opabit vba nisi sup illā medietatē hostie ad q̄s ꝓcise fert mō supdcō itētio cōsecrātis. 2°. mō dico ꝙ nō cōsecrāt vnā ptē q̄ alia. qz vtus sacrī n̄ plr̄ ⁊spiceret vnā ptē q̄ alia.

Cū aut qtraqz medietas consecrareť aut nulla. Et qz nō vr̄ ꝙ vtraqz ꝓsecrareť. qz tunc ꝓsecrareť tota hostia. ꝛ ego pono ꝙ n̄ itēdat ꝓsecrāre totā hostiā. sz medietatē tm̄. vr̄ ꝓbabile ꝙ i cāu pdcō nulla ps pdcē hostie ꝓsecrareť. reales. n. opatiōes n̄ sunt circa singularia vaga sz circa singularia determiata. ꝛ iō oz ꝙ itētio ad q̄s segr̄ realis opatō aliqd determiatū ꝛ determiate ⁊spiciat. Ad pm̄ i oppm̄ dō ꝙ q̄uis ptes ꝓtinui n̄ sit actu tota. sed i potētia. tm̄ sūt actu ptes ꝛ sūt i actu p actualitatē toti⁹. Un̄ n̄ ē intelligēdū ꝙ pātes ꝓtinui sint i potētia. sicut dicim⁹ ꝙ i matia aeris est forma ignis i potētia. exītes. n. i ꝓtinuo actualitatē hnt p q̄s sunt actu ptes ꝛ i potētia tota. Un̄ p solā diuisionē fiūt actu tota. Ad 2m̄ dō ꝙ maioꝛ ē fīa loquēdo ō tota subā panis idiuiduali. q̄uis sub q̄libz pte hostie saluet tota spēs pāis eo ꝙ q̄libz ps panis ē pānis. Cū aūt dicis ꝙ illō qđ ē iexītē ū p se nō extēdit p aliqđ accīs supueniēs ei natura posteriuſ eo. dico ꝙ vnz ē sicut p cām efficiētē. Sz tm̄ bn̄ extēdit p aliō accīs sicut p cām fōmalē. Sicut. n. dicimus ꝙ hō sit albus p albedinē. n̄ sicut p cām efficientā. sz qz albedo ē fōma p q̄s ē albus sic dicius ꝙ subā ē extēsa q̄titatē n̄ sicut p cām efficiētē. sz sicut p formā p q̄s ē extēsa. B. n. accīs cāt̄ur i substantia p bn̄ ꝙ extēdēs ptes subē sit exītes explicat eā se inicem ipas actualr̄ n̄ distiguēs. Alm̄ ad ptē aliā gra cōclonis ꝓcedēdū ē q̄uis illū q velet tenere ꝛriū n̄ cogeret. qz duaz hostiaz q̄lz ē actu vnū totū. nec actualitas p q̄s vna ē in actu depēdet ab actualitate p q̄s alia ē i actu. ptes aūt ꝓtinui nō sūt actu tota ꝛ vna ē actualitas totius p q̄s oīs ptes sūt i actu.

c Jrca litteram Nō b cōpus ꝙ vide tis. i. corpus n̄ sub bn̄ mō eēndi quē videtis. In vno loco eē oz. b intelligēdū ē de mō eēndi qño corpus xp̄i ē alicubi localr̄ ⁊ suppoita diuina ordinatione q̄ ordinauit illō corp⁹ n̄ eē localr̄ nisi i vno loco tm̄. Caro vz caris ⁊ sanguis sacrm̄ est sanguinis. i. species pāis sub q̄ ꝓtinet xp̄i caro sacrm̄ ē illius canis ⁊ spēs vini sub q̄ ꝓtinet sāguis sacrm̄ ē illi⁹ sāguis. Carne ⁊ sāguie. i. spē pāis ⁊ spe vini. vtroqz inuisibili ⁊ intelligibi spirituali. q̄ iō dr̄. qz sub spē pāis ⁊ vini est corp⁹ xp̄i ⁊ sāguinis aliquo mō ad similitudinē exītie rei spiritualis iqztū ē ibi. rōe subē ꝓmo ⁊ p se ⁊ q̄tatis non nisi p cōcomitātiā ⁊ ēt qz ibi oculo corporali videri non pōt corp⁹ xp̄i visibile ⁊ palpabile. Cōtra Bre. in omī. sup illō Jo. penī. Cū eēt sero ꝛc. Oportūpi necesse ē palpat qđ ⁊ palpari n̄ pōt qđ n̄ oportūpit. Itē nihil ē palpabile qđ aliquo mō n̄ resistat tāgēti. Sed corp⁹ xp̄i cū sit glīficatū n̄ resisteret cuicūq; corpi qz sīl esse potest cum alio corpore. Respondeo verbuz magistri intelligit aut de palpabilitate corpis ꝓ illo statu quo fuit corruptibile q̄uis modo nō sit tale nec in celo nec sub sacramento. aut de palpabilitate. q̄ voluntarie oīdit se palpabilem ad oīdendum veritatem corporee nate que tamen palpabilitas sibi conuenit nō potest vt est sub sacro. Illud autem verbum Bre. ibi allegatum intelligendum est de palpabilitate que est per quatuor qualitates primas que sunt caliditas frigiditas hūiditas ⁊ siccitas. vel per qualitates causatas ex illis. Celum enim quāuis materialiter sit incorruptibile alio mō palpabilitatis palpari posset si homo i corpore corruptibili esset ita prope ꝙ cum manu posset ipsum tangere. Si. n. niteretur cum manu ipsum diuidere. vel manum iutus ponere sentiret ꝙ celum resisteret ei. quia per nuilam creatam virtutem posset diuidi. Sed ꝓpter hoc ꝓprie loqnendo nō est intelligendum ve palpabilitate. quia non pōt vr̄ palpabile dici. De pane fit xp̄i caro. non ea intelligendū ꝙ panis sit materia corpis xp̄i. Sz q̄ sit ist⁹ conuersationis termin⁹ a quo. Quedam alie auctoritates que sint in litera exponentur di. sequenti in qōnibus qz ibi allegabuntur.

Di. xi.

J autem queritur ꝛē. Superius determinauit mgr̄ de sacrāmto eucharistie quo ad ei⁹ esse. h determiat ō eo q̄ ad eius fieri. Et diuideruri ptes tres. ꝓmo determinat mgr̄ de cōfectōe. 2° ō cōsequitibus ad cōfectionē di sequēti. ibi. Si autem queritur ō accinb⁹ 3° de ptāte cōficiētis di. ix⁹ ibi. Solet etiā queri. ꝓma i 2. ꝓmo determinat ō cōfectone q̄u ad actū trāsubstatiādi. 2° q̄tū ad matiā. ibi. Sub alia autem specie. ꝓma i duas. ꝓmo veritatē determinit. 2° falsas opiones reprobat ibi. Quidam vero. ꝓia i duas. ꝓmo determinat qd sciendū. 2° quo loquēdū. ibi. Nec tm̄ cōcedūt. Ila ps i qua reprobat opiones falsas diuidit i duas. ꝓdio eas recitat. 2° reprobat ibi. Sz q̄ non sit. Illa ps in qua determinat de cōfectione q̄tum ad materiā diuidit in duas. ꝓmo determinat ō bus q̄ regrūtur ad sacri eē. 2° de eo q̄ ptinet ad bn̄ esse ibi. Aqua vo. ꝓia in 2. ꝓ° oīdit q̄r xpus voluit a nobis sumi sub illa spe. 2° q̄ sub duplici. ibi. Sz q̄ritur sub duplici. Illa ps q̄ incipit ibi. Aquā vo diuiditur i 2. pō oīdit quare aqua vino debet appōi. 2° quomodo eucharestia ppło oz dispēsari ibi. Eucharestia quoq;.

Articulus primus.

c Jrca hanc distinctionem querendā est principaliter de 4.

ꝓmo de conuersatione seu ō transubstiatione. 2° de materia. 3° de aque appositione cum vino. 4ª de sacramenti huius dispensatione. Circa primus queruntur 6. ꝓmo vtrū subā panis ⁊ vini conuertatur in corpus ⁊ sanguinem xp̄i. 2° vtrum tota substantia panis conuertatur i totam substantia corpis. 3° vtrum in ista cōuersatione ānihiletur subā panis. 4ª vtrū illa cōuersio fiat i istāti. 5° vtrum illa conuersio sit mutatio. 6° vtrū sit mirabilior oībus aliis mutatiōib⁹

Primo oñdo q̄ subā panis ⁊ vini nō q̄uertant in corp⁹ ⁊ sanguinē xp̄i. Dē qō q̄nertīt in aliqd p̄ exīs q̄uertīt in illud ibi p̄existit. Dñ nutrimētuz q̄uertitur in corpus in loco vbi est qñ nutrimētum ei aduenit. Sz si subā panis q̄uerteret in corp⁹ xp̄i cōuerteret in aliqd p̄exis in celo. ꝯ q̄uerteret i corpus xp̄i. put est in celo. qō ipossibile ē. qa nulla res q̄uertīt nisi vbi p̄ns ē. panis aūt in celo p̄ns nō est

Itē ois subā in quā alia q̄uertīt augef. Sz corpus xp̄i nō augef. ꝯ subā panis in ip̄m nō vertīt. Itez p̄dicā q̄uersio nō ē q̄uenies sacro nec inq̄tū est sig^m qz subā panis magis repñtat corpus xp̄i q̄ accītia eius. nec inq̄tū est cā. qz cū deus posset facere vnū corpus in diuersis locis vt supius hītuz ē. ⁊ vnuz corpus cū alio. posset facere corpus xp̄i eē sub spē panis absq̄ transubstātiatiōe panis in ip̄m. ꝯ supflua eēt ipa q̄uersio. Itē talis q̄uersio p̄bari nō potest p rōnē neq̄ cognoscīt p experientiaz neq̄ p̄bari pōt p sacre scripture auctozitatē. nec forma sacramenti talē exp̄mit q̄uersionē. ꝯ temerariū ē talem ponere q̄uersionē. Contra Jnno. de offō miſſe. pte. 3ª. c. 16°. ⁊. 17°. dicit. q̄ panis transit i cārnez Itē Hu°. de sacr. li°. 2°. pte 8ª. c. 9°. Vera panis ⁊ vera vini subā in verū corpus ⁊ sanguinē xp̄i q̄uertitur. Ad istaz qōnē vt refert dñs Jnno. i c. p° p̄allegato. dicūt quidā q̄ ea rōne dī panis cōuerti in corpus xp̄i. qz corpus sub eisdē accītib⁹ loco panis incipit esse. sicut dī a grāmaticis q̄ .a. mutat in .e. cū a p̄ñti formaī p̄teritū. vt ago egi. qz loco a ponitur e. Sed ꝯtra sic arguūt aliqui. Corpus xp̄i efficitur sub sacro absq̄ sui mutatiōe. Sed ħ essz impossibile nisi p̄ q̄uersionē alicuius in ip̄m. qz ali⁹ per suuz fieri sub sacro se hīet. ali⁹ nunc q̄ p̄ius qō est mutari. Cū ꝯ q̄uenienti⁹ sit subāz panis in ip̄m conuerti q̄ in aliqō aliud. sequīt q̄ fiat sub sacro p conuersionē panis in ip̄m. Alij dicūt q̄ manet substātia panis. ⁊ per virtutē diuinā efficitur corp⁹ p̄ns sub spē panis sil'cā ipa subā panis. Sed ꝯtra hāc opinionē est rō adducta ꝝ precedentē. Sed qz illa rō nō multū cogeret tenentes opionē ꝝiā predcāz qz tunc interimerēt minorē. ⁊ dicerent forte q̄ quā vis corpus incipiat esse sub spē sub qua p̄i⁹ nō erat nō pp ħ mutatur q̄uis nihil q̄uertatur in ip̄m. qz p ħ non desinit esse vbi p̄ius erat. ⁊ si vocē mutari nunc p° esse sub specie sub qua p̄us nō erat. tunc etiā mutaret si fieret ibi per q̄uersionē panis in ip̄z Et iō alr arguendū. est cōtra opiniones predcās.

Primo sic de pane ⁊ vino dī in canone misse qō fiat corpus ⁊ sanguis. xp̄s etiā in institutiōe huius sacri non dixit. Hic est corpus meū. sed ħ est corp⁹ meuz. Preterea si subā panis remaneret vt dicit alia opinio. sumēs ħ sacm ieiunus nō effet. qz substantiaz panis sumeret. ⁊ sicut p statutū ecclie qō ē vt nullus sacerdos celebret nisi ieiunus ⁊ sic vni sacerdoti nō liceret bis sumere hoc sacm vna die qō falsuz est. qñq. n. licite in die celebrat duas miſſas. Dicendū ꝯ ad qōnez q̄ subā panis cōuertitur in subām corpis xp̄i. ⁊ subā vini in subām sanguinis ħ. n. tenet cōis theologoꝝ doctoꝝ opinio. ⁊ merito. qz hoc sacratissime fidei xp̄iane p̄cordat. ⁊ sacre scripture. ⁊ sñie ecclie. vt qz p ea que ꝯtra aliā opinionē adducta sunt. dī etiā de p̄secr. di. 2ª. Panis est. ⁊ sumptū est ab Ambro. li°. de sacra. q̄ vbi accesserit p̄secratio de pane sit xp̄i caro. Preterea de p̄secr. di. 2ª. Quia corpus. ⁊ sumptū est ab Eusebio emisseno. Jmutabilis sacerdos iuisibiles creaturas in substantiā corporis ⁊ sanguinis sui verbo suo secreta p̄tate cōmutat. magr etiaz di. 10. huius quarti in fine dicit substantiā panis in corpus viuiq̄z subām in sanguinē cōuerti. ⁊ 3°. c. 11ª. dic. q̄ p² p̄secrationem non est ibi substātia panis vel vini. Ex dictis exp̄esse p̄z sacrā scripturā ⁊ ecclīaz Ambrosium ⁊ Eusebiū Emissenū. ⁊ magr̄m sniaz. tenet subām panis in corpus xp̄i. ⁊ substantiā vini in sanguinē transubstantiari. Ad primū in opp^m cuz dī q̄ omne qō conuertitur in aliqō p̄exis q̄uertitur in illud vbi primo p̄existit. ⁊c. dico q̄ verū est quādo illud quod conuertendū est p̄iunctū est rei i q̄ quertendū est vt nutrimentū corpori. Sic aūt nō est in proposito. vnde substantia panis non cōuertitur in corpus christi nisi vbi p̄ius erat substātia panis. Impossibile est. n. esse conuersionē vbi non est illud quod conuertitur. Ad 2^m dō q̄ cuz dicit q̄ omnis substantia in quā alia q̄uertitur augetur. ⁊c. dico q̄ non est verū quando fit conuersio nō ꝑm vnionez. sep ꝑm tranſubstātiationē qualis ē p̄dcā conuersio. ꝑm enim Jnno. de officio misse pte. 3ª c. 16. Si enī natura potest conuertere nutrimentū in carnez aqsq̄z hoc q̄ ibi sit plus de essentia sōme carnis q̄z ante. vt dicunt aliqui initentes Phi. dicenti primo de generatione q̄ partes secundū formam manent. ⁊ partes ꝑm materiam fluunt ⁊ refluunt. facile est credere q̄ diuina potentia que infinita est potest substantiam panis in substantiam corporis christi conuertere absq̄ hoc q̄ in corpore christi sit plus de substantia vel de quantitate quā ante. Ad 3^m dicendū q̄ dato q̄ deus posset facere corpus xp̄i simul in pluribus locis sine cōuersione alicuius rei in ipsum. non tamen esset ita cōgruum hoc fieri sicut per conuersionem substantie panis in ipsum. quia si substantia panis remaneret. ex hoc hereticī faciliter suadere conarentur. ibi nō esse corpus christi. Unde cōis opinio longe est remotioz ab illo errore q̄z illa que dicit substantiā panis remanere. Ad 4^m dicendum q̄ talis conuersio p̄bari potest per rationem super fidem fundatam vt visum est. ⁊ etiam per sacramenta auctoritatem. quia forma a christo tradita hoc ostendit Si enim sub sacramento esset corpus suum absq̄z conuersione panis in ipsum nō dixisset. Hoc ē corpus meum. sed hic est corpus meum. quia dicēdo Hic est corpus meum demonstraretur substantia panis sub speciebus contenta

Secundo queritꝝ vtruz tota substātia panis cōuertatur in totam subām corpis. Et vī q̄ non forma substantialis panis nō cōuertitur i materiaz corpis xp̄i. quia in illam conuertitur materia panis. nec in formā cū illa sit alia intellectiua. ꝯ nō conuertitur in substantiam corporis. Item secundū Phi. 2°. methaphis. ꝑm antiquam translationem materia de se. nec est q̄lis. nec est quanta. Sed pnomē demōstratiuū nō demonstrat aliqd nisi sit quale vel quantū. ergo non demonstrat materiam sed nihil cōuertitur nisi quod per hoc pronomen hoc demonstratur. cū ꝯ materia sit de eēntia panis. non conuertitur tota substantia panis

in corpus xpi. Item propinquior est materia forme et conuerso. ꝯ quantitas ipius substantie. Sz per transubstantiationē panis in substantiam corporis est quantitas sub sacramēto per concomitātiam. ergo multo fortius sufficit conuersio solius matie vel forme in solā materiā vel formā corpis xpi. ad ꝶ vt oia alia sint sub sacro. Itē illō ē materia subē corpee qō p̄ recip̄ formā subālē corpeā. sz ꝯtitas ē hi vt oīdā. ḡ ꝯtitas pāis ē materia ei⁹. sz ꝯtitatas panis remāet p⁹ ꝓsecrationē. ḡ cū materia pāis sit de ei⁹ subā. tota subā panis nō ꝙuertitur in corp⁹ xpi. ꝓbatio minoris. Si forma subālis corporea p⁹ recipet in nō ꝯto nō depēderet eē substātiale cōpositi a ꝯtitate. qō falsuz ē. ga aliter si ō⁹ destrueret totā ꝯtitatē mundi posset tota subā mūdi nāli remanere in suo subāli eē qō nō vi vex

Lōtra ꝑm Phi. p⁹. ce. et mū. cū dico ꝶ celū. signifi co formā cū mā. ḡ ꝶ ꝓnomē demonstrat ꝓpositū ex materia et forma. sz illud ꝙuertit qō p ꝶ ꝓnomen ꝶ demōstrat. ḡ tota subā panis in subāz corporis xpi ꝙuertit. Itē cū spes sit sacrm corpis xpi immediate dz ipm repitare. Sz si aligd remaneret ō subā panis illō immediati⁹ repitaret ꝯ xpi corp⁹. ḡ nihil ō subā panis dz remānere. sz tota ꝙuerti. Rñdeo q tota subā panis ꝙuertit in subā corpis xpi ita q materia in materiā. et forma in formā. nō in illā p quā corp⁹ hēt ꝓpletū eē. qz illa est aīa intellectiua. sed in formā corporeā incōpletā p quā corp⁹ hēt incōpletū eē et in gradu corpeitatis. ꝯuis aūt ds istituere potuisset q corp⁹ suū fieret pnis sub sacro p ꝙuersionē solius forme vel soli⁹ materie panis in ipm vt oīdebat in opponēdo. tū magis voluit instituere ꝶ fieret p ꝙuersionē toti⁹ subē panis. qz ꝶ magis fuit ꝓgruū q tota subā corpis ibi sit p ꝙuersionē materie et forme panis. ꝯ q forma eēt ibi p̄ et p se et materia p cōcomitātiā vl econuerso. Ad p^m i opp^m pz solo ex dcis in qōe. Ad 2^m dō q ꝶ ꝓnomē ꝶ nō demōstrat illō de cui⁹ eētia nō ē ꝯtitas nec q̄litas dū. tū sit sub ꝯtitate vel sub qualitate. Unū vt supius visuz est. li. ꝶ demōstrat subāz ꝓpositā pnēz. vl quasi statiz futuraz sub hac sensibili ꝯtitate. Ad 3^m pz solo ex dcis in qōne. Ad 4^m dō q alig alii existimati sunt ꝯtitatē eē materiaz. sz illa opio ē ꝺ Phi. auctoritatē. q p⁹ methaphi. ꝑm nouā trāslationē dicit q ō se matia nō ē q̄lis nec ꝯta. Quātitas aūt est ꝯta. ē et ꝺ cōez doctoꝝ opionē. Et et ꝺ expiētiaz. ga hō pōt expiri q cū aligd ꝓdensat mior efficitur ꝯtitas ei⁹ manente tota materia q̄ p⁹ erat in eo. qr ꝑm Phi. 3⁹ phisi. eētia materie cuiuslibet rei ē nāli icorruptibil ꝑm se totā. et ꝝ quālz ei⁹ ptez

Preterea matia ē de eētia subē corpee. Subā aūt corpea ꝓdēsari pōt manēte tota subā ei⁹. Preterea expit hō ꝯtitatē eē ꝯdā formā. actuali. n. vi sā mouz ꝯuis mediante coloze. materie aūt talis actio nō pōt ꝓpetere. est. n. ꝑn^m pure passiuuz. ꝯtū est ex se. Lōtra etiā ꝓdcāz opionez arguit p rōnez. Ex materia et forma subāli ꝓstituit vnū p eētiā. sz ex ꝯtitate et forma subāli non ꝓstituit vnuz p eētiaz. ē. n. quedā actualis natura cui p se ꝙueit eē in spe eadē ꝯuis sit diuersax subāx in spe differentiū. ex tali aūt natura et subāli forma nō pōt ꝓstitui vnū p eētiā. Dicēdū ḡ ad ar^m q ꝯtitas non est materia. nec vt dīt aliq ē ꝓcedēs ordie nature oēz formā subālē in materia. ꝶ. n. re pbatū est li⁰. 2⁰

Sz accēs qō imediati⁹ inē oia alia accītia inest subē corpee. nec tū ex ꝶ segtur q absqz ea corp⁹ qō est subā posset remanere in suo naturali eē. qz sic est ordo nature a suo ꝓdoze instituti⁹. vt subā corpea a suis ꝓpriis passiōibus separi nō possit. Et ꝓterea ꝯuis quelz ꝯtitas p̄supponat in materia aliquaz formā subālez incōpletā. seu aliquē gradum forme subāl incōpletū tū semp vel qñqz cōpletiua forma substantie corporee p̄supponit ordie nature in materia aliquaz dimensionē saltē interminatā. cuius ꝓplexio et terminatio p̄supponit ordie nature ima materia cōpletaz formaz. Cōpleta aūt forma destructa vel sepata ꝓpositū naturali resoluit ad matiaz qa stabilitas existēdi est in cōposito p complementuz. 2^m ar^m ad ptez aliaz. ꝯuis gra ꝓclusiōis posset cōcedi. tū forma sua nō multū valz ꝯuis. n. existitutione spēs panis imediate repsentet corp⁹ xpi. vt sub ea ꝓtentū. tū ex naturali sua aptitudine imediatius repitat substantiā panis. ꝯuis nō sit contēta sub ea. qa ꝯuis in ꝶ sacro sit sine subiecto tū in ea remanet natural aptitudo ad eēndū cuz subā pāis vt sit in subiecto.

t **Tertio queritꝝ** vtrū in ista ꝙuersiōe ānihiletur subā pāis

Et vi q sic. Illud de quo nihil remanet annihilatū est. Sz post ꝙuersionē subē panis in subāz corpis xpi nihil de subā panis remānet. ḡ p ꝙuersionē ānihilatur. Itē si vna ꝺdictoriaꝝ est vera. alia est falsa. et econuerso. Sed p ꝙuersionez subē panis i subām copis xpi hec est falsa substantia panis ē aliqd. ḡ eius ꝺdictoria ista. s. subā panis est nihil vera est. Lōtrariū dicit Du⁰. 2⁰. li⁰. de sacra. pte ḡ. c. 7⁰. et. 9⁰. Rñdeo q ꝯuis post ꝙuersionē subē panis in subām corpis xpi nihil de subā panis remaneat. tū qz subā corpis xpi in ꝯtū ꝙuersa est subā panis in ipm aligd est. anihilata nō est. qō. n. ānihilatur nō ꝙuertit in aligd. nec tū de ipa aliqd remanz et pōt poni aliquale exemplū ꝯuis i plurib⁹ difficile possibilitas. n. ad formā ꝓcreataz materie. vel ſm alios q̄ est ipa materia ꝙuertit in ipaz formā q̄ſm aliquos noiatpte z subē q̄ gnātur. et ſm alios totaz eētiaz nec post ꝙuersionē remanet nec tū ānihilatur. qz ꝙuersa ē in formaz q̄ aligd est. Ad p^m i oppositū cū dī q illud de quo nihil remanz ānihilatū est. cē. dico q nō est verū si in aligd aliud ꝙuersum est. Ad 2^m dō q ꝓtradictoria illi⁹ subā panis ē aliqd. est hec subā panis non est aligd. sz ꝯuis hec sit vera subā panis postꝯ cōuersa ē in corpus xpi nō est aligd. tū ex ꝶ nō segtur q sit ānihilata. quia i aliquid est conuersa.

q **Arto queritur** vtz illa ꝙuersio fiat in istanti. Et

vi q nō. qz aut in eodē instanti in quo vltimo est subā panis sub dimēsionib⁹ suis est sub eisdez corp⁹ xpi. aut in alio nō in eodē. qz cū corp⁹ xpi sit ibi p ꝙuersionē subā panis in ipm in eodez instāti subā panis esset et nō esset sub dimensionib⁹ suis quod est impossibile. Si in alio. cum inter quelibet duo instantia sit tempus medium vt demonstratur 6⁰. phisi. Conuersio substantie panis in corpus erit in tempore. omnis enī conuersio est in tē pore inter cuius initiū et cōplementū ē tps. Item sicut se hz ficri conuersionis ad suum factum esse ita mensura vnius ad mensuram alteri⁹. Sz scāz

esse conuersionis est terminus ad quē fieri. ḡ mensura fci esse ē terminus mēsure ipi⁹ fieri. Sed instans quod est mensura fci esse cōuersiōis nō est termius nisi temporis. ergo fieri conuersionis ē in tēpore.

Itē dō panis ꝙuertiť i corp⁹ xpi ñ ē ꝙuersus. qz sicut dr p⁹ ꝓberbier. qđ fit nō ē. Sz si pāis ꝙuertere tur i corp⁹ xpi in istāti sil' ꝙuerteret ⁊ cēt ꝙuersus. ḡ nō ꝙuertiť in istanti. Itē ipossibile ē trāsire distantiā nisi in tpe. 6m ꝓphi. 6°. phi. Sz maxia ē distātia inter subāz panis ⁊ corp⁹ xpi. ḡ ipossibile ē eā p conuersionē trāsire in corp⁹ xpi. nisi i tpe. Itē ꝙuersio q̄ fit p actionē successiuā nō fit i istāti. Sz hec ꝙuersio fit p plationē forme q̄ successiuaē. ḡ nō fit i instāti Cōtra successio i ope ē pp aliquā resistentiā patiētis ad agēs. vt ꝓbari pō p dcā ꝓphi. 4° phisi. Sz nulla ē resistētia panis ad vtutē diuinā p quam fit ꝙuersio. ḡ illa ꝙuersio successiua nō ē ad qđ seqr̄ qđ fit in istanti. Itē 8z ꝓphi. li°. ꝓdicañto. Subā nō suscipit magis ⁊ mius. Sz qđ ñ suscipit magis ⁊ mius nō pōt successiue acgri vl' corrūpi. ḡ subā panis nō ꝙuertiť successiue. sequiť. ḡ ꝙ in instanti.

Rñdeo ꝙ illa ꝙuersio fit in istanti. ois. n. successio in mutatiōe cātur. vel ex resistētia mobilis ad motorez. vel medij ad motorē vl'rōe vtriusqz. vt accipi pōt a cōmētatore sup 4°. methaphi. ⁊ puto ꝙ sub resistētia ipi⁹ medij debeat ꝓprehēdi diuisibilitas spatij p ꝓpationē ad limitationē virtutis i motore. Vñ q̄ꝫis corpale mediū angelo non resistat. tñ qz limitata virtutis ē nō posset se transferre ab oriēte in occidentē ptranseūdo spaciuz i instāti. vt declatrū ē libro p° di. 17°. Virtus aūt ꝙuertēs substantiā pāis in corpus xpi nō ē limitata. illa. n. conuersio fit p virtutē diuinā q̄ infinita est. nec sibi resistit substantia panis. qz tota natura subē panis perfecte subditur diuine virtuti. nec ē aliqđ mediuz p qđ ista ꝙuersio fiat. hic. n. nō hēt locū ꝓpe loqñdo nisi in mutatiōe locali. panē. n. nō ee corp⁹ xpi nihil positiuū dicit. ⁊ tñ si eēt mediū nō opteret ꝙ cāret successionē in diuina opatōe. deus. n. vnum lapidē trāsferre posset ab oriēte in occidētē p totuz mediū in istāti. nō. n. oz ꝙ diuisiblitas medij cāet successionē i mutatiōe nisi cū ꝫ mutās sit limitate virtutis. Restat ḡ ꝙ deus pōt ꝙuertere panē i corpus xpi ꝙuersiōe nō successiua. ⁊ qz ꝙuenieti⁹ ē ex q° est possibile eā fieri sine successione q̄z cū successiōe ꝓcedendū ē illā nō esse successiuā ⁊ ex ꝓñti eā fieri i instanti. sicut. n. mutatō successiua ē in tpe. ita non successiua ē in istanti. Ald p^m in opp^m dñt qdā q̄ i eodē instāti in quo vltio est subā panis sub dimensionib⁹ suis ē p° corpus xpi sub eisdē. nō. n. est icōuēniēs subāz panis eē in illo istanti in cẽtū ē finis tpis p̄fiti. ⁊ nō esse in eodē i cẽtū ē initiū tpis futuri. Sz ꝫ qz ꝫdictoria realr nō ponūt eē in eodē instanti.

Alij dñt ꝙ in eodē instāti in quo vltio ē subā pāis sub dimēsionibus suis nō est p° corp⁹ xpi sub dimēsionib⁹ eisdē. 8z in aliquo qđ est imediatū illi q̄ꝫis n. in tpe qđ ē in motu ꝓmi mobil' sicut in subō qđ ꝓ prie est tps. nō possit vnū istās imediate se ꝫhere ad aliud instās tñ nō sic est de instantib⁹ q̄ sunt termini ꝓpax mensuraz q̄ extensio noie tpis alij dñt tpa Dicūt ḡ ꝙ vltimū instās ñse ꝓpe exñtie subē panis sub dimēsionib⁹ suis. ꝙ^m instans ñse ꝓpe essentie corpis xpi sub eisdē dimēsionib⁹ ita se hēt ꝙ in ea nihil est mediū. coexistūt. n. ꝫbo vni instanti ñse cōis. sicut. n. nō ē incōueniēs pl'a pūcta q̄ sunt termini lineaz ꝙueniētiū in cētro ꝙenire in ipo cētro cū tñ sit indiuisibile sic nō est incōueniēs pl'a instantia mensuraz ꝓpaz coexistere vni instanti ñse cōis. Alij dñt ꝙ nō ē dare vlt^m instās in quo vltimo sit subā panis sub dimēsionib⁹ suis q̄ꝫis permanentia sint in suis tērminis initialib⁹. nulla trā res sit ue pmanēs siue successiua ē in suo finali tmino. cui concordat qđ dicit ꝓphi. 8°. phisicoz. s. ꝙ instās ē sig^m posteriozis passiōis. Dō ḡ ꝙ in illo eodē instāti in quo p° nō ē subā panis sub dimēsionib⁹ suis. ē corp⁹ sub eisdē. ⁊ 13 nulla ꝫplicat ꝓdictōnē. Ald 2^m dō ꝙ imediat⁹ finis isti⁹ ꝙuersionis ē nūc p° panez in corp⁹ xpi ꝙuersuz eē ⁊ h nō differt a ꝙuersiōe panis in corp⁹ xpi nisi sola rōe. ⁊ ego ꝓcedo ꝙ instans qđ ē vtriusqz ñsa ēt aliquo mō differt rōne. Ald 3^m dō ꝙ i his q̄ fiūt in instāti sil' est fieri ⁊ fcm eē q̄ꝫis p⁹ ordine nature sit fieri q̄z fcm eē. ꝓphi. n. in vbo pallegato loqtur de his q̄ fiunt successiue. Ald 4^m solutū est ex dcis in qōe. Ald 5^m dō ꝙ illa cōuersio nō fit p nālez vtutez plationis vbor. 8z p vtutē diuinā que vbis assistit ad efficiendū ꝙuersionē in illo istanti in q° est ꝓplentū platiōis verbor.

Quāuis aūt ar^a ad ptē aliaz debeāt ꝓcedi rōe cōclōnis. 8z tñ ex vi forme nō ꝓcludūt posse. n. deus si vellet p° formaz subsтantialē panis cōuertere i cōpus xpi ⁊ postea materiam vel econuerso.

Quinto queritur vtr illa ꝙuersio q fit mutatio. Et vi ꝙ nō. qz nō est gnātio qz gnātio nō terminať ad ꝑtūs nec corruptio. subā. n. panis nō resolviť in suā materiā. nec ānihilať vt visuz ē. nec est augmentatio. nec diminutio. neqz alteratō. nec 8z locū mutatio. Cū ḡ fm ꝓphi. li°. ꝓdicañtor nō sint plēs spēs mutatiōis vi ꝙ ista ꝙuersio nō sit mutatio. Itē in oi ꝙuersione q̄ est mutatio illud i qđ fit ꝙuersio dici pōt fieri vel fcm eē đ eo qđ in ipm cōuertiť vel ꝙuersuz est. Sz nō pōt vē dici corp⁹ xpi fieri vel fcm eē de subā panis. ḡ subā panis nō conuertiť in ipm p mutationē. Itē mutatio accūs est oē accūs vl' est vel natuz est esse in subiecto sed hec ꝙuersio ñ est nec nata est eē in subō aliquo. qz tota subā panis in totā subāz corpis ꝙuertiť. ḡ hec ꝙuersionō est mutatio. Cōtra iceptio rei ⁊ defectio sit mutatiōes. 8z p istaz ꝙuersionē subā panis desinit eē panis. ḡ hec ꝙuersio ē cū mutatōe. Sz nō cū alia mutatiōe q̄ꝫis ipa sit. ḡ est mutatio. Itē maioz ē mutatio rei q̄ ꝙuertiť in aliud fm se totā q̄ꝫ rei q̄ ꝙuertiť in aliud fm sui ptē. 8z in ista ꝙuersiōe subē panis ꝙuertiť fm se totā. ḡ ista ꝙuersio est maxia mutatio

Rñdeo fm ꝓphi.. 5°. phisi. Tres sunt naturales mutatiōes. s. ex nō subiecto in subiectū. i. ex ente i potētia i ens actu simplr. ⁊ hec ē gnātio. Et ex ēte in actu simplr in ens in potētia quaz dicit ꝓphi. ex subō in nō subiectū. ⁊ hec ē corruptio. Et ex subiecto in subiectū. i. ex ente in actu in ens actu sub q̄ ꝓprehēdunť alteratio loci mutatio. diminutio. ⁊ augmētū qđ fit p ꝙuersionē nutrimēti in corpus. Sic dico ꝙ extendēdo nom̄ mutationis. 3. sunt supnaturales mutatiōes. Una de nullo mō realr ente in ens ⁊ hec est creatio cui ꝙēcit rō mutatiōis eo mō qđ dcm est in li°. 2°. di. p^a. ⁊ hec inter mutationes naturales magis assimilatur gnātiōi. Alia ex ente in nullo mō ens. ⁊ hec dr ꝙuersio seu adnichilatio q̄

inter nāles mutatiões magis assilatur corruptiõi alia est er ente in actu ꝟz se totũ in aliud ens actu si cut ē ꝓuersio subē panis i substãtiã corpis Christi q̃ inter naturales mutatiões magis assilatur muta tiõi q̃ nutrimẽtũ mutat i corp⁹. qõ nutrimẽtũ ꝓuer tit i corp⁹ perñs i actu. ⁊ definit esse qõ erat añ. Jn mltis tñ differũt ipe due mutatiões qz p trãsitiõez nutrimẽti i corp⁹ plus ē de subã in corpe ꝗz añ .ꝟz p trãsitiõez subē pãis i corp⁹ xpi ñ ē in eo plus õ subã nec pl⁹ õ ꝗtitate ꝗz añ nutrimentũ ẽt ⁊ si desinat eē illõ qõ añ erat ꝗtũ ad fõmã. fmãet tñ ꝗtũ ad mãz ß. n. reglr ē in oibus mutatiõibus nālib⁹ q aliquid manz cõe vtriqz termio mutatõis ꝟz opionẽ q̃ po nit matiã eē de eẽntia subē q̃ gnãt. nec eaz eē aliqd ꝓuertibile i ipaz. subã aũt panis p⁹ ꝓuersionẽ nõ re manet. nec ꝗtũ ad formã nec ꝗtũ ad materiã. Uñ in hac mutatõe nõ manz aliqd vnz in nũero cõe vtriqz termio mutatiõis. ꝗuis aũt i hac mutatõe termius ad quẽ q ē corp⁹ xpi nõ mutat. tñ pãis mu tat. Sicut. n. dicit Greg. ſ. moza. iter me⁹ ⁊ finẽ mutari er ß alio ad aliõ ire ē. Jn hac aũt ꝓuersione subã panis ex vno ad aliõ vadit. qz a sui nata rece dit p ß qõ ꝓuertit in corp⁹ xpi. Ad p⁹ i o pp⁹ dõ q̃ verbũ ꝟphi. nõ ē intelligendũ nisi de mutatiõi bus nālib⁹. hec aũt mutatio nõ est nāl. Ad 2⁹ dõ q̃ maioz intelligẽda ē õ mutatõib⁹ naturalib⁹. ⁊ tñ habz adhuc instãtiã. corp⁹. n. nõ põt vere dici fie ri vl factũ eē de illo nutrimẽto qõ i ipz ꝓuertit. Si aũt inuenias alicubi dcñ panis fit corp⁹ xpi. vel corp⁹ xpi fit vel fcñ est de pãe vel illõ qõ fuit pãis ē corp⁹ xpi expõas. qz tales locutiões virtute fmo nis sunt flẽ. qz oẽs icludũt aliqd cõe vtriqz extrẽo mãere. Jste aũt locutiões pãis ꝓuertit vel mutat vel trãsubstãtiat vl trãsit i corp⁹ xpi sunt ꝓcedẽde tãẽ simplr ve. qz nõ notãt remãere aliqd cõe vtri qz extrẽo. ꝟz tñ ordinẽ termini ad terminũ ⁊ muta tionẽ vni⁹ i aliũ. ⁊ iõ vt placz aligb⁹. qz hec ꝑpõ. õ. nõ semp tenet materialr. ꝟz alñ ordialr. vt cũ dr. õ mane fit meridies. iõ hec. de pãe fit corp⁹ xpi. disti guenda ē. qz si li. de. teneat ordialr vera ē ꝟz ß non valz. qz corp⁹ xpi nec fit de subã pãis sicut de mate riaz ẽt fit p⁹ subãz pãis q̃ ꝓuertit in ipm. sicut me ridies fit p⁹ mãe. de quo dr fieri. Ad 3⁹ dõ q̃ ista mutatio vltra terminũ a quo. ⁊ terminũ ad quez ñ dicit aliqd reale absolutũ. ⁊ iõ nõ oz q̃ sit i alio ꝗz i termio a quo. ⁊ ꝓterea si eẽt accñs deus posset fa cere illõ eẽ sine subiecto. ita vt depẽderet a sola hr tudie terminoꝝ ⁊ a virtute diuina.

s Exto querit vtrũ hec mutatio sit mirabilior oib⁹ alijs mutatiõib⁹. ⁊ vr q̃ sic. illa mutatio q̃ nihil mutat ē oib⁹ alijs mirabilioꝝ. Sz hec ē h⁹i hac. n. ñ mutat corp⁹ xpi nec subã pãis vt vr. qz nec loca liter mouet. nec alterat nec augñtat. nec minuit. nec gnãtur. nec corrũpit. qz nec ꝛsoluit in vnũ. nec anihilat. vt supi⁹ hitũ ē. g̃ hec mutatio ē oib⁹ alijs mirabilioꝝ. Jtẽ hec mutatio mirabilioꝝ ē filij dei icarnatiõe. ē. n. ad credendũ difficilioꝝ. Uñ ⁊ plẽs illã credũt ꝗz istã. Sz icarnatio ē mirabilioꝝ creatõ ne. vñ dr i scã ecclia. q̃ deus hñane subē dignitatẽ mirabilr ꝓdidit ⁊ mirabili⁹ reformauit. g̃ hec mu tatio mirabilioꝝ ē icarnatiõe ⁊ creatiõe. Lõtra õ ꝑse. di. 2⁹. Re uera. ⁊ recitat magr in lra ꝓcedẽtis di. c. 4⁹. q̃ creationẽ filij dei natiuitatẽ de vgine q̃ hak possibilitas ꝓuersiõis subē pãis i corp⁹ xpi. Sz si ille nõ eẽnt mirabiliozes ista ꝓbatio nõ va leret. g̃ mirabilioꝝ ē creatio. ⁊ ẽt filij dei icarnatio ꝗz hec mutatio. ℟ rideo q̃ illaꝝ mutationũ. quaꝝ ē eq̃lis mẽsa. illa simplr mirabilioꝝ ē i cui⁹ termino a quo mi⁹ ē õ possibilitate ad terminũ ad quẽ creatiõis aũt ⁊ incarnatiõis ⁊ isti⁹ mutatiõis sunt men sure eq̃les. quelz. n. fcã fuit i instãti ⁊ i termio a q⁹ creatiõis. q̃ termius ē nõ aliqd. nõ ē aliqua possibi litas ad aliqd. sicut. n. dicit Aluic. p⁹ metha. c. 5⁹. Si ꝓprietas fuerit aliqd illõ de quo illa dr erit ali qd i termio aũt ad quẽ ipi⁹ incarnatiõis q̃ termius fuit natura hũana fuit sola possibilitas obediẽtie ad ß vt vnirẽt pſone filij dei. in subã ẽt pãis ē pos sibilitas obie ad ß vt ꝓuertat in corp⁹ xpi. segr g̃ q creatio sit mirabilioꝝ ꝗz incarnatõ filij dei. ⁊ ꝗz cõ uersio subē pãis i corp⁹ xpi. qz ẽt icarnatiõe termius ad quẽ. s. pſõa filij dr magis excedit naturaz huma nã ꝗz corp⁹ xpi subãz panis miꝰ fuit possibilitas i natura hũana ad ß vt vnirẽt pſone filij dei vt na tura supposito ꝗz i subã panis ad ß vt ꝓuertret i corp⁹ xpi. ⁊ iõ icarnatio simplr fuit mirabilioꝝ ꝗz ꝓuersio panis i corp⁹ xpi. hec tñ alijs duab⁹ mira bilioꝝ ē fm qd iꝗtũ. s. termius ad quẽ ē aliqd ꝑmi qõ q̃ ꝓuersionẽ subē panis i ipm non augetur. nec aliquo mõ mutat. Ad p⁹ i opp⁹ dõ q̃ mioꝝ ē fla in hac. n. ꝓuersiõe subã panis mutat ⁊ duplici mu tatiõe fm aliquos. qz ⁊ definit eẽ illud qõ añ erat ⁊ qz ꝓuertit in illud qõ añ ꝓuersa nõ erat. q̃rũ pma ꝗz nõ sit corr⁹. tñ magis assilat corruptiõi. ⁊ i⁹. ꝗz nõ sit gnãtio. tñ magis assilat gnãtioni. Uel dõ melí⁹ q̃ pma assilat expoliatiõi nutrimẽti a sua forma. ⁊ 2ª ꝓuersioni nutrimẽti i corp⁹ xpi. hec aũt mutatio sub aliqua noiataꝝ i arᵒ nõ ꝓtinet. vñ arᵐ ꝓcedit ab isufficiẽti. Ad 2ᵐ dõ q̃ difficultas cre dẽdi nõ tñ ꝓtigit ex maioꝝ mirabilitate rei credi te ꝗᵐ ē ex pte sua. ꝟz ẽt ex indispositõe credẽtis pp vsuz ⁊ ꝓsuetudinẽ ꝓtiã. qõ ẽt dr repatio hois mira bilioꝝ ꝗz ei⁹ ꝓditio nõ ꝓcludit icarnatõnẽ eẽ simplr mirabilioꝝ creatiõe. qz restauratio hois ẽt cũ icar natiõe icludit creatõnẽ gr̃e. nõ. n. hoies ꝗtũ ad effi catiã reformãt in quoꝝ aĩalib⁹ gr̃a non creatur.

Articulus secundus.

c Onsequenter q̃ritur de 1° ꝓ cipali. Et circa ß q̃rũt ser. p⁹ vtr ß sacrz possit ꝓfici de alia materia ꝗz õ pãe ⁊ vio. 1° vᵐ de alio pãe ꝗz de pãe fcõ de faria triticea coagula ta p nālẽ aquã. 3° vtr de pãe fermẽtato. 4° vᵐ sanguis possit ꝓfici de alio vio ꝗz de vite. 5° vᵐ de quolz vio vitis. 6°. quid dz facere sacerdos si postꝗz icepit canonẽ misse ppendat esse materiaz indebitam ministratam.

p Rimo oñdo q̃ ß sacrz eucharistie põt ꝓfici de alia ma teria ꝗz de pane ⁊ vino. Materia hui⁹ sacri debz significare corpus ⁊ sanguinem xpi ⁊ in ea cõuer ti. sed hec magis conueniũt carni ⁊ sanguini ꝗz pa ni ⁊ vino. sunt enim similiozes corpori ⁊ sanguini christi. ⁊ sicut dicit ꝟphi. 2° de generatione. Jnter habentia symbolum facilioꝝ est trasitus. ergo hoc sacrm cõfici põt de carne ⁊ sanguie. Jtẽ sicut hoc

sacrz prefiguratū fuit in lege nature p panē ⁊ vinū ita in lege scripta i qua magis claruit veritas fuit prefiguratū p esuz agni paschalis ⁊ libamēta sacrificioꝝ. g̃ q̃uenienti⁹ b̄ sacr̄m ꝓfici põt de carnibus ⁊ materia libamentoꝝ q̃z de pane ⁊ vino. Item q⁹ xp̄s se ꝓparat pani. iõ b̄ sacr̄m ꝓfici põt de pane. ergo a fili cū se ꝓparet grano. vt hī Jo. i 2°. ꝓfici põt de grano. sz granū nõ est panis. corp⁹ g̃ xp̄i cõfici p̄t de alia materia q̃z de pane. g̃a silr sanguis de alia materia q̃z de vino. Contrariū dicit magr in lra h⁹ di. c. f. Itē ō ꝑse. di. 2ª. c. p°. hī idē. Itē hī idez e. di.. Non oz. ⁊. c. se. Rñdeo q⁹ b̄ sacrz nõ põt cõfici de alia materia q̃z de pane ⁊ vino. ga xp̄s b̄ sacr̄m de tali materia ꝓfecit. ⁊ ꝓficiendū instituit. qõ fuit ꝓgruū ⁊ pp sacrī celebrationē. ⁊ significationē. b̄. n. sacr̄m dz celebrari valde mūde. ⁊ iõ ꝓgruū ē ip̄m celebrari in pane ⁊ vino q̃ mūdi⁹ p̄t tractari q̃z caro ⁊ sanguis aialiū vel alie materie q̃ueniētes ad vsuz hūanū. in b̄ etiā sacro significantur q⁹q̃z. s. res ꝓtēta p corpus xp̄i q̃ est corpus xp̄i vez. ⁊ res nõ ꝓtenta sed significata p corpus xp̄i vez. s. corp⁹ xp̄i mysticū. ⁊ xp̄i passio ⁊ suscipiētis b̄ sacr̄m spūal refectio. ⁊ salus corpis ⁊ aie sic dix magr i lra hui⁹ di. c. f°. panis aūt ⁊ vinū rōe sue ꝓstitutiōis cōuenientissime repr̄sūtat corpus xp̄i verū ⁊ mysticū. ga sicut panis ꝓstituit ex pluribus granis. ⁊ vinū ex pluribus achinis vel racemis ꝓfluit. sicut corp⁹ xp̄i verū ꝓstitutū est ex pluribus mēbris ⁊ corp⁹ eius mysticū ex plibus psonis. rōe ēt sue prepatiōis q̃ueniē tissime repr̄sūtat xp̄i passionē. q⁹ pāis i clibāo igne coquitur. ⁊ vinū torculari exp̄mit. sic aliquo mō a similī corpus xp̄i fuit igne passiōis quasi decoctum ⁊ in cruce quasi i torcular flurit sanguis de illo corpore. ⁊ q⁹ tūc fuit sanguis a corpore diuisus. iõ i b̄ sacro corpus ⁊ sanguis ꝓficiūtur de materijs distinctis ⁊ distincte. Ratiõe aūt vsus panis ⁊ vinū conuenientissime repr̄sūtant spūalē refectionē suscipiē tis b̄ sacr̄m. sicut. n. dī in glosa super illud pmo ad Cor. ii°. Hoc facite. panis p̄ceteris cibis corpus reficit ⁊ sustentat. ⁊ vinū hoīz letificat. Vñ panis ⁊ vinū efficacē cōstituūt corpis refectionem que i cibo ⁊ potu ꝓsistit. Silr spūalis refectio aie integratur ex potu per fidem in intellectu. ⁊ spūali delectatione per charitatē in affectu. ⁊ q⁹ hec refectio oꝛdiatur ad salutē corpis ⁊ aie. iõ ex p̃ti panis ⁊ vinū repr̄sūtant vtrāq⁹ salutē. Vñ vt dī in glo. vbi p⁹ ⁊ etiā recitatur in lra hui⁹ di. c. f°. Caro xp̄i pro salute corpis. sanguis vero p aia nra sumit. ⁊ effus⁹ est sicut prefiguranit Moyses dicēs. Caro p corpore nro offert. sanguis vo pro aia. ⁊ hec est alia rō quare sacr̄m b̄ in duplici materia celebratur. Ad p^m in opp^m dō q⁹ cū ista q̃uersio fiat per virtutē dī uinā cui oīa possibilia eq̃liter sunt facilia eque faciliter q̃uertunt panis ⁊ vinū in corpus xp̄i ⁊ sanguinez. sicut q̃uerterent caro ⁊ sanguis aialiuz. Preterea panis ⁊ vinū mūdius possunt tractari ⁊ plēius significāt q̃ in b̄ sacro significanda sunt. Ad 2^m dō q⁹ lex nature erat duratura. ⁊ lex scripta erat cessatura. iõ b̄ sacr̄m q̃ est sacr̄m legis cui ñ succedūt alia magis debuit institui in materia q̃ fuit p̄figuratū in lege nature q̃z in illa q̃ fuit prefiguratuz in lege scripta. Ad 3^m dō q⁹ de grano manēte sub forma grani nõ põt corp⁹ xp̄i ꝓfici. sicut magr dicit in lra hui⁹ di. c. 6°. neq⁹ etiā de farina nõ coagulata. de ꝑse. di. 2ª. Sic inscificando. nec ō pasta non cocta. q⁹ in istis nõ soluat rō panis. nec. n. iō ꝓficimus de pane. q⁹ xp̄s se pani ꝓpanit vt in ar° supponebas. sed quia de pane b̄ sacrz ꝓficiēdū instituit.

s **Ecundo** queritꝝ vtꝝ hoc sacr̄m possit confici de alio pane q̃z de pane fcō de farina triticea coagulata p naturalez aquā. Et vī q⁹ sic. ñ debem⁹ distinguere vbi xp̄s instituendo b̄ sacr̄m nō distinxit. Sed xp̄s nō distinxit de quo pane. ergo corpus suū de quolibet pane põt ꝓfici. Item cū raro inueniatur panis de puro tritico. si non posset ꝓfici de alio freq̃ntissime incertus esset sacerdos vtꝝ conficeret vel non q⁹ est incōueniens. Itē xp̄s nō distinxit cū quo liquore panis ille deberet coaglari. g̃ põt ꝓfici de pane quocūq⁹z liquore coagulatus fuit.

Cōtra magr in lra hui⁹ di. c. 6°. dicit q⁹ nō põt ꝓfici nisi de pane de frumento. Itez iō hī de ꝑse. di. 2ª. In sacro. Rñdeo q⁹ corpus xp̄i nō põt cōfici de alio pane q̃z de pane triticeo coagulato p naturalē aquā. q⁹ xp̄s de tali pane ⁊ non de alio corpus suuz ꝓfecit ⁊ ꝓficiendū instituit. qō pz quia pānis de fermento anthonomaffice panis dī. Vñ cū dī q⁹ xp̄us accepit panez de pane triticeo debet intelligi cui ꝓcordat. q⁹ xp̄s grão triticeo se ꝓpanit. Vñ Aug. i glo. fr illō Jo. i2°. Nisi granū frumēti. cū sint multa grana seminū nulli se ꝓpat nisi frumento. Vñ mos ecē ecclie ō b̄ solo grão ꝓfici corp⁹ dñi. magis autē fuit pg^m ip̄m istituere ꝓfici ō tali pāe q̃z de alio. ga inter grana q̃ueniētia refectōi hūane granū frumenti ē dignī⁹ vtili⁹ ⁊ cōi⁹. Quia ēt aq̃ ē de ꝓpositione pāis. ⁊ panis de q° xp̄s corp⁹ suū ꝓfecit coaglatus fuit aqua naturali. iō de pāe coaglato aq̃ artificiali. seu q° cūq⁹z alio liquore q̃z sit aq̃ naturalī nō põt cōfici corp⁹ xp̄i. Ad p^m in opp^m dō q⁹ fcō distinxit i b̄ q⁹ de tali pāe ꝓfecit. ⁊ vbo in hoc q⁹ se grão tritici ꝓpanit. Ad 2^m dō q⁹ admixtio ēmei grani põt intelligi tripl̄r. Uno mō in tanta abūdātia q⁹ trahat illud qō ibi ē de tritico ad suā naturā. Alio mō i tali q̃ztitate ꝓportiōis q⁹ ex ill⁹ ꝓstituantur p alterationez spēs media. Alio mō in ita pua q̃ztitate q⁹ trahatur ad naturā triticeā. De pāe fcō ex granis tritici. ⁊ alijs grāis admixtis p° ⁊ 2° mō non põt ꝓfici corp⁹ xp̄i. q⁹ talis panis nō ē eiusdē spēi cū illo pane ō q° xp̄s ꝓfecit. talis aūt admixtio aliq° mō p accidētia põt cognosci. sz de pane fcō ex granis tritici ⁊ alijs granis admixtis. mō 3° põt ꝓfici. q⁹ talis pāis remanet in eadē spe cū illo pāe de q° xp̄s ꝓfecit. Si aūt q̃ras vtꝝ de spelta possit corp⁹ xp̄i ꝓfici dñt aliq⁹ q⁹ sic. q⁹ spelta nō differt a tritico nisi accidētibus. Sed alijs vī q⁹ nō. ex tritico nūq̃z gnātur spelta nisi forte q̃nq̃z p degnātionē pp malīā terre. sz si spelta eēt eiusdē spēi cū tritico posset ex tritico nasci. Ad 3^m dō q⁹ fcō distinxit nec oportebat alio mō distinguere. ga cōis panis non nisi de naturali aqua coagulat.

t **Ertio** queritꝝ vtꝝ b̄ sacrz possit cōfici de pāe fermētato Et vī q⁹ nou. ga xp̄us ꝓfecit de pane animo vt. n. habet Math. 26°. Dñs confecit pma die azimorū. Sed tunc in domibus iudeoꝝ non inueniebatur fermentū vt hī Exo. i2°. cū g̃ non possit corpus xp̄i ꝓfici nisi de pane de quo confecit ipse christus videtur q⁹ non possit confici nisi de azimo. Itē ō

illo pane de cuius cōfectōne est aliquid prohibitū offerri domino non potest confici corpus xpi. sed vt habetur Leuitici secundo. Omnis oblatio q̄ offertur domino absq; fermento fiat. ergo videt q̄ corpus christi non possit ꝓfici de pane fermentato. Ꝫ greci de pane fermētato ꝓficiūt. Sz ecc̄a nō negat gn ꝓficiāt corpus xpi. g̈ de pane fermentato pōt ꝓfici. Ad istā qōnez dicūt greci q̄ de pane fermētato tiñ pōt ꝓfici corp̄ xpi. q; vt ipi dicūt Xps passus est lūa. 14ª. vt legis ipleret figura q̄. 14ª. luna pīmi mēsis agnū pascalē iusserat imolari. q̄ xps p̄nosc̄ens in p̄cedēte vespe anticipauit agnū pascalez comedere z tūc licite poterat comedi fermētatū. z iō dicūt xp̄z de pane fermētato ꝓfecisse errorē sañ multipli colorare nitētes. Uno mō sic Jo. 13°. legit. Xp̄z illā cenā in q̄ bs sacrm instituit fecisse cū discipulis suis añ diē festū pasce. Sz dies festus pasce fuit dies in qua fuit lūa. 14ª. in c̄ vespa imolabatur paschal agn̄. Itē Jo. 18°. dī de iudeis q du xerūt xp̄m ad Pilatū. Ut nō introirēt i p̄toriū vt ñ ꝓaminarēt. sz māducarēt pascha. Sz pascha erat agnus paschal q cōedebat. 14ª. luna. Itez luce 23°. dī q̄ in die q̄ xps crucifixus ē mulieres pauert aromata. qō cis ꝫz legē nō licuisset in die festo. Itē dī Mathio. 26. q̄ seniores ppli disposuerūt xp̄z occidere nō in die festo. sz dies festus fuit. 15. luna.

Itē sub Leone papa eccl̄ia ꝓficiebat de fermētato Sed ꝫ Math. 26°. Pº die azimoꝝ accesserūt discipli ad Jesuz dicētes. Ubi vis pemus tibi comedere pascha. Itē Marci. 14°. Pª die azioꝝ quā do pascha imolabat dicūt ei discipli. Quo vis eamus z pem̄ tibi vt māduces pascha. Itez Luce 22°. Uenit dies azimoꝝ in q̄ necesse erat occidi pascha. misit Petz z Jo. dicēs. Eūtes pate nob pascha vt māducem̄. Er qbus trib̄ euāgelistis clar ꝫz q̄ xps cōedit agnū paschalē. 14ª. luna ad vespuz. z lūa. 15. q̄ fuit sollēnitas azimoꝝ crucifixus fuerit ꝫz illud nūeroꝝ. 4. Mēse pº. 14ª. die mensis pasce dñi erit z 15. die sollēnitas. Cū g̈ ꝫz legē. 14ª. luna ad velperū nō debeat inueniri fermētatū i domibus iudeoꝝ. segt q̄ xps nō ꝓficit de pane fermētato sz ō azio. qa xps pº illā cenā ꝓfecit. i q̄ agm paschalē comedit. Dicēdo g̈ ad qōnez q̄ corp̄ xpi ꝓfici pōt de fcō de pane fermētato. Uñ greci vere ꝓficiunt corp̄ xpi. Uñ Ansel. i epla de azioꝝ azz post pñm ō sacrificio de quo greci nobiscū nō ꝓsentiūt multis rōibus catholicis vi. q; qō agūt nō ē ꝫ fidē xp̄ianā. cū. n. legit de xpo qñ corpus suū de pane ꝓfecit. qa accepit panē z bñdixit. ñ addit azimū ul fermētatū z infra nō differūt azim̄ z fermētatus fubāl̄. grauiter tū peccāt ꝓficiētes de fermētato. eo q̄ xps ō azimo ꝓfecit. Et q; Petrus xpi vicarī sic ꝓficiendū ecclie tradidit. z scā romana ecc̄a sic obsuat z precipit obseruari. Magis. n. ꝓgruū fuit bs sacrz ō azimo ꝓfici q̄z de fermētato. q; sicut dic̄ Ansel. i epla de azimo. Lena in q̄ bs factū ē bs erigebat. q; i ea nō debebat esse panis fermētatus ꝑm legē. Preterea sicut dic̄ Jnn. de offō misse pte ꝫ°. c. 4°. Fermentū corruptionē significat testāte Apl̄o q̄ ait. Modicū fermenti totā massaz corrūpit. vt g̈ nihil corruptū siue corrūpēs. sz totū sinceꝝ atq; sincerās in bs esse sacro mōstrarez nō fermētatū sz azimū ꝓcerā̄.

Ad pm in oppm dō q̄ q̄uis xps ꝓfecerit de azio tū ꝓfici pōt de fermētato. q; eiusdē spēi sunt panis fermētatus z azimꝰ q̄uis q̄ueniēti sit ꝓfici de azimo z rōe fci z rōne mysterij. vt dicit Jnno. de offō misse pte ꝫª. c. 4°. Ad 2m dō q̄ nō plus ꝓcludit nisi q̄ q̄ueniēti fuit ordinare ꝓfici de azimo q̄z ō fermētato z bs vez est. Ad 3m ad ptē aliā nō plus ꝓcludit nisi q̄ si sacerdos ꝓsecret panē fermētatū quod vere q̄uertitur in corpus xpi. z bs est verū. sz ex bs nō segt̄ q̄ liceat nobis de fermētato ꝓficere pp rōes dictas in corpe qōnis. q; aūt greci negāt posse ꝓfici de azimo in quo errāt ꝓtra xp̄ianā fidem. iō soluēda sunt argumēta qbus bs probare conāt. Ad pm dō q̄ pascha. 5. modis pōt accipi ꝫz sñiaz Jnn. de officio misse. c. p̄allegato. Uno modo pro sollēnitate dici azimoꝝ que erat. 15°. luna. Allio mō pro panib̄ azimis. 3°. modo pro dei in cui festo imolabatur agnus. Luce. 22°. Appropinquabat dies festus azimoꝝ in qua necesse erat occidi pascha 4° mō pro agno qui imolabat eodē. c. Uenit azioꝝ in qua necesse erat occidi pascha. 5° modo p hora imolationis agni. Math. 26°. Scitis qa post biduū pascha fiet. pº mō accipit cū dicit in Jo. Ad diē festuz pasce. Et 2° mō cū dī. nō in troierūt i p̄toriū vt nō p̄tamiarent. sz manducarēt pascha. z sic solutū ē pm z 2m. Ad 3m dō q̄ ille mulieres ga audierāt xp̄m moriturū aromata añ p̄parauerant. vt p̄z p illud quod dī Math. 26°. ō Magdalena, mittēs bs ūguentū in corp̄ meū ad sepeliendū me fecit. z Jo. 12° Sinite illā vt in die sepulture mee seruet illud. p̄ xpi aūt crucifixionē vnguētū qđ p̄ inceperat ꝓsumauit. z sic intelligē dū ē qđ dicit Lucas q̄ reuertētes p̄parauerūt aromata z vnguēta. nec sic ꝓsumēdo peccauerūt. qa nō erāt sub lra. sz sub g̈

Ad 4m dō q̄ sic dicit Jnno. i. c. supradcō. Dispō sacerdotū dispositōi dei ꝑualere nō potuit q̄ dispōsuerat vt verus agn̄ in dieb̄ imolarez paschalibus. Et sicut typicus agn̄. 14ª luna mensis pmi a iudeis comedebat i nocte. ita vez agm cadē hora discipuli comederūt. Ad 5m dō q̄ q̄uis tpe Leonis pape pp hereticos ebyonitas q dicebant legalia debere seruari cū euāge. z in azio cōficiendū pceptū legis. eccl̄ia ō ꝓsilio spūs sci instituerit ad xps ꝓficiendū i fermētato. pax facit. p grecis. i pn̄. n. tota eccl̄ia ꝓfecit in azimo. z supradcā hereſi exterminata eccl̄ia occidentalis redyt ad ritū pristinuz orientalis autem non.

q **Arto queritur** vtz sanguis p.ſ sit ꝓfici ō alio vino q̄z de vite. Rñdeo q̄ non. q; xps de talivio. z nō de alio ꝓfecit z ꝓficiendū instituit. qō pbatur p bs qō hora cene dixit. vt hz Math. 26° Nō bibā amodo ō bs gēimie vitis vsq; i diē illū cuz illud vobiscū bibā i reg̈ p̄tis mei. z Luce. 22°. Nō bibaz de gnatione vitis hz donec veiat regm dei. z Jo. 15°. se cōpat viti. Cōgruēti ēt fuit bs sacrm instituere vio de vite q̄z ō alio. q; ē vinū laudabili z p hūana refectiōe efficati z q̄ueniēti z magis q̄uenit sacrī significatōi q̄z aliud vinuz. imo neq; ali liquor dici potest vinum nisi ꝑm quid.

q **Hinto queritur** vtz sanguis xp̄i possit ꝓfici de q̄ libz vino vitis. z vi q̄ nō. q; non oia vina sunt eiusdem spēi. qō p̄obari posse vi p accitia z effectus q̄ sunt diuersar̄ spēz. Sed xps cōfecit ō vino vnius speciei. g̈ non pōt confici de quolibet

vino vitis. Itē nō pōt ꝓfici de agresta. vt eōīk tenet agresta aūt ē vinū de vite. non. n. vī differre a vino nisi sicut icōpletū a ꝓpleto q̄ dīa nō diuersificat spēz. ḡ nō pōt ꝓfici de quolz vino vitis. Itē racemi maturi intrase ꝓtinēt vez vinū. ꝛ tñ sanguis xp̄i nō pōt ꝓfici de vua. Ut̄ d ꝑse. di. 2°. Didicim⁹ phibēt sacerdos ꝓiūgere vuas i sacrificio oblationis. ḡ non pōt ꝓfici de quolz vino vitis. Contra Inno. de officio misse pte 3ª. c. 24°. Sine vinū nouum q̄ dī multū. siue accidū q̄ appellatur accetuz in sacrificiū offerat sacrm efficit ꝛ diuinit⁹ consecratur. Sz acetū ē vinū corrupt̄. ḡ multo fortiꝰ cōfici pōt de quolz alio vino vitis. Itē eodez. c. i mediate aī verba p̄dcā. Utitū vini nō maculat mūditiā sacri. ḡ xp̄i sanguis ꝓfici pōt de quolz vino vitis ḡtūcūq; vitioso. Rideo q̄ sicut de q̄libet pane fcō de farina triticea. ꝛ naturali aq̄ pōt ꝓfici corpus xp̄i nisi panis deuenerit ad tantā corruptionē q̄ nō remaneat in spē panis. sic de quolibz vino vitis in quo saluaf forma vini pōt ꝓfici sanguis xp̄i. q; nō ē vinū nisi vbi saluaf forma vini. iō simplr̄ ꝓcedendū ē sanguinē xp̄i posse ꝓfici de q⁹libet vino vitis. Ad p^m in opp^m dō q̄ oia vitia uina sunt ei⁹ dē spēi. dīa. n. eoz ḡ^m ad subtilitatē ꝛ grossitiē. rubedinē ꝛ albedinē nō variat spēz. Si aūt q̄dā vina hēant quosdā effectus in corpe spē dñtes vtpote. ga quedā sunt diuretica seu laxatiua alia nō. ḃ multū ꝓuenit ex natura terre ꝛ influentia celesti. qō pz q; ille vinee trāsplātate in alia regione p̄ ꝓcessuz tpis ꝓducūt vina nō hñtia illos effectus. Ad 2^m dō q̄ agresta nō ē i spē vini qō pz. ga vinū nāle est calidū effectiue. agresta āt frigida nec deffert a vino. sicut icōpletū a ꝓpleto i eadē specie. Sz sicut sanguis differt a carne. q̄ ꝓstat nō esse i eadē spē cū carne. Sz sicut p̄ ꝓplemētū digestiōis cōuertit in carnē. sic agresta p̄ ꝓplemētū digestiōis in vua cōuertit in vinū. Ad 3^m dō q̄ aliqui dīt q̄ si vua matura cōsecrarek. q̄ vē hñor ꝓtentus in illis folliculis ꝓuerteret i sanguinē. Sz tñ hoc nō dz fieri. q; q si faceret grauiter peccaret. q; ḡdiu ꝓtinetur vinū in folliculis nō est sub spē potabili sz reñibili. sanguis aūt xp̄i dz ꝓfici de vino exīte sub spē potabili. Et ꝓterea vino sic se hñti aqua misceri nō posset. ꝛ exponūt allegatū decretū. Alij dīt ꝓbabili⁹ q̄ vinū ñ expressuz de vua nō pōt ꝓuerti in sanguinē p̄ ministeriū sacerdotis. Ut̄ eodē ōcreto dī. Uuas seorsuz bñdīcas ppls q̄ petierit accipiat. vbi glo. bñdīcas benedictiōe vulgari. non illa spāli appropriata eucharistie. Et. c. sequēti qō de expresso botro. i. de vuaꝝ granis ppls cōicat valde ē oio ꝓfusuz. Sz si necesse fuerit botrus in calice ꝓpmatur. Xp̄s etiā nō ꝓfecit suū sanguinē. nisi ō vino exīti sub spē potabili. qō pz p ḃ qō dixit discipulis. Bibite ex eo oēs. Ad p^m ar^m ad partē aliā dīt alig q̄ pōt ꝓfici de aceto. cui⁹ opiniōis fuit dñs Inno. Alij dīt q̄ nō. Mihi aūt vī distinguendū. q; acetū pōt accipi p̄ vino vergente ad acidā qualitatē manēte adhuc forma substātiali vini. de tali pōt cōfici. ꝛ vbū dñi Inno. ita intelligē. Alio mō cōpleto aceto. ꝛ de tali nō pōt ꝓfici. q; tale acetum nō est sub spē vini sicut nec hō mortuus in spē hois qō pz ex duobus. q; oē vere vinū effectiue calz est cōpletū aūt acetū effectiue frigidū. Ꝓterea sic dic̄ pbi. ḡ^o meth. Si ex mortuo fiat iterū aial in materia oporteret ꝑmo redire. deinde fit aial. ꝛ si ex aceto dz fieri vinū oz ꝑmo redire in aquā. ꝛ deide fit vinū. ḃ aūt verū nō esset si acetuz eēt in spē vini. ꝛ itez ꝓbi. aī vba p̄dcā dicit q̄ acetū fit de vino p̄ viā corruptionis. ꝛ sicut nor fit de die. ꝛ sicut mortuus ex viuente in quo satis dat intelligere illa nō esse eiusdē spēi. Ad 2^m dō q̄ ibi Inno. non loqtur de vitiositate nō corrūpente spēm. Uī q; i multo saluatur spēs vini. iō de ipo pōt ꝓfici. tamē si dicit Inno. e. c°. aī vba p̄dcā. Diligēti studio vinum optimū querendū est vt in sacrificiū offeratur.

Exto queritꝝ gd debeat facere sacerdos si postq̄z icepit canonē misse ꝑpendat esse materiā idebitā mistratā.

Rideo q̄ si ꝑpendat hostiā esse indebitā. aut ḃ ꝑpendit aī ꝓsecrationē. ꝛ tūc dz accipere hostiā debitā ꝛ canonē a capite inchoare. aut post ꝓsecrationē aī sūptionē ꝛ aī vini ꝓsecrationē tūc dz accipe aliam hostiā ꝛ incipe canonē a capite ꝛ illā ꝓsecrata ꝛ alia hostia dz reuerēter seruari. aut a clericis sumi. aut a sacerdote post corporis ꝛ sanguinis sūptionē. nō aī. qa post eius susceptionē ieiunus nō esset. Si aūt perpēdit post sūptionē illi⁹ hostie ꝛ ēt sanguis. nō debet illa die alia hostiā cōsecrare. q; ieiunus non est. ꝛ vt dī de ꝓsecra. di. 2°. Relatū quotiēs sacerdos celebrat. totiēs pticipatiōis corpis ꝛ sāguis xp̄i pticipē se ꝑbeat sz dz ō sua neglia penitē ꝛ cōfiteri. Si aūt ꝑpendit aī sumptonez sanguis. vī aliquibus q̄ sanguinē nō dz sumer q; ieiunus nō est. sz sanguis reseruari dz aut alicui ieiuno dari. Alijs aūt vī ḧuū q; hic est cāus necessarius in cāu necessitatis nō ieiunus pōt cōicare. Si aūt ꝑpēdat in calice nō mistratā eā debitā materiā. aut ḃ ꝑpendit aī ꝓsecrationē panis. aut post aut aī ꝓplationē verboꝝ q̄bus ꝓsecrādū ē vinū. aut post ꝓplationē eoꝝ aī corpis sūptionez. aut post oia p̄dcā. ꝑmō dz mistrare debitā materiā ꝛ icipe canonē a capite. si aūt nō posset hāc debitā materiā sim nō dz vlteri⁹ ꝓcedere. q; vt dī de ꝓsecr. di. 2°. Cōpimus. aut integra sacra pcipiāt. s. ꝓficientes. aut ab integris arceātur. q; diuisio vni⁹ eiusdē misteriꝰ sine grādi sacrilegio nō pōt peruenire. 2° mō dz materiā debitā accipe si pōt hāi alia sublata sz nō credo q̄ debeat canonē a capite reincipe. qa iaz ꝓsideratio panis p̄cessit. sz dz incipe a verbo imediate seq̄nte pāis ꝓsecrationē. si aūt hāi nō pōt ma debita nō pp ḃ dz omittere corpis sūptionē. cōtrit⁹ tñ cū ꝓposito ꝓfitēdi de sua neglia. 3° mō dz accipe materiā debitaz alia reuerenk in aliq⁹ uase reportata. ꝛ reicipe ab illo loco. Sili mō postea. rē ꝛ pagere misteriū vsq; in finē ꝛ tutū ē q̄ p⁹ sūptionē corpis ꝛ sanguis aliā matiā sumat añq; accipiat vinuz qō accipiak post sangninis sumptonē. 4° mō dz accipe debitā matiā. ꝛ reicipe ab illo vbo. Sili mō nisi aī sūpsit illā idebitā mām i calice mistratā

Articulus tertius.

Onsequenter q̄rit de 3° ꝑncipali. Et circa ḃ q̄rūt 6.

C

1° vtz sit aq̄ vio apponēda

2° vtz minus ōbeat appōi ō aq̄ q̄z de vio. 3°. vtz illa aq̄ sit ꝓ vio ꝙuertak i sāguinē. 4° vtz si vinū sine aq̄ ꝓsecrareꝰ ꝙuerteret i sanguinē.

5° vtz cõmixtũ equaliʒ ex aqua ⁊ vino ꝓuerteret in sanguinẽ. 6° vtz si sacerdos sciret aquã fuisse positã in dolio vel barillo seu poto ex quo accipit vinũ consecrandũ teneretur apponere aliã aquaz.

p **Rimo ostendo** ꝙ aqua non sit vino apponẽda qz nõ legimus dñm apposuisse aquã. Jtez cõ pane cũ quo ꝓsecrat corp9 xpi ñ est miscẽda alia materia. g̃ a sili nec cũ vino de quo ꝓsecrat sanguis ẽ de celebratiõe missaz. c°. vl'. hẽ ꝙ aqua ẽ apponenda. Jtẽ ỏ ꝓse. di. 2ª. c. p°. Et. 4. caplis seqn tibus. ⁊. c. Lũ oẽ idẽ exp̃esse hz. Rñdeo ꝙ sic di cũt iura p̃eallata aq̃ vino est apponẽda pp imitationẽ fei xpi ⁊ obseruationẽ ꝓsuetudinis ⁊ p̃ecepti ecclastici. ⁊ significationẽ mysterij. Sicut. n. dicit Dam̃. li. 4°. c. 5°. Xps calicẽ accipiẽs ex vio ⁊ aq̃ tradidit eis. s. discipls di. Bibite ex hỏes. hic est sanguis meus. ⁊c. dicit ẽt magr in lra hui9 di. c. 6° Xps vinũ aq̃ mixtũ dedit discipls. qỏ ex trib9 p babiliʒ probat. Unũ ẽ qz hoibus tẽpatis in illa terra erat ꝓsuetudo apponere aquã i vino pp fortitudinẽ vini. Aliud qz de latere suo cuz vero xpi sanguine vera aqua emanauit. Aliud qz ꝑetrus vicarius q pñs fuit istũ ritũ seruauit ⁊ ecclie tradidit Scã etiaz romana ecclia q̃ uoce dñi ⁊ saluatoris nr̃i Jesu xpi pmatuz obtinuit. vt hz decretoz d. 2ª Quãuis. ⁊ q̃ magr̃a ẽ oiuz ecliaz. vt hz. e. di. Denicz. hãc ꝓsuetudinẽ obseruat ⁊ obseruaʒ p̃cipit. Bẽt ꝙeit significatiõi misterij. Et qz sic dz ỏ ꝓse. d. 2°. Lũ oẽ. cũ i calice vio aq̃ miscet. Xpo ppls adũat ⁊ credẽtiũ plebs ei i quem credit copulat ⁊ iũgit. i. copulãda ⁊ iũgẽda signat p fidẽ. ⁊ dignã sacri susceptionẽ. qz fm qỏ dicit in eodẽ decreto añ ẏba allegata. Videmus in aqua pplm intelligi. in vino oñ di sanguinẽ xpi. Jtẽ recitat mgr̃ in lra hz di. c. penl' Ald pm dỏ ꝙ dñs apposuit aquã nõ tñ tanẽz ỏ sacri necessitate. sz ꝓgruitate. Ald 2m dỏ ꝙ signo mini sterij nõ exigit vt aliud granũ admisceatur cũ frumẽto. sicut exigit vt aqua apponatur vino.

s **Ecundo queriʒ** vtz in ꝓfectiõe sanguis minus debeat apponi de aqua q̃z ỏ vino. Rñdo ꝙ sic. tantum. n. debet apponi de aqua ⁊ vino ꝙ aqua possit trahi ad naturã vini. ppls. n. trahẽd9 est ad xpm. ⁊ iõ multũ sunt illi reprehẽsibiles qui plus ponũt de aqua q̃z de vino. ẽ. n. pniciosus abusus. ex̃ de celebratiõe misse. ꝑnicios. Alij ẽt reprehẽdunt ꝙ pãnũ lineũ musto itinctũ p totũ ãnũ seruãt. ⁊ in tpe sacrificij aliquã ptez eius lauãt. ⁊ sic offerũt. de ꝓse. di. 2°. Lũ oẽ.

t **Ertio queriʒ** vtz illa aqua sil'i vino ꝓuertaʒ in sanguinẽ. Rñdeo ꝙ illa aq̃ aut añ ꝓsecrationẽ sanguinis est ꝓuersa in vinũ. ⁊ sic dico ꝙ totũ cõuertitur in sanguinẽ. aut adhuc nõ est in vinũ ꝓuersa. ⁊ sic dico ꝙ nõ ꝓuertiʒ in sanguinẽ. nõ. n. ꝓuerti põt i sanguinẽ nisi ꝑus ꝓuertatur in vinũ. ⁊ iõ dz aq̃ apponi in tali ꝓportiõe ꝙ ꝑbabile sit ipam esse ꝓuersam in vinũ anteq̃z vinũ consecraretur.

q **Arto queritur** vtz si vinũ sine aqua ꝓsecraret ꝓuerteret in sanguinẽ. Et vi ꝙ. nõ. de ꝓse. di. 2°. Sic in scificando. ⁊ mgr̃ in lra hui9 di. c°. 6°. Lalix dñi nõ est aqua sola ⁊ vinũ soluz nisi vtrũq̃z misceat. qũo neq̃z corpus dñi põt eẽ farina sola nisi vtrũq̃z adunatũ fuerit. ⁊ copulatũ. ⁊ panis vnius ꝓpage sollidatũ. Jtẽ xps aut aquã posuit aut nõ. si nõ. nec apponere debemus. si sic. g̃ sine aqua non põt vinũ ꝓuerti in sanguinẽ. sicut nec alius panis a tritico in corp9. qz de tritico ꝓfecit. Sed ẽiuz hz a magro in lra hui9 di. c. penl'. Rñdeo ꝙ si sacerdos cõsecret vinũ sine aqua vere ꝓuertiʒ i sanguinẽ. nã in grecoz ecclia di aquã nỏ apponere sacro vt dicit dñs Jnno. ỏ officio misse pte. 3ª. c. 26ª. ⁊ tñ ecclia ipos nõ negat ꝓficere sanguinẽ xpi. Jlle tam vehemẽter ẽ corripiendus ⁊ grauiter q sine aq̃ cõficit pp rões dictas in illa qõne. Utrũ aq̃ apponenda sit vino nec est intelligendũ vinũ ꝓuerti in sanguinẽ inq̃tũ dicit qd cõsuluz ex. 4. hũoribus. Sz q̃tũ dicit hũoz q est vnus de. 4. Alij aũt p cõcomitantiaz ibi sunt. Uñ ex̃ de. cele. mis. Jn quadam dz ꝙ Jo. euãgelista exp̃sit ex elis aquã ⁊ ex hũoribꝰ sanguinẽ. aqua g̃ que fluxit de latere xpi fuit aq̃ simpliciter. Unũ. s. de. 4. elis. ⁊ sanguis fuit vnus ex 4. hũoribus. ex quo arguim9 nõ nisi hũoz sãguineũ in vinũ ꝓuerti. ⁊ nõ nisi aquã naturalẽ vino ỏbere apponi. Si tñ alia apponerẽtur q̃uis grauiter peccaret apponẽs. si tñ pp hỏ eẽt irritũ sacz cũ sine cuiuscũq̃z aq̃ appositiõe vinũ ꝓsecratũ ꝓuertatur i sanguinẽ. vt supius in eadẽ qõe dcñ est. Ald pm i opp m dỏ ꝙ cũ dz. Lalix dñi nõ est aqua sola. aut vinũ solũ glosãdũ ẽ sic. i. nõ dz. qz vt dicit dñs Jnno. c°. p̃eallegato nõ dz posse fieri qỏ ỏ iuʒ nõ fit. Ald 2m dỏ. ꝙ xps aquã apposuit nõ tñ de sacri necessitate. sz ꝓgruitate. de pane aũt triticeo sic ꝓfecit alio modo nõ posse confici sacr̃m instituit.

q **Uinto queritur** vtz ꝓmixtũ ẽ liter ex aq̃ ⁊ vi ꝓuertaʒ i sanguinẽ. Rñdeo ꝙ equaliʒ mixtio ex aqua ⁊ vino dupliʒ põt fieri. aut fm mixtoz equalẽ q̃titatẽ molaut fm equalẽ ꝓportionẽ virtutis. ꝑmo mõ aqua nõ solueret spẽz vini. Magis n. est vinũ actiuum q̃z aq̃: nec generaretur natura tertia ex duobus. nec cito posset vinũ aquã ꝓuerre in suã naturã. q̃uis satis cito alteraret se i excellẽtijs suaz qualitatũ accñtaliũ. ⁊ sic dico ꝙ per formã consecratiõis vini. sola substantia vini trãsubstantiaretur in sanguinẽ. 2°. mõ gnãretur ex duobus natura 3ª q̃ nõ esset vinũ nec aqua. sz nõ statiz. opationes. n. nature nõ sunt in instanti. q̃uis cardinum i instãti sint. ⁊ iõ ita cito posset sacerdos ꝓficere post talẽ vini ⁊ aq̃ positionez ꝙ illud qỏ fuit ibi vinũ cũ adhuc nõ essz transmutatũ ad ꝓpositõnẽ naẽ ẽtie. ꝓuerteret in sanguinẽ. Si tñ añq̃s sacerdos ꝓferret verba ꝓsecratiõis eẽt ex illis duobus natura 3ª. ꝓstituta. ex illa non posset cõfici sanguis xpi. qz ꝑẽs ꝓponem ex qbus p essentiã constituiʒ vnũ in ꝓposito nõ remanet fz suas eẽntias nisi forte valde diminute vel fm qd. qỏ dico pp opinionẽ illoz qui dicũt eas manere incõpletas.

s **Exto queriʒ** vtz si sacerdos sciret aquam fuisse positaz in dolio. siue barillo vel poto de quo accipitur vinum consecrandũ teneret aliam aquam apponere. Rñdeo ꝙ sic. aqua eniz p°. apposita vio non apponitur ad significandũ illud quod significat appositio aque cum vino offerendo. Unde pỏ debet vinum in calicem poni ⁊ sic vino iam depu

tato ad offerendū per sui positionē in calice ⁊ intē-
tione sacerdotis debet aqua apponi.

Articulus quartus.

e **Onsequenter** querit ō 4°. p̄n cipali. Et circa hoc querūtur.6. ℙ° vtrū xp̄s in cena corpus suum sub sacro susceperit. 2° vtr̄ corp⁹ suū sub sacro iude dederit. 3° vtrū ei dederit qñ dedit ei panē intinctū. 4° vtr̄ corpus suuz passibile dederit. 5° vtr̄ hostia intincta sanguine debeat populo dari. 6°. vtr̄ sacrz eucharistie sub vtraqz specie debeat populo ministrari

p **Rmo oñdo** q̄ xp̄s in cena corp⁹ suū sub sacro ñ sūpserit.qz ñ potuit ipz sumere sacr̄aliter .cū.n. aīa ei⁹ esset beata clare corpus suuz sub sacro videbat.neqz spūaliter.qz in ipo gr̄a augeri nō poterat.cū ergo non sit alius modus manducandi corpus xp̄i sub sacro.vī q̄ nullo mō corpus suū sūpserit. Itez diem non pōt manducare sei p̄m.qō verū nō esset si xp̄us sub sacro corpus suū sumere potuisset. Cōtra glo.sup illud leuit.8°.De sanguine arietis xp̄s sanguinē accepit in cena.deinde discipul⁹ dedit. ḡ a sūi sumpsit corp⁹ subutraqz.n.spe vt supius dcm̄ est totus est xp̄s. Rñdeo q̄ xp̄s in cena corpus suum sub sacro sumpsit. Vñ glo.sup illud ruth.3°.Cū comedisset boos.dicit de xp̄o. qui pueri cōcauerunt corpori ⁊ sanguini ⁊ ipse pticipauit eisdē. hoc aūt fecit non vt aliquē effectū p̄sequeret per sacrz sed vt alijs ex̄m daret sumendi de qua comestiōe facti sunt versus. Rex sedet in cena cictus turba duodena. Sz tenz in manib⁹ se cibat ipe cibus.

Ad p̄m in opp̄m dō q̄ accipiēdo sumere sacr̄alit̄ p̄ sumere sacr̄m ⁊ rez sub co⁹tentā.sic sacr̄aliter sūpsit corpus suū. Si aūt accipiat sumere sacr̄aliter p sumere sacrz ⁊ rez ⁹tentā cū quadā manducatione intellectus ad cognoscendū per sacr̄m rem ⁹tētaz sub sacro.sic corpus suū nō sumpsit sacr̄aliter.

Ad 2m dō q̄ idē nō pōt manducare sei p̄m p sei pz ⁊ p° ita q̄ māducatū et manducās hēant eundez modū eēndi. Xp̄us aūt manducauit corpus suum mediāte māducatōe spēi ⁹tinentis ⁊ ip̄m vt manducatū.aliū modū habuit essendi ḡz manducans.

s **Ecundo querit** vtrū xp̄s i cena corpus suuz sub sacro iude dederit.⁊ vī q̄ non.qz xp̄s nō fecit ⁹tra hoc qō fieri mandauit.sz vt hētur Math. 7°.Ipse dixit. Nolite sanctū dare canibus. Itez ſm Aug.li°.83m.q.q.3°. Deo auctore nō fit hō deterior.sz si xp̄s dedisset corp⁹ suū iude fecisset eū ō terior.qz cū eēt in pcō mortali sumpsisset ip̄m in suū malū. Contra qñ dedit corp⁹ suum discipulis suis dixit. Manducate ex hoc oēs. Rñdeo q̄ sicut hz.i°.q.p°. Xp̄s.⁊.7°.q.p°. Aduersitas prope finē xp̄us in cena corpus suū sub sacro dedit iude. vt hoc ex° doceret malos in eccl̄ia tollerādos. vt hz .7°. q.p°. Aduersitas.⁊ vt doceret sacra pcōrib⁹ oculis.nō esse neganda marie si petūt in publico.⁊ occulta pcā ḡdiu occulta sunt non esse diuulganda.

Ad p̄m in opp̄m dō q̄ ḡuis eēt tunc malus i occlto nō tñ in manifesto.⁊ iō xp̄s nolut eū in cōi detegere pp̄r̄ones iam dictas.⁊ ne ex facto dñi occasionē despatiōis acciperet videret. Ad 2m dō q̄ xp̄s dando iude corp⁹ suū nō fecit eū deteriorē.sz iudas male sumens sei p̄m deteriorauit. xp̄s aūt rem bonam ⁊ bene iude dedit.

t **Ertio querit** vtr̄ xp̄s dederit iude corp⁹ suū qñ dedit ei panez intinctū. Et vī q̄ sic. de ꝑse. di.2°. Sicut iudas. Sicut iudas cui bucellam tradidit xp̄s non malū accipiendo sz male.locū prebuit diabolo.sic indigne q̄qz sumēs corpus xp̄i non efficit vt qz malus est.malū sit.p hoc vī innui q̄ tūc xp̄s dedit iude corp⁹ suū qñ bucellā ei dedit. Cōtra glo. sup illō Jo.12°. Ille ē cui intictuz panē.nō vt q̄daz putāt tūc xp̄i corp⁹ iudas accepit. Sciendū.n. ē q̄ iam dñs distribuerat oibus sacr̄m corpis ⁊ sanguinis inter quos ⁊ iudas fuit. deinde p bucellā intinctam exp̄mitur traditor nō tñ apte. Rñdeo q̄ sic dicit mag̃r in lra in fine. Qñ xp̄s dedit iude panez intinctū nō accepit iudas cōp⁹ xp̄i sz tñ panē.idez Mu°.li°.2°.de sacr.pte 8ª.c°.4°. Ad ar̄m i oppm dō q̄ illud decretū nō dicit q̄ tūc iudas corpus xp̄i sumpserit.sed vult dicere q̄ tunc illā bucellā male accepit ⁊ locū diabolo p̄buit.qz qō xp̄s ad salutem iude fecerat p bucellaz porrigendo vt videns se ō prehēsuz ab iniquo ꝓposito desisteret in malū p̄o p̄iū cōuertit.ga ex hoc magis semetipz exasperauit.

q **Arto queritur** vtr̄ corp⁹ suum passibile dederit. Et vī q̄ nō. glo.sup illō matb.17. Trās figuratus est.dicit de xp̄o q̄ illud corpus qō hūit q̄ naturā dedit discipulis suis in cena nō mortale.nec corruptibile. Item hug°.2°.li°.de sacr.pte.8ª.c.1° Ego absqz p̄iudicio veritatis magis ad il.ō accedo. vt illud impassibile ⁊ imortale ḡtū.s.ptinet ad scificationē sacr̄i.tradidisse dicat. Cōtra dñs Inno.de officio misse pte.3ª.c°.10. ℙōt salua fide ꝓcedi q̄ tale corp⁹ tūc dedit q̄le tūc habuit videlz passibile. Rñdeo q̄ sicut dicit magr̄ in lra h⁹ di. c°.6°. Cor⁹ tale tūc dedit q̄le tūc habuit.i.mōrale ⁊ passibile.nūc vo sumit imortale ⁊ ipassibile. nec tñ vt dicit dñs Inno.c°.allegato maiorē hz. nūc efficaciā sicut nec maiorē potentiā.qō g̃ passibilis edebat.⁊ tñ nō ledebat.nō erat hūane nature sed diuine potētie.q̄ valebat qcgd oio volebat. ḡuis aūt si fuisset reseruatū sub sacro vsqz ad xp̄s crucifixōis sue fuisset passuz sub sacro p afflictiōes sibi illatas i cruce.tñ sibi vt sub sacramento existēti nulla passio infligi potuisz ab exteriori.cui⁹rō pz p ea q̄ superi⁹ dcā sunt de xp̄o in illa qōne vtr̄ corp⁹ xp̄i vt ⁹tentū sub sp̄e posset imediate tāgi. Ad p̄m in oppm dō q̄ ad hoc qō illa glo.hēat veritatē sic dz intelligi.s.q̄ corpi xp̄i vt exūti sub sacro nō potuisset aliqua passio ab exteriori inferri. Ad 2m dō sicut dicit dñs Inno.de officio misse.pte.3ª.c°.10. Quidā opinati sunt q̄ singlas dotes xp̄s sigilatiz accep aūqz resurgēs a mortuis naturā glificati corpis induisset subtilitatē cū nasceret de vgine claritatem cū trāsfiguraret i mōte.agilitatē cū icederet super mar̄.ipassibilitatē cū māducaret i cena.⁊ h⁹ opinionis vī hug°.fuisse.nō tñ credo q̄ ōbeat hoc teneri. ñ n.p̄dcā dotes fuerunt sed dotibus similia.

q **Vinto queritur** vtr̄ hostia intincta sanguie ōbeat pplo dari. Rñdeo q̄ nō vt dic Juli⁹ pa

pa.ō ꝙse. di.2ª. Cū oē. Et mgr̄ ilr̄a hꝫ di.c°. vl'. cuiꝰ rōez tāgit hug.2°li. de sacr. pte. 8ª.c.4°. dicens qꝛ dñs traditoꝛi suo ad notādū eū bucellā intinctā dedit. ꝙsuetudo hz vt coꝛpꝰ xp̄i fideles itinctū nō accipiāt. nō ē tñ itelligēdū q xꝰ itinxerit illā buccellaz in sanguie. sz in iur lactucaꝛ agrestiuz. cum quibus comedebatur agnus scōm legem.

s Exto querit vtꝛ sacrz eucharistie debeat ppło ministrari sub vtraqz spē. Et vī q sic. Jo.6°. Nisi manducaueritis carnē filij hois. ꝛ biberitis eiꝰ sāguinē nō hēbitis vitā in vobis. sz oia necª ad vitā hūdā sunt ppło mīstrāda. Itē eccl'ia grecoꝛ dī mi nistrare sub vtraqz spē ī sacrz. ḡ a fili ī dz fieri i ecclesia latinoꝛ. Petrus. n. i mīstratiōe hꝫ sacr̄i non discordauit a paulo. Cōtra i eccl'ia videmꝰ ꝙsuetudinē ꝛriā. Rndeo q cōiter nō dz ī sacrz dari populo sub vtraqz spē pp piculū effusiōis sanguis. ꝛ ēt fm aliquos pp piculū erroꝛis. ne. s. cōis ppłs crederet xm nō eē totū sub vtraqz spē. maioꝛibꝰ tñ i gbꝰ neutꝛ pdcōꝛ piculoꝛ pbabilr tieē sub vtraqz spē dari pōt. nō tñ mioꝛē efficaciā recipiūt illi gbꝰ dar sub altera: spē tñ: qz illi gbꝰ datur sub vtraqz eo q sub vtraqz totus est xp̄s. supīo. tñ sub vtraqz facit ad exp̄ssioꝛē misteriꝫ significationē. Ad pm in oppositū dō q illa auctoꝛitas itellgr̄ de māducatiōe ꝛ potatiōe spūali. Ad 2m dō q nihil vz. ea. n. q̄ fiūt i eccl'ia latinoꝛ auctoꝛitate romane eccl'e mlto ordiatius fiunt qz ea que fiunt in eccl'ia grecoꝛum.

c Jrca hr̄az. Inuestigari salubr̄ nō pōt. ī ē itelligēdū de inuestigatiōe curiosa termīos debitos trānscendēte. vl' de inuestigatiōe nō fūdata sup fidē. Sit igr̄ subā illa ista fm ē ipoꝛtus. ꝛ resolui dz in istū. illa subā quertr̄ i istā. i. pāis i coꝛpꝰ. nec tñ pcedūt ꝛ bñ. ga subā panis nūqz ē coꝛpꝰ xp̄i qꝛuis quertar in ipm. ipa subā panis fit coꝛpꝰ xp̄i i ppa ē. sz ī ppa subā pāis transubāt vel quertr̄ seu trāsit in coꝛpꝰ xp̄i. Immolationis hoza ad vocē sacerdotis celos apiri. i. p illō qō vbo sacerdotis ꝙsecraī aditū ad celestia fieri vī pa nē ꝛ vinū i id qō sup celos ē trāsire. In illo Jesu xp̄i misterio āgloꝛ choꝛos adeē. s. hoibꝰ ꝙ ecrātibꝰ siue sint bōi siue mali. qz assistūt āgeli nō pp hoiez sz pp ꝛuerētia sacr̄i. Sūma. ꝛ ima sociari. i. panē ꝛ vinū i corpꝰ ꝛ sanguinē xp̄i querti. Vnū qd ex visibilibꝰ arqz iuisibilibꝰ fieri. i. ex sacro qō ē nobis visibile. Et re sacr̄i. i. coꝛpe xp̄i qō ē nobis mō iuisibile. nec intellr̄ de vnitate p eēntiā. sz eo mō quo vnū dicūtur ꝙtinēs ꝛ ꝙtentū. Vel pōt sic itelligi q subā pāis exīs sub accīntibꝰ visibilibꝰ quertr̄ in coꝛpꝰ xp̄i qō nobis mō ē iuisibile. Jn celo rapīt misterio āgloꝛū. nō q pāis de altari i celū. ꝛ ibi quertar i coꝛpꝰ xp̄i sz rapi in celū dī p querti i coꝛpꝰ xp̄i qō ē i celo. Nec itelligendū. q hec quersio fiat p āgelos. qꝛ totū vīrtute diuina fit. Sz qꝛ quersiōi pp eiꝰ dignitatē āgeli assistūt. Cōsociāō coꝛpi xp̄i. i. trāsubstātiādū i coꝛpus xp̄i. vel itellr̄ de ꝙsociatiōe spēi continentis. ꝛ coꝛporis christi contenti.

DJ. ris.

s Jaūt q̄rat ꝛē. Supiꝰ determiauit mgr̄ de sacr̄i eucharistie cōfectiōe. hic determiat dō ꝓpitibus ad ꝙfectionē. Et pº quo ad spēz significantē. 2º quo ad rēm significatā ꝛ ꝓtētā ibi. Post h Pª in. 3. Pº dīmiat dō subsistētia spēz. 2º dō fractiōe ipaz. ibi. Solet. 3º de significatiōe ptiū ipaꝝ fractaz. ibi. Quid aūt. Media in. 2. Pº circa fractionē recitat. 3. opiones falsas. 2º opionez verā ibi. Sz qꝛ coꝛpꝰ. Illa ps q̄ incipit ibi. Post h diuidit in. 2. Pº ingrit an ī dō sacro xp̄s imoletur. 2º determiat de istitutiōe hꝫ sacr̄i. ibi. Institutuz. n. Et ista i. 2. Pº determiat de vtilitate hꝫ istitutionis. 2º de vtilitate freqntandi susceptionē huius sacr̄i. ibi. Si autem queritur.

Articulus primus.

c Jrca hāc dī. querēdū ē pncipalr̄ ō 6. Pº de spēz subsistentia 2º de eaz passiōe. 3º de eaz operatione coꝛpali. 4º de eaz cū aº liquoꝛe p mixtiōe ꝛ vi nutriēdi. 5º de eaz operatiōe spūali. 6º de freqntatiōe huius sacr̄i. Circa pm qrunt. 2º Pº vtꝛ possibile sit fieri accītia sine subiecto. 2º vtrū in hꝫ sacro species panis ꝛ vini sint sine subiecto.

p Rimo oñdo q ipossibile ē fieri accīdētia sine subō Jm possibile ē hitudinē seu moduz separi a reiꝰ ē. sz accītia sunt quidā modi seu hitudies substātie. ḡ ipossibile ē accītia a subā separi. Itē res nō pōt separi ab eo qō est de rōe eiꝰ. sz aptū natū ē esse alio ē ō rōe accītis. sic vt pz p phīli°. pdicamētoꝛ. ḡ ipossibile ē accīs eē gn sit in alio. Itē ipossibile ē accīs eē sine eo qō ē sibi rō exīdi. sz subā ē accīntibus rō exīdi. Vñ sz phi. 7°. methaphi. Accītia sūt entia qa entis. ḡ ipossibile ē accītia fieri sine subā. Itē ipossibile ē rez separi ab his q̄ sunt de sua vera diffinitiōe. sz fm phi. 7°. methaphi. Subā ponit i diffinitiōe accītiū. ḡ ipossibile est accītia fieri sine subiecto. Cōtra potētioz ē diuina vtus in spando accīs a subā qꝛ nr̄ intellectꝰ. Sz nos possum° itelligeꝛ qtitatē sine subā. ḡ diuina vtus pōt accīs a substātia separe. Itē sicut p naturā nō pōt accīs sparī a subā ita nec subā a ꝓpio accīte sed deus pōt facere substātiā sine ꝓprio accidēte. sic̄ patuit in passiōe xp̄i i q̄ fuit sol sine illumiatōe q̄ ē eiꝰ. ppa passio. ḡ deus pōt accīs a subā separe. Ad istā qōez dicerūt qdā errātes accītia nō posse fieri sine subsiā eo q hꝫ icludit ꝛdictionē. qꝛ cū subā mius dependeat ab accītibꝰ qꝛ eꝰ. tūc possibile eēt fieri p potētiaz diuinā tota subāz mūdi sine accīte. qō absurdū vī qꝛ ad hꝫ seqr̄et q possibile eēt hoiez fieri sine qtitate ꝛ totā subāz mūdi ꝓprehendi posse in vno puncto qō absurdū vī eis. Sz hic erroꝛ ē ꝛ illud qō tenet scā eccl'ia de sacro altaris. vt in seqnti qōne videbit. Alij aūt qꝛnis cōcedāt accītia posse separi a subā tñ ipaz qtitatē subē negāt posse a subā separi pꝛ̄cūqz vtutē. qꝛ ipi opinātur qtitatē ꝓtinuā nō differre a subā coꝛporea nisi fm relationē seu rōnez qꝛ q dicit subā absolute dicit qtitas sub mō se hīdi q ē hīe prē exīptē actualr̄ nō distictas ita q quātitas ꝓtinua coꝛporea nihil aliud ē sz ipos qꝛ subā coꝛporea vt hñs ptē exīptē actualr̄ nō distinctas. ꝛ ꝓtinua qtitas qlitatis ē ipa qtitas vt hñs ptē exīptē actualr̄ nō distictas. ꝛ dñt q qꝛuis natura nō possit cāre qtitatē qlitatis nisi mediāte qtitate subē tñ ꝓtinua

ẽtitas q̃litatis realr diuersa est a ꝓtinua quãtitate subẽ sicut q̃litas a subã. ⁊ dicũt qdã ꝙ i sacrõ altaris illa ẽtitas q̃ remanet ẽ ẽtitas q̃litatis. qz vt iam dcm ẽ ẽtitas subẽ nõ põt a subã separi. Sz hec opinio ẽ õ phi. qi ꝓdicañtis distiguit ẽtitatẽ a subã⁊ q̃litatẽ. ẽ ẽt õ cõez opioez doctoꝝ. ẽt ẽ õ expiẽtiã. qz cũ subã cõpea dẽsãt absqz ꝓuersiõe alicui⁹ rei i ipaz efficiẽt minoris ẽtitatis absqz alic⁹ sue ptis amissione. ẽ ẽt õ rõez. qz i diuersis subsistantijs dientib⁹ ſpe vi posse eẽ eadẽ ẽtitatẽ i ſpe. ñ. n. ẽ alia lõgitudo seu latitudo vel pfunditas i pugillo aeris ẽ i pugillo aq̃. Nõ ẽt dicũt ẽtitatẽ q̃litatis realr differre a ẽtitate subẽ. ⁊ ipaz realr eẽ idez cũ q̃litate. ẽ õ auctoritatez ⁊ õ rõez. dicit. n. phi. 6°. phiſi. ꝙ q̃litas non ẽ ẽtia niſi ꝙ accñs. qõ nõ eẽt verũ si sibi ẽtitas ꝓpria deberet. ¶Per rõez ẽt arguo sic. ipossibile est nãlr coꝛp⁹ qõ ẽ ẽtitas. simul eẽ cũ alio coꝛpe qõ est ẽtitas. ſz q̃litas ſil ẽ cũ subã. g ex pdcã opione segt Bipossibile ꝙ nãlr ſil sunt soliditates due ⁊ ẽt mlte plẽs. qa q̃ rõe albedo biet suã ꝓpaz ẽtitatẽ eadez rõe ſapoꝛ biet suã ⁊ caliditas vl frigiditas suã. humiditas ⁊ siccitas. ⁊ sic de alijs. ⁊ sic nõ tñ ſil eẽnt ẽtitas subẽ. ⁊ ẽtitas q̃litatis. ſz ẽt ſil eẽnt nãlr soliditates plũz q̃litatũ. pz g ꝙ pdcã opinio mlta implicat icõueniẽtia. Dõ g ꝙ extendẽdo nom̃ accñtis ad oĩa illõ qõ nec ẽ subã nec ps subẽ. quedaz sunt accñtia q̃ nõ sunt niſi respect⁹. ⁊ q̃dã de quoꝝ rõe ẽ res absoluta ⁊ respect⁹. sicut ſimitas. ⁊ q̃dã de quorũ eẽntia nihil. ẽ niſi absolutũ loq̃ndo de accñtib⁹. p°. ⁊. 2° mõ accñtia fieri posse ſiñ subã. ſi ipoꝛtãt respect⁹ imediate fũdatos sup subãz õdictionẽ includit. ad qõ segt ꝙ nõ possit fieri sine subiecto p quãcũqz potẽtiã. ſz accñtia 3° mõ dcã p diuinã potẽtiã separi a subã nullã icludit õdictionẽ exñtie. n. accidentis due cãe sunt. p⁹ q̃ deus ẽ. ⁊ 2⁹ q̃ ẽ subã. sed sicut dr i cõmento sup ꝑmã. ꝓpositionẽ de cãis qñ remouet cã 2ª a cãto suo. nõ remouet p⁹ ab eo qñ cã ꝑma ẽ vehemẽtioris adherẽtie cũ re q̃ cã. ꝓpiqua nõ remanẽte g subã põt p diuinã virtutẽ remanere eius accidentia absoluta. q̃ sunt ẽtitas ⁊ q̃litas ⁊ ẽt respect⁹ fũdati imediate sup ẽtitatẽ vel q̃litatẽ in ẽtitate fũdatã. Ad ꝑmũ i opp⁹ dõ ꝙ minor est falsa niſi accipiat modus ſm ꝙ ꝓprebẽdit sub se. nõ tñ modũ se hñdi ad aliũ sed ẽt dispositõnẽ subẽ ꝟz seipam. Ad 2⁹ dõ ꝙ aliud ẽ eẽ actu i subã ⁊ eẽ aptũ natũ eẽ in subã. p⁹ nõ ptinet ad eẽntiã accñtis sed ſm. q̃uis aũt õs faciat accñtia sine subã. tñ q̃diu manẽt. ẽt remãet in eis nãlis aptitudo ad eẽndũ subã. Ad 3⁹ dõ ꝙ ipossibile ẽ accidens eẽ sine eo qõ ẽ sibi rõ exñdi sicut cã p°. tñ possibile ẽ ipz exĩstere supnãlr sine eo qõ ẽ sibi cã exñdi vt cã 2ª. taꝫ aũt cã exñtie accñtis ẽ subã cãta. ⁊ iõ sine illa põt eẽ accñs p cãz ꝑmã. Ad 4⁹ dõ ꝙ ſm sniaz ꝓmẽti ſ⁹ 5⁹ ꝓpositionẽ de itelligẽtijs. quẽ libz̃ aliq vocãt de memoria rerũ difficiliũ duplex ẽ diffinitio accidẽtis. Quedã idicãs nõ tñ ei⁹ eẽntiã. ſz ẽt nãle eẽ. ⁊ qz nõ ẽ nãlr sine subã. iõ subã põit in tali diffinitõ nc accñtis. Alia indicãs eẽntiã ei⁹ tñ. ⁊ i hac non põit subã. q̃uis aũt nõ sit possibile fieri p diuinam potẽtiã accñs siñ his q̃ sunt de sua diffinitõe ꝓ mõ dcã. possibile tñ ẽ p eã ipm̃ spari ab aliq° qõ ẽ õ sua diffinitõe p° mõ dcã. ſ. a subã. Ad rõez quã ꝓpose adducũt ꝟriũ opinãtes. dõ ꝙ ſm aliq°s nullũ eẽ i n cõueniẽs deũ posse facere totã subãz mũdi sine ẽtitate. mirabili⁹. n. fecit qñ mũdũ de nihilo creauit vl põt dici ꝙ aliq̃z ptiũ mũdi eẽ ita a ẽtitate õpẽ det ꝙ formã ꝓpletã unire mediãte nõ mediãte ẽtitate õdictionẽ icludit. ⁊ hi negãt hoiez sine ẽtitate posse fieri. qz i ꝓpositiõe hois nõ ẽ ꝑtia mã subã coꝛpis tñ. ſz subã ẽtta ⁊ organizata. Qnãuis aũt ar⁹ ad ptẽ aliã g° ꝑncipalis ꝓclusiõis ꝓcedi debeãt tñ 2ᵐ ex vi forme nõ mltũ cogit. illuminatõ. n. solis nõ est ꝓpa ſolis passio. ſz opatio nõ tñ depẽdes ex sole ſz ex medio a luce aũt q̃ ẽ i sole q̃litaſ absoluta ñ fuit sol i passione xp̃i ꝑuat⁹. qõ aũt tũc nõ irradiauit ẽ fuit. qz sicut dic̃ Dionyſi⁹ i epla ad apollophanũ. Luna õ natura reuersa fuit. ⁊ iterposuit se iter aspectum intuẽtiũ⁊ solẽ. ⁊ ẽt qz tũc nõ affuit gnãlis ifluẽtia ꝑme cãe ad ẽ vt lux illa illumiaret.

Secundo queritꝰ vtꝝ i hoc sacrõ ſpes pãis ⁊ vini sint sine subiecto. Et vi ꝙ nõ. m⁹ ꝓuertit i ꝓpositũ. qz ex ea ꝓpositũ gnãtur. illõ aũt ex q° aliqd gnãt in illõ ꝓuertit. ſz ẽ nõ obstãte m⁹ remanz id qõ ante erat. g a ſil ñ obstãte ꝙ subã pãis ꝓuersa sit i coꝛp⁹ xp̃i remanet id qõ erat. g accñtia pãis ⁊ vini sũt i subã pãis ⁊ vini p⁹ ꝓsecrationẽ sic añ. Itẽ ſm phi. 7°. methaphi. Ea q̃ sunt i idẽ ſpe ẽt sunt iter se diuersa p matiaz. Sz accñtia panis ⁊ vini i vno altari cũ alijs accñtib⁹ in alio altari sunt eedẽ ſpe ⁊ sunt iter se diuersa. g sunt in m⁹. Itẽ nõ ẽ ẽtitas vel albedo vbi nihil ẽ ẽtũ vel albũ. ſz nihil ẽ ẽtũ vel albũ niſi subã. g accñtia i sacrõ altaris sunt i subã. Itez densuz ẽ illõ i quo sub pua dimẽſiõe ẽ multũ õ materia qõ dat phi⁹. itelligẽ i pdicamẽtis dicẽs. ꝙ dẽsuz ẽ i quo ptes sunt ꝓpinque. i raro aũt eꝝ°. Luz g res nõ possit separi ab eo qõ ẽ de sua rõe. ⁊ raritas vl dẽſitas sit i ſpe panis ⁊ vini vi ꝙ ille ſpẽs sint i m⁹. Cõtra Jnno. õ offi. miſ. pte 3ª. c°. 9. Añ ꝓsecrationẽ accñs ẽ i subiecto qñ existit i alio. ſz p⁹ cõsecrationẽ accñs ẽ sine subiecto. qñ existit p se trãsit. n. subã. ſz remanẽt accñtia. Itẽ hu° õ sacra. h° 2°. pte. 8ª. c. 9°. ¶Per vba scificatiõis vera pãis. et vera vini subã i verũ coꝛp⁹ ⁊ sanguinẽ xp̃i ꝓuetiſ ſola ſpe panis ⁊ vini remanẽte. ℜñdeo ꝙ sicut dic̃ mgr i lra q̃ i pn° h⁹ di. In õ sacrõ ſpẽs panis ⁊ vini sunt sine subiecto. p° qdẽ ẽ subã. qõ iõ dico qa alia accñtia a ẽtitate sunt i ẽtitate sicut i subiecto. ipa aũt ẽtitas i nullo põit⁹ subiecto ẽ. ñ. n. ẽ subã panis ⁊ vini quia vt superius habitũ est substãtia panis ⁊ vini p⁹ ꝓsecrationẽ nõ remanẽt nec ẽ i coꝛpe ⁊ sãguine xp̃i sicut i subiecto. maioris. n. ẽtitatis ẽ coꝛp⁹ xp̃i. coꝛp⁹ xp̃i ẽt i õ sacrõ nõ efficiẽ de nouo alicuius accñtis subiectũ. qz õ sine mutatõe nõ posset fieri nec ẽ i aere sicut i subiecto. qz tũc duricies ⁊ saporꝝ ⁊ colorꝝ mediãte ipa ẽtitate eẽnt accñtia ipi⁹ aeris qõ falsuz ẽ. Cã aũt p quaz ẽtitas põt manere sine subiecto ẽ. vt aliq dicunt vtus subẽ ad p se exñdũ quã õs dat ẽtitati cũ trãsubãt subã panis in coꝛp⁹ xp̃i. Sz õ õ arguit sic. Si õs daret ẽtitati illã vtutẽ p quã subã p se existat q̃uis donatio illi⁹ vtutis eẽt supnãlis. tũ postq̃ illa vtus eẽt ei data nãle eẽt sibi existere p se p illaz vtutẽ. sicut q̃uis dat vi suz ceco nato sit supnãle. tñ postea nãle ẽ sibi videꝛ ẽtitas aũt panis i sacrõ altaris existit supnãlr. nõ nãlr. ¶Preterea vtus subẽ p quã nãlr existit nõ vi ſm aliqd absolutũ ab ea differre. Dico g ꝙ ẽtitas in scrõ altaris existit p se supnãlr nõ vtute subẽ

create q̄ in ea sit sz tñ diuina vtute vt pz ex qōne p̄cedenti. ipa aūt accītia in ℔ sacō eē sine subā cōgruū ē vt. s. imediati⁹ ducat credentē i corp⁹ xp̄i ve rū. ⁊ ēt qz ℔ sacm̄ cib⁹ spūalis ē ⁊ potus. Ad p^m in opp^m dō q materia tripl̄ pōt accipi. Uno mō p ꝛo ifimo actualitatis gradu q nec gnātur nec corrūpi tur. sz ē fundam̄tū gnātiōis ⁊ corruptiōis qō exist it ieē p creatōez. Allio mō p princ⁹ possibili pure fibi ānexo qō nō est potētia p quā m^a pōt recipe tñ q̄ sola rōe dr̄ūt ab ea qō q̄uis sit pure passiuū. tñ ē aligd trāsmutabile i illā partē actualitatis q̄ ē gnā bilis ⁊ corruptibilis. ita q illa possibilitas sit ipsa actualitas ⁊ actualitas cū nāl̄r corrūpit resoluit in eā nō tū in eodē numero qō satis declaratū ē li°. 2°. di. 15^a. p^a. q. articuli. 2. Allio mō pōt accipi p ꝛo cōposito ex ifimo actualitatis gradu. ⁊ p̄dcō possibili p̄n⁹ p⁹ modo ex sola m^a nō fit ꝛpositū. nec ēt ex sola m^a 2° mō dcā. sed ex matia 3° mō dcā inq̄ntuz illud p̄n^m purū possibile sit ipa forma ex q̄ ⁊ ifimo actualitatis gradu cōstituit vnū p eēutiā. ⁊ sic vnū ꝙuertit qō in aliud nō remanet. Illa. n. possibilitas post q̄z fcā est forma nō remanet id qō añ erat nisi p tā to aliquo mō remanere dicat. qz illud i qō trāsmu tata ē pōt p corruptionē resolui in silez possibilita tez. Ad 2^m dō q intellcūs phi. fuit q in eadez spe nō poterāt multiplicari idiuidua nāl̄r sine m^a. ⁊ ℔ vez est. absqz tñ oi m^a pōt ℔ fieri p diuinā potētiaz q̄libz. n. ref formal̄r ē vna numero p eēntiā suā sub rōe q̄ indiu isibilis i ples eēntias tales seu inq̄ntuz ē indiuisibilis salua sua integritate vt declaratū ē li°. 2°. di. 3^a. ar°. 3°. Ad 3^m dō. q minor est falsa. q̄z titas. n. est q̄nta. vere. n. dz̄ superficies alba. Uf̄ etiaz velle Aug⁹. 7°. de tri. c°. p°. q albedo possit deno minare seipaz dic̄. n. q absurdū ē candidū non esse cādorē. Ad 4^m dō q m^a nō est de eēntia densitatis ⁊ raritatis q̄uis sint q̄litates quas natura cāre nō pōt nisi partib⁹ matie ꝛpradcō mō se hñtibus ⁊ iō ipas qualitates a materia separi p. diuinā. potentiā nullam contradictionem includit.

Articulus secūdus.

c **Onsequenter** q̄rit̄ de 2° p̄nci pali. Et circa ℔ q̄ruut. 2°. P° vtz spes panis possit frangi. 2° vtz possit corrumpi.

p **Rimo oñdo** q spes pāis non pos sit frāgi. qz vbi ē fra ctio ibi est diuisio. sed dimēsiones seperate a materia nō p̄nt diuidi. Unī fm phi. 4° phi. c° de vacuo. Si in vacuo fm q accipit̄ p ꝛo dimēsioni bus sepatis ponerēt cubus oporteret plures dim̄ siones sit ēē. eo q vacuū nō posset cedere. g̃ cū i spe panis post ꝙsecrationē sint dimēsiones sepate non p̄nt frangi. Itē fm boe^m p° li° de tri. c°. 3°. forma q̄ est sine materia nō pōt eē subiectū. sz fractio ē qō dā accīs g̃ nō pōt eē in spe panis cū sit forma sine materia Contrarium dicit mg̃r in lra h⁹ di. c°. 2°

Itē ℔ probat experiētia. Rñdeo q spes panis in sacō altaris pōt frangi. c⁹ rō ē qz frangibilitas est in pane rōe alic⁹ q̄litatis fūdate in quātitate vl̄ rō ne q̄ntitatis vel alicui⁹ qualitatis sit. Cū g̃ post ꝙse cratiōem remaneat panis q̄ntitas. ⁊ oīs q̄litates fundate in subā panis q̄ntitate mediāte seq̄t q remanet i spe panis frangibilitas. Unī vere frāgitur spes nō fantastice vt quidā dixerūt. nec dz poni il la fractō eē in corpe xp̄i tñ repūtatillā flagellati ōez ⁊ pforatione q̄ fuit flagellatū ⁊ pforatū in passione

Ad p^m in opp^m dō q phi. ibi loquit̄ de dimēsio nib⁹ separis nō tñ a materia. sz etiā a qualitatib⁹ nālib⁹ ⁊ sensibilib⁹. sic aūt nō sunt sepate dimēsio nes spei panis in ℔ sacō. remanēt. n. in eis natura les qualitates ⁊ sensibiles. Ad 2^m dō q boe⁹. ibi loquit̄ de forma q̄ p suā naturā est sine materia. q̄z titas aūt panis in ℔ sacō nō est sine materia q̄ natu ram sed super naturam.

s **Ecundo querit̄** vtz spes panis possit corrūpi.

Et vi q nō. hec est. n. dīa inter ānihilatio nē ⁊ corruptionē. qz ānichilatio ē resolutio rei in ni hilū. corruptio vero in ens i potētia. sz fm phi. p° phi. i qō resoluit illud qō corrūpit̄ est materia. Cū g̃ in spe. panis p⁹ ꝙsecrationez panis nō sit materia nō pōt corrūpi. Itē fm phi. p° de gnātiōe. Corru ptio vni⁹ est gnātio alteri⁹. Sz ex illa spe nihil pōt gnāri qz ℔z phi. vbi p⁹ ⁊. boe⁹ ō duab⁹ natis ⁊ vna psona xp̄i vltra mediū. q̄ nō cōicant in materia nō p̄nt transmutari in inuicē. illud aūt in quo nō ē ma teria cū nullo alio cōicat in materia. g̃ spes panis corrūpi nō pōt. Itē oē qō pōt corrūpi est in poten tia. sed fm Aui. 2° metha. 2°. c°. Illud p qō res ē in potētia est matia ei⁹. g̃ cū in spe panis post ꝙsecra tionē nō sit materia nō pōt corrūpi. Itē in li°. 6. ph cipioz. Forma ē simplici ⁊ inariabili eēntia p̄ter Sz in spe panis p⁹ ꝙsecrationē nō est nisi forma. g̃ corrūpi nō pōt. Cōtra q̄diu manz spes icorrupta sub illa ꝓtinet corp⁹ xp̄i. Sed aliq̄n desinit corp⁹ xp̄i eē sub illa. g̃ spes alī corrūpit. Itē si seruaret̄ p longū tps putrefieret. putrefactio. n. est corrupō

Rñdeo q spes panis pōt corrumpi ⁊ ex ea aliud gnāri. cui⁹ possibilitatē assignāt alig sic. Dicūt. n. q sicut miraculose subāpāis ꝙuertit̄ i corp⁹ xp̄i. sp ℔ corp⁹ xp̄i efficit̄ sub pāis spe. sic miraculose subā panis reuertit̄ cū corp⁹ xp̄i desinit sub spe panis. ⁊ hec vi fuisse opinio dñi Inno. vt pz in li° suo d offi. mis. p̄te. 3^a. c°. de fractione. Sz ꝑ hāc opinionem sic pōt argui. Si subā panis redit aut illa est eade numero cū illa q̄ fuit ꝙuersa in corp⁹ xp̄i. aut alia n eadē. q a si aligd ꝙuersuz est in aliud nō pōt redire nisi illud aliud ꝙuertat̄ in ipm. sed subā corpis xp̄i nūq̄z in subām panis ꝙuertit̄. g̃ eadē subā panis in numero q̄ ꝙuersa fuit in corp⁹ xp̄i nō redit. Sed q̄ forte diceres q nō oz maiorē eē verā nisi de na turali trāsmutatiōe p quā matia eius qō ꝙuertit̄ ef ficit̄ de eēntia illi⁹ in qō ꝙuertit̄. ⁊ de naturali redi tu. ⁊ qz subā panis nō ꝙuertit̄ i corp⁹ xp̄i trāsmuta tione nāli nec de eēntia ei⁹ efficit̄ ⁊ cū etiā redit il la eadē subā sub eisdē accītibus reditus naturalis nō est ideo aliter arguo. Si subā panis rediret siue ea dem numero siue diuersa. aut rediret añ corruptō nē spei panis. aut post. nō añ. q a vt tenz cōioz opio q̄diu manet spes panis incorrupta tādiu sub illa est corp⁹ xp̄i. Sz quādiu sub illa est corp⁹ xp̄i est ipa q̄titas pāis sine subiecto. vt oēs doctores catho lici tenēt. Si aūt dicas q redit post spei panis cor ruptionez. tūc redit⁹ ei⁹ nō fuit necessari⁹ ad ℔ vt illa spes posset corrūpi. ⁊ ex ea aliud gnāri. g̃ nō oz ponere pp ℔ redire subām panis. Alij aūt possibi

litatē illi⁹ ſpei corruptiōis ⁊ gnātiōis alteri⁹ rei de illa. aſſignāt ex pte materie quaz ōs de nouo creat ſub accītib⁹ illis. Sed qz iſti p̄o ſe auctoritatē nō adducūt. nō oz multū initi illi mō ponēdi. Alij dicūt q̄ remanz potētia materie ⁊ hꝫ ſufficit ad ꝺ̄ q illa ſpēs poſſit corrūpi. ⁊ ex ea aliud gnāri. Sed qa iſti nō declarāt q̄ ſit illa potētia materie. nec p quē mod⁹ ibi remaneat iſufficiēter ⁊ obſcure dicūt. Ūn vī mihi dō q̄ in materia. ſz q̄ accipiť p fūdamēto trāſmutatiōis nāl⁹ dupliciter ē potētia. Una p quā pōt recipe formā. nō tn̄ per illā pōt forma educi de ea. nec ē trāſmutabil⁹ i formā. ⁊ hac ſola rōe differt a materia. Ūn ſicut matia panis nō remanet poſt ꝓſecrationē. ita nec iſta materie potētia. Alia q̄ ñē ipa m⁹ realr ē tn̄ aliqd puz poſſibile trāſmutabile i formā. ⁊ eſt materie ꝓcreatuz diſtiguibile ſm diſtinctionē ſpez formaz gnābiliū ⁊ corruptibiliū q̄ ēt ſm illos q ſub forma oēm actualitatē ꝓprehendūt dī⁹ m⁹. ⁊ hec ēt potētia nō remāet. qz cū ſit puz poſſibile nec ſit niſi p actualitatē aliēnā nō remanēte in infimo gradu actualitatis q eſt m⁹. cui illa potentia ꝓcreata ē remanere nō pōt. ⁊ ſi remaneret ex illo gnāri nō poſſet ꝓpoſitū. ſz tn̄ forma. Ūn vī dō q̄ ſicut materie ꝓcreata ē talis poſſibilitas trāſmutabilis i formā. ita in trāſmutatiōe ꝙuertiť per creationē accītib⁹ remanētibus poſſibilitas trāſmutabilis. nō tn̄ in formā. ſz ēt in infimū actualitatis gradū. q̄ eſt m⁹ ſm vnū modū accipiēdi materiā. ⁊ p talē poſſibilitatē pōt ex illa ſpe ꝓpoſitū ex m⁹ ⁊ forma gnāri. ⁊ q̄uis creatio illi⁹ poſſibilitatis. ⁊ eius ānerio cū accītibus panis ſint ſup naturā. tn̄ ꝙuerſio illi⁹ poſſibilitatis in actualitate que ē ſubā ē p naturā cū corrūpiť. ꝯ illa accītia reſoluūť in materiā ex poſſibilitate p̄dcā fcā accipiēdo materiā p infimo actualitatis gradu. qō iō dico qz ſz vnā acceptionē materie p̄dicta poſſibilitas dī materia ſm quē modū plēs phi. de m⁹ locuti ſunt. Et ſic forte accipiūt matiaz illi q dicūt p⁹ trāſmutatō nez materiā creari ſub accītib⁹. ſz tal⁹ materia per ſe ſubiectū accītiū ē nō pōt. nec ꝓhibet corp⁹ rp̄i eē ſub illa ſpe. Et dcīs pz ſolutio ad p̄m in opp̄m.

Ad 2̄m dō q̄ ⁊ ſi iſta accītia ⁊ ſubā q̄ gnātur p corruptionē eoz nō cōicent in materia. cōicāt tn̄ aliquo mō ipoſſibilitate inḡtū ipa poſſibilitas p̄dcā trāſmutabilis eſt in materiā auctoritates tn̄ p̄dcē intelligunť de cōi trāſmutatiōe. Ad 3̄m dō q̄ verbū Aluic. intelligendū eſt de m⁹ extenſo ei⁹ noīe ad oēm poſſibilitatē. Ad 4̄m dō q̄ iō dī forma inuariabilis. qz nō ē p ſe variatiōis ſubiectū. hic aūt p variationē ꝓpoſiti ex accīte ⁊ poſſibilitate p̄dicta variatur.

Articulus tertius.

c Onſeq̄nter querit de 3° p̄ncipali. Et circa hꝫ q̄runť 1°. ꝑ° vtrū ſpes in ſacro altaris poſſit ſenſuz imutare. 2°. vtz poſſit i aliqō corp⁹ naturaliter agere.

p Rimo oñdo q̄ nō p̄ſt ſenſuz imutare. dcīt. n. phi. p° de ce. ⁊ mū. q̄ oē ſenſibile nō ē ſenſibile niſi p materiā. ſz illis accītibus nō ſubeſt materia. ḡ nō ſūt ſē ſibilia. Itez q̄uis ſubā itelligat per ſpez intelligibilez. tn̄ ſpes intelligibil⁹ ſine ſubā a nobis p ſtatu pñti nō intelligť. ḡ a ſil⁹ q̄uis ſubā corpea p ſpez ſē ſibilē ſentiať. tn̄ ſpes ſenſibilis ſine ſubā corporea nō ſentiť. Ad ꝟiū ē exp⁹. Rñdeo q̄ ſpes i ſacro altaris p̄ſt ſenſuz imutare. q̄uis. n. res nō ſit ſenſibilis niſi p materiā originalr in q̄tū accidētia ſenſibilia nō poſſunt educi p naturā niſi de potētia materie. tn̄ res nō ē ſenſibilis p materiā formalr. nec etiā per ſubātez formā. ſz p accītia ſenſibilia. Ūn ꝟz auctoz li°. de ortu ſciaz. Subā ſolo intellectu cognoſcibil⁹ ē. Ūn accītia ſunt q̄ p ſe imutant ſenſum ſubā aūt nō ē ſenſibilis niſi p accīs. ⁊ iō q̄uis p naturā nō poſſent iſta accītia eē ſine ſubā. tn̄ ipa eſſe ſine ſubā non aufert eis opationē p ſe eis debitā. q̄ opatio eſt imutare ſenſuz. Ex dcīs pz ſolo ad p̄m in opp̄m. Ad 2̄m dō q̄ nō eſt ſimile de forma intelligibili p ꝓpationē ad nr̄m intellectū. ⁊ de ſenſibili p ꝓpationē ad nr̄m ſenſuz. qz ſubā directe ē obiectū intellectus nr̄i. ſpēs aūt intelligibiť nō niſi p reflexionē. ſz ſubā nō eſt obiectū ſenſus nr̄i niſi p accīs. ipm aūt accīs eſt obiectū p ſe. ipa tn̄ ſpēs q̄ eſt ſimilitudo in formās ſenſuz nō ſentiť q̄uis p ipm ſenſibile ſentiatur.

s Ecundo querit vtz poſſint i aliqō corp⁹ nāliter agere. Et vī q̄ nō. accītia nō agūt niſi i virtute ſubē. ſz illis accītib⁹ nō ſubeſt ſubā. ḡ in nullū corp⁹ p̄ſt nālr agere. Itez agere p̄ſupponit eē. ḡ a ſil⁹ agere nālr p̄ſupponit eē nālr. ſz accītia nō p̄ſt nāl⁹ eē ſine ſubā. ḡ nec nālr agere. Itez oīs actio nālr eſt p nālē ꝓactū ſm phi. p° de gnātiōe. ſz ſpes panis ⁊ vini in ſacro altaris cū ſint ſepate a matia nullū corp⁹ nālr tangere p̄ſt. ſz tn̄mō mathematice. ḡ in nullum corp⁹ nālr agere p̄ſt. Contra phi. p° de ce. ⁊ mū. Oī rei ē virtus aut vt agat aut vt agať in ea. Sz ſpēb⁹ in ſacro altaris cū ſint forme magis ꝙuenit vt agāt in aliud q̄ vt agať in eas. ḡ ſiue poſſit agi in eas ſiue nō agere p̄ſt in aliud. Itē experiētia docet q̄ poſſunt imutare corp⁹ notabilr in magna q̄ntitate ſumpte. Rñdeo q̄ q̄uis ſit miraculū accidētia in ſacro altaris p ſe exiſtere. tn̄ q̄ ſic p ſe exītia openē in aliud nouū miraculū nō ē. ſicut cecū natū p⁹ miraculoſaz reſtitutionē viſus videre nouū miraculū nō ē. ſz nāle ē. nō. n. intelligendū eſt ſic accidētia opari in virtute ſubē q̄ neccia ſit eis ad ſuaz opationē aliq̄ vtus ſubē q̄ ñ ſit accidēs ſuppoſita eoz exiſtētia. ſz p tāto ꝑ dī. q̄ nō p̄ſt opari niſi ſint. ⁊ nālr nō p̄ſt eē niſi p ſubāz. ⁊ qz ipa accidētia ſē q̄dā vtutes ſubē. ⁊ iō q̄uis eoz exītia ſiue ſubā ſit p ſupnālez potentiā. tn̄ ſiē exītia in aliud p̄ſt nālr agere. Ad p̄m i opp̄m pz ſolo ex iā dcīs ēt ad 2̄m. Ad 3̄m dō q̄ mio: ē falſa. q̄uis. n. tact⁹ dimēſionū ſepataz a m⁹ ⁊ a q̄litatib⁹ nālib⁹ actiuis ⁊ paſſiuis nō ſit nālis. tn̄ act⁹ dimēſionū ſepataz a m⁹. ⁊ nō a nāl⁹ apritudie exītdi in matia. nz a nālibus q̄litatibus actiuis ⁊ paſſiuis q̄les ſunt dimſiones panis ⁊ vini i ſacro altaris eſt naturalis.

Articulus quartus.

c Onſeq̄nter q̄rit de 4° principali. Et circa hꝫ q̄runtur. 2° ꝑ° vtz ſpēb⁹ p̄dcis poſſit aliqd p̄miſceri. 2° vtrū habeāt vim nutriēdi.

p Rimo oſtēdo q̄ ſpēb⁹ p̄dcis nō poſſit aliqd p̄miſceri ſz phi. p° de ge-

neratiõe. accñs nõ põt pmisceri subẽ. sed spes vini in hꝫ sacrõ nõ est nisi accñs. qlibz aliꝰ liquoꝛ subã ẽ ḡ nullus aliꝰ liquoꝛ põt sibi pmisceri. Itẽ eoꝛ q̃ pmisceꝝ fit supficies vna. sed ipossibile est eandez supficiẽ esse sine subiecto. ⁊ cũ subiecto. cũ ḡ in liqꝰ re supaddito maneat subiectũ. ipossibile ẽ illi spẽi liquoꝛẽ aliũ pmisceri. Itẽ fm phi. pº de gnãtione. q̃libet pars mixti est mixta. sed ipossibile ẽ eadem ptem mixti esse aliqd cuz subiecto ⁊ sine subiecto. Cũ ḡ quãtitas liquoꝛis suy additi retineat suũ subiectũ. qz nõ trãsubãtur ipossibile est sibi aliũ liquoꝛez pmisceri. Itẽ aqua q̃ miscet aq̃ bñdicte. bñdicta efficit. ḡ siliter si alius liquoꝛ possit misceri spẽi vini ꝙuersi in sanguine possz trãsubãri in sanguinem xpi sine noua verboꝝ platione. qđ falsum ẽ. Contra phi. pº de gnãtiõe. Ea q̃ sunt sibi diuisibilia i pua sunt bñ miscibilia sz spes vini est bñ diuisibilis in parua. ḡ est bene alij liquori miscibilis. Itẽ fm Jnno. de offi. mis. pte. z. c. xv. Si post cõsecratiõnẽ aliud vinũ mittat in calicẽ. illud nõ trãsit in sãguinem. nec sanguini cõmisceꝫ. sz accñtibꝰ poꝛis vini. ℜñdeo q spẽi vini ꝙuersi in sanguinẽ si aliꝰ apponatur liquoꝛ. aut est vinũ. aut est liquoꝛ aliꝰ. Si vinũ. aut apponit in maioꝛi q̃ntitate. aut eq̃li. aut minoꝛi. sed siue sic. siue sic apponat. nũq̃z vere pmisceꝫ tur. qz ea q̃ sunt eiusdẽ spẽi. nõ põt ipse iuicẽ agere ⁊ pati actiõe ⁊ passiõe q̃ regrunt ad hꝫ vt ex plibꝰ cõstituat vnũ vexꝫ mixtũ. ℜõ. n. dõ ẽ q̃ qlibz pars dimẽsionis vini appositi attigat q̃libet ptez dimensionis spẽi vini i sanguinẽ xpi iã ꝙuersi. ga si hec essent nõ regrerẽt maioꝛẽ locũ q̃z añ. qđ p expientiaz ꝓbari põt falsuz. ⁊ iõ fm aliquos q̃tũcũq̃z supaddat de vino semp manet sanguis xpi nõ sub spẽbꝰ vini supadditi. sed sub spẽbꝰ vini trãsubãti. ga nõ corrũpit nec eaꝝ fit subã vini supadditi subiectuz ga ipossibile ẽ duas soliditates eẽ nãliꝫ in eadẽ ptesnbẽ. fm alios tñ tñ posset supaddi de vino qđ nõ remaneret sanguis xpi sub poꝛispe. qz q̃uis nõ corrũperet nec ex ea ⁊ vino supaddito aliqd vere mixtũ ꝓstitueret. tñ diuideret i ptes ita puas q̃ in neutra saluaret rõ sacri. Si aũt addat aliꝰ liquoꝛ. aut addit in tali q̃titate q̃ vtus eiꝰ plene diꝫet speciei vini. aut eqº ita q̃ eoꝝ vtutes ꝓportionãt. ꝓportõne ꝙueniẽti mutue actiõi ⁊ passiõi q̃ regrũt ad verã mixtionẽ. ꝓº mõ liquoꝛ ille additus ꝙuerteret spẽz vini in suã naturã quo fcõ nõ esset ibi sanguis xpi. 2º mõ spes vini ꝙuerteret liquoꝛẽ additũ i vini naturã. nõ tñmõ in accñtia. qz in spe vini manz virꝰ subẽ ad agendũ eo mõ quo supius oñsuz est. nec tñ eẽt sanguis xpi sub accñtibꝰ vini gnãti. ex illo liquoꝛe. sz eẽnt illa accñtia in suo ꝓpio subiecto. remanẽt tñ sub spe vini poꝛis. 3º mõ ex spe vini ⁊ liquoꝛe addito ꝓstitueret aliq̃ nã. 3ª q̃ nec eẽt eiusdẽ spẽi cũ vino. nz cũ liquoꝛe addito. ga ãmixtũ ñ ẽ eiusdẽ spẽi cũ aliquo miscibiliũ. Vñ sub spe illius nature. tertie nõ eẽt sanguis xpi. nec sub spe vini poꝛis qz non maneret. dimẽsio. n. mixti alia vi numero a dimẽsionibꝰ q̃ fuerũt in miscibilibꝰ. ⁊ q̃litates actiue ⁊ passiue. alie in spe a q̃litatibꝰ actiuis ⁊ passiuis miscibiliũ. magnã tñ silitudinẽ hñt cũ illis ⁊ hec ẽ vna de rõibº. q̃re phi. pº. de gnãtiõe. dicit vtutẽ miscibiliũ manere i mixto. Ad pm i oppositũ dõ q auctoꝛitas phi. intelligẽda ẽ de accñtibus ⁊ subã q̃ illoꝝ accñtiuz est subiectũ. Ad 2m dõ q sicut nõ ẽ inconueniẽs eadẽ supficiẽ fm vnã sui ptẽ eẽ albã ⁊ fm aliã nigrã. sic nõ ẽ inconueniẽs eadẽ supficiẽ. fm vnã sui ptẽ nõ eẽ in subiecto p miraculũ ⁊ fm aliã eẽ in subiecto. ⁊ sic est cũ spẽi vini apponit vinũ nõ ꝙsecratũ vl aq̃ in tali ꝓportiõe q̃ nõ corrũpit spes vini nec ex ãbobus ꝓstituit aliqd vere mixtũ. Ad 3m dõ q si ex spe vini ⁊ alio liquoꝛe ꝓstituat aliqd vere mixtũ. nõ ẽ aliqđ accñs nec ps eiꝰ sine subiecto sicut videri põt ex dictis in qõne.

Ad 4m dõ q sicut refert Jnno. ẽ offi. mis. pte 3ª cº. xv. gdã voluerũt q p cõtactũ sacri vinũ qđ apponit efficit ꝙsecratũ ⁊ trãsit in sanguinẽ. Sz sicut dicit ibidẽ assertiõi istoꝝ rõ minime suffragat. nõ n. vtus trãsubãndi data ẽ spei vini ꝙsecrati. sicut data ẽ vel assistit vbis. aq̃ aũt bñdicte data ẽ vtus reddẽdi aquã sibi mixtã bñdcãz qz illa bñdictio est accñtalis ⁊ ex institutiõe eccℓie si cẽ ordinatũ. ⁊ de tali bñdictõe loq̃ndo liquoꝛ addit spẽi vini si postea possz separi reputaret bñdcũs pp cõtactũ rei sacre. ⁊ mlto magis bñdcũs reputari dz manẽs cõfusus cum specie vini consecrati.

Ecundo queriꝫ

s vtrꝫ spẽs ꝑdicte hẽant vtz nutrẽdi. Et vi q nõ. fm phi. 2º. de gnãtione. Ex eisdẽ sumus ⁊ nutrimur. Sz nõ sumꝰ ex accñtibus ḡ nec nutrimur. Itẽ oẽ qđ nutrit ꝙuertit in nutriũ sz accñtia ꝙuerti nõ põt in subãz. ḡ nutriri nõ possimus ex illis spẽbꝰ. Itẽ oẽ qđ nutrit soluit ieiuniũ. sz sumptio spez nõ soluit ieiuniũ. alias. n. nũq̃z ẽt licitũ sacerdoti duas missas in die celebrare. ḡ ille spes nõ nutriũt. Itẽ id qđ nutrit expoliat forma sua p vtutẽ nutriti ⁊ efficit eiꝰ mª sub nutriti forma alias. n. eẽnt duo coꝛpa sil ⁊ eẽt nutritõ gnãtio. nihil ḡ nõ põt nutrire qđ nõ hz matiã. Cũ ḡ ꝑdicis speciebꝰ nõ subsit mª nutrire nõ põt. Cõtra qđ põt obiciare põt nutrire. sz hz glo. sup illõ ad cor. pº. cº. iº. Alliꝰ qdẽ ebriꝰ ẽ. Alliq̃ iebriãtur ex vsu illaꝝ speciũ. Itẽ expiri põt hõ q tẽpant famẽ ⁊ sitim sz talia põt nutrire. ℜñdeo q spes in sacrõ altaris vim hñt nutriendi ãbsq̃ nouo miraclo q̃uis ꝓñ dixerũt aliq. nec tñ calefaciẽdo vl foueẽdo vtutez coꝛpoꝛis sine aliq̃ ꝙuersiõe vt dixerũt aliq. sz ẽt pbꝫ qđ vere ꝙuertit i subãz coꝛpis qđ nutrit. ⁊ hꝫ siue fiat nutritõ pꝫ qđ digeste recipiũt in poꝛis coꝛpis plenis humiditate subtili q̃ ꝓdẽsat ad hꝫ vt ibi recipiatur nutrimẽtũ. ⁊ ibi ꝙuertit in carnẽ. ⁊ efficit vnũ ptiũ cũ carne nutriti. aut pꝫ qđ mª expoliat forma sua. ⁊ efficit sub ꝑexñti forma nutriti. q̃uis. n. ꝑdictis spẽbꝰ nõ subsit mª. tñ ãnexa ẽ illis possibilitas ꝙuertibilis nõ tñ in subãlez formã. sz ẽt in materiã vt supiꝰ in eadẽ di. oñsuz ẽ. nec existũt illa accñtia p illã possibilitatẽ. qz p se subiectũ accidẽm eẽ ñ põt vt deñ ẽ. s. c. di. 2ª. q. ar. 2. Dz ad existẽtiã illiꝰ possibilitatis nccia ẽ actualis exñtia illoꝝ accim gbꝰ p vtutẽ diuinã cõnexa ẽ. ñ. n. dici põt q p. ꝑpaz actualitatẽ existat cũ nõ sit actualis nº. sz pure potẽtialis vt supiꝰ dcm ẽ. Ad pm i op. dõ q ex accñtibꝰ sine nouo miraculo nõ possemꝰ nutriri. nisi eis eẽt ãnexa possibilitas trãsmutabilis in matiã ⁊ formã. Ad 2m dõ q accñtia ñ ꝙuertũt in subãz nutriti. sz illa subã i quã ꝑdcã possibilitas ꝙuertit. vñ ⁊ illa possibilitas mediante ꝙuertit in subãz nutriti. Ad 3m dõ q. loq̃ndo de ieiunio p cº absolutõe abstinere dz sacerdos a celebrãdo. maioꝛ nõ ẽ va nisi de nutrimẽto

cōsueto vel de nutrimēto cui⁹ exītia nāl'est. Ad 4^m videri pōt qd dō p ea q̄ dcā sunt in qōne.

Articulus quintus.

c Onsequenter q̄rit ō 5° pncipali. Et circa h̄ q̄runtur 2°. P° vtr̄ p h⁹ sacrī susceptōnē pcā remittāt. 2° vtr̄ vtutes augeāt

p Rimo oñdo q̄ p h⁹ sacrī susceptō nē pcā nō remittūt. q2 nō mortalia. cū suscipiēs i pccō mortali iudiciū sibi mādūcet & bibat fm aplz. p° ad cor. ii°. Nec venialia. q2 q̄ rōe remitteret vnū oia remitterēt eadē rōe. & sic hō post sacrī susceptionez vere posset dicere se ñ hīe pccm̄ qōcūq̄z. qđ ē ꝓ btūz Jo. p^a. ca. sua. c. p° hō ignorat an amore vel odio dig⁹ sit ḡ p h⁹ sacrī susceptionē nō remittūt pccā. Itez aut hō accedit ꝓtrictus aut nō. si sic. añq̄z sacr̄m recipiat remissa sunt sibi pccā virtute ꝓtrictiōis. si ñ recipiēdo peccat. ḡ p susceptionē h⁹ sacrī nullo mō remittūt pccā. Itē p ō sacr̄m non remittūt ea q̄ impediūt sacrī effectū. sz qōlibz pccm̄ ipedit h⁹ sacrī effectū. q2 pccm̄ mortale ipedit gr̄e susceptionem. pccm̄ veniale minuit charitatis feruorē. ḡ p h⁹ sacrī susceptionē nulla remittūt pccā. Cōtra Jnno. de offi. mis. pte z^a. c. vlt. Eucharistia si digne sūatur a malo liberat & cōseruat in bono. venialia delet. & cauet mortalia. Itē gre. in collecta. Sit ablutio sceleru. sit fortitudo fragiliū. Rñdeo q̄ pncipalis effect⁹ h⁹ sacrī est iaz vnitū corpi xp̄i mystico p charitatē plus vnire & icorpare. & q2 augmentū vnionis venialia impediūt aliquo mō iq̄stū. s. minuunt charitatis feruorē. iō ex ꝓsequenti p susceptionez h⁹ sacrī venialia remittūt. nec oz q̄ oia sz fm susceptientis dispōnez. aliq̄n ēt remittūt mortalia. cū. s. exñs in pccō mortali nō credit se hīe pccm̄ mortale. nō q2 omisit diligentē ꝓscientie examinationez Sed q2 nō pōt hō de lege cōi certus eē vtr̄ peniteat digne. vt supius hītū ē di. 9^a. i illa qōe. vtr̄ exñs i pccō mortali peccet mortaliʒ suscipiēdo h̄ sacrz. & sic pz q̄ q̄uis pncipalis effect⁹ h⁹ sacrī sit vnitum corpi mystico āpli⁹ vnire. tñ aliq̄n p charitatem vnit nō ꝑfus vnitū. Ad p^m in opp^m dō q̄ q̄uis ñ remittat mortalia. cōiter tñ remittit in casu ꝑdcō Et ēt hō aliq̄n magis dispōsit⁹ ad h̄ vt sibi remittant q̄dā venialia q̄z alia. Ad 2^m dō q̄ hō aliquādo accedit nō ꝓtrit⁹ ꝓtritōe formata. sz attrit⁹ de aliquo mortali pccō. & q̄nz illa attritō post susceptō nē sacrī formatur. & sic q̄nz p susceptionez h⁹ sacrī pccm̄ mortale remittit. Venialia aūt q2 simlr stare pōt cū gr̄a remitti pōt p sacrī susceptionē sine aliq⁹ actuali motu pnie spāli. dū tū hō actu illi pccō non libereat. nūq̄z. n. pccm̄ remittitur q̄diu volūtas ei actualr̄ hereat. Ad 3^m dō q̄ q̄uis p h⁹ sacrī susceptionē nō remittant ea. q̄ totalr̄ ꝓhibēt sacrī effectū. remittūt tñ aliq̄ q̄ effectū sacrī in aliquo minuunt. h⁹i aūt sunt pccā venialia. g. n. fine oi pccō veniali accederet. accederet melius dispositus q̄z accedēs cū veniali. & sic maiorē sacrī effectū suscipet.

s Ecundo querit vtruz virtutes augeāt p susceptionē h⁹ sacrī. Rñdeo q̄ sic p nutrimētuz corporale restaurat depditū. & deducit indiuidū ad q̄titatē pfectā. sic p istud sacr̄m qō ē nutrimētū aie spūale restaurat illud qō perdit anima per peccatum veniale in hoc q̄ p huius susceptionē pccā venialia remittūt. & augeť charitas in suscipiente. & q2 charitas est aliaz virtutū forma vt videri pt exli°. 3°. di. 23^a. in illa qōe vtr̄ charitas. sit fidei forma. iō p augmētū charitatis aie vtutes augentur vel q̄titū ad eēntiā. vel q̄titū ad pfectionē modū existēdi in subiecto. vel q̄titū ad pfectionē act⁹. seu q̄titū ad oia ista sil'qđ ꝓbabili⁹ est. Cū Jnno. de offi. mis. pte z^a. c. vlt. Per h⁹ sacrī vtutē vniuerse vrtutes augētur. & omniū gr̄az fructus exuberant.

Articulus sextus.

c Onsequenter q̄rit de. 6°. pncipali. Et circa h̄ q̄runtur 2°. P° vtr̄ frequēter sit cōicandum. 2° qd significēt ille tres ptes q̄ fiunt ō specie consecrata.

p Rimo oñdo q̄ nō ē frequēter cōicā duz. q2 ecclia non statuit cōicādū nisi semel in ān̄o. s. in pascha te ex̄ depeni. & re. Dis vtriusq̄z sexus. sz supponēduz ē q̄ ecclia statuit illō qō melius est fieri. ḡ nō ē cōicādū nisi sel'in ān̄o. Itē ō ꝓse. di. 2^a. Seculares. Seculares g in natali dñi. pascha. pētecostes nō cōicauerit catholici nō credāt nec inter catholicos habeātur. sz cōicare ter in ān̄o nō ē cōicare frequēter. ḡ nō ē frequēter cōicandū. Cōtra eadē di. Si quotiēscūq̄z. Si quotiēscūq̄z effūdit sanguis x̄pi in remissionē pccōz effūdit debeo semp accipe q̄ semp peco. ḡ frequēter dz hō cōicare. Itē eadē di. Per acta cōsecratiōe oēs cōicēt q̄ noluerint ecclīasticis carere limīb⁹. Sic. n. & apli statuerūt. & scā romana ecclia tenz cū g̃ qualibz die corp⁹ x̄pi sit ꝓsecrandū q̄liber die est cōicandū. Rñdeo q̄ sicut i corpe sit q̄i cōtinua ō pditio naturalis humiditatis. per actionem naturalis caloris qua ōcocta. oz pluriesc̄ cibū sumere ad restauratōnē deperditi. ne perditō ptinua mortē inducat. sic cū ex corruptiōe ꝓcipiscētie in nobis. & occupatiōe circa exteriora fiat deperditio deuotiōis & charitatis feruoris ōbem⁹ plīes suscipe h̄ sacr̄m. p cui⁹ susceptionē cātur in aia spūale nutrimētū. ne p nimiā deperditionē. si nō adesset restauratio hō paulatiz ad mortē spūalē deduceretur. Jn suscipiēdo tñ sacr̄m oz eē ꝺsideriū āpliozis ꝓuctiōis cū xp̄o. & reuerētia ad sacr̄m. Cū si hō experimētalr̄ cognoscit q̄ ex frequēti susceptiōe h⁹ sacrī feruor charitatis augeť in ip̄o & reuerētia ad sac^m nō minuit frequēt oz cōicare. nō tñ i die plusq̄z sel'. Ar. de ꝓse. di. p^a. Sufficit. Si aūt sentiret p mltā frequentationē minui reuerētiā ad h̄ sacrz & feruorez nō mltū augeri. iterdū deberet abstinere vt cū maiori reuerētia & deuotōe postmodū accederet. Et iō oz ō ꝓse. di. 2^a. Quotidie. q̄tidie eucharistie cōicationē accipe nz laudo. nz vitupo. & infra. faciat vnusq̄sq̄z vt fm fidē suā pie credit eē faciēdū. Ḃ tñ sic itelligas vt obseruet statutū ecclie de cōicādo sem̄el i ān̄o ad min⁹. Alio aūt tpe nō tenet hō cōicare de necessitate nisi rōe officij. qđ dico pp sacerdotes q̄ cōicare tenēt quotiēscūq̄z ꝓficiūt corp⁹ x̄pi. ō ꝓse. di. 2^a. Relatū. vl rōe piculi mortis sicut sē hoies i grauib⁹ infirmitatib⁹ i qb⁹ ē notabile piculū mortis cōstituti. tales. n. petet sacrz tenēt eucharistie. si vsuz

hñt li.ar. Ad p^m dō q istud statutū nō phibet gn alias plies hō possit cōicare. sz nō obligat ad plus illos q nō cōicāt nisi rōe sui. excepto piculo mortis qa tñ sacerdotes tenēt celebrāt missas pplo. z quotiēscūqz missas celebrāt totiēs cōicāt debēt. vt hītū. iō sacerdotes plies i āno cōicāt tenent. Ad 2^m dō q decretū illud non phibet gn plies possint hoies cōicāt. sz nō obl'at ad plies cōican^m. nec mō obl'at ad totiēs. qz abrogatū ē p illā decretalē. Sīl vtrūsqz ser^o. Ad p^m ad ptē aliā dō illā auctoritatē debere itelligi vt semp accipe itelligat p accipe quolibz āno. vt intelligas q ibi accipit effusio sanguis xpi p significatōe vl' cōione effusiōis sanguis xpi. sicut dic apparat ibidē. Ad 2^m dō q i pmitiua ecclia qñ vigebat maior deuotio. qz pax añ pces serat xpi passio. z erat ab ifidelib^9 maior ipugnatio ordiatū fuit a fidelib^9 vt fideles qlibz die cōicarēt vt feruētiores eēnt i deuotiōe. z feruētiores i tribulatiōe z. p illo tpe itell' decretū allegatuz. postmōz min^9 feruēte charitate ordiatū fuit. vt saltē ter in āno cōicarent. vt pz in decreto illo supi^9 allegato. Seculares. Sz postmodū ordinatum est vt saltē semel in anno. s. in pasca.

s Ecundo q̄rit qd significēt tres ptes q̄ fiūt de spe psecrata. Rñ deo q vt hō de psec. di. 2^a. Triformē. z recitat magister i lra h^9 di. c. 3^o. Pars in calicez missa. corp^9 xpi qō iā resurrexit monstrat qz vt dic glo. ibidez. Jūctura corpis xpi cū sanguie designat vnionē corporis cū aīa ps comesta mōstrat corp^9 xpi ābulans adhuc sup terrā. i. fm glo. ibidē designat corp^9 xpi in eo statu in quo fuit ante. passionem vel designat ecclesiā adhuc militātē ps in altari vsqz ad finē misse remanēs demōstrat corp^9 in sepl'chro siue cor^9 xpi vū siue mixtū. qz vsqz in finez seculi corpa scōz in sepulchris erūt. Sz qz vt dicit glo. ibidem hodie nō fuat iste modus. s. de seruādo ptē vnaz vsqz ad finē misse. iō alr pōt assignari ptiū pdcāz significatio fm Jnno. de offi. mis. pte. 4^a. c. 24^o. z 25^o. z fm hu. li^o de sacra. pte 8^a. c^o. io. Et. n. corpus xpi vniuersal' eccl'ie. s. caput cū alijs mēbris. z sunt h^9 corporis tres ptes. Una ē ipm caput. s. xps. capn. z caput ē z ps corpis. altera ps sunt illi quoz corpora requescūt in tumulis z aie regnāt cū xpo. 3^a. ps sunt sci adhuc patiētes miserias tpalis vite. due pme ptes repñtant p. 2. ptes hostie q̄ sunt ex calicē calix. n. repñtat passionē. Ille aūt due ptes sunt ex passionē. z qz aie scē sūt cū capite suo iuncte. iō ille due ptes sunt sīl' z maior repñtat caput. z mior alia z ptē. ys aūt missa in calicē q̄ repñtat passionez significat illā ptē corpis ecclie q̄ adhuc patit miseriās tempoalis vite.

c Jrca lrāz. In vitate mālibus sacerdotis tractari z frangi. Non qz frāgatur corp^9 xpi. sz qz verū corp^9 xpi mānet sub ptib^9 fractis Jn sacro sic fit. i. ispe manz integer tot^9 i corde tuo. qz fides semp credit xpm integrū. Quotidie imolatur. i. ei^9 imolatio repñtat. Peccamus quottidie pccis sine qb^9 mortal' ifirmitas viuere nō pōt. hec ifirmitas z ipa nō ex istitutiōe nature sed per corruptionem causatam ex culpa.

Olet ēt q̄rī. z̄. Supi^9 determinauit mḡr de sacro eucharistie q^o ad s e^9 eē. z de e^9 pfectiōe. z de pseqntib^9 ad pfectionē. hic determiat de pficiētis prāte Et diuidit i. 2. ptes. P^o determinat qs hī sacrz possit pficer. 2^o recapitulat dō tractatu eucharistie. z sīl' oñdit qd faciat hoiez hēticuz ibi. De hī celesti. P^a i. 3. P^o dēmiat de vita mistri. 2^o de fide. ibi. Illi vō. 3^o de ordie z itentione. ibi. Jn h^9 autem ministerij.

Articulus primus.

Jrca hāc di. q̄rendū est pncipl'r de s. P^o a qb^9 possit hī sacrz pfici. c 2^o de pueniētia pficiēdi hī sacrm. 3^o de his q̄ regrūt ad celebratōnē misse. vtra illa q̄ sunt de eēntia sacri. 4^o de pēa celebrantiū omittentiū illa q̄ regrūt ad celebratiōez misse q̄ tñ nō regrūtur ad eēntiā sacri. 5^o. de hīs.

Circa p^m q̄rūt. 4. P^o vtrz qlibz sacerdos possit hī sacrm pficere. 2^o vtrz nō sacerdos possit hī sacrm pficere. 3^o vtrz nō sacerdos possit hī sacrm dispēsare. 4^o vtrz licitū sit hōi suscipere hoc sacrz a publico peccatore.

p Rimo oñdo q nō qlibz sacerdos pōt hī sacrz pficer. qa i qlibz re. pu. pncipi debeī act^9 nobilissim^9. Sz cōficer corp^9 xpi act^9 ē nobilissim^9. q̄ pueire nō pōt nisi pncipi sacerdotū. Jtē p^a. q. p^a. Multi secularīū expōit illud vbū Mala. 2^o. Maledcā bñdictiōib^9 vris. z̄. hī est his q̄ nunc in eis possideti s bñdictionib^9 seu qcqd a vobis bñdicit. q̄ qcqd bñdicūt sacerdotes mali maledicit deus. sz hī sacrm pficiō pōt nisi bñdictiōe dei. q̄ a malo sacerdote nō pōt cōficī. Jtē p^a. q. p^a. Nō quidā. §. Opponit suspenso vel depōsito sacerdote nulla rei relingtur ptās sacrificādi. sz sacerdos suspēsus vel depositus remanet sacerdos. qa caracter sacerdotal' est idelebilis q̄ nō ois sacerdos pōt hī sacrm pficere. Jtē. 24^a. q. pma. Audiuim^9. §. Si aūt. Quicūqz ab vnitate ecclesie q̄ per Petrū intellig' fuerit alienus execrare pōt psecrare nō valz. sz sacerdos alien^9 ab vnitate ecclie remanet sacerdos. q̄ nō ois sacerdos pōt hī sacrm pficere. Jtē si quilibz sacerdos posz hoc sacrm pficere cū virtus misse psistat in sacro eque bonū esset seu vtile audīr missaz a malo sacerdote sicut a bono. sz hī ē falsuz. ceteris. n. pib^9 meli^9 ē audire missaz a bono sacerdote. q̄ sacerdotes malū pōt pficer hī sacrz. Cōtra 1^a. q. 1^a. Nō gdā. nlla oñdit cā cur ille q ipz bap^m amittēr ñ pt ius dādi amittēr possit. q̄ a sili nlla oñdit cā cur ille q sacerdotalē ordinē amittēr ñ pt ius psecrādi amittēr possit. sed null^9 sacerdos pōt amittēr ordiez sacerdotalē. qz caracī idelebil' ē. q̄ glibz sacerdos hī sacrz cōficer pōt.

Jtē. e. c^o. §. de his redeūti ñ reddit qō z fozis hēbatur z ifra. Cōstat eā. i. sacroz scitatē i puerīs hoib^9 z sceleratis. siue i his q int^9 sūt siue i his q fozis sūt ipollutā atqz iuiolabilē pmanēr. q̄ qlz sacerdos qlis cūqz sit pōt hī sacrz pficer. Ad istā qōez dixerūt ali qui q excōicati vl' dō hīi manifeste notati ñ videt hī sacrz posse pficere. sz sacerdotes sunt. qz sacerdos offert sacrificiuz ex psona ecclie. z huius opinionis videtur fuisse magister vt patet i littera huius di. capitulo primo. Similiter dicunt de degradatis.

sed istos nō dicūt remanere sacerdotes. qz sic ep̄us illi potuit ꝓferre ordinem sacerdotalem. ita potest auferre. ¶Preterea si remaneret sacerdos non relinqueret seculari iudicio puniendus: sz hec opinio falsa est. ptās. n. cōsecrādi corp⁹ xp̄i fundat sup caracterē sacerdotalē. vel est ipe caract. q qdez ab hoie p hoiem auferri nō pōt. idelebil. n. est nec cogunt trōes adducte p oppoōe. Sacerdos. n. hereticus etiā ḡtū ad hūc articulū si intendit facē qđ facit ecclia quo ad hoc offert ex ꝑsona ecclie. etiā si nihil intendat facere iparticulari. Sicut. n. fm phi. 2°. porū. Aliqd pōt sciri i vniuersali. 7 ignorari i particulari. sic dico q sacerdos pōt intēdere conficere i vniuersali. s. inquātū intendit facere qđ facit. ecclesia. 7 nō intendere i particulari inquātū estimat ecclīa i hoc articulo eē. deceptā qđ etiā dicūt ꝺ degrataris nō valz. qz eps nō est efficies cā impressiōis caracteris. sz misterial. de⁹. n. ipsū impōnit p misterū epi quez de⁹ nō istituit mistrū auferēdi sicut ꝓferēdi. qz pp efficaciā ꝓsecratiōis dz esse ppetu⁹ ordo. Ꝺō etiā dicunt degradatum relinqui iudicio seculari non cogit. quia subesse iudicio seculari non est essentiale ordini. sed clericis ꝓuenit ex ꝑuilegio quo degradatus sua culpa ꝑuat. Ꝺō ḡ ad qōné q quēlibz sacerdotez posse ꝺ sacrm ꝓficere duplr pōt itelligi. s. aut de iure aut de fcō. ¶Pmō non ois sacerdos pōt ꝺ sacrm ꝓficere. qz neqz irregularis. nec iterdictus nec suspensus ab executiōe eoz q̄ sūt ordis. nec excōicat⁹. nec ismatic⁹. nec hr̄tic⁹. nec degradat⁹ ꝺ sacrm ꝺ iure pōt ꝓficere. qz cuilibz pdcōz̄u. phibit⁹ est ptātis 7 sacerdotal⁹ vsus. Vñ cōficiēdo grauissime peccāt. Scdo mō qlibet sacerdos ꝺ sacrm pōt ꝓfieere. qz nullus sacerdos ḡtūcūqz fuerit nefari⁹ amittit caracterē sacerdotalē sup quē fundat cōficiendi ptās. vel est ipa ptās ꝓficiēdi. Vñ si qlibz p dictoz sup māz debitā dicat formā vboz debitam cū itentiōe faciēdi qđ facit ecclia vere ꝓuertit subā panis i corp⁹ xp̄i. 7 subā vini in sāguinez. Ad p^m in opp^m ꝺō q maior itelligenda est ꝺ actu nobilissimo quo a p̄ncipe alicui ꝓfert aliq eminentia status sup alios. sz sacerdos ꝓficiendo ꝺ sacrm 7 fidelib⁹ ministrādo nō ꝓstituit aliquez i aliq eminentia status sup alios. sic eps ꝓferendo alicui ordinez vl' aliq ꝓfirmādo ꝓstituit ordinatū 7 ꝓfirmatū in aliq° statu eminēti i ecclia qz ordiati sunt sic duces. 7 cōfirmati sic milites. 7 iō tales act⁹ reseruant epis. 7 qz ēt ꝓsecratio altariū 7 bñdictio vginū nō veniūt i vsum toti⁹ ppli. sz aliquaz excellētiū ꝑsonaz. iō tales act⁹ nō ꝓueniūt nisi epis. 7 rōne ordis episcopal'. Vñ nec talia sacerdotib⁹ simplicib⁹ ꝓuenire pūt. ex ꝺ ꝑse. eccle. Aliq̄ p ep̄m. in tex. 7 i glo. Ad 2^m ꝺō q illud vbū itelligendū est ꝺ his q male bñdicūt inḡtū mali sunt. qz inḡtū. tales laudāt mala q̄ de⁹ vituperat. Sacerdotes āt mali cōficiūt corp⁹ xp̄i nō inḡtū mali sūt. sz iḡtū sunt sacerdotes. nec sic cāe p̄ncipales. sz sic ministeriales. Vñ a quocūqz sacerdote ꝓficiat. ꝓficit p̄ncipal' nō bñdictiōe hois. sed dei. Ad 3^m ꝺō q fm glo. ibidē ibi accipit ptās p executiōe ptātis. 7 itelligēdū ē q tal' executio nō remanet eis ꝺ iure. Ad 4.^m ꝺō q istud vbū ꝓsecrare nō valet. itelligendū est ꝺ iure. fm tū glo. ibidē. tal' ꝓficit si formā obseruet. qz ꝺ ordinis est quē retinet recedēs ab vnitate ecclie. Ad 5^m ꝺō q ḡuis virtus misse p̄ncipal' ꝓsistat in sacro. 7 ḡtū ad ꝺ equaliter est bona missa celebrata a malo sacerdote sic a bono. tū ḡtum ad aliq̄ secūdaria pōt esse missa boni sacerdotis melior. qz ḡtum ad illa non solū hēt efficaciā ex opere opato. sed etiā ex sanctitate 7 deuotione opantis. 7 ideo ceteris parib⁹ melio⁹ est audire missam a bono sacerdote qz a malo.

f Ecundo queritꝰ vtrum nō sacerdos possit ꝺ sacramētū ꝓficere. Et vr̄ q sic. Duoz actuz quoz vnus ordinat ad aliū. ille est nobilior ad quē ali⁹ ordinat. sed ꝓficere corp⁹ xp̄i ordiat ad sumere ḡ nobilius est sumere qz ꝓficere. sz non sacerdos pōt sumere. ḡ multo forti⁹ pōt ꝓficē. Itē corp⁹ xp̄i ꝓficit i virtute dei. Sz bonus laic⁹ plus pticipat de vtute dei qz malus sacerdos. ḡ multo fortius pōt ꝓficere qz malus sacerdos. Cōtra solis aplis 7 alijs discipulis dixit xp̄s in cena. ꝺ facite in meā p̄memorationē. sz aplor̄ epi sunt successores. alioz discipulorū p̄sbyteri. di. 21^a. In nouo. ḡ ptātē ꝓficiēdi nō hēnt nisi epi 7 sacerdotes iferiores. Rūdeo q nō sacerdos nō pōt ꝺ sacrm ꝓficere. sic. n. accipi pōt ex sniadiony. p°. c. eccli. hierar. 7 ber. 3°. li. ꝺ ꝑside. c°. 13°. Ecclīastica hierar. imitari dz angelicā hierar. sed fm diony. 4°. c. angelice hierar. Angeli iferiores reuelatiōes diuias seu illumiatiōes recipiūt mediātib⁹ supioribus. Vñ 7 ꝓueniēs fuit vt in ecclīa hierar. iferiores reducerent in deū mediātib⁹ supioribus. 7 qz sacrm eucha. offert deo ad reconciliādum nos sibi vel ei forti⁹ vniēdū. iō ptātē ꝓficiendi corp⁹ xp̄i noluit de⁹ dare nisi illis q essēt ex officio mediatores iter ip̄m 7 pplm cuiusmōi sūt sacerdotes. Ad p^m in opp^m ꝺō q ſuptio sacri maior est in vtilitate ḡ ꝓfectio. sed i ptāte est cōuersio. 7 iō nō oportet q q pōt sumere possit ꝓficē. Ad 2^m ꝺō q bonus laic⁹ plus pticipat ꝺ dei vtute ḡtū ad ea q̄ ptinēt ad for malē bonitatē ſubiecti. ppij ḡ mal⁹ sacerdos sz ḡtū ad ea que ptinēt ad potestatē plus participat de diuina virtute malus sacerdos qz bon⁹ laic⁹. qz tū simplr melius est esse sāctū qz habere potestatē exercēdi officia sancta. iō simplicit plus pticipat de dei bonitate bon⁹ laicus qz malus sacerdos.

t Ertio queritꝰ vtrum nō sacerdos possit ꝺ sacrm dispēsare. Et vr̄ q sic. Legit ꝺ beato laurētio q non erat nisi diacon⁹ q sibi fuit cōmissa dominici corporis dispensatio. Item. 93^a. di. diaconi. ita p̄sente p̄resbytero diaconus eucharistiam corporis christi populo si necessitas cogit iussus eroget. ergo saltem in casu necessitatis nō p̄resbyteri possūt hoc sacrm dispensare. Item eadē di. Diacones. dicitur de diaconibus q sacri corporis erogationē sub conspectu episcopi seu p̄sbyteri nisi his absentibus ius nō habeant exercēdi. ergo saltez absente episcopo 7 p̄sbytero non p̄sbyteri possunt hoc sacramentū dispensare. Item laici in casu possunt corp⁹ xp̄i tangere. 7 debēt. vt si viderēt ipsum i luto cecidisse. 7 nō esset alius q eleuaret. ergo a simili possunt corp⁹ xp̄i ad infirmos deferre. 7 eis dare si non est alius q det. Cōtra de consecra. di. p^a. In sancta apostolica sede statutum est vt sacra vasa ñ ab alijs qz a sacratis dominoq; dicatis hominibus contractentur. ergo multo minus licitum est hominibus non sacratis hoc sacramentum dispēsare sed laici non sunt sacrati. ḡ hoc nullo mō licet eis. Itē di. 93^a. Nō oportet diacones panē dare i. corp⁹ dñi fm glo. ḡ diaconi nō possunt hoc sacrm

dispẽsare. ℜ Rñdeo q dispẽsatio hꝰ sacri ex officio nõ cõuenit nisi pſbyteris. cꝰ rõ est. qa ipse sacerdos repñtat xpm q fuit mediatoꝛ dei ⁊ hominũ. dispẽsatio aũt hꝰ sacri est ad recõciliãdũ nos deo vel ei fortꝫ vniẽdũ. ⁊ iõ soli sacerdoti qẽ mediatoꝛ iter deũ ⁊ pplm. ꝓuenit ex officio hꝫ sacrz dispẽsare. Unde ꝓse. di. 2ª. ℜ Peruenit. modis oibꝰ pſbyt̃ p semet ipſũ ifirmũ cõicet. qõ si aliꝫ fecerit gradꝰ sui piculo subiacebit. diacon⁹ aũt ꝓuenire põt i casu. ſ. cũ necessitate cogẽte iubeꝫ eis ab epõ vl pſbytero hoc sacrm dispẽsare vel pſbytero lõge posito. Si tñ necessitas vrget. ⁊ hec patẽt p decreta ad pmã ptẽ allegata. Laicis aũt dispẽsatio huiꝰ sacri siue absẽte pſbytero siue pñte. siue iubẽte siue nõ iubẽte nõ cõuenit. Unde ꝓse. di. 2ª. ℜ Peruenit. qdã pſbyteri in tñ puipẽdũt diuina ministeria vt laico aut feie sacrũ coꝛpꝰ dñi tradãt ad deferẽdũ ifirmis ⁊ qbꝰ phi beꝫ ne sacrariũ igrediaꝫ neqz ad altare appropinquẽt illꝰ sancta scõꝛ cõmittunꝫ. qõ ẽ̃ztũ sit horribile. ẽ̃ztumqz detestabile omniũ religiosoꝛ aiaduertit prudẽtia. Igiꝫ iterdicit p oĩa synodꝰ ne talis temeraria pſũptio vlteriꝰ fiat. cuiꝰ rõ assignari põt ⁊ ex pte reuerẽtie sacri. qõ tãgi nõ dz nisi a mãibꝰ sacratis ⁊ ex pte ordinis mẽbroꝛ eccl̃ie. q exigit vt sicut ab aĩa mediãte corde deriuanꝫ eiꝰ vtutes ad alia mẽbra. ⁊ sic diuine illuiationes mediãtibꝰ supioribus deriuanꝫ ad iferiores. ita sacra spũalꝫ vite debẽt pplõ p ministros eccl̃ie dispensari. Ad pm̃ dõ q ẽ̃zuis fuerit sãguinis dispẽsatoꝛ nõ tñ legiꝫ fuisse dispẽsatoꝛ coꝛpis. Unde adhuc i aliqbꝰ eccl̃ijs ministris altaris sanguis p diaconũ dispẽsaꝫ nõ tñ coꝛpus. cuiꝰ rõ est qa dispẽsans coꝛpꝰ tãgit ipm. qõ nõ dz facere nõ hñs manꝰ ꝓsecratas nisi i casibꝰ supra dcis. sed dispẽsans sãguinẽ nõ tãgit nisi vas. Ad alia. 2º. seqñtia pz qd dici debeat ex dcis i qõe. Ad 4m. dõ q nõ est sile de dispẽsatiõe huius sacri ⁊ eluatiõe eiꝰ de luto si cecidit. qa receptio huiꝰ sacri ñ est necessitatis. sed sibi reuerentia facere necessitatis est quã facit q elenat ipm de luto.

q **Uarto** q̃rit vtrũ licitũ sit hoi hꝫ sacrm suscipere a publico peccatoꝛ.

ℜ Rñdeo q a publico peccatoꝛ hꝛrico. symoniaco. vl scismatico. vl excõicato. nõ dz hꝫ sacrm suscipere. qa pdcis iterdcã est dispẽsatio huiꝰ sacri ex statuto eccl̃ie. qa sũt extra vnitatẽ eccl̃ie i q̃ sacra ꝓferunꝫ. nec etiã a publico foꝛnicatoꝛ. qa pp hui⁹ sacri reuerẽtiã etiã illis iterdcã est huiꝰ sacri dispẽsatio. maioꝛ tñ regiꝫ manifestatio criminis foꝛnicationis ad hꝫ vt euiteꝫ foꝛnicatoꝛ ẽ̃z symonie. aut scismatis aut excõicatiõis. ad hoc vt caueãt hoies hꝫ sacrm recipe ab eis. nõ. n. dz vitare recipe sacrm a foꝛnicario nisi sit ꝓuictꝰ ⁊ cõdẽnatꝰ p sniam vel p ꝓfessionẽ fcãm i iure vl p rei euidẽtiã q̃ tãta est q nulla põt tergiuersatiõe celari. eꝫ de cohi. cli. ⁊ mu. c. vlt. cº. Ulra. ⁊ sic itelligiꝫ illud decretũ di. 3ª. ℜ Nullus. Nullꝰ missã audiat pſbyteri quẽ scit ꝓcubinã i dubitãter hꝛe sm q vr sentire glo. ibidẽ. Si aũt q̃ras vtrũ licitũ sit hoi hꝫ sacrm suscipe a sacerdote ꝺ gradato dº q nõ. nec etiã ab irregulari si sua irregularitas est notoria. nec eriã a simplr suspẽso a sacerdotali officio si illa suspẽsio notoria est. qa q sciẽter a pdcis suciperet hꝫ sacrm cõtemneret sniam ecclie quod facere non licet.

Articulus secundus.

c **Onsequenter** q̃rit deº ꝓncipali. Et circa hoc q̃runtur q̃tuoꝛ. ℜ Pº vtrũ licitũ sit plẽs sacerdotes sup eãdẽ hostiã vba ꝓsecratiõis. pferre cũ itentione ꝓsecrandi. 2º vtrũ liceat sacerdoti abstinere a celebrãdo p totũ tẽpus vite sue. 3º quo tpre debeãt celebrari misse. 4º q̃re celebrañ tres misse i dñi natiuitate ⁊ quare nõ celebrañ missa in palceue.

p **Rimo** ostendo q nõ est licitu⁹ plures sacerdotes sup eãdem hostiaꝫ vba cõsecratiõis pferre cũ intẽtiõe cõsecrãdi. supfluũ est facẽ p plura q̃ cõplete fieri põt p vnũ sed p vnũ sacerdotẽ cõpiete põt hostia cõsecrari. ẽ supfluũ est. ⁊ ex cõsequẽti illicitũ plures sacerdotes sup eãdẽ hostiã vba ꝓsecrationis pferre. Itẽ pluri ficare formã ꝓsecratiõis sup eãdẽz hostiã p vnũ sacerdotẽ est iniuriari sacrõ eo q̃ semel pferre ꝓsecrationis formã sufficit. ẽ a sili plurificare ꝓsecratiõis formã p plures sacerdotes est iniuriari sacrõ. vel dicas q̃re nõ. Itẽ difficile est q simul incipiãt ⁊ sil terminẽt nisi a casu. sed in ꝓplemẽto pme. platiõis fit trãsubãtio i eodẽ instãti. ẽ forma ab alijs plata pferꝫ sup hostiã iã ꝓsecratã qõ ẽ sacrõ iniuriari. Lõtra dñs Inno. de offi. mis. pte. 3. c. 10. Lõsueuerunt pſbyteri cardi. ℜ Romanũ circũstare põtificẽ ⁊ cũ eo pariter celebrare. cũqz ꝓsumatũ ẽ sacrificiũ de manu eiꝰ coionẽ accipe significãtes aplos. q cũ dño pariter discũbẽtes sacrz ꝺ manu eiꝰ eucharistie acceperũt.

ℜ Rñdeo q ꝺ lege cõi nõ dz sup eãdẽ hostiaz forma ꝓsecrationis nisi ab vno sacerdote pferri. ⁊ semel tñ. ex cã tñ spãli licitũ ẽ q̃qz eã a plibꝰ sacerdotibꝰ pferre nõ tñ a quolz nisi sel tñ sm. n. morẽ q̃rũdaz eccl̃iaz sacerdotes cũ ordinãt epõ celebrãt cõcelebrãt. cuiꝰ rõnẽ assignãt alig. qz sic faciẽdo repñtãt q̃ dñs hꝫ sacrm instituit. ⁊ ptãtẽ ꝓsecrãdi discipulꝰ dedit. cenauerunt cũ eo. ⁊ ipe cũ eis. Dz hec rõ nõ vr mltũ ꝓueniẽs. magis. n. qõ dcm ẽ repñtãt ꝺ manu epi cõicãdo q̃z ipi epo ꝓcelebrãdo. In hꝫ. n. q epl̃i cat. ⁊ ipsi de manu eius communicant repñtant q i cena q̃ rpse hꝫ sacrm instituit. hoc sacramentum sũpsit. ⁊ ipsi ꝺ manu eiꝰ sumpserũt q̃ ptãtẽ ꝓsecrandi eis dedit. Jõ vr alijs dõ q rõ q̃re hꝫ aliq̃ fit ẽ ad securitatẽ. vt. ſ. si epꝰ nõ hꝛet itẽtiõnẽ ꝓsecrãdi. aut formã debitã nõ obseruaret. q nihilomiꝰ esset hostia ꝓsecrata p aliũ. ⁊ hi dicũt q cõcelebrãtes epoi debẽt hꝛe itẽtiõnẽ ꝓsecrãdi nisi sub hac ꝓditiõe. ſ. si epꝰ itẽtiõnẽ ꝓsecrãdi rectã nõ hꝛt. aut formã rectaz nõ obseruaret. sic sacerdos celebrãs pbabiliter timeret se vba ꝓsecratiõis nõ dixisse aĩ ẽ̃z hostiã leuaret nullã faceret sacrõ iniuriã si vba ꝓsecratiõis diceꝛt nõ itẽdẽs absolute ꝓsecrare. ſz sub hac ꝓditiõe. ſ. si illã hostiã añ nõ ꝓsecrauit. Alij dicũt q ꝓcelebrantes epo illa vba nõ dñt dicẽ itẽtiõe ꝓsecrãdi. ſz tñmõ illa vba mãlit recitare ad repñzãdũ q̃ qñ discipli a rpo ptãtẽ ꝓsecrãdi acceperũt hãc formã ꝓsecrãdi dedit eis. Si. n. vt dicũt isti alij sacerdotes ab epo illa vba. pferrẽt itẽtiõe ꝓsecrãdi sine absolute. sine sub ꝓditiõe semp possz accidẽ icõueniẽs. Si. n. itẽtiõe ꝓsecrãdi absolute ea pferrẽt. aut simꝫ terminarent illã. plationem cũ epo. aut citius. aut tardius. Si citius. añ esset hostia consecrata ẽ̃z epus vba ꝓsecratiõis finiret. ⁊ sic verba episcopi nihil faceꝛent. Si tardius. ante esset hostia per epm cõse

erata q̄z alij verba consecrationis finirent. ⁊ sic ad
ꝓsecrationē alij ab eꝑo nihil facerēt. Si simul cū q
libet illoꝝ faciat qō p se sufficit ad ꝓsecrādū nō eēt
rō q̄re magis ꝓsecrareť p vnū q̄z p alīū ⁊ si dicas q
ga itētio regrit ad pfectionē sacroꝝ. iō cū oēs habe
ant itētionē faciēdi vnā ꝓsecrationē nō est nisi vna
tm̄ ꝓsecratio adhuc nō enadis vtitis vr. ga p hoc
nō appet rō quō factū cuiuslibz ad lb coopeť cū dici
nō possit q̄ qlz sit hꝰ ꝓsecratiōis tota ministerial cā
nec ps cāe. Simile icōueniēs possz accidere si alij
itēderēt ꝓsecrare nō absolute. sed sub hac ꝑditione
s. si eps itētionē ꝓsecrādi haberet quia si episcopus
intentionem consecrādi nō hēret. tūc possz arg ut vt
prī q vba ꝓsecrātiū sub ꝑditiōe ⁊ itētiōes aut simlr
ꝓcurrerēt. aut nō. ⁊ tūc possz argui q̄si mō sili vt pꝰ
si plēs sint eꝑo ꝓcelebrātes Qui vult tenere hanc
vltimā opinionē pōt dicē q ar⁹ ad ptē pmā nō plꝰ
ꝓcludūt nisi q alij sacerdotes ab eꝑo nō debēt dicē
illa vba itētione ꝓsecrādi. ⁊ lb vex est pm̄ istos. Uñ
dicunť nō ꝓcelebrare eꝑo nisi p tāto q dicūt vba q̄
debēt obſuari i ꝓsecrādo. ⁊ q̄re ea dicāt oñsūē. sic ēt
pōt intelligi vbū Juno. allegatū ad ptē scdaz. Qui
aūt vult tenē pmā opinionē pōt dicē ad ar⁹ ad p
tē pmā. Ad pmū sic. q̄zuis p vnū sacerdotē possit
hostia ꝓuenient ꝓsecrari tñ illa signi⁹ q̄: est cū ꝓsecra
tūr p plēs mō supradcō. nō ē ita exp̄ssa qñ ꝓsecrať p
vnū. Ad. 2m dō q nō ē sīle de plurificatiōe forme
sup cādē hostiā p vnū ⁊ plēs. ga nulla ēēt rō q pluri
ficareť p eūdē. Sed aliq̄ rō ē vt visū est vti aliquo
cāu plificeť p plēs. Ad 3m dō q sicut dicit dñs Jn
no. ō offi. mis. c⁹. pa allegato q siue pꝰ siue posteri⁹ p
ferāt sacerdotes rferri dz eoꝝ itētio ad iitās platio
nis eꝑi cui ꝓncipali celebrāti ꝓcelebrāt. ⁊ tunc om
nes simul consecrant ⁊ conficiunt.

f **Ecundo quer**itur utrū liceat sac-
doti abstinere a ce-
lebratiōe p totū tp̄us vite sue ⁊ videť q sic.
Sicut sacerdos hēt poreſtatē ꝓsecrādi. ita hz ptātē
absoluēdi. Utraq; n. ptās fūdať sup caracterē sac-
dotalē. sed toto tp̄e vite sue licet sibi abstinere ab
audiēdo ꝓfessiōis. ⁊ absoluēdo. g. a sili ⁊ a celebran
do. Lōtra luce. 23⁰. hr̄ q cum rp̄s discipulī suis de
dit ptātē ꝓsecrādi dixit eis. Hoc facite i meā cōme
morationē. Rūdeo ois accipiēs potestatē ordina-
tā ad bonū vsū tenēť ea vti loco ⁊ tp̄e debito ⁊ pue
niēti habita opportunitate. maxime cū illius pote
statis vsꝰ i vtēte actū melioꝝ nō impedit. ptās aūt sa
cerdotalis ptās ē ordiata ad optm̄ vsū. s. ad trās sub
āndū panē i corꝰ xp̄i ⁊ vinū i sāguinē. ⁊ ad rememo
rādū passionē xp̄i. ⁊ ad itercedēdū familiariꝰ ⁊ effi-
cacius apud eū p se ⁊ p pplō. neq; actū melioꝝ ipe
dit. imo ad oēs alios bonos actꝰ coadiuuat. auget.
n. illuminationē i itellectu. feruoꝝ charitatis i affe
ctu. ⁊ iō sacerdos q hac ptāte loco ⁊ tp̄e debito ⁊ ꝓ-
uenienti habita opportunitate ⁊ dispōne nō vult vti sz
notabiliť negligit peccat. ⁊ multū dz tiere ne sicut ſ
uꝰ neq; q abscōdit pecuniā dñi sui ⁊ eā ociosā dimi-
sit a dño nisi se corrigat iudicēť. Ad arm̄ in oppm̄
pōt dici q nō est sīle qa ptās absoluēdi directe rsp̄i
cit corꝰ xp̄i mysticū respectu eⁱ sacerdos vti ñ pōt
sua ptāte nisi sup ipsū hēat iurisdictionē saltē i foro
pnie. sed mlti sūt sacerdotes nullā iurisdictionē hñ
tes sup aliquā ptē corpis mystici. ⁊ iō tales toto tē-
pore vite sue licite pōt abstinēť ab audiēdo ꝓfessio
nes. ⁊ absoluēdo nisi i casu. cū. s. aliqs laboraret i ex
tremis nō potēs hr̄e suū sacerdotē pochiale nec su
periorē. ⁊ peteret ab isto sacz pnie. tūc. n. peccaret
nisi. ipsū audiret ⁊ absolueret. Jn illo. n. casu qlibet
sacerdos pōt absoluere penitētē. acꝰ aūt ꝓsecrādi
nō respicit directe nisi corpꝰ xp̄i vex respectu eⁱ. q
libet sacerdos nisi sibi sit iterdcā officij executio po
test licite exercere sue ptātis vsū. ⁊ tenēť eo modo
quo superiꝰ dcm̄ est i qōe. ⁊ sic dñs ꝓcludit arm̄ ad p-
tem scdam.

t **Ertio** querit quo tp̄e debeāt celebrari
misse. Rūdeo q ga hoc sacrm
ptinet ad tp̄s gre qō p die significať. iuť il. ō
apli ad ro. 13⁰. Nox aūt ꝓcessit. dies aūt appꝑpin.q̄
uit. iō cōiter loquēdo missa dz celebrari i die artifi-
ciali. ⁊ nō i nocte icipiē⁹ die artificalē. non tm̄ ab a
scēsu solis sup orizōtē nr̄z. sed ab illa gte tp̄is q pot
ppēdi eē sup orizōtē nostrū aliq̄ aeris illustratio per
aliquos radios solis q̄ illustratio est mānifestatio so
lis oriturī. Jn nocte tm̄ natiuitatis dñi media no-
cte uel circa horā illā. ⁊ i nocte resurrectionis circa
ꝓncipiū noctis celebrāter misse pp̄ ꝑuilegiū ⁊ solē-
nitatē illaꝝ noctiū. Uñ ō ꝓse. di. pa. Nocte. Nocte
sācta natiuitatis dñi missas celebrēt pb̄yteri. ⁊ in
fra. eaō di. solēt. §. Jn ieiunis. i sabatto scō circa no
ctis initiū missaꝝ solēnia sūt celebrāda. Illa. n. ps
diei artificialiť q̄ est pꝰ nonā sabbati cōputať cū no-
cte p̄cedēte die sequēte. Uñ i oīone dī. Deꝰ q hanc
sacratissimā noctē rē. ⁊ q̄zuis nō sit neceſz tm̄ expe
ctare ad missā dicēdā. tm̄ tūc hora ꝑdicta licite ⁊ cō
uenienter dī. Lōiter tm̄ solēnis misse celebraⁿ trib⁹
horis istituta est fieri. s. hora 3ª. ⁊. 3ª. ⁊ nona. Cele-
bratio. n. misse est mēoriale passiōis xp̄i q p̄m aug.
3⁰. li⁹. de ꝓcordia euāgelistaꝝ circa mediū. Crucifi-
xus fuit hora 3ª. liguis iudeoꝝ. hora 6ª. māb⁹ mili
tū. ⁊ hora nona. expiranit. Lōsuetudo tm̄ est vt nō
dicať hora. nona. nisi i dieb⁹ ieiūioꝝ ⁊ maxime. qm̄
ordines celebrank. misse aūt ꝑuate dici pōt ab au-
rora usq; ad. sextā. ⁊ cōmunis ꝓsuetudo ecclie ob-
seruat qō i dieb⁹ nō ieiunioꝝ sollēnis missa celebre
tur inter tertiā ⁊ sextā.

q **Arto** q̄rit q̄re celebrenť tres misse
in dñi natiuitate. ⁊ q̄re non ce
lebrať missa i paraſceue. Rūdeo vt dī de
cōse. di. prima. Nocte. Jn glo. Tres misse die nata
lis dñi celebrank. Una ante die q̄ significat tp̄s ā-
te legē quando eramus in tenebris. scda cum die
scit ⁊ significat tempus sub lege qnando nōdū ple-
na dei agnitio habebať. Tertia i die. s. plena. ⁊ si
gnificat tp̄s gr̄e quādo iā plena cognitio habebať.
Similes rōnes ponit mgr̄ guido archidiaconus.
Mozmeñ. in tractatu quē fecit de officijs ecclie.
c. ix⁰. Superaddens q iō tres misse ꝑdictis tp̄ri-
bus celebrantur. quia multi hoies triū tp̄ū p̄ xp̄i
natiuitatē saluantur. Rō aūt quare non celebra-
tur in die paſceue est quia dupliciter repūtatur ab
ecclesia passio chr̄isti. Uno modo inquantum fuit
in christo p̄m se ⁊ absolute. Secundo modo inquā
tum illius passionis effectus seu influentie ad nos
perueniunt seu in nos descendunt. Primo modo
repr̄esentatur fe⁹ 6ª. ebdomade sēc. 2⁰ modo alijs
diebus in celebratione misse. ⁊ ideo volens eccl̄ia
mentes fidelū occupari circa passionē dñi nr̄i ihesu
xp̄i put fuit i ipso p̄m se ⁊ absolute vt moueank cor-

da eox ad cõpassionẽ. ꝛ qz ipsa dies in q̃ pass⁹ fuit ipsã passionẽ satis efficacit̃ repñtat. statuit vt illa die nõ cõsecret corp⁹ xpi. sed qõ i ꝑcedẽti die cõsecratũ est ꝛ reſuatũ sumat. sãguis tñ nõ reſuat pp effusionis piculũ. qz aut effect⁹ illi⁹ passionis seu ifluẽtie ad nos ꝓtinue pueniũt. seu i nos descẽdũt. iõ statuit ecclia vt excepta die p̃dcã quotidie in ecclijs missa celebret.

Articulus tertius.

c Onsequenter q̃rit de 3°. p̃ncipali. Et circa hoc q̃runt. 4. Primo vtrũ liceat missã celebrare in loco nõ sac°. 2°. vtrũ sit altar nõ lapideũ. 3°. an in calice lapideo vel ligneo uel ereo. 4°. vtrũ liceat celebrar sin̄ igne. ꝛ vestib⁹ ab epo bñdcis.

p Rimo oñdo q licitũ est celebrar i loco nõ sacro. licitũ. n. est deũ orare in oi loco ꝛ sibi fruire. sed celebrare missã est seruire deo. g̃ licitũ est eã celebrare i oi loco. Itẽ sicut hoc sacr̃m nõ est necẽsitis. ita nec sacr̃m cõfirmationis. sed licitũ est sacr̃m cõfirmationis celebrare in loco nõ sacro. g̃ a sili ꝛ sacr̃m altaris. Lõtra de cõse. di. prima. Sicut. nõ i alijs q̃z dño ꝓsecratis locis. i. i tabernacul diuinis p̃cib⁹ a põtific⁹ deliburis missas cãtare. ꝛ sacrificia offerre lz. Rñ° q cõiter nõ lz missã celebrare i loco nõ sacro. qa sic istituit ecclia. vt. p̃z i decreto allegato ad ptẽ. 2m. ꝛ. c°. sequẽti. Hic g̃ ꝛ. c°. seq̃ti. vbi dr. Null⁹. ꝓbyt missas celebrare p̃sumat nisi in sacratis ab epo locis q sui pticeps decretero voluerit eẽ sacerdotij. c⁹ inistitutionis rõ fuit qz i sacro altaris qõ i missa cõsecratur ꝓtinet ille q est sũme sanct⁹ ꝛ toti⁹ nr̃e scitatis cã effectiue in q̃stũ de⁹. ꝛ meritorie inquãtũ hõ. i casu tñ magne necẽsitis pmittũt iura celebrari i loco non sacro. si tñ tabula sit ꝓsecrata ceteraq̃z sãcta misteria ad illud officiũ ptinẽtia ibi affuerit sicut cum ecclesie p̃me. fuerũt icẽse ul cũ hoies sũt i itinere cũ ecclia. de fuerit. de ꝓse. di. prima. Lõcedim⁹. q̃bus casib⁹ exceptis nõ lz celebrare i loco nõ sacro nisi ō ꝓsẽsu epi. de ꝓse. di. prima. Missaz q tñ hoc ꝑcedere nõ dz nisi assit ligitima ꝛ rõabilis cã. Ad p^m in opp^m dõ. q q̃uis licitũ sit deo i oi loco fruire. ñ tñ ꝟ fruitio spali qõ ẽ i celebratõe misse pp cãz supi⁹ dcãz Uñ de ꝓse. di. p^a. Unicuiq̃z fidelũ. Uniq̃z fideluz cui i domo sua oratoriũ lz hr̃e ꝛ ibi orare. missas ãt celebrare nõ lz nisi i casib⁹ supradictis. Oratoriũ tñ sacrũ alicui facere nõ licet nisi auctoritate epi. de ꝓse. di. prima. Memo primo. Ad 2m dõ q nõ est simile. qa sacr̃m ꝓfirmationis non ꝓtinet ipm xp̃m. Decretũ ad ptẽ aliã itellr suppositq nõ assit licentia epi. aut cas⁹ maxime necessitatis. Uñ post verba allegata imediate subiungit nisi sũma coegerit necessitas.

f Ecundo q̃rit vtrũ liceat missã celebrare sup altare nõ lapideũ Rñdeo q q̃nis añ rp̃us siluestri celebrarẽt sup altare ligneũ qõ cito poterat trãsferri. qz pp psecutionẽ nõ erat fidelib⁹ cert⁹ loc⁹ ad manẽdũ. tñ postea i stituit ecclia vt nõ celebrarẽt nisi sup altare lapideum. Uñ de ꝓse. di. prima. Altaria. Altaria si nõ sũt lapidea chrisinatis unctiõe nõ ꝓsecrenẽ. c⁹ rõ fuit qz altare dz eẽ de materia forti qõ ꝓsecrari dz. ꝛ iõ nõ dz eẽ de terra. ꝛ qa i ecclia dz esse copia altariũ vt hoc mysteriũ freq̃ter. Jõ altare nõ dz eẽ de auro uel de argẽto. qa facilr nõ p̃t hr̃i. In veteri aũt lege. qa nõ sic multiplicabant altaria. nihil oberat si de auro fierẽt. queniẽti⁹ aũt est ipsa fieri de lapide q̃z de ligno pp significationẽ. Uñ de ꝓse. di. prima. Altaria. In glo. sr̃ illud vbũ. nõ ꝓsecrenẽ. hz qa xp̃s petra dr. Itẽ qz erexit iacob lapidẽ in titulum.

t Ertio queritur vtrũ liceat missã celebrare i calice lapideo vl vitreo vl ereo. Rñ°. q nõ licet in calice lapideo pp ei⁹ ineptitudinẽ. nec ligneo pp humoris ibibitionẽ. nec vitro pp ei⁹ frãgibilitatẽ. nec cũ calice de ere vl auricalco. qz ob vini vtutẽ ruginẽ colligeret. ꝛ vomitũ puocare possz. sed dz eẽ calix de auro vl de argẽto. ꝛ si qs tã paup est q̃ nõ possit hr̃e calicẽ aureũ vl argẽteũ hẽat stãgneũ. Uñ de ꝓse. di. prima. Ut calix. Calix dñi cũ patena. si nõ ex auro oio ex argẽto fiat. Si qs aũt tã paup est saltẽ vl stãgneũ calicẽ hẽat. de ere aut de auricalco nõ fiat. qa ob vini vtutẽ eruginẽ piter q̃z vomitũ puocat. null⁹ ãt i ligneo. aut i vitreo calice p̃sumat missam cantare.

q Arto queritur vtrũ liceat celebrar sine igne⁹ vestib⁹ ab epo bñdictis. Rñdeo q sacerdos nõ dz celebrare sine igne pp ecclie ꝓstitutionẽ q̃ reꝑhẽdit celebrãtes sũ igne. ex ō cele. mis. c°. vlt. ꝛ pp ipsi⁹ ignis significationẽ. significat. n. dilectionis feruorẽ p quã xp⁹ hoc sacr̃m ꝓstituere voluit. ꝛ p quã de⁹ filiũ suũ p nobis passioni tradidit. Jux illud. Jo. 3°. Sic de⁹ dilexit mũdũ vt filiũ suũ vnigenitũ daret. ei⁹ ẽt lumẽ ꝛ calor significãt q sacr̃m opat i celebrãte digne ꝛ suscipiẽte augmẽtũ illuminationis i itellectu. ꝛ feruoris charitatis i affectu. nõ. dz ẽt ignis omitti pp ei⁹ p̃figurationez. hoc. n. ꝑ figuratũ fuit p ignẽ. de quo dr. leuit. 6. Ignis in altari supardebit. ꝛ per ignẽ q vixit sub aq̃. 7o. ãnis. vt hz i glo. sup decreta lẽ allegatã. Nõ dz ẽt celebrare sacerdos sin̄ vestib⁹ ab epo bñdictis pp ecclie ꝓstitutionẽ. ꝛ pp vestiũ significationẽ. q̃ exponẽt. 4°. q. seq̃ntis articuli. ꝛ pp eaz p̃figurationẽ q̃ pcessit in vestib⁹ legaliũ sacerdotũ. Nõ aũt sine vestibus ab epo bñdcis celebrari ñ debeat. hr̃ exp̃ssũ ō ꝓse. di. ma. Uestiñta. vbi sic dr. Uestiñta ecclie qb⁹ dño mistrat sacrata debẽt eẽ ꝛ honesta qb⁹ i alijs vsib⁹ nõ debẽt frui q̃z ecclia sticis ꝛ deo dignis officijs.

Que aũt ꝛ quot sint ille vestes refert Inno. ili°. de offi. mis. pte p̃ma. c°. io. sic dicẽs. Ser sũt. n. idumẽta cõia epis ꝛ p̃sbyteris. vz. amict⁹. alba. cingulũ. stola. mãipul⁹. ꝛ pleta. In mlt̃is tñ locis sualuit cõsuetudo vt cingulis nõ bñdicat. rõnabili⁹ tam̃ esset ipsũ benedici. spalẽ. n. hz significationẽ q̃ patebit. 4 q. articuli. seq̃ntis. Sz lẽ nõ icludit necessitatẽ. Calciatio. n. sacerdotis spalẽ hz significationẽ. neq̃z tamẽ futulars bñdicũt.

Articulus quartus

c Onseq̃nter q̃rit de. 4°. p̃ncipali. Et circa lẽ q̃runt. 4. Primo vtrũ celebrãs i loco iterdicto sit irr̃gularis 2°. vtz celebrãs sup altar nõ ꝓsecratũ aut fractũ sit irregularis. 3°. vtz celbrãs sin̄ vestib⁹ bñdcis ꝛ ad celebrãõ ꝓputatis sit irr̃glaris. 4°. qd sigificẽt illa q̃ fq

runtur ad celebrationē misse vltra illa que requirū tur ad essentiā sacramenti.

Primo ergo quero utrū celebrans ilo co iterdcō sit irregularis. Rñ deo q̄ sic si scienter faciat. ⁊ hoc⁹ sit interdi ctus a iudice. qō pōt p̄obari p illud qō h̄ extra de cl̄i. ex cōi. depo. uel iter dic. mi. Postulasti. vbi dr̄ q̄ tales sūt ecclīasticis bñficijs spoliandi. et p illud qō h̄ extra de excess. pla. Tāta. i glo. vbi dr̄. q̄ talis quātū ad sacr̄m ecclie excōicat⁹ reputat. ⁊ q̄ est ab officio suspens⁹ ⁊ priuat⁹. Celebrās tñ in loco nō in terdicto psonis iterdictis nō pp hoc irregularis ē. qa hoc inuenīt i iure positū ⁊ pene ap̄liande nō sūt Nec etiā celebrans in loco interdcō a iure tñ. Ulñ celebrās i ecclīa saguinis aut seminis effusione pol luta etiā si sit publicū p euidentiā uel p famā irregu laris nō est. grauiter tñ peccat sicut p̄cepti ecclie transgressor. extra de consecratōe ecclesiastica. ca. vlti. Si aūt illa pollutō occulta est tūc credo q̄ si a liquis secreto hoc sciens ibidē celebret nō peccat. saltē si aliā ecclesiā nō hz i promptu. qa p̄o tali pollu tōe ecclia reconciliatōe nō indiget de necessitate. ar⁹. extra de adulteris. Significasti. quāuis tuti⁹ esset eā facere secreto reconciliari.

Secundo queritᵉ vtrū celebrās super altare nō cōsecratū aut fra ctū sit irregularis. Rñ⁹ q̄ nō. quia irregu laritas est de iure positiuo. ⁊ hoc nō est in iure posi tū. Scienter tñ celebrans sup altare nō consecratū grauiter peccat etiā si hoc faciat ex ignorantia cras sa. quāuis minus grauiter q̄z si hoc faceret sciēter. qr ecclia ordinauit sup altare consecratū debere ce lebrari. de cōse. di. i⁹. Ecclie. ⁊. c⁹. Concedimus. ⁊ duobus. c. sequentib⁹. super altare aūt fractū non enormiter licitū est celebrare. nō tñ si fractū enor miter esset. extra de conse. eccle. uel altaris. Quod in dubijs.

Ertio queritᵉ vtrū celebrans sine vestibus bñdictis ⁊ ad celebrandū deputatis sit irregularis. Rñdeo q̄ nō. siue hoc faciat scienter siue ignorā ter. qa hoc nō inuenīt in iure positū. tñ scienter uel ex ignorantia crassa celebrans aut sine manipulo benedicto aut sine stola ⁊ sic de alijs grauiter pec cat. vbi tñ consuetū est cingulū nō benedici nō cre do q̄ peccat celebrās cum cingulo non benedicto.

Quarto querūr qd significent il la que requirun tur ad celebrationē misse. vltra illa que re quirunt ad essentiā sacri. Rñ⁹ q̄ illa que requirū tur ad celebrationē misse repr̄tant nr̄e redēptiōis my steriū quod i incarnatione fuit inchoatū in nati uitate ⁊ p̄dicatione p̄motū in passione cōpletū i re surrectione declaratū ⁊ iō quedā repr̄tant ptinētia ad icarnationē. quedā ad natiuitatē. quedā ad xp̄i p̄dicationē. quedā ptinentia ad passionē. quedā ad resurrectionē. Sacerdotis aūt calciatio icarnatio nis est repr̄tatio. In p̄sona. n. filij dei dr̄ i psalmo. In idumeā extendā calciamētū. i. humanā naturā quā assumā. Ulñ sacerdos cū xp̄m repr̄tet missā nō dz dicere discalciat⁹. Amict⁹ i capite repr̄tat diui nitatē amictā humanitate. caput. n. xp̄i de⁹ est. Al ba nouitatē vite significat quā xp̄s habuit ⁊ docuit ⁊ tribuit i baptismo. Zona xp̄i iustitiā. iux illud Isa. ii⁹. Erit iustitia cingulū lūboꝝ ei⁹. Manipul⁹ posi tus in leua significat q̄ xp̄s i via bꝛauiū obtinebat. per manipulū. n. bꝛauiū designatur. iux illud psal. Uenient cū exultatione portātes manipulos suos p leuā vita p̄nis itelligit. Stolla q̄ collo sacerdotis incūbit obedientiā significat quā xp̄s ꝓpter salutē humani generis subijt fact⁹ obediēs usq̄z ad mor tē. Casula q̄ alijs vestimētis sup ponit xp̄i charita tē significat. q̄ oēs alias virtutes excellit. Introit⁹ sacerdotis ad altare aduentū xp̄i significat. ⁊ itroi tus misse desideriū aduent⁹ ei⁹ significat. ⁊ iō i mis sa solēni nō dz itrare sacerdos quousq̄z icept⁹ sit in troitus misse. qr añ fuit xp̄us desiderat⁹ q̄z uenīret. ⁊ qr i aduētu xp̄i fuit tp̄us mīsericordie. iō post intro itū subiungit chirieleyson. qō interpt̄at dñe misere re. qō nonies dr̄ cōputādo ter qō dr̄ xp̄eleyson. ut p̄ misericordiā xp̄i. nouē associemur ordinib⁹ angelo rū. Post hoc subiūgit gloria i excelsis deo ad repr̄ tandū hymnū quē āgeli pastorib⁹ nato dño cecine runt. quē sacerdos īchoat. qa angelū magni cōsilij repr̄tat. ⁊ chor⁹ cōcinēdo p̄sequīt. qa subito fcā fu it cū angelo multitudo militie celestis laudantiū ⁊ dicentiū ⁊c. oꝛones aūt q̄ subsequunt repr̄tant oꝛo nes q̄s xp̄us p⁹ suā natiuitatē fecit p pplo. Epla q̄ p̄mittit euāgelio legē significat que gram p̄cucur rit seu p̄cursoꝛis xp̄i p̄dicationē. Graduale lamen tū penitentie significat. qa Jo. penitētiā p̄dicabat. Et qa post luctū sequīt consolatio. iux illud. math. 5°. Beati q lugēt qm̄ ipi cōsolabunt. iō post gradua le canīt alleluya. qō significat ineffabile gaudiū an geloꝝ ⁊ hominū i eterna felicitate deū laudantiū. Diaconus suscipiēs codicē euāgelii bñdictionē a sacerdote postulat ad significādū q̄ null⁹ dz p̄dica re nisi mittat. Euāgelij. n. lectio p̄dicationē signifi cat ⁊ dz legi i loco magis eminēti q̄z epla iux illud. Sup montē excelsū ascēde tu q̄ euāgelizas syon. ⁊ ad designandū excellētiā legis gr̄e sup legē scriptā. ⁊ hz legens euāgeliū faciē uersā ad aglonē ad signi ficandū p̄dicationē xp̄i esse ꝑ illū q̄ dixit. Ponā se dē meā ad aquilonē ⁊ ero silis altissimo. Et qa coꝛ de credit ad iustitiā oꝛe aūt cōfessio fit ad salutē. vt oñdat ecclia q̄ q euāgelij verbū coꝛde recipit: moꝛ post euāgeliū fidei symbolū oꝛe decātat. quod tñ sa cerdos icipit vt significet q̄ xp̄us oꝛe. ꝓpio xp̄ianā fidē docuit. Offertoriū qō cātat significat sacerdo tē oblatuꝝ sacrificiū laudis. q añq̄z dicat oꝛem⁹. p̄ mittit dñs vobiscū. ad significandū. qa nisi dñs sit nobiscū ad salutē nr̄am oꝛare nō possum⁹. Silētiū aūt qō segt repsentat illud tp̄us quo xp̄s nō ābulat palā iter iudeos cū eū interficere cogitarēt. qa tñ ap ppiquāte die passiōis ies⁹ iteꝝ i publicū ābulauit. ad hoc significādū exclamat sacerdos p oīa secula seculoꝝ. pfatio aūt ē q̄dā gr̄aꝝ actio ⁊ diuie laudis cōfessio repr̄tās illā gr̄aꝝ actōnē quā sci reddūt xp̄o in celo ⁊ laudē q̄ laudat⁹ fuit i cōuiuio i quo maria vnxit eū vnguēto. Sāct⁹ repr̄tat laudē quā sibi ce cinēr̄t pueri hebꝛeoꝝ dñica i ramis palmaꝝ. ad si gnificādū aūt q̄ p̄ tradidit xp̄z morti ex dono. i. ex mera gr̄a. Judas p munere pecunie. ⁊ q̄ ipse xp̄s fuit sacrificiū illibatū sacerdos facit tres cruces su per oblatā. vnā cū dicit hec dona. aliam cum dicit hec munera aliā cū dicit. hec sca sacrificia illibata. ⁊ qr illa ūeditio fuit maledicta. pscripta. irrōnabi lis. ⁊ detestabilis. ad hoc significandū dicit sacer-

dosī canone. hāc oblationē facere digneris bñdictā. ascriptā. ratā. rōnablē. ⁊ acceptabilē. De cōsecratione corpis ⁊ sāguinis superi⁹ satis dictū est eleuatio corpis xp̄i repūtat eleuationē xp̄i i cruce. demissio depositionē ei⁹ de cruce. positio sup pallā in uolutionē ei⁹ in syndone mūda, palla enī syndonē repūtat. ⁊ iō dī ꝺ cōsecratione dictione pr̄a Consulto cōstituim⁹ ut sacrificiū altaris nō i serico panno aut intricto qsq; celebraī p̄sumat. Sed i puro liteo ab epo ꝓsecrato terreno. s. lino ꝓcreato atq; cōterto sic corp⁹ dñi nr̄i Jesu xp̄i i syndone linea munda sepultū fuit. cū ār sacerdos dicit. Nobis quoq; pccōrib⁹. repūtat cōtritionē ⁊ cōfessionē latrōis al tex icrepāris ⁊ dicētis. nos quidē digna fcis recipimus ⁊c. ⁊ misericordiā petētis. etiā q̄ cēturio ⁊ qui cū eo erāt reuertebant pcutiētes pectora sua. exclamatio aūt sacerdotis uoce eleuata. p̄ nr̄ q es in celis. ē reductio ad memoriā illi⁹ clamoris quē emisit xp̄s i hora mortis dicēs. p̄ i manus tuas cōmēdo spīm meū. Altare crucē significat. calix sepulchrū patena lapidē quo sepulchrū fuit clausū. cū aūt dicē sacerdos. par dñi sit semp uobiscū. insinuat q̄ una sabbatoz steriit Jes⁹ i medio discipuloz ⁊ dixit eis. Pax uobis. ⁊ quia rūc dedit eis ptātem remittēdi pecā. ⁊ iō chorus exclamat. Agnus dei q tollis pecūn. ⁊c. quod ter repetit ad significādū q̄ petim⁹ nobis remitti pecā cogitatiōis locutiōis. ⁊ opationis. p quoz remissionē ueniem⁹ ad eternā pacē. repūtatio ergo que est p causatū. Agn⁹ dei ptinet ad resurrectionis gaudiū. post cōio etiā aplōz gaudiū de xp̄i resurrectione significat. Jte missa est. repūtat illud quod dcīm est discipulis stati post ascensionē xp̄i in celū. s. hic Jes⁹ est q assūptus est a nobis in celū ⁊c. Chor⁹ aūt respōdens. deo gras. repūtat aplos regressos i ierusalē cū gaudio magno unanimiter pseuerātes i oīone. ⁊ q̄ p bñficio redēptiōis nr̄e. cuius mysteriū ut dictū est repūtatur in missa debemus esse in continua gratiaz actione.

Articulus quintus.

Consequenter q̄ritur de. 5°. principali. Et circa hoc q̄runtur. 4. Primo. utrū ois ifidelis sit hereticus. 2°. utrū symoniaci sint heretici. 3°. utrū heresis sit maximū oīum pccōz. 4°. utrū heretici sint tollerandi.

Primo ostendo q̄ ois infidelis sit heretic⁹. heresis idē est qđ diuisio. Sed ois ifedelis diuisus est a fide in q̄ primo uniunt fideles. ergo ois ifidelis est heretic⁹. Jtē ois ifidelis falsas opiniones gignit uel sequit. sed ois talis est hereticus. ergo ois infidelis est heretic⁹. Cōtra iudei ifideles sūt ⁊ pagani. nec tñ heretici dicunt. Rñdeo q̄ nō ois ifidelis est heretic⁹. imo heresis est spēs ifidelitatis. ē. n. heretic⁹ ille q profitet xp̄m ⁊ ei⁹ dogmata corrūpit. ⁊ qa nullus denoiat simplr a dispōne seu ichoatione. sed ab hitu seu cōplemēto. iō nō qui cūq; pfitens xp̄m ⁊ dogmata ei⁹ i corde quertens ꝓpie uocat heretic⁹. nisi sit ānexa ptinacia. Ad p̄mū in oppositū dō q̄ non ois diuisio a fide heresis ꝓpie dī. ut patet ex dcis in qōne. Ad 2m dō q̄ minor fl̄a est nisi intelligat de gignēte uel sequente falsas opiniones circa ea que sūt fidei ⁊ cū pertinacia.

Secundo queritur utrū symoniaci sint hr̄tici. Rñdeo q̄ symoniaci nō sūt heretici ꝓpie. sed tñ heretici q̄nq; dicunt p quādā similitudinē. quia ita operant ac si cōtra fidē sentirēt. dū ꝑcio spualia conant emere vel vēdere. ac si estimarēt dona spiritus sci posse pecunia possideri. ⁊ sic itelligi dz. q̄ð dī. i. q. ulti. c. ulti. patet symōiacos ueluti primos ⁊ ꝑcipuos hereticos ab oībus fidelib⁹ reſpuēdos.

Tertio queritur utrū hr̄sis sit maxim⁹ oīum pccōz Et vī q̄ nō. 6. q. i. Quero utrū catholicum cū pessimis morib⁹ alicui heretico i cui⁹ uita ꝑter illud q̄ heretic⁹ est nō ueniunt hoies quod reprehendāt ꝓponere debeam⁹ nō audeo ꝓcipita resētentiā. ergo saltē nō est ꝺ̄ q̄ heresis sit maximum pccōz. Jtē Phi. 8°. ethi. c. 10. Pessim⁹ est cōtrarium optio. sed charitas cui opponit odiū melior ē fide cui opponit heresis. ut in. 3°. li°. ostensū est. ergo odiū est pei⁹ heresi. Jtē illud nō est maximum pccīm quod minuit magnitudinē pcci. Sed infidelitas ē huiusmōi. Cū ap⁹ prima thio. primo māz consecut⁹ sū. quia ignorans feci. in ūcredulitate. ergo cū hīsis sit ūcredulitas heresis nō est maximum pccīm. Contra tanto peccatum maius est quanto plura bona corrūpit. sed hezesis plura bona corrūpit q̄z quodcūq; aliud pccīm. quia fundamentū totius edificii subuertit. ergo heresis est maximū pccīm. Rñdeo q̄ nō est idē iudiciū de ifidelitate ⁊ heresi. heresis. n. sup infidelitatē addit ptinaciā recessū a fide p⁹ recepta. Cū heresis est ifidelitatis spēs. ⁊ qz recedere cū ptinacia a fide prius recepta vī ꝓcedere ex odio ueritatis redarguentis a que dirigunt a fide ptinaciter recedentes ⁊ odium diuine veritatis maximū est oīum pccōz. iō heresis nō rōe h⁹ quod hz in ītellectu. sed rōne sue radicis que est in affectu maximū est oīum pccōz. Infidelitas aūt qz q̄nq; ꝓcedit ex ignorātia nō semp est maxima oīum pccōz. Ad primū i oppositū dō q̄ quāuis illud ibi dimittat sub dubio. tñ. 12. q. i. Sciamus. hoc determinari vī. vt dicūt alig. ibi. n. dī. grau⁹ puniunt qui uotū fecerūt aut fidē pcepert uotū nō pfecerunt aut in mal finierunt uitā q̄ illi qui sūt uoto aut fide mortui sūt. ⁊ tñ bona egerūt opera. vel pōt dici q̄ ibi accipit heresis p infidelitate. ⁊ qz nō ois infidelitas est maximū pccōz. iō hoc sub dubio ibi dimittit. Ad 2m dō q̄ heresis nō maximū dī pccōz nisi rōe radicis sue que est odiū ueritatis fidei qđ odiū opponit directe charitati. Cū pōt dici q̄ ꝓpositio Phi. itelligēda est i his que nō sunt adinuicē ordinata i quib⁹ destructo uno alterum destruitur quia in ordinatis adiuicem destructio ꝓioris est peior sue ipsū sit melius siue non. eo q̄ ipso destructo consequentia destruūtur. Ad 3m dō q̄ infidelitas Pauli fuit ex ignorantia. non ex malitia.

Quarto queritur utrū hr̄tici sint tolerandi. Et videt q̄ sic. Math. 13°. prohibent eradicari zizania ante messē. Sed per zizania intelligunt hereticī ſm glo. ⁊ etiam iudiciū per messē. ergo heretici sunt tolerandi. Item. 24. q. 3. Notandum. ferēdi sunt mali non abiiciendi. Jtē tolerādi sunt illi

q ad mīaz ſt recipiēdi. Dz hēticī ſūt ad miſericordiā recipiēdi quotieſcūqz reuerti voluerit. Unde Math. 18. dixit xp̄us. Petro dimittēdū eſſe pccōri ſeptua geſies ſepties. i. quotienſcūqz penituerit. g hēticī ſūt tolerādi. Lōtra. 24. q. 3. Secāde. ſecāde ſt putride carnes z ſcabioſa ouis ab aliis repellāda. ne tota dom⁹ maſſa corp⁹ z pecora ardeāt. corrūpāt. putreſcāt z itereāt. Urri⁹ i alexādria una ſintilla fuit. ſed qm̄ nō ſtatī oppſſ⁹ ētotū ei⁹ orbē flāma pplāta ē. Itē ea. q. Illō. Abiiciēda. prſ⁹ peſtifera hec a ſacerdotali uigore. piciēda ē q ſibimet pccis alioz pcēdo ñ pcat ſibi. Rūdeo q de hereticis dephēſis māifeſte i hereſi p⁹ uice faciēdū ē ſm q dī. ex de hereticis. ad abolēdā. vbi dī de quolz tali q ſi fuerit cleric⁹ ul religioſ⁹ ipo p⁹ ſpoliato oi officio z bñficio eccliaſtico ſeclaris relinq̄t arbitrio ptātis aiaduerſiōe debita puniēd⁹ niſi ꝓtinuo p⁹ repbēſionē erroris ad fidei catholice vnitatē ſpōte recurrere z errorē ſuū ad arbitriū ep̄i regiōis z publice ꝓfitēit abiurare z ſatiſfactionē ꝓgruā exhibere. laicus āt niſi put deñ ē abiurata hereſi z ſatiſfactiōe exhibita ꝓfeſſi ad fidē ꝓfugerit orthodoxā ſecularis iudicis arbitrio relinq̄t debitā receptur⁹ p q̄litate facinoris vltionē. de relapſis āt poſt q̄z fuerint dephēnſi p̄ter ſubiūgit q ſeclari iudicio ſi ulla p̄it⁹ audita ſūt relinquēdi. L⁹ rō duplex ē. vna ga ſi quotienſcūqz reuerterent ꝓſeruarent i tpali uita z aliis tpalibus bonis. alii ſecuri⁹ in hereſi relaberent. Alia eſt ga ſic ab hereticis facili⁹ poſſet ifici mltitudo quotieſcūqz tī reuerti voluerit ab eccliа recipiunt ad pñiam nō tī ad cōſeruationē corporal uite z alioz tpaliū bonoz. Aliter aūt dō eſt de iſidelib⁹ q xp̄iana fidē nūq̄z ſuſceperūt. Illi. n. z ſi ad fidē ſint inducendi ñ tī ſunt cogēdi. ut hī decretoz di. 45ª. Qui ſincera z. c. de iudeis. Cui⁹ rō duplex eſt. Una ꝓpter bonū quod ex hoc ꝓuenit. ſic ex hoc q iudei rit⁹ ſuos obſeruant. i gbus oīa ꝓfigurabat vitas fidei quā tenem⁹. hoc bonū ꝓuenit q teſtimoniū fidei nr̄e hēmus ab hoſtib⁹ z q̄ſi i figura nobis repūtant qō credim⁹. Alia eſt pp uitationē maioris mali ſic ſcādali uel deſidii. qō ꝓuenire poſſet niſi tollerarēt. uel i pedimēti ſalutis coz q tollati p⁹ ea ꝓuertunt ad fidē. Ad p̄m in opp̄m dō q b itelligēdū eſt. p illo tpe quo zizāia ñ pūt eradicari ſiñ pculo notabili eradicatiōis tritici. Unde ibī dī ne forte colligentes zizania eradicetis cū eis ſil z triticū. Ad 2m dō q illa auctoritas itelligēda eſt de ill q alios ñ ificiūt hēſis āt eſt mor⁹ maxie ifectiuus vñ z lex ꝓpat. uel dō ill dō quoz correctiōe ē ſpēs. ō relapſis āt p⁹ abiurata hereſi ꝓſumit q nō ſint i fide ſtabiles. vñ eccliа ō ill ñ ꝓfidit iuxta illud ad Titū. 3. hēticū hoīez poſt pr̄imā et ſecūdaz correctionē deuita ſciēs: ga ſubuerſ⁹ eſt q h⁹i eſt. Ad 3m dō q illa auctoritas itelligēda ē de pecc ꝓmiſſo i ffrem qō ſemp dimittēdū eſt a paſſo i iuriā q̄tū ad rācorē ſine iuriās petat ſibi remitti ſi ue ñ. ſed nō oportet q ſemp ſibi rēittatur pena quā meruit ſm iuſtitiā.

c Circa hāz. p̄ce myſtica ꝓſecrat. qz q̄uis fiat p oīonē idicatiuā. eā tī p̄cem myſticā uocat. qz p eā nobis mlta bona ip̄etrant. qd meli⁹ corpe z ſāguine xp̄i. hic p ſāguinē intelligit totū xp̄m ſub ſp̄e uini. z p corp⁹ totum xp̄m ſub ſp̄e panis. ga q̄uis ſubā panis nō cōuertat niſi in ſubām corpis nec ſubā uini niſi iſāguinē. tī ſub utraq; ſpe tot⁹ eſt xp̄s p cōcomitantiā ut ſupi⁹ declaratū eſt. Excōicati uel ō hereū māifeſte notati non uideī b ſacr̄z poſſe ꝓficere. hoc falſū eſt niſi reſtringatur ad poſſe de iure ut i qōib⁹ uiſū eſt. miſſa dī. &c. miſſā brūs. Petr⁹ apls primū oium anthiochie dī celebraſſe ſm q dic. Mu⁹. 2⁹. li. de ſacra. pte. 8ª. c. ul. z ō cōſecratiōe diſtinctiōe p̄ª. Jacobus. dī q. Jacobus cui primū cr̄dita eſt hieroſolymitana eccliа ut. Baſili⁹ ceſariēſ eps addidert nobis miſſe celebrationē. i. ordinē celebrāde miſſe ſm glo. ibidē. z p⁹ alij alia addiderūt ad decorē z ſolēnitatē. ut hr. di. iiª. eccliaſticaz. dī āt miſſa ſm mgrm eo q celeſtis miſſus. i. āgelus aduenīat ad ꝓſecrandū. nō ut ꝓſecret. ſed ut ſacerdoti cōſecrāti aſſiſtat. vñ. li. cō ſecrandō. dz legi ipſonalr nec itelligēdū q tīn mittat unus āgel⁹. ſed magna mltitudo angeloz. dī et miſſa ſm. Mu. vbi pr̄⁹ eo q ppls fidel⁹ p miſterīū ſacerdotis q mediatoris uice fungit iter deū z homines pces z nota z oblatiōes deo mittit. vl miſſa dī. ga p trāſubſtātiationē ſubē panis z uini i corpus xp̄i z ſanguinē icip̄ ſub utraq; ſpe tot⁹ eſſe xp̄s q̄ſi de nouo eēt miſſ⁹. Jube hec pferri p manus &c. hec. i. hoz ſignificata. ſ. eccleſ mēbra. iube pferri in ſublime altare tuū. i. in eccliā triūphātē. nūquid ſi hoc myſteriū hēticus aul⁹ fuerit uſurpare āgelū de cel mittit de⁹ nō ꝓpter cōſecrātē mittit. tī pp ſacri dignitatē. z ſenſus. i. peruerſus aſſenſus ſit crimē.

Di. xliij.

Oſt hoc de pñia &c. Supius determinauit mgr̄ de bap⁹ i quo gr̄a inchoat. z de confirmatione p quā roborat. z de euchariſtia p quā nutrit z cōſumat. Hic determinat de pñia p quā aiſſa recuperat. z diuidī ptes. 3. Primo agit ō pñia ſm eſſe ſuū. 2⁹. de ptāte miniſtroz pñiā iungentiū. di. 18. ibi. Hic q̄ri ſolet. 3⁰. de effectu remiſſiōis a pte ſuſcipientiū. di. 20. ibi. Sciendū eſt ēt. prima i duas. 1ª determinat de pñia in gñali. 2⁰ de ptib⁹ eius in ſpāli. di. 16. ibi. In ꝓfectione āt. z prima i. 2. Primo excludit errorē dicentiū q pñia nō eſt iterabil. 2⁹. errorē dicentiū q pñia eſt diuiſibilis. di. ſe. ibi. Et ſicut p̄dictis Prima i. 4. primo ponit pñie notificationē. 2⁰. occōe hui⁹ oſtendit exortū errorē. ibi. His nerbis. 3⁰. ſubdit auctoritatū p̄o erroze adductaz determinationē. ibi. His aliſq;. 4⁰. ſubiungit ueritatis confirmationē. ibi. Quod uero pñia.

c Circa hanc di. querenō de. 11m. principaliter. Primo de pñie gñe 2⁰. ō eius ſp̄e. 3⁰. de eius ſubō. 4⁹. de eius origine. 5ª. de penitentie formatione. 6⁹. de formati actus penitentie ad habitū cōparatione. 7⁹. de eius efficatia quantū ad remotionē mali. 8⁹. quantū ad collationē boni. 9⁹. de penitentie continuitate z iterabilitate. 10. de eius cōparatione ad uirtutes alias. 11⁰. de ſolēni penitentia in ſpāli. Circa primū queruntur. 2⁹. Primo utrū penitētia ſit uirtus. 2ª. utrū ſit generalis uirtus.

p **Primo oſtendo** q penitentia nō ſit uirt⁹. nullū ſacrīm eſt uirtus. pnia eſt unū de. 7. ſacrīs. g ñ eſt uirt⁹. Itē nulla uirtus ꝓſuppōit eē ul fuiſſe ma-

lum in virtuoso. vnde eriã ꝓphi. 4° ethi. c. vl. negat vecũdiã eẽ vtutẽ. ſz pnia ꝓſuppoit fuiſſe pccm̃ i pẽitẽte. g° nõ eſt virtus. Itẽ ſcõz ꝓphi. 2° phiſicorũ. virtus ẽ diſpoſitio pfci ad optimuz ſz pnia ñ eſt diſpoſitio pfci. ſz ipfecti g̃ ñ eſt vtus. Itẽ ſz ꝓphi. 2° ethi. c. 3°. Uirtus eſt circa bonũ ⁊ difficile. Sz pnia ẽ circa pccm̃ q̃ eſt malũ. g̃ nõ eſt vtus. ꝑ mgr̃ li. 2°. di. 27ª. Uirtus eſt bona q̃liras mentis q̃ recte viuiť. ⁊ q̃ nullus male ⁊ illicite vtiť. ſz hoc cõuenit pnie. g̃ ẽ vtus. Itẽ ꝑm ꝓphi. 2° ethi. c. 5°. Uirtus ẽ hitus bonus q̃ habẽtẽ pficit. ⁊ opus eiꝰ bonũ rẽdit ſz talis eſt hĩtus pnie. g̃ ẽ vtus. Rñdeo q̃ peniten tia. 4. mõis põt accipi. Uno modo ꝓ remedio ꝺ mortale pccm̃ actuale ꝓ ſacerdotes miſtrãdo ſic ẽ ſacrm̃ ñ vtus. ⁊ ſic ꝓcedebat pᵐ arᵐ ad pmã ptẽ. Allio mõ ꝓ hibitu hũiliãte hoiez ad penitẽdum ſub debitis circunſtantijs ⁊ ſic eſt virtus vt concludũt due rões ad ptez ſcõaz. 3° mõ ꝓ penitendi actu ⁊ ſic nõ ẽ virtus. ſz actus vtutis. 4° modo ꝓ doloze ſenſibili ꝓ pccõ cõmiſſo. g̃ ſi ꝓcedat actũ penitẽdi ipm̃. pmouz ſeu itẽdit. Si aũt ſequatur tã q̃ cãtus ex illo itẽtionẽ eius vel pfcõez oñdit. ⁊ ſic nõ ẽ vtus ſz paſſio. Ad pᵐ pz rñſio ex dictis. Ad 2ᵐ dõ q̃ maioz ẽ fla. Ad ꝓbationẽ eius dõ q̃ ꝓphi. nõ negat vecũdiã eẽ vtutẽ ꝙz q̃ accipiť ꝓ hibitu cã to ex multotiẽs vecũdari ſub debitis circũſtãtijs. ſz iq̃ᵐ accipiť ꝓ paſſione. ẽ tñ paſſio bõa iq̃tũ phibet peccaꝝ. Sz qz ꝓphi. vꝫ negare verecũdiã eſſe vtutẽ ẽt ꝙz q̃ accipiť ꝓ hitu. iõ pť dici q̃ ꝓphi. ibi loquiť ꝺ vtute cuiꝰ actus nihil vitupabile ꝓſupõit eẽ vel fuiſſe i vtuoſo. vl nõ repugnat cuicũq̃ pfectioni vtuoſi. Ad 3ᵐ dõ q̃ pnia ẽ diſpoſitio perfecti ꝓ fectione ſuffitientie. eſt. n. reſpectu pcci ꝓteriti non pñtis niſi i cõſideratione. Ad 4ᵐ dõ q̃ vtus cuz dr̃ eẽ circa bonũ ⁊ difficile ꝺ intelligẽduz ẽ ꝺ actu. i. q̃ oĩs virtutis actus difficiľ eſt ⁊ bonus q̃ãuis autẽ obiectũ pnie ſit peccatũ. tñ pcci ꝺteſtatõ bona eſt q̃ ẽ pnie actus.

s Ecundo queritur vtrũ pnia ſit gñalis virtus

Et vꝫ q̃ ſic. vtus oppoſita oi vitio eſt gñal' ſz pnia ẽ vtus oppoſita oi vitio. g̃ ẽ vtus generaľ. Itẽ actus pnie q̃ ẽ detestari pccm̃ cõuenit cuilibz vtuti qz eiuſdem vtutis eſt intẽdere bonuz ⁊ deteſtari malũ illi bono ꝛriũ. ſz ſpãľ actus virtutis nõ conuenit cuilibz vtuti. g̃ pnia nõ ẽ vtus ſpãlis. ſz gñaľ. Itẽ virtus cuiꝰ actꝰ eſt circa obiectuz cuiuſlibet vtutis eſt gñalis. ſz pnia eſt hꝰ i. g̃ eſt vtus generalis

Cõtra vtus cuiꝰ actus nõ eſt gnãlis nõ eſt virtus gñalis. ſz actus pnie q̃ eſt deſtari pccm̃ iq̃tũ eſt expiabile ꝓ actũ penitẽtis virtus nõ eſt gñalis. nõ. n. cõuenit cuilibz vtuti. g̃ pnia non eſt actus gñalis.

Rñdeo q̃ virtutẽ eẽ gñalẽ põt itelligi triplr. ſ. eẽntialiter. cãliter. ⁊ diſpoſitiue. Ꝑ° mõ eſt vtus generalis q̃ ꝑdicatur de qualibz vtute. nec eſt diſtincta ꝓ eẽntiã a vtute aliqua. ⁊ ꝺ mõ vtus gñalis nihil aliud dicit q̃ q̃libz vtutẽ mõ indeťminato. ſiẽ genꝰ i portat q̃libz ſpẽm mõ indeťminato. ⁊ ſic pnia nõ ẽ virtus gñalis. ẽ. n. virtus ꝓ eẽntiam diſtincta ab oi alia virtute. 2° mõ charitas vtꝰ eſt gñalis ad oẽs alias virtutes iq̃tũ habẽt cõpletuz eẽ virturis. qz cõplectio cuiuſlibz hĩtus i eẽ vtutis eſt ꝓ charitatez ſic ꝓ cãz formalẽ. 3° mõ pnie vtus ẽ gñalis. vt. n. inferius oñdeť ꝓ pniaz diſponiť hõ ad ſuſceptionẽ aliaꝝ virtutũ. diſtincrõuez ãt eẽntie eius cognoſcere debemus per eius obiectũ qõ quidã dicunť eſſe pccm̃ ſub rõne qua dei offẽſiuũ. Sz cõtra ꝺ argutur ſic. ſiẽ charitatis eſt diligere deũ ita eſt eiꝰ odiſſe eꝰ ꝛriũ. pccm̃ g̃ ſub rõne q̃ dei offenſiuũ nõ vꝫ eẽ pnie obiectũ. Uꝫ g̃ mihi dõ q̃ pnie obiectũ ẽ ꝓ ꝛriũ actuale pccm̃ ſub rõe q̃ ẽ trãſgreſſio diuie legis vidicabilis ⁊ expiabiľ per actũ ipius pẽitẽtis ⁊ q̃ ſub hac rõe pccm̃ nullius alterius vtutis eſt obiectũ. ſequiť q̃ actus pnie ẽ ꝓ eẽntiaz diſtinctus ab actibus aliarũ vtutũ ⁊ pnia a vtutib⁹ alijs. diſtincto. n. vtutuz inoteſcit nobis ꝑ actꝰ ⁊ actũ ꝑ obiecta. Ad pᵐ i opᵐ dõ q̃ maiõ ẽ falſa. vna. n. vtus ab alijs ꝓ eẽntiã diſtincta poteſt eẽ oppoſita cuilibz vtuti ſub vna rõe que i quoliz vitio reperiť. charitas. n. opponiť cuilibz pccõ mortali iq̃tum quodlibz peccm̃ eſt ꝛriũ ſume bõitati. ⁊ pnia cuilibz pccõ imãgis eſt ꝺ iuſtitiã diuine legis ⁊ expiabile ꝓ actum penitentis. Ad 2ᵐ dõ q̃ deteſtari pccm̃ ñ cõuenit cuilibet vtuti ſub rõe q̃ cõuenit pnie cuilibz. n. alij vtuti cõuenit deteſtari pccm̃ iq̃tũ eſt ꝛriũ illi ſpãli bono ad q̃õ iclinat vtus pnia aũt ꝺteſtať pccm̃ ſub rõe alia vt ſupꝛ viſũ eſt. Ad 3ᵐ dõ q̃ maiõ nõ eſt vera niſi itelligať q̃ ſit circa obiectũ cuiuſlibet virtutis ⁊ ſub illa ſpãli rõe ſub q̃ reſpiciť a qualibz virtute ſic penitẽtia nõ ẽ circa obiectũ cuiuſlibet virtutis. ſub alia eni rõe deteſtať pnia ĩmoderatã detestationẽ q̃z tẽperãtiã. ⁊ ẽt imoderatũ timoꝛẽ q̃ſtudo ⁊ ſic ꝺ aliꝭ. Ad 4ᵐ rg̃ ad ptẽ aliã g̃a ꝓncipalis clusionis põt cõcedi.

Articulus secundus.

Onſequenter querť deꝰ pcipaii. Et cir

c ca q̃ querũtur duo. Ꝑ° vtꝝ pnia ſit virtutis vna ſpẽs ſpãliſſima. 2° vtꝝ cõtineatur ſub iuſtitia.

p Rimo Oſtendo q̃ pniaꝰ nõ ẽ virtutis vna ſpẽs ſpãliſſima. qz alterius ſpẽi eſt pccm̃ iſe ꝙ q̃ pccm̃ i primũ. ⁊ illa q̃z pccm̃ i deũ. Silr pecca cordis oris. opis. diuerſaꝝ ſũt ſpẽrũ. cum g̃ oia obiecta ſint pnie vꝫ q̃ pnia diſtiguať i ples ſpẽs. ⁊ ſic nõ ẽ vtutis ſpẽs ſpãliſſima ſz ſubalterna. Itẽ necũz ⁊ nõ necũz nõ ſũt eiuſꝺ ſpẽi. Sz pnia ꝺ mortalibus ẽ necia ñ aũt ꝺ venialibus. qz ſep patiť cã g̃a gratũ faciente. g̃ plures ſũt ſpẽs pnie. Itẽ p rõnẽ g̃nalẽ ñ põt cõſtitui ſpẽs ſpãliſſima. ſz hĩtus cõſtituũť i ſpẽ p formales rões obiectoruz. cũ g̃ pccm̃ ſub rõe g̃nali cuilibz pccõ obiectũ ſit pnie. pnia nõ eſt vtutis ſpẽs ſpãliſſima. Contra q̃ãuis fides ſit reſpectu pl'ũ credibiliũ tri ẽ vtutis ſpẽs ſpãliſſima co q̃ pp vnã vtutẽ credit oẽs alias. g̃ a ſimili q̃ãuis pnia ſit reſpectu oĩuz pccõz. tri eſt vtutis ſpẽs ſpãliſſima cũ oia pcca deteſtenť ſub rõe vna. Rñdeo q̃ pnia ẽ vtutis vna ſpẽs ſpãliſſima. ẽ. n. ſpẽs oĩuz pccõz ſub vna rõe cõi nõ comitate q̃ ſit ꝑdicabil ꝺ quolibz pccõ vt eſt cõtras generis. ſed comitate q̃a repiť i quolibz pccõ tã q̃z aligd diſtictũ ñ fm rẽ ſz fm rõnẽ a q̃libz ſpe pecci. Uñ q̃ãuis q̃libz ſpãle pccm̃ ſit pccm̃ ꝺ iuſtitiã legis diuine expiabile per actum penitẽtis. tamñ hoc cum reduplicatõne non

ꝑdicatur de aliq̃ ſpe pecci. q2 ſine reduplicatione acceptuz ꝓsideratur vt genus cuiuslibz pcci. ſz cuz reduplicatiõe accipit vt ps ſm rõez diſtincta a q̃libet pcci ſpe. exemplũ ꝑdicato2. aial ꝑdicat ō qualibet ſpe aialis nõ tñ aial inq̃ntũ aial. hec. n. falsa ē. hõ ē aial inq̃ntũ aial. q2 p° ꝓsiderat vt gen⁹ 7 ſic realiter id eſt cũ q̃libz ſpe rõe differẽs. ſed nõ ꝑdicatur de ſpe inq̃ntũ rõe differẽs. ſz inq̃ntũ realr idẽ. cũ aũt accipit cũ reduplicatõe ꝓsiderat inq̃ntũ rõe differes a ſpe. 7 iõ cũ ꝑdicat de ſpe cũ ſui reduplicatiõe iplicat predicari de ea p lõ q̃ eſt ſm rõez differens ab ea. aial g̃ inq̃ntũ aial nõ ē genus. ſz inq̃ntũ ſignificat realr idẽ cũ q̃lz ſpe aialis mõ tñ ideterminato. ſicut g̃ vides q̃ ſcia de aiali inq̃ntuz aial ē vna ſpes ſcietie diſtincta a ſcia q̃ ē de hoie inq̃ntũ hõ. 7 ſic de aliis. ſic pnia q̃ ē de ꝑprio peccõ actuali ſub rõne q̃ ē ꝛ iuſtitiã diuine legis expiabile p actũ penitẽtis ē vna ſpes virtutis ſpãliſſima. Ad p^m in opp^m dō q̃ nõ valet. q2 oia illa detestat pnia ſub vna rõne cõi. Ad 2^m dō q̃ maioꝛ ē falsa loq̃ndo de nccõ 7 nõ nccõ nõ abſolute. ſz ad ꝓſeq̃ndũ remiſſionem pcci. ſicut. n. charitas ipfecta 7 pfecta eiuſdez ſunt ſpẽi. cũ tñ pfecta nõ ſit ad iuſtificationẽ nccia 7 ipfecta ſit ad ꝝ nccia ſi nõ hꝫ pfecta. ita pnia pfecta q̃ ē reſpectu mortaliũ tñ. 7 pfecta q̃ eſt reſpectu mõtaliũ 7 venialiũ ſit eiuſdẽ ſpẽi ſunt. q̃uis 2° nõ ſit neceſſaria ad iuſtificationẽ. pnia aũt reſpectu venialiũ 7 nõ mortaliũ virtus nõ ē. Ad 3^m dō q̃ p rõnẽ gnãlẽ gnãlitate ꝑdicabilitatis ñ ꝓſtituit ſpẽs ſpãliſſima nec ſic ē gnãlis formalis rõ obiecti pnie. ſz dr gnãlis q2 i peccõ reperit. exẽplũ q̃uis rõ aialis ꝑdicetur de rõe hois 7 aſini. q2 ꝛ ꝛphi. 4°. methaph. rõ q̃ ſignificat nomẽ ē diffiniri o. hec aũt ē va aial rõnale mortale ē. ſubã aiata ſenſibil. 7 hec aial irrõnabile rudibile ē ſubã aiata ſenſibil. tam̃ diffinitio aialis nõ ꝑdicat de predictis diffinitiõib⁹. Diffinitõ. n. aialis inq̃ntũ aial ē ſubã aiata ſenſibil tantũ Uñ aial inq̃ntũ aial ꝓſiderat vt ps ſpẽi. Ar^m ad ptẽ aliã gr̃a ꝛclusionis concedatur.

S Ecundo queritur vtr pnia ꝓtinea tur ſub iuſtitia.

Et vr q̃ nõ. nulla vtus theologica cõtinet ſub iuſtitia. ſed pnia ē theologica virtus. p illã .n. p̃ncipaliter recõciliamur deo. g̃ pnia nõ ꝓtinet ſub iuſtitia. Itẽ ois vtus q̃ ꝓtinetur ſub iuſtitia ē moralis. ſz pnia nõ ē moralis virtus. q2 ꝛ phi. 2° ethi c. 5°. 7. 6°. virtus moralis ꝓſiſtit in medio. pnia ãt nõ. refugit. n. oẽ pccñ nõ q̃dã ſic. 7 quodã ñ. g̃ penitẽtia nõ ꝓtinet ſub iuſtitia. Itẽ iuſtitia virt⁹ reſpicit eq̃litatẽ inter extrema ſm ſniaz phi. 5° 7. 2°. ethi^m. c. 5. Sed pnia cũ ſit circa opatiões hois ad deũ nõ reſpicit eq̃litatẽ. q2 deo nõ poſſum⁹ repzendere eq̃le pro bñficio recepto. ſm ꝛphi. g°. ethi^m. c. vlt. nz equalẽ emẽdã p pccõ cõmiſſo. g̃ pnia non ꝓtinet ſub iuſtitia. Lõtra glo. ſup illud pſal. Sacrificate ſacrificiũ iuſtitie. qd iuſtius q̃ vt qſq̃z ſuis pccis poti⁹ q̃ alienis iraſcat ſeq̃z puniẽs p pniam ſatiſſationẽ deo offerat. quaſi dicat hꝫ iuſtũ ē in quo exp̃ſſe hꝫ q̃ actus pnie eſt actus iuſtitie. Itẽ glo. ſr illud Lox. 11°. Si noſmetipſos diiudicar ez⁹. dicit nos met ipſos diiudicarem⁹ penitẽdo. penitere g̃ ē ſeip̃m diiudicare. ſz diiudicare ē act⁹ iuſtitie. g̃ penitẽtia cõtinet ſub iuſtitia. Rñdeo q̃ pnia ꝓtineri ſub iuſtitia tripl̃r p̃ot intelligi. Uno mõ ſicut ps integral⁹ ꝓtinet ſub toto integrali. Allio mõ ſicut ps ſubiectia ꝓtinet ſub toto vniuerſali. 3°. mõ ſicut ps potential⁹ ꝓtinet ſub toto cozrñdẽte potentiali. Primo mõ dicũt aliq̃ pnia ꝓtineri ſub iuſtitia. ad integritatẽ. n. iuſtitie cõcurrũt due ptes. ſ. decliatõ mali. 7 opatio boni. p pnia aũt ē declinatõ mali. ñ tñ. n. p pnia habilitat hõ ad declinãdũ malũ culpe. ſz ẽt ad faciendũ opa bona inq̃ntũ ſm iuſtitiã dr uine legis oꝛdiata ſunt ad expiationẽ culpe. pnia g̃ nõ ꝓtinet ſub iuſtitia mõ p̃mo nec ẽt mõ 2° pzopzie loquẽdo de iuſtitia: qa pti ſubiectiue plene ꝓuenit diffinitio toti⁹. ſz pnie nõ plene ꝓuenit plena rõ iuſtitie ꝑpe dicte. q2 iuſtitia circa opationes q̃ ſũt ad alterũ obſeruat rõem debiti 7 equalitatis. ſicut in 3° li. oñſuz ē. q̃uis aũt p pnia reddat hõ deo debitũ ex legis diuine neceſſitate. nõ tñ põt reddere eq̃le. magnitudo. n. malitie culpe excedit magnitudinẽ cuiuſcũq̃z emẽde quã penitẽs põt facere. q̃uis ſi hõ faciat q̃d in ſe eſt mĩa dei quietet reſiduũ. ñ. n. exigit ab hoie vltra id q̃d põt. 7 q̃uis pñie nõ ꝓueniat plena rõ iuſtitie. nõ tñ pp̃ hꝫ eſt inferioꝛ virt⁹ q̃ iuſtitia ꝑprie dcã. q̃ ē ad primũ duplici ō cã. tñ q2 nobili⁹ ē imediate oꝛdinari ad deũ q̃ imediate ad primũ. tñ q2 nõ facere deo equale emẽdã nõ cõuenit pñie. niſi ex ip̃otẽtia penitẽtis. nõ ex malitia volũtatis q2 vere penitẽs vellet facere equalem emendã ſi poſſet. 3° mõ pñia cõtinet ſub iuſtitia. ps. n. potetialis dr q̃ ꝓticipat aliq̃z virtutẽ toti⁹. ſz nõ totã. pñia aũt in hꝫ ꝓticipat virtutẽ 7 modũ iuſtitie. q2 circa opatiões q̃ ſunt ad alterũ. ſ. ad deũ obſeruat rõez debiti ex legis neceſſitate. nõ tñ p pñiã reddit equale. q2 nõ eſt poſſibile. penitenti. q̃d aũt ſic ſub iuſtitia ꝓtineat p̃z p illud q̃d dr de pe. di. 3^a c. p°. Pñia ē quedã dolẽtis vindicta puniẽs in ſe q̃d dolet cõmiſiſſe. Uindicare aũt male fcñ puniẽdo ꝓtinet ad rõez iuſtitie. Ad p^m i opp^m dō q̃ pñia nõ ē virtus theologica. nõ. n. hẽt deũ p obiecto. ſz culpã ſub rõe q̃ eſt ſupi⁹ dicta. deuz aũt p fine imediato. Uñ cũ dicim⁹ q̃ pñia recõciliat deo nõ tangitur oꝛdo pñie ad deũ. ſicut ad obiectũ. ſz ſicut ad finẽ imediatũ. Ad 2^m dō q̃ pñia eſt virtus moralis. ſz quarũdaz virtutũ moraliũ materia nõ ē vniuerſali vtuti ꝓtraria. ſicut ſunt paſſiões delectabiles circa q̃s ē tẽperantia. 7 terribiles circa quas ē fortitudo. ſz ſm exceſſuz. vel diminutionẽ. 7 ſic dr cũt aliq̃ reſpectu talis materie virtus moralis obſeruat mediũ. 7 circa matiaz reſecãdo ſupabũdantiã. 7 circa reſecãdi modũ debitas circũſtãrias obſeruãdo. materia aũt pñie ſm q̃libet ſui ptẽ virtutẽ coꝛrũpit. aut ad ei⁹ coꝛruptionẽ diſpõit. iõ pñia nõ obſeruat mediũ circa materiã ſuaz ſz totaliter ip̃m excludit. 7 circa excludẽti modũ obſeruat mediũ p ꝓpationẽ ad rõnẽ rectã ſz cũ vginitas q̃ ē nob virtus excludat oẽz declarationẽ venereã. vr pre dicta ſolo implicare vnũ falsuz. iplicãdo q̃ q̃libet vtus q̃ eſt circa delectatiões venereas. nõ tñ obſeruat mediũ p cõpationẽ ad materiã. dic g̃ q̃ verbũ ꝛphi. nõ ſic eſt intelligẽdũ q̃ ſemp verũ ſit virtutẽ obſeruare mediũ p ꝓpationẽ ad materiã. ſz ſufficit q̃nq̃z obſeruare quãtũ ad circũſtãtias p cõparationẽ ad rõez rectã. Ad 3^m dō q̃ ad partẽ potẽtialẽ iuſtitie non requiritur equalitas. vt ex dictis i q̃ poteſt videri.

Articulus tertius.

c Onseq̃nter querit de 3°. pncipali. Et circa ꝫ querũtur duo. ꝑ°. vtz pñia sit in volũtate sicut in subõ. 2°. vtrũ sit in beatis.

p Rimo oñdo q pñia nõ sit in volũtate. sicut in subiecto pñia. n. cũ sit pars potẽtialis iustitie vi esse in eodẽ subiecto in quo est iustitia. sz iustitia est i rõne. cũ actus ei⁹ sit iudicare. qõ ptiet ad rõez. g pñia est in rõne. Itẽ gaudiũ de bono est in cõcupiscibili. g a sili dolor est de malo. cũ g act⁹ pñie sit dolere de malo. alpe pñia est in cõcupiscibili. cõcupiscibilis aũt est potẽtia ptis sensitiue. Item vindicare est act⁹ virtutis irascibilis. Ira. n. est appetit⁹ vindicte. sz pñia est vtus vindicatiua pcci. g vi q sit i irascibili. nõ in volũtate. Cõtra Anselm. li° de veritate. c. ix°. Justitia est rectitudo volũtatis. sz pñia ẽ q̃dã iustitia. g est in volũtate. sz q sit in q̃libet potentia vi. qz virtus non operatur nisi vbi est. sed penitentia operatur circa quanlibet potentiam. quia quãlibet purgat a culpa. g ẽ i qualibz potẽtia

Rñdeo q in illa potẽtia est habitus in quo ẽ prncipalis eius actus. sz actus pñie est in voluntate. actus. n. eius ẽ punire p̃opriuz pccñ in q̃tũ est cõtra iustitiã legis diuine z expiabile p actũ penitentis. in punitiõe aũt pcci principali ẽ efficax pcci displicentia. displicere aũt ẽ actus erꝛis in volũtate sicut in subiecto. penitentia ergo est in voluntate sicut in subiecto. Ad pm in oppm. dõ q iustitia ñ est in rõe. sz in volũtate. iudicare. n. p modũ dictãtis seu cõsulẽtis nõ est actus iustitie. sz iudicare p modũ diffiniẽtis seu mouẽtis ad dictamẽ sñie iuste. z sic iudicare est actus volũtatis. sz iudicare p mõ actus est rõnis. Ad 2m dõ q gaudiũ sm q est passio appetitus sensibilis ẽ i ꝓcupiscibili. q̃ ẽ i pre sentitiua z silr dolere de malo. sz gaudere de bono inq̃tũ est sm iustitiã diuine legis actus ẽ voluntatis. z silr dolere de pccõ inq̃tũ est cõtra iustitiã legis diuine. hic. n. dolor est formaliter displicẽtia pcci sub rõne p̃dicta. q̃uis q̃q; ꝓcomitantẽ hẽat sensibilẽ passionẽ. Ad 3m dõ q vindicta seu eius appetitus inq̃tũ dicit motũ appetit⁹ sensitiui ẽ in ira scibili sensitiua. tñ appetitus faciendi de pccõ vindictã. sm q est pñie act⁹ di volũtatis motus non irascibilis sensitiue. ꝑm ad partez aliã bene concludit ad illud qõ ꝓbabat q ẽ in qualibz vtute. dõ q vna virt⁹ existens in volũtate sicut in subõ põt purgare aliã potentiã a pccõ. Cũ charitas q̃ ẽ in volũtate sicut in subõ retificando volũtatẽ oẽs vires purgata pccõ. Tñ. i. ꝑe. 4°. Charitas opit multitudinẽ peccꝯ. silr dico q virtus pñie remouendo obstaculũ ꝓcludẽs aditũ gre dei qua remittunt peccata disponit oẽs potẽtias aie ad purgationẽ pcci.

f Ecundo querit vtrũ pñia sit in beatis. z vi q ñ

Nullus hitus moralis q est in beatis ẽ i dãnatis. sz pñia est in dãnatis sm illud qõ dz de eis saꝑ. 5°. q sunt pñiaz agentes. g pñia nõ est in beatis

Itẽ de pe. di. 3ª. c. p°. Pñiaz verã agere est cõmisa plangere. z iterũ plãgenda decliare. sz in beatis sõ ẽ luctus. nec plãct⁹. Apoc. xi°. g in beatis non ẽ pñia. Item pñia nõ est vbi nõ põt hꝫe actũ suum nec vnq̃ potuit. qz ibi superflua ẽct. sz in ãgelis beatis non hẽt pñia aliquẽ actũ. qz act⁹ eius pena ẽ nec hꝫe põt. qz peccare non pñt. nz hꝫe potuit. qz q̃uis peccare nõ potuerũt. tñ si peccassent penitere non potuissent. g saltẽ nõ est in ãgelis beatis. Itẽ quia spes z fides annexa hñt iperfectionẽ eẽntialẽ. iõ si sunt in beatis. sz pñia ãnexaz hẽt iperfectionẽ eẽntialẽ. qz p̃supponit in penitẽte pccñ fuisse. g non est in beatis. Cõtra saꝑ. p°. Justitia ppetua est. sz pñia est iustitia queda. g ppetua est. Itẽ q̃uis beati nihil possint pati. tñ in eis est patientia sm illud psal. Patiẽtia pauperꝫ nõ peribit in fine. g a sili q̃uis nõ possint dolere tñ in eis ẽ pñia. Ad istã qõez dicũt aliqui q btõꝫ qdã sunt qui nũq̃ peccauerunt peccare tñ potuerũt. z si peccassent in eis pccñ remitti potuisz. Alij sunt q nũq̃ peccauerũt. sz peccare potuerũt. tñ si peccassent non potuisset in eis pccñ remitti. cuius mõi sunt angeli sci. Alij sũt q peccare potuerũt z peccauerũt. vt in btõ ꝑetro z in mltis scis pz q pccñ fuit in eis remissiz. In p̃mis est hitus pñie. qz q̃uis in eis nũq̃ hũerit actũ tñ hꝫe potuit. habit⁹. n. infusus nõ p̃supponit actũ. nec includit. sz p̃supp̃it in subõ suo possibilitatẽ ad actũ possibilẽ elici p illũ eundẽ hitum in numero vl̃ per aliũ ei⁹dẽ spẽi. q̃uis aũt ille i idẽ hitus pñie numero q in eis est nũq̃ in eis actũ hꝫe potuerit respectu mortalis pcci. qz peccare nõ potuissent mãtali pccõ qn illũ hitũ corrupissent. tñ in eis potuit hꝫe actũ suũ respectu venialis pcci. z ali⁹ hit⁹ pñie eiusdẽ spẽi cũ isto potuisset in eis hꝫe actũ suũ etiaz respectu mortalis pcci. In tertijs ẽt est hitus pñie qz i eis z potuit hꝫe actũ suũ z habuit. z adhuc hẽt nõ actũ q est de pccõ dolere. sz q est gaudere de peccati remissiõe. z se velle nũq̃ peccasse si esset possibile. In medijs vo nõ est vtus pñie. qz nũq̃ potuisset hꝫe actuz in eis. qz q̃uis peccare potuerit. tñ si peccassent nũq̃ virtuose pẽitere potuissent. sicut pz in angel⁹. q peccauerũt in xpo. ẽt qz nũq̃ peccauit nec peccare potuit. nõ est pñie vtus. vt. n. dictũ est hitus p̃supponit esse vl̃ fuisse in illo in quo ẽ possibilitatẽ ad ei⁹ actũ. Ad pm in oppm dõ q virt⁹ penitẽtie nõ est in dãnatis. qz q̃uis penitẽãt de pccõ suo pp penã horribilẽ quã p eo sustinẽt. tñ nõ penitẽt de pccõ inq̃tũ ẽ cõtra iustitiã legis diuine. nec ad hoc vt exp̃iet in eis. vñ nõ penitẽt in spe venie.

Ad 2m dõ. q pñia in beatis nõ hẽt actũ quẽ hñt in via q est de pccõ dolere. sz actũ q̃uenientẽ fini. q est gaudere de remissiõe peccati. eiusdẽ. n. vtutis est de pccõ dolere. z de ei⁹ remissione gaudere. sz hoc cõcludit. Ad 4m dõ q in pñia nõ ẽ aliqua eẽntialis iperfectio repugnãs gre. sicut ẽ in fide z spe. sz act⁹ ei⁹ quẽ hẽt in via talez hẽt pfectionẽ z q̃tũ ad illum actũ nõ dico eã in prima remanere. Ex dcis satis pz vtutẽ pñie esse in illꝫ qui sunt in purgatorio. z q̃tũ ad hitum z q̃tũ ad actũ qui est de pccõ dolere. z aliquo mõ q̃tũ ad illũ qui est gaudere de remissione peccati. z iõ de hoc nõ oz hic facere qõnem.

Articulus quartus.

c Onseq̃nter querit de 4°. pncipali. z circa ꝫ quinq̃ 2°. ꝑ° vtrũ pñia sit in nobis ex acquisitiõe. 2° vtz concipiat ex timore.

p Primo oñdo q pñia nõ ẽ in nobis ex acqsitione. Nullũ pccñ necessariũ est ad illud quo acgritur virt⁹. sed pccñ est necessarium ad actũ pñie. g̃ virtus pñie ñ acgrit̃ p suos actus. sed ois virtus que est in nobis ex acqsitione acgrit̃ p actus. g̃ pñia nõ est in nobis ex acqsitione. Itẽ Aluic. 6°. metaphsi. c⁹. 3°. Causa dignior est cãto. 3 actus pcedẽs virtutẽ nõ est dignior vtute. g̃ virtus pñie nõ põt acgri p actus.

Itẽ Aug. de fide ad ꝓpe. pax añ mediũ. ℔ disposuit vt si quis bonitatẽ volũtatis pderet nũq̃ eux sine diuino munere reparet. sed per sententiam voluntatis bonitas reperatur g̃ pñia est mun⁹. qõ nobis adeo infudit Contra pñia ꝓtiet̃ sub iustitia. 3 iustitia in nobis est ex acqsitione. vt in 3°. li°. oñ 3uz est. g̃ silr̃ pñia. Itẽ ꝑm Phi^m. 2°. ethico. c. p° Temperata opantes efficimur temperati. operãdo fortia fortes. g̃ silr̃ ex multotiẽs penitere põt acquiri in nobis pñie virtus. Rñdeo q duplex est pñia. vna habilitas hoiez ad puniẽdũ pccñ ꝓpuz in ordine ad finẽ nõ transcendentẽ nostrã facultatem nãlem. Allia in ordine ad finẽ supra nostrã naturalẽ facultatẽ pñie primo mõ dicte innata sunt nobis principia. s. nãlis cognitio boni 7 dilectio. 7 nãlis cognitio mali. 7 eius detestatio. in quoꝝ virtute per actus põt habitus pñie acgri. Pñia aũt .2°. modo dcã a nobis ẽt acgri põt p actus. vt aliq dñt nõ tñ in virtute nãliuz principiorũ. sed supnãlium s. supnãlem cognitionẽ. 7 dilectõnẽ finis transcendentis nr̃am nãlem facultatẽ. sicut. n. in virtute pncipioꝝ nobis inditoꝝ possumus acgrere pñiaz in ordine ad ciuilitatẽ inferiorez. sic in virtute principioꝝ supnãlium acquirere possumus pñiam in ordine ad ciuilitatẽ supiorẽ que ẽ vita eterna. Alijs aũt vr̃ q hec pñia est in nobis p solã infusionẽ. qz 7 si aia sit ipotẽtia ad recipiẽdũ talẽ habitũ. nõ est tñ educibilis de potẽtia aie. 7 iõ p quẽcũq3 aliaz supnãlem habitũ aia talẽ habitũ pñie cãre non põt. qz ex quo de eius potẽtia nõ est educibilis ipm cãret de nihilo. qõ impossibile est. Ad p^m dõ. q nullus pccñ est necessariũ ad acquisitionẽ virtutis tanc̃ actus quo virtus acquirit̃. nõ tñ est inconueniẽs q ad acquisitionẽ pñie pmo mõ dicte requirat pccñ tanc̃ materia. seu obiectũ illoꝝ actuũ p quos acgratur pñia. Alliq tñ dicũt q ex multotiẽs detestari pccñ repñtatũ cognitioni acquiri põt habitus q° hõ ipm prompte detestat̃ si fuisset. cõmissuz. Ad 2^m. dõ q etsi cã pncipal̃ sit dignior causato. nõ tamẽ oz hoc esse verũ de cã instrumẽtali. actus aũt pcedentes virtutẽ sunt quasi cã instrãlis in acqsitione vtutis. opant̃. n. i vtute pncipioꝝ a nob inditoꝝ. q̃ sit nãlis cognitio. 7 bõiz nãl cogn° 7 detestatio mali. que nobiliora sunt c̃ acquisita v irtus. 7 c̃ actus pcedentes ex ea c̃tũ ad illud precise qõ supradictis pncipijs supaddunt. sicut in speculatiuis pncipia. 7 habitus pncipioꝝ nobiliora sunt pclusionibus 7 scia. Ad 3^m dõ q procedit õ penitẽtia habilitate hoiez ad puniendũ pccñ in ordine ad finem transcendentẽ nostrã nãlem facultatẽ. qz est vita eterna.

Ar^m ad partẽ aliam procedũt de pñia habilitate hoiem ad puniendũ pccñ in ordine ad finẽ nõ trãscendentẽ nr̃am nãlem facultatẽ. que pñia aliq̃lis est dispositõ ad illã pñiaz. per quam a dõ nobis remittuntur peccata.

s Secundo querit vtrũ pñia concipiatur in nobis ex timore Et vi q non. Fortior est motus amoris c̃ timoris. timor. n. oritur ex amore. g̃ cõceptio magis attribui dz amori c̃ timori. Item pñia ordinatur ad purificandũ cor. g̃ eius ꝓceptio marime dz attribui primo pncipio purificationis 3 illud non est timor sed fide. iuxta illud act. 15°. Fide purificans corda eoꝝ. g̃ pñia non cõcipit̃ ex timore sed ex fide. Item idez non ꝓcipitur ex seipso. qz sicut dicit Aug⁹. p°. de trini. c. p°. Nulla oio res est que seipaz gignat vt sit. sed idẽ ẽ timor 7 pñia vtriusqz. n. est idem obiñ 7 sub eadem rõne. s. pccñ in c̃tũ est dei offensiuũ. 7 idem actus. s. pccñ sub predicta rõe refugere. g̃ pñia non concipit̃ ex timore.

Contra eccl̃iastici p°. Timor dñi expellit pccñ. sed nõ nisi mediante pñia. g̃ pnia cõcipit̃ ex timore

Item magr̃ in lr̃a huius di. c. p°. Pñie virtus timore ꝓcipitur. Rñdeo q pñiaz cõcipi dupl̃r põt intelligi. aut q concipiat̃ ꝑm seipam. 7 sic nõ ẽ verũ de illa que in nobis est per infusionẽ. aut ꝑm suã dispositionẽ in nobis 7 sic cõcipit̃. 7 ex fide. 7 ex spe 7 aliquo amore. 7 ex timore. qz. n. illa dispositio ex parte nr̃a est volũtaria. 7 vni⁹ motus volũtatis possunt esse diuersa motiua. iõ non semp est vnus motus ꝓcipiendi illã dispositionẽ. qz tñ de moralibus iudicandũ est ꝑm ℔ qõ accidit vt in plibus 3 sniaz Phi. p°. ethi. c. 2°. 7 vt freq̃n ti⁹ monent pcõres ad pñiaz per timorẽ c̃ p spem vel amorẽ boni. iõ magis dz pñia cõcipi ex timore c̃ spe vel amore. Ad p^m in opp^m dõ q quãuis simplr̃ amor boni sit fortior motus c̃ timor oppositi mali. tñ existens i pccõ qz non ꝓcipit saporẽ dulcedinis boni. iõ nõ sic mouet̃ ad detestationez pcci ex amore boni. sicut ex timore mali. 7 vt frequẽtius ℔ videmus q peccatores magis horrẽt penaz gehenne c̃ desiderãt vitã glie. Ad 2^m dõ q fides purificat cor p modũ ostendentis tumẽda 7 amanda. Timor ẽt inc̃tum ab ipso inchoat̃ motus volũtatis recedẽtis a peccato 7 tendẽtis ad deũ. pñia vero inc̃tũ impetrat charitatẽ. p quã formaliꝫ purificat cor. 7 iõ c̃uis penitẽtia cõcipiat̃ ex fide non pp hoc sequitur qn etiã concipiat̃ ex timore. 7 magis c̃ ex fide. quia est dispositio magis ppinqua. qz ex fide nõ ꝓcipit̃ pñia nisi inc̃tũ fides oñdit. timenda vel amãda. Ad 3^m dõ. q nõ est idem timor 7 pñia nec vtriusqz idẽ est formale obiñ. timoris. n. seruilis obiñ est pccñ inc̃tuz meretur arduũ malũ pene. 7 timoris filial̃ inc̃tũ est malũ ardiuũ contrariũ diuine reuerẽtie pñie aũt inc̃tum est ꝓtrariũ iustitie legis diuine. 7 expiabile p actum penitentis neq3 tñ respicit pẽitentia pccñ inc̃tũ est ꝓteritũ. sed etiã ex consequẽti inc̃tuz est futuruz. quia nõ facit aligs gratã 7 debitã emendã illi quẽ offendit si cauere a faciendo sibi nouam iniuriam non proponit.

Articulus quintus

c Consequenter queritur de 5°. pncipali. Et circa hoc quer̃untur duo. ℔° vtrũ pus ordine nature formet̃ habitus pnie c̃ eius subiectũ. 2° vtrũ prius ordine nature formetur actus penitentie c̃ habitus.

Primo oñdo q̄ p̄us ordine nature formatur habitus penitētie q̄z eius subiectuz. quia quandocūq̄z vnum accīs est in aliquo subiecto mediante accidente p̄ius ordine nature informat illud accidēs q̄z eius subiectū. Vnde quia color est in corpe mediante supficie p̄ius ordine nature informat supficiē q̄z corpus. sed habitus charitat is ē in volūtate mediante habitu penitētie. g̃ p̄ius ordine nature informat habitū penitētie q̄z volūtatez que ē p̄nie subiectū. Item sicut se habet lux corporalis ad colores. ita gr̃a que est lux spiritualis ad virtutes. sed lux corpalis p̄us. ordine nature format colores q̄z subiectuz colorū. g̃ silr lux spūalis q̄ est gr̃a p̄us ordine nature format virtutes q̄z virtutū subiectū. Contra imediatū subiectū habit⁹ pōt agere per illū habitū actū ad quē eliciendū ille habit⁹ ordinat. sed habitus p̄nie non pōt diligere deum pp se z sup omnia. qui est actus ad quē eliciendum ordinatur charitatis habitus. g̃ habitus p̄nie non est imediatum charitatis subiectū. sed si p̄us ordine nature formaret charitate q̄z ipsa voluntas eēt imediatū charitatis subiectū. g̃ non informatur p̄us ordine nature q̄z eius subiectū. quod est volūtas. Rñdeo q̄ habitus p̄nie p infusionē charitatis dupliciter formaf. quia per hoc habitus p̄nie a deo de cōdigno acceptaf. z fortior efficitur. p̄dicta aūt acceptatio dī p quandam similitudinem p̄nie formatio. quia sicut res p suam formam potest facere opera p que suum finem consequif. ita habitus p̄nie per acceptationem p̄dictam consequitur finem ad quem ordinaf. qui est p̄ducere penitentē ad vitam eternam. Quod aūt p charitatem habitus p̄nie fortior efficiaf p3. qui a duoruz concōdātium in actione quodlibet reddit fortius p sui connexionem cum alio. sed actus p̄nie z charitatis cōcordant. g̃ habitus p̄nie ex sui p̄iunctōe cum habitu charitatis fortior redditur. z q̄uis aliquo modo habitū charitatis iuuet. non tū pp hoc potest dici q̄ charitas sic formetur p p̄nia3 sicut econuerso. quia formatio habitus est p formalem rōem obiecti. formalis aūt rō obiecti. charitatis ē rō bonitatis. z iō charitas formaliter est bona. z habitus penitētie est bonus bonitate acceptabili de cōdigno p participationē bonitatis ipsius charitatis. Dico g̃ q̄ accipiendo formationē quolibet p̄dictoruz modoꝝ aliquo modo p̄us ordine nature formatur habitus p̄nie q̄z eius subiectū. z aliquo mō ecōuerso. z p̄incipalius. quod sic p3. Illud dī esse p̄us ordine nature quod habet aliquā rōnez causalitatis respectu illius. deus aūt acceptat penitentē pp habitum p̄nie. z habitū pp penitentē. q̄ tū ipe homo p se consideratus creatura est dignior z plus pticipans de pfectione persone bonitatis q̄z habitus p̄nie consideratus p se. iō magis acceptatur habitus p̄nie pp penitentē q̄z econuerso. sicut medicus magis acceptat medicinam ꝓpter hominē q̄z ecō uerso. Preterea q̄nis fortitudo que est in volūtate per charitatē aliquo mō dependeat ex fortitudine que est in habitu p̄nie p charitatem. tū ℔ magis dependet ab alia. Ex dictis p3 q̄ oibus pensatis formatio subiecti p̄nie per habitum charitatis plus habet de p̄rioritate fm ordinez nature respectu formationis habitus p̄nie q̄z econuerso. Ad primū dō q̄ vnum accidens esse in subō mediāte alio accidente dupl̄r pōt intelligi. Uno modo ita q̄ primo immediate suscipiatur in alio accīte sicut i subō z sic est color in corpe mediāte supficie. sed n̄ sic est charitas in voluntate mediāte habitu p̄nie Allio mō q̄ aliud accīs reddat subm̄ magis cōgruum seu dispositū ad susceptionē ipius. z sic ē charitas in volūtate mediāte habitu p̄nie. non aūt oz q̄ accīs qō sic est in aliquo subō mediāte alio accīte p̄us ordine nature informet illud accīs q̄z subm̄.

Ad 2m dō q̄ maior est fl̄a. non. n. per silez modū format charitas alias virtutes sicut lux corporal colors. qō satis p3 ex dcis. quo aūt lum̄ se hēat ad colores li°. 2°. iz⁴. di. 4ª. q. arti. 2. oñsuz ē. Ar^m ad ptem fam nō pl's ꝓcludit nisi q̄ habitus p̄nie nō est charitatis imediatū subm̄. z hoc est verū. nō. n. ge qd disponit ad alicq̄ formā p° informaf illa forma nec est imediator ei. dispositio. n. accītal in materia ad ꝓplementū subāl formē nō p̄us ordine nature informaf subāli forma q̄z materia. nec ē imediatior ei. imo ꝓplementū formē subālis longe est unimius ipsi materie q̄z illa dispositio accidentalis.

Secundo querit vtr̄ p̄us ordine nature formet actus p̄nie q̄z habit⁹. Et vi q̄ sic. Illud p̄us ordine nature formaf charitate qō p̄us ordine nature a deo acceptaf. sz p° ordie nature acceptaf a deo actus p̄nie q̄z habit⁹. qz p̄nie hit⁹ ordinaf ad actus sicut ad p̄imū finē. z deus p̄us ordine nature acceptat bonū qō ē finis q̄z bonū qō ē ad finē. g̃ a bonū qō est ad finez acceptat pp finē. g̃ p̄i⁹ ordine nature formatur charitate actus p̄nie quaz habitus.

Item duoꝝ formabiliū illud p̄us ordine nature formaf pp qō formatur aliud. sz hitus p̄nie formatur charitate pp actū. qa actus mereī de ꝓgruo formationē habit⁹. g̃ p̄us ordine nature formaf charitate actus p̄nie q̄z habitus. Cōtra. triū q̄ formāt p vnū p̄i⁹ ordie nature formaf illud qō est propinquius p° formato q̄z illud qō ē ab eo remotiꝰ. sz volūtas z hitus p̄nie z eius act⁹ sunt tria q̄ formatur p vnā charitatē. cū g̃ p° formatū p eam sit volūtas cui est ꝓpinquior hitus p̄nie q̄z eius actus cū hitus sit medius inter potētiaz z actum p̄us ordine nature formatur charitate habitus p̄nitentie q̄z actus eius. Rñdeo hituz virtutis ē charitate formatū est potētia illo habitu hituataz posse mouere volūtatē charitate formata ad eliciendū illū habitus actū deo acceptabilē. seu acceptū. cū g̃ hitus p̄nie sit in volūtate vt in subiecto hitū p̄nie esse formatum charitate est ipam voluntatē posse moueri a se ipa p charitatē ad eliciendum habitus p̄nie actū deo acceptabilē. seu acceptū. ex hoc. n. est habitu penitentie moralis bonitas deo accepta que dicitur aliquo modo p̄nie forma. nō tū vt credo aliquid absolutū addens super penitentie habitum. sed debitam habitualem relationez in vltimuz finem. actū aūt hitus p̄nie charitate formari est ipz actū per volūtatē referri mō acceptabili deo in vltimum finem. ex hoc. eniz est moralis bonitas deo accepta in actu ipso non super ipsum aliquid absolutum addens. sz tm̄ actualem relationem in vltimum finem. z quia p̄ius ordine nature est potentiam habituatam habitu penitentie posse moueri ad eliciendum actuz penitentie deo acceptum q̄z

ipsum actum elici. ꝛ prius ordine nature est ipsuz actum elici q̃z ipsum in vltimum finez referri modo ꝺo accepto sequit q̃ prius ordie nature formaf per charitatem habitus pñie q̃z actus elicitus ab illo habitu. Ad primum in opposituz dō q̃ q̃z huis ꝺs pr̃i ꝑm rōnē itelligēdi itēdat acceptationē actꝰ q̃z hitus. tñ qꝛ actus elicitus ab habitu nō est natꝰ acceptari in executione. sicut nec formari nisi mediante acceptatione. ꝛ formatione sui hitus. iō i executione prius ordine nature acceptaf habitus q̃z actus. nec mirꝛ. finis. n. q̃uis ꝑor sit in intentione. tñ econtrario est in executiõe. Ad 2m dō q̃ quãuis actus mereatur ꝺ cōgruo formationē habitus. ex ꝺ tñ nō segtur q̃ pus ordine nature formet q̃z hitꝰ qꝛ sicut actus pfectus nō ē nisi sit a virtutis habitu pfcō. sic actus elicitꝰ ab habitꝰ formatꝰ nō ē nisi sit ab habitu formato. Uñ in executione formatio habitus hēt aliq̃ rōnez cālitatis respectu formationis actꝰ. q̃uis ecōuerso fit i intētione formātis

Articulus septus.

c Onsequenter querit ꝺe 6°. pn cipali. Et circa ꝺ̃ querunt duo. ꝓ° vtrũ alñ formet actus penitẽdi non elicitus ab aliquo pñie habitu. 2° vtrũ actus penitendi formatus sit nobilioꝛ q̃z eius habitus.

p Rimo oñdo q̃ nũq̃z formet actus penitendi nisi elicitꝰ ab aliquo pñie habitu. qꝛ ois actus voluntatis formatus ab aliquo habitu vtuoso elicitur. Dis. n. talꝫ actus meritorius est. ꝛ cis actus meritorius est actus alicui⁹ virtutis. sed actus penitẽdi formatus est actus voluntatis. g̃ ois actus penitendi formatꝰ actꝰ ẽ alicui⁹ habitus virtuosi. ꝛ constat q̃ non alterius q̃z habitus pñie. Item quãto actus a charitate formatur immediatius tãto est nobilioꝛ. sed si actus penitendi non elicitus a penitentie habitu formaretur a charitate imediatius formaretur q̃z ille qui elicitur a pñie habitu. qꝛ talꝫ formatur suo habitu mediante vt visum est in pcedenti qõne. g̃ actus penitendi formatus non elicitus a penitentie habitu esset nobilioꝛ q̃z elicitus ab habitu pnie qꝺ est falsum. Contra alñ pccōr p penitentiã in breui tpe iustificatur. vt pz ꝺe digne penitenti bus iminente articulo mortis. sed in breui tpe non acgritur habitus penitentie. nec aliqua virtus qꝺ probari pōt ex dictis phi. p°. li°. ethi. c° 9°. ꝛ. li°. 2°. c°. p°. g̃ alñ formatur actus penitẽdi nō elicitus ab aliquo pnie habitu. Ad istam qõnem dicunt aliqui q̃ nunq̃z formatur actus penitendi nisi elicitus ab aliquo habitu pnie acgsito vel infuso. ¶ Uñ dicunt q̃ primus penitẽdi actus illius qui penitet imminente mortis articulo nunq̃z formaf sed talis infunditur pnie habitus a quo elicitur nouus penitendi actus. ꝛ ille formaf. ꝛ alius desinit esse sed quia hec opinio nec auctoritate. nec rõne probaf. nec apparet rō quare primuz actum oporteat desinere esse ꝛ alium substitui. Ideo vi mihi ꝺō q̃ aliq̃ formatur actus penitendi non elicitus ab aliquo pnie habitu. sicut enim habitus pnie charitate formatur per hoc q̃ voluntas que in eius immediatū subm̃ charitate formaf. ita actus penitẽdi a voluntate elicitus imediate aliquo pnie habitu formatur per h̃ q̃ voluntas que est eius immediatū subm̃ charitate formatur. ꝛ q̃uis cōcedã aliquem actum penitendi charitate formabilẽ posse elici a voluntate non mediante aliquo pnie habitu. tñ non concedo nec debet concedi. talem actuz posse elici a voluntate sine aliquo supernãli adiutorio. vt declaratũ est. li°. 2°. di. 7ª. in illa qõe. vtr̃ diabolus possit digne pẽitere. Ad pm i oppositũ ꝺō q̃ maioꝛ ñ ẽ vera. nec oz q̃ omnis actꝰ meritorius sit actus virtutis sic intelligendo q̃ ille idem i numero sed elicitus a virtute. tñ oz vel q̃ sit elicitus a virtute vel cōsonus virtuti. ꝛ q̃ simul ei a virtute possit elici. cum autẽ voluntas est in actu pẽitendi non elicito ab aliquo habitu pnie. ꝛ durante isto actu infunditꝫ habitus pnie cũ charitate q̃z iste actus non possit ꝺici elicitus ab illo habitu. cũ esset elicitus añ eius infusionez. tamen illi habitui est consonus ꝛ alius actus isti similis ab illo habitu pōt elici. Ad 2m dō q̃ no oz vniuersaliter maiorem esse verã. nisi intelligaf ceteris paribus. In proposito aũt nō sunt cetera paria. quia equali charitate perfectius formatur actus penitendi elicitꝰ ab habitu q̃z non elicitus ab habitu si sit equalis conatus voluntatis in vtroq̃z actu.

s Ecundo queritur vtr̃ actus pnie formatus sit nobilioꝛ q̃z eius habitus. Et vi q̃ nō. quia cā nobilioꝛ est effectu. Unde Aug⁹ li°. 83m qõnũ qõne 2ª. omne qꝺ fit ei a quo fit par esse nō pōt. Sed habitus pnie est causa sui actus. g̃ i eo nobilioꝛ. Itē ꝑm phm. 3°. topi. Bonum diuturnius magis est eligendum eo quod minus est huius. Sed habitus pnie est bonũ diuturnius q̃z eius actus. qꝛ habitus manz ꝛ actus transit. g̃ habitus nobilioꝛ est q̃z actꝰ Itē illud bonũ nobilius est qꝺ plus ꝛ pricipalius remunerat q̃z illud qꝺ minus. Sed gr̃a que est habitus principalius ꝛ plus remunerat q̃z eius actus. Uñ Zach. 4°. ꝺicit exequabit gr̃am gr̃e. i. gr̃am patrie gr̃e vie. ergo nobilioꝛ est habitus gr̃e q̃z actus eius. ergo a simili ꝛ habitus pñie q̃z eiꝰ actꝰ. Cõtra ꝑm phm. 3°. topi. Illud quod est similius meliori. ꝑm optimũ qꝺ est in eo est melius sed actus virtutis est similioꝛ deo qui est optimus q̃z habitus. ꝛ attenditur ista similitudo q̃z uz ad illud qꝺ est i ꝺo nobilissimũ qꝺ est esse purũ actũ. ergo actꝰ virtutis nobilioꝛ est q̃z habitus. Sed pnia est virtus. ergo actus eius nobilioꝛ est q̃z habitꝰ. ℜ ñdeo q̃ actꝰ pnie formatus est nobilioꝛ q̃z eius habitus. quod pōt ꝺeclarari auctoritate ꝛ exẽplari manuductiõe ꝛ rõe. Auctoritate sic ꝑm phm. 1°. ethi. c. 6°. felicitas ciuilis nō ꝓsistit in virtute. sz ꝑm eũdez eo. li°. c. 9°. cõsistit in optia opatiõe ꝑm optimã virtutẽ cũ g̃ ꝑm eundẽ. li°. 1°. c. 6°. ꝓdcã felicitas sit finis ciuil vite. opatio virtutis nobilioꝛ ẽ ipa virtute. cũ g̃ hitus pnie formate sit vtus. actꝰ penitẽdi formatus nobilioꝛ ẽ suo hitu. ¶ Hoc iꝺẽ oñdo exẽplari mãuductõe sic se hẽt ꝺispositõ ad hitũ ita aliquo mõ se hẽt hitus ad actũ. qꝛ sic ꝺispõ ẽ q̃ꝺã ꝓpatio coadiuuãs ad susceptionẽ hitꝰ ita hic ẽ q̃ꝺã q̃litas ꝺisponens potẽtiã ꝛ adiuuãs ad eliciẽdũ actũ pfectũ. ꝛ mõ pfecto. cũ g̃ videamꝰ hitũ nobilioꝛẽ ꝺispõne ꝛ ꝺispõnẽ ordinari ad ipm pcedi ꝺz actũ penitẽdi formatũ esse nobilioꝛẽ suo hitu. ꝛ suũ hitũ ordiari ad ipm

tãq̃ ad aliqd nobili⁹ eo. Uñ ꝓueniẽt dr q̃ act⁹ penitẽdi est finis ꝑtim⁹ hitus pñie. Et cõseq̃nt oñdo ꝓpositũ p rõnez. duoz p que recedit a malo culpe ꝛ accedit ad sũmũ bonũ illõ ẽ nobili. p qõ magis recedit a malo culpe ꝛ pfectius accedit ad summuz bonũ. sed p formatũ actũ ⁊utis magis receditur a malo culpe q̃ p ⁊utis hitũ. longius. n. est a malo ceteris pibus q̃ longe est ab eo in actu q̃ q nõ ẽ ab eo longe nisi in hitu. p actuz ẽt pfectius accedit ad summũ bonũ q̃ p hitum. Uñ beatitudo vera magis cõsistit in actu charitatis pfcẽ ꝛ in actu illi⁹ habitualis lumis p qõ intellcũs eleuat ad videndum clare deũ q̃ in hitu charitatis ꝛ in illo hituali luie. q̃ nobilioz est formatus act⁹ virtutis q̃ hitus. cuz q̃ hitus pnie format⁹ sit virtus. actus penitẽdi formatus est nobilioz illo hitu. Ad p^m i opp^m. dr q̃ hitus pnie nõ est tota cã nec ꝑncipalioz ps cãe ipi⁹ actus penitẽdi. cãtur. n. actus penitẽdi a volũtate ꝛ ab obiecto ꝛ ad ipm eliciendũ disponit volũtas per habitũ pñie. ꝛ ad ipandũ ⁊t talis actus eliciat disponit per charitatẽ. ita q̃ in eliciendo ꝑncipalioz cã sub deo est voluntas. in specificando obiectũ in disponendo iperatiue charitas. in disponendo ad eliciendũ pñie habitus. q̃uis aũt cã ꝑncipal⁹ sit effectu nobilioz. nõ tñ oz q̃ dispõ cãe ad ꝓpte ꝛ faciliter agendũ sit nobilioz actu. Ad z^m dr q̃ maioz intelligenda est cereris pibus. diuturnioz. n. est lapis q̃ equus nec tñ pp ꝟ melioz ẽ. Ad z^m dr q̃ q̃uis equales in hitu luis gr̃ie ꝛ charitatis ꝓme equal⁹ deũ videãt ꝛ eo fruãt supposita equalitate natural⁹ virtutis. tñ isti hitus dant maiores aie pp bona opa que fecit ex charitate q̃ si ex hitu charitatis vie illa bona opa nõ fuisset vnde gratia vie ꝛ bona opera p eam elicita cõprehendũt noie gr̃e in illo verbo, Exequabit gr̃am g̃ie.

Articulus septimus.

Consequenter querit de. 7°. ꝑncipali. ꝛ circa ꝟ q̃rũt duo. ℙ° vtz per pñiaz possit remitti qõcũq̃z pccñ. 2° vtrũ per eam possit remitti tota pena debita pccõ.

Primo oñdo q̃ per pñiaz non põt remitti qõcũq̃z peccatũ. illõ p quod remittit pccñ tante bonitatis dz esse quãta ẽ malitia i peccõ. sz malitia pcci est infinita cum sit ꝟ bonũ infinitũ. sz bonitas pñie nr̃e est finita. q̃ per pñiaz nõ põt remitti pccñ. Itez ois pnia aut est informis aut formata. sz p pñiaz informẽ cũ nõ sit digna nõ põt remitti pccñ. nec per formatã. qz presupponit remissionẽ pcci. sicut introductio vni⁹ forme presupponit expulsionẽ forme ꝟrie. q̃ p nullã pñiam remittit pccñ. Cõtra Eze. 18°. Si impius egerit pñiaz ab oibus pccis suis. segtur. oiuz iniquitatũ eius quas opatus est nõ recordabor. Item mgr̃ in lr̃a huius di. c. penl'. Tal' est erga boles pietas dei. ꝛ parũ post segtur. q̃ si ad sũmum perueniat aliquis maloz. ꝛ inde velit reuerti ad virtutis viam suscipit ꝛ libenter amplectit.

Rñdeo q̃ pnia põt accipi. p pnia informi. aut fõmata per gr̃am. ꝛ vtroq̃z mõ põt accipi. p hitu vel actu interioi vel exterioi. dico q̃ q̃ pñiaz informez siue accipiat ꝑ hitu. siue p actu interioi. siue exterioi. siue p oibus simul non põt remitti pccñ nisi dispositiue in q̃ntũ p ipsam disponitur hõ ad suscipiendũ gr̃am dei per quã formaliter remittit peccatũ. specialius tñ disponit ꝛ directius ad pcci remissionẽ q̃ quecũq̃z alia virt⁹ informis. qz oia peccata in hoc cõueniũt q̃ vnũqõq̃z est quedã iustitia ꝟ iustitiaz legis diuine. ꝛ pnia spal'r ꝛ directe disponit hoiem ad hoc vt possit ꝛ velit ꝓo illa iniuria debitam emendaz facere cũ adiutorio dei. Nõ aũt se hẽat ad remissionẽ culpe pnia formata inferius declarabit. Ad p^m in opp^m dr q̃ q̃uis bonitas pñie nr̃e sit finita. tñ virtus meriti xpi sine q̃ p pñiam nõ possem⁹ mereri remissionẽ pcci aliquo mõ est infinita in q̃ntũ fuit meritũ illius qui bonitatem hẽt infinitã. Ad z^m dr q̃ tñ pnia informis nõ fit digna per se. tñ ipsa de congruo meretur suam formationẽ. ꝛ ex cõseq̃nti pccoz remissionẽ q̃ duo xps meruit de condigno vnicuiq̃z penitẽti fideliter facienti qõ in se est. vt in. 3°. li°. visum est.

Secundo queritur vtz per pñiaz possit remitti tota pena pccõ debita. Et vr̃ q̃ nõ. qz sap. 11°. per que peccat quis p ꝟ ꝛ torquet. q̃ cũ nõ tñ peccet corde. sed ꝛ ore. ꝛ corpore. nũq̃z tñ põt hõ pẽitere in corde qn sit debitor pene in corpe. Itẽ q̃tũcũq̃z pfecte homo peniteat. tñ ꝓiteri tenet. ꝛ penitentiã iniunctã facere. Item p pñiaz non põt remitti tota pena p pccñ contracta. q̃ multo minus pena satisfactoria cũ sit vtilioz. Contra latroper pniaz meruit totã remissionem pene pccis suis debite. alr̃ non dixisset ei xps. Hodie mecũ eris in paradiso. Item actus exterioz acceptat⁹ pp actũ interiorem. Uñ glo. sup illud Gene. 4°. Respexit dns ad Abel mentẽ offerẽtis nõ oblatoz attẽdit. que placet ex mũditia offerentis. cũ q̃ per actũ exteriorem possit remitti tota pena pccõ debita. multo form⁹ ꝟ põt fieri per actũ pñie interiorez. Rñdeo q̃ nõ est debitũ qn p pniaz rõne sui actus interioris ꝛ exterioris sil' possit remitti tota pena. pccõ debita. vel vt melius dicã exsolui. tãta etiã põt esse intentio actus interioris q̃ p eius perfectionẽ ꝛ dolorem sensibilẽ cãtuz ex pfectione actus meret penitẽs remissionẽ totius pene pccõ debite. vel p equualentiaz soluit totã penã pccõ debitã. ita q̃ si post cõpletũ illius cõritiõis motũ decederet nullã penaz in purgatorio sustineret. ꝟ aũt nõ cõuenit cuilz cõrrectioni. qz nõ semp cũ remittit offensa remittit satisfactoria emẽda. Ad p^m in opp^m. dr q̃ cũ pmẽbra non peccet nisi instr̃alr̃. ita q̃ ꝟ Unsel'. dr̃ cep. virgia. c°. 4°. Quicqd faciũt totũ imputãdũ ẽ voluntati. illud verbũ sap. intelligr̃ sm cõgruitatem non neccitatẽ. Ad z^m dr q̃ post q̃ctãcũq̃z cõtritiõnez neccia sit cõfõ. ꝛ alicui⁹ opis exteriois expletio si facultas affuerit. hoc ẽ pp oblatoez ꝓcepti. qz reconciliari dz pccoz nõ tñ sm iudiciũ dei. ꝟ ẽt ꝟ iudiciũ militãtis ecclie. Uñ actus pẽitẽdi. nec peccatũ. nec penã remittit nisi sit cũ ꝓposito cõfitẽdi. ꝛ iudiciũ ecclie subeũdi si facultas affuerit. qz alr̃ actus ille nõ eẽt sufficiẽs. nz eẽr ꝛtritio. qz cõtritio est act⁹ penitẽdi format⁹ gr̃a. Ad z^m dr q̃ pnia ẽ reme diũ directe ad purgationẽ psone ñ nature si in q̃ntũ purgatio psone merek purgationẽ cozrruptiõis nature post hãc vitã recipiẽdã. iste aũt pene q̃ dicũt cõtracte directe respiciũt natur̃a. pena aũt satisfactoria directe respicit personam.

Articulus octauus.

C Onsequenter querit de g°. pncipali. ⁊ circa ꝟ querũt duo. ℙ° vtrũz oēs vīrtutes amisse per pniaz restituãt. 2°. vtrum bona opa mortificata p cōsequētē pniaz viuificēt.

P Rimo oñdo q nō oēs virtutes p pniaz restituant ſm ph^m. 2°. ethi. c°. 3°. Signũ habitus ē ſupueniēs voluptas in ope. ſed multi ſunt penitentes q non delectant in actibus oiuz vtutũ. ſz actus eis cōformes cũ magno labore ⁊ difficultate opantur. ḡ p pniaz non oēs habitus vtutũ restituũt. Itē ipossibile est ſil voluntatē inclinari ad aliqđ bonuz. ⁊ ad malũ illi oppositũ. ſed p virtutē volũtas inclinat ad bonũ. ḡ his vtutē nō inclinat ad malũ illi bono oppositũ. ſz multi ſunt penitentes quoz volũtas inclinat ad malũ oppositũ bono ad qđ incliat aliqua vtus. ḡ non oēs virtutes p pniaz restituũt. Itē illud p qđ virtutes restituũt caz infusionez p̄cedit. ſz pnia non p̄cedit vtutes alias. q2 oñs vtutes simł inf. ndũtur. ḡ p pniaz nō oēs vtutes restituũt. Cōtra p pniaz penitēs iustificat. ſed gnāl iustitia p q̄ aliquis in cōſpectu dei iustus dr p̄hēdit oēz virtutē. q2 innocens vita oēz requirit vtutē. ⁊ ſicut dicit glo. ſup illud pſal. Feci iudiciū ⁊ iustitiā. hicē aſſertio innocētis vite. ḡ p pniaz oēs vtutes amisse restituũt. Itē glo. ſup illud Isa. 52°. nō adijciet vltra. aia ſi per pniaz p̄stinū robur recepit vocabitur hitaculū ſci ⁊ fiet templū dei. Sz p̄stinū robur nō reciper aia per pniaz niſi p eam oēs vtutes amisse restituerent. q2 robur aie i vtute cōſtit. ḡ p pniaz oēs vtutes amisse restituũt. Rñdeo dō q p pniaz oēs vtutes amisse restituũtur loquēdo de illis vtutibus q̄ in hoie sunt per infusionē sicut. n. oñz est li°. 3°. di. 27°. Charitas nō pōt eē in aia cū carentia alic^z vtutis necessarie ad rectitudinē ſpūal vite. ſz ſicut hitz est ſupius in hac di. p pniaz remittuntur oia pcā q̄ remissio esse nō pōt ſine charitate. p pniaz ḡ restituit vtus charitatis ad qđ ſequitur q p pniaz restituũt oēs vtutes amisse necessarie ad rectitudinē vite. vñ glo. ſup illud Isa. 52°. Solue vincula colli tui captiua ꝛc. dicit vt graui onere liberata ⁊ recipiēs ornamēta p̄stina ceſſet esse captiua. ſz ornamēta p̄stina sunt vtutes q̄ amisse erāt q̄ſūt aie ornamēta. Ad p^m in opp^m dō q illud vbū ℙdbi. intelligr̄ de hitu acqſito. hñs. n. hitū infuſuz pp carentiā acqſiti hitus multotiēs opat bonū cū labor ⁊ difficultate eo q potētia ad ꝟ nō est p actus assuefacta. posset tñ infundi in tanta pfectione q̄ absq; acqſito hitu oparet bonū ſine difficultate. vel pōt dici q hñs hitū infuſuz ⁊ nō acqſituz opatur cū delectatione ſub rōe qua est hituatus. q̄uis illa delectatio ſit pmixta labori ⁊ difficultati pp carentiaz hitus acqſiti ⁊ aſſuefactionē ad opa cōtraria virtuti. Ad 2^m dō q volũtas ſimul pōt inclinari ad aliqđ bonū ⁊ ad malũ oppositū nō rñ p ideż nec eodē mō. cū aūt p hitū infuſuz inclinat ad bonū ⁊ p reliquias male ꝓſuetudinis q̄ p̄cessit inclinat ad malũ oppositū non incliat ad oppoſita per idē nec eodez mō. p̄dicte tñ inclinatiōes in q̄ztū sunt in eadē potētia ſese remittũt. Ad 3^m dō q q̄uis actus infuſe pnie vtutes alias nō p̄cedat. tñ actus pnie acqſite vel actus penitēdi ipam p̄cedens p̄cedit ordie durationis vel nature restitutionē amiſſaꝝ virtutuz.

S Ecundo querit vtr bona opera mortificata per ſeq̄ntē pniaz viuificent. Et vi q non. Ezech. 18°. Si auertit ſe iustus a iustitia ſua. ſeqtur. oēs iustitie eius quas fecerat nō recordabunt. Sz ſi per ſequentē pniaz viuificarent recordarēt. ḡ pleq̄ntem pniaz non viuificatur. Itē qđ nō est viuificari nō pōt. ſz bona opa mortificata nō sunt. q2 p̄terierũt. ḡ per ſequentē pniaz viuificari nō p̄nt. Itē in quo corrūpit vita corrūpit p̄nc^m vite. ſz illud i q° corrūpit p̄n^m vite viuificari nō pōt. ḡ bona opera mortificata p ſequentē pniam viuificari non p̄nt.

Contra glo. ſup illd Joel. 2°. Reddā vobis āños quos cōedit locusta. dicit nō patiar pire vbertatez quā p turbationib^z pdidistis. Sz per illaz vbertatez intelligr̄ bonoz operū multitudo q̄ erat pdita p turbatiōibus pccōz. ḡ opa talia per ſequentē pniaz reuiuiſcūt. Rñdeo Bona opa viua dicūtur q̄ fiūt ex radice ſpūalis vite q̄ est. ē charitas: pp q̄ operās remunerādus ē in vita eterna. hec tñ per ſequens pccm̄ mortale mortificatur nō per ſe nec absolute. ſz per accñs ⁊ in relatiōe ad pccōez. q2 durāte peccati mortalis obſtaculo hō ptingere nō pōt ad efficaciaz illoz operū. q2 cū pccō mortali remunerari nō pōt in vita eterna bona opa dicūt mortua q̄ nō fiūt ex radice ſpūalis vite q̄ ē charitas ⁊ tlia fiūt bona opa i mortali pccō fcā. dico ḡ q̄ opa bona mortificata per ſequentē pniaz viuificāt in q̄ztū p eā tolliſ tur pcci obſtaculū quo erat hō indign^z cōſeq; efficaciā illoz opuz in eterna vita. ſz opa mortua nunq̄z viuificant. q2 p ſe ⁊ absolute mortua ſunt. q2 nō p̄cesſerūt ex radice ſpūal vite. Ad p^m in opp^m dō q illa auctoritas intelligenda ē de illq p pniaz ad deū nō reuertūt. Ad 2^m dō q q̄uis bona opa mortificata p̄terierūt manēt tñ pnia in diuina acceptatiōe q̄ reputatione digna niſi ſit ipedimētū ex pte illius a quo talia opa p̄cesſerūt. Ad 3^m dō q in bonis operibus q̄ mortificata dñt nō ē corruptū p̄incipiū vite per ſe ⁊ absolute. ſz p accñs in relone ad pccōrem pp pcci obſtaculū. illud aūt accñs p pniaz remouetur.

Articulus nonus.

C Onſeq̄nter q̄rit de 9°. p̄ncipali. Et circa ꝟ q̄rũt 2°. ℙ° vtrũ de pccō p pniaz remiſſio teneat hō āplius penitere. 2° vtrũ peccator p pniaz possit pluſq̄z ſemel reſurgere.

P Rimo oñdo q de pccō p pniaz remiſſo tenet hō āpli^z pēitere. Aug^s. in li°. de pnia nō mltū longe p^z p̄n^m dicit q q̄dā ē pnia cui^z actio p totā iſtā vitā q̄z in carne mortali degim^z ppetua ſupplicationis ſubeūda ē hūilitate. ḡ de pccō q̄tūcūq; remiſſo hō tenet per totā vitā ſuā penitere. Itē de pe. di. 3. ſ. p°. ⁊ hz in lra paz vltra me^m pūtis diſtictiōis dr̄ō pccōre q̄ ſemp doleat ⁊ dolere gaudeat. Itē hō ñ pōt eē certus de lege cōi de remiſſiōe culpe ſue iuꝝ illud Eccl. 9. Nemo ſcit vtr̄ odio an amore dign^z ſit. ḡ ſi nō ſemp penitet periculo diſcrisſe exponit qđ q̄z vitar̄ tenet. P^z recupatione ſanitatis nō dz vti hō medicīa curatiua ſz ſanitatis ꝓſeruatiua

ſz pnia medicia ẽ curatiua. g̃ nõ tenet hõ pẽitere õ pccõ p̃ remissionẽ illi. Itẽ vera pnia reddit hominẽ innocẽtẽ. ſz inocẽs pẽitere ñ tenet. g̃ hõ post pccõz remissionẽ de illis penitere nõ tenet. Rñdeo q̃ pñia põt accipi. p pnia q̃ ẽ virt⁹ vel. p pnia q̃ ẽ sacrm. dico g̃ q̃ de pccõ remisso per pniaz q̃ ẽ virtus tenet hõ sacrm pnie suscipere si põt. ſz accipiẽdo penitere p exteriozi actu virtutis nõ tenet hõ penitere de pccõ per pniaz remisso ⁊ ꝟ̃tũ ad culpã ⁊ ꝟ̃tũ ad penã. Silr nec loquẽdo de penitere inc̃z tũ dicit ſteriozẽ actũ virtutis nisi in cãu. ſ. qñ non adest. pbabilis cõiectura de remissiõe pcci. aut qñ de pccõ suo ex deliberatione recogitat. tũc. n. illud detestari tenet. nõ. n. fideliter ſuat reparatũ fedus diuine amicitie cui actu nõ displicet qñ de hꝫ deliberat illud. qõ inter ipm ⁊ deũ cã fuit inimicitie. ꝓtinue tũ tenet hitualr penitere. qr̃ põt dimittere hitũ pnie nisi r uendo in pccñ mortale. de hitu aũt pnie aut de interiozi actu in cãib⁹ supradcis intelligi dz illud verbuz Aug. 2°. li°. de sacra. ptr. i. c. 2°. eũ dicit. Necesse hẽs semp penitẽ. satiffacere potes. nimis facere nõ potes. melius est vt plus facias q̃ minus. Sili mõ intelligende sunt due auctoritates ad p̃imã ptez allegate. Ad 3m dõ q̃ quia hõ nõ põt cert⁹ esse de remissione pcci certitudine sciẽtie. iõ sufficit certitudo. pbabil coniecture ad hꝫ q̃ se exponat discrimini si ira nõ vacat actui penitendi sicut añz hꝫet. pbabilẽ cõiecturã de remissõne pcci sui. tũc aũt ẽ probabilis ꝓiectura qñ hõ fecit qõ in se ẽ dolẽdo. cõfitendo. satiffaciendo. ⁊ ꝓpositũ cauendi habẽdo. Ad pm ad ptez aliaz dõ q̃ frequẽter ea que sepank in iferiozi vninnt in supiozi. ⁊ iõ qr̃ superioz ẽ medicina spñalis q̃ corporalis. magis põt reperiri in ea aptitudo ad curandũ ⁊ ad sanitatẽ recuperatã cõseruandũ q̃ in vna medicia corporali. ⁊ tũ qñq̃ inuenit in corpalibus aliqd cõferens sanitati recuperãde ⁊ cõſuatiõi recuperate

Ad 2m dõ q̃ innocẽs dupliꝛ põt dici. Aut qui non ẽ nocẽs nec fuit. ⁊ talis inocẽs penitere nõ tenet. ſz sic pnia nõ facit pccõrez innocentẽ aut q̃ nõ est inocens. ſz tũ fuit. ⁊ talis inocens penitere tenet interius in casibus supradcis ⁊ hꝫ mõ pnia pccõrez reddit innocentẽ.

s Ecundo querit vtr̃ pccõz p penitentiaz possit plusq̃ semel resurgere. Et vi q̃ nõ. g non põt a vera pnia cadere nõ põt plus q̃ sel̃ per pniaz resurgere. ſz vere penitẽs nõ põt a pnia cadere. ga vt hr̃ de pe. di. 3. ſ. p°. Jnãis est pnia quã sequẽs cl̃ pa coiquinat. g̃ pccõz per pñiaz non põt resurgere plus q̃ semel. Itẽ Ap⁹ ad Hebreos 6°. Jmpossibile est eos g semel sunt illumiati. segtur ⁊ plapsi ſt rursus vocari ad pniaz. Itẽ 33. q. 4. Est iusta. in fine. facilitas venie icentiuũ tribuit delinquẽdi. Cũ g̃ deus nulli debeat retribuere incẽtiuũ delinquendi. tribueret aũt si penitenti parceret plus q̃ sel̃. g̃ remittit pecã p pniaz pl⁹ q̃ sel̃. Lõtra mĩaz nõ negat deus hõi quã põcipit hõi ab hoie impendi ſz vt hr̃ Math. 18°. Deus vult q̃ hõ pcat hõi quotiẽſcũq̃ in ipm peccauerit. g̃ deus pcit hõi quotiẽſcũq̃ penituerit. Itẽ de pe. di. 3. ſ. Itẽ q̃ frequenter. dr̃ q̃ xps tot sanauit claudos cecos ⁊ aridos ne desper sepe pccõr. Rñdeo q̃ pccõz per pñiaz põt plus q̃ semel resurgere sicut probat in lra plurib⁹ auctoritatib⁹ ⁊ exemplis. qõ ⁊ rõne declarat. Nõ a vera pnia põt excidere ⁊ verã pniaz recuperare. ſz vã pnia nũq̃ caret pccõz remissione. q̃ aũt hõ a vera pnia possit excidere. põt pbari p silem modũ q° supi⁹. li°. 3°. di. 21. pbatũ ẽ q̃ charitas possit amitti in nõ ꝓfirmatis. Preterea ẽ in subiecto vertibili. ſ. in volũtate nec ꝓtinuatio in futuꝛ dr̃ ei⁹ eẽntia ẽ. Nõ aũt verã pniaz possit recupare. pbo. q̃ hõ q̃ diu ẽ in vita põt facere qõ in se ẽ vt sibi detur a dõ pnia vera. ſz oi facienti qõ in se ẽ deus dat pniam verã. alr̃. n. nõ pulsaret hoiem vt faceret qõ in se ẽ dr̃ aũt Apoc. 3°. i ei⁹ pſona. Ego sto ad hostiũ ⁊ pulso. Nõ aũt vera pnia nũq̃ careat pccõz remissiõe. pbatur sic. dr̃ de pnia di. 3a. ſ. Itẽ q̃ frequẽter. ⁊ recitat magr̃ in lra h⁹ di. c. penl. Constat ei multũ peccã displicere q̃ semp ꝓsto est ea destruere. ſz si vera penitẽtia alñ careret pcci remissiõe. de⁹ nõ ẽt semp ꝓsto pccã destruere qr̃ hõ p verã pniaz ꝟ̃tũ ẽ ire mouet a se oẽ qõ resistit destructiõi pcci. Preterea ad ꝓncipale Aug. li. i. retrac. c. 18°. de quocũq̃ pessimo in hac vita ꝓstituto nõ ẽ desperãdũ. ſz si pniaz nõ possz hõ resurgeꝛ plus q̃ sel̃. de peccãte mortalr p⁹ pniaz eẽt ds̃pandũ. g̃ p pniaz põt pccõz resurgere pl⁹ q̃ sel̃. imo quotiẽſcũq̃ ve pẽituerit. Ad pm in oppm dõ q̃ mior ẽ fla. ad pbationẽ dõ q̃ pnia q̃ seq̃s cl̃pa cõignatianis dr̃. ñ qr̃ nõ fuerit va. ſz qr̃ insufficiẽs ad vitã etnã obtinẽdã vt carẽs fructu illius pnie q̃ ñ seq̃t cl̃a c⁹ fruct⁹ ẽ vitatõ gehẽne ⁊ adeptõ glie. ⁊ sic expõit glo. ibidẽ. ⁊ mgr̃ i lra nõ mlt⁹ añ mediũ di. pñtis. Ad 2m dõ q̃ ibi ũ negat Aplus pccõrẽ posse p pniaz resgerẽ pls q̃ sel̃. ſz penitẽtẽ p⁹ relapſũ ſuocari possꝫ. 2°. p bapm. vñ glo. ibidẽ. Jmpossibile ẽ eos motos ad pniaz q hꝫ accepũt sel̃ rursus ſnouari. i. rbaptizari p⁹ pniaz. Ad 3m dõ q̃ facilitas vẽie q̃ m ad rẽissiõẽ pene satiſfactoriẽ icẽtiuũ tribuit õliquẽdi. ⁊ sic pccõr ñ ꝓseqũt facilr̃ venã. q̃ õ lege cõi õs sẽp exigit. p pccõ penã satiſfactoriã. ſz ꝟ̃tũ ad rẽissiõez offẽse ñ tribuit icẽtiuũ õliquẽdi. ſz magis cauẽdi pccñ ex amoꝛ. ⁊ difficultas vẽie ꝟ̃tũ ad offensaz occasionẽ tribueret desperationis.

Articulus decimus.

c Onſeq̃nter q̃rit õ. io. ꝓncipali. Et cir⁹ hꝫ q̃rũt 2° P° vr pñia sit alijs vtutib⁹ ꝓor origie. 2° vñ sit alijs vtutib⁹ prior dignitate.

p Rumo oñdo q̃ sit alijs vtutib⁹ ꝓor origie. fũdamtũ ẽ alijs ptib⁹ edificij. pmũ origie. Sz ap⁹. ad hebr. 6° dicẽ pniaz eẽ fũdamtũ. g̃ ẽ alijs vtutib⁹ prior origie.

Itẽ glo. sr̃ illõ math. 3°. Pniaz agite. dicẽ q̃ pñie vtutẽ ẽ p pniaz pimeꝛ veterũ hoiez. Itẽ p⁹ ordinatur ẽ recessus a tmio a q° ꝟ̃ accessus ad terminuz ad quẽ. ſz p pñiaz ẽ recessus a pccõ q̃ ẽ tmin⁹ a q° p alis vtutes ẽ accessus ad deũ q̃ ẽ termin⁹ ad quẽ. g̃ pñia ẽ alijs vtutib⁹ ꝓor origie. Lõtra eoꝛ q̃ sil̃ sũt vnũ ñ ẽ origie p⁹ alio. Sz oẽs vtutes sil̃ infũdãt. g̃ vna nõ ẽ origie ꝓor alia. Rñdeo q̃ de pñia ⁊ alijs vtutib⁹ possum⁹ log ꝟ̃tũ ad eaꝛ eẽntias q̃ sũt hi⁹ vel ꝟ̃tũ ad eaꝛ actus. quoz istoꝛ mõꝛ põt cõperi virtus pñie tam infusa q̃ acquisita ad virtutes alias. Dico ergo q̃ ꝟ̃uis inter habitum penitentie infuse ⁊ alias virtutes infusas non sit prioꝛitas quando ordo originis. quia a deo immediate tam

tum est earum origo ⁊ simul omnes infundit. tam̃ in ꝯtũ habitus pnie non est natus esse in anima ni si hituata fide ⁊ spe. nec habitus charitatis nisi me diãte hitu pnie. saltẽ in subõ in quo põt hr̃e pncipa lez suũ actũ. q nõ est nisi respcũ mortalis pcci. iõ ali quo modo põt dici hitus infuse pnie põr origine hi tu charitatis ⁊ posterior fide ⁊ spe. ꝯtũ aũt ad actꝰ vtutũ magis ppie attẽdit ordo ꝑm originẽ. actus n. pnie vt in plibus orit ex actu timoris ꝯcunqz tñ ex actu amoris. timor aũt ⁊ amor ẽ ex actu fidei dictis timẽda ⁊ amãda. ⁊ iõ actus fidei ⁊ timoris põres sunt origie actu penitẽdi. ⁊ qr ẽt virtus pnie pcciñ detestãt in spe venie. actꝰ penitẽdi ꝓsuppõit actũ sperãdi qbusdã gr̃ vtutibꝰ est origine posterioꝝ. ⁊ qbusdã põr. Ex dcis satis pz qd dõ est de cõpatiõe pnie acqsite ad alias virtutes acqsitas ꝯtum ad ordinẽ originis. Ad pm in oppm dõ q fundañ tum nõ tñ est alijs partibꝰ prius origine. sz eaꝝ ẽt firmatiuũ seu sustẽtatiuũ. ⁊ iõ virtus aliqñ dr̃ fundamẽtum vel qr origine põr. vel qr aliaꝝ firmatiua seu sustentatiua sub rõne vtriusqz. dr̃ etiam virtus põr vel in doctrina xp̃iane religiõis vl in exñtia edificij spũalis. pmo mõ pnia est alijs virtutibꝰ põr. vñ tã xp̃s ꝯ eiꝰ pcursor Joãnes doctrinã xp̃ia ne religiõis a pnia iceperũt. Et hmõ dicit Apo. ad Hebre. pniam esse fundamẽtũ. sz rõne põritatis in exñtia edificij spũalis ⁊ sustẽtatiõis fides ponit fũdamẽtũ. ad Heb. ij°. ⁊ pma Lorꝝ. z°. Rõne aũt firmatiõis in aduersis fortitudo dr̃ etiam fundamentum. vñ sup illud Luce. ix. Ne terreamini ab eis q occidũt corpus dic̃ glo. q fortitudo est fundamẽtũ fidei. rõne etiã firmatiõis vtutũ in pspis humilitas dic̃ fundamẽtũ. Unũ Ber. r°. de ꝓsidera. ad Eugeniũ. c. g. Bonus fundus humilitas. qr etiã charitas põr ẽ origine alijs virtutibꝰ inꝯtũ formate sũt ⁊ maxie alie firmanr̃ p eam. iõ ẽt dr̃ fundamẽtũ. vñ apls. ad Ephe. z°. In charitate radicati ⁊ fundati.

Ad 2m dõ q illud vbum dz itelligi de fortãta pnia iformis. n. nõ pmit veterẽ hoiem nisi dispositiue ⁊ qr pnia magis de primo disponit ad formaz virtutũ que est charitas ꝯ aliqua alia vtus. iõ pus origine dr̃ formari ꝯ alie in via reformatiõis. Ad 3m. dõ q ꝯtus in executiõe motus exterioris põr sit ordie nãe recessus a tmino a quo ꝯ accessus ad tminũ ad quẽ. tñ in intentiõe est eꝰ. ⁊ iõ qr iteriores motus inꝯtũ sunt volũtarij ptinẽt ad itẽtionẽ i eis põs est ordie nature accessus ad tminũ ad quez ꝯ recess. a tmino a quo volũtas. n. a malo recedit pro pter bonũ. Ad argum in oppm pz quid dõ ex dcis in questione.

s Secundo queritꝰ vtrũ pnia sit alijs vtutibꝰ põr dignitate. Et vr̃ q sic. cã põr est dignitate cãto. sed pnia restituit vtutes amissas vt supi⁹ oñsuz est. g̃ ẽ vtutibꝰ alijs dignior. Itẽ illa vtus est alijs dignioꝝ q̃ hz dignioꝝ actuz. sz recõciliare deo q est actꝰ nobilissimꝰ est actꝰ pnie. g̃ est inꝰ oẽs vtutes dignissima. Itẽ cõpositum dignius est ꝯ ps. sz pnia formata dic̃ ꝓpositũ ex hitu pnie ⁊ charitate. g̃ pnia formata est charitate dignior ⁊ er pñti oibꝰ vtutibꝰ alijs. Lõtra Augꝰ. 15. de tri. c. 18. dic̃ ꝺ charitate q nullũ ẽ isto dei dono excellẽtiꝰ. g̃ pnia nõ ẽ dignio charitate. Rñdeo illa vtus est dignio q̃ dignꝰ hz obiectũ. ⁊ sub rõe dignioꝝ. ⁊ qr vtutes theolo. deñ hñt ꝓ obiecto. morales ãt ñ. digniores sũt theolo. vtutes ꝯ morales. cũ g̃ pnia sit vtꝰ moralis. qr est ps potẽtiæ iustitie vt supiꝰ oñsuz est. legt q vtutes theolog. digniores sũt pnia. Inter aũt morales vtutes ille sũt digniores q̃ magis ꝺ ppiquo deũ sic fiñẽ respiciũt. he aũt sũt latria ⁊ pnia. quaꝝ actꝰ sunt circa q̃ directe ⁊ imediate ordinanr̃ ad diuinũ honorẽ. ⁊ iõ int vtutes morales sũt nobiliores. ⁊ qr latria pncipaliꝰ respicit tẽdẽtiã i bonũ. ⁊ ex pñti recessum a malo. pnia aũt eꝝ. iõ dignioꝝ ẽ latria ꝯ pnia vñ vt oñsuz est li°. z. di. 9i. Int oẽs vtutes morales latria ẽ vtus nobilioꝝ. Ad pm dõ q pnia nõ est cã restitutiõis vtutũ amissaꝝ nisi sic̃ dispositio q̃dã no oz aũt dispõnẽ ee nobilioꝝ habitu ad quẽ dispoit.

Ad 2m dõ q recõciliare deo ptinz ad pniaz dispositiue ad fidẽ ãt ⁊ spẽ ⁊ charitatẽ pncipaliꝰ. Ad 3m dõ q ꝓ pnia formata nõ ẽ ꝓpositũ ex hitu pnie ⁊ charitatis. sic neqz mã formata ẽ ꝓpositũ ex mã ⁊ forma nec sic̃ dz ꝓcedi q mã formata sit dignio forma. sic nõ dz cõcedi q m ãformata sit dignior sua forma q̃ est charitas.

Articulus vndecimus.

c Onsequenter querit de. ij°. pncipali. Et circa hũ q̃runt. z. ꝓmo vtrũ pnia solẽnis sit iterabilis. ⁊ qbus psonis debeat iponi. Sedo que sunt illa que ad ritum illius pnie requirunt.

a Dprimam qõnem dõ q est pnia secreta. publica ⁊ solẽnis ⁊ est ois solẽnis publica. sed nõ puerit. solẽnis asit nõ iterat ne ex sui iteratiõe vilescat. ⁊ qr rememoratio est expulsiõis pinoꝝ parẽtũ de paradiso terrestri q̃ semel tñ fcã est. ⁊ sic̃ dic̃ mgr in lra vltra mem pñtis di. hꝰ p grauioribꝰ horrendisqz ac manifestis delictis tñ iponit. de hac dr̃ decretoꝝ di. 50. Si qs post remissionẽ. §. Põt ẽ q̃daz pnia q̃ solẽnis appellat q̃ semel tñ i eccl̃ia ꝓcedit. hec clicis iponẽda nõ est. vñ ea di. In capite. §. hãc aũt. dr̃ q hãc pniam nulli vnqz clicoꝝ agere ꝓcedit. arqz iõ huiuscemõi penitẽtes ad clerꝝ admitti ꝓhibenr̃ qõ ẽt ꝓbat p illud qõ hr̃ ea. di. ꝓfirmatũ. ⁊ duobus caplis se. nisi sint clerici depositi. tũc. n. eis põt solẽnis pnia iponi. ⁊ qr hmõ statutũ est pp clicatus dignitatem. vr̃ posse ꝓcludi q nec laicus psonis ilignibꝰ nec religiosis debẽt imponi pp statutũ dignitatem. Juuenibꝰ etiã nõ facilr̃ iponẽda est pp eratis fragilitatẽ. vt hr̃. e. di. Pẽitẽtes. psonis ãt alijs a pdcis tam viris ꝯ mulieribꝰ põt imponi.

a Dsecundam qõnez dõ q sic̃ hr̃ di. supradcã. c. In capite. In capite q̃dragesime. Oẽs penitẽtes q publicã suscipiũt aut susceperũt pniam añ fores ecclie se repñtẽt ep̃o ciuitatis sacco induti. nudis pedibꝰ. vltribꝰ i terra demissis. reos se eẽ habitu ⁊ vltu. prestãtes. ibi adesse dñt decan. archidiacõi. archipbꝰ pochiarꝰ. ⁊ pbr̃i pniaz q eoꝝ ꝓuersationez diligent ispicer̃ debẽt. post hꝰ i eccl̃iã eos introducãt. ⁊ cũ oi clero. 7. pnie psalmos i tra põtifex pstratus cum lachrymis eoꝝ absolonem decantet. tũc surgens ab oõne iuxta qõ canones iubens manꝰ eis i ponat. aquam benedcãm sup eos spargat cinerem

pus mittat. deinde cilicio capita eoꝝ cooperiat. ⁊ cū gemitu ⁊ crebris suspirijs denunciet eis. q̄ sic Adam pieck⁹ est de paradiso. ita ⁊ ipsi p̄o pccis ab ecclia abijciunt. postea iubeat ministris vt eos ex ianua ecclie expellāt. clerici vero psequant eos cū risorio. In sudore vultus tui vesceris pane tuo ⁊c. vt videtes scām eccliam p facinoꝝib⁹ suis tremefcām atq̄ cōmotā nō quipēdāt pniam. in sacra aūt dñi cena rursus ab eoꝝ decanis ⁊ eoꝝ p̄sbyteris ecclie liminib⁹ repūtent. ⁊ sic dic glo. ibidē ita fit quo libz āno vt tali die mittant i eccliam. ⁊ lz stent i eccl̄ia nō tñ coicabūt cū alijs i eucharistia vl̄i osculo. ⁊ sic erūt vsq̄ ad octauā pasce. ⁊ tūc itez exhibūt ō ecclia ⁊ erūt ex eccliaz vsq̄ ad talē die sequētis anni. ⁊ b̄ fiet vsq̄ ad finē pnie. ⁊ si bñ penitēt. 2°āno vl̄ 3°. pōt eis reddi igressus ecclie.

c **Jrca lr̄am** ꝑnia est scḋa tabula post naufragiū. Hꝫ p silitudinez dcm̄ est. ꝑria. n. tabula i mari est nauis q̄ eū aliq̄n frangit. ꝓtingit q̄q̄z q̄ aliq̄ adherēt alicui tabule nauis p cui⁹ adiutoriū applicāt ad portū salutis. sic dico q̄ exñtib⁹ in mari hui⁹ mundi. baptismus est sic ꝑma tabla. i. sic nauis a cui⁹ gr̄a cū boies cadūt restat eis pnia tāq̄z tabula 2°. cuz cui⁹ adiutorio deduci pñt ad portū salutis. ꝓstrue. g̃ sic. q̄ pnia est tabula post naufragiū ꝺa ab illa q̄ est añ naufragium. possz tñ dici baptism⁹ ꝑma tabula post naufragiū vocādo p⁹ naufragiū originale pccm̄. eo q̄ originale pccm̄ ⁊ ei⁹ sequele sunt q̄dā fractio itegritatis nāe quā in ꝑmis parentib⁹ a sua ꝓditiōe habuerat. ianis est. s. carēs fructu illi⁹ pnie supple. quā hz illa pnia quā sequēs culpa nō ingnat. ō pnia pccōz i. in q̄ aliqs pseuerat etiā si ad sūmū qs pueniat maloz. s. in compatione alioz.

Di. xv.

T sicut p̄dcis ⁊c. Supius exclusit mgr̄ errorē dicētiū q̄ pnia

c nō ē iterabilis. Hic excludit errorē dicētiū q̄ pnia ē diuisibil̄. ⁊ diuidit i 3. ꝑ° remouz errorē dicētium q̄ pnia ō vno pccō sine altero valz tūc q̄n agit. 2° errorē dicētiū q̄ ⁊si tūc nō valeat. tñ valz q̄n de pccō altero ꝓterit. ibi Quibusdā tñ. 3° ponit auctoritates q̄b⁹ veritas ꝓfirmat ibi. Satis arbitroꝝ. ꝑrima in duas. ꝑrio determinat auctoritatē ꝓphetie ꝫ illi inducebāt p se. 2° auctoritates scōz. ibi. Aliaſ quoq̄z. ꝑd̄ in tres. ꝑ° ponit dubitationē. 2° solonem ibi. Sz ō his. 3° dubitationis orte ex solone explanationē. ibi. Altrēde. Illa ps q̄ ibi icip̄. Aliaſ quoq̄z diuidit in duas ptes. ꝑ° recitat auctoritates q̄s illi errātes p se inducebāt ⁊ eoꝝ rōnez. 2° sb̄iungit pdcōz solonez ibi. His nñderi. Illa ps que ibi incipit. Quibusdā tñ. in q̄ remouet errorē dicētiū q̄ pnia de vno pccō sine alio valz q̄n ō alio cōterit. diuidit in tres. ꝑrio oñdit q̄ nō valz ad meritū vite eterne. 2° q̄ valz ad remissionē pene ibi. ꝑōt etiam. 3° subiungit confirmationē vtriusq̄z ibi. Ex his. Illa pars que ibi incipit. Satis arbitroꝝ. diuiditur in duas. ꝑrimo ostendit q̄ nō potest diuidi pnia. Secūdo oñdit que sit vera pnia ibi. Ex p̄missis.

Articulus primus.

Jrca hanc di. querēdū est p̄ncipaliter de. 5. ꝑrimo ō satisfactiōe

c in gnāli. 2° de elia. 3° ō ieiunio. 4° de oꝛone. 5° de restitutione. Circa p̄mū q̄runt. 8. ꝑrimo vtz satisfactio sit actus vtutis. Secūdo vtz hō possit satisfacere deo p̄o culpa. Tertio vtrum satisfactio debeat fieri p opa penalia. Quarto vtrū flagella que dē ūmittit. vel venire ꝓmittit sup penitētes sint p eis satisfactoria. Quinto vtz possit fieri satisfactio p opa que fiūt i mortali pccō. Sexto vtz hō possit satisfacere ō vno pccō mortali sine alio. Septio vtz deus possit remittere pccm̄ sine aliqua satisfactiōe. Octauo vtz enumerent sufficienter ptes satisfactiōis. s. oꝛo. ieiunīū. ⁊ elemosyna.

p **Rimo** ostendo q̄ satisfactio nō sit actus vtutis. Actus vtutis est vtilis. Sed satisfactio cū sit debita est inutilis. dī. n. Luce. 17. Dicite ꝙ sui inutiles sumus. q̄d debuimus facere fecimus. g̃ satisfactio nō est actus vtutis. Itē ꝑhi. 2° ethi. c. 6. Virtus est habitus electiu⁹. Sz satisfactio q̄q̄z nō est electiua. sic cū aligs ꝑ sui volūtatē satisfacē ꝓpellit. g̃ satisfactio nō est actus vtutis. Cōtra Grego. in q̄dā omel̄a sup illud matthe. 6. Si qs vult post me venire. dic q̄ dñs noster ꝑnia opposuit medicamēta pccis vt lubricis ꝓmittā. tenacib⁹ largitatē ⁊c. g̃ destructio pcci ē p vtutē vel p ac⁹ vtutis p satisfactionē aūt destruit pccm̄. g̃ cū nō sit vtus est act⁹ vtutis. ꝑnd̄eo q̄ ꝙus satis sit manifestū satisfactionē esse actū vtutis. cum sit actus pnie. q̄ vtus est. vt supius oñsū ē. Et⁹ ⁊ alr declarat. Satisfactio ē. n. p illata iniuria voluntaria recōpēsatio ſm iustitie eq̄litatē cū ꝓposito nō cōmittēdi nouā iniuriā. Hē q̄ ō iplicite dr̄ ō pnia di. 5°. §. j. ⁊ recitat i lra hui⁹ di. c. 5. ⁊ sumptū ē ō ecclīasticis dogmatib⁹ ꝓpone. 23ª. Satisfactio pnie ē pccōrū cās excidē. nec eoꝝ suggestiōib⁹ aditū idulget. g recōpēsationē. n. p̄dcām cāe p̄dcōz excidunt. ⁊ p positū cauēdi a futura iniuria pccōz suggestiōibus aditus nō idulget. Sz facē recōpēsationē ſz equitatem iustitie act⁹ est vtutis iustitie. vt videri pōt ex dcis ꝑhi. 5. ethi. c. 7. ⁊ pl̄ib⁹ alijs locis. g̃ satisfactio ē act⁹ vtutis. Ad p⁹ in opp⁹ dō q̄ minor ē falsa. debitū. n. meritoriū est ināz tū iduit rōnē voluntarij. sic. n. hō facē ō necessitate vtutē. Vñ illa auctoritas itelligēda est ō iutilitate opposita pfcōi. sic ps ex glo. ibidē. Ad 2⁹ dō q̄ cū aligs ꝑ volūtatē suaz satisfacere cōpellit si est cōpulsio sufficiēs illa satisfactio non hz rōnem vtutis nisi p comparationem ad iudicē q̄ ad satisfactionē cōpellit. Vñ ⁊ sic cōpulsus nō satisfacit deo.

f **Ecundo querit** vtrum homo possit deo satisfacere

re p̄o culpa. Et videt q̄ non. Anselmus. primo libro. Cur deus homo. ca. 13. Debet omnis qui peccat honorem deo quē rapuit solvere. ⁊ hec est satisfactio. Sed homo non potest deo solvere debitum honorem. quia in infinitum est honorandus. ergo homo non potest deo satisfacere. Item satisfactio fieri non potest de eo quod ex alia causa est debitum. Sed ratione beneficij a deo accepti non est aliqua creatura que non debeat deo id quod est ſm Aug⁹ lib. 83⁹. questionum. q. 68°. in

fine. ⁊ etiã ꝑm Ber. de diligẽdo deũ. c. 16. ꝯ homo nõ hz de quo possit deo satisfacere ꝓ peccõ cõmisso. Itẽ grauius est peccũ mortale actuale ꝙz origiale peccũ. Sz nullus purus hõ satisfacere potuit ꝓ peccõ originali ꝑm Anselm. 2°. lib°. Cur deus homo. non multũ longe post ꝓncipiuz. ergo multo minus põt satisfacer ꝓ actuali peccõ mortali. Cõtra ỗ pe. di. j. Si cui. §. Hoc idẽ sacrificiũ ex lege offert penitens dũ satisfactionẽ ecclie iudicio sibi ipoſitã fcis exequik. Sz talẽ satisfactionẽ exeq põt hõ. ꝯ põt ỗo facere satisfactionẽ q̃ est sacrificiũ ꝛz legẽ. talis aũt est satisfactio debita. Itẽ ꝙto ille ỗ quẽ peccat est misericordior tãto facilĩ⁹ satisfieri sibi põt. Sz de⁹ est misericordissim⁹. ꝯ hõ facilime põt satisfacẽ ỗo.

Rñdeo hoiem posse satisfacẽ deo. dupliʳ põt itelligi. aut⁹ cũ alteri⁹ adiutorio. aut sine. Prio mõ dico ꝙ hõ põt satisfacere deo ĩ vtute. ſ. meriti xꝑi. cuius pticeps est hõ ꝓ verã fidẽ. 2°. aũt mõ hõ satisfacẽ nõ põt deo. Vñ ꝑm Aug^m in euch. versus finem. Nec antiquoꝝ gcũcz iustoꝝ ꝑter xꝑi fidẽ. salutẽ potuit iuenire. hõ. n. ꝓ se deo nõ põt eq̃le repẽdere. nec hoc ab eo exigere. sed si fecerit famulando illud qõ põt plus ab eo nõ regreret. Ad p^m in opp^m dõ ꝙ ⁊ si hõ ꝓ se nõ possit deo reddẽ debitũ honorẽ ꝑm eq̃litatẽ iustitie tũ xꝑi meritũ ⁊ dispositio penitentis faciẽtis qõ in se est simul iũcta deo reddũt honorẽ debitũ ⁊ sunt debita satisfactio ꝓ peccõ ꝑm eq̃litatẽ iustitie nõ cõpẽsantis meritũ penitẽtis. sed ꝑm ꝙ iustitia est ꝓdecẽtia diuie bõitatis. satisfactio aũt merito xꝑi cõiũgik nõ realr. Sz p verã fidẽ ipi⁹ penitentis. ꝓ quã est pticeps illi⁹ meriti. Ad 2^m dõ ꝙ deus ex liberalitate sua nr̃e infirmitati ꝓdescẽdẽs hoi constituit mẽsurã eoꝝ ad q̃ ỗ necessitate teneẽ q̃ est obseruãtia ꝯceptoꝝ vt ỗ rliquo. i. de opib⁹ sup errogatiõis possint satisfacere ꝓ omisso. q̃ opa ⁊ si debeamus deo debito ꝓ gruitatis. nõ vult tñ tãꝯ nobis pcens vt sibi debeanẽ debito necẽtis nisi rõne voti. vel satisfactiõis ꝓ peccõ. Ad 3^m dõ ꝙ ꝙuis peccatũ originale nõ sit ita graue ꝓsone sicẽ peccũ actuale mortale. tñ grauⁱ⁹ est nãe. qz ificit nõ tñ ꝓsonã. Sz nãz. ita ꝙ ꝓ ꝓsonã mediãte nã. ⁊ iõ ꝓ illo satisfacẽ ñ potuit nisi ꝑpõderãs toti nãe humane. Quapp concludit Anselm. 2°. li. Cur de⁹ hõ. c. 7. ꝙ illuz q satisfacturus erat ꝓ ꝑmoꝝ parẽtũ peccõ. oportuit eẽ pfectũ deũ ⁊ hoiem. purus. n. hõ toti humane nãe ꝑpõderare nõ potuiſſz. Põt tñ alr dici ad ar^m ꝙ ꝓ peccõ originali xꝑs solus satisfecit. Vñ a nobis nulla acq̃rik satisfactio ꝓ originali peccõ. Sz tñ baptisini suscepcio ꝓ quaz hõ ꝑmo efficiẽ pticeps meriti xꝑi. ꝓ actuali aũt mortali cũ satisfactiõe meriti xꝑi regriẽ ỗ lege cõi aliq̃ satisfactio penitẽtis nõ ꝑp impfectionẽ meriti xꝑi. Sz qz de⁹ vult ⁊ ꝑp sui honorẽ ⁊ bonũ nostrũ. vt ꝓ his que voluntate ꝑpria ꝑmittimus vel omittim⁹ volũtate ꝑpria satisfactionẽ aliquã faciamus. 2^m ar^m. ad partẽ scõam nõ ꝓcedit qz maior nõ est vera nisi ꝓpositis ꝓtib⁹ offensis. offensa aũt ỗ deũ est grauissima. ⁊ iõ hõ ꝓ se satisfacẽ nõ põt ỗo. sicẽ possz homini. ꝙuis deus sit hoie incõpabiliter misericordior.

t Ertio queriʳ vtrũ satisfactio ỗbeat fieri ꝓ opa penalia Et vr̃ ꝙ nõ. qz ꝙto opus fit cũ maiori charitate. tãto est magis meritoriũ. ⁊ tñ minus penale. Sz si satisfactio deberet fieri ꝓ opa penalia. illud qõ diminueret penalitatẽ. diminueret satisfactionẽ. ꝯ nõ hz fieri ꝓ opa penalia. Itẽ phi. 2°. ethi. ca. 3°. Medicie ꝓ ỹria inate sunt fieri. sed q̃dã sunt pcã penalia. sic tristitia. ita ꝯ satisfactio ꝓ talib⁹ peccis hz esse ꝓ opa desiderabilia. Contra de pe. di. 3^d. §. j. Pnia est quedam dolẽtis vindicta puniẽs ise qõ dolet cõmisisse. sed dolor vindicte. punitio. res penales sunt. ꝯ penitens satisfacere hz ꝓ opa penalia.

Rñdeo ꝙ opus penale duplr̃ põt itelligi. aut rõe generis opis. aut rõne opantis loquẽdo de ope penali ꝑmo modo dicto. satisfaciẽdum est ꝓ peccõ ꝓ opa penalia. ⁊ ꝓp emendationẽ culpe ꝓterite ⁊ ꝓseruationem a futura. culpe. n. debet pena. pene ẽt ꝑm phi. 2°. ethi. c. 3. medicine sunt. ſ. nõ tñ curatiue. sed etiã ꝑseruatiue loquẽdo de opere penali. 2°. modo nõ 03. qz frequẽter opa ꝙtũ est ex suo genere penalia rõne feruentis charitatis in opante sunt ei delectabilia. ⁊ sic ꝓcedebat p^m ar^m. ad ꝓtem ꝑmã.

Ad 2^m dõ ꝙ ꝙuis aligbus peccis sint annexe pene sensibiles. tñ inẽztũ sunt act⁹ volũtarij aliquã delectationẽ hñt. qz sic dr̃ ꝑuer. 13°. Desiderũ si cõplea tur delectat aiam.

q Arto queriʳ vtr̃ flagella q̃ imittit deus. vel venir̃ ꝑmittit sup penitentes sint ꝓ eis satisfactoria. Et vr̃ ꝙ nõ. illud qõ est satisfactoriũ ꝓ peccis nõ est detestãdũ nec respuendũ. Sz tpalia flagella sunt detestãda ⁊ respuẽda. Vñ aug⁹. 10. li°. cõfes. c. 16°. Vbe aduersitatib⁹ seculi. ꝯ ꝓdcã flagella nõ sunt ꝓ sustinẽtib⁹ satisfactoria. Itẽ satisfacere nõ ꝓuenit nisi illis q peccauerũt. sed tpalia flagella qñcz imittunt hoibus nõ ꝑp peccã. sic patuit in tob. ergo non sunt satisfactoria. Cõtra ea q̃ castigant peccã sũt satisfactoria. sed sic dic̃ aug⁹. p° de ciui. dei. c. 30. Cũ deus me aduersis reb⁹ exagitat aut merita examinat. aut peccã castigat. ꝯ talia flagella sunt satisfactoria. Itẽ illud est satisfactoriũ qõd ad patientiaz erudit bonos ⁊ faẽ eos deũ frequentare intpellatiõib⁹ crebris. sz sic dic̃ aug⁹. p° de ciui. c. 8. Flagellum dei ad patiẽtiã erudit bonos. Et Ber⁹. de diligẽdo ỗo c. 2ỹ. Ex occasiõe frequẽtium necessitatum crebris necesse est intpellatiõibus deũ ad hoie frequentari. ꝯ tpalia flagella satisfactoria sunt ꝓ sustinẽtibus ea. Rñdeo ꝙ sustinẽs flagella sibi ĩmissa ꝓ opationem iustam cuiusmodi sunt oia illa que deus infligit siue ꝓ actionẽ iniustã cuiusmodi sunt aliqua que de⁹ frequenr̃ a peccõrib⁹ infligi iuste ꝑmittit nõ satisfacit ea sustinẽdo sub rõne qua patiẽs tñ. qz sic̃ voluntas sustinẽtis nullo mõ compat̃ ad ea vt actiuũ ꝓncipiũ. 03 aũt ꝙ meriti sit actiuũ ꝓncipiũ volũtas illius q mereẽ. Inquãtũ tñ volũtas sustinẽtis ea patient sustinet intentione remissiõis pene sibi debite ꝓ suis peccis sunt sustinẽti satisfactionis mã. Sz formalr̃ ipa satisfactio in actu voluntatis consistit flagella tamẽ que ipsemet deus immittit maioreꝝ efficaciam habent inclinãdi voluntatem ad bonũ ꝙz illa que non immittit. sed ĩmitti permittit. Ad ꝑmum dicendũ ꝙ illud verbum aug. intelligendũ est per comparationem ad infirmos ꝓpter impatientie periculum. qz sicut dicit ꝓrimo de ci. ca. 60. In eadem afflictione mali detestantur ⁊ blasphemant. boni autem precantur ⁊ laudant. Ad secũdum dicẽdum ꝙ sicut idem opus quod in inocẽte non fuiſſz satisfactoriũ eĩ penitẽte satisfactoriũ. ita

idē flagellum pōt esse innocenti materia maioris meriti ⁊ in penitente materia remissiōis pene peccati. Argumēta ad ptē aliā pcedūt p cōparationē ad illos q flagella illa sustinent patiēter.

q **Vinto q̄ritur** vtrū possit fieri satisfactio p illa q̄ fiūt in mortali pccō. Et vī q sic. qz aliq̄ sunt opa q̄ nō sunt satisfactoria nisi in vtute meriti xp̄i. ⁊z illa nō sunt opa fcā in charitate qz si fili⁹ dei nunq̄z fuisset incarnat⁹ nec incarnādus. tñ opa fcā in charitate essent satisfactoria p pccō psone. ℊ opa fcā ex charitatem sunt illa q̄ sunt satisfactoria. nō nisi i meriti virtute xp̄i. Itē totū vnū op⁹ est meritoriū i vtute bone itētiōis p quā fuit ichoatū. ℊ filiter si hō ichoet satisfactionē i charitate ⁊ peccet mortalr añ cōpletum i vtute pncipij totū residuū erit satisfactoriuz.

Itē de⁹ pnior est ad miserādū q̄z ad pdēnādū. ⁊z nullū malū de⁹ relingt impunitū. ℊ nec aliq̄ bonū irremuneratū. ⁊z opa fcā in pccō mortali nō sūt meritoria vite eterne. ℊ ne sint irremunerata oz q sint satisfactoria p pena debita culpe. Cōtra aplius p⁹ coz. 13⁹. Si distribuero in cibos paupex oēs facultates meas. ⁊ si tradidero coꝛp⁹ meū ita vt ardeaz charitatē aūt nō habuero nihil mihi pdest. Item vtus satisfactiōis est opire pccōz multitudinem. ⁊z hē ppriū charitati. Vñ. j. pe. 4⁹ Charitas opit multitudinē peccōz. ℊ nullū opus fcm ex charitatez est satisfactoriū. Rñdeo q nō pōt fieri satisfactio p opa q̄ fiunt in mortali pccō. de⁹. n. cū bonoꝛ nr̄oruz nō egeat opa hois nō acceptat tāq̄z remuneratiōe digna nec tāq̄z satisfactoria nisi acceptet opantem. Vñ ge. 4⁹. dr̄. Prius respexit dñs ad abel. ⁊ p⁹ subiungit. ⁊ ad munera ei⁹. ⁊z de⁹ nō acceptat hoiem exīt̄e in pccō mortali. qz in illo statu est inimicus dei. ℊ opa exīt̄is i mortali pccō nō sūt do accepta tāq̄z satisfactoria. sed sine illa acceptatiōe satisfactoria esse nō pñt. Ad p⁹m i opp⁹m dō q opa fcā in charitate nō sunt satisfactoria nisi in vtute meriti xp̄i inq̄ztū ex ordinatiōe diuīa hr̄e nō possumus charitatē p quā remittunt pccā sine vtute meriti illius. ⁊ si fili⁹ dei nunq̄z incarnatus nec incarnandus fuisset. aliā viā ordiasz de⁹ p quā penitentes a deo reciperēt charitatez p quā remittunt pccā. vt. n. dic aug⁹. 13. ō tri. c. 10. Allio mō de⁹ nos liberare potuisz q̄z p mortē xp̄i si voluisz. Ad r⁹m dō q op⁹ ichoatū ex bona itētiōe meritoriū est i vtute illi⁹ nisi iterrūpat p actū ꝓriū. ita vt illud qō sequat non ꝓtinuet cū intētiōe p⁹ nec fm actū nec fm hitū. fcā aūt tali interruptiōe illud qō seqret actū ꝓriū non esset meritoriū i vtute pme itētiōis. satisfactio aūt ichoata in charitate p pccm mortale iterrūpit ita q illa opa q̄ sequunt nō ꝓtinuant cū p⁹ radice fm actū nz fm hitū nec mediate nec imediate. Ad ⁊⁹. dō q de⁹ nullū hoiem relingt irremuneratum qn aliquo mō remuneret. Vñ q̄z quis opa fcā i pccō mortali nō remunerent q̄z tū ad meritū vite eterne nec q̄z tum ad remissionē seu diminutionē pene debite pccō ſz iustitiā legis diuīe tū remunerāt. vel quo ad tpalia bona. vel inq̄z tū disponūt ad iclinādū aures diuīe misericordie ad opantē. hec tū remuneratio nō est ex debito ſz ex libalitate diuine misericordie. Dō aūt reliqui dicūt q ppt illa operans si moriat sine penitentia minorē penā sustinebit in inferno. nec sic oz itelligi q⁹ pp illa minuat pena q pccis priozibus debebat. sed qz iteri⁹ qō faciūt. illa bona cauēt sibi a malis q̄ si facerēt āplius punirent.

f **Exto queritur** vtruz homo possit satisfacere de vno pccō mortali sine alio. Et vī q sic. Dō pōt satisfacere de vno pccō veniali sine alio. ℊ a fili de vno pccō mortali sine alio. Itē hō pōt satisfacere de vna pte pene sine alia. qz nō explet totaz suā penā simul. ℊ a fili pōt satisfacere de pena debita vni pccō sine satisfactiōe de pena alij pccō ōbita. Itē hō debitor alij hoi plūbus de causis pōt soluere debitū p vna cā nō soluēdo debitū p alia. ℊ a fili hō debens penā p⁹ plurib⁹ culpis pōt soluere penā p⁹ vna culpa nō soluēdo penā p alia. Cōtra ō pe. di. 3⁹. §. Dis auctoritatib⁹. illoꝛ sntia destruit qua ex⁹ pluribus irretit⁹ fuit asserit vni⁹ delicti penitētia eiusdē veniā dño ꝓsequi sine alterius crimis pnia.

Itē de pe. di. 5⁹. c. vlti. ⁊ recitat mgr̄ in lr̄a huius di. c. pe. Falsam pniam esse ꝓstat cum spretis plib⁹ de vno solo pnia agit. aut cum sic agit de vno vt nō discedat ab alio. Rñdeo q pccm est iniuria cōtra deū que inq̄z tū est ꝑ equalitatē amicitie inēt hominē ⁊ deū est dei offensiua. ⁊ inq̄z tū ꝑ eqlitatē iustitie q̄ respicit debitū nccitis est punitiōe digna. ⁊ loquoꝛ hec de eqlitate nō que sit eqlitas simplr. qz talis nō pōt esse inēt hoiem ⁊ deū. sed ō eqlitate pōpationē ad hois facultatem. qz aūt lex diuīa ꝓpter amicitiā hois ad deū. iō nō pōt esse eqlitas iustitie hois ad deū sine eqlitate amicitie ⁊ qz eqlitas amicitie hois ad deū ē p charitatez q̄ sine aliqua vtute necessaria ad salutē ee nō pōt. iō eqlitas amicitie nō pōt esse sine eqlitate iustitie. nō est ℊ dō vt dicūt q⁹dam q⁹ hō satisfacē possit p culpa inq̄z tuz ē ꝑ eqlitatē amicitie hois ad deū sine satisfactōe p ea inq̄z tū ē ꝑ eqlitatē iustitie hois ad deū. dico ℊ q⁹ satisfacit p culpa inq̄z tū ē ꝑ vtraq̄z eqlitatē duplr pōt intelligi aut. s. ō illa pte satisfactiōis q̄ ꝓsistit in actu aie interioꝛi. aut ō illa que ꝓsistit in actu aie exterioꝛi. primō nō pōt hō satisfacere ō vna culpa mortali sine alia. qz q̄uis culpe nō sint connexe. tñ radix satisfactionis est vna. s. charitas q̄ cū nullo pccō mortali stare pōt. ⁊ qz obligatio ad penā eternā nō ꝓpatur se in hoie cū diuīa amicitia. iō p charitatē illa obligatio cōmutat i obligationē ad tpalē penā. p actū penitēdi interioꝛem ⁊ charitatem cōmutata est obligatio ad penam eternā pōt satisfieri de pena debita vni pccō sine alia. sicut satisfieri potest ō vna parte pene sine alia. vt ostendebat in arguendo. cuius ratio est qz obligatio ad talē penaz simul stat cum charitate. ⁊ iō remanēte debito pene p⁹ vno pccō acceptari pōt solutio pene p alio. si tñ alsit ꝓpositū satisfaciēdi postea de alio. quod ꝓpositum si mutetur ita vt ꝓ alia non velit postea satisfacere. remanet tū p⁹cedens solutio acceptata.

Ad p̄muz in opp⁹m dō q nō est simile qz nullū mō tale pccm pōt se compati cum charitate qz nullus

pccm remitti põt nisi p charitatem. ⁊ ideo si vnus possz remitti sine alio simul possz homo esse dei amicus ⁊ inimic⁹. veniale aũt simꝑ ꝓpatit se cũ charitate. ⁊ iõ põt acceptari pnia de vno sine pnia de alio. Ad 2m solutũ est in qõne. Ad 3m dõ q iustitia hois ad hoiez attẽdit circa exteriores opationes. sed iustitia hois ad deũ pncipali⁹ attẽdit circa act⁹ interiores ⁊ iõ põt ꝑuare hõ hoi equalitatẽ ꝑm iustitiã legis humane ꝑm vnã ptẽ ꝯtus nõ ꝑuet ꝑm aliã. q⁹ nõ est vna radix cois rõne cui⁹ solones oiuz õbitorũ hoi sint ꝓnexe sic est vna radix. s. charitas i q cõnectunt satisfactiões oium que dco debent. Ar⁹. ad partẽ aliã pceditur de satisfactiõe ꝯtũ ad remissionem culpe ⁊ pene eterne.

Septimo querit vtrũ de⁹ possit ꝑmittere pccm sine aliq̃ satisfactiõe. Et vr q nõ. Anselꝰ. i°. li. Cur deus hõ c. 12. Si pccm nõ punit iordiatũ dimittit. sed deus nihil iordiatũ põt dimittere. g̃ de⁹ nõ põt sine satisfactiõe pccm remittere. Itẽ eodez li. c. 10. In deo qõlibz puũ. incõueniẽs sequit impossibilitas. sz postea. 12. c. dic q nõ decz deũ pccm impunitũ dimittere. g̃ deũ bꝰ facere est ipossibile. Itẽ eodẽ li. c. 12. Liberior est iniustitia si sola misericordia dimittit ꝯ iustitia qõ valde incõueniẽs vr. sed si de⁹ dimitteret pccm sine oi satisfactiõe dimitteret ipm sola misericordia. g̃ hoc facere incõueniẽs est. Cõtra apls ad Ti. 3°. Nõ ex opib⁹ iustitie q fecimus nos. sed ꝑm suã misericordiã saluos nos fec. Item ac. 9. bꝰ q cũ paulus esset in actu psequendi xpianos deus ipm iustificauit. Itẽ maior est misericordia dei ꝯ illa quã hoi pcipit. sed de⁹ pcipit hoi dimittẽ offensam sibi fcam. etiã si iniurias nõ satisfaciat. ergo vr q bꝰ deus facẽ possit ⁊ debeat. Rñdeo q de remissione pcci ptingit log dupliꝛ. aut de lege cõi. aut ex ꝓuilegio spãli. Prio mõ ꝑm oẽs nunc̃ dimittit actuale pccm mortale sine aliqua satisfatiõe. q⁹ semp ad bꝰ requirit actus penitẽdi in quo pncipalior pars satisfactiõis ꝓsistit. 2° modo dicũt etiã multi q nullo mõ actuale pccm mortale põt a deo sine satisfactiõe remitti. q⁹ de⁹ pccm tale dimittẽ nõ põt sine ifusiõe gre. ⁊ q⁹ hõ mortaliꝛ peccãdo oculz aie clausit. iõ lumẽ gre ad aiam itrare nõ põt nisi apiat q actũ penitẽdi. sic̃ neqz lumẽ solis põt intrare domũ nisi apiat fenestra. ⁊ p hac opione vr eẽ snia augi sup Jo. omlã. 72ª. sup illõ Jo. 14. Maiora horũ faciet. cũ ex ipio sit iustus. salutẽ opat xps in illo sed nõ sine illo. Sed õ bꝰ aliqd arguũt sic. Dẽm est fcm quẽ facẽ põt de⁹ mediãte cã efficiẽte. 2ª. facere põt sine opatiõe illi⁹. sed prepatio ad gram quã i se facit peccator penitẽdo ẽ pncipaliꝛ adeo mediante opatiõe penitentis q est cã 2°. quapp dic aug. 13. de tri. c. 10. q merita nra dona dei sunt. g̃ illã ꝓparationez põt de⁹ facere in peccõre nõ mediãte aliq̃ actõe ipi⁹ peccõris. vñ sine ꝓiudicio mihi vr q ꝯtus hoi ꝯdiu est i actu pcci mortal pccm nõ possit remitti tñ hoi obdormiẽti in pccõ mortali de⁹ possz si vellet hitũ charitatis ifũdere ⁊ sic pccm dimittere. qcqd. n. ẽ i peccatore dormiẽte bonũ est excepta õformitate pcci q nihil aliud ẽ ꝯ caretia boni debiti in volũtate. vt in. 2. li. oñsum ẽ. nullũ bom phibz aiaz suscipe charitatẽ. ⁊ ꝯtus malus voluntatis actus quo pccor ꝓuar se bono õbito phibeat ꝯdiu durat aiam suscipe hitũ charitatis. tñ carentia boni debiti phibere nõ põt aiam suscipere pñtiam boni debiti oppositi si sit agẽs q restituat. sic̃ neqz carentia luminis in aere põt phibere aerẽ a susceptiõe lumis cũ sol irradiat. al⁹. n. pueri nõ reciperẽt debitã iustitiã q añ bapm carent. ⁊ si sic deus dormiẽti pccã dimitteret nullã iniustitiã faceret vt in soloe arguit quꝛ patebit. vtqꝛ ãt vnc̃z p talẽ mom de⁹ alicui peccatũ mortale actuale dimiserit nobis icertũ est. sz qõ nõ est õ bꝰ qõ deus fecit. sed õ bꝰ qõ facere posset.

Ar. ad ptez ꝑmã pceditur õ remissiõe ꝑm legẽ cõez ⁊ supposito q in peccõre nec i alio ꝓ eo cẽt punitum pccm. aliqd aũt facer ex ꝓuilegio spãli. ⁊ raro: iusto ordini nõ derogat. qñqz tñ qõ coiter fcm õrogaret. vñ si qñqz rex vt oñdat suã plenitudinẽ potentie ⁊ benignitatez miẽ vt magis timeat ⁊ diligat. pcit aliqñ hoi sceleratо nõ õrogat iusto regimi regni sui ĩmo ꝓfert qñqz. qõ tñ sepe iteratũ derogaret. qñqz ẽt iuste ⁊ in casu põt pcere filio sceleratо cui⁹ pr volũtarie mortez sustinuit ꝓ vtilitate regni. silit dico q si de⁹ ad oñendũ oi potẽtiã suã ⁊ sũmã bonitatis sue misericordiã aliqñ dimitteret alicui sine satisfactiõe pccm. nulla iniustitia faceret. q⁹ sic dic anselꝰ. p sol. 10. c. loquẽs ad deũ. cũ punis malos iustũ est. q⁹ illoꝝ meritis ꝓuenit. cũ vo pcis malis iustũ ẽ. nõ q⁹ illoꝝ meritis sz q⁹ bonitati tue ꝓdecẽs est. Et si facis qõ decz te sũme bom. sic itaqz sine repugnantia iuste punis ⁊ iuste pcis. nec sic faciẽdo reliqueret pccm totaliꝛ ipunitũ. q⁹ xps si tñ. p nro pccõ originali sz ẽt. p pccis hoiuz actualib⁹ ⁊ preteritis ⁊ seqntib⁹ mortẽ sustinuit. Ad pm ad ptem aliã dõ q. pcedit õ cã salutis nre q fuit incarnatio filij dei. ⁊ eius mors q sub merito nro cadẽ nõ poterunt. ⁊ pp bꝰ ab aug°. 13. õ tri. c. 19. dr Sũma gra. Ad 2m dõ q de⁹ paulo imisit grãz gratis datã p quã a mala volũtate cessauit. ⁊ ita pfecte penituit q ꝯi stati ẽ secuta remissio pccoꝝ. Vel põt dici q illa remissio nõ fuit sz legẽ cõez. sz ex ꝓuilegio spãli. Ad 3m dõ q sic dic anselꝰ. j. li. Cur de⁹ hõ. c. 12. in bꝰ q de⁹ nobis ꝑciꝑ peccãtib⁹ i nos dimittere offensaz ẽt si nobis nõ satisfaciãt. ⁊ tñ ipe pccm sine aliq̃ satisfactiõe nõ dimittit õ lege cõi nulla est repugnãtia. q⁹ de⁹ bꝰ nobis ꝑciꝑ vt nõ ꝑsumam⁹ qõ solius dei est. ad nullũ. n. ptinet videcãz facere nisi ad illũ q dñs est oiuz. nã cã terrene ptates bꝰ recte faciũt ipe fac a quo ad bꝰ ipz sunt ordinate.

Octauo qrit vtrũ sufficienter enumerent ptes satisfactiõis. s. oõ ieiuꝫ. ⁊ elia. Rñdeo q sic. ⁊ bꝰ tã ex pte bonoꝝ p q satisfacienm est. ⁊ ex pte cãꝝ pcci q ꝑ satisfactionẽ put nũc est possibile sunt excidẽde. ꝯz ex pte illoꝝ ꝓ quos pccm cõmittit. de bonis. n. nris debem⁹ satisfacere. ⁊ ꝑm phiñ. j. ethi. ca. 10. Tria habemus bona scilicet bona fortune que vocat bona exteriorus ⁊ bona corporis. ⁊ bona aie. de bonis exterioribus satisfacim⁹ p eliam sub qua ꝓphẽdit totum q̃ expẽdit in primoꝝ vtilitatẽ. õ bonis corpis satisfacim⁹ p ieiuꝫ sub quo ꝓphendit qcqd ptinet ad corporis afflictionẽ. õ bonis aie satisfacimus p oõnẽ sub q̃ ꝓphendit qcqd deo exhibet p latrie vtutem. Tres ẽt ꝑm Jo. in. j. canonica sua. c. 2. sunt peccõez cause ꝓcupiscẽtia carnis q̃ put possibile est excidit p ieiuniũ. ⁊ cõcupiscẽtia occuloꝝ ꝓ quam ordinat elia. ⁊ superbia vite ꝓ quam ordinat oõ. vt etiam habitũ est li. 2°. ꝓtingit hoiez peccare ꝓ scipm. ꝓ qõ

ordinaf ieiu^m. ⁊ in primũ. Ꝫ qõ ordiaf elia. ⁊ i deũ. Ꝫ qõ ordiaf oño q̃ p appropriationẽ decã sunt. he satisfactiõis ptes ponunf õ pnia di. 6ª. §. j.

Articulus secundus.

c **Onsequenter** q̃rif de 2°. pncipali. Et circa hꝫ q̃runf. 8. ℔° vtꝫ dare eliam sit actꝰ vtutis. Scõo vtꝫ cadat sub p̃cepto. Tertio vtrũ magis sit satisfactoria inf ptes satisfactiõis. Quarto vtꝫ elie corpales pferende sint spũalibꝰ elis. Quito vtꝫ õ quolibet bono sit elia facienda. Sexto vtꝫ licituꝫ sit cuilibꝫ eliam facere. Septimo vtꝫ aligs possit facẽ elia sibi ipi. Octauo vtꝫ elia dãda sit malis.

p **Rimo** oño q dare elia nõ sit actꝰ virtutis. dare elia est actꝰ mie. sed mia nõ est vtꝰ q: ℈m phñ. 2°. ethi. 5. c. nulla passio est vtꝰ. ⁊ sic dic damñ. li. 2°. c. 27. mia ẽ spẽs tristitie. tristitia vo passio est. dare g̃ elia nõ est actꝰ vtutis. Itẽ circa exteriora bona õ gbꝰ fit elia nõ sũt nisi tres vtutes. s. libalitas. magnificꝰ ⁊ iustitia. vt colligi põt ex vbis phi. 2. ethi. c. 7. Sz daf elia non est actꝰ libalitatis. q: libal' nõ attẽdit idigẽtia ei⁹ cui dat. nec magnificentie. q: hꝫ phi. 4. ethi. c. 5. Magnificentia ñ est nisi circa magnos sumptus miseri cordia autem circa magnos ⁊ paruos. nec iustitie q: sic dic aug. 19. õ ci. c. 21. iustitia vtꝰ est q̃ sua cuiq; distribuit. hꝫ mia dat illõ qõ est dãtis ppriũ ñ illius cui daf. g̃ dare elia nulli vtutis est actꝰ. Itẽ actꝰ vtutis semp est rectꝰ. hꝫ datio elie põt esse ñ recta vt cũ fit ex vana glia. g̃ ñ est actꝰ vtutis. Cõtra vt supi hitũ est. pnia est vtꝰ ⁊ satisfactio actꝰ pnie. ⁊ datõ elie spẽs satisfactiõis. ex gbꝰ segf q sit actꝰ vtutis.

Itẽ mia ꝺriaf iuidie. q: sic dic damñ. liº. 2. c. 27. iuidia est tristitia alienis bonis. mia est tristitia alienis malis. cũ g̃ iuidia sit vitiũ ⁊ ꝺriũ vitij sit vtus. mia. est vtꝰ. hꝫ dare elia est actꝰ mie. g̃ est actꝰ vtutis

℟ñdeo q dare eliã sub circũstãtijs õbitis actꝰ est vtutis vel vt pncipij. s. cũ elicif a vtute. vel vt termi. s. cũ daf a ñ hñte hitũ vtutis disponente se. tũ p b ad vtutẽ dare. n. elia sub circũstãtijs õbitis sep ẽ actꝰ rectꝰ. actꝰ añt volũtariꝰ rectꝰ. vel elicif p vtutẽ vel disponit ad vtutẽ. Ad p^m in opp^m dõ q mia põt accipi p passiõe. ⁊ sic nõ ẽ virtꝰ. vel p hitu volũtaris quo abilitat ad subueniẽdũ pp deũ mifie idigẽtis. ⁊ sic est vtꝰ. p° mõ ponit a damñ. spẽs tristitie.

Ad 2^m dõ q dare elia actꝰ est libalitatis. q: q̃uis nõ ois libalitas attẽdat idigẽtia illiꝰ cui daf. tñ vna spes eiꝰ b attẽdit. ⁊ illa ẽ mia cuiꝰ actꝰ est elia daf. ⁊ sic cũ libalitas sit aliquo mõ ps potẽtialis iustitie. dare eliã magis vf ptinẽ ad iustitiã q̃z ad aliquã aliaz ꝯtuoꝝ cardialiũ vtutũ. Ad 3^m dõ q dare eliã non est actꝰ vtutis nisi cũ est õbito mõ circũstãtiarꝰ ⁊ sic nunq̃ põt esse nisi rectus.

ſ **Ecundo queriſ** vtꝫ dare eliã cadat sub p̃cepto.

Et vf q nõ. licitũ ẽ vnicuiq; retief qõ suũ ẽ hꝫ hõ facẽ eliã õ suo. g̃ hoi nõ daf eliã licitũ ẽ. qõ nõ esset vex si daf eliã caderet sub p̃cepto. Itẽ si eẽt p̃ceptũ reduceref ad vnũ õ decẽ p̃ceptis. nõ ad p̃cep^m negatiuũ. q: daf eliã aligd affirmatiuuꝫ est. nec ad p̃ceptũ affirmatiuũ. q: nõ ad aliqõ p̃ceptũ affirmatiuũ p̃mẽ tabule. q: illa ptinẽt ad vtutẽ latrie. vt i li°. 3. di. 37. oñsiuꝫ ẽ. nec ad p̃ceptũ affirmatiuũ. fe. tabule q: ñ est nisi vnũ. s. õ honoratiõe parẽtũ. g̃ dare eliã ñ cadit sub p̃cepto. Itẽ si esset sub p̃cepto tũc quotiẽscũq; hñs hõ vltra id qõ sibi inecciuꝫ est. ñ daret illud idigẽti petẽti moraliꝰ peccaret qõ falsũ ẽ.

Cõtra illõ cadit sub p̃cepto sine quo charitas esse nõ põt. hꝫ sic dic Jo. i. j. cano. sua. c. 3. q hũerit substãz hui⁹ mũdi ⁊ viderit frez suũ neccitẽ hre. ⁊ clauserit viscera sua ab eo qũo charitaf dei manꝫ i eo. q. d. ñ manet. g̃ daf eliã cadit sb̃ p̃cepto. Itẽ bm phi. 5. ethi. c. 2. lex dat p̃cepta de actib⁹ oñuꝫ vtutũ. hꝫ vt i p̃cedẽti qõe hitũ ẽ daf eliã est actꝰ vtutis. g̃ ẽ sub p̃cepto.

℟ñ° q daf eliã est sub p̃cepto legis nãe. ⁊ legis diuine. ⁊ legis positiue. lex. n. nãlis p̃cipꝫ primũ ve diuiger nõ tñmõ affectu. hꝫ ẽt effcũ. q: ñ est verꝰ affectꝰ nisi seq̃t effectꝰ si possi. est q g̃ idigẽtie frls ñ subueit nõ veracit ipꝫ diligit. qõ volẽs imuẽ btus Jo. dic in j^a cano. sua. c. 3. filioli ñ diliga⁹ vbo neq; lingua tñ. s. ope ⁊ veritate. Lex ẽt diuia bꝰ p̃cipit. q: vt bñ matthe. 25. xps ip: opabit rep: obis maxime dẽcus mie opuꝫ. In iur canõico p̃cipif. vñ decre. di. 86. fiem nfm. dic õ quodã ep̃o largã manũ hẽat. neccitez patiẽtib⁹ occurrat alienã inopiã suã credat. q: si b nõ hꝫ. ep̃i vacuũ noiñ tenꝫ. ⁊. j. e. di. Nõ sitis. §. pasce. sic dr̃ quosi pascẽdo hoief suaf poteris si ũ pauerf occidisti. ⁊. 7. q. 1. Dis dr̃ q q negãt miaz faciendã fugiẽtib⁹ ⁊ neccitẽ patiẽtib⁹ ipꝫ xpm negãt q est mia. hꝫ cũ sit p̃ceptũ affirmatiuũ q̃uis obliget semp. ñ tñ p semp hꝫ p loco ⁊ tpe. ꝓsideranda. n. ẽ facilitas hñs ⁊ mia idigẽtis. si. n. hõ hẽat aligd qõ ñ sit neciũ sustẽtatiõi sue nãe nec illoꝝ gbꝰ tenef. puidẽ sicut vxor filij sui ⁊ ancille. ⁊ sit tã nõbil neccitas seu idigẽa ex pte illi⁹ cui dãdũ est q ꝺimineãt. pbabilꝫ signa extreme neccitis. tũc hñs tenef ex p̃cepto sbueniri idigenti. si ẽt hõ hẽat aligd supfluũ ñ tñ sustẽtationi. nãe. sẽ ẽcentie sui statꝰ tenef õ illo eliã facẽ idigẽtib⁹ etiã si iueniren tales q̃ eent ꝓstituti i neccite pdcã. ⁊ si plef occurrãt idigẽres gbꝰ oib⁹ subueniri ñ possit tenef ex teris pib⁹ magis idigẽti sbueniri. Ad p^m i opp^m dõ q supfluũ sustẽtatiõi rue nãe. ⁊ si sit tũ. ppriũ ꝺtur ad dispẽsandez seu auctoritatez admistrãdi. ꝺtur ad vsũ illoꝝ est i gbꝰ vides signa pbabilia imineãt necessitatis extreme nisi subueniaf eis dẽ. a sili aligᵈ mõ dico õ supfluo õcẽtie tui statꝰ respcũ idigentiũ extra pdcãz neccitẽ. Cũ ꝫ illos q õ supfluo mõis pdcis idigẽtib⁹ sbueniri nolũt dr̃ ꝺcre. di. 47. Siẽ eurien^m pãis ẽ quẽ tu õtines. nu doꝝ vestimtũ ẽ qõ tu recludis. miseroꝝ redẽptõ ẽ ⁊ absolutio pecũia quã in tra õfodis. ⁊ i ℬappet q eliã daf eo mõ q° cadit sub p̃cepto mlt̃ pticipat õ rõe actꝰ iustitie. Cũ ⁊ glo. sup illõ math. 5. Cũ facẽ eliã. dr̃ etia ẽ ps iustitie. ⁊ q̃uis hꝰ p̃cepti trãsgressoꝝes ñ sẽp puniãt lege hũana. puniunt tñ lege diuia. hꝫ. n. sniaz aug. 1°. li. õ li. ar. lege añ me^m. mlta impunita iuste reliquũt lege hũana. q̃ tñ iuste vidicãf lege diuia. Ad 2^m dõ q ℬ p̃cep reducit ad p̃ceptũ õ hõratiõe parẽtũ sb̃ q° cõphendunt p̃cepta affirmatiua õ opib⁹ pietatis. Ad 3^m dõ q ñ dãs eliã i casib⁹ supdcis moraliꝰ peccat. añt dare eliam est ꝓsiliũ nõ p̃cep^m.

t **Ertio queriſ** vtꝫ dare eliã sit magis satisfactoriuꝫ inf ptes satisfactõis. Et vf q ñ. anic. 10. metaphi. c. 3. loquens õ obsegis q̃ impediunt pp deum

dic̄ q̄ ex his oībus obsequijs illud est acceptabili⁹ p̄ qō agēs parat. q̄si sit loquēs in deo ⁊ tēdēs in ip̄z ⁊ ad ip̄m fact⁹ q̄i p̄ns ei. ⁊ hec c̄ oro. Itē cū p̄ satisfactionē sint cāe pcc̄ōrū excidende. illud magis est satisfactoriū qō est p̄ peiorē radicē pcci. s̄z illa est sup̄bia vite p̄ quā c̄ directe oro. g̊ oro c̄ magis satisfactoria iter satisfactiōis ptes. Itē satisfactio faciēda c̄ popa penalia. s̄z ieiu⁹ magis est penale q̄z donatio elie. g̊ magis est satisfactoriū q̄z elia. Cōtra illud magis est satisfactoriū cui marie appropat scriptura p̄riari pccis. s̄z elia est huiusmōi vñ eccli. 3° ignē ardētē extinguit aq̄. ⁊ elia resistit pccis. g̊ elia est maxime satisfactoria. Itē post q̄z thobi. 12. dcm̄ ē. bona ē oro cū ieiu⁹ ⁊ elia. ō elia spālit subiūgit. q̄m elia a morte liberat. ⁊ ipa ē q̄ purgat pcc̄a ⁊ facit inuenīr vitā eternā. g̊ vr̄ q̄ sit magis satisfactoria elia q̄z ieiu⁹ vel oro. Ad istā q̄nē dicūt qdā q̄ in satisfactōne tria sunt. s. vitatio culpe ad quā maxie valz oro. solo pene ad quā maxie valz ieiu⁹. augmētū gr̄e ad qō maxie valz elia. Et q⁹ augmētū gr̄e nobili⁹ ē q̄z vitatio culpe. q⁹ nō vitat malū nisi pp̄ bonū. ⁊ qō liberi istoꝝ meli⁹ ē q̄z solo pene. iō iter ptes satisfactiōis vtilioꝝ ē elia. ⁊ oro vtilior q̄z ieiu⁹. quā ꝓclusionē ꝓcedo. Allic tñ possuz ea declare. elia. n. ōbita itētione fcā aliquo mō vtutē ꝓtinet oronis ⁊ ieiunij. q⁹ elia eū cui dat obligat ad orādū ⁊ ieiunādū ⁊ alia bona faciēdū si adest facultas p̄ dāte. elia ēt in q̄tū dat p̄p̄ deū est q̄i qdā oblatio deo fcā. oblatio aūt fcā deo aliquā vi hz oronis. in q̄tū ēt exteriora bona sunt ad sustētationē corpis. subtractio eoꝝ p̄ eliam aliquo mō vtutē ꝓtinet ieiunij. oro sili⁹ vtute aliquo mō ꝓtinet ieiu⁹. q⁹ in oronе alia regimi corpis min⁹ intēdit. ⁊ ex p̄ti corp⁹ ōbilitat. sic g̊ vtuosior est alia itellectiua q̄z sensitiua. q⁹ ꝓtinet ip̄i⁹ virtutē ⁊ plus. ⁊ sensitiua q̄z negati⁹. q⁹ ꝓtinet ci⁹ vtutez ⁊ ampli⁹. sic magis ē satisfactoria elia q̄z oro. ⁊ oro q̄z ieiu⁹. q̄uis elia ñ tñ excedat oronē ⁊ ieiu⁹ i eē moris q̄tū alia itellectiua excedit sensitiuā. ⁊ ue geratiuā i eē nāe. Ad p⁹⁹ in opp⁹⁹ dō q⁹ oro p̄m essētiā dignior ē q̄z dōatio elie. s̄z tñ q̄tū ad vsū vtili⁹ ē dare elia q̄z orar. ⁊ sic dz itelligi vbū auic. q⁹ tñ oro ⁊ ieiu⁹ retrahūt a pcc̄o nō tñ p̄ modū ꝓsuetudis ꝓrie. iō ō illo ōmonio q̄ erat deputatū ad iclinandū hoies ad malā ꝓsuetudinē. dr̄ math. 17. q⁹ ejci nō p̄t nisi p̄ oronē ⁊ ieiuniū. Ad 2⁹⁹ dō q⁹ ō sup̄bia vite ē ēt elia. q⁹ vt supi⁹ hītū ē ꝓtinet aliquā oris vtutē. Ad 3⁹⁹ dō q⁹ i satisfactione plus attēdēda ē bonitas q̄z penalitas. elia aūt melior ē ieiu⁹ q̄uis ieiu⁹ sit penali⁹ simplr. q̄ iō dico q⁹ aligb⁹ penali⁹ est eliam dare q̄z ieiunare.

q Warto querit vtrū elie corpales p̄ferende sint spūalib⁹ elis. Et vr̄ q⁹ sic. math. 25. Xp̄s p̄dicit omissiones opum mie q̄ ip̄ropabunt reprobis i iudicio. nō fit mētō nisi ō omissiōib⁹ elia⁹ corpaliū. q̄ō ñ fieret nisi corpales eēnt spūalib⁹ p̄ferēde. Itē corpal' elia p̄ferēda ē oroni. s̄z ō orone p̄t fieri elia. q⁹ n. orat p̄ alio sibi miaz ip̄edit. cū g̊ oro sit res spūal' elia corpal' p̄ferenda ē spūali. Contra spūs p̄ferr corpi. g̊ a'filī ⁊ elia spūalis p̄ferēda ē corpali. Itē ō̄cre. di. 45ª. Due. elia cordis multo maior ē q̄z elia corpis. Rñ⁹ q⁹ sit elie pure corpales. vt cuz dat vel fit aliqd corpale ad subuētionē corpalis idigētie. primi q̄ sūt septez. visitare infirmū. potar' sciētē. cibar' esurientē. redimere icarceratū. vestire nudū. recipe hospitē. sepelire mortuū. q̄ō vsu ꝓtinēt. Visito poto cibo redimo tego colligo cōdo. q̄dā sūt pure spūales. s. cū dat vl' cū fit aliqd spūale ad subuen⁹ spūali idigētie. p̄ri. ⁊ sic ꝑm aug⁹. euchi. 40. c. q⁹ dimittit ex corde illi a quo offensus ē vl' orat vt ei dimittat elia fac. Allie sunt corpales rōe dati vl' fci. ⁊ spūales rōne idigentie. ad quā subleuādā datū vel fcm̄ ordiat vt cū aliqs vbo istruit ignorātē. vl' vbere castigat peccātez vl' p̄ aliqō donū vel aliqd aliud sensibile ꝓsolat tristē. Vñ ꝑm aug. vbi p̄us. Elia ē facē tristi ꝓsolatione. oīdere errāti viā. dare ōliberāti ꝓsiliū. ⁊ vbere emēdare vel coercē peccātē. Allie sūt spūales rōe dati vel fci. ⁊ corpales rōne idigētie. q⁹ cui⁹ iubnē tionē ordinat datū vl' fcm̄. vt cū aliqs deū orat vt corpali idigētie. p̄ri subueniat. ⁊ oēs iste elie q̄ ñ sūt pure corpales reducunt ad. 6. s. ad docē ignorātem qō p̄t eē respcū agibiliū. vl' respcū speculabiliū. ⁊ tal' elia ē doctria. ⁊ castigare ōliquentē. ⁊ ꝓsolari tristez. ⁊ remittē ōlinquentib⁹ in hoiem. ⁊ supportare alioꝝ infirmitates. ⁊ p̄ alijs orare. q̄ ꝓtinent. in hoc vsu. Cōsule castiga solar' remitte fer ora. elie spūales. p⁰ ⁊ 2⁰ mō dcē p̄ferēde sunt ceteris pib⁹ corpalib⁹ elis. q⁹ cū satisfacē sit cās pcc̄oꝝ excidere ⁊ eorū suggestiōib⁹ aditū nō idulgeř. ⁊ hec marie p̄t fieri p̄ gr̄az dei quā efficaci⁹ merent spūales elie q̄z corpales. q⁹ idigētie aie q̄ maior ē q̄z idigentia corpis subueniūt. magis sūt cetis pib⁹ satisfactorie. q̄ō dico. q⁹ hō ita exilir posset orare vel docē ad subueniēdū idigentie spūali. p̄ri. ⁊ ita efficacit laborar' ad subueniēdū idigētie corpali. vel idigētia spūal' esse p̄t tā pua. corpal' aūt tā mag⁹ q⁹ elia corpal' p̄ferret spūali. elie ât spūales. 3⁰ mō dcē nō videnť mihi cōpalib⁹ p̄ferēde. q⁹ cuius oro sit qd nobili⁹ q̄z cib⁹ vel pot⁹. tñ nō ita ordinat ad subueniēdū idigentie corpali. Ad p̄ferēdū ât elia vnā alij nō tñ respiciēdū ē ad idigētiā cui dz subueniri. ⁊ ad fcm̄ q̄ō ad ll dz orari. s̄z ēt ad ꝓueniētiā. vni⁹ ad aliud. Utr̄z autez elie spūales p⁰ mō dcē p̄ferēde sint elis spūalib⁹. 2⁰ mō dcis. videri p̄t p̄ illud q̄ supi⁹ hītū est. li. 3°. ō ꝓpatiōe vite ꝓtēplatiue ad actiuā. Ad p⁹⁹ in opp⁹⁹ dō q⁹ ibi x̄ps fecit mētionē spāliř ō elis corpalib⁹ non vt oīderet eas spūalib⁹ p̄ferēdas. s̄z ne aligs ertiare posset eas nō eē necessarias ad salutē. Ad 2⁹⁹ dō q⁹ q̄ñ elia iter ptes satisfactiōis p̄ferr oroi nō distinguit elia ab illa q̄ fieri p̄t ō oroe. ⁊ ego p̄cedo q⁹ oro iq̄tū hō p̄ eā subuenit idigētie aie sue ⁊ p̄ri magis ē satisfactoria q̄z iq̄tū p̄ eā vacat ꝓtēplatiōis dulcedi q⁹ tñ 2⁰ mō sit dignior i essentia. p⁰ tñ mō rōne vsus magis ē mītoria. neq̄z videat tibi distictio frivola q⁹ sil'ez distictionez facit aug. xj°. ō ci. c. 16. vbi rōe vsus panē p̄fert muri: ⁊ nūmos pulicibi⁹ q̄uis rōe dignitatis essentie sit ep̄rio.

q Wnto q̄rit vtrum ō quolibz bono sit elia facienda. Rñdeo bonorū tria sunt gnā. vt supius dcm̄ est. s. aie. corporis. ⁊ bona exteriora. de bonis aie p̄t fieri elia. vt cū aliqs orat p̄ alio vel peccāti i se parcit ex corde. qō est maria elia. Vñ aug⁹. euchi. 4. c. Ea elia nihil est maius q̄z ex corde dimittimus qō in nos quisq̄z peccauit. de bonis corporis vt etiā cum aliquis fuit infirmis. de exteriorib⁹ ât bonis distiguēdū est. q⁹ aut sunt male acqsita. aut bene. Si male. aut licitū est ei q̄ acqsiuit ea retinere. aut nō. Si sic

de illis pōt fieri elīa. vnō meretrix de pecunia q̄ p meretriciū acgsiuit pōt elīaz facē. illud. n. qō sic acgrik licite retinere pōt. q̄uis. n. in eo q̄ meretrica turpik agat ꝛ ꝯ legem dei. quapp illud qō accipit turpe lucr vocak. tñ in accipiēdo pecuniā p eo q̄ dāificata est ꝯ legē de .non facit. vñ. 14ª. q. 5. Qui hētis. §. Sed ß de pcō aliq̄ nōnunq̄ acgrunt q̄ pauperib⁹ iuste erogank. de acgsito tñ p meretriciū nō fit sacrificiū vel oblatō ad altare pp scādalū. ꝛ reuerētiā sacr̄or. vñ deutronomij. 24. Nō offeres mercedē postribuli in domo dñi dei tui. Si āt nō est licitū ea retinere. aut illis a qb⁹ accepta sunt q̄uenit ius repetēdi q̄lia sunt bona acgsita p vsurā. vel furtū vel rapinā. ꝛ de talib⁹ nō dz fieri elīa. sed restituīo. ex̄ ō iureintrādo. Ea te. dr̄ q̄ onus non remittit. sed augek. cū cuiq̄ in puide soluitur. qō alij ex debito est pstādū. sic ēt itelligē qō dr̄ pª. q. j. Nō est. nō est putāda elīa si paupib⁹ erogak vel dispensek. qō ex illicitis reb⁹ acgrik. ꝛ. 14ª. q. 5ª. Nolite. qō sumptū est ab aug. in li. de vbis dñi. smone. 35. añ meᵐ. Nolite velle elīas facē de fenore ꝛ vsuris ꝛ. j. c. Forte. phibek exp̄sse fieri ō rapina. vñ ibidez dr̄. Si totū tribuat qō abstulerat addit poti⁹ pcm̄ q̄ minuat. Aut nō ꝓpetit ius repetēdi q̄le est bonū acgsitū p symoniā. qō boᵐ ille q acgsiuit retinek nō pōt. ex̄ ō symo. Deb̄ añt. qr ꝯ legē accepit. nec ille q dedit pōt reperere. qr ꝯ iustitiā dedit. Et talis pecunia erogāda est in elis. ꝛ sic dak soli plato. ita q̄ si cōitas nō ē in culpa dz dare eccl̄ie in cui⁹ ignominiā data fuit. vt hr̄. c. pdcō in tex. ꝛ in glo. Si āt cōitas ē in culpa pecuniā dz restituere alicui monasterio qō ille q dedit itrauit i ailenatiōnē monasterij ꝛ sic itelligi pōt illud qō dr̄ ex̄ de symo. Veniēs. Si añt nullū monasteriū itrare noluerit alijs paupib⁹ erogāda est. De bñ añt acgsitis distinguēduz ē. qr aut sunt nccīa illi q acgsiuit ad sustētatiōnē nature aut nō. Si sic. de illis nō dz elīam facē. qr magis tenek sibi fm charitatis legē q̄ alij nisi forte in casu i quo subtrahēdo sibi ipi daret alicui soleni psone. de cui⁹ morte imineret nōbile detrimētū rei. pu. ꝛ pfectui aliaz. sz ß facē nō esset necessitatis sed pfectiōis. Si nō. aut fūt nccīa sibi ad ōcētiā sui status. aut nō. Si nō. tenek de illis elīam facē paupib⁹ nō ꝓstitutis i piculo necessitatis extreme. Si sic nō tenek ō illis facē elīam p quā redderet se ipotētē ad vinēdū fm decētiā sui stat⁹ nisi paupib⁹ in tāta idigētia ꝓstitutis. q̄ appareāt signa. pbabilia extreme necessitatis q̄si pūtis vl ō primo iminētis. Alijs ēt paupib⁹ tenek loco ꝛ tpe facē elīas nō derogātes nōbilik mō vinēdi fm decētiā sui stat⁹. Talis enī decētia in idiuisibili nō consistit. sed magnā hz latitudinem.

ſ Exto queritur vtrū licitū sit cuilibet facē elīam. Et vr̄ q̄ sic. qr facē elīaz oib⁹ ꝓceptū ē. decretorū di. 86. Nō satis. §. singul quoq̄z. ꝛ sumptū est ab ānīo. sup lucā li. 2º. lōge añ finē. Jrē aug⁹ in quodaz smone dic q̄ de diligēdis inimicis nemo vnq̄ se poterit excusare. qr de corde hāc elīam iplere iubemur. Cōtra ex̄ ō decis. Tua nobis. nulli licitū est. aliena cuiq̄ ꝓcedere ꝓter dñi volūtatē. sz vt dr̄ ex̄ ō sta. mo. Cū ad monasteriū. Prohibem⁹ distincte i vtute obe. sub obtestatiōe diuini iudicij. ne qs monachoz. pp̄riū aliquo mō possideat. ḡ monachi nō pōt facē elīam. Jtē illi q est alij subdit⁹ sine illius p missiōe nihil dare dz. sz vxor est sub ptāte viri. vt hr̄ geñ. 3º. ꝛ fili⁹ in obediētia parentū. vt hr̄ ad phi. 6º ꝛ ſui subditi dñis. vt hr̄. j. petri. 2º. ḡ vxor⁹ z filijs ꝛ suis elīas facere nō lz. Rñdeo q̄ ordo nālis exigit vt iferiora a supioribus regulent. ꝛ iō illi q sūt sub aliena ptāte ꝓstituti ō eis in qb⁹ alijs subijciunt ordinare nō debēt alik q̄ eis fuerit a supioribus⁹ commissum. ꝛ qr nullus iō alij ē subditus q̄tū ad iteriores itellect⁹ ꝛ volūtatis act⁹. nisi soli deo. iō de illis bonis ordādo ꝛ cordi dimittēdo oīb⁹ elīam facē lz. sed qr monachus pp̄riū nō hz. iō de bonis exterioribus⁹ nō pōt elīam facē sine licētia abbatis exp̄ssa vl pbabilr̄ p̄sumpta. nisi dispēsatio aliquox bonox monasterij sibi sit ab abbate cōmissa. tūc. n. ō illis pōt facere elīas moderatas ꝛ rōnabiles fm ꝓportionē bonox q̄ sunt sibi ad dispēsādū ꝓmissa. Una ēt vir ē administrator bonox tāq̄ caput mulieris. iō nō dz dare mulier elīas sine cōsensu viri exp̄sso vel p̄suppōsito exceptis cōib⁹ elīs ꝛ puis p cōparationē. ad possessiōes eox nisi ꝑter dotē q̄ ordinantur ad sustētāda mr̄imonij onera hēat res alias veler pp̄rio lucro vel p aliū licitū modū. tūc. n. ō illis iregsito assensu mariti pōt facē elīas moderatas. filijs ēt familias pp̄rias possessiōes nō hūt nec ēt fm. imo sui sunt possessio dnox. ꝛ iō facē elīas nō dīt. nisi forte aliqs modicas de qb⁹ pūt p̄sumere q̄ pri vel dño placeat. nisi aliquox bonox ēt eis a prioribus vel dñis dispēsatio cōmissa. Oēs tñ pdci licite pūt ꝛ debēt i casu necessitatis extreme idigēt⁹ subuenire ēt assensu supiox nō hito exp̄sse necp̄sumpte. Ar ad ptē p̄mā pcedūt ō bonis aīe ō qb⁹ q̄s hz vsuz li. ar. nō tñ licite pōt. sz tenek elīam facē.

Ad ar ad partē aliā pz solo ex dcis in q̄one.

ſ Eptimo querik vtrū aliqs possit elemosynā facē sibi ipi. Et vr̄ q̄ nō. qr iustitia ē circa opatiōes q̄ sūt ad alterx. sz dare elīam ē act⁹ misericordie q̄ est ps iustitie. vt supr⁹ hītū est. ḡ dare elīam nō pōt esse actus hois ad se ipm. Jtē dare elīa effect⁹ est charitatis sz fm gre. in q̄dā oml'a. sup illud luce. 10. Designauit dñs ꝛ alios septuagita duos. Nemo ad semet ipm ꝓprie charitatē hr̄e dr̄. ḡ nec aliqs pōt elīam sibi ipsi. Cōtra eccli. 30. Miserere aīe tue placēs deo. sz dare elīaz op⁹ est misericordie. Rñdeo q̄ hois ad seipm nō pōt ē iustitia ꝓprie ꝛ simplr̄ dcā. qr hō p iustitiā simplr̄ dcām. illud q̄ nō ē sibi simplr̄ debitū tribuit illi cui simplr̄ est ōbitū. Impossibile añt ē q̄ eidē hoi sit aliqd simplr̄ ōbitū. ꝛ non sit ei simplr̄ ōbitū sil'. Un̄ dic phi. 5. ethi. c. xj. Nō ē iniustitia ad q̄ ipius simplr̄. qr circa ß nō est iustitia simplr̄ dcā. Justitia tñ metaphorice dcā q̄ ē aliq⁹ potentialis vel imitatio iustitie simplr̄ dce pōt ē hois ad seipm. qr aliqd est nō debitū hoi rōne vn⁹ ptis q̄ ōbitū est sibi rōne alteri⁹ partis. sicut ipera re ōbitū ē aīe ꝛ subici ōbitū est corpori. ꝛ ideo cum homo p aiam castigat corpus facit actū iustitie metaphorice dce. mīa añt non est iustitia simpliciter dcā. sed vt superius visum est continek sub liberta te que est pars potentialis iustitie. Unde nō est incōueniens q̄ actus eius qui est dare elemosynā sit hominis ad seipm quia aliquid pōt ē suū fm vnā rōnem quo indiget fm aliam. Unde cū homo penitendo dispositiue subuenit indigentie anime sue

illud qđ ꝑncipaliꝫ ꝑsupposito adiutorio dei sub eraꝯ ptātiue siue effectiue ñ formaliꝫ sibi dispositiue tribuit formaliꝫ nō. n. est iconueniēs q ideē hō sit agēs ⁊ recipiens idē ꝑm diuersam vel ꝑm aliā ⁊ aliā rōnem. Ad pm in oppm pz solutio ex iaz dcis. Ad 2m dđ q vbum gre. itelligendū est ō hoīe q seipsum tm̄ diligit ⁊ nō aliū. Uez ē. n. q talis ad seipm̄ charitatē nō hz. sed inordinatū amorē.

o Ltauo querit vtrū elia danda sit malis. Et vꝰ q nō eccli. 12°. Ne suscipias peccōrē. Item ꝑm phi. 2°. topi. Spnendū est inimicis bñfacere. ⁊ si bꝰ vez est de inimicis hominis multo fortius ō inimicis dei. Sz malus hō inimicus dei est. Cōtra math. 5. Bñfacite his q oderūt vos. sed oditores fratrū sunt mali. g̃ danda est elia hoībus malis. Rñdeo q in hoīe malo duo ꝓsiderāda sunt. s. nā. ⁊ vitiū. ⁊ sicut eius nā ita dz ex charitate diligi q ei⁹ vitiū odiaꝯ vt superi⁹ hītum est. 3. li. sic ita dz p elīam subueniri idigentie sue nature vt p hoc i malitia nō foueaꝯ. Uñ 5ª. q. 5ª. Nō oīs. ⁊ sumptū est ab aug°. in epla ad vicentiū. nō mulcū lōge post ꝑnm dr q vtilius esuriēti panis tollit si ō cibo securus iustitiaz negligat q̃s esuriēti panis frāgaꝯ vt iniustitie seduct⁹ acqescat nec ē ꝑrium huic qđ dr. 86ª. di. Non satis. §. pasce. q ibi logtur ō esuriēte ad mortē. Ad pm in oppm dđ q illa auctoritas itelligenda est de peccōre. q ex elia sibi facta abutit. Ad 2m dđ q illa auctoritas itelligēda est ō inimicis sub rōne qua inimici sunt. non sub rōne qua hoīes sunt. non tm̄ teneor eis facere subuētionem qua sint potētiores ad exercēdum malitiā contra me.

Articulus tertius.

c Onsequenter queritur ō 3. ꝑncipali. Et circa bꝰ querunt. 8. ꝓmo vtrū abstinentia sit virtus. 2°. vtrū ieiuniū sit actꝰ abstinētie. 3°. vtz ieiuniū sit sub p̄cepto. 4°. vtz oēs obligent ad obseruātiā huius p̄cepti 5°. vtrū esus carniū frangat ieiuniū. 6°. vtrū gula frāgat ieiuniū. 7°. vtrū ebrietas. Octauo qbꝰ cōpozibus ieiunandum est.

p Rimo ostendo q abstinētia nō sit vt̄ª. qz vtus ꝑm se ē laudabil'. sed sicut dicit gre. i pastorali. c. 42. abstinētia nō nisi ex alijs vtutibꝰ cōmēdatur. g̃ nō ē vtus. Item glo. sup illud ro. 14. Nō ē regnū đi esca ⁊ potꝰ. dic. i. hoz vsu nō acgritur regnū đi. sicut nec amittitur ⁊ paz post dr. nec i abstinēdo nec i māducādo eē in stitiā sz q̃libet vt̄ ē iustitia q̃dā ordiata ad acgrendū regnū đi. g̃ abstinētia a cibo ⁊ potu nō ē vt̄. Cōtra illud qđ oppōitur vitio ē vtus. sz abstinētia gule oppōitur. q̃ ē magnū vitiū. qz sicut dicit gre. i pastorali. c. 42. Gule ōditos luxuria segtur. g̃ abstinª ē vt̄. Rñdeo q abstinētia pōt accipi ꝑz q ipoztat subtractionē cibi ⁊ potꝰ absolute. ⁊ bꝰ mō nō dicit vtutē nec actū vtutis. qz bꝰ pōt fieri bñ ⁊ male. Alio mō pōt accipi ꝑm q ipoztat subtractionē cibi ⁊ potus reglata rōe. ⁊ bꝰ mō ē vt̄. qz p eā carnis vitia reꝑmunt vt tm̄ nā corpis nō destruaꝯ. ⁊ est virtus spāl' ab alijs distincta. suū. n. ē formale obiectū qđ ē meᵐ i delectatiōib⁹ ꝑm gustū p cōpationē ad cibū distinctū est a formalib⁹ obiectis aliaz vtutū ⁊ est ps subiectiua tēperātie. sic̄ declaratū est li°. 3. Ad pm in oppm dđ q gre. nō intēdit negare abstinētiā eē vtutē. imo ibidē ēt vtutē eā dic̄. Dz qz vna vtus adiuuaꝯ alia. iō dic̄ abstinētiā nō nisi ex alijs vtutib⁹ commēdari. Magis ēt dic̄ ꝺ ea q̃s ō alijs. qz vt ibidē dic̄ ō respū aliaz pua vtus ē. Ad 2m dđ q illa glo. logt ō abstinētia p subtractiōe cibi ⁊ potꝰ absolute nō ō abstinen⁹ rōe moderata. qđ pz qz i eadē glo. sb iungit iustitiā eē i eq̃nimitate tolerādi inopiā ⁊ intēpantia nō se corrūpendi p supabūdātiā atq; opportune sumēdi vel nō sumendi.

f Ecundo queritꝰ vtz ieiuᵐ sit actus abstinentie. Et vꝰ q nō. qz oīs actꝰ vtutis est in opando. sz ieiuᵐ dic̄ cessationē ab actu comedēdi. g̃ nō ē actus vtutis ⁊ ex p̄ti nec abstinētie. Itē oīs vtus ē q̃litas vel actꝰ mentis. sz corpale ieiuᵐ est actꝰ corpis. g̃ nō ē actus vtutis abstinētie. Cōtra Jsy. 2°li. ō sūmo bono. c. vlti. facili⁹ p ieiuᵐ oīo penetrat celum. g̃ ieiunare ē bonꝰ actꝰ ⁊ meritorius. sz oīs talis actus ē actꝰ vtutis. g̃ ieiunaꝯ est actꝰ vtutis. sed non est dare q sit alteriꝰ vtutis q̃s sit abstinētie. qz vtriusqz ē idē obiectū. Rñdeo q ieiuᵐ triplir pōt accipi. s. p ieiu° nature. ⁊ p ieiu° qđ est actꝰ vtutis tm̄. ⁊ p ieiu° ecclie. Primo mō ē quilz ieiuᵐ quolz die añ q̃s comedat. ⁊ tale ieiuᵐ nō est actꝰ vtutis abstinentie. nec alteriꝰ. 2° mō ieiuᵐ est actꝰ vtutis abstinētie. sic. n. ieiunare ē refrenare delectatiōes gustꝰ. p cōpationē ad cibū. ꝑm regulā ōis siue hō pluries i die comedat siue nō. 3° mō ieiuᵐ istitutū ē ad satisfaciēdū p pccis ad qđ regrit q nō solū hō abstieat ab illis q̃ vtus. phibz. sz ēt ab illis qbꝰ alias possemus vti. salua vtute. qz q illicita ꝓmisit satisfaciendo dz ab aliqb⁹ licitis abstinē. ita tm̄ q nō corrūpaꝯ mediū qđ obseruaꝯ a vtute. Uñ ieiuᵐ ecclie ⁊ actū vtutis i portat ⁊ quādā supaddit abstinētiā ab illis q̃ nō corrūpūt mediū vturis. ⁊ qz ieiuᵐ ē respū obiecti abstinētie vt visuz ē. ꝓcedēdū ē q ē vtꝰ abstinētie. Ad pm i oppm dđ q ieiuᵐ ecclie nolat actū ꝑm quē hō i cibis sumēdis se regulat sz ecclie statuꝫ qđ ē cōsonū dictami vtutis. Ad 2m dđ q virtutis abstinētie duplex ē actꝰ. s. iterior q est velle refrenare gustū a delectatiōib⁹ q̃ sunt in cibo. ⁊ actus exterior q est ipsa frenatio corporalis. ꝑmus est a vtute elicitꝰ. secꝰ ab ea imperatus.

t Ertio queritur vtz ieiuᵐ sit sb p̄cepto. Et vꝰ q nō Aplus ro. 14. Qui nō mādducat mādducātez ñ iudicet. sz trāsgressor p̄cepti bñ ē iudicādus. g̃ ieiunare p̄ceptū nō ē. Itē illud qđ ad modicū vtile ē sub p̄cepto poni nō dz. sz sic̄ dic̄ aplus p⁹ ad thi. 4 Exercitatio corpal' ad mōachū vtil' ē. Luz g̃ ieiuᵐ sit q̃dā exercitatio corpal' sub p̄cepto poni ñ dz. Cōtra aug⁹ p° li. ō li°ar. q̃i eq̃ distant inᵗ mediū ⁊ finē. Tpantia ē cohibens appetitū ab his reb⁹ q̃ turpit appetunt. g̃ cū ieiuᵐ actꝰ sit abstinētie q̃ spēs ē tpantie tpat appetitū ab his reb⁹ q̃ turpit appetunt. sed sic appetitū tpare p̄ceptuz ē. g̃ ieiuᵐ est sub p̄cepto.

Rñ° q ieiuᵐ sub p̄cepto ē tā ieiuᵐ qđ tm̄ ē actꝰ vtutis. tm̄ ēt ieiuᵐ ecclie. qđ ieiuᵐ ecclia istituit ō cōse. di. 5ª. Quadragesima. ⁊ c. sequēti. ⁊ bꝰ pp q̃druplicē vtilitatē. vna ē qz vitia cōprimit. Uñ ōcretorū di. 35ª. Sexto die dr de noe. q vbi malū ebrie-

tatis agnouit iumētū suū. i. carnē sm glo. ad remediū tpauit supple p abstinētiā. ⁊ ō ꝓse. di. 5ª. Sit tibi ieiunia. dr̄ ō ieiu° qō curat vulnera deliquētiuz. Sile hr̄ di. 86ª. Igit mentē ēt eleuat ad spūaliū cognitionē. Un daniel. 9. hr̄. q̄ postq̄z dāiel orauerat dñm in ieiu° sibi angelo reuelante ministroꝝ sacra cognoscē meruit ⁊ Jsido. 3°. li. ō sūmo bono. c. vul. p ieiu^m occulta misteriozꝝ celestiū reuelanť. p ieiu^m ēt ieiunātes ad vtutē disponunť. Un̄ decretoꝝ dist. 35. Sexto die. dr̄ q̄ cognitio ifirmitatis in cibo firmitatis vtus est in ieiunio. ⁊ apls. 2ª coꝝ. 12°. Cū infirmor tūc potēs sum. i. sm glo. cū ifirmor exti° tūc potēs sum. i. victoz efficior. ⁊ ō ꝓse. di. 5. Sint tibi ieiu^a dr̄ q̄ curatos scificat ieiu^m. ⁊ ō his tribus dic̄ gre. in p̄fatiōe ad deū. corpali ieiu° vitia ꝓprimis. mētem eleuas. vtutē largiris. Disponit ēt ad vincendū diabolū. vñ math. 17. Hoc gen^s nō eijcit nisi p oꝛonez ⁊ ieiu^m. ⁊ Jsido. 2. li. ō sūmo bono. c. vl. Jeiunia fortia tela sunt aduersus tēptamēta demonioꝝ. cito. n. p abstinētiā deuincunť. p̄dcā aūt ieiu° ꝓueniūt maxie inq̄tū p ipm coꝛ aie subiūgat. Ad p^m in opp^m dō q̄ cū māducare q̄ alij nō māducāt possit eē ex bona cā vel mala. nō dz hō b̄ interpretari in ptē peioꝛē. qz sic dic̄ glo. ibidē ō manifestis nō de occultis iudicādū est. manifesta vo sūt q̄ nō p̄nt bono aīo fieri ex ō regul' iuris. Estote misericordes. dr̄ q̄ b̄ loco nihil aliud nobis p̄cipi existimo nisi vt ea fcā q̄ dubiū ē quo aio fiāt i melioꝛē ptez intpretenť. Ad 2^m dō q̄ exercitatio corpal' ibi ab apl'o dr̄ esse ad modicū vtil' nō simpl'r sz in ꝓpatiōe ad pietatē. Un̄ imediate subiūgit q̄ pietas ad oia vtil' ē. Ar^m ad ptem aliā gr̄a ꝓclusiōis ꝓcedēdū est. ꝓcedit tn̄ ō ieiunio inq̄tū ē actus vtutis tn̄.

q Karto queritur vtꝛ oēs obligentur ad obseruatōnē ieiunij. Et vr̄ q̄ sic. ieiu^m ponit sub p̄cepto. sz oēs obliganť ad obs̄uandū p̄cepta. g̃ oēs obliganť ad obseruandū ieiu^m. Itē oēs obliganť ad act' cardialiū vtutū. sz ieiu^m ē act' abstinentie q̄ est spēs tpantie q̄ est cardial' virt'. g̃ oēs obliganť ad obs̄nationē ieiunij. ꝫ cē ō regul' iuris. Nō nō est. si qs ieiu^m fregerit egroti reus voti nō hr̄. Itē ieiuniū instituti ē ad satisfaciēdū p pccis. sed cessante cā cessat effect'. g̃ illi q satisfecerunt p pccis suis ad ieiu^m nō tenenť. Rndeo q̄ ieiu^m acceptū nō sz q̄ est actus vtutis tn̄. sz p̄cise rōe huius qō supaddit statutū ecclie. nō est ō iure nāe nec diuio. sed ō iure pure positiuo. tali aūr iure ꝓhibenť talia vel p̄cipiunť q̄ alias bñ vel male possent fieri. ⁊ iō legis latozis i p̄dēdo ius positiuū nō est intentio vel eē nō dz obligare hoēs ad obseruationē illi' iuris hñtes legitimā cām ⁊ rōnabilē nō obseruādi illud. vñ ex ō obser. ieiu. Cōciliū. dic̄ q̄ legi ñ subiacet necitas. Sūt aūr ples ꝓsone hñtes cām legittimā. q̃re melius est eas nō obligari ad ieiu^m q̄z obligari. s. pueri mulieres p̄gnātes egrotātes. nimiū senes. cum graui labore victū necciz lucrātes. ⁊ ad loca scā pegrinātes. ⁊ victum neccium hostiati mendicātes.

Pueri pp. 4. rōnes. Una qz est in eis caloris magnitudo q̄ multū cōsumit. Alia sue humiditatis. q̄ uis multa sit. spissitudis defcūs pp qō facili' cōsūptibil' est. Alia qz nutrimētū i eis ē mā opatiōis duplicis vtutis. s. nutritiue. ⁊ augmētatiue. 4ª. qz nō ita i eis sic̄ in puectis neccia est compssio vitioꝝ ad quā maxime ꝓstitutū est ieiu^m. Mulieres p̄gnātes pp duas rōnes. Una est qz ꝺbent accipe cibū ñ tm̄ ꝓo se sz p nutrimēto fetus. Alia ē qz p̄gnātes ꝓsueuerūt hr̄e varia ⁊ iordinata dsideria ciboꝝ diuersorū. ⁊ q̄nq̄z ita itensa q̄ nisi aliquo mō possent appeti tui satisfacē possz esse piculum piclitationis fetus.

Egrotātes qz in eis nā debil' est. ⁊ iō si darēť eis vna vice simul totū id qō est neccium ꝓueniēti sustētatiōi sue nature grauarēť. ⁊ si dať plib^9 vicib^9 confortať nā ⁊ vigorať. ⁊ iō in illis ifirmitatib^9 i qb^9 ꝓfert abstinētia. ēt ad ieiu^m ñ tenēť. qz ⁊ si ꝓferat abstinētia a mlto cibo. nō tn̄ ꝓfert eis totuz qō accipe debēt sumere sil. sed magis plib^9 vicib^9. Et ꝓptrea pp iordinationē nāe q̄nq̄z valde paꝛ p̄nt accipe vna hoꝛa. ⁊ fidnū sufficiētie p̄nt accipe alia hoꝛa.

Nimiū senes qz i eis caloꝛ ⁊ vtus ōbilis est. ⁊ quā uis sint sicci siccitate opposita humiditati nāli. supabūdat tn̄ in eis humiditas accidētal' ex idigestione cāta. Un̄ si tot^9 cib^9 quez nā coꝛ regrit p die nāli ab eis sumereť vna vice nimiū obtūdereť in eis ⁊ grauareť nālis caloꝛ ⁊ nō possent cibū ꝓueniēter digereť. Cum graui laboꝛe victū neccium lucrantes qz in talib^9 magna fit būidi ꝓsumptio. nec cū ieiu° possent cōmode efficacit opari. Debēt tn̄ si assit facultas a suo sacerdote petē dispēsa. ꝺem nō ieiunādi. ⁊ ille dz eis ꝓcedē. Qui tn̄ oparios ꝓducē volūt i dieb^9 ieiunabilib^9 nisi sub hac ꝓditiōe q̄ ñ ieiunēt a pccō nō excusanť. Si aūt victū neccium p̄nt acgrere cū laboꝛe quē ꝓuenient exercē p̄nt cū ieiu° tunc a fractiōe ieiunij nō excusanť. Adloca scā pegrinātes si sit tal' pegrinatio q̄ cōmode differri nō possit vsq̄z post tp̄s ieiunij vel anticipare illud. ⁊ tantilla boꝛis q̄ cū illo ꝓmode ieiunare nō possint. Victū neccium hostiati mēdicātes qñ sil tn̄ hr̄e nō p̄nt de elia hoꝛa comestiōis q̄ ad victū toti^9 dici cōmode nō sufficiat. vel etiā qñ ex p̄cedenti iedia debilitati ieiu^m sufferre cōmode nō p̄nt. Ad p^m in opp^m pz solo ex dcis in qōne. Ad 2^m dō q̄ ieiu^m ecclie supaddit aliquā superrogationē vltra illud qō sufficeret ad actū vtutis abstinētie. ⁊ iō nō sequit q̄ q̄cūz teneť ad illud ieiu^m qō sufficit ad actū vtutis teneať ad ieiu^m ecclie. Ad 2^m ar^m ad ptē aliā dō q̄ ieiu^m nō tn̄ istitutū est ad satisfactōez p pccis ꝓteritis sz ēt ad p̄cauēdū a futuris. ⁊ iō illi q̄ p pccis suis satisfecerūt adhuc ad ieiu^m teneňť.

q Unto q̄ritur vtꝛ esus carniū frāgat ieiu^m. Et vr̄ q̄ ñ qz ieiu^m institutū est ad repmendū carnalē ꝓcupiscentiā. sz vinū magis excitat ꝓcupiscētiā q̄ esus carniū. iux illud puer. 20. Luxuriosa res est vinū. cū g̃ ieiunātib^9 licitū sit vinū biber̄. multo fortius licit^9 est esus carniū. Itē alig sūt cibi magis delectātes gustū q̄ aliq carnes grosse. ⁊ tn̄ illis ieiunātib^9 non inꝺicunť. g̃ nec esus carniū grossaꝝ. ꝫ dieb^9 sabbatoꝝ a cānib^9 abstinē debem^9. ō ꝓse. di. 5ª. Quia dies. g̃ multo fortib^9 in dieb^9 ieiunabilib^9.

Itē decretoꝝ. di. 4ª. Deniq̄z. ꝑ est vt q̄ his diebus a carne abstinem^9 aialium ab oib^9 q̄ semetipsā attrahūt oꝛiginem carnis ieiunemus a lacte videlicer caseo. ⁊ ouis. Rndeo q̄ ieiunio ecclie ānexa est abstinentia ab esu carniū q̄ fiē pz p decretum 2° allegatū ad ptem scdam q̄ esus carniū multū cōmouet carnis concupiscentiā ad quā domādā ⁊ refrenandā simpl'r institutū est ecclie ieiu^m. Ad p^m in

ꝓpm dicunt qdam q esus carniū magis cōmouet ꝓcupiscentiam ꝗ vini potus. qz cū ad icitatōem ꝓcupiscētie concurrāt. 3a. s. abūdantia caloris. ēt spūum. ⁊ seminis. ⁊ esu carniū multiplicat semē. qz in ea multū est ō nutrimēto. ⁊ iō ex eius esu maxie mltiplicat supfluitas tertie digestiōis q̄ seminis ē mā vt oñsum est li. 2o. Ex esu vētosoꝝ multiplicat abūdantia grossoꝝ spūum ex potu vini caloris abūdātia. ⁊ ꝑm illos abūdātia seminis magis est incitatiua ꝓcupiscentie ꝗ abundātia caloris maxie cāri ex potu vini. qz illa cito euanescit. ⁊ calor i semie manet. Sz ꝓ ꝟ argui pōt sic. In excitatiōe ꝓcupiscentie cā efficiēs est calor ⁊ mā est semē. magis aūt est cā rei efficiens ꝗ mā. g potus vini magis ē cā excitatiōis ꝓcupiscentie ꝗ esus carniū. ⁊ si dicis q cito euanescit nō obstat. qz nō ita cito euanescit sicut potꝰ iterat. Item ad ꝟ arguūt p expiētiā. ꝙuis. n. in mulieribꝰ magis abūdet supfluitas ⁊tie digestionis ꝗ in viris. nō tñ feruet p se in eis ita carnal cō cupiscentia pp debilitatē caloris respcū calozis viroꝝ. ꝙuis pp minozē vsum rōnis nō frenātis concupiscētiā iterdū magis i eis feruet ꝗ in viris, flematici ēt ꝙuis plus habeāt ō supfluitate ⁊tie digestionis ꝗ colerici. tñ qz in colericis fortioz est calor magis feruet i eis appetitus carnal ꝓcupiscētie ꝗ i fleumaticis. ꝙuis fleumatici pp abūdātiam semi nis plus possent illū actū exercē ꝗ colerici ꝑm igit ⁊stos. dō est arm q ecclia magis inēdicit ieiunātibꝰ esum carniū ꝗ vini potū duplici rōne. Una est qz difficiliꝰ est abstinere a potu vini ꝗ ab esu carniū. ⁊ iō si ecclia iterdixisz vini potum ples fuissent ex positi piculo trāsgressiōis ꝗ p interdcīm esus carnium. alia est q ieiuꝫ frequent tristitiā excitat. ⁊ vinum letificat. iuxꝝ illud psal. ⁊ vinū letificat coꝝ hominis. ⁊ iō ꝙruētissime ieiunātibꝰ vsus vini pmissus est. Ad 2m dicendum q leges date sunt ꝓpter ea que vt in pluribus accidunt. vt in pluribꝰ. aurez esus carnium magis delectat carnis ,nām. ꝗ esus piscīū vel pulmētoꝝ. ꝓm ad ꝓtem aliā. s. ō abstinētia carniū i die sabbati itelligēduz. vbi talis est ꝓsuetudo. alr nō nisi ō ꝙruo. Un̄ glo. ibidez dic q ꝓsiliū est nisi vbi ꝓsuetudo est q abstineāt tūc ꝓceptū. Ad 2m dō q illud qō ibi dr̄ de caseo lacte ⁊ ouis nō est necīum obseruari nisi q̄dragesimali ieiunio nisi vbi ꝓsuet udo est ab his abstinere in quolibet ieiunio ecclie.

¶ Exto querit vtꝝ gula frāgat ieiuꝫ. Et vr̄ q nō. qz qcqd frāgit ieiunium est pcm̄ mortale. sz ꝑm sniam augl ō bono ꝓingali. nō lōge vltra mediū. Nō ois gula est pcm̄ mortale. g gula nō frāgit ieiꝫ. Itē decretoꝝ di. 4 Deniqz dr̄ ō igurgitātibꝰ se. q cū venia suo relign di sunt. igenio. ne forte peiozes existāt si a tali consuetudie phibeant. g tales ꝙuis sint glosi mortalr nō peccāt ⁊ ex pñti ieiuꝫ nō frāgūt. Itez dissolute loq ⁊ ludē cū iuuēculis magis excitat carnalem cōcupiscentiā ꝗ gula. sed tales nō frāgunt ieiunium. g nec gulosi. Contra. L. ō legibꝰ. Nō dubiuz in. l. nō dubiū est i lege cōmittē eū q ẏba legis amplexus ꝫ legē nitit volūtatē. sz ille q in diebꝰ ieiunabilibus semel tñ comedit. ⁊ tñ cū vitio gule ꝙuis suet statuti ſram. qz nō comedit misi semel. nō ꝙuat tñ statuti mētē q̄ est vitiū ꝓcupiscētie carnis repmere. g talis frāgit statutū. Itē decretoꝝ di. 41e. Delitie. viles cibi appetent accepti impediūt pcm̄ abstinentie. sz qō abstinentie pcm̄ impedit frāgit ieiuniū. g gula que est in auiditate suptōis cibi frāgit ieiuꝫ

Ñdeo q triplex est ieiuꝫ. Unū. s. ab inigtatibus abstineret. ⁊ ab illicitis volūtatibꝰ seculi qō ē pcm̄ ieiuꝫ. ō ꝙse. di. 5a. Jeiuniū. ⁊ ꝟ ieiuꝫ frāgit p qōcūqz mortale pcm̄. Aliud qō est actꝰ vtutis abstinentie. ō quo dr̄. e. di. Sit tibi quotidiana. Sit tibi qo tidiana ieiunij refectio sacietatē fugiēs. Et ꝟ ieiuniū frangat p gulā q̄ est mortale pcm̄. Tertiū ē ieiuniū istitutū ab ecclia. ⁊ ꝟ ieiuꝫ frāgit p qualz gulā q̄ est pcm̄ mortale inḡtū ꝟ ieiuꝫ icludit illud qō ē nccium ad actum vtutis abstinētie. Sz ḡtum ad illud qō addit ex statuto ecclie spālit frāgit p gulaz q̄ est i comedēdo plus ḡ semel. vel in comedendo cibos q iterdicunt ieiunātibꝰ ⁊ in ꝓueniēdo nimis nōbilit horā comedēdi ab ecclia ꝺtermiatā. ō ꝙse. di. j. Solēt. Ad pm in oppm dō q. 5. modis ꝓmittit gula. vt hr̄ ō ꝙse. di. 5. Quiqz. aliqñ. n. hō idigentia tempoza ꝓueunit. aliquando tempoza non ꝓueunit. sed cibos lautiozes querit ideſt preciosos. aliqñ q̄ sumēda sunt expetit accuratius. i. cū nimia solliciturdie sperādi. aliqñ q̄litas ciboꝝ ⁊ tpus congruit. sz ḡtitate intēpata sumēdi mēsurā refectiōis excedit nōnunḡ abiectꝰ est qō ꝺsiderat. ⁊ tñ ipo esu imensi desiderij deteriꝰ peccat. q modi ꝓtinent ꝟ vsu. ꝓpe. laute. nimis ardēter studiose. Quolz aūt pdcōꝝ modoꝝ pōt eē gula pcm̄ veniale. ⁊ sic p eā nō frāgit ieiuꝫ. ⁊ i quolz pōt eē tātꝰ excessus qō ē pcm̄ mortale. ⁊ sic p illā frangit ieiuꝫ qō ē a vitijs abstinē ⁊ i aliquo casu ieiuꝫ ecclie. nec ē itelligēduz q pdcm̄ ꝺcretū i reprēdēdo illos q lautiozes cibos q̄runt itēdat diuites artare ad cibos pauperꝝ. qz vt dr̄ decretoꝝ. di. 41. Nō coganr nō coganr diuites cibis pauperꝝ vesci. vtāt ꝙsuetudie, infirmitatis sue sz doleāt se alr abstinē nō posse. Ad 2m dō q ꝟ gl. ibidē nō ē dō q ignoscat eis sz nō puniant p holem dissimulāda. n. sunt a tpali iudice aliq̄ crimia rone scādali vel scismatis vitādi. tñ illud ꝙuis antiqꝰ dissimularet ex cā pdcā. hodie tñ nō dissimulat sal tē i clicis ex ō vi. ⁊ ho. cli. Al crapla. ⁊ merito non ē dissimulādū. qz tal igurgitatio potus ⁊ cibi recte ꝫ ria est cause pp quā istitutū ē ieiuꝫ. qz carnalē ꝓcupiscētiā excitat. decre. di. 44. c. j. Uētris igluuies ad luxuriā facile puocat. ⁊ paꝝ post. Uēter ⁊ genitalia sibimet ipsis vicia sunt vt ex vicinitate mēbroꝝ ꝓfederatō itelligat vitioꝝ. Uent ēt piguis crassū sensum gnār. ōcre. di. 44. Nō liceat. ꝛ. si g. vtutē ēt corrūpit. vt supi ꝰ hitū ē. Ad 3m dō q ꝙuis dissolute loq ⁊ ludere cū iuuēcul multū iciter carnalē cōcupiscētiā. ꝟ tñ nō est q illū modū p quez icitat gula qz gula icitat multiplicādo mām luxurie. sz ludē cū iuuēcul ⁊ dissolute loq icitat p pātiā delectabil ⁊ excitatōem imagiationis. Un̄ ꝙuis de ppinquo dispo nat ad frangendum vel frangat ieiuꝫ gnāle qō est a vitijs maxime mortalibꝰ abstinere. nō tñ frangit ieiuꝫ speciale.

¶ Eptimo querit vtrum ebrietas frāgat ieiuꝫ. Et vr̄ q sic. decretoꝝ di. 4a. Deniqz. Unum ita bibere pmittit vt ebrietatē oio fugiam. aliogn restat vt oia que coꝝpoꝛibꝰ libent silr faciam. Luz g ibi loquat ō obseruatiōe ieiunij vt exp̄sse ꝑ ebrietas frāgit ieiuꝫ. Item magis est ꝫ cām institutio

nis ieiunij ebrietas ꝯtpate in mane bibere vinū. Dz bibētes vinū in mane reputanť a multis frangere ieiu^{m}. ꝯ multo fortius inebriantes se hora| none. ℨ illud qđ excusat pccm̄ nō est cā pcci ⁊ ex ꝑti nō frāgit ieiu^{m} cū fractio ieunij sit pccm̄. sed ebrietas excusat pccm̄. Vñ aug^{9}. xx. li. ℨ faustum. lōge añ me^{m}. dić de loth. q culpandus est nō tñ ꝯtum ille incestus. sed ꝯtū illa merek ebrietas. ꝯ ebrietas nō frāgit ieiu^{m}. Item illoꝝ quoꝝ excessus ꝓhibitus est ieiunātib^{9}. ꝓhibita est etiā iterata sumptio quāuis temperata. sed iterata sumptio vini non est ꝓhibita ieiunantibus. possunt. n. bibere ⁊ in prandio ⁊ i collatiōe. ꝯ vr q excessus vini ieiunātib^{9} nō ꝓhibeť. Rñdeo q ebrietas dupliť pōt accipi. Uno mō ꝑ impedimento vsus rōnis ex imoderato vini vel alteri^{9} potus inebriātis sumptiōe cāta. Allio modo ꝑ imoderata sumptiōe potus iebriāris. primo mō ebrietas pccm̄ n̄ ē. Iz passio ⁊ pena pcci. Vñ nō frangit ēt ieiu^{m} qđ ē abstinētia a pccis. 2^{o} modo pccm̄ est ⁊ marie cauendū. Vñ frāgit ieiu^{m} qđ ē abstinētia a pccis. Jeiu^{m} aūt inꝯtū dić aliqd ꝑ se directe ⁊ imediate necessariū ad actū vtutis abstinentie nō frāgit. ꝯuis frāgat illud qđ est necessariū ad actū vtutis sobrietatis. Sobrietas. n. alia vtus est ab abstinētia q; spālis difficultas ē in moderādo ō lectatiōes gustus ꝑ ꝓpationē ad vinuz. Allia ab illa q̄ est i moderādo delectatiōes gustus ꝑ ꝓpationem ad cibū. Vñ frequēter iueniunť moderati i vino q sunt imoderati i alio. Jeiu^{m} ēt statutū ab ecclia nō frāgit. q; ea i ꝯbus nō pōt accipi certa mēsura regla riter nō cadūt sub determiatiōe legis latoris. Vñ sub determiatiōe ꝑcepti eccl̄iastici de ieiu^{o} non cadit nisi semel comedē i die nāli. ⁊ hora determinata ⁊ abstinētia ab esu carniū. ⁊ ab ouis. ⁊ caseo i q̄dragesimali ieiu^{o}. In alijs aūt nō ꝓhibenť oua ⁊ lacticinia. ꝑ iordiatōem tñ circa potū pōt hō tñ excedeť. q ⁊ plus peccat ꝯz si frāgeret ieiu^{m} tñ. Vldꝑ^{m} in opp^{m} dō q ebrietatē ⁊ excessuz i ꝯtitate cibi. ⁊ cibi ꝑciositatē debē fugere ieiunātes. q; ꝯuis ꝑ illa non frāgeret statutū ecclie ō ieiu^{o}. tñ ꝑ illa frāgit ieiunium gnāle qđ ē abstinētia a pccis qđ ieiu^{m} ⁊ si semp ⁊ ab hoib^{9} debeat obseruari. tñ cū maiori pfectōe ⁊ sollicitudie illi ieiunio ińsistēdū ē illis tpib^{9} in ꝯbus spāle ieiu^{m} statutū ab ecclia celebrat. Vld^{r} dō q ꝯuis aliq dićat q bibē vinū i mane ve| ceruisiā. ⁊ comedere electuaria i sero delectatiōis cā frangāt ieiu^{m}. credo tñ ꝺriū q ꝯuis aliquo mō nutriant i b tñ nō est ꝑncipal' vsus eoꝝ al' frāgeret ieiu^{m} bibens vinū vel ceruisiā i collatiōe. q; aliqd habēt ō nutrimēto. Si tñ hō i mane ceruisiā biberet nō ad extinguēdā siti Iz famē ēt i sero magnam accipet electuarioꝝ ꝯtitatē ad subueniēdū fami. credo q tal' faceret fraudē statuto ⁊ ex ꝑti frāgeret. q; legē frangit q in fraudē legis aliqd fać. Concedo tñ q ō bono ⁊ equo cauēdū ē a potu vini ⁊ ceruisie ⁊ filiū in mane magis in mane ꝯz i sero q; pot^{9} sūptus post prādium ⁊ siti subuenit ⁊ digestionē iuuat inꝯtū ꝑ potuz facili^{9} ⁊ ꝓueniēti^{9} deferť cib^{9} ad singula mēbra. sumptus aūt ieiu^{o} stomacho vt plimū nocz. Vld^{r} p^{m} ad ptē aliā dō q ebrietas inꝯtū ē passio excusat pccm̄ i iudicio dei. q; oē pccm̄ actuale est ex li. ar. cui^{9} vsū nō bnt pfecte ebrij. ⁊ huic exꝑsse ꝓcordat aug^{9} i auctoritate ꝑallegata. q; tñ ex ebrietate ꝓmultū dāniſi cať respu. iō etiam Iz aliꝯs leges positiuas puniūtur facientes turpia fcā ex ebrietate. ⁊ aliq magis ꝯz si nō essent ebrij vt magis sollicite caueāt ebrietatē. Vñ phi. 3^{o} ethi. c. 8. Ebri^{9} duplices hēbit increpatiōes. ⁊ credo q ebri^{9} occidēs hoiem irregularis esset. ⁊ ꝯuis pfcē ebri^{9} nouā culpā nō cōmittat. q; nouū motū. li. ar. nō hz. tñ homicidiuz qđ cōmittit culpā quā ꝓmisit iebriādo se aggrauat. q; illa voluntaria iebriatio iputať ad culpā vt q̄i circūstantionata oib^{9} iordinatioib^{9} q̄ ex illa ebrietate ꝓcedunt eo q aliquo mō voluntarie sūt ꝑ volūtariā ebrietatis cām. Ald^{r} dō q bñ ꝓcedēdū ē q ꝯuis imoderata sumptio vini ꝓhibita sit inꝯtū est ꝺ vtutē. nō tñ est ꝓhibita. ꝑ ꝓceptū ecclie ō ieiunādo nisi iꝯtū includit illud ieiu^{m} qđ est actus vtutis.

o Ltauo queritur qbus tpib^{9} ieiunādū ē. Rñdeo q oēs dies q̄dragesime exceptis dieb^{9} dñicis ieiunādi sunt ita q ō q̄dragesima nō remanent nisi. 36. dies ieiunabiles. ⁊ iō vt lacer numer^{9}. 4^{o}. diex adipleať quē saluator noster sacro suo ieiu^{o} cōsecrauit. 4. dies ꝓris ebdomade ad supplemētū. 40. diex tollunť. i. 4^{a}. feria q̄ a capite ieiunij sūmotať. ⁊. 5^{a}. fe^{a} sequēs. ⁊. 6^{a}. fe. ēt sabbatū. ō ꝑse. di. 5. Quadragesima. nec lz ieiu^{m} soluē fe^{a}. 5. vltie septimane. ō ꝑse. di. 6. Nō liceat. ⁊. c. sequēti. Institutū ēt ē illud ieiu^{m} ꝓuenient i memoriā. s. q̄dragesime ꝯz xp̄s ieiunauit. ⁊ vt digne ꝑperemur ad susceptōnem corꝑis xp̄i. ⁊ ad significādū q; ꝑ tribulatiōes ꝑsentis vite ꝓuenit ad gliaz resurrectiōis. ⁊ q; sic q̄i soluim^{9} decimā toti^{9} āni. in q̄lz ēt q̄rta āni. s. vere. estate. autūno. ⁊ hyeme. tres dies sunt ieiunabiles s. fe^{a}. 4. ⁊. 6. ⁊ sabbatū. decretoꝝ. di. 76. c. j. ita q̄ illi tres dies veris solebāt accipi p^{a} ebdomada martij. ⁊ tres dies estatis i. 2^{a} ebdomada Junij. z. autūni i z^{a} ebdomada septēbris. 3. hyeis i 4^{a} ebdomada decēbris. di. 76. Cōstituim^{9}. sed ꝯuis sic fuerit ātiq^{9}. tñ b imutandum est ꝓp illud quod habetur. e. distinc. Statuimus. vbi dicitur sic. Statuimus. vt ieiu^{a}. 4. tpoꝝ b ordine celebrenť. Ꝑ^{m} ieiu^{m} i initiū q̄dragesie. 2^{m} i ebdomada pētecostes. 3^{m} vo ⁊ 4^{m}. i septēbri ⁊ ōcēbri more solito fiat. Et hec ieiu^{a} ista fūt ad expiādū pcā q̄ cōmittim^{9} in q̄lz ꝑdcārū ḡrax. Itē tres dies rogationū añ ascēsionē dñi ieiunabiles sunt. ō ꝑse. di. 3. Rogatiōes. sed vt dić glo. ibidē. b nō ꝑcipiť Iz suadeť. vbi tñ ē ꝑsuetudo approbata illō ieiu^{m} est ꝑ equalētiā sub ꝑceꝑto. Itē oēs vigilie apl̄oꝝ ieunabiles sūt. phylippi ⁊ Jacobi. ⁊ Joānis euange. ⁊ barābe. exceptis ex eo q phylippi ⁊ Jacobi solēnitas infra solēnitatē pascalē ⁊ Joānis infra natalē dñi celebranť. exꝺ obser. ieiu. Cōsiliū. Itē vigilie natiuitatis dñi. pēteco. ⁊ assūptiōis btē marie vginis. ⁊ Joānis bap. ⁊ scī laurētij. ⁊ oium scoꝝ ieunabiles sunt. ⁊ si solēnitas cuius vigilia ē ieiunabil' eueniat. fe^{a}. 2. i sabbato ꝓcedēti ieiunādū est. exꝺ obser. ieiu. Cōsilium. ℨ. scoꝝ. Et si solēnitas natiuitatis dñi eueniat fe. 6. illi qui nec voto nec obseruātia regłari sunt astricti ad abstinētiam carniū. tali die carnib^{9} vti pōt Iz ꝑsuetudinē ecclie gnālis. nec tñ hi reꝑhendendi sunt q ob deuotionē abstinē voluerit. exꝺ obser. ieiu. Explicari. Itē q; ꝑsuetudo approbata obligat. vt hr̄ decretoꝝ di. j. Cōsuetudo. ⁊ di. ij. Eccl̄iasticaꝝ. ⁊ c. i his. si in aliq̄ religiōe vel diocesi est aliquod ieiu^{m}

ꝓsuetū qꝺ tū nō est ꝓceptū ꝑ ius scriptū nihilomin⁹ obs̄uandū est ab exātib⁹ ibidē. Itē dieb⁹ ieiunioꝝ hora comedēdi determinata ab ecclia est hora nona. qz sic obseruauit diu ꝓsuetudo. Vñ cū dr̄ ꝺ ꝓse. di. j. Solent. qz nullatenus ieiunare credēdi sunt q māducant añ̄ vesptinū celebret offiū. ꝛ. j. ꝭ. In ieiunijs. 4. tpoꝝ circa vesptinas horas ꝛc. sub hora vesptina ꝓhendēdū est tps ab hora. 9. inclusiue. ꝛ vltra. nec oz ꝓcise accipe horā none. Si. n. ꝑ modi cū tps añ̄ horā none comedat nō ꝓp̄ frangit ieiuniū. ꝛ cuius hi q comedūt statī post horā sexta. vel hora sexta derogēt in aliquo ꝓfectioni ieiunij nō tñ sunt trāsgressores hui⁹ qꝺ ē necessitatis i ieiu⁰. marie qz iā inualuit ꝓsuetudo i multis locis comedē statī post horam sextā vel ipsa hora. 6. nō. n. tāte necessitatis est i obseruatiōe ieiunij hora p̄dcā sic comme dere semel tñ.

Articulus quartus.

c **Onsequenter** querit de 4° p̄n cipali. Et circa ꝭ querunt. 8. ℙ⁰ vtrū oꝝo sit act⁹ volūtatis. 2° vtrū sit actus v̄tutis latrie. 3° vtrū solus de⁹ sit oꝛād⁹. 4° vtrū aliqd ꝺtermiate petēdū sit i oꝝone 5° vtrū oꝛandū sit vocalr. 6° vtꝝ vocalis oꝝo sit satisfactoria sine mētali. 7° vtrū oꝝo debito mō fcā semp exaudiat. 8° vtrū int̄ alias oꝝones oꝝo dcā sit efficacior.

p **Rimo** oñdo qꝺ oꝝo sit act⁹ voluntatis. eius ē oꝛaī. cui⁹ est desideraī rē q̄ in oꝝoe petit. ſz ꝺsiderare act⁹ ē volūtatis. g̃ ꝛ oꝛare. Itē ei⁹ ē oꝛare cui⁹ ē exaudiri. qz oꝝo oꝛdinat ad exauditionē ſz volūtas ē q̄ exaudit iux̄ psal. Desideriū pauper exaudiuit dn̄s. g̃ oꝛaī ē act⁹ volūtatis. ꝺ dañ. li. 3°. c. 42°. Oꝝo ē ascēsus itellect⁹ ad dn̄m. g̃ ē act⁹ itellect⁹. Itē dañ. e. c. Oꝝo est petitio decētiū a deo ſz petē est log. log ē act⁹ itellect⁹ g̃ oꝛare act⁹ ē itellect⁹. Rñdeo qꝺ oꝛare dupl̄r p̄t accipi. vno mō ꝑ desiderio obtinēdi aliqd a deo q⁰ ꝺsiderās oꝛdinet in ipm. ꝛ sic oꝝo ē gdā ascēsus aīe itellectiue ad deū q ē volūtatis vt eliciētis. ꝛ itellectus vt dirigentis. Vñ glo. sup illud psal. accedite ad deū. dic̄ fidē iherēdo. ꝛ. ꝛ. pedib⁹ geie charitatis currēdo p^m ptinz ad directionē itellect⁹. 2^m ad sensuz affect⁹ ēt sic accipit oꝝo ſm qꝺ p̄ia ad thi. 2° distinguit. ꝺ obsecrationē. postulationē ꝛ actionē gr̃aꝝ ꝛ ēt i glo. sup illꝺ psal. Dñe añ te ꝺsideriū meū. vbi dr̄. nūcz desinit oꝛare q nō desinit amare. Allio⁹mō oꝛare id ē qꝺ p̄dcm̄ ꝺsideriū loquēdo deo ꝓponere nō ꝑ modū idicatiuū. ſz supplicatiuū. ꝛ sic oꝛaī act⁹ est itellect⁹ vt eliciētis ꝛ volūtatis vt mouentis. ꝛ sic logt Isydorus de oꝝoe. io. li. Ethimolo. q̄i eq̄ di stant int̄ me^m ꝛ finē. vbi dic̄ q oꝛare ē dicē. ꝛ aui. 1°. meta. c. 3. cū dic̄ q ꝑ oꝝonē hō est loquēs deo. ꝛ phi. j. ethi. c. penul. vbi dic̄ q ad optia deꝑcat oꝝo. Ar^a ad ptē p̄mā. pcedūt ꝺ oꝝoe p̄mo mō dcā. Ad p^m ad ptē aliā ꝺ q ibi accipit dañ. itellectū ꝑ aīa itellectiua q̄ ꝓhendit itellectū ꝛ volūtarē. Ad 2^m ꝺ q petere sic ꝛ oꝛare accipit mō duplici sup̄adcō. ꝺsideriū. n. obtinēdi aliqd ab aliquo. si inotescit petitio q̄dam est. vñ cū de⁹ videat desideriū nr̄uz cum ab ipso aliquid obtinere desideramus desideraꝺo petimus.

d **Ecundo** querit vtꝝ oꝝo sit actus v̄tutis latrie. Et vr̄ q nō. oꝛaī ē act⁹ p̄nie cū sit ꝑs satisfactōis ſz p̄nia alia v̄t⁹ ē a latria. qz p̄nia reddit deo debitū ꝑ ꝑmisso. ꝛ latria ꝑ bñficio recepto. g̃ oꝛaī nō est actus latrie. Itē nullus act⁹ inutil⁹ est act⁹ latrie. nec cuiuslꝝ alter⁹ v̄tutis. sed oꝛaī deū ē inutile. qz ad bñ oꝛaī q̄ñz oꝛaī vt ille q oꝛat ꝺsideriū suū illi exp̄mat ꝛ vt ipm flectat. ſz de⁹ scit qd nob op⁹ ē. vt hr̄ mat. 6°. Nec fleti p̄t. qz vt dr̄ p⁰re. 15. ℙenitudie non flectit. g̃ oꝛaī nulli⁹ v̄tutis ē. Itē latria ptinz ad vitā actiuā. qz reducit ad iustitiā q̄ ē vna. 4. cardialiū ꝛ ſm au^m. 12. ꝺ tri. c. 14. Cardiales v̄tutes ptinent ad vitā actiuā. ſz oꝛare ptinz ad vitā ꝓplatiuā. g̃ñ ē act⁹ latrie. Itē act⁹ latrie ſūt sub ꝓcepto. sed act⁹ oꝛādi nō inuenit penit⁹ sub ꝓcepto. g̃ nō ē act⁹ latrie.

Ꝺ glo. sup illud luce. 18. Oz semp oꝛare. dic̄ q hō nō desinit oꝛaī nisi cū desinit iust⁹ esse. g̃ oꝛare act⁹ est iustitie sed non videtur ita esse alicuius partis iustitie sic̄ latria. g̃ est act⁹ ei⁹. Item psal. Dirigat oꝝo mea sic incēsum i ꝓspectu tuo. ſz offerre deo icēsū mālem ad ei⁹ reuerētiā est act⁹ latrie. g̃ multo fortius offerre deo icensuz spūale qꝺ ē oꝝo ē act⁹ latrie.

Rñdeo ad v̄tutē latrie ptinz deo exhibē honorē testificātē i ipos ūmū dn̄ium. ic̄ztū ipe solus ē creatiōis ꝛ ꝓseruatiōis mūdi p̄n^m. hō aūt cū oꝛādo aliqd petit a deo quo i ipm oꝛdinet sic̄ i suoꝝ bonoruz p̄ncipalē auctorē sibi exhibz honorē prestātē i eo sūmū dn̄inz. Vñ sequit̄ qꝺ oꝝo ē act⁹ v̄tutis latrie. Ad p^m in opp^m ꝺ q oꝝo ē act⁹ p̄nie ꝛ latrie sub rōne tñ alia ꝛ alia. qz inc̄ztū hō oꝛat deū vt p bñ deo satisfaciat ꝺ pcō act⁹ ē p̄nie. ic̄ztū aūt oꝛat deū vt sibi exhibeat honorē ꝛ cognitionē sūmi dn̄ij act⁹ ē latrie. nec mix̄. Un⁹. n. ꝛ idē act⁹ pluz ē vtioꝝ inc̄ztū referr̄ ad finē aliū. ꝛ aliū. Vñ ꝑz phi. 5°. ethi. c. 4. Ille q mechat lucrādi g^a auarus ē. q aūt pp ꝓcupiscētiaz luxuriosus ē. Ad 2^m ꝺ q oꝛaī deu nō ē iutile sed marie vtile. nō ad bñ vt diuia dispēsatio mutet. ſz qz vt dic̄ aug⁹. j. li. ꝺ ꝑdestiatiōe scōꝝ. ꝑsus finē. cuz de⁹ vlt fieri qꝺ nō nisi volētib⁹ hoib⁹ oz fieri iclinat eoꝝ corda vt bñ velit. ꝛ ēt sic dic̄ 2° li. longe post p̄n^m valz ad bñ vt oꝝoe nr̄a ām̄oneat a quo accipim⁹ hec bñficia. ꝛ sic ēt dr̄ e. li. lōge añ finē. Fortasse sic ꝑdestiati sunt aliq vt nr̄is oꝝonib⁹ ꝓcedāt. sub diuia. n. pui^a non tñ cadit q effect⁹ fiāt. ſz ēt ex gb⁹ causis. ꝛ a quo ordie pueniāt. Ad 3^m ꝺ q ꝙuis vt plim̄ v̄tutes cardiales ptineāt ad actiuā vitā. aliq tñ actus v̄tutū q reducunt̄ ad cardiales vt pres potētiales ptinēt ad vitā ꝓplatiuā. Ad 4^m ꝺ q mior ē falsa. dr̄. n. math. 7. ℙetite ꝛ dabit̄ vobis. ꝛ lu. 18 Oz sēp oꝛaī. oz aūt sonat necitē. nec itelligēduz q hō teneat̄ ad oꝛādū. p sēp. ꝓceptū ē. n. affirmatiuū qꝺ ꝛ si semp obliget nō tñ. ꝑ semp. ℙ^m ad ptē aliā. quā uis gr̃a ꝓncipal⁹ exclusiōis possit ꝓcedi tñ nō ꝓcedit. glo. n. logt ꝺ iusto a iusti^a gnāli⁹ dcā q̄ ꝓhendit oēz v̄tutē necciam ad salutē. ꝛ extēdit nomen oꝝonis ad oēm bonā opationē. vñ ūmediate añ v̄ba p̄dcā ꝺic̄ q semp oꝛat q semp agit bona.

t **Ertio** q̄rit vtrū solus de⁹ sit oꝛandus. Et vr̄ q sic. Solus de⁹ est latria colēdus. vt i 3° li. oñsum est. ſz oꝛaī ē act⁹ latrie. g̃ solus de⁹ est oꝛādus. Itē frustra oꝛam⁹ illos q nō cognoscūt oꝝoes nr̄as. Sz sic̄ dic̄ aug⁹ i. j. li. de cura ꝑ mortuis agēda int̄ mediū ꝛ finē. ibi sūt spūs

defunctoꝝ vbi non videt q̃cũqz agunt aut eueniũt in ista vita hoibus. g̃ anie scõzum non sunt ozãde.

Cõtra iob. 5. Ald aliquẽ scõꝝ cõuertere. Rñdeo dupl̃r potzigit alicui oño. aut tãqz p ipm ipleꝺ aut vt p ipz et⁹ adipletio ipetret̃. p⁹mõ solus deꝰ ozãd⁹ est. qz ille bona q̃ pncipal̃r petẽda sunt i oño ne. s. gr̃a t gl̃ia a solo deo dari pñt. talia ẽt bona eo mõ quo i oño ne petẽda sunt. s. inq̃ntũ nobis defuiũt ad acqsitionẽ vtutis a solo dei dari pñt. 2°. mõ sci ozãdi sũt. qz a deo ipetrãt er auditionẽ oños nr̃e. t ꝺ̃ significatũ ẽ apoca. 8. vbi dr̃ q ascẽdit fumus incensoꝝ ꝺ̃ oñib⁹ scõꝝ ꝺ manu angeli coz̃ deo. Ald p⁹m i opp⁹m dõ q ozãdo illi soli cultũ latrie exhibem⁹ a quo itendim⁹ ipetrare qꝺ petim⁹ a scis aũt nõ itendim⁹ ipetrare qꝺ petim⁹. 5z a deo p adiut⁹m eoꝝ. Ald 2⁹m dõ q ẽ̃uis aie scõꝝ nãli cognitiõe nõ cognoscãt oña q̃ i hac vita agunt. t maxie iteriozes motus cozdis. in vbis tũ videt ea q̃ decz eos ꝺ̃ nr̃is actib⁹ cognoscere de quoꝝ numero sunt illi actus gbus eos honoramus ozando.

q Varo q̃rit vtz aliqd determinate petẽdũ sit i oño ne. Et vr̃ q nõ. mat. 6°. Scit pr̃ vester qd opus sit vob añqz petatis. g̃ supfluũ est aliqd ab ipo determiate petẽ. cum hõ nõ debeat petẽ nisi qꝺ sibi op⁹ est. Itẽ null⁹ ꝺz aliqd determiate petẽ nescies qd oporteat ipm petere. 5z sic dic̃ apls ad ro. 8. Quid oꝛem⁹ sic oꝛ nescim⁹ g̃ i oño ne. nihil dei iate debem⁹ petẽ. ℨ math. 6. hr̃ q xps docuit discipulos suos petẽ aliq̃ determinate q̃ otinenk in oño ne dñica. Rñdeo q q̃dã sunt gb⁹ nõ possim⁹ male vti sic vtutes. gr̃a t gl̃ia determiate t talia determiate petẽda sunt i oño ne. Quedã sunt q bus possum⁹ vti bene t male. t illa nõ sunt determiate petẽda i oño ne absolute. 5z sub ꝓditiõe. s. si de⁹ ꝓuident illa ad salutẽ nr̃am forte vtilia. Illa aũt gbus bñ vti nõ possum⁹ acceptãꝺo nullo mõ i oño ne petẽda sunt. Ald p⁹m i opp⁹m dõ q sic dic̃ aug⁹ in epl̃a ad pbã. q̃i in me°. Ille q nouit qd nobis necessariũ sit ꝑ̃ uisqz petam⁹. nõ volũtatez nr̃am vult⁹ sibi p nr̃az petitionẽ inotescere. qz eã nõ põt ignozare. sed vlt exerceri i oñoꝝ ꝺesideriũ nr̃uz. quo possumus capere qꝺ ꝑparat dare. Ald r⁹m dõ q ẽ̃uis ex vtute nr̃a qd oꝛem⁹ sic oꝛ nesciam°. tũ. s. s. in bꝺ adiuuat i firmitatẽ nr̃am faciẽꝺo nos petẽ qꝺ oꝛ. Cñ post v ba ꝑallegara stati subiũgit. s. postulat p nobis. i. postulare nos docz t facit.

q Cunto q̃ritur vtrũ ozãdũ sit vocalit. Et vr̃ q nõ. Dauatoz math. 6. Oꝛates nolite multũ log. 5z multũ est ozãdũ. Cñ aug⁹ in epl̃a ad pbã. paz vltra mediũ. Nõ ꝺesit multa ꝓcatio. g̃ nõ ẽ vocal⁹ ozãdũ

Itẽ eadẽ epl̃a paz post auctozitatẽ allegatã. Qui oña p vbũ cõdidit humana vba nõ q̃rit. Cõtra eadẽ epl̃a stati post accĩtez vlti⁹ allegatã. Nobis vba neccia sunt gb⁹ ꝓmoueamur t ispiciam⁹ qd petam⁹ nõ gb⁹ deũ seu docẽdũ seu flectẽdũ esse credamus.

Rñdeo q dupler ẽ oño. q̃ daz cois. s. q̃ p ministros eccl̃ie i pson̄a toti⁹ fidel⁹ ppli deo offert̃. t talis ꝺz i notescer̃ pp̃lo. p quo offert̃ vt excitet̃ ad deuotionẽ t ne possz suspicari in ministris eccl̃ie illius debite oños omissionẽ. t iõ tal̃ oño ꝺz eẽ vocal⁹. alia ẽ oño singl̃aris. s. q̃ offert̃ ab hoie inq̃ntũ ẽ singl̃aris pson̄a si ue ozet p se siue p alio. t talẽ oñonẽ ẽ̃uis non sit necessariũ esse cũ sensibili voce nisi ad bꝺ hõ sit obligatus ex voto. qñqz tũ expedit ad meritũ vt mentali adiũgat vocal⁹ vt p vocalẽ feruoꝝ cordis ãpli⁹ excitet̃. ex q̃dã. n. nãli vnione aie ad coꝝ mot⁹ coꝝpis diuersimode affectiõis aie excitãt. Et affectiões coꝝ aie maxie si sit fortes diuersas mutat. ões i coꝝpoze excitãt. vñ aug⁹ in epl̃a ad pbã circa me⁹m per certa iterualla hoꝝ t tẽpoꝝ ẽt vbis rogam⁹ deũ. vt illis rex signis nos ipos ãmoneam⁹. ẽ̃tũcũqz i bꝺ ꝺsiderio. pfecerim⁹ nobis ipis inotescam⁹. t ad bꝺ augẽdũ nos ipos acri⁹ excitem⁹. Expedit ẽt ad bꝺ vt ꝺ ligua nr̃a ꝺeo fuiam⁹. si tũ in casu vocal⁹ oño r̃mit teret iteriozẽ feruozẽ tũc nõ esset vocal⁹ ozãdũ oñone singl̃ari. qñqz ẽt. prũpit hõ i vocalẽ oñonẽ. ex excessu feruozis mẽtis. qz sic dic̃ aug⁹ ad pbã circa me⁹m. Dignio⁹ segt̃ effect⁹ quẽ feruẽtio⁹ pcedit affectus.

Ald p⁹m in opp⁹m dõ q sic dic̃ aug⁹ ad pbã paz ante me⁹m. nõ est ozãdũ in multiloqo tãqz eo fiat vt exaudiamur quo loq̃ciozes sum⁹. t eadẽ epl̃a vltra me diũ. Multũ loq ẽ in ozã° rẽ neccia z lupfluis agẽ vbis t sic planũ ẽ q nõ est vocal⁹ ozãdũ. Sic. n. põt exponi illud saluatozis vbũ. Et cũ dic̃ aug⁹ multũ ẽ ozãdũ itelligit ꝺ ꝑdicatiõe mẽtali. vnde dic̃. Nõ ꝺesijt mlta ꝓcatio si feruẽs ꝓseuerat intentio. Ald 2⁹m dõ q illud itelligẽdũ est ꝺ vbis hũanis i oño ne singl̃ari q̃n ñ excitãt 5z minuũt feruoꝝ cordis.

s Exto queritur vtz vocal⁹ oño sit satisfactoria sine mentali.

Et vr̃ q nõ. decretoꝝ di. 38. Sedulo. t sũptũ ẽ ab aug°. i li° ꝺ cathetizãdis rudib⁹ q̃i eq̃ distãt inf̃ p⁹m t me⁹m dr̃ sic. Nouerit nõ esse voces ad aures dei nisi affectu ai. sed nũqz voces sunt satisfactozie nisi audiãt a ꝺo. g̃ nõ est satisfactozia vocalis oño sine attẽtiõe iteriõi. Itẽ ꝺ ꝙsec. di. j. Cñ dr̃. q tpe oñois aĩus ñ cogitet qcqz q̃ illud solũ qꝺ pcat. t j. di. 5. Nũqz dr̃ q sine intmissiõe vigilet sensus. 5z oño nõ ẽ satisfactoria q̃ ẽ ℨ pcepta iuris canonici. g̃ vocal⁹ oño nõ ẽ satisfactoria sũ attẽtiõe iteriozi. Itẽ bu°. i. li. ꝺ vtute ozãdi paz post p̃n⁹m. Sic oñoni sĉa meditatio ẽ neccia. vt oio p̃fecta oño ne eẽ neq̃at. si eã meditatio aut nõ comitet̃. aut pcedat. ℨ illꝺ qꝺ impedit vocalẽ oñonẽ nõ ẽ neccius ad efficaciã illi⁹. 5z iteriozattẽtio eã impedit qꝺ pbo p sile. qz si hõ i ãbulãdo vellet cogitar̃ ꝺ quolz passu i spãli. t exthariz̃as ꝺ q̃libz pcussiõe cuiuslibz chozde. ille impediret i ambulãdo. t iste exthariz̃ãdo. g̃ a sili si ozãs vellet cogitar̃ i q̃lz voce impediret̃ in hozas dicẽꝺo. g̃ ad efficaciã vocal⁹ oñois nõ ẽ neccia attẽtio. Itẽ 2° topicorũ. Nõ possum⁹ itelligere pl̃a simul. 5z ozãs vocal⁹ ꝺz cogitare ꝺ deo. g̃ nõ tenek cogitare de sua vocali oño e. Rñdeo q oñois triplex est efficacia. s. i meꝛẽdo t sic est satisfactoria. t ipetrãꝺo. t i ozãtẽ sp̃naliter t exprimentalit̃ reficiẽꝺo. t nullã istaz efficaciã hz vocal⁹ oño si eã nõ pcedat aut cõcomitet̃ pcoꝛ meditatio. alr̃. n. nõ esset moral⁹. act⁹. n. moral⁹ exterioꝛ nõ est nisi p cõpatiõem ad actũ rõnis iteriozes. Si aũt assit intentio debita t actual⁹ in p̃n° vocalis oñonis. ẽ̃uis postea nõ cõcomitet̃. tũ oño vocal⁹ est meritoria. t ipetratiua p vtutẽ p° itentiõis. nisi postea iterrũpat̃ p intentionẽ ꝺriã. sic aligs ex bona itẽtiõe inciꝑ pegrinari. vel eliam dare totus actus sequens meritoꝛi⁹ est vtute itentiõis pie. ẽ̃uis esset sua itentio actual 5z efficaciã sp̃nal̃r reficiẽꝺi ozãtez nõ hz vocal⁹ oño nisi ẽ̃ꝺiu eã cõcomitat̃ itentio. t sic itelligit illud vbũ apli. p° cor. 14. Si ore lingua

spūs me⁹. i. imaginatio mea orat. mens aūt mea sine fructu est. Sciēdū tñ q̄ triplr pōt applicari intentio vocali oīoi. s. aut applicādo eā ad vba q̄ dīcitur. aut ad illud qđ petit. aut ad illū cui oīo porrigitur. ⁊ quocūq; istoꝝ modoꝝ assit intentio nō est ineffcax ad satisfaciēdū vocal' oīo. sz ꝑa intentio melioꝛ est q̄z ꝑma. ⁊ 3ª. q̄z ꝑa. Unde hu⁹. ili. ō vnte, orādi int' p^m. ⁊ me^m. ¶Pura oīo e qñ ex abūdātia ḋuotionis mens ita attedit vt cū se ad deum postulatura cōuertit p amoris ei⁹ magnitudie et petitōis sue obliuiscat.

Ad p^m in opp^m dō q illud decretū itelligendū est qñ ōbita itētio nec ꝓcedit nec ꝓcomitatur Ad 2^m dō q illa vba magis sūt ꝓsilij vba q̄z ꝓcepti. Auctoritas hug. bñ ꝓcludit. Ad p^m ad ꝓtez aliā dō q nimia intentio ad vba ipa q̄ dīcitur ēt impeditiua oīonis. Unde qñq; expitur hō q̄ qñ vult nimis in pticulari cogitare ō vbis sibi min⁹ occurrūt vba dāda. ⁊ impediret ēt tal' intentio intentionē q̄ dz esse ad rē postulatā. ⁊ ad illū a quo postulat. vñ sufficit q̄ ꝓia intentio sit tal' q̄ sufficiat ad itegrā formationem vboꝝ.

Ad 2^m dō q bñ possum⁹ itelligere plura simul qñ vnū ordiatur ad aliud. sic aūt est in ꝓposito q: vborū formatio ordiatur ad rem q̄ petit. ⁊ ista duo ad illū cui petitio porrigit.

Septimo queritur vtrū oīo debito mō fcā sem p exaudiat. Et vr q nō. trenoꝝ. 3º dr ad deum. Opposuisti tibi nubē ne trāseat oīo. Itez ois oīo que exaudit ex meritoria. sed oīo exūtis i pcō mortali nō ē meritoria. q: vt supius ostū est bona in pcō mortali fcā meritoria nō sunt. ḡ oīo exūtis in pcō mortali nō exaudit. Contra math. 7º. Dis q petit accip. Itē psal. Volūtatē timētiū se faciet. ⁊ ōpcationē eoꝝ exaudiet. sz oīo ñ fit ōbito mō nisi fiat cū timoꝛ dñi. ḡ ois oīo debito mō fcā exaudit. Rñdeo q ois oīo fcā ōbito mō exaudit. non semp stati. sz ꝑ illo tpe quo diuia mīa exauditionez ꝓspicit vtiliorē eē oib⁹ pēsatis. Unde aug⁹ oml'a. 102ª. sup Jo. qđa nō negant. sz vt ꝓgruo debeāt tpe differūt. ad ꝫ aūt q̄ oīo fiat mō ōbito. 4. regrunt. s. vt ille q̄ petit petat hūilr ⁊ frequent. ⁊ bona intentione qđ est pie petē. ⁊ ēt pseueräter. ⁊ vtilia ad salutez. ⁊ q̄ orās sit ꝑstāter fūdat⁹ i fide. Unde Jaco. j. ¶Postulet i fide nihil hesitās. tal' aūt oīo semp exaudit in q̄z tū hō orat p se. q̄uis nō semp in q̄z tū orat p alijs. Unde aug⁹ oml'a. 102ª. sup Jo. Exaudiūt oēs sci p seipsis. nō aūt p alijs oib⁹ exaudiunt. Exaudiūt tñ vt dr. j. q. j. Ibi q̄to digniores fuerit orātes p ꝑpl'o tāto facili⁹ i neccitib⁹ p qb⁹ clamāt exaudiunt. Ad p^m in opp^m dō q illud vbū itelligit ō oīone q̄ petebāt iudei libari a tpali psecutiōe q̄ oīo non fuit exaudita. nō. n. petebāt neccīuz ad salutē. sz magis erat iutile alīq; suaꝝ saluti. Ad 2^m dō q nō ē idē oīonē exaudiri ⁊ eā meritoriā esse. q: ōbito debeāt merces ꝑm iustitiā. sz petitio orātis exaudit p gr̄am. ⁊ iō q̄uis oīoes facte i mortali pcō ñ sint meritorie, ꝓpie loquēdo ō mērito. exaudiunt tñ q̄z tū ad illud qđ p se petūt orātes si assint ꝓditiōes. 4. q̄ sūt dcē. Unde aug oml'a. 44ª. sup Jo. reꝑhendēs illud vbū ceci illūinati. Scim⁹ q: pcōres de⁹ nō exaudit. dic ad ꝫ iuitus loq̄t. Si. n. de⁹ pcōres nō exaudiret frustra ille publican⁹ oculos i ter̄a demittēs ⁊ pect⁹ suū peutiēs diceret. Dñe, ꝓpiti⁹ esto mihi pcōri. Ar^a ad ꝓtez aliā ꝓcedūt ō oīoe i qua hō petit p se cū. 4. ꝓditiōibus supradictis.

Octauo queritur vtrū iter al's oīones oīo dñica sit efficacioꝛ. Rñdeo q̄ sic. ⁊ ꝫ ondit auctoꝛs dignitas. Xp̄us. n. oīe suo imediate illā fec. ⁊ discipulos docuit vt hr math. 6. ⁊ ēt oīois sniosa breuitas q̄ multū cōmēdat oīonē vocalē. Unde aug⁹ i epla ad pbā. paꝛ vltra me^m. Dr fres i egypto crebras hre oīoes. ⁊ eas tñ breuissimas. ꝫ et ondit petitoꝛ vtilitas. q: oīa q̄ desideraī debem⁹ ⁊ petē i hac oīone petunt. Unde sic dic aug⁹ i epla ad pbā vltra me^m. Quelibz alia vba dicam⁹ orādo nihil aliud dicim⁹ q̄z qđ i ista oīoe dñica positū ē. si recte ꝓgruent oīa mus. ⁊ eo ordie posita sūt q⁹ sūt ōsideranda ⁊ petēda

In ꝓncipio. n. expidet reuerētia illi cui porrigēda ē oīo cū dr. ¶Pr noster q es i celis i quo captat oīs beniuolētiā dei. ⁊ q: p⁹ ōsideāduſ ē finis ⁊ petēdus q̄z ea q̄ sūt ad finē. tó p⁹ ponunt petitōes q̄ respiciūt finē. 2º respicientes ea q̄ sūt ad finē. ibi. Fiat voluntas ⁊c. Respicientes aūt finē sūt scde. p⁹ q̄ e. Scificet nomē tuū. petit vt nomē ei ab oib⁹ habeat vt scūz. ꝫ qđ dic aug⁹. 2º. li. ō ꝑmone dñi i mōte. loḡe post p̄n^m. ⁊ i epla ad pbā. p⁹ mediū. dic. cū dicim⁹. Scificetur nomē tuū. Nos aūt monem⁹ ōsiderare q nomē ei⁹ semp sāctū ē. vt ēt apud hoies sāctū habeat. ꝫ ē nō ꝓtēnat qđ non deo sz hoib⁹ pdest. aut pdesse dz. In ꝑa q̄ est. Adueniat regnū tuū. vt dic aug⁹. vbi ꝑus. ōsiderū nr̄m ad regnū illud excitam⁹ vt nobis veniat. at q̄z i eo regnar mereamur. vñ p ꝑmā petitionē petim⁹ vt de⁹ ab hoib⁹ gl'ificet. p scdaz vt ad dei gl'iam veniam⁹. ¶Petitionū respicientiū ea q̄ sunt ad finē. q̄dā sūt respcū boni. q̄dā sunt respectu mali. Respcū boni. 2º. sunt. In p⁹ petit meritū quo beatitudinē mereamur qđ ꝓsistit i obediēdo diuis mādatis. Unde aug⁹. 2º. li. ō ꝑmone dñi i mōte longe post p̄n^m. cū dr. Fiat volūtas tua. recte itelligit ove diatur ꝓceptis tuis. Sic i celo ⁊ in tra. i. sic ab angelis ita ab oib⁹. ⁊ in epla ad pbā. p⁹ mediū. cum dicim⁹. Fiat volūtas tua ⁊c. Mobis ab illo ꝓcamur ipaz obediētiā vt sic a nob fiat volūtas ei⁹ quēadmodu fit i celestib⁹ ab angelis ei⁹. In ꝫa petit illud q⁹ tāq̄z instro possum⁹ nos iuuare ad merēdū. ⁊ ꝫ est victꝰ quotidianus ad sustētatōem necessari⁹. vl' victꝰ aie. i. eucharistie sacrm. vñ aug⁹. 2º. li. ō ꝑmone dñi i mōte lōge post p̄n^m. ¶Panis quotidian⁹. aut p his oib⁹ dcūs est q̄ hui⁹ vite neccītē sustentāt. aut p sacro corpis xp̄i qđ quotidie accipim⁹. ⁊ i epla ad pbā p⁹ me^m eādē ponit sniam. ¶Petitionū q̄ sunt respcū mali. vna est respcū mali culpe. hec. s. Dimitte nobis debita nr̄a sic ⁊ nos dimittim⁹ debitoꝛib⁹ nr̄is. vñ aug⁹. 2º. li. ō ꝑmōe dm i mōte bñ lōge vltra p̄n^m debita pcā dic manifestū est. ⁊ i epla ad pbā vltra me^m p illud. Sic ⁊ nos dimittim⁹ debitoꝛib⁹ nr̄is admonem⁹ vos qđ faciam⁹ vt accipe mereamur. s. remissionē pcoꝝ nr̄oꝝ. Alia est respcū mali ielinātis ad culpā q̄ est hec. Et nos iducas i tētationē qđ nō sic intelligendum est vt nō ꝑmittat nos tentari. q: qñq; tentatiōe homo ꝓbat ad bonuz suum. de qb⁹ tentatiōib⁹ dr Jacobi. p⁰. Omne gaudium existimate fres carissimi cum in tētationib⁹ varijs iciderit⁹. ⁊ etiam humiliat ⁊ ad deū recurrere q̄z ꝓpellit. Quapp non remouit xp̄s tētationē ab apostolo q̄z cito apostolus remoueri eam petiuit. vt hr 2º. ad coꝛ. 12º. Sed ꝑdcā petitio sic intelligenda est

vt non deserti diuino adiutorio alicui tentatiõi vl' ꝓsentiamus decepti, vl' cedam⁹ afflicti. ꝑm qõ dic̃ aug⁹ in epl̃a ad pbã post mediũ. in quo ꝓz q̃ nõ est idem tẽtari ⁊ in tentatiõẽ induci. 3° respcũ. mali pene. hec. s. Sed libera nos a malo. in qua ꝓz aug. ad pbã. vbi prius. Admonem⁹ vos cogitare nõdũ esse in eo bono vbi nullũ patiemur malum. De efficacia ꝑdic̃ oꝛonis loquẽs Jsydo. in li. ō sũmo bono. c. 22°. dic̃ Symbolũ fidelium ⁊ dñica oꝛo ꝓ tota lege puulis ecclie ad celoꝛ regna sufficĕ capescẽda. Et aug⁹ enchi. c. 40. De quotidianis ⁊ breuib⁹ leuibusq; pcc̃is sine qb⁹ hec vita nõ ducit̃ quotidiana oꝛo fideliũ satisfac̃. eoꝛ. n. est dꝛe. Pr̃ noster.

Articulus quintus.

Consequenter querit̃ de. S. ꝑncipali. Et circa

C

B querunt̃. g. ℙ° vtꝝ restitutio sit ps satisfactiõis. 2° vtrũ dãnificãs alium in bonis aĝie vel in bonis coꝛporis teneat̃ ad restitutionẽ. 3° vtrũ dãnificãs aliũ iniuste in fama. 4° vtrũ dãnificans aliuz iniuste in alijs possessiõib⁹ exteriꝛib⁹. 5° vtrũ glibz in aliquo ℨctu accipiẽs aligd vltra sortem teneatur ad restitutionẽ illi⁹. 6° vtrũ homo teneat̃ ad restituendũ ea que legitima mercatiõe lucrat⁹ est de bonis que ipse vel eius pr̃ acq̃sierat ꝓ vsurã. 7° vtrũ homo teneat̃ restituere ea que iuenit a fortuna. 8° vtrũ hõ teneat̃ restituere ea q̃ lucrat⁹ ẽ ꝓ ludos ꝓhibitos

Primo ostendo q̃ restitutio sit ps satisfactionis. q̃z

P

omnis act⁹ ỽtutis põt esse satisfactiõis. sed restitutio est act⁹ virtutis iustitie. q̃ restituẽdo reddit hõ debitũ ꝓmo. g̃ restitutio est pars satisfactõnis. Jtẽ satisfactio fit ꝓ actũ ℨriũ pcc̃õ ꝓ quo satisfaciẽdũ est. sed restituere est act⁹ ℨri⁹ pcc̃õ quo res aliena accipit̃ vel detinet̃ iniuste. g̃ restitutio est satisfactio ꝓ illo pcc̃õ. Jtẽ restitutio est q̃daz recõpẽsatio ꝓ iniuria vel dãno illato ſz nihil aliud regrit̃ ad satisfactionẽ. g̃ restitutio ẽ aliq̃ satisfactio. Jtez ꝓ impossibilitate faciẽdi illud qõ si fuisſz fc̃ũz nulla fuisſz satisfactio iniũgẽda nõ est alicui pn̄ia maioꝛ. sed illi⁹ raptoꝛis q̃ potuit restituc̃ in vita ⁊ noluit. si postea i articulo mortis vult ⁊ nõ põt nõ dñt clici itereſſe ſepulture. c̃ꝫuis eis viaticũ nõ negec̃. ex̃ de rapto. Sup eo. g̃ restitutio aliq̃ satisfactio ẽ. Jtẽ ñ obstãte q̃ ꝓtritio nccĩa sit ad salutẽ illi q̃ pcc̃ũ moꝛtale ꝓmisit. tñ est aliq̃ satisfactiõis ps. g̃ silr̃ nõ obstãte q̃ restitutio sit nccĩa ad salutẽ est aliq̃ satisfactionis ps. Cõtra satisfactio fit ad arbitriũ sacerdotis nõ aũt restitutio. Jtẽ nõ teneat̃ satisfac̃ nisi ille qui peccauit. ſz ad restitutionẽ tenet̃ q̃q; ille q̃ nõ peccauit. Uñ. n. dr̃ ex̃ de vsura. Tua nos. Filij ad restituẽdas vsuras ea sunt districte cogẽdi q̃ parentes si viuerẽt cogerent̃. Jdipm̃ ℨ hr̃des ex̃neos credanus esse exercẽdũ. ⁊ tñ multi sunt hr̃des vsurariorũ g̃ nõ fuerũt pricꝑs pcci eoꝛ. g̃ restitutio nõ ẽ ps satisfactiõis. Rñdeo illud opus penale est ps satisfactiõis q̃ qõ ꝑm diuinã iustitiã soluit̃ vel remittitur pars pene debite ꝓ pcc̃õ. ꝑm aũt anſel. ꝓ sol. io. c. Justitia i deo sub duplici rõne ꝓsideraf. Uno modo dr̃ iustitia dei ꝓdecentia bonitatis ei⁹. Alio modo rectitudo volũtatis in volendo vnicuiq; reꝛ ỽibuere ꝑm merita. Dico g̃ q̃ restitutio est aliqua pars satisfactionis ꝓ cõparationez ad iustitiã ꝓmo modo dc̃ãm. Cõdecet. n. diuinã bonitatẽ vt homini facienti actũ quẽ deus ꝓcipit. ñ tñ sibi imputet actum illũ ad meritũ gr̃e. sed ẽt ꝓ illo remittat sibi aliquã ꝑtem pene ꝓ pcc̃õ debite. Sicut videmus. q̃ rex liberal' militi suo sibi recõciliato. obligato tñ ad aliquã emẽdã ꝓp aliq̃ forte factuz qõ fec̃ aliqñ remittit parte emẽde ꝓp ℔ q̃ fideli' exib⁹ regi obsequiũ qõ als impẽdere tenebat̃. ℙer cõparationez aũt ad iusti. iã scdo mõ dc̃ãm restitutio nõ est ps satisfactiõis. Nõ. n. ꝑm rigorem iustitie põt satisfac̃ hõ ꝓ illud opus ad qõ satisfaciẽdũ erat obligatus. ẽt ſ nõ peccaſſz vel si totã penã ꝓ pcc̃is debitã exoluisset. Uñ anſel. p° lib. Cur deus homo. ca. 2. cum reddis aliquid dño etiam si nõ peccasti non debes hoc computare ꝓ debito quod debes ꝓ pcc̃o. ad plus enim tenet̃ ille qui penam pcc̃õ debitam non exoluit q̃z ille qui eã exoluit. dicẽdum ergo q̃ si ꝓ restitutione dc̃ꝝ re ittat restituti aliquam partez pene peccatis suis debite iuste facit. quia suam cõceder bonitatez. si autẽ ꝓ restitutione non remittat aliquã partem pene alias debite iuste facit iustitia compẽsante valoꝛem meritoꝝ. ⁊ ab hac positione parum aut nihil discoꝛdare videf illa opinio que ponit q̃ restitutio pars est satisfactiõis magis ex misericoꝛdia q̃z ex iustitia. quomodo autẽ se habeat misericoꝛdia ad iustitiã quolz ꝓdictoꝛũ modoꝛum dc̃ãm declarabit̃ inferius. c̃ꝫuis aũt restitutio per cõparationẽ ad iustitiã. 2° modo dc̃ãm non sit pars satisfactiõis. est tñ quoddã ꝓambulũ ad satisfactionem. non. n. sufficienꝫ potest homo satisfacere ꝓ pcc̃õ q̃z diu non vult rem alienam restituere. vnde etiã qui nõ habet vnde restituat tenet̃ tamen habere voluntatẽ restituendi si posſz. Ad p^m in opp^m dr̃ q̃ c̃ꝫuis actus virtutis rõne alicuius ꝑfectiõis que nõ est necessaria ad virtutem possit esse satisfactoꝛius. tamen rõne huius q̃ simpliciꝫ necessariũ est ad salutẽ non est satisfactoꝛius quãuis sit meritoꝛius. Ad 2^m dr̃ q̃ maioꝛ non est vera nisi de actu habẽte aliquã ꝑfectionẽ supererrogationis quam non habz restitutio. Ad 3^m dicendũ q̃ non quecũq; recompensatio est satisfactio. sed solum illa ad quã non teneret̃ homo si nõ peccaſſz. sed si ad innocentem devoluta esset res a patre suo acquisita per vsuram teneret̃ de necessitate ad illius rei restitutionez. Ad quartũ dicẽdũ q̃ illud fit ad terroꝛem aliorũ vt alij timore huiusmodi pene satisfaciant cũ possunt. sic dic̃ glo. ibidẽ. hoc tamen intelligi debet de raptoꝛe publico. ⁊ q̃ efficaciter monitus se coꝛrigere noluit. non autem de occulto nec de illo qui admonitus non fuit. ifra eoꝛdez. cap'. Jn lr̃is. ⁊ extra de sepultura parochia.

Ad quintũ dicendum q̃ loquendo de iustitia dei, secũdo modo dc̃ã non est iustũ esse contritionẽ partem satisfactiõis accipiẽdo contritionem c̃ꝫuz ad illum gradum ꝓcise qui necessari⁹ est ad remissionem pcci. ⁊ accipiẽdo satisfactionem respcũ pene ẽminande que adhuc debet̃ ꝓ pcc̃õ remissio. sitñ habeat̃ contritio ad supererogationẽ iustum ẽ etiam ꝑm iustitiam 2° modo dc̃ãm eam rõne illius superogatiõis esse satisfactiõis ptẽ. Argumenta ad p^m ꝓz nõ plus videnꝫ cõcludere nisi q̃ nõ ẽ iustum restitutionẽ ex̃ ptẽ satisfactiõis loq̃ndo de iustitia. 2° mõ dc̃ã. ex ℔ tñ ñ segt̃ q̃ possit esse iustũ ꝓpatio

nē ad iustitiā. ꝫ qđ accipiť p ꝓcētia bōitatiſ diue.

s Ecundo querit vtr dānificans aliū in bonis aie vel in bonis corpis teneať ad restitutionē. Et vi q nō. ff. de reg. iur. Cōsilij nō fraudulēti nulla oblatio. ē. ġ. qui malū cōsiliū dando aliū dānificat in bonis aie vel corpis non obligaťad aliq restitutionē si bonū ꝓsiliū dare credebat. Itē nullus obligatur ad impossibile. sed restituere bona aie vel bona corporis vt vitā vl' mēbr nō est in nra ptāte. ġ dānificās aliuz in bonis aie vel corporis non teneť ad restitutionē. Item extra de iniurijs ꝛ dā no dato. c°. i°. Si qs proximū suū pcuserit lapide vl' pugno. ꝛ ille mortuus nō fuerit ſz iacuerit in lecto q pcussit opas eius ꝛ ipensas in medicos restituat. hic nulla fit mētio restitutiōe boni corpis. sed tm̄ mō possessiōis. ġ dānificans aliū in bonis corporis nō teneť ad restitutionē. Contra q seducit ꝙginem ꝛ dormit cū ea dānificat eā in bonis aie et corpis. Sz de sic seducente eā dī. Exo. 22°. q dotabit eā ꝛ hēbit eam vxorez. aut reddet pecuniaz iuxta modū dotis qꝫ ꝙgines accipe cōsueneruť. ġ pro dānificatione alteri in bōis corpis ꝛ aie teneť hō ad aliq restitutionē. Itē. 6ª. q. iª. Ex merito. detriores sunt q vitā moresq bonor corrūpūt. qꝫ hi q substātias alior prediaq diripiūt. ſz isti teneť ad restitutionē. ġ mlto fortiꝰ illi. Rñdeo q nullus hō pōt alū dānificare in bonis aie nisi dispositiue. ſ. inclinādo ipm vbo vel exēplo ad aliq malū clpe. ꝛ taľ ꝓ restitutiōe teneť put pōt illū disponē ad h vt restituat sibi bonū aie equale. ſ. bono vbo ꝛ bono exēplo ipm ad bonū inclinādo. ꝛ p ipo orando vel orōes pcurando. dānificare aūt aliū in bonis corpis pōt hō simplr vt occidendo vel mutilando vel alio modo corpus debilitādo. ꝛ qꝫuis non possit restituere vitā membror. obligatur tm̄ ad restituendū alia bona p illo dāno compensata qualitate lesi ꝛ quantitate dāni ꝛ possibilitate dānificātis Et hāc restitutionē dz facere ad arbitriū bonor virorū. ꝛ q talis teneatur ad restitutionē ꝓz. q qꝫ homo aliū plꝰ dānificat. tāto magis ad restitutōez teneť. bona aūt corpis excedunt bona exteriora. ꝛ bona aie vtraq. vt dī. 6ª. q. pª. Sunt plimi. mltū dāna morū ad dānis rerū tpaliū distāt. Ad pm in oppm dō q sub consilio fraudulēto ꝓhendiť cōsiliū malū etiā datū ex ignorantia si homo debitā diligentiā nō adhibuit ad sciendū q negligētia crasa ꝓprie dolus ē. Arm ad h decre. di. i. Sepe. Ad 2m ꝓz solutio ex dictis in qōne qꝫuis. n. illa bona restituere nō possit. pōt tm̄ aliqd restituere loco eoruz qꝫuis nō equaleat illis. Ad 3m dō. q hoc qđ dicit operas referri pōt ad illud qđ dandū ē pro corpis lesione. ꝛ hoc qđ dicit ipensas referendū ē ad illud qđ est restituendū pro dāno rerū exteriorq đ incurrit ex corporis lesione. Vel aliter pōt dici ꝛ melius q illa auctoritas loquitur de lesione corpis q restituiť per medicū. Unde ille qui dānū itulit soluēdo expēsas in medicos restituit dānū. Arª ad partē aliam gª cōclusionis ꝓcedi possunt. 2ª tm̄ auctoritaſ itelligē ē ꝓz aliqꝰ s̄ ill q alios dānificāt i bono fāe.

t Ertio querit vtr dānificās aliū iniuste i fama teneatur ad restitutionem. Et vi q nō. q. dānificans aliū in fama vel crimē iponēdo nō seruato ordine quē xps tradidit i euangelio de frna correctiōe iniuste dānificat. ꝛ tm̄ talis dānificatio famā restituere nō teneť. q. h sine mēdacio facere nō posset. Itē plus teneť hō diligere famā suaz quā alienā. sed posset contingere casus qđ nō posset restituere illi famā cui falsuz crimen iposuit. nisi infamādo seipm. ġ in illo casu famam restituere non teneť. Itē qui negat vel crimen sibi ipositū iniuste infamat accusatē vel denūtiantez: q accusator vel denūciator falsi criminis est infamis. qđ pbari pōt p ea q dicūť ex de calūniatoribus. c. i°. ꝛ. 2°. ꝛ tm̄ non vi q talis teneat restituere famā accusatori vel denūciatori. ūm accusator vl denūciator teneť ei restituere. vt vi ex quo pbare nō possunt. ġ nō ois ifamās aliū iniuste tenetur ad restitutionē. Cōtra. i4. q. 6. c. pº. ꝛ sumptuz est ab Aug°. 2. epla ad Macedoniū qđ eque distāter iter medium ꝛ finez. Nō remittiť pccm̄ nisi restituat ablatū si restitui pōt. Rñdeo q restitutio actus ē iustitie ꝓmutatiē. ad obꝛnādū aūt iustitiā oēs teneť. qlibz ġ teneť ad restitutionē rei ablate iuste si restitui pōt. ꝛ si nō pōt restitui dz fieri restitutō i equalēti si possibile ē eť. Ne lite pēdēte aliqd inoueť. Eccliā scē Marie. 2°. si āt nō pōt reddi equalēs tenetur ille q dānū itulit rstituer qđ pōt ad arbitriū bonor virorꝰ ꝗto fama ē res nobilior qꝫ possessiōes tāto magis teneť ad restitutionē ille q dānificat aliū iuste i fama qꝫ ille q dānificauit aliū i bōis exteriorib⁹ cētis pib⁹. Dānificat aūt aliqs aliū in sua fama triplr. vno mō vel crimē iponēdo nō seruatis ordine ꝛ mō debitis ꝛ taľ nō teneť si famato restituer famaz dicēdo se falsuz dixisse. teneť tm̄ alleuiare i famiaz. dicēdo se nō bono mō pcessisse. q h est verū. ꝛ teneť ei ad aliq recōpēsatiōez ad arbitriū bonor virorum. Alio modo dānificat aliquis aliū in fama iniuste falsum crimē imponēdo. ꝛ talis teneť fideliter facere posse suuz destruendo famā lesā. ꝛ tenetur dicere se falsuz dixisse. ēt si ex hoc reddatur infamis. quia qꝫuis magis teneatur qs seruare famaz suaz qꝫ alienā cereris paribus. tamen magis tenetur restituere alteri famam iuste qꝫ seruare famam propriam iniuste. quia tenetur bonum anime sue preponere bono sue fame. 3° modo dannificat qs alium iniuste in fama indirecte falsum crimen sibi imponēdo. cū. ſ. negat verum crimen sibi ipositum ab alio. ꝛ taľ qꝫuis peccet q: mētiť. tm̄ postea nō teneť tentione necessaria ad salutem alij restituere famam recognoscendo crimen sibi impositum verum esse. vt dicunt quidaz ꝛ probabiliter. quia cū alius non seruauerit iustitiaz in accusando vel denunciando. ꝛ proposuit coram iudice quod proponendum non erat. ꝛ quod probare non poterat vi esse de primaria causa ꝛ principalis infamationis sue. Alij dicunt q tenetur. quod satis durum videť. q: qñcūqz crimē sibi ipositū ē tale q suspēdeť ꝛ filij sui exhēdareť si illd recognosceret publice. certū ē tm̄ q teneť pēiteť de pcō qđ incurrit mētiēdo ꝛ sic patent soluciones ad argumenta.

q Arto qrit vtr dānificās aliū iuste i possessiōib⁹ exteriorib⁹ teneatur ad rstitutōez. Et vi q ñ. q: hō ñ teneť restituer plꝰ quā illud in quo alium dānificauit. sed quandoqz dannificatus tantū distat q illud quod sibi debeť nō possz sibi mitti sin maioribꝰ expēsis qꝫ sit debitū. ġ isto cāu ille q dānū itulit restituer nō tenetur.

Itē hō restituēr nō tenēr nisi sciat qb⁹ restituēr de beat. sz ß freq̄nter ꝓtingit. g̃ nō in oi cāu restituēr tenēr. Itē hō nō tenēr aliquā restitutionē facere in p̄iudiciū boni cōis. q: fm ℣phi. p° ethi. c. p° Bonū cōe p̄ponendū ē bono singlris pſone. g̃ i cāu in quo dānificat⁹ ꝑpugnaret bonū cōe nō eēt ei dānū restituendū Itē in guerris freq̄nter inferūt dāna innocētibus. ⁊ tñ ꝓsuetū ē q eis nō restituūt. Cū g̃ ꝓsuetudo sit optīa legū interp:es eā de ꝓsuetudie. Cum dilectus. Uſ q in isto cāu dānificās restituēr nō tenēr. Itē hō plus tenēr sibi q̄ alij. sz qñz ille q dānū intulit ē ita paup q nō hēt nisi nccīa ad vitaz. g̃ talis restituere nō tenēr. Itē non solū ille q aufert alienū. sz ēt quocūqz mō adiuuās dānificat. eā de iurijs ⁊ dāno dato. Si clpa. §. Sane. Ibi. n. dī q q occasionē dāni dat dānū dedisse vī. tñ ñ oēs coad iuuātes tenēr restituer. q: tūc restitutio excederet dānū. Itē ipediēs aliū a ꝓsecutiōe bñficij ecclīastici. quo dign⁹ erat. pcurando illud ꝑ seipo q nō ē ita dign⁹ dānificat illū iniuste. q: reputaī hīi qđ ē ꝓpe hitū esse. vñ fm ℣phi. 2°. phi. Ille q est ꝓpe magnū bonū. ⁊ nō obtinet infortūat⁹ dī. ⁊ tñ sic dānificans nō tenēr ad restituendū bñficiū illi⁹ quē sic dānificauit. Itē q retrahit pſonā vtilē religōi ab ingressu ei⁹ dē religionē dānificat iniuste. nec tñ ꝓsuetū est q tales ad restitutionē ꝓpellāī. Itē mulier de adulterio suscipiēs filiū exheredat iniuste verū heredē ⁊ tñ fm multos restituēr nō tenēr. si ß non fecit aio exheredādi sz luxuriādi tñ. Cōtra Aug⁹. i 2ª. epª ad Macedoniū q̄si eque distāter iter meᵐ ⁊ finez. ⁊ ē. i4ª. q. 6ª. c. p°. Si res aliēa pp q̄ pccī ē cū reddi possit nō reddīr pnia nō agīr sz silāī. Itē Exo. 22°. Si nō būerit fur qđ ꝑ furto reddat venūdabitur. Rñdeo q nō tñ ille q executor est dānificatōnis iniuste. sz ēt oīs q pticeps ē in illo crīe ad restitutionē tenēr. pticipare aūt in illo crīe ꝓtigit. 9. mōis q his vſib⁹ ꝓtinēr. Jussio. ꝓsiliū. ꝓsensus. palpo. recursus. ℣participās. mut⁹. nō obstās. nō manifestās. Ille. n. q iubet fieri p̄ncipalior cā vī q̄ exequēs ē. n. cā pª. ⁊ sic dī pª ꝓpositiōe de cāis. Cā pª plus influit i cātū q̄ zª. Cōsulēs ēt pticeps crīs est si dānificās nō fuisset alr ß factur⁹. Ar:ᵐ a sili. eā de sñia excōi. Rup in glo. Cōsentiēs ēt exp̄sse ꝓsēsu sine quo dānificatō nō fuiſſz secuta. 2ª. q. pª. Notū sit. ibi. n. dī q faciētē ⁊ ꝓsentiētē par pēa ꝓstringit. ℣palpo. i. adulatō qñ i tñ laudat ⁊ strenuū reputat rapientez vl alr iniuste dānificantē ⁊ sibi familiarē se exhibet qđ multū ꝑ bīr ꝑsūitur q ex ß mot⁹ fuit dānificās ad dānificandū. q: talr adulatio ē gdā ꝓsensus. di. 93ª. Si inimicus ē ipe. Ille ēt ad quē ē dānificātiū recursus sicut ad patrociniū ꝓstantem. iiª. q. zª. Qui ꝓsentit ille ēt q iferendo recursus dānū assistit coadiuuās dānificātē. ⁊ pticipat in p̄da. qa talr maximū ꝓstat fauorē. 23ª. q. vltiª. Sz q̄ttuor. ⁊ ex ō homicidio. Sicut dignū. §. Jlli aūt. Ille ēt qui videſ alīū dānificari iniuste ⁊ scit q vbo suo siñ piculo suo facer pōt vt subueiaī iniuriā patiēti. ⁊ tacet. Uñ p uer. 24°. Erue cos q dicūtur ad mortē. ⁊ q trahunt ad interitū liberar ne cesses. Ille ēt q nō obstat dānificātib⁹ iniuste cū possit. ⁊ sibi ex officio icumbat ⁊ māifesta sibi sit iniuria. di. 86ª. Faciētis. Jbi. n. dī q negligere cuz possit pturbare puersos. nihil aliō ē q̄ fauere. nec caret scrupulo cōcessiōis occulte q manifesto facinori desinit obuiare. Idem extra de homicidio. Sicut dignū. §. Ille aūt. Ille aūt qui interrogatus a iudice vel ab alio ad quez pertinet si scit illū qui res iniuste acceptas detinet. ⁊ celat scienter. cū tñ sciat se posse sine vllo suo piculo rñdēr veritatē. extra de furtis. Qui cum fure. ⁊. iiª. q. 3. Quisqs. ⁊ p̄dictoz quilibz tenēr insolidū vno tantū totū restituente alij dānificato restituere nō tenēr sed si ptē ali q̄ habuerūt reddere tenēr illi q totū restituit. ⁊ sciendū q ille q restituere tenēr obligat ad restituendū q̄ citi⁹ pōt bono mō nisi differat ō volūtate illius exp:essa vel ꝓbabilr p̄sumpta cui restitutio facienda ē. qđ p:obat auctoritate dī. n. ff de reg. iur. In oibus obligationibus in q̄bus dies non ponīr p̄nti die debeī. hoc idem ꝓbatur rōe q: sicut cōtra iſtringz est rez aliēā inuito dño accipe ita ⁊ retinere. g̃. sicut p:o semp tenēr nō accipe ita p:o semp tenēr nō retinere. Ad pᵐ in oppᵐ dō q in illo cāu illud qđ restitui debet erogandū est pauperib⁹. nisi ille cui restituēdū est. vel heres eius sit ad locū venturus. vel aliqs ex pte illi⁹ pecuniam recepturus. Ad 2ᵐ dō q in illo cāu illud qđ restituendū est erogari. dz pauperib⁹ auctoritate ordinarij q ē paupū p̄. vbi ꝓsuetū ē per ordinariū talia fieri. qđ ió dico q: per ius scriptū nō iter dī illi q restituere tenēr in p̄dcō cāu erogare pauperib⁹ p se ipz si hoc faciat fideliter ⁊ ō ꝓsilio bonoz. Ad 3ᵐ dō q in illo cāu nō dz dānificato restitui. sz diligēs dz esse ille qui dānū intulit vt apud se vel aliū seruēr fideliter ⁊ secure qđ restituendū ē vt dānificato vl hīdibus suis restituaī qñ hoc fieri pōit sine p̄iudicio bōi cōis. Ad 4ᵐ dō q illi q in guerris scienī innocētib⁹ inferūt dānū tenētur ill ad restitutionē nō obstāte ꝓsuetudie cōtraria. q: vt dī decretoruz. di. 8ª. Mala ꝓsuetudo. Mala ꝓsuetudo nō minuī q̄ pniciosa corruptela ē abijciēda. Illi aūt in guerris inocētes nō sunt q hīri bellū iniustū fauēt directe vl indirecte in pſonis vl reb⁹. Ad 5ᵐ dō q ille q dānū intulit si hz aliquid vltra nccitatē sustentatiōis nature q̄uis sibi nccīuz ad victū fm decētiā sue pſone restituēr tenēr. Nō. n. est licitū de alieno viuere cū secłari honore. si aūt nō hz nisi nccīa ad sustentationē nature. tūc distinguēdū ē. q: aut ille q dānū passus est. nō indiget ad sustentationē nature. eo q ab eo sibi ablatū est. ⁊ tūc ille qui abstulit restituere nō tenēr. q: ex iure nature licit⁹ ē vnicuiq̄ vsus possessiōis nccīe ad subuentionez nature. extrema. n. nccitas oīa facit cōia. ff. de. l. redi. l. 2ª. §. Cū eadē. in textu. ⁊ in glo. Aut indiget ad sustentationē nature eo q ab eo ablatū ē. ⁊ tūc subdistinguo. q: aut p⁹ indiget illa re ad sustētationē nature sue. q̄ fuit nccīa ad sustētationē naē illi⁹ q abstulit ß. āt eodē tpe vtq̄ fcūs ē idigēs illa re ad sustētatōnē sue nature. aut ille q abstulit p⁹ fcūs ē idigēs illa re ad sustentationē sue nature q̄ ille a quo ablata ē ℣ō mō 2°. posſz dici sine p̄iudicio q ille q abstulit rē illā tenēr restituere illi a quo abstulit. q: nūq̄ fcā fuit res illi⁹ q eā abstulit sz sēp rmāsit isti⁹ ō iure postq̄. n. sū i statu i q° rs mea ē mihi nccīa ad sustētationē nature. nō pōt fieri alti⁹ me ꝺicēte. Si 3° mō tūc ille q abstulit restituēr nō tenēr. q: ab illo tē poze quo facta est sibi necessaria ad sustētatiōez nature cū tūc illa a q° ablata ē ñ essz nccīa acgsitū fuit ius in illa re illi q abstulit. ⁊ iō q̄uis dānuz passus veniat postea ad statū in quo res sibi fuit ablata et

set sibi necia ad sustentationē nature. non pp̄ hēt maius ius in illa re ꝙ ille q ea3 abstulit. nisi ille q eā abstulit deuenisz ad statū in quo āplꝰ res illa nō eēt sibi neccia ad sustentationē nature. Ad 6m pz qd dō er dcis in qōne. Ad 7m dō q in illo cāu distinguēdū ē. qz aut b̄ fecit itētione dānificādi aliuz aut ꝓsulēdi vtilitati ꝓpe. ꝓ° mō ꝙuis nō tenea tur ad restituēdū valorē b̄ificij eo q nō est eq̄lis valoris hīe dom i actu ⁊ eē ꝓpe hīe maxie q̄n pōt ipe diri. tū tenet dānificato ad itereſſe ad arbitriū bonoꝝ. 2° aūt mō nō tenet ad aliꝙ restitutionē si illō b̄ificiū ꝑcurauit sibi p viā licitā ⁊ hōestā. ex gr̄a si p̄cido venas in fundo meo p q̄s deriuabat aq̄ ad puteū alteriꝰ intētōe nocēdi teneor sibi ad restitutionē dāni. Si aūt b̄ facio sine fraude itendēs cōsulere vtilitati mee. vtpote qz mihi est multū vtile facere murū. ⁊ nō pōt cōiter fieri fūdamētū sine p̄dcāꝝ vēaꝝ p̄cisiōe nō teneor ad aliꝙ restitutionē. qz tūc nō dānifico aliū iniuste. qz ius hēo faciēdi vtilitatē meā in fūdo meo. ff. de no. ope. nun. l. 2°. ⁊ sicut dī. ff. de. reg. iur. Nemo dānū facit nisi q facit illō qđ facere i. us nō hz. Ad 8m dō q retrahēs vtilē ꝑsonā religiōi ab ingressu eiusdē intētiōe dānificandi religionē tenet illi religiōi ad interesse ad arbitriū bonoꝝ. si aūt faciat ñ pp̄ b̄ sz vt ꝓsulat vtilitati sue sine tpali siue spūali nō suggerēs aliqd falsuz nec in fraude nec tenet religiōi ad aliꝙ restitutionē. sz pſōe cui⁹ ꝓfectū spūalē ipediuit tenet in spūalib⁹ restitutiōez facere ꝙ pōt. ⁊ ad hūc cāuz pōt adduci illa. l. q̄ ad ꝓfirmatōnē solonis imediate p̄cedētis adducta ē. Ad 9m dō q illa mulier. nō excusat̄ qn teneat̄ ad restitutionē p⁹ morte viri. nisi fili⁹ ꝓsuasus a mre noluerit h̄ditatē reddere. nō tū tenet creder mri nisi posset sibi facere certā fidē q ñ suscepit eū de suo marito. qđ tū min⁹ difficile eēt fieri nisi certa fides fieri posset añ genitura illi⁹ maritū caruisse genitalib⁹ mēbris. Nō tenebit. tū ad restituēdum totū valorē h̄ditatis. qz q̄n suscepit filiū de adulterio mlta poterāt ipedire ne h̄ditas deuolueretur ad aliū quē mulier dānificauit. sz tenebit ad itereē ad arbitriū bonoꝝ. nec pōt excusari pīlā legē supra allatā in solone ar. 7. qz p̄cidēs venas cursus aq̄. ñ fecit nisi qđ sibi facere licuit hec aūt adultera fcīt illicitū facit. ⁊ sicut dī. ff. de. reg. iur. Nēo ex suo delicto cōditionē pōt facere meliorē. Ad 10m ar̄m ad ptē aliā dō q dānificās aliū iniuste in sua libertate s. iniuste ꝑcurādo ipm rediḡ i seruitutē tenet se facere suū. p eo. si nō pōt alr eū restituer libertati. nisi forte tal⁹ eēt ꝓditio ꝓsone q̄ ad dānū itulit q b̄ notabilr redūdaret in p̄iudiciuz bōi cōis. i quo cāu non tenet facere se suū. sz tenet ad oē aliud itereſſe ad arbitriū bonoꝝ. ꝙtūcūq aūt dānificaret eū in possessionib⁹ alijs nūq̄ p restitutiōe tenet se vēdere i seruū qz vt dī. ff. de reg. iur. Libertas iestimabilis res ē. ⁊ ifra. Infinita est estiatio libertatis dō ḡ q̄ illa lex Exo. ꝙuis obligaret indeos p tpe illo. qz pp cōditiōes illi⁹ ppli data fuit eis lex illa tāꝝ vtilis tū nos nō obligat. qz p̄ceptū morale ñ fuit. silr posset dici de illis legib⁹ in qb⁹ p̄cipiebat restitutō ex cedere dannum.

¶ Unto qua vt hītū ē supius hō tenet restituer acqsituz p vsurā q̄rit vtq glibet in aliquo ꝓctu accipiēs aliqd vltra sortē teneat̄ ad restitutionē illi⁹. Et vi q

ſtic. i4°. q. 3°. Usura ē vbi āplius regrit ꝙ cū datur infra. §. Ecclie. Quicqd vltra sortē exigit vsura ē.

Jtē eadē cā. q. 3ª. ꝑterꝙ. Jtē ex de vsuris. c. pº ⁊ seq̄nti. ⁊ cº. Cōsuluit. Cōtra nō ois acceptio vltra sortē est dānificatio illi⁹ a quo accipit. qz q̄z accipiēs lucrat̄ ad vsurā. ḡ talis acceptio nō obligat ad restitutionē. Jtē in nullo cāu licet alij ꝓcipari pccō. Sz accipiēs ad vsurā in cāu necitatis non peccat. Ad 11ar̄m. 23ª. q. pª. Quid culpat. n peccat ēt ille q vsarij rogat⁹ mutuet paupi si b̄ facit bōa itentiōe ad instantiā illi⁹ paupis. Cuḡ isti sint ꝓtici pes illi⁹ vsure. qz coopant ad b̄ q fiat. vt q̄ in illo cāu dare aliqd ad vsurā nō sit pccm. Rndeo q in ꝓctu accipe aliqd vltra sortē ꝙtū ad pñs sufficit: q̄ dupl̄r pōt intelligi. s. aut de ꝓctu mutui aut locatōnis. aut vēditiōis. aut ēptiōis: ꝑ° mō aliqd accipere vltra sortē. aut rōne pene q̄uentionat̄ pmisse a iure. aut liberal⁹ donatiōis. aut rōe interesse. aut tā ꝙ aliqd excusatū. p mutuo directe vel idirecte. explicite vl̄ iplicite. ꝑ° mō accipiēs aliqd vltra sortē nō teneꝝ ad restitutionē si pena nō fuit apposita in fraudē vsuraꝝ sz intētiōe artandi accipientē ad obseruationē fidelitatis pmisse. qz vt dī. ff. de reg. iur. qđ a quodā noie pene exactū ē illud eidē restituere nemo cogit. 2° mō ēt accipiēs vltra illud qđ mutuauit restituere nō tenet. si. n. mutuo aliqd alteri nō in fraudē alicui⁹ vsure. ⁊ ille tanꝙ gratuſ dat mihi plus ex sua liberalitate nō teneor restituere. qz illud meū ē iure liberal⁹ donatiōis. 3° mō rōe itereſſe licitū ē aliqd accipe vltra sortē plibus modis. vno mō tā fideinſſor ꝓ defcō debitoris cōpulsus ē creditori soluere capitale ⁊ vsurā. tūc. n. fideiuſſor dz accipe a debitore vtrū. qz fuari dz idēnis ex de fideiuſſoribus. Cōstitut⁹. Alio mō qñ mutuans incurrit dānū ex b̄ q ille q accepit mutuū ñ reddit i termio assignato. ex de fideiuſſorib⁹. ꝑueñit Alio mō cū aliqd ipignerat̄ ꝓ dote marito. tūc maritus vltra capitale pōt retinere fruct⁹ ꝑceptos ad onus matrimonij supportandū. ex ō vluris. Saluberiter. Alio modo cum vassallus ecclie impigneratur sibi feudum quod tenet ab ea. nec iteruz reddit ecclie seruitium quo sibi tenet̄ ꝓ feudo. tunc enim ecclia potest retinere capitale cum fructib⁹ perceptis. ⁊ ita posset dominus temporalis. quia cum vsura sit ꝓcter ius nature fm ꝑbi. pmo. politi inter medium ⁊ finem. ⁊ contra ius diuinum. Unde Luce. 6°. Mutuū date nihil inde sperantes. ⁊ extra de vsuris. Consuluit. si esset illud vsura non liceret nec ecclie. nec clericis. q autez i ꝓdicto casu liceat cum receptione capitalis retinere fructus perceptos. habet̄ extra de vsuris. Conquestus. Alio mō cuz aliquis mutuat illi qui violent̄ vel fraudulent̄ rem suam detinet. tunc enim mutuans restituere non tenet illud quod accepit vltra mutuum. quia sic non accipit alienum. sz ad se retrahit quod suum est. extra de vsuris. c. pmo. in textu ⁊ in glo. 4°. modo aliquid accipere vltra sortē pōt fieri aut sine pacto ⁊ isinuatiōe intētionis pl̄s hīdi. aut cū pacto. ꝑ° mō ñ tenet restituer accipiēs aliqd vltra sortē ꝙuis peccet si corruptā habuit intētionē plus habendi. corrupta autē fuit intentio si mutuauit principaliter in spe lucri. non autez si secundario. extra ō vsuris Cōsuluit. i glo. 2° mō nō licet. qz tūc ē quasi qđā pactū ip̄tatiue

q; ex lꝫ ꝓſuit mutuũ accipiẽs qđ̃ mutuans mutuat. itẽtõe plus hñdi. ⁊ q; ſi nõ daret aliqd vltra ſortem ille alias nõ mutuaret ſibi. vñ ſi aliqd dat mutuãti liberalis donatio nõ eſt. ſz quaſi ſub cõditione coacta. 3° mõ cõtingit aliqd accipe vltra ſortez q̃ dupliciter. Uno mõ qñ capitale ⁊ lucrũ ponit ſub certitudie ⁊ Alio modo qñ capitale ponitur ſub certitudine lucruz in fortuna. vt cum aliqs mutuat alicui centũ ſub tali pacto q; hẽbit alicꝫ portionẽ lucri ſi fuerit lucrũ capitali ſuo ſemp ſibi ſaluo qcqd accidat. 3° mõ qñ lucrũ ponit ſub certitudine ⁊ capitale in forma. vt cũ aliqs eũti ad nũdinas. vel i angliã mutuat centũ ꝓ certa ſũma pecunie: recipiẽs in ſe piculũ capit alis. niſi peat ꝑ culpã vel negligẽtiã mutuũ accipiẽtis. 4° mõ qñ vtrũqz ponitur ſub dubio qđ̃ nõ vi notabilr magis in fauorẽ dãtis q̃ accipiẽtis. Primis tribus mõis aligs accipiẽs vltra ſortẽ tenet ad reſtitutionẽ. q; ☉ctus ſunt vſurarij ſine fiant directe vel indirecte. explicite vel implicite. ⁊ q; de 3°. mõ nõ eſt ita claꝝ ſicut de p° ⁊ 2°. Iõ probo qđ̃ deñ eſt ꝑ auctoritatẽ. dr̃. n. ex̃ de vſur. Nauiganti. Nauigãti vel eũti ad nũdinas certam mutuãs pecunie q̃titatẽ ꝑ eo qđ̃ ſuſcipit in ſe periculũ recepturus aliqd vltra ſortõ vſurari⁹ eſt cẽſẽdus. q; niſi fuerit culpa negligentia illi⁹ q accipit raro accidit q; pecũiaz q̃z mutuo accepit peat. vñ ille q in caſu iſto dat mutuo pecuniã hz in fauorẽ ſuuz illud qđ̃ accidit ſepe. nec hz cõtra ſe niſi illud qđ̃ accidit raro. nec obſtat illud qđ̃ dr̃ ca° de nautico fenore. l. p°. ſ. talez cõtractũ ad obſeruationẽ cõiuz vſurarũ liberũ cẽ. q; etſi nõ ſit cõis vſura tñ vſura eſt. vñ glo. ſup illud cõium vſuraꝝ dicit. ſz non centeſimaꝝ. 4° accipiens aliqd vltra ſortẽ reſtituere nõ tenet. q; rõne veriſimil dubij cõtractus huiuſmõi excuſat extra de vſuris. Nauigãti. ℟. Ille q° qz rõne dubij. hui⁹i criã excuſat q; merces ſuas vendit vt in certo termio ãplius recipiat ꝑ eiſdem q̃z valeãt tpe ☉ctus. ſi tñ eas tpe ☉ctus nõ fuerat venditurus. eodẽ. c. ℟. vltri. Si aũt alias rem illã tẽpore ☉ctus fuerat venditurus pro miozi. ⁊ er certa ſcientia plus recipiat alio termio vſurari⁹ eſt cẽſcendus. ⁊ ſic põt intelligi illud qđ̃ dr̃ ſupra. e. c. In ciuitate. In cõtractu aũt locatiõis licitũ eſt vltra rez locatã aliquid accipe ⁊ retinere ꝑ vſu rei locate. ẽt cũ locat res q̃ nõ peiozatur. vt pecũia. vel ſcyphi. argentei ad honozandũ illũ q accepit. ſic. n. dar̃ pecuniã nõ eſt eaz mutare. ſz locare. ff. ꝓmo. l. cõ. ꝛ. i°. Non põt. Ibi. n. dr̃ q; nõ põt ꝓmodari illud qđ̃ vſu cõſũitur. niſi forte qs ad põpã vel oſtentationẽ accipiat. In ☉ctu ẽt venditoris licitũ ẽ aliqd accipe vltra ſortẽ. nõ tñ vltra illud qđ̃ res valet qñ vẽdit eandẽ. n. rẽ vno tpe ⁊ in vna terra emit vnus pro centũ q̃ alio tpe ⁊ in alia terra valet. 120. Rõe etiã emptiõis hẽditatij redditus vel ad vitã licitũ eſt recipe ꝓuentus q̃uis ercedãt ſortẽ ſi in ẽptiõe ſeruatur equalitas iuris nãlis ſine q̃ nulla ẽptio licita põt eſſe. 16ª. q. 3ª. Si ſacerdotes declarare aũt per quẽ modũ in pdcis ☉ctibus ſeruet equalitas. ⁊ poſſit emẽs lucrari pp pliritatẽ omitto. ⁊ q; eẽr digreſſio a ꝑncipali ꝓpoſito. Rõ aũt qđ̃ pro re mutua nihil võt erigi vltra ſortẽ. ⁊ põt ꝑ re locata. ẽ q; mutuũ eſt ꝺ illis reb⁹ quaꝝ ꝑncipal vſus nõ põt ꝓcedi ſine re ipa eo q; ille vſus ẽ earũ cõſũptio ſicut pz in eſibilib⁹ ⁊ potabilib⁹ vel diſtractio vt pz in pecũia q̃ ad lꝫ ꝑncipalr inuenta ẽ vt expẽdatur in emptõe aliaꝝ rez. ⁊ pp lꝫ cũ tales res alijs cõcedũtur. tranſfert in illos eaꝝ dñiuz. vñ mutuare eſt de meo tuũ facere. cũ q̃ ꝓcedere ꝑncipalẽ vſuz taliũ rez ſit ꝓcedere res ipas. ille q vltra recõpenſationẽ rci exigit recõpenſationẽ ꝑ vſu egit ꝑ eadẽ. recõpenſatione bis. aut recõpenſationẽ ꝑ eo qđ̃ nõ eſt qđ̃ ẽ q̃ equalitatẽ iuris nãlis. locatio aũt ẽ de rebus quaꝝ vſus cõcedi põt ſine re. q; eaꝝ vſus nõ eſt eaꝝ cõſumptõ vñ põt dñium dom⁹ vendi retento vſu ⁊ concedi vſus retẽto dñio. ⁊ iõ ille cui reſtituit dom⁹ locata ſi vltra lꝫ exigit pcũ ꝑ vſu nõ exigit ꝑ eadẽ re recõpenſationẽ bis nec recõpẽſationẽ ꝑ eo qđ̃ non eſt.

Jura allegata ad ptẽ ꝓmã intelligenda ſũt de receptiõe vltra ſortẽ ꝑ mutuo. Ad p^m^ ad ptez aliã dõ q; ẽ̃uis accipiẽs ad vſurã q̃z lucretur ad lꝫ qđ̃ pp induſtriã ſuam ⁊ laborẽ vel fortunã. tñ accipere ab eo vltra ſortẽ ẽ ipm dãnificare ꝑ ſe. Ad 2^m^ dõ q; accipiẽs ad vſurã in cãu neceſſitatis nõ ẽ ꝓticeps illius pcci. ſicut nec ꝛcipiẽs i cãu neceſſitatis iuramẽtũ ab idolatra. vt fuit declaratũ ⁊ ꝓbatũ in li° 3°. di. 39ª. vñ nõ oz q; ſemp recipiẽs peccet qñ dans peccat. nec obediẽs qñ ſupioꝛ nequit ꝛperat qñ ꝓbabile dubiũ ẽ vt^m^ licitũ vl illicitũ ſit qđ̃ ꝛperaf. 3ª. q. ꝓ°. Quid culpatur. vbi dr̃ q; qñz fortaſſe reũ facit regẽ inigtas ꝛperãdi. Innocẽtez aũt militez oñdit ordo ſeruiẽdi. Sili mõ dico q; ille nõ peccat q bõa ĩtentiõe ad inſtãtiã paupis rogat vſurariũ mutuuz dare paupi. q; q̃uis ſciat q; vſurari⁹ recipet vſurã lꝫ tñ nõ intẽdit iſte. q; poti⁹ vellet q; mutuaret ſine vſura. ⁊ q̃uis lꝫ vellẽt oẽs cõiter ad vſurã accipiẽtes. nõ tñ licitũ ẽ ex̃ cãuz neceſſitatis accipe ad vſurã q; lꝫ phibef ꝑp dãnũ rei. p. ⁊ ad reſtrictionẽ malorũ. nec intelligo hic p neceſſitatẽ illã que extrema eſt. ſz qñ hõ notabilr dãnificaf vel notabilẽ penuriam pateretur ſi nõ acciperet ad vſuram.

§ Exto q̃ritur vtrũ hõ teneaf ad reſtituendũ ea q̃ legitima mercatione lucratus eſt de bonis que ipe vl eius ꝑi acquiſierat per vſuraz. Et vi q; ſic. Math. 7°. Mala arbor malos fructus facit. g̃ ſimiliter de malo lucro non poteſt prouenire bonum lucrũ. Jtez. ff. de regulis iuris iure naturali. E quum eſt neminẽ cum alterius detrimento vel iniuria fieri locupletiozem. ſed retinens illud quod reſtituere tenef illi cui tenetur facit detrimentum vel iniuriam. g̃ contra ius nature eſt q; de illo fiat locupletioꝛ.

Item tenens rem aliquam impigneratam tenetur eam reſtituere cum fructibus perceptis. ſi ſibi ſoluitur capitale pro quo res fuit impignerata. ſi autem de fructibus ſortem receperit tenef pignus reſtituere ſine alia ſolutione. excepto hoc quod ſibi debetur pro labozibus ⁊ expenſis. extra de vſuris. cap°. p°. ⁊ ſequẽti. ergo a ſimili ſi ꝺ eo qđ̃ mihi reſtituere debuiſti lucratus es de ductis expenſis tuis. ⁊ retento quod tibi pro labore debetur. reſiduum. lucri cum hoc quod ante debebas reſtituere teneris. Contra pro re ſterili nullius debet eri gere fructum. ſed pecuniam de ſe eſt res ſterilis. nullum enim poteſt parere fructum niſi per laborem ⁊ ſollicitudinem vtentis. ergo lucrum de pecunia tua exigere non debes. ſi illo lucro non laborafti nec ſollicitus fuiſti. Ad iſtam queſtionem dicunt aliqui q; talis non tenetur reſti-

tuere lucrū pdcm̄. lucrū tm̄ de re furtiua vel rapta restituere tenet. q; vsurari⁹ dns rei ē ꝯ lucrat⁹ est per vsurā. fur aūt nō ē dns rei furate. nec raptor rapine. Sz ꝺ quicūqz ē dns alicui⁹ rei ē dns ei⁹ aliquo iure. nō iniuria sz rei acqsite per vsurā vsurarius nō ē dns aliquo iure. q; nec iure ēptiōis. nec iure liberalis donatiōis. nec iure locatiōis. Certū ē. n. q; in locatione nō trāsfert dnium rei locate. nec iure permutatiōis. ⁊ sic de alijs. nec iure mutui. q; acciperet plus p mutuo nō ē ius sz iniuria. vsurari⁹ g̃ nō ē iure diuino nec iure canonico dns rei ꝯ acqsiuit p vsurā. Ideo dīt alij q; vsurari⁹ nō solū tenet ad restituēdū vsurā. sz ēt qcqd lucratus ē iusta mercatione de re acqsita p vsurā prius tm̄ deductis laborib⁹ ⁊ expensis. Fur aūt vl raptor ꝺ lucro iusta mercatiōe acqsito nō ꝺz inde deducer nec labores nec expēsas. q; miti⁹ est agēdū cū vsurario ꝯ cuz fure vel latrōe. Sz ꝺ hoc est rō fcā ad partē scḋam. Vlr g̃ mihi ꝺ ad qōnē q; rex quedā sunt q̄ hm̄ usūfructū cuiusmōi sunt res quaz vsus nō ē eaz cōsūptio seu distractio. ⁊ si gs talē rē extorserit p vsurā nō solum tenet ad restituendū ipam rez. sz ēt fruct⁹ pceptos deductis p⁹ suis laborib⁹ ⁊ expensis. q; tales fructus sunt fructus rez q̄z ali⁹ dns est. Quedā aūt res q̄ nō hm̄t vsuz fructū pncipl⁹ cuiusmōi ē pecūia lucrū. n. de pecūia pueniēs nō est fructus ei⁹ sz humane industrie ⁊ laboris. ⁊ q; hō dns ē sui laboris ⁊ industrie. lucrū qō iusta mercatiōe acqsiuit de pecunia extorta p vsurā nō tenet restituere. q; tm̄ pecuniā alteri⁹ pter ei⁹ absolutā volūtatē detinuit. si ille cui faciēda erat restitutō ex ꝺb aliqō dānū incurrit alius sibi tenet cū restitutōe vsure ad restitutionē dāni. Ad p^m in opp^m pz solutio ex iam dictis.

Ad 2^m dō q; iste ō fructu rei alteri⁹ nō ē fcūs locuplectiō. sz de fructu sue idustrie ⁊ laboris. Ad 3^m patet solutio ex dcis in corpore qōnis.

s Eptimo q̄rit vtrū hō teneat ad restituendū ea q̄ inuenit a fortuna. Et vi q; nō. Insti. de diuisione rez. §. Fere bestie igit. Qō nullus ē. nāli rōne occupantis eē pceditur. sz q̄ sic inuenīūt nulli⁹ sunt. g̃ sunt illi⁹ qui inuenit. Itē. 14^a. q. 5^a. Nō sane. dī q; si a dño quī nō vult opario reddere mercedē suā accipiat opārius qō sibi debet debitore iuito vel ignorāte nō accipit qō erat illius. sz ille q̄ inuenit rē a fortūa nō accipit rē alicui⁹. g̃ illā iuriose non accepit. ⁊ ex ꝓñti nec eā restituer tenet. ℨ. ff. de incēdio. ruina. naufragio. l. Si qs ex naufragio. ⁊ l. Ne qs ex naufragijs. dī q; q inuēit res pditas p naufragiuz restituere tenet. Rñdeo q; ꝯz ad pīs sufficit. Rerū q̄dā sunt cōes oiuz iur nāli. vt volucres non dōesticе. ⁊ pisces maris. ⁊ silua. Insti. de diuisiōe reruz. §. Et qdā. ⁊. §. Fere bestie igr. §. Quedā sunt vniuersitatis. vt illud qō ē citatis i cōi vt theatra. stadia. ⁊ silia. Insti. de diuisiōe rez. §. vniuersitatis. Et qdā sūt ꝓpie singlor. Si qs inueniat aliq̄ ō reb⁹ p^o mō dcis restituere nō tenet. ⁊ de tali re logr p^a auctoritas ad pīmā ptē. Si qs aūt res q̄ sunt cōitatis. si qs aūt res q̄ sunt cōitatis aliquo casu inuenerit restituere cōitati tenet. silr rē q̄ē alicui⁹ figlaris psone. ⁊ sic itelligr qō dī. 14^a. q. 5. Si qd inueniſti. Ubi dī q; si qd inuēisti ⁊ nō reddidisti rapuisti. ⁊. e. q. c. mlti. dī. Discāt ꝺ pceīm sile eē rapine. si qs inēta nō reddat si sciat cui⁹ sūt. ⁊ si cui⁹ sūt ignoret. tm̄ retinere ñ pōt sz ꝺz facere qō ise ē vt sciat cuius ē. q; vt dī. ff. de furtis. l. Falsus. §. Qui alienū. g alienū qd iacēs in tra lucri faciēdi cā sustulit furti obstrigit siue sciat e⁹ sit. siue ignorauerit. ⁊ ꝺ rōnabile ē. q; ex quo rē scit suā nō eē supponer ꝺz eā de inf ad aliū prinere. Si aūt nō pōt inuenire cui⁹ sit. illi cui icūbit cura de re. pu. restituat. Ad p^m i opp^m solutuz ē. Ad 2^m dō q; opari⁹ debitū accipiēs clā vel ꝯ dīi volūtatē. ⁊ si restituer nō teneat. tm̄ peccat pp idebitū accipiēdi modū. Uñ glo. sup illud vbū allegati decre. Nō in iurioſe auferet. dicit p iudicē. Ille aūt q; rē inuētā ad retinendū p se accipit nō tm̄ peccat. sz ēt restituere tenet. q; qō sibi nō debet ad opus suū accepit nisi fuerit ō nūero rex q̄ oibus sūt cōes ꝯz ad vsum.

o Etauo q̄rit. vtrū hō teneat restituer ea q̄ lucratus ē p ludos phibitos. Et vi q; nō. magis ē phibitū meretriū ꝯ qcūqz ludi. sz mulier nō tenet restituere q̄ lucrat de meretricio. vt supius hītū ē. g̃ nec hō qō lucrat p ludos phibitos. Itē torneamētū ludus est phibit⁹. ⁊ pēa grauis apposita. ita q; ꝯz qui⁹ torneāmenti si fuerit in pielo mortis pnia nō negef si petat. ca rere tm̄ ꝺz eccliastica sepultura si moriat. ibidē ex ō torneamētis. c. p^o. Et illi q̄ lucrātur i torneamēto ꝰz leges torneamētis stituer nō tenet. g̃ a sili necz illi q̄ lucrant p alios phibitos ludos. ℨ n pōt ab alio repeti ꝑm ius qō ille dare vl restituere nō tenet. sz ꝑm cōstitutionē grecā pōt repeti vsqz. 30. ānos illō qō amittit in ludo aleaz. g̃ ille q̄ p talē ludū lucrat restituer tenet. Itē ꝑm ꝓphi. 4^o. ethi. c. 4. Alleator illiberal ē. sz illiberal ē q; retiet dāda. g̃ illud qō hō lucrat p ludū aleaz nō ē retinēdū sz dāda. Ad ista qōne dō q; gdā ludi ita sunt phibiti q; nō ꝓcipi iur fictitui qō hō lucrat ꝰz legē illi⁹ ludi. sicut sūt torneamēta. vñ illi q̄ lucrant tali ludo ꝯz⁹ peccēt. qa faciūt ℨ phibitiōez eccle. tm̄ restituer non tenētur. Sūt alij ludi phibiti ita q; ēt ꝓcipit restitui illō qō ludēs tali ludo lucrat cuiusmōi ē ludus aleaz. ⁊ taxilloz. Et q; tales ludi sint phibiti hī decr. di. 35. Epis. ⁊. ff. de aleatorib⁹. p totū. ⁊ in aūt. de sactis epis. §. Interdicim⁹. ⁊ ex de vi. ⁊ ho. cli. Clici officia. i textu. ⁊ in glo. nō tm̄ est phibitū ludere. non ex cupiditate. ⁊ p cōi cōmuno facīdo. q; vt dī. ff. de aleatorib⁹. l. vtl. qō i cōuiuio vescēdi cā pōit in eā rē familia ludet pmittat. Nō aūt ludēs restituere teneat qō lucrat in ludo aleaz vl taxilloz ꝰz qō phibitus. est hī decre. di. 35. Epi i glo. ⁊. ff. ꝺ aleatoribus. l. vlt^a. ⁊ ex de vi. ⁊ ho. cli. Clici officia. i gl. qō alig sic credūt eē intellīgēdū. s. q; p iudicē ad restituendū pōt de iur cōpelli. si tm̄ p sniaz iudicis nō cōpellit. restituere nō tenet. q; talis restitutio ꝓcipitur in penam lucrantium tali ludo. nec iura ad hoc allegata dicunt q; teneatur restituere ipso iure sed quod ab eo poterit de iure repeti. Aliquis enim quandoqz aliquid licite retinet anteqz per sniam dimittire compellatur. quod tm̄ dimittere per sententiā iuste cōpellitur Electio enim excōicati minori excōicatione non est irrita ipso iure. ⁊ tamen est irritanda. ertra de clerico excommunicato ministrante. capitulo Si celebret. Interficiens enim hominem iniuste potest per sententiam iuste priuari hereditate. sed tamen ante sententiam non tenetur illam dimittere. Communis tamen opinio que est securior tenet q; eo modo quo ludus

tarillor est phibitus hō tenet ipo iure ad restituē duz illud qō lucratus est per talez ludū. qz nō tātū phibet ille ludus. sz etiā acqsitio lucri p talez ludū qz tñ vt aliquib⁹ pbabiliter vi talis restitutio non est p̄cepta p ius canonicū. sz tñ p ius ciuile. non vi q ad hanc restitutionē sint obligati de necitate. nisi illi q de iure legibus subsunt iperialibus nisi alibi sit talis restitutō p cōsuetudinē approbata. Ut aūt alijs z pbabiliter q talis restitutio p̄cipit iplicite in iure can⁹. qz leges iperiales nō ꝓtrarias iuri diuino. nec abrogatas per ius canonicū nec per aliquā ꝓtrariā ꝓsuetudinē rōnalē iura canonica obseruādas decernūt. decre. di. 10. caplis. z. c⁹. Quis aūt z duobus. c. imediate seq̄ntib⁹. Rō aūt quare leges magis phibēt ludū aleaz ꝙ torneamenti ē qz in ludo torniamēti sunt labores q carne macerant z retrahūt a turpitudine carnalis luxurie. z in illo ludo torneantes adiscūt artē militie in lucrando z dirigūt se hūano ingenio qō exercitank ibidē. z etiā iuuāt se corpis fortitudine. nec lucrū suuz totalr fortune cōmittūt. vñ si illū ludū exercēt tēperate z bona intētiōe. nec eēt prohibitus p eccliā nō esset pccm torneare eo q ludus esset vtilis p defensione rei pu. vñ iure ciuili phibitus nō ē. qō ꝓz qz. ff. de aleatoribus. l. Solēt. Concedūtur ludi i q̄bus exercēt corpalis virt⁹. sicut certare hasta vl currere vl saltare. z sic de alijs. sz iura canonica illuz ludū phibēt pp abusuz ludentiū. obligat tñ p̄hibitio oēs quacūq; intētione torneēt. qz statutū ē gnāle. Assuefactō aūt ludi taxillor nutrit ociū qō ē fomētū carnalis lasciuie. neqz ibi adiscit aliqd qō sit vtile rei pu. neqz ibi exercēt hūanū ingeniū. sz totū ꝓmittit fortune. z iō tā iure canonico ꝙ ciuili ludis ille phibitus ē. sz lucrātes p talē ludū nō obligank de necitate ad restituendū nisi p ius ciuile. ludus aūt scacor sine taxillis phibitus eē ñ vi. eo q ibi exercēt hūanū ingeniū nisi forte in cāu cū homies agūt pniaz. Ad ar⁹ ad ptē p̄mā dō q ꝙuis meritricia z torneamēta sit phibita tñ nullo iure canonico p̄ceptū ē debere restitui ea q̄ lucrātur p illa sz iure ciuili p̄ceptū ē restitui illud qō lucrat hō per ludū aleaz z taxillor. Ad p^m ad ptē aliā dō q p̄cedit de illis q subsunt legib⁹ iperialibus. Ad 2^m dō q Phi. ibi nō. logtur de illiberali illiberalitate q̄ corrūpit vrutē liberalitatis. sz de illa q derogat pfcōi eiusdē. Vel dō q nō ois illiberal retinet ea q̄ de necitate sunt danda. qz illiberal ē ēt ille q frabūdat in accipiēdo. vl q turpiter accipit sz Phi. e. c. ñ ois āt q turpit lucrat tenet restituer qō sic lucrat.

c Irca lrāz. Nō p̄ueiri sniaz iudicis. huic nō obstat qō dr. Jo. 20. Quoz rēiseritis pccā rē. qz snia sacerdotis debito mō sniantis ē snia dei. tales postea nō p̄uiri. Intelligēdū ē si pena se correxerūt. z pēa sufficiēs fuerit. Leuis culpa leui supplicio cōpensat. Ille q de quo ibi logt blasphemauerat. blasphēia aūt nō ē lenis clpa. sz grauissima. Rndeo illō vbū nō refert ad illū q blasphēauerat. sz ad illū q in sabbato ligna collegerat. nisi ertēdat nomē blasphēie ad oē fcm̄ legē. Et in mal forte e ēt sit ita. z bñ ponit forte. qz nō ē verū q i nō hñte charitatē dimittat pccm̄ aliqō. z si fides desinit. i. ꝓscia pcci. qz alī hō ēi pccō mortali z nescit. qz ex fōte gr̄e dei instillat. qz cessat ab actu pcci. ꝙuis adhuc nō sit ꝓtrictio va. ētñ quedā gr̄a gratis data. Tal hoies op⁹ nō diligeret de⁹ ad remūerationē supple vite eterne. Estimandū ē fō tasse tolerabili⁹ ei futuz iud^m. Non qz pena pccis suis debita diminuat. sz qz al demeruisset z mō ñ demerek ibi. n. logt lr̄a de reprobo faciēte aliq̄ bona opa i mortali pccō. Bōa in charitate fcā q̄ cōtātur mortali clpa. nō qz fil fiāt in charitate. z fil cōtātur mortalis culpa. qz charitas z mortal culpa fil ñ cōpatiūk se. sz qz p̄⁹ in charitate fcā postea comitatur mortal culpa. vñ ꝓcomitari vi ibi p̄seq accipi. Pnia va ad baptismi puritatē cōat reducer. z bñ dicit cōak. qz ꝙuis p pniaz possit hō purgari ab oi actuali pccō. ñ tñ pōt fieri qn pccōr inocentiā amiserit. ceteris aūt pibus nobili⁹ ē semp inocētē fuisse ꝙ alīñ. z postea sic sciat se clpabil⁹ duxe q deflet dāna tpis vel mortē amici. z dolorē pcci nō oñdit i lachrymis. Cōtra mlti sunt vē penitētes q tñ plozare nō pñt. Rndeo ibi ꝙ aduerbiū culpabil⁹ non dr ad actu culpe. sz ad dispōnē ad culpam.

Di. xvj.

i M per fectōe aūt pnie Supi⁹ determiauit mgr̄ de pnia i gnāli. b aūt determiat de ptib⁹ ei⁹ in spāli. Et dicit in. 2. P^o determiat de illis p̄unctiz z absolute. 2^o determinat diuisiz z cōparine. di. sequēti. Hic ozik qō. P^a in duas. P^o determiat de ptib⁹ pnie quasi integralib⁹. 2^o de ptib⁹ q̄si subiectiuis. ibi. p̄dictis vo. p^a in. 2. p^o oñdit qūo va pnia ꝓsistit ex suis ptib⁹ integralib⁹. 2^o qūo fla. ibi. Et sic sunt. Illa ps q̄ ibi incipit. Predcis vo. diuidit in. 2. P^o distinguit triplicē diaz pnie. 2^o determiat de vna illaz. s. de pnia venialī ibi q̄ ibi.

Articulus p̄nus.

c Irca hāc di. q̄rendū ē p̄ncipalr d. 5^o P^o de ptib⁹ pnie. 2^o. d circūstātijs pccoz. 3 d impedimētis pnie vē. 4^o de pnia mortalī. 5^o de pnia venialī. Circa p̄mū q̄runt. 2. P^o vtrū ꝓpunctio cordis. z ꝓfessio oris. z satisfactio opis sit partes pnie. 2^o vtz absolutio sacerdotis sit p̄ncipalioz ps sacri pnie ꝙ cōpunctio cordis.

p Rmo oñdo q tria predcā nō sūt ptes pnie. qz nō sunt ptes pnie. q̄ est vtus cū vtus sit forma simplex nec pnie q̄ est sacrm. qz qdcūq; sacrm ꝓfertur a ministris ecclie. se ptrictio z cōfessio nō cōferunt a sacerdote. g̃ nō sunt ptes pnie. Itē nō sunt subiectiue ptes pnie. qz totū p̄dicat de qualibz pte subiectiua per se. sz pnia nō p̄dicat d cōfessiōe p se nec ptes integrales. qz totū integrale nō cōstituitur ex suis ptibus nisi sil exist̄. hec aūt tria nō sunt sil. cōfessio. n. sequit ꝓfectionē. z satisfactio vtrūq; g̃ nō sunt ptes pnie. Itez Lu. 3^o. Facite fructus dignos pnie. sz bm mgr̄m in lr̄a h⁹ di. c. 2^o. Digni fructus pnie sunt quib⁹ va satisfactio expleт. cū g̃ fruct⁹ nō sit ps rei cui⁹ ē fruct⁹. satisfactio nō est ps pnie. Ea q̄ regrūk ad pfectionē rei sūt ptes ei⁹. sz sic dicit mgr̄ i p̄ñti di. i p̄^o. In pfectiōe. pnie. 3^o obseruandast. s. ꝓfectio cordis. ꝓfessio oris. satisfactō opis g̃ sūt ptes pnie. Itē ptib⁹ mōbi rndeт debēt ptes medicie. ꝙ g̃ ptes pcci sit pccm̄ i cōd. i ore. z i ope. vi q

pnīa. cum sit medicīna partes hēat istis cōrrūden
tes. hę aut̄ sunt. cōpunctio. confessio. ⁊ satisfa-
ctio. Rūdeo q̄ pēitentia quadruplīr pōt accipi. s.
p pnīa q̄ ē virt⁹ vel p actu talr vtutis vel p passio
ne q̄z pcomitāte actū vel pcedēte vel seq̄nte tāq̄
effēctūs cām. vel p pnīa q̄ est sacr̄m. ℔o mō tria pre
dicta nō sunt ptes ei⁹. q⁹ sic ē forma simplex vt tā
gebat in ar⁹. 2⁹. mō sunt ptes pnie q̄si subiectiue. q⁹
de q̄libet illaꝝ pōt dici q⁹ ē actus pnie nō tñ ad ple
nū ptes sunt subiectiue. q⁹ eē actū pnie non ꝓuenit
eq̄l⁹ cuilz illaꝝ. q⁹ pncipalr ꝓuēit ꝓpūctiōi cōdis cō
fessiōi aūt ⁊ satiffcōi extiori ꝓuēit inq̄tū pcedūt ex
cōpūctiōe intiori. 3⁹ mō nō sūt ptes pnie. sz 4⁹ mō
sunt ptes pnie integrales. Sacr̄m. n. pnie sine tri
bus pdcis nō integratur. cū. n. i sacro pnie sit emēda
volūtaria p vīā iudicij volūtarie suscepti regritur
ibi quedā ci atio ad volūtarie subeūdū illō iudici
uz. ⁊ hec ē cordis ꝓpūctio. ⁊ coꝝ iudice vītatis cō
fessio. ⁊ ꝑm arbitriuz iudicis satisfactio vel i re vl
saltez i ꝓposito. si in ope exteriori expleri non pōt.

Ad p⁹m in opp⁹m dō q⁹ nō oz qlz sacr̄z p̄z to⁹m qō ē
de rōe sacr̄i mīstrari ab alio. sz p̄z aliqd ei⁹. Al sacer
dote aūt admīstrat absolō. i sacr̄is aūt in qbus act⁹
hois nō est sacr̄i materia sicut ē in bap⁹ ⁊ ꝑfirmatō
ne oēs ptes sacr̄i mīstrant a mīstris ecclie. Ad 2⁹m
dō q⁹ pnīa ꝑm q⁹ accipit⁹ p actu pdicat de q̄lz istaꝝ
ptiū p se. Uñ pnie sic sunt ptes q̄si subiectiue vt di
ctū est. sz de nulla istaꝝ p se pdicat pnīa q̄ est sacr̄m
q⁹ sunt ptes ei⁹ integrales q̄tuis nō sint sil. q⁹ cū non
oz eē sil oēs ptes toti⁹ integral nō hñtis eē pmanens
sz successiuū. tale aūt totuz integrale ē sacr̄m pnie.

Ad 3⁹m dō q⁹ ꝓpūctio cōfessio ⁊ satisfactio ⁊ si sint
fruct⁹ pnie q̄ ē vīrtus. q⁹ p fructus intelligūt opa ꝑm
glo. Math. 7⁹. Arbor bona fruct⁹ bonos facit. tñ
sunt partes nō pnie q̄ ē vīrtus sed que est sacr̄m.

S Ecundo querit vtrū absolō sa-
cerdotis sit pnci
palior ps sacr̄i pnie q̄z cōpūctio cordis. Et
vr q⁹ sic. in vno quoq⁹ ꝓposito pncipalior est ps for
ma q̄z materia. sz cōpūctio nūerat inr ptes mātia
les h⁹ sacr̄i. absolō aūt ē ps formal⁹. q⁹ forme sacro
rū ꝓsistūt in vbis mi tri. ḡ absolō est pncipalior ps
h⁹ sacr̄i q̄z ꝓpūctio. Itē si absolō nō eēt pncipalior
ps h⁹ sacr̄i q̄z ꝓpūctio cū penitēs ꝓpūctionē a mini
stro nō suscipiat. sz tñ absolonē vīus diceret⁹ peni-
tēs nō suscipe sacr̄z pnie a sacerdote q̄z suscipet qō
falsuz ē. Itē illa ps pncipalior ē in sacro q̄ magis
coopat⁹ ad effēctū sacr̄i. Sz absolutio magis coopat⁹
ad sacr̄i effēctū q est pcōz remissio. Uñ hī Jo. 20. r⁹
dixit discīplis suis. Quoz remiseritis pcā remit
tūt⁹ eis. ḡ absolō est pncipalior ps h⁹ sacr̄i q̄z ꝓpūc
tio. Cōtra in artificialib⁹ ps pncipalior ē mātia
q̄z forma. q⁹ materia ē subā ⁊ forma ē accīs. Sz sa
cr̄m pnie est qōdā totū artificiale cui⁹ ptes materia
les sunt. ꝓpūctio. ꝓfessio. ⁊ satisfactio. ps formalis
absolō. ḡ pncipalior ē in h⁹ sacro cōpūctio q̄z absolō.

Itē in pñti di. c. i. inter ptes sacr̄i nō nūerant⁹ nisi
ea q̄ sunt ex pte penitētis. cū ḡ i cōueniēs eēt omit-
tere ptē magis pncipalē. absolō sacerdotis nō ē ps
pncipalior h⁹ sacr̄i. Rūdeo in sacro illa ps ē pnci-
palior q̄ pncipali⁹ coopat⁹ ad pncipalē sacr̄i effēctū.
pncipalior aūt effēctūs sacror⁹ noue legis est scificare
q̄z scificationē significare. illa ḡ ps sacr̄i pnie ē pnci-
palior q̄ magis ex vi sacr̄i coopat⁹ ad remissionem
culpe ⁊ pene eterne q̄ remittūt⁹ p gr̄az scificantē. cō
pūctio aūt nō tñ coopat ad remissionē culpe ex vi
sacr̄i. sz ēt inq̄tū ē actus vtutis vel efficax dispō ad
vtutē. dico ḡ q⁹ si cōpetur ꝓpūctio cū vtraq⁹ vt sua
cōiuncti ad absolōnē pncipali⁹ coopat ad remissio
nē culpe q̄z absolō. Si aūt ꝓsideraf illō ad qō opat⁹
ꝓpūctio ex vi sacr̄i tñ. sic dico q⁹ nō ita coopat pn-
cipalr ad remissionē culpe sic absolutio sacerdotis
q⁹ cū sacerdos sit vicari⁹ xp̄i pncipali⁹ p patus assi
stit verbis suis in qbus absolutio ꝓsistit vtus scifi-
cans q̄z ptib⁹ sacr̄i q̄ sunt ex pte penitentis. q̄tū ēt
ad actū significandi pncipalioz ē absolō q̄z ꝓpūctio
q⁹ sensibili⁹ ⁊ magis pse significat pcci remissionez
q̄z ipa ꝓpūctio q̄ illā sensibilr non significat p se nisi
ipi ꝓpūcto. Alijs aūt b̄ nō significat nisi inq̄tū ma-
nifestat i ꝓfessiōe oris ⁊ satisfactiōe opis. pdcāz āt
cōpationē nō intelligas in efficiendo gram sz i dis-
ponēdo ad ei⁹ susceptionē. Ad p⁹m ar⁹m dō q⁹ ab
solutio nō est forma sacr̄i pnie nisi ꝑm illū modum
quo dic⁹m⁹ ptez pncipaliorē toti⁹ integralis eē for
mā sicut dicūt hoies q⁹ tectū est forma dom⁹. sz sic
forma i ꝓprie accipit⁹. Sz dico q⁹ forma h⁹ sacr̄i est
ordo ad significandū dispositiue ⁊ efficiēdū pcci re
missionē respectu cui⁹ forme. ꝓpūctio. ꝓfessio. ⁊ sa-
tisfactio. absoluti⁹. materiales sūt. absolonē tñ eē
pncipaliorē ptē h⁹ sacr̄i ꝓpūctiōe nō ꝓbant argūn
ta nisi ꝓsiderata ꝓpūctiōe q̄tū ad illā viz q̄z hēt rōe
sacr̄i tñ. Ad p⁹m ad partē aliā dō q⁹ q̄tuis materia
artificialiū absolute sit res pncipalior q̄z forma tñ
sub rōne rei q̄ artificialis ē pncipalior est forma ar
tificialis q̄z materia. Ad 2⁹m dō q⁹ postea p se tra
ctat⁹ ma gr̄ de absolutiōe inq̄tū tractat de clauib⁹
ecclie. ⁊ b̄ signū ē q⁹ absolutio est ps hui⁹ sacr̄i pnci
palior q̄z alie.

Articulus secundus.

C Onseq̄nter q̄ritur de 2⁹. pncipali.
Et circa b̄ queruntur
duo. ℔o vtrū circūstantia possit muta
re spem pcci. 2⁹ vtrū possit veniale mu
tare in mortale.

P Rimo oñdo q⁹ circūstantia nō pos
sit mutare spem pcci
q⁹ accidens nō mutat speciē rei. sz quelibz
circūstātia ē accīs act⁹. ḡ p nullā circūstātiā pōt tra
hi ad aliā spēz pcci. Itē act⁹ recipit spēz ab obie-
cto. sz circūstātia nō mutat obiectū. ḡ p circūstātiā
nō pōt act⁹ mutari in aliā spēz pcci. Cōtra ꝑz phi.
5⁹. Ethi. c. 4⁹. Ille q mechat⁹ pp cōcupiscētiā luxu-
riosis ē q aūt pp lucrū auarus. Sz luxuria ⁊ auari-
tia sunt pcā spē diuersa. ḡ cū pp qd sit vna ō circū
stātijs actuū vt ꝑz. 3. Ethi. c. 3⁹. Un⁹ act⁹ trahi pōt
ad aliā spēz pcci pp circūstantiā. Itē furari rē sacrā
⁊ furari rē nō sacrā sunt diuerse spē pcōz. sz sacruz
⁊ non sacrum sunt actus circunstantie. ergo p circū
stantiā pōt mutari spēs pcci. Rūdeo actus volū
tatis p hoc formaliter est pcm⁹ q⁹ caret debito oz
dine rōnis. ⁊ per b̄ formaliter est in spē pcci eo mō
s. quo cōuenit ꝓuatiōi esse in spē. q⁹ caret aliquo
spāli debito ordine rōnis. qm̄z ḡ per aliquā circun-
stantiā ꝓuaf aliquo spāli debito ordine rōnis ⁊ cō
stituitur act⁹ p illā circūstantiā i aliq̄ noua spē pcci.
Si āt p circūstantiā nō ꝓuaf actus aliquo speciali

debito ordine rōis. ſz tñ per eam ꝓuatio debiti ordinis intendit nō mutat ꝑ eā ſpēs pcci ſz pccī in eadem ſpē remanēs aggrauat. Vñ aūt ꝑ eaz nec actꝰ ſpāli debito ordine rōis ꝓuat. nec ꝓuatio talis ordinis intendit tūc ꝑ eā nō mutat ſpēs pcci nec aggrauat pccī. verbi gr̄a. qz ſpālis ordo rōnis ē deliberatiue volūtatis ad rē ſacrā ſpē differens a debito ordine rōnis ipius volūtatis deliberatiue ad rē nō ſacrā. iō qz ꝑ furtū ſacre rei corrūpit debitus ordo rōnis ipius volūtatis ad rez ſacrā z ꝑ furtuz rei nō ſacre corrūpit debitus ordo rōnis ipi⁹ volūtatis ad rem nō ſacrā. ideo ſacrilegiū eſt alia ſpēs furti ꝙz acceptio rei aliene nō ſacre. Sed qz ad eādem rē in pua ꝙtitate nō ordinat volūtas debito ordie rōnis dntis ſm ſpēz ab illo debito ordie qⁿ ordiat ad eandē rem ſub maiori ꝙtitate. iō de eadē pecunia furari paz vel multum nō ſunt diuerſe ſpēs pcci. ſz ꝑ acceptionē in magna ꝙtitate aggrauatur pccī. accipe aūt cū manu dextera vel ſiniſtra. nec ſpēm mutat. nec in eadem ſpē aggrauat.

Ad pᵐ in oppᵐ dō q ꝙuis circūſtantia ſit accidens eſſentie ipi⁹ actus. tñ qñcūqz ꝑ ipam cōſtituitur noua pcci ſpēs. ptinet ad ſpēz illi⁹ actꝰ inꝙtuz moral'eſt. Vñ z ſi ſit circūſtātia illi⁹ eētie actꝰ. nō eſt tñ eius circūſtantia ſub rōne qua tale pccī eſt.

Ad 2ᵐ dō q etſi circūſtantia nō muter obiectum actꝰ ſm ſpēm nature pōt tñ mutare obiectū actus ſm ſpem moris. verbi gr̄a ſm ſpēm nature idē obiectū ē adulterij z fornicatiōis ſimplicis z ꝓcubit⁹ ꝓiugal'. nō tñ ſm ſpēz moīs vxor tua z vxor nō tua ꝑ ꝓpationē ad actū cōcubēdi differūt in ſpē moris z B eſt ꝑ circūſtantiā nec intelligas ex ꝓdcis deformitatē pcci eſſe in ſpē niſi per reductionē ad bonuz cuius eſt ꝓuatio.

s Ecundo quer̄it vtrū circūſtātia poſſit mutaſ venialepccī in mortale. Et vi q non. pccī. veniale z mortale differūt in infinitū. Mortali. n. debet pena eterna. veniali aūt pena finita. Sed eoz q̄ differūt in infinitū vnū nō pōt mutare i aliud. qz talia genere differūt vel pluſ ꝙz ſz gen⁹ z differentiū ſz genus vnuz non pōt mutari in aliud. ḡ pccī. veniale per nullā circūſtantiā pōt fieri mortale. Itē ꝙtitas accētis nō pōt accedere ꝙtitatē ſubi. ḡ circūſtantia cū ſit accīs actus pcci nō pōt accedeꝛ ꝑ ꝙtitatē ei⁹. ſz excederet ſi ꝑ ipam veniale poſſet fieri mortale. ḡ veniale ꝑ circumſtantiā fieri mortale ē ipoſſibile. Cōtra Bernar. de p̄cepto z diſpēſatōe. c. 24. aliq̄ ſtultiloquia z ocioſe dcā fcā z cogitata ſunt pccā venialia. z tñ cū ꝑ cōtēptū vertūt in vſuz z ꝓſuetudinē crimialia reputant. Sed ꝓſuetudo ē circūſtantia actꝰ. ḡ ꝑ circūſtantiā pccī veniale pōt fieri mortale. Itē magis diſtat pccī mortale ab actu q nō ē pccī ꝙz a veniali pccō. Sz aliqs actꝰ q cū aliquib⁹ circūſtātijs nō ē pccī. cuz aliqbus alijs circūſtātijs eſt mortale pccī. cognoſcere. n. ſuā: pōt eſſe ſine mortali. pccō. z tñ cognoſceꝛ nō ſuā ē mortale pccī. ḡ mlto fortiꝰ veniale ꝑ circūſtantiā pōt fieri mortale. Rñdeo q qō pōt itelligi de eodē pccō i numero vel in ſpe. Pᵒ mō. ſ. dupliciter. aut de eodē actu in eē nature. vel in eē moris. Pᵒ mō dico eūdē actū in nūero pᵒ poſſe exiſtere pccī veniale z poſtea ꝑ aliquā circūſtantiā ſupueniētē fieri mōtale. vt ludus cū muliere cā alicui⁹ cōplacētie vane tñ nō turpis. ſi poſtea ꝓtinuet cā turpitudinis exercēde. pᵒ fuit pccī veniale pᵒ ea ē mortale. tñ nō ſm eādē ſui ptē. 2ᵒ mō nō ē poſſibile eundē actū in nūero primo eē pccī veniale z poſtea fieri mortale. qz actus nō eſt i eē moris niſi inꝙtū ē a volūtate z rōne. Vñ nō manēte eadem habitudine volūtatis ad actū nō hz ideꝛ eſſe mortale nūero. manēte vo eadē hītudie volūtatis z rōis nō pōt fieri mortale. ſi pmo fuit veniale. Si aūt intelligaſ qō de eodē pccō in ſpe. aut pōt intelligi de eodē actu in ſpe nature. aut de eodē actu in ſpe moris Pᵒ mō planū eſt eundē actū eſſe pccī veniale z ꝑ aliq̄z circūſtātiā poſſe fieri mortale. cognoſcere. n. ſuā ꝓ carnali ſolatio eſt pccī veniale. cognoſcere aūt non ſuā pccī eſt mortale. z tñ ſunt idē actus in ſpe ꝙtū ad eſſe nature. 2ᵒ mō dicūt qui eundem actū in ſpe nō poſſe eſſe veniale pccī z aliq̄z circūſtantiā fieri mortale. qz debitus ordo volūtatis ad finē. aliꝰ eſt in ſpe a debito ordine volūtatis ad ea q̄ ſunt ad finē. Sz quolibz mortali pccō corrūpitur debitus ordo volūtatis ad finē. pccō. n. venali non corrūpit niſi ordo volūtatis ad ea que ſunt ad finē. Et iō pccī veniale z mortale nūq̄z ſunt in eadē ſpē moris. Si ḡ ꝑ circūſtantiā mutet veniale in mortale. B eē non pōt niſi ꝑ eā mutet ſpēs pcci Sz cōtra B ſic pōt argui. Sicut. n. in amore debito ꝓximi includit amor dei vt oñſuz eſt li°. 3°. ita in debito ordine ad ꝓximū includit debitus ordo ad deū z ecōuerſo. Vñ q corrūpit ordinē ad ꝓximū corrūpit ex ꝓñti ordinē ad deū. nō diſtinguit ḡ veniale a mortali pccō. ꝑ B ḡ mortale corrūpat debitū ordinē ad deū. z veniale corrūpat debitum ordinē ad ꝓximū. ſz pp B ḡ mortale corrūpit ordinē debitū debito nccitatis ad ſalutē. veniale aūt pccī corrūpit ordinē debitū debito cōgruitatis z diſponit ad corruptōnē alteri⁹. hec aūt leſio pōt eē z circa īmediatū ordinez volūtatis ad finē. vtpz ſurreptoīo motu ābigunitatis i fide. z circa īmediatū ordinē volūtatis ad ea que ſunt ad finē abſq̄z ordinis de nccitate debiti ōſtructiōe. accipe. n. vnā ſpicā bladi alterius vt in aliq̄ pua ꝙtitate nō notabiliꝛ ledēte dñz rei pccī mortale non ē. ꝙuis illud acceptū ſit ſine dñi volūtate. Accipe aūt in magna ꝙtitate notabiliꝛ dñz rei ledēte pccī mortale eſt. nec tñ variaſ ſpes pcci. Siliꝛ inanis glia pōt eē ita magna q pccī mortale eſt. z ita pua q non eſt niſi pccī veniale. ſz magnū z puū non variāt ſpez pcci ſi eſt idē actus in ſpe nature. pz ḡ ſm iſtos q duoꝝ actuū exītiū in eadē ſpe tā nature ꝙz moris. vnus pōt eſſe pccī veniale. z aliꝰ per aliq̄z circūſtantiaz mortale. Non tñ eſt intelligendū q mlta venialia equaleāt vni mortali. qz deordinatio vni⁹ peccati mortalis plus pōderat ꝙz deordinatiōes centuz miliū venialiū ſil'. Vñ illud verbū mgri i lra h⁹ di. c°. penl'. vbi dī de venialibus. q ſic collecta circa nos fuerī ita nos grauabūt z oppzimēt ſicut vnuz aliqō grāde pccī. intelligēduz eſt diſpoſitiue. Vel qz ꝑ multiplicationē intātū pōt intēdi voluntas q geſcit in illa deordinatiōe ſicut in finē. ſz tūc non ē pccī veniale ſed mortale. Ad pᵐ dō q ea q̄ differūt in infinitū in genere moris bñ pñt eē ciuſdez ſpei in eſſe nature. z etiam ſm aliquos in eē moris ita q vnū directe z aliud per reductionē. Vñ ꝙuis pccī qō ex ſua ſpe eſt veniale non poſſit eē in eadē

specie cū mortali.tñ pccñ qō nō est veniale nisi pp impfectionē act⁹ in gnē moris.s.aut qz ē ex surreptiōe.aut qz obiectū nō ē plene idebitū pōt eē p reductionē i eadē spē pcci.in q̄ ē aliq̄ō mortale directe. sunt ichoatio corruptiōis ēi eadē specie i q̄ ē corruptū eē. Ad 2m dō q̄ nō plus ꝓcludit nisi q̄ p circūstantiā nō pōt idē act⁹ i specie alij actui q ē pccñ veniale fieri mortale nisi p illā mutet spēs pcci. Ar. ad ptem aliā ēt nō plus ꝓcludūr nisi q̄ p circūstātiā trahentē actū in aliā spēm pcci pōt idē actus in specie nature q sine illa esset pccñ veniale esse p illam pccñ mortale.

Articulus tertius.

Consequenter querit de 3° principali. Et circa hoc querunt duo. ℙ° vtrum ludi impediāt veram pniaz. 2° vtrū negociatio tpalis.

Primo ostendo q̄ ludi nō impediūt veram pniam. 2°. Re. c. 6. dic̄ Dauid. ludā. & viliorē fiā plusq̄z fact⁹ sum. & tñ in h̄ p mēdac̄. Itē scōz ℙdi. 4. Ethi. c. penul. i ludis pt ꝓsistere vtus q̄. s. vocat eutrapelia. Sz ea in q̄bus vtus ꝓsistit verā pniam nō impediūt. ꝫ ō pnia di. 3. paz post pncipiū. ꝓtinue dolēdū est de pccō. sz ludi impediūt dolorē. g̃ verā impediūt pniam. Itē mgr in lra hui⁹ di. c. 2. Caueat se a ludis & a spectacul⁹ secli q̄ pfectā vult ꝓseq̄ gr̃am remissiōis. Rñdeo ludorū q̄daz sūt honesti & deuoti. vt cātus ecclie q̄ fiūt ad honorē dei & scōz & hi sūt laudādi. & tali ludo ludebat Dauid coā archa domini. Quidā turpes & tales ludi sūt fugiēdi. Et ō talib⁹ itelligit decretuz allegatū ad ptē scōam. Quidā sūt ordiati ad recreationē q̄ bñ & male pōt fieri ō q̄b⁹ itelligenda ē ℙdi. auctoritas allegata ad ptē pmā. Et ab his penitentes vt frequēti⁹ abstinere debent. his tū iterduz cā recreatiōis pñt vri. Sili mō pōt distigui ō spectaculis. Qz q̄dā sunt turpia a q̄b⁹ oio est abstinēdum. Quedā honesta q̄b⁹ vti lz. Quedā leuia seu vana a q̄b⁹ cauēdū ē ñ ō necēte salutis. sz ad maiorē pnie pfectionē. Ex dcis patēt soloes ad arg^a ad vtrāq̄ ptē.

Secundo querit vtrū verā pniaz impediat negociatio tpalis. Et vr̃ q̄ nō. hr̃ Lu. 3°. Joānes milites recipiebat ad pniam nec iuenim⁹ q̄ eis inēdiceret militiā. Itē illud q̄ est vtile rei publice non impedit pniam. sz negociatio tpal⁹ ē huiusmōi. g̃ nō impedit pniam. Cōtra ap⁹. 2° ad Thi. 2°. Nemo militās deo ipliz se secularib⁹ negocijs. penitēs aūr militat deo. g̃ dz abstiere a tpalib⁹ negocijs. Rñdeo q̄ q̄dā est negociatio q̄ nullo mō exerceri pōt sñ mortali pccō. & ab hac necessariū ē abstinēr vere penitētes. Quedā vir pōt exerceri sine pccō. nō tñ ē possibile & ab hac expedit abstinē penitētes pp securitatē & maiorē pnie pfectionem. Ad⁹ dr̃ de pnia di. 5ª. Qualitas. penitēti vtili⁹ est dispēdia pati q̄z picul⁹ negociatiōis astrīgi. qz difficile ē inr emētis vendi tisq̄z cōmerciū nō iteruenire pccñ. hec aūt negociatio maxie inēdicit clicis. di. 88. Cōsequēs ē. & c. se. & c. Fornicari. Alia ē negociatio pia. vt illa q̄ ordiatur ad subueniēdū paupib⁹ & pupill⁹ & viduis. & hec nō impedit pniam & clicis ēt licita est. di. 88. Decernit. Ar^a ad ptē pmā. pcedūt ō negociatiōe que sñ pccō exercerī nō pōt. & militātes deo significat clericos & oēs spāliť mācipatos diuio cultui q̄b⁹ inēdcā est nō tñ illa negociatio q̄ sine pccō exerceri nō potest vt vsura & alij ꝛctus illiciti. Sed illa que vix sine pccō exerceri pōt.

Articulus quartus.

Consequenter querit de 4. principali. Et circa h̄ querunt duo. ℙ° vtrū ad salutē neccia sit pnia ō pccīs mortalib⁹ baptismū p̄cedētib⁹. 2° vtrū de oibus mortalibus bap^m sequentibus.

Primo oñdo q̄ ad salutē non sit necessaria pnia de pccīs mortalib⁹ bap^m p̄cedētib⁹ glo. sup Jo. ij. sine pnia sunt dona dei. dic̄ q̄ gr̃a dei nō regrit in baptismo gemitū vel plāctū. Itē ortigiale pccñ mortale est & bap^m p̄cedit. nec tñ ō illo pnia est neccia. Itē supius di. 14. c. j. dic̄ mgr̃ q̄ pnia est scōa tabula post naufragiū. Sz ꝛa tabula nō dz p̄cedē pmā q̄ est bap⁹. g̃ nulla pnia neccia est ō mortalib⁹ p̄cedētibus bap^m. ꝫ Math. 3°. dr̃ de venientib⁹ ad bap^m Joānis q̄ baptizabant ab eo i iordāe ꝓfitētes pccā sua. Cōfessio aūt ē ps pnie vt supius visuz ē. Itez actuū 2°. ℙniaz agite & baptizet⁹ vnusq̄sq̄z vr̃m. g̃ vr̃ q̄ regrat pnia i adultis de pccīs mortalib⁹ bap^m p̄cedētib⁹. Rñdeo q̄ pnia pōt accipi vel inq̄ztuz est vtus. vl inq̄ztū ē sacr̃m. 2° nō nō ē neccia pnia de mortalib⁹ p̄cedētib⁹ bap^m. p° mō pōt ꝓsiderari inq̄ztū formata & sic ēt nō est neccia ō p̄cedētib⁹ bap^m. qz cū tal⁹ pnia nō possit simul eē cū pccō. nūq̄z p actualē susceptionē baptismi remitteret⁹ pccñ actuale mōtale. qz aut p pniam eēt añ remissuz. aut susciptens bap^m esset idispōs⁹ ad remissiōis pccōrū mortaliū susceptionē. vl ic̄ztū est iformis. i. q̄dā pcci ōtestatio cū ppōsito emēdādi. q̄z nō oio sufficies ad expulsionē pcci. & h̄ ad min⁹ ē neccia ō oib⁹ pccīs actualib⁹ mortalib⁹ p̄cedētib⁹ bap^m tāq̄ cā remouēs ꝓhibēs susceptionē diuie gr̃e q̄ in bap° dar illis i q b⁹ remota sūt impedimēta ꝓhibētia susceptionē gr̃e dei. Ad p^m in opp^m dō q̄ illud vbū itelligit de gemitu vel plāctu exteriori. Vñ post vba allegata subiūgit i eadē glo. nisi sola fidē & cordis ꝓtritionē. extēdēdo ibi ꝓtritionē nō tñ ad pniaz formatā sz ēt informē. Ad 2m dō q̄ pnia ꝓpe loquēdo nō ē nisi ō pccō cāto ex ꝓpria volūtate penitētis. pccñ aūt ortigiale nō est cātū in nobis ex nr̃a volūtate. sz ex volūtate p̄moz parētū causat⁹ in nobis mediāte ifectione nāe quā p̄mi pntes ipse ipis i q̄b⁹ totū erat sic i radice ifecerūt p actū sue volūtatis malū. qz tñ pccñ ortigiale est quoddā malū sepaūs a deo nisi remitat⁹ debz cuilz displicer. Ad 3m dō q̄ pnia nō dr̃ ꝛa tabula i q̄ztū est habitus vl actus iformis. sz formata & maxime inq̄ztū est sacr̃m.

Secundo querit vtrum ad salutem necessaria sit penitentia de pccīs omnib⁹ mortalibus bap^m seq̄ntib⁹. Et vr̃ q̄ nō. Aug⁹. 10. de ciui. dei. c. j. Quod q̄libz ꝓrsus ignorat amare nullo mō pōt & pari rōne nec odire. g̃ cū p̄dcā obligata sunt ignota hō illa odire nō pōt. & ex ꝓñti nec ō illis pnia ē neccia

Jtez non ē nccīa pnia nisi de pccis que voluntate ppīa cōmittunt. sed sic dic̄ ꝓphi. 3°. ethi. c. j. Illud qđ fit p ignorantiā nō est voluntariū. g̃ de pccis per ignorātiā cōmissis nō est nccīa pnia. Item Aug⁹. p° de trini. c. 3. si hō alic̄ sapit q̄s debeat de⁹ sibi reuelabit. aut supple idulgebit. g̃ si de⁹ oblita pccā nō reuelat illa sine pnia idulgebit. ℑ apls ꝑma Cor. 4. nihil mihi ꝓscius sum. sed nō in hoc iustificat⁹ sum. g̃ pccā mortalia q̄ hō nescit se hre impediūt ei⁹ iustificationē. Et ꝓstat q multo magis illa q̄ scit se hre. g̃ ō oib⁹ pccis mortalib⁹ notis ⁊ ignotis ē pnia nccīa.

Itē gl. sup illud psal. Lauabo p singulas noctes. l. m. dic̄. i. mūdabo ꝓsciētiā meā eūdo p singulas noctes. i. p singula pccā. g̃. de singul⁹ pccis pnia nccīa ē

Item ꝓphi. 3°. ethi. c. g. dic̄ q ignorātia puniēda ē sed de oi qđ puniēdū est pnia nccīa. g̃ de pccis ignoratis pnia nccīa est. Multo fortius g̃ de qbuscūq; alijs pccis mortalibus. Rñdeo q pccā mortalia aut sunt hñti nota aut ignota. de notis nccīa ē pnia ad hoc vt remittant̄ de lege cōi. non tm̄ in cōi sz ēt in spāli si ad cogitādū de quolibz in spāli ea assit oppō tunitas ꝓportionata infirmitati humane. qđ ī ō dico q: possz ꝓtingē q pccō: essz in rali piculo q̄uis possz recogitare de quolz in spāli. non tm̄ ad hoc hēret opportunitatē humane fragilitati ꝓportionatam. Ignota aūt aut sunt ignota q̄stū ad ius. non q̄stū ad fcm̄. vt cū pccō: scit se fecisse aliqd qđ ñ credit esse mortale pccm̄. ⁊ tm̄ est. aut sunt ignota q̄stū ad vtrū qz. Et quocūq; istoz modoz accipiat ignorātia hoc distinguendū est. q: aut ē invincibil⁹. ⁊ de pccis sic ignoratis nō est pnia nccīa in spāli sz sufficit q ō illis peniteat in cōi in q̄stū peniteat ō oib⁹ mortalib⁹. Si āt ignota sunt sibi ignorātia effectata q̄ est qñ hō vult ignorare. vel crassa q̄ est qñ hō ignorās vellet scire nō tm̄ vult ita efficaciter q ꝓput humana patic̄ seu p mittit fragilitas velit facere qđ in se est ad hoc vt sciat. De mortalib⁹ istis duob⁹ mōis ignoratis nccīa est pnia in spāli. nec tm̄ sic ignorās pplexus ē q: pōt facere qđ in se ē ad hoc vt sciat q si fecerit aut de⁹ sibi ea manifestabit aut idulgebit. Ad p^m in opp^m pz solō ex iā dcīs. Ad 2^m dō q illud qđ fit p ignorantiā volūtariū est. qñ ē ignorātia affectata vel crassa sz nō qñ est invincibilis. Ad 3^m pz solō ex dcis i qōne. Ad ar^m ad ꝓtem aliā pz qd dō sit.

Articulus quintus.

c Onsequenter querit̄ de. 5°. pncipali. Et circa hoc querunt̄. 2. P° vtz pnia de pccis venialib⁹ sit necessaria. 2° vtrū veniale pccm̄ possit remitti sine mortali. Vtz aūt vnū veniale sine alio possit remitti i ꝑcedēti dubitū est i illa. q. vtrū homo possit satisfacere ō vno pccō mortali sine alio i solone ꝑmi argumēti.

p Rimo ostendo q pnia de venialib⁹ sit nccīa. De oi eo est nccīa pnia qđ simul stare nō pōt. cū glīa ⁊ q: remitti ñ pōt sine pnia. sed nullū peccatum veniale simul stare potest cum gloria. nec remitti potest sine penitentia. quia voluntas per vnum motū obliq̄ta rectificari non pōt nisi p hūmōi motum g̃ pnia de venialib⁹ est nccīa. Item cuilibz offense debet aliq̄ emēda. sz quodlz pccm̄ veniale est aliq̄ offēsa. g̃ p quolz debet aliq̄ emēda. sz p oi pccō p q⁹ debet aliqua emenda nccīa est pēitētia. ℑ potētiō est gr̃a ad remittendum pccm̄ q̄s pnia. ergo cuz habens pccm̄ tm̄ veniale non sit indispositus ad susceptionem gr̃e per infusionem gr̃e potest sibi r̃mitti veniale pccm̄ etiam si volūtas illi actualit̄ inhereat. Item p aquam benedcām ⁊ bñdictionē episcopalē remittunt̄ venialia. ⁊ p oꝛonē dñicam ꝑm Aug^m in euchi. 140. c. ergo remitti pōt sine oi penitētia. Rñdeo q de pccis venialib⁹ pniam esse necessariā dupl̄r pōt itelligi. s. aut q sit nccīa ad eorum remissionē. aut q sit necessaria ad salutē. P°. modo dico q de lege cōi pnia nccīa est de pccis venialib⁹ implicite vel explicite. in spāli vel in cōi. q̃ diu. n. volūtas inordinatiōi actualr inheret. oppō tet eam inordinatā esse. Vñ ad remissionē venial⁹ pcci necessariū est q volūtas desinat inordinatiōi inherere. nec tm̄ ꝫ sufficit ō lege cōi sz ēt regrit̄ q inordinatōem ꝓteritā actualr detestet explicite vel implicite vt illa detestatio sit totius emende solutio vel radix seu fundamētū toti⁹ solōnis. aliqua enim emēda. p q̃cūq; voluntaria inordiatiōe deo debet. 2° mō nō est nccīa de venialibus pccis pnia p se in hac vita. qz simul stare pōt cū gr̃a in cui⁹ vtute cuz ea volūtas detestat post mortē i purgatorio remittit. Et ꝫ testat auctoritas mgr̃i allegata in p° arti°. ad partē ꝑam. p accīs tm̄ ē nccīa pnia de illis i hac vita. s. aut rōne dubij. ꝓbabilis q̄ vehemēter homo dubitat vtrū pccm̄ sit veniale vel mortale. tūc eni si de illo nō peniter exponit se discrimini tanq̄ cōtēptor: sue salutis. aut rōne piculi q̄m. s. ppēdit hō aliquā affectionē deordinatā venialē. tm̄ ita in ipso intēdit q. ꝓbabilr ꝓiecturat q nisi ipam p pniaz abijciat trahat ipm in pccm̄ mortale aut rōne statuti q̄m. s. hō nō hz nisi pccm̄ veniale. tm̄ tenet semel in āno ꝓfiteri p statutū eccl̄ie. Sed hoc vltimū nō cōcludit q sit nccīa pnia iterior. si. n. homo hīs nō nisi pccā venialia eito q ō illis iteri⁹ nō peniteat. tm̄ si ea ꝓfitet suo sacerdoti nō est statuti eccl̄iastici trāsgressor. de quolz tm̄ veniali explicite ⁊ iplicite ē necessaria pnia in hac vita vel in alia ad hoc q homo ꝓsequat vitā m eternā. qz nullum pccm̄ q̄stūcūq; leue simul pat esse cum glīa. Ex dcis pz qd dō sit ad ar^m ꝑmū. ō Ad 2^m dō q nō plus ꝓbat nisi q ad pccm venialis remissionē nccīa est pnia. ⁊ hoc est verū.

Ad p^m ad ꝓtem aliā dō q q̄uis sit potentior gr̃a q̄s pnia sine gr̃a. tm̄ potētius est simul vtrūq;. Ad 2^m dō q illa nō remittūt pccm̄ veniale. nisi inq̄tū excitant motum volūtatis seu feruorem charitatis p que remittūtur.

s Ecundo querit̄ vtrū vēiale peccatum possit remitti sine mortali. Et vr̃ q sic. pccm̄ mortale pōt remitti sine veniali. ergo a simili ⁊ venia le sine mortali. Item pccō veniali nō debet pena eterna sed tpalis. sed penam tempalem potest homo explere in peccato mortali. ergo veniale pōt sibi remitti sine mortali. Contra inimico q̄diu est inimicus nunq̄ remittitur offensa nec magna nec pua. sed homo q̄diu est in pccō mortali est inimicus deo. ergo q̄diu sic est sibi nō remittitur venialis culpa. Rñdeo gr̃a q̄s se opponitur mortali peccato. veniali autem non opponitur nisi mediante aliquo actu suo opposito veniali peccato. ⁊ quia hi

tus potest eē sine actu ⁊ vnus actus sine alio. ideo mortale remitti potest sine veniali ⁊ vnū veniale sine alio. actus autem gr̄e veniali peccato oppositus p quem veniale peccū remittit nō potest esse sine habitu gr̄e que peccato mortali ꝺz se opponitur vt dictum ē. ⁊ ideo sine mortali nō potest veniale remitti. nec potest dici q̄ veniale possit remitti p pniam sine gratia. q⁊ talis penitētia est informis nō accepta deo illa acceptatōe q̄ requritur ad remissionem peccati. Et dictis patet solo ad p̄m in opp̄m

Ad 2m dō q̄ penā tpalem expiatiuā cuiuslibet peccati nō potest explere sine gr̄a cuius penam tpalem qua esset obligatus ad satisfaciēdum homini posset exp̄ere sine gr̄a. cuius. n. homo frequēter accepteт opus cum tñ nō acceptet opantem. deus tamē nō acceptat opa nisi acceptet opantem. ⁊ nulla opatio potest esse culpe expiatiua nisi acceptet a deo.

c Circa lr̄am vt sic dictus est. trib⁹ modis offendimus. hoc itelligere dictum p quandam adaptationem seu appropiationē nō p p̄cisionē. q⁊ cuius mortale peccū ꝑpleri possit in actu cordis. tñ satisfactio nō cōpleт in actu cordis sine ꝓfessiōe si possit haberi. Unde nō ꝺz sufficē sola detestatio peccī sine ꝓposito ꝓfitendi explicite vel implicite. putēs. i. fetens. Unū versus.

Nemo placeт puret cuius p̄sentia putet. nō. n. par ꝺz esse fructⁱ. hoc itelligi ꝺz de tētione necessitatis qui. n. minus peccauit non teneт de necessitate ad tātā satisfactionē sic ille qui plus peccauit. ois ista varietas ꝓfitenda est ⁊ declāda. hoc exponēdum ē sc̄om ꝓsilium nō sc̄om p̄ceptum vt in sequēti distinctiōe patebit. vbi agek de ꝓfessione. Omnis virtus patit detrimētum ab vno vitio hoc planum ē ꝑsiderāri diligēter quomodo vna virtus adiuuat aliam. Falsas pnias dicimus que nō sc̄om auctoritates sanctoꝝ p qualitate criminū imponunt. ꝟ intelligas nō quo ad pnie cuitatē a canonibus taratā ſm qualitatem. pdest eoꝝ fides a qbus offerunt. ñ dic̄ necia est. q⁊ sufficit puulo fides ecclie dum tñ ille q puulū baptizat intēdat facere qō irendit eccl̄a ⁊ fuet eccl̄ie formā. q̄ si collecta p̄ nos fuerit. ⁊c. ꝟ in qōnibus expositum est.

Di. xvij.

f Iccitur questio ⁊c. Superius determinauit mgr̄ de ptibus pnie in spāli coniūcti ⁊ absolute Hic determinat de illis diuisum ⁊ comparatiue. Et diuidit i ptes tres. ꝑo. ingrit vtrum ad remissionē peccī sufficiat ꝓtritio vl̄ p̄fessio. Secundo vtrū sufficiat ꝓfiteri soli deo ibi. Jam scd̄e questionis. 3o an valeat cōfessio fcā laico ibi Nunc p̄iusq̄. ꝑa i duas. ꝑo ponit duplicē opinionē. 2o docet eligere viorē ibi. Quid g̃ sup bis. Illa ps que ibi icipit. Jam scd̄e qōnis diuidit in duas. ꝑrimo ponit quoꝝdaꝫ opinionem falsam. Secundo opinionē verā ibi. Sz q̄ sacerdotib⁹. Illa ps que ibi icipit Nūc p̄usq̄. diuidit in duas ptes. ꝑrimo ponit triplicem questionis determinationem que est vtrum sufficiat ꝓfiteri laico. Secundo auctoritas que videk dicere q̄ nō oportet ꝓfiteri sacerdotibus determinationem ibi. Cum igit. Et ista in duas. ꝑrimo dic̄ q̄ confessio sacerdotibus est facienda. Secundo ad qd est necessaria ibi. Si aūt querit.

Articulus primus.

c Circa hanc distinctionē querēdū est de ḡttuor pncipaliter. ꝑo de ꝓtritiōe. 2o de neccīte cōfitēdi. 3o d̄ circunstantib⁹ ꝓfessionem. 4o de iustificatiōe impij. Circa p̄mū querunt nouē. ꝑo q̄d est ꝓtritio. 2o vtr̄ attritio possit fieri ꝓtritio. 3o vtr̄ attritionē faciētis q̄d in se est neccīum sit fieri ꝓtritionez. 4o vtr̄ ordie nāe sit p̄ ꝓtritio ḡ̃ pcci remissio. 5o vtrū p ḡttocūq̄z magno peccō sufficiat ḡttū cūq̄z pua ꝓtritio. 6o vtr̄ in ḡttacūq̄z pua ꝓtritiōe sit maior dolor ḡ̃ maximⁱ dolor p amissiōe cuiuscūq̄z rei tpalis. 7o vtrū contritio sit cā efficiēs remissiōis peccī. 8o vtruz possit esse nimis magnⁱ dolor ꝓtritiōe. 9o vtr̄ idē motⁱ ꝓtritiōis possit itendi ⁊ remitti.

p Rimo oñdo q̄ ꝓtritio nō est dolor volūtarie assūptⁱ pro peccīs cū ꝓposito ꝓfitēdi ⁊ satisfaciēdi. q⁊ cōtritio est actus virtutis passio non est actus virtutis. sz materia. cum ergo dolor sit passio, contritio nō ē dolor. Itē ꝓtritio a ḋo daḟ. g̃ nō volūtarie assumiṫ. Itē volūtas nō est ipossibiliū. nullus. n. ipossibilia eligit. sz peccū fcm̄ nō fuisse fcm̄ ē ipossibile. g̃ nullus vult peccū fcm̄ nō fuisse fcm̄. sz dolor nō ē de factiōe rei quā hō nō vult fcām nō esse. g̃ ꝓtritio nō ē dolor de peccīs. Itē alīq̄ in articulo mortis aligs ꝓteriit sine memoria ꝓfitēdi. Itē aū institutōem ꝓfessionis erat ꝓtritio. g̃ ppositū ꝓfitēdi nō ē ḋ rōe ꝓtritionis. Itē Jsi. 2o li. de sūmo bono. c. 12o dic̄ q̄ ꝑfectio cordis ē humilitas mētis cū lachrymis exoriēs de recordatiōe peccī ⁊ tīore indicij. Sz hūilitas nō ē dolor. g̃ male ḋr̄ ibi q̄ ꝓtritio sit dolor. Rndeo q̄ sic i mālib⁹ duꝝ ḋr̄ q̄ nō cedat actui. ⁊ ſm ꝑhi. 4o methau. Frāgi ḋr̄ qō diuidit i ptes magnas: ⁊ ꝓminui vel ꝓteri qō redigit in ptes puas: ita p ḡ̃dā silitudinē in spūalib⁹ ḋr̄ cor hois duꝝ ḡttiu diuīe ispiratiōi se tāgēti nō cedit sz obuiat ꝑsistēdo i affcū pcci. Frāgi vo ḋr̄ qñ a peccō recedē icipit ḡttuis nondū plene ad deū puersuz sit. Lōteri vo qñ i eo totlr̄ ōstruitur affcūs pcci qō ē plene resilire a peccō hec aūt resilitio qdā dolor ē ñ passio appetitⁱ sensitiui ſm q̄ dolor accipit p disp icētia voluntatis. Et sic pz solo ad p̄m. ⁊ qz hec displicētia q̄ ē genus ꝓtritiōis ē meritoria. ⁊ nullū bonū ē meritoriū nisi sit volūtariū. iō addit ꝟ qō volūtarie assumptū tāq̄ ḋria determinās displicētiā ad genus moris. ⁊ qz volūtaria displicētia esset mala si eēt de bono. iō ḋr̄ p peccīs. Et p ꝟ illa displicētia determinaṫ ad bonū moris. ⁊ qz p dcā diffinitio daṫ ḋ ꝓtritiōe ñ vt est actⁱ ꝟtutis tñ sz pur est ps sacrī. tō subiūgit cū ꝓposito ꝓfitendi ⁊ satisfaciēdi. Ad p̄m solutū ē. Ad 2m dō q̄ si ꝓtritio ḡttū ad suā formā q̄ ē charitas sit a deo tñ. tamē essentia actⁱ nō tñ est a deo. sed ēt cū ꝟ a libero arbi. Ad 3m dō q̄ sc̄ dic̄ ꝑhi. 3o. ethi. c. 5. cuius electio nō sit ipossibiliū volūtas tñ pōt esse respcū impossibiliū. cuius. n. electio fit actus volūtatis. voluntas tñ etiam aliū hz actum. Ad 4m dō q̄ qñ in articulo mortis homo vere ꝓteriṫ implicite hz p̄positū ꝓfitendi. q⁊ si sibi ad memoriā reducereṫ cōfiteri vellet si possz. Ad 5m dō q̄ cuius aū institu-

tionem ꝓfessionis esset ꝓtritio inq̃tũ est actus vtutis. nõ tñ inq̃tum est pars sacri. Ad vltimũ dõ ꝙ in hoc differt diffinitõ Isidori a p̃dcã. qz p̃ma diffinit ꝓtritionẽ q̃tũ ad esse. hec aũt est ꝓtritiõis diffinitõ q̃tũ ad bene esse in q̃ describit ꝑ compationem ad tminũ a quo cũ dr cõpunctio. s. cõ delectatõem que fuit in auersiõe. t ꝑ cõpatõem ad tminũ ad quẽ. cũ dr humilitas mẽtis cõ inobediẽtiã que fuit i auersione. t quo ad effectũ. cum dr cum lachrymis. t quo ad duplex motiuũ quoꝝ vnũ est offense ꝓsideratio q̃ intelligit i p̃cti recordatiõe. Alterũ timor pene q̃ intelligit in timore iudicij.

Ecundo querit vtrũ attritõ possit fieri cõtritio.

Et vr ꝙ non. fm Phi. 8. Phi. A diuersis motoribꝫ nõ est vnus motꝰ. Sed attritio ponit ex timore pene. ꝓtritio ex considerationẽ diuine offense. g̃ motus attritiõis nõ põt fieri motꝰ ꝓtritiõis. Itez impossibile est eũdem actũ in numero elici a gra t sine gra. Sed attritio elicit a volũtate sine gra. contritio vo a gra. g̃ attritio nõ põt fieri ꝓtritio. Itẽ intensiorẽ ꝓtritio q̃ attritio. qz est a fortiori motore. cũ idem actꝰ volũtatis in numero nõ põt intendi. qz fm augm. 83m. q. qõne. 32. Eãdẽ rẽ nõ põt aliusalio plus itelligere. g̃ a sili nec plus velle nec nolle. g̃ attritio nõ põt fieri ꝓtritio. Itẽ ille actus q stati transit nõ põt pº esse informis t post hꝫ formatꝰ. sz actꝰ voluntatis stati transit. qz est in istãti. Cõ fm Phi. 10 ethi. c. 4. Delectatio in instãti est. cũ g̃ attritio sit actus informis t ꝓtritio actꝰ formatus. attritio non põt fieri ꝓtritio. Cõtra vnus ẽ idẽ motꝰ ex fior q p̃mo est informis postea põt formari. g̃ a sili idẽ motus infior. g̃ attritio põt formari t sic fieri ꝓtritio.

Itẽ attritio nõ opponit gre. sed disponit ad eã. g̃ p aduẽtũ gre nõ ex hoc sz pficit. attritio aut cũ pficit p gram fit ꝓtritio. Rñdeo ꝙ cõtritio dupliciter põt accipi. Uno mõ ꝑ actu pnie elicito a vtute pnie charitate formata. Alio mõ ꝑ formato actu penitẽdi elicito nõ mediãte aliquo habitu pnie. vel a pnia informi que postea charitate format illo actu adhuc durãte. Pº mõ loqñdo de ꝓtritiõe attritio non põt fieri ꝓtritio. qz idẽ actus i nũero elici nõ põt a pnia informi. t post hꝫ elici a pnia formata. qz voluntas mouens vt informis. t post hoc mouẽs vt formata vicẽ tenet duoꝝ motoꝝ a qb nõ põt esse idẽ motus in numero vt cõcludebat p̃m argum ad p̃mã prẽ Preterea actꝰ elicitꝰ a pnia formata est eodẽ ordine nãe posterior. actus cũ ãt elicitꝰ a pnia informi ẽ ordine tpis vel nãe pus q̃ pnia illa sit formata. 2º mõ loquẽdo de ꝓtritiõe attritio fieri põt ꝓtritio. qz q̃uis motus volũtatis sit simplr t in instãti t q̃tũ ad suũ esse: põt tñ tam diu manere idẽ in numero quousq̃ pnia a q̃ elicitus ẽ a charitate format. p cuiꝰ formationẽ actus ille efficit ꝓtritio. q̃uis elicitꝰ fuerit a pnia exãte informi. Ad pm t 2m i oppm pz solo ex iam dcis. Ad 3m dõ ꝙ ꝓtritio pº mõ dcã ẽ intẽsior q̃ attritio. qz vt arguebat elicit a fortiori motore. sed nõ opz ꝙ ita sit ꝓtritiõe 2º mõ dcã. qz ꝓtritio t attritio eliciunt a motore eẽlis vtutis. non. n. eliciunt duabus vicibus sed vna. ille tñ actus p sui formationem intendit. Cũ illud qđ dicebat in arguendo eundẽ actum voluntatis i numero nõ posse intendi falsum est. vt oñsum est libro 2º. di. 35ª. i illa questione vtrum in eodem malo volũtatis actu fm numerum possit esse intẽtio t remissio. t ibi expõit illa auctoritas Augi nũc allegata. Ad 4m dõ ꝙ actus volũtatis q̃uis sit in instãti fm suũ esse tñ non statim transit. sed aliq̃diu põt manere vt dictum fuit in qõne. Non. n. est de genere successiuorum p se quantũ ad suũ esse sed pmanẽtiũ: alioquin suũ esse nõ esset in instãti. quomodo aũt volũtas de non volẽte aliqd põt fieri volẽs aliud i tpe. t tñ ipe actus volẽti erit in instãti. declaratũ ẽ libro 2º. di. 35. in illa qõne vtrũ malus actꝰ volũtatis sit successiua motio.

Ertio querit vtrum attritionẽ facientis qđ in se ẽ necessarium sit fieri contritionẽ. Et vr ꝙ sic. sicẽ declaratum li°. 3. Xps meruit nobis de ꝓdigno p̃mam gram. sed si nõ meruisset illã nõ ꝓtritis. non meruisset nobis p̃mam gram. qz ꝓtritio eam includit. g̃ meruit de ꝓdigno p̃mã gram attritis facientibus qđ in se est. ex nccitate g̃ iustitie dat eis a deo gra. sed attritio formata p gram ꝓtritio est. Itẽ 1º. Thimo. 3º. Deus scip̃m negare nõ põt. sed si ex toto corde reuertẽtem ad se nõ reciperet ad gram negaret se miseri cordẽ esse in quo includeret negatũ sui. g̃ oẽm attritionẽ facientis qđ in se est deus dꝫ necessitate facit ꝓtritionẽ eam formando p gram. ꝺ scõm Aisel. j. li. Cur deus homo. 19. c. Deus nulli quicq̃ dz. sed si facienti qđ in se est deus de nccitate faceret attritionẽ ꝓtritionẽ tali deus deberet gram. g̃ attritionẽ facientis qđ in se est nõ est necessarium fieri ꝓtritionem. Item luto q̃tũcũq̃ bene dispoto nõ est nccium inp̃mi formã a figulo. Sz sicẽ dicit Isai. 64. Et nũc dñe pater noster es tu. nos volutũ t fictor noster. g̃ q̃tũcũq̃ bene dispositum nõ ẽ necessariũ a deo fozãri p gram. Rñdeo ꝙ attritionẽ fieri ꝓtritionẽ fm qđ accipit ꝑ actu pnie elicito a vtute pnie charitate formata nõ est necessariũ. sz impossibile sicut videri põt ex qõne ꝓcedẽti. Si aũt accipiat ꝓtritio ꝑ actu pnie elicito a pnia informi q̃ postea charitate format illo actu adhuc durãte sic q̃uis attritionẽ sit possibile fieri ꝓtritionẽ non tñ ẽ nccium. possibile. n. est ꝙ attritrio faciẽtis qđ in se est pus ordine nature desinat esse q̃ deus tali gra infundat. qz q̃q̃ eam infundit ipi volũtati q̃uerse ad aliquẽ aliũ bonuz actum q nõ est attritio nisi forte implicite. sed facienti qđ in se est nccium est aliquo modo dari a deo gram gratum faciẽtem non nccitate coactionis nec nccitate imutabilitatis absolute. sed nccitate imutabilitatis ex ꝓsuppositione ordinatiõis sue q̃ imutabiliꝫ t liberaliꝫ ordinauit se daturum gram oi penitenti qđ in se est faciẽti. Ad pm t 2m dõ ꝙ nõ plus cõcludũt nisi ꝙ penitẽti facienti qđ in se est deus dat gram ꝺ nccitate imutabilitatis nõ absolute sz ex ꝓsuppositiõe ordinatõis sue. Ad p̃m ad ptez aliã dõ ꝙ aliquẽ alij esse debitorẽ ꝓpt esse triplici de cã. Aut qz aliud sibi cõmissum est q̃re tenet debitor. Aut qz delingꝫ cõ alium. Aut quia aliud alij promisit. pº mõ deus nulli debitor est. nec 2º mõ. sz 3º mõ qz promisit ex mera liberalitate sua se daturũ gram penitẽtibus faciẽtibus qđ in se est. Cũ manasses in sua oꝛone. 2. pal. vlt. Tu dñe ꝛz bonitatem tuã promisisti pniam remissiõis peccatorum. t glo. sup illud verbũ. qz rectũ est verbum dñi. dicit ꝙ ex promisso non ex commisso deus est nobis debitor. Ad 2m dõ ꝙ ꝓcedit de nccitate coactionis vl

de necitate īmutabilitatis absolute.

q Ulterius querit vtrum ordine nāe prior sit cōtritio ḡz pcci remissio. Et vī q sic. Alia suscipit gr̄az mediāte actu penitēdi. iuxt illud sap. 9° dissimulans pcca hoīum p pniam. ḡ prius ordie nature attingit gr̄a actū ḡz aīa. cū ḡ actus pnie gr̄a formaī sit ꝓtritio. ꝛ nō remittat pccm quousq; aīa formaī gr̄a. ꝑ⁹ ordie nature est contritio ḡz pcci remissio. Itez ꝑus ordie nature est ꝓtritio ḡz remissio venial' pcci ḡ a fortiori ꝑ⁹ est ordie nature ḡz remissio mortal' pcci.

Itē actū penitēdi fieri ꝓtritionez nō est aliud ḡz hi tum pnie charitate formari. Sed formatio vtutuz ordine nāe pcedit remissionē pcci. q: p charitatem remittunt pcca. iuxt illud. j. ꝑpe. 4°. Charitas opit multitudinē pccōrum. ḡ ꝑ⁹ est ordine nāe cōtritio ḡz pcci remissio. Cōtra ꝓtritio est actus pnie elicitus a vtute pnie charitate formata. ḡ posterior est ordine nāe ḡz formatio vturis pnie. Sed formatio vtutū aut est pccōz remissio aut eam includit. ḡ cōtritio ordine nāe est posterior pccōrum remissione

Itē ꝑus ordine nāe formaī aīa p gr̄am ḡz actꝰ penitēdi. q: actus nō est nat' gr̄e esse subiectū. Sed i formatiōe aīe p gr̄am est remissio pccōz. ḡ formatō actꝰ penitedi est posterior ḡz pccōz remissio. Itez si ordine nāe ꝓtritio pcederet pccōrum remissionē penitēs nō tm̄ mereī remissionē pccōz de cōgruo sed ēt de ꝑdigno. q: volūtarius actꝰ charitate formatus est ō ꝑdigno meritorꝰ. sed pccōz nō pōt mereri de ꝑdigno remissionē pcci. q: de ꝑdigno mereri nō pōt ꝑmam gr̄am p quā remittit pccm. ḡ ꝓtritio nō est ꝑ⁹ ordine nāe remissiōe pcci. Rñdeo q cōtritio ꝑm q est actꝰ penitēdi elicitus a vtute penitētie charitate formata. posterior est ordie nāe ḡz remissio mortalis pcci. sic̄ bene ofidit p^m ar^m ad ptez sc̄am. Si aūt accipiaī ꝓtritio p actu penitēdi elicito a pnia informi postea charitate formata illo actu adhuc durāte. tūc q dam dicūt q ḡz esse illi⁹ actus q est mālis i contritiōe ordine nature vel tēporis. aliq̄n ꝑ⁹ sit remissiōe pcci. tm̄ inḡtū formaꝰ est ꝓtritio est ordine nāe posterior ḡz remissio pcci. ḡz is. n. infusiōis gr̄e sint effcūs pcci remissio ꝛ actus penitēdi formatio. tm̄ imediatior effcūs eius ē remissio pcci ḡz formatio actꝰ penitēdi ita q forma tio actꝰ penitēdi depēdet ex gr̄e ifusiōe ꝛ pcci r̄missione. Alij dicūt q ipe actꝰ penitēdi elicit' a pnia informi q postea formaī nō est posterior ordine natura. ḡz pcci remissio etiā inḡtū formatus est. i. inḡtū est ꝓtritio. q: dicūt q formatio actꝰ penitendi nō est realr differrēs ab infusiōe gr̄e. sz tm̄ ꝑm rōnē q: actū penitēdi esse formatū nihil aliud est ḡz ipm esse actum formati subiecti. de⁹. n. acceptat actum pp subm̄. ipsa ḡ infusio gr̄e ipi subiecto ꝛ est formatio subiecti ꝛ actus penitēdi nō causans in actu penitendi formationē aliam necessariam ad rōnē cōtrionis. q: ḡz is p infusionem gr̄e qualificet actus penitendi p̄existens aliqua similitudine gr̄e. que similitudo pōt aliquo modo dici illius actus forma. nō tm̄ hz p̄nciplr p eam rōnem ꝓtritiōis. sed p b̄ q aīa que est eius cā ꝛ subm̄ formata ē. ipa tm̄ infusio gr̄e inḡtum est formatio subiecti differt a se ipa ꝑm rōnem inḡtum est formatio actus. ita q ꝑus ꝑm rōnem itelligēdi est formatio subiecti ḡz actus. Un̄ si remissio pcci est realr differrēs ab infusione gr̄e formatio actus penitēdi imediatior est infusioni gr̄e ḡz remissio pcci ad qō sequit q sit ordine nāe prior ḡz remissio pcci. Si aūt realr idem est gr̄e infusio ꝛ pcci inḡtuz ad offensam remissio ꝓdicti actus formatio non est ꝑ⁹ ordie nāe ḡz pcci remissio. sz posterior. nō dico ordine nāe. q: talis ordo ꝓritatis ꝛ posterioritatis nō est nisi inter realr diuersa. sz ḡz rōnem intelligēdi. q: ꝑm rōnem intelligendi ꝑ⁹ē infusio gr̄e sub rōne qua est remotio inimicitie ḡz sub rōne qua est restitutio amicitie. sed sub prima rōne ē remotio cuiuslibz culpe. sub ꝑa. vel sub vtra q̄z est ꝓdicti actus penitendi formatio. Qui vult tenere ꝑmam opinionē pōt dicere ad p^m ar^m q aīa non suscipit gr̄am mediante actu penitendi tanḡz dispositione gr̄e susceptiua. ꝑm quem modum corpus suscipit colorem mediante superficie. alioqui cessante illo actu nō remaneret gr̄a in aīa sed tanḡz dispositiōe de ꝓgruo gr̄e meritoria. sic̄ dicimus q homo coronaī mediāte suo labore qñ per strenuitatem laboris assumiī ad regiam maiestatē. Ad 2^m dō q nō est simile. q: veniale pccm simul stat cū gr̄a. non aūt mortale. ꝛ ideo motus ꝓtritionis cuiꝰ esse actus elicite a vtute formata pōt esse cā remissionis pcci venialis. nō sic aūt pōt esse causa remissiōis pcci mortalis ḡz remissionis eius possit eē cā dispositiua ꝓtritio. 2° modo dcā rōne essentie actus. qa rōne eius pcedit ordine nāe pcci mortalis remissionem. Ad 3^m dō q maior falsa est. formatio enim actus eliciti ab habitu alia est a formatione habitus ꝛ eam ordine nature ꝑsupponens vt dicunt tenētes opinionez ꝑmā. Qui vult tenēr opinionem scḋam pōt dicere q ꝑmū ar^m fessū ꝑ eaz nō pcedit nisi de actu penitendi elicito a virtute pnie charitate formata. Ad 2^m dō q maior est falsa. ordo. n. nāe non est nisi inter ea que realr differūt. formatio aūt aīe p gr̄am. ꝛ formatio actus realr idem sunt ꝑm rōnem differentes. Unde inē illa non ē poritas nec posterioritas nisi scḋm rōnem. Ad 3^m dō q ḡz is homo mereri nō possit ꝑmā gr̄am ō cōdigno. tm̄ p actum informatū gr̄a ꝛ pcedentem ordine nāe remissionem pcci quā mereri pōt quā obtinet in eodē instanti quo actus penitendi gr̄a formaī ḡz is formatio illius actus ordine nāe sit ꝑ⁹. si realr differeī gr̄e ifusio ꝛ pcci remissio.

q Ulterius q̄ritur vtrū ꝓ ḡtocunq; magno pccō sufficiat ḡtacūq; parua ꝓtritio. Et vī q nō Aug. 12. de ciui. c. 26. dic̄ q in amissione rerum necesse ē vt tm̄ vrat dolor ḡtū hesterat amor. Si summum bonū quod ē mortale pccm̄ amittīr maxime ē diligendnm. ergo videī q ꝓ⁹ quolibz mortali pccō maxima requiraī contritio. Item anſel. ili°. Cur deus homo. versus finem dic̄ non fieri remissionē pcci nisi debito reddito quod debeī ꝑ pccō ḡz magnitudinem pcci. sed hoc nō esset verum. si ꝑ ḡtocunq; pccō magno sufficeret ḡtacunq; parua contritio. q: tunc non esset necessaria maior emenda p vno ḡz ꝓ⁹ alio. Itē homo sensibilit dolet p amissione boni temporalis. ergo multo fortius tenetur sensibilit dolere ꝓ⁹ amissione boni spūalis quod per pccm̄ mortale amittīr. sed ḡtuncunq; parua ꝓtritio non habet dolorem sensibilem. ergo non sufficit ꝓ⁹ aliquo mortali pccō. ꝓ psal. Cor contritū ꝛ humiliatum deus non despiciet. Item eī de re-

gulis iuris.c.p°. Omnis res per quascunqz causas nascit per easdem dissoluit.sed per ẽz rũcunqz parum velle deliberatiũ ⁊ absolutum põt homo incurrere pcm̃ mortale.ergo per ẽztuncunqz paruũ motũ voluntatis deliberatiũ in detestãdo pcm̃ põt homini remitti quodcũqz pcm̃ mortale. Respondeo q cum ꝓtritio dicat actum penitendi charitate ⁊ formatũ ⁊ ẽztuncũqz modica charitas sufficiat ad remissionem ẽztozũcunqz ⁊ quotozũcunqz pccõzũ mortalium ẽztũcunqz parua ꝓtricio sufficit p ẽztocunqz magno pccõ.non sic aũt dicẽdum est de attritione.cuz.n.recogitanf pccã in speciali necessaria est maioz attritio de maiozi pccõ ẽz de minozi.⁊ ẽzuis in penitendo de omnibus simul nõ sit necessaria maioz displicẽtia simul in actu. de vno ẽz de alio.necessaria tñ est in habitu.vñ pzo ẽztocũ ẽz magno pccõ ẽztuncunqz parua attritõ nõ formatur gr̃a de lege cõmuni p quam gr̃am fierer attritio ꝓtritio si formarek. Ad p^m in opp^m dõ q illa auctozitas intelligẽda est de displicẽtia que est in voluntate cuius ẽztitas p displicẽtia amissionis rei amare dz ꝓportionari ẽztitati amozis.talis aũt displicentia saluaf in ẽztacũqz parua cõtritione. Ad 2^m dõ q ẽztuncũqz parua ꝓtritio concludit magnitudinez displicẽtie ꝓportionatã magnitudini pcci. nõ sic aũt ẽztuncũqz parua attritio. qz attritio cui magnitudo nõ ꝓportionaf eo modo quo possibile est magnitudini adhessionis que fiunt in peccãdo non fit ꝓtritio de lege communi. Ad 3^m dõ q magnitudo doloris in contritione duplr potest intelligi.s. vel in voluntate vel in sensualitate. Primo modo dolor est displicentia pcci que si sit informis est attritio.si formata sit est ꝓtritio sed nõ formaf õ lege cõmuni nisi sit maxima in compatione aliozum dolorz.qz ẽzto aliquid magis dz placere tanto eius oppositum dz ei magis displicere. Sũmum autez bonum a quo separaf homo p pcm̃ mortale magis dz placere ẽz oia alia bona.⁊ ideo maior dz esse displicentia de quocũqz mortali pccõ ẽz de quocũqz alio malo.maior tamẽ dz esse de vno pccõ ẽz de alio.2° modo dolor est quedã passio sensualitatis cãta ex displicentia pcci ⁊ hunc dolorem non oportet esse maximũ.nec maiorem multis doloribus causatis ex amissione aliquaz rerum tpalium nõ multum magnarum.qz vires inferiozes magis mouẽtur de lege cõmuni ex apphensione suoz obiectoz ẽz ex redundantia virium superioz.vñ talis dolõ non semp est in potestate hominis.⁊ iõ non requiritur ad contritionis necessitatem.sed ad eius pfectõem. Ad p^m ad partem aliam dõ q nunqz ẽ cozꝓtritum de lege cõmuni nisi magnitudo motus deliberatiue voluntatis rñdeat magnitudini adhesionis que fuit in pccõ. Ad 2^m dõ q illa regula vt ibi dr in glo.instantiam habet in aliquibus casib^z. vñ non credo q sit vlr vera nisi qñ natiuitas rei ⁊ dissolutio equalr subsunt ptãti illarum causaz.non sic autez est in pposito.qz liberũ arbitrium p se sufficit ad efficiendũ sed nõ ad pficiendũ.imo necessariuz est adiutoriũ hr̃e dei. Ex dictis patet solutio ad sextam qõnez.

Septimo queritur vtrum cõtritio sit causa efficiens remissionis peccati. Et videtur q sic.in habẽtib^z se per ordinem.qui põt efficere maius potest efficere minus.sed remissio peccati ẽ actus penitentie formatus se habens p ordinem.⁊ ẽ actus formatus nobilior ẽz peccati remissio.quia destructio mali est ꝓpter positionẽ boni.ergo q potest facere actum penitendi formatum põt facere missionez peccati.sed voluntas charitate formata põt elicere actum penitendi qui est contritio.ergo mediante actu illo efficit remissionẽ pcci. Itez in peccatore nõ existẽte in actu peccati.peccatum nõ est aliud ẽz carentia satiffactionis seu recõciliationis debite pro actu peccati.sed voluntas per actum contritiõis est causa efficiens remissiõis illi^z carentie.quia per contritionẽ est causa efficiẽs satiffactionis debite.⁊ factio satiffactionis est õstructio carẽtie eius.ẽ voluntas p actum ꝓtitionis ẽ causa efficiens remissionis peccati. Contra gl.super illud math.9. Dimittuntur tibi peccata dicit q solus deus peccata dimittere nouit.sed cõtritõ nõ est deus sed creatura.ẽ peccatũ effective non remittit. Itẽ remittere peccatũ quantũ ad offensaz nõ tantũ est remouere a peccatore deformitatem ꝓpter quam deo displicebat.sed etiã ipaz dei displicentiaz remouere.quia aia que ante peccatire missionẽ deo displicebat.post eius remissionẽ deo nõ displicet.sed nulla creatura põt esse causa efficiens remotiõis diuine displicẽtie.sicut nulla creatura põt esse cã efficiẽs diuine placẽtie seu acceptatõnis.qz placẽtia diuina ẽ actus volũtatis dei qui est realr idẽ quod ipe.ẽ cũ ꝓtritio sit creatura nõ põt eẽ cã efficiẽs remissionis pcci. Rñdeo q ꝓtritio põt accipi vel put est pars sacrĩ pnie.vel put ẽ actꝰ penitẽtie q ẽ vtus.quomodo aũt ꝓtritio inẽztũ ẽ pars sacrĩ pnie se habeat ad remissionẽ pcci iferius dclarabif cũ ꝑtur õ ptãte ⁊ vsu clauiũ. Si aũt accipiatur inẽztũ ẽ actus pnie q ẽ virtus.sic dico q aia p ꝓtritionẽ non ẽ cã efficiẽs remissiõis mortalis pcci. mortalia.n.pccã remitti nõ põt nisi p gratie gratuz faciẽtis infusionẽ.⁊ iõ nulla res põt esse cã efficiẽs remissionis q̃ non põt esse cã efficiẽs infusiõis gr̃e gratum faciẽtis.aia aũt p ꝓtritionẽ nõ põt esse cã efficiẽs infusiõis gr̃e gratum faciẽtis.qz infusio gr̃e ẽ per creationẽ.⁊ anima creare non põt.motus etiã ꝓtritionis ꝓsupponit ordine nature infusionez gratie.anima ergo p contritionẽ non potest eẽ causa efficiẽs remissionis pcci mortal.sed sicut solus deus est cã efficiẽs infusionis gratie.ita ipe solus deus ẽ cã efficiẽs remissionis mortalis pcci.anima tñ p ꝓtritionẽ meretur de condigno mortalis peccati remissionẽ si aliquis motus cõtritionis eam ordine nature p̃cedit.vt multi pbabiliter dicunt. si autez nullus pnie motus formatus ordine nature p̃cedit remissionẽ mortalis peccati.tñ anima p motuz attritionis de ꝓgruo meretur remissionem mortalis peccati. Aliter aũt vt volũt aliqui dõ est õ remissiõe peccati venialis p ꝓtritionẽ ẽz dictũ est õ remissione mortalis.anima.n. p contritionez est sub õo causa efficiẽs remissionis venialis peccati.qõ dupliciter declarãt.sicut.n.mortale peccatũ remittitur ẽztũ ad offensam p gratie infusionẽ.ita peccatuz veniale remittitur p ꝓtritiõis motũ.Hz si esset possibile q aia esset cã efficiẽs infusionis gratie ipa mediãte infusiõe gr̃e posset eẽ cã efficiens remissionis mortalis pcci.cũ ẽ aia charitate formata sit cã efficiẽs motus ꝓtritiõis.qz ipm elicit.vñ q aia charit

tate formata mediãte metu ꝓtritionis sit causa efficiens remissionis venialis pcci. ℔retereа i peccatore ñ exĩte in actu venialis pcci. pcciñ veniale nihil aliud est ꝙ̃ caretia satisfactionis debite ꝑ actu venialis pcci incꝛtũ pcciñ veniale ẽ aliꝙ̃ dispositio ad diuinã offensaz seu obliquatio a diuia amicitia. destructio aũt caretie debite satisfactionis est satisfactiõis positio. vel est ꝑ satisfactiõis positionem. illa aũt satisfactio est motus ꝓtritionis. vel ꝑ ipm motũ cãta. cũ ꝯ aĩa charitate formata sit motꝰ ꝓtritiõis efficiẽs cã. vt supius dcm̃ est vꝝ q mediãte motu ꝓtritiõis effectiue destruat veniale pcciñ. sed qz ℔ nõ põt facere nisi i vtute hitus charitatis cuius solus deus est efficiẽs cã. iõ aĩa charitate formata pcciñ veniale effectiue nõ remittit nisi i spãli vtute dei. ita q deus est illius remissiõis ꝓncipalior ꝛ nihilominus imediatior efficiẽs cã. Allijs aũt vꝝ dõ q ꝙ̃uis aĩa charitate formata mereaꝯ ꝓtritionẽ remissionẽ venialis pcci. cũ illius remissiõis nõ dz dici efficiẽs cã saltẽ loquẽdo de cã ꝑ se. qz motus ꝓtritiõis nõ est cã efficiẽs remissiõis venialis pcci ꝑ ℔ solũ q ꝓtritio imediate elicit a voluntate charitate formata. sed etiam ꝛ ꝓncipalius ꝑ ℔ q illa contritio est ipius dei imediatus effectus. ad ꝓm dõ q ꝙ̃uis aĩa charitate formata possit esse efficiẽs cã illius actꝰ q formatus est. nõ tũ põt esse cã efficiẽs charitatis ꝑ quam formaꝯ. actus aũt ille rõne essẽtie actus nõ est nobilior rmissiõne pcci. sz ẽ q̃dã congrua dispositio ad cã. sed rõne charitatis qua formaꝯ dꝛ ea nobilior. Ad ꝛm dõ q aĩa ꝑ ꝓtritionem nõ est cã efficiẽs satisfactiõis seu recõciliatiõis debite ꝑ mortali pccõ incꝛtũ mortale pcciñ est offensa ℨ deum. sed sic solus deꝰ est illius satisfactõis seu recõciliatiõis efficiẽs cã ꝑ gr̃e infusionem. Ad ꝛm arm ad scdam ptem põt dici q remouere diuinam displicẽtiã nõ est remouere aliquẽ actum diuie voluntatis. sed remouere defectũ aĩe ꝓp quem deo displicebat quo õfectu remoto aĩa que añ displicebat deo sibi nõ displicer non ꝑ aliquã mutationẽ fcãm i diuina voluntate sed ꝑ mutationez fcãm ex parte anime.

o Ctauo queritur vtruz possit esse nimis magnus dolor in ꝓtritiõe. Et vꝝ q nõ. qz dolor ꝓtritiõis ex charitatiuo dei amore pceditꝯ. sed aĩa non põt deũ nimis charitatiue diligeꝛ. ꝯ nec ꝑt de ei ofensa nimis dolere. Itẽ õ pnia di. z. ℔ax post ꝓncipiũ. dꝛ õ pẽitẽte q sẽp doleat. ꝛ nõ sit satis q dolear. ℨ apls ad ro. 12°. dic q exhibeatis corꝑa vꝛa hostiã viuẽtẽ. sz tãtus possit esse ꝓtritiõis dolor q intẽderet penitẽtẽ. ꝯ talꝰ dolor nimis esset ꝛ irrõnabilis videret. ℜ ideo q i actu penitẽdi duplex ẽ dolor vnꝰ essentialꝭ pnie. ꝛ ℔ est in volũtate rõnali. Est. n. q̃dã volũtatis displicẽtia q̃ sibi displicet pcciñ incꝛtũ est trãsgressio legis diuie. ꝛ qz hec displicẽtia directe causaꝯ ex charitatiua dei dilectiõe q̃ nimis intendi nõ põt. iõ hec displicẽtia nõ põt eẽ nimis magna. Est aliꝰ dolor non essentialis pnie. ꝛ ℔ duplex. vnus in corꝑe quo homo corꝑ suũ affligit ꝑ pccis suis. ꝛ ℔ dolor bene possz esse nimis magnꝰ. qz cuz tali tpamẽto dz homo affligere corꝑ suũ vt non interrimat subiecti nam. Unde aplus ad ro. 12°. ℜõnabile obsequiũ vꝝm. Est alius dolor iterior qẽ passio appetitus sensitiui. ꝛ hic duplex. qñqz .n. cãtur talis dolor ex ꝓsideratione amissionis cuiusdã honestatis seu glie accñtalis ꝑ pccñ. sicut ẽ dolor qñz i mulieribꝰ ex ℔ q amiserũt sui corꝑis integritatẽ. ꝛ talis dolor posset ẽr eẽ nimis magnꝰ. qñqz cãtur directe ꝑ quandã redũdãtiã er displicẽtia volũtatis q̃ sibi displicet pcciñ incꝛtũ ẽ divie legis trãsgressio Sicut adhuc dicũt qdã q dolor possz eẽ nimis magnus. qz pnia vtus moraꝯ est ꝛ actꝰ vtutis moralis corꝛũpi põt ꝑ supabũdãtiã ꝛ ad effectũ. Allijs vꝝ q ℔ dolor nõ posset eẽ nimis magnꝰ. qz si nõ possz esse excessus in cã. nõ põt esse excessus i effectu. huiꝰ aũt doloris cã est supradcã displicẽtia pcci ꝛ qua ꝓcessũ est q nõ põt esse nimis magna. vñ si penitẽs er vehemẽtissimo ꝛ amore. tã vehemẽter doleret ꝛ suo pccõ. q ex hoc cãretur i appetitu sensitiuo tã vehemẽs dolor q corꝛũperet armoniã corꝑis neciaz ad vitã nõ esset excessus in genere moris. nec pfectiõi pnie derogãs. sed ꝓcorꝺãs nisi forte hois voluntas directe ꝛ ex intentiõe ferreꝯ ad pcurrãdũ talẽ passionem ad ℔ vt ipse morerer. ꝛ sic credo q itelligũt illi q dicũt q in dolore. q est in appetitu sensitiuo põt eẽ excessus. Alr ad ptem pmã. pceditꝯ ꝛ dolore in volũtate rõnali q est displicẽtia volũtatis. qua sibi displicet pcciñ incꝛtũ est transgressio legis diuine.

Alr m ad partem scdam. pceditꝯ ꝛ dolore q est afflictio corꝑis. vel ꝛ illo q ẽ passio appetitꝰ sensitiui.

n Ono querendũ esset vtrũ idẽ motus cõtritiõis in numero possit itẽ di ꝛ remitti. Sed qz huiꝰ qõnis solo exꝑsse haberi põt ex ghusdã dcis li°. 2. di. 37. in illa qõne vtrũ i eodem actu volũtatis fm numeꝝ possit esse intensio ꝛ remissio. iõ hic de pertractatione huius q̃stionis supersedeo.

Articulus secũdus.

c Onsequenter queriꝝ ꝛ 2°. ꝑncipali. Et circa ℔ q̃runꝝ nouẽ. ℔° vtrz hoies ꝛ necẽ teneãꝝ ꝓfiteri pccã sua sacerdoti. 2° vtrũ ad ℔ teneanꝝ ex iure diuio. 3° vtruz teneanꝝ ad ℔ ex iure nãe. 4° vtrũ ad hoc oẽs teneãtur. 5° vtrũ sacerdote abũte teneaꝝ penitẽs ei ꝓfiteri ꝑ scriptũ. 6° vtrũ ꝓfitẽs alicui sacerdoti omia pccã sua ꝛ qbꝰ est memor. si diu post acceptã absolutiõnẽ recoꝛdeꝝ alicuiꝰ mortalis pcci qꝛ añ suã ꝓfessionẽ ꝓmiserat teneaꝝ tẽtiõe nccãtis illud pcciñ ꝓfiteri illi eidẽ sacerdoti. 7° vtrũ possit dispẽsari cuz aliquo vt nõ teneaꝝ ꝓfiteri. 8° vtrum confessione legitime facta ꝓpzio sacerdoti rcspectu cozũdẽ peccatoꝛ in numero neccium sit iterari. 9° vtrum ꝓpzio ꝓprius sacerdos possit de iure punire illũ q nõ ꝓfiteꝝ semel in anno.

p ℜimo oñdo q nullus de necessitate teneꝛ ꝓfiteri peccata sua sacerdoti. ℜullus. n. teneꝝ manifeste in honesta corꝑis sui. ergo multo minus manifestaꝝ teneꝝ ihonesta aĩe sue. Itẽ ꝛ pnĩa. di. p°. ꝑ pe ꝓncipium. Et recitat magister in lr̃a. c. 3°. lachrymẽ lauant delictum quod voce pudor est confiteri ꝯ ꝓfessio nõ est necessaria ad remissionẽ pcci. ꝛ si sic rõnabile esseꝛ q hoies tenerenꝝ confiteri. Item si esset necessarium hoies confiteri sacerdoti ℔ nõ videreꝝ esse nisi ad taxandum emendam pcci. sed

homo sufficiēter pōt taxare emēdam p̄o peccō suo vel aliquis discretus nō sacerdos. ḡ vī q̄ nō est necessariū hoies p̄fiteri sacerdoti. Cōtra boetius li. p̄°. de p̄sol. non multū longe añ mediū. Si opa medicātis expectas oportet vt vulnus ōtegas. Itez ℨ iustitiaz est q̄ reus fit iudex in cā sua. ḡ oportet q̄ peccōr cū sit reus habeat aliū p̄oiez iudicē. ſz iudex nō dz iudicare ō ignotis. ḡ neccīum est q̄ peccōr manifestet iudici suā cām. ℜndeo q̄ oēs ō necessitate tenenť p̄fiteri pcā sua sacerdoti. q: xp̄s ℔ p̄cepit implicite i figura cū dixit lep̄roso mundato. Uade oñde te sacerdotib⁹. math. 8. ⁊ ēt sine figura. in ℔ q̄ nō tm̄ ptātē iudicādi in foro exteriori ō dit discipulis accipiēidā ab alijs mediāre petro cui eam p̄misit añ passionē. cū sibi dixit illud q̄ scriptū ē. math. 16°. Tibi dabo claues ⁊c. ⁊ ō dit post resurrectionē cū dixit ei. ℙasce ⁊c. Jo. 21. sed ēt ō dit ptātē iudicādi in foro p̄sciētie nō tm̄ aplis quoz sunt epi successores sed ēt alijs discipul quoz sunt successores inferiores sacerdotes ⁊ illā ptātē oibus imediate dedit p̄seipm cum post resurrectionem dixit eis. Accipite spm̄ scūm. quoz remiseritis pcā remittunť eis. ⁊ quoz retinueritis retēta sunt. Jo. 20. ḡbus āt dať ptās iudicādi ō aliqua cā implicite dať eis potestas cognoscēdi ō illa. nullus. n. pōt esse bonus ō his que ignorat. sacerdos aūt cognoscere non pōt sufficienť fore facta p̄scientie peccōris nisi peccōr ei p̄ scientiam suā p̄ p̄fessionē apiat. Sed forte dices q̄ ex dcis non sequiť q̄ peccōr teneať de necēte p̄fiteri sacerdoti. sed q̄ si p̄fiteť sacerdos pōt ip̄m iudicare ō p̄fessis. sed hec euasio friuola est. nullus. n, est iudex meus p̄ quo non teneor facere nisi quantū volo. cū ḡ xp̄us sacerdotes p̄stituerit iudices alioz in foro p̄scientie tenenť peccōres ō necessitate salutis p̄fiteri pcā sua sacerdoti. ⁊ iō bene dic̄ sap̄. puer. 28°. c. q̄ q̄ abscondit scelera sua nō dirigeť. Lucritas etiam aplica ℔ p̄ceptū p̄mulgauit. Unī Ja. i canonica sua posteā dixit. infirmať qs ex vobis inducat p̄sbyteros ecclie ⁊c. ⁊ cito post subiungit cōfitemini alterutrum pcā vra ⁊ orate p̄ invicē vt salvemini. in quo p̄z q̄ intellexit p̄fessionē esse faciēdam sacerdotib⁹ ⁊ eam esse necessariā ad salutem. ⁊ per hoc q̄ dixit vt salvemini q̄ nō tm̄ referēdū ē ad ℔ q̄ dixit. orate p̄ invicē. sed ēt ad ℔ q̄ dixit p̄fitemini. quomō aūt orare sit necessariuz ad salutē pōt videri ex his q̄ dcā sunt supius de oz̄one. di. 15ª. ℙceptū ēt ō p̄fitendo sacerdoti. eccl̄ia circunstātiauit ḡtū ad illū cui p̄fitendū est. ⁊ ḡtū ad tp̄us p̄fitēdi. ⁊ ḡtū ad moduz. ex ō peni. ⁊ remiſ. Dis vtriusqz sexus vbi sic dicitur. Omnis vtriusque sexus fidelis postq̄z ad annos discretionis peruenit omnia sua pcā saltē semel in āno fideli⁹ p̄fiteať p̄prio suo sacerdoti. ⁊ iniunctā sibi p̄niam p̄ virib⁹ studeat adimplere. ex p̄dictis patet p̄ ptritionē mortale pccm̄ nō remitti sine p̄fessione in re vel in p̄posito explicite vel iplicite. ⁊ sic dz itelligi illud q̄ dī ō penitē. di. 1. c. Si cui. ℨ. ex his. nullus añ p̄fessionē oz̄is ⁊ satisfactionē opis pcī abolet culpam. Ad p^m in op p^m dō q̄ inhonesta coz̄poris expedit q̄nq̄z manifestare medico ad curationē ⁊ hac intētiōe manifestāda sunt etiā inhonesta anime sacerdoti tanq̄z medico anime. Ad 2^m dō q̄ p̄m q̄ dicit magister in lr̄a huius di. c. vlti. illud vbum ad publicā p̄niaz referendum est. ibi. n. vtutes lachrymaz ⁊ confessionis ostendens significare voluit q̄ lachryme occulte ⁊ secreta confessio. sicut que fit soli sacerdoti leuant delictū quod pudor est publice confiteri. ⁊ q̄ō post hoc dicit se lachrymas petri legisse nō confessionem vel satisfactionem. p̄ hoc non excludit illa multa. n. facta sunt que scripta non sunt. vel forte nōdum facta erat institutio p̄fessionis que modo ē

Ad 3^m dō q̄ ille q̄ nimis est familiaris vni parti iudex esse non dz in illa causa. extra ō officio ⁊ potestate iudi. deleg. Insinuante. q: sicut dicit gl. ibidē familiaritatis affectio veritatem impedire solet. homo aūt nimis est familiaris carni sue. ⁊ ideo ñ est rōnabile q̄ sit iudex in illa causa in qua agenduz est ō punitiōe carnis sue ḡtus illa punitō sit ad ani me curationē. ℙreterea p̄fessio non solū ordinat ad taxationē emēde imo ad aliquam relaxationez pene virtute clauium ⁊ ad susceptionem gr̄e. ⁊ q: nullus hz claues in foro p̄nie nisi sacerdos. ideo nō est necessarium cōfiteri non sacerdoti. etiam cum haberi non pōt sacerdos. vnde illud verbum magistri in lr̄a. c. ℨ°. Si defuerit sacerdos proximo vt socio faciēda est confessio. exponendum est de congruitate non de necessitate. Ex dictis in coz̄pore questionis patet solutio exp̄resse ad q̄stionē secūdā.

Tertio queriť vtrum homines teneantur confiteri peccata sua sacerdoti ex iure nature. Et videť q̄ sic. glo. sup illud gen̄. ℨ°. Adam vbi es. dic q̄ verba sunt increpantis ⁊ ad confessionē mouētis vel cogētis p̄m aliā lr̄az nō ignorantis. ḡ in lege nature tenebantur homines ad confessionem. quod non esset verum si non esset de iure naturali. Item vt habetur decretoz di. j. circa principium. Jus naturale est quod in lege ⁊ euangelio continetur: sed ex lege diuina tenetur homines peccata sua confiteri sacerdoti. vt declaratum est in questione p̄cedēti. dicitur etiam leuit. 16. q̄ sacerdos debeat confiteri omnes iniquitates filioz israel. quod non poterat facē nisi eas sciret. nec scire poterat nisi p̄ eorum confessionē. ergo ad confitēduz peccata sacerdoti tenētur homines de iure nature. Item confessio non tantum est pars sacrameti. ſz actus virtutis. actus aūt virtutum moralium sunt ō iuī nature. ḡ confiteri peccata sacerdoti ē ō iure nature.

Contra hu° p°li°. ō sacra. parte nona. capi. ℨo. dicit q̄ sacramētum ē ex institutione significans. sed quod ē ex institutione. non est ō iure nature. ergo sacramētum non ē de iure nature. Sz confessio est pars sacrameti p̄nie. ḡ non ē ō iuī nature. ℜndeo duplex ē confessio. s. mētalis q̄ fit soli dō. ⁊ hec ē de iure nature. quedam vocalis que fit sacerdoti. ⁊ hec non ē de iure nature. quia nihil est ō iure nature nisi illa p̄ima principia agibilium quorum veritas vltro offert se naturali cognitioni p̄rici intellectus. vel ea que ex eis per modum conclusionum immediate vel mediate sequuntur. ⁊ quia ex illis principijs sequitur per modum conclusionis. q̄ homo deo laudis confessionē exhibeat tam corde q̄ ore. ⁊ confessionē peccatorum mentalem per eorum recognitionem ⁊ detestationem in corde. ideo tales confessiones sunt de iure nature. sed cōfiteri peccata sacerdoti nō est de primis principijs agibilium. quorum veritas vltro se offert naturali cognitioni. nec sequiť ex primis principijs

iuris nālis per modum conclusionis. nec immediate nec mediate. ꝛ iō cōcedendū ē talē confessionē nō esse de iur nāe. Ad pm i oppm dō q illa glo. logt de ꝓfessione facienda deo. Ad 2m dō q lex diuina nō tñ ꝓtinet legē nāe. sz supaddit. vt supi9 ditū ē li°. 3°. di. 37a. q. i. ꝛ iō nō sequit q si aligd sit de lege diuina q sit de lege nāe. Nō etiā dicebat in ar9 de ꝓfessione q̄ fiebat in lege vet eri. sciendū q illa erat gnālis ꝛ indistincta. ad quā tenebantur aliquo mō. s. p ōrem iatōez sacrificioꝝ. Vñ illa cōfessio pcōꝝ filioꝝ israel quam faciebat sacerdos erat in gnāli tñ. Ad 3m dō q ꝛ si talis cōfessio nō sit de iure nāe absolute. tñ est de iure nāe ex suppositione diuini p̄cepti ꝛ ecclīastici. nāle. n. iudicium rōis dictat debere fieri illud quod deus p̄cipit.

q Warto queriť vtꝝ oēs teneāť cōfiteri pcā sua sacēdoti. Et vi q nō. Illi nō tenenť ꝓfiteri q nō tenenť penitere. sz hñtes sola pcā venialia nō tenenť penitere in hac vita. qꝛ vt supi9 hitū est remitti pñt post hāc vitā. g illi qui nō hñt nisi pcā venialia nō tenenť ꝓfiteri. Itē hñtes pcā mortalia nō tenenť ꝓfiteri de venialibus. Sz carentes peccato mortali nō tenēť ad ꝓfessionē alicui9 qō nō tenētur ꝓfiteri si hr̄ent pcm̄ mortale. al' pcm̄ mortale ꝓditionē pcōris faceret meliorē. g illi q nō hñt nisi pcā venialia nō tenenť ꝓfiteri. Itez ex de electōne. Innotuit. nō hz imperiū par iparē. g ad p̄ceptū de ꝓfitendo cū fuerit fcm̄ p papā nō tenenť ei9 successoꝛes. Itez nemo tenet ad impossibile. sz multi sunt q nō pñt log. g multi sunt q nō tenenť ad ꝓfessionē. Itez nemo tenet ꝓfiteri duobus. g cū sacerdos nō intelligit linguā pcōris nō tenet pcōr sibi ꝓfiteri p interpretē. qꝛ tūc ꝓfiteret duob9. Itē illa decretalis. Dis vtriusq; seruus. nō obligat ad confessionē nisi fideles ānos discretiōis hñtes. sz multi sūt q añ ānos illos peccāt. g fideles ꝛ plures alij pcōres nō tenēť ad ꝓfessionē. Itez nullus dz mētiri in ꝓfessiōe. sz possibile ē q aligs veniens ad sacerdotē cui nō est ꝓfessus āno illo nullū penit9 hēat pcm̄. g ānō illo sibi ꝓfiteri nō tenet. alias oporteret eū mētiri in cōfessione. Cōtra vt hitū est supi9. cōfiteri sacerdoti est p̄ceptū dei. sz ad p̄ceptum dei oīs tenenť Itez ꝓfiteri sacerdoti p̄ceptū est aplīce sedis sz sicut dī decretoꝝ di. 19. Sic oēs aplīce sedis sanctiones accipiēde sunt tanq̄ ipi9 diuina voce ꝓPetri firmate. g idez vt p̄us. Rñdeo q regulariter oēs tam fideles q̄ infideles tenentur ad faciendū ꝓfessionez sacerdoti xp̄iano inq̄ntuz istud p̄ceptū est p̄ceptū dei q plenitudinē ptātis hēt vir sup oīs. ꝛ p̄ceptū vir dedit. si aūt nō esset p̄ceptuz nisi ab ecclīa ad eius obseruationē nō teneret illi q sacr̄m baptismi nūq̄ suscēperūt. qꝛ vt supi9 oīsuz est. di. 7a. p°. q. ar. 2. Vicario xp̄i nō fuit p̄cessa directe ptās sup illos qui sacr̄m baptismi nō suscepe runt qō est ianua qua intrať in ecclīaz militantē. ꝛ qa diuinū p̄ceptū cū sit rōnabilissimū ñ obligat ad aligd irrationabile. iō ad obseruationē hui9 p̄cepti nō tenētur hoīes qñ hñt de nō cōfitendo rōnabilez cām ꝛ legitimā excusationē. sicut sunt illi q nō hñt copiā sacerdotis. nō. n. dō vt quidā dicūt q tales de necitate teneanť laicis cōfiteri. cū nō sit p̄ceptū ꝓfiteri nisi sacerdoti. Ad pm in oppm dō q q̄uis hō non teneať penitere de venialibus eo q fil' stať pñt cū gr̄a ꝛ post hāc vitā remitti. q̄ pp nō sepant. nec a regno ecclie militātis nec triūphantis. ꝛ iō o p se nō indigent de necitate officio clauiū quo apiātur regnū. tn per accīs hō tenet de illis penitere ꝛ ꝓfiteri sicut declaratū ē supi9 di. pcedēti. in illa qōe Utrū necessaria sit pnia de venialibus vbi dcm̄ ē eo q pp obseruationē statuti ecclīastici hō tenetur venialia ꝓfiteri si nullū hz mortale ad cōfitendū. aliq dicunt q tal' tñ tenet ad dicendū sacerdoti ali quod pcm̄ in spāli. sz tñ ad dicendū q non credit se hīe nisi venialia tm̄. Ad 2m dō q q̄uis hñs mortale pcm̄ nō teneať de necitate venialia ꝓfiteri. ex hoc nō sequit q p pcm̄ mortale sua cōditō efficiatur melior. qꝛ multo peius ē hīe mortale ꝛ ñ teneri venialia ꝓfiteri q̄z teneri cōfiteri venialia ꝛ nō hīe mortale. Ad 3m dō q q̄uis vn9 papa non hēat iperiuz in successoꝛez. tñ deus hēt imperiū sup eos q implicite p̄cepit ꝓfessionē eē faciendā sacerdoti vt visuz est. Et rōe h9. papa tenet ad obs̄uationē h9 p̄cepti de necitate ad obs̄uandū aūt ipz sz circūstantiationē ordiatā a ꝓcilio gnāli tenet de cōgruitate. 25a. q. p°. Cōfidim9. ꝛ infra. e. q. Justitie. vbi dī sic. Justitie ac rōis ordo studet vt qꝛ succeessoꝛib9 desiderat mādata sua seruari p̄cessoꝛis sui p cul dubio volūtatē ꝛ statuta custodiat. Ad 4m dicendū q ille q nō pōt log dz ꝓfiteri signo vel nutu eo mō quo pōt. 26. q. 6a. Qui recedūt. Illi aūt q log pōt ꝛ hz sacerdote pñte nō sufficit ꝓfessio p scriptu rā fcāz. qꝛ q̄uis sit ad māifestandū pcm̄. tñ qꝛ ē pf sacri regrīť determinat9 māifestādi mōus. s. p actū quo p̄cipue māifestari ꝓsuenit hois cōscia. ꝛ hic est act9 loqndi. vñ mgr̄ ilr̄a. c°. 4°. dic q dns docuit corpali pñtia pcā ꝓpītē da. nō p scriptū māifestāda necēt p nūciū ꝑm mgrz ibidē. vt q q̄ se peccauit p se erubescat. Ad 5m dō q i illo cāu iterps ꝛ sacerdos p vna psona ꝓputāť. tñ vi aligb9 q pcōr i illo cāu ꝓfiteri nō teneť nisi iq̄ntū possz sacerdoti oīdere p signa. ꝓfiteri. n. p interptē nullo iure nec positio nec diuio ē ꝓstitutū. ꝛ cū ꝓfiteri sit multū difficile ñ videť tutū pls artare ꝓfessionē q̄z arteť p ius diuinū vl' positiuū. vt. n. dī puer. penl. q vehementer emungit elicit sanguinem. Ad 6m dicendū q de cretalis secundū glo. ibidem per annos discretionis tempus intelligit quo homo est doli capar. qꝛ tunc potest peccare. quod magis accelerať in vno q̄z in alio. quod autem in argumento tangebatur ō infidelibus solutum est. Ad vltimum dicenduz q tali sufficeret dicere se nullū cōmisisse peccatū quod sciat postquā legitime confessus est. Vel potest dici q talis non teneretur confiteri. quia carere longo tempore omni peccato tam veniali quaz mortali non potest homini conuenire nisi ex p̄uilegio speciali. ꝛ statuta non se extendunt nisi ad ea que eueniunt de lege communi. 19a. q. 2a. Due. §. lex. vbi dicitur. q qui lege p̄uata ducitur nulla ratio exigit vt a lege publica constringatur. Et simile habetur extra de regularibus. Licet.

q Wanto q̄ritur vtrum sacerdote abīte teneať pēitēs ei ꝓfiteri p scriptū Et vi q sic Qui obligatur ad faciendum aliquid si non potest

totū cōplere. tū tenet facere q̄ pōt. ſz hoies obligā
tur ad ꝓfitendū pcā ſua ſacerdoti. g̃ ſi aliq̄n ꝫ pfec̄
cōplere nō pñt tenēt facere de ꝫ qđ pñt. g̃ ſi non
hñt pñtiaz ſacerdotis cui pcā ſua poſſint māifeſta
re p verbū ſi pñt ſcribere tenēt ea ſibi manifeſta
re p ſcriptū. Cōtra ſicut neceſſariū eſt ꝓfiteri vbo
vel nutu ſi aſſit facultas. ita neceſſariū eſt ꝓfiteri ſa
cerdoti ſi haberi pōt. ſz ſi ſacerdos hāi nō poſſit ne
ceſſariū nō ē ꝓfiteri ñ ſacerdoti. dicit. n. mḡr huiuſ
di. c°. 3°. nō dico vt ꝓfitearis pcā tua cū ſeruo tuo
g̃ a ſili nō tenet ea hō māifeſtare ſacerdoti ſcripto
q̄uis nō poſſit vbo. Rūdeo q̄ ſacerdote abſente
nō tenet penitēs tētione neceſſitatis ei ꝓfiteri per
ſcriptū. qz ad hoc nō obligat hō de iure nature. qa
vt ſupius hitū eſt ꝓfiteri pcā ſua ſacerdoti nō ē p̄
ceptuz legis nature q̄uis aūt obliget hō ad hoc ſi
hz ſacerdotē pñtē ex iure diuino ꝫ poſitiuo. non tñ
ueniō p̄ceptū a iure diuino vel poſitiuo vt p ſcrip
tū ea teneat māifeſtare ſacerdoti cū ipz nō pōt ha
bere pñtē. ꝫ ꝫ eſt rōnabile. ſacr̄m. n. pnie non eſt iu
dicio publico ſz ſecreto in quo iudicio ſacerdos te
net penitentē diligēter examinare pcī ꝫ pcōrīs
circunſtantias inquirendo vt prudēt intelligat q̄
le ei debeat ꝓbere ꝓſiliū ꝫ cuiuſmōi remediū ad
hibere diuerſis experimētis vtendo ad ſanandū
egrotū extra de pe. ꝫ re. Dis vtriuſq̄ ſerus. Si āt
penitēs teneret tētiōe neceſſitatis confiteri p ſcri-
ptū ſua pcā ſacerdoti abſenti imineret piculuz ne
aut eēt defect⁹ in p̄dcā examiatione aut de pcōrū
penitētis renelatione. lr̄e. n. faciliter pñt pdi. aut p
nūciū malicioſe apiri aut p nūcij ignorātiā tradi il
li cui nō mittūtur q eas apiret. aut ſacerdos ſi ē ma
licioſus poſſet pandere cōfeſſiōis verbū ꝫ ꝺ peni-
tentē p manū ſuā p̄obare talia. p̄batiōe p̄obabili
abſq̄ ꝫ q̄ in hoīs iudicio poſſet deprehendi ꝫ hec
vltia rō ēt ꝓcludit q̄ ſacerdoti pñti penitēs q nec v
bo nec nutu poſſet cōfiteri nō teneret tentiōe neci-
tatis ꝓfiteri p ſcriptū. Vñ ſi ꝫ faceret nō eſt necita-
tis ſz ſuperogatiōis. Ad ar^m i opp^m dō q̄ freq̄nter
ꝓtingere pōt q̄ obligatus ad faciendū aliq̄d p vnū
mōdū nō tenet illud facere ſi modū illū obſeruare
nō pōt. Vñ inder q̄uis teneat exequi iuſte qđ iuſtū
eſt. inf illud deutero. 16. Juſte qđ iuſtū ē exeq̄ris. ñ
tñ tenet exequi illud iuſtū ſi exeq̄ iuſto mō non pōt.
Silr dico q̄ q̄uis hō teneat ꝓfiteri verbo vel nu-
tu ñ. tñ ō neceſſitate ꝓfiteri qñ ꝓfiteri nō poteſt ali-
quozū predictorum modorum.

Exto queri vtz cōfitens alicui ſa
cerdoti oia pcā ſua ō
q̄bus eſt memor ſi diu poſt acceptā abſolu-
tionē recordetur alicui⁹ mortalis pcī qđ aſi ſuam
ꝓfeſſionē ꝓmiſerat teneat tentione neciatis illud
pcīm ꝓfiteri illi eidē ſacerdoti. Ad iſtā qōnē fōte
dicerent gdā q̄ ſic. qa forte eis videret q̄ ſicut pec
catū eſt diuidere ꝓfeſſionē ſcienter ita aliquo mo-
do peccatū eſt confeſſionez diuiſaz ignorāter nolle
reumire poſt ignorātie remotōez. Preterea ea que
ptinēt ad eundē fozꝝ videnē debere ptractari p eū-
dē iudicē ſub quo ē iudiciū inchoatū niſi ſit legitia
cā ercipiēdi. ꝫtra iudicē illū. ꝫ cōmode poſſit hāi. ſz
ꝓfiteri pcīm oblitū ptinet ad eundē fozꝝ in quo cō-
feſſa ſunt alia pcā. qđ patet p ꝺ q̄ ſi aliqs impetra
uerit p̄nilegiū qđ ſemel poſſit facere vni ſacerdoti
quē elegerit ſuā ꝓfeſſionē gnālez ſi poſt ſuā ꝓfeſſio-
nē fcāz recolat de aliquo qđ tūc tradiderat oblīuio
ni pōt de illo eidē ſacerdoti ꝓfiteri ꝫ ab eodē abſol
ui. Vñ poſſet eis videri qđ pcīm tpe ꝓfeſſiōis obli
tū ꝫ poſtea cognitū eſt ad eundē ſacerdotē referen
dū. Mihi aūt diſtinguendū vī q̄ aut tpe ꝓfeſſiōis
penitēs adhibuit debitā diligentiaz ꝓut de lege
cōi hūana pmittit fragilitas vt memoriā hēat oi-
um pcōꝝ ſuoꝝ mortaliū aut fuit ignorās ignoran
tia affectata vel craſſa ſi ſcḋo mō. credo q̄ recta rō
exigit vt illud idē pcīm ꝓfiteat eidē ſacerdoti ſi il-
lū cōmode pōt inuenire ꝫ nō ſit ab illo ſacerdote in
terdcā poſtea abſoluēdi ptās aut p̄dcīm pcīm ꝫ oia
alia pcā mortalia poſt ſacerdoti ꝓfeſſa. put pōt re
colē ꝓfiteat alteri ſacerdoti. ſi p̄mo mō. nō credo q̄
poſt ſacerdoti teneat tētiōe neciatis illū pcīm cō
fiteri. tenet tñ illū pcīm ꝓfiteri alij ſacerdoti q̄uis
eni de iſto fuerit abſolutus quantū ad iudicium ec
leſie triumphantis ꝫ militantis. quia ſacerdos ab
ſoluere poteſt de confeſſis ꝫ de predcō modo obli
tis. tamen quia abſolutio ō oblitis ꝺz intelligi ſub
hac conditione. vt. ſcilicz quando reducta fuerint
ad memoriam dicant illi ſacerdoti in confeſſione
qui ab illis poteſt abſoluere tenet illud cōfiteri p
eius remotam oblionem.

s Eptimo queritur vtrum poſſit diſ-
penſari cuz aliquo vt non
teneat confiteri. Et videtur q̄ ſic. diſpen-
ſatio ē quedā iuris interpretatio in leuiorem partez
Sed papa interpretari poteſt verba euangelij. c°.
q. 4°. Preſul. ergo non obſtante q̄ confiteri ſacer
doti ſit p̄ceptum euangelicum papa poteſt in il-
lo diſpenſare. Item tantam poteſtatez habz qui
cunqz papa quantā habuit beatus Petrus. ſz bea
to Petro dictum eſt. quodcūqz ſolueris ſup terrā.
7ē. Math. 16. ergo qui abſolutus eſt a p̄cepto cō
feſſiōis per papam a deo abſolutus eſt. Item lex
non obligat aū ſui promulgationem. ſed lex de cen
ſitendo ſacerdoti promulgata fuit per aplos vt ſu
perius deciſum eſt. cum ergo papa poſſit diſpenſare ꝫ
canones apoſtoloꝝ. 82. di. Presbyter. videt q̄ pa
pa poſſit diſpenſare in p̄cepto de confitendo ſa-
cerdoti. Item ſicut p̄cepta noui teſtamenti ſunt a
deo. ita p̄cepta veteris. ſed p̄ceptū eſt in vete
ri teſtamento decimas ſoluere. in quo tamen p̄ce-
pto papa diſpenſare pōt. extra de decimis. Ex
parte tua infra. 7c°. ſequenti. ergo ſimiliter non ob
ſtante q̄ p̄ceptum de confitendo ſacerdoti ſit p̄-
ceptum noui ſacramēti papa in illo diſpenſare po
teſt. Item. 13°. di. in principio contra ius nature
poteſt diſpenſari cauſa maioris mali vitandi. ſed
omne ius nature ius diuinum eſt. quāuis non om-
ne quod eſt de iure diuino ſit de iure nature. er-
go in omni p̄cepto diuino papa poteſt diſpenſa-
re cauſa maioris mali vitandi. Contra. papa cō
tra euangelium diſpenſare non poteſt. 25°. q. p̄ma
Sunt quidam. ſed confiteri ſacerdoti eſt p̄ceptū
euangelicum vt ſuperius oſtenſum eſt. ergo papa
in illo p̄cepto diſpenſare non poteſt. Item aut
homo poteſt obſeruare illud p̄ceptum aut non.
ſi non. diſpenſari non indiget. ſi ſic rationabile eſt
q̄ ſeruet. Sed contra rationem non eſt fidelis diſ-
penſatio. ſed crudelis diſpenſatio ſecūdū Bern.
libro tertio de conſideratione. capitō. 14°. ergo pa
pa in p̄cepto de confitendo ſacerdoti diſpenſare

nō potest. quia vt ibi dī papa penitus ē dispēsator in edificationē nō in destructionem. Rñdeo cōfiteri sacerdoti ē de iure diuino vt supius oñsuz est. Sz obseruatiōis eius circūstātiatio est de iure pre positiuo. Cū g papa sit subditus iuri dino z sit supra oē ius pure positiuū dispēsare nō pōt cū aliquo gn teneat ꝓfiteri sacerdoti. Sed q nō teneat cōfiteri eo mō quo determiatū est a cōcilio gnāli. in ℔ papa dispensare pōt. qz illa circūstātiatio est ō iure pure positiuo. Ad p^m in opp^m dō q dispēsatio ñ ē iuris interꝓtatio. sz aliqua ei⁹ relaxatio seu rigoris eius tēperatio ex aliqua rōnali cā. Ad 2^m dō q per illud verbū nō fuit pmissa ꝑetro ptās contra ius diuinū vel nāe. Sz sup oē ius pure positiuuz. Et ego ꝓcedo q papa pōt nouū ius ꝓstituere z ius pure positiuū mutare renouare z reuocare sicut sibi placet. Cuius ℔ nō deceat ipsuz facere sine rōnabili cā. qz sicut dicit. Ber. li. 3°. de ꝓsi. c°. ii°. Indecēs ē pape volūtate p lege vti. Ad 3^m dō q cuius ler nō obliget ante sui pmulgationē. tū robur suuz pncipaliter hz ab instituēte. cuius aūt cōtra statuta apl'oz possit papa dispēsare. nō tū ꝯ statutū diuinū

Ad 4^m. dō q mō aliquo dare decimas ē de iure nature. in cuius. s. p deciam intelligī aliqua portiones ad sustentationem ministroz dei: in cuius etiā accipitur determinate p10 parte decima fuit ō iure diuino cuius ad pplm israel. Sed cuius ad alios hūtes possessiōes tpales ē de iure positio exceptis his cū qbus dispensatū est tacite vl' exꝑsse. p° mō accipiēdo decimas papa dispensare non pōt quin hoīes teneātur dare decimā. qz non pōt dispensar ꝯ ius nature. 2° aūt mō dispensare pōt. qz etiā decime sunt bona ecclie quoz papa est pncipal' dispensator. pōt illis de qbus rō exigit. vt. s. religiosis z paupibus dare decimā cuius alias tenerētur soluere.

Ad 5^m dō q in ℔ non est assentiendū Gratiano. Uñ z in hoc glo. ipsum reprehēdit ibidē. Ad 2^m. ad ptē sedam cuius cōcedi possit gra cōclusiōis. tū nō cogit. qz cuius aliquis possit obseruar preceptū tanta tū posset esse difficultas z piculū in obseruādo rōne aliquoz accidentiū que possunt supuenire q ibi esset conueniēs ratio dispensandi.

o Ltauo q̄ritur vtz cōfessionē fcām p̄ po sacerdoti respectu eoz̄dez pccōz in numero necessariū sit iterare Et vī q sic. de pnia di. 6^a. c°. i°. z mgr di. ꝑsenti. c°. 5°. Qui vult cōfiteri pccā vt inueniat gra z querat sacerdotē sciētē ligare z soluere. Sz qñz ꝓpus sacerdos nescit ligare z soluere. g pccā talia sacerdoti ꝓfessa oz iterū alij sacerdoti ꝓfiteri. Itē qñz accidit q ꝓfessione fcā ꝓprius sacerdos videt aliqō pccm̄ de quo nō pōt penitētē soluere. sz ipm ad superiorē remittit. g in ℔ casu idē pccm̄ in numero iterū ꝓfiteri teneat. Itē medicus nō tm̄ dz scire infirmitatez sz ea que infirmitatē aggrauāt. Sz pccā p̄terita cuius remissa aggrauāt seqntia. g ille q cidinat i peccatū mortale tenet iterū ꝓfiteri pccā p̄terita. Itez ꝓtingeř pōt q penitēs tradat oblioni pniaz sibi i iunctā añ ei⁹ expletionē. cū g teneat satisfacere de pccō ad arbitriū sacerdotis. z sacerdos sibi taxare pniaz iuste nō pōt. nisi sciat clpā. vī q i ℔ cāu teneatur hō eadē pccā in nūero iterū ꝓfiteri. Itez p opa fcā in mortali pccō nō fit satisfactio. sz cfessio ē ps satisfactiōis de peni. di. p^a. Si cui. §. ℔ idē. z magr pñti. di. c. 4°. g ꝓfessio fcā in mortali pccō est de eis dē pccis in nūero iterū faciēda. Itē ꝓfessio diminuta nō ipetrat gram. qñ. s. pccōz celat vni qō diē alij. de pnia. di. 5^a. c°. i°. g vī q pccā sic cōfessa iterū sunt de necitate ꝓfitenda. Contra mgr i pñti di. c. 6°. z hī de pnia di. i^a. mensurā. §. nō ita. Nō est necesse vt q̄ semel sacerdoti cōfessi fuerim⁹ denuo cōfiteamur. Itē nō ē necessariū iterare medicinaz si nō iteratur morbus. Sz idē pccm̄ in nūero iterari nō pōt. g de eisdem pccis in numero nō est necium iterare ꝓfessionē. Rñdeo q vē penitēs z ꝓfessus z rite a ꝓpo sacerdote absolutus vel ab eo q pōt q cuīq̄ sit ille ex pniam sibi iniūctā in memoriaz retinēs nō tenet de necessitate eadē pccā in nūero iterū ꝓfiteri. tū sicut dicit mgr in lra in hac di. c. 4°. z est de pnia di. i^a. Mēsurā. §. quē peniter. cuius ro pluribus qs ꝓfitet in spe vēie turpitudinē crimis tāto facili⁹ ꝓsequet gram remissiōis. nō. n. rōnabile est vt p eadē cā necessariuz sit hoiez bis iudicari i eodem foro. Ad p^m i opp^m dō q sacerdos q nescit ligare nec soluere eo q forte ē idiota vel totaliter ignoras nō rite absoluit. z ille qui scit talē esse illuz sacerdotē z aliū querere negligit vere penitēs non est. Uñ post verba allegata subiungit mgr in lra z etiā decretū sic. nec cū negligens circa se extiterit negligat ab illo q eū misericorditer monet z petit ne ābo in foueā cadant quā stultus euitare noluit. Uñ cōcedo q tali sacerdoti scienter ꝓfessus discreto sacerdoti eadē pccā in numero ꝓfiteri tenetur.

Ad 2^m dō q in isto cāu penitēs idem pccm̄ in numero ꝓfiteri tenet supiori a quo pōt absolui. Alia aūt a qbus pōt absolui a ꝓpo sacerdote. supiori iterare nō tenet de necessitate. si oia integre dicit p prio sacerdoti in isto cāu absolutio pprij sacerdotis z supioris vnā cōplent sufficientē absolutionē. p cedere dz tū absolutio superioris. Ad 3^m dō q sicut nō oz medicū corporalē scire oia que aggrauāt infirmitatez nisi illa que ita notabilr aggrauant q possent obsistere curatiōi. z sic nō est neciuz ad salutem oia intimare sacerdoti in ꝓfessione q̄ pccm̄ aggrauāt. sz solū illa que aggrauāt notabilr q̄ possent curatiōi obsistere. Sic aūt aggrauant pccā p̄terita p° ꝓfessa z remissa. in cāu tū in quo notabilr z piculosa grauitas pcci exꝑmi nō posset nisi dicendo ali qō prius ꝓfessuz z remissuz illud pccm̄ teneret pēitens iterū dicere sacerdoti. 4^m ar^m. bñ ꝓcludit.

Ad 5^m dō q cuius ꝓfessio fcā in pccō mortali sciēter nō valeat ad fmediū nisi dispositiue. tū ad ℔ valet q tal' nō est p̄cepti transgressor. eēntiaz. n. actuū p̄ceptoz̄ non semp tenemur explere ex charitate ad vitandū demeritū cuius sine charitate actus nō mereatur pmiū. Uñ tal' nō tenet de necitate eadē pccā in numero iterū ꝓfiteri sacerdoti. Alīq aūt dicūt p̄riū dñtes etiā q tal' mortalr peccat. qz cuius in se est facir irreuerentiā sacro qō nō vī cē sine sacri ꝓtēptu. Sz ꝯ ex de peni. z re. Ex quadā. dī de illꝰ qui veniūt ad ꝓfessionē z nō penitēt. q cox ꝓfessio est admitenda z crebris z salubribus mōitis ē pēitentia indicēda. absoluendi tū nō sunt. Uñ si absolutionē nō recipiāt nō cōtēnit sacm̄ nec a ꝓfessore nec a ꝓfesso. Si aūt ꝓfitens in mortali pccō attrit⁹ est de pccō suo. ita vt probabiliter possit p̄sumer ee se dispositū ñ peccat absolutiōez recipiēdo. imo freq̄nter in virtute clauiū p susceptiōez absolutōis

formatur sua attritio. Ad 6m. dō q̄ ille q̄ sciēter diuidit ꝓfessionē nō est vere penitēs. nec vē confitetur. ꝛ iō tal' illa eadē pcā mortalia in nūero tenetur vni sacerdoti iterum confiteri.

n Ono q̄ritur vtr̄ sacerdos ꝑpus possit de iure punire illū q̄ nō ꝓfitet̄ sel̄ anno. Ad istā q̄nez nihil aliud rñdeo nisi illō q̄ dī ex̄ de peni. ꝛ re. Dis vtriusq̄ serus. vbi dī. ois vtriusq̄ serus fidel' postq̄ ad annos discretōis puenerit oia sua solus pcā saltē semel in anno fideliter ꝓfiteat̄ ꝑpio sacerdoti. ꝛ iniūcta sibi pñia p viribus studeat adimplere. suscipiēs reuerēter ad minus in pasca eucharistie sacrm. nisi forte de ꝑpi sacerdotis. ꝓsilio ob aliquā rōnabilē cām ad tēpus ab eius. pceptiōe duxerit abstinendū. aliogn viuens ab ingressu eccl'ie arceatur ꝛ moriēs ecclesiastica careat sepultura.

Articulus tertius.

c Onseq̄nter q̄ritur de 3o. p̄ncipali. Et circa ꝟ queruntur nouē. ꝑmo vtr̄ penitēs teneat̄ ꝓfiteri p pꝛio sacerdoti. 2o vtr̄ illi q̄ ꝓfitet̄ alicui hñti ptātem eꝑi teneant̄ illo eodē anno ꝓfiteri suo ꝑsbytero parochiali. 3o. querit̄ vtr̄ confessi nō sacerdoti quē parochial' sacerdos possuit loco eius credens eū sacerdotē esse teneant̄ illa eadē pcā iterū ꝓfiteri postq̄ ꝓsiterit illū cui cōfessi fuerit sacerdotez nō esse. 4o vtr̄ hō teneat̄ ꝓfiteri oia pcā mortalia tam secreta q̄ publica. 5o vtr̄ teneat̄ ꝓfiteri oēs pcci circūstantias. 6o vtr̄ pccōr statī teneatur ꝓfiteri hīta oppoꝛtunitate sacerdotis. 7o q̄rit̄ vtr̄ mulier teneat̄ ꝓfiteri suo ꝑsbytero parochiali pccm̄ q̄ cū eo cōmisit. 8o vtr̄ confessio sacr̄alis possit fieri pluribus sacerdotib⁹ simul. 9o. vtr̄ ille. 16 cōditiones q̄ a magr̄is assignant̄ regrant̄ ad ꝓfessionē q̄ his versib⁹ cōtente sunt. Sit simpler hūilis ꝓfessio pura fidelis. Atq̄ freq̄ns. nuda. discreta. libēs. verecūdia. Integra. secreta. lachrymabilis accelerata. Fortis ꝛ accusans ꝛ sit parē parata.

p Rimo q̄ritur vtr̄ penitēs teneatur ꝓfiteri p pꝛio sacerdoti. Et vī q̄ñ. magr̄ di. pñti. c°. 5. Qui oio ꝓfitet̄ sacerdoti meliori q̄z pōt cōfiteat̄ ḡ q̄ñ penitēs pōt inuenire meliorē sacerdotez q̄z sit suus ꝓpꝛius nō teneꝯ suo ꝓpꝛio sacerdoti ꝓfiteri.

Itē Ber. ō p̄cepto ꝛ disponē. c. 4°. Iniquū ꝑcul dubio foꝛet si statuta pꝛo sola charitate q̄ charitatē teneꝛēt. sz si penitēs nō posset ꝓfiteri cuicūq̄ sacerdoti cui ꝓfitendo vtili⁹ pꝛouideret aīe sue. pceptū de ꝓfitendo ꝓpꝛio sacerdoti q̄ pꝛo charitate instituū est teneꝛet̄ q̄ charitatē q̄ irrationabile esset.

Itē sacerdos ꝓpꝛi⁹ ē aliq̄n indiscret⁹ nimis. aliq̄n sollicitās ad malū cōfitentē. ḡ saltē in isto cāu nō teneꝯ penitēs ꝓfiteri ꝓpꝛio sacerdoti. Itē rōe delicti dz hō iudicari ab illo in c⁹ iurisdictiōe deliquit ex̄ de foꝛo cōpe. ꝑostulasti. ꝛ. 3a. q. 6a. c. vlt. vbi dī. Ibi cā agaꝯ vbi crim̄ ꝓmittit. ḡ ō pccō q̄ qs ꝓmittit i aliena parochia ñ teneꝯ ꝓfiteri ꝑpo sacerdoti.

Itē eꝑi abbates exēpti nō hñt ꝓpꝛios sacerdotes ḡ tales nō teneꝯ ꝓfiteri ꝓpꝛio sacerdoti. Itē q̄libz sacerdos ptātez clauiū imediate hz a xpo. cū xpus dixit discipl'is illud vbū. Jo. 20. Accipite spm̄ scm̄ ꝛ. nō tm̄ dixit ap'lis. sz ēt alijs discipl'is. ḡ q̄libz sacerdos q̄libz ligare ꝛ soluere in foꝛo pnie potest. Itē in cāu extreme necitatis q̄libz sacerdos pōt hominē ab soluere. 26a. q. 6a. Si ꝑsbyter. ꝛ. c°. sequ. ꝛ ex̄ de furtis. Fures. ḡ hō nō semp teneꝯ ꝓfiteri ꝑpo sacerdoti. Cōtra ex̄ de peni. ꝛ re. Dis vtriusq̄ serus pcipitur ꝓfessio ꝑpꝛio sacerdoti facienda. Itē cōfessio fcā coꝛā nō suo iudice nō valet in foꝛo cōtioso. ex̄ de iudicijs. Alt si clerici. ḡ a sili ꝓfessio fcā illi q̄ sup ꝓfitentē nullā hz iurisdictionē nō valeti foꝛo pnie. Itē de pnia. di. 5a. Sacerdos. §. q̄ aūt. nemo alteri⁹ parochianū iudicare ꝑsumat. Rñdeo q̄ sacerdos ꝑpri⁹ quadruplr̄ pōt accipi. Uno mō ꝑpus est sacerdos alicui⁹ hñs sup iꝑm iurisdictionē ordiariā in foꝛo pnie mō tm̄ inferioꝛi. ꝛ sic est pꝛo pri⁹ sacerdos ille q̄ cōiter vocat̄ ꝑsbyter parochialis. Allio mō hñs iurisdictionē ordiariā mō ꝓncipali. ꝛ sic epūs ē ꝑpri⁹ sacerdos oiuz exñtiū i suo episcopatu vel mō ꝓncipalissīo ꝛ sic papa ē sacerdos omniū xp̄ianoꝝ. 3o. mō habens iurisdictionem ō legatam ab aliquo istoꝝ vel a legato dñi pape

4o modo habēs iurisdictionem ex cōmuni cōcessione vel permissione iuris. ꝛ sic sunt pꝛopꝛij sacerdotes illi quos episcopi ꝛ abbates exempti eligūt in cōfessoꝛes talibus enim permittit̄ ex iure cōmuni eligere sibi discretū ꝛ pꝛouidum cōfessoꝛē extra de peni. ꝛ re. c°. ne pꝛo dilatione. sic eniz etiā ē pꝛoprius sacerdos ꝑsbyter q̄cunq̄ illius q̄ē audit cōstituti in articulo necessitatis. si ꝑpriū sacerdotem aliquo trium pꝛedictoꝝ me doꝝ non potest habere. vt patet p auctoꝛitates ad hec allegatas ar guendo. ꝟ etiā 4o modo est ꝑpꝛius sacerdos vagabundoꝝ q̄cunq̄ ꝑsbyter parochial' in cui⁹ parochia voluerit confiteri. q̄ tales nusq̄ hñt domiciliū ꝑpriū. ff. ad municipales. l. Labeo. Similiter dico de illis q̄ domicilio relicto nauigāt vel iter faciūt querētes. q̄o se ꝓferāt. ff. ad municipales. l. Eius §. Si qs domicilio. sic ēt est ꝑpri⁹ sacerdos pegrinū ad cā loca. q̄cūq̄ parochial' ꝑsbyter cui voluerint cōfiteri de ꝓmissis postq̄ recesserit a iurisdictōne illi⁹ in cui⁹ ptāte hñt domiciliū. accipiēdo ād ꝑpriū sacerdotē ꝑ sacerdote hñte iurisdictōnē aliq⁹ ꝑdcōꝝ mōꝝ nō est facienda cōfessio ꝑpo sacerdoti ad ꝟ vt hō nō trāgrediat̄ ꝑceptū. ꝛ ꝓsequat̄ ꝓfessionis effectū. qz sicut i nālib⁹ ad aliquē effectū regrit potētia actiua in agēte. ꝛ materia debita i suscipiēte sic ad effectū ligādi ꝛ soluēdi in foꝛo ꝓscie regrit ptās clauiū q̄ dat̄ sacerdoti i sua ordiatiōe ꝛ matia debita. i. subdit⁹ q̄ hētur ex iurisdictiōe aliquo pꝛedcōꝝ mōꝝ. Sz accipiēdo ꝑpriū sacerdotē. p° mō vel. 2°. q̄uis sit eis ꝓfessio regl'r facienda. in multis rñ casib⁹ nō oz. vt oñsuz est. Ad pm in oppm. dō q̄ illa auctoꝛitas intelligi dz in cāu in quo licitū ē alicui cōfessoꝛē eligere. Ad 2m dō q̄ iura magis respiciūt vtilitatē cōitatis q̄z vnius ꝓsone. Et ideo q̄uis in casu esset melius alicui confessoꝛem posse eligere pꝛo sua voluntate quā teneri suo ordinario confiteri. tamen non etiam vtile pro cōmunitate q̄ cuilibet licitū esset cōfessoꝛē eligere. In cāu aūt in quo expedit alicui ordinarius debet dispensare si requiratur. qō si voluerit. magis facit subditus vtilitatem anime sue ꝓpter bonum obediētie confitendo pꝛopꝛio sacerdoti minus bono dum tamen sit sufficiens quam confitendo alij meliori.

Ad 3m dō q̄ i illo casu dz pcke licētiā pētēs a ꝓpō sacerdote vel ab episcopo vel papa vl a legato pape vt possit alteri ꝓfiteri. etiā in tali casu talis licentia sibi denegari nō dz. q2 sacerdoti ꝓprio nō tenetur in ꝟ cāu ꝓfiteri ō pe. di. 6. ℙlacuit. Ad 4m dō q̄ ille auctoritates nō sūt intelligende in foro pnie sed ꝓrentioso. Ad 5m p3 solō quid dō ex dictis i qōne. Ad 6m dō q̄ ꝯuis ptātez clauiū omnes discipli receperit immediate a xpō. tū ptātez iurisdictionis receperūt inferiores mediantibus aplis. ⁊ alij apli mediante ℙetro vt aūt visum est in qōne non tm̄ requirit in confessore ptās clauiuz sed ēt q̄ hēat in foro pnie iurisdictiōez ordinariā vel delegatam ex cōmissione spāli. vel ex generali permissione iuris super illū qui sibi confitet. Ad 7m solutuz est ex dictis in qōe. Ad ara ad partē aliā dō q̄ p cedūt in sacerdotē respectu illius super quē non hz iurisdictionē aliquo predcō modoꝝ.

Secundo queritꝝ vtrū illi qui confitent alicui habenti ptātem eꝑi teneant illo eodem anno confiteri suo ꝑsbytero pochiali. Et vi q̄ sic. ii. q. ia ℙeruenit si sua vnicuiq̄ eꝑo iurisdictō ⁊ potestas non seruat ecclesiasticus ordo confundit. g̃ silr si ñ seruat parochiali ꝓsbytero. quantūcūq̄ g̃ aliqs sit confessus vel eꝑo vel alicui de licentia eius tenetur confiteri semel in anno suo parochiali ꝑsbytero. Item ꝑm Ber. 3o li. de consi. co. iz. ecclesiastica ℍier. est ad exemplar euangelice ℍier. sed in angelica ℍier. illud q̄d conuenit angelis alicuius ordinis ex officio nunq̄ cōmittit angelo alterius ordinis. ergo silr non est hoc licitū fieri in ecclesiastica ℍier. Item sacerdos non dz illi dare eucharistiam cuius cōscientiam ignorat. cum ergo cuicūq̄ subdito debeat eucharistiam ministrare semel in anno quilibet tenet sibi semel in anno confiteri q̄ tūcūq̄ sit confessus episcopo vel eius penitentiario. Itez ꝟ rōnez est subtrahere alicui cognitionē rei de qua tenet reddere rationem. sed sacerdos de suis subditis deo tenetur reddere rōnem. ergo non licet episcopo facere aliquid. quo vnus parochialis possit cognoscere conscientiam subditi sui.

Item quilibz tenet confiteri semel in anno ꝓpō sacerdoti. extra de pen. ⁊ re. Omnis. sz eꝑs nō est ꝓprius sacerdos ūno cōis. g̃ penitēs ꝓfitendo eꝑo vel alicui de licentia eius non seruat statutū nisi cōfiteat cum hoc semel in anno ꝑsbytero parochiali. Contra maiorem potestatē hz episcopus super subditos parochialiū sacerdotū q̄ ipi ꝑsbyteri. q2 eam recipiūt ab eꝑo. ⁊ vt hētur ꝓpositiōe de cāis. causa prima plus pōt super effectum. q̄ 2a causa. cum ergo illi qui confitentur alicui de licentia sui ꝑsbyteri parochialis non teneant anno illo sibi ꝓfiteri multo minus illi qui confitemur alicui de licentia eꝑi. Rñdeo eꝑus habet ordinariam iurisdictionē super subditos. sacerdotū parochialium. illud aūt q̄d conuenit alicui ex ordinaria iurisdictione ipse pōt cōmittere alij hñti ordinē conuenientē ad illud officium exequendū extra de cōsec. eccl̄ie. ℙqua illi q g̃ confitent legitime hñti ptātē eꝑi. ⁊ absoluūtur ab eodē vere sunt absoluti nec eadem pcā in numero tenētur suis ꝑsbyteris parochialibus confiteri. sz vtrū eodem anno teneātur suis ꝑsbyteris confiteri pcā que post absolutionez incurrūt. opiniones sunt. Et aliqui dicunt q̄ non. q2 per ꝑsbyteruz parochialē nō tm̄ itelligit curat⁹ inferior. sz etiā eꝑus. Vñ eꝑatus q̄z dicitur parochia. ⁊ eꝑus ꝑsbyter parochialis. q̄d probari posse videtur per illud q̄d di extra de parochijs ⁊ aliēis parochianis. ℙNullus. ⁊. 9a. q. 2a. nullus. ⁊ c. nullus ꝓmas. ⁊ c. vlti. Alij dīt per ꝑsbyterū parochialez non intelligi nisi inferiorē curatū q2 verba debent accipi ꝑm q̄ sonāt in vsu cōi. ℙPreterea papa i pri uilegio concesso minoribus ⁊ ꝑdicatoribus super confessionibus audiendis ⁊ hereditanis ex pnile gio spāli nouiter emanato declarando videt dicere q̄ in illo statuto. Dis vr iusq̄ sexus. intelligitur parochialis ꝑsbyter ille qui in cōi vsu sic vocatur in hoc q̄ dicit confessi fratribus teneant semel in anno suis ꝑsbyteris parochialibus cōfiteri. pur sta tuit cōciliū gnāle. cū. n. dicendo ꝑsbyteris excludit nō ꝑsbyteros. ⁊ per hoc q̄ dicit suis. excludit ñ habentes iurisdictionē sup eos. vi q̄ per hoc q̄d dic parochialibus excludat eꝑos. alias illud verbum parochialibus ibi poneret pro nullo. vbicūq̄ enim papa dicit aliquid per modū declaratiōis iuris si bullatū est. ad omnes se extēdit. etiā si nō sit insertuz inter alias decretales. Luz g̃ eꝑus nō sit. sup statutū confessi sibi vel alicui auctoritate eius tenentur codē āno suo curato inferiori semel cōfiteri nō sic autem dicendum est de confitentibus pape. vl habentibus eius auctoritatem absolute. quia papa est super concilium generale. pa tamen opinio rōnabilior videt. Ad primū in oppositū dicendō q̄ cum episcopus cōcedit alicui potestatē audiēdi confessiones non aufertur inferiori curato iurisdictio sua. sz seruatur. quia datur ei coadiutor ad executionem officij quod sibi incumbit ex sua iurisdictione que principalius est episcopi q̄z illius. sic in angelica hierar. dona ordinum inferiorū excellentioza sunt inferiozibus. Ad 2m dicendū q̄ non est simile. quia quilibet āgelus sufficit plene ad exequendū actus conueniētes officio suo. nō sic aūt ꝑ potest dici de quolibz iferiori curato. ℙPreterea ista officia i eccl̄ia latēt militāte fuerūt distincta eccl̄ia ꝓgnāte religionib⁹ vtilib⁹ ad hm̄ officia exeq̄nda. Vñ postq̄z prodierūt in lucē. conueniēs fuit vt istorum officioꝝ aliquo modo. s. ⁊ cōmissione eēnt participes. sicut postumus partem accipit bonorum que ante suam natiuitatem alijs filijs erant diuisa ff. de liberis postumis. l. quod dicitur. ⁊. co. de postumis. l. pa. ⁊. l. quod causatum. ⁊ insti. de exhereda. libe. §. postumi. Ulp 3m dō q̄ cognitio quā potest habere sacerdos in foro pnie de conscientia subditi sui dependet a subditi volūtate. ⁊ ideo debet eum reputare idoneum ad suscipiendū eucharistiam si affirmat se penitentem esse ⁊ legitime cōfessum ei qui ipsum potuit absoluere. si tamen sacerdos haberet aliqua signa probabilia q̄ ille non diceret verum non reneretur sibi eucharistiaz ministrare nisi ille sibi faceret sufficientem fidem. nō dico de hoc quod est vere penitens. nec de hoc quod est vere confessus. q2 ista non cadunt sub ꝓbatione. sed de hoc quod est confessus illi qui ipm poterat absoluere. nisi impedimentum fuerit ex parte sui ipsius confitentis. Ad 4m dicendum q̄ sacerdos non tenetur reddeꝛ rōnē de his que subdit⁹ suus ñ fuelauit sibi nisi ꝟ ex clpa sua ꝑcesserit.

Ad vltm pz. qd dō sit ex dcis in hac qōe p̄cedēti.

t Ertio q̄rit vtr̄ p̄fessi nō sacerdoti quē pochial sacerdos posuit loco ei credēs eum esse sacerdotem teneantur illa eandem pccata iterum confiteri. postq̄ constiterit eis illū cui cōfessi fuerunt nō eē sacerdotē. Rñ deo q tales tenēt illa eadē pccā si illor sint mēoi s itez p̄fiteri sacerdoti. q2 fz rei veritatē ō ill nō fūt rite cōfessi. nec sacm̄ pnie susceperūt. nz tñ iudicādi sunt peccasse tāq̄ trālgressores statuti de p̄fitendo. q2 eos ignorātia inuincibilis seu ꝓbabilis excusauit. ⁊ dico q illa p̄fessio eis fuit memoria. non tñ eis tā vtilis ceteris paribꝫ ac si p̄fessi sacerdoti fuissent. q2 nō sacerdos nō pōt p̄ferre penitēti illō bñficiuz q sacerdos ex vi clauium āministrat.

q Arto q̄ritur vtr̄ hō teneat cōfiteri oia pccā mortalia tā secreta q̄ publica. Et vi q nō. Magr̄ supra di. 16. c. i°. Contrictio est ꝺ pccm̄ cordis. g̃ de pccis cordis nō tenent hoies p̄fiteri. fz tm̄ cōteri. Itē p̄fessio ē p quā morbꝫ latēs in spe venie apit. g̃ nō tenemur p̄fiteri de patētibꝫ pccis. Itē ex de accusationibꝫ Euidētia. euidētia ꝓpetrati sceleris nō indiget clamore accusatoris. g̃ de sceleribus qōe euidenter p petrata sūt nō tenemur p̄fiteri. Cōtra de quolibz pccō mortali tenemur integre penitere. fz integra pnia nō tm̄ ꝓhibēdit ꝓtrictionē. fz ēt p̄fessionem ⁊ exteriorē satisfactionē si sit possibile. g̃ de quolibet mortali pccō tenemur p̄fiteri. Rñdeo q hō tenēt p̄fiteri oia pccā mortalia tā secreto q̄ publica. qa ⁊ si secreta mori debeāt interi p ꝓtritōez. deferri tñ debēt ad sepeliendū exterius p p̄fessionē. Et q2 nō sufficit aliqd esse notū indici nisi sit ei notū i forma indicij. q2 vt dī. 3a. q. 7°. Judicē. Judex dz iudicaꝛ fm allegata. g̃ pccā publica q̄uis sint manifesta sacerdoti sicut hōi. q2 tñ nō sūt ei manifesta sicut vicario dei. oz ea p̄fiteri. Et p̄terea sicut dic magr̄ di. pñti. c. vlti. p̄fessio ē q̄dā punitio pcci. ⁊ p eā pccōr fit hūlior ⁊ cautior. Vñ nō est tm̄ ad notificandū p̄fessori pccm̄. Ad pm in oppm dō q illud vbum magr̄i est intelligendū fm quandā appropriationē

Ad 2m dō. q q̄tūcūq̄ morbꝫ pcci sit patēs hoibꝫ in effectu tñ latēs est exterius in sua cā. Ad 3m dō q illa auctoritas intelligēda ē in foro ꝓnētioso vbi indicatur malū de interiori ope. nō i foro pnie vbi principaliꝫ indicatur de intentione.

q Into queritur vtr̄ hō teneat pcci circūstātias cōfiteri. Et vi q sic. Augr̄ in li°. de pe. ⁊ est de pe. di. 5a. in pncipio. ⁊ recitat magr̄ supi. di. 16. c°. 2°. postq̄ narrate sunt pccōr circūstantie. segtur q ois ista varietas p̄fitenda ē ⁊ deflenda. g̃ pcci circūstantie sunt p̄fitende. Itē pcci q̄titas sciri non pōt nisi scitis illis que illor aggrauāt q̄titatē. Sz circū stātie aggrauāt pccm̄ vt supius visuz ē. g̃ q̄titas pcci sciri nō pōt. ⁊ eor circūstantijs ignorantis cū g̃ sacerdos q2 est iudex debeat scire totaz q̄titatem pcci oēs pccōr circūstantie sibi sunt p̄fitende.

Cōtra circūstātie pccōr pñt esse infinite. Sz nullus obligaꝫ ad p̄fitendū ea q̄ in ifinitū pñt p̄cedere q2 de talibꝫ nō ē ars nz scia. g̃ nullus tenēt oēs circūstantias pcci p̄fiteri. Rñdeo q circūstantie mutant aliqñ spēz pcci vt supi visuz ē. ⁊ tūc circūstantie sūt p̄fitende. q2 spēs pcci p̄fitēda ē. alīs ita aggrauāti eadē spe q actū reddūt mōtalē q sine illis mortalis nō esset siē pz. Idē ei actus illicit pōt fieri ex tāt e intētiōe ⁊ deliberatiōe qō est pccm̄ mortale. Qui tñ ex surrectiōe fcūs mortalis ñ eēt. ⁊ talis circūstātia p̄fitenda ē. Alīs. n. nō aggrauāt crialr. fz venialr. q2 sine ill illa deordiatio mortale pccm̄ esset. nec p eas fieret pccm̄ mortale si alias ñ eēt. ⁊ sicut venialia pcā nō sunt p̄fitenda de necitate. nisi alīs p accns vt supius dcm̄ est. sicut tales circūstantie nō requirūtur de necitate ad sufficientē cōfessionē q̄uis regrātur ad confessionis pfectionē. vt autez melius sciri possit qñ confitende ō necessitate sint ⁊ qñ nō. Sciendū q circūstantia dī illud quod ē extra essentiaz actus in aliquo tñ mō ipm attingens aut quantū ad essentiā actus. aut q̄tū ad effectum aut quantū ad causaz. Primo modo dupliciter. s. aut per modū mēsure. ⁊ tales circūstantie sūt tps ⁊ locus vel tanq̄ qualitas actus ⁊ talis circūstātia est agendi modus. 2° mō est circumstantia qd fcm̄ est. s. mutilatio grauis vel leuis i respectu. 3° mō triplr q̄tū. s. ad causaz finalē ⁊ sic accipit hic circūstantia propter quid. aut quantū ad causaz materialem que est obiectū actus. ⁊ sic accipit hic circūstantia circa quid. aut q̄tū ad cām efficientez. ⁊ ꝺ duplr fm q duplex est causa efficiēs. s. pncipalis ex pte cuius accipit huius circūstantia qs fecerit. ⁊ instrūmētalis ex pte cuius accipit hic circumstantia quo instrō vel quibus auxilijs fecerit. nec est intelligendū q pp quid ⁊ circa quid sint circūstantie inquātū ex eis dep̄det essentia actus. fz inq̄tū sunt quedā ꝓditiones adiūcte. Vñ qñ querit quis fecerit tanq̄ circūstantia querit vtrū clericus vel laicus vel religiosus. ⁊ qñ q̄rit circa qd q̄rit vtr ille hō quē pcussit esset ꝓlatus vel subditus. ⁊ sic ꝺ aliis has aūt octo circūstantias ponit phi. 3°. ethi. c. 5°. ⁊ quelibz earz aggrauare pōt inordiatiōez qñq̄ criminalr ⁊ qñq̄ venialiter. Ad pm in oppm dō q illa auctoritas intelligenda ē q̄tū ad p̄fessiōis perfectionē nō q̄tū ad sufficiētiā. Ad 2m dō q nō oz cōfessorez scire totā pcci q̄titatez fz sufficit q sciat eius q̄titatē notabilē seu crimialē. In nō obligando aūt nos ad alias circūstantias cōfitēdas parcit deus nostre infirmitati.

ſ Exto queritur vtr̄ pccōr stati teneatur cōfiteri hitata opportunitate sacerdotis. Et vi q sic. q pcussus a serpente nō statiz quezit remediū ꝓptor est sue corpalis salutis. g̃ silr q incidit i pccm̄ mortale si nō q̄eiti pōt querit remediū cōfessiōis cōtempror ē sue salutis spūalis. Sz cōtēpnere suā salutez spūalē est pccm̄ mortale. g̃ peccator statim tenetur p̄fiteri habita opportunitate sacerdotis. Itē sicut ꝺ iustitiā est se separare a deo. ita sepationē cōtin naꝛ Sz qō pro quolibz tpe tenēt nō separe se a deo. g̃ p quolibet tpe tenēt scpationē remouere. cū g̃ remoueri nō possit sine p̄fessione tenēt confiteri p quolz tpe. Cōtra ille qui nō facit qō de necitate tenēt facere p illo tpe quo tenēt ⁊ pōt mortalr peccat. g̃ si pccōr statim tenēt de necessitate cōfiteri hita cōfessoris opportunitate q̄diu differt nō cessat nouum peccatum commitere quod falsum est. Rñdeo q ille qui cōmittit peccatuz mortale nō stati tenēt ō necessitate confiteri habita confessoris opportunitate. sed sufficit q semel in anno sicut statuit con

cilium generale nisi in quattuor casibus. Unus est rōne sacramenti scilicet quādo vult cōicare vel celebrare. nisi forte de propinquo expectet alium cui deuoti⁹ z securius ꝓfiteat sic. n. expectās nullo iure qō ego sciaz cōicare, phibet si vere penitēs ē. Alius. rōne pricli vt qñ est in notabili iminēti periculo mortis. Tertius ē rōne ꝓscie. s. qñ ꝓscia sibi dictat q statiz teneat cōfiteri de necitate. Quartus rōe dubij qñ. s. pbabilr videt se āpli⁹ in āno illo copiā ꝓfessoris hīe nō posse q ipm posset absoluere. Quintus cāus addi pōt ꝯtū ad religiosos qui rōne statutoꝝ suoꝝ z sui stat⁹ tenētur ꝓfiteri frequēti⁹ ꝯ statuat ꝓciliū gnāle. nec tū pp ꝟ sequit q statim teneant cōfiteri habita ꝓfessoris opportunitate nisi assit dies quo scōz statutū religiōis sue ꝓfiteri tenētur. Nō aūt peccatoz nō teneat regulariter statim ꝓfiteri pz. qz ad ꝟ nō obligat ex iure nature. qz ꝓfiteri sacerdoti nō est de iure nec absolute. nec ad hoc obligat diuina lege. qz sic xps sacerdoti ꝓfiteri precepit implicite. nō tū ꝑcepit ꝟ statiz fieri. nec ad ꝟ obligāt iure positiuo. sz tm̄ ad semel i āno vt dictū est. Ad p^m in opp^m dō q cōtēnere salutē spūalez ꝟ pōt intelligi dupl̄r. s. positiue z directe p aliquez deliberatiue volūtatis motū z ꝟ est pecm̄ mortale aut negatiue. ꝟ ē nō querere salutē spūalē sollicite. z ꝟ nō est pecm̄ mortale. sz circūstantia peci nisi in aliquo determiato cāu in quo. si nō quereret sollicite peccaret mortal̄r omittēdo. Et ꝑterea act⁹ penitēdi cū p posito cūfitendi. qñ hō tenet z satisfacendi ē remediū ꝺ pecm̄ mortale. Ad 2^m dō q nō separe se a deo ē in hois ptāte. sz recōiungere se deo nō sic facili⁹ eiz potuit seruare charitatē quaz hūit ꝯ se disponere ad recuperandū quod amisit.

f Eptimo queritur vtr mlier teneat cōfiteri suo ꝓp̄ virtero pochiali pecm̄ qō cū eo cōmisit. Et vi q sic. de pe. di. 6^a. c. vlt. Placuit vt vīn ceps nulli sacerdoti liceat quēlibz ꝓmissum alteri sacerdoti ad penitētiā suscipe sine ei⁹ ꝓsensu cui se ꝑius ꝓmisit. ꝯ ꝑdcā mlier pecm̄ ꝑdcm̄ suo pochiali ꝓfiteri tenet nisi pochial cōsentiat q alteri ꝓfiteat.

Itē tenet suo pochiali ꝓfiteri oīa pcā sua de qb⁹ ab eo pōt absolui. Sz ipe pochialis pōt absoluere mulierē de pcō qō cū ea cōmisit. qz ꝟ in iure phibitū nō inuenit. Contra magis pōt recusari ppr⁹ sacerdos p malitiā ꝯ per ignorātiā. qz malitia periculosioz ē z peioz. sz p ignorantiā pōt recusari. di. 6^a. Placuit. Cū ista mulier iam expta sit sacerdotis malitiā. vi q ipm recusare pōt. vt nō ꝓfiteatur eidem. Rñdeo q aut mulier pbabilr cōiecturat q si ad illū sacerdotē accederet. q ipe iterū eā sollicitaret. aut fētit se ira fragilē q pbabilr timet ne loquendo illi sacerdoti istigaretur stimulo cōcupiscētie pp recordationē delectatiōis nephārie q̄ cū illo fuit delectata. z in isto fuit cāu. nō tenet isti cōfiteri. nec ꝟ pcm̄ nec aliud. qz si pōt recusari sacerdos pp ignorantiaz. multo fortī⁹ pp malitiā. periculosius ē. n. penitēti mulieri si sacerdos conat eam ad pcm̄ inducere ꝯ si nesciat consulere sibi. dz tm̄ petere licentiā aut facere peti ab illo sacerdote vl̄ a supioꝛi vt alteri possit cōfiteri. q si malitiose dare licentiā recusaret ꝟ nō phiberet qn illa mulier posit alteri sacerdoti cōfiteri. Si aūt mulier pbabilr credat q nec expte sacerdotis nec ex pte sui imineat periculū si ꝓfitetur eidē. tūc tenet illi cōfiteri. ipaz illud pecm̄ qō cū eo cōmisit. z ipe de illo pōt etiam absoluere sicut dicit alijs. Ad p^m dō q post vba decreti allegata stati subiūgitur. nisi p ignorantiaz illi⁹ cui penitēs ꝓfessus est. z vc iā dcm̄ est. si pōt recusari per ignorātiaz. pōt recusari p malitiā. Ad 2^m dō q nō semp tenet penitēs cōfiteri parochiali suo de oībus pccis a qb⁹ ab eo pōt ab solui. si. n. aliqs pochianus esset aliqd machinat⁹ latenter ꝺ sui sacerdotis psonā de qua machinatōe posset ab illo sacerdote absolui. nō teneret ꝟ ꝓfiteri sibi ne ille p uocaret ad odiū. Ex dcis pz quid dici debeat ad argumentum ad partem scōam.

o Ltauo qritur vtr ꝓfessio sacr̄alis possit fieri pluribus sacerdotibus sil̄. Et vi q nō. qz cōfessio sacr̄alis nō pōt fieri a plurib⁹ penitētib⁹ sil̄ vni sacerdoti. penitēs. n. solus dz ꝓfiteri pcā sua. ex de peni. z re. Dis vtri⁹ qz serus. ḡ a sili cōfessio sacr̄alis nō pōt fieri plurib⁹ sacerdotibus sil̄. Itē non dz fieri p plura qō eq̄ bñ pōt fieri per vnū. sed vnus sacerdos ita bñ pōt absoluere penitentē sicut plures sil̄. ḡ cōfessio sacr̄alis nō dz fieri plr̄ bus sacerdotibus sil̄. Cōtra de pe. di. p^a. Mensurā. s. nō sunt. ꝯtro pribus cōfitebit i spe venie turpitudinē crimis tāto facili⁹ cōsequ tur gr̄az remissionis. Rñdeo q si penitēs cōfitea tur plurib⁹ sacerdotib⁹ sil̄. z absoluitur ab eis credo q recipit pñie sacr̄m. nō credo. n. q modus exp̄mendi ꝓsonā absoluentē vel absolutiōis actū in singulari vel i pl̄i de necessitate regrāt ad eēntiā sacr̄i credo tū q nō nisi penitēs velit ꝓfiteri duob⁹ simul vt certius ꝓsiliū hēat ab ābobus ꝯ ab altero soluz Duo sacerdotes audiētes simul vnū penitentē in foro pnie z sil̄. absoluētes peccāt. qz faciunt contra ꝓsuetudinem ecclie z statutuz. statuit. n. vt in illo foro solus soli ꝓfiteat. alij dicūt q sacr̄m pnie suscipi nō ꝑt nec admīstrari nisi in foro secreto. qz ibi ꝺ occultis ꝓscie agit. sacerdos ēt in illo foro xp̄m repñtat. vn⁹ aūt est xps. Ūñ di cūt q ꝓfiteri pluribus sacerdotib⁹ sil̄ñ vi ꝓfessio q̄ sit ps sacr̄i. Qui vult tenere p̄mā opinionē pōt dicere ad p̄mū q ples simul cōfiteri vni magis est cōtra secretū qō dz in foro pnie obseruari ꝯ vnū cōfiteri plibus sacerdotibus simul. quia illi plures sacerdotes ita obligā tur ad celandum pcā cōfessa sicut vnus solus. Sz plium confitentiū sil̄ non ita stricte obligatur vn⁹ ad celandum peccata aliorum. plures tamen posse confiteri vni in articulo necessitatis. s. quando mors ita imminet de p̄pinquo q vnus post aliuz confiteri non posz licitū est nec cuacuat sacr̄i virtutē. Ad 2^m dō q illud arg^m non plus p̄obat nisi q plures sacerdotes simul hoc faciendo pecc̄at potest tamen dici q in casu in quo viderent penitentem hoc facere ex magno feruore z vt magis tranquillaret conscia sua pp collationem duorum in consulendo licitum esse eis simul ipsum penitentem audire z absoluere. Qui vult tenere scōam opinionem potest dicere ad argumentū ad partez secundam q illa auctoritas intelligitur de confessione fcā pluribus non simul successiue.

n Ono queritur vtrum ille. i6. conditiones contente in versibus superius positis regrāt ad ꝓfessionē. Rñdeo q illarū q̄dā requirūt ad ꝓfessionē ꝺ necitate. z q̄daz

ō cōgruitate. ad qō videndū sufficit ad ꝑsens illas cōditiōes exponere. Confessio. n. dz eē simplex ita q̄ nihil admisceaī cū eis q̄ requirūtur ad pcēōz q̄titatē. Dz etiā esse humilis. valde. n. humiliter dz se hāe cōfitens in ybo ⁊ signo. dz ēt pura. i. cū recta intētione facta. Et fidelis. i. vera. vt nihil admisceatur de falsitate. Et frequēs. freq̄nter. n. cōfiteri ē vtile. Et nuda. i. nō inuoluta verboz obscuritate. Et discreta. i. qō maius ē ꝑfiteaī cū maiori pōdere. Et libēs. i. facta nō de necessitate sed libera uolūtate. Et verecūda. qō nō ē sic intelligendū q̄ debeat penitēs verecūdari de ꝑfessiōis actu. sz de pccis q̄ ꝑfitetur. qō ē ꝓtra quosdā q̄ in recitādo peccata sua q̄si se iactare videt̄ de aliqua seculi uanitate. Et integra. i. fcā sine celatione alicui⁹ peccati qō ꝑfitēs tūc hēat in memoria. de quo al nō fuerit legitīe ꝑfessus. ⁊ h̄ ēt dz diuidētes ꝑfessionē pluribus sacerdotibus dicendo ptez vni ⁊ ptez alij. Et scereta. qa ibi agitur ō secretis ꝑscie. Et lachryma bilis lachrymis ꝓcedētibus ex pcci dolore. Et accelerata. mltuz. n. ē expediēs pcēōri vt cito ꝑfiteaī. qz abyssus abyssuz inuocat. i. vnū pccm̄ ad aliud inclinat. Dz etiā esse fortis. i. penitēs dz esse ita ꝑstantis animi in ꝑfitendo vt pp verecūdiā nihil ptinēs ad ꝑscie sue purgatōnē omittat. Et accusās i. penitēs ita dz accusare se ipm vt in sui excusatiōe pccm̄ suū in aliū nō retorq̄at. sicut Adā dixit. mulier quā dedisti mihi sociā dedit mihi de ligno ⁊ comedi. vt hz̄ geñ. 3°. Dz etiā esse pata parere. penitens. n. dz esse patus parere. hē obedire sacerdoti in suscēptione. ⁊ explectiōe pnie quā rōnabiliī iniūgit. His visis p ea q̄ alibi de ꝑfessiōe dicta sunt. ⁊ adhuc dicēda sunt pōt facilr hō videre q̄ istaz cōditionū regrant ad ꝑfessionē de necitate. ⁊ que de congruitate.

Articulus quartus.

c Onseq̄nter q̄ritur de 4° pncipali Et cir[a] h̄ q̄rūt. 9. ℙ° vtrū q̄uersio volūtatis ad deū regraī ad ipij iustificationē. 2° vtrū ad h̄ regratur gr̄e infusio. 3° vtrū poz sit ordie nature ad deū cō uersio ꝗ a pccō auersio. 4° vtz̄ poz sit ordie natu re gr̄e infusio ꝗ pccī remissio 5° vtz̄ pccoz remis sio sit realiter idē q̄ bonoz quoz sunt puatōes restitutio. 6° vtz̄ iustificatio ipij sit in instanti. 7° vtz̄ ipij iustificatio ēntiali⁹ respiciat gr̄e infusionē ꝗ pccoz remissionē. 8° vtz̄ ordie nāe sit vtra ꝗ posterior. 9° vtz̄ ipij iustificatio sit miracl'osa.

p Rimo oñdo q̄ ad iustificationē ipij nō regraī q̄uersio volūtatis ei⁹ ad deū de ecclīasticis dogmatibus. c°. 20. dr̄ sic initiū saluris nr̄e deo miserāte ⁊ inspirāte hāe nos credim⁹. ita arbitriū nr̄e naturē sequaz eē diuine inspiratiōis libere ꝑfitemur. sz in nr̄a iustificatiōe est initiū nr̄e salutis. q̄ iustificatio ipij ꝓcedit q̄uersionē volūtatis ad deū. qō nō esset verū si regrereī ad iustificatōnē. Itē vt hz̄ 3° reg. c. 3°. De⁹ salomōi dormiēti infūdit sapiaz. q̄ a sili pccōri dormiēti pōt ifūdeī gr̄az. sz gr̄a ē iustitie forma. q̄ sīñ aliqua q̄uersione volūtatis ad deū pōt ipius iustificari. Lōtra be. li. de li. gr. vsus finē dic de gr̄a dei ⁊ li. ar°. q̄ totū bonū actuz singla opatiōe idiuiduo pagūt. Sz iustificatio ipij ē bonus act⁹. q̄ ē a gr̄a dei ⁊ li. ar°. qō nō eēt verū si ad h̄ nō regrerer tur cōuersio volūtatis ad deū. Itē nō resplēdet similitudo solis in speculo nisi facies ei⁹ q̄uertaī ad solē. q̄ silr gr̄a q̄ est qda silitudo solis iustitie nō resplēdet in aia nisi facies ei⁹ ad deū cōuersa fuerit p volūtatē. Lū q̄ sine gr̄a nō posset iustificari impius q̄uersio volūtatis ad deū regritur ad iustificatiōez

Ad hāc qōnez ꝑnt adduci argumēta ex his q̄ dcā sunt. di. 15[a]. in illa qōne. vtrū deus possit remittere pccm̄ sine aliqua satisfactiōe. Rndeo q̄ sicut ō remissiōe pcci cōueit log dupliciter. s. aut de lege. cōmuni. aut de ꝑuilegio spāli. sic ēt de iustificatione. Et sicut loq̄ndo mō scdo de remissiōe pcci. deus posset remittere pccm̄ absq̄ oi satisfactiōe. sic loq̄ndo de iustificatiōe mō. 2°. deus posset impiū iustificare sine q̄uersione volūtatis ei⁹ ad deū ipēdentez Sz loq̄ndo de iustificatiōe de lege cōi sic dico ad h̄ q̄ sicut corpus formaī p aiaz in eē nature oz corp⁹ p naturā disponi ꝑius ordie nature ꝗ ifundatur aia a creatore. sic ad h̄ q̄ aia adulti formetur p iustificationē in eē gr̄e oportet p̄cedere cōuersionem volūtatis ad deuz tpe vel natura q̄ cōuersione disponatur aia ad susceptionē gr̄e qua formalr iustificatur ⁊ sic p̄cedūt ar[a] ad ptē scōam. Ad p[m] in opp[m] dō q̄ ibi accipit̄ ꝓmitiū salutis nō ꝑ iustificatiōe. sz ꝓ aliqua diuina inspiratione qua aia excitaī ⁊ adiuuatur ad cōuertēdū se ad deū p volūtatē. Ad 2[m] dō q̄ nō est silr de gr̄a q̄ pncipalr respicit affectū libez q cogi nō pōt. ⁊ de sapiētia q̄ respicit intellectū q cogi pōt. Et tō magis regritur volūtaria dispositio ad susceptionez gr̄e ꝗ sapiētie. Vel pōt dici q̄ tūc Salomon recipit sapiētiā nō fm legē cōez sed fm legē spālez ⁊ ꝑuilegiataz. Vel pōt dici alr q̄ ad eius susceptionē se disposuerat inuigilando.

s Ecundo queñ vtrū ad iustificationē ipij regraī gr̄e infusio. Et vi q̄ nō. ga qcqd de⁹ pōt facere mediāte cā. 2[a] pōt facere sine ea. q̄ si deus pōt ipiū iustificaī mediāte gr̄a. pōt ēt sine gr̄a. Itē Jo. 6°. Nemo vēit ad me nisi pr̄ meus traxerit eū. tractus aūt mot⁹ violētus est. sed deus pōt remouere volūtatē ad se violēter sine gr̄a q̄ ad iustificationē impij nō ē necessaria gr̄a. Lōtra nō expellit tenebra corporalis nisi p lumē corporale. q̄ nec tenebra pcci expellit nisi p gr̄az que lumē ē spūale. Itē ois aia aut est deo inimica. aut amica. sed amica non ē nisi per gr̄az q̄ cū desinit eē inimica p iustificationē oportet q̄ deī sibi gr̄a. Rndeo q̄ sic q̄ ex vno elemēto fit aliud q̄ currit quattuor. s. vnius formę corruptio. ⁊ alteri⁹ gnātio. ⁊ dispō ad corruptionē vni⁹. ⁊ dispositio ad gnātionē alteri⁹. sic cū de impio fit iustus regrūt quattuor. s. ipietatis destructō q̄ ē culpe remissio ⁊ gr̄e infusio. ⁊ dispositio ad destructionē ipietatis q̄ ē culpe detestatio. ⁊ dispositio ad susceptionē gr̄e. q̄ ē li. arbitrij ad deū cōuersio. ⁊ sic pz q̄ gr̄e ifusio requirit ad iustificationem ipij Ad p[m] in opp[m] dō q̄ illa ꝓpositio itelligēda est de 2[a] cā efficiēte. gr̄a aūt ē iustificationis cā 2[a] fōmalis nō efficiēs. ⁊ iō sicut de⁹ nō pōt facere aligd eē albū sine albedine. sic nec iustū sine gr̄a. Ad 2[m] dō q̄ illa auctoritas logt nō de tractu violēto. sed accipit̄ ibi tractus p volūtatis inclinationē fz sniā Aug. omnia. 26[a]. sup Jo. in expositiōe vbi ꝓdicti qō pz p ex pla q̄ ponit dicēs tractū viridē oīdis. oui ⁊

trahis illam. nueces puero demõstrant ꝛ trahitur ita deus oñdit interius homini ea per que homo ad deuꝫ inclinatur ꝛ hoc est ipsum trahi.

t **Ertio queritur** vtrũ pox sit ordine nãe ad deũ cõuersio ꝯ a pccõ auẽsio. Et vi q ñ. psal. Declia amalo ꝛ fac bonũ. g̃ prius est ordine nãe declinatõ mali que ẽ auersio a pccõ ꝯ opatio boni q̃ ẽ ad deuꝫ puersio. Item in motu locali pus est ordie nãe recessus a termino a quo ꝯ accessus ad terminuꝫ ad quẽ. g̃ a sili. ita est motu aie. Sed auersio a pccõ est reeessus a termino a quo. cõuersio ad deũ ẽ accessus ad terminũ ad quem. ergo prior est ordine nãe a pccõ auersio ꝯ ad deuꝫ conuersio. Jtẽ eccle siastici p° dilectio dei honorabilis sapientia. sed ibidez ĩmediate subiũgit q̃ initiũ sapiẽtie ẽ timor dñi. g̃ timor pox est dilectione. Sed auersio a pccõ est ex timore. conuersio ad deuꝫ ex dilectiõe. g̃ pox est a pccõ auersio ꝯ ad deũ cõuersio. Contra ordine nature pox est ad creaturam cõuersio ꝯ a deo auersio. sed sicut dicit phi. 3°. ethi. c°. 6°. p^m in gnã tione est vltimũ in resolutione. cũ g̃ cõuersio ad deuꝫ sit destructio auersiõis a deo. ꝛ auersio a pccõ sit destructio cõuersiõis ad pccm̃. pox ẽ ordie nãe conuẽsio ad deũ ꝯ auersio a pccõ. Jtez pox est ordine nãe infusio gr̃e ꝯ remissio culpe. qz culpa remittit̃ p gr̃am. g̃ a sili conuersio ad deũ q̃ dispositio ad susceptionẽ gr̃e. pox est ordie nãe ꝯ a versio a pccõ q̃ ẽ dispositio ad remissionẽ clpe. Rñdeo auersio a pccõ ꝛ puersio ad deũ pñt cõsiderari inꝯtũ sunt radicate in vno motu li. ar. sicut recessus a termino a quo ꝛ accessus ad terminũ ad quẽ in vno motu. aut in inꝯtũ sunt duo li. ar. motus. s. detestatõ peccati ꝛ tendẽtia volũtatis in deũ p desiderium vel amoꝛẽ. p° mõ in ordie nãe pox est cõuersio li. ar. ad deũ ꝯ auersio eius a pccõ. ꝯ uis in motu exteriori pox sit recessus ꝯ accessus in executiõe. in intentõne. n. motoris pox est accessus ꝯ recessus. vt. n. accedat ad terminũ ad quẽ recedit a termino a quo ꝛ hec duo in motu li. ar. ordinata sunt ꝑm ordinez intentiõis nõ exteriozis motoris. sicut enim. dicit Aug^s omĩa. 26^a. sup Jo. ad deũ non motu coꝛporis sed volũtate coꝛdis accedimus. s̃z volũtate ad deuꝫ accedere est intẽdere ipm deũ. Scõo mõ loqnẽdo de conuersione ꝛ auersiõe distinguendum est de auersione a pccõ. qz detestatio pcci aliq̃ oꝛitur ex seruili timoꝛe. ꝛ hec est pox ꝯ cõuersio li. ar. ad deũ aliq̃ ex amoꝛe dei vel desiderio. ꝛ hec ẽ posterioꝛ ordie nãe puersione li. ar. ad deũ. sic effectus posteꝛioꝛ est cã. Ad p^m in opp^m dõ q̃ ille ordo etsi sit i executiõe. tñ in intẽtiõe est ecõtrario. pus. n. intẽditur cõsecutio boni ꝯ fuga mali. Ulñ vt li. 3°. oñsum est. amoꝛ pox est odio ꝛ eius cã est. Ad 2^m dõ q̃ solutũ ẽ ex dcis in qõne. Ad 3^m dõ q̃ ꝛ si timoꝛ seruilis pox sit ꝯ dilectõ dei. tñ timoꝛ filialis ordine nature est posterioꝛ. Et ego ꝓcedo q̃ auersio a pccõ q̃ oꝛitur ex timoꝛe seruili pox ẽ puersiõe ad deũ. nõ tñ illa que oꝛitur ex timoꝛe filiali.

q **Uarto** queriꝫ vtꝛ pox sit ordine nãe gr̃e infusio ꝯ culpe remissio.

Et vi q̃ nõ. pus est ordie nãe alicui remittere inimicitiã ꝯ ipm recipe in amicitiaꝫ. qz sicut dicit phi. in p̃dicamẽtis. pus est a quo nõ cõuertit̃ ꝓsequentiã. sed ad recipe in amicitiã sequit̃ remittere inimicitiaꝫ nõ econuerso. s̃z remittere culpaꝫ ẽ remittẽ inimicitiã. dare gr̃aꝫ ẽ remittere inimicitiã. g̃ p° oꝛdie nãe ẽ rẽissioclpe ꝯ ifusio gr̃e. Jtẽ possibile ẽ cũdẽ sil̃ eẽ deo amicũ ꝛ inimicũ. s̃z si p° oꝛdie nãe esset infusio gr̃e ꝯ remissio culpe. pus oꝛdine nãe eẽt pccoꝛ dei amicus ꝯ desineret esse inimicus. ꝛ sic simul est amicus ꝛ inimicus. nõ est g̃ pox infusio gr̃e ꝯ remissio clpe. Jtẽ i trãsmutatiõe elemẽtoꝝ pus est ordie nãe coꝛruptie vni° ꝯ gnãtio alterius. g̃ a sili pus est ordine nãe coꝛruptio ꝯ pe p remissionẽ ꝯ introductõ gr̃e p infusionẽ. Jtẽ pox est ordie nãe dispositio ꝯ hitus. s̃z remissio culpe dispositio est ad infusionẽ gr̃e. g̃ ordine nãe pox est. Cõtra pus est ꝓtritio ꝯ culpe remissio. qz ẽ eꝛ cã. Sz gr̃a pox est ordie nãe cõtritiõe. qz forma pox est cõposito. g̃ infusio gr̃e prior est ꝯ culpe remissio

Jtẽ remissio pcci facit de pccõre nõ pccõre. non p aliquã mutationẽ ex pte dei. g̃ ẽ p aliꝯ mutationez ex pte pccõris nõ p mutationẽ pccõris informẽ. qz nullus motus informis mereꝫ de ꝑdigno remissionẽ pcci. g̃ remissio pcci est p aliꝯ mutationẽ formataz p gr̃e infusionẽ. sed cã pox est effectu. g̃ ẽ pox ordine nãe gr̃e infusio ꝯ culpe remissio. Ad istã qõnẽ dicũt qdã q̃ infusio gr̃e pox est ꝯ remissio culpe ordie nãe. qz sic eẽ pus. ẽ eẽ pus cãlitate. infusio ãt gr̃e cã formalis est remissionis culpe. remissio etiã culpe pox est ꝯ gr̃e infusio. inꝯtũ hz rõnẽ cãlitatis materialis respectu ipius. nõ est. n. inconueniẽs q̃ duoꝝ vnũ sit alterius cã. ꝛ ecõuerso in diuerso genere cãe. Ulñ phi. 2°. phis. sunt quedam ab inuicez cause vt dolere est cã boni habitus. ꝛ ℔ dolenti. sed nõ eodẽ modo. s̃z ℔ quidẽ sicut finis. illud aũt sicut p̃incipiũ vñ motus. s̃z hec solutio falsuꝫ supponit ꝛ nõ sufficit. supponit. n. qõ est eẽ p° oꝛdie nãe sit eẽ pus cãlitate quocũq̃ gr̃e cãe. qõ nõ est verũ vt accipit̃ pro esse pus origie. vñ cũ finis dr̃ pox oꝛdie nature ꝯ efficiẽs vt sanitas ꝯ exercitiũ. ℔ nõ est vez nisi ꝑm esse quod hz in intẽtione. ꝛ sic iam hz aliq° mõ aliquã rõem efficientis cãe inꝯtũ p eius intentionẽ mouet se efficiens ad opationẽ qua possit cõ sequi finẽ illũ. Et ꝓterea nos hic querimus de poꝛitate qua reducitur ad genus cãe efficientis. infusio. n. gr̃e ꝛ remissio culpe actiões quedã sunt. destruere. n. pccm̃ est agere. Alij dicũt q̃ sicut deus sine mutatione volũtatis sue vult eẽ aliqd vel fieri hodie ꝛ aliud cras qõ nõ voluit eẽ vel fieri heri. sic sine mutatiõe volũtatis sue vult illũ q̃ de pccõ suo sufficienter penitet non esse obligatũ ad penaꝫ eternã. ꝛ non esse sibi imputandũ ad offensaꝫ qõ ſt fecit qõ est pccm̃ remittere qõ ad offensaꝫ quẽ tam̃ añꝯ peniteret reputabat inimicũ ꝛ volebat eũ eẽ obligatũ ad penã eternã. ꝛ hi dicũt nõ esse remissionẽ pcci p infusionẽ alicuius habit° in aia. s̃z per gratuitã dei volũtatẽ. ꝛ ℔ vocant gr̃am p quã remittitur pccm̃. postea deus infundit sibi hituꝫ charitatis qua fit dignus spãliter amari a dõ ita vt sibi velit vitaꝫ eternã ꝛ qua possit digne deuꝫ amare. Et hi dicunt q̃ pus ordine nãe est pcci remissio ꝯ gr̃e seu charitatis infusio. sed quia li. p° ꝛ 2° sufficiẽter oñsuꝫ est gr̃aꝫ seu charitatẽ per quã remittit̃ pccm̃ esse aliquid positiuũ manens habitudinaliter in aia. iõ p̃dictã opinionẽ non approbo sed reprobo maxime cũ sit cõtra dcã scõꝝ ꝛ cõtra cõmunẽ opinionẽ doctoꝝ in theologia. Alij dicũt q̃ infusio gr̃e

ꝓz est rõne sue habitudinis ad illum a quo infunditur. sed posterioꝛ remissione pecꝯ p cõparationez ad aiaz in qua suscipitur. Sz contra per gr̃am esse a deo nõ expellit pecꝯ nisi mediante sui susceptõe in aia. q̃ ꝑus ordine nãe in aia suscipit q̃ pecꝯ remittit̃ si est illius remissionis cã. Alij dr̃it q infusio gr̃e ordine nãe ꝓz est q̃ remissio culpe. Et r̃ndsio culpe ꝓz est q̃ esse iust̃ũ per gr̃am qõ sic declarant. q̃uis in mutatiõibus instãtaneis sit̃ sit mutari ⁊ mutatum esse. tñ ordine nãe pr̃ꝰ est mutari q̃ mutatũ esse. Ũñ infusio gr̃e ꝓz ẽ ordine nature q̃ gr̃am in aia esse. p gr̃am aũt esse in aia nõ expellitur pecꝯ. sed ꝑsupponit eius expulsionẽ. Sz per ipaz infusionẽ gr̃e que est introitus. ergo in aiam expellit̃ peccatum̃ exemplum. Si illa virtus per quam ignis corrũpit formã aeris fieret materie aeris fõma. ꝓrius ordine nature esset fieri illius forme q̃ corruptio forme aeris ⁊ posterioꝛi facto esse. Sz contra ꝫ sic põt argui. sicut infusio gr̃e ꝓz est ordine nãe q̃ ipam esse in aia. sic remissio pecꝯ prioꝛ ẽ ordine nãe q̃ ipm esse remissuz. q̃ si ordie nature prioꝛ est gr̃e infusio q̃ culpe remissio. sil̃r ꝑus erit ordie nãe per gr̃am eẽ iust̃ũ q̃ pecꝯ esse remissuz. Et sic vt dicꝯ ẽ i opponẽdo ꝑus ordine nãe erit pecꝯ ꝺi amicus q̃ sit non inimicus. Alij dicũt q non est ibi aliqua prioꝛitas ordine nãe sed tñmõ ꝺm rõez qz ipa infusio gr̃e ẽ realiter ipa remissio culpe q̃ ⁊ ad offensaz. nõ. n. põt dici q sint due mutatiões distincte sicut gnãtio vni⁹ ⁊ corruptõ alterius. vt. n. supius declaratũ est li°. 2°. pecꝯ formal̃r nulla eẽntia est. sz carentia siue absentia boni debiti. Ũñ q̃ nis sit absentia alicui⁹ absentie ⁊ in aliq° hũte eẽntiaz. tñ nulla essentia est. cũ q̃ destructio seu corruptio sit ab ente in nõ ens. de formitatez pecꝯ destrui nõ est aliud realr̃ q̃ bonũ cui⁹ est ꝓuatio restitui. ꝫ aũt bonũ restituitur in infusione gr̃e. imo vt veri⁹ loquar est ipa gr̃a que infundit̃ ⁊ illi⁹ boni restitutõ est ipius gr̃e infusio. qz tñ infusio gr̃e gratũ faciẽtis ẽ remissio pecꝯ p qõ aia deo displicebat ⁊ ẽ q̃dã perfectio aie p quã deo placet ⁊ ꝓrius ꝓrem itelligendi est aiam nõ deo displicere q̃ sibi placere. iõ ipi⁹ gr̃e infusio prioꝛ est ꝺm rõem intelligendi sub rõne qua est pecꝯ remissio q̃ sub rõne qua p eã aia placz deo illa placentia qua eã reputat dignã vita eẽna.

Preterea destructio nõ entitatis boni debiti est facere nõ entitatẽ nõ entiratis boni debiti. Sz nõ entitas nõ entiratis idẽ est qõ entitas. negatio. n. negationis realr̃ affirmatio est. q̃ corruptio corruptiõis boni fcẽ p pecꝯ nihil aliud est realr̃ q̃ restitutio boni oppositi. qõ est gr̃a. tñ ꝺm rõem itelligendi ipa infusio gr̃e prioꝛ est sub rõe q̃ est remissio inimicitie q̃ erat per culpã q̃ sub rõe qua est restitutõ amicitie. Ad p^m in opp^m dõ q maioꝛ est vera p cõpationẽ ad illũ qui remittit inimicitiã ⁊ recipit in amicitiã p mutationẽ volũtatis sue. Voluntas aũt divina ꝫ facit nõ p volũtatis sue mutationem. sed p hitus gr̃e infusionẽ. Ad 2^m dõ q hõ nõ ẽ amicus dei nisi in q̃ est gr̃a informatus. ⁊ ego bñ cõcedo q ipm esse gr̃a informatũ eẽ ꝑsupponit pecꝯ remissuz eẽ p introitũ gr̃e in aiam qõ est p fieri gr̃e ipius. Vel põt dici q eodẽ instanti in quo p° est eẽ gr̃e est p°. non esse culpe. ⁊ ꝫ nullã includit incõpossibilitatez. Ad 3^m dõ q q̃uis in trãsmutatiõe elementoꝝ prius sit ordine nãe vni⁹ forme corruptõ q̃ alterius gnãtio. tñ prius est virtutis imissio ab agente in passuz q̃ ipius forme corruptio p formã eni quã ignis generat in materia aeris nõ corrũpitur forma aeris. q̃uis sit finis corruptiõis. sz p virtutẽ ignis aerẽ attingentẽ. In iustificatiõe aũt ipij per imissionẽ gr̃e q̃ postea informat subiectũ est expulsio culpe. ⁊ si in trãsmutatione eleñtoꝝ destrueretur forma corrũpentia p formã que in ei⁹ matia generatur prioꝛ eẽt ordine nãe gnãtio vni⁹ q̃ corruptio alterius. Ad 4^m dõ q mioꝛ est falsa. q̃uis remissio culpe sit dispositio ad eẽ gr̃e in aia. differt n. vt supius dcꝯ est infusio gr̃e ⁊ ipam esse in aia sicut fieri ⁊ factũ esse. Qui aũt vult tenere vltimaz opinionẽ q̃ ponit realr̃ idem esse infusionẽ gratie ⁊ remissionẽ culpe q̃ ⁊ ad offensaz que pbabilis est ⁊ rõnabilis mihi vr̃ q facilr̃ posset euadere argumẽta vt pz intuenti. Ex dcis patet qd dõ ad qõnem quintam.

Exto querit vtr̃ iustificatio impij sit in instanti. Et vr̃ q nõ. Nullus motus est in istanti. sz ad iustificationẽ ipij regritur motus li. ar. q̃ iustificatio nõ ẽ in instanti. Itẽ intellectus nõ põt intelligere plra sil̃. vt dicit phũs 2°. top. nõ põt q̃ simul ferri ad cõsiderandũ pecꝯ ⁊ deũ. sz ad iustificationẽ ipij regritur detestatio pecꝯ. ⁊ tendentia in deũ q̃ includunt cognitionẽ pcꝯ ⁊ dei. q̃ iustificatio ipij nõ est i istanti. Itẽ nulla forma q̃ recipit magis ⁊ mius introducitur in istanti. Sz gr̃a recipit magis ⁊ mius. ergo nõ introducit̃ in istanti. Cõtra in. eodẽ instãti ẽ in aere tenebre expulsio ⁊ illumiatio ei⁹. q̃ sil̃ in instanti est tenebre culpe remissio. ⁊ p gr̃am illuminatio. Itẽ quedã sunt mutatiões in istanti p virtutẽ finitã. vt sunt ille mutatiões q̃ sunt fines motuũ. q̃ multo fortius iustificatio ipij ẽ in istãti cũ sit p virtutẽ infinitã. Rñdeo iustificatõ ipij ꝓsiderari põt q̃ tũ ad motus disponẽtes ad eã q̃ sunt detestatio culpe ⁊ q̃uersio voluntatis ad deũ informes. Vel q̃ tũ ad gr̃e infusionẽ ⁊ pdcõꝝ motuũ formationez culpe remissionẽ in q̃bus cõsistit iustificatiõis eẽntia. prima duo nõ semp in instanti vno nec inter se nec cũ iustificatiõis eẽntia. q̃z. n. tpe p̃cedũt iustificationẽ ipam. sz ea in q̃bus ꝓsistit iustificatiõis eẽntia semp sunt in eodẽ instãti. ad ꝫ q forma nõ possit in aliquo subiecto fieri in istãti requiruntur tria simul. s. q̃ sit talis q̃ recipiat magis ⁊ minus. ⁊ q̃ sit limitatio virtutis in agente. ⁊ idispositio seu ꝙtraria dispositio in suscipiente. Quocũq; aũt istoꝝ deficiente forma põt introduci in istanti. Ũñ obstante limitatiõe virtutis in sole ⁊ q̃ lumen in medio natũ ẽ magis ⁊ minus suscipe. qz tñ me^m diapha^m ẽ in vltimata dispositõe ad luminis susceptionẽ. iõ illuminat̃ in istanti. Si aũt forma nõ recipit magis ⁊ minus planũ est q̃ introducit̃ in istãti. qz nihil de ea hẽtur nisi totuz hẽatur. Si etiam agens est infinite virtutis q̃uis subiectũ sit indispositũ ⁊ forma sit nata recipere magis ⁊ minus pt tñ eam illi subiecto imprimere in istanti. quia in stanti potest remouere dispositionẽ illi forme contrariam ⁊ causare dispositionem q̃ requitur ad illius forme susceptionem. Cũ ergo infundens gr̃az sit infinite virtutis nõ obstante q̃ gr̃a in aia possit recipere magis ⁊ minus põt eam infundere in instanti. ⁊ quia magis cõgruum est eam in instanti.

ꝛ ga magis ꝓgruñ est eã in istanti ifundi ꝯ̃ succesſiue. iõ semp eã infundit in istanti. ꝛ qz formatio cõuersiõis ad deũ ꝛ destatiõis ꝓcei ꝓcedentiũ gr̃e infusionẽ ẽ formatio aie cui⁹ sunt act⁹. ga illos actus esse formatos ẽ realr aiam cui⁹ sunt actus eẽ fõmata ꝯ̃ uis sit ibi aliqua dia ſm rõnẽ. iõ illoꝝ motuuz formatio est in eodẽ instãti in quo ẽ gr̃e infusio pr̃iuatio aũt remanere nõ põt forme oppoſite infusionẽ. sicut pz ꝙ tenebra nõ remanet p⁹ ifusionẽ lumi nis. g̃ in eodẽ instãti ẽ remissio culpe in quo ẽ gr̃e infusio. p ꝟ aũt qõ diri ꝙ formatio actus ꝛ formatio aie realr idem sunt. nõ credas ꝙ veliz negare cãri in actus silitudinẽ bitus que aliquo mõ sit eius forma. ego. n. cõcedo ꝙ voluntas formata charitate actũ suũ qualificat aliquali silitudine ipius charitatis. sz volo dicere ꝙ per formaz volũtatis que ẽ charitas p quã aia est deo accepta. ipe actus ẽ deo acceptus. magis ꝛ ꝓpius ſm rõem intelligendi ꝯ̃ p silitudinẽ illius forme. q̃ silitudo ẽ in actu eodez istanti in quo aia charitate formatur. Si. n. illa silitudo esset in actu absqz hoc ꝙ charitas esset in aia. ille actus nõ sic eẽt deo acceptus ꝙ esset meritorius de cõdigno. Ad p̃m in opp̃m dõ ꝙ fallit in duobus. vnũ est qz motus li. ar. nõ ẽ de essentia iustificatiõis. sed eius formatio q̃ est in istanti vt visum est. aliud ẽ qz motus li. ar. ꝯ̃tũ ad id qõ est de eẽntia eius in istanti ẽ. velle. n. liberũ post consiliationẽ actus ẽ eẽntia actus li. ar. ꝛ hoc in istanti ẽ ẽt si ꝓcedat ꝓsiliatio in tpe. Ad 2m dõ ꝙ vt supius. deñ est li. 2°. ꝛ. 3°. intellectus põt simul intelligere plura ꝛ voluntas velle qñ vnũ ordinatur ad aliud sic aũt est in ꝓpoſito. Consideratio. n. culpe ꝛ detestatio eius ordinatur ad cõsiderationẽ dei. ꝛ conuersionẽ volũtatis ad deuz. Ad 3m pz solutio ex iam dcis. Alliqui tñ aliter soluũt dicentes ꝙ formarũ quedã recipiũt magis ꝛ minus ꝛ ꝓsui maiorem vel minorẽ ꝓmixtionẽ cũ suo ꝓtrario. ꝛ ꝓ maiorez vel minorẽ accessũ ad terminũ vt albedo. quedaz altero mõ tñ. s. ꝓ minorẽ vel maiorẽ accessum ad terminuz. vt lumen corꝑale ꝛ lumẽ ſpũale qõ est gr̃a. quoꝝ neutr̃ secũ cõparat aliqd de ꝟio. Quedã sunt q̃ non recipiũt magis ꝛ minus vllo mõ ꝓprie introducũtur successiue. scõe ꝛ tertie in istanti. Sz hec solutio supponit ꝙ deus nõ posset infũdẽr gr̃az successiue eo ꝙ nã formẽ ꝟ non patit. qõ multis dubiũ. ꝛ aliꝭ falsuz vi. eo ꝙ gr̃a nõ tñ recipit magis ꝛ minus ꝯ̃tũ ad sui esse in subiecto. sz etiaz plus ꝛ minus in essentia sua. p ꝟ. n. hõ ẽ magis gratus dõ qz plus hz de eẽntia gr̃e eius. per quẽ aũt modum possit augeri ſm essentiã pz per ea q̃ p°. li°. dcã sunt de augmento charitatis.

s Eptimo queritur vtrũ impij iustificatio essentialius respiciat gr̃e infusionez ꝯ̃ pecꝯ remissionez. Et vi ꝙ non. mutatio essentialius respicit terminũ finalẽ ꝯ̃ initialẽ. qz terminus initialis est termin⁹ a q° ꝛ terminus finalis est terminus ad quẽ. sicut dicit ℔phi. 5°. phi. mutatio eẽntialius recipit terminuz ad quẽ. ꝯ̃ terminũ a quo. Sz in iustificatione ipij terminus initialis est gr̃e infusio. ꝛ terminus finalis culpe remissio. ga vt ꝓus visum est. ꝓz ordine nãe est gr̃e infusio ꝯ̃ culpe remissio. g̃ iustificatõ impij eẽntialius respicit culpe remissionẽ ꝯ̃ gr̃e infusionẽ. Itez si posset eẽ culpe remissio sine gr̃e infusione hõ sine gr̃e infusione iustificaret. Sz si posset eẽ gr̃e infusio sine ꝓcei remissione non ꝓp ꝟ hõ iustificaret. g̃ eẽntialius dependet impij iustificatio a cl̃ pe remissione ꝯ̃ a gr̃e infusione. Contra maius ẽ eẽ dei amicũ ꝯ̃ nõ esse eius inimicũ. qz carentia inimicitie ordinatur ad ꝓsentiam amicitie. Sed infusio gr̃e ponit amicitiaz. remissio culpe tollit inimicitiã. g̃ ꝓncipalioꝝ est in iustificatione impij gr̃e infusio ꝯ̃ culpe remissio. Sz totũ essentialius respicit illã ꝑtem que in se est ꝓncipalioꝝ. ℟ndeo ꝙ de essentia iustificatiõis impij ẽ gr̃e infusio ꝛ culpe remissio. eẽntialius tñ respicit gr̃e infusionẽ ꝯ̃ culpe remissionẽ. qñ. n. de rõne alicui⁹ totius sunt due ꝑtes quaꝝ vna est alterius cã illa que est cã ꝓncipalioꝝ est in illo toto ꝛ essentialioꝝ illi ꝯ̃ illa que est effectus. Sz vt visum est supi⁹ ifusio gr̃e ẽ cã remissionis culpe ſm opinionẽ dicentiũ ꝙ realr differũt q̃ est cõis opinio. Et iõ ꝓncipalioꝝ est in iustificatõe impij ꝛ ipi eẽntialioꝝ ꝯ̃ culpe remissio. Ad p̃m i opp̃m dõ ꝙ in iustificatione impij. gr̃e ifusio nõ est terminus a qno. qz illud qõ mutatur per mutationẽ recedit a termio a quo. hõ aũt cũ iustificatur nõ recedit a gr̃e infusione. silr remisio culpe nõ est terminus a quo. qz hõ cũ iustificatur nõ recedit culpe remissione. Sz terminus a quo in iustificatiõe impij est eẽ iniustũ ꝛ terminus ad quẽ est esse iustũ iustificari. n. est ex i iusto iustũ fieri ꝛ certũ est ꝙ ista iustificatio essentialiꝭ respicit iustũ qui ẽ termi⁹ us ad quẽ. ꝯ̃ eẽ iniustũ q est termius a quo. peccat. g̃ ar̃m in supponẽdo ꝙ in iustificatione impij terminus a quo eẽt gr̃e ifusio. ꝛ termius ad quẽ culpe remissio

Ad 2m dõ ꝙ si eẽt culpe remissio sine gr̃e infusiõe hõ desineret eẽt iniustus. sz non esset iustus qa non hꝛet formã iustitie. Et si posset esse gr̃e infusio sine culpe remissiõe sil̃ posset eẽ homo iust⁹ ꝛ ꝓ ꝑtiaz culpe eẽt iniustus. Illã positio nõ tñ ẽ ipossibilis sz etiam incompossibilis.

o Ctauo queriẽ vtrũ iustificatio impij sit posterioꝝ ordine nãe ꝯ̃ gr̃e infusio ꝛ culpe remissio. ℟ndeo in via gnãtionis ꝑtes ordine nãe sunt prioꝝes toto. Illã ꝛ ſm ℔phi. 5°. metha. accidẽs ordine nãe ꝓus ẽ toto compoſito ex subſtantia ꝛ accite vt musicũ musico homine. In rõne aũt iustificatiõis impij se hꝛeãt sicut ꝑtes. ꝛ sub iustificatõe cõprehẽditur gr̃e infusio ꝛ culpe remissio. vt iam dcñ est. ita vt respectu iustificatiõis impij se hꝛeant sicut ꝑtes ꝛ iustificatio i pij sicut totũ posterioꝝ. g̃ ordine nãe in via gnãtionis ẽ ipij iustificatio ꝯ̃ ꝓme gr̃e ifusio ꝛ culpe rẽissio.

n Ono queritur vtrum iustificatio impij sit miraculosa. Et vi ꝙ sic. glo. super illud Jo. 14. Maioza eoꝝ faciet Maius est ipios iustificare ꝯ̃ iustos creare. sz ſm Aug. 1. de ciui. c. 5°. Illud est mirabilius qõ ẽ potentius g̃ magnũ miraculũ impios iustificare. Itẽ non est minus resuscitare mortuũ spũalr ꝯ̃ resuscitare mortuũ corꝑaliter. sz resuscitatio corꝑaliter mortui est miraculosa. g̃ impij iustificatio cum sit resuscitatio spũalis est miraculosa. ℨ Aug⁹. io. de cinit. c. 12°. Quicqd mirabile fit in ꝟ mundo profecto minus est ꝯ̃ totus hic mũdus. Sz ꝯ̃ uis creatio mũdi fuerit supnaturalis non tñ dz fuisse miraculosa. g̃ ꝯ̃ nis iustificatio impij sit supnaturalis nõ tñ est miraculosa. ℟ndeo ꝙ ꝯ̃ uis iustificatio ipij sit supnatura

lis non tñ est miraculosa. vt includit ar^m ad ptem
scdam. de rone. n. miraculi proprie sumpti tria sūt
Unū est q fiat per actiuā potentiā supnaturalē agē
tis. qđ ope nāe fit. etsi qñz sit mirabile eo q ignore
tur cā ꝑ m Aug. xi. de ciui. c. 4°. tñ miraculū nō est.
Aliud est q in materia non sit aliqua dispositio ni
si solū pura potentia obediētie ad hoc q in ipa vel
de ipsa fiat illud opus qđ est miraculū. Tertiū ē vt
sit ꝑter modū ꝓsuetū. Unū dic Aug⁹. i. li°. retracta.
c. xz. q si solita eēnt miracula non eēnt. ꝯtra aūt ñ
omne mirū vel mirabile sit miraculū. tñ omne mi
raculū t est mirabile. t est mirū. t pp ista tria dī q
miraculū est op⁹ arduū ꝑter cursuz nāe t insolituz.
cū ergo iustificatio ipij non sit insolita t de lege cōi
requirat aliqua dispositio in adulto qui iustificat
iustificatio ipij que fit de lege cōi non est miraculo-
sa. ꝯtra effective fiat per potentiā supnaturalē agē
tis. Justificatio aūt ipij ꝑter legē cōem que fit si dīs
iustificat adultū aliquē qui ꝑius se non disposuit mi
raculosa. est. qz in tali iustificatiōe sunt oīa illa tria
que ad miraculū requirūtur. Ad ꝓmū i opp^m dō
q ꝯtra creatio aie sit supnaturalē. qz fit per poten-
tiā supernaturalis agentis. tñ miraculosa aī est pro
prie loquendo de miraculo. Unū cū. io. de ciui. c. xi°
dicit Aug. q in miraculo qđ fit p hoiez magis mi-
raculū est hō. ibi accipit miraculū pro mirabili. cū
aūt dī q illud est mirabilius qđ est potētius intelli
gendū est ceteris pibus. t preterea impiū iustificar
dī nō maius esse ꝯtra iustos creare quia sit maiozis
potētie. Unū glo. sup illud Jo. 14°. Maiora hoz fa-
ciet. dicit q etsi vtrūq sit equalis potētie. hoc. i. i-
pios iustificare ē maiozis mīe. Ad 2^m dō q ꝯtra
vnū nō sit miozis potētie ꝯtra aliud. qz neutrū eoz
fieri pōt nisi p diuinā potētiaz. tñ duo alia que req-
runt ad miraculū inueniūt in resurrectione moz
tui cōpaliter que nō inueniunt in resurrectiōe mō
tui spūaliter loquēdo de illa que fit de lege cōi.

c **Jrca lr̄am** dicunt. n. quidā sine ꝓfes
siōe oris t satisfatiōe ope
ris. i. ante confessionē t satisfactionē. votū
enī pro opatione indicat. s. in operibus vtutū ꝯtū
ad meritū substantiale. nō ꝯtū ad qōlibet meritū
accūtale. nec tenet hoc i opibus saeroz quoz effica
cia nō est ex nra volūtate. sed ex diuina institutiōe.
plus. n. ceteris pibus recipit de gra volēs suscipe
sacm t ipsum suscipiēs ꝯtra ille q vult t ñ pōt. Ne
mo pōt ꝓfiteri nisi suscitatus. hoc intelligendum ē
de meritoria ꝓfessione t spūali suscitatiōe. Pec
catū mors aie est q vt ē vita corpis. ita eius deus
vita est. sed nō eodem mō. qz aia est ipius corporis
forma vite. sz vite aie deus non est formalis cā ni
si in genere cāe exemplaris. sed est cā efficiēs t fina
lis. Nisi fuerit peccū aī cōfessus. s. in volūtate vel
in ꝓposito. g sine cā decū ē. qōcūq solueris rē. sup-
ple si sufficit occulta cordis cōfessio q° ad deū. cuz
enī irascitur sibi gsq t displicet supple. p peccō suo
hoc sine dono sci spūs nō est ipi in se volūtarie ex-
cōicatiōis sniaz ferunt. s. reputādo se quasi excōica
tos pp vilitatē pcci fit veniale p confessionē. i. di-
gnū venia. primo vel socio facienda est ꝓfessio nō
de necessitate sed de ꝓgruitate qñ nō pōt haberi sacē
dos q illoz crimia diiudicet. s. ꝯtū ad genera pec-
catoz mortaliū t distantiā generis mortalis vēia
lis ingressō. t in generali. ga nō oz sacerdotez scire
artificiosam peccōz distinctionē. nec qōes subtiles
circa illam materiā. Meliori ꝯq pōt cōsiteatur. hoc
expositū est i qōnibus socio debet ꝓfiteri. nō de ne
cessitate vt deus est. sed cōgruitate. Si obliuiscā-
ris. s. peccōz ruoū p ꝓtenptū. tūc coz recordaberis
rē. peccā sua leuigare. i. leuia monstrare.

Di. xviij.

h **Jc queri** solet. rē. Supius ōter
minauit magr ō pnia
ꝑm esse sauz. Hic determinat de ptāte
ministrorū pniam iniungentiū. Et
diuiditur in duas partes. ꝑ° de ter
minat de ꝑdicta ptāte. 2°. de illius ptātis collatō
ne di. sc. ibi. ꝑ Postq̄ ōnsuz est. ꝑ° in. 4. p°. inqui
rit que sit ptās ecclie i ligandos t soluēdo. 2° quo
p eaz peccōres ligat t soluit ibi. Sz queritur. 3°. di
stinguit diuersos modos ligādi t oluendi ibi. Nō
aūt hoc. 4°. oñdit quid est illud a quo solus deus
absoluit ibi. Hic querit. ꝑ^a in tres. p° proponit
qōnez de ptāte t vsu clauiū in gnāli. 2° oñdit q̄ sit
ptās clauiū ibi. Claues iste. 3° qs sit vsus eaz ibi.
Ulsus vero. 2^a pars ꝑncipalis diuiditur in tres.
p° tangit quozūdā sniaz falsam. 2° alioz sniaz ve
rā ibi. Alij vero. 3° excludit errorez qui incidere
posset ibi. Nec ideo tñ. 3^a ꝑncipalis diuidit i tres.
ꝑ° oñdit qualiter socerdos soluit t ligat quo ad
culpā. 2° qualiter quo ad penā penitentialē t iu
diciariā ibi. Ligant quoq. 3° qualiter deus cōfir
mat ligantis vel absoluentis sniam ibi. Scōz hos
ligandi.

Articulus primus

c **Jrca hanc** di. querendū ē ꝑnci
paliter de. xz. ꝑ°
de ptāte clauiū. 2° de vsu eaz i foro
pnie. 3° de causa ꝓ qua ferenda est
excōicatiōis sntia. 4° ō illis qui possunt excōicaī
5° ō illis q ꝑñt excōicari. 6° ō ꝑticipatōe cū ex
cōicatis. 7° ō pena excōicatoz. 8° ō pēa iuste ex
cōicat 9° ō illis q ꝑñt absolueī ab excōicatōe. 10°
ō illis q ꝑñt absolui ab excōicatiōe. 11°. ō subditis
excōicatoz t de cāibus in qbus icurrit hō excōica
tionē ipo iure. 12°. de qbusdā dubitatiōib⁹ ortum
hñtibus ex aliqbus cāibus i qbus icurrit hō excōi-
cationē ipo iure. 13°. de qbusdā cāibus ptinētib⁹
ad ptātez absoluendi religiosos ab excōicatione.
Circa p^m querūt. 5. ꝑ° vtz ecclie date sint cla
ues regni celoz. 2° vtz sint date ad aperiēdū tñ.
3° quot t q̄ sunt ille claues. 4° vtz liceat sacer-
dotibus vti clauibus ꝓ sua volūtate. 5° vtruz
penitēs teneat tentione necessitatis recipe t explere
pniam sibi iniunctam a sacerdote.

p **Rmo oñdo** q ecclie non sunt da-
te claues. ga claues
aut sunt ad claudendū aut ad aperiendum.
sed vt habet Apoc. 3°. Xp̄us apit t nemo claudit.
claudit t nemo aperit. g ecclie nō sunt date claues
Itē cui cūq apitur celū claudiī fernus. t ecōuer-
so. sed ecclie non sunt date claues inferni. sz eas hz
solus xp̄us. iurta illud Apoc. i. habeo claues mor-
tis t inferni. g ecclie non sunt date clauis regni ce

lorũ.. Contra xp̃s dicit ꝓpetro vt hẽtur Math. 16°. Tibi dabo claues regni celoꝝ.g̃ ecclia claues accepit mediãte ꝓpetro. Rñdeo q̃ claues regni celoꝝ date sunt ecclie.ꝛ accipiũt hic claues ad similitudinẽ clauiũ materialiuꝫ p quas hostiuꝫ claudit ꝛ aperit. claues.n. ecclie sunt quedã ptãs data ecclie in ꝑlatis suis apiendũ ꝛ claudendũ hoibus regnũ celoꝝ qꝺ claudit hõi per pcm̃ vel obligatõnem ad penã p̃o pcõ.ꝛ aperit p remotionẽ vtriusq̃. Et hec ptãs triplex est. quedã auctoritatis q̃ est in solo deo qui solus aperit effectiue p infusionẽ gr̃e.ꝛ claudit ꝓmissiue permittendo iusto iudicio hoiem ruere in pcm̃ ꝛ gr̃am nõ ꝓferendo. quedã excellẽtie. ſ. in xp̃o rõe hũane nature q̃ celũ apit p meritũ passionis sue. alia ministerial'. ſ. in ꝑlatis ecclie q̃ celũ aperiũt p ministeriũ sacr̃oꝝ q̃ opantur in virtute passiõis xp̃i. Ad p^m in opp^m dꝺ q̃ clausura regni celoꝝ tripliciter põt accipi. vel p illa q̃ erat clausum generi hũano pp pcm̃ ꝓmoꝝ parentum. vel p̃o illa qua claudentur oib^ꝫ reprobis per sniam diffinitiuã in die iudicij. vel p̃o illa q̃ claditur interiꝫ hõi per culpã ꝛ penas remittendas. p^a. clausura fuit vlisꝫ non perpetua. q̃ fuit apta p meritũ passionis xp̃i. per cuius solius meritũ poterat aperiri.ꝛ de hac intelligr̃. apit ꝛ nemo claudit. Alia clausura erit perpetua de qua dr̃ Math. 25°. Et clausa est ianua.ꝛ de hac intelligr̃ qꝺ dictũ est. claudit ꝛ nemo apit. Alia est ptcularis nõ perpetua.ꝛ hãc clausurã pñt ꝑlati ecclie ministerialit aperire. Ad 2^m dꝺ q̃ ecclia aliquo mõ habet claues iferni inc̃ptũ claudit infernũ illis qb⁹ aperit celũ. nõ tñ ita ꝓpꝺe põt dici q̃ p claues ecclie apiatur infernus sicut celũ. qa ecclia nõ apit infernũ remouendo gr̃am q̃ hõi clauditur ifernus. nec disponendo ad illã remotionẽ. sicut disponit ad remotõnez culpe qua celũ clauditur.ꝛ ita ꝓprie nõ põt dici haberi claues inferni sicut paradisi. In illo tamẽ verbo Apoc. i. accipiũt claues p ptãte excellẽtie.

f Ecundo queriꝫ vtrũ claues sint date ad aperiendũ tñ. Et vr̃ q̃ sic. q̃ virtus clauiũ ẽ a merito passiõis xp̃i. Sꝫ meritũ passionis xp̃i ordinatũ fuit ad aperiendũ tñ. g̃ claues date sunt ad aperiẽdũ. ita q̃ nõ ad claudendũ. Itẽ q̃uis hõ per libex arbitriũ possit bũ facere.ꝛ male. tñ deus non dedit ipm hõi ad malefaciendũ. g̃ a sili q̃uis sacerdos p claues possit celũ aperire.ꝛ claudere. nõ tñ est dꝺ q̃ deus eas dederit ad claudendũ. Contra Math. 16°. Tibi dabo claues regni celoꝝ.ꝛ qcũq̃ ligaueris sup̃ terrã erit ligatũ ꝛ in celis.ꝛ qcũq̃ solueris sup̃ ꝛc. Sꝫ sacerdos hoiem ligando sibi claudit r̃gnũ celoꝝ. g̃ claues nõ tñ date sunt ad apiendũ sꝫ etiaꝫ ad claudendũ. Itẽ claues materiales sũt ad claudendũ ꝛ apiendũ. g̃ a sili claues spũales. cũ claues dicãtur scõm silitudinẽ materialiũ. Rñdeo q̃ claues q̃uis date sint ꝓncipalr̃ ad apiendũ. tñ ex ꝓñti date sunt ad claudenduꝫ. p ptãtez aũt clauiũ iudex eccliasticus apire põt ꝛ claudere, tripliciter. Uno modo iudicãdo. ſ. dũ examinata hois cõscia iudicat ei celũ eẽ apertũ vel clausuꝫ. Allio mõ aperit relaxãdo aliquã partẽ pene pcõ debite.ꝛ claudit penitentẽ aliqua pena sensus ligando quã explere oꝫ in hoc seculo vel purgatorio q̃uis illi pareat ingressus celi. 3° mõ aperit ꝛ claudit excõicando ꝛ ab excõicatione absoluendo. sed hic modus claudendi ꝛ aperiendi magis respicit foꝝ cõtentiosuꝫ q̃ pñie ꝛ istos tres modus tãgit magr̃ in lr̃a. p^m. c. 6. di. h^ꝫ 2^m. 7ꝫ^m. c. 7. Ad p^m in opponẽdũ dꝺ q̃ passio xp̃i etsi ꝓncipalr̃ fuerit ad aperiendũ. tñ per eam obligamur ad aliquã pniaꝫ per quã aliquo mõ illi passioni ꝙformemur quã nos adultos oꝫ soluere añq̃ celũ ingredi valeamus. Ad 2^m dꝺ q̃ malũ culpe a deo non est q̃uis ꝓmittatur ab ipo. sed malũ pene a deo est. illa aũt celi clausio que est p claues ecclie nõ est culpa. sꝫ pena ordinata ad hoc vt efficacius ꝛ expeditus aperiat hõi celũ. Uñ illa pena medicinalis est. Ad 3^m ad ptẽ aliam dꝺ q̃ q̃uis claues ecclie sicut ꝛ materiales sunt ad aperiẽdũ ꝛ ad claudendũ. tñ differunt. q̃ materiales ꝓncipaliter sunt ad claudendũ ꝛ scõario ad aperiẽdũ. sꝫ claues ecclie ꝓncipalr̃ sunt ad aperiẽdũ.ꝛ scõario ad claudendũ. q̃ illa clausura ordinatur ad apertionem.

t Ertio queritur quot ꝛ que sint ille claues. Rñdeo q̃ claues due sũt q̃uꝫ tñ ad effectus ꝛ relatiões ad illos effect^ꝫ vna tñ in radice. claues.n. ecclie sunt ptãs iudicãdi in foꝝ aiaꝝ q̃ ptãs ex duob^ꝫ integrat. ſ. ex ptãte discernendi in cãe examinatiõe.ꝛ ptãte diffiniẽdi in cãe determinatõe. p^a ptãs dr̃ clauis scie. Uñ clauis scie nõ est hitus scie nec actus sciendi. q̃uis claues ecclie recipere nõ debeat nisi hñs scie hitũ conuenientẽ seu sufficientẽ ad executionẽ ptãtis illius 2^a. dr̃ clauis potẽtie cuius actus ẽ determiare cãm ligando vel absoluẽdo.ꝛ ista clauis est ꝓncipalioꝝ. q̃ p^a ordinatur ad istã. ptãs aũt ligandi ꝛ soluendi in foꝝ ꝓtentioso ꝓprie loquẽdo clauis nõ est. quia hanc ptãtez hñt q̃uꝫ nõ sacerdotes vt infr̃ius declarabitur.ꝛ q̃uis ꝑdcẽ due claues distinguantur penes actus. vt oñsuꝫ est. tñ in radice vna sunt. nõ tñ interse. sꝫ etiã cũ ptãte ꝓficiendi. q̃ iste tres potestates fundanꝫ i sacerdotali caractere. Uñ q̃ aliqui sacerdotes nõ possint absoluere vel ligare hoc nõ est ꝓp defectũ ptãtis ex pte sua. sꝫ ꝓp defectũ materie quã non hũt nisi mediãte iurisdictiõe. ptãs ãt iurisdictiõis accidit clauiꝓpẽ dcẽ. Ex ꝑdcis pꝫ q̃ claues ecclie sunt aliqua potestas sup̃ naturalez facultatẽ que ꝓncipiũ est aliquoꝝ actuũ supnaturaliũ sicut ptãtes naturales ꝓncipia sũt actuũ factatẽ naturalem non transcendentium.

q Uarto queritur vtrũ liceat sacerdotibus vti clauib^ꝫ ꝓ sua voluntate. Rñdeo q̃ cũ sacerdos opet̃ p istas claues instrumentalr̃.ꝛ sic̃ minister ꝛ instrumẽtum efficaciã nõ hẽat i agẽdo nisi ꝼꝫ q̃ mouet a ꝓncipali agẽte. si sacerdos vtatur istis clauib^ꝫ ꝼm ꝓpriũ arbi^m dimittẽs rectitudinẽ motõis diuine. peccat nec ille circa quẽ opatur clauiũ recipit effectuꝫ. q̃ tũ pene satisfactorie infligẽde sunt vt medicine ꝛ pene satisfactorie determiate in canone nõ oibus ꝓpetũt. iõ variande sunt ꝼm sacerdotis arbitrium regulatũ diuina motiõe. sic̃ videmus q̃ medicinã determinatã in arte ꝑ aliquã infirmitatem variat medicus ꝼm ꝙditionẽ loci tꝑis ꝛ infirmi.ꝛ oibus pensatis q̃ pensanda sunt. nõ in h̃ ꝓpriã volũtatez sequẽs sed scientiã medicine.ꝛ sic̃ non dat aliquã do medicinã efficacem q̃ posset morbũ curare ne pp debilitatẽ nature patientis ex alia parte magis periculũ oriatur. Sic̃ sacerdos diuina motione di

rectus non semp totā penā pccō debitā iniūgit ne infirmus pp magnitudinē pene desperet ⁊ eaz facere negligat ⁊ a veritate pnie recedat. nec ℔ est in aliquod pnidiciū iustitie. qz in purgatorio erit expletio residui pene.

q **Vinto queritur** vtrū penitēs teneatur tentione necessitatis recipe ⁊ explere pniaz sibi iniūctam a sacerdote. Et vī q nō. qñz. n. sacerdos posset sibi iniungere pniam nimis grauez. vt familiaritatem cū amicis interdicere. vel iniūgere pniaz periculosaz. vt melancolico pno ad desp̄ationem abstinentiā a vino iniūgere. ⁊ a risu ⁊ solatio cū socijs abstinere. ſz tales pnias nō tenēr penitēs recipere. qz eēnt sibi nociue. ḡ nō semp tenet penitens recipere pniaz iniūctā a sacerdote. Cōtra magr di. 16. c. 2. dicit de penitēte ponat se oīo in iudicio ⁊ ptāte sacerdotis nihil sui reseruās sibi vt oīa eo iubente patus sit facere ꝓ recipienda vita aīe q̄ faceret ꝓ euitanda corpis morte. Rñdeo q sacerdos aut iniūgit pniam rōnabilē ⁊ discretā aut irrationabilē ⁊ indiscretā. si 2° modo penitēs nō tenet eā recipere nec explere. qz sacerdos talē pniam iniūgēdo abutitur clauē scie ⁊ potētie. Si ꝑmo modo dico q penitēs tenet tentione necessitatis eaz recipe ⁊ ꝑ viribus explere. qz talez pniaz iniūgendo clauibus vtitur recte. quilibz aūt tenet sui iudicis iustā pniam obseruare. Cū si penitēs talē pniam sciēter ⁊ ex deliberatiōe ⁊ absq̄ legitia cā omiserit explē mortaliter peccat. Si tū penitēs sentiat pniam sibi nimis grauē. ⁊ ad obseruandū periculosaz sua infirmitate pensata. dz ad illū eundū ꝓfessorem vel ad aliū. si illū nō pōt hīe humiliter recurrere ⁊ alleuatiōnē vel cōmutationē petere. ⁊ ꝓfessor dz pcedere etiā si videat q pnia alleuiata non sufficeret plenarie pro emēda pcci. Sz si post eā expletā adhuc remaneret aliqd in purgatorio explendū. tutius. n. ē reseruare penitentē in purgatorio puniendū q̄ ipz exponere periculo cadendi in pccm mortale pp penitentie transgressionē. ⁊ expedit q ꝓfessor hoc totū penitenti exponat nisi in ipo videret ꝓditionez ꝓpter q̄ iudicz oībus pensatis magis esse tacendū q̄ exponendū. Ad argumentū in opp^m pz solo q̄tū ad illud qđ in ea tangit de pnia nimis graui. De interdcōne aūt hñdi cū amicis familiaritatez sciendū q aut illi amici sunt veri amici. hoc ē amici aīe cuiusmodi sunt diligentes personā scī amoz ⁊ scōm dēū. aut illi amici sūt veri inimici cuiusmōi sunt diligentes personā pp delectatiōnē illicitā. vl pp aliam cām in anime eius pīdicium. ⁊ ꝓtra dei honorez. Si sacerdos interdiceret familiaritatez cum amicis p̄imo mō dictis abuteret clauē scie. nec credo q penitēs illam pniam recipe teneretur si aūt interdiceret penitenti familiaritatē cū inimicis 2° mō dictis. penitens eā recipe ⁊ obseruare teneret regulr. qđ iō dico. qz omnes pticulares casus a ꝓfessore pūideri nō pūt. Sciendū ēt q hōi ꝓno ad desperationē ad quā disꝓnit tristitia nō dz sacerdos iniūgere ea que augmentāt melancoliaz ⁊ tristitiā. Cū talibus moderatū vini vsuz. ⁊ cū sānctis psonis ⁊ honestis honestum solatiuz ꝓhibere non debet.

Articulus secundus.

c **Onseq̄nter** queritur de 2° pncipali. Et circa hoc quer̄untur. ℸ. ℙ° vtrū sacerdos p ptātē clauiū possit remittere pccm q̄tuz ad maculā. 2° vtrū q̄tū ad penā. 3° vtz sacerdos parochialis teneat audire ꝓfessiones parochianoz suoz quotiens cūq̄z voluerint in eodez anno ꝓfiteri. 4° vtrū claues respectu eiusdez peccati in numero habeāt efficaciā plusq̄z semel. 5°. vtrū sacerdos absoluendo aliquē de facto ab illis pccis a q̄bus non pōt eū absoluere de iure peccet mortaliter.

p **Rimo oñdo** q sacerdos p ptātem clauiū pōt remittere pccm q̄tū ad maculā. Jo. 20. Quoz remiseritis pccā remittunt eis. Item vt supius dictuz ē. sacra noue legis ꝓferunt gratiaz. ſz p gr̄am remittitur macula pcci. ḡ sacerdotes per ptātez clauiū remittere pōt pcci maculā. Contra ō pe. di. p^a. Sicut. §. Alij econtra. circa mediū. ⁊ recitat mgr in lr̄a huj^s di. c. 4. Sacerdos officiū suū exhibet ⁊ nullā ptātis iura exercet. ḡ in eo nulla est ptās remittēdi pcci maculā. Item de ꝓse. di. 4^a. ⁊ recitat mgr in lr̄a h^s di. c. 4°. Nemo tollit pccā nisi solus xp̄s qui est agnus tol ēs pccā mūdi. ḡ sacerdos nō hz ptātē dimittendi maculaz pcci. Rñdeo q q̄uis sacerdos absoluendo remittere non possit pcci maculā effectiue ℔z qđ dic magr in lr̄a. qz sic sol^s de^s pccm dimittit. tū misterialiter ⁊ instrumētalr illi q pattritionē remouit obstaculū gr̄e spūs sci: dispositiue remittit maculā pcci ic̄tū suo ministerio assistit virtus diuina que pccm remittit. ⁊ qz pcci macula ē dispositio qua pōt aīa pati igne infernali. q̄ quidez non ē tm̄ silitudo tpalis ad q̄ aīa peccādo q̄uertitur sed etiā pncipalius ē puatio similitudinis dī a quo auertit. Ideo sacerdos vtute clauiū ad ereme pene remissionē disponit quā virtus diuina pncipaliter ⁊ effectiue remittit sicut maculā pcci. Ad p^m ⁊ 2^m dō q pcedūt de remissione pcci misterialr ⁊ dispositiue. vt. n. supius dcm̄ est. sacra nouc legis nō ꝓferūt gr̄am effectiue ſz instrumētalr ⁊ dispositiue. Argumēta ad ptē sc̄am pcedunt de remissione macule peccati effectiue.

s **Ecundo queritur** vtrum sacerdos p ptātez clauiū possit remittere pccm q̄tū ad penaz Et vī q nō. post absolutionē adhuc remanet penitens obligatus alicui pene. aliq vt vī nō eēt sibi penitētia iniūgenda. ḡ p virtutē absolutiōis pena debita nō remittitur. Item cū nō sit minus dispositū ad recipiēdū effectū clauiū ille q ꝓmisit pūm pccm q̄tū ille q maius ꝓmisit. tm̄ remitteret de pena peccato debita minori. q̄tū de pena debita maiori. ſz posset ex vna pte pccm esse ita pūm. ⁊ ex alia ita magnū. q tota pena debita minori pccō nō eēt maior q̄ illa pars q̄ remittit de pena debita maiori pccō ḡ illud minus pccm remaneret ipunitū qđ ē icōueniēs. Contra de pe. di. 5^a. Si cui. §. Alij econtra circa medium. domin^s par ius soluendi eē voluit ⁊ ligandi p vtrūq̄z pari ꝓditiōe ꝓmisit. ſz sacerdos p ptātez clauiū pōt ligare penitentez aliqua pena. ḡ per eandē ptātem pōt ipm absoluere ab obligatō

ne alicuius ptis pene. Itē mḡr huiꝰ di. c. 7°. dicit q̄ sacerdotes solūt cū de pena satisfactoria aliq̄d dimittūt. Rñdeo q̄ sacerdos ptāte clauiū pōt penitenti remittere aliquā ptē pene tpalis pcō debite. nō tñ illius quā sibi iniunxit. sedetiā illius que in purgatorio est explenda plus vel minus pōt de ista pena remittere. fm q̄ plus vel minus penitēs est bene dispositus. Ad p̄m in oppm dō q̄ si post absolutionē remaneat penitēs obligatus alicui pene. tñ nō remanet obligatus tante sicut ante absolutionē. ⁊ p̄terea si reuelatū eēt sacerdoti q̄ tota pena pcō debita esset penitēti remissa adhuc deberet sacerdos penitenti iniūgere aliquā pniam pro cautela ꝫ futura. qz vt dictū est. ſ. di. 15ª. c. 5°. Satisfatio pnie nō tñ est pcōꝝ cās excidere. ſz etiam eaꝝ suggestionibus aditū nō indulgere. Ad 2m dicendū fm aliquos q̄ remissio pene debite maiori ⁊ minori pcō est fm pportiones. ita q̄ si remittit decima pars pene debite maiori. remittit ōcima pene debite minori. sed hoc nō vī satisfacere argumento. qa p̄ma decima maior simpliciter est ḡ secunda. Et iō vī dō q̄ nūq̄ ps pene q̄ remittit vtute clauiū vna vice est tāta sicut tota pena cuicūq̄ mortali pcō debita. si aūt dicis q̄ vna absolutiōe possit remitti tota pena debita vni pcō vēnali. nō habeo hoc p̄ inconueniēti. xp̄s. n. ita plene satisfecit p̄ pcīs nr̄is q̄ si hūliāti se sub sacro qō opatur in virtute meriti xp̄i remittit alū tota pena. nō pp hoc dici pōt pccm̄ sine pena dimitti.

t Ertio queritꝫ vtruz sacerdos prochialis teneaꝫ audiꝛ ꝓfessiones prochianoꝝ suoꝝ quotienscūq̄ voluerit in eodē anno ꝓfiteri. Et vī q̄ sic. quotiēscūq̄ vult pccōr a pccō reeedere deus patus est eū ad mīam recipe. ḡ a sili quotiēscūq̄ vult ꝓfiteri sacerdos cū sit loco dei ip̄m audire tenet. ⁊ sibi sacꝛ pnie administrare. Itē sacerdos tenet salutez aie subditi sui cuilibꝫ bono tēporali p̄ponere. ſz si ip̄m nollet audire quotiēscūq̄ vellet ꝓfiteri nō. p̄ponere ret salutē aie eius iō bono tpali. qz saluti aie subditi p̄ponere tenetur suos prochianos audire quotiēscūq̄ voluerit ꝓfiteri. Cōtra sacerdos nō tenet pluries audire confessionē prochianoꝝ suoꝝ ꝫ obliget p statutū ecclie ſz per statutū ecclie nō obligaꝫ nisi ad audiēdū eos sel'in anno. ex de pe. ⁊ re. Dis vtriuscꝫ sexus. ḡ vī q̄ nō tenet eos audire nisi semel in āno. Rñdeo q̄ qō pōt intelligi aut de tentione necessitatis aut de tentiōe ꝓfruitatis. si p̄o mō. nō credo q̄ ordinarie sacerdos teneaꝫ audire ꝓfessiōes prochianoꝝ suoꝝ. nisi cū illi tenent de necessitate cōfiteri. qō ē saltē semel in āno. ⁊ qñ sunt in infirmitate graui cōstituti. vel iminet eis alio mō piculuz mortis. si tñ pluries voluerit ꝓfiteri ⁊ sacerdos curat eos audire noluerit. tūc libere pōt subditi aliū sacerdotem adire ⁊ ei ꝓfiteri. ⁊ ille pōt eos absoluere nisi p̄pus sacerdos eoꝝ q̄ eos audire noluit ad aliquē determinatū sacerdotē eos miserit. qa si audire nō vult eos. nec ad aliquē sacerdotē determinatū mittere eos iplicite licentiat. vt illa vice ꝓfiteaꝫ cuicūq̄ sacerdoti voluerit. Loquēdo aūt de tentiōe ꝓfruitatis. dico q̄ sacerdos tenet eos audire quotiēscūq̄ voluerit ꝓfiteri. qz tali tētione tenet laborare p̄fectū aiaꝝ prochianoꝝ suoꝝ ꝫtūcūq̄ ⁊ qūocūq̄ po

tuerit. Ad p̄m dō q̄ argm hn̄ procedit si quotiēscūq̄ prochiani vellent ꝓfiteri. ⁊ ꝓfessio esset eius necessaria ad remissionē mortalis pcī. ſz nō ē ita. Ad remissionē. n. mortalis culpe sufficit contritio cū ꝓposito ꝓfitendi illo tpe quo hō ꝓfiteri tenetur.

Ad 2m dō q̄ minor est falsa. qz p̄ contritionē vt iaz deīn est cū ꝓposito cōfitendi tēpore debito remittit culpa. ⁊ p̄terea vult frequēter hō ꝓfiteri q̄ p illo tpe nō indiget ad sui iustificationē susceptiōe sacri pnie. Ad argumēta ad ptē aliaz dō q̄ ⁊ si p̄sbyter prochialis ad audiendū ꝓfessiones prochianorum suoꝝ nō obligeꝫ explicite per statutū ecclie nisi sel' in āno. tñ p illud statutū obligaꝫ implicite ⁊ ēt iure nature ⁊ diuino ad audiendū eos quotiēscūq̄ tenetur de necessitate cōfiteri ⁊ si multotiēs occurrāt i eodem anno cāus in qbus ꝓfiteri de necitate teneāt

q Arto queritur vtrū claues respectu eiusdē pcī in numero habeāt efficaciā pluscꝫ semel. Et vī q̄ sic. ō pe. di. i. mēsurā. §. nō sunt. ḡto pluriḇ ꝓfitebiꝫ qs in spe venie turpitudinez criminis. tāto facili' ꝓsequet gr̄am remissionis. ip̄i. n. sacerdotes plus iā pōt p̄ficere. plus ꝓfitentiḇ parcere. qbus. n. remittūt remittit deus. qō intelligi nō vī nisi de remissione q̄ fit virtute clauiū. Itē fm ꝓsuetudinē ecclie q̄ pluries de eisdē pccis in numero cōfitent. pluries de illis absoluūtur. qō nō fieret si absolutio 2° recepta nullā efficaciā hīet respectu eiusdē pcī in numero qz tūc fieret iniuria sacro. Itē certū est q̄ cōfessio iterata de eisdē pccis in nūero ꝓdest non tñ rōne hūliatiōis ⁊ verecūdie. qa tūc tñ valeret iterata laico cozā quo magis erubesceret ḡtū iterata sacēdoti qō falsuz est. ḡ ꝓdest per aliquā efficaciā clauium. Itē ḡnis sacra veteris legis haberēt efficaciā ex vi meriti. qa tñ nō habebāt ex vi sacri vocātur ab ap'lo ad Gal'. 4°. infirma ⁊ egena elementa ḡ si claues respectu eiusdē pcī in numero nō haberēt efficaciā nisi sel'. sacrm pnie 2° receptuz respectu eiusdez pcī in nūero eēt infirmū ⁊ egenū elemētū. qō nō videt dō. Itē efficacia clauiū nō tñ ē respectu remissionis culpe ⁊ pene. ſz etiā respectu dispositiōis ad gr̄am. ſz ḡdiu sumus in via gr̄a in nobis pōt augeri. ḡ respectu eiusdē pcī in numero claues pnt hīe efficaciā pluscꝫ sel'. imo quotiēscūq̄ homo sacrm pnie dispositus recepit. Cōtra si alqs esset q̄ nūq̄ peccasset ⁊ absolueret nullā reciperet efficaciā virtute clauiū. ſz culpa totali' remissa ⁊ ḡtū ad maculā ⁊ ḡtū ad totā penaz nō plus grauat hoiem ḡ si nunq̄ fuisset fcā. ḡ respectu talis culpe claues nullā penitus hn̄t efficaciā. ſz ꝓtigere pōt q̄ ꝓpter magnā dispositionē penitētis remittit culpa ḡtuz ad maculā ⁊ totaz penā per susceptionez sacri pnie semel ḡ saltem. nō semp hn̄t claues efficaciā respectu eiusdē pcī in numero plus ḡ sel'. Item illud qō hēt efficaciā respectu duoꝝ. ita q̄ respcū vnius alio mediāte nō pōt hīe efficaciā suaz respcū secundi si nō hz respcū p̄mi. Sed claues efficaciā habēt respcū remissiōis culpe ⁊ pene ⁊ collationis gratie ita q̄ p̄ncipalius respcū remissionis culpe ⁊ pene. ⁊ secario respcū collatiōis gr̄e. ḡ respcū pcī remissi ḡtū ad maculā ⁊ totā penaz absolutio 2° accepta nullā habet ex vi clauiū efficaciā. Itē cū per absolutionē ex vi clauiū remittaꝫ pene ps pccō debite. totiens posset homo ꝓfiteri eadem die ⁊ absolui

q̄ eodē die remitteretur sibi tota pena oīb⁹ pcīs
suis debita. nulla. n. rō est quare magis valeret ab
solutio 2ª iterata expectando nouū deuotionis mo
tū q̄z iterata manente pōris deuotionis motu si est
ita fortis sicut esset motus sequēs. ⁊ ita sequeretur
q̄ grauissimū pcīm cuz modica pena posset dimit
ti. Ad istam qōnem dicunt aliqui q̄ claues respe
ctu eiusdem pcci in numero nō hñt efficaciaz plus
q̄z semel. baptismus. n. qui est medicina curatiua
directe originalis pcci sicut sacrz pnie actualis pec
cati non reiterat. qz pcīm originale reiterare non
pōt. si. n. posset iterari iteraret ⁊ baptismus. ⁊ scōo
susceptus efficaciā haberet. hz idem pcīm actuale
in numero reiterari nō pōt. Unī vī q̄ respectu eius
dem in numero sacrm pnie ex vi sacri non hz effi
caciā nisi semel. ℙreterea cū quattuor sint sacra
iterabilia. s. eucharistia. pnia. extrēa vnctio. ⁊ ma
trimoniū. videmus q̄ i sacro eucharistie hec vba.
Hoc est enim corpus meū. respectu eiusdē hostie.
non hz efficaciā plus q̄z semel. verba etiam q̄ sunt
forma in sacro extreme vnctionis respū eiusdem
infirmi eadē infirmitate. ⁊ eodē statu infirmitatis
manente interioris ⁊ exteriozis: non hñt efficaciā
ex vi sacri nisi semel. verba etiā q̄ sunt forma in sa
cro mrimonij in eodē viro respū eiusdē mulieris
⁊ in eadem muliere respū eiusdē viri non habēt
efficaciā ex vi sacri nisi semel. nisi ptingeret q̄ vn⁹
moreret ⁊ postea resuscitaret. qz per mortē vincu
lum mrimoniale solvit. q̄ a silī sacrm pnie ex vi cla
uium non hz efficaciā respū eiusd pcci in numero
nisi semel. ℙreterea eē de sen. excōis. De certo
de absoluto in casu necessitatis cui sub iuramto in
iungit vt opportunitate habita summū pontificez
statim adeat mandatū eius susceptur⁹ dicit glo.
nō dicit absoluendus. qa iam absolutus est. qa obli
gatio semel extincta interiz non reuiuiscit. de pse.
di. 4. q̄ris. ⁊. 24. q. 4. si illic. ⁊ de pe. di. 4. versus
finē. q̄ vī q̄ si aliquis vere est absolutus de aliquo
pcō q̄ absolutio respū eiusdez pcci 2ª susceptа ex
vi clauiū nullā efficaciā hz. al' videretur q̄ summ⁹
pontifex illū iterū absoluerz ab illo pcō a quo fuit
absolutus in casu necessitatis ab illo qui illū al' ab
soluere non potuisset. Ad hoc etiā valēt rōnes ad
scōam ptez inducte. Alij dicūt de qōne ptrariū ini
tentes rōibus factis ad primaz partē. ℙreterea
sicut sacrm pnie est medicina ꝺ pcīm actuale. ita
baptismus contra pcīm originale. sed in illo in q°
est remissiz originale per baptismum flammis ef
ficaciā habet baptismus fluminis ex vi sacri. q̄ silr
vī q̄ in illo in quo est remissum pcīm actuale p pe
nitentie sacrm possint claues habere efficaciā res
pectu pcci eiusdē in numero per sacrm pnie 2º rece
ptū. ℙreterea qñ conferet alicui sacrm. qz nescit
vtrū illi al' fuerit collatū vel non. confertur sub cō
ditione dicēdo. si tu nō es baptizatus. ego. ⁊c. Si
q̄ non esset scōo cōferenda hōi absolutio de eodez
pcō in numero. nisi qa incertū ē vtz qñ p° recipit
absolutionē eēt in tali statu q̄ claues in eo efficaciā
habuerint. tūc sacerdos absoluendo 2º deberet ap
ponere ꝓditionē dicendo. si prima absolutio nō ha
buit efficaciā in te ex vi clauiū. ego absoluo te. ⁊c.
cū ḡo suetudo ecclie nō sit talis. vī q̄ si p̄ma absolu
tio suū habuit effectū. scōa tū respū eiusdē pcci in
numero efficaciā hz ex vi clauiuz vel remittendo
plus de pena q̄z erat remissum. vel ad augmentuz
gr̄e disponēdo. Qui vult tenere p̄mā opinionem
pōt dicere ad p^m q̄ illud decretum in quo dī q̄ sa
cerdotes plus possunt. pficere plus confitentibus.
parcere. intelligendū est de bñficio ozōnis. quia vt
dicit glo. tanto plures obligat ad ozandū pro se q̄z
to pluribus ꝓfitetur. ℙreterea q̄nto plus labozat
homo ⁊ magis pro suis pcīs erubescit ⁊ fortꝰ pe
nitet. tanto pfessor fm rectū iudiciū rōnis minorē
pniam iniungere debet. ꝓponere aūt pluribus ō
eodem pcō ꝓfiteri ar^m est magnitudinis pnie. vl
pōt exponi illud decretū de illo qui q̄ primo confes
sus est. non fuit vere penitēs qui pluribus sacerdo
tibus confitendo de pgruo se disponit vt deus in
clinet cor eius ad veram pniam. vt sic gr̄am obti
neat remissionis. ⁊ huic ꝓsonat q̄ dī i decreto. tā
to facilius ꝓsequitur gr̄am remissiōis. Ad 1^m dō
q̄ de eodem pcō in numero pluries absoluit ho
mo. quia incertū est vtrū p̄ma absolutio in eo hñt
effectum. nec pp hoc debet in scōa absolutione cō
ditionē ponere explicitam vel actu explicite intel
lectaz. quia in his que ita frequēter sunt in vsu nō
oz ꝓditionē explicare nec de ea actualiter cogitare
sz sufficit illam habitualiter tenere. sicut cū hō ado
rat altissimū altaris sacrm non tenet actualiter co
gitare de ista ꝓditiōe si sacerdos fecit. vt dixit q̄
facere vel dīe debuit. sed sufficit ꝓditionē habitalr
in mente tenere. Ad 3^m dō q̄ oīo sacerdotis ce
teris paribus efficaciozest ad impetrandū gr̄az cō
fitenti pp dignitatē sacerdotij. ⁊ quia pōt ozare vt
ꝑsona, cōis q̄z oīo non sacerdotis. Ad 4^m dō q̄ñ
valet. quia sacra veteris legis non hēbant effica
ciaz ex vi sacri nec bis nec semel. ⁊ iō dicta sunt in
firma vel ēgena elementa. Ad 5^m dō q̄ q̄uis in
nobis semp possit augeri gr̄a dū sumus in via. non
tñ ex hoc sequitur q̄ quotiēscūq̄z hō absoluit de eo
dem pcō in numero in eo gr̄a ex vi clauiū augeat
q̄uis iam iustificato p contritionē gr̄am ꝓferat p^a
vice. sicut q̄uis baptismus aque iam iustificato p
baptismū flāmis gr̄am ꝓferat vna vice. 2º tri recep
tus gr̄az nō ꝓfert. absolutio tū ex vi clauiū cōfert
gr̄az penitēti. nō tñ sel. qz sacrz pnie ē iterabile q°
tiēscūq̄z hō peccat. ita q̄ iteratio pcci vī eē rō ite
randi pnie sacrz. Ad p̄mā rōnez positā i corpe qō
nis. p 2ª opinione dō q̄ nō plus ꝓcludit nisi q̄ iā iu
stificato p contritionē ꝓferri pōt gr̄a ex vi clauiū. ⁊ hꝰ
ē verū. nec ē silē de iā iustificato p contritionē q̄ nō re
cipit pnie sacrz. ⁊ de illo q̄ recipit. ad aliā rōez solu
tū ē ex dictis. Qui vult tenere scōam opinionez
pōt dicere ad p^m ꝺ cā q̄ maior ē dubia. ⁊ nō ꝓbat.
Uel pōt dici q̄ nō est silē de illo q̄ nunq̄z peccasset
⁊ de illo q̄ peccat. q̄uis pcīm eius totalr remissuz
sit q̄tū ad maculā ⁊ penā. qz deus efficaciā ꝓcludit
claubus non pro illis qui mūdi viuerēt per gr̄am
priuilegiatam sicut pro alijs. non posset autem
homo viuere quin peccaret venialiter sine spe
ciali priuilegio gratie. Ad scōm dicendum q̄ sa
cramentum penitentie ex vi clauiū efficaciā q̄tū
ad collationem gratie haberet in illo cui remissuz
esset peccatum quantum ad maculam ⁊ totam pe
nam si postea de illo confiteretur ⁊ absolutionem
reciperet. Unde si detur q̄ principalius respici
at remissionem culpe ⁊ pene quam collationez
gratie. ex hoc tamen non sequitur q̄ non possit

habere effectum collationis gratie vbi non potest habere effectuz remissionis culpe z pene pp remissionē iam factā. ſz bene ſequit q̄ nunq̄ ꝓfert gr̄am qn retineat culpā vel aliquā penā ſi nō eſt añ tota facta remiſſio. Ad 3m dō q̄ ſacr̄m pnie reſpectu eiusdē pcci in numero pluries receptū nō dz efficaciaz ex vi clauiū niſi obſeruata reuerentia debita ſacro ad qō regritur q̄ reſpectu eiusdē pcci nō iterē niſi aduenīēte nouo motu deuotionis vel noua erubeſcētia in penitēte. z p hunc modū ꝓcedo q̄ totiens poſſet recipi q̄ talē receptionē remitteret tota pena pccō debita. nec ꝓpter ꝟ poſſet dici pcciū remitti ſine pena. qz ꝑps abūdārer ſuſtinuit penā p pccis nr̄is. z p̄terea erubeſcētia z labor. z ſollicitudo hoīs in penitēdo. z ꝓfitendo ē magna pena. Ad p̄mam rōnem adductā p p̄ma opiniōe in ſoluēdo dō q̄ tota rō gr̄e baptiſmus non iterat. nō eſt qz originale nō iteratur. ſed ēt qz ip̄z mit effectū idelebilē. ſ. caracterē mediāte quo ſuſceptio exteriozis ſacri diſponit aiam ad ſuſceptionez remiſſionis pcci. Ad ſcām rōnem dō q̄ nō eſt ſile de pnīa z alijs trib9. qz v̄ba que ſunt forma in ſacro euchariſtie. vna vice explēt reſpectu eiusdē hoſtie totā efficaciā ſuam q̄ eſt ꝓuerſio ſubſtātie panis in coꝛp9 xp̄i. Verba ēt q̄ ſunt forma in ſacro matrimonij reſpectu earūdē ꝑſonaꝝ in numero explēt totā efficaciā ſuā ſi. n. ſecūdo reiterarēt eadez v̄ba non plus eſſent ꝓiuges. ꝙ añ. nō ſic aūt ē de ſacro pnie. ꝙuis. n. p̄ma abſolutio in hoie bene diſpoſita habeat totā efficaciam ſuā ꝙtū ad effectus eſſentiales q̄ ſunt culpe remiſſio. pene eterne in tpalē ꝓmutatio. aie ad deū recōciliatio. nō tn̄ ita eſt ꝙtū ad effectus ſcōdarios. qz p ip̄m ſacr̄m receptū ſemel nō tn̄ remittitur ō pena. nec tn̄ dat deus de gr̄a ſic̄ p ip̄m pluries receptuz.

Ad 3m dō q̄ illa auctoꝛitas itelligēda eſt de abſolutiōe ab excōicatiōe q̄ non eſt p vim clauiū niſi extendēdo nomē clauis ad clauē iuriſdictiōis quam pōt hr̄e etiā nō ſacerdos. Un̄ talis abſolutio ꝓpꝛie loquēdo nō eſt ſacr̄m nec pars ſacr̄i.

q **Vinto querit** vtruz ſacerdos abſoluēs aliquē de facto ab illis pccis a qbus non pōt eū abſoluere ō iure peccet moꝛtaliter. Rn̄deo q̄ ſic abſoluēs. aut ꝟ facit ex ignoꝛātia iuris. aut ſciens iusquo ꝟ facere nō ſibi lz. ſi 2o mō z ꝟ facit ex deliberatiōe moꝛtali peccat. ſciēter. n. z ex deliberatiōe conceſſa ſibi ptāte abuti in p̄iudiciū aie alteri9 eſt moꝛtaliter peccare. Sed ſic abſoluēs potāte ſibi ꝓceſſa abutit̄ in p̄iudiciū aie illi9 quē ſic abſoluit. z dat illi itelligere q̄ abſolut9 eſt. cum tn̄ non ſit. ꝙtū in ſe eſt ip̄m ponit in erꝛoꝛe. Un̄ ſup ſic abſoluentē cadit illa maledictio ſcripta de vtero. 27o. maledictus q̄ errare facit in itinere tecū. ſi aūt ꝟ facit ex ignoꝛantia iuris z eſt illa ignoꝛātia affectata. adhuc moꝛtaliter peccat. ꝙs nō ita grauiter ſic̄ ille qui ꝟ facit ſciēter. ſi aūt eſt ignoꝛātia craſſa. adhuc credo q̄ moꝛtaliter peccat. ꝙuis nō ita grauiter. ſic̄ ꝟ faciēs ex ig9rātia affectata. ſacerdotib9. n. officium ſuū ignoꝛare nō lz. ad ipſos. n. ꝑtinet ſubditos ſuos in lege inſtruere. iuxta illud Aggei. 2o. interroga ſacerdotes legez. Un̄ ſi abſoluentes exponūt ſe ſimili maledictiōi illi que venit ſup filios hely. de qb9 dr̄. j. re. 2o. q̄ erāt filij Belial neſciētes dñm. neq; offiū ſacerdotum ad populū. De ſic ēt abſoluēte. z abſoluto tali abſolutioni intenti niſi p ignoꝛantiam ſuincibilem ſeu ꝑbabilē excuſent̄ dici pōt illud euangelij. Matthe. 15. Si cecus cecū ducatū ꝑbeat ambo in foueaz cadunt. nec ille p ignoꝛātiā excuſat q magis ſollicitus eſt querere ꝓſiliū p emptione vni9 equi vel vnius bouerobe ꝙtū p aie ſue ſalute.

Articulus tertius.

c **Onſequenter** querit̄ de. z. p̄ncipali. Et circa ꝟ ꝙrunt. 5. ꝑo vtz aliqs debeat excōicari. 2o vtz pro ſolo pccō moꝛtali. 3o vtz vroꝛ p pccō mariti. 4o vtz dñs p pccō ſubditoꝝ. 5o vtz excoicatus iniuſte debeat excōicatus reputari.

p **Rimo** oſtendo q̄ nullus dz excoicari. qz p excōicationē tradit̄ homo ſathane in interitū carnis. vt hr̄. j. coꝛ. 5o ſz nullus dz tradi ſathane de quo nō eſt deſperandū. cū ꝙ de venia deſpandum ſit in via ſm aug. j. li°. retracta. c. 18. nullus dz excōicari. Itē in epla Jude dr̄ cū Michael archāgelus cū diabolo diſputās altercaret̄ de Moyſi coꝛpoꝛe. nō eſt auſus iudiciū. i ferre blaſphemie. ſed dixit imperet tibi dñs. ſed ecclesia militās dz ſe ꝓformare triūphanti. ꝙ nulli dz maledictionē excoicatiōis iferre. Itē ql dz homo aut eſt iuſtus aut iiuſtus. ſi iuſtus excoicari non dz. nec iniuſtus. qz medicina ſacroꝝ idiget. ꝙ nullus dz excoicari. Cōtra vt hr̄. j. ad Coꝛ. 5. apoſtolus mandauit quēdam. turpē fornicatoꝛez extra coīonem fidelium poni. Item p̄ceps debet vti gladio tempoꝛali ad coꝛrectōem malorum. ergo a ſimili prelatus debet vti gladio ſpūali ad coꝛrectionem maloꝝ. ſed gladius ſpiritualis eſt poteſtas excōmunicandi. ergo quādoq; debet excōmunicare malos vt coꝛrigantur. Reſpondeo excōmunicatio eſt a cōmuniōe eccleſie ſeparatio. ij. q. 3. Nihil. ſed quādoq; debet homo a cōmunione eccleſie ſeparari. quia aliquando ſibi expedit. vt. ſ. erubeſcēs z fatigatus excitetur z inclinetur ad ſe coꝛrigēduz per pniam. z quia etiam permanente malitia communio ſacroꝝ non eſſet ſibi vtilis ſed nociua eſt etiam quandoq; vtile coitati fidelium. vt. ſ. ex timoꝛe pene illius alij peccare timeant. z ne peruerſus alios inficere poſſit. 24. q. 3. Secāde. vbi dicitur ſic. ſecāde ſunt putride carnes. z ſcabioſa a caulis ouis repellenda. ne tota domus maſſa coꝛpus z pecora ardeat coꝛrumpatur putreſcat z intereat. aliquando ergo dz homo excōmunicari. Ad p̄m in oppm dō q̄ ibi dz accipi iteritus p flagellatione tēpoꝛali ordinata ad coꝛrectionē Ad 2m dō q̄ non valet. qz diabolus ē icoꝛrigibil̄. homo nō. ꝙdiu eſt in via. Ad 3m dō q̄ ſicut medicina indiſpoſitum nō viuat. ſed ſibi nocet ꝙuis ſit vtilis diſpoſito. ſic coīo ſacroꝝ nō iuuat idiſpoſitū. ſed voleti ſe diſponere vtilis eſt.

f **Ecundo querit** vtrum aliqs debeat excōmunicari ꝓ ſolo peccato moꝛtali. Et videtur q̄ nō. qz qñq; excoicatur innocēs cum ꝑbant̄ crimē cōtumacie ꝛ ip̄z in foꝛo iudicij. nec tn̄ iudex ꝟ faciēs reꝑhendit̄. ꝙuis in ſua ꝓſcientia ſciat tm̄ innocentem. ꝙ aliquando dz homo excōmunicari

non pro pcō mortali. Itē medicina nō tñ est ad curādū morbū. sed ad pſeruādū a morbo. ꝙ cū excoi catio sit medicinal'. vt habet' ex de sen. exco. Cum medicialis. ñ tñmō dz ferri ad curādū pccñ mortale. sed ēt pp piculū mortalis pcci. Cōtra ex ō verbo' signi. Ex parte i glo. Nemo excoicat' nisi pro mortali. q' aliter nō pōt corrigi. Itē. ij. q. 3. Nemo n. dī q anathema nō nisi p mortali dz ponī crimie ⁊ illis q alr nō potuerit corrigi. Rñdeo excōicatō maior ē grauissima pena q ecclia possit iferre. Uñ dic decre. c. imediate ꝓallegato q anathema ē eterne mortis dānatio. ⁊. 24. q. 3. Corripiant'. dī q excoicatiōe nulla maior est pena in ecclia. Et iō dicit glo. ibidē. nō est istigēda p leuib⁹ criminib⁹. Uñ dō q iudex nullū dz excoicare nisi p mortali pccō. nec p quocūq; mortali. sed p pccō ꝓtumacie vel cui ꝓtumacia est ānexa. ij. q. 3. Absit. q̄druplr' aūt homo pccñ ꝓtumacie incurrit. ſ. aut qñ sufficient' vocatus ad iudiciū nō venit nec remanēdi hz legitimā cām 24. q. 3. De illicita. Aut veniēs rñdere ꝓtēnit ⁊ rōnem ꝓtēdere q̄re rñdere nō dz. Aut añq; debeat discedit. ij. q. 3. certum est. Aut snie nō obedit. 2. q. 6. Quisq; pbatus. Ille aūt q impedit aut procurat fraudulenter ne ad ipm citatio pueniat p citato dz hr̄i. Ille ēt q veniens se non repūtat iudici. sed se occultat reputādus est q̄si non venisset Ad p^m in opp^m dō q ⁊, si ille q excōicat' in pdicto casu nō sit i mortali pccō cum iudex fert sniam sic p mortali. q' iudex in foro ꝓtentioso nō dz iudicare fm sniam ppria ꝙ scie. sed fm allegata. 3. q. 7. Judicet. vbi dī q bon⁹ iudex nihil ex arbitrio suo fac' ⁊ domestice ꝓposito volūtatis. sed iur̄ leges ⁊ iura pnūciat. ⁊ parū post. sic audit ita iudicat. Ad 2^m dō q leniori medicia pſeruandū est a morbo q̄ sit illa q̄ requirit' ad curationē iam habiti morbi.

t **Tertio querit'** vtrū vxor debeat excoicari p pccō mariti

Et vr̄ q sic. q' p eius pccō dz interdici. ꝙ a sili ⁊ excōicari. Item si vir impigneravit terrā. ⁊ insup debitis obligat⁹ absentet se ō terra. ⁊ assignata fuerit vxori aliq̄ portio terre p suo victu. poterit pueniri a creditorib⁹ mariti. ⁊ nisi p posse satisfaciat poterit excōicari. ꝙ in ꝟ casu poterit vxor excoicari p pccō mariti q bona sua dissipauit. Contra. 24. q. 3. ſ. 2. Nō p alicui⁹ pccō tota familia excōmunicāda est. ꝙ a sili nec vxor. Rñdeo q excoicatio nō nisi p mortali dz ponī crimie. ⁊ illis q aliter nō poterūt corrigi. ij. q. 3. nemo ep̄os ⁊ pccñ mariti nō sit pccñ vxoris. Non ē excoicāda vxor p peccato mariti. nisi esset pticeps criminis. sed tūc non esset excōicāda p mariti pccō. sed p suo. Silr dico q fili⁹ ñ ē excoicādus p pccō pr̄is. nec frus pro pccō dñi. 24. q. 3. Si. heres. ⁊. j. e. c. ſ. vt ꝙ vbi dī q illicite excoicat' qs p pccō alteri⁹. neq; aliq̄ rōne nituntq; p pccō vnius i totā familiā snīam ferūt excoicatōnis. Ad p^m in opp^m dō q nō est sile de iterdicto ⁊ excoicatiōe. lōge. n. maior pena est excōicatio q̄ interdictio. excōicatiōe. n. nulla pena maior est in ecclesia. 24. q. 3. Corripiāt'. Ad 2^m dō q i illo casu si vxor monita nollet satisfacere. si talis est ꝙsuetudo vt satisfacere debeat excoicare' p pccō pprio.

q **Uarto querit'** vtrū dñs possit iuste excōicari p pccō subditor̄ suorum. Et vr̄ q sic. i. re. 2°. pdcā fuit p Samuelem futura punitio. Heli de pccō filior̄ suor̄. ꝙ a simili pr̄ pōt excoicari p pccō filior̄ ⁊ dñs pro pccō subditor̄ suor̄. Itē treno. vltimo. xp̄us dñs captus est in pccis nr̄is. qō q̄dam glo. exponit de Josia. rex ꝙ a deo iuste punit' pro pccō populi. ꝙ a simili ⁊ p pccō populi iuste excoicat'. Contra vt supius hitum est. nemo p pccis alterius ē excoicandus. Rñdeo q pro pccō populi dñs excoicari nō dz nisi ꝓmittendo vel omittēdo sit pticeps pcci populi. si. n. pnceps notabilr' negligēs ⁊ remiſsus fuerit in regimie populi sui. ita vt pp ei⁹ negligentiā seu remissionem populus labat' in publica crimina. ⁊ maxime ꝺ ecclīam. si sufficiēter āmonitus negligentiā suam nō curauerit emendare iuste potest excōicari. sed tunc non excoicaret' pro subditor̄ pccō. sed pro suo. Ad p^m in opp^m dō q Heli fuit punitus p pccō pprio. q' filios suos modo debito nō correxit. Uñ in eius redargutionē dixit sibi vir dei ex parte dñi. magis honorasti filios tuos q̄m me. vt habet' j. re. 2°. Ad 2^m dō q fm aliquos Josias p pccō suo pmissus fuit iterfici. q' nō acqeuit ſmonibus. Nechao ex ore dei. vt habet' 2°. paliponenon. 35. Uel pōt dici q illud vbum. Jere. ad litterā intelligit' de redēptore nr̄o qō verisimiliusē. Uñ glo. que illud vbum exponit de Josia logtur ex iudeor̄ opinionē. Pōt ēt dici ad pdicta duo arg' simul q nō est simile de morte corporis ⁊ de pena excois. q' excoicatio directius est pena anie. est. n. ſpūalis pena. 24. q. 3. Si habes.

q **Uinto queritur** vtrum excoicatus iniuste debeat excōicatus reputari. Et vr̄ q nō. 24. q. 3. Crimen. ſ. illicita. illicita excōmunicatio non ledit eum qui notatur. sed illum a quo notatur. sed omnis excōmunicatio iniusta est illicita. ergo non ledit eum in quem fertur. Item. ij. q. 3. Qui illicita. Si sententia iniusta est tāto curare eam non debz q̄to apud dñm ⁊ eius ecclesiam neminem pōt graue iniqua sentētia. ita ergo ea se nō absoluti desideret qua se nullatenus prospicit obligatū. Contra. ij. q. 3. c. j. Sententia pastoris sive iusta sive iniusta fuerit timēda est. Item eadē questione q iustus est. dicitur. iniuste sentētie homo parere debz ne ex superbia ligetur q prius ex puritate ꝙscientie absolutus tenebatur. Respondeo sicut dicitur. ij. q. 3. episcopus. ſ. Si ergo. sentētia aliquando iniusta est ex animo proferentis. iuxta vero ex ordine. ⁊ causa. aliquando est iusta ex animo ⁊ causa. sed ñ ex ordine. aliquando est iusta ex animo ⁊ ex ordine. sed non ex causa. iniusta est ex causa quando omnino nullum delictum subest in eo in quem fertur excōmunicatio quod sit excōmunicatione dignum. ex animo iniusta est sentētia quando non ferē amore iustitie. sed liuore odij. vel precio. aut fauore aduersariorum ex ordine iniusta est quando fertur in iudiciali ordine non seruato. eadem. q. c. seruetur. ſ. Item sentētia in his omnib⁹ casibus sentētia excōmunicationis iniusta timenda est ⁊ tenenda quousq; p eum q eam tulit vel p superiorē fuerit reuocata exceptis trib⁹ casibus. vnus est qñ excōmunicans non hz ptātem excoicandi. Alius est qñ ferē excois snia post appellationez legitimam. extra de appel. ad nr̄am pſentiam. ⁊ de sen. exco. per tuas. 3⁹ est qñ itollerabilis error patētur ꝓtinet in causa.

vt habek in decretali vltimo allegata. Ad ꝑm in oppm dō ꝙ illud vbum intelligendum est de leōne quo ad deū ⁊ de illo q excoicationē nō cōtenit. ⁊ qñ excōicatio est iniusta ex cā. Ad 2m dō ꝙ illud ōcretū itelligēdū est. vel de grauamie apud deū. vel qñ itolerabili error cōtinet in cā. ⁊ si est cā iniusta. nō tñ est itollerabil error. Illud vbū. se nō absolui deū deret. itelligēdū ē ꝙtū ad reatū ñ ꝙtū ad sui reconciliationē cū militāte ecclia.

Articulus quartus.

c Onsequenter querit ō. 4°. ꝑncipali. Et circa ß ꝛunt. ſ. ꝙ° vtr sacerdos pochial possit excoicare subditos suos. 2° vtr excoicat⁹ vel suspēsus possit aliquē excoicare. 3° vtr aliqs non sacerdos possit aliquem excoicare. 4° vtr irregularis possit aliquē excoicare. 5° vtr iudex delegatus post reuocationez remissionis sibi facte possit añꝫ reuocatio cōmissionis ad eū quenire poruerit aliquē excoicare.

p Rimo oñdo ꝙ sacerdotes pochiales possint excoicare subditos suos. 2. q. j. Nēo. nemo epūs. Nemo ꝓsbyter excoicet aliquē añꝫ rē. g ꝓsbyteri parochiales excoicare pñt. Itē plebani pñt excoicar. ex ō offō ordinarij. Cū ab ecclia. ſz plebani sunt parochiales sacerdotes. g pochiales excoicar possunt.

Itē illi pñt excoicare q habēt ptātē iudicādi i foro exteriori. ſz ß pñt parochiales sacerdotes. ex de iudicijs. ōcernim⁹. 2. 15. q. 3. nullus epōz. 2. c. nullus epūs. g sacerdotes parochiales excoicare pñt. Itē magis ē iudicare in foro cōscie ꝙz in foro exteriori. sed ꝑm pñt sacerdotes parochiales. g sic ꝑm. Contra. 16. q. 2. visis in fine. excoicatio dr mucro epi. g vr ꝙ sacerdotes iferiores excoicare nō pñt. Item ij. q. j. Peruenit. dr ꝙ si qs ꝛ quēlibet clericū cām habuerit. epm ipius adeat. g vr ꝙ inferior ꝙz epūs non sit iudex i foro exteriori ecclīastico. ⁊ ex cōsequēti ꝙ nec excoicare possit. Rñdeo alig direrunt ꝙ oēs plati ecclīaz de iure coi excōicare pñt. ſz epi iaz ꝛ multos ꝓscripserit. ꝓsbyteri aūt parochiales plati sunt subditoz suoz. Vñ a iure coi excōicare pñt subditos suos nisi inꝺtū ꝛ eos epi ꝓscripserit. Alij aūt direrūt solū epm nō platū iferiorē esse iudicem ordinariū in foro exteriori. ⁊ ꝑm ß dō est simplices sacerdotes nō posse excōicare nisi in aligb⁹ casibus rōne ꝓsuetudinis approbate. qō credo esse vex. qz ille q excōicat dz iurisdictionē hre in foro exteriori qz sic dr. 2. q. j. Nemo. Nullus dz excōicare añꝫ cā pbet ꝓpter ꝙz ecclīastici canones ß fieri iuberent.

Rō aūt ꝙre pñt excoicare rōne ꝓsuetudinis est. qz ꝓsuetudo dat iurisdictionē. 9. q. 3. ꝙestus in textu ⁊ i glo. ⁊ ex de arbitris. dilecti. Cōsuetū est aūt q excoicāt parochianos suos ꝓmittētes furtū vel rapinam i gnāli. dicēdo sic. Excoico illū q talē rem furatus est vel rapuit. Abbates aūt potāte ordinaria excoicare pñt subditos suos. qz eoz ē ordiari⁹ inōr i vtroq foro. Priores ēt excoicare pñt ex de maiori. ⁊ obedi. cum in ecclijs. Archidiaconi ēt ō mādato epi ex de offō archidiaconi. Archidia. in ter. ⁊ in glo. vel de antiqua ⁊ approbata ꝓsuetudie. ex ō offi. archidiac. c. j. Ad tria ꝑma ad ꝙtem ꝑmā dō ꝙ illa iura itelligēda sunt in casib⁹ aligbus ⁊ modo ꝓcessis simplicib⁹ sacerdotib⁹. vel a iure. vel a consuetudine. vel ab hoīe. Ad 4m dō ꝙ ꝙz sit magis iudicare i foro ꝓscie ꝙz i foro exteriori. nō tñ tanta sollēnitas exterior regrit. regrit aūt illa solēnitas vt diligēti⁹ a iudicio cuiuscūqz ꝙtis caueat. Ar ad ꝙtem aliam ꝓcedūt de excōicatione q ferē ꝙtāte ordinaria de iure cōmuni.

c Ecundo ꝙritur vtrum sacerdos suspensus vel excoicatus possit excōmunicare. Et vr ꝙ sic. qz retinet ꝙtātem ⁊ iurisdictionē. Itez ꝑcere pōt corꝑ⁹ xꝑi qō maius est. Cōtra. 24. q. j. audiuimus excōicat⁹ te excōicare nō potuit. Itē cadē qōe. miramur excōicati iudices esse nō pñt. sed nullus excoicare pōt nisi iudex ordinari⁹. vl delegatus. g excoicatus excoicare nō pōt. Rñdeo ad excoicāduz ⁊ absoluēdū requirit ptās iurisdictiōis libera. excōmunicat⁹ aūt ⁊ si ptātē iurisdictiōis hēat. non tñ hz eam liberā sed ligatā. qz nō hz executionē. ⁊ iō excōmunicare nō pōt nec absoluere. de suspēso aūt distinguēdū est vt distinguit gl. 24. q. j. Audiuim⁹. qz aut est suspensus ab officio. ſz nō ab executiōe iurisdictiōis. aut ecōuerso. aut ab vtroqz. ꝑmo modo nō posset celebrare diuina. ⁊ tñ posset excoicare. 2° modo non posset excoicare sed posset celebrare. sed 3° nō suspensus neutrū pōt de iure. Ad ꝑm solutū est ex dictis in qōne. Ad 2m dō ꝙ nō est sile. qz ꝓcere ē actus ptātis fundate sup caracterē sacerdotalē soluendi q per hoīem auferri non pōt. sed ptās ligādi vltra hoc regrit iurisdictionem q ꝙ hoiem auferri pōt vel suspendi.

t Ertio queritur vtrū non sacerdos possit aliquē excoicare. Et vr ꝙ nō. qz non hz ptātē clauiū. sed ligare ⁊ soluere ē act⁹ ptātis clauiū. cū g excoicatio sit ligatio qdā. nō sacerdos nō pōt excoicare. Itez nō sacerdos nō pōt ligare nec soluē in foro pnie. cuz g ad ligādū ⁊ soluēdū in foro exteriori regrat maior sollēnitas ꝙz i foro pnie. ⁊ excoicare sit ligare in foro exteriori nō sacerdotes nō pñt excoicare. Contra elect⁹ in epm ⁊ ꝓfirmat⁹ añꝫ sit sacerdos pōt excoicare. suspēdere. iterdicer. ex de electiōe. trāsmissā.

Itē elect⁹ in abbatē ⁊ ꝓfirmat⁹. eriā si nō sit sacerdos pōt excoicare monachos suos. si epūs hz ꝑmo cū humilitate ac deuotiōe sicut ꝙuenit regit⁹. non vult eū ordiare nec bñ dicer. Ar m ad ß ex de supplē. negligētia platoꝝ. Statuim⁹. Rñdeo ꝙ excoicar actus ē ptātis iurisdictiōis i exteriori foro. Cū oi hñti talē iurisdictionē ordinariā vel delegatā ineſt ptās excoicādi. ptātē aūt ꝑdicte iurisdictiōis pōt hre nō sacerdos. ⁊ ideo aliqs non sacerdos excoicar pōt. sicut bene ꝓbant iura ad ꝙtem secūdam allegataz.

Ad ꝑm in oppm dō ꝙ ligare ⁊ soluer in foro exteriori non est actus potestatis clauium. ꝓprie loquēdo de clauium potestate que a domino datur in ordine sacerdotali. sed sibi accidit. Vnde potestatez clauium possunt habere sacerdotes sine potestate iurisdictionis predicte ⁊ iurisdictio haberi sine ꝑdicta potestate. ⁊ ideo aliqui sunt sacerdotes. q non possunt excommunicare. ⁊ aliqui non sacerdotes qui possunt excōmunicare. Ad 2m dicendū ꝙ ad actum ligandi ⁊ soluendi in foro penitentie requiritur potestas clauium que fundatur i caractere sa-

cerdotali quam impossibile est habere ⁊ nō esse sacerdotem.

q Warto queritur vtrum irregularis possit aliquē excoicare. Et vī q nō. Illud qō deiecit hoīem a statu ꝓlatiōis ꝓhibet cū posse exeq ea q̄ sunt iurisdictiōis. q: ois hīs sup aliquē iurisdictionem aliquo mō q̄ ad hī ei⁹ ꝓlat⁹ē. sed excōicare ꝓsuppōit in excōicante iurisdictionē sup illū quē excōicat. cū ḡ irregularitas deiiciat hoīem a statu ꝓlatiōis. vt ꝓbari pōt ꝑ illud qō habet extra. ⁊ q̄li. ordi. c. j ⁊ de electiōe. cū in cūctis vī q irregularis excōicar nō pōt. Itē suspēsus excōicare nō pōt. qō ꝓbo ꝑ hī. q: nō pōt eligere. extra. ꝑsue. cū dilec. ⁊ extra elec. cū inē. R. seniorē. sz ois irregularis est suspēsus. ḡ irregularis excōicar nō pōt. Itē infames nullū excōicar pōt. q: infamib⁹ ꝑsonis act⁹ legitimi sunt penit⁹ iterdicti. ar⁹ ad hī ex de testib⁹. Testī in glo. extra extra de excessib⁹ ꝓlatoꝝ. iter dilect⁹. ⁊ extra de pur. canonica. iter sollicitudines. i glo. sz ꝓlat⁹ q ꝑ suā culpā efficit irregularis infamis est. 6. q. j. Dis vo. ḡ nullū pōt excōicare. Cōtra abbas excōicare pōt. sz irregularis pōt assumi in abbatē tpe necītis. extra extra de etate ⁊ q̄li. ordi. Tuā. ḡ. irregularis excōicar pōt. Itē ꝙueniēti⁹ est q clericꝰ irregularis possit excōicare q̄z laic⁹. sed laic⁹ excōicar pōt ex supiozis ꝙcessiōe. 79. di. Si qs pecunia. ḡ clīcus irregularis pōt excōicar. Rñdeo q ꝓlat⁹ fcūs irregularis. aut fact⁹ē irregularis sine cꝭpa sua. aut ꝑ culpā suā. Si ꝓmo mō tal irregularitas nō dz ipz deijcere a sue ꝓlatiōis statu. extra extra de eta. ⁊ q̄li. ordi. c. j. i glo. ⁊ ar⁹ ad hī. j. de cle. eg⁹. c. illud. Affflicto. n. afflictio addēda nō est. ⁊ ꝓlat⁹ sic fact⁹ irregularis exeq̄ pōt ea q̄ sunt iurisdictiōis. Vñ excōicar pōt. sed nō dz exeq ea q̄ sunt ordis. Vñ nec celebrar. nec absolnere i foro pnīe dz. nec alia sacra ministrare. baptismo excepto. qō licitū ē cuilibz i casu necītis ministrare. baptizare tñ nō dz sollēnit. q: sic baptizare nō ptinet nisi ad sacerdotes potēres libere exequi sacroꝝ ām̄inistrationē. Si aūt fact⁹ est irregularis ꝑ culpā suā ꝑ tali irregularitate deijci dz a ꝓlatiōis statu. q: tñ ab illo statu nō ē deiect⁹ ipso iure añq̄z di ciat ꝑ sniam pōt excōicare. cū. n. suspensio sit pena magna extrēdēda non ē nisi ad casus exꝑssos in iure vel ad silēs. nō aūt inuenit in iur positū tales esse suspēsos ab his q̄ sunt iurisdictiōis. irregularitas. n. nī vī suspēdere irregularē nisi ab executiōe eoꝝ q̄ sūt ordinis nisi sit ꝺcta ꝑ talē casum q⁹ ꝑnat irregularis pulsio clericali. vel q⁹ fact⁹ ē infamis. clericꝰ. n. non ordiat⁹ si sit officialis excōicar pōt. ꝓlat⁹ tñ irregularis postq̄z a suo statu deiect⁹ ē excōicar non pōt nec absoluere. Ad ꝑm dō q ille decretales allegate intelligēde sunt ō illo q fact⁹ est irregularis ꝑ culpā suaz.

Ad ⁊m dō q suspēsus ab executiōe eoꝝ q̄ sūt ordis tñ excōicare pōt. q: pōt exeq ea q̄ sunt iurisdictiōis sed suspēsus a iurisdictiōe excōicare nō pōt. nec ēt ꝓbēdas dare. extra de ꝙcess. ꝓsby. q: diuersitatē. nō ois aūt irregularis suspensus est ab executiōe eoꝝ q̄ sūt iurisdictiōis. q̄nis ois irregularis suspensus sit ab executiōe eoꝝ q̄ sunt ordis. Vel pōt dici ꝑm alios q̄ maior argumēti intelligēda ē de suspēso ab hoīe. nī a iure tñ. ⁊ sic intelligunt decretales allegate ad ꝓbationē ei⁹. irregularis aūt suspēsus est a iure. rō āt q̄re plus punit suspēsus ab hoīe q̄z a iure tñ ē. q: q ꝓtēnit iudicis ꝙceptū qō ē factū legis auctoritate simul ꝓtēnit legē aiatam ⁊ inaiatā. minister. n. legis quodā mō lex aiata est. lex. aūt scripta est inaiata. ⁊ iō mitt⁹ agit cū lege q̄z cū ministro legis. ⁊ ꝓterea vox viua efficaci⁹ mouet q̄z scriptura tñ. Ad ⅗m dō q infames excōicar pōt loquēdo ō illis q egerūt pniaz de culpa ꝑ qua icurrerāt infamiā. minor argumēti nō ē vī vera. fact⁹. n. irregularis q: celebrauit excōicatus ꝑ quādā ignorātiā crassaz. vel q: iuris pitiaz nō hēbat nō est infamis postq̄z ab excōicatiōe absolut⁹ est. ēt irregularitate remanēte. si egit pniam de hī qō celebrauit excōicat⁹. dī. n. 6. q. j. ois vo. in glo. q infamia ꝺcta ex sntia excōicatiōis tollit ꝑ absolutionē. sic ēt hī. 4. q. j. c. j. in textu ⁊ i glo. Infamia ēt canonica quā icurrit ꝑ hī q celebrauit excōicatus tollit ꝑ pniam. 6. q. j. illi q in text. ⁊ expressius i glo.

Ad ꝑmū ad ptez sēdam pōt dici q illud qō ibi dī dispēsatiue itelligit sm̄ qō dicit q̄dā glo. ibidē. Ad ⁊m dō q illud qō in illo decreto dī de laico itelligēdū est i spāli casu. s. ꝺ inasoꝝ aplice se. sed q:. 16. di. c. j. dī. q de reb⁹ eccl̄iasticis nō legit aliq̄n laicis disponēdi attributa facultas. iō alit dici pōt sm̄ glo. ibidē q illa vba decreti liceāt cardialib⁹ ⁊ aliis clericis timētib⁹ deū ⁊ laicis inasoꝝ anathematizare ⁊ humano auxilio ab aplica sede pellere referenda sunt singula singulis. sic licecat clericis anathematizare ⁊ a laicis humano auxilio ab apostolica sede pellere.

q Winto queritur vtr̄ iudex delegatus post reuocationē cōmissiōis sibi facte possit añq̄z reuocatio cōmissionis ad eū ꝙuenire potuerit aliquē excoicare. Rñdeo q sic. q: añq̄z ad eū reuocatio cōmissiōis ꝙueniat manet penes cū prās q̄ sibi fuerat cōmissa. extra ō ꝑcur. Auditis. i glo. n. dī q i iudice tenet qō facit. donec itelligit iurisdictionē reuocatā. ⁊ ar⁹ ad hī ex de appel. Ut debit⁹ honor. Ibi. n. dī q si qs coꝝā idoneo iudice cōuenerit aduersarius ⁊ ille dicat q ad supiozē iudicē nūciū desliauerit. aut lras ipetrauerit ab eodē nihilomin⁹ iudex ille in cā pōt ꝓcedere añ q̄z ille tr̄e delegato fuerint assignate. Et vt dicit q̄dā glo. ibidē ꝑ hāc decretalē cōcessa si illa iura. s. e. t. memini⁹. ⁊. c. ad hī sicut ⁊. s. ō effō dele. cū cā. aligb⁹ tñ vī q illa iura cū isto cōcordari pōt si curialit exponātur. Alij aūt ꝓbabili⁹ respondēt ad qōnē ꝑ distictionē dicētes q aut ille q reuocat cōmissionē itē dit ⁊ exꝑmit q sit irritū ⁊ ināe qd extūc ꝑ delegatū fuerit attētatū. aut non. si ꝓmo mō. non tenebit sntia lata postea a delegato. si nō tenebit sntia. vt. s. in qōne dictū est.

Articulus quintus.

C Onsequenter querit de. 5. ꝑncipali. Et circa hoc querunt. 5°. ꝓ° vtrum superior possit excōicari ab inferiori. 2° vtrum excōicat⁹ possit excōmunicari. 3° vtr̄ coitas possit excōicari. 4° vtrū mortuus possit excoicari. 5° vtr̄ habēs ꝑnilegiū q̄ nō potest excoicari possit excoicari.

p Rimo ostendo q supior pōt excoicari ab iferiori ꝑ ꝓlis ad Gal. j. Licet nos aut āgel⁹ ō celo euāgelizet vob ꝑter ꝙ̄ qō euāgelizauerim⁹ vob anathēa sit. sz ꝑ ꝓlis erat

inferior: quolibet angelo. q2 de Jo. bap. dr̃ Math. ij. qui minor est in regno celoꝝ maior est illo. g̃ supior pōt excōicari ab inferiori. Itē capellanus q est inferior: epō pōt ipm absoluere in foro pnie ⁊ ēt ligare. g̃ silr in foro exteriori vt vr̃. Cōtra vt hitū est in p̄cedēti qōne excōicare est actꝰ ptātis iurisdictionis sed inferior in superiorē talē ptātē nō hz. Rñdeo qcūqz hz ptātē iurisdictiōis sup aliū in b̄ superior est illo, sz nullus est superior sibi eq̄li nec suo superiori. g̃ nullus hz ptātem iurisdictiōis cuiꝰ actꝰ est excōicare sup sibi equalē. nec sup suū superiorē. ⁊ iō q̃uis homo possit facere q̃re debeat excōicari. tñ nullus pōt excōicare sibi eq̄lem. nec suū superiorem. Ad pm in oppm dō q apls p illud vbū non intēdebat excoicare ag̃elum absolute. nec ēt sub hac ꝓditiōe si euag̃elizaret ꝛrium huic qō apls euangelizabat. q2 si angelus q non peccauit peccaret nō subesset foro ecclie militantis. sic nec illi qui peccauerūt. sed intendebat dicere apostolus q si angelus euag̃elizaret ꝛ illud quod euag̃elizauerat nō crederet ei. sed maledicerer. Vñ ibi accipit anathema p ꝓditione seu maledictiōe. anathematizare. n. vno mō idē est qō maledicere. ⁊ apostolo licuit maledicere angelo sub illa ꝓditione quam apposuit. q2. si ponat p impossibile q angelus bonus peccaret dignus esset maledictiōe. Ad 2m dō q capellanꝰ q̃uis possit episcopum absoluere p ptātem ex ꝓmissione acceptaz. vl ab eō vel superiori suo qua ptāte accepta in foro penitētie superior est eō. q2 in tali foro peccīn hoiem inferiorē ꝓstituit. In foro tñ exteriori capellanus etiā ex ꝓmissiōe eōi non posset ipm episcopum ligare vl soluere q̃uis hoc possit ex ꝓmissione pape vel eius legati. peccīn. n. nō sic ꝓstituit hoiem inferiorē in foro exteriori sic interiori.

Secundo q̄ritur vtrum excōicatus possit excōmūnicari. Et vr̃ q nō. apls. j. Cor. 5°. qd ad nos de his q foris sunt iudicare. Sed excōicatus iam ē ex eccliam. g̃. ecclia nō pōt illū iudicare. ⁊ ex ꝓsti nec excōicare. Item p excōicationē homo ex̃ coionez ecclīasticam eijcit. sed eiectꝰ nō pōt eijci. ergo nec excōicatus excōicari. Contra excōicatꝰ p vna cā pōt adhuc excōicari p alia. ex̃ de sen. exco. Cū p cā. qō vez nō esset nisi excōicatꝰ adhuc possz excōicari Rñdeo q excōicatus pōt excōicari. sic. n. xp̄ianus p pm peccīn mortale a deo sepat. ⁊ p 2m plus elōgat. ⁊ sic deiceps. Sic hō p pmā excoicationē a coione ecclie sepatur. ⁊ p sequētes excoicatiōes ampliꝰ elōgat. Ad pm in oppm dō q apls ibi loquit de his q ita foris sunt q nunqz itraverūt vt pagani ⁊ indei q nūqz sacrm baptismi p qō intrat in ecclīaz sumpserūt. Ad 2m dō q q̃uis reiectꝰ nō possit eijci. potest tñ ampliꝰ elongari.

Tertio querit vtrz coitas possit excoicari. Et vr̃ q sic. q2 si caput pōt excoicari. multo fortius ⁊ cōpus cū caput p̄emineat corpi. Sed pnceps q ē caput cōitatis pōt excoicari. dr̃. n. decre. 96. di. Duo q btūs Ambro. Theodosiū magnū impatorem excoicans ab ecclia exclusit. g̃ multo fortiꝰ coitas pōt excōicari. Itez tota coitas pōt esse in culpa. p q̃ excoicatio ferēda est. sed quos attigere pōt cā. attīger pōt effecr. g̃ coitas pōt excoicari. Itē pōt iterdici. g̃ a simili excōicari. Cōtra glo. sup illud Mathe. 13°. Inimicus homo hoc fecit. multitudo nō est excoicanda nec pnceps populi. Item decre. di. 44 Cōmessatiōes. leuissimis ⁊ instantissimis āmonitionib⁹ multitudo rangat. sed excoicatō nō est āmonitio leuissima. sed pena grauissima. g̃ multitudo nō est excoicāda. Rñdeo q coitatem nō debeꝰ excoicari certū est. ex̃ de sen. exco. Romana ecclia. §. vult. vbi dr̃ sic. In vniversitatē vel collegiū pferri excoicatiōis sniam penitus ꝓhibem⁹ volentes aiarum vitare piculum qō exinde seq possz. cū nō nunq̃ ꝓtingeret inocios etiā huiusmōi snia irretiri. Sz vtrum si ferat snia teneat. dixerūt qdā q sic. q2 mlta ꝛ ꝓhibitiōes fiūt q̄ facta tenēt. q̃uis ꝛ ꝓhibitio dēt faciēs grauit peccet. Alij respiciētes non rñ ad vba. sed ēt pncipali ad itētionē ꝓstituētis q̄ pncipali ē ꝓsiderāda. C. de legib⁹. l. 2. dicūt ⁊ bene. q snia si ferat in coitatē nō tenet. si. n. teneret p hāc ꝓstitutōnem nō caueret aiaꝝ piculo q institutio intrare intendit. Ad pm in oppm dō q q̃uis pnceps sit caput coitatis. tñ magis pōt caueri piculum ligatiōis inociorꝝ. cū solus pncepꝰ excoicat q̃ si excōicaretur coitas. Ad 2m dō q q̃uis possibile est oēs de vna coitate ꝓmisisse crimē p quo ferēda est excoicatō. b̄ tñ raro ꝓtingit. ad ea vō que frequēter accidūt iura aptant. Ad pm in oppm ad ptem aliā dō q illa gl. q̃tū ad b̄ qō dic̄ pncipē non esse excoicandū itelligenda est sic q non dz excōmunicari nisi pro grauissimis causis.

Quarto querit vtrū mortuꝰ possit excoicari. Et vr̃ q nō. ex̃ de snia exco. Cū medicinal. dr̃ q excō municatio dz eē medicinal. sz non pōt eē medicinal mortuo. g̃ mortuꝰ nō pōt excōicari. Item. 24. q. 2. Dānatiōis dr̃ q viuētes nō mortuos soluer possumus vl ligar. Cōtra. 24. q. 2. Sanḡ pferr. br̃ q hereticī ⁊ scismatici illi quoꝝ scripta heresim ꝓtinent post morte sūt excoicādi. Itē si aliqs mādet alicui subdito suo vt occidat clericū Titiū ⁊ moriat aiiqz mādatariꝰ exequat mādatū post morte mādantis. mādatariꝰ mādatū exeq̄t. mādās carere dz ecclīastica sepultura. si efficacit nō reuocauit mādatū re integralr. ita q ad mādatariū fuocatio puenerit. sz ñ deberet ꝑuari sepltura p occasiōe illiꝰ clerici occisi post morte nisi p b̄icurreret excoicationē iā mortuꝰ q2 viuens pro hoc excōmunicationē non incurrit. cum mortuus fuerit ante factum. ergo aliquis post mortem potest incurrere excōmunicationis sentētiam. Rñdeo q excōmunicari possunt homines post mortez. i. heretici ⁊ scismatici. ⁊ qui hereticā ꝓstituunt heredez. 24. q. 2. Sane ꝓferr. ⁊ illi qui se ipsos voluntarie occidunt. 23. q. 5ª Placuit. ⁊ hi excōmunicātur. non quia illa excōmunicatio sit illis pena vel medicina. sed in detestationem criminis ad terrorem aliorum. Unde huiusmodi quo ad hoc est alijs medicina. ⁊ sic patet solutio ad primū in oppositum. Ad 2m patet solutio per illud quod in eodem decreto immediate subiūgitur. post verbum enim allegatum dicit. verum. hoc non est de omni crimine intelligendū. sunt. n. quedam de q̄bus etiam possunt post mortem accusari quilibz vl damnari veluti heresis. Ad argumentum scōm ad partem scōam dicunt aliqui q verum concludit. Alij dicunt q talis excommunicatus non est. ⁊ tamen si peccatum suum fuit notorium. ⁊ in fine

signa pnie nõ apparuerint non dz sepeliri in terra sacra. q: si signa pnie nõ oñdit p̃sumit decessisse in sue volũtatis dãnabili puersione.

q Hinto queritur vtrũ hñs p:iuilegiũ q ñ possit ex cõicari ab ordinario possit ab eo excõicari. Rñdeo aut hñs tale p̃uilegiũ allegat ip̃m in sui ꝺfensionẽ añq̃ ꝺ ip̃m ferat snia. aut nõ. si p° mõ non valz snia ꝺ ip̃m lata ab ordiario. si 2° mõ. aut illud p̃uilegiũ ẽ publicatũ. aut nõ. si est publicatũ. nõ tenet snia ꝺ ip̃m ab ordinario lata. si nõ est publicatũ aut est notũ iudici. aut nõ. si notũ est iudici. credo q nõ valz snia ab ipo ꝺ p̃uilegiatũ lata. ar^m ad ℔ exꝺ appel. Si duob^9. in textu. ⁊ exp̃ssius in glo. si aũt nõ ẽ iudici notũ. nec p̃uilegiatus fuit i lõgo tenore libtatis illi^9 tũc tenet snia ꝺ eũ lata. ar^m ad ℔ i decretali i mediate allegata qꝺ credo eẽ itelligẽdũ si iudex ife rendo sniam obseruauerit formã iuris ⁊ ferat sniaz nõ sub ꝓditiõe. sz absolute. ⁊ si nõ ꝓtinet in p̃uilegio q ꝺñs papa oẽs snia si q̃s in posterꝝ ꝺ ip̃m p̃uilegiuz ꝓmulgare ꝓtigerit. extũc decreuit irritas ⁊ inanes ⁊ eas penitus nõ tenere. si ẽr p̃uilegiat^9 allegat p̃uilegiũ nõ publica^m nec iudici notũ. nec fuit i lõgo tenore libtatis illi^9. ⁊ iudici petẽti p̃uilegiũ sibi oñdi. nõ vult p̃uilegiũ oñdere nec clausurã ꝓtinẽtẽ suã libtatẽ. tenebit snia si ferat ꝺ eũ. exꝺ de p̃uil'. Quia pso ne. §. Decreuim^9. Nec pp ostensionẽ p̃uilegij sequẽtez iudicabit snia fuisse nulla. nec ẽt reuocãda. ar^m ad ℔. exꝺ de snia ⁊ re iudi. Subozta. in fine. vbi ꝺ q si p̃uilegiũ añ sniam nõ fuerit exhibitũ p̃tertu p̃uilegij de nouo repti nõ dz snia reuocari q ẽ itelligẽdũ nisi ꝺñs papa aliter faceret ex gr̃a.

Articulus sextus.

c Onsequenter queritꝫ de. 6. p̃ncipali. Et circa ℔ querunt. 5. ℔° vtrũ p̃ticipãs cũ excõicato sit excõicatt^9. 2° vtrũ p̃ticipãs cum excõicato semp sit pccm̃ mortale. 3° vtrũ p̃ticipãs scienꝫ cũ excõicatis a papa sit excõicat^9 maiori excõicatiõe. 4° vrz sacerdos recipiẽs oblatões suoz parochianoz excõicatoz sit excõicatus. 5° vtz aliqs solus sciens aliquẽ excõicatum teneaꝫ ip̃m vitare.

p Rimo ostendo q p̃ticipãs cũ excõicato nõ sit excõicat^9. ij. q. 3. Quicũq̃z cõicauerit. qcũq̃z cõicauerit vel orauerit cũ eũ excõicato si laicus est excõicet. g̃ vr̃ q ipso fcõ nõ sit excõicat^9. Itẽ p̃ticipãs cũ pccõre non tñ in pccõ. nõ icurrit pccm̃. g̃ a simili p̃ticipãs cũ excõicato ñ tñ in suo crimie. nõ icurrit excõicationẽ. ꝺ ea. q. Cũ excõicato. si qs cũ eo aut palã aut abscõse locut^9 fuerit cõem cũ eo statim excoicatõis trahat penã. Rñdeo q duplex est excõicatio. s. maioꝛ q̃ est a q̃libet licita coione. vel legitio actu separatio. ij^a. q. 3. Ad mẽsam. §. Euidẽter. ⁊. 3. q. 4. Eugeltrudã. ⁊ excõicatio minoꝛ q̃ est a sacr̃is ecclie tñ exclusio. exꝺ exceptiõib^9 a nobis. ⁊ ꝺ snia excõicationis. Si quẽ in textu. ⁊ i glo. Si aũt aliqs p̃ticipet cũ excõicato excoicatiõe minoꝛi nõ pp ℔ icurrit excõicatiõis sniam. Si aũt cũ excoicato excoicatiõe maioꝛi cuz p̃ticipãtib^9 cũ eo obseruata in ista aggrauatiõe foꝛma iuris icurrit excoicationẽ maioꝛẽ. si aũt nõ ẽ excoicatus cũ p̃ticipantib^9 sibi tunc p̃ticipãs. aut p̃ticipat cũ eo in crimie. aut nõ. si sic. eãdẽ icurrit sniaz exꝺ de sen. exco. Nup. si nõ. tũc non icurrit nisi excõicationẽ minorẽ. excipiunt tñ sex genera psonaz. s. vxoꝛ. filiꝫ. filia. nõ emãcipati. Fuus ignorans illũ excoicatũ ⁊ necessitatẽ patiẽs. ij. q. 3. Qñ multos. ⁊ ille q sibi loqtur p aie sue vtilitate. e. q. Intecessoꝛ. Uñ vsus. Utile lex humile res ignoꝛata necesse. Hec anathema qꝺ faciunt ne possit obesse. Ad p^m in opp^m dõ q illõ vbũ excoicet itelligit ꝺ excoicatiõe maioꝛi. ⁊ q̃z̃tũ ad ℔ ẽ canon ferẽde snie nõ late. Ad 2^m dõ q non ẽ sile. q: pccm̃ nõ p̃uat a coione fidelũ sic̃ excoicatio maioꝛ.

f Ecundo queritꝫ vtrũ p̃ticipãs cũ excoicato semp sit pccm̃ mortale. Et vr̃ q sic. exꝺ ℔is q̃ vi metus ve cã fiũt sacr̃is canonib^9 ꝺr̃. q pp metũ nõ ꝺz aliqs cũ excoicato ꝓmunicare. cuz p nullo metu debeat qs mortale pccm̃ icurrere. Itẽ excoicationis snia non ẽ ferẽda nisi p mortali pccõ vt supius hitũ est. Sed p̃ticipatiõe cũ excoicatis sunt boies maioꝛi excoicatiõe excoicãdi. ij. q. 3. Sic̃ apli. ⁊. ca. se. ⁊. c. gcũq̃z. g̃ p̃ticipare cũ excoicato semp ẽ pccm̃ mortale. Itẽ p solo pccõ mortali excludẽdus ẽ gsa sacr̃is ecclie. Sz p excoicationẽ minorẽ quã ℔hitp̃ticipãs cũ excoicato excludit qs a sacr̃is ecclie. vt vsum ẽ g̃ talis p̃ticipatio semp ẽ pccm̃ mortale. ꝺ cũ aliqs excoicat q̃uis sibi p̃cipiat ne coicatiõi sicgerat. alijs p̃cipi nõ vr̃ q sibi non p̃cipẽt. sz tñmõ p̃ticipãtib^9 pena ꝓponi. g̃ vr̃ q q̃uis p̃ticipãs incurrat penã. s. excoicationẽ minorẽ nõ. tñ mortalẽ culpã. Itẽ cũ fm iura sit multitudini pcendũ. ⁊ pauci sint q̃ ab oi p̃ticipatiõe cũ excoicatis abstineãt. vr̃ illa snia i benigniorẽ ptem iterp̃tãda. cũ exp̃sse nõ inueniaꝫ q tales mortaliꝫ peccẽt. Rñdeo q si scienter ⁊ ex deliberatiõe p̃ticipãs i crimie cũ excoicato aut cũ oibus p̃ticipantib^9 sibi mortaliꝫ peccat. Si aũt cũ illo qui non est excõmunicatus cum participantibus sibi participet aliquis non in crimie. sed tamen participat scienter cum ipso in diuinis. ⁊ etiã sacramentis. tũc peccat mortaliter. Vnde publice excõmunicato intrãte ecclesiam omnes ꝺebẽt exire. 24. q. j. Omnis qui. sacerdos tñ si postq̃z canonem inchoauit supueniat excõmunicatus non debet missam imperfectã derelinquere. argumẽtum ad hoc. 7. q. j. Nihil. qui autez cum excõmunicato neutro predictoꝛ modoꝛum participat sed tantuz in loquela comestione ⁊ similib^9 mortaliter nõ peccat. nisi hoc faciat ex cõtempru ecclesie vl' iudicis.

Ad p^m in opp^m dicendum q illa decretalis intelligitur de participantibus in crimine vel in diuinis de participantibus cum illo qui cum suis participantibus est excõmunicatus p̃missa munitiõe fm formam iuris. Ad 2^m dõ q homines nõ sunt excõmunicandi maioꝛi excõmunicatione ꝓpter participatione cuz excõicato. nisi postq̃z canonice mõiti nolunt desistere. ⁊ ego ꝓcedo q extunc si non desistunt ratione pertinacie mortaliter peccant tanquã ecclesie ꝓemptoꝛes. Ad 3^m dõ q maioꝛ est falsa. interdicti enim arcentur a sacramentis. ⁊ tñ quãdoq̃z interdicunt aliqui non pro mortali pccõ quod ꝓmiserunt.

t Ertio queritur vtrum p̃ticipãs scienꝫ cũ excoicatis

a papa sit excõicatus maiori excõicatiõe. ℟ñdeo q̃ aliqs potest dici excõicatus a papa. vel q̃ excõicatus est a iure q̃ papa ꝓdidit. ⁊ cui⁹ absolonẽ sibi spãliter reseruauit. vel p aliquã sniam a papa gnãliter latã. vel q̃ est a papa excõicatus noiatim pticipãs cũ excõicatis a papa. duob⁹ modis pmis maiorem excõicationẽ nõ icurrit. sitr nec participans in loquela ⁊ comestiõe cũ excõicato a papa noiatiz. Sed vtrũ sciẽter cũ eo pticipãs in diuinis maiorẽ excõicationẽ icurrat dubiũ est. gdaz. n. dicũt q̃ sic. Dr. n. ex de sen. excõicatiõis. Significauit. Clericos q̃ sciẽter ⁊ spõte pticipauerit excõicatis a nobis ⁊ ipos in officijs receperũt eadẽ excõicatiõis snia cum ipis nõ dubitamus iuolui. Alij dicũt ℈ziz ⁊ bene in glo. dicẽtes ℔ debere itelligi q̃ztũ ad pnatõnem sacroꝝ. vel forte q̃ illi erãt excõicati cũ oibus pticipantib⁹ eis. vel forte q̃ pticipauerũt illis excõicatis in eodẽ crimine. ⁊ iõ eadem snia cum illis fuerũt ligati ⁊ remitti debuerũt ad suũ excõicatorẽ absoluendi. Sed pma opinio. pbabilioꝝ est. q̃ magis pcordat tertui decretalis. ⁊ illã renet dñs Hosti. in apparatu.

q **Warto queritꝝ** vtꝝ sacerdos recipiẽs oblatiões suorum parochianoꝝ excõicatoꝝ sit excõicat⁹. ℟ñdeo sacerdotẽ recipe oblatiões parochianoꝝ suoꝝ excõicatoꝝ dupliꝝ põt intelligi. Uno mõ ita q̃ cũ alijs fidelib⁹ eas offerãt sacerdoti ad altare. ⁊ ℔ oio illicitũ est. Uñ si sic recipet cũ excõicatis pticiparet ⁊ icurreret excõicationẽ q̃ ꝓbitur ex tali pticipatiõe. Allio mõ ita q̃ oblatiões sibi debitas ab eis repetat vel recipiat. ⁊ sic recipiẽs ⁊ repetẽs excõicationẽ nõ incurrit. ab excõicatis. n. exigi põt ⁊ recipi q̃ ab eis debeꝝ. ex ō sen. exco. Si vere. ⁊ ꝓuenirẽ põt. q̃ztis alios ꝓuenire nõ possint. vt dic̃ glo. sup decretalẽ allegatã.

q **Wunto q̃ritur vtrum** aliqs solus sciẽs aliquẽ excõicatũ teneaꝝ ipm vitare. Et vr q̃ sic. 6. q. 2. Si tñ. si tñ epus alieni sceleris se consciũ nouerit q̃ztiu pbare nõ põt nil ꝓferat. ⁊ j. e. c. dr q̃ ille q̃ztiu nihil pbare põt eps in coione oium pterq̃z ei⁹ q̃ eũ reũ iudicat pmanebit. ℌ. ea. q. c. sequẽti dr. Placuit. placuit vt si qñ eps dic̃ aliquez sibi soli fuisse ꝓfessum atq̃z ille neget nõ putet ad iuriã suã eps ptinerꝝ qõ illi soli nõ credik ⁊ si scrupulo. ppꝛie ꝓscientie se dic̃ neganti nolle coicare q̃ztiu excõicato nõ coicauerit suus eps eidẽ epo ab alijs nõ coicek epis. vt magis caueat eps ne dicat in aliquẽ qõ alijs documẽtis ꝓuincere non põt. ℟ñdeo q̃ aliqs solus sciẽs aliquẽ excoicatũ eum non tenek vitare in publico. nec ꝺz q̃ crimẽ occultũ ab illo q̃ solus scit nõ est publicãdũ. vñ nec ꝛps malã volũtatẽ Jude quã sub certitudie sciebat noluit publicare ⁊ cũ ℔ dixit Joãni sibi in sileꝯio dixit. tenek tñ ipm pnatã vitare nisi ℔ p ꝓfessionẽ tñ sciuerit. ⁊ hec distinctio satis dr. ex de sen. exco. Cũ ñ ab hoie. vbi sic dr a coione illius q̃ p sacrilega manuũ iniectiõe i clericũ in edictũ excoicatiõis icidit. ℈z denũciat⁹ non sit. debes abstiere nisi forte illud tibi soli pateret in q⁹ casu ipum pnati tñmodo euitabis q̃ztiu ab eccl̃ia tolerak. decretũ allegatũ ad prem pmã itelligi ꝺz õ euitatione i pnato. ⁊ aliud allegatũ ad 2am ptem õ euitatione in publico.

c **Onsequenter** querit de. 7. pncipali. Et circa ℔ q̃runt. ℌ. ℙ⁰ vtꝝ excoicati oib⁹ actib⁹ legitis sint priuati. 2⁰ vtꝝ eis psint oioes eccl̃ie. 3⁰ vtꝝ oẽs q̃ moriunt̃ excoicati pnãdi sint eccl̃iastica sepl̃tura. 4⁰ vtꝝ excoicatis miori excoicatiõe tñ possint õ iure ꝓferri eccl̃iastica bñficia. ⁊ vtꝝ bñficia i tali statu eis collata possint licite retinẽ. 5⁰ vtꝝ excoicat⁹ solẽnit baptizãs vel i foro pnie absoluẽs sit irregularis.

p **℟imo oñdo** q̃ excoicati ñ sunt pnati oib⁹ actib⁹ legitis. excoicati ñ repellunt̃ a defẽsiõe sua i iudicio ex ō excep. Dilecti filij. ℈z defendẽ sei iudicio legitim⁹ act⁹ ẽ. Itẽ. 3. q. 7. Infamis. si pu⁹ dñ putarek lib. ex ōlegatiõe sniaz dixit. Quãis postea i pu tutẽ depl̃sus sit snia ab eo dcã rei iudicate firmitatẽ hz. g̃ a sili ō excoicato q̃ latenꝝ excoicat⁹ ẽ q̃ñ sniaz dic̃ siue sit ꝺdẽnatoria sine absolutoria. Itẽ ex ō sẽ. ⁊ re iudi. Ad. pbãdũ. i textu ⁊ i gl. Quicqd fac̃ excoicat⁹ dñ excõicat⁹ ñ credik. valz. ℌ excoicatio ab eccl̃ia fideliũ sepat. ij. q. 3. Audi. ℈z sepat⁹ ab eccl̃ia nullũ põt actũ legitimũ exercẽ. q̃ ois tal⁹ act⁹ regrit coicationẽ cũ aliq⁹ mẽbro eccl̃ie. g̃ excoicati st ab oib⁹ actib⁹ legitis suspẽsi. Itẽ vt supius hitũ ẽ i eccl̃ia nulla pena maiorẽ q̃z excoicatio. ℈z ℔ non esset verꝝ si eis aliq act⁹ legitimi ꝓuenirẽt. g̃ ab oib⁹ actib⁹ legitimis sunt suspẽsi. ℟ñdeo q̃ duplex ẽ excoicatio. s. minor ⁊ maior. excoicati miori excoicatiõe tñ nõ sunt ab oib⁹ actib⁹ legitimis suspẽsi. q̃ tal⁹ excoicatio nõ sepat a coione fideliũ. ℈z ꝓceptiõe sacroꝝ rũ tñ. tñ nõ debẽt celebrare missaz. si tñ celebrant notã irregl̃aritatis nõ icurrũt. q̃ztis grauit peccẽt. peccãt g̃ ꝓferendo eccl̃iastica sacra. Sed ab eis collata vtutis non carẽt effcũ. cũ non videant̃ a collatõne. sed pticipatiõe sacroꝝ q̃ in sola ꝓsistit ꝓceptione remoti. q̃ztis etiã non ꝓhibeant̃ eligere vel ea que rõne iurisdictionis sibi ꝓpetunt exercere. si tñ talis elect⁹ fuerit eius est electio irritãda. p eo q̃ ad suice ptionẽ eoꝝ eligit̃ a quoꝝ ꝓceptione a scis pñbus ẽ ꝓnatus. ⁊ hec oia ꝓdicta exp̃sse habent̃ ex de cl̃rico exco. Si celebret. q̃ztis etiã denunciare actus sit legitimus. tñ excoicati minori excoicatione ex p ticipatione cũ excoicato non admittunt̃ ad ipm õnuncian. Uñ esse excoicatũ cum ipm debuerit euitare. extra de sen. exco. In ꝑsentia. Excoicati autem maiori excõmunicatione ab omnib⁹ actibus legitimis sunt suspẽsi. q̃ztiu excõmunicati creduntur. vel si sunt publice excõmunicati q̃ztis tẽpoꝛe illo quo actum legitimũ de facto exercent non obijciatur eisdem. cum enim posse exercere quẽcunq̃z actum legitimũ includat aliquam cõmunicationem cum membris eccl̃ie a qua cõmunicatiõe homo per excõmunicationem maiorem separatur ipa excõmunicatio predicta suspensionem includit. Unde vt superius habitum est iudices esse non pñt. nec accusatores seu denunciatores. 3. q. 4. Cõspiratores. ⁊ duobus capitulis sequentibus. admittũ tur tamen ad accusandum crimẽ hereſis q̃ cuiusmõi tanta est labes q̃ ad eius accusationẽ. ⁊ serui aduersus dñm. ⁊ q̃libet criminosi ⁊ infames aduersuz quẽ libz admittunt̃. 2. q. 7. ℙresumũt. nec pñt eligere

nec eligi eis etiã ecclesiastica beneficia conferri nõ debent ⁊ collata eis nõ pñt retinere nisi ex dispensatiõe. ex de cli. exco. ꝓstulasti. nõ pñt etiã aliquẽ in iudicium ꝙuenire. ex de excep. Luz inter. in si. ⁊ c. Dilecti filij. Ad pm in oppm dõ q defendere se nõ tã vr posse dici actus ꝯ passio. Uel põt dici q i hoc excõicati fauor nõ attẽdit. sed egtas iudicãtis cũ non debeat claudicare iudicium ac satis vr absurdũ. si actor eo ipugnãte reo defensionis copia deneget. qr sic multotiẽs ꝓdẽnaret absoluendus. ex ẽ excep. Cum iter. Ad 2m dicũt qdam q nõ ẽ simile de fuo ⁊ excõicato. qr fuus in aligbus casib9 hz p sonam stan di i iudi° sed excõicatus i nullo. Et ꝑterea in ꝓdicto casu snia fui nõ teneret nisi esset a pncipe ꝓfirmata. ⁊ sic soluit glo. ibidez. Sed hec snia dura vr. si. n. omnes act9 legitimi quos aliqui exercent dum eoz latet excõicatio essent irriti ⁊ inanes iudicãdi. postꝯ eius excõicatio esset detecta multi de statu suo essent incerti. qr alig sunt ꝓlati. alig hñtes multa bñficia eccliastica. qr latẽt excõicato fuerunt absoluti. Et iõ est alioꝝ snia mitior ⁊ rõnabili or q dicũt q in tali casu eoꝝ absolutiões bñficiorũ collatiões tenẽt. ꝯ̃uis postea eoꝝ excõicatio fuerit detecta. ex de excep. Exceptionem. in glosa. ⁊ arm ad hoc de iure patro. Lõsultatiõibus. nec obstat illud qõ dr ex de sen. ⁊ re. iudi. ad. pbandũ. qr ibi logtur decre. de publice excõicato tpe quo sniaz tulit.

Ex dictis pz solo ad 3m. Sciẽdum tñ q si latenꝫ excõicatus alicui electioni interesset si postea tñ añ electi ꝓfirmationem deregeret ei9 excõicatio ꝯ̃uis pp ꝟ nõ irritaret electio si electus alias habeat sufficiẽtem numeꝝ vocũ. tñ vox sua reputaret fuisse nulla. Uñ si nccia fuit electio ad sufficiẽtẽ numerũ nõ reputabit legitime electus.

Ecundo queritꝫ vtrum excõicatis pñt oꝛones ecclie. Et videt q sic. ij°. q. 3. Et si. qui patienꝫ fert iniustam sniam celestẽ meret coronam. Sed talib9 pñt oꝛones ecclie. Item excõicatio nõ est culpa. sed pena. Sed pena q̃ nõ est culpa non excludit suffragiũ oꝛonũ. sed magis mĩam vr inclinare. Item eis põt dari elemosyna coꝛporalis. ij. q. 3. Uñ multos. ġ a simili ⁊ elemosyna spũal' qõ ñ esset vex nisi eis pdessent oꝛoes ecclie. ꝟ. ij°. q. 3. Memo epoꝝ. anathema est eterne mortis dãnatõ Sz talib9 nõ pñt oꝛoes ecclie. Iterꝫ illis q nõ pñt a pccis absolui nõ pñt oꝛoes ecclie. sed excõicati nõ pñt absolui a pccis ꝯdiu sunt excõicati. 24. q. 1. Quicũq. ġ talib9 nõ pñt oꝛones ecclie. Rñdeo q excõicatis minori excõicatiõe tñ pñt oꝛones ecclie. si nõ sit aliud qõ obstat. qr talis nõ separat a cõione fideliũ ⁊ põt esse in nõ bñte pccñ mortale. De excõicatis vo maiori excõicatiõe distiguẽdum ẽ. qr aut fuerũt excõicati p iniusta cã. aut p iusta. si p iniusta. nõ excludunt pp ꝟ a suffragijs oꝛonũ ecclie qr talis nõ est excõicatus ꝯ̃tũ ad eccliam triũphantem nisi sit aliud qõ obstat. nec militãs ecclia talez intendit a suffragijs oꝛonũ excludere Si aũt est excõicatus p iusta cã aut penitet ⁊ diligẽtissime absoõnẽ suã pcurat. parat9 facere qcqd in se est. ⁊ p illo statu valẽt sibi oꝛoes ecclie. ⁊ qr extũc pccñ sibi remissum est cui9 remissio absolvit ꝯ̃tũ ad iudicium ecclie triũphãtis. aut nõ penitet. sed in sua obstinatiõe pstitit. ⁊ ꝯdiu in illo statu est. ꝯ̃uis aliquo modo sibi possint pdesse oꝛoes ecclie cum p oꝛones bonoꝝ diuina mia voluntatẽ penitẽdi multis inspiraverit celeratis. tñ lõge minus pstant eis ꝯ̃ aljs. qr ꝯ̃tũ ex pte idigni sunt vt eis pstit. eccliа ẽt ad tales suffragia oꝛonũ ex irrẽtiõe nõ sic dirigit sicẽ ad alios. ij. q. 3. Quicũq intra. oꝛo aũt ceteris parib9 magis pdest illis ad quos spãlius ⁊ directi9 dirigit ꝯ̃ aljs. Et iõ bñ dr q excõicatõ ẽ pena dãni ⁊ ceteris parib9 plus põt diabolus sup eũ ꝯ̃ sup nõ excõicatuz. Et hec ẽ rõ quare p excõicationẽ dr excõicatus tradi Sathañ. Unde Apo. j. Lor. 5. Judicaui huiusmõi hoiem tradere Sathãe rc. 2. ij. q. 3. Ludi. Ad 4m pz solo ex dcis. Ad 2m dõ q ꝯ̃uis excõicatio nõ sit culpa sed pena. tñ nõ nisi p culpa mortali dz infligi.

Ad 3m dõ q psona singularis põt ozare p excõicato vt deus eũ ad bonũ statũ reducat. Et iõ nõ ẽ mirum si sibi põt dari elemosyna coꝛporalis. eis tamẽ nõ dz dari eccliasticum stipendium. vt dicit glo. su p allegatum decretum. Ad ar° ad ptem aliam pz quid dõ ex dcis in coꝛpe qõnis.

Ertio queritur vtrum oês qui moriunt excõicati ꝑandi sint eccliastica sepultura. Rñ°. q sic maxime excõicati maiori excõicatõe. qr vt dr ij. q. 3. qcũq intra. qbuscũq viuis nõ excõicauim9 nec mortuis cõicare debem9. idẽ. 24. q. 2. de cõione. ⁊ ex de ꝑnite. ad ꝟ in glo. dr q cõicãdo eis i morte iciderũt i excõicationẽ. ⁊ si tales i cimiterio fuerunt sepulti ide debẽt eijci. vt habet. e. q. qõ est intelligẽdũ si ossa eoꝝ poterit discerni ab ossib9 fideliũ. alias nõ. qr minus malũ est vt i cimiterio remaneãt ossa excõicatoꝝ ꝯ̃ ide eijciant ossa alioꝝ. nec post mortẽ absolui excõicatiõe debẽt si i sua obstinatiõe pstiterit vsqz ad mortẽ iclusiue. ⁊ sic itelligitur illud. 24. q. 2. legat. vbi dr q xps in ligatione defũctum nusqz dixit eẽ soluẽdũ. si tñ añ mortẽ absolutõnem devote petijt ⁊ eã hẽre nõ potuit. si ꝟ pstiterit post mortẽ põt absolui ab eadẽ qõne. nec gsqz mãifeste ẽt excõicatis maiori excõicatiõe ꝺcta p participationẽ cum notorie excõicatis maiori excõicatione negãda est eccliastica sepultura sm Boffred. ⁊ Hosti. ⁊ Raimũdum qõ ꝓfirmãt p illud qõ habet 24. q. 2. i illo. c. Sane qõ sup.

Arto queritur vtrum excõicatis minori excõicatiõe tñ possint ꝓferri de iure eccliastica bñficia. Et vtrũ bñficia in tali statu eis collata possint licite retinere. ⁊ oñdo q non. ex ꝟ clerico. excõm. Si celebret. dr q talis nõ põt eligi p eo q ad susceptionẽ eoꝝ eligit. a quoꝝ pceptiõe a scis põibus ẽ ꝑuatus. sed ad ꝟ dat clerico eccliasticũ bñficium vt sacm ordinis suscipiat. ⁊ minister sit in ãministratiõe alioꝝ sacroꝝ. ġ vr q minori excõicatiõe excõicato. eccliasticum bñficiũ ꝓferri ꝟ iure non possit. ꝟ. e. ti. postulasti. dr de illis excõicatis gb9 eccliastica bñficia ꝓferri nõ pñt q cum eis cõicari nõ dz. sed excõicatis minori excõicatione lz cõicare. ġ videt q ꝟ solum itelligi debeat ꝟ excõicatis excõicatione maiori. Rñdeo q due sunt spẽs minoris excõicationis. vna que excludit a sacramẽtis tñ q vt frequentius ꝓtrahitur a iure. s. per participationem cum excõicato excõicatione maiori. extra de sen. exco. Nuper. quandoq; infligitur ab homine. per sniam. 5. q. j. c. 2. Alia est spẽs minoris excõis

que non contrahitur a iure. sed infligit ab homine tñ ꝛ sepat a coione fideliū aliquoꝝ ꝛ nō sacroꝝ. 5ª. q. 2. pñti. 7. q. 4. in loco. ꝛ. 18. di. placuit vt quotiēs cūqꝫ. ꝛ. 23. di. quozūdā. ꝛ. 5 g. di. Si qs de alterius. Sed in istis iuribus multū extēdit nomē excōicatiōis. quacūqꝫ aūt istaꝝ minoꝝ excoicationum clericus sit excoicatus. si in eo nō est aliud qđ obstat si dī pōt ſm aliquoꝝ opinionē ecclīasticū bñficiū conferri. qđ nō p electionē habeꝫ. ꝛ illud pōt licite retinere. qz ꝫ nō iueniē in iure phibitū. ꝛ ꝓterea illa iura q̄ phibēt excoicatis ecclīastica bñficia ꝓferri expꝛesse loquunt de excoicatis excoicatione maiori. nullā penitus mētionē faciētia. quo ad ꝫ de excoicatis excoicatiōe minori. vt patet in decre. alle. ad partē scōam. i tex. ꝛ in glo. ꝛ p illud qđ dī eā ō etate ꝛ quali. ordi. cū bone. Allijs aūt vī dō q sic electō excoicati minori excōicatiōe q̄ excludit a sacris nō est irrita ipso iure. sz irritāda. eā de cleri. excōicato celebꝛāte. si celebꝛet. sic q̄uis collatio bñficij ecclīastici facta tali nō sit irrita ipo iure. tñ est irritāda. si ꝓbari pōt i iure q tpe collatōis sibi facte erat excoicatus excoicatione minori. tal. n. collatio est alquo modo electio. cū. n. eps dat alicui clerico aliquod bñficiū ecclīasticū iter mltos eligit ipm ad illud bñficiū. Unus. n. breuiter pōt eligere aliquē de mltis cū illi vni illa ptās est ꝓcessa seu collata. ꝛ vī q illeq sciēter tali ꝓtulit sit ꝑuatus ipo iure. hac vice illi⁹ bñficij collatiōe. qz sciēter eligentes talē ꝑuati sunt iure eligēdi hac vice. eā de cleri. excō. mi. Si celebꝛet. in glo. ꝛ ar^m ad ꝫ. ꝫ. de electiōe. cū i cūctis. ꝛc. scriptū est in fine. Qui vult tenere opinionē pꝛimā pōt dicere ad ar^m ad partē pmā dicēdo q nō ē. silē de adeptiōe bñficij ecclīastici p electionē. ꝛ de adeptiōe simplicis bñficij ecclīastici p collationē. i pma. n. adeptiōe eo q modus adipiscēdi ē solleniō ꝛ bñficiū sic adeptū quo ad ꝫ est digni⁹ ꝛ honozabilius. iō in adipiscente requiritur dignitas maioꝝ ꝛ idoneitas. Qui vult tenere opinionē scōam q̄ mi hi magis placet pōt dīe ad ar^m ad ptem scōam. q illa decre. loquīt tñ de illis excoicatis qbus collatio bñficij ecclīastici fcā nulla ē ipo iure. ꝛ soli tales sunt illi q sunt excoicati maiori excoicatiōe.

q **Hinto queritur** vtrum excoicat⁹ maiori excoicatō ne solleniter baptizās sit irregularis. Et vī q nō. ij. q. 3. Sigs eps in ꝓcilio. Si qs epus in ꝓcilio excoicat⁹ fuerit. siue pꝛesbyter aut diacon⁹ a suo epo. ꝛ post excoicationē ꝑsumpserit facere oblationem vel vesptinū vel matutinū sacrificiū q̄si in officio suo agere sic ꝑus. nō liceat ei. nec in alio ꝓcilio spē recōciliatiōis hr̄e. cū ꝫ ꝫ nō fiat mētio nisi ō offō ecclie. vī q̄ āministrās sacr̄m baptismi excōicatus irregularitatē nō icurrat. Cōtra eadē qōne. Si q eps dānat. Si qs eps dānat a synodo. vel si pbyt̄ vel diacon⁹ a suo epo ꝛ ausi fuerit aliqd de misterio sacro ꝓtigere. nullo mō liceat eis nec i illa nec i alia syno ꝑ spē restitutiōis. aut locū satisfactiōis hr̄e. sed solleniter baptizare est misteriū sacrū. g excoicati illud exercētes irregularitatē icurrūt. Rūdeo q q̄ nis aliq dixerīt tales irregulares nō esse. ꝛ illā penā nō extēdi nisi ad excoicatos celebꝛātes ꝛ eccliaz officiātes vt ꝑus in faciēdo offīū diurnū ꝛ vesptinū. tñ in ꝫ nō acqesco eis. sed ꝓcedo excōicatū maiori excoicatiōe solleniter baptizantē. si de sua excoicatione non hz ꝓbabilem ignozātiā. q̄ vt dī eā de cleri. ex. mi. aplice. excusat i currere irregularitatē. q: cū ois excoicatus excōicatiōe maiori sit suspēsus ab oi a ctu legitio. vt visum ē. ꝓstat euz eē suspēsuz ab executōe sacerdotal' officij. ad sacerdotale aūt offīū ptinet solleniter baptizare. cū g̃ trāsgredi seu violare saltē solleniter suspēsionē a sacerdotali offō. ꝛ ab executiōe cuiuslibet ozdinis saltē loquēdo de ozdie sacro irregularitatē iducat. vt dī eā de sen. ꝛ re. iudi. cū eterni. ꝓcedēdū vī q excoicat⁹ solleniter baptizās ꝛ in foro pnie absoluēs sit irregularis. ꝑro hac ēt ꝓclusione. vī facere illud qđ dī. di. 28. pbyter. ꝛ eā de cleri. ex. mi. Si qs pbyter. ꝛ. j. de sen. exco. Cū medicinal'. in gl. sup illud. Irregularitatez nō effugiēt. vbi dī. q ꝫ est vez in quocūqꝫ offō diuino ꝛ horis diuinis cantandis officiādo eccliam. ꝛ sacris ꝓferēdis. ille etiā irregularis est qui exegtur offīū alicui⁹ ozdinis quē nō hz ac si illū ozdinē habeꝛet ꝛ ei rōne ozdinis liceret. eā de cleri. nō ozdi. mi. p totū. si tñ excoicat⁹ baptizaret ū solleniē vt faciūt vetule in casu necessitatis. aut diceret epl'am aut euāgeliū nō solleniter. nō pp ꝫ irregularis esset. ꝛ vo co solleniter legere epl'am legere eā in eccliā i vestimētis subdiaconi ac si subdiacon⁹ esset. vī etiā alicui gbus ꝛ pbabilr q si excoicat⁹ eā eccliaz dicat horas suas officiādo populū in exercitu vel i naui irregularitatem ꝫbit. si tñ dicat. horas suas. cū vno socio vl' plurib⁹ non tñ officiādo eccliam vel pplm irregularitatē non ꝫbit. vī tñ gbusdā q dz supꝛimere vba ista. dñs vobiscū. ꝛ loco hui⁹ dicere. dñe exaudi oꝛonē mcā. si tñ mēsam bñdicat nō pp ꝫ irregularis est. qz vt dī eā de sen. ex. Cū medicinal' in glo. nō vī q pena ista ad ꝫ extēdi debeat. Ad ar^m i op p^m dō q ꝛ si ibi nō expꝛmaꝫ aliqd de administratiōe alioꝝ sacroꝝ a sacro altaris. tñ ꝫ expꝛmīt in plibus alijs iurib⁹ all'. Sed nūqd excoicat⁹ sciēter in foro pnie absoluēs ꝫbit irregularitatē. vī aliqbus q sic. qz sic absoluere ptiet ad sacerdotale offīū. ꝛ ꝓterea excoicatus maiori excoicatiōe sciēter administrās sacr̄m extreme vnctiōis irregularitatē ꝫbit. ꝛ sic vī dō de alijs sacris. Allij aūt dicūt ꝫriū. qz nō iueniē in iure expꝛssum q excoicat⁹ maiori excoicatiōe i foro pnie absoluēs ꝫbat p ꝫ irregularitatē. ꝛ sic dī. de pe. di. j. ꝫ. ꝑenc. pene legū iterpꝛetatiōe molliēde sunt potius q̄ nimis exasperāde. ꝑꝛeterea tal' absolutio nō fit cū sollēnitate. ꝛ vī eis q trāsgredi nō solleniter suspensionē ab ozdinis executiōe irregularitatē non iducit. ꝛ pp ꝫ dōt q nō est simile de administrāte sacr̄m extreme vnctionis. ꝛ de absoluēte in foro pnie. qz sacr̄m extreme vnctionis coiter administrat cū aliq̄ sollēnitate. ꝛ tō excoicat⁹ sciens ipm admīstrans est irregularis.

Articulus octauus.

c **Onsequenter** querīt ō. 8°. ꝑncipali. Et circa ꝫ querunt. 5. ꝑ° vtq iniuste excoicās teneat excoicato ad ꝛeesse. 2° vtq incurrat aliquā suspēsionē. 3° vtq epi excoicātes vel suspēdentes nō inscripto sniam suspēsionis icurrāt. 4° vtq iniuste excoicantes sint digni pena eterna. 5° vtruz maiori pena dignus sit iniuste excōicās paupeꝛē q̄ iniste excoicās diuitē.

p Rimo ergo queritur vtrum iniuste excõmunicãs excoicato teneat ad interesse. Rñdeo q̃ sic. q̃ ois iniuste aliũ dãnificãs dãnũ restituere tenet. aut tenet ad interesse. Qui aũt aliũ iniuste excoicat ip̃m iniuste dãnificat. Uñ dr̃ ex̃ de sen. excõ. cũ medicialis. §. Si q̃s autẽ. de illo q̃ excoicat idebite. q̃ supior ad quẽ recurrit sniam ip̃am sine difficultate relaxans latorẽ excoicato ad exp̃ẽsas. ⁊ ad oẽ interesse condẽnet. ⁊ alias puniat aiaduersione ꝑdigna vt pena docẽte discãt iudices q̃z graue sit excoicationũ snias. sine maturitate debita fulminare. Et hec eadẽ in suspẽsiõis ⁊ iterdicti snijs volumus obseruari.

q Ecundo queritur vtrum excõicans scienter aliquẽ iiuste icurrat aliquã suspẽsionẽ. Rñdeo q̃ iudicũ gdã sunt supiores vt epi. ⁊ supiores eor̃. gdam iferiores. si iudices inferiores. siue sint ordinarij siue delegati fame ꝑdigi. ꝓpr̃ij ꝓsecutor̃ honoris. ꝫ sniam ⁊ ꝫ iustitiam in grauamen partis alteri⁹ in iudicio q̃cqd fecerũt p̃ gram aut p̃ sordes executiõe officij p̃ annũ nouerint se suspẽsos. scituri q̃ si suspẽsione durãte dãnabilr̃ igesserit se diuinis officijs irregularitatis laqueose inuoluerit iuxta canonicas sanctiões a quo nõ nisi p̃ sũmũ ponti. potuerint liberari. ex̃ de sen ⁊ re. iudi. Cũ eterni. cũ g̃ inder aliũ iiuste excoicãs. ꝫ aliũ sniam ꝓferat grauissimã iiuste. talr̃ si hoc cõtra cõsciẽtiã suã fecit. ipo iure suspẽsionẽ icurrit ꝑdcaz. q̃ nõ ẽ itelligẽdũ de snia q̃ nõ est iniusta nisi rõe itẽtiõis iudicis tm̃. si iusta sit ex tm̃ ⁊ ex cã. Episcopi aũt ⁊ eor̃ supiores nõ sic. q̃ vt dicit. extra de sen. excõ. Nr̃ piculosum est episcopis ⁊ eor̃ supiorib⁹ ꝓpter executionẽ episcopalis officij. q̃ incumbit frequenter vt in aliquo casu interdict⁹ vel suspẽsionis incurrãt sniam ipso iure. puida nos deliberatione duximus statuendũ vt episcopi ⁊ supiores ip̃or̃ q̃bus huiusmodi inheret officiũ nullius cõstitutiõis occasiõe snie seu mãdati suspẽsionis. seu iterdicti nullatenus sniam ipo iure icurrãt. nisi in ipa. ꝺ̃ prelatis eisdẽ exp̃ssa mentio habeatur.

t Ertio queritur vtrum ep̃i excoicãtes vel suspẽdẽtes nõ in scripto sniam suspensionis incurrant. Rñdeo q̃ nõ icurrũt ipso iure. ex̃ de sen. excõ. Nr̃ piculosum. iferior tñ iudex ipso iure icurrit suspensionem ab igressu ecclie p̃ mẽsem. si ꝓtigerit eũz sic suspẽsum diuina officia exeq̃ siẽ ꝑ̃us irregularitatẽ nõ effugiet. iuxta canonicas sanctiões. sup̃ qua cũz eo nõ nisi p̃ romanũ põtificẽ poterit dispẽsari. ex̃ de sen. ex. Cũ medicinalis. Hãũr ꝓstitutũ ẽ ad cauẽdũz p̃cipitationẽ in ferẽdo excõicatiõis sniam. q̃ cum excõicatio sit medicinalis dũ tñ is in quẽ lata fuerit nõ ꝓtẽnat caute. puidet dz ecclĩasticus iudex. vt i ea ferẽda oñdat se ꝓsequi q̃ cozrigẽtis est ⁊ medẽtis. vt hr̃ in decre. ꝑdicta. si tñ snia excoicatiõis suspẽsionis. vel iterdicti nõ sit lata in scriptis. nihilominus tenet vt dicẽ glo. supra decre. ꝑdicta. Sciẽdũ aũt q̃ absoluẽs ab excoicatiõe nõ in scripto sup̃dictã penã nõ icurrit. ꝑdicta. n. decr̃. nõ infligit sup̃dictã penã nisi ferẽtib⁹ sniam ꝓdẽnatoriam. q̃ periculosior est p̃cipitatio i ꝓdẽnãdo q̃z in absoluẽdo. iudex tñ dz absoluere i scripto. si tñ nõ i scripto absoluat tenet absolutio. Arm̃. ad ff. 24. q. 3. ꝓperim⁹ in textu. ⁊ ibidẽ exp̃sse hr̃ in glo. ⁊ ff etiã ꝓbat alit. vt n. ꝓhabitũ est. solo vbo excoicat q̃s. Sed ois res p̃ q̃scũq̃z cãs nascitur p̃ easdem dissoluit. ex̃ de regu. iuris. c. primo.

q Arto queritur vtrum iniuste excõmunicãtes sint digni pena eterna. Rñdeo excoicatio põr eũ iniusta. aut ex aĩo excoicantis. aut cum mala ĩtẽtione vel ex odio excoicat. aut ex ordine. imo vt ꝓpr⁹ loquar ex ordinis corruptiõe cum. s. ferit non ꝫsto iuris ordine. aut ex defectu cause q̃ñ. s. nõ subest excoicatiõis legitima cã. ⁊ hec distinctio ꝓbari põt p̃ lud qõ habet. ii. q. 3. Si episcopus i glo. ⁊. c. episcopus. §. si q̃ vbi exp̃sse hr̃ similis distictio in textu. ⁊ quocũq̃z istor̃ modor̃ iniuste excoicãs sciẽter. ⁊ ex deliberatõe mortalr̃ peccat. q̃ primũ iniuste ⁊ grauiter ledit. q̃ ledit ip̃m in fama ⁊ cõtra ꝓhibitionẽ ecclie facit. vt patet p̃ illud qõ hr̃. 2. q. 3. Memo episcopus. ⁊. ii. q. 3. Si episcop⁹. ⁊ ex̃ de sen. ⁊ re. iudi. Cũ eterni. ⁊ de sen. excõ. Cũ medicinal. Si ãt hoc faciat ex ignorantia crassa ⁊ supina adhuc mortalr̃ peccat. q̃z nõ ita grauiter sicut si hoc faceret sciẽter. Si aũt hoc faciat ex ꝓbabili ignorãtia nõ peccat mortalr̃. cum aũt pccm̃ mortale obliget ad penam eternã patet q̃ cũ iniuste excoicãs sciẽter vel ex ig⁹rãtia crassa mortalr̃ peccet. vt dcm̃ est obligat ad penam eternã. a qua tñ obligatiõe liberari potest p̃ veram pniam.

q Into queritur vtr̃ maiori pẽa dignus sit iniuste excoicãs pauperẽ q̃z iniuste excoicãs diuitẽ. Rñdeo q̃ sic ceteris pib⁹. q̃a q̃to magis ẽ cõpatiẽdũ ꝑsone tanto ceteris pib⁹ grauior est iniusta lesio q̃ sibi iferr̃. Ceteris aũt parib⁹ magis est cõpatiẽdũ pauperi q̃z diuiti. q̃z nullus neutro sit cõpatiẽdũ ꝓpter iudiciũ iustitie. Preterea iura magis detestant̃ addere afflictionẽ afflicto q̃z nõ afflicto. Pauptas aũt q̃dam afflictio corꝑis ẽ seu multar̃ afflictionũz corꝑalium cã. posset tñ diues esse ꝑsona tante reuerentie ⁊ dignitatis q̃ ex eius iniusta excoicatione tot mala ⁊ scãdala puenirẽt. q̃ multo grauio⁹ ẽt illũ excoicare iniuste q̃z pauperẽ.

Articulus nonus.

c Onsequenter queritur de. 9. ꝓncipali. Et circa hoc q̃runt̃. 5. Pº vtr̃ pochialis sacerdos possit suũ subditũ absoluẽ ab excoicatiõe quã icurrit ꝓticipãdo i crimie cũ excoicato maiori excoicatiõe. 2º vtr̃ ois fauẽs excoicato participet in crimie p̃ quo est excoicat⁹. 3ª vtr̃ qlibet sacerdos possit absolucre a minori excõmunicatiõe. 4º vtr̃ excoicat⁹ maiori excoicatiõe possit absolui a pccis excoicatiõe manẽte. 5º vtrũ ille q̃ icurrit excoicationẽ i vno epatu postea possit absolui ab alio epo i cuius dioceſi morat.

a Dprimam qõnem rñdetur. q̃ cũ p̃ticipãs excoicato in crimine icurrat eãdẽ excoicationẽ cũ illo. ex̃ de sen. excõ. Si cõcubine. nõ poterit absolui nisi ab illo a quo põt ꝓncipalis absolui. ex̃ de sen. excõ. Rup §. in scda. Excoicatus aũt excoicatiõe maiori. aut ẽ excoicatus a iudice. aut a iure. si a iudice ab illo ab

soluēdus est. vel ab eius supiōr. q; ille qui ligat dz absoluere. 24. q. j. Si petrus. si aut̄ accedat excoi catus ad supiorem p absolutione habenda. ꝯuis si ab eo absoluat absolut⁹ sit. tñ supior dz ipm remittere ad excoicatorē absoluēdū. nisi sit aliq̄ cā legitima q̄re nō sit remittēdus. ex de offi. del. Prudētiā §. vltimo. Si aut excoicat⁹ est a iure pōt absolui p ēpm exceptis casib⁹ quor absolutionē dñs papa sibi retinuit. ex ō sen. exco. Nup a nobis. casus autez illi plures sunt. Prim⁹ qui aligs iniecit. manus violētas i clericum vl religiosum. 17. q. 4. Si qs suadēte. Secūdus qui aligs icedit eccliam t ē denūciatus. ex de sen. exco. Tua. 3⁹ qui aligs frangit eccliam t est denūciatus eodē ti. Cōquesti. 4⁹ qui aligs sciēter coicat in diuinis excoicato noiatī a papa. e. ti. Significauit. 5⁹ est qui aligs falsificat lras apostolice sedis. ex de cri. fal. Dura. 6⁹ cū aliquis coicat in crimine excoicato excoicatiōe maiori i casu cui⁹ absolutionē dñs papa sibi reseruauit. Primo casu excipiunt plures casus. Prim⁹ ē qui aligs ē in articulo mortis. in tali. n. casu pōt penitēs absolui a quocūq; peccō t quacūq; excoicatiōe. siue sit a iure siue a iure p quēlibet sacerdotē non hīticū nec scismaticū nec excoicatū. 17. q. 4. Si qs suadēte. t. 26. q. 6. Agnouim⁹. t. c. se. t ex de offi. ordi. pastoralis. t de sen. exco. Nō dubiū. t. c. q de his. t. c. ꝯuis. t sic absoluto nō debent cimiteriū t alia ecclie suffragia denegari. ex de sepul. c. vlti. Consuetudo tñ ē in dioces⁹ multis vt tales in cimiterio nō sepeliā tur. nisi pus hīta lnia. dioce. vel sui official. cui⁹ cōsuetudinis rō est. q; p hāc viā facili⁹ pōt ꝓpelli here des ad satisfaciēdū. 2⁹ casus est si aligs hostiarius alicui⁹ ptātis pcussit clericū nō ex odio vel ppōsito. sed ptext⁹ officij sui. ex de sen. exco. Si vō alicui⁹. 3⁹ si pcutiēs sit mlr. e. ti. Mulieres. 4⁹ si sit seruus t dñs suus q nō fuit in culpa de ei⁹ absentia lederet. e. ti. Relatū. 5⁹ si irregularis irregularē pcussit nisi sit enormis excessus. e. ti. Monachi. t. c. cū illoz. 6⁹ si pcutiēs sit paup qui pauptas est tāta q nō pōt ad sedē. ap. accedere nisi mēdicādo t verecūdū est ei hostiatī ire. e. ti. q de his. 7⁹ si sener vel valitudinari⁹ vel in mēbris destitut⁹ ita vt cō mode adire sedē apo. nō possit. e. ti. Ea noscit. 8⁹ si ipuberes. e. ti. c. i⁹ siue ante pubertatē siue post po stulēt se absolui. e. ti. c. vl. 9⁹ si habeat inimicitias capitales vel alias iustas excusatiōes. q̄re nō pōt se sedi apostolice pētare. e. ti. De cetero. 10⁹ in his q coiter viuūt. i. sub vno tecto dormiūt t in eadem domo vescunt etiā si seclares sint nisi fuerit grauis t enormis excessus. ex de vita. t ho. cleri. Qñ vt ait scriptura. ii⁹ qui est modica t leuis iniectio. ex de sen. ex. puenit. Ex supdictis pz in qb⁹ casib⁹ p ēpm absolui pōt pticipās cū excoicato in crimie. t i qb⁹ nō. Per ppriū aūt sacerdotē nō credo aliquem sic pticipātē ab excoicatiōe absolui posse nisi i casu necitis pstita iuratoria cautiōe q qui poterit pebit supioris mādato q ipm ex casum necitis absoluere potuisset. t sic pōt itelligi q dr in illa decre. nup in fi. vel nisi sit pncipal excoicatus tali excoicatōe maiori q ꝓsuetū est p sacerdotē pochialē posse instigi t relaxari. qō io dico. q; ꝓsuetudo dat iurisdictionez vt hētur. 2. q. j. Nemo in glo.

§ Secundo queritur vtrum fauēs excoicato pticipet in crimine p quo est excoicatus. Rndeo q fauens excoicato. aut fauet psone. ita q nō crimini. aut fauet crimini psone. p⁹ mō fauēs excoicato non ptici pat ei in crimie. illa pticipatiōe q̄ icurrat eandē excoicationē cū illo. Fauere aūt crimini dupliciter pōt intelligi. aut p accūs. aut p se. p⁹ mō non ois fauēs in crimie excoicato icurrit eādē excoicationē cum illo vbi gra. Si aligs est excoicatus. q; iniuste inuadit alicui⁹ possessionē guerrādo. Si alius ꝫ illū eundez guerrat itentiōe recuperādi aligd suū q̄ ille detiet iniuste nō icurrit eādē excoicationē cū alio guerratore. ꝯuis p accūs sibi faueat in guerra inꝫtū plus pōt ledere illū quē inadit q̄ si iste ꝫ eūdē nō guerraret si aūt fauet crimini p se. aut iste fauor aligd coopatus est ad ppetrationē crimis. aut nō. si nō. nō est pticeps i crimie illa pticipatiōe p quā icurrit eadez excoicatio cū excoicato. q̄ pbat p illud q̄ dr. ex de sen. exco. nup. in glo. vbi dr sup illud vbum decre. ei ꝓsiliū impēdēdo. q alias nō teneī gs de ꝓsilio. ni si ille alias nō fuisset facturus. si g dādo ꝓsiliū q̄ nō coopat ad criminis ppetrationē nō icurrit eādē excoicationē cū criminoso. vī q similr possit dici de fauore. si aūt fauor coopatur ad ppetrationē criminis. tūc simplr dō q ois fauēs criminoso i crimine pticeps ē criminis tali pticipatiōe p quā eadē excoicatiōe ligat cū criminoso. nec ē idē fauer ppetrationi crimis t fauere impunitati iā ppetrati. q; fauētes mō r⁹ ipso iure nō incurrūt eādē excoicationē cū criminoso si nō fauēt illi impunitati. nisi amor pfone cuius ꝓfusionē euitare volūt excoicādi tñ sunt. si post canonicā monitionē nō desistūt. q̄q; tñ rōne horribilitatis crimis fauentes ei⁹ impunitati icurrūt maiorē excoicationē ipo iure. Vñ pstantes i effectu fauorē impunitati criminis heresis ipo iure maiorē incurrūt excoicationē. ex de hīticis. Excoicamus. §. credētes.

Tertio queritur vtr̄ qlibet sacerdos possit absoluere a minori excoicatōe. Et vī q sic. excoicat⁹ i vna eccliā ē excoicat⁹ quo ad oēs. ii. q. 3. c. 2⁹ g a sili vī q q ab vno pōt absolui possz absolui a quolibet. Itē duor sacerdotum excoicator minori excoicatiōe. vn⁹ pōt aliū absoluere ab illa. ex de sen. exco. Duobus collata. Sed qlibet sacerdos nō excoicat⁹ magis vī posse absoluere ab excoicatiōe ꝫ excoicatus g qlibet sacerdos a minori excoicatiōe pōt absoluere. Cōtra ex de pochi. t alienis pochi. Nullus epūs nullus epūs alteri⁹ pochianū iudicare ꝓsumat. Sed absolutio a minori excoicatiōe quoddā iudiciū ē. g epūs nō pōt absoluere a minori excōicatione illū q de alieno epatu est. Rndeo q excoicatio minor duplex ē. q̄q; n. infligit ab hoie. 17. q. 4. Miror. q̄z ēt ipam icurrit hō ipo iure. ii. q. 3. cū excoicato. Ab illa q̄ infligit ab hoie nō pōt absolui nisi excoicans vel ei⁹ supior nisi in casu necessitatis. Ab illa q̄ ē a iure. dicūt qdā qlibet sacerdotē nisi fuerit hereticus vel scismatic⁹ vel maiori excoicatiōe excoicatus posse absoluere. t ēt a peccis venialib⁹. q; talis absolutio nō regrit iurisdictionē. Sz ꝫ nullus pōt aliū iudicare licite nisi hīs sup eū iurisdictionē ordinariā vel delegatā ex expssa ꝓcessiōe vel pmissione vel ꝓsuetudine. Absoluere aūt aliquo mō iudicare est. iō dicūt alij q qlibet sacerdos nō hereticus nec scismaticus nec maiori excoicatione excoicatus

iurisdictionem hz sup quelibet xpianum ẽztũ ad p̃dicta. qz cuilibet sacerdoti licitum esset absoluere quelibet. nisi p eccliam essent p̃latoz eccliasticozũ iurisdictiões limitate. nõ iuenit aũt in iure iurisdictio ẽztũ ad ptãtez absoluẽdi a venialib⁹ ꝛ a miori excoicatiõe a iure alicui sacerdoti ab actib⁹ legitimis nõ suspẽso subtracta. Vñ ō peni. ꝛ re. Dis utriusqz serus. sup illud oia sua solus pecã dic̃ glo. nõ tñ venialia. g̃ ẽztũ ad ꝓfessionẽ venialiũ nõ plus õterminak penitẽs p statutũ ecclíasticuz ad ꝓfirendũ p prio sacerdoti ẽz alij. Al simili põt dici ō minori excoicõe cũ ꝓbi possit vt supius hitum est absqz pecõ mortali. Alij dicũt ꝓtium qz vt ipi dñt ẽzuis xps ptãtẽ absoluẽdi ꝓtulit aplis ꝛ alijs discipul⁹ p seipz ĩmediate. tñ ptãtẽ iurisdictiõis ꝓtulit eis accipiendã mediãte ꝑetro quẽ vicariũ suũ i militãti ecclesia ꝓstituit. ꝛ nullus sacerdos hz aliquã iurisdictionẽ sup aliquẽ in foro interiori seu exteriori nisi sit sibi ꝓmissa a successore ꝑetri ĩmediate vel mediate. multi aũt sunt sacerdotes qbus nulla penitus iurisdictio est ꝓmissa. g̃ tales nec a miori excoicõe absolnere põt ꝛ p hac opiniõe vr facer̃ qõ dr ex ō sen. exco. nup. §. in secũdo. vbi dr de illo q ꝓbit minorẽ exõem a iure ꝛ a suo epo vel ꝑprio sacerdote poterit absolutiõis bñficiũ obtinere. vr. n. q dicẽs a ꝑprio sacerdote negare intẽdat q nõ ab alio. Qui vult tenere hãc opinionẽ q̃ magis placet põt dicer̃ q p̃ ar^m nõ valet. qz si ego excoico subditũ meum sic̃ portat secũ excoicatõez suã quocũqz vadat. sic si ipm absoluo exñs in puicia mea si sum legatus vel in dioceſi mea si sum eps absolut⁹ est quocunqz vadat. legat⁹ tñ postqz exiuit termios legatiõis sue absolnere nõ posset illũ quẽ infra terminos legationis sue excoicauerat. nec eps ex suã dioce. exñs suspendere põt nec absolue ab excoicatiõe in foro ꝓtentioso. qz ex suã dioce. nõ dz exercere ea q̃ sunt epal⁹ iurisdictiõis i foro ꝓtẽtioso. possz tñ ꝓmittere alicui i sua doc. vt absoluat. ꝛ hñtur p̃dicta ex de offi. lega. Nouit. ptim i textu. ꝛ ptim i glo. Põt tñ subditum suũ absoluere in foro pnie. nõ tñ a pccis. sz etiaz ab excoicatiõe quã tulit in eũ. ẽt p̃dictis ꝓcordare viõtur dñs Hosti. i summa tractatu ō pnia. ẽzuis enim absoluẽdo i foro ꝓtẽtioso ꝑiudicaret epo. alij tñ i foro pnie absoluẽdo nullũ ĩbi ꝑiudiciũ fac̃. Vñ nõ vr rõ. q̃re ibi ouẽ suã liberare nõ posset. Ad 2^m dō q nõ valet. qz minor excoicatio nõ aufert ea q̃ iurisdictiõis sunt. Vñ sacerdos excoicatus excoicatiõe minori suũ subditũ absoluer̃ põt a simili viculo. vt pz p illã decretalẽ allegatã. Tenẽtes aũt opinionẽ aliã dicũt ad ar^m ad prem sc̃am q illa decre. nõ se extẽdit nisi ad illa de qbus necessarium est subire iudiciũ eccl'ie militãtis. Baũt nõ ẽ necessariũ ẽztuz ad pecã venialia ꝛ excoicationẽ minorẽ q̃ est a iur. Sed hi male dicũt. qz cũ homo obligak ad suscipiendũ altissimũ euchari. sacr̃m saltem semel in ãno ꝛ ipm recipe nõ debeat excoicatus etiã excoicatione minori. necessariũ est tali vt ab illa excoicatione absoluatur.

q Karto querit vtruz sacerdos sibditũ suũ excoicatuz maiori excoicatiõe possit absoluere a pccis excoicatiõe manẽte. Rñdeo q siue iste excoicat⁹ sit iuste siue iniuste. dũ tñ teneat excoicatio siue stet p cum q nõ est ab excoicatiõe absolutus. siue nõ. nõ põt a sacerdote absolui a pccis suis exc̃oe manẽte. qõ manifestũ est de illo q iuste est excoicatus ꝛ stat p eum q ab executiõe nõ soluit. qz talis actu ẽi pec cato mortali de quo nõ penitet. qz sniam eccl'ie ꝓtẽnit. de illo aũt q iniuste est excoicatus aut iuste. sed p eum nõ stat q nõ absoluit. nõ est ita clar. qz dcre. 24. q. j. qcũqz loquit de illis q se ab vnitate fidei vr societate ꝑetri semetipsos segregauerũt. q aũt iniuste excoicatus est. ꝛ ille q facit posse suũ vt absoluat semetipos nõ segregãt. tñ credo q tales a pccis nõ possint absolui ab hoie. ẽzuis absoluank si vere penitẽt i iudicio dei. Decretũ. n. ex ꝓsuetudine q̃ ē optima legũ iterps sic obseruak vt tales non absoluank. qz p̃sumẽdũ est vt in plurib⁹ ꝛ q iuste excoicati fuerũt ꝛ q nisi p eos staret ab excoicatiõe absolucrenk. nisi iterdũ teneank in excoicatiõe p longũ tempus ad grauius puniẽdũ aliqõ grãde scelus p quo extitit excoicatus. cuz g̃ sacerdos absoluit in foro pnie aliquẽ. p^o dz pponere absolutionẽ ab excoicatione ẽz a pccis. excoicatus ẽt minori exc̃one ñ posset absolui a pccis illa exc̃one manẽte. qz vt dr. extra de clerico excoicato mi. si celebret. talis a pceptiõe sacr̃oz p̃uatus ẽ.

Arti.

Unto queritur vtrum ille q incurrit excõnemi

q vno epatu postea possit absolui ab alio epo i cui⁹ dioc. morak. Rñdeo q hec qõ intelligi põt. aut de exc̃one q̃ est ab hoie. aut de illa q̃ est a iure. si de illa q̃ est ab hoie. dō q absolui nõ põt. nisi ab excoicatore. vel ei⁹ successore. vel a superiori. siue fuerit spāliter ꝺ determinatã psonã. siue gnāliter lata. si aũt itelligak de exc̃one a iure dō q de minori exc̃one ꝺcta in vno epatu põt excoicat⁹ absolui i alio epatu. de maiori vo exc̃one dubiũ est. credo tñ q sit vez cũ. n. eps alicui⁹ possit ipm absoluere a pccis q̃ ex suũ epatũ ꝓmisit. pbabile vr q ẽt ipm possit absoluere ab exc̃one quã ex suũ epatũ ꝺrit. nõ tñ. n. dcferk exc̃oni q̃ ẽ a iure sic̃ illa q̃ ẽ ab hoie.

Articulus decimus.

Onsequenter querik de. io. ꝺncipali. Et circa

c hoc q̃runt. ſ. ꝑ° vtz excoicatus possit absolui iuit⁹. 2° vtz abñs possit absolui p l̃ras. 3° vtrum excoicat⁹ plibus de causis absoluat simpl̃r si nõ oẽs cãs exc̃onis sue exp̃mat. 4° vtz absolut⁹ ab officiali epi excoicati sit v̄e absolut⁹. 5° vtrũ excoicat⁹ cui excoicator ꝺcit. reuoco exc̃onẽ seu relaxo quã in te tuli. ꝛ nõ dic̃ absoluo. seu absoluim⁹. v̄e sit absolutus.

Rimo ostendo q excoicat⁹ nõ põt ab-

p soluí inuitus. nullus põt absolui inuitus i foro ꝓscie. g̃ a silẽ nec i foro exteriori. Itẽ manẽte cã manet effect⁹. sed cã q̃re excoicatio infligik est ꝓtumacia. g̃ illa manẽte nõ põt absolui. Cõtra multa bona p̃stank inuitis. g̃ vr q bñficiũ absolutiõis p̃stari possit inuito. Itẽ pnioza sunt iura ad absoluendũ ẽz ad ꝓdẽnādũ. sed inuitus põt excoicari. g̃ ꝛ absolui. Rñdeo q duplex ẽ excoicatio. q̃dã a iudice. q̃dã a iure. ꝑ° si iniusta est tenet inde ex relaxare ẽt excoicato inuito. si iusta est. nõ dz inuitũ ab illa absoluere. tñ si absoluit ille vere absolutus est. vt qdã dicũt. sic̃. n. ꝺ voluntatẽ suã potuit

ipm excoicare. ita ꝫ voluntatē suā pōt excoicationē
retractare q̄nis peccet hoc faciēdo. nisi forte in ca
su in quo videret q̄ illa absolutio eēt magis medi
cinalis aīe ꝙtumacis q̄ipa excoicatio. excoicat⁹ āt
excoicatiōe a iure init⁹ absolui nō pōt. ⁊ hoc ē rōna
bile. q: cū volūtarie fecerit illud cui excoicatio āne
xa est ipo iure aliquo mō ex volūtate sua excoicat⁹
est. ⁊ iō sine sua volūtate ⁊ reqsitiōe nō pōt absolui.
24. q. 2. nec quisq̄. ⁊ c. sequē. Et ar. ad h̄ ex. de offi.
iudi. del. Cū cōtingat. in fi. ⁊. ff. de reg. iur. dī q̄ iui
to bñficiū nō dat. si tū negat se fecisse factū ꝓ quo
dī excoicatus. vel se eē excoicatū p tali facto duz tū
petat ad cautelā absolutionē. si absoluit nō dz dici
absolui inuit⁹ ⁊ tenet absolutio. Ad p̄m dō q̄ nō ē
simile q: for⁹ pnie q̄tū ad absolutionē regrit pniaz
eo q̄ absolutio est ex pcis q̄ nō nisi volūtate ꝓmit
tente vel omittēte fiūt. excōicatio aūt a iudice est.
ꝫ excoicati volūtatē. Ad 2m dō q̄ cā meritoria in
flictiōis est ꝙtumacia. sed cā efficiēs est iudex. qñ āt
ad aliquē effectū ꝓcurrūt due cause p mutationem
factā circa alterā cām maxime circa efficientē pōt
effectus destrui. Ad p̄m ad ptem aliā dō q̄ inuitis
qñq̄ pōt p̄stari ⁊ debent bñficia q̄ eis pfunt. absolu
tio aūt ab excoicatiōe nō pdest inuitis. ꝓterea ñ fūt
inuitis p̄stāda bñficia in ꝓiudiciū alioꝝ. Sed si ex
coicatus maxime excoicatiōe iuris absolueret inui
tus fieret ꝓiudiciū bono coī. q: excoicatio nō tñ est
pp vtilitatē illius in quē fert. sed ēt pp vtilitatem
alioꝝ. q: pena vni⁹ metus est multoꝝ. Ad 2m pōt
dici q̄ pcedit de absolutiōe ab excoicatione que ē a
iudice. Vel pōt dici q̄ inflictio iuste excoicationis
vtilis est. absoluere aūt inutū nulli est vtile nec si
bi nec alijs.

Ecundo querit vtrum excoicat⁹ abñs possit p lit
teras absolui. Et vī q̄ nō. q: absens nō pōt
absolui in foro pnie. ꝙ a simili nec in foro exteriori.
Item ex de sen. excō. Al nobis est. in fi. absolutiōis
forma fuetur vt fiat cū pniali psalmo ⁊ tā oīone do
minica q̄ alia ꝓsueta. sed hec nō p̄nt obseruari cir
ca absentē. ḡ absens absolui nō pōt. Cōtra. 2. q. j.
de manifesta. dī q̄ aplus excoicauit absens. sed sic
dī ex. de reg. iur. c. j. Dis res p quascūq̄ cās nascit
p eas dē dissoluit. ḡ pōt absolui absens. Item eadē
cā, q. ſ. ex to hī de quodam q̄ fuit p eplam absolu
tus. Rñdeo q̄ excoicatus absens pōt p lras absol
ui sic exp̄sse dic glo. 2. q. j. de manifesta. ⁊ sup decre
tum etiā vltimo allegatū. ⁊ h̄ ē rōnabile ex quo ab
sens pōt excoicari. ⁊ si lra ad excoicatum nō pueni
at vsq̄ post mortē absoluentis. tñ absolutus est sic
extūc. q̄ si sigillat lra excoicationis alicui⁹ excoica
tus est. q̄uis nō teneat se gerere p excoicato añ q̄s
possit ad eius notitiā puenire. tal. n. error facti non
nocet. ex de clerico excō. mi. Illō. Ad p̄m in opp̄m
dō q̄ nō est simile. absolutio. n. in foro pnie est for
ma scī. alia autem absolutio non. Ad 2m dō q̄ sic
fieri dz sic dic illa decre. ⁊ illud qō habetur. s. e. ti.
Cum desideres. ⁊ aliter faciēs si non subsit necessi
tas vel euidēs vtilitas alr faciendi peccat. tñ hoc
omittēs vere nihilominus absoluit. vñ glo. super
illam decretalem. Cum desideres. dic q̄ iuramen
tum nō est de substātia absolutiōis. sed recipit po
tius ad cautelam. ne de cetero talia p̄sumat. qō p
bat per h̄ q̄ aliqui absoluunt sine iuramēto. ſ. e. su
per eo. quod nō fierent si esset de substantia. Simile
habet in illa decre. Al nobis in glo. dns aūt Hosti.
dic iuramētum esse de substātia absolutionis. Si
aūt ille q̄ absoluit erat excoicatus a canone iniun
gendum ē ei sub debito p̄stiti iuramenti. vt ꝫ illuz
canonem scienter de cetero nō veniat. nisi forte in
casibus exceptis a iure. Vñ pcussori clerici iniungē
dum est. ne de cetero in clericū vel religiosam pso
nam manus inijciat violētas nisi se defendendo.
aut de mandato plato ꝙ illius. vel nisi sup eum pre
latiōis ministeriū aut magisterium habeat. aut cū
ipso in eadem eccl̄ia socius esse noscat. ex de sent.
excō. ex tenore. Excipiendi etiam sunt omnes ca
sus in quib⁹ inijciens manus violentas in clericū
nō incurrit excoicationem. rō autem q̄re tale iura
mētum nō incidit illis qui in eadē eccl̄ia socij esse
noscunt. i. illis q̄ coiter viūt ⁊ sub vno tecto dor
miunt ⁊ in eadē domo vescūtur ēt si sint seculares
est pp piculum piurij. q: p̄sumit q̄ facilius veniunt
ad vba. ⁊ inde ad factū. videt etiam multis q̄ pro
leui iniectiōe nō est saltē passim tale iuramētū exi
gendū pp piculum piurij. q: homines ⁊ maxie iuue
nes faciliter recidiuant in leue iniectōem. Alij āt
dicūt q̄ etiam añ absolutōem a leui iniectione pdi
ctum iuramētum est regulariter exigēdū. q: decre.
allegate non excipiūt leue iniectionē. glo. ēt sup illa
decre. sup eo. dic q̄ illa forma quā habes. s. e. ti. ex
tenore. obseruāda ē in absolutiōe cuiuslibet q̄ inci
dit in canonē.

Ertio querit vtr excoicatus pluri
bus de causis absol
uatur simplr si nō omnes cās excōicationis
sue exp̄mat. Rñdeo q̄ ille aut est excoicatus a iu
dice aut a iure. Si a iudice. aut ab vno. aut a pluri
bus. Si a plibus. nisi absoluat a quolibet nō ē sim
plr absolutus nisi absoluat a supiori eorum. Si ab
vno. aut vna excoicatiōe. aut a plibus. si pluribus
nō est simplr absolutus. nisi exp̄mat cās cuiuslibz ex
coicatōis. Si vna. aut ille q̄ absoluit sue excoicatō
nis tacet causas aliqs fraudulēter ⁊ alias exp̄mit. ⁊
talis absolutio sic accepta p surreptionē vel fraudē
inanis est. ex de sen. excō. Cuz pro cā. aut eas tacet
ignoranter. q: tūc nō recolit. ⁊ tūc credo q̄ si absol
uens hz intētionē simplr relaxādi excoicationē quā
tulit in cū simplr absolutus est. Si aūt nō intendit
eum absoluere ab excoicatiōe nisi p ꝓparationem
ad causas q̄s ipse exp̄mit. credo q̄ absolutus nō est
nisi forte sint cause tales q̄ vna sine alia nō mere
excoicationē. Ex dictis pz qd dō est de absolutiōe
excoicati a iure ex pluribus causis.

Arto queritur vtrum absolu
tus ab officiali
epi excōicati sit vere absolutus. Rñdeo
q̄ aut epūs instituit illum officialem suū post q̄z erat
iam excoicatus. aut nō. Si p̄mo modo absolut⁹ ab
illo officiali vere nō est absolutus. q: epūs excoicat⁹
maioꝝ excoicatiōe de qua loquor ab omni actu le
gitimo est suspensus. ⁊ ideo excoicatus non potuit
instituere officialem. Si autem instituit eum ante
q̄ esset excoicatus. tunc distinguo. q: aut ceperat vti
offō ante q̄ epūs excōmunicaretur. aut non. Si sic.
tunc planum est q̄ absolutus ab illo vere est absol
utus. nisi sit aliud q̄ obsistat. Si non. vt dicūt. ali
qui. absolutus ab illo non est vere absolutus. quia

ex quo nō cepit vti offō ante epi excōmunicationē supueniente epi excoicatione expirat iurisdictio q̄ illi ab epo fuerat ꝓmissa. qō declarant pb̄. qz si epus cozpaliter mozeret. aut deponeret ante q̄z officiat̄ inciperet vti offō suo iurisdictio ab epo sibi ꝓmissa expiraret. ex̄ de offō del̄. Licet in glo. Al similiter volunt alig dicere de excoicatiōe supueniēte. sed opinio iltoz nō mihi placet. z quod in sua rōne adducunt ꝓ̄o simili nō est simile. qz mozs aufert ptātem z depositio aufert imppetuuz ptātis executionem excoicatio aūt nō. sed suspēdit eam ad tempus. Vñ mihi videt̄ dō q̄ posset ꝓcedere nō obstante illius q̄ ꝓmisit excoicatione supueniēte post ꝓmissionem q̄uus supueniat ante ieptōem executiōis sui officij. qō si vez est absolutus ab eo vere dz absolutus reputari. z hec que dicta sunt possunt aliquo modo ꝓbari p ea que dicunt̄ ex̄ de offō vicarij. Romana in textu. z in glo. etiam supza de officio del̄. Licet. in glo.

q **Vinto queritur** vtrum excoicat⁹ cui excoicator dicit reuoco excoicationē seu relaxo quaz in te tuli. z non dic̄. absoluo te. seu absoluimus. vere sit absolutus. Rñdeo q̄ nō est simile de absolutione que fit ex vi clauiū in foro pnie. z de illa q̄ fit ex vi iurisdictiōis in foro exteriori. qz pª est pars sacri penitētie. alia non. z iō in p̄ma magis obseruāda sunt ꝟba p̄cisa q̄z in 2ª. Vñ in p̄ma absolutiōe dz dicer̄ sacerdos absoluo. q̄uis aūt b̄ sit ꝓgruū obseruare ifa. nō credo rñ q̄ b̄ sit necessariū. imo sufficerēt verba alia significātia tm excoicationis remotionē. vñ si diceret excoicator. reuoco vel relaxo excoicationem quā in te tuli ille vere esset absolutus nisi aliquid aliud esset obsistens.

Articulus vndecimus.

c **Onsequenter** querit̄ de. ii°. principali. Et circa hoc q̄runt̄. ſ. ¶ P° vtz milites teneant̄ obedire suis p̄ncipib⁹ publice maiori excoicatōe excoicatis ꝓ̄o grauī z enormi casu postq̄z solēniter denunciari sunt excoicati. 2° vtz clerici teneant̄ obedire suo epo manifesto maiori excoicatiōe excoicato. 3° vtrum monachi teneant̄ obedire suo abbati excoicato postq̄z solēniter denunciatus est excoicatus. 4° vtz vxor teneat̄ obedire marito excōmunicato. 5° qui sunt illi casus in quibus homo iure incurrit maiorē excōmunicationē.

p **Rimo queritur** vtrum milites teneant̄ obedire suis p̄ncipib⁹ publice maiori excoicatiōe excoicat⁹ p graui z enormi casu postq̄z solēniter denūciati sunt excoicati. Rñdeo q̄ nō. 15. q. 6. Nos sācto. z. c. imediate se. z ex̄ de penis. Graue. in tex. z in glo. excoicatio. n. publica q̄z diu illa est in odat⁹ milites suos absoluit a iuramēto fidelitatis quo tenebantur ei. i. effectū illius obligatiōis suspēdit. z b̄ ꝓstitutum est in detestatōem criminis. z vt magis p̄ncipes timeant ꝓtēnere eccl̄ia p̄cepta. Si tm̄ dubium est vtz p̄nceps sit excoicatus. vel nō. obedire tenent̄. qz in dubijs supiozibus est obediēdū. 23. q. j. quid culpat̄. in textu. sed expl̄ius in glo. Sz ꝟ supzadictam rūsionem aliqui arguūt ꝓmo sic. dic̄ dñs Jnno. q̄ si quis cum iuramēto vel sine iuramēto ꝓmisit aliquid alicui excoicato dare ꝓsulimus ei q̄ dz. Jtez hr̄. ii. q. 3. Julianus. z. c. Jmpatozes. ſ. Julianus. xp̄iāi milites obediebāt Juliano ipatozi q̄ erat apostata. Jtem ex̄ de sen. exco. Si ver̄. p̄nceps pōt sub p̄fe familias comp̄hendi. Sed filius z ꝟus p̄fe familie excoicato obedire tenent̄. iia. q. 3. q̄m multos. Jtem eccl̄ia p sniam absoluit milites a iuramēto fidelitatis quo tenebant̄ p̄ncipib⁹ excoicatis. quod non faceret vt videt̄. si ab hoc essent ipso iure absoluti. Ad pm aūt istoz dici pōt q̄ nō est tm̄ fomētum excoicationis z excoicatoz soluere pecuniā debiram excoicatis q̄tuz erat q̄m multi vasali eos sequebant̄ parati obedire eis. Alij aūt dicunt q̄ excoicatis q̄diu excoicati sunt debita pecunia solui nō debēt. qz in obligatiōe. soluēdi sine iuramento tacite subintelligebat̄ hec ꝓditio. ſ. si talis pmanserit cui liceat coicare. Arm. ad hoc. 22. q. 2. Me qs arbitret. dicūt q̄ illi q̄ pecunia reponi dz in ede sacra. vt ibi recipiāt eā creditozes post q̄z fuerit absoluti. Ad 2m dō q̄ illa duo decreta potius narrāt factū q̄z ius. qō fem̄ eccl̄ia tūc dissimulabat. ne Julianus suscitaret scādaluz aduersus xp̄ianos. vel vt dicūt alij xp̄ani nō obediebāt ei. nisi qui agebāt p fide vel defensiōe p̄rie. z in illis casib⁹ vt dicūt milites obedire debēt excoicato p̄ncipi. non in fauozē excoicati. sed fidei vel p̄rie. Ad 3m dō q̄ illud ꝟbum itelligēdū est in illo casu de quo ibi logtur decretal̄. z in similib⁹. qz alias excoicati de malitia sua repozt̄assent lucrū. z inocētes dānū. vt pz diligēter intuēti totā seriē decretal̄. Ad vltimum cū dr̄ q̄ eccl̄ia tales p sniam absoluit. rē. Dicēdum q̄ b̄ est ad maiozē ꝓfusionez p̄ncipis excoicati. z qz aū sniam alig de facto debitū fidelitatis ſuār. Vl pōt dici ſm alios. q̄ alī absoluunt̄ p sniam q̄z ipo iure. qz cū p sniaz absoluunt̄ simplr̄ z absolute ab ipo iuramēto fidelitatis remanēt absoluti ab illo iuramēto. z ab illa obligatiōe. etiā postq̄z p̄nceps fuerit absolutus ab excoicatiōe. sed q̄uis ipso iure suspēdat̄ effectus obligatiōis supradicte durāte p̄ncipis excoiatiōe. tm̄ illa obligatio non tollit̄ absolute. nisi forte quo ad subditos illoz q̄ excoicati sunt pp b̄ q̄ lapsi sunt in hr̄sim manifeste.

s **Ecundo queritur** vtrum clerici teneant̄ obedire suo epo manifeste maiori excoicatione excoicato. Rñdeo q̄ nō. 19. di. nulli. z. 16. q. vlti. sane. cui⁹ rō est. qz obedire est quoddā coicare. sed clerici tenent̄ euitare suū epm excoicatū decre. 19. di. mirat⁹. Preterea nullus teneret̄ obedire alicui q̄diu ille non pōt esse index suus vl officiū iudicis exercere. Sed eps q̄diu manifeste excoicatus est ab executiōe officij iudicis ē suspēsus.

t **Ertio q̄ritur** vtrum monachi teneantur obedire suo abbati excōmunicato. postq̄z solēniter denūciatus est excōicatus. Et videt̄ q̄ sic. qz magis tenetur homo p̄ri spūali q̄z carnali. sed filius carnalis non emancipatus tenet̄ obedire p̄ri excoicato. ergo multo fortius mōachi suo abbati excoicato. Jte serui tenent̄ obedire dñis suis excoicatis. qz possūt eis coicare licite. vt superius visum est. sed monachi sunt fui abbatis. g̃ abbati suo excoicato obedir

tenent. Itē monachi nō sunt absoluti ab obia abbatis p factum cuius ius nō tenent scire. sed multi sunt casus p quos abbas pōt incurrere excoicationē ipso iure. quos tñ nō oēs tenent monachi scire. ergo vī q pōt esse abbas eox excoicatus in aliquo illox casuū. z tñ mōachi sibi tenebunt obedire. Cōtra q nō tenet coicare cū aliquo nō tenet sibi obedire. sed superioribus excoicatis nō tenētur inferiores excoicare. 16. q. vlti. sane. z Alr^m. ad b. z. di. nullus g mōachi suo abbati excoicato nō tenētur obedir.

Rñdeo monachi non tenent obedire suo abbati manifeste seu publice excoicato excoicatiōe maiori. z. q. 7. Sacerdotes. z reliq in glo. q talis abbas nō pōt pcipere. pcipere. n. inferioribꝫ actus est legitimus. excoicatus aūt maioi excoicatiōe est ab oibus actibus legitimis suspēsus. tū etiam q monachi nō tenet ei coicare. z obedire est coicare illi cuius pceptis obedit. Preterea abbas excoicatus nō pōt alteri ꝓmittere vices suas. cuius si alicui cō miserit aī excoicationē. ipo postea excoicationem incurrēte ptās cū ante ꝓmiserat nō expiret. Alr^m. a simili. ex de offō vicarij. Romana. Sed sic monachi tenerent sibi obedire aī cū de illis possz vicarium suū pstituere. vñ videt q sibi obedir nō teneantur. Ad p^m in opp^m dō q fm aliquos maioz ē falsa. volūtas. n. cā homo obligat se pri spūali nō iudicat pcepto diuio quo filiꝰ obligat pri carnali. qō pceptū est honora prem. cc. Vel pōt dici q filiꝰ carnal est q̄dam portio pris. z possessio sic dic ph^s. 5°. ethi. c. iii°. z ideo sic excoicatus pōt se iuuare de possessionibꝰ suis. ita fuit ꝓueniēs vt a iure excipere filiꝰ. non emācipatus ab illo pcepto quo pceptum ē nō coicare excoicatis. Nō sic aūt est monachus ipius abbatis portio vel possessio. Ad z^m dō q suus est possessio dñi. vt dic ph^s vbi ꝑus. cuius non sic possit dici de illis q subsunt dñis pollicite nō despotice. sic subsunt milites pncipibus z alij multi. Est et suus qsi organū aiatū ipius dñi fm philosophuz p^o politicox. z iō sic excoicatus pōt se iuuare de possessiōe sua z vti organis suis. ita fuit rōnabile q iura ꝓmitterēt suos coicare dñis excoicatis. nō sic ät pōt dici de monachis respectu abbatis. Vl pōt dici q cū excoicatō sit vinculū spūale magis opponit auctoritati pcipiēdi spūalibꝰ filijs. cuius filijs carnalibus vel suis in tpalibꝰ. Ad z^m dō q fm aliquos mōachi tenent obedire abbati excoicato cuius sciant fciā. p quo est excoicatus cuius diu ignorāt qd iuris q: nō tenent scire oēs casus in qbꝰ homo incurrit maiorē excoicationē ipo iure pp eox multitudinē z aliquox subtilitatē. multi. n. sunt.

q Warto queritur vtrum vxor tenea tur obedir marito excoicato. Rñdeo q sic. vt. n. hirum ē supius. vxor coicando marito excoicato nullā excoicationē ex b ꝓhit. Vñ si subest rō qre ab obia quā vxor dz marito pp mariti excoicationē absoluat.

q Vinto queritur qui sūt illi casus in qbꝰ ipso iure incurrit hō excoicationē maiorē. Rñdeo q illi incidūt in excoicationē maiorē a iure q incidūt in hrsim iam dānatā. ex de hrticis. Ad abolēdā. z. ca. excoicamus' Jte mq defendent vel receptāt hrticos. e. ti. sic ait. z. c. excoicamus. §. credētes. Jtez q innituntꝰ alienatiōibꝰ a scismaticis scis. ex de scismaticis. c. j. z. 19. di. Nulli fas. Item q iniscunt manus violētas in clericū. vel cuiuscūq psonam religiosam religiōis approbate. ex de sen. exco. Nō dubiū. Excipiunt tñ multi casus. Unꝰ est si pcutiens ignorabat illū esse clericū nō tñ ignorātia crassa vl affectata. sed pbabili. ex de sen. ex. Si vo aliquis.

Alius si pcutiēs clericū nō pcutit ex odio vel inuidia vel idignatiōe. sed lenitate iocosa. e. ti. c. j. Alius si magr scholarē clericū ituitu disciplie vel correctiōis pcusserit. e. c. Alicui si vim. vi tpate repellat incōtinēti. e. ti. si vo alicui. Alicui cum dñs domus clericū vitupantē ipsum in domo sua nec volentē exire. cuius ꝓuenīēter monitū explenerit ō domo. Si nō est dñs ꝑatus illius clici q ipsuz exir ꝓpleuerit z dñs domus modū ñ excedat i expellēdo. Sic. n. expellēdo ñ iniecit ē clericū manꝰ iniuriosas q: vtiq iure suo sic dr. ff. de re. iu. nemo dānū fac ni si q id fac qō facere ius nō hz. Alicui cū a clerico volente aliquē pcutere cū baculo aligs violēter bacu lum āmouet. q: nō iniuriat illi moderate ipediēdo ipm ne alij faciat talē iniuriā. Alius cū qs pcutit clericū inueniēdo ipm cū mre sua vel vxore vel filia vel sorore turpiter agentē. ex de sen. ex. Si vo alicuius. §. nec ille. Alius cū aliq rōne officij qō i ecclesia obtinēt aut alij clerici seniores zelo deuotōis pueros vel adolescētes in minoribꝰ ordinibꝰ pstitutos turbātes diuinū offiū iniciūt de ecclia vel moderate pcutiūt vt corrigant z ab ipedimēto diuini officij desistāt. e. ti. cū volūtate. Alius qi aliq obtētu platiōis vl magisterij. subditos z scholares cōrectiōis cā leniť pcutiūt. e. c. vbi p^o. Alius cū dñs aliquos clericos de familia sua vl ꝓpinquos inferioꝝ gradū moderate vt a suis vitijs corrigant pcutiūt. e. c. vbi p^o. Alicui cū clericus q pcutit est dispositus z traditus curie seculari ex^oe iudicijs. Cū nō ab hoie. Alius qi cleric^o q pcutitur prsus transiuit ad actū ꝓrium clericatui. vtpote. q: factus est miles nec tōsuram defert. q: nec ad b est cogēdus ex de cle. ꝓiug. vt ꝓsultatiōi. Alicui qñ aligs etiaz laicus clericum vl religiosum violēter capit de mandato platoꝝ suoꝝ. dum tū violētia nō se extēdat notabilr vltra q̄ regrat illoꝝ q capiunt defensio vel rebellatio. ex de sen. ex. vt fame. §. laici. Nec obstat illud qō dr. §. e. ti. vniuersitatis. q: logtur in casu i quo monachus non subterfugit regularez disciplinam. nec abbatis sui obiam. z sufficiēter pōt p abbatem z alios monachos corrigi. Alius qñ aligs nō ex deliberatiōe. sed tñ ex surreptione sociū suū clericum leuiter impellit. cuius sit turbatus mortale. n. pccm non ꝓmittitur nisi ex deliberatione. vl post tempus sufficiens humane fragilitati ad deliberandum. cū factum est tale q homo non obstante humana infirmitate tenet de necessitate liberare. vt p deliberationem ab illo opere illicito perpetrando retrahatur. Nullus autem excoicatur a iure nisi ꝓpter peccatum mortale. cum. n. iura precipiant vt a iudice nō infligatur. nisi ꝓpter peccatuz mortale. videtur q pditor iuris nō voluit vt excoicatio a iure incurreretur nisi ꝓpter pccm mortale.

Alius qñ clericus q pcutitur imiscet se tyrānidi z crudelitatibus. s. seditiōi z guerram mouet. vel publice z atrociter delinquit. habitu clericali ptēpto. ex de sen. ex. Cum nō ab hoie. Alius qñ clericus militaria arma gerit z tertio admonitus p dioce-

lanum se corrigere noluit.e.ti. In audiētia. Aliud qñ clericꝰ nec in modo tōsure.nec in vestimētorum forma.nec in qualitate negociorꝫ de clerico aliqd oñdit.si tertio admonitus p diocesanū se nō corrigit.e.c.ptingit.2°. Alius qñ clericus recipit administratiōes seculariū psonarꝫ post inhibitionē publice in synodo factā sub pena ꝓuilegij clericalis experimēdo q̄ cunqꝫ ꝯ suam inhibitionē venerit p ipsū nō defendet.talis.n.inhibitio i ꝓposito loco trine monitiōis succedit.si.n.talis occōne ipius administratiōis ꝓpter pecuniariā cām deꝓhendat in fraude.indignū est eis ab ecclia subueniri p quos ꝓstat in ecclia scādalū geuerari.ex ne cleri. vl'mona.ca. 2°. Alius est ſm dām Hosti.qñ clericus exercet secularia negocia diuinis officijs ꝓtermissis.si tertō monitus p diocesanum se nō corrigat.ex de vita.t ho.cle.c.vlti.tñ textus ꝓdictus non exꝑmit nisi q talis de suis facultatibꝫ statutis.t ō ꝓsuetudinibꝫ ꝓie subiaceat.q̄ ſm glo.ibidem nō est itelligēduz de rebꝫ ecclie.q; delictū psone nō dz in ecclam redundare. Item q tales ipresione icludūt vel detinent.e.ti.nuper. Itē q in clericos injciūt manꝰ temerarias t iniuriosas q̄uis nō violētas. vñ cum clericus q iniuriatus est alicui sūmittit se voluntarie aliqbꝫ pcussionibꝫ fustium ſm q laici in illa terra facere ꝓsueuerūt pro pace hñda pcussores excoicati sunt ex de sen.exco.cōtingit.i°.in ter.t in glo.

Item q pōt eos defendere a violētia.t nō defendit si sibi incūbat ex offō.e.ti.quāte. Itē prātes seculares ponētes clericis exactiōes indebitas post q̄ ꝓcēter moniti nō desistunt.ex de imunitate ecclesie.nō minus. Itē q iurisdictionez ꝑlatorꝫ t potestatem quā habent in suis hoibus euacuāt postq̄ ꝓcēsent moniti nō desistūt.e.ti.vbi pꝫ. Item successores eorꝫ nñ infra mensem errorez seu excessuz ꝓdecessorꝫ emēdauerit.e.ti.aduersus. Item q de cetero fecerint obseruari statuta.t ꝓsuetudines inductas ꝯ ecclīasticam libertatē ex de sen.ex. Mouerit fraternitas tua. Item q talia statuta infra duos menses de libris suis non deleuerit.e.ti.vbi ꝑus.

Item q de cetero huiusmōi statura fecerit. Itez q de cetero ea scripserint. Item ptātes ꝓsules rectores ꝓsiliarij locorꝫ vbi huiusmodi statuta ō cetero edita fuerint. Item q ſm talia statuta vel ꝓsuetudines tales de cetero iudicare ꝓsumpserint.

Item q scribere ꝓsumpserint sic iudicata. Et isti q̄nqꝫ casus vltimo positi colligunt ex decretali vltimo allegata ab illo loco. Itez excoicamus. vsq̄ in finem. Item incēdiarij t violatores ecclīarꝫ.e.ti.ꝓquesti. Item q a pauciorib⁹ q̄ꝫ duab⁹ partibus cardi.in papam electꝰ electioni de se facte ꝓsentit t pro papa se gerit.si humiliter noluerit abstinere. ex de ele.Iz. Item lrarum domini pape falsatoꝛis p se vel p alios.t eorꝫ fautores t defensores ex de crimine fli. Ad falsariorꝫ. Item scienter vtētes illis falsitatis.e.ti.vbi ꝑus. Item deferētes arma ferrū ligna galeas naues sarracenis. vel regimen nauiū vel galearꝫ suarꝫ exercentes. vel aliqō aliud subsidium eis impēdentes in dispēdiū terre scē vl' xp̄ianorꝫ.ex de iudeis. Ita quorūdam. Item religiosi pfessi leges vel phisicā audiētes.nisi j.duoꝫ mēsium spaciū destiterit.ad claustrum suū redeuntes.ex ne.cle.vel mo.non magno opere. Item ꝑsbyteri t quicūqꝫ clerici psonatus hñtes leges vel phisicam audiētes.nisi infra duos menses destiterint.e.ti.sup specula. Item excoicato pticipantes in crimine.p quo est ex coicatus maiori excoicatiōe ex de sen.exco.nup t.c. Si pcubine. Item q xp̄ianos faciunt p assassinos interfici vel mādant fieri. q̄uis ex ꝑs mors non fuerit subsecuta. t receptatores t fautores t occultatores dictorꝫ assassinorum. ex de homicidio. ꝓ humani. Item q xp̄ianos p honesta cā nauigio vectos capiūt aut spoliāt rebus suis aut naufragiū passos rebus suis spoliant. nisi moniti satisfaciant.ex de raptoribꝫ caplo. Excoicatiōi. Item religiosi nō portātes hītum ex domū quem in domo portare debēt.ex de cle.vl'mo. Grauis. Itē docētes ꝓdictos vel in scholis retinentes.e.ti.c.vbi ꝑus. Item noua thelonea peregrinis t mercatoribꝫ imponētes.24.q.3. Si quis rōipetas. Itez sortilegijs t diuinatiōibus intēdētes cuz effectu.26.q.5. Si qs ariolos. t.c.sequen. t.c.non oportet.t duobus capitul' sequentibus.tamen ſm aliquos isti canones nō sunt late sniē.ſz ferendū.qō videt pbari posse p ꝑs qō dr.e.q. Sortes t.c. Si quis clericꝰ.t maxime.c. Augurijs.in quo talem ꝓcipimus a quentu ecclesie separāduz. Itē ratum habens q aliquis noie suo in clericum vl're ligiosam psonam religionis approbate manus iniecerit violentas. q̄uis factum fuerit ipso nesciente nec volente.tunc quia in malefactis ratihabitō retrotrahitur.t mandato comparatur.extra de resti.spol.cum ad sedem.t de symonia.sicut tuis.in ter.t in glo. Itē q habens in curia romana mām questionis si dat aliqd magnū siue parū vel promissionem aut spe de dādo faciat dum pendet in curia suum negociū terminandum.extra de vita t ho.cle.viri ecclesiastici. Item abbreuiatores t alij de familia notariorꝫ totius cancellarie pro litteris legendis nomine suo vel alieno aliquid exigentes vel pactum de recipiendo faciētes. vel super hoc tractatum cum aliquo admittentes. vel petitionem vel notam ad aliquid extorquendum malitō se detinentes.e.ti. Cum inter alia. Item illi qui de curia pape t familia cum aliquo de curia eiusdem vel quocunqꝫ extraneo cuiuscunqꝫ conditionis existat pro sui vel alieni expeditione negocij aliquam fecerit pactionē de dando vel faciendo aliquid sibi vel alij consideratione sui seu cuiuscunqꝫ persone.e.c.vbi prius. Item ille qui de iam dicta curia aliquid a quocunqꝫ exegerit.aut qui dederit aliquid eractori iurta predictum modū excōmunicationis laqueo sit astrictus. Item prelati tam regulares q̄ꝫ alij clerici regni francie alij alios in cō temptum publici beneficij quod toti clericorum collegio ita inuiolabiliter est indultum vt ei penitus aliquorum pactis vel consensibus nequeāt derogari suo relicto iudice ad publica iudicia trahere presumentes.e.titu.q̄ꝫ sit graue. Item extorquentes per vim vel per metum reuocationes absolutiones excōis suspēsionis interdicti.q̄ tñ reuocatiōes vel absolutiones irrite sunt ipo iure. extra de his que vi metus ve cā fiunt.absolutiōis. Itē grauantes p se vel p alios electores vl' amicos eorum eo q̄ noluerit eligere illos pro ꝗbus erāt rogati vel inducti.ex de elc.sciāt. Itē psone cōcedētes re ꝓsalias cōtra psonas ecclīasticas vel bona eaꝝ.nisi infra mēsem cōcessiōis reuocauerint vniuersita-

res vo sñiaz interdicti quacūqz ꝛria ꝓsuetudiē ñ ob
stāte .eꝫ de iniurijs. Et si pignozatiões. Itez qcūqz
p eo q in reges ꝑncipes barones nobiles ballinos
vel quoscūqz eoꝝ ministros aut quoscūqz alios ex
cõicatiõis suspẽsionis seu interdicti sñia fuerit pro
mulgata lñiaz alicui dederit occidẽdi capiẽdi. seu
alias in psonis aut bonis suis. vel suoꝝ grauandi
eos q tales sñias ꝓtulerit siue quoꝝ sunt occõe p
late. vel easdẽ sñias obseruantes vel clicis excõi
catis cõicare volẽtes. nisi ipaz re integra reuocauer
rit lñiaz. vel si ad bonoꝝ captionẽ occõne ipi⁹ sñie
pcessuz sit. nisi bona ipa fuerit infra octo dieꝝ spa
ciũ restitura. aut satisfactio p ipi⁹ ipensa. eꝫ de sen.
exco. qcūqz p eo. Itẽ oẽs q ausi fuerit pdcã lñia da
ta vti vel aliqua ꝑmissoꝝ ad q̃ cõmittẽda licentiã
dari phibem⁹. vel ꝓmittere p se ipos. e. c°. §. eadẽ
quoqz. Itẽ singuli q regalẽ custodiã seu guardiaz
aduocatõis vl titulũ i ecclijs monasterijs vel qui
busliꝫ alijs pijs locis de nouo vsurpare conãtes
bona ecclieꝝ mõasterioꝝ aut locoꝝ ipoꝝ vacãtiũ
occupare ꝑsumũt q̃tecūqz dignitatis honore pre
fulgeãt. eꝫ de el'c. gñali. Itẽ clerici eccliarũ mona
chi monasterio ꝛ psone cetere locoꝝ eozũdẽ q lb fie
ri ꝓcurãt. e. c°. vbi p⁹. Itẽ religiosi religionũ mẽ
dicantiũ abolitarũ deiceps aliquẽ ad suũ ordinem
recipiẽtes vel locũ seu domũ de nouo acgrẽtes vl
loca acgsita absqz lñia pape alienãtes. eꝫ ō religio
sis domib⁹. Religionũ diuersitatẽ. Itẽ colleginz
vniuersitas. vel singularis psona cuiuscūqz sit di
gnitatis aut stat⁹ alienigenas ꝛ alias nõ oziũdos ō
terris eoꝝ publice pecuniã fenebrẽ exercẽtes. aut
exercere volẽtes. Ad huc domos in terris suis cõ
ducere vel ꝓductas hĩe vel alias inhĩtare permit
tentes. nisi huiusmõi oẽs vsurarios manifestos in
fra tres mẽses de terris suis expellãt nũcq̃ tales ōce
tero admissuri. Itẽ illis ad fenus exercendum
domos locãtes vel sub quocūqz alio titulo ꝓcedẽ
tes. ita q si delinquẽtes fuerint i vtroqz cãu pdcō.
Persone eccliastice maiozes vt epi. ꝛ supiozes eo
rũ suspẽsiõis. Minozes vero si sint psone singula
res excõicatiõis. Si aũt collegiũ seu alia vniuersi
tas interdicti sñiaz ipo fcō se nouerit incursuros.
Si laici fuerint p suos ordinarios ab huiusmodi
exẽssuz ꝓulegio oi cessante p censurã eccliasticã cõ
pescãtur. ꝛ hi duo cãus hñtur. eꝫ de vsuris. vsura
rum vozaginẽ. Itẽ q hactenus p viz vel p metuz
psonas eccliasticas coegerũt ad supponẽdũ vl sub
mittẽdũ eccl'as seu bõa eccliastica mobilia vl' imo
bilia laicis nisi p⁹ mõitõez submissionẽ ꝛmissa q̃z p
vi vl' metũ exegerãt psõas eccliasticas ꝛ bõa eccli
astica eis submissa in sua libertate totaliter dimit
tant. Itẽ illi q decetero psonas eccliasticas ad ta
lia faciẽda ꝓulerit. Itẽ illi q er ꝓtractibus huius
mõi iãdudũ initis vel posteri⁹ ineũdis illicite. vl
tra illud qõ de natura ꝓtractus eis ꝑmittit vsurpa
uerit. si moniti ab huiusmõi vsurpatiõe nõ destite
rint. re. tituẽdo ẽt ea q̃ talr vsurpauerunt. ꝛ hi tres
cãus vltio positi hñtur. eꝫ de reb⁹ eccle. ñ alie. hec
cõsultissimo. Itẽ ꝛcipientes i romana curia lras ab
alio q̃z a papa vel vicecãcellario. eꝫ de crimie falsi
Dura. in glo. Adhuc sunt alij cãus i quos icidẽtes
icurrũt maiorez excõicationẽ a iure quos ad vitã
dũ plixitatẽ omitto.

Articulus duodecimus

c Onsequẽter querit⁹ dei2°. ꝑnci
pali. ꝛ circa hꝫ q̃rũ
tur. 5. ꝑ° vtz sacrilegi sint excõica
ti ipo iure. 2° vtz violãs imunitatez
ecclie sit excõicat⁹ ipo iure. 3° vtz ipetrãs lras dñi
pape tacita vitate vel suggesta ſlitate sit excõicat⁹
ipo iure. 4° vtz inueniẽs lraz dñi pape cui⁹ efficaci
a iã expirauit vtpote q̃ fuit data ad tps qõ iam
trãsijt ꝛ ludo: nõ itentione vrẽdi: aliquã lram in ea
male formatã reformet vel pũctũ faciat vel p que
cūqz aliũ modũ aligd in ea immutet sit excõicat⁹ ipo
iure. 5° vtrũ aligs de nouo veniẽs ad studiũ poz
tãs arma añ q̃z sciat sñiaz ꝓportantes arma p epz
loci latam incurrat excõmunicationẽ.

p Rimo oñdo q̃ sacrilegi sint excõi
cati ipo iure. ii°. q. 3°
canonica. Ecclieꝝ dei violatores auctori
tate dĩ ꝛ iudicio sci spũs a gremio scẽ mr̃is eccle.
ꝛa psortõ totius rpanitatis eliminam⁹. Sz sacrile
gi sunt eccliaꝝ dei violatores. Itẽ. 17°. q. 4°. oẽs
eccle raptores atqz sñiaꝝ facultatũ alienatores a li
minib⁹ eiusdẽ mr̃is eccle anathematizam⁹. Itẽ
eꝫ de sen. exco. ꝓquesti memoratos sacrilegos nũ
cietis ꝛ faciatis sic excõicatos arcti⁹ euitari. Con
tra. 12°. q. 2°. indigne. Indigne ad altare dñi ꝑpare
ꝑmittit q res eccliasticas audet inuadere. aut iuste
possidere. aut iuste vl' iniq̃ defensiõe i eis p dura
de qb⁹ tñ tanta dz eẽ puisio. vt vidictã admonitõ
pcedat qõ nõ eẽt vez si eẽnt excõicati ipo inẽ. Itẽ
17°. q. 4°. Si qs domũ dei. Si qs domũ dei vio
lauerit ꝛ aliq̃ siñ lñia illius cui ꝓmissa dignoscit. iñ
abstulerit. ꝛ paucis iterpositis. seqr. q si p⁹ haz ꝛ ter
tiã ꝓuẽtionẽ cozã epo satisfacer̃ ꝏtractauerit nemi
ni fideliũ misceaf. q̃ tales nõ sũt ipo iure excõicati
sz excõicãdi. Rñdeo vt dĩ. 17°. q. 4°. quisqs. Sa
crilegiũ ꝓmittit auferẽdo sacrũ de sacro. vel nõ sa
crũ de sacro. siue sacrũ de nõ sacro. ꝛ quocūqz istoꝝ
mõꝝ qs ꝓmittat sacrilegiũ nõ incurrit maiorẽ ex
cõicationẽ ipo iure. nisi lb faciat cũ violatõe eccle
seu incẽdio. eꝫ de sen. ex. ꝓquesti. in glo. Qõ bñ ostẽ
dũt iura allegata ad ptez haz. excõicãdi tñ sunt ta
les. si moniti satisfacere ꝓtẽpserint. vl tñ pbabilr
aligbus q ipo iure minorẽ excõicationẽ incurrunt
17°. q. 4°. Si quis domuz. ibi non dĩ q donec in
conuentu admonit⁹ legitime satisfaciat sciat se ꝑ
munione ꝓsanctũ esse. Ex pdictis patet q defloraꝫ
monialẽ bñdictã q̃uis auferat rẽ sacrã. s. vginitatẽ
de mulierẽ sacra excõicationẽ nõ icurrit ipo iur cõi.
nisi eã p violentiã oppzimat. Si tñ eps i psecrãdo
sñiaz excõis ferat i oẽs q cũ tali se carnaliter copula
bũt p⁹ lb eã carnaliter cognoscẽs excõicationẽ icur
rit. Ad p^m in opp^m dõ q illud decretũ logr̃ ō vio
latoribus eccliaꝝ. que violatio fit cum effractiõe.
Sacrilegium aũt sine ꝓdicta violatione potest
cõmitti. Ad 2^m dicendũ q illud decretum intelli
gendũ est de raptoribus rerum eccliasticarũ vi. lẽ
tiam eccle iferẽdo. Ad 3^m dõ q illa decre. logr̃
de sacrilegis q cum sacrilegio eccliaꝫ regni epatus
violenter ꝓfregerint. vnde rõne effractionis fue
runt ipso iure excõmunicati.

s Ecundo queritur vtrũ violãs
immunitatẽ

ecclesie sit excõicatus iure. Et videtur q sic. extra de senten. excõ. cũ p cã. videt dñs papa approbare q archiepus lugdunẽsis q̃dã pp violationẽ imũitatis ecclie fecit excõicatũ publice nũciari. Cõtra. eẽ d imunitate eccliarũ. Cũ ecclia dr. in glo. q iudices cãs de sanguis efusiõe r corpali pẽa i ecclijs agitãtes nõ st excõicari ipo iur. Sz post ad mõitõnẽ si se ñ corrigũt st excõicãdi. r tñ vti eadẽ decre. hr i ter. tales faciũt ꝺ imũitatẽ ecclie. Rñdeo q nõ ẽ idez violare eccliaz r imunitatẽ ecclie. qr eccliaz violare ẽ ipaz frãgere vl icẽdere. violare imunitatẽ ecclie ẽ facere ꝺ ecclie libertatẽ violãs eccliaz vt dictũ ẽ excõicatiõe incurrit ipo iure cõi. violãs aũt imunitatẽ ecclie ipo iure cõi excõicat9 ñ ẽ. sz post monitõnẽ sufficientẽ si emẽdare ptẽpserit. ẽ excõicandus. Vñ extrahẽs hoiez violẽter de ecclia q ad ipam p refugio pfugerat excõicat9 ñ ẽ a iur cõi. si ꝟ faciat sine effractiõe ecclie r rex sacraz q̃ sũt i ecclia. excõicãdus tñ ẽ si post sufficientẽ monitionẽ emẽdar nolucit. nisi ille q ad ecclã pfugerat sit publicus latro vel nocturn9 populator agror q dñ itinera freq̃ntata vel publicas stratas obsidet aggressiõis insidijs ab ecclia extrahi põt. eẽ de imunit. ecclie. Int alia. Si ẽt seruus fuerit q ad eccliaz pfugerit post ꝯ de ipunitate sua dñs ei9 clericis iuramẽtũ pstiterit ad fuitiũ dñi sui redire ppellẽ. ẽt inuit9. aliogn a dño poterit occupari. vt hr i ꝑdicta decre. §. Si vero. nisi er aliqb9 circũstãtijs verisilr pumat q dñs nõ fuaret iuramtũ. i quo cãu cũ iuramẽto erit ẽt alia cautõ exigẽda. Illũ ẽt q hoiez i ecclia occidit ecclia nõ defendit. qr vt dr eẽ de vsuris. Quia frustra. frustra legis auxiliũ invocat q cõmittit i lege. Nec defendit tñ ecclia xpianũ pfugientẽ ad eã. sz ẽt iudeũ. dũmõ absit simulatio. eẽ de imunitate ecclie. Itẽ alia i ℣lo. r. ℣. de his q ad ecclesiaz pfugiunt. l. i⁹. Sz vtrũ defenderet excõicatũ excõe maiori apud aliquos dubiũ ẽ. magis tñ vr dõ q sic de iure. psuetudo tñ regiõis approbata q⁹ ad hoc sz observari. nec tñ defendit pfugientẽ ad se ecclia psecrata. sz ẽt nõ psecrata in q̃ divina mysteria celebrãt qr vt dr eẽ. de imunitate eccelesie. Ecclia. ecclia in qua divina mysteria celebrãt. sz adhuc nõ extiterit psecrata nullo iure puilegiũ emũitatis adimit. r hoc qr obsequijs divinis data nulli9 ẽ temerarijs ausibus pphanãda. nec hoc puilegiũ amittit ecclia ẽt interdicta. scõm dñz Hosti. in sũma. r ẽt fz eũdẽ. si pfugiens ad eccliaz obuiet sacerdori portãti corpus xpi r sibi adhereat defendi dz ab ecc⁹. q̃uis in iure nõ sit expssuz. Qui pgruit illud qõ dr in euãgelio de muliere fluxũ sanguis paciẽte. q̃ dicit ꝺ xpo. Si tãtũ tetigero fumbriã vestimẽti ei9 salua ero. q̃uis aũt extrahẽtes violẽter hoiez de ecclia ad quã pro refugio pfugerat nõ sint excõicati a iure cõi vt visuz ẽ. Credo tñ q in regno frãcie excõicati sunt per pciliũ bituricẽse. In eodẽ ẽt pcilio dr de imunitate ecclie. Cũ nõnulli. Statuim9 inhibẽtes ne q in foro ecclĩastico litigãtes seu litigare volẽtes i causis mere ecclesiasticis seu ad fox ecclĩasticũ de ãtiq r approbata psuetudie r hactenus pacifice observata ptinere noscũt ad desistendũ ppellãt p ipox vel parentũ aut psanguineox siue rex eox vel psonax huiusmõi captionẽ vel modis alijs qbuscũq. Qui vero ꝺ pmpserit ex cõis snie pntis auctoritate cõcilij se nouerint subiacere. Dicit ẽt in alia pstitutione de penis. q si qs cuiuscũq pditiõis aut status extiterit nũcios seu executores iudicũ. aut alias lras eorũdẽ. actat iudicialia deferẽtes hac occõe vbera re capere detinere occultare carceri mãcipare mutilare. aut qõ grauius ẽ censcẽdũ interficere. lras ve acta pdicta psonis memoratis aufere. seu eas rũpere cãcellare. aut alias ostruere quoquo modo vel sic ablata celare psumpserit. aut vt ista fiãt procurauerint aut faciẽtib9 opẽ duxerit adhibendũ excõicatiõis snie q̃ ex nũc in ipos ferim9 subiaceant ipo fcõ. a q̃ nisi pus tã iudici cui9 auctoritatẽ ptem pserit q̃ passio iniuriã r ceteris quox interierit put excessus postulabit atrocitas satisfecerit ꝑpetẽrer nullatenus absoluãt. Ald pm arm dõ q ille nõ tñ imunitatẽ ecclie violauerat. sz ẽt in successorẽi cõi dormitorio man9 iniecerat temere violẽtas r eũz traxerat verberãdo p claustrũ. Vñ q̃uis pp hoc iur cõi icurrerit excõicationez maiorẽ. tñ vt dicit glo. ibidẽ pp aliã cãm. s. violationẽ ecclie non incidit ipo iure nisi i excõicationẽ minorẽ. Sz qr nõ satisfecit post trinã admonitionẽ fuit excõicat9 a suo ꝓlato. r iõ dr i decre. ob duplicẽ causaz excõmunicatus fuisse.

Tertio queritur vtrũ ipetrãs lras dñi pape tacita veritate vel suggesta falsitate sit excõicat9 ipo iure. Et vr q sic. Falsarij lrax dñi pave sunt excõicati ipo iure. eẽ de crimie falsi. Ald falsarioꝝ. Sz qr lras ipetrat falsa suggestiõe seu falsis pcibus falsari9 ẽ. 2ª. q. 2ª. dicẽti. q̃ excõicat9 ẽ ipo iure. Itẽ eẽ de crimie falsi. Ald falsarioꝝ. dr q laici q falsis lris vtũr p aliospetratis tã diu manẽãt excõicatiõi subiecti donec satisfaciãt ppetẽtur. qõ r de his q falsas lras ipetrant statuimus obseruãdũ. sz ipetrare lras suggestione falsa ẽ falsaz lraz ipetrare. qr aliud significat q̃ siti rei veritate. q̃ sic ipetrãs ẽ excõicat9 ipo iure. Cõtra. eẽ de rescriptis sup lris. hr q q p malitiam vel fraudẽ lras ipetrat tacita vitate suggesta falsitate lre idistincte ñ valẽt pp fraudũ. tñ nõ dr ibi q sic impetrãtes excõicationẽ incurrãt. Rñdeo q ipetrãs lras a dño papa tacita vitate vel suggesta falsitate siue ꝺ faciat ipetrãs sciẽter siue ignoranter. ẽt si talis vitas taceat vel talis falsitas suggerat. q̃ veritate manifestata vel qua falsitate ñ suggesta dñs papa illas lras nõ procederet nõ ẽ excõicat9 a iur cõi. nec ẽt ille q lris aplicis vtit sub alio noie ipetratis. r q̃uis tã isti q̃ illi digni sint magna pena r pfusione. tñ nõ oportuit ius procedere quo tales ipo fcõ excõicationẽ incurrerẽt. qr talis fraus a pte aduersa vel a iudice ꝺ vrentes illis lris facilr r certitudialr probari põt. vbi gra si talis lra ẽ ipetrata sub noie. B. clici vel orphani. vel cruce signati. r sic de alijs. Et nõ ita faciliter r certitudialr põt excipi ꝺ vrentez talibus lris ofendendo q non ẽ clicus vel orphanus vel cruce signat9. r sic de alijs. Ald pm in oppositũ dr q q̃uis sic ipetrãs falsari9 sit ertẽdendo falsarij nomẽ. nõ ẽ tñ falsari9 lrax dñi pape. qr vas lras ipetrat q̃uis falsa suggestiõe. Ald rm dõ q tales nec ipetrãt falsas lras. vt dcm ẽ. nec falsificatis vtuntur. excõmunicatio autem que fertur in falsarios extra de crimine falsi. Ald falsariorum. fertur super falsarios qui lras dñi pape falsificant aliquo mõx exprssox. s. e. ti. licz ad regimẽ. vel aliquo mõ sili vel equalenti alicui mõx ibidem expressox.

q Harto queritꝝ vtꝝ inueniẽs lr̃as dñi pape cui⁹ efficacia iam expirauit. vtpote qꝝ fuit data ad tp̃s qđ iam transijt. ⁊ ludo. nõ intẽtione vtẽdi lr̃az aliquã in ea male formatã reformet vel pũctũ faciat vel p quẽcũqz aliũ modũ aliqd in ea imutet sit excõicatus ipo iure. Ad istã qõnez dicũt aliqui q talis nõ ẽ excõicatus ipo iure. qz illa excõicatio nõ intelligr̃ nisi de lr̃is q̃ alijs possunt vtiles esse. predicta aũt lr̃a quo ad oẽm hominẽ eẽt inutilis. Sz ꝛ̃ sic põt argui cũius illa lr̃a nõ imutata. facta sit inutilis. tũ p rasurã sic imutari posset vt vtilis appareret. verbi gr̃a si ibi erat scriptũ post triẽniũ mini me valituris ⁊ p triẽnio ponere q̃nquẽniũ iã appareret vtilis q̃ añ erat inutilis. Cũ g̃ q̃cũqz imutatio siue pua siue magna circa lr̃am dñi pape q̃ p imutationẽ põt apparere vtilis pl̃s q̃z erat. vl̃ vtilis cũ añ nõ eẽt sit. phibita sub pena excõicatõis iãlare. vi. q imutãs aliquid circa lr̃az de qua ẽ. qõ sit excõicat⁹ ipo iure. qõ mihi ꝓcedendũ vi. vt. n. hẽ eẽ de crie falsi. lz. in glo. sup illud. p rasuraz tenuez. qcũqz radit vel imutat rescriptũ dñi pape excõicatus est ⁊ falsari⁹ ⁊ in hꝫ nullã distinctionẽ adhibeo. nec moueat aliquẽ ad opinandũ ꝛriũ illud qđ dicitur eẽ de fide instrox. Ex lr̃is. vbi dicit dñs papa ꝺ gbus dã lr̃is q̃s ps aduersa falsitatis arguebat. qz i narratiõe facti abrase erãt. q pp abrasionẽ illã iudicari false nõ possint. vt. n. habeẽ eẽ de crie falsi. lz. in glo. rasura illa facta fuit p eũ q lr̃as scripsit. ⁊ nõ per illũ q illis vtebat. de lr̃is tñ que p nullã rasurã possent appare vtiles. vtpote lr̃a citatoria data a ducentis ãnis vel trecẽtis alr̃ esset iudicandũ. qz si tota raderet. ⁊ de nouo scriberet nõ posset apparere vtilis pp bullã qz in creatõe cuiuslibz noui pape aliqd circa bulã imutat. ⁊ nom̃ ei⁹ bulla ponit.

q Vinto queritꝝ vtrũ aliqs de nouo veniens ad studiũ portans arma ante q̃z sciat sniam contra portantes arma p eẽm loci latã incurrat excõicationẽ. Et vi. q sic. eẽ de crimine falsi. Dum sepe. in glo. Si flicatis lr̃is aliquis simpliciter vitur ignoranter nõ excusatur. qz p alios debet hoc inquirere. g̃a si li nesciẽs sniam cõtra portãtes arma latã nõ excusatur. qz p alios debuit hoc inquirere. Itẽ si statutũ ẽ in aliq̃ ciuitate q percutiẽs maiorẽ aliquaz determinata pena puniat. Si aliqs alienigena de nouo ciuitatẽ intrãs ⁊ statutũ ignorãs maiorẽ percutiat illa ꝺ terminata pena puniet sua ignorantia nõ obstante. g̃a si li. ⁊c. Contra eẽ de clerico excõicato mistrãte Aplice. qz tpe suspẽsionis ignari celebratis diuina vos reddit. ignorãtia ꝓbabil̃ excusatos. g̃a si li cũ iste ignarus snie late portet arma eũ reddit. ignorantia ꝓbabilis excusatũ. Rñdeo q si ille de quo ẽ qõ nihil penitus audiuit de snia lata contra portantes arma. nec per famã. nec alr̃. non credo q excõicationẽ incurrat. qz talis habet ꝓbabilẽ ignorantiam ⁊ tal̃ ignorantia excusat vt habeẽ i decre. vl. all̃. in tex. ⁊ in glo. Preterea excõicationẽ q̃ est a iure nullius incurrit realr̃ nisi per peccũ mortale. nec inder sniam excõis ferre debet ꝓtra aliquẽ nisi pp peccũ mortale vel p̃sumptũ. nullus aũt diceret q de nouo veniẽs ad ciuitatẽ ⁊ sniam ignorãs ignorantia probabili portando arma mortaliter peccaret. nisi alias illa arma portare essꝫ illi mortale peccatũ. p̃sumendũ est. ergo q eẽus ferens sniam contra portantes arma per illã non intendat inuolui nisi illos qui sciunt sniam aut eam ignorãtes ignorantia affectata vel crassa ⁊ supia. si tñ clicus postq̃z diu mansisset in loco sniam ignoraret cõtra cum p̃sumeret q sua ignorantia aut esset affectata vel crassa. Ad pm in oppm dõ q illud qđ est allegatũ de glo. dictũ est arguendo. vnde parũ post in eadẽ glo. sequit q si falsitas est ita latens. q non potuit uideri etiam a perito. si hũerit diligentiam quam potuit per se ⁊ per alios nõ credo ip̃m teneri. Ad 2m dõ q nisi pena determinata per illud statutum ita sit temperata q ipa vel equalis iuste deberet i ferri percutienti maiorẽ. etiã si ciuitas de hoc statutũ non fecisset iniuste inferreẽ illi de quo cõstarz q tpe quo percussit maiorẽ habebat inuincibilem seu probabilẽ ignorantiã de statuto. recta. n. rõ dictat q ceteris paribus maioz pena iferri dz faciẽti contra statutũ scienter q̃z facienti contra statutũ ignoranter.

Articulus decimstertius.

c Onsequẽter queritur ꝺ iz⁹. ꝑncipali. Et circa hꝫ querit̃ur de. 5. casibus quoz primus talis est. Quidam secularis iecit manus violentas in clericum. ⁊ non absolutus excõicatiõe quam pp hoc incurrit intrauit religionez. modo queritꝝ vtrũ ab excõicatiõe p̃dcã posset absolui a prelato illius monasterij qõ intrauit. Rñdeo q aut illa iniectio fuit difficil̃ ⁊ enormis. aut non. Si sic ab illo ꝑlato non põt absolui. eẽ de sen. exco. Cum illoz. ⁊ voco iniectionẽ difficilem ⁊ enormẽ ñ processiuz est ad mutilationẽ mẽbri. vel graue sanguinis effusionẽ. aut si illa iectio fuit in eẽm. aut in abbatẽ. aut si facta est cũ notabili scandalo. eẽ. e. c⁹. vbi p̃us. Dñs tñ Hosti. i apparatu magis specificat p̃dicta dicens. q dz excessus difficil̃ ⁊ enormis. si oculs effodiat. siue quodcũqz mẽbrũ magnũ vel pũ auferat. vel inutile reddat ⁊ si gs vulneret siue fustibus cedat siue in theatro vel foro. vl̃ in ꝑspectu iudicis gs ꝓcutiatur. siue in ecclia. siue in cimiterio. vel dormitorio verberet si ad grauẽ sanguinis effusionẽ. ⁊ ex graui ictu ꝓcedẽtẽ pueniat. si ẽt i eẽz. vl̃ abbatẽ. siue i põẽ locum abbatis tenẽtẽ man⁹ violẽte injiciẽt. Idẽ iteligas q̃cũqz iferior. ⁊ subdit⁹ i suuz supiorẽ man⁹ injecit violẽtas. Si ãt ñ fuit iectõ difficil̃ ⁊ enormis. tũc distiguo. qz aut ille q religiõez intrauit adhuc ẽ i pbatiõe aut iã ẽ pfessus. Si i pbatõe sic dñt qđã q a ꝑlato illi⁹ mõasterij ñ põt absolui. ⁊ hꝫ vi. sẽtiã dñs Inno. ⁊ p hac opione ẽ appens rõ. qz tal̃ põt religionez exire licite. ⁊ sic i seclo rmãeret absolut⁹. qz obloquel exticta i ex ñ reuiniscit. Alm eẽ ꝺ sen. ex. Decreto. i ter. ⁊ i gl. ibidẽ exp̃sse hꝫ. Sz dñs hosti. i apparatu tenz. q tal̃ a suo ꝑlato absolui põt. qz lr̃a hꝫ sonaẽ vi. q̃ q° ad hꝫ ñ distiguit iter nouitiũ ⁊ pfessuz. Si ãt pfess⁹ ẽ. oẽs ꝓcordãt q a suo ꝑlato põt absolui. nec solũ ẽ hꝫ ꝓcessuz abbatib⁹. sz ẽt sz dñz hosti. i appatu ibidẽ. hꝫ ꝓcessũ ẽ ꝓrib⁹ ⁊ aliis gbuscũqz religiosoz ꝑlatis. exceptis tẽplarijs ⁊ hospitalarijs. qz magros laicos hñt sz dñz Inno. vñ postea fcã ẽ decretal̃ q p põẽ suũ q sacerdos eẽ dr̃ hospitalarij absoluãtur. vt habeẽ infra. e. canonica. ⁊ vt dicit glo. ibidem. Idem credendum est de templarijs dum

tamen ꝓsimilez habeant ꝓrez. vt habēt hospitalarij. ad oēs. n. claustrales ꝫ bñficiū extēdit cū eadē subsit cā in oibus. ⁊ sic dic dñs Hosti. satis ꝑz q̄ dñs Inno. senserit. ne qs a tali vinculo absolui valeat. nisi ab illo qui ordinē ꝑs byteratus hēt. Si āt ꝑlatus nō est sacerdos. vel est excōicatus. vel mōtuus vel alr qualitercūq; deficit vt absoluere non possit semp est ad diocesanū ꝓpriū recurrendū. vt ꝑz ꝓ illud. s. e. t. Monachi. Et per illud q̄ habet ifra. e. t. c°. Canonica. ⁊ sic religiosoꝝ ꝑuilegiuz ne ipos euagari oporteat remanet semper saluum.

s **Ecundus casus** talis ē. Quidaz religiosus manus violēas iniecit in aliū religiosuz eiusdem religionis ⁊ monasterij. mō querit vtr a suo ꝑlato possit ab illa excōicatiōe absolui. Rñdeo q̄ aut illa iniectio fuit difficil. ⁊ enormis. aut nō. Si sic. a ꝑlato illi⁹ monasterij absolui nō pōt. ex̄ de sen. ex. Cū illoꝝ. Si nō. tūc subdistinguendū est. q̄ aut illa iniectio fuit facta in claustro ꝓpo. vel infra septa dom⁹. aut ex̄. Si in claustro vel infra septa domus. tunc a ꝑlato ꝓpo pōt absolui. ex̄ de sen. ex. Monachi. ⁊ c°. Cum illoꝝ. Si ex̄. tūc mihi vr subdistinguendū. q̄ aut illa iniectio fuit facta cum scādalo. aut nō. Si sic. nō credo q̄ a ꝑlato illi⁹ monasterij possit absolui. q̄ rōne scandali iam est difficil ⁊ enormis iniectio. Ar. ad ℔. ex̄ de sen. ex. Cū illoꝝ. Si aūt nō fuit facta cū scandalo vtpote quia vnus aliuz. percussit nullo alio ℔ videtē. ⁊ tūc videtur multis ⁊ ꝓbabiliter q̄ a ꝑlato suo possit absolui. Ar^m ad ℔ ex̄ de sen. ex. Canonica. ibi. n. dr quā docūq; se percusserint. ⁊ nō addit i claustro. q̄ tal' iniectō grauioꝝ nō vr q̄ si infra septa domus facta fuisset. Sz ꝫ hoc est dñs Hosti. in exp̄sitiōe illius decre. Cū illoꝝ allegās ꝓ sep̄ in eadē decre. dr si se in claustro ꝑcusserint in quo vr dare intelligi. q̄ si ex̄ septa domus se ꝑcutiūt per ꝑlatū ꝓpriū absolui nō possunt. sz ſm eundē dñm hosti. ē ad ꝓpoz dicesanū recurendū. Ar^m ad ℔ ex̄ ō ꝑuil. Cū capella.

t **Ertius casus** talis est. Quidā religiosus iniecit man⁹ violentas in religiosuz alterius claustri mō q̄ritur vtrū a ꝑlato ꝓprio possit absolui. Rñdeo q̄ aut fuit iniectō difficilis ⁊ enormis. ⁊ tunc dico q̄ a ꝓprio ꝑlato absolui nō pōt. Si aūt nō fuit difficilis ⁊ enormis. aut fuit facta in claustro ꝓprio. vel infra septa domus. aut nō. Si sic. ꝑ ꝑlatū ꝓpriū ⁊ ꝑlatuz eius q̄ passus est iniuriā pōt ⁊ dz absolui. ex̄ de sen. ex. Cū illoꝝ. q̄ō ſm dñm Hosti. ibidē sic dz intelligi q̄ ꝑlatus illius q̄ percussit iuramentū recipiet ⁊ absolvet ⁊ saltē semel ꝑcutiet vt seruet̄ forma ꝓsueta. ¶ Prelatus vero percussi ipm ꝑcussorē verberabit. q̄ ꝑlato ꝑcussi satisfieri dz de iniuria suo subdito irrogata ⁊ monasteriū ꝑcussoris ꝓ ꝑcussore satisfacere nō teneť. q̄ delictū ꝓsone nō dz indetrmentū monasterij redūdare. ex̄ de excepti. Cū venerabilis. §. Intellexim⁹. si tū vnus illoꝝ ꝑlatoꝝ suā vicem alij cōmittere vellet ℔ facere posset. ⁊ cōgruū videret. Si aūt nō fuit infra septa domus tunc dicas sicut dictum est in casu ꝓxi.

q **Artus casus** talis est. Quidam religiosus manus violētas iniecit in clicū secularē. mō quare vtrū a suo ꝑlato ab excōicatione quā ꝑp predcāz in iectionē incurrit possit absolui. Rñdeo q̄ siue illa iniectio manus violēta fuerit difficilis ⁊ enormis. siue nō. nō nisi ꝑ sedē ap. vt scandalū euitetur absolutiōis gr̄az poterit ꝓmereri. extra de sen. ex. Cū illoꝝ. nec ꝓtra ℔ est q̄ dr infra. e. t. de monialib⁹ dr q̄ si in se intricē. vel ꝓsonas. vel cōuersas suas manus iniecerint temere violentas ꝑ epm in cui⁹ diocesi monasteriū fuit absoluanť. q̄ vt dr in glo. eps illas absolvit auctoritate pape. sibi per hāc decre. indulta tanq̄ delegat⁹ ad ℔. ⁊ sic absolvit oēs tā exēptas. q̄ nō exemptas. ⁊ sicut dic dñs Hosti. in exp̄sitiōe eiusdē decre. ex ℔ q̄ spāliter ꝓcedit monialibus. vr ℔ monachis denegatū. Aliqui tn dñt q̄ si religiosus in clicū secularē eiusdē monasterij manus iniecerit violentas. ⁊ iniectio fuerit leuis q̄ ab epo loci potest absolui. Ar^m ad ℔. extra ō sen. ex. Ex tenore. in fine. audiui etiā aliquos dicētes. q̄ siue clericus percussus sit clicus monasterij siue nō. Si iniectio fuit leuis. ⁊ exinde non ē ortuz scandalū ab epo loci pōt absolui. q̄ō ꝓbať per ℔ q̄ō dicitur in illa decre. Cū illoꝝ. Rō quať religiosus percuciēs secularē nō nisi ꝑ sedē ap. debet absolui assignať. s. vt scādalū euiteť. Sz illi qui tenēt ꝓtez ꝓtrariā dñt q̄ etsi ex ℔ non sit ortū aliq̄ō scandalum tn factū. ex se aptū natū est vt in ꝑnis scandaluz gn̄are. ⁊ iō nō sic pōt absolui sicut si ꝑcussisset. ante religionis ingressuz. factū. n. maioris scandali ēt religiosus percutiat clicū secularē q̄z si secularis secularem percutiat.

q **Uintus casus** talis est. Quidaz religiosus manus violentas iniecit in clicū. ⁊ añq̄ absolvereť ab excōicatione quā ꝑp predictā iniectionē incurrit ordines suscepit. ⁊ sic irregularis factus est. mō querit vtr per suuz ꝑlatū possit cū eo super illa irregularitate dispensari. Rñdeo q̄ aut ille qui se ordinari permisit non habebat facti memoriā. vel nesciebat q̄ ꝑ illo facto eēt excōicatus. q̄ ius positiū ignorabat aut hēbat memoriā facti. ⁊ notitiā iuris. Si autez erat memor facti. ⁊ sciebat se ꝑ illo facto eē excōicatū. ꝑlatus suus sup predcā irregularitate cuz eo dispensare non pōt. ex̄ de sen. ex. Cum illoꝝ. in ter. ⁊ in glo. ⁊ hoc siue iniectio ꝑ qua fuit excōicat⁹ fuerit difficilis ⁊ enormis. siue nō. ⁊ siue predictaz excōicationē ⁊ irregularitatē incurrit añ q̄z intraret religionē. siue post religiōis ingressuz. Si aūt qui fec se ordinari facti memoriā vel iuris pitiā non habebat. tūc distinguendū ē. q̄ aut iniectio per quaz supradictaz excōicationē icurrit fuit difficilis ⁊ enormis. aut nō. Si sic. ad ℔ dico q̄ ꝑlatus suus super predictā irregularitatē dispensare nō pōt. vt hēť. e. ti°. q̄ maiora intelligūť illis ꝓhibita quibus vetita sunt minora. prelatus aūt suus a tali excoicatiōe ipm absoluere nō potuisset. ⁊ queoā glo. sup decre. ꝓdicta dicit q̄ minora vocāt absolutionez. ⁊ maiora dispensationē. cui⁹ credo eē rōnez. q̄ q̄nis excōicatio q̄diu durat sit pena grauior q̄z irregularitas. tn irregularitas est pena diuturnior. si aūt nō fuit difficilis ⁊ enormis. tunc adhuc videť aliquibus subdistinguendum. quia aut predictam irregularitatem incurrit ante ingressum monasterij. aut post. Si ante tunc suus prelatus cum eo potest dispensare post iniūctā regularē penitētiam ⁊ pactam. monasterij vtilitate pensata. vt habeť

c°. sepe dicto. Si autem ipsaz cõtrarerit post religionis ingressum. tũc dicunt quidam q̃ prelatus suus cum eo dispensare non potest. quã opinionez dñs. Inno. approbare vi. nõ. n. segr̃ q̃ si dñs papa ꝛcedit alicui ptãtez absoluẽdi aliquẽ ab excõicatõe q̃ pp̃ ℔ ille possit cũ illo dispensare sup irregularitatẽ quã incurrit p ℔ qõ excõicatus celebrauit. Sed dñs ℍosti. in apparatu sup p̃dictũ caplm tenet q̃ in cãu p̃dcõ platus põt dispẽsare. qz ter. p̃dci capli cõcedere vi ei z ptãtez absoluẽdi z dispẽsandi nisi iste religiosus adultus fuerit z discretus vt violẽt ℨobliuionẽ vel ignorãtiaz p̃sumat. qõ referenduz ẽ ad forũ iudicij. qz in foro pnie sibi credi dz si affirmet se hũisse ignorãtiã facti vel iuris qñ ordinatus fuit. Et hoc approbare vi dñs ℍosti. in apparatu sup c°. supradicto.

c **Jrca lr̃am** Hereſis vnũqz nõ hẽt. i. sacerdotes heretici ñ hũt ius exequẽdi vsuz ptãtis clauiũ. q̃uis cum fuerit. heretici ipam ptãtez p̃m id qõ ẽ nõ amittãt. Nulli⁹ ptãtis iura exercet. ℔ intelligr̃ de ptãte per modũ actoris nõ p modũ misterij vel istri. nõ nisi p se vel pscõs. ℔ itelligendũ ẽ de collone idonea ad quã pcurrit meritũ mistri volẽs dẽ. q̃ pueniẽtius ẽ sacra gr̃e admistrari p bonos q̃ p malos. p⁹ actũ pcci ita polluta remanet aia sic̃ fuit in ipo actu pcci ℔ qõ dr. ita nõ ẽ nota eq̃litatis. peius. n. est cũ hitu pcci hẽ actũ q̃ hitũ tm̃. sz est nota silitudis. qz vt dr in lra etiã p⁹ actũ peccãti aia lõge est a deo p dissilitudinẽ q̃ inest aie ex pcõ. que dissimilitudo macula aie põt dici.

Di. xix.

p **Ost** q̃ oñsuz est. rẽ. Supr⁹ determinauit magr̃ de mistroꝛ penitẽtiã iniũgentiũ ptãte. ℍic determinat õ illi⁹ ptãtis collõe. z diuidit in ptes. z.

In p̃ma pte p̃ncipaliꝛ õ collõe clauis scientie. In 2° principaliter de collatione clauis pone ibi. Lũqz iam. In z°. de illoꝛ qbus vtraq̃z clauis ꝓferr̃ q̃litate ibi. Qualẽ aũt esse. Media. diuidit in. z. ℙ° tangit quozũdã opinionẽ fr̃am. 2° alicꝛ opinionẽ verã ibi. Alijs aũt. 3°. oppõit in ꝓriũ. z soluit ibi. Premisse vero.

c **Jrca hanc** di. qr̃ p̃ncipaliter de .4. ℙ° de clauium collõe. 2° de frne correctiõs necitate z tentione. 3° de mõ pcedẽdi in frna correctõe. 4° de fris accusari defensiõe. Circa p^m q̃rũt. z°. ℙ° vtrũ claues fuerit collate sacerdotibus. veteris. l. 2°. vtꝛ sint collate oib⁹ sacerdotib⁹ no. l. 3°. vtꝛ qui libz sacerdos possit vsũ clauiũ i psonã q̃lz exercer̃.

p **Rimo oñdo** q̃ claues fuerit collate sacerdotib⁹ ve. l. qz ptãtem habebãt sup pplm nõ tpalẽ. quia tũc nõ fuisset differẽs a ptãte p̃ncipũ. g̃ spũalez. z talis est ptãs clauiũ. Itẽ i no. l. aliq nõ sacerdotes hũt claues. qz aliq nõ sacerdotes possunt excõicar̃. sz magis decuit vt eas hẽrent sacerdotes in ve. l. q̃ nõ sacerdotes i no. g̃ hũerũt. Itẽ abbatisse hũt iurisdictionẽ z cohibitionẽ suaꝛ monialiũ. extra õ maioꝛitate. z obeõ. dilecta in xp̃o. g̃ hũt claues. sz magis decuit vt eas haberẽt sacerdotes i ve. l. q̃ mulieres in no. l. Contra claues sunt ad aperiendũ z claudendũ regnũ celoꝛ. sz añ xp̃i aduentũ non poterat apiri. sz clausuz manebat pp̃ pccñ p̃mozuz parẽtũ. g̃ sacerdotes ve. l. claues nõ hẽbant. Itez per claues hũt sacerdotes ptãtez remittendi pccã ministerialiter. sz sacerdotes ve. l. nullã hẽbãt ptãtem remittẽdi pccã. qz p sacr̃aq̃ ministerialr̃ ministrabãt non ꝓferebat gr̃a ex vi sacr̃oꝛ. g̃ claues non hẽbãt. Rñdeo q̃ ptãs sacerdotũ ve. l. erat p̃cipue respcũ clausionis z aptiõis legalis templi. hoibus iudicando eos esse mũdos vel imudos ab imũditijs legalib⁹. z respcũ oblonis sacrificioꝛ. z sacr̃oꝛ legaliũ. z mũdatiõis irregularitatũ legaliũ. ptãs aũt clauiũ est respcũ apertiõis z clausiõis hoibus regni celozũ. z admistratiõis sacr̃oꝛ spũaliũ. z remissionis pccõꝛ. cũ g̃ templũ legale eẽt figura ecclie non tm̃ militantis. sz etiã triũphantis. z sacrificia legalia figure sacr̃o eccliasticoꝛ. z mũdatio irregularitatuz legaliũ figura remissiõis pccõꝛ. sacerdotes ve. l. ñ habuerũt claues ꝓpe loquẽdo. sz signũ clauium.

Ad p^m in opp^m dõ q̃ sacerdotes hẽbant ptãtem spũalẽ ordinatã. tñ ad legale templũ. sz ptãs clauiũ directe respicit hoies p ꝓparationẽ. ad regnũ celorũ. Ad 2^m dõ q̃ ꝓpe loquẽdo de clauib⁹. nõ sacerdotes nõ hũt claues. qz ꝓpꝛie loquẽdo respiciũt forũ inter hoiem z deũ. esse aũt arbitꝛ seu mediatoꝛẽ inter hoiem z deũ solis sacerdotibus cõpetit ex offõ. nõ sacerdotes tñ aliq bñ hũt clauẽ iurisdictiõis que foꝛ respicit inter hoiem. z hoiem. inter quos eẽ mediatoꝛẽ vel arbitꝛ põt ꝓuenire non sacerdoti. z qz hec clauis p° z p̃ncipaliꝛ nõ respicit ecclesiam triũphantẽ. sz vnitatez ecclie militantis. ex p̃ti triũphãtis inq̃ztũ p vnitatẽ militantis puenit ad triũphantẽ. iõ nõ dz dici clauis simpliꝛ. talis ãt clauis excõicare. z ab excõicatõe absoluere act⁹ sũt.

Ad z^m dõ q̃ abbatisse nõ possunt saas moniales bñdicere. nec eaꝛ ꝓfessiones audire. nec euangeliũ legere. nec publice predicare. necillis claues eccle sie sunt p̃misse. ex̃ de pe. z re. Noua. nec eas ab excõicatiõe absoluere. nec excõicare. extra de sen. ex. De monialib⁹. põt tñ eas z clericos sue iurisdictõni subõs suspendere ab offõ z bñficio. ne crimina remaneat ipunita. extra de maioꝛita. z obeõ. Dilecta i xp̃o. in ter. z exp̃ssius in glo. talr̃ aũt ptãs magis decet eas in no. l. q̃ ptãs clauiũ decuisset sacerdotes in ve. l. Sciendũ tñ q̃ dñs ℍosti. dic̃ in apparatu q̃ abbatissa ad min⁹ ab offõ suspẽdere nõ põt. qz ℔ noie censere ecclie ꝓtect quã abbatissa exercer̃ nõ põt. z vi q̃ si papa ℔ voluisset vbi in decre. ponit monita. posuisset suspensionem.

f **Ecundo queritur** vtruz claues sint collate oi bus sacerdotib⁹ no. l. Et vi q̃ nõ. qz. Jo. 20. dictũ fuit discipl'is. z dr illis q ordinãt. accipite spiritũ scñm. g̃ nulli r̃cipiũt claues cũ sint ptãs remittẽdi pccã. nisi q gr̃am spũs sci r̃cipiũt. Itẽ p̃m Aug. li°. 5°. de bap° ctra dona. quasi medio loco iter medi z fi. z recitat magr̃ huius di. c°. 2°. Remissionẽ pccõꝛ vel per se ipm̃ fac̃ de⁹. vel p colũbe mẽbra. sz cntes in pccõ mortali nõ sunt mẽbra colũbe. g̃ ñ habent claues cum sint ptãs remittendi pccata.

Item ligatus vinculo excõicationis ecclie nõ potest absoluere. ergo multo fortius. nec existens in peccato mortali cum sit ligatus vinculo excõmunicationis diuine que maioꝛ est. Contra ma-

giſter hui⁹ di.c°.3°.cõcedit cunctis ſacerdotibus dari clauẽ ptãtis ligãdi ⁊ ſoluẽdi. Itez aliter non poſſet hõ ſcire vtꝝ eſſet legitie abſolutus.qz ñ põt eſſe cert⁹ de ſcitate miſtri.oẽs g̃ ſacerdotes tã bõi q̃z mali hñt clauel. Rñdeo ꝙ q̃uis magr̃ ſenſerit non oẽs ſacerdotes hãe clauẽ ſcie. vt pz 2°.c. di. iſtius. Eriſtimauit.n.claues ſcie eẽ ſcie hitũ. i q̃ro nõ ẽ ei ꝓſentiẽdũ. vt pz ex ſupioꝛibus dictis. cõcedenduz ẽ claues eẽ collatas oib⁹ ſacerdotib⁹ no.l. tã clauẽ ſcie q̃z ptãtis.q̃tũ.n.ad illud qõ dñt abſolutũ.ille ⁊ ptãs ꝓficiẽdi ſunt vnũ.ſ.ſacerdotal' caracter. vt ſupi⁹ ẽ dictũ.ſupaddũt tñ diuerſos reſpcũs ad diuerſos act⁹ ⁊ effcũs. Uñ cũ oib⁹ ſacerdotibus no.l. collat⁹ ſit ſacerdotal' caracter oib⁹ eis claues collate ſunt. Ad p^m in opp^m dõ ꝙ illis ꝟbis det mianꝫ ea q̃ regrũꝫ non tñ ad vſuz clauiũ.ſz ẽt ad idoneũ vſuz.qz itẽtio ẽ ordinẽ ꝓferẽtis. vt ille cui ꝓferũtur claues eaꝝ vſuz idoneę exequaꝫ. Ad 2^m dõ viſũ ꝙ ibi logꝫ A g⁹ ō rẽſſiõe pccoꝝ p idoneũ ex pte miniſtri.qõ pz qz imediate añ ꝟba p̃dcã dic. ꝙ ſacrm g̃ę dat deus ẽt p malos. Ad 3^m dõ ꝙ ñ ẽ ſile.qz eccl'ia excõicãdo ſubtrahit.nõ dico ptãtez ſed executionẽ ptãtis quã ꝓtulit.de⁹ vo nõ.ipe.n. nõ excõicat hoiez.ſed homo ſeipſum.

t Ertio queritur vtꝝ glz ſacerdos poſſit vſuz clauiũ i pſonã qualibz exercere. Et vi ꝙ ſic.qz glz ſacerdos legal' poterat exercere officiũ mũdatiõis reſpcũ cuiuſlibz lepꝛoſi. Itẽ clauis xpi erat idifferẽs reſpcũ oiuz.ſz ois alia clauis deſcendit ab illa.

Cõtra eꝛ de pꝛochijs. Nullus epus. Nullus epꝰ alteri⁹ pꝛochianũ iudicare pſũat. Rñdeo ꝙ actio nõ tñ regrit potẽtiã aq̃ ſit.ſz ſubñ debituz in quo recipiat. Uñ ad ligare.⁊ ſoluere nõ tñ regritur poteſtas clauiũ q̃ ſunt iſti actus.ſz ẽt m^a debita in q̃ recipiũꝫ.nõ ẽ añt materia debita q̃z tũ ad iſtos act⁹ reſpcũ claues hñtis niſi pꝛõe ſup q̃s hñs claues hz aliquã iuriſdictionẽ.nõ ois añt ſacerdos hz iuriſdictionẽ ſup quẽlibz.qz iuriſdictiões i eccl'ia diſtiẽte ſunt aliquo mõ ad inſtar diſtinctiõis q̃ eſt in eccl'ia triũphãte. vt ſicut ibi ſub r° p̃ncipe ſunt angli. q° rũ qdã ſunt ſupioꝛes.qdã medij.qdã iferioꝛes. nz eq̃lis eſt oiuz ptãs ſic in eccl'ia militãte ſub virario xpi ſunt pꝛiarche.archiepi.epi.⁊ ſub illis inferioꝛes ſacerdntes.⁊ ẽ eoꝝ prãs diſtincta ſm ordinatõ nẽ vicarij xpi.⁊ iõ ẽ pcedendũ ꝙ non ois ſacerdos põt vſuz clauiũ in pſonã q̃libz exercere. Ad p^m i opp^m dõ ꝙ nõ eſt ſile.qz ptãs illa erat ſolũ ad vnũ pplm.⁊ ad vnũ tẽplũ.⁊ iõ nõ erat tanta neceſſitas diſtinctiõis illi⁹ ptãtis. ſic ptãtis eccl'iaſtice q̃ reſpicit pplm p totũ orbẽ diffuſuz.⁊ p̃terea eccl'ia erp̃reſſius repñtat eccl'iaz triũphãtez q̃z repñtaret ſynagoga. Ad 2^m dõ ꝙ ea q̃ nõ diſtinguũꝫ in ſupioꝛib⁹ nõ diſtinguũꝫ in iferioꝛib⁹.claues añt ſacerdotum ſunt ſub xpi claue.qz illa ẽ clauis excellentie. vt ſuperius viſuz eſt.

Arꝛticulus ſecũdus

C Onſequẽter q̃rit de 2° p̃ncipali.⁊ circa hꝰ q̃rũꝫ 3^a

P° vtꝝ correctõ fr̃na ſit ſub p̃cepto 2° vtꝝ exis in pccõ mortali teneatur corꝛigere alios pccoꝛes. 3° vtꝝ inferioꝛes teneantur corꝛigere ſuperioꝛes.

R Ímo oñdo ꝙ rectio fr̃na non ſit ſub p̃cepto.ſm enim Aug^m p° de ciui.c.io. Aliqñ a corꝛipiẽdis fr̃ibus deſiſtũt hoies. vt pp labor̃. vel verecũdiã vel euitatiõe nocumenti ꝓpꝛij. q̃uis diſpliceat eis malũ eoꝝ.nec tñ icidũt in illã dãnationez.q̃ p⁹ hãc virã talib⁹ p̃parat.ſz ſi corꝛectio fr̃na eẽt p̃cepti deſiſtẽtes ab ea ad vitandũ incõmodũ tpale incurrerẽt dãnationis demeritũ.g̃ tal' corꝛectio nõ ẽ ſub p̃cepto. Itẽ nẽo ex p̃cepto obligat ad corꝛigẽdũ aliũ niſi hẽat curã eius.ſz ſoli ſupioꝛes hñt inferioꝛ curã.g̃ ſaltẽ q̃tũ ad alios non eſt ſub p̃cepto.

Itẽ cũ aſſidue occurãt corꝛigẽdi oporteret pꝛeter miſſis aliꝭ negocijs alioꝝ corꝛectioni vacare.qõ falſũ ẽ. Itẽ eccl'iaſtici. 7°. Cõſidera opa dei ꝙ nẽo poſſit corꝛigere quẽ ille oeſpexerit.ſz de⁹ nõ p̃cipit alicui ipoſſibile.g̃ ſaltẽ ſunt alig ad quoꝝ corꝛectio nẽ alij nõ tenẽt. Cõtra Math.18°. Si peccauerit in te frat̃ tuus corꝛipe eũ.⁊c. Itẽ glo.ſup locũ pdcm Ita peccat q̃ frem ſuũ videt peccare.⁊ tacet. ſicut q̃ peccãti nõ indulget.ſz p̃ceptũ ẽ indulgere peccanti.g̃ p̃ceptũ ẽ corꝛigere frem. Rñdeo ꝙ ſicut corporis nãlis patiẽti vno mẽbro ꝓpatiũꝫ alia.⁊ ſibi inuicẽ ſubueniũt ad bonã pſiſtẽtiã corꝛpis i cõparatiõe ad formã nãlis vite.ſic et neceſſitate diuini p̃cepti mẽbra corꝛpis myſtici qõ ẽ eccl'ia tenẽt ſibi inuicẽ ſubuenire ad pſeruãdũ bonã vnitatẽ.⁊ diſpoſitionẽ eccl'ie i ꝓpatiõe ad formã ſpũalis vite quę g̃a ſpũs.ſ. Uñ nõ tñ ſibi inuicẽ ſubuenire tenẽt.q̃z tũ ad idigentias corꝛpales.ſz multo magis q̃z tũ ad ſpũales.oꝛãdo.deliquẽtib⁹ pcẽdo.ad bonũ monẽdo.⁊ deliquẽtes corꝛigẽdo.qz tñ corꝛigere p̃ceptũ affirmatiuũ ẽ.reducit̃.n.ad p^m p̃ceptũ.ſcõe tabule ad qõ rducũt oia p̃cepta ō bñfaciẽ° ꝓpꝛis.iõ etſi obliget ſemp.nõ tñ p ſẽp.ſz p loco ⁊ tꝛpe.qñ vz ſperat corꝛectio.nec ẽ ali⁹ q̃ corꝛectionẽ illã faciat vl facere debeat ex officio. Ad p^m in opp^m dõ ꝙ deſiſtere a corꝛectiõe fr̃na põt ꝓtigere triplicit. Uno mõ meritorie qñ hõ iõ deſiſtit corꝛigere.qz tũc tps nõ ẽ.nec locus. Allio mõ pniciose qñ.ſ.hõ ꝓbabilr credit ⁊ ſperat ꝙ ſuo ꝟbo poſſit frem a pccõ retrahere ⁊ ꝟ omittit facere pp aliqõ cõmodũ tpale.tũc.n.ordinẽ charitatis puertit plus diligẽs bonũ tpale q̃z aiaz ꝓximi.⁊ honorẽ dei.3° mõ põt ꝟ omitti ita ꝙ hec omiſſio nõ ſit pccũ niſi veniale.qñ.ſ.pp aliqõ tpale cõmodũ hñdũ. vl icõmodũ vitãdũ efficit hõ tardioꝛ: vl pigrioꝛ. vel min⁹ diligẽs circa ꝓximi corꝛectionẽ.nõ tñ i tñ qn ſi ꝓſtaret ſibi ꝙ poſſet ipe a pccõ mortali retrahere ꝟ nõ omitteret pp icõmodũ tpale.⁊ ꝟ 3° mõ itelligr̃ auctoꝛitaſ Augi. ad ꝓmã ptẽ allegatã. Ad 2^m dõ ꝙ dupler ẽ cura.qdã q̃ principaliter ad offiũ.⁊ hec ñ ptiet niſi ad plat̃ũ.⁊ qdã ptiens ad zelũ.⁊ ſic glz ꝓprius dz hãe curã alteri⁹. Et ꝟz iſtã duplicẽ curã ẽ duplex corꝛectio. q̃dã q̃ ẽ act⁹ iuſtitie vidicatie.q̃ ẽ coherſio a malo p̃ſtictionẽ iuſte pene.⁊ hec ñ ptiet niſi ad ſupioꝛes reſpcũ iferioꝝ.quoꝝ hñt curã ex offõ. Allia ẽ act⁹ dilectõis.q̃ ẽ p amicabilẽ iſtructiõez.bõi exhortationẽ.⁊ mali rp̃hẽſionẽ.⁊ hec reſpicit curã zeli.⁊ ad hãc tenet glz reſpectu cuiuſlibz ſicut quilibet reſpectu cuiuſlibet debet habere dilectionẽ. Ad 3^m dicendum ꝙ cũ ſit p̃ceptũ affirmatiuũ ñ obligat niſi ꝓ loco ⁊ tꝛpe.⁊ magis tenet qs vacare ſui ipi⁹ corꝛec iõi q̃z ꝓximi. quãuis ꝓ loco ⁊ tꝛpoꝛe vocare debeat vtriq.

Ad 4m dō q ga nescimus q sunt reprobati. vl̄ p̄destinati. nec quos deꝰ corrigēdos p̄uidit. ꝛ quos nō. iō oībus debem⁹ correctionē ip̄endere sub spe aurilij diuini. qz si deus nō auxiliaret nullū corrigere possemus. sicut bene dicit auctoritas allegata.

s Ecundo queritur vtrū exīs in pccō mortali teneat alios pccōres corrigere. ꝛ vī q sic. ℙeccatū nullū absoluit a p̄cepto diuino. ſz correctio frna cadit sub diuino p̄cepto. vt oñsuz est. g̃ ad illā ip̄endēdā tenet pccōr. Itē ẽ̄to hō ẽ in maiori piculo. tanto magis tenet facere bona p q̄ ad liberationē a piculo disponat. ſz exīstēs in mortali peccato ẽ in maximo piculo. g̃ marie tenet el̄am ip̄edere. p̄rio. qz vt dī Thob. 12o. el̄a a morte liberat. cū g̃ correctio frna sit el̄a maria exīs in pccō mortali tenet ad illā. p̄rio ip̄endā. Cōtra glo. sup illō psal. ℙeccatori aūt dixit deꝰ. ꝛc. Laudē q̄rit deus. ſz ne turpis putet sibi hāc iperari. p̄hibet. ne lingua p̄sumat laudare cui obuiat ꝓscia. Sz corrigere frātrē ẽ laus dei. g̃ pccōres nō debēt corrigere fratres

Item de pe. di. 6a. c. p̄o. §. Sacerdos. Et recitat mgr̄ in lr̄a hui⁹ di. c⁹. vlt. Jn h̄ est potētissimū crim̄ sacerdotū ꝛ detestabile q nō p̄us se iudicāt q̄ alios ligāt. g̃ a siki illi crimen incurrūt q nō p̄us se iudicāt q̄ alios corrigāt. Rñdeo q pccōr aut ẽ occultus. aut ē manifestus. Correctio ēt aut est in occlto. aut in mānifesto. ℙeccōri crimino manifesto ñ lz fratrē corrigere in publico manifeste. s. pp scādaluz. ꝛ qz cū talis correctio sit cū assumptōe vbi dei nō dz pp dignitatē manifeste assumi p os mānifeste pollutū. ne verbū dei in ore suo vilesceret i cōspectu hominū. Ūñ glo. sup illud psal. Quare tu enarras iustitias meas. i. q̄re cōi m̄one ad pplz p̄fers aligd de mea maiestate. ꝛ parū p⁹ sup illud. ℙer os tuū nō scā vba os pollutū p̄sumat docer. Si aūt pccōr occultus frem corrigit in occulto. aut in mānifesto si factū exigit. aut si manifestus corrigit i occulto. si h̄ faciat hūiliter suā p̄ranitatē. p̄riā recogitās. ꝛ seipz mius reputās. qz nō vult laborare vt sibi det iustitia ꝛ remoueat suā iniustitia. q̄z iniustitiā i alio reph̄ēdit nō peccat. qz credo q bñ faciat. ꝛ loco ꝛ tē pōre tenet facere. Ad pm dō q pccm̄ nō absoluit hoiem a p̄cepto. nec pp h̄ hō pplex⁹ ẽ. qz si vult facere qō in se ẽ. deꝰ pat⁹ est sibi remittet pccm̄. 2m ar̄m bñ ꝛcludit de pccōre occulto. Ad pm ad ptez aliā dō q illa gl. psal. itelligēda ẽ ō crimioso mānifesto ꝛ ō correctōe mānifesta. Ad 2m dō q illa auctoritas itelligt̄ de ligatiōe q̄ est p sacm̄ pnie qō administrādo peccat criosus sacerdos. Nullus. n. dz ad ministrare eccl̄iastica sacra exīs in mortali pccō. excepto sacramento baptismi in casu necessitatis ñ credo. n. q crimiosus peccaret si puerū baptizaret i picło mortis si ñ esset ali⁹ q ip̄z baptizar possz.

t Ertio querit vtr̄ iferiores teneā- tur corrigere supiōs

Et vī q nō. qa Dio⁹ i epla ad Dēophilū p̄hēdit eū. qz corrigebat sacerdotē fr̄iorē se. Ūñ dz h̄ ñ Dēophilo iusti ẽ corriger. Itē p⁹. q. p⁹ Mkti seclariū. mlti seculariū dū plus vitā sacerdotū q̄z suā discutiūt in ma⁹ p̄ceptōis diuinor̄ sacror̄ crim̄ incurrūt. g̃ vī q illicitū est subditis sacerdotum ipos corrigere sacerdotes. Itē 2a. q. 7a. ℙaul⁹ dic. Seniorē ne increpaueris. ſz hec regla tūc in eo obseruanda ẽ. cū culpa seniorꝭ suo ex⁰ nō trahit ad interitū corda iuniorū. g̃ saltē in cāu illo nō ẽ licitū inferiorꝭ bus corrigere supiores. Itē. e. q. ℙaulus ℙetrū paulus petrū reprehēdit. qō nō auderet. nisi se non ip̄are sciret. h̄ icludit q inferior supiorē reph̄ēdere nō dz. Cōtra. i. e. q. Sic̄ inqt. Sic̄ inqt laudabile discretūq ẽ reuerētiā ꝛ honorē p̄oꝛib⁹ exhibe. ita rectitudinis ꝛ dei timoris ẽ. si q̄ in eis indigēt correctōne nulla dissimulatiōe postponere. ne totū. q̄ abs̄t. corpus morb⁹ inuadat. si langor nō fuerit curatus in capite. Itē Grego. i pasto. 27. c. ꝛ ẽ. 11a. q. 3a ℙrecipue. Scire prelati debēt q si quersa nunq̄ ppetrāt tot mortib⁹ digni sunt quot ꝛ ad subditos suos pditiōis exa trāsmittūt. Ūñ necesse ē vt tāto se cauti⁹ a culpa custodiāt. ẽ̄to p̄rauā q̄ faciūt nō soli moriūtur. marie g̃ correctiōe idigēt. g̃ si ñ assūt supiores corrigētes corrigi p̄nt ꝛ debēt p iferiores.

Rñdeo q correctiōe q̄ ẽ actus vindicatiue iustitie inferiores corrigere nō debēt supiores. nisi manifeste errarēt i fide. tūc. n. si ñ adeēnt supiores vidicātes. vel nolēt. p inferiores possent puniri. ga hereſis reddit hereticū. oi catholico iferiorē. non tm̄ in foro interiori. ſz ēt exteriori. ſz loq̄ndo de correctiōe q̄ est act⁹ zeli eliciti ex dilectiōe. inferiores tenēt ꝛ debēt supiores corrigere loco ꝛ tpe. p pccis moꝛ patētib⁹. nō arroganter. nec iperiose. ſz reuerēter cū hūilitate. Ūñ Greg. in pasto. c. 27. Admonē di sunt subditi. ne p̄positoꝛ suoꝛ vitā temere iudicēt. Si qd eos fortasse agere reph̄ēsibiliter vidēt. ne vñ mala redarguūt. inde p elatiōis ip̄ulsuz i. pfundioꝛa mergāt. ām̄onēdi ēt sunt ne dū culpas p̄positoꝛ p̄sideraꝛ ꝺ eos audaciores fiāt. ſz si q̄ valde sāt eoꝛ p̄rauā apud semetip̄os diiudicēt. vt tm̄ diuinotiore p̄stricti ferre sub eis iugū reuerētie ñ recusent

Ad pm i oppm dō q Dionȳ. reph̄ēdebat Demophilū de h̄ q sacerdotē corripiebat iuste. qz ipsum corrigebat puniēdo. Ad 2m dō q in illa auctoritate reph̄ēdit. s. vitā p̄p̄am negligere q̄z ū ad mozes ꝛ vitā supioꝛ nimis curiose discutere. ꝛ ex h̄ sacra p eos mīstrata ꝓtēnere. ꝛ hec iuste reprehēsibilia sūt ſz nō icidendo i aliqd istoꝛ pōt iferioꝛ supiorē corrigere loco ꝛ tpe. ꝛ mō ōbitis. Ad 3m dō q auctoritatē expōit lr̄a q̄ imediate segt̄. q̄ est hec. Ubi aūt senioꝛ iuuenibus exēplū ad iteritū p̄bz ibi distincta increpatiōe fiendus ẽ. nā scriptū ẽ. Isa. 42o. Laq̄us iuuenū vos oēs. Ad 4m dō q reſistere coā oīb⁹ in facie suo superiori iferiorē nō decet. ꝛ iō h̄ ℙaulus nō fecisſz. nisi aliquo mō par fuisſz ℙetro q̄z tū ad fidei defensionē. sed in occulto ām̄onuisset eū reuerent. nec est intelligendū q ℙaulus fuerit par ℙetro in officio eccl̄ie dignitatis. Solus. n. ℙetrus inter ap̄los gerebat p̄rimatū vt dicit tex. ibidem.

Uel pōt dici ad ar̄m q proꝛer iminens periculū scandali contra fidē inferior publice arguere pōt superiorem. ꝛ hec fuit rō quare ℙaulus publice. ℙetrum redarguit. sicut patet Gal. 2o.

Articulus tertius.

c Onseq̄nter querit de 3o. p̄ncipali. Et circa h̄ ar̄ tur. 3o. p⁰ vtrū secreta ammonitio debeat p̄cedere publicam denunciationem. 2⁰ vtrum testium inducto debeat p̄cedere publicam denuntiationem

3° vtz iudex p sola fama nullo exñte accusatore debeat ex offō suo procedere ad inquisitionem.

p Primo oñdo q secreta mōitō ñ ō-beat pceder publicaz ōnūciatiōez. Grauior.n.ē accusatō q̄z ō nūciatio.sz ad publicā accusationē pōt alius pcedere nō pcedente secreta āmonitiōe.qz sicut dr.ex ō accusatiōibus. Qualr.7 qñ.2°.§. Debet.accusationē pcedere debet legitia inscriptio.nō dicit āmonitō ḡ monitio nō dz pcedere denūciationē. Item religiosi tenēr suis plātis obedire.sz qñz pcipiūt subditis suis dr e vitatez de delicto alicui⁹ frīs quē non monuerūt.ḡ in illo cāu tenēr denūtiare delictū fratris nō pcedente monitiōe. Itē vt hētur Bene. 37°. Joseph accusauit frēs suos apud pīem de crimine pessimo.nec inuenīr q secreta monitio pcesserit. Contra Math.18°. Si peccauerit in te frater tu⁹ corripe euz inter te7 ipm solū. ḡ mōitio secreta dz pcedere denūtiatiōez. Itē ex de accusatō nibus. Qualr.7 qñ.2°.§. Debet. Denūciationē dz pcedere charitatiua monitio. Rñdeo q pcim̄ p rimi aut ē publicū.aut secretū. Si publicū.non est necessarium secretam monitionem precedere denunciationem.quia sicut dicitur extra de pe.7 re. c°.p°. Manifesta pcā nō sunt occulta correctione purgāda.sz manifeste. vt eius pena alij terreātur. Un apls p° Thimo.5°. Peccātes coram oib⁹ argue vt ceteri timorē hēant.qz pēa taliū dz eē ex^m aliorū. Si aūt est secretū distinguendū ē.qz aut tardatio denūciatiōis eius pbabilr videret in notabile nocumentū primoz corporale seu spūale. vt si aliqs tractaret occulte qūo ciuitas hostibus traderet.vel occulte hoies auerteret a morbus. vel a fide.aut nō imineret tale piculū. Si sic festinandū eēt pcedere ad denūciationē.nec ē necessariū expectare quousqz pcedat secreta monitio.qz magis cauendū ē detrimēto bōi corpal7 spūal rci pu.q̄z fame ipius pcōris. Si aūt pcim̄ est occultū .nz pro tardatiōe denūciatiōis imminet tale piculuz adhuc distinguēdū est.qz aut pbabilr credit p ꝓditionez 7 signa pcōrif.7 alia que pbabilr pōt ōgenerare q hō circa eū p secretā monitionē non pficeret.sz ille magis erasparet ꝰ corrigentē 7 pmonit⁹ subterfugere ḡreret vt corrigi nō possz.7 tūc non dz secreta monitio pcedere denūciationē.7 sic intelligr illud sap̄. puer.9°. Noli arguere derisorē.ne oderit te. aut spatur q secreta monitio pficeret circa ipz.qō semp credēdū ē nisi p signa pbabilia ꝓriū videar. 7 tūc dico q ex pcepto diuino dz secreta mōitio publicā pcedere denūciationē.nō tm necessariū ē q pcedat denunciationē secretaz.ḡ fit soli plato. marie qñ denūciās ad h ꝓpellit per sui plati obediētiā.7 si ad secretā mōitionē fr se corrigit.debeo desistēr a publica denūciatiōe. Et sic intelligi dz illd.2°.q. p°. Si peccauerit. vbi dr. Nos nō pdim⁹.sz in secreto cōripim⁹. Ubi ꝓtingit malū.ibi malū moriatur.7 illd qō dr eaō ca.q.7°. Accusatio. vbi dr. q si aliq sacerdotes añ secretā monitionez lacerare. accusare. vel infestare pīsumpserit excōicent. Si.n. possuz sine detrimēto spūalis boni illi⁹ quē corrigo 7 cōitatis custodire famā frīs.teneor ex pcepto dei famā ipi⁹ nō ledere.qz pciosius qd ē inter tpalia.7 multū vtile ad spūalia.qa multi a pcō timor ifamie retrabūt.7 hoies qñ se infamatos ꝓsiderāt magis sine freno peccāt. Un glo.sup illud Math. 18°. Corripe eū inter te7 ipm solū.ne publice correptus vecūdiā pdat.qua pdita in pcō remaneat. nō tm pp frīs correctionē cām p secretā monitiōez teneor desistere a secreta denūciatione plato facta. qz valz ad pcauendū frī a recidiuo nec est in fame frīs pīudiciū.si tal est plat⁹ qualis eē dz. Si tm p signa valde pbabilia.7 psumptiōes valde violentas.crederet q ex illa denūciatiōe frez correctū ifamare vellet.tūc crimē occultū frīs iā veraciter correcti sibi denūciari nō deberet. Ad p^m i opp^m dō q ñ valz.qz effcūs accusatiōis.cū ō crimie criminalr agit ē accusati depositio.si accusatio fuerit legitime probata.ex de accusationibus. Sup his. Hic aūt effcūs nō hīet p secretā āmonitionē.sz effectus denūciationis ē illi⁹ cui denūciat correctio e.c°. Ubi p°. Hic aūt effcūs hētur freq̄nter p amōitionē secretā. Ad 2^m dō q circa reglares pīōas ñ est tāta necessitas hūc ordinē obseruādi.sicut circa seclares.qz reglares cū cā regrit facili⁹7 liberius a suis pōt admistratiōibus āmoueri.ex de accusationib⁹. Qualr 7 qñ.2°.i fine. Ad 3^m dō q aut Joseph frēs suos pmonuit q̄z nō legatur.aut crimē fuit publicū sup qō denūciauit eos p̄ī.qō i h pz.qz pluraliter dicitur. Accusauit fratres.

s Secundo querit vtz testiū inductio debeat precedere publicā denūciationē. Et vi q nō. qz aut pcim̄ ē publicū aut secretū. Si secretū.nō st inducēdi testes.qz i secreto nihil pōt pbari. Si publicū adhuc nō oz.qz circa crimina publica nō oz ordinē iudiciariū obseruari.2ª.q.p ª. Prohibētur. i fine. Itē dic Aug. in regla sua q delictū frīs pus dz oñdi ꝓposito q̄z testib⁹.sz dic plato ē dic ecclie cū sit caput.ḡ testiū inductio nō dz pcedere publicā denūciationē. Cōtra Math.18°. Si te nō audierit adhibe tecū vnū vel duos. Rūdeo q testium inductio dz pcedere publicā denūciationē.nisi in casibus in qb⁹ ñ oz secretā āmōitionē pcedere.q sunt exp̄ssi i qōe pcedēti. Cōuēiēs.n.modus cūdi ab extrēo i extremū ē trāsire p me^m.7 iō a correctiōe secreta ad denūciationē publicā.q̄ sunt q̄si duo extrema ꝓueniēt trāsit p inductōnē paucoꝝ testiū q pol sint 7 vellit pdesse.7 nō obeē.sicut.n.subite mutatiōes i hūano corpe corpales gīnant morbos secōm Hippocratē i āpho.sic subite mutatiōes circa illū q corrigēdus ē facilr pōt gnāre morbos mentales. vt morbū ipatiētie vel despatiōis. vl nimie desolatōis. Et ptercia semp pcendū ē fame frīs si possibile ē sine pīudicio spūal⁹ boni sui 7 cōitatis.minus aūt ledit fama frīs si corregat p duos vel p tres.q̄z si p denūciationē factā eccl'ie. Ad p^m i opp^m dō q testiū inductio de qua ē hic fmo fit triplici de cā Una ē ad efficacius oñendū frī suū pccim̄.7 reuocādū ipm ab eo. Alia ad efficaci⁹ ipm ꝓuincēdū si alias iterarer pccim̄.3ª ē vt frāter corrigēs possit probare q fecit qō in se ē.qz ille q nō pmonuit frez repellit a denūciatiōe. ex de accusatiōib⁹. Cū dilec.7 iō dz pbare q ipm pmōuit. ex de inō. Mouit ille.

Ad 2^m dō q oñdere frīs delictū plato fz q ē q̄dā singlaris pson q̄ pōt 7 dz velle magis ꝓcedē q̄z alij dz pcedere oñsionē illius delicti alijs testib⁹.sz oñdere plato tanq̄z eccl'ie.i.sicut in loco iudicis residenti.dz seq testiū inductionē.

Tertio queritur vtrū iudex p̄ fola fama nullo exīte accusatore debeat ex officio suo p̄cedere ad ingsitionē. Et vi q̄ nō. ex̄ de accusatiōib⁹. c. p°. Si legitimus nō fuerit accusator nō fatigēt accusat⁹. ergo multo fortius si nullus ē accusator nō fatigari ñ dz

Itē ñ ē facil⁹ p̄cedēdū ad illud p̄ quo hō repellit ab honorib⁹ obtinēdis. sz eo ipo q̄ ingrit ꝯ aliquē ō c ie ille ꝯ quē ingrit añ plenā facti discussionē ad honorē p̄mouer̄i nō dz. ex̄ de accusatiōib⁹. Dipotēs deus. cū ḡ fama q̄cq̄z leuit insurgat. nō sp dz iudex ad ingsitionē p̄cedere. si nō fuerit accusator. Itez ex̄ de accusationib⁹. Qualit. 7 q̄ñ. 2°. iquisitionē clamosa insinuatio dz ꝯuenire. sz nō est clamosa insinuatio sīū oi accusatore. ḡ iudex nō dz ad ingsitionē p̄cedere. p fama. si null⁹ fuit accusator. Itē. 4°. q. 4°. Nullus introducat. dī q̄ accusatores. 7 iudices nō idē sint. sz si iudex p̄ fola fama p̄cederet ad ingsitionē ipe eēt accusator 7 iudex. ḡ p̄ sola fama ad ingsitionē p̄cedere nō dz. Lōtra Gen. 18°. dicit dns Clamor sodomox 7 gomorreox multiplicat⁹ est. 7 pecīa eox aggrauatū est. nimis descēdā 7 videbo vtrū clamorē q̄ venit ad me ope ꝓpleuerit. ḡ sili⁹ fama exīte dz ꝑlatus ingrendo descēdere vtz ita sit

Rñdeo q̄ mala fama q̄cq̄z ē a certo motore. q̄cq̄z ab icerto. de ꝓse. di. 4°. Scūz ē. q̄ñ hz ortū ab icerto motore. si ad aures ꝑlati deuenerit p̄ clamosaz insinuationē 7 ex ea scādalū in pp̄lo gnet p̄cedere dz ad ingsitionē ꝯtra quis nullus sit q̄ se offerat ad accusādū fam̄ vel famā. Sciendū tn̄ q̄ malā famā nō faciūt dicta paucox talē. vt pp illā ꝑlatus p̄cedere ō beat ad ingsitionē. ex̄ de accusatiōib⁹. Ingsitionis glo. vbi dī. Dicta paucox nō ifamāt. Un̄ ꝑlat⁹ pp hn̄ nō monebit ad ingrendū. fama. n. dz esse p villā siue prochiā. ad hn̄ vt fiat ingsitio vt hī in eadē glo. 7. 2ª. q. p°. Deus oipotēs. 7 cū p̄cedit ad ingrendū ingri nō dz sup his de qbus infamia non p̄cesserit. Si aūt ortū hz a certo motore vel a certis motoribus. aut sunt inimici 7 maliuoli. aut nō. sz sunt honesti 7 p̄udi. Si nō inimici. dz p̄cedere ꝑlatus ad ingsitionē. si inimici vel maliuoli. aut nō ꝓstat ita eē sub certitudine. sz solū p̄ ꝓsumptiōes nō violentas. 7 tūc ēt ꝑlat⁹ ad ingsitionē p̄cedere dz. Si aūt ꝓstat ita esse. vel p̄ legitimā ꝓbationē. vel eox pro ꝓaz ꝓfessionē. vel p̄ violētas ꝓsumptiones. 7 infamatus alī fuerit boni nois 7 persona notabil⁹. nō credo q̄ ꝑlatus p̄cedere debeat ad ingsitionē. ex̄ ō canonica purgatiōe. Lū inuēerute. Et de accusationibus. Qualit. 7 q̄ñ. 2°. Quidā tn̄ dīt q̄ vñcūq̄z fuerit exorta mala fama. p̄cedendū ē ad ingsitionē. 7 infamato canonica purgatio idicenda pp̄ scandalū. ex̄ de purgatione canoni. Accedēs. 7 de accusatiōib⁹ Qualit. 7 q̄ñ. 2°. in glo. sz hn̄ credo eē intelligendū q̄ñ illi a qbus fama ortū habuerit. nō ꝓbātur sufficiēt eē maliuoli vel inimici. Ad p̄m in opp̄m dō q̄ ad correctionē frīs p̄cedi pōt p̄ accusationē. vel denūciationē. ex̄ de accusatiōib⁹. Super his. 7 ingsitionē. Hos tres modos sil hēs. ex̄ de accusationibus Qualit. 7 q̄ñ. 2°. §. Dz p̄cedere añ ad correctionem frīs in modū accusationis ꝑlat⁹ nō dz si legitimus non fuerit accusator. 7 sic intelligi dz auctoritas.

Ad 2m dō q̄ pp̄ famā leuē insurgentē a maliuolis. vel inimicis p̄cedi nō dz ad ingsitionē. vt dcm̄ ē. nisi vel ꝑsona nō sit boni nois. fama aūt ortū hīs a

puidis 7 honestis viris nō ē res leuis. sz multum grauis. Ad 3m dō q̄ mior ē falsa. p̄sūt. n. eē multi clamose insinuātes. q tn̄ se ñ offert ad p̄bandū fam̄ vel famā. Ad 4m dō q̄ vt dī ex̄ de accus. Qualit 7 q̄ñ. 2°. nō idē est actor. 7 iudex cū denūciāte fama vel referēte e clamore officiū suū iudex exegtur. tūc enī fama est quasi loco accusatoris.

Articulus quartus

Consequenter querit de 4°. p̄ncipali. Et circa ꝫ que rūtur. 3°. P° vtrū accusat⁹ possit in aliquo cāu repellere accusatorem. 2° vtrū recusare iudicē. 3°. vtz ercipe ꝫ testes.

Primo oñdo q̄ in nullo cāu accusatus pōt accusatorē repellere. qz ḡto accusat⁹ de crie grauiori. tāto dz hīe liberiorē defensionē. In criali. n. cā regrūtur canonice 7 districtissime p̄bationes. 5. q. vlt. Epiphaniū. Sz cū hō accusat⁹ de crie heresis non pōt repellēr accusatorē. qz in accusatiōe tal⁹ cris q̄libet crimiosi 7 ifames admittunt 2ª. q. 7. P̄sumūt. ḡ multo fort⁹ in nullo alio casu accusat⁹ pōt accusatorē repellere. Itē accusatio ñ nocz nisi accusanti si nō p̄bat. ḡ q̄liscūq̄z sit accusans nullū p̄z iudiciū fit accusato. Lōtra mulieres ipuberes et paupes. 7 plures alij ab accusatiōe repellūt. 2. q. i. P̄rohibēt. Rñdeo q̄ accusat⁹ pōt repellere accusatorē. vel rōe mōi accusandi. vtpote si accusat de crie absens p̄ lras. qz de crie nō pōt qs accusari per scripta. nec absens. 2. q. 7. P̄er scripta. 7. 3ª. q. 9ª. Absente. Aut qz nō vlt iscribere. qz sicut dī. ex̄ de accusatiōibus. Qualit 7 q̄ñ. 2°. Accusationē p̄cedet dz legitia inscriptio. Vel pp̄ additiōes accusantis. qz multi sunt q̄ ad accusandū hz iura nō admittunt s. heretici. pagani. apostate. 7 alij infideles. 2. q. i. P̄agani. Itē crioſi. 6. q. i. Qui crimen. Itē ꝑspiratois. 3. q. 4. Lōspiratores. Itē icestuosi. 3. q. 4. Lōsanguineox. Itē illi q̄ sunt male opionis. 3. q. 5. Suspectos. Itē litigiosi 7 calūpniatores. 3. q. 5. Nullus. Itē ifames. 3. q. 4. Alli. 7. 4. q. i. Diffinim⁹ Itē excōicati. vt supi⁹ oñsuz ē. Itē inimici ex̄ de accus. Lū oporteat. 7. 3. q. 4. Detractores.

Itē mulieres ipuberes. 7 paupes. 2. q. i. P̄rohibētur. Itē sortilegi. 7 diuinatores. 3. q. 5. Constituimus. Itē q̄ sacerdotes fieri nequeūt. sacerdotes accusare nō p̄sūt. 2. q. 7. Ipsi apli. Itē epm laici pas sim accusare nō p̄sūt. 2. q. 7. c. p°. Itē nec laici passim p̄sūt accusare clicos. 2. q. 7. Null⁹ laic⁹. Item accusat⁹ reaccusare nō pōt. nisi p° purgatio p̄cesserit. 7 nisi accuset de maiori crie. 3. q. ii ª. Negāda p ª. 7. 2°. Lōtra talē. n. esset ꝑsumptio q̄ accusarz ex odio. Itē accusator dz eē liber genere nō ꝓuus. 2. q. 7. Querēdū. Itē q̄ nō ex zelo. sed odio accusant vel denūciāt ñ sī audiēdi ex̄ de acc. Lū oporteat.

Itē cohitātes inimicis. ex̄ ō accu. Repellāt. Itē q̄ iurauit ñ accusare illū quē accusat. ex̄ de accu. Veniēs. Itē q̄ tulit testionū ꝫ aliquē in cā criali ñ pōt vt dīt alīq ipz accusar de eadē cā. qz iā eēt accusator suspect⁹. ex̄ de accu. Lū. p. māconella. tn̄ ꝑs by bōus nō tn̄ fuit repulsus ab accusatiōe. p. qz fuisz adducēt p̄ teste ꝫ ipz. sz qz erat fr̄. J. laici q ipz. p. p⁹ accusauerat. 7 qz fr̄. p. ipz. B. ātea de cā ꝑsili accu-

sauerat pp qđ pſbyter bon⁹ pſũebaſ iimic⁹ dei .p. ꝛ iõ fuit repulſus ab accuſatione ei⁹ ꝙuis accuſaret ip̃z de ſymonia q̃ ẽ crimẽ exceptũ. ꝛ de quo p̃dictus pſbyter erat ifamat⁹. qđ pz p b̃ q̃ ſibi purgatio fuit idicta. ꝛ ꝙuis p̃dcã vera ſint. vt in pl̃ibus. tñ multi de p̃noiatis admittũtur ad accuſandũ in aliq⁹ cãibus. vtpote ſi ſuã vl̃ ſuox iuriã pſequũt. 2. q. p⁹. phibeť. §. Hi tñ. vl̃ pp magnã cris labẽ ꝛ picu-lũ. 7. q. 3. Preſumũt. i fi. Et in aliq⁹ aliꝭ cãibus valz. Ad p⁹ⁿ i opp⁹ⁿ dđ q̃ nõ valet q̃z. n. criñ ẽ ita piculoſuz q̃ ad eius dep̃hẽſionẽ pl̃es vie iueniẽ deſt ꝙ ꝺ cria alia. maxie qñ ẽ crimẽ notabil̃ ifecti uuz. ſicut ẽ hereſis. ꝙuis tñ ad accuſãdũ de illo crimine ꝛ aliꝭ cribus exceptis. ſicut ſt crimẽ ſymõie ꝛ leſe maieſtatis admittãť crioſi ꝛ ifames. ñ tñ niſi ꝺ ifamatũ. eť de ſymonia. Tãta ẽ labes. i glo. Inimici vero in nullo cãu admittũť. eť de accu. Cum p. mãconella. i glo. Ad 2ᵐ dđ q̃ maioꝛ ẽ falſa. eo. n. ipſo q̃ aliq⁹ de crie accuſať coꝛã iudice ꝛ admittitur accuſatoꝛ. iã aliquo mõ notať accuſat⁹. ꝛ grauatur ei⁹ opio. ita vt iteri ad honoꝛes nõ debeat p moueri eť de accu. Dipotẽs deus. in tex. ꝛ in glo. ꝛ gi⁸. di. Tantis Daniel.

S Ecundo queritur vtrũ accuſatus poſſit iali quo cãu recuſare iudicẽ. Et vl̃ q̃ nõ. Phi. 8°. ethi. c°. vlt. Nõ ẽ poſſibile filio abnegare p̃iem ſz iudex alicui⁹ p̃iẽ ei⁹. g̃ nulli lz iudicem recuſare. Itẽ eť de vi. ꝛ hone. cli. Ufa. Alcicis ꝛ pſbyteriſ ꝙ ꝙ fornicariiſ ꝙdiu ab eccl̃ia tolerãť. nec hñt eui denciaz opis. licite diuina myſteria audiãť. ꝛ alia recipiãt ur ſacꝛa eccl̃iaſtica. ſz oẽm quẽ eccl̃ia iudicẽ p̃ſtituit tolerat. g̃ ꝺ eccl̃iaz facit q̃ cũq̃ iudicẽ ſuũ recuſat. Cõtra. 3. q. 7. Nõ ſuſpecti. liceat ei q ſuſpectũ ſibi iudicẽ putat añ ꝙ lis inchoeť eũ recuſare vt ad aliũ recurrat. Ñã quodãmõ nãle ẽ ſuſpectoꝛ iudicũ inſidias declinañ. ꝛ inimicoꝛ iudiciũ refugere velle. Itẽ pax vltra. Si manifeſta ſũt crimina alicui⁹. tñ accuſatiõe inimici p̃dẽnãdus nõ ẽ g̃ a ſil̃ nec ſn ia iudicis inimici. g̃ ẽt manifeſte crioſus iudicẽ ſibi inimicũ recuſare põt. Rñdeo q̃ in aliq⁹ cãib⁹ licitũ ẽ iudicẽ recuſare. Rõabile. n. ẽ rẽ nõ ꝓueniẽtẽ ad aliq̃ actũ ab illo actu repelleť p viã licitã. qſiqz añt accidit q̃ ille q̃ ponit loco iudicis ad actũ iudicãdi ſimpl̃r icõueniẽs ẽ. vel per ꝓparationẽ ad aliquã cãm. Si añt ſimpl̃r ẽ incõueniens ab officio ſimpl̃r remouẽdus ẽ. Si añt ꝙtũ ad aliquã cãm. ꝛ ad aliquã pſonã. p illa cã ab illa pſona recuſari põt. Eſt incõueniẽs qñz pp defectuz rõnis. vt ppetuo furioſus vel pp ſexũ. vt femie vl̃ ꝓditionẽ. vt ſerui. vel etatẽ vt ipuberes vel pp auditus ꝺfectũ. vt ſurdus. vl̃ loq̃le. vt mut⁹. vl̃ pp ꝺfectũ bõi nõis. vt infamis. De oib⁹ iſtiſ hz. 3. q. 7. Infamis. Uñ ſi aliq⁹ taliũ aſſignareť alicui p iudice re⁹ illũ recuſare poſſet. Si ẽt accuſatoꝛ ei⁹ iudex eť. qꝛ idẽ nõ ꝺz eẽ accuſatoꝛ ꝛ iuder. 2. q. p⁸. Mlti.

Itẽ ſi merito ſuſpect⁹ ẽ ei. eť de ap. Cũ ſpãli. Suſpect⁹ añt põt eẽ mltis de cãis. ſ. ſi ẽ ei⁹ inimicus. Uñ inimicus iuder rei eẽ nõ ꝺz. 3. q. 5. c°. vlt. Itẽ ſi ẽ de terra aduerſarij nimis ei familiaris. eť. Ut lite. nõ ꝺ accedẽs. 2°. ꝛ de offõ iuꝺ. deľ. Inſinuante.

Itẽ ſi hz cãm ꝓſilem cũ aduerſario. eť de iuꝺ. Cãz q̃z. 2°. Itẽ ſi ꝓſanguineus aduerſarij. eť de appel. Poſtremo. Itẽ ſi iuder grauatˢeũ. 2. q. 6. Dis oppreſſus. Uñ ꝛ Paulus cũ grauareť a iudice. Ceſarẽ appellauit. vt hĩ act. 25. Si tñ iudices dati ſunt de aſſenſu vtriuſq̃ ptis nõ pñt recuſari. eť de cã p pe. ꝛ poſſ. Cũ oliz. Si aũt aliq⁹ recuſat iudicẽ ex cã iniuſta. vel mõ iniuſto ẽ puniẽdus. 2. q. 6. Di mõ.

Ad p⁹ⁿ in opp⁹ⁿ dđ q̃ ꝙdiu iuder hz ꝓditiões iudici ꝓueniẽtes. ꝛ facit qđ facere ꝺz. tũc aſſimilatur pñi. nec recuſari ꝺz. ſz qñ non ẽ talis vt iudex eẽ debeat. vel iuſtitiã deſerit. iã p̃iem ſe nõ oñdit. ꝛ põt recuſari. Ad 2ᵐ dđ q̃ nõ ẽ ſil̃e. qꝛ hõ in recipiẽdo ſacꝛa a fornicario ꝙdiu tolerať ab eccl̃ia. nec facti euidẽtiã hz i nullo ſibi p̃iudicat. ſz freq̃nter hõ ſibi p̃iudicaret. ſi nũq̃z iudicẽ p viaz licitã recuſaret.

t Ertio q̃ritur vtrũ accuſat⁹ poſſit i aliquo cãu excipe⁹ tra teſtes. Rñdeo q̃ ſic. Teſtes. n. adducuntˢ ad ꝓfirmationẽ vitatis ſicerte iudici i q̃ſtũ iudex ẽ. ꝛ iõ ꝺ hos adductos i teſtioniũ de qb⁹ ẽ pbabile fmiura q̃ de facili declinarẽt a vitare põt ercipe⁹ reus ad ſuã defenſionẽ. ꝛ iõ excipe põt ꝺ quoſdã pp notã bilẽ itellect⁹ defectũ quo facilit̃ p̃iudicarẽt vitati. ſicut ſunt furioſi ꝛ mẽtecapti. 3. q. 7. ifames. ſ. Tria

Itẽ mioꝛes. 14. ãnis põt repelli a teſtionio ẽt i cã ciuili. 4. q. 3. c°. p°. In criali. Minoꝛ. 20. ãnis. 4. q. 3ª. Itẽ in teſtioniũ. Itẽ põt excipe ꝺ quoſdã pp notabilẽ malitiã volũtatis qua facil̃ hoies deſerunt vitarẽ. ꝛ iõ repellũť a teſtionio de crie ꝙicti. eť de teſtib⁹. Teſtioniũ i glo. Et ifames. qꝛ ſi bona vita defuerit fiõ carebũt. eť de ver. ſigni. Foꝛ⁹. i fi. Itẽ ſecularis põt excipe ꝺ illũ. q ꝓfeť. ſe eiuſdẽ crisociũ eẽ. eť de ꝓfeſſ. c°. p°. Teſtes tñ pñt eẽ ſocij crimiuis cũ agiť i modũ ingſitiõis. qꝛ lz nõ faciãt plenaz ꝓbationẽ. faciũt tñ pſũptionẽ. eť ꝺ teſti. Añ. i ter. ꝛ in glo. Recipiũt ẽt ſocij. crimis ad detegenᵐ cõſpirationẽ. eť ꝺ teſti. cogẽdis. Venerabil̃. i ter. Sz exp̃ſſi⁹ in glo. ꝛ ẽt ad detegenᵐ crimẽ leſe maieſtatis. eť de ꝓfeſ. c°. p°. pp ẽt malitiã hereticˢ ꝺ catholicũ teſtificari nõ ꝺz. 2. q. 7. Si hereticˢ. ꝛ qꝛ hoies ex odio nimio ꝛ amoꝛe ꝛ timoꝛe. ꝛ nũex ſuſceptõe facil̃r a vitare declinãt. iõ inimici a teſtionio perceptionẽ pñt repelli. 3. q. 5. Accuſatoꝛes. ꝛ teſtes. Itẽ domeſtici ꝛ familiares. eť de teſti. In lris. Itẽ ꝓducti de domo actoꝛis vl̃ accuſatoꝛis. 3. q. 5. Accuſatoꝛes. Itẽ põt excipi ꝺ p̃iez ne ſit teſtis ꝓ filio ꝛ ep°. 4. q. 3. §. Itẽ i criali. vt tñ diẽ glo. ibidẽ põt reſtari p etate vl̃ cognitiõe filij. põt etiã teſtari p eo in cã religiõis. 20. q. 3. Pñs Itez qꝛ fui metu diorũ ſuppmũt vitatez. iõ p exceptionez. pñt rpelli. eť de ver. ſig. Foꝛus. tñ vt dĩ. 4. q. 3. §. Itez i criminali Serui rñſo tũc credendũ eſt cũ alia ꝓbatio ad erudiendũ vitatez nõ eſt. dĩ etiã. i. e. Serui. q̃ fui nz p dño. nz aduerſus dñz. ſz p fcõ ſuo iterrogari pñt vt qñ p eos dĩ aliqd ꝓmodatũ. vel depoſitũ. vt dicit glo. ibidẽ. Itẽ qꝛ ꝓbabile ẽ q̃ nimia pauptate laboꝛãtes facil̃r pp reuelatõnẽ ſue coꝛpalis iopie a vitate decliarent ꝺ eos excipi põt. 4. q. 3. Itẽ teſtiũ qõ nõ eſt itelligenᵐ de illis paupibus q volũtarie pp deũ ſtatũ pauptatis aſſumpſerũt. qꝛ iſti de illici ta acceptione munex minime ſunt ſuſpecti. cũ pp deũ oia relinquerũt q̃ habebãt ꝛ hĩe poterãt. qꝛ ẽt nimia mutabilitas ꝓhibet firmã adherentiã cum vitate. iõ ꝺ feminas põt excipi vt nõ ſint teſtes in criali cã. qꝛ variũ ꝛ mutabile ſepe inducit femina. eť de ver. ſig. Foꝛus. tñ vt dĩ. 15. q. 3. §. Ex eo. i glo.

Mulier ſm leges ſi nō fit ꝓdennata de adulterio
pōt teſtari i oī cā. niſi in vltimis volūtatib⁹. ſz ſm
canones in nullo crimie pōt teſtari niſi in exceptis
ſz in ciuilibus cāis pōt teſtari. Silr admittit in te-
ſtimoniū cū ciuiliter agit de crimie. eēt ꝫ clericos
de adulterio infamatos cū in modum ingſitionis
ſeu exceptiōis agit. eē de teſti. Qm̄. in ter. ꝛ expreſ-
ſius in glo. ꝛ. c. Tā lr̄is. Merito ēt ꝫ illos pōt exci-
pi q ſilem cām hn̄t cū aduerſario. eē de exceptioni
bus. Cū eccl̄ia. tales. n. ſuſpecti eēnt. qz teſtificando
ꝓ cā illi⁹ ſuā cām magis redderēt apparentez.
Viles ēt ꝓſone ꝫ clicos i crīali cā ad teſtificandū re
cipi nō debēt. z. q. p⁹. §. Quod aūt. dī niſi i exceptis
crīb⁹ ſi de illis clici fuerint infamati. Et nota q ali
quādo aliqs admittit ad accuſandū q nō admitte-
retur ad teſtificandū. qz q̄nq; in aliquo caſu pōt ac-
cuſare ille cuius actor repellit. eē de his q mr̄imoniū
accuſare pn̄t. c⁹. vlt. in ter. ꝛ in glo. Sz talis ad te
ſtificandū nō admitteret. eē ō teſti. Licet ex quadā
Lui⁹ rō eſt. qz vt dī eē de his q mr̄imoniū accuſar
pn̄t. c⁹. vlt. in glo. Per dictuz accuſatoris nulla fit
ꝓdēnatio niſi aſſint legitimi teſtes. ſz ad dictū teſti
um qs ꝓdēnatur. Itē nota q aliqñ pōt aliqs denū
ciare. ꝛ nō pōt accuſare. eē de deſponſatiōe ipube.
Ad diſſoluendū. ꝛ de iure iurādo quēadmoduz. §.
vlt. Testē aūt ꝓductū ꝛ ad teſtificandū admiſſuz
dz iudex interrogare de. io. ſ. de cauſis. ꝓſonis. lo-
co. tpe. de anditu. viſu. ſcia. ꝛ certitudie. credulita
te ꝛ fama. eē de teſti. Cū cām in ter. ꝛ in glo. ꝛ de-
bent ꝓcordare teſtes in his q̄ in b̄ verſiculo ꝓtinet
Res ꝓſona locus. gradus. ſint ꝓſona tps. Nō aūt
debēat ꝓcordare in re ꝛ ꝓſona. pbaē p b̄ q ſi nō con
cordarēt eēnt teſtes ſingl̄ares. ꝛ tales ſm iura non
pbant. eē de elec. Cum dilectus. ꝛ de pbationib⁹.
Licet. Nō ēt in loco. pbaē per illud qō dī Danieł.
iz⁰. de illis ſenib⁹ quoꝝ vnus dixit vidiſſe iuuenē
cū Suſanna ſub cynno. ꝛ alius ſub pino. Nō etiaz
in gradu cū teſtificanē de parentela. pbatur p illud
qō dī. 35⁰. q. 6. De parētela. 2⁰. Nō etiā i tpe. pbaē
p illud qō dī. z. q. 9. Nihilominus.

c Irca litterā. Alterū iſtart clauiū. i. ſciaz
diſcernēdi nō hn̄t oēs ſacerdotes
Hic nō eſt tenēda magr̄i opio. vt dcm̄ eſt i
qōnibus. Moyſen ꝛ Aaron ſacerdotes. Moyſes
ſacerdos dī nō offō ordinis. ſz ptāte ſibi cōmiſſa a
deo qua Aaron ꝓſecrauit. cū eēt pōtifex āni illi⁹. p-
phetauit. cuius. n. intentio Layphe mala fuerit tñ
locutio vera fuit. ꝛ a ſpū ſcō mouēte linguā nō intē
tionē peruerſaz. Judicās aliū q eſt in iudicādus cō
dēnat ſeipm. Si b̄ referaē ad iudiciū quo ſacerdos
iudicat penitentē in foro pnie. Planū eſt. Sacer-
dos. n. criminoſus ſacrm pnie miniſtrando grauit
peccat. Si aūt referatur verbū ad iudiciū exteri⁹
nō ſic eſt dō vlr. qz iudex hns crimē occultū in dā
do iuſtā ſnīaz ꝫ aliquē nō ꝓdēnta ſeipm. nō tñ mor
reſtituit in ptātem p̄ſtinā. ſ. cui tū ad officij executio
nē. ꝛ ēt q p pniaz non ſtatiz remouentur de lege cōi
ſequele peccati.

Di. rr.

s Licendū eſt etiā. nē. Supius de-
terminauit magr̄ ōpe-
nitētia ſm eſſe ſuū. ꝛ de ptāte miniſtro
rū pniam iniūgentiū. Hic determiat
de effectu remiſſionis ex pte ſuſcipientiū. ꝛ diuidi
tur in. z. P⁰ agit de mō remiſſionis mortaliū. 2⁰
venialiū di. ſequēti. z⁰ de reditu dimiſſoꝝ di. 22⁰.
P⁰ in. 2. P⁰ agit de remiſſione pccōꝝ. ꝛ de ef-
fectu remiſſionis mortaliū quo ad deū. 2⁰ quo ad
eccl̄iā ibi. Solet etiā queri. P⁰ in. z. P⁰ agit ō
remiſſione pccōꝝ quo ad illos qui infine incipiunt
penitere. 2⁰. quo ad illos q añ finē incipiūt. ſz non
pficiūt ibi. Si vero queritur. z⁰ quo ad illos q in
iuncta ſed nō ꝓdignā pniam pficiūt ibi. Si vero q̄
ritur de illo. Illa ps q̄ ibi incipit. Solet ēt queri.
diuidit in. 4. P⁰ agit de effectu remiſſiōis pccō
rū quo ad ſatiſfactionis ipoſitionē. 2⁰ quo ad ab-
ſolutionē ibi. Sciendū eſt. z⁰. quo ad abſoluentis
ptātez ibi. Nō tñ dz. 4⁰ quo ad abſolutiōis ſuſce
ptionē ibi. Si aūt queritur.

c Irca hanc di. querēdū ē p̄ncipaliter
de. ſ. P⁰ de pnia illoruz
q in articulo mortis icipiūt penitere. 2⁰ ō
pena purgatorij. z⁰. de valoris idulgentiaꝝ ẽtz
tate. 4⁰ de his quib⁹ valet. 5⁰ de his q pn̄t eas
dare. Circa pmū querūt. z⁰. P⁰ vtrū aliqs i ar-
ticulo mortis p⁰ penitens poſſit digne penitere.
2⁰ vtrū tali debeat ſacerdos aliquā ſatiſfactionē
imponere. z⁰, vtrū alius poſſit pro alio ſatiſfacer.

p Rimo oñdo q aliquis in articulo
mortis pmo penitēs
nō pōt digne penitere. Aug. in li⁰. de lapſu
mūdi ſermone. 24. verſus finē. ꝛ ē de pe. di. 7⁰. §.
ẽtz. Et recitat magr̄ in lr̄a hui⁹ di. c. p⁰. Si vis
agere pniam qñ iam peccare nō potes. pcā te di-
miſerūt. nō tu illa. Sed nemo pōt digne penitere
niſi dimittat pcā. Itē de pn̄ijs di. 7⁰. §. Hoc aūt.
ꝛ recitat magr̄ in lr̄a huius di. c. j. Nullus expectet
qñ peccare nō pōt. arbitrij. n. querit deus libertatē
vt delere poſſit cōmiſſa. nō neceſſitatē. Cū q ibi lo
quat de illis qui in articulo mortis penitent. vi q
eoꝝ pnia non ſit libera. ſz neceſſaria. ꝛ q homo per
eam non ꝓſequat pccōꝝ remiſſionē. Cōtra. Sacri
ficiū veſpertinū in lege erat acceptabilius. vt pz
leuit. 6⁰. ꝛ recitat magr̄ in lr̄a hui⁹ di. c. j. ſed pnia
ſerotia ſignificata eſt p ſacrificiū veſpertinū ẽz gl.
ſup illud pſal. Eleuatio manuū meaꝝ ſacrificium
veſpertinū. q̄ pnia i fine vite dignioz ē ẽz alia pnia
Ad iſtā qōnez fuerūt vel ſunt quidā heretici dicē
tes hoiem non poſſe digne penitere poſtq̄z eſt in le
cto mortis. ſi añ pniam nō incepit. ſz hec opinio eſt
pniciosa hereſis cōtra ſacrā ſcripturaz. latro. n. cui
dixit xp̄s. Hodie mecū eris in paradiſo. vt habeē
Luce. z⁰. erat in cruce ſicut in lecto mortis qñ pe-
nituit. ꝛ ēt eſt hereſis illa ꝫ rōnē. qz ẽz diu hō ē i hac
vita vſum retinēs li. ar. ſicut pōt ſe a deo auertere
ex defectibilitate ꝓpria. ita pōt ſe ad deū cōuerteē
digne cū auxilio diuine gr̄e. Dicendō q̄ ad qōnē q
homo in articulo mortis ẽz diu vſuz retinet li. ar.
pōt penitere digne. tūc. n. eſt pnia digna cū penitēt
efficaciter dolet de p̄teritis. ꝛ ꝓponit cauere a mō
talibus futuris. ꝛ ꝓfiteri vere. ꝛ ſatiſfacere pro poſ
ſe. ꝛ q ad hec oia p̄ncipaliter moueaē per amorez
bonitatis diuine. Hos aūt oēs motus mentis pōt
habere ille qui in hora mortis incipit penitere. ẽz
uis ſit difficile. ꝛ qñ hoc accidit eſt ſp̄ale b̄ficiū di
uine miſericordie. ꝛ ſic procedūt ar⁹ ad partē p̄mā
concludūt. n. bene q eſt periculū in expectando. ꝛ

difficultas habendi veram pniaz illi qui vsqz tūc noluit penitere. Ad ar^m ad ptem faz dō q̄ ēzuis ꝓtingere possit qñqz. q̄ pnia tarde icepta melior sit aliqua alia pnia festina. tñ simplr melius est penitere cito ēz tarde. tñ qz est securius. tum qz talis penitētia ceteris paribus plus habet de rōne voluntarij. Vñ per sacrificiū vespertinū nō significabat pnia tarde incepta. sed cito incepta. vsqz tamē in fine perseverans.

s Ecundo queritur vtrum penitenti in articlo mortis debeat sacerdos aliquā satisfactionē iponere. Rñdeo q̄ nō. qz nō est in statu in quo possit facere penitentiā exteriorē. sz interiorē tñ. dz tñ sibi penam pcō debitā manifestare dicendo. Si esses sanus tantā pniam deberes facere. ⁊ dz ista intimatio fieri p modū cuiusdā ꝓsolatiōs reducēdo sibi ad memoriā magnitudinē diuine miserior̄die remittentis pcā per solā penitentiā interiori. ēzuis hō non possit exteriorē facere. talis .n. pene manifestatio excludit desperationē. ⁊ ꝓmouet pniam interriorē. Huic ꝓcordat qđ dī. 26. q. 7. c. j. ⁊ recitat magr in lra huius di. c. 4°. Ibi firmis in piculo mortis positis pura est ingrenda ꝓfessio pcōr̄. non tñ ipo nenda est illis ēztitas pnie. sed innotescēda.

t Ertio queritur vtrū aliq̄s posset satisfacere pro alio. Et vī q̄ ñ 2°. Lor. 5°. Oēs vos manifestari oz añ tribunal xpi vt recipiat vnusqsqz prop̄a corporis put gessit siue bonū siue malū. Itē psal. Ad deū. tu reddes vnicuiqz iuxta opa sua. Itē ꝑncipaliores ps satisfactiōis ē in ꝓtritione. sz nullus pōt p alio ꝓreri. qz tunc peccator adultus saluari posset sine ꝓpa cōtritione. ḡ nullus pōt pro alio satisfacere. Item nullus pōt alteri mereri p̄miū vite eterne. ḡ a fili nec remissionē debite pene. Itē si aliq̄s obligat se ad satisfaciendū p alio. non pp̄ hoc statim evolat aliq̄s ⁊ tñ vī q̄ evolaret si satisfactio alterius pro ipo sufficeret. Contra Gal. 6. Alter alterius onera portate. ⁊ sic adiplebitis legē xpi. Itē. 26. q. 7. c. p°. dī q̄ si infirmus migrauerit oīonibus amicor̄ ⁊ elar̄ largitionibus pondus pnie subleuādū est. Itē xp̄s satisfecit p pccis nr̄is. cū ḡ nos simus corpis mysti ci xpi mēbra. vī q̄ possumus ⁊ debem^9 nō tñ satisfacere pro nobis. sz ēt p alijs. Rñdeo satisfactio ē pp̄ duo. s. ad faciendū emendā p pccō. ⁊ vt sit medicamentū ꝰ sequelas pcci. q̄ duo includūtur in descriptione satisfactiōis supius posita que est pccōr̄ causas excidere. ⁊ eius aditū nō indulgere. Quātū ad effectū ꝼm. vnus nō pōt satisfacere p alio. quia caro vnius nō domat p ieiuniū alteri^9. nec p eleam ⁊ oīonez vnius. alter ad bōa sīla assuescit. nisi per accidēs inēztū aliqs p bona opa q̄ facit p alio pōt sibi mereri de ꝓgruo augmentū grē qua facili^9 assuescit ad bonū faciendū. ⁊ malū vitādū. sz hec subuentio nō est p modū satisfactiōis. sz meriti. Quantū aūt ad p̄miū effectū. vnus pōt p alio satisfacere vtroqz erñte in charitate. ⁊ debitore p se satisfacer̄ non potēte in hac vita. ⁊ obseruata debita ꝓportione pene. Opus .n. factū a nō exñte in charitate nō est satisfactoriū p aliquo. ēt ēzdiu nō est in charitate opus factū ab illo nō ē satisfactoriū. qz solis amicis dei bona facta ex charitate cōicari p̄nt ēztuz est ex debito. q etiā satisfacere pōt p seip̄m in hac vita ⁊ nō vult vere penitēs nō ē. ⁊ iō opus qđ aliqs facit p isto nō sacisfacit p pena isti^9 ēzuis seipz possit iuuare p modū meriti de cōgruo. ⁊ qz ceteris pibus magis satisfactoriū ē pro penitēte opus factum ab ip̄omet ēz ab alio. sicut efficacius ceteris pib^9 meretur hō sibi ēz alij. iō ꝓportionalr dz ee maior pena in satisfaciēte p alio ēz illa q̄ sufficeret alij. si satisfaceret p seipo. charitas tñ satisfacientis p alio in tñ posset excedere charitatē illi^9 p quo satisfacit. q̄ non oporteret ip̄m ad satisfaciendū pro alio soluere penā maiorē ēz alius soluisset si satisfecisset p seipo. qz tanto magis opus est satisfactoriū ceteris pib^9 ēzto ex maiori charitate ꝓcedit. Ad p^m ⁊ r^m i opp^m dō q̄ ppa opa h oīs dicunt duplr. aut vere. s. illa q̄ ipemet facit. aut interptative. s. illa q̄ facit ali^9 p alio. Vel pōt dici q̄ lr intelligendū est d opibus ordinatis ad p̄miū substantiale. qđ vnus ñ pōt alij mereri etiā de opibus ḡbus hō mereť dam nationē eternā quā vnus alij mereri nō pōt. Ad z^m dō q̄ hic loquimur de satisfactiōe ꝼm q̄ distinguit ꝺ ꝓtritionē q̄ ꝓtritio est necessaria ad remissionē offense. Ad. 4^m dō q̄ nō ē silr qz p̄miū vite eterne mensurat ꝼm ēztitatē charitatis. ⁊ actū volūtatis interiorū elicitor̄ ex charitate. q̄ nullus purus hō alij potuit vnqz de ꝓdigno mereri pp excellentiaz amicitie diuine. sz solutio pene nō est res tanti p̄tij. ⁊ iō ꝓcessuz ē vt vnus p alio soluere nō potēti possit soluere. ex^m. Si hō est alicui^9 inimicus. ⁊ dz eidē. 100. grossos. talis pōt illud debitū p eo soluere qui ip̄m non posset amicū eius facere vel amicitiā augere. Vel pōt dici ad ar^m ⁊ clari^9. q̄ si homo nō pōt mereri p se p̄miū vite eterne. merituz xp̄i sibi subuenit mediāte sacrī baptismi susceptiōe. vt pz in puulis. Si pōt mereri. qđ pōt ois hns vsum liar. cū adiutorio dei. tūc. n. nō est rōnabile q̄ alius possit sibi mereri ipo nolēte. sicut nec alius satisfacere pōt pro alio potēte vel satisfacer̄ nolēte. Ad 5^m. dō q̄ si vnus obligat se ad satisfaciēdū p alio non statiz est pp̄ hoc debita pena soluta. ⁊ iō ali^9 nō evolabit quouscqz pena soluta fuerit. Si aūt queras vtrū iste satisfaciendo p alio ēt satisfaciat p seipo vī aliqbus q̄ nō. qz tūc tanta pena q̄ necessaria eēt p v no sufficeret pro duobus. ⁊ pari rōne p tribus vel quattuor. ⁊ sic deiceps qđ esset ꝺ iustitiā. tñ iste satisfaciendo p alio mereť sibi augmentū substantialis p̄mij. qđ multo plus valet ēz remissio pene. Et si dicas q̄ hō non posset mereri p alio gn p̄ncipalius mereat p se quomō pōt satisfacere pro alio gn ēt satisfaciat p se. Rñdeo q̄ p̄miū substātiale ē bonū cōe q̄ per cōicationē nō minuit. sed remissio pene bonū pp̄riū est. bonū aūt pp̄riū plurib^9 cōicatū minus cuilibz efficitur. Mihi aūt vī q̄ ēzuis ille qui satisfacit p alio illud opus nō sit ex debito satisfactoriū p seipo. est tñ sz aliqd p seipo satisfactoriū per diuinā misericordiā. vel ꝼm alios ēzuis nō sit satisfactoriū pro seipo per modum solutionis p quē modū ē satisfactoriū p alio. ē tñ satisfactoriuz pro seipo per modū meriti de congruo.

Articulus secūdus

¢ Onsequēter queritur de. 2°. ꝼm cipali. Et circa B querūt. 3°. 1° vtrū pena purgatorij sit grauior qualibz tpali pena. 2° vtr

satisfactoria. 3° vtrū p misteriū demonū infligat.

p Rimo oñdo q pena purgatorij ñ sit grauior qualibet temporali pena. fm ꝓphi. 2°. de aīa. Actus aut̄ huiꝰ sunt in patiente ⁊ dispositio. sz ꝯiunctū ex aīa ⁊ corpore est magis dispositū ad patiendum q̄z aīa seperata. g̃ magis affligitur homo a nocuo in hoc mundo q̄z aīa in purgatorio. Item ignis conflagrationis qui precedet iudiciū purgabit quos inueniet purgandos. sz eius duratio longe erit minor q̄z duratio ignis purgatorij. g̃ virtus sua i affligendo erit maior. aut aliqui sine sufficienti punitōne transirent. Itē aīe in purgatorio cū cognoscāt se ⁊ habitus qui sunt in se. in se vident habitū charitatis. ⁊ se vidēt in statu in quo illū perdere ñ pñt g̃ se vident a diuina amicitia seperari non posse. ⁊ ex cōsequenti certe sunt q̄ habebūt vitā eternā. sz cū tali certitudine nō vī posse eē tanta pena sic̄ pōt eē cum talis certitudinis carentia. g̃ in hac vita in qua hoies nō sunt certi de hīda vita eterna pōt eē maior pena q̄z purgatoria. Contra magr̄ in lr̄a hꝰ di. c. pº. ⁊ est de pe. di. 7°. §. Hoc aūt. dicit de igne purgatorio. q ⁊ si eternus nō sit miro tñ mō grauis ē. excellit. n. omnez penā q̄z vnq̄z passus est aliquis in hac vita. nūq̄z in carne tanta inuenta est pena lz mirabilia martyres passi sint tormēta. Itē Algazel. 5. li. phisi. c. 4°. dicit de purgatoria pena. q est cruciatus in effabilis. sed omnis pena huius vite ē effabilis. ergo grauior est pena. purgatorij qualibet alia temporali pena Rñdeo q pena causatur duplr̄. s. ex absentia boni amati. ⁊ pñtia mali oditi ⁊ vtroq̄z mō pena purgatorij maior est qualibz pena tēporali. aīe. n. in purgatorio quia motus earuz nō retardatur mole corpis vehemētissime desiderāt eū deo pfecta fruitione ꝓfrui. ⁊ iō erbui⁹ fruitōnis cōiūctionis absentiā vehemētissime affligunt̄. maxīe cū tp̄s videāt aduenisse quo cū deo pfecte eēnt ꝓiūcte. si dū erant in corporibus penā suis peccis debitā pfoluissent. qz ēt pena nō tñ est lesio. sz lesionis apprehensio. vel ex tali apprehēsiōe cāta. iō tanto ceteris pibus pena ē maior. q̄sto⁹ apprehēsio lesiōis est fortior. aīe aūt in purgatorio fortiozis sunt apphensiōis q̄z dū erāt in corporib⁹. Uñ sicut dicit Algazel. 5. li. phi. c. 4°. In hꝰ mūdo aīa nō sentit cruciatū suum. qñ pp occupationē sui circa corpus est. Sicut q occupatus in bello vel in periculo nō pcipit laborē suū. ⁊ iō si inferēs lesionē essz equale inferētib⁹ lesionē in hꝰ mūdo adhuc pena sēsus in purgatorio lōge eēt maior q̄libz pena in hoc mūdo. cū g̃ ignis affligēs aīas i purgatorio magis sit actiuus igne nr̄o. qui tñ inter alia elemēta maxime est afflictiuus. nulli dubiū pōt esse gn pena purgatorij sit longe grauior q̄z aliqua pena in hꝰ mūdo. Hic aūt supponim⁹ aīam posse pati corporali igne qō ⁊ q quē modū iferi⁹ declarabit deo dāte. cū de pena dānatoꝝ ageť. Ad pᵐ in oppᵐ dō q sola lesio non sufficit ad penā sensus. sz requiritur lesiōis apphensio q̄ maior est in aīa seperata q̄z corruptibili corpori cōiuncta. ⁊ ꝓterea q̄z ꝯiunctum sit magis dispositū ad patiendū passione abijciēte a substantia. nō tñ ex hꝰ sequit̄ q sit magis dispositus ad paciendū simplr̄. ⁊ ꝓterea vt dictū est inferēs passionē aīabus in purgatorio magis actiuū est q̄z qō cūq̄z inferens purgationē in hꝰ mūdo. Arᵐ 2ᵐ. vī bñ ꝓcludere. breuitas. n. punitiōis illoꝝ q per illuz ignē purgabūť recōpensabiť per intēsionē acerbitatis. Ad 3ᵐ dō q q̄uis aīe in purgatorio certe sint de habenda vita eterna q̄ certitudine ꝓsolant̄ tñ ex forti apphensione dāni ex dilatione vehemētissime affliguntur.

s Ecundo queritur vtrz pēa purgatorij sit satisfactoria. Et vī q nō. Nulla pena est satisfactoria nisi volūtarie assumpta. vl̄ tollerata. sz pena quā sustinēt aīe in purgatorio nō est ab eis volūtarie assumpta neq̄z tollerata. qz ab illa desiderāt liberari. g̃ nō est pro eis satisfactoria. Itē satisfacere est mereri remissionē pene. sz aīe i purgatorio sunt extra statū merendi. g̃ sunt extra statuz satisfaciendi. Contra pena debita nō remittit̄ sine aliqua satisfactione. sz si nullus satisfaceret pro illis q sunt in purgatorio in hac vita. tñ p illā penā ad vltimū liberarent̄ ab obligatione pene pecō debite. g̃ illa pena est satisfactoria. Itē ois pena patient̄ ab exīte in charitate tollerata est satisfactoria. sed aīe in purgatorio sunt in charitate. ⁊ patient̄ illā sustinēt penā. g̃ est p eis satisfactoria. Rñdeo q debitor a suo debito pōt duplr̄ liberari. Uno mō cuz soluit debitū. Allio mō cū creditor accipit illud qō sibi debitū est debitore irregito. Ad silitudinem mōi pmi liberat̄ homo a pena pecō debita illā exoluendo per penā volūtarie assumptā. ⁊ hꝰ est satisfacere plene ⁊ ꝓpe. Ad silitudinē mōi secūdi liberantur aīe decedentes cū gr̄a ab obligatione pene peccatis debite p penā quā in purgatorio sustinēt patientur. talis tñ pena nō ita ꝓprie dici pōt satisfactoria. sicut illa que volūtarie est assumpta. ⁊ iō patū de pena quā homo volūtarie assumit in hꝰ mundo liberat eū a magna portione illius pene q̄ ē i purgatorio. Ad pᵐ dō q est volūtarie tollerata. quia sciūt eaz esse iustā. ⁊ qz plus volūt illā penā sustinere q̄z ꝓpetuo dei visione carere. ad quā sciūt se nō posse ptingere manentre in eis obligatiōe ad penā

Ad 2ᵐ. dō q aīe in purgatorio q̄uis sint extra statū merendi augmētuz gr̄e. nō tñ sunt extra statum merendi liberationē ab obligatiōe pene. accipiendo mereri p patient̄ sustinere penā p quā liberant̄ ab obligatione p̄dicta. Ad 3ᵃᵐ ad ptez 3am dō q bñ ꝓcludūt q illa pena inq̄ztū est ab eis patient̄ tollerata aliquo mō rōnez satisfactiōis hz inq̄ztū per eam liberātur ab obligatione pene debite pro peccatis. ⁊ hoc est verum.

t Ertio queritur vtruz pena purgatorij per misteriū demonū infligatur Et vī q sic. ꝓuenientius est bonus hoies affligi p malos angelos q̄z bonos per bonos. sz bonus angelus fecit emarcescere neruū femoris Jacob. vt hꝰ Gen. 32°. g̃ videtur q mali angeli affligāt aīas in purgatorio. Itē mali āgeli affligūt bonos hoies in hac vita. vt pz Job. 1°. g̃ a fortiori affligūt animas in purgatorio. Itē magr̄ di. 47ª. c. vlti. dicit q habebūt tortores in pena quos habuerunt incentores in culpa. Contra. nō decet illū qui de aliquo iuste triumphauit postea pūiri per ipm. sed aīe que sunt in purgatorio iustitie adherendo diabolum vicerūt. g̃ non esset ꝓueniens q punirētur ministerio eorum. Item illam penam demones sciunt indubitanter esse ad vtilitatē eoruz qui pu-

niuntur. sed demones non querunt vtilitatē animarū. ſz dānū ḡ videt q̄ anime in purgatorio non puniūtur ministerio demonū. ℟ndeo q̄ ꝯtuis boni angeli ⁊ mali assistant morientib⁹ boni ad adiuuandū. mali ad nocendū si pñt. ⁊ ad videndū si aliquid habent in eis. Vñ ⁊ legitur i vita beati Martini. demonē dū moziebat astitisse. ⁊ ꝯtuis p bonos deducātur ad locū penalē forte ꝓcomitātibus malis libent aspiciētibus penas eoꝝ ꝯtuis nihil videant in eis se posse hre. tñ in loco penali non puniūt ministerio demonū. vt bene oñdunt rōnes ad partem fam adducte. nec ministerio bonorū āgelorū. sed sola diuina iustitia ignem purgatoriū sicut instrumentū applicante ad punitionē ea rū. Ad p^m in opp^m dō q̄ magis est ꝓueniens bonos hoies in hac vita affligi a bonis angelis. qñq; ad cautelam contra aliqđ futurū malū. sicut angelus fecit emarcescere neruū femoris Jacob ad p̄cauendū motibus ꝓcupiscentie ꝯtuis in alia vita bonos affligi a malis quos vicerūt. Ad z^m dō q̄ nō est sile. qz in hac vita durant pugna inter malū angelū ⁊ bonū hominē. ⁊ exercitant boni hoies per angelos malos

Ad z^m dō q̄ illud verbū magri intelligendū ē de dānatis ⁊ p̄ro tempore ante iudicium.

Articulus tertius

c Onseq̄nter queritur de z°. p̄ncipari. ⁊ circa b̄ querunt. z^a. ℙ°. vtrū indulgētie ꝗs dat ecclia aliqđ valeant. 2°. vtrū tantuz valeant ꝯtū sonant. 3°. vtrū valeant aliquibus post hanc vitam.

p ℟ndo oñdo q̄ indulgētie p̄dicte nihil valeant. quia inutilis est simoniaca donatio. ſz in istis idulgentijs dantur spūalia p tpalib⁹. vt p ecclijs ⁊ hospitalibus ꝓstruendis. dare aūt spūale p tempozali symoniachū est. ḡ tales indulgentie inutiles sūt.

Item inferior nō pōt absoluere a pena imposita a superiori. ſz deus cū per cōtritionē penitentis remittit ei culpam. ⁊ obligationez pene eterne. obligat ip̄m ad aliquā tpalez penā. ḡ illa per ingulgentias datas a p̄latis ecclie non pōt remitti. Cōtra ecclīa errare non pōt. Vñ Luce. xx°. dicit dñs ℙetro. Ego rogaui p te vt non deficiat fides tua. Cū ḡ tota ecclia affirmet tales indulgentias valere ꝓcedendū est q̄ valent. Ad istā qōnē dixerūt qdaz istas indulgentias velere in foro ecclie remittēdo penas taxatas a iure vel a iudice. non tū aliqd remittendo de pena a deo taxata. Sed contra ſm illam opinionē. indulgentie simplr magis nocerēt ꝯtuis valerent. qz absoluendo a penis satisfactorijs: ad penas purgatorij q̄ sunt grauiores transmitterent. iō simplr dō est q̄ indulgentie si dantur ab illo q pōt eas dare. ⁊ ex rōnabili cā. ſ. p vtilitate ecclie valēt dispositis facientibus illud qō ꝓtinetur in forma indulgentie. p eas. n. remittitur aliq̄ portio pene a deo taxate. hoc aūt facere pōt ecclia. qa b̄ facit ex diuina auctoritate. thesauꝝ eni meritoꝝ ſ. xp̄i ⁊ martyrū ⁊ ꝓfessorū ⁊ virginū recōmendauit ecclie dispensandū cū ecclie in p̄latis tradidit claues regni celoꝝ. meritū. n. passiōis xp̄i sufficiēs fuit p solutione oiuz penarū nr̄is peccatis debitarū voluit tñ ad bonū nr̄m nos adultos p aliqua obse quia penalia fieri ꝓticipes illius meriti. Ad p^m i opp^m dō q̄ nō dant spūalia p tpalibus nisi p accēſ cū. n. dantur indulgētie p ecclijs vel hospitalibus cōstruendis nō dantur vt in illis tpalibus sistatur sed pp vtilitatez spūalez cōsequentē. Vnde nō dā-tur p tpalibus nisi in ꝯtū ordinantur ad spūalia.

Ad z^m dō q̄ inferior bene pōt absoluere a pena i posita a superiori auctoritate ip̄i⁹. Vel pōt dici q̄ p̄latus dans indulgentias a penis a deo taxatis ñ absoluit. ſz de thesauro ecclie illas soluit. Sacerdos aūt in foro pnie p virtutez sacrī potestate clauium a deo sibi data partē pnie a deo taxate remittit.

s Ecundo queritur vtrum in dulgentie tantum valeant quātuz sonant. Et videtur q̄ nō. quia tunc tñ valerent danti vnū denarium ꝯtū danti. 100. libras ⁊ venienti visitare locū ſm de ꝓpe sicut de longe. cū in idulgētijs ꝓtineat qcūq; dederit eliaz suaz p tali facto. vel visitauerit talē locū scīm habebit tñ de indulgentia. Jtē cū danti eliam p tali fcō ꝓceditur. z^a pars remissiōis pene sue. tūc dando vnū denariū. ⁊ alia vice aliū. ⁊ z^a vice aliū liberaretur a tota pena pcis suis debita. qō vz absurdū. Cōtra Job. iz° Nūqd deus indiget nr̄o mendacio. q. d. nō ḡ p quacūq; vtilitate nō dz homo mentiri. ḡ tñ valent indulgentie ꝯtū ecclia dicit eas valere. Ad istā qōnē dicūt qdā q̄ tñ valēt ꝯtū sonāt Jta q̄ qñz duoꝝ equalr diuitū. quoꝝ vn⁹ dat vnū denariū. alius decē. ille qui minus dat obtinet remissiōnē pene vni⁹ āni. sicut ille qui plus dat. nec pp b̄ sequitur q̄ tñ remittatur vni de pena a deo taxata ꝯtū alij. qz pena vni⁹ āni in hac vita ñ tñ valet illi qui eam facit ex minori charitatis feruore. ⁊ remissaz sicut illi qui eā facit ex maiori ⁊ aspaz Cū aūt dō in forma indulgentie quēlibz dantē eliā suā p̄ro tali facto remissionē hr̄e pene vnius anni. sicut intelligendū est q̄ habeat remissionē tāte pene a deo taxate. ꝯta remitteret ei p pnīa vni⁹ āni quā faceret i hac vita. Cum ḡ illi qui plus dat ⁊ ex maiori feruore rndeat ann⁹ efficaciozis pnie ꝯtū illi qui minus plus sibi remittit de pena a deo taxata ꝯtū alij. ⁊ tñ cuilibet valet vnū ānuz pnie in hac vita. Allijs vī dō ad questionē q̄ cuilibet danti eliā suam datur remissio intēsiōis pene āni vnius. nō tamen equalr. sed ille qui plus dat cereris paribus plus obtinet de intēsiōis remissione. ita q̄ si ponātur duo in oibus pares obligati ad mozādū p ānū vnum in purgatorio. Si p̄ro indulgentia vni⁹ āni vnus dat denariū vnū. ⁊ alius decem quilibet p totum ānū illum in purgatorio minus pūietur. ſz ille qui dedit decem minus ꝯtū ille qui nō dedit nisi vnum. ita q̄ erit alleuiatio pene ſm datorum p portionē. Sed contra hoc est. quia tūc per indulgentias non remitteretur pene quantitas extensiua. sed intensiua. ⁊ iō mihi videtur dō ad questionem q̄ quantum ad remissionem extēsionis pene pares sunt. ille qui minus dat. ⁊ ille q plus. si b̄ cōtinetur in forma indulgentie. Sed quantuz ad remissionem intēsiōis pene. ⁊ quātuz ad sui dispositionem ad recipiendum augmentum gratie impares sunt quia de istis duobus plus cōsequitur ille qui plus dat. nisi in casu in q° minus datū esset maius per comparationem ad dantem ꝯtū maiꝝ datū

p cõperationẽ ad dantez. sicut patet in pauperculã de qua dicit dñs. Mar. ix°. q plus miscerat in gazophilatuz ꝯ oẽs alij. ꝛ ꝑm vias tactas patẽt solutiones ad argumenta.

t Ertio queritur vtrũ indulgẽtie valeant aliqb⁹ post hãc vitã Et vi q sic. qz oẽs aĩe sancte. aut sunt de ecclesia triumphãte. aut militãte. Sed aĩe exĩtes in purgatorio scẽ sunt. nec sunt de eccl'ia triũphante. qz in illa nulla est pena. g̃ sunt de eccl'ia militãte. sz oibus hũtibus gram in eccl'ia militãte prosunt indulgentie. g̃ psunt illis qui sunt ĩ purgatorio. Itẽ meritũ eccl'ie qõ p idulgentias dispẽsat maius ẽ ꝯ meritũ vni⁹ singularis psone. sz meritũ singularis psone suffragatur exĩtibus in purgatorio. g̃ multo fortius illis valẽt indulgẽtie. Itẽ indulgẽtie prosunt illis q faciũt illud qõ in forma indulgẽtie ꝓtinetur. sz exĩtes in purgatorio oãt p vtilitate eccl'ie. p qua dãtur indulgẽtie. g̃ psunt illis. Cõtra ō pe. di. p°. Si cui. §. Alij. eꝯ. Dñs par ius soluẽdi volnit eẽ ꝛ ligãdi. sz ꝑlati eccl'ie nõ pñt ligare illos qui sunt in purgatorio. g̃ nec pñt eos soluere q verum nõ eẽt si illis pdessent indulgẽtie. Rñdeo q idulgẽtie nõ psunt illis qui nõ sunt de iurisdictiõe illi⁹ q eas ꝓcessit. exꝯ de. pe. ꝛ re. Nõ aũt nec illis q nõ faciũt illud p quo dãtur idulgẽtie ꝯ huis hẽant volũtatẽ faciẽdi. ꝯ huis. n. ꝯtũ ad ꝑmiũ eẽtiale nõ potẽti opari volũtas reputeꝯ p fcõ. nõ oz ẽ eẽ vez ꝯtũ ad qõlibz ꝑmiuz accĩtale. Uñ nec p facto reputaꝯ ꝯtũ ad remissionẽ pene p indulgẽtias obtinende. Illi q sunt ĩ purgatorio nõ sub iurisdictiõe ꝑlatorũ eccl'ie. qõ satis daꝯ intelligi cum dixit dñs ꝑetro. Qcũqz solueris sup terrã. addendo. n. Sup terrã vi referre collationẽ hui⁹ ptãtis tñ sup viuentes hac vita mortali. nõ posunt ẽt facere saltẽ de lege cõi illud qõ ꝓtineꝯ in forma idulgẽtie. qz ꝛ si oãtibus p aliquo ꝑncipe. vel aliquo spãli negocio eccl'ie ꝓcedanꝯ indulgẽtie. tñ illi qui sunt in purgatorio ẽ nesciũt nisi ex spãli reuelatione. ꝛ si scirent ꝯ huis oarẽt. nõ tñ esset eis penalis oõ sicut ẽ exĩtibus in mortali vita. Uñ exĩtib⁹ in purgatorio nõ psunt indulgẽtie directe. idirecte tñ eis psunt ĩꝯtũ exĩtes in hac vita faciũt p eis illud qõ ꝓtinetur in forma indulgentie. marie ſ deꝯ indulgentia sub hac forma. Quicũqz fecerit hoc vel illud sibi p se. vel p pie suo defuncto. vel alia psona in purgatorio exĩt e dam⁹ tot dies indulgẽtie. sz sic scõm quosdã adhuc nõ psunt eis nisi p modũ suffragij. qz nõ per modũ auctoritatis quã ꝑlatus hẽat sup eos. ꝛ ad ẽt vt sic valeant eis coopaꝯ forma indulgentie ꝓdcã. qz alias vt vi qbusdã hõ nõ posset fructũ sue indulgẽtie ĩ aliũ transferre. qz eius nõ ẽ applicare ad aliquã intentionẽ eccl'ie. p quã cõicanꝯ merita eccl'ie. ex quib⁹ valẽt indulgẽtie. Ad ꝓm dõ q illi q sunt in purgatorio cũ eccl'ia militãte aliquo modo cõicant in pena cũ triũphante in ipossibilitate peccandi cũ vtraqz in charitate. ꝛ iõ qz ꝓiũcti sunt cuz militãte eccl'ia p charitatẽ ꝛ marie auxilio indigẽt qz nõ sunt in statu in quo pñt penã assumere voluntariã. p quã citi⁹ admitterenꝯ ad visionẽ beatã. iõ eccl'ia põt eos iuuare cõicãdo eis merita viuoꝝ. ñ tñ p modũ auctoritatis per quã directe iuuãt illi q bus directe prosunt indulgentie. Ad ꝛm dõ q nõ plus ꝓcludit nisi q idulgẽtie pñt ꝑdesse p modũ suffragij ꝓcurrẽte ad ẽ volũtate indulgentias dantis cũ volũtate recipiẽtis. Ad ꝫm solutũ est ex dictis in qõne. Et ꝓterea ꝑter facere illud qõ in idulgẽtia ꝓtineꝯ. regrit q faciẽs sit de iurisdictiõe dantis indulgentiaz. Ad arm ad ptẽ aliã dõ q nõ plus cõcludit. nisi q indulgẽtie nõ psunt eis directe. sz ex ẽ nõ seqtur qn eis pñt ꝑdesse p modũ suffragij. vt oñsuz ẽ. Alliq tñ dñt q sicut sunt medij inter ecclesiaz triumphantẽ ꝛ militantẽ. q ita ꝑlati eccl'ie medio mõ se hñt ad eos. qz illos de militãte eccl'ia pñt ligare ꝛ soluere. illos de triũphante. nec ligare. nec soluere. illos de purgatorio nõ pñt ligare. pñt tamẽ eos soluere cõicando eis suffragia ꝛ indulgẽtias ꝓcedendo. si tñ viui p eis faciãt qõ in forma indulgentie continetur.

Articulus quartus

e Onsequẽter querit de. 4°. ꝑncipali. Et circa ẽ querũꝯ z°. p° vtrũ valeãt exĩtib⁹ in pccõ mortali. 2° vtrũ religiosis. 3° vtrum ꝑlatis qui eas ꝓcedũt.

p Rimo oñdo q valeãt exĩtibus in pccõ mortali qz maiꝰ est alicui gram ipetrare ꝯ remissionẽ pene ꝓcedere. sz vir scũs aliqñ meretur pccõri gram. g̃ multo fortiꝰ ꝑlatus põt sibi ptẽ pene remittere cõcedẽdo indulgentiã. Cõtra intẽtio ꝑncipis sapiẽtis nõ est vt thesaurus saus p suũ mistrũ dispẽsetꝯ suis inimicis. cũ g̃ dispensatio fcã p mistros eccl'ie discordãs ab intẽtione dei sit inutilis. ꝛ magis debeat dici dissipatio ꝯ dispẽsatio nõ. psunt indulgẽtie exĩtibus in mortali pccõ. cũ tales dei sint iimici. Rñdeo q nõ põt fieri remissio pene manente culpa. ꝛ iõ cũ per indulgentias nõ remittaꝯ culpa exĩtibus in mortali pccõ nõ remittꝯ eis p indulgẽtias aliqd de pena. Si tñ aliqs exĩs i mortali peccato facit illud qõ ꝓtineꝯ in forma indulgẽtie prudenꝯ facit. qz bona facta ĩ pccõ mortali aliquo modo pccõrez disponũt de ꝓgruo ad pniaz. ꝛ illa mediãte ad susceptiõez remissiõis pccõꝝ p diuinã misericordiã. Ad arm i oppm dõ q nõ valz. qz illa ipetratio gre ẽ p meritũ ꝓgrui. sz satisfactio de pena fit p meritũ ꝓdigni. Uñ exĩti in charitate facienti qõ ꝓtineꝯ i forma idulgentie debeꝯ rẽissio pene. que in forma indulgentie est concessa.

s Ecundo queritur vtrꝰ idulgẽtie valeant religiosis. Rñ° q sic. si faciũt illud p q° dãt idulgẽtie. ꝛ ẽ facerꝯ pñt. qz ꝯ huis ñ hẽant ꝑpuz nec p volũtate sua possint claustrũ exire ad visitandum alia loca scã. sꝫpioz tñ põt eis daꝯ licẽtiã aliqd dãdi ꝛ loca sancta visitandi.

t Ertio ꝙrit vtrꝰ idulgẽtie valeãt ꝑlatis q eas ꝓcedũt. Et vi q ñ. qz nllꝰ hz ptãtẽ absoluẽdi seipz. sz si dãtib⁹ idulgẽtias ꝑdessent ille idulgẽtie ad rẽissionẽ pene dãtes eas seipos possẽt a pẽa absoluerꝯ. Cõtra si ñ ꝑdeẽnt eis peiozis eẽnt ꝓditiõis ꝯ alij. qõ icõueniẽs ẽ. Rñ° q ꝑlat⁹ sibi ipi ñ põt idulgẽtias daꝯ p°. ꝛ ꝑncipaliꝝ ꝛ directe sz idulgẽtia a alijs data ipe ẽt sub eadẽ fozꝝ vti põt. ꝛ sic sibi. sic alijs ꝑdest ad aliqꝰ ptis pene rẽissionẽ Ad arm i oppm dõ q ꝯ huis ꝑlatꝰ ñ possit seipz absoluerꝯ directe. põt tñ idirecte in ꝯtũ alij põt ꝓcedere ptãtem per quã ab illo potest absolui.

Articulus quintus.

c Onsequenter q̄rit de .5°. p̄ncipali. Et circa .B. q̄runt. .3. ℙ° vtrū malus ep̄us possit dare indulgentias. .2°. vtrū aligs ñ ep̄s. .3°. vtz̄ qlibz p̄latus

p Rimo oñdo q̄ malus ep̄s nō p̄ot dare indulgētias. q̄ nullus sapiens dñs p̄mittit inimico suo p̄tātez dispēsandi suū thesaurū. ſz malus ep̄s ē inimicus dei. cū g̃ dei sit sapiētissim⁹ dñs malo ep̄o talē p̄tātez ñ p̄misit. Itē mai⁹ ē idulgentiā dare q̄z recipere. ſz malus ep̄s manēs malus nō p̄ot idulgentiā recipe. g̃ nec dare. Cōtra mai⁹ ē absoluere in foro pnie seu p̄scie cū p talē absolutionē nō tm̄ remittat aligd de pēa. ſz ēt q̄nq̄z remittit culpa. ſ. cū absoluēdus ē attritus nō p̄trit⁹ q̄z idulgētias dare p q̄s nō r̄mittit nisi pena. ſz malus ep̄s p̄ot absoluere i foro pnie. g̃ multo fortī⁹ idulgētias dare. ℜñ° q malus ep̄s p̄ot indulgētias dare. q̄ nō facit idulgētias ō p̄po merito quo p̄uat p mortale pecm̄. ſz de thesauro eccl̄ie cui⁹ pecm̄ sibi nō abstulit dispēsationē. Ad p̄m in opp̄m dō q maiorē vā q̄ ūimic⁹ p̄ot thesauz̄ dispensare p̄ter dñi itētionē. malus aūt ep̄s p̄ter intentionē dei spūale thesauz̄ eccl̄ie dispēsare nō p̄ot. Uñ si nō p̄cordat diuine itētiōi sua dispēsatio nulla ē. Uñ nec bon⁹. nec malus idulgētias p̄ceder̄ p̄ot nisi ex rōnabili cā. Ad 2m dō q q̄z̄nis idulgētiā dare mai⁹ sit q̄z recipe maioritate auctoritatis. ex° tm̄ ē loq̄ndo de maioritate vtilitatis. pecm̄ vō mortale facili⁹ impedit vtilitatē q̄z auctoritatem.

s Ecundo q̄rit vtz̄ aligs ñ ep̄s possit: idulgētias dar̄. Et vi q ñ. q̄z p idulgētias tm̄ remittit de pena. vt pl⁹ q̄z̄tū ad absolutionē i foro pnie. ſz null⁹ nō sacerdos p̄ot absoluer̄ i foro pnie. g̃ nec idulgētias dar̄. Cōtra electi i ep̄os ⁊ p̄firmati p̄nt dare idulgētias. q̄z̄uis adhuc nō sint sacerdotes. ℜñ° sic supi⁹ dcm̄ ē. nō sacerdotib⁹ p̄peter̄ p̄ot ptās iurisdictiōis. cuz g̃ dare idulgētias p̄petat alicui p ptātez iurisdictōnis aligs nō sacerdos p̄t p̄cedere idulgētias. Ad ar̄m in opp̄m dō q oib⁹ pēsatis simpl̄r dignior ē absolutōi i foro pnie q̄z illa q̄ fit p p̄cessionē idulgētie. q̄z p illā nō tm̄ remittit̄ ps pene. ſz ēt culpa. si añ nō est remissa. ⁊ ille dispositⁿ ē q recipit absolutionē. Uñ hec ptās respicit ordinē ⁊ iurisdictionē i foro pnie remissio aūt culpe maior ē q̄z remissio pene. nec tm̄ p̄cedendū ē q sēp plus remittat̄ de pēa p idulgētias q̄z p absolutōez i foro pnie. q̄z freq̄nt ē ecōtrario.

t Ertio queritur vtrū p̄lat⁹ possit idulgentias dare. Et vi q sic. q̄z q libz p̄lat⁹ p̄ot p̄cedere pticipationē bonoz̄ p̄gregatiōis sue. g̃ a sili p̄ot ei⁹ merita p idulgētiam alijs cōicare. Cōtra solis ep̄is p̄mittit̄ a iure idulgētias dare. vt electis in ep̄os. ℜñ° q illi soli possūt idulgētias dare q̄b⁹ dispēsatio thesauri eccl̄ie p̄missa ē. ⁊ q̄z mēsurā p̄missiōis sue. ⁊ q̄z vicario x̄pi cōmissa ē plenitudo ptātis a x̄po. ex de pe. ⁊ re. Cū er eo. iō dare p̄ot idulgētias p eccl̄iaz totā militātē tātas q̄z̄tas sibi placuerit. dū tm̄ assit rōnabilis cā. Alij aūt tm̄ h̄nt de hac ptāte. q̄z̄tū eis a vicario x̄pi p̄cessuz ē ip̄e aūt p ius cōe .B. nō p̄cessit nisi ep̄is. vel electis i ep̄os ⁊ suis legatis. ⁊ iō nulli alij indulgentias p̄nt dare nisi ex spāli p̄missione. nec p̄nt legati dar̄ idulgētias nisi i p̄uicia sua. nec ep̄i nisi i suo ep̄atu. archiep̄i tm̄ p̄nt eas dare i ep̄atib⁹ suffraganeorū suoz̄. ex de pe. ⁊ re. ℜfo. isti tm̄ i dedicatione basilice. siue dedicet̄ ab vno ep̄o. siue a plib⁹. non debēt ertēder̄ idulgētiā vltra ānū. neq̄z i āniuersario dedicatiōis vltra. 40. dies. ex de pe. ⁊ re. Uz ex eo. limitata. n. ē eis ptās a papa ne p̄ imoderatas p̄cessiones claues eccl̄ie p̄tenerēt. ⁊ p̄itētialis satisfactio eneruaret̄ ep°. Ubi p̄us. Ad ar̄m i opp̄m dō q nō ē sil̄e. q̄z p̄cessio p̄ticipatiōis bonoz̄ fit per mutuā charitatē. ſz donatio idulgētie p auctoritatē Uñ q̄lz p̄ot alteri p̄ticipationē suoz̄ bonoz̄ p̄cedere ſz nō idulgētiā dare debitorū suoz̄. Utrū aūt q̄lz sacerdos penitentē i articlo mortis possit absolue re ab oi pcō. ⁊ oi excōicatiōe supi⁹ visuz ē. Utruz aūt ille iust⁹ q añ mortē fecit totā p̄niam sibi a sacerdote iniūctā minorē debito p⁹ ea i purgatorio puniat̄ sup lr̄e expōnē poterit inuenire.

c Irca lr̄am. nō p̄sumim⁹. q̄z bñ hic exit. g̃ dī ad nos. ad dū difficultatē h̄ūdi ꝺ dignā p̄niaz illi q vsq̄z ad articulu⁹ mortis distulit penitēr̄. ℙeccare nō p̄ot̄es. Bitelli⁹ ō pcis i opib⁹ exteriorib⁹ q̄ hō nō p̄ot facere i articlo mortis istāte. Quacūq̄z die iuocet̄ de⁹ assit. Bñ nō itellr de iuocatiōe q̄ ē ex tiore pene p̄ncipali. ſz ex amore iustitie arbitrij. Querit libertatē Bō dic. q̄ ēz̄uis illo q expectauit pēitēr̄ q° vsq̄z mors instat. remaneat arbitrij libertas. tamen ineſt sibi ad peniten dum vere maxima difficultas. Quedam peccata mortalia in p̄nia fiunt venialia. hoc ideo dictum est. quia homo de illis per p̄niam obtinet veniam si non sufficit dolō interior simul cum pena iniuncta addet deus penam. Contra si sacerdos iniūgit penitenti penam maiorez debito. penitens si potest tenetur soluere illam. ergo a simili si iniungit minorem debito penitens debet esse simpliciter quietatus si voluit eam. ℜspondeo q si sacerdos iniungit penam non recompensantem penā a deo taxatā fm iudiciū suū iustitie tēperatū dulcedine misericordie penitens residuum ex̄soluet post hanc vitam. Si autem iniungit penam recompensantem quāuis absolute sit minor quaz illa ad quam obligatur in purgatorio. non simpl̄r getatur penitēs si ex̄soluit eā. nec ē icōueniens. vt supi⁹ dcm̄ ē q mior pena i hac vita recōpēscet i diuina acceptatiōe maiorē penā i alia vita. Ad ar̄m dō q ēz̄uis ille cui iūncta ē pena maior debito teneat̄ ad eam explēdā i foro eccl̄ie. i foro tm̄ dei nō tenet̄ nisi ad ꝺdignā. Uñ si moriat̄ expleta ꝺdigna ad residuū nō tenet̄. Testionia eis fideliū ꝺstantiū. pdeē debent ⁊ ēz̄uis loq̄t̄ in plurali. tm̄ vni soli credit̄ in hac m q̄z̄ .B. nō cedit i p̄iudiciū alicui⁹. 26ª. q. 6. Mis q in in firmitate. in glo. i ar̄m ad .B. de p̄sec. di. 4. Cū itaq̄z nō dz̄ p̄sbyter. logt̄ de publice pēitēte. q̄z p̄niaz ab ep̄o iniūctā nō p̄ot sine eo p̄sbyter relaxare nisi articulo necessitatis. ℙuellaz tm̄ p̄secratio ꝺsulto ep̄o p p̄sbyterū fieri valet. Bitelligēdū ē fm antiquā ꝺsuetudinez aliquaz eccl̄iarū q̄ modo non tenetur.

Di. xxi.

f Olet etiam queri. ⁊c. Supi⁹ determiauit magr̄ de mō rēissōis mortaliū. Hic ꝺterminat p̄

modo remissiõis venialiũ.7 diuidit i.2. ℙ°determinat de remissiõe venialiũ post hãc vitã. 2°. de eorum remissiõe i hac vita ibi. ℙost h°. ℙ°i.4. ℙ°oñdit q̃ quedã pccã post hãc vitã remittũtur. 2°q̃ qdã citi⁹.qdã tardi⁹purgãtur ibi. Jn illo añt. 3°oñdit q̃ fũt illa pccã q̃ i purgatorio purgãtur ibi. Hic obijcit. 4°oñdit q̃ hec purgatio nõ tñ ẽxtuz ad penã.sed ẽt ẽxtũ ad culpã itelligit ibi. Sz forte. 2°pars p̃ncipal⁹ diuidit in.2. ℙ°determiat ꝺ gnãli p̃fõne. 2°de sigilli p̃fõnis obseruatiõe ibi. Caueat añt. ℙria i.2. ℙ°oñdit q̃ p̃fitẽda sunt. 2°que p̃fitẽda nõ sunt ibi. Sicut añt.

Articulus primus.

c Jrca hanc di. est q̃rẽdũ de. 5°. p̃ncipal⁹. ℙ°ꝺ purgatorio. 2°de his q̃ ibi purgãtur. 3°ꝺ gnãli⁹p̃fõne. 4°de sigilli p̃fõnis obseruatiõe. 5°ꝺ obseruatiõe secreti ex pte penitẽtis. Circa p^m q̃runt.4. ℙ°vtrum sit cõsonum diuie iustitie aliq̃s aias cũ charitate a corpibus recedẽtes i purgatorio puniri. 2°vtꝝ ꝺ purgatorio ali⁹alio citi⁹ libereť. 3°vtꝝ ad purgationem aiaꝝ sit aligs loc⁹ spãlit deputat⁹. 4° vtꝝ ille loc⁹ sit totũ spaciũ vsq̃ ad ozdẽ lune.

p Rimo oñdo q̃ nõ est p̃sonũ diuine iustitie aliquã aiam a corpe i charitate recedẽtez i purgatorio puniri. Apoc.i4.di. de illis q̃ moziũtur i dño. Quod amodo iã dic̃ ispũs vt regesc̃at a laboribus suis.qꝺ vex̃ nõ eẽt si p̃sonũ eẽt diuie iustitie aias taliũ i purgatorio puniri. Jtẽ aie maloꝝ statı descẽdũt ad infernũ p diuinã iustitiã.ǵ silr̃ p̃sonũ ẽ diuine iustitie. vt aie bonoꝝ sine aliq̃ pena statim ascẽdãt i celum.

Jtẽ nõ est aliqꝺ pccm̃ tã graue.7 grãde q̃ p penas ꝑ iflictas nõ possit totalr̃ hac vita expiari.si tũ patiẽtur sustineaf.sz mozs est maria penaꝝ. ǵ si penitẽs eam sustinet patiẽtur p eã totalr̃ purgaf. Contra magr̃ in pcedẽti di.c.j.7 est ꝺ pnia di.7.c. Hoc añt p̃us purgãdus est igne purgatiõis q̃ aliud secundum distulit fructũ p̃uersiõis. Jtẽ magr̃i littera huius di.c.j.exp̃sse ponit quasdã aias post hãc vitã in purgatorio puniri. Rñdeo q̃ aiaꝝ decedẽtium a corporibus i charitate.q̃dam i hac vita totã penã debitã erpleuerũt.7 tales puniri i purgatorio ñ eẽt p̃sonũ diuine iustitie. Cũ tales stati cũ sunt a corpib⁹ sepate admittũt ad eterne vite visionẽ 7 fruitionẽ. Alie sunt q̃ totã penã sibi debitã i hac vita ñ expleuerũt.7 tales puniri post hãc vitam p̃sonũ est diuie iustitie.nõ tñ eterna pena.sed purgatoria. ex quo.n.cũ charitate recedũt eas eternaliter puniri nõ eẽt diuie iustitie p̃sonũ.qꝛ digne sũt vita eterna 7 qꝛ adhuc ad aliquã penã obligate sunt diuie iustitie. p̃sonũ ẽ vt p̃us illã sustineãt ꝝ gaudiũ eterne vite recipiãt.cũ illo.n.gaudio nõ põt stare obligatiõ ad aliquã penã. Ad p^m in opp^m ꝺõ q̃ illa auctoritas itelligẽda ẽ aut ꝺ illis q̃ totã pniam suã i hac vita erpleuerũt.aut de alijs post ꝝ a pena purgatoria libãte sunt. Ad 2^m ꝺõ q̃ nõ ẽ sile.qꝛ pccm̃ mortale nõ ꝓparit secũ aliqꝺ meritũ quo ꝛtardeť aia a suo desiderio ifernũ.sz charitas secũ ꝓpatit aliqꝺ retardatiũ ascẽsiõis aie i paradisuz.qꝛ secũ ꝓpatitur venialẽ culpã.7 obligationẽ ad aliquã penã. Ad 3^m ꝺõ q̃ pena mortis nãlis.cũ sit debita p pccõ oꝛigialı.non satisfacit p pena debita pccõ actuali. quãuis pena mortis violẽter illate quã hõ patiẽť 7 ex charitate sustinet.p deo totaliter satisfacere possit.

r Ecundo queriť vtrũ ꝺ purgatorio ali⁹alio citiuſ liberet. Et vr̃ q̃ nõ.qꝛ p̃m illã ꝓportionẽ q̃ culpa excedit culpaz. vna pena purgatorij excedit aliã i accẽbitate.ǵ ad ꝺ q̃ pene sint unite oz q̃ sint eq̃les i duratõe. Jrẽ ẽxuis p̃mia i padiso sint ieq̃lia i tẽsiõe.tñ eq̃ntur i duratõe. Silr̃ pene iferni ineq̃les sunt i itẽsiõe.eq̃les tñ i duratõe.ǵ a silı pene purgatorij ẽxuis sint eq̃les i itẽsiõe. debẽt eẽ eq̃les i duratiõe. Cõtra Algazel.li°.5.phiſi. c. 4. loquẽs de penis aiaꝝ post hãc vitã diċ.q̃ citi⁹ vl tardi⁹ pena remouet p̃m q̃ dispõnes pp q̃s puniunť sunt fortes vel debiles.7 cũ i eodez loco añ vba p̃dicta ponat penas aliq̃ aiaꝝ nõ finiẽdas. vr̃ q̃ vba p̃dcã de penis purgatorij itelligãtur. Rñdeo q̃ duo p̃sideratur i pccõ.s.magnitudo 7 radicatio. ꝺicit ǵ aliq̃ magnitudini offense rñdet itẽsio acerbitatis pene. 7 radicatiõi pcci pene duratio. iõ i purgatorio nõ tñ st pene ineq̃les i itẽsiõe.sed ẽt i duratõe. Sz ꝺ hunc modũ soluẽdi sic põt argui. ℙossibile ẽ vt minori pccõ hõ fortı⁹7 diuti⁹adhereat ẽxtı maiori.7 sic p̃tingeť possz vt penitẽs diuti⁹careret visiõe diuina pro pccõ minori ẽxtı p maiori Cũ ǵ caritia visionis dei ad tps sit maioꝝ pena ẽxtı pena ignis ad tps. sic̃ simplr̃ maioꝝ ẽ vbi ẽ sũ fine. vt i dãnatis ẽxtı pena ignis eterni.posset p̃tingere vt simplr̃ magis puniretur penitẽs in purgatorio p peccato minori ẽxtı p maiori.qꝺ irrõnabile ẽ. Videtur ǵ mihi ꝺõ q̃ oib⁹ pensatis q̃ peccatũ aggrauãt.cuiusmõi sũt fortiter 7 diu adherere peccato.7 plura alia p maiori peccato debetur vere penitẽti maioꝝ pena in tẽsiõe.7 i duratiõe. Cũ magr̃ in p̃ti di.e.2. ℙost hãc vitã icredibile nõ est nõnullos fideles p ignem quẽdam purgatoriũ ẽxto magis minus ve bona peũtia dilexerunt.tãto tardius citiusq̃ saluari. Nõ ẽt inuit aplꝰ p̃mo Cor̃.3.cõpando purgãda ligno.feno.stipule. q̃ nõ eque diu remanẽt in igne. Ad p^m in opp^m dicẽdũ q̃ p̃m illã ꝓportionẽ qua culpa excedit culpaz in grauitate pensatis oibus que culpam aggrauãt. grauitas pene constituta ex pene intensione 7 duratione simul excediť i purgatorio pene alterius grauitatem. Ad 2^m ꝺõ q̃ nõ est simile.qꝛ charitas bonoꝝ.7 culpa damnatorum nunq̃ delebunť.7 ideo p̃mia bonorum.7 pena dãnatorum non finientur. sed dispositio pp quam anime puniunť in purgatorio nõ est in eis imolabiť radicata.nec equalr̃.7 iõ citius a qbusdã ẽxtı ab alijs remoueť. Ad^m ad ptez aliã gr̃a conclusionis potest concedi.ẽxuis Algazel errauerit in hoc q̃ in animabus post hanc vitã penam non posuit nisi causatã ex vehementi desiderio delectatiõis.que accipiť in tp.alibus mediante corpe sic̃ instrumento ad quã attigere nõ p̃sit pp carentiam instrumẽti.

t Ertio q̃ritur vtꝝ ad purgatõez aliarũ sit aligs locus ꝺputatus spãlr̃. Rñdeo sic̃ p̃z p ea q̃ dcã sunt. li.3.di.22.articu.2.in inferno sunt quattuor loca sebũtia fm supius 7 inferi⁹. Jn illo loco maxime infimo sunt dãnati p pccõ actuali. Jn illo q̃ ẽ imediate sup̃ illũ sunt dãnati p solo pccõ oziginali. Jn loco q

cõsequenter est supra illum sunt aie que purgantur qr ibi de lege cõi purgant. ꝯuis aliꝫ alibi purgent ex aliqua cã spãli. s. vt viuẽtib⁹ aliqd nũciẽt. vel vt suffragia p se ipetrẽt. ⁊ vt patiẽdo vbi peccauerunt dei iustitiam aliqb⁹ sensibili⁹ mãifestẽt. In. 4. loco mõ nõ sunt aliꝫ aie. sed añ xpi aduẽtũ ibi erãt aie scõrũ patrũ. q̃ pniam suã i purgatorio expleuerãt. ⁊ ille q̃ recedẽtes a corpe nihil purgabile portauerãt Hu⁹tñ 2° li. ō sacra. pte. 15ª. c. 7. negare vr aliquez vnũ locũ determiatũ eẽ purgatiõi aiaꝝ dicẽs. pbabilius eẽ vt i his potissimũ locis singule penã sustiere credãtur i qb⁹ culpam cõmiserũt. sic multis sepe documẽtis ẽ pbatũ. alia vo si qua sunt haꝝ penarũ loca nõ facile est assignari. Ex dictis pz solutio ad qõnem quartam.

Articulus seccũdus.

c Consequenter q̃rit de. 2. pncipali. Et circa h̃ q̃runt. 4. ℙ° vtꝝ aliꝫ pccã venialia post hãc vitã remittãtur ꝯtũ ad culpã 2° vtꝝ ad rmissionẽ sufficiat pena purgatorij sine motu ꝓtritiõis. 3° vtꝝ aliqꝺ pccm̃ veniale puniatur eterna pena. 4° vtꝝ p lignũ. fenũ. ⁊ stipulã itelligãtur pccã venialia.

p Primo ostendo q̃ aliꝫ pccã venialia post hãc vitaz ñ remittũt ꝯtũ ad culpã. Hu° 2°. li. de sacr. pte. 15ª. c. 13. Nemo speret qꝺ h̃ neglexit cũ obierit apud dñz pmereri. Itẽ facili⁹ est peccare ꝯ a pccõ resurger. fz aie recedẽtes a corpib⁹ cũ charitate ampli⁹ nõ pñt peccare. q̃ nec a pccõ veniali resurgere. Itẽ dam̃. li°. 2. c. 4. qꝺ est hoib⁹ mors. h̃ est ãgel' casus. qr post casum nõ ẽ ãgelis pnia. q̃ a sili nec aiabus sepatis. Cõtra pccm̃ veniale sil' põt stare cuz charitate. q̃ põt eẽ q aia recedat a corpe cuz vtroqz aut q̃ illa aia i ppetuũ carebit vita glie. qꝺ eẽt iniustum. aut remittet illud pccm̃ veniale. Nñdeo q sic dic magr hui⁹ di. c. 3. aliꝫ pccã venialia remittũtur post hãc vitã. nõ tm̃ ꝯtũ ad penã. qr sic et rmittũtur mortalia multa in ꝯtũ postꝯ i hac vita remissa sunt ꝯtũ ad culpã. pena. eis debita soluit i purgatorio. sed et ꝯtũ ad culpã. ñ sic itelligẽdo. q sine pnia p ignẽ purgatoriũ ꝓsumit. sic p ignẽ ꝓsumit argẽti rubigo. fz qr p penã iuuãtur aie ad penitẽdũ de vẽialib⁹. de qb⁹ i hac vita ñ penituerẽt ⁊ p charitatẽ. cũ q̃ a corpoib⁹ recesserũt eaꝝ pnia fozãtur ⁊ acceptat. ⁊ sic vẽiales culpe eis remittũt. Vñ opio dñtiũ aias nõ posse recedẽ a corpib⁹ cũ charitate. ⁊ aliquo pccõ veniali sit. qr vt ipi dñt. q oẽ pccm̃ qꝺ hõ nõ pẽitet añ egressum aie a corpe i ipo egressu fit mortale. nõ idẽ i numero. fz qr nõ penitẽs i statu tali de oi pccõ tã mortali ꝯ veniali saltẽ i gnãli mortale ꝓtẽptũ icurrit. falsa est. põt. n. ꝓtiger q hõ i charitate exñs obdormiat i aliquo pccõ veniali. ō quo nũq̃ penituit. nec i spãli. nec i gnãli. ⁊ q sic dormiẽs moriat. Cũ g̃ i dormiẽdo hõ nullũ mortale ꝓtẽptũ possit icurrere. planũ ẽ aiam isti⁹ a corpe recedẽ cuz charitate. ⁊ veniali pccõ sil'. ℙreterea cũ veniale pccm̃ simul stare possit cum charitate. si moriẽs vsum libe. ar. hñs ex carnis fragilitate. si nõ penitẽs de aliquo veniali pccõ. vere tñ penitens de oi mortali pccõ. nõ video rõnẽ q̃re tal' debeat icurrer ꝓtemptũ mortale. cum nõ adhereat alicui rei icludẽti auersionẽ a deo. nec corrumpẽti formale pncipiũ spũalis vite. qꝺ est charitas. Ad p^m in opp^m dꝺ q ibi. Hu° loqtur de moriẽte i mortali pccõ. tal' n. h̃ nõ meruit vt digne possit postea penitere. sed aia recedẽs cũ charitate. ⁊ aliquo pccõ veniali sil' h̃ meruit. vt post hãc vitã de illo pccõ digne penitere possit. Ad 2^m cuz dr q facili⁹ est peccare ꝯ a pccõ resurgere. rñ. dico q de mortali pccõ verꝫ est tam i hac vita ꝯ i alia. qr i hac vita a tali pccõ resurgere ẽ difficile i alia ẽ impossibile. Sed nõ sic dꝺ ō veniali pccõ. ꝯuis. n. i hac vita facili⁹ sit venialr peccare ꝯ de veniali pccõ vere penitere. nõ tñ sic dꝺ est post hãc vitã p compationẽ ad aiam q̃ a corpore recedit cum charitate. sic. n. illa que sine charitate recedit põt male velle. ⁊ de mala volũtate digne penitere nõ põt. sic p ꝛzium ita nõ põt male velle. ⁊ de inordiato actu volũtatis veniali tñ quẽ habuit i hac vita digne pẽitere põt. Ad 3^m dꝺ q illud simile nõ valet nisi ꝯtũ ad aias que recedũt a corpoib⁹ cum mortali pccõ. ille. n. que cum solo veniali recedũt mortue nõ sunt. neqz venialit peccare ppzie dr cadeꝛ. qr p solũ venialẽ nõ cadit aia a spũali vita. ex dictis pz solutio ad qõnẽ scõam.

t Tertio queri vtrũ aliqꝺ pccm̃ veniale pñiat eterna pena. Et vr q nõ. Sic se hz culpa ad culpã. ita pena ad penã. sed culpa mortalis i infinituz excedit venialem. q̃ pena sibi debita excedit penam pccõ veniali debitam i infinitum. ñ i itẽsiue. qr ois pena ẽ finita itẽsiue. q̃ i duratiõe. sed cõtra. ℙhilo. q°. phisi. Oẽ minus infinito est finitum. ergo nullum veniale pccm̃ punitur eterna pena. Item post hãc vitam p equali pccõ nõ pũitur vnus magis ꝯ alius. qsic dr act. 10. ñ est psonarum acceptor deus. sed aie recedẽtes cum charitate. ⁊ cum venialibus peccanꝫ simul. ñ puniũtur pro illis venialibus pena eterna q̃ similiter nec aie recedẽtes sine charitate. Nulla ergo aia pro peccato veniali punitur pena eterna.

Cõtra vt supius ostẽsum est di. 16. pccm̃ veniale adiũctum cum mortali remitti ñ potest sin̄ mortali. sed peccatũ mortale i alia vita ñ potest remitti. ergo nec veniale adiũctum mortali. sed durãte culpa durabit pena. ergo pro veniali adiũcto mortali puniũtur aie damnate pena eterna. Nñdeo q nulli peccato veniali per se debetur pena eterna. qr simul potest stare cuz formali pncipio spiritualis vite. quod est charitas. Vñ ab eterno bono ñ separat ꝯuis ad talem separationem disponat. per accis tamẽ multa peccata vẽialia puniũtur eterna pena eo q sunt i subiecto carẽte charitate. ⁊ i actu. ⁊ i potẽtia. sine qua nullum potest remitti peccatum. ⁊ ideo quia diuina iustitia exigit vt manẽte culpa maneat pena. eorum pena est eterna. Unde talia venialia propzie loquẽdo ligno. feno. stipule. nõ comparãtur. Aliqui tamẽ dicũt q deus potest a damnato extorquere torã penam suis peccatis venialibus debitam sine remissiõe cuiuslibet culpe. vñ dicũt q veniale. nec per se. nec per accidẽs pũietur pena eterna a iudice iflicta. qr pena que est i remorsu psciẽtie oportet durare durãte culpa. neqz põt dici q dãnati soluãt penã suis pccis venialib⁹ debitã seu q satisfaciant. sicut nec in hac vita obligatus ad aliquam penam quam malis gratibus eius.

iudex iuste extorquet ab eo potest dici soluere illaz penam. vel satisfacere. Sed hec opinio est ō communē doctoꝝ opinionē. ⁊ ēt ō rōnē. qz cū deꝰ penaz non acceptet. nisi acceptet sustinētē penam. sic nec opa bona. nisi opantem acceptet. ꝯz diu patiēs penam deo acceptꝰ nō ē. pena sua nō ē deo accepta. tā ꝯz sibi satisfactoria. qz nō ē sibi accepta p ꝓpationē ad sustinētē. ꝯuis sibi sit accepta p ꝓpationē ad seipm iuste eā pccōz iligentez hō ē dictu q accepta est ꝺo sub rōne q̄ iusta ē. ⁊ ꝯz diu pena illiꝰ q peccauit nō ē digna acceptari a iudice vt satisfactōia i toto nec in pte semp pccōz remanet debitoꝝ pene. Ad pm in oppm cum dr q sic se hz culpa ad culpā. ita pena ad penā. ꝛc. dico q veꝝ ē p se. nō tū oz hoc semp eē veꝝ p accīs. ⁊ ego bene ꝓcedo pena eternā nō deberi pccō veniali p se. Ad 2m dō q sic in hac vita sine acceptiōe pſone p equali pccō diutius punitur vnus ꝯz aliꝰ ꝓpter diuersam ꝓditionē subiecti. sic i alia vita fieri pōt. qz aia cū charitate recedēs a veniali purgari pōt. recedēs vo sine charitate nō pōt.

q **Warto queritur** vtrū p lignū. fenū. ⁊ stipulā itelligunt pccā venialia. ℜñoꝺ q ſm sniaz magri hui⁹ di. c. j. p lignū. fenū. ⁊ stipulā itelligunt vēialia pccā p quādā ſilitudinē. qz venialia i eodē subiecto cū charitate exūtia pūt p ignē purgatorij ⁊ spūa lē ignē charitatis dilectiōis ꝓsumi. sic lignū. fenū. ⁊ stipula ꝓsumunt p ignē. ⁊ qz tardiꝰ ꝓsumit lignū ꝯz fenū. ⁊ fenū ꝯz stipula. iō p lignū significant venialia grauiora. p fenū media. p stipulā minora. huic ꝺ coꝛdat glo. pº. Lor. 3º. sup illud vbū. lignū. fenū. stipulā. dicēs. Lignū. fenū. stipulā edificant q ⁊ si alie na nō rapiūt. reb⁹ tñ ifirmitati ꝓcessis aliq̄ dilectione. supple obliq̄ inherēt q scōm suos amādi hꝰ modos. ꝺintius vt lignū. vel minꝰ. vt fenū. vel minimū vt stipula. ignē sustinebūt. ⁊ q hec deo non ꝓponūt salui erūt p fundamētū. q vo hec deo ꝓponūt ñ supedificāt. sed destruūt fundamētuz.

Articulus tertius.

c **Onsequenter** q̄rif de. 3º. ꝓncipali. Et circa hꝰ q̄runt. 4. ℙº vtꝝ p ꝓfōnē gnālē deleant pccā venialia. 2º vtꝝ illa cōfessio sit sacrm. 3º vtꝝ mortalia oblita ꝺleā tur p illā ꝓfōnem. 4º vtꝝ peccet ꝓfitens ꝓfitendo pccā que non fecit.

p **Rimo oñdo** q p ꝓfōnem gnālē nō delent pccā venialia sine gnāli ꝓfōne pūt venialia remitti p ꝓtritionem. ⁊ sine ꝓtritiōe non pūt remitti p gnālē ꝓfōnem. ꝯ non remittunt p gnālem ꝓfōnem. sed p contritionē. Itē q̄ꝯz aliqua pccā venialia p gnālem ꝓtritionē nō remittunt. vt sunt illa in qbꝰ remanet volūtas hitualiꝫ. sed ad remissionē venialiū plus valet gnālis ꝓtritio ꝯz gnālis ꝓfessio. ꝯ sunt aliqua pccā venialia q̄ p gnālē ꝓfōnem nō remittunt. Itē Jo. in pº cano. c. j. Si ꝺixerim⁹ q pccm non hēmus nos ipos seꝺucimus. ⁊ veritas in nobis nō ē. cū ꝯ multi faciāt ꝓfōnē gnālē mortalibꝰ carētes. si p illaz ꝓfōnē remitterent venialia. tales oi pccō carerēt. ꝯ q eā venialia nō remittunt. Lōtra si p eā non remittunt venialia mlto minꝰ mortalia. ꝯ frustra fieret cum p eam nullum pccm remitteret. Item potentioꝝ vr ad remissionem pccōz venialium gnālis ꝓfessio ꝯz alsplio aque benedicte. vel epālis bñdictio. sed pccā venialia ꝺūtur remitti p alsplionez aque benedcē. de ꝓsecr. ꝺi. 3. Alquā. ⁊ epalem bñdictionem. Añ decre. ꝺi. 28. ℙrelybyterꝝ. bñdictio sacerdotis scificatiōis traditio est. ꝯ multo fortius p gnālē ꝓfōnem. ℜñdeo q ꝺuplex ē gnālis ꝓfessio. q̄ꝺam sacr̄alis que fit sacerdoti in occulto. q̄ꝺam ñ sacr̄alis q̄ fit in ꝑma ⁊ ꝑpletoꝛio in publico. ℙrima est cum hō ꝺe pccis venialiꝫ sacerdoti ꝓfitet i occulto de generiꝫ singulorꝝ. ⁊ nō ꝺe singul⁹ generuz. ⁊ p hanc remittunt venialia. p modū meriti iꝫtum excitat motum voluntatis. ⁊ feruoꝛem charitatis p que fit venialiū remissio. ⁊ ex vi sacr̄i. s. per absolutionē sacerdotis. p aliam aūt nō fit venialiū remissio ex vi sacr̄i. sed tñmō p moꝺuz meriti. qō ꝑncipali⁹ ꝓsistit in ꝓtritiōe ad quā hñdam iuuat homo p ꝓfōnem gnālem ⁊ oꝛonem sacerꝺoralem. ℜñ aūt quare ad remissionē venialiū nō est necessaria ꝓtritio spālis. nec ꝓfessio est. qz nō auertūt a deo. ⁊ simul stant cum charitate. qō ꝺe mortaliꝫ ꝺici nō pōt. Ad pm in oppm ꝺō q nō plus cōcludit nisi q ꝑncipaliꝫ remittunt p ꝓtritionē ꝯz p gnālē ꝓfōnē. ⁊ q sine gnāli vel spāli ꝓtritiōe remitti nō pūt p gnālem ꝓfōnem. ⁊ hꝰ est veꝝ gnālis tñ ꝓfessio iuuat ad illā ꝓtritionē hñdam. ⁊ ad augendū iam habitam. Ad 2m ꝺō q illa pccā venialia in qbus volūtas remanet hitualiter nō cōphenꝺunt sub gnāli ꝓtritione. ⁊ iō p illam. neq̄ p gnālem ꝓfōnem remittunt. sed tñ illa q̄ volūtati displiceret si ad memoriā hominis in spāli reꝺucerent. Ad 3m ꝺō q nō fuit intentio beati Jo. negare hoiem posse esse sine omni peccato p aliquod momētum temporis. sed quod ista vita sine pccō transigi non potest. nec homo sine aliquo peccato ꝺiu manere ꝺ lege ꝓmuni. ℙm arm ad partem aliā ꝯuis gratia ꝙclusionis possit cōcedi. tamē ex vi forme non concludit. qz si faciēs cōfessionem generalē de nullo peccato veniali contereret. nec in generali. nec in spāli adhuc cōfessio gnālis non fieret frustra. ꝯuis per eam nullus peccatum remitteretur. qz aliquam dispositionē faceret in hoie ad cōtritōem. Ex dictis pz soluō ad q̄stionem scōam.

t **Ertio q̄ritur** vtrum p ꝓfōnem gnālem deleantur mortalia oblita. Et vr q nō. qz hō ꝺe sua negligētia nō debet cōmoꝺū reportare. sed si hō purgaretur a peccatis p suam negligētiam oblitis p gnālem cōfessionem ꝺe sua negligētia cōmoꝺum rportaret. qz si esset eoꝝ memor teneretur illa confiteri in spāli. ergo nō remittūtur p cōfessionem generalem. Item p ea non remittuntur peccata per ignorātiam cōmissa. vt patet in fiꝺelibus. ergo a simili nec oblita. Lōtra ad quoꝝ pccōz remissionē nō est necessaria ꝓtritio spālis sufficit ꝓfessio generalis. sed ad remissionē mortalium oblitoꝝ nō ē necessaria ꝓtritio spālis ꝯ ad hoc sufficit cuz cōtritiōe ꝓfessio generalis. ℜñdeo q p ꝓfessionē generalez cū generali ꝓtritiōe remittūtur mortalia oblita. ꝺe us. n. ab homine nō requirit vltra illuꝺ quod pōt. ꝺe oblitis autez ꝯdiu oblita sunt homo in speciali nō potest cōteri. neq̄ ꝓfiteri tenetur tñ hō facēr qō in se est ſm q humana patitur fragilitas vt oia sua

pcā mortalia ad memoriā in spāli reuocet. ⁊ si de oblitis postea memor fuerit tenet postea i spāli cōteri. ⁊ ꝓfiteri. nec itelligēdum ē q ad remissionem mortaliū oblitor sufficiat gnālis ꝓfessio nō sacrālis si hō habeat copiā sacerdotis ⁊ facultatē ꝓfitēdi. qr his habitis tenet de mortalibus oblitis gnālit ꝓfiteri. ⁊ a sacerdote recipe absolutionē. Ad pm i op pm dō q si hō p suam negligz aliqua pcā mortalia tradit obliuiōi non reportat ex bō cōmodo. qr illa negligia sibi iputat i pcām. ⁊ si de illis in spāli cōfiteret facilius obtineret remissionē. ⁊ maioris partis pene relaxationē. Ad rm dō q nō est sile. qr magis ē inuincibil ignorantia fci cz ignorātia iuris. qr aliqd iuris pōt hō ab alio regrere. qō ō suo fcō secreto nō pōt. vtracz tn ignorātia si simplr inuincibil eet hoiem a pcō tora excusaret.

q **Warto queritur** vtrū peccet ꝓfitens ꝓfitēdo peccata q nō fecit. Et vr q nō. decre. di. 5. Ad eius. Bonaz mētiū est ibi culpas suas cognoscer. vbi culpa nō est. Item sine pcō pōt hō satisfacer p pcō qō nō fecit. vt supius hitū est. g a sili ⁊ ꝓfiteri de pcō qō nō fecit. Cōtrariuz tenet magr hui di. c. penl. Itē Aug. p°. li. ō ci. c. xi. Fli testimonij nō min reus ē q de seipo falsuz fateret cz si aduersus primū bō faceret. Rñ° q ꝓfitēs se fecisse pcām qō nō fecit dupl peccat. tū qr ꝓsciam suā i bō sacerdoti nō manifestat. sed magis occultat. tū qr mētit qō sūi pcō ee ñ pōt. Vñ magr hui di. c. penl. ⁊ ē. xx. q. x. Cū hūilitatis. Cū hūilitatis cā mētiris. si ñ eras pcōr añcz mētireris mētiēdo efficeris qō euitaueras. Ad pm in oppm dō q ibi dz accipi cognoscē p formidare. iuxta illud Job. 9. Uerebar oīa opa mea. Ad rm dō q nō ē sile. qr satisfacē. p pcō alterius ē psonū charitati. sz q hō ꝓfiteat se fecisse pcām qō nō fecit est ꝛriū veritati.

Articulus quartus.

c **Onsequenter** qrit de. 4. pncipali. Et circa bō qrunt. 4. ℞° vtz sigillū ꝓfōnis sit de iure nāe. 2° vtz i aliq° casu liceat sacerdoti ꝓfōnem reuelar. 3° vtz ali a ꝓfōre audiēs a ppōsito vl a casu pcā ꝓfitētis ignorantis q pcā sua ali a ꝓfōre audiat teneat illa celare. 4° vtz sub sigillo ꝓfōnis cadat psona cū qua penitens ꝓfitet se peccasse.

p **Rimo ostendo** q sigillū ꝓfōnis ñ sit de iure nature qr nulli lnia licitū ē facē ꝯ ius nature. sed sacerdos ō lnia ꝓfitētis pōt pcām suū alijs manifestare. g sigillū ꝓfōnis ñ est ō iure nāe. Itē qō tenet hō celare ō iur nāe. nullo alio mō pōt licite reuelar. sed si hō sciat p aliā viā illud qō scit p ꝓfōnē pōt illud licite reuelare. g celare pcām ꝓfitētis nō ē ō iure nāe. Itē ꝓfiteri sacerdoti nō ē de iure nāe. vt supius hitū ē. g a sili necz sacerdos obligat ō iure nāe ad celādū pcā ꝓfitētis. Cōtra ō iure nāe. ē hoiem in dubijs agibilib ꝓsiliū regrer a prudētiore. ⁊ vulneratū ꝯ vulnera sua medelā qrer. sz hoib bō faciēdi sbtraherer fiducia. si illi a qb regrit ꝓsiliuz ⁊ medela nō tenerent absqz dei pcepto extriseco sibi reuelata celare. g talis celatio est ō iure nature. Itē vitare fraudem. ⁊ suare fidelitatē sunt de iure nature. sed sic dic sap. i puer. c. ii. Qui ambulat fraudulēter reuelat arcana. q aūt fidelis est celat amici ꝓmissuz. g celar nō tm pcā ꝓfitētis. sed q̄cūqz in secreto ō suo ꝓsensu sibi sunt dcā est ō iure nāe. Rñdeo q sigillū ꝓfōnis ē de iure nāe. qō ad pns declarari pōt dupliciter. eadē psona ꝑm nām vere affirmare pōt aliqd in psona alteri loquēs qō vere negat. loquēs i psona ppria. Uñ angelus loquēs. Moysi in psona dei vere dixit. Ego sum dns dr tuus q eduxit te ō terra Egypti. Exo. xx. qō vere negasset in psona p prie loquēs. g a simili homo repūtans dei psonam in foro ꝓfessiōis vere aliqd pōt affirmar. qō ex fore ꝓfōnis qñ loquit vt psonam ppriā gerens vere negat. vez g dic negādo se audiuisse. vl scire q ad notitiam eius nō deuenerūt. niū inctum rpūtabat psonam dei. g ex fore ꝓfōnis dicēdo se illa audiuisse. vel scir mentit. sed vitar mēdaciū ē de iure nāe. g ⁊ ꝓfōnis sigillū. ℙreterea de iure nāe est hoiem suare illud licitū qō pmittit tacite vel exp̄sse. sz eo ipo q penitēs solus sacerdoti soli ruelat sua pcā sacerdote ꝓsentiente. vt audiat tacite pmittit se illa celatuz. g ad illa celāda obligar de iur nature. Ad pm in oppm dō q sacerdos ō lnia ꝓfitētis pōt licite pcām sibi ꝓfessum alij ruelar q sibi necessari est vel vtilis ad pficiēdū q̄ requirunt ad illū fore. qr q̄diu bō pendet adhuc gerit psonam vicarij dei. sed delicētia cōfitētis reuelar alij psone nō lz. niū ille q confessus est hoc itez diceret ꝓfessori er ꝓfōnem. sz ꝯtūcūqz penitēs hanc licētiā det ꝓfessori. ꝓfessor tn ō bet valde vitar scādalum. s. ne fractor sigilli reputet. ⁊ qr si dicat se lniatū a penitēte q de peccantis eius possz log. ⁊ penitēs negat ꝓfori incūbit ꝓbare q p̄dcām lniam a penitēte habuit quam si pbar nō possz tāqz ruelator ꝓfōnis puniret. Ad rm dicēduz q maior vera est si nesciat alio modo. aliter. nō cuis sciēs vt homo illud qō sibi fuit dcm in ꝓfōne pter vitationē scādali debeat de hoc tacer nisi pro necessitate vel vtilitate. nunqz tamen debet dicer se audiuisse illud in confessione. Ad. 3m dicēdum q non est simile. quandoqz. n. requirer consiliū ab aliquo est voluntarium. quod tn celare illi a quo ē requisitum est necessariū ppter fidelitatis observationē ⁊ fraudis euitationem.

f **Ecundo queritur** vtrum in aliquo casu liceat sacerdoti ꝓfōnem reuelar. Et videt q sic. Ber. ō p̄ce. ⁊ dis. c. 4. Iniquū pculdubio foret si statuta p sola charitate ꝯ charitatez tenerent. cum g celatio ꝓfōnis instituta sit p sola charitate. si aliqn esset vtile aie ꝓfitētis vt ei ꝓfessio ruelarer iniquuz esset si celaret. Item sacerdos ad celādum ꝓfōnem tenetur ex p̄cepto ecclie. g si papa p̄ciperet sibi ꝯtū a p̄cepto absolueret. Item nullus obligat ad mētiendum. ergo in casu vbi sacerdos compelleret dicer vtrum de aliqua psona sibi ꝓfessa audiuisset aliqō crimen. vel non teneret dicer seu audiuisse. qr negando mētiret. Itē qua rōne ꝓfessor pōt sibi ꝓfesso post fore ꝓfōnis verecūdiā facer p his q̄ audiuit ab ipo in ꝓfessione. pari rōne potest ei ꝓfōnē ruelar. sz ꝓfessor eum quē in ꝓfōne pcipit excoicatū solus vitar tenet. ex ō sen. exco. Cū nō ab hoie. ℙlatus ēt p ꝓfōnē sciens suū subditum aliquo offō vti male. pōt ipm ab illo offō remouere. qr alr ꝓfessio preiudica

ret dono anime ꝓfitentis. ergo a simili ꝓfessor in casu pōt ꝓfōnem reuelare. Item si duo eūtes cū suo sacerdote ordinasset ipm occidere i nemore. p qō essent trāsitū facturi. ⁊ pax añ nemoris itroitū. vnus pnia ducꝰ sacerdoti ℔i ꝓfōe reuelaret licitū esset sacerdoti se subtrahere ab itroitu nemoris. qz aliter corpali morti se exponeret. ⁊ alij opportunitatē daret crimē ꝑmittēdi. ſz subtrahēdo se sibi ꝓfessū suo socio reuelaret. g̃ i casu lz reuelare ꝓfōem. Itez nō est pditor crimis. qui ipm reuelat illi q vult pdesse ⁊ nō obesse. g̃ p reuelatiōe ꝓfōnis facta tali reuelās nō pōt argui de crimis pditiōe. Cōtra ex ō pe. ⁊ re. Dis vtriusqz serus. Qui pccm̃ in pniali iudicio sibi detectū ꝓsumpserit reuelare. nō solū a sacerdotali offō deponēdū decernim⁹. vex etiaz ad agēdum pniam i arctū monasteriū detrudēdū. Item magister hui⁹ di. c. vlti. Caueat sacerdos. ne pccm̃ penitētiū alijs ꝓdat. alloquī deponat. Itē de pe. di. 6ª Sacerdos. ⁊ recitat magister i lra hui⁹ di. c. vlt. dr̃ de reuelāte pccā sibi i ꝓfōne detecta. q deponatur. ⁊ oībus diebꝰ vite sue ignominiosus peregrinādo pgat. Rñdeo q in nullo casu lz sacerdoti reuelare ꝓfōem. siue ꝓfitēs peniteat siue nō. siue ꝓfiteat peccatū iam ope ꝑpetratū siue ꝑpetrādū. siue sit pccm̃ i moribus. siue in fide. Vñ reprobāda est sīnia in ℔ v su ꝓtēta. Est hereſis crimē. qō nec ꝓfessio celat. tū ꝓfessor cū maria diligentia dz p̄cauere p posse. ne pccm̃ ꝑpetrādū sibi i ꝓfōne detectū. ope ꝑpetretur maxime si est pccm̃ ordinatū ad corruptionē alioꝝ in fide. obseruata tū discretiōe. vt nullo mō pdat illū q sibi ꝓfessus est. nec aliquā malā suspitionē de illo aggnāret in cordibꝰ alioꝝ. Si. n. licitū esset reuelare ꝓfōem vil⁹ redderet i reputatiōe ppli. ⁊ ppls a re sibi nccīa ad salutē retraheret. via ēt fraudibus apiret. qz cū mltū credat hoi i sua ꝓfōne. mlti mali se i ꝓfōne iustos oñderēt. vt a sacerdote laudarent. vt sit possent postea ꝓmoueri ⁊ honorari. forus ēt pnie cū foro exteriori ꝓfunderet. reuelās ēt mētiretur. vt in ꝓcedēti qōne oñsum est. celatio ēt ꝓfonis ℔ iure nature. nō eēt. qō i ꝓcedēti qōne ꝑbatum ē. tūc ēt illud qō gereret exteriꝰ nō eēt signum eiꝰ qō gerit iteriꝰ qō tū in sacris eē dz. de⁹. n. pccm̃ ꝓfitentis celat nō celatiōe oppolita simplici notitie. ſz notitie ordinate ad dānādū ꝓfitētē p illo pccō. hec tū vltima rō p se sufficiēs eēt. qz nō ꝑbat oportere celari nisi pccā ꝓfitētis. q vere peniteat. nisi dicat q ⁊ si de⁹ pccā ꝓfitētis nō penitētis mō supradicto non celet. qz tū illa ꝓfessio dispōit ad ꝓtritōez ex pnti disponit ad pccōz i ꝓspectu dei celationē. Ald p^m in opp^m dō q ⁊ si aliqñ eēt vtile ꝓfitēti vt sua ꝓfessio reuelaret. tū nūqz pōt eē vtile coi vtilitati cuiꝰ bonū ꝑncipaliꝰ respicit charitas q̃z singularitas pſōe.

Ald z^m dō q sacerdos nō tū tenet ad celādū ꝓfōnē de ꝑcepto ecclie. ſz ēt de iure naturē. ⁊ diuīo. ¶Da pa añ ⁊ si sit sup oē ius pure positiuū. non tū est sup oē ius nature. nec sup ius diuinū. Vñ si accideret iste casus q sacerdos hꝫt aliqō mortale pccm̃ ō q° nō possz ꝓfiteri qn reuelaret illi cui ꝓfiteret ꝓfōnez sibi fcām. nō deberet illud pccm̃ ꝓfiteri. durāte. n. tali casu sufficeret sibi de illo pccō ꝓfiteri cū volūtate ꝓfitēdi illud qū ℔ facē poterit sine ꝛuelatiōe illius pſone q̃ sibi ꝓfessa ē. ⁊ sine quocūqz ꝓiudicio sigilli ꝓfōnis. fortiori. n. vinculo ligat ꝓfessor ad celādū q̃z penitens ad ꝓfitēdum. Ald z^m dō q in illo casu sacerdos tenet dicere se nūq̃z audiuisse. ⁊ vex dicere. vt p z ex p̄cedēti qōne. nec ē dō vt dicūt qdā q sacerdos iterrogat⁹ nūq̃z aliquā ptem debeat dicer ſz tacē. qz possz casus ꝓtigē in quo p suā taciturnitatem vl fugā rūdēdi. malam suspitionē gnāret i cordibꝰ reqrētiū de illo q sibi in ꝓfōne sua crimia detexisset. Ald 4^m dō q minor est fla. neqz ℔ dic decr. allegata. qō pz. Ecce lra a coione illi⁹ q p sacrilega manuū iniectiōe i clicū i edictū excoicatiōis icidit lz denūciat⁹ nō sit debes abstinē nisi forte illud tibi soli pateret. in quo casu ipm ꝓnati trīmodo euitabis. hō añt bñ pōt scire solus crimē alteriꝰ absqz ℔ q sibi dcm̃ sit i ꝓfōne. ¶Prelat⁹ ēt remouēdo ab offō suū subditū quē p suā ꝓfōnē scit male vti suo offō ⁊ si faciat vtilitatez illi⁹. trī facē p vtilitatē coitatis. qz alij p relationē remoti ab offō sciētes q p sua cōfōne a suo offō remotus est. pniores reddent ad ℔ vt nō ꝓfiteant ſm vitatē ⁊ ille idē min⁹ ꝓfōnē reuerebit. ⁊ pnior erit ad pccōꝝ suoꝝ celationē. si tamē possz suspior illū ab offō remouere absqz ℔ q ille. vl qcūqz alius suspicari possz ipm. p his q dixit i ꝓfōne ab illo offō eē remotū eēt licitū suspiori. vt dñt alig ipm ab offō ꝛmouer. Ald 5^m dō q i illo casu sacerdos possz renuer irrare nem⁹ cū illis ꝓfōnē nō ꝛuelādo. ſ. prēdēdo aliquā necessariā cām. si trī possit poni aligs casus i quo oporteat aut sacerdotē mortez subire aut ꝓfōnē ꝛuelar. tenet subir mortē. ne reuelet ꝓfōnē. Ald 6^m dō q alia spēs cris ē ꝛuelatō ꝓfōnis q̃z pditio cris. qō pz. qz pōt eē aligs cris pditor nō exīstēs ꝓfōnis reuelator. vt ille q solus videſ p ximū suū crimē ꝑmittē ⁊ postea illō publicat ad eiꝰ ꝓfusionem.

Tertio q̃ritur vtrum aliꝰ a ꝓfōze audiat tenear illa celar. Et vr q ñ. qz ex ō pe. ⁊ re. Dis vtriusqz serus. Ubi dar p̄ceptū ō celādo pccā ꝓfitētis nō fit mētio. nisi ō illo cui fcā ē ꝓfō. Itē iste nescit ℔ p sacrālē ꝓfōnē. qz si fcā ꝓfōe ꝓfōr moreret añ penitētis absolutionē ali⁹ q eā audiuit a casu ipm absoluere nō possz. g̃ nō vr rō q̃re ad celādū teneat. Cōtra fuus ascultās a casu vel a ꝑposito secretū qō secrete secretat in curia dñi sui. ⁊ postea illud reuelās forisecis ꝑmittit crimē ꝑ dominū ⁊ curiam eius. Vñ talis q̃z ius ciuile grauit puniretur. sed sacm̃ pnie est quoddā secretū. quod secrete tractar in curia sūmi. Regis. qz tractat cozaz illo qui repsentat pſonam eius. quilibet añt homo fuꝰ dei est. qcūqz g̃ homo ascultans a casu seu a ꝑposito illō qō in foro pnie tractat postea alijs reuelat crimen ꝓtra dñm. ⁊ ꝑ totam curiam triūphātem. ⁊ militātem ꝑmittit: obligat ergo ad celandum. Rñdeo q alius a ꝓfessore audiēs a ꝑposito vel a casu pccā ꝓfitētis ignorātis q pccā sua alius a ꝓfessore audiat. tenet illa celare ex ꝓcepto iuris nature. ⁊ iuris positiui. ⁊ iuris diuini. ¶Primū declaro sic. Natural iudicium rōnis dictat q homo dz facere alij qō deberet velle ab illo sibi fieri in casu consimili. vt habet decr. di. j. c. j. sed glibet homo debz velle. vt si vel a casu vel a ꝑposito alius a confessore audiuit peccata eius duz confiteretur q celet ea. qz quilibet debet celare ꝓ obseruatione ꝓpriē fame q̃z tum lz. ergo glibet peccata primi audies. dū ꝓfitetur tenetur illa celare siue illa audierit a ꝑpo-

ãto vel a casu. ꝛm declaro sic. Luc. 6°. ℙrout vltis vt faciãt vobis hoies. ꝛ vos facite illis sili' dꝫ etiã math. 18°. Si peccauerit in te frater tuus. vade ꝛ corripe eũ iter te ꝛ ipm soluz. si te audierit lucratus eris frem tuũ. sed glibz dz velle vt alius celet sua pccã. hõ ẽt dum ꝓfiteꝫ corrigit se aut ad correctionẽ se disponit. ℊ hõ qcũqz sit ille pccã illi⁹ vltra reuelãs directe facẽ ꝯ illud ius diuinũ. qõ allegatũ ẽ Luc. 6°. ꝛ ꝯ illud qõ allegatũ est. Math. 18°. 3m. declaro sic eꝫ de accusa. Quali' ꝛ qñ. 2° denũciationẽ dz ꝑcedẽ charitatiua monitio. frustra aũt ꝑcederet si correctus p charitatiuã monitionẽ. ꝛ secretã postea publicari licite possz. cũ ego hõ p ꝓfonem secreto corrigatur. aut ad correctionẽ disponaꝫ. nulli qualitercunqz pccã ei⁹ audiat licitũ est illa reuelare. nisi ex exꝑsso ei⁹ ꝓsensu. ℙreterea illud ꝑceptũ datũ de celãdo pccã ꝓfitẽtis. eꝫ de pe. ꝛ re. Dis vtriusqz sexus. datũ est in fauorẽ ꝓfonis ꝛ ꝓfitẽtiũ. sz si igerẽti se sup ꝓfitẽtẽ a ꝓposito vl' a casu. ꝛ sic ei⁹ pccã audiẽti liceret reuelare illa. ꝟ esset in ꝑiudiciũ ꝛ ꝯ fauorẽ ꝓfitentis ꝛ ꝓfitẽtiũ. ꝛ qz tẽ licite possz ꝓfitẽs p sua ꝓfessiõe infamari. vꝫ ℊ q ꝙuis illõ ꝑceptũ p° ꝛ directe ꝛ explicite liget ꝓfonem. tũ ex ꝓnti ꝛ iplicite ligat quẽcũqz tũc pccã ꝓfitẽtis audiẽtẽ. ꝛ ea p viã aliã nesciẽtem.

Ex dictis pz solo ad pm in oppm. Ad ꝛm dñt aliqui q si sunt i vna pochia duo sacerdotes. ita q glz isolidũ si vn⁹ a casu. seu a ꝓposito audiat ꝓfonez alicui⁹ pochiani sui ꝓfitẽtis socio suo possz illũ absolure ꝙuis ille nõ itenderet ꝓfiteri ei. cui⁹ rõ est qz illi duo nõ nisi vnã psonã repũtãt. ꝛ offm eoꝝ ẽ vnum. Vñ ꝛ in foro ꝓtẽtioso si sunt duo iudices ordinarij ita q glibz insolidũ vn⁹ p acta alteri⁹ ꝑcedẽ põt ad rei ꝓdẽnationẽ seu absolutionẽ put illa acta reqrũt sed hec opinio non mihi placet. nec rõ cogẽ vꝫ. Ad sacrm. n. pnie est nccia itẽtio. ꝛ ex pte absoluentis. ꝛ ex pte ꝓfitentis. cũ ℊ ꝓfitens vni nullo modo itẽdat alij confiteri alius nullo modo potest eum absolvere vl' ligare pro ꝓfessione fcã alteri. ℙreterea iudex de iure nõ põt dare sniam diffinitiuã i iudicio ꝯ reum vl' pro reo p ꝓfone rei. que nõ fuit fcã coraz eo vt corã iudice. sed ꝓfessio quã facit penitẽs i foro pnie sacerdoti cui ꝓfiteꝫ nõ sit corã sacerdote latẽter ascultãte. vt corã iudice in foro illo. dato etiã q glibet illoz sit curat⁹ illius insolidum. ℊ ille solus cui penitẽs ꝓfessus est põt ipm p illa ꝓfone in illo foro ligare ꝛ solueꝫ. Ad illud aũt qõ adducebaꝫ pro alia opiniõe dõ. q nõ est simile de foro ꝓtentioso ꝛ foro pnie. qz in foro ꝓtentioso vn⁹ iudicum ꝓfonez corã eo fcãm. ꝛ acta sua põt collego suo manifestaꝛ. ꝛ ille alius p acta alia põt ꝑcedere. ac si fuissent coram eo ꝛ ab eo fcã. sed in foro pnie ille cui penitens ꝓfiteꝫ nõ põt illã ꝓfonem collego suo manifestare. nec alius latẽter auscultãdo cognouit ꝟ vt iudex. ꝛ iõ qz ille nõ dz iudicare de cã q nõ est de ea instruct⁹ vt iudex. ideo alius ab illo cui facta ẽ ꝓfessio ꝓfitentem nõ põt in illo foro nec absoluere nec ligaꝛ. Vñ pz q nõ sic reputãtur p vna ꝑsona in foro pnie sic in foro ꝓtentioso.

q Karto queritur vtrũ sub sigillo ꝓfonis cadat ꝑsona cum qua penitens ꝓfitetur se peccasse. Et vꝫ q nõ qz illa ꝑsona nõ est pccũ. nec circũstantia pcci. sed nihil aliud vꝫ cadere sub ꝓfessiõis sigillo. Item nihil cadit sub ꝓfonis sigillo nisi p quod ꝓfitens possz pdi. sed qñqz posset homo loqui alijs de pccis ꝑsone cum qua penitẽs ꝓfessus est se peccasse absqz pditiõe ꝓfitentis. Item hora tpis ꝛ locus nihil faciẽtes ad exꝑssionẽ pcci ñ cadũt sub sigillo ꝓfonis. ℊ a simili nec ꝑsona cum q̃ penitẽs ꝓfiteꝫ se peccasse nihil faciẽs ad exꝑssionẽ pcci. Item rõ ꝙre ꝓfessor tenetur celare ꝓfitẽtis pccũ est. qz ꝑsumit⁹ q deus ipm celat remittẽdo. sed pccũ ꝑsone accusare in ꝓfone non sic ꝑsumitur esse remissum. ℊ nec ꝓfessor oblatur ad ipius celationẽ. Item nihil cadit sub sigillo ꝓfonis nisi qõ spectat ad iudicium illius fori. sed ꝑsona cũ qua penitẽs ꝓfiteꝫ se peccasse nõ spectat ad iudiciũ ipius ꝓfessoris. ℊ non cadit sub sigillo ꝓfonis. Item genus est magis intimuz rei ꝙ circũstantia. sed genus pcci nõ cadit sub sigillo ꝓfonis. qz licitum est ꝓfori dicere talis ꝑsona cõfessa est mihi de oibus pccis suis. ℊ multo minus ꝑsona cum qua penitens ꝓfitetur se peccasse. cuz nõ sit nisi pcci circumstantia cadit sub sigillo ꝓfessionis.

Item magis rõnabile est pccã ꝓfessa cadere sub sigillo ꝓfessionis ꝙ ꝑsonam cum qua penitẽs ꝓfiteꝫ se peccasse. sed ꝓfessor de illis peccatis coram alijs potest loqui non referendo ea ad penitẽtem. ergo multo fortius de pccis ꝑsone cum qua penitens ꝓfitetur se peccasse. Item sigillum ꝓfessionis non debet esse in impedimẽtum observantie discipline. sed si ꝑsona cum qua penitens ꝓfiteꝫ se caderet sub sigillo cõfessionis. ꝟ esset in impedimentum observantie discipline. qz tunc nõ posset corrigi mala ꝑsona accusata in ꝓfessione. ergo non cadit sub sigillo ꝓfessionis. Contra ex pte ꝓfessoris tam ꝑncipalis ꝙ accessorius tenentur ꝓfessionẽ celare. vt pz cum sacerdos audit ꝓfessionem p interꝑtem. ℊ a simili ita dz esse ex parte ꝓfitentis q tam ꝑsona ꝑncipalis ꝙ accessoria dz celari. Item ꝑilegia ꝑncipum largissime sunt interpretãda. extra de donationibus. Cum dilecti. ꝛ de verbi signi. Olim. ꝛ. ff de ꝓstitu. ꝑn. l. vltima. ergo illa ꝓstitutio domini pape. Omnis vtriusqz sexus. cũ facta fuerit in fauorem penitentium pro eis est largissime interꝑtanda. sed non interpretaretur largissime q negaret cadere sub sigillo ꝓfessionis ꝑsonam cum qua penitens ꝓfitetur se peccasse. cum frequenter accidat q penitens nullo modo vellet illius persone ꝓpalationem. ergo videtur sub sigillo ꝓfessionis cadere. Item qui dicit se scire vel audiuisse aliquod crimen de persona aliqua sine dicat illud accusando seu denũciando. puniendus est si probare non potest quod asserit. extra de calũniantibus. Cum dilectus. sed asserens se crimen audiuisse de persona cum qua penitens ꝓfessus est se peccasse si alio modo non audiuit ꝙ p ꝓfessionem non potest illud ꝓbare. quia si vocaret sibi ꝓfessum in testimonium iam ꝑderet ipm. ℊ talis puniẽdus est. ergo tenetur celare crimen ꝑsone cum qua penitẽs ꝓfiteꝫ se peccasse si modo alio nescit illud. ℝespondeo q accipiendo cadere sub sigillo ꝓfessiõis ꝓ eo qõ est non licere reuelare. persona cum qua penitens ꝓfitetur se peccasse cadit sub sigillo ꝓfessionis. ꝛ primo declarandum est q aliqñ ita est. 2°. q semp. 3°. quomõ. ℙm declaro sic. cũ pnia sit sacrm sacerdos tenetur celare omne illud qõ necessariũ est ad integritatẽ sacri. sed penitẽs aliqñ nõ possz sufficienter suuz pccm exprimere nisi notificando ꝑsonaz cum

qua peccauit. s. cū cognouit filiaz suam ꝛ nunqz habuit nisi vnaz. ¶Preterea sacerdos teneꝫ celaꝛ oē illud sibi dcm̄ in cōfōne. quo cōfitēs possz pdi. vel mala suspitio ꝺ illo aggnāri in coꝛdibus alioꝝ. sz qñ qz detegēdo psonam cuz qua penitēs cōfitek se peccasse pderek cōfitēs. qz si ꝺtegerek filia concubuisse cū suo pꝛie pderek pꝛ qui cōfessus ē se cōcubuisse cū ea. Similr si ꝺtegereꝫ psona q̄ nunqz peccauit illo pcō nisi cū illa psona q̄ ipam accusauit in cōfessiōe statim cognosceret se eē accusatā ab illa. ꝛ forte vice versa ꝺ illa psona q̄ se accusauit aggnāret malā opinionē in coꝛdibus mltoꝝ. In pdictis g̃ casibus psona cū qua penitēs cōfitek se peccasse cadit sub sigillo cōfessiōis. 2m. arti. declaro. sic. nō ē licitū facek aliqd qꝺ sit occasio retrahēdi hoies a re sibi ad salutē neccia. si pōt hꝛi cuiusmōi ē eōfessio. sz fuelatō psone cū qua penitēs cōfitek se peccasse. esset occasio retrahēdi hoies a cōfessiōe. qz nō tm̄ retrahere tur homo a re aliqua pp rumoꝛē lesionis fame ppe. sz ēt psone cōiuncte sibi vinculo amicitie. cuiꝰ crim̄ reuelari timeret si videret reuelari licere crimē p̄sone. cum q̄ pēitēs confitek se peccasse. ¶Preterea si talis reuelatio licita eēt minus sacrm̄ pnie in reuerētia hꝛetur. qꝺ ex ꝺ magnā pciositatē hz q̄ totum qꝺ ibidē sacerdoti dr̄ sibi nō tāqz homini tali. sz tāqz vicē gerēti dei dr̄. quā vicē cꝫ foꝝ confōnis non gerit. ¶Preterea egtas iuris naturaꝫ exigit vt illꝺ qꝺ alicui dico tāqz dei vicē gerēti. ipe ꝺ hoc nō loq̄tur sine mea volūtate inqꝫtū gerit psonam pꝛiam tm̄. ¶Preterea si talis fuelatio licita eēt. via fraudiꝫ esset apta ad tpalem exaltationē impioꝝ. ꝛ de pssionē iustoꝝ. cuius declaratio pz ex dictis in qōne p̄cedēti. ¶Preterea dicēs eꝫ foꝝ cōfōnis se audiuisse crimē de psona sibi in cōfōne accusata. cuiꝰ crimē mō alio nō audiuit mētiretk. qꝺ pbari pōt per modum similē quo in p̄cedēti qōne. pbatū ē reuelātē crimē ubi cōfessi. qꝺ alio mō nesciebat mentiri.

Quantū ad 3m. arti. sciēdū q̄ pcā ipsius pēitētis in relatiōe ad ipm̄. cadūt sub sigillo cōfōnis. de necessitate ꝛ absolute. pꝺ ꝛ directe ꝛ explicite. ꝛ ex oiꝰ causis. psona aūt cum q̄ penitens pfitek se peccasse cadit sub sigillo cōfōnis de necessitate ꝛ absolute. nō pmo. sed ex pfiti. ꝛ idirecte. ꝛ implicite. nec ex oiꝰ causis. sed ex aliqꝺ. pcā aūt ipius penitētis nō referēdo ea ad determinatā psonaz. sicut cū aliquis dicē Ego audiui tale gd. qꝺ tm̄ nō audiuit nisi in pfōne. cadūt sub sigillo pfōnis de necessitate. nō tm̄ absolute. sz sub pditiōe. s. si ex platiōe vboꝝ taliū possz p se vl̄ p accns directe. vl̄ indirecte aliq̄ verecūdia vl̄ pfusio. vl̄ suspitio mala. vl̄ aliqꝺ aliud nocumētuz illi q̄ pfessus est. puenire. ea aūt q̄ penitēs interserit in sua pfōne q̄ nō sūt pcā. neqz circūstātie pcī. nec potēs deducē in manifestationē pfitētis. vtpote si iterserat in sua pfōne q̄ in tali terra sunt bona bladа. vl̄ aliquod sile. non cadūt sub sigillo pfōnis. nisi de pgruitate si in dicē do illa nō dat itelligē pfessori q̄ talia velit celari. Cū pfessoꝛ dicēs se tale quid audiuisse. mēdax nō est. qz p pparationē ad ea nō remīsit psonā dei. sed hois. Ad pm in oppm ꝺ q̄ minoꝛ ē fla. qcūqz p illud qꝺ nec ē pcm̄. nec circūstātia pcī possz pdi pfitēs. vel aliꝙ mala opinio vl̄ suspicio de ipo hꝛi. vl̄ quodcūqz nocumētū ꝓueniꝛ sibi. vl̄ ipe. vl̄ alius a pfessiōe retrahi. vl̄ sacrz pnie in minoꝛi reuerētia hꝛi. Ad 2m ꝺ q̄ maioꝛ ē fla. siē pz ex dictis in q̄stione. ꝛ in solutione p̄cedentis. ar. Minoꝛ ēt i plibus fla est. raro. n. pōt ꝓtingeꝛ q̄ reuelādo pcā psone. que penitēs pfessus est se cū illa ꝓmisisse. quin ex ꝺ possz p mltas reductiōes ꝛ cōiecturatiōes aliq̄ mala suspicio de pfitēte hꝛi. Ad 3m ꝺ q̄ maioꝛ est fla qñ fuelatio tpis ꝛ loci pōt cooperari ad aggnāndā aliquam malā suspicionem. vl̄ opinionē de illo q̄ pfessus est q̄ frequēter possz accideꝛ. Si. n. canonicus sciēs famulū suū ꝛ nullū aliū intrasse cameram suam hoza none. ꝛ illa hoza furaretk dr̄ sciphū. post mltos aūt dies dr̄s perpendat suū sciphū esse pditum si pfessoꝛ latronis illiꝰ vsqz ad vnū ānum vl̄ duos diceret sciphū talꝫ dr̄i acceptū fuisse tali die hoza none. statim possz dr̄s suspicari sciphum fuisse acceptū a famulo suo tali die.

¶Preterea esto q̄ locus ꝛ tempus nec psona cum qua penitens pfitetur se peccasse possent aliqd cooperari ad detectionem pfitentis. tamē psona aliquo modo caderet sub sigillo magis q̄ tempus ꝛ locꝰ. qz nō tm̄modo reputat homo sibi noceri cum nocetur i pa ppria. sed ēt cum notek ppe ab ipo dilecte.

Ad 4m ꝺ q̄ illa rō quā tu allegas non est tota rō celatiōis. qz ēt si pstaret pfōz q̄ ille q̄ pfitek nō peniteret. ꝛ ex pfiti q̄ deꝰ sibi non indulgeret. tm̄ pfessoꝛ talia pcā sibi pfessa celare tenek. non oz. n. q̄ qcqd cadit sub sigillo pfōnis cadat sub eo ex oiꝰ causis ex qbus cadūt sub pfessionis sigillo pcā vere penitētis. Ad 5. ꝺ q̄ cū dr̄ q̄ nihil cadit sub sigillo cōfōnis nisi qꝺ spectat ad iudiciū illius foꝛi. ꝛc. dico q̄ vex est pa ꝛ p se. pōt tm̄ cadere sub sigillo ex pfiti ꝛ indirecte. siē pz ex dictis in coꝛpe qōnis. pōt ēt dici ad minoꝛē q̄ psona cum qua penitēs pfitek se peccasse pōt coꝛꝛigi p iudicium foꝛi pfōnis. ex psequenti ꝛ p accidēs inqꝫtum pfessoꝛ iudicās penitentem iniungit sibi q̄ a tali psona caueat. ꝛ monet vt eaz si pōt ad pfessionē inducat. Ad 6m ꝺ q̄ pfō ppie nō est nisi de pccis. ꝛ iō pfessoꝛ dicēs aliquē sibi eē pfessum de suis pccis nihil ponit in palā quod eēt occultū. maxime cum dicat beatus Jo. in pma cano. sua. c. j. Si dixerimus qm̄ pccm̄ non habemus nos ipos seducimus. ꝛ veritas in nobis nō ē. Sed si pfessoꝛ diceret aliquē sibi eē pfessum de grauibus pccis. vl̄ de magna pccoꝝ multitudie. ꝛ sic de siliꝰ bus reuelatoꝛ pfōnis esset. Ad 7m ꝺ q̄ minoꝛ est fla. qm̄ p locutionem de pccis pfessis pōt deueniri directe vl̄ indirecte p se vel per accidens. vel per quēcunqz alium modum in aliquam cognitionem vel suspitionē. vl̄ opinionē. vl̄ dubitationē de pfesso. vl̄ inqꝫtum p ꝺ pōt sibi puenire detrimētum in aīa vl̄ coꝛpoze. vl̄ in possessionibus. vl̄ in fama. vl̄ in amicis. vl̄ inqꝫtū per ꝺ pōt aliquod scandalum in ppl̄o generari. vl̄ pfessio magis odiosa. vl̄ minꝰ dilecta. vl̄ magis onerosa. vel minus pciosa reputari. raro. autem vl̄ nunqz pōt ꝓtingere quin ex relatione peccatoꝝ in pfessione auditoꝝ p viam aliā non scitoꝝ possit ꝓtingere aliquod de inconuenientibus p̄dictis. q̃uis forte quādoqz de illis nullum ꝓtingat. Ad 8m ꝺ q̄ minoꝛ est falsa. immo si persona cum qua penitēs pfitek se peccasse non caderet sub pfessionis sigillo multuz esset in pꝺicium obseruantie discipline. qz ex ꝺ multa inconueniētia frequenter accideꝛent. que obseruationez discipline mltum impedirēt. sic̄ videri pōt ex rōnibus dictis in qōne. nec valet eius pbatio. quia ad hoc non

est confessio ordinata. vt pp dicta in pfessione aliq̃ psona i foro exteriori corripiat. sed i foro pnie

Articulus quintus.

c Onsequenter querit de. 5. principali. Et circa h̃ querunt. 4. P° vtrũ ille cui pfessor reuelauit pfessionẽ alicui⁹ teneat celare illam. 2° vtrum penitens teneat celare psonã cũ q̃ peccauit. 3° vtrum penitẽs teneat celare pniam sibi iniũctã a pfore. 4° que sit dia inter sigillũ cõfonis ⁊ sigillũ secreti.

a D primam qõnem rñdeo. q̃ ille cui pfessor reuelauit pfessionem alicui⁹ tenet illã celare si sciat q̃ ille q h̃ sibi dixit nesciebat illud nisi p pfessionẽ. qcgd. n. hõ scit p sacrãlẽ pfessionẽ. siue imediate siue mediate celare tenet cuius ad celãdũ fortius obliget ille q h̃ scit p confessionem immediate ille qui hoc scit per confessionem mediate. sed ille cui pfessor reuelauit pfessionẽ scit pccã pẽitẽtis p pfessionẽ mediate. ille ḡ celare tenet. Preterea q iuuat ad pmouẽdum crimẽ qõ alius ichoauit pticipat cũ eo i crimine. sed iste q pfessionẽ reuelat diffamatõem penitẽtis ichoat. ille cui cõfessio reuelata est. si vlteri⁹ eaz manifestat diffamationẽ pmouet penitẽtis. talis ḡ pticeps esset in crimie cũ illo q sibi reuelauit penitẽtis cõfessionẽ. tenet ḡ eam celare. qz tenet nõ pticipare i crimine. Preterea reuelãs alicui cõfessionem dat de facto illi ptãtem vt log possit alijs de pccis penitẽtis cui⁹ cõfessionẽ reuelauit. cuius tñ illam ptãtem cõtulerit de facto. eã tñ de iure pferre nõ potuit. sed nulli licitũ est vti ptãte sibi concessa ab aliquo de facto q eam sibi dare nõ potuit õ iure. ḡ illi cui illa cõfessio reuelata est illicitũ ẽ vlteri⁹ log de illa cõfessione. Uñ plaro pcipiẽti sibi vt dicat ei si scit aliq̃ malũ de illa psona cui⁹ cõfessio sibi reuelata est. nõ dz sibi dicere illud qõ sibi dictũ est a cõfessionis reuelatore.

a D secundam qõnem rñdeo q exp̃ssio pslone. aut ẽ necessaria ad exp̃ssionẽ pccõrũ. aut nõ. Si sic. tenetur eam exp̃mere cõfessori. Uñ mulieri cũ q̃ concubuit frat ei⁹ nõ sufficeret dicẽ q̃ vnus vir concubuit cũ ea. ſz deberet exp̃mẽ q̃ ille ẽ frat ei⁹. ⁊ si non hẽat nisi vnũ frez. tũc scit sacerdos qs ẽ ille. ⁊ si ẽ religiosus dz exp̃mẽ q̃ ẽ religiosus. ⁊ si est laic⁹ ⁊ ẽ cõiugat⁹ dz exp̃mẽ q̃ est ꝓiugat⁹. ⁊ sic de alijs. Si aũt exp̃ssio pslone nõ est necessaria ad exp̃ssionẽ ẽtitatis pcci. tũc distiguo. qz aut ẽ vtilis ad correctionẽ illi⁹ vel p̃seruationẽ a reciduo. aut nõ. Si sic. tũc credo q̃ penitẽs bñ facit. si ex pfessionẽ dic̃ alicui pslone q̃ illi pccõri possit ⁊ velit pdesse. ⁊ nõ obesse. ſz p illa cã noia re ipm i cõfessiõe ñ expedit nec oz. qz p talẽ noiationẽ cõfessor nõ possz pcedere ad correctionẽ illi⁹. Si aũt illa noiatio nõ est vtil ad illius correctionẽ. tũc subdistiguo. qz aut põt esse vtilis ad p̃seruandũ penitẽtẽ a reciduo. aut nõ. Si sic tũc bonũ est. ⁊ expedit penitẽti q̃ illã psonã exp̃mat cõfessori põt. n. cõtingẽ q̃ cõfessor p cognitionẽ pslone sciret iniũgere penitẽti pniam talẽ. ⁊ talia dare documẽta. ⁊ tales facere monitiões p que melius. ⁊ secretius penitẽs poterit p̃seruari a reciduo. Si aũt noia tio pslone nõ est vtilis ad magnitudis pcci exp̃ssionem. nec ad eius correctõem. nec ad pseruandum a reciduo penitentẽ. tunc credo q̃ penitens teneat illam pslonã celar̃. glibz. n. tenet nõ aggnãre malaz opinionẽ de pximo suo in corde altertus sine rõnabili ⁊ tuli cã.

a D tertiam qõnem rñdeo q̃ aut penitens manifestãdo pniam sibi iniũctã a cõfessore faceret p̃iudiciũ fame pprie absqz aliq̃ vtilitate. aut faceret p̃iudiciũ confessori. qz forte talẽ iniũrit pniam. p q̃ si sciret eam iniũrisse icurreret alicui⁹ vel aliquoz maliuolẽtiaz vtpote. qz iniũrit mulieri vt obstineat a familiaritate alicui⁹ viri. cui⁹ familiaritas erat sue castitati piculosa. vl̃ iniũrit aliqd aliud pro quo alig offẽderẽtur pria cõfessorẽ si hoc scirẽt aut penitẽs manifestando suã pniam. nec fame ppie. nec pfessori nec alicui p̃iudiciũ gnãret. In casu pmo pẽitẽs teneat suã pniam celar̃. glibz. n. tenetur suã famã sciẽter ñ ledẽ sine aliq̃ vtilitate. iuẽ illud sap. eccli. 41°. Curam habe õ bono noie. In 2° ẽt casu tenet eam celar̃. si. n. illud qõ pfessor sibi iniũgit. seu pfulit bona fide p salute aie sue. ⁊ secreto alij reuelaret in pfessoris p̃iudiciũ crimẽ pditiõis icurreret ⁊ sigilli secreti fractionẽ. In 3°. aũt casu eam nõ tenet celar̃. nec tenet dicer̃. ſz õ h̃ irrep̃hẽsibiliꝫ põt facẽ qõ istorum duoz sibi melius placuerit.

a D quartam qõnẽ dõ q̃ sigillũ pfessionis. ⁊ sigillum secreti accipiẽdo sigillũ secreti i gnãli se hñt sic̃ supi⁹ ⁊ inferi⁹. Sigillũ. n. pfessiõis est sigillũ secreti. ſz nõ oẽ sigillũ secreti ẽ sigillũ pfessiõis. cũ. n. vn⁹ ab alio petit cõsiliũ. ⁊ õ illa bona fide sibi cõsulit recommẽdans sibi vt h̃ celet. vl̃ psonam: q̃ h̃ cõsuluit nõ nominet. ille q cõsiliũ petiuit obligat ad celãdũ p sigillum secreti. qõ tñ nõ ẽ sigillũ cõfessiõis. ⁊ cuius frãgẽs quolibz sigilloz istoz mortalr̃ pecc̃et. ⁊ crimẽ pditiõis icurrat. tñ multo grauiꝫ peccat frãgẽs sigillũ pfõis cuius sigillũ secreti frãgẽs. qõ ẽ distictũ ꝫ sigillũ pfõnis. nec ẽ existimãdũ q̃ hõ ruelãs illud qõ dictũ ẽ sibi soli vnqz frãgat sigillũ secreti. nisi ille q h̃ sibi dixerit adiũxerit. Ego trado tibi h̃ sub secreto. ⁊ ali⁹ sic r̃cipit. qz si hõ ab alio p̃siliũ petit ⁊ illa bõa fide sibi pfulit in secreto cuius pfulẽs non aduertat dicẽ illi q̃ sibi nõ pfuleret nisi p̃siliũ r̃cipiat in secreto. tñ ille cui p̃siliũ datũ ẽ si videat mãm talẽ q̃ ex ruelatiõe pslone pfalẽtis. pslona pfulẽs notabile õdi mẽtũ icurreret ⁊ ruellet. crimẽ pditiõis icurrit. ⁊ secreti sigillũ frãgit. qz mã ⁊ nã negocij r̃quirũt q̃ ille cui fidele cõsiliũ datũ ẽ pslonã cõsulẽtẽ in casu pdcõ sub secreto tenẽ dz. minus tñ peccaꝛt ceteris paribꝰ cuius si. cõsulẽs exp̃sse sibi sub secrero tradidiſſz. ⁊ ille ad tenẽdũ hoc sub secreto se exp̃sse obligaſſz. ille ẽt a quo petitũ ẽ cõsiliũ hoc qõ sibi ꝓposuit cõsiliuz petẽs sub secreto tenẽ dz.

c Irca ſram Uld diẽ dãnatiõis. supple ẽtũ ad malos. ⁊ renumeratiõis. supple ẽtũ ad bonos. nõ redarguo qz forsitã vez ẽ. nõ ponit ibi forsitã. vt sit nõ dubitatiõis õ exñria purgatorij. ſz vtrũ õ illo igne intelligat illud vbũ Apli p° Cor. 3°. qõ dicit õ illis q edificãt lignũ. fenũ. ⁊ stipulã. nisi aliq̃ sint frequẽter iterata. hoc nõ dicit. qz venialia frequẽter iterata cõfiteri i speciali sit neciũm. ſz qz ẽ magis securꝫ oib⁹

diebus vite sue ignominiosus pegrinādo pgat. ꝯz nis hec pnia reuelatoꝛib⁹ ꝙfōnb. antigrus cū depō ne iniūgeret. mō tñ loco pegriatiōis illi⁹ in arctum monasteriū ad agēdā pniam detrudunt. ex de pe. ꝛ re. Dis vtriuſqꝫ sexus.

Di. rrij.

c Vmqz multis rē. Supius ōter minauit magr̄ de pnia se cundū esse suū. ꝛ ptātē ministroꝝ pniaz iniūgētiū. ꝛ de mō remissiōis mortaliū ꝛ de mō remissiōis venialiū. Hic ōter minat de reditu dimissoꝝ. Et diuidit in partes. ꝛ. P⁹ ingrit vtꝝ redeāt pccā p⁹ p pniam dimissa. 2⁹ qd sit sacrm. ꝛ qd res i pnia ibi. Post p̄dcā. P⁹ in. 3. P⁹ pponit qōnē. 2⁹ ponit min⁹ verā opionē ibi. Cui⁹ qōnis. 3⁹ opionē veriorē ibi. Sed qr ab sonū. 2⁹ pncipal' diuidit in. 2. P⁹ ponit opionem dñtiū q pnia exterior est iterioris sacrm. 2⁹ opionē dñtium q pnia iterior ꝛ exterior sunt vnū sacrz ibi. Quidam aūt dicūt.

Articulus primus.

c Irca hanc di. gr̄dūē pncipalit de. ꝛ. P⁹ de reditu pccōrū dimissoꝝ. 2⁹ de pnia vt ē sacrz Circa p⁹ q̄runt. 5. P⁹ io vtꝝ pccā dimissa possint redire eadē i numero ꝯtū ad culpam. 2⁹ vtꝝ oia pccā dimissa p sequens mōtale pccm̄ redeāt eadē spē vl' gnē ꝯtū ad culpā. 3⁹ vtꝝ ꝯtū ad penā. 4⁹ vtꝝ ingratitudo sit spāle pccm̄. 5. vtꝝ maior sit ingratitudo in casu ab inocē tia ꝯz in casu a vera pnia.

p Rimo ostendo q peccata dimis sa possint redire eadē in numero ꝯtū ad culpā. Aug⁹. j. li. ō bap. ꝯ dōatistas vltra mediū. Redire dimissa pec cata vbi firma charitas nō ē aptissime dñs docet de illo suo quē cū iueniss̄ debitorē decē miliū talētoꝝ depcāti oia dimisit. Ille aūt pseruū suū q ei ōbebat cētū denarios cū miser⁹ nō fuiss̄. iussit eū dñs red deꝛ q̄ ei dimiserat. Itē magr̄ i ſra hui⁹ di. c. j. ꝛ ē ō pe. di. 4ª. c. j. §. Cōsiderādū. Si nō ex corde dimit tim⁹ qđ in nos deliquit. illud rursus exigit qđ iā no bis p pniam dimissū eē gaudebam⁹. Itē p gr̄az se quēt̄ bona merita q̄ p pccm̄ mortale fuerāt mortificata eadē i numero viua redeūt. g̃ a fili pccā q̄ per pniam fuerāt dimissa p sequēs mortale pccm̄ eadē i numero redeūt. Itē p subtractio ē luis a medio redit eadē tenebra i nūero q̄ erāt i medio aī lumis ifusionē. qr tenebra ē carētia luis i hūte nālē aptitu dinē ad luis susceptionē. s̄z post ſbtractionē luis re manet eadē luis carētia. ꝛ i medio eadē nālis apti tudo ad lumē. cū g̃ pccm̄ sit tenebra. ꝛ gr̄a spāale lu mē. vr̄ q cū p sequēs mortale pccm̄ gr̄a corrūpit te nebre pccōꝝ q̄ pus fuerāt dimisse eedē i numero re uertant. Itē pccm̄ remitti nihil aliud vr̄ eē ꝯz ipz a deo nō iputari. s̄z idē fcm̄ i numero plies pōt iputari ꝛ nō iputari. vt pz. hō. n. q̄qz iniuriā sibi fcām hoi remittit pp emēdā pmissā. ꝛ itꝝ iputat pp solu tiōis pmiss̄ carētiā. g̃ idē pccm̄ i numero redir̄ pōt ꝯtū ad culpā. Cōtra Aluc. 3. meta. sue. c. 4. Dō ānihilatū est nō reducit. sed cū pccm̄ remittit anni hilat. g̃ impossibile ē q idē pccm̄ i numero reuertat.

Itē nullū successiuū corrūptū pōt redir̄ idē i nume ro. alias ꝺdictoria possent eē sīl' vera. s̄z pccm̄ ē de gnē successiuoꝝ. p̄stit. n. in actu volūtatis q succes siuus ē. g̃ corrūptū idē i numero redir̄ n pōt. Rn̄deo q pccm̄ dimiss̄ siue ozigiale. siue actuale mor tale siue veniale. idē in numero redir̄ nō pōt ꝯtuz ad culpā. qr sic declarabit in tractatu de resurrectō ne. nulla res pōt redir̄ eadē i numero nisi p diuinaz potētiā. s̄z pccm̄ reuerti nō pōt idē in numero quo ad culpā p opatōem diuine potētie. qr vt supi⁹ ostē sum est li. 2. Pccm̄ nō ē a deo. nec eē pōt. Quapp vt dic̄ Aug⁹. li. 83. q. q. 3. Deo auctore nō fit hō deterior. restat g̃ q cū pccm̄ p ei⁹ remissionē corrūpatur redire ꝯtū ad culpā nō pōt idē in nūero. Ad duo pma in opp^m dō q p tāto in his auctoritatib⁹ pccā dicūtur redir̄. qr p ea sequēs culpa aggrauat. si. n. mihi peccāti ꝺ te idulxristi. ꝛ postea itꝝ ꝺ tē pecco. ex hīs istud pccm̄ grauⁱ⁹ reddit. Ad 3^m dō q nō est sīle. qr vt supius hitum ē bona merita in charitate fcā p sequēs mortale pccm̄ nō mortificant p se ꝛ ab solute. sed p accns. ꝛ i relatiōe ad pccōrē. qr durāte pcci mortal' obstaculo hō ptigēr̄ nō pōt ad efficaciā illoꝝ. ꝛ iō illo p pniam āmoto hō remunerat pp illa eadē merita i numero q̄ fecit i charitate. s̄z pccā cū remittunt p se ꝛ absolute corrūpūt eo mō quo corrū pi ꝓuenire pōt ꝓuatiōi. Ad 4^m dō q tenebra ꝓua tio ē. ꝓuatiōes aūt distiguunt p hitus oppositos. ꝛ nō i aere ē alia. ꝛ alia carētia luis i numero ſm q est respectu alteri⁹. ꝛ alteri⁹ luis i numero. Ad 5^m dō q p hīs pccm̄ a deo nō iputat. qr bonū cui⁹ erat ꝓuatō restituit q bo^m nō ē idē numero ꝓus corrupti. ꝛ po stea restitutū. hō āt p sue volūtatis mutationē ad di uersa. remittē pōt iniuriā sibi fcām. ꝛ itꝝ reputat nihil opando vel corrumpēdo in illo q sibi intulit iniuriam.

f Ecundo queritur vtꝝ oia pccā dimissa per se quēs mortale pccm̄ redeāt eadē spē vl' gnē ꝯtū ad clpā. Et vr̄ q sic. Eze. 18. dr̄ q si auerterit se iustus a iustitia sua. ꝛ fecerit iniquitē oēs iustitie ei⁹ q̄s fecerat nō recordabit. qđ vez nō eēt nisi oia mala illis iustitijs opposita sibi itꝝ ad culpā iputa rent. Itē Jacobi. 2. Qui torā legē ꝓuauerit. offēdat aūt i vno. factus ē oīuz re⁹. Itē gr̄a ē imediata cā remissiōis pccōꝝ. s̄z remota cā remouet effect⁹. g̃ cū p pccm̄ mortale seq̄ns gr̄a corrūpat. remouet re missio pccōꝝ poꝝ. g̃ redeūt vel eadē i numero. vel spē. Itē ozigiale sīle i spē reuertit. qr obligatio ad penā ozigiali debitā. q̄ pena ē carētia visiōis dei re uertit p seq̄ns mortale pccm̄. g̃ a fili pccā actualia eadē i spē reuertunt. Cōtra diuerse sunt macule sīe sunt diuersa gnā pccōꝝ. g̃ p vnū pccm̄ nō pnt redir̄ macule oīuz pccōꝝ dimissoꝝ. Itē vnū opp^m nō re ducit altez. s̄z expellit. s̄z multa pccā iter se sūt op posita. vt sī oia illa iter q̄ē virt⁹ media. g̃ ꝓmissio nē vni⁹ nō fuertunt oia p⁹ dimissa. Rn̄deo q i pec cato duo ꝓsideranr̄. s. auersio ad creaturā. ꝛ auersio a deo. In auersiōe gnāli oia pccā mortalia ꝓueniunt. ꝯtus i cā auersiōis ꝛ i gradu differāt. ꝛ iō qr p seq̄ns mortale pccm̄ peccās a deo auertit. iō p ipm illud i quo oia pccā mortalia ꝓueniūt reuertit. s̄z ex hīs nō segt̄ q reuertant spēs oīum pccōꝝ dimissoꝝ. qr per auersionē a ꝺo pccā i spē nō reponunt. sīc nec mot⁹

ꝑ sui recessum a termino a quo. cū mot⁹ spē dr̄ites possint hr̄e t̄minū eūdē in spē. vt ꝑz cū duoꝝ albor̄ vnū denigrat. aliud rubr̄icat. sz qr̄ dicē res corruptas reuerti. qr̄ eoꝝ gen⁹ i aliquo idiuiduo fuerit. nō est eas reuerti nisi fm qd. ió simplr̄ dō q ꝑ seqns pccm̄ mortale nō reuertunt oia pcā ꝑ⁹ dimissa cadē i spē. sic nec ꝑ quēcūqz recessū humoꝝ a debita ꝑportiōe reuertunt oēs ifirmitates ꝑus curate. Ad 3m z 4m in oppm dō q ꝑ illas auctoritates nō plus hr̄ nisi q ꝑ mortale pccm̄ sequēs pniam verā hō incurrit auersionē a deo. i quo oia pcā mortalia rōe sue diffor̄mitatis tāqz i genēr gnālissimo ꝙueniūt.

Ad 3m cū dr̄ q remota cā remouet effect⁹. nē. dico q vex est de cā q nō tm̄ regrit ad effect⁹ ꝓductōnem. sz ēt ad ei⁹ ꝓseruationē. sz ꝯuis gra regrat ad pccōꝝ destructionē. nō tm̄ est necia ad illi⁹ destructōnis ꝓseruationē. nisi sub rōne q̄ formata ē. z ego bñ concedo q ꝑ sequēs pccm̄ mortale ꝑcedēs carētia pccōꝝ iformis remanet. Ad 4m dō q maior ēt fla z ad ei⁹ ꝓbationē dō q nō reuertit obligatio ad carētiā visiōis dī sub rōne q̄ originali tm̄ ē debita qr̄ talis carētia est sine remorsu z sensibili pena. sz reuertit sub rōne qua est debita actuali mortali. q̄ ē cū remorsu z alia pena sensibili adiūcta.

t Tertio q̄ritur vtrū oia pcā remissa ꝑ sequēs mortale peccatū redeāt ꝯtū ad penā. Et vr̄ q sic. dicit Raban⁹ fm q recitat magr̄ i lra hui⁹ di. c. j. z est de pnia di. 4. versus pn̄m. q ille q nō vult frib⁹ remitter. nō solū pcā q̄ post bapm egit reputabunt ei ad penā. sed ēt pcā originalia q̄ in bapo ei dimissa sunt.

Itē q ꝓritus postea ꝓficeri ꝓtēnit post pccōꝝ r̄missionē. q̄ fuit ex vi ꝓritiōis p ꝓtēptū ꝓfōnis iterum mortale pccm̄ incurrit. i quo si moriat. aut pcā ꝑus dimissa remanebūt insufficiēter punita q ecē ꝺ iustitiā. aut ꝑ illis in iferno puniret qđ nō esset vex. nisi ꝑsequēs mortalia pcā ꝑus dimissa ꝯtū ad penaz reuerterent. Itē. 11. q. 3. Ēps q mācipiū. suus manumissus ꝓp ingratitudinez itex pene fuitutis iuste subiicit. g̃ a sili hō a fuitute pcī ꝑ dei misericordiā liberat⁹ ingratitudinē pene ꝑcedētis fuitutis itex subiicit. Cōtra de pe. di. 4. vsus finē. diuia clemētia dimissa pcā i vltionē vlteri⁹ redire nō patitur.

Itē pena nō debet nisi culpe. sz pcā nō reuertunt ꝯtū ad culpā. g̃ nec ꝯtū ad penā. Rñdeo pena q̄ aī debebat ꝑ pccis ꝑ pniam dimissis. aut ē tota expleta aī sequēs mortale pccm̄. aut nō. Si sic. dico q ꝑ sequēs mortale pccm̄ pcā ꝑ⁹ dimissa nō redeunt ꝯtū ad penā. nisi in ꝯtū aggrauāt seqns pccm̄. pp quā aggrauationē sibi pena maior debet: Si nō tūc dico q remanet obligat⁹ ad solutōez residui pene. z si i illo pcō mortali moriat ꝑ pccis illis quo ad culpā. nō tm̄ quo ad penā ꝑ⁹ dimissis i iferno pēa eterna punief. s. p accns. qr̄ i pcō mortali nulla pena ē satisfactoria in ꝓspectu dei z iō ꝯtūcūqz punitur semp remanebit ad penā obligat⁹ tm̄ illa pēa minus erit itensa ꝯ si illa pcā nō fuissent ei dimissa.

Ad ꝑm in oppm dō q illa auctoritas itelligit quo ad aggrauatōem culpe. z quo ad silitudinē pene in gnē non in spē. Ad 3m ꝑz solutio ex dictis i cōne.

Ad 3m dō q nō plus ꝯcludit nisi q ꝑ seqns pccm̄ mortale itex i fuitutē reducit. z ꝺ est vex. nō tm̄ reducit i illā ēdē in q̄ erat ꝑ illa pcā q̄ sibi fuerūt dimissa. nec in tāta m sicut si illa pcā sibi nunqz fuissent dimissa.

q Quarto q̄ritur vtrū ingratitudo sit spāle pccm̄. Et vr̄ q nō. Spāle pccm̄ nō inuenit i quolibet pccō. sed ꝑ quodcūqz pccm̄ hō deo ingrat⁹ est. g̃ ingratitudo spāle pccm̄ nō ē. Itē Sene. 3°. li. ō bñficiis. Ingrat⁹ est q bñficiū se recepisse negat. ingratus q dissimulat. ingrat⁹ est q nō reddit. ingratissim⁹ oiuz q oblitus est. g̃ ingratitudo nō est vna spēs pcī. Cōtra q̄uis hō ꝑ quodcūqz mortale pccm̄ incurrat vitiū inobedientie. qr̄ nunqz hō mortaliꝑ peccat. nisi faciendo q̄ aliquod diuinū ꝓceptū. tm̄ inobedientia est spāle pccm̄. g̃ a sili q̄uis hō peccādo quocūqz pccō hō fit ingrat⁹ deo. ingratitudo tm̄ est spāle pccm̄. Rñdeo q ingratitudo est spāle pccm̄. qđ patet z ex parte obiecti. z habitus oppositi. habz. n. spāle obiectū. qđ est bñficiū sub rōne q̄ nō recognitū est. habitus ēt ingratitudini oppos⁹ que est gra. est qdā spālis virtus partes potētialis iustitie ex⁹. vt i. z. li. oīsum est. Ad ꝑm i oppm dō q vnū spāle pccm̄ māliter bñ pōt ꝙcomitari qōcūqz pccm̄. z sic ingratitudo z inobia ꝙcomitatur qōcūqz pccm̄ mortale. Ad 2m dō q illa nō enumerātur sicut ingratitudinis spēs. sed sic ingratitudinis gradus.

q Quinto q̄ritur vtrū maior sit ingratitudo in casu ab inocētia ꝯtī a casu a vā pnia. Et vr̄ q sic qr̄ ꝯto gradus altior tāto casus grauior ceteris pib⁹. sz stat⁹ inocētie ceteris pib⁹ altior est ꝯ stat⁹ pnie g̃ ab inocētia est grauior casus. sz i grauiori casu ē ingratitudo maior. g̃ maior ē ingratitudo i casu ab inocētia ꝯ a vā pnia. Itē Addā peccando magis fuit deo ingrat⁹ ꝯ q̄cūqz ali⁹ hō peccās eodē gnē pcī. sed Addā peccādo cecidit ab inocētia. g̃ maior est ingratitudo i casu ab inocētia ꝯ a vā pnia. Cōtra vt supra hītū est pccm̄ seqns verā pniam aggrauat ꝑpeccata ꝑ⁹ p pniam dimissa. sed pccm̄ quo cadit hō ab inocētia p nullū aliud pccm̄ ꝑcedēs aggrauat. g̃ grauior ē ingratitudo i casu a pnia ꝯ ab inocētia. Item magis ingratus est peccās ꝑ illū q plus ei dimiserat vt ꝓbari pōt p illud qđ dic̄ saluator. Luce. 7. appropīnquādo sniam Symonis dicentis q plus diligit cui plus donatū est. sz penitēti plus dimissū est ꝯ inocēti. g̃ maiorē ingratitudinem incurrit peccādo ꝯ innocēs. Rñdeo gra actio respicit dz. z ꝯtitatē dōi. s modū gratuite dōatiōis. respiciēdo ad ꝯtitatē doni magis ingrat⁹ est inocēs peccādo ꝯ penitēs. qr̄ ceteris parib⁹ maior donū ē fuare hoiem vt nō peccet ꝯ illi q peccauit idulger. ceteris. n. pib⁹ nobilior est stat⁹ inocētie ꝯ pnie. sz ꝓsiderādo modū gratuite dōatiōis. magis est ingrat⁹ penitēs cū peccat ꝯ innocens. qr̄ ꝯto aliqs magis ē elōgat⁹ a debito recipiē di bñficiū. tāto cū bñficiū sibi ꝓfertur est modus donatiōis magis gratuit⁹. magis aūt elōgatur a receptiōe gre ꝯtū est ex pte sua ille q peccauit ꝯ ille qui nō a gre ꝓseruatiōe. oib⁹ tm̄ pēsatis si ꝓpēset aggrauatio q̄ est i seqnti peccō pp ꝑcedentia iā dimissa maior est ingratitudo cadet a vā pnia ꝯ ab inocētia ꝯuis pccm̄ quo cadit hō ab inocentia sit grauior ceteris pib⁹ ꝯ illud q° cadit a pnia a grauatiōe p pcā ꝑcedentia circūscripta. Ad ꝑm i oppm ad pmā partem dō q bñ ꝯcludit. qr̄ ceteris pibus maior est ingratitudo in casu ab inocētia. ꝯ i casu a vera pnia aggrauatiōe pccōꝝ ꝑcedentiū circūscripta. qr̄ sup-

posita equali gr̃a in nocente ⁊ penitente adhuc ꝯ
tũ ad aliqd accẽtale dignior est status nocentie ꝯ
pnie. nõ tñ loquẽdo de nocẽtia tpe nature institu-
te. ꝫ ẽt destitute. Ad 2m pz solutio ex dictis. ꝯuis
multo magis peccauerit Adam ꝯ cadẽs a statu in
nocẽtie tpe nature destitute p idẽ gen⁹ pcci pp ma-
iorẽ nõbilitatẽ status illius. ⁊ qr in illo nulla erit p-
nitas ad pccñ. ⁊ qr pccñ suũ fuit toti⁹ humane na
ture corruptiuũ. Ad 3m ar̃ ad ptem scdam dõ q̃
pcedit de casu a statu pnie cũ aggratiõe pp̃ pceden
tia pccã q̃ fuerãt dimissa. Ad 2m cũ dr̃ q̃ magis in
grat⁹ est peccãs ꝟ illum q plus ei dimiserat. cc̃. dico
q nõ oz b̃ eẽ vex̃ qñ plus datum est de bono ei cui
min⁹ dimissum est. ꝫ nocẽti hñti eq̃lem charitatẽ
cũ penitẽte plus boni⁹ datũ est ꝯ penitẽti. qr a dõ ac
cepit ꝓtinuitatẽ bonitatis, sue ꝯ penitẽs habuit in
terruptã. Vñ p illã parabolã q̃ voluit dñs declarar̃
Magdalenã plus diligẽ. nõ itendebat eã ꝓparare
ad seipam. vel aliã eq̃lis bonitatis semp̃ p̃uate sine
interruptiõe. sed ad aliũ penitẽtẽ cui nõ erat facta
ita pfecta remissio.

Articulus secũdus.

c Onsequenter q̃rit̃ de 2o. pncipali. ⁊ circa b̃ q̃
rũtur. 1. ℔o vtr̃ pnia exti⁹ sit sacr̃. 2o vtr̃ remissio pccõr̃ sit res huius sa
cri. 3o vtr̃ sit vnũ sacr̃m. 4o vtrũ sit
ab istitutiõe. 5o q̃ñ fuit institutũ.

p Rimo oñdo q exterior pnia nõ sit
sacr̃m. qr oẽ sacr̃ euã
gelicum efficit illud qõ figurat. ꝫ exteriori
pnia nõ efficit interiorẽ. sed poti⁹ interior exterioris est
cã. cũ g̃ pnia sit euãgelicũ sacr̃m sepi⁹ pcedit rem ꝯ
ecõuerso. g̃ pnia exti⁹ ñ ẽ sacr̃m interioris. hec duo ar̃
fac magr̃ in lr̃a. Itẽ Hug⁹. p̃. li. ō sacra. pte. 9. c. 2.
Sacr̃m ẽ mãle elemẽtum exscificatiõe ꝓtinens ali
quã inuisibilẽ gr̃am. ꝫ pnia exterior nõ ẽ mãle elim.
neq; aliqd scificatũ. qr scific⁹ est p vbũ vt supius hi-
tum est. g̃ nõ ẽ sacr̃m. Cõtrariũ tenet magr̃ in lr̃a.

Itẽ sic̃ se hz bap⁹ flumis ad bapñ flamis. sic pnia
exterior ad interiorẽ. ꝫ bap⁹ flumis sacr̃m est bap̃ fla
mis. g̃ pnia exti⁹ sacr̃m ẽ interioris. Rñdeo q pe-
nitẽtia exterior sacr̃m est interioris. ⁊ interiores ẽ hu-
ius sacr̃i. exti⁹. n. pnia sig̃m est interioris. ⁊ aliq⁹ mõ
cã in ꝯtũ act⁹ penitẽtis exteriores pniam intiorẽ exci
tãt. q̃ ñ iformis est ⁊ nõ sit obstaculũ ex pte penitẽ-
tis p̃sacerdotis misterialẽ absolutionẽ a deo effec-
tiue formal̃. pnia aũt interior itelligi dz eẽ res huius
sacr̃i, puti ꝓpposito ꝓiungit̃ pnie exti⁹i nõ ſm q̃ ab-
solute est tñ act⁹ vtutis. Ad p̃m in oppm dõ q ſm
magm in lr̃a maior est itelligẽda ō sacr̃is illis q̃ añ. l.
euãgelicã nõ fuerũt. sacr̃m aũt pnie fuit añ. ℔ōt
tñ ali⁹ dici q pnia exti⁹ aliquo mõ est cã interioris si
cut in qõne oñsum est. ꝯuis ẽt aliquo mõ sit ab ea
cãta ꝯtũ ad illud qõ est ex pte penitẽtis. qõ q̃si mã
le est i exti⁹i pnia respectu absolutiõis sacerdotis.

Ad 2m dõ q sic̃ dic̃ magr̃ in lr̃a nõ est icõueniens q
in sacro pnie res sepi⁹ pcedat sacr̃m ꝯ ecõuerso. qr
in alijs sacr̃is sepe ꝓtingit q res pcedit sacr̃m. Vel
põt dici q pnia interior ꝯtũ ad illud augmẽtũ vl̃ fir
mitatẽ que recipit p exteriorẽ ꝓfonẽ ⁊ hũiliationez.
⁊ ꝯtũ ad ei⁹ formam quã aliq̃ recipit p sacerdotis
absolutionẽ rõne quor̃ ppr̃ie dr̃ res hui⁹ sacr̃i poste
rior est ꝯ sacr̃m. Ad 3m dõ q ibi Hug⁹ vocat mã
le elemẽtũ qõcũq; sensibile sig̃m. ⁊ sic exterior ꝓfes-
sio penitẽtis ⁊ humiliatio pñt dici mãle elemẽtuz.
⁊ põt dici scificari ꝯtum ad vsum p sacerdotis ab
solutionem.

f Ecundo queritur vtr̃ r̃missio pccõr̃ sit res
hui⁹ sacr̃i. Et vr̃ q nõ. sacr̃z est signũ sue rei
sed ꝓfõ exteriorꝫ ⁊ satisfactio nõ est signum remissiõis
pcci. imo magis est signũ exñtie ei⁹. cũ ꝓfitẽs dicat
se talia fecisse. g̃ remissio pcci nõ est res hui⁹ sacr̃i.

Itẽ res sacra seqtur sacr̃m vt effect⁹ cãm. ꝫ remis
sio pcci pcedit exteriorẽ pniam. iutilis. n. vr̃ exterio-
ra pnia exñti in pccõ mortali. g̃ remissio ei⁹ nõ ẽ res
pnie exteriorꝫ. Cõtra curatio morbi est res illi⁹ sa
cr̃i qõ ad eã significãdã ⁊ efficiẽdã ordinat̃. sed pnia
exteriori ordinat̃ ad significandã ⁊ efficiẽdã actualis
pcci remissione. g̃ illa remissio ẽ res sacr̃i pnie. Rñ
deo sic̃ recitat magr̃ i lr̃a. in b̃ sacro est aliqd qõ ẽ sa-
cr̃m tñ. s. exteriorꝫ pnia. aliqd qõ est res ⁊ sacr̃m. s. pe-
nitẽtia interiorꝫ q̃ est res pnie exteriorꝫ. ⁊ sacr̃m remis
siõis actualiũ pccõr̃. qr vt est ꝓiuncta pnie exteriori i
re vel in ꝓpposito illã remissionẽ aliquo mõ significat
⁊ dispositiue effic̃. ꝯuis ꝓiũcta exteriori in ꝓppo-
sito tñ p̃dictã remissionẽ nõ significet nisi ipemet pe
nitẽti. nisi p aliq̃ signa alijs appareat talẽ pniam es
se in ipo. Est ẽt ibi aliud qõ ẽ res ⁊ nõ sacr̃m. s. pec
catorꝫ actualiũ remissio. ⁊ q̃ sit res vtriusqz pnie pz
qr ad illã significãdũ. ⁊ aliquo mõ efficiẽdũ vtraq;
pnia ordinat̃. Vñ vt sui cãz semp̃ p̃supponit pniaz
interiorẽ ꝓiũctã exteriori i re vel in ꝓposito explici
te vel iplicite. Ad p̃m in oppm dõ q ꝓfessio exteri-
or cũ humilitate facta ⁊ ad q̃rendum medicinaz ꝟ
pccñ ordinata. ꝯuis significet i penitẽte pccã fuis-
se. significat tñ ea i ipo desinẽr esse. De absolutiõe
aũt planũ ẽ quomõ exp̃sse significat pccõr̃ remissio
nem. Ad 2m dõ q ō lege coi remissio pccõr̃ actua
liũ semp̃ p̃supponit exteriorẽ pniam in re vel in p-
posito. explicite vl̃ implicite. ⁊ q̃ p exteriorẽ pniaz
vt realiter hitam q̃ꝫ causẽr̃ actualis pcci remis-
sio pz. p b̃ q superi⁹ dcñ est q interior pnia infor-mis
si nõ sit obstaculũ ex pte penitentis p pniaz exterio-
rem realiter hitam formal̃.

t Ertio queritur vtrum pnia sit vnuz
sacr̃m. Et vr̃ q non.
qr vbi sunt due res, ⁊ duo signa nõ est vnũ
sacr̃m. qr vnitas sacri nõ põt esse nisi vel ex parte
signi. vel ex parte rei. sed in b̃ sacro sunt plura signa
s. penitẽtis ꝓfessio ⁊ satisfactio. ⁊ sacerdotis absolu
tio. ibi ẽt sunt due res. s. pnia interior. ⁊ pccõr̃ actu
aliũ remissio. g̃ pnia nõ est vnũ sacr̃m. Item ex eis
q̃ non sunt simul. nõ ꝓstituit aliqd vnũ. ꝫ ptes pnie
nõ sunt simul. g̃ ex illis non ꝓstituit aliquid vnum.

Cõtra si pnia nõ esset vnũ sacr̃m. sed plura. tunc
plura essent sacr̃a ꝯ. 7. Rñdeo q pnia est vnũ sa-
cr̃m. sed nõ dz dici q sit aliqd vnũ vnitate indiuisi
bilitatis nec ꝓtinuitatis. neq; essentiali. sed vnita-
te integrata ex plurib⁹ relatis ad aliquid vnũ signi
ficandũ. ⁊ aliquo mõ efficiendũ qõ est remissio ac-
tualiũ pccõr̃. Ad p̃m in oppm dõ q illa plura signa
ꝓcurrũt ad integritatẽ vnius sacr̃i. pnia ẽt interior ⁊
exterior sunt vnum sacr̃m remissiõis actualiũ pcc-

catoꝛ sicut refert magr̃ in lr̃a. nec obstat vnitati sacr̃i q̃ sint ibi due res. qñ est vna alteri⁹ sacr̃z., qđ pz qꝛ caracter baptismal est res absolutiõis exterioris ⁊ sacr̃m originalis pcci. ⁊ tñ bap⁹ est vnũ sacr̃m. Silr coꝛp⁹ xp̃i veꝝ est res sub spẽ panis vere ꝓtẽta. ⁊ per eã significata. ⁊ est sacr̃m coꝛpis mystici. ⁊ tñ sacr̃m eucharistie est vnũ sacr̃m. Ad 2ᵐ cũ dr̃ q̃ ex eis q̃ nõ sunt sil nõ ꝓstituit aliqd vnũ. ⁊c. dico q̃ veꝝ est i pmanẽtib⁹. ⁊ loquẽdo đ vnitate ꝓtinuitatis vl cssẽtiali in successiuis. tñ loquẽdo de vnitate integrata ex plurib⁹ relatis ad vnũ significãdũ ⁊ efficiẽdũ nõ est veꝝ. Sacr̃m aũt pnie ꝓstitit in q̃dam successiõe ⁊ est vnum vnitate p̃dicta.

q **Warto queritr̃** vrũ pnia sit ab istitutiõe. Et vr̃ q̃ nõ. qꝛ qđ est a nã nõ ẽ ab istitutiõe. nisi dicaꝝ eẽ ab istitutiõe nãe. sed sacr̃m pnie est a nã. nãlis. n. rõ dictat peccõrẽ debeꝛ penitẽ de suis peccis. g̃ nõ est ab istitutiõe. Itẽ sacr̃a q̃ sunt ab istitutiõe nõ fuerũt i lege nãe. sed sic dic̃ magr̃ in lr̃a hui⁹ di. c. vlti. Sacr̃m pnie fuit aũ tps gr̃e ẽt a pmordio generis hũani. g̃ nõ est ab institutiõe. Cõtra Hug⁹ p⁹li. đ sacr̃. pte. 9. c. 2. ponit in diffinitiõe sacr̃i qđ est ex istitutione significãs. sz q̃lz pars diffinitiõis dr̃ de quolibz ꝓtento sub diffinito. g̃ de quolz sacr̃o vere dr̃ q̃ est ex istitutiõe significans. Rñdeo q̃ pnia dupliꝛ põt accipi. s. p vtute vel actu vtutis. vel p sacr̃o. p⁹ mõ pnia est de lege nãe. nãle. n. iudiciũ rõis dictat peccatorẽ debere penitere de suis peccis. ⁊ tali pnia hi tuari. ⁊ sic nõ est ex istitutiõe. 2° mõ nõ est de lege nature. sed ab istitutiõe diuina. declaratũ est. n. sup⁹ di. 17. q. 2. ar. 2. q̃ ꝓsiteri peccã sacerdoti nõ est de iure nature. ⁊ ex ꝓñti. q̃ neq; ꝓtritio vt iũcta cũ ppositosic ꝓsitendi est de lege nature. Ad ar⁹ ad ptez p mã dđ q̃ pcedẽt de pnia inq̃ztũ est vt⁹ vl actus virtutis tñ. Ar⁹ ad partem aliã pcedit de pnia inq̃ztum est sacr̃m.

q **Wunto queritur** vtrũ b̃ sacr̃m immediate a xp̃o fuerit istitutũ. ⁊ qñ. Rñdeo q̃ immediate fuit a xp̃o istitutũ. añ. n. passionẽ istituit. b̃ sacr̃m q̃z tũ ad iteriorẽ ꝓtritionẽ penitẽtis ⁊ opis satisfactionem. cũ dixit. Non veni vocare iustos. sz pccõres ad pniam. Luce. 5. ⁊ p alia vba qb⁹ ad pniam inuitabat marie cum dixit. Nisi pniam habueritis oẽs simul pibitis. Luce. 13. ꝓnem aũt implicite i ex° cũ dixit leprozoso mundato. Vade oñde te sacerdoti b⁹. vt scriptũ est. Mathe. 8. absolutionẽ aũt in misterio cũ Lazaro resuscitato dixit. Soluite eum. Jo. 11°. sed exp̃sse ptãtem absoluẽdi nõ dedit vsq; post resurrectõez. cũ dixit eis. vt hr̃ Jo. 20. Accipite spiritũ scñ. quoꝝ remiseritis pccã remittũt eis ⁊ quorum retinueritis retẽta sunt. ptãtem aũt iurisdictõnis sup totã eccliam pmisit se daturꝝ Petro cũ dixit ei. vt hr̃ Math. 16. Tibi dabo claues regni celoꝝ. ⁊ quodcũq; ligaueris. ⁊c. ñ tñ tũc dedit. Vñ decretũ Anacleti. di. 21. in nouo testõ exponẽdum est đ pmissiõe ẽm glo. ibidẽ. nec tñ tũc tñ pmisit se daturꝝ ptãtẽ iurisdictiõis. sed ẽt prãtẽ absoluẽdi ⁊ ligãdi in foꝛo pnie. quã post resurrectionẽ cũ aliis discipulis accepit. sed prãs iurisdictiõis sup totã eccliã sibi soli fuit data p se ⁊ successoꝛib⁹ ei⁹. cuz xp̃s post suã resurrectionẽ dixit ei. Pasce oues meas. Jo. 21. qđ põt pbari p illud qđ hr̃. Jo. di. Cõsiderãdũ. ⁊ c. Fideliꝛ. ⁊ ex de elec. Significasti.

c **Jrca lr̃am** Pccã originalia. nõ significaꝝ b̃ peccñ originale in plurali. qꝛ in eodẽ hoie sunt plura. sz qꝛ multiplex in effectu inq̃ztũ coꝛrũpit diuersas vires aie mor oĩum psterneret in via vitioꝝ. i. cito nisi peniteat. qꝛ peccñ qđ p pniam nõ diluit. mor suo põdeꝛ ad aliud trahit. ita reus ⁊ peccoꝛ cõstituit vt añ fuerat. i. silr. sed nõ tñ. vel refert b̃ ad reatũ pene dãni. non sensus. Quidam dicũt pniam exterioꝛẽ ⁊ interioꝛem eẽ sacr̃m. nec duo sacr̃a. sed vnũr: ⁊ isti bene dicũt. est. n. cois opinio ⁊ vera.

Di. xxiij.

p **Reter** premissa. ⁊c. Superi⁹ determinauit magr̃ de bap°. ⁊ ꝓfirmatiõe. ⁊ euch°. ⁊ pnia. Hic determinat đ extrema vnctiõe ⁊ diuidit i. Prio đ ei⁹ istitutiõe. 2° de iteratione ibi. Querũt. P° in. 3. P° determiat đ ei⁹ mã. 4° de ei⁹ institutoꝛe ibi. Hoc sacr̃m. 3° de istitutionis cã ibi. In quo ostendit.

Articulus primus.

c **Jrca hanc** di. q̃rẽdũ ẽ pncipaliter. 2. P° de ipo sacro vnctiõis extreme. 2° de ei⁹ administratiõe. Circa pm querunt. 6. Prio vtꝝ extrema vnctio sit sacr̃m. 2° a q° fuit institutũ. 3° vtꝝ mã hui⁹ sacr̃i sit oleũ đ oliuis p epm ꝓsecratũ. 4° vtꝝ hui⁹ sacr̃i sit aliq̃ determinata vboꝝ forma. 5. vtꝝ effect⁹ hui⁹ sacr̃i sit infirmitatis coꝛpalis alleuiatio. 6° vtꝝ venialiũ pccoꝛum remissio.

p **Rimo ostendo** q̃ extrema vnctõ nõ sit sacr̃m. qꝛ sẽ infirmi inunguñt oleo p epm ꝓsecrato. sic ⁊ cathecumini. sz vnctio cathecumioꝝ nõ est sacr̃m. g̃ a fortiori nec vnctio infirmoꝝ. Itẽ ip̃m oleũ p epm ꝓsecratũ est sacr̃m. qꝛ sic dic̃ Hu°. 1. li. de sacra. pte. 9 c. 2. Sacr̃m est mãle elemẽtũ. sed ip̃m oleũ nõ ẽ ipa vnctio. cũ vnũ sit subã. ⁊ aliud accidẽs. g̃ ipsa vnctio nõ est sacr̃m. Item in vna collõe sacr̃i vba nõ repetunt. sz in vna collõe extreme vnctiõis plies vba repetunt. s. i vnctiõe cui⁹ lz mẽbꝛi. g̃ talis vnctio nõ est sacr̃m. Itẽ sacr̃m vna collõe nõ conferꝛ nisi ab vno ministro. sz extrema vnctio cõferꝛ a plib⁹ sacerdotib⁹. Vñ dr̃ Ja. 5. Inducat p̃bꝛteros. g̃ talis vnctio nõ est sacr̃m. Cõtra magr̃ dic̃ in lr̃a huius di. c. j. q̃ est sacr̃m. Itẽ Hug°. 2. li. đ sacra. pte. 15. c. 2. dicit idẽ. Rñdeo q̃ extrema vnctio est sacr̃m Illud. n. qđ est sacre rei signũ ⁊ cã p se ordiata ad efficiẽdum rem sacrã. nõ tñ est sacr̃m. sed est sacr̃z nouel. vt supius hitum est. sed extrema vnctio signũ est p se ⁊ cã spũalis vnctionis interioris que est res sacra. qꝛ sacrãs. ⁊ iõ extrema vnctio sacr̃z est noue. l. Ad ꝑᵐ in oppᵐ dđ q̃ nõ est sile de vnctione cathecuminoꝝ ⁊ infirmoꝝ. qꝛ illa non ordinaꝝ per se ad remissionem peccoꝛum. sed p aliud. s. per bapt̃m. hec vo p se ordinaꝝ ad interioꝛẽ vnctionẽ significãdum ⁊ causãdũ eo mõ quo sacra sunt suoꝝ effectuũ cã. Ad 2ᵐ dđ q̃ ipsum oleũ p epm cõsecratũ nõ dr̃ sacr̃m nisi p̃dicatione q̃ est p cãm. qꝛ est huius sacri

mãlis cã. sed ipsa vnctio p essentiam ẽ sacrm Verbum aũt Hug. aut itelligit ꝺ quolibz sensibili signo aut ꝑm ꝓdicationẽ cãlem. Ad 3m ꝺ q sicut plres vnctiões cõstituũt vnã integrã vnctionez. ita vba q̃ dicunt in vnctiõe cuiuslibet mẽbri ꝓstituũt vnã integrã vboꝝ plationẽ que est integra sacrĩ forma eo mõ quo vba dicunt forma sacramẽti. nec repetunt vba penitus eadẽ. qz in vnctiõe occuloꝝ dr. qꝺ per occulos. in vnctiõe auriũ dicit. p aures. z sic ꝺ aliis q̃uis alia vba repetant eadẽ. Ad 4m ꝺ q Jaco. ibi posuit plare, p singulari. vn9. n. ꝑficit sacramẽtũ q si deficeret. alius deberet supplẽ nõ fcm iterare.

Ecundo querendum eẽt a q° ℔ sacrm fuerit istitutũ. nisi qz supius di. 2a. in illa. q. vtrũ oia sacra no. l. fuerit istituta a deo immediate sufficient pz gd ꝺ ad hãc qõnem. Et iõ de ei9 solutiõe hic supsedeo.

Ertio q̃ritur vtruz mã huius sacri sit oleũ de oliuis per eꝑm ꝓsecratũ. Et vr q nõ. ℔ sacrm est necessitatis. dic. n. magr hui9 di. c. 2. q si ex ꝓtẽptu vl negligẽtia sacrm ꝓtermittat piculosum est z dãnabile sed sacrm necessitatis dz celebrari in mã valde coi quapropter baptism9 celebrari ꝑõt i q̃lz nãli aqua. g̃ cũ oleũ de oliuis p eꝑm ꝓsecratũ sit mã nõ multũ cois. sed spãlis nõ est hui9 sacri mã. Itẽ sacerdos simpler ꝑõt scificare mãm bap. qꝺ est maius sacrm q̃ extrema vnctio. g̃ multo fortiꝰ mãm extremã vnctiõis. g̃ nõ oz q sit p eꝑm ꝓsecrata. Contra magr hui9 di. c. j. dic q hec vnctio fit oleo p eꝑm ꝓsecrato. sed cũ dr oleum simplici noie itelligit oleũ ꝺ oliuis q̃ anthonomasiace dr oleũ. vt supius hĩtũ est. di. 7. Rñdeo q mã dz correspõdere pncipali effectui sacri. effect9 aũt pncipalis hui9 sacri est. pccõrũ venialiũ curatio immediate introducẽs nisi sit aliꝺ qꝺ obstet ad supeminẽtem sanitatẽ vite eterne. ad cuius igressum sufficit ꝓscia pura. z qz oleũ multuz valet ad curationẽ plage. vt innuit. Isa. p° vbi dr. Plaga tumẽs. qz nõ est circũligata. nec curata medicamine. nec fota oleo. z maxime oleum de oliuis in quo pfecti9 inueniunt ꝓprietates olei q̃ in alio oleo. iõ mã huius sacri est oleum ꝺ oliuis. z qz balsamũ repũtat bonã famã. iõ nõ ẽ mixtum cuz balsamo ad significãdũ q ad igrediẽdum sanitatez vite eterne sufficeret sine fama puritas ꝓscie. z nitor q p oleum designat. ex de sacra vnctiõe. c. j. Oleũ. n. lucet in aq̃. z ad significãdum illi9 sanitatis supemi nẽtiam dz esse ꝓsecratũ p sacerdotẽ supeminẽtis dignitatis. i. p eꝑm. Ad ꝑm in oppm ꝺ q ℔ sacrm ñ est necẽtis absolute sic baptism9 q̃uis mortaliꝰ peccaret q ipm ex ꝓtẽptu ꝑtermitteret. cõtemnere. n. quod cũq̃z sacrm ecclie pccm ẽ mortale. Ad 2m ꝺ q nõ est sile. qz rps q est maxim9 in dignitate tactu mũdissime carnis sue qñ a Jo. baptizatus fuit vim regnãtiuã ꝓtulit ags intelligẽdo ℔. vt supius expositum est in tractatu de baptismo. z iõ non indiget p eõm scificari. Et ꝑterea sacz baptismi ẽ sacz necessitatis absolute. nõ sic aũt ℔ sacrm.

Arto queritur vtrum huius sacri sit aliqua determinata vboꝝ forma. Et vr q non. qz nulla iuenit eius forma determinta ab institutore. Item determiata forma vboꝝ sacri est eadem apud oes. sed forma vboꝝ huius sacri non est eadẽ apud omnes. q̃dam. n. ecclie vtunt forma indicatiua. q̃dam forma deprcatiua. g̃ istius sacri non ẽ determinata forma vboꝝ. Cõtra. Romana ecclia vtit in ℔ sacro determiata vboꝝ forma. que ẽ hec. Per istam scãm vnctionẽ z suã pissimã misericordiam pcat tibi dñs qcqd occuloꝝ vitio deliqsti. sed cũ iniungunt aures dicit. vitio auriũ. cũ nares dicitur. vitio nariũ. qñ os dicit. vitio ligue vl oris, qñ manus dicit. vitio tactꝰ. qñ pedes dicit. vitio incessus. qñ lumbi dr. vitio lũboꝝ seu carnis vitio. z oz fieri q̃lz inunctio cũ signo crucis. Rñdeo q ex determiata mã. z determinata forma fit determinatum cõpositũ. alr nõ. Cum g̃ hoc sacrm sit determinatum sacrm ab alijs sacris z distictũ. oz q hẽat determinatã mãm z ꝺterminatã formã. Et accipiẽdo formã ꝑm q p quandã similitudinẽ pncipalioꝝ ps inter iregrales forma dicit totiꝰ integralis ꝑm quã silitudinẽ vba sunt forme in sacris. Quod aũt ppie forma sit ibi videri põt p illud qꝺ supius dictum est di. 3. in illa qõne vtrum ordinatio ad scificãdum sit forma bap. z est cõueniẽtioꝝ forma deprcatiua q̃ idicatiua. qꝺ innuit beatus Ja. i cano. sua c. 5. dicẽs. Infirmat qs ex vobis iducat ps byteros ecclie. z orent sup eũ vngentes eũ oleo in noie dñi.

Ad pm in oppm ꝺ q si non sit scripta forma ꝺterminata exprsse tũ posuit eam beatus Jaco. iplicite i vbis pdcis quã beatus Petrus explicite credit romane ecclie tradidisse. sicut z plura alia que explicire in scriptura sacra scripta nõ sunt. Ad 2m ꝺ q si sint alique ecclie vtẽtes forma idicatiua pie credẽdum est q modus exprmẽdi p modũ impatiuum ꝺterminate vel idicatiuũ nõ sit de necẽ sacri sicut supius dcm fuit ꝺ modo exprmendi actum baptizã di quẽ greci exprmũt hoc vbo. Baptizek. z Romana ecclia hoc vbo. Baptizo.

Vinto querit vtrum effectus huius sacri sit venialium pecõrum remissio. Et videt q nõ. qz vbi sufficit vnũ remediũ nõ debent poni plura. sz ad remissionẽ venialium sufficit sola pnia interior quã facilius possunt habere infirmi q̃ sani. infirmitas. n. iclinat ad detestãdum vanitatẽ mũdi. g̃ aliꝺ remediũ non est necẽrium ifirmis ad venialiuz remissionem. Item sacrm ad illud finaliꝰ ordinat p pter quod pncipaliꝰ administrat. sed nõ administrat pncipaliꝰ ꝓpter venialium remissionem. sed ꝓpter corpis sanationẽ. qz sani magis implicant venialibus q̃ ifirmi. z tñ nõ administrat sanis. sed ifirmis g̃ venialiũ remissio nõ est hui9 sacri effectus saltem pncipalis. Cõtra Jaco. 5. Postq̃ dcm est vngentes eũ oleo. rc. paucis iterpositis sequit. Et si i peccatis sit dimittent ei. Ad istam qõnem dixerunt quidã q hoc sacrm nõ ꝓfert ꝺ pccã venialia. sed ꝺ sequelas relictas tam ex originali q̃ ex actualibus pccis. Sed ꝺ hanc opinionẽ est auctoritas beati Jacobi ꝓallegata. Dicẽdũ ergo ad qõnem q in ℔ sacro tria sunt. s. vnum qꝺ est sacrm tiñ. qꝺ est vnctio exterior. aliud quod ẽ res z sacrm. s. spũalis alacritas mẽtis. que est res signata z cãta p exteriorez vnctionem. de qua alacritate vt habet ex de sacr. vnctione. c. j. intelligit illud qꝺ dicit Joan. aplus. Unctio quã accepistis maneat in vobis. z est sacz pncipaliꝰ remissionis venialium pccõrum. qz si di-

gne sumaꝫ p eam remissio venialium nō tm̃ signi-
ficatur. sed etiam causaꝫ. Unde in decretali p̄dicta
dicitur. vnctio inuisibilis iterior nō solum est signuz
sed etiam sacr̃m. qz si digne sumaꝫ vel agit vel au
get absq; dubio qō designat. ⁊ sic pz q̄ remissio ve
nialium est in ꝟ sacro p̄ncipaꝫ res ⁊ nō ē sacr̃z. Ad
p̄m in opp̄m dicūt aliq̄ q̄ ex̄uis pnia iterior ad r̃mis
sionē venialiū sufficiat. tm̃ pp statū infirmi q nō pōt
ita pfecte illo remedio vti sic̄ sanꝰ regrik aliud. Sz
ꝟ ꝟ est q̄ frequēter inūgunt infirmi in tali statu q̄
facilius possunt iterius penitere ex̄ sani. Jō vide
tur dō q̄ sic̄ p sacr̃m pnie ex vi sacr̃i formaꝫ attritio
p̄us informis. sic ex vi huiꝰ sacr̃i pformaꝫ mens ad
habēdū sufficientiā pnie venialia delēdis. que qm̃
q; añ sacr̃i susceptionē tam debilis est vt nō suffici
at ad plenā venialiū remissionē. p huius ēt sacr̃i su
sceptionē ps pene puenialibꝫ debite remittit si di-
gne suscipiaꝫ. Ad 2m dō q̄ nō datur infirmis tm̃. qz
sit p̄ncipaliꝫ ordinatū ad corporalis infirmitatis al
leuiationē. sed pp ꝟ qz appropinquat egressui i quo
venialia pfecte possunt curari absq; ꝟ q̄ eis hō ite
rum implicetur.

Exto q̄ritur vtrum effectus huiꝰ sa
cr̃i sit infirmitatis cor-
palis alleuiatō. Et videt q̄ nō. qz sacr̃a no.
l. efficiūt qō figurāt si suscipiaꝫ digne. sed huius sa
cr̃i susceptio quantūcūq; suscipiaꝫ digne nō liberat
coīter ab infirmitate icurabili p nām. g̃ effectus eiꝰ
nō est alleuiatio corpalis infirmitatis. Jtē viri quā
to sunt pfectores tāto magis desiderāt dissolui. ⁊ est
se cū xp̄o. sic̄ pz p ꝑ Dau. ad ꝑ Phylip. p°. Sed huius
sacr̃i effectus nō est ꝺ desideriū pfectoꝝ. g̃ effectus
eiꝰ non est infirmitatis corpalis alleuiatio. Jtē me-
dicine spūalis nō est effectꝰ corpalis. sed ꝟ sacr̃m si
cut ⁊ alia est medicia spūalis. g̃ effectus eius nō est
alleuiatio infirmitatis corporalis. Cōtra Mar. 6.
dr̃. de discipulis xp̄i q̄ vngebāt oleo multos egros
⁊ sanabant. sed ꝟ intelligit de vnctione que est sa-
cr̃m. Un̄ glo. ibidē. pz ab aplis hunc morē tradituz
esse vt energumi ⁊ alij egroti vngātur oleo a pōtifi
ce ꝑsecrato. g̃ effectus huiꝰ sacr̃i est alleuiatio infir-
mitatis corpalis. Item Jaco. f. ꝑostq̄ dictū est
vngentes eū oleo in noīe dn̄i imediate subiūgit. ⁊
oō fidei saluabit infirmū ⁊ alleuiabit euz dn̄s. Rn̄
deo q̄ alleuiatio corpalis infirmitatis ē huius sacr̃i
effectus nō p̄incipalis. quapp neq; erp̄mit i forma
sacr̃i ſz secūdariꝰ. ⁊ ideo nūq; cātur p ꝟ sacr̃m nisi ſz
q̄ expedit p̄ncipali effectui. q est remissio venialiū
pcōz. sed si digne suscipiaꝫ semp causat istū secun
dariū effectū. qn̄ expedit effectui p̄ncipali. Ad p̄m
in opp̄m dō q̄ secūdarius effectꝰ huius sacr̃i non est
cuilibet infirmitari totaliter motio. ēt si hoc expediret
effectui p̄ncipali. sed alleuiatio quā duplr̃ cār. Uno
modo mediāte ope nature inq̄tū mentis alacritas
iterior naturaliter p quādam redūdātiam opatur
ad corpis meliorē dispositionē vel male dispōnis
eius mitigationē. alio mō pure supnaturaliter. ⁊ hūc
effectū semp ꝑsequitur respectu cuiuscūq; infirmita-
tis. qn̄ expedit effectui p̄ncipali ⁊ digne suscipitur.
Ad 2m dō q̄ euadere ab infirmitate nō est ꝺ deside
riū viroꝝ pfectoꝝ qn̄ credūt hoc expedire ad salu-
tem aiaꝝ suaꝝ. Un̄ dicit beatus Marti. Dn̄e si ad
huc populo tuo sum necessarius nō recuso laborez.
fiat volūtas tua. Ad 3m dō q̄ ⁊ si medicina spūa-
lis nō sit totalis effectus p̄ncipalis. pōt tm̃ eius esse
effectus secūdarius. ⁊ magis ex̄ medicine corpalis
spūalis effectus. qz plus pōt aīa sup corpus. ex̄ cor-
pus sup animā. ⁊ ex̄uis assignare vni sacro duos p̄n
cipales effectus. Unū p̄ncipalem spūalem. ⁊ alium
corporalē esset inconueniēs. tm̃ ꝟ sacr̃m ex̄uis sit vnū
hr̃e duos effectꝰ. vnū spūalem. ⁊ aliū corpalem ita
q̄ spūalem p̄rio ⁊ p̄ncipaliꝫ. ⁊ corpalez secūdario cō
ueniēs est. vt pz ex supioribus dictis.

Articulus secūdus.

Onsequenter q̄r̃it dez°. p̄nci-
pali. Et circa ꝟ
q̄runt. 6. 1° vtr̃ hoc sacr̃m possit cō
ferri a nō epō. 2° vtr̃ a non p̄sbytero.
3° vtr̃ debeat conferri aliqbus sanis.
4° vtrū oībus infirmis. 5° vtruz sola instra sen-
suum debeant inungi. 6° vtrum hoc sacr̃m itera-
bile sit.

Rimo oñdo q̄ ꝟ sacr̃m nō possit ꝓ
ferri a ñ epō. ꝑ ꝑhꝰ. ix.
phisi. In his q̄ fm̃ artē mām facimꝰ ꝑpter
opꝰ. nobiliꝰ g̃ est vti mā dispōsita ex̄ ipaz disponeꝫ.
cū g̃ ꝓsecratio olei sit māe huiꝰ sacr̃i dispositio. ⁊ vn
ctio infirmoꝝ sit eiꝰ vsus nobiliꝰ est infirmos vngere
oleo ꝓsecrato ex̄ ipm̃ ꝓsecrare. ſz oleū nō pōt ꝓsecra
ri a nō epō. g̃ nec aliqs illo oleo vngi a nō epō. Jtē
sic̄ nō epūs nō pōt ꝓsecraꝫ sacr̃i ꝓfirmatiōis māz. ita
nec ꝓfirmaꝫ. g̃ a sili sic̄ nō pōt māz huiꝰ sacr̃i ꝓsecraꝫ
ita nec ea infirmos vngere. Cōtra Ja. f. Infirmat
qs i nobis iducat p̄sbr̃os ecclie. ⁊ oret sup eū vngē-
tes cū oleo i noīe dn̄i. Jtē decre. di. 65ª. p̄sbr̃os.
§. Sz istud dr̃ q̄ oleo sc̄ificato p̄mittit p̄sbyteris vn
gere infirmos. Rn̄deo q̄ ꝟ sacr̃m a nō epō pōt ꝓfer
ri. ⁊ ꝟ pp statū infirmoꝝ q nō pūt epōs adire. Un̄ di.
p̄dcā. Illud dr̃ q̄ id circo p̄sbyteris p̄cessuz est vnge
re infirmos sc̄ificato oleo. qz epi occupatiōib⁹ aliis i-
pediti ad oēs lāguidos ire nō pūt. Ad p̄m i opp̄m
dō q̄ ⁊ si vngere infirmos sit simplr̃ nobiliꝰ ex̄ olei sc̄ifi
catio. cū eiꝰ sc̄ificatio sit pp vsum. tm̃ pp necessitez ma
gis p̄cessuz est p̄rebr̃is nō epis oleo sc̄ificato vngē
re ex̄ oleū sc̄ificare. facilr̃. n. pōt oleū sc̄ificatū ab epo p
oēs pochias epat⁹ hr̃i. nō sic aūt epūs pōt pūs ee eni
libet infirmo. Ad 2m dō q̄ nō ē sile. qz i ꝑfirmatione
spūs. s. datur ad robur ⁊ plenitudinē gr̃e. ⁊ iō meri-
to eiꝰ administratio reseruat epis. in q̄bus est ptās
plenior ex̄ in sacerdotibꝰ iferioribꝰ.

Ecundo queritꝫ vtrū possit ꝓfer-
ri a nō p̄rebytero. Et vr̃ q̄ sic. qz melior est oīo boni laici
ex̄ mali sacerdotis. sed ꝟ sacr̃m efficaciā hz ex oīo-
ne. Un̄ forma eiꝰ est deprecatiua. g̃ magis pōt ꝓfer-
ri a bono laico ex̄ a sacerdote minꝰ bono. Jtē ma-
ius est baptizare ex̄ ꝟ sacr̃m ꝓferre. ſz nō p̄rebyteri
pūt baptizare. g̃ ⁊ ꝟ sacr̃m ꝓferre. Cōtra vr̃ supius
visum est effectꝰ huius sacr̃i est venialium pcōz
remissio. sed nō p̄rebyteri nō pūt ministerialr̃ pec
cata remittere. ex̄uis sc̄i hoies oādo pūt adiuuare
pcōres ad ipetrationez misericordie. g̃ nō p̄rebr̃i
non pūt ꝟ sacr̃m ꝓferre. Rn̄deo q̄ hoc sacr̃m con-
ferri nō pōt a nō p̄rebr̃is. Soli. n. p̄rebyteri pp sa
cr̃oꝝ ecclīasticoꝝ dignitatez ꝓstituti sunt admīstra
toresꝫ eoꝝ. Unde illō qō legit de sancta Benoneta

q oleo vngebat infirmos. ⁊ sanabantur miraculosum fuit nō sacrale. Ad p̄m in oppm dō q ꝙuis p̄uata oīo sacerdotis minus boni nō sit ita efficax sic oīo laici melioris. tñ oīo eius in ꝗtū eius ꝑsona est publica est efficacior. q⁹ efficacia hz ex vi meriti totius ecclie. oīo aūt in ꝗtū est forma hui⁹ sacri cōuenit ꝓsbytero in ꝗtū p̄ma publica est. Ad 2m dō q ꝙuis bap⁹ sit nobilius sacrm ꝙ extrema vnctio tñ q⁹ ē sacrz simplr necciū. iō quilibet homo ipz ad ministrare pōt ꝙuis a solis sacerdotib⁹ administrari debeat casu necessitatis excepto. B aūt sacrm nō sic necciū est. Et ꝓterea ad sacrm bap nō est neccia mā p eīm ꝓsecrata. sic ad B sacrm quā tractare non decet nō sacerdotē. sic decet sacerdotē.

t Certio q̄ritur vtrum ꝓferri debeat aliquibus sanis. Et vr̄ q sic. Hoc sacrm ꝓferri dz ꝓstitutis i piculo mortis. sed multi sani frequēter sunt in piculo mortis. s. in bello. ⁊ in mari. ⁊ gdā sub certitudine mortē expectātes. vt ad mortē dānati. g talib⁹ sanis dz B sacrm ꝓferri. Cōtra Beatus Jaco. in cano. sua. c. 5. nō fecit mētionē de ꝓferēdo B sacrm nisi ifirmis. Rñdeo q cū effect⁹ p̄ncipalis huius sacri sit venialiū remissio nō quecūqz. sed plena ⁊ pfecta de primo introducēs ad icorruptibilē sanitatē vite eterne. q̄ remissio de lege cōi sanis puenire non pōt. iō nulli sano dz B sacrm ꝓferri. nec infirmo nisi sic aggrauato q pbabile sit ipm esse in piculo mortis de primo iminētis. q⁹ tñ defect⁹ nature ex senio quasi q̄dam infirmitas est. iō ēt senibus ex defectu nature solo ꝓstitutis in piculo mortis de primo iminētis B sacrm ꝓferri dz. Ad p̄m in oppm dō q B sacrm ꝓferri nō dz nisi ꝓstitutis in mortis piculo pueniēte ex recessu a debita ꝓportiōe humoꝝ qui ē infirmitas. vel ifirmitatis prima cā vel ex ꝓsumptiōe radicabilis hūidi ⁊ caloris nālis defectu qō piculū sanis hoib⁹ nō iminet.

q Harto queritur vtrū debeat cōferri oībus infirmis. Et vr̄ q sic. ꝺm phi. 2. topicoꝝ. Nō nullo addito dicis. simplr dicis. Sed Beat⁹ Jaco. cano. sua. c. 5. dic B sacrm debere ꝓferri ifirmis nullā restrictionē apponēdo. g vr̄ fuisse intētio sua q dari debeat oīb⁹ infirmis. Itē planū est q debeat dari oībus ifirmis ex ifirmitate sua in mortis piculo ꝓstitutis ⁊ ifirmis de qb⁹ non desperat. q⁹ medicina corpalis magis dāda est ifirmis de qb⁹ nō despat ꝙ illis de qb⁹ desperat. g B sacrm dādū est hoībus ifirmis. Cōtra dec. 95ª. di. Illud dr̄ q hec vnctō nō penitētib⁹ fundi nō pōt. sed nō penitētiū qdam sunt ifirmi. g hoc sacrm nō oīb⁹ ifirmis ꝓferri debz. Rñdeo q B sacrm ꝓferri nō dz nisi non hūtib⁹ obstaculū impediēs sacri effectū. ⁊ hūtib⁹ deuotionez ⁊ reuerētiā ad sacrm. ⁊ hūtib⁹ vel hr̄e potētibus de coī lege veniale peccm. ⁊ q⁹ in nō penitentib⁹ est obstaculū ꝙ effcm sacri. ⁊ in ꝑseuerāter furiosis nō est deuotio. nec reuerētia ad sacrm. ⁊ in puulis non est veniale peccm. iō B sacrm ꝓferri nō dz impenitentibus. nec ꝑseuerāter furiosis. nec puulis. Ad p̄m in oppm dō q ꝙuis determiatio verbi Jaco. ñ sit scripta. tñ ex vsu ecclie quē beat⁹ Petrus itroduxit est sufficiēter hīta. Ad 2m dō q sic nō eēt dāda medicina corpalis ifirmo de cui⁹ infirmitatis corpalis sanatione ⁊ alleuiatiōe desparet. sic nō esset dāduz hoc sacrm alicui si ō sue ifirmitatis spūalis sanatione desperaret. Nō aūt q̄re nō dz dari leuē ifirmitatē corporalem habentibus patet ex dictis in corpore questiōis.

q Vinto queritur vtrū sola ista sē suū debeāt inūgi Et vr̄ q nō. q⁹ vt supius hītz est li° p°. Alia ē in q̄libet pte corpis tota. s. nullū peccm est in corpe nisi p aīam. g cū hec vnctio fiat ad remissionē pccō rū venialiū fieri dz in q̄libz pte corpis. Itē vt hr̄. Math. 15. De corde quot exeūt cogitatiōes male. sed sedes cordis est in pectore. g dz fieri inunctō in pectore. Itē ceci nati nunqz peccauerūt p visuz g in eis oculi nō debēt inūgi. Cōtra vsus ecclie hz q oīa organa deseruiētia sensitiue gnātine ⁊ pgressiue inūgātur ⁊ nulla alia. Rñdeo q sola instra deseruiētia sensitiue gnātiue ⁊ pgressiue ⁊ nō alie corpis partes debēt inūgi. ⁊ q̄m̄ sunt quīqz istra deseruientia sensibus pticularib⁹. s. occuli. aures nares. os. manus. ⁊ lūbi. gnātiue ꝺseruiāt. ⁊ pedes pgressiue. iō ꝺm morē romane ecclie. iste. 7. ptes corporis. ⁊ nō alie inūgunt. Ad p̄m in oppm dō q ꝙuis aia ꝺm essentiam sit in q̄libet pte corpis tota. nō tñ ꝺm cuiuslibet potētie sue vsum. ⁊ iō nō debēt inūgi oēs ptes corpis. sed ille ꝺterminate q̄ dicte sūt. Ad 2m dō q a corde dicūtur exire cogitatiōes male pp B q influētia aie derivatur ad alia mēbra mediāte corde. ꝙuis. n. sit in q̄libet pte corpis tota p essētiā tñ cor recipit imediate ei⁹ influētiā q̄ propter mot⁹ē Aluic. ad dō li°. 3. dāalib⁹ q aīa occultaē in corde. ⁊ q⁹ pccā venialia. vt frequētius ꝺbūtur ex occasionib⁹ acceptis p ptes illas ꝺtermiatas q̄ supdicte sūt. iō magis iungūtur ꝙ pect⁹. Ad 3m dō q ⁊si ceci nati nūqz peccauerūt p actū videdi. tñ peccare potuerūt per videdi ꝓcupiscētiā. ⁊ mutilati p ꝓcupiscētiā operādi per illa mēbra qbus dum erant puuli fuerant mutilati. ⁊ ideo loca ꝑdictoꝝ mēbroꝝ ꝺbent inungi.

t Exto queritur vtrum B sacrm iterabile sit. Et vr̄ q nō. Dignior est vnctio hoīs ꝙ altaris. sed vnctio altaris iterari nō dz. ex ꝺ de ꝓsecra. ecclie. vr̄ altaris. c. j. g nec vnctio hoīs. Itē alia sacra q̄ ꝓsistūt in vnctiōe nō iterantur. vt ꝓfirmatio ⁊ ordo. g a sili nec istud. Cōtra Hu°. 2°. li. de sacra. parte. 15 c. 3. Si vnctio iterari nō pōt nec oīo iterari pōt. sz oīo iterari pōt. g ⁊ vnctio. Itē magr hui⁹ di. c. vlt. ꝓsentit q B sacrm iterabile ē. Rñdeo q B sacrm aliquo mō iterabile est. aliquo mō nō. circa. n. eūdē ifirmū eadē ifirmitate i numero respectu eiusdem ifirmitatis status iterari nō dz. q⁹ quodlz sacrm circa mām. ppriā vna vice sortitur totū suū effectū. si nō sit idispositio i suscipiēte. ⁊ iō eadē hostia bis nō ꝓsecratur. q⁹ i p̄ma ꝓsecratiōe efficitur corp⁹ xp̄i verū sub vna spē. nec idē ꝓiuges bis desponsant ō baptismo. ꝓfirmatiōe ordie clax. est i solo sacro pnie dubiū est. qō qdē dicūt respectu eorūdē pccōrū i numero iteratū q̄libet vice hr̄e aliquē effectū. q⁹ tñ idez hō in numero pōt pluries ifirmari. ⁊ i eadē ifirmitate in numero pñt esse status diuersi in quoꝝ quolz ifirmus est i notabili. ⁊ pbabili piculo mortis. ideo cū ifirmo nullū impīmat idelebilē effectuz pōt ⁊ dz eidē homini pluries ꝓferri. vel p diuersis ifirmitatib⁹. vel p eiusdem ifirmitatis diuersis statibus

supradictis. nec te moueat. qđ dictuz est. sacrm eucharistie vna vice circa eãdem mãm totũ suũ sortiri effectũ. qz ab eodẽ hoie ẽ pluries suscipiendũ. In eius. n. susceptiõe non cõsistit illius sacri essentia. z iõ ẽzuis pluries suscipiaꝫ z in eodẽ suscipiẽte pluries hẽat effectũ. tñ essentia sacri circa eãdẽ mãz non iteraꝫ z iteratũ nõ hẽret effectũ. Ad ꝑm dđ q ratio quaꝫ vnctio altaris vel ecclie ꝓsecratio nõ iteraꝫ ẽ qz ipa ꝓsecratio z vnctio vna vice collate habẽt totum suũ effectũ. q est esse dedicatũ ad diuinũ cultuz z simili rõne ẽt ꝓsecratio materie ꝓfirmatiõis z materie huius sacri nõ iteraꝫ. Chrisma. n. vna ꝓsecratiõe pfecte ordinaꝫ ad vsũ illi⁹ sacri. sil̃r dico de cõsecratione olei respectu vsus huius sacri. z qz circa eũdẽ ifirmũ eadẽ ifirmitate respectu eiusdẽ ifirmitatis status ꝺ sacrm totũ suũ sortiꝫ effectũ. si nõ sit aliqs defect⁹ ex pte suscipiẽtis. ideo ꝺ modo ñ iteratur. qz tñ morꝺ⁹ ꝺ quez est pluries põt reuerti. iõ circa eũdẽ hoiem põt pluries iterari. qz sic circa eũdẽ hoiem pluries effectũ põt hr̃e. Ad 2ᵐ dđ q nõ est sil̃e. qz ꝓfirmatio z ordo ipzimũt caracterẽ. qui ẽ idelebilis effectus. nec morꝺ⁹ ꝺ quẽ ꝑncipaliꝫ sunt in eodem homie iteratur. hoc aũt sacrm effectũ in delebilẽ in suscipiente non impmit. z iõ morꝺus ꝺ quẽ est iteratur.

c **Circa lr̃am** Quo capita regũ z põtificẽ inũgunꝫ. Lõtra ex̃ de sacra vnctõe. c. j. x. Hoc vnguẽto. Pricepꝭ nõ vngiꝫ in capite. sed i brachio siue humero. siue armo. i qbus ꝑncipatus cõgrue desigꝫ. Rñdeo vbũ magistri itelligẽdũ est ꝺ vnctõe Regũ in veteri lege. nõ in nona. sic. n. dr̃ in decretali ꝑdicta. Pricipis vnctio a capite ad brachiũ est translata. Lorpus xp̃i nõ põt ꝓfici nisi de pane ꝓsecrato. qđ nõ est itelligẽdũ de ꝓsecratiõe ꝑcedẽre ipam ꝓfectionem sed ꝺ ꝓsecratiõẽ q̃ in ipa ꝓfectiõe ꝓsistit. q̃ est p hec vba. Hoc. est. n. corpus meũ. nisi forte magister cõsecratiõẽ vocet ibi ordinatõem panis de frumẽto. ad ꝺ vt sit hui⁹ sacri mã. quã ordinatiõẽ xp̃s instituit suo facto. ad cuiusmõi similitudinẽ dr̃ aquas ꝓsecrasse qñ fuit baptizatus. eo q illo facto aquam ordinauit ad ꝺ vt eẽt mã sacri baptismi.

Di. xxiij.

n **Hanc ad** ꝓsiderationẽ. ꝛc. Supius determinauit magister de sacro baptismi. cõfirmatõis eucharistie. pnie. z extreme vnctiõis. Hic ꝺ terminat ꝺ sacro ordinis. z diuidit i. 2. ℙ° determinat de ordinũ distinctiõe. 2° ꝺ collatõne di. sequenti ibi Solet queri. ℙ° i. 3. ℙrimo ꝺ dispositiõe ad ordinem. s. de tonsura. 2° de ipsis ordinibus ibi. Hostiarius. 3° de officijs z dignitatibus que ordines consequũtur ibi. Sunt z alia.

Media diuiditur in. 7. ℙrimo determinat de hostiarijs. 2° de lectorib⁹ ibi. Secundus. 3°. de exorcistis ibi. Tertius. 4° ꝺ accolitis ibi. Quarto loco. 5° ꝺ subdiaconis ibi. Quintus. 6° de diaconis ibi. Diaconoꝝ. 7° de ꝑsbyteris ibi. Septim⁹.

Illa pars que incipit ibi. Sunt z alia diuidit in. tres. ℙ° ꝺterminat ꝺ dignitate epali. 2° ꝺ gradibus dignitatis illius ibi. Ordo aũt. 3° ꝺ qbusdaz

officijs minoribus ibi. Uaces z vi mẽtis.

Articulus primus.

e **Circa hanc** di. querẽdum est p̃ncipaliꝫ de. 5. ℙrio de tõsura. 2° ꝺ ꝓditiõe portãdi tõsurã. 3° de ordine. 4° ꝺ ordinis effectu. 5° ꝺ epatu. Circa ꝑm q̃rũt. 3. ℙ° vtrũ tõsura sit ad ordinũ susceptionẽ dispositio cõgrua. 2° vtz sit ordo. 3° vtz sibi abrenũciatio temporalium sit annexa.

p **Rimo ostendo** q tonsura non sit ad ordinuz susceptionem dispositio cõgrua. magis est ꝓgrua dispositio ad ordinũ susceptionẽ dispositõ aie q̃z cõporis. sed indispositus in aia sic pecõr põt susciperе ordines. g̃ in corpe nulla requiriꝫ dispositio ad eorum susceptionem. Itẽ essentialiꝫ ordinaꝫ ordo ꝓ or ad sequẽtẽ quã tõsura ad aliquẽ ordinem. sz ꝑtermisso ordine ꝓri põt suscipi sequẽs ordo. ex̃ de clerico p saltum. pmo. c. vnico. ergo tõsura non regriꝫ ad ordinũ susceptionẽ. Itẽ sicut dicit magr̃ huius di. c. j. Tõsure ecclias̃tice vsus a Nazareis exortus vr̃. sed vt hr̃ numeroꝝ. 6°. Nazareoꝝ radebaꝫ totũ caput. qz ibi dr̃ q radebaꝫ caput eoꝝ nullare ꝛrictiõe apposita. g̃ tõsura fcã eo mõ quo fit i clericis ñ est dispositio ad susceptionẽ ordinũ. sz deberet totũ caput eoꝝ radi. Lõtra ꝛim magr̃m hui⁹ di. c. p⁹. Oẽs ordiati dicti sunt electi. nõ põt. g̃ aliqs eẽ ordinatus nisi sit cleric⁹. cũ g̃ nullus sit cleric⁹ nisi tõsuratus. rõtusa est dispositio ad ordinũ susceptionem.

Itẽ ꝓsuetudo approbata p lege hñda est. sed sz approbatã ꝓsuetudinẽ ecclie hoies tõsurãtur añz ordinenꝫ. g̃ tõsura dispositio est ad ordinũ susceptionem. Rñdeo q duplex ẽ dispositio ad aliqd suscipiẽdũ. q̃dam necessitatis. q̃dã ꝓgruitatis. ℙ° mõ tõsura nõ est dispositio ad ordinũ susceptionẽ. q si nõ tõsurat⁹ ordinaret vere recipet ordinis sacrm. ẽzuis ipse sciẽter sic ordinẽ recipiẽs. z ordinatoꝛ talem sciẽter ordinãs grauiter peccarẽt. qz ordiari nõ dz nisi cleric⁹. z sine tõsura cleric⁹ nõ est. ar̃m. ad ꝺ decr̃. 23. di. ℙsalmista. §. Clerici. 2° mõ loquẽdo dico q tõsura fcã i summitate capitis ad modũ spẽr cũ resecatiõe capilloꝝ iferioꝝ ita vt nõ possit tegi aliqꝺ organũ sensuũ est dispositio ad ordinũ susceptionẽ. in eis. n. vt dić magr̃ hui⁹ di. c. j. dz denudari capitis sũmitas vt eoꝝ mens libera ad deũ mõstreꝫ. sũmitas. n. capitis repũtat eminẽtiã mẽtis. z ꝺnudatio capitis mẽtis reuelationẽ. clericus. n. secretoꝝ dei ignarus esse nõ dz. iõ ẽr in modũ spẽr dz fieri. qz vt dić magr̃. e. c. p tõsuram significãtur esse i parte sortis ministerij dei cui suire regnare ẽ. ministri. n. ecclie reges esse debẽt sic itelligẽdo vr se z alios regãt. qđ ꝓbat magr̃ p illud qđ dić beat⁹ ℙetrus in p° ca. sua. ca. 2° Uos estis genus electũ regale sacerdotiũ. debẽt ẽt resecari capilli iferi⁹. ita vt ñ operiãt aliqꝺ organũ sensuũ ad significãdũ vt vitia p organa sensuũ pululãtia ꝑcidanꝫ. z q ad audiẽdũ z itelligendũ vbũ dei a supfluitate rexꝛpalium impediri nõ debẽt. q aũt in modũ spere radi debeant habetur decre. di. 23. ℙrohibere. q aũt resecari debeãt inferius capilli modo supza dicto habetur eadem di. Mõ liceat. 2°. z cõgruũ est a statu laicoꝝm

ad statū ordinatoꝝ ad miſteriū dei trāſire volētes recipere diſpoſitionē ꝑdictā qua a ſtatu laicoꝝ ſepa renť. ⁊ ad diuinū miſteriū ꝓparenť. In oi trāſitu ab vno ſtatu in aliū ꝙueniēs ē trāſire p mediā diſpōnē qđ ēt nos docet natura nō trāſmutans materiā ab vna forma in aliā niſi aliqua mediāte diſpoſitōne

Ad p^m in opp^m dō q pccōr ſciēter recipiēs ordi nē grauiter peccat. ⁊ talē ſcienť ordināť. ⁊ ſil'e ꝓceſſi de nō tonſurato. tū ſicut ſi pccōr ordiať ordiatus ē ita ſi nō tonſuraťᵒ ordiatur ordiatᵒ ē. Ad 2^m dō q p̄ōr ordo ita eſt diſpō ad ſequētē q ꝯuis p̄ōri nō ſu ſcepto ſequēs poſſit ſuſcipi. nō tū ſine pccō tā expte ſuſcipiētis ꝯ ꝓferentis niſi forte p ꝓbabilē ignorā tiā excuſeť. ſili mō dico de nō tōſurato q ordiatur.

Ad 3^m dō q filitudo tonſure. Nazareoꝝ ⁊ clicoꝝ attendiť ꝯtū ad genᵒ. nō ꝯtū ad tōſionis ſpēm vl' modū Tōſio. n. Nazareoꝝ ſignificabat totalē eoꝝ ſeparationē a cōibᵒ officijs ſeculi. ſz nō eoꝝ electionē ad ſpāle miſteriū dei. Ad duo ar^a ad ptē ām dō q procedūt de diſpōne ꝙgruitatis.

Ecundo queriť vtꝝ tōſura ſit ordo. Et vi q ſic q: ē ſig^m rei ſacre vt viſū ē. ſz eē ſig^m rei ſacre eſt rō ſacri. g̃ ē ſacr̄m. ſz nō allīud ꝯ ordo. Itez abſq; ſacro ordinis nō ꝓſtituiť gs in gradu dignita tis eccl'aſtice ſup alios fideles. ſz p tonſurā ꝓſtitui tur tonſuraťᵒ in gradu aliquo dignitatis eccl'aſtice ſup laicos. g̃ tonſura eſt ordo. Contra ordo nō ꝓfertur ſine celebratiōe miſſe ām conſuetudinē eccle ſie Romane. ſz tonſura abſq; celebratiōe miſſe ir repħēſibilit ꝓferť. g̃ nō ē ordo. Rñ q tonſura p̄o p̄e loquēdo nō eſt ordo. ſz diſpō ad ordis ſuſceptio nē. vt dcm̄ eſt. ordo. n. ſacr̄m ē vt oñdit ⁊ tōſura ſa cr̄z ñ ē ſic. n. cathecizmus nō ē cā rei ſacr̄ a ſacrando dicte niſi mediante bap^o. ſic nec tonſura niſi medi āte ordine. Ūñ ⁊ſi ſit qd ſacr̄ale. nō tū ē ſacr̄z. Ad p^m in opo^m dō q tonſura ⁊ſi ſit ſignū alicuⁱ rei ſa cre. ñ tū ē ſig^m rei ſacrātis quā efficiat. ñ. n. cū aligs tōſurāť ex vi tōſuratiōis ſacer efficiť. Ūñ tōſura p p̄e loquēdo nō eſt ſacr̄m. Ad 2^m dō q ſi extēdatur nomē dignitatis maiorē falſa. q: ſic ñ tm̄ dī digni tas illa in q̄ ꝓferť ſpūalis ptās i ordie ad ſacr̄m eu chariſtie ꝓficiendū ⁊ diſpenſandū q̄ dignitas ē i ſa cro ordinis. ſz dī ēt dignitas aliquē ꝓſequēs ordi nē. vt ep̄atus. ⁊ diſpō ad ordinē. vt tonſura. ⁊ offi ciū ānexū ordini. vt pſalmiſtaᵗ. g ordo nō ē. ſz p̄e loquēdo ē officiū annexū ordini lectoris. q: lector legendo inſtruit intellectū. ſz cantādo excitat affe ctū. ⁊ quia p̄mū regrit diſtinctā plationē q̄ nō ꝙue niret mltitudini fil'i loquenti iō ordinaťᵗ hō ad h̄ vt ſolus h̄ officiū faciat. excitatio aūt affectᵗ bñ fit per multitudinis cātuz ⁊ melius ꝯ p cauſatum vnius Ūñ pſalmiſtaᵗ ordo nō ē. nec niſi impropꝛie digni tatis dici poteſt.

Ertio queritur vtrū tonſure tpaliū abrenunciatio ſit annexa

Et vi q ſic. illi ānexa eſt abrenūciatio tpali um p quo dz hōi ab eccᵃ puideri. ſz cuilibz clico dz ab eccᵃ puideri de victu. extra de ꝓben. Nō licet it vbi dī de eō vt duoꝝ alterū eligat vt ñ faciat clicos. vel ſi fecerit det illis vñ viuere poſſint. g̃ cuz p tonſurā fiat hō clericus tōſure tpaliū abrenūcia tio ē ānexa. Itē. 12^a. q. i. Nolo. q hūerit p̄ium vel h̄ie voluerit. ⁊ de p̄o viuere. ſegť pax poſt. Pa rū ē vt dicā nō manebit mecū. ſz nec clericus erit.

Itē ad maiorē pfectionez tenenť clici noui. te. ꝯ veteris. ſz clici veteris te. nō hūerūt ſortē p̄ā eis n. dirit dñs. vt h̄ nūeroꝝ. 18°. In terra eoꝝ nihil poſſidebitis nec hēbitis. ptē iter eos. ego ps ⁊ he reditas tua in medio filioꝝ Iſrael. g̃ nec licitū ē cli cis noui te. p̄uz h̄ie. Cōtra p^a. q. 2. Clericoſ. Le ricos illos ꝙuenit eccl'ie ſtipendijs ſuſtētari. qbus parentū ⁊ ꝓpinquoꝝ bona nulla ſuffraganť. q autē bonis parētū ⁊ ꝓpinquoꝝ ⁊ opiᵇ ſuſtentari p̄nt. ſi qd paupeꝝ ē accipiūt ſacrilegiū pfecto ꝙmittunt. g̃ clicis licitū ē h̄ie p̄uz. ſi bona eccl'ie nō h̄nt. Itez 12. q. p^a. Certe ego. ⁊ ſup ū ē ab Aug. in quodā ſmone. Qui volūt h̄ie aliqđ p̄uz qbᵗ nō ſufficit deᵇ ⁊ eccl'ia eiᵇ maneāt vbi volūt. nō eis clicatuz aufero g̃ clicis licitū ē h̄ie p̄uz. Rñ° q h̄ntiū tonſurā cli calē. qđā pfitenť regulārē vitā. ⁊ iſtis nō ſz h̄ie p̄o p̄uz. ēt de ſtatu mona. Cū ad monaſteriū. vbi dici tur. Prohibemᵇ diſtricte ei vtute obedīētie ſub ob teſtatione diuini iudicij. ne qs monachoꝝ p̄oꝛuz aliquo mō poſſideat. ⁊. i. §. Priorāt nec exiſtimet abbas q ſup h̄nda. pp̄etate poſſit cū aliquo mōaco diſpēſare. q: abdicatio. pp̄eratis ſic cuſtodia caſti tatis adeo ē ānexa regl'e monachali. vt ꝺ cā nec ſū mus pōtifex poſſit lr̄iaz idulgere illis aūt q nō. pfi tētur regulārē vitā licitū ē h̄ie. p̄ū. p^o. q. 2. Paſtoꝝ ⁊. c. ſe. ⁊. 12^a. q. i. Epi. vbi dī q de reb' pp̄ſs vel ac gſitis vel qōcūqz de. p̄o h̄nt heredibus ſuis ſi vo luerit dereliquāť. in q° exp̄ſſe p̄z q nō tm̄ illi clici q nō h̄nt niſi tonſurā. ſz ēt epi licite p̄nt h̄ie. p̄ū. magis tm̄ decet q de. p̄o minus ſint ſolliciti ꝯ laici. ⁊ q de illo liberali' paupib' elias diſtribuāť. ⁊ ſic p̄z q tpaliū abrenūciatio tōſure nō ē ānexa. Ad p^m i opp^m dō q h̄ntiū tonſurā clicalē qđā ſt ꝓſtituti i ſa cris. ⁊ iſtis ordiatoꝝ vel eoꝝ ſucceſſoꝝ. p̄uideť teneť eo mō q° ſupi' dcm̄ ē. cui' rō ē. q: eccl'ie obli gati ſt. nec valēt reuerti ad ſeclares actᵗ. ⁊ de talibus intelligī illa decretal'. Nō liceat. qđā ſunt non ꝓſtituti in ſacris. ⁊ iſtis nō teneť eccl'ia. puideť niſi ꝯdiu eccl'ie deſeruiūt. Ex q̄dā tm̄ honeſtate ſi paup ē plus teneť ſibi eccl'ia ꝯ alteri paupi. ꝯuis ēt ordi natis in ſacris nō h̄ntibus. p̄uz ſufficiēs ad neceſ ſitatē nāe vel ad vīuēdū ꝛz dignitatē ſtatᵗ vel pſo ne. puideť teneat ordiatoꝝ vl' eiᵇ ſucceſſoꝝ. ex ō ꝓb. Cū ꝛz apl'z. tm̄ h̄ntibᵗ. p̄uz ſufficiēs ad neceſſitatez nāe. ⁊ dignitatē ſtatᵗ. ⁊ pſone. puideť nō teneť. p^a q. 2. Paſtoꝝ eccl'ie. vbi dī. his gᵇ ſua ſufficiūt nō dz paſtoꝝ eccl'ie aliqđ erogare. Ad 2^m dō q ꝯuis p° ita ſenſit Aug. poſtmodū tm̄ mutauit. 12. q. i. Certe ego ſuz. Certe ego ſuz q ſtatuerā nullū ordinare clicū niſi q mecū vellet maneť vt ſi vellet a ꝓpoſi to recedere recte illi. tollerē clicatū. ecce i ſpcū dī ⁊ vīo muto ꝓſiliū. Ad 3^m dō q clici vetis. te. ⁊ſi nō debeāt h̄ie ſortē diſtictā ab aliꝭ tribubus eo q pp diuinū cultū debebāt inť eos morari. tm̄ hēbant ꝓpꝛias poſſeſſiones cū illis.

Articulus ſecundus.

Onſequēter q̄ritur de 2^o. p̄ncipa li. Et circa hoc q̄ruť 3^a. P° vtrū clici nō bñficiati nec i ſa cris ꝓſtituti teneāť portaꝛe tōſurā. 2°. vtꝝ clici vxorati. nō tm̄ bigami. teneāť portare eaꝛ

3° vtrū bigami non teneantur portare eam.

p Rimo oñdo q clerici nō bñficiati nec in sacris ꝓstituti nō tenent portare tōsurā. qz q pōt renūtiare ꝓuilegio clericali nō tenet portare tōsurā pp ꝙd ꝓuilegiat⁹ ẽ. sz ꝓdci clerici pñt renūciare ꝓuilegio clericali. quilz. n. renūciare valet ei qō ꝙ se nosciturꝫ introductū. extra de regularib⁹. Statuim⁹ ḡ ꝓdci clerici nō tenent portare clericalē tonsurā. Itē extra ne clerici vel monaci secularib⁹ negocijs se imisceant. Sacerdotib⁹. indignū est eis ab eccl'ia subueniri ꝙ quos ꝓstat in eccl'ia scandalū gnāri. sz illi qb⁹ nō dz eccl'ia subuenire nō videt teneri ad portādū clericalē tonsurā. qz si eā portarēt eēt in eccl'ia opprobriū. ñ honorē. ḡ clerici ꝙ quos scandalū in ecclesia gnātur nō tenent portare clicalē tonsuram.

Contra decre. di. 23ª. Clerici. clerici q comā nutriūt ab archidiacono ēt si nolūt inuiti detōdeant

Itē extra de vi. ꝫ ho. cle. Si qs. Si qs ex clericis comā relaxauerit anathema sit. Rñdeo ꝙ clerici de qbus ẽ qō aut publice exercēt actus repugnātes statui claricali. aut nō. si sic. ꝙuis exercendo actus tales peccēt nō portando tū tōsurā clericalē nō peccāt imo magis eā portādo peccarēt. ꝫ tales si tertō moniti ab illo ad quez spectat se ipos emēdare ꝓ tēpserit ꝓuilegio clericali efficiant exortes. extra de sen. ex. Lōtingit. 2°. qz vtibidē dz ꝓuilegiū meretur amittere q ꝓmissa sibi abutit ptāte. ac frustra legis aux^m inuocat q ꝓmittit⁹ legē. Si aūt nō exercent actus repugnantes statui clericali. sz tanꝯ clerici ꝓuilegio clericali vtuntur peccāt nō faciēdo si bi radi tonsurā loco ꝫ tpe sicut decet. ꝫ ad eā portā dū cōpelli pñt ꝫ debent. ꝫ sic intelligenda sunt iura allegata ad ptē ꝓam. Ad p^m in oppo^m dō ꝙ mior ẽ falsa. ni si. n. clerici pōdci velēt ad bigamiā se trāsferre quo facto tonsurā portare nō tenent. sz ñ portare. vt patebit. vel alias faciant aliqd ꝓ quo ꝓuētur ꝓuilegio clericali. illi ꝓuilegio renūciare nō pñt cū nō sit ls bñficiuz ꝓsonale. sz potius toti collegio eccl'iastico publice sint indultū. ex de foro compe. Si diligēti est ēt hec libertas clicis indulta ꝓ clericoꝝ turela. ꝫ laicoꝝ violētia coercēda. ex de sen. exco. Lōtingit. ius aūt ad ꝓxiū allegatū itelligēdū ẽ de ꝓuilegio idulto infauorē ꝓsone tm̄. Ad ꝫ^m dō ꝙ clerici scandalū gnāntes in eccl'ia ad correctōnē ꝓpellendi sunt. ꝫ ex ꝓxi ad portādū tonsurā clericalē cogendi nisi forte tale facinus ꝓmiserint ꝓ quo merito debeāt ꝓuari clericali ꝓuilegio.

t Ecundo queritur vtruz clerici vxorati nō tm̄ bigami teneāt portare tonsurā. Et vi ꝙ ñ. ex de clicis cōiu. Joānes. dicit dñs papa de clico vxorato. ḡ aū in accolitū fuerat ordiat⁹ ꝙ sup ipm tōsuratione sua eps nō molestet. dūmō nullū pcipiat bñficiū eccl'iasticū rōne cui⁹ teneat deferre clicalē tonsurā. Itē. e. t. Ex pte dicit dñs papa regine anglox de clicis vxoratis equanimiter duximus tollerādū. si a talib⁹ iustitias debitas velut ab alijs vxoratis exigas ꝫ seruitia ꝓsueta. Tales ḡ ñ gaudent ꝓuilegio clicali. sz non gaudentes ꝓuilegio clicali tonsurā clicalē nō tenēt portare. Itē. e. t. c. Ut ꝓsultatiōi. miles tue dioce. q cū in minozi ꝓstitutus erat etate tonsurā tm̄ ꝫ clicalē coronā assumpsit nō est cogēdus deferre hītū clicalē. ḡ a sili ncc tōsurā.

Cōtra tales gaudēt ꝓuilegio clicali. sicut de facto ꝫ ꝓsuetudine videmus. ḡ tonsurā clicalez portare tenent. Itē ex de vita ꝫ hone. clicox. Clericus si tonsura. Clericus si tonsura dimissa accepit vxorē paucis interpositis segtur. Tondeat. neci vita sua tonsurā suā dimittere audeat. Rñ° ꝙ clici de qbus ẽ qō aut vtūt ꝓuilegio clicali. aut nō. Si sic tenet portare clicalē tonsurā. Si nō aut ꝫ ẽ vt euitēt eccl'iasticū iudiciū qō ꝓp suū ōlictū formidāt existimātes euadere facili⁹ in curia laici. aut ꝫ nō ẽ propter aliqō delictū ꝓ quo formidēt iudiciū eccl'iasticū. sz qz volūt se penit⁹ ad act⁹ laicales transferre vtpote q volūt fieri milites. vel alia secularia negocia exercere. ꝫ° mō ꝓpelli pñt ꝫ debēt vt tonsurā zferāt ꝫ iudiciū eccl'iasticū subeā t. 2° mō credo ꝙ ꝓpelli ñ debēt tōsurā portare clicalē. ꝫ sic intelligi debēt iura allegata ad ptē pmā. De illis aūt q volūt vti ꝓuilegio clicali ꝓcedūt ar^a ad ptē ꝓam.

t Ertio querit ꝫ trū bigami teneāt tonsurā nō portare. Rñ° ꝙ clici bigami aut sunt religiosi. aut sunt seculares. Si seclares. dico ꝙ tenent tonsurā clicalē nō portare. decre. di. 84ª. Si quis clericus viduaz aut ꝓaz ducēs vxorē ois eccl'iastice dignitatis ꝓuilegio mox denudet. Et ex ō bigamis altercatiōis. Bigamos oi ꝓuilegio clicali declaramus eē denudatos ꝫ coertioni fori seclaris adiectos ꝓsuetudine ꝓria nō obstāte. ipos quoꝫ sub anathemate ꝓhibem⁹ deferre tonsurā vel hītū clericalē. Si aūt sunt religiosi sic ēt dīt qdā ꝙ tenētur eā nō portare. qz ꝓstitutio gnāliꝫ lata est. ꝙuis ꝓ religiosis nō fuerit lata Ulñ sic videm⁹ ꝙ ꝓstitutio torneamenta ꝓhibens oēs ligat ꝙcūqz intētione torneēt. ꝫ ꝙtūcūqz sobrie ꝓp ꝫ ꝙ gnāliꝫ lata est. ꝙuis ꝓp abutētes fuerit facta sic a sili vi istis ꝙ in ꝓposito sit dō. Ego aūt credo ꝙ licitū est bigamis religiosis tonsuraz ꝙ aū bigamiā recepunt. ꝫ marie aū editionē ꝓstitutionis ꝓdicte i religiōe portare. qz series rextus ꝓstitutōis illi⁹ oñdit ꝙuis iplicite ipos in hac ꝓhibitōe ñ includi. qz ꝫ relatiuū ipos refert tm̄ illos de qbus imediate locut⁹ est aū illos. s. ḡ adiecti sunt coertioi fori seclaris. qō ad religiosos bigamos planū ẽ ñ extendi. nec valet si ke qō alij iducebāt. qz ex serie tenus decretalis illi⁹ q̄ torneamēta ꝓhibent pz ꝓstitutionez gnāliꝫ eē latā. ꝫ nullā psonā ab eo excluſaz.

Articulus tertius.

c Onsequenter querit dez°. ꝓncipali. Et circa hoc queruntur. 3ª. p° vtrū ordo sit in eccl'ia. 2° vtrum ordo sit sacrm̄. 3° vtrum sint. 7. ordines tm̄.

p Rimo oñdo ꝙ ordo non est in ecclesia. vbi ordo ibi dominium ꝫ seruitus. sed inter fideles nulla debet esse seruitus. Unde apostolus ad Gal. 5°. Vos in libertatem vocati estis fratres. ergo in ecclesia non est ordo. Item vbi ordo ibi distinctio sed vt dicitur ad Ephes. 4°. Nos debemus esse solliciti seruare vnitatem spiritus. ergo inter nos non debet esse ordo. Contra Exo. 25°. Inspice ꝫ fac secundum exemplar. quod tibi in monte monstratum est. sed illud exemplar est ecclia triūphās

q̃ est in mõte scõ dei. cũ g̃ in illa sit ordo debet etiã esse in ecclesia militanti. Item apostolus ad Ro. 13°. Que a deo sunt ordinata sunt. sed ecclesia est a deo. g̃ in ipa ẽ ordo. Rñ° q̃ de⁹ nõ tñ ẽ ens. sz ẽ oiuz alioꝝ entiũ cã effectiã z gubernatiã. z iõ vt ex ꝑsñi⁹ repñtaret i creaturis sub rõe q̃ ẽ cã effectiua z gubernatiua. nõ tñ cõicauit eis pticipatõnẽ sui eẽ eas efficiẽdo. sz ẽt aliq̃ pticipationẽ rõis cãe gbusdaz ꝓferẽdo sup alias ptãte q̃ si sit respcũ nãliũ actuz iuẽik i creaturis isensibili⁹. sic. n. supioza corpa ptãtẽ hñt sup corpa inferioza. Si aũt sit respcũ actuũ agẽdoꝝ ex iperio volũtatis z iudicio rõis. sic ẽ i creaturis hñtib⁹ itellectũ. z volũtatẽ z p° z pncipaliter in eccª triũphãte. z scõario i militãte ad exemplar illi⁹. Ũñ. Ber. 3°. de ꝓside. c°. 13°. de H ordie dicit. nec vilẽ reputes formã hãc q̃ i terra ẽ. exẽplar hz i celo z i terra. nõ ẽ puipẽdeduz q̃ z deũ hz actorẽ. z de celo ducit originẽ. Si aũt hec ptãs in eccª militãte sit respcũ tpaliũ magis dz dici pncipatus vel dñiũ q̃z ordo. Illa aũt q̃ ẽ respcũ spũaliũ. marie dz dici ordo. qz ordo tpaliũ seq dz ordinẽ spũaliũ z ꝑz ipz dirigi. z ad ipm reduci. Est ẽt alia rõ q̃re diuina dispõ ordinẽ ecc in eccª voluit q̃ plane põit de cre. di. 89ª. Ad H. Ad H dispõnis ꝓuisio grad⁹ diuersos z ordies ꝓstituit eẽ distictos. vt dũ reuerẽtia miozes exhiberẽt potiozib⁹ z potiozes miozib⁹ dilectõez ipẽderẽt. z va ꝓcordia fieret. z ex diuersitate ꝓfectio. z rõe officioꝝ gereꝛ admistratõ singloꝝ nz vniuersitas alia potat rõne subsistere. nisi huiusmõi magn⁹ eã diffꝛe ordo ꝯuaret. q ordo attẽditur fm dona g̃fe gratis date. q̃ ẽ ptãs ad aliqõ officiũ deputata. z talꝛnob sub certitudie nota ẽ. q̃uis nõ sit g̃a gratũ faciẽs. Ad p^m i opp^m dõ q̃ subiectõ nõ repugnat libertari nisi cũ aligs dñak ad sui vtilitatẽ vtẽs subiectis nõ ad vtilitatẽ eoꝝ. ptãs aũt q̃ ẽ in eccª ad H ẽ vt ꝓlat⁹ vtak subiectis ad eoꝝ vtilitatẽ z dei honorẽ. Vel põt dici q̃ ibi apls logꝛ de libertate spũs q̃ ꝯuituri nõ oppõik corpali. Ad 2^m dõ q̃ vnitas spũs i vinclo pacis q̃ ẽ vnitas ꝓcordie nõ opponik distictiõi officioꝝ. sz ꝓcordat. qz per talẽ distitionẽ ꝑdcã vnitas efficaci⁹ i eccª custodik.

Secundo queritur vtrũ ordo sit sacrm. Et vi q̃ ñ qz ordo ẽ nõ tñ in hoib⁹. sz in ãglis. sz in angelis nõ ẽ sacrm. g̃a silr nec in hoib⁹. Itẽ cuiuslibz sacri ẽ aliq̃ determiata materia. qõ ꝑ inductionez põt ꝓbari. sz ordinũ nõ ẽ determiata aliq̃ materia g̃ ordo nõ ẽ sacrm. Itẽ si ẽ sacrm. aut vnũ. aut plura. Nõ vnũ qz si ordo eẽt sacrm plies ordies essent plura sacra. Nec plura. qz tũc eẽnt plura sacra q̃z 7. qõ falsuz est. Cõtra illud marie vi sacz ꝑ qõ sacramẽta alia dispẽsank. sz tale g̃d ẽ ordo. g̃ ẽ sacrm.

Itẽ magꝛ h⁹ di. c. g°. ordo ẽ qõdã signaculũ. i. qõdã sacrm quo spũalis ptãs tradik ordiato. sz spũak ptãs est res sacra. z signaculũ quo tradik ẽ sigm illi⁹. Cũ g̃ sacrm sit rei sacre sigm. segk q̃ ordo sit sacrm.

Rñ° q̃ ordo duplr põt accipi vel ꝑ ritu seu signo quo traditur ptãs ordiato. vel ꝑ ipa ptãte tradita P° mõ ordo ẽ sacrm tñ. 2° mõ ẽ sacrm z ref. res. s. respcũ signi ꝑdci. z sacz rei. i. g̃fe gratũ faciẽtis. seu augmenti eius dẽ q̃ digne ordinẽ suscipiẽti ꝓfertur vt inferi⁹ patebit. Ad p^m in opp^m dõ q̃ nõ ẽ silr. ga ptãs angloꝝ nõ dak in aliquo sensibili sigo sicut illoꝝ ptãs q̃ in eccª ad diuinũ misteriũ ordinantur.

Ad 2^m dõ q̃ ordis determiata est mª. nõ tñ vna cõis cuilz ordini. sz in diuersis ordinib⁹ diuersa. z sicut oẽs ordines vnũ sunt sacrm. sic materie singloꝝ ordinũ vnã ꝑpletã materiã hui⁹ sacri ꝓstituũt q̃ aũt sit materia in quolibz ordine in sequẽti articulo dicetur. Ad 3^m dõ q̃ est vnuz sacrm vnitare integra ex plurib⁹ ptibus ordinatis ad vnaz. qz alij. 6. ordines ordinãtur ad ordinẽ ꝑb yterat⁹ q̃ ẽ ptãs ꝓficiendi corpus xpi verũ. z sic pz q̃ q̃uis ordo sit sacrm nõ ꝑp hoc segtur q̃ plies ordines plura sint sacramenta.

Tertio queritur vtrũ sint. 7. ordines tñ. Et vi q̃ ñ. decre. di. 21ª. Clerof. z sumptũ est ab Isy. li. 7°. ethi. c. 12°. Nouẽ sunt ordines seu gradus in ecclia. hostiari⁹. psalmista. lector. exorcista. accolit⁹. subdiacõus. diaconus. ꝑsbyter epꝰ. Itẽ vt superi⁹ habi tũ est ecclastica hierar. est ad exẽplar angelice. sz i angelis sunt. 9. ordines. g̃ a silr. 9. sunt in ecclia militãte. Itẽ in ꝑmitiua ecclia nõ fuerũt ordines nisi ꝑsbyteratus. z diaconatus. cũ g̃ sacra sint a deo i stituta nõ ab hoib⁹. vi q̃ nõ sint plies ordies q̃z illi duo. nõ. n. legimus deum postea alios instituisse.

Cõtra magꝛ h⁹ di. c. p°. Septẽ sunt spũaliũ efficioꝝ gradus siue ordines. sicut ex scõz pim dictis apte tradik. z capitis nri. s. Jesu xpi ex° monstrak q̃ oiuz officia in semetipo exhibuit z corpi suo qõ est ecclia eosdẽ ordines obseruandos reliqt. Rñdeo q̃ ptãs ordinis mistroꝝ ecclie cũ sint mediatores inter nos z deũ ordinãk ad veniendũ nos cũ deo. q̃ vnio marie sit ꝑ eucharistie sacrm in quo xpus a nobis sumitur. Ũñ z marie di sacz vnionis ad q̃z vnionẽ regik ap primatio xpi ad nos. z nri ad ipz p^m fit ꝑ sacri ꝓfectionẽ. 2^m ꝑ dignã ei⁹ sumptionez In p° actu deseruiũt tres ordines. s. diaconat⁹. subdiaconat⁹. z ꝑsbyterat⁹. Subdiaconat⁹ aũt materiã sacri accipit a pplo. z offert diacono. z diacon⁹ accipit a subdiacono. z offert ꝑsbytero. z ꝑsbyter a diacono z offert deo ipam ꝓsecrãdo. In 2°. actu deseruiũt quattuoꝛ ordines miozes. disponimur. n. ad dignã sacri susceptionẽ. z ꝑ rẽotionẽ. phibentis z collationẽ dispõnis ꝓferentis. phibẽs aũt q̃tum in se ẽ. est hõ malus ad cui⁹ exclusionẽ ordinak hostiari⁹. z etiã malus angelus. ad cui⁹ expulsionẽ ordinak exorcista. dispõ aũ ꝓferens. aut disponit ad illuminandũ intellectũ ad qõ ordinak lector. aut i flamãdũ effectũ ad qõ ordinatur accolit⁹ cereos ad excitationẽ deuotionis deportãs. hi tñ ordines q̃uis sint sacrm vnũ vnitare ꝑdicta. nõ tñ hñt iter se ita necessariã ꝓnexionẽ gn õ fcõ possit suscipi posterioꝛ ꝑoꝛi nõ suscepto. eꝰ de clerico p saltũ ꝓmoto. vbi papa quendã q̃ diaconatus ordine ꝑtermisso ordinẽ ꝑsbyteratus susceperat. mãdat in diaconũ ordinari. sz nõ ordinẽ ꝑsbyteratus reiterari. sz ipm de misericordia ꝓmittere ministrare in ordie sacerdotis. z dicit de materia. qz ad H regrebatur dispẽsatio. g. n. ꝑ saltũ ꝓmouek nõ tñ peccat sic ordinẽ susciꝑiẽs. sz etiã executionẽ illi⁹ ordis de iure nõ hz. Ad p^m in opp^m dõ q̃ ibi Isy. logtur õ ordine dicto cõiter non ꝓꝓrie. ꝓꝓrie. n. loquendo psalmistatus ordo nõ est. vt superi⁹ visum est. nec etiã epatus. sed est nomen dignitatis ordinem ꝑsupponentis vt ostenditur. Ad 2^m. dicẽdũ q̃ nõ ẽ simile. qz ordines distinguũtur fm exigentiã bie

rarchiaꝝ. que sunt tres. quaꝝ quelz regrit. ꝫ. ordines ad distincta officia ordinatos. ſz ordies eccliastici accipiũtur in cõparatiõe ad vnũ. ſ. ad corpus xp̃i ꝓficiendũ. ad qđ. 7. ordines sufficiũt. ꝛ iõ nõ oz tot esse ordines in eccliastica hierarchia quot i angelica. Ad 2m đđ q̃ in p̃mitiua eccliа. qz pauciores erãt fideles nõ fuit necessaria tanta multiplicatio ministroꝝ sicut mõ. ꝛ ideo illo inspirãte q̃ oium ordinũ officia in semetip̃o exhibuit. eccliа voluit ministros multiplicare nõ de nouo ordines instituẽdo. qz oẽs a xp̃o fuerunt instituti. sed alios. ſ. ordines ꝓferendo.

Articulus quartus

Consequenter querit de. 4°. p̃ncipali. ꝛ circa ℔ querunt. ꝫ°. ℙ° vtrũ gr̃a faciẽs in ordinatiõe ꝓferatur. 2° vtrũ caracter in quolibꝫ ordine imp̃matur. 3° in quo actu ordinationis imp̃rimatur.

Primo oñdo q̃ gr̃a gratũ faciens in ordinatione ñ conferꝝ. qz ordo taꝝ in eccliа triũphãte q̃ militãte est ad ad illuminandũ. purgandũ. ꝛ pficiendũ. ſz istos actꝰ exercẽt in eccliа triũphante supiores in inferiores sine noua collatiõe gratie gratũ facientis. ergo sili ter in eccliа militante illuminatur. purgatur ꝛ perficitur homo per sacr̃m ordinis absq̃ susceptione gr̃e gratum facientis. Item cũ sacr̃m ordinis sit directe ꝓtra õfciõ ignorantie. vt supius visum est di. 2°. magis vi per ip̃m ꝓferi scia q̃ gr̃a. sed freq̃nter homo ordinatur cui cũ ordine non ꝓfertur scia qđ pz qr post ordinis susceptionẽ nõ vi sapientioꝝ q̃ añ. g̃ sili frequẽter hõ ordinatur. cui cum ordine gr̃a non ꝓfertur Item nullũ sacr̃m suum p̃suppõit effectũ. ſz ordinari nõ oz nisi habens gr̃am gratũ facientẽ. qz vt hꝰ decre. di. 23ª. Tales. Tales ad ministeriũ eligant qui digne possint sacra dñica ptractare, qđ sine gr̃a gratũ faciente esse non põt. g̃ gr̃a gratum faciens nõ est sacr̃i ordinis effectus. Cõtra vt supius habitum est. sacr̃a no. l. efficiũt qđ figurãt. ſz ordo est sacr̃m no. l. g̃ efficit qđ figurat. sed figurat gr̃am gratũ facientẽ. qz omne sacr̃m no. l. ẽ inuisibilis gr̃e visibil forma. g̃ i digne suscipiẽte causat instr̃aliter ꝛ dispositiue gr̃am gratuꝝ facientez.

Ad istã qõnez dixerũt qdã gr̃am gratũ facientez dari in ordinatiõe tanq̃ necessariũ ad actus ip̃ius ordinis. dicebãt. n. sacerdotẽ malũ ꝓficere nõ posse. ſz hec opio est erronea ꝛ supius ip̃robata di. 23ª.

Alij dicũt nõ esse necessariã aliaꝝ ordinationẽ. ni si gr̃e gratũ faciẽtis collationẽ. qz q maiorem eam hꝫ in altiori gradũ est. ꝛ maiorem ptãtez hꝫ. qz deo ꝓpinquior est. Uñ dñt ita posse ꝓficere bonũ laicũ sicut sacerdotẽ. ſz hec opio heretica est. ꝛ supiꝰ ip̃robata di. 23ª. q̃uis. n. melior laicus sit in altiori gradu bonitatis ꝛ scitatis q̃ minus bonus sacerdos. ñ tñ est in altiori gradu ptãtis q̃tũ ad actũ eccliastice hierar. Uñ ꝛ sacerdos minus scũs formali sanctior ẽ ptãtiue q̃ laicus eo melior. Dicendũ g̃ ad qõnẽ q̃ in collatiõe cuiuslibet ordinis ꝓfert ordinato gr̃a gratũ faciens si suscipiat ordinẽ digne. sicut n. natura nõ tñ dat suo effectui illud qõnecessariũ est ad executionẽ sui nãlis actus. ſz ẽt illud qđ requritur ad idoneã actus executionẽ. Uñ non tñ dat pedes ꝛ tibias ad ãbulandũ. ſz ẽt decentẽ illoꝝ mẽbroꝝ dispositionẽ nisi a cãu p̃ter intentionẽ nature qñq̃ ꝫriũ accidat p̃p̃ inobedientiã materie. ſ. p̃p̃ aliqđ aliud accidens impediẽs. sic dico aliquo mõ a filio q̃ deus q̃ p̃ncipalis ẽ cã cuiuslibet effectus sacr̃i nõ tñ ip̃rimit p̃trez ordinato necessariaꝫ ad exequẽdũ actuꝫ ordinis. ſz ẽt dispõnez q̃uenientẽ ꝛ idoneam ad dignã illiꝰ actus executionẽ. nõ ẽ aũt dignꝰ exeq ordinis actus q non hꝫ gr̃am gratũ facientez sicut. n. nõ est dignus ministrare regi terreno ille q ẽ eius inimicus. sic nõ est idoneus ministrare regi eterno q est eius inimicus. Uñ talis se ingerẽs dimino misterio p̃ter necessitatis articulũ non placat deũ. ſz offendit. nõ põt tñ occurrere necessitatis articulus. q̃n sacerdos se sciẽs in pccõ mortali ꝓficiens corpus dñicũ incurrat nouum pccm̃ mortale.

Ad p̃m in oppm đđ q̃ angelis ñ est necessaria nouе gr̃e collatio ad idoneaꝫ suoꝝ actuũ executionez qz tñ hñt de gr̃a q̃ deo ꝓiũcti sunt p clarã visionez ꝛ pfectã fruitionẽ. Uñ ad illoꝝ illuminationẽ ꝛ perfectionẽ ꝛ purgationẽ. de gbꝰ loquit Dionꝫ. Sufficit diuinoꝝ secretoꝝ reuelatio. Uñ dic Dio. 7°. c°. angelice hierar. q̃ purgatio. illuiatio. ꝛ pfectio, est diuine scie assumptio. qđ in. 2°. li. expositus est.

Ad 2m đđ q̃ semp digne suscipienti ordinẽ ꝓfert aliqua illuminatio ꝓtra ignorantiã q̃ est in hoiẽ ne originalis pcci tñ. q̃uis nõ semp appareat iefectu talẽ hoiez illuminationẽ recepisse. illa tñ illuminatio totã ignorantiã illã nõ tollit. sed minuit.

Ad 3m đđ q̃ ordinis susceptio p̃suppõit de ꝓpriate gr̃am gratũ facientẽ in suscipiẽte. nõ tñ de necessitate. qz sine illa põt suscipi q̃uis nõ digne. nisi forte cũ hõ p̃sciam suã examinãs nõ credit seẽ in mortali pccõ. ꝛ tñ ẽ. qz sua p̃nia formata nõ ẽ. ꝛ põt qñq̃ ꝓtingere q̃ p̃ susceptionẽ sacr̃i sua attritõ fit ꝓtritio. dico g̃ q̃ sacr̃m nõ causat gr̃am inc̃ztũ pẽgitur ad eiꝰ dignã susceptionẽ. ſz in q̃ztuꝫ regrit ad actus ordinis idoneã executionẽ. Uñ cuꝫ ab hñte gr̃am ordo suscipit augmẽtũ gr̃e datur.

Secundo queritur vtrũ caracter in quolibꝫ ordine ip̃matur. Et vi q̃ nõ. qa caracter ẽ signaculũ ppetuũ in aĩa. g̃ nõ oz caracter ip̃mi aĩe nisi ad ppetuũ actũ. ſz actꝰ ordinũ ñ ſt ppetui. g̃ i ordinatõe nullꝰ caract ip̃i aĩe ip̃mit. Itẽ si ip̃meret caract i qlibꝫ ordie. aut ip̃meret i quolꝫ ordie idẽ aut i diuersis ordibꝰ diuersi. Nõ idẽ i qlꝫ ordie. q̃ impossibile ẽ eãdẽ rẽ nũero plies ip̃mi. nisi ifueniẽte corruptõe. Nec diuersi in diuersis. qz aut differentia solo nũero. aut spe. Si solo nũero. tũc ples q̃litates eiꝰdẽ spei eẽnt sil i eodẽ subiecto. qđ falsũ ẽ. Si differrẽt spe ipossibile eẽt ex illis vnũ sacr̃z ꝓstitui. Itẽ p nullũ sacr̃z qđ ẽ ꝛ iterabilẽ morbũ ip̃mit caract. ſz sacr̃z ordis ẽ ꝛ iterabilẽ morbũ. ignorãtia. n. ꝛ ẽ. ẽ iterabil morbꝰ. g̃ p sacr̃z ordis nullꝰ ip̃mit caract.

Itẽ caracter ẽ signũ idelebile. ſz susceptis miorꝺibꝰ ordibꝰ tñ lz redir̃ ad actꝰ scti. sic ad mr̃imoniũ. g̃ i illis ñ ip̃mit caract. Cõtra vt ſr̃ius visũ ẽ di. ſ°. p abpm distinguit torꝰ exercitꝰ militãtis ecclie ab exercitu ꝛrio. p ꝓfirmatiõez distinguũt deputati ad spũale certam ꝛ fidei p̃secutoꝛs a cõi pplo. p sacr̃z ordis distinguũt duces ab aliis. cũ g̃ caract ip̃mat i bap°. ꝛ i ꝓfirmatõe mlto fortiꝰ ip̃mit i ordie quolꝫ. vt vi. Itꝫ caract ẽ sigm ꝓfigurãs nos r°. ſz sicut dicit magister hꝰ di. c°. i°. Christus i semetip̃o officia oium

ordinū exhibuit. ḡ in q̄libz ordie ip̄mit caract quo p̄figuratur ei. ℟ñdeo q̄ i quolibz ordie caracter ip̄mit. oē. n. sacr̄z nō iterabile aliquē effectū indelebilē ip̄mit. sz nullus ordo ē iterabil. ḡ quilibz ordo aliquē effectū idelebilē ip̄mit. nō gr̄am gratū faciētez. qz illā amittere pōt q ordinē suscepit. restat ergo q̄ ille effectus idelebil quē imp̄mit sit caracter cū p ip̄m sacr̄m aliū effectuz indelebilē nō inuenimus aīe impi. nec te moueat q̄ ptās ordinū aliquoz nō vī esse nisi respectu corporaliū actuuz vt ptās hostiarij ⁊ accoliti ſm. n. rei veritatē illi corporales actus ad actus spūales ordinati sunt. vt dō portatio cereoz ad instām ādum affectū. ⁊ exclusio maloz hoiuz ab eccl̄ia. ad remouendū illud quod phibet aīe pfectū. Ad p^m in opp^m dō q̄ caracteris ordis duplex est actus. Unus est actus misterij ad illuz ordinē ptinentis. ⁊ hic nō est ppetuus. sed dū p̄seuerantib^9 vsq̄ in finē. p̄miū est ei^9 ppetuuz Alij^9 est actus distinguēdi. ⁊ hic erit ppetuus. p ip̄z eni caracterē videtur ad quod ministeriuz habēs caracterem fuerit ordinatus. Ad 2^m dō q̄ i diuersis ordinibus ip̄munt caracteres diuersi. nō tantū numero. sz sp̄e. ⁊ q̄uis ex differentib^9 sp̄e nō possit p̄stitui vnū p eēntiaz. pōt tn̄ ex illis integrari vnum vnitate q̄ dā sacr̄m dcm̄ est supius eē vnū. Utr̄z aūt verū, sit' plures q̄litates solo nūero differētes sil' esse nō posse. nō oz determiare ad ar. solutionē. Aliqui tn̄ dicūt illud hīe instantiā. qz dūt in eadez pte medij posse esse plura luia sp̄e nō dīa manētia tn̄ distincta p suas origines. qđ confirmatur p Dion̄y. i. li. de di. no. c. 2°. Ad 3^m dō q̄ sicut oūt alij ⁊ si ignorantia sit iterabilis. nō tn̄ illa cui^9 solū pccm̄ originale cā fuit. ꝓtra hāc aūt est ordinis sacr̄m vel pōt dici sm̄ alios q̄ ordo dat nō in remediū vni^9 p̄sone. sz toti^9 eccl̄ie. Un̄ q̄ dī dari ꝓtra ignorantiā nō est ita intelligendū q̄ p suscepti onez ordinis expellat ig^o rantia a suscipiēte. sz qz suscipiēs ordinē pficit ad expellendū ignorantiā a plebe. hoc tn̄ ē ꝯ opinionē dicentiū oē sacr̄m esse medicinā ꝯ aliquē morbum in suscipiēte. Ad 4^m dō q̄ q̄uis p̄stitutus in minoꝛb^9 ordinib^9 tn̄ possit ꝺere matrimoniū. caracter tn̄ nō delet. Un̄ si mortua vroꝛe velit vlteri^9 p̄moueri ordo quē p^9 suscepat sibi iterū nō pfert.

Tertio querit in quo actu cuiuslibz ordinationis ip̄rimat caracter.

Et p^o vī q̄ in ordiatiōe hostiarij nō ip̄mat caracter neq̄z in clauiū ecclie traditiōe. nec i ordiatione lectoris. neq̄z in traditiōe codicis diuinaruz lectionū. nec i ordinatiōe exorciste. nec i traditiōe libri exorcismoꝛ. qz effectus cōis ē p cām cōem. sz caracter ē cōis p̄dictis ordibus. ḡ nō imp̄mit i aliq̄ p̄dictaꝛ traditionū. cū nulla sit cā cōis trib^9 p̄dcis ordinibus. Itē vī q̄ in ordinatiōe accoliti nō imp̄matur in traditiōe cādelabri cū cereo. qz p actum archidiaconi caracter nō ip̄rimit. sz sicut dicit magister h^9 di. c. 5°. Et est decre. di. 23^a. Accolit^9. ℟ñdi cū edocti fuerit ab epo qualr in suo officio agere ōbeant ab archidiacono accipiūt cādelabrū cuz cereo. ⁊ vrceolū vacuū. ḡ in tali traditione nō ip̄mit caracter. Itē vī q̄ in ordiatiōe subdiacōi nō ip̄rimat caracter in traditiōe patene ⁊ calicis vacui. qz in ordinatiōe sacerdotis tradit illi q ordinatur calix cū vino. ⁊ patena cū hostia. si ḡ in traditione calicis vacui caracter ip̄meret. multo forti^9, in traditione calicis cū vino ⁊ patene cū hostia ip̄meret qđ falsuz ē. qz in ordine sacerdoti in ipositione manuū ip̄mitur. Itē q̄ in ordinatiōe diaconi nō imp̄mat caracter. in traditiōe text^9 euangelij vī q̄ sicut dīc magr̄ h^9 di. c. 7°. ℟ñdeo ordo ab aplis est celebratus. qđ vt legit in actib^9 aplox. septē viros plenos spū scō ad h̄ officiū elegerūt. ⁊ oꝛone p̄missa manus eis iposuerūt. ḡ vī q̄ cū ordināt p ipositionez manuū ab epo eis ip̄matur caracter. Itē vī q̄ in ordinatione sacerdotis nō ip̄mat caract cū sibi epus tradit calicē cū vino. ⁊ patenā cuz hostijs. qz sic dī magr̄ h^9 di. c. 8°. ℟ñdeo cū ordinatur inūgunt ei manus vt intelligat se accepisse gr̄am p̄secrādi. ḡ inūctio manuū marie repūtat p̄cipalē actū. ad quē sacerdotiū ordinat. sz in tali signo p̄fert caracter illius ordis. ḡ caracter sacerdotalis ip̄mit p manuuz inūctionē. ℟ñdeo h̄ p gnāli regula h̄dū est. q̄ in suscepti illi^9 exteriozis signi ip̄rimit caracter i quolibz ordine in quo signo p̄cipalis ptās quā respicit ille ordo significat exp̄ssius. ad quā exp̄ss. onē p̄currūt alici^9 instr̄i traditio. ⁊ vbi exp̄ss. o. quo vbo exp̄ssius determiatur instr̄i significatio. ⁊ quia p̄cipalis ptās quā respicit ordo hostiarij exp̄ssius significat in clauiuz ecclie datione q̄z i aliquo alio qđ circa ip̄m fiat. ⁊ ptās lectiōis p h̄ q̄ ab epo tradit sibi codex diuinaꝛ lectionū. ⁊ ptās exorciste p h̄ q̄ de manu epi accipit libꝛ exorcismoꝛ ⁊ ptās acoliti p h̄ q̄ accipit cādelabꝛ cū cereo. ⁊ ptās subdiaconi p h̄ q̄ accipit de manu epi patenā ⁊ calicē vacuū. iō i p̄dcis cū formis determiatis: verboꝛ cū caracteres p̄dictoꝛ ordinū imp̄munt. Cū aūtez p̄dicta p̄cipales ptātes ordinū p̄dictoꝛ exp̄ss^9 significētur. q̄z p alia p̄z diligenter p̄sideranti dicta magr̄i in lr̄a. ga actus ad quos deputāt p̄dci ordines explicat diligēter. In ordie aūt diaconat^9 dīt alīq caracterē imp̄mi p mānuū epi impositionem moti nō tn̄ per illud qđ in arguendo dictū est. sed qa manus est organū organoꝛ in quo p̄cipaliuꝛ residet ptās opandi. ⁊ in isto ordine p̄fert excellēs potestas sub sacerdotio. Sed h̄ non vī rōnabile. qa epus nō tn̄ mō iponit manus illi quē ordinat i diaconū. sz etiā illi quē ordinat in sacerdotē. p illud aūt qđ est cōe duobus ordinibus nō vī in vno illoruz ordinum caracter imp̄mi. Videtur ergo mihi dicendū q̄ potestas diaconi media est inter ptātem subdiaconi ⁊ sacerdotis. subdiaconus autem hēt potestatem tangēdi vasa ministerij. sacerdos consecrandi corpus ⁊ sanguinez x̄pi. diaconus ⁊ si non habet potestatem tangendi corp^9 x̄pi. habet tamē potestatem portandi corpus in patena ⁊ dispensādi sanguinem in calice. ⁊ in hoc est p̄cipalis ei^9 potestas. ⁊ ideo in sua ordinatione exp̄rimi nō posset per traditionem vasoꝛū tantū. nec per datiōez materie. nec decens esset vt sibi traderentur vasa cum sanguine ⁊ corpore. cum sacerdoti qui supioz est non tradant sanguis ⁊ corpus. sed vinum ⁊ hostia. ⁊ ideo potestas diaconi exp̄rimi non potest quantū ad suum p̄cipalem actum. nisi per ei^9 exp̄ssionem quantū ad actuz ꝛcōarium qui est legere euangelium. ⁊ ideo sibi caracter imp̄rimit. cum sibi ab epo traditur textus euangelioꝛum. In ordine autez sacerdotij dicunt aliqui caracterem imp̄mi cum sibi epus manus imponit dicens. Accipite spiritum sanctū. ⁊c. quia dicit tunc x̄pm dedisse

discipulis ptātem sacerdotalē.qñ post suaz resurrectionē dixit eis. Accipite spñ scñ. quoz remiseritis pcā .rē. Mihi aūt vi dō q illi q ordinatur in sacerdotē caracter ipzimit cū ab eō accipit calicē.cū vio.z patenā cū hostijs.pncipalis.n.actus ptātis sacerdotalis respicit corpus xpi verū .z secūdarius corpus xpi mysticū.pncipalis.n. actus ē trāsubstantiare panē in corpus xpi.z vinū eius sanguinē.z actus secōarius est ligare z soluere fideles vt sic disponāt ad dignā cōpis xpi susceptōez. ēuis g magis exp̄mat hec ptās ētū ad secōariū actuz p manuū epi ipositionē sup caput illius q ordinat cū prolatiōe vboz. Accipite.rē.tñ quātū ad actū pncipalē magis exp̄mitur p hoc qō sibi datur calix cū vino.z patena cū hostijs. Ūñ dicit magr̄ ilra q iō hec sibi dant vt p hoc sciat se ptātez accepisse deo placabiles hostias offerendi. Ad rōnez aūt quaz alij p se allegāt dō q ēuis xps post resurrectionez dederit discipulis suis ordinationē seu relationem sacerdotalis ptātis ad secōariū actū. tñ in cena qñ post trāsubstantiationē panis in corp⁹ suū dixit discipulis suis. Hoc facite in meā ꝓmemorationez dedit eis ptātez sacerdotalē ētū ad actū ei⁹ pncipalē. Ad p^m in opp^m dō q caracter nō est cōis illis ordinib⁹ cōitate spēi.sz gñis. z iō nō est incōueniens q in diuersis ordinibus ipzimat p actus spēdāntes. Ad z^m dō q in traditione mistri ab ordinatorie fit caracteris ipzessio . sz in traditione q̄ fit ab archidiacono fit ptātis collate exp̄ssio. Uel pōt dici q in miozib⁹ ordinib⁹ hoc est singulare. vt p⁹ ēus eps docuit ordinādos qualiter i officio suo ager debeāt ab archidiacono ō mādato z volūtate epi accipiūt instr̄z i cui⁹ acceptiōe caracter ipzimit. qz illa instr̄i traditio pncipali⁹ est ab eō ēus ab archidiacono. Ad 3^m pz solo ex dcis. Ad 4^m dō q sicut in p̄mitiua ecclia apli ispiratiōe.s.s. ꝓfirmabāt p manuū ipositionē.z tñ mō tradit sacr̄m ꝓfirmationis p chrismatis in fronte inūctionē.sic eadem inspiratiōe ordinabāt tūc diacones p manuū ipositionē cū oīone.nec ex hoc segtur q mō p ipositionē manuū epi fiat talis ptās collatio . Ad 5^m dō q eōus in ordinū collatiōe nō tñ tradit ordis ptātez sz etiā eos ꝑparat ad eius susceptionē eos instruēdo de officio suo.z circa cos aliquid opando.q̄ ꝓparatio in trib⁹ ꝓsistit.s.in bñdictōne. z man⁹ ipositiōe.z inūctione.p bñdictionē ordinādis diuinis obs̄egis mācipat.p manus ipōnē gr̄a danda significat.q̄ sint apti ad dignā sui officij executionē.rōabilius.n.est dīe gr̄az dari in illo actu i quo caracter ipzimit.q est dispō ad gr̄am ēus i actu alio. Ūñ non approbo sniam dicentiū in manus ipositiōe gr̄am dari.nec caracterē ip̄mi iunctōe ad aliqō sacr̄z tractandū ordinari significāt. Ūñ illoz tñ q ordināt in sacerdotes man⁹ iniūgūt. Ex dcis pz q hec vnctio nō ita repñrat in spāli pncipalē actū ptātis sacerdotalis sicut traditio calicis cū vino.z patene cū hostijs.qz tñ certū nō est in quo actu caracteres ipzimant.iō si in ordiatiōe alicui⁹ ꝓstiterit aliquid esse omissuz illud postea est supplendū sine reiteratione alioz.

Articulus quintus.

c Onsequēter q̄ritur de 5°. pncipali. Et circa hec q̄r̄t

3°. P° vtrū sup sacerdotalē ordinē sint aliq̄ ptās i ecclia. 2° v tz epatus sit ordo. 3° vtz oiuz eōz sit aliquis superior in ecclia.

p Rimo oñdo q ꝑ s. sacerdotalē ordinē nō sit aliqua ptās i ecclia. qz in cena oēs discipli immediate a xpō acceperūt sacerdotalē ptātez ētū ad ei⁹ pncipalē actū.z p⁹ resurrectionē ētū ad secōariū.ḡ sacerdotalis ptās ētū ad vtrūq actū suū nullā ptātē hz s se nisi diuinā. Itē sacerdos gerit ꝓsonā xpi. q se p nobis pri hostiā obtulit.sz nullus est maior in ecclesia illo q caput eccl'ie repñtat.ḡ in ecc^a nullus est maior sacerdote. Cōtra magr̄ hui⁹ di.c.8°. dicit de ordine ps̄byteratus q̄ a filijs Aaron sūpsit exordiuz.sz filij Aaron fuerūt miozes sacerdotes. Aaron sūm⁹ pontifex.ḡ s. ptātez ps̄byteri ē ptās pontificis. Itē sm magr̄m eo. c. Uices apl̄oz i ecclia gerūt pōtifices. 7o. aūt discipl'oz vices gerūt ps̄byteri.sz apli maiozes fuerūt ēus alij discipli.ḡ maioris ptātis sunt epi ēus ps̄byteri. Rñ° q ptāte sacerdotalis ordis respcū sui actus pncipalis q est transubstantiare panē in corp⁹ xpi verū.z vinū i ei⁹ sanguinē.nō est aliq̄ potestas superior nisi diuina. sed respectu actus sui secundarij qui est ligādo z soluēdo disponere fideles ad dignaz corporis xpi susceptionem est potestas epi superior.indirecte tamē quia scōm dispositionem vicarij christi mediante quo a xpō deriuatur in alios iurisdictiōis potestas sic ordinatum est vt pauciores z i pauciozibus casibus sint sub iurisdictione sacerdotum.tam i foro exteriori. ēus in foro penitentie ēus sub iurisdictione eōz. Unde sunt multi sacerdotes nullam pen⁹ super aliquam iurisdictionem habentes excepto casu necessitatis.z ideo quia actus potestatis regitur debitam materiam in quam trāseat.z debita materia respectu actus ligandi z soluendi nō sit nisi homines super quos aliquā iurisdictionē habet saltem in foro penitentie habens ligandi z soluendi potestatem.ideo nec rot.nec in tot casibus possunt ligare z soluere p̄sbyteri sicut epi . Ad p^m in opp^m dō q potestatē ligandi z soluēdi in foro penitentie acceperunt tam apostoli ēus alij discipuli a christo imediate. Unde potestatem absolūdi in foro penitentie quantū est ex pte habentis eā non potest eōus minuere. quia sic equalis est in oi sacerdote. vt concludebat argumentū ex pte tamē materie super quam maiozem habet potestatem eps ēus simplex sacerdos potuit rōnabiliter actus illi⁹ potestatis quantū ad simplices sacerdotes restringi. z quantū ad eōs ampliari. Ad z^m dicendum q quilibet minister ecclie quantū ad aliquid gerit figuram xpi. quia vt superius habitum est xpus ordinum oium officia i semetipso exhibuit. sicut magister exemplificat in littera. tamen ille est superior qui fm maiozem perfectionez representat xpm sacerdos aūt xpz repñrat in hoc q per seipm aliqō ministerium ipleuerit. eōus autez etiam in hoc q alios ministros instituit z ecclesiam fundauit. Ūñ ad eōm pertinet alios ordinare ad diuinum cultū Quapropter sponsus ecclie dicitur ad similitudinem xpi.

s Ecundo querit vtrum episcopatus sit ordo.

Et vī q sic. ab Isi. li. 7°. et hī. c. 12° ꝛ a magro hī di. c. vlt. Epatus dī ordo. Itē Dio. c°. 5° ecclīastice hierarchie assignat tres ordines. s. epatum. sacerdotiuz. ꝛ diacōatū. diaconū vocās mīstrū. Itē oīs spūalis ptās est ptās ordis vl iurisdictiōis. sz epalis ptās nō ē ptās iurisdictiōis. qz nō pōt ꝓmitti ñ sacerdoti. g̃ ē ptās ordinis. Contra non sunt nisi septē ordines in eccl'ia. qđ nō esset verū si epus eēt ordo. Itē sacri ordies nō ꝓferūt nisi dieb' sabbatorū. sz vt hī di. 75ª. q die ordinatiōes epoz celebrātur die dñico. p sacerdotes. n. ibi intelligūt epi sz glo.. g̃ epat' nō ē sacer ordo. ꝛ ꝓstat q nō ē ordo ñ sacer. g̃ nō est ordo. Rñ° q ordo dupl'r̃ pt accipi. Uno mō. p gradu ptātis ordiate mediate vl īmediate ad ꝓsecrationē corpis vl sāguis xp̄i. Allio mō p quolz gradu ptātis respcū quarūlibz actionū sacraz. Primo mō ordo est sacrz. ꝛ sic epatus nō est ordo. Ūñ nec caracterē ip'rimit. ꝓprie loq̃ndo ō caractere. vt quidā dñt. ꝛ preterea vn' ordo nō ꝺpēdet a p̄cedenti q̃tū ad necessitatē sacri q̃uis seq̃nl de iure recipi nō debeat pōi pretermisso. sz si non presbyter ordinaretur in epz nihil eēt factū. 2° mō epatus est ordo nō sacrm. sz sacrale. ꝛ hoc mō epatus ab Isi. ꝛ Dio. ꝛ a magro dī ordo. ꝛ sic pz rñsio ad duo p° ar. Ad 3m dō q ptās epalis nō tñ ē potestas iurisdictiōis. sz ptās ordis q tñ nō est sacrm

Arguměta ad partē ꝑam. p̄cedūt de ordie primo mō dcō. vī tñ aliquib' q epatus magis sit ordo q̃z aliquis ordo p̄ter p̄sbyteratū. qz pōt qō nullas ali' pōt. nec de fcō. nec de iure. ꝛ hi ēt dñt q caracterē ip'rimit. vnde ꝓsecratio epalis iterari non pōt.

t Tertio que ritur vtrū oīum epoz sit aliqs in eccl'ia supior. Et vī q non. qz si aliqs eēt. ille eēt papa. sz papa non est omniū superior. qz vt dī ad Hebre. 7°. Absq̃ nulla ꝺdictiōe minor a maiore bñdicit. sed dñs papa ꝓsecrat ab hostiē. epo. g̃ hostien. ē eo maior. Item imperator hz ius ꝛ ptātez eligendi pōtificē ꝛ ordinādi aplicaz sedez. vt hī decre. di. 63ª. Adrianus papa Rō. g̃ papa non est iperatore superior. g̃ nec in alijs epīs. vt vī. Itē vt hī eadē di. i synodo. Papa Leo Ottoni p° regi Teotonicoruz eiusq̃z successorib' ꝓcessit facultatē eligendi successorē. ꝛ sedis aplicē ordinandi pontificē. g̃ idē q ō p?

Item epi sunt successores aplōz. sz iter aplos nullus fuit sup alios. qz omnes sūt ptātez imediate a xp̄o acceperūt. g̃ nullus epus oībus alijs supior est

Item Moyses q fuit ꝓnceps supior fuit q̃z Aarō q erat summus pōtifex iudeoz. g̃ dignior est ꝓncipatus q̃z epātus. sed nullus ꝓnceps est oībus epīs superior. g̃ multo fortius nullus epus. Cōtra eē ō maioritā. ꝛ obe. Solite. ꝓparat maius luminare potāti spūali. ꝛ maxie ptāti pape. ꝛ minus luminare ptāti tpāli. g̃ sicut maius luminare. qō ē sol ē oībus alijs stellis potētior. ita prās papalis est oīb' alijs ptātibus in eccl'ia supior. Itez. 9. q. 3. Cōque ius. ꝯ. Sola. Sola romana eccl'ia sua auctoritate vallet iudicare de oībus. De ea nulli iudicare permittit. Rñdeo q oīuz epoz est aliqs in eccl'ia superior. qui sub xp̄o totius eccl'ie caput est. cui' rō ē In omni re vna ex diuersis rebus integrata oz esse aliqd p̄eminēs quo diuerse ptes teneāt in vnuz sicut est aīa in hūano corpore. ꝛ corpus sup ꝓtarie tatez elenatū. qō est celū in machina mūdi. p virtutem. n. celestez cōciliantur elementa que ꝛria sunt. vñ cū eccl'ia sit vnuz corpus xp̄i mysticū ex diuersis statibus ꝛ mēbris ꝓstitutū ad obtinationē huius vnitatis oz esse vnū caput oīuz statuū eccl'ie. ꝛ mēbroz vniuersali regimine regitiuū. sub quo diuersi status eccl'ie ꝛ mēbra diuersa queniāt sm debitā ꝓportionē in vnū. vt sic ꝓformet ecclīa militans suo exēplari in celo. Ūñ Ber. 3. li. de ꝓsi. c. 13°. sicut Seraphin ꝛ Cherubin. ac ceteri ordinātes sub vno capite deo. ita hic sub vno summo pontifice p̄mates vel p̄liarche. archiepi. epi. p̄resbyteri. vel abbates. ꝛ reliqui in hūc modū. Ille aūt epūs q p̄cest toti eccl'ie est epūs Romanus. Ūñ. 9. q. 3. Cuncta. Lūcra per mūdū nouit eccl'ia q̃ sacro scā romana eccl'ia fas de oībus hz iudicādi. neq̃z cuiq̃ de eius licet iudicare iudicio. ꝛ sicut dī decre. di. 21ª. q̃uis in illis synoditis ꝓstitutis. supple tñ ceteris eccl'is p̄lata est. sz euāgelica voce dñi. ꝛ saluatoris nr̄i Jesu christi p̄matū obtinuit. Ad p^m in opp^m dō q̃ sicut videm' in nālibus vnū esse virtuosi' alio simplr. ꝛ tñ sm quid est ecōtrario. ignis. n. simplr ē virtuosior terra. ꝛ tñ inquātū est in potētia rōe sue materie ē inferior terra in q̃tū est actu per suaz formaz. alias. n. agens in terra nō pareret ab ea. Al similī dico q q̃uis papa sit simplr supior oībus alijs epīs. tñ iq̃tū ē in potentia ad recipiendū ꝓsecratōnē añ q̃z cā hēat est inferior epo hostiensi q iā actu ꝓsecrat' ē. nō sic aūt posset dici de sacerdote respcū episcopi. qz ptās sacerdotis excedit a ptāte episcopi quasi a ptāte alterius generis. sed potestas episcopi a potestate pape. quasi a potestate eiusdē generis. quia omnez actum hierarchitū. quez pōt facere papa in ministratione sacramētoz potest facere episcopus. quia quantū ad ea que sunt episcopalis ordinis omnes sunt equales. Ad 2^m dicendū q potestati date imperatori in ordinando apostolicam sedem resignauit Lodoicus imperator. vt habetur. 63. di. Ego Lodoicus. Otto etiam resignauit illi potestati sibi confirmate per Leonē papam eadem di. Tibi. ꝛ de vtriusq̃z resignatione simul habetur. c. sequenti. ꝯ. Ex his. vbi sic dicitur. Ex his constitutionibus ꝛ pacto Lodoici imperatoris deprehenditur imperatores illis renūciasse p̄uilegijs que de electione summi pōtificis Adrianus papa Carolo imperatori. ꝛ ad imitationem eius Leo papa Ottoni primo regi teotonicoꝝ fecerat. ꝛ merito resignare debuerunt. tamē quia talis potestas eis non conueniebat. sicut nec decet corpus habere potestatem in ordinatione anime. sed econuerso. tum quia ecclesia necessitate compulsa. ꝛ a persecutoribus oppressa talem potestatem eis concesserat. vt ecclesie subuenirent. quod alias facere tenebantur. ꝛ sic patet solutio ad tertium. Ad 4.^m dicendum q minor est falsa. Petrus enim summus fuit inter alios apostolos. quia quāuis potestatem clauium omnes immediate receperint a christo. tamen potestatem iurisdictiōis acceperunt mediante Petro. vt patet ex superioribus dictis. ꝛ quia iurisdictio ministrat materiā que est subditus habentis iurisdictionem. que requirit ad hoc q potestas clauium exeat in actum ideo vsus illius potestatis quem omnes immediate acceperunt. a christo indirecte dependebat a Petro. sic dico de potestate episcoporum p cōparationem ad papā. Ad 5^m. dicendū q Moyses nō tñ fuit ꝓnceps. sed sacerdos iuxta illō ꝑsa.

Moyses ⁊ Aaron i sacerdotib⁹ eius. ⁊ decre. di. xx⁴. Sacro scā. in glo. Uñ Moyses expſſi⁹ q̄z Aaron figurauit xp̄m q fuit sūmus rex. ⁊ sūmus ponti fex. ⁊ ex p̄nti vicariū eius i terris in quo simul sub xp̄o est vtraq; potestas.

c Jrca lr̄am Mathias elect⁹ ē sorte. hoc scīm fuit ꝓfilio spūs sci. Uñ nō ē tra hendū ad ꝓseq̄ntiā. vsus. n. sortis in electō nib⁹ ppetua ꝓhibitiōe dānat⁹ est. ex de sortilegijs Eccl̄ia nīa. Scia dz eē instruct⁹. nō ē itelligēdū q̄ sciat theologiā. sufficit. n. q̄ sciat distincte legeř. ⁊ sensuz grāmaticalē intelligeř. Canōes duos tm̄ ordines sacros appellari censcēt. Hic intelligendū ē ſm canōes ātiquos. q̄z mō subdiaconat⁹ ē sacer ordo. ⁊ sibi votū ꝓtinētie ān exū est. Ordo eꝑor. qualiter eꝑat⁹ ordo dici debeat i qōib⁹ dcm̄ est. Rōanus. Anthiochen⁹. Alexādrin⁹. Lōtra ōcre. di. xx⁴. Sacro scā. dī q̄ ꝑma sedes ē romana eccl̄ia. x⁴. Alexandrina. z⁴. Anthiochena. Rn̄⁹ q̄ aliq̄n Alexandrina fuit scōa sedes. sz postea Lōstantinopolitana fcā est. x⁴. eo q̄ sit noua Roma. ea. di. Lōstātinopolitane. Uñ hic est ordo sediū. ℙ⁹ Romana. 2°. Lōstātinopolitana. 3°. Alexādrina. 4°. Anthiochena. 5° Hierosolimitana. eadē di. Renouātes. ℙ ōt dici q̄ magr̄ in lr̄a noīat Anthiochenaz post Romanā q̄i Anthiochena p° nomē xp̄ianoz est exortū eaō di. Sacro scā. q̄uis oēs añ fideles dicerent discipuli vel fratres. vt dicit glo. ibidem.

Di. xxv.

s Olet queri. ⁊c. Superi⁹ determinauit magr̄ de ordinū distinctōe Hic determiat de collatiōe. ⁊ diuidit in tres. ℙ° determiat de ptāte ꝓferentis. 2° de vitio collatiōis. ibi De symoniacis 3°. de ipedimentis susceptionis ibi. Sacri. ℙ⁴ in tres. ℙ° monet qōnez ſi heretici possint tradere sacros ordies. ⁊ arguit ad ptē negatiuā. 2° ad affirmatiuā ibi. E cōtra. 3° soluit oñdēdo circa ß opinionū diuersitatez ibi. Hec añt. Illa ps q̄ ibi incipit. De symoniacis. diuidit in tres ptes. ℙ° oñdit symonie grauitatē. 2° ei⁹ inexcusabilitatez ibi Si vero 3° symoniacoz punitionez ibi. Symoniaci añt.

Articulus primus

c Jrca hanc di. querendū est p̄ncipaliř de. 6. ℙ° de potestate ꝓferentis ordies. 2°. de vitio collatiōis ibi. Symonia. 3°. de cāibu⁹ in q̄bus ꝓmittit̄ symonia. 4° de pure nālib⁹ defectib⁹ ipediētibus ordis susceptionez. 5° de ipedimentis q̄ ꝑ ueniri p̄nt ex nā ⁊ ex volūtate. 6° de ipedimentis ꝓuenietibus ex ifamia. Circa p^m querūtur tria. ℙ° vtrū solus eꝑs possit ordnies ꝓferre. 2° vtr̄ eꝑs hereticus. 3°. vtrū eꝑus degradatus.

p Rimo oñdo q̄ p̄sbyter nō eꝑs possit ordinare. q̄z cū sacerdos ordiat nō solus eꝑs ei man⁹ iponit. sz ēt oēs p̄sbyteri q̄ sunt p̄ntes. decre. di. xx⁵. ℙ⁹ presbyter. ḡ nō solū eꝑs ip̄m ordinat. Item q̄ ad solū eꝑm ptinēt nō eꝑo cōmitti nō p̄nt. sz minores ordines q̄ñq; ꝓferūt ex ꝓmissione a nō epis. ex de ordiatis ab eꝑo q̄ renūciauit. c. p°. ḡ ꝓferre. saltē minores ordies ad solū eꝑm nō ptinet. Itē magis excellit p̄sbyter diaconū q̄z eꝑs eꝑm. sz vnus eꝑus pōt aliū ꝓsecrare. ḡ presbyter pōt diaconū ordiare. Lō tra Jsi. li. i7. ethimo. c. ix. dicit de pōtifice q̄ ipe efficit sacerdotes atq; leuitas. ipe oēs ordines eccl̄iasticos dispōit. ḡ ordines ꝓferre ad nullū aliū ptinet.

Itē solus eꝑs pōt v̄gines ꝓsecrare. 27. q. 6. Si iubet ⁊ altare ꝓsecrare. eadē. q. ministrař. Sz maius ē ꝓferre ordies q̄z altare ꝓsecrare. vel v̄gines. ḡ solus eꝑs pōt ordines ꝓferre. Rn̄⁹ ptās ꝓferēdi ordines alicui pōt ꝓuenire duplr̄. s. vel ex ordinaria ptāte. vel ex gnāli seu spāli ꝓmissiōe. 2° mō minoꝛs ordies ꝓferre p̄nt q̄ñq; nō eꝑis ꝓcēire. vt oñdebatur in arguēdo. ℙ° mō ptās ꝓferendi quēcūq; ordinē cōuenit solis eꝑis. cui⁹ cā est institutio diuina cui⁹ institutiōis fuit rō ꝓgrua. q̄z sicut ad solū p̄nciꝑē ptinet. nō tm̄ ordinare viros bellatores in exercitu. sz ēt exercit⁹ duces. sic ad eꝑos q̄ sunt in eccl̄ia p̄ncipes nō tm̄ ptinet hoies ordinare ad certandū ꝓ fidei ꝓsecutores audacter ꝓfitēdo xp̄i fidē. qō fit p sacr̄m ꝓfirmatiōis. sz ēt ad ipos solos ptinet duces eccl̄iastici exercit⁹ ꝓstituere. qō faciūt sacrz ordinis ꝓferēdo. vt. n. supius dcm̄ est di. f. Ordinati ad mistrandū sacr̄a ad ꝙ sunt deputati vt sint duces alioꝛ. Ad p^m in opp^m dō q̄ in manuū ipositō ne nō ꝓferř ordo ꝑz quoꝛūdā opīonez. Uel pōt dici ſm alios q̄ ipositio manuū eꝑi est ad ordinē ꝓferēdū. sz ipositio manuū sacerdotū assistentiū ē ad cōordiā ⁊ cōionē eccl̄iasticā significandā. Ad z^m ꝑz solutio ex dcis in qōne. Ad z^m. dō q̄ q̄uis p̄sbyter magis excellat diaconū in ordine q̄z eꝑs eꝑz cōsecrādū. tū in dignitate ē ecōtrario. ꝓsecrādus. n. i eꝑm ūdū hz dignitatē eꝑalez. q̄uis añt hec hēat q̄ iurisdictionis sunt post suā confirmationem.

f Ecundo queritur vtrū eꝑs hereticus possit ordies ꝓferre. Et vi q̄ nō. i ordinādo deus agit p̄ncipaliř. ⁊ ordinās instrūalř. sz instrūm nō agit misi ꝓiūctū p̄ncipali motori. ḡ nec eꝑs ordinat nisi in ordinādo sit deo ꝓiūctus. sz eꝑi heretici in ordinādo deo nō sūt ꝓiūcti. q̄z vt hī p^a. q. p^a. Odit. Odit dns sacrificia hereticoꝝ. ⁊ a se ꝓijcit. ḡ vex ordinē cōferre ñ p̄nt. Itē eadē qōe. Si qui a symoniacis qui scienter se a symoniacis consecrari immo execrari permiserit eorum ꝓsecrationem oīo irritam eē decernim⁹. ḡ ml̄to fortiꝰ irrita ē ordinatio collata ab hereticis. Itē mai⁹ est sacrz ordinis ꝓferre q̄z recipe. sz heretici nō p̄nt recipe ordinis sacrz. ḡ nec ꝓferre. Lōtra Aug. 2°. li. ꝯ epl̄az parmeniani vltra mediū. dicit de hereticis q̄ sic̄ hñt in baptismo q̄ p eos dari possit. sic in ordinatiōe iusvtrūq; dādi ad pniciē suā q̄uis charitatē nō hñt vnitatis

Itē sacerdos hereticus pōt corp⁹ xp̄i ꝓsecrare. ḡ a fortiori eꝑus hereticus pōt ordines ꝓferre. Rn̄deo q̄ eꝑi heretici. aut fuerūt ordinati ⁊ ꝓsecrati i forma eccl̄ie. aut nō. Si ñ veri eꝑi nō sunt. ⁊ ex p̄nti nec ordines ꝓferre p̄nt. Si sic. veri eꝑi sunt. sz sui officij executionē nō hñt. q̄z vt sapius hītū est. oēs heretici ipo iure sunt maiori excōicatiōe excōicati. ⁊ oēs sic excōicati sunt suspensi ab oībus actib⁹ legitimis. ⁊ iō eꝑi heretici executionē ordinis ꝓferre. nō p̄nt. q̄z eā nō hñt. q̄z q̄ō nō hz aliqs dare nō pōt. p^a. q. 7^a. Diambertū. ⁊ extra de ordinatis ab eꝑo q renūciauit. c. j. in glo. Uerū tñ ordinē ꝓferūt. si cū debita intentiōe formā eccl̄ie seruār. decre. di. 19.

Scõm. Si aũt forma eccl'ie nõ seruãt cũ debita i-tẽtiõe verũ ordinẽ non ꝓferũt. ꝯtũcũqz tñ seruent formã eccl'ie i ordinãdo mortal' peccãt. qz ab exe cutione sui officij sunt ipo iure suspensi. Ad pm in oppm dõ q epi heretici. z si nõ sint deo ꝓiũcti per fi dẽ z charitatẽ. q ꝓiũctio respicit epm in ꝯtũ est sin gularis psona. tñ deo ꝓiũcti sunt ꝑm gd. s. in ꝯtum mouẽt a deo in obseruãdo formã ecclie in ordinã-do. qz quo ad hmi'stri ecclie sunt. Ad 2m. dõ q ta lis ꝓsecratio dr̃ irrita ꝯtũ ad executionẽ. Ad 3m. dõ q sicut heretici verũ ordinẽ ꝓferre pñt de facto nõ tñ de iure. sic z recipe. Vñ ꝯtus hereticus si or-dinat in forma ecclie verũ ordinẽ recipiat. tñ reci piendo mortaliter peccat.

t Ertio querit vtruz epus degradatus possit ordines ꝓferre. Et vi q nõ. pa. q. pa. Dõ gdã. §. Opponit aũt. De-gradat9 epus ptãtez largiẽdi sacros ordies nõ hẽt. facultatẽ tñ baptizandi nõ amisit. Itẽ pnceps iu-ste deposit9 nõ ẽ pnceps. g a sili nec epus iuste õgradatus ẽ epus. sz nõ epus nõ põt ordines ꝓferre. g nec epus degradat9. Itẽ non põt verã tonsurã ꝓferre. qz tonsuratus ab eo dz iteruz tonsurari. g a sili non põt ꝓferre verũ ordinẽ. Cõtra vt supius oñsuz ẽ. di. iz. Sacerdos degradatus põt xpi corpus ꝓcrare. g a sili epus degradatus põt ordines ꝓferre.

Itẽ heretici ipo iure sunt oi dignitate puati. cuz g epi heretici possint ordines ꝓferre de fcõ ꝯtus nõ de iure vt in pcedenti qõne hitũ est. epus degradatus põt ordines cõferre de fcõ. ꝯtus non de iure.

Itẽ illa ptãs fundata ẽ sup aliqd qõ per hoiez au-ferri nõ põt. fundata. n. ẽ sup fcm esse ꝓsecrationis z decreto diuine snie. qõ decretũ est vt ille q sic ꝓse crat9 ẽ talẽ hẽat ptãtez. Ad istã qõnẽ dixerũt ali qui q ꝯtus epi suspẽsi excõicati heretici possint or dies õ fcõ ꝓferre hmi tñ nõ pñtepi degradati qz õgradati ñ tñ sẽ suspensi ab officij execũtõne. sz ẽt si spo liati epali dignitate. vñ non remanẽr epi. ꝯtus. n. per hoiem auferri nõ possit a sacerdote ptãs confi tẽdi corpus xpi verũ. eo q nulli ꝓcessit xpus talem ptãtez. qz nec decebat pzo magna dignitate corpo zis sui. qz tñ dignitas epalis respicit corpm xpi mysticũ. sup qõ ꝓcessit vicario suo ptãtem põt ab epo dignitas epalis totaliter auferri auctoritate vica-rij xpi. Sz ꝫ hmi sic pt argui. Altar. calix. z sic õ alijs semel ꝓsecrata nũ ꝯtus ꝓsecratiõe amittere pñt nisi destruãtur. g multo fortiꝰ nec epus. cũ ꝓsecratio epi sit a deo pncipaliꝰ. ꝯtus ab hoie misterialiꝰ. Pꝛeterea epus q resignauit loco z dignitati. ꝯtus tal' exeq non debeat officium epi de iure. tñ si ordinat verũ ordinẽ ꝓfert ꝯtus non ordinis executionem ex de ordi. ab epo q renunciauit epatui. c. pº. qz vt ibi dicit glo. Resignatio nõ abstulit isti ordinẽ. sed ordinis executionẽ. sz degradat9 nõ est magis spo-liatus dignitate epali ꝯtus iste. ꝯtus turpiori modo sit ab executiõe illius dignitatis suspẽsus ꝯtus iste. g vi q epus degradatus possit verũ ordinẽ ꝓferre õ fcõ. ꝯtus nõ debeat de iure. Et tõ alij hãc ꝓclusio nẽ ꝓcedũt dicẽtes epm p hoiem dignitate epali to taliter spoliari nõ posse. Vñ degradatio non est di-gnitatis ablatio. sz ppetua suspẽsio ab executione dignitatis illi9. ex de ꝓse. ecclie in glo. ibi. n. dr̃ q visibilis vnctio exterior signũ est interioris vntõ nis in corde. q ppetua ẽ z amitti nõ põt lz executio qñqz suspendat'. Qui tenẽt hãc sam opiniones q mihi vr̃ rõnabilior pñt dr̃e ad pm q degradat9 iõ dr̃ ptãtẽ largiẽdi sacros ordines nõ hr̃e. qz effectu sue ptãtis penit9 puatur ꝑm q pz p tertiũ sequẽtem Vñ ꝑm glo. ibidẽ ꝓfert ordinẽ. sz nõ ordinis executionẽ. Ad 2m dõ q sicut dignitatẽ aplatus omnes apli quoz sunt epi successores imediate acceperũt a xpo. ita epus ꝯtũ ad dignitatẽ epalẽ supza se ptã tez q illa sibi possit auferre nõ hz nisi diuinã. ꝯtus n. executio a superiori in iurisdictiõe depẽdeat ptã te. s. a ptãte pape q ẽ oibus alijs ptãtibus supior in iurisdictiõe. vt supi9 dcm ẽ. sz pncipat9 terren9 de pẽdet a ptãte capitis ecclie. z pncipat9 iferior. z a supiori iõ ab iferiori põt pncipat9 auferri p pncipẽ supiorẽ. z a pncipe supiori p vicariũ xpi cũ iusta cã z rõnabili hr̃egrit'. Ad 3m dõ q tonsurat9 ab eo nõ dz iterũ tõsurari. sed tñ dz puniri. Qui tenent opinionẽ pmã pñt dr̃e ad pm in oppm sicut dcm ẽ in corpe qõnis. Ad 2m dõ q heretici ipo iure nõ sunt puati oi dignitate. nisi ꝯtũ ad executionẽ. Vñ magis dñt dici ab oi dignitate suspẽsi ꝯtus puati. per sniam tñ sunt puandi. Ad 3m dõ q sicut a deo de-cretũ ẽ vt ille circa quẽ fit talis ꝓsecratio hẽat talẽ ptãtez. ita decretũ est. vt ille qui degradat' careat illa ptãte. Ad pm qõ arguebat' in corpore qõnis ꝫ hãc opinionẽ solui põt p interemptionẽ maioris. papa. n. posset ab altari z calice auferre ꝓsecrationẽ ab sqz illoz destructione. Ad 2m. ẽt dõ q p. resi gnationẽ nõ põt se epus puare olbus qbus posset p nari p degradationẽ. ꝯtus. n. iurisdictio siue ordi-naria siue delegata sola volũtate z ẽbo possit ꝓferri. tñ ꝓsecratio epalis dignitatis sola volũtate z ẽbo nõ ꝓfert'. imo fcõ opus est. ex de ꝓsec. ecclie. Aliqua in glo. a sili dico q ꝯtus sola volũtate z ẽbo possit epi ab his q sunt iurisdictiõis puati. tñ sola volun tate z ẽbo nõ pñt puari dignitate epali.

Articulus secundus.

c Onseqnter querit de 2o pncipa li. Et circa ꝫ quer̃ tur 3a. Pº vtrũ symonia sit studiosa volũtas vendendi vel emendi aliqd spũale vel ãnexũ spũali. 2º vtrũ symonia puenien ter noiet'. 3º vtrũ symoniaci sint irregulares. Vtz aũt sint heretici supi9 qsitũ est di. iz.

p Rimo oñdo q symonia nõ est stu diosa volũtas emen di vel vendẽdi qd spũale. vel spũali ãnexũ ga volũtas studiosa respcũ mali dr̃ malitia. sz non semp ꝓmittit hõ symoniã ex malitia. sz qñqz ex infir mitate vel ignorãtia. g male ponit' in diffinitione symonie studiosa. voluntas. Itẽ spũalia ñ pñt pe-cunia possideri. Vñ vt hr̃ actu. g°. Symõi mago volẽti emere donũ spũs. s. dixit Petrus. Pecũia tua tecũ sit in pditiõe. qñ donũ dei existimasti pe-cunia possideri. cũ g vt hr̃ 3°. ethi. c. Sº. Electio nõ sit ipossibilũ. z studiosa volũtas sit cũ electiõe. ma le dr̃ q symonia sit studiosa volũtas vendẽdi vel emendi spũalia. Cõtra. pa. q. pa. Qui studz. pdcã diffinitio iplicite ꝓtinet'. Rñdeo q ppetẽ ẽ pdcã descriptio symonie ꝓtinet. n. pncipalẽ actũ in hmi qõ dr̃ volũtas studiosa. i. actus volũtatis cũ effectu ꝑm glo. ibidẽ. z actum exteriorẽ. s. venditionem z em

ptionē ꝛ obiectū. qō ē spūale vel ānexū spūali. Ad p^m in opp^m dō q studiosa volūtas dr volūtas ad effectū deducta. qz ḡuis symonia mētalis sit peccatū. tn nō obligat ad renūciationē vel restitutōez rei acqsite. eꝫ de symonia. Mandato nr̄o. pōt etiā dici q qz pfectio pcci est in electōe. ḡuis qñqz ad ꝟ inclinet hō ex ignorantia vel infirmitate. iō dr symonia esse studiosa voluntas. vt intelligat eē volūtas nō subreptoria. sz eligēs. Ad. ꝛ^m dō q aliqd spūale dr duplr. Uno. mō per eēntiā sic gr̄a ꝛ virtutes. ꝛ respū taliū nō pōt esse ptractus vēditiōis vl emptiōis. Alio mō causaliter vel dispositiue. ꝛ sic sacr̄a sunt spūali inq̄tū sunt cā istr̄aliter disponens ad gr̄am ꝛ vtutes. ꝛ ista inq̄tū sunt quedā res corporales vendi pñt de fcō. ḡuis vendi nō possint de iure ꝛ sic accipiūtur spūalia i diffinitiōe symōie.

Ecundo queritur vtrū symōia ꝓuenīēter nominet. Et vī q nō. qz vt hr̄. act. 8°. Symō magus noluit vendeꝛ spūalia. sed emere. Sed vt hr̄. 4°. Re. c. 5°. Gyezi spūalia vēdidit Naaman syro. ḡ nō magis dz dici symonia q̄z gyezia. Contra symonia cōiter noīaf in iure. Rūdeo q ꝓueni entius noīatur symonia q̄z gyezia. qz vitiū ēptiōis ꝛ venditionis q̄tū ad volūtatez fuerunt in symone mago. Ad ꝟ. n. noluit emere pecuniā donū. s. s. vt postea alijs venderet. si tn distincte ꝛ p appropriationē loquī volum^9 possumus vocare spūalia vendētes gyezitas. ꝛ ementes symoniacos. Et sic patet quid dicendum est ad argumenta.

Ertio queritur vtrū symoniaci sint irregulares. Et vī q ñ. Dare pecuniā p sacr̄is sine pacto. ꝛ post sacr̄i susceptionē non facit hoiez irreglarez. sz ꝟ faciens est symōiacus Gyezi. n. pecuniā a Naaman accepit. ñ ex pacto. ꝛ postq̄z curatus fuerat. ḡ nō ois symōiacus est irregularis. Itē vt habetur ē li°. 2°. Ignorātia invincibilis totalr excusat. sz pōt accidere q aligs ordineꝛ vel bñficiū eccl̄iasticū ꝓsequaf per symoniā ipo de ꝟ hñte ignorantiā invincibilē. vt cū aligs clā dat pecuniā ordinādi vel plato. vt ordinem vel bñficiū ꝓferat alij ignoranti. ḡ talis nō efficitur irregularis. Cōtra decre. di. 33ª. Maritū. Inter non promouēdos nūeratur ille q p emptioē ad imitationē Symōis magi pecuniā obtulerit. Rñdo q symoniacus. siue sit symoniacus pp ordinis susceptionē symoniace sine pp bñficij eccl̄iastici ꝓsecutionē irregularis est. qz tales iura decernūt sine dispēsatione pmoueri ad ordies non posse. qđ credo eē intelligendū. si talis symōia cōmissa fuit ipo sciente. qz si ipo ignorāte invincibili ignorantia fuit data pecunia vt ordiaretur vel bñficiū eccl̄iasticū ꝓsequereꝛ. ḡuis statiz postq̄z huj^9 rei notitiā hūerit teneaf renūciare bñficio sic assecuto. ꝛ desistere ab āministratione ordinis sic susceptī quousq̄z cuz eo fuerit dispensatū. irregularitatē tn non incurrit pro bñficij tali assecutione. ḡuis fm qd eā incurrerit p tali ordinis susceptiōe. inq̄tū in illo nō dz ministrare sine dispensatiōe. nō tn est irregularis simplr. qz absq̄z oi dispensatiōe i ordinib^9 añ legitime susceptis mīstrare pōt. ꝛ eo ipo qđ dispensatū ē cuz eo in ordie quē sic susceptit. pōt absq̄z alia dispensatione ad vlteriores ordies pmoueri. Sciendū tn q grauior ē symonia in ordie q̄z in ꝓsecutiōe bñficij eccl̄iastici. Uñ cū illis q ordinem scient symōiace susceperunt. maxīe si ꝓmissa fuit symonia. ꝛ expte ordinati ꝛ ordinatoris. vel pñtatoris. non est ꝓsequtū dispensari ēt in religiōe. eꝫ de symonia. Extue. ꝛ cū symoniacis qbuscūq̄z q sciēter spūale vl spūali ānexū symoniace susceperūt. solus papa dicit. pōt dispensare. vel ipe cui ꝟ ꝓmiserit. qđ pōt ꝓbari p illđ qđ dr. p^a. q. p^a. Erga. vbi ipe papa eos oīo dānat ac deponendos auctoritate aplica sancitur. nisi violēter attract^9 fuerit. ꝛ eꝫ de symonia. Nobis fuit. in textu. ꝛ in glo. Ad p^m in opp^m dō q Gyezi accipiendo pecuniā a Naaman triplex incurrit peccn̄. qr mentit^9 e st ꝛ famā dñi sui lesit. q̄tū in se fuit. ꝛ qz directe ꝛ ex intētiōe pecuniā p bñficio spiritus sci ḡuis iam exhibito exegit. aliud. n. est ꝓ bñficio iam recepto liberalr dare pecuniā. nō sicut ꝓcciū. sz loco actionis gr̄az qđ licitū ē. ꝛ aliud pecuniā exigere sicut ꝑcium qđ fecit Gyezi. Ad. ꝛ^m dō q ignorantia invincibilis q̄z diu durat a toto excusat ignorantē. sz postq̄z cessat hō tenef q̄tū in se est malū corrigere qđ ignorauerat. ꝛ iō ille ꝓ quo ignorante data fuit pecunia vt eligereꝛ ad aliquā dignitatē vel ordiareꝛ. vel bñficiū eccl̄iasticū sibi ꝓferreꝛ. postq̄z venit ad notitiā fci tenef bñficium qđ sic assecutus est resignare. ꝛ ab executiōe ordis sic susceptī desistere. nisi pecunia data fuisset i fraudē. ꝛ in malū illius. eꝫ de symonia. Nobis fuit. i ꝟ. n. cāu pecunia ab alio data ipe penitus ignorāte nō nocet. nisi ex post fcō ꝓsentiat. aliogn cōtingere posset q alicui^9 fcm̄ insidias inimico parātis ei dā nosuz existeret cui penit^9 displiceret. ꝛ aligs ꝑ fraudē sua cōmodū reportaret. eꝫ de symōia. Sic tuis

Articulus tertius.

Onsequēter querit de 3°. pncipali ꝛ circa ꝟ querūt 3ª

1° vtrū symonia cōmittaf in ēptiōe vel venditione sacr̄oꝝ. 2°. vtrū in emptione vel venditiōe quorūcūq̄z spūaliū. 3° vtr̄ in ēptione vel venditione spūalibus annexoꝝ.

Rimo oñdo q in ēptione vl vēditione sacr̄oꝝ no cō mittit symonia. qz ḡuis tpale nō possit eē ꝑciuz spūaliū. tn vnū spūale pōt esse ꝑciū alterius ḡ vī q nō ē illicitū emere vnū sacr̄m p aliud. Itē missa pncipalr ꝓsistit in altissimo eucharistie sacr̄o sz licitū ē dare aligd tpale p celebratione misse. vt .n. hr̄ eꝫ de pben. Significatū ē. qdam canonici sacerdoti cuidā vnā pbendā i eccl̄ia dederūt vt missaz quotidie de beata virgie celebraret. ꝛ papa illā pactōem ꝓfirmauit. Itē electō ad epatū res ē spiritualis. ꝛ ipe epatus qd sacr̄ale. sz vt hr̄ eꝫ de elc. vt ꝓterite. dic̄ papa. Statuim^9 vt expēse necessarie q̄s caplm cōstantinopolitanū vel eius nūcij vacāte sede pro electiōis negocio fecerit. ꝟ bōis pñar chatus fiāt totalr vel reddātur. Itē mr̄imoniū est sacr̄m. sz pro mr̄imonio licite daf pecūia ex pacto Itē absolutio sacr̄ale qđā est. sz officiales cōiter pecuniā accipiūt vt ab excōicatiōe absoluāt. Item epatus sacr̄ale qd est. sz electo in epm licet dare pecuniā aduersario suo vt abipedimēto sue electōis desistat. Item sacr̄a ordinanf ad remissionē peccōꝝ. sz remissio peccōꝝ pōt emi iuxta illud Dani. 4°

Pecā tua elemosynis redime. ḡ multo forti⁹ sacrꝫ ordiatuꝫ ad peccoꝝ remissionē emi pōt. Itē si monachus roget sacerdotē vt baptizet puulū iminēte mortis articulo nullo alio existente q ipm baptizare possit. ⁊ sacerdos nolit ipm baptizare nisi p pecunia. tūc aut monachus pmittet puerū dānari qđ nullo mō pmittendū ē si sibi possit succurri aut a sacerdote emet sacrm baptismi. i casu ḡ sacrꝫ baptismi licite pōt emi. Contra. p⁹. q. p⁹. Baptizādis. ⁊. c. sequēti hr̄ ꝛiū. Itē ex de symonia. Si qs Si quis ordinauerit seu ad ordinē pñtauerit aliq̄ pmissionē vel iuramentuꝫ ab ipo recipiēs. qꝛ sup puisione sua nō ingeret eundē. ordiatoꝛa collatiōe pñtatoꝛ vo ab executiōe ordinū p triēniū. ⁊ ordinatus ab ordie sic suscepto donec dispensationem super hoc p sedē aplicā obtinere meruerit. nouerit se suspensos. ḡ multo forti⁹ illicitū est ordinē vel qđ cūq̄ aliud sacrm emere vel vendere. Rñdeo q in emptiōe vl vēditione sacro ecclie cōmittit symonia. cui⁹ rō triplex est. P⁹ qꝛ cōt⁹ rōnem gre est ipam vendi vel emi. Vñ de rōne sua est q gratis det. sacra aūt sunt instra, disponētia ad gram. ⁊ iō q vendit ea vel emit eis iniuriat. Alia rō est qꝛ cā dispositiua cui⁹ effectus mensurari non pōt aliqua re tpali excedit pciū cuiuscūq̄ rei tpalis. ⁊ iō cuꝫ p sacris pecunia datur res inappꝛeciabilis sub tpali pcio ponit. sacra. n. sunt cāe instrales disponētes ad gram que inappciabilis est ꝫ⁹. ē qꝛ boies nō sūt dñi sacroꝝ. sꝫ mistri. res aūt emi nō dꝫ nisi a dño. nec eā vendere dꝫ nisi dñs vel mister auctoritate dñi deus aūt hoib⁹ nō dedit ptātez sacra vendēdi quā uis mistris ecclie ptātez dederit ea administrādi. ⁊ iō gcūq̄ emit sacrm emit rez ab illo q eius dñs nō est. ⁊ qui eā vendere nō pōt. ⁊ iō merito illicita ē ⁊ execrabilis talis emptio vel venditō. Ad p⁹ in opp⁹ dō q cū substantia spūalis ⁊ eius actus ⁊ habitus nō sint acceptа deo nisi p gram. nulluꝫ aliud spūale donū a gra pōt esse sufficiens pciuꝫ gre. Vñ apls ad Ro. ii⁰. Si gra dei iaꝫ nō ex opib⁹. aliogn gra iam nō est gra. sed q̄uis hec solutio verū conti neat. tñ arᵒ nō satisfacit. qꝛ vnū sacrm posset eē eiusdem sacri in spe pciū si essent res vendibiles. Vñ nisi aliud obstaret posset duo adulti baptizādi hāc pactionē inter se facere. Promitto tibi q baptizabo te tali pacto q postea baptizabis me. qđ tñ facere licitū non essꝫ. qꝛ in talib⁹ ois pactio vel cōuētio cessare dꝫ. ex de symonia. Tua nobis. Dicendū ḡ ad ar⁹ q daꝝ aliqd spūale p sacro ex pacto q̄uis nō sit illicitū ex tot causis ex quot illicitū est dare ex pacto pecuniā p talibus. tñ illicitū est duabus de causis. tū qꝛ emit res a nō dño. tū qꝛ est ꝺ rōnez gre vt vendat pro quocūq̄ pcio. dre tñ oꝛabo pro vobis. ⁊ rogo vos q p me oꝛetis. ⁊ silia in nullo ē reprehēsibile h. n. nō ē vendere nec emere spūale p spūali. qꝛ hec nulla pactio est. Ad 2⁹ dō q nō ē licitū ex pacto aliqd dare tāq̄ pciū misse. si tñ sacē dos nō hꝫ sumpt⁹ p qb⁹ missaꝫ teneat ex officio celebꝛare. nec ēt aliñ pōt accipe pecūiā p suo labore ad sustētationē vite nec ē ōcretal allata ꝺ pdcā. qꝛ ibi nō fuit aliq̄ pactio. sꝫ illi pbēde fuit ānexū illud officiū cātādi missaꝫ talē. Ad ꝫ⁹ dō q aliud est ex pēsas accipe necessarias p labore. qđ ē ad pcurandū negociū electiōis. ⁊ aliud peūiaꝫ accipe p ipa electōe. Primꝰ. n. lꝫ maxie cū accipiūt nō ex pacto sꝫ ex iuris auctoꝛitate quo statutū ē vt accipi possit Ad 4⁹ dō q mrimoniū nō tñ ē sacrm. sꝫ ēt nature officiū. Vñ ex illa pte q̄ ē sacrm in dispēsatōe ministroꝝ ecclie ꝓsistēs nō cadit sub vēditōe. Vñ q p bñdictiōe nubentiū pecūiā exactā accipit symoniā ꝓmittit. sꝫ p mrimonio inḡtū ē nāe officiū lꝫ pciuꝫ dare ⁊ accipe ⁊ ꝓditionē iterponere de re tpali accipienda vt dāda sicut p alijs ciuilib⁹ ⁊ coꝛpalib⁹ officijs. Ad 5⁹. dō q p exhibitōe absolōis pecuniā accipe nō lꝫ tāq̄ absolutiōis pciū. sꝫ illi q absolui nō iniūgi pōt solutio pecunie in penā pcci. teneꝝ tñ cauere absoluēs ne in ꝺ magis itendat deseruīr cupiditati q̄ coꝛrectiōi. Ad 6⁹ dō q si illi electo nō est acqsitū ius p illā electionē nō lꝫ dare pecūiaꝫ aduersario vt desistat. Si aūt ē ei ius acqsitū licet ei dare pecuniā aduersario nō p electōe. qꝛ iā debito mō elect⁹ est. sꝫ p redēptiōe veratiōis sue iuste. ex de symonia. Dilect⁹ filⁱ⁹. R. Ad 7⁹ dō. q ibi accipiꝫ redimere p quādā sīlitudinē. qꝛ ꝓprie redēptio nō est. sꝫ iō redēptio dr̄. qꝛ sicut p dationē pciꝫ hō retrahit ad se alienatā hereditatē. sic hō dando elias paupibus p amore dī disponitiue ad se retrahit diuinā amicitiā ⁊ ius ꝓticipatiōis vite eterne. a qua p sua pecā fuerat alienatus. Ad 8⁹ dō q in illo cāu nō sufficeret dre q monach⁹ emeret aquaꝫ a sacerdote ⁊ puerū baptizaret cū monachus ipm nō possit imergere. Si ḡ ponak cāus in isto disiunctu. aut q puer moꝛiak sine baptismo. aut q sacerdoti dek pecunia p sacro magis dꝫ eligere monachus pmū q̄ 2⁹. qꝛ fm aplm ad Ro. 3⁰. Mō facienda sunt mala vt veniāt bōa. Alliq tñ dñt q i isto casu posset dari pecūia. ita tñ q dans nō itenderet eā dare p sacro. sꝫ p vitanda dānatiōe pueri. ⁊ ad remouendū isaniā sacerdotis. Secus aūt est de alijs sacris q̄ sine piculo dānatiōis ex cā ꝓssunt differri

Ecundo queriꝫ vtrū ꝓmittatur symonia in emptione vel vēditiōe quorūcūq̄ spūaliū. Et vi q nō. p ecclias ꝓsecratiōe pōt epus ꝓcuratōnē exigere. ex de symonia. Cū sit Romana. sꝫ ecclias ꝓsecratio res spūalis ē. Itē totū officiū ecclasticū qđ spūale ē. sꝫ frequēter accipiūt certi reddit⁹ p anniuersario celebꝛando. Itē visitatio ⁊ coꝛrectio res spūales sunt. sꝫ p visitatione plati accipiūt ꝓcurationes. Itē doctrina ē qđ spūale. sꝫ magri artiū pecuniā accipiūt p sua doctrina. Itē iudiciuꝫ ꝓsiliū. testioniū sunt bona spūalia. sꝫ ꝓo his pōt accipi pecunia. Itē religiosus stat⁹ qōdā bonū spūale ē. sꝫ i qbusdā monasterijs exigūtur quedā ab his q sunt ibi recipiēdi. Itē pdicatio bonū spūale est. sꝫ p illa pñt accipi stipēdia tpalia. Vñ Ap⁹ p⁰. Coꝛ. 9. Si nos uobis spūalia seminam⁹ non magnū est si carnalia vra metam⁹. Itē oꝛo maxie spūal est. sꝫ sci viri dant elemosynas paupibus vt oꝛent p eis.

Itē pphetia res spūalis est. ⁊ tñ pꝛophetis afferebāt dona. Vñ vt habet ꝫ⁰. Re. i 4⁰. Uxoꝛ Jeroboam attulit ad helīā pphetā. io. panes ⁊ crustulam. ⁊ vas mellis qñ venit q̄rere ab eo rñsuꝫ dñi. Cōtra. p⁰. q. p⁰. Quicqd. Quicqd inuisibilis gre ꝓsolatione tribuit nūq̄ q̄stibus vel qbuslibꝫ pmijs venūdari penit⁹ dꝫ. dicente dño. Quod gratis accepistis gratis date. Itē ex de magris ne aliqd exigant p⁰. c. p licentia docendi nullus pcium exigat vel sub ptextu alicui⁹ ꝓsuetudinis ab eis quos do-

cet aliqd querat. qui aũt contra hoc venire ꝓsumpserit ab ecclĩastico fiat beneficio alienus. In ca. ẽt ĩmediate sequẽti dr. ℞Prohibeas ne ꝓ licẽtia docendi exigaf aliqd. aut etiã ꝓmittaf. Cũ g̃ hec licẽtia nõ sit aliqd spũale nisi p cõparationẽ ad spĩm humanũ. multo fortr illicitũ est emere vel vendere q̃cũqz alia spũalia. ℞Rñdeo q aliqd spũale dupliciter põt dici. s. vel ꝓ ꝓparationẽ ad spĩm scĩm vel ad spĩm hũanũ. ℞P° mõ aliqua dñt spũalia p eẽntiã. vt gr̃a z vtutes. z hec nec de iure nec de facto vendi põt. Quedã per cãm instr̃alez vt scia. z hec de fcõ vendi põt. nõ tñ de iure. vt in ꝑcedenti qõe hĩtum est. Quedã q̃i per effectũ. vr in ea q̃ alicui ex aliquo spũali dono vel officio cõueniũt. et hec ẽt vẽdi de iure nõ põt. Cuius alñ aliqd possit accipi pro labore in sustentationẽ vite spũaliũ ẽt p ꝓparationem ad spĩm humanũ. Quedã sunt spũalia per cãm vt doctrina. quedã per essentiaz. vt scie philosophice q̃ p iuestigationẽ z doctrinã humanã acquirunt. doctrina ꝑdictaꝫ scientiaꝫ põt vendi de facto z ẽ iure. cum doctor nõ hẽt aliqõ stipendiũ ab eccl̃ia q° docere teneaf. Si aũt habet salariũ ab eccl̃ia icurrit vitium symonie. vel quasi vitiuz symonie. si ꝓ doctrina sua ꝑciũ exigat a clĩcis eiusdem eccl̃ie. et a pauperibus. vñcũqz sint. eẽ de magr̃is. ne aliqd exigant. Quia nonnulluf. in tex. z in glo. dñt tñ aliq q nõ ꝓhibetur exigere a diuitibus. vt vi dr̃e glo. ibidẽ. qõ credo debere intelligi non de diuitibus eiusdẽ eccl̃ie. sz alteri°. nz etiã ab illis deberet exigere nisi ex licita causa esset fcũs paup. vel de debitis obligat° ꝑdcẽ etiã scie. nec de iure nec facto vendi põt. Vñ puer. i7°. Quid ꝓdest hĩe diuitias stulto cũ sapientiã emere nõ possit. Ad p^m i opp^m dõ q ꝓ consecratione eccl̃ie nõ dz epũs procuratione exigere. sz tamẽ debitã ꝓ suo labore fm determinationẽ eccl̃ie. Ad 2^m dõ q ꝓ anniuersario celebrando nõ lz facere pactũ de pecunia danda. si tñ ex deuotione daf eccl̃ie eccl̃ia teneaf. ꝓ illis celebrare p quibus daf fm quod ꝓ recepto bñficio se videt magis obl'atã. Ad 3^m dõ q ꝓ correctione seu visitatõe nõ lz pecuniã accipe tamẽ eaꝫ ꝑciuz. sz tãẽ debitã ad sustentationez ex ordinatione eccl̃ie.

Ad 4^m solutũ est ex dictis in qõne. Ad 5^m dõ q iudici nõ est licituz vendere iudiciũ. qr ad ℔ teneaf ex officio suo. nec testimoniũ. qr glz interrogatus loco z tpe tenetur vitati testimoniuz phibeꝛ. Vñ tales ꝑdicta vendẽtes grauiter peccãt. z si talia respiciunt spũalez cãm symoniaci sunt. sz aduocatus vendere põt patrociniuz. z iuris pitus suuz ꝓsiliuz. qñ a iudice vel a curia nõ recipiunt salariuz ꝓ quo ad ista exhibenda absq̃ nouo ꝑcio teneãf. nec põt dici q isti vẽdãt iustiam l' veritatẽ. sz laborẽ suuz. z sam sollicitudinẽ. Ad 6^m dõ q qñ possessiones alicuí° loci religiosi non sufficiunt ad sustentandum pl'es q̃ ibi sunt. volẽti seruire deo cuz illis licitum est intimare sine pacto. qõ nisi afferret vñ viueret ipe z alij penuriã pateren. ꝓ quã possent 'aliq° mõ a diuino officio impediri. si aũt monasteriũ abundat ℔ volẽti intrare dr̃e non lz. Ad 7^m dõ q nullo mõ licitũ est ꝑdicare ꝓ pecunia. ita vt sit ꝑdicatiõis ꝑciũ. licitũ est tñ ꝑdicare ꝓ pecunia. ita vt sit res ꝑdicata. dũ tñ in ℔ finis ꝑdicatiõis nõ ponatur vt eũ hõ ꝑdicat diuitibus vt dent pecuniaz pauperibus vel ad aliquod opus pium. Ad 8^m dõ q ꝓ oꝛo simplr supnaturale est q̃tũ ad eẽntiã. z q̃tũ ad cãm vñ nullo mõ ꝓ eo aliqd ex pacto dari dz. vñ illi q dant pecuniã pauperibus oꝛonẽ nõ emũt. sz aios pauperũ alliciũt ad oꝛandũ ꝓ se z eos sibi debitores ꝓstituũt. clĩci aũt dñtes psalteria ꝓ mortuis si pecuniaz accipiũt ꝓ suo labore nõ peccãt. si indigent z ad ℔ al'non teneãtur. Ad 9^m dõ q talia afferri poterant prophetis licite nõ tamẽ ꝑciũ ꝓphetie. sz ad eoꝛ sustentationẽ vt spũalibus vacarẽt liberius. nõ tñ erat licitũ pactũ aliqõ interuenire. Ad 2^m ad ℔am ptez dõ q q̃uis exigere aliqd ꝓ dãdo licentiã docendi sit illicituz. vt bñ oñdunt iura ad ℔ allegata. tñ. ꝓprie loquẽdo symoniã nõ ẽ. vñ glo. ibidem non dicit q sit symoniacũ. sz quasi symõia cuz. z dñs Hosti. dicit in summa q nõ est symonia cũ. sz crimen cõcussionis. est aũt crimen cõcussiõis cũ aliquis ꝑtextu officij sui ab inuito aliqd extoꝛqt qõ nõ dz. 23^a. q. p^a. Militare. cũ g̃ symoniacũ dr̃ extendik nomen symonie ad symoniã ꝓprie dictaz.

Tertio queritur vtrũ ꝓmittat symonia in emptione vel venditõe spũalibus annexoꝛ. Et vr q nõ. qr vasa eccl̃ie sunt spũalibus ãnexa. z tñ ꝓ liberatiõe captiuoꝛ z subuentione ꝑ inopiã miseroꝛ vendi põt z debẽt. 12^a. q. 2^a. Aurũ. Itẽ ius pronatus ẽ ãnexũ spũalib° z tñ põt vendi cũ villa vel castro. transit. n. cũ tali venditione nisi excipiaf. eẽ de iure patronat°. Extr̃is. z c°. Cum fm. Itẽ decime sunt spũalibus annexe. sz sicut dr̃ eẽ de locato. z ꝓducto. Vsa. Vsarũ decimaꝫ prouẽtus illis libere locare poteritis cuz ꝗbus eccl̃ie vr̃e ꝓditionẽ poteritis facere meliorẽ sz qõ põt locari. põt vendi. Itẽ ius sepulture spũalibus est annexũ. est. n. ius cõpetens ecc. sz^a. q. p^a. Eccl̃ias. sz vt hr̃ Beñ. 23°. Abraaz emit ab Emor spelũcaz dupl̃ cẽ in sepulturã. nec de ℔ reprehẽsus est. Itẽ ius p° geniture antiquit° erat spũalibus annexũ. qr vt hr̃ sup illud Beñ. 14°. Rt vo Melchisedech rex salẽ in glo. aiunt hebrei omnes ꝑmogenitos a Noe vsq̃ ad Aaron pontifices fuisse. z tñ vt hr̃ Beñ. 25. c. Jacob emit ab Esau fratre suo ius ꝑmogeniture. nz a deo de ℔ reprehensus ẽ. Itẽ corporal' labor ãnexus est spũalibus officijs. sed vt supius hĩtuz est aliqñ sz homini suũ laborẽ vẽdere

Contra eẽ de iure ꝓnatus. de iure z de symõia Querelã dr̃ q annexũ spũali nec emi. nec vẽdi põt de iure. z idẽ expresse dñt glose sup decretalẽ vtrãq̃. Itẽ emere decimas vel vendere symoniacũ ẽ. p^a. q. p^a. ℞Preshyter. sz decime sunt spũalib° ãnexe. qr debentur clericis ꝓ cultu diuinõ. eẽ de decimis. Tua nobis. g̃ a sili vr̃ q alia spũalibus ãnexa vendere vel emere symoniacũ est. Rñdeo sunt supius visuz est quedã sunt spũalia per ꝓpationez ad spĩm scĩm. quedã ꝓ ꝓpationẽ ad spĩm humanum. spũaliuz p° mõ dictoꝛ. quedaz sunt spũalia cãliter vt sacr̃a. quedã eẽntialiter vt vtures z gr̃a. quedaz quasi effectiue. vt ea que illic alicui ꝓueniũt ex aliquo spũali dono vel officio. vt prophetare z diuinum seruitiuz celebrare. Annexa spiritualib° q̃ de fcõ vendi põt multa sunt. Vñ omnia spũalib° ãnexa q̃ de facto vendi põt. aut sunt annexa sacr̃is vt vasa sacra. in ꝗbus spiritualia ministranf. z hec lz vendere non hito respectu ad ꝓsecrationẽ. ita tamẽ vt psone seculari non vendanf nisi ꝑus redacta i massam. 12^a. q. 2^a. Aurus. Alij vo eccl̃ie in eadem

forma vendi pñt. aut sunt ānera spūalib⁹ q̄ alicui ex aliquo spūali dono vel officio ꝓueniūt. ꝛ ꝫ triplr .s. vel antecedēt. vt ius pīonatus qđ est ptās clicū pñtandi ad officia eccliastica. ꝛ istud vendere non ꝯz in spāli. ex de iure patronat⁹. De iure . ꝯz transit cū vniuersitate vendita in vlī nisi excipiat .e.t.c. Ex lr̄is. vel ꝓsequēter vt pceptio decimar̄ q̄ clicis debeāt pp diuinū cultū. ꝛ ꝫ vendere ꝯz. ita tñ q̄ ipm ius pcipiendi decimas non vendat. aliud. n. ē fructus vendere pp necessitatē eccl̄ie. aliud ius pcipiendi. ꝫ. n. nullo mō vendi ꝺz. ex de loca. ꝛ conduc. Ubi vel ꝓcommittant. vt labor ānexus spūalib⁹ officijs. ꝛ tale ānerū locari pōt. si alias nō teneāt ad exequendū illa officia sicut ꝑz in clico legēte psalterium p defūctis. ꝛ sic de alijs. De ānexis vo spūalibus p ꝓparationē ad spm̄ hūanū dici pōt q̄ annexa doctrine phisice. vt sunt scholе. libri. ꝛ pñia vēdi pñt q̄stū est de cōi iure. nisi ecclia doctori pp instructionē clericor̄ talia ministraret. tūc. n. p dictis ñ liceret ei pciuz aliq̄ exigere. Ad tria pª in oppm̄ patēt solones ex dictis in q̄ne. Ad 4m̄ dicēd q̄ Abraā emit terrā non ꝓsecratam. ꝛ ꝫ facere licet.

Ad 5m̄ dō q̄ ius pmogenite debebat Jacob ex diuina ordinatiōe. ꝛ iō nō ita dici pōt ius illō emisse sicut suaz vexationē iniustam redemisse. Uel pt dici q̄ non sic dō est de ānexis spūalibus i lege veteri. sicut i noua'. qz sicut sacerdotiū ve. l. magis ꝺz dici fuisse figura sacerdotij q̄ sacerdotiū. ita magis ꝺz dici fuisse figura spūal' officij q̄ spūale officium

Ad vltimū dō q̄ labor corpalis ānexus spūalib⁹ vendi pōt eo mō quo supius dictū est. nō tñ ille q̄ ē in mīstratione sacr̄or̄. Ad ar̄ ad ptem aliā ꝑz qđ dō ex dcīs in q̄ne. Et notandū ad maiorē explationē pdcōr̄ q̄ non tñ ꝓmittit̄ symonia cum p spūalibus vel ānexis eisdem datur ex pacto pecunia. ꝯz etiā cum ex pacto datur munus qđcūq̄z. siue sit munus ab obsequio. qđ est seruitus indebite ipensa. siue munus a lingua. quod ē fauor. pª. q. pº.

Ordinationes ꝛ exp̄ssius. cº. iniediate seq̄nti si tñ sine pacto ex libertate munus aliquod bñficōri dat post bñficiuz iā receptū accipi pōt. e. q. Quicqd. si ēt sine aliquo pacto aliq̄s fuit alij ille qui seruitiuz recipit si ipm remunerat aliquod bñficiū eccliastici cū ꝓferendo. si tñ al' dignus sit. non peccat nisi pncipalē aspectū hēat ad seruitium qđ ab ipo recipit. clericus etiā seruiens episcopo in spe future remuneratiōis symoniā nō ꝓmittit si sine oi pactiōe vl ꝓditione seruiat. dūmō pncipalr̄ hac intentiōe nō seruiat. nec eps directe p hoc seruitio pbendaz ei assignet. ex de symonia. Cū cēnt. in glo. Si aūt seruiat pncipalr̄ intentiōe obtinendi bñficiū aliquod eccliasticū. nullo tñ pacto penit⁹ iterueniēte. q̄uis grauiter peccet ꝛ symoniaz incurrāt mentalē tñ nō incurrit illā symoniā q̄ obligat ad resignationē bñficij eccliastici qđ symoniace adeptū est. qđ pōt pbari a simili p illud qđ habetur. ex de symōia. Uā dato vestro

Articulus quartus.

C Onseq̄nter querit̄ ō 4º pncipali. Et circa ꝫ querūtur ꝫª. Pº vtrū sexus muliebris impediat ordinis susceptionem. 2º vtruz infantilis etas. 3º. vtrum defectus natalium.

P Rimo oñdo q̄ sexus muliebris ñ impedit ordinis susceptionē. Christus est q̄ pncipalr̄ ordinat'. ſz sicut dī ad Gal'. 3º. In xpo Jesu nō est masculus nz femina. g̃ ita pōt ordinari femina. sicut masculus.

Item decre. di. 32ª. Presbyter. ꝛ c. Mulieres. sit mētio de pbra. ꝛ 27ª. q. pª. dī Diaconissaz non debere añ ānos. 40. ordinari. g̃ mulieres suscipere pñt ordines diaconat⁹ ꝛ pbyteri. Jtez mulieres pñt hīe actū ꝓphetādi. Uñ Luce. 2º. Erat Anna p phetissa. g̃ a fili pñt ordinari. Cōtra decreto. di. 23ª. Sacratas. Sacratas deo feminas vel monachas sacra vasa. vel sacras pallas penes vos ꝓtingere. ꝛ incensuz circa altaria deferre platum est ad aplicā sedem. q̄ oia reprehensione ꝛ vituperatiōe plena esse nulli recte sapientiū dubiū est. Sz illud qđ impedit ꝓtactū sacr̄or̄. impedit ordinis susceptiōez g̃ sexus muliebris impedit ordinis susceptionem.

Item clici debēt tonsurari. vt supius habitū est. ſz vt dicit Alp⁹. pº. Lox. iiº. Turpe ē mulieri tōderi. ꝛ parū post. Si comā nutriat gloria est illi. cuz g̃ nō debeant ordiari nisi clici. mulier nō ꝺz ordinari. Rñdeo q̄ sexus muliebris impedit susceptionē ordinis de iure. qz nō ꝺz ordinari. ꝛ ēt de facto q̄si circa mulierē fierent exterius oia q̄ fiunt circa illos q̄ ordinant ordinē nō suscipet. cui⁹ rō ē. Sacra viz hñt ex sua institutione. xp̄s aūt ꝫ sacr̄m instituit cōferri masculis tm̄. nō mulieribus. Cui⁹ institutōis duplex fuit rō ꝓgrua. Una qz ordini ꝓpetit officiuz doctrine in q̄stū ois ordo ordinat' ad pbyteratuz. cui ꝫ officiū ꝓuenit. 16ª. q. pª. Adijcimus. q̄ ēt conueniat ordini diaconatus dī decre. di. 25ª. Perlectis. ꝛ 93ª. di. In scā. qđ sic ꝺz intelligi. vt sacerdotis sit pncipalr̄ officiū ꝛ diaconi ex pelegatiōe. vel ſm glo. ibidē. pdicationē vocat lectionē euangelicā. docere aūt publice mulieri nō ꝓuenit pp debilitatem intellect⁹ ꝛ mutabilitatē affectus. quos defectus de cōi lege notabili⁹ patiunt̄ q̄z viri. decet .n. doctorē hīe viuacē intellectū i virtutis cognitōe ꝛ stabilē affectū in pfistendo i ei⁹ ꝓfessionē. Ultia rō est qz ordo ordinatū ꝓstituit in aliquo gradu eminētie. qđ aliquo mō significari ꝺz ex eminenti natura illius q ordinat'. mulier vo in respcū viri statū subiectiōis hz. qđ ēt nature cōsonuz est. qz muliebris sexus nāliter ꝑfectus est in respectu sexus virilis. Has duas rationes extrahere possumus ex dictis aplī p°. Thimo. 2º. dñtis. Mulier in silētio discat cū oi subiectiōe. docere aūt mulieri non ꝓmitto. nz dñari in virū. Ad pm̄ in oppm̄ dō cū dī q̄ in xpo non est masculus neq̄z femina. dico q̄ p ꝓportionez ad xp̄m. q̄uis non sit dīa inter masculū ꝛ feminaz quo ad meritum. est tñ quo ad officiū. Ad 2m̄ dō q̄ ibi vocant̄ pbytere vidue seniores. nō mulieres ordinate. imo de illis q̄ ibi vocant̄ pbre. dicit idē canō. q̄ illas tanq̄ ordiatas in ecclia ꝓstitui nō debere decernimus. p diaconissaz aūt itell⁹ abbatissa ſm glo. ibidē. Melius est tñ vt dicamus q̄ diaconisse dicebant̄ q̄bus fiebat aliqua bñdictio ad legendū oml'. in matutino. vt dicit alia glo. ibidez.

Ad 3m̄ dō q̄ nō est sile. qz p ꝓphetiā non dat̄ mulieri ptās aliqua sup virū ordinatus aūt ēt aliquo gradu eminētie sup nō ordinatos viros. vñ q̄uis ñ repugnet mulieri eē abbatissam super mulieres ad coercendum eas p̄ropter periculum cohabita-

tōis virorū. tū absonū eēt vt eēt abbatissa virox.

Secundo queritᵉ vtrū infantilis etas impediat ordis susceptionē. Et vi q sic. decre. di. 77°. Subdiaconus nō minor. 20. ānox ordinet. ⁊ c°. sequēti. Placuit. vt dī vt añ. 25. ānos diaconi nō ordinent. nec vgines p̄secrēt. ⁊ lectores pplm nō salutent. Itē p̄m Plᵐ li°. ō sōno ⁊ vigilia. Cuius ē poᵉ eius est actus. sed actus ordis nō pōt p̄uenire i infanti. g̃ nec ptās. Itē p̄tinētia annexa est ordini sacro. sz infantes nō pñt ad p̄tinentiā oblari. qr ad ꝟ nullus nisi voluntarie obligatur. g̃ nō pñt recipere ordinē sacrū. Itē sicut forma nō recipit nisi īmateria disposita. sic nec ordo nisi in aia disposita. sed dispō in aia ad recipiendū ordinē est p̄sensus. g̃ infantes ordinē nō pñt recipere cū p̄sentire nō possit

Cōtra ordinatus in minoribus ordinibus infra ānos discretiōis postea nō reordinat. ex ō clerico p̄sal. pmoto. quod verū nō eēt nisi ordinē vex susceptissent. Itē pueri pñt recipe alia sacra īprimentia caracterē. vt bapᵐ ⁊ p̄firmatōnē. g̃ a silī ⁊ istud cū caracterē īprimat. Rñdeo q infantil etas impedit rōis vsuz. ⁊ iō īpedit oia illa sacra que de necessitate regrunt actū rōis in suscipiēte sacrz cuiusmodi sunt pñia. ⁊ mrimoniū. Sacrm añt ordinis non regrit ad ꝟ vt suscipiatur actū rōis in suscipiēte. qr in collatōe īpius sacri in suscipiēte recipit quedam infusa ptās q̃ ordie nature ⁊ tpis pōt p̄cedere actū ⁊ iō q̃uis nō possit recipe sacrm pnie ⁊ mrimonij. pōt tū recipe ordinis sacrm de fcō. In minoribus tū ordinibus requirit discretionis vsus. i suscipiēte nō de necessitate p̄cepti. sz de honestate pp reuerentiā sacri. sz ad susceptionē maiox ordinū requiritur vsus rōis. nō tñ de honestate. sz etiam de necessitate p̄cepti. tū pp votū p̄tinētie ānexū. tū quia eis p̄mittit ptās tāta q nō dz dari nisi illi a quo cū reuerentia ⁊ deuotiōne suscipit. Ad pᵐ in oppᵐ dō q̃ oē quod est de necessitate p̄cepti est de necessitate sacri. Ad 2ᵐ. dō q q̃uis eiusdem sit poᵉ cuius est actus. tū poᵉ. p̄cedere pōt actū. nō tantuz ordine nāe. sz etiā tpe. Ad 3ᵐ dō q p̄tinētia sz alicuos nō est ānexa ordini sacro nisi quo ad illos qui ipm volūtarie suscipiūt. q̃uis alig dicant ꝟrium.

Ad 4ᵐ dō q ad ꝟ vt forma suscipiat in mᵉ sufficit ex pte materie. q in ea nō sit aliquid repugnans forme introducende. In puer aūt ania nihil repugnās est susceptioni caracteris ordinis. vī tū multis ⁊ pbabilr. q in adultis requirit suscipiēdi īrentio explicite vel implicite. in spūali vel in gnāli. ⁊ q̃uis ad susceptionē forme elemētaris sufficiat ex pte materie qō in ea nō sit aligd repugnās illi forme. nō tū ꝟ est verū de q̃cūq̃ alia forma. ad susceptionē. n. intellectiue regritur in materia aliqua dispositio positiua. vt in li°. 2°. oñsum est.

Tertio queritur vtrū defectus natalīū impediat ordinis susceptionē. Et vī q sic. de vrero. 23°. Non ingrediet mācer. ꝟ est de scorto natus in eccliam domini vsq̃ ad decimā gnātionē. sz qō impedit ingressuz in eccliaz. multo fortius īpedit ordis susceptionē Itē decre. di. 56. in p̄ncipio Presbox filij ad sacra officia nō sunt admittēdi. Itē ex de filijs p̄sbyterox nō ordinādis. c. p°. Prohibēt filij p̄sbyterox ⁊ ceteri ex fornicatiōe nati ad sacros ordies p̄moueri. Cōtra filiᵖ inq̃sitū ad ea q̃ respiciūt alaz cū ea non hēat a carnali p̄ie nō dz portare iiqtatē pōis. Ūñ Ezechi. 18°. Filius nō portabit iniquitatē pōis. g̃ fornicatio p̄ris ⁊ mris nō īpedit in prole fornicatorum ordis susceptionē. Item decre. di. 56. Satis peruersuz. ⁊ cōtra ecclīasticā p̄bat esse censuram. vt frustra quorūdā voluptatibᵖ cōmodis suis qs p̄uetur. sz si nati de fornicatione nō possent ordies susciperē quarent. suis cōmodis p̄opter illicitā parentuz voluptate g̃ vī q defcūs nataliū non īpediat ordis susceptionē. Itē vnicuiq̃ magis dz obesse culpa p̄pa q̃ aliena. sz fornicator post pactā pniam pōt licite p̄moueri. g̃ multo fortius ille q ē de fornicatiōe natus ⁊ nō ē fornicator. Rñdeo q defectus nataliū nō īpedit alicuiᵖ ordis susceptionē de fcō. al'. n. p dispensationē ñ pmitterētur ministrare. nisi iterū ordiarētur. impedit tū ordis susceptionē de iure. iura. n. tales p̄hibēt ordiari. tuz pp sacri reuerētiaz. tū q⁹ ille q ordiatur p̄stituit i aliquo eminēti gradu. q̃ eminētia nō p̄uenit illegitimatis. eo q eox claritas rōe turpitudis sue origis i p̄spcū hoiuz offuscat. tū pp detestationē cris parentū. tū q⁹ tales plus q̃ alij vt i plūbus solēt ee male morigerati. eo q a parētibᵖ nō ita sollicite sicut legitime nati instruūt. p dispēsationē tū nisi p̄ne in cōtinētie imitatores fuerit pñt licite p̄moueri. ⁊ tāto est difficilior dispensatio q̃to turpior est eorū origo. ⁊ cū talibus vt possit obtinere dignitates ⁊ p̄sonatus. ⁊ alia bñficia curā aīaz hñtia dispēsatio ab aplica sede regrit. ex de filijs p̄sbyterox non ordinādis. c. j. ⁊ c. vlt. Et si religōnē īrauerit. q̃uis postq̃ i religione p̄fessi sunt possint sine spāli dispēsatiōe ad ordies oēs p̄moueri. ⁊ Hō in glo. sup decretalē p̄dictā. ⁊ pñt tales in religione audire p̄fessiones ex p̄missiōe. ñ tū posset aligs ral' curatus pōi in parrochia nō obstāte q abbas suus pōt ipm ī āmouere. Arᵍ ad partē p̄mā p̄cedūt de ordis susceptionē de iure. Ad pᵐ ad ptē aliā dō q irregularitas nō semp est pēa iniquitati debita. cū q̃z ex actu vtutis hō fiat irregl'aris. vt pz cuz iudex zelo iustitie suspēdit latronē. ⁊ iō q̃uis nati de illegitimo thoro sint irregl'ares. nō pp ꝟ sequit q portēt parētū iiqtates. Ad 2ᵐ dō q p̄m glo. ibidē. istud caᵐ intellit de ia p̄moto. tal'. n. pp delictū alteriᵖ sequēs suā p̄motionē nō p̄uat iure suo. Ad 3ᵐ dō q ea q̃ cōmittūt p actū volūtariū postea p actū p̄niū cū dei adiutorio pñt purgari. nō sic aūt defcūs q ex nā sūt q̃uis deus si vellet ordinē nāe mutare posz. ⁊ iō cū defcūs nataliū sit p̄ueniēs ex nāli origie nō purgatur p actū patientis illuz defcm. Vel pōt dici q q̃uis vnicuiq̃ plus obsit culpa p̄pa q̃ aliena quo ad meritū ⁊ p̄ p̄pationē ad deū. nō oportet tū ꝟ verū esse quo ad offcm. ⁊ quo ad hoium fox.

Articulus quintus.

Consequēter queritᵉ de Sᵒ. p̄ncipali. Et circa hoc querūtur tria. Pᵒ vtrū Sanctus impediat ordinis susceptionē. 2° vtrū notabilis defcūs alicuiᵖ mēbri. 3° vtrū homicidiū.

Primo oñdo q seruitus nō īpedit ordis susceptionē ad p Gal'. 3°. In rp̄o Jesu nō est seruus neq̃ liber. g̃ ita pōt ordiari seruus sicut liber. Itē oia alia sca ita

pōt ordiari seruus sicut liber. Itē dia alia sacra ita pūt recipe serui sicut liberi. g a sili ⁊ istud. Itē peior est seruitus diaboli q̄ seruit⁹ hois. q⁹ seruitus hois est meritoria si patiēter tolerēt. sz seruus diaboli pōt ordiari. q⁹ glibz exīs in pcō mortali diaboli seruus est. g mīro forti⁹ seruus hois. Contra decre. di. 54ª. Nulli. Nulli de seruili ꝓditione ad sacros ordines pmouēatur. nisi pus a ꝓpijs dñis legitimā libertatē ꝓsequātur. Itē ex̄ de seruis nō ordinādis. De seruoꝝ. De seruoꝝ ordiatione statutū ē vt nullus eꝓꝝ deinceps ad sacros ordines eos ꝓmouere ꝓsumat. Itē decre. di. 54ª. Si qs. Si qs oblatus est tributo seruili. vel aliqua ꝓditione vel ꝓcinio cuiuslibet dñi nō ē ordinād⁹ clicus nisi ꝑbate vite fuerit ⁊ ꝓioni ꝓfessus accesserit. sz null⁹ pōt recipe quēcūq ordinē qn sit clicus. g seruitus ipedit cuiuscūq ordis susceptionē. Rñdeo q seruitus nō ipedit alicui⁹ ordis susceptionē ō facto. si. n. ordinet vere ordinē suscepit. tñ ipedit cu iuslibz ordis susceptionē de iure. Jura. n. tales phibēt ordiari. nisi ꝑus sint redditi libertati. vl nisi sit de ꝓsensu dñoꝝ. si. n. dñi ꝓsentiāt ipo fcō efficiūtur liberi. ⁊ ꝓsentire ꝓsumūt. nisi si sciāt ⁊ possint reclamēt. decre. di. 54ª. Si dnus sciēte. in susceptione. n. ordis mancipat hō diuinis officijs. ⁊ q⁹ seruus sui ꝓtatez nō hēt. cū sit dñi sui. q⁹ sicut dic̄ ꝑph⁹. p⁹. politi. c⁹. z. Seruus est res aiata possessa. nō pōt se dare seruitio ecclīastico. q⁹ nullus pōt dare qđ suū nō est. hec rō rāgit implicite decre. di. 54ª. c⁹. p⁹. vbi dī. Debet esse immis ab alijs q diuine militie est aggregandus. vt a castris dñicis gbus nom̄ eius ascribit nullius necessitatis vinculis abstrahatur. si aūt seruus de fcō ordietur dño suo nesciente q ordinet. ⁊ ordiatoꝝ ⁊ pūtatoꝝ ignorantibus q sit seruus tūc si nō ē ꝓstitut⁹ nisi in mioꝝ ordinibus reuocatur in seruitutē ⁊ dño reddit. decre. di. 54ª. Mul i. ⁊. c. Exātiquis. diacon⁹ aūt dabit vicariū quē si sibi dare nō potuerit dño reddetur. eadē di. Exantigs. Sili mō dō est de subdiacono p nūc. q⁹ mō sacer ordo est. ex̄ de fuis nō ordinādis Miramur. si aūt seruus sit fcūs sacerdos in eodez gradu pecūj sola amissione multat⁹ remaneat decre. di. 54ª. Exantigs. si vero peculiū nō habeat fuiat dño. nō tñ in seruitijs ihonestis q̄ suū ordinē dedeceant. sz in fuitijs honestis. e. di. Frequēs. si aūt seruus ordinet dño ignorāte seu ⁊tradicēte. ⁊ ordinat oꝝ seu pūtatoꝝ sciētibus q sit seruus. ille g hoc sciuit duo mancipia dño dare tenet. e. di. Si seruus absente. si aūt nō habuerit vñ hanc faciat satisfactionē dño reddetur seru⁹ ordiat⁹. si ipemet vel alius ipm nō redimerit. si tñ sacerdos est dño seruiet in seruitijs honestis. vt dcm̄ ē. pōt aūt dñs seruū ordinatū ipo ignorāte repetere infra ānuz a tpe scie sue. e. di. Si seruus sciēte. in tex. ⁊ in glo.

Ad p^m dicendum q illa auctoritas Apli intelligenda est q⁹ ad meritū. nō quo ad officiū. Ad z^m. dō q nō est sile. q⁹ ꝓferendo alia sacra seruis nullū fit ꝓiudiciū dñis suis. q⁹ dignitatē illoꝝ sacroꝝ ⁊ reuerentiā pst in se seruare. ⁊ dñis suis seruire. Ad 3^m dō q nō est sile. q⁹ seruitus hois non pōt a seruo deponi p sua volūtate. sz seruus diaboli pōt fieri liber qñ vult deo adiumāte. pōt ēt dici q clic⁹ q̄diu est in pcō mortali ordinari nō dz. ⁊ qui sciēter talē ordinaret peccaret nisi in cāu in quo pcm̄ suū essz occultū ⁊ eꝑs eū ordinare teneret. Al^a ad partez aliam procedunt de ordinis susceptione de iure.

Secundo queritur vtrū notabil' dēfcūs alicui⁹ membri ipediat ordis susceptionez. Et vī q nō. Afflicto nō dz addi afflictio. g pp defcm̄ mēbri q est quedā afflictio nō dz impediri hō ab ordinis susceptiōe. Itē ad ordis susceptionē magis requirit integritas discretionis q̄ corpis. sz aliqui possunt ordinari añ ānos discretiōis. g nō ipediuntur ab ordinis susceptiōe pp defcm̄ notabilē membri.

Cōtra ex̄ de corpe vitiatis. Exposuisti. dī de mutilato manu q nō pōt ad sacros ordies ꝓmoueri.

Rñdeo q defectuū in mēbris gdā sunt ita notabiles q ipediūt officij executionē. vbi gra abscissio pollicis. ⁊ sic de silibus. ⁊ hec phibēt ordis susceptionē de iure gdā offuscāt notabilr psone claritatē. vt abscissio nasi. ⁊ sic de silibus. ⁊ tales ēt defcūs ipediūt ordinis susceptionē de iure. iura. n. tales phibent ordinari pp sacri reuerētiā ⁊ dignitatē. Unde Leuit. 21°. dī. Homo q habuerit maculā nō offeret panes deo suo. nec accedet ad ministeriū ei⁹ i quo fuit figuratū. qđ nō tñ mō in hoibus ꝓmouēdis ad sacerdotiū no. l. attendēdū ē q careāt macla aie. sz ēt q careāt notabili macla corporis. que derogare posset illi reuerentie q̄ debet ordini. vñ his oculū erutū. siue sit p culpā suā. siue nō. phibetur ordiari 55ª. di. Si euāgelica. defectus aūt mēbroꝝ notabilē deformitatē in facie vel i manib⁹ nō generantes si nō est introducta ex culpa ꝓpria nullā inducunt irregularitatē. Ūn. e. di. Eunuchus. Eunuchus si per insidias hoiuz fcūs est. vel si in ꝓsecutiōe eius sunt āputata virilia. vel si ita nat⁹ ē ⁊ ē dignus. fiat eps ⁊. c. sequēti. Si qs. Si qs ꝓ egritudine nālia a medicis secta hūerit. Sili ⁊ quia barbaris aut a dñis suis castrati fuerint ⁊ moꝝ⁹ digni iueniūtur. hos canō ꝓmittit ad clerū ꝓmoueri. si aūt se spōte non iteruēiēte iusta cā mutilat a susceptiōe ordinū ꝓpellendus ē. Ūn qui ad repmendū carnis tēptationez sibi abscidit virilia irregulares sunt. ea. di. Si qs tal'. n. nō hēt iustā cām castratiōs sue. q⁹ virtute carnali vitio repugnādū ē. e. di. Ui. q sc. e. ēt dī. dicit Qui ptē. dī qui ptē cuiuslz digiti sui volēs abscidit hūc ad clex cāones nō admittūt. sic g ꝓz q plura fī vitia mēbroꝝ que si ex culpa vitiati ꝓuenīāt irregularitatē inducūt. ⁊ si sine sua culpa ꝓuenīāt ipz irregularē nō reddūt. ⁊ plura q̄ ex quacūq ꝓuenētia cā vitiatū irregularē efficiūt. Nullū tñ ꝑdcōrum vitioꝝ impedit ordis susceptionē de fcō. si. n. circa irregularē fiant ea que fieri debēt circa illū q ordinat vere susceptū ordinez. qđ sic susscipere nō debuit. ita nec susceptū dz exequi. Ad p^m in opp^m dō. q qñq affligit aligs sine culpa sua. ⁊ tñ nō sine iusta cā. loquēdo de tpali afflictōe. ⁊ sili afflicto addi pōt tpal' afflictio ex iusta cā. Ad z^m. dō q ꝑ⁹ añ ānos discretiōis possit aligs suscipe ordinez de fcō. non tñ de iure.

Tertio querit vtrū homicidiū impediat ordinis susceptionē. Et vī q nō. Exo. 32°. dic̄ Moyses leuitis. Cōsecrastis manus vras hodie dño vnusq⁹q in filio ⁊ in fre suo. vt det vobis bñdictio. sz sicut dic̄ magr in ꝓcedenti di. c⁹. 7°. Ordo diaconat⁹ a tribu Leui nomē traxit. g vī q diaconibus sz occidere hoies

ex iusta cā. sicut licuit leuitis. Item. 50. di. decre. Quia te. dī de illo q capt⁹ a saracenis videbat homines iterfecisse. qō qz nō sua spōte illō fecisse cognoscit. ide canonice nullo mō iudicabit. g̃ non oē homicidiū ipedit ordis susceptionē. Itē p actu v tutis nulli debet pena. sz qūz hō i occidendo aliuz exercet actū virtutis iustitie. vt cū iudex suspēdit latronē. g̃ p tali homicidio nō incurrit irregularitatis penā. Itē pro eo quod hō tenet facere de necessitate salutis nullo mō repellēdus est a susceptōne ordinis. sz hō in hac necessitate cōstitutus q̃ oz ipm occidere vel occidi. tenet de necessitate occidere se q̃z p̃mū. g̃ tale homicidiū nō ipedit ordinis susceptionē. Itē homo agens ꝯ latronē coraz iudice seclari de crimie. nō tn̄ crimialr. sz ciuiliter. non efficit irregularis. si iudex seclaris pp talē querelam ad durioꝛē penā procedat vtpote ad penā mortis ex̄ de homicidio. ℙostulasti. in tex. ⁊ in glo. sz per istū qui querimoniā deposuit ille occidit. g̃ non oē homicidiū ipedit ordinis susceptionē. Itē hō aliqñ occidit hoiem cāu. sz casuale homicidiū nō reddit hoiem irregularē. qz vt dī ex̄ de homicidio. c°. vlt. Qui oēs casus fortuitos q̃ puideri nō pūt. fortsitan nō puidit nō dz pp homicidiū sic casu cōmissū quo ad officiū vel bñficiū ipediri. Itē carentibus vsu li. ar. nihil iputatur. qō faciunt ꝑm. Ber. li. de libe. ar. añ mediū. g̃ si puer vel hō in actu furie. vl dormiens. vel ebrius interficiūt hominē nō pp ls irregulares sunt. Contra. i5ª. q. pª. Si qs insani ens. que mēte alienata fiunt. ⁊ si nō imputāt ad penā. tn̄ sacri muneris executionē impediuit. tales g̃ sunt irregulares. ⁊ multo fortius qcūq; alij homicide. ℝndeo q̃ quoddā ē homicidiū simplr volutariū. quoddā simplr nō volūtariū. ⁊ quoddā ſsimplr iuolūtariū. ⁊ quoddā ptiz volūtariū. ⁊ ptiz iuoluntariū. Homicidiū simplr volūtarium impedit cuiuslz ordis susceptionē de iure. Jura. n. tales prohibent pmoueri. ⁊ pus pmotos in susceptis ordinibus ministrare. 50. di. Miroꝛ ⁊. c°. sequenti cuius phibitiōis pōt assignari triplex ratio ꝯgruitatis. qz voluit deus vt Dauid qui multū sanguinē effuderat edificaret sibi domū. sz Salomon filius ei⁹. vt habet. 1°. Re. 7°. vbi dicit gl. Vir sāguinū templū dei edificare phibet. Alia est qz sacerdos repñtat xp̃m qui fuit summe mitis ⁊ est. cui⁹ mansuetudinē que maxie apparuit in hoc q̃ moꝛi voluit p nr̄a reẽptione reducit ad memoriā officium misse. homicidiū añt repñtatio ē crudelitatis. Vñ sacerdos ineꝛtū homicida magis repꝛesentat iterfectoꝛes xp̃i q̃z xp̃m. Alia rō est pp detestationē effusionis sanguinis ⁊ eius horroꝛē pp que phibuit dñs Noe ⁊ filijs eius vt carnē cū sanguine. nō comederēt. vt hī Ben̄. 9°. Homicidiū nō volūtariū est cū aliqs carēs vsu rōis occidit hoiem. in tali. n. nō est volūtariū nec inuolūtariū. ꝓpe loquēdo ⁊ ale homicidā si per culpā suā nō incidit in defectū vsus rōis. aliq nō reputant irregularē. quod pbāt per illud qō dī. i5. q. pª. Aliquos. vbi dī de carēte vsu rōis q hoiem occidit quō reus ꝓstituit̄ qui nescit qd fecerit. ⁊ illud caᵐ. Si qs insanier. exponūt de illo q per culpā suā vsu rōnis puatus est. Alij tn̄ dūt tales eē irregulares q̃z nō sint rei. qz nō imputatur eis ad culpā. nec ad aliā penā q̃z tn̄ ad irregularitatē. Homicidiū autē inuolūtariū est cū quis volēs nō occidere. occidere cōpellitur. vt si accipiatur manus eius violenter cuz gladio. ⁊ hō moueat brachiū eius per violētiaz. vel si contra volē tem ipm occidere vertit gladiū ne ille cū cultello possit ipm percutere. ⁊ ille ex ira irruat in eius gladium ⁊ percutiat eū. ⁊ tale homicidiū irregularitatē non inducit. qz ꝓpe loquendo talis homicida non est. cū in occidendo nō sit causa agēs sz patiēs qui. n. brachiuz mouit violenter occidit. ⁊ irruens in gladiū seip̃m occidit. Silr cū aliquis incidit arborē. ⁊ aliquis sub ipa veniens opꝛimat ab arbore cadente succidens arboꝛez irregularis non est. si q̃ztuz in se fuit volentē transire sub arboꝛe sufficienter p̃monuit. 50. di. decre. Hi qui arboꝛem. Et duobus caplis sequentibus. Homicidiū partim voluntariū ⁊ ptim inuolūtariū est. cū quis posit⁹ in necessitate vt occidatur vel occidat. occidit. qz absolute non vult occidere. vlt tn̄ occidere ne occidatur. ⁊ talis irregularis ē. 50. di. decre. De his clericis pro quibus. ⁊. c°. De his clericis qui i obsidionis. sed cum talibus faciliter debet dispensari Illi etiā qui non voluntate. sed casu hominē occidunt si debitam diligentiam non adhibuerūt cōmittunt homicidium partim voluntariū inq̃ztuz voluntarie omiserunt debitam diligentiam adhibere. ⁊ partim non volūtariū inquantuz absolute occidere non volebant. ⁊ talis irregularis est. 50. di. decre. De his clericis qui in. ℌ. Si autez. ⁊. cª Eos vero. ⁊. c. Clerico. nec tn̄ reputandus est irregularis qui occidit. sed etiam qui hoiem mutilat membꝛo. di. 55ª. c°. vlt. talis. n. conditioni dei est inimicus. eadez di. Si quis absciderit. non tn̄ ita grauis est irregularitas ceteris paribus. sicut illa que per homicidium est contracta. Ad pᵐ in oppᵐ est dō q̃ nō est simile de clericis veteris legis ⁊ noue. lex. n. vetus penam sanguinis infligebat. quia erat lex timoꝛis. non autem lex noua. qz est lex amoꝛis. Ad 2ᵐ dō q̃ ſm glo. ibidem illud verbum debet intelligi ſm rigoꝛem canonicum quia talis misericoꝛditer toleratur. in quo notatur talis indigere dispensatione. q̃z cum eo facilit debeat dispensari. Vel pntest dici q̃ ille hoc fecerat in euitabili necessitate. ⁊ cum moderamine inculpate tutele. sic autem hominem occidens nec pccatum nec irregularitatez incurrit. Ad 3ᵐ dicēdū q̃ pro actu virtutis incurri pōt hec pena. q̃ ē irregularitas. quia per actū virtutis potest homo facere factum crudelitatem repꝛesentans. p qua repꝛesentatione est magis ineptus ad repꝛesentādum mansuetudinē. xp̃i. Ad 4ᵐ dō. q̃ in casu p̃dicto homo non tenet ō necessitate occidere. quāuis possit tenetur tn̄ se defendere cum moderamine inculpate tutele. ⁊ si ex hoc moꝛs alterius sequatur nō imputatur ei ad peccatū. nec ad irregularitatis penam. si tamē ipsum percutiat vt occidat ⁊ moꝛs sequatur quāuis aliter se liberare nen posset irregularis est. sed cum eo debet faciliter dispensari. Unde dicitur extra de homicidio. Interfecisti. q̃ si presbyter fine odio liberando se ⁊ sua furem vel latronem interfecerit non deponatur. tamen quandiu viuit penitentiam agat. in quo datur intelligi ipsum esse irregularem. non tamē irregularitatem grauī. quod autem dictum

est q̄ homo tenetur se defendere. non est intelligendum cum volēs occidere psequit̄ in ipo fidem vel bonos mores. tūc. n. melius facit mortem patient̄ p̄ ipo sustinēdo q̄z se defendēdo. vt patet exēplo. s. Mauricij sociorūq̄z eius. Ad 5m dō q̄ B intelligitur si iudex ipz grauius puniat q̄z nā querimonie requirat. Si. n. hō. pponeret p hūc modū. Ego ꝓquero de isto. q̄ occidit patrē meū. nō tū peto vt moriat. sz vt mihi de pecunia satisfaciat. ⁊ iudex querimonia pbata ipm suspēderet deponēs querimoniam esset irregularis. q̄ si ille duri⁹ punitus sit q̄z nā petitiōis requirat. nō tū durius punitus est q̄z nā querimonie regreret. si tū aliqs rē suam repetens a latrone cora iudice seculari q̄z alr rehabere nō poterat nō iponēs illi latrocinīū. sed tm affirmās ⁊ probans rem suā illā esse si postea iudex ingrat ⁊ inueniat q̄ ille q rem detinebat furtiue eā accepat ⁊ eum suspēdat. ille q rem suā repetiuit irregularis nō est. q̄ iudex ad plus pcessit ex officio suo q̄z nā querionie regreret. Ad 6m dō q̄ B intelligēdum est q̄ homo dat opam rei licite. ⁊ adhibet oēm diligentiaz quam dz vt piculum homicidij euitet. Vñ decretalis illa loquit̄ de quodā p̄sbytero q quēdaz aduocauit i aditoriū ad edificatōez ecclie. ⁊ cū p̄sbyt̄ q° dā lignū dissolueret ille hō cū ligno iuit i terrā ⁊ mō tuus fuit. q p̄sbyter alta voce ita vt oēs intelligē poterāt p̄monuit circūstātes vt oēs sibi cauerēt. vñ merito tal̄ fuit irreglaris. silī mō nec sacerdos plūs cāpanā ad missā. si cāpana cadat sup aliquē euntez sub cāpāili. ex̄ de homicidio. Joānes sacerdos. Si milr nec aliqs ludēs cū alio hūte cultellū ad latus. ⁊ ipm piscies ad terrā cadēs sup eum impīgat i cultellū illi⁹. ⁊ ex hoc moriat ille q cultellū portabat nō est irregularis. ex̄ dō homicidio. Latoꝛ pūtiuz. Ad vltimū dō q̄ illud vbum intelligēduz ē dō iputatione quo ad culpam ⁊ penā que nō debet nisi culpe q̄lis pena nō est irregularitas. vt supius dcm̄. ē. Audiui tū quēdā magr̄m dicētē etiā ebriū occidētē irregularē nō esse. q̄uis illud homicidiū fuerit volūtariū in sua cā. q̄ sunus pot⁹ excessiuus non ordinabat ad homicidiū. ⁊ dū fecit fcm̄ vsu li. ar. carebat. Sz ꝫ hāc opionem est directe decretū ad ptem ſam allegatū. ⁊ illud qō dic̄ ꝑ ſph⁹. z. etbi. c. 8. q̄ ebriis ōbētur duplices icreparatiōes. dūs est. n. eius qō est non inebriari.

Articulus sextus.

Consequenter q̄rit̄ de. 6°. p̄ncipali. Et circa B q̄runt̄. 3°. ꝑmo vtrū ifames ifamia iuris ciuilis repellēdi sint ēt post pactā p̄niam ab ordinū susceptiōe. 2° vt̄z ifames ifamia iuris canonici. 3° vt̄z infames ifamia facti.

Primo oñdo q̄ ifames infamia iuris ciuilis nō sint p̄pellēdi ab ordinū susceptiōe. q̄ ad iudicē tpalē nō ptinet statuer̄ penā ecclīastica. sz repelli ab ordinū susceptiōe est pena ecclīastica. ḡ pp ifamiā iuris ciuilis nullus repellēdus ē ab ordinū susceptione.

Item ꝺdēnat⁹ dō furto ē ifamis ifamia iuris ciuil̄. Vñ dr̄. ff. de furtis. l. nō pōt. Nō pōt pses puicie efficere vt furti dānatū nō sequat̄ ifamia. sed si talis emēdet ⁊ fiat bonus homo. nō vr rō q̄re repellendus sit ab ordinum susceptiōe. Cōtra ex̄ de testi. Testim̄. in glo. dr̄ dō his q ꝺdēnati sunt. de furto ⁊ filibus. q̄ lz alias p̄niam saluare possum⁹, ifamiā. tū abolere nō possumus. ⁊ sic pnia non ꝓdest eis q̄z tum ad. B. q̄ act⁹ legitimi sunt ifamib⁹ interdicti.

Itē. 2. q. 3. Euphemiū. §. Hic aūt colligit̄. dr̄ q̄ illō Belasij ⁊ Strephani. q̄z alias p̄niam saluar̄ possumus. ifamiā tū abolere nō possum⁹. ⁊ sub nota p̄petue ifamie ad pniam suscipim⁹. dō illis itelligit̄ q bus p ciuilem iudicē ifamia irrogat̄. ex B arguo vt ꝑs. Rūdeo q̄ sic fama ē illese dignitatis stat⁹ vita ⁊ moribus ꝓbatus. sic ifamia est q̄ztum ad vitam ⁊ mores lese dignitatis stat⁹. ⁊ si sic effect⁹ iuris dr̄ ifamia iuris siue ꝺbat ipo fcō siue irrogetur p̄niam. Quo viso sciēdū q̄ qdam sunt infames ꝑz canones q nō sunt ifames ꝑm leges. ⁊ alīq ifames ꝑm leges q nō sunt infames ꝑm canones. 6. q. p̄ma Dēs vero in glo. sed vt plurib⁹. Dēs ifames ꝑm leges sunt ifames ꝑm canones. Vñ in ꝺcō. c. dr̄ iter. sic. Dēs infames esse dicim⁹ quos leges seculi ifames appellāt. dico ergo q̄ ifames ifamia iuris ciuilis hoc vltimo modo siue erogek̄ per p̄niam siue ꝓtrahatur ipso facto. nisi restituti fuerint in integrum ab illo qui potest sunt ipso iure p̄riuati actib⁹ legitimis. vnde repellendi sunt non tm̄ ab ordinū susceptione. sed ab accusatiōe ⁊ restificatione etiaz post peractam p̄niaz de illo crimine p quo fci sunt ifames. cuius ratio est. q̄ ea ꝓpter que iura ciuilia ⁊ canonica concorditer iudicāt aliquē esse ifamem reddunt eum opprobriosum in vilem ⁊ reputatiōe hoīum q̄uis egerit p̄niam. ⁊ sic dicitur extra de ex cef. p̄tela. Inter dilectos. p̄sonis vilibus ⁊ idignis porte dignitatis patere non debent. quandoq̄z tamē ꝓpter criminis enormitatem. vt est crimen symonie. ⁊ alia crimia excepta crimin p̄si testes recipiunt̄ de egtate. vñ cū ō illo crīe ciuil̄ agit̄ nō recipiuntur ramen simpliciter. sed cum alijs āminiculis. ⁊ cum p̄sona contra quam inducuntur est male fame. extra de symonia. Per tuas. Ad p̄m in oppm dō q̄ pcedit de infamibus ifamia iuris ciuilis tm̄. Ad 2m dō q̄ minor est falsa vt patet ex dictis i corpore questiōis. Ad p̄m ad ptem aliā dō q̄ non est intelligendū per illam glo. q̄ papa nō possit ifamatum clericum restituere fame. q̄ cōtrarium hr̄ expresse. 2. q. 3. Euphemiū. §. Hinc colligit̄. ibi enī dr̄ q̄ hic colligit̄ clericor ifamiā p Romanū pōtificem aboleri posse. Potest etiā vt volunt aliqui ⁊ ꝓbabiliter abolere infamiā laicor etiā p̄ ciuilez iudicē irrogatā. Unde illud verbum. Alias p̄niam saluare possumus. infamiā tū abolere nō possum⁹. sic exponēdum est. Nō possumus. s. per pniam. possumus tū p restitutionē in integrū. ⁊ hanc exp̄sitionem tangit glo. ibidem q̄ aūt p̄nceps possit a laico p̄dictam ifamiā tollere p restitutionē in integruz habes eadē. q. Si quez penituerit. §. Notādū quoq̄z circa finē. ⁊ ibidē etiā habes restituēdi formā q̄ est hec. Restituo te in integrū honoribus. ⁊ ordini tuo. ⁊ omnibus ceteris.

Secundo querit̄ vtrum infames infamia iuris canonici repellēdi sint ēt post pactā p̄niam ab ordinum susceptiōe. Et videt̄ q̄ nō. ex̄ ō testibus. Non dz in glo. dr̄ q̄ testimonium, in criminali accusatio. ⁊ ordinum susceptio pari passu incedunt.

sed infames ifamia canonica post pactã pniaz pñt testificari in criali ⁊ accusare. qõ pbo. qz vt hr̃. 6. q. j. Dẽs vo. in glo. Infamia canonica abolet̃ p pniaz ḡ tales post pactã pniam nõ sunt repellẽdi ab ordinũ susceptiõe. Itẽ ea. q. Illi g. vbi dr̃ de talib⁹ q ifamia sunt notati añcz sacerdotali auctoritate sanẽ tur. ḡ vr̃ q post pniam cessant esse ifames. ⁊ si sic. ñ sunt a susceptiõe ordinũ repellẽdi. Cõtra ifamis pp piurium ifamis ẽ ifamia iuris canonici. ⁊ tamẽ emẽdat⁹ de tali crie nõ admittit̃ ad testim^m nec in cã crimiali nec i cã ciuili. ex̃ de testib⁹. Testimoniũ. i rex. ⁊ in glo. ḡ nec admittẽdus ẽ ad ordinũ susceptõem. qz vt dr̃ sup idem ca^m. i glo. In nullo dz vacillare opio ordinãdi. Itez ifamis ifamia iuris canonici cuius emẽdat⁹ nõ recipit̃ ad testificãduz i cã criali. sed vt supi⁹ dcm̃ est. Testimoniũ in crimiali. ⁊ accusatio. ⁊ ordinũ susceptio pari passu icedũt. ḡ i famis ifamia iuris canonici repellẽdus est ẽt post pactã pniam ab ordinũ susceptione. Rñdeo q ifa mes ifamia iuris canonici. g tñ nõ sunt ifames ifamia iuris ciuilis aut ꝓrerũt illã ipso iure. aut eis est p sniam diffinitiuã irrogata a iudice. Si. ⁊°. mõ. nõ credo q p pniam aboleat̃ ifamia. ita vt õ iure possint ordinari. sed oz eam aboleri p restitutõem i ite grum ab illo q lr̃ põt. si añt ifames illã ifamiã icurre rũt ipo iure. aut eam icurrerũt p aliqõ illoz pccõz mortaliũ quoz nullũ iducit depositõem. aut p aliqõ illoz q iducũt depõnez. nec tñ pp illa icurrit̃ ifamia fm iura ciuilia. Nõ añt distinctio sit rõabilis vr̃. qz p quodlz pccñ mortale icurrit̃ aliqua ifamia fm ca nones. 6. q. j. Dẽs vo. i glo. ⁊. c. sequẽti. i tex. tñ non oẽ pccñ mortale qõ hõ cõmittit post sui pmotõem iducit iam pmoti depositõem. vt tenet ⁊ pbat dñs Hostiẽ. isũma. c. de accu. vbi declarat qs sit effcus accusatiõis. nõ oẽ ẽt mortale pccñ qõ fm canones iducit depositõem est tale q p ipm ꝟbatur ciuilis i famia. qõ patet si diligẽter cõsiderẽtur cria p q̃ ꝟbi tur ciuilis ifamia q̃ ponit̃. ff. De his q notãtur ifa mia. ⁊ crimia q̃ fm canões õpositõem iducũt. quo rum multa refert dñs Hostiẽ. i titulo sup ⁊ adcõ. dñt ḡ aliqui q illi q ifamiã fm canones icurrũt ipso iur p aliqõ pccõz illoz mortaliũ. quoz nullũ iducit de põem nõ sunt post pactã pniam verã ⁊ legitime fz iura pbatã repellẽdi ab ordinũ susceptiõe. nec etiã ab accusatiõe ⁊ testificatiõe. nec i ciuili neqz in cria li. qz quasi iã noui hoies effci sunt. Alliq tñ dñr̃ ta les esse repellẽdos ab ordinũ susceptiõe. accusatio ne. ⁊ testificatiõe i crialicã. cuis nõ i ciuili vel cria li. cũ ciuiliagit̃ ⁊ de talib⁹ criminib⁹ agit̃ dñt debe re itelligi. qz dr̃ in illa decretali. Testim^m. qõ decla rãt p lr̃. q postqz dixit. Si vo sit emẽdat⁹ de crie. sta tiz subiũgit. Et eũ nõ comitet̃ ifamia. ⁊ hi dñt infa miã q̃ totaliter p pniam abolet̃ esse illã q̃ ꝟbitur tñ p crimẽ occultũ. de quo nulla est ifamia fci. nec pbari põt. sed lr̃ alijs nõ vr̃. qz ab illis pccis de qb⁹ loqtur illa decretalis. Testim^m excipit piuriũ qõ ẽ tale cri mẽ qõ iducit depõem. ⁊ pterea iura dñt ⁊ doctoresi iuris q pnia p quã abolet̃ ifamia quã iura dñt p pe nitẽtiã aboleri. pbãda est p sacerdotẽ. Illa añt que ẽ rãtũ de occulto crimie pbatiõe nõ idiget. Vñ illud vbũ. Et eũ nõ comitet̃ ifamia. itelligẽdũ est fm eos de ifamia ciuili. vel de ifamia facti. Illi añt q ipso iure fm canones icurrũt ifamiã p aliqõ illoz crimi nũ que depõem iducunt. p que tñ nõ ꝟbit̃ infamia fm iura ciuilia q̃uis eoz ifamia p pniam r̃mouea tur quo ad lr̃ q pñt admitti ad accusãdũ ⁊ testificã dum i cã ciuili aut i criali. cum ciuiliagit̃. nõ tñ ad lr̃ debẽt admitti i cã criali. cum crialiter agit̃. ex̃ de testi. Testum^m. nec ẽt ad ordinũ susceptionẽ. nõ. n. decet vt q ab accusatiõe ⁊ testificatiõe tali repellit̃ ad ordinũ susceptõez admittat̃. cũ dignioz ⁊ honorabilioz act⁹ sit ordines susc̃ipere ⁊ eis submistrar̃ q̃ accusare vel testificari. Vñ ordinãdi sine q̃cũqz nota ifamie debẽt esse. Ad p^m in opp^m dõ q infa mia canonica de qua dr̃. 6. q. j. Dẽs vo. in glo. ⁊. c. sequẽti. in tex. ⁊ i glo. qõ abolet̃ p pniam icurritur p aliqõ mortale pccñ de quo nõ est pccõz p sniam cõ dẽnat⁹. nec iducit depõem. aut si depõem inducit. tñ occultũ est. ita vt õ pccõrem pbari nõ possit. nec õ hocẽ orta õ pccõrem aliqua ifamia facti. ⁊ q talis crimiosus actibus legitimis restituat̃ p pniam. ha bes exp̃ssum ex̃ de temporib⁹ ordinãdoz. cap. vlti.

Ex dictis pz qd dici debeat ad ⁊^m. Ad p^m ad p tem fam dicẽdum q emendatus õ crimine si eum post pniam comitet̃ ifamia non est recipiendus in testem. nec in causa crimiali. nec in ciuili. sed qui p iurat scierer ⁊ ex õliberatione infamis est infamia iuris. extra de testi. Testimonium. i glo. ⁊. L. õ trã sactionibus. Si quis maior. ⁊. 6. q. j. Infames. ta lis autem ifamie nota nõ aboletur per pniam. ⁊ rr̃ rationabile est. cum. n. vt dicit Apostolus. ad Hebr̃. 6. Omnis ꝓtroversie hoium finis ad cõfirma tionem sit iuramẽtũ. periuro porte dignitatis clã di debent quousqz ab illo qui potest in itegrũ fuerit restitutus. ⁊ preterea de illo qui convictus ẽ semel scienter periurasse presumitur q alia vice faciliter piuraret. tũ ppter lubricitatẽ ligue. tũ qz psumit̃ ico stãs in veritatis ꝓfessiõe.

Tertio queri vtrũ infamis infamia facti sit repellẽ dus ab ordinum susceptiõe. Et videt q ñ. quia illud quod nõ phibet officij executionem. non videt̃ phibere ordinis susceptõem. sed infamia fa cti nõ phibet officij prelationis executõez. quod p bo quia vt dr̃ extra de testibus. Non debet in glo. Cum aliquis est accusatus de crimine statim gra uata est opinio eius. ⁊ tamẽ vt postea i eadem glo. dr̃. Pendente accusatione remanet in officio suo. ⁊ interim subditi ei obedire tenentur. Et hoc idez habet extra de accusationibus. Olim. ergo ifamia fci non videt̃ phibere ordinis susceptionẽ. Item infamis nõ est ipso facto suspẽsus ab officij execu tione. extra de purgatione canonica. Inter sollici tudines. vbi dr̃. q ecclesiastica ꝓstitutio tales ab of ficio docet suspẽdendos. ergo a simili tales nõ sũt ipso fcõ illegitimi ad ordinum susceptionem. Itẽ propter infamiam facti nullus dz perpetuo repel li ab ordinum susceptione. sed si ppter infamiã fa cti aliquis esset repellendus ab ordinum susceptio ne esset perpetuo repellẽdus. qz vt dr̃ extra de pur gatione canonica. Ex tuarum. in glo. Infamiaz fa cti omnino remouere solius dei est. ergo infamis infamia facti tantum nõ est repellendus ab ordinũ susceptiõe. Cõtra accusatus de crimine. q pẽden te sua accusatiõe gravata est ei⁹ opio repellẽdus ẽ a pmotiõe sua accusatiõe durãte. extra de accusatio nibus. Omnipotẽs deus. in tex. ⁊ in glo. ḡ per infa miam facti repellẽdus est hõ ab ordinũ susceptiõe.

Item ex de testi. Non dz. accusati nisi pus se, pbauerint innocentes ab accusatiõe z susceptiõe ordinũ repellant. hoc aũt nõ est nisi qz añ suã purgationem sunt infames ifamia facti. g̃ ppter infamiã facti repellẽdus est homo ab ordinũ susceptiõe. Itẽ si aliquis ꝓdẽnatus est ỏ crimie z appellet. pẽdente appellatiõe nõ recipetur ad testificãdũ in casu crimiali. ex ỏ testi. Nõ dz. in glo. hoc aũt nõ vr esse nisi ꝓpter ifamiã facti. sed dr eadẽ glo. Testimoniũ. i criminali accusatio z ordinũ susceptio pari passu incedũt. ergo ifamatus ifamia facti est ab ordinũ susceptiõe repellẽdus. Rñdeo q ifames infamia facti sunt ifames quoz apud multos bonos z graues sper aliquo crimie vel plib⁹ grauata est opinio. infamiã aũt nõ faciũt dicta paucoz nec multaz leuiꝰ psonaz dum tñ apud bonos z graues lesa opinio nõ existat. dico g̃ q cuius ifamib⁹ infamia iuris siue sit irrogata p sniam diffinitiuã. siue ꝺcta p aliquod illoruz criminũ ppter q̃ iura ciuilia z canonica ꝓcordit decernũt. z pnũciant hoiem esse ifamẽ ipso fcõ act⁹ legitimi sint ipo iure iterdicti. tñ ifamib⁹ infamia facti actus legitimi nõ sunt iterdicti ipo iure. vt pz p iura allegata i duob⁹ ꝓmis argumẽtis ad ptẽ p̃mã. z ẽt p illud qõ hr ex ỏ purgatiõe cano. Si qs pbyter. nõ est. n. tã grauis ifamia fci sic ifamia iurit z pterea qñqz infamãtur alig ifamia fci sine sua culpa. qz tñ illa ifamia aliquã facit psumptionẽ ỏ infamatũ. iõ illis actus legitimi sunt iterdicti quousqz suã ifamiã aboleuerit p canonicã purgationẽ. Illa. enĩ ifamia fci q̃ magis ppie dr ifamatio. z p quam magis ppe dr hõ ifamatus q̃z ifamis abolet purgatiõe q̃tũ iuris est. 15ª. q. 5. De crimie. z ex ỏ purgatiõe cano. Ex tuaz. Uñ post talẽ purgationẽ nõ sũt repellẽdi ab ordinũ susceptiõe q̃uis frequẽter non obstãre canonica purgatiõe remaneat fama ei⁹ lesa in hoium opiniõe seu reputatiõe. Duo ꝓma argᵃ ad ptẽ p̃mã nõ plus ꝓcludũt nisi q ifamib⁹ infamia fci tñ act⁹ legitimi nõ sunt iterdicti ipso iure. z hoc est ꝓcessum. Uñ si tales ordinarenr nõ essent suspensi ipo iure ab executiõe suoz ordinũ. g̃a tñ forme nõ multũ cogerent. qz multa impediũt pmouẽdum q̃ nõ deiciũt iã pmotũ. Ad 3ᵐ cũ dr q ifamiã fci remouere solius dei est rẽ. itelligẽdũ ẽ p ꝓpationẽ ad hominũ opinionẽ seu reputationẽ. qz q̃tũ ad ius pertinet remouer p canonicã purgationẽ. ita vt ppter ꝺictã ifamiã a nullo actu legitimo sit repellẽdus.

Ar. ad ptem kam ꝓcludũt q hõ pp ifamiã fci rpellẽdus est ab ordinũ susceptiõe quousqz se canonice purgauerit. qõ ꝓcedo. qz talib⁹ act⁹ legitimi iterdci sunt. accusati tñ ỏ crimine pẽdẽte sua accusatiõe. z illi q de crie ꝓdẽnati sunt z ab iniqua sntia appellauerint pẽdẽte sua appellatiõe nõ sunt repellẽdi ab accusatiõe z testificatiõe i cã ciuili vel crimiali cũ ciuiliter agit. Si de crimie ỏ quo sunt accusati emẽdati sunt. ex ỏ testi. Nõ dz in tex. sz expssius in glo. Illi ẽt quoz grauata est opio p eo q qñqz p exceptionez fuerũt a testificãdo repulsi nõ sunt repellendi ab accusatiõe vel testificatiõe i cã ciuili vel crimali cũ ciuiliter agit si ỏ crie sunt emẽdati. ẽ. e. ti. Testimᵐ. i tex. z i glo. satis sufficiẽter pũt pbare se emẽdatos p sacerdotẽ suũ q ỏ ipsis dz testimᵐ phibere. vt dr i gl. p̃dcã. z arᵐ ad lb infra ỏ symonia. Memo. qõ nõ credo sic debere itelligi q sacerdos ẽt iduct⁹ in testẽ z regsitus ab illo q se vult pbare ỏ crie fidelr emẽdatum ỏbeat dicere q talis sibi ỏ illo crimie fideliter ꝓfessus est z pniam egit. sz põt z dz dicere q credit eũ esse bonũ hoiem. z q nescit nec credit cũ eẽ culpabilẽ de illo crimine.

c Jrca ifam Eps degradat⁹ nõ hz prãtẽ largiẽdi sacros ordines gd aũt ỏ lb tenẽdũ sit i qnib⁹ dciõ est. Eozũ ꝓsecratio oio irrita est. lb dr ỏ illis q se sciẽter z volũtarie fecerũt ordiari a symoniacis. quoz ordiatõ irrita est q̃tũ ad executionẽ. qz ỏ ꝓsuetudine cũ talib⁹ nõ dispẽsat. maxie si cũ lb ẽ symonia ex pte illi⁹ q ordinat. Nota vsus in qb⁹ ꝓtingit casus qdã i qb⁹ ỏ ꝓsuetudie nõ dispẽsat. Siue bis ordo dat. seu bap⁹ repetat. Uel si ꝓfiet vt vtrũqz symon operet. Seu q vtatur fidei status ordo petat. Ut dispẽset spes irrita ꝓtus habeat. Nuisqs hoz altez vẽdit sine quo altez nõ habet neutrũ inuẽditũ de clingt.

Cõtra i qõnib⁹ visum est ius pronat⁹ nõ dz vẽdi. z tñ trãsit cũ vẽdit villa vel castrũ nisi excipiatur.

Rñdeo. verbum magri nõ est itelligendum ỏ vẽditiõe temporaliũ cũ quibus trãsit aliquid spũalibus ãnexum. vt ius pronatus. Sed ỏ vẽditione temporaliũ que ordinatur ad spũalia z ea ꝓsequunt qõ pz qz verbum magistri sumptum est ex decreto ꝑ Calixti pape. j. q. 3. Si qs obiecerit. vbi ꝓdicr papa loquit contra illos q emunt redditus ecclie. qui de iure consequũtur illum. seu debẽtur illi qui ordinatur illi ecclie in ꝑlatum. nec ius percipiendi illos redditus alij de iure põt deuenire ad ꝓlatos. alias expositiones verbi ꝓdicti inuenies in glo. super allegatum decretũ. Nota hic q ius patronatus trãsferr venditiõe. vt supius habitũ est i qõnibus z successiõe. extra de iure patronat⁹. c. j. z. c. In quibusdam. z pmutatiõe. 16. q. vlti. Memini regũ z donatione. de consensu epi facta. ex ỏ iure patrona. Nullus. Unde versus. Jura patronatus transit re facit nouus heres. Res permutata. donatõ. vẽditioq3. symoniacos damnatos ac deponendos. rẽ. Huic pene nõ subduntur qui pactionem reuocant efficaciter z fideliter re integra. quia q̃uis tales pactum fecerit illicitũ. z in hoc peccauerit. tñ ñ ꝓceditur a pacti effectum. nec etiam ille vt symoniacus irregularitatem incurrit fm iudiciũ conscietie. q q̃uis pactum fecerit patri ꝓuido dando beneficio ecclesiastico filio hoc pactum ignoranti. vel p adiuuando ipsum vel sibi conferatur. z postea pactum obliuioni tradens dat illi eidem illud beneficium pure intuitu pietatis vel ipsum adiuuet vt ꝓferatur eidem. nisi ex post facto illud quod i pacto fuerat positum scienter recipiat. quia talis fm diuinum iudicium interpretatiue recessit a pacto re integra. nec ille tã q̃ symoniacus irregularitatẽ incurrit. qui patri alicuius clerici pmittit adiumare filium suũ si ipse pater desistat a cõmittẽdo aliquod pactũ quod cõmittẽ itẽdebat. nec clericus p adiutorium tale beneficiũ assecutus tenet ad illius beneficij resignationẽ postq̃z sibi ꝓstiterit se per supra dictum modum beneficium assecutũ ꝑdicta enim pactio quam ille qui ipsum adiuuit fecit cum eius patre. non videtur illicita fuisse cum eriã ꝓlato licitum sit alicui dicere. Promitto tibi q ego tibi p uidebo de beneficio competenti. si mala opera declinando. z bona opera faciendo te beneficio ecclesiastico reddideris dignum. talis enim cõditio est

ad honorem ⁊ reuerentiã dei. nec p talez ꝓditionẽ obligaꝝ ℔ suscepturus bñficiũ ad aliqꝺ ad qꝺ alias nõ esset obligat⁹. vñ p supadictã ꝓmissionẽ ꝑlatus nõ tñ obligat susceptuꝝ bñficiũ quẽ iducit ad facien dũ illud qꝺ teneꝝ facere p legẽ diuinã. Ad ꝓpio gra du decidãt. ℔ dr̃ de symoniacis symoniace ordina tis vel ordinatorib⁹ q ꝼm canones a ꝓpio gradu ꝺ cidũt. s. ꝯtũ ad executionẽ ꝯuis ꝼm rem retineant caracterẽ ⁊ gradũ. Subdiacon⁹ nõ ordinaꝝ añ. 14. ãnos. Hoc dr̃ ꝼm antiq̃ iura. q⁹ mõ nõ dz ordinari añ. 20. decre. 77°. di. Subdiacon⁹ nec ꝓsbyter añ. 30. ℔ mõ nõ teneꝝ. põt. n. ordinari ꝓsbyter. 25. ãnoꝝ ex ꝺ elec. Cũ in ꝓctis. ꝺ. Ieriora. Ẽpi tñ nõ pmouere debẽt nisi trigesimũ ãnum ꝓpleuerit. vt ꝺr̃ in decre. ꝑdicta.

Di. xxvj.

c Ⓤm alia sacra. ⁊c. Supius ꝺterminauit magr̃ ꝺ bap°. ꝓfirmatiõe euch⁹ pnia. extrema vnctione. ⁊ ordine. Hic determinat de mr̃imonio. ⁊ diuidiꝝ in ptes. 4. ℙ° determinat de mr̃imonio quo ad cãm formalẽ. 2°. quo ad efficiẽtẽ di. seqnti ibi. ℙost ℔. 3°. quo ad finalez q̃ ꝓsistit i bonis mr̃imonij. 3i. di. ibi. ℙost ℔ ꝺ bonis. 4°. quo ad cãm mãlẽ. ℔ est de psonis ꝯhẽtib⁹. di. 34. ibi. Hũc supest. ℙ° in tres. ℙ° agiꝝ ꝺ matrimonij istitutiõe. 2°. ꝺ eius honestate ibi. Fuerunt. 3°. ꝺ eius significatiõe ibi. Cũ igiꝝ.

Articulus primus.

c Ⓘrca hanc di. querẽdũ est ꝑncipalit ꝺ. 4. ℙ° ꝺ matrimonij istitutiõe. 2° ꝺ ei⁹ honestate. 3° ꝺ ei⁹ obl'atiõe. 4° de eius q̃ddita te. Circa p^m queruñ. 3. ℙrio vtrũ mr̃imoniũ sit de iure nãe. 2° vtꝝ fuerit istitutũ añ pecñ. 3° vtꝝ instit̃ũ a deo imediate.

p Ⓡimo oñdo q mr̃imoniũ nõ sit de iure nãe. Qꝺ ẽ a volũtate nõ ẽ a nã. q⁹ qꝺ ẽ a volũtate aliquo mõ ẽ ab ĩtellectu. Et ph⁹. 2°. phisi. ĩtellectũ distinguit ꝺ nãm. sed mr̃imoniũ nõ ẽ sine ꝓsensu volũtatis. g̃ñ est ꝺ iure nãe. Itẽ Tullius circa ꝑncipiũ rhetorice diꝯ q fuit quoꝺã tps i quo nemo nuptias legitias nec certos q̃ ꝯuis aspexerat liberos. sz vt ꝺr̃ ⁊ce. di. 5°. circa ꝑncipiũ. Jus nãle cepit ab exordio rõnalis creature. nec variaꝝ tpe. g̃ mr̃imoniũ cũ sit legitia ꝓiunctio maris ⁊ femine. nõ est ꝺ iure nãe. Itẽ di. 8. in ꝑn°. Natur̃ iure oĩa sunt coĩa oĩb⁹. sz p mr̃imoniũ ẽ appropriatio mulieris ad vir̃. ⁊ ecõuerso. g̃ñ est de iure nãe. Cõtra ℙh⁹. p°. politi. c. j. diꝯ masculũ ⁊ feminã nõ sine iuicẽ possibiles esse gnãtiõis gra. ⁊ ℔ nõ est ex electiõe sed siĉ i alijs aĩalib⁹ ⁊ plantis nãle appetere ẽle ipz. tale ꝺlinq̃re alterꝝ. Itez. ff. ꝺ iustitia ⁊ iure. l. j. §. Jus nãle est qꝺ nã oĩa aĩalia docuit. ⁊ paꝝ post. Hinc ꝺscẽdit maris atq; femie ꝓiugatio ꝯz nos mr̃imoniũ appellam⁹. Rñdeo q aliqd ꝺr̃ esse ꝺ iure nãe dupl'r. Uno mõ illud qꝺ cãtur ex nãli nceĩte nõ coopante volũtate nisi illius q nãm istituit. ⁊ sic dicim⁹ q ꝺ iure nãe ignis est ascẽdere sursum. ⁊ sic mr̃imoniũ non est ꝺ iure nature. Allio mõ ꝺr̃ eẽ de iure nature illud ad qꝺ nã ĩclinat ꝯuis p li. ar. pficiaꝝ ꝼm quẽ modũ acⁱ⁹ virtutũ diꝯ tur ꝺ iure nãe. ⁊ sic mr̃imoniũ est de iure nãe. q⁹ ad ip̃m iclinat nã generis ⁊ spẽi p ꝓpationẽ ad ꝑncipalẽ ei⁹ finẽ. q est bonũ plis. ⁊ p ꝓpationẽ ad secũdariũ q est mutuũ obsequm in reb⁹ domesticis. Qꝺ autẽ nã generis ad ℔ aliquo mõ iclinet ꝺclaro sic. ℙrocreatio filioꝝ coĩs oĩb⁹ aĩalib⁹ ꝯuis ad ℔ nõ iclinet vno mõ i oĩb⁹. q⁹ q̃dã sunt aĩalia quoꝝ filij nati statiñ sibi victũ sufficienẽ q̃rere. vel ad quoꝝ sustẽtationẽ sufficit mater p se. ⁊ ꝯuis in istis nã iclinet ad coitũ. nõ est tñ in istis ꝺterminatio masculi ad feminã. In illis aũt i q⁹ filij indigẽt sustẽtatiõe vtriusq; parẽtis vsq; ad paucũ tps est p nãm ꝺtermiata ꝓiunctio masculi ad feminã vsq; ad paucũ tẽp⁹. vt pz in q⁹ꝺã auib⁹. Filij aũt hoĩum idigent cura vtriusq; parẽtis vsq; ad magnũ tps. ⁊ iõ in hoibus nã incliat ad ꝺterminatã ꝓiunctionez maris ⁊ feie vsq; ad magnũ tps. q⁹ tñ ex ℔ nõ posset ꝓcludi q nã generis iclinaret ad isepabilẽ ꝓiũctionẽ p totã vitã iõ nã generis nõ ita pfecte iclinat ad mr̃imoniũ sic nã spẽi q̃ ꝓuenit hoi sub rõne q̃ est hõ. q aũt ad hoc iclinet nã spẽi ⁊ pfectius ꝯz natura generis. ꝺclaro sic. Jus nature dcñ a nã humane spẽi ẽ qꝺ rõ nãlis hois ꝓstituit. nãlis aũt hois rõ nõ tñ dictat filioꝝ p creationẽ. sz ẽt educatoem ⁊ istructionẽ. vñ ℥z ph^m 8. ethi. c. ii. Filij habẽt a parẽtib⁹ esse. nutrimẽtum. ⁊ disciplinã. disciplia aũt parẽtũ vt in plib⁹ indigẽt filij p totã parẽtũ vitam. nõ possent aũt ꝓmode filij sic instrui nisi certos haberẽt parẽtes. ⁊ niſi esset in dissolubilis obligatio viri ad mulierẽ. Si. n. esset parẽtes certi. nõ tñ obligati ad innicẽ per totam vitam nõ esset eoꝝ tam pfecta ⁊ diligens sollicitudo circa plis educationẽ ⁊ istructionẽ. vñ videmus q nati de fornicatiõe ꝯuis certos habeant parentes tñ ab eis vt plurimum negligunt̃. ⁊ ideo naturalis ratio dictat debere esse obligationem determinati viri ad determinatam mulierem idissolubiliter p totam vitam que obligatio est p matrimonium. q aũt ad mr̃imonium incliner natura p comparationẽ ad secũdarium eius finez q est mutuũ obsegũ manifestari põt sic. homines in defectibus ⁊ perfectionibus se habent inter se sicut excedẽtes ⁊ excessi. ⁊ ideo dictat naturale rõnis iudicium deber̃ homines simul cohabitare vt mutuo sibi inuicẽ suppleant defectus. quapropter dicit ℙh⁹. p°. polit. c. 2. q eoꝝ que natura ciuitas est. ⁊ q homo natura ciuile animal est. Et infra. c. c. dicit q p nãm est impetus in hoibus ad talem coitatẽ. que dicta cõcordant ap'o diceti ad Gal. 6. Alter alteri⁹ onera portate. Sili modo dici potest q cũ in reb⁹ domestici⁹ quedam magis conueniant viro ꝯz mulieri. ⁊ quedam mulieri ꝯz viro. naturalis rõ dictat. non tantum cohabitationem viri ⁊ mulieris i vna domo vt suos defect⁹ mutuo suppleant. sed etiam cohabitationem per rotam vitam indissolubilem vt libẽti⁹ ⁊ fideli⁹ sibi inuicẽ subueniãt. vñ ph⁹. 8. ethi. c. 12. Uiro ⁊ vxori aicitia vr̃ sz nãm exister̃. hõ. n. nãle ꝓiugale. Ad p^m in opp^m ꝺ q illud ar^m nõ plus cõcludit nisi q mr̃imoniũ nõ est totaliꝝ a natura. ⁊ hoc est verum quia per libeꝝ arbitrium. perficitur. vt enim inferius declarabitur ad hoc requiritur mutuus consensus libere voluntatis. Ad 2^m dicendum q ꝯuis ius nature quantuz ad prima sua ꝑncipia ⁊ primas ꝓclusiões oĩbus habẽtibus vsum.

li.ar.notū sit.tū ꝯtū ad ꝓclusiões remotas in multis oibus offuscatū fuit.⁊ adhuc est mrimoniū aūt ꝑm q ẽ viri ⁊ mulieris ꝓiunctio idiuiduā vite consuetudinẽ retinẽs ẽ de remotis ꝓclusiõib⁹ iuris nature. Ad 3m dõ q illud vbū itelligẽdū est de possessiõibus ordiatis ad vsum viri ⁊ mulieris.⁊ ꝺ coitꝰ te ꝯtū ad vsum nõ ꝯtū ad ꝓpꝛietatẽ referendo ad tps nature lapse.⁊ q ꝺ ō mulierib⁹ itelligi nõ debe ntpz.qꝛ ꝓꝺh⁹.2°.politi.c.j.ꝯtus ꝓcedat possessiões debere esse coēs ꝯtū ad vsum.ꝺ tū de mulieribus negat ꝺctiū dicẽtibus. Imponens q manifeste opa vtutꝭ tpancie interimũt.

¶ Ecundo queritur vtꝛ matrimoniũ fuerit istitutū añ pccm. Et vr q nõ. Illud qõ ẽ de iurẽ alia istitutiõe nõ idiget. sz mrimoniũ est de iurẽ. vt i ꝓcedẽti qõne hitū est.g ñ fuit istitutū. Itẽ nõ dz istitui medicia p illo statu in quo nõ ẽ morb⁹. sz añ pccm nullus erat morb⁹.g cū quodlz sacrm sit medicia ꝺ morbũ nullū sacrm fuit istitutū añ pccm

Lõtra ¶Aug⁹.2.li°.de sacra.pte.ii.c.j. dic q soluz ꝓiugij sacrm ẽt añ pccm legit istitutū.nõ tū ad rme diū.sz ad offm. Itẽ idẽ dic magr in lra hui⁹ di.c.j.

Rñdeo q ꝑm aliquos ꝙdruplex põt ꝓsiderari istitutio mrimonij. Quedã ordiata ad pcreationẽ plis ⁊ mutuũ solatiũ.⁊ ꝺ dr esse in offm.⁊ sic fuit istitutū añ pccm. Quedã in remediũ ꝓcipiẽ ꝺ ꝓcupiam q ẽ vulnus pcc.⁊ sic põt dici fuisse istitutū post pccm tpe legis nãe. Quedã ꝯtū ad determiatõez psonarũ.⁊ sic põt dici fuisse istitutum i lege Moysi. Quedam ꝯtū ad repsntatõem misteri ꝓiunctiõis xpi ⁊ ecclie.⁊ sic põt dici fuisse istitutū i noua lege. sz qꝛ tū Moysi tres vltime istitutiões i ꝺ ꝓueniũt q fũt i remediũ.⁊ ẽt sua istitutio sine añ pccm sine post fuit signũ ꝓiunctiõis xpi ⁊ ecclie.meli⁹ est vt dicam⁹ ꝑm sniam magri in lra.vt añ pccm fuerit istitutū i offm post pccm aūt nõ tm in offm.sz ẽt in remediũ . ⁊ ga ō rõne sacri ẽ q sit signũ ⁊ remediũ.iõ non ita ꝓprie dr q mrimoniũ ꝯtū ẽ sacrm fuerit institutū ante pccm sic post pccm. Ad ꝓm in oppm dõ q ea q̃ sunt ō iure nãe aliqñ idigẽt istitutõe ōtermiante. vt rmota ꝓclusionem manifestius exꝑmente.⁊ sic matrimoniũ fuit istitutum.istitutio.n. sua manifestabat ꝺ debere fieri ⁊ ꝙlit debeat fieri determinat. Ad 2m dõ q tpe quo nõ erat morb⁹ nõ fuit istitutū mrimoniũ sub rõne q̃ medicina.nec sub rõne qua sacrm.p prie loquẽdo. vt pz ex dcis.

¶ Ertio queritꝝ vtrũ mrimoniũ fuerit istitutū a deo immediate. Et vr q ñ Beñ.2°.dic Ada. ¶Hoc nũc os ex ossib⁹ meis.⁊ caro de carne mea. Et paꝛ post. Quãobrẽ relinquet hõ prem suũ ⁊ mrem.⁊ adherebit vroꝛi sue.⁊ erũt duo i carne vna.sed tẽ fuit mrimoniũ istitutū dicẽte dño. Matth.19. Nõ legistis.qꝛ q fec hoies ab initio masculũ ⁊ femina fec eos ⁊ dixit. ¶Propt ꝺ reliquet hõ prez ⁊ mrem ⁊ adherebit vroꝛi sue.g de⁹ mrimoniũ istituit hoie mediãte. Itẽ circa ea q̃ deus imediate istituit nulla p hominem fieri põt mutatio sed per hominem multiplex fit mutatio circa mrimonium . ergo non fuit a deo imediate istitutū. ꝺ omne qd a deo mediãte hoie istituit p hoiem põt destitui qd pz.qꝛ canones nõ hñtes vim nisi ex iure positiuo eccliꝰ põt destituere ꝯtus a deo mediãte eccliꝰ fuerit instituti.qꝛ hõ nõ põt⁹ mrimoniũ separe dñte xpo. Matth.19°. Nõ de⁹ ꝓiunxit hõ nõ separz.g fuit a deo imediate istitutũ. Rñdeo q de⁹ mrimoniũ istituẽdũ ꝑdixit. cũ dixit vt hr. Beñ.2°. Nõ est bonũ hoiez eẽ soluz. faciamus ei adiutoriũ sile sibi mrimoniũ fcõ instituit iplicite cum de costa Ade dormiẽtis formauit mulierẽ ⁊ adduxit eã ad Adã. vt hr.e.c. Et ipsuz mrimoniũ vbo bñdixit.cũ dixit Beñ.j. Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terrã.⁊ subijcite eaz. Vñ Aug⁹.14.de ci.c.22. Nos nullo mõ dubitam⁹ ꝑm bñdictionẽ dei crescite ⁊ multiplicami ⁊ rplete terrã. donũ esse nuptiaꝝ ꝙs de⁹ añ pccm hois ab initõ ꝓstituit creãdo masculũ ⁊ feminã. Addã aūt deo inspirãte istitutionẽ mrimonij specificauit ⁊ explicuit cũ dixit. vt hr Beñ.2. Hoc nũc os ex ossib⁹ meis.⁊ caro de carne mea.⁊ paꝛ post. Quãobrẽ relinquet hõ prem suũ ⁊ mrem.⁊ adherebit vroꝛi sue ⁊ erunt duo in carne vna.quibus verbis tria bona matrimonij explicuit.s.bonum inseparabilitatis. cuz dicit. ¶Propter hoc relinquet homo prem ⁊ mrem idest cohabitatõem pris ⁊ mris ⁊ bonum fidei . cũ dic. Et adherebit vroꝛi sue non aliene.supple ⁊ bonum prolis. Cum dic. Erũt duo in carne vna.supple vnius pueri procreanda. Fuit autem cõueniẽs mrimonium institui per deũ ⁊ hominem⁹ diuinit⁹ inspiratum. vt causa responderet effectui . in mrimonio enim est virtus spualis in significando ⁊ efficiendo.⁊ aliquid carnale ⁊ humanuz .s. obligatio ad carnalem actum. Hec dcã sunt de institutione mrimonij inꝯtum fuit in officium. Item inꝯtuz etiam fuit in remediuz fuit institutũ a deo post peccatum implicite.cum dixit mulieri. In dolore paries filios.⁊ sub viri potestate eris.⁊ ipse dominabitur tui.⁊ Ade dixit. Quia audisti vocez vroꝛis tue rẽ. Ex quibus verbis ⁊ sequẽtibus ꝛmul in vnum collectis videri põt deum insinuasse eoz copulam iam nõ esse in officiũ tãtum.sed etiaz in remediuz. expressius autem hoc instituit deus.cum post diluuium dixit. Noe ⁊ filijs suis. Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terram.vt hr Beñ.9. Multiplicatio.enim hominũ cõiunctione maris ⁊ femine perficit.cum autem xps dixit. Matth.19. Quod deus coniunxit homo nõ separet.⁊ infra. Quicũqz dimiserit vroꝛem suã nisi ob fornicationẽ ⁊ aliam duxerit mechaz.non per illa verba matrimoniuz instituit. ꝯtus quidam dicãt q tunc ipsum instituit inꝯtum est repsentatiuũ cõiunctiõis xpi ⁊ ecclesie. sed per illa verba ostendit matrimonium iãdudñ institutuz esse.⁊ separari non posse.⁊ hoc dixit ad istruẽduz illos qui de inseparabilitate mrimonij nõ bene sentiebant.sic pz per lram ibidem. Ad ꝑm dõ q non plus cõcludit nisi q mrimonium aliquo modo fuit istitutũ a deo imediate aliquo modo ab homine diuinitus inspirato ⁊ hoc est verum. Ad 2m dõ q mutatio per hominẽ non potest fieri circa mrimonium quo ad ea que diuina institutio determinauit.sed quo ad ea que indeterminata reliquit per ecclesiam determinanda. Ad arm ad partem aliã dicendũ q illud quod instituit ab hoie tantum per hoiem destitui põt.sed mrimoniũ ⁊ si fuerit institutũ aliquo modo ab homie.non tũ tm. qꝛ a deo fuit institutuz imediate. homo ẽt hoc instituit ex ꝓcepto dei sibi facto scã inspiratione.⁊ ideo si deus non instituisset matrimoniuz nisi mediãte homie

adhuc deberet dici mr̃imoniũ p̃ncipaliꝝ esse instituti nõ p hoiem. sed p deũ.

Articulus secũdus.

Onsequenter q̃rit̃ de .2°. p̃nei pali. Et circa hꝫ q̃runt̃ .3. ℙ°vtrũ actus mr̃imonij ꝯtũ ad copulã carnalẽ sit licitus. 2°vtꝫ meritorius. 3°vtꝫ in susceptione mr̃i monij gr̃a conferat.

Ad p Rimo oñdo q̃ actus mr̃imonialis non sit licitus. nõ est licitũ hoi se p̃uare vsu rõnis. nec simplicit nec ad tẽpus. sed in actu cõiugali p̃uat̃ hõ vsu rõis Unꝰ phꝰ. 7°. li. ethi. c. 8. dic̃ de venere q furat intellectũ spisse sapiẽtis. g̃ ille actꝰ est illicitꝰ. Jtẽ ois actꝰ ẽ illicitꝰ quẽ de necessitate ꝯcomitat̃ pccñ. sed actũ ꝯiugalẽ de nccĩte cõcomitat̃ saltẽ veniale peccatũ. qz vt dic̃ Augꝰ. 19. de ciui. c. 4. Nõnullũ vitiũ est cũ caro cõcupiscit aduersus spñm. Jn actu vo illo semp caro ꝯcupiscit aduersus spñm. ip̃m ẽt semp cõcomitat̃ tẽratio. q̃ est ex carne. de q̃ dic̃ magr̃ liº. 2°. di. 2i°. q nõ fit sine pccõ. g̃ actus ꝯiugalis ẽ illicitꝰ. Jtẽ nihil idiget excusatiõe nisi pccñ. sz actꝰ ꝯiugalis idiget excusari p bona ꝯiugij ꝑm magr̃m huiꝰ di. c. j. g̃ actus ꝯiugalis est pccñ. Cõtra ꝑm Augm. 14. de ciui. c. 18. Cõcubitꝰ ꝯiugalis q ꝑm mr̃imonialiũ ꝓscripta tabulaꝝ fit cã procreãdoꝝ liberoꝝ licitus ẽ t honestus. Jtẽ obligatio ad actũ q non est licitꝰ est pccñ. sz in mr̃imonio ẽ obligatio ad ꝯiugalẽ cõcubitũ. cũ g̃ nubere nõ sit pccñ dñs ap̃lo. j. Coꝝ. 7. Si nupserit vgo nõ peccauit. ꝯcubitꝰ ꝯiugalis fieri põt licite. Rñdeo sic̃ superiꝰ habitum est. ad mr̃imoniuz iclinat. nõ tñ rã generis. sz ẽt nã spẽi nõ tñ p ꝯpatõnem ad secũdariũ eiꝰ finẽ q est mutuũ obsequiũ seu mutua subuẽtio i rebꝰ domesticis. sed ẽt p ꝯpationẽ ad p̃ncipalẽ eiꝰ finẽ q est procreatio liberoꝝ. cũ aũt nãlis rõ a deo sit ĩstituta q̃uis i aliquo p pccñ sit offuscata ipossibile ẽ ip̃am icliare ad aliq̃d qõ sit ꝑm seipsũ. t vlr illicitũ. ita vt in eo meᵐ licitũ iueniri nõ possit. Preterea a deo mr̃imoniũ ẽ ĩstitutũ vt visum ẽ. deꝰ aũt nihil ĩstituit in quo implicet oblõ ad aliqd illicitũ. cũ g̃ i mr̃imonio sit oblõ ad cõiugalez ꝯcubitũ altero ꝯiugũ hꝫ petẽte loco t tpe debitis actus ꝯiugal̃ fieri põt licite. Ad p̃m in oppm cũ dr̃ q nõ est licitũ hoi se p̃uare vsu rõis tc. dico q imo aliqñ. qñ. s. illa p̃uatio ẽ q̃si momẽtanea t ꝑordinata a rõne ad magm spũale bonũ. t ex auctoritate diuina t talẽ p̃uatio vsus rõnis in hoie p ꝯiugalẽ ꝯcubitũ pure t directe ordiatũ ad reddẽdũ debitũ vel ad p creationẽ liberoꝝ ad diuinũ cultum. Ad 2m dõ q minor est fla. illa. n. rebellio viriũ iferioꝝ ꝑ rõnẽ vitiũ quoddã ẽ in ꝯtũ ẽ declinatio a p̃ma ĩstitutiõe nãe sz p bona mr̃imonij caret rõne culpe. Utrũ aũt tentatio q̃ est ex carne possit eẽ sine pccõ determiatũ inueniẽs. liº. 2. di. 2i. Ad 3m. dõ p tãto dr̃ carnal̃ ꝯcubitus excusari p bona mr̃imonij. qz ex̃ mr̃imoniuz semp est pccñ. t i mr̃imonio fieri põt sine pccõ. Uñ idẽ actus i mr̃imonio nõ est p̃us pccñ. t postea fit ñ pccñ p bona ꝯiugij.

Ecundo q̃rit̃ vtrũ actꝰ mr̃imonialis sit meritorius. Et vr̃ q nõ. magr̃ huiꝰ di. c. j. dicit q si nõ peccassent p̃mi hoies coitus eoꝝ bonꝰ esset t remunerabil̃ in quo iplicare vr̃ q mõ nõ sit remunerabil̃. sz ois actus meritoriꝰ est remunerabil̃. g̃ ꝯcubit̃ ꝯiugal̃ nõ est meritoriꝰ. ℙ Jtẽ ꝑm ℙhmm .2°. ethi. c. 3. Semp circa difficili fit ars t vtus. sed ꝯcubitus ꝯiugal̃ nõ est difficil̃. sz delectabil̃. g̃ nõ est vtuosus. sed nullus est actꝰ meritoriꝰ nisi sit vtuosus. Jtẽ dimittere illud q̃ ẽ meritoriũ nõ est laudabile. sed laudabile ẽ dimittere mr̃imoniũ pp castitatẽ vgi lem vl̃ vidualẽ. g̃ actꝰ mr̃imonial̃ nõ ẽ meritorius.

Jtẽ. 3°. q. 2. Cõubia. Cõubia legitia carẽt pccõ nõ tñ illo rpe quo ꝯiugales actꝰ gerunt̃ p̃ntia. s. s. dabit̃. sz nullus actꝰ ẽ meritoriꝰ nisi p p̃ntiã. s. s. Contra actꝰ vtutis ẽ meritoriꝰ. sz vxoꝝ reddẽdo viro debitũ facit actũ iustitie q̃ reddit vnicuiq̃ qõ suũ ẽ. g̃ ꝯcubitus ꝯiugal̃ põt eẽ meritoriꝰ. Jtẽ ois actꝰ pcedẽs ex volũtate deliberatiua. aut ẽ ꝑm rõnẽ. aut p̃ter rõnẽ. Sz ꝑm rõnẽ est vtuosus. Si p̃ter rõnẽ ẽ vitiosus. Unꝰ Dama. li. 2. c. vlt. Manẽtes i eo qõ ꝑm nãm ẽ in vtute sum̃ declinãtes ex eo qõ est ꝑz nãm ex vtute ad id qõ p̃ter nãm est deuenim̃ t in malitia sum̃. t vocat ibi nãm nãle rõnis iudiciũ iclinãs ad vtutẽ. cũ g̃ ꝯcubitꝰ ꝯiugal̃ possit procedẽ ex deliberatiua volũtate absq̃ hꝫ q̃ sit vitiosus. qz vt hꝫ in pcedẽti qõne. qõ licite põt fieri. põt esse vtuosus. t ex p̃nti meritoriꝰ. Rñdeo q ꝯcubitꝰ mr̃imonial̃ aut fit directe t tñ cã reddẽdi debitũ. aut procreãdi liberos educãdos ad cultũ diuinũ. t sic est actꝰ vtutis. t ex ꝯseq̃nti meritoriꝰ. sic̃ pbãt arª ad ptem ꝑz. aut pp delectationẽ carnis. seu pp remediũ carnal̃ ꝯcupiscẽtie. sistẽdo tñ itra limites mr̃imonij quo ad hꝫ q̃ hõ nõ vellet hꝫ facer̃ cũ nõ sua. nec ponẽdo ibi vltimũ finẽ. t vtꝫ ꝯcubitꝰ hac de cã factꝰ nunq̃ possit fieri sine oi pccõ. aut semp sit pccñ veniale iferiꝰ declarabil̃. Si aũt volũtas ex̃ limites mr̃imonij feratur. vtpote qz talem actũ vellet exercere cũ mulie re ẽt si nõ esset sua. tunc est mortale pccñ. Ad pm in oppm dõ q si p̃mi hoies nõ peccassent qlibz coitus eoꝝ fuisset remunerabilis. t sic intelligit magr̃. mõ aũt nõ sic. qz aligs est remunerabilis. t aligs ñ.

Ad 2m dõ q actus ꝯiugalis licitus t bene ordinatus q̃uis habeat delectationẽ ãnexã ex parte operantis. hz tñ difficultatem ex pte sui. qz in delectationibus ꝑm tactum valde difficile est tenere medium. Ad 3m dõ q laudabile est dimittere minus meritorium p magis meritorio. t q̃uis aligs actꝰ ꝯiugalis sit meritorius. tñ obseruatio castitatis virginalis vl̃ vidualis magis est meritoria. Ad 4m dõ q ꝑm glo. ibidẽ p tanto dr̃ in illo actu p̃ntia. s. s. nõ dari. qz tũc nõ dat̃ quo ad actũ faciẽdi miracula vel ꝓphetãdi. qz in illo actu est qdã stupor mẽtis. t hõ totus carneus efficit̃.

Ertio q̃rit̃ vtrũ ĩsuscepti õe mr̃imonij gr̃a ꝓferat. Et vr̃ q nõ. p susceptionẽ cuiusz sacr̃i cuz quo confert̃ gr̃a minuit̃ morbus ꝯ quem est. sed carnal̃ ꝯcupia ꝯ quam est mr̃imonium p ip̃m non minuit̃. sed auget̃. sic̃. n. dic̃ phꝰ. 3. ethi. cap. vlti. Concupie operatio auget conatum. ergo videt̃ q gr̃a non cõfert in mr̃imoniũ. Jtẽ p susceptionez cuiusz sacr̃i cum quo ꝓfert̃ gr̃a configurat̃ hõ aliquo modo xp̃o p illo statu quo passus est pro nobis. alr̃. n. non dicerent̃ sacr̃a habere efficaciam a passione eius. sz mr̃imonium in nullo repsentat xp̃i passionẽ. cuz in

mrimonio sit delectatio. passio xpi maxie fuerit afflictiua. ḡ videt q nō ꝓferat gra in mrimonio. Itē omne sacrm i quo ꝓfert gra ɔ aliquē morbū dz suscipi ab oibus pticipātibus illū morbū. sed oēs in statu nature lapse hūt de lege coi morbū carnalis ꝑcupiscētie. ḡ si in sacro mrimonij ꝓferet gra ɔ carnalē ꝑcupiscētiā oēs viri ⁊ mulieres deberēt mrimoniū ɔhere qđ falsum est. Lōtra vt supius est hītū i diffinitiōe scri ponit q est ex scificatiōe ꝓtinēs aliquaz inuisibilē ⁊ spālem gram. sed qlibet pars diffinitōis ꝑcunt cuilibz pti subiectiue ꝓtēte sub diffinito. cū ḡ mrimoniū sit sacrm no. l. vt oñdet in ei⁹ susceptōne ꝓfert gra vt vr. Itē sacra no. l. efficiūt q figurāt sed qlz sacrm figurat graz. qz vt supius hītum ē. sacrm est inuisibilis gre inuisibil forma. ḡ in susceptiōe mrimonij cū sit sacrm no. l. ꝓfert gra. Rndeo q ɔ hētib⁹ mrimoniū digne ꝓfert gra gratū faciēs non tm gratis data. vt qdā dicere volūt. sic. n. nā nulli ꝓfert potētiā qn ēt ꝓferat si pōt dispōnē necessariaz ad idoneā executionē act⁹ illius potētie. sic ipse de⁹ ꝓferēdo alicui aliquā ptātē p sacrm susceptionē simr ꝓfert dispositionē necessariā ad idoneā executionē actus ptātis illius. p sacrm aūt mrimonij dat ex diuina istitutione mrimoniū ɔhentib⁹ ptās vt vnus vtaf alio ad pcreationē plis ⁊ ad ꝑcupiscētie remediū. cuius ptātis actus exeq nō pnt idonee ⁊ digne sine gra gratum faciēte. Ad p̄m in opp̄m dō q per mrimoniū repmit ꝑcupiscētia in sua radice p graz q̄ ꝓfert i mrimonio. excludit ēt turpitudo q̄ sūt mrimonio esset i carnali copla. ⁊ p illū actū ab alijs corruptelis retrahit. pp qō dicit apls. j. Lor. 7. Melius est nubere ḡ vri. Dicēdū ḡ ad auctoritatē phi q ḡuis opatio ꝑcupiscētie si non est rōne ordinata augeat conatū. tū qñ est ordiata rōne repmit ei⁹ excessuz. qz actus dispōnūt ad sīles hītus. Ad 2m dō q ḡuis p mrimoniū nō ꝓformenf ɔhentes passiōi xpi ḡtū ad penā. ꝓformant tū ei ḡtū ad illi⁹ passionis cām q̄ fuit ex parte patiētis que cā fuit charitas qz pp nimiā charitatē suā q̄ dilexit nos pati voluit vt eccliam sibi assumeret in sponsam. quā charitatem repūtat honesta dilectio nubētium. illi tū q ad onera mrimōij aspiciūt forte dicerēt q ḡtū ad aliqua repūtat passiōis xpi penā. multe. n. sunt tribulatiōes i mrimonio. Vñ Apls. j. Lor. 7. Tribulatōez carnis hēbūt huiusmōi. Ad 3m dō q ar m bñ ꝓcluderet si ɔ ꝑcupiscētiā nō posset alia medicina efficacior inueniri. vacare aūt opib⁹ spūalib⁹. ⁊ carnē p pniam macerare. multo sunt efficaciora remedia ɔ morbū ꝑcupiscētie quā mrimoniū. quomodo aūt licitū sit dare pecuniā p mrimonio ɔhendo cuz sit sacrm ꝓferens gram superius expositum est. vbi q̄ situ est de symonia.

Articulus tertius.

Consequenter querit de. 3. ꝑncipali. Et circa B querunt. 3. Prio vtr copla mrimonialis fuerit i ꝑcepto añ pccm. 2° vtr post pccm. 3° vtr oēs obligent ad illō ꝑceptum.

Primo ostendo q copula mrimonial nō fuit i ꝑcepto añ pccm. Dama. li°. 2. c. vlti. dic de ꝑmo hoie q sciēs ꝑcognitor de⁹ q i trāsgressionē fieret. ⁊ sub corruptiōe caderet fecit ex ipo feminā auxiliatricē sibi ipsi sm ipm. ⁊ sīle dic. lib°. 4. c. 16. ḡ vr q copula mrimonial nūqz fuisset si nō fuisset pccm. non fuit ḡ sub ꝑcepto p statu añ pccm. Itē sm ph̄m. 2°. d aia. Multiplicatio idiuiduoꝝ in eadē spē ē pp cōseruationē spēi. sz añ pccm spēs poterat ꝓseruari in vno idiuiduo. qz nō erat necitis corruptiōis subm. ḡ copla mrimonial nō fuit i ꝑcepto p statu añ pccm

Lōtra magr hui⁹ di. c. 2. dic q ꝑma institutio mrimonij hūit ꝑceptū. Rndeo q de⁹ hoi añ pccm triplex dedit ꝑceptū. Vnū disciplie ptinēs ad pfectuz gre. cū dixit vt hr Gen. 2°. de ligno scie boni ⁊ mali ne comedas. Alterꝝ ptinēs ad ꝓseruationē nāe. cuz dixit eodē. c. De oi ligno paradisi comede. Alterū ptinēs ad multiplicationē idiuiduoꝝ spēi humane pp ipletionē numeri electoꝝ. cū vt hr Gen. p° dixit Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terrā. qz tū fuit ꝑceptū affirmatiuū. nō obligabat nisi p loco ⁊ tpe. ⁊ iō nō fuerūt trāsgressores ꝑcepti isti⁹. q̄uis nūqz in paradiso fuerūt carnalr copulati. rō aūt q̄re nō coierūt pōt assignari triplex. vna qz satis cito post formationē mulieris fcā ē illa trāsgressio pp quam de paradiso eiecti sunt. Alia qz ōtermiatōez tpis q° coirēt iciperēt expectabāt ab auctoritate diuia. 3° qz nondū erat i eis supfluitas cibi 3ª. digestiōe digesti. q̄ ē mā semis. vt in li°. 2. oñsum est. Prime due rōnes tāgunt ab Aug°. 9. sup Gen. lōge post ꝑncipium.

Ad p̄m in opp̄m dō q ꝫ opinio nō ē tenēda Dama sceni. dic. n. Aug°. 14. de ci. c. 23. Quisqs. Dic homines nō fuisse coituros nec generaturos. nisi pec cassent. qd aliud dic nisi pp numerositatez scōz necessariū hois fuisse pccm. q. d. ꝫ debere incōueniēs est. Ad 2m dō q ibi ph⁹ nō tāgit torā cā multiplicatiōis indiuiduoꝝ i eadē spē. sz ptem alterā. aut ptē q̄ est ipletio nūeri electoꝝ nō tāgit. qz ad ꝓpositū suū nō ptinebat vel forte qz cā ignorabat.

Secundo queritur vtr copla matrimonial fuerit sub ꝑcepto post pccm. Et vr q nō. nō. n. est licitū alicui vouere aliqd ɔ ꝑceptū. sz glo. sup illud Luce. p°. Mñ vtr non cognosco dicit. ecce tāgit q ipsa vouerat castitatem. ḡ copula mrimonialis non erat sub ꝑcepto. Item magister huius di. c. 2°. dicit q. 2ª. institutio mrimonij habuit indulgētiam. sed quod indulget non ꝓcipit. Lontra sicut ꝑmis parentibus ante pccm dcm est. Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terram. ita hoc idez dictum est Noe ⁊ filijs eius post diluuiū. vt habetur Genesis. 9. Item magis fuit necessarium matrimonium post pccm ḡz ante. qz ante pccm non fuit nisi in officium. post pccm vero ⁊ in officiū ⁊ in remediū. ergo cum fuerit in ꝑcepto ante pccm. multo fortius post peccatū. Rndeo q matrimonium post pccm fuit in officium ⁊ in remediū. Quo ad p̄mum fuit in ꝓcepto etiam post peccatum quousqz facta fuit sufficiēs multiplicatio hoium ad cultū diuinum. ⁊ q tot fuerūt vacātes illi operi q melius erat aliquos manere in castitate virginali vel viduali ḡz omnes copule matrimoniali intendere. Quo ad 2m. autem nunqz fuit in ꝑcepto. qz morbū carnalis concupiscētie efficacius possunt hoies tēperaf per exercitiū mediationū affectionū spūaliū. ⁊ ɔgustationū celestiū. ⁊ macerationuz coꝝ ḡz p

mr̃imonialem cõcubitũ.sic̃.n.dicit Ber. in ep̃a ad ꝓpr̃ios parentes. gustato spũ necesse est decipere carnẽ. affectãti celestia terrena nõ sapiũt. eternis ihiãti fastidio sunt trãsitoria. Ad p̃m in opp̃m dõ q̃ tpe vginis Marie iam erat fcã sufficiẽs multiplicatio hoĩum ad diuinũ cultũ. ⁊ iõ iam copula mr̃imonial' non erat sub p̃cepto. Vñ nec Joãnes baptista ꝛ̃rit mr̃imoniuz. Vel põt dici p̃uilegiate ꝓsone. vt beata vgo. Joãnes baptã erãt ꝺ illo p̃cepto p diuinã dispẽsationẽ secretã exẽpte. Ad ꝛm ꝑz solutio ex dictis in q̃one. Duo ar̃a ad ptem aliã ꝓcedunt ꝺ mr̃imonio inq̃ũtũ ẽ in offiñ ⁊ ꝓ illo tpe quo erat modicus numerus hoĩum colẽtiũ deũ.

t **Ertio q̃ritur** vtrum modo obligentur hoĩes ad illud p̃ceptũ. Et vr̃ q̃ sic. p̃ceptũ q̃ꝺ est ꝺ iure nature semp durat. sz vt supius visum est mr̃imoniũ est ꝺ iure nature. g̃ p̃ceptuz ꝺ mr̃imonio ꝛ̃hendo adhuc durat. Item p̃ceptũ durat quousq; reuocar̃. sz nusq; in sacra scriptura ꝛuenim⁹ hui⁹ p̃cepti reuocationem. Itẽ p̃ceptũ q̃ꝺ dedit de⁹ hoĩ ad ꝓseruationẽ indiuidui que est p actũ nutritiue adhuc durat. g̃ a simili p̃ceptũ q̃ꝺ dedit deus hoĩ ad ꝓseruationẽ speciei q̃ est p actũ gnãtiue adhuc obligat. Cõtra ꝓsilium nõ ꝛ̃riar̃ p̃cepto. sed vginitas ꝛ̃riar̃ copl'e mr̃imoniali quã tñ ꝓsulit apl's p°. Cor. 7. g̃ copula mr̃imonialis mõ nõ est sub p̃cepto. Itẽ laudant hoĩes castitatẽ ꝙuãtes. ꝺ quo tñ laudari nõ deberẽt si adhuc eẽt mr̃imonial' copula sub p̃cepto. Rñdeo q̃ p̃ceptũ illud fuit affirmatiuuz. p̃cepta. n. affirmatiua nõ obligãt p semp. sed p loco ⁊ tpe ꝓueniẽtib⁹. ⁊ iõ q̃diu fuit modic⁹ numerus hoĩum deũ colẽtiuz illud p̃ceptũ obligauit q̃ cã modo cessat. q̃ magna ẽ multiplicatio hoĩum deũ colẽtiũ. ⁊ tot sunt vacãtes copule mr̃imoniali. q̃ expediẽs ẽ vt multi maneãt in ꝓtinẽtia viduali ⁊ vginali. Vñ Aug⁹. li. de bono ꝓiugali añ me⁰. ita iã se se hz genus humanũ vt alijs q̃ se nõ ꝓtinẽt nõ solũ p nuptias occupatis. sed multis ẽt p illiciros ꝓcubitus luxuriãtib⁹ bono creatore ꝺ malis faciẽte. q̃ꝺ bonũ est vt nõ desit numerositas plis ⁊ abũdãtia successiõis. vñ scẽ amicitie ꝓquirañ. Ad p̃m in opp̃m dõ q̃ nãle iudicium rõnis q̃dã dictat vt semp faciẽda. ⁊ sic copula mr̃imonialis nõ est ꝺ dictamie nãlis rõnis. q̃dã dictat vt faciẽda p loco ⁊ tpe. ⁊ sic mr̃imoniuz est ꝺ dictamine rõnis nãlis. Ad zm dõ q̃ istud p̃ceptũ i ꝺ satis reuocatũ est q̃ apl's ꝓtinẽtiã vginalem p̃fert copule ꝓiugali. vt pz. 1. Cor. 7. ⁊ p ꝺ q̃ iam cessat cã p qua datũ fuit illud p̃ceptũ. Ad zm dõ q̃ ꝓseruatio indiuidui nõ põt suppleri p aliũ q̃z p ipsũmet idiuiduũ. sed ꝓseruatio spẽi supplet p multos. q̃uis alij maneãt in ꝓtinentia viduali vel vginali. si tñ redigeret mũdus ad ita ꝑuz numer hoĩum q̃ gbusdã castitatẽ ꝙuantib⁹ alij nõ sufficerẽt ad sufficiẽtẽ multiplicationẽ hoĩum ad cultũ diuinũ. tũc mr̃imonialis copula oĩbus illi actui vacare potentib⁹ esset p̃ceptũ. tñ iam tot credunt saluari. ⁊ ita sunt hoĩes p mundũ multiplicati q̃ sic̃ dicit Aug⁹ de bono ꝓiugali añ me⁰. si omnes vellẽt ꝓtinere ab omni ꝓcubitu de corde puro ⁊ ꝓscientia bona ⁊ fide nõ ficta. multo citius ciuitas ꝺi compleret ⁊ acceleraretur terminus seculi.

Articulus quartus.

c **Onsequenter q̃r̃it̃** de. 4. ꝑncipali. Et circa ꝺ q̃runt̃. z. ⁊ p° vtrũ mr̃imoniũ sit in genere relatiõis. 2° vtz sit sacr̃m noue legis. 3° vtz ꝓcubitus sit ꝺ integritate matrimonij.

p **Rimo oñdo** q̃ mr̃imoniũ non sit in genere relationis ꝑm ph⁰. 5° phisi. in ad aliq̃d nõ est mot⁹. s. ãmediate. sed ꝓsensus legitimar̃ ꝓsonar̃ p vba ꝺ ꝓsenti exp̃ssus termiatur ad mr̃imoniũ ĩmediate. g̃ mr̃imoniũ nõ est relatio. Itẽ iter vnũ vir̃ ⁊ vnã vxorem nõ ẽ nisi vnũ mr̃imoniũ. sz relatio viri ad vxorẽ nõ est relatio vxoris ad vir̃. g̃ mr̃imoniũ nõ ẽ relatio. Cõtra magr̃ di. seq̃nti. c. 2. Mr̃imoniuz est maritalis ꝓiũctio viri ⁊ mulieris iter legitimas ꝓsonas idiuiduã vite ꝓsuetudinẽ retinẽs. sz ꝺ nõ põt ĩtelligi ꝺ ꝓiunctiõe q̃ est actio. q̃ tũc iter dormiẽtes nõ eẽt mr̃imoniũ. g̃ ꝺ ĩtelligiẽ de ꝓiunctiõe q̃ẽ relatio cãta p ꝓiunctionẽ q̃ est actio. Rñdeo q̃ mr̃imm dupl'r põt accipi. Uno mõ p eo q̃ꝺ i mr̃imonio ẽ sacr̃m tñ. Allio mõ p eo q̃ꝺ in mr̃onio ẽ res ⁊ sacr̃m. p° ꝺ. dupl'r. s. aut p signis sẽsibilib⁹ mutuũ volũtaris ꝓsensũ exp̃mẽtib⁹ ⁊ sic nõ est relatio. vba. n. sub rõe q̃ sunt soni sunt in gnẽ q̃litatis. aut p significatiõe illoz signoz. ⁊ sic dico q̃ est relatio significata p mõz actiõis. 2° mõ ẽt dupl'r põt accipi. Uno mõ p mutuo ꝓsensu volũtatis viri ⁊ vxoris ⁊ sic nõ est relatio. sz actio. Allio mõ p mutua obl'one vtriusq; ad reddẽdũ debitũ ⁊ nõ ad ipediẽdũ p creationẽ plis. q̃ obligatio cãtur inf legitias ꝓsonas p mutuũ ꝓsensuz p vba ꝺ pñti exp̃ssuz. ⁊ sic mr̃imoniũ ẽ relatio. ⁊ q̃ p̃ꝛie loq̃ndo hec obl'o veri⁹ ꝺr̃ mr̃imoniũ ꝙ̃ aliq̃ꝺ ꝑ dictoz. q̃ alia aut sunt mr̃imonij sig⁰. aut cã. iõ cõcedẽdũ est mr̃imoniũ eẽ in genẽ relatiõis. Ad p̃m in opp̃m dr̃ q̃ ad aliq̃d nõ est mot⁹ ĩmediate. ꝛ̃. dico q̃ vez est de motu ꝑꝛie dicto q̃ est act⁹ entis in po⁹ ꝑm q̃ huiusmõi. sic aũt nõ ẽ mot⁹ volũtatis ꝓsẽsus. vñ dic̃ ph⁹. 3°. ꝺ aĩa. De actu anie. q̃ est altera spẽs mot⁹. vñ p ꝓsensum voluntatis ĩmediate põt cãri obl'o hoĩs ad deũ. Ad 2m ꝺ q̃ mr̃im̃ nõ accipiẽ p altera ĩstaz rel'onũ tñ. sz p vtraq; sil'. ⁊ iõ inter vir̃ ⁊ vxorẽ nõ est nisi vnũ mr̃im̃. ꝑm quẽmodum dicim⁹ q̃ iter duos vicinos nõ est nisi vna vicinitas. ꝙ̃uis rel'o Joãnis ad Mariã sit alia ab illa q̃ est Martini ad Joãnem. q̃ vicinitas est nomen illaz duaz rel'onũ sil'. q̃ sunt inter duos vicinos.

f **Ecundo queritur** vtz mr̃imoniuz sit sacr̃z no. l. Et vr̃ q̃ nõ. q̃ in oi sacro no. l. est aliq̃d sensibile p mã. ⁊ aliq̃ vba q̃si p forma. sz nõ sic est i mr̃imonio. si. n. vba ꝺ pñti mutuũ ꝓsensũ exp̃mẽtia sunt q̃si forma. nulla est ibi mã. si fũt mã. nulla est ibi forma q̃ ꝑm ph⁰. 2°. phisi. mã ⁊ forma nunq̃z coicidũt. g̃ mr̃imoniũ nõ est sacr̃z no. l. Itẽ fuit ĩstitutũ añ no. l. g̃ nõ est sacr̃m no. l. q̃ oia sacra no. l. i no. l. ĩstituta sunt. Itẽ sacr̃m no. l. efficit q̃ꝺ figurat. sed ꝑm ap̃m ad ephe. 5. ⁊ magr̃m i lr̃a hui⁹ di. c. 4. Mr̃im̃ significat ꝓiunctionẽ xp̃i ⁊ ecc̃lie quã tñ nõ efficit. g̃ñ est sacr̃m no. l. Item nullus homo põt aliq̃ꝺ sacr̃z no. l. recipere a seipso. nullus. n. põt ꝓfirmare seipz vel baptizare. ⁊ sic de alijs. sed vir ⁊ mulier p seipsos possunt ꝛ̃here mr̃imonium. q̃ si ꝛ̃hunt ꝛ̃ctũ est ꝙ̃uis sic facere nõ debeãt. g̃ nõ est sacr̃m no. l.

Cōtra ap'ls ad ephe. 5. dicit de mr̄imonio. Sacr̄z hoc magnū est. dico aūt in xp̄o. ⁊ i ecclia. sed ℔ non possz dici de aliquo sacr̄o qō nō eēt no. l. Itē vt supra habitū est. sacr̄a ve. l. nō p̄ferebāt gr̄am. sed sacr̄m mr̄imonij p̄fert gr̄az. vt in hac di. hirū est. g̃ sacr̄m no. l. Rn̄deo q̄ sacr̄z aliqō pōt dici no. l. dupl̄r. Uno mō. q̄ p̄mo i no. l. ist̄itutū fuit. sic bap'⁹ ⁊ cō firmatio. ⁊ sic ō alijs. Et sic mr̄imoniū nō est sacr̄m no. l. fuit. n. ist̄ituz añ no. l. Alio mō q̄ q̃uis fuerit ist̄itutū añ no. l. tūc nō hās vim p̄ferēdi gr̄am in no. l. nō ē euacuatū. sz p̄firmatū. ⁊ fcm̄ gr̄e cātiuū. ⁊ sic sacr̄m est no. l. Añ. n. no. l. fuit ist̄itutū. ⁊ tūc gr̄az gratum faciētē nō p̄ferebat. ⁊ i no. l. nō est euacuatū sed app'⁹ obatū ⁊ p̄firmatū. ⁊ fcm̄ gr̄e cātiuū i quo sacr̄o est sacr̄m tm̄ exp̄ssio p̄sensuū p̄ vba de p̃nti. res ⁊ sacr̄m. vnio p̄sensuū. ⁊ obligatio mutua. ō q̄ supi⁹ dcm̄ est ē q̄ p mutuū p̄sensum p̄ vba de p̃nti exp̄ssuz est cāta. Nec. n. est res respectu significatiōis exteriozis que ē p sensibilia signa. ⁊ est sacr̄m duplicis rei. s. charitatis quā significat ⁊ dispositiue efficit ⁊ vnionis xp̄i ⁊ ecclie quā significat. sed nō efficit. ipa āt charitas est res tm̄. Ap̄ p'm i opp'm dō q̄ essentia huius sacr̄i p̄sistit in sensibili actiōe suscipiētium sacr̄m. vñ vbū p̄mo platū ab altero eoz hz rōnē materie. ⁊ vbū ℔ platū ab alio rōnem hz quasi forme eo mō quo vba sunt forma in sacr̄o. sic̄. n. cū vbum accedit ad elm̄ fit sacr̄m. vt supius habitum est. sic cū ad vbū illius q̄ p̄mo dicit. Accipio te i vxorē. accedit vbū alterius dicētis. Et ego accipio te i virū vel ecōuerso. fit sacr̄m. ⁊ ita pz q̄ ibi non ē idē mā. ⁊ forma. nec est ō necc̄ te sacr̄i q̄ vbū viri p̄cedat verbum mulieris neq̄z ecōuerso. q̄ cōcunq̄z illoz p̄cedat nihil obest sacr̄o. nec dō est q̄ bñdictio sacerdotis sit forma hui⁹ sacr̄i. illa. n. est qd sacr̄ale. nō qd p tinēs ad essentiā sacr̄i. Ad 2m̄ solutū est ex dictis i cōne. Ad 3m̄ dō q̄ nō oz cōlibet sacr̄m no. l. efficere quālibet rem quā figurat. sz illā quā p̄mo figurat ℔ aūt sacr̄m p̄mo figurat charitatē quā p̄iuges ōberent se se mutuo diligere dilectiōe sancta. ⁊ hāc rez dispositiue efficit. Ad 4m̄ dō q̄ ℔ est singulare in ℔ sacr̄o qō nō pōt suscipi ab vna p̄sona tm̄. sed oz q̄ sint plures. vñ nō est icōueniēs q̄ a seipis possint suscipere ℔ sacr̄m. q̄ vnus alij ministrat prez vnā. ⁊ alius aliā. vñ nullus eandē ptē sacr̄i r̄cipit a seipo sed ab alio. p̄ma. n. p̄ferēs vbū ptinēs ad sacr̄i essētiā ministrat alij sacr̄i mām. ⁊ p̄sona ℔ p̄ferēs aliō verbū ptinēs ad eiusdē sacr̄i essentiam mīstrat p̄ori q̃si forma sacr̄i.

t **Ertio q̃ritur** vtrū p̄cubitus sit de integritate mr̄imonij.

Et vr̄ q̄ sic. Dē illud ō integritate sacr̄i qō ex p̄mīt in ist̄itutiōe ei⁹. sed cū de⁹ mediāte Ad̄ā mr̄imoniū instituit fuit exp̄ssa carnal' copula. cū dictuz fuit. Erūt duo in carne vna. g̃ carnal' copula ē de integritate mr̄imonij. Itē magr̄ hui⁹ di. c. 4. ⁊ ē. 24 q. 2. Nō est dubiū. Nō ē dubiū illā mulierē nō ptinere ad mr̄im'm. cū q̄ docek nō fuisse cōmixto sextus.

Item ſm ap'm ad ephe. 5. mr̄imoniū ē sacr̄m xp̄i ⁊ ecclie. sed sicut dicit magr̄ vbi p̄us. ⁊ ē. 27. q. 2. Cū societas. nuptie p̃ter p̄mixtionē sexū nō hñt i se xp̄i ⁊ ecclie sacr̄m. g̃ carnal' copula est de mr̄imonij integritate. Cōtra. iter Mariā ⁊ Joseph fuit vex̄ matrimoniū. ⁊ tñ iter eos nūq̄z fuit carnal' copla. Itē deficiēte aliquo qō est ō integritate sacr̄i. sacr̄m est minus scm̄. sed sicut dicit magr̄ hui⁹ di. c. 4. matrimoniū i quo nūq̄z fuit carnal' copula. nō iō est min⁹ scm̄. g̃ nō est ō eius integritate. Rn̄deo q̄ mr̄im'm dupl̄r pōt p̄sideraī. aut q̃tū ad ei⁹ pfectionē p̄maz q̄ est pfectio essentialis. ⁊ sic carnal' copula nō est ō eius integritate. sed sine illa est mr̄imoniū ratū. aut q̃tū ad pfectionē 2am q̄ est pfectio aliquo mō accn̄talis. ⁊ sic carnal' copula est de eius integritate. per illā. n. efficit mr̄imoniū p̄sumatū. sic̄ dicit q̄ puēr p ei⁹ deductionē ad q̃titatē pfectā efficit vir p̄sumatus. g cū puer exīs hēbat totā suā pfectiōem in esse p̄mo q̄ respicit hois essentiam. Ad p'm in opp'm dō q̄ Ad̄am tetigit nō tm̄ qō est ō integritate mr̄imonij rati. sed ēt p̄sumati. Ad 2m̄ dō q̄ illa auctoritas itelligit de mr̄imonio p̄sumato. vel ibi accipit nō fuisse p nō esse potuisse pp. s. mulieris artationē. sic exponūt qdā. vt recitat glo. ibidē. Ad 3m̄ dō q̄ q̃uis mr̄imoniū absq̄z carnali copula sit sacr̄m vnionis xp̄i. ⁊ ecclie q̃ est p charitatem. nō tñ figurat illā q̃ est i nāe p̄formitate. sz mr̄imoniū p̄sumatū vtrā q̄z vnionē figurat ſm qō dic̄ magr̄ in lr̄a.

c **Jrca lr̄am** Coitus eoz bon⁹ esset ⁊ remunerabilis. supple vlr. sed post pcm̄ nō sic. Indulgētia q̄ meliora nō eligit remediū hz nō p̄miū. ℔ pōt itelligi de mr̄imonio in q̃tū idultū est cā fornicatōis vitāde vsq̄z quo fcā est multiplicatio. Post q̄z scōm idulgētiam mr̄imoniū ☞ctū fuit. q̃uis. n. in q̃tū mr̄imoniū ē in remediū ☞cupiscētie nūq̄z habuit p̄ceptū. sed indulgētiā. in q̃tū aūt in offiñ. aliqñ habuit p̄ceptuz. mō tñ pp multiplicatōem hoium sufficiēter tā fcm̄ non p̄cipit sed idulgef. ēt in q̃tū est in offiñ. ⁊ ē p̄missio i nouo testō de minorib⁹ bonis ⁊ minorib⁹ malis. sz p̄ma. pp̄ie dr̄ ☞cessio. ⁊ alia p̄missio. De minorib⁹ bonis est ☞iugiū. ℔ intelligēdū est de bonis illis que p̄ferūt gr̄am gratū faciētē. Nō mereē palmam. nec supple accn̄talē p̄milegiatā q̄ ē aureola. Allia sufficiēter sunt exposita in qōnib⁹.

Di. xxvij.

p **Ost hoc** aduertēdū. ⁊ē. Superi⁹ determinauit magr̄ de mr̄imonio q̃tū ad ei⁹ cām formalem. Hic determiat ō ipo q̃tū ad ei⁹ cām efficiētē. i. de p̄sensu. Et p'° de ipo q̃tum ad ei⁹ effectū. 2° q̃tū ad ei⁹ defcm̄ di. 39°. ibi. Oz aūt. ☞ª in duas. ☞° determinat p̄nciplr de effcū ☞ sensus exp̄ssi p vba de p̃nti. 2°ō effcū p̄sēsus exp̄ssi p vba de futuro. di. sequēti ibi. Hic q̄ri oz. ☞ª. i. 3. ☞° determiat vitatē. 2° recrat quozūdā falsā opīonem ibi. Quidā tm̄. 3° subdit auctoritatuz p eis adductaz solutionē ibi. His aūt ita rn̄demus. ☞°. i. 4. ☞° oñdit qd est mr̄im'm. 2° qd ē efficiēs mr̄im'm ibi. Efficiēs aūt. 3° pbat q̄ cōsensus facit mr̄im'm ibi. Nō aūt ☞sensus. 4° oñdit qñ icipit eē mr̄imoniū ibi. Nō. n. Illa pars q̃ ibi icipit. His āt ita rn̄dem⁹. diuidit in. 5. Soluēs. n. ibi auctoritates ☞rias p distinctionē dispēsatiōis. ☞°. p̄sequit vnū mēbz̄. 2° aliud ibi. Uocat ēt. 3°. reddit rōez q̄re spōse p vba de futuro non statiz traduntur ibi. De nuptialib⁹. 4° oñdit que spōsa debeat dici vidua mortuo spōso ibi. Et sciendū. 5°. oñdit q̄ ſm aliquā significationē sponsus ducens alteri⁹ sponsam pōt ad sacros ordines promoueri. ibi. Secun

dum hoc.

Articulus primus.

Circa hanc di. querēdū est pncipaliter de. 4. p°. de cā mrimonij effectiua. 2°. de cā dissoluriua. 3°. ō spōsalib⁹ q̄ sūt ad mrimoniū dispositiua. 4°. ō bigamia. Circa p^m vtrū q̄runt. 4. Prio vtr̄ pueniēter noiet mrimoniū noie pugij 7 nuptiar̄ 7 mrimonij. 2° vtrum ad ꝫhēdū mrimoniū necessari⁹ sit verus viri 7 mulieris psensus. 3° vtr̄ sufficiat psensus tacit⁹. 4° qd pulēdū est alteri pugū cui alter affirmat q̄ nun q̄ in eū psensit nec psentit.

Primo oñdo q̄ mrimoniū pdictis noib⁹ icōueniēt noietur. Cōiugiū. n. dr̄ a piunctiōe. 3z piūctō genus est ad piūctionē mrimonij. cū g̃ gen⁹ nō ducat i distictā cognitionē spēi. 7 res p suū nomē debeat distincte significari iconueniēter dr̄ pugiū. Itē p^m ph^m. 4. meta. rō quā significat nomen ē diffinitio. diffinitio idicat essentiā rei. cū g̃ nubere nō ptineat ad mrimonij essentiā sed cām. 7 nuptie dicāt a nubēdo icōueniēt noiant noie nuptiar̄. Itē a digniori vnūqōq denoiandū est. 3z in pereatione plis dignius pncipiū est pr̄ q̄ mat. g̃ mrimoniū pueniēt⁹ dr̄ primoniū. Cōtra i vsu coi trib⁹ pdictis noibus noiat. Rñdeo q̄ circa mrimoniū tria psiderāda sunt. s. cā. essentia. 7 effect⁹ rōne p^mi dicunt nuptie a nube. vñ Isy. li. 9°. ethimolo. c. vlti. Nuptie dicūtur eo q̄ ibi nubētiū capita velent. rōne essentie dr̄ pugiū. rōne effect⁹ q est ples dr̄ mrim^m q̄si matris muniū. i. offiñ. eo q̄ mri marie incūbit offiñ nutriē de pls. vel q̄si mr̄em muniēs. qz p ipsum ple munitur. vel q̄si mr̄em mouēs ne dereliquat viz. Ad p^m in opp^m dō q̄ sic accūti coi. qz hz plus de rōe accidētis q̄z ppriū appropriat nomē accūtis. sic qz in mrimonio ē maria piūctio. qz est ibi piūctio corporū 7 aior̄. iō pueniēter noiatur noie pugij a piūctione dcm̄. q̄uis inueniat piunctio i reb⁹ alijs. Ad 2^m dō q̄ q̄uis nomē iponat ad significādū essentiā rei tm̄ frequēter iponit ab accūte rei. qz p nomē res ino tescit. 7 sic dic ph⁹ p° ō aia. accūtia maximā ptē pfert ad cognoscēdū qcqd ē. ita dico q̄ pōt nomē rei pueniēter iponi ad significādā rei essentiā. qz m̄tū visui coopat ad rei cognitōem. Ad 3^m dō q̄ q̄uis sit vir pncipali⁹ pncipiū in plis gnārōe q̄z mulier. tm̄ i nutrimōe ē econuerso. qz dū est i vētre mr̄is nutrit rur mēstruo sāguie mr̄is sue. 7 postq̄z nat⁹ ē nutrit lacte mr̄is. 7 postq̄z ablactat⁹ est adhuc p mag^m tēpus magis icūbit offiñ nutriēdi ipm mr̄i q̄z pr̄i. econuerso qz i acqlitiōe possessiōis pncipalior̄ ē pr̄ q̄z mr̄ ideo dr̄ primonium.

Secundo querit vtrū ad ꝫhēduz mrimoniū neccia ri⁹ sit verus viri 7 mulieris psensus. Et vr̄ q̄ nō. qz cū nūq̄z possit pstare de vero psensu nunq̄z posset hoies eē certi vtrū eēnt in vo mrimonio qd vr̄ icōueniēs. Itez magr̄ hui⁹ di. c. 2° dic̄ q̄ si vir 7 mulier vbis explicāt qd tm̄ corde nō volūt. si nō sit ibi coactio vel dolus mrimoniū ꝫhūt. 3z nō ē ver⁹ psensus si vbo explicāt qd corde nō volūt. Itē ad ea q̄ sunt ab istitutiōe diuia nō regrit psensus volūtatis hūane. 3z mrim^m vt supi⁹ visum ē ab istitutōe diuina ē. g̃ ad ꝫ nō regrit psensus volūtatis humane. Cōtra ad verā collationē sacri regrit va itētio pferēdi. g̃ silr ad ve ꝫhendū sacrm mrimonij regrit va itētio ꝫhendi. Itē ex ō spōsalib⁹. Tua nos. i fine psensu cetera nequeūt fedus pficer̄ pugale. sed nō est psensus nisi sit ver⁹. g̃ ad ꝫ regrit ver⁹ psensus. Rñ° q̄ ad ꝫ vt ve ꝫhat in foro pscie 7 dei qui cordiū nouit occulta regrit verus psensus interior q̄uis nō sufficeret sine istitutiōe diuia. qz cuz vir 7 mulier plenarie subsint dñio dei nō liceret vni trāsferre corp⁹ suū i ptātē alteri⁹ nisi pcurrēte ad ꝫ dñi volūtate 7 auctoritate. tm̄ q̄tū ad iudiciū ecclie militātis q̄ fm exteriora iudicat si dicātur vba q̄ psensum iteriorē exp̄mūt. q̄uis fm rei vitatē nō assit iudicabit mrim^m. nisi signis euidētib⁹ pbari potuerit nūq̄z iteriorē psensū affuisse. qđ pbare nimis eēt difficile. nec ad pñs occurrit mihi quō ꝫ sit possibile. Ad p^m in opp^m dō q̄ q̄uis nō possit pstare certa scia ō vo psensu. ō ꝫ tm̄ pōt pstare p. pbabilē pjecturā. 7 ꝫ suffic. sic. n. dic̄ ph⁹. p̄mo etico. c. 2°. discipli nati est i tm̄ certitudinē ingrer fm vnūqōq genus iq̄stū rei nā sufficit. Ad 2^m dō q̄ vbū magri intelligē dū ē q̄stū ad iudiciū ecclie q̄ p exteriorē explōnem psensus p̄sumit iteriorē psensū affuisse. Ad 3^m dō q̄ ad ea q̄ sunt ab istitutiōe diuia regrit psensus volūtatis hūane i gb⁹ de⁹ istituit vt regrat. de⁹ autē in stituēdo mrim^m iplicite istituit vt regrat. ad ꝫ viri 7 mulieris psensus 7 ꝫ fuit rōnabile cū i mrimonio sit aliqd carnale 7 humanū.

Tertio querit vtr̄ ad ꝫhēdū mrimoniū sufficiat psensus tacit⁹. Et vr̄ q̄ sic. ex ō spōsalib⁹. Tue fmitati. mrimoniū i vitate ꝫhit p legitimi viri 7 mulieris psensuz. 3z necessaria sit q̄stū ad eccl'iam vba psensū exp̄mētia ō pñti. g̃ vba nō regrunt ad ꝫ vt foro di mrim^m ꝫhat. 3z tm̄ ad ꝫ vt ab eccl'ia ꝫctū mrim^m iudicet. Itē. 32. q. 2. Nō ois. §. Cū dr̄ i tex. 7 i glo. 7 decr̄. pdca i gl. Si parētes ꝫhāt p filijs pñtib⁹ 7 scit tib⁹ suffic. eor̄ taciturnitas. Itē psensus tacit⁹ facit adlteriū dñe dño. Math. 5. Quicūq̄z viderit mulierē ad pcupiscēdā iā mecat⁹ est eā i corde suo. g̃ a fortiori psensus tacit⁹ pōt facē mrim^m. Cōtra psensus tacit⁹ alicui⁹ nō dat ius alij i re sua. 3z p mrim^m hēt vir ptātē i corpe mulieris 7 econuerso fm ap^m p^mo Cor̄. 7. g̃ ad mrim^m ꝫhēdū nō sufficit psensus nō explssus. Itē magr̄ hui⁹ di. c. 2. dic̄ ō viro 7 mulier q̄ si psentiāt mēte. 7 nō exp̄māt vbis vel alijs certis signis tal' psensus mrim^m nō efficit. Rñ° q̄ ad ꝫhēdū mrim^m regrit psensus mutu⁹ p vba ō pñti vel p alia signa i nō potētib⁹ log. 7 dico q̄ p alia signa. qz muti pñt ꝫhere mrim^m. ex ō spōsa. Tue fratrnitati. Inter ēt abētes 7 q se nunq̄z viderūt pōt ꝫhi mrimoniū p. pcuratorē 7 lr̄as psensus mutuos exp̄mentes. duz tm̄ fama vl' auditu vl' aliquo mō se nouerit 30. q. 5. Nec illud i glo. 7. 32. q. 2. Nō ois. §. Cū dicit in glo. Nō ātq̄re regrit exp̄ssio mutui psensus p aliq̄ sensibile sig^m ē. qz sic ē istitutū. cui⁹ istitutōis fuit rō pgrua. qz matrim^m ē sacramētū. 7 ō rōe facti ē vt supi⁹ visum ē. Nō i eo sit aliq̄ sensibile sig^m. aliāter rōem assignāt aliq. qz i ꝫctu matrimonij glz donat alij ptātē copis sui q̄stū ad pugalē actū. dōatio autē nō pficit nisi pcurrēte psensu donatoris 7 dōatarij. donatari⁹ autē psentire nō pōt i donatōem. nisi donator voluntatē suā sibi exp̄mat. q̄ sine signo sensi

bili facere nō pōt. Ad p^m in opp^m dō q ꝯuis verba sint necessaria ꝯtuz ad eccliaz. nihilomin⁹ sunt etiā nccia ad ℔ vt i iudicio dei matrim^m ꝓbat. vñ vba decretal' itelligēda sunt p appꝛopatōem eo q i iudicio dei ꝑncipalioꝛ est ꝓsensus iterioꝛ ꝯ exꝑssio ei⁹ exterioꝛ. In iudicio autē eccliē militātis est ē̄ꝛio.

Ad 2^m dō q dicunt aliq q i casu ꝑdcō sufficit ꝓsensus sine vbis illoꝝ q ꝓhunt. qꝛ vba parentuz ⁊ taciturnitas filioꝝ pñtiuz ⁊ vba itelligentiuz equalent sensibili signo exꝑmenti iterioꝛez ꝓsensuz. maxime qñ ex aliq^o gestu ānuunt. ⁊ ex verecundia loq omittūt. si aūt vba dicerent p alios ꝯ p parētes nō sufficeret taciturnitas ꝑdcā. plus. n. in ℔ valēt vba parētū eo q filij sunt aliqd subē eoꝝ. Alij glosas ꝑdictas negāt. nec. n. ex textu ex quo accipiunt ꝫm rei vitatē pñt hēri. Ad 3^m dō q nō est sile qꝛ peccū ꝓmitti pōt i sola volūtate. sed ad sacām regrit sensibile signum ex diuina ist̄itutiōe.

q **Warto querit** qd ꝓsulēdū ē alteri ꝓiugū cui alt̄ affirmat q nūq̄ i eū ꝓsensit. nec ꝓsentit. Rñ deo q ꝓsulēdū est ei q ℔ nō credat. qꝛ nec alteri ꝓiugum i ℔ credere tenet. ex ō ꝓbatiōib⁹. Per tuas. nimis. idig^m ē iuꝛ legitīas sanctiones. vt qō sua qsq voce diluc̄ide, ptestat⁹ est i eū casum. ꝑo valeat testimoniō ifirmare. si aūt temerarie credat q alter ꝓiunꝛ vexꝛ dicat durāte ista credulitate nō lꝛ ei cuz illo carnalr ꝓmisceri. nec ad petitōem, ppriā. qꝛ credit q nō sit ei⁹ ꝓiunꝛ nec ad petitōem alteri⁹. qꝛ sibi i ℔ ꝓiudicat ꝯdiu affirmat se ꝓiugē nō ē̄. si aūt postea affirmat se mētitū eē ⁊ petat debitū. si alter cōiunꝛ remaneat i ꝑstina crudelitate pplexus ē ꝯdiu durat illa credulitas. qꝛ illa credulitate manēte nō credit altexꝛ suū ꝓiugē esse. vñ si redderet debitū ō ꝓsciam faceret. qꝛ nec debitū credit esse imo idebitū. si aūt nō reddit ēt peccat. qꝛ ꝯuis alter ꝓiunꝛ i dicēdo se nō esse ꝓiugē ꝓiudicaret sibi quo ad ptātem exigēdi ōbitū ꝯdiu ℔ nō reuocabat. tū postꝯ reuocat credo q expirat illud ꝓiudiciuz. qꝛ reuocatio cōcordat vbis qb⁹ in ꝺctu exꝑssit suuz ꝓsensuz ō ꝑti.

Articulus secundus.

e **Onsequenter** q̄rit ō. 2. ꝑncipali. Et circa ℔ q̄runt. 4. ꝓio vtꝝ m̄rim^m nō ꝓsumatuz possit dissolui p mutuuz dissensum. 2° vtꝝ p religiōis igressuz. 3° vtruz p abscissionē genitaliuz. 4°, vtꝝ p religiōis igressuz possit dissolui matrimonium ꝓsumatuz.

p **Rimo oñdo** q matrimōiū nō ꝓsumatuz possit dissolui p mutuuz dissensuz. ex ō regul' iuris. Dis res Dis res p q̄scunq̄ nascit cās p eas dē dissolui. sed matrimōiuz nascit p mutuuz voluntatis ꝓsensuz. g̃ dissolui p mutuuz voluntatis dissensuz. Itē destructa cā destruit effect⁹. qꝛ sicut dic Aui. 6. meta. sue. c. j. Cātuz eget datoꝛe sui eē semp ⁊ icessant ꝯdiu habuit eē. Et. c. se. dic q vnaquecq̄ cā ē sil' cum cāto. sz mutu⁹ ꝓsensus q ē matrimōij cā destruit p dissensuz. g̃ p mutuuz dissēsuz m̄rim^m dissolui. Itē destructo fundamēto religiōis destruit religio. sz m̄rimoniū cōphēdit duas religiones simul fundatas sup mutuū ꝓsensuz. vt oñsum est. g̃ p destructōem cōsensus destr uit m̄rimoniū. Cōtra. 32. q. 7. Licite. q̄ separat a viro nūq̄ carebit ꝓiugij sacro ēt si non recōciliet viro. ℔ aūt vexꝛ nō esset. si dissensus m̄rimoniū dissolueret. Itē ex de regul' iuris. Dis res dic glo. q m̄rim^m solo dissensu nō dissolui. Rñ^o q m̄rimoniū dissolui duplr pōt itelligi. aut ꝯtū ad thoꝝ aut ꝯtū ad vinculū. Pꝺ^o mō dissolui pōt per mutuū dissensum. si. n. ābo dissentiūt a carnali copula pñt ꝓcoꝛditer facere ꝓtinētie votuz quo facto vn⁹ alij nō tenet obedire ꝯtū ad carnalē copulā. 2° mō m̄rimoniū dissolui nō pōt p mutuū dissensum. cui⁹ rō est. qꝛ mutuus ꝓsensus nō est tota m̄rimonij cā. sed ad ℔ ꝑncipalr ꝓcurrit ist̄itutio diuīa. vt superi⁹ oñsum ē. ⁊ qꝛ de⁹ ꝓdinauit vt post mutuū ꝓsensū vinculū illud nō maneat subiectū volūtati eoꝝ. iō ꝯtū ad vinculū dissolui nō pōt p mutuū dissensum.

Ad p^m i opp^m pz solutio ex iam dictis. qꝛ ꝓsensus mutuus non est tota cā. qō si esset p mutuū dissensū posset dissolui. Ad 2^m dō q illud vbū itelligēdū ē de cā q nō tm̄ ē effectiua. sed ēt cōseruatiua effect⁹. tal' aūt cā m̄rimōij nō ē ꝓbētiū mutu⁹ ꝓsensus. Ad 3^m dō q m̄rimoniū fundat sup factū eē mutui ꝓsensus ⁊ subiectiōe ꝓiugū ist̄itutiōi diuine. p mutuū. n. ꝓsensum dū est i fieri fiūt ꝓiuges. dum fact⁹ est sunt ꝓiuges. nō ē aūt possibile fieri eē ꝓsensuz destrui. impossibile ē ēt ꝓiuges nō eē subiectos ist̄itutiōi diuīe. qō ⁊ si p ipossibile ⁊ icōpossibile ponerem⁹ cōiuges desineꝛ eē sub diuina ptāte p mutuū dissensuz posse vinculū dissoluere.

r **Ecundo queritur** vtꝝ m̄rim^m nō ꝓsumatū possit dissolui p religiōis igressuz. Et vr q nō. qꝛ m̄rim^o ꝺcto stati alter ꝓiugū tenet alteri petenti redir ōbitū. qꝛ sic dr. ff. ō regul' iur. In oib⁹. In oibus oblonib⁹ in qb⁹ dies nō ponit pñti die debet. sed ℔ nō eēt vexꝛ si m̄rim^m nō ꝓsumatū solui possz p religiōis igressū. qꝛ ꝓiuꝝ exact⁹ obijcē possz petēti se velle religionē itrare. g̃ nō soluit tale m̄rim^m p religionis igressū. Itē altero itrāte religionē. aut alter stari pōt ꝓhet'. aut nō. Si nō. nō est ꝓlutū m̄rim^m. Si sic. cū ille q itrauit religionē possit añ suā ꝓfessionez redire ad seculū ꝓtigē possz q vna esset ꝓpōsa duoꝝ sil in seculo remanētiū qō falsum ē. Itez aut ille q remānsit i seculo pōt ꝓhere m̄rim^m añ alteri⁹ ꝓfessionē. aut nō. Si sic tūc ꝓlueret m̄rim^m nulla interueniēte morte nec coꝛpali. nec spūali. qꝛ itrās religionē nō mozit spūali⁹ seculo vsq̄ ad suā ꝓfessionē. Si nō. tūc ille q religionē itrauit possz parū añ suā ꝓfessionē alia religionē itrare. ⁊ postea alia. ⁊ sic remanens i seculo sine culpa sua defraudaret multo tpe suo iure. qō ē inc̄ōueniēs. Cōtra magr huius di. ca. 6. ⁊ est. 27. q. 2. Despōsataz. Despōsatā puellam nō lꝛ parentibus alij viro tradet. tū lꝛ mōasteriuz sibi eligē. qō verum nō esset nisi illa obligatio ꝓlui posset p religiōis igressum. Itē ex ō quersione ꝓiuguz. Uerum post ꝓsensum legitimū de pñti licitum ē alteri altero etiam repugnante eligere monasteriuz. ⁊ pax post. dūmodo carnalis cōmixtio non interuenerit inter eos ⁊ alteri remanenti si commonitus ꝓtinentiam seruare voluerit licitum est ad secūda vota transire. Rñdeo q in m̄rimonio non consumato adhuc non est nisi coniuntio spūalis. ⁊ ideo p mortem q̄ homo spūalit̄ seculo mozit pōt ꝓlui mozte qua mozit p ℔ q in religiōe pfitet. ⁊ hec rō tāgit.

eꝫ de ꝓuersione ꝓiug. Uel ꝛ vbi dr q cum non fuissent vna caro simul effecti satis pōt vn⁹ ad deū trā sire. ꝛ alter i seculo remanet. Huic ꝓcordat significatio p̄dicti mr̄imonij quo nō significat vnio hūane nature ad psonā filij dei q̄ est idissolubil. ſz significat dissolubilē vnionē q̄ est iter deū ꝛ aiam p charitatē vie. nec illud vbū saluatoris scriptū. Math. 19. Hō lz viro nisi ob cām fornicatiōis vxorē suaz dimittet. intelligēdū ē nisi de his quoꝝ mr̄im⁹ carnali est copula ꝓsumatū eꝫ ō ꝙuersiōe ꝓiug. Expublico. Ad p⁹ in opp⁹ dō q i illa oblone si alter cōiugū ꝓponat se velle religionē itrare est idulta a iure dilatio duoꝝ mēsiū ad reddēdū debitū. eꝫ ō con. uer. ꝓiug. Expublico. i casu tñ ꝓmittit arbitrio iudicis. vtrū plus vel min⁹ tp̄us idulgeat ad p̄fitendū. vt dic̄ glo. ibidē. Ad ꝛ⁹ dō q remanēs i seculo pōt ꝫhere mr̄im⁹ añ pfessionē alteri⁹ in religiōe. qz tūc ꝓmo ille q ē i religiōe mozit spūali mundo ꝛ iō tūc ꝓmo vinculū mr̄imonij soluit. Ad ꝛ⁹ dō q ille q remanet i seculo nō pōt mr̄im⁹ ꝫhere añ pfessionē illi⁹ q religionē itrauit. ꝛ si ō fcō ꝫheret. qz ali⁹ añ suā pfessionē de religionē exiret ei eēt restituendus ad subueniēdū rñ remanēti i seculo ne suo iure frauduleter ꝓuet iudex illi q itrauit religionē p̄figet dz terminū pemptoriū ifra quē p̄fiteat aut ꝓsumet mr̄im⁹. aliogn ip̄m excōicet. vt hr̄ in p̄dcā decre. i glo. ꝛ. s. ti. pri. c. Statuim⁹ in glo.

t Ertio q̄ritur vtrū mr̄im⁹ non ꝓsumatū possit dissolui p abscissionē genitaliū. Et vr̄ q non. ꝛz. q. 7. Hi q mr̄im⁹. dr̄ q ꝓiugiū illoꝝ q post ꝓiugiū membris trūcant. aut a barbaris exfecti fuerūt pp hanc c̄im solui nō pōt. Cōtra. ꝛz. q. j. c. j. in glo. Quecūqz sit i potētia. s. coēūdi si mr̄im⁹ p̄cessit illaz ita q effecti sint vna caro pp nullā cām supueniētē pōt separari. in quo vr̄ dare itelligi q nō sint effecti vna caro q pp supueniētē ppetuā ipotētiā coēūdi pōt separari. Ad istā qōnem dñt qdā q mr̄im⁹ nō ꝓsumatū pōt dissolui p abscissionē genitaliū. qō declarant auctoritate rōne. ꝛ exēplo. Auctoritate. sic. ꝛz. q. i. c. j. Cōiugiū. Cōiugiū ꝓfiteātur offio. s. caris ꝫ glo. ſz vt dr̄ pax p⁹. e. c. añqz cōsitētur ipossibilitas officij soluit vinculū cōiugij. Rōne sic. mr̄imonij nō cōsumati solutio p religionis igressuz nō ē p ius pure positiuū. qz mr̄im⁹ ē de iure nature ꝛ diuio. Jus añt qō nō hz vim nisi ex positiōe nihil pōt ꝫ ius nature vel diuinū. dic̄ ēt dñs Math. 19. Nō de⁹ cōiūxit hō nō separet. restat g̃ q mr̄imonij nō cōsumati solutio p religionis igressuz sit p hō qō ius nature et diuinū dictat cōiūctionē q̄ tñ ē spūalis q̄lis ē cōiunctio mr̄imonij nō cōsumati debere solui p alteri⁹ cōiugis vel āboꝝ mortē spūalē q° ad carnales actus matrimonij q̄ morte morit vir vel mulier qñ i religiōe p̄fitētur. ſz ille q trūcat genitalib⁹ mēbris morit q° ad carnales mr̄imonij act⁹ cū g̃ vbi ē filis cā debeat eē filis effect⁹. vī q trūcatō mēbroꝝ genitaliū cōphēdēdo testiculos ꝛ virgā sit sufficiēs cā soluendi mr̄im⁹ nō cōsumatū. nō sic añt ē dō sm aliquos de trūcatiōe testiculoꝝ virga remanēte. si tñ exigi possit. vñ. ꝛij. q. 7. Hi q mr̄im⁹. in glo. dī de spadone q si hz virgā erectā siue resoluit spmā siue nō. q ibi sit mr̄im⁹. Mā talis satisfacit mulieri. sic mulier satisfacit viro siue resoluat spmā siue nō. ne q̄regrik q semp i mr̄imonio sit spes filioꝝ. qz sufficit q nō euitēt plē. Principale aūt ppositū oñdūt exo qz si mulier post tp̄s determinatū a iure ifra qō vir ꝛ mulier bona fide operā dederunt carnali opi oñdat p aspectū corporis se incognitā eē a viro pōt sm formā iuris ab eo separari pp ipotētiam coēūdi exte viri. vt inferi⁹ oñdet. neqz oportebit ipam ꝓbare q illa ipotētia coēūdi p̄cesserit mr̄im⁹ ratū g̃ a filiū ad hō q trūcatō genitaliū sit sufficiēs cā dissoluendi cōiugiū nō oz q p̄cedat mr̄im⁹ ratū. ſz sufficit q p̄cedat matrimonij cōsumationem. Alij aūt dicūt ꝓiū. qz mr̄im⁹ vt ipsi dñt nō inuenit i iure posse dissolui q̃ztū ad vinculū nisi p mortē corpalē si ē mr̄im⁹ cōsumatū aut p pfessionē in religione. si est mr̄im⁹ nō cōsumatū. Hec ponēdū ē. p cā. q tal⁹ red dit ipotēs de iure ad mr̄imōiales act⁹. ſz qz sic statutū ē in fauorē religiōis. Qui vult tenere ꝓmā opinionē pōt dicere ad ꝓmū q illō decretū itelligēduz ē de mr̄imonio cōsumato. qō sic ꝓbo. ꝛz. q. j. c. j. ꝛ i glo. hr̄ q ille auctoritates q̃s ibi Gratianus adduc ad ꝓbādū q pp ipossibilitatē reddēdi debitū supueniētē mr̄im⁹ mulier a viro suo separari nō possit sophistice a Gratiano iducūtur. qz de cōsumato mr̄imonio itelligūtur. et hō ꝓz. qz postq̃z eas iduxit Gratianus rñdet eis q itelligēde sūt de mr̄im⁹ cōsumato offō. qō itelligēdū ē ō officio carnis ſz glo. Qui vult tenē aliā opinionē q̃ mihi vī securior pōt dic ad ar⁹ ad ptē scdaz. q i illa glo. supplēdū ē maxie sic maxie si effecti fuerit vna caro. Ad aucte aūt salutoris. Quos de⁹ cōiūxit hō ñ sepet. q̃ p alia opinione adduceba pōt dici. q itelligēda ē de mr̄im⁹ cōsūato. vñ itellr sup illō. Quos de⁹ cōiūxit. dic faciēdo vnā carnē. vel si itelligat ēt de nō cōsūato itelligēda ē de hoīe opante ptāte hūana. cū aūt sūm⁹ pōtifex statuit mr̄im⁹ nō cōsūatū solui p alteri⁹ coniugū. vl āboꝝ pfessionē i religiōe. hō ñ statuit ptāte humana. ſz diuīa sibi a xp̄o data ingstuz ē vicari⁹ ei⁹. vñ itelligit sup illō. Hō nō separet. ſz de⁹

q Arto q̄ritur vtrū p religiōis igressū possit dissolui matrimoniū cōsumatū. Et vī q sic. qz si statiz p⁹ mr̄im⁹ ꝫctum vir mulieri carnal⁹ copulet. ipsa q̃ztū pōt renuēte. ꝛ se velle religionē itrare allegāte nihilominus cōsūatuz ē mr̄im⁹. g̃ si p⁹ mr̄im⁹ cōsūatuz mlier inuito viro nō posset religionē itrare ꝓ uaret i vita. ꝛ sine culpa suasuo iure. qō icōueniēs vī. Jtez lex diuīa magis dz fauere religiōi q̃z hūana. ſz lex humana ꝓcedit gr̃a religiōis ꝓiugia debē solui i autētica de nuptijs. ſ. Distrahunt. g̃ multo fort⁹ ꝫ ꝓcedit lex diuina. Jtez viculuz min⁹ soluit p mai⁹. vñ de religiōe laxiori licituz ē trāsire ad artiorez. ſz mai⁹ ē viculuz religiōs q̃z mr̄imonij. qz illō est spūale. istud carnale. g̃ p igressuz religiōis soluit vinculuz mr̄imonij ꝓsumati. Cōtra. Apls p° ad Cor. 7°. dicit ꝓiugatis. Nolite fraudari inicez nisi forte ex ꝓsensu ad tp̄s. vt vacetis oōni. si g̃ nō licet altez subtrahere se ab altero nisi ex cōsensu nō soluit mr̄im⁹ cōsūatuz p religiōis igressuz. Jtē nō soluit p alterius cōiugiz corpalez mortez. qz si resuscitaret alt cōiunx teneret ipm recipe. iuxta illō ad Hebr. ij. Acceperūt mulieres ex resurrectiōe mortuos suos. g̃ multo min⁹ soluit p pfessionē i religione. Ñ° q mr̄im⁹ ꝓsumatum nullo mō pōt solui q̃ztuz ad vinculuz nisi p alteri⁹ cōiugiz corporalem mortem. iam. n. sunt facti vna caro p carnalem cō

mittionē. ⁊ iō p mortē qua hō spūalr mozit̄ mundo p pfessionē i religione solui ñ pōt. qz iā nō ē ꝓiūctio spūalis tiñ. sz ēt carnalis. vñ ꝟ magr̄ ꝓcedētis di. c°. vlt. ¶Hoc mr̄im^m figurat vnionē nāe hūane i pso na filij dei. q̄ idissolubilis ē. ex mutuo tñ ꝓsēsu dissolui pōt quātū ad thoꝝ p religionis ingressū. alīo ēt re manēte i scl'o si nō sit suspect^9 de icōtinētia. ita tñ q̄ votū castitatis emittat añ̄ alē pfiteat. ex de quer si. ꝓiuġ. Lū sis. Si āt mulier ē ita iuuenis q̄ de ipsa posset oziri suspitio si remaneret i scl'o vir ꝓfiteri ñ dz nisi ipsa religionē itret ꝯtūcūq; remanēs i scl'o velit castitatē vouere. vt hī i decretali ꝓdicta. ⁊. j. e. ti. Ex pte abbatis i textu. ⁊ i glo. si tñ vir ō licētia vxoris castitatē nō vouētis pfessionē i religiōe fecerit. ⁊ postea ad ipsā fuerit reuocat^9 eo q̄ qñ ꝓcedi ctā dedit licētiā credebat se posse i seculo remanē qz ius ignozabat. al'. n. cōpulsa fuiss̄ religionē itraꝝ ea mortua teneē ad religionē reuerti. vñ dī i decr. ꝓdicta q̄ ea sublata de medio votū sine salutis sue piculo nō potuit violare. Si aūt ꝑ volūtatē vxoris pfessionē i religione faciat. pfitēdo peccat ⁊ ad mulierē reuocabit̄ ad eius petitōez. nec ea mortua cogē ad religionē reuerti. vlteri^9 tñ nō poterit vxorē accipe. p̄misit. n. se ñ exigē debitū qō i ei^9 ptāte erat ⁊ iō q° ad ꝟ votū tenuit. nō reddere aūt nō erat i ei^9 sz i mulieris ptāte. ex de quersi. ꝓiuġ. Quidā itrauit Sil'r dico de muliere itrāte religionē ꝑ volūtatē viri. vñ de muliere q̄ credēs vir̄ mortuū hītū religionis assūpsit ⁊ pfessionē fecit ⁊ postea reuerso viro fuit ad eū reuocata. dī ex de quersi. ꝓiuġ. ꝓplacet. q ꝯ̄ cuius mortuo viro ꝓsulti^9 sit ei ⁊ ꝓgruēti^9 ad salutē vt ad monasteriū redeat. tñ si ad ꝟ induci nō potit. dñs papa ipsā iuitā credit ñ cogēdā. ⁊ sic i eadē dec. dī. sz votū ei^9 vsqz̄ ñ tenuerit eatenus tamen fuit obligatorium quatenus se potuit obligare. ꝓmisit enim intrādo mōasteriū se ñ exacturam carnis debitū: qō erat i ptāte ipsi^9. Ex quo ꝑz q̄ cuius reuocata teneē debitū petēti reddere. sibi tñ petere ñ licebat. vñ vlteri^9 nō pōt vir̄ ducere. vt hī i decr. ꝓdicta. Ad p^m i opp^m dō q̄ mulier cognita a viro mō supradicto ñ pōt postea viro ꝺicēte religionez itrare. qz p ꝺctū mr̄imoniū iā trāslata erat ptās corꝑis vni^9 i aliū. quāuis ad hec nō plene. ⁊ iō copula mō supradicto extorta nō pōt dici fuisse oīno violēta. vñ ⁊si ista ꝑuēt iure suo sine culpa sua. non tñ sine rōnabili cā. Ad 2^m. dō q̄ nō est sīle de lege humana ⁊ diuīa. qz lex humana ꝓsiderat mr̄im^m inq̄ntū ē aliq̄d carnale. lex autem diuina inquātū est spirituale sacr̄m indiuisibilē vnionē humane nāe ad ꝑsonā filij dei significās. ⁊ iō dī i lr̄a. c°. 7. ⁊ ē. 27. q. 2 Sūt q̄ dicūt q̄ ⁊si lex humana gr̄a r̄ligionis ꝓingia supple ꝓsumata solui debere ꝓcessit. tñ lex diuina ꝑ hibuit. Ad 3^m. dō q̄ maior itelligēda ē de vinculis eiusdē generis icōpossipilib^9 viculū aūt religiōis ⁊ mr̄imōij eiusdē gñis ñ ſt. Ul'pōt dici q̄ vir ⁊ mulier mr̄im^m ꝓtrahēdo trāsferūt i se inicē suoꝝ corꝑoꝝ ptātez quātū ad actū ꝓiugalē. Cōtra rōnem aūt ē q̄ hō r̄ē alteri^9 alteri possit obligare. sz hō ꝑfitēdo i religione tradit corꝑ suū i ptātez religionis. ⁊ iō neq; viculoꝝ ꝓdictoꝝ ꝑ aliud pōt solui. Ad 2^m. ar^m ad partē ſcōaz dō q̄ si alter ꝓiunx mortuus resuscitaret ali^9 nō teneē ipsuz recipe. qz per mortē vinculū fuit solutū. vñ apls ꝓmo Coꝝ. 7°. Mulier alligata ē legi ꝯto tpe vir ei^9 viuit. q̄ si dormierit vir ei^9 liberata ē a lege viri. qō ġ dī q̄ mulieres accepe rūt de resurrectōe mortuos suos aut ꝑ mortuos nō itelligūt ibi mariti eaꝝ. sz filij vl' alij amici quos recupauerūt aut si itelligūt q̄ accepert maritos suos ꝟ fuit ꝑ nouū ꝓsensum ⁊ nouū matrimoniū.

Articulus tertius.

Consequenter queritur ō. 3° p̄ cipali. Et circa hoc q̄runt. 4. ¶p° vtꝝ sponsalia possint ꝓtrahi añ septēnium. 2°. quot modis spōsalia ꝓtrahunt. 3° vtꝝ spōsalia publice ꝓtracta coā amicis nō tñ i facieecclesie possint solui ꝑ mutuū dissensuz ꝓter iudiciū ecclie. 4°. quot modis dissoluuntur.

Primo oñdo q̄ sponsalia p̄ñt ꝓtrahi ante septēnium. qz spōsalia p̄ñt ꝓtrahi per parētes. 32. q. 2. ¶Honois. §. cū dī. ¶Honorant parentes ¶Rebecce muneribus. cōsulit puella nō de sponsalib^9. Illa. n. iudiciū expectat parētum. Sz ꝺctus q̄ per alios pōt fieri ñ requirit discretōem in illis de qb^9 agit̄ ġ sponsalia p̄ñt ante septēniū ꝓtrahi. Item Grego. dial. li°. 4 refert de quodā puero q̄nquēnij blasphemāte q̄ in gremio p̄is fuit a demonib^9 extinct^9 ⁊ ad ifernum tract^9. sz nullus retrahitur ad ifernum nisi ꝑ mortale peccatū. ġ añ septēniū pōt puer mortaliter peccare. multo fozti^9 ġ spōsalia ꝺbere. Cōtra magr̄. ꝺ di. 36. c. vlt. ⁊ ē. 30. q. 2. i ꝓncipio. spōsalia añ septēnium ꝺbi nō p̄ñt. ¶R° q̄ spōsalia ꝓtrahi nō p̄ñt ante septēniū. qz ad hoc regrit̄ ꝓsensus q̄ nō pōt iteruenire nisi ab alterutra parte illud itelligat̄ qō inter eos agit̄ q̄ etatis puerozꝝ añ septēniū infirmitas nō dimittit. 30. q. 2. §. Spōsalia. Ad ꝓmuz i opp^m dō q̄ spōsalia q̄ ꝓtrahunt per parentes efficaciā nō hñt si illi de qbus agit̄ nō ꝓsentiunt. vñ illud ꝟbū decreti ꝓsulit puella. nō de spōsalib^9. dz itelligi cū ꝟ aduerbio tñ. qz ēt fuit req̄sita de pfectōe. ⁊ sic exponit gl. ibidē. ⁊ ꝓcozdat sacre scripture Beñ. 32. vbi dī. Vocem^9 puellā ⁊ q̄ram^9 ipsi^9 volūtatem. tñ vt dic glo. i ꝑdicto decre. si nō ꝺicit ꝓsentire vi. l. q° ad foꝝ ecclie. Ad 2^m. dō q̄ ꝓter solitū vsū nāe erat accelerat^9 vsus li. ar. i puero illo. Jura aūt aptāt̄ ad ea q̄ vt i plurib^9 accidūt.

Secundo querunt quot mōis spōsalia contrahūtur. ¶R° q̄ spōsalia ꝼm q̄ ꝓprie accipiūt. l. p spōsione futuri mr̄imonij p̄ñt ꝺbi vl' absolute vl' sub ꝺditōe. ¶p° mō. 5. modis. l. nuda ꝓmissione. vt cū vir dic. Accipiā te i meā. ⁊ mulier. Accipiā te i meū. Alio mō datis arris spōsalitijs. vt pecunia l'aliq° huiusmōi. Alio mō annuli subarratiōe. Alio mō iteruēiēte iuramēto. Alio mō fidei datōe. Si aūt spōsalia ꝺbant̄ sub ꝓditōe. aut honesta ē ꝓditio. vt si vir dicat. Accipiā te i meā si placet parētibus meis. ⁊ tūc stāte ꝓditōe tenēt spōsalia. al'r nō ex de ꝓditōib^9 i dispōsatōe appositis. De illis. aut ē ꝓditō honesta. si tñ ꝺ bona mr̄imonij. vt si dicat vir. Accipiā te i meā si factis meis ꝓmissis. ⁊ hec ꝓditio hī ꝑ nō apposita ⁊ tenēt spōsalia. ac si facta eēnt absolute. e. ti. c. i. vt exponit glo. ibidē. ⁊ ēt. c. vlt. Si āt ē ꝓditio ꝺ bona mr̄imonij. vt si dicat vir. Accipiā te i meā si venena sterilitatis ꝓcuraueris. tunc spō

salia non tenent. ꝓditio. n. ꝯctũ corrũpit qñ ē ꝺ natu
rã ipsius. e. ti. c. vlti.

t **Certio querꝝ** vtr ſpõſalia publi-
ce ꝯcta corã amicis
nõ tñ i facie eccleſie poſſunt ſolui ꝑ mutuum
diſſẽſũ tñ ꝑter iudiciũ eccl̃ie. Rñ° q nõ. tales. n.
ꝯct⁹ ex quo ſunt notorij ſeu manifeſti. ita vt legitie
ꝓbari poſſint corã eccl̃iaſtico iudice ad iudiciũ ec-
cleſie referendi ſunt ſiue fci fuerint i pũtia miniſtro
rũ eccleſiaſticorꝝ. ſiue non.

q **Warto querꝝ** quot modis ſpõſa
lia diſſoluũt. Rñ°
q ſpõſalia diſſoluũtur i decẽ caſib⁹. Vn⁹ ẽ
qñ alter religionẽ igredi. qꝛ ꝑ hoc ſolueret mr̃imo
niũ nõ ꝓſumatũ. vt viſũ ẽ. Scõs qñ ꝯbit cũ alia ꝑ
ẏba de pñti. ex de ſpõſalib⁹. Si iter. cui⁹ rõ ẽ. qꝛ per
ſpõſalia nõ trãſferꝝ corꝑ⁹ vni⁹ i ptãtẽ alteri⁹. ſz fit ꝑ
miſſio de trãſferẽdo. ꝑ mr̃im⁹ aũt trãſferꝝ ptãs corꝑ
poris vni⁹ i aliũ. ⁊ ſi aliqd ꝓmiſſũ alicui. poſtea deꝝ
alij tz donatio q̃uis donãs ſic peccet. ⁊ i duob⁹ ꝓdi
ctis caſib⁹ ſoluunt ſpõſalia ipſo iure. Terti⁹ eſt qñ
trãſſert ſe ad regiones aliã ⁊ ꝓueniẽti tpe expectat⁹
⁊ debito mõ reqſit⁹ nõ reuertit. ex de ſpõſalib⁹. De
illis. Quart⁹ qñ alter ĩcurrit lepꝛã vel paralẽſim
vel aliã enormẽ leſionẽ. ex de iureiu. Quẽadmodũ
ꝫ. Nõ ſi. i textu. ⁊ in glo. Quint⁹ qñ alter eorꝝ forni
cat. Sext⁹ ſi ſupuenit affinitas vel cognatio ſpũa
lis. ex de ꝓſanguinitate ⁊ affinitate. Sup eo. Se-
ptim⁹ qñ alter alterꝝ abſoluit ne forte deteri⁹ ide ꝓ
tingat ſi talẽ ducat quã odio habeat. ex de ſponſali
bus. Preterea. ꝫ. Si autem octauus qñ minor ad
legitimam etatẽ veniens diſſentit. Monus ſi ꝓ-
betur fama de impedimẽto inter eos vel ſcanda-
lum de eorꝝ coniunctõe. extra de ſponſalibus. Luz
in rua. Decimus vt aliqui dicũt ſi ſponſalib⁹ ſu-
peruenĩat ſimplex cõtinentie votũ. qꝛ vt videtur
eis ſicut votum ſolẽnizatũ ꝑ profeſſionẽ in religio-
ne ſoluit mr̃im⁹ nõ ꝓſumatum. ita votum ꝓtinẽtie
ſimplex ſpõſalia ſoluit. ⁊ in his. g. caſibus non ſunt
ſolẽnda ſpõſalia niſi iudicio eccleſie. qõ vꝛꝝ eſt ſi ſt
publice contracta. ſi autẽ vir ⁊ mulier inter ſe ſpon
ſalia ſecreto cõtrarerunt nõ video rõnem quare ſi-
ne iudicio eccleſie non poſſint diſſolui in predictis
caſibus. cuz ſecreta non ſubſint iudicio militantis
eccleſie. niſi quo ad forum penitentie. Et notãduz
q ſponſalia ꝓtracta promiſſione iuramento firma
ta non ſoluunt ſponſalia nuda promiſſione ꝯcta.

Articulus quartus.

c **Onſeq̃nter** querit ꝺ. 4° ꝓcipa
li. ⁊ circa ꝫ q̃rũt. 4.
Pᵒ vtr bigami ſint irregulares. 2°
vtr illa irregularitas tollat ꝑ baptiſ-
mũ. 3° vtr ꝯhens nõ de iure. ſz de facto cum coꝛ-
rupta ab alio viro ſit irregularis. 4° vtr cũ biga
mis poſſit ꝑ ſummũ põtificẽ diſpẽſari.

p **Rimo oñdo** q bigami nõ ſũt irre-
gulares. qꝛ ꝫ eẽt aut
pp ſignũ icõtinẽtie. aut pp defectũ itegritatis i ſigni
ficatõe ex parte ſacramẽti. ñ pp põmũ. qꝛ maiꝰ ſignũ
icõtinẽtie ẽ fuiſſe fornicatũ cũ multis q̃ cognouiſſe
affectu ꝓiugali multas. ſz q cũ multis fornicat⁹ ẽ. ñ
pp ꝫ eſt irregularis. nec pp fm. qa ſicut mr̃im⁹ ꝓſũ
matũ ſignificat idiuiſibilẽ vnionẽ vni⁹ nãe humãe
cũ vna ꝑſona diuina. ita mr̃im⁹ nõ ꝓſumatũ ſigni
ficat vnionẽ vni⁹ eccl̃ie cũ vno ſpõſo. ſ. xp̃o. Sz il-
le q hũt plures vxores ỹgines ⁊ nullã cognouit nõ
ẽ irregularis. q̃ ſilr nec ille q habuit plures ⁊ vtran
q̃z cognouit. Jtẽ ſicut ſe hz vna vtus ad aliam. ita
vnũ ſacr̃m ad aliud. ſz vna vtus nõ ipedit alteri⁹ ſu
ſceptõez. q̃ neq̃z pp ſacr̃z mr̃imonij pluries iteratũ
ipedit hõ a ſuſceptõe ſacr̃i ordinis. Jtẽ ſaltẽ oñdo
q ducẽs viduã nõ pp hꝰ ſit irregularis. qꝛ plus noez
vnicuiq̃z corruptio ꝓpria q̃z aliena. ſz ſi hõ ꝓius ꝑ
fornicatõem corruptus poſtea cõtrahit mr̃imoniũ
cũ virgine nõ efficit irregularis. q̃ multo fortꝰ nec
ducẽs corruptã. Jtẽ ille q nubet ỹgini ab alio viro
relicte nõ ẽ irregularis. ex de bigamis nõ ordinãdis
Debitũ. ſz in hoc ſacro ẽ defectꝰ ſignificatõis. quia
vna ſcã aia quã repũtat virgo ducta nõ pot eẽ ſpõ-
ſa niſi vnius. ſ. xp̃i. ergo defectus ſignificationis in
ſacramẽto mr̃imonij nõ ꝓſumati non cauſat irregu
laritatẽ. ergo a ſimili nec defectꝰ ſignificatiõis ſa-
cramenti matrimonij ꝓſumati. Lõtra decre. di.
34. Precipimus ꝓbantur bigami ordinari. Jtẽ
extra de bigamis nõ ordinandis. c. j. Bigami pẽi
tentes vel repudiataz mariti ad ſacerdotium nõ
aſcendãt. Rñ° triplex eſt mr̃imonij ſignificatio.
vna eſt ſignificatio diuiſibilis vnionis queẽ inter
aiam ⁊ deum ꝑ charitatẽ vie. Ellia ẽ ſignificatio in-
diuiſibilis vnionis inter humanã naturã ⁊ filij dei
ꝑſonam. z. eſt ſignificatio vnionis indiuiſibilis inẽ
eccleſiam ⁊ xp̃m. ſicut inter ſponſum ⁊ ſponſaz. vn
de apls. 2. Coꝛ. ii°. Deſpondi vos vni viro virgi
nem caſtam exhibere xp̃o. eccleſia. n. nunq̃ defi-
ciet ſz ſemper xp̃o vnita manebit. quanuis non ſic
poſſet dici de qualibet aia ꝑ charitatẽ vie xp̃o vni
ta. Prima vnio ſignificatur per matrimonium nõ
ꝓſumatum. Due. 2. per matrimonium ꝓſumatum
non q ipſe carnalis cõcubitus has duas ſignificet
vniones. ſz conſumatio matrimonij q̃ eſt per actũ
illum. hec predicta trahuntur ex dictis. extra de bi
gamis non ordi. Debitũ. ex tex. ⁊ glo. cũ ergo vni
ſoli diuine ꝑſone ſit vnita vna ſola humana natu-
ra ⁊ vni chriſto vna tantum eccleſia. conſumato
matrimonij cum pluribus ⁊ ducere ab alio coꝛrup-
tam deficiunt a ſignificationibus predictis. qꝛ pri-
mo modo due fuerunt vnius. 2°. modo vna duoꝝ
cum ergo ille qui ordinatur ad miniſtrandum alij
ſacramenta non debeat in ſacramento pati defe-
ctum. ideo ordinatum eſt vt ille qui matrimoniuz
conſumauit cum plurib⁹ vel cũ corrupta ab alio vi
ro ad ordines non promoueatur. ⁊ hoc accipitur
ex dictis extra de bigamis nõ ordi. Debitũ. ⁊ nota
q ꝓtrahitur irregularitas bigamie i plurib⁹ caſib⁹

Unus eſt quando quis diuerſis tpibus hz plures
legitimas vxores ⁊ cognoſcit ambas. ⁊ hec eſt bi-
gamia ꝓprie dicta. Allius quando diuerſis tpi-
bus habet plures. vnam de iure. alteram de facto
⁊ cognoſcit ambas. Allius cum ſimul habz plures
vnam de iure. alteraz de facto. ⁊ cognoſcit ambas

Allius quando contrahit cum vidua. ⁊ ab altero
marito cognita. ⁊ eã cognouit. Alli⁹ qñ ꝯbit ⁊ mr̃i
m⁹ ꝓſũat cũ corrupta ab alio ſiue ꝫ ſciat ille q ꝯbit
ſiue non. Alli⁹ qñ ꝓpriã vxorẽ cognoſcit poſtq̃z ab
alio cognita ẽ. ſiue tpe quo eã cognoſcit ſciat eã eſſe
ab alio cognitaz. ſiue ñ. ⁊ oẽs huiuſmõi trahi pũt ex

dictis. ex de biga. nō or. sup eo in gl. Ille ēt irregla
ris ē q p⁹ sollēne votū ꝓtinētie ꝯbit mr̄im^m de fcō
siue cū vidua. siue cū vgie. ꝛ eā cognoscit. cū de iur̄
nō possit. ex de biga. nō ordi. Nup. ꝛ. c. vlt. ꝛ. c. sup
eo. i glo. ꝛ. ꝛ7. q. p°. Quotquot. sz tal nō ē irregla ris
pp defcm̄ significatiōis in sacro cū ibi sacrm nō sit
sz qr sic statutū ē eo q ꝯ talē pſūīt de icōtinētia ibe
renti. ꝛ ēt vt sacr̄z ordis i maiori reuerētia hēatur
ꝛi his sex cāib⁹ ē bigamia iterptatie decā. Ad p^m
i opp^m dō q mr̄imoniū n ꝓsumatū significat vnio-
nē aie cū xpo p charitatē vie. ꝛ plēs aie sic vniūt x°
sz nō significat vnionē vni⁹ ecclie cū x° fcāz p assū-
ptionē hūane nāe q diuina p^a B. n. significat p mr̄i-
moniū ꝓsumatū. Ad z^m dō. q sacr̄z non repugnat
susceptiōi ordis. sz defect⁹ integritatis in sua signi
ficatiōe. Ad z^m dō q ꝑuis ꝑtū ad clpā ꝛ penā ō-
bitā clpe plus noceat vnicuiqz corruptio ꝓpria ꝑ
aliena. tū ꝑtū ad penā irregularitatis nō ē sic i ppo
sito. cui⁹ rō ē ex quosdā. qr ecc^a nūqz fuit adultero
iūcta. nec nisi vni spōso: sz spōsus ecclie aliqñ hūit
synagogā ꝙsi ꝓcubinā. ꝛ iō ꝓsumatio mr̄imonij cuz
muliere ꝓus corrupta ab alio magis ē ꝯ significatō
nē q dz eē i sacro ꝑ cū vir ꝓus corrupt⁹ ꝓsūat mr̄i-
moniū cū muliere nō ꝓus corrupta. sz hec rō nulla
ē. qr sicut fuit vna fides antiquoꝝ ꝛ modernoꝝ. vt
i. 3°. li. oñsuz ē. ita ꝛ vna ecclia. vñ sci ꝑres q xp̄i ꝓ-
cesserūt aduētū iā ptiebāt ad vitatē ecclie. vñ illoꝝ
collatio nō dz dici fuisse ꝓcubina. sz spōsa. Unde ꝛ in
pphetijs spōsa vocāt. Preterea si eēt vex qđ illi
dñt copula fornicaria eēt sacr̄z vniōis synagoge ꝓ
deo. qđ ē absurdū. Dicēdū g alir q mot⁹ nō distin
guūt ꝑz spēz p ꝓpationē ad terminū a quo. sz ad quē
vñ ꝓsumatio mr̄imonij iḡtū ē cū nō ꝓus corrupta
ꝑuis sit ab illo q ꝓus carnē suā diuisit p fornicatio
nē cū alia nō sic deficit ab integritate significatōis
vni⁹ ꝙuctiōis int x^m ꝛ ecclīā. sic ꝓsumatio mr̄imo
nij q ē a viro nō ꝓus corrupto cuz mliere corrupta
ab alio. Silr dico q si mlier eēt ordis susceptiua ir
regularis fieret p ꝓsumationē mr̄imonij cū viro ꝓ⁹
corrupto cū alia. nō aūt p ꝓsumationē mr̄imonij cū
viro nō ꝓus corrupto. ꝑuis ipa ꝓus fuisz ab alio p
fornicationē corrupta. Ad vltimū dō q grauior
ē defcūs significatiōis i mr̄imonio ꝓsūato ꝑ nō cō
sumato. plus. n. pōderādi sunt defcūs i reb⁹ iā ꝓsu
matis ꝑ in his q nōdū ꝓuenerūt ad suā ꝓsūatiōez.

s Secundo q̄rit vtz irregularitas biga
mie tollat p bap^m. Ad istā
qōnē dixerūt qdā inter quos fuit Hieron⁹
mus q ille q añ bap^m hūit plres vroꝛes p bap^m se
q̄ntc ab irregularitate purgat. vt hꝫ sup illō i°. Thi.
3°. Uni⁹ vroꝛis vir. ꝛ ēt decre. di. 26ª. Uni⁹ vroꝛis
quoꝝ rō ē. qr cū bap⁹ tollat oēm clpaz ꝛ oēm penaz
nō vi rō q̄re nō tollat irregularitatē. Aug⁹ āt ꝛ cōis
opio doctoꝝ tenēt ꝯiū. qr ꝑuis p bap^m tollat oīs
clpa ꝛ oīs pena p actuali pccō debita. ex ꝫ tū nō se
q̄tur q tollat irregularitatē bigamie. qr non debeē
hōi p pccō sz p defectu sacrī mr̄imonij i significan
do. decre. di. 26ª. Acuti⁹. ibi. n. dī q acuti⁹ itelligūt
q nz eū q cathecumin⁹ hūit alterā ordinādū cēsue-
rūt. qr de sacro agit nō de pccō. ex ꝫ vt dñt qdā vi
ꝑbabilr posse ꝙcludi q baptism⁹ tollat oēm irr ꝛ
gularitatē p.ueniētē ex pccō nō aliā. Sz ꝯ ꝫ arguitur
qr si ꝫ eēt vex tollet illā q ꝓuenit ex infectiōe hōis
iusta. ꝛ nō illāq ꝓuenit ex interfectione hois iusta.
qđ rationabile non videtur.

t Tertio que ritur vtz ꝯbēs nō de iure
sz de fcō cum corrupta ab
alio viro sit irregularis. Et vi q nō. qr sile ē
ꝑtū ad irregularitatē ꝯbere cū vidua. ꝛ cū duabus
vroꝛib⁹. Sz nō inuenit in inre expſſuz q ꝯbens cuz
duab⁹ de fcō ꝛ ābas cognoscēs sit irregularis. g nec
ille laicus q ꝯbit cū vidua de fcō nō de iure. Itez
si ꝯctus de fcō iduceret irregularitatē. tūc ille q ꝯbe
ret cū alīq vroꝛe viuēte adhuc ei⁹ marito irregula
ris eēt. qđ nō inuenit de iure expſſuz. Itē talis nō ē
irregularis nisi sit bigam⁹. Sz bigam⁹ nō est q i vi
tate nullā hūit vroꝛē. ꝛ opioni ē vitas ꝓferenda. ꝛ
pōt trahi ꝫ ar^m ex qbusdā dcis. ex de biga. nō ordi.
Nup. Lōt^a. ff. ad. l. Cornelia ō siccarijs dimis. Qui
hoiez nō occidit. sz vulnerauit vt occidat p hōici
da ē dānandus. g a filio q ꝑtū i se ē ꝯbit cū vidua. ꝑ
uis iste ꝯct⁹ nō sortiat effectū. tñ ita bigam⁹ reputā
dus ē quo ad penā ac si ꝯct⁹ de iur̄ effectuz hūisset.
Rñ° q tal irregularis ē si illū ꝯctū ꝓsecuta ē carna
lis copla. nō qr irei vitate sit bigam⁹. sz pp affectū
itētionis cū ope subsecuto. ex ō biga. nō or. Nup. ꝛ
qr vti eadē decre. dr̄ i glo. In maleficijs voluntas
spectat nō exitus. qđ ē intelligēdū de volūtate ma
nifesta i ope ordiato ad exitū. sicut ꝑcutere hominē
cū cultello ordiat ad homicidiū. ꝑuis non ois qui
sic ꝑcutit occidat. Ad p^m i opp^m dō q inuenit i iu
rei sili q ꝯbēs cū duab⁹ de facto ꝛ ābas cognoscēs
ē irregularis. certū ē qđ inuenit expſſuz q ꝯbēs cum
vna de iure ꝛ alia de facto. ꝛ ābas cognoscēs ē ir-
regularis. qđ vex nō eēt nisi ꝯctus de facto q° ad
icurrēdū irregularitatis penā pōderaret vt ꝯctus ō
iure. Ad z^m dicendū q ille qui contrahit cum ali
qua viuente eius marito. ꝛ eam cognoscit irregu-
laris est. quia ꝑuis non sit bigamus in rei vitate.
tamen quo ad penam irregularitatis iter bigamos
propter similitudinem reputandus est. vt. n. dici-
tur extra de biga. non ordi. Nuper in glo. aliquan-
do propter similitudinem facti aliquis numeratur
inter eos. de quorum numero non est. Ad z^m dō
q in aliquibus casibus veritati ꝓfertur opinio.
vt habetur in glo. super decretalem ꝓdictam qđ
nō ē sic itelligendū. qr nūqz simplr opio vitati ꝓfer
da sit. sz fm gd. l. quo ad malefacientium penam.

q Quarto queritur vtrum cum bigamis
possit per summuz pontificez
dispensari. Et videtur q nō. extra de biga.
non ordi. super eo. In bigamis contra aꝑ̄ostolum
dispensare non licet. Item quod bona ratione cō
stitutum est. dissolui: non est velle dei. Sed biga-
mos non esse ordinandos. bona ratione constitu-
tum est. ergo hoc dissolui non est velle dī. Sed cō
tra velle dei papa dispensare non potest. Con-
tra decre. di. 34ª. Si subdiaconus necessitate exi-
gente bigamus vsque ad subdiaconatū possit ꝓ-
moueri. Itē c°. sequēti. Lector. si viduā alic⁹ vro
ris accepit i lectoratu pmāeat. aut si necitas fuerit
subdiaconus fiat. Rñdeo q ꝑuis papa nō possit
dispēsare ꝯ ius nāe. nec ꝯ ius diuinum. qr sua ptās
vtroqz iure ē iferioꝛ. ꝛ vtrūqz supponit ranꝯ fūda
mentū. tū qr est successor ꝑtri q ꝓceps fuit apl'o
rū equalē ptātē hūs ptāti ꝑtri. imo vt ꝓprius lo
quar eandē. ꝛ inferi or nō possit obligare superiorez
nec par p arē. Papa de plenitudie ptātis dispēsar

põt ꝺ̄ statuta apl'oꝝ quorũcũqꝫ. si tñ vim nõ hẽant ex iure nãe vel diuino. decre. di. 8ª. ℙresbyter cũ ḡ bigamũ nõ oꝛdiari aplicũ sit ꝓceptũ. cũ bigamis dñs papa dispẽsare põt. tñ qꝛ nõ decet ꝟ facil'r fieri pp reuerẽtiã apl'oꝝ. iõ cũ bigamis dñs papa nõ dispensat nisi exigente necessitate. Alliq tñ dicũt q̄ in diaconatu ⁊ ꝓsbyteratu cũ bigamis dñs papa dispẽsare non põt. qõ tñ ñ credo. vt hĩ decre. di. 34ª. Lectoꝛ in glo. Luciꝰ dispẽsauit cuꝫ ℙanoꝛmitano archiepo q fuit bigamus. Ad pm i oppm dõ q̄ ibi accipit. lꝫ. p nõ decet. sil'r exponẽdũ ẽ illud qõ dꝛ infra. e. ti. ℕup. ſ. q̄ cũ bigamis non liceat dispẽsari.

Ad 2m dõ q̄ vrgẽte necessitate ⁊ magna ecclesie vtilitate nõ eẽt ꝺ̄ velle dei bigamũ oꝛdiari. Alu ctoꝛitates ad partẽ aliã itelligũt de plẽitidie ptãtis

c Irca Ikam. Si verbis explicãt qõ tamẽ coꝛde nõ volũt. ⁊c. ℍ itelligendũ ẽ q̄tũ ad iudiciũ ecclie p verba significatia põtẽ ⁊ interioꝛẽ ꝓsensuꝫ. ꝓsumit ꝓsensuꝫ iterioꝛẽ affuisse. Macharius inter xp̄i heremitas p̄cipuus.

Nota q̄ illi heremite monachi erãt. al'ĩ solus uiꝛisset in heremo nõ pp ℔ solutũ fuisse mr̃imm. Talib⁹ spõsis lꝫ sine cõi ꝓsensu ꝓtinẽtiã p̄steri ⁊ monasterũ eligere. q̄uis ℔ dicat de spõsis q nõdũ sunt ꝓiuges tñ ℔ ẽt verũ ẽ de spõsis q ꝓiuges sunt añ mr̃imonij ꝓsumationẽ. Uidue marit⁹. q̄ supple cognita fuit ab alio eque sicut bigam⁹ sacerdos fieri phibeꝯ. supple si cuꝫ illa mr̃imoniũ ꝓsumauit. Si vo talis spõsa inter ⁊ spõsuꝫ ei⁹ ꝓsensus de põti intercessisset eo moꝛtuo vidua remãsisset cui copnlat⁹ vlteri⁹ ad sacros oꝛdies ñ accederet. ℔ intelli dꝫ si ñ tñ fuit coguita a viro ꝶo. lꝫ ẽt a pº al' nõ eẽt verũ qõ hic dic magr̃ qõ pꝫ p illud qõ hĩ. ex̄ de biga. non oꝛ. Debitũ ⁊ decre. di. 34ª. ℙresbyteri. §. Uidua. ⁊. c. imediate ſeqūnti. Si qs alij se copulauerit etiã si carnis cõmixtio illic sequat ad põtẽ copulã reuocãdus est. ℔ exp̄ssuꝫ est ex̄ de spõ. duoꝝm. Licet.

Di. xxviij.

b Ic queri dꝫ. ⁊c. Supi⁹ determinauit magr̃ p̄ncipal'r de effectu ꝓsensus exp̄ssi p ṽba de p̃ti. hic ꝺ̄ effectu ꝓsensus exp̄ssi p ṽba de futuro. ⁊ diuidit i. ꝫ. ℙº oñdit q̄ ꝓsensus de futuro mr̃imoniũ nõ efficit. 2º opponit in ꝫ̄riũ ⁊ soluit ibi. ℙremisse añt ꝫº ingrit cui⁹ rei sit ille cõsensus q̄ matrimoniũ faꝯcit ibi. Hic queritur.

Articulus primus.

c Irca hanc di. querẽdũ ẽ p̄ncipal'r de duob⁹. ℙº de cõsensu de futuro. 2º de consensu de p̃ti. Circa p̄m q̄runt. 4. ℙº vtrũ exp̄ssus ꝓsensus ꝺ̄ futuro p se mr̃imoniũ efficere possit. 2º vtrũ cum carnali copula seq̄nte accedẽte ꝓsensu de p̃ti. per ṽba tñ de p̃ti nõ exp̄sso. ꝫº vtꝯ sufficiat ad mr̃imoniũ solus ꝓsensus de futuro cuꝫ carnali copula sequẽte. 4º vtꝯ p⁹ carnalẽ copulã solũ ꝓsensuꝫ ꝺ̄ futuro sequẽtẽ mr̃imoniũ aliud cõtrahi possit

p Rimo oñdo q̄ ꝓsensus de futuro p se mr̃imoniũ efficere põt. qꝛ ꝓsensus de p̃ti efficit mr̃imoniũ p̃s. ḡ a fortiori ꝓsensus de futuro efficit mr̃imoniũ futurũ. Itẽ oẽ vinculũ inter viꝝ ⁊ mulierez fortius spõsalibus est mr̃imoniũ. ſꝫ p simplicẽ p̄missionez ꝯhunt spõsalia. cũ ḡ p̄missio iuramẽto firmata efficiat fort⁹ vinculũ q̄ p̄missio simplex. tal' p̄missio efficit mr̃imoniũ. Itẽ vinculũ indissolubile inter virũ ⁊ mulierẽ quo ad mutuã trãslationẽ ptãtis cõ poꝝ suoꝝ ꝯctũ mr̃imoniũ ẽ. Sꝫ p̄missio ꝺ̄ tali trãslatiõe causat vinculũ dissolubile inter eos qꝛ ipletio p̄missiõis est de iure nãe. qõ aũt ẽ de iure nature solui nõ põt. ḡ ꝓsensus de futuro efficit mr̃imõiũ

Cõtra magr̃ di. p̄cedẽti. c. 2º. Efficiẽs mr̃imonij cã est ꝓsensus. nõ qlibꝫ. ſꝫ p verba exp̄ssus nec ꝺ̄ futuro ſꝫ de p̃nti. ḡ ꝓsensus de futuro ẽt iuramẽto affirmatus mr̃imoniũ nõ facit. Itẽ magr̃ h⁹ di. c. i. probat q̄ ꝓsensus de futuro ẽt iuramẽto firmat⁹ matrimoniũ nõ facit. ℝñº q̄ ꝓsensum de futuro vir ⁊ mulier p̄mittũt se mutuo assumẽr i mr̃imoniũ. ⁊ ꝯctus mr̃imonij ẽ adipletio p̄missiõis illi⁹. vinculũ aũt ꝯctũ p̄missionẽ nõ ẽ p̄missiõis ipletio. qꝛ illud vinculũ ẽ obligatio ad iplendũ p̄missuꝫ. ꝺ̄ aũt ad aliqd iplendũ nõ est ipa adipletio. vinculuꝫ aũt ꝯcruꝫ p ꝓsensuꝫ exp̄ssuꝫ p verba de futuro ꝓsen põt efficere mr̃imoniũ. Ad pm in oppm dõ q̄ cõsensus de futuro dupl'r põt intelli. Uno mõ p ꝓsensu de futuro respcũ mr̃imonij futuri. ⁊ sic procedit arm. qꝛ sicut ꝓsensus hodiern⁹ p ṽba de p̃nti exp̄ssus hodie facit mr̃imoniũ. sic ꝓsensus crastinus q̄ tũc p ṽba de p̃nti exp̄met cras faciet mr̃imonium Alio mõ p ꝓsensu de p̃nti respcũ mr̃imonij futuri. ⁊ sic nõ valꝫ ꝓcessus argumẽti qꝛ cõsensus de p̃nti attigit imediate mr̃imoniũ qõ efficit seu vnit. ei sicut cã effectui. nõ sic aũt põt dici de ꝓsensu de p̃nti respcũ mr̃imonij futuri. Ad 2m dõ q̄ firmat⁹ promissiõis p iuramẽtũ nõ mutat genus vinculi. ſꝫ idez gen⁹ vinculi fortificat. vñ inter spõsalia q̄daꝫ sunt alia alijs fortiora. Ad ꝫm dõ q̄ ipletio p̄missiõis nõ ẽ ꝺ̄ iure nãe q̄ remittit ab illo cui fcã ẽ vl'a tur.

f Ecundo queritur vtꝯ exp̄ssus ꝓsensus de futuro cũ carnali copula seq̄nte accedẽte ꝓsensu ꝺ̄ p̃nti. per ṽba tñ de p̃nti nõ exp̄sso efficiat mr̃imoniũ. Et vi q̄ nõ ſꝫ magr̃m di. p̄cedẽti. Efficiẽs cã mr̃imonij ẽ solus ꝓsensus p ṽba de p̃nti exp̄ssus ſꝫ p hypothesim p̄dictus ꝓsensus de p̃nti nõ exp̄mitur p ṽba de p̃nti. ſꝫ tñ p carnalẽ copulã ⁊ ṽba ꝺ̄ futuro q̄ p̄cesserũt. ḡ oia illa sil'r nõ efficiũt mr̃imoniũ

Itẽ solus ꝓsensus ꝺ̄ p̃nti si p ṽba l'a signa nõ exp̄mit ẽ pñs: mr̃imm ñ efficit. q̄uis sequat̄ spõsalia ſꝫ carnal' copl'a aduenies ꝺ̄ vo mr̃imc nõ efficit matrimoniuꝫ. ſꝫ fcñ mr̃imm ꝓsumat. ḡ carnal' copula sequẽs spõsalia mr̃imm nõ efficit q̄uis accedat ꝓsensus de p̃nti p ṽba ꝺ̄ p̃nti nõ exp̄ssus. Lõtr ois carnal' copl'a ex mr̃imm fcã ẽ moꝛtale pccñ. Sꝫ carnalis copl'a cuꝫ ꝑditiõib⁹ p̄dcis nõ ẽ moꝛtale pccñ. ḡ carnal' copl'a cuꝫ alijs p̄dcis ꝑditiõib⁹ verũ efficit mr̃imm. ℝñº q̄ fit ex institutiõe sufficit ad ꝯhẽdum mr̃imm ꝓsensus ꝺ̄ p̃nti p ṽba l'a signa exp̄ss⁹. sic exi stituꝛõe suffic ad ꝯhẽdũ mr̃um iter legitias psonas consensus in matrimonium p̄sens expꝛessus per carnalem copulam in relone ad verba que cõsensum de futuro pꝛius expꝛesserãt. quanuis neutruꝫ p̄dcoꝝ p se sufficeret ad p̄dci ꝓsensus exp̄ssionez eo mõ quo fgrit̃ ad cãndũ mr̃imoniũ. Ad pm i oppm dõ q̄ quanuis consensus ille non exp̄rimatur per verba de p̄senti exp̄rimitur tamen per aliquod

equalens ex vi institutõnis mr̃imonij. Ad 2m dõ q̃ in cãu p̃dcõ carnal' copula cũ ꝓsensu de p̃ũti i mr̃i moniũ ꝛ p verba de futuro que p̀cesserant matri monium ꝛ efficit ꝛ consumat.

r Tertio queritur vtrũ sufficiat ad matri moniũ solus ꝓsensus de futuro cũ carnali copula sequente. Et vr̃ q̃ sic. q̃ iudiciũ ecclie iustuz ẽ. ꝛz in p̃dcõ cãu eccl'ia iudicat eẽ mr̃imoniũ nisi aliud ipedimẽtũ obstiterit. Itez maius ẽ exp̃mere ꝓsensuz vbo ꝛ fcõ q̃ vbo tñ. Sz in p̃dcõ cãu ꝓsone suũ ꝓsensuz exp̃mũt vbo ꝛ fcõ. g̃ verius ẽ ibi mr̃imoniũ q̃ inter ꝓsonas suuz ꝓsensũ exp̃mentes p verba de p̃ũti carnali copula nõ seq̃n te. Cõtra vbi dolus adest ꝛ ꝓsensus abest nõ põt fedus ꝓfici ꝓiugale. ex̃ de spõ. Tua nos ꝛ ꝓstat hoc intelli debere de ꝓsensu de p̃ũti. g̃ ad ꝫhendũ mr̃i moniũ nõ sufficit solũ ꝓsensus de futuro cũ carnali copl'a sequẽte. ℜñ° q̃ in cãu p̃dcõ eẽt mr̃imonium p̃sumptũ. ꝛ p̃m iudiciũ eccl'ie eo q̃ eccl'ia p verba q̃ p̀cesserũt de futuro ꝛ copulã carnalẽ sequẽtẽ p̀e sumit ꝓsensuz de p̃ũti affuisse. ꝛ ipos se mutuo ma trimoniali affectu cognouisse. tñ nõ eẽt ibi mr̃imo niũ verũ. nec p̃m iudiciũ dei. q̃ mr̃imoniũ p̃m rei vitatẽ sine reali ꝓsensu de p̃ũti ꝫhi nõ põt. Ad pm in oppm dõ q̃ in p̃dcõ cãu iudiciũ eccl'ie iustũ est a iustia iudicantis. q̃ iustũ est vt iudicãs q̃ nõ nouit occulta cordiũ iudicet ꝛz ea q̃ exteri9 patẽt. ille aũt iuder cui dr̃. Tu solus nosti corda filioꝝ hoiuz põt iudicare p̃m certitudinẽ de interiori ꝓsensu. Ad 2m dõ q̃ ꝛ̃tũcũq̃ exp̃matur ꝓsensus si nõ adẽ infi9 nõ ẽ mr̃imoniũ ꝛz iudiciũ dr̃. q̃uis talisq̃ sic carna lẽ copulã ertez sit teneat implere qõ vbo p̃misit.

q Quarto queritur vtrũ post carnalẽ copu lã solũ ꝓsensuz de futuro seq̃n tẽ aliud mr̃imoniũ ꝫhi possit. Et vr̃ q̃ non. extra de spon. Is qui fidem. Is qui fidem dedit .m. mulieri super matrimonio contrahendo car nali copula subsecuta. ꝛ si in facie eccl'esie deduca t aliam ꝛ cognoscat ad p̀imaz redire tenetur. q̃a ꝛz p̃sumptũ p̃m mr̃imoniũ videat̃ õ p̃sumptionez tñ h9 nõ ẽ p̀batio admittẽda. Itẽ eccl'ia põt facer̃ aliq̃s ꝓsonas illegit ias ad ꝫhendũ iter se. cũ g̃ eccª ꝓhibeat illũ q̃ post fidẽ datã de ꝫhendo mulieri ꝛ postea carnal'r cognouit eãdẽ alij nubere illa viuẽ te. vr̃ q̃ tal' sit illegitim9 ad ꝫhẽdũ cũ alia. Itez si aliq̃ ꝫhit spõsalia cũ aliq̃ q̃uis nl'la sint. ꝓhr̃ tñ du cere aliquã ꝓsanguineã illi9 in vxorẽ. ex̃ de spõ. Ad audiẽtiã. g̃ a sili mr̃imm q̃ ꝛz rei vitatẽ nullũ ẽ põt reddere ꝓsonã illegitimã ad ꝫhendũ cũ alia. Cõtra ꝓsensus verus p̃ualet p̃sumpto ꝓsensui. Sed cũ aliqs post p̀missionẽ factã mulieri de ducendo eã in vxorẽ postea carnal'r cognoscit eã nõ affectu maritali. ꝛz fornicario nõ ẽ ꝓsensus nisi p̃sumptus g̃ si postea ꝓsentiat i aliã ꝓsensu õ p̃ũti p vba õ p̃ũti exp̃sso ꝛ ex°. verũ mr̃imoniũ ꝫhit. Ad istã qõnez dixerũt aliq̃ q̃ q̃uis p̀mũ mr̃imoniũnõ fuerit vez ꝛz p̃sumptũ. tñ ex p̃stitutiõe eccl'ie in sic ꝫhentibus gñal'r ipedimẽtũ ne cũ alijs ꝫherepossint. ꝛ si vir õ bit cũ alia pª viuente vl'mulier cũ alio p° viro vi uente talia mr̃imõia tãq̃ nulla sunt dirimẽda. vñ ex̃ de spõ. Is. q. dr̃ de mr̃imonio ꝛcto post mr̃imo niũ p̃sumptũ q̃ nec verũ. nec aliq̃ censeẽ mr̃imo niũ. ꝛz q̃uis hec opinio sit ꝓbabilis. tñ nõ est vera nec cõit̃ teneꝛ a doctoribus. q̃ pm mr̃imm cũ non fuerit verũ ꝛz p̃sũptũ ñ generat generat nisi ꝛ̃ sic cõ tragẽtib9 vez ipedimẽtũ ꝫhẽdi cũ alijs p̃nois sed p̃sũptũ. ꝛ q̃ eccª iudicat de interioribus p exterio res p̃sũptiões. ꝛz mr̃imoniũ q̃uis eẽt verũ ꝛz iudi ciũ dei tñ dirrimereꝛ p iudicia eccl'ie ꝛ ad p̀zẽ co pulã ꝓpelkẽ reuerti ꝛ p eccl'iasticã cẽsurã. tñ q̃ p̃m rei vitatẽ ꝓiuges nõ fuerũt. ꝛ vera sunt mr̃imonia q̃ ꝫrerũt cũ alijs. p̀us dz pmittere se qlibz excõica ri ꝛ q̃cũq̃z penã aliã subire q̃z carnal'r copuleꝛ p̀zi silr dico de muliere respcũ viri nec pp̃ tal' ppleꝛ est. q̃ i ꝑ cãu nõ obediẽdo eccl'ie nõ peccat ꝛz sustine nẽtia excõis hac de cã meritoria sibi vr̃. p excõica to tñ se gerere dz. ꝛ a susceptione eucharistie maxie in loco vbi fcñ suũ notũ ẽ dz pp scandalũ abstineꝛ

Ad pm in oppm dõ q̃ illud verbũ decretal'. s. qõ ad p̃mã redire teneꝛ. ꝛ illud aliud qõ fuit allatuz p p̃ma opinione. s. q̃ mr̃imoniũ ꝓtractũ post p̃sũptuz ñ ẽ vez. itelligenda sunt p̃m iudiciũ ecclie. Ad 2m dõ q̃ eccl'ia aliqñ aliqd ꝓhibet fieri decernẽdo im plicite vl' explicite irritũ ꝛ iane fcñ õ hãc ꝓhibitõ nẽ. ꝛ sic nõ ꝓhibet ꝫhi mr̃imoniũ post mr̃imoniuz p̃sũptũ. qõ p̃m rei vitatẽ nullã ẽ. Alio mõ ꝓhibet aliqd fieri nõ decernẽdo explicite vl' iplicite irritũ vel iane si ꝛriũ fiat ꝛ q̃uis faciẽs õ talẽ ꝓhibitiõez peccet. tñ fcñ tenet nisi sit aliud qõ obsistat. ꝛ hoc mõ eccl'ia ꝓhibet ꝫhi mr̃imm durãte alio mr̃imo nio p̃sũpto qõ p̃m rei vitatẽ ẽ nullũ. Vel põt dici q̃ eccª nõ ꝓhibet ꝫhi p̃m mr̃imoniũ nisi p̃supponẽ do ex p̃sũptiõe q̃ p̃mũ sit verũ. ꝛ iõ p̃m mr̃imm quã uis realr̃ sit verũ ꝛz dei iudiciũ. tñ ꝛz iudiciũ eccl'ie est nullũ. ꝛ ita eo mõ ẽ nullũ quo ab eccª fuit ꝓhibi tũ. Ad 3m dõ q̃ q̃uis ꝫhens spõsalia cũ aliq̃ que ꝛz rei vitatẽ nulla sunt eo q̃ illã in vxorẽ nõ põt ha bere. non possit postea ẽt p9 mortẽ illi9 aliquaz sibi attinẽtẽ infra gradũ ꝓhibitũ ducere in vxorẽ. tñ p9 mr̃imm p̃sũptũ qõ ꝛz rei vitatẽ nullũ ẽ. aliud matri moniũ ꝛctũ cũ aliqua nõ attinẽte p̀zi tenet ꝛz iudi ciũ dei. q̃ qõ i p̃dcã decretali dcñ est ordiatũ ẽ ab eccª pp̃ publice honestatis iustitiaz. vt dicit Appa tus ibidẽ. ꝛ ẽ statutũ nõ tñ. ꝓhibẽs ne fiat. ꝛz ẽt de cernẽs irritũ ꝛ iane si contrariũ fiat.

Articulus secundus.

c Consequenter querit de 2°. p̃nci pali. ꝛ circa lz q̃rũt q̃ttuor. P° vtr̃ mutuũ ꝓsẽsus ꝺ trãslatõ ne ptãtis corpoꝝ ad tps faciat mr̃imm. 2° vtr̃ mutuũ ꝓsẽsus sub ꝓditõe faciat mr̃imm. ꝛz° vtr̃ ꝓsẽsus clãdestinus efficiat mr̃imm. 4° vtr̃ ꝓsẽ sus i carnalẽ copl'az necessari9 sit ad ꝫhẽdũ mr̃imm

p Rimo oñdo q̃ ꝓsẽsus mutuũ ꝺ trãsla tiõe ptãtis corpoꝝ ad tps faci at mr̃imm. Dis carnal' ꝓcubit9 ex̃ mr̃imm ẽ illicit9. ꝛz carnal' ꝓcubit9 cũ ꝓcubia q̃uis sit illicit9 ñti aliã vxorẽ. tñ licit9 ẽ aliã vxorẽ ñ ñti. dr̃. n. L. ꝺ ꝓcu. l. j. Meim licẽtia ꝓcedaꝛ ꝓstãte mr̃imo ꝓcubi nã penes se hr̃e. i q° vr̃ daꝛ itelli q̃ ñ ꝓstãte mr̃imo tal licẽtia p̃ ꝓcedi. g̃ vr̃ q̃ ꝓcubiat9 sit mr̃imm. sed ꝓstat q̃ ñ ẽ nisi ad tps. Itẽ q̃ p̃t aliq̃z rẽ ꝓcedeꝛ sim plr̃ põt ẽt ꝓcedere ad tps. ꝛz vir ꝛ mlier p̃nt sibimu tuo ꝓcedeꝛ simplr̃ ptãtẽ cõpoꝝ suoꝝ. g̃ hãc ꝓcessiõez p̃nt faceꝛ ad tps. ꝛz tal' ꝓcessio efficit matrimoniũ.

Itẽ sic se hz ꝓsensus simplr̃ ad mr̃imoniũ simplr̃. ita ꝓsensus ad tps ad mr̃imm ad tps. g̃ sic mutuus

ꝓsensus simplr efficit mrimoniū simplr. ita mutuꝰ ꝓsensus ad tps efficit mrimoniū ad tps. Cōtra ex de ꝓditiōibus i despō. appo. c. vlt. dr si alter dicat alteri. Cōtraho tecū donec inueniā aliā honore vel facultate meliorē. talis cōtractꝰ caret effectu. hoc aūt nō est nisi qr talis ꝟctus ē ad tps. Itē ſm magistrū supius di. 27. c. j. Mrimoniuz in diuiduā vitę ꝓsuetudinē retinet. sz ꝟctꝰ ad tps ē diuisibilis. ꝯ talis ꝟctꝰ nō pōt eē mrimoniuz. Rñ° q nō pōt ꝟ hi mrimoniuz ad tps. seruꝰ. n. alicui° dñi hñtis superipm plenitudinē ptātis nō pōt sine ꝓcessiōe dñi illius ꝛ auctoritate ꝓcedere alij qualēcūqz ptātez in corꝓ suuz. sz qlibet hō ē seruꝰ dei ꝯ hz sup quēlibet hoiem oīmodā plenitudinē ptātis. ꝯ nullus vir pt ꝓcedere mulieri. nec eꝰ° aliqz ptātez in corpus suum nisi ex ꝓcessione dei explicita vl iplicita. deus autē nō tm nō ꝓcedit. sz ēt ꝓhibet fieri inter viruz ꝛ mulierē mutuā ꝓcessionē ptātis suoꝝ corꝓoꝝ qz tuz ad ꝓcubituz carnalē ad tps qō ꝓz Mathe. 19. vbi dr. Quod deus cōiunxit hō ñ seperet. Triplex autē ē ꝓgrua rō qre deus ꝺ voluit fieri. Una ē qr ꝺ esset ꝟ bonuz plis. copl'ati. n. ad tps ñ eēnt ita sollicīti vt in plib⁹ de sue plis disciplīna ꝛ educatiōe religiosa sicut copulati simplr. Alia ē qr hoc esset ꝟ bonū honeste dilectiōis q dz esse inter ꝓiuges. qr forte cuis copulati ad tps plus diligerēt se ꝓp delectabile ſm carnē qz copulati simplr cuz dilectiōe q est ꝓp honestū copulati simplr magis diligunt se vt in plibus qz si eēnt copulati ad tps. plus. n. diligit vnusqsqz vt in plurib⁹ rē q sua est simplr qz si ñ eēt sna nisi ad tps. Tertia rō est qr in copula ad tē pus nō saluarē rō sacri. qr talis copula cū esset diuisibilis nō significaret indiuisibilitatē hūane nāe a pſona filij dei. nec indiuisibilem vnionez ecclie cum Christo. Ad pm in oppm dō q dicta lex cōcubinatū non concedit. sed homini nō ꝓzato pmittit tanqz lege hūana non puniendo. nec exꝺ seqtur q puniri non debeat lege diuina. qr sicut dic Aug. i. de li. arbi. longe añ mediū. Lex hūana multa impunita relingt que p diuinā ꝓuidentiā vindicantur ꝛ recte. Ad 2m dō q maioꝛ ē vera qñ potestas supioris dñi ita concedit seu permittit fieri concessionē rei ad tps. sicut permittit ea fieri simpliciter quod in ꝓpositō nō est verū. vt visum est in corꝓore questionis. Ad 3m dicendū q maioꝛ falsa ē sicut patet ex dictis in corꝓore questionis.

ſ Ecundo queritur vtrum mutuus consensus conditionalis faciat matrimoniū re nō existente posita sub cōditione. Et videtur q sic. extra de condi. in despōsa. appo. c. j. Quicūqz sub cōditionis nomine aliquā desponsauerit ꝛ eā relinquere voluerit. dicimus q frangatur cōditio ꝛ despōsatio irrefragabilr teneaꝫ. ergo siue existat cōditio siue non tenet desponsatio. multo fortius ergo matrimoniū. Item si aliqs iurauerit mulieri se eam ducturū in vxorem. si tm sibi donauerit. s. io. vel 20. marcas. si conditio nō existat ꝛ interueniat consensus de ꝑsenti. aut carnalis sequatur copula eā tenetur accipere in vxorem extra. e. ti. De illis ergo a silō matrimoniū tenet. cuis res apposita sub cōditione nō existat. Contra. e. ti. sup eo. dicitur de illo qui cōsensit in quandā mulierez si pater ei⁹ suū ꝓstaret assensum q nisi voluntas patris postmodū intercedat. nequaqz cogendus ē ad mrimoniū cōtrahendū. sz si sponsalia, sub conditione contracta non tenent re posita sub condition e non existēte. a simili nec mrimoniū. Rñdeo q conditionū appositarū in contractu matrimonij quedam sunt contra mrimonij substantiā. vt si alter dicat alteri Contraho tecū si generationē ꝓlis enites. qō est cōtra bonū ꝓlis. vel donec inueniā aliam honore vel facultate meliorē qō est cōtra significationē sacri. aut si adulterandā te tradas quod est contra bonū fidei. ꝛ sub talibus cōditionibus nullū matrimoniū est. vt hī exꝺ de cōdi. in desposatione. appo. c. vlti. Quedā sunt nō cōtra substantiā mrimonij. ꝛ istaꝫ qdā sunt turpes aut ipossibiles. ꝛ mrimoniū ꝟctū sub talibus cōditionibus tenet quia ꝑ ñ adiectis hñtur. vt dr in ꝺcretali ꝑdicta. quedā sunt honeste ꝛ possibiles. ꝛ istaꝫ quedā sunt de ꝑterito. vt si dicaꝫ. Cōtraho tecū si maritus tuus mortuꝰ est. quedā de ꝑsenti. vt si dicaꝫ. Cōtraho tecū si tu es ꝟgo. ꝛ sub istis conditiōibus vel silibus mrimoniū cōtractū tenet exītibus rebus in conditionib⁹ appositis alr nō. ꝛ sic intelligiꝫ auctoritas ad ꝓtez ꝫz allegata. cuis illa videatur de spōsalibus loq que dā sunt cōditiones de futuro. vt si dicaꝫ. Cōtraho tecū si patri tuo vel patri meo placuerit. ꝛ tūc iudicanduz est sicut de spōsalib⁹ sub cōditiōe cōtractis qr vt dr exꝺ de cōdi. in despō. appo. Sup eo. Muins modi consensus nō est de ꝓsenti habēdus sz per verba de ꝑsenti euidētius exꝑmatur. qr in alieno arbitrio nō hīto sed hñdo cōsistit. Ad pm dō q illa decretalis intelligiꝫ de cōditione turpi nō exītē naturam mrimonij vt dicit Appatus ibidē. Ad 2m dō q cuis ꝓzimo apposita sit conditio de futuro si postea consentiat de ꝑsenti. aut carnalis copula subsequatur conditionenon replicata recedit a conditione ꝓr⁹ apposita. ꝛ simplr intelligr cōsentire. vt dicit Appatus ibidem.

t Ertio que ritur vtrum cōsensus clādestinus efficiat matrimonium. Et videtur q nō. 30. q. 5. Aliter dicitur de clandestinis matrimonijs q non sunt coniugia sed adulteria vel concubinia. vel stupra aut fornicationes potius quā legitima coniugia.

Item quia ecclesia ꝓhibet consanguineos matrimonialiter copulari. ideo mutuus eorum cōsensus matrimoniuz non efficit. sed ecclesia ꝓhibz matrimonia clandestina eadem. q. nullus. ꝛ extra de clande. despon. Cum inhibitio. ergo consensus clandestinus matrimonium non efficit. Itez carnalis concubitus inter coniuges est licitus. sed si aliqui clandestine mrimoniū cōtrahāt nō lz eos sil carnaliter copulari. quia scandalizaret ppl'm. ergo vr q tale mrimoniū est nullū. Contra, 30. q. 5. Judicantem. dr de illis qui clandestine consenserunt q reatū adulterij vterqz incurrit dum vtroqz coꝛ vinente alij se copularit. sed hoc non esset verum nisi per mutuum consensum clandestinuz cōtractus set mrimonium verū. ꝯ talis cōsensus verū efficit mrimoniū. Itē si tales trāsferrent se ad regionez longinquam vbi non est consuetudo monitiones ꝛ sollennitates in matrimonijs adhiberi. licitum esset eos ibi carnaliter copulari. sed nunquam carnalis copula extra matrimoniū est licita. ergo clādestinus consensus verū efficit mrimoniū. Rñ° q

sic mrim^m clādestinū dr triplr. ita ꝑt dici ō clādestio ꝓsēsu. Uno mō dr mrimoniū clādestinū quod ꝫhitur sine ꝑsētia testiū eꝝ de clāde. despō. Nō nob Allio mō qō ꝫhitur nō adhibitis sollēnitatib^9 ꝓsuetis ꝙuis ꝫctū fuerit in ꝑsētia testium. 30.q.5. Alr Tertio mō qñ fit sine ꝑmissa denūciatiōe. eꝝ de clāde. despō. Lū inhibitio. ꝛ quolibz istoꝝ modoꝝ si affuit mutu^9 ꝓsensus ꝑ ꝟba de ꝑsēti expꝛessus verū ē mrimo^m ꝫ dei ꝛ ꝓscie iudiciū illō tn qō ita ē clādestinū qō nō fuit i ꝑsētia testiū ñ iudicabit verū mrimoniū ab ecc^a q̄ iudicat ꝫ allata. vñ si aliqs istoꝝ cū alia ꝑsona i facie ecclie ꝫheret ꝑcipet ei ꝑ eccliā cohabitatio cū ea. ꝛ phiberet ei accessus ad ꝑmaz cui tn ꝑcepto obedire nō deberet ꝙtū ad redditionē carnalis debiti. qꝛ magis obediēduz est iudicio dei ꝛ ꝓscie ꝙ iudicis eccliastici q ꝫ ꝑsūptiones iudicat. i qb^9 tn posset obedire ecclie absq; pcō obedire tenet sicut in subueniēdo illi mulieri i necessarijs si indiget. ꝛ ipe illi ꝛ alij sufficere posset. Ad p^m in opp^m dō q sicut dicit magr h^9 di. c. 2. illud nō ē ita itellige^m q nō sit legiptimū ꝓiugiū. ſz qꝛ nō hz decorē ꝛ debitā honestatē. Uel pōt dici q illud decretū itelligēdū ē de clādestino ꝓsensu non expſso i ꝑsētia testiū. q ꝓsensus nō efficit mrimoniū ꝫ ꝑ sūptionē. ꝛ iō carnalis ꝓcubit^9 taliuz ab ecc^a illicitus iudicat. Ad 2^m dō q ñ ē sile de vtraq; phibitiōe. qꝛ ita phibz ꝓsanguineos copulari q ꝑsonas i tēdit reddet illegitias ad ꝫhendū. ñ sic aūt phibz clādestia mrimonia. Ad 3^m. dō q ꝙuis carnal^r cōcubit^9 in mrimonio sit licit^9 reglarit tn ꝑ accidens aliq^o loco ꝛ aliq^o tpe pōt ee illicit^9. vt pp scādaluz ppl^i sicut dcm ē. vl pp ecclie phitionē q̄ alicubi phibz ꝓiuges carnal^r copulari aūq; adhibeat mrimonio sollēnitas ꝓsueta quā tn phibitionē qdā dicūt ee nō respcū act^9 debiti reddēdi. ſz respcū act^9 petēdi. vñ peccaret exigēs. ꝛ nō peccaret reddēs.

q **Uarto** q̄rit vtrū ꝓsensus i carnalē copulā sit necessari^9 ad mrimoniū ꝫhēdū. Et vi q sic. i 7. q. j. Sūt qdā. uo uētib^9 supple ꝟginitatē nō solū nubere. sed ēt velle dānabile ē. ſz lz verū nō eēt nisi ꝓsensus in carnalez copulā necessari^9 eēt ad mrim^m ꝫhēdū. Itē ad ꝫhēdū mrim^m necessari^9 ē ꝓsensus i ea ꝑ q̄ ē mri^m institutū. Sz mrim^m nō tn̄mō istitutū ē in officiuz ſz ēt in remediū. g̃ ad ipm ꝫhendū necessari^9 ē consensus in illō ꝑ qō ꝫhz remediū ꝫ carnalē ꝓcupiscentiaz. illud aūt remediū ē carnal copula. Itē ad ꝫhēdū mrim^m necessari^9 ē ꝓsensus i illud qō si excludat i ꝫctu mrim^m nullū ē. Sz si vir ꝛ mulier ꝫherēt apposita hac ꝓditiōe q vn^9 alij nūq; debitum redderet nullū eēt mrimoniū. g̃ ad ꝫhēdū mrimoniū necessari^9 ē ꝓsensus i redditionē debiti. Contra magr h^9 di. c. vlt. Lōsensus cohitatiōis vl carnalis copule nō facit ꝓiugiū. ſz ꝓsensus cōiugal^s societatis ꝟbis ſm ꝑs tps exꝑssus. Itē beata ꝟgo verū mrimoniū ꝫrit cū Joseph. nō tn̄ in carnalē copulā ꝓsensit. qꝛ semp ꝟgo pfcā nō tn̄ corpe ſz ēt mēte ꝑmānsit. g̃ ꝓsensus i carnalē copulā ñ ē necessari^9 ad mrimoniū ꝫhendū. Rñ^o q mrimoniū ꝫhendū nō ē necessari^9 ꝓsensus explicite i illud qō nō est de mrimonij eēntia. copula aūt carnalis ē huiusmōi. postq;. n. aliq; mrimoniū ꝛtraxerūt si postea perpetuo ꝓtinerēt nihilominus essz inter eos verū mrimoniū. sicut patuit i mrimonio int ꝟginē Mariā ꝛ Joseph. ad ꝫhendū g̃ mrimoniū nō ē necessarius ꝓsensus in carnalē copulā explicite. qꝛ tn̄ in eēntia mrimonij ꝓtinet carnalis copula sicut vsus i ptāte ordiata ad vsuz nō de necessitate ſz voluntarie. iō aliq^o mō iplicite regrit ꝓsensus in carnalē copulaz ad ꝫhendū mrimoniū. iq;tū ad h̄ necessari^9 ē ꝓsensus mutus in trāslationē corꝑis ꝑpij in ptātez alterius ꝓiugis q;tū ad cōcubitū ꝓiugalē. ſz h̄ nō ē ꝓsentire in carnalē copulā neq; explicite nz iplicite absolute. ſz iplicite ꝛ sub ꝓditiōe. s. si alter ꝓiuꝝ vti sibi ꝓcessa voluerit potestate. Ad p^m in opp^m dō q ille q vouit ꝟginitatē volēdo nubere. vult se obligare obligationi incōpossibili voto suo si alt^r contiuꝝ voluerit. ꝛ iō mortal^r peccat. qa ꝙtū in se est vult se expōere necessitati vēiēdi ꝫ votū suū si alt^r voluerit. ꝛ ꝙuis qō dcm̄ ē regulariter sit verū. ex inspiratione tn̄ sp̄us sci ꝟgo que vouit ꝟginitatem sine pcō nubere pōt. sic ꝑ patuit in ꝟgine glōsa q̄ añq; nuberet certificata fuit ꝑ reuelationē sp̄us sci q Joseph ab ea nūq; debitū exigeret. ꝛ iō ꝫhendo cū eo nō exposuit se alicui piculo veniēdi ꝫ votū quo ꝟginitatē vouerat cū eēt pfcē certificata q Joseph nō vterer ꝑ tāte sibi ꝓcessa. Ad 2^m dō q nō plus ꝓcludit nisi q necessari^9 ē ꝓsensus in carnalē copulā iplicite ꝛ sub cōditiōe. s. si alter ꝓiūr ptāte sibi cōcessa vti voluerit. Ad 3^m dō q si aliq; ꝛtrahūt inuicē sub hac ꝓditiōe. q nūq; sibi inuicē reddēt ōbitū. ipi nō tn̄ excludunt carnalē copulā. ſz ēt mutuā trāslationē corꝑoꝝ suoꝝ in alteri^9 ptātez ꝙtū ad ꝓcubitū ꝓiugalē. ꝛ ego bn̄ cōcedo q ꝓsensus in talez trāslationē regrit ad mrimoniū ꝛtrahēdum. Ad ar^m ad ptez aliā ꝑz qd dici debeat exiā dcis. ꝛ qūo inter gloriosaz ꝟginē Mariā ꝛ Joseph fuit verum mrimoniuz absq; ꝓiudicio virginitatis eiusdem.

c **Jrca** litterā mrimoniuz nō sanxit ꝓsensus q i occulto fuit. i. nō oñdit scm̄ ꝙtum ad forense iudicium ecclie.

Di. xxix.

• **Portet** aūt ꝓsensuz ꝛc. Supe rius determiauit magr̄ de ꝓsensu mrimonij ꝙtuz ad eius effectuz. Hic determiat de ipo ꝙtum ad ei^9 deffectū. Et p^o quo ad defcm̄ voluntatis. Scō quo ad defcm̄ itētiōis. di. se. ibi. Nec solū. P^o i tres. P^o oñdit q coactio excludit mrimoniuz. Scō oñdit q ꝓsensus seqns ratificat ibi. Uel tn̄ q inuiti. Tertio q sufficit qñz consensus tacitus ibi. Consentire autem.

Articulus primus.

c **Jrca hanc** di. querenduz est ꝑn cipalit de duobus P^o de ꝓsensus contrahētiū coatiōe. Secundo de talis contractus ratificatiōez. Circa ꝑmuz q̄runt quattuor. P^o vtz ꝓsensus coactio ꝑ metuz ipediat mrimoniuz. Scō vtrum impediat sponsalia iuramento. firmata. Tertio vtrum persona consentiens in aliam sibi non consentientem possit illa viuente contrahere matrimonium. Quarto vtrum parentes liberos suos possint cogere ad matrimonium contrahendum.

Primo oñdo q cõſẽſus coactio p metũ nõ ipediat mr̃i
p moniũ. Quod nihil ẽ mr̃imoniũ nõ ipedit.
ſz nulla ẽ ꝓſensus coactõ. qz ꝓſensus est actus liberi
arbitrij. qõ nõ põt cogi. vt in 2° li. ostensuz ẽ. g̃ coa-
cõt ꝓſens⁹ mr̃im^m ñ ipedit. Itẽ ois vir aut ẽ ꝓſtãs
aut incõſtãs. ſz coactio p metũ cadẽs ſolũ in viris
incõſtãtibus mr̃im^m ipedit. in virũ aũt ꝓſtantem
nulla coactio p metũ cadit. sicut. n. dicit phũs. 3°.
ethi. c. 9°. Fortis ipauidus ẽ. g̃ nulla coactio p metũ mr̃imoniũ ipedit. Itẽ coactio ꝓſensus p metuz
nõ est nisi vehemẽs iductio. qz iteriores actus libe
ri arbi. sufficiẽter cogi nõ põt. Sz sicut vehemẽs inter
põt hõ inclinari p metũ ad ꝓſentiendũ. ita p blãdi-
tias. cũ g̃ vehemẽs ꝓſensus inductõ p blanditias
nõ ipediat mr̃imoniũ. vr̃ sil̃r q nec illa q̃ ẽ p metuz
ptionẽ sacr̃i baptiſmi. g̃ a ſili nec ſuſceptionez ſacr̃i
mr̃imonij. Cõtra magr̃ in lr̃a i ꝓncipio di. pr̃itis.
Dz ꝓſensuz ꝓiugalẽ liberũ eẽ a coactiõe. coact⁹. n.
ꝓſensus q nec ꝓſensus appellari dz ꝓiugiũ nõ facit
Itẽ ex̃ de spõ. Cũ locũ. cũ locũ ñ hẽat ꝓſensus vbi
metus vel coactio intercedit. necesse ẽ vt ibi ꝓſen
ſus vtriuſqz regr̃ik coactiõis m^a repellak. Itẽ fa-
uorabilioz est status religiõis q̃z mr̃imonij. Sz p-
fessio fcã in religiõe p ꝓſensuz metu mortis coactũ
nõ renet. vñ talis reuerti põt ad seculũ. ex̃ de his q̃
vi metusue cã fiũt. c. j. g̃ multo fortius ꝟctus mr̃i-
monij p ꝓſensuz metu mortis coactũ ñ tenet. Ad
istã qõez dicũt aliq̃ q coactio p metũ ẽt cadentem
in virũ ꝓſtantẽ mr̃imoniũ nõ ipedit ꝑm iudiciũ di
z ꝓſcie. ſi assit ꝓſensus interioz nõ tñ ad verba ꝓ-
ferenda. ſz ẽt ad ipm mr̃imoniũ ꝟhendũ. qz ad hoc
vt iterius ꝓſentiat in mr̃imoniũ locũ nõ hz coactio
p metũ. qz in nõ q ꝓſentit in ꝓlationẽ vboz signifi-
cantiũ interiorẽ ꝓſensũ euadit piculũ qõ metuit cũ
illi quos timet ñ possint de suo interiori ꝓſensu iu-
dicare. ꝑm tñ iudiciũ eccl̃ie mr̃imoniũ nõ ẽ. qz talẽ
ꝓſumit nõ ꝓſensisse. ſz tñ in ꝓlationẽ vboz ad pe-
riculũ qõ metuit euadendũ. ſz hec opinio peccat in
duobus. Pº in B qõ dicit q respcũ interioris cõ
ſensus in mr̃imoniũ locũ nõ hz coactõ p metuz ca
dentẽ in ꝓſtantẽ virũ. qz exp̃mere ꝓſensuz interio-
rẽ in mr̃im^m. si nõ assit mentiri est. oẽ aũt menda-
ciũ peccñ est. ſz q virũ ꝓſtantẽ p quẽ itelligo vnuo-
ſuz vehemẽter iducit p grauẽ metũ ad dicendũ ali
qd qõ ſine pecõ dicere non põt nisi deis corr̃ideat
ꝓſensus interior. ex̃ pñti tũ vehemẽter induxit ad
ita ꝓſentiendũ interius sicut exp̃mit exteri⁹. Se
cũdo peccat opinio in B qõ dicit eccl̃iam ꝓſumere
talẽ interius nõ ꝓſensisse in mr̃imoniũ. qz ecclia nõ
dz ꝓſumere aliquẽ peccare in aliquo fcõ nisi p pba
tiões legitias vel ꝓſumptiões B eccl̃ie ꝓſtiterit. cũ
g̃ exp̃mere exterius se ꝓſentire i mr̃imoniũ sit pec-
catũ si nõ assit ꝓſensus interior ecclia nõ dz ꝓſume
re talẽ interi⁹ nõ ꝓſensisse. nisi forte B ei ꝓſtaret per
aliquã ptãtez quã coactus secreto fecisſz. in pñtia
tñ testiũ de qbus ꝓfidebat dicẽs. Protestor coram
vobis q verba q̃ modo dicã. dicã tñ ad euadẽdũ
mortis piculũ. qz nullo modo ꝓſentio iteri⁹ nec cõ
sentiã. Vr̃ g̃ alr̃ dõ ad qõnẽ. ſ. q' duplex ẽ met⁹ qui
dã nõ cadens in ꝓſtantẽ virũ. z coactio cõſensus p
talẽ metũ nõ ipedit mr̃imoniũ. nec ẽztũ ad iudiciũ
ꝟi. nec ẽztũ ad iudiciũ eccl̃e. ar. ad hoc ex̃ de spõ.
Veniẽs. Secõ est ẽt qdã metus cadẽs in ꝓſtantez
vir̃. i. in virũ virtuosuz sicut ẽ metus mortis vel
enormis lesiõis corpis vl̃ seruitutis vlstupri vl̃ ali
oz aliquozuz grauiũ maloz exp̃ssoz i iure qñ talia
mala intẽtant ab illo de quo ꝑsumit ꝓbabil̃r vir
ꝓſtans q ille talia velit z possit sibi inferre nisi sibi
ꝓſentiat. z coactio ꝓſensus p talẽ metũ mr̃imoniuz
ipedit ẽt iẽztũ ad iudiciũ dei z ẽztũ ad iudiciuz ec-
clesie. ex̃ de spõ. Veniẽs. 2. 7. c. Cõsultatiõi. §. Sãe.
ẽt si assit ꝓſensus iterior in mr̃imonium z quanuis
eniz consensus interior in mr̃imoniũ sufficiẽter co
gi nõ possit. tñ per ꝓdictũ metũ tã vehemẽter indu
citur q nullũ in illo diminuit de rõe volũtarij. z iõ
nec deus nec ecclia voluerũt hoiez per talẽ ꝓſensũ
esse ligatũ mulieri cuius ratio est duplex. vna est.
qa mr̃imoniũ significat ꝟnctionẽ xp̃i z ecclie q̃ fit p
liberũ amorẽ. alia est ne talia mr̃imonia malos eri
tus haberent. qz quod aliqs nõ diligit facile ꝓtẽnit
.20.q.3°. Presens põt ẽt dici ſz aliquos q ecclesia
aliquo mõ iplicite ꝓſtituit. vt persona modo ꝓdcõ
coacta sit illegitia durãte ꝓdcã coactiõe ad ꝓtrahẽ
dũ cũ illa ad quã ducendã cogik. sicut. n. ecclia põt
reddere ꝑsonas aliquas illegitias ad ꝟhendũ iter
se p2o quocũqz tpe. ita põt reddere aliquã ꝑsonã il-
legitiaz ad ꝟhendũ cũ aliqua ꝑsona determiata p
aliquo tpe. z sub aliqua cõditi one. quã p2o aliquo
tpe z cessante illa ꝓditione reputat legitimã ad ꝟ-
hendũ cuz illa eadez ꝑsona. Ad p^m i opp^m dõ q
ẽztuis ꝓſensus nõ possit cogi. tñ p aliquez metũ põt
tã vehemẽter induci q derogak illi libertati quaz
deus esse vult in ꝓſensu ad B vt sit cã efficiẽs mr̃i-
monij Ad 2^m dõ q ẽztuis vir ꝓſtans medius ẽ int
virũ ptinacẽ z in ꝓſtantẽ. ptinax. n. vir p quocũqz
tiozem recedit a ꝓposito suo. incõſtãs fere p quolibz
tiozem leuiter recedit a ꝓposito suo. Cõſtãs aũt qnqz
recedit a ꝓposito suo. p timozem. z qñqz nõ. qr̃tẽpe-
rat passionẽ tiozis ꝑm rectũ iudiciũ rõnis. z iõ qñz
tioz oritur ex forti existimatiõe alicui⁹ horribil̃ ma
li qõ non põt hõ euadere nisi subcũdo, aliqd̃ maluz
min⁹ penale qõ tñ absolute nollet subire subit ipz
qz sic esse faciendũ docet ratio recta. p tiozem autez
oriente. siue ex leui siue ex forti existimatione mio
ris mali. nũqz inẽztũ vtnosus ꝓſentit subire maiꝰ
malũ. sic g̃ pz q phũs in auctozitate allegata nõ in-
tendit dicere q vir fortis nũqz timeat. qõ pz qz ec.
c. dic̃ postea de magno terribili. q B ẽ terribile oi
hoini hñti intellectũ. z parũ post dic̃. q fortis insu
pefactibilis est vt hõ. timebit aũt vt oz z vt rõ su-
stinebit boni g̃a. Ad 3^m dõ q nõ est sil̃e de indu-
ctione ꝓſensus p blãditias z p fortẽ metũ inductio
.n. q̃ est p timorẽ aliqual̃ minuit de rõne volunta
rij. pax. n. intense volum⁹ q̃ ex timore volumus.
ſz inductio q̃ est p blanditias intendit ꝓſensũ. vñ
phũs. 3°. ethi. c. 2°. dic̃ q opationes que fiũt ex tioz
mixte sunt. qz aliquo modo sunt volũtarie. z aliq⁹
modo iuolũtarie. vt declarat ibidẽ. z postea. c. 11.
c. 4. dicit. q fortitan nõ bñ dicik inuolũtaria esse q̃
pp ꝓcupiſcentiã. z eodẽ li. c. vl̃t. dicik: q volũtario
magis assimilak intẽperãtia ẽztimoz. z q magis ẽ
voluntaruz qõ fit p intẽperantiaz ẽztimorem.
Ad 4^m dõ q non est sil̃e. quia intentio ſuſcipien
tis baptiſmũ non est cã efficiens ſacr̃i baptiſmi. si
cut consensus est causa efficiens mr̃imonij. z prete
rea per ſuſceptionẽ baptiſmi in nullo efficik condi

tio suscipiētis peior. sz simplr melior. p ꝯctū autez mrimonij efficit ꝓditio ꝯhentiū min⁹ bona ꝗtuz ad aliq̄. qz efficit magis onerosa. p ꝫ tñ nō efficitur mala malo clpe. Ar⁹ ad ptē aliā. pcedūt coactiōe ꝓsensus p metū cadentē in constantem virum.

Ecundo queritꝝ vtrū ꝓsēsus coactio p metū ipediat sponsalia iuramēto firmata. Et vi. q sic Fortior ē obligatio p ꝓsensuz de pñti ꝗ p ꝓsensum de futuro. Sz ꝓdicta coactio ipedit oblōnē p ꝓsensuz de pñti. g̃ z multo forti⁹ ipedit illā q̄ est p ꝓsēsuz de futuro. talis aūt ē obligatio i ꝯctu spōsaliū. Itē ex de his q̄ vi metusue cā fiūt. Abbas. in glo. Mrimoniū ꝯctū p metū nō tenet. nec obligat⁹ ē g̃ ꝫ facē ēt si iurat. g̃ a sili nec spōsalia p metū ꝯcta ēt si firmē tur iuramēto tenēt. Itē q coact⁹ suā ec eliaz penitus abiurat. illi debēt cū integritate vniuersa restitui. eo. c. i textu. Sz si tale iuramentuz obligat nō deberet sibi restitui g̃ nullū iuramētū qō metu ex torto ē obligat. Lōtra nō est necessaria absolutio a iuramēto qō ipo iure nō obligat. Sz a iuramēto extorto coactiōe q̄ ē per metū necessaria est absolo ex de iure iur. Verū vbi dr q romani pōtificeſ tales a iuramēti nexib⁹ absoluerūt. g̃ tale iuramentū nō ē ipo iure nullū. sz ē obligatoriū. Itē renūciatō electiōis facta p metū si sit iuramēto firmata ē obligatoria. ex de his q̄ vi metusue cā fiūt. Ad aures Sz mior ꝓsensus regrit ad sponsalia ꝯhēda ꝗ ad obligationes alias. qō ꝑz qa septēnes possunt ꝯhe re spōsalia. cū tñ pp defectū discretiōis ad alias ob ligatiōes sint inepti. g̃ vi q ꝯctus sponsaliū factus p ꝓsensuz metu coactū teneat si iuramēto firmetur

Itē. 22ª. q. 4. Inter cetera dr de quodaz q timore necis ipulsus siue cōcubine iuramēto firmauit ipaz suscipere in ꝓiugez. qō qz quā pus habuerat nō est pccū in ꝓiugē suscipe. mrimoniū sic in deo firmatū: est stabile. g̃ spōsalia facta per metū z iuramēto firmata tenēt. Ad istā qōnē dñt qdā q spōsalia p metū cadentē i ꝓstantē virū ꝯcta z iuramēto firmata tenēt z obligāt ꝯhentē in foro ꝓscie qō sic declarāt. Quocūqz metu hō sci ēter iuret falsum piurat. qōlibz aūt piuriū scient ꝓmissuz pccū mortale est. nullus g̃ metus excusat sciēter piurantez a mortali pccō. sz q p iuramentū ꝓmisit se ducturū aliquā in vxorē. si qō iurauit nō ſplet piurat. ad qō sequitur q mortaliꝝ peccat. sz qlibz obligāt ad vitandū mō tale pccū. g̃ q coactus p metū cadētez in ꝓstantem virū iurauit se aliꝫ ducturū in vxorē iplere tenet quo ad foꝝ ꝓscie qō iurauit. in foro tñ exteriori nō reputaret obligat⁹ eo q ecc⁹ ꝑsumeret ꝓsensuz interiorē nō affuisse. sz qz hic modus rndendi videt posse iprobari p ea q̄ in ꝑcedenti qōne i reprobatione ꝓme opiniōis dcā sunt. Jō dicūt alij q spōsalia ꝓdicto mō ꝯcta nō tenēt ipo iure. nec in foro exteriori. nec in foro ꝓscie. qz nec deus nec ecclia tale iuramentū voluerūt obligatoriū eē respcū eoꝝ i q bus maria requirit libertas de quoꝝ numero ē cōtract⁹ spōsaliū. z in religiōe ꝓfessio. vñ ꝓfessio i religiōe facta pp metū mortis ꝑsentē non obligat. ex de his q̄ vi metusue cā fiunt. c. i. z. ij. q. j. Non est. dr q volūtariū sibi militē eligit xps. Qui tenere vult ꝓmā opinionē pōt dicere ad duo ꝓma q procedūt de obligatiōe i foro exteriori. Ad zᵐ dō q mior ē falsa. quedā. n. sunt ꝓmissiones facte per metū cadentē i ꝓstantē virū q̄ nō sunt nulle ipo iure q tñ rescindende sunt p actionē si sunt pfecte vt pote qz p⁹ stipulationē fcā numeratio ē. Si aūt sunt i pfecte vt puta stipulationē numeratio nō est sequuta rescindi pñt p exceptionē. ff. de eo qō metus cā gestū ē. l. Metū aūt pñtez. §. Sed q ptoz. vt tñ ibi dēdr in negoeijs pfectis interdū ꝓpetit exceptio. z in ꝑfcis qñqz actio ꝗuis frequēti⁹ z ꝓueniēti⁹ pfecta rescindatur p actionē. z iperfcā p exceptōez

Qui vult tenere opinonē ꝫam pōt dīe ad ꝓmū ad ptez ꝫam q q̄dā sunt ꝓmissiones q̄ fcē p metū cadē tez in ꝓstantē virū ipo iure nō valēt. vt ꝓmissio ō ducēdo aliquā in vxorē vel i vir ex de spō. Lū locū. z ꝓmissio dotis. ff. de eo qō met⁹ cā gestum ē. l. Si mulier. §. Si dos. vbi dr q si dol p metū ꝓmittatur ñ nascit obligatio. Itez in reb⁹ ecclie ē spāle q nō tenet traditio vel ꝓmissio vl iuramētū fcīn p metū de reb⁹ ecclie. ex de iure inr. i. Peruenit.

Itē votū fcīn p metū nō tenet. ex de his q̄ vi metusue cā fiūt. c. j. qz votū ē res voti. z non ꝑcepti. z liberū ē arbitriū i vouēdo. qz volūtariū militē sibi eligit xps. ij. q. j. Nō est. Itē iurisdictio extorta p metū nō tenet. ff. de iudicijs. l. 2ª. Itē auctoritas tutoris p metū extorta nulla ē. ff. de auctoritate tutoris. l. i. §. vlt. z B hī ex de his q̄ vi metusue cā fiūt Abbas. in glo. Itez vt volūt qdā. pnūciatio scie ex metu nō tenet. iiª. q. 3ª. Iniustū. tñ vt dic glo. ibi dez talis snia tenet nisi elidaꝫ p exceptionez. Quedā aūt sunt q̄ p metū fcā vel ꝓmissa non sunt nulla ipo iure. sz tenēt quousqz subueniaꝫ metu passo auctoritate supioris qui officio ei⁹ iplorato ēt ꝓbato metu dz a ꝓmissiōe p metū extorta illū qui ꝓmisit absoluere. z si aliqua p ꝓdictū metū tradidit vel resignauit dz facere sibi restitui. decretal' aūt allata i arguēdo nō logtur de iuramēto per metuz extorto qō nullū est ipo iure. sz de iuramēto fcō circa talem materiaz qō ipo iure tenebat. z iō ille q sic iurauit absolutione indigebat. z sili mō intellige qō hī. ꝫ. eo dez ti. Si vō. Ad ꝫm dñt alīq̄ q septennes ita ex forti ꝓsensu pñt ꝯhere spōsalia sicut adulti pñt i alios ꝯctus ꝓsentire pp nāles incliationez ad illū ꝯctū q̄ ꝓsensuz facit fortiorez. Aliter pōt dici z meli⁹ q non est sile de spōsalib⁹ ꝯctis inter septennes z inf adultos. qz. n. ꝑma sponsalia faciliꝰ pñt solui. iō sufficit ibi modicus ꝓsensus. sz ꝯcta inter adultos non disoluūtur altero ꝯdicēte. nisi in casib⁹ determinatis a iure. iō regrit ibi plenior ꝓsensus. Ad zᵐ dō q ibi nō iteruenit iustus met⁹ q possit cadere in cōstantē vir. qa nō erat ꝑbabile q illi q necesse miabātur eā iferre possent z vellent. Vel dicas put cō suevit exponi q illud verbū mrimoniū sic firmuz z stabile nō ponitur ꝑceptiue sz cōsultiue. vel forte metus non fuit sufficienter probatus. z hñt he solutiones. ex de his q̄ vi metusue cā fiūt. Abbas. i gl. Vel pōt dici q illud decretum loquitur in eo casu qñ post coactionē cōmixtus est ei carnaliter. vt hī ibidem in glo.

Erio queritur vtrū ꝓsona cōsentiens in aliā sibi nō consentientez possit illa viuente contrahere mrimoniuz. Et vi. q non sm phūz. 5°. metha. Alliqñ ita se duo hñt q vnuz refertur realr ad aliud. z non e⁹. vt ꝑz in scia z scibili. g̃ a sili cuz mrimoniū sit relatio quedā vt superius oñsum est. pōt vir realr mrim° copulꝰ

ri cum muliere consentiendo in ipam. illa nō consentiēte in ipm ad qō segtur q illa viuēte cū alia ꝺ here nō pōt. Itē ſm iudiciuz ecclie mr̄imoniū ex altera pte pōt esse solidū. ⁊ ex altera nulluz ġ a simili ita pōt esse verū in foro ꝓscie p ꝓsensum ex parte vna nō exīte ꝓsensu ex pte alia. ꝓbatio assumpte. Si mulier in iudicio ꝓfiteť se cōsensisse p verba ꝺ pñti in Martinū. ⁊ Martinus in eā Martino ſ negāte. ⁊ muliere nō pōtēte ꝓbare qꝺ ꝓposuit Martino nō inter dicēť licētia ꝺhēdi cū alia. sed mulieri ꝓhibebiť ne viuēte Martino ꝺhat cum alio. q ꝓfitenti in iudicio ꝺ seipm creditur. Itez si aliqs ꝺonat alij rez aliquā illo alio nihil dāte sibi tñ datū acceptāte tenet ꝺonatio. ġ silr si vir cōsentiēdo in mulierē dōat ei ptātez corpis sui illa nō cōsentiente q vir hēat ptātez aliquā in corpus suuz. acceptāte tñ ptātez sibi datā a iure tenet ꝺonatio ġ vir ille nō poterit ꝺhere cū alia ꝺ voluntatē illi⁹.

Cōtra. vir cōsentiēs i mulierez vl eȝ⁹ nō ꝓhibetur ꝺhere cū alia. nisi in q̄ztū ꝓsensus ille facit mr̄imoniū. Sed si ꝓsensus sit ex vna pte. ⁊ uō ex alia ñ pōt mr̄im^{m} proficere. eť de spō. Tua nos. ġ ꝓsentiens in nō cōsentientē sibi pōt cū alio vl alia ꝺhere mr̄im^{m} illo vel illa viuēte. Itē inter cōiuges ē q̄ꝺā. relatio eq̄pantie. q ſm aplm. i. cor. 7. Mulier sui corpis nō hz ptātez sz vir. silr vir sui corpis ptātez nō hēt. sz mulier. Sz relatio equiperātie nū q̄z est int aliqua duo nisi sit mutua. ġ mr̄imonialis obligatio nūq̄z est in viro respcū mulieris. nisi sit ēt in muliere respcū viri. Rñ⁹ q ꝓsona nō cōsentiens in corde aut exteri⁹ significat se ꝓsentire. aut nō. Si nō. nō est mr̄im^{m}. nec ex iudiciū dei. nec ex iudiciū ecclie. vñ non obstante ꝓsensu ex altera pte licebit cuilibz cū alia ꝓsona ꝺhere. de⁹. n. q mr̄imoniū istituit nō vult vinculuz mr̄imonale posse ꝺhi nisi cū mutua obligatione p cōsensuz mutuū causata. Si aūt nō ꝓsentiens in corde significat p vba ꝺ pñti se. cōsentire est mr̄im^{m} ꝓsumptū. vñ ꝓsona q̄ ꝓsensit ꝺz putare vez mr̄im^{m} esse ꝺctū. ēt si alia ꝓsona post tpis iteruallū notabile iuret se nūq̄z ꝓsensisse in corde. q sic ꝺ eť ꝺ ꝓba. ℙer tuas. ℙ Nimis si dignū est iuxta legitimas sanctiones. vt qꝺ sua qs voce dilucide ꝓtestat⁹ est. in eū casuz ꝓpzio valeat testim⁹ infirmare. vñ nō credo q in ꝺ casu sit licitū ꝓsone q̄ ꝓsensit cū alia ꝺhere illa viuēte. q si ꝺ heret se ꝓbabili piculo adulterij exponeret. si tñ ñ ꝓsentiēs q verbis significat se ꝓsentire i cōtinenti reuocet ꝓsumi pōt q ex errore pmū dcm̄ protulerit ⁊ tūc ꝓsona q̄ ꝓsentit stare poterit verbis scꝺo ꝓlatis. Ar^{m} ad ꝺ. eť de testib⁹ cogendis. ℙ Preterea. ⁊ in ꝺ casu credo q ꝓsone que cōsensit licitū ē cū alia ꝺhere pōt viuente. si aūt ꝓsona q̄ in corde nō cōsēsit ⁊ cōsensuz vbis significauit postea in corde consentiat durante ꝓsensu alteri⁹ efficit mr̄im^{m} vez. qa tūc ex vtraq̄z pte assunt oia q̄ ad veruz mr̄im^{m} requirūť. Ad p^{m} in opp^{m} ꝺ q nō valet illa cōsequētia. sic est in aliquib⁹ relativis. ergo ita in qbuſ libet alijs. vel esse pōt. Ad 2^{m} ꝺ q nūq̄z eccl'ia iudicat mr̄im^{m} esse solidū ex vna pte ⁊ nullū ex alia sed aliqñ iudicat verū esse mr̄im^{m} ſm ꝓfessionem partis alterius. ⁊ iō persone ꝓfitenti se esse in legitimo mr̄imonio ꝓhibet aliud ꝺhere. Ad 3^{m} ꝺ q nō est sile. qz ꝺns supior aliquaȝ rerū ꝓcedit valeť ꝺonationē q̄zuis accipiēs non redonet. sz ꝺonatio nem ptātis in corpus ꝓpzuz q̄ztū ad carnalē cōcubituz nō pmittit valere nisi acceptās. silez ptātem in corpus ꝓpziū ꝺoneť illi. qz si secus fieret eēt cōtra tria bona mr̄imonij q̄ ꝓiugū carnalē excusant ꝓcubitū. ⁊ q̄ꝺq̄z meritoziū reddūt. Ad ar^{m} ad ptē aliā ꝺ q q̄zuis ꝺ nō cōcludāt non ꝺhi mr̄im^{m} verū sine ꝓsensu mutuo. nō tñ in ore sz in corde. ex ꝺ tñ non segtur q consentiēs in nō ꝓsentientē sibi in corde. verbo tñ significantē se ꝓsentire possit cū alia ꝓsona illa viuēte ꝺhere pp rōnez que in corpore questōis dicta est.

q Uarto queritur vtrū parētes possint liberos suos cogeť ad mr̄imoniū contrahendū. Et vī q sic. ff. de spon. l. Sed que patris. ꝺ de filia. q tūc solū dissentiēdi a patre licentia ꝓcedit si indignū morib⁹ vel turpez spōsuz ei pater eligat. Item eť de spon. ipuberum Tua. ℙ Potest filiū nōdū adultū cuius voluntas discerni non pōt pater cui vult mr̄imonio tradere. ⁊ postq̄z filiuſ puenerit ad pfectā etatē oīo debet hoc adimplere. Itē pater spūalis. s. papa pōt filios cogere ad ꝺhendū mr̄imonium spūale. pōt. n. cogere clericos ad recipiendū ep̄atus. ġ a sili parētes carnales pñt cogere filios ad ꝺhendum mr̄imoniū carnale. Contra. 17. q. 2. Sufficiat. ꝺ q si solus ꝓsensus defuerit cetera etiā cū ipo coitu celebrata frustrantur. ġ parentes inuitos filios nuptui tradere ñ pñt. Itē eť de spō. ipu. c. i. dicit q si fili⁹ adult⁹ aliquo mō non consentit. pī nō pōt ipm facē mr̄imoniū ꝺhere. Rñ⁹ q pp onus mr̄imonij ⁊ qz significat liberā coniūctionē xpi ⁊ ecclie parētes non pñt inuitos filios vel filias cogere ad mr̄imoniū ꝺhendū nisi forte accideret cāus in quo sine p̄cepto paterno mr̄imoniū ꝺhere tenerent. vñ illud verbuz ap'li ad Coll. 3°. Filij obedite parentibus per oia. ni intell'r simpl'r vniuersal'r. sed de oibus pertinēt⁹ ad prātem pīnā. si tñ illi de quoȝ coniūctione agit non sunt sui iuris sufficit consensus tacit⁹ cū expsso eorū consensu in quoȝ sunt ptāte. si aūt sunt sui iuris requirit illoȝ expressus cōsensus. Ad p^{m} i opp^{m} positū ꝺ q q̄zuis ſm iura ciuilia ira sit de filia. alias tñ est ſm canones. eť de spon. ipu. c. i. in glo. Ad 2^{m} ꝺ q illud verbū intelligendū est vbi casu in q° filius sine p̄cepto pīno illā eandē ducere teneretur vel de filio qui añ años pubertatis erat doli capax. ⁊ ꝓsenserat. vel illud verbuz ꝺz intelligi de debito honestatis non necessitatis ſm glo. ibidē. Ad 3^{m} ꝺ q non est verisile. qz ꝺns papa maiorē ptātem hz super membra ecclie q̄z parentes carnales super filios suos carnales. ⁊ preterea contrahēs mr̄imoniū spūale efficit meliozis conditionis q̄z cōtrahēs mr̄imoniū carnale. nec est ꝺ q ꝺns papa nō possit cogere personā idoneaz ad recipiendū ep̄atum sed q hoc possit indubitanter est asserendum.

Articulus secūdus.

c Onsequenter querit de2° ꝑticipali. Et circa hoc querunt quattuor. ℙ° vtrū matrimoniū contractum per consensum metu coactū ratificeť per sequentē cōsensuz tacitū. Scꝺo vtruz per carnalē copulaz sequentem. Tertio vtrum ratificeť si firmeť p iura

mentū. Quarto vtrū ille q iurauit aliquā ducere in vxorē possit religionē intrare matrimonio non prius cōtracto.

Primo oñdo q nō ratificat p̄ seqñtē p̄sensū tacitū. si aliqua duo regrunt̄ pro cā vni⁹ effectus non causant effectū nisi sit cōiuncta. si. n. duo hoies regrunt̄ ad vnū nauis tractū nūq̄ ea traherēt diuisiz cū q̄ ad ꝯhendū mr̄im̄ requirat cōsensus de p̄nti interior & ei⁹ exp̄ssio exterior nō efficiēt mr̄imoniū diuisiz. q̄ sequēs tacitus cōsensus cū expressiōe exteriori q̄ p̄cessit nō efficiūt mr̄im̄. Item qō nihil est nō ratificat. sz mr̄imoniū ꝯctū p cōsensū coactū nullū est. q̄ p seqñtē p̄sensu tacitū non ratificat

Cōtra si existens in etate debita ꝯsit cū psona nō sufficiētis etatis ad mr̄im̄ q̄uis mr̄imoniū nō desit. ratificat tū post p̄sensu illi⁹ qui fuerat minoris etatis cū ad annos nubiles puenerit. ex de despō. ipu. De illis q̄ a sili q̄uis mr̄im̄ ꝯctū p p̄sensū coactū nullū sit. tū p seqñtē p̄sensum liberū q̄uis tacitū pōt ratificari. Rñdeo q mr̄im̄ ꝯctus p consensu coactū metu cadentē in p̄stantē virū. aut est ꝯctus p coactionez p̄sensus viri vel mulieris tñ. aut vtriusq̄ sil' si p⁰ mō ille q libere p̄sensit ligatus est. alr nō. si tū postea tacite p̄sentiat & libere psona ligata in p̄sensu p̄stito p sistente vez efficit mr̄imoniū. & tūc vterq̄ ligat⁹ est. qa q̄uis tacit⁹ cōsensus p se nō sufficeret. tū sufficit cū exp̄ssione exteriori q̄ p̄cessit. si aūt psona ligata resiluit a p̄sensu añ seqñtez p̄sensus alteri⁹. tunc distinguo. qz aut ꝯsit mr̄imoniū aliud. & tūc dico q illud sz mr̄imoniū tenet q̄uis peccauerit ꝯhendo si congruo tpe nō expecauit liberū p̄sensu alteri⁹ tacitum vel exp̄ssū. aut nō ꝯtraxit aliud mr̄imoniū. & tūc p̄m iudiciū ecclie p̄sumet in codē p̄sensu pmanere. qz q̄ in aliquez semel p̄senserit ampli⁹ nō poterit dissentire. si alius nō negauerit suū p̄stare p̄sensu. ex de spō. ipu. De illis. p̄m tū iudiciū dei nō est mr̄im̄ verū. qz talis nō pōt esse sine cōcursu mutui p̄sensus interioris si aūt vtraq̄ persona fuit coacta tūc ad ꝟ q̄ sit verū mr̄imoniū requirit nouus p̄sensus ex vtraq̄ parte. sz nō noua exterior exp̄ssio. Ad p̄m in opp̄m dō q maior nō est vr vera si intelligat de simultate p iūctiōis p̄m essentias. plures. n. gutte regrūtur p cā vni⁹ cuatiōis. nec tū oēs sil' p̄m eētias q̄ causat cuatio. sz vna causat vtute p̄cedentiū ꝯctuz quelz aliq̄ facit dispositionē aliqualr. dico a sili q seqns p̄sensus tacitus cū vtute exp̄ssionis q̄ p̄cessit efficit mr̄im̄. Ad 2m dō q ppe loquēdo meli⁹ dr illud mr̄imoniū p seqntē tacitū p̄sensu p̄fici q̄uis ratificari & p̄sensus coactus q p̄sensus fuit q̄uis nō rat⁹ p sequentem consensum tacitum ratificari.

Secundo queritur vtrū p carnalez copulaz se quētez. Rñ⁰ q mulier q̄ ꝯsit per p̄sensum coactū metu cadentē in mulierē p̄stantē. si postea p illo cū quo ꝯsit carnalr copletur. aut ad ꝟ cogit per vim absolutā. aut p sufficientē metū. aut p leuē. p̄mis duob⁹ modis nō ratificat p̄dcm̄ mr̄im̄. nec q̄ctū ad iudiciū fori. nec q̄ctū ad iudiciuz poli p copulā carnalē. sed 3⁰ mō ratificatur p eā q̄ctū ad iudiciū fori siue interius p̄sentiat siue nō. qz ex quo ad ꝟ inducit p leuē metū aut hita ptāte reclinādi permittit se cognosci p̄s umḳ interi⁹ p̄sentire. si tū interius nō p̄sentiat in mr̄imoniū nō efficit mr̄imoniū verum p̄m indicium poli.

Tertio querit vtrū mr̄im̄ ꝯctū per cōsensuz metu coactū ratificetur si firmet p iuramentū. Ad ꝟ dñt quidā q sic saltē in foro p̄scie. q̄q̄z. n. ꝯctus q nō tenet si non p iuramentū firmet vel p interpositionē fidei validus efficit si firmet per alterū illoz. ex de his q̄ vi metusue cā fiūt. Ad aures. vbi dr q renūciatio electiōis facta ad terrorē laicoz nō tenet nisi iuramēto vel fide iterposita firmet. Alij dñt & pbabilr q mr̄imoniū ꝯctū coactiōe p metū cadentē in p̄stātez virū firmatū p iuramentū nō tenet nec in foro exteriori nec in foro p̄scie. qz aut illo iuramēto iurat aliqd p̄teritū. aut aliqd p̄s. aut aliqd futurū. si p⁰ mō planū ē q nō pōt ratificare mr̄imoniū qō alias cēt nullū. qz si coactus iurat q vere p̄senserit tale iuramētū nō pōt facere p̄sensuz iā p̄terituz cē validū. si añ nō valuit. si scō mō ēt ratificare nō pōt. qz si cōtrahēdo iuret qō in rei veritate p̄sentit interius in corde. & nō p̄sentiat piurus est piuriuz aūt mr̄im̄ ratificare nō pōt. si aūt vere p̄sentit q̄uis verū iuret. tū illud iuramentū mr̄im̄ nō ratificat. qz tale iuramentū est assertoriū. vñ illo nō fit nisi testificatio de p̄nti a interioris p̄sensus. vñ si interior p̄sensus de se ē inualidus & iefficax ad mr̄im̄ ꝯhenduz testificatio p̄tie tal' p̄sensus nihil facit ad mr̄im̄ si aūt iuretur aliqd de futuro sic. Juro tibi q p̄sentiaz in te. planū ē q tale iuramentū nō pōt ratificare ꝯctuz p verba de p̄nti q̄ p̄cessit. qz tali iuramēto nō firmat̄ nisi ꝑmissio de ꝯhendo. Utrū aūt talis ꝑmissio in ramēto firmata teneat. visuz est qōe fa artili p̄cedentis. Et tenētes hāc ꝑtem opinionez ad decretalē allatā. p alia opione dñt q non est silē. qa maior libertas regrit in ꝯhendo mr̄im̄ q̄z i renūciando electiōi. vñ ex eo. ri. Abbas. iu glo. dr q matrimoniuz ꝯctuz p metū nō tenet nec obligat⁹ est q ꝟ facit ēt si iurat. qz mr̄imonia libera eē debēt. qa i ute nuptie difficiles exit⁹ p̄sueuerūt hz̄e. & parum post dr q vbi metus vl coactio intercedit. consensus liber dici non potest.

Quarto q̄ritur vtr ille qui iurauit aliquā ducere i vxorē possit religionē intrare mr̄imonio nō p⁹ ꝯcto. Et vr q nō. qz nullus pōt facere qn periuriū sit pccm̄. cuz sit cōtra p̄m p̄ceptuz p̄me tabule. sz si talis itraret religionē nō p̄us ꝯcto mr̄imonio peruirat. q̄ si talis itraret religionē mr̄imonio nō p̄us cōtracto peccaret. Cōtra si ꝯheret aut intēderet explicite vel iplicite se obligare ad carnalē copulam si alr p̄iuz exigeret. aut nō. Si sic. intenderet se obligare si alter cōiunx vellet ad illud qō sibi viā p̄cluderet ad mai⁹ bonuz. ad talē autē obligationez nullus teneт. Si vero ꝯctus ille nullus esset. qz ad ꝟ q vinculuz mr̄imonij ꝯhatur requirit q vterq̄ p̄iuguz explicite vel iplicite p̄sentiat in carnalē copulā sub hac conditiōe. si alr p̄iunx eā exigeret. ergo vr q ille licite pōt religionē intrare nō ꝯcto mr̄imonio. Rñdeo vt hz̄ ex de spō. Cōmissuz. tutius est ei religiōe iuramēti seruata p̄us ꝯhere. & postea si eligerit ad religionē migrare. qō nō sic est intelligendū p̄m quosdā q ꝟ sit tuti⁹ p̄m veritatē. sz quo ad opionē. ne de fcō dicat iste p̄tra suū iuramentū veniss̄e. qz nō vr infringere iuramentū q illud cō-

mutat in meli⁹. ex de iureiurãdo. Peruenit scõo. vñ si vult põt absq; pecõ religionẽ intrare mrimonio nõ ꝺcto. Alij dñt ꝺnũ. q; põt vtrũq; facer. q; añ ꝓsumationẽ mrimonij cuilibz cõiugũ altero inuito licitũ est religionẽ intrare. nõ tenenᵗ tñ ꝺhere nisi in loco tuto vbi ad carnalẽ copulã cogi nõ possint vl añt mihi magis ad herendũ opinioni ꝑme maxie q; sic ꝺhens mrimᵐ non ꝺheret illa intentõne qua se ꝺcturũ iurauit nec sub illa qua mulier recepit iuramẽtuz. vñ si ꝺheret cũ ea añ redditionez debiti religionẽ intrare intendẽs eam deluderet.

Qui vult tenere ꝑmã opinionẽ põt ꝺre ꝙ talis intrãs religionẽ nõ ꝺcto ꝑus mrimonio nõ periurat. q; iuramentũ nõ infringit q illud in meli⁹ cõmutat vt ꝑz per decre. allatã ꝑ ꝑma opinione. ꝺr ẽt i glo. ꝙ nõ ꝺr deiurare q ex iusta cã deserit iuramentuz. Arᵐ ad hoc. ii. q. i. Beatus. ⁊ ex de voto ⁊ voti redemp. Scripture. Qui vult tenere ƀam opinionẽ põt ꝺre ad arᵐ ad ptez ƀam ꝙ vt ꝺr. ex de spon. Cõmissuz. in textu. sed expssius in glo. q; licet talis gerat in corde virginitatẽ ꝓsentire põt in mrimoniũ. ⁊ ƀ rõabile ẽ. q; talis ꝓsentit iplicite i carnalẽ copulã. si alter ꝓiunx exigerit si nõ fecerit illud per quod a tali debito absoluaᵗ. Quis ƀ firmit intendat facere.

c **Jrca** ƀam Tñ in domino nubat. i. cũ fideli. nõ cũ infideli. si ꝑis voluntati nõ repugnat ꝓsentire intellr. si tñ interi⁹ nõ ꝓsentit nõ est mrimoniũ ꝑz rei veritatẽ ẽ tñ mrimoniuz ꝑsumptũ si illã nõ erat sui iuris

Di. xxx.

h **Ec solum** coactio ẽ. ⁊c. Supi⁹ determinauit magr de ꝓsensu mrimoniali q̃tũ ad eius defectũ ex parte voluntatis. Hic determinat q̃tũ ad eius defectũ ex ꝑte intentionis. ⁊ diuidit i tres. Primo determiat magr de defectu intentiõis ꝑ errorẽ causato. Scõo de cõiugio inter Mariã ⁊ Joseph. ibi ꝑmissis. Tertio de causis cõtrahendi mrimoniũ. ibi. Exposito Media diuiditur in duas. Pᵒ determinat ꝺ virginitate Marie ⁊ Joseph. Scõo ꝺ ipoz cõiugio ibi. Inter quos. Illa pars que ibi incipit. Expsito. diuiditur in duas. Primo determiat de cãis ꝺhendi mrimoniũ in cõi. Scõo de cãis ꝓct⁹ mrimonij inter Mariã ⁊ Joseph i spãli. ibi. Habuit ãt

Articulus primus

c **Jrca hanc** di. querendũ est principaliter de trib⁹. Primo de impedimẽto mrimonij pp intẽtiõis ꝺfectũ causatũ per errorẽ. Scõo de aliquibus tangẽtib⁹ cõiugiũ Marie ⁊ Joseph. Tertio de cãis ꝺhendi mrimoniũ. Circa ꝑmũ querũtur duo. Pᵒ vtrũ aliquis error impediat mrimoniuz. Scõo vtrũ solus error respectu psone vl conditionis ei⁹ cũ qua ꝺhitur impediat mrimonium.

p **Rimo oñdo** ꝙ nullus error impediat mrimoniuz. q; nihil impedit mrimoniũ nisi sit ꝓtra aliquod de bonis mrimonij. sed error cuz nihil aliud sit q̃ aliud ꝑ alio putare ꝺm Augᵐ Euchyridion. iz°. c. nõ est cõtra aliqõ de bonis mrimonij. vt ꝑz inducẽti. ġ nõ impedit mrimoniũ. Jtez si aliquis baptizat vnũ quẽ putat eẽ aliũ. vel seruũ quẽ putat esse liberũ vere baptizat. ġ a filiũ si mulier ꝺhit cũ vno quez putat aliũ vel cũ seruo quẽ putat liberũ versũ ꝺhit mrimoniũ. Jtẽ nõ obstante errore psone fuit iter Jacob ⁊ Lyaz mrimoniũ. vt hr Geñ. 29. iz si aligs error impediret mrimoniũ. hr maxie faceret error respcũ psõe. ġ nullus error impedit. Item q̃uis Jsaac bñdicendo Jacob crederet bñdicere Esau. valuit tñ bñdictio Jacob. vt. n. hr geñ. 27. dicit Jsaac. bñdixi ei ⁊ erit bñdictus. ġ a filiũ q̃uis ꝺhat mulier cũ vno quẽ credit aliũ. verũ est mrimoniuz. iz si talis error nõ impedit. multo fortius nullus ali⁹. Contra si aligs ꝓmittit se venditurũ mihi auruz ⁊ ꝑ auro affert mihi auricalcũ nõ tenet ꝺctus. q; nõ ꝓsensi in ẽptiõe auricalchi. iz auri. error. n. circa materiam excludit ꝓsensuz. sicut dicit magr hᵒ di. c. j. ⁊ est. 29. q. iª añ mediũ. cũ ġ psone ꝺhẽtes sint materia mrimonij. error respcũ psone cũ qua ꝺhitur impedit mrimoniũ. Jtẽ ꝺm phᵐ. 3°. ethi. c. 3°. Omne q; est pp ignorantiã nõ est volũtariũ. sed quod fit ꝑ errorez fit per ignorãtiaz. ġ est nõ volũtariuz. sed cõsensus actus est volũtari⁹. ġ error respcũ psone circa quaz errat impedit errãtis ꝓsensuz. ⁊ ex ꝓnti mrimoniũ. q; qõ impedit causaz impedit effectũ. Rñ° ꝺm q; dr magr hᵒ di. c. j. ⁊ ẽ. 29. q. j. §. j. alius est error psone. ali⁹ fortune. ali⁹ ꝺditiõis. ali⁹ q̃litatis. vbi gra. mulier volẽs ꝺhere errat circa psonã cuz qua ꝺhit qñ putat ipm eẽ illũ q nõ ẽ. vt si putet ipm eẽ Titiuz ⁊ est Martin⁹. errat circa ei⁹ fortunã si putat eẽ diuitẽ eũ ⁊ ẽ paup. errat circa eius cõditionẽ si putat eũ eẽ liberũ ⁊ seru⁹ ẽ. errat circa ei⁹ q̃litatẽ si putat eũ esse bonũ. ⁊ ẽ malus. Primus error impedit mrimoniũ. q; impedit ꝓsensuz ex ꝑte errãtis respcũ psone cũ qua ꝺhit. cũ. n. Berta ꝓtrahit cũ Titio nõ putãs illũ eẽ Titiũ sz Martinũ nõ ꝓsentit in Titium sz in Martinũ. q; sicut ꝺm Aug. 10. de tri. c. j. Nem pũt amari nisi cognita. sic. n. põt esse ꝓsensus in psonã nõ cognitã. q̃uo añt error cõditiõis impediat mrimoniũ declarãdũ ẽ inferi⁹. di. 36ª. Utrũ añt error fortune ⁊ q̃litatis mrimoniũ impediant vel nõ declarabit i seqnti qõe. Ad pᵐ in oppᵐ dõ ꝙ error psone est cõtra eẽntiã mrimonij iq̃tũ impedit ei⁹ efficiẽtez cãm q̃ est mutu⁹ cõsensus. Ad zᵐ dõ ꝙ nõ est filẽ. q; in susceptiõe baptismi efficit simplr melioz cõditõ suscipiẽtis. nõ añt efficit simplr melioz conditio mrimoniũ ꝺhentis. ⁊ iõ regrit spãlioz intẽtio ⁊ ꝓsensus liberioz in mrimoniũ ꝺhente q̃ in baptizãte. Ad 3ᵐ dõ. ꝙ sicut dicit magr in lra hᵒ di. c. j. q̃uis ꝓcubitũ Jacob cũ Lya nõ ꝑcesserit. cõsensus tñ est subsecutus. ⁊ sicut dicit. 29°. q. j. quasi statiz post mediũ. Jacob ⁊ Lyã nõ fecit cõiuges ꝑcedens ꝓsensus sz subsequẽs. Ad 4ᵐ dõ ꝙ nõ est filẽ. q; illa bñdictio fuit opus dei. circa qõ non põt cadere error. sz ꝓsensus ẽ actᵘ hois circa quẽ error cadere põt. Preterea illa bñdictõ debebaᵗ Jacob ex ordinatione diuina qõ post factũ Jsaac per reuelationẽ intelligens bñdictionẽ confirmauit dicẽs. benedixi ei ⁊ erit benedictus.

s **Ecundo** queritur vtrum sol⁹ error respectu persone vel cõditionis eius cũ qua ꝓtrahitur impediat mrimoniũ. Et vr ꝙ nõ. q; ois error respectu alicuius

de bonis mrimonij ipedit mrimoniū. ſz error ſterilitatis eſt reſpcū alicuius qđ eſt ꝺ bonū ꝓlis. g̃ error ſterilitatis ipedit mrimoniū. Itē magr h⁹ di. c. i. Si qs femina nobilē in ꝓiugiū petat ⁊ p ea alia ignobilis tradat ei. nō ē inter eos ꝓiugiū. ſed error ignobilitatis ꝓhenditur ſub errore fortune vel q̃litatis. g̃ nō ſolus error pſone vel ꝓditōis impedit mrim^m. Itē ois error qui ipedit volūtariū ipedit mrim^m. ſz ex pbūm 3°. ethi. c. 3°. Ignorantia cuiuſlibet circūſtātie tollit volūtariū. g̃ error reſpcū cuiuſcūq; circūſtantie ipedit mrimoniū. Itē ſi aliqs ꝺbit cū cōſanguinea quā putat extraneā ipedit matrimoniū. ſz error reſpectu ꝓſanguinitatis nō ē error reſpectu pſone nec reſpcū ꝓditōis. g̃ alijs error ab illis impedit mrimoniū. Cōtra magr h⁹ di. c. i°. ⁊ hz. 29. q. 1°. añ mediū. Error fortune ⁊ qualitatis cōiugij ꝓſentiuz nō excludit. error vero ꝓditōis ꝓiugalē ꝓſenſuz euacuat. error quoq; pſone ꝓiugalē ꝓſenſuz nō admittit. Cū g̃ ois error ad vnuz ꝺ illis quattuor reducat. ſolus error perſone vel ꝓditōis mrimoniuz ipedit. Rñdeo q̃ inter hītes vſum liberi. ar. nullus alius error ex pſone vel cōditiōis mrimoniuz ipedit. q̃ nullus error mrimoniuz ipedit niſi ſit reſpectu alicui⁹ eox̄ que ſunt mrimonio eēntialia. Sz ſolus error perſone vel ꝓditōis eſt reſpectu eox̄ q̃ ſunt mrimonio eēntialia. error eni pſone ē reſpectu h⁹ quod ē materiale in mrimōio pſone. n. ꝺbent eſſ ſunt mrimonij materia. error vero ꝓditōis eſt reſpectu h⁹ qđ eſt formale i mrimonio qđ eſt obligatio p torā vitā ad reddendū debituz cū ab altero ꝓiuge exigat cui obligatōi opponitur cōditio ſuitutis. q̃ ſeruus cuz ſit poſſeſſio dñi ſui pōt occupari p dñm frequēter circa opa q̃ nō patiunt ipm reddere debituz petenti ſi ꝺxit pter licētiā dñi ſui. Allie ēt rōnes inferi⁹ dicentur. Error aūt fortune vel q̃litatis nō ē niſi reſpectu eox̄ q̃ ſunt accidentalia mrim°. diuitie. n. ⁊ pauptas pulchritudo ⁊ turpitudo bōi mors ⁊ mali mrimonio ſunt accidentalia. ⁊ iō error circa talia mrimoniū non impedit. Ad p^m in opp^m dđ q̃ bonū ꝓlis ſm q̃ eſt qđ eēntiale mrim° nō eſt generatio ꝓlis. ſed obligatio ad eius ſuſceptionē ⁊ religioſaz educationez ſi genita fuerit. ꝺ hoc aūt nō eſt ſterilitas. Ad 2^m dđ q̃ aliq̃n errat ꝺbens circa ſubiectū nobilitatis aliq̃n circa nobilitatē ſubiecti nō circa ſubiectum.

P° modo eſt error pſone vt cū intēdit ꝺbere cuz filia regis ⁊ loco illius ſibi pñtatur filia vnius ciuis ⁊ iō talis error impedit mrimoniū. ⁊ ſic intellr auctoritas magri. Scđo mō eſt error q̃litatis nec impedit mrimoniū. vt ſi quis ꝓſentiat in perſonā ſibi notā. q̃ credit eā nobilē ⁊ tñ nō ē. Ad 3^m dđ q̃ ex̄z uis error cuiuslibet circūſtantie ipediat ſm qđ voluntariū. error tñ cuiuſlibz circunſtantie non impedit ſimpliciter volūtariū. Ad 4^m. dđ q̃ quedam ſunt impedimenta mrimonij ſine reſpectu eox̄ ſit error. ſiue nō. vt cōſanguinitas ⁊ plura alia de quibus diceē iferi⁹. ⁊ talia nō cōprehēduntur ſub ipedimēto erroris. quedā ſunt que nō ipediunt. niſi p errorē adiunctū. ſicut diuerſitas pſone ⁊ ꝓditio ſeruituris. ⁊ hec tñ ꝓprehēdūt ſub ipedimēto erroris

Articulus ſecūdus.

e Onſequēter queritur de 2° pncipali. ⁊ circa hoc querūtur duo. Primo vtrū beata vgo vginitatē voverit. 2° vtrū inter ipaz ⁊ Joſeph mrimoniū pfectū fuerit

p Rimo oñdo q̃ beata vgo vginitatem nō voverit. dūto 7. Nō erit apud te ſterilis vtriuſq; ſex⁹ taz in hoibus q̃z i gregib⁹ tuis. ſed beata vgo nihil vouit qđ eēt ꝺctū legi. cū g̃ vginitas includat ſterilitatē vginitatē non vouit. Itē Math. ꝓmo dr q̃ Joſeph non cognoſcebat eā donec pareret filiū ſuum ꝓmogēitū. g̃ vr q̃ poſt partū Chriſti Joſeph cognouit eā qđ nō fuiſſet ſi virginitatē vouiſſet. q̃ nūq; peccauit. Itē Jo. 2°. dr de Chriſto qui deſcendit Chaphar naū ipe ⁊ mater eius ⁊ fratres eius ⁊ diſcipuli eius. g̃ xpus fratres habuit carnales. q̃ aliter non poneret copulā inter fratres ⁊ diſcipulos Hoc aūt non fuiſſet ſi beata virgo vginitatē ſeruaſſet. cū g̃ qcquid voverit ſeruauerit virginitatez nō vouit. Itē Luce 2°. dicit mater eius ad illū Ecce pr̃ tuus ⁊ ego dolentes querebam⁹ te. g̃ Joſeph fuit pater Chriſti q̃ non eſſet verū. ſi beata virgo vginitatez ſeruaſſet. Contra ſuper illō Luce. ꝓmo. Virū nō cognoſco. dicit glo. interlinearis. ecce tāgit q̃ ipa vouēit caſtitatē. Itē magr h⁹ di. c. 2. ⁊ ꝺ cretū. 27. q. 2. Beata Maria. dñt q̃ beata Maria ꝓpoſuit ſe ſeruaturā votū vginitatis i corde. ſz ipz votū non expreſſit. poſtea ſit cū viro labijs expſſit ⁊ vterqz in virginitate ꝓmanſit. Rñ° ſicut dicit Anſel. in libro ꝺ ꝓceptu vginali. c. 18. Decebat vt illius hois ꝓceptio de matre puriſſima fieret. nēpe deceſ erat vt ea puritate q̃ maior ſubdeo negt intelligi virgo illa niteret. ⁊ infra dr q̃ ſpūs ſcūs volebat ⁊ operaturus erat vt ꝓciperet ⁊ naſceret ille de quo ipe ꝓcedebat. ſz ceteris pibus purior ⁊ magis nitēs eſt vginitas deo p votū dicata ex illa que nō. vt inferi⁹ oñdet. g̃ beata vgo nō tñ vginitatez ſeruauit ſz ſe ſeruaturā ēt vouit ſub hac ꝓditione. niſi deus alr ordiaret ſz quod dicit magr in lra h⁹ di. c. 2. ⁊ hec ꝓditio fuit tā honeſta. q̃ ēt ſi nō fuiſſet oppoſita debuiſſet tñ eſſe ſubintellecta. Ad ꝓmū in opp^m dđ q̃ in auctoritate illa accipit ſterilis p illa que vacabat cōcubitui cōiugali. nec tñ cōcipiebat. vel pōt dici q̃ beata virgo fuit cōfinius veteris legis ⁊ noue ſicut aurora noctis ꝓcēdētis ⁊ diei ſequētis. ⁊ iō fecit votū cōſonū legi nouē. nec tñ cōtrariū legi veteri in q̃ztū cōditionē appoſuit. Ad 2^m. ⁊. 3^m dđ q̃ ex illis verbis ortum hūit viliſſima hereſis Claudianox dicentiū beatā virginez poſt Chriſti partū a Joſeph cognitā. ſed illa hereſis eſt oio irrōnabil⁹ ⁊ directe ⁊ manifeſte cōtra catholicā fidē. q̃ ſit irrōnabil⁹ patet p ea q̃ dicta ſunt in corpore qōnis. Et ꝓterea irrōnabiliſſimū ē opīari q̃ ex quo fuit corpale templū filij dei ⁊ pfectū ſpūale hitaculū ſpūs ſci vacaret opibus carnis quod in figura elegant deſignat in Ezechiel. c. 44°. cum dr. Porta hec clauſa erit. ⁊ nō aperiet. ⁊ vir nō trāſiet p eā. q̃m dñs deus iſrael ingreſſus eſt p eā. erit q̃z clauſa ꝓncipi porta ē maria deus iſrael Chriſtus clauſura virginitatis. ꝓnceps Joſeph. Dicēduz g̃ ad auctoritates q̃ ibi ſcriptura vocat ꝓmogenitum nō poſtq̃z alius ſz añq̃z nullus ſilr donec ibi accipitur. ſicut cū dr in pſal. Sede a dextris meis. do

nec ponã inimicos tuos. sca. pe. tuo. ꝑ ℔ nõ intelligitur q̃ postea nõ sedeat. sz q̃ vsq; tũc ⁊ postea. si militer cũ dĩ. nõ cognoscebat eã donec peperit ⁊c. intelligendũ ẽ q̃ nõ cognouit eam ante nec postea.

In alia. n. auctoritate vocant frẽs ñ illi q̃ sunt de eodẽ vtero nati. sz cõsanguinei germani. vñ ℘Paulus ad Gal'. i°. dicit aliũ aũt ap'lor vidi neminez nisi Jacobũ frem dñi. ⁊ ꝓstat q̃ ille Jacobus fuit cõsanguineus germanus Jesu Christi fili⁹. s. materterę sue. Christũ aũt nõ hũisse frẽs filios mris sue patet in ℔ q̃ vt hĩ Jo. i9°. Moziẽs matrẽ suã recõmẽdauit Joãni euangeliste loco filij. cũ tñ ñ eẽt ei⁹ filius. sz nepos. qõ nõ fecisset si alios filios ꝓter Christũ hũisset. Ad 4^m dõ q̃ ibi notatus ẽ Joseph pz Christi putatiue ꝛz glo. interlinearẽ ibidẽ. cui ꝓcor dat illud q̃ dicit Luce. 3°. Ipse Jesus erat incipiens q̃si annor. 30. vt putabat filius Joseph.

s Ecundo querit vtrũ inter Mariaz ⁊ Joseph fuerit pfcm̃ mrii-
monij. Et vi q̃ nõ. non ẽ pfcm̃ mrim^m qõ ẽ ℘legẽ. sz illud mrimoniũ fuit ℘l egez. qz vt dĩ numerox vltio femine maritos de eadẽ tribu accipient. Joseph aũt fuit de tribu Juda. ⁊ Maria de genere sacerdotali. g̃ inter eos nõ fuit mrim^m pfcm̃.

Itẽ nõ est mrimoniũ pfcm̃ qõ ℘bitur ex irrõnabili cã. sed illud mrimoniũ fuit ℘ctũ ex irrõnabili cã. qz vt dicit magr̃ circa finẽ h⁹ di. ℘ctuz fuit vt partus diabolo celaretur. que cã nõ vi fuisse rõnabilis. qz ℘uis diabolus nõ possit nosce ea q̃ sunt in mente. nõ latẽt tñ euz ea que sunt in corpe. g̃ nõ fuit matrimoniũ pfcm̃. Itẽ ad pfcm̃ mrimoniũ regrit ꝓsẽs in carnalẽ copulã. qz ad ℔ regrit. obligatio ad reddendũ debitũ cũ ab altero ꝓiuge exigit. sz beata vgo in carnalẽ copulã nõ ꝓsensit. qz vt hitũ ẽ in qõe ꝓcedenti vouerat virginitatẽ. ⁊ ꝓstat q̃ votũ suuz nõ violauit. g̃ inter ipam ⁊ Joseph pfcm̃ mrimoniuz nõ fuit. Itẽ post pfcm̃ mrimoniũ nõ licet spõso spõsaz dimittere. sz Joseph q̃uis eẽt iustus voluit occulte dimittere Mariã. vt hĩ Math. i. g̃ inter eos nõ fuit pfcm̃ cõiugiũ. Contra magr̃ h⁹ di. c. 3°. dicit. ⁊ hĩ. 27. q. 2. Jnstitutum. iuxta hãc di. inter Mariã ⁊ Joseph pfcm̃ fuit ꝓiugiũ. Itẽ pfcm̃ ẽ cõiugiũ qñ ꝓiuges nõ tñ ꝓsentiũt in maritalẽ societatez in copulã carnalẽ. sz sicut dicit magr̃ in lra hui⁹ di. c°. 2. ⁊ hĩ. 27. q. 2°. Cũ g̃ beata vgo ꝓsensit in maritalẽ societatẽ ⁊ in copulã carnalẽ. g̃ inter ipam et Joseph pfcm̃ fuit ꝓiugiũ. ℜñdeo q̃ perfectio rei duplex est. q̃dã in eẽ p°. quedã in eẽ. 2°. ꝓma i hoc ꝓsistit q̃ res hẽt oia q̃ ptinẽt ad eius eẽntiã. 2ª cõsistit in quibusdã pfcõibus nõ ptinẽtib⁹ ad eẽntiam ℘ modo fuit pfcm̃ inter Mariã ⁊ Joseph. nõ. 2°. qz nõ ita pfecta significauit indiuisibilẽ vnionem Christi ⁊ ecclie ⁊ hũane nãe cũ diuina ꝓsona. sicut mrimoniũ cõsumatũ. vñ dicit magr̃ h⁹ di. c°. 3°. q̃ fuit pfcm̃. nõ in significatiõe. qz vt infra dicit. e. c° mrim^m ꝓsumatũ pfecti⁹ vnionẽ Christi ⁊ ecclie figurat. Ad p^m i opp^m dõ q̃ Maria ⁊ Joseph fuerũt de eadẽ tribu. qz q̃uis ipa fuerit de genere sacerdotali ex pte mris. fuit tñ de tribu Juda ex pte pris. Christus. n. fuit de tribu Juda. vñ Alp⁹. 5. Vicit leo de tribu iuda. Ad 2^m dõ q̃ mioz ẽ falsa. cõtractũ eni fuit ex rõnabili. cã. s. vt ptus diabolo celaretur. vt ⁊ Joseph mri ⁊ filio obsequeret q̃ causę tãgunt a magr̃o circa finẽ h⁹ di. ⁊ ab oziene i qua

dam omel'. sup illud Math. i°. Cũ eẽt ds̃psata ⁊c. ⁊ vt Joseph eẽt testis castitatis ei⁹ eã defendẽs ab infamia suspitionis. quã etiã cãm tangit magr̃ vbi ꝑus. ⁊ Ambrosius in omelia quadaz sup illud Luce. i°. Missus ẽ angelus. ⁊ ẽt ne vginibus sinistra opĩone viuentib⁹ relinquẽtur excusatiõis velamẽ si mater dñi visa fuisset infamata. sicut dicit Ambrosius vbi ꝑus. Ad illud g̃ qõ dĩ q̃ diabolo non latent ea que sunt in corpe. dico q̃ ĩmo qñq; cũ appropinquare nõ põt diabolus aũt virgini appropi quare nõ poterat ꝑ ꝑ vtutẽ scitatis illi⁹. ⁊ iõ scire nõ potuit vtrũ vgo cõcepisset cũ eaz maritũ hẽre videret. Ad 3^m dõ q̃ ad ꝑmã mrimonij pfectionez nõ requirit ꝓsensus in carnalẽ copulã nisi implicite ⁊ subcõditiõe. s. si alter ꝓiuꝝ eaz exegerit. ⁊ si de⁹ debitũ reddendi i nõ relaxauerit. ⁊ sic beata virgo in carnalẽ copulã consensit. nec in ℔ piculo se exposuit. nec suo voto in aliquo derogauit. qz diuina ispiratiõe certificata fuit q̃ Joseph ab ea nũq; exigeret carnalẽ copulã. ⁊ q̃ si Joseph exigeret deus eaz a debito absolueret reddendi. ⁊ sic intellr auctoritas allata 2° ad sc̃dam ptẽ. qõ pz q̃ postq; dictũ ẽ cõsensit in carnalẽ copulã. stati subiũgit. nõ illã appẽtẽdo. sed diuine ispiratioi in vtroq; obediendo.

Ad 4^m dõ q̃ Joseph nũq; voluit eaz dimittere quo ad sepationẽ vinculi. sz aliq̃ timuit fiml cũ ea manere forte aliqua suspitiõe mot⁹ quẽ timorez ⁊ quã suspitionẽ admonitione angeli deposuit,

Articulus tertius

c Onsequenter q̃rit de 3° ꝑncipali. Et circa ℔ q̃runt. 2°. ℘° vtrũ ex cã ihonesta possit ℘hi mrim^m. 2°. vtr̃ tale mrim^m sit bonum.

p ℜimo oñdo q̃ ex ihonesta cã non possit ℘hi mrimoniũ
nulla ꝓiuctio ꝓcedẽs ex ihonesta cã ẽ a deo sz oẽ mrim^m ẽ a deo. vñ Math. 19. Nõ deus ꝓiunxit hõ ñ sepet. g̃ mrim^m ℘hi nõ põt ex inhonesta cã.

Itẽ in admistratiõe cuiuslibz sacri regrit ecclie tertio. sz ℘hẽs mrim^m ex ihonesta cã ñ seruat ecclie itẽtionẽ. g̃ nõ põt ℘hi ex ihonesta cã. Cõtra vt hĩ Geñ. 29. Jacob ℘rit cũ Rachele qz diligebat eã ꝑ ei⁹ pulchritudinẽ. sz dilectio mulieris ꝑ ei⁹ plchritudinẽ ẽ inhonesta cã ℘hendi mrim^m. g̃ ⁊ ex ihonesta cã põt ℘hi. ℜñ° cã final' ℘hendi mrimoniũ duplex ẽ. quedã p se. s. illa ꝑ quã mrimoniũ fuit instituũ q̃ duplex ẽ. p^a pl' pcrãtõ. 2ª fornicatiõis euitatio. sic dicit magr̃ h⁹ di. c. 3. ⁊ he cãe semp sunt hõeste. q̃dã p accidẽs. s. ex itentiõe ℘hentis. q̃ multiplex ẽ. q̃dã. n. sunt honeste. q̃dã ihoneste. ⁊ iste non hnt nũerũ determiatũ. qz sicut dicit phũs. 2°. phi^m. cãe p accñs sunt idiffinite. dico g̃ q̃ loquendo de causa per se. ex cã inhonesta nõ põt cõtrahi mrimoniuz. põt tñ ex causa p accidens. cãe. n. per accñs in effectu nõ faciũt effentialẽ transmutationẽ nisi mediã te aliqua causa per se. Ad p^m in opp^m dõ q̃ de cõiunctione matrimoniali ex inhonesta causa possumus loquĩ dupl'r. aut rõne actiõis ℘hentis. aut rõe vincli ex illa actiõe ꝓueniẽtis quod vinculum est matrimonium. Jn ipa aũt actione duo sunt. s. eẽntia actiõis. ⁊ deformitas eius. eẽntia a deo est. deformitas aũt ñ. ⁊ qz ex illa actione sub rõne qua cl'

sentia ē nō sub rōne q̄ deformis cāt mr̄imonij uinculū. qz sicut dicit Dion ysius. 4°. c°. de. di. no. longe ultra mediū. Malū nō opat nisi in virtute boni iō mr̄imoniale vinculū ex illa actiōe causatū a deo est Ad 2m dō q nō est neccia intētio ecclie in spāli sz sufficit in gnāli. cuius aūt ꝺhens mr̄im ex inhonesta cā nō obꝑuet ecclie intētionē in spāli. obꝑuat eā tm̄ in gnāli in hoc q itēdit vez cōtrahē mr̄im.

s Ecundo queritur vtrū mr̄im ex inhonesta cā cōtractū sit bonū. Et vr q non. ꝑhūs. 2°. topi. quoz gnātiones male. z ipsa mala. sz matrimonij ꝓtracti ex inhonesta cā est gnātio mala. g ipm est malū. Itē Boe. 2°. li°. topi. c. finis. bon est. ipsū quoq bonū est. g a sili c. finis mal est ipsuz malū est. Sed mr̄imonij ꝓtracti ex inhonesta cā ē finis malus. g ipm est malū. Cōtra magr h di. c°. ultimo dicit q licet fine nō bono ꝓtrahat coniugiū q̄ spēs ꝓtrahētis mouet animū. cōiugiū tm̄ bonū ē. qz vita mala vel intētio alicui puersa nō cōtaminat sacrm. Rn°. q ipsū mr̄im ex inhonesta cā ꝓtractū est bonū. qz mala actio cōtrahētis nō cāt mr̄imoniale vinculū rōne sue deformitatis rōne c est mala sz p suā essentiā rōne c est bona. z iō sicut bōa ē ples p fornicationē genita. qz nō generat p deformitatē actiōis sz p ei essentiā sic bonū est mr̄im ex inhonesta cā ꝓtractū. puersitas. n. in actiōe ꝺhentis deꝺhonestat ꝓtrahentē nō mr̄im. Ad pm in oppm dō q illō vbū phi itellig ē ō gnātiōe q̄ subrōe q ma la ē geniti cā. Ad 2m dō q istud vbū Boecij intellig ē ō fine p se. mr̄imonij āt finis p se sēp ē bon.

c Irca litteram si diabolus trāsfigurans se in angelū lucis credat bonus nō est piculosus. qō intelligendū est si credēs vltra nō ꝓcedat. qz ille est error nō iuris. sed facti. sz si vltra ꝓcederet adorādo ipsum vt pote si ille diceret se esse Christū caderet in idolatriā. nisi ipsū adorꝛaret sub hac cōditione si est Christus. nō in hereticoz sectā sz in itegritatē fi dei quā ille hereticus se mētiebat hr̄e. supple dicerē ꝓsentire. qō vez est si illi heretico dicēti se esse Aug. ille fidelis assentiret in gnāli dicēs se assentire de fide sicut ille. si aūt ille hereticus aliq̄ ꝑdicaret ꝓtra fidē z alius illi ꝑdicationi assentiret nō excusaret ab erroꝛe. z marie si ꝑdicaret ꝺ aliquē illoz artreuloz quos qlibet fidelis vsum. hīs li. ar. tenetur credere explicite. ne vt adultera dānaret. sicut .n. dr Leuit. 21°. Sacerdotis filia si deprehēsa fuerit in stupro. z violauerit nomē prīs sui flāmis exuret. beata āt virgo vt supi visū ē ex altera ꝑte erat de genere sacerdotali. z iō si indei vidissēt eā pregnātē z nō maritatā voluissent eā cōdēnare credentes q ex fornicatione vel adulterio concepisset.

Di. xxxi.

Ost hoc de bono coniugij ꝛc. Superi determinauit mgr de mr̄imo quo ad cāz formalē z efficientē Hic determinat de ipso quo ad finalē q i bōis mr̄imonij ꝓsistit. z diuidit i tres. ꝑ° determinat de tribus bonis cōiugij cōiter. 2°. de bono fidei i quocūq ꝓiugio spāli de se ibi. Sciēdū ē et 3° de bono fidei i cōiugio patrū antiquoz spālissime ibi. Querit h deantiqs. ꝑ° i duas. ꝑ° determinat q̄ z quot sit ꝓiugij bona. Scdo q̄r excusant cōcubitū cōiugalē ibi. Cū igr. ꝑ° i tres. ꝑ° oñdit q tria sūt cōiugij bona. 2° oñdit q itētio vitāde plis i ꝺhendo mr̄im excludit ibi. Qui vero venena. 3° oñdit icident q̄ iudicādi sūt homicide q ꝓcurāt aboꝛsū. z q̄ nō ibi. Hic q̄ri solet. Illa pars q ibi incipit. Cū igit. diuidit i tres ptes. ꝑ° oñdit q̄ hec bona excusāt ꝓiugalē ꝓcubitū. z q̄ nō 2° opponit i ꝺriū ibi. Sz si cōcubit. 3° oñdit q̄o ambo cōiuges se hūt ad actū illū ibi. Sciendū etiā 2° i tres. ꝑ° opponit p auctoritatē. 2° p rōnem z Gregoꝛij auctoritatē ibi. Si forte. 3°. ponit auctoritatis Bre. determinationē ibi. Hoc autem.

Articulus primus.

c Irca hāc di. querēdū est ꝑncipalr de tribus. ꝑrimo de bōis mr̄im excusantib. 2°. de eoꝛ hitudine ad mr̄im 3°. de mō excusandi p illā cōiugalē cōcubitū. Circa ꝑmū queruñ tria. ꝑrimo vtr debeāt esse ali qua bona matrimoniū excusantia. 2°. que z quot sunt. 3°. q̄ est ꝓncipalis inter illa.

p Rimo ostendo q non debeant eē aliqua bona mr̄imoniū excusantia. Res bona excusatōe nō indiget. sz mr̄im est res bona. z iquātū ē in offm. z inquātū ē i remediū. ergo bonis excusantib non idiget. Itē sicut ꝓseruatio idiuidui q̄ est p actū nutritiue ē de itētiōe nature. ita ꝓseruatio ꝑspeciei q̄ ē p actū gnātiue. sz actus nutritiue bono excusante si idiget. ergo a sili nec ꝓcubit mr̄imonialis q est actus generatiue. Itez nō minoꝛez iactura patit hō quātū ad rōnis vsuz i dormiendo q̄ i actu carnalis cople. sz dormitio nō idiget aliquo bono excusante ergo nec actus carnalis cople. Cōtra magr in ꝓncipio h di. tria sunt ꝑncipalr bona ꝓiugij. z infra eadē di. c°. 4°. dicit q cū hec tria i aliq ꝓiugio simul cōcurrūt valēt ad excusationē coit carnal. Rn°. recta rō docet nō eē aliqd faciendū ab hoie de quo patiat iacturā nisi p recōpēsatiōe eq̄lis boni vl maioris. sz i ꝓtrahēdo mr̄im hō obligat se saltē iplicite ad carnalē copulā. z nisi cōiunx exact religionē i fra tēpus debitū itrauerit. i carnali āt copla sub cōditiōe. s. si alter cōiunx exegerit. rō iactura patit q̄z tū ad sui vsū. qz i illo actu ipedit vsus rōis. vñ ph° 7°. li°. eth. c°. 8°. dicit de venere q furat intellectū spisse sapiētis. hō g i ꝺhendo mr̄im obligat se saltē iplicite z sub ꝓditiōib ꝑdictis ad patiēdū iacturā q̄ztū ad vsū rōis. exītes ēt i mr̄imo iacturā patiunt pp sollicitudinē z carnis tribulationē. vñ ap. 1°. co rū. 7°. dicit de illis q tribulationē carnis hēbūt h. i. z iō debuerūt esse bona ꝑdictas iacturas recōpensantia. z hec sunt illa q̄ cōcubitū mr̄imoniale excusant. Ad pmū in opp dō q mr̄im sine ꝑdictis bonis nō esset res bona. vñ p tāto ipsū excusare dicunt qz p ipa ē res bona. Ad 2m dō q hō p actū nutritiue non patit iacturas silēs illis q̄s patit p actū gnātiue. nō. n. sic ifecta est nutritiua i gnātiua. Ad 3m pōt dici q maioꝛ ē falsa. nō. n. idē ē pati iacturā quantū ad rōnis usum z ipediri in vsu rōnis. cuius enim dormiens ipediat in vsu rōnis nō tm̄ patitur damnum si moderate dormiat q̄tum ad rationis vsum immo post sōnū moderatū homo potentioꝛ est quātū ad rōnis vsuz. nō sic aūt pōt dici de ꝓiugali ꝓcubitu. nō tm̄. n. hō p illū actū ipedit i rōnis vsu

ſz ēt dānū patiſ quātū ad rōnis vſum. vñ illū actuz frequētātes efficiunt debiliores ad clare videduz ea que ſunt ſecūdū iudiciū rōnis. ⁊ merito. q⁹ ipedimētū qō hō tūc patiſ puenit ex repugnātia ⁊ iobedientia ſenſualitatis ꝺ rōnez. ⁊ ex dominio ei⁹ ſup eā durāte illo actu vñ illud impedimētū ē vitioſū. ſed qñ cātur p ꝓiugalē actū pp aliqō bonū mr̄imonij factū ē nō vitioſuz ſm q vitiū accipiſ p culpa. ſz ꝟz q accipiſ p quodā receſſu ſeu p q̄dā obligatōe a ꝓma rectitudine nature. ipedimētū aūt vſus rōnis i dormiēdo puenit ex laſſitudine naturaliū viriū ⁊ ſenſitiuarū. pōt ēt dici ad minorē q dormitio hz bona excuſantia ipedimētū vl⁹ rōis i ſōno q̄ bona ſunt vigoratio vſus rationis poſt ſomnum. ⁊ corporalis fortificatio ⁊ nature ſuſtentatio. quia ſine ſomno nā hūana p ſtatu iſto ſuſtētari nō poſſet.

Ecundo queritur que ⁊ quot ſūt mr̄imonij bona. Rn̄⁹ q ſic bonitas creature dupler eſt q̄dā eſſentialis ⁊ quedā accidentalis. ſic mr̄imonij quoddā ē bonū eētiale qō i tria diuidiſ. ſ. i fidē. plez ⁊ ſacr̄m. quoddā accidētale. ⁊ illud ē multiplex ⁊ in diffinitū. ſicut pax ⁊ multa alia q̄ ex mr̄imonijs aliquiſ pueniūt. numerus aūt bonox eētialiū in mr̄imonio pōt accipi. aut ex pte cauſe mr̄imonij. aut effectus. aut nature ipſi⁹ boni. ℙ⁹ mō ſic vt ſuperius viſuz ē ad mr̄im⁹ iclinat nā ⁊ ſic reſpicit bonū plis. ⁊ rōrecta. ⁊ ſic reſpicit bonū fidei. ē ēt a iure diuino qō ipſū ad aliqō ſignificādū inſtituit. ⁊ ſic hz bonū ſacr̄i. ꝛ⁹ mō ſic i mr̄imonio ſūt tria. ꝓſideraſ vz vinculū ⁊ vſū vinculi. ⁊ fructū ad quē ordinaſ vſus rōne ꝓmi. bonū mr̄imonij i ſacramētū. q⁹ ad ꝛm bonū fidei. quo ad ʒm plis. ʒ⁹ mō ſic ꝟz pbz. 8⁹ etb⁹. capitu. ⁊. bonū diuiditur in delectabile vtile ⁊ honeſtū delectabile eſt bonum fidei. vtile bonū plis. honeſtuz bonū ſacramenti q̄ pp apꝛopatiōez dicta ſunt. qꝛ i quolibet triū p̄dictox pōt inueniri aliq⁹ mō rō delectabilis vtilis ⁊ honeſti.

Ertio queriť vtz bonū ſacr̄i ſit ꝓncipali⁹ inf illa. Et vr̄ q nō. qꝛ finis ē ꝓncipaliſſimū i vno quoqz. ſz bonū plis ē finis pp quē inſtitutū fuit mr̄im⁹. ḡ bonū plis ꝓncipali⁹ ē in numero q̄ bonū ſacr̄i. Itē illud ē ꝓncipalius i vnaquaqz re qō magis ptinet ad ei⁹ eētiā. ſz bonū fidei ē huiuſmodi. qꝛ mr̄im⁹ nihil aliud vr̄ eē niſi mutua obligatio ad reddēdū debitū exigēti q̄ obligatio ad bonum fidei ptinere vr̄. ḡ bonū fidei ꝓncipali⁹ ē in mr̄im⁹ q̄ bonum ſacr̄i.

Itē rei nāli eētialius ē illud qō i ea reſpicit eē nature q̄ illud quod reſpicit eſſe gratie ſed vt ſuperius habitum eſt mr̄imonium ē res nālis. ⁊ bonū plis ⁊ bonū fidei ipm reſpiciūt iquātū ē quoddā officiū nāe. bonū aūt ſacr̄i inq̄tum ē ſacr̄m gr̄e. ḡ bonū plis ⁊ bonū fidei eētialioꝛa ſunt mr̄im⁹ q̄ bonū ſacr̄i. ⁊ ex ꝓſequēti i mr̄imonio ꝓncipalioꝛa ſunt.

Cōtra illud ē ꝓncipali⁹ i re qō in ei⁹ diffinitōe ponit q̄ illud qō nō. ſz iſeparabilitas ē huiuſmodi. vt pz. ſ. di. 27. c. j. cū ḡ bonū ſacr̄i ſit i mr̄im⁹ rōne iſeparabilitatis. bonū ſacr̄i ꝓncipaliſſimū ē i mr̄im⁹. Itez illud bonū ꝓncipali⁹ ē i mr̄im⁹ ſine quo mr̄im⁹ eſſe nō pōt. q̄ illud ſine q⁹ mr̄im⁹ eē poteſt. ſz ſicut dic magiſt⁹ hui⁹ di. c. j. mr̄imoniū pōt eē ſine bono fidei ⁊ plis. ⁊ non ſine bono ſacr̄i. ergo in matrimonio bonum ſacramenti eſt principalius q̄ bonum fidei ⁊ plis. Rn̄⁹ q ſimplr̄ ⁊ oib⁹ pēſatis iter bonū mr̄imonij bonū ſacr̄i ꝓncipali⁹ ē. tū qꝛ digni⁹ tū qꝛ mr̄imonio eſſentiali⁹. q ām ſit digni⁹ pz. qꝛ bonū fidei ⁊ bonū plis ptinēt ad mr̄im⁹ iquātuz ē qōdā off⁹ nature bonū ſacr̄i iquātū ē ſacr̄m gr̄e. dignioꝛ āt eſt gr̄a q̄ natura q nō ſit matrimonio eētialiꝰ. pz quia ptinet ad mr̄im⁹ rōne iſepabilitatis ꝟz Aug⁹. 9⁹. li. ſup Geñ. longe añ mediuz. ⁊ recitat magiſt⁹ hui⁹ di. c⁹. r⁹. iſepabilitas āt eētialioꝛ ē mr̄imōio q̄ bonū plis ⁊ bonū fidei. poſtq̄. n. mr̄im⁹ ꝛctū. eſt pñt ab ipſō ſeparari bonū plis ⁊ bonū fidei viculo mr̄imoniali remanēte. ſi enī ꝓiuges venena ſterilitatis procurēt ēt ex pacto inter ſe. nō pp hoc ſoluiť mr̄im⁹ pus ꝛctū. q̄uis ſi tale pactū iteruenilſet i ꝛhendo nullum fuiſſet mr̄im⁹ cū ēt ob cām fornicatōis ꝓiuges ſeparenť adhuc remanet mr̄imōij vinculū. nec tñ inter eos remanet mutua obligatio ad exhibendū ſibi mutuo vſuz ſui corꝓoꝛis. ⁊ ſi hoc alter eoꝝ erigeret. iſeparabilitas vo ita mr̄imonio adheret vt ſine illa eſſe nō poſſit. Ad primum in oppoſituz dō q finis matrimonij inquātū eſt quoddam officiuz nature eſt bonum ꝓlis ⁊ bonum fidei. ſed inquantum eſt ſacramentum gratie principalioꝛ finis eiuſ eſt bonum ſacramenti. Ad ſecundum dicendum q minoꝛ falſa eſt. illa enīz mutua obligatio tolli poteſt ob cauſam fornicationis vinculo tamen matrimonij remanente. vnde cum ſumatur matrimonium ſub ratione qua res ⁊ plenum ſacramentum in ſignificando videtur eſſentialiter eſſe quoddaz viculum vnionis inter virum ⁊ mulierem per mutuum conſenſum expreſſum per verba de preſenti vl per alia ſigna in non potentibus loqui. ⁊ copulam carnalem ſequentem cantum per quod neuter eorum poteſt alij matrimonialiter copulari altero viuente indiſſolubilem vnionem nature humāne cū perſona filij dei ex inſtitutiōe ſignificans. Ad tertium dicendum q matrimonium non tantum eſt res nature ſed etiam gratie. ⁊ quāuis eſſentialius pertineant ad matrimonium bonum ꝓlis ⁊ bonum fidei inquantum eſt quoddam officium nature q̄ bonum ſacramenti. tamen eſt econuerſo iquātum eſt ſacramentum gratie. ⁊ quia omnibus penſatis principalioꝛ eſt gratia q̄ natura ideo omnibus penſatis illud bonum eſt eſſentialius matrimonio quod ipſum eſſentialius reſpicit inquantum eſt ſacramentum gratie quam illud quod ipſum eſſentialius reſpicit inquantum eſt officium nature

Articulus ſecundus.

Onſeqnter q̄riť ꝛ⁹ principali. Et circa ls q̄runt tria. ℙ⁹ vtz ad ꝛhēdū mr̄im⁹ neciuz ſit pdca bōa eē i ꝛhētiū itētōe. ꝛ⁹ vtz ad eē mr̄imōij ſit neciuz illa eē i obligatōe. ʒ⁹ vtz ad ꝓſuatōez mr̄imōij neciuz ſit illa eē i mr̄imōij exercutōe

Rimo oñdo q ad ꝛhendū mr̄im⁹ neciuz ſit illa tria bōa eē i ꝛhētiū itētione. qꝛ ad ꝛhendū mr̄imoniū necius ē ꝓfectus i ea q̄ ſunt de eſſentia matrimonii ſed ꝓdicta bona ſunt eētialia mr̄imōio. ḡ ad ꝛhēdū mr̄im⁹ neciuz ē ꝛhētes ꝓfectire i illa. ñ poſſēt āt i illā ꝓfectire niſi eēnt i eoꝝ itētōe. Itē illa itētio ē neceſſaria ad matrimonium contrahendum cuius oppoſituz impedit matrim⁹ ꝛctum. ſed ſi ꝛhentes intendāt agere ꝺ bonum ꝓlis vel fidei vel ſacr̄i nō ꝛhunt

mrim^m. vñ de pcurātib^9 venenā sterilitatis. dicit magr hui^9 di. c. 2. q si ab initio talis fuerit ñ sibi p2 nubiū. sz p stupz poti^9 puenerit. g ad 3hēdū mrim^m vez necīuz ē pdicta tria bona eē i 3hētiū intētione

Cōtra. hō pōt mrimoniuz 3here cū illa quā scit nō posse parere. sz sic contrahens nō potest habere bonum plis i intētōe. g illud bonū nō ē necīuz eē in intētione. 3hētis mrim^m. Itē vir pōt cū muliere verū mrim^m 3here cuis itēdat aliā mulierē adulterādo cognoscere. sz talis nō tñ nō hz i intētiōe bonuz fidei. sz ēt hz i itētiōe opp^m. g bonū fidei nō ē necīuz eē in itētōe 3hētis vez mrim^m. Rñ^o q pdicta bona eē i 3hētiū itētiōe duplicit pōt itelligi. aut in habitu z iplicite. aut i actu z explicite. dico g q nō pōt 3hi mrimonium nisi bonū sacri sit in itētōe 3hentium altero pdictoz modoz. qz oz q 3hentes 2senti anti vinculi iseparabilitatē rōne cui^9 ē i mrimonio bonū sacramenti. illo etiam modo necessarium est bonum fidei esse in intentione contrahentium aliquo mō z aliquo mō nō. in bono. n. fidei 2sideranē duo vnū. s. eēntiale qō ē nō negare vsum sui corporis si cōiunx ali^9 petat alterz accidētale seu accessorium. s. nō exhibere alīi q3 suo 2iugi vsuz corporis sui. rōne p̄mi necīuz ē bonū fidei eē i 3hentiū intētione ad min^9 habitualr z iplicite. rōne āt alīius non necīum ēad 3hēdū mrim^m. bonū ēt plis tripl^r pōt accipi. s. aut p prolis susceptōe z educatōe absolute aut sub pditōe si de^9 eā dederit. seu p nō pcurando aliquod impedimentum prolis. 2primo modo nō est neccssarium bonum prolis eē i 3hentium intentōe nec actualr. nec habitualr. nec explicite. nec implicite. sz 2° mō z 3° necīuz ē ipm eē i 3hentiū intētione ad min^9 habitualr z iplicite. vñ si 3hentes ītē derēt nō suscipere. plē nec educere si de^9 eam daret vel venena sterilitatis procurare ne proles veniret. mrimonū sic 3ctum essz nullū loquēdo aūt ō eē in 3hentiū itentiōe actualr z explicite. sic ad 3hēdū mrim^m nō ē necīum aliqō predictoz modoz eē in 3hentiū intētōe. sufficit. n. q in 3hendo intēdant illud quod inter 3hentes requirit ad mrimonium.

Ad primum in oppositum dō q procedit de itentōe in habitu z implicite. z de bono plis. sed q accipit pro eius susceptione z religiosa educatione sub condirione. si de^9 eam dederit. vel p non procurādo aliquid in preiudicium generatōis prolis. z de eo qō est essentiale in bono fidei quod ē non negare vsū corporis sui alī i 2iugi hoc exigēti. z simili mō dicēdū ē ad 2^m. Ad primū ad partē aliā dō q pcedit de bono plis p̄m q accipit p plis susceptōe z religiosa educatōe absolute. z sic itellr illō vbū magri dicētis hui^9 di. c. j. q bonū plis nō oīb^9 adest 2iugi b^9. Ad 2^m dō q pcedit de eo q i bono fidei ē accidētale seu accessoriū. z sic itellr illud vbū magri. dicētis hui^9 di. c. j. 3hi 2iugiū ab aliqb^9. q hec tria bona nō cōicāt. deest. n. fides vbi vir cū alia vel mulier cū alio coit.

Ecundo queritur vtz ad eē mri monij necīuz sit illa bona eē i obligatōe. Rñ^o q sic. In oi. n. mrim^o ē obligatio ad isepabilitatē ita q 2iuges ab illa se mutuo absoluere nō pñt vita corpali durāte. si tñ sit mrim^m 2sumatū q3 b possunt añ mrimonij 2sumatōez p religiōis igressū ē ēt i oi mrim^o de necīte obligatio ad pl^s susceptōez z religiosā educatōez si ples affuerit. z obligatio ad fidei obseruatōez nō tñ q3tū ad illud qō ē bonū fidei eēntiale qō ē nō negare vsū corpis sui alī 2iugi b exigēti. sz etiā q3tū ad illud qō ē accessoriū vel accīdentale qō ē nō cōcedere vsū corpis sui alī q3 suo 2iugi. qnqz. n. 3ct^9 obligat 3hētē ad aliqd a q^o actualr dissētit dū 3hit absq3 b q irrit^9 sit 3ct^9. z iō q3is sine plis suscepto ne z fidei obſuatōe possit remanere mrim^m. tñ obligatio ad plis susceptōez si venerit z ad fidei obſuatōez ita sē eēntiales mrim^o q ab illis separi ñ pōt nisi ab obligatōe reddēdi debitū mutuo se absoluāt p 2tinētie votū ex vtriusq3 2sēsu. vel nisi iterueniat separatio q3tū ad thoz ob fornicatōis cām.

Ertio queritur vtz ad 2seruatiōem mrimōij necīuz sit illa bona eē i mrimonij executōe. Rñ^o q nō isepabilitas. n. ñ respicit p se. z p^o mrimōiales act^9 sz mrimōij eēntiā. bonū āt plis z fidei respiciūt mrimoniales act^9 i qb^9 2sistit executio mrimonij. nō āt ē necīuz q p act^9 mrimoniales pueniat bonū plis. qz i mrim^o cū muliere sterili puenire nō pōt. z tñ eū illa pōt manere mrim^m. nec ēt necīuz ē ad 2seruatōz vinculi mrimōij altez 2iugē pcedē vsū corpis sui alteri 2iugi b exigēti vt negare alī q3 suo 2iugi vnde magr hui^9 di. c. j. Māet vinculū 2iugale inē 2iuges a se discedētes adheserint.

Articulus primus.

Onsequenter queritur de principali Et circa h q3ūr tria. P^o vtz p bona mrimonij ita possz excusari carnal^r pcubit^9 2iugū vt nullū penit^9 sit pcīn. 2° vtz eoz pcubit^9 nō cā reddēdi debitū nec plis pcreande sēp sit pcīn. 3° vtz sēp sit pcīn mortale. sz qz solutio qōis p̄me sufficiēt p3 p illā qōnē supi^9 fcāz. di. 26. s. vtz act^9 mrimōij q3tū ad copulā carnalē sit licit^9 z marie p qōez imediate seqntē q ē vtz act^9 mri monialis sit meritoz i^9. iō de hac qōne vi mihi hic ēt si alij supersedēdum.

Ecundo queritur vtz pcubit^9 2iugū nō cā reddendi debitū nec plis pcreāde sēp sit pcīn. Et vi q nō. q vtik re ad finē pp quē ē in hoc penit^9 nullū cōmittit pcīn. sz vt hz pcedenti di. c. vltimo causa finalis mrimonij post pcīn ē euitario fornicatōis g carnalis pcubit^9 pp fornicatōez vitandā nullū penit^9 ē pcīn. Itē qui vtik re sua ordinare i b nullum penit^9 cōmittit pcīn sz qui cognoscit vxorē suam p3 naturalē vsuz vtik re sua ordinate. qz vir hz ptātez corporis mulieris vt dicit Alp^9. j. cox. 7. g pcubit^9 cū vxore p3 nāz nūq3 ē pcīn. Itē bonū ex gne nō efficit malū nisi ex mala itētōe vel pp idebitā circunstātiā. sz pcubit^9 2iugis bonū ē ex gne. cū g pcubēs p pt fornicatōez vitādā bonā hēat itētōez si pcubat loco z tpe z mō debitis cū sua 2iuge ille pcubit^9 nullū ē pcīn. Itē pncipali^9 bonū mrimonij ē bonū sacri. si g bonū plis vel fidei ita possūt excusare cōcubitū 2iugū vt nullū penitus sit peccatuz. multo fortius hoc p se pōt bonū sacri. Cōtra Augu^9 in li^o. de bono 2iugali lōge post pncipiū z recitat magr hui^9 di. c. 4. 2iugalis pcubit^9 generandi gra nō hz culpā. cō cupiscētie vero satiande sed tamen cū 2iuge pter

thoꝛi fidem venialem habet culpam. Item vtens actu nutritiue vltra illud quod est necessariū ad conseruationem individui peccat. ergo a simili vtēs actu gñatiue pp aliud q̄z pp illud qđ reqrit ad ꝓseruatōez speciei peccat. Rñ°. q̄ bōa mr̄imonij ꝑm q̄ sunt in ipso excusāt ea q̄ sunt i mr̄imonio. bonū aūt ꝓlis ⁊ fidei considerari possunt. aut ꝑut sunt in itētiōe ꝓtrahētiū. aut i natura ꝓtract⁹ p obligationē. ꝓtract⁹. n. mr̄imonij includit obligatōez ad illa āt ꝑut sunt i intētōe ꝓcubitu ꝓiugali vtētiū. ¶ °. modo excusant ꝑhētiū ꝓpositū. 2°. mō reddūt ꝑctū mr̄imonij honestū. 3°. mō bonū fidei ⁊ bonū ꝓlis excusāt cōiugalē ꝓcubitū ita q̄ si alterꝫ ꝑdictoꝝ bonoꝝ tm̄ moueat itētōez i ꝓcubitu ꝓiugali vtētiū. ita ꝓfecte excusat illū ꝓcubitū vt nullū penit⁹ sit pcm̄. ⁊ ēt reddit ipsū meritoziū bonū aūt sacr̄i p se nō sufficit ad excusādū ab oi pcō ꝓiugalē ꝓcubitū vt tenet cōis opio. q̄z bonū sacr̄i non respicit ꝑmo nec directe mr̄imonij vsum ꝛz eēntiā. bonū aūt ꝓlis ⁊ fidei ꝑm id qđ sunt ꝑmo ⁊ directe respiciūt mr̄imonij vsum nō eēntiaz nisi ꝑut icludunt i ꝑctu mr̄imonij i obligatōne. ⁊ iō q̄z bonū sacr̄i p se sufficiat ad ꝫ vt mr̄imonia honesta remaneāt. nō tm̄ sufficit p se ad excusandum vsū mr̄imōij ab oi pcō sicut bonū ꝓlis ⁊ fidei. Alli q aūt ꝓ hoc sic arguunt. velle moderate delectari i facto honesto nullū penit⁹ ē pcm̄. delectatio. n. coꝛporalis nō ē scōz se mala. alr̄ respectu ei⁹ nō eēt virtus modificās eā. virtus aūt tēperātie ē respectu ꝺ lectatōis que sunt scōz tactū ⁊ gustū. ꝛz vt ipsi dicūt bonū sacr̄i inquātū ē i intētōe vtētium ꝓcubitu ꝓiugali honestat actū. vñ vt hꝫ decre. di. 32. Michena. ꝓcubit⁹ cū ꝓpria ꝓiugie castitas ē. est aūt bonū sacr̄i i intētōe vrentiū ꝓcubitu ꝓiugali inquātū hñt i intētiōe actuali vel habitualiter q̄ nō ꝓcuberēt nisi eēt honestas mr̄imonij iter eos q̄ ē ibi p sacr̄i bonum.

¶Preterea si aliqđ pp plures causas ē ist̄itutū non abutit eo q eo vtit pp aliquā illaꝝ. ꝛz mr̄imonium nō tm̄ ē ist̄itutū pp ꝓlis generatōez. sed ēt ad vitā dū fornicatoez. ¶Preterea si aligs patiēs infirmitatē q̄ nullo mō vel de difficili pōt curari nisi iteruenīēte carnali ꝓcubitu pp salutē coꝛporis cognoscit ꝓpriā vꝛorē peccare nō videt. tm̄ ille ꝓcubit⁹ nō est cā prolis nec pp redditionē debiti. ¶Preterea Alp⁹. j. coꝛ. 7. dicit q̄ pp fornicatōez hēat vnusq̄sq̄ suaz vꝛorē. ⁊ tm̄ vt hꝫ Ro. 3. reꝛobat sñiam illoꝝ qui dicunt. faciam⁹ mala vt veniant bona. ergo videt sentire q̄ cognoscere ꝓpriam vꝛorē cā fornicationis vitande nullū penitus ē malū. nec obstat qđ postea dicit. hoc aūt dico nō scōm ip̄eriū sed scōm indulgētiā. immo magis vi ēē ad ꝓpositū. q̄ i hoc videt dicēr q̄ licitū ē quāuis nō sit ꝑceptū. ¶Preterea Aug⁹. li° de bono ꝓiugali añ mediū dicit q̄ illā ꝓcubitū nuptie nō cogūt fieri ꝛz ip̄etrāt ignosci si tm̄ non ita sit nimi⁹ vt ip̄ediat tēpoꝛa que debēt oꝛatōi sed nō videt loq de ignosci. p ꝑniam q̄z sic ēt fornicatio ignoscit. ḡ videt q̄ accipiat ignosci ꝑ eo quod ē nō imputari ad culpā. Qui vult tenere ꝑmam opinionē que ē cōioꝝ ⁊ magis ꝓsona verbis augustini ⁊ magistri. vt ꝛz in lr̄a pōt dicere ad ꝑm in oppositū q̄ q vtit re pp finē ad quē instituta est ꝑm impium aut secūdm idulgentiā ꝓcessionis que ē deminori bono in hoc nō peccat. vti vero ea ad finē ad quē ist̄ituta ē scōm idulgentiam ꝑmissionis q̄ ē de minori malo pcm̄ est saltē veniale. talis vero ē vsus carnalis copule que fit causa incotinentie vitande secundū magist⁹ superius. di. 26. c. 2. Ad 2m dō q̄ vir q vtit vꝛore sua cā incōtinētie vitande iseipso. q̄z vtat ea ordinate q̄z tū ad naturā generis si cognoscit eam secundum nālē vsum. non vtit tū ea recte scōm iudiciū rōnis q̄ dictat ip̄m non debere ea vti nisi pp bonuz ꝓlis vel bonū fidei. vti aūt vꝛore ad vitādū icōtinētiā i ea ē ea vti pp bonū fidei ēt si mulier non petat exp̄sse ꝛz tacite tm̄ ⁊ p quādā initatōez

Ad 3m dō q̄ ꝓcubitus qui fit cā incontinentie vitādei seipso tm̄ efficit malus pp omissionem finis debiti qui ē bonū ꝓlis vel bonū fidei. ⁊ ꝑm ꝑbm. 3. ethi m. c. 3. cuius gratia ē vna de ꝑncipalibus circūstantijs

Ad 4m pz̄ solutio ex dictis i coꝛpore qōnis. Qui aūt tenēt opinionē ꝑiam dicūt ad ꝑm in oppm q̄ satiare cōcupiscētiam ⁊ velle moderate delectari nō sunt idē. pōt etiā dici q̄ Augustin⁹ in illo verbo ⁊ si milib⁹ accipit clpā. p vitio qđ ē q̄dā ōcliatio a ꝑma rectitudine nature q̄ nō semp ē clpa. ꝑprie dicta vt in l°. 2. oñsum ē ⁊ illā obligatōez Aug. dicit venialē inquātū de⁹ pp honestatē sacr̄i nō iputat eā ad aliq̄z culpā. ꝑprie dictā. Ad 2m dicūt q̄ maior ē falsa. nō eni peccat hō quotiēscūq̄z accipit cibum pp delectationem saporis.

t Tertio queri vtruz concubitus nō cā reddēdi ꝺbitū nec prolis procreande semper sit peccatuz mortale. Et videtur q̄ sic. magister huius di. ca. 4. ⁊ ē 32. q. 4. Dꝛigo. Adulter est amatoꝛ ardentioꝛ proprie vꝛoris. cum ergo adulterium sit peccatuz mortale ⁊ cognoscens vꝛorem non causa boni prolis vl fidei sit eius amatoꝛ ardentioꝛ talis mortaliter peccat. Item magister eo. capi. ⁊ est etiam decre. questione predicta. Liberoꝝ voluptates que de meretricum capiuntur amplexibus in vꝛore sunt dānate. sed tales sunt voluptates que capiuntur in vꝛore non causa boni prolis nec fidei. ergo tales fuerunt damnate. Item cōcubitus coniugalis nō differret a fornicatorio si per aliquod bōum matrimonij non excusaretur sed concubitus qui fit non causa boni prolis nec boni fidei per nullū bouū mr̄imonij excusatur. quia quamuis bonuz ſacramenti matrimonium honestet. tamen per se non sufficit ad excusandum coniugalem concubitum. ergo concubitus cum propria vꝛore non causa boni prolis nec fidei est peccatum mortale sicut concubitus fornicarius. Contra vti cibo suo propter delectationē non semper est peccatum mortale. ergo similiter vti cum propria vꝛore propter delectationem nō semper est peccatum mortale. Item magister huius distinctionis capitulo. ſ. dicit de concubitu qui fit libidinis voluptate cum vꝛore q̄ propter nuptias accepit veniaz. sed hoc non diceretur de mortali peccato. quamuis accipiat veniam propter penitentiam. Ergo talis concubitus non semper est peccatum mortale. Respondeo q̄ intentio concubentis cum propria vꝛore non propter bonum prolis nec fidei aut exit finem matrimonij. ita q̄ vellet facere etiam si non esset vꝛor sua. ⁊ talis concubitus semper est peccatum mortale. ⁊ sic cum vꝛore concubens dicitur ardentioꝛ amatoꝛ vꝛoris ꝓprie. talium etiaz concubituū voluptates filles sūt illis que capiunt de meretricū amplexib⁹ aut sistit actu vel habitu itra cōfines matrimonij. ita q̄ non

vellet ꝓcūbere cū ea si nō esset vxor ppta. ⁊ talis ꝓcubitus nō ē pctm̄ mortale. excusat. n. a pcō mortali pp mr̄imonij honestatē q̄ maxie i eo ē rōne ifeparabilitatis p quā ē i eo sacrm̄ bonū. Ex dictis pt̄ solutōes ad duo p̄ma argumēta. Ad 3m dō q̄ ḡuis bonū sacrm̄ p se n̄ sufficiat ad excusādū carnalē ꝓcubitū ab oi pcō. sufficit tm̄ ad excusādū a mortali peccato. q: ḡuis n̄ respiciat carnalē ꝓcubitū. p̄mo ⁊ directe respicit tm̄ secūdario ⁊ idirecte iquātū honestat eēntiā mr̄imonij rōne cui9 honestatis tal' cōcubit9 pōt excusari a pcō mortali.

c Jrca ifām sacr̄aliter vo separari neq̄ ūt dū viuūt. supple si ē matrim9 ꝓsumātū. alias posset ꝑ religionis ingressū sacr̄ fidei. i. caractarez q ē res ⁊ sacrm̄. imo firmi9 erit. s. ḡrū ad amozē s̄ualē i dño. vel pōt dici q̄ nō logt̄ hic magr̄ de ꝓtinētia a p̄ma carnali copula' qua mr̄imoniū cōsumat̄ sed de ꝓtinentia a sequētib9 si coniūx nō eēt adultera nō foret. tm̄ eēt fornicaria. ꝓuges dicunt̄ q soli9 ꝓcubitus cā ꝓueniūt dū tm̄ affectu mr̄imoniali copulētur. si tm̄ ꝑ dis gnationē aliquo dolo malo nō vitēt. s. ꝓsentiēdo i talez dolū. dū ꝑhibit mr̄im9. q: si talis dolus post mr̄im9 ꝛctū superueniret viculū mr̄imoniale nō solueret. si ambo tales sūt ꝓuges nō sunt. hoc ē nō faciūt actus debitos ꝓugio. si ambo nō sūt tales. aut illa est meretrix mariti. ⁊c. i. ad modū meretricis se hns. Sapiēs iudicio amat ꝓugē nō effectu. s. affrenato. Nihil ē fedi9 vxorē amare q̄si adulterā. qđ nō ē sic itelligēdū q̄ nō sit aliqđ pctm̄ graui9 illo. s. vult dicer q̄ ē valde fedū. Incōtinētie malū ē q̄ vir cognoscit vxorē vltra necessitatē. pcreādi liberos. logt̄ d̄ actu cognoscēdi exigēdo debituz nō reddēdo. Ipse solus nuptialis ē. s. p̄ncipal'r. q: ad. pcreatōez libero rū p̄ncipal'r ordinat9 ē ꝓcubit9 nuptialis. Voluptas ipsa sine culpa eē nullaten9 pōt. hoc noie culpe itelligit feditatē vitiosam q̄ i nobis est ex culpa p̄mozꝝ parentum.

Di. xxxij.

s Tiendum est etiā ⁊c. Superius dēterminauit magister de trib9 bonis ꝓugij. Hic determinat de bono fidei i quocūq; ꝓugio spāliter. ⁊ diuidit i duas partes. P° determinat magr̄ de necīte reddēdi debitū. 2° de tpe exigēdi ibi. Et licz. P̄ma i duas. P° oñdit q̄ nō pōt vn9 ꝓiūr sine licētia alteri9 vouere. 2° q̄rit vtz datā licētiā possit revocare ibi si vero qllz. P̄ma i duas. P° oñdit q̄ vn9 cōiunx tenet alteri debitū reddere. 2° auctoritatib9 ꝓbat q̄ vnus sine alteri9 ꝓsensu nō pōt ꝓtinere ibi. Dō vero. Illa ps q̄ ibi icipit. Et licz diuidit i tres. P° q̄ aliqñ ē cessandū a debiti exactōe. 2°. iqrit an' cessandū sit aliqñ a redditōe ibi. Illi aūt. 3° oñdit qñ cessandū sit a nuptiaꝝ celebratōe ibi. Nec sol'.

Articulus p̄mus.

c Jca hanc di. q̄rit p̄ncipal'r de q̄ tuor. P° d̄ carnal' d̄biti redditōe. ⁊ exactōe. 2° de licētia ꝓtinēdi. 3° d̄ tpe reddēdi carnale debitū vel exigēdi. 4° de tpe nuptias celebrādi. Circa p̄mū q̄rūt duo. P° vtz sit necessitatis debituz reddere. 2° vtz aliqñ sit necessitas exigere.

p Rimo oñdo q̄ reddere debitū nō sit necessitatis. q̄ sciēt fddit se ipotētē ad fddēdū illud ad qđ fddēdū d̄ necīte tēt mōtal'r peccat. s3 marit9 p ieūnia mlta ⁊ vigilias ⁊ alios labozes aliqñ fddit se ipotētē ad fddēdū vxori carnale d̄bitū. ⁊ tm̄ sic ꝑ d̄o ieunās n̄ peccat. g̃ reddere d̄bitū n̄ ē necīte. Itē magr̄ hui9 di. c. 4. ⁊ c. 33. q. 4. Sciatis. Sciatis q̄ qcūq; vxori debitū reddit vacare nō pōt oōni. nec carnes agni edere. s3 null9 excludit a pceptōe corporis. ꝛpi. q: facit illud qđ facere ē necīte. g̃ reddere debitū n̄ ē necīte. Cōtra j. cor. 7. Uxori. vir d̄bitū reddat. sil'r ⁊ aūt vxor viro. observatio aūt aplici pcepti necessitatis ē. R̄n° q̄ redē debituz ē necīte. q: sicut dicit ap9. j. cor. 7. Mulier sui corporis ptātē nō hz s3 vir. sil'r aūt ⁊ vir corpis sui ptātē nō hz s3 mulier. s3 necīte ē nō negare hoi vsū licitū rei q̄ de iure ē i ptāte sua. In casu tm̄ i quo vir nō posset vxori debitū reddere salua ꝛcolumitate corpis. pp̄rij debitum reddere nō teneret. q: noluit de9 vir obligari mulieri in his que sunt cōtra rectam inclinationē nature. recta aūt inclinatio nature istius hominis p p̄us ē ad actū nutritiue quo cōseruat. pp̄rium individuum q̃ ad actum generatiue q ordinatur ad ꝓseruatōez speciei. natura p̄us sumit de nutrimēto qđ necessarium ē indiuiduo ⁊ supfluum reseruat ad actū generatiōe ⁊ iō homo non tenet ad actum generatiue in notabile p̄iudicium incolumitatis corpozis pp̄rij. Ad p̄mum in oppositum dō q̄ maior vera ē de illo qui se reddit impotentem modo illicito sed ille qui se reddit impotentem ieiunado ⁊ orando intentione bona reddit se impotentez modo licito. si tamen rationabile fuerit obsequium suum. sicut enim ieiunando nō reddit se totaliter impotētem ad reddendum debitum quamuis minus potentem se reddat. Ad 3m dō q̄ minor est falsa. ali quando. n. aliquid excludit a perceptione corpozis Ihesu ad tempus. non q: sit peccatum. sed ꝓpter sacramenti reuerentiā.

s Ecundo queritur vtrum aliquā do sit necessitatis debitū exigere. Et videt q̄ sic. debitū esset si non exigatur debz offerri. ergo quamuis mulier non petat a viro carnale debituz vir tamen tenetur offerre sibi. Item si infirmus medicinam salubrem non petat. tamen sibi debet a medico dari ergo cum redditio carnalis debiti sit remediuz cōtra periculum incontinentie debz a viro reddi mulieri etiam non petenti. sed offerre non petenti est exigere. Contra si exigere aliquando esset necessitatis vir exactioni renunciare non posset. sed vir se obligare potest ad non exigendum. ergo exigere non est necessitatis. Respondeo quamuis necessitatis sit debitum reddere non tantum petenti expresse. sed etiam petenti per aliqua signa per que ꝓiecturat alt̄ ꝓiūr suū ꝓugē affectare sibi carnale debitū rddi. tm̄ exigē ꝑpe loqndo d̄ actōe nūq̃ ē necīte s3 null9. n. tenet vti iure suo qd ꝑ se tm̄ itroductū ē. ex de reglarib9. Ad aplicā. Nec aliqs a suo d̄bitore suum debitū repetē ꝓpellit. nec debitū offerre si ē tale debituz quod non debetur. si non petatur expresse vel tacite cuiusmodi est carnale debitum. Et sic

patet solutio ad primum in oppositum. Ad 2m. dō q medicus nō dz dare medicinā infirmo nisi aliqbus signis appareat ipsuz medicina idigere. ⁊ ego credo q qñ vir p aliq̄ signa probabilia perpēdit uxorē suā desiderare debitū illud carnale sibi reddi tenet sibi reddere, aliter nō. qz illud remedium ē tale q ad fornicatōez vitādā illa mulier nō idiget nisi desideret.

Articulus secundus.

Consequenter queritur de 2o. principali. Et circa hoc q̄rūt duo. Primo vtz vn⁹ iuz sine licētia alteri⁹ possit ptinētiā vouere. 2o. vtz data licētiā possit ille q dedit revocare.

Primo ostendo q vn⁹ iunx sine alteri⁹ licētia pōt ptinētiā vouere. Qz nulli p legē diuinā pclusi dit via pficiēdi i meli⁹. sz si iuz nō posset vouere ptinētiā sine licētia alteri⁹ vn⁹ iuz posset viā alij pcludere pficiēdi i meli⁹. qz meli⁹ ē eē icōtinētē q̄z vti carnali pcubitu. q̄ vn⁹ iuz sine licētia alteri⁹ potest ptinētiā vouere. Itē vir. sine licētia uxoris potest crucē accipe. ex de voto ⁊ voti redēptione. Ex multa. §. qō aūt. Dz licitū ē votū crucis i votū religionis mutare. q̄ vir sine licētia uxoris pōt pfiteri icōtinētiā i religione. Cōtra Alp⁹. j. cox. 7. Nolite fraudari inicē nisi forte ex psenſu ad tps. vt vacetis oroni. Rñ. vouere volūtatis ē. vñ de his tñ pōt eē q nře subiacēt volūtati. vñ magr i hra hui⁹ di. c. 2. ⁊ ē. 33. q. 5. Una. ⁊ sūptū ē ab Augu⁹ i epla ad Armētariū versus finē. Nō exigit de⁹ si qs ex alieno nouerit aliqd. sz potiꝰ alienū vsurpare vetat. ⁊ qz reddere debitū ē necessitatis nō volūtatis. iō vn⁹ iuz sine alteri⁹ licētia vouere nō pōt debitū petēti non reddere. hoc. n. eēt votū facere de alieno. sz qz exigere i volūtate exigētis. iō fm aliquos vn⁹ iunx sine alteri⁹ licētia vouere pōt vt nūc̄z exigat. Alij aūt dicūt ꝓtrariū qz ex hoc vt ipsi dicūt alteri iugi redderet mrim^m nimis onerosum. qz semp oporteret ipsū ꝓfusionē petēdi debitū subire, irrationabile aūt ē vt vn⁹ iuz sine alteri⁹ licētia possit emittere votū i ipsi⁹ iudiciū. sz pma opinio ē securior ⁊ cōior. nō. n. ex hoc q alter iunx vouet nō exigere reddit mrim^m alteri iugi magis onerosū. sz magis leue. qz reddere debitū multotiēs ē penale ⁊ quo ad reddēdū debitū ille q vouit remanet i fruitute ⁊ alius liber efficit. Ad p^m i opp^m dō q viā pficiēdi i meli⁹ q̄z tū ad mutatōez stat⁹ pclusit hō sibi p̄sumatōez mrimonij nisi alter iuz voluerit. qz sic in meli⁹ pficere eēt i iudiciū alteri⁹ iugis. sz nec pp hoc pclusa ē sibi viā pficiēdi i meli⁹ i suo iugio remanēti. Ad 2m dō q iugato cruce signato nō licz votū crucis i votū religionis ꝓmutare. qz nō sic ē p iudiciale vtz votū p̄mū sicut 2m. qz vix cruce signatū pōt seq si vult. ⁊ si nō vult nō pp hoc obligat ad ꝓpetuā ptinētiā. qz marit⁹ pōt reverti. ⁊ si morit pōt aliū vix ducere. nō sic aūt posset dici de ipsa si vir ei⁹ p̄fiteret in religione.

Secundo queritur vtz iunx dās alij licētiā vouēdi ptinētiā possit illā postea revocare. Et vi q sic. magr hui⁹ di. c. 2. ⁊ glo. i numeroz. 30. ⁊ est 33. q. 5. Manifestū dicit q si vir pus p̄miserit mulieri votū abstinētie facere ⁊ postea ꝓhibuit q̄uis peccet ꝓhibēdo q ꝓcesserat. nō tñ faciat mulier qō vouerat. g̃ a sili ira pōt dici de voto ptinētie. Itē si laic⁹ de licētia ⁊ p̄missione uxoris pfessionē fecerit i religionē nisi uxor ad religionē trāsierit. aut p̄petuā castitatē p̄miserit vir pōt ⁊ dz ō monasterio revocari. ex de quersione ꝓiugatoz. c. j. Cōtra. 33. q. 5. Qui uxorē suam. Qui uxorē suā velare p̄miserit aliā nō accipiat. sz silr quertat. Rñ. q si iunx dat alteri ꝓiugi licētiā ptinētiā vouēdi. aut dat eā i facie ecclesie ⁊ coā suo ordinario. ⁊ sic datā revocare nō pōt. aut i puato. ⁊ tūc añ q̄z vouerat licētiā revocare pōt. ius. n. hō iō ꝓcedit. qz tales licētie clā facte sunt piculose. ⁊ qz licētiat⁹ añ votū nō ē nouo vinculo obligat⁹ melius ē q reuertat ad coniugē q̄z coniunx i fornicatōis piculo remaneret. sz vt multi dicūt post voti remissionē ipletōez voti ꝓhibere non pōt. nec i hō sibi tenet mulier obedire. qz iā alio vinculo ligata ē. de licētia mariti. q hō potuit ꝓcedere. ⁊ huic sententie ꝓsentit magr hui⁹ di. c. 2. ⁊ decre. 33. q. 5. Manifestū. §. ex p̄missis. vbi dī de iugib⁹ q cū glz eoz altez a suo iure absoluerit ad ꝓteritā seruitutē ipz revocare nō pot it. Alij dñt q nisi licētiet ab altero iuge auctate diocesani epi. ⁊ nisi licētiās monasteriū intrauerit vel votū castitatis emittat in scło remanēs. ⁊ talis sit etatis q ō ipsa pbabiliꝰ oꝛi nō possit suspitio. iura decernūt talē licētiā ad petitōez eius dē iugis q eā dedit q̄z tū i se fuit irritandā. ⁊ q̄uis iuz peccet hō petēdo. tñ ad ei⁹ petitōem ille q religionē intrauerat pōt ⁊ dz de monasterio revocari. ⁊ p hac opione vī exp̄sse eē decretal allata i opponēdo. ⁊ glo. ibidē. Ad p^m i opp^m dō q nō ē simile de voto ptinētie ⁊ abstinētie. qz vt di i. §. pdi. i rextu ⁊ i glo. i debito iugij eque mulier hz p̄tez viri sicut ⁊ vir mlieris. i ceteris vo vir ē caput mulieris ⁊ mulier corp⁹ viri. ⁊ iō mulier votū ptinētie qō emisit de licētia viri poterit ob̄seruare ⁊ debit q̄uis vir postea ꝓdicat. sz votū abstinētie q̄uis viro p̄mittēte possit p̄mittere. ipso tñ ꝓhibēte p̄missa nō valebit ipler. q̄uis vir peccet ꝓhibēdo arg^m ad h. 33. q. j. Quid culpat. vbi dī q fortasse aliqñ re uz facit regē iniqtas iperādi. inocētē aūt militē odit ordo p̄uidi. Ad 2m dō q ibi logt de illo q delicētia uxoris ignoraīte epo i religionē p̄fitet. ⁊ tal revocari pōt sc̄z fo⁹ iudicij. qz talis licētia mō debito data non fuit nec accepta. vel qz predicta licentia probari sufficienter non potuit. quia vt volunt aliqui si probari potuisset, mulier debuisset compelli religionem intrare si erat iuuenis. ad hoc argumentum. 33. q. 5. Qui uxorem. vel tantum castitatem vouere si erat senex. Qui vult tenere opinionem secundam potest dicere ad decretum allegatum in contrarium q illud verbum. simpliciter cō uertatur. sic intelligendum est. scilicet nisi malit suum coniugem revocare. sic soluunt quidam vt refert glo. ibidem. Vel potest dici ⁊ melius q ideo dicitur. simpliciter conuertatur. quia renocando peccat q̄uis ad ei⁹ petitōez ali⁹ dēat p iudicē revocari qz iura ex rōnabili cā decernūt talē licētiā ad petitōnē iugis alteri⁹ irritandā. qz nisi hō fieret multa pricula imminere possent coniugi in seculo remanēti.

Articulus tertius.

Onsequenter queritur de 3°. pncipali. Et circa hoc querunt duo. P° vtrũ tpe sacro liceat debitũ reddere vel exigere. 2° vtrũ hoc liceat nõ obstãte q mulier sit pregnans.

p Rimo ostendo q tpe sacro non liceat debitum reddere. nec exigere magr̃ h⁹ di. 3°. c. 33ª. q. 4. Quotienscunqz. Quotienscũqz vel dies natiuitatis dñi vel reliqz festiuitates aduenerint nõ solũ a cõcubinarũ cõsortio sz ẽt a pprijs vxoribus licet abstinere. Item magr̃ eo. c°. z est decretoz. q. pdictã. Christiano licet. cũ vxore sua licz aliqñ conuenire aliqñ non. pp processionis. n. dies z ieiuniorz aliqñ cõuenire nõ licet

Cõtra psal. Beati q faciũt iudiciũ z iusticiã i oi tẽpore. sed reddere debitũ petẽti est opus iustitie. g̃ hoc licitũ est oi tẽpore. Rñ°. eccliã nihil põt cõtra ius nature. z iõ qz reddere debitũ petẽti est de iure nature. iõ eccliã hoc nõ phibet neqz dissuadet quo cũqz tpe. nõ itẽdit ẽt filijs suis laqueũ ponere. z iõ qz phibere exactionẽ debiti sacro tpe esset quodãmodo piugatis laqueũ ponere eo q carnis corruptio nõ tñ mouet cupiam tpe nõ sacro sz ẽt sacro exactionẽ debiti tẽpore sacro nõ phibet. sz dissuadet eo q vacare opib⁹ carnis. multũ ipedit eleuationẽ mentis ad celestia cui maxime mens tẽpore sacro dz intendere. nõ sic tñ dõ est de loco sacro qr facilr̃ murari põt locus q̃ tẽpus. z pterea locꝰ ita pollui põt q̃ diget recõciliatiõe. vñ in loco sacro nõ licet carnale debitũ exigere nec reddere. si tñ p longum tẽpus essent violẽter recluſi in loco sacro. vt q tũc licitũ esset eis in illo loco exigere z reddere. i tali. n. casu nõ vr̃ illa phibitio debere itelligi q nõ est ponẽdus laqueus aiabus pp ĩmunditiam loci. Ad pmũ in oppm dõ q monitio ẽ de non exigendo nõ phibitio. Ad 2m dõ q licere nõ est ibi nota phibitionis sed dissuasiõis. qõ pz qr imediate subiũgit. qra licitis abstinẽdũ est ad tẽpus ut facilius ipetrari possit qõ postulat. huic pcordat glo. sup illud 1°. ad cor. 7°. vt vacetis oꝛoni. in qua dicit q a licitis abstinendũ est. vt facilius ad effectũ deducatur oratio.

s Ecundo queritur vtrum liceat reddere vl exigere debitũ tẽpore ipregnationis. Et vr̃ q nõ. magr̃ h⁹ di. c. 3°. z ẽ. 33ª. q. 4. Si causa. Ipsa ratio cõceptus z partus iuxta legẽ cessare vsũ carnis his debere tẽporib⁹ demõstrant. Itẽ decre. di. 5. Ad e⁹. Ad e⁹ pcubitũ vir suus accedere nõ dz quo usqz q gignat ablactet. Cõtra q̃diu mulier põt in pregnari sibi põt debitũ reddi. z ab ea exigi nisi aliud obstet. sz mulier pregnãs põt adhuc aliũ fetũ cõcipere. sicut dicit Aluic. li°. 9. de aialib⁹. c°. de formatione embꝛionis in speciali. g̃ mulieri pregnãti potest debitũ reddi z ab ea exigi. Rñ°. q sine periculo obꝛsus vir põt carnaliter copulari sue vxori pregnãti z sibi tenetur debitũ reddere z ab ea põt exigere sine peccato mortali. qr cõcubitus mrimonialis nõ tantũ est in offiũ. sed etiã i remediũ. z mulier pregnãs frequẽter plus appetit cõcubitũ q̃ qñ nõ est pregnans. si aũt nõ põt cũ ea carnaliter copulari sine piculo abꝛsus. tunc non debet sibi reddi debitũ nec ab ea exigi. qr mrim pncipali⁹ ordinatũ est ad prolẽ procreandã q̃ in remediũ. Ad primũ in oppositũ dicendũ. q illa auctoꝛitas magr̃i itelligit de debito honestatis non necessitatis z de exigendo nõ de reddendo. Ad 2m. dõ q illud decr etũ nõ loquit de pregnãte sed de muliere q̃ iã peperit z nondũ est purificata. de q̃ gd dicendũ sit vi debit in sequẽti qõne. Argumentũ ad partẽ aliã parũ valet. qr parũ cõcludit. z pterea raro accidit vt mulier impregnet sup ipregnationẽ. z qñ h̃ accidit. abortit. vt i plib⁹ fz qõ dicit Aluic. ibidem.

Articulus quartus.

c Onseq̃n ter querit de quarto pncipali. z circa hoc q̃runt duo P° vtrũ tẽpoꝛe mẽstruoꝛ liceat debitũ reddere vel exigere. 2° vtrũ cõiunx sanus teneat coniugi leproso debitum reddere.

Rimo ostendo q tẽpoꝛe mẽstruorũ nõ licet debitũ reddere vel exigere. Leuit. 20. Qui coierit cũ muliere in fluxu menstruo. z reuelauerit turpitudinẽ eius ipsaqz aperuerit fontẽ sanguinis sui interficient ambo. Itẽ glo. sup illud Isa. 64. q̃si pãnus menstruate. dicit q tpe menstruoꝛ uiri debent ab vxoꝛib⁹ abstinere. tũc enim cõcipiunt mẽbris dã nati. claudi. leproꝛsi. z huiusmodi. vt quia parẽtes nõ erubuerũt sic miscẽri in cõclaui eoꝛ peccata pateãt cũctis z apte redarguant in paruulis. Cõtra mulier tẽpoꝛe mẽstruoꝛ magis appetit carnalẽ cõcubitũ q̃z alio tẽpoꝛe pp cõmotionẽ q̃ est tunc circa ptes venereas. g̃ tũc magis idiget remedio cõtra cõcupiscẽtiã q̃z alio tẽpoꝛe. sz nir debet eius periculo pcauere. g̃ tũc debet sibi debitũ reddere. Item lex scripta nõ pcipit iuri nature. sed debitũ reddere est de iure nature. g̃ lex scripta nõ intẽdit. phibere reddere debitũ tpe menstruoꝛ. sed exigere. Ad istã qõnẽ dicũt qdã q tẽpoꝛe menstruoꝛ nõ est licitũ debitũ exigere. sz est licitũ reddere. pm enim qr est in volũtate cõiugis lex phibet nõ 2m qr est de lege nature. z sic dicũt debere itelligi auctoꝛitates ad pmã partẽ allate. Alij dicũt q si illa passio accidit naturalr̃. s. semel in mense determinato tẽpoꝛe tũc nõ licet exigere nec reddere. qõ videt exprimi in auctoꝛitate p° allata ad partẽ primã que vtrũqz pcipiebat interfici. cuius rõ est qr pp maximã coꝛruptionẽ q̃ tunc est in coꝛpoꝛe mulieris quã ostẽdit eaꝛ fetoꝛ illo tpe z ifectio speculi p aspectũ eaꝛ. vt dicit phũs de sõno z vigilia. Semẽ viri qõ tũc in ea recipit aliquã icurrit infectionẽ z illud gõ ministrat mulier est ĩmundũ. z iõ ex tali cõcubitu geniti vt in plurib⁹ efficiunt leproꝛsi vel alijs grauib⁹ coꝛruptionib⁹ inficiunt. sicut dicit glo. allata ad ptẽ primã. tal g̃ cõcubitus ẽ in prudiciũ prolis. nõ licet aũt hoi vti cõcubitu cõiugali i remediũ qñ ẽ in plis notabile z pbabile prudiciũ. qr pncipali⁹ ordinat ad plem procreandã q̃z ad remediũ. si aũt mulier naturaliter patiat sicut sunt aliqz que q̃si cõtinue patiũtur sanguinis fluxũ. tũc licz exigere z reddere. z tũc mulier pcipere non põt vt dicũt gdam. qr vt dicit Aluic. 9. de aialib⁹. c°. de formatione embꝛiõis in spãli. Sãguis mẽstru⁹ diuidit se i ipgnata ꝑz tres ptes. s. i cibũ pueri. z alia pars ascendit ad mamillas. 3ª ps ẽ supfluitas q̃ gescit itus vsqz ad tps partus z eijcit mulieri q̃ pcipit si ẽ purificata ab ill coꝛruptiõibus z cõmotiõib⁹ q̃ sẽt in mulieri⁹ aliquo tpe p⁹ partũ reddẽdũ ẽ debitũ si petat q̃uis nõdũ aduenerit tps purificatiõis sue ab ecc⁹ determina

tū. ſz añ illō tp̄s ab exigēdo abſtinē dz ſaltē debito ꝓ
gruitatis. Nō ãt dī i dec. di. ſ. ad ei⁹. ſ. q̄ vir ñ acce
dat ad vxorē añq̄ puer ablactet. abrogatū ē. vl'ma
gis ē mōitio q̄ p̄ceptū. Ad p̄m ar̄m ꝺ hāc vltimā
opionē pz ſolutio ex dīs. Ad 2ᵐ dō q̄ carnal' ꝓcu
bit⁹ nūq̄ ē debit⁹. nec de iure nāe qñ ē i nōbile p̄iu
diciam ꝓlis.

s **Ecundo** q̄rit vtr ꝓiūx ſan⁹ teneat cō iugi lepꝛoſo debitū reddē.

Rñ° q̄ nō ē idē q̄rere vtr teneat debitū reddere
& vtr teneat ei cohitare. cohitare. n. magis ē ꝓſiliū
q̄ p̄ceptū pp̄ piculū ifectōis. vñ qō dī ex ꝺ ꝓiugio le
pꝛoſor. c. j. ſ. & vxores viros. & viri vxores ſeq̄ntᵉ q
lepꝛe morbū incurrūt. & eis ꝓiugali affectōe miſtrent
exhoꝛtatio ē ñ p̄ceptū. vt pz p l'ra z imediate ſeq̄ntē.
ſz reddere debitū ē. vñ dī eo. ti. Mñ. q̄ ſi vtr ſiue
vxorē lepꝛoſū fieri ꝓtigerit. & ifirm⁹ a ſano carnale
debitū exigat gñali p̄cepto apli qō exigit ē ſoluēdū
cui p̄cepto nulla i hoc caſu exceptio iuenit. & iō vt dic̄
glo. ibidē. Nos ex ſēſu nr̄o excipe nō debem⁹. i red-
dēdo. n. debitū nō ſic ē piculū de ifectōe ſic ꝓmanē
do aſſidue. qꝛ act⁹ ille cito trāſit. & q̄uis ex tali ꝓcu-
bitu ꝓles gēita ifectōez lepꝛe vt i plūb⁹ nō euadat.
marie viro erñte lepꝛoſo tpe ꝓcubit⁹ tū magiſ pōde
rādū ē ꝓtinnū fornicatōis piculū q̄ pl' ifectio mari
me cū meli⁹ ſit. pli eē lepꝛoſū q̄ ſi nūq̄ exiuiſſz i eē.
vñ magis ēet ꝺ pl' bonū ſi lepꝛoſi nūq̄ gñarēt q̄ ſi p
les nūq̄ naſcereť ex eis. nō ſic ãt pōt dici de mēſtru
ata. qꝛ & ſi nō cōcipiat illo tpe ꝓcipe pōt tpe alio. & q̄
uis nō ſit ꝺ bonū pl' ſi ꝓcipiat lepꝛoſa q̄ ſana. q̄ ſa
na nō pōt ꝓcipi. tū ē ꝺ bonū pl' cognoſcē mulierē illo
tpe q° nō pōt. ples ꝓcipi ſana. q̄ cito poſt pōt cogno
ſci tali tpe q̄ ſana pōt. ples ꝓcipi furioſo ēt hūi luci
dō intuallū reddēdū ē debitū i illo intuallo. qꝛ tūc ſi
ne piculo. pp̄e p̄ſone pōt reddi ꝓiugi ēt q̄ ē idiota ſe
hūs quo ad diſcretōez ad mōz pueri reddēdū ē. qꝛ
tali ēt ſine piculo. pp̄e p̄ſone pōt reddi. furioſo ãt ac
tu exñti i furia nō teneť alē ꝓiūx debituz reddere. qꝛ
nec p illo tpe debitū eſt.

Articulus quintus.

c **Onſeq̄nter** q̄rit ō. ſ. p̄ncipali. & cir
ca hꝰ q̄rit. 2°. ℙ° vtr
licitū ſit celebꝛare nuptias oi tpe. 2° vtr
mr̄im⁹ ꝺctū tpe. phito ab eccl'a ſit ſepādū

p **Rimo** oñdo q̄ licitū ē celebꝛare nupti
as oi tpe. mr̄im⁹ cū ſit ſacr̄z ce
lebꝛari pōt tpe ſacro. & ꝓſtat q̄ celebꝛari pōt
tpe nō ſacro. cū g̃ oē tp̄s ſit ſacr̄ vel nō ſacr̄ licitū eſt
mr̄im⁹ oi tpe celebꝛare. Itē q̄ñcūq̄z licit⁹ ē effectus
licita ē cā. ſz redditio carnalis debiti q̄ ē effect⁹ cele
bꝛatōis nuptiar̄ licita ē oi tpe. g̃ & celebꝛatio nuptia
rū. Cōtradic̄ magr̄ hui⁹ di. c. vlt. & ē. xx. q. 4. Non
oz. 2° nō oz a ſeptuageſima vſq̄z ad octauaz paſce &
trib⁹ ebdomadib⁹ añ feſtiuitatē ſci Jo. baptiſte nō i
mediate p̄cedētib⁹ feſtū p̄dcm̄. ſz icipiēdo a 3ª die
añ aſcēſionē vſq̄z ad octauas pēteco ſtes ſcōz ſniam
apparat⁹ ibidē. & ab aduēctu dñi vſq̄z ad epiphaniā
nuptias celebꝛare. Rñ° q̄ aliq̄ tpa ſt i q̄b⁹ nō ē licī
tū nuptias celebꝛare q̄ determinata ſt i ar° ad ptē ſecū
dā. qꝛ illis tpib⁹ ꝺbēt fideles pl⁹ q̄z altero tpe ſpūa
lib⁹ itēdere. maxie qꝛ i trib⁹ feſtiuitatib⁹ maꝛis q̄ ꝺti
gūt tpib⁹ illis ꝓueneꝛt cōicare fideles. p ſolēnē añ
nuptiar̄ celebꝛatōez pp̄ feſta q̄ ibi fiūt animi multū
a ſpūalib⁹ retrahūť. illis tñ tpib⁹ vt q̄dā dicūt licitū
& niſi ꝺdicat p̄ie ꝓſuetudo mr̄im⁹ manifeſte ꝺbeť
p ſimplicē aīoꝛ ꝓſcīū ſine ſoleni bñdictōe & traduct
one ad cohitādū. eť de ferijs. Capellan⁹. ſz exp̄ſſiu
i glo. cui nō ꝓcoꝛdāt. Boff. & Ray. qꝛ ſic mr̄im⁹ ꝺ
bere nō ita. phibz aiuz ſpūalib⁹ itēdē ſicut celebꝛa-
tio nuptiar̄ q̄ ſolēnē bñdictōez ꝓphēdit & traductio
nē ad cohitādū. Hoſtiēſis ãt ſētire vī i ſūma q̄ tā ꝓ
ſēſus q̄z ſolēnitas ſupdictis dieb⁹ indicūť. dicit. n.
ſic. Ego puto q̄ hodie & ꝓſēſus & ſolēnitas iterdicā
tur. nā illis dieb⁹ nō iterponit eccª auctoꝛitatē ſuaz
ſicut de fcō ſeruare videm⁹. nec ſine auctoꝛitate ēc
clie. ē mr̄im⁹ ꝺhēdū alias penā hz & clādeſtinū iudi
cať. lz mr̄im⁹ teneat ſi ꝺhať. Ad p̄m i opp⁹ dō q̄
celebꝛatio nuptiar̄ nō phibeť fieri tpib⁹ illis rōne
ſacr̄i. ſz rōe feſtitatū ſeclariū q̄ ibi fiūt. Ad 2ᵐ dō q̄
illa gaudia ſclaria q̄ i celebꝛatōe nuptiar̄ exerceť ñ
ſt p ſe cā redditōis debiti. ſz valde p accīs & freq̄n
ter licit⁹ eſt effectus & cā ei⁹ p accīs illicita.

s **Ecundo** q̄rit vtr mr̄im⁹ ꝺctū phibi
to tpe ab eccª ſit ſeparādū. &

vī q̄ ſic. dicit mgr̄ h⁹ di. c. vl. & ē. xx. q. 4. ñ
oz. r. q̄ tale mr̄im⁹ ſepeť. Cōtra ex ꝺ mr̄im° ꝺ in
terdictū eccl'ie ꝺcto. Ex l'ris. dī de quōdā q̄ ꝺrit ꝺ i
terdictum eccl'ie q̄ licet contra interdictum eccle
ſie ad ſecunda vota tranſire non debuerit. Non
ē tū ꝓueniēs vt ob id ſolū ſacr̄z ꝓiugij diſſoluatur.
Rñ° q̄ mr̄im⁹ ſic ꝺctū pp̄ hō ſeparī nō dz q° ad vicu
lū. nec q° ad thoꝛ & cohitatōez ſimpl'r. ſz ad tp̄s ipe
nā eoꝛ eo q̄ p̄ceptū eccl'e ꝓtēpſerūt ex ꝺ mr̄im° ꝺc
to ꝺ interdictū. eccl'ie. c. j. & ꝺ tali ſepatōe itell'r auctoꝛ-
ritas allegata ad p̄mam partem auctoꝛitas autem
allegata ad partem ſcḋaz ꝺ ꝓpetua ſeparatiōe itelli
gēda ē. ſupdicta. n. eccl'ie. phibitio nō ē cū ſtatuto ir
ritante. illud q̄ i ꝺtum agit.

c **Jrca** ſz magis ē corrigēda temeritas
q̄z p ſoluēda ꝓmiſſio. temerariuz ē
eni vouē illud qō vouēti nō lz ipl'ē. ħ ca⁹ ꝓ-
p̄e ad miſtros eccl'ie ptiere vī. qꝛ miſtri eccl'ie vbi li
citū ē eos hēre vxores vt i oriēte. q̄uis teneāť petē
ti debitū reddē. tñ pp̄ ſacr̄i reuerētiā debēt poſtea p
aliq̄ātulū tpis ab officio abſtinere.

Di. xxxiij

q **Heritur** ħ de antiqs & c. Supi⁹ dei
miauit magr̄ ꝺ bono fidei
i quocūq̄z ꝓiugio ſpāl'r. Hic deīmiat ꝺ bo
no fidei i ꝓiugio patr̄ ãtiquoꝛ ſpāliſſime.
& diuidit i duas ptes. ℙ° deīmiat de ꝓiugio patr̄
antiquoꝛ añ legē. 2° de tpe legis. ibi ſz nūq̄. ℙ°
i tres. ℙ° ponit patr̄ antiquoꝛ q̄ ſimil'r habuerunt
ples vxores excuſatōez. 2° ipſoꝛ ꝓmēdatiōez ibi.
Nō vo. 3° ſoluit ꝺriā obiectōez ibi. Si qs oppōat
Illa ps q̄ icipit. Sz nūqd diuidit i duas. ℙ° ex
cuſat illos q̄ ples vxores ſil'hūeť tpe legis. 2° pōit
ꝓmēdatōez vḡitatis tpe euāgelij ibi. Melioꝛ ē añr.

c **Jrca** hāc dī. q̄rēdū ē p̄cipal'r ꝺ q̄tuoꝛ. p°
de plitate vxoꝛ. 2° de libello repudij. 3° de ꝓcubitu. 4° de vḡitate. Circa
p̄mū q̄runť duo. ℙ° vtr hīe ples vxores ſil'ſit ꝺ le
gē nāe. 2° vtr aliq̄ñ fuerit licitū ex diſpenſatōe.

p **Rimo** oñdo q̄ hīe ples vxores ſil'ñ ſit
ꝺ legē nāe. dic̄. n. mgr̄ h⁹ di. c. j.
& ē. xx. q. 4. obijciūť. Obijciūť Jacob q̄tuoꝛ
vxores q̄ q̄ñ mos erat pcñ ñ erat. ſz nll'a ꝓſuetudo
valet ꝺ legē nālē. qꝛ vt dī dec. di. g. i fi. Cōſuetudo
nāli iuri poſtponiť. g hīe ples vxores ſil'nō ē ꝺ legē

nãe. Itẽ Aug⁹. li° de bono ꝓiugali post mediũ. ꝛ recitat magr h⁹ di. c. j. dic̃ de iustiꝫ antigs q plib⁹ feis vtebañ q ꝑ nãz nõ faciebãt. Itẽ istitutuz de iure nãli qõ nãlis rõ iter hoies ꝓstituit illud apõ oẽs populos speq̃ custodiẽ. ſz nõ hẽ plẽs vxores sil'nõ custodiẽ eq̃lr apud oẽs pplos. g ꝑ nõ ẽ ꝓstitutuz rõe nãli. ꝛ si sic. hẽ plẽs vxores sil'nõ ẽ ꝑ legẽ nãlẽ. Cõtra sup illud Ben̄. 4. Lamech accepit vxores duas. dicit iter liearis glo. Prim⁹ ꝑ nãz ꝛ more adulterium cõmittẽs. Itẽ illud ẽ nãle rei qõ sibi ꝙuenit a sua ꝑma istitutõe. ſz eẽ vnã vni⁹ ꝙuenit mrim° a sua ꝑma istitutõe. vt ꝑz Ben̄. 2° vbi dr. Adherebit vrõi sue ꝛ erũt duo i carne vna. g vnũ viz hẽ plẽs vxores ẽ ꝑ nãz mrimõij. ſz mrim^m ẽ ꝺ lege nẽ g hẽ plẽs vxores sil'ꝑ legẽ nãe ẽ. Rñ° q i hoie ꝛ ẽ nã gñis q ẽ aial. et nã spẽi q ẽ hõ. ꝟz B i hoie lex nãe dupl'r dr. ſ. vel a nã gñis. ꝛ sic vt dr istitutũ de iure nãli. Jus nãle est qõ nã oia aialia docuit. vel a nã spẽi. ꝛ sic lex nãlis ẽ ẽ nãlis rõ ꝓactica obseruãdum i agibilib⁹ ꝓstituit.

Nõ. n. reponit i spẽ hoiꝫ ꝑ aiaz rõnalẽ loquẽdo de lege nãe ꝑ mõdicta habere plẽs vxores sil'non ẽ ꝑ legẽ nãe. ſz loq̃ndo de lege nãe 2° mõ dicta hẽ plẽs vxores sil'ẽ ꝑ legẽ nãe. nãlis. n. rõ dictat eq̃lẽ debeř eẽ obligatõez ẽ rũ ad vſuz corpoꝝ suoꝝ inter vir ꝛ mulierẽ ad B vt sit societas ꝙugalis. dictat ẽt nullũ se debere obligare ad aliqd qõ possit eẽ icõpossibile alij rei cui obligat. ipossibile ãt ẽ vnũ viz eq̃lr eẽ obligatũ plib⁹ mulierib⁹ sicut vni soli ꝛ sicut vna sibi. Ex iure ẽt mrimoniali tenet vir vxori petẽti ꝺbitũ reddere qõ obseruare nõ possz. qñ plẽs sil'B peteret. dictat ẽt rõ nãlis viz debẽ ad hoc rẽdere vt i domo sua sit pax quã multuz ipediret vxoꝝ plras. eo q vir nõ possz cuilz ad votũ satisfacere. ꝛ suspicaret vna aliã posse plus diligi ẽ ꝑ se. ꝛ certaret ꝑ virũ ꝛ ad iuicẽ. cõicates. n. i eodẽ offõ facilr sil'rixant. Quãuis aũt ex dictis oñsuz sit hẽre plẽs vxores sil' eẽ ꝑ legẽ nãe. nõ tñ ẽ itellndũ q sit directe ꝑ p^m ꝓncipiũ legis nãe. nec ꝑ aliq̃ de ꝙclusionib⁹ ita ꝓpings illi ꝓncipio q q̃si vltro se offerũt itellectui. hec. n. ꝙclusio q vnius nõ ꝺz eẽ nisi vna. ẽ̃uis sequat ex p° ꝓncipio legis nãe. tñ ẽ ꝙclusio multũ remota. ꝛ non statim itellectui puia. ſz p studiũ seu p diuinã illustratiõnẽ cognoscit eã ex p° ꝓncipio legis nãe deriuari Ad p^m in opp^m dõ q q̃ erat crimẽ qũ mos erat ꝛ. qz illa ꝙsuetudo erat roborata dispẽsatõe diuina. aliaꝫ ꝙsuetudo nõ valuisſz. q ãt de⁹ i hoc potuerit dispẽsare ꝑ legẽ nature i seq̃nti qõne dicẽř. Ad 2^m dõ q illud vbũ itellr de nã gñis. vel B dicit. qz B fiebat ex dispẽsatõe ꝺditoꝝ nãe. Ad 3^m dõ q logř auctoritas illa de p^mo ꝓncipio ꝓstituto a nãli rõne. ꝛ de cõclusionib⁹ ita ꝓpiqs illi ꝓncipio q fere vltro se offerũt itellectui. lex. n. nãlis ẽ̃tũ ad suas ꝙclusiones remotas. ẽ̃uis vt iplurib⁹ vnifoꝛmiter se hẽat. tñ ꝟz diuersitatẽ tẽpoꝝ locoꝝ ꝛ negociоꝝ ad casus diuersos diuersimode applicãř. ꝛ B pp nãz materie agibilũ q tantã hz differẽtiã vt videãt sola lege eẽ posita. natura vero nõ. vt dicit pbs p^mo ethi^m. c. 2.

S Ecundo quer̃tur vr̃ hẽ plẽs vxores aliqñ fuit licitũ ex dispẽsatõe. Et vi q nõ. qz ꝑ legẽ nãe. nõ põt dispẽsare. nec hõ nec de⁹. cuz lex nãe. sit q̃dã deriuatio a lege eterna. ſz nõ hẽ plẽs vxores sil'ẽ de lege nãe. vt ꝑz ex ꝓcedẽti qõne. g nũq̃ fuit licitũ hẽ plẽs vxores ex dispẽsatõe. Itẽ magis sufficit vna mulier plib⁹ viris ẽ̃ eo°. ſz nũq̃ ex dispensatõe licuit vnã mulierẽ hẽ plẽs viros. g nec vnũ viz hẽ plẽs vxores. Itẽ sicut mrim^m ẽ i offiñ. ita ẽ i remediũ. ſz nũq̃ fuit dispẽsatũ cũ aliquo vt licitũ eẽtet hẽ plẽs vxores pp remediũ. g a sili nec pp officiũ. Itẽ nõ ẽ faciẽda dispẽsatio pp augmẽtũ mioris boni i detrimẽtũ maioris. ſz bonũ sacri ꝛ fidei ſt maiora bona mrimonij ẽ̃ bonũ plis. cũ g hẽre plẽs vxores sil'sit ꝑ bonũ fidei ꝛ bonũ sacri nõ debuit B ꝓcedi ad augmẽtãdũ bonũ plis. Cõtra magr h⁹ di. c. 2. Sãcti plẽs añ legẽ sine pcõ plẽs hũerũt vxores ſz B nõ eẽt vex. nisi cũ eis fuisſz dispẽsatũ. Itẽ glo. sup illud deutero. 17. Nõ hẽbit plimas vxores. ꝛ recitat magr h⁹ di. c. 3. Dauid plẽs vxores hũit. nec ꝑceptũ ꝑterijt. ſz oi s faciẽs ꝑ ceptũ sine dispẽsatione ꝑterijt ꝑceptũ. cũ g Dauid dispẽsatũ fuit vt sibi plẽs hẽ licẽt. Rñ° q aliqñ fuit vxoꝛis licitũ plẽs hẽ ex dispẽsatõe. de⁹. n. ꝑ illõ ꝑceptũ legis nature ẽ nõ hñdo plẽs vxores sil'põt dispẽsare. ꝛ ꝓgrua fuit rõ dispẽsandi quo ad scõs pẽs añ legẽ. ꝛ sub lege. possibilitas. n. dispẽsatõis ꝑz ex B q ẽ̃uis ꝙclusiones deriuate ex p° ꝓncipio legis nãe. vt i plib⁹ vnifoꝛmit se hẽant. tñ aliqñ p accñs i casu ſt variabiles ſz snĩaz phi. ſ. ethi^m. c. 12. qõ ẽt ibidẽ oñdit pbs p siẽ i nãlib⁹ dicẽs q nã ỏrtera melioꝛ ẽ. ẽ̃uis ꝓtigat ambo dextros fieri ꝑceptũ ãt legis nãe ꝺ nõ hñdo plẽs vxores ꝑ^m ꝑceptũ legis nãe nec ẽ de ꝙclusionib⁹ ꝓximis q fere vltro se offerť itellectui. ſz ẽ ꝙclusio deriuata ex p° ꝓncipio legis nãe ꝑ multas ꝙclusiones medias. vt i ꝑcedẽti qõe dcisũ ẽ. ꝛ iõ ẽ̃uis vt plib⁹ vnifoꝛmit sit obseruãda ſz tñ opportunitatẽ tẽpoꝝ ꝛ ꝑsonaꝝ potuit variari absq̃ ꝑiudicio ꝑmi ꝓncipij legis nãe. ſz talẽ opportunitatẽ determiare nõ ptinet ad quẽlz ſz ad ꝺditoꝛes legis nãe. ꝛ iõ i illo ꝑcepto solus de⁹ potuit dispẽsare ꝓgrua tñ rõ dispẽsandi fuit plis multiplicatio ad cultũ dei educãde. qz tũc erat paucitas fideliũ ꝛ qz B ꝑceptũ nõ erat nisi legis nãe q̃ scripta ẽ i corde. iõ sufficit dispẽsatio fcã p ispirati onẽ iternã q̃ facta fuit ꝑiarchis ꝛ ꝓphis explicite. ſz miorib⁹ iplicite. qz coꝝ exẽplo ex eadẽ cã licebat eos plẽs hẽ. Ex dictis ꝑz solutio ad p^m arg^m i op positũ. Ad 2^m dõ q ẽ̃uis magis sufficiat vna mulier plib⁹ viris ẽ̃ eo° ad remediũ. nõ tñ ad offiñ ꝓcreatõis filioꝝ. qz magis fecũdare põt vn⁹ plẽs ẽ̃ vna fecũdari a plurib⁹. Ad 3^m dõ q dispẽsatio ꝺz fieri i ꝑcepto pp cõe bonũ magis ẽ̃ pp ꝑnatũ. ſz remediũ respicit bonũ ꝑsonale. ꝛ offiñ gñandi plẽ ad cultũ dei respicit bonũ cõe. vñ ꝛ mrim^m ꝓncipali⁹ ꝓstituť ẽ pp offiñ ẽ̃ pp remediũ. Ad 4^m dõ q qñ mltũ augñtaꝫ min⁹ bonũ ꝛ augñtũ ẽ multũ neciuz ꝛ paꝝ detrahiť maiori bono nõ ẽ icõueniẽs fieri dispẽsatõez i augmẽtũ mioris boni cũ aliq̃ diminutõe maioris. sic aũt fuit i ꝓposito. i illo. n. mrim° reddebaꝫ debitũ vxoꝛi. ẽ̃uis B nõ ita stricte seruareť siẽ i monogamia. nõ totalr ibi ẽt tollebaꝫ bonũ sacri. qz p plalitatẽ vxoꝝ significabaꝫ diuersitas graduũ in ecc^a militãte ꝛ triũphãte ꝛ eccl'ia ẽ adiuuãda ex p fonis diuersaꝝ narõuz. Alliq ẽt dñr q bonũ plis q̃ ẽ susceptio. plis educãte ad cultũ diuinũ mai⁹ bonũ ẽ ẽ̃ bonũ fidei q̃ ẽ vnũ de bonis mrimõij ꝛ ẽ̃ bonũ sacri. illud. n. bonũ icludit fidẽ ad deũ q̃ maioꝛ ẽ ẽ̃ fides ad hoiez bonum etiam sacramenti. non est maius bonum inter bona matrimõij ratione significatõis. tñ. ſz qz istrumñtalr causat gr̃az. vñ qz i veteri lege gr̃az nõ ꝓferebat ex vi sacri nõ vi q añ nouã legẽ bonũ sacri essz maiꝰ in ẽ bona mrimõij ẽ̃uis

i noua lege mai⁹ sit iter illa iquãtũ istr̃aliꝫ ꝓfert gr̃az. ꝛ si de⁹ ex spãli cã dispensaret mõ vt aligs plẽs haberet vxores bonũ mr̃imõij istr̃aliter cãndo gr̃am nõ pp hoc minueret. si aũt bonũ sacr̃t velles extendere ad bonũ significatũ ꝑ sacr̃z sic manifestũ est ꝙ etiã i lege veteri bonũ sacr̃i erat mai⁹ bonũ q̃z aliqõ aliud bonũ mr̃imonij. qz etiã i veteri lege significabat vnionez xp̃i ꝛ eccl'ie ꝛ etiã futurã vnionez hũane nãe cũ ꝓsona filij dei quã i noua lege ꝓsumatũ mr̃i moniuz significat iã factã.

Articulus secundus.

c Onsequenter queritur 1° principali. ꝛ circa h̃ q̃runt. 2°. ℙ° vtr̃ ꝓcubit⁹ ꝓcubinari⁹ sit ɔ̃ legez nãe. 2° vtr̃ sine pcõ mortali possit fieri ex dispensatione.

p Rimo ostendo ꝙ ꝓcubit⁹ ꝓcubinari⁹ nõ sit ɔ̃ legẽ nature. Illud ad qõ icliat nã nõ est ɔ̃ legez nãe. sz ad ꝓcubitũ ꝓcubiariũ freq̃nter iclinat nã. g̃ nõ ẽ ɔ̃ legez nature. Itez ꝓcubit⁹ q nõ est ɔ̃ bonuz ꝑlis nec ɔ̃ bonũ fidei nõ est ɔ̃ legez nãe. sz aligs ꝓcubit⁹ ꝓcubinari⁹ põt esse huiusmõi. q̃q̃z. n. ꝑles suscepta de ꝓcubina valde amãter suscipiꝫ ꝛ diligentissime ad diuinũ cultũ educaꝫ. põt etiã sibi seruare fidem vt vir alij nõ comisceat q̃z fue ꝓcubie. nec ꝓcubia alij viro. ꝛ alter alteri petenti vsũ corpis sui nõ negar. g̃ põt esse ꝓcubit⁹ ꝓcubiari⁹ nõ ɔ̃ legez nãe. Cõtra pz^m ꝑceptũ scõe tabule ꝓhibeꝫ ois ꝓcubit⁹ eꝛ fed⁹ mr̃imonij. sz vt ofr̃ũ. est i l°. z. Dia ꝑcepta decalogi sr̃ õ dictamie legis nãe. g̃ ois ꝓcubit⁹ int̃ nõ ꝓiuges est ɔ̃ legez nãe. ℜñ° ꝙ ꝓcubit⁹ ꝓcubinari⁹ seu fornicari⁹ est ɔ̃ legez nãlez nõ a nã gñis sz speciei. nãlis. n. rõ dictat carnalez ꝓcubitũ nõ debere fieri i ꝑiudiciũ boni ꝑlis nec hoiez se ꝑuare etiã ad modicũ tp̃s vsu rõnis nisi sit bonũ aliud recõpẽsans. sz ꝓcubitus ꝓcubinari⁹ seu fornicari⁹ ẽ i notabile ꝑiudiciuz boni ꝑlis. sic. n. dic̃ Aug⁹. 9. sr̃ Beñ. añ mediuz. Bonũ ꝑlis ẽ vt amat⁹ suscipiaꝫ. benigne nutriaꝫ. ꝛ religiose educeꝫ. q° bono vt i plib⁹ caret ꝑles genita p ꝓcubitũ ꝓcubinariũ seu fornicariũ. qz vt ipl'ibus a parentib⁹ min⁹ diliguꝫ q̃z de legitimo thoro gẽiti. ꝛ parẽtes circa eoꝝ disciplinã ꝛ nutritõez negligẽtes sunt. In ꝓcubitu ẽt ꝓcubinario seu fornicario nõ ẽ bonũ recõpẽsans bonũ vsus rõnis quo ꝼm Aug^m. 14. de ciui. c. 16. se ꝑuat hõ ad tp̃s p carnalẽ ꝓcubitũ. qz ibi nõ ẽ bonũ sacr̃i nec fidei. nec bonũ ꝑlis ut i plib⁹. nõ ꝛñ ãt ius scriptũ sz etiã nãle potius aptaꝫ ad ea q̃ freq̃nt q̃z ad ea q̃ p raro eueniũt. ff. de legib⁹. Mã ad ea. Ad p^m in opp^m dõ q ꝓcedit de iure nãli a nã generis vel põt dici q ad talẽ ꝓcubitũ ẽ iclinatio pp corruptõez nature. pp. n. pnitiosas naturas hoies hñt icliatões inãles sz phz. 7. ethi^m c. 7. vñ si nã humana i sua itegritate remãsisset nun q̃z ad ꝓcubitũ ꝓcubinariũ seu fornicatoriũ iclinaꝛ sz. Ad ꝼm dõ ẽ q q̃uis aliq fornicãtes sufficiẽter ꝓuideant. pli q̃z tũ ad ea q̃ respiciũt bonũ ꝑlis. ꝛ q̃uis i ꝓcubẽdo hãc itẽtõez habuerit. hoc tũ eoꝝ ꝓcubitũ nõ excusat qn sit ɔ̃ legẽ nature. qñ vt iã dictuz ẽ qõ cadit sub legis determinatõe iudicaꝫ ꝼm illud qõ i plib⁹ accidit. nõ ꝼm illud qõ raro ꝛ i aliquo casu accidere põt.

s Ecundo q̃rit vtr̃ ꝓcubit⁹ ꝓcubinari⁹ possit ex dispẽsatõe fieri sine pcõ mortali. Et vr̃ q sic. sicut ꝓcubit⁹ ꝓcubinari⁹ ẽ ɔ̃ legẽ nature. ita ꝑles vxores sil'hẽre. g̃ sicut ex dispẽsatõe licitũ fuit sil'hõe ꝑles vxores. ita ex dispẽsatõe licitũ fuit vti ꝓcubinario ꝓcubitu. Item mr̃im^m ẽ viculũ idissolubile. sz vt hõ Gen. xi. ℙer admonitõez Sarre ꝛ dinũ mãdatũ Abr̃ã sepauit Agar a se. g̃ nõ fuit ei⁹ vxor. ꝛ tũ de eo q cũ ea ꝓcubuit nõ reꝑhẽdit. Itẽ Osee p° dictũ ẽ q, faceret filios fornicatõis. Cõtra ꝓcubit⁹ ꝓcubinari⁹ seu fornicari⁹ iportat actũ ꝓolutũ. cũ deordinatõe. sz de⁹ dispẽsare non põt vt aliq̃ deordinatio sit licita. g̃ ex dispẽsatõe fieri nõ põt talis ꝓcubit⁹ qn sit pcõ mortale. Itẽ ꝓcubit⁹ ꝓcubinarius ẽ ɔ̃ vnũ de ꝓncipijs legis nature. ẽ. n. ɔ̃ bonũ ꝑlis q ẽ ꝓncipalis finis cõcubit⁹ carnalis ꝼm nãle iudiciũ rõnis. finis ãt ꝓncipiũ ẽ i moralib⁹. Sz ɔ̃ ꝓncipia legis nature dispẽsare nõ põt nec hõ nec de⁹. g̃ nũq̃z ex dispẽsatõe ponit eẽ licit⁹ ꝓcubit⁹ ꝓcubinarius. Ad istã qõnẽ dicũt aliq ꝙ nũq̃z potuit dispẽsare i ꝓcubitu ꝓcubiario qn sẽp fuerit pcõ mortale qz ois actꝰ tollẽs debitũ ordinẽ ꝓmi ad ꝓmũ nõ põt fieri sine mortali pcõ p q̃cũq̃z dispẽsatõem. sz ꝓcubit⁹ ꝓcubinari⁹ ẽ huiusmõi. tollit. n. debitũ ordinẽ parẽtũ ad plẽ. Sz cõtra rõnẽ hãc põt sic argui. si aligs actꝰ vt i plib⁹ tollit debitũ ordinẽ ꝓmi ad ꝓmũ. ita tũ q i aliquo casu ꝛ raro põt debitũ ordinẽ nõ tollere q̃uis dispẽsari nõ possit vt vlr̃ talis actꝰ sit licit⁹ vel possit fieri sine mortali pcõ. tũ, dispẽsari põt p ꝓditoꝛes legis vt i casu i quo nõ tollit debitũ ordinẽ ꝓmi ad ꝓmũ nõ sit pcõ mortale. ꝓcubit⁹ aũt ꝓcubinari⁹ ẽ huiusmõi. q̃uis. n. vt i plib⁹ rollat debitũ ordinẽ parẽtũ ad p'ẽ. tũ põt ꝓtigere q hõ coeat cũ muliere cam q̃ nõ ẽ mr̃imoniali ꝓiũct⁹ ꝛ mulier cũ viro pp bonũ ꝑlis ꝛ q ꝑlẽ amanꝫ suscipiãt ꝛ benigne nutriãt ꝛ religiose educẽt. g̃ vr̃ si nõ obstaret aliud q̃z rõlupta dicta ꝓcubit⁹ ꝓcubinari⁹ i casu ꝑdicto posꝛ p dispẽsatõez ꝓditoꝛis legis nature nõ eẽ pcõ mortale. vt g̃ mihi dicẽdũ q rõ q̃re ꝓcubit⁹ ꝓcubinari⁹ seu fornicari⁹ nõ põt fieri sine pcõ mortali. p dispẽsatõem quãcũq̃z ẽ. qz i nullo casu põt fieri bñ neq̃z absq̃ corruptõe debiti ordinis ad deũ. talis. n. viri ꝓcubit⁹ sẽp ẽ cũ nõ sua q̃z tũ ad talẽ vsũ. nec simplr̃ nec ad tẽpus. qcũq̃z aũt vtiꝫ re nõ sua q̃z tũ ad vsũ nec simpl'citer nec ad tp̃s corrũpit debitũ ordinẽ ad dñz rei. ꝛ qz mulier nõ ẽ sui ipi⁹. sz ẽ dei. vir carnalr̃ copulãs se cũ muliere nõ sua q̃z tũ ad talẽ vsũ debitũ ordinẽ ad dñ cõrũpit ds ãt facẽ ñ põt vt act⁹ cõrũpẽs debitũ ordinẽ ad ipz sine sicut videm⁹ q ɔ̃ legez nature cere tãq̃z dñs supioꝛ hñs sup vxr̃ ꝛ mulierẽ plenitudinẽ ptãtis q licitũ eẽt viro ꝛ mulieri ꝓcedere sibi mutuo ptãtẽ coꝛpoꝝ suoꝝ ad tp̃s. q̃uis hoc eis liceꝛ tũ eẽ nõ possz nisi p auctoꝛitatẽ diuinã. vt ostũ ẽ supius ĩ illa qõe. vtr̃ possit ɔ̃hi mr̃im^m ad tp̃s. ꝓcubitus ãt talũ nõ essz ꝓcubinari⁹ nec fornicari⁹. qz non eẽt cũ nõ sua. nec cũ ñ suo. Ad p^m i opp^m dõ q alio mõ ẽ ɔ̃ legẽ nature ꝓcubit⁹ ꝓcubinarius q̃z hic ꝑles vxores sil'. qz i nullo casu põt fieri ꝓcubit⁹ ꝓcubinari⁹ qn sit ɔ̃ legẽ nature. qz sẽp corrũpit ordinẽ ad deũ. sz potuit eẽ casus ꝛ fuit i q° aliquos hic ꝑles vxores sil'. nõ fuit ɔ̃ legẽ nature q̃uis. sit ɔ̃ legẽ nature vt i plib⁹. sicut videm⁹ q ɔ̃ legẽ nẽ ẽ vt i plib⁹ dpositũ petẽti ñ reddẽ. vt tũ ñ reddẽ i illo casu i q° p illd depositũ possz destruẽ rẽpu. nõ esset ɔ̃ legẽ nature sz

magis ſm eam. Ad 2m dō q Agar fuit coniuncta Abrae idiſſolubili vinculo ḡtū ad mutuaz ptātem corpoꝛ ſuoꝛ. vñ ſm rei veritatez fuit vxoꝛ. ſz qꝛ ſi hēbat auctoritatē matriſſa. i regimine domus ꝛ familie. nec ples ſua ſuccedere debebat i hereditate quo ad hoc erat ancilla. nec licitū fuiſſet Abrae eaz a ſe eijcere pp monitōem Sarre niſi ſup hoc diuinū habuiſſet mandatū. voluit aūt deꝰ eos ſeparari non quātum ad vinculum. ſed quantum ad cohabitationem ꝛ thoꝛum. ad ſignificandum illud myſteriū qđ explicat Apoſtolus ad Gal. 4. cum dicit Abraam duos filios habuit ꝛē. Ad 3m dō q deus nō diſpēſauit cū Oſee vt fornicareꝝ. ſz mādauit vt acciperet mulierē pus fornicariā. ꝛ hoc mādando fecit illā eſſe ppbe vxoꝛem. ppheta ꝓſentiente.

c **Onleq̄nter** querit de 3°. pncipali. ꝛ circa lꝫ q̄rūt. 2°. P° vꝛ fuerit nūq̄ licituz vxoꝛez repudiare. 2°. ſi vir poterat repudiatā ſibi recōciliare.

p **Rumo oſtendo** q aliquando fuit licitū vxoꝛem repudiare. Deutero. 24. Si acceperit hō vxorē ꝛ habuerit eā ꝛ nō inuenerit gꝛaz añ oculos eius p pter aliquā feditatē ſcribet libellum repudij. ꝛ dabit i manu illi9 ꝛ dimittet eā de domo ſua. Item Malach. 2°. Uxoꝛem adoleſcētie tue noli deſpicere. cū odio habueris eā dimitte. Item illud ē licitū qđ niſi fieret multa dāna puenirent. ſz ſicut dicit Aluic. io. metaphiſice. c. penū. Si nō licez viro aliqñ dimittere vxorē multa dāna puenirent. poteꝛt eni talis nature eē ꝓiuges vt quo magis coguntur ſimul manere magis odiū ſe. ꝛ poterit eē aligd inter eos qđ abhoꝛreat nā. ꝛ hec cōpellet eos quereꝝ alia cōiugia. ḡ aliqñ licitū ē vxorē dimittere. Contra eḡlis ē obligatio iter ꝓiuges quātū ad vſum coꝛpoꝛ ſuoꝛ. ſz nunq̄ licuit mulieri repudiare vir. ḡ nec viro repudiare vxorē. Itē Math. 19. Quos dō us ꝓiunxit. homo non ſeparet. ſed viros ꝓiuges deus conlūxit. ẓ nō pñt p hoiem ſeparari. Itē nūquaz fuit licitū illud qđ euāgeliū reꝓbauit. ſz repudiuz vxoꝛis veritas i euāgelio reꝓbauit. extra de diuoꝛtijs. Gaudem9. ḡ tale repudiū nūq̄ licitū fuit. Ad iſtā qōnē cōit dī q nunq̄ fuit licituz repudiare vxorē. vnde ſaluatoꝛ Math. 19. dicit Moyſen hō pmiſiſſe ad duritiā coꝛdis iudeoꝛ ꝛ ipm non licere dimitti. niſi ob fornicatōez. nec pp hoc intelligit eā poſſe dimitti ḡtū ad vinculū. qđ pz. qꝛ immediate ſubiūgit. q ſi aliā duxerit mechaꝝ. ſupple repudiata viuēte. ſz itelligit illā dimiſſionē poſſe fieri ḡtuz ad cohabitatōez ꝛ thoꝛ. ēt Ap9. 1. coꝛ. 7. dicit his q mr̄imonio iuncti ſunt. Principio non ego ſz dns vxorē a viro nō diſcedere q ſi diſceſſerit manere i nuptā. ꝛ paz poſt dixit q vir vxorē nō dimittat.

Preterea ſi licitū fuiſſz vxorē repudiare. repudiata nubēdo alij nō eēt pp hoc polluta ꝛ abominabilis facta coꝝ dño. Sed deutero. 24. dī q repudiata q̄ alium viz duxerit polluta ꝛ abominabilis facta ē coꝝ dño. Preterea glo. ſup illud Math. 19. Moyſes ad duritiā coꝛdis vr̄i pmiſit. ꝛē. dicit non deꝰ. ꝛ glo. marginalis dicit q ꝓſiliū fuit hois nō dei iperiū. ꝛ magr̄ hui9 di. c. 2. dicit q hoc fuit a Moyſe pmiſſum nō vt ꝓcederet diſcidiuz. ſz vt tolleret homicidiū pmiſit fieri mala ne fierent peioꝛa. ad lꝫ ētē rō. qꝛ iſeparabilitas ē de mr̄imonij eētia vt ſuro repudiare vxorē. ḡuis. n. hō ſeparare non poſſit perius ē oīſuz. Alij dicūt q tpe legis licitū fuit vi quod deus coniunxit. deus tamē quos coniunxit poteſt diſſūgere. vnde ſuper illud Math. 19. quos dꝰ ꝓiunxit hō non ſeparet dicit glo. interlinearis. ſed deus. Lex aūt Moyſi lex fuit diuina. qꝛ a deo. per Moyſen data. qđ ergo deus conceſſit Moyſes filijs iſrael i lege ꝓceſſit. deus ꝓceſſit. ḡ auctoꝛitate di uina licebat eis repudiare vxoꝛes ſuas dato libello repudij. ſm q ꝓtinebaꝝ in lege. Preterea ḡuis lex humana aliqua recte pmittat q̄ recte p diuinaz puidētiam vindicanꝝ. icōueniēs tñ vr̄ dicere q lex diuina permiſſionez aliquoꝛ maloꝛ exprimat. nec tñ illa iudicet mala eē. alioqn eēt occaſio directa hominib9 cōmittē di pecñ. in lege aūt nuſquā oñdit repudiū vxoꝛis diuina iuſticia puniēdum. Qui vult tenere pmam opinionē q ē cōtoꝛ ꝛ ſecurioꝛ pōt dīe ad pm in oppm q Moyſes hoc pmittēdo nō dei iuſtitiā demōſtrauit. ſz in peccatoꝛe minuit culpā ſm q dicit magr̄ hui9 di. c. 2. ꝛ glo. ſup illud Math. 19. Ad duritiā coꝛdis veſtri pmiſit. q̄ dicit q maluit Moyſes idulgere diuoꝛtiū ḡ ōi derio ſecūdaꝝ nuptiaꝝ fieri homicidiū vl pdurare odiū. Ad 2m dō q ibi ꝓpheta logꝝ pmiſſiue nō ipatiue. q. d. pmittit tibi eā dimittere abſq̄ temporali punitōe exercenda p iudicē tpalem. Ad 3m dō q illa rō nulla ē. ſi. n. ſm aplm nō ſūt faciēda mala vt veniāt bona. nec ſunt faciēda mala vt vitent peioꝛa. qꝛ p aliam viā vitari poſſūt. ꝛ ſnia Aluic. i illo loco ē reꝓbanda.

Ad illud q i coꝛpoꝛe qōnis dicebaꝝ p ꝫa opinione dō q ibidē oſtēdit repudiū eſſe pmiſſum. nō ſicut licitū. ſz tāquā min9 malū p ḡ illa ꝛpudiabaꝝ. ſi alij nubebat māito viuēte iudicabaꝝ polluta ꝛ abominabilis coꝝ dño. ſz talis nō fuiſſz iudicata ſi p repudiationē ſolueret vinculū iter ipſam ꝛ vr̄ pozem.

Qui. n. vult tenere opinionē aliampōt dīe ad pm argm ꝓtra eā q ḡuis de lege cōi ſit eḡlis prās inter ꝓiugez ḡtum ad vſum corpoꝛ ſuoꝛ ſm Aug9. 22. li°. ō fauſtum inē pncipiū ꝛ mediū. tū diuina auctoritas alr potuit oꝛdinare ex ſpāli cā ḡtū ad pplm iudeoꝛ pp duritiā coꝛdis eoꝝ. nec. n. fuit ſtilis rō permittēdi mulierē repudiare vir̄ ſicut eꝰ. qꝛ non ita fuiſſent auſe viros occidere ſi odiſſent eos. ſicut eꝰ. ꝛ qꝛ nimis facilis ē ad iraſcēdū ꝛ ad ꝓcupiſcendū ꝛ parui ſenſus ꝛ deceptabilis magne voluptatiſ ſm Aluic. io. metaphiſice. c. penū. Ad 2m dō q illō diuoꝛtiū fiebat nō auctoꝛitate humana ſz diuina.

Ad 3m dō q veritas euāgelio illud reꝓbauit tā ḡ malū tpe legis euāgelice nō tpe legis veteris. cui ꝓcordare vī q ibidē reꝓbat aliā vxorē accipe pri ma viuēte. qđ tñ ꝓſtat licitum fuiſſe antiqs pribus ex diuina diſpēſatiōe. Auctoꝛitateſ euāgelij ꝛ apli p pma opinione. ꝛ auctoꝛitates alie itelligi pñt pro tpe legis euāgelice. Ad illud aūt qđ dī q repudiata alij nubēs erat abominabilis coꝝ dño ꝛ polluta dō q hoc dictū ē de illa q nupſit alij ꝛ ab illo etiā repudiata fuit. vñ abominabilis ꝛ polluta dicebaꝝ. nō qꝛ alij nupſiſſet. ſz qꝛ bis repudiata. ex lꝫ. n. ꝓſumebatur ꝓtra eā malum.

s **Ecundo queritur** vtꝛ vir poterat repudiatā ſibi recōciliare. Rñ° q ſic añq̄ mulier ꝓhiberet ſcōas nuptias. nō poſt. q ſtatutū fuit i pena mulieris q̄ a dulteriū cōmiſit. qꝛ ſemp mālit vinculuz

ꝓiugale inꝫ ipſaz ⁊ ꝑoꝛē ⁊ ipenā viri. eo ꝙ repudiando eā dedit ſibi occaſionē adulterādi dādo operaz licite rei ſm diuinū iudicium. q̄ ꝓpter ad repꝛeſſionē temerarie iracundie virorum impellētis eoſ ad repudiādū vxores. ꝓceptum fuit ꝙ repudiās daret vxori libellum repudij. vnde Aug⁹ p⁹. li⁹. de ſermone dñi in monte ante mediuz. nō q ꝓcepit dare libellum repudij. hꝫ ꝓcepit vt vxoꝛ dimittatur. ſz q dimiſerit ingr. derilli libellū repudij vt temerariam iracūdiam ꝓiciētis vxorem libelli cogitatio temperaret. q g̃ dimittendi queſiuit moꝛaz ſignificauit quātū potuit duris hominibus ſe nolle diſidium.

Articulus quartus.

Onſequēter queritur de

4° ꝑncipali. ⁊ circa hoc q̄runtur duo.

Ꝓ° vtz virginitas ſit virtus. 2° vtrum ſit maioꝛis meriti quam caſtitas coniugalis.

p Rimo oñdo ꝙ virginitas nō ſit vtus. dicit. n. pbus. 2°. ethi. c. 8. ꝙ virtus ē habitus electiu⁹ imme dietate conſiſtens. Sz virginitas conſiſtit extremo. g̃ nō eſt vtus. Itē nullus habitus vno tpe vitioſus i alio tpe ē virtuoſus. qꝛ una forma nō mutaꝫ in formam ſibi ꝓriam. Sz habitus virginitatis aliquo tpe fuit vitioſus. ſ. illo tpe quo dñs ꝑcepit viris ⁊ mulieribus creſcere ⁊ multiplicari ⁊ replere terraz g̃ nullo tpe habitus virginitatis pōt eē vtuoſus. Itē nulla vtus amittiꝫ niſi p pcñ. qꝛ nō amittiꝫ niſi p actū repugnātē vtuti. ois aūt talis actꝰ peccatū ē. ſed virginitas amittiꝫ ſine pcō. qꝛ ſicut dic̄ Apl's p°. coꝝ. 7. Si nupſerit virgo nō peccauit. g̃ virginitas nō eſt vtus. Cōtra oñdo ꝙ virginitas nō tm̄ ſit virtus. ſed etiā vtus diſtincta a caſtitate ꝓiugali. ſicut. n. ſe habēt datōes ⁊ ſpūs ad liberalitatē ſic delectatōes veneree ad caſtitatē ꝓiugalē. Sz ſm pbz. 2. li. ethi. c. 7. Circa magnas datōes ⁊ ſūptus ē vt⁹ magnificentie q̄ alia virtus ē a liberalitate. q̄ ē circa mediocres dationeſ ⁊ ſūpt⁹. g̃ ſili circa illud qō reſpectu dō lectationū venereaꝝ ē maximū qō eſt abſtinētia ab omni delectatōe venerea. eſt alia vt⁹ ab illa q̄ ē circa illō qō reſpectu delectationū venereaꝝ ē mediocre. qō eſt abſtinere ab oi delectatione venerea illicita. ſz ꝑmum ē ꝑ virginitatē. ſcōm per caſtitatē cōiugalem. g̃ virginitas ē alia vir⁹ a caſtitate ꝓiugali.

Itē ſm pbm. 2° ethi. c. 3. virtus ſemp ē circa difficile. g̃ vbi ē ſpālis rō difficultatis reſpectu hui⁹ eſt ſpālis rō vtutis. Sz in abſtinēdo ab oi deletatione venerea tam licita q̄ illicita ē ſpālis difficultas q̄ nō ē in abſtinēdo ab omni delectatōe venerea illicita. cū g̃ ꝑma abſtinētia ſit ꝑ virginitatē. 2ª ꝑ caſtitatē ꝓiugalē videt ꝙ virginitas ſit ſpālis virtus a caſtitate ꝓiugali p cōtiā diſtincta. Rñ° ꝙ virginitaſ ꝑōt accipi ip2opꝛie. ſ. p negatōe actualis ꝓcupiſcentie cuiuſlibz veneree delectatōis cū carnis integritate. ⁊ ſic q̄libz mulier naſcit vgo. ſz ſic virginitas nō ē vtus. carnalis. n. integritas nō ē vtus nec ē pars cōtie vtutis. tota. n. cōtia virtutis cuiuſlz i aia ē ſm Aug⁹. p° de ciui. c. 17. ⁊ ō bono ꝓiugali dī circa mediū ꝙ ꝓtinētia nō corpoꝛis ſz animi ē virt⁹. ꝑdicta cōtra negatio actualis ꝓcupiſcētie nulla cōtia dicit. oiſ aūt vtus aliq̄ cōtia ē. Allio mō pōt accipi virginitas ꝑ habitu quo niſi aſſit carnalis neceſſitas vacādi carnali copule determinat volūtas ad ꝓmpte facilr reſpuēdū oēm venereā delectatōez nō tm̄ illicitā. ſz ēt licitā vt mēs liberi⁹ vacz ſpūalib⁹. qꝛ ſicut apl's. j. coꝝ. 7. Mulier immupta ⁊ vgo cogitat q̄ dñi ſūt vt ſit coꝛpe ſcā ⁊ ſpū. ⁊ ſic virginitas ē virt⁹. ſic eni ē habit⁹ bon⁹ hōtē pficiēs ⁊ op⁹ ei⁹ bonū reddēs ē. n. habit⁹ rōni ꝓſentane⁹. nec tm̄ ē virt⁹ ꝑ cōtiam diſtincta a ꝓiugali caſtitate. vtrāq̄z. n. volūtatē determinat ad illud qō dictat rō recta circa voluntates venereas obſeruādū. Sz pfect⁹ ad hꝫ determinat volūtatē vginitatis q̄z ꝓiugalis caſtitas vñ virginitas vltra ꝓiugalē caſtitatē addit pfectōis ſtatū. vñ differre videnꝫ ſicut vtus i pfecta q̄ ꝑ eſſentiam nō diſtingūt ex p̄dcis videri pōt integritatē carnis nō pertinere ad vtutis vginitatis cōtiā. nec ipſa eē aliqō ei⁹ accidēs ſibi iheres cū vginitas ſit i aia vt dcm̄ ē ſz ē quoddā ornamētū ⁊ decoꝛ ei⁹ accidētalis extrinſec⁹ aſſiſtēs. ⁊ iō pdi pōt carnis integritas abſq̄ diminutōe vtutis vginitatis. vt pz i vginib⁹ ꝑ violētiā carne coꝛruptis ſm Aug⁹. p° de ciui. c. 17. ⁊ 19. vbi dic̄ exꝑſſe ꝙ ſi violēter oppꝛeſſis pirz pudicitia ñ eſſz vtus animi. ⁊ infra. nec ipſi coꝛpoꝛi aufert ſcitātē violētia libidinis aliene q̄z ſeruat pſeuerātia ꝓtinētie ſue. ſile hꝫ. 32. q. 5. i pn°. ⁊ c. Tolerabili⁹. ⁊ c. magis. Ad p⁹ i opp⁹ dō ꝙ mediū i quo cōſiſtit vtus accipiꝫ ꝑ cōparatōez ad dictamē rōnis recte. vnde pbs poſtq̄z dixit ꝙ virt⁹ ē habit⁹ electiu⁹ immediate ꝓſiſtēs. immediate ſubiūgit quo ad nos determinata rōe. ⁊ vt vtiq̄z ſapiēs determinabit. accipiꝫ aūt hꝫ mediū nō ſēp i cōparatōe ad māz vtutis. ſz q̄q̄z i cōparatōe ad circūſtātias. qō pz dic̄. n. pbs. 4. ethi. c. 4. ꝙ magnanim⁹ magnitudine qdē extremus ē. eo āt qō vt oꝛ meli⁹. hꝫ mō virginitas reſpcū delectationū venereaꝝ i medio ꝓſiſtit. qꝛ abſtinet ab oi delectatōe venerea. ⁊ ſic tz extremū q° ad māz. tz tm̄ mediū quo ad circūſtātias. qꝛ hꝫ obſeruat ꝑ tpe quo hꝫ expedit obſeruare. hꝫ ē ꝑ tpe q° nō ꝑcipiꝫ nec adeo ꝓfuliꝫ vacare carnali copule. ⁊ ēt obſeruat hꝫ ꝑꝑ qō oz. ſ. vt mēs liberi⁹ vacz ſpūalib⁹. ⁊ ſic de circūſtātiis aljs dici pōt q̄s i abſtinētia ab omni delectatōe venerea dictat eē obſeruandas rō recta. Ad 2m. dō ꝙ minoꝛ ē falſa. cuius. n. aliquo tpe fuiſſz vitioſū abſtinere ab oi carnali copula. ſ. qñ carnaliſ copula erat in ꝓcepto ꝓpter fidelīū multiplicatōem tm̄ ex hꝫ nō ſeqꝫ ꝙ habit⁹ vginitatis tūc fuiſſz vitioſus. qꝛ tūc ꝑ illo tpe determinabit volūtatē ad ꝓiugalē ꝓcubitū ꝑ bonū. plis ſic nō exīte p̄dcā necīte determinat volūtatem ad oēz delectatōez venereā reſpuēdū. Ad 3m dō ꝙ cuius ſine ſpcō vginis poſſit integritas carnaliſ amitti. nō tm̄ habit⁹ vginitatis. tm̄ dñt aliq̄ ⁊ſtat⁹ pfectōis ſue quē ip2ꝛtat vginitas vltra caſtitatē ꝓiugalē ſine pcō pōt amitti. ſiē v dem⁹ ꝙ ꝑ min⁹ calidū remittiꝫ calo2 in magis calido ⁊ ꝑ bonos act⁹ remiſſioꝛes. tm̄ illis bonis actib⁹ ꝑ quos gñatus ē vtutis habit⁹ remittiꝫ ipſe habit⁹ eo ꝙ habit⁹ ꝓpōtionaꝫ actib⁹. ſili ꝑ actū ꝓiugalē q̄ ē bonus cuius minori bonitate cuius abſtinē ab omni venerea delectatōe remittiꝫ illa pfectio quā habit⁹ vginitatis ſupaddit habitui ꝓiugalis caſtitatis. Pōt tm̄ aliter dici ⁊ meli⁹ ꝙ ſi mō neceſſitas iminerz vacādi copule carnali ꝑ diuinū ꝓceptū explicit a ſic antigt⁹

si virgo pp hanc necessitatem pure vacaret carnali copule firmit pponens hac necessitate transacta ab omni delectatõe venerea abstinere i eo vginitatis habit⁹ nec corrũperet nec minueret. ⁊ p ꝓns nõ caderet ab illo statu mẽtis quez vginitas supaddit castitati ꝓiugali. ꝙuis caderz a statu integritatis carnis. ⁊ ista adhuc vere vgo mẽte diceret. ꝺm q vgo dr ab habitu vginitatis. tñ vsum cõez q non vocat vginẽ mẽte nisi illã q i carnalẽ copulã nũqz cõsensit vere vgo dici nõ posſz. Ad p̃m ad ptẽ aliã põt dici qi recte se hñdo circa magnas datões ⁊ sũpt⁹ ẽ spãlis rõ difficultatis alia ab illa q̃ est i recte se hñdo circa cões datões ⁊ sũpt⁹. qr magne datões fiũt ꝓnis nõ cõib⁹ sz isignib⁹ ⁊ sumpt⁹ magis fiũt circa res ꝙ si alteri⁹ generis morali ⁊ aliaꝝ ꝓditionũ ꝙ sunt res cões. ꝙuis ãt i abstinẽdo ab oi delectatõe venerea tã licita ꝙ illicita sit maio: difficultas ꝙ i abstinendo ab illicita tiñ. tñ illa difficultas nõ ẽ alteri⁹ spãlis rõnis ab ista. sz tiñ differẽs ab ea ꝓz magis ⁊ minus. q̃ dr̃ia nõ diuersificat spẽm. ⁊ sic pz solutio ad secundum.

s Secundo q̃ritur vtr vginitas sit maioris meriti ꝙ castitas ꝓiugalis. Et vi q nõ. magr hui⁹ di. c. ⁊ Aug⁹ li⁹ de bono ꝓiugali lõge añ finẽ dic q castitas virginalis nõ pferr merito ꝓiugali castitati Abrae. Itẽ si nã remãsisſz i statu integritatis sue pfectiõis fuisſet vtutes ꝙ mõ. Sz tũc nõ fuisſz vginalis castitas. ⁊ tñ fuisſz ꝓiugalis. g̃ vi q minoris meriti sit ꝓiugalis ꝙ vginalis. Itẽ maioris ẽ meriti qõ omni t. e põt eẽ licitũ ⁊ meritoriũ ꝙ qõ nõ. sz castitas ꝓiugalis oi tpe fuit licita ⁊ meritoria. aliquo añ tpe castitas vginalis fuit illicita. g̃ magis ẽ mẽtoria viduealis ꝙ virginalis. Cõtra apls. i. cor. 7. dicit q mulier beatior erit si pmãserit ꝺm psliũ suũ ẽ i virginitate ꝙ si nupserit. Itẽ maioris meriti ẽ vtus pfectior ꝙ min⁹ pfecta. Sz vt pz er qõne ꝓcedẽti. vginitas pfectior ẽ vt⁹ ꝙ ꝓiugalis castitas. g̃ ẽ maioris meriti. Rñ⁹ q nõ ẽ idẽ q̃rere vtr maioris meriti sit habit⁹ vgia'is ꝙ castitas ꝓiugalis. ⁊ vtr maioris meriti sit status ab omni venerea delectatõe abstinẽtiũ ꝙ stat⁹ ꝓiugatoꝝ. Silr. n. ꝓcedo q habit⁹ vginitatis maioris ẽ meriti ꝙ habit⁹ ꝓtinẽtie ꝓiugalis. qr habit⁹ vginitatis ẽ habit⁹ castitatis. pfect⁹ habitus castitatis ꝓiugalis ẽ habit⁹ castitatis ipfect⁹. semp ãt ẽ maioris meriti. vt⁹ pfecta ꝙ ipfecta. stat⁹ añ ab omni venerea delectatõe ꝓtinẽtiũ ⁊ stat⁹ cõiugatoꝝ referri põt ad idẽ tpus vel ad diuersa tpa. Si p̃⁹ mõ. aut ad tps legis scripte. ⁊ sic maioris meriti fuit stat⁹ ꝓiugalis ꝙ ab omni venerea delectatõe abstinẽtiũ. vñ stat⁹ ꝓiugatoꝝ ꝓcipiebat ⁊ aliꝝ ꝓbibebat pp multiplicatõez fideliũ. i tpe añ legis euãgelice. qr ẽ tps multiplicatõis fidelũ p gñatõez spũ alẽ maioris meriti ẽ stat⁹ abstinẽtiũ ab omni venerea delectatõe. ꝙ stat⁹ ꝓiugatoꝝ. si autẽ ꝓdicti duo stat⁹ rferãt ad diuersa tpa. vt status ꝓiugatoꝝ ad tẽpus legis scripte. ⁊ stat⁹ ab omni venerea delectatõe ad tps legis euãgelice. sic quolz statu ꝓsiderato i suo optimo. vñ alti nõ pferr. vñ Aug⁹ i li⁹ de bono ꝓiu. lõge añ finẽ. ⁊ recitat magr hui⁹ di. c. ⁊. Nõ ẽ ipar meritũ ptinẽtie i Joãne q nullas exp⁹ ẽ nuptias. ⁊ i Abraã q filios genuit. Ad p̃m i opp̃m dõ q castitas ꝓiugalis Abrae nõ fuit castitas ipfecta q̃ intellr noie ꝓiugalis castitatis ꝙ distinguim⁹ a castitate vginali. sicut vtutẽ ipfectã a pfecta. sz fuit castitas pfecta q̃ dicit totã eẽtiã habit⁹ vginitatis. ꝙuis nõ dicat vginitas ꝺm cõez vsũ i illo q i carnalẽ ꝓsensit copulã ꝙuis ex diuino ꝓcepto. Ad z̃m dõ q si status inocẽtie remãsisſz castitas ꝓiugalis pfecta fuisſz castitas. ⁊ pfectior ꝙ fuisſz castitas vginalis. qr tũc nulla difficultas fuisſz i seruãdo vginalẽ castitatez. sz mõ nõ ẽ sic. Ad z̃m dõ q castitas vginalis ꝙtuz ad id qõ noiat eẽtiã pfecti habit⁹ castitatis nunqz fuit illicita. qr sic nũqz ꝺ habak ꝓcubit⁹ ꝓiugalis factus ex diuino ꝓcepto. sz pduratio ꝓpositi de nõ cõsentiẽdo i carnalẽ copulã aliquo tpe fuit illicitũ. ⁊ illo tpe magis fuit meritor⁹ stat⁹ ꝓiugatoꝝ ꝙ status ab oi venerea delectatõe abstinẽtiũ. ꝙuis isto tpe sit ep⁹. vñ maior argumẽti vitarẽ nõ hz nisi intelligatur ceteris paribus.

c Arca litteram ·In lege maledicta erat sterilis. illa maledictõ erat pene nõ culpe. quodãmõ. n. erat infamis apud hoies nec ꝺ ꝓceptũ. s. alicui⁹ legis scripte i codice. fuisſz tñ ꝺ ꝓceptũ legis nãe. nisi cuz eis fuisſz dispẽsatũ. ꝓpublici mũeris gr̃a ꝓuatã culpã pcessit. alleuiãdo. n. nõ totalr culpã excusãdo ambas i habitu. habit⁹. n. vginitatis ꝺm illud qõ ẽ cũ nõ dicat absolute nisi castitatẽ pfectã. i Abraã erat. ꝙuis ꝓiugio vteret. sic. n. habit⁹ vginitatis ⁊ castitatis ꝓiugalis. put fuit i Abraã nõ differebãt ꝺm aliqd absolutũ sz i relatõe. vt videri põt ex dcis i qõe. Dẽs retro scõs eiusdẽ fuisse meriti cui⁹ nũc xpiani sunt. hoc itellndũ ẽ de idẽptate ꝓportõis nõ cãlitatis ꝙ tñ ad cõez statũ illoꝝ ⁊ istoꝝ q aduẽtũ xpi secuti sunt Nõ põt caro añ corrũpi nisi mẽs añ fuerit corrupta hoc itellndũ ẽ de corruptõe vitiosa. sancti⁹ ẽ mori fame ꝙ idoloticis vesti. hoc vez ẽi casu duplici. s. vel pp ꝓscietiã mãducãtis qñ ad veneratiõez idoli ꝓcedit. vel pp ꝓscietiã astãtiũ qñ ide scãdalizãt. qa idoloticũ ẽ aliqd idolo ꝓsecratũ. si aũt fidelis esuriens inueniat idoloticũ ⁊ comedat nõ i veneratione idoli nec sunt pñtes alig q ide scãdalizẽt. nõ peccat.

Di. xxxiij

n Hinc superest ⁊c. Superi⁹ determinauit magr de mr̃im⁹ quo ad cãz formalẽ ⁊ efficiẽtẽ. ⁊ finalẽ. Hic determinat ꝺ eo quo ad cãz mr̃imonialẽ. ꝺ est dcm̃nare de psonis ꝓhẽtib⁹: ⁊ diuidit i partes duas. ℙ° determinat de psonis nõ oio illegitimis ad ꝓhẽdũ. ²° de oino illegitimis di. ⁊. ibi. Sũt igit. ℙ° i tres. ℙ° determinat pncipalr de impedimẽtis añtib⁹ mr̃imoniũ ꝓhẽdũ. ²° de supueniẽtib⁹ post mr̃im⁹ iã ꝓctũ di. ⁊ seq̃nti ibi. Hoc ẽt notãdũ. ³° de icidẽtibus i actu ꝓhẽdi di. ⁊. ibi. Nũc de ꝺditõe. ℙ° i duas ℙ° determinat de gbusdã impedimẽtis q̃ dirimunt mr̃im⁹. ²° de gbusdã q̃ nõ dirimũt ibi. De his ẽt ℙ° i tres. ℙ° determinat de impedimẽto frigiditatis. ²° de impedimẽto maleficij ibi. De maleficij aũt. ³° de impedimẽto furie ibi. Furiosi quoq. Illa ps q̃ ibi incipit. De his diuidit i duas. ℙ° determinat de impedimẽto culpe icest⁹. ²° de impedimẽto pene ibi. Illud ẽt.

Articulus quartus.

c Arca istã di. q̃rẽdũ ẽ pncipaliter de. 4. ℙ° de impedimẽtis mr̃imonij i ge

nerali. 2° de nāli impedimēto impotentie coeundi 3° de ipotētia coeūdi p maleficium. 4° de qbus dā impedimētis respicientib⁹ libex arbitriū. Circa p^m q̄runt duo. P° vtz sint aliq̄ impedimēta matrimonij. 2° q̄ 7 quot sūt illa.

p Rimo ostendo q̄ nō sint aliq̄ impedimēta mr̄imonij. mr̄im^m ē. n. rmediū ꝺ mozbū ꝓcupiscie. sed mōb⁹ ꝓcupiscie trāsit ad oēs nllō impediēto obstāte. ḡ vr̄ sūr q̄ nullū dēat eē mr̄imōij impediēntū. gn libere possit oib⁹ ꝓuenire. Itē diuina operatio nulluz pōt impedimētū hīe. Sz ꝺctus mr̄imonij ē diuīa opatio iuxta illud Math. 19. Quos deꝰ ꝓiūrit hō nō separet. ḡ nullū pōt hīe impedimētū. Cōtra magr̄ huius di. c. j. assignat mr̄imonij impedimēta pla. Rñ° q̄ mr̄imonij sunt aliq̄ impedimēta. ois. n. res ꝑstans ex aliqb⁹ cāis q̄ impediunt hz impedimēta. Sz cause mr̄imonij q̄nq̄ impediunt. cā. n. eī⁹ efficiens q̄ est murus ꝑsensus q̄nq̄ impedit. s. p errorē 7 coactiōez cā. n. eī⁹ finalis q̄ ē generatio ꝓlis ad cultū dei q̄nq̄ impedit p coeūdi ipotētiā 7 modis alijs. cā ēt mālis impedimētū recipit p ꝓsanguinitatez. 7 ēt modis alijs. cā ēt eī⁹ formalis q̄ ē iseparabilitas impedit. s. p sacz ordinē 7 p votū solēne. 7 p ligamē mr̄imonij alteri⁹. Ad p^m i opp^m dō q̄ remediū ꝺ mozbū ꝓcupiscētie nō ē mr̄imoniū trū. Sz ē aliud remedium nobili⁹. s. castitatis vtus seu ꝓtinētie. Ad 2^m dō q̄ ꝓ tract⁹ mr̄imonij nō trū est operatio diuina Sz ēt humana. 7 ex pte q̄ humana ē recipit impedimētū.

s Ecundo queritur q̄ 7 quot sunt impedīta matrimonij. Rñ° q̄ impedimēta mr̄imonij sūt ix. tū. quoz tria accipiunt ex parte cāe efficientis q̄ ē liber mutu⁹ ꝓsensus p vba de p̄ri exp̄ssus q̄ sunt error ꝓsone 7 ꝺditiōis suitutis 7 coactio. 3ª. ex parte cause finalis q̄ ē generatio ꝓlis educāde ad cultū diuinū 7 remedium ꝓcupiscētie. ꝺ generatiōem ꝓlis est ipotētia coeundi. ꝓtra educatōez ꝓlis ad cultū dei ē disparitas cultus. ꝺ remediū ꝓcupiscentie ē crimen quo reddit se hō indignum remedio ꝓcupiscētie p mr̄im^m. per cōparationem ad cām materialē sunt tria. nā eniz i ꝓcubitu ꝓiugali abhozret niminm ꝓpinquitatē inter ꝑsonas. 7 iō nimia ꝓpinqtas inter personas mr̄imoniū impedit. hec autez ꝓpinquitas triplex ē. s. p cognationē. per affinitatem. 7 per publice honestatis iusticiā ꝓpter quam hō nō potest ꝓtrahere cū ꝓsanguinea illi⁹ cū qua cōtraxit spōsalia. ēt si spōsalia non valuerunt de iure. ex̄ de spōsalibus. Ad audientiam. p cōparationem ad cām. formalem q̄ est vinculi iseparabilitas. accipiunt tria. s. ordo sacer. votū solēne. 7 alteri⁹ matrimonij ligamen. hec ipedimēta. ix. cōprehendun tur his versibus.

Error. ꝺditio. votum. cognatio. crimen.
Cultus. disparitas. ius. ordo. ligamen. honestas.
Si sis affinis. si forte coire nequibis.
Hec sociando vetant. ꝓnubia iuncta retractant.

De ipedimento coactōis in spāli dictū est di. 29. 7 de ipedimento erroris di. 30. de alijs autem i suis locis in speciali dicetur.

Articulus secundus.

c Onsequēter queritur de 2° p̄incipali. 7 circa h̄ q̄runt duo. P° vtz frigiditas ex pte viri ipediat matrimonium. 2° vtruz artatio ex parte mulieris.

p Rimo ostendo q̄ frigiditas ex pte viri nō ipediat mr̄imoniū q2 impotentia rei que nō regrit ad mr̄imoniū nō ipedit mr̄imoniū. Sz cot⁹ non regrit ad mr̄imoniū. ḡ ipotētia coeūdi p frigiditatez nō ipedit mr̄imoniū. Itē in ten̄ib⁹ ē frigiditas per etatē. 7 tū pōt ꝓtrahere matrimoniū. Cōtra ex̄ de frigidis 7 maleficiatis. Dō sedē. Sicut puer q̄ non pōt reddere debitū nō est aptus ꝓiugio. sic q̄ ipotētes sūt minime apti ad ꝺbendum mr̄imonia reputātur. Rñ° q̄ frigiditas viri aut supuenit mr̄imonio iā legitime ꝓtracto siue ꝓsumato. siue nō ꝓsumato. 7 talis frigiditas mr̄imoniū nō ipedit sm cōem opinionē. Ꝙmus alig dicāt q̄ si ē ꝑpetua 7 antecedit mr̄imonij ꝓsumatōez ꝑp illā si ꝓbari potuerit. potuit mr̄imoniū dirimi. aut p̄cedit mr̄imonium cōtractū. 7 tūc dico q̄ si ē ꝑpalis cui pōt adhiberi remediū p nāz vl p artē nō dirimit mr̄im^m si ꝺbat tū malefac hō ꝺbēdo ꝛdiu ē i illo statu nisi magna necītas vel vtilitas ꝺ egrat. si āt ē ꝑpetua ita q̄ adhiberi nō pōt rmediū. nec p nāz. nec p artē ipedit mr̄im^m ꝺbēdū 7 dirimit si ꝺbat de facto. ex̄ ꝺ frigidis 7 maleficiatis. c. j. cu⁹ rō ē. q. i ꝺctu mr̄imonij ꝺbētes implicite obligāt se ad sibi reddēdū mutuo debitus si petat. null⁹ aūt se obligare pōt ad ipossibile. hec āt frigiditas ꝓbari pōt vere. vt cū vir p testes sufficientes ꝓbat se anteq̄z mr̄im^m ꝺberet mēbris genitalib⁹ ꝑuatū eē. vel p̄sūpte qñ. s. cohītauerūt p triēniū. 7 bona fide opi carnali opā dederūt. nec tū mulier ē cognita a viro. ex̄ de frigi. 7 maleficiatis. Laudabilē. 7 tūc aut vteroz ꝓclamat ad iudiciū 7 ꝑsiteтur ipedimētū. 7 tūc ꝑ piculū collusiōis vteroz iurabit q̄ bona fide officio carnali opā dederī. nec cogire potuerūt. iurabūt ēt cū eis de credulitate septez ꝑsone ꝓpiqz vel vicine bone fame eoz ꝑsonas 7 sta tū cognoscētes. ex̄ de frigidis 7 maleficiatis. Laudabilē. 7 c. Ife. si aūt mulier ꝓuocat ad septōez dicēs se a viro nō eē cognitā. viro ꝺniū asserēte. credit viro. q2 caput eē mulieris. ex̄ eo. ti. c. j. §. Illa aūt. qō ē irelligēdū nisi mulier p aspectū corpis ꝓpij velit ꝓbare vix eē mētitū. si aūt vir dicit se nō cognouisse vxorē. 7 petit ab ea separari 7 vxor ꝺdicēte. nō credit sibi soli. Sz sibi icūbit ꝓbatio. Sz qūo hō possit ꝓbare nō video nisi ꝓbādo se eē ꝑuatū genitalib⁹ membris antequam matrimonium contraheret vel nisi forte si vxorē accepit virginem peteret eam face re ispici. 7 si integra inueniretur. videtur virsuum ꝓpositum ꝓbasse. nisi forte mulier replicaret ꝓ tra virum q̄ bona fide non dedit opam officio carnali. separatione vero facta datur mulieri licentia contrahendi. extra eo. titu. 7 eo. capi. 7 capit. Laudabilem. frigidus autez sine spe coniugij permanebit. q̄ si cum alia ꝓtraxerit 7 eam cognouerit cogetur ad primaz redire. ex̄ eo. ti. c. j. 7. c. Laudabilez. cui⁹ ratio est. q2 tūc constabit ecclesiam fuisse deceptaz in iudicādo impedimentum perpetuū qō erat tpale. Ad ꝓmum in opp^m dō q̄ ꝑ huis actus coeundi fit necessarius ad matrimoniale vinculum. tamen

potẽtia ẽ neccia. ⁊ iõ ꝯnis carẽtia actꝰ impediat mrimoniũ. tñ defectꝰ potẽtie p̃cedẽs impedit pp rõez dictã in qõe. Ad ⁊m dõ q frigiditas seniũ iuuari potest aliquo bñficio. i senibꝰ ẽt apparet defectus. vñ cũ eis ꝟhens nõ decipit. sicut ꝟhens cũ alijs. dicũt tñ alig q si eẽt frigiditas talis rõe senectutis q nullo mõ posset iuuari. nec per artẽ nec p nãm. dicendũ eẽt sicut de frigiditate nãli. qz talis ꝟhendo obligaret se ad impossibile.

s Ecundo q̃rit vtr artatõ exptẽ mlieris impediat mrim^m. Rñ° q aut illa artatio talis ẽ q sibi põt subueniri vel p cõsortiũ viri vel p naturaz. vel per artẽ cirugie sine piculo. ⁊ tũc mri^m nõ impedit ꝙuis male faciat mulier ꝟhendo ꝙdiu ẽ in tali statu. aut nullo mõ põt apponi remediũ. ⁊ tũc si talis artatio supuenit mrimonio legitie ꝟcto siue ꝓsumato siue non ꝓsumato mrim^m nõ dirimit ꝑm cõez opionẽ. ꝙuis aliqui dicãt q si est ppetua ⁊ añcedit mrimonij cõsũationẽ pp ũlã si legitie probari potuerit. poterit mrim^m dirimi. si aũt añcedit mrim^m ꝟctũ impedit mrim^m ꝟhendũ. ⁊ si de fcõ ꝟhatur poterit dirimi p iudiciũ ꝓbato legitie impedimẽto. vñ illud qõ hẽt cx de frigidis ⁊ maleficiatis. Cũ cõsultationi. vbi dz q ecclia romana ꝓsuluit i ꝓsilio iudicare vt q tãꝯ vrores hẽri nõ pñt. vt sorores hẽant. ꝓsilium ẽ ñ p̃ceptũ ꝟz gl. ibidẽ seperatiõe vero facta dabit licẽtia viro ꝟhendi cũ alia ex. eo. ti. c. Extris. mulier tñ dz sine ꝓiugio pmanere. Si aũt postea ꝟcerit cũ altero ⁊ cognoscat ab eodẽ. ⁊ p vsũ seqntis fit fcã cognoscibilis a primo dz ei reddi. ex de frigidis ⁊ maleficiatis fraternitatis. Si aũt p vsuz sequentis nõ sit facta cognoscibil' a primo. aut si ẽ. nõ tñ sine graui periculo mulieris qõ accidere põt pp ieqlitatẽ mẽbroꝝ vel aliqua alia de cã nõ redderetur eidẽ. nec sic dz mulier esse inepta ad mrimoniũ pp frigiditatẽ sicut pp artationẽ. qz mulier icõcubitu ẽ patiẽs. vñ ad reddendũ debitũ viro sufficit q patiatur viri actionẽ in nãli mẽbro. hoc aũt eius frigiditas non impedit.

Articulus tertius.

c Onsequenter queritur de ꝟncipali. ⁊ circa lꝫ qrũk duo. ꝑ° vtrũ maleficiuz impediat mrim^m. 2° vtr seperati pp maleficiũ si pꝰ ꝯz alia mrimonia ꝟcerunt carnalr se cognoscãt sint ad primũ matrimonium reuocandi.

p Rimo oñdo q maleficiũ non ĩpedit mrimo^m. qz nullũ ĩpedimentũ dirimit mrim^m. nisi sit perpetuũ. sed nullũ maleficiũ ẽ ppetuũ. qz põt solui vel p ipz maleficiũ vel p alterũ vel per pniaz ⁊ puersionẽ ad deuz. vel per exorcismos eccle ⁊ oꝛones scoꝝ. g̃ maleficiũ nõ ẽ impedimentũ dirimens mrim^m. Itẽ nullũ impedimẽtuz dirimit mrim^m nisi p̃cedat. ex de frigidis ⁊ maleficiatis. Extris. in glo. Sz nõ videtur qõ sciri possit vtr maleficiuz p̃cedat mrim^m vel ꝓsequat. cũ g̃ cã mrimonij sit fauorabilis nõ ẽ aliquod mrim^m dirimendũ pp maleficiũ. Lõtra dicit magr hũa huiꝰ di. c. 2. ⁊ ẽ. 33°. q. i. Si p sortias. q si maleficiati satiari nõ potuerint seperari valebũt. Rñ° q maleficiũ aut est tpale aut ppetuuz si tpale nõ dirimit mrimoniũ. si perpetuũ aut p̃cedit mrimoniũ tã ratũ ꝙ ꝓsumatũ. ⁊ sic ipedit ꝟhendũ ⁊ dirimit iam contractũ. aut sequit mrimoniuz ratũ. sed nõ ꝓsumatũ. ⁊ sic ẽt dñt aliqui dirimi mrimoniũ ꝟctũ. di. n. 33°. q. i. c. i. q ꝓiugiũ ꝓfirmat officio. s. carnali. vt dicit glo. ⁊ parũ post dicit q añq̃ ꝓfirmet ipossibilitas officij soluit vinculũ ꝓiugij. aut sequit mrimoniũ ꝓsumatũ. ⁊ tũc vinculũ mrimoniale nõ dirimit. cõis opinio ẽt tenet q si certũ eẽt q esset secutũ mrimoniũ ratũ. non tñ ꝓsumatũ non pp hoc dirimeret vinculũ mrimonij. i separando aũt maleficos sili mõ p̃cedendũ est sicut in separatiõe pp frigiditatẽ. excepto q frigido nõ dat licentiã ꝟhendi cũ altera. qz frigiditas ẽ impedimẽtũ vle. ꝟz maleficiato dat. qz maleficiũ est impedimẽtũ particulare. Ad p^m in opp^m dõ q miorẽ falsa. aliqñ eni ẽ maleficiũ qõ durat per totã vitam. qz si hz remediũ nõ est homini notũ. vel nõ est licitũ. tũc aũt ꝓsumit ppetuũ qñ per triẽniũ ꝓiuges cohitauerunt ⁊ bona fide operã carnali copule dederũt. ⁊ se cogᵒ scere nõ potuerũt. Ad ⁊m dõ q ꝙuis vir possit scire vtrũ p̃cedat mrimoniũ ratũ vel sequat. tñ facile sciri põt vtrũ p̃cedat mrimoniũ ꝓsumatũ. ⁊ hoc sufficit ꝟz aliquos. qa si p̃cedit ꝓsumatũ ꝙuis sc̃f ratũ dirimit ipz. Vl põt dici q i fauorẽ alteriꝰ matrimonij vtiliozis ꝓsumit. q si p̃cedat matrimoniuz consumatum q precessit ratum.

s Ecundo q̃rit vtr sepati pp maleficiuz si pꝰ ꝯz alia mrimõia ꝟcerũt carnalr se cognoscãt sint ad p^m mrim^m reuocãdi. Et vi q ñ. 33. q. i. Si p sorciarias. dõ ꝺ sepatis pp maleficiũ. q si postꝯ alias nuptias expetierit illis i carne viuẽtibꝰ qbꝰ iũctẽ fuerit ꝓximus qᵒs reliq̃rãt ẽt si possibilitas ꝓcubendi eis reddita fuerit recõciliari neqbũt. Itẽ ois carnal' copula ex mrim^m ẽ mortale pecm̃. Sz sepati p maleficiũ carnalr cognoscẽdo psonas cũ qbꝰ postea mrim^m ꝟcerint mortalr ñ peccãt. g̃ iter eos ẽ legitimũ mrim^m Sz mrimõia legitia ⁊ ꝓsũata nullo mõ solui pñt. g̃ si sepatis reddat potẽtia mutuo se cognoscendi nihilominꝰ recõciliari neqbũt. Itẽ si pꝰ ꝑdcã sepatõ nẽ vir ꝟcipiat aliquẽ ordiez sacz ⁊ postea mlierez aq̃ sepatꝰ fuerat carnalr cognoscat. ñ pp hꝫ reuocabit ad actꝰ mrimõialeꝫ cũ ꝑdcã mlier exercẽdos. ẽt ad petitõez mlieris. qõ pt pbari p sile aliqᵒ mõ. qz si vir añ ꝓsũatiõez mrimõij ꝟcipiat ordiez sacz igᵒ rãte vroze ñ restituet ẽt vroꝛi petẽti. ꝟz appellet relĩgionẽ intrare. Sz vnũ mrim^m ñ ẽ minꝰ forte ipedimẽtũ alteriꝰ mrimõij q̃ susceptõ ordis sacri. g̃ sepati pp maleficiũ si postꝯ alia mrimõia ꝟcerit carnalr se cognoscãt ñ fũt ad p^m mri^m reuocãdi. Lõt°. 33. q. i. Dõ aũt. dz ꝺ sepatis pp frigiditatẽ. q si frigido reddat potẽtia coeũdi ad p^m ꝓiugiũ cogek reuerti. g̃ silr dz dici de pp maleficiũ separis. Rñ° q taleꝫ fũt ad p^m mri^m reuocãdi. qz sñia diuortij sup eos lata fuit p errorẽ. qz ipedimẽtũ qõ fuit iudicatũ ppetuũ ꝟz ꝓsũptiõez. nõ fuit ppetuũ ꝟz vitatẽ. ⁊ tale impedimẽtũ ñ dirimit mri^m nisi ꝟz rei vitatẽ tale ipedimẽtũ sit ppetuũ. Ad p^m i opp^m dõ q illud decretũ fuit Guari Remeñ. archiepi qõ i cãu pdcõ tenek. vñ dic glo. ibidẽ. hic poti^s dicẽdus ẽ ignarꝰ q Guarꝰ. ⁊ magr hꝰ di. c. 2. dic q illud magis itelli^m est ex rigore ꝯz ex canonica equitate. Ad ⁊m dõ q

mrimonia q̄ scdo ꝓrerūt nō fuerūt legitia ꝫ iudici uz dei. ꝙuis legitia fuerit ꝫ iudiciū ecclie. tñ i illꝫ ꝓiugijs carnalē copulā exercēdo excusanꝫ a pcō pp inuincibilē ignorātiā. ſz postꝙ sciūt maleficiū cessaſ se si carnalr copulāt cū illis cū qb⁹ secūdo ꝓrerūt a mortali pcō nō excusanꝫ. Ad 3m dō q maior est falsa. qr sepatio fuit fcā p errorē inꝙtū extiabatur maleficiū ꝑpetuū qō perpetuū nō erat. vñ p⁹ ꝺctū mrim^m semp māserūt ꝫ iudiciū dei veri ꝓiuges vñ vir suscipiēdo ordinē sacꝝ vxori ꝓiudicare nō potuit. fuscipi ēdo. tñ nō peccauit. qr p ignorātiam ūincibilē seu ꝑbabilē fuit excusat⁹. Sz vtꝝ suscipiēdo illū ordinē sacrū ñbi ꝓiudicauerit. quo ad �al vt sibi nō liceat ab vxore debitū exigere dubiū est. vi. n. aliqb⁹ q ūbi exigere ñ liceat. ꝙuis reddēr teneaꝫ. qr votū qō sacro ordini ē ānexū tenuit ꝙtum ad illud qō erat i ptāte viri. ꝙuis nō quo ad illud qō erat in ptāte mulieris. i ptāte aūt viri ē exigere ſz ꝙtū ad reddēdū debitū corp⁹ viri erat i mlieris ptāte. Alij dñt q ille suscipiēdo ordinē sacrū nec mulieri nec sibi ꝓiudicat quo ad �al qn liceat sibi petenti reddeꝛ debitū ⁊ exigere. qr ignorātia inuincibil' seu ꝑbabiłr eū ab vtroqz ꝓiudicio excusauit. nisi. n. extimasset solutū fuisse vinculū mrimonij iter ipz ⁊ mulierē sacrū ordinē nō suscepisset vñ nec ad votū ꝓtinētie se obligare intēdebat. nisi cū hac ꝓditione iplicita. ſ. si cēt totalr ⁊ ꝫ vitatē ab illo ꝓiugio liberat⁹ Ad ſil'e aūt qō adducebaꝫ ad ꝑbandū maiorē argumēti dñt alig q ñ ē ſil'e. qr ille q aū ꝓsumationē mrimonij sacrū ordinē suscepit pōt religionē intrare ⁊ in ea ꝑfiteri p quā ꝓfessionē soluit fm rei vitatē vinculū mrimoniale iter ipm ⁊ mulierē. sed ille q post susceptionē ordis sacri vxorē carnalr cognouit vere mrem^m ꝓsumauit. vñ posteā nō licet sibi religionē intraꝛ ꝺ volūtatē vxoris ſz qd dicēs si ille q aū ꝓsumatiōez mrimonij sacrū ordinē suscepit ñ vult religionē intrare. ⁊ mulier petit a iudice ipm ꝓpelli ad mrimonij ꝓsumatiōez ad �al pōt dici fm aliquos q ille tenet religionē itrare. ⁊ ad �al dz p iudicē ꝓpelli ñ ad mrimonij ꝓsumatiōez. qr er q⁹ si bi pz via p q nā pōt licite seruare votū ꝓtinētie. qr ānexū ē ordini sacro tenet illū eligeꝛ. glibz. n. vonēs tenet facere illud qō pōt ad �al vt votuz seruet qō fecit. Alijs aūt vi q si ille suscipiēdo ordinem sacrū credēbat p �al mrim^m inī ipm ⁊ mulierē posse solui eo q erat ignar⁹ iuris nō tenet religionē itraꝛ ſz dz ꝓpelli ad mrimonij ꝓsumationez nisi mulier velit ꝓtinere. cū. n. lōge fort⁹ sit votū ꝓfessiōis in religiōe ⁊ arct⁹ ꝙz votū ꝓtinētie tñ. durū videreꝛ dre q ad ꝑ teneret. cū ad ꝑ nūꝙz se itēderit obligar nec explicite nec iplicite. illi tñ nō licebit debitum ab vxore exigere. qr exigere ñ est i sua potestate.

Articulus quartus

c Onsequēter q̄rit de 4° ꝓncipali. ⁊ circa ꝑ q̄rūtur duo. ⁊ᵖ⁰ vtrū furia ipediat mrimoniū. 2° vtꝝ icest⁹ cū ꝓsāguinea vxoris

p Rimo oñdo q furia nō ipedit matrimoniū. qr mrim^m nō dirimit nisi pp ipedimētū ppetuū. ſz de furia sciri nō pōt vtꝝ sit ppetua vl nō. g furia ñ dirimit mrim^m. Itē dicit magr h⁹ di. c. 3. ⁊ ē. 32. q. 7. Nec furiosus. Nec furiosus nec furiosa mrim^m ꝺhere pñt. ſz si ꝺctū fuerit nō separeꝛ. g ꝙuis furia impediat ꝺhendū nō tū dirimit ꝺctū. Contra furia magis ipedit ꝓsensuz ꝙz erroz. qr magis tollit rōis vsuz. ſz erroz psone ⁊ ꝓditiōis seruitutis ipediunt mrim^m ꝺhendū ⁊ dirimūt ꝺctū. g furia multo fortius. ℟ñ° q aut furia ſcgt mrim^m siue ratuz siue ꝓsumatū. ⁊ tale mrim^m nō dirimit. 32. q. 8. Illi qui mrim^m. ⁊ illud decretū recitat magr h⁹ di. c. 3. aut añcedit mrim^m. ⁊ tūc furiosus aut nō �al lucida interualla. aut �al. si nō. nullū ē mrim^m cū eo ꝺctū. qa ꝓsentiren pōt. ⁊ mrim^m ꝺhi nō pōt sine mutuo cōsensu libere volūtatis. si ꝫ lucida interualla. aut cōtrahit illo tpe quo nō ꝫ lucidū interuallū. ⁊ tūc dō idē q pus. aut ꝺhit i tpe quo ꝫ lucidū interuluz. ⁊ tūc mrim^m tenet. qr in illo interuallo ꝓsentire pōt.

Ad p^m i opp^m dō q aliud ē ō ipedimēto qō oppōitur actui mrimoniali. ⁊ de illo qō opponitur cause ei⁹ efficiēti. p^m. n. mrim^m nō dirimit nisi fit ppetuz. 2^m aūt ꝺctū mrim^m reddit nulluz si assit illo tpe quo ꝺhit mrim^m. qr res nō pōt in esse pdiꝛ. nisi p suā cām efficiētē. Ad 2^m dō q illud qō dr si ꝺctuz fuerit nō sepētur. sic dz exponi. si ꝺctū fuerit añ furiā ñ sepenꝫ propter furiam sequentem.

f Ecundo q̄rit vtꝝ icestus cū ꝓsanguinea vxoris ipediat mrimoniū. Et vi q nō. qr mai⁹ pccū ē cognoscere ꝓsanguineā ꝑpaz ꝙz vxoris ceteris pib⁹. ſz icestus cū ꝓsanguinea ꝑpa nō ipedit mrim^m. g nec icest⁹. cū ꝓsanguinea vxoris. Itē icest⁹ ñ pōt ſ iter. i2. ipediēta mrimonij. Cōtra. 34. q. 2. i lectū. dr de quadaz q̄ se supposuit marito sue sororis quā ille cognouit credēs eē vxorē suā ꝓueniētē q i eternū ꝓiugio pri uer. Itē. 32. q. 7. Quedā ꝑ fre. Quedā ꝑ fre sui viri dorminit decretū ē vt adulteri nunꝙz ꝓiugio copulēt. ℟ñ° q icestū cū ꝓsanguinea vxoris ipedire mrim^m dupl'r pōt itell'i. ſ. aut de mrim° iā ꝺcto aut de ꝺhēdo p⁹ mortē vxoris. ⁊ᵖ⁰ mō dico q icestus pdcūs ñ soluit vinculū mrimonij. tū icestuosus amittit ius petēdi debitū ab vxore attinēte illi cū q̄ icestū ꝓmisit. eī ō eo q cognouit ꝓsanguineam vxoris sue. c. i. ēr ab vxore nō attinēte illi ꝑ q̄ ꝓmisit icestū eo. ti. c. Trāsmisse. tenet tñ reddeꝛ debituz vxori petēti. vt hī eo. ē. p⁹ mortē tū vxoris ñ �al sibi aliud mrim^m ꝺhere. vt hī eo. ti. c. i. ⁊ c. Trāsmisse. qō ē itellig^m nisi cū quo fuit dispēsatū. dispēsar eī tñ cuz eis si eēnt iuuenes. eo. ti. c. i. i glo. ⁊ ar^m ad ꝑ. 33. q. 2. In adolescētia. si tū absqz dispēsatiōe ꝺrerit tenebit mrim^m qr ñ ē phibitio cū statuto irritāte si fcm fuerit ꝺriū. tū ab illa vxore nō licebit sibi debitum peteꝛ. tenebiꝫ tñ reddeꝛ. ⁊ ꝑ pbaꝫ p illud qō dr eo. ti. Trāsmisse. 2° mō. ſ. de mrim° ꝺhēdo. dico q matrim^m postea ꝺctū nullū ē ⁊ adulteriū ꝓmittiꝫ. ⁊ icestus rōe affinitatis. vñsepādi sūt iudicio ecclie. et mulier potest nubere. vir autem quantū est de rigore iuris nubere non potest. Ad p^m in oppositū dicendum q quāuis maius peccatum sit cognoscere consanguineam propriam ꝙz vxoris. non tamē tantum iniuriatur vxori maritus per primū incestum sicut per secundum. nec propter primum icestum contrahit affinitatem cum vxore. sed contrahit eam propter incestum secundum. ⁊ ideo non sic priuatur iure petendi debitum ab vxore cognoscendo consanguineam propriā. sicut cognoscendo cōsanguineā vxoris. Ad 2^m dō q ꝑ ipedimētū nō

nũerãt iter alia. qr nõ dirimit vinculũ mr̃imonij iã ȝctũ. nec facit psonas totalr illegitimas ad aliud mr̃im^m ȝhendũ. põt tñ dici q aliquo mõ fducitur ad ipedimẽtũ affinitatis. ⁊ furia ad ipedimẽtũ erroris

c **Jrca** lr̃az Ut ꝑmaneãr. s. sic frater ⁊ soror. ⁊ nubere ñ pñt. s. cũ effectu carnal' copl'e. de qbus scriptũ ẽ. s. i legibus hũanis. maneãt vterqz inupti. s. qñ nõ tñ° ẽ frigiditas ex pte viri. ſz ẽt tãta arratio ex pte mulieris q nulli viro eẽt apta. Molik. moliri ẽ cũ difficultate conari. ⁊ dr̃ a mole. Tũc hi q iurauerãt ꝑiurij rei crie teneãt. B intellr de viro ⁊ muliere ñ de ꝓpĩqs q nõ iurauerũt nisi de credulitate Jn veritate viri cõsistat. s. nisi mulier p aspectũ corpis sui ꝓbare voluerit vr̃z esse mẽritũ. Recõciliari negbñt. expone sic statiz exponit magr̃ i lr̃a vbi dicit q B nõ ẽ tenẽdũ vt dictũ ẽi qõnib^9. Neutruz ex ipis. hẽat. s. ȝz^m ad eius exigendi carnale debitũ si incest^9 secut^9 ẽ mr̃imoniũ cũ altera. Si aũt añcessit cũ nulla põ ⁊ ȝher̃ mr̃imoniale vinculũ. logr̃. n. de illo q dormiuit cũ duab^9 sororib^9. nec lz ꝑpẽ vroꝛi reddẽr debitũ B ñ tenẽt nisi vir icestũ ꝓmiserit de cõsensu vroꝛis. nubat in dño. s. p^9 mortẽ mariti. vt magr̃ ꝗsi statiz p^9 exponit in lr̃a. i adulterio. s. incestuoso. vt exponit glo. sup illud decretũ. Mã q alij adulterij ȝher̃ pñt hẽs. 31. q. i. c. 2. Quicũqz excepta fornicationis cã. q p^9 ꝓsumationẽ mr̃imonij nõfit sepatio. nisi sit i alteri^9 penã. ꝑiur̃ aũt ꝑiurari nõ dz nisi ꝓ sua clpa ⁊ iõ ȝnis marit^9 magis eẽt grauat^9 si vroꝛ s. a fieret leprosa et feda. tñ nõ sic separi possz ab ea ȝtuz ad thoꝛ pp illã feditatẽ. sicuti pp illã fornicationẽ.

Di. rrrv.

h **Oc etiam** notãdũ ẽ. ꝛc. Supi^9 determiauit magr̃ ꝑn cipalr de ipedimẽtis añcedẽtib^9 mr̃imoniũ ȝhendũ. Nic determiat de ipedimẽtis supueniẽtib^9 p^9 mr̃imoniũ iã ȝctũ. ⁊ dividit in ꝓtes tres. P° oñdit q pp adulteriũ lz vnũ cõiugẽ alterũ dimittere. 2° ingrit an liceat dimitrenti cũ alio vel alia mr̃imoniã ȝhere ibi. Si quis aũt. 3°. an adulter cũ adultera possint post mortẽ mariti mr̃i^m ȝhere ibi. Solet ẽt q̃ri. P° in duas P° oñdit q pp adulteriũ põt vn^9 ꝑiur̃ aliuz dittere. 2° oñdit q ille q dimittit dz ab adulterio liber eẽ ibi. Si vo querit. Illa, q̃ ibi incipit. Sigs. dividit i duas. P° oñdit q dimittẽs dz cõtinere vl dimissã sibi reconciliare. 2° adducit auctoritates q̃ sonare vident q dimittẽti nõ lz dimissaz sibi recõciliare ibi. Dicit tñ. Et ista i duas. P° pdcãs auctoritates adducit. 2° eas expõit ibi. Sz b oia.

Articulus ꝓimus.

ȝ **Jrca hanc** di. q̃rendũ ẽ ꝓncipalr de trib^9. P° de ꝑiugũ sepatiõe pp adulteriũ. 2° de qbusdaz cãibus circa illã materiã. 3° de ñ ꝓiunctoz ꝑiũctiõe p^9 adulteriũ. Circa p^m q̃runtur. 5. P° vtr̃ liceat viro vroꝛẽ pp ei^9 adulteriũ dimittere. 2° vtr̃ teneat B facere. 3° vtrũ possit eam dimittere sine iudicio ecclie. 4° vtr̃ vir ⁊ vroꝛ sint ȝtũ ad B eẽlis ꝓditiõis. 5° vtr̃ graui^9 pccñ sit violare alienũ thoꝛ ȝ cognoscere monialem benedictam.

P **Rimo oñ** do q lz viro vroꝛẽ pp ei^9 adulteriũ dimittere. quã to cã ẽ fortior tãto ad eã efficaci^9 sequit^r effectus. Sz forti^9 ẽ adulteriũ qñ est i vtroqz ꝑiuge ȝ qñ est in altero tñ. ſz si ẽi vtroqz ñ pp B põt vn^9 aliũ dimittere. sicut dic̃ Aug^9. p° li. de sermõe dñi i mõte vltra mediũ. ⁊ recitat magr̃ h^9 di. c. 2. ꝗmlto minus põt vn^9 ꝑiũr aliũ dimittere pp ei^9 adulteriũ tñ. Jtẽ magis ẽ ꝺ bonũ mr̃imonij pccñ cõtra naturã ȝ adulteriũ. ſz nõ iuenim^9 q pp pccñ ꝺ naturã vn^9 ꝑiũr possit alterũ dimittere. ꝗmlto minus pp adulteriũ. Lõt^9 Math. 5. Qui dimiserit vroꝛez suã excepta cã fornicatõis facit eã mechari exceptio fornicatiõis oñdit cã pp fornicationẽ posse dittr. Rñ° q separi virũ ab vroꝛe dupl'r põt intelligi. aut ȝz^m ad vinculũ. aut ȝtũ ad cohitationẽ ⁊ thoꝛ. P° mõ nõ põt vir separi ab vroꝛe pp adulteriũ. ſz 2° mõ in penã mulieris q̃ fidẽ fregit. ⁊ in fauorẽ viri q fidẽ seruauit. excipiũt tñ. 7. casus in qb^9 ñ lz viz vroꝛẽ dimittere pp adultẽriũ. Unus ẽ si ipe fuerit fornicat^9. 32. q. 6. c. i. cui^9 rõ ẽ. q: vt dr̃ ibidẽ ñ vr̃ q pari crimie iſect^9 aliũ de eodẽ punire possit. supple accusando. Scõs si vroꝛ vi oppssa fuerit. vt. s. e. q. 5. Jta ne. c° rõ ẽ q: vt dr̃. 34. q. i. c. i. nullo mõ ad opprobriũ male volũtatis trahatur qõ ꝓditio necitatis extorsit. Tertius si credebat maritũ mortuũ. 34. q. 2. Cũ p bellicã. q: tal' p ignorãtiã ꝓbabilẽ excusat. Quart^9 si alt' sub spẽ mariti cognouit eã. 34. q. 2. In lectũ. B ẽt p ignorãtiã excusat. Quit^9 si marit^9 tradidit eã adulterãdã ꝑsertiz iuitã. ex̃ de eo q cognouit ꝑsanguineã vroꝛis sue Discretionẽ. q: i illo cãu illud adulteriũ magis imputat viro ȝ mulieri. Sext^9 si marit^9 p^9 adulteriũ cognouit eã ⁊ tolerauit. ar^m. s. 32. q. 5. Si quis vroꝛẽ. cui^9 rõ ẽ. q: crimẽ p recõciliatiõez dissuz ampli^9 obijci nõ dz nisi recidiuũ segr̃. Septim^9 est si mr̃imonio i fidelitate vtri^9q ȝcto vir dedit vroꝛi libellũ repudij ⁊ vroꝛ alteri nupserit. tũc enim si vterqz quertat ad fidẽ vir teneat eã recipe. ex̃ de diuortijs. Gaudem^9. cui^9 rõ ẽ. q: cũ ꝺdit sibi libellũ repudij qõ facer̃ illicitũ ẽ ȝ iudiciũ dei iterꝑratiue tradidit eã adulterãdã. Allig addũt casuz octauũ. s. si vir abstinẽdo ꝺ volũtatẽ vroꝛis ei occasionez adulterãdi dedit. 17. q. 2. Si tu. vbi dr̃. Si tu abstinẽs sine volũtate vroꝛis tribuis ei licẽtiã fornicãdi. i. occasiõez ȝ glo. ⁊ pccñ illi^9 tue. iputabit^r absti nẽtie. Allij tñ dñt q ñ pp B excusaret adulterã^s mulier. qn vir posset eã p illud adulteriũ dittr̃ fm q dic̃ glo. ibidẽ. Ad p^m i opp^m dõ q adultẽriũ i vtroqz ꝑiuge ñ ẽ fortior eã dinortij ȝz in alto tñ sic̃ pz p rõez dcãz i qõe. Quis plus sit õ pccõ qñ ẽi vtroqz ȝz i alto tñ. Ad 2^m dõ q ẽt pp pccñ ꝺ nãz possz pcedi ad diuortiũ. ſz ñ fit ita mẽtio de ipo. tũ. q: ẽ passio inoiabil'. tũ q: rari^9 accidit. tũ q: non ita causat incertitudiem prolis.

s **Ecundo** q̃rit vtr̃ vir teneat vroꝛẽ dittr̃ pp adltiũ. ⁊ vi q sic. decre. di. 83. Cõsẽtire. Cõsẽtit vi errãti q ad resecãda q̃ cõtigi debẽt ñ occurrit. Sz dissio vroꝛis pp adultiũ ẽ ad cotigẽdã adulterã. ꝗ si vir eã ñ dittit sibi ꝓsẽtit. qõ illicitũ ẽ. Jtẽ Chriso^9 sr̃ Math. dic̃ ⁊ recitat mgr̃ h^9 di. c. 4. ⁊ 32. q. i. Sic crudel'. Sicut crudelis ⁊ iniqu^9 ẽ q castã dit tit. sic fatu^9 ⁊ iustus ẽ q retiet meretricẽ. Cõtra Math. 18. dr̃ q si

peccauerit i te fr tu⁹ dimitte ei septuagesies septies. cū g mlier adulterādo peccet in vir suū nō tenet eā dittē. sz magis dz sibi pcere quotiēcūqz peccauerit. Rn° dittē vxorē pp adulteriū ordiat ad correctionē adultē. aut g mlier q̄ adulterata ē correcta ē. aut parata se corrigē. aut pbabilr pfuit in corrigibil'. si correcta ē ñ tenet dimittē eā. qz nō ē necia pena corrigēs vbi correctio iaz pcessit. silr si parata ē se corrigere vt iustū ē ñ tenet dittē eā. qz ñ ē neciz appōere penā grauiorē ad corrigendū ō lictū qō mitiori mō pōt expiari. si aūt pbabilr pfuit icorrigibil'. tūc credo q eā dittē teneat. ne suo crimini videat ⁹sentir. dū correctiōez debitā non appōit. tūc aūt pfuit icorrigibil' qñ ptiaci aio se corrigē renuit. aut qñ correctiōez pmittēs ex ⁹suetudie relabit. vñ dic magr h⁹ di. c. ſ. Vir dz recipe peccatricē q̄ pniaz egit. sz ñ sepe. i. ñ nimis frequnter. ſ. ultra illud qō sapiēs determiaret eā ee ſcipiēdā.

Ad p^m i opp^m dō q pcedit de illa q̄ se corrigē ñ vult. iā. n. corret⁹ pena corrigēte ñ idiget. Ad z^m dō q illa auctoritas ⁊ alie q̄s all'at magr ad illā ptē h⁹ di. c. 4. itelligēde sunt de illa q̄ pbabilr pfuit icorrigibil'. Ad ar^m ad ptez aliaz dō q vxor adulterās ñ tñ peccat i vir. sz et in se ipaz ⁊ in deū. ⁊ iō vir nō pōt totalr pena dimittē nisi seq̄t emēdatō.

Tertio q̄rit vtr possit eā dimittē siñ iudicio ecclie. ⁊ vi q sic. Matth. p° dz q Joseph. cū eet vir iustus noluit ppalare cō ingē suā. sz voluit occulte dittē eā. qz eā ipgnatam videbat. g ñ ē ɔ iustitiā dittē vxorē absq̄ iudicio ecclie. Itē. 2. q. 8. Qui criñ. Qui criñ obijcit scribat se pbaturz. q criñ nō pbauerit qō obiecit penā quā itulit ipe patiat. g si vir accusat vxorē suā ō adulterio siue pbet siue ñ. hz itētū suū. qz si pbz sepabit ab ea. ⁊ si nō pbz ipa sepabit ab eo. g tal' causa ñ ē in iudiciū deducēda. Itē si vir p⁹ fornicatiōnē vxoris sibi debitū reddat. sibi ipi ꝑiudicat. ita vt pp illā fornicationē ñ possit dittere vxorē. g negatio debiti q̄ ē sepa° q̄^m ad thoz pōt pceder eccle iudiciū. Cōtra. 2. q. 1. Olti. Null⁹ dz eē sil' accusator ⁊ index. sz si vir ꝑpō arbitrio possz dittē vxorē. adulterā idē eet accusator ⁊ index. g ñ pōt dittē eā ꝑpō arbitrio. sz ecclie iudicio. Rn° q vir dittere vxorē pp adulteriū intelli pōt dupl'r. aut q̄tuz ad thoz tñ. aut q̄tū ad thoz ⁊ cohabitationē sil'. ꝑ° mō pōt vir dittē vxorē ꝑpō arbitrio statiz cū scit ipaz adulterasse. nec debitū tenet reddē exigenti nisi p eccliaz ꝓpulsus. sz sic reddēdo ñ ꝑiudicaret sibi qn possit ager ad diuortiū. maxie si ptestationez ꝑmittit. q ad illā copulā accedit ñ vt velit cedere iuri suo. sz tñ ne sit iobediēs ecclie tū vī aligb⁹ q erq° ꝓponit ɔ vxorē crimē quo vult ager ad diuortiū. q ecc^a ñ dz sibi pcipe. vt carnalr copulet cū ea quousqz cognouerit de cā ⁊ diffinierit. si āt loq̄mur de sepatōe mō ꝓo. tūc distiguo. qz aut iter vir ⁊ mulierē ē mr̄im^m clādestinū tñ. aut ɔctū i facie ecclie. vl saltē coram testib⁹. p° mō pt dittē vxorē arbitrio ꝑpō. qz latētia ñ oz deduci ad iudiciū ecclie. nisi in foro pnie. 2°. mō ñ lz sibi eā dittē sine iudicō ecclie ⁊ si alr dittat dz ꝓpelli ad hitādū. nisi vir icōtinēti possz adulteriū ɔ vxorē ꝑbare. cum. n. dñs ꝑcessit vxorē pp fornicationez posse dittī ius ꝑmulgauit ꝙz q̄snia dz i iudicio ferri. ⁊ qz snia ē applicatio iuris ad ꝑticulare fcñ. iō ñ bñ dñt dicētes q̄ sine iudicio ecclie possit vxor dittī. eo q dñs eā posse dittī sniauit. Ad p^m i opp^m dō q Joseph nolebat virginē dittē tāq̄z fusꝑectā de fornicatiōe. sz qr tiebat cū ea māere ob reuerētiā scitatis ei⁹. ⁊ ꝑterea tunc ex accusatiōe adulterij ꝓcedebat. ñ tñ ad diuortiū sz ad lapidationē adultē. nūc aūt ñ ē sic. Joseph. āt si opiat⁹ fuisset ipaz adulterasse q̄uis ab ea separi voluisz noluisz. tñ eā lapidari. Ad z^m dō q̄ si vir accusat vxorē de fornicatiōe cor̄ iudice spūali agēdo ad sepationē tm̄. ñ dz fieri iscriptō siue obligatō ad legē taliōis. qz sic vir siue pbet siue ñ. cōsequer suū irentū. vt arguebat. si aūt accusat eā cor̄ iudice seculari ad punitionē crimis dz ꝓcedē iscriptō p quā ad legē taliōis se obliget si i pbatiōe deficiat Ad z^m. solutum est ex dictis in qōne.

q Warto q̄rit vtr vir ⁊ vxor sint q̄tum ad sepationē pp adulteriū eq̄l ꝑditiōis. Et vi q nō. qz illi nō sunt eqlis cōditiōis quoz vn⁹ liber⁹ accusat aliū q̄z ep°. Sz sic dic magr h⁹ di. c. i. ⁊ ē. 32. q. ſ. Christiana. Virof suos ō adulterio mulieres ñ facile accusant. viri aūt liberi⁹ vxores suas adulteras apud sacerdotes deferre ꝑsueuerūt. Itē i lege veteri ñ sic erat licituz mulieri repudiare vir sic ep°. Unic. ēt. 4. meth. di cit q ñ dz eē eqlis ptās i muliere discedēdi a viro sicut ep°. cū g sepatio pp adulteriū sit q̄si quoddaz repudiū. vir ⁊ mulier ñ debet eē quo ad h eqlis cōdictiōis. Itē supioz ⁊ iferioz nō sunt eqlis ꝑditōis i mutua correctiōe. sz vir ē supioz muliere. qz sicut di. i. cor. ii°. Vir ē caput mulieris. cū g sepatō ordinet ad correctiōez delinqntis vir ⁊ mulier quo ad h nō sunt eqlis ꝑditōis. Cōtra magr h⁹ di. c. i. ⁊ ē 32. q. ſ. ꝓcepit. apud nos qō nō lz feminis nō lz viris. ⁊ eadē fuit⁹ pari ꝑditiōe cēset. Itē eadē. q. Christiana. ⁊ recitat magr h⁹ di. c. i. Christiana religio adultriū i vtroq̄z sexu pari rōe ꝑdēnat. Rn° q i sepatiōe duo ꝑsiderāt. ſ. ipa dissio ꝓpinquis. ⁊ accusatio q̄ ē via ad hāc dissionē. q̄tū ad p^m vir ⁊ mulier iudicāt ad paria. qz sicut vir pōt dittere vxorez pp adulteriū. ita ep°. q̄uis ad h iudicēt ex iequali cā. nec ē h ɔ iustitiā. qz mioz ō ill' cāis sufficit ad illū effectū sic videm⁹ q duo latrōes quoz vn⁹ plus furat⁹ ē q̄z ali⁹ iudicāt ad suspēdiū. ⁊ ita ad eqlē penā ex iequali cā. qz ille q min⁹ furat⁹ fuit meruit hanc penā. Quātū ad z^m vir ⁊ mulier nō sūt eqlis ꝑditiōis. fauorabili⁹. n. recipit actō viri ɔ mulierez q̄z ep°. tū qz vir ē caput mulieris. tū qz mulier adulterās magis ꝑfudit vir q̄z vir adulterās mulierē. tū qz adulteriū mulieris magis ledit mr̄im^m. qz causat icertitudinē ꝓlis. ⁊ iō q̄z fornicatio simplex grauioz sit in viro q̄z i muliere eo q i eo magis viget vsus rōis quo efficaci⁹ frenari pōt ꝓcupiscētia tñ oib⁹ pēsatis adulteriū graui⁹ ē i muliere q̄z viro pp rōes iā dictas. iq̄tū tñ vir ē rectoz mulieris aggrauat ꝙz qd adulteriū i viro plus q̄z i muliere. tñ nō tñ pōderat q̄tū pōderauit maioz lesio mr̄imonij ⁊ maioz confusio viri per aduelterium mulieris. Ad primum ⁊ tertium dicendū q procedunt de inequalitate conditionis quantum ad accusatōnē. Ad secundū dicendu z q non est simile de repudio. de repudio in lege veteri. ⁊ de diuortio in lege noua ꝓpter fornicationem. quia repudiū ꝑmittebatur ad vitandū homicidiū de quo nō erat tñ ꝑiculum ex parte mulieris sicut ex parte viri.

Auctoritates ad ptē aliā nō plus ꝓcludunt nisi ꝙ glibꝫ ꝓpingū pōt alterū dimittere ꝓpter adulteriū.

q Hinc quę ritur vtr̄ grauius pccm̄ sit violare alienū thor̄ ꝛ cognoscere monialē bñdictā. Rñdeo ꝙ nō. imo cognoscere mōialez bñdictā maiꝰ pccm̄ est. vñ Augꝰ i li. de scā viduitate lōge añ mediuz. Plāe ñ dubitaueri die lapsaz aliaz a castitate sācti oꝛe ꝙ vouek deo adulteris esse peiorez. cuiꝰ rō est. qꝛ in cognoscendo monialez bñdācz fit ꝓiudicium ꝛ iniustitia collegio ꝛ violat̄ castitas firmata voto quo erat spōsa dei ꝛ defloraꝝ virgo. qꝛ sole v̄gines debent bñdici. ꝛ dehonoraꝝ bñdic⁹. In violatiōe vō alieni thoꝛi verū est ꝙ fit ꝓiudiciū ꝛ iiustitia viro. cū ꝙ fornica⁹ vtrobiqꝫ sit cōis. ꝛ iuria ꝙ fit marito i violatiōe thoꝛi sui. nō tñ pōderet quātuz alia ꝙ dcā sunt in violatiōe bñdicte monialis grauius pccm̄ est oibus pensatis ꝛ ceteris pibus monialez bñdictā cognoscere ꝯ alienū thoꝛ violare. ꝛ dico ceteris pib⁹. qꝛ tñ scandalū ꝛ tñ dānū rei publice possz. ꝓbabiliꝰ iminere ex violatiōe thoꝛi alieni qō grauis esset tūc alienū thoꝛ violare ꝯ monialem cognoscere bñdictā.

Articulus secūdus.

c Onsequēter querit̄ de 2° ꝓncipali. ꝛ circa ꝫ ꝙrū tur ꝙnqz. Pᵒ vtr̄ vroꝛ adulterās de licētia viri ñ tñ ab eo coacta possit ab eo ꝯtū ad thoꝛ ꝛ cohitationē ditti. 2° vtruz vir vrozē suā quā nōdū cognouit tradēs adulterādam cōsanguineo ꝓpō iuitā possit postea ꝫ illi⁹ volūtatē religiōez ingredi. 3° vtr̄ possit postea ab ea debitū petere. 4° q̄rit̄ vtr̄ possit vroꝛ ab eo debitum petere si fuerit tradita adulterāda cuz ꝓsanguineo mariti. 5° vtr̄ ꝓcubit⁹ soluti cū ꝓiugata a marito nōdū cognita sit adulterium.

a Dꝓmuz. Rñ° ꝙ vroꝛ adulterās de licentia mariti si ab eo ñ cōpelli tur nec p metū. nec alio mō pp tale adulteriū pōt ꝯtū ad thoꝛ ꝛ cohitationē a viro p iudiciū eccl̄ie dimitti. arᵐ ad ꝫ. ex̄ de eo ꝙ cognouit cōsanguineā vroꝛis sue. Discretionē. vbi dī ꝙ vir vroꝛi adulteriū nō pōt obijcere ꝙ eā adulterādā tradidit. ꝓsertiz inuitā. pꝫ. n. ꝙ dicit. Presertiz iuitaz. vī dare intelligi ꝙ si ad ꝫ nō fuisset tradita inuita. ꝙ vir illud adulteriū sibi obijcere possz. qꝛ sic dī in glo. ibidē in casibus. ꝙ sine pccō mortali cōmitti ñ pōt mandatū nō obligat. vñ sicut dicit illa eadem glo. pꝫ qō oñdit. ꝓsertiz inuitā: vī rñdere tacite qō ni. ꝛ ꝟz eādē glo. accipit̄ ibidē ꝓsertiz. ꝓ tantum.

a Dsecun duz dō ꝙ fm aliquos ꝙ talis posset religionē intrare ꝓtra volūtatez vroꝛis. qꝛ nōdū sunt effecti vna caro. Alij aūt qbus ꝓsētio magis aspiciētes ad iuris nālis eqtatē. ꝛ ad viri iniqtatē. ꝛ ad vroꝛis ꝓfusionē quā passa ē inuita. ꝛ ꝓsiderātes ꝙ corruptiōis vroꝛis vir ē ꝓncipalis cā ꝙ ipam coegit ad illā corruptionē paciendū dñt ꝙ p illā corruptionē acquisiuit vroꝛ tantā ptātez i corꝓ viri. vt ꝫ ei⁹ volūtatē religionē nō possit igredi. vñ ex̄ de eo ꝙ cognouit ꝓsanguineā vroꝛis sue. Discretionē. dī de quadaz muliere q̄ nōdū a viro cognita ab eo fuit tradita inuita ꝓsanguineo viri ꝙ cū ipa iuita ꝓcubuit. ꝛ ꝯ cito fuit reddita libertati fugijt ab eo. ꝛ sepriori viro restitui postulauit ꝙ si monita vt ꝓtinentiā fuet ad ꝫ induci ñ potuerit. vir ꝓoꝛ cogaꝝ redīre ad ipaz ꝛ maritali eam affectione tractare.

a Dtertiuz dō ꝙ nō ē licitū tali ab vroꝛe illa petere debitū ꝓp ꝛctā affinitatē ītēr ipz ꝛ vroꝛē suā de sua volūtate ꝛ ꝓcepto ꝛ ipo ad ꝫ eaz cogēte. vñ nō min⁹ vī sibi ꝓiudicare illa affinitas ꝯ si ꝓcubuisz cū cōsanguinea vroꝛis sue. qꝛ nec ꝫ faciendo tñ ꝓiudiciū vroꝛi fecisset ꝯtū sibi fecit ipaz inuitā ꝓpō ꝓsanguineo tradendo adulterandam.

a Dquartum dō ꝙ aut illa mier fuit a ꝓsanguineo mariti cognita ꝓ coactionē absolutā q̄ ē ꝓ metū cadentē i cōstantē viz. aut ꝓ illaz q̄ est ꝓ metū leuē que nec coactio dici dz. Si ꝓmo mō. nullū fcm ē ꝓiudiciū mulieri ēt si sic fuisset oppssa nō de viri volūtate. qꝛ si cut dī ex̄ de eo ꝙ cognouit ꝓsanguineā vroꝛis sue. Discretionē. Affinitas q̄ post ꝛctū legitie mr̄imm inter viz ꝛ vroꝛē iniq̄ ꝫhitur. ei nō dz efficere que h⁹ inigtatis ꝓticeps nō extitit. cū suo iure nō debeat sine sua culpa ꝓuari. si aūt nō fuit coacta nisi coactiōe ꝙ metū cadente in ꝓstantē viz mortalr̄ peccauit ꝓmittendo se a ꝓsanguineo sui mariti cognosci ꝛ incestū cōmisit. credo tñ ꝙ i detestationē inigtatis viri q ipam ad cōmittēdū adulteriū icestuosuz ꝙ dcm̄ metū coegit mulieri nō ē ītēr dictū a viro ꝫbitū petere. ꝛ vir petēti tenek reddere. si aūt ñ fuit inducta nisi ꝓleuē metū credo ꝙ sibi nō ē licitū debitū petere. ꝛ si petat vir nō tenek reddere. qꝛ pōt ei illud adulteriū obijcere. arᵐ in glo. sup decre. ꝓdictū vbi dī ꝙ si vir occasionē adulterandi dedisset vroꝛi. nihilominus impuraret ei. s. vroꝛi.

a Dquintum dō ꝙ ꝓcubit⁹ soluti cū cōiugata a marito nōdū cognita ē adulteriū. cuiꝰ rō ē. qꝛ ꝯtus nōdū sunt effecti vna caro. tñ veri ꝓiuges sunt ꝛ inter ipos est mr̄imm ratū. vñ glo. sup decre. sepe allatam. dicit ꝙ adulteriū cōmittit cū spōsa nōdū a viro cognita

Articulus tertius.

c Onsequenter q̄rit̄ de 3°. ꝓncipali. ꝛ circa hoc querūt. 5. Pᵒ vtr̄ post diuortiū coniūr innocens alteri nubere possit. 2°. vtr̄ ꝓiuges pꝰ diuortiū possint reconciliari. 3° vtr̄ adulter ꝙ machinatꝰ ē mortez viri adultere possit eā ducere in vroꝛē. 4° vtr̄ adulter dās fidem adultere de ꝫhendo cum ipa viuēte marito possit ipaz post mortē mariti ducere i vroꝛē. 5° de quodam spāli casu circa hanc materiam.

p Rimo oñdo ꝙ pꝰ diuortiū ꝓiūr innocēs alteri nubere possit Math. 19. Quicūqz dimiserit vroꝛē suā nisi ob fornicationē. ꝛ aliaz ducerit mechaꝝ. ꝙ ꝙ eā dimittit pp fornicationē ducēdo aliā non mechaꝝ. Itē mlier nō tenek viro. nec ex° nisi ad reddendū debitū ꝛ sīl cohitandū. Sz ab vtroqz istoꝝ ꝫbsoluit ꝓiūr innocēs ꝓ diuortiū. ꝙ nullo remanet alligatꝰ alteri. nō ē ꝙ cā ꝙre alteri nubere nō possit.

Cōtra apls. i. cor. 7. His ꝙ matrimoniū iuncti sunt. ꝓcipio non ego sed dominus vroꝛem a viro non discedere. ꝙ si discesserit manere innuptā.

Rñdeo ꝙ post diuortium alter coniunx innocens altero ꝓiuge viuente nubere nō pōt alteri. qꝛ nullū ipedimētū supueniēs mr̄imonio ꝓsumato pōt

soluere mrimoniale vinculū inter ꝓiuges ꝙdiu viuūt. vñ apls. p°. cor. 7. Mulier alligata est legi ꝙto tpe vir ei⁹ viuit. ꝓiunx aūt nocens pp eādez cāz alij nubere nō pōt. etiā qz nō ꝓgruit. si. n. alij posset nubere multis esset occasio adulterādi vt se transferre possent ad magis desiderata ꝓnubia. ex iam dictis pz q aliqs q nūq̄ se intendebat obligare ad ꝓpetuā ꝓtinentiā. pōt p accidens obligari ad ꝓtinentiā p vitā totā alteri⁹ psone. nec mirū. qz si vxor incurreret aliquā infirmitatez icurabilez q̄ nō posset cōpati carnalez copulā maritus obligaret̄ p accūs ad ꝓtinentiā p totā vitā illi⁹. Ad p^m in opp^m dō q illa exceptio. nisi ob cāz fornicatiōis. nō refertur nisi ad dimissionez vxoris. z iō arg^m ꝓcedebat ex malo intellectu. Ad 2^m dō q ꝙnis nō teneat̄ ad reddēdū debitū vel cohitandū adhuc manet iter eos quoddā vinculū quo glibet ita obligatur alij vt non possit alteri nubere ipo viuente.

s Ecundo q̄rit vtr ꝓiuges post diuorcium possint reconciliari.

Rñ° q sicut ꝓiūr inocēs nō pōt licite retinēr vxorē adulterā icorrigibilē pōt tñ licite retinere correctā vel se corriger̄ paratā. sic dico q si p⁹ diuortiuz ē correcta vl se pata corriger̄ pōt eā licite recōciliare ꝝm ap̄lm. i. cor. 7. Qui p̄cipit mulierē discedentē a viro māere inuptā. aut viro. s. recōciliari. z qz viro posse dimittere vxorē adulterā introductū ē in fauorē inocētis viri z penā adultere. iō viro dimittēdi adulterā vxorē ñ fit ꝓiudiciū qn possit ipaz correctā ad se reuocare ifra biēniuz. ēt si ipa noluerit. ex̄ de querelā ꝓiug. Gaudem⁹. i glo. Si tñ monit⁹ ipaz correctā noluerit recipe ifra biēniū. z trāsacto illo biēnio mlier religionē intrauerit. vir nō poterit illā ad se reuocare. ar^m ad ł. c. p̄dcō. nec ēt si añ per biēniū votū cōtinentie emiserit de licētia mariti. innocēs aūt statiz post diuortiū altero iuito pōt religionē intrar̄ eo. ti. Cōstitut⁹. c⁹ rō ē. qz adultera nullū hz ius repetēdi. eū z sic dō ē de muliere innocente que viruz suuz dimisit propter adulterium.

t Ertio q̄rit vtr adulter q machiat⁹ est in morte viri adultere possit eā ducere in vxorē. Et vī q sic. Dauid ꝓmisit adulteriū cū Bersabee vxore Urie. z postea machiatus ē i morte Urie. vt hīet eā vxorem. quam post mortem Urie duxit in vxorem z fuit legitima ei⁹ vxor. vt habet̄. 2° Regū. c. ii°. Itē machiari i mortez mariti adultere nō nūerat̄ iter duodeciz ipedimēta mrimonij. qz crimē qđ ē vnū de illis ipedimētis ē occisio vxoris ꝓpe vel ꝓprij mariti. Contrariū h⁹ hī. 31. q. i. Illud vo. §. Hic subaudiēdus est. z recitat̄ a magro h⁹ di. c. vlr. Rñdeo adulter qui machiat⁹ ē in mortē viri adulrere non potest eam ducere in vxorem z si de facto duxerit sepandi sūt cui⁹ rō triplex rē. vna criminis enormitas. alia qa adulter peccauit i mrimoniū iterficiēs legitimum vxoris virū. tertia ne adulteri pp adulteraz amorē cēnt proni ad iterficiendū maritos eaz. vt eas hīent vxores. vñ ꝑm aliquos si adulter interficit maritū adultere nō ea intentiōe vt hēat eā vxorē. sz ex alia cā vel occasiōe. z postea ꝓhat cū ea nō esset mrimoniū dirimēdū. ex̄ de querelā ifideliū. laudabilē. z de eo q duxit i mrim^m quā polluit p adulteriū. Sup eo. i glo. vxor ēt pcurās maritū interfici p ifidelē cū quo adulterata ē. q post ł per eius studiū ad fidē ꝓuertat̄ nō pōt cū illo ꝓbere. sz si ꝓbunt dirimēdū ē mrim^m. qz tali dāno tale lucruz ecclia ꝓpensare nō vult. ex̄ de querelā ifideliū. laudabilē

Ad p^m i opp^m dō. q sic dī. xi. q. i. Si qua. §. Sed obijcitur i veteri testamēto mlta pmittebāt̄ pp infirmitatez q̄ in euāgelij pfectiōe elliminata sunt. q̄ dā pmittebātur cā ifirmitatis z sacri futuroꝝ. sic z Bersabee ꝓmissa est duci i vxorē. Ad 2^m dō q ł ipedimētū reducit̄ ad ipedimētū criminis.

q Arto q̄rit vtrū adulter dās fidez adultere de ꝓhendo cū ipa viuente marito possit eā post mortē mariti duc̄ere in vxorē. Rñdeo q si adulter dat fidez adultere de ꝓhēdo vl cū ipa ꝓhīt ignorās q illa maritū hēat pōt cū ipa ꝓhere post mortē mariti. sic dico ō muliere ꝓhēte cū viro quē ignorabat vxorez hēre. ex̄ de eo q duxit mrimoniū quā polluit p adulteriuz. Veniēs. si aūt sciat ipam hīe maritū tpe quo cōtrahit cū ea. vel dat sibi fidez de ꝓhendo post eius mortē nō poterit eā ducere in vxorē. z si post mortē mariti eā duxerit de fcō sepandi sunt. xi. q. i. Relatū. z extra co. ti. vt supra. Si qs vxorē cui⁹ rō est ne adulter z adultera ꝓni eēnt ad iterficiendū maritū adultere. vt postea possent mrimoniali⁹ copulari. z idē intelligas si ꝓmissio firmata fuerit iuramēto sine fidei datiōe. qz quo ad ł interpositio fidei z ꝓstatio iuramēti equalēt. ex̄ de his que vi metusue cā fiūt. Ad aures. Sz pone q adulter nudā promissionē faciat adultere de ꝓhēdo post mortē mariti. nūqd mortuo ei⁹ marito tenebit mrimoniū inter eos si ꝓbatur? Quidā dīt q sic. qz vt dī ex̄ ō. spōsalibus. Luz apud. Cū phibitoriū sit edictū de matrimonio ꝓhendo. gēūqz nō phibeat̄ p ꝓsequētiā admittit. nō inuenit̄ aūt in iure phibitū viruz ꝓhere mrimoniū cū adultera post mortē mariti. nisi viuēte marito fidē dederit vl iuramentū fecerit ō ꝓhendo. vel nisi alter eoꝝ in morte mariti ob ł machinat⁹ fuerit. Alij dīt ꝓiū. qz spōsalia nuda promissione ꝓhi pōt. nec soluūt̄ p spōsalia fide vl iuramēto firmata. vñ cū adulterio nuda ꝓmissio ō cōtrahendo vī causare illud idē piculū p quo fuit ꝓhibitio fcā. si aūt vir dat mulieri fidē de ꝓhēdo viuēte illi⁹ marito quā nec añ nec post viuēte suo marito cognouit si post illi⁹ mortē eaz duxerit in vxorē nō sunt sepandi. silr dico de muliere q̄ fidem dedit de ꝓhendo viro viuēte legitia vxore ei⁹. talem tñ ꝓmissionē faciendo. vel de facto ꝓhendo grauiter peccant. ex̄ de eo qui duxit in mrim^m quaz polluit per adulterium. Si quis.

q Into ponit̄ casus talis. qdā Titius noie sollicitauit Tebergā vxorē primi sui q̄ rndit sustiebo qđ petis si Berte mulieri q̄ familiaris z prima z ꝓpinqua cōsanguinea erat ipi Teberge ꝓmittas p fidē q post mortē mariti mei accipies in vxorē illā de qua ipa tibi consolet. vel dicet. intēdens Teberga z ꝓbabilr credens q ipa eēt illa de q̄ Berta ꝓsuleret. cui Titius ꝓsensit z Berte mō p̄dicto fidē dedit. z sic Teberga sustinuit se ab illo carnalr cognosci. postmoduz mortuo marito Teberge Berta ꝓsuluit Titio vel dixit q accipet Tebergā in vxorē. qđ z fcm̄ est. mō q̄rit vtr mrim^m illud teneat vl sint sepandi. Rñ° q illud mrim^m nullū ē. qz Teberga sciēs q adulter dās fidez adultere de ꝓhendo cū ea post mortē mariti. postea ipaz hīe ñ pōt fraudulēt suasit Titio. vt Berte faceret p fidē illā ꝓmissionē quā fecit sperās

ꝛ intẽdẽs ꝙ qꝛ Berta diligebat eã ꝓsuleret Titio illud qꝺ postea ꝓsuluit. Fraus aũt ꝛ dolus nulli dꝫ ꝓcinari. ex de imũitate ecclie. Aduersus. §. Cetrũ. Si aũt Teberga ꝓmissionẽ supꝛadcãꝫ a Titio Berte fcãm fieri ꝑcurãs. sꝫ supꝛadictã fraudẽ non itendẽs. sꝫ itendẽs ꝙ Titi⁹ quẽ diligebat vtilius ꝛ honozabili⁹ vxozare ꝯ si teneret vxoꝛẽ accipe ꝺ cõsilio Berte ꝙꝫ si ñ. ꝛ cũ ꝺ itẽdẽs ꝓhibere elõgatõnẽ Titij a sua mala familiaritate viuente marito suo quẽ nõ diligebat. ꝛ p⁹ cui⁹ mozte solatiosiozem sibi hic sperabat. tenet mrim⁹ ꝙ post mõtẽ mariti sui inter ipaz ꝛ Titiũ fuit ꝺctũ. non obstãte ꝙ a ꝓdicta Berta fuerit ꝓdcõ Titio noiata vt eaz duceret in vxoꝛẽ. ꝛ nõ obstãte ꝙ qñ supꝛadcãꝫ ꝓmissionẽ fieri ꝑcurauit intẽdebat per ꝺ facere malam familiaritatem inter ipsam ꝛ ipm Titium firmiozem.

c **Jrca** lfaz. Nihil inigus ẽ ꝛc. hypbolice logr ad oñdẽdũ magnitudinẽ offense. l' Nihil inigus. i. magis ꝺ rõez iustitie ꝙꝫ qñ accusatoz re⁹ ẽ i eo i quo vlr aliũ ꝓdẽnare ꝯtũ tãto graui⁹ eos pũiri opõtuerit. Bitellig⁹ ẽ ꝙꝫtũ ad illud qꝺ spectat ad pccñ luxurie. sꝫ ꝙꝫtum ad iniustitiã quã addit adulteriũ sup fornicationẽ. ꝛ ꝙꝫtũ ad mrimonij lesionẽ plus vi mulier peccare pp rõnes in qõnib⁹ dictas. Iniqus est retinere meretricẽ. s. q̃ penitere nõ vult. patronus est turpitudis q celat crimẽ vxoꝛis dico ꝙ verũ est si cclat crimẽ vxoꝛis i ꝓiudiciũ correctiõis, nõ tñ si celat i suppoꝛtationem infirmitatis.

Di. xxxvj.

n **Unc** de cõditiõe ꝛc. Supius determiauit magr de impedimẽtis supueniẽtib⁹ post mrimoniũ iã cõtractũ. Hic determiat de incidẽtibus impediñtis i actu ꝺbẽdi. ꝛ didit i ptes. 2. P° determiat ꝺ impediñto huiusmodi ꝓditõis. 2° ꝺ impediñtis puerilis etatis ibi. Hoc ẽt sciẽdũ ẽ. P° in tres. P° oñdit ꝙ erroꝛ ꝓditionis huiusmodi impedit mrim⁹. 2° ingrit vtr int suũ ꝛ ancillã possit ꝺhi mrim⁹ ibi. Quidr ẽt. 3° oñdit ꝙ huius⁹ supueniẽs ñ dissoluit mrimoniũ ibi. Illud etiã.

Articulus ꝑmus.

c **Jrca** hãc di. q̃rit ꝑncipalr ꝺ ser. p° de mrimonio ꝺcto iter liberũ ꝛ ancillã. 2° de tal' mrimonij ratificatiõe. 3° de tal' mrimonij si ratificatũ ñ fuerit sepatiõe. 4° de mrimonio ꝺcto iter suũ ꝛ ancillaz. 5° de fuitute e supueniẽte mrimonio. 6° de impedimento pueril' etatis. Circa ꝑmũ q̃rũtur duo. P° vtrũ iter libex ꝛ ancillã quã credit liberã possit ꝺhi mrim⁹. 2° vtr iter liberũ ꝛ ancillã quã scit ancillã.

p **Rimo** oñ do q iter libex ꝛ ancillam quã credit liberã põt ꝺhi mrim⁹. peioꝛ ẽ ꝓditio lexe ꝙꝫ fuitutis. sꝫ erroꝛ lexe ñ impedit mrim⁹ iter sanũ ꝛ lexosum. g̃ nec iter libex ꝛ ancillã. Itẽ peioꝛ ẽ seruit⁹ spũalis q̃ hõ ẽ seru⁹ diaboli ꝙꝫ corpalis. sꝫ iter libex a seruitute spũali ꝛ seruã seruitute spũali. ꝑt ꝺhi mrimoniũ ignoꝛãtia fuitutis ñ obstãte. g̃ multo fortr⁹ int liberũ ꝛ seruã fuitute corpali. Cõtrariũ hꝫ. ex de ꝓiugio suox. P° ꝓposuit. ꝛ c. Ad nfaz. Rñdeo ꝙ inter liberũ ꝛ ancillã quã credit liberã durãte illa credulitate nõ põt ꝺhi mrim⁹ nisi in aio teneat. q ẽt cũ illa ꝺberet si eẽt ancilla. qꝛ tali erroꝛe ledit ꝺbẽs lesione ninis enoꝛmi i bonis mrimonij. ledit. n. in bono plis. in ꝺ q ea nõ hẽbit i sua ptate. ꝛ i bono fidei. qꝛ mulier ñ poterit ei debitũ reddeꝛ liberr. qꝛ forte illo tpe quo vir vellz ab ea debitũ petere dñs suus posset eã i aliquo negocio occupar. ꝛ i bono sacrũ. i. i cohitatiõis isepabilitate. qꝛ dñs ancille posset eam vẽdeꝛ. ꝛ iõ eqtate nãli puisuz ẽ talẽ erroꝛẽ mrim⁹ ipedire. Si aũt seru⁹ ꝺbit cũ ancilla ꝙꝫ credit liberã vl liber cũ libera quã credit ancillã vel seru⁹ cũ libera quã credit ancillã tenet mrim⁹. qꝛ erroꝛ eqlis cõditiõis vl melioꝛis ñ ledit ꝺhentẽ. Ad p⁹ i opp⁹ dõ ꝙ ꝙꝫis lexa sit perioꝛ ꝓditio simplr ꝙꝫ seruit⁹ ñ tñ ita ledit bonũ fidei i mrimonio nec cohitatiõis isepabilitatẽ. qꝛ ꝙꝫis san⁹ nõ teneat de ncitate sil' hitare cũ lexoso tñ tenet manere ita ꝓpe ꝙ neuter suo debito defraudet. Ad 2⁹ dõ ꝙ ꝙꝫis seruitus spũal' peioꝛ sit ipi seruo ꝙꝫ coꝛpalis. tñ non ita ledit liberum in bonis matrimonij.

s **Ecundo** q̃ritur vtr iter libex ꝛ ancillã ꝙꝫ scit ancillã possit ꝺhi matrimoniũ. ꝛ vr ꝙ nõ. qꝛ iter ꝓsonas legitias ad ꝺhendũ iter se ꝺbit mrim⁹ p mutuũ ꝓsensuz p ẏba de ꝓsenti expꝛssuz. sꝫ erroꝛ ꝓditõis ñ tollit ꝓsensũ in ꝓsona. cũ ꝙ mutu⁹ ꝓsensus p ẏba de ꝓsenti expꝛssus nõ causat mrim⁹ iter libex ꝛ ancillã quã credit liberã. ancilla nõ ẽ ꝓsona legitia ad ꝺhendũ cum libero.

Itẽ liber eque ledit i bõis mrimonij si ꝺbat cũ ancilla sciẽter. sicut si ꝺbat ignoꝛãter. sicut ꝙ pp lesiõez i bonis mrimonij ñ tenet mrim⁹ cũ ea ꝺctũ ignoꝛãter. ita nec ꝺctũ cũ ea sciẽter. Cõtra. ex de cõiugio seruoꝝ. P° ꝓposuit. ꝺ de illo q ꝺxit cũ ancilla ꝙꝫ credebat liberã. q si postꝙ audiuit illã eẽ ancillã cognuit eã carnali cõpellat eã sic vxoꝛẽ maritali affectiõe ptractat. qꝺ ñ eẽt iustũ nisi liber cũ ea quã scit ancillã mrim⁹ posset ꝺhere. Rñ° ꝙ qꝛ cũ erroꝛ deteriozis ꝓditiõis ꝛ si nõ tollat ꝓsensuz in ꝓsonaz. tñ mltũ minuit. ꝛ qꝛ ẽt rõnabile ẽ vt deceptr iura subueniãt. ex de rex ꝓmutatiõe. Cũ vniuersoꝝ. ꝛ ꝺ donat. inẽ marie qñ ẽ deceptio in re graui. ꝛ iõ nãli eqtate i iuꝛ statutũ ẽ ꝓsonã huiꝰ ꝓditõis eẽ illegitiaz ad ꝺhendũ cũ ꝓsona libera. ꝙꝺiu ꝓsona libera aliaz liberã eẽ credit. si ẽ aũt statutũ illã eẽ illegitiaz ad ꝺhendũ cũ libera cui nota ẽ sua seruilis ꝓditõ. qꝛ tũc nõ ẽ deceptio nec ꝓsensus diminutio. sicut ẽ i casu ꝓdcõ. ꝛ iõ tenet mrim⁹ ꝺctũ int illas. Ad ꝑm i oppositũ ꝺ q durãte erroꝛe ex pte liberi ancilla nõ est ꝓsona legitia ad ꝺhendũ cũ libero. nõ sig⁹ aũt est qñ nota ẽ sua seruil' ꝓditio. Ad 2⁹ dõ q ñ valz. quia i vno cãu i currit lesionẽ p erroꝛẽ. in alio aũt sciẽter illa aũt lesio ingtũ lesio ñ ipedit mrim⁹. sꝫ ingtũ ẽ talis lesio quã liber incurrit per erroꝛem.

Articulus secundus

c **Onsequenter** q̃rit de 2° ꝑncipali. ꝛ circa hoc q̃rũt duo. P° vtr mrim⁹ liberi cuz ancilla quã credebat liberaz ratificet p carnalẽ coplã seqntẽ. 2° vtr p ancille mãumissiõez

a **D** pu mũ rñdeo ꝙ aut copula carnalis segrur certã cognitionẽ seruil' cõditiõis alti⁹ ꝓiugis. aut ꝓbabilẽ ꝑsũptiõez aut leuẽ suspitionẽ. aut ista oia añcedit. si ãt ista oia añcedit nõ ratificat mrim⁹ ꝓdcũ. qꝛ adhuc liber. ꝓmisceꝛ ei ex ꝓoꝛi ꝓsensu q fuit nullus. si aũt segtur leꝛ suspitionẽ tñ. sic ẽt nõ ratificat mrim⁹ ꝓdcũ titubãs. n. ꝙ ignoꝛãte hñdus ẽ. ex ꝺ ꝓiugio seruoꝝ.

Proposuit. i glo. si aũt sec̃k ꝓbabilẽ ꝓsumptionez ⁊ distinctã. tũc distinguo quia aut illa carnalis cõ fũctõ fcã ẽ ad p̃ceptũ ecclie. aut ñ. si nõ tũc distiguo q: aut fcã ẽ affcũ mr̃imoniali aut fc̃ ornicario. si p̃mo mõ. tunc dico q ratificat mr̃imonium ꝓpter cõsensuz p̃tez de nouo q etiaz sine carnali copula cũ verbis de p̃ti que p̃cesserũt mr̃imoniũ ratificaret nisi alter ꝓiunr q est seruilis ꝑditiõis. ꝓus a suo ꝓsensu p̃stino recessisset. si aũt fcã est affectu fornicario mr̃imoniũ nõ ratificatur in cõspcũ dei. ẽ̃uis ratũ ꝓsumerec̃ fm iudiciũ ecclie eo q ꝓsũeret iterioꝛẽ ꝓsensuz de nouo affuisse. si aũt liber cum ancilla carnaliꝛ copl̃at⁹ ẽ per ꝓpulsionẽ ecclie, dñt aliq q illa copula sibi nõ p̃iudicaret. sz nõ vi mihi q veraz dicant. q: si carnaliꝛ ꝓmisceret cũ ea affectu matrimoniali ratificaret mr̃imoniũ pp nouũ ꝓsensuz. ex de ꝓiugio seruoꝝ. Propositum. si aũt affectu fornicario mortaliꝛ peccaret. Si aũt illa copula seqtur certam cognitionẽ in libero de seruitute alterius. tũc fm omnes siue cõmisceaꝛ cũ ea per cõpulsionẽ ecclie aut sine illa. semp mr̃imonuiũ ratificãt i cõspectu dei. si illa cõmixtio fiat affectu matrimoniali. si aũt affectu fornicario ẽ̃uis nõ ratificaret i conspectu dei. ratificaret tamẽ fm iudiciũ ecclesie ꝓpter causam superius dictam.

Secundo que riꝛ vtrũ mr̃imm ratificetur ꝑ ancille manumissionẽ. Rñdeo aut liber illã manumissionẽ ignorat credens tñ eã esse liberã sicut tpe ꝛcti mr̃imonij credebat. aut scit eã manumissaz post ꝛctuz mr̃imoniũ. ⁊ eã fuisse seruã tpe mr̃imonij ꝛcti. Si ꝑmo modo carnalis copula sequẽs manumissionẽ ꝓdictũ mr̃imoniũ nõ ratificat. q: adhuc liber cõmiscẽtur ei ex ꝓpoꝛi ꝓsensu q nullus fuit ex de coniugio seruoꝝ. Ad nostrã. i glo. Si scõ mõ. aut ꝓmisceꝛ affectu mr̃imoniali aut fornicario. si ꝑmo mõ efficitur mr̃imoniũ ratũ nõ ꝓp ꝓsensuz qui p̃cesserat ⁊ nullus fuit. sz pp ꝓsensuz nouũ qui cũ verbis de ꝑsenti que p̃cesserãt efficit mr̃imoniũ. si aũt illa cõmixtio fiat affectu fornicario. tũc ẽ̃uis nõ sit matrimoniũ in ꝓspectu dei. esset tñ ꝛz iudiciuz ecclie. eo q ꝑsumeret affuisse interioꝛẽ cõsensuz. si tñ tpe contracti mr̃imonij dñs ancille eaz tanꝯ liberã viro libero tradidisꝛ in vxoꝛẽ eo ipo intelligereꝛ ei dedisse libertatẽ. ex de ꝓiugio seruoꝝ. Ad nostrã. i gl. ⁊ iõ tũc verũ ꝛcherec̃ inter eos mr̃imoniũ. 29. q. 2ª. Si quis ingenuus in glo.

Articulus tertius.

Consequẽter queritur de 3º. ꝑncipali. ⁊ circa hoc querũtur duo. Pº vtꝝ liber volens cũ ancilla manere quã tpe ꝛctus credebat esse liberã possit ab ancilla dimitti. 2º vtꝝ liber qui ꝛrit cũ ãcilla quã credebat liberã possit licite ab ea aliꝛ ẽ̃ p iudicẽ ecclie separari.

Primo oñdo q liber volẽs cũ ãcilla manere ẽ̃ ipe tpe ꝛctus credebat liberã nõ põt ab illa dimitti. ex de eo q dixit in mr̃imoniũ quã polluit p adulteriũ. c. i. dicit de quodã qui hñs vxoꝛẽ legitimam aliã hui⁹ rei insciã sibi copulauit. ⁊ ꝑma mortua nititur discedere a scõa qõ nisi mulier diuõtiũ petat ad petitionẽ viri nõ sunt aliquatenus separãdi qõ verũ nõ esse nisi mr̃imoniuz tenere posset ex parte vna ⁊ non ex parte altera. ergo a fortiori quãuis matrimoniũ cõtractũ inter liberũ ⁊ ancillã quã tpe ꝛctus credebat liberã non teneat ex pte liberi. tenet tamẽ ex pte ancille. ẽ̃uis ergo cognita sub seruili cõditõne mulieris posset dimitti a libero. liber tñ cõtra propriã volũtatẽ ab ancilla dimitti non põt. Itẽ extra de despõsatione ipuberũ. De illis. dr̃ de duobus qui añ annos aptos mr̃imonijs spõsalia ꝛbũt q mulier postquaz ad annos nubiles attingit. ⁊ i eũ qui nõduz ad annos aptos mr̃imonijs venerat ꝓsentit. amplius non poterit dissentire. nisi alius postꝯ ad legitimã etatẽ puenerit in eam suuz negauerit prestare cõsensuz. ergo põt tenere mr̃imoniũ ex pte vna ⁊ nõ ex parte alia. ⁊ tunc argue vt ꝑus.

Contra. 29. q. 2. Si quis ingenuus. in glo. dicitur ⁊ si libera ꝛrit cũ eo quẽ credebat liberũ comperta cõditione seruitutis. neuter cogeꝛ stare cuz altero quãtũ ad vinculũ mr̃imonij. Rñdeo q inter liberũ ⁊ ancillã quã ipe tpe contractus credebat liberã nullũ fuit mr̃imoniũ in rei veritate. q: ẽ̃uis valuerit cõsensus ex pte ancille. non valuit tñ ex pte liberi. ad ꝺ. n. vt valeat mr̃imonij ꝛctus requirit mutuus cõsensus. ⁊ ideo manifesta ꝓditione seruitutis in ancilla. ancilla nõ cogiꝛ stare cũ libero ẽ̃tuz est ex vi mr̃imonij. vñ si ꝛcheret mr̃imoniũ cũ alio teneret mr̃imoniũ. rõne tñ fidei ꝓmisse bene tenetur ei. q: quilibet tenetur seruare qõd libere ꝓmittit. maxie si fide vel iuramento firmetur. si tñ obꝺ uari possit sine detrimẽto salutis. Ad pm i oppm dõ q sicut dicit glo. ibidẽ sup illud verbũ. Nisi mulier diuoꝛiũ petat. vir ꝓpellitur remanere cum ea ita vt de nouo ꝓsentiat in eã si ipa velit pp doluz ⁊ culpã ipius viri. ⁊ nõ e ꝓ. nõ q: mr̃imoniũ fuisset inter eos. vñ si vir añ nouũ consensuz in eam ꝛcheret cũ alia ꝛctª teneret. Ad 2m dõ q sic̃ dicit gl. ibidẽ verũ ẽ q multi ꝛctus ex vna pte põt tenere ⁊ ex altera nõ. vt si pupillus ꝛbit cũ maiore sine tutoꝛis auctoꝛitate. sz secus est in mr̃imonio. q: illud vicu lũ non põt cõstare niũ ex duobª ꝓsensibª. nec obstat qõd in hac decretali dr̃. q ille qui pº venit ad ãnos nubiles aliũ teneꝛ expectare. nõ rõne mr̃imonij sz rõne sue ꝓmissiõis. vñ si ꝛcheret cũ alia mr̃imoniũ teneret etiã si i ꝓmissiõe cũ pª iterueniss iuramẽtũ.

Secundo querit vtꝝ liber q ꝛrit cum ancilla quã credebat liberã possit licite ab ea aliter ẽ̃ p iudiciuz ecclie separari. Rñdeo q aut ꝛrerũt i facie ecclie aut nõ. tñ ꝛrerũt coꝝ testibus per quos ꝛctus põt ꝓbari aut ita secrete q nullo mõ põt ꝓbari. Si ꝛrerũt pº mõ per iudiciũ ecclie sunt sepandi. q: ẽ̃uis in rei vitate mr̃imniũ fuit nullũ. tñ ecclie dz cõstare de impedimẽto quo in forma iudicij cognitio sententia bit mr̃imoniũ nullũ fuisse. vñ nemo ꝑ ẽ̃tũcũq publica cã põt ab vxoꝛe sua separi sine iudicio ecclie ex de diuoꝛtijs. Porro. Si aũt ꝛrerũt scõo modo ẽt p iudiciũ ecclie sepandi sunt. q: cãe ꝛctũ matrimonialiũ q ꝓbari põt in iudicio eccliastico ad iudiciũ ecclie debẽt referri. alias multe fraudes possent cõmittere in dimittendo vxoꝛes ꝓprias falso eis obijciẽtes notas seruilis cõditiõis. Si autẽ ꝛrerũt mõ tertio. tũc distiguo. q: aut fama est eos ꝛrisse aut nõ. si fama est. ad hec vñ ꝓbabiliꝛ posse dici q nõ nisi p iudiciũ eccliasticũ debẽt separi ad vitandũ scandalũ. si aũt de hoc nulla penitus ẽ fama. nõ video quare nõ possit eã ꝓpria auctoꝛitate dimittere si certus est de eius seruili conditione.

Articulus quartus

Onsequenter querit de 4° pncipali. ⁊ circa ꝫ q̄rūtur duo. ℙ° vtr seruꝰ ⁊ ancille possit inter se mr̄imonia ꝫhere sine ꝓsensu dn̄oꝝ suorum ⁊° vtr dn̄s possit vēdē alterū eoꝝ in partibꝰ q̄tūcūq; remotis.

Rimo oñdo q̄ serui ⁊ ancille non pñt inter se mr̄imōia ꝫhere sine ꝓsensu dn̄oꝝ. qꝛ nemo pōt dare alicui qđ ē alteriꝰ sine ꝓsensu illiꝰ cuiꝰ ē. Sꝫ ꝫ phūs p°. poli. c. 3. Seruꝰ ē oio dn̄i. ḡ nō pōt dare mulieri ptātez coꝛpis sui sine ꝓsensu dn̄i. Itē fauoꝛabilioꝛ ē religiois igressus q̄ꝫ mr̄imonij ꝫctus. Sꝫ seruꝰ nō pōt sine ꝓsensu dn̄i sui pñteri in religione. ḡ multo foꝛtiꝰ mr̄imm ꝫhere. Cōtra ex̄ de ꝓiug. ser. c. i. dī q̄ si inter seruos dn̄is ꝫdicentibꝰ ⁊ inuitis mr̄imonia ꝫcta fuerit nulla rōne sunt dissoluenda pp hoc.

Rn̄° q̄ nō tm̄ seruus cū ācilla. sꝫ ēt cū libera. nec tm̄ ancilla cū suo. sꝫ ēt cū libero pñt ꝫhere mr̄imm dn̄is ꝫdicentibꝰ ⁊ inuitis. cuiꝰ rōez aliqui assignant qꝛ mr̄imm est de iure nāli. seruitus aūt de iure positiuo. Jus aūt positiuū cū deriuet a iure nāli sibi p̄iudicare nō pōt sed hec rn̄sio vnū falsuz vꝫ supponere. s. q̄ seruiꝰ nō sit de iure nāli cū dicat phi. i. li. poli. i. c. q̄ illud qđ pōt mēte p̄uidere dꝫ ēe p̄ncipāl natura qđ aut pōt hic coꝛpe facere. ⁊ nō pōt mente p̄uidere est seruū natura pōt ḡ dici q̄ ꝓclusionis rō est hec. qꝛ mr̄imm nō tm̄ ē de iure nāli a natura speciei. sꝫ ēt a natura generis. ⁊ est nālis mr̄imonij finis ꝓseruatio spēi. q̄ꝫ aūt aliqua seruiꝰ sit de iure nāli a natura spēi in q̄ꝫtū nālis rō dictat quosdaz debere esse dn̄os ⁊ quosdā seruos pp melioꝛē domꝰ ⁊ ciuitatis dispositionē. tm̄ ñ dictat aliquos ꝺ̄bēr esse seruos alijs in his que neccia sunt ad indiuidui vl̄ spēi ꝓseruationē. sꝫ q̄ꝫtū ad alia seruitia que nālibꝰ opibus supaddūtur. ⁊ iō nullus hō alij ita subijcit quin ipo inuito possit facere ea q̄ neccia sunt ad ꝓseruationē sui ⁊ spēi. tm̄ vt dr̄ ex̄ de ꝓiugio seruoꝝ. c. i. Quāuis serui possint mr̄imm ꝫhere dn̄is inuitis debita tm̄ ⁊ ꝓsueta seruitia nō debēt minus ab eis ꝓꝛo pꝛijs dn̄is exhiberi. Ad ꝑm in oppm dō q̄ seruus ē dn̄i nō q̄ꝫtū ad opa nālia quoꝝ finis ē ꝓseruatio indiuidui. nec q̄ꝫtū ad illa quoꝝ finis est ꝓseruatō spēi sꝫ q̄ꝫtū ad opa mānualia seu artificialia nālibꝰ supadita. Ad ꝛm dō q̄ q̄uis fauoꝛabilioꝛ sit religiōis igressus q̄ꝫ mr̄imonij cōtractus. tm̄ pfessio serui in religiōe magis p̄iudicaret dn̄o. qꝛ qui pñtek i religione subdit se ptāti plati sui. q̄ꝫtū ad opa volūtaria in quibus serui dn̄is sunt subditi.

Ecundo querit vtr dn̄s possit vendere seruū ꝓiugatū i ptibus q̄ꝫtūcūq; remotis. Rn̄° q̄ serui aut ꝫhunt de licentia ⁊ ꝓsensu dn̄oꝝ. aut nō. Si sic. dn̄s ñ pōt vēdere seruū in aliqđ p̄iudiciū mr̄imonij nec aliqd sibi p̄cipere in p̄eiudiciū redd itiōis debiti. vñ si eodē tpe ꝓiunx debituz petit a ꝓiuge seruo ⁊ dn̄s sibi aliqđ opus icōpossibile iniūgit. magis dꝫ ꝓsentire ꝓiugi debitū petēti. q̄ꝫ opus sibi ꝑceptū a dn̄o exeq. Si aūt ꝫhūt sine ꝓsensu dn̄oꝝ. ille ꝫctus est oi iure dn̄i saluo. ⁊ iō seruū suū pōt vēdere. non tm̄ in ptibus q̄ꝫtūcūq; remotis. qꝛ tūc posset eo ipe dire ab officio pp qđ mr̄imm institutū est. vñ si dn̄i seruos suos ꝓiugatos vendere volūt. cogi pñt ⁊ ꝫbēt q̄ talr de venditiōe nō oꝛdinēt q̄ faciāt onera mr̄imonij notabilr grauioꝛa. marie cū sine ꝫ suos suos possit vēdere ꝑcio iusto. sicut. n. ad ius dn̄i nō ptinet posse ꝓhibere seruos suos ꝫhere mr̄imm. sic ad ius dn̄i nō ptinet posse vendere seruū suuz talr vt otalr ipediat ab officio pp qđ mr̄imm ē institutū.

Articulus quintus

Onsequēter queritur de 5°. pncipali. ⁊ circa ꝫ querūt duo. ℙ° vtrū ꝓiugū liberoꝝ vir sine ꝓsensu vꝛoris possit se facere seruuz. ⁊° cuius parētis ꝓditionē debet partus sequi.

Rimo oñdo q̄ vir sine ꝓsensu vꝛoris nō pōt se facere seruum. qa ꝑ° ad coꝛ. 7. dī q̄ vir nō ꝫ ptātez sui coꝛpoꝛis. sed mulier. ḡ sine ꝓsensu mulieris nō pōt coꝛpus suuz tradere i alteriꝰ ptātez. ⁊ ex ꝓsequenti nec se facere suū. qꝛ seruus ē in dn̄i ptāte. Itē mulier sine ꝓsensu viri nō pōt se facere seruam. ḡ a fili nec vir se facere seruuz sine ꝓsensu vꝛoris. Cōtra seruus nolēte dn̄o pōt vꝛorē ducere. ḡ a fili liber nolente vꝛore pōt se in seruū vendere. Rn̄° q̄ vir sine ꝓsensu vꝛoris pōt se facere seruū. qꝛ q̄uis vir sit i vꝛoris ptāte q̄ꝫtū ad redditionē carnalis debiti in oībus tm̄ alijs sui iuris st. ⁊ iō sine cōsensu vꝛoris pōt se in seruū vēdere saluo iure vꝛoris q̄ꝫtū ad debitū carnale. nec talis venditio mr̄imm dissoluit. nec quo ad vinculū. qꝛ supuenit mr̄imonio legitie ꝫcto. nec quo ad thoꝝ. qꝛ talis seruiꝰ vt dictuz est acq̄sita est saluo iure vꝛoris. vñ dn̄o illi seruo aliqđ p̄cipiēte ⁊ vꝛore ab eodē ⁊ eodē tpe debitū petēte magis dꝫ obedire vꝛori q̄ꝫ dn̄o. Ad ꝛm in oppm pꝫ solutio ex dictis in q̄one. Ad ꝛm dō q̄ nō ē sile qꝛ q̄uis quo ad carnale ꝺbitū vir ⁊ vꝛor ad paria iudicēt. tm̄ ñ quo ad alia sicut quo ad regimē domꝰ vel familie vel dispēsationē bonoꝝ. imo vir est caput vꝛoris.

Ecundo querit cuiꝰ parētis ꝓditionē debeat sequi partus Et vī q̄ nō debeat seq ꝓditionē mr̄is qꝛ sicut ex detestādo ꝓnubio alicuiꝰ ꝓstituti i sacris cuz ingenua fuerit filij ꝑceati illiꝰ ecclie decꝰ sacerdotis vel mīstri ignominia nati sunt. erūt serui iure p enni. iſ. q. vlti. Cū muliere ḡ partus nō sequ sequē ꝓditionē mr̄is. Itē phūs. iſ. de aialibus. Vir dat foꝛmā ⁊ p̄ncipiū motꝰ. ⁊ femina dat coꝛpus ⁊ materiā. ⁊. i. Vir est sicut monēs. ⁊ femina sicut patiens. sꝫ res magis dependet a foꝛmali p̄ncipio ⁊ actiuo q̄ꝫ a materiali ⁊ passiuo. ḡ proles magis dꝫ seq ꝓditionē pr̄is q̄ꝫ mr̄is. Itē sm phūm. 2°. phi. Ars imitat naturā. sꝫ i nālibus ꝓditionibꝰ ples magis segtur p̄iem q̄ꝫ mr̄em. ḡ sīlr in libertate ⁊ seruitute q̄ sunt quasi ꝓditiones artificiales inq̄ꝫtū sunt institute p rōem ⁊ volūtatē. Contra ex̄ de natis ex libero ventre. c. vnico. Indecēt esse credim⁹ vt p̄ genīti ex libera ad seruitutē retrahāt̄ur. ḡ pars seq tur ventrē quo ad cōditionē libertatis. ḡ a fili quo ad ꝓditionē seruitutis. Itē si aliquis seminati terra mea. meus est fructꝰ. ḡ a fili si aliqs semiat i ancilla mea meus erit fructus illius semis qđ nō ēet verū nisi pars ꝰ sequeret ꝓditionē mr̄is. Rn̄deo

q̄ q̄tū ad ꝓditiones seruitutis ⁊ libertatis ꝑtus sequit mr̄ez de iure cōi. Et huic ꝓcordat lex diuina vt ꝑz Exo. xi. cui⁹ rō assignatur cōiter. q: pr̄ est actiuū p̄ncipiū ⁊ honorabili⁹. mr̄ aūt p̄ncipiū passiuū ⁊ ministrat corpus. ⁊ iō proles in ꝓditiōib⁹ actiuis sicut in honoribus ⁊ in hereditate magis segt̄ patrē in ꝓditionib⁹ vo passiuis sicut in libertate ⁊ seruitute sequit mr̄ez. Sz hāc rōnez non bñ intelligo q̄uis. n. seruitus sit vilis conditio ⁊ passiua libertas. tū ē honorabilis ꝓditio ⁊ actiua. ℙreterea sicut filij succedūt ꝑibus in hereditate. ita succedūt i hereditate matrū suaꝝ. Jdeo vr̄ mihi dō q̄ ratio quare partus ꝓditionē mr̄is segtur quo ad libertatē ⁊ seruitutē ē. q: sic dicit phūs. 9°. ethi. c. 8. Matres sunt magis amatrices filioꝝ ⁊ plus laborauerūt in generatiōe eoꝝ. ⁊ certiores sunt q̄ sunt filij eaꝝ q̄ ꝑes. ⁊ vt hñ. iſ. de aīalib⁹. in generatione. Matres ministrāt toti⁹ substātie corpis materiaz seruitus aūt ⁊ libertas sunt ꝓditiones q̄ maxie respiciūt corp⁹ magis ēt intendū est certo q̄ ī certo. conuenienti⁹ ēt est vt iā attribuāt ꝓoli ꝓditiōes parentis ipam magis diligētis. ⁊ q in eius generatōe plus laborauit. de ꝓsuetudine tū spāli aliquaꝝ terraꝝ partus segtur parētez deterioris ꝓditionis siue sit p̄ siue mr̄. ñ tū si post pactū mr̄im^m p̄ se i seruuz vendidit vxore volēte. Si aūt vterq; parens seruilis est cōditionis ⁊ sunt diuersoꝝ dñoꝝ fit diuersio liberoꝝ ꝑm numerū si plures sunt. ⁊ si vnus est tñ ille dñs penes quē ꝓles remanebit recompēsabit alij dño p̄ciū iustū. Ad p^m in opp^m dō q̄ sicut dicit glo. ibidē cū eccl̄ia nō sit isto iure vsa pdidit illud ius. ℙōt ēt dici q̄ illud fuit spāliter statutuz in detestationē talis connubij. Ad alia pz solutio ex dictis in q̄one.

Articulus sextus.

C Onsequenter queritur de 6° p̄ncipali. Et circa ꝟ querūt duo. ℙ° vtr̄ puerilis etas impediat mr̄imonium 2° vtrū spōsalia i legitima etate contracta possint dissolui per mutuū dissensum.

P Rimo oñdo q̄ puerilis etas nō impedit mr̄imoniū. ga nō pp ipotētiaz coeūdi. q: senes non potentes coire ꝟhere p̄nt. nec pp defectū discretiōis. ga aliqui pueri iueniūt discretiones aligbus senibus. g̃ puerilis etas nō semp impedit mr̄im^m. Jtē nullū impedimentū impedit mr̄im^m nisi sit ppetuū. Sz puerilis etas nō ē impedimentū ppetuū. g̃ nō impedit matrimoniū. Contra. ex̄ de frigidis ⁊ maleficiatis. Nō sedē. ℙuer qui nō pōt reddere debitum nō est aptus cōiugio. ℝn̄° q̄ sicut dicit magr̄ hui⁹ di. c. vlti. ℙueri añ. 14. ānos ⁊ puele añ. 12. ꝟz leges mr̄imonij inire nequūt. q̄ si añ ꝓdicta tpa copulā inierint separi p̄nt. ex̄ de despō. ipu. Al nobis. dicitur q̄ añ nubiles ānos ꝓiugalē ꝓsensuz nō hñt. ⁊ q̄ si ante illud tp̄s mr̄imoniū ꝟrerit. si postꝫ venerint ad legitimā etatē ⁊ simul esse noluerint sepent. cui⁹ rō ē q: de lege cōi añ ꝓdcā tpa vir ⁊ mulier hñt ñ illā discretionē q̄ requirit ad ꝓplemētū illi⁹ ꝓcessus. g nccia rius est ad mr̄im^m ꝟhenduz. ⁊ ēt q: añ illa tpa non hñt potentiā coeundi. q̄uis aūt status nāe sic se habeat vt in plibus. q: tū aliqñ sufficiēs discretio tēpus illud anticipat. ⁊ etiā coeūdi potētia qñ ex euidentia facti pzq̄ infra illud tp̄s carnaliter copulant. si aliq tales mr̄im^m ꝟrerit nō sunt separandi. vt hr̄ ex de despō. ipu. Ad p^m in opp^m dō q̄ in senib⁹ vt in plibus nō est ita defectus discretiōis sicut i pueris. si tū in sene esset defectus discretiōis q̄ requiritur ad plenū cōsensuz. dico q̄ nō posset ꝟhere. ipotētie ēt coeundi in sene magis subueniri pōt p aliq̄ media q̄ ipotētie coeūdi i puero q̄uis puer ē Ad 2^m. dō q̄ maior ñ ē vera de ipedimēto qđ oppōit cāe efficienti mr̄imonij. q̄ cā ē plenus cōsensus.

E Cundo querit vtr̄ spōsalia in legitima etate ꝟcta possint dissolui p mutuū dissensuz. Sz q: h⁹ qōnis solutio satis pz ex supius dictis. ⁊ 7. di. in illa questione. Quot modis spōsalia dissoluūt. iō hic de solōe qōnis huius mihi videt supersedendū.

C Irca lr̄am quibusdā tū vr̄ bñ. Dū ille nō ex ꝓsensu cōiugis se seruū fecerit. Sz si aliquis de ꝓsensu vroris se faciat seruū efficit ne vxor ei⁹ ancilla ipso facto: ℝn̄° q̄ nō. sz ptās quā in virū hēbat diminuit. q: dñs pōt ipm occupare illo tpe quo mulier vellet debitum sibi reddi. nisi fornicatiōis ꝓbabile piculū imineret. si añ ꝓdicta tpa copulā inierit. i. mr̄im^m ꝟrerit separi possunt. nisi ante carnaliter se cognoscāt. quia tūc malitia supplet etatem.

Di. xxxvij

N Unc igit. ⁊c. Supi⁹ determiauit magr̄ de psonis nō oio illegitimis ad ꝟhendū. Hic determiat de psonis illegitis oio. Et dividit i ptes duas. ℙ° determiat de ipedimētis q̄ faciūt personā illegitimā ad ꝟhendū cū q̄cūq; p̄sona. 2° de ipedimētis que faciūt psonā illegitiaz ad ꝟhendū nō cū quacūq; p̄sona sed cū aliqua. di. 39ª. ibi. ℙost hoc de dispari cultu. ℙª in duas. ℙ° determinat de ipedimētis ordinū hñtib⁹ ex cōstitutione eccl̄iastica. 2° ō hñtib⁹ ordinē ex lege diuina di. seq̄nti ibi. Hñc deuoto. ℙª in duas. ℙ° determiat de ipedimēto ordinis. 2° de ipedimēto cris ibi. His adiscicndum.

Articulus primus.

C Irca hanc di. querēdū ē ō duobus. ℙ° de ipedimēto ordi. 2° de ipediñto cris. Circa p^m querūtur 2°. ℙ° vtr̄ ordo impediat mr̄im^m. 2° vtrū mr̄im^m impediat ordinez.

P Rimo ostendo q̄ ordo nō ipedit mr̄imoniū. nō est pfectiōis maioris moderna ecc^a q̄z fuerit p̄mitiua sed in p̄mitiua eccl̄ia ordo non ipediebat mr̄im^m. vt. n. hētur p^a ad thimo. 3°. Alp⁹ cōcedit ep̄m esse vnius vroris vix. g̃ nec mō ordo ipedit mr̄im^m. Jtē ordo nō ipedit mr̄im^m nisi hēat votū ꝓtinētie ānexū. ꝟz nō ē cōueniēs q̄ ordini sit tale votū ānexū. q: morb⁹ cōcupie ita viget i ordinatis sicut in alijs. g̃ vr̄ q̄ ordo nō ipediat mr̄im^m. Jtez idē est ordo in eccl̄ia oriētali ⁊ occidētali. ꝟz ordo in ecc^a oriētali nō ipedit mr̄im^m. q: vt dz decre. di. 2i°. Aliter, eoꝝ sacerdotes diacōi atq; subdiaconi

mrimonio copulāt.g nec i occidentali. Lōr° 8cre. di.32.7 fcitat magr h⁹ di.c.i. Placuit.placuit eos ps byteros.diacōes subdiacones sm pox instituta et abstinere ab vxorib⁹.i.nō ꝫhere.vt dicit ibidez glo. Itē decre.di.28. Mullū. Mullū facere subdiaconū epi psumāt nisi g se caste victurū promiserit. g subdiaconatus hēt votū cōtinētie ānexū.sed votū cōtinētie ipedit mrim^m.g 7 subdiacōat⁹. Rn° ordinū quidā sunt sacri vt ps byterat⁹ diacōatus 7 subiaconatus. Alij sunt nō sacri.s.ordo hostiariox lectox.exorcistax 7 accolitox. tres pmi. ipediunt mrimoniū ꝫhendū.7 dirimūt iā ꝫctuz.tū pp ecclie statutū.tū pp votū cōtinētie ānexū.et si ad cōtinentiā se obligare nō itēdit ille qui ordinē suscepit.duz tn sit hns vsuz liberi arbitrij. Alij aūt nō ipediunt mrim^m ꝫhēdū nec dirimit ꝫctū.decre.di.32°. Seria tiz.7 recitat magr h⁹ di.c.i.rōnabile aūt 7 cōueniēs ē vt illis ordibus q sunt sacri votū ꝓtinētie sit ānexū.qz i illis ordib⁹ cōstituti sunt ministri quo ad cōfectionē 7 dispensationē diuinox sacrox ad qō misteriū requirit a pte corporis puritas actiōis.7 ex pte aie libertas cōtemplatiōis.carnal' aūt cōcubit⁹ cōpus maclat 7 cōtēplationē ipedit. Sūt et ministri ecclie quo ad dispensationē rex ecclīasticax.ad qō misteriū requirit diligētia in dispēsando.7 cautela in cōseruādo.mrim^m aūt ipedit diligētiā.qz occupat circa ppria.7 occupati circa ppria minus diligētes sunt circa cōia.ipedit etiā cautellā i conseruādo.qz in puatos vsus vxoris 7 filiox frequēt bona pauperū expēderēt. Ad p^m in opp^m dō q p mitiua eccliā pauciozes hēbat ministros ꝫ modo.vñ oportebat q acciperet ministros quales poterat hē.7 ptereā tūc mūdius vrebant suo ꝓiugio ꝫ vt ant' modo. Ad 2^m dō q minoz ē falsa.ꝫ nisi n.hēant morbū cōcupiscentie aliō pñt hie remedium ꝫ mrim^m.s.abstinentiā.oxonē 7 deuotionem q remedia magis eis cōueniūt ꝫ mrim^m. Ad 3^m dō q mioz est falsa.qō pz per illud qō di decre.di.32°. Si qs. vbi dicit sexta synodus. Si qs eoruz q ad clerū accedūt voluerint iure nuptiali mlieri copulari ß añ ordinē subdiaconatus faciāt. vñ illud qō di.di.31.q eox sacerdotes diaconi 7 subdiaconi mrimonio copulant.sic exponendū est.i. copulato vtunt sm quod dic glo. ibidē.

Secundo querit vtrū mrimoniū impediat ordiez. Et vi q sic. ꝫ tū opponit ordo mrimonio tn mrim^m ordini.g sicut ordo ipedit mrimoniū.ita mrimoniuz ordinē. Itē decretox di.27°. diaconus.§. Hac au croritate.dat intelli q illi q vxorē hnt vel accipere volūt nec diaconi nec sacerdotes fieri pñt nisi cōtinentiā profiteant. Lōtra decretox di.31. In cena. Lonsiliū ad suasionē familij cōfessoris noluit phibere eos presbyteros diaconos subdiaconos dormire cū cōiugib⁹ quas añ pfessionē duxerūt.

Rn° q in ecclia orientali vir exns in mrimonio nō tn bigam⁹ pōt oēs ordines recipe.7 in susceptis ministrare.qz noluerūt sicut occidentales ꝓtinētiā pfiteri. In ecclia vero occidētali suscipere pñt ordinis ptātez 7 executionē de ꝓsensu vxoris.qz consentiēs intellī profiteri ꝓtinētiaz.decretox di.77. Epus.vxorē aūt nesciente aut ꝫdicēte peccat eps ꝓiugatū ordinādo.7 cōiugat⁹ ordinē suscipiēdo.suscipit tn ordis ptātez.nō lz tn ipm i susceptо ordie ministrare.qō pōt pbari p illud qō di in.c.imediate pdicto. Ad p^m in opp^m dō q saeer ordo impedit cōtractū mrim^m rōe cōstitutiōis ecclie que personā in sacro ordine ꝓstitutā facit illegitimaz ad ꝫhēdū.non sic aūt facit cōiugatū illegit imū ad ordinē suscipiendū. Ad 2^m dō q illa auctoritas refertur ad ecclīā occidentalē in qua tū ꝓiugatus de iure ordinari nō pōt.nisi ipe 7 vxor sua cōtinētiaz profiteantur. In orientali aūt ecclia nō est.sic.qz illi mrimonio iā ꝫcto licite possunt vti. Ar^m ad partē secundam pcedit de cōiugatis in ecclia orietali.

Articulus secundus

Consequēter querit de 2° pncipali. Et circa ß querunt duo. P° vtrū liceat viro vxorē suā pp adulteriū occidere. 2° vtrū vxoricidiū impediat mrimonium.

Primo dō q lz viro suā vxorez pp adulteriū occidere. vt.n. dī Jo.8. Judei dixerūt dō mulierē i adulterio dprehēsa q Moyses in lege mādauit eis huiusmōi lapidare.ſz licitū est facere qō lex pcipit.g licet viro vxorē pp adulteriū occidere. Itē cuilibet aliuz corrigere licet 7 ei iustā penā infligere.ſz viro lz vxorem corrigere 7 dz.7.q.i. Sicut alteri⁹.g licet sibi iustā penā vxori infligere pro adulterio. Illa aūt sm legē ē lapidatio. Itē magr h⁹ di..c.1.7 ē.33.q.2. Interfectores. Interfectores suax cōiugū sine iudicō cū nō addi adulteraz vel aliqd huiusmōi qd aliud hūdi sunt ꝫ homicide:g vi q si occidit adulteraz sine iudicio q nō reputat homicida. Lōtra magr eo.c.7 ē eadē.q. Inter hec.sancta dei ecclia mūdanis nūꝫ cōstringit legibus.gladiū nō hēt nisi spūalē.g sm iura canonica mulier pp adulteriū occidi ñ dz. Itē Jo.8. Adultera dns nō pcepit occidere.ſz eā a lapidatiōe absoluit qō nō fecisset.si pp adulteriuz occidi debuisset. Rndeo q vxorē occidet pp adulteriū ß duplr pōtintelli.aut.s.qz ipam cōuictā 7 cōdēnataz p iudiciū vir pcurat a iudice occidi.7 hoc mō viro licitū ē amore iustitie nō libidine vindicte.ß tn fieri nō licet in iudicio ecclīastico.ſz ciuili vbi lex tal' posita ē p illū q eam ponere de iure potuit aut qui eā occidit extra iudiciū.7 ß nūꝫ facer licuit sm legē diuinā.ſz in aliquo cāu pmittit secūdū legē hūanā.33.q.2. Inter hec in glo.arg^m et ad ß L.ad legē Juliā.de adulteriis.l. Gracus.ſz illa lex logtur ꝫ tū ad pene interficientis mitigationem.

Ad p^m dō q illud pceptū vereris legis in noua lege mitigatū ē.vñ 7 Lhristus ad nouā legē aspiciens illā adulterā a lapidatiōe absoluit. Ad 2^m. dō q nō lz virū vxorē corrigere quacūꝫ correctiōe ſz leui 7 tēpata.delictū.n. vxoris taz grauē penā posset exigere q nō liceret viro auctoritate ppa eā sufficienter corrigere.ſz eēt p iudiciū corrigenda seu punienda. Ad 3^m dō q cū in auctoritate dī.cū nō addit adulteraz.supplendū est marīe sm glo. ibidez.qz graviozes sunt homicide q sine eā vxores suas interficiūt.ꝫ qui eas interficiūt p adulterio sine iudicio.

Secundo querit vtz vxoricidiū impediat mrimoniū. Et vi q sic 33^a.q.2. Interfectores. dī q interfectorib⁹

sua⁹ ꝓiugū penit⁹ ꝓiugiuz denegaꝝ. Itē sapiē. ii°. ¶Der que peccat qs p hec ꝛ torꝗtur. ſz occidēs vxo rē peccat ꝫ mr̄im^m enormiter ipm dissoluendo. g̃ dz puniri i mr̄imonio. vt. ſ. nō possit ꝫhere mr̄i^m.

Cōtra magis peccat q occidit mīem ꝫ q occidit vxorē. q⁹ sicut oīsuz est. li. 3. di. 29. ¶Plus tenet hō diligere mr̄ez ꝫ vxorē. ſz mr̄icidiū nō ipedit mr̄i^m g̃ multo fortius nz vxoricidiū. ℟ñ° q si vir occidat vxorē pp ei⁹ adulteriū. aut alias pp odiū ꝫuis er statuto ecclie interdicaꝝ sibi mr̄imoniū ꝫhere. si tñ ꝫhit nō est mr̄im^m dirimendū. cū adolescētib⁹ tñ pp fornicatiōis piculū dispensandū ē vt licite ꝫhāt. 33. q. 2. Interfectores. Si aūt occidat vxorem ꝓpaz hac intētione vt ꝫhat cū illa quā viuēte vxo re polluit p adulteriū nō tñ nō lz sibi ꝫhere cū illa. ſz si ꝫhit mr̄im^m ē. dirimendū. ex de eo qui duxit i mr̄im^m quā polluit per adulteriū. Sup eo. ſm expositionē glo. ibidē. 2. c. Significasti. si tñ ꝫhit cuz aliqua alia ꝫ cū adultera nō ē dirimēdū. peccat tñ ꝫhendo cōtra ecclie statutū nisi cū eo fuerit ꝑus dispensatū. Ad p^m in opp^m dō q semp interfectori bus ꝓiugū denegaꝝ ꝓiugiū. nō tñ semp mr̄im^m dirimendū ē si cōtrahāt. ꝫuis. n. quolibz vxoricidiuz ꝑdiat mr̄im^m ꝫhendū. nō tñ semp dirimit mr̄i^m iā ꝫctū. vt pz ex dcis in qōne. Ad 2^m dō q nō sequ tur q si debeat puniri i mr̄imonio q semp mr̄im^m qō ꝫhit debeat dirimi. in mr̄imonio. n. punit ille cui ꝫhere sine dispensatiōe phibet. Ad arg^m ad ptē aliā dō q ꝫuis mr̄icidiū sit graui⁹ pccū ꝫ vxoricidiū. nō tñ ita est ꝫ mr̄im^m. ꝛ ꝑterea aliqñ a iure minori pccō maior pena infligit pp maiorez ꝓpinquitatez ad illud qō fortiori indiget repressiuo.

c Circa hanc ifam vxorē virginē ducere ecclia romana pmittit. ¶Hoc intelligēdū est sub cōditiōe. si volūt de cetero ad sacros ordines pmoueri. alias est. eis licitū ducere viduā gladiū nō hēt nisi spūalē. Cōtra. Luce. 22°. dicitur Ecce gladij duo hic. Ad ille dixit eis. Satis est.

Itez Ber. 4° li. de cōsideratiōe ad Euge. c. 6. Ec clesie est gladi⁹ spūalis ꝛ materiaľ. ℟ñ° q vtrūqz gladiū hēt ecclia. sed sicut dicit Ber. vbi ꝑus materialis ē exercendus ꝓ ecclia militis manū ad nutū sacerdotis ꝛ iussuz iperatoris. spūalis vero ē ab ecclia exercendus. magr̄ aūt nō loquitur nisi de gladio ab ecclia extrahendo.

Di. xxxviij

n Hinc de voto ꝛc. Supi⁹ determiauit magr̄ de ipedimētis ordinū hñtib⁹ ex ꝓstitutiōe eccľiasticabiq̄ ōteriat ō ipediūtis ordinū hñtib⁹ ex lege diuina. ſ. de ipediūto voti. ꝛ didiſi duas. ¶Primo determinat de ipedimēto voti. 2° de ipediūto alterius ꝓiugij ibi. Cū vir. ¶Pria in tres. ¶P° oñdit quid sit votū. 2° quale votū ipedit mr̄im^m ibi. Sciēduz vero. 3° determiat de pnia post votū nubentiū ibi. Nō igiť. Illa pars que ibi icipit. Cū vir. diuidiť in tres. ¶P° oñdit q mr̄im^m p̄cedēs ipedit sequēs. 2° oñdit quid sit faciendum si p ignorantiaz vtriusqz ꝫhaťur ibi. Nic queriť. 3° oñdit quid sit agendū si ꝫhatur p fraudē alterius ibi. Sed si qs.

Articulus primus.

c Circa hanc di. querēdū est de decē ¶P° de fine voti. 2° de forma. 3° de materia. 4° de efficiē te votū. 5° de effectu voti i obligando. 6° de effectu eius in reddēdo opus meritorium. 7°. de effectu eius i ipediendo mr̄im^m. 8° ō vo torū cōmutatiōe. 9° de voto⁹ dispensatiōe. 10° de scandalo. Circa ꝑmū querūť tria. ¶P° vtrū teneat votū de re bona fcīi pp finē malū. 2° vtrū teneat de re bona fcīi pp bonū tpale tñ. 3° vtrū aliquis possit aliquid vouere pp finē indifferentē.

p ℟imo oñdo q teneat votuz de re bona fcīi pp finē ma luz. q⁹ ſm magr̄z sup di. 30°. c. vltio. Coniu giū ꝫctū fine non bono tenet. g̃ a sili votū factū fine nō bono tenet si sit de materia bona. Itē ꝓmis sio futuraꝝ unptiaꝝ fcā sub cōditiōe turpi nō exīte cōtra nām mr̄imonij tenet. ex de cōditionibus ap pōitis in despō. c. i. ſm glo. ꝛ. c. vltio in textu. g̃ cuz fauorabilior sit ꝓmissio fcā deo ꝫ mulieri. vī tene re si est de re bona. ꝫuis fcā sit sub cōditiōe l' p fine turpi. Cōtra magis depēdet votū a fine suo ꝫ a sua materia. q⁹ ſm phūz. 2° metaph. Fms ē cā caꝝ ſz votū fcīi de materia mala pp finē bonū nō tenz vt inferius oñdeť. g̃ multo forti⁹ non tenet de ma teria bona fcīi pp finē malū. ℟ñ° q vouēs se facturū aliquid qō absolute ē bonū. nō tñ per ꝫ inten dens nisi finē malū peccat grauiter ꝛ nō tenz votū q⁹ talis aut intēdit p illud votū se posse ꝓsequi finē illū. aut nō. Si nō. iam nō obligat se pp finē illū. q⁹ sicut dicit phūs. 3°. li. ethi. c. ſ. Electio nō ē ipossibiliū. g̃ a sili. nec ē alicui⁹ possibilis ad ꝓsequēdum qō hō scit se ꝓsequi nō posse p illud. Si sic. erat. q⁹ ſm Aug^m li. 83^m. q. q. 3ª. Impossibile ē q deo volente hō fiat deterior. ōterior aūt efficiť hō per cōsecutionē finis mali. erroꝛ aūt circa ꝑncipale moti uuz alicui⁹ facti ipedit ꝓsensuz in ipm fcīi. vñ si ali quis se facit ordiari ab illo quē credit ordinē posse cōferre ꝛ nō pōt. vtpote q⁹ credit eū epm eē ꝛ nō ē si vouit castitatē. q⁹ credit se recipe sacrū ordinez. qō nisi crederet. castitatē nō vouerit. talis nō ꝓsen tit absolute in castitatis votū. vñ postꝫ sibi notuz est q ille ipm ordiare nō potuit nō obligať voto ca stitatis. ſz posset licite mr̄im^m ꝫhere. ¶Preterea votū fcīi de re mala ē irritū. ſz bonū opus relatuz ad finē malū est formaliť malū. g̃ nō tenet votū de boño pp finē malū. ad hoc ēt multū facit rō ad secun dā'ptez inducta. Ad p^m in opp^m dō q nō ē sile q⁹ illū finē nō bonū de quo ibi logť pōt hō ꝓseq p vxo rē cui mr̄imoniaľ copulaťur. ſ. libidinosaz delectatō nē. ſz per deū hō nō pōt ꝓsequi finē malū vt oñsum est. Et ꝓterea nō obstāte illo malo fine ꝓsentit im plicite in illud qō eēntiale ē mr̄imonio. Ad 2^m di cendū q nō est sile vīr de ꝑditionib⁹ appositis in ꝓmissione de mr̄imonio ꝫhendo ꝛ i alijs ꝓmissio nibus. qō pz q⁹ ꝓmissio futuraꝝ nuptiaꝝ fcā sub cōditione ipossibili tenet. q⁹ illa ꝑ nō adiecta hēt in fauorē mr̄imonij. ſz in alijs ꝫctib⁹ raľ ꝓmissio non tenz. ex de ꝑditiōibus in despōsatiōe appositis. c°. vlti. in glo. ꝛ sic intelligī illudqō dī Institutā de in utili stipulatiōe. §. Si ipossibiliť. vbi dī. q⁹ si ipossibi lis cōditio obligatiōib⁹ adijciať nihil valz. ꝛ cū dī q fauorabilior est ꝓmissio deo fcā ꝫ mulieri. vez est de ꝓmissiōe fcā deo mō licito ꝛ honesto. aliť nō

qz pmissionē mō ꝺrio factā deus q bonoꝝ nr̄oꝝ nō egetnō acceptat. ꝑōt ēt dici q ꝑncipaliꝫ itendere finē malū ē ꝺ nām obligationis deo faciende.

ſ Ecundo queritur vtrū teneat votuz de re bona factū pp bonum tꝑale tm̄. z vi q nō. qz vt hītū est m̄ qōe ꝑce dēti nō tenz votū de re bona fcm̄ pp finē malū. sed bonū tꝑale ē bonoꝝ ſpūaliū finis malus. qz est eoꝝ finis idebitꝰ. ḡ nō tenz votū de re bona fcm̄ pp bonū tꝑale tm̄. Jtē nō tenz votū qō deus non acceptat. ſz nullū opꝰ acceptat qō fit pp bonū tꝑale tm̄. qz nō acceptat opus nisi relatū ad finē debitū. ḡ nō tenz votū de materia bona fcm̄ pp bonū tꝑale tm̄

Cōtra curatō hois a corporali infirmitate tm̄. non est nisi bonū tꝑale. sed votū de bona materia fcm̄ ꝓz recuperāda corꝑis sanitate tm̄ tenet. ḡ votuz tenz de bona materia fcm̄ pp bonū tꝑale tm̄. R̄ñ deo q vouēs pp bonū tꝑale tm̄ assequēdū vel conseruandū iplicat ꝓditionē in mēte hāc. ſ. ſi illud bonū tꝑale assequaꝫ. qz si se obligare itenderet. ēt si illud bonū tꝑale nō assequeret nō vouēret pp bonū tꝑale tm̄. sic ḡ vouēs aut assequtur illud bonū tꝑale pp qō z nō pp aliud vouit. z tūc tenz votū. aut nō assequiꝫ. z tūc nō tenz in cōspectu dei. qz vt inferiꝰ oñdet. votū sub ꝓditiōe fcm̄ nō tenz nisi exīte ꝓditione. Ad pm in oppm dō q ēxuis minus bonū ñ sit finis debitus maioris boni. qz nūq̄ ēst finis eiꝰ ex intentiōe illiꝰ q ꝑncipaliꝫ instituit ordinē in bonis nō tm̄ pp hoc ſequtur q ſi statuaꝫ finis eiꝰ ex mala intentiōe vouētis qō est ipm̄ esse finē eius p accidēs qō vere posset dici eē malū. vñ vouēs bonū ſpūale pp bonū tꝑale tm̄. vouet pp illud qō est bonū ēx respectu sui voti ñ est finis p ſe nec debitus nec idebitus. sed statuiꝫ finis in mala intentiōe vouentis. Ad zm dō q ēxuis deus nō acceptet opus qō fit pp bonū tꝑale tm̄ reputādo ipſuz dignuz remuneratiōe in vita eterna. tm̄ placet sibi q teneat obligatio sibi fcā vt postea ꝓintentionē illius q fecit ad finez meliorem ordinetur.

t Ertio queriꝫ vtrū aliquis possit aliqd vouere pp finē idifferētē. R̄ñ aliqd pōt intelligi indifferēs dupliꝫ ad pñs. Uno mō quo ad acquisitionē vite eterne. Allio mō p cōpationē ad hois voluntatē. ꝑmō mō aliqs pōt vouere aliqd pp finē indifferentē. vt pz cū aliquis vouet aliquid pp cōsecutionē alicuiꝰ bōi tꝑalis qō nō plus est vtile vouēti ad acqsitionē vite eterne ēx carentia eiꝰ z tenet tale votū si ꝓsequaꝫ illud bonū tꝑale pp cuius ꝓsecutionē vouit. zmō mō nullus pōt aliquid vouere nec de iure nec ō facto pp finē indifferentē. Jmpossibile est. n. q aliqs intendat se obligare ad aliqd pp ꝓsecutionē alicuiꝰ rei ad cuius adeptionē vel nō adeptionē voluntas indifferenter se hz. qui. n. vouet ad lꝫ vt aliquā rē ꝓsequatur. ꝑncipalius vult illā rez ꝓsequi ēx vouere. si nō vult vouere nisi pp ꝓsecutionē illius. qz ꝑm phūm ꝓz posteriorꝝ. Jllud pp qō amamꝰ aliquid magis amamꝰ ēx illud qō pp ipm̄ amamus. qui ḡ pp aliquid ꝓsequendū vouet illud determiate vult sed ad illud qō hō vult determinate voluntas eius indifferens nō ē. vñ vi q vouere aliquid pp ꝓsecutō nez alicuiꝰ rei ad cuius ꝓsecutionē vel eius oppositū indifferenter se hz volūtas vouētis contradictionem includit.

Articulus secundus

Onsequenter queritur de ꝑncipali. z circa lꝫ querūtur tria. ꝑmo

c

1° vtrū forma voti includat q fiat deo
2° vtrū in ipsa includaꝫ firmatio deliberata.
3° vtrū votū de nō vouēdo aliqd sine ex ꝑssiōe eiꝰ qō vouet vbo vl scripto sit obligatoriū.

p Rimo oñdo q in forma voti nō includit q fiat deo. qz licite fiunt scis vota. Jtē hoi fit iuramētū. ḡ a filiꝫ hoi pōt fieri votū. Jtē vouere ē ſponte ꝓmittere sed hoi pōt fieri ſpōtanea ꝓmissio. ḡ z votū. Contra hꝰ di. c. i. dī in diffinitione voti q deo z de his q̄ dei sunt fieri dz. sed qcquid est in diffinitiōe rei ꝑtinet ad aliquā eiꝰ cām. q aūt fiat deo lꝫ nō ꝑtiet ad cām voti materialē nec ad efficientē nec ad finalē ꝑtinet. qz ad finalē ꝑtiet q fiat pp deū. ḡ ꝑtiet ad cām voti formalē. Jtē vouere est actus latrie ad eandē. n. vtutez ꝑtinere videmur vouere z deuotuz eē. ſz actꝰ latrie nō possunt exhiberi nisi soli dō. ḡ votū nō pōt fieri nisi soli deo. R̄ñdeo hō q̄ vouet se aliqd bonū facturū obligat se ipz ad illud bonū faciendū. obligatio aūt rei fcā illi cui nō pōt cōuenire de iure ptās in rez illā nulla ē de iure. qz talꝫ nō pōt recipe talē obligationez. z ad lꝫ q obligatio alicui fcā teneat de iure. oportet q ille cui fit recipiat eā. nulli aūt alij a deo potest de iure cōuenire ptās sup totū hoiez nisi deo. ēxuis. n. hoi possit conuenire ptās super corꝑus hois nō tm̄ sup aiaz. vnde Math. io. Nolite timere eos q occidūt corꝑus. aiaz aūt occidere nō ꝑnt. ſz potiꝰ eū timete q pōt corꝑ z aiaz pdere in gehennā. z iō hō nulli alij a deo pōt de iure obligare se ipm totū. z ex cōſequēti nec facere votū. ꝑpe loquēdo de voto. qr tm̄ ſalus totius hois multuz ꝓmouet p oꝝones ſcoꝝ. z illud aliquo mō ēxuis nō plene possumus qō orando impetraꝫ valemꝰ. z sancti orare pnt. p hoie. z si rōnabile eis vi ab orando desistere. iō scis aliquo mō conuenit ptās super hoiez totū. ēxuis nō simpliꝫ. z iō pōt eis fieri votū aliqō mō. nō tm̄ plene hm̄s rōez voti. pecatoꝝ aūt nullo mō pōt de iure ꝓuenire ptās super hoiez nisi ēxtū ad corꝑus. iō ēxuis hō possit sibi aliqd ꝓmittere nō tm̄ vouere. nisi iproꝑissime votuz accipiēdo. Ad pm in oppm dō q vota que fiūt sāctis nō plene hm̄t rōez voti p ꝓpationez ad scm̄ sed ad deū. qui. n. vouet scō Jacobo eius ecclīaz visitare. locutio sine mēt alis siue vocalis qua dicit se visitaturū ecclīā sci Jacobi fit scō Jacobo. sed obligatio ad iplendū qō dī proprie z simpliꝫ loquēdo ñ fit nisi deo. vñ qō ē materiale in illo voto fit. ſācto z qō est formale fit in deo. Ad zm dō q nō est ſile q iurare est deū testez adducere. ſ testioniū veritatis hō aūt pōt deū testē adducere hoi. sed hō vouendo obligat se totū illi cui vouet. qō non pōt facere nisi deo. Ad zm dō q ēxuis oē votū sit ſpontanea ꝓmissio. nō tm̄ oīs ſpontanea ꝓmissio est votū. ſz tm̄ illa qua homo ad tenendū ꝓmissuz obligat se totū z talis promissio de iure fieri nō pōt nisi deo. Argumenta ad partez scāz ꝓcedūt de voto proprie z simpliꝫ dcō. rale. n. non pōt fieri nisi deo qz testificat i eo cui fit eē sūmā maiestatē i lꝫ q vouēs obligat illi se totū. z iō tale votū facer̄ ē actus latrie.

Secundo querit vtrū forma voti includat firmatio deliberata ⁊ vī q̄ nō. q̄z votū ē ꝓmissio volūtaria. sed multa volūtarie facit hō que nō facit deliberate. ḡ votū fieri pōt absq; deliberatiōe. Itē multa affirmat hō iuramēto sine deliberatione. ḡ a fili mlt̄a pōt hō firmare voto absq; deliberatiōe. Contra in ptāte hōis est vouere vel non vouere. q̄ vt dī ex de voto ⁊ voti redēptione. Licet. Vniuersis liberū est arbitriū in vouēdo. sed mot⁹ volūtatis ñ deliberatiue nō sunt in hois ptāte. ḡ de rōne voti ē q̄ res ꝓmissa firmet cū deliberatiōe. Rñ° q̄ votū dī a volendo. vñ sicut in nobis est dupler velle .s. plenū q̄ō est velle deliberatiuū. ⁊ semiplenū q̄ō est velle ex surreptiōe. sic dico q̄ est duplex votum .s. votū q̄ō hēt plenā rōez voti ⁊ de rōne talis voti est q̄ sit fcīm ex deliberatione. ⁊ est votū q̄ō non hēt plenā rōez voti. ⁊ de rōe voti tal' non est q̄ fiat cū deliberatiōe. tale. n. fieri pōt ex surreptiōe. ⁊ q̄z plenā rōez voti nō hz. ideo non obligat de necessitate. s̄z tm̄ ex quadā ꝓgruitate. ⁊ iō vēire ꝑ tale votū etiā ꝓpria auctoritate non ē pccm̄ mortale. vt ferius dicet. Ar° ad partē primā pcedūt de voto nō hñte plenā rōez voti ⁊ de velle q̄ō nō hz plenā rōez actus volendi. ⁊ de iuramēto ñ hñte plenā rōnez iuramenti. iuramentū. n. ex surreptiōe fcīm cōpletā rōnez iuramēti nō hz. Ar^m ad ptez aliā procedit de voto hñte plenā rōez voti. nec intelligas ꝓdcā q̄ veliz dicere ipm actuz volendi volūtatis deliberatiue eē de cēntia voti si accipiat votū pro obligatione q̄ manet postq; trāsit act⁹. s̄z de rōe voti accepti ē ipm esse fcīm p talē actū. ille tm̄ act⁹ pueniēt dz votū fm aliam significationē voti.

Tertio querit vtrū votū de nō vouendo aliquid sine exp̄ssione ei⁹ q̄ō vouet vbo vl scripto sit obligatoriū. Rñdeo q̄ cū bonū sit ⁊ expediēs hr̄e ō voto fcō certaz cognitionē ⁊ cauere in vouendo p̄cipitationē ⁊ p voti exp̄ssionē vbo vel scripto hēatur de voto fcō certior cognitio vt p̄caueat in vouendo p̄cipitatō vī q̄ votū de nō vouēdo aliquid sine ei⁹ exp̄ssione q̄ō vouet verbo vel scripto sit obligatoriū ita q̄ si postea voueat ⁊ votū suuz aliquo p̄dcōruz mōx si potest nō exp̄imat peccat vt trāsgressor p̄cepti voti. vī tm̄ nihilominus q̄ votū illud teneat si aliās licitū est ⁊ honestū. q̄ cū vouere sit bonū ⁊ a spū scō cōsulatur per psalmistā dicentē. Vouete ⁊ reddite dño deo vō. votū de nō vouendo nō obligat. vñ cū aligs vouet se nūq̄z voto aliqd ꝓmissurū nisi vbo vel scripto nō obligāt, per' ꝑ ad nō vouendū. s̄z obligatur ad exp̄imendū votū suū verbo vel scripto si ipm vouere contigerit.

Articulus tertius.

Consequēter queritur de 3° p̄ncipali. Et circa ꝑ querunt tria. ¶ 1° vtrū votū de eo possit fieri q̄ō est inutile ad salutē. 2° vtruz de oī bono vtili ad salutē. 3° vtrum ex nuda ꝓmissiōe oriatur obligatio.

Primo ostendo q̄ de re inutili ad salutē possit fieri votū interficere. n. filiā innocentē nō ē vtile ad salutē: sed vt habet Judi. ii°. Jepte interfecit filiaz suaz sicut vouerat. ⁊ tn̄ ad Hēb. ii°. numerat inter illos qui p fidez vicerūt regna. ḡ vī q̄ votuz fieri possit de re inutili ad salutē. Itē ꝓscia pōt obligare hoiez ad rez inutilē ad salutē. q̄ faciēs ꝑ conscīaz siue sit erronea siue nō peccat. sed non magis obligat cōscia q̄z votū. ḡ votū fieri pōt de re inutili ad salutē. Contra. 22^a. q. 4^a. Et est sumptū ab Jsy. Isynōis. li. 2°. c. 16. In mal'. In mal'. ꝓmissis rescinde fidē. ⁊ in turpi voto muta decretū. q̄ō icaute vouisti ne facias. s̄z q̄cūq; vouet aliqd inutile ad salutē incaute vouet. ḡ nō pōt de iure fieri votuz de re inutili ad salutē. Rñdeo q̄ posse facere votū de re inutili ad salutez dupliciter potest intelligi aut defacto aut de iure. ꝑ° mō pōt hō facē votū ō re inutili ad salutē ⁊ de malo culpe. Multi. n. fatui q̄z vouēt nō tm̄ inutilia sed ēt nociua ad salutez. 2° modo distinguendū est de inutili ad salutē. q̄ quoddaz est inutile ⁊ nociuū. vt malū culpe. quoddā inutile nō tm̄ nociuū. ⁊ illud q̄ō est idifferēs de ꝑmo inutili ad salutē nō pōt fieri votū de iure. q̄z deus respuit obligationē sibi oblatā ꝑ scīpm. de 2° ēt inutili non pōt fieri votū de iure sub rōe qua indifferēs ē. q̄z ō ob rone obligatiōis q̄ nō est ad honorē dei nec util' ad salutez offerētis nō curat. ⁊ iō talis obligatio nō tenet ipo iure. ⁊ dixi sub rōe qua indifferēs est. q̄z si ē tale indifferēs q̄ per aliquā circūstantiā tiā in ꝓpatione ad vouentē cōferens sit ad salutez sic de illo pōt fieri votū. cuius rōne gnis sit indifferēs. Ad p^m i opp^m dō q̄ votū Jepte nō fuit obligatoriū nisi ad immolandū aial occurrēs immolatitiū. ⁊ quo ad hoc fuit licituz ⁊ placēs q̄ō ondit victoria subsecuta. vñ i oc cidendo filiaz suaz fuit fatu⁹ ⁊ ipius. nec obstat q̄ numerat⁹ ē in catbalogo scōz. q̄ de illa ipietate penituit. Ad 2^m dō q̄ ꝓscia nō pōt hoiez obligare ad faciēdū aliquid iutile ad salutē. Cōscia. n. erronea nō obligat ad faciendū illud q̄ō dictat. s̄z hō obligatur ad deponendū errorē ut clarius in li°. 2. exposituū est. Vel pōt dici q̄ cuius ꝓscia erronea obliget sic intelligendo q̄ faciēs ꝓtra peccat. tū q̄ illa obligatio nociua est. cū diuina lege hō ad ꝰ̄ obligef. de⁹. n. obligationez. q̄ est p ꝓsciam erroneam non acceptat.

Secundo queritur utrū votū possit fieri de oi bono utili ad salutē Et vī q̄ nō. q̄ bonū neciū ad salutē utile ē ad salutē. sed de tali bono nō pōt fieri votū. q̄ votū est spontanea promissionis testificatio. sicut dicit Hug°. 2°. li°. de sacra. pte. ii°. c. 3. Spontanea autē ꝓmissio non ē de bono necessario. ḡ nō pōt fieri votum de omni bono utili ad salutem. Item duoz bonoz unum melius alio utrūq; est utile ad salutem. sed de minori bono non potest fieri votum quia fm theologos votum est conceptio melioris propositi animi deliberatione firmata. ergo non ō omni bono utili ad salutem potest fieri votum. cōtra de bono necessario ad salutez pōt fieri votū ut enim habetur Ben. 28°. Jacob vouit q̄ dominus esset sibi in deum. de bono etiam utili non tamen necessario ad salutem potest fieri votum. sed omne bonum utile ad salutem vel est necessarium. vel non necessarium. ergo de omni bono utili ad salutem potest fieri votuz. Respondeo sicut dicit magister huius distinc. cap'lo sc̄do Votorum aliud est cōe. aliud singulare. cōe est id quod oēs in baptis-

mo faciunt cuz spondent renunciare diabolo ⁊ pōpis ei⁹. de quo hz de ꝓfecra. di. 4. ℙ° ⁊ tale votū sit de his q̄ sunt necīa ad salutē ibi. tū/diminutiue i uenit rō voti. qz votū ꝓprie ē qd volūtariū. ⁊ respectu ꝑncipij a quo ꝓcedit. ⁊ respectu ei⁹ qō vouet. singulare ē cū aliqs spōte ꝓmittit se seruaturꝫ aliqō bonū ad qō alias nō tenet ꝙuis teneat post votuz tale votū nō pōt fieri de bono necessario ad salutez de his duob⁹ votis dī. 17. q. j. c. j. Sūt q̄dam q̄ etiā vouētes nō debemus. q̄dā q̄ nisi vouerim⁹ nō debem⁹. sz postq̄z ea deo ꝓmittim⁹ necessario reddere ꝓstringimur. sic ḡ ꝑz q̄ accipiēdo votū large. s. put se extēdit ad votū singulare ⁊ cōe. pōt fieri votuz de oi bono vtili ad salutē. sz votū singulare qō ꝓpe hz rōnē voti nō pōt fieri de bono vtili necio ad salutē. Ad p̄m i opp̄m dō. q̄ illud arg̃m pcedit de voto ꝓpe dicto. Uotū tū de bono necio nō dico de necessitate absoluta. qz talis nō cadit sub voto. sz necessitate ad salutē. spōtaneū ē p cōparatōem ad ꝑncipiū a quo egredit̄ b̄ ē p cōparatōez ad rōnez ⁊ volūtatē ꝙuis respectu rei q̄ ꝓmittit sit necessariū nō absolute sz inquātū ē rei necessarie ad salutez. Ad 2m dō q̄ ꝙuis de minori bono nō possit fieri votuz cū exclusione maioris boni tū de minori bono pōt fieri votū simplicit̄. Ex iā dictis de vto colligi potest diffinitio voti. ꝓprie dci talis. votū ē ꝓpositi superrogatiue boni. ꝓmissio deo fcā pp bonū finē ex ō liberatōe firmata. qō dī superrogatiue boni. dcm̄ ē ad dīam uoti qō ē de bono necessario ad salutē de quo dcm̄ ē q̄ ibi ñ inenit plene rō uoti. ⁊ accipit̄ ibi ꝓpositū nō placitu ꝓponēdi. qz ille ꝓpr̄ est. ꝓmissio aūt ē respū futuri. sz accipit̄ ꝓ re ꝓposita. deo fcā. dicit̄ ad dīam ꝓmissionis hominī fcē de q̄ supius dcm̄ ē q̄ nō hz rōnem uoti. ꝓprie dci. qō ēt dī ꝓpt bonū finē. dcm̄ ē ad excludēdū uota fcā pp finē malū tm̄. ꝙuis sunt fcā de re bona q̄. ꝓprie loquēdo non sunt uota ut supi⁹ oñsū ē. ⁊ dī ex deliberatōe firmata. ad dīam uotoꝝ que fiūt ex surreptōe q̄ plenam rōnem uoti nō hñt ut oñsum. ⁊. Alliq aūt supaddūt ꝑintentionem obligandi se ad ꝛmplendum ꝓmissū dicentes. ex nuda promissione quamuis deliberata tiue facta ꝓmittētē nō obligari sola. n. deliberatio nō firmat ꝓmissionē. ꝑdcā aūt diffinitio ē cōis voto tā publico q̄ ꝑuato siue p vocē sēsibilē exꝑsso siue ꝑiteriozē locutōez tm̄. sola. n iteriori locutōe pōt homo se obligare deo. Illa aūt diffinitio voti. votuz ē ꝓceptio melioris ꝓpositi animi deliberatiōe firmata ē diffinitio voti taciti qō fit. deo ꝑiteriozē locutōez tm̄. diffinitio vero voti quā ponit magr̄ in lra ꝓuenit voto p sensibilē locutōez exꝑressō. siue sotēni siue ꝑuato. que diffinitio in expositione litere explicabit̄.

t Ertio queritur vtrū ex nuda p missione oriat obligatio. Rn̄° q̄ nuda ꝓmissio aliq̄ dī q̄ nō ē firmata fidei iterpositōe nec iuramēto. ⁊ q̄liqz ex ꝓmissione sic nuda oriri pōt obligatio. s. si ꝓmittēs obligare se itēdat. Si aūt accipiat nuda ꝓmissio que nō ē firmata fidei inꝑpōe nec iuramēto. nec ꝓmittēs obligare se itēdit ad illud qō ꝓmittit ipsē ex ꝓmissione sic nuda nō orit̄ i foro ꝓsciētie. vt q̄dā dicūt obligatio cui⁹ ipletio necessaria sit ad salutē. p q̄ opinione vī facere qō dī ex de voto ⁊ votis redēptōe. Exo. vbi dī de quodā mortis pauore ꝑterrito q̄ dixit. Nō diu hic morabor. ꝓponens in alio q̄ religionis habitū eēt aliq̄ susceptur⁹. q̄ si pl⁹ nō ē i voto ꝓcessum. trāsgressor iudicari si poterit si nō ipleat qō dixit. ⁊ i glo. ibidē dī q̄ nō dixit hoc animo obligādi. ⁊ nemo se obligat nisi q̄ aliuz hz obligādi se. ad b̄ ēt facit qō dī. ff. de accōib⁹ ⁊ obligatōib⁹ l. Obligationū. ꝙuis. n. ex iure nature obligeť ꝓmittēs ad iplēdū q̄ ꝓmittit. illa tm̄ obligatio non ē necessitas. nisi sic se obligare itenderit. sz honestatis ⁊ ꝓgruitatis. ⁊ iō ꝓueniēs nō peccat mortalr̄. sz venialr̄. nec mireris qz sicut i lege scripta ꝓhībēdūť aliq̄ tanq̄ ad salutē nō necessaria sed expediētia. sic in lege nature ꝓhībēdunť q̄dā obligāria de necessitate ⁊ q̄dā obligātia de ꝓgruitate ⁊ honestate. ⁊ hr̄oābile. vī. qz multi ex deliberatōe aliq̄ bona dicunt se facturos q̄ b̄ non dicerēt si per hoc crederēt se obligatos ad faciēdū tanq̄ necessariū ad salutē. Alliq aūt dicūt q̄ nuda ꝓmissio ex deliberatōe facta promittētē obligat obligatōe necessaria ad faciēduz q̄ ꝓmittit si vult ꝓseq salutē. 12. q. 2. Quicūqz suffragio ⁊ eadē. q. 5. Qui Joānes. ⁊ 22. q. 5. Juramēti. ⁊ 27. q. j. Hoc vero. ⁊. ff. de actōib⁹ ⁊ obligatōib⁹. l. Obligationū. i glo. q̄ distinguit int̄ obligatōnez ciuilē ⁊ nālē. ⁊ hi dicūt i diffinitōe voti illā particulā nō cē. ponēdā. s. p intētōez obligādi se ad ꝛmplēdū ꝓmissū qz hoc ꝛplicat̄ in ꝓmissione ex deliberatōe. firmata ꝙuis ꝓmittēs se obligare obligatōe necessaria explicita non intendat

Articulus quartus.

c Onseqnter queritur 5 4° ꝑncipali. Et circa b̄ q̄runt̄ tria. ℙ° vtruz religiosus possit aliqd vouere sine licētia sui ꝓlati. 2° vtrꝫ glibz nō religiosus possit vouere. 3° vtrꝫ abbas possit retractare votū qō fec̄ subdit⁹ su⁹ de licētia sua.

p Rimo oñdo q̄ religiosus pōt aliqd vouere sine licētia sui ꝓlati. qz ois hñs vsū liberi arbitrij pōt facere votū de illis bonis respectu quoꝝ ē sui iuris. sz q̄lz religiosus ꝙtū ad multa. sui iuris ē. qz sicut dicit Ber. li° de ꝑcepto ⁊ dispēsatōe. c. 8. Quisqs professus i quo vis gne nec vltra obediētie legē cogendus nec citra ē ihibēdus ꝙ sua ipsi⁹ videat exꝑplecti ꝓfessio. ergo de multis pōt facere votū. Itē ꝙtuz ad mot⁹ animi iteriozes hō non subijcit̄ nisi deo sicut sibi soli ꝑuenit noscere corda filioꝝ hoiuz. vt dicit̄. 2° paralip. 6. sed de illis bonis rōne quoꝝ hō nō ē subiect⁹ nisi deo. pōt glibz hñs usum liberi arbitrij facere deo uotū. ḡ religiosus sine licētia sui ꝓlati pōt facere deo uotum de suis cogitatōib⁹ ⁊ affectibus. Itez obligatio facta inferiori non ꝓeiudicat superiori. ergo obligatio quam religiosus facit ꝓlato suo non sibi ꝓeiudicat quin se possit obligare deo. Contra. 20. q. 4. Monachuz non licet uouere sine consensu abbatis sui. si autem vouerit frāgendum erit. Item qui nihil in se retinuit simlit̄ de nullo bono sui ipsius potest̄ vouere. sed religiosus ꝓfitendo nihil retinet sibi in se. quia corpus ⁊ dispositionem uoluntatis sue transfert in potestatem ꝓlati per votū obediētie, ergo de nullo bonō

qđ sit in ipso pōt votū facere. Ad istā qōnē dīt alī q ꝙ ꝯuis religiosus nō teneaꝫ ad obediēdū i oibus ēt licitis q̄ plat⁹ sibi vellet ipare. tñ i his i qb⁹ plato subiect⁹ ē teneꝫ eidē obedire ꝑ quoꝝ tpe quo sibi iperaꝫ. ꝛ iō nullū ē tps ei vacās quo aliqd possit facere vltra illud ad qđ teneꝫ ex sua pfessione. ꝛ iō nihil vltra hoc. ꝝ sibi vouere. q: nullus dz vouere aliqd nisi possit eligere tpsī quo illud possit iplere ſz hec rō nō vī cogere. q: multa posset vouere religiosus quoꝝ adipletio execūtōem operis cuiuscūqꝫ qđ plat⁹ pōt sibi p̄cipere nō ipediret. ſz pmoueret. vt nī dicere verbū ociosum. nō cogitare aliqd vane. g̃ si aliud nō obstaret ꝙ rō p̄dicta religiosus possꝫ vouere sine licētia plati se nūqꝫ dictuꝫ ex deliberatōe v̄bū ociosuꝫ. nec vanū aliqd cogitatuꝫ. abstinētia. n. hui⁹ vtilis ē ad salutē. nō tñ necīa. q: nō semp ē moz tale pcīñ facere ꝓuū. Preterea p̄dicta rōne nō obstāte posset religiosus vouere se qlz die dictuꝫ aliquā spālē oīnē qī vacaret sibi tps quo nō eēt occupat⁹ de p̄cepto plati. vel i opib⁹ q̄ i sua pfessione includunt iō videt alijs dō q rō ꝙre religiosus nihil vouere pōt. ē q: pēsata humana ifirmitate ꝛ religionis onere nō possꝫ se ad aliqd vltra suā pfessionē obligare qđ possꝫ iplere sine q̄licūqꝫ p̄iudicio vel p̄ iudicij piculo obseruatōis cuiuslz eoꝝ ad q̄ ex sua pfessione teneꝫ ꝛ absqꝫ piculo reddēdi se iterdū onerosū plato suo. vel alicui siue aliqb⁹ fratꝝ suoꝝ pp solicitudines ꝛ modos singulares. q̄ iterdū hērent illi q eēnt ad plura ꝙꝫ alij obligati. Preterea tāte altitudinis ē religionis votū q oīa alia i ipz cōmutari pōt. vt iferi⁹ oñdeꝫ. Et iō ecc⁹ ꝓsiderās hui⁹ voti altitudinē ꝛ humane nāe ifirmitatē voluit auctozitate diuina voto religionis nullū posse votū supadditū pp piculū trāsgressionis vitādū. q̄ ēt de cā iura cōsentire videnſ ꝙ vota q̄ fecit hō añ sui pfessionē i religione q̄ plat⁹ ipsuꝫ recipiēs ignozauit. pōt postꝫ votū sibi fuit reuocare. qđ ꝓbaꝫ p hoc ꝙ religiosus plus ē sub plato ꝙꝫ vroz sub viro. ſz sicut dī. xx. q. 5. Uoluit si adhuc inupte mulieri p̄cesserat p̄ vota psoluer. si añꝫ psoluerit nupserit. ꝛ viro ei⁹ hoc cognitū nō placuerit non psoluat. ꝛ hoc oīno sine pcō. ex lꝫ arguit glo. abbatē posse reuocare votū monachi qđ añ monachatū emisit. Alīq tñ dicūt monachū nō posse vouere eē itelligēdū de voto abstinentie p qđ alij scādalizanſ. sicut dicit glo. sup illud de. xx. q. 4. Monachū ita pōt itelligi de oīb⁹ i qb⁹ plato suo subiect⁹ ē. Ad p̄m ꝛ ꝛm in oppm dō ē ꝙ ꝛ si dē religiosū cē sui iuris respectu aliquoꝝ que licite pōt facere vel nō facere. ex hoc tñ non ſeqt ꝙ sit sui iuris ad illa vouēdū. licitū. n. ē religioso multa facere q̄ nō ē licitū sibi vouere pp rōnes dictas i corpe qōnis. Ad zm qđ obligatio fcā plato ē de volūtate ꝛ ſm legē supioris. ſ. dei. ꝛ iō q: de⁹ nō pōt esse ꝓximus sibi ipsi vult illā obligatōez ipleri nec vult aliqd ē licitū i p̄iudiciū illi⁹ maioꝝ aūt ꝓpositio argumēti itelligēda ē de obligatiōe fcā iferioꝝi. nō de volūtate. nec ſm legē supioris.

s Ecundo queritur vtꝫ qlibz nō religiosus possit vouere. Rñ⁹ ꝙ vouere pōt qlz habens vsuz liberi arbitrij cui vouere nō ꝓhibeꝫ. carēs. n. vsu liberi arbitrij vouere nō pōt. q: nō pōt ꝓsentire ex de religiosis. ꝛ trāſ. ad reli. Sicut tenoꝝ. q ēt phibēt vouere. vouere nō pōt ea q̄ vouere ꝓhibenſ. nō. n. acceptat deus obl'onē ꝑ suū p̄ceptū vel eccl'ie factā. mlti aūt ſt̄ q. phibēt vouet. Eps. n. phibet facere votū sine licētia dūi pape quo vinculū iter ipsum ꝛ eccl'iaz suā dissoluat. extra de renūci. Nisi cū p̄dē. Nō pōt ēt sine licentia dñi pape gīali vel spāli votū pegrinatōis emittere p quā ipsū oz diu a sua ecc⁹ absētari. ex de vo. ꝛ vo. re. Magne. cleric⁹ ēt secularis sub epō aliquo hñs bñficiū debēs residētiā nō pōt sine licētia epi votū pegrinatōis lōge emittere eo. ti. vbi ꝑus. ꝛ de ꝓsecra. di. ſ. Nō oz. pōt tñ emittere votū de itrādo religionē sine licētia epi. xvi q. i. Due ꝛ de accipiēdo crucē ex de voto ꝛ voti re. Ex multa q: ad hoc licētiati videt ꝑ papā gīaliť illi q p̄nt eē vtiles terre sancte. de religiosis aūt dem ē. filiusfa. ēt q subest pīi in his q̄ ad regimē dom⁹ ꝛ familie ptinēt nō pōt de illis votū facere seu de ptinētib⁹ ad illā sine p̄is auctozitate. Seru⁹ ēt nō pōt vouere aliqd eoꝝ que ipsuꝫ ipediāt a ſuitio dīi sui sine dñi volūtate. decre. di. ſ 4. Ex antigs. ꝛ. c. Si seruus sciēte. q: ēt vir ꝛ vroz sibi sunt mutuo debitozes in reddēdo debitū carnale glibz eoꝝ ꝓhibeť de nō reddēdo vouere sine licētia alteri⁹. vt supius oñsum ē. ſz q: i dispēsatōe dom⁹ ꝛ regimine familie mulier ē subiecta viro. nō ecōuerso. iō de ptinētib⁹ ad illā mulier nō pōt votuz emittere sine licētia viri. xxx. q. ſ. Manifestū ē. ꝛ. c. Uoluit. vir. tñ de talib⁹ pōt facere votū sine consensu vroris. q: ad hoc est sui iuris.

t Ertio queritur vtꝫ abbas possit retractare votum qđ fecit subdit⁹ su⁹ de licētia sua. Rñ⁹ ꝙ abbas dās licētiā subdito suo vouēdi si eā reuocat añꝫ ille subdit⁹ faciat illud votū. ꝛ post illā reuocatōem vouеat votū irritū ē. si aūt votū fecerit añ reuocatōem licētie votū tenz quousqꝫ cū eo fuerit dispēsatū. Sz nūqd ille idē abbas cū eo poterit dispēsare vī gbusdā ꝙ nō. q: cū subdito suo licētiā dederit faciēdi illud votū p̄iudicauit sibi vt in illo dispēsaſ nō possit. Alij dicūt ꝙ sicut ex rōnabili cā eum licētiare potuit vt vouere ita ex rōabili causa si occurrit poterit postea dispēsare i illo voto. qđ ꝓbāt a sili. q: ī voto fcō de licētia summi pōtificis. ille idē smum⁹ pōtifex pōt postea dispēsare. ſz nō vī sile bonū. q: summ⁹ pōtifex sub deo hz sup oēs plenitudinē ptātis. non sic aūt abbas super monachos suos. tamen tutius esset consilium ꝙ monachus de voto sic facto faceret se absolui per summum pontificem. ꝛ si religiosus ille plures prelatos habeat in sua religione per ordinem se habentes. ita ꝙ quicqđ pōt iferioꝝ pōt supioꝝ. ꝛ pl⁹ si vouit ō licētia iferioꝝi ab illo voto pōt a supioꝝi absolui ſz ō voto facto de licentia superioris absolui nō pōt ab iferioꝝi.

Articulus quintus.

c Onsequenter queritur de quinto principali. Et circa hoc quaeruntur tria. Primo vtrum omne votum licitum sit obligatorium.

Secundo vtꝫ magis obliget votum ꝙꝫ iuramētum. Tertio vtꝫ votū sub ꝓditōe factum quē cōditio nō ipletur p culpā vouentis sit obligatorium.

Primo ostendo q̄ nō omne votū licitū sit obligatoriū. q̄ licitū est virgini vouere virginitatez ſz si post votū cōtrāpak amplius nō pōt votū suum seruare. q̄ impossibile ē q̄ itex sit virgo. cū ḡ nullꝰ obligeť ad impossibile vī q̄ aliquod votū licitum possit desinere obligatoriū eē. Itē votū de intrando religionē ē licitū. ſz pōt ꝓtingere q̄ illa religio nō vellet eū recipere q̄ vouit itrare. ḡ videť q̄ talis ex suo voto nō obligať. Itē si aliquis vouit religionē itrare. ꝛ añ̄ itret in eā eligať nō teneť religionē intrare. q̄ si eēt i religione pfessus posſz pp ēpatuz religionē dimittere. 18. q. j. c. Illico. ḡ talis ex suo voto non obligať. Cōtra. deutero. 23. Cū votū vouēris dño deo tuo nō tardabis reddere. q̄ regret illū dñs deus tuꝰ. Itē extra de voto ꝛ voti redēp. Licet. dicit q̄ vsq̄z adeo solutio necessaria ē post votū vt sine ꝓprie salutis dispēdio alicui nō liceat resilire. Rñ̄ q̄ ois ꝓmissio licite facta cū intētōe obligādi se. ꝛ ex deliberatōe si acceptek ab eo cui fit obligat ꝓmittentem. non tñ ex ꝓcepto legis diuine sed etiam ex ꝓcepto legis nature. sed votum licitum est licita ꝓmissio facta deo ex deliberatiōe ꝛ eū itentōe obligādi se. oēm aūt ꝓmissionē talē deus recipit. ꝛ iō dō q̄ oē votū licitū obligat vouētez ad illud qō vouit adiplēdū nisi i q̄tuor casib⁹. Unus ē pp ignorātiā iplēdi. 2º pp auctoritatē supioris dispēsantis. 3º ē pp defectū ꝓditōis apposite. vel defectū cause p̄ncipalr mouentis. Regulare. n. ē q̄ votū sub ꝓditōe fcīn̄ nō obligat nisi ꝓditōe extāte. 4º casus ē q̄n illud qō tpe fci voti fuit licitū postea fit illicitū. Ad pm in oppm dō q̄ sic vouens aliqd qō licitum ē tpe voti fci nō teneť illud iplere si postea fiat illicitū ex aliquo accidēte. sic vouēs aliqd possibile tpe voti fci nō teneť illud adiplere si postea fiat impossibile. vgo āt vouēs vginitatē vouet. illud qō ē possibile tpe voti fci. ſz postq̄z corrupta ē ipssoibile ē ipsā seruare q̄ pmisit. teneť tñ ad illud qō pōt. ſ. ꝓtinētiā seruare. ꝛ aliquā recōpēsatōez facere. de hꝭ qō p suā culpā icidit i impotētiā obseruandi qō pmiserat. ſz si aliquis efficereť ipotēs ad soluēdū qō pmisit nō tñ ex culpa sua nō obligareť ad aliq̄z recōpēsatōez. Ad 2m dō q̄ ille q̄ vouet se itratuꝝ religionē aut determinat itētōez suā ad vnā religionē. tñ. aut nō si sic. nō teneť intrare aliquā religionē si illa religio q̄z determinate vouit intrare eū nō vult recipe. q̄ illā itrare sibi fcīn̄ ē impossibile. ꝛ ad nullā aliā obligauit se. si nō. teneť se tot religionib⁹ offerre q̄ vnā iueniat si pōt. q̄ ipſz velit recipe nisi sit talis de q̄ ꝓbabilit credit q̄ si de illa cogitasset nullo mō ꝓsensisset itrare illā. Ad 3m dō q̄ maior ē falsa. sicut expōsse pz eť de voto ꝛ voti redēptōe p tuas. nec valz eiꝰ ꝓbatio q̄ trāsgressor voti ē i mortali pcō. ꝛ electio talis ē irritāda. ad sacroꝝ administratōem eligit a quoꝝ ꝓceptōe tempore electōis erat ꝑuarus.

Preterea pfessus i religione ēpatū recipiēs non defraudat religionē sicut ille q̄ vouit intrare. ꝛ añ̄ q̄z intret ēpatū recipit. q̄ pfessus ab ordine nō recedit. oz. n. ipm ferre habitū religionis sue. eť ō vita ꝛ honesta clericoꝝ. Clerici officia. nō debēt ēt a ꝓri ꝓposito discedere. 16. q. j. De monachis. qō i telligēdū ē ꝑm glo. ibidē q̄z tū ad ea q̄ sūt de subā monachat⁹ cuiusmodi sunt habitū religionis portare. ꝓtinētiā seruare. ꝓprīū nō hēre. vñ nō sūt diuitiaꝝ dñi. ſz dispēsatores. q̄uis tñ hcūs eps habitū debeat retinere. pōt desup ferre habitū i quo magis ꝓuidat eis iter quos ē. 16. q. 7. Noua i glo. sed hō nō est faciēdū nisi ad tps. ꝛ ex cā. eť ō vita ꝛ honestate clericoꝝ. c. de⁹. ēt nō oz ēpatū recipe sine ꝓlati sui licētia. 18. q. 2. Quā sit i tex. ꝛ i glo.

Secundo queritur vtrum magis obliget votū q̄z iuramētuz. Et vī q̄ nō. q̄ ꝓpriū ē ꝛm ꝓceptū ꝑme tabule. transgressio voti ꝛ ꝓceptū. 5m. secūde tabule. cū ḡ dignioza sint ꝓcepta ꝑme tabule q̄z scde. grauioꝝ ē transgressio iuramēti q̄z voti. qō nō eēt vex nisi magis obligaret iuramētū. Itē Ap⁹ ad hebre. 6. Ois ꝓtroversie hoiuz finis ad ꝓfirmatōez ē iuramētū. ſz illud i quo ꝓsistit finis ꝓfirmatōis ois ꝓtroversie maxime videť obligatoriū. ḡ iuramētū magis ē obligatoriū q̄z votū. Cōtra fortioꝝ ē obligatio q̄ nō fit nisi deo q̄z illa q̄ interdū fit homini. ſz ꝓprie loq̄ndo votū nō fit nisi deo. iuramētū aūt interdū fit hōi. ḡ multo fortioꝝ ē obligatio voti q̄z iuramēti. Ad istā qōnē dicūt gdā q̄ fortioꝝ ē obligatio voti q̄z iuramenti. ga obligatio voti cāť ex libero ꝓsensu volūtatis hois ꝛ fidelitate quā dz hō deo obligatio aūt iuramēti ex libero ꝓsensu hominis ꝛ reuerentia q̄z dz deo inq̄ztū ē vitas ꝓma. ifidelitas aūt serui ad dñz grauiꝰ qd ē q̄cūq̄z alia irreuerētia quā seruꝰ posſz facere dño.

Alij dicūt q̄ distinguēdū ē de iuramēto. q̄ aut fit homini aut deo. ꝑ modo nō ita firmit obligat sicut votū. vt ꝓcludit rō ad scdaz ptē. scdo mō magis obligat q̄z votū ceteris paribꝰ. q̄ qcūq̄z ex deliberatione iurat deo bonū aliqō se factuꝝ deo aliqd ꝓmittit ꝛ itētōez obligādi se hz. ꝛ ad fortioꝝ ꝓfirmatōez desi inq̄ztū ē ꝓma vitas i testimoniū hiꝰ ꝓmissionis adducit. cū ḡ votū nō ioortet nisi ꝓmissionē factaz deo ex deliberatōe cū itētōe obligādi se. vī q̄ i iuramēto ꝓhendatur tota ratio obligationis que est i voto. ꝛ superadditur adductio ꝓme veritatis in testimonium ad maiorez ꝓmissionis confirmationem. Qui vult tenere ꝑmam opinionem potest dicere ad ꝑmum in oppm. q̄ ꝛ si transgressio voti sit contra quintum ꝓceptum scde tabule in quantum corrumpit veritatem ꝓmissionis est tamen cum hoc contra secundum ꝓceptum secunde tabule. vel contra ꝓrimum in quantum vouere est actus latrie. Ad 2m dō q̄ illud argumētū non plus ꝓcludit nisi q̄ maior obligatio quaz homo possit homini facere est per iuramentum. sed hoc non sequitur quin maior sit illa obligatio que fit deo p votū. Qui vult tenere scōaz opinionem facilr pōt soluere argm ad oppm ex dcis i opinione.

Tertio queritur vtrū votuz sub ꝓditione fcīn̄ que ꝓditio nō impleť per culpā vouentis sit obligatorium. Et videť q̄ nō ex de ꝓditionibus appositis in despōsatione vel alijs ꝓtractibus. Vex in glo. donatio sub ꝓditione facta non tz nisi aduenīente conditione siue ea impleta. sed non est minus fortis contractus donatio q̄z ꝓmissio. ergo nulla ꝓmissio facta sub conditione tenetur nisi. conditione aduenīente vel impleta. votum autem est ꝓmissio quedam vt superius visum est. Item qui deo vouet aliquod ſpeciale obsequium si ipsum ꝓseruat ab aliquo peccato de quo

tentatur non tenet votum si deus ipsuz ab illo peccato nō ꝑseruat. ſz si vouēs ab illo peccato nō ꝑseruat hoc ē per culpā ꝓpriā. q; si vellet de⁹ essz paratus eñ ab illo pcō ꝑseruare. ꝯ votū sub ꝓditōe fcm̄ q̄ ꝓditio nō ipleꝝ ꝑ culpā vouētis nō ē obligatoꝛium.

Cōtra. ꝓmissio que nō tenz reuocatōe nō indiget ſz ꝓmissio facta sub ꝓditōe nō existēte reuocatōe indiget. ꝯ tz ipso iure. Minoꝛ ꝓbaꝝ a simili per donationem fcām sub conditōe de qua dī ex eo. ti. ꝛ. eo. c. iter. q; reuocari nō ꝑt nisi forte tali ꝓditōe sic facta q; ea cessante debeat reuocari. Itē fra⁹ ꝛ dolus alicui ꝓiocinari nō debēt. ex de imunita. ecclie. Ad uersus. §. Leterꝫ. ſz ille ꝑ cui⁹ culpā ſtat ne conditio quā apposuit i suo voto ipleaꝝ fraudulent hoc ipedit. ꝯ nō ꝓꝑ hoc ab obligatōe liberaꝝ. alias. n. fraus ꝓiocinareꝝ eidē. Rñ⁹ q; votū sub ꝓditōe factū que ꝓditio nō impleꝝ ꝑ culpam vouētis. ē obligatoꝛiuz qō ꝑz rōne ꝛ auctoꝛitate. rōne sic. ꝛtum ad firmationem ꝓmissionis sub ꝓditione facte equalent. ſ. q; ille cui facta ē ꝓmissio ꝓditōez adimpleat quā ꝑ mittēs apposuit. ꝛ q; illa ꝓditio remittaꝝ a ꝓmittēte. q; siue adimpleaꝝ ꝓditio. siue a ꝓmittēte remittaꝝ. siue tollaꝝ tz ꝓmissio. ſz si ꝓmittēs sciēter. ꝛ ex deliberatōe ipedit. ꝛ est in culpa. nec ille cui fecit ꝑ missione cōditōez adimpleat quā ꝓmittēs appōit. ꝛ q; illa. ꝓditio remittaꝝ a ꝓmittēte. q; siue adipleatur ꝓditio. siue a ꝓmittente remittaꝝ seu tollaꝝ tenet ꝓmissio. idē est ꝑ equalētiā ac si ipsam remitteret cū eam velit non adipleri ꝛ conaꝝ vt nō ipleatur. cum. ꝯ ꝓmissio sua tenerz si ꝓditio sua implere tur. nihilomin⁹ ēt tz qñ ꝑ culpā eius ſtat q; non impleaꝝ. Auctoꝛitate sic. ertra de ſpōſalib⁹. Sicut exīs. dī de quodā q; quādam mulierē ſe ductuꝝ i ꝓiugē infra tminū assignatū iuramento firmauit. nec ꝑ vīz ſtetit. sed ꝑ mulierem quomin⁹ int eos mrimonialis solēnitas añ elapſū tminū assignatū sit secuta q; viro nō ē iputādū. immo ꝑ completa ē hēnda ꝓditio. Idē ꝯ est quantum ad equiualentiam ad hoc vt teneat ꝓmissio ꝓditōez appositā adiplī ꝛ nō ſtare ꝑ illum q; eam adimplere dz quominus impleatur. sed quādo ꝓmittens impedit ei⁹ implētionē. illo q; debebat implere existente parato ad iplēdum ꝑ ꝓmittētem. ꝛ non ꝑ alium ſtat ne ipleaꝝ ꝑ impleta ergo hēnda ē. Ad p̄mum in opposituz dō q; vt visum ē i coꝛpoꝛe qōnis qñ nō ſtat ꝑ illū q; dz adimplere ꝓditōem quominus ꝓditio impleaꝝ. sed ſtat ꝑ illū cui dz adimpleri. idē iudicandum ē ac si ꝓditio essz impleta. Ad ꝛᵐ dō q; maioꝛ vera ē si ille q; vouit facit ita q; in se est vt ꝓseruetur ab illo pcō sicut fecisz si votum nō emisisz vel sicut intēdebat facere quando votum emisit. sed si ille qui vouit hac itentione se ꝓcipitat in pcm̄ vt nō teneat votū qō fecit. nihilomin⁹ tz votum. alias. n. fraus ꝓiocinareꝝ eidem. Argumēta ad secūdā partē ꝛ ꝓncipalis cōclusionis possunt ꝓcedi. potest tamē dici q; minoꝛ argumēti ꝓmi falsa ē. ꝛ ad eius ꝓbationē dicendū q; sicut dicīt in glo. sup illo caplo. differētia ē iter donatōez sub ꝓditōe. ꝛ donationez factam sub modo. Illa que fit sub modo sic fit. do no tibi lb. vt singul'ānis tale qd facias. dōatio vo ſb ꝓditōe sic fit dono tibi si lb fecēis. vñ vsus. Scito q; vt modus ē si ꝓditio. q; cā. ꝛ sic dī ibidez. donatio facta sub modo etiam si modus non obseruetur reuocatione indiget. ꝛ de tali donatione intelligenda est decretalis ꝓdicta. vnde ſm glo. ibi accipitur conditio ꝓmo modo.

Articulus sextus.

Consequenter queritur de sexto ꝓncipali. Et circa hoc querūtur tria. Primo vtrum expediat homini vouere. Secundo vtruz sit magis meritoꝛium idem bonum opus cum voto ꝙ sine voto. Tertio vtꝛ expediat iuuenes inducere ad hoc vt obligēt se ad igressuz religionis.

Primo oñdo q; nō expedit homini vouere. q; non expedit homini se ꝑuare magno dei dono. ſz libertas hois est magnum dei donū qua in pte ꝑuat se hō ꝑ votum. ꝯ non expedit homini vouere. Itē non expedit homini se periculo exponere. sed vouens exponit se periculo alicui⁹ transgressionis cui nō erat expositꝰ añ votū. ꝯ nō expedit ei vouere.

Itē nō expedit homini facere aliquid qō suum aggrauet pcm̄ si peccat. sed si religiosus peccat grauꝰ ē suū pcm̄ ꝙ essz in secnlari. q; sicut dicit Ansel. in libro de similitudine vltra mediū. in. c. de similitudine. inf monachū peccātē ꝛ laicum si penitere voluerit maiori dānationi subiacebit monachꝰ. ꝯ nō expedit vouere religionis igressum. ꝛ multo fortiꝰ nec aliud quodcūq; bonū. Item nullus dz aliquid facere quod augeat in ipso ꝓcupiscentiam mali. ſz vouere bonū ē huiusmōi. q; sicut dicit glo. super illud Ro. septimo. Peccatum occasione accepta ꝑ mandatum quod ꝓcuspiscitur dulcius fit duz vetatur. ergo nullus debet aliquod bonum vouere ne ex hoc reddatur ꝓnioꝛ ad malum contrarium.

Contra psal. Vouete ꝛ reddite domino deo vestro ꝛē. Itez homini expedit facere illud quod maiorem consequitur misericoꝛdiam si de peccato peniteat. sed ſm Ansel. vbi ꝓius. si religiosus peccat ꝛ de peccato peniteat maiorem consequitur misericoꝛdiam quam penitens in seculo. ergo expedit homini vouere. Respondeo q; vouens aut vouet bona quoꝝ obseruatio videtur ꝓbabiliter ꝓpoꝛtionata infirmitati sue ſpirituali. aut impꝛoꝛtionata. ꝓmo modo vouere expedit homini. quia per hoc firmat amplius voluntatem suam in bono. ꝛ ꝓꝛo magna parte excludit a se libertatem. malefaciendi. ꝛ facit actum virtutis latrie. ꝛ ideo vouendo meretur. Secundo modo non expedit homini vouere nec licet. tale enim votum non haberet discretionem conuenientem. cum per hoc vouens magis videretur se illaqueare quam augere securitatem de sua salute. quilibet tamen reputare debet obseruationem voti religionis ꝓpoꝛtionatam esse sue infirmitati ſpirituali nisi per certam experientiam sibi de contrario constarer. ꝓpter enim custodiam que magis adhibetur religiosis quam secularibus. ꝛ ꝓpter bona exempla q; videt freq̄nti⁹ ꝛ bona vba q; freq̄nti⁹ audiūt. ꝛ pp maioꝛes ꝓsolatōes ſpūales q̄s ex diuia benignitate ob fauoꝛē religiōis. ꝛ ex scā societate ꝛcipiūt. obſuatio aliquoꝝ bonoꝝ ꝓpōtōata ē alicui exīti i religiōe q; eidē ꝓpoꝛtōata nō eēt inſclo remanēri. Ad p̄mū in oppositum dicendum q; sicut dicit Ansel. in li-

dro de libero arbitrio parū post principium. potestas peccādi nō ē libertas nec pars libertatis. immo vt paꝛ postea dicit. Liberioꝛ est volūtas que a rectitudine declinare negtꝫ que illā potest deserere. homo aūt p votū nō minuit i se liberratē faciendi bonū sz auget. sz minuit prātē faciēdi malum.

Ad 2m dō q vouens discrete non exponit se periculo trāsgressionis nisi per accidēs. sz per se maiozē securitatē obtinet p uotum adiplēdi diuina p̄cepta vt videri pōt ex his que in qōne dicta sunt.

Ad 3m dō q maioꝛ non ē vera qn ex hoc quo aggrauat trāsgressio peccātis augeꝫ meritū benefacientis z quo deus misericordius suscipit penitentē vt aūt sequēti qōne oñdeꝫ. bonuꝫ opus magis est meritoriū cū voto ꝫ sine uoto. religiosus etiam ō pcō penitēs maiorē p̄sequit misericordiam ꝫ secularis. sicut dicit Anſel. in libro de similitudine vitra medium. Religioso enim dicit deus. cū voluero de te vindictam accipiā vt de meo. vt dicit Anſel. vbi pus. Ad 4m dō q illa auctoꝛitas itelligēda ē ubi charitas deest. Vñ qñ statim post p̄dicta vba subdit exphibitōe. vbi charitas deficit desideriū mali crescit. quo aucto dulcius fit quod phibet.

s Ecundo queritur vtꝫ sit magis meritoriū illō op⁹ bonū cū voto ꝫ sine voto. Et vi qnō. minus meritoriū ē bonū op⁹ fcīm ex necessitate. ꝫ sine necessitate vñ minus meritoria ē obſeruatio p̄ceptoꝝ ꝫ p̄silioꝝ sz op⁹ qō fit ex voto fit ex necīte. qō fit sine voto nō fit ex necīte. g minus meritoriū est fcīm cū voto ꝫ sine voto. Itē min⁹ ē meritorium op⁹ bonū fcīm cū tristicia ꝫ cū hylaritate. qz sic dicit Ap⁹. 2. cor. 9. Hylarē datorem diligit de⁹. sz sic dicit phs. 5. metaphi. Nō fit ex necessitate fit cum tristicia. g min⁹ meritoriū ē op⁹ factū ex necessitate ꝫ sine necessitate. qō aūt fit ex voto fit ex necessitate. Itē ꝫto bonum op⁹ ē min⁹ difficile tāto minus ē meritoriū. qz sicut dicit phs. 2. ethi. c. 3. Circa difficili⁹ semp fit ars z virt⁹. sed min⁹ difficile ē seruare p̄tinētiam in religione ꝫ in seculo. qz multo difficili⁹ ē hēnti opportunitatē icōtinētie p̄tineꝫ ꝫ nō hēnti seculares aūt magis habent illā opportunitatē ꝫ religiosi. g min⁹ meritoria ē obseruatio p̄tinētie religiosoꝝ ꝫ sclariū. Cōtra Aug⁹ i epla ad Armētariū versus finē dicit armētario qui votuꝫ p̄tinētie fecerat. Modo. qō absit. tāto miꝫioꝝ eris si fidē deo fregeris ꝫto beatioꝝ si psolueris. g sicut peioꝝ ē opatio mali ꝫ votum ꝫ nō ꝫ votum. sic melioꝝ ē opatio boni cū voto ꝫ sine voto. Itē glo. super illud psal. Vouete. z reddite. dicit q vouere p̄silē volūtati. sed p̄silio ē de meliori bono. g meli⁹ ē bonū factū cū voto ꝫ sine voto. Rñ q magis meritoriū ē idē bonū op⁹ factū cū voto ꝫ sine voto. qō phs rōne triplici z vna silitudine. Prima ē hec. op⁹ iferioris virtutis magis ē meritorium iperatū a superiori virtute ꝫ nō ipatū. sz latria superioꝝ virt⁹ ē ꝫ abstinētia z op⁹ abstinētie ad qō mouet hō ex voto ē iperatū. ab ea vouere enim act⁹ latrie ē. g magis meritoriū ē op⁹ abstinētie ad qō mouet hō ex voto ꝫ sine voto. 2a rō ē hec. quāto op⁹ pcedit a volūtate magis firmata in bono tāto ē virtuosi⁹. z ex p̄sequēti magis ē meritoriū. ad operari. n. virtuose regrit firmit z imobilr opari sm phm. 2°. ethi. c. 4. sz cetis pib⁹ volūtas firmioꝝ est i bono cū voto ꝫ sine voto 3a rō hec ē. De⁹ cū acceptet op⁹ pp operātē tāto magis acceptat op⁹ ꝫto ē. ab hoie ad seruitium suum specialius dedicato. sed ceteris paribus hō spiritualius dedicat ad seruitiū dei p votū ꝫ sine voto. Ad idē est ēt silitudo ꝫ pōit Anſel. i li° de similitudinib⁹ vltra medīū i q̄ copat secularē faciētē bonū op⁹ illi q de fructu arboꝛis sue donat dño ꝫtū vult. z religiosū illi q dño dat totaz arboꝛem cum fructu. dicēs q sic obsequm illi⁹ qui dat dño totā arboꝛē cum fructu magis est acceptū dño ꝫ obsequium alteri⁹ sic seruitium religosi magis est deo acceptū ꝫ hois secularis. Ad pm i oppm dō q maioꝛ vera ē si itelligat de necessitate coactōis. sz si itelligat de necessitate salutis que est necessitas p̄ditionata sm ꝫ dicim⁹ aliquid necssariū ad p̄sequēdū finē q̄ necessitas libertatē nō excludit nō ē vex. vnde z obseruatio p̄ceptoꝝ magis ē meritoria ꝫ obseruatio p̄silioꝝ accipiēdo p̄silia rōne horum p̄ceptoꝝ q addūt sup p̄cepta. ꝫuis sit ea⁹ sz qō accipiunt p̄silia p iclusione p̄ceptoꝝ. Ad 2m dō q ibi logt phs de necessitate violētie. nō de necessitate quā incurrit hō ex voto. talis. n. necessitas nō dz parere tristiciā. nec ꝛia libertas gratulatiōem. Vñ Aug⁹ i epla ad Armētariū z Paulinaz versus finē. Felix ē necessitas q̄ i meliora cōpellit. z paꝛ aūt nō ē gratulāda libertas q̄ fit vt nō ōbeat qō. lucro reddit. Ad 3m dō q difficultas alicuius boni opis pueniēs ex volūtate operātis nō auget meritū ꝫ nis illa augeat que ex voluntate operantis non puenit. z iō ꝫuis remanēti i seculo ex volūtate p̄pria difficili⁹. sit seruare p̄tinētiam ꝫ existenti i religione ceteris parib⁹. ex hoc tñ non segt q illa obseruatio sit secluari magis meritoria ꝫ religioso. imo econuerso. qz facilitas bene operandi proueniens bona ex dispositione voluntatis operātis meritum auget.

t Ertio queritur vtꝫ expediat iuuenes inducī ad hoc vt obligēt se ad igressū religiōis. Rñ° q sic. si assint debite conditiones ex parte iuuenis z ex parte conditionis: z ex parte obligationis. qui enim vult inducere aliquem iuuenem ad obligationem predictā debet diligenter cōsiderare q iuuenis secundum iura debitam p̄o ingressu religionis habeat etatem. que etas adminus complectitur tempus. 14. annorum. extra de regularibus. Significatum z capit. primo in glo. z q̄a p̄out patitur etas illa in p̄positis suis licitis z honestis habeat stabilitatem. z quod ad considerandū quid illa obligatio ponderet habeat discretionem sufficientem. in inductione etiam debet esse diligens asperitatis religionis ad cuius obligationem inducitur explicatio. z omnis suggestionis falsitatis exclusio. nec debet esse nimis importuna persuasio. asperitatis enim religionis celatio z falsitatis suggestio operantur deceptionem. deceptio autem ratione ignorantie diminuit de ratione voluntarij. tunc autem est nimis importuna persuasio quando fit cum rerum temporalium p̄missione vel cum indebita comminutione vel cum nimia sollicitudine. debet autem inducens a tali importuna persuasione cauēr. quia talis persuasio operat in iuuene. seu ipsū inclinat ad obligādū se ex surreptōe z p̄dicta obligatio fieri nō dz nisi ex plēa volūtate z

deliberatõe. ex parte etiam obligationis tria ſt ob ſeruãda. ſ. ut fiat p̃cuia deliberatiõe ⁊ ſtabilitatis ꝓpoſiti examinatõe. ⁊ ꝙ fiat cũ diſcretõe vt. ſ. ſe obligãs obliget ſe ad igrediẽdũ religionez vt eã experiat. vt ſi de⁹ dederit ſibi gr̃az remanẽdi ⁊ religiõi placuerit remãeat. ſi aũt religioni nõ placuerit. aut ſi ꝓpoſitũ ifra annũ mutatuz fuerit libere põt exire abſq; hoc ꝙ teneat aliã religionẽ itrare. dz ẽt obſeruari ꝙ fiat cũ ðuotõe ⁊ debẽt obſeruari ꝓdicta. q̃ obligatões facte ſine deliberatõe ⁊ diſcretõe ⁊ ðuotione freq̃nter malos exit⁹ hñt.

Arti. Articulus ſeptimus.

c Conſequenter queritur de. 7. p̃ncipali. Et circa hoc q̃rũt tria. P° vtr̃ m̃rimonium x̃ctũ poſt votũ ꝓtinẽtie ſimplex ſit dirimẽdũ. 2° vtr̃ x̃ctũ poſt votũ ſolẽne. 3° vtr̃ alt ſolẽnizet votũ q̃z p religionis ingreſſuz vel ſacri ordinis ſuſceptõez.

p Primo oſtẽdo ꝙ m̃rimoniũ x̃ctuz poſt votũ ꝓtinẽtie ſip lex ſit dirimẽdũ. fortⁱ ẽ. n. viculũ voti ſimplicis q̃z m̃rimoniũ. q; p̃m obligat deo. 2m homini. ſz votũ ſimplex ꝓtinẽtie ſupueniẽs m̃rim° nõ tz. g̃ multo fortⁱ nõ tz m̃rimm x̃ctum poſt ſimplex ꝓtinẽtie votũ. Itẽ irritãdus ẽ x̃ctus i quo iplicat obligatio ad mortale pcñ. ſz in x̃ctu m̃rimouij x̃cti poſt ſimplex ꝓtinẽtie votũ icludit. obligatio ad mortale pcñ. q; icludit obligatio ad carnalẽ copulã q̃ ẽ ꝫ ꝓtinẽtie votũ g̃ talis x̃ctus ẽ irritandus. Itẽ ſm magiſtz hⁱ di. c. 2. rõ q̃re ñ ſũt ſeparãdi x̃hẽtes m̃rimm poſt ſimplex ꝓtinẽtie votũ ẽ. q; ꝓbari nõ põt. ſz multa ſũt vota ſimplicia que ꝓbari poſſunt. ergo ſunt multa ſimplicia vota pp que m̃rimonia ſequẽtia dirimenda ſũt. Cõtra de x̃hẽtibus poſt ſimplex ꝓtinẽtie votũ dr̃ decre. di. 27. Quidã. ⁊ ſumptũ ẽ ab Aug° in li. de bono ꝓiugali. ꝙ grauit peccãt q tales diuidũt.

Itẽ ex. Qui clerici vel vouentes. Meminim⁹ dr̃ q; ſi aligs ſe ad religionẽ trãſitur̃ p̃miſit ſi nõ habitũ ſuſcepit nec pfeſſionẽ ſz votũ ſolũmõ fecit. licet poſtea m̃rimoniũ ꝓtraxerit. nõ eſt cogẽdus ad religionẽ trãſire ⁊ m̃rimonij votũ reſcindere. Itẽ vr̃ q; põt. x̃here abſq; pcõ. q; x̃hens nõ peccat ſi nõ intẽdit aliqd ipoſſibile voto ſuo aut obligat ſe ad illõ ſz i x̃hẽdo nõ obligat ſe ad aliqd incõpoſſibile voto ſuo. q; ſtatim poſt m̃rimm x̃ctum põt religionẽ itrare. Cuius ẽt i x̃hendo hoc itẽdat. nihilomin⁹ tz x̃cet⁹ vt ſupra viſũ ẽ. g̃ abſq; peccato põt x̃here m̃rimm.

Rñ° q; ſicut dr̃ ex. Qui clerici vel vouẽtes. Cõſuluit. ⁊ c. Rurſus votũ ſimplex ipedit m̃rimm x̃hẽdũ. q; x̃ctu m̃rimonij icludit ſub ꝓditiõe obligatio ad aliqd repugnãs ſimplici ꝓtinẽtie voto. q; ibi includit obligatio ad reddẽdũ carnale debitũ ſi alter ꝓiũr exigere voluerit. ⁊ iõ x̃hens poſt ſimplex ꝓtinẽtie votũ iplicite obligat ſe ad frãgẽdũ votũ ſuum ſi voluerit alt ꝓiunx qõ ſine peccato mortali põt fieri. Rõ aũt q̃re. nõ dirimit iã x̃ctũ. ẽ q; votũ. ꝓtinentie ſimplex nõ ẽ niſi. p̃miſſio ſui ipſi⁹ ad ꝓtinentiaz deo obſeruãdũ. p̃miſſio aũt alicui⁹ rei nõ tranſfert rẽ p̃miſſã in dñiũ illⁱ cui p̃mittit. ⁊ iõ poſt p̃miſſionẽ ante traditõez rei. p̃miſſe p̃mittẽs remanet dominⁱ rei. ⁊ iõ ſi eã donet alij tz donatio q̃uis aliq̃s ſatiſfactionem teneatur facere ſeu recompenſatiõnẽ illⁱ cui rẽ ipſaz añ p̃miſerat. ⁊ iõ poſt ſimplex cõtinẽtie votũ ſi homo dat mulieri ⁊ ep° ꝓtẽ corporis ſui p m̃rim̃ x̃ctum tz donatio. ſz deo tenet ad emẽdã p fractõe p̃miſſionis. Ad p̃m in opp̃m dõ q; nõ valet. q; res ui donata alij p̃mitti nõ dz. ⁊ ſi p mittat nõ tenet p̃miſſio. ſz q̃uis res vni p̃miſſa alteri dari nõ debeat. ſi tñ dẽt valet donatio. vt viſũ ẽ i q̃one. Ad 2m dõ q; q̃uis ille q x̃rit poſt ſimplex votũ ꝓtinẽtie in ꝓſumãdo m̃rimoniũ mortaliter peccet. q; poſt x̃ctũ m̃rimoniũ licitũ ẽ ſibi nõ cõſumare ipſum ſi vult religionẽ itrare. tñ poſt m̃rimoniũ ꝓſumatũ nõ peccat reddẽdo debitũ ſuo ꝓiugi. q; tũc poteſtat⁹ corꝑis ſui plene trãſlata ẽ i ſuum ꝓiugẽ q̃ztũ ad carnale debitũ. q; tñ hãc trãſlatiõem fecit p culpã ſuã dz cum dolore debitum reddere. ⁊ teneꝛ nunq̃z exigere. Ad 3m dõ q; illa rõ quam aſſignat magr̃ nõ ẽ ſufficiẽs. q; q̃uis ꝓbari poſſit. ñ ꝓpter hoc ſeparandi ſunt. ſed Hugo. dicit q; i ñlo caſu ẽ m̃rimoniũ poſt votũ perpetue ꝓtinẽtie q° ad deũ. vt recitat extra Qui clerici vel vouentes. Rurſus. in glo. ſed Jo. dicit x̃riũ. vt hⁱ ibidẽ. ſz Hugoni nõ ẽ aſſentiẽdũ i hac parte. Ad 3m ad ſedam partem dicendum ꝙ contrahens poſt votum continentie ſimplex niſi certificatus ſit per ſpirituz ſanctuz. ꝙ deus ſic ordinabit q; nũquam ſequetur carnalis copula peccat. q; alias iura ꝓhibent tales contrahere etiam ſi ille qui voluit intendat religionem intrare ante matrimonij conſummationem. ⁊ hoc ꝓhibitum eſt ad vitandum periculum. fractionis voti. periculum enim eſſet ne per contractũ illum mutaretur ꝓpoſitum quod ante habebat ad vitandum confuſionem alterius coniugis. qui quodammodo confunderet ſi alt ꝓiunx m̃rimm cũ eo renueret cõſumare.

s Secundo queritur vtrum matrimonium contractum poſt votum ſolẽne continentie ſit dirimendum. Et videtur q; nõ extra qui clerici vel vouentes. Rurſus. dicitur q; ſimplex votum apud deum non minus obligat q̃z ſolẽne. ſed matrimonium contractum poſt ſimplex continentie votum non eſt dirimendum. vt patet ex p̃cedenti queſtione. ergo a ſimili nec contractum poſt ſolẽne cotinentie votum. Item ſolemnitas voti non magis roborat votum q̃z iuramentũ ſed matrimonium contractum poſt ſimplex votuz iuramento confirmatum non eſt dirimendum. ergo nec contractum poſt ſolemne continentie votum. Item in contractu matrimonij nihil implicatur repugnans ſolemni continentie voto. quia non implicatur obligatio ad carnalem copulaz cũ poſt contractum matrimonium poſſit alter coniugum altero inuito renuere matrimonij conſummationem ſi religionem intrare voluerit. ergo nulla videtur ratio quare non ſit verum matrimoniale vinculum quod contrahitur poſt ſolenne continẽtie votum. Contra. decretorum. di. 27. Preſbyteris. Matrimonia contracta a preſbyteris. diaconibus. ſubdiaconibus. monachis iudicantur debere diſiungi. Item ex tra qui clerici vel vouentes. Inſinuante. dicitur de nobili muliere que votum caſtitatis emiſerat. ⁊ i habitu religionis biennio remanſerat. ⁊ poſtmodum matrimonium con-

t Ert p religi ptiõem. Et vr̃ Inſinuante. dici tatis emiſit in n Auguſtini eo te ſubſtãtia rema ſiebiẽnio. ⁊ poſt ſuit m̃rimonial miſſuz religiõis cenda q; verũ n tiõ nõ fuit mona chor̃. Cũ ad m eſt amera regul põtifex poſſit lic ſionem in religi 27. q. 1. Mulie

trarerat q̄ adresumendū religiōis hītuz ꝓ ꝑuādū/qō vouerat erat ꝑ censurā ecclīasticā coercenda. Rñ deo q̄ mr̄imoniū ꝓtractū post solenne cōtinētie vo tuz dirimendū ē. qz ꝑ tale votū hō non trā ꝑmittit ꝓtinentiā. ꝫ ēt alij dat dñz sup se ipm. vt ipsū possit cogere ad ꝑmissaz ꝓtinētiā obꝰuādā. vt ꝑz qz vt hē tur ex. Qui clerici l' vouētes. Rursus i glo. ū solēni zat votū ꝓtinētie nisi ꝑ suscepti5ez ordis sacri aut ꝑ ꝑmissionē factā i religiōe modo debito. aut ꝑ su sceptū religionis hītū q̄ ꝓfitenti⁹ dari ꝓsueuit: nisi forte sit alicubi ꝓsuetū silez hītū dari noultijs z ꝓfe sis. ꝫ hō mod⁹ ñ videt ee nisi q̄daz ꝓfessio tacita vel ꝓsūpta. mozari et vltra annū in religiōe sine ꝓtesta tioē ō ñ ꝓfitēdo ē q̄daz ꝑsūpta ꝓfessio ex de regulis Ex pte in textu z glo. Quilibz aūt ꝑdictoz mōz vo uēs dat alteri ptātez sup scipz ad cogēdū ipz ad ꝓti nētie ꝑmisse obꝰuatiōez: q̄ āt ōdit alicui ad vsuz vm ñ pōt eandē rē alij dare ad vsuz ꝑriū. z qz i ꝫctu mr̄i monij ꝓiuges mutuo sibi cōcedūt ptātez suozuz coz poz ordinatā ad vsū ꝓtinētie ꝑriū iō non tenet mr̄i monium contractuz p⁹ sollenne ꝓtinētie votū: Ad pm in oppositū dicendū q̄ illud ꝝbū sic intelligēdū ē q̄ vtriusq̄ fractio ē peccatū mortale mai⁹ tñ pec catū ē fractio vni⁹ q̄ fractio alterius ꝑm glo. ibidē.

Ad ꝫm dicēdū q̄ q̄uis roboratio voti ꝑiuramen tū fortioz sit q̄tū ad aliqd q̄ roboratio q̄ ē p solēni tatē. tñ q̄tū ad ipedimētuz mr̄imonij est eq°. qz ad sollēnitatē voti ꝓtinētie spectat vt vouens trāsfera t i alteri⁹ dñiū. vt visuz ē q̄ ñ fit p roboratiōez vo ti simplicis iuramēto factaz. Ad zm dō q̄ i mr̄im° de lege cōi icludit aliqd repugnās cuilibz ꝓtinētie voto. qz q̄uis qlibet ꝑsūr alko iuito possit remanere ꝑsuatiōez mr̄imōij si vlt religiōez itrare. tñ ad ꝫ vt ꝓbat vnū mr̄im m. oportet bonū fidei ee i ꝫhentiaz itētionē explicite l' iplicite. bonū āt fidei ꝓsistit i red dēdo carnale debitū exigat ꝫ hec solutio sūi vīaliq bus sufficiens. qz vt oñsuz est supra vez mr̄imoniū ꝓhi pōt q̄uis alter ꝓtrahentiū l' vterq̄ intēdat reli gōez intrare an mr̄imonij ꝓsumatōez. dū tñ i mēte quilibz teneat explicite vel iplicite q̄nisi religionē vellet intrare alteri cōiugi petēti vsū sui corporis ñ negaret sed debitū redderet. Ideo aliter dō ad ar gumentū q̄ mr̄im m ꝫctū post sollēne continētie vo tū est dirimēdū imo vt ꝑpri⁹ loquar ip so iure ē nul uz qz iura nō tñ ꝓhibent tales ꝑsonas ꝫhere: ꝫ eti am decernūt z ꝓstituūt eas illegitias ad ꝓtrahēdū.

t Ertio quer̄tur vtum aliter sollē nizetur votum q̄ ꝑ religiōis ingressū vel sacri ordinis susce ptiōem. Et vi q̄ sic. ex qui clerici vel vouentes. Insinuante. dicitur de quadā muliere q̄ votuz casti tatis emisit in manibus cuiusdā de fratribus sācti Augustini eo tenore addito vt in domo sua cū sua substātia remaneret. z sic i eiusdē hītu ordinis ꝑmā sit biēnio. z postea de parētū ꝓsilio. Ꝑ. Michaelis fuit mr̄imonialit copulata. q̄ ad resumēdū male di missuz religiōis hītū erat ꝑ censurā ecclīasticā coer cenda q̄ verū nō eēt nisi fuisset suū votū sollēne. z tū nō fuit monacha. qz vt hētur ex de statu mona choz. Cū ad mōasteriū abdicatio ꝑpri⁹ratis adeo est annexa regule monachali. vt ꝓtra eā nec sūmus pōtifex possit licentiam indulgere. q̄ aliter q̄uis ꝑfe sionem in religione pōt votuz sollēnizari. Cōtra. 27°. q. i°. Mulieris in glo. dicitur q̄ ꝑpria domo

vti vestibus monachalibus z votū facere nō sollē nizat votū. z tamen videret illud votū esse sollēne si mulieris votū aliter posset sollennizari q̄uis per re ligionis ingressuz. Rñdeo q̄ ꝑpria loquendo diffe rentia ē inter votum publicū z votū solenne. qz qō libet votuz multis coram i publico factū publicuz dici pōt: sed nō quodlibet tale potest dici sollēne. ñ enī dicitur votuz sollēne nisi qō in se hēt aliquid an nexū vt i publicū debeat venire z per qō vouēs po nitur sub alteri⁹ hoīs potestate. z tale est votuz in suscepti one sacri ordis p quē suscipiēs ꝓstituit⁹ mini ster ecclesie deo publice fuiendū. z ponit alit q̄uis ate sub epi potestate vnde tale votū eēt sollēne ēt si ꝑ dictū ordinē ab epo suscipiet in secreto. ꝑfessio ēt in religione facta in manu eius qui eā pōt recipere i se aliquid habet annexū quo i publicū debet venire. vñ talis ꝑfessio sollēnizat votū etiā si in manu ei⁹ qui eā pōt recipere fieret in occulto. qz talē oportet secularem vitaz dimittere z in claustro cū alijs sui ordinis cōuersari. z ad hoc per platū cogi pōt. nec aliter q̄uis aliquo ꝑdictoz mōz votū sollēnizari pōt. susceptio. n. hītus ꝑfessoz vbi distinguit ab hītu no uitioz votū nō dr̄ sollēnizare nisi in q̄tū talis hītu suscept ē quedā ꝑsūpta ꝑfessio. quare āt tale vo tū dirimat mr̄im m iā ꝫctū. in qō ꝑcedenti dictum est. Ad argum m in oppositū dō q̄ ꝑm glo. ibidem illa mulier fuit monacha nec ꝑprietatē hūit. ꝫ vsū fructū infrascriptaz rez quas mōasterio cōtulerat z de illis rebus victum z vestitū habere. z i domo que sua fuerat remanere permittebat eidem.

Articulus octauus.

c Onsequenter querit̄ de octauo ꝑn cipali. Et circa hoc q̄ runtur tria. ꝑ° vtz votuz possit cōmuta ri. ꝛ° vt m qōlibet votū possit ꝓmutari i votuz re ligonis. ꝫ° vtz vouens intrare religionē z postea intrat cū intentione exeundi impleat votū suum.

p Rimo ostendo q̄ nullū votuz pos sit ꝓmutari. Leuit vltimo. Animal quod īmolari potest dño. siquis vouerit sanctum erit. z mutari nō poterit. i. nec melius malo nec peius bono. Item eccleſiastes. 5°. Quodcunq̄ voueris redde. Item Ber. in libro de ꝑcepto z dispo. c°. 36. dicit q̄ ꝑ voto monasterij nec retineri quis regulariter potest nec recipi sine ꝑsensu abbatis sui regulariter potest nec vna religione nō potest in votum religiōis alteri⁹ cōmutari. Contra extra de iure iurando. ꝑ uenit. i. ꝑpositum aut promissum non infringit q̄ in melius illud cōmutauit. Item extra de voto z voti redemptiōe. Magne dicitur q̄ votū com mutari potest in opus aliud pietatis. Rñdeo q̄ si cut dicit. Ber. de ꝑcepto z dispo. c°. 4°. Iniquum ꝑcul dubio foret si statuta ꝑ sola charitate ꝓ charitatem tenerent. votū aūt fieri debet ex charitate z pro charitate. vñ eius obligatio tenere non debet con tra charitatē tēret aūt contra charitatē si non li ceret illud commutare in melius votum. ergo po test in bonum melius cōmutari. non tamen hoc fie ri oportet auctoritate vouentis: qz nullus debet ee iudex in sua causa. sed auctoritate iuris votum tpa le potest in perpetuam religionis obseruantiam cō

t

mutari vt ondeꝛ in questione sequẽti. ⁊ votua mlriozis religiõis in arctiozẽ eꝛ de regul. Sane vota autem peregrinationis abstinẽtie ⁊ huiusmodi cõ mutari possunt auctozitate episcopi. iura enim hoc posse ab epis nõ excludũt: argumentum ad hoc eꝛ de voto ⁊ voti redẽptione. c°. prõ in tertu. ⁊ in glo vota añt continentie aut religionis aut transmarinum auctozitate episcopi cõmutari nõ possunt. vt patebit cũ queꝛeꝛ de dispensatione in votis. in cõmutando autem diligentius cõsiderari debz persone q̃litas ⁊ cõmutatiõis causa scilicz an ex infirmitate seu affluentia diuiciaruz aut alia ꝓbabili causa reꝓpensa io melioꝛ fueri ⁊ deo magis accepta, eꝛ de voto ⁊ voti redẽptione. c°. i°. Ad pm in oppm dõ ꝙ illa auctozitas sic intelligi debz. s. ꝙ illud mutari nõ poterat auctozitate vouentis. Ad. 2m. dõ ꝙ votũ intelligiꝛ reddi siue reddatur i se siue i equivalenti per cõparationem ad rez publicam vl̃ personam que vouerat. Ad. 3m. dicendum ꝙ illud v̄bum. Ber. intelligẽdũ est d̃ ꝓsensu petito siue obtineatur siue nõ qz sic dicitur eꝛ de regularib9. Licz. talꝛ postq̃z a ꝓlato suo transeũdi licẽciaz postulauerit expuata lege que publice ꝓeiudicat absolutus libere põt sanctiozis vite ꝓpositum adiplere nõ obstante ꝓteruia indiscreti contraditione ꝓlati. vñ iura que contrariuz videtur dicere intelligenda sũt de illo qui cã leuitatis ⁊ nõ petita licẽtia trãsit si etiam se transtulerit licentia nõ petita. nõ tẽtur reuerti ad bonũ inferius qd̃ reliquit. vnde de tali dicit. Ber. libro de ꝓcepto ⁊ dispo. c°. 36. ꝙ si melius iuenerit ⁊ elegerit in eo monasterio ad qd̃ transit cõ filio meo non egredietur ad inferius bonũ. qz reliquerat ⁊ transierat ꝓ meliozi. nec est cõtrariũ his q̃ predicta sunt. qz multa ꝓhibẽꝛ fieri que fcã tenẽt.

Secundo queritur vtrum quodlibet votum cõmutari possit in votũ religiõis. ℟ñdeo ꝙ volens facere ꝓfessionem in religiõe si actualiter seu habitualiter vult remanere obligat9 ad vota que fecerat in sc̃lo nõ cõmutantur in votuz religionis tũ postq̃z deuenerit hoc ad notitiã ꝓlati poterit ipz ab illis votis absoluere maxime si ignozabat ipsũ eẽ ligatum illis votis tpe professionis. Si aũt actualiter seu habitualiter intendit illis votis amplius nõ teneri: sed soli voto religionis sue ab illis absoluitur ꝓpter religionis votũ ꝓpter voti religionis altitudinẽ ⁊ perfectionem. extra de voto ⁊ voti redẽptione. Scripture ibi eniz dicitur ꝙ reus fracti voti aliq̃tenus non hẽtur qui tempozale obseqũ in perpetuã nosciter religionis obꝺuantiaz cõmutare vnde sicut dicitur de peni. di. i°. Mensurã. §. His auctozitatib9 non est necessaria certa satisfactio peccati cuius totuz vite tempus obedientie ipẽditur sui cõditozis. his etiã satis ꝓcozdat. Ber. in libro de ꝓcepto ⁊ dispo. c°. 4°. dicens de vita religiosoꝛ. ꝙ ꝑmiuz vniuersis generibus vite hũane professoꝛes ⁊ amatoꝛes suos ãgelis similes dissimiles hoibus facit. imo diuinaz in homine reformat imaginem configurans nos xp̃o ad ista baptismi: si tñ rex vnus veliperatoꝛ vouit ꝙ usq̃z ad triẽniuz vl̃ septẽnium militabit in terra sancta ⁊ tenebit secuz duo vel tria milia militũ. vel unus alius dux vl̃ comes existens dux totius exercitus cruce signatoꝛũ ⁊ de cuius absentia desolaretur vellet religionem

intrare in hoc casu videretur mihi summus pontifex consulendus certuz tñ est ꝙ ꝑsona mediocris a voto transmarino absolueretur ꝑ religionis ingressum ⁊ ꝓfessionem in ea.

Tertio queritur vtrum vouens intrare religionez ⁊ postea intrat cum intentione exeundi ipleat uotum suuz. Et videtur ꝙ sic vouens nõ obligaꝛ ad plus in conspectu dei q̃z se obligare intendat. sz uouens intrare religionem non intendit se obligaꝛ ad non habenduz ꝓpositum exeundi qñ intrabit sed tñmõ ad intrẽdum. ergo intrãs cuz ꝓposito exeundi ipleꝛ suum votum. Item qui ꝑmittit alicui centum libras ⁊ postea soluit intendẽs tñ ꝙ postea auferet eas sibi si poterit nihilonim9 ipleꝛ ꝓmissum ergo a simili qui ꝓmittit religionez intrare ⁊ postea intrat intendens per exitum irritare illum introitum nihilominus uidetur implere ꝑmissum. Item si talis nõ impleꝛ votum suum cum nõ intrando oñ ipleret perplexus est. qõ falsum est nulli enim via salutis p̃cluditur. Contra cuiuslibz voti liciti honesti impletio ẽ meritozia. sed vouere intrare religionẽ est votũ licitum ⁊ honestuz qui hoc vouere potest. ergo eius impletio ẽ meritozia. sed intrans religionẽ cum ꝓposito exeundi sic intrãdo non mererꝛetur. ergo votũ suum nõ adipleꝛ. Item qui ꝓmittit se facere aliq̃ bonũ ⁊ facit malum ñ implet ꝓmissuz: sed qui vouet intrare religionez vouet facere bonum. ⁊ qui itrat eã cũ ꝓposito exeundi facit malũ qz scienter facit fcñ ad quod videt sequi religionis scandalũ ⁊ nullũ aĩe sue, ꝓfectñ ergo sic intrando nõ impleꝛ votuz. ℟espondeo ꝙ ille qui vouet intrare religionem. aut actualiter ꝓponit in religionem remanere. ita tñ ꝙ illud ꝓpositum non cadit sub voto. sed ipsuz cõcomitatur tãtuz aut actualiter ꝓponit eaz experiri vt si sibi placuerit remãeat. ⁊ si sibi displicuerit exeat aut d̃ nullo istozum actualiter cogitat. sed tñmõ hoc uouet qz sibi videtur aĩe sue bonuz. aut dum uouet intrare actualiter hẽt ꝓpositũ exeundi postq̃z intrauerit Si ꝓimo modo uouit aut quãdo intrat hẽt ꝓpositum absolute exeundi ⁊ nunq̃z dandi operã vt mutetur ꝓpositũ suũ. aut hẽt ꝓpositũ exeũdi tñ cuz voluntate dandi operã vt mutetur suum ꝓpositũ ℙ°. modo intrans non impleꝛ votũ suuz ⁊ fm diuinum iudicium. qz talis habet ꝓpositum exeundi eꝛ malignitate. in his aũt que deo offerũtur seu redduntur d̃s plus põderat intentionem q̃z factuz Si 2° modo videtur mihi ꝙ impleꝛ votum. qz ꝓpositũ exeundi nõ habet absolute nec ex malignitate sz magis ex infirmitate. sili modo potest dici siue uouerit intrare modo secundo. siue tertio. Si aũt vouerit intrare hñs ꝓpositũ actuale exeundi p9 q̃z intrauerit: hoc potest intelligi tripliciter. Uno modo ita ꝙ vouet intrare vt exeat. Alio modo ita ꝙ vouet introitum ⁊ exitum. Tertio modo ita ꝙ non vouet nisi introitum ⁊ votum concomitat exeunti ꝓpositum. ⁊ quocunq̃z istozum triuz modozum voueat peccat ⁊ non tenz votum: quia est temerarium intrare enim ꝓpt̃ exitum vt ꝓpt̃ finem est intrare ꝓp finem malum vt aũt superius visum ẽ non tenz votum fcñ de re bona ꝓpt̃ finẽ malum vouere enim copulatiue ⁊ introitum ⁊ exitum temerarium est quia hoc cõiunctum ꝓpt̃ al-

terã ptẽ ẽ malũ vouere ẽt introitũ cõcomitante ꝓpo
posito exeũdi ẽ temerariũ. qz ꝯuis intrare de se sit
bonũ. tñ cũ tali comite nõ est bonũ. vñ si aliqs qui ñ
vouit religionem intrare intret religionẽ ꝓcomitã
te ꝓposito exeundi peccat planũ est ꝙ ꝙ vouens in
trare religionẽ eo mõ quo tenz votum. votuz nõ i-
plet ſm diuinum iudiciuz: nec absoluit ab obligati
one facta deo. ſi intrat cũ ꝓposito exeũdi absolute
ꝛ cũ voluntate nõ dandi operaz vt ſuũ mutet ꝓpoſi-
tum. Ad pm in oppm dõ. ꝙ vouens intrare religionẽ ad hoc vt votũ teneat. oportz ꝙ intendat in-
troitũ vt aliquid bonuz. vt aũt oñsum ẽ intrare cũ
ꝓposito exeũdi nõ ẽ bonuz. sic ꝙ intrans ñ iplet illõ
quod intendebat vouere. vouẽs. n. religionẽ intrar
ad hõ vt teneat votuz aut explicite aut iplicite se ob
ligare intẽdit ad intrãdũ nõ cũ ꝓposito exeundi ab
solute. Ad secundũ dõ ꝙ nõ est simile de obligati
one facta deo ꝛ homini. qz obligatio facta homi
ni respicit equalitatẽ iustitie que consistit in exteriori
bus operationibus ad alteruz. vñ hec iustitia nõ ꝓsi-
derat qua intentione debitor soluat pecuniam de
bitam creditori sed ꝙ soluat eaz totã loco ꝛ tpe de-
bitis. ꝛ ideo ꝙ hoi promisit centum libras quacun
qz intẽtione sibi soluat eas absolutꝰ est ab obligatio
ne facta sibi iustitia aũt que respicit coicationem i-
ter deum ꝛ hominem eo mõ quo inter eos est iusti
tia principalius attendit intẽtionez ꝯz operatiõez
exteriorem. ꝛ ideo qz intrans religionẽ cũ absoluto
ꝓposito exeundi introitũ deformat per malam i
tentionez nõ absoluit ab obligatione sub rõe ꝙ ẽ dõ
facta. Ad zm dõ ꝙ ꝯdiu durat in eo absolutum ꝓ
positum exeun di pñte fmio vel iam lapso quo itra
re per votũ suũ tẽtur ꝑplexꝰ est. nec ꝑ hoc via sa-
lutis sibi precluditur. qz in ptãte sua est cuz dei ad-
iutorio illud malũ ꝓpositum rrmouere.

Articulus nonus

Consequenter queritur de 2°. ꝑnci-
pali. Et circa hoc q̃-
runt tria. ꝓ° vtrum oẽ votũ sit dispensabile. 2°
vtrum solus papa possit dispẽsare i votis. 3° vtz
votum de nunqz petendo a dño papa dispensatõez
in aliquo voto sit obligatorium.

Primo ostendo ꙙ nõ oẽ votũ sit dis-
pensabile qz soluẽr
ꝓmissuz ẽ de iure nate. ſz ea que sũt de iure
nãe sũt indispensabilia. ꝑ nullũ votũ est dispẽsabile
Item qui nõ facit qõ ꝓmittit mẽtiẽ: ſz null⁹ põt in
mendacio dispẽsare: qz sic dic̃ phũs. 4°. ethi m. c°.
14°. ꙙ mẽdaciũ ꝟz seipz ꝓuũ ẽ ꝛ fugiendũ. cũ ꝑ oẽ vo
tũ sit ꝓmissio nullũ votũ ẽ dispẽsabile. Itẽ eccliast.
26. Dis põderatio nõ ẽ digna ꝓtinẽtis aie: ſz in nul
lo voto qõ nullã recipit recõpẽsatiõez dispẽsari põt
ꝑ nõ oẽ votũ est dispẽsabile. Itez ex de statu mõã
choꝝ. Cũ ad monasteriũ abrenũciatio ꝓpetatis ita
ẽ annexa regle monachali. vt nec ꝑ illã sum⁹ ponti
fex valeat dispẽsare ꝑ ñ oẽ votũ ẽ dispẽsabile. Itez
nullũ votũ ẽ dispẽsabile qõ i meli⁹ ꝓmutari nõ põt
ſz votũ religiõis i meli⁹ ꝓmutari ñ põt cũ oĩa vota
alia ipz ꝑñt ꝓmutari. vt ex ꝓcedẽti qõe ꝑz ꝑ non oẽ
votũ dispẽsabile ẽ. Itẽ cũ p⁹mrim⁹ añ ꝓsũatiõez
alt ꝓiuꝝ altero inito possit i religione ꝑfiteri ꝛ alius
postea ꝟhere si dispensari posset cũ religioso vt re-

uerteret ad sclz posset ꝑ hoiez inter exñtes in sclo
viculũ mrmoniale rũpi quod ẽ ꝟ. illud. Math. 19.
Qõ de⁹ ꝓiunxit hõ ñ speret. ꙙ nõ oẽ votũ dispẽsa bi
le ẽ. Cõtra religiosi assumũt ad statũ ꝑfectiõis. qõ
nõ fieret nisi votũ religiõis dispensabile eẽt ſz reli-
gionis votũ est ꝑfectissimũ. ꙙ oẽ votũ aliud ẽ dispẽ
sabile. Itẽ ſm phũz. 1°. li. ethi. c°. 1°. Amabile est
bonum vni soli melius vo ꝛ diuus genti ꝛ ciuitati bus. sed votũ continẽtie vni soli bonuz ẽ. bonũ vo
pacis cois bonum est genti ꝛ ciuitatibus. ꙙ ꝑ bono
pacis cois dispensari põt in voto ꝓtinẽtie. multo for
tius ꙙ in quodlibet alio voto. Ad ista qõne dicũt
aliqui ꝙ dispensatio põt accipi duplicit. Uno mõ
ꝑ iuris relaxationẽ. Alio modo ꝓ iuris declarati
one. ꝓ° modo nullum votũ dispẽsabile ẽ. qz ꝑ vo
tum factum deo ab illo q est libere ptãtis i vouẽdo
vouens remaneat obligatus hoc ẽ de iure diuino.
papa aũt ius dinum relaxare nõ põt. 2°. modo aliq
sunt dispensabilia. qz papa põt interꝑtari ꝛ declara
re ius diuinũ ꝛ aliqua nõ sunt dispensabilia. Illa ãt
que sunt dispensabilia sunt illa que ꝑñt in melius
cõmutari. Que aũt nõ sunt dispensabilia sunt illa q̃
dignam recõpensationẽ hre nõ possunt vt votũ ꝓti
nentie ꝛ religionis. Sed ꝯ hanc opinionez sic põt
argui. Magis potest papa super quẽlibz xpianum
in his que sunt sup rogatiõis ꝯz plat⁹ religiosus su
per subditos suos in his que nõ sunt ꝺ necessitate
sue ꝓfessionis. qz in papa ẽ sub deo plenitudo ꝓtã-
tis. sed vt supra oñsum est ꝓlatus religiosus põt di
spensare in votis subditoꝝ suoꝝ: si qua super addũt
sue ꝓfessioni ꙙ multo fortius papa dispẽsare põt i
oĩbus votis que sunt nõ respectu eorum que sunt
necessaria ad salutem respectu quoꝝ ẽ votuz quod
amittit in baptiſmo sed respectu eoꝝ que sunt ero
gationis. Uidet ꙙ mihi dõ ad qõnẽ ꙙ oẽ votuz qõ
est de his que sunt super erogõis dispẽsabile est. qz
dispensationis in quolibet tali voto põt ĩueniri rõ
nabilis causa. ſ. profectus maioris boni, vel vitarõ
mali siue per comparationẽ ad rem publicã. siue ꙙ
comparationem ad vouentẽ reformatõ enz pacis.
inter regna magis est bonuz coitati ꝯz ꝓtinẽtia vni
us persone. In tali eniz casu si persona q̃ ꝓtinentiã
vouerat nũbat per obediẽtiam dñi pape. sua obe-
dientia magis meritoria est: sibi ꝯz ꝓtinentia ꝯtũ
ad premiũ substãriale. Ulitatio ẽt coĩs mali vt vita
tio discordie inꝛ regna que sũt in pace. ꝛ vitatio ꝓ-
babilis transgressionis voti: si ꝓbabilitas sit vehe
mens possunt esse rõnabilis cã dispensandi in quo
cunqz super erogõis voto aliꝰ enim non video qui
obligatio ꝓ charitate fcã quãdoqz ꝯ charitatem
militarz. Et si dicis hoc ꙙ non esset per se ſz per ac
cñs. ſ. ꙙ infirmitatem persone. hoc non obstat re-
cta. n. rõ dictare videt aliquem esse loco dei in ec-
clesia qui periculis comitatũ ꝛ onaꝝ pensatis ifir
mitatibus ꝛ vtilitatibus ꝛ damnis possit rõnabi-
liꝰ obuiare. ꝛ dico rõnabiliꝰ. quia vbi nõ est dispẽ
sandi rõnabilis cã si dispensaret ñ eẽt dispẽsatio ſz
dissipatio ſz. Ber. 3° de consideratiõe ad eugeniũ
3°. c°. Ad primum in oppm dõ ꙙ ꝯz manente
obligationem de iure nature sit soluere tamen ipsa
obligatio non fuit de iure nature absolute. sed sub
hac conditione. scilicet quouscz per superiorem ex
causa rationabili fuerit relaxata. neturale enim iu
dicium rationis dicat ꙙ per aliquem superiorem

talis obligatio relaxari possit ex rōnabili cā. q2 ad cānduz talē obligatōez ꝓcurrit mutabil'cā q̄ ē volūtas hūana.7 iō supior soluēdo obligatōez nihil facē ꝫ ius nāe.matie cuz oi voto discreto voluntas superioris intelligat vl'supponit excepta. Ad 2m dō q̄ q̄ nō soluit qđ ꝓmittit mētitur si sibi nō remittatur obligatio 7 soluere possit.sz obligatōe remissa ñ mētitur si nō soluit.q2 tūc debitor āplius nō ē. Ad 3m dō q̄ ꝫ glo. illa pōderatio de q̄ ibi scriptura loquit opus est mūdi 7 sapie secularis 7 per ꝓtinentē aiaz intellr aia xp̄o desponsata in spūali scientia:7 ꝫ hāc expositiōez auctoritas nō ē ꝑ dcāz solutionē.si.n. intelligeret q̄ in nullo actu eēt maior ratio meriti ꝫ in obſuatiōe ꝓtinētie falsus cēt itellect9 q2 insustinē do martyriū est meritū vñ 7 aureola martyꝝ nobilior est ꝫ vginū. Ad 4m dō q̄ quis sūm9 pōtifex nō possit facere q̄ sit monach9 absq3 renunciatōe p̄ prietatis:q2 hoc esset facere ꝑdictoria sīl.tū pōt de monacho facere nō mōachū si cā rōnabilis affuerit Ad 5m. dō q̄ 7 si votū religiōis nō possit ꝓmutari in meli9 bonū priuatū.pōt tū ꝓmutari i meli9 bonū cōe talis ēt ꝑditōis posset eē ille q̄ vouit q̄ illud votuz posset ꝓmutari i aliud bonū magis expediēs sibi. ꝯuis nō possit ꝓmutari i magis cōueniēs simplicit. Ad 6m.dō q̄ sicut ñ est icōueniēs q̄ si aligs resuscitaret a morte corporali aliqui eēnt ñ ꝓiuges ꝯ uis añ fuerūt ꝓiuges.ita si aligs ab illa morte q̄ dī mori p igressuz religiōis resuscitaret p̄ p̄ceptū q̄ de mōacho fierz ñ mōach9 auctoritate sūmi pōtificis non eēt icōueniēs q̄ aliqui eēnt nō ꝓiuges q̄ añ ꝓiuges fuerūt nō carnalr copulati. ℞m arg9m ad secūdā p tē ñ bñ ꝓcludit q̄.n.religiosus possit fieri cp̄us ñ est q2 dispēsaret cū eo in voto religionis.q2 vt supi9 oī suz ē rēanet ad substantialia sue religiōis obligat9. ꝯuis.n.absoluat ab obedientia illa q̄ añ suo ꝓlato tenebat.tamen illam debet summo pontifici.

8 Ecundo queritur vtrum sol9 papa possit in votis dispēsare. Et vi q̄ sicq2 ō iure argui ñ pōt. q2 papa nō regrit dispēsatōez sr illa obligatōe i q̄ p eꝝ pōt dispēsari .sic hr exr ō elec. Venerabilē ir aliasrō nes q̄s sūmus pōtifex allegat ad cassatiōez electōis philippi q̄ fuerat elect9 in ipatorē vna ē q2 venit ꝯ pū p̄iuramētuz sup quo nec ꝓsiliū sedis aplice requisuit.cū sup iuramento romana eccl'ia pus ꝓsuli debuissz g̃ sol9 papa dispēsat in iuramēto.sz ñ min9 obligat votū ꝯ iuramentū.g̃ sol9 papa pōt dispēsare in voto. Item dispēlatio aut ē iuris declaratō aut re relaxatio sed solus papa potest ius declarare aut relaxare g̃ sol9 papa pōt dispēsare i voto. Contra in multis votis dispēsant epi:7 ñ ē p̄sumēdū q̄ ꝑ facerēt si null9 ali9 a papa possz i aliq° voto dispēsare R° q̄ in votis maior9 cuiusmōi sr votū ꝓtinētie religiōis 7 crucis sol9 papa dispēsare pōt. q2 i votis istis nō ē dispēsandū nisi pp cōez ecc°: vtilitatē vel aliquā magnā necessitatē.7 iō ipoꝝ dispēsatio merito refuari debuit illi ad quē ptinz totius vniuersalis ecclie cura. Jn oib9 aūt alijs votis q̄ respectu p̄dictoꝝ dicr vota minora cuiusmōi sūt vota abstinētie 7 pegrinatiōs ad scm. Jacobū:7 sīla pōt epi dispēsare.cr de vo 7 uo redēp.c.i. vbi dr q̄ dispēsarō in votis pegrinationis pēdet ex ei9 q̄ p̄sidz arb° p quē ꝫ glo.7 dōm. Hosti.itelligir nō tm papa sed ēt epus. Inferiores aūt epis i nullo voto dispensar pnt nisi eis fuerit spālir ꝓmissum exceptis plātis religiosoꝝ qui dispensare pnt in votis subditoꝝ suorum. Ad pm in oppm dō q̄ iuramētoꝝ quedā sūt soli deo.quedā ēt fiunt hoi.de ꝓmis iurandis dō ē sicut de votis.ñ sic āt de alijs.q2 ñ sic ē epūs medius inter hoiez 7 hoiez sicut int hoiez 7 deū papa tū q̄ſ oēs hz plenitudiez potātis pōti illis iurandis dispē sare q̄ hoc regrit cois eccle vtilitas iurandi aut illud de q° ibi decre. logr fm fuerat hoi.s.filio heretici impatoris ꝫ glo.ibidē. Ad 2m arg9m dō q̄ illud argumentū procedit de dispēsatione in obligatiōe q̄ est a iure ñ de illa que causar ex ꝓpria volūtate cuiusmōi ē obligatio p̄uotum causata. Ad itellectū tū minoris sciendū q̄ ꝯuis sol9 papa possit cōstituere ius canonicū qđ vlr obligat epos tū cum capellanis 7 canonicis suis pnt ꝓstituere iusti epatib9 suis vt dicit. Hos.7 hr exr de smia er cois. Ad uobis. i.in glosa.7 tale ius potest per alium ꝯ per papam declarari seu interpretari 7 etiam relaxari.

t Ertio queritur vtruz votū de nū ꝯ petendo a dño papa dispēsationē in aliq° voto sit obligatoriuz. Et vi q̄ nc q2 votū de re licita ē obligatoriū sed nūꝯ petere a dño papa dispēsationez i aliquo voto ē licituz ꝯuis dño pape dispensanti recalcitare esset illicitū g̃ votuz supradictū est obligatoriuz Jtē iuramentū de ñ petendo illō qđ alias repetere eēt licituz est obligatoriū. vbi gr̃a repetere vsuras licitū est 7 tū iurandū de nō repetēdo obligatoriuz est exr de iureiurando. Debitorez 7.c°. sequēti.7.c. ad nr̃az.2.g̃a sili ꝯuis petere a dño papa dispensationē i votis sit licitū.tū votū de nūꝯ petendo est obligatoriuz. Cōtra nullū votuz fm i p̄iudiciū dñi pape est obligatoriū sz supradictū votuz eēt i p iudiciū dñi pape. qñz.n. expedit q̄ dñs papa dispē set in votis 7 est qñqz dispēsatio honorifica eccle ō bligare aūt se ad ñ petēdū 7 iclināduz aīuz dñi pape ad faciendū qđ est expediēs 7 honorificū ecclie eēt in ꝑiudiciū reuerētie que debet eidē g̃ votū de nūꝯ petendo ab eo dispēsationez in aliq° voto nō est obligatorium. R° q̄ p̄dictū votū nō est vlr obligatorium q2 materia voti obligatorij nō tm̄ dz esse licita.sz etiā vtilis ad salutē.quedā.n.licita sunt q̄ nō sunt vtilia ad salutē sz sūt indifferentia. vñ aplš .i.ad cor.6. Dia mihi licēt.sz nō oia expediūt.sz nūꝯ petere dispensationē a dño papa nō est vtile aliquid ad salutem.immo qñqz multū expedit petere 7 iō nūꝯ petere ab eo dispensationē p̄dictā ñ ē ꝓueniens materia voti. ℙp̄eterea votū de nō petēdo illud qđ esset vtile aie vouentis ñ est obligatorium sz qñqz vtile ē aie illius q̄ vouit vt dispenset in illo voto.q2 qñqz votū ē illi q̄ vouit nimis graue ad obseruandum ita q̄ ꝓbabiliter timz trasgressionis p̄culum.g̃ votū de nūꝯ petendo a dño papa dispensationez in aliquo voto nō ē vlr obligatoriū in casu tū i utili9 quo eēt aie vouentis talez dispensatiōez ñ petere ꝯ petere obligat9 eēt ad nō petendū q2 si aligs vouet aliquid quod in vno casu pōt esse vtile ad salutem 7 in alio casu.inutile obligatur ad obseruationē voto i illo casu in q° ē vtile ad salutem.ꝯuis non in illo casu in quo ē ad salutē iutile:nisi fuerit intentio vouētis.q̄ sinō obligat in omni casu q̄ obligetur in nullo. Ad primum in oppm dicendum q̄ materia voti nō tantuz debet esse licita.sed etiam

vtilis ad salutē vt in corpore questionis dictum est
Ad 2m dō qō nō est sīle qz illō iuramentū fit hōini
nec fit de indifferenti illi cui fit iurmētum. sz de re
quā acceperat. votū aūt prędictū fit deo. nec fit de
re quā deus acceptat. qz nō ē vtilis ad salutez sed i
differenter sz hz l' inutilis ē. ⁊ q̄uis p̄dicta sufficiant
ad solutionē argumēti. tñ ad itellectū decretaliū
allegata⁊ i ar° dō q ille qui iurauit ñ repetere vsu-
ras actionem hz ꝯ illum cui iurauit. vt eū liberet a
iuramento ex̄ de iureiuran°. Debitores i glo. ⁊ sup
eo. ti. c. i. i. de vsuris. Tuas. ⁊ si iurabit q nō ingera
bit illū de relaxando iuramētū. tū pōt hoc denuncia
re ecclie ēt si iurasset se nō denūciaturꝝ. qz tale iura-
mentuz illicitū cēt. ex̄ de iuran. Ad nr̄az. 2. in glo. qz
seruare tale iuramētū cēt ꝯ charitatē cū vsurari° te-
neatur ipso iure dīno ⁊ positiuo restituere vsuras.
ēt si nūq̄ per sn̄iaz hūani iudicij cōpelleret ad resti-
tuendū. vñ ñ tñ ab eo pōt iuste repeti. sz ēt si nunq̄
repetant restituer tenerē si pōt. ⁊ si nō pōt teneret
hīe voluntatē restituēdi. qz aliter saluari nō pōt.

articulus decimus

Consequenter queritur de vltio p̄n
cipali. ⁊ circa ꝟ q̄rūt
tria. ℣° vtrū scandalū sit dcīn vl' fcīn min⁹ rectū
p̄bens alteri occasiōez ruine. 2°. vtr̄ aliq̄ bona sint
pp scandalū vitandū omittēda. 3° vtr̄ si aligs hor-
rens cōmittere aliq̄ fcīn scādali magni qō nunq̄
intēdit ꝓmittere voueat si illud cōmittit se itrare
ordinē cistertiēsiuz quē nō vult sz horret intrare. ⁊
postea ꝺcīn cōmittit teneat p̄dictā religiōez itrare

Primo ostendo q scandalū ñ sit di
cū l' fcīn min⁹ re-
ctū p̄bens alteri occasiōez ruie. i. ꝑde. 2. dī de xp̄o q
fact⁹ ē lapis offensiōis ⁊ petra scādali his q offēdūt
vbo nec credūt i q° ⁊ positi sī ⁊ xp̄s nihil fecē vl' dixit
min⁹ rectū. Item. Matth. 16. dic̄ salnatori petro.
Scādalū mihi es. sz ꝑde. xp̄o nihil p̄buit occasiōez
ruine. Itē hoies qūz scandalizāt ex bono g̃ scanda
lū ñ est sēp dcīn vl' fcīn min⁹ rectū. Itē nullū dictū
vl' fcīn min⁹ rectū ē necessariū. sz vt hr̄. Ma. 18. ne
cesse est vt veniāt scādala. g̃ scādalū ñ ē dcīn l' fcīn
minus rectū. Lōtra glc. sup illō Mat. 18. si manus
tua vl' pes tu⁹ scādelizat te scandelizat q dcō vl' fcō
min⁹ recto occasionē dat ruie.. Itē glo. sup illō nūe
roz 3°. vlciscere p⁹ filios isrl' scādaluz ē vbi recte ā-
bulanti ōcepto ad peccādū subijcit vl' taī deceptio
ñ pōt eē nisi p fcīn vl' vbuz min⁹ rectū. ℟° scanda
lū dī a scādalon grece qō ē offēdiculū l' offensio vel
ruia vel ipactio pedū. translatū ē ād a corpalib⁹ ad
spūalia. ⁊ sic in corpalib⁹ accipit acti. s. p appōe offē
dicli i via ad ꝟ ut ābulās ipigat l' ruat ⁊ passio. s. pi
passiōe l' ruina ipigētis uel ruētis sic i via mor̄ acci
pit scandalū actiue ⁊ passiue. p° mō ē scādalizātis ac
tio. s. dcīn vl' fcīn min⁹ rectū alti p̄bēs occasionē ru
ine. 2° mō ē scādalizāti passio ipa. s. ruia occasiona-
ta ex dcō vl' fcō min⁹ recto. Ad pm in oppm dō q
i vbo isto xp̄s ñ dī fuisse scadalū sz petra quā scādalū
ē secutū ñ a petra datū. sz amal' hoīb⁹ de q̄bus ꝟ lo
q̄ acceptū vñ fuerūt scādalizati scandalizantes qz
sibi ipis occasiōez ruie p̄buer̄. Ad 2m dō q ꝯ̄uis
xp̄s nō ruerit nec ruere posset: tū. ꝑdetr⁹ ꝯ̄tū i se fu
it dedit sibi occasionē ruine iꝯm sibi sub deat ñ sub
ire passionē qua subire dīna volūtas ipabat. Ad
3m dō q bonū op⁹ nūq̄ p̄ber alij occasionē ruine ꝯ̄
uis qūz hoies mali viso ope bono sibi ipis p̄beāt oc
casionē ruine. Ad 4m dō q ꝯ̄uis nullū dcīn l' fcīn
min⁹ rectuz sit necīuz necessitate absoluta i pticula
ri est tū necīuz necessitate p̄ditionata ⁊ i vlr ⁊ sic scā
daluz necessēriū ē necessitate p̄ditionata vñ itelligē
dū sī illō necesse ē vt veniāt scādala. dic̄ vt q pbati
sunt meliores fiant. ē ēt necīuz i vlr sic̄ pcīn veniale
ē necīuz in vlr ñ tū i pticulari. ut i 2° li°. oñsuz est scā
dalū. n. ñ sēp est pcīn mortale sz qūz veniale. vñ ⁊ i
ruina posita i diffitōe scandali large accipit. s. p ru
ina l' dispēsatōe ad ruinā. vñ ⁊ i greco scādaluz ñ tñ
significat ruiaz sz ēt i pactiōez pedū q̄ ad ruinā est di
spositio ꝯ̄uis ñ necessaria ñ. n. ois qui ipigit pedib⁹
ruit. qz tñ p̄ncipali⁹ inenik rō scādali i scādalo q est
pcīn mortale iō glo. sr̄ illō. Math. 18. g scādalizaue
rit vnū de his pusilis q i me cr̄dūt expedit ei ut su-
spēdatur mola asinaria i collo ei⁹ ⁊ demergat i pfū
dū maris dic̄ mlto meli⁹ ē p culpa breuē suscipe pe
nā ꝯ̄ eternis p̄uari cruciatib⁹ qō ō scādalo qō ē vēia
le pcīn itelligi ñ pōt. Arg̃ ad ptez aliā pcedūt de
scandalo actiuo ꝯ̄uis i ei⁹ descriptione exp̄imatur
passiuum scandalum in obliquo.

Secundoqueri tur vtrum aliq̄ bōa
sint pp scādalū vitā
dum omittēda ⁊ vī q ñ. in moralibus bo-
nū p̄incipalib⁹ ē ꝯ̄ vnum. sz sīc̄ dic̄ glo. sr̄ illō. Ma.
18. qui scādalizauerit ⁊c. p scandalo vitatis reliqui
nō dz ⁊ ex̄ de regu. iuris Qui scādalizauerit vtilius
scādalū nasci permittit ꝯ̄ veritas reliq̄tur. g̃ mlto
min⁹ dimittēdū est bonū pp vitandū scādalū. Itē
sz ap̄m. ℟o. 3° nō sunt facienda mala vt veniāt bo
na. g̃ a sīli nō sūt omittenda bona vt veniant mala
Itē si aliquod bonū deberet dimitti pp scandalum
vitandū hoc marie cēt tpale bonuz sed tpalia bona
nō sunt omittenda ꝓpter vitandū scandalū. vñ glo
riosus martyr beat⁹. Thomas nō omisit repetere
tpalia bona ad vitandū scādaluz regis angl. g̃ vī q
nullū bonū sit oītrēdū pp vitandū scādalū. Lōtra
pp scandalū qūz ē omittēduz qō de iure cēt faciēdū
decr̄. di. 5ia aliq̄tos. sz qō de iure faciendū ē bonuz
ē g̃ aliqñ est omittēdū bonū ꝓpter scādalū vitandū
Itē ap⁹. i°. cor. 8. si esca scandalizat frem meuz nō
manducabo carnem inetnū g̃ saltē bonū tpale oītē
dum ē ad vitādū scandalū. ℟°. q qō rōnabilit itel
ligi, nō pōt de scandalo actiuo. qz p omissionē boni
nō vitat, hoc in se ipo vbuz vel fcīn minus rectum
qz nec opatio boni ē in opante occasio dicti vel, fci
minus recti est g̃ intelligenda de scandalo passiuo
sub hoc sensu. s. vtr̄ aliquis teneat omittere bonū
op⁹ ne ꝓxim⁹ scandalizat. Ad c° vitatis intelligē
tiaz sciendū q bonoꝝ operuz quedam sunt necessa-
ria ad salutem ⁊ opa p̄ceptorum q̄daz superogati
onis vt opera consilioruz quedā sunt idifferētia ex
genere vt comedere carnes bibere vinum tpalia
modo licito acgrere acgsita custodire debita r̄pete
re ⁊ sic de alijs. Scandalum eni proximi potest in
ipso ex sua malicia vel infirmitate vel ignorātia o
pera necessaria ad salutem nō sunt omittēda ad vi
tandum ꝓximi scandaluz ex q̄cunq̄ radice ꝓueni
at qz nullus dz omittere salutem propriam ad vi
tandū ꝓximi dānationē. qz magis tenetur quilibet
diligere seipsum ꝯ̄ alterꝝ sz ordinez charitatis nul
lum etiam op⁹ bonū omittēdum est ad vitandum
scandaluz ꝓximi ꝓueniens ex malilia ne per hoc

volentibus malitiose impedire opera bona ⁊ exercere mala dare ꝯ occasio malignādi: opera vero supererogationis cuius nō sint simpliciter ex toto omittenda pp quod cūq; primi scandalū tm̄ quādoq; ad tps sunt intermittēda ad vitandū scādalū pueniēs ex infirmitate vel ignorātia quousq; ſ. adhibeatur sufficiens diligētia ad hoc vt ignorās instruat ⁊ infirm⁹ aliquo mō cōforteꝯ. vt nō de bono ope scādalū sibi sumat: nec hac de cā bonū supererogationis intermittēs ad tps merito suo p̄iudicat: qz sic opus superogationis intermittere meretur eē le p̄miū p̄mio debito operi superogatōis qō omittit vl̄ maius. qz talis omissio nihil diminuit de pfectiōe charitatis. ſz magis disponit ad augmētū. opa vō idifferentia ex gñe quox omissio nulli alij p̄iudicat nisi opandi ēt i tpalib⁹ tm̄ omittenda sunt ad vitādum scādalū pri prouenies ex infirmitate vel ignorātia qm̄ pbabiliter apparet ꝙ nisi op⁹ tale omittaꝯ. prim⁹ scandalizabiꝯ ⁊ si pbabile ē ꝙ scādalizeꝯ mortaliter. tūc omissio illi⁹ opis ē i p̄cepto si aūt pbabile est ꝙ nō scādalizeꝯ nisi venialiter tūc omissio illi⁹ opis est i p̄cilio positq; tm̄ prio ē oīsuz ꝙ ex tali ope scādalizari nō debet ⁊ debito mō suasū vt nō scādalizeꝯ nō teneꝯ hō omittere illō op⁹ pp primi scandalum vitādū qz si post male instructionē ⁊ suasionē scādalizetur iā pprie illō scādalū nō traz pueniret ex infirmitate vl̄ ignorantia q̄ ex malitia ⁊ sicut supi⁹ dcm̄ ē nullū op⁹ ad vitandū scandalū primi ex malitia p̄ueniens ē oīttenduz. Ad p^m ꝫ in opp^m dō ꝙ p̄cedit de veritate cui⁹ locutio vl̄ opatio necessaria est ad salutē. Ad ⁊^m dō ꝙ nō est sile qz opatio mali cū pe nō pōt eē bona. ſz omissio boni supererogatōis vel indifferentis in aliquo casu pōt eē bona vt in q̄one visuz ē. Ad ʒ^m dō ꝙ omissio repetōis tpaliū bonorū que repetebat btūs. Thomas nō tm̄ fuisset in p̄iudiciū suū ſz etiā ecclie cuius erat pastor ⁊ cui⁹ bonox erat āministrator scādalū ēt regis angl̄ puenie bat ex malitia. qz sufficient glorioſus martyr diligētiaz apposuit ad edocēdū illū regē ⁊ suadendū ei ut nō deberet scandalizari. Ad p^m ad ptē aliam dō ꝙ aliq̄ aliquid de iure eēt faciendū si nō seq̄reꝯ scādalū qō de iure est omittendū si ad hoc scādalū seq̄ pbabiliꝯ p̄sumaꝯ. Ad ⁊^m dō ꝙ ibi ap⁹ logꝯ de oīssione cibi ſuſpecti vñ illud capl̄m incipit de his que idolis imolantur a comestiōe aūt talis cibi hō tenetur abstinere qm̄ pbabiliter p̄sumit. qz prim⁹ suus ſuſpicaꝯ ꝙ illud cibum comedat ad veneratione idoli etiā teneꝯ hō abstinere a cibo licito ad tps propter scādalū proximi sicut de bonis alijs idifferentibus in questione dictum est.

t **Ertio queritur** vtruz si aliqs horrens cōmitteꝯ aliquid factū scandali magni qō nūq̄ intendit cōmittere voueat si illud cōmittat se intrare religiones cistertiēſiū quā nō vult sed horret intrare ⁊ postea suprademm̄ fcm̄ cōmittit teneatur p̄dictam religionē intrare. Et vi ꝙ nō qz magis obligaꝯ vouēs ad iplendū votū: si p̄seq̄ꝯ illū finē pp quē vouit q̄ si eueniat turpis p̄ditio sub q̄ vouit ⁊ quā euenire volebat cū vouit ſz ille q votū suprademm̄ fecit pp hūc finē. ſ. vt nō cōmitteret illō scādalū qō horrebat ⁊ turpē p̄ditionē quā in suo voto posuit euenire volebat. cū g̃ si illud scandalū nō cōmisisset illā religiōez nō teneretꝯ ingredi multo min⁹ tenetur ad hoc propter ipletionē cōditionis fcē. Item vouēs sub ali qua turpi p̄ditione quā desiderat ipleri tante illa p̄ditiōe obligaꝯ ad faciendū qō vouit g̃ p locūla p̄ris vouens aliqd sub aliq̄ turpi conditiōe quaz nollet euenire tāre illa cōditiōe nō obligatur ad faciendū qō vouit. Item oē votuz ē respectu alicui⁹ voliti rōne apposite p̄ditionis. ſz in predcō voto illud qō vouit nō fuit volitū rōe sui nec rōe p̄ditionis appo site qz cōditio volita nō fuit cū vouēs qm̄ vouit nollet eā euenire g̃ p̄dcm̄ votum nullū fuit. Cōtra oē votū sub p̄ditiōe fcm̄ tenet tante cōditione ſz iste vouit itrare p̄dictā religionē si p̄dictū fcm̄ p̄mitteret cū g̃ qm̄ illud scandalū cōmisit ipleta fuerit p̄ditio sub qua predcm̄ religiōez intrare promisit eam intrare teneꝯ. R^o ꝙ si ipleaꝯ cōditio ille q fecit votū suprademm̄ predictā religionem intrare teneꝯ: qz votuz sub cōditione fcm̄ de re bona ⁊ pp bonū finē quē vouens intendit consequi executionē illi⁹ boni qō vouit est obligato^m tāte apposita cōditiōe ⁊ hoc siue illa p̄ditio sit bona siue mala siue vouēs illā malam p̄ditionē velit ipleri. vt cū qs vouens cōcubere cū muliere. vouens coram ea religionē itrare. si igiꝯ cōsenserit in illo malo facto siue velit eā ipleri vt i p̄posita q̄e q̄uis. n. p̄ditio nō sit solita a vouēte dū vouet nec ēt velit absolute religionē intrare imo horret. tamen potest sub alterius conditione nō tamen est iconueniens ꝙ duox quoꝝ neutrum est volitū absolute. vnū sit volitū in aliqua relatōe ad aliud. Ad p^m in opp^m dō ꝙ duplex est finis voti vnius quē intēdit vouēs assēq mediante executione sui voti qui finis i voto p̄posito ē expiatio peccatox quā vouens intēdit cōsēq p executionē voti que est religionē bona itentiōe ingredi. Alius finis ē quē vouens itendit p suā obligatiōez imediate cōseq. qui finis in p̄posito voto ē pseruatio a cōmissione facti scandali magni de p^o fine nō pōt intelligi maior argumenti qz cōsecutio illi⁹ p̄supponit ipleti onez voti. ſz loquēdo de fine. 2^o. dico maiorē eē falsam q̄z tū ille finis est cōditio apposita sine bona sine mala. Ad ⁊^m dō ꝙ nō valet p̄tie forma sed sic debet argui si aliquis vouet aliqd sub aliq̄ turpi cōditione quā ipleri nō desiderat illa extāte obligaꝯ g̃ vouēs aliqd sub turpi p̄ditione quā ipleri nō ōsiderat si illa p̄ditio nō implet nō obligaꝯ. Ad ʒ^m dō ꝙ q̄uis vouens nō voluerit absolute illud qō vouit nec ēt ipaz cōditionē: tm̄ voluit illō qō vouit sb̄ p̄ditione. ⁊ p tanto potest dici ꝙ illud voluit rōe cōditiōis ⁊ hoc latis in corpore q̄nis declarātuz est.

c **Irca litteram** p̄natuz est in abscōdito factum hic per factum in abscondito intelligas quod sine sollennitate factum est. ⁊ si factum sit cum multis testibus sollenne in conspectu ecclesie factum. hic per factum in conspectu ecclesie intelligas votum cuz fcm̄ sollennitate. per susceptionē sacri ordis vel professionem in religione seu per assumptionez habitus professorum vbi distinguitur ab habitu nouitiorum. Sollenne violare peccatum ⁊ scandalū non est intelligendum ꝙ semper sint duo peccata. quia scandalum non semper est speciale peccatum sed frequenter est circunstantia peccatum aggrauans. ℙrobari non potest quod occulte actum est. ista nō est sufficiens ratio quare contrahentes post simplex votum continentie non sunt sperandi. qz

si probari posset non propter hoc dirimeretur matrimoniū iā ptractū. Sz phiberent cōtrahere quib9 ñ solum nubere Sz etiam velle damnabile est ꝯuis hoc dicatur hic de illis qui solleniter cōtinentiam venerunt. tamen hoc etiā verum est de illis qui fecerunt simplex continentie votuz ꝯuis tales volē do nubere minus peccent ꝯ alij. Eas arcendas redire ad propositum hoc intelligenduz est de illis q fecerunt sollēne ꝓtinentie votuz. sed i penis. tenet locū. s. ꝯtum ad lapidationis penā i veteri lege lex eni p° ꝛ pncipalit ꝑcipiebat lapidari blasphemātez deum de quo hī. Leuit. 24 deinde adītex vt ad ulteram. de q9 hī de vtero. 22. Hoc execrabiliter fit i meretrice ꝛ execrabili9 fit in vroze: q2 quo ad vsū ℞ naturam nō est vroz viro cōcessa. ꝛ magis tenet vir cauere maluz vroris ꝯ alterius mulieris. ꝛ iō cū ad vsum contra naturā nulla mulier viro sit cōcessa plus peccat vir in vtendo ℞ naturaz vroze p pria ꝯ meretrice. Incipit excusari per obedientiaz hoc quod dici ibi magr nō tenetur. q2 ex quo scit suam legitimā vroꝛē viue. e ꝯuis hoc apō ecclīaz. pbari ñ possit poti9 ꝺz excois sniaz hūilit sustinere ꝯ carnalit cognoscere illaz quā hz de fcō ꝯtuncūqz illa exigerit. eꝛ de snia ex communis. Inquisitioni.

Di. xxxviij

p **Ost hoc** de disparicultu ꝛ cetera.

Superi9 determinauit magister de ipedimētis q̄ faciunt personam illegitimam ad cōtrahēdū cū ꝙcūqz psona. Hic determinat de ipedimētis q̄ faciunt personam illegitimā ad cōtrahendū nō ē quacūqz psona sz cū aliqua. ꝛ diuidit in ptes q̄tuor. Primo ꝺ terminat de ipedimēto disparis cultus. 2° de impedimēto cōsanguinitatis di. seq̄nti. ibi. Huc supest. 3° de ipedimēto affinitatis. di. 41ª. Hunc de affinitate. 4° de ipedimento cognitionis spūal9 legal di. 42ª. ibi. De pentaliū. P° in. 4. P° determinat hāc qōez. vtz fidelis cū infideli possit ℞here. 2° an duoꝛ infideliū ꝓiugatoruz alter ꝓuersus ad fidē possit ñ ꝓuersū dimittē ibi. Pōt tñ. 3° an ꝓuersus possit aliud mrim cōtrahere. ibi hic queri. 4° vtrum inter ifideles sit cōiugiū legitimū ibi. Sunt tñ. P° in duas. Primo determinat vitatē. 2° solui ℞iam obiectionē ibi. Hic aūt. Illa ps q̄ ibi incipit. pōt aūt diuidit in duas. P° oñdit q̄ duorum infideliū cōiugatoꝛ ꝓuersus ad fidem pōt ditere nō cōuersum. 2° ingrit vtz pp aliud vitiū possit cōiunz dimitti ibi. Si āt. Illa ps que ibi incipit Hic ḡritur diuiditur in duas. P° oñdit q̄ fidelis dimittēs nō ꝓuersum volentē tñ cohabitare nō pōt aliud matrim contrahere alio viuente. 2° ostendit q̄ si nō ꝓuersus ñ vult cohitaꝛ ꝑcōuerso ꝓuersus pōt aliud mrim ℞here ibi Sed ecōuerso. Illa ps que ibi incipit sunt tñ diciturī duas. P° remonet falsitatez. 2° cōfirmat vitatē ibi' Lopka igitur.

articulus primus

c **Jrca hanc** di. querēdū ꝑncip aliter de duob9. P° de infideliū ꝓiug. 2° de ipsoꝛ diuortio. Circa p̄m que runt tria. Primo vtz fidelis cum infideli possit ℞here. Scōo vtz inter infideles possit esse matrimonium legitimum tertio vtrum tale matrimonium excuset eorum carnalem cōcubitum.

p **Rimo ostendo** q̄ fidelis pōt ℞here cum infideli. q2 Joseph cum Egyptia ℞xit vt hī gen. 41°. ꝛ Moyses cū. eth ꝙpissa. de quo hī numeroꝝ. 12°. nec tñ ꝓdicti fideles ꝓ illis mrimonijs reprehensi sī in scriptura. Item peior est apostatans a fide ꝯ ille qui nunq̄ fidem suscepit. ut hī. 2. Pe. 2°. Sz si fidelis ℞hibit cum illo q̄ apostatauit a fide nō d irumpit mrimoniuz. ḡ multo fortī9 pōt esse mrim inter fidelē ꝛ illum qui nūq̄ suscepit fidē. Cōtra. Esdre. 1. c°. 9° ꝛ. 14°. hī q̄ precipit. Esdras filijs israel dimittere vroꝛes alienigenas quas in mrim duxerāt. Jtez vt hī de vtero. 7°. ꝑcepit dñs filijs isrl q̄ cū a moreis canāeis pharreis eneis ꝛ hiebuseis nō sociarent ꝓiugia. Item nō ē cōicāndū cū infidelibus. 2° Jo. 3°. nec que eis dixeritis. Sz cōiuges simt cōicant ḡ fidelis nō debet matrim ℞here cuz infideli. R°. q̄ aūt legē scriptā licebat fideli ℞here cū infideli. q2 nulla lege phibebat ut dñ oñdit p arg ad ptem ꝑmā. tpe vo legis scripte phibitū fuit filijs isrl ℞here cū cananeis pp eoꝝ puersitatē ꝛ obstinationem ꝛ ne ꝓiunt ifidelis puerteret fideles. nō aūt prohibitū fuit ℞here cū alijs infidelib9 vñ. Hester ꝓtraxit cuz assuero vt hī. Hester. 2°. mō aūt ñ sz alicui fideli ℞here cū infideli q̄ fidei sacz nō suscepit vt oñdit auctoritates q̄as adducit magr h9. di c°. 1. vñ fīō facto ℞bat mrim dirimēdū ē cui9 rōez assignant aliqui. q̄ñ in tali mrimōio ꝛ si eēt bonū fidei ad hoiez ñ tñ ad deū ex pte ꝯiugis ifidelis nec eēt ibi ēt bonū pl. q2 infidelis conaret educare prolem nō ad cultum dei sed ad ℞rium sed hec ratio est insufficiens q2 hec omnia dici possent de matrimonio ꝓtracto inter fidelē ꝛ hereticum qui suscepit fidei sacramētum ꝛ tamen ꝯuis fidelis contrahens cum hereticō peccet matrimonium tñ ℞ctum nō est dirimendū. Dicendū ḡ q̄ ratio ḡr ñ tenz mrim ꝓtractum inter fidelem ꝛ infidelem q̄ sacramentuz baptismi non suscepit est: q2 iura reddunt fidelem eē psōaz illegitimam ad contrahendū cum infideli ꝓdcō vnde dicitur. 28. q. 1. Sic enim ultra mediuz. q̄ nō nisi eiusdem religionis ꝛ fidei maneant copulata ꝓiugia. simile hī. e. q. Laue. huius aūt constitutionis fuit ratio congrua. q2 nō deceret christianuz cōtrahere matrimonium in quo nō esset ratio sacri. sed i predicto matrimonio rō sacri non esset q2 nō posz h̄e sacramenti rōez ex parte cōiugis vnius ꝛ ñ h̄re ex parte alterius. ille aūt qui sacz baptismi nō suscepit nulluz aliū sacm suscipere potest vt superius ostū est quapp nō teneret mrimoniuz cōtractū iter baptizatū ꝛ ñ baptizatū: etiam si ꝺ articulos fidei crederet dicitur eniz. 28. q. 1. Laue. ꝛ sumptū est ab Ambo in libro de patriarchis si christiana sit idest cathetizata secundum glo. nō est satis nisi ambo inciati sint sacramento baptismatis. Ad primum in oppositum dō q̄ patet solutio ex dictis in qōe. Ad. 2m dō q̄ non redditur fidelis persona illegitima ad contrahendum cū infideli ꝓpter infidelitatis peccatum q2 tunc magis esset persōa illegitima ad contrahendum cū heretico. ꝛ esset persōa legitima ad contrahendum cū infideli non baptizato quod falsum est sed est rō q2 non suscepit sacm baptismi quod oium aliorum sacramentoruz ianua est. Ar m

ad ptez aliã gra pncipal' conclusionis pñt pcedi. qz tñ tertiũ pcludit q nullo mõ sit coicandũ cũ infideli bus: iõ dõ q eccl'ia phibet fideles coicare cũ infide bus pp cautelã fideliũ. z qñz ẽt in penã infidelium. ℙro p[a] cã inhibet coionẽ fideliuz cũ quibuscũqz in fidelibus siue paganis siue iudeis siue hereticis siue apostatis. sz in hoc distiguendũ ẽ fz diuersas coditiões pson[ar]ꝫ z negocioꝝ z tpoꝝ qz si fideles sint firmi z docti in fide ita q ex eoꝝ coione cũ infidelibus magis pbabiliter possit spari infideliuz coꝛrectio ꝯz fideliũ puersio licitũ ẽ eis coicare cũ infidelibus paganis vel iudeis marie si vrgeat necessitas siãt fideles sint simplices vel ifirmi in fide ita vt pbabiliter timeri possit de eoꝝ peruerse iõ phibẽdi sunt coicare cũ infidelibus qbuscũqz marie ne magnã familiaritatẽ hẽant cũ eis vel ne coicẽt cũ eis: nisi in necessitate. vñ glo. sup illõ scõe epl'e. Jo. nolite cũ recipe in domũ. dicit ne dũ hospitales eẽ velitis p mala eoꝝ colloqa vñ boni mozes coꝛrũpant: fideles aũt phibẽt coicare cũ hereticis z apostatis marime i pena eoꝝ. vñ z tales infideles excoicat: eccl'ia. qz cuz receperint fidei sacm eccl'ia ñ tñ hz iudicare eos iudicio tpali. sz ẽt spũali. z talib[9] nõ debet dici aue. vñ glo. sup illud scõe. Jo. neqz aue. tẽ. dicit q videtur signuz consensus erroꝛis hoc. n. dicim[9] amicis quoꝝ opera nobis placent.

s **Ecundo queritur** vtꝝ inter infideles possit esse mr̃im[m] legitimũ. Et vr̃ q nõ qz mr̃i[m] legitimũ indissolubile ẽ dr̃. n. Mat. 19. quos de[9] cõiunxit hõ nõ sepet: sed mr̃im[m] infideliũ dissolubile est per cõuersionẽ alterius ad fidẽ altero remanente in infidelitate vt inferius oñdetur. g̃ inter infideles mr̃im[m] legiti[m] tẽ nõ põt. Jtẽ mr̃im[m] ꝯctum inf i fideles magis ẽ ꝯ bo[m] plis z fidei ꝯz ꝯctũ inter fidelem z inter infidelem sed contrarium inter fidelem z et infidelem nõ põt esse legitim[m]. g̃ m'to min[9] iter ifideles põt eẽ legitimũ. Cõtra magister h[9] di. c[o] vlti. dicit q copula maritalis que iter ẽ infideles coniugium est legitimum. ℜespondeo ꝑm q habetur. 28. q. i[a]. Si quis iudaice. §. Jtem illõ quod dam est coniugium legitimum z non ratum. quod dam ratum z nõ legitimum quoddam legitimum z ratum. Legitimum z nõ ratum ẽ qõ legali institutiõe vl' puincie mozib[9] ꝯhib. qõ tñ sepabl'e ẽ. Ratũ z nõ legitimũ ẽ mr̃i[m] ꝯctuz inter fideles q sacr̃z baptismi susceperũt cõtẽptis sollẽnitatib[9] que debẽt adhiberi ꝑm psuetudinez eccl'ie z pr̃ie mozẽ vt matrimõiuz clãdestinũ. ℜatũ ẽ qõ insepabile est. Illegitimũ ẽ pp ptẽptũ sollẽnitatis q̃ hz legẽ z pr̃ie mozez adhiberi dz legitimuz z ratũ ẽ ꝯctũ inter fideles q sacr̃z baptismi susceperẽt z nõ fũt pson[e] illegitime ad ꝯhendũ z sollẽnitates debitas hz pstitutiõem eccl'ie z mozẽ pr̃ie adhibuerẽt. Dico g̃ q iter ifideles ñ põt eẽ mr̃im[m] ratũ qz vt oñsum est iarguẽdo tale mr̃im[m] sepabile est p alterius conuersiõez ad fidez altero in ifidelitate remanẽte sed int' eos põt eẽ matrimõiuz legitimũ qz nec lege nature nec lege diuina phibent' mr̃imõialiter copl'ari nec p aliꝗ pstitutionẽ eccl'ie qz hz ap[m] i[o] cozin. §. eccl'ia ñ iudicat de his que foꝛis fũt. ꝯz nis aũt illõ mr̃im[m] nõ sit sacr̃z cũ sit sepabile. qz nullũ sacm añ baptismũ suscipi põt. tñ e[t] in offiñ nãe z quoddã fedus societatis hũane. Ad p[m] in opp[m] dõ q maioꝛ ẽ vera nisi intelligat: de mr̃im[o] legitimo z rato Vel põt dici q cũillõ matrimõiuz, sepatur p puersionẽ alteri[9] ad fidẽ nõ sepatur ab hoie sz a deo. deus ãt separe põt quos piũxit ꝯz nis hoc nõ possit hõ. Ad z[m] dõ q nõ valet qz eccl'ia põt fidelẽ reddere illegitimũ ad ꝯhendũ cũ infideli. qz de quolibet fideli iudicare põt. sz illos q nũ ꝯz sacm fidei susceperũt nõ iudicat. z ideo ifideles reddere illegitios ad ꝯhẽdũ iter se ad ipaz ñ ptinz.

t **Ertio queritur** vtꝝ mr̃i[m] ꝓctuz ifideles excuset eorũ carnalẽ pcubitũ. Et vr̃ q ñ qz vt hr̃. 28. q. i[a]. Sic. n. ppe pncipiũ z fcitat magr̃. i l'ra. c[o]. plt ñ ẽ vera pudicitia i fidelis cũ ifideli cõiuge, g̃ tale mr̃i mõiuz ñ excusat carnalẽ pcubitũ. Jtẽ carnal' cõcubit[9] ñ excusat' nisi per bona mr̃imõij que ñ sr̃t i mr̃i[o] ifideliuz ibi. n. nõ ẽ bonũ sacr̃i. qz ẽ sepabile: nec pl' qz nõ educi[t] ad cl'tũ dr̃i: nec fidei qz nõ seruat' i eo fides hoi pp deũ: g̃ talez mr̃i[m] carnalẽ pcubitũ nõ excusat. Cõtra piunx infidelis suo cõiugi ifideli tenetur carnaliter cohitare si exigat. sed faciẽs illud ad qõ teneꝛ a pcõ excusat' g̃ p mr̃i[m] infideliũ põt excusari carnal' cõcubit[9] a pcõ. ℜ[o]. q bona mr̃imõij ꝑm q sr̃t in mr̃imõio excusant piugiũ carnale pcubituz z qz i mr̃im[o] fideliũ fũt pplete. z iõ hz q fũt i intẽtiõe piuguz carnl' pcubentiũ ita cõplete excusãt illum actũ q ẽt ipz reddũt meritoꝛiũ in mr̃im[o] aũt infideliũ sunt icõplete, qz ibi nõ est bonũ sacr̃i nisi hz qd z si sit ibi fides ad hoiez ñ refert' ordinate in deũ. ꝯz nis ẽt ẽt ibi plis susceptio nõ tñ ẽ ei[9] educatio ad cultũ diuinũ z iõ predcã bõa hz q fũt i mr̃im[o] infidelium ipoꝝ carnalẽ pcubitũ ñ pñt reddere meritoꝛiũ ipm ñ excusant a pcõ. Et ad h[9] vitatẽ explanatõem valẽt aliq̃ q̃ dcã sunt li. 2[a]. di. 41[a]. in illa qõe. vtꝝ oĩs actio sine fide rectificãte sit pcñ ad p[m] in opp[m] dõ q sicut hr̃. 26. q. i[a]. Omnis. §. Ex his vbi dr̃. dr̃ nõ ẽ vera pudicitia hois ifidelis ẽt cũ piuge sua negat' pudicitia eẽ vera ꝯtũ ad effcñ z ad pmiũ vz eterne salutis: sed ex hoc nõ segẽ q ille concubitus semp sit peccatũ. Ad 2[m] pz solutio ex dcis in questione.

articul[9] scõs

c **Onsequenter** querit' de 2[o] pncipali. Et circa hoc ꝙrũtur tria. ℙ[o] vtꝝ puersus ad fidẽ tenetur ab ifideli piuge discedere. scõo vtꝝ possit ꝯhere cũ alia p[a]. piuge infideli viuẽte. tio vtꝝ piunx infidelis a fideli dimiss[9] possit illo viuẽte cum alia persona contrahere.

p **Rimo ostendo** q puersus ad fidẽ ñ teneꝛ ab ifideli piuge discedere. Alp[9]. i. ad cozi. 7. Si q fr̃ vxorẽ hz ifidelẽ z hec psẽsit hitare cũ illo ñ dimittat illam: z si q mulr̃ hz virꝝ ifidelẽ. z h psentit hitare cũ illa ñ dimittat virꝝ. Jtẽ peioꝛ ẽ ille q labit' in here sizꝯz ille q nũꝯz fidẽ suscep. vt hr̃. 2[o]. ℙe. 2[o] sz piũr fidelis ñ teneꝛ discedere a suo piuge labẽte i heresiz q: nullum ipediñtũ supuẽiẽs mr̃i[o] rato z pfũato solui tipz g̃ m'to min[9] puersus ad fidẽ teneꝛ dimittere suã piugẽ q nũꝯz fidez suscepit. Jtẽ vir pp fuã conuersiõez ad fidẽ nihiltenet facere i pindiciũ aie sue pl'z si vir puersus ad fidẽ tẽret dimittere vxorem ifidelẽ ẽt i pindiciũ aie pl'q: proles reanerer penes mr̃ez ifidelẽ cũ ples seq̃t vẽtrẽ: g̃ cõuersus ad fidẽ nõ teneꝛ dimittere vxorẽ infidelẽ. Cõtra ifideli li

citum ẽ hĩe plres vxores. qz ꝟ nõ vi eẽ phitũ neci iur nãe nec dino. ⁊ statuta ecclie cũ ñ iudicẽt ō his q̃ foris sunt ad ifideles nõ se extẽdũt. si g̃ ꝓuersus ad fidẽ nõ teneret ab ifideli discedeꝛ posset xp̃ian⁹ sil' plres vxores hĩe. qđ falsuz ẽ. Itẽ. 28. q. i°. Judei. nõ põt ifidelis in ei⁹ pmanere ꝓiunctone q̃ iã in xp̃ianã trãslata ẽ fidẽ. g̃ ꝓuersus ad fidez teneꝛ discedere a ꝓiuge i infidelitate remanẽte. Itẽ nõ min⁹ periculũ ẽ cũ infideli remanere q̃z cũ eo ꝯhere. sz pp̃ periculũ ꝓuersiõis ꝓhibeꝛ fidelis ꝯhere cũ ifideli. g̃ a fili phitũ ẽ ipm remanere cũ ifideli. ℜñ° q̃ de discessiõe fideꝛ ꝓiugis ab infideli aliꝛ iudicãduz ẽ ꝓ tpe pmitiue ecclie aliꝛ ꝑ tpe Cõstantini iperatoris ⁊ tpibus illis ꝑpings. aliter ꝑ moderno tpe. p°. n. tpe passiz ꝙuertebãt ad fidẽ iudei ⁊ gẽtiles. ⁊ iõ tũc ꝓiuꝛ fidelis poterat hĩe spẽ ꝓbabilẽ de ꝓuersiõe cõiugis ifidelis ẽt si ꝓuersionẽ nõ pmitteret ꝑ q° tpe dicit ap⁹. i. cor. 7°. scificatus ẽ vir infideꝛ p mulierẽ fidelẽ ⁊ scificata ẽ mulier ifidelis p virũ fidelẽ. ⁊ p illo tpe itellig⁹ ẽ ꝓsiliũ apli q dic. q̃ ꝓiuꝛ ꝓuersus ad fidẽ nõ dimittat ifidelẽ. Allio aũt tpe magis fci obstinati iudei ⁊ gẽtiles adhuc satis facilꝛ ꝙuertebãt ad fidẽ. ⁊ iõ ꝑ illo tpe erat ꝓsiliũ q̃ ꝓuersus ad fidẽ cohitaꝛt cũ ꝓiuge ifideli gentili. ⁊ phitũ q̃ nõ cohitaret cũ iudea vel iudeo. ne ꝑ ipm vel ipaz conuerteret fideꝛ. Modernis aũt tpib⁹ taz iudei quã gẽtiles ꝑ maiozi pte q̃i obstinati videnꝛ. iõ phitũ est ne ꝓuersus ad fidẽ cohitet cũ ꝓiuge ifideli tã gẽtili q̃z iudea vel iudeo si diligẽter ⁊ sufficiẽter mõitus vt ꝙuertaꝛ cõuerti noluerit. si aũt ꝙuerti voluerit. aut ꝟ vult ⁊ pmittit vel offert añq̃z p⁹ ꝓuersionẽ sui ꝓiugis exercuerit aliquẽ actũ fidei ꝯuz. aut p⁹ p° mõ ꝓiuꝛ cõuersus nõ teneꝛ ab eo discedeꝛ. sz suuz ꝓiugẽ maritali affectiõe tractare. non. n. sibi põt obijcere spũalẽ fornicationẽ quã ãbo piter exercuerũt. 2° mõ ẽ in ptãte ꝓiugis fidelis ab ifideli discedere vel nõ q̃ztũ ad cohitationẽ ⁊ thoꝝ. nõ tamẽ q̃z ad vinculi mr̃imonial' ruptionẽ vt patebit in qõe se. Ad p̃m pz solutio ex dictis. Ad 2m dõ q̃ lapsus in hereziz aut reuertiꝛ ad fidẽ. aut in sua hereſi obstinate pseuerat. 2° mõ ꝓiuꝛ fideꝛ teneꝛ ab illo discedere q̃z ad cohitationẽ ⁊ thoꝝ pp̃ subuersiõis piculũ. ⁊ ne ꝓonus illi⁹ turpitudis videatur p° mõ aut ꝓiuꝛ fidelis vult ītrare religionẽ aut nõ si vult intrare religionẽ põt inuito ꝓiuge ad fidez reuerso si ab eo fuerat iudicio ecclie sepata ex̃ de cõuersi. infideꝛ. Mulier. si aũt nõ vult religionẽ ītrare teneꝛ, reuerti ad ꝓiugẽ reuersuz ad fidẽ. vt hꝛ in glo. c. p̃dcõ. secus aũt est i carnali fornicatione. qz si marit⁹ cognoscereꝛ vxorẽ post carnalẽ fornicationẽ postea ad ordies ꝓmoueri nõ possz. cognoscere aũt eã p⁹ spũalẽ fornicationẽ talẽ ꝓmotionez nõ impedit. ℙPretereꝛa in fornicatiõe carnali aia ⁊ corpus polluũtur. in spũali vo tm̃ aia. ℙPretereꝛa i carnali fornicatiõe nõ tm̃ fit in aia q̃ marito displiceat. sz ẽt in corpe. nõ sic aũt in fornicatõe spũali. ⁊ he rões hñt in glo. sꝛ. c. p̃dcõ. Laurꝛ. tm̃ dicit eaz non cogendã redire. vt hꝛ in glo. ex̃ de diuoꝛtio sup illud. c. q̃zto. cũ distinctõe illi⁹ decre. ꝯ. eo. ti. de illa. vbi dꝛ q̃ si cõsoꝛtiuz viri sine iudicio ecclie decꝛauit ei cũ reuersus fuerit ẽ reddẽda. si vo iudicõ ecclie ab eo receſſit ad recipiendũ eũ nullaten⁹ dicim⁹ compellendã. ꝟ tm̃ certũ est q̃ inter eos vinculũ mr̃imoniale nõ soluit. qz inter eos fuit ratũ. Ad 3m dõ q̃ in ꝟ cãu p̃dcõ. ples assignari oz pr̃i in fauoꝛem fidei xp̃iane. ex̃ de ꝙuer. ifide. Ex lr̃is. Ad p̃m ad ptem aliã dõ q̃ iure nãe phitũ est sil' hĩe plres vxores vt supi⁹ hitũ est. ⁊ q̃zuis ifideles nõ subsint iuri positiuo ecclie. subsunt tm̃ iuri nature. ⁊ legi diuine. ⁊ iõ q̃ñ infideꝛ hꝛis plures vxores nõ tenebaꝛ post sui ꝙuersionez ad fidẽ discedere ab ifideli. nõ tm̃ licebat sibi in cõspectu dei retinere nisi illã quã p° duxerat in vxorẽ. qz nec añ sui ꝙuersionẽ ꝟ sibi licebat ꝯdicẽte iur naẽ. Ad alia duo pz gd sit dõ ex dcis q̃oe

S Ecundo querit vtz ꝙuersus ad fidẽ possit ꝯhere cũ alia ꝑsona ꝓ iuge infideli viuẽte. ℜñ° q̃ cõiuꝛ infideꝛ aut vult cohitare cũ ꝙuerso ad fidez sine ꝓtumelia creatoꝛis ⁊ scandalo ipi⁹ ꝙuersi. aut nõ. ℙ p° nõ ñ licet cõuerso ꝯhere cũ alia ꝑsona ifideli ꝓiuge viuẽte. 28. q. 2. Si ifidelis. §. hic distinguendũ. cui⁹ rõe q̃z i ꝟ casu nõ est solutũ inter eos mr̃imoniale vinculũ. qz quo ad ꝟ ifidelis ꝓiuꝛ nõ iniuriaꝛ mr̃imonio. nec mr̃imonij ꝓditoꝛi nec marito. Si vo non vult cohitare soluit mr̃imoniale vinculũ inter eos. qz i iuriaꝛ mr̃imonio. ⁊ tũc ꝙuersus põt aliaz ducere et sic intelligi põt illud verbũ apli. i. cor. 7. si ifidelis discedit discedat. nõ. n. seruituti subiect⁹ ẽ frꝛ aut soroꝛ in hꝭi dicẽt. 27. q. 2. Si ifidelis. §. hic distinguendũ q̃ descendentẽ seq nõ oz. ⁊ ea viuẽte aliã ducere licet. vtz ꝟ nõ nisi de his itelligendũ ẽ q̃ in ifidelitate coplati sunt. si aũt vult cohitare. ñ tm̃ sine blasphemia xp̃iane fidei adhuc in ꝟ casu soluit vinculũ mr̃imoniale inter eos q̃ directe iniuriaꝛ cõditoꝛi mr̃imonij in q̃o casu intellr̃ illud qđ dꝛ in. c. supra dicto q̃ ꝓtumelia creatoꝛis soluit ius mr̃imonij. ⁊ tpe fideꝛ põt aliud mr̃im⁹ ꝯhere. Si aũt vult cohitare sine blasphemia fidei xp̃iane nõ tm̃ sine scãdalo ꝓiugis fidelis. qz conaꝛ ipm ꝙuertere. adhuc i ꝟ casu cõuersus põt aliud mr̃im⁹ ꝯhere. qz solutũ est vinculũ mr̃imonij ꝓimi p ꝟ q̃ infideꝛ iniuraꝛ eñ͂ miter fideli ꝓiugi. pp̃ tm̃ cas p̃dcas nõ solueret mr̃i moniale vinculũ qđ eẽt ratũ. sz inter ifideles nõ est mr̃im⁹ ratũ. vt supi⁹ hituz ẽ. ⁊ hꝭ. 28. q. i° circa ꝑncipiũ. ex p̃dcis pz q̃ eo ipo q̃ alter ifideliuz ꝓiugum ꝙuertiꝛ ad fidẽ altero in ifidelitate remanẽte ñ soluitur inter eos vinculũ mr̃imoniale. sz p ꝟ q̃ nõ est ratũ ẽ dissolubile ⁊ p p̃dcãm ꝙuersionẽ disponitur ad dissolutionẽ. sz ifidelẽ nolle cohitare fideli. aut ñ sine blasphemia fidei xp̃iane. aut nõ sine scãdalo fidelis cõiugis p̃dcm̃ vinculũ dissoluit. nec oz illam dissolutionẽ fieri p iudiciũ ecclie cũ ecclia de ifideli nõ iudicet. 28. q. 2. si ifideꝛ. in glo. Allij aũt tenentes ꝯriũ dicũt q̃ si infidelis nõ vult ꝓpere q̃ ecclia sniare põt ⁊ oz. Allig tm̃ dñt q̃ nõ soluit vinculũ mr̃imonij inter eos quouscz ꝙuersus ꝯhit aliud mr̃im⁹ q̃ si infidelis p⁹ illas blasphemias ꝙuerteret ad fidẽ añq̃z ꝙuersus aliud mr̃im⁹ ꝯriſz nõ posset pmo ꝙuersus aliud mr̃im⁹ contrahere. sed mihi ẽ difficile videre si vinculum ꝓimi matrimonij non est p° solutũ q̃ño sequẽs mr̃im⁹ sit legitimũ. vnde mihi vꝛ dicendũ q̃ añq̃z contrahatur 2m matrimoniuz soluit p̃m. vt dꝛ in sup̃adicto. c. in glo. ⁊ tm̃ si ante ꝯctũ mr̃imonij scõi. alius cõiunx cõuerteret nõ liceret illi qui pmo cõuersus ẽ 2m mr̃im⁹ ꝯhere viuente alia. nõ q̃ per conuersionẽ alteri⁹ restituere tur vinculũ mr̃imonij ꝓimi quasi iure postliminij. vt quidã dicũt. qz ad cãnduz matrimonij vinculũ

mutu⁹ regrit ꝓsensus. sz cãret quod dã ipedimẽtũ quo alius alio viuẽte cũ alia ꝑsona mr̃im^{m} ꝯhere phiberet. 28. q. 2. Si infidelis. in gl. ibi cũ dr̃ q restituit vinculũ mr̃imõij. sz exponẽdũ ẽ vt ita dixi.

t Tertio queritꝝ vtr ꝓiunx infidel'a fideli dimissus mõ debito possit illo viuẽte. cũ alia ꝑsona ꝯhere. Et vr̃ q sic. q2 inter eos nõ est mr̃imoniale vinculũ. alias fidelis nõ posset ꝯhere infideli viuẽte. ifidelis aũt nõ alligatus mr̃imonio põt ꝯhere. Itẽ nullus ꝓiugum põt alterũ inuitũ obligare ad ꝑpetuã cõtinẽtiã. sz si infidelis nõ põt ꝯhere altero ꝓiuge viuente ꝓiũx fidel' posset infidelẽ obligare ad ꝓtinentiã per totã vitaz ipius fidelis. q2 vt hitũ est in qõne ꝑcedenti postq̃z infidelis nõ vult remanere cũ fideli. aut si vult nõ tñ sine blasphemia xp̃i aut scandalo fidel' ipe fidel' põt aliud mr̃im^{m} ꝯhere ipa viuẽte. g̃ postq̃z fidelis mr̃im^{m} ꝓxit. vr̃ q infidel' possit ꝯhere . Cõtra. 28. q. 2. Si infidelis. ꝓtumelia creatoris soluit ius mr̃imonij circa eũ q relingt. in quo vr̃ dare intelligi. q cũ infidel' nõ vult mõ debito cohitare cũ fideli nõ soluit ius mr̃imonij nisi quo ad fidelez. g̃ q̃uis fidelis ꝯhere possit. nõ tñ ifidelis. Itẽ vt hitũ ẽ fidelis volens cohitare cũ ifideli mõ debito cohitare volẽti nõ põt aliud mr̃im^{m} ꝯhere ifideli viuẽte. ergo m'to min⁹ infidel' dimittẽs fidelẽ cohitare volẽtẽ põt aliud mr̃im^{m} ꝯhere fideli viuẽte. Circa hanc qõnẽ fuerũt opiones diuerse vt accipi põt ex dictis 28. q. 2. Si ifidelis in glo. gdã. n. opinati sunt ifidelẽ posse aliud mr̃im^{m} ꝯhere nõ tñ añq̃z fidelis aliud mr̃im^{m} ꝯhat vel sollẽne votũ ꝓtinẽtie faciat. sz q2 postq̃z fidelis ꝓxit vel sollẽnit vouit nõ remanet sibi aliqõ ius in ꝓiuge ifideli. vñ vr̃ ifidel' nullo iure remanere oblr̃gat⁹ ad nõ ꝯhendũ. q2 ex quo solutũ ẽ viculũ mr̃imoniale inter ipz ⁊ fidelẽ. nec remãet fideli ius aliqõ sup ifidelẽ. ius nãe nõ ꝓhibet infidelẽ ꝯhere. nec ius diuinũ q̃ scia nec statutũ eccl'ie. q2 statuta eccl'ie nõ ligãt ifideles q nũq̃z suscepерũt sacr̃m baptismi. Alij dñt q̃ ifidelis manẽs in ifidelitate nũq̃z põt ꝯhere in vita alteri⁹ nec p⁹ vitã. q2 q̃uis inter ipm ⁊ fidelẽ sit solutũ mr̃imoniale vinculũ q̃tũ ad eẽntiã. remanet tñ q̃tũ ad obligatiõis effectũ in ifideli pp culpã suã nec ex hẽ sequit q̃ obliget ad ꝑpetuã cõtentiã. q2 si ꝓuertat ad fidẽ ꝯhere põt postq̃z ali⁹ mr̃im^{m} ꝓxit vel sollenniter vouit.

Ex dcis pz solutio ad ar^{a} ad ptẽ pmã. Qui vult tenere aliã opionẽ dicere põt ad p^{m} ar^{m} ꝯ eã vt dicit quedã glo. ibidẽ q̃. s. nõ ẽ intelligendũ qn ẽt soluat ius mr̃imonij circa fidelẽ relinquẽtẽ. sz iõ de relinquẽte decretũ nõ logtur. q2 ex eccl'iaz ẽ. ⁊ eccl'ia nõ iudicat de his q̃ foris sunt. Ad 2^{m} dõ q̃ nõ ẽ simile. q2 q̃diu ifidelis vult mõ debito cohitare cũ fideli nõ ẽ solutũ mr̃imoniale vinculũ quo ad eẽntiam. ⁊ iõ fidelis ꝯhere nõ põt. sz postq̃z ifidelis dimisit fidelẽ vel debito mõ nõ vult cohitare euz eo soluit vinculũ mr̃imoniale quo ad eẽntiã. ⁊ q2 mr̃imoniũ claudicare nõ põt. iõ postq̃z fidelis ꝓxit. infidelis ꝯhere põt. nõ tñ añ. q2 añq̃z fidelis ꝯhat vl'so lẽniter vouerat ifidelis semp manet obligat⁹ fideli q̃uis nõ ecõuerso. ⁊ quo ad hẽ bñdicit. qõ ⁊ si mr̃i^{m} claudicare nõ possit q̃tũ ad eẽntiaz claudicare nõ põt q̃tũ ad obligatiõis effcm̃. Utr̃ aũt pp qõcũq̃z mortale peccm̃ vroꝝ possit a viro dimitti vel econuerso soluet in l'ra exponendo.

c Circa l'ram caue ne gẽtilẽ vel indeã vel alienigenã. i. hereticã ꝛc. Hintelligit̃ de heretica nõ baptizata. vel dic q̃ ẽ ꝓhibitio nõ tñ cũ statuto irritãte si ꝯiuz fiat quo ad ipam hereticã. Ego dico q̃ dñs. i. ego dico cõsulẽdo. nõ dñs ꝑcipiẽdo. Nõ est putanduz mr̃im^{m} qõ ex decretũ dei fcm̃ ẽ. ibi accipit ex ꝓ cõtra. Necvera eius pudicitia cũ cõiuge dici põt. H in qõnib⁹ in solutiõe argumẽtoꝝ expositũ est. Ob quaslibz cõcupias q̃ aiaz a lege dei oberrare faciunt ⁊ pernitiose corr̃pi põt sine crie. ⁊ vir vroꝛẽ suam dimittere ⁊ vroꝛ virũ. Ad cui⁹ intelligentiã notandũ q̃ triplex ẽ fornicatio. s. ꝑpẽ dcã vt fornicatio carnalis. ⁊ fornicatio cõiter dcã vt idolatria ⁊ quelz noria superstitio. q2 tal'aia fidẽ frangit deo cui eã obseruar̃ debebat sicut vero spõso. ẽ ẽt fornicatõ cõissie dcã. s. q̃lz crimiosa ꝓcupia de quib⁹ duab⁹. s. vltimis fornicationib⁹. hr̃ ab Aug. li. p^{o} de sermone dei in monte ꝯz post mediũ. ⁊ 28. q. i^{a}. Idolatria. qũo aũt pp pr̃imã fornicationẽ liceat viro vroꝛẽ dimittere ⁊ ep^{o} supius dcm̃ est. di. 35. pp fornicationẽ vero cõit dictã que ꝑcessit mr̃im^{m} in vtroq̃z ꝓiuge. qũo possit ille qui ꝓuertit̃ ad fidẽ infidelẽ dimittere. hac di. iã expositũ ẽ. si aũt duoꝝ ꝓiugũ fideliũ alter labatur in ifidelitatez põt dimitti a fideli. s. quo ad cohitationẽ tꝑalẽ vsq̃z quo corr̃igat̃. pp fornicationẽ vero cõissie dictã redũdãtez in alteri⁹ ꝓiugis scandalũ ꝑt dimitti ad tps a ꝓiuge innocẽte. ⁊ tũc eã nõ dimittit vt scorr̃tũ. sz vt a se ꝑcidat scãdalũ quo cessãte dz fieri recõciliatõ. Si ãbo crediderit q̃ ꝑ cognitionẽ dei ꝓfirmet̃ cõiugiũ. h itellr̃ qñ vterq̃z ꝓiugũ ifideliũ sil'q̃uertit̃. vel añq̃z ille q̃ p^{o} q̃uersus ẽ ꝯhat aliud mr̃im^{m}. Nõ hz illud triplex bonũ qõ excusat coitũ ⁊ meret̃ pmiũ. h⁹ expositio i qõibus patet.

Di. xl.

n Hunc super est ꝛc. Superi⁹ ꝺter minauit magr̃ de ipedimento disparis cultus. Hic determiat ꝺ ipedimẽto ꝓsanguinitatis. Et diditur i ptes. 4. ꝑ^{o} oñdit in quoto gradu ꝓ sanguitatis põt ꝯhi mr̃i^{m}. 2^{o} põit diuersos modos ꝓpũctiõis illoꝝ graduũ ibi. Quo aũt. 3^{o} subdit rõez diuerse assignatiõis illoꝝ ibi. Sr̃ aũt Quid ꝓsãguinitas linea. Fr̃. gradus. 4^{o} opõit ꝯ predicta ⁊ solutit ibi. His aũt.

Articulus ꝑmus.

c Circa hãc di. ad maiorẽ declarationẽ qõnũ q̃ ꝓponũt narrãda sunt q̃ dam. s. quid sit ꝓsanguinitas. qd sit linea qd sit gradus. ⁊ ponẽde sr̃t tres regl'e. Cõsãguitas ẽ viculũ personaꝝ ab eodẽ stipite descẽdẽtiũ carnali ꝓpagatiõe ꝯctũ stipes autẽ vocatur p^{a} a qua descendũt. linea ẽ ordinata collectio personarũ ꝓsanguinitate ꝓiunctarũ ab eodẽ stipite descendentiũ diuersos gradus habẽs. Est aũt q̃daz linea ascendentiũ. quedã descendẽtiuz. quedã transuersaliuz. Scõz lineaz ascendẽtez ꝓputãtur gradus ita .s. pr̃ ⁊ mr̃. auus ⁊ auia. pau⁹ ⁊ pauia. atauus ⁊ atauia. Scõz lineã descendentẽ ꝓputanẽ. sic filius ⁊ filia. nepos ⁊ neptis. pronepos ⁊ proneptis. atnepos atnepris. Scõm lineam transuersalem computantur sic duo fratres. filij duoꝝ fratr. ⁊ nepotes duoꝝ fratrũ. pronepotes ꝯ duoꝝ fratrũ. Ita

dus ẽ hitudo distantiũ psonaꝝ qua cognoscit quota gr̃iatiõis distantia. due psõe differt iter se. ⁊ hec distinctio grad⁹ ẽ ꝟz iura canonica nõ ciuilia. vñ sic ꝟz canõcs fr̃ ⁊ sorores faciũt vnũ gradũ sic ꝟn iura ciuilia faciũt duos. eo q illa hitudo q̃ ẽ fr̃is ad sororẽ nõ ẽ illa eadẽ q̃ ẽ sororis ad fr̃em. vñ ꝟz Aluic. 3°. metha. c. 10. fr̃nitas q̃ ẽ in vno fr̃e respcũ alteri⁹ nõ est fr̃nitas q̃ ẽ in alio respcũ isti⁹. Jura aũt canõica ista⁹ duas hitudies accipiũt sub vno gradu. ⁊ iõ non est real⁹ ctio inter iura canõica ⁊ ciuilia i descriptiõe gradus. Tene g̃ p regl̃a q ꝟhẽtes sine dispẽsatiõe in gradu ꝓsanguitatis ꝓhibito nulla longi gr̃ate offendũt ãnoꝝ qr̃ diuturnitas tpis ũ minuit pccũ ꝟz auget. tãtoq̃ sũt grauiora crimia q̃sto diuti⁹ ifelicem aiaz detinẽt alligataz eĩ de ꝓsãg. ⁊ affi. nõ dz. Alia ẽ regl̃a q tãto gradu ꝓsone descẽdẽtes a stipite distãt iter se q̃sto a stipite distãt gradus. tñ ide vtuosiõ ẽ in liea descẽdẽte q̃ transuersali vbi gr̃a fili⁹ a pĩe distat i p°. gradu. duo fr̃es int se attinẽt sibi i p°. gradu. ⁊ tñ plus attiẽs fili⁹ pr̃i q̃ ff fr̃i filr filius filij attiet auo in 2°. gradu. filij duoꝝ frũz attinẽt sibi i 2°. gradu. ⁊ tñ fili⁹ filij attiet magis auo suo q̃ filij duorũ frũz inter se. vides g̃ q idẽ gradus ꝓsanguitatis i liea descẽdẽte ẽ fort⁹ vinculũ q̃ in liea trãsuersali. 3ª regla ẽ q qñ psone ieq̃liť distãt a stipite verbi gr̃a. vna in q̃rto gradu alia in 2°. gradu ꝓsanguitatis iter illas psonas dz pputari ꝟz gradũ magis remotũ a stipite. eĩ de ꝓsangui. ⁊ affini. c. vlti. ID⁹ ãt rõ ẽ qr̃ rõ ꝓsanguitatis i liea trãsuersali ortũ hz ab illa q̃ ẽ ad stipitẽ. vñ ph⁹. 8. ethi. c. 12. oio cognata ãicitia depẽdere vi ex pina. ⁊ iõ vn⁹ i liea trãsuersali nõ põt eẽ alij ppiqor q̃ stipiti. Nota ẽt q queniẽtius dr̃ q pĩez ⁊ mr̃ez assignãt trũcũ q̃ Jsidorus q frẽz ⁊ sororẽ trũcũ põit. vt hz. 9°. lib. ethiologiaꝝ. c. 7. ⁊ recitat magr̃ i lr̃a añ mediũ h⁹ di. vñ illi q ꝑm assignationẽ Jsiõ sũt i gradu 3° ꝟz alia sunt in 4°.

Articulus primus

c Jrca hanc di. querũť. 6. P° vtruz consanguinitas sit aliq̃ vinculũ. 2° vtr̃ pstet mr̃im° ipedimẽtum. 3° vtr̃ ipediat mr̃im^m vltra gradũ. 4^m. 4° vtr̃ aliqs possit tñ distare a stipite q̃ possz licite q̃here cũ eo. 5° vtr̃ ifideles q̃hẽtes in gradu ꝓhito sepãdi sint post q̃ quertũť ad fidẽ. 6° vtr̃ illi q añ ꝓciliũ gr̃iale⁹ quo restricta fuit linea ꝓsanguinitatis vsq̃ ad 4^m gradũ q̃rerũt in gradu 5° vl 6° vl 7° potuer̃t p⁹ pdcm̃ ꝓciliũ i suo cõiugio remaner̃.

p Rmo oñdo q ꝓsanguitas non sit aliq̃ vinculũ rõe aie nõ ẽ aliq̃ vinculũ ꝓsanguitatis iter hoies q̃ oẽs aie rõnales pducũť i eẽ p creationẽ. nec rõe corpis. q̃ i his q̃ respiciũt corp⁹ cõicant hoies cuz brutis iter q̃ nõ ẽ vinculũ aliq̃ ꝓsanguitatis. g̃ iter hoies nõ ẽ aliq̃ ꝓsanguitatis vinculũ. Jtẽ aliqui hoies nõ magis cõmunicãt inter se i eẽntia spẽi q̃ alij hoies nec i eẽntia materiali accidẽtali⁹. tñ qñq̃ colligañ inter se nõ descendẽtes ab eodẽ stipite q̃ aliq q ab eodẽ stipite descẽdũt. g̃ iter descẽdentes ab eodẽ stipite nõ ẽ vinculũ ꝓsanguitatis. Jtez si vinculũ ꝓsanguitatis eẽt inter hoies p eoꝝ descenſuz ab eodẽ stipite p cãnalẽ ꝓpagatõnẽ. tũc tñ se extenderet cõsanguinitatis vinculũ q̃tũ ex se extẽdit carnalis ꝓpagatio. ſz hoies oẽs rõe excepto p carnalẽ ꝓpagationẽ descẽdẽrt ab Adam. g̃ iter hoies oẽs eẽt ꝓsanguitatis vinculũ. qõ falsũ̃. Lõtrã amicitia ẽ vinculũ inter hoies. ſz ph⁹. 8. ethi. c. 12. inter alias spẽs amicitie ponit amicitiã ꝓsanguineoꝝ. g̃ aliqõ vinculũ ꝓsanguinitatis ẽ inter hoies. Jtẽ experiẽtia docet illos q ab eodẽ stipite descendẽrt magis colligari inter se affectione nãli q̃ alios ceteris pibus. g̃ expientia docet inter hoies eẽ aliqõ vinculũ ꝓsanguinitatis. Rñdeo q sicut dicit ph⁹ 8. ethi. c. 12. Dis amicitia i aliqua coicatiõe ꝓsistit. ⁊ ois cõicatio alicui⁹ amicitie cã est ira q ꝑm differentias cõicationũ sũt amicitiaꝝ differẽtie ꝟz phi. vbi ꝑus. Lõsanguinitas aũt ẽ q̃daz nãlis cõicatio in sanguine. qõ iõ dr̃ qr̃ sanguis vltima digestione digestus est materia ꝓria seminis. ꝓsanguinitas g̃ ẽ inter ꝓsanguineos cuiusdã nãlis amicitie cã. ⁊ qr̃ nãlis amicitia ẽ fornale vinculũ ⁊ nãle illoꝝ quoꝝ ẽ. ⁊ iõ dr̃ pdicatiõe cãli q ꝓsanguinitas ẽ vinculum. i. vinculi cã ſz qr̃ ꝓsanguinitas nõ causat predictã nãlez amicitiã nisi mediãte cognitiõe cõicatiõis i sanguine que cognitio insufficienter inuenit nisi in hoibus. q̃uis in brutis multis sit impfcẽ aliqua cognitio pdcẽ cõicationis inter pẽtez ⁊ imediatã ei⁹ plez. vñ ⁊ videmus ipos hr̃e aliqnã silitudinẽ nãl amicitie ad inuicẽ. iõ ppr̃ie loquẽdo nõ ẽ vinculuz ꝓsanguinitatis nisi inter hoies q̃uis inter aliq̃ bruta sit ꝟz qd. Ex dictis pz solutio ad p^m arg^m i opp^m

Ad 2^m dõ q q̃uis ꝓsanguinei nõ magis cõicẽt inter se ⁊ in eẽntia spẽi q̃ alij. nec ẽt i eẽntia materiali. tñ magis q̃ueniũt in vtute nãli. ſz nõ ẽ necessariũ q magis cõicent i vtute nãli absolute. qr̃ qñq̃ aliq nõ cõsanguinei similiores sunt in nãli virtute absolute q̃ aliq ꝓsanguinei. semp tñ ꝓsanguinei magis cõueniũt in vtute nãli a virtute stipitis deriuata.

Ad 3^m dicũt aliq q tũc deficit ꝓsanguinitas qñ descendẽtes ab eodẽ stipite desinũt eẽ silies in nãli vtute suo stipiti qõ dñt necessariũ fieri. qr̃ illa assimilatio paulatim vadit diminuẽdo. qõ pz qr̃ nãlis vtus vt est derivata a stipite nõ est ita fortis sicut in stipite. sicut nec in ramis arboris est nãlis virtus quã recipiũt a radice ⁊ stipite ita fortis. sicut in radice ⁊ stipite inq̃tũ eã a stipite accipiũt. qr̃ ꝓtingeret põt ex alia cã q aliqua nãlis vtus fortior sit i ramis vel fructu q̃ in stipite vel radice. sic q̃uis in filio põt eẽ fortior naturalis virtus q̃ i pĩe. hoc tñ nõ ex nãli vtute pr̃is tñ. ſz ex aliq̃ alia coopãte cã. Sed 3 si ꝓtingeret q vn⁹ pr̃ gr̃aret filios pl̃es qui nõ essent patri similiores in quacunq̃ naturali virtute q̃ aliqui alij homines adhuc esset consanguinitas inter eos per hoc q communicarent in natura ab eodem stipite per virtutem naturalez propagata.

Preterea cum quanto virtus generantis fortior est tanto per eam possit ad plures protendi natura lis assimilatio virtuti naturali stipitis contingere posset q aliqui ab vno stipite descendentes magis essent consanguinei inter se q̃ alij inter se ab alio stipite descendentes tam istis q̃ illis existentibus in eodem gradu ad suum stipitem. quod i cõueniens videtur. Jdeo dicunt alij q tantum se extendit consanguinitas quantum naturalis propagatio ab eodem stipite. ⁊ q omnes homines hñt in se aliquam consanguinitatem inquantum ab eodem stipite per naturalẽ propagationẽ descẽdũt et

ralis cõsanguinitas aliquam rationẽ habet viculi inq̃tũ iter homines q hunc descensum efficaciter recogitãt ⁊ in quibus nõ ẽ nãlis affectio p excessiuaz malitiã deprauata causat aliqõ viculũ amicitie nãlis q̃uis ỏbilr. vñ Aug⁹. ix. de ci. c. xi. dic q iõ deꝰ noluit oẽs hoies ab vno descendeꝛ vt eo mõ vehemẽtiꝰ ꝓmẽderetur hõi ipiꝰ societatis vnitas viculiq̃z cõcordie. ⁊ nõ tm̃ inter se nãe silitudine. verũ et̃ cognatiõis affectu hoies necteret̃ur. non d̃ig ꝑpe ꝓsanguinitas deficere. sz ꝓ tãto deficere d̃i q: per nimiã elõgatõnẽ a stipite nãli amicitia fere totalr euanescit quã mr̃imoniale vinculuz aliquo modo reuocat fugientem.

f **Ecundo** queriꝫ vtrũ ꝓsanguinitas ꝑ stet mr̃imonio ipedimentũ

Et vi q nõ. q: ligati viculo nãlis amicitie facilius q̃s alij in amicitia perseuerãt. sz inter cõiuges marie vtilis ẽ pseuerantia amicitie. g cõsanguinei aptiores sunt vt mr̃imonialr copulentur inter se q̃s eẽnei. Itẽ nõ ipedit mr̃im⁹ qõ nulli bono mr̃imonij d̃riat. sz consanguinitas non d̃riat alicui bono mr̃imonij. q: ita ꝑñt seruare fidẽ sic eẽnei ⁊ ita ẽt procreare. plẽ. g ꝓsanguitas mr̃im⁹ nõ ipedit. Itẽ Eua immediate sumpta fuit de Adã. ⁊ tñ illa ꝓpiqtas nõ ipedinit mr̃im⁹ iter eos. g multo fortiꝰ nulla alia carnalr ꝓpiqtas mr̃im⁹ ipedit. Cõtra Leui. ig. ois hõ ad ꝓpinquã sui sanguis ñ accedat. Itez Grego. ad Aug⁹ epm anglox. ⁊ hz. 35. q. 3. quedã lex. ⁊ recitat magr in lra pꝰ mediũ hꝰ di. dicit q sine duox fruz germanox siue duarũ sororũ filiꝰ ⁊ filia misceant̃ experimẽto didicit ex tali ꝓiugio sobole nõ posse succrescere. sz illõ qõ ipedit sobolẽ succedentẽ dz ipedire mr̃im⁹ q: est ꝑ vnũ bonũ matrimonij. g aliqua ꝓsanguinitas mr̃im⁹ ipedit. Rñ° q aliqua ꝓsanguinitas ipedit mr̃im⁹ ex dictamie iuris nãe. aliqua ex dictamie legis diuine. aliqua p statutũ ecclie. Propter dictamẽ legis nãe ipeditur mr̃im⁹ filie cũ pre. vel filij cũ mre. vñ ⁊ in lege nãe dcm̃ ẽ. vt hz Ben. x°. relinquet hõ pꝛez ⁊ mr̃ez ⁊ adherebit vxori sue. ius. n. nãle dictat maiorẽ reuerẽtiã deberi pentibus q̃s cõiugibꝰ. ⁊ dictat nõ sic debere tractari turpiter pentes sicut se ẽtãt cõiuges. magis tñ ẽ ꝑ ius nãe mr̃im⁹ filij cũ mre q̃s filij cũ pre. q: vxor dz esse viro subiecta. ꝑ aũt ius nature ẽ vt filiꝰ teneat mr̃em subiectã. vñ ⁊ quedã aialia bruta abhorrẽt coir cũ mre sua q̃diu cognoscũt eã esse suã mr̃ez. qõ ꝓz per illud qõ narrat phꝰ. 8° d̃ aialibꝰ de camello q cũ saltasset sup mr̃ez suã cooptaz postq̃s recognouit ea cẽ mr̃ez suã interfecit ingemiatorẽ. narrat ẽt de equo ibidẽ q cũ saltasz super mr̃ez suã ⁊ recognouit eã postq̃s discoopiebat fugijt ⁊ piecit se de alto ⁊ mortuus ẽ. Ex. dictamie legis diuine. phibent̃ mr̃imonialr copulari ꝓsanguinei in pꝰ gradu ⁊ 2° ex vna pte tm̃. vt ꝓz Leui. ig°. cuiꝰ rõ ẽ ne si possiz mr̃imonialr coplari dareꝫ incẽtiuũ luxurie eo q tales psone frequẽter solẽt i cadẽ domo hitare. Per statutũ ecclie phibẽt mr̃imonialr coplari ꝓsanguinei ẽr i 3°. ⁊ 4°. gradu. q: vsq tunc cõsueuit inter hoies saris durare amicitia pp ꝓsanguitatis viculũ nãe. sz post illũ graduz cõcedit eas posse copulari ad amicitiã quasi fugientẽ reuocandã vt sic charitas inter hoies dilateꝫ eo q ꝑiuz ad ꝓsanguineos sui ꝓiugis mltũ afficiat. Ad pm i opp⁹ dõ q sic. vna cõicatõ q̃q ipedit aliã ita amicitia fundata sup vnã cõicationẽ. vñ amicitia consanguinitatis magis ẽ ipeditiua q̃s ꝓmotiua amicitie q̃ dz esse inter ꝓinges ppꝛõez cõicatiõis sup quã fundata ẽ. Ad 2m dõ q ⁊si nõ d̃rieꝫ alicui bono mr̃imonio ex toto ꝓiũctio ꝓsanguineox d̃riatur tñ decẽti observatiõi ⁊ aliqualr honestati bonoruz illox. Ad 3m dõ q Eua nõ fuit ꝓsanguinea Ade. q: ab eo nõ descendit p naturalem ꝓpagationem.

t **Ertio** queriꝫ vtr ꝓsanguinitas ipediat mr̃im⁹ vltra. 4m gradũ. Et

vi q sic. ex de ꝓsan. ⁊ affi. q dilectio d̃ctus erñtiũ in. 6°. gradu ponit̃ sub indulgẽtia. qõ nõ eẽt verũ nisi ꝓsanguinitas vltra. 4m gradũ de iure cõmuni mr̃im⁹ ipedirt. Itẽ magr circa ꝑncipiũ hꝰ di. dicit q ꝓsanguinei, in. 7. gradu vel infra copl̃ari nõ debẽt. Itẽ idẽ hz. 35. q. 3. pgenie. ⁊. c. se. ⁊. c. nulli. q iura recitat magr in lra satis cito pꝰ ꝑncipiuz. Cõtra eccla libere ꝓiũgit mr̃imõia vltra. 4m gradũ ꝓsanguinitatis. Rñ° q q ꝓsanguinitas non impedit mr̃im⁹ vltra. 4m. gradũ. iura. n. d̃riũ dicentia reuocata fuerũt i ꝓcilio generali. vt ꝓz ꝑ illd qõ hz ex de ꝓsan. ⁊ affini. nõ dz vbi d̃ q ꝓhitio de coniugio antiqtus ꝓuata difficltates frequẽter inducebat. ⁊ aliqñ pariebat piculũ aiaz. ⁊ iõ hec ꝓhibitio vsq ad 4m. gradũ restricta est cui mr̃imonio congruit. vt ibidẽ d̃ q i corpe hois sunt quattuor humores. q ꝓstant ex q̃ttuor elemẽtis. põt ẽt hꝰ reuocatiõis hec assignari rõ. q: iã pp refrigeriũ charitatis vinculũ amicitie inter ꝓsanguineos vltra. 4m gradũ ita euanescit ⁊ quasi fugit q ex tũc licitũ esse dz ipaz p mr̃imoniale viculũ reuocari. Ex dictis ꝓz solutio ad oia in oppm allegata.

q **Arto** queriꝫ vtr aliqs tñ possz distare a stipite q licite possz cõtrahere cũ eo. Rñdeo q nõ. q: rõ nãlis dictat q ordo nãlis gñatiõis dz procedere nõ retrocedere qõ aliquo mõ fieret. si aliqs vel aliqua ꝓiũgereꝫ suo stipiti in carnalr gñatiõis ope nãlr ⁊ maiorẽ reuerentiã, dz hõ illi a quo eẽndi sumpsit iitiuz gñatiõe nãli q̃uis mediate q̃s debeat ꝓiuz cõiungi.

q **Vinto** queriꝫ vtr ifideles d̃hentes i gradu phibito sint sepandi pꝰ q̃s ꝙuertũt ad fidẽ. Rñdeo q si d̃rerũt in gradu phibito a iure nãe vel diuino mr̃imonium nullũ fuit inter eos. oẽs. n. subsũt legi nãe ⁊ legi diuine. ⁊ iõ postq̃s ꝙuertũt ad fidẽ sepandi sunt. Si aũt d̃rerũt in gradu phibito ab ecclia tm̃ cũ statuta ecclesie nõ se extẽdant ad infideles q nũq̃s sacramentũ baptismi susceperũt. tũc dico q legitimuz mr̃im⁹ fuit. inter eos d̃ctũ. ⁊ iõ pꝰ cor ꝙuersionẽ ad fidẽ ñ sunt sepandi. ex de ꝓsan. ⁊ affini. de ifidelibus.

f **Exto** queriꝫ vtr illi q añ ꝓciliũ generale in quo restricta fuit linea ꝓsanguitatis vsq ad 4m. graduz contraxerunt in. 5°. gradu vel 6°. vel. 7°. potuerit post predictũ concilium in suo coniugio remanere. Rñdeo q tales qñ contraxerũt erant ꝑsone illegitime ad cõtrahẽdũ inter se. ⁊ ideo inter eos nullũ fuit d̃ctum mr̃imoniũ. nec p reuocationẽ illox statutoꝛum fuerunt illa mr̃imõia ꝓfirmata. q: ꝓstitutões mr̃imonij ad preterita mr̃imonia non trahuntur. decretoꝛum di. ix. anre triẽnium. ⁊. 35. q. 3. de incestis. ⁊ extra de consanguini. ⁊ affinit. Non debet. vbi dicitur decetero libere copulentur. p quod datꝫ itel-

ligi3 in glo. ibidē q per istā ꝓstitutionē ꝑdicta mr̃imonia nō fuerit ꝓfirmata. vñ sic cōiuncti separi poterūt si voluerūt nec debuerūt sil' cohitare carnaliter nisi illi q de nouo ꝓtraxerī expresse t̃ cite. ⁊ dicotacite qr si pᵒ publicationē restrictōis linee cōsanguinitatis vsq3 ad 4ᵐ. gradū sil'steterūt scienter itel ligūt ratificasse mr̃imᵐ. nō tñ per hoc fuit ratificatū quo ad deū nisi de nouo interuenerit mutuꝰ interiorꝰ ꝓsensus. nec fuit necessaria noua expressio p verba. qz cuz interiori ꝓsensu expssio ꝓsensus. qñ ꝝ xerunt ꝺfacto sufficit ob mr̃imonij fauorē. extra ꝺ consangui. Non. debet in glo.

c Jrca Iram si a fribus sumpsit initiū nūerandi. ita. s. q faciāt primū gradū nō stipitē. sicut sex etatibus mūdi generatō ⁊ hois ſtatus finitur. Jste sex etates mūdi ꝑz Augᵐ li. 83ᵐ. qōnū. q. 58ª. sic distiguūt. Pᵒ ab Adā vsq3 ad Noe. 2ª a Noe vsq3 ad Abraā. 3ª ab Abram vsq3 ad Dauid. 4ª a Dauid vsq3 ad trāsmigrationē i babyloniā. 5ª a transmigratione i babyloniā vsq3 ad aduētū xpi dñi. 6ª ab aduētu dñi vsq3 ad finē secli laborātiuz cū qua currit. 7ª alteriꝰ seculi. s. qescentiū. ⁊ in iudicio icipiet 8ª q erit refurgentiū. sex etates hois ꝑz Augᵐ. vbi pri9 sunt ifantia pueritia adolescentia iuuētus grauitas senectus quaꝝ tpa sic distinguunt. ifantia vsq3 ad. 7. annos. pueritia vsq3 ad. 14. annos adolescētia vsq3 ad. 25 annos iuuētus vsq3 ad. 50. ānos. grauitas vsq3 ad 60. annos. senectus a. 60. vsq3 ad finem.

Di. xlj.

n Hinc de affinitate ⁊c. Superi9 determinauit magr̃ de ipedimento ꝓsanguinitatis. Hic determiat de ipedimēto affinitatis. Et diuiditur in pres duas. Pᵒ determinat de ipedim̃to affinitatis. 2º de sepatiōe mr̃imonij inter ꝓsanguineos vl affines ꝺcti ibi. Et sciendū. pma i. 3.

Pᵒ oñdit quid sit affinitas ⁊ vsq3 ad quē graduz ipediat mr̃imoniū. 2º oppōit i ꝺctū ibi. Sz alij. 3º oñdit q3ᵐ durat affinitatis vinculuz ibi Illud etiā Illa pars q̃ ibi incipit. Et sciēdū. diuidit in. 3. pᵒ agit de sepabilitate mr̃imonij in ꝓhibito gradu ꝓ sanguinitatis vel affinitatis ꝺcti. 2º de quibusdā pecis ꝙbus affinitatis iura voliātur ibi. Hic dicendū. 3º de quibusdā noibus que ex gradibus affinitatis sumuntur ibi. Attendendū est.

Articulus primus.

c Jrca hanc di. querendū ē ꝓncipaliter de duobus. Pᵒ de cā affinitatis. 2º de impedimēto ꝓueniente ex ea. Circa pᵐ querūt. 4. Pᵒ vtrū p quālibz carnalez copulā cōtrahat affinitas. 2º vtrū p mr̃imᵐ ñ cōsumatū. 3º vtrū p sponsalia. 4º vtz affinitas causetur ex affinitate.

p Rimo oñdo q per quālibz carnalez coplā nō ꝺhat affinitas q3 affinitas ē vinclū idissolubile i tñ q vno cōiugū defuncto nō pp hoc delet affinitas suoruz ꝓsanguineoꝝ cū altero cōiuge. 35. q. vlti. Finitatis ꝛz copla carnal fornicaria indissolubilr non ꝓiungit ꝑ vi q per talez copulā affinitas nō debet contrahi

Jtē per carnalē copulā extra mr̃imᵐ non ꝓtrahit irregularitas vt supi9 visū ē. ꝑ alibi nec affinitas. Jtē 35. q. 3ª. Extraordinaria ꝺ sic ex̄ordiaria pollutō nō nisi i nālib9 admissa. ⁊i vi mr̃imᵐ impedire qō verū nō esset si p carnalē copulā illicitā ꝺberet affinitas

Cōtra eadē cā. q. vlti. Fraternitatis. ꝺ de viro ⁊ muliere si vna caro fiūt qūo pōt aliqs coꝝ ꝓpiqus vni ꝓtinere nisi pertine at alteri ℔ mīme posse fieri credendū est. ꝛz sicut dicit ap9. 1. cor. 6º. q adhēret meretrici vnū corpus efficitur. ꝑ per copulā fornicariaz affinitas ꝺhit. mlto forti9 ꝑ ꝓiugalē. Jtē eadē cā. q. 3. si qs. Si hō fornicatus fuerit cū muliere ⁊ ff eius nesciēs eandē duxerit vxorē. segr. mulier ad mortē peniteat. ⁊ sine spe ꝓiugij maneat. qō nō diceret nisi p fornicatiōez mulieris cū ff fuisz ꝺcta affinitas iter ipaz ⁊ fornicatoris fratrē. Rñ affinitas ē ꝓpiquitas ex carnali comistione mediante ꝓsanguitate ꝓueniēs oi carēs parētela. ⁊ qz carnal ꝓmistio est nō tñ in cōcubitu mr̃imōiali. ꝛz ēt fornicario. iō ꝙdā dō q p oēz carnalē copulaz p quā vir ⁊ mulier ditur effici vna caro affinitas cōtrahit. ⁊qz p cānalē pollutionē factā nō i vase nālr ad illū vsuz ordiato. sed ex̄ vl p fractiōez claustroꝝ sine semis effusione nō efficiūtur vir ⁊ mulier vna caro iō per tales actus affinitas nō ꝺhit. 35. q. 3ª. Extraordinaria. in tex. ⁊ in glo. exp̄ssius. nec obstat illud qō dī ex̄ de spō. Juuenis qz illa decretalis loquit de illo qui attentauit in nālibus ⁊ maritali affectu. vt dicit glo. ibidē ⁊ēt qz vsq3 nō erat plane certū vtrū extra vas nāle seminasset vel intus vt ēt lra sonare vī. Ad pᵐ in oppᵐ dō q nō valet qz frequēter ex actu transitorio causatur diuturn9 effectus. Ad 2ᵐ dō q carnalis copula nō causat irregularitatē nisi in q̃tū inducit sacrī effectū. ℔ qutē ꝓsuppōit aliqd esse sacri qō i fornicaria copula nulluz ē. ⁊ iō nz sacri defectus. p fornicariā aūt copulā vir ⁊ mulier efficiūt vna caro q̃ mediāte affinitas ꝺhitur. Ad 3ᵐ dō q ibi nō vocat ex̄ordiaria pollutio carnalis ꝓcubitus fornicari9. ꝛz pollutio facta circa nālia ⁊ nō itra. ita qō nō attingūt claustra pudoris ꝑz q exponit glo. ibidē.

f Ecundo q̃ritur vtz p mr̃imᵐ nō consūatū ꝺhat affinitas. Et vī q nō. qz affinitas est ꝓpingtas ex carnali cōmistione ꝓueniēs vt supius dcm̃ est. ꝛz i mr̃imº nō ꝓsumato nulla fcā est carnalis ꝓmistio. ꝑ ꝓtale mr̃imoniū nō ꝺhit affinitas. Jtē. 35º. q. vlti. Finitatis. dī de cōiugibus q si vna caro fiunt nō pōt esse q aligs sit ꝓpinquus vni eoꝝ qn ꝓtinear alteri i quo vī dare intelligi affinitatē nō ꝺhi per cōiugiū nisi mediāte ꝓmistiōe carnali. Cōtra eadez cā. q. 3. de ꝓpinqs equalr vir ꝓiūgatur in mr̃imonio eis q sibi cōsanguinei sūt ⁊ vxores sue ꝓsanguineis p9 mortē sue vxoris. ꝛz p mr̃imᵐ nō ꝓsumatū iaz sunt vir ⁊ vxor. ꝑ per tale mr̃imᵐ affinitas cōtrahitur

Jtē ex̄ de ꝓsanguinitate ⁊ affinitate. c. i. Eque. vt canones dicūt abstinendū ē a ꝓsanguineis vxoris ⁊ ꝓpriis. ex hoc argue vt ꝓius. Rñdeo q affinitas pōt accipi ꝓprie ⁊ cōiter. ꝓmo mō nō cōtrahit nisi mediante carnali cōmistiōe. 2º mō contrahitur non tñ per mr̃imᵐ nō ꝓsumatū. ꝛz etiā per spōsalia vt postea oñdet. p mr̃imᵐ. n. ꝓsumatū cōtrahitur aliqua ꝓpinquitas cum consanguineis coniugis impediens mr̃imōiū. vnde in effectu impediendi

mr̃i m^{m} cõuenit cũ affinitate ꝓprie dcã. Ar^{o} ad ꝙ tem primã ꝓcedũt de affinitate ꝓprie dicta. Ar^{o} ad partez aliã de affinitate dicta cõiter.

t **Tertio** quer̃ vtrũ cõtrahat̃ per spõsalia. Et vi ꝙ nõ. ex̃ de despõ. ipu. lras. dr̃ de quodã qui cũ quadã puella in cunabul̃ spõsalia ꝓrit ⁊ postea mr̃ez eius duxit i vxorẽ ꝙ põt remanere cũ vxore. qõ nõ esset verus si ex predictis spõsalibus fuisset ꝓcta affinitas. Itẽ nõ vi affinitas ꝓhi nisi mediãte mr̃imonio vel carnali copula. ſz spõsalia nõ sunt nisi spõsio futuri matrimonij. g̃ per illa nõ vi causari affinitas. Cõtra ex̃ de spõ. Juuenis dr̃ de quodã qui quandã puellam duxit nõdũ septẽnez cũ qua attẽrauit qõ forsan cõplere nõ potuit. ⁊ postmodũ duxit ꝓsobrinã illi^{9} ꝙ diuidẽdus est ab eadẽ. qõ verũ nõ esset nisi p spon salia ẽt añ septẽniũ ꝓherẽt affinitas. Rñ^{o} ꝙ spon saliũ quedã sunt q̃ tenẽt de iure ⁊ talia sponsalia ⁊si nõ in ducãt affinitatẽ ꝓprie dcãz. inducũt tñ aliqd affinitati sil̃e quo ad effectũ impediẽdi mr̃im^{m} eo ꝙ sponsalia sunt ad mr̃im^{m} ordinata. quedã sunt q̃ õ iure nõ tenẽt pp impedimẽtũ ꝓsanguinitatis vel affinitatis. quedã pp defectũ vsus rõis. p^{a} spõsalia ⁊si nõ inducãt affinitatẽ ꝓpe dcãz. inducũt tñ impediñ tũ mr̃imonij sicut affinitas pp publice honestatis iustitiã ex̃ de spõ. Ad audiendã. in textu. ⁊ in glo. est aũt publice honestatis iustitia ꝓpinquitas ex spõsalibus pueniẽs robur trahẽs ab institutiõe ecclie pp eius honestatẽ. ⁊ qz simul cã est in spõsalib^{9} q̃ de iure nõ tenẽt ex cã pdcã. iõ publice honestatis iustitia requirit vt talia spõsalia mr̃im^{m} impediãt. Spõsalia aũt q̃ de iure nõ tenẽt pp defectũ vsus rõis nullaz affinitatẽ inducũt nec aliqd sil̃e affinitati. qz talia spõsalia nõ tñ nõ tenẽt. ſz nec modicã apparentiã hñt vt tenere debeãt. ⁊ iõ nec dici põt ꝙ mr̃i^{m} impediat pp publice honestatis iustitiã ⁊ de talibus loqtur decre. allegata ad ptez ꝓmã. Ad 2^{m} dõ ꝙ ꝓcedit de affinitate ꝓprie dcã. Ad 3^{m} ad ptem aliã dõ ꝙ illa puella aliquid hẽbat de vsu rõis. ⁊ illud qõ iuuenis attẽtauit. attentauit affectu maritali ⁊ in vase nãli. ⁊ iõ non est sil̃e de istis spõsalibus ⁊ de illis de qbus loqt̃ decre. ad ptẽ ꝓmã allatam.

q **Warto** quer̃ vtruz affinitas causet̃ ex affinitate. Et vi ꝙ sic. 35. q. 3. Contradicim^{9} relictã ꝓsanguineox vxoris sue nullus ducat vxorẽ. g̃ nõ tñ sunt viro affies vxoris sue ꝓsanguinei. ſz etiã ille mulieres que sũt eis mr̃imonial̃ copl̃ate. Itẽ eadẽ. q. Porro. duo ruz ꝓsobrinox cõiuges. quis tpibus diuersis viro vni alterã post obitũ alterius nubere publice hõestatis iustitia ꝺicit. qõ tñ nõ eẽt verus nisi ex vno gñe affinitatis aliud causaret̃. Cõtra 2^{m} ⁊ 3^{m} genus affinitatis reuocata sunt ita ꝙ solũ remãet p^{m} affinitatis genus. ex̃ ꝺ ꝓsanguinitate. nõ ꝺz. ſz si affinitas causaret̃ ex affinitate. adhuc remãerẽt duo affinitatis gña. g̃ affinitas ex affinitate non cãtur.

Rñdeo ꝙ antiqtus erãt affinitatis tria genera sic̃ hĩ 35. q. 3. Contradicim^{9}. Pm genus affinitatis qõ adhuc manet causat̃ ex carnali commistiõe seu matrimonio mediãte ꝓsanguinitate. Aliud ozie-batur ex carnali ꝓmistione. cũ mr̃imonio mediante. affinitate. 3^{m} vero mediãtibus duobus ꝑmis generibus ꝝbi gr̃a. A. maritus. B. vxor. C. cõsanguineus. vxoris. C. ẽ affinis. A. p^{o} genere affinitatis ⁊ si. D. mr̃imõial̃ copulet̃ ipi. C. attinebat ipi A. in 3^{o}. gñe affitatis ⁊ si. C. copl̃abat̃ ipi. D. attinebat ipi. A. i. 3^{o} gña affitatis. ſz mõ solũ rmãet p^{m} affitatis gen^{9}. nec vt dr̃ ex̃ de ꝓfãguitate. Nõ ꝺz. si ꝺz reprehẽsibile iudicari si secundũ varietatez tẽpoꝝ statuta quandoq; varient̃ humana p̃sertim cum vrgens necessitas id exposcit. reuocationem autẽ predictoꝝ generum vrgens necessitas ⁊ euidens vtilitas exposcebat. quia vt in eadem decr̃. dicitur prohibitio de ꝓiugio in 2^{o} ⁊ 3^{o} affinitatis genere mr̃e ꝺhendo difficultatem frequent̃ inducebat ⁊ aliquãꝺo pariebat periculũ animarũ. Ex dictis ꝓz responsio ad argumentũ in oppositum. quia illa decre. per predictam decre. abrogata sunt.

Articulus secundus.

c **Consequenter queritur** de p̃ncipali. Et circa hoc quer̃t. 4. P^{o} vtꝝ affinitas impediat mr̃imoniũ. 2^{o} vtꝝ possit p̃scribi ꝺ ꝓhibitionẽ de ꝺhẽdo cũ affine. 3^{o} vtrũ nati de tali mr̃imonio sint illegitimi. 4^{o} vtrũ ad accusandũ impedimentum cõsanguinitatis vel affinitatis sint admitẽdi tam extranei q̃ consanguinei.

p **Primo oñdo** ꝙ affinitas nõ impediat mr̃imoniũ. qz effectus nõ impedit causam. ſz affinitas causatur ex mr̃imonio. ergo nõ impedit mr̃imonium. Itẽ vir̃ qui carnal̃ cognoscit mulierem magis vi attinere illi q̃ ꝓsanguineus suus. quia ille qui cognoscit eam attinet sibi imediate. consanguineus suus eo mediante. sed vir, potest ꝺhere cũ muliere quaz carnal̃ cognouit. ergo multo fortius consanguineus suus. Contra. 35. q. 3. de propinquis equaliter vir coniungatur in mr̃imonio eis qui sibi consanguinei sunt ⁊ vxoris sue consanguineis post mortẽ sue vxoris. ergo affinitas ita vi mr̃imonium impedire ficut consanguinitas. Rñdeo ꝙ affinitas impedit mr̃imonium in aliquo gradu ꝺ iure diuino. ius enim ꝺiuinum ꝓhibet. vt hĩ Leuit. 18. filiuz nõ cõtrahere cũ vxore pris. nepotẽ cũ vxore patrui. prez cũ vxore filij in aliquo gradu de iur̃ positiuo. vñ de iure positiuo nõ ſz ꝺhere cum affine infra quartum gradũ. ex̃ de ꝓsangui. ⁊ affini. Nõ ꝺz. vbi dr̃ ꝓhibitio copule ꝓiugal̃ quartũ ꝓsanguinitatis ⁊ affinitatis gradũ decetero nõ excedat. qñ i vlterioribus gradib^{9} iã nõ põt absq; graui dispendio h^{9}i ꝓhitio gñal̃ obseruari. Ad p^{m} in opp^{m} dõ. ꝙ affinitas ñ impedit mr̃im^{m} ex quo cãt ſz aliud. Ad 2^{m} dõ ꝙ cũ nullus sit sibi cõsanguine^{9} ⁊ affitas ꝓhat̃ mediante ꝓsanguitate p carnalẽ copulã seu mr̃im^{m} mulier ñ efficit affinis viro q cognoscit eã. ſz ei^{9} ꝓsanguineis ⁊ si dicas saltẽ magis vi attinẽ sibi altero genere attinẽtie. ⁊ ex ꝑnti min^{9} vi posse mr̃imonial̃ copl̃ari viro q̃ ꝓsanguineo ei^{9}. dico ꝙ nõ valz. qz cũ mr̃imoniũ ad procreationẽ ꝓlis ordietur. ⁊ prolis ꝓcreatio ñ possit eẽ sine carnali copula ipsa mr̃im^{o} non repugnat. vnde ipm impedire non debet.

f **Secundo queritur** vtrum possit p̃scribi cõtra prohibitionem de contrahendo cum affine. Et videtur ꝙ sic. qa cõtra ius pure positiuuz

potest currere prescriptio. sed prescriptō de ꝯhendo cū affine est de iure pure positiuo. g̃ ꝯ ipam pōt valere ꝓscriptio. Itē pceptio decimaꝝ ⁊ oblationū ẽ aliqd spūali ānexū vsus mulieris vr esse quid carnale tñ. sed cōtra ius pcipiendi decimas ⁊ oblationes valz ꝓscriptio quadragenaria. ex de ꝓscriptione. de quarta g̃ multo fortiꝰ pōt ꝓscribi ꝯ illud ius qō ꝓhibet ꝯhere cū affine. Contra eo. ti. vigilant. dicit dñs papa de ꝓscriptione q nobis tā i rebus cognitis q̃z in latentib⁹ placuit nō hāe vigorē. g̃ vi q ꝓscriptionē null⁹ possit iuste aliqd obtinere

Rñdeo q q̃uis ꝯ ius nāe vel diuinū nulla possit valere ꝓscriptio. qñz tñ valz cōtra ius pure positiuū nisi sit tale de quo cauet in iure. vt ꝯ ipm ꝓscribi nō possit. ad hec tñ vt ꝓscriptio sit valida necessaria sunt tria. vnū est q possessor iusto titulo incipiat possidere. 16. q. 2ª. Dilectō. §. Pōr. vbi dr q qui nullo titulo possidere incipit ꝓscribere nō pōt. aliud ẽ q sit bone fidei possessor. hoc est q credat se iuste possidere. qz sicut dr ex de ꝓscriptiōe. vigilāti. nulla antiqua dierū possessio iuuat aliquez male fidei possessorē nisi respuerit postq̃ vouerit se aliēa possidere. 3m est q possideat p totū tps determinatum a iure absq̃ interruptione. illud tñ tps determinat breuius vel lōgius sm ꝓditones rex q̃ possidentur ⁊ illoꝝ ꝯ quos ꝓscribit. si aūt ꝓscribēs ius acquirit in re q̃ a ꝑncipio de iure sua nō erat. locū tñ ipropositio non hz. qz prohibitio de nō ꝯhendo cuz affine q̃tū ad aliquos gradus est de iure diuino vt pz ex ꝓcedenti qōne. Illud etiā ius positiuū qō i aliis gradibus ꝯhere prohibz. tale est q de ipo cauetur i iure vt ꝯ ipm prescriptio valere non possit. ex de cōsangui. ⁊ affini. Nō dz. in fine. causa ēt q̃re iura voluerūt prescriptionē habere vigorez i proposito. esse non pōt. qz vt dr extra de prescriptione. vigilāti. Ephesinus legis lator solum pp vitandam miserorū segnitiem ⁊ longi tēporis errorē ⁊ pfusionez prius tricenali vel quadrigenali prescriptionē vigore legis imposuit. vnde cōsuetudo quantūlibet longa non potest personas illegitimas ad cōtrahēdum facere legitimas. ex de cōsangui. ⁊ affi. q sup in textu. ⁊ in glo. ꝓterea cū mrim̃ nō tñ sit de iure positiuo. sed ēt de iure nature ⁊ diuino. vt superi⁹ oñsum est per nullā prescription fieri pōt vt mr̃i sit verū qō a ꝑncipio nullz fuit. Ad pm in oppm pz solutio ex iam dictis. Ad 2m dō q carnalis vsus mulieris ex mrim̃ est ꝯ ius nāe. ⁊ iō locum nō hz ibi ꝓscriptio. ipm etiā mrim̃ est de iure nature ⁊ diuino. ⁊ iō nec ꝓscriptio facere pōt vt valeat mr̃imoniū qō a ꝑncipio nullū fuit. vel efficaciter nullū qō a ꝑncipio fuit vex. ex de ꝓsangui. ⁊ affini. Non dz ꝓtm in textu. ⁊ ꝓtm in glo Ad intellectū autē decre. allegate in arguendo sciendū q decre. non dicit q valeat ꝓscriptio ꝯ ius soluendi decias. qz ꝯ hoc ius nulla ꝓscriptio valere pōt vt dicit cōciliuz byturicense qō tenuit dñs Symon cardinalis tūc legatus in regno francie. ⁊ hoc est rōale. qz debitū soluendi decias non est tñ de iure positiuo. sz etiā de iure diuino ꝯ qō ꝓscribi non pōt. sz ꝑdcā decre. vñ dixit q clericus pōt ꝓscribere ꝯ epm suuz ius pcipiendi quartā decie ⁊ oblatiōes defunctoꝝ Alii qui aūt dicūt q q̃uis nō valeat ꝓscriptio ꝯ ius solnendi decias sm q decima accipit pro alia portione necia ad sustentationē ministroꝝ ecclie. qz sic ē de iure nāe ⁊ diuino quo ad oēs. tñ sm q decia accipitur pro tali parte deciata pōt ꝓscribi ꝯ ius solue di decias. qz sic soluere ōcimā nō est ō iure nāe. nec de iure diuino nisi quo ad filios israel. ⁊ ē arm̃ pro ista opione. qz in maiori pte italie nō solnūtur decime. nec tñ ecclia procedit ꝯ eos ꝓpellendo eos ad solutionez. Ad arm̃ ad ptez aliaz dō q illud vbuz sm glo. ibidem intellr in male fidei possessore qui ꝓscribere nō potest siue verus dñs sciat rem illam ad se ptinere siue ignoret. nec dr male fidei possessor qui post cōpletā ꝓscriptionē primo recognoscit q res qñ eaz inceperit possidere sua nō erat de iure qz sm glo. sup decretalē ꝑdictā cōpleta ꝓscriptione iam possessor tutus est. sm vtrūq; ius qō pz ēt p illud qō hz in. c. immediate seqnti. vñ illud verbuz illi⁹ decre. vigilanti. nulla ātiqua die ꝓ possessio iuuat aliquē male fidei possessorē nisi respuerit postq̃ se nouerit aliena possidere intelligendū ē si añ ꝓplētā ꝓscriptionē habuerit malā fidē vt dicit gl. ibidē

Tertio querit vtrū nati de mr̃i⁰ t cōtracto ⁊ affines vel cōsanguineos sint illegitimi. Rñ⁰ q si cut dr. ex qui filij sint legiti. Tāta i glo. q̃dā sunt filij legiti. ⁊ nāles. q̃dā legiti ⁊ nō nāles. q̃dā nāles ⁊ nō legiti. q̃dā nec nāles nec legitimi. Legitimi ⁊ nāles sunt q nascunt ex legitio mr̃imo seu in eo cōcipiunt sine añ baptismū siue post. 28ª. q. 1ª. nūqd. ⁊ hoc siue mr̃im̃ sit legitimū pz rem ⁊ veritatē. vel sm ecclie approbationē siue ab initio. siue ex post fcō ⁊ ꝯhentiū reputationē vel vtrūq; vel alti⁹. ex. q filij sunt legiti. Tāta in glo. si vero aliqs clandestia mr̃imonia vel interdcā inire ꝓsūpserit in gradu ꝓhibito ēt ignoranter soboles de tali ꝓiūctione suscepta prorsus illegitia cēseat de pentū ignorātia nullum hitura subsidiū cū illi talr ꝯhendo nō expresse scientie vel saltez affectatores ignorantie videāt. ex de clādestina despō. Cum inhibitio. §. si qs. pari mō etiā ples illegitima cēseatur. si ambo partes ipedimētū scientes legitimū pter oē iterdcm ēt in cōspectu ecclie ꝯhere pūsūpserūt. e. c. vbi pus. §. pi. in°. Legiti ⁊ nō nāles sūt adoptiui siue abrogati de quib⁹ hz ex de cogna. leg. e. vnico. Naturales ⁊ nō legitimi sunt nati ex ꝓcubinis in domo. Nō legitimi nec naturales sunt nati ex adulterio. extra qui filij sunt legitimi. Tanta. Silr dico de illis qui nascuntur ex incestu. Illegitimi enim qui nascūtur ex copula nō legitia dicūt ēt nō naturales. nō q̃ nā generis. sz a nā spei. p tāto qz naturale iudiciū rōis manifeste tali copule ꝯtrariū est. nec pp istaz rōem natus de cōcubina in domo indubitato affectu retēta. i. ex concubina que in domo tenetur quasi loco vxoris dicitur non naturalis. quia q̃uis talis copula sit contra naturale rationis iudicium. non tamen ita manifeste sicut alia. ⁊ propter hoc q̃uis ab eis excludatur ratio legitimitatis. non tamen ab eis excluditur vocabulum naturalitatis. Et dictis patet q ex copulatis in facie ecclesie ⁊ sine contradictione in gradu cōsanguinitatis vel affinitatis ꝓhibito vtroq; eorum vel altero impedimentum ignorante conceptus diffinitiuam sententiam diuortij quanuis post eam ex vtero natus legitimus est ⁊ succedere debet in paterna hereditate. extra q filij sunt legiti. cū inter. i. textu. ⁊i glo. silr si aliquis hūs vxorē legitiaz ⁊ illa viuēte aliā duc̄ i facie ecclie

ꝛ sint ꝺditiõe illius ipedimẽti ignorãtia filiꝰ ex tali copula natus siue ꝓceptus legitimꝰ ẽ ꝯuis post eiꝰ exceptionẽ parentes sui ꝑ diffinitiuã ecclie sñiaz se penit. eẽ co. ti. ex tenoꝛ. Legitimãtur aũt illegitimi duobꝰ mõis ſm iura canonica ꝑmus ẽ ꝓsequẽs mrimoniũ qñ. ſ. solutus generãs filiũ ỏ soluta postmodũ in facie ecclie cũ ea ꝺrit. eẽ eo. ti. c. i. hic aũt legitimãdi modus nõ se extẽdit ad natos ex adulterio eẽ. eo. ti. tãta. Scõs modus ẽ per dispẽsationem dñi pape. ꝛ hic modus legitimãdi põt se extendeꝛ ad quoscũqz illegitios ꝛ ad oẽs illegitios actꝰ in tota eccª. Scõm aũt iura ciuilia legitimant. 6. modis. ℙꝛimꝰ est qñ ꝑ filiũ nãlez ex ꝓcubina suscepiuz nõ spuriũ tradidit curie ciuitatis sue vel metropolitane. ꝛ fit officialis ĩ illa curia qõ ꝓtingit pp curie honoꝛẽ. 2ꝰ qñ ꝑ filiaz nãlez inungit officiali curie ciuitatis sue vel metropol'. 3ꝰ qñ ipemet nãlis filius offert se curie deficiente ꝓle legitima. nã alias ñ liceret sibi se offerre. 4ꝰ qñ deficiẽte ꝓle legitia ipa ꝓcubina offert ꝓ filio suo legitimãdo pces impatoꝛi. ꝛ iperatoꝛ eas suscipit. 5ꝰ qñ ꝑ in testamẽto soleñiter pfecto vocat eũ legitimũ filiuz suuz. 6ꝰ qñ ĩ testamẽto publica manu ꝓfecto vel manu ꝓpa hñte subscriptionẽ triũ testiuz fide digꝝ rum vocat eum legitimũ.

q Harto querit vtrum ad accusanduz impedimẽtũ ꝓsanguinitatis vel affinitatis sint admittendi tã exnei qz ꝓsanguinei. ℜñdeo ꝙ parentes eoꝝ de quoꝝ matrimonio agitur siue fres ꝛ cognati vtriusqz sexus sunt supstites aut nõ. si nõ tũc ãtigoꝛes exanei ꝛ veratioꝛes ꝙbus notũ sit vtrũ sit ibi ipedimẽtũ cõsanguinitatis vel affinitatis põt ipediñtũ accusaꝛ. 35. q. 6. Cõsanguineos. ꝛ recitat magꝛ hꝰ di. c. vlti. si ãt sint ꝓsanguinei supstites ꝛ tacẽt. tũc exnei ꝛpellũt ab accusatiõe tanqz suspecti ꝙ ex malitia accusent nisi ꝙ ꝓsanguineos ꝙbare voluerit qõ accusãt. qõ ꝙbatur ꝓ illud qõ hꝛ. c. sdcõ. rõnabile. n. ẽ vt ad accusandũ ipedimẽta ꝑdcã magis recipiant ꝓsanguinei qz exnei. qñ vnusqsqz suã genealogiã Tũ testibus et cartis. tũ etiã ex recitatione maioꝝ scire laboꝛãt ꝛ meliꝰ recipi debẽt ad accusandũ ꝙ meliꝰ ipedimẽtũ nouerint. eẽ. Qui mrim^m accusare possunt. vꝛ tũ si qs est ad quẽ puenerit noticia denunciatiõis. qñ bani ſm ꝓsuetudinẽ in eccla fiũt ꝛ tacuit. postea ꝓtra mrim^m accusare nõ põt. sed tãqz suspectus repellendus est. nisi ꝓpꝛio firmauerit iuramẽto qõ postea didicerit q̃ obiecit. ꝛ qõ ad ℔ ex malitia nõ ꝓcedit. e. ti. cũ in tua. qꝛ tunc ẽt si didicisset ab illis qui denũciatiõis tpe siluerunt claudi nõ debẽt eidẽ aditus accusãdi. qñ ꝛ si ab huiꝰ mõi ipetitione culpa de silentio tali ℨcta illos excluderet. ille tũ ãmoueri nequiret cũ culpabilis non existat eodẽ. c. vbi ꝑs. nec opꝛtet accusatoꝛẽ se ad talionẽ obligare. talis. n. obligatio locũ habet quãdo accusatur ꝑsona de crimine vt puniaꝛ. hic autẽ non accusatur persona. sed factum illegitimum.

c Jrca lr̃am vsqz in. 7^m. generatiõis gradũ hic abꝛogatũ est relictã cõsanguineoꝝ vꝛoẽ vꝛoꝛis sue ꝛc. ℔ etiã abꝛogatuz est. sꝫ neqz alterius ꝓiunctiõis soboles placet affinitatis ꝑꝛis iuriſ tꝛãsire ꝓsortiũ. ℔ etiã abꝛogatũ est si duo viri vel tres cõsanguinitatẽ iureiurando firmauerint ꝛc. De mõ ꝓcedẽdi ad accusationẽ mrimonij ꝓp ipedimentũ ꝓsanguinitatis vel affinitatis tenz sicut in qõnibus dictũ est. Accusaꝛ ãt mrim^m pp ꝓcrãm fornicatõis alterius cõiugis non põt nisi alter cõiunx. accusare aũt ꝙ mrim^m nõ est ℨctũ nõ ꝓbt pꝛ vel mr̃ nisi pꝛ illius ꝙ est honoꝛe ꝛ diuitijs inferioꝛ. qꝛ de tali ꝑsumitur ꝙ nollet mrimoniũ separi si in rei veritate eẽt ℨctũ. sꝫ pꝛ illius ꝙ est diuitijs ꝛ dignitate superioꝛ bñ suspectus. qꝛ ꝓsumeret ꝙ queret mrim^m separi eo ꝙ ꝓples sua nõ esset cõiugi equali sibi in dignitate ꝛ diuitijs ꝓiuncta Stupꝛũ ꝓprie est vginis illicita deflꝛatio. Adulteriũ alieni thoꝛi violatio. Nota ꝙ simpliciter ꝛ oĩbus pensatis grauius est adulteriũ ꝯz stupꝛuz. ga adulter peccat pccõ luxurie ꝛ iniustitie magis etiã ledit rẽ publicã adulteriũ ꝯz stupꝛũ scõm quid. tñ ẽ ecõuerso. qꝛ p stupꝛũ auferꝛ bonũ aliqõ irrecuperabile. ſ. vginitatis ℨntegritas.

Di. xliij.

d Eparen talium graduũ ꝛc. Superius determiauit magꝛ de ipedimento affinitatis. Hic determinat de ipedimẽto cognatiõis spũalis ꝛ legalis ꝛ diuidit in ptes duas ℙ° determinat de ꝓdictis ipedimẽtis. 2° de secũdis nuptijs ibi. Sciendũ est. ℙ° ĩ duas. ℙ° determiat de ipediñtis cognatiõis spũalis ꝛ legalis ꝑncipaliꝛ respectu mrimonij ℨcti. 2° ꝑncipaliꝛ respectu ℨhendi ibi. Nõ aũt. ℙ° in tres. ℙꝛio oñdit qd sit cognatio spũalis ꝛ qualiꝛ ℨhat. 2° qualiter se hẽt ad mrim^m ibi. Spirituales. 3° oppõit in ℨtũ ibi. Mis aũt. Illa pars que incipit. Quod aũt. diuidit in duas. ℙ° determinat de ipedimẽto spũalis fraternitatis. 2° de ipedimẽto ꝓmaternitatis ibi. Solet ẽt. ℙ° in duas. ℙ° oñdit ꝙ filij spũales aut legales cũ nãlibus filijs nõ põt ℨhe. Scõo oñdit de ꝙbus nãlibus filijs ℔ sit intelligẽdũ ibi. Hoc aũt. Illa pars q̃ incipit. Solet etiaz. diuidit in duas. ℙ° inquirit an vir cuz cõmatre vꝛoꝛis sue possit ℨhere. 2° an vir ꝛ vꝛoꝛ simul debeãt puerꝝ ỏ sacro fonte recipere ibi. Solet ẽt q̃ri.

Articulus primus.

c Jrca hanc di. querenduz est ꝓncipaliꝛ de tribꝰ. ℙ° de cognatiõe spũali. Scõo de legali. 3°. de nuptijs secũdis. Circa primũ querũtur tria. ℙ° vtrũ cognatio spũalis impediat matrimoniũ. 2° ex ꝙbus causis ℨhit. 3° inter quas personas contrahitur.

p Rimo oñdo ꝙ cognatio spũalis ñ impedit mrim^m. illud nõ impedit mrim^m qõ simul stare põt cũ matrimonio. sꝫ cognatio spũalis est huiusmõi. sicut. n. di. eẽ de cognatiõe spũali. si vir. Si vir vel mulier sciẽter vel ignoꝛãter filiũ suũ de sacro fõte susceperint non sunt ab inuicem sepandi. ꝛ tñ inter eos cognatio spũalis ℨcta est. ergo cognatio spũalis mrimoniuz non impedit. Item cognatio spũalis nulli bono mrimonij opponit. ergo ipsum non impedit

Contra. eẽ de cognatione spũali. Veniens. dicit si constiterit. B. mulierez. L. viri filium de sacro fonte leuasse añqz eam desponsasset vꝛoꝛem inter

eos diuortiū appellatione postposita celebrẽtis. ꝑ cognatio spūal nō tñ ipedit mrim^{m} ꝯhenduz. ſz ẽt dirimit ꝯctū ſi ipa mrimoniū ꝓcessit. Rñdo sicut hō per carnalẽ generationẽ accepit eẽ nãe ita p regenerationẽ spūalẽ accepit eẽ gre. Et sicut per gnationẽ carnalẽ ꝯhit generat^{9} cū pentibus quoddaz vinculū qđ vinculū est cognatio carnalis. ita p regenerationẽ spūalẽ ꝯhit quodd ã vinculū cū dante sacm regenerationis q est spūalis pr̃ ꝓsonã dei repſentãs ⁊ cū tenẽtibus ipm dū ſuscipit sacm. q repſentãt mrem spūalẽ. ſ. eccliaz ⁊ illud vinculū est cognatio spūalis. vñ spūalis cognatio ẽ ꝓximitas q̃dã ꝓsonaꝝ ꝓueniẽs ex datiõe sacri vel tentione ad illud. ⁊ hec ꝓximitas ſi ꝓcedit ꝯctuz mrimonij ipedit ꝯhenduz ⁊ dirimit ſi postea ꝯhatur de fcõ. sicut pz p decre. allegatã ad ꝓtez scõaz. Ad p^{m} i opp^{m} dõ q spūalis cognatio superueniẽs non opponitur mrimonio iã ꝯcto ẽctũ ad essentiam. qz vt supius visuz est nullũ impedimentũ supueniẽs mrimõio rato soluit ipm ẽctũ ad victulũ excepta morte spūali vel carnali. qñqz tñ ipedit ẽctũ ad debiti exactionẽ. ⁊ qñqz nõ. ſi aũt alter cõiugũ ſuscipit alteri^{9} cõiugis filiũ seu baptizat ipm in articulo necessitatis p talẽ cognatõnẽ spūalẽ nihil ꝓiudicaꝫ sibi ẽctũ ad exactionẽ debiti seu redditionẽ. Ideo dico si ex ig^{a}rantia hoc fecerit etiã ꝓter casuz necessitatis. ex de cognatione spūali. Si vir. ſi aũt ex certa scia ꝑ fecerit sibi vñ ꝓiudicare ẽctũ ad exactionẽ debiti quod vñ posse ꝓbari p hoc qđ dr̃ in decretali ꝓdicta. in fine. q eis sua fraus nõ dz ꝓiocinari. Ad 2^{m} dõ q cognatio spūalis oppõitur eẽntie mrimonij ex pte materie. qz ꝓsonas reddit illegitias ad ꝯhendum inter se, ꝓpter statutum ecclie.

Ecundo queritur vtr in solo baptiſmo ꝯhatur cognatio spūal'

Et vñ q sic. p solaz generationẽ carnalẽ cõtrahit cognatio carnalis. ꝑ a silũ p solã regeneratiõnẽ spūalẽ ꝓtrahit cognatio spūalis. ſz solũ sacm baptiſmi est sacm regeneratiõis spūal'. vñ ⁊ ab apl'o ad Titũ. 3. vocatur lauacrũ regeneratiõis. ꝑ in solo baptiſmo ꝯhitur cognatio spūalis. Itẽ in baptiſmo ꝯhit cognatio spūalis. aut qz ibi gra ꝓferꝫ. aut qz ibi caracter ipz̃imit. aut qz necessariũ est ad hoc vt aliqđ aliud sacm ſuscipiaꝫ. nõ p^{o} mõ. qz tunc in sacro quolibet cognatio spūalis ꝯherek. qđ falſuz ẽ nec 2^{o} mõ. qz rũc in sacro ordis ꝯherek. qđ ẽt falsum est. ꝑ in 3^{o} mõ. ſz illud ẽ ꝓpuz ipi baptiſmo. ꝑ cognatio spūal' ꝯhit in solo baptiſmo. Cõtra. 30. q. 1^{a} oẽs ⁊ recitat magr in lra h^{9} di. c. i. Oẽs quos in pñia ſuscepim^{9} ita nr̃i spūales sunt filij vt ipi quos vñ nobis ſuscipientib^{9}. vel sub trine mersionis vocabulo mergentib^{9} ũda sacri baptiſmatis regenerauit.

Itẽ magr h^{9} di. c. i. Spūales filij sunt quos de sacro fonte leuamus vel in cathetizatione vel in cõfirmatiõe tenem^{9}. Rñdeo in carnali generatiõe ꝑ quaz ꝯhitur carnalis cognatio. tria sunt. ſ. ad illã generationẽ dispõ que ẽ in seminũ cõmixtõe. ⁊ ipa generatio q̃ est in fetus aiatione. ⁊ h^{9} generationis manifestatio q̃ est p natiuitatẽ ex vtero. sic in regenerationẽ spūali tria ꝓsideranda sunt. ſ. dispõ ad regenerationẽ q̃ est p cathecismũ. ⁊ ipa spūalis regeneratio q̃ ẽ p baptiſmũ. ⁊ ipius manifestatio q̃ est p cõfirmatiõis sacm p qđ hõ fidelis ad publicã fidẽ cõfessionẽ exponit in baptiſmo ⁊ cõfirmatiõe ꝯhit ita forte vinculũ cognatiõis spūalis qđ ipedit mrimoniũ ꝯhendũ. ⁊ ſi postea de fcõ ꝯhat dirimit contractũ. ſz qz in cathecismo nõ ẽ nisi quedã dispoſitio ad regenerationẽ. ⁊ vñ se hñe ad eaz sic̃ spõſalia ad mrim^{m}. ideo ibi ꝯhitur spūalis cognatio ita ꝺbilis q vir ipedit mrim^{m} ꝯhendũ. ⁊ ſi postea ꝯhatur nullo mõ pp hoc est dirimendũ. ex de cognatione spūali. Cõtracto. ⁊ forte h^{9} rõ ꝓncipalis ẽ. qz vã cognatio spūalis nõ ꝯhitur i cathecismo. ſz aliqua debilis filitudo eius. sicut. n. añ baptiſmũ nullũ aliud sacm ſuscipi põt. ita nec vã cognatio spūalis.

Ad p^{m} in opp^{m} dõ q sicut in generatiõe carnali ꝓsideraꝫ. ⁊ natiuitas in vtero. ⁊ ex vtero. sic in generatione spūali baptiſmus ⁊ ꝓfirmatio p quã ẽ regeneratiõis in lucẽ ꝓductio. Ad 2^{m} dõ q cognatio spūalis ꝯhitur pp sacrãlẽ gr̃az regenerantẽ q̃ datur in solo baptiſmo vl' in r̃generationẽ manifestãtez q̃ datur in ꝓfirmatione. Ad p^{m} ad ꝓtem aliaz dõ q ꝼm quandã glo. ibidẽ. illa ſilitudo attenditur ẽctũ ad illos q dant ⁊ ſuscipiũt sacm. sicut. n. inter baptizantẽ ⁊ baptizatũ ꝯhitur cognatio spūal'. ita inter manifestantẽ pnie sacm ⁊ ſuscipientẽ. vñ si sacerdos posset ducere vxorẽ. nõ tñ illã ducere, posſz cui miſtranit pnie sacm. ſz ẽctũ ad causalitatẽ cõpñitatis ⁊ fr̃nitatis spūalis nõ est silr̃. Vel põt dici q ⁊ſi p sacrz pnie ꝯhaꝫ famliaritas spūalis. nõ tñ cognatio ſaltẽ que possit mrimoniũ ipedire. videntur. n. baptiſm^{9} ⁊ pnia differre in spūalibus ſic̃ gratio ⁊ resurrectio in corpalibus. p bap^{m}. n. aia regeneratur. ⁊ per sacrz pnie resuſcitaꝫ. vñ sicut nõ ꝯherek cognatio carnalis inter resuſcitatũ ⁊ illũ ad cuius põces deus eũ resuſcitat. ita nec inter sacrz pnie miniſtrantẽ ⁊ ſuscipientẽ. Ad 2^{m} pz quid sit dõ ex dictis in q̃ne.

t **Ertio** querit inter quas ꝓsonas cognatio spūalis ꝯhaꝫ. Rñdeo q cognatiõis spūalis tres sunt spẽs. ꝓnitas. cõpñitas. fr̃nitas. p^{a} ꝯhitur inter regenerãtẽ ⁊ regeneratũ. ⁊ sicut in generatione carnali. duo sũt. ſ. pr̃ ⁊ mr̃ sic in spūali administrãs sacm ẽ pr̃. qz ꝓsonã repñtat dei. tenentes aũt illũ q regeneraꝫ sunt sicut mater. qz repñtãt persona ecclie. ⁊ iõ inter regeneratũ ⁊ dantez sacm ꝯhitur pñitas spūalis. ſiliter euz ⁊ ipm tenentẽ ſi tñ sacm miniſtrãs vel tenens illuz qui regeneraꝫ baptizati sunt. aliter nõ. qz oĩm sacroꝝ ⁊ cognationũ spūaliũ que p sacrã ꝯhunt baptiſmus est fundamentũ. Cõpñitas ꝯhit iter regenerantẽ ⁊ generantẽ. tã. n. sacm miniſtrãs ẽctenentes illuz qui regeneraꝫ efficiunt cõpatres vel cõmatres pentũ carnaliũ illi^{9} qui regeneraꝫ. ⁊ qñz transit hec spẽs cognationis ad vnuz cõiuguz alio mediante. aliqñ nõ. ſi. n. alter coniuguz inter quos cõsumatuz est mrim^{m} ſuscipit filiũ alicui ^{9}de sacro fonte vel tenet in confirmatione alter cõiunx efficitur cõpr̃ parentuz carnaliũ regenerati. ex ꝺ cognatione spūali. Martinus. ⁊ 30. q. 4. Si quis vnus Cuius ratio est quia vt ibi dicitur vir ⁊ mulier effecti sunt vna caro per mrimoniuz ꝓsumatuz. Si autem aliqui efficiuntur vna caro per fornicariaz copulam non ꝓpter hoc transit cõpaternitas ab vno in alium. quia per rem pure carnalẽ nõ cõtrahitur spūalis cognatio. Si tamen aliquis ſuscepерit de sacro fonte filium alterius cõiugũ iter quos consumatum est matrimonium siue fuerit natus

ante ꝓsumat ionē mr̃imonij siue post ō alia ꝑsona ꝫ de cōiuge non efficitur cōpater nisi illius coniugis cuius est filius. 30. q. 4. Qui spūal. ꝫ. in glo. cuius ratio ē. q: ꝛ si ꝫtū ad cōtrahendū cōpaternitatem cōiuges inter quos cōsumatum est mr̃imōiuꝫ cōicent sibi suas actiōes. nō tamen suas passiones q: hoc induceret nimium onus ꝛ periculosum mr̃imoni o. vel dic vt dicit ēt glo. ibidē. q: ille cōiunꝫ q nō est pueri p̄ carnal. neqꝫ spūal per se nec p actū vxoris nō pōt p regenerationē illi⁹ fieri ꝓpater regenerantis. si aūt vir vel vxor añ ꝛctū mr̃imoniū vel añ ꝓsumationē mr̃imonij ꝛcti leuauerit filium alicui⁹ de sacro fonte. vel tenuerit in ꝓfirmatione nō ꝓp ꝟ ad alterū cōiugeꝫ transit cōp̄nitas. siue in hoc casu possꝫ vnus vir hꝫe duas cōmatres i vxores vnā post alteri⁹ mortē. 30. q. 4. p⁹ vxoris. ꝛ ꝟ siue inter p̄dcōs ꝓiuges sequat carnal copula siue nō. q: ꝓp vnionē carnis ad vnionē spūs p̄cedentē nō p transit. vt hꝫ. e. c. ꝛ sic pz distinctio Gratiāi quā ponit. e. c. §. notandū nulla esse. vt ēt dicit glo. ibidē. dicit. n. sic Gratianus q ille phibet ꝓmatri vxoris sue mr̃imonio copl̄ari q vxori sue debitus reddidit postꝫ illi⁹ cōmater extitit. ille vero ꝓmittitur mr̃imonio copulari cui⁹ vxor alicui⁹ ꝓmr̃ efficitur. ꝛ p ꝟ a viro suo nō cognoscitur. Finitaꝫ vo ꝛbitur inter regeneratū ꝛ carnales filios regenerātis. 30. q. 3. putandū. ꝛ. c. se. ꝛ ex de cognati. spūali. Ex ir̃is. ꝛ ꝟ siue carnales filij nati sint añ ꝛcrā ꝓpat nitatē inter suos pentes carnales ꝛ pētes carnales regenerati siue post. e. ti. tua nos. Filij aūt ꝓ quoꝫ neutrū ad ꝓp̄nitatē puentū ē inter se pōt libere matrimonial̄ copulari. nisi cōsuetudo metropolitāe ecclie vel aliaꝫ circūpositaꝫ ꝛdicat. ex. de cognat. spūali. sup eo. ꝛ ꝟ siue dicti filij nati fuerit añ ꝓp̄nitatē siue post. extra. e. t. c. i. ꝛ. 30. q. 3. nō oz. §. filij. ꝛ c. super qbus. Pater ēt spūal licite ducē pōt i vxorē carnaleꝫ sororē filij sui spūalis. 4. q. p⁹ susceptuꝫ. §. Si qs. ꝛ. c. se. ex dcis pz esse abrogatuꝫ illud qō dr̃. 30. q. 3. p⁹ susceptū. vsqꝫ ibi. q: leges. dr̃. n. ibi q qui ex cōpie vel cōmre nati fuerint mr̃imonio cōiūgi nō pōt. qō ex dcis patet esse falsum.

Articulus secundus

c Onsequenter queritur de ꝛ⁰ ꝑncipali. Et circa ꝟ querūt tria. ℙ⁰ vtrū adoptio sit alicui⁹ extranee persone in filiū vel nepotē vel deinceps legitia assūptio ꝛ⁰ vtrū ipediat mr̃im^m. ꝫ⁰ inter quos ꝛbitur.

p Rimo oñdo q adoptio nō est alicui⁹ psone extranee. q: vt hꝫ Hester. ꝛ⁰. Mardoche Hester. que fuerat filia fr̃is sui adoptauit in filiā. Itē mulier pōt aliquē assumere in domo sua ꝛ ipm loco filij nutrire. ꝛ tū adoptare nō pōt. Itē arrogatio nō ē adoptio. sꝫ arrogatio est alicui⁹ in filiū vel nepotē. aut deiceps legitia assumptio. ḡ adoptatio nō ē h⁹. Cōtra adoptare sicut dicit ℙapias est aliquē in filiū recipe. sꝫ q rōne pōt aligs recipi in filiū eadē rōe in nepotē. ꝛ sic deinceps ꝛ ꝓstat q ꝟ nō dꝫ fieri nisi legitīe. ḡ adoptio ē psone ẽnice in filiuꝫ vel nepoteꝫ. vel dei. eps legitia assumptio. R̃n⁰ q adoptio ē voluntari⁹ motus quo de nō filio fit fili⁹ non nālis. sicut generatio nālis est nālis mutatio qua ꝺ nō filio fit filius nālis. ꝛ q̃uis ista filiatio aliq⁰ mō nālem imitet. nō tn̄ attingit. q: sicut dicit phūs. 4⁰ methauroꝝ. Ars debiliorē q̃ natura. nec sequitur. i. attingit eam. licet multū elaboret. ꝛ itelligas q p filiū vel nepotē in diffinitiōe adoptionis intell̄r filius ꝛ filia. nepos ꝛ neptis. q: tā masculus q̃ fem̃a pōt adoptari. Ad p^m in opp^m dō q p p̄sonā ex̄neaꝫ intelligī ois qui nō ē in ptāte adoptātis siue sit de eius cognatiōe carnali siue nō. Ad ꝛ^m dō q nō quilꝫ pōt adoptare. sꝫ tm̄ ille cui a lege p̄mittit̄ q̄ nec quilꝫ ēt pōt gñare. vñ nota q mulier adoptare nō pōt nisi in solatiuꝫ amissoꝝ liberoꝝ ꝟ ei a principe p̄cedat. nec ēt filiusfamil. nec etiā ille q non pōt generare vt spado vel castratus. nec mior seraginta ānis. nisi ex aliqua necessaria cā. q: añ tps illud dꝫ vacare generationi naturali si vult hꝫe filiū. oz ēt q adoptans plena pubertate p̄cedat adoptatuꝫ. i. 18. annis. ita q posset ipꝫ nāl̄r generasse. dic ḡ ad formā argumēti q nō est idē aliquē i domo sua nutrire sic̄ filij nutriūtur. ꝛ aliquē in filium adoptare.

Ad ꝫ^m dō q tam arrogatio q̃ adoptio spāl̄r dcā fūt spēs adoptiōis gñal̄r dcē. ꝛ differūt in. 4. ℙ⁰ q arrogatur qui est sui iuris. adoptat̄ qui est alieni ꝛ⁰ q: arrogatus transit in ptātē arrogātis. adoptatus nō transit in ptātez adoptātis. ꝫ⁰ q: arrogatō ñ fit nisi auctoritate p̄ncipis. adoptatio ātē fit p quālibet magr̃atū. ꝛ he tres drīntie accipi pōt ex his q̃ dīntur instituta de adopti. §. i. ꝛ. 3⁰. ꝛ. 4⁰. cōiūcti. ꝛ p illud qō dr̃ ex̄ de cogna. legali. c. vnico. in glo. 4⁰ drīt. q: arrogatus hꝫ de necessitate legitimā in bonis arrogatoris. vñ siue eū emāc̄ipet siue decedat dꝫ ei relinquere legitimā suā. Adoptat⁹ vo nō hꝫ legitimā in bonis adoptantis. vñ ñ tenet̄ ei aliqd relinq̄re. si tū ab intestato moriat̄ succedit ei adoptatus. ꝛ nota q q: p̄dcē due spēs sunt. adoptionis gñal̄. arrogatio q̃q̃ in iure dī adoptatio. vt ist̄ituta de adopti. in p̄ncipio vbi dī nō solū nāles liberi hꝫ ea q̃ diximus in ptāte nr̃a sunt. verum etiam hi quos adoptamus.

c Ecundo querit vtrꝫ cognatio legalis impediat mr̃im^m. Et vi q ñ maior vo vi eē cognatio legal̄ filij adoptiui ad filiā adoptiuā q̃ ad nālem. sꝫ filius alicui⁹ adoptiu⁹ pōt ꝛbere cū eiusdē filia adoptiua. q: nō iuenit̄ phibitū ex̄ de cogna. legali. c. vnico i glo. ḡ mlto fort⁹ cū eiusdē filia nāli. Itē vt supi⁹ hitū ē adoptat⁹ nō trās̄it in ptātez adoptātis. ḡ nō cohibat cū e⁹ nālib⁹ filijs. nulla ḡ vi rō qr̃ inter ipos nō possit mr̃i^m ꝛbi. Itē fili⁹ illegitīus nō ē i ptāte p̄is. vt hi in c. p̄dcō in glo. ḡ vi q pōt ꝛbere cuꝫ pr̃is sui filia adoptiua. Cōtra. ex̄ de cogna. legali. c. vnico. Si q̃ pp adoptionē mihi sororē esse ceperit q̃diu durat adoptio inter me ꝛ ipaꝫ nuptie ꝓsistere ñ pōt. Itē 30. q. 3. c. i. Inter eos q nā. ꝛ eos q adoptiōe filij fūt venerande leges rōe mr̃i^a ꝛbi nō p̄mittunt. R̃n⁰ q sic dicūt iura ad ptē p̄az allegata. ꝛ magr̃ h⁹ di. c. 3. legal̄ cognatio ipedit mr̃i^m. q: sicut ꝓsanguinei ꝛ affines. ita ꝛ adoptiui solent cū nālib⁹ filijs familiariter cōuersari ꝛ arrogati cū nālibus in eadeꝫ familia manere. ꝛ iō lex tales a ꝓiugio excludit ne ſi ter se ꝛbere possēt. daretur opportunitas ꝛ incentiū luxurie. qdā tū ꝑpetuo phibenᵗ copl̄ari. quidaꝫ vero ad tps. s. durāte adoptione vt patebit i qōe

se qz tñ mr̃im̃ cũ sit sacr̃m ecclie legib⁹ secl'arib⁹ nõ subiacet. ꝑdcã legis ꝓhibitio nõ eẽt efficax nisi canonizata eẽt. Ad p̃m in opp̃m dõ q nõ ẽ sil'e filius. n. carnalis magis attinet ꝓi ꝯ adoptiuus. z qz attinẽtia ẽ iter filios p cõpationẽ ad ꝓz̃ alia adoptiua magis attinet nãli filio ꝯ filio adoptiuo. Ad 2m dõ q vt tangit i eadẽ glo. opĩo quoꝝdã fuit q filius adoptiu⁹ copl'ari põt nãli filie adoptãtis. Alij dñt z verius q nõ. adoptiõe durãte. qz licet adoptatus nõ trãseat in ptãtẽ adoptãtis. acgrunt tñ ei q dã iura ex adoptiõe que p emãcipationẽ dissoluũt z ꝓhac opione facit decre. ꝑdcã q indistincte logt̃ de adoptione nõ distinguẽdo iter arrogatum z adoptatũ. Ad 3m dõ q nullũ cõcludit iconueniẽs m̃m dñm Inno. z Hosti. Ber. qz inter tales nulla ꝯ hit legalis cognatio. nõ posset tñ nãlis filius etiaz illegitimus mr̃imoniali' copl'ari spũali filie patris sui. fortioꝛ ẽ nõ spũalis cognatio ꝯ legalis.

t Ertio querit inter quos ꝯhitur legalis cog°tio. Rñdeo q ex adoptatõne triplex puenit, spẽs legal' cognatiõis vna iter adoptatũ z adoptãtẽ. alia iter liberos adoptinos z nãles z liberos liberoꝝ nãliũ. 3ª q̃ est q̃ legal' affinitas inter adoptatũ z vxorem adoptãtis. int adoptantẽ aũt z carnales pentes adoptati nulla ꝯhitur legal' cognatio. qa tales fil' cohibãt. z ipedit q libet spẽs legalis cognationis mr̃im̃ ꝯhendũ. si postea ꝯhitur de fcõ dirimit ꝯctũ. p° tñ spẽs z 3ª p petuo ipediũt pp reuerentiã quã semp debet adoptat⁹ pãi adoptiuo z ei⁹ vxori. sz 2ª ipedit ad tps. s. durãte adoptione. q̃pp voluerũt aliqui dicere q si adoptiu⁹ ꝯhit cũ filia legitima nãli sui ꝓis adoptiui non dissoluit mr̃im̃ eo q illud ipedimentũ ẽ tꝑale vt recitat glo. sup illã decre. de cognatiõe legali. Sed ꝫ nõ est verũ. qz q̃uis illud ipedimẽtũ sit tꝑale ex̃m se. tñ inducit effectũ ꝑpetuũ z põitur exemplũ i glo. ꝑdcã. iste nõ põt mõ ꝯhere cũ illa q̃ virũ habz. z si ꝯhe ret dirimeret mr̃im̃. z tñ viro suo mortuo põt ꝯhere cũ illa. in quo pz q tꝑale ipedimẽtũ simplr̃ dirimit mr̃im̃ qõ fuit ꝯctũ ipo durante. ex dcis pz qz nõ ẽ idem adoptio z legalis cognatõ. sz differũt sicut cã z effectus.

Articulus tertius.

c Onseq̃nter queritur 3ᵒ ꝓncipali. Et circa ꝫ querũt tria. 1ᵒ vtr̃ scõe nuptie sint licite. 2ᵒ vtr̃ sint honeste. 3ᵒ vtrum hẽant rõez sacr̃i.

p Rimo oñdo q scõe nuptie nõ sint licite. Chrysos. super Math. dicit z recitat dcñ suũ. 31ª. q. i. hac rõe. q scõe nuptie ex veritatis rõez sunt vere fornicatio. Itẽq̃d nõ põt fieri sine pccõ nõ est licitũ. sed sicut dicit magr̃ h⁹ di. c. vlti. Bigam⁹ indiget pnĩa z pnĩa nõ niñ de pccõ. q̃ nõ est licitũ ꝯhere 2m mr̃im̃ Lõtra. 31. q. i. Aplant. z sumptũ ẽ a Hieronymo i epla ad Palmachiuz. z recitat magr̃ h⁹ di. c. vlti. Ego nũc libera voce ꝓclamo nõ dãnari i ecclĩa bigamiã. imo nec trigamiaz. z ita licere. 5. z. 6. z etiã vltra. qũo z ꝯ marito nubere. Rñdeo q ꝫ nuptie sunt licite. qz p mortez alteri⁹ ꝓiugũ tollit alteri impedimentũ ꝓmi mr̃imonij. vñ ap⁹. i. ad coꝛ. 7. dicit de muliere q si dormierit vir eius liberata ẽ a lege cui vult nubat tñ in dño. z q̃uis nubat infra tps luctus qõ est vni⁹ anni spatium. vt hĩ exr̃ de secũdis nuptijs. Cũ ꝫm ap̃m. tñ per licentiã z auctoritatez apli eius infamia abolef. e. t. sup illa. qz i his sec'lares leges nõ dedignãtur sacros canones imitari exr̃. e. t. cũ ꝫm ap̃m. Ad p̃m in opp̃m dõ q illud vbũ Chrysо. sic dz exponi vere fornicatio ẽ. i. sig̃m cõtinẽtie. vel intelligi dz qñ nõ constat sufficiẽter de morte ꝓris ꝓiugis. Ad 2m dõ q bigamus dz indigere pnĩa. i. vi indigere pp signũ incõtinentie.

t Ecundo qrit̃ vtrũ ꝫe nuptie sint honeste. Et vi q nõ. qõ caret glia in pñti nõ vi honestũ. sz sicut dz in fine h⁹ di. scõe nuptie carẽt glia pñti. Itẽ h⁹ di. c. vlt. presbyterũ in nuptijs bigami prãdere nõ cõuenit. sz illud nõ est honestũ in cui⁹ sollẽnitate nõ ꝓuenit esse, personas honestas. Cõtra nihil inhonestum celebraretur in facie ecclie. scõe aũt nuptie in facie ecclie celebrant. Rñdeo q ꝫe nuptie honeste sũt nõ tñ ita honeste ceteris ꝓibus sicut ꝓme pp signuz alicui⁹ ꝓnitatis ad incõtinẽtiaz. vñ aliqua bñdictiõe carẽt qua nõ carẽt ꝓme. exr̃ de scõis nuptijs. c. i. capelluz. quã bñdictiõez cũ scõa ꝓsiterit celebrasse ab officio bñficioqz suspensuz cũ lr̃ax tuax testimonio ad sedẽ aplicaz nullatenus destinare postpõas z infra. e. c. Vir aũt di. Vir ãt z mulier ad bigamiã transiens nõ dz a pl'bytero bñdici. qz cuz alia vice bñdci sint eoꝝ bñdcõ iterari nõ dz. ista tñ bñdictio cũ aliqs scõam ducit ꝛginẽ iterat ex ꝓsuetudinem quorũdã locoꝝ. z hoc si papa sciat talẽ ꝓsuetudinẽ z nõ ꝯdicat. alias nõ licet vt dicit glo. in. e. c. Ad p̃m in opp̃m dõ q nõ dif̃ carere glia. i. honore absolute. sz in respcũ ꝓmaꝝ. Ad 2m dõ q ꝫm magr̃m h⁹ di. c. vlt. illud vbũ intelligi põt q̃ bigamo qui ꝓme vxori insidiatus putat desiderio secunde.

t Ertio querit̃ vtꝝ scõe nuptie hẽant rõnez sacr̃i. Rñdeo q sic quantũ ad oia q̃ sunt ꝺ ẽentia z necessitate sacr̃i. aliqua tñ accidentalia desunt. s. pfectio significatiõis vñ nõ reddũt hoiez ineptũ ad susceptionẽ ordis qz nõ sit sacr̃m sz pp aliquẽ defcũ in significatiõe que tñ nõ ptinet ad eẽntiã z necessitatẽ sacr̃i. sz ad decorẽ z accidentalẽ perfectionem.

c Jrca ifaz. Quos i pnĩa suscipim⁹. ita nr̃i spũales sunt filij ꝛc. Sil'itudo attẽdit̃ in gñe nõ in spẽ. z si ne spe ꝓiugij maneant. tñ si ꝯhit tenet mr̃im̃. qz tale iterdũ. z si ipediat mr̃im̃ ꝯhendũ. nõ tñ dirimit iã ꝯctũ. Bꝫ autẽ quidã volũt itelligere. Jsti bñdñt mr̃imonio ꝓiugi nõ p̃nt. Bꝫ itell'r cũ illo vx'cũ illa. p quẽ vel p quã ꝯcta ẽ ꝓpinitas. si qs spũal' ꝓmr̃is filiã. filiã. s. nãlẽ p quã nõ ẽ ꝯcta ꝓmr̃initas fortuitu. Idẽ eẽt si ex certa scia q̃ pmr̃ ei⁹ erat cũ q̃ id̃ fuerat vna caro effcũs. i. que erat ꝓmr̃ vxoris effecta post mr̃im̃ ꝓsũatũ. p⁹ vxoris obitũ cũ ꝓmr̃e vxoris cõiugio copulari nulla rõ vel auctoritas ꝓhibere vi. Bꝫ intellr̃ de illa q̃ effcã ẽ ꝓmr̃ vxoris aũꝝ vir z vxor effci fuisset vna caro Auctoritas Nicolai de illo agit q vxori sue debituz reddidit postꝝ ꝓmr̃ ei⁹ extitit. hec solutio nulla ẽ. qz siue p⁹ ꝯctã ꝓmr̃initatẽ p actũ vxoris reddat ei debitũ siue nõ. nihilominus trãsit ad ipz ꝓr̃initas. si vxor sua ꝓmr̃initate ꝯrit p⁹ mr̃im̃ ꝓsumatuz z ñ trãsit. si aũ ꝓsumationez mr̃imonij vxor ꝓmr̃initatez ꝯrit. vñ vba ꝑdcã sunt vba. Brani. 30. q. 4.

p⁹ vrozis. §. notandū. vbi põit distinctionē quam dixi ꝛ oñdi in qõnib⁹ nullã eē decernimus. vt vter qz sil' ad hec aspirare nõ psumat. hec phibitio ē honestatis nõ necessitatis. qz iter pentes spũales ei⁹ dem pueri nulla ꝺhibitur cognatõ spũal' ꝯz rez qz tũ vulgus iterdũ ex errore ꝺ posset estiare. iõ hõestuz ē vt vir ꝛ vroz sil' aspirare nõ psumãt ad simul suscipiendũ puerũ in baptismo piacl'are. s. expiari dignũ. Alia dubia possent eē i lra. q̃ exposita sit i qõe

Di. xliij.

p Ostremo de ꝓditiõe resurrectõnis ꝛc. Supi⁹ determinauit magr̃ de scificatione q̃ recipitur in sacr̃oz susceptiõe. Hic determinat de ꝓplemẽto scificatiõis qõ reeipiẽt electi i resurrectiõe. ꝛ didit i ptes. 4. ℙ° õ termiat de resurectiõe mortuoz. 2° de statu eorũ añ resurrectionẽ di. 45. ibi. ℙreterea sciendũ est 3° de iudicio resurgentiũ di. 47. ibi. Solet ẽt q̃ri 4° de remũeratione iudicatoz di. 49. ibi. ℙost resurectionẽ vo. ℙ° i duas. ℙ° õteriat de ꝓditionib⁹ resurrectionis. 2° de ꝓditionib⁹ resurgẽtiũ di. 2. §. ibi. Solet aũt p° i duas ℙ° pcedit veritatez narrãdo. 2° icidentes dubitatiões soluẽdo. ibi. Hic q̃rit. ℙ° i. 3. ℙ° oñdit resurectionẽ futurã 2° ei⁹ cãm ibi. Cã. n. 3° ei⁹ horã ibi. Media aũt nocte. Illa ps q̃ incipit ibi. Hic q̃rit. dividit i. 4. ꝯz. 4. dubitatiões q̃s solut. ℙ° ẽ vtz electis adrit memoria p̃cedẽtiũ maloz sicut bonoz. 2ª vtz illi quos xp̃s ueniet vivos mozituri sint vl' nõ ibi. Queri solet. 3ª q̃o itell'r xp̃s iudicaturus vivos ꝛ mõruos ibi. His aũt. 4ª vtz oẽs reꝯgẽt cũoiuz mẽbroz corpis hũani iegritate ibi. Cũq̃z ex p̃dcis.

Articulus primus.

c Irca hãc di. q̃rendũ ẽ p̃ncipal'r de. 7. ℙ° de resurrectiõis fururitione. 2° de his q resurgẽt. 3° de cã effectiua resurrectõis. 4° õ tpe quo fiet resurrectio. 5° de resurrectiõis termio a quo. 6° õ resurgendi mõ. 7° de cognitiõe ꝓscientiaz in resurrectiõe. Circa p̃mũ q̃runt tria. ℙ° vtz aie vnient itez corpib⁹. 2° vtrũ eisdẽ corpib⁹ i numero. 3° vtz p illã vnionẽ reꝯget idem hõ in numero.

p Rimo oñdo q̃ aie nõ vniẽt iterũ corpozib⁹ ꝛ°. Reg. 14°. Dẽs morimur ꝛ q̃i aq̃ dilabimur i terrã q̃ nõ reuertunt. g̃ p⁹ mortẽ aie ad corpa nõ reuertẽt. Itẽ ecclesiastes. 3° vn⁹ ẽ iterit⁹ hois ꝛ iumẽtoz ꝛ eq̃ vtriusq̃z ꝓditõ. ſz aie iumẽtoz corpib⁹ iterũ ñ vnient g̃ nec aie hoiuz. Itẽ Algazel. 5. meth. c. 4. dic̃ q̃ aia q̃ ẽ exps sciaz ꝛ sozdida pp cõsecutionẽ voluptatuz cruciat. qz amissuz ẽ instrm. s. corp⁹ sine quo ñ põt ꝓseq illad ad qõ eã reuocat ꝓcupia. ꝛ dic̃ ibidẽ q̃ ꝫ ẽ maxia pena eterna. ſz ꝫ nõ eẽt si itez corpi vniret

Itẽ Aug. io. de ci. c. 30. Aia data ẽ corpi vt bona faceret. ſz p⁹ mortẽ ñ ẽ tp̃s vacãdi bõis opib⁹ corpozalib⁹ nec spũalib⁹. g̃ iutile eẽt vt aie reuminent corpib⁹. Cõtra Anſel. 2. li. Cur de⁹ hõ. parũ p⁹ p̃n cipiũ dic̃ q̃ si p̃m⁹ hõ nũq̃z peccasſz nũq̃z mozeret. vñ apte futura resurrectio mortuoz pbat. q̃ ppe si hõ pfcẽ restaurãd⁹ ẽ. ral' dz restitui q̃lis futur⁹ erat. si nõ peccasſz. ſz nõ possz eẽ reſrectõ nisi aie iterum corpib⁹ vniret. Itẽ Auic. 9. meth. c. 7. dic̃ q̃ aia hẽ bit corp⁹ ap̃ refrectionẽ. Ad istã qõez dixerũt aliq aiaz ñ itez vniri corpib⁹. qz cũ corpib⁹ moziũt. sed ℨ ẽ q̃ dic̃ saluato⁹ Math. io. Nolite timere eos q occidũt corp⁹. aiaz ãt ñ põt occidere. ℙreterea aiaz rõnabẽ eẽ nãli imo ꝛtalẽ pbatũ ẽ supi⁹ li. 2. di. 19. Alij dixerũt aias a corpib⁹ separi ꝛ eas manere icorruptibiles. ſz nũq̃z corpib⁹ reuniri cui⁹ opionis fuisse vi aliquo tpe. ℙozphiri⁹. õ quo refert Aug. io. de ci. c. 19. q̃ crebro p̃cipiebat oẽ corp⁹ eẽ fugiẽdũ vt aia possit cũ deo btã rmãere. Sz ℨ hãc opinionẽ ẽ. qz aia nata ẽ vt sit ps sbẽ ꝓpositi ex corpali ꝛ spũali nã ps ãt ꝫ de lege cõi ipfcm eẽ eẽ totũ. icõueniẽs aũt ẽ. vt tã nobili sbã ppetuo careat nãli pfetõe sui eẽ. Alij dixerũt aias reuniri i corpib⁹ ẽt bestiaz. vñ Aug. io. de ci. c. 30. ℙlatonẽ aias hoium p⁹ mortẽ rsolui vsq̃z ad corpa bestiaz scripsisse certissimũ ẽ. Sz ℨ hãc opionẽ ẽ ñ tm̃ sacra scriptura sz ẽt philosophia. vñ ꝛ ℙh⁹. p° de aia redarguit pictagoricas fabl'as dñtes quãlz aiaz qõlz corp⁹ pose igredi. qz vt ibidẽ dicit. vt vnũq̃q̃z corp⁹ hẽre spẽz ꝛ formã ppaz. ꝛ ꝺo de aia dic̃ q̃ ñ p̃tigit aiaz accipe qõlz corp⁹. qz vnusq̃sq̃z aptus nat⁹ ẽ eẽ in ppã mã. Dõ g̃ ad qõnẽ q̃ aie hoiuz itez hũanis corpibus vniẽt. qz cũ aia nata sit eẽ hũani corpis forma. fõma hẽat nãlẽ icliatõez ad mãz. aia nãlẽ icliatõez ꝫ ad pficiẽdũ hũanũ corp⁹. ꝛ regẽdũ. ſz nulla nãli ꝛ cliatõ ẽ frustra. qz vt dz. 3. õ aia. nã nihil facẽ frustra p° ẽt de ce. ꝛ mũ. dz q̃ nã ñ facẽ aliq̃ õ fcm̃ vanũ. ꝛ si ℨ vez ẽ õ nã nata. mlto fortiꝰ ℨ ẽ vez de nã nãnte ℨ ẽ de istitutoz create nãe q tm̃ ipaz ñ nãli nec õ necessitate. ſz libera volũtate istituit. frustra ãt ꝛ vãe eẽt i aia sepata p̃dcã icliatio. si nũq̃z eẽt hũano corpi itez vniẽda. q̃nisi. n. nãl' appetit⁹ britudis i dãnatis rmãsur⁹ sit ppetuo icõplet⁹. nec tũ ẽ frustra. qz ẽ ad maiozẽ iigtaris i q̃ obstiati sẽt p̃nitiẽez. ꝛ p ℨ ad dine iustitie mãifestatiõez. ñ sic tũ possz dici õ icliatione aiaz ad corpa. si itez nũq̃z eẽnt corpib⁹ vniẽde. nõ n. põt dici q̃ ppetua puatio ꝓpleñtũ illi⁹ icliatiõis esset pp aiaz obstiatiõez i pccõ. qz hec cã extẽdi ñ posset ad aias btãs. ꝛ tñ ꝓueniẽs ẽ vt filis effcũs filis sit cã. ℙreterea ℨ regrit vniersi pfectõ. de pfcõne. e⁹. n. ẽ tripler sbã. s. pure corpal'. ꝛ pure spũal'. ꝛ ex corpali. ꝛ ex spũali ꝓposita. vñ hac pte sue pfcõis caret vniersũ ppetuo. si aie a corpib⁹ sepate nũq̃z corpib⁹ itez vniret. ſz ñ põt vniri alijs corpib⁹ q̃z hũanis. vt oñsuz ẽ. nec potes hãc rõez effugeꝛ dicẽdo q̃ corpa celestia aiata sẽt. ꝛ ita si nũq̃z aie reunirẽtur hũanis corpib⁹ ñ careret vniersũ sua pfcõe. qz vt supi⁹ oñsũ ẽ li. 2. di. 14. Corpa celestia ñ sẽt aiata.

Ad p^m i opp^m dõ q̃ i ℨ ẽ silitudo. qz sic aq̃ dilabũtur ꝛ ñ reuertũt quousq̃z fuerit ad mare. sic aie sepãtur a corpib⁹. nec ad ea de lege cõi vsq̃z ad gñalẽ resurrectiõez reuertẽt. Ad 2^m dõ q̃ in li. illo. Salomon logt more ꝓcionatoris. vñ ℨ dic̃ ꝓcionãdo nõ diffiniẽdo vl' q̃^m ad illud qõ apparet exteriori sẽsui. Ad 3^m dõ q̃ ibi sñia algazel nõ ẽ tenẽda. Ad 4^m dõ q̃ si aia data sit corpi vt bñ opet p ipm. ista tñ ñ ẽ tota cã. ſz ẽt vt hẽat pfcm̃ eẽndi mõz ꝫ exigẽtiã sue nãe. ꝛ ẽt vt remũeret i ipo. ꝛ ut ꝓpletũ sit ũniersũ. ℙreterea aie electoz aliq̃ bõa opa faciẽt per corpa q̃ tñ ñ hẽbũt rõez meriti ſz accital' pmij. vt i feri⁹ oñdet. ꝛ aie dãnatoz ãpli⁹ i corpib⁹ affligent

f Ecundo q̃rit vtz aie vniẽt eisdẽ corpib⁹ in nũero a qb⁹ sepate fue

rũt. Et vī q nō. qz ſz ſniaz ꝓplatōis i thieo. qō bōa rōe iūctū ē diſolui nō ē velle dei. ğ a ſili qō bona rō ne diſiunctū ē iterū ꝓiūgi nō ē velle dei. ſz aie q mō tē bōa rōne a ſuis corpib⁹ diſiūgūt. qz p̄ dīa ſniaz vt hī geñ. 3. ğ eas iterꝝ ꝓiūgi eiſdē corpib⁹ nō ē vel le dei. Jtē Job. i4. quo ſi recedāt aq̄ de mari ⁊ flu uius vacuefcūs areſcat. ſic hō cū dormierit ñ reſ get. ſz fluui⁹ vacuefcūs ⁊ aridus nūq̄ iterū ipleť ea dē aq̄ in nūero. ğ ſili⁹ aia a corpe recedēs per mortē nō reſumet idē corp⁹ in nūero. Jtē corpa hūana p putrefactionē reſoluūt vſq; ad māz p̄mā. ſz q̄libet pſ mae p̄me idifferēter reſpicit q̄ſz aiaz. ğ nulla ē rō quare aia magis iterꝝ vnīať corpi cō de ptez ma terie quā informauit quaz corpi facto de alia. Jtē in reſurrectiōe aīa ꝓueniēt vnieť illi corpori cui⁹ a p̄ncipio creatiōis ſue potuiſſet eē veniēs forma. ſz aliq̄ aie aliq̄ corpa pficiūt q̄ a p̄ncipio ſue creatiōis potuiſſent eē alioꝝ corpoꝝ hūanoꝝ ꝓueniētes forme ſi fuiſſent corpib⁹ q̄ pficiūt oio iſta excepta ſola dīa nūerali. ğ illi corpib⁹ ꝓueniēt er poterūt vnīri in reſurrectōe. Jtē Aluic. 3. meth. c. 4. qō annihila tū ē ñ reducīť. ſz forme corpoꝝ hūanoꝝ ad vltimū ānihilāť. qz ad vltimū de illis corpib⁹ nihil rema net niſi mā p⁹. ğ ille forme eedē i nūero nūq̄ fuerē tur. ⁊ ex p̄ñti nec eadē i nūero corpa aie. ğ eiſdē cor pib⁹ in nūero nō reuenient. Jtē ſi figulus vas lutez redigit in maſſaz. ex eodē luto nūq̄ facit idē vas in numero. q̄uis faciat ſile illi. qz figura eadē i nume ro nō reuertiť. ğ ſili⁹ cū corp⁹ hūanū reſoluiť in mate riā p̄mā. q̄uis ex illa poſſit effici corp⁹ ſile. p̄mo tñ id i nūmero nō reuertiť. Cōtra Boeti⁹ de fide xp̄iana verſus finē dicit nō ſolū aīas nō p̄ire ſz ipa quoq; corpa q̄ mortis aduent⁹ reſoluerat in ſtatuz p̄ſtinū futura vtutidie repari. Jtē Job. 19. In nouiſ ſimo die de terra ſurrecturus ſuz. ⁊ rurſuz circūda bor pelle mea. ⁊ i carne mea videbo deū ſaluatorē meū. ğ aie reſumēt eaſdē carnes ⁊ eaſdē pelles. ⁊ a ſili eadē oſſa. Jtē Eze. 37. ego apiā tumuloſ vr oſ ⁊ educā vos de ſepulchris vr⁹. ğ illa eadē corpora in nūero q̄ ſepulta fuerūt ſuis aiab⁹ reuenient. ⁊ Ad iſta qōez dixerūt qdā hūanas aīas nō i ſua corpora q̄ dimiſerūt. ſz in alia, noua corpa redire ſcōm q̄ re fert Aug. 10. d ci. c. 30. Sz cōtra. nō ē dubiū quin ꝓueniēs ſit aīas iterꝝ vnīri hūanis corpib⁹ q̄ aiaue rūt q̄ſz alijs ſi poſſibile ē. ſz ſi poſſibile ē eas iterum vnīri illis eiſdē i nūero q̄ aiaucrūt. ğ illis ⁊ nō alijs vniēt⁹. q̄ aūt ſit poſſibile declaro ſic. Equaliter ſubiacet potētie ꝓditoris materia poſtq̄ i ea reſolu tū ē corp⁹ hūanū ſicut añq̄ de ea fieret. ğ ſicut ō ea potuit ſ corp⁹ fieri ita de ea poſtq̄ i eaz reſolutū ē corp⁹ pōt p ꝓditoris potētiā illud idē corp⁹ in nūe ro fieri. nec obſtat q illud tps q̄ fuit añ ſui corrup tionez nō pōt idē in nūero reduci. qz ipm tps nec q̄ ex ipo derelictū ſint de ēntia rei. Dicendus ğ ad qōez q̄ aie vnient eiſdē corpib⁹ in nūero a q̄ bus ſepate fuerūt. aie. n. ſepate iclināt nāl⁹ ⁊ deter miate ad illa corpa q̄ aiauerūt. q̄uis. n. a p̄ncipio creatiōis aīa q̄ ē h⁹ corpis forma potuiſſ fuiſſe cō uenies forma alteri⁹ corpis filis. tñ ex ſui vnione ad h⁹ corp⁹ ad ipm determiate nāles ꝓbit amicitiā Ex^m. ſi ponant due puelle in oib⁹ ſiles. excepto q nūero differūt q̄uis a p̄ncipio indifferēs eēt viro ducere q̄libz iſtaꝝ. tñ vna ducta nō eſt indifferens ad vtrāq;. ⁊ ſi ābe reſurgerent in corruptibili ſtatu iterū nupture magis incliarēt ad illā cuz qua fami liaritatē ꝓtraxerat. ⁊ huic ꝓcordat Aluic. 6. nāliū vl 5. c. 3. dicēs ſic. In ſbā aīe q̄ incipit eē cū aliquo cor pore ineſt ex p̄mis p̄ncipijs affectio incliationis nāl ad occupandū ſe circa illud ⁊ ad regendū illud ⁊ p uidēdū ei. ⁊ adhērendū ei. ⁊ p hoc oia fit ei⁹ ꝓpria ⁊ alienať ab oibus alijs corpibus. ſz certū eſt q̄ per btitudinē ꝓpletā termiabitur ois aie appetit⁹ i na turalis q̄ ali⁹. qz ſicut dic Aug. 13. de tri. c. 5. Btūs nō ē niſi q hz oia q̄ vult ⁊ nihil male vult. ğ aie bte vnient eiſdē corpib⁹ in nūero a q̄bus ſepate fuerūt. qr̄ēt vt onſuz eſt in p̄cedenti qōe de eas in creatura nō poſuit aliquē nāles appetitus frūſtra nec vane. frūſtra aūt ⁊ vane eēt in aīa ſepata nālis appetitus ad corp⁹ ſi ei reuniri ñ poſſet cū q̄ hic nāl appetit⁹ ſit etiā in aiabus dānatoꝝ ad illa eadez corpa i nu mero q̄ aiauerūt. vt ex dictis accipi pōt illis eiſdē corporib⁹ in nūero vnient. Pꝛeterea rectitudo dīne iuſtitie exigit vt q̄ ptcipes ſint i demerito vel merito ptcipes ſint in pena vl p̄mio. ſz aīa ⁊ corpus cui eſt vnita ſimul ptcipāt i demerito vl me rito. ğ rectitudo dīuine iuſtitie exigit q̄ ſil⁹ ſint pti cipes in pena vel p̄mio. qō verū nō eēt niſi aie reu nirenť eiſdē corporib⁹ in nūero in q̄bus demeruē rūt vel meruerūt. Ad p^m in opp^m dō q̄ aīa p mō tē bona roe ſe iūgitur a corpoꝝ vt ſz ad die iudicij ⁊ interiz nō eſt velle dei ipam cōiūgi. ſz tuc bōa roe iterū ꝓiungerenť. Ad ꝛ^m dō q̄ ſilitudo eſt q̄ſtū ad aliqd. ⁊ q̄ſtū ad aliqd nō. tu aūt arguis ac ſi per oia eēt ſile. ſile eſt quo ad hoc q̄ ſicut alueus fluuij non humectať niſi per aquā. ſic corpus nō recuperabit vitale humidū quouſq; iterū vegetet per aīaz. ſz vt ibidē dī. ſ nō erit quouſq; atteret celū. i. ceſſet qō erit in die iudicij. quo ad ſ ät ē diſſilitudo. qz q̄ uis aq̄ reuertať ad eūdē alueū in nūero tñ aqua no reuertiť eadē in nūero. aīa aūt eadē i nūero reuerti tur ad idē corp⁹ in nūero. Ad ȝ^m ⁊ 4^m pz ſolutio ex dcis in ſolutōe qōis. Ad 5^m dō q̄ illud vbū in telligendū ē per naturā. ſi. n. aliq̄ ſbā ānihilaret di uina potētia, eādē i nūero reducere poſſz. vñ Aug. 22. de ci. c. 20. dicit de carne hūana. q̄ ſi oib⁹ perifz modis ne vlla ei⁹ materies i ullis nāe latebris re māſiſſz. vñ vellet eā reparet oīpotēs. qō rōnabile ē. qz ex quo rez aliquā creauit de nihilo. nulla ē rō qr̄ i pāni redactā in nihilū iterꝝ eādū in nūero redu cere nō poſſz. cū hic ꝓdictionē nulla ſ cludat. munꝛ ēt arguñti ē falſa. q̄uis. n. poſſibilitas in quā for ma q̄ corrūpiť reſoluiť nō dicat aliq̄ actualitatē. ſi tñ ē nihil. ſz aliqd trāſmutabile in actualitatē q̄ eſt forma. vt onſuz ē li. 2. di. 15. Ad 6^m dō q̄ nō ē ſile de illo q̄ opať p limitatā potentiā. ⁊ de illo q̄ ē ifinite potētie. Vel pōt dici ſm aliquos q̄ ſi figulus oio reducat illi⁹ maſſe eaſdē ptes in nūero ad ſitū quē p⁹ hūerūt. eadē figura vaſis reuertiť. ⁊ vas idez nūero vt de eiſdē aſſerit⁹ eodē mō ꝓpoſitus vt p⁹. iterū ſit eadem archa in numero.

Ermo queriť vtrū per reuniōnē aīe ad idē corp⁹ in nūero reſurget idez homo in numero. Et vī q̄ ſi. Alp⁹. 1. cor. 15. declarat hoiez reſurrecturū p⁹ mortē per ſilitudinē grano qō p̄mo moriť poſtea viuificať dicens. Qō tu ſeminas nō viuificatur niſi p⁹ius moriať. ſz nō eſt idē granū in numero qō p̄mo moriť ⁊ poſtea vi uificať. ğ nec eſt idem homo qui moriť ⁊ ille q̄ re

resurrectionē viuificabitur. Itē ſm phm. 2° de generatione. quoꝝ non est incorruptibilis substantia mota. ſz corruptibil' necesse ſpe reiterari. nūero ātnō. ſz ſbā hōis p statu pñti est corruptibilis mota. g̃ cuius possit reuerti eadē ſpe. nō tn̄ nūero. Itē nō pōt resurgere idē hō in nūero nisi eēnti hañana eadē in nūero reuertat. ſz p iteratā vnionē eiusdē aie in nūero ad idē corp̄ in nūero. eadē eēntia i nūero nō reuertit. qz aia t corp̄ nō ꝓstituūt hūanā eēntiā nisi ꝓiūctā. ſz ꝓiūctio eadē in nūero reuerti nō pōt. qz trāsijt in p̄teritū. g̃ p iteratā vnionē ei⁹dē aie ad idez corp̄ in nūero idem hō in nūero nō resurget.

Itē cuius mutatiōes magis appꝛopinquāt. ad vnitatez tanto t termini eaꝝ magis ad vnitatē appꝛopinquāt. ſz due generatiōes in eadē ſpe magis appꝛopinquāt ad vnitatē cuius generatō t resurrectō cū resurrectio sit sup nālis vt oñdet. cū g̃ duas generationes ipossibile sit termiari ad eūdez hoiem in nūero. ipossibile est resurrectionē termiari ad illuz eundē hoiez in nūero ad quē termiata fuit generatio. Cōtra Alp̄. i. coz. 15. p resurrectionē xp̄i ꝓbat aliꝝ hoiuz resurrectionē futuram. ſz xp̄s resurexit idē in nūero. g̃ ꝛ̄glibz alius hō. Itē Job. 19. dz rursuz circundabor pelle mea t in carne mea videbo deū saluatorē meū. quē visurus suz ego ipe t nō alius. g̃ in eadē carne idē hō resurget. Ad istā qōnez direrūt quidā q̄ p iteratā vnionē eiusdē aie in nūero ad idez corp̄ in nūero nō resurget idē hō in nūero. cuius restituat idē ꝓpositū i nūero. qz ex vniōe aie ad corp̄ resultat quedā forma totius q̄ ē hūanitas q̄ p sepationē aie a corpore corrūpit. t p iteratā vnionē eadē in nūero nō reducit. ſz resultat alia in eadē ſpe. ipossibile ē aūt q̄ fiat idē hō in numero nisi hēat eandē hūanitatez in nūero. Dz ꝺ hāc opinionē arguit sic. Damas. li. 4. c. 19. Resurrectio ē copulatio rursus aie t corpis. t rē eius qō dissolutum ē t cecidit alis resurrectio. g̃ idē illud. in nūero resurget qō mozit. ſz nō tn̄ mozit corp̄ p sepationez aie ab eo. ſz ēt hō. g̃ nō tn̄ resurget illud idē corpus in nūero qō mortuū est. ſz ēt ille idē hō in nūero qui mortuus ē. Preterea diuina puidentia oēs hōines ordinat in suū finē. qz vt oñsuz ē li. i. di. 39. cuncta subiacēt diuine prouidētie. electos. n. ordinat in vltimū finē rōe final' bonitatis eis debitū illam bonitatē t illū finē eis ꝓferendo reꝓbos vero ordinat in vltimū finē eis debitū rōne final' malitie nō illā mālitiā eis ꝓferendo. qz malitia nō ē a deo. ſz iuste pmittēdo eos decedere in malitia t illū finē eis iuste infligendo. ille. n. finis ē vltima pena. ſz hoies nō cōsequētur vltimū finē suū in hac mortali vita. qz sicut dicit Aug. i9. de ci. c. i. Illud est finis bōi. pp qō appetēda sunt cetera. ipm aūt pp se ipm. t illud ē finis mali pp qō vitāda sunt cetera ipz aūt pp se ipz. t parū p⁹. fines isti sunt sūmū bonū t sūmū malū. q̄ sunt. ſ. pfecta cōsecutio sūmi bōi t ppetua obligatio ad pfectā ei⁹ carentiā. hoies āt in hac mortali vita. nec pfectē ꝓsequūt adeptionem sūmi boni nec pfecte ei⁹ adeptōe p̄uātur. hō ēt non cōsequit finē suuz i morte. qz ſm phi. 2°. phi. mors nō est bōi finis pp quē feūs ē. imo ſm ipm hoc dicere ē derisoziū. hoies g̃ ꝓsequēt suū vltimū finē post mortē. nō ꝓsequētur aūt finē suū cuius diu nō sunt. hōines aūt q mortui sunt nūc erūt hoies nisi resurgāt nec sunt entes' vl' existentes cuius aia t ꝑma matia q̄ sunt ptes hois maneāt. g̃ de necitate segtur q̄ illi idē hoies in numero q mortui sunt resurgēt. aliter nūc ꝓseqrēt vltimū suū finē. Dicēdū g̃ ad qō nez q̄ cuius aia t corp̄ hūanū nō ꝓstituūt hoiez nisi cōiunct⁹. tn̄ nec ipa ꝓiūctio actiua. nec ipa ꝓiūctio q̄ est passio sunt de hois eēntia. cuius sint via in eēntia. sic generatio. actio. t generatio passio in cuius sunt quasi via in genitū nō sunt de geniti essentia. vnio. n. ſm q̄ ē nomen relationis seu relationū cāte vel causata ex ꝓiūctiōe aie ad corp̄ ōn ē ō eēntia hois. t iō cuius pdcā trāseant in p̄teritū t eadē in numero nō redeāt nihil p̄iudicat materiali idēptitati ip̄i⁹ hois. cū ēt aia rōnalis sit ip̄ius hois specifica forma t specificū hūani corporis cōplementuz. vt oñsuz est li. 2. di. 17. Ex vnione ip̄ius ad suuz corp̄ nō resultat aliqua forma respcū cui⁹ cōposituz ex aia t corpore hēat quasi rōnez materie q: tunc pari rōne ex vnione illi⁹ forme ꝓ cōpositō resultaret forma alia. t sic ꝺiceps. ſz illō qō ex vniōne anime ad corpus cātur est ipsa homis essentia complectēs corpus t aiam. cui cōcordat Auic. 5°. meth. c. 5. dicens q̄ gdditas ꝓpositoꝝ ē illud quo est quicqd est forma exīte cōiuncta materie. t infra dicit q̄ gdditas est ipsa compositio cōplectēs materiaz t formā. ibi noie compositiōis intelligēs ꝓpositam essentiā. cum ergo de essentia hois non sit nisi corpus t anima ex iterata vnione eiusdem aie in numero ad idem corpus in numero. non tn̄ causatur idez cōposituz in numero. sed etiā eadem essentia humana in numero q̄ in abstractiōe significata dz humanitas t significatur per moduz forme. considerata autez incōtractione t vt in se existens noiat ipsum supposituz quod est homo. Ad p⁹m in opp⁹m dicenduz q̄ ap⁹ per illā similitudinez non intendit oñdere resurrectionē eiusdem in numero. ſz eā añ p resurrectiōez xp̄i ꝓbatā supponens itēdit declarare q̄ corp⁹ ñ resget qle mozit. t q̄ bi tēdat. pz qz mediate añ illud verbū. Insipiēs tu qō seminas rē. dz dicet aliqs qūo resgēt mortui: aut q̄li corpe vēiēt: vult g̃ diceꝛ vt pz p lrāz sequētez q̄ sicut illō granū qō seiat putrescit. t tn̄ granū qō ide surgit. de⁹ dispōit sicut vult. ita corp⁹ hūanuz qō p gñationē seiat. t postea p mortē putrescit de⁹ resuscitabit t sibi dabit q̄litates alias cuius hūit qñ fuit semiatū. Ad 2m dō q̄ ibi phi. logt de reiteratiōe q̄ fit p motū vel mutatiōez nālē. resurrectio aūt erit supnālis. Ad 3m dō pz solutio ex dcis i qōe. Ad 4m dō q̄ maioꝝ ñ hz vitatē nisi itelligat cetis pib⁹ hic aūt ñ sit cetera pia. qz maioris vtutis ē supnālis pductō hois cuius ei⁹ gñati o nālis. cū illa sit p vtutez ifinitā imediate tn̄. alia aūt mediāte agente finite vtutis. Vl' pōt dici q̄ resurrectio hois magis appꝛpinquat ad vnitatē cū gñatiōe eiusdē rōe termini a quo t ad quē cuius alia gñatio cuius min⁹ rōe efficiētis t mō ꝓducēdi. termīus aūt a quo t ad quē magis de ppe videt respiceꝛ mutatōis eēntiā cuius mutans t q̄litas mutatiōis.

Articulus secundus.

Consequenter queritur de 2° principali. Et circa ꝫ queruntur tria. 1° vtruz resurgent omnes electi. 2° vtrum omnes adulti dannati. 3° vtrū parvuli qui cū solo originali pcco decesserūt.

Primo oñdo q̄ nō resurgēt electi liberioꝛē aīa ad cō
p tēplandū dū exuta a corpe q̄ corpi ꝓiūcta. ſz
nihil dz fieri q° aie electoꝝ ſint min⁹ libe ad ꝓtēplā
dū deum ḡ electoꝝ aie nō corpib⁹ unirent⁹ itez. Itē
nō dz ꝓticipare i p̄mio qđ p̄stat ipedim^m i merito.
ſz corp⁹ p̄stat ipedim^m aie in merito q: ſic dī. Bal.
ſ°. caro ꝓcupiſcit aduersus spūz ḡ ñ dz ꝓticipare cū
aīa in p̄mio ꝓticiparet aūt ſi itez aie vnirēt electe.
Cōtra. 1°. Mathe. 7°. Rex mūdi defunctos nos p
suis legib⁹ in eterne vite restrectiōe suſcitabit. ſed
oēs electi mortuī in obſeruatione dīne legis. ḡ oēs
electi resuſcitabūt. R°. q oēs electi resurgēt q: ad
ordinatur p̄ncipaliꝛ restrectio vt hoies ꝓsequantur
vltiuz finē ſuuz vltius aūt finis elcōꝛ est pſcā eoꝛuz
ꝓiūctio cū ſūmo bono quo fine cōplet⁹ oīs appetit⁹
eoꝛ hunc aūt finē cōpleti⁹ cōſeq̄ntur electi p restrectionē eoꝛ q: sicut dicit. Aug. 12°. super geñ. vſus fi-
nem ieſt aie quidā nāl appetit⁹ corp⁹ ad miniſtran
di quo appetitu retardat quodāmō ne tota intētōe
pgat i illud ſūmū celū q̄diu ñ sub ē corp⁹ cui⁹ admi
ſtratiōe appetit⁹ ille cōgesc̄at. Ad p^m in opp^m dō
q maioꝛ nō est vera de corpe glorificato q̄le hēbūt
electi in resurrectiōe. ſz vera est de corpe tali quale
hz mō. Ad 2^m. dō q in corpe nr̄o sunt duo. ſ. nā t
hoc nō p̄stat ipedim^m merito t vitiositas q̄ p:estat
ipedimētū merito. t iō in electis non resurget viti
ositas corporis sed natura.

Secundo queritur vtrū resurgēt
s oēs adulti dā-
nati. Et vī q nō psal°. Nō resurgent impij in iu
dicio. Itē aīa hūana nūq̄ fuiſſet a corpe ſepata ni
ſi pri⁹ fuiſſet ſepata a deo excepta aīa xpi ḡ a filio nō
debēt aie ſepate corpib⁹ reūiri niſi pri⁹ vnianť deo
ſz aie dānatoꝛuz nūq̄ vnieť deo. ḡ nec corpibus su-
is. Cōtra ap°. 1°. cor. 15°. Oēs quidē resurgem⁹ ſz ñ
oēs imutabimur. ḡ oēs resurgēt tā electi q̄ reprobi.
R°. q oēs adulti dānati resurgent c° rō est vt eoꝛ dā
natio cōpleat. vt sicut in aīa simł t i corpe demeru
erūt ita ſil in vtroq̄ pūianť ꝺ diuina iuſtitia exigēte
t etiā pp cōez resurrectōis cāz q̄ supi⁹ dcā ē ne aliq°
opa dei ppetuo r̄eaneant i per fcām t ne nālis appeti
tus quē aīab⁹ ididit ad sua corpa eēt frustra. Ad p^m
in opp^m dō q illud vbū psal°. intelligiť vl de finali
spūali resrectōe in p̄nti iudicio mīe. in hoc. n. iudi-
cio nō resurgent reprobi q i auctoritate allegata p ipi
os intelligūť vl itellr de gliosa resrectōe. Ad 2^m dō
q nō ē sil: q: si aie ñ fuiſſēt ſepate a deo puniri nō de
berēt t ex p̄nti nec a corpib⁹ suis separi cū ea nāliter
appetāt aie aūt reprobox suis corpib⁹ reunirent ñ
pp eaꝝ cōsolatōez: ſz ad sue dānationis cumulum.

Tertio queritur vtrū puuli q cū so-
t lo originali pccō ꝺ
cesserūt resurgēt. Et vī q nō p̄m. Aug. 13°. de.
tri. c° 16°. Mozs ꝺbet hoi pp pccm̄ orīgiale ſz i puu
lis ꝺcedētib⁹ cū pccō orīgiali sēp manebit ipsum ori
ginale. ḡ t ipa mozs nūq̄ ḡ resurgent. Itē resrectio
erit pp plenā retributionē meritoꝝ t demeritoꝛuz
ſz puli tā purgati a pccō originali q̄ illi q in pccō ori
ginali decedūt nō meruerūt nec demeruert: ḡ nec il
li nec isti resurgent. Cōtra. Jo. 5°. mortui audiēt vo
cē filij dei t q audient vivent. ſz vt dī p:p p°. oēs q i
monumētis sunt audient vocē filij dei. ḡ oēs q i mo
numentis sunt resurgent. R°. q paruuli q cum solo
originali pccō decesserūt resurgēt pp cāz resrectionis
oīb⁹ hoīb⁹ cōez que supius in plurib⁹ locis tacta est
t ēt pp cāz spūalē ꝑ pccō. n. originali obligať hō ad
penaz dāni pccm̄ aūt orīgiale ꝺbit aīa persui vnio
nē cū infcā carne. vt declaratū est li°. 2°. t iō cōueni
ens est vt aie puuloꝝ carentiā visionis dei ppetuo
patiant suis corpib⁹ vnite p quoꝝ ꝓtagionē icurre-
ret obligationē ad talē penā. Ad p^m in opp^m dō q
q̄nis originale sit cā mortis meritoria nō est tm̄ cā
pmansionis i morte corpali. Ad 2^m dō q q̄nis in
puulis nō sit act⁹ merendi vl demerēdi in illis tm̄ i
quib⁹ remissū est pccm̄ originale est radix merendi
. ſ. gr̄a gratū faciens t in illis in quib⁹ nō est remissū
est radix ōmerendi. ſ. bitu alijs cōcupiſcētia t ideo
resurgent tam isti q̄ illi.

Articulus tertius.

Consequenter queritur de. 3°. p̄n
c cipali. Et circa hāc
ruuntur tria. P° vtrū in restrectiōe nā erit
causa efficiens r̄formationis corpoꝝ hūa
noꝝ. 2°. vtrū erit cā efficiens vniōis aie ad suuz cor
pus ad eius susceptionē diſpositum. 3°. vtrum vox
tube erit erit causa efficiens vtriusq̄.

Primo ostendo q in restrectionē erit
p causa efficiens reformationis
corpum hūanorum. p̄m. Damaſ. li°. 3°. c°.
14°. quod cōe est oībus in eadē ſpē nāle est ſz resur-
gere cōe erit oībus hoībus. ḡ erit illis nāle. Item
ſz phi. i. phi. ex equo fieri p̄t canis. ſ. mediantib⁹
multis transmutationib⁹ nālibus. ḡ a filio ex pulue-
ribus istius corpoꝛis p̄t itez reformari hoc idem
corp⁹ mediantib⁹ multis transmutationibus nāli
bus. Itē sicut se hz resolutio ad suū terminū ita cō
positio ad suū ſz p nālem resolutionez corpoꝛis hūa
ni fit resolutio ad illud idē in numero de quo illud
corpus fuerat fcm̄. ſ. ad materiā p:imaz. ḡ per nālē
cōpositionē p̄t fieri reuersio ad illud idē corpus in
nūero qđ de illa materia fuerat fcm̄. Item illa for
ma corpoꝛis hūani icōpleta que educiť de potētia
materie q̄ corrūpitur in eādez possibilitatē de qua
fcā est reuertiť ſz phi. 3°. phi. oē quod fit ex aliquo si
est corruptibile resoluit in illud de quo fit. ḡ manet
eadē posibilitas que p:io in formā p:edcāz fuerat
transmutata ḡ iteruz in eādē formā p̄t naturaliter
transmutari corpora ḡ in restrectione per naturam
poterunt eadē in nūero reformari. Itē sicut se hab
ars ad artificiatū. ita natura ad naturatū. ſz per ar-
tē p̄t reduci artificiatū in nūero idē artificiato p⁹
corrupto. vt pz cū ex eisdem asseīb⁹ itez fit ea ꝺ ar-
cha in nūero ḡ filio per nām potest reduci idē in nūe
ro corpus humanū qđ p:ius fuerat corruptuz. Itez
natura potest reducere eandem partem t erre i nu-
mero quia potest terram inclusam in aliquo vase
conuertere in aquam. t itez illam aquam in terrā
ḡ a filio potest reduci idem corpus humanum in nu
mero. Contra indiuidua eiusdem speciei non p
ducuntur per naturales mutatōes diuersas specie
vnde p̄m cōmētatoꝛem sup. 8°. phi. mures geniti
p putrefcōnē t ppagationez nō sunt eius spēi. sed
hominis resurrectio erit mutatio diuersa in specie
a generatione sua naturali ergo nō erit mutatio nā
lis: Itē si corpoꝛa in resurrectione eadem i nūero
reformarentur per naturam hoc posset per natura

lem inuestigationem cognosci sed hoc inuestigatione nāli nō cognoscit. sed fide ꝑm. Aug. iꝫ. de tri. c° 9°. ꝯ illi⁹ reformatōis nā nō erit efficiēs cā. Ad istā qōez dixerūt qdā q cū oia nālia per influētiaz corpz celestiū disponāt qñ oēs ptes celi rdibūt ad p^m fue creatiōis locū tūc oia gñabilia ⁊ corruptibilia eadē in nūero q̄ tūc fuerūt reuertēt: ⁊ hoc per nāz vniuersalē q̄ sicut dicit. Aluic. 6°. methe. sue c°. 5. ē virtus infusa i sbā celoz gubernās vniuersalitatē gñatōuz Illa aūt celi dispositio erit i pplesito. 36. miliū ānorū ab illo istanti quo creatū ē firmamentum sil' dñt q i cipiendo a quocūq; tpis momēto in fine. 36. miliū ānoz redibūt oia gñabilia ⁊ cōruptibilia eadē i nūero q̄ erāt in illo motu. octaua. n. spa ab occidente in orientē mouet ꝓprio motu in centū annis p vnū gradū gradus aūt sunt trecēti. 60. qz. iz. sunt signa ⁊ in quolz sunt. 30. gradus centies aūt trecēti. 60. sūt triginta sex milia. hi ꝯ dicunt tūc futurā reformatiōnē corpuz per nāz ⁊ hec opio icludit q sicut hoiez generāt vn⁹ p⁹ aliū. ita regent vn⁹ p⁹ aliū. Sz hec opio est heretica ⁊ ēt ꝺ phi. li° ꝓdicamētoz dicētez q a ꝓuatione in hītū ñ est regressus p nāz. sz ꝫ eundez p° eleucoz motus est ꝓuatio ꝯ p nāz nō pōt hūanū cō p⁹ regredi de morte ad vitā qō vuz nō eēt si posset p nāz plenarie rformari cū ei⁹ plēaria reformatō p⁹ icludat aiatiōem. dō ꝯ ad qōez q ꝓdcā rformatio ñ erit p nāz. qz ꝫ phi. 2°. phi. illa q̄ gñant p ꝓpagatōez nō pnt fieri p nām nisi ex semine vñ dicit necesse ē semē fieri ꝓmū sz nō stati aialia. Illa āt reformatio corpz erit ex materia eoz vel pluerib⁹ nō mediāte semie pp. n. nobilitatē corpz hūanoz nō pōt cāri semē de quo fient p vtutē corpuz celestiū tm ēt regrit ad ꝫ vtus pticulatis gñātis silis in spē. vñ turpiter errauerūt dicentes hūana corpa posse naturaliter pduci de terra p solā influētiā corpz celestiū. Preterea ꝫz phi. 2°. de gñatiōe formā corruptā natura nō pōt eādē in nūero reducere. c⁹ rō est limitatio vtutis sue. ⁊ qz forma cū corrūpitur nō resolui in eā dez possibilitatē nūero q̄ in ipaz fuerat transmutata sed in aliā in nūero. forma aūt corpis icōpleta de potētia materie ei⁹ educta ipaz disponēs ad susceptionē intellectiue eadez in nūero reuertet alias. n. corpa eadē in nūero nō reformarēt ꝓdcā ꝯ corpz reformatio ñ erit p naturā sz imediate tm per dīnam potētiā. Ad p^m in opp^m dō. q illud vbū intelligit de eo qō est cōe oib⁹ in eadē spē ex necessitate ⁊ sēp reformatio. n. corpz nō erit ex necessitate. sz p ipiuz voluntatis dine. Ad 2^m dō q ꝗuis ex vno corpe possit gñari aliō corp⁹ mediātib⁹ trāsmutationib⁹ multis nō tñ ex hoc sequit q mediantib⁹ trāsmutationib⁹ multis possz ex e⁹ materia idez corp⁹ in nūero regnari. Preterea ex equo nō pōt fieri canis nisi primo cōuertāt caro eq in semen canis ꝓdcā aūt reformatio corpuz erit ex eoz materia vl pulueribus absq; hoc q p⁹ puertat in semē vt supi⁹ dcm ē. Ad 3^m dō q nō est silē qz materia in quā vltio ē resolutio ē in gñabilis vel incorruptibilis ꝑm phi. i. phi. ⁊ iō ꝓprie loquendo nō reuertit eadaz in nūero per resolutionē qz nō reuertit nisi q pri⁹ fuit corruptuz sed sicut forma que corrumpitur eadez in numero per naturam nō reuertitur sic per eius resolutionē impossibilitatem non reuertitur eadez possibilitas in numero que in ipsam fuerat transmutata. Ad 4^m. dicendum q illud verbum phi. intelligitur de ipsa materia que est primum fundamentum de quo alia fiunt vel si intelligitur de possibilitate. tūc hoc ꝓnomē illud oñdit nō idem i nūero sed sile. Ad 5^m. dicūt aliq q maioz est falsa qz difficili⁹ est reuerti idem nātuz ꝯ idez artificiatū. Alij dicunt q minor est falsa. qz nō reuertit forma artificialis eadez in numero. Ad p^m dō q ꝓmissa est falsa ut pz in his que dcā sunt in qōe. Potest etiā dici aliter ad argumentū q nō est silē de reductione eiusdē partis etne in nūmero ⁊ reductiōe eiusdem corporis hūani in numero. qz corpus humanum produci naturaliter nō potest nisi ex semie qō per solam influentiaz celi causari nō pōt ꝯ quis. n. naturaliter influētia corpuz celestium ad cuiuslz generationez necessaria sit dicente phō. 2°. phi. q homo gñat hoiez ex materia. ⁊ sol per se tñ ad gñatiōez eoz que naturaliter ꝓduc̄t ꝯz ꝓpagationez eoz nō sufficit. naturale etiaz in diuoz quē per ꝓpagationē generant sic ordinat ⁊ proportionate sunt a conditore nature quod est i possibile per naturam totā materiam de qua fact⁹ est vnus homo iterum in vna alia muliere ⁊ i vno alio viro conuerti in semine sine aliqua commestione alterius materie si enim per totam vitam suā non nutrientur nisi carnibus aliorum hoium ō quolibet homine quem comederent conuerteretur aliquid in sbāz comedētiuz ita q semen in eis aut fieret de parte materie huius hominis comesti tātuz aut de pulueribus partis materie plurium hominuz comestorum a sili dico de omnibus animalibus q̄ per ꝓpagationem generantur vnde ꝺ phi. 2°. de generatione. s. q natura non reducit idem in numero in his q̄ producunt ꝓpagationem instantiā nō aūt in alijs hēt vt aliquid probabiliter dicunt: nescio si ve pōt habere instantiam. si eni aliqua portio terre concluſa in vase aliquo conuerteretur in aquam ⁊ itez illa aqua in terra nō videtur quare ñ esset eadem trra in numero. Preterea ex illa eadem parte materie de qua modo gñatus est pugillus ignis per naturale agens fuisset prius genitus item pugillus ignis in numero si ꝑius fuisset sibi applicatum idem naturale agēs. ꝯ a simili postꝫ iste pugillus erit per sui corruptionem resolutus in eādem partem materie de qua genitus est regenerabitur postea de illa eadem parte materie idem pugillus ignis in numero quādo illi parti materie iterum applicabitur idem naturale agens ⁊ si dicas q agens natura non generat nisi mediante sua influentia ⁊ eadem eius influentia in numero nunqz reuertetur hoc non obstat quia saltem reuertitur similis. de illa autem eadem parte materie de qua per hunc ignē genitus est iste pugillus ignis fuisset genitus idem pugillus ignis in numero. si illi eidē parti materie fuisset applicatus alius ignis i omnibus sil excepta dīa materiali illi igni per quem prędictus pugillus fuit genitus. Arg^a ad partem fam gratia conclusionis cōcedenda sunt verbuz tñ commētatoris ꝫz. Aug. nō est verū dicit. n. 3°. li°. ō tri. c°. 8°. q multa sunt aialia q̄ coeundo alia pariunt cū illa nullius coeuntibus. pentibus orta sint.

Secundo queritur vtz nā erit cā efficiēs itecate vniōis aie ad suū corp⁹ ad ei⁹ susceptiōez dispositū. Et vī q sic qz illa mutatio est naturalē q̄ terminatur ad getem naturalē. sed anime postꝫ erūt

suis corporibus reunire in illis corporibus naliter requiescent. ergo illis reunirent per nam. Item minus est principia alic⁹ compositi ia existia vnire q̄z altez p̄ncipioz. pducere ⁊ altreri vnire ſz p nāz. p ducitur forma vite ⁊ vnitur materie vt p̄z i gñone aialiuz g̃ multo forti⁹ corp⁹ hūanū ⁊ aiaz itellectiuā poterit vnire nā. Itē sepatio aie a corpe ē p corru ptionē nālis dispositiōis in corpe necia ē ad hoc vt p aiam informet g̃ cū ꝫria sint cāe ꝫrioz effectuum sufficiens dispositio in corpe q̄ necia est ad hoc vt informet p aiaz erit sufficiēs cā ad hoc vt itez p aiaz informet. Cōtra vt hitum est supi⁹ refrectiōis est iterata coplatio aie ⁊ corpis ſz ꝫz. Dyo⁹. 6°. c°. de di. no. Refrectionis ē sup nāz. g̃ vnionis pdcē nā n erit efficiens cā. Itē in prima hois formatōe nā n est vniōis aie ad corp⁹ efficiēs cā: g̃ a sili nec in eius reformatione. Itē sup nām est adeptio glie. ſz talis adeptio nō est maioris difficultatis q̄z vnio aie ad corp⁹ ſz magr̃ li°. 2°. di. i°. c°. pelt. qui dicit q per pdcāz vnionē pōt hō scire deo nō esse ipossibile rō nalē creaturā sublimare ad sue glie participationē g̃ vnio aie ad corp⁹ est s̄ nām. Ad istā qōem dixe runt alig vt ad hoc corp⁹ informet aia. sufficit q cō pus sit sufficienē dispositū ad suscipiendū aiaz ⁊ nā lis inclinatio aie ad ipz ⁊ q̄ sit p̄s cuilz pti ipi⁹ cor poris ſz certū est q̄ corpi suo reformato aia poterit se p̄tē exhibere. si ds nō pmitat tñ° vni pti e⁹ sed cuilz g̃ vī q̄ aia p suia nālia corpi suo dispōsito ad su scipiendū ea poterit se vnire tal q̄z forma. Et huic ꝺ cordat vbū cōe quo vī q̄ aie resumēt corpa sua. Sz s̄ hoc sic pōt argui ſz sniaz phi. 2°. phi. q̄uis efficiēs coicidat cū forma in idē spe nō tñ in idē nūero. cū g̃ aia sit hois forma ⁊ p vnionē e⁹ cū corpe ꝓstituatur hō ipa nō erit h⁹ vniōis efficiēs cā. Pzeta ſz. Aug. li°. 83ᵐ. q. q. 2ª. ⁊ Auic: 6. methe. c°. 3°. cā efficiens dignior est causato cū g̃ ps nō sit dignior suo toto. ⁊ hō sit qōdā totū p vnionē aie ad corp⁹ ꝓstitutū cui⁹ aia ē ps ipa nō erit vni⁹ vniōis cā efficiēs. Istis g̃ vī dō ad qōez q̄ nā nō erit iterate vniōis aie ad cō pus efficiēs cā q: cū nā nō possit aie dare eēndi initi um nō pōt sibi dare eēndi ꝓplementū. aia aūt ꝓple mentū. in nālis esse hz ex vniōe ad corp⁹. q: ois ps ꝓpleti⁹ hz esse in toto q̄z a toto sepata nec ex hoc se quitur q̄ iterata aie vnio ad suū corpus disposituz futura sit s̄ nām. cū vtriusqz ad aliqd nālis sit inclia tio. ſz s̄ nām. vnde. Dyo. 6°. c°. de. di. no loqns de refrectione dicit eā eē rez vetustati s̄ nām visam si bi aūt ⁊ vitati sup nāz que ꝫz nos ē nā fortissima di mine vite ex pte g̃ nāe erit dispositio ad illā vniōez sed imediate efficietur oipotentē dei vtutez. Qui tenent opionē p̄mā posset dicere pᵐ q̄ est s̄ eam qō. Dyo. dicit refrectionē eē s̄ nām quo ad reformationē eiusdē corpis in nūero q̄ necia est de refrectione. Adᵘᵐ dō q̄ nō est sile q: in p° hois forma tiōe sil⁹ pdit aia in eē ⁊ facta est actu corpis forma. ⁊ ideo oportuit q̄ ab eadē vtute eēt vnio ei⁹ ad corp⁹ ⁊ ei⁹ p̄ductio ante aūt iterata ei⁹ vnionē ipa est i actu q: nō desist esse. Adᶻᵐ dō q̄ magr̃ ibi loqtur de p° vnione aie ad corp⁹ cū q̄ incipit sil⁹ accipit esse ⁊ nālem inclinatiōez ad corp⁹ q̄ nō potuit sibi dare creata nā ſz hoc mō p̄existūt vnioni future. Ad il lud quod p° arguebat in corpe qōis s̄ hāc opionem ⁊ pro illa pōt dici q̄ vbum phi. intelligendū ē ō for ma corruptibi. Adᶻᵐ dō q̄ illud vbū. Aug. intel

ligendū est de cā efficiente q̄ efficit rem ſz se totā ita vt sit cā efficiēs: nō tñ cōiunctiōis p̄tiū. ſz ēt ipsarū p̄tium q̄uis ār aia resumēdo corp⁹ suū futura sit cā efficiens iterate vnionis sui cū corpe q̄ necia est ad hoc vt ex illis ꝓstituatur hō non tñ erit cā efficiens hois ꝫz se totū q: nō erit cā sui ipsi⁹ nec corpis. ⁊ iō si cōcedēdū sit q̄ aia nobilior est q̄z erit illa vnio nō tñ ē cōcedendū q̄ erit nobilior q̄z hō. p statu illo. Adᶻᵐ. dō q̄ dicebat q̄ nā nō potest illi rei dare eēndi cōplemētuz cui nō pōt dare essendi initiū ⁊ dico q̄ vum est de cōplemento eēndi q̄ debet rei s̄m esse ⁊ absolute: ſz nō de illo qō cōuenit illi rei ex sui vnioe cū alio. Qui vult tenere aliā opionē pōt dicere ad. pᵐ in oppᵐ q̄ mutationū q̄daz sūt violente ⁊ emi nanē ad quietē violentā: vt p̄z cū pijcit lapis sup ra trabē. Quēdā aūt sunt nāles ⁊ terminat ad qtē nā lem ut p̄z in nāli motu lapidis deorsuz. Quedaz sē quaz p̄incipal cā effectiua nō est necia q̄uis ad ꝫ disponat ⁊ cooperet ꝫ ⁊ terminetur ad qtem nālem vt p̄z cū homo fortit impellendo lapidē deorsum facit ipm veloci⁹ ⁊ forti⁹ descēdere ⁊ fortioꝛē ipres sionem facere q̄z posset facere per suā nām. mutati onē ār que fit a nā ⁊ terminat ad qtez violentā nō ē ponere dico g̃ iterata vnio aie ad suū corp⁹ dispo sitū q̄uis futura sit per cām. supnāleꝫ. tñ q: ad hoc disponet nā aie ⁊ corpis terminabil ad nālē qtem Adᶻᵐ dō q̄ maioꝛ ñ ē va nisi intelligatur ceteris p ib⁹ i ꝓposito aūt nō sūt cetera pia. q: aia intellectiua nō est educibil de potentia materie ⁊ magis distat ei⁹ eēntia ab eēntia corpis q̄z q̄libz alia forma ab es sentia sue materie. ⁊ tñ sūt optie ꝓportionata ad ꝫ vt ex eis cōstituat p eēntiaz vnū. Adᶻᵐ dō q̄ ali qui multe cause cōcurrunt ad ꝓstructionē quaz uni⁹ defect⁹ sufficit ad ꝓstructionē. q: sicut dicit. Dyo. 4°. c°. de. di. no. Bonum est ex una ꝺota cā malum ex multis particularib⁹ deffectibus.

Tertio queritur vtz vox tube erit cā efficiēs ꝼ forma tionis corpz ⁊ vnionis animaz ad illa. Et vī q̄ nō q: vox tube nō erit capax virtutis infinite. erit. n. creatura sed tā reformatio corpum q̄z aiarū vnio ad illa erit per vtutez infinitaz. Itē mortui ñ audient vocem tube g̃ sonus ille nō cooperabitur: ad eorum resurrectionem. Itē xpi resurrectio erit causa efficiēs resurrectiōs nr̃e dicit. n. glosa super ro. 8°. qui suscitauit. Jesum hec est causa qua resu scitauit alios qui xp̃us resuscitatus est ergo tube nō erit nostre resurrectionis efficiens causa. Contra magister hui⁹. di. capitulo scō dicit q̄ causa resur rectionis mortuoꝛuz erit vox tube q: in aduētu iu dicis ab omnibus audietur ⁊ cuius virtute excita buntur mortui ⁊ resurgent de monumētis. Itē. glo sa sup illud. psal. Dabit voci sue vocē virtutis di cit enim efficatia resuscitandi omnes mortuos. Re spon. q̄ vox tube non erit p̄incipalis efficiens cā reformationis corporum nec vnionis animarum ad illa sed virtus diuina erit tamen predictorum i strumentalis causa aliquo modo ad similitudineꝫ cum dicimus q̄ sacramentuz penitentie est causa. spiritualis resurrectionis. q: sicut sacramēto assistit diuina virt⁹ spiritualis resuscitās sic voci tube assi stet virtus diuina corporaliter resuscitans ⁊ sic itel ligendum est illud verbuz apostoli p̄dio cor. 15°. La net tuba ⁊ mortui resurgent incorrupti. erit autem

vox tube vox ieſu xp̃i. q̃ p̃cipiet mortuos reſgere qō p̄z p illō qō dī. Jo. 5°. Mortui audiēt, vocē filij dei: ⁊ q audierīt viuent: ⁊ p̄uz p⁹ oēs qui i monumētis ſūt audiēt vocē filij dei. ⁊ ſine p̄iudicio vī mihi q nō erit idē vox tube ⁊ vox archāgeli. ſz illa tria q̃ dicit ap⁹. i°. ad theſ. 4°. in viſu ⁊ in voce archāgeli. ⁊ in tuba dei ſic diſtigunt: q⁊ p° xp̃s in ſuo deſcenſu iubebit pulueres ſeu partes q̃ſcūq; corp⁊ recolligi mortuo⁊ p miſteꝛ angelo⁊. ⁊ hoc notat cū. dicit. Deſcendet i iuſſu. 2°. p̄cipiet ex illis pluerib⁹ recollectis corpa reformari. ⁊ reformatis aias vniri que duo fiēt p vtutē dīaz. ⁊ iſtō p̄ceptū notat cuz dī. ⁊ in tuba dei. 3°. archāgeli q fuerūt cuſtodes p uinciaꝛ in puincijs quas cuſtodierūt clamabūt fortit ⁊ ſenſibiliter ſono articulo ⁊ mediāte aliq̃ ſēſibili creatura formato q oēs corā iudice p̄pareant coꝛ paliter diffinitiuā ſnīaz ⁊ irreuocabilē audituri. ⁊ illa vox notat cū dī ⁊ in voce archangeli. Ad p^m in opp^m dō q p̄cedit de cā efficientie p̄ncipali. Ad 2^m dō q ⁊ ſi corpa mortua ñ ſint in vocē illā audituꝛa tñ aīe intellectuali vtute appētēdēt eā. Pōt ām dici q efficacia vocis illi⁹ q̃tū ad corpuz reformationez nō erit p hoc qō audiet. ſed p̄ qō p̄fereꝛ. eō q ei⁹ platiōi dīna vtus aſſiſtet aliq° mō a ſili ſicut aſſiſtit vbis q̃ dicit baptizans puulū q̃uis puul⁹ quod dī ñ appētēdat. Ad. 3^m dō q reſrectio xp̃i q̃uis ſit nr̃e reſrectiōis exāplaris cā nō tñ tñ erit efficiens niſi forte p̄ tanto dicaꝛ ad cām efficientē reduci. qꝛ dō ordinauerat nullū reſgere ante reſrectiōez illiul vñ illa glo. ſic dz exponi q eadez. cā q̃ ſuſcitauit ieſum xp̃z ſuſcitabit ⁊ nos. ſ. meritis. Jeſu xp̃i. Ar^a ad ꝓtem aliā p̄cedūt de cā efficiētie inſtrumētali.

Articulus quartus.

c **Conſequenter** querit de. 4. p̄ncipali. Et circa hoc q̃ runt tria. p° vtꝛ oēs moriētur. 2°. vtꝛ oīa corpa mortuoꝛ incinerabūt. 3ª. vtꝛ in ill⁹ pluerib⁹ ſit aliqs nālis appetit⁹ ad aīe ſuſceptōez

p **Primo oſtendo** q nō oēs moriēt dī iſimbolo q xp̃s ventur⁹ eſt iudicare viuos ⁊ mortuos. ḡ ali qui iudicabūt qui nūq̃ morient. Item. Hier. ad marcellā dicit ⁊ recitat magiſt⁹ di. c°. 5°. quoſdam in fine ſcli aduenīēte xp̃o nō eē morituros. ſz viuos receptos ⁊ i īmortalitatē repēte mutādos. Item Aug. 2°. li°. de baptiſmo puulorum. nō multuz longe añ finē. q⁊ uſ dā in fine largiet vt mortē iſtaz repēti na cōmutatione ñ ſentiāt. Cōtra ad heb. 9°. ſtatutū eſt hoibus ſemel mori. ſz oēs obligāt ad ſtatutuz q ñ excipiūt: cū ḡ ſcriptura nullū excipiat ab illo ſtatuto. ḡ oēs morientur. Ad iſtā qōez dixerunt qdā vt recitat. Benādi⁹. 7°. c°^m de eccliaſticis dogmatibus. q illi q viui i aduētu dñi inueniendi ſunt ſine morte media trāſferēt i īmortalitatē. ⁊ h⁹ eis reputabit⁹ p reſrectione ex mortuis q mortalitatē p̃tiſ vite imutatiōe deponet. ⁊ hi dicūt nō oīuz reſrectionē futurā eē a morte. p̄prie dcā iſtis. n. nō videbaꝛ aliqua rō q hoies moriāt quaſi ſtatui reſrecturi ſed hec opīo vī eē ꝺ ſacraz ſcripturaz. qꝛ vt hēt. Ben. 3°. Dicit dñs ad. Adam puluis es ⁊ i pulueꝛē reuēteris. Cū. n. in ipō eēt tota hūana nā ſicut in ſtipite vī iſta ſnīa cecidiſſe ſup oēs qui ſm legez nāe ab eo erāt deſcenſuri ſicut oēs in ipō ſūt corrupti. cui p̄coꝛdat aplūs ad ro. 5. dicens ſicut per vnū hoiez pcm̃ intrauit. ⁊ p pcm̃ moꝛs. ita in oēs hoies moꝛs pertrāſijt in q° oēs peccauerūt. Preterea ro. 6°. ſtipēdia pcci moꝛs ē ſed oēs deſcēdentes ab. Adam ſm legē ꝓpagatiōis nālis pcm̃ oꝛignalē ꝺbūt oēs morient. Preterea cū ñ ſit reſrectio niſi a morte eo ipſo q dicius oēs hoies reſrecturos iplicam⁹ omnes mortuos vl moꝛituros. vñ nulla penit⁹ eſt qō q̃ ꝓritur vtꝛ reſrectio oīuz erit a morte. Dūduz ḡ ad qōez q oēs qui nō ſūt mortui morieꝛ. ⁊ hoc p̄coꝛdat ſacre ſcripture vt viſuz eſt nec ē irrōabile vt moꝛiantur aliq q̃ſi ſtatim reſrecturi. ſz rōabile vt ſoluāt debituz oꝛigialis pcci. Ad p^m in opp^m dō q p vi uos intelligūt illi qui nōdū moꝛtui ſt. tñ poſtea morient. Ad 2^m dō q p̄ro tāto. Hiero⁹. dicit illos nō moꝛituros. qꝛ raptum morient ⁊ quaſi ſtati reſgēt Vl pōt dici. Hiero^m illius opīonis fuiſſe. nec tñ ipz hereſiz icurriſſe. qꝛ vt dī. 7°. c°. de eccleſiaſticis dogmatitib⁹. h⁹ credere nō eſt hereticū. niſi ex contētione hereticū fiat. Ad 3^m dō q illud retractare. Aug. libro ſecundo retractat. c°. 33.

s **Secundo** q̃ vtꝛ oīa cōpoꝛa moꝛtuoꝝ incinerabūtur. Et vī q non qꝛ illud in qō coꝛpa reſoluēt erit termin⁹ a quo reſrectionis coꝛ ſed reſurrectio oīuz coꝛpum nō erit a cinerib⁹ qꝛ reſrectio xp̃i que fuit exēplar nr̃e reſrectionis nō fuit a cinerib⁹ ḡ nō oīa coꝛpa moꝛtuoruz incinerabunt. Item coꝛpa moꝛtuoꝛ nō incinerabuntur ſubito ſed illi qui i aduentu xp̃i īuenient viui. quaſi ſtati p⁹ ſuaz moꝛtem reſgent. ḡ coꝛpa illoꝛ nō incinerabūtur. Item reſrectionis termin⁹ ad quē nō erit idē in oībus. qꝛ ſicut dicit ap⁹. i°. ad coꝛ 15. Dēs quidē reſurgem⁹. ſz nō oēs īmutabimur. ḡ a ſili termin⁹ reſurrectionis a quo nō erit idē in oibus. ſz quozundā reſurrectio erit a cineribus. ⁊ quo rūdā nō erit. Contra. Danielis. 12°. in li. de his q dorm̃iūt in puluere terre euigilabūt alij in vitā et nam ⁊ alij in obꝓbriū. ſz p multos intelligūt oēs ſz interlineaꝛē. ḡ oīum coꝛpora reducent i puluerez Itē. Job. 19°. Memoria nr̃a cōpabitur cineri. R° q oīa coꝛpoꝛa icinerabunt excepto coꝛpe xp̃i ⁊ coꝛpoꝛe m̃ris ſue que incinerata nō fuerūt qō de coꝛpe xp̃i certiſſimū eſt. ⁊ de coꝛpe m̃ris ſue credere pium eſt ſicut. n. culpa oꝛiginalis in aīa inducit debitum ſepationis aīa a ſuo coꝛpe pp ſepationē ſui a deo p culpā. ita vitiū fomitis in carne inducit debitū icineratiōis eiuſdē vñ ſicut oēs ex debito pp xp̃z moꝛtui ſunt vel morient. ita oībus coꝛpoꝛib⁹ hūanis p ter coꝛp⁹ xp̃i ⁊ m̃ris ſue incineratio debet. q̃uis. n. btā virgo pcm̃ oꝛiginale ꝺxerit. quapp in ea fuit ꝺbitū moꝛtis dī tñ fomes in ea nūq̃ actuz habuit. ⁊ p ſcōaz ſcificationē totaliter fuit ſublatus ab ea qō ām dcm̃ eſt de incineratione coꝛp⁊ coi curſui nāe p̄coꝛdat qui eſt oīa gñabilia ⁊ coꝛꝛuptibilia reſoluere in illud de quo fcā ſunt. hūana vero coꝛpa de terra facta ſunt vt p̄robari poteſt per illud quod hz geneſis 2ª. ⁊. 3°. Per hoc quod dī. Job. 10. Momento que ſo q ſicut lutum feceri⁹ me ea vero in que coꝛpoꝛa reſoluuntur humana dīcuntur cineres pp antiquā conſuetudinem quando moꝛtuoꝛ coꝛpoꝛa comburebā tur. Ad primū in opp^m dō q reſurrectio chriſti fuit exemplar reſurrectionis nr̃e q̃^m ad e⁹ eſſentiam nō q̃tum ad eius aīa accītia. Ad ſcōm dō q coꝛpoꝛa eoꝛum qui in aduentu xp̃i inuenient viui icinerabuntur p ignē q p̄cedet faciem iudicis. Ad 3^m

dō q nō oz q ola ꝓueniūt in termio a quo ꝓueniant in termio ad quē. ab albedie pōt esse vna mutatio in rubedinem. ⁊ alia in nigredinem.

Tertio qꝫ vtꝝ in pulueribꝰ corpuz mortuoꝝ sit alqs appetitus nālis ad aie susceptionē. Et vr q sic ꝫ sniaz phi. 1°. phi. materia appetit formā sic fcia, appetit masculū ⁊ turpe bonū ſz illi pulueres in quos hūana corpa resoluunt sūt materia aiaꝝ ḡ in eis ē nālis appetitꝰ ad susceptionē eaꝝ. Itē maiorē pfcōez recipit materia corpis hūani ꝓ aiam ꝙ ep°. ḡ cū aīa sepata nāles hēat iclinatiōez ad corpꝰ mlto fortiꝰ illi pulueres qui sunt matia corpuz hūanoꝝ nālē inclinationem hēnt ad aiaz. Itē si in illis pulueribꝰ eēt nālis inclinatio ad aiaz determinatā: tūc ex illis pulueribꝰ corpus reformatū ita eēt fcibile ab vna aia sic ab alia ⁊ tūc nō eēt rō reddendi ꝓpria corpa aiabus q̄ ipsa prius aiaueſt qō falsuz est. Contra Aui. 1°. li°. phi c°. 2°. excludit a materia respectu forme desideriuz tā aiale ꝙ nāle. ſz inclinatio nālis ē quoddā dīderium nāle ḡ in materia corpoꝝ hūanoꝝ. nō remanet ad aiaz aliā inclinatio naturalis. Itez cui libet icli nationi nāli rīdet aliquid agēs nāle q: nā nō defiē in necessarijs vñ dicit phūs. 2°. ce. ⁊. mū. q aio extra rōez est vt nā posuerit stellas mobiles ⁊ nō ꝓparauerit eis instrumentū motꝰ q: nā nō posuit aliquid vanū ⁊ sine cā ⁊ ſz ꝙ nullū agens nāle possunt pulueres corpoꝝ hūanoꝝ eidē aie iteratō ꝓiūgi ḡ in eis nō est aliqua nālis inclinatio ad ipaz aiaz. R° nāl inclinatio materie ad formā nō ē nisi quedā nālis aptitudo ad recipiendū formā. nō. n. pōt ibi inclinatio nāl' que cum hoc sit aialis nec nāle eo modo q° i lapidem ē ad sedendum deorsum sicut exprese dīē Auic. in loco preallegato q: in materia ex se ipsa nō est aliquod actiuuz principiū motꝰ ad ipsā formam vnde illud qō est transmutans materiā ad formā nō pertinz ad eius nām predictā aūt aptitudo materie ad formā aut est remota aut propiq̄. Si remota. sic in pulueribus corpoꝝ humanoꝝ ⁊ in materia cuiuslibz gñalis ⁊ corruptiōi vel est nālis aptitudo ad susceptionem aie rōal' q: materia ex sm natura ē disponibilis p̄ ꝓueniēs agēs nāle ad rōalis aīe susceptionem si ꝓpinq̄ sic dico q in pulueribꝰ hūanoruz corpoꝝ nō est aptitudo ad rōalis aīe susceptionem nec determinate nec ideterminate. q: plures illi nō sunt dispositi illa dispositiōe q̄ regritur in matia ad rōal' aie susceptionē q: taz in matia nālis aptitudo remota ad formā ꝓprie nō dr nālis inclinatio ad illā eo ꝙ ꝓprie loquēdo nihil dr ad aliqd iclinari nāl' nisi hēat aliquā inchoationē ipi' seu nālē dispositionē determinantā ad ipz. Nālis. n. inclinatio vaga nō est cū nā operetur pp finē determinatū ſz doctrinam phi. ⁊. phi. ⁊ iō ꝓprie loquēdo dici nō dz q i pulueribꝰ corpoꝝ hūanoꝝ sit nālis inclinatio ad susceptionē aie rōal' nec determinate nec ideterminate. illi tamē pulueres ordinati sunt ex dīna ꝓuidentia ad hoc vt ex illis eadē corpa i nūero reformēt aianda ill' eisdez aialibꝰ in nūero quibꝰ ꝓus aiaꝝ fuerūt reformatis tñ illis corpalibꝰ erit in eis iclinatio ex sua nā ad aīe ꝓpe susceptionē. Ad pm in oppm dō q ibi phi. logtur de appetitu ſz q accipit ꝓ nāli aptitudie rēota vel ꝓpinq̄ ad aliquā formā ſz rēota n̄ est icliatio nāl' In p̄dictis āt pulneribꝰ nō ē aptitudo ꝓpinq̄ ad rōnalis aīe susceptionē. sed rēota. Ad 2m dō q nō ē sile q: aīa sepata a corpe rēanet inde eadē nā quam hēbat cū corpi esset ꝓiuncta corpꝰ āt nō sic Ad. 3m q nō vz duplici de cā. tū q: illi plures ex dīna ꝓuidētia ordinata sūt ad hoc vt ex eius eadē corpa i nūero reformentur tū q: aīa nālē inclinatiōez hz ad illos plueres determinate ꝙruis nō ep°. Ad. 4tē sēdaz ꝙruis gra ꝓncipal' ꝓclusiōis possint ꝓcedi tū indigēt solutiōe cū. n. dr in pa q ois nālis iclinatio ē desideriuz nāe dico. q nō est vez ſz q nālis inclinatio accipiē ꝓ nāli dispositiōe ad formā ſz vez est ſz accipitur ꝓ actu q est q̄daz tēdentia ad aliqd sicut ē i lapide ad motū deorsuz ꝙruis violent' super trabē ꝙscat. Ad 1m dō q maior nō ē vera. qñ inclinatio nālis est ad aliqd qō non infra facultatē nāe aia āt nō est infra facultatē nāe. q: sub deo est nāe finis. ⁊ ēt ꝙruis in corpibus reformatis erit ad aias ꝓprias inclinatio nālis. ꝙruis supnatural' restituta. nō tñ per nāle agēs illa corpa illis aiabus itez vnientur. vt multi probabilter dicunt.

Articulus quintus.

Consequenter queritur de .S. pricipali. Et circa ipm̄ runt tria. 1°. vtz oēs homes sil' resgent. 2°. vtz resretio cōlubz erit in instanti. 3°. vtrū resgent in eisdē locis in quibꝰ fuerūt sepulti.

Primo ondo q nō oēs sil' resgēt. ap. 1°. ad Thessalo. 4. Mortui q̄ i xpo sunt resgēt p̄. deinde nos q viuim. Itez apoc. 20. cet̄ mortuoꝝ n̄ vluent donec ꝙsumēt̄ mille āni ḡ aliqd p̄ mille ānos resgēt post alios. Itē homes nō sil' formāt ḡ a sili nec sil' reformabunt. Itē corpa ordiant̄ ad aias. ſz resrectio aiaꝝ nō ē sil' ḡ nz corpꝝ. Cōtra ap. ad heb. 11° dicit de pbatis testimōio fidei q nō acceperūt repromissionē. s. rresrecti onis vt n̄ sine nobis ꝙsumarēt: Itē p° ad cor. 15. Sicut in. Adā oēs moriuuī ita ⁊ in xpo oēs viuificabunt ſz necessitatē moriendi oēs in adā icurrim. ḡ oēs sil' p christū resgem. Itē ea q̄ fiūt in momto sil fiunt ſz sic dē ap. e. c. Oēs resgem. in momto ḡ oēs sil' resgem. R° q illi qui i aduentu iudicis inuenient mortui oēs sil' resgent. oēs ēt illi q inuenient viui sil' morient̄ ⁊ sil' resgēt ſz nō oēs illi q inuenient mortui an resgēt ꝙ illiq viui inueniēt. ⁊ huic materie cōcordat glo. sup illud pma ad thes. 4. Mortui q in xpo sunt resgent pmi nō. n. vī mihi ꝫ intelligē dū de primitate dignitatis q: multi de eis qui i aduentu iudicis inuenientur viui erunt maioris meriti ꝙruis multi de illis qui tunc inuenientur mortui. ecclia. n. est vt castroꝝ acies ordinata in qua in pncipio ⁊ fine ponuntur fortiores sed pp paruā moraz inter resurrectionē illoꝝ ⁊ istorum quādoq̄ dūtur tam illi ꝙruis isti sil' resurrecturi. q aūt inter resurrectionē illoꝝ ⁊ istorum parua sit mora patet sic. q: sm glo. super illud. 1. cor. 15. Omnes quidē resurgem. ⁊ sm. Aug. 20. de. ci. c. 20. Illi qui viui inuenientur in aduentu xpi in paruo spatio passuri sunt mortez ⁊ acceptur immortalitatē. illi aut̄ qui inuenient. mortui sil' resurgent qñ illi qui inuenient viui morient̄ tur. alig tñ dicunt q pmo resgent electi q aī cessati onē motꝰ celi erūt mortui quos dūt apm volusse significare cū dic. 1°. ad thes. 4. q mortui i xpo resgēt pmi. reprobos. n. mortuos n dīē mortuos in xpo ſz tñ electos deinde resgent alij electi qui morientur ꝓpter cessationem motus celi quasi statim ⁊ cito

p⁹ resurgent. ⁊ inde oēs reprobi sil'. ad significādū .n. q electi libētissīe vēiūt ad iudiciū ⁊ reprobi iuiti ordiauit ds q citi⁹ alīꝫ tulū resgent elci q̄ꝫ reprobi q; tū mora modica valde erit it rrectiōez vtrerūqz vt illa mora pp sui brevitatē dicat ab ap⁹. i. cor. 15 monitū ꝫ glo. ibidē iō dicū oēs sil'r rrecturi. ⁊ me li⁹ tñ ē ⁊ securi⁹ dicere q'siue electi q i aduētu iudicis inēiēt mortui. ⁊ illi q tūc inueniēt viui sil'sit resrecturi. ita q illi q tunc inuenient viui moriāt ante r surrectionē alio⁹ ⁊ purgent .si qd in aliqbus illorū erat purgandū. ⁊ stati post cum alijs sil' resurgāt. siue inter resrectionē istoꝝ ⁊ illoꝝ sit fuka valde modica mora. ita vt ab ap⁹ dicat monitū qō tū inter r surrectionē elcōꝝ re pborū null⁹ erit tpis ordo Lō gruitas āt qr hoies resurgūt vn⁹ post aliū sic vnus post aliū moriunt triplex est. Una vt in coi gaudio oium maius sit gaudium singuloꝝ vt dicit glo. sup illud ad heb. ii°. deo p nobis aliqd melius puidente. Allia ē vt sci pp nāle desideriū resumēdi corpora sua efficaci⁹ orēt pro nob qr stati cū iplebit nūer⁹ el cōꝝ erit resrectio mortuoꝝ. 3ª ex electis hoibus ⁊ ā gelis vna cōstituetur supna citas āgeli aūt pplemē tū sui accidētalis pmij ñ habebūt quousqz mīstraī ōsierint qz in mīstrando semp merent augmētum accidentale pmij mīstrabūt āt ꝫdiu erit generatio hoiuz ⁊ corruptio. ⁊ iō durāte hoiuz gīone ⁊ corruptione non ē eoꝝ resurrectio de lege coi ne añ angelos recipiant sui accidētal'pmij pplementū. Ad p^m in oop^m pz solutio ex dcis. ꝫ. n. Aug. 20. de. ci. dei. c. 20. p hoc quod ap⁹. Dcide nos q viuim⁹ intelligit personas illoꝝ quos iuderi suo aduentu vivos inueniet q vt dixi paꝝ post illos q tunc inueniēt mortui resurgent. Ad 2^m dō q ꝫ Aug. 20. de. ci. ōi c°. 7°. Ibi accipiūtur mille anni p oib⁹ ānis h⁹ scli vsqz ad c⁹ tpis finem reprobi nō viuent vita corpali nec vnqꝫ viuēt vita gīe electi aūt mortui p totum illud tps vinēt vita gīe ⁊ glie i aia ⁊ post illud tēpus viuent glioſi in aia ⁊ in corpe. Ad 3^m dō q nō ē si le qr post pmos pentes alioꝝ hoiuz formatio rpo ex cepto est p nām que nō pōt vnum pducere nisi me diante alio: eoꝝ ām reformatio erit per dīnaz potentiā que pōt vnū reformare nō mediante alio. ¶Preterea nō sic est pueniens oēs hoies esse sil'i statu corruptionis sicut oēs simul repari in fine stat⁹ corruptibil'. Ad 4^m dō q nō est sile qr resrectio aiarum respicit merita que sibi inuicē succedunt resrectio corpoꝝ ordinat ad retributiōez vltimatā quā oēs simul recipiēt. Ar^m ad ptē aliam gīa pncipalis cōclusionis pūt pcedi tū per illud monituz de quo logtur ap⁹ intelligit̄ angustissimū tpis spatiū i quo mora est brevis ꝫ glo ibidē. ⁊ iō vbum illud nō cogit q in eodez instanti resgant illi q in aduētu iudicis inuenientur mortui.

s Ecundo queritur vtr resrectio cui⁹ libz erit i istanti. E vr q nō Eze. 37. vnī dns sibi oñdit inuisiōe resurrectionē futurā dr q accesserūt ossa ad ossa vnūqōqz ad iunctura suā. ⁊ sup ea nerui ⁊ carnes ascēderunt ⁊ extēta est in eis cutis desup ⁊ spūz nō hēbāt. ġ corpoꝝ reformatio precedit tpe ipsoꝝ ifataz actionem Itē oīs effcūs est successiuus c⁹ causa est successiua ꝫ vox tube que erit cā resrectōis erit successiua. ġ ⁊ ipsa resrectio. Itē oīs mutatio vel est mot⁹ vel finis mot⁹ ꝫ resrectio nō est alic⁹ mot⁹ ġ erit motus ꝫ ꝫ phi. 4°. phi. oīs motus est tpe. ġ resrectio erit in tpe.. Lōtra resrectio erit p infinitā potentiaz ꝫ infinita potentia pōt opari i nō tpe ġ resurrectio poterit esse in nō tpe. cū ġ pueniēti⁹ sit eā futurā eē in instāti & in tpe ipsa erit in istāti. R° q in resrectōe ꝓsiderāda sunt tria. ſ. ꝓparatio ad corpoꝝ reformationē ⁊ corpum reformatio. ⁊ corpoꝝ reformatoꝝ cuz suis aiabus ppijs iterata vnio pmū fiat creata vtute q⁹ pluvex collectio fiet mīsterio angelico vox tube procedet a rpo inꝫ^m ē hō ꝫuis ab ipso iꝫ^m ē de⁹ sit spūalē vtutē supnaturalē hitatura. ⁊ ista fiēt in tpe. Allia duo erūt p vtutē dīnaz. ⁊ fient i eodē istāti ordie tū nāe vnio aiaꝝ ad corpa sequit̄ ipoꝝ iformationē que ē dispō ad aiaꝝ susceptōez. Ad p^m i opp^m dō q ꝓpheta narrare nō potuit i instanti q i istanti futuꝝ est vñ ea q̄ dicit ibi nō notāt ordinē tpis sed nāe. Ad 2^m dō q nō oz cause successiue effcīa esse successū qñ nō opatur nisi in suo vltio istanti. sic coopabit̄ vox tube ad resrectionē mortuoꝝ sicut vid m⁹ q effect⁹ vboꝝ sacīmtaliū in vltio istanti eoruz Ad 2^m dō q maiorē vā de naturali mutatiōe. Resrectio aūt erit supnatural' mutatio in naturali etiā mutatiōe ꝫ maior instantiā. vt pz i illūinatiōe medij que p seqnō est alic⁹ mot⁹ finis q⁹ in eodem istāti in quo soluit fuit format⁹ mediuz illūinauit. ex dcis in qōe pz quō ꝓcedat arg^m ad p artem secundam.

t Ertio qritur vtr resgēt in eisdē locis in qb⁹ fuerūt sepulti. Et vr q ñ qr resrectio erit a morte ꝫ mors magis de ꝓpere spicit locū mortis q̄ꝫ sepulture: ġ resgēt in locis in qb⁹ decesserūt. Itez ꝫ phi. i°. ce. ⁊ mūdi. Alialiuz corpa ꝓposita sunt ex. 4. elemntis ġ resolūt̄ in. 4. elemnta: qr vt hz. 5°. phi. Dē corruptibile resoluitur i illō ex quo fit. ꝫ possibile ē q illa elemnta ad alia loca trāsferant. ġ resgēt alibi q̄ꝫ in loco sepulture. Itē possibile est q caput sepeliat in vno loco corī alio loco. totū aliud corp⁹ in. 3°. quo fcō nō eēt possibile vt resgat in loco sepulture q resgendo siml' eēt indiuersis locis. Lōtra Eze. 37°. E go aperiā tumulos vros ⁊ educā vos de sepulchris vestris populus me⁹ Item. Mat. 27°. monumnta apta sunt ⁊ multa corpora scoꝝ que dormierāt resurrexerūt ⁊ exeuntes de mōuments. ⁊c. Jbi dicit glo. q monumnta apta sūt in typū resrectionis future. ġ resrectio mortuoruz erit i monumentis. R° q mortui resurgēt in illis locis in qb⁹ tpe resrectionis erit ps pncipalior corporis siue. ibi a pncipio fuerint sepulta eoꝝ corpa siue nō. si āt illo tpe contingat alic⁹ corpis ptes eque pncipales eē in plurib⁹ locis vtpote. qr medietas capitis. ⁊ medietas corpis ⁊ medietas oīuz aliorū mēbroꝝ in vno loco: ⁊ alie medietates in alio. ⁊ sit eque distātes a loco mortis ⁊ loco iudicij. tūc cuz nō sit rō q̄r magis resgatī vno loco istoruz ꝫ i alio. Dicēdū. n. ē q rōnabili⁹ ē q resurgat i illo loco i q° de⁹ eū resurgere voluerit vñ nō ē dō q deus volet istuz in hoc loco resurgere. qr rōnabilius est. sed tō rōnabili⁹ ē q dei volū: as ipabit. h⁹ eo. n. ipo fcīa ē rōnabile. qr de⁹ vlt illud fieri. Ad p^m i opp^m dō resurrectio ñ tīñ erit a morte. sed ēt ab incineratōe icierati aūt magis de ꝓpe respicit locū sepulture ꝫ locū mortis ⁊ ꝓterea vt iam dixi resurgent vbi ps pncipalioꝝ sui corpis erit tpe resurrectiōs. Ad 2^m dō q sicut corp⁹ p° sepultū i vno loco si postea p. 10. ānos. vl'. 20. sepeliretur in alio resurgeret i 2° ñ in p°

fic dico q̄ corpa q̄ pēit⁹ r̄soluta sūt elemīta q̄ trāslata sūt ad loca alia ita q̄ de ipis nihil ē i locis i q̄b⁹ fuer̄t sepīta refget vbi plus iueniet de matie q̄ fuit cōpū pdcōr. ille. n. loc⁹ p illo tpe erit eis loco sepulture. Ad 3m dō q̄ sm quosdā fcā diuisiōe pdcā alie ptes tpe refrectōis congregabūt i loco vbi tūc erit cor. q̄ pio formaī cor ir alia mēbra ꝛ phi. iz°. de aiab⁹ ꝛ sic dic Aluic. 3°. li°. de aialib⁹ c°. i°. ē p̄m mēbroꝝ i vita ꝛ ēt p̄m p̄ncipiū vēaꝝ ꝛ neruoꝝ: ꝛ ab ipo tāq̄ a p̄ncipio p° deriuaī p totū corp⁹ influētia aie vitalium moiuū cātiua. q̄ ab ipso p° est origo spūuz q̄ sūt dilatiui influētie ipsi⁹ aie circa cor. ꝛ alia mēbra congre ganī sic circa cētrū ꝛ est illud qō vltio morīr i hoie. Alij dīt q̄ hō refget vbi tūc erit caput. q̄ vt hr̄. ff. de reli. ꝛ sūp. fun. l. cū i diuersis ibi est hois sepultura vbi est caput ei⁹ sepultū. Amb⁹ ēt in glo. sup illō psal. Vide hūilitatē meā ꝛ eripe me. dicit q̄ cāp totū corp⁹ dirigit ꝛ sensibus iplet. ꝛ ibi exp̄sse vr̄ sibi attribuer̄ p̄matū inter oēs ptes toti⁹ corpis. Pōrea corp⁹ hūanū ñ refget nisi pp aiaz rōnalē. q̄ refrectio hois erit vbi ps corpis erit q̄ magis de ppiq° respicit opiones aie rōal⁹ hūt ē caput q̄ i capite sūt sensus tā interiores q̄ exteriores q̄ maxie deseruiunt opatiōnib⁹ rōalis aie. ꝛ si. n. tactus sit q̄s totuz cor⁹ diffusus. origo tñ eius proxima est a capite.

Articulus sextus

c Onsequenter q̄rit de. 6°. p̄ncipali. ꝛ circa h̄ q̄runtur tria. Pō° vtr̄ refrectio erit in vltio instāti tpis. 2° vtr̄ erit in nocte. 3°. vtr̄ notuz sit angel⁹ sub certitudine q̄tum tēpus est vsq̄ ad instans resurrectionis.

p Rimo oñdo q̄ refrectio nō erit i vltio istāti tpis. q̄ nūq̄ erit tpis vltimū istas. vt. n. dr̄. 4°. phi. mor⁹ nō pōt ee fine tpe. sed semp erit aliqs mor⁹ vel i padiso l' infero q̄ nō potit ee refrectio i vltio istanti tpis. Itē vt supi⁹ dcm̄ est illi qui i aduētu iudicis iueniēt mortui refgent p̄ores q̄z illi q̄ tunc iueniēt viui. sz in vltio istanti tpis nō p̄r ee p̄us ꝛ posteri⁹. q̄ l' illi vl isti refget aī vltm̄ istās tpis vel p°. Cōtra sz sniaz phi. 2°. de gñatiōe mor⁹ corpuz celestiū ē in his iferioribus cā nāl' gñationis ꝛ corruptōis q̄ q̄diu durabit erit i his iferiorib⁹ gñatio ꝛ corruptio sz durāte gñatione ꝛ corruptiōe nō erit refrectio q̄ ñ erit vsq̄ ad istans quo cessabit ille mor⁹ h̄ āt erit vltm̄ instās tpis. R° q̄ refrectio oiuz illoꝝ q̄ in aduētu xp̄i iueniēt mōtui erit i vltio istanti tpis p̄pe dci qō cessabit cessante motu celi vñ. apoc. 10. hr̄ q̄ angel⁹ iurauit. q̄ tps ñ erit āpli⁹ tps. n. p̄pe dcm̄ nō est nisi i motu p̄mi mobil sicut in sbō vt pz p phi. 2°. de gñone queniēt āt i ei⁹ vltio istanti erit refrectio mortuoꝝ vt stat⁹ corruptibilitatis ꝛ mor⁹ celi q̄ sibi q̄uenit sil' ee desinat ꝛ stat⁹ incorruptibilitatis ꝛ q̄es celi q̄ sibi q̄uenit sil' incipiant. illi āt q̄ in aduētu xp̄i iueniēt viui q̄si statiz p⁹ cessatiōez mor⁹ celi morieī. ꝛ pū p⁹ refgent. vt i mora ir media purgēt elci q̄ purgabile aliqd. hēbūt nec mireris q̄ p⁹ vltūz instans tpis. p̄pe dci pono morā hūte p̄ ꝛ posteri⁹. q̄ p⁹ illō istā. reanebit tps coit dcm̄ qō p̄segt quēlz motū sz quē mōz logt. Alu. de tpe. 5°. hr̄ gen. lōge aī mediū cū dicit q̄ tps cepit a creatura. q̄ ē creature mor⁹ ex alio i aliō p̄seqntib⁹ rebus quid āt sit tps proprie dcm̄ ꝛ coit. oñsuz ē l°. 2°. di. 2°. ex dictis pz r̄solutio ad argumenta.

f Ecundo q̄r vtr̄ refrectio erit i nocte i Et vr̄ q̄ sic Math. 25. Media nocte clāor ē fcūs ecce spōs⁹ vēit exite obuiā ei. Itē luce. 12°. in pabola p̄pat aduent⁹ xp̄i ad iudiciū ad quē tui furis ad domū sz fures de nocte coit veniūt g̃ xp̄s ad iudiciū nēiet ō nocte i suo āt aduentu erit refrectio mortuoꝝ. Cōtra r̄frectio xp̄i fuit exēplar refrectiōis nr̄e sz xp̄s nō refrexit de nocte sz i p̄ncipio diei. vt hītū ē li°. 3°. di. 12°. g̃ refrectō mortuoꝝ ñ erit de nocte. R° q̄ mor⁹ celi cessabit circa solis ortū lūa exīte i occidēte q̄ i rali dispositōe sol ꝛ luna credūt creari fuisse. ꝛ q̄ in illo istāti i quo cessabit mor⁹ celi queniēs refrectio mortuoꝝ excepti s paucis q̄ in aduētu iudicis iueniēt viui iō cōceden dū ē q̄ cois refrectio mortuoꝝ ñ erit i nocte q̄ tū exīb⁹ i orientē citi⁹ dies ē q̄s exīb⁹ in occidēte ꝛ mōtuoꝝ qdā refget in oriēte ꝛ qdā in occidēte: iō qdā r̄ refget de nocte p compatiōez ad locū in quo resurget tr̄'per. Comparationem tū ad locum vbi tenebit iudiciū erit i ortu solis añq̄ aliqs refgat. Ad p̄m in opp̄m dō q̄ sz glo. ibidē dr̄ ille clamor media nocte q̄ nullo sepante vel sciente. Ad 2m dō q̄ p tanto cō paī aduentui furis aduent⁹ iudicis q̄ sicut fur venit hora q̄ nō putaī vēt⁹ sic erit de aduētu xp̄i ad iudiciū: vñ ibidē dr̄ q̄ hora nō putatis fili⁹ hois veniet. q̄ aūt dīt refrectionē futuraz de nocte. hoc iō dīt q̄ erit i cōfinio noctis p̄cedētis. ꝛ dici seq̄ntis q̄ vesperā nō hēbit vl' pp rōes dcās i solutōe arg̃m.

t Ertio q̄r vtr̄ hoib⁹ l' angelis notū sit sb certitudine q̄tm tps ē vsq̄ ad instās refrectionis. R° q̄ vtute nāli. nec hoib⁹ nec angelis pōt h̄ ee sub certitudie notū q̄ ges celi ex cā nāli nō erit sz volūtaria. imo celū q̄tm ē de se cū sit figure rotunde ꝛ neq̄z graue neq̄z leue: ꝛ e⁹ motus sit circularis nec ex motu suo aliq̄ pfcōnē nālez acqrat i se aptū est q̄tm ē ex pte sua fine, fine mouen. q̄ tū mouet a monte volūtario. q̄ ē itelligētia vt hītū est li°. 2°. di. 14°. q̄ qdem itelligētia mouz sz ipiū creatoris ꝛ cessabit mouere ad ipuz eiusdē ges celi ex voluntate dīna depēdet quā ex puris nālib⁹ nez hoies neq̄z angeli sub certitudie pōt inuestigare. hoib⁹ ēt nō est notū p reuelationē q̄ qō aplis reuelare noluit nq̄ est pbabile q̄ alijs reuelauerit aplis aūt h̄ q̄rentib⁹ reuelare noluit imo eis rñdit vt hr̄ actum p°. Nō est vr̄z nosce tpa vel moīta q̄ pr̄ posuit in sua ptāte. q̄ vt dic̄ glo. ibidē hoc nosce hoibus ñ expedit sz ita vinant q̄si quotidie iudicandi dicit ēt glo. sr̄ illō. Luc. 12°. q̄ hora nō putatis: vltia⁹ horaz sēp ignorari voluit de⁹ vt sēp sit suspecta ꝛ ad eā sp p̄pemur. Utr̄ āt hoc btis angel⁹ sub certitudie p reuelationē notū sit qbusdā vr̄ q̄ nō dicit. n. Math. 24°. De die illa ꝛ hora nemo sit. nz angeli celoꝝ ni si p̄r solus. ibi dicit glo q̄ nulli scōr angeloꝝ. cōcessit ōs notiā h⁹ diei. Alij āt dīt q̄ h̄ intelligendū ē ō notitia q̄ resi p̄po gñe cognoscunt. q̄ in vbo videt hoc sub certitudine q̄ probabile est ipos in vbo videre nō tñ qō spectat ad eoꝝ gloriā essentialē. sz ēt qō spectat ad accidentalē. vñ vt ait. Aug. enchiridion. 36°. c°. Nouerunt angeli sci de deo docti cui⁹ veritatis eterna p̄templatione beati sunt q̄sti nūeri supplementū de gñe hūano integritas illius ciuitatis expectet. ex hac tamen auctoritate nō habet q̄ sciant sub certitudine quando ille numer⁹ iplebi

tur. sed tantum q̄ numerum electorū sciant

Articulus vltimus

c Onsequenter queritur de vltio pncipali ⁊ circa ꝫ̄ ꝯ̄runtur tria. ℙ° vtr̄ p⁹ resurrectionē cognoscet glz hō pcā que fecit. 2°. vtrum glūbet ptoerit legere in alteri⁹ cōscientia oia merita ⁊ demerita ꝓpa ⁊ aliena poterūt ab aliq⁹ sīl videri

p Rimo ostendo q̄ p⁹ resurrectionē non cognoscet quilibet hō oia pcā que fecit. In iudicio ñ ꝓponūt reo sua crīna. nisi vt sibi detur defensionis locus sz in extremo iudicio nō erit locus defensiōis malis cū ḡ eis reducere ad memoriaz oia pcā sua cēt sua ipis ꝓponere vī q̄ eis ad memoriā nō reducēt. Itē q̄nto hō pfcō r̄ē hz charitatē tāto magis dolet de his ꝓ quib⁹ cognoscet se deū offendisse. sz si in refrectione pfcōrez hēbūt charitatē ꝫ̄ habuerūt in hac vita ḡ si cognoscerent ea ꝓ quib⁹ aliq̄ deū offenderūt vehementer dolerēt q̄ō ipossibile q: vt hr̄ apoc. 21°. Dolor ñ erit vltra ḡ electi nō cognoscēt pcā que aliq̄ hūerunt. Itez reprobi nō cognoscēt bona que aliq̄ fecerūt q: de illis gauderēt. ḡ a sīli nec electi cognoscēt pcā que aliq̄ habuerunt ne de ipis dolerēt. Contra rōabile est vt accusantes. defendentes testificātes cognoscāt ea que vsuī in iudicio sz ꝑm ap̄m ro. 2°. in iudicio cogitatiōes erunt accusantes aut defendentes. ꝓscia vnicuiq̄ redderet testim⁹: cuz oia tā bona ꝫ̄ mala hoīum facta in illo iudicio vsabuntur oia hominis facta tam bona ꝫ̄ mala simul ad memoriaz reducentur. Itez. Aug. 20. de. ci°. c. 14. Quedam est itelligentia diuina qua fiet vt vnicuiq̄ opa sua vel bona vel mala. cuncta in memoria renocētur ⁊ mentis intuitu mira celeritate cernant vt accuset vel excusset suaz ꝓsciam. ℝ°. q̄ in iudicio cognoscet quilz hō omnia pcā que fecit. dictat. n. recta rō q̄ in iudicio tā illi contra quē datur sīa ꝫ̄ illi ꝓ quo dar manifestari ōbeat cā sīe. vt nō tm̄ assistentib⁹ appareat rectitudo sīe iudicis. sed ēt illr̄ ꝫ̄ quos ꝓfertur ⁊ illis ꝓ quibus ꝓferr̄. vt ēt isti maiorem rōnē hēant iustitiaz diligendi. ⁊ alijs non detur occasio contra sīam murmurādi. ⁊ iō in extremo iudicio mali cognoscent ea ꝓ qb⁹ dānabunr̄ ⁊ boni ea ꝓ quib⁹ premiabūr̄. est etiā specialis rō q̄ re mali cognoscēt sua mala q:. s. ex illa cognitione ampli⁹ affligentur ⁊ boni sua mala p̄terita: q: ex cognitione remissionis cor ampli⁹ cōsolabuntur ⁊ dinaz mīam collaudabūt. Unde. Greg. 4. li°. moralīuz ꝟsus finez exponēs illud psal. Mīas dñi in eternum cantabo ⁊c. quō mīas dñi in eternū cāt qui se miser fuisse ignorat. ⁊ si miserie trāsacte nō mēinit. vñ largienri mīe laudes reddit. Ad p̄m i opp̄m dō q̄ maior est falsa: nō tm̄. n. vt deī reo defensiōis locus ꝓponūr̄ sibi in iudicio cria sua sed etiā alia ꝫ̄ cā que i corpe cōis est dicta. Ad p̄m dō q̄ sicut dic Gre. vbi p⁹ plerūq̄z icolumitatis tpe ad memoriā dolores p̄terito sine dolore reducim⁹. ⁊ quo nos egros fuisse recolim⁹ eo nos icolūes pl⁹ amam⁹ erit ḡt in illa btitudine culpe mēoria ñ q̄ mentē polluat sz que nos letitie alti⁹ astringat. pōt ēt aliter dici q̄ cū act⁹ actiuor sit in patiēte dispositor ⁊ electi eo q̄ totaliter erūt pfci ꝓ gliaz erūt totaliter idispositi ad susceptiōē doloris displicentia quā hēbuat de suis pccis nullū poterit in eis cāre dolorē sicut poterat in hac vita qñ erant capaces doloris. Ad 3m. dō q̄ mali cognoscēt bona que aliq̄ fecerunt. nec. ex illa cognitione cōsolabūr̄. sed ampli⁹ affligent̄ magnus. n. dolor ē cū hō cognoscit se mlta pdidisse. vñ dicit. Boetius. 2°. li°. de cōsolatione. c°. 7°. q̄ in oi aduersitate fortune ifelicissimū genus est ifortunij fuisse felicē. Uel pōt dici q̄ reprobi p⁹ resurrectōez ita perfecti erunt in pena possessi q̄ oio erūt idispositi ad gaudij susceptionē. ⁊ ideo dato q̄ tūc eis placeant bona q̄ que aliq̄ fecerunt q: sciens se min⁹ punitos ꝫ̄ si ea nō fecissent illa complacentia nullum poterit in eis gaudium generare.

f Ecundo queritur vtr̄ quilibet poterit legere in alterius cōscientia. Et vī q̄ nō. puerb. 11° Qui fidelis est celat amici cōmissuz sed deus fidel est ⁊ omnes boni amici eius sunt. ḡ in resurrectiōe celabit oia pcā eor. Item solatium est miseris socios habeī in miseria. sed peccatū est maxia mīsia ḡ essent solatium reprobis. si in refrectiōe viderēt peccata aliorum. Item clarior est angelor cognitio ꝫ̄ hūana sed vt oñsum est li. 2°. angeli nō possūt legere in cōsciētijs nostris nō. n. possunt videre cogitationes nr̄as. ḡ nec in refrectione vn⁹ hō potēit legere in alteri⁹ consientia. Itē magr̄ huius di. c°. 4. nō irrōnabilit̄ puniri pōt pcā hicp pniaz tecta ⁊ deleta ēt illic tegi alijs cōtra glo. sper illud. i. cor 4. super illud. Manifestabit cōcilia cordiū gesta ⁊ cogitata bona vel mala tūc erunt aperta ⁊ q: tunc erunt oia nota oībus poterunt de se iudicare ⁊ de alijs. Item glo. sup illō apoc. 20. Libri aperti sunt dicit q̄ per libros poterūt intelligi consientie singulorum que aptē oībus erūt. ℝ°. q̄ in iudicio gliber p diuinā vtutem poterit legere i cuiuslibet consientia oia bona ⁊ mala que nūq̄ fecit ut oēs videāt q̄ in cuiuslibet dānatione ⁊ pmiatione de⁹ iuste pōderabit bona ⁊ mala cor que nūq̄ fecerunt. vt sic oībus appareat diuine iustitie rectitudo etiam i cuiuslibet dānatione ⁊ pmiatione ⁊ magnitudo lībtatis dine in bonor suor coītione oībus q̄tum in ipso fuit ⁊ magnitudo mīe in hoc q̄ electos suos a pccō purgauit. Ad p̄m in opp̄m dō q̄ illa auctoritas intelligenda est qñ manifestatio cōmissi cēt ad amici confusionē sed manifestatio peccōrum quā aliq̄ habuerunt electi non erit ad confusionē eorz imo omnes boni illa videntes pro eorum remissione. diuinam misericordiam laudabunt ⁊ ipsos electos q: per misericordiam viriliter surrexerunt ⁊ perseueraueraverunt. Ad secundum dicenduz q̄ in reprobis ex aliquo quod ipse videant nullam tūc poterit solatiū generari q: totaliter indispositi ad solatij susceptionem immo ex visione peccatorum p penitentiam in electis doleror affligentur recogitantes q̄ illa pcā sua si voluissent dolere per penitentiam potuissent cū adiutorio dei. Ad 3m dō q̄ illud argm bene procedit de cognitione naturali sz illa cogni. io qua quilibet cognoscet in iudicio alterius consientiā naturalis nō eīt sed hoc fiet super naturalī ꝓ vtutē dinā. Ad 4m dō q̄ aut ibi ñ ē assētiēdū magro. aut intelligit q̄ tegent̄ quo ad verecūdiam non quo ad notitiam.

t Ertio queritur vtrum oia merita ⁊ demerita ꝓpria ⁊ aliena poterūt ab aliquo sīl videri.

Respondeo q̄ a beatis quia videbunt in verbo poterunt omnia peccata simul in vno intuitu videri nō aūt a p̄bis q̄ ut oñsū est li. 2°. ⁊ 3°. intellect⁹ naturali virtute nō p̄t plura simul intelligere distincte ⁊ plene q̄uis pl̄a cognoscere possit sub rōne vna. oia tñ p̄dicta cognosc̄et reprobi in valde puo tempore quod notat per hoc q̄ dicit. Aug⁹. 20. de ci. c. i 4. q̄ mentis intuitu mira celeritate cernent. maxime ad hoc cooperante dīna virtute vt reprobi amplius confundant. De libro vite hic nihil tango q̄ de illo libro. 3. di. 21. satis dictum est.

c Jrca litteram cuius vrute excitabuntur mortui hic in q̄ibus expositiuz est potest tamen nō incongrue intelligi. ⁊c. Illa tamen opinio ꝓbabilior est q̄ dicit q̄ resurrectio fiet diliculo. Peccata hic per pniaz tecta ⁊ deleta ill' etiaz tegi alijs hoc expositū est i q̄nibus in solutōe cuiusdam argumēti hoz q̄ verius sit nō est hūani iudicij diffinire. Prima tamen opinio ē ꝓbabilior

Di xliiij

r Olent autez ſinulli. ⁊c. Superius determinauit magiſt̄ de conditionibus refrectionis. Hic determinat de cōditionib⁹ resurgentiuz ⁊ diuiditur in partes. 4. Prio determinat de cōditionib⁹ resurgēt̄iuz in gñali. Scō. in spāli de cōditionib⁹ bonoruz ibi. Hic aūt. 3°. in spāli de cōditionibus reprobozuz ibi. De reprobis. 4°. spāliter de cōditionibus aboztinoz ⁊ monstruozum ibi. Illud etiā. ꝑ° in duas. ꝑ° determiat de refgentiū statura ⁊ etate. 2° de integritate ibi. Nō. n. Illa pars que icipit ibi. De reprobis diuiditur i duas. Primo determinat de cōditionib⁹ reproboz ex pte corpis. 2°. ex pte aie ibi. Queri ēt. ꝑ° in duas. Primo determinat de corpuz reprobozum deformitate. 2° de i corruptibilitate ibi. Si vero. Illa ps q̄ incipit ibi Queri ēt diuiditur in duas. ꝑ° determiat ō cruciatu demonū. 2° de cruciatu aiaz. Cum autem.

Articulus primus

c Jrca hanc distinctionē querendū est de duobus p̄ncipalr. prio de cōditiōib⁹ refgentium in gñali. 2°. de q̄busdā p̄inētibus ad cōditionē maloz in spāli. De cōditionib⁹ aūt bonoz in spāli dicet di. 49°. Circa p^m quer̄untur. io. ꝑ° vtr oia mēbra corpis resurgent. 2° vtr oēs hūores. 3° vtruz capilli ⁊ vngues. 4° vtrum totuz q̄ est de vitate humane nāe resurget in eo in quo est. 5° vtr ex natura cuiusz mēbri reintegrabit̄ idez mēbruz in nūero. 6° vtr corpora resurgentium refgent cū deformitatibus suis. 7° vr^m illa corpora erunt calida vel frigida 8° vtr oēs resurgent in eadē etate. 9°. vtrum oēs refgēt in eadē statura. 10. vtr oēs refgēt i sexu virili

p Rimo oñdo q̄ nō oia mēbra corpis resurgent. q̄ illa mēbra corporis sunt frustra que nullū vsuz p̄t habere. sz in refrectione mēbra generatio deseruiēt̄ia ⁊ expulsioni supfluitatū: nullum tunc vsuz habē poterūt. cū g̃ in operatione dei nihil fit frustra mēbra talia nō resurgent. Itē si intestina resurgent aut resurgēt plena aut vacua nō plena. q̄ illle superfluitates quaz sunt contenta nō resurgēt. nec vacua q̄ inconueniens est ponere vacuū: g̃ nō resurgent Contra magister p̄cedēti di. c. vltio dicit q̄ homes resurgent sine diminutione mēbroz oia hūani corporis hituri mēbra. R° q̄ omnia mēbra corporis resurgent. vnde glo. super illud. 1. cor. 15. Mortui resurgent incorrupti dicit. i. sine aliqua diminutōe membroz cuius duplex est ratio vna pfectio nature. alia rectitudo dīne iustitie que exigit vt omnia membra corporis eo q̄ ab aia fuerunt perfecta cuz ea puniantur aut premient: Ad p^m in oppositum dō q̄ maior est falsa q̄ ⁊si non possint vsum habe quo ad vsum actuum ꝓz quem est agere tamen sūt necessaria ad perfectam integritatem nature ⁊ etiam patientur passiones doloris in inferno vel delectationes honestas in paradiso. Ad scōm dō q̄ intestina nō resurgent vacua sed plena nō sordibus sed plena aere vel puris humoribus.

r Ecundo que ritur vtrum omnes humores corporis resurgent. Et vr q̄ non quia non sunt de substantia corporis. sed sunt immediatuz nutrimentū membroz scōz phi. i. de somno ⁊ vigilia. sed nihil resurget in corpore nisi q̄ō est de substantia eius q̄ alia nūq̄ fuerunt ab aia perfecta ergō humores nō resurgent. Item tunc non erit necessari⁹ usus nutriendi sed vt iam dictum est humores nō sunt nisi corporis nutrimentum: ergo si resurgent essent superflui. Contra in sacramento altaris substantia vini conuertitur in sanguinē corporis x̄pi. ergo in christi corpore resurrexit sanguis ergo a simili i corpibus aliozum cum resurrectio christi fuerit nre resurrectionis exemplar. Respondeo q̄ proprie loquendo differentia est inter humores ⁊ humiditates: humor enim dicitur p̄out cōtinetur in magnis venis. humiditas autez est extra magnas venas. ⁊ hec est humiditas scōm. Aluic. io de animabus capitulo de humoribus ⁊ humiditatibus triuz modoruz. Una illaruz est humiditas que dispargitur per mēbra sicut ros. ⁊ hec est in foraminibus parnaruz venarum que miserabile p̄t dici seu capillares secunda humiditas est illa que est propinqua coagulationi: ⁊ incipit dealbari. ⁊ non peruenit ad complemētum. 3ª. est illa que iam est dealbata habens vltimam perfectiōem quam natura intēdit in humorem quia iam est incorrupta membris. ⁊ pertinet ad mēbri complerionem pp quod ab aliq bus dicitur tenella ps seu mollis substantie mēbri ⁊ prima humiditas vocatur ro[illegible]. 2ª autē cambiū. 3ª glutem. Dico ergo q̄ humores qui sunt sanguis. colera fleuma. melancolia resurgent sicut habetur ex sententia. Aug. i. li. retrac. c. 16. ⁊ li°. scōo. c. 3. c^a ratio est. quia illi humores sunt in corpore non tantum p̄pter necessitatem nutriendi ⁊ restaurandi deperditum. sed etiam quia eorum debita p̄pportio iuuat ad debitam membroz operationē. ⁊ rōne sue forme. ⁊ quia in eis est aliqua influentia virium ipsius anime q̄uis ab ipsa anima per essentiaz non perficiantur: sunt etiam ad virtutis naturalis ostensionem ⁊ ad corporis maiorem decorez. ⁊ ad eius secundariam pfectionem. ⁊ ideo resurgent in q̄titate que conuenit decori corporis non enim existimandum est q̄ oporteat resurgere quicquid de humoribus per minutionem emittimus humiditas autem illa que dicitur ros. ⁊ illa que dicitur cambi

um nõ resurgent q: sũt i via trãseundi de forma humiditatis in formam mẽbri. quia tũc partes oẽs i suis formis stabilientur. 3° vero humiditas que dr̃ glutẽ resurget cũ mẽbris eo q̃ iã pertinet ad ipsorum ꝓplerionem humiditates vo supfluę idiuiduo sunt trium mox. Quedam quã nã intẽdit abiscer ab indiuiduo tãq̃ nocitiua sibi. sicut vrina ⁊ sudor ⁊ similia. Quedã quã natura intendit separe ab idiuiduo per actũ gñatiue ad seruationẽ spẽi in alio indiuiduo vt est semen. Quedã quaz natura ordinat ad nutrimentũ alterius indiuidui cuiusmodi ẽ lac quo nutritur puer post natiuitatẽ ex vtero ⁊ mẽstruaz quo nutritur iam ptus in vtero ⁊ tales humiditates nõ resurgent eo q̃ nõ sunt ad corpis indiuidui in quo sunt ad decorem. nec ad perfectõez eius ⁊ q: nõ pertinẽt nisi ad statum homis corruptibilez Ad p^m in opp^m dõ q̃ q̃zuis nõ sint plene de substãtia corporis eo q̃ a forma corporis cõpletiua p eẽntiam nõ informẽtur tñ cõferunt ad secundariã corporis perfcõnez ⁊ decorem. Ad 2^m dõ q̃ q̃zuis nõ resurgent propter necessitatẽ nutriendi tñ resurgẽt ꝓpter alias cãs que in corpore ꝙnis dicte sunt.

t Ertio queritur vtr̃ capilli ⁊ ungues resurgent. R° in corpore quedam sunt de pricipali intẽtõe nature vt ea que sunt necessaria ad nature operationem. Quedam autem sũt de secundaria nature intentione. vt, ea que sunt ad predictorum conservationem ⁊ decorem vt videbim⁹ folia in arboribus. vnde ⁊ dicit phũs. scõo de aĩa q̃ folium corticis est cooperimentũ cortex aũt fruct⁹. sic in humano corpore sunt capilli ⁊ vngues: pili aũt barbe ꝛm Aug. 22°. de. ci. c. 24. nõ sunt ꝓ iuuamẽto. 3z ꝓ virili ornamẽto. q: in hoie nõ tñ resurget illud qõ est de prima ria eius pfectione ⁊ prima nature intentione sed ẽt illud quod est de secundaria eius pfectione. ⁊ secundaria nature operationis intẽtiõe ⁊ ideo vngues pili barbe ⁊ capilli resurgent. vnde Math. 10. vestri capilli capitis oẽs numerati sunt ⁊ Luc. 21°. Capillus de capite vr̃o nõ peribit. resurgent tñ vngues pilli barbe. ⁊ capilli in illa quantitate que magis erit ad ornamẽtũ corporis ⁊ decorez vñ nõ est intelligeuduz q̃ resurgat qcqd per tonsuram ⁊ rasuraz de predictis ãmotũ est q: sicut dicit Aug. enchiridion. 5. 2. c. ⁊ recitat magr̃ h⁹ di. e. 2. In decor aliquid nõ erit: nec tamẽ intelligendum. est q̃ resurgant ꝓpter eorum que sunt de p^a intẽtõe nature ꝓseruationẽ. q: corpora resurgent incorruptibilia. 3z pp ornatũ ⁊ decorẽ ⁊ scõariã nãe pfcõnem

q Arto queritur vtruz totum illud qõ fuit de veritate alic⁹ nãe hũane resurgat in ipso. Et vr̃ q̃ non impossibile est q̃ idem resurgat in hoibus diuersis. sed illud quod est de veritate humane nãe in hoie vno põt fieri de veritate hũane nature in alio per actũ nutritiue q: possibile est vnũ hoiez nutriri de cãnib⁹ humanis. sed caro que fit de nutrimento effic̃r de v̄itate hũane nãe q: ab aĩa humana ĩformat̃ g̃ nõ resurgent in quoz qcqd in eo fuit de vitate hũane nãe Itẽ vt oñsum est li. 2°. ⁊ di. 30. semen est de supfluo alimenti. 3°. de digestione digesti. g̃ si vnus hõ nutriatur carnib⁹ hũanis in illo gñabitur semen carnibus aliorum hoiuz ex quo semine ali⁹ poterit generari. cũ g̃ caro generata ex semine maxie sit de vita

te humane nãe ipsius geniti illud idẽ in numero q̃ primo est de veritate humane nature vno fieri potest de veritate humane nature in alio per actũ gñatiue ꝓsuppposito actu nutritiue: g̃ nõ resurgẽti quolibet hoiẽ qcqd in ipso de vitate humane. aut idem in numero resurget in diuersis hoib⁹. quod est impossibile idẽ materia est de vitate hũane nature. q: est de essentia compositi ſm. Aluic. 5. metbe. c. 5°. sed in gñalibus ⁊ corruptibilib⁹ possibile est eandẽ materiam in nũero primo esse partẽ vni cõpositi ⁊ postea partẽ alterius g̃ tota materia. vnius hũani corporis fieriõpotest materia alterius ⁊ tunc arguo vt pri⁹. s. q̃ na resurget in quoz qcqd in ipso fuit de vitate hum ne nãe ant q̃ idem numero resurgeti diuersis quod est impossibile. Item caro que fit de nutrimento deperditur cõtinue ⁊ per nutrimẽtum cõtinue restauratur. sed vtraqz fuit de veritate humane nature q: vtraqz fuit ab aĩa informata ergo si totum quod fuit in aliquo de veritate humane nature resurgeret in eodem corp⁹ resgeret minus de ꝓssum aut immoderate magnũ quorum vtrũqz ẽ incõueniens. Item costa ade qua Eua formata fuit primo fuit in Adam de veritate humane nãe postea in Eua ergo aut Eua ñ resurget aut ñ resurget in Adam quicqd fuit in eo de veritate humane nature q: idem in numero nõ resurget in diuersis. Lõtra Aug⁹. 22. de. ci. c. 19. nihil quod naturaliter ierat perituz cuicũqz corpori existimandum est sed quicquid est de veritate humane nature in aliquo sibi naturaliter ꝓuenit ergo de hoc illi perituz est. Itez si nõ resget in corpore qcqd fuerit de veritate hũane nãe in eo nõ resurget integruz. sed sicut dicit magister hui⁹ di. c. 3. Reintegrabitur nãlis sb̃a corpis ergo i quolibet resurget qcqd fuerit de veritate humane nature i eo. Item ratiõabilius est q̃ resgat i quoz quicquid fuerit de veritate humane nãe i eo q̃z oẽs eius capilli sed vt prehibitũ est capill⁹ de capite ñ peribit. g̃ resurgere i quolibet qcquid de veritate humane nature i ipso fuit. ℟°. sicut ostẽsum est libro scõo. di. 30. nõ tñ in hoc homie est de veritate hũane nature eius caro generata ex semie sed etiam caro que fit de nutrimento. q: vtraqz est de essentia humane nature in ipso q̃zuis modo differẽti q: prima caro ꝑncipali⁹ est de vitate hũane nature q̃z alia vt ibidẽ satis aperte declaratum est dico ergo q̃ qcquid est de veritate humane nature mõ. primo i quolibet i eodem resurget q̃ztum ad formã nõ oportet tñ quod totum resurgat quantuz ad materiam sed sufficit q̃ resurgat quantum ad aliquaz eius partem ſi de alia parte fuit homo alius generatus deus. n. vl' per multitudinem illi⁹ nãe materie vel aliunde vel de nihilo sicut ei placuerit tantum supplebit de materia quanta fuit, illa pars de qua fuit homo generatus nec prciudicabit idẽptitati eiusdem corporis in numero cum videamus eundem hominem habere corpus idem in numero in iuuentute ⁊ senectute nõ obstante q̃ partes 3z materiam fluunt ⁊ alie subſtituunt̃. secũdm sñaz phi. libro. i. de generatione. Si autem loquant̃ de eo quod est de veritate humane nature modo secũdo cuius modi est caro facta de nutrimento: sic etiam dico q̃ non oportet q̃ totum illud quod fuit de veritate humane nature resurgat quantum ad materiam quia talis materia continue deperditur ⁊

per nutrimentum restauratur. ⁊ sic si totum resurgeret resurgeret corpus nimis depssuz aut imoderate magnū. vt ostendebat quartū argum^m ad p̄mā p̄tem. Sed vt^m tota illa caro resurgat ḡtum ad formā dubiū est pp diuersos mōs ponēdi carnez fieri de nutrimēto si. n. p tāto caro dicat fieri denu trimēto. qz matia nutriēti expoliat oi forma sua. ⁊ fit sub forma nutriti p̄existēte absqz hoc q aliqua forma educat de potentia materie nutrimēti. tunc planū est q per nutritionē nihil accreuit eēntie forme cānis qr tota eēntia forme cānis. forme dico educte de potētia matie q̄ nūqz fuit in hoīe a p̄ncipio sue repossitionis in spē vsqz in finē vite sue educta fuit de seie. ⁊ sic oz dicere q tota caro que nūqz fuit hois in eo reſget ḡtū ad formaz si aūt ponat aliq̄ pars forme carnis icōplete educi de materia nutrimēti. ⁊ carni p̄existi vnir. ⁊ per aliaz intellectiuā pficitur tunc oz dicere q nō tm fuit caro nutrimētalis ḡz tū ad eius materiā sed ēt ḡz^m ad formā. ⁊ q q̄si cōtinue per nutrimentū illō depditū restaurat: ⁊ ꝑz hoc nō est dō q tota caro nutrimētalis resurgat i quolz ḡz^m ad formā icōpletā: sicut nec ḡz^m ad materiam Alij aūt dicunt q materia sit tota substātia rei gnabilis ⁊ corruptibilis ⁊ illa iterꝝ resolui in materiaz ita q materia nō est de essentia substantie in quam trāsmutatur eēntia. ⁊ ita nihil pōt esse de essētia substantie vnius idiuidui qō fuit de essentia substātie alterius ⁊ ꝑm istos substantia gnabilis ⁊ corruptibilis ꝑ tanto dicit cōposita ex materia ⁊ forma qz ipsa substantia est resolubilis in eā: ⁊ ḡuis hec opinio videatur esse ꝺ phi. i. phi. dicentē materiā eē ingnabilē ⁊ incorruptibilē. ⁊ contra hoc qō coiter dr ⁊ tenetur q substantie gnabiles ⁊ corruptibles cōpossite sunt ex materia ⁊ forma ita q materia est de essētia eius tī est valde cōsona resurrectioni eiusdē hois i numero ḡtum ad totum illud qō fuit de ei^o eēntia Alij aūt facilius ⁊ clarius se expedientes de p̄ncipali qōne dicunt q sicut resurrectio nō erit per nāz sed per dinā prouidētiaz ⁊ potentiā sic ipse ꝺs supnāliter ꝓhibet ne aliquid de carne radicali. hoc est de carne fcā ꝺ semie cōuertat in semen ⁊ iō ḡuis caro radicalis vnius possit esse nutrimētum alterius nō tamen de illa pōt alius homo generari. ⁊ iō concedunt q tota caro radicalis vnius cuiusqz ḡz^m ad totam formā ⁊ totā materiaz resurget in eonec p̄cise indicat vnitati materiali illius q de ea virtus fuerat. qz caro nutrimētalis fluit ⁊ refluit absqz p̄iudicio idēptitatis in numero illius qui nutritur. Ad p^m iu opp^m dō q si aliquis carnibus humanis nutriatur illa caro redderetur illi hoi in quo caro hūana primitus esse cepit ⁊ deus illi qui de illis carnibus nutritus fuerat restituet q̄quid de p^a sua carne perditū fuerat. vnde. Aug. xx^o. de. ci. c. xo. loquens de illo qui fame cōfect^o atqz cōpulsus vescitur cadaueribꝰ hoīum dicit. Reddet caro illa homini in quo esse caro hūana primit^o cepit ⁊ infra sua vero illi cui fames exmanierat ab eo q pōt etiam ex alla ta reuocare reddere. ḡuis ⁊ si oibus perijsset mōis ne nulla eius materies in vllis nature latebris remansisset: vnde vellens eā repare oipotēs. Ad z^m facilius est soluere scōm opionē tertiā qz ꝑm eaz ḡz uīs caro radicalis possit comedi nō tamen pōt in semen conuerti dīna. puidentia exibente. Vel potest dici ꝑm opinionē aliam q si quis nutriretur carnibus humanis quib^o statim cū reponit in spē. ita vt nullo alio nutrimento vteref. ḡuis semen in eo taliter fieret de carne radicali alioꝝ hoium adhuc homies comesti ⁊ hoies ex eoꝝ carnibus gnati idē in numero resurgerent. qz de quolz corpore hominuz comestoꝝ pars cōuerteretur in sbām comedentis per actū nutritiue. ⁊ sic totuz nō posset in semen cōuerti. ps g̃ materie corpis comesti de qua fuit alius homo g. nitus in illo resurget qz aliter idē in numero resurgere nō posset. ps aūt alia que in sbāz comedentis per actū nutritiue esset conuersa in p̄mo resurgeret. qz in ipso būt eēntialioꝝ ordinē ad resurrectiōem tī qz p̄mo ab aīa illius fuit informata ⁊ perfectius qz vt hituz est li. scō. Caro facta ꝺ nutrimento. seu materia nutrimenti nō ita pfecte nec ita principaliter perficitur ab aīa: sicut caro facta ꝺ semine. Illud aūt qō deerit de parte matie illi ꝺ cuius carnibus alius homo fuit gnatus. deus aliunꝺ supplebit: vt in corpore qōis dictuz est: Ad z^m dō q impossibile est totam materiā necessariam ad repositionē hois in spē que dicitur naturalis fieri materiam radicalē carnis hois alterius. qz hoc nō posset fieri nisi mediante semine natura autem per actum nutritiue p̄ius conuertit partez de nutrimēto in sbām nutriti ⁊ post hāc alia pars reponat vt de illa fiat semen ordinatuz ad ꝓseruatōez spēi per gnonez alteri^o individui. Ad 4^m pz quid sit dō ex dictis in qōne. Ad 5^m dō q illa costa nō fuit in Adam ꝺ veritate humane nature necessarie ad repositionē eius in hois spē. sed fuit ordinata ad multiplicationem spēi per ei^o supnālem transmutatōez in mulierez vnde materia illius coste in Eua reſget ⁊ non i Adam. Scōm aūt argumenta ad p̄tez secundaz que ostendere videnf q idē homo in nūero reſget ḡz^m ad totā formā. ⁊ ḡz^m ad totam radicalem eius materiā que p̄cessit repositionē eius in spē scda opinio que posita est in corpore qōis videf vior ḡz p̄ma qz ꝺm primaz aliquis resurgeret nō idē in nūero ḡz^m ad materiam nisi sicut ps ⁊ totuz que nec taliter idem sunt in numero diuersa vt trahi potest ex his que videf dicere phūs primo li. phi. ponendo tī q materia nō sit de essentia cōpositi vt tactū est cessant multe difficultates que tacte sunt.

q Vinto queritur vtrum ex materia cuiuslz membri reintegrabit idē mēbrum in numero. Et vī q sic. Eze. 37°. dicitur. Accesserunt ossa ad ossa vnūqdqz ad iuncturam suam ergo in resurrectione ad reformationē cuiuslz membri redibit eadem materia in nūero de qua p̄ius fuerat factum mēbrum. Item mēbrum nō hūs materiam eandem in numero quam p̄ius habuit nō est idem membrum in numero qz materia est de essētia compositi. ergo si membrum ſ reformetur ex eadem materia in numero de qua p̄ius formatum fuerat nō resurgeret membrum. idem in numero: ⁊ ex cōsequenti cum corpus sit cōpositum ex membris. ⁊ compositum nō possit idez in numero redire. nisi ptes redeant eedem i numero nō resurgeret idem corpus in numero quod. falsum est. Contra aug. euchiridion. 5o. c°. ⁊ recitat magister huius di. c°. 2°. Terrena materies que discedente anima fit cadauer. non ita resurrectione reparabitur vt ea qae dilabuntur ḡuis ad corpus redeant vnde dilapsa sunt ad easdem q°qz corpoz ſ

partes vbi fuerunt redire necesse sit. Item accūs nō variat essentiam rei sz situs materie in corpore accedēs videt substātie corpis. g̃ si i resurrectōe variat ñ, ppter hoc erit alia i nūero subā ipsi⁹ corporis ℟°. qi materia mēbri est cōsiderare illō qō est de necessitate ad debitā mēbri psistentiā: z illō qō ibi ē de supfluitate cōtingit. n. qñz mēbrum. plus hre de materia q̃z pueniēs sit forme ei⁹ p^m redibit ad idē membr̄ i numero qz reformatio dz rūdere formationi si tū aliter fierz nihilomin⁹ vī qbusdā q̄ possz idē corp⁹ in numero resurgere. ex quo rediret toti⁹ eadez materia i numero z eadē forma i nūero que sunt essentiales ptes cōpositi qō cōsentire vī. Aug. 22. de. ci. c. 19. vt pz per exe^m qō ibidē ponit de vase facto de limo z postea in eundē limū redacto. z ō eodē limo itez repato vbi dicit q̄ ad hoc q̄ redeat idem in numero nō oz q̄ illa ps materie que p⁹ ēat in fundo itez ponaf in fūdo nec illa que fuit in ansa itez ponaf in ansa. sed sufficit q̄ totū repetur de toto z euchiri. 51. c° sile dicit de statua redacta i massā z itez de eadē massa repata illud aūt qō ē desupfluitate ad idē mēbr̄ in numero nō redibit. sed ad aliō mēbr̄ si in illo fuit defectus materie si aūt cuilz mēbro esset supfluuz. z toti corpori illud nō resurgeret qz talis supfluitas ex errore accidit z defectu natur̄ Arr^a ad ptē primaz procedunt de materia cōueniēte forme mēbri z bone psistentie eius. Auctoritas. Aug. ad ptē scōaz allegata procedit de materia supflua forme mēbri. quod patet qz imediate sic subiungitur. aliogn si capillis redit qō taz crebra tōsura destruxit si vnguib⁹ q̄ totiens depsit exectio immoderata z indecēs cogitantibz resurrectionē carnis z iō nō credentib⁹ occurrit īfirmitas. Ad z^m dō q̄ q̃uis situs pcīuz in loco eēntie corpis sit accītalis tū situs eaz in toto ipsi toti est essentialis. Vel pōt dici sm alios q̄ ar^m nō pl⁹ cōcludit. nisi q̄ ad reintegrationē eiusdē corporis in nūero easdē partes materie ad easdē ptes corporis redire in quibus p⁹ fuerāt nō est necessariuz qō concedūt sed ex hoc nō sequiť q̄ nō sit cōgruuz z hi ēt dicunt ad z^m ar^m ad partē pmā q̄ probari vī hoc esse necessariuz q̄ ñ procedit qz partes eēntiales que sunt materia z fō ma totius pncipalius z imediati⁹ respiciūt cōpositi eēntiam q̃z ptes q̃titatiue z integrales z iō ad hō vt idē corpus in nūero rsurgat sufficeret q̄ pncipia essentialia que sunt materia z forma toti⁹ reuertantur eadez in nūero ēt si eedē ptes materie ad easdē ptes corpis integrales in qb⁹ p⁹ fuerant ñ reuertenť.

¶ Exto querit vtz corpora resgent tiū resgent cū deformitatibus suis. Et vī q̄ sic. Cicatrices sūt deformitates in corpore sed corp⁹ xp̄i resurrexit cū cicatricibus. vt pōt accipi ex his q̄ habenť. Jo. 20° ergo multo fortius alia corpora resurgent cū suis dō formitatbus. Itē quoruñdaz corpuz sunt alique dō formitates naturales. sed sm. Aug. 22. de ci. c. 19°. Nihil qō nāliter inerat alicui corpi est illi pariturū ergo quorundā corpora resurgent cum aliquibus dō formitatibus suis. Contra ap⁹ primo corintios decimoquinto. Mortui resurgent incorrupti ergo resurgent sine deformitate proueniente ex diminutione ergo a simili sine deformitatibus alijs. Itē Augusti. euchi. 5 2°. c. z recitat magister huius di. c. 3°. Resurgent corpora sanctorum sine vllo vitio sed deformitas vitium est ergo resurgent sine vlla deformitate. ergo a simili z corpora damnatorum quia sicut cum corporibus sanctorūz comunicabūt in natura ita comunicare debebunt in dispositionibus corporalibus eis conuenientib⁹ secundum ordinē nature. Respondeo sicut accipi potest ex sententia. Aug. 22. de. ci. c. 19. Omnis deformitas reducitur vel ad illam que est ex parte colōris vel ad illam que est ex parte figure vel ad illam que ex parte diminutionis partium vl ad illam que est ex parte superabundantie. dico ergo q̄ quocunq̄z predictorum modoz de formitate accepta corpora electoz sine omni deformitate resurgent qz omnis deformitas ad aliquid vitiū nature pertinet sz ℞. Aug. eodem. c. vbi pus. z euchiri. 5 2°. c. Corpora sanctorum resurgent sine vllo vitio seruata itegritate natura corpora aūt dānatoz resurgent sine deformitate que ex parte diminutionis ptiū qz indistincte dicit ap⁹ q̄ mortui resurgent incorrupti sed vtz resgent sine deformitatibus alijs dubium est: z dīt quidā nō imo manebunt i eis deformitates ad maiorem pfusionē eoz. Alij dīt q̄ resurgent sine illis qz in reparatione corporis resurgentis magis attēditur nature perfectio q̃z cōditio que fuit p⁹ hoc tū Au⁹ euchi. 5. 4. c. z recitat magister in lra huius di. c. 4. indetermiatū relingt dicens q̄ nos fatigaī nō dz eorum incerta hitudo vel pulchritudo quoz erit certa. z sēpiterna dānatio. Ad p^m in opp^m. dō q̄ sm. Aug. 22. de. ci. c. 20. cicatrices in corporibus martyrum nō erit deformitas. Ad z^m dō q̄ dō formitates predicte insunt ex debilitate seu vitio nature. vbum aūt. Aug. intelligitur ō hoc quod nāliter inest sm debitum. rectum ordinē nature vī z in principio illius. c. dicit ita nihil periturum esse de corpore vt deforme nihil sit in corpore. Ad p^m ad partem secundam potest dici secundum illos q̄ tenent corpora damnatorum resurrectura cū alijs deformitatibus ab illa que ex partium diminutione. quod nō est simile de illa z de alijs. quia illa magis contrariatur integritati nature q̃z alie. Ad z^m satis patet qd sit dō in questione. quia resurrectio nō tantuz est futura propter reintegratiōz nature sz etiā pp perfectiorem retributionem z meritorum z demeritorum. Jō q̃uis corpora electorum z reprobōrum sint resurrectura comunicātia in natura non tamen in qualitatibus superadditis quia qualitates in quibus resurgent corpora damnatorum erunt ad eorūz amplioré confusionem. z ille in qb⁹ resgēt corpa elcōz erunt ad eoz amplioré honorē.

¶ Eptimo queritur vtrum illa corpora erunt calida vel frigida. Et videtur q̄ nec calida neq̄z frigida. quia sm phñ 2° de generatiōe. Caliditas. frigiditas. humiditas. z siccitas sunt qualitates prime z causa aliarum qualitatum. inter quas phūs ibidem enumerat grauitatem z leuitatem sed pōita causa ponitur effectus cum ergo scōm. Aug. 22. de ci. c°. it°. Al corporibus electorum auferetur grauitas ex quo pōt argui a simili q̄ a corporibus damnatorum etiā auferetur leuitas: videtur q̄ nec corpora electorū nec corpora damnatorum erunt calida vel frigida. Itē corpora electorum z damnatorum resurgent incorruptibilia vt inferius ostēdetur. sed omne compositum ex qualitatibus contrarijs primis que sunt.

caliditas.frigiditas.humiditas.siccitas:est cor̃n ptibile.qr cãnt in cõposito mutuaz actionẽ ⁊ passio nẽ ḡ tales qualitates in corporib⁹ nõ resurgẽt. Itẽ ſm. Aug.xx° de ci.c°.ii. Natura corpuz electoꝝ ire frectione fiet cõueniẽs celo sed natura locati ñ põt fieri cõueniẽs loco nisi fiat ꝓformis eidẽ cũ ḡ ꝟz do ctriazphi p° celi mundi. Ceiũ fit eleuatũ sp oẽz ꝟrie tatẽ segk̃.q̃ prędcẽ.4.q̃litates cũ sint ꝟrie nõ ert sal tẽ in corporibus electoꝝ. Cõtra vbi est effcũs ⁊ cã sed color cũ sit de nũero scõaꝝ qualitatũ cãt exq̃ttu oꝝ q̃litatib⁹ ꝓmis. vñ exeessus frigiditatis cãt al bedinẽ:excessus coloris nigredinẽ sed corpora reſ gent colorata sicut exprẽsse dicit. Aug. de corpibus electoꝝ.xx°. de.ci.c°.19. ḡ segtur q̃ resurgent cũ q̃t tuor q̃litatibus ꝓmis. Itẽ phi.2°.de gĩa.4.supza dicte q̃litates sunt prime q̃litates tangibiliũ.ſz cor pus xp̃i post ſſurrectionẽ fuit tangibile. vñ luc. 24. habetur q̃ dicit discipulus. Palpate ⁊ videte. qz spũs carnẽ ⁊ ossa nõ hz.sicut me videtis hr̃e.ḡ cũ ñ sit ponere posteri⁹ siue ꝓius in corpore xp̃i post reſ rectionẽ fuerunt.4: qualitates prime ḡ a sili in reſ rectione cõi erunt corporib⁹ alioꝝ. R° q̃ in corpo ribus resurgentiũ tã electoꝝ q̃z reprobozum erunt caliditas.frigiditas hnmiditas. ⁊ siccitas ſz q̃ ne cessarie sunt ad hũanã cõplexionem. dicit.n. Aui. io.li.de ąialibu .c.de cõplexione in vli.q̃ cõplexio est res accidens ex ꝟriaruz qualitatum operatone certũ est aũt q̃ corpora reſgent cõplexionata. Pre terea nã ossiuz est q̃ magis sint ficca q̃z natura car niũ hũidioꝝ q̃z natura ossiuz:⁊ nã cordis calidioꝝ q̃z nã cerebri:⁊ nã cerebri hũidioꝝ.ḡ nã mẽbroꝝ exigit q̃ corpora resurgant in q̃litatib⁹ supradictis.nõ tñ dico q̃ ille q̃ttuor qualitates sint elemẽtares. ſz ali quo mõ sunt illis siles ⁊ ſm q̃ cõpetit hũane cõple xioni illaꝝ vtute participantes diffozmit tñ reſgẽt in corporibus electoꝝ ⁊ reproboꝝ qz in corporibus reproboꝝ.⁊ si nõ poterunt actionez ⁊ passionẽ cãre ordinatas ad vite corpalis corruptionẽ poterũt tñ in eis cãre actionẽ ⁊ passionẽ ordinatas ad afflicti onẽ. vt inferius oñdetur neutꝝ aũt istozum potert i corporibus electoꝝ. Ald p^m in opp^m dõ q̃uis ꝑme q̃ttuor qualitates tangibiliũ sint in corpe cã grauitatis.tũ talẽ effectũ deus separe põt a tali cã. vt mlꝫ tipliciter Aug.in codẽ.c. oñdit per quẽ aũt mõz au feretur grauitas a corpibus electoꝝ inferius oñde tur cũ de dote aglitatis querek. Ald 2^m dõ q̃ ille q̃li tates in corporibus nõ causabunt mutuã actionem ⁊ passionẽ ordinatas ad corpuz resolutionẽ vt infe riuis oñdetur:cũ quereẽ de dote ipossibilitatiſ Ald 3^m dõ q̃ nõ oz locatũ conformari loco:nez in nã ne q̃z in qualitatib⁹ loc⁹.n.ignis est cõcauuz orbis lũe ⁊ tamen ignis in orbe lune nõ ꝓueniunt in nã neq̃z in qualitate. Ignis.n.est leuis ⁊ orbis lune ẽ nz gra uis neq̃z leuis oz tamen locatũ cõmensurari imedi ato eius loco.qõ ḡ dicit. Aug.q̃ corpa electoꝝ fient ꝓueniẽtia celo nõ est intelligẽdũ q̃ sint celestis nãe qz tunc in spẽ eadẽ nõ reſgerent ſz qz reſgẽt incorru ptibilia ⁊ passibilia ⁊ sine grauitate:⁊ ideo erũt cõ ulenientia ad hitandũ in celo: Argumenta ad ptez aaiam gratia conclusionis possunt concedi primuz temen paꝝ valet qr caliditas,⁊ hũiditas sicitas.⁊ frigiditas a phi.1°. de generatione nõ dicuntur p^m q̃litates. nisi i genere qualitatũ tangibiliũ color aũt nõ est de genere qualitatũ tangibilium.

Ctauo queritur vtruz oẽs resurgent in eadem etate. Et videk q̃ nõ qz etas aut accipik ꝓ toto tpe quo homo vi xit. aut ꝓ vtute seu statu quẽ i aliquo tpe habuẽit sed primo mõ nõ resurgent oẽs in eadẽ etate qr nõ oẽs quali tpe vixerunt. nec mõ.2°. qr nõ oẽs resur gẽt in equali vtute ḡ nõ omnes resurgent in eadez etate. Item a reſgentibus nihil auferek q̃ in eis fuerat dignitatis. ſz sic dr̃ prouerbi..16. Corona di gnitatis senectus.ḡ senes resurgẽt in senili etate ſz iuuenes non resurgent in senili etate ergo non om nes resurgont in eadez etate. Contra glo.super il lud ad ephesios.quarto in mensura etatis plenitu dinis xp̃i.⁊ recitat magister in lr̃a h⁹ di.c.i. Oẽs i eadem etate resurgent in qua xp̃us mortu⁹ est ⁊ re surrexit cuiuscũq̃ etatis mortui fuerit. R° q̃ etas dupliciter p̃ot accipi. Uno modo ꝓ toto tpe quo vixit hõ vel quo flurit abistanti sue formationiſ vs q̃z ad instans sue reformatiõis.⁊ sic nõ omnes i ea dem etate resurgent. Alio nõ pro statu copis ⁊ vtutis qui ex ãnis in hũano corpe reliquitur ſz quez modum accipiendi etate dicimus q̃ Adam fact⁹ fuit in etate virili.⁊ sic dico q̃ oẽs in eadẽ etate reſ gent qz oẽs resurgent in statu corpis ⁊ nãlis vtutis quẽ hituri erant si tñ vixissent vel hũerunt qui tñ vixerunt q est in tpe ad qõ terminak mot⁹ perficiẽ di.qr circk̃ de lege coi est illud tp̃s quo xp̃s mortu⁹ est vnde Aug.xx.de ci.c.15. qõ cõmemorauit ap⁹.

De mensura etatis plenitudinis xp̃i sic accipiam⁹ dictũ nec vltra nec infra iuuenilẽ etatis formã reſ gant corpa mortuoꝝ.sed in ea etate ⁊ robore vsq̃ quã iesum xp̃z peruenisse cognouim⁹.pp.n. perfectionẽ nature decet vt resurgant in optio statu cor poris quẽ hũerunt vel si tñ vixissent erãt naturali ter hituri.ille aũt status ẽ in termino mot⁹ ꝓficien di. Ald p^m in opp^m dõ q̃ nõ oẽs resurgent in equa li vtute nec naturali neq̃z supernãli.sed oẽs reſgẽt in naturali vtute quã quilz erat naturaliter hituruſ in terio mot⁹ sui pfect⁹.qr de lege illõ tp̃s fere idez est quantũ ad oẽs ideo oẽs dicunt resurrecturi i ea dem etate ⁊ diri fere:qr tempus mẽsurans motũ profectus in oĩbus nõ equalis pũctaliter. Ald 1^m dõ q̃ senectus dr̃ corona digni tatis nõ pp cõditio nem corporis qr tunc est in defectu sed propter sa sapientiam que in eis presumit maior pp multam experientiã ⁊ tẽporis q̃titatẽ:quapp dicitur Jo.12° In antiquis est sapientia.

Ono queritur vtrum oẽs resurgent i ea dem statura. R° q̃ nõ quilz.n.reſ get in illa q̃titate ⁊ statura q̃ vnicuiq̃ idiui duo debebatur in termino motus perficiendi ſm naturalem virtutẽ coloris extendentis humidum ⁊ humidi suscipiens extensione natura nõ errante vel per aliquid inaturale accedens impedita. qr ꝑ resurrectionem, nõ reducet tñmõ idem in spẽ sed etiã i numero ⁊ ⁊ rõale est vt nõ tñ resurgat in sta tura que debetur spẽi ſz etiam in illa que debeẽ idi uiduo modo predicto. si autem per errorem natu re vel nimiã supabundantiaz materie esset idebi⁹ q̃titatis exceſſus vel diminutio seu defectus diui na potentia supplebit vel resecabit. ⁊ predictis cõ cordat. Aug.xx°.de ci°c°.15. dicens q̃ suã q̃q̃z reci piet mẽsuraz quã vel hũit in iuuẽtute. Et si senex est mortuus si ante est defunctus quod etiam recirat

magiſter huius diſtictõnis capitulo primo.

d Ecimo queritur vtr oẽs reſurgẽt in ſexu virili. Et vi q ſic. hoẽs reſurgent ſine defectu & deformitate nãe. ſz ſexꝰ femineus eſt ex defectu nãe: & ꝓter eiꝰ intentõez. ſicut. n. dicit phi. i6. de aialibꝰ femina ẽ q̃ſi mas occaſionatꝰ. g̃ ſexus fẽineus nõ reſurget. Itẽ ſexus femineus nõ ẽ neceſſarius niſi ꝓ vita alĩ ſed hoies nõ reſurgent in vita aiali. qr ſic apꝰ ait. i. coꝛ. i5. ſemi natũ corpꝰ aĩe. ſurgz corpꝰ ſpũale. g̃ ſexꝰ femineus non reſurget. Cõtra: Auꝰ. ꝛꝛ. de ci. c. i7. dicit mihi melius ſapere videtur q vtrũqz ſexũ reſurrectuꝝ eẽ nõ dubitant. Ad iſtaz qõez dixerunt aliq ꝙ oẽs reſurgent in ſexu virili. vñ Auꝰ. c. ꝓallegato. nõnulli ꝓp qõ dcñ eſt donec occurramus oẽs in viꝝ pfectũ aiunt oẽs in virili ſexu reſrecturos. qñ deus fecit ſolũ viꝝ ex lio. feminã ex viro. ſz hanc opinionẽ ibidẽ Auꝰ redarguit & merito qr erronea ẽ. Dõ ẽ g̃ q̃ ñ oẽs reſurgẽt i ſexu virili. ſz viri i ſexu vili. & feie i ſexu feio. qr hoc exigit nã indiuidui & ꝓgruit perfectiõi ſpẽi & erit oc caſio laudãdi ſapiẽtiã dei. nõ. n. oĩuz idiuiduoꝝ nã eũdẽ exigit ſexũ. ſz nã quozũdã exigit maſculinuz. & quozũdã nã femineũ. q̃ꝓpter diẽ Augꝰ. ꝛꝛ. ỏ ci. c. i7. ꝙ nõ ẽ vitiũ ſexus femineꝰ. ſz nã ꝓ ſexũ aut diuerſitatẽ cõplent diuerſi gradus ꝓuenientes ꝓfcõi ſpẽi ꝓterea ſicut dicit. Aug. eo. c. mẽbra femiea nõ erunt accomodata veteri vſui ſz nouo decori quo nõ alliciaꝰ aſpiciẽtis cõcupiſcẽtia q̃ nulla erit ſz dei laudetur ſapia atqz clemẽtia. qr qõ nõ erat fecit & liberauit a corꝛuptione qõ fecit. Si aũt in aligbꝰ eſt vterqz ſexus ineq̃liter reſurgẽt in ſexu q ꝓcipalioꝝ eſt in eis. Si ãt eq̃liter. qõ difficile eſt reſurgẽt i ſexu virili eo ꝙ ſexus eſt abſolute dignioꝝ in vtroqz. n. ſexu nullius reſurget. qr hec ẽ diformitas accñs ex errore nãe. Ad pm in oppm dõ ꝙ q̃uis mulier gñetur ꝓter intẽtionẽ nãe ꝓticularis. eſt tñ de intẽtione nãe vlis que vtrũqz ſexũ regrit ad pfectionez hũane ſpẽi nec erit pꝰ reſurrectionẽ in illo ſexu cõfuſio. qr ſicut dicit Aug. in. c. ꝓallegato nõ erit ibi libido que eſt cõfuſionis cã. nã ꝓus q̃ peccaſſent nudi erãt & nõ cõfudebant vir & femina. vñ nec pꝰ reſurrectionẽ opꝰ erit veſtibꝰ ꝓ tegmento ſz erũt amicti lumine ſicut veſtimento. Ad 2m dõ ꝙ maioꝝ ẽ falſa. ſicut patet ex dictis in queſtione.

Articulus ſecundus.

c Onſequenter queritur õ 2o ꝓncipali. & circa hoc q̃ruuñ. io. ℙo vtr ſit infernꝰ. 2o vtruz ſit ſbẽra. 3o vtr ſit ignis corꝓzeꝰ. 4o vtr ſit eiuſdẽ ſpẽi cũ igne elementari. 5o vtm ſit ꝓpetuus. 6o vtm corꝓza dãnatoꝝ ab illo igne calefient. 7o vtm per illũ ignẽ corꝛũpenꝰ vl cõſumẽtur. 8o vtm per agẽs intrinſecũ näliter corꝛũpenꝰ. 9o. vtm ſpũs ſeparĩ ab illo igne cruciabunꝰ. 1o. vtm damnati cruciabũtur perpetuo a tribusalijs elemẽtis ab igne.

p Rimo oñdo ꝙ nõ ſit infernꝰ. qr ifernꝰ nominat cruciatũ eternũ vel locũ eius ſz nõ eſt alqs cruciatꝰ eternꝰ: qr vt dr Math. 7. Qua mẽſura mẽſi fueritis remetiet vobis ſz mẽſura pcci nõ eſt infinita cũ ſit a virtute finita. g̃ nec cruciatꝰ ꝓ pccõ eſt ifinitꝰ g̃ infernꝰ nõ ẽ. Itẽ Jaco. 2o. Mĩa ſuperaltat iudiciũ ſz ſi ꝓ malo actu tranſitorio hõ cruciaret in eternũ iudiciũ ſuperaltaret mĩaz. g̃ res ſignificata per ꝫ nomẽ infernꝰ nõ eſt Itẽ ois cruciatus ſi iuſtꝰ eſt. aut eſt ad correctionez cruciatoꝝ ſeu ad ꝓmotionẽ boni eoꝝ. aut ad exemplar alioꝝ. ſz cruciatꝰ eternus nõ eſſet ad correctionẽ cruciatoꝝ: nec ad ꝓmotõez boni eoꝝ nec ad exm alioꝝ. qr talis cruciatꝰ nõ eſt manifeſtus ergo nullꝰ eſt iuſtꝰ cruciatꝰ eternꝰ. g̃ nec vi q iniuſtus. Item phi. i°ce. & mũ. Nos vidẽus res accidẽtales corũpi velociter & finiri. ſed cruciatꝰ accitalis eſt rõali creature g̃ nullꝰ cruciatꝰ eſt eternꝰ. & ſic nõ eſt ifernꝰ Cõtra ꝫz. Aug. 2i°de. ci. c°. i2°, Dignus eſt cruciatu eterno qui in ſe voluntarie corũpit bonũ maximũ qõ in eo poſſz eẽ eternũ ſz ois peccãs mortaliter in ſe gr̃az dei corũpit vl aliq̃ habilitatẽ ad gr̃az pꝰ corruptionẽ gr̃e. gr̃a ãt ẽ maius bonuz quod fit in hoie g̃ ois exiens ſtatuz merendi in mortali peccato dignus eſt cruciatu eterno ſed deus redde vnicuiq ſm opera ſua g̃ concedenduz eſt eſſe infernum. Itẽ malo culpe infinito debetur cruciatus eternus ſed oẽ peccatum mortale eſt malum culpe infinituz qr nõ tiñ menſuratur actus ſcõm potentiã a qua egreditur: ſed etiam ſcõm magnitudinez obiecti oẽ. n. peccatum mortale directe eſt cõtra bonitatẽ dei q̃ infinita eſt g̃ oẽs morientes in peccato mortali eternaliter cruciabuntur ſed infernus eſt cruciatus eternus vel locus eius vt dictum eſt. R° ꝙ infernus vno mõ nominat cruciatũ eternũ: alio modo locuz illius cruciatꝰ. & vtroqz modo loquendo de inferno dico ꝙ infernus eſt. Ad cuius intelligentiam primo declarandũ eſt aliquas animas cruciari pꝰ receſſum a corꝓze. 2°. ꝙ aliqui eternaliter cruciantur. tertio ꝙ aliquis eſt locus in quo eſt ille cruciatus. ℙrimum ꝓbo ſic. deus eſt ſumme iuſtus. ſed ſumma iuſtitia exigit vt ille qui magis peccat magis puniatur. ſed in hac vita videmus multos bonos in magnis calamitatibus vitam corꝓzalẽ finire & multos ſceleratos in magnis proſperitatibus temꝓzalibus oportet g̃ ſcõm iuſtitiam vt illi in vita alia premiẽtur. & iſti puniantur. vt premiũ rñdeat merito & pena demerito. vñ Aluic. 9° metaphc. c. 7. eſt ꝓmiſſio que apꝓzehenditur intellectu & argumentatione demonſtratiua. & prophia hoc ꝓbat: & hec ẽ felicitas & miſeria animaꝝ poſtq̃ ſũt exute corꝓzibus ſuis. 2m articulum ꝓbo ſic. Illi qui exeunt ſtatum merendi in peccato mortali ſua malitia voluntarie obſtinantur ita ꝙ digne penitere nõ poſſũt ſed in malo actu volũtatis perſeuerãt que patẽt per ea que dicta ſunt li. 2°. di. 7a. In illa qõe vtrum diabolus poſſit digne penitere. & in illa vtr ſẽper ſit in actu culpe: ſz q̃diu peccatoz nõ vl de pccõ digne penitere: ſz ꝓmanet in actu voluntatis male dz ſcõz rectitudiez eius pena durare g̃ maloꝝ angeloꝝ & oĩuz hoĩum in pccõ mortali decedentium eſt cruciatꝰ eternus. 3m arm declaro ſic õme rituz opponitur merito. & ꝓmiuz qõ redditur ꝓ merito pene que infligitur ꝓ demerito. g̃ cũ ſit locus õ terminatus in quo electi ꝓzo bono merito eternaliter ꝓmiabuntur qui locus ẽ celuz empireum eſt ſiliter aliquis locus determinatus in quo reꝓzobi ꝓzo demerito eternaliter cruciabuntur: & ille locus eſt infernus. Ad ꝓdicta autem ꝓbanda ſunt auctoꝛitates multe in ſacra ſcriptura. & auctoꝛitates ſanctoꝝ quarũ ad preſens allegentur due. dicitur

eniz in ꝑsona xp̃i apoc. p°. Hẽo claues mortis ⁊ inferni. dicit etiaz apoc. 20. q̃ mors ⁊ infernus dederũt mortuos suos qui in ipsis erant. ⁊ iudicatuz est de singulis ſm opera ipoꝝ. Aug⁹ etiã in primo libro retrac. c. 5. dicit q̃ inferi sunt in hoc mũdo. Ad p^m in opp^m dõ q̃ minor est falsa. nec valet eius ꝓbatio. q: ⁊ si peccãm sit mensure finite per ꝓpationez ad potentiã a qua egreditur. ẽ tñ infinite mensure per ꝓpationem ad summaz bonitatez ꝑtra quã ẽ. Vel põt dici q̃ sicut peccãm dãnatoꝝ est finitũ intensiue. ita pena finita est intensiue. ⁊ sicut est infinite mensure quo ad durationẽ. q: nũq̃ finietur. sic ⁊ pena est infinite mensure. q: nũq̃ finiet. Ad 2^m dõ q̃ i cruciatu perpetuo reproboꝝ ẽ misericordia superexaltat iudicium qa sicut dicit Aug. 21. de ci. c. 24. q̃uis ille cruciatus nunq̃ finiet. tamen ibi deus ꝓtinet mensurationes suas. q: nõ cruciãtur tãta penarũ atrocitate q̃ta digni sunt. Ad 3^m dõ q̃ cruciatus ille nobis est manifestus per fidem ⁊ sacraz scripturã. q̃uis iꝑm non videamus oculo corporali. vñ dico q̃ cruciatus ille ad hoc ordiatur vt hõi a peccato caueant. ⁊ mali ante mortem peniteant ⁊ vt diuina iustitia manifestetur. ⁊ aliquod accñtale bonoꝝ gaudium. q: sicut dicit ps. Letabit⁹ iust⁹ cum viderit vindictã. inq̃tum illa vindicta ẽ iusta. Ad 4^m dõ q̃ illud vbũ phi intelligendũ ẽ ſm naturam. cruciatus aũt eternus. ⁊ per diuinã iustitiam infligitur. ⁊ per diuinã potentiã ꝓpetuabitur

¶ Secundo queritur vtruz infernus sit sub terra. Et vi q̃ non. sap. ii°. per que peccat qs per hec ⁊ torquet̃. g̃ a sili vbi peccat qs ibi ⁊ torquet̃. sed mali peccant sr̃ terram. g̃ super terrã est locus cruciat⁹ eoꝝ. Item corpa oiuz hoium facta sunt. ⁊ fiunt de materia p° creata. qa cum ſm phũz. i. phi. materia sit ingenerabilis ⁊ incorruptibilis nõ plus est de materia q̃ fuerit a ꝓncipio mũdi. sz in resurrectiõe in corpib⁹ oium hominũ resurget tota materia que fuit de essentia eoꝝ. g̃ terra vt vi in tñ minorabit̃ q̃ nulla ꝓcauitas ifra eam posset cõtinere multitudinẽ corporum dãnatoꝝ. q: plures dãnabunt̃. q̃ saluabunt̃ ſm sniam saluatoris. Math. 7. Itẽ inconueniẽs esset infernũ esse in loco illo. vel ꝑpe vbi est nobilissima celi influentia. sz nobilissima celi influentia est in centro. qa a qualibet parte celi influentia deriuatur per radios ꝑpẽdiculares ad centrũ. fortior aũt est ꝑpendicularis radius q̃ alij cuius signũ est. qa ad superficiem scõi diaphoni nõ frangitur. sed si infernus esset sub terra esset in centro vel ꝑpe cẽtrũ g̃ non est sub terra. Contra glo. sup illud Isa. 14°. Infernus subtus cõturbatus est. dicit q̃ infernus est sub terra Itẽ Aug. 2. li. retrac. c. 24. retractans illud qõ de inferno dixerat sup gen̄. ii. dicit de infernis. magis mihi videor dicere debuisse q̃ sub terris sint q̃ rõem reddere cur sub terra eẽ credantur siue dicant̃ quasi nõ ita sit. Rñdeo q̃ infernus ẽ sub terra. qõ sic declaro sicut dicit Aug. 19. di. c. iz. Ordo est pariũ disparũq̃ rerũ sua cuiq̃ loca tribuẽs dispõ. sz sicut dicit. 5. de ci. c. 9. Deus nihil inordinatũ relinqt. g̃ deus vnicuiq̃ rei locũ ꝓuenientem tribuit. loca aũt nõ sunt reb⁹ cõuenientia. nisi cõueniãt earũ ponderib⁹. vnicuiq̃ ergo rei trubit locũ cõuenientẽ suo ponderi. sz sicut dicit Aug. iz. cõfe. longe post ꝓncipiũ. ꝑPondus meũ amor meus⁹. ⁊. ii°. de ci. c. 28. ita corpus pondere sicut aĩus amore fertur quocuq̃ ferẽ. qõ g̃ est põdus in corporib⁹ hoc ẽ amor in creaturis rõabilib⁹. sicut ergo de⁹ ordiat corpa in suis locis ſm exigentiã suoꝝ nãliũ põderũ sic ordiat creaturas rõales in locis ſm exigentias suoꝝ amoꝝ. ⁊ iõ sicut electi sunt in celo. quia in suo amore celestia terrenis ꝓpositi sunt. ita reprobi per diuinã iustitiaz sunt ⁊ erunt in loco infimo. qa i suo amore infima ⁊ terrena superioribus ⁊ celestib⁹ ꝓpositi sunt. locus aũt ifimus est in medio terre. qa locus omniũ infim⁹ est in centro. vñ glo. sup illud Jone. 2. ꝓiecisti me in profundũ in corde maris dicit. q̃ sicut cor est in medio aĩalis. sic infern⁹ in medio terre eẽ ꝓhibet̃. mediũ aũt terre cuz sit centro sub terra est. Ad p^m in opp^m dõ q̃ cõuenientius est hominem puniri per que peccat. ⁊ non vbi peccat q̃ ecõuerso. q̃uis vtrũq̃ simul sit ꝓnienti⁹ q̃ vnũ alij nõ ꝓiudicat. sicut ẽ in punitiõe fr̃z iudiciũ ecclie militantis. vbi simul põt hõ puniri per q̃ peccauit. ⁊ vbi peccat absq̃ h̃ q̃ vnũ alij ꝓiudicet. qa adhuc hoies q̃diu sunt in via sunt i motu ad sua loca. res aũt non est in suo loco qui sibi debetur finaliter quãdiu est in motu. sed creatura rõabilis reproba post hanc vitam non ita ꝓueniẽter puniret̃ p que peccauit sup terrã. sicut sub terra. q: peccauerũt per amorẽ terenoꝝ in h̃ aũt puniuntur per terrã. q: icarcerant̃ sub terra. ⁊ ſm hũc mõz ñ punirent̃ p terrã si infernus ñ esset sub terra. Ad 2^m dõ q̃ pp hoc ar^m quidã dicere voluerũt q̃ tot⁹ aer iste nubilosus vsq̃ ad illam ptez ad quã ascenderũt aque diluuij inflãmabit̃. ⁊ erit pars inferni. vñ ⁊ demones iam in isto aere ihabitant. Alij dicũt q̃ alia tria elemẽta cõuertent̃ in ignẽ iuxta illõ. 2. ꝑpet. 3°. Elementa calore soluent̃. ⁊ hi dñt q̃ totũ erit infernus vsq̃ ad orbẽ lune. Sz vtraq̃ ꝓdictarũ opi. falsa. ẽ ſm. n. magm̃ infra. di. 48. c. vlt Impij in inferno nõ hẽbũt lumẽ solis nec lune. sed ſm opi. pmã ps inferni vtroq̃ lumine illuminaretur. ⁊ ſm ſam tot⁹ infernus. vt ẽt inferius oñdet̃. 4. elemẽta in suis ẽntijs remanebũt. Jõo dõ ad ar^m q̃ dãnati in inferno ita cõpmẽt̃ q̃ cõtineri poterũt in ꝓcauitate terre. vñ fz quosdã erũt ita compressi in quadã rotũditate q̃ erũt quasi quedã rota iuxta illud psal. de⁹ meus pone illos vt rotam ad quã ꝓpssionẽ significandũ põt aptari illud quod dicit ps. sicut oues in inferno positi sunt. oues. n. fortiter cõprimũt se i ouili pp frigus i hyeme ⁊ in estate in vmbra ad fugiendũ estũ. Vel põt dici q̃ si ꝓcauitas q̃ mõ est sub terra nõ sufficiat deus terraz augebit vel de nihilo. sicut de nihilo eam creauit vel totam partem aeris quã occupauerũt aque diluuij cõuertet in terrã. nec propter hoc erit vacuũ qa rarefiet terra ⁊ aqua. ⁊ aeris pars redũda. quod tñ dr̃ in argumento q̃ rps dicit q̃ plures erũt dãnati q̃ saluari. dicunt aliqui q̃ rps hoc nõ dixit. vba. n. sua sunt hec. Intrate per angustam portã. qa lata porta ⁊ spaciosa est via que ducit ad perditionem. ⁊ multi sunt qui intrat per eam quoniã angusta est porta. ⁊ arta via que ducit ad vitam. ⁊ pauci sunt q̃ inuenunt eam q̃uis ex his verbis hẽat expresse q̃ tp̃e quod precessit redẽptoris aduentũ plures erant mali q̃ boni. ⁊ q̃uis ita sit. tñ erꝑsse ꝓ h̃ nõ h̃ qõ in ar° dicebat̃. posset. n. de⁹ tanta gratia facere hominibus qui nasciturus sunt q̃ tot de illis

ſaluarentur. ⁊ tamen pauci de illis damnarentur q̄ añ finem mūdi eēnt plures illi qui ſaluabūt q̄z illi qui damnabūtur. ⁊ vt dicunt aliqui forte ita fiet vt ſicut plures ang̃li ſaluati ſunt q̄z dānati ſic plꝰ hoies erūt ſaluati q̄z dānati. ⁊ ad cōfirmationē ſue opionis ſic arguūt ꝟz btūs Dio^m li. de ãgelica hie rar. c. 14. Multitudo ſcōꝝ angelorꝝ excedit multitudinez materialiuz rerꝝ. ſz quot ſunt angeli ſci tot erūt hoies bti. g̃ numerus ſaluandorꝝ excedit oēm numerꝝ rerꝝ materialiū. ſz nō ē ꝓbabile q̄ tāta ſit multitudo hoiuz dānatorꝝ. qz tanta hominū multitudo nō poſſet infra cōcauitatē terre comꝓhendi.

Preterea ꝟz Anſel. li. 2. cur deꝰ hō. c. 16. Maior eſt numerus hominū electorꝝ q̄z fuerit nūerus oīm hoiuz q fuerūt mortui añ xp̄z. ⁊ q tpe mortis ſue ui uebāt. dicit. n. ſic. q̄ nō tot pītes eius morti eē potuerunt quot ad ſupne ciuitatis cōſtructionē neceſſarij ſunt. etiā ſi oēs q eiuſdez mortis tpe vbicūq̄z erant mortui ad illā redēptionē admitterēt. ſz nō eſt ꝓbabile q̄ tanta ſit multitudo hominū dānatorū. qz vī q̄ tot corꝑa hominū nō pītē intra cōcauitatem terre cōꝓhendi. Preterea inconueniens vī q̄ aliqs nāl̄is appetitus vni⁹ ſpēi frūſtrarē perpetuo in maiori ꝑte indiuiduorꝝ ſuorꝝ. Sz ꝑdcā opinio vī eſſe ꝓtra ſacrā ſcripturaz. dī. n. Math. xx. q multi ſunt vocati ꝑauci vero electi. ⁊ ēt ꝓtra Aug. dicit. n. xo. de ci. c. xi. q plures hoies erūt i penis q̄z in glia. dicit ēt infra li. xi. c. xii°. q multo⁹ plꝰres ſunt in vniuerſa gñis hūani maſſa damnata q̄z in luce.

Ad ea añt que adducta ſunt q opione ꝟria pītē facilr ſolui. pōt. n. dici ad pᵐ q nō ſequitur. plꝰres ſūt angeli ſaluati q̄z dānati. g̃ plures hoies erunt ſaluati q̄z dānati. qz angeli fuerūt ꝓcreati abſq̄z vlla ꝓnitate ad malū ⁊ cū aliqua inclinatione ad bonū. homines añt deſcendētes ab Ada ſm nāl̄z legē ꝓpagatiōis naſcūtur in pcō. ⁊ cū hituali ꝑnitēte ad malū. Ad illud añt qđ dicebat q tot erūt homies ſaluati quot ſunt angeli ſci. dñt aliq q falſuz eſt. nō cniz tot erūt. niſi tot quot ſunt ãgeli q ceciderūt. qz de hoibus electis repabit angelica ruina. Vel pōt dici ⁊ melius q in cōcauitate terre poterit cōꝑhendi maior multitudo hominū dānatorꝝ q̄z ſit multitudo angelorꝝ ſcōꝝ. Et ꝓterea ſi q̄ntitas terre q̄ mō ē nō ſufficeret. deus eam augere poſſz. p̄ pōt ſolui ad illud qđ dicebat q tanta multitudo hoiuz q̄nta fuit multitudo oīuz illorꝝ q morte xp̄i ꝓceſſerunt. ⁊ q tpe mortis ei⁹ viuentes fuerūt nō poſſz ꝓꝛehendi infra cōcauitatem terre. Ad illud añt qđ dicebat de frūſtratōe nāl̄is appetitus dō q q̄uis ſit impoſſibile maiorē ꝓtez indiuiduorꝝ alicuius ſpēi frūſtrari ꝑpetuo aliquo ſuo nāl̄i appetitu loquendo de frūſtratione ꝓuenīēte ex aliquo nāli aceñte ⁊ errore nature. p̄ tū eſt poſſibile loquēd de frūſtratiōe ꝓuenīente ex volūtate creata p̄ demerente ⁊ ordine diuine inſtitie illā penaz infligente. Ad 2ᵐ dō q minor eſt falſa. nobilior eſt influētia celi ſimplr q̄ eſt in circūferentia q̄z in cētro ⁊ ſup terraz q̄z ſub terra p ꝓpationē ad hitationē hoiuz. q̄uis ſub terra vel ꝓpe centrū ſit nobilior influentia ſm quid. ſ. q̄tū ad generationem aliquorum metallorum.

t Tertio queriť vtrū ibi ſit ignis corꝑoreus. Et vī q nō. Aug. ix. ſuper geñ. vſus finez eſt ꝓrſus inferorꝝ ſubā. ſz eaz ſpūalē arbitror eſſe nō corꝑalē. Itē Dama. li°

4. quaſi in fine dicit de illo igne q nō eſt materialr q̄lis eſt apud nos. ſz qualis ſit nouit deꝰ. ſed ſi eēt corꝑalis eſſet materialr. Cōtra Aug. xi. de ci. c. io. Gehēna illa qđ etiā ſtagnū ignis ⁊ ſulphuris dcm̄ ē corꝑoreus ignis erit ⁊ cruciabit corꝑa dānatorū.

Itē Bre. 4. li. dial. parū añ mediū. ignē gehenne corꝑeū eſſe nō ambigo. Rñ⁹ quorūdaz ē opinio q ille ignis nō eſt corꝑoreus. ſz eſt queda ſpūalis pena q̄ pp ſuū acumen metaphorice dī ignis. quia vt ip̄i dñt cū diuina potētia reꝓbos poſſit cruciare ſufficienter ſpūali pena ſuperfluuz fuiſſz i inferno ponē corꝑoreū ignē ad cruciatū eorꝝ. ⁊ ad hꝰ adducūt illud qđ hꝰ Luc. xvi. de diuite q dicebat linguā ſuaz cruciari in flāma. cū. n. ꝓſtet aīaz illi⁹ diuitis liguā corꝑalē nō hūiſſe vī q̄ ſicut ſcriptura ibi de lingua loqtur metaphorice aliqđ ſpūale vocās linguā ita aliquaz penā metaphorice vocet ignē. vñ Aug⁹. xi. de ci. c. io. dicit talē fuiſſe illā flāmaz quales oculi quos eleuauit. ⁊ Lazarū vidit qualis lingua cuius hūorē exiguū deſideranit infundi qualis digit⁹ Lazari de quo illud fieri ſibi poſtulauit vbi tū erant ſine corꝑorib⁹ aie. ⁊ imediate cōcludit q̄ fuit incorꝑalis. Sz opinio p̄dicta falſa ē. ⁊ ꝓtra ſcripturā q̄ diſtinguit inter ignē ⁊ ſpūalē dānatorꝝ penā que vocatur noie vmis. dī. n. eccl. 7. q vidicta carnis ipiꝰ ignis ⁊ vmis. ⁊ Judith. vlti. dī de dānatis. q deus in die iudicij viſitabit illos. dabit. n. ignez ⁊ vmes in carnes eorꝝ. Iſydo. etiā p°. li. de ſūmo bono. c. 29. Duplex dānatorꝝ pena ē in gehēna quoꝝ ⁊ mentē vrit triſtitia ⁊ corꝑ⁹ flāma. Dicendū ergo ad qōez q ignis in inferno corꝑore⁹ ordiatur ad reꝓbos cruciandū. q̄uis. n. deus poſſz ſi vellz eos punire pena ſpūali tū. tū ꝓgrue voluit eos punire pena ſpūali ⁊ corꝑali. vt ſicut dicit Iſydo. p° li. de ſummo bono. c. 29. Qui mēte tractauerūt qđ perferūt corꝑe ſimul ⁊ aio puniāt ⁊ corꝑe. qđ nō ē ſic intelligendū vt pena corꝑalis ignis ſe nō extendat ad aiam etiā imediate cū mō aie reꝓbe illo igne cruciēt. demones q ſunt ſpūs ſic illo igne poſt iudicium cruciabūt. ſz qa pena ſpūalis ꝓncipali⁹ aiam reſpicit. ⁊ pena ignis ꝓncipali⁹ reſpicit corꝑus. pena tū ſpūalis redūdabit in corꝑ⁹. ⁊ pena corꝑis in aiaz Nec obſtat illud qđ allegatū ē ꝓ opinione alia. qa nō ſequtur. ibi eſt flāma ſpūalis de qua loquebat dines eo q magis ea cruciabat q̄z corꝑorali. qa vt infra dicetur oñdet acerbior eſt pena vermis q̄z ignis q ibi nō ē ignis corꝑalis. vñ ⁊ ipe Aug⁹ eodē. c. poſt verba p̄dicta. in inferno ponit ignē corꝑoreū. q vt hꝰ ꝓmo li. de mirabilibus ſacre ſcripture. c. x. ꝓparatus eſt in perfectiōe creaturaꝝ omniuz. p̄ eſt i p̄ cōditione rerꝝ. ſz vtᵐ p̄ fuit ꝓma die qua ãgeli fuerūt creati. aut. 6ª die qua creatꝰ ē hō apud aliquos dubiū eſt. ꝓbabilius tū vī ⁊ magis auctoritatē cōſonū q̄ hoc fuit 6ª die. Ad pᵐ in oppᵐ dō q illō ybū intelligi pōt de ipreſſione penali fcā in aia. q̄uis. n. ignis corꝑoreus affligat aiam. afflictio tū illa ſpūalis eſt. Ad 2ᵐ dō q illū ignē dicit nō eē materialē nō ſimplr. ſz qualis eſt apud nos. qa nō indiget fomētis materialibus eo modo quo ille ignis qui apud nos eſt.

q Warto queritur vtrum ignis infernalis ſit eiuſdē ſpēi cū igne elemētari. Et vī q nō. p̄ū⁹ ſ. top. Non ētū vna ſpēs ignis diuerſuz ē. n. car

boſlãma ⁊ lux ſpe. ſz ignis lux eſt ignis elemẽtaris ignis aũt gehẽne magis vr̃ eſſe ignis carbo. ſi. n. eſ ſet ignis lux nõ diceretur infernus terra tenebroſa ergo differt ſpe ab igne elementari. Jte⁹ nãlis locus ignis elemẽtaris eſt circũferentia. ſz nãl' locus ignis infernalis ẽ ſub terra. qa ſi eſſet ibi violẽterñ eſſet ibi ppetuo. ꝓm. n. phñ. ꝓmo celi ⁊ mũdi. Ref accẽtalis velociter finitur. g̃ non eſt eiuſdẽ ſpei cũ igne elementari. Jtẽ Dama. li. 3. c. 15. quox natura eadẽ horũ actio eadẽ. ſed actio ignis elemẽtaris eſt alterius nãe ꝯz actio ignis infernal'. qr ignis ele mẽtaris ꝓſumptiu⁹ eſt extranee materie. ignis aũt ifernalis nõ qr ad vltimũ totã ꝓſumeret terrã. g̃ñ eſt eiuſdẽ ſpei cũ igne elemẽtari. Cõtra Aug. 27. q. 2do. dicit ignem q ẽ quartũ elm̃ eſſe in terra.

Jtẽ ꝓm Aug^m eadẽ cõe. Alque q̃ ſup celos ſunt cũ iſtis ags eiuſdẽ ſpei ſunt g̃ a filij ignis q ſup terrã eſt eiuſdẽ ſpei eſt cũ illo igne q ſub terra eſt. Jtẽ phũs ꝓ hoꝝ. Dis aqua oi aque eadẽ ſpe dr̃ ergo ſilr̃ ois ignis oi igni. Rñdeo q ignis gehẽne ꝯz ad illõ qõ in eo de eſſentia ignis ẽ eiuſdẽ ſpei eſt cũ elemẽ tari igne materia tñ quo ad diſpõnez vr̃ diuerſa rõ ne cui⁹ ſibi ꝑpetit aliqua diuerſa actio que igni ele mentari nõ ꝓuenit. Ignis. n. in aliena materia mul tũ diuerſificat in opibus ſuis. ꝓm exigentiã diſpõis materie. qõ apte pz in fulgure vbi ignis aſpectum hẽt ad diuerſas materias ꝓm diuerſitatẽ materie ⁊ celeſtis influentie in mã incoꝛpozate. vñ aliqñ ñ ledit mãm mollẽ. ⁊ diſſoluit durã aliqñ calefacit ⁊ nõ comburit. Alliq tñ opinantur q in inferno ſit ignis in materia ꝓpria. ꝯz nis ibi nõ luceat vel i pfecte. qõ iõ dixi. qr ſicut dicit Jſydo. ꝓmo libro ẽ ſũmo bono. c. 29. Jlle igniſ ad aliqd hz lumen. ⁊ ad aliqd non habet. Ignis enim ex duplici cauſa non lucet. ſ. qr aut nimis rarus. ⁊ hac de cã nõ lucet in ſpera ſua. aut qr circũfuſus. aut circũdat⁹ ꝓeſtrib⁹ fumis ⁊ vapoꝛibus groſſis ⁊ turbidis. ⁊ hac de cã nõ lucet. aut modicũ lucet in inferno. p^a tñ opio vi detur verior. Allij dñt q ignis inferni ẽ ignis car bo. vñ ſicut ignis carbo nõ eſt coꝛpoꝛeus ignis. qa duo coꝛpa ſimul nãl'r eſſe nõ pñt. nz forma ſubſtan tial' ignis. qr due forme ſpecifice in eadẽ ꝑte mate rie ſimul eẽ nõ pñt. ſz eſt aliqua forma accẽtal' mul tũ participãs de vtute ſubãli forme ignis. ſic dicũt q ignis inferni eſt quedã forma accẽtalis multum ꝑticipãs de vtute forme ignis in affligendo acute.

Sz his dictis occurrit difficultas. qr carbo põt gñare ignez flãma q̃ flamma verus ẽ ignis. ſz h̃ nõ multũ cogit. qr ñ ignis põt ꝑticipare virtutẽ ignis in gnãndo igne nõ generatiõe vniuoca. ſz equiuo ca. videm⁹. n. ignez gñari p motũ. Ad p^m i opp^m dõ q ignis carbo flãma ⁊ lux ſpe nõ differũt quo ad illud qõ in eis eſt de eẽntia ignis. ſz quo ad diſpões materie. ignis. n. lux. i. in ſua puritate. ſicut ẽ in ſpe ra ſua. ꝯz huis ſit cõſtitutus ex eẽntia materie cõis ꝯz tũ ad eẽntiaz olbus gñalibus ⁊ coꝛruptibilib⁹. ⁊ ex forma ignis tñ illa materia dr̃ ꝑpria ignis ꝯz tũ eſt ſub diſpõnib⁹ cõuenientib⁹ puritati ignis ⁊ ab ex traneis diſpõnibus ꝯz tũ poſſibile ẽ denudata. di citur aũt eẽ in extranea materia inꝯz tum eſt i eẽn tia materie in qua ſunt extranee diſpõnes. ⁊ que ſi ſint in eadẽ materia igneitatez cõpatientes. nõ tñ ſunt eius puritati cõueniẽtes. ⁊ ſic inꝯz tũ ẽ in ma teria cũ diſpõnibus multũ terreſtrib⁹. dr̃ ignis car bo inꝯz tũ eſt in ea cũ diſpõnibus aereis loquendo de aere cõmixto cũ vapoꝛib⁹ terreſtribus ⁊ aqueis ſic eſt ignis flãma. vñ dicit phũs 2° de gñatione. q ignis flãma ẽ fumus ardẽs. vñ ꝓncipalius ⁊ ꝑ pus dr̃ ignis de igne in ſpera ſua ꝯz de igne flãma. ⁊ per pus de igne flãma ꝯz de igne in carbõe. ⁊ ꝑ tãto foꝛ te dicit phũs q differũt ſpe. Ad 2^m patebit ſolu tio in qõe ſeq̃nti. Ad 3^m dõ q illa diuerſitas actõ nis ẽ ꝑp diuerſitatez ⁊ diſpõnẽ materie ifluentie ce leſtis illi materie icoꝛpate. vt dcm̃ ẽ in coꝛpoꝛe. q.

Ar^a ad ptez aliã gr̃a ꝓncipalis cõcluſiõis pñt cõce di. qd tñ de illis aquis q̃ ſup celos ſunt tenẽduz ſit dictum eſt libro 2°. di. 14.

q Vinto q̃rit vtr̃ ignis ifernal' ſit pp e tu⁹. Et vr̃ q ñ. qr coꝛruptibile ⁊ icoꝛruptibile ñ ſt ei⁹ dez ſpei. qr ꝓm phñ .10. meth. Coꝛruptibile ⁊ icoꝛruptibile differũt ꝯz gñs ſz ignis ele mẽtaris ẽ coꝛruptibil'. cũ g̃ ignis infer nalis ſit eiuſdem ſpei cũ eo vt pz in qõne ꝓcedenti nõ eſt incoꝛruptibil'. g̃ nec perpetuus. Jtem igniſ nõ põt perpetuari in aliena materia. niſi ſibi admi niſtret materia ſine fine. qr vt dr̃ ꝓuerb. 30. Ignis nũq̃ dicit ſufficit. ſed terra aqua ⁊ aer finita ſunt. g̃ ignis infernalis cũ ſit in aliena materia nõ ꝓpetua bitur. Cõtra Math. 25. Jlle ignis dr̃ eternus. qõ nõ eſt intelligendũ a ꝑte ãte. ſz a ꝑte poſt. Ad iſtã qõem dixerũt quidã ignẽ illũ ꝑpetuari ibi per nãm qa ille ignis eſt ibi in ſua mã ꝓpria ⁊ influẽtia ce leſtis. qa ad centrũ terre imittit̃ a quolibz puncto celi' ꝓpendicularis radius eſt ibi in illa ꝓportione in qua eſt ꝓſeruatiua ignis in materia ꝓpria ſicut in circũferentia. Quantũ. n. tali influentie per elõ gationẽ a celo detrahitur tñ per foꝛtitudinẽ radio rũ' ꝓpendicularium a quolibet puncto celi imiſſoꝝ ad centrum recõpenſatur ſed hec opinio fantaſti ca eſt ⁊ friuola. cũ. n. celeſtis influẽtia quã requirit ignis in ſua materia ꝓpria repugnans ſit ꝓportio ni illius influentie quã requirit pura terra nõ eſſet naturale terre tendere ad centrũ. ſz magis centrũ reſurgere. nec eſſet ita pura terra verſus centrum ſicut in ſuperficie quod falſum eſt. Allij autem tenentes illum ignem eſſe in aliena materia dicunt ipſum in illo loco perpetuari per naturam. ſed alio modo ꝯz primi. dicunt enim q cõtinue depaſcit ſu az materiam. ſed quia in illo loco eſt celeſtis influẽ tia conuertens cõtinue aquaz in terram ⁊ ꝓtem ae ris. ⁊ etiã interdũ partem illius ignis. ideo ꝑpetua ri poteſt. quia ſicut ex vna parte ſua materia cõſu mitur ita per influentiaz ꝓdictã ꝓportionali' re generatur. Sed hec opinio non ſufficit. qa cũ p⁹ iudicium ceſſatura ſit generatio ⁊ coꝛruptio in ele mentis. ſicut in hoibus quibus ꝓ ſtatu coꝛrupti bili deſeruit non aſſignat rõnem perpetuationis il lius ignis poſt iudicium. Ego autem dico illum ignem in aliena materia eſſe. ⁊ ipſum perpetuo du raturum. ad quod credendum nititur Aug. manu ducere homines referendo multa mirabilia quo rum cauſa occulta eſt. vt pater. 21. de ci. c. 4. 5. ⁊ 6. ſed hoc erit per potentiam ſupernaturalem. ſicut enim per virtutem ſupernaturalem affligit ſpãm ſic per virtutem ſupernaturalem ei⁹ duratio ꝑpe tuabit̃ h̃ exigẽte ordie die iuſtitie. ſi tñ dicat̃ q de⁹ a ꝓncipio ibi poſuit mãz talis diſpõnis. ⁊ in ipſa talem influentiam celi vt ardere poſſit. vel igni

pstare foñtũ. ⁊ nõ psumi a ratione recedere nõ vi. ⁊ Aug⁹. cõcordare vi in caplis supradictis. marie qr post iudiciũ cessabit mutua gnatio ⁊ corruptio elemẽtoꝝ ⁊ mixtoꝝ. ⁊ ita ille ignis a nullo alio poterit corrũpi. nec a se ipso. qa nullũ elemẽtuz hz i se causam corruptiõis sue manẽte pme cãe influentia gñali. Ad pm in oppm dõ q maior intelligẽda est de icorruptibili sm cursuz nature qui nobis notus est. ignis aũt infernal nõ est icorruptibil sm ordinez nature nobis mãifestuz. sz aut sm ordinem nature nobis occultum. aut sm ordinem die iustitie. aut sm vrũqz. nec eiz discredẽduz est elm i materia illius ignis naturalẽ vtutez posuisse quã ignoramus cuz tot effectus videamus manifestos. quoꝝ cãs qsi penitus ignoram⁹. quoꝝ mltos refert Aug. xi. de ci. in plibus locis. Ad 2m solui põt mõ predcõ

Ex dictis aũt in hac qõe pz solutio ad 2m ar m fcm ad primã ptez qõnis precedentis.

¶ Erto querit vtꝝ corpa dãnatoꝝ abillo igne calefiẽt. Et vi q ñ. hz ph. 8. phi. Sinõ esset cõtinuus motus primi mobil qõ mouet pm mouens nihil posset generari vel corrũpi. nec augmẽtari vel alterari. sz post resurrectionẽ cessabit motus primi mobilis. vt inferius oñdet. g tunc corpa dãnatoꝝ ab illo igne non poterũt calefieri. cũ calefieri sit alterari. Itẽ calefactio via est ad generationẽ vni⁹. ⁊ corruptionez alterius. alteratio. n. hz qualitates actiuas ⁊ passiuas dispõ est ad gnationẽ ⁊ corruptionẽ. sz post iudiciũ cessabit generatio ⁊ corruptio. g nulla erit alteratio sm qualitates actiuas ⁊ passiuas. Cõtra Aug. xi. de ci. c. 4. dicit q nihil est igne vrente molestius. g ignis molestat corpus calefaciẽdo. sz corpora dãnatoꝝ ab igne infernali molestabunt. g ab illo igne calefient. Ad istam qõez dñt quidam q corpa dãnatoꝝ ab igne infernall nõ calefiẽt. ⁊ tñ eo cruciabunt. passiuũ. n. põt dupliciter recipe formã agentis aut mãlr. aut imaterialiter. seu intentiõaliter. hz quẽ modũ recipit sensus formã sensibil vñ phi. 2°. de aĩa oz de oi sensu accipe vlr. qñ ẽ susceptiuus spẽx sensibiliũ sine materia corpus humanuz. pmo mõ recipiẽs formã ignis ab eo calefit. sz 2° mõ recipiens nõ calefit ab eo cuius tactus sentiat caliditatẽ sicut visus nõ colorat. ⁊ sentit colorez hoc aũt 2° mõ corpa dãnatoꝝ in se recipient formã ignis infernalis. Mõ pmo mõ. cũ. n. celũ sit pm. alterans p suuz localẽ motuz ⁊ oia alia agentia 2ª i vtute ipius agant quasi ab ipo mota cessante motu celi nullũ corpus poterit aliud p alterationẽ aliquã trãsmutare a sua naturali ppietate remanere tñ poterit passio aĩal ⁊ intentionalis. ⁊ ideo cuius ille ignis nõ sit calefacturus corpora dãnatoꝝ affligẽt tñ ab eo. qz sicut obiecti ppoctiõati sensui ppoctionata receptio delectat sensum sic improportionata contristat ignis aũt infernalis est obiectum excellẽs sup tactum corpoꝝ dãnatoꝝ. ⁊ receptio sue silitudinis in tactu ẽ iproportionali⁹ vincens ipm ⁊ iõ in corporib⁹ eoꝝ erit vehemẽtissim⁹ dolor in sensu tactus excessiuũ sentiendo calorez. ⁊ huic opinioni pcordare vz illud verbũ Aug. xi. de ci. c. 3°. qõ etiã recitat magr h⁹ di. c. 5. f. q⁹ erit tũc in corporibus dãnatoꝝ. qõ nunc eẽ scim⁹ in ais hominũ certũ aũt est q si hõ mõ ponat in igne aĩa dolet. ⁊ ñ calefit. Sed z h arguũt aliqui p illud qõ dr Job. 24. de quolibz dãnato. s. q ad nimiũ calorẽ trãsiet ab aquis niuiũ. Preterea sm illaz opionez pena ignis pncipali⁹ respiceret aiaz qz corpus Isydo. ãt p°. li. de smo bono. c. 29. afflictionẽ ignis pncipalius attribuit corpi. sicut aliã penaz pncipal.⁹ menti. qlibet tñ pena in totõ redũdabit ppositũ. Preterea sm Dama. li. 2. c. 22. Impossibile est subz ex ptẽ esse naturali opatiõe. g posicz celũ gescit adhuc hẽbit naturalẽ opationẽ. nisi ea vtus diuina. vel i dispõ suscipientis ipediat. corpa aũt dãnatoꝝ non erunt indisposita ad suscipiẽdũ excessiuã calefactõnẽ. nõ. n. hẽbũt ipassibilitatis dotẽ. Ideo dñt aliq q corpa dãnatoꝝ ab illo igne calefient vehemẽter qa cũ illa corpora sint ex quattuor elis composita. nec fient ipassibilia. nõ tñ caliditatẽ sentiẽtia. sz et caliditatis susceptiua. nz tñ p illũ ignẽ ppsumẽt. vt dõ clarabitur in qõe sequenti. Qui vult tenere hãc scõam opinionez põt dicere ad pmum. q intentio philosophi nõ fuit. vel esse debuit q si celuz staret q ignis nullã actionẽ posset habere vñ a dño Ste phano pisiense epo excõicatus est iste articulus. s. q si celũ staret q ignis in stupam non ageret. sz sic dz verbum eius intelligi q si celũ staret nõ eẽt alteratio seu vicissitudo diuersarũ alterationum puenientium a naturali pncipio extrinseco. vnde illa calefactio quaz faciet natural ignis i corporibus dãnatorum in principio perpetuabitur nisi p virtutem supnaturalẽ fiat ibi alteratio caliditatis ⁊ frigiditatis de quo queretur inferius. Ad 2m dõ q illam calefactionẽ non sequitur aliqua subẽ corporis corruptio. cuius ratio in sequenti questione dicetur. Qui vult aliam tenere opinionem facilitter potest dicere ad arm in contrarium. q ignis nõ tantuz affligit calefaciendo. sed etiã sensũ tact⁹ vltra qz erigat tactus ppoctio immutãdo sicut. n. sentit oculus colorem ⁊ non colorat. sic corpora dãnatorum sentient sesu tactus intempatum calorem. quapp dicunt transferenda ad calorẽ nimium. ⁊ tamen non calefient. non. n. est idem sentire calorem ⁊ calefieri cum lignum calefieri videam⁹ ⁊ non sentire calorem.

¶ Eptimo queritur vtrum corpora dãnatorum per illum ignẽ cõsumentur vel corrũpentur. Et videtur q sic. Au⁹. in li. de natura boni parum post pncipiuz dicit q reprobi quia volentes corrupti sunt i pccis iuitic corrũpẽt ẽt i pẽis. Itez Aug. euchi. c. 5. q nullo bono puaꝝ nõ nocet. nocet ãt adimẽdo bonũ. sz ignis ifernal nocebit corpib⁹ dãnatoꝝ. g ptiue adimit õ subã eoꝝ. g ad vltimũ totalr psumẽt. Itẽ hz phñ. 6. top. Dis passio magis fcã abscit a subã. sz corpa dãnatoꝝ ab illo igne patiẽt fortissima passiõe. g ptinue abiscient aliqd ab eoꝝ subã. ⁊ sic ad ultimũ psumẽt. Itẽ ex vehemẽntia doloris aliqñ corpora corrũpũt. vñ vt hñ p° li. macha. c. 6. Anthiocus lãguorẽ õ q⁹ mortu⁹ ẽ icidit p tristitiã. sz corpa dãnatoꝝ p illũ ignẽ vehemẽtissime affligẽt. g p illã afflictionẽ corrũpẽt. Cõtra de quolz dãnato dicitur Job. 20. Luẽt. oĩa q fecit. nec tñ psumẽt. Item apoc. 9. de damnatis. dicit q desiderabunt mori. ⁊ fugiet mors ab eis. Respondeo q corpora dãnatoruz non consumentur per illum ignem. cuius ratio est scõm aliquos. quia non recipient formaz illius ignis. nisi intentionaliter. seu immateri-

aliter. sicut recitatuz est in qõne precedenti. vnde ab illo igne non patietur nisi passione animali. sm qõ sensus patiť a sensibili nimis excellenti. vñ calorẽ ignis sentiẽt ⁊ nõ calefiẽt. nõ ꝓsumiť aũt corp⁹ ab igne. nisi eius formã materialr recipiãt. ⁊ ab ea materialr patiať. Sed hec rõ nõ est ꝓueniens. tũ qz falso vel ipꝛobabili fũdamẽto initiť. vt pz ex p̃cedẽti qõe. tũ qz si illud esset verũ qõ supponũt ad huc nõ sufficeret ad oñdẽdũ illa corpa ab illo igne nõ corrũpi. qz sicut dicit phi. 2. de aia. Excellentie sensibiliũ corrũpũt sensus. ſz certũ est q ignis infernalis est supercellẽs sensibile. ḡ nisi aliud obstaret ℔z tetigerit illa opio corrũperet tactũ in corporib⁹ dãnatoꝝ. ⁊ ex ꝓñti vitã. qz sicut dicit phi. 3° de aia Impossibile est aĩal sine tactu eẽ. ⁊ paꝛ p⁹ q sine tactu. nec vnũ aliũ cõtingit hãe sensuz. Jõ vr mihi dõ qr illa corpa nõ ꝓsumenť ab illo igne ptiz ẽ ex pte dispositionis materie i q̃ icorporat⁹ est ignis ille ⁊ ptiz ex pte dispõnis illoꝝ corpoꝝ quã accipiẽt in resurrectione p̃cipali aũt ex ordĩe diuine iustitie Illiq̃. n. forma pp dispõnẽ extranee mãe cui corpo ratur diuersificať in sua actiõe. qõ pz. qz ignis fulguris qñz incorporať i mã talis dispõis q calefacit ⁊ nõ cõburit. ⁊ qñz facit vtrũqz. ⁊ qñz nõ ledit mãz mollẽ. ⁊ dissoluit durã. qñz ep°. lumen ẽt solis icorpatuz lune recipienti ipz a sole pp dispõez lune cui icorporatur aliuz hz effectũ in istis inferioribus q̃z hz lumen imediate imissuz a sole. qz imissuz a luna pp vtutez ꝓpriã ipi⁹ lune q̃ cũ ipo imittiť. ⁊ in cui⁹ vtute opatur humectat. imissuz aũt a sole desiccat sic dico possibile esse vt pp dispõez mãe. ⁊ aliquã celestez ifluentiã sibi icorporatã ignis ifernalis hãe põt actionẽ calefaciendi. ⁊ affligendi. ⁊ nõ ꝓsumendi. Ex parte ẽt dispõnis quã accipient illa corpa in resurrectiõe põt eẽ. ptiz qr nõ cõsumẽť ab igne. qõ Aug. nitiť declarare p 1ª. dicit. n. 21. de ci. c. 2. eẽ aialia ꝓcõ corrupcibilia q̃ tñ in medijs ignibus viuũt. nõnullũ ẽt genus vermiũ in aquaꝝ calidaꝝ scaturigine repiri. quarũ feruorẽ nemo ipune ꝓtractat illos sine vlla sui lesione ibi eẽ. dicit ẽt eo. li°. c. 4. qõ scripserũt qui naturas aialiuz curiosius indagarũt q salamandra in ignib⁹ viuit. qõ sine verũ sit. siue nõ. q ideo dico. qz ℔z philosophũ in li. õ ꝓprietatib⁹ elemẽtoꝝ. Nullũ aĩal in igne viuere põt supple diu. certũ est tñ pilos ei⁹ ab illo igne nõ ꝓsumi qõ ego ipe exptus sum. Ex quib⁹ pz in corpe ex elemẽtis cõpõito talẽ esse posse dispõez vt ab igne nõ ꝓsumať. vñ cõcludit Aug. in. c. vltio allto nõ esse icredibile vt hoiuz corpa sempiterno supplicio punitoꝝ. ⁊ in igne aiaz nõ amittãt. ⁊ sine detrimento ardeant. ⁊ sine interitu doleãt. hẽbit. n. tũc ista carnis substãtia qualitatẽ ab illo idirã q taz miras ⁊ varias naturas tot rebus indidit quas videmus. vt eas qz multe sunt nõ miremur. Ex p te tũ ordĩs diuine iustitie sumi dz rõ p̃cipal. ille. n. ordo exigit illa corpa in eternis supplicijs fore per mansura. ⁊ tõ assistente dei influentia ḡali ad ℔z vt ignis infernalis illa corpa fortiter calefaciat ⁊ affligat nõ adest tñ ad hoc vt cõsumat. sicut aũt creatꝛa nõ põt manere in eẽ suo. nisi ꝓsupposita influẽtia dĩ ḡali. sm q dicit Aug. 4°. sup geñ. ⁊ ẽt cõmentatoꝛ iup primã ꝓpositionẽ de cauſ. sic dico q actionem suaz hãe nõ põt. nisi illa influentia assistẽte. sicut patuit in passione Jesu xp̃i. qñ fuerũt tenebꝛe sup vniuersaz terrã. nõ sup terrã iudeoꝝ tñ. vt aliqui senserunt. ⁊ male. Eclypsis aũt solis quo ad vniuersũ ozbẽ nõ potuisset esse ꝓ solã interpositionẽ lune. vñ cũ interpositione lune fuit alia cã. s. qz influentia generalis cãe ꝓme. tũc nõ affuit soli ad irradiandum ⁊ sicut hec influentia adesse põt ad hoc vt res sit ⁊ non operetur. ita alqñ adest ad hoc vt creatura hẽat vnã sui actionez. ⁊ nõ aliaz. ⁊ hec est p̃cipalr rõ qr ignis infernalis calefaciet dãnatoꝝ corpa. ⁊ affliget. nec tñ ꝓsumet. Ad p^m in opp^m dõ q illud vbuz Aug. intelligendũ ẽ nõ de substantiali corruptiõe. ſz de corruptione getis. qõ pz. qa hoc dixit de spiritibus quos certũ est nõ posse substantialr corrũpi. Ad 2^m dõ q ignis ille corpib⁹ dãnatoꝝ nocebit nõ adimendo eoꝝ substantiã. ſz dispõnem q̃ regritur ad delectatiõis gerẽ. Ad 3^m dõ. q illud verbũ intelligi dz de passione nãli sm cursum nãe nobis manifestuz. Ad 4^m dõ q ex vehementia doloris nũq̃z corpus corrũpiť nisi in q̃tũ ex illo dolore in aia fit ipꝛessio in corpus qua corrũpiť ipius corpis dispõ nãlis. sm. n. Aug. 21° de ci. c. 3. Dolor p se ⁊ imediate nõ opponiť vite. qz vt ibidẽ dicit. certũ est viuere oẽ qõ dolet doloꝛẽq̃z omnez. nisi i re viuẽte esse nõ posse. vt aũt ex supius dictis pz in corpibus dãnatoꝝ nõ poterit fieri ipꝛessio qua corrũpať in eis nãlis dispõ necessaria ad conseruationem corporalis vite.

Etano querit vtrũ corpa dãnatoꝝ p agens intrinsecũ nãlr corrum penť. Rñdeo q nõ vt dictũ ẽ in qõe pcedenti. qa nõ aderit q̃nalis influentia cãe ꝓme. ad ℔z vt nãlis calor cõsumat humidũ radicale in quo radicatur. per cui⁹ cõsumptionẽ calor naturalis extinguiť ⁊ cãtur mors. Et ideo dico q in corpibus dãnatoꝝ calor nãlis humidũ radicale ñ ꝓsumet. nec corrũpeť in eis illa dispõ q̃ necessaria est ad corpa lẽ vitã. Et p hoc pz solutio ad illã qõem qua solet queri vtꝝ corpa dãnatoꝝ iterũ nãlr morienť. quia planum est q non.

Ono querit vtꝝ spũs sepati igne corporeo cruciabũť. Et vr q nõ. Aug. in. 12. sup geñ. lõge añ finẽ dicit q non sunt corporalia. sed silia corporibus qbus aĩe corpibus exute afficiũtur. seu bñ. seu male. cũ ⁊ ipe corporibus suis similes sibimet appareãt. sunt tñ ⁊ vera letitia. ⁊ vera molestia facta de substãtia spũali. Jtez eodẽ libro nõ multũ añ mediũ. Omni modo pstantior est qui facit ea re de qua aliquid facit. nec vllo modo spiritu prestantius est corpus immo per spicuo modo spiritus corpore. ergo spiritus sepatus non potest ab igne corporeo cruciari. Jtez Boecius in libro de duabus naturis. ⁊ vna persona christi parum vltra medium. Illa sola que habent vnius materie cõmune substantiuũ possunt in se facere ⁊ pati. sed spirituum ⁊ corporum non est vnius materie cõmune substantiuum. ergo impossibile est spiritus separatos igne corporeo cruciari. Jtem scõm phi. 1. de generatione. Omne corporeum agens agit per contactuz. sed ignis corporei ⁊ spiritus separati non potest esse contactus aliquis. quia secundum phũz. 5. phi. Illa se tangũt quorum vltima sunt simul. In spiritu autẽ non est assignare primuz medium ⁊ vltimuz. ḡ impossibile est spũm sepatum igne corporeo cruciari. Jtẽ om

ne quod pariſ recipit aliqd ab agente. ſed quicqd recipitur a corpore inſepato ſpũ recipiſ intelligibiliter ꝛ imaterialr. dr. n. in cõmento ſuper octauam ppoſitionem de cauſis. q̃ res corpee ſenſibiles ſi ꝛ intelligentia intelligibiles. ꝛ ſup decimã propoſitionẽ de cauſis etiaz dr q̃ recipiens recipit. ſm modũ ſuuz nõ ſm modũ rei recepte. cũ g̃ forme rerum in ſpũ intelligibilr ꝛ imaterialr exũtes ſint pertinẽtes ad eius ſcõariaz perfectionẽ nõ ad cruciatum. ſpũs ſepatus igne corporeo cruciari nõ põt. Jteꝛ ſm phũ p° de generatone. c. de facere ꝛ pati. vlr faciens aſſimilat ſibi patiẽs. ſz ignis corporeus ñ põt ſibi aſſimilare ſpũ ſepatuz. g̃ ſpũs non põt pati ab ipſo. Contra vt in 2° li. oñſum eſt. mali angeli ſunt icorporei. ſpũs. n. ſunt. ſz illi cruciabunt igne corporeo. dr. n. Math. 25. Jte maledicti in ignem eternũ qui preparatus eſt a diabolo ꝛ angelis eius

Jtẽ Greg. 4. li. dialogoꝝ paruz añ medium. Si diabolus eiuſq̃ angeli cũ ſint in corpore icorporeo igne ſunt cruciandi. qd mirũ ſi aie ẽt añ q̃z recipiãt corpora poſſint corporea ſentire tormẽta: Jtẽ eo. libro parũ añ auctoritatẽ pall. ſi viuentis hois icorporeus ſpũs tenetur i corpoꝛ cur ñ poſſit mortẽ cũ i corpore ſit ſpũs ẽt corporeo igne teneaꝛ: ſz ab illo a quo põt detineri ſpũs poteſt cruciari. g̃ ſpũs ſepat⁹ ab igne corporeo põt cruciari. Ad iſtã qõez dixerunt quidam ſpũs ſepatos non affligi niſi per ꝓuationẽ deſiderati boni er qua ꝓuatione tã q̃z quodaz malo preſenti in eis vehemẽs triſtitia generatur. Unde algazel. 5. li. phi. c. 4. dicit de aĩa que in corpore fuit amatrix corporaliũ voluptatuz q̃ illa diſpoſitio pp vſuz ipꝛimitur in ea ꝛ inheret vehemẽter deſideriũ eius ad illã. poſtea vero per mortem inſtrumento rei deſiderate amiſſo remanet deſideriũ eius ꝛ amor ꝛ hic eſt cruciatus ineffabilis.

Sed q̃ hec rõ non ſufficiat pz per auctoritates allegatas. ad ꝓtem ſam. ꝛ per illud q̃ dicit Aug°. xi. de ci. c. io. dicit. n. ſpũs incorporeos poſſe pena corpalis ignis affligi. ꝛ parũ poſt dicit de demonibus q̃ arde bũt. ſed eis nulla ſunt corpora ſpũs demonuz imo ſpũs demones licet incorporei corporeis ignibus cruciandi. Alij dicũt ſpũs ſeparatos cruciari in igne corporeo inquantũ videt ipm̃ ꝓparatũ ad hoc vt eo crucient in corporib⁹ ſuis ſicut latro ſuſpendendus in vno patibulo ipſum videndo cruciaſ anteq̃z ſuſpendatur in eo. ſed hec reſponſio nõ ſufficit. qꝛ nullo modo poteſt ad malos angelos applicari qui tamen illo igne in perpetuum cruciabunt. Alij dr̃ q̃ cruciant igne corporeo in ꝓtum intellectui eoꝝ imꝓrimit ſuper excellẽs illi⁹ ignis ſimilitudo. Sed hec reſponſio non ſatiſfacit. qa ſm phũm tertio de aĩa. Non ſic excellentia intelligibilis ledit intellectuz ſicut excellentia ſenſibilis ſenſum. qꝛ poſt excellens ſenſibile ſenſus impediꝯ inſentiendo. ſed intellectus poſt excellens intelligibile non minus intelligit infima. ſed etiam magis. qꝛ ſenſus apprehẽdit per organũ corporeũ ꝛ intellectus aũt non. Preterea dici non poteſt q̃ ignis quiſq̃z ſit impꝛoportionale obiectũ intellectui cuz poſſit intelligere. ꝛ illud qõ eſt igne ſupius ꝛ inferius. Alij dicunt q̃ ſpũs ſepati igne corporeo cruciãtur. non inquãtũ ipm̃ apprehẽdunt apprehenſione ſimplici. ſed cũ firma extimatione. qꝛ eſt cõtrariuſ ſue nature. Cuius extimatio falſa fit. qõ confirmant per Greg. dicentẽ. 4. li. dial. non multum añ medium. Teneri p ignem ſpũm dicimus vt in tõmẽto ignis ſit videndo atq̃z ſentiendo ignem nãq̃z eo ipo patitur qꝛ videt. ꝛ qꝛ cõcremari ſe aſpicit crematur. Ad hoc etiam adducunt auctoritatẽ ꝑmaz Aug. adductam ad ꝓtem ꝑmam. Preterea huic cõcordare videtur. qꝛ dicit Auic. 9. meth. c. vlt. loquens de diſpoſitione animarum humanarũ cuz ſunt exute a corporibus ſuis. dicit. n. ſic. Anie male vident penam quam imaginauerãt in hoc mũdo. ꝛ affliguntur ea. forma enim imaginata non eſt debilior ſenſibili. ſed maior impreſſione ꝛ claritate. ſicut videmus in ſõnis. fortaſſe enim ſomniatum magis eſt ꝓ modulo ſuo q̃z ſenſibile. tũc q̃z to magis illud quod eſt in alio ſeculo fortius eſt q̃z quod eſt in ſomnis ꝓpter paucitatem impedientium ꝛ exꝓoliationem anime ꝛ claritatem recipiẽtis. Sed hec opinio inconueniens videꝯ ꝛ in probabilis. quia ſm hoc ſpũs non paterentur ab igne corporeo. ſed a ſua falſa extimatione. Preterea non eſt probabile q̃ mali ſpũs qui ſubtilitate ingenij vigent illum ignem extimarent ſue nature cõtrarium ꝛ leſiuum. niſi ita eſſet in re. Alij dicunt q̃ ſpiritus patiuntur ab igne corporeo. non per vtutem nature illius ignis abſolute. ſed inquantuz eſt inſtrumentum diuine iuſtitie. videmus enim res multas habere actiones in virtute principaſ agentis que eis non competerent abſolute. verbi gratia. calor naturalis in virtute anime conuertit nutrimentum in carnem. lumen ſolare a luna receptum ꝛ cum virtute lune ab ea deriuatum in virtute lune generat humiditatez. fantaſma in virtute luminis intellectus agentis mouet intellectum poſſibilem. corpora celeſtia cum inanimata ſint. vt in 2° libro oſtenſum eſt. tamen in virtute intelligentiarum motricum generant in his inferioribus vitam. vt patet in generatis per putrefactionem. ſecuris in virtute motoris ſcindit arborem.

Tenendo ergo q̃ affligat ſpiritus inquantum eſt inſtrumentum diuine iuſtitie adhuc vlterius perquirendum eſt magis in ſpeciali per quem moduz Dicunt ergo aliqui q̃ ſupernaturalr impreſſa eſt igni infernali quedam ſpiritualis virtus per quaz ſpiritus affligitur naturali virtute ignis ad hoc ñ cooperante nec diſponẽte. quia vt dicũt non ẽ poſſibile vt aliqua virtus naturalis cooperetur in ſupernaturali actiõe cũ ad eam ꝓ ſe nullo mõ nec cõplete. nec icomplete poſſit attingere. ꝓ tanto g̃ ille ignis affligere ſpũs dr̃. qꝛ ſupnaturalis virtꝰ exiſtens in ipo ſicut in ſubõ illos affligit. ſicut aliqua ſubã ſupnãlr dealbata poſſet dici viſuz diſgregare

Sz hec opio vr̃ in trib⁹ deficere. Unuz eſt q̃ ſm eã ignis ñ affligit illos ſpũs vt inſtrumẽtũ quia oz q̃ i inſtrumẽto ſit aliqua naturalis aptitudo ad illã actiõem ad quam applicãtur a virtute motoris. vt pz i ſecuri reſpectu actus ſcidẽdi. ꝛ i maleo reſpectu actus conterendi. Aliud eſt q̃ non videtur probabile virtutem ſpiritualem eſſe imediate ire corpali. ſicut i ſubõ. ita vt ſit ibi manens. ꝛ non in fieri. ſicut ponit opinio predicta. Aliud quia videmus naturale. lumen rationis per quod ſolum intellectus nullo modo poteſt attingere ad viſionem dei cooperari cum lumine glorie ad illam viſionem. Verum eſt tamen q̃ in actione ſupna-

turali que a deo non est mediante finita virtute. ſz tñmodo imediate vt creare nō potest coopari virtus naturalis. quia nec ad hoc pōt vllo modo attingeꝛ ēt virtus supernālis finita. Ut g̃ mihi dicēdū q ignis infernalis. non obstante q sit corporeus spūs separatos affligit inq̃tū est diuine iustitie instrm. qꝛ eos affligit afflictione ad quaz disponit vtus nālis ignis illi⁹. nec tñ qualēcūq afflictionē pōt causare in illis spiritibus nisi in virtute increate iustitie p̄cipali illos spūs puniētis mouētis ꝛ dirigētis illū ignez ad illoꝛ spūz cruciatuz. In illo igne enī est nālis aptitudo vt eius spēs recipiatur in intellectu spūs sepati ſz q per talē mo^m in illo intellectu ipzimat ꝛ cū vehemētia tali q ita ad se re nocet seu cōnertat intētionē ipius spūs q p b̄ ita notabilr ipediat in aliaꝛ cōsideratiōe cōtra suā volūtatez q tale impedimentū sibi sit pro graui onere b̄ est per virtutē iustitie icreate. in illo etiā igne est aptitudo nālis. vt in p̄o sit spūs separatus. sicut ilo co diffunditur. sed q spūm separatuz detineat contra volūtatē suaz hoc ei ꝓuenit r virtute iustitie icreate. illa. n. inuolūtaria detentio est ipsi reprobo spūi ineffabilis cruciatus. cuius etiā ille ignis sua virtute nāli tñ nō posset in spā separato cāre dispositōnē repugnantē illi dispōni que ꝓuēit essentie spūs ꝑm debitū statū sue nature. tñ in eius cātiōe coopatur virtuti increate iustitie. inq̃tū est instrm ci⁹ sicut videmus. q cuius fantasma per se nō possit aliqd educere de potentia intellectus possibilis. vel ipm mouere motu intellectiōis. alterū tñ eoꝛ pōt i virtute intellectus agētis. ipe. n. intellectus per suz actiū monet se ipm vt est possibilis mediante fantasmate tanq̃ instrumentali agente. ex apprehensiōe aūt p̄dicte dispositionis q cōtraria est bono statui nature generatur in ipo reprobo spū cruciatus experimentalis. vñ Greg. 4. li. dialogoꝛū parū añ mediū. dicit q anima nō solū videdo. sed etiā experiendo incendiū patit per pcēm aūt est in spū dispositio vt igni infernali modo p̄dicto patiēdo subdatur. Unde Greg. li. nono moza. versus finē dicit. Sicut vno sole omnes tangimur. nec tamē sub eo vno ordine omnes estuamus. qꝛ iuxta qualitatē corpis sentit etiā pondus calozis sic dānatis ꝛ vna est gehenna q̃ afficit. ꝛ tñ non vna qualitate oēs cōburit. qꝛ qō hic agit dispar valitudo corporū b̄ illic exhibz dispar cā meritoꝛ. dicit etiā Aug. 21. de ci. c. 16. ipm eternū ignē pro diuersitate meritorū. cuius maloꝛ alijs leuioꝛē. ꝛ alijs futuruz esse grauioꝛē. siue ipius uis arq̃ ardoꝛ ꝓpena digna eꝰ cūq̃ varieē. siue ipe equali ardeat. sed non equali molestia sentiat. Ad p^m in opp^m dō q aut Aug. ibi loquit ingrendo non dīmiando. aut loquit de affligente. primo qō est apprehensio ignis. vt nociui. cuius ignis corporeus extra spiū eius sit rēotū affligens. Ad 2^m dō q cuius natura spūs sit nobilioꝛ quocūq̃ corpoꝛ. tñ spūs pcōꝛ inferioꝛ ē illo igne. non simpliciter. ſz inq̃tū est instrm diuine iustitie. Uel pōt dici q cuius p̄cipiū agēs p̄cipaliter oporteat esse nobilius paciēte. nō tñ oportet b̄ esse verū de instrmali agente. non. n. fantasma nobilius est intellectu possibili. nec corpus celi nobilius aliqua substantia viuente. qꝛ ſz Aug. 11. de ci. c. 16. In his que a deo facta sunt ꝓponūt viuentia nō viuentib⁹ ordie nāe. Ad 3^m dō illa auctoritas intelligenda est de illa actione q quā patiēs transmutatur in nām agentis. ꝛ sic intelligendū est etiā qō dicit phi. i. de generatiōe. vbi dicit simile smiam illi que ꝓtinet in auctoritate all. Uel pōt dici q loquit de nāli actione ꝛ passione. Ad 4^m dō q iter spīm reprobū ꝛ ignē infernalez est maioꝛ approxiatio q̃ illa que est inter corpa per cōtactuz. inq̃tum spūs simul ē cū substantia illi⁹ ignis. ꝛ qualibz eius ptem tangit ꝑm se totū. simpler. n. se tangēs ꝑm se totū tangit ꝑm phūz. 6. phi. similitudo ēt illi⁹ ignis in ipo spū impzessa est vt in subō mediante qua ab illo igne affligit. Ad 5^m dō q forme reruz in spū imaterialr exītes sunt spectātes ad eius scōam ꝓfectionē nō ad cruciatū eius. Dico q falsuz ē quādo supnaturali virtute tali ipzessione impimuntur q in essentia spūs ipius causant dispositionē repugnantez dispositioni ꝓuenieti bono statui sue nature ꝛ intellectū eius ipedit in aliaꝛ rerū ꝓsideratiōe sic añt ē in ꝓposito. vt dictū ē in qōe. Ad 6^m dō. q ꝑm aliquos q illa auctoritas nō est intelligenda de instrumentali agente. sed de p̄cipali. diuina aūt iustitia que ē cā p̄cipalis in spū puniēdo ipz puniendo sibi assimilat. nō assimilatione vniuoca ꝑm quem modum ignis assimilat sibi materiaz de qua generat ignem. sed assimilatione analoga que in quadam imitatione consistit. ꝑm quem modum homo alium puniens assimilat ipz illi forme quam habet in mente sua tanq̃ exemplar punitionis illius. certum est autem q punitio reprobozuz cum sit iusta iustitiam imitat eternam. ꝛ exemplar suum habet in mente diuina. Uel potest dici breuius ꝛ apertius q maioꝛ intelligenda est de actiōe que in passo causat passionem. que est salus. q actō est constructiua. talis aatem non est illa actio qua diuina iustitia vt principale agens mediante igne vt instrumento agit in spiritum damnatum.

Secundo queritur vtruz dānati cruciabuntur perpetuo a trib⁹ alijs elementis ab igne. Et videt q nō quia si puniuntur ab omnibus elementis. aut sunt in inferno confusa. aut ordinata. non confusa. quia impedirent sese in actionibus suis. cum inter se habeant qualitates contrarias. nec ordinata. qꝛ vt dicitur Job. 10. ibi nullus est ordo. ergo non cruciant ab alijs elementis ab igne. Item ab illis non affligunt simul quia habent actiōes contrarias. ꝛ ꝓ traria non possunt simul esse in eodem. saltē in cōplementis suis. nec alternatim. quia afflictio per ignez consolatozium est transferri i aquā ergo a solo igne affligunt. Cōtra sapi. 5. ꝓpugnabit cū illo omnis orbis terrarum contra insensatos. sed sicut dicit Martianus. Mic mundus corruptibilis cōstat ex quattuoꝛ elementis in modum spere globatus. ergo reprobi qui significantur per insensatos a quattuoꝛ elementis cruciabunt. Itē pars ignis sulphur ꝛ spiritus procellarum pars calicis eoruz. ergo affliguntur igne ꝛ terra fetida que significat p sulphur. ꝛ aere procelloso qui dicitur spiritus tempestatis secundum Aug. 12. super genesim. lōge post ꝓncipium. dicitur etiam sapi. 5. q cādescet i illos aq̃ maris. ꝛ flumina concurrent duriter. per testimonium ergo sacre scripture videtur q affligantur a quattuoꝛ elemētis. Respondeo q damnati in tñ affligēt ab igne. ſz ēt ab alijs elis. vt bñ ondūt

auctozitates inducte cui⁹ ꝓgrua rō est. vt. n. hētur sapi. iii°. ℙer q̄ peccat quis. p hec ꝛ torquet. hoies vero re pbi per. 4. el'a peccauerūt inquātū ꝓpeccauerūt in coꝛpoꝛib⁹ cōpositis ex. 4. elis ꝛ inēẽtū ioꝛdinate dilexerūt el'a ꝛ elemēta. nꝛ solū ꝑm aliquos puniēt ab elis. sꝛ ēt coꝛpoꝛū celestiū influētia pūiet eos. iustū. n. est. vt qꝛ rebelles fuerūt creatoꝛi q̄ oīs creatura ꝓtrariet eis i vltiōe. iuxta illud sap̄. v. ℙugnabit creatura ad vltionē inimicoꝝ. qꝛ tū ignis ꝛ aqua ex sui nā magis sunt afflictiua q̄ aer ꝛ terra. iō magis fit mētio in cruciatu eoꝝ de igne ꝛ aqua. q̄ terra ꝛ aere. qꝛ ignis magis ē actiu⁹ q̄ aqua. iō sub noīe ignis do⁹ cōprehēdit oēz penā quā a reb⁹ coꝛpoꝛeis patiētur. vt cū dicit Math. v. Ite maledicti in ignem eternū. Qꝛ aūt illi qui sunt in purgatoꝛio puniūtur vt purgētur. ꝛ ignis hꝫ nām. purgatiuā. iō vi aliquib⁹ q̄ aie i purgatoꝛio a nllo alio el'o nisi ab igne puniūt. Ad p^m in opp^m dō q̄ el'a ibi sunt in quadā ꝓfusione. nec tū vnū alteri⁹ remittit virtutē eo q̄ agūt in q̄ꝫ^m instra diuine iustitie q̄ ad agendū in reꝓbos ꝛ nō in se ipa monētur ꝛ determinant. si tū dicat q̄ ibi sunt oꝛdiata pōt dici ad illud Job. ℙō est ibi oꝛdo. q̄ ꝫ interll'i in coꝛpoꝛib⁹ dānatoꝝ. Vñ Greg. 9. li. moꝛa. vsus finē exponēs illud verbū dicit. q̄ ipa supplicia que oꝛdiant ꝑ iustitiā inueniūt oꝛdiata in coꝛpoꝛib⁹ dānatoꝝ nō sūt ꝛ infra. Vel certe abesse simplicijs oꝛdo dī. qꝛ quibusꝫ reb⁹ in' penā surgentib⁹ ꝓꝓria q̄litas ñ seruatur. q̄ō inferius in eodē li. in plīb⁹ inducendo declarat. Ad ꝛ^m dñr quidā q̄ ab oībus elis sil'a affligūtur. qꝛ sicut forme coꝝ imateriali' recepte in spū ñ sunt ꝓtrarie. sic nec actiones eaꝝ. sil' dñt in sensu. simil'. n. in visu ē silitudo albedis ꝛ nigredinis ꝛ actiones eaꝝ. a sili dñt q̄ ita pōt esse in actu sꝫ hꝫ alijs nō placet. qꝛ q̄nis silitudies ꝓꝓioꝝ in intellectu nō sint cōtrarie. nō tū ita perfectē mouet itellect⁹ a pluribus simul. vt ab vna tū silitudines ēt cōtrarioꝝ recepte in eadē pte pupille sese in actiōe sua ipediunt. vt pꝫ cū per vitreū colozatū colore rubeo respicit aliquid albuꝫ. vi. n. tūc quasi q̄dam aliquo mō ꝓfusuꝫ ex vtroqꝫ ꝛ multo forti⁹ forma calidi ꝛ frigidi sil' in tactu receptiōe sese in suis actionibus ipedirēt cū tactus. sit sensus longe minus spūal' q̄ꝫ visus. ℙreterea dī Job. 24. de quolibet dānato. q̄ ad nimiū caloꝛē trāsiet ab aquis niuiū. q̄d verbū sonare vi dānatos puniri a frigido ꝛ calido alternatiꝫ. nec tū erit. aliqua mitigatio vnius per aliud qꝛ ꝑ virtutē diuinā supnaturali' fiet. vt in eodē instanti cesset rota afflictio q̄ fuit a calido ꝛ introducatur cōpleta afflictio a frigido. ita vt nec successiue vna recedente alia succedat siue adueniret

c Circa lr̄am Unusqsqꝫ suā mensurā recipiet coꝛpis. ꝛc. hoc i cōmib⁹ expositū est. Illi aie in pūcto tp̄is redit que illam ꝑmutus. vt. hō fieret creꝺceret viueret aiauit. hui⁹ expositio pꝫ ꝑ ea que i 4^a. q. h⁹ di. dicta sunt. Coꝛpoꝛa hominū vel demonū. hic dicit Alu⁹. ꝺm opiōnē platonicoꝝ qui posuerūt demones eē q̄dā aialia aerei coꝛpoꝛis sicut pꝫ. 8. de ci. c. 26. vbi Alu⁹ recitat vba Apulei platonici. Ignis eter⁹ cuiusmōi sit ꝛ in q̄ mūdi vel reꝝ ꝑte futurus sit hoiuꝫ scire arbitroꝝ neminē ꝛc. hoc itelligendū ē de loco eius ꝓꝓo qꝛ locū ei⁹ cōeꝫ scim⁹. ex scriptura. n. hēm⁹ q̄ ē sub terra. Aliam silitudinē coꝛpoꝛis hꝫe nō ē intelligendum. q̄ sit ad similitudinē coꝛpoꝛis figurata. sꝫ q̄ i suo intellectu hēt spēꝫ coꝛpis repntatiuaꝫ. nec istis affectibus. s. spe tristitia gaudio ac metu carere. qō nō ē itelligendū scōm q̄ sunt passiones sensitiui appetitus. cū ille nō sit in spū separato. vt inferi⁹ oñdetur. sꝫ ꝺm q̄ sunt intellectuales affectiones seu passiones si aboꝛtiui fetus ꝛ mōstra reꝑgent. ℙñ° q̄ que fuerūt aiata aia rōnali resurgēt ꝛ q̄ nō. nō ꝛ hꝫ ē sīnia mgr̄i h⁹ di. c. vlt. ꝛ Aug. euchꝛi. 48. c°.

Di. xlv.

p Preterea sciendū ē ꝛc. Superius determinauit mgr̄ de resurrectiōe mortuoꝝ. Hic determinat de statu eoꝝ añ resurrectionem ꝛ diuidit in duas ptes. ℙ° determinat de statu aiaꝝ exñtiū in purgatoꝛio. ꝛ° de statu aiaꝝ exñtiū in iferno di. 46. ibi. Sꝫ q̄ritur. ℙ° i duas. ℙ° deteriat de suffragijs ecclie militantis ꝛ° de suffragijs triūphantis. ibi. Sꝫ iterū. ℙ° i 4. ℙ° oñdit diuersos esse status aiaꝝ post mortē ꝛ° in quo statu pñt iuuari suffragijs. ꝛ in quo ñ ibi. Nec negandū. ꝫ° oñdit ꝑ que iuuant. ꝛ per q̄ ñ ibi De pōpis. Quarto q̄ꝫtū iuuāt ꝑ suffragia q̄ ꝑ eis fiūt ibi Solet. Illa ps que ibi incipit. Sꝫ iterum diuidit in duas. ℙrio oñdit suffragia ecclie triūphātis ꝓdesse q̄libus defūctis. Scōo q̄liter ꝓsūt viuis ibi. Forte.

Articulus primus'.

c Circa hanc di. querendū ē ꝑncipali' ō 7. ℙrio de aiaꝝ receptaculis Scōo de suffragijs ecclie militantis. Tertio de illis q̄ possunt facere testamētū. Quarto de q̄busdā circūstātijs obseruādis in cōdendo testamentū. Quinto de executiōib⁹ testōruꝫ. Sexto de sepulchris. Septio de suffragijs ecclie triūphātis. Circa ꝑmū querūtur. 4. ℙrimo vtrū aiaꝝ post sui sepationeꝫ a suis coꝛpoꝛibus sint aliq̄ coꝛpoꝛalia receptacula. Scōo q̄ ꝛ quot sē illa. Tertio vt^m exeāt aliq̄ de receptaculis suis

Quarto vtrū coꝛpalia receptacula aiaꝝ i aliquo augeāt earū delectationē vel afflictionem.

p Primo oñdo q̄ aie ñ hñt aliqua coꝛpoꝛalia receptacula. Alu⁹. 12. sup gen. vsus finē dicit. aiaꝫ cum de coꝛpe exierit ad loca coꝛpalia nō ferri. ꝛ parū post dicit q̄ vi eē in locis nō coꝛpalib⁹. sꝫ coꝛpaliū simi libus siue in requie. siue in doloꝛib⁹. Itē spūs nō magis ꝓueniūt cū vno loco coꝛpali q̄ꝫ cū alio. qꝛ a loco coꝛpali nō dependēt. q̄ ñ eēt rō qr̄ magis eēnt i vno coꝛpali receptaculo q̄ꝫ in alio. Cōtra magr̄ h⁹ di. c. i. ꝛ glo. sup illud. i. ad thes. 4. sil' rapiemur cū illis in nubib⁹. dñt q̄ oēs aie cū de hꝫ seculo exierit diuersas hñt receptatiōes. Itē Greg. 4. lib. dialo. parū añ mediū refert quēdā virū scīm retulisse q̄ vidit Theodoricū post mortē inter Joānē papā ꝛ Symacū patritiū discictū atq̄ discalciatū deductū in vulcani ollā iactari. eodē ēt li. inter medi uꝫ ꝛ finē refert Germanū capuanum epm̄ inuenisse ℙascasiuꝫ diaconē q̄ erat defunctus stantē ꝛ obsequētē in balneis. q̄ anime post mortē coꝛpoꝛaliare ceptacula hñt. ℙñdeo q̄ aie post mortē sunt i aliquibus coꝛpalib⁹ receptaculis. vt. n. declaratum

est li. i. di. 37. angeli qui i sunt spūs sunt tñ aliquib⁹ corpalib⁹ locis nō circūscriptiue. sed diffinitiue. ḡ silr aia separata nō obstāte q̄ sit spūs. Ad p̄m i opp^m dō q̄ ibi Aug⁹ loqtur de loco circūscribēte. qō pz qz postq̄ dixit aias ad loca corpalia nō ferri nisi cū aliquo corpe statiz subiūgit vl nō localiter ferri. Ad 2^m dō q̄ ḡuis aia separata nō magis cōuēiat cū vno loco q̄ cū alio rōne sue essētie cū ex loco natura ei⁹ non dependeat. tñ pp opationes quas in loco debet exercere vel circa eam dz exerceri magis sibi conuenit vnus locus q̄ ali⁹ nō q̄ veliz dicere suaz passionē vel opationē eē formalē rōem vel effectiuaz sue exītie in loco. sz simultas exītie sue cū corpali loco vel cū re exīte in loco est formalis rō sue applicationis ad locū sicut de spū angelico declaratū ē li. i^o di. 37. i illa qōe vtrū angelus sit nusq̄.

Secundo q̄ritur q̄ z quot sūt illa receptacula. Rūdeo q̄ q̄dā receptacula corporalia deputant aiab⁹ de lege cōi. q̄dā ex lege spāli. p̄ma añ xp̄i aduentū erant. 4. z oia sub terra. q̄dā i infimo deputata aiabus dānatis p actuali pccō mortali z p originali cū aliq⁹ veniali. aia. n. decedēs cū originali pccō ḡuis nō hēat actuale pccm̄ nisi veniale tñ puniet eternalr pena sensus z in eodē loco cū illis q puniūt p pccō mortali punit tñ multo remissius. quo aūt veniale puniat pena eterna declaratū est supra di. xi. Supra p̄dictū receptaculū aliud est in quo sunt aie p̄o solo pccō originali dānate q̄ nō puniūt pena sensus sz sola pena dāni. vt onūz ē li. 2^o. Supra qō aliō est in quo purgāt aie q̄ decessērt cū charitate supra qō ē quartū in quo regescebāt aie decedētes cū charitate q̄ nil purgabile secū portabāt vel q̄ portauerāt. z purgate erāt. quod receptaculū añ xp̄i aduentū sin⁹ Abrae dicebat. q. n. Abrae p̄mus ab īfidelib⁹ sese sepauit z fidei signaculū distinctiuū accepit iō locus regei q̄ debet aie pp fidē charitate formatā sinus Abrae dcūs ē. p⁹ ēt xp̄i aduentū sunt. 4. receptacula aiaz eadē q̄ p⁹ quarto excepto i quo mō nulla aia recipit. qz decedētes cū charitate nil portātes purgabile cū nullū hēant retardatiuū statim ascendūt in celū ēpreū qō ē receptaculū bonoz sic ignis purus nihil hūs retardatiuū stati ascēdit sursuz. Decedētes aūt sine charitate cū actuali pecato stati descendūt ad locū infimū. sicut grauia nō hūtia aligd qō ꝓhibeat eoz descensuz stati descendūt ad locū infimū. Decedētes aūt sine charitate cū solo origiali pccō stati descēdūt ad locū q̄ sequēter ē s illū. Decedētes aūt cū charitate aliqō purgabile secū portātes descendūt ad locū tertiū post expletā pniaz stati ascēsure in ēpireū celū q mō sin⁹ Abrae dī. vñ pz q̄ nō eūdē locū intelligūs mō persinū Abrae cū rogamus aias deferri in ip̄m cū illo q añ xp̄i aduentū sinus Abrae dicebat. diuerse aūt māsiones in celo diuersa receptacla corpalia ñ dūtur. sz diuersi gradus p̄mioz. imo totū celū ēpireū vnū dr̄ receptaculū. receptacula aūt q̄ ex lege spāli aligb⁹ aiab⁹ assignant ideterminata sunt quo ad nos Quedā. n. aie ex aligb⁹ spālib⁹ cāis i locis purgātur in q̄bus deliq̄rūt. vt dcm̄ est s di. xi. vbi de purgatorio plura dicta sunt. z ēt li. 3. di. 23^a.

Tertio q̄rit vtrū aie aliq̄ exeāt ō receptaculis suis q̄ hūt post mortez Et vi q̄ nō. Job. 7. qui descēderit ad infe-

ros ñ ascendet. Itē Aug⁹. li. de cura p̄o mortuis agēda vltra medīū. Si in reb⁹ viuētiū intereēnt aie mortuoz me piamat nulla nocte desereret que me mari terraq̄z secuta ē vt mecū viueret. sz si exirēt aliq̄ de receptaculis suis aliq̄ intereēnt reb⁹ viuentiū. Cōtra math. 17. Moyses legit apparuisse cū Helia p. qō Aug. p hat li. p dcō inter medium z finē ad viuos aliquos mitti ex mortuis. Itez Hiero. ꝓ vigilantiū dicit aias scōz posse cū voluerint suis tumulis eē pñtes. Rūdeo aliq̄ aias exire de receptaculis suis dupliciter pōt itelli. vl p di uinā potentiā vel p nām. p̄paz. p̄mo mō ō inferno z de celo exeūt alique aie nō iperpetuū. sz ad tp̄s. nec de lege cōi. sz ex aliqua spāli cā. sic ēt de purgatorio aliq̄ exeūt ad modicū tp̄s añ ꝓpletiōez pene sue p⁹ cui⁹ ꝓpletionē ide exeūt illuc ampli⁹ nō reuersure. in iudicio aūt oēs tā exītes in celo q̄ in inferno exhibūt sz cōez legē diuine iustitie ad eadez iterū loca cū suis corpib⁹ reuersure. z in eis iperpetuū remāsure. p nām aūt p̄pam mille aie de suis receptaculis possunt exire vt q̄dā dñt dictū suū ꝓfirmantes auctoritate z rōe. Dicit. n. Aug⁹. de cura p mortuis agēda inī mediū z finē q⁹ defuncti p nāz p̄paz viuoz reb⁹ interesse nō possunt. rōne sic. fm phi. i. de aia potētie q̄ sunt ꝓiuncte nō sūt sepabiles oēs aūt dñt ꝓiuncte esse q̄ opāt mediāte organo corporeo. huiusmōi añ ē in hoie potētia motiua fm locū. aie ḡ sepate nō hūt potētiā qua de loco ad locuz possint se mouere. Sz ꝺn dño Stephano pisien. epo exeōicat⁹ ē. hic articul⁹ q̄ aia hūana nullo mō ē mobil sz locū nec p se nec p accns. z si pōat alicubi p subāz suaz nūq̄ mouebit de vbi ad vbi. Dicendū ḡ q̄ de suis receptaculis exire possent ille q̄ vellēt p suā p̄paz virtutē nisi ꝓhibereēt a vtute superiori. sz in lege cōi exire ꝓhibēt ille q̄ sunt i purgatorio añ ꝓpletā p̄niaz. z ille q̄ sunt in inferno ante iudiciū. Ille aūt q̄ sūt i celo exire nolūt vsq̄z ad tp̄s resūptionis corpoz suoz. nisi alique videāt aliq̄n̄ ꝑplacere deo ex aliqua spāli cā. vñ vi aligb⁹ q̄ oēs descēderūt de celo in obitu btē Marie ꝟginis pp ei⁹ reuerentiā. z cuz ea itez ascēderūt in celum. ab Aug⁹ ḡ dñtur aie nō posse interesse reb⁹ viuoz per p̄paz oatura. qz eaz virt⁹ nō pōt ꝟriare supiori virtuti qua ꝓhibēt. Ex dcis pz solutō ad ar^a i opp^m

Quarto q̄rit vtrū corpalia receptacula aiaz in aliquo augeāt eaz delectatione vel afflictionē. Et vi q̄ non. qz in āgelis mīstrātibus minueret delectatio z in aiab⁹ q̄ aliq̄n exeunt de inferno minueret afflictio qō falsuz ē. Itē locus purgatorij deputat⁹ ē aiab⁹ ad purgationē. sz ille aie que ibi sunt desiderāt purgari. ḡ locus ille in nullo auget eaz afflictionē. Cōtra si receptacula aiaz corporal. a in nullo augerēt eaz delectationē vel afflictionē inutilit essent eis deputata determinata loca z frustra qō falsum est.

Rūdeo q̄ receptcaula corpalia aiaz in aliquo augent eaz delectationē vel afflictionē. celū. n. empireū ḡuis in nullo augeat aiaz btārū delectationez ēntialē in aliqno ti auget in eis delectationē acci dentalē inquātū ille aie locū illū plusq̄z alia diligūt p̄tia aūt rei dilecte aliquā causat delectationem.

Ratio aūt quare locū illū plus ceteris diligūt triplex est. Una qz locū illū sciunt sibi esse deputatū a deo quez summe diligūt. Allia qz i illo pp excel

ſũ nobilitatis ſue nãe ſup alia cõpa exꝑſſi⁹ ꝫ i alijs locis refulgere tãꝫ in effectu, diuinã bonitatẽ ꝓſpiciũt. 3ª qꝛ illius loci ſublimitas lũinoſitas ꝛ immobilitas ſuã ſpualẽ ſublimitatẽ expreſſius ꝛ lũinoſitates ẽ ꝛ getis perpetuitatẽ exꝑſſius ꝫ ũlitates locoꝝ alioꝝ repꝛeſentat. vn⁹ gſqz aũt ceteris ꝑibus plus diligit locũ q magis eſt repũtatiuus ſue nobilitatiſ quã diligit. receptaculũ ẽt dãnatoꝝ i aliquo augeret eoꝝ afflictionẽ. qꝛ locũ illũ odiũt triplici de cauſa.

Una eſt qꝛ ſciũt illũ ſibi eſſe deputatũ a diuina iuſticia quã odiũt. Allia qꝛ illius loci vilitatẽ ſue obligatiõis ad penã ꝑpetuã rememoꝛatiua ſeu repꝛeſentatiua. 3ª qꝛ eſt ꝓtentiu⁹ igniſ illi⁹ quo affligũt receptaculũ aũt aiaꝝ q̃ purgãt in aliquo eaꝝ auget afflictionẽ. nõ qꝛ ipm odiãt volũtate deliberatiua cũ ſint in charitate ꝛ ſciant illũ locũ. ſibi eſſe aſſigᵃtũz ad tꝑs ad eaꝝ purgationẽ ꝛ a diuina iuſticia ꝫ diligũt. ſz qꝛ ipm nãli motu volũtatis refugiũt ſub rõe qua ſuã obligationẽ ad penã ꝫuis ad tꝑaneam repꝛeſentat ꝛ ſub rõe qua ignẽ ꝓtinet quo affliguntur. Ad ꝑm in oppm dõ q nõ valz. qꝛ ꝛ angeli miſtrantes ſciũt ſe cũ eis placuerit ad celũ ẽpireũ reuerſuros, ꝛ in miſtrãdo nobis delectãt. aie aũt q̃ ad tꝑs exeũt de inferno ſciũt ſe ad ipm cito reuerſuras et ꝑ illo modico tꝑe quo a turpi loco exeũt equaliſ pena eis a diuina iuſticia recõpenſat. Ad 2m ꝑz ſolutio ex dictis in qõne.

Articulus ſecundus.

c **Conſeqnter queritur** de 2ᵒ ꝑncipali ꝛ circa lĩ querũt. 4. ꝓmo vtm ſuffragia uiuoꝝ ꝓſint defũctis. 2° vtꝝ ſuffragia fcã determiate ꝓ vno ꝓſint oibus exĩtibꝰ in purgatorio. 3° vtꝝ magis ꝓſit illi ꝓ quo determinate fiunt ꝫ alijs. 4° vtꝝ defunctis ꝓſint ſuffragia fcã a viuis exĩtibus in pcõ mortali.

p **Primo oñdo** q ſuffragia viuoꝝ nõ ꝓſint defunctis. dr eni de mortuis in dño apoc. 14. q opa eoꝝ ſequũtur illos. g̃ nõ iuuãt alienis opibus. Itẽ eccl 9. dr de mortuis. q nõ hñt ꝓtem in ope qõ ſub ſole gerit. g̃ idẽ qõ ꝑus. Itẽ opa viuoꝝ mala nõ ꝓſũt eis nocere. g̃ a fili nec opa bõa iuuare. Itẽ ſi ſuffragia viuoꝝ ꝓeſſent eis cuꝝ pena purgatorij ſit finita. poſſent totaliꝛ ꝑ ſuffragia viuoꝝ ab oi pena liberari ꝛ ſic pccm poſſet remanere ipunitũ qõ diuinã iuſtitiã nõ decz ꝑm Anſel. i. li. cur deus hõ añ me. Cõtra. 2°. li. mach. 12. c. dr q ſcã ꝛ ſalubriſ eſt cogitatio ꝑ defunctis exoꝛare vt a pccis ſoluãt. Itẽ Aug⁹ euchi. 65. c. ꝛ recitat magr. h⁹ di. c. 2. nõ ẽ negandũ defũctoꝝ aiaꝝ pietate ſuoꝝ viuentiũ releuari cũ ꝑ illis ſacrificiũ mediatoris offert vel elie ſi in eccliã fiant. Rñdeo q aiaꝝ quedã ſunt btẽ iaz i celo. Quedã ſunt ꝓdẽnate ꝑ pccm oꝛigiali ꝛ actuali ſolo q̃ ſunt in iferno. Quedã ſunt in charitate ſuã explẽtes pniaz in purgatorio. Beatis nõ ꝓſunt viuoꝝ ſuffragia qꝛ nõ indigẽt. vñ Aug. euchi. c. ꝓdicto. ꝛ magr vbi ꝑus dirit q ſacrificia, ſiue altaris, ſiue q̃rũcũqz eliarũ ꝑ defunctis valde bonis gratiaꝝ actões ſunt. dãnatis vo etiã pro ſolo oꝛigiali pccm nõ ꝓſũt gã nõ cõicãt nobiſcũ, in vinculo charitatiſ medãte quo bono cõicant ad inuicẽ. vñ tales ſecũ nõ poꝛtauerũt radicẽ meriti q̃ talia opa ſi pro eis fierent eis pꝛodeſſe poſſent. ꝛ ſicut dicit Aug. euchi. ꝓdcõ c. hic oſñe meritũ ꝓpatur quo poſſit poſt hãc vitaz gſpiaz releuari. vñ eodẽ. c. dicit q talia opa ꝛ ſi ꝑ valde malis nulla ſint adiumẽta moꝛtuoꝝ. qualeſcũqz tñ ſint ꝓſolationes viuoꝝ. vñ qõ refert. Jo. dama. in quodã ſmone Traianũ fuiſſe liberatũ de inferno ad ꝑces Gꝛego. ſic dz intelligi q reuocat⁹ fuit ad coꝛpalẽ vitaz in qua ꝑ bona opa poſtea meruit vitã eternã. aĩabus aũt exiſtentib⁹ in purgatorio ꝓſunt viuoꝝ ſuffragia nõ ad augmentũ gratie gratuz facientis ſz ad pene eoꝝ mutigationez ꝛ abbꝛeuiationẽ. qꝛ vt dicit Aug⁹. c. ꝓdcõ. cũ viuerẽt i hac vita meruerũt vt lĩ ſibi poſtea poſſet pꝛodeſſe nec lĩ vt dicit Aug⁹ ibidem aduerſaꝝ illi aplice ſẽtentie qua dcm eſt. oñs ſtabius añ tribunal xꝛi vt recipiat vel referat vnuſqz ꝛz ea q̃ per coꝛp⁹ geſſit. ſiue bonũ ſiue fuerit malũ. qꝛ lĩ ſibi meritũ qſqz cũ in coꝛpe viueret ꝓpauit vt ei poſſint iſta ꝓdeſſe.

Ad ꝑm in oppm dõ q ſuffragia viuoꝝ q̃ fiunt pro exiſtentibus in purgatoꝛio dnt opa eoꝝ inꝫtum in hac vita meruerũt vt eis pꝛodeſſẽt ſi pro eis fierent. Ad 2m dõ q pro tanto moꝛtui dicũt nõ hãe pte in opere qõ ſub ſole geritr. qꝛ tali opi nõ coopant hñt tñ ptẽ i fructu opis ꝑ rõez ſupꝛadictã. Ad 3m dõ q nõ eſt ſimile qꝛ nõ ſic eſt vnũ cõe vinculũ cõicatiõis maloꝝ ſicut bonoꝝ qõ vinculũ eſt charitas deus ẽt ꝓnior eſt ad miſerandũ ꝫ ad ꝓdẽnandum. Ad 4m. dõ q nõ eſt inconueniẽs q ꝑ aliq̃ ſuffragia viuoꝝ poſſit defunctus totaliꝛ liberari ab aliq̃ pena cui erat obligatus. nec iõ pccm remanet ipunitũ. qꝛ punit pena viuoꝝ ſatiſfacientiũ ꝑ defũcto cũ. n. oñſuz ſit ſupꝛa. di. 2ª. vnũ viuũ ſatiſfacere ꝑ aliquo viuo q ꝑ ſe ipo cõmode ſatiſfacere poſſunt ꝑ exĩtibus in purgatorio q ꝓ ſe ipſis ſatiſfacere nõ ꝓſunt niſi penã patiendo ꝛ eam ineꝫtũ iuſta eſt acceptãdo ꝛ patienter ſuſtinendo. ꝛ nobiſcũ charitate ꝙncti ſunt.

s **Secundo** querit vtrũ ſuffragia õterminate facta ꝑ vno ꝓſint oibus exĩtibus in purgatorio. Et vi q non. viui magis ꝓueniũt cũ viuis q̃ cũ moꝛtuis. ſz ſuffragia viuoꝝ facta determinate ꝑ aliquo defũcto ñ ꝓſunt oib⁹ viuis. g̃ multo fortiꝰ nõ ꝓſunt oibus moꝛtuis exĩtib⁹ i purgatorio. Itẽ in tꝑalib⁹ intẽdens ſatiſfacere determiate ꝑ debito vni⁹ ſatiſfaciendo ꝑ illo nõ minuit debitũ alioꝝ. g̃ a ſili viuus faciens ſuffragia vt ſatiſfaciat ꝑ pena debita determinata alicui defuncto ſatiſfaciendo ꝑ illo penas nõ dinuit alioꝝ. Cõtra in coꝛpe nãli remediũ adhibitũ vni mẽbꝛo viuo redũdat i oia membꝛa viua. vñ ap⁹. i. coꝛ. 12. ſi gloriat vnũ mẽbꝛum congaudent oia membꝛa. g̃ a ſili in coꝛpe myſtico eccleſie ſuffragia facta pro vno exĩte in purgatorio cum ſit mẽbꝛum viuẽs ꝑ charitatẽ ꝓdeſt oibus alijs exĩtibus in purgatorio. Itẽ in eccliã militãte ꝛ triumphante cuiuslibet bonum redũdat quodã mõ i oñs alios. cũ g̃ cõgregatio exĩtiũ in purgatorio ſit quaſi media inter eccliaz militantẽ in terris ꝛ triumphantẽ in celis ꝛ medium ꝓticipare debeat naturam extremoꝝ ſuffragia q̃ fiunt determinate ꝑ aliquo exĩte in purgatorio redũdant in omnes alios.

Rñdeo ad cãndum penã ꝓeurrit virtus agentiſ ꝛ diſpõ patientis. qꝛ ſm phũm. 2. de aĩa. actus actinoꝝ ſũt in patiente diſpoſito. põt g̃ diminui alicui⁹

pena vl' diminutionē vtutis ex parte agentis vel p diminutionem dispositionis ad patiendum ex pte sustinētis. sic ꝛ p augmētationē cuiuslibz istoꝝ pēa pōt augeri. vñ inequalr dispōiti ad patienduz ab equali vtute iequalr patiūt vñ ſm ſniaz Aluic. 6. nāliū li. 4. c. vlt. multū dispoſit ad triſtitiam ex modica cā fortiter triſtar. qđ aūt dictū ē videm i ex°. pena. n. magnū onus portantis diminui pōt vel p diminutionē grauitatis oneris vel p aliquā ꝓportationē virtutis illi q portat onus q̄ minuit in ipo dispō ad patiēdū ab onere. sic dico q̄ isto duplici mō ꝓtingit intelligere diminui penā exītiaz in purgatorio. Quātū ad diminutionē pene modo p̄mo suffragia facta deteriate p vno tñ alijs non pſūt. qz sic vtus eoꝝ nō attingit niſi illū ad quē terminat ꝛ quaſi applicat p itētionē agētis. ſz modo 2° fcā p vno pſunt alijs. qz mīa dei puidēte suffragia fcā p quocūq; in purgatorio oībus. alijs innoteſcūt. ꝛ qz ſese diligūt ex charitate nec ſibi inuicez inuidēt in aliquo oēs gaudēt de illi° pene alleuiatione p quo fcā sunt ſuffragia. quodz aūt gaudiū redūdit gaudentē minus dispoſitū ad penā ꝓtriſtrantē qz ſm ſniaz phi. 7. ethi. c. vlti. cuicūq; triſtitie repugnat ſm formā gnis q̄cūq; delectatio. ꝛ iō mitigat eā. ꝛ pt cē ita fortis q̄ totalr expellit. ſz p̄dcm gaudiū in ꝓpōito nō est tñ q̄ penā eoꝝ totalr expellat nec forte abbreuiat. ſz intēſionez ei° mitigat. Ad p^m in opp^m dō q̄ ſuffragia facta p vno mortuo ñ pſunt oīb° viuis ēt exītib° in charitate q̄tū ad remiſſionē pene quocūq; p̄dcōr modoꝝ. qz nō oībus viuis b̄ innoteſcit. tñ illis q̄bus innoteſcit prodeſt mō ſcōo quo ad mitigationē pene quā hñt i hac vita. qz exītes in charitate gaudēt de vtilitate membroꝝ suoꝝ. q̄tū tñ ad meritū pſint facienti. facer̄ eni p defunctis ſuffragia op° eſt vtutis. ꝛ iō facienti meritoriū ē. ꝛ in augmētū ſui p̄mij in vita eterna. nō pſunt tñ eis p modū ſolutionis debiti ad remiſſionē pene cui iā erat obligatus. qz opus ordiatū ad remiſſionē pene vni° nō ſufficit ad remiſſionē pene duoꝝ. pſūt tñ ei ad remiſſionez aliq̄ pene p modū meriti de ꝓgruo b̄ est qđ alij dicunt q̄ quo ad b̄ pſūt ei ex gr̄a. nō ex debito. ꝛ ſicut opa fcā p vno exīte in purgatorio mediāte illo pſunt oībus alijs quo ad aliq̄ mitigationē pene ſm ſupꝛadcm modū ſic p b̄ q̄ faciēti pſunt ad meritū ex p̄ñti pſūt oīb° electis ad ſalutē q̄tuz ad alicui° p̄mij accñtal' augmētū. qz in vita eterna glibet de alteri° felicitate gaudebit. Et p̄terea cū deus pp bonos in multis peit malis. vt p̄z gen. 18. planū est q̄ pp merita aliquoꝝ bonoꝝ multa bona ꝓfert alijs bonis. Ad 3^m dō q̄ ꝓcedit de diminutōe pene mō p̄mo. nō 2° qz debitores tpaliū nō sunt vno cōi vinclo colligati quo vni° absolutio a ſuo debito redundet i aliuz ſz modū quo aleuiacio vni° exītis i purgatorio alicui quo mō redūdat i alios. Argumēta ad ptē aliam nō plus ꝓcludūt niſi q̄ ſuffragia spāl'r fcā p vno alicui quo modo redūdant in alios. ꝛ b̄ ē verū ſm aliquē modū q̄ ſupius dictuz est.

t Ertio queriť vtr suffragia p plib° fcā tñ pſint cuilz q̄tū si fierēt p illo solo. Et vi q̄ sic. qz si nō magis pdessent alicui p quo spāl'r fiūt q̄ alijs. ſz b̄ vi falſuz. qz cū pl'ra fiant suffragia p diuitib° q̄ p paupib° melioris eſſēt cōditiōis diuites q̄ pauperes qđ ē ꝛ illud math. 5. bti pauperes spū qm̄ ipoꝝ ē regnum celoꝝ. Item Hiero° dicit. ꝛ ē de ꝓse. di. 5. nō mediocriter. q̄ cū p ꝓcis aiab° psalimus vel missa dī nihil minus q̄ si p vno quolz ipoꝝ diceret accipit. Itē bona gloꝛie pluribus cōicata ñ minuūť singlis. g̃ a simili nec bona gr̃e. suffragia aūt bona gr̃e sunt. Cōtra. 17. ꝓpositiōe de causis. oīs virtus vnita ē plꝰ q̄ virtus multiplicata. i. ē vehemētioris vtutis. vt p̄z i q̄ucto. g̃ suffragiū pluribus cōicatū minoris ē virtutis respectu cuiuslz q̄ si ad vnū solū eēt vnitū. Itē si suffragia fcā p plurib° tñ valerēt cuilz illoꝝ q̄ si ꝓ illo solo esset fcā. tūc ille q tenet dīe vnā missam p vno ꝛ p alio aliā sufficienter solueret ꝺbitū si vnā missaz diceret p duob° qđ falſuz est. Ad istā qōez dixit ꝓpositiu° ꝛ sui sequētes q̄ suffragia fcā p pluribus tñ pſunt cuilz quātū si fierent p illo solo nisi q̄ sibi maioꝛ reuerētia fieret. sicut accensa candela p pluribus ꝛ lectio lecta. p pluribus tñ quēlz iuuāt q̄tū vnū iuuarēt si ꝓ eo solo cādela accēderetur vel lectio legerē. sicut. n. exīs spūs in qualz parte sui loci cuilz tñ pñs ē totus. sic spūale bonū plurib° cōicatū a quolz totū hī. alias. n. recipienti multos ad pticipationē suoꝝ bonoꝝ sua bona opa min° essent vtilia. qđ falſuz ē. cū talis receptio op° sit charitatis. Alij dīt ꝛiuz qz si ita eēt vt dicit opinio p̄dcā ille q ꝓ vno defuncto tenet dicere missam vnā. ꝛ vnā p alio. si diceret vnā p alijs duob° cui libz solueret illud ad qđ sibi tenet. ꝓpterea bonū finitū qđ sufficit ad plenariaz liberationē vnius aīe de purgatorio sufficeret ad liberationem oīum aiaꝝ ad equalez penā obligataꝝ. ꝓpterea cōsuetudo ecclie eēt inutilis q̄ suffragia aliq̄ facit p spālibus pſonis q̄ oia falſa sunt. Tenēdo hāc opinionē dō ē ad p^m in opp^m q̄ suffragia pſunt defūctis ꝛ p̄mo p viā satiſfactiōis 2° ꝓsolatiōis. eo q̄ p charitatē cōez qlz de bono alteri° ꝓsolat. p̄mo mō suffragia fcā spāl'r p vno tñ. magis pſūt sibi q̄ alijs. imo alijs nō pſūt de lege cōi mō 2°. adhuc magis p ſūt illi q̄ alij. si charitatē hz eq̄lē. qz ceteris pib° magis gaudet qlz de bono suo q̄ alteri°. tñ tātā pōt alius charitatē hīe q̄ plus ꝓsolat de suffragio qđ fit p alio q̄ ille p quo fit. qđ ꝑ arguis. q̄ melioris ꝓditionis eēnt diuites q̄ pauperes cū plura suffragia fiant p eis dico q̄ nō ē icōueniēs pauperes simpli' eē melioris ꝓditiōis q̄ ditesq̄ suis ditesin b̄ melioris cōditiōis sint iuxta illud puer. 13. redemptio aīe viri diuitie sue. q̄uis ſz glosaz ibi p diuitias bona opa intelligāt. Ad 2^m dō q̄ verbū Hieronymi dz itel ligi de valoꝛ p viā ꝓsolatiōis vt dīt qdaz. ſz tñ adhuc ñ vī verū qz plꝰ gaudet qlz ō bono ꝓpō q̄ alioꝝ. dic ꝑ q̄ referēdo alioꝝ opionē ibi logť Hiero°.

Ad 3^m dō q̄ nō ē sile qz glia respicit vnū bonū oībus cōe ꝛ pñs ſz suffragiū gr̃e respicit reatū pene in singlis diuersuz. Ad ex^m ꝑ q̄ p opione p^a adducebāt dō. q̄ nō valēt qz lumē cādele ꝛ vox doctoris se cōicāt p nature ncitatez ſz suffragia cōicāt p ſuffragātis itētionē. Ad illō ēt qđ tactū fuit i qōe. ſ. q̄ ꝛcipiēti mlt̄os ad pticipationē bonoꝝ suoꝝ sua bōa opa min° eēnt sibi vtilia dō q̄ nō seq̄ť. qz pl° ꝓfert sibi illud op° charitatis in bona sua cōicando q̄ si bi detrahať. ēt quo ad pene sue remiſſionē de fructu bonoꝝ suoꝝ cōicatoꝝ ꝛ bona ēt sic cōicata faciēti ea in nullo sunt minus vtilia. sed magis quo ad augmentum p̄mij in vita eterna.

q Uarto q̄ritur vtꝝ defūctis ꝓfint suffragia fcā a viuis exñtibus in pcō mortali. Et vī q nō. Jo. 9. dī q pcōres deus nō audit. Jtē opꝰ mortuū nō ꝓdest. sed opus fcīm ab exñte in pcō mortali est opus mortuū. vt supi⁹ oñsuꝫ est. g̃ ill' ꝓ quib⁹ fit nō ꝓdest. Jtē opꝰ vniuscuiusq; magis valet faciēti q̄ alij. sꝫ opus qđ facit hō in pcō mortali nō valꝫ sibi. g̃ mlto minus valꝫ alij. Cōtra nllꝰ scit de alio nec ēt ō se ipō vtꝝ sit in charitate. qꝛ vt dī eccl. 9. nemo scit vtꝝ dignus odio an amore sit. g̃ si nō ꝓdessent suffragia facta nisi ab ill' q sunt in charitate nescirēt homines q̄ valerēt suffragia l'nō. ꝛ sic retraherēt homines a suffragijs pcreandis. Jtē vt supi⁹ oñsuꝫ ē. malitia sacerdotis virtutez misse non minuit. Respondeo q malus faciēs aliq̄ bona opa ꝓ defūctis aut facit ea sicut auctō aut sicut minister. ꝓmo mō nō ꝓsunt defūctis ēt si ea faciat mediāte bono ministro nisi aliq̄n ꝓ accūs ingꝛtū paupes boni vl' sancti ꝓ elemosynis receptis ab illo malo excitāt ad orandū ꝓ ill' defūctis ꝓ q̄bus ille malus elemosynas ill' dedit. si aūt faciat ea vt minister distinguendū ē. qꝛ aut facit ea vt minister publicus dei ꝛ ecclie. sicut sacerdos q celebrat missaꝫ vel exequas mortuoꝝ. aut facit ea vt minister alicui⁹ ꝑuate ꝑsone. in ꝑ⁰ mō dico q ꝓsūt defunctis. qꝛ malitia ministri nō tollit efficaciā opis boni actoris. vt supi⁹ oñsuꝫ est cū tractarēt de sacramētis. si āt facerī ea vt minister ꝑuate ꝑsone. aut illa ꝑ⁰ q̄ sibi ꝑcipit tale opꝰ fieri ꝛ q̄ fcīm ē. l'erat i charitate. aut nō ꝑ⁰ mō dico q ꝓsunt ipis defūctis ꝓ quibus fiūt ꝛ b̄ sine ille q mandauit fieri migrauit de hac vita sine nō. qꝛ b̄ opus ꝑncipaliꝫ ipi⁹ est. q ipm fieri mādauit. si aūt ꝑsona q̄ fieri demādauit erat i mortali pcō. aut b̄ erat q̄ mandauit fieri aut. q̄ opꝰ executioni demādatū ē. Si ꝑ⁰ mō dico q illa opa nō ꝓsunt defūctis ꝓ qbꝰ fiūt q̄uis sint i charitate ꝓ illo tpe quo suuꝫ mādatū executiōi demādatur nisi tūc illud interi fieri mādet aut demādationē fcāꝫ de nouo acceptet. qꝛ opꝰ ipi⁹ nō est nisi inq̄ntū ad illud fieri mādat vel acceptat. si āt erat i pecato mortali q̄ demādat opꝰ bonū executioni. sed erat in charitate q̄ ꝑcepit fieri. dico q tūc opa ꝓ sunt defūctis ꝓ qbꝰ fiūt. qꝛ maries sūt a ꝑcipiente rōne illi⁹ actus volūtatis quā hūit q̄ ea fieri ꝑcepit.

Ad ꝑm in oppm dō q verbū illud fuit verbū illuminati ceci a xp̄o. qđ verbū reprehēdit Aug. sup Jo. omel. 44. vltra mediū dicēs. Adhuc iunctus loquitur. si. n. deus pcōres nō exaudiret frustra ille publican⁹ oculos in terra dimittēs ꝛ pectus suū pcutiēs dicerer. dñe ꝓpiti⁹ esto mihi pcōri. tū illa exauditio nō fit qꝛ pcōr dign⁹ sit. sꝫ ex abūdantia diuine mīe quo ad subueniendū tū defūctis de lege cōi nō exaudit. nisi sicut est i qōe dcīm. Ad 2m dō q q̄ est opꝰ bonū a bono dño q̄uis sit ꝑ malū ministrū nō est mortuū. Ad 3m dō q nō plus concludit nisi q nō valꝫ alijs q̄ facit opꝰ illud vt acroꝛ sibi. tū si facit aliquo mō valꝫ. vt pꝫ p auctoritatē Aug. i solutiōe argumēti ꝓmi q̄uis sibi ñ valeat ex ꝓdigno. nec ad b̄ vt illi opi debeat sbāle ꝓmiū in vita etna

Ad ꝑm ad ptez aliā dō q q̄uis nō sit certū q̄ suffragia ꝑsonalia valeāt. vel nō. nō ꝓ b̄ debēt homines retrahi a ꝓcurandis suffragijs. certū ē tū q sēp valet missa ꝛ alia bona que facit hō vt minister ecclie ꝛ sic pꝫ solutio ad 2m.

Articulus tertius.

c Onseq̄nter quer̄tur de 3° ꝑncipali ꝛ circa h̄ q̄ritur. 4. Prio vtm eps possit facere testamētū. 2° vtꝝ religiosus. 3° vtꝝ seruus. 4° vtꝝ fatuus.

p Primo oñdo q eps pōt facere testamentū. qꝛ pueniēs ē bona pauperū errogari paupib⁹. sꝫ bōa ecclesie sunt bona pauperū quoꝝ epi sunt dispensatores. 10. q. 2. eps. g eps de ill' bōis pōt facere testūm paupibus. Jtē de illis bōis ō q̄b⁹ epi in infirmitate ꝓstituti possunt facere elias vident posse facere testamētū. sꝫ epi de suis mobilib⁹ ēt p ecclīā acqsitis possunt facere eliaꝫ ēt in egritudie constituti ex̄ de testis. ad h̄. g̃ vī q de illis possūt facere testm̄. Cōtra. 12. q. 1. Epi qcqd de ꝓuisione eccle sue fuerit sue de gregib⁹ sue de frugib⁹ sue de oblonib⁹ oia iure ecclie reseruare cēsuim⁹. Rñdeo q epus aut hꝫ bona q̄ sibi ꝓueniūt ex hereditate vel artificio aut doctrina añ q̄ ēt eps. aut nō hꝫ nisi redditus ecclīasticos ꝛ mobilia q̄ sibi ex illis redditib⁹ ꝓuenerūt de ꝓmis bōis. qꝛ illoꝝ ꝓprietas ē sua pōt licite facer testm̄. ex̄ de testis. qꝛ nos. ꝛ. c. relatū. 2. §. ceterū. ꝛ. 12. q. 1. epi. si tñ eps ecclīaꝫ leserit dānū ecclesie dꝫ de reb⁹ h⁹ mōi resarciri. ꝛ de residuo si qđ fuerit testari pōt vt dcīm ē. De redditib⁹ āt ecclīasticis ꝛ de mobilib⁹ ēt q̄ ex illis redditib⁹ ꝓuenerī de his q̄ ituitu seu ꝓsideratiōe eccle receperūt nō possūt facer testm̄. ex̄ de testis. ad b̄ ēt ꝛ. c. sequenti ꝛ. c. relatū. 2. ꝛ. §. hꝫ. nec ēt de his q̄ post sui ꝓsecratō nē acqsierūt. qꝛ talia debēt ꝓseruari eidē eccle. ex̄ eo. ti. c. i. cui⁹ rō ē. qꝛ illoꝝ bonoꝝ ꝓpetas non ē sua sꝫ illoꝝ tm̄ sunt dispēsatores. ꝛ administratores in vita sua. q̄uis tñ de reb⁹ eccle nō possint aliqđ donare iure testi possunt tñ donare de mobilib⁹ cā elie sine sint sani sine in egritudie ꝓstituti etiā mortali.

Ad ꝑm in oppm dō q nō ē idē dispēsare ꝛ testari. vñ epis ꝓmittit de illis bonis eliaꝫ facere. ꝛ nō testamūtū. ex̄ de testm̄. ad h̄ testatorē oportet. n. eē dñꝫ rex de q̄bus facit testm̄. sꝫ dispēsatorē nō oꝫ eē dñꝫ rei de qua re facit eliaꝫ. vñ ex̄ eo. ti. qꝛ nos dī glo. elīci de reb⁹ eccle nullū possunt facer testm̄ cū eorū ꝓpetas nō sit sua cū solū vsuꝫ hnt. sꝫ tm̄ victu ꝛ vestitu ꝓtenti eē dnt. qđ ē intelligendū pēsato statu. ꝛ dignitate ꝑsōe ꝛ totū residuū ē loco ꝛ tpe pauperibus erogādū. Ad 2m dō q maioꝝ ē falsa. vñ ex̄. eo. ti. ad h̄. dī q clerici de mobilib⁹ q̄ ꝑ ecclīam sūt adepti de iure testari nō ꝓnt. viuentes tñ ꝛ sui cōpotes moderate valēt de bōis ipis nō rōe testi sꝫ elie ituitu errogare i egritudine ꝓstituti. Sꝫ cū videamus saltē i ꝓincijs multis q̄ sacerdotes ñ hntes aliq̄ mobilia nisi illa q̄ ꝓuenerūt eis de suis redditibus ecclīasticis legāt ꝑ salute aiaꝝ suaꝝ de mobilib⁹ suis locis religiosis ꝛ pauperib⁹ alijs. ꝛ tenent talia legata. ꝛ ab ill' q̄bus legata sūt iuste ꝓnt ab executoꝛib⁹ repeti post mortez illi⁹ q legauit. Quero quo iure teneat ordiatio talis. Non. n. vī q teneat iure testi vt vī posse ꝓbari ꝑ decr. sup allā. nisi forte ex ꝓria ꝓsuetudie arrogate sint. nꝫ valꝫ iure dōationis inter viuos. qꝛ ille q legauit pōt reuocare q̄ diu viuit. qđ non posset. si eēt donatio inter viuos nec iure donationis cā mortis qꝛ vt h̄. ff. de do-

nationibus cā mortis. l. marcell⁹. §. Paul⁹. Silē vī eē de tali donatiōe ⁊ de testō nec iure ordiatiōis vltime volūtatis. qz vī eē sile de illa ⁊ de testō. Rñ deo q tenei ordiatio supadicta iure pie ⁊ vltie voluntatis. ⁊ nō iure testi. qz institutio heredis fundamentū ē toti⁹ testi. clerici aūt cū nō sint supadcōrū bonoz dñi sz administratores illoz bonoz heredem istituere nō pñt. sz qz illa bona debēt paupib⁹ distribui p administratores illos ⁊ ēt alisq eisdē administratoribus honesta exhibuerūt obsequia. Jō rōale ē q de illis bonis pdcis psonis delegare valeāt ⁊ q talia legata teneāt iure vltīe volūtatis. dico ꝙ ꝙ non est idē ius testi ⁊ ius vltie volūtatis ⁊ ius donationis cā mortis. ꝙnis inter se hñt magnā similitudinez vt. n. ff. de dona. cā mor. l. i. mortis cā donatio ē cū qs hīe vult se magis ꝙz eū cui donat magisqz eum cui donat ꝙz heredem suum.

s Secundo queritꝝ vtrū religiosus possit facere testm̄. Et vī q sic 19. q. 4. platū. §. ecōtra. dī q Paulus p̄mus heremita in testō colobiū suū Atthanasio alexādrino epo reliqt. tunicā vo bto Antonio. Cōtra illi q nihil hñt ppriū ñ pñt facere testm̄ sz religiosi nihil habent ppriū ex de statu monach. cū ad monasteriū. vbi dī. phibem⁹ districte in vtute obedientie sub obtestatiōe diuini iudicij ne qs monachoz ppriū aliquo mō possideat. ꝙ religiosi non pñt facere testm̄. Rñdeo q religiosi cū ppuz nō hēant testm̄ facere nō pñt. vñ. 19. q. 3. Quia ingredientib⁹ monasteriū quertendi gra vlteri⁹ nulla sit testandi snia. sz vtres eoz eiusdē monasterij sunt apta leg^m dissinitiōe decretū ē. ad lb etiā facit qđ hī. c. sequenti. Ad ar^m in opp^m dō q ꝙnis Paulus p̄m⁹ heremita fuerit religiosissim⁹ scitate ñ erat tñ i religionis statu. vñ nō est sile de heremitis. ⁊ de illis q sūt in statu religiōis vt expresse dī. e. c°.

t Tertio queritꝝ vtrū seruus possit facere testm̄. ⁊ vī q sic vroz potest facere testm̄ ex de testis. Judicāte sz vroz ē seruā mariti. vt. n. hī geñ. 3. dñs dixit mulieri sub viri ptāte eris. ⁊ ipe dñabit tui. ꝙ seruus pōt facer testamētū. Cōtrariū hī. 19. q. 2. Illud. Rñdeo q p⁹ nō pōt facere testm̄. qz illi q nō sūt sui iur. sz alieno iuri subiecti sunt ius faciēdi testm̄ nō hñt qbus nō ē p̄missuz facere testm̄ i p̄ncipio. sz seru⁹ ⁊ oīa q̄ p⁹ sunt. sūt dñi possessio ꝙz ppriū. i. l. politicoz. dī etiā 19. q. 2. illud in glo. peculiū qđ p⁹ hz dñi ē. vñ cuz ppuz nō hēat testm̄ facere nō pōt. ſ li⁹ familias ēt testari nō pt. ēr si p̄ p̄mittat nisi sit miles q ō peculio castrensi vel q̄si castrensi testari pōt. ista titulo añ dicto. ⁊ dī. fili⁹ familias bois q nascit ex legitimo mrimonio. ⁊ nōdū est emācipatus. Dī aūt peculiū castrēse qđ milites i castris. i. militādo acqrūt. ⁊ qđ occōe sue militie eis dat. ff. de castrensi peculio q̄ p totū. sz hodie pauci iueniūt tales milites. qz non seruāt p̄ditiones quas illi seruabāt. Quasi castrense ē qđ filius familias de scia sua acqrit sicut illud qđ pp aduocationē suaz pcipit de publico. ⁊ sicut illud qđ magī liberaliū artiū pcipit de publico vel medicus vel ali⁹ qcūqz q publica respicit salaria. C. ō in offōso testō. l. vult. de talibus. n. pmittit filio fa. facere elemosynas ⁊ pdere testm̄. qz i peculio tali p̄ nihil iuris hēt. Ad ar^m i opp^m dō q vroz propriē loquēdo nō est pua mariti ꝙnis vir si caput eī⁹ i regendo. ipaz ⁊ sic administratoz ⁊ dispēsatoz bonorū. ⁊ ñc pōt intelligī illud verbū de libro geñ. allegatum vir. n. dominat mulieri polititie nō dispotice. vñ ⁊ ptem hēt in bonis cōibus sibi ⁊ marito de q̄ pte potest facere testamentum.

q Warto querit vtrz fatuus possit facere testm̄. Rñdeo q distinguendū est de fatuo. quidā. n. dicūtur fatui nō qz vsu liberi ar. careāt. sed qz nesciūt ita decenē inter hoies cōuersari sicut suuz statuz deceret. Alij qz res suas pdigaliter dissipant. Alij qz vsu liberi ar. careāt. fatuus tertio modo dictus testm̄ facere nō pōt. extra de successoribus ab intestato. cū dilectus. ⁊ Instituta quibus nō est permissuz facere testamentū. §. furiosi. Illum. n. qui facit testamentuz oportet esse cōpotē mentis sue pro illo tpe quo facit testm̄. fatuus aūt secūdo modo dictus si pro sua p digalitate est sibi suoz bonoz administratio interdicta testm̄ facere non debet. sed illud quod antea fecerat ꝙz interdictio ei bonoz fiat ratum est. insti. titulo supadicto. §. Item prodigus. fatuus aūt primo modo dictus testamentū facere pōt. multi enī sunt qui ꝙnis nesciant decenter inter hoies cōuersari secundū q statū coz deceret qui tñ sua bona tē pozalia bene sciunt seruare ⁊ moderate distribuer. ⁊ vtilitatem anime sue procurare.

Articulus quartus.

c Consequēter querit de. 4. p̄ncipali. Et circa ꝫ queruntur. 4. Primo vtrum aliqđ testamentuz sit infringendū. Secūdo vtruz persone religiose possit aliquid in testamento dimitti. Tertio vtruz testamentū valeat quod non est factum in presentia proprij sacerdotis qui possit haberi vel superioris vt officialis vel episcopi. Quarto vtrum sit aliqua determinata forma sub qua oporteat fieri testamentum ad hoc vt sit validum.

p Primo ostendo q nullum testamentuz est infringendū. Voluntas testatoris debet per oīa adimpleri. extra de testamentis. Judicante. Sed testamentum continet vltimam voluntatez testatoris. ergo quodlibet testamentum debet per omnia adimpleri. Jtez. 16. q. i. consideratio. consideratio ecclesiastice vtilitatis hoc postulat ex iusta dispensatione testatoris seruandū arbitriuz. cuz ꝙ secundū philosophum. 2°. topicoz. quod nullo addito dicitur simpliciter dici intelligatur. videtur q vniuersaliter seruandum sit testatoris arbitriū

Contra eadem. q. admonere. Admonere te volumus ne pie defunctorum voluntates. quod absit tua remissione cassentur. vbi dicit glo. q secus si sunt iniuste. ergo testamenta iniusta sunt infringenda. Rñdeo aut testamentuz est rōnabile scīm ita q non sit contra equitatem nālis vī. nec diuini nec positiui. ⁊ tunc dico q nullo modo est infringendum. ⁊ sic procedunt iura allegata ad partem primam. aut est factum cōtra equitatem iuris nālis seu contra ius diuinum vel positiuum. ⁊ tūc nō est adimplendum. sed quod est ibi superfluum ē resecandum. quibus autem modis fiat contra ius ō terminare non est presentis negocij. Scio tamen

q̄ testator exheredans suos heredes qui exheredari non meruerunt dans totum alijs vel legitimam portionem que debetur heredibus facit contra equitatem iuris naturalis. etiam si det ecclesie. 17. q. vlt. quicūq;. Quicūq; vult exheredato filio heredem facere ecclīam querat alterum q̄ suscipiat non Augustinum. Et parum post. quidaz cum filios non haberet nec speraret res suas omnes retēto sibi vsufructu donauit ecclie. nati sunt filij illi. reddidit eīs omnia ea que ille donauerat. in potestate habebat episcopus non reddere. sed iure fori non iure poli. Ecce videtur hic exp̄sse dicere q̄ episcopus non poterat illa retinere iure poli. idest quadam naturali equitate. vt dic̄ glo. ibidem. z sic est ius intelligendum ad partem secūdam allegatam.

s **Ecūdo queritur** vtruz persone religiose possit aliquid in testamento dimitti. Respondeo q̄ legatum factum singulari persone existenti in religione tenet. sed cum talis persona proprium habere non possit nec aliquid dare vel accipere sine superioris lnia. vt habetur. 12. q. 1. c. non dicatis sibi non acquiritur ius in illo legato sed monasterio. si est monasterium tale q̄ licite possit possidēr aliquid in communi. vnde monasteriū habet ius in repetendo illud legatum. que enim dantur monacho vel ad ipsum aliquo iusto titulo deuoluunt monasterio acquiruntur. 19. q. vlt. Si qua mulier quasi per totum.

t **Tertio** q̄ritur vtz valeat testamentū quod non est factuz in presentia proprij sacerdotis si possit haberi vel superioris. vt officialis vel episcopi. Et videtur q̄ nō extra de testamentis. c. Cum esset. Testamenta q̄ parrochiani coz̄a p̄sbytero suo z tribus vel duabus alijs personis idoneis in extrema fecerint voluntate firma decernimus permanere. ergo per contrariū videtur q̄ si non sint facta coram suo p̄sbytero q̄ firma non debeant permanere. Contra eodem titulo Relatum. dicitur testamentum debere iudicari firmum si factum est coz̄a duobus legitimis testibus. nec fit in aliquo mētio de sacerdote. ergo nō oz q̄ fiat in presentia sacerdotis nec alicuius superioris. Rūdo q̄ fm ius cōmune nō est necessariū ad hoc vt teneat testamentū q̄ fiat i p̄nītia sacerdotis vel alicuius superioris. sed sufficit fm ius canonicū q̄ fiat coram duobus vel trib⁹ testibus legitimis. quo ad ea q̄ relinquūtur ecclie vel alijs pijs locis. vt p̄z per decre. ad partez p̄am allegatā. vnde quo ad legata intuitu pietatis ad lī vt testamentū sit firmū nō requiritur illa solēnitas quā in testis leges hūane vite obseruandaz decernūt eē ō testis. Cū cēt. i textu. z i gl. vñ dic̄ ibidēgl. ibis q̄ pietatis cā reliquūt minus sollēnis volūtas sufficit. q̄ tñ vt lī eo. ti. Rainuti⁹. in dispōe vel executione testi qūq; cōsuetudo terraz vel ciuitatuz p̄ualz iuri. iō vbi est p̄suetudo approbata testamēta fieri in p̄nītia prochialis sacerdotis vel superioris necessariū ē ad lī vt teneat testū lī obseruari si ei⁹ p̄nītia cōmoō possit hāi. Si q̄ āt cōitates statuta faciāt vt nō valeat testū factū intuitu pietatis z pijs locis z pauperibus p̄sonis coz̄a sacerdore z duobus vel trib⁹ testibus idoneis. nisi ēt sint ibi. 4. l.

F. de scabinis ville vel iudicib⁹ p̄ncipales p̄ quos tale statutū fcm̄ est niſi sufficiēter moniti resipiscāt excōicandi sunt. eē eode ti. Cū esset. vbi dī ō testis factis coz̄a duabus vel tribus p̄sōis idoneis cū sacerdote q̄ talia testamenta firma decernim⁹ permanere sub intimatiōe anathematis. prohibētes nequis huiusmodi audeat rescindere testamenta. In consilio etiā Byturicen. qō tenuit dñs Symō tunc legatus in regno Francie de testis sic dicitur q̄ ad p̄sumptionis quoz̄ūdā conatus dānabiles reprimendos qui testamenta vel alias voluntates quocūq; nomine censeantur licet iuste sint fcā iuxta canonicas sanctiones tanq̄ legitimas añ dimittat. sed pro eo reprobāt. z impugnāt q̄ scabini aut seculares iudices p̄tes nō fuerūt qñ testator suuz condidit testamentum aut aliam vltimam voluntatē duximus statuendū q̄ ipſi cuiuscūq; cōditiōis vel dignitatis extiterint q̄ infra. 8. dies postq̄ super hoc ꝓpetenter moniti fuerint ab ipedimēto lī nō duxerit desistendū anathēatis inmodātes viculo ipos astringi volum⁹ ipso facto. Ad arg^m i opp^m dō q̄ illud qō ibi dī de faciendo testū coz̄a p̄sbytero nō ponit tāq̄ necessariū sz ꝓgruuz qō p̄z per decre. sequētez in q̄ de p̄sbytero nulla fit mentio sed tñ ō tribus vel duob⁹ legitis testibus. Vel pōt dici q̄ illa decre. pōt intelli vbi p̄suetudo terre talis est.

q **Quarto** queritur vtrum si aliqua determiata forma sub qua oporteat fieri testū ad hoc vt sit validū. Rñd eo q̄ non. sufficit enī scōm iura canonica saltez q̄tum ad ea que ituitu pietatis legant pauperibus z ecclijs z alijs pijs locis q̄ assint. 3. vel. 2°. legitimi testes testificantes vltimā volūtatē defuncti talē fuisse. z ipsum tēpore illo compotem fuisse sue mētis. z hoc siue verba testatoris fuerint scripta siue non. quānis ad maiorem certitudinem tutius sit. q̄ testator vltimam suam voluntatem faciat scribi z sigillo autentico roborari. z q̄ non sint necessaria verba precisa sub quibus verbis factum valeat z non aliter patet. dicitur enim extra de testamēntis. Cum tibi. q̄ qui extremā voluntatem in alterius, dispositione dimittit non videtur decedēr intestatus. sed fm glo. ibidem hoc est de benignitate canonica. Quia tñ fraudes cōualescunt i mūdo z defuncti in hoc mundo paucos vel nullos veros habent amicos. z heredes proni sunt ad impediē dum ne vltime voluntates morientium executioni demandentur. ideo testamentum seu ordinatio vltime voluntatis fieri debet certiori z firmiori modo q̄z possit fieri. Et nota q̄ icaute faciunt testatores qui sunt contenti sigillo z testimonijs executorum suoz̄ qñ sunt pauci. quia heredes excipere possunt cōtra testimonium eius qui esset institutus ad agendum in repetendo bona testatoris. quia tñ non oz esse actor z testis in eadem causa. Alij tamē executores nisi alia rationabili causa impediat nō sunt a ferendo testimonio repellendi. Fir^m ad hoc eē de testibus. Insuper. ibi enim dñs papa priori vel fratribus sancte trinitatis sic dicit. Statuim⁹ vt liceat vobis in causa ecclesie vestre ferre testimonium dūmodo vnus vel duo ex vobis ad agēdū z respondendum instituant quorum testimonium in causis in quib⁹ actores sunt instituti non debēt admitti. simile habē infra eo. ti. Cū nūci⁹. z. 14°.

q.r. Super prudentia. cuius ratio est vt dicit glo. ibidē. q: cā ecclie nō est ppria cā singlox vl' pōt dici q hoc institutū est in fauorē piax cāx Ex his argue a sili ad ppositū excusatio. n. pie vltīe voluntatis defūcti est pia cā nec ē ppria cā executōz sz defūcti. Nō ēt testator possit heredib' iponere penā si ꝛuenire pſūpserint ordinatōi sue vltīe voluntatis. hī ēt de testū. Renald' dū tū nō sit turpe vl'ibone stū qō pcipit testator. Nota q ēt legatū i testō ab hrede pōt peti si nō sint alij executores: vt hī in .c. p dicto ꝛ sicut dī ēt de testa: Si heres. Si heres iussa testōris nō adipleuerit ab eo loci illius ois res q ei relicta est canonice interdicatur cū fructib' ꝛ ceteris emolumentis. vt vota defuncti ipleantur.

Articulus quintus.

c Onsequenter querit de. 5°. pncipali ꝛ cē hꝫ qrūt. 4. ſp° vt^m religiosi possint eē executores testamentoz. 2° vt^m religiosi exēpti possint ab ordinarijs pueniri rōe executionis. 3° vt^m executores testōz tēant infra ānū illā executōez iplēr 4°. vtrum dilatio execution̄is in aliquo preiudicet anime testatoris.

p Rimo ostendo q religiosi nō pñt eē executores testōz. Religiosus sine licentia pl̄ati sui se obligare nō pōt: sz qui recipit executionē testi se obligat ad exeq̄nduz. g religiosi executores testōz fieri nō pñt. Item. 2°. tad. Thim^m. 1: Mēo deo militās se iplicat sclārib' negocijs: ꝛ decre. di. 83. Qui in religione sclārit vi uñt nō fugiūt scl'z sz mutant. Sz os executores testō ruz se mltis negocijs sclārib' iplicare g religiosi nō pñt eē executores testōz. Itē ex̄ clerici vl' mōachi Sacerdotib' clicis tuis ānūcies publice ne ministri laicoz fiāt nec i reb' eoz pcuratores existāt sz testi executor est q̄i rex mortui pcurator. g vī q nec clicus nec religiosus pōt eē testi executor. Cōtra mlti religiosi executores sūt ꝛ eccliā scit ꝛ nō reprēdit g executores fieri pñt. R° q religiosi aut ē licentiat' a suo ſupiori vt possit fieri executor testi. aut nō si p° mō. dico q pōt fieri executor vt i pluribus ē vtile aie testōris. q: in exectōe māe attēdēda ē fidelitas q̄ pfecti' in religiosis q̄z in sclārib' dz vigere si aūt nō est licētiat'. tunc dico q si intret in executione alicuius testamenti vt executor peccat q: facit quod facere non potest de iure vt bene concludebat prima ratio ad primam partem. Facit etiam preiudicium anime testatoris. quia talis a volentibus impedire posset i iudicio p exceptiōez repelli tāq̄z ille i quez nō cadebat exequendi ptās p̄opter hoc caute facerēt religiosi qui de licentia sui superioris fiunt executores etiam si acciperent super hoc litteram sui superioris vt possit facere fidem q licentiati sunt si contrarium objceretur eis ab illis qui valent executi onem impedire. Ex dictis patet solutio ad primuz in oppositum. Ad secundum dicendum q esse executorem nō computatur inter secularia negocia q: opus est pietatis ordinatur enim ad adiuuandum animas defunctorum secularia autem negocia q̄ religiosis interdicuntur habes expresse extra ne cli ci vel monachi. c. i. Ad tertium dicendum q magna differentia est inter curatorem ꝛ executorem. procurator enim est qui negocia aliena mandato sibi a domino facto gerenda gratuito suscipit. ꝛ in iudicio administrta negocia plura vnum vnde procuratores sunt qui res dominorum vitiorum administrant ad temporalem eorum vtilitatem. exe executores autem mortuorum distribuūt ad animarum vtilitatem.

ſ Ecundo queritur vt^m religiosi exempti possint ab ordinarijs cōueniri ratione excusationis. Respondeo aut illi religiosi exempti non habent nisi exemptionem cōmunem. aut vltra hoc habent exemptionem speciālem seu ſpeciale priuilegium q conueniri non possint ab ordinarijs ratione delicti nec ratōne contractus nec ratione rei de qua agitur. Si non habent nisi exemptionem communem: dico q possunt cōueniri ab ordinarijs ratione executionis si de illa ñ faciunt quod facere debent. quia sic exempti conueniri possunt ab ordinarijs locoz̄um ratione delicti siue contractus aut rei de qua inter ipsos agit. extra de excess. priuil. Volentes. Si autem vltra exemptionem communem priuilegium habent q p decre. immediate allegatum nullum preiudicium fiat libertati eorum. Ad hec dicunt aliqui q ratione executionis possent conueniri coram ordinarijs locoz̄um quia non possunt de iure recipere executionem nisi de licentia superiorum suorum. ꝛ cum superiores licētiant eos ipso facto vidēt eos quo ad illud negocium submittere potestati ordinarioz̄ cum de iure communi pertineat ad ordinarios sollicitudo ꝛ cura vt pie vltime voluntates defunctorum fideliter executioni demandentur ꝛ impleantur extra de testamentis. Mos quidem vbi dicitur q secundum piissimas leges dilatas defunctorum pias voluntates episcopali decens est studio adiplere. Sed hec opinio non mihi placet. pari enī ratione dici posset q si superiores darent eis licentiam faciendi aliquem contractum in loco nō exēto q ipso facto quo ad hoc submitteret eos potestati ordinarij loci quod tamen non est verum. q: iam positum est q vltra communem exemptionez priuilegium habent q conueniri coram ordinarijs non possunt: nec ratione delicti nec ratione contractus nec ratione rei de qua contra ipsos agitur.

ſ Ertio querit vt^m executores testōz̄ teneant infra annum executōez cōplere. R° q aut testator tempus determinat infra qō vult testū esse ꝑpletū. aut nō si sic. ñ tenentur executores tentione necessitatis vsq̄z ad illud tps testamentum cōplere nisi viderent citius explendo se posse facere aie defuncti voluntati vtiliatem maiorē tunc. n. ꝛ si in foro iudicij cōpelli ñ possent ad citius iplendum. tamen ad hoc conscientia deberet eos compellere q: supponenduz est q voluntas defecti fuit vt illo modo ꝛ illo tempore testamentum implerent quo esset expedienti' aie sue si aūt nō determinat tempus infra quod velit testamentū impleri. tunc distinguo. q: aut executores habent libere bona de quibus possint statim testamentū implere aut nō habent si habēt dico q implere tenentur q̄z citius possunt. quia debitores sunt illius quibus legata facta sunt ꝛ sicut dicitur. ff. de reg. iur. In omnibus obligationibus in quib' dies non ponitur presenti die debetur. Preterea

ḡz to citi⁹ testñ ipletur tãto citi⁹ aĩa defuncti aleuiatur vt patebit i seq̃ti qõe. vñ illi executores q̃ penes se hẽnt i ꝓmptu ⁊ libere bona de qb⁹ cito ꝑñt testamentũ iplere ⁊ p lõgũ tp̃s tardãt suã executionez ꝓples. necatorib⁹ egẽtiũ ꝓpanꝺ. 13. q. 2. Qui obloes. Qui obloes defunctoꝝ aut negãt ecclis. aut difficile reddunt tãq̃ egẽtiũ necatores excõicent ⁊ ꝑz glo ibidẽ hoc nõ itellr de oblatõib⁹ voluntarijs sz ꝺ illr bonis q̃ relicta fũt ecclijs. c. seq̃ti ꝺr q oblatiões defunctoꝝ retinẽt ⁊ illi q ecclijs tradere demorãt vt ĩ fideles sunt ab ecclia abijciẽdi executores ẽt ũ illa bona retinẽt ꝑ se ipis fũt sicut fures ⁊ raptores eo. c. Uñ ⁊ velut necatores paupuz ab ecclijs debẽt excludi quousq̃ reddãt eadẽ. q. Clerici. ⁊ sacrilegiuz cõmittũt. 17. q. 4. Sacrilegiũ. vñ si executores ifra annũ saltez ãmonitõe epi pias voluntates defũcto rũ nõ iplent cũ possent si vellẽt ꝑ epz debent ipelli. eẽ de testis. Nos qdẽ. ⁊. c. Tua nobis in glo. ⁊. c. Joannes in textu. Si executores nõ hẽant bona i ꝓmptu de qb⁹ possit ifra ãnũ testñ iplere: non credo q pp hoc devoluat post annũ ptãs eoꝝ ad epm tenentur tũ facere qꝺ in se est vt bona hẽant: ⁊ hita ꝺbẽt distribuere q̃z citius possunt.

u Harto queriẽ vtꝝ dilatio executiõis in aliquo ꝑiudicet aĩe testatoris. Et vr̃ q nõ. 24. q. 2. nec q̃sq̃ de eo q̃ diuino est iudicio ꝓstitut⁹ nobis fas nõ est aliud ꝺcernere ꝓter illꝺ in quo eũ dies supm⁹ inuenit ḡ testatoꝝ siue sui executores exeq̃ntur ordinatiõez sue vltie voluntatis siue ſ nõ pp ꝺ hẽbit nisi bonũ i maluz qꝺ sibi debebat ꝑ illo statu in q° eũ supm⁹ dies. i. dies mortis iuenit. Jtẽ si bon⁹ hõ mutat el'z ꝑ suũ ꝓuentẽ cuidã paupi. si ꝓies ille eã nõ dederit. sz eã ex malignitate i aquã ꝓecerit seu sibi retinuerit ñ pp hoc minuit meritũ illi⁹ q elemosynã dari ꝓcepit ḡ a sili pp malitiã executoꝝ nõ minuit meritũ testatoris q bona sua ꝓcepit ꝑ eos paupib⁹ distribui ḡ si ue executores distribuãt siue nõ siue distribuere tardẽt nõ pp hoc pei⁹ vl'meli⁹ aĩa testatoris hẽbit. Cõtra opatio exterioꝝ vltra bonitatez actus interioris valet ad aliqꝺ accidentale ꝓmiũ vt supi⁹ visum est ḡ a sili executio vltie ⁊ pie voluntatis testato vltra bonã voluntatẽ quã hũit i ꝓcipiẽdo sibi aliqd ꝓdẽ ad aie sue alleuiationẽ. q ḡ nõ exequit aut exeq̃ tardãt aie testatoris ꝑiudicãt. ℟° q dilatio executõis in aliq° ꝑiudicat aie testatoris: c⁹ duplex ẽ rõ. Una qꝛ ꝺcto citius ecclie ⁊ paupes q̃bus legatũ est ꝛcipiunt illud qꝺ testator eis legauit tãto feruẽtius est citius ozãt ꝑ aĩa defuncti ⁊ ozare tenẽt: ⁊ ꝺcto tardi⁹ recipiunt qꝺ eis legatũ ẽ tãto tepidiores sũt ad ozãdũ ⁊ magis tardant ozare ꝑ aĩa defuncti: accelerratio ãt feruẽtiũ ozõnũ ꝑ aĩa defuncti multũ valet ad ei⁹ alleuationẽ ⁊ celeriozẽ expeditionẽ. Alia rõ est qꝛ sic defũcti i charitate aliqd purgabile secũ portãtes i hac vita meruerũt vt elimosyne si ꝑ eis denẽ eis ꝓsunt nõ ad augmẽtũ gr̃e sz alleuationẽ ⁊ abbreuiationẽ sue pene ⁊ iõ ꝺcto testñ suũ citi⁹ executiõi demãdat tanto citi⁹ alleuiat. ꝺcto tardi⁹ executio sui testi ꝓplet tanto tardi⁹ ceteris pib⁹ incipit alleuiari, ⁊ tardi⁹ liberat: si tũ legata sua nũq̃ solueren̄ nec forte facta sua q̃ ꝓcepit emãdari ꝑ executores emendarenẽ. nec debita sua q̃ solui ꝓcepit ꝑ executores solverenẽ nõ tũ pp hoc ꝑpetuo remanereti pẽa ꝺcuis pp hoc multo tardius liberaret a pena. Ex dictis pz ꝺcq̃ grauissime peccãt: ⁊ magnã ꝓditionẽ ⁊ illegaliratẽ faciunt executores q executiões testõz sibi ꝓmissas nõ cõplent ꝺcq̃ citius ꝑñt opportunitate hita ꝓpetẽti. Ad p^m in opp^m dõ q illꝺ vbũ itellr de quodã heretico qui in sua hereſi decesserat ⁊ tali mortuo ⁊ cuicũq̃ in pcõ mortali decedẽti nihil ꝓdest qꝺ postea ꝑ eis fiat. vñ vsurarij q̃ ꝓdẽdo testñ p̃cipiũt vt sui executores restituãt ꝑ⁹ morte suã illis a qb⁹ acceperũt vsuras ⁊ nolunt q̃ fiat restitutio ꝺcq̃ diu viuunt: sz intendũt illa bona retinere si ꝺ infirmitate euadũt nõ ꝓdest ad salutẽ aie⁹ sue testñ qꝺ faciunt qꝛ tales si mortali pcõ decedũt: ꝺcuis in peiori statu morerenẽ si nolent q̃ ẽt ꝑ⁹ morte suam restituerẽt. Ad r^m dõ q ꝺcuis ñ minuatur meritũ mittentis ꝺctum ad ipetrationez gratie tamen minuitur ꝺctum ad remissionẽ pene maxime qꝛ si ille pauper elemosynam recepisset feruẽti⁹ oraret ꝑ eo ⁊ magis teneretur orare.

Articulus sextus.

c Onsequenter querit de. 6. ꝓncipali. ⁊ cc̃ b querũt quattuoꝝ. 1° vtꝝ mortuis ꝓficiat sepultura coꝛpuz suoꝝ. 2° vt^m ꝓficiat vinis sepultura mortuoꝝ. 3° vtrũ licitũ sit cuilz eligere sepulturaz in quocũq̃ loco sacro voluerit. 4° vtrũ fũeralia illi⁹ q eligit alibi ꝺcuis in sua ꝓchia sepeliri debeãt eẽ sue ꝓchialis eccle illi⁹ in qua sepelit.

p Rimo ostendo q mortuis nõ ꝓficiat sepultura suoꝝ coꝛpum. Unꝺ. li° de cura ꝑ mortuis agẽda nõ multũ p⁹ ꝓncipiuz. Curatio funeris cõditio: sepulture põpe exeq arũ magis sunt viuoꝝ solatia ꝺcuis subsidia mortuoꝝ Jtẽ eo de li. cõsi in medio loco int ꝓncipiũ ⁊ mediũ ꝺz de coꝛpibus martyꝝ quoꝝdã expõitis cãib⁹ q̃ nõ ob aliud credẽdũ esse dinit⁹ fuisse ꝓmissũ nisi vt discerent xp̃iani in ꝓfidendo xp̃uz dũ ꝓtẽnũt hãc vitã multꝺ magis ꝓtẽnere sepulchrũ sz qꝺ ꝓdest ꝓtẽnitẽ ꝺz. Cõtra nõ ẽ ꝑbabile q̃ frustra fuerit deuotio scoꝝ hoium sz in sacra repit scriptura de scis pribus q̃ soliciti fuerunt de loco sepulture sue vt pz in Ben. de Abraã. Jacob. ⁊ Joseph. Illa ãt solicitudo frustra fuisset nisi sepultura ꝓdeẽt vt vr̃. Jtẽ ipijs nocet sepeliri in loco sacro. 13. q. 2. Quib⁹ ⁊. c. seq̃nti ḡ p ꝛriuz ꝓdest pijs. ℟° q mortuis in charitate decedentibus aliqd purgabile secuz deferentib⁹ ꝓdẽ sepultura coꝛpum suoꝝ nõ per se sz p accidẽs iõctuz .s. inspicientes sepulturã memoriã retinent defunctoꝝ ⁊ p eis ozẽt vñ. Aug. li°. de cura p mõtuis agẽda inter ꝑn^m ⁊ mediũ. Monumentũ eo q̃ moneat mentẽ. i. admoneat nũeupat: sz vltra hoc ꝓdẽ sepultura in loco sacro. iõctuz sepeliens mortuũ alicuius sci ꝑocinio ꝓmittit eiusdẽ ꝑcibus credendũ est adiuuari. ⁊ qꝛ ceteris pibus ex dina ordinatõe triumphãs eccla spãliter orat ꝑ illis q̃ in loco sacro sũt sepulti ⁊ qꝛ illi q loco illi defuiũt tenenẽ ceteris pib⁹ ꝑ illis freq̃ntius ⁊ spãlius orare: ⁊ his concordat. Aug' li predicto puz añ auctoritatẽ allegatã. vbi dicit de sepultura ⁊ his q̃ fiũt i sepulturis. qꝛ ad ꝺ valẽt mortuis vt ꝺ viui recolũt vbi sunt posita eoꝝ quos diligũt coꝛpoꝛa eisdez scis illos tãq̃ patronis susceptos apud dñm adiuuando ⁊ orando, commẽdant. luminaria etiam panni ⁊ alij sumptus q fiũt in sepulturis mortuis prodesse possũt p accñs ꝺctũ

per talia hoies excitant ad ꝓpatiēdū. ⁊ p ꝓis ad oīa dum p eis ⁊ inꝯtū pauperes ēt fructū capiunt ⁊ ecclesia pp deū honorat ⁊ sic. Tho. ii. Sepultura inē ceteras elās computat ex dcis pz facilr via soluendi arg⁹ ad vtrāqz ptez. p⁹. n. auctoritas. Au. ad ptē primā allata intellnda est de profectu p se. Ad 2ᵐ dō q nō est intelligendū q sepulchrū ptēni debeat absolute sz q pp timorē carendi sepultura nō debent xpiani in xpi cōfessione trepidare. Ad pᵐ ad ptem aliā dō q sci patres fuerunt soliciti de sepultura corpoꝝ suoꝝ sciētes q eis poterat p accīs ꝓdesse ⁊ ēt alijs vt ondet in qōe sequēti. Ad 2ᵐ dō q impio ñ nocet sepeliri in loco sacro nisi inꝯtū hāc sepulturā sibi idignā pp hūanaz gloriā ꝓcurauit. vñ ex arguendo nō cōcludit q sepultura corpuz pijs aiab⁹ prosit p se nec eis nocet qcgd hoies inimici faciūt de corpib⁹ eoꝝ vt exꝑsse dicit. Aug⁹. p⁹. de. ci. c. 13. ꝓbans ꝺ p illud saluatoris: Nolite timere eos q occidūt corp⁹ ⁊ post hoc nō hūt amplius quid faciant.

s Ecūdo querit vtᵐ ꝓficiat viuis sepultura mortuoꝝ. Et vī q nō. Facere opus quod alij ē iutile per accidētes ñ est ꝓficientiū facienti. q⁹ op⁹ malū qñz per accīs ꝓdē. sed sepultura corpuz nō prodē aiab⁹ nisi p accīs vt in precendēti qōe dictū est. g viuis sepelientib⁹ nō ꝓdest sepultura mortuoꝝ. Itē facere sūptus in opus minus vtile q fieri possent in magis vtile facienti nō ꝓdest sz exꝑse fiūt in sepulturis mortuorū possent fieri in op⁹ vtili⁹. s. si pauperi⁹ darēt g vī q talia facere facientib⁹ nō ꝓdest. Cōtra. Aug. li°. de cura pro mortuis agenda lōge p⁹ pᵐ. Thobias sepeliendo mortuos deū ꝓmeruisse teste angelo cōmēdat. vt hꝫ. Thob. 12. R⁹ q sepultura corpuz ꝓdē viuis sepelientib⁹ ⁊ alijs q⁹ tale opus fidem resurrectionis astruit. vt dicit. Aug. li. pallegato paruz post locū ꝑdictū. hoies ad faciēdum ēt elās excitat vñ. Aug. p⁹ de ci. c. 14. dicit q in hoc salubriter discitur ꝯta possit esse remūneratio p elis quas vinētib⁹ ⁊ sentientib⁹ exhibem⁹ si nec hoc apud deum perit q ex animis hoium mēbris officij diligentie qō psoluitur subuenit. ēt in aliquo aiab⁹ defunctoꝝ scōm modum q in ꝑcedenti qōe dictus est certū est aūt q facere opus quod fidē refrectionis astruit ⁊ largitionē eccl'ax cōmendat ⁊ aiabus defunctoruz subuenit facientibus prodest. Sepelientes ēt funera suis corporib⁹ ⁊ aliox vinoꝝ psunt inꝯtū ꝑsuāt aerez ab infectione cadauex q vinoꝝ corpora possent ifici. ⁊ hꝫ cū bona fit intentione op⁹ ē mīe: ⁊ exꝓ seqti aiabus hꝫ facientium prodest. Ad pᵐ i oppᵐ dō q opus prodesse alij p accidēs dupliciter ꝑt intelli: aut q⁹ est pure passiua occasio vtilitatis illius q⁹ ex se magis ordinat ad deffectū ꝯtrius hō ex bonitate sua in illius vtilitate eliciat ⁊ tale op⁹ facienti nō prodest sed obest. Allio mō q⁹ ꝯtrius nō sit p se cā vtilitatis tū ordinat ad inducēduz hoies ad faciendū alterius vtilitatē. ⁊ tale opus prodesse potest facienti talc autē opus est mortuos sepelire. Ad 3ᵐ dō q maior falsa est nisi intelligat si faciat sumptus in opus min⁹ vtile sub rōe q minus vtile nō enim peccat homo faciendo bonum eo ipo q nō fiat maius cum possit facere: nō. n. tenetur hō de necessitate facere oē bonū q⁹ potest faciēs ät sūptus in sepultura quos posset alibi meli⁹ colocare nō facit eos i ꝯtū est opus minus vtile sed inꝯtū ē vtile debz tñ

fieri secūdum q⁹ recta rō dictat omnibus debitis circunstantijs obseruatis.

t Erio queritur vtz licitū sit cuilz eligere sepulturā in quocūqz sacro loco voluerit. Et vī q sic ex de sepul. c. i. Nulli negam⁹ ꝓpaz eligere sepulturā ⁊ ēt alienā dñs. n. ⁊ magr alienā eligit vt ꝓpriā. Itē. 13. q. 2. Ebron. i fine vbi q⁹ tumulādus sit legib⁹ exꝑssuz nō ē ⁊ iō i voluntate tumulandi cōsistit. Itē vnicuiqz hūti ꝑ primum licitū est ꝓdere testū vñ. 19. q. 3. ꝓperlatum. §. Cōtra dī q paulus primꝰ heremita in testō collobium suū. Athanasio alexādrino epo reliquit tunicam vero beato. Antonio. sed glz hz suuz corpus ꝑ primum g de illo facere pōt testū eligendo sepulturā Itē cuilz licitū est facere illud q⁹ ē ad salutē aie sue. sz eligere sepulturaz in loco religioso vī ꝓficere ad salutē aie eligentis. g licitū est cuilz hoc facere vt vī Cōtra. 13. q. 2. facultates. §. Sicut cōiugati in vno sepulchro vident esse ponendi: g vxori nō est licitū eligere sepulturā alibi ꝯz vbi iaceat su⁹ maritus Itē omnia que sunt serui sunt dñi. sed seruus non pōt condere testū. 13. q. 2. Illud g cum corpus serui sit i domi ptāte. q⁹ ipsum vēdere pōt non licet sibi sine cōsensu domini sui corporis sui eligere sepulturam Item ex de sepul. c. i. Statuim⁹ vnum quēqz i maiox suoruz sepulchris iacere vt patriarchax eritus docet: g nulli licet alij eligere sepulturā. Itē nulli licet alicubi eligere sepulturā nisi bonū sit sed si aliquis ad aliquod bonū faciendū inducat fraude vl dolo nō pp hoc irritari dz illud bonū ad q⁹ induct⁹ est ille hec. n. pia fraus vocatur sed vt habet ex de sepul. In nra si aliquis fraude vel dolo induct⁹ fuerit ad eligendum sepulturā alibi ꝯz in sua prochiali ecclia per hoc nō preiudicatur prochiali ecclie g eligere sepulturā alibi ꝯz in sua prochiali ecclesia nō ē bonū ⁊ ex ꝓsequenti nō licet. R⁹ q glz adult⁹ compos sue mentis libere pōt vbicūqz voluerit in loco magis religioso eligere sepulturā ⁊ locū magis religiosum voco illū in qno frequentius ⁊ honesti⁹ ⁊ deuotius pro viuis ⁊ mortuis celebratur ⁊ talia sunt loca in qbus sunt ꝓuentus religiosoꝝ fratruz ex de sepul. fraternitatē. ⁊ dico adultus q⁹ infra annos ꝓstitutis nō licet eligere sepulturā. ex de sepul. In nra intertu ⁊ in glo. pater tū ei potest sepultura eligere. dūmō ⁊ ipse ibi eligat sepulturā ꝓsuetudini tamen loci relinq̄dū est ex de sepul. De vxore in glo. ⁊ dico ꝓpos sue mētis q ñ ꝓpos sue mētis ñ pōt sepultura eligere sibi. ex de succ. ab intestato cū dilect⁹. dico i loco magis religioso. q⁹ si ī loco mi⁹ religioso eligat ꝯz sit ille i q⁹i infirmitate cōstitut⁹ sua recipit sacramenta videtur hoc facere ex odio vel superbia vel aliqua alia temeritate: sed nulli licet temeritate ꝓpria arbitrij in alia ecclesia sepulturam eligere ꝯz in illa cui vsus parentū antiquorum canonica institutione subiacere ꝓhibetur. 13. q. 2. ꝓplacuit huic opinioni etiam concordat illud q⁹ habetur ex de sepul. fraternitatē. Goffredus tū dicit q eligi pōt sepultura etiā in loco minus religioso dū tamen ille qui eligit nō fecerit hoc ex dilectione alterius aut ex odio vel contēptu ꝓprij sacerdotis ⁊ relinquat prochiali ecclesie legitimam portionem ⁊ opinionez suā cōfirmat p illud q⁹ hētur ex de sepul. In nostra: sed sine ista opinio sit verior ꝯz prima sine nō. certum est tamen q epus in minori ⁊ minus

religiosa ecclesia eligere põt sepulturã. iz. q. 2. Bone. cuius ratio est ꝓpter formam ⁊ dignitatem officij sui ꝑsumit ꝙ pp sepulturã sui corpis subliabitur illa eccl'ia ⁊ magis religiosa reddet. Ut et mihi ꝙ hodie vnicuiqz licitũ est eligere sepulturã liberũ sit ex ꝓsuetudine eligere eã in quocũqz loco voluerit cui cõuenit ius funerãdi ex iure cõi l'ꝑuilegio dũ tñ suã parrochialẽ eccl'iaz in aliquo respiciat ꝺm patrie morẽ. si tñ dimittat locũ magis religiosũ ꝑ minus religioso nõ bñ facit nisi forte magnitudo ꝺuotionis quã hẽt ad illũ ex alicꝫ spãli cã recõpescet idigena ãt ꝙ sepulturã nõ eligit sepeliet cũ ꝓpinquis l' vbi ꝺcias ꝓsoluebat. iz. q. 2. Ubicũqz tpz sẽp tñ cõsuetudini standũ est pegrinans ãt in aliã religionez ibi sepeliat vbicũqz elegerit sepulturaz. dũ tñ sit locus cui ꝓueniat ius funerandi ex iure cõi l' ꝑuilegio iz. q. 2. ¶Placuit. si ãt sepulturã nõ elligat sepeliri ꝺz in illa prochia in cꝫ in infirmitate mortis ꝓstitut⁹ sua recepit sacra. iz. q. 2. Ubicũqz in glo. ⁊ ex de sepulturis In nra Ad pm dõ ꝙ illa auctoritas est intellenda exceptis illis ꝙ i corpe qõi ⁊ excepti sunt. Ad 2m. sili mõ dõ est ꝙ tñ ꝺ ibi nõ esse exꝑssũ vbi qsqz tumulãdus sit corrigit ꝑ illõ qõ hẽt ꝑ ea. q. i. c. i. ⁊ infra ea. q. Ubicũqz. ⁊. c. ¶Placuit. Ad 3m dõ ꝙ religiosi ꝑ prij corpis ptãtez non habent corpus enim eorum est in potestate sue religionis. ¶Paulus. n. prim⁹ heremita cꝫus. n. fuerit religiosissim⁹ scite nõ tñ erat i religõis statu. Ad 4.m dõ ꝙ q aligd i alteri⁹ ꝓiudiciũ facit in ꝺ nõ facit vtilitatẽ aie sue. vñ si vir iret religionẽ in vita vroze nõ faceret vtilitatẽ aie sue. si ãt religiosus alibi eligere sepulturã cꝫ in sua religione ꝓiudicaret sue religioni i ptãte cui ẽ corp⁹ suuz ⁊ iõ nõ faceret vtilitatẽ aie sue filr dico ꝺ quocũqz q sepulturã eligeret ꝺ ꝓsuetudinẽ ⁊ ius cõe. Ad pm ad ptẽ scõaz ꝺõ ꝙ illõ vbuz intelligendũ est qñ vroz sepulturã ñ eligit tñc. n. sepeliri ꝺz vbi sepult⁹ ẽ sui marit⁹. ⁊ si plures hũit sepeliri ꝺz vbi sepult⁹ ẽ vltim⁹. Aliq tñ ꝺñt illud vbũ ee ꝓsiliũ nõ ꝑceptũ vñ si marit⁹ sepult⁹ est ex prochiã illã in cꝫ vroz i infirmitate mortis ꝓstituta sua recepit sacra si nõ eligat sepulturaz nõ sepelie cũ viro suo sed i prochia illa. nisi loci vel prie obstiterit ꝓsuetudo q ãt mulieri licitũ sit alibi sepulturã eligere cꝫ cũ viro suo ẽt sepulto in prochia in qua ipsa moriens sua recipit sacra pz ex de sepl'. De vroze vbi ꝺz de vroze vo vm q dẽ vir liberã hze debeat sepulturã nobis vr ꝙ nulla sup ꝺ inter viruz ⁊ mulierẽ sit facienda distinctio sz vtricꝫ in casu isto eqle ee credim⁹ facultatẽ cũ electio ista ad eũ p⁹ statũ ptineat in quo mlier soluit a lege vi. Ad 2m dõ ꝙ cꝫuis seruu⁹ nõ possit cõdere testam⁹ sine ꝓsensu dñi. tñ eligere põt sepulturã. iz. q. 2. Illud. f. Qr g illa electio ad illũ statuz ptinet i q⁹ suus soluit a lege dñi sui tpal'. sili mõ vr opiari q⁹ ad hoc dñs. ¶Hostiñ. de religioso all'. illud qõ ꝺ ex ꝺ excess. platoz ¶Rimis iniq qr vt dicit ipse illa electõ ad illud tps pertinet in quo religiosus a iugo obedientie absoluit'. Sz in ꝺriũ vr esse ꝓsuetudo rõal'. qr q ꝑprie voluntati renũciauit q in hoie mai⁹ est ñ vr ꝙ ordinãdi de corpe suo retinuerit ptãtẽ. ¶Preterea ꝓbabile est ꝙ illi de mõasterio suo magis erũt soliciti ꝺ aia eius cꝫ alij. ¶Preterea si alibi eligeret sepulturã scandalizaret mõasteriuz suum. Illa ãt ꝺ cretalis quã allat. ¶Hostiñ ꝑ sua opione logtur ꝺ illos q volebant ꝙ religiosi sepelirent in pochiali ecclesia vñ nõ multũ facit ad propositũ suũ. qr sic dr ꝺ ere. di. 29. Sciendũ ex ꝑsona tpe ⁊ loco ⁊ cã regule cãonice debẽt intelli. Ad 3m dõ ꝙ h° intellr de illo qui nõ elegit sepulturã. qõ ꝓz qr ĩmediate subiungitur. ¶Nulli tñ negam⁹ ꝓꝓaz eligere sepulturaz ⁊ ẽt alienã. Ad 4.m dõ ꝙ aliqñ aliquid ẽ hõi licitũ ⁊ bonum si hoc faciat ex libera voluntate qõ nõ eẽt bonũ nec licituz sibi facere ꝑ indutiões dolosas sicut i multis casibus exemplificari posset.

q Quarto q̃ritur vm funeralia illi⁹ q elegit alibi cꝫ in sua prochia sepeliri debeant esse sue prochialis eccl'ie l' illius in qua sepelitur. R° ꝙ prochialis eccl'ia de funeralibus illius defuncti debet hẽ portionez canonicã iz. q. i. Eccl'ias per totũ ẽt si ille religionẽ intret existens in infirmitate de qua morit. ex de sepul'. De his est aũt canonica portio accipienda scõm ꝓsuetudinez terraz vt vitetur scandalũ quod potest ex hoc argui qr diuersa copula diuersiõde tarat canonicam portionẽ. dicitur. n. extra de sepul'. c. i. ꝙ illa portio debz esse tertia pars ⁊. c. sequenti. dr ꝙ debz esse media pars. ⁊. c. In nra dicitur ꝙ ꝺz ee quarta pars vtz etiã canonica portio se extendat ad allegata dñt aliq ꝙ sic dr. n. ex de sepul. Cũ super statuimus. vt si aliquis prochianoz nostroz alij contingerit eligere sepulturã de testõ ipius. 4° vob põtio relinquat. ifra tñ. i. c. In nra excipiuntur eq ⁊ arma in subsidium terre scẽ hẽnt hospitalari libere si ab illis q apõ eos sepulturã eligũt eis in testamto reliquũt sz illa decre. Cũ sr: per ꝺriã ꝓsuetudinẽ in mltis locis abrogata est vñ vbi ẽ ꝓsuetudo ꝺria standuz ꝓsuetudini. ꝺz tamen elligẽ sepulturã alibi cꝫ i sua prochia suã parrochialẽ eccl'iaz in aliq° respicer ꝺm prie morẽ dñt. ẽt aliq ꝙ illa decre. Cũ sup nõ intelligitur nisi de prochianis cathedralis eccl'e. qõ ꝓbant per ꝺ ꝙ dñs papa logtur ꝑposito ⁊ capellão Fauẽtio. nec se extẽdit ad ea q̃ legant singulari ꝑsõe qõ ꝓbãt p illõ qõ ꝺ dr de testis. ¶Registi. f. vltimo.

Articulis septimus.

c Consequenter querit ꝺ septimo principali. ⁊ cc. ℔ q̃runt. 4. ¶D° vtz oẽs aie defũctoz i charitate cognoscãt ozões nraſ. 2° vtz oẽs ozẽt p nobis. 3° vtz oiuz ozões qs faciunt p nobis exaudiãt. 4° vm aie btẽ ozẽt p illis q̃ si i purgatorio

p Primo oñdo ꝙ nõ oẽs aie defunctoruz in charitate cognoscunt ozões nostras. Isa. 63. Abraaz nescisunt vos. ⁊ Isra el ignorauit vos. ergo a simili ignorauerunt orationes nostras. Item Job. 14. dicit de defũcto q si ue nobiles fuerit filij eius siue ignobiles nec itell'et. Itẽ. Aug. li. de cura p mortuis agenda inter mediũ ⁊ finẽ. ibi sunt spũs defunctoz vbi nõ videt q̃cũqz agunt aut eueniũt i ista vita hoib⁹. Cõtra. Bre. i2°li°. mora. pum añ mediũ ꝙ intus oipotentis dei claritatẽ videt nullo mõ credẽdũ est ꝙ sit foris aliqd qõ ignorẽt. g aie btẽ videt ozões nras. Itẽ vt hi tñ est supi⁹ de suffragio ꝑ quolz fcõ exnte in purgatorio omnes alij gaudent sz nõ gauderent nisi cognoscerẽt g ozões nostras cognoscũt. R° ꝙ aiaz illoz qui sunt in charitate defuncti q̃daz sunt iã btẽ q̃dã adhuc in pena purgatorij existentes: Beate omnes orationes nostras quas eis porrigimus cognoscũt i vbo dei quod clare vident. cꝫus enim nõ videãt

omnia quecūqz videt vbam tñ ꝓbabile ē ꝙ i eo. videant oia q̄ facius ⁊ dicius ⁊ q̄ in corde gestam⁹ ad reuerentiā eaꝝ. Alie vo exītes in purgatorio q̄ꝝ uis p effectus cognoscant suffragia efficacia ꝓ q̄libꝫ illaꝝ fcā tñ vt dñt qdā si eis pozrigim⁹ oꝛoꝝ vt ꝓ nobis dñz depcēt eas ñ cognoscūt qz ñ cognoscūt eas i vbo qr adhuc ñ videt nz eas vtute nāli cognoscere pñt ⁊ io ꝫ istos ianes stoꝛoes si q̄s eis pozrigius. Alijs magis pie sētib⁹ vr ꝙ si q̄s eis oꝛoes pozrigi m⁹ eas cognoscūt: tñ nō sua vtute nāli nec i vbo. ſz qz aliq̄s audiūt ab eis q hinc ad eos moriendo per gūt aliq̄s ab angelis bonis: aliq̄s reuelatiōe dīna. vt. n. dicit. Au. li. de cura ꝓ mortuis agēda int̄ mī diū ⁊ finē. Hoc triplici mō aliq⁹ de fcis viuoꝝ veniūt ad cognitionē spūum defunctoꝝ. Ad p^m in opp^m dō ꝙ illō itellr de cognitōe q̄ est per nālē vtutez cognoscētis. Ad 2^m dici pōt illud vbū nō itellr de aiab⁹ eoꝝ q i charitate decesserūt: vñ. Bre. expo nēs illō. 12°. li. mora. puz añ mediū dicit. Carnales qcūqz amorē p̄cipuū filijs ipediūt vt hoc eos btūs Job. nescire posſmōz asserit ꝙ hic vehemēt amaue runt vt siue nobiles siue ignobiles sint fili j nesciāt q°ꝝ eos sēp cura fatigabat. Ad 3^m dō sicut ad p^m

s Ecūdo querit vt^m oēs aie defūctoꝝ i charitate oꝛēt ꝓ nobis. Et vr ꝙ nō oꝛare est offiū mediatoris int̄ deū ⁊ il los ꝓ qb⁹ oꝛat ſz nos sum⁹ mediatoꝛes int̄ eos q sūt in purgatorio ⁊ deū ꝓ eis oꝛando. g xp̄i nō sunt me diatoꝛes int̄ nos ⁊ deū oꝛādo ꝓ nobis. Itē q adiu uari indiget p⁹ oꝛare dz ꝓ se q̄s ꝓ alio: ſz nō inuenit m⁹ ꝙ aie exītes in purgatorio ꝓ seipsis oꝛent cū tñ auxilio indigeāt. g nō est ꝓbabile ꝙ oꝛēt ꝓ nobis. Itē btī dei voluntate videt. g videt vt^m deus ve lit l nolit illud ꝓ quo vellet oꝛare. si videt ipz nolle frustra oꝛarēt si videt ipz velle oꝛarēt supflue. Cō tra dicit btūs ℘petrus 2ª canonica sua. c. i. Dabo opā freq̄nter hre vos post obitū meū vt hoꝝ mēo riaz faciatis. Item 2°. Macha. vltio dī de ℔ier° ℔ic est q multū oꝛat ꝓ pplo ⁊ vniuersa sancta ciui tate: R° ꝙ oēs aie defūctoꝝ in charitate oꝛāt ꝓ no bis oꝛare. n. est op⁹ charitatis ipsi añ ꝓfirmati sunt in charitate ⁊ si existentes in charitate nō cōfirma ti añ mortē ꝓ nobis ora bāt ꝓbabili⁹ ē ꝙ ꝓ nobis oꝛēt in charitate ꝓfirmati. sed aie btē oꝛādo ꝓ nobis nullā ꝓsequūtur vtilitatē nisi in hoc ꝙ i augumētati one nūeri ciuiuz supnoꝝ crescit aliq̄le gaudiū accīn tale singuloꝝ. oꝛoes āt q̄s ꝓ nobis faciunt exītes i purgatorio interdū redundāt ad eleuationez pene eoꝝ: nō qr in ꝺ mereant cū sit eꝛ statuz merēdi loq̄n do de merito ꝓpe dicto. ſz qr inc̄tū nos ꝓ eoꝝ oꝛo nes effecti meliores efficaciora facim⁹ suffragia ad sublenationē pen e eoꝝ. Ad p^m in opp^m dō ꝙ oza re sic̄ mediator exofficio nec ꝓuenit ill' qui sūt i pur gatorio respcū nr̄i nec nobis inferioribus respectu eoꝝ sic̄. n. ꝓpetit angelis mīstrantibus nobis. qr ad mīstrandū nobis ex officio deputati sūt sic ēt ꝓuenit sacerdotib⁹ eē mediatoꝛes int̄ deū ⁊ pplz sed medi are inter deū ⁊ aiaz ꝓ modū charitatis cōis ꝓuenīt pōt ⁊ illis qui sunt in purgatorio respcū nr̄i. ⁊ nobis respectu eoꝝ sic. n. inferiores mediare pñt ꝛ supio res ⁊ deū nō tñ dico ꝙ exītes in purgatorio sint i fe riores nobis sed supiores inc̄tū sūt ꝓfirmati i cha ritate nos añt nō. Ad 2^m dō ꝙ mior ē falsa. cū. n. mētali clamēt ad nos vt eis subueniam⁹ qđ nobis spūalr datur intelligi. Job. 19. vbi in ꝑsona eoꝝ dr nobis. Miſemini mei miſemini mei credēdum ē ꝙ multo fortius clamāt ad iudicē vt eis miſeatur. Ad 3^m dō ꝙ beati vident deum velle facere illud pro quo rogant tamen ad ꝓeces eorum.

Tertio querit vt^m oꝛōes oīuz aiaꝝ q̄ re t cesserunt a coꝛpoꝛib⁹ in charita te quas faciunt ꝓ nobis exaudiant. Et vr ꝙ non. Hiero. 15. Si steterit Moyses ⁊ samuel coꝝ me nō est aia mea ad pplm istū. Itē apoc. 6. marty rib⁹ vidictā petentib⁹ de his q hitant in terra rsp̄ō sum est, vt regescerent adhuc tps modicū donec ꝓ pleantur ꝓserui eoꝝ. g nō oēs oꝛoes sc̄oꝝ exaudiunt Item q aliquid alij oꝛando impetrat aliquo modo illi merent sed aie a coꝛpoꝛib⁹ sepate nō sunt in sta tu merendi g̃ nobis per earum oꝛones nihil impe tratur. Itē vnicuiq̄ indigenti plus pdest oꝛo sua q̄ alij. Sed illi qui sunt i purgatorio sunt indigētes ⁊ tamen sua oꝛo nō prodest eis. qr tunc statim a pe na liberarentur. g̃ multo mius oꝛoes eoꝝ exaudiun tur ꝓ nobis. Contra. dr Job. 5. ad aliquē sc̄oꝝ cō uertere sed illa ꝙuersio eēt frustra si oꝛoes eoꝝ ꝓ nobis nō exaudirent. g̃ oꝛatiōes sc̄oꝝ ꝓ nobis exau diunt. Itē oēs oꝛoes amicoꝝ dei ab ipso exaudiūt nisi sit ipedim^m ex pte illoꝝ ꝓ qbus oꝛatur. sed oēs aie exītes in charitate sunt amice deo. g̃ oium aiaꝝ oꝛōes q̄s faciūt ꝓ nob nisi sit ipedim^m ex pte nr̄a ex audiunt. R° ꝙ oꝛōes oīuz aiaꝝ q̄ recesserūt acoꝛpoꝛib⁹ in charitate q̄s faciūt ꝓ nobis q̄dā sūt btāꝝ q̄dā ad huc i pena exītiū btē dupli oꝛant ꝓ nobis cū exīsse ⁊ iēptatiue. p° mō oꝛāt ꝓ nobis cū exīsse petūt a di na clementia aliq̄ bonū nobis fieri. vel aliq̄ ma lum a nobis remoueri interptatiue oꝛāt ꝓ nobis i q̄ztuz eoꝝ merita in ꝓspectu dei exītia nō soluz eis cedunt ad gl̃az. sed ēt q̄tum ē ex pte sua sunt nobis quedā suffragia. 2° mō oꝛoes eoꝝ ꝓ nobis sēper exaudiuntur. qr sic nihil petunt nisi qđ vident deū velle facere ad ꝑces eoꝝ. ſz 2° modo nō semp exau diuntur propter ipedimentum a parte nostra oza tiones autem animaꝝ exītium in purgatorio forte nō semper exaudiunt sicut nec nr̄e. qr nō sic vident voluntatē dei sic beate. tñ eaꝝ oꝛoes multis viuis prosunt immo oībus nisi impedimentum ex parte nostra. si enim nō prosunt hoc est aut qr sunt in pei na. sed hoc est falsum qr tunc oꝛationes nostre qu sumus in pena nō prodessent aut hoc est qr sunt ex tra merendi statuz sed hec ratio nulla est qr tūc oꝛo nes beatarum animaꝝ nobis nō prodessent aut ꝺ ē qr cū hoc ꝙ sunt adhuc extra statum merendi visio ne dei carent sed hec ratio nulla est qr vt habet 2°. Macha. c. vltimo Jeremias qui extra statū merē di erat ⁊ adhuc visione dei carebat oꝛauit pro filijs Jsrael ⁊ fuit eius oꝛatio exaudita. Ad primum in oppositum dicendum ꝙ illud verbum sic intelligē dum est ꝙ si moyses ⁊ Samuel illo tēpoꝛe fuissent immortalitati vita ⁊ oꝛassent pro illo populo oꝛoes eoꝝ nō fuissent exaudite propter malitie magni tudinem que tunc erat in populo illo. Ad 2^m dicē dum ꝙ illa marty ꝝ oꝛatio nō erat absoluta petitio ꝙ statim fieret vindicta. sed erat ad exprimendum desiderium sc̄e stole. vnde glo. desiderār minus ⁊ sanctoꝝ ꝓfectiū ⁊ iustitie dei cōsentiūt. Ad 3^m. dō est ꝙ differentia est inter mereri ⁊ impetrare ꝙ oꝛationem. meritum. n. proprie loquendo innititꝝ

eqtati ⁊ cuidã eq̃lirati ꝓportioalitatis meriti ad ꝑ
miũ ipetrare aũt aliqd per mõz ſuffragij orando ini
titur libalitati ⁊ benignitati illi⁹ q orat. Alij dñt q
q̃ſuis ſint extra ſtatuz merendi ꝓ ſe nõ tñ ꝓ nobis
Ad 4^m dõ q oro exĩtiũ in purgatorio eis ꝓdeſt ad
augu^m gr̃e nec glie q: quo ad ł̃ ſunt totaliter eẽ ſta-
tuz ipetrandi aliqd ꝓ ſe ſz q̃tũ ad mitigationẽ pe-
ne ſue ⁊ abbr̃euiationẽ: nec pp ł̃ ſequit q ſtati libe
rentr̃ a pena q: nec ł̃ petũt ſz dine mĩe ſupplicãt vt
ꝟ bñplacitũ ſuuz mitteat eor̃. ⁊ hec oro exauditur.

q Arto queritur vtr̃ aie beate orẽt ꝓ
illq̃ ſũt i purgatorio. Et vt q ñ
q: oones aiar̃ btãr̃ ſemp exaudiũt. g̃ ſi ora-
rent ꝓ illis q̃ ſunt i purgatorio ille ſtati a pena lib
arent. Itẽ null⁹ ſapiẽs orat ꝓ ãmotione eiuſdẽ q°
letatur. ſz ſci letant de punitiõe exĩtiũ i purgatorio
dicit. n. pſal. letabit⁹ iuſtus cũ viderit vindictã g̃ nõ
orant ꝓ ãmotione pene eor̃: Contra magr̃ h⁹ di. c.
F. dicit de illo q in articlo ꝓſumatõis ſcli migrabit
ſuffragijs tñ indigẽs q adiuuabit meritis ⁊ itercel
ſionib⁹ eccl̃e celeſtis g̃a ſili ⁊ illi q mõ ſunt in purga
torio eccl̃e celeſtis itercelliõib⁹ adiuuant. R° ſic i
corpe nãli mẽbra fortia indigẽtib⁹ ſoueniunt. ſic in
corpe myſtico eccl̃e nõ tñ debẽt ſibi ſubuenire mẽ
bra ĩter que ẽ indigẽtia mutua ſz ẽt illa q̃ nõ indigẽt
adiuuari ꝙueniens ẽ indigẽtib⁹ ſubuenire illi aũt q
ſunt i purgatorio cũ ſint in charitate ſũt mẽbra cor-
poris myſtici eccl̃e ⁊ idigẽt adiutorio ꝙueniẽs g̃ eſt
bonos q ſunt eccl̃e mẽbra adiuuari nõ indigẽtia illi
q ſunt i purgatorio ſuis oronib⁹ ſubuenire. Ad p^m
in opp^m dõ q q̃ſi ſci orẽt ꝓ eis nõ ꝓp hoc ſequi
tur q ipſi ſtati a pena liberentur q: nec ł̃ petunt ſci
ſz vt deus eis ſubueniat q̃tũ videt ipz velle eis ſub
ſuenire ad ꝑces eor̃. Ad 2^m dõ q ſci ſic letãt de õi
iuſtitia ita de miſericordia q: videt vnam in nullo
alij ꝓeindicare ſed alij concordare.

c Jrca litteram cũ facta erit rebrectõ bo-
nor̃ gaudiũ ãplius erit. Hoc expo
nẽ in qõe di. 49^a. Et malor̃ tormenta grauiora. ł̃
declarabitur di. F. Alias abditis receptaculis ꝓtinz
abdita dicunt q: mõ nõ ſunt nobis manifeſta. Sa
crificiuz mediatori. i. ſacrificiũ euchariſtie ad hoc
ꝓſunt vt ſit plena remiſſio vel certe vt tolerabili-
or ſit ipſa dãnatio: hoc exponetur di. ſequẽti q: ð ł̃
fiet arg^m ad illã qõem. Vltr̃ pena dãnator̃ ꝑ ſuffra
gia eccl̃ie minuat ⁊ ſacrificio ſalutari. i. ſacramẽto
euchariſtie hoc. n. ſacrm ⁊ ſi per mõz ſacrĩ nõ ꝓfici-
t niſi ipm ſacratli⁹ manducantib⁹ mortuis tñ pro
deſt per mõz ſacrificij ſic. n. ꝓdeſt oĩbus indigẽtib⁹
eccl̃e mẽbris ꝑ quib⁹ off. rtur iniuria eſt ꝑ martyre i
eccl̃ia orare. Contra ſupradcm ẽ q ſuffragia ꝑ val
de bonis gr̃aꝝ actiones ſũt. R° q iniuria ẽ orare
ꝑ illo q certũ eſt nobis eẽ martyrẽ ſi ãt facim⁹ ſuffra
gia ꝑ aliquib⁹ q iã beati ſunt: ſz nobis nõ cõſtat nec
per reuellationẽ nec ꝑ eccl̃ie teſtim^m ſi ꝑ talibus fa
cimus ſuffragia q̃ſuis eis nõ ꝓſint: tñ eis nõ iniuriã
facim⁹ ſz iſta ſuffragia gr̃aꝝ actiones ſunt. dici põt
nõ ei magis valuiſſe g̃ialia ⁊ ſpecialia q̃ ꝓpi ſo-
la g̃ialia ſuffragia. R eſpõſio ãt hec eſt falſa. Log^k
. n. magiſter de ꝓpe ⁊ de diuite q eq̃liter meruc-
runt adiuuari p⁹ mortẽ: põt tñ dici illa plura ſubſi-
dia diuiti ꝓtuliſſe celeriorẽ abſolutionẽ. hec reſpon
ſio vã eſt. Nõ pleniorẽ q̃ ſic dz intelligi. ſ. q ñ ꝓp ł̃
hẽbit gliaz maiorẽ dicunt angeli oones ⁊ vota no-
ſtra deo offerre q: illud idẽ q̃ a ðo efficaciter i oro
ne petimus ipſi ꝓ nobis orãdo petunt efficacius
ſi ẽ aliqd q̃ vident deuz velle fieri per oones eo
ruz ſic petionẽ quã facit ſimpler hõ corã iudice reſu
mit aduocatus ⁊ eã ꝓponit efficaci⁹. Bonũ eorum
eſt de opib⁹ ſuis eius ꝑſulere vitatẽ ł̃ ꝑſiliuz ẽ cõuer
ſio eor̃ ad deũ vt ab eo illũinatõe recipiãt ð agẽdis

Di. xlvj

Ed queritur hic de valde ma
lis ⁊c. Supius ð
terminauit magr̃ de ſtatu aiar̃ exĩtiuz
in purgatorio. Hic determinat de ſta
tu, exĩtiũ in inferno ⁊ diuidit in duas.
P° igrit vtr̃ deus i punitiõe dãnator̃
agat miſicordĩ vel iuſte tñ. 2° quõ ſunt in deo iu
ſtitia ⁊ mĩa ibi. Sed quõ. P° in duas P° determi
nat qõis vitatẽ. 2° exponit quaſdã auctoritates q̃
vident ſonare r̃ũiuz ibi. Nõ g̃ dictũ e. t. illa ps q̃ ibi
incipit: Sed quõ diuidit in tres. P° ondit q di-
ſtinctio iuſtitie ⁊ mĩe in deo attendit quo ad opera
2° q q̃daz opera attribuunt iuſtitie quedã mĩe ibi
Nõ aũt quedã. 3° q in ſingulis opibus inuenitur
miſericordia ⁊ iuſtitia ibi. Poſt hoc ⁊c.

Articulus primus.

c Jrca hãc diſtinctionẽ g̃rendũ eſt ꝑnci
palit ð dei duob⁹. P° de iuſtitia
2° de eius mĩa. Circa p^m querunt q̃ttuor
P° vtr̃ in deo ſit iuſtitia. 2° vtr̃ poſſit
ꝑmittere opa iuſtitie. 3° vtr̃ poſſit iuſte aliquẽ tpa
liť pũire nõ pp eius pecñ. 4° vt^m iuſtius agat cũ
vno q̃ cũ altero. Utruz ãt ex dina iuſtitia ĩferatur
pecõrib⁹ in pecõ mortali decedẽtibus pena eterna
plane pz q̃ ſic ex dictis ſupius di. 44. in illa qõne
Ut^m ſit infernus. ⁊ iõ de h̃ nõ oz facere qõem.

q Rimo oſtendo q in deo nõ eſt iuſtitia
Anſel. li. i. de veritate vltra ĩ
diuz iuſtitia eſt rectitudo voluntatis pp ſe
ſeruata: ſed in deo nõ eſt rectitudo voluntatis nõ
n. eſt voluntas recta q̃ vult aliqd facere nõ pp aliq̃
rõnez deus ãplius voluit facere mũduz iſtuz q̃ ali
um ab iſto ſolo nũero differentẽ ⁊ magis reꝓbare
Eſau q̃ Jacob ⁊ nõ ꝓpter aliquã rõnẽ. ergo in ðo
non eſt iuſtia. Item ſcõz phũm. F. ethi^m. c. ii. Dñi
ad ſeruum nõ eſt iuſtitia q: iuſticia in quadã equa
litate ad alterum conſiſtit. ſed deus eſt dominus
oium g̃ in ipſo nõ eſt iuſticia. Itẽ Boetius in li. de
do. Quia deus bon⁹ eſt oĩa que egrediunt ab eo bo
na ſunt. g̃ a ſili ſi deus eſſet iuſtus oĩa q̃ egrediuntur
ab eo eſſent iuſta ſz multa ſunt a deo que iuſta nõ ſi
carentia. n. rõe iuſta nõ ſunt. Itẽ iuſtitia reſpicit ð
bitum. deus aũt nulli debitor̃ eſt. Contra Ap⁹. 2.
Thimoth. 4. dicit q deus eſt iuſtus iudex. ſed nõ
eſt iuſtus iudex i quo nõ eſt iuſtitia. ergo in deo eſt
iuſtitia. Itẽ pſal. ad deum. Juſtitia plena eſt dexte
ra tua. R reſpõdeo q iuſtitia accipi poteſt ſecũdũ
rectitudinem voluntatis qua vult aliquis redde
re vnicuiq̃ in diſtribuendo vel commutando que
ei decet. ⁊ ſecundum hoc dupler eſt iuſtitia ſcilicet
diſtributiua qua aliquis vult omnibus qui ſunt ð
cõitate diſtribuere bona communia ſecundũ debitã
ꝓportionis equalitatem: ⁊ commutatiua qua ali
quis in commutando vult ſeruare debitã equali-
tatem ſecundum q̃ſtitatez. ⁊ hec eſt queda potẽtia'

pars q̄ aliqs vult seruare i cōmutando debitā eq̄litatē nō ꝟz q̄titatē: ſz ſm ꝓportionē: ꝓmutatiua iustitia ꝓprie loq̄ndo i deo nō est q: nulli est debitor ex legis necessitate ꝛ tm̄ ſm q̄titatez de bono retribuit vltra meritū ꝛ de malo citra demeritū. Justitia vo distributiua i deo est oīb⁹. n. distribuit bona sua ſm debitā ꝓportiōis eq̄litatē. Unde dicit. Dio⁹. g. c. de dīnis noīb⁹ q̄ iustitia dei oībus' que sunt ꝟz dignitatē tribuet laudat ſm ꝓmēsurationez ꝛ formā ꝛ ordinationē. q: in distribuendo illā dignitatē cōsiderat in cōparationē ad cōdecentiā sue bonitatis Justitiam ꝛ⁰ mō dicta ēt in deo est. q: in ꝓmutādo bonū ꝓ bono ꝛ malū pene ꝓ malo culpe seruat nō eq̄litatem q̄titatis ſz ꝓportionis i cōpationē cōdecentiā sue bonitatis. sed in ꝟ differt hec eq̄litas ab illa' q̄ est in iustitia distributiua. q: illa ꝓsiderat inē p sonas accipientes ꝛ ea que eis' distribuūt. nā sicut se hēt meritū vnius ad meritū alterius: ita se hz illud qō distribuit vni ad illō qō distribuitur alteri. E qualitas āt ꝓportionis que ē in iustitia ꝛ⁰ modo dicta ꝓsiderat inter meritū vl demerituz qō est recipiente. ꝛ ꝑmiū vl' suppliciuz qō recipit a retribuēte in qua retributōe ꝛ si ꝓsideret meriti vl demeriti exigentiā hoc tm̄ est p cōpationē ad cōdecentiā bonitatis sue. ꝛ iō ꝛ iuste punit malos ꝛ iuste eis pcit. ℙ⁹ tangit Anſel. psologiō. io. c⁰. cū loquens ad ō um dicit. Cū punis malos iustū est. q: illoz meritis conuenit. ꝛ⁹ tangit ibidē cū imediate subiungit. Cū parcis malis iustū est nō q: illoz meritis sed q: tue bonitati cōdecens est: Ad p⁹ in opp⁹ dō q cqd vult de⁹ vlt pp aliquā rōnē q̄ nō alia q̄z suuz velle. q: dīn⁹ intellectus dictat voluntatē dei p⁹ esse r̄gulam oīuz volendoz. Unde eo ipso quo de⁹ vult aliqd rōabile est ipsū hoc velle Ūñ Anſel. ꝓsologiō. .ii. c⁰. ad deū loquens ait. Id solū iustū est qō vis. ꝛ nō est iustū qō nō vis: ꝛ sic ꝟz exſnia. Anſel. ibidem intētio ei⁹ est vt fcīñ sit iustū. q: de⁹ vult hoc fieri. nō e⁹°. Ad ꝛ⁰ dō q ꝛ si dñi ad seruum nō sit iustitia cōmutatiua ſz plenaz rōez eiusdez q: inter dñm ꝛ ſuum nō est eq̄litas eo q oīa que sunt serui sunt dñi. tamen dñi ad seruos pōt esse iustitia distributiua q̄ nō regrit q̄litatē q̄titatis ſm ꝓportionez q̄titatis ſz ꝓportionalitatis q̄ est eq̄litas duaz ꝓportionuz q̄ cōsistit in hoc qō seruis retribuit ꝓportionaliter ꝟz merita sua q̄z eūis ēt iustitia cōmutatiua nō possit esse ſm plenā rōez inter dñz ꝛ seruū: tū pōt sibi eē ꝟz aliqd. s. ſm eq̄litatē ꝓportiōis iq̄m ſuu⁹ dño facit qō pōt ꝛ dñs seruo qō decet qd aūt sit iustitia cōmutatiua ꝛ distributiua exposituē. li. ꝛ⁰. di. ꝛꝛ. Ad ꝛ⁹ dō q nō est sile. q: bonitas cōuertit cū entitate ꝛ sola rōe differunt: nō sic aūt iustitia. Ad 4⁹ dō q ꝛ si deus nulli creature sit debitor ex recepto tm̄ debitor est ex ꝑmisso: nulli. n. est debitor nisi q: vult. si autem queratur quare vult nō respōdeo nisi q: vlt q: voluntas sua est ꝓma causa.

ſ Ecundo queritur vt⁹ deus possit pretermittere opa iustitie. Et vr̄ q sic. q: opus iustitie est retribuere vnicuiq ꝟz merita sua sed deus peccatoribus nō retribuit ꝟz demerita sua punit. n. eos citra cōdignuz iuxta illō psal. Nō cōtinebit in ira mīas suas q̄ deus in puniendo pccōes opera iustitie ꝓtermittit. Jtē illos q saluati sunt deus posset dānare: ꝛ illos qui dānati sē posset saluare. q: oīpotens ē ſz dānatos saluaꝛ ꝛ saluatos dānare eēt ꝓtermittere opa iustitie. q̄ opa iustitie ꝓtermittere pōt. Jtē pōt ꝓtermittere cursum nālis iustitie quē nālib⁹ rebus indidit vt ꝑz in opibus miraculoz. q̄ a sili pōt ꝓtermittere cursuz mōalis iustitie. Cōtra ꝛ⁹. thi. ꝛ⁰. ꝛ ille fidelis ē qui seip sū negare nō pōt: sed si ꝓtermitteret opa iustitie negaret seip̄z q: negaret iustitiā. ꝛ ipse iustitia est q̄ iustitie opera ꝓtermittere nō pōt. Jtem Anſel. i⁰. li⁰. Cur deus hō añ mediū quodlz incōueniens in deo segtur ipossibilitas sed incōueniēs eēt deum ꝓtermittere opera iustitie. q̄ hoc deo est impossibile. R⁰ q opera iustitie ſm q iustitia respicit exigentiā demeritorum absolute deus pōt pretermittere ꝛ ꝓtermittit etiam in punitione perpetua dānatoz q: punit eos citra condignum nō quātū ad pene durationem sed q̄tum ad intentionem respiciendo ad eorum demerita absolute opera āt iustitie ꝟz quod respicit exigētiaz meritoz vel demeritoz incōpationē ad condecentiam bonitatis sui ipsius retribuentis ꝓtermittere nō pōt sicut nec illud negare qō suā decet bonitatez. Ad p⁹ in opp⁹ dō q q̄uis deus nō puniat pccōres secudum exigentiā demeritoz suorum absolute punit tamen eos ꝟz exigentiam suoz demeritoz. ſm q suaz cōdecet bonitatē Ad ꝛ⁹ dō q illos qui saluati sunt deus non posset dānare. q: hoc nō pōt condecer̄ suam bonitatē illos tm̄ q dānati sunt posset saluare. q: hoc posset suā cōdecere bonitatē primo tm̄ p oīpotentiā suā dādo eis adiutoriū quo' possent ꝛ vellēt penitere. ꝛ sic remittendo eoz peccata ꝛ obligatiōes q̄ ꝓpter illa obligātur ad penam eternam cum. n. oīs iniuria committatur in deū ꝛ ipse sit supioz dīs ptātis habens plenitudinē illā nulli iniuriando ex gratia pōt ſmitere dānatis tm̄ nūq̄z remittet q: nūq̄z penitebunt nec penitere pōt. vñ null⁹ dānat⁹ saluabit ſz illōqō rōnalis creatura de condigno meruit nullo mō potest sibi salua iustitia auferre nisi forte indirecte in q̄z⁹ saluatū posset reducere ad vitā mortalē in qua posset mortaliť peccare. ꝛ ex conseq̄nti dānationē m̄reri vt dicūt qdā qō tm̄ posset beato auferre salua iustitia clarā sui visionē difficile est videſ ꝛ si illa salua reduceret ip̄z ad istā vitā nullo mō posſz peccar̄ vñ qō saluatū posset dānare salua iustitia ad pñs ñ bñ video. Ad ꝛ⁹ dō q nō est sile. q: ꝓtermittere cursuz nālis iustitie aliqn̄ suā cōdecet bonitatē. sed pretermittere cursū mortalis iustitie respicientis exigentiā meritoz seu demeritoruz i cōpatione ad suā bonitatem suam: bonitatem cōdecer̄ nō pōt. Ꝟ enim includerz contradictionē. Arg⁹ ad partem scōam procedūt de opibus iustitie respicientis exigentiam meritoz vel demeritoz in comparatiōe ad condecentiam bonitatis diuine.

t Ertio queritur vtruz de⁹ possit aliquē iuste tpaliter punire nō pp eius pccm̄. Et vr̄ q ñ. deus nullā punitionez facere potest ꝛ legem eternā cū ipse sit eterna lex: ſz lex eterna pccōres dictat esse puniendos ꝛ bonos glorificandos ſm. Aug. li⁰. de li. ar. añ medium q̄ de⁹ nullū potest iuste punire nisi pp pccm̄. Jtem scōm Aug. vbi ꝓius. Ab eterna lege derivatū ē quicqd iustū est in lege tempozali sed scōm legē tempozalē nullus iuste pōt puniri a iudice nisi pp pccm̄. q̄ nec ſm legem eternā. Cōtra. Job valde grauiter fuit punitus nec tamen pp pccm̄ talē nec tantā punitio

nē meruerat. vñ ipe dicit vt hr Job. 5. Utinā appederēt pecā mea qbus irā merui. ⁊ calamitas quā patior in statera qsi arena maris hec grauior appa ret. cū gds Job pūiuit iuste pt aliquē iuste pūire, pp pccm. R° q ꝯuis de⁹ nūqz aliquē punisset nisi pcessisset pccm. qz vt oñsuz ē. li°. 2°. di. 30. Si nā hūana nō peccasset nō fuisset alicui pēalitati subiecta tñ vt ibidē oñsum ē. añ pccm potuissz eē penalitati sb iecta absqz aliq̄ dīna iniustitia: non sicut creata fuit fz sicut eā deus creare potuisset si voluisset: qz si voluisset potuisset eā creare in nālibus puris ⁊ sic ernt fuisset subiecta penalitati cōsequnti nā suis nālibus relictā que ibidē sunt oia declarata vñ si mō accipiatur punire nō pp pccm ꝑ punire. si nūqz fuisset peccatū. sic dico q deus nullū punit nisi pp pccm. qz nl lū puniret nisi pccm aliqō pcessisset: si aūt accipiat pūire nō pp pccm p hoc qd est pccm nō eē cāz meritoriam punitōis sic dico q ꝯuis de⁹ nullum puniat nec punire possit nisi pp pccm, ꝑpe accipiendo vbū punitionis. qz significat afflictionē nō absolute. sed vt punitiua ē pcī tñ accipiendo punitonē ꝑ afflictionē ds nō solū pōt affligere: fz ēt affligit tpaliꝫ aliquos hoīes nō pp eoz pccm. Quosdā vt i eozuz liberatōe ab afflictione glificenk vñ Jo. 9°. dicit salnator de ceco nato q nec peccauit nec pentes eius vt cecus nasceret. sed vt manifestenk opa dei i illo Quosdā pp exm patientie. Thob. 2°. hāc tentatōez iō pmisit deus euenire illi vt posteris daret exm patientie ei⁹. Quosdā p afflictionē tpalez ꝓseruet eos a pecō. Quosdā vt p eoz patientiā in tribulatione pmiū eoz augeat in celo. ⁊ ꝯuis sic in flagellādo ñ sit iustitia que respicit exigentiā meritoz absolute. tñ est ibi iustitia q̄ respicit exigentiā meritoz in ordatione ad cōdecētiā bonitatis dine. Ad pm i oppm dō q ꝯuis lex eterna dictet bonos glorificādos et na tñ vita dictat bonos aliquos esse tpaliꝫ affligendos pp rōes dictas. vñ ⁊ talis punitio est fz dine p uidentie legē. Ad 2m dō q sine ꝓiudicio legis hūane pōt aliqd penale alicui inferri nō pp pccm. vt iuuenib⁹ exercitium. ⁊ medicina infirmis.

q **Arto** querit vtz deus iusti⁹ agat cū vno ꝯ cū altero. Et vr q sic. qz cōlitas iustitie i indiuisibili nō cōsistit. vñ phūs 2°. ethi m. c°. vlt. ⁊ iō ꝯuis iustius possimus agere cū vno ꝯ cum altero. magis appropinquādo ad punctale iudiū. nō sic tñ pōt dici de deo ⁊ per hoc pz ad primum argumentum in oppm rñsio. Ad 2m dicēdū q ꝯuis deus misericordius agat cū vno ꝯ cū alio ipartiēdo maiorem effectum mie vni ꝯ alteri. ex hoc tñ nō sequit q iustius agat cum vno ꝯ cum alio mia. enim nō est contra iustitiā ꝯuis effectus misericō die sit preter iustitiam niā scōz q accipit iustitia p ꝓdecentia bōitatis sic. n. fz rōem intelligendi iustitia est ratio misericordie. vnde. Anselm. prosologiō. ii. c°. loquens ad deuz ait. Nascitur de iustitia tua misericordia tua. Ad 3m pz solutio ex dictis i. qōe equalis enim est ꝓportio magni peccatoris ad magnū suum supplitium ꝓportioni minoris peccatoris ad suum minus supplitium ꝓportio. n. demeriti maioris peccatoris ad demeritum minoris peccatoris equalis est ꝓportioni supplicii maioris peccatoris ad supplicium minoris pcōris 2m argumentuz ad partem aliam ꝯuis valeat ratione mie tamen non valz ratione ꝓcessus qz non sequit iste minus agit bene cū isto ꝯ cuzillo ergo cum isto agit male.

eius circa vnū iustior sit ꝯ sit circa alium. Justitia enī in q̄dā eqlitate pstitit siue fz ꝯtitatē, siue ꝓportionē, scōm q patet ex pa qōe h°. di. equalitas aūt taz scōm ꝓportionē ꝯ scōm ꝯtitatē tanta est in puis sicut in magnis proportio enim. quattuor ad duo equalis est proportioni. 10. ad. 10. vtraqz enim est dupla. tanta est etiam equalitas inter decem ⁊ decem sicut inter mille ⁊ mille: deus aūt in agendo cū quolibz seruat equalitatem ꝓportionis i indiuisibili ad hoc aut nō astringimur pp difficultatē in nobis mediū attingēdi scōm q dicit phūs. 2°. ethi m. c°. vlt. ⁊ iō ꝯuis iustius possimus agere cū vno ꝯ cum altero. magis appropinquādo ad punctale iudiū. nō sic tñ pōt dici de deo ⁊ per hoc pz ad primum argumentum in oppm rñsio. Ad 2m dicēdū q ꝯuis deus misericordius agat cū vno ꝯ cū alio ipartiēdo maiorem effectum mie vni ꝯ alteri. ex hoc tñ nō sequit q iustius agat cum vno ꝯ cum alio mia. enim nō est contra iustitiā ꝯuis effectus misericō die sit preter iustitiam niā scōz q accipit iustitia p ꝓdecentia bōitatis sic. n. fz rōem intelligendi iustitia est ratio misericordie. vnde. Anselm. prosologiō. ii. c°. loquens ad deuz ait. Nascitur de iustitia tua misericordia tua. Ad 3m pz solutio ex dictis i. qōe equalis enim est ꝓportio magni peccatoris ad magnū suum supplitium ꝓportioni minoris peccatoris ad suum minus supplitium ꝓportio. n. demeriti maioris peccatoris ad demeritum minoris peccatoris equalis est ꝓportioni supplicii maioris peccatoris ad supplicium minoris pcōris 2m argumentuz ad partem aliam ꝯuis valeat ratione mie tamen non valz ratione ꝓcessus qz non sequit iste minus agit bene cū isto ꝯ cuzillo ergo cum isto agit male.

Articulus scōus.

c **Onsequenter** queritur de scōo pncipali. Et circa hoc querunk. 4. ℙ° vtm in deo sit mia. 2° vtm sit prius in deo fm rōem intelligēdi ꝯ iustitia. 3° vtm in omni ope dei sit misericordia ⁊ iustitia. 4. vtm pēa dānatoz dimuak p suffragia viuoz.

p **Rimo** ostēdo q in dō nō est mia: dicit. Damas. li°. 2°. c°. 13. q misericō dia est tristitia in alienis malis fz in deo nulla est tristitia. g nec misericordia. Itē fides ⁊ spes quia in perfectionez habent annexā nō sunt in deo fz misericordia hz ꝑfectionē annexam. s. tristitiā vt iam dcm est g nō est in deo. Item misericordia inclinat voluntatē ad repellendū aliquoz miseriā sed deus multas miserias permittit i creaturis q̄s repellere possz ergo in ipso nō est misericordia. Cōtra sacra scriptura quasi vbiqz in deo dicit esse misericordiam. Item idem est mia ⁊ bonitas. quia idem vr esse vtriusqz effectus. s. cōicare perfcōem aliquam indigenti sed certuz est in deo esse bonitatem vt docz tota scriptura. ⁊ clamat omnis creatura ergo certum est in deo esse misericordiam. R° misericordia duo importat. vnum ꝗ tanquā essenti ale. aliud tanꝯ accidētale. Primum est prompti tudo voluntatis ad subueniendum miseris in quo consistit tota virtutis misericordie essentia. Aliud est passio tristitie que oritur in appetitu ex cognitione miserie alterius. ꝯtuz ad primum misericōdia summe est in deo ñ sed ꝯtuz ad secundum. nec pp

hoc minus est in deo essentia mie q2 illa tristitia est ab ea sepabile accis ꝯuis ab illo accidente ponat nomẽ mie ad significandũ vñ ꝟz ethiologiã vocabuli pot dici mia. q2 miseria cordis ex cognitõe alterius miserie gñara. Ad pm in oppm pz solutio ex dictis in qõe. ¶Ad scõm dõ q nõ valet q2 ipfectio q̃ esti fide est ei eẽtial. vt onstũ est li°. 3°. Silr dico de ipfectiõe spẽi q est ei eẽtial. tristitia vero nõ est eẽtialis mie. Ad 3m dõ q voluntas p mia3 ñ vult repelleꝛ alienã miseriã nisi put expedit ⁊ decz ⁊ sic deus reuelat miseriaz rõnalis ereature: nõ dz aũt nec expedit vt a qlibz rõnali creatura repellat miseriã. Arg4 ad ptem scõaz gña cõclusionis obẽt cõcedi dõ tñ q bonitas ⁊ mia in deo ſm rõem differunt. in reuelatione. n. miserie alicꝰ est mutatio ab ipfectione ad aliquã pfectionẽ. illã aũt reuelatio nẽ miserie respicit directe mia rõe termini a quo ⁊ bonitas rõe termini ad quẽ. Ratio. n. bonitatis est rõ perfectionis q2 tñ res habet de bonitate ꝯtuz hz de eo q̃ debz hre. rem aũt hre q hie debet rõ ẽ sue perfectionis bonitatis ẽt ratio gñalioꝛ est ꝯz rõ mie. cũ. n. cõicatio que est p bonitatẽ nõ excludat ꝺ biti rõem cõphendit iustitiã ⁊ mia. est. n. ꝟz rõem intelligendi pnm cõicatiõis que ẽ per mia ⁊ que ẽ per iustitiã nõ vt per illã cõicatõez aliqd aquirat ſz q2 talis cõicatio illam cõdecet bonitatem.

Ecundo queritur vtm pus sit in deo ꝟz rõez intelligendi misericordia ꝯz iustitia: Et vr q nõ dicit. n. Anſel. pslogion. ii. c°. q ex iustitia dei nascitur mia eius. Item veritas in deo prius est ſm rõnem intelligendi ꝯz mia q2 est mie directiua. sed in deo eadẽ est rõ iustitie ⁊ veritatis: vñ p iustitia accipit cũ dr in psal. Misit deus mia3 suã ⁊ vitatem. ⁊ mia ⁊ veritas obuiauerunt sibi. g iustitia prius est in deo scõm rõem intelligendi ꝯz mia. Cõtra illud q̃ est in deo pncipalius est in deo prius ꝟz intelligendi rõez. sed mia i do pncipalioꝛ est ꝯz iustitia ſm nostrã rõez intelligendi. dr. n. Jac. 2°. q mia superaltat iudiciũ. g prius est in deo ſm rõem intelligendi ꝯz iustitia. Item i re prius est ſm rõem intelligendi illo q̃ est maxie sibi ppriuz ꝯz illo q̃ minꝰ. sz mia maxie est deo ppria. vñ in ozõe dicit eccla: Deꝰ cui ppriũ est miseri. ⁊ i psal. Deus multũ misericoꝛs. cũ tñ in psalꝰ nõ inueniat. Deus iustꝰ cũ hac additiõe multũ g mia prꝰ est in deo ſm rõem intelligendi ꝯz iustitia. R° q ꝯz uis deo nihil sit pus vel posterius nec duratiõe nec nã. q2 talis pozitas ⁊ posteriozitas diuersitatez icludit nãe inter prius ⁊ posterius q̃ diuersas in deo eẽ nõ pot tñ i deo vnũ attributũ pot dici pꝰ alio ꝟz nrã rõem intelligendi inꝯtũ vnũ est alteriꝰ rõ vt simplicitas est rõ imutabilitatis vt declaratũ est li. i° di. g°. ⁊ sic loq̃do de prioꝛi ſm rõem itelligendi dico q iustitia vno mõ dicta pozi est mia alio mõ dcã nõ. Justitia. n. est rectitudo voluntatis in volendo reddere vnicuiq q sibi debita est dine ãt bonitati est debitũ vt oia fiant q̃ cõdecet eam ⁊ nihil fiat q̃ eam facere vel pmittere fieri nõ deceat: vñ ipe est pm pncipium oluz voluntariaꝝ emanationũ: vñ ñ rito ẽt vel demerito rõalis creature debitũ est pmium vel suppliciũ ⁊ ſm h duplex debitũ iustitia dupliciter dicit in deo. Uno mõ rectitudo dine volũtatis in volendo facere oia q̃ dei cõdecent bonitatem ⁊ in nõ volendo aliqd facere q̃ eã nõ deceat

Alio mõ rectitudo dine voluntatis in volendo retribuere merito rõalis creature pmiũ: ⁊ demerito suppliciuz ⁊ sicut illud q̃ debet bonitati dine est rõ hꝰ q̃ debetur merito vel demerito rõalis creatuꝛ sic iustitia pº mõ dicta rõ est iustitie scõ mõ dicte. ⁊ ideo iustitia scõ mõ dicta nõ retribuit creatuꝛ ꝟz exigentiã meriti vel demeriti nisi in cõgatione ad cõdecentiã bonitatis dine Justitia g pº modo dicta poz est ſm rõem intelligendi ꝯz mia. ⁊ mia ꝯz iustitia scõ modo dicta. Justitia. n. prio mõ dicta est rõ mie. iõ enim deus pcit miseris q2 parcere suã cõdecet bonitatẽ. ⁊ sic intelligit illud verbũ Anſel. allãtum in opponendo ad ptem primã. s. q̃ ex dei iustitia nascitur misericordia sua q aũt mia prioꝛ sit iustitia scõ modo dicta pz sic. q2 dñ deus nobis pcit nõ prouenit ex nro merito. sed pure ex sue bonitatis concedentia ſz q nos puniat. hoc puenit ex nostro demerito ⁊ sue bonitatis cõcedentia. per pus ergo ⁊ pncipalius ſm rõem intelligendi velle misereri respicit condecentiã dine bonitatis ꝯz velle punir. ¶Preterea diuine bonitatis cõdecẽtia effectũ iustitie qui est punitio ordinat ad effectũ misericordie q est saluatio. vñ ppetua pena dãnatio reprobozũ erit aliq materia perpetue laudis condecẽtie dine bonitatis in electis. deus g vult effectũ iustitie. secundo mõ dicte pp effectum mie. velle g misereri est scõm rõem intelligendi aliquo mõ rõ huius q̃ est velle punire. mia g per prius scõm rõem intelligendi est in deo ꝯz iustitia 2° modo dicta. de qua iustitia intelligitur illud vbum. Jac. allatuz in opponẽdo ad partẽ secundam. mia superaltat iudiciũ. Ad pm patet solutio ex iã dictis. Ad 2m dõ q vitas dicit dupliꝛ. vno modo ſm q cõsistit in q̃daz ad equatione rei ad intellectũ cuiusmõi est vitas intellectꝰ alio mõ p voluntate manifestandi se exterius in signis ⁊ opibus scõz rectum iudiciũ rõis ſm quẽ modum oquitur de veritate phũs. 4°. ethm. c°. 14°. Ueritas ad silitudinẽ primi mõi dicta in do differt scõm rõez intelligendi a iustitia. ꝯuis idẽ sint re. ꝟz dicta ad silitudinẽ modi secundi in do ptinet ad rõnem iustitie. est eiz voluntas cõformãdi opa sua ad iustitie rõez seu regulam que regula est vitas pº mõ dicta: vitas primo mõ dicta prioꝛ est ſm rõez intelligendi ꝯz mia. ẽ enim eius regula: sed nõ est sic de veritate secundo mõ dicta. vel pot dici q vitas 2°. mõ dicta idem ẽ q iustitia ſm q accipit p cõdecentia diuine bonitatis. ⁊ ego concedo q iustitia ſ mõ dicta vel accepta pus est scõm rõem intelligendi ꝯz misericordia. Ad argumentum ad ptem secũdaz pz quid sit dicẽdum ex dictis i questiõe.

Ertio queritur vtrum i omni opere ꝺ sit mia ⁊ iustitia. Et videtur q nõ q2 i reprobatiõe eiꝰ q̃ nihil demeruit nulla est iustitia. quia iustitia respicit demeritũ in electõe eius qui nõ est nulla est misericordia: q2 misericordia presupponit miseriam sed secũdum Aplin ad. Ro. 9°. Esau fuit reprobatus añ ꝯz aliquid mali egisset. Secundum etiam ipsum ad. Ephe. i°. Elegit vos ante mundi cõstitutionem. g est aliquid opus dei in quo nulla est iustitia. ⁊ aliquod in quo nulla ẽ misericordia. Item iustitia retribuit scõm merita misericordia preter merita. iuxta illud psal. Neq scõm iniquitates nostras retribuas nobis ⁊ sequitur cito. Anticipent misericordie tue deus. ſz idem

opus nō pōt fieri ſm merita ⁊ pter merita. ḡ nō eſt i oi opere dei mīa ⁊ iuſtitia. Cōtra glo. ſup illud pſal. Uniuerſe vie dñi mīa ⁊ vitas. dicit q hec duo in oi ope dñi ſimul ſunt ⁊ ſi nō nobis manifeſte appareāt R° q iuſtitia ⁊ miſericordia in deo pñt accipi large vel ſtricte. P° mō iuſtitia in deo dicit cōdecentiaz bonitatis diuine. ⁊ mīa voluntatē vñfaciendi creature. ⁊ ſic planū eſt q in oi opere dei ſimul ſunt. q. oia q̄ facit. deus facit ſm exigentiā ſue bonitatis ⁊ cū voluntate benefaciendi creature ēt volendo punire reprobos cū eoꝝ punitio bona ſit electis. 2° modo mīa dicit voluntatē ſubueniendi miſeris p̄ter merita. ⁊ iuſtitiaz voluntatē retribuendi ſcōm merita. ⁊ q. mereri vel demereri nō cōuenit niſi rōnali creature. ideo mīa ⁊ iuſtitia nō ſunt in oi opere dei. ſunt tñ in omni opere retributōis que fit rōali creature de lege coi inq̄m. n. remunerat ſm condignū eſt in illo opere iuſtitia. inq̄tuz vero punit vltra condignū eſt in illo opere miſericordia: ſilr inq̄tum punit malos eſt in illo opere iuſtitia. inq̄tū vo punit citra condignuz eſt in illo opere miſericordia Ad p^m in opp^m q in electione ⁊ reprobatiōe ab eterno nō fuit rō iuſtitie ſecundo mō dicte. nec tamē fuit ꝺ iuſtitiā ſz pt iuſtitiā actio ât pt iuſtitiā q̄ē reſpectu rei q̄ nōli debita ē in nullo repñēſibilis eſt. ds aū reprobatis nō tenebaf dare vitā eternaz. vnde in eos reprobando nihil facit contra iuſtitiā pōt tñ dici q ineligendo fuit aliq̄ rō miſericordie q. nō tñ mō actus miſericordie eſt repellere miſeriā iā i miſero exiſtem. ſz ēt hoiez a miſeria p̄cauere eligendo i enim peccauit illos quos elegit a miſeria dānatōis eterne. Ad 2^m dō q idem opus ſcōm aliqd pōt fieri p̄ter merita. ⁊ ſm aliquid ꝛz merita. vt patet i punitione citra condignū. rōe. n. partis pene que infligitur eſt opus ꝛz merita rōe partis pene que nō infligitur eſt opus p̄ter merita. ſilr in punitione vltrā cōdignum. inq̄m. n. hō aliquo mō diſpoſuit ſe p libez arbitriū ad tale p̄mium: illa p̄miatio aliquomō eſt ſm merita. multo minus tñ q̄ punitio ſm demerita. q. ſic nō pōt libez arbi. q̄tum eſt ex parte ſua in merendo ſicut in demerendo. inq̄m aūt hō dignus ē illo p̄mio per dei dona: de^o. n. i nobis coronat dōa ſua illa punitio vel p̄miatio ē p̄ter merita

q Quarto queritur vt^m pena dānatoruz diminuaf p ſuffragia viuoruz Et vr q ſic. Aug. i. Enchi. 65. ⁊ recitat magr di. p̄cedenti. c°. 2°. dicit de ſuffragiis q̄ quibus ꝑſunt aut ad ꝺ p̄ſunt vt ſit plena remiſſio. aut certe vt tolerabilioꝛ fiat ipſa dānatio: vltimū ât h^o di. mēbrum nō vr poſſe referri niſi ad dānatos. Item ꝛz pſal. Deus nō continet in ira ſua mīas ſuas. ſed ſi deus nollet diminui penā dānatoꝝ per ſuffragia viuoruz videret continere in ira ſua mīas ſuas ḡ videtur q velit eos iuuari p ſuffragia viuoꝝ. Itē q oz centuz ſi ſoluunf p eo q̄q̄z debitū eius minuif. ḡ ad q̄tūcunq̄z penā obligenf damnati ſi p ſuffragia aliquid p̄o eis ſoluif. debitū eoꝝ ⁊ ex cōſeq̄ti pena minuitur. Cōtra. Aug. 21°. de. ci. c°. 24. dicit q ſi eccleſia ſub certitudine ſciret q ſunt reprobati adhuc viuentes nō oraret p̄o ipſis ſicut nec p ipſo diabolo ſed q. de nullo certū eſt. iō orant p oībus dū adhuc viuunt. ſed ſi orōes cōferre poſſent dānatis: p re p bis eēt orandum. ḡ orōes ⁊ ex cōſequenti ſuffragia alia in nullo pēam diminuūt dānatoꝝ. Item Aug. in ꝓlibro de cura p mortuis agē. ꝑpe p̄cipiuz dicit de ſuffragijs: q nihil oio adiuuant ſiue p eis fiāt q° rum tam mala ſunt merita vt nec talib^z digni ſunt adiuuari ſiue p eis quoꝝ tam bōa vt talibus nō idigeant aliumētis. ḡ nō proſūt nec illis qui ſunt i inferna nec illis qui ſūt i paradiſo. Ad hāc q̄eꝛz dixerunt aliqui q ſuffragia viuoruz ꝓſūt dānatis ſi p eis fiāt ad interpellationem pene eoꝝ interduz aū iudiciū nō poſt ſz cōtra hanc opionem eſt q. deme ritum pene in eis nūq̄z iterpellatur. Alij dicūt q ⁊ ſi per ſuffragia pena dānatoꝝ nō interpelletur. q̄m tamē ad itentionem mitigatur. Sed cōtra hanc opionem eſt q. cum pēa eoꝝ ſit finita intenſiue p multiplicatiōem equalium ſuffragioꝝ poſſet totaliter tolli. q. per multiplicationē equalium ſuffragiorum remoueretur gradus illius intenſionis pene ñ ſm eādem ꝓꝑtiōem. ſed ſm eādem q̄titatē. Alij dicunt q ⁊ ſi p ſuffragia nō minuatur eoꝝ pēa per ſe ⁊ directe diminuitur tñ per accñs ⁊ indirecte inq̄tū virtus dānatoꝝ per ſuffragia fortificatur in ſuſtinēdo. Sed ꝺ hāc opionem eſt q. dānatis nec noua virtus gratie datur nec virtus nature eoꝝ meliorat nec diſpōtio cōtraria remouetur ideo ſimpliciter dō ad q̄em q q̄uis dānati ñ tāta q̄ta digni ſūt penarum attrocitate cruciētur nō vt eas penas vl nūq̄z ſubeant vel aliq̄n finiant. ſed vt eas mitioreſ q̄ merita ſunt eoꝝ leniores ſq̄z patianē. vt dicit Au. 21°. de. ci. c°. 24. exponens illud pſal. Nō cōtinebit deus in ira miſericordias ſuas: tamen pena ſic tarata in nullo per ſuffragia minuitur. nec q̄tum ad durationē: nec q̄tum ad itentionē: q. ſicut in corꝑe naturali influentia alioꝝ membroꝝ nō derivaf ad mēbrum totaliter a corꝑe p̄ciſum. ſic beneficia eccle nec militantis nec triūphantis deriuātur ad dānatos cum ſint totaliter ab eccl̄ia p̄ciſi. Ad p^m in opp^m dō q ibi Aug. accipit dānationē nō ꝓꝑie valde. ſed p̄o graui purgatoria pena. Uel dicendū q ibi locutus eſt ſub dubitatōe. ⁊ alibi ꝑtem cōtrariam aſſerit. vt ꝛz in actōitatibus ad ꝑtem ꝺriā allegatis. Ad 2^m ſolutū eſt per illud qō dictum eſt in ꝓncipio ſolutionis qōis. Ad 3^m dō q illud locum hz vbi debitū ⁊ ꝑs que ſoluitur ſunt eiuldez gn̄is. ſi enim aliquis eſſet dānatus ad mortem nō minuerz aliquid de pena illa qui centum libras ſolueret: pena aūt dānatoꝝ euz ſit eterna cuilibet temporali pene in p̄ꝓꝛtionalibus eſt vnde nō ſic pōt minui p ſuffragia temporalia vt temporalis pena vel dici poteſt q nō ſunt in ſtatu i quo p̄o eis poſſit aliquid ſolui p̄opter rōem dictam in ſolutione queſtionis Ad primum ad partem aliam dicendum q q̄uis concedendum ſit ratione p̄incipalis concluſionis poteſt tamen dici q eccleſia nō oraret p̄o aliquo in hac mortali vita quem ſciret eē reprobū vt ſibi daretur ſalus eterna. orare tamen poſſet p̄o eo vt abſtineret a peccatis p̄o quibus ſi ea faceret augeretur eius pena.

c Circa litteram incomp̄ehenſibilia ſunt iudicia eius ideſt diſpōnes eius. vnde nō eſt contra hoc quod dicit pſalmus. P̄onūciaui omnia iudicia oris tui: quia ibi per iudicia intelliguntur dei mandata: nō diuerſitas rei bis vocabulis ſignificare exp̄imitur: ſed varietas ſenſuz ⁊ effectum in creaturis monſtratur inquantum ſcilicet ex conceptionibus diuerſis quas a creaturis

accipimus diuersas rationes attribuimus deo. ita vt nō sit in deo diuersitas scōm rem sz ſm rationē tm̄. que tm̄ conceptiones casse nō sunt qz illis rñdet in deo realis vnitas sine reali pluralitate.

Di. xlvij

Qolet etiam queri ꝛc. Superius determinauit magister de resurrectiōe mortuorum ꝛ de statu eoꝝ ante resurrectiōez Hic determinat de iudicio resurgēntium. Et diuidit in duas ptes. ℙ° determinat de his que pertinēt ad ordinē iudiciarium. 2° de pertinētibus ad iudicis personā di. sequenti ibi. Solet etiam queri in qua forma. ℙ° in tres. ℙ° determinat de pertinentib⁹ ad ordinez iudiciarium ex pte iudicantiū. 2° ex parte iudicandorum ibi erunt aūt q̄tuor. 3° ex parte ministroꝝ ibi. Cū autez in euangelio. ℙ° in duas: ℙ° determinat de mō plationis sue. 2° De assessorib⁹ proferentib⁹ sniam ibi. Nō aūt solus xps. Illa ps que ibi incipit cū aūt in euangelio diuidit in duas ptes. ℙ primo determinat de ministris in iudicio 2°. de ministris exequentibus sententiam post iudicium ibi. Solet etiam ꝛc.

Articulus primus.

C Circa hanc di. querendū est p̄ncipaliē de duob⁹. ℙ° de iudicio. 2° ō igne qui precedet faciem iudicis. Circa p^m queruntur septem. ℙ° vt^m sit futuꝝ vniuersale iudicium. 2° vtrum in illo iudicio erit vocalis disceptatio. 3° vt^m erit de solis operibus misericordie. 4° vt^m omnes in iudicio personaliter cōparebunt. 5° vtrum diu durabit iudiciū. 6° vtꝝ oēs iudicabunt. 7° vtꝝ solus deus iudicabit Utrum autem tps futuri sit alicui creature notum ꝛ vtꝝ erit de die vel de nocte. nō oz hic querere: qz solutiones haꝝ qōnum satis patere possunt p superius dicta di. 44ª in illa qōe. Utꝝ resurrectio erit in nocte. Et illa vtꝝ hoibus vel angelis notū sit sb certitudine. ℞^m tps ē vsqz ad instans reſrectiōis.

P Primo oñdo q nō sit futurū vniuersale iudiciū. Jo. 12. dī Nūc iudiciū ē mundi: g nō est futurū. Itez Maū. 1. nō iudicabit bis deus in idipsum ſm aliā translationem. i nostra enim est. nō consurget duplex tribulatio sed nunc deus iudicat de singulis hoium operibus. cū cuilz post mortē retribuet penā vl glām. g eos iterū nō iudicabit. Item nō adducuntur in iudiciū nisi ad hoc vt iudex certificetur de cā. sed oia certa sūt iudicij g nullū est futurum iudicium. Cōtra Aug. 20. c. de ci.° 1. tenet oīs ecclesia dei vi xpm de celo eē venturum ad viuos ꝛ mortuos iudicandos. ℞° q ad hoc oib⁹ vt clare manifestetur die iustitie pfectio in opibus suis ordinauit diuina puidentia eē ventuꝝ vniuersale iudicium qō erit oīb⁹ manifestum in quo electi sui premij ꝛ reprobi sui supplicij recipient cōplementū. tunc enī augebitur supplicū reproboꝝ ꝛ gaudium electoꝝ eo modo quo inferi? ostendetur. Ad p^m in opp^m dō q scōm q exponit Aug. omel. 52. super Jo. illud vbum intelligitur de iudicio quod fecit xps qñ per suam mortē iuste liberauit de seruitute diaboli genus humanum. quod

pbat per hoc quod imediate post verbū p̄dcm̄ sub iungitur. Nunc princeps h⁹ mundi eijcietur foras Ad 2^m dō q nō iudicabit bis deus in idipsuz qz iudicium quo mō iudicat est cuiuslz singularis persone per se. nec est oīb⁹ manifestū. nec retribuit dñs totū premiū nec totū supplicium: qz punit aīas nō in coꝛpibus. ꝛ silr premiat de lege cōmuni. illud āt iudicium erit oīum simul: ꝛ oīb⁹ manifestū. ꝛ reddetur cuilz sui premil ꝛ sui supplicij cōplementum. ꝛ ꝛpositum ex coꝛpoꝛe ꝛ aīa iudicabitur. sic g patet q nō iudicabit bis in idipsum. qz penaz quā aīab⁹ ante inflixerat iterum nō infliget. sed quod deerat supaddet. Ad 3^m dō q maioꝛ est falsa imo ēt in iudicio humano iudice existente certo de causa vocātur hoīes ad iudicium vt assistentibus causa manifestetur pro quo est sententia proferenda.

S Ecūdo queritur vtrum in iudicio erit vocalis disceptatio. Et videtur q ñ. Sap. 4. Dirū pet illos iflatos sine voce. Itē Aug. 20. de ci.° c°. 26° dicit q deus cōscias reproboꝝ cōuincet sine vlla ꝛ monis plitate. Cōtra Greg. 26. mō longe vltra medium dicit de reprobis q illi verba iudicis audient qui eius fidez saltē verbo tenuerunt sed hoc de verbo dei interiori intelligi nō pōt g intelligitur de verbo vocali: Ad istam qōez dixerunt aliqui q nulla erit ibi disceptatio vocalis sed tm̄ mentalis qz vocalis eēt supflua eo q illi erunt in iudicio mutuo cognoscent consciasꝛ suas opinionem suam cōfirmantes per Aug. dicentē. 20. de ci.° c°. 24. q simlr oēs ꝛ singuli iudicabuntur sed si cū quolz in singulari eēt vocalis disceptatio illō iudiciū p mariuz tps ptenderet. alij q magis videt pcordare cū textu sacre scripture dīr q ibi erit disceptatio ꝛ mentalis ꝛ vocalis qz xps q iudicabit ōs ē ꝛ nō. iō iudicabit mō diuino ꝛ humano ex hoc erit maiꝛ gaudiū sensibile bonoꝛum ꝛ maioꝛ doloꝛ sensibilis reproboꝛuz vnde nō erit frustra sicut in coꝛporali eius appariti one gaudebunt iusti ꝛ tristabunt reprobi mentalis g ꝛ vocalis erit citatio. qz etiam mentaliter ad iudicium vocabuntur ꝛ per misterium angeloꝝ vocali iuxta illud. Mathe. 13. Mittet angelos suos ꝛ congregabit electos suos a quattuoꝛ ventis ꝛc. quod facient angeli cuz tuba. vt exponit magister mētalis etiam ꝛ vocalis erit reproboꝛum accusatō accusabunt enim eos conscientie eoꝛum secunduz Aplm ad Ro. 2°. Et eoꝝ iniquitas que erit omnibus manifesta vnde Sap. 4. Traducet illos exadverso iniquitas peccatoꝛum. Christus etiam vocaliter accusabit eos vt habetur. Math. 25. dicens eis. Esuriui ꝛ non dedisti mihi manducare ꝛc. nec hoc erit contra formam recti iudicij quod iudex ponet contra eos quia ipse procedet ex officio suo. testificatio etiam erit mētalis ꝛ vocalis. qz omnes videbunt conscientiam cuiuslibet. ita q in conscientijs proꝑijs testificabitur quilibet esse verum illud quod de quo conscientia cuiuslibet reprobi accusabit ipsum angeli etiam ipsi qui fuerūt custodes eoꝝ specialiter testificabuntur contra eos quod non tantum modo tenent fideles. sed etiā phi. plures vt patet in libro de deo Socratis: hoies etiaz electi voceten⁹ contra eos testificabuntur. sententia etiam diffinitiua nō tm̄ mētaliter sz etiā vocaliter referetur vt vī sonare sacra scriptura Math.

25°. Ad p^m in opp^m dō q illud vbuz dz intelligi ō voce excusationis qz erūt in excusabiles. z sic expo nit glo. ibidem. Ad 2^m dō q Aug. nō dicit sine ō- mone. sed sine sermonis prolixitate.

c Tertio queritur vtz disceptatio erit de solis opibus mīe. Et videt q nō Math. 12°. De oī verbo ocioso quod loquu ti fuerunt hoies reddēt rōem de eo in die iudicij. Item oia debent versari in iudicio pro quibus ē fnia pferenda: sz fnia nō profertur contra reprobos p ō fectu operū mīe tūn. sed ēt pro criminib^9 alijs. g nō tūn erit disceptatio in illo iudicio de opibus mīe. sz ēt de alijs. Contra vt hr Math. 25°. Saluator ñ dicit in futuro iudicio aliquā disceptationē futurā nisi de operib^9 mīe. R° vt in precedenti qōne dic tū est in iudicio erit disceptatio mentalis z vocal prima erit de oibus opibus nō tūn in speciali. sz ēt i singlari. qz sic dicit Aug. 20. de ci. 14°. c°. Virtute diuina fiet vt quecūq opa sua bona vel mala cun cta in memoriā reuocentur z mētis ictuitu mira ce leritate cernant. vt accuset vel excuset scientia cō scieutia atq ita sil' z oēs singuli iudicent. Utruz āt de alijs opibus q de opibus misericordie ibi vo calis aliqua disceptatio sit futura. certū nō est nob sed tū satis certū est q aūt fiet de solis opibus mīe. aut precipue de illis vt oibus appareat manifeste q qui pcā per mīe opera nō redimerūt idigni sūt misericordia. iuxta illō psal. Disperdet de terra ñ moriam eoz p eo q nō est recordat^9 facere mīam z Jacō. 2°. Judicium sine mīa. s. saluante illi qui nō fecerit misericordiam. Arg^a ad ptem pmam pro cedunt de disceptatione mentali. Arg^m ad partem secundam de vocali.

q Quarto queritur vtz oēs in iudicio p sonaliter cōparebunt: Et vide tur q nō. Math. 19. dicit Aplis Saluator. Sedebitis super sedes iudicantes. 12. tribus Jrl'. g soli filij Jsrael cōparebūt in iudicio qz apli. eo mō quo eius conueniet iudicare iudicabūt oēs hoies q in iudicio cōpebunt. Item nō oporteret illos in iu dicio cōpare q iudicandi nō sunt. sz fm Gre. 16. li°. mo. vltra ind'iū z hz magistrū i lra h^9 di. c°. 3°. Alli q peribunt z aliqui saluabunt: qui nō iudicabunt. g^a illi in iudicio nō cōpebunt. Contra citatus pro cā crinali tenetur psonaliter cōpare. ibi enim defensio procuratoris nō admittitur. 5. q. 3^a. In criminalibus sed oēs reprobi ad iudiciū vocabuntur p cā crimi nali. g oēs oportebit cōpare personaliter. oēs etiaz electi congregabūt vt hr. Math. 13. Dēs g tam ele cti q reprobi personaliter in iudicio cōpebunt. R° q oēs in iudicio personaliter cōpebunt vt conscie tie singulor in pntia iudicis singulis pateant ad di ne iustitie manifestationē: z vt viui hic existentes z paudientes per sacrā scripturā q sic oportebit eos psonaliter cōpare diligentius se ppararent ne i tāta congregatōe coā tanto iudice extremā recipiāt cō fussionē: z vt singuli iudicē quo ad hūanaz nāz viō ant ad consolationē elector z reprobor ampliorez afflictionē. reprobi enī in eius aspectu vehementer affligentur. vnde Apoc. 6. dr de reprobis dicent mōtib^9 z petris. Cadite super nos z absc̄odite nos a facie sedentis sup thronū z ab ira agni. Ad p^m in opp^m dō q fm Aug. 26. de. tri. c°. 5. per. 12. trib^9 Jsrael intelliguntur oēs gentes pp duas ptes numeri septenarij quo plerūq significatur aduersitas que due partes. i. tria z quatuor altera p alterū multi plicate faciunt duodenariū. Vel pōt dici q cū sal'- uator dicit aplis q iudicarent duodeci tribus Jsrl non negauit quin alios iudicarēt sed filios Jsrael magis expressit p q̄ndā appropriationē. qz Apli erāt de populo Jsrael. Ad 2^m dō q oēs iudicabunt q̄z tū ad retributōez. erūt tū aliqui q nō iudicabūt q̄z^m ad disceptionē. z sic intelligitur verbum gregorij.

q Quinto queritur vtz diu durabit iudi cium. R°. sicut dicit Aug. 20. de ci. c°. i. Per quot dies hoc iudiciū tendat incertum est. vñ cum diuini iudicij vltimuz diem dicimus more scāz scripturarum que diem solent ponere p tempore nouissimū tps significam^9 pba bile tū ē q nō tendetur p horā multū prolixā. qđ vr Aug. sentire. 20. de. ci. c°. 26. vbi dicit qđ iudex cōui cet cōsciencias reproboz sine vlla sermonis plixi- tate. vñ illa vocalis disceptatio nō erit cū quolibz in singulari nōinati nec de quolibz opere singulari. sz sic saluator narrat i euangelio sic forte credendū ē

s Sexto queritur vtrum omnes iudicabū tur. Et vr q sic. act. 10. dicitur de p°. q constitutus est ab eo iudex viuorum z mortuorum: sed oēs sunt viui vel mortui. g oēs iu dicabuntur. Item Ap^9 primo Cor. 6°. Nescitis q̄n angelos iudicabim^9: sed si angeli iudicabuntur multo fortius omnes alij. Item alr illud iudiciū nō esset vniuersale. Contra dicit beatus Gre. 26. libro moralium vlti. medium: z magister h^9 di. c° .3. q erunt aliqui q nō iudicabuntur. Item iudici um erit pp discursionem meritor vel demeritorū sed paruuli nulla hūerunt merita vel demerita. qz meritum vel demeritum ppe loquēdo in actu cōsti- stit: g paruuli nō iudicabunt. R° in illo iudicio erit de meritis z ō demeritis disceptatio z pro meritis z p demeritis retributio q̄tum ad retributionem omnes iudicabuntur. qz augebitur supplicium ma lorum tā hominum q̄z angelor z gaudium bonorū tā hominum q̄z angelor. boni enim angeli q̄uis tā habeant suam retributionem essentialem tū p mi- nisterio quod nobis exhibēt recipient aliquod ac cidentale gaudium z mali angeli p malis que no- bis procurant recipient graue supplicium p resum ptionem ēt corpor reprobozum hoium augebitur supplicium. z elector augebit premiuz vt infrius declarabitur. Qm aūt ad discussionē nō omnes iu dicabuntur q: sz. Gre. 16. li. mora. vltra medium z magr. h^9 di. c. 3. Alij iudicabuntur z peribunt vt illi q aliq̄ bona habuerunt permixta suis malis sed mala finaliter preponderauerunt z preualuerūt alij non iudicabuntur z peribunt vt illi quorum mala fuerunt ipmixta bonis vt illi qui fundamento fidei caruerūt alij iudicabunt z saluabunt. vt illi quorum mala fuerunt permixta malis. sed bona prepōde rauerunt z pualuerunt. Alij nō iudicabunt z salua buntur vt illi quorum merita ita fuerunt perfecta q nullis malis aut paucissimis fuerunt pmixta vt viri perfecti. z etiam paruuli purgati ab originali peccato qui decesserunt añ li. ar. vsum z angeli sci. Arg^a. ad partē primā procedūt de iudi° q̄tum ad tributionem. Ad p^m ad partez scdaz pz solutio ex dictis in questione. Ad 2^m dō q procedit de iudi cio disceptationis.

Septimo querit vtrū solus xps iudicabit. Et vr q nō. Matth. 19. dr de aplis q erunt iudices. 12. trib⁹ Isrl. Item Job. 36°. Judiciū paupib⁹ tribuit. Cōtra Jo. 5°. ꝓr oē iudiciuz dedit filio. Itē in iudicio nō dz esse idē accusator z iudex: sz sci in iudicio ꝓstāter accusabūt reprobos iuxta illud sap. 5°. Stabunt iusti in magna ꝓstātia aduersꝰ eos q se ang. g̃ sci nō iudicabunt. solus g̃ xps iudicabit. R°. q extendo nomē iudicandi dici pōt q quīq mōis pōt iudiciuz alicui competere. s. ordinaria ptāte. z sic iudicabit tota trinitas. Ysa. 1°. Re. 2°. Dās iudicabit fines terre. Uel ex delegata ptāte: z sic iudicabit xps inq̃m hō. z sic pōt expōi illud Jo. 5. ꝓr oē iudiciū dedit filio. z illō Dani. 7°. Aspiciebā donec thr̃oi positi sūt z antiquꝰ dierz sedit z infra: Aspiciebā in visiōe noctis: z ecce cū nubibus celi q̃si filius hois vēiebat. z vsq ad antiquū dierz puenit z puz pꝰ z dedit ei ptātē z honorē z regnū. vel accessoria dignitate: z sic iudicabūt viri pfci q erunt ꝑ perfcōe meritoz suoz assistētes iudici nō vt iudici cōsulant l'in iudicādo auctoritatē hēant sz h̄ erit ꝑ ipsoz hōrez z dignitatē z sic pōt intelligi illō Job. Judiciū paupib⁹ tribuit. Uel approbatōe. z sic iudicabūt oēs electi. oēs. n. approbabūt iudicis sniaz Apoc. 19. Audiui q̃si vocē turbaz multarū in celo dicentiū Alla. laus z glia z virt⁹ ds̄ nostro est. qz vera z iusta ei⁹ iudicia sunt: Uel cōpatōe z sic min⁹ mali iudicabūt magis malos. de quo pōt expōi illō qō dr. Lu. ii. Uiri niniuite ꝯgent i iudicio cū gnatione hac z pdēnabūt eā. Ex dictis ꝑz solutō ad ar⁹ ad ptē primaz z ad pm̄ ad partē 2am. Ad 2m cū dr q i iudicio nō dz idē esse accusator z iudex. dico q vnz est qñ in iudice potest eē error in itellectu vel obliquitas in voluntate: sed nullum istorum eē poterit in sanctis.

Articulus secundus.

Consequenter querit de 2° principali. Et circa hoc ꝙruntur 7. ꝓ° vt^m mund⁹ purgabitur per ignē. 2° vt^m ille ignis erit eiusdē spēi cū igne elemētari. 3° vt^m supnāl'r ꝓducetur in esse. 4° vt^m p̄cedet iudiciū. 5° vt^m purgabit aliq°s electos. 6° vtrum cruciabit reprobos. septimo vtr definet esse.

Primo ostendo q mūdus nō purgabit per ignē. qz destrui nō est purgari sed per illū ignē duo cla ex toto cōsumēt ꝙz glo. sup illud. 2. ꝓetri vlt. cla caloze soluent. g̃ cum mūdus ꝓstet ex elemētis p ignē nō purgabit. Itez si mundus deberet purgari p ignē pp pcā in eo commissa celū ēpireuz purgari deberet cū in eo angeli q ceciderūt peccauerūt. ꝙz ignis nullā purgatiōnē facere poterit in celo ēpireo. qz de corpibus celestib⁹ dr p° methe. nōz q nō recipiūt impressiones pegrinas: g̃ mūd⁹ p ignē nō purgabit. Itē si alia elemēta indigerēt purgari pr rōe z igis: ꝙz nō dz q̄ idēsit purgās z purgatū g̃ aut mūdus nō purgabit aut nō purgabit p ignē. Itē ignis est corp⁹ purgans sil' cū purgato. g̃ si ignis purgaret mūdū duo corpora sil' eēnt. qō est ꝺ phi. 4°. phisi. Itē effect⁹ ignis est rarefacere. g̃ si ex his elementaris purgaret p ignē z rarefieret. ꝙz rarefactus maioris eēt extēsionis: g̃ maiorē locū occuparet. z sic aut celū augeret aut duo corpora sil' eēnt in eodē loco quoz vtrūq̄z inconueniens est. Cōtra ꝓ° Lor. 7° ꝓterit figura mūdi h⁹. ibi. glo. ꝓulchritudo h⁹ mūdi iñdanoz igniū ꝓflagratiōe pibit g̃ mūdus p ignē purgabr̄. Item Aug. 20. de. ci. c°. 16°. Illa ꝓflagratione mūdana elemēroz corruptibiliū qualitates que corpibus nr̄is corruptibilibus cōgruebant ardendo penitus intrabūt atq̄z ipa ſba eas q̄litates hēbit q̄ corpibus imortalibus mirabili mutatione cōueniant. vt. s. mūdus inouat⁹ i melius apte accōmodetur. hoib⁹ ēt carne imeliꝰ inouatis: Hic apte Aug. insinuat q mūd⁹ p ignē purgabitur: z p q̄nē moduz. R°. q ad intelligētiā h⁹ q̄ōis primo declarandū est q isti⁹ machine mūdialiſē futura purgatio. 2°. q erit p ignem. 3°. q ille ignis n̄ purgabit mūduz q̄z^m ad illā ptem q̄ est vltra mūdū aeris interstitiū. 4°. q illā ptem q̄ est infra ita purgabit q eius ſbam nō cōsumet. ꝓm declaro sic mūdus factus ē pp hoiez. vñ dicit phi. 2°. phisi. q nos sum⁹ quodāmō finis z iō cōueniēs est q cū homo p resurrectionis gl'az inouabit mūdus innouet inno uatione cōueniente p illo statu: vnde Apoc. 21°. Ecce noua facio oia: z qz ꝑdicta hois innouationē p̄cedit purgatio duplex ab ipuritate. s. corruptibilitatis z culpabilitatis sic cōueniens est vt ꝑdictam mūdi inouationē p̄cedat purgatio ab ipuritate duplici corrñdētibus duab⁹ hois ipuritatibus ꝑdcis. vna est ipuritas elemētoz. q. p mutuā actionē z passionē se se alterant in cōfiniis suis fm. ꝓphi. 2°. metheu. z p confussionē cū re alteri⁹ nāe. totius. n. aer iste cōueniens corruptibili hois statui admirt⁹ ē cū vaporibus terrenis z aqueis fm doctrinā ꝓphi. 2° li. methau. Silr ptes terre in quadā sunt confusiōe cū aqua. ita q in ꝑdicta mundi parte nullū est elemētum in puritate sue nature: z hec ipuritas corrñdet corruptibilitati corporis humani q̄ talis elementoz confussio p corruptibili vita cōueniēs est. Est etiaz hic quedaz ipuritas alia corrñdens culpabilitati hois: z illa est quedam indignitas seu idoneitatis carentia ad susceptionē inouationis ꝑdicte pp ter pcā in hac parte mundi cōmissa longo tpe taz ab hoibus q̄z ab angelis malis quoz mō cōis est hītatio in isto aere caliginoso: purgatio añt mūdi a p̄ma impuritate erit per separationē cuiuscūq̄z nāe extranee z dispositiōis a quolz elemēto. purgatō ãt a scōa ipuritate erit quedā mūdi reconciliatio ad similitudinez illi⁹ qua recōciliañt ecclie pphanate. r^m articulū declaro sic. Sicut dicit ꝓphi. li. 2°. ō generatione. nā ignis est congregare hōgēa z segregare etherogēa: sed prima mūdi ipuritas est pp cōfusionem rez nāe diuerse. z eius purgatio erit p talem confusionis sepationē. g̃ ad illā purgationem cōueniens erit ignis nā cuius virtus est ptes eiusdē nature cōgregare z partes z dispositiones extraneas segregare ab eis. vt docet experientia in purgatōe auri z argenti: Ad purgandum etiā mundū ab alia impuritate magis congruus est ignis q̄z aliud elementū q̄z pcā cōmittunt ex inordinato amore qui est ignis spiritualis immundus. z ideo ad reconciliandum mundum contra illam indignationem q̄ est in eo propter habitationem peccatoz conueniens erit ignis sicut instrumentum. quia inter elemēta ignis magis representat qualitates corpoz gloriosorum ꝓp eius luminositatem z subtilitatē actualitatem maiorē z virtutē sui ipermixtionē cū variis terreis z aqueis: q̄z hic ignis inferioz cuz

materia aliena sit admixt⁹. Unde nec p̄sens est sicut ignis in spera sua. 3^m arti. declaro sic. vltra m̄dium interstitiū nō est locus deputatus hītationi hoium p̄o corruptibili statu. ille. n. aer pp nimiam sui subtilitatē. nō est bene corruptibili vite hois p̄portionatus. vnde ꝛ phi. qñ ascendētes in cacumie alicuius mōtis transcedentes in locū illū portabāt spongias plenas aq̄ ad aerē incrassandū: ꝛ vt refert glo. super illō. Beñ. 7°. Operti sunt montes excelsi. Sunt q putant altitudinem montiū nō fuisse tantam añ diluuiuz q̄ta est hodie ꝛ hoc hēnt necesse p̄ cedere tenentes ignē cōflagrationis nō trāscensuꝝ supm̄ā ptē medij interstitij aeris q: vt dr̄ Be. 7°. i diluuio. 15. cubitis altior fuit aq̄ sup mōtes quos coopuerat: sed certū est q ille ignis tm̄ ascēdet q̄tum ascēderūt vsque diluuij. quib⁹ cōcordat glo. sup illō scōe. ℙetri. 3°. Mund⁹ aqua inūdat⁹ perijt. que dicit q aq̄ diluuij occupauit totā istā capacitatē aeris vbi aues volitant. sz nō volitant vltra supremā p̄tē medij interstitij: si tm̄ aqua diluuij vltra locū illū ascenderit concedo q ꝛ ignis cōflagrationis vltra ascendet mali ēt angeli diuina vtute locum illū inhītare ꝓhibent. ꝛ iō igne purgari non indiget tota ps mundi. medīū interstitiuz aeris transcendēs pp aliquā indignitatē causataz ex inhītatione peccōruz q̄uis. n. angeli peccauerūt in celo ēpireo ꝛ hōi terrestri padiso q medīū aeris interstitium transcēdit ñ tm̄ pp hoc igne purgabunt. q: loca p̄dicta purgata fuerunt cū pcō cōmisso statim peccōres de locis ill' depulsi fuerunt. ꝛ hoc p purgatione sufficit in corporibus ēt celestibus nō est īpuritas p admixtionem nāe extrance. nz p aliq̄ transmutationē ab alio corpore. q: nō sunt receptua pegrinaꝝ ip̄ressionum q̄uis ēt aer ꝛ ignis in suis cōfinijs quodāmō sint confussa. ꝛ q̄uis in supr̄ema aeris pte generent quedā ip̄ressiones calide ꝛ sicce. s. a sō ascēdes. ꝛ ignis p̄pēdicularis lācea cādela rotūda. vt p̄z p ℙphi. i. methe. q̄rum ip̄ressionū vapor siccus est mā. et hoc tū in illis partib⁹ ñ ℑbitur talis īpuritas q̄ sit igne ꝓflagrationis purganda vnde ille ignis nō plus ascēdz q̄ ascenderunt aq̄ diluuij sēdz finiam Augi. 20. de. ci. c°. 18°. ꝛ ꝑm magistrū h⁹ di. c°. 4°. ꝛ ꝑm glo. sup illō .2. ad Thessal. 1. in flāmaz ignis ꝛ ꝑm glo. sup illud. 2. ℙetri. 3. In quo celi: Incipiet aūt p̄dict⁹ ignis purgare aerem in superiori parte que purganda est ꝛ veniet successiue descendēdo inferius ad hoc pōt assignari ℑuplex rō congruitatis Una est q: quali i medio interstitio aeris est cōis habitatio demonū vsq̄ ad iudicium. ꝛ p̄ius peccauit malus angelus q̄ malus homo. ꝛ hoi suasit facere contra dei mandatū. Alia rō est ad significandū q ille ignis nō agit tm̄ in naturali vtute. sz vt instr^m dine vtutis. Ignis eni p nām tendit sursū ꝛ nō deorsum: 4^m. arti. declaro sic ꝑ z Alu. 20. de ci. c°. 16. ꝛ auctorē d̄ ecclasticis dog. ꝓpositōe. 36^a. Elementa i suis cēntijs remāebunt. ꝛ hoc rōabile est mūdus. n. q seruauit hoi rēneratio hoie sm̄ modū suū dz remunerari qō nō fieret si destrueret. nz est itelligēdū vt eēntijs elorū remanentib⁹ saluis eoꝝ nāles qualitates destruāt cū sint ꝓpr̄ie passiōes eoꝝ. sed eis rēanentibus saluis elementa per eas nō agent nec patient ab inuicē. ꝛ q: talis actio ꝛ passio est in elemētis pp corruptibilē hois statum causa aūt quare tunc nō erit inter ea mutua actio ꝛ passio in seqnti di. ponet. Ad p^m in opp^m dicendū q illa glo. ℑtum ad illud qō dicit⁹ totali ꝓsumptione duoꝝ elorꝝ loqtur ꝑm opinionez quorūdam q̄ nō tenetur. Ad 2^m p̄z solutio ex dictis in qōne. Ad 3^m dicendum q ignis in spera sua q̄uis aliquo modo innouabitur vt patebit in qōe sequenti tamen p ignem nō purgabitur. q: nō habet puritates purgandas per ignē. sicut p̄z ex dictis in i qōe ignis aūt impur⁹ q hic inferius est nostro vsui ꝓmodatus nō remanebit ꝓp⁹ iudiciū. n. nō erit ignis nisi in spera ignis vbi est purus. ꝛ i inferno vbi est turbidus. ꝛ fumosus. Ad 4^m. dō q sicut vent⁹ q est vapor terreus collocat alt' mot⁹ ℑz ℙphi. 3. methau. mouetur per aerē. nec tamen duo corpora sil' sunt q: nulla pars aeris simul est cum aliqua parte illius vaporis sed est confusio paruaꝝ partiū inter se sic potest dici de illo igne. Vel potest dici q sicut ille ignis aget vt instrumentum vtutis diuine. ita nō per suam naturā. sed per virtutē diuinam erit supernaturaliter simul cū alio corpore. Ad 5^m. dō q sicut ille ignis nullius elementi destruet essentiam sic nullam rarefactionem faciet in aerem. nisi illaz que competit nature aeris in sui puritate. ꝛ q: natura ignis est segregare etherogenea partes terre reducet ad terram. n. partes aque ad aquam. ꝛ condēsabitur aqua secundum q competit nature aque in sui puritate. ꝛ dico q concauitas orbis lune est sufficiens capacitas p̄o quattuor elementis quolibet existente in illa raritate vel densitate que competit puritati sue nature.

Ecūdo queritur vtrum ignis cōflagrationis erit eiusdem speciei cum igne elementari. Et videtur q natura ignis elementaris est conuertere illud in quod agit in sui naturam. sed ignis conflagrationis aget in alia elementa nec tamen ea conuerteret in sui naturam. q: essentie remanebunt ut dictum est ḡ nō erit eiusdem speciei cum igne eleñtari. Item ea que sunt eiusdem speciei habent similem motum sed motus ignis elementaris si est extra locū suū est rectus ad circunferentiā. q̄uis in spera sua nō moueatur nisi motu circulari per reuolutionem orbis ignis āt ꝓflagrationis nō mouebit ad circunferentiam. sed ad medīū. nec tantuz motu recto sed etiam collaterali: ḡ non est eiusdē spēi cum igne elementari. Contra qō nō est ignis nisi equinoce nō habet ignis virtutem: sicut qui nō est hō. nisi equinoce nō hēt vtutez hois. sz si ille ignis nō esset eiusdē spēi cum igne eleñtari nō esset ignis nisi equoce. ḡ non esset hiturus virtute ignis. quod falsū est. ℝ° q ignis conflagrationis erit eiusdez spēi cum igne elementari. Nō dupl̄r potest ꝓbabiliter persuaderi purgatto mūdi que fuit per aquaz eiusdem spēi fuit cū ista ḡ a simili ꝛ purgatio futura per ignem erit per ignez eiusdem spēi cum igne elementari. ℙreterea illō vbū Beñ. p°. ꝛ requieuit ō⁹ die. 7° ab omni ope quod patrarat. exponit sic quod cessauit a creando nouas species rerum: sed si conflagrationis non foret eiusdē speciei cuz igne elementari ꝓduceret deus spēz q̄ nō fuit ꝓducta i opibus sex dierum. nec in se nec in suis naturalibus causis nec intendo ꝺ cōcludere q de⁹ nō posset nouam spēm substantie ꝓducere. q: scio q posset. sed multa posset facer̄ q̄ factur⁹ nō est. Ad p^m in opp^m

dō q maior intelligenda ē qū pure agit nālr. ille āt ignis agit vt instrm virtutis diuine. ⁊ ptērea vt superi⁹ oñsuz est pōt esse ignis in tali materia cui icorporata est talis pportio celestis influētie vt ignis sic p eaz regulef i opatione sua. vt calefaciat ⁊ non cōsumat sicut oñsuz fuit i igne fulguris. Ad 2m dō q maior intelligenda est de motu naturali. Ignis aūt ille ⁊ partiz habebit motū naturalē. ⁊ pn ipali⁹ supnaturalē sicut ad suā opationē dispouet sua naturalis virtus. sed pncipalr opabitur per vtutē supernaturalē. qz operabif vt instrū diuine vtutis.

Tertio queritur vtrū ignis conflagratōnis supernaturaliter producef i esse. Et vi q non. res supnaturalis nullam habet naturalez opationē. sed res in esse producta supnaturalr est supernatural. ḡ si ille ignis supnaturaliter pduceretur in esse nullam haberet nālez opationē. qō falsum est. Contra si ille ignif pduceretur in esse. possibile est q naturaliter fiat ignis diluuiū vniuersale sed ß ercōicatum est a dño Stephano epō Parif. ḡ ille ignis non producef naturalr i ee. Ad istam qōnez dixerūt aliqui q illius ignis gnatio erit naturalis. quia virtute ignis elemēti ⁊ corpozū celestiuz generabif in materia terrestri ⁊ aq̄a ⁊ aerea. Sed cōtra si eius generatio esset naturalis vtute alicuius cōstellationis naturali inuestigatione posset sciri consumatio seculi. quod falsum ē. ⁊ est cōtra illud act. p̄mo. Nō est nostrū nosce tpa vel momenta q̄ pr posuit in sua ptāte. In quo satis daf intelligi q consumatio seculi non est in actiua ptāte nature. Preterea fm illam opinionem alia elementa per ignem illum non purgarentur. sed corrumperentur si intelligant q fieret de tota materia aliorum elementorum. natura enim non pōt educere formam ignis de materia alterius elemēti. quin illius elementi non corrūpat formā de materia elementi. Preterea si illa opinio esset vera per rōnem posset dici q illa purgatio que fuit per aquā diluuij fuit naturalis per virtutez alicui⁹ cōstellationis celestis cōuertentis aerē in aquam. ſz hoc est falsum. imo supernaturalis fuit ad purgandū mūdū de hoibus malis. fm q manifeste innuit text⁹ sacre scripture. Ur ḡ mihi dō q illi⁹ ignis pductio supnāl erit. sicut tū eius actio pncipaliter erit supernaturalis. ⁊ cū hoc erit in eo aliqua nālis aptitudo ad illā opationē ad quam applicabif a diuina virtute pncipalr mouente. qz ille ignis erit vtutis diuine instrm. sic non nego qn productionez h⁹ ignis pcedat vehemēs siccitas nālr generata illius ignis productiōi naturalr concordans. non tū sicut dispō necessaria sed cōgrua. Ad 3m i oppm dō q ista nō ꝺicūt q res sit supnaturaliter producta ⁊ nālem virtutē hēat in opationē. Adā. n. supnaturalr fuit pductus. ⁊ tū naturales habuit operationes. sic etiā mūdus. res ḡ nō dr supnaturalis quia supnaturalr producta. sed quia narurā eleuās vltra suam naturalē facultatem sicut est gratia in anima. nec per ista intēdo negare illius ignis opationem pncipalr fore supernaturalē. imo ß cōcedo

q Quarto queritf vtrū ille ignis pcedet indiciū. Et vi q nō. Aug. 20. de ci. c. 16. Judicatis his q scripti nō sunt i libro vite sequif. tunc figura huius mūdi mūdanoruz igniū cōflagratione peribit. Jē Aug. eo. li. c. vlt. in fine circa illud iudiciū has res didicim⁹ eē venturas. Helyaz Thesbitē fidē iudeoz Antichristū psecuturū. Christū iudicaturuz rcsurrectionem mortuoz bonoz ⁊ maloz. direptionē mūdi. cōflagrationē. eiusdēqz renouationē. ⁊ infra. existimo eo quo a me cōmemorata sunt ordine esse ventura.

Contra psal. Ignis añ ipm precedet ⁊ inflammabit in circuitu inimicos eius. Rūdeo q ignis ille ẽtū ad sui initiuz pcedet iudiciū ⁊ cōcomitabitur ẽtuz ad suū progressuz. sequetur vero ẽtuz ad sue opationis complementū. Ut enim aliqui dicunt igne illo incipiente mundum purgare in superiori parte que purganda est. Christus incipiet ventre ad locū iudicij. ⁊ statiz ad ei⁹ pceptū motus celi cessabit ⁊ resurgent illi qui tunc inuenietur mortui. ⁊ illi qui tūc inuenietur viuētes valde cito morietur pp cessationē motus celi. ⁊ ēt vt volunt quidaz pp quandā distēperantiā calozis que ertūc erit i loco habitationis hominū. ẽuis adhuc vsqz illuc subā ignis pdicti nō peruenerit. ⁊ quasi post statim pdictus ignis descendet ⁊ icinerabit corpa coz ⁊ purgabit illud quod inuenier purgandū in electis. quo facto statim resurgent ⁊ tunc illi ⁊ alij electi q parū resurgent ante eos rapient simul obuiam Christo in aera ⁊ hec oia fient ante ẽ Christus perueniat ad locum iudicij ⁊ sic patet quod christus ad locum iudicij veniet successiue sicut successiue in celum ascendit. vnde e act. p⁹ dicif. Sic veniet quēadmodū vidistis eum euntem in celum. Quid āt agat predictus ignis in pncipio. quid i medio. qd post iudicium in sequentibus questionibus dicef.

Et dictis patet concordia auctoritatuz ad vtrāqz partez. secundum tū glo. illud verbum psal. intelligitur de igne ire in quo inflāmabuntur ipij pro predicatione prophetarum vel de igne charitatis quo impij inflammabuntur conuersi ad pñaz. hic tamen non videtur esse sensus litteralis.

q Uinto queritur vtrum ignis ille purgabit aliquos electos. Et videtur q non. Aug. 20. de ciui. c. 18. dicit q p ssumus dicere electos futuros esse in superioribus partibus quo ita non ascendet flamma illius incendij quēadmodū nec vnda diluuij. ḡ ille ignis non tanget electos. ⁊ er consequenti nec purgabit

Item tempus purgationis debet precedere tps retributionis. sed ille ignis erit in tempore retributionis. ḡ per illū nullus homo purgabif. Contra magr. s. di. 45. c pe. dicit de illo qui s. ffragijs indigens in articulo consumationis seculi cū reliquis migrabit q existimat eum quasi per ignē trāseuntē saluari. ḡ aliqui per illum tunc purgabūtur.

Rūdeo q electoz quidam inuenientur in aduētu iudicis qui nūqz soluerūt mortis tributū. ⁊ istoz illi qui indigebūt purgatione per illum ignem purgabuntur. alijs vero electis nullam ingeret molestiaz. ſz q crepresse dicit magr hui⁹ di. c. 4. Ut tū dicunt alig interficiet eos sine vllo dolore. qz aget in eos vt instrumentū diuine iustitie non fm ppaz virtutem. Mihi aūt non videtur dicendum q ille ignis interficiat electos qui in aduētu iudicis inuenientur viui nihil habentes purgabile. ſz morientur pp cessationem motus celi. ẽuis eniz celū per sui cessatiōez a motu ñ sit omissuz oēz ſsui influētiā. tū postqz cessabit mot⁹ ei⁹ ñ hēbit influētiā ppoz

tionatã ad cõtinuationez animalis vite. vñ rubt. Moyses.c.5 7. dic̃ q si gesceret coꝛa motu suo ḡi in ictu oculi moꝛeretur homo ⁊ destrueren̄t motꝰ eius ⁊ vtutes. sic si celi motus gesceret per pũctuz hoꝛe piret mundus in vniuerso suo ⁊ destruerent oia. s. coꝛpalia que sunt in ipso. sed nimis dicit. qa pp cessationẽ motus eius non destruen̄t ipa coꝛpa celestia nec elementa. Alij aũt dicũt q añ ꝫ cessz motus celi omnes hoies erunt moꝛtui. qꝛ ante cessationem motus eius erit quedã distẽperantia in aere per caloꝛis excessuz per quẽ omnes hoies qui tunc inuenien̄t viui morien̄t. ⁊ ꝑm hoc pro tanto dr̃ q aliq inuenien̄t viui in aduentu iudicis. qꝛ ali qui adhuc erũt viuentes añ iudicis aduentũ valde parũ ⁊ etiã ante ignem conflagrationis. qui tñ morien̄t paꝛ añ ꝫ xp̃us veniat ad iudiciũ. ⁊ etiaz añ ꝫ veniat ignis p̃dictus. coꝛpa tñ illoꝛ p̃dictoꝛ electoꝛ qui viui inuenięt in aduentu iudicis vł parũ añ per illũ ignez incinerabun̄t vt more aliorũ a cineribus sit resurrectõ eoꝛ. ⁊ sic patet q erit actõ ignis p̃dicti añ iudiciũ. qꝛ p̃dictoꝛ electoꝛ purgatio ⁊ incineratio p̃cedẽt iudiciũ. Ad p̃m in oppm dõ q Aug. ibi loquit̄ de scis postꝫ resurrexerit qõ pz qꝛ paꝛ post vba p̃dicta subdit q nec ignẽ conflagratiõis illius ptimescent imoꝛtales atꝫ incoꝛruptibiles facti. Ad 2m dõ q paꝛ añ iudiciũ qñ incipiet ignis ille mũduz purgare adhuc erit ꝑs purgationis qꝛ incipiet mundũ purgare añ iudiciũ. ⁊ tunc adhuc inuenientur aliqui purgandi.

s Exto queritur vtꝛ ille ignis reprobos cruciabit. Et vi q nõ. qꝛ nõ decet eos igne duplici coꝛpali cruciari. sed ipi cruciant̄ igne infernali. ḡ nõ cruciabũtur igne cõflagratiõis. qꝛ erit alius ab igne infernali. Item Aug̃o. de ci. c. 16. dicit q ipijs in eternũ ignẽ missis tunc figura huiꝰ mũdi mũdanoꝛum igniũ cõflagratione pibit. ḡ impijs existentibꝰ in inferno ignis cõflagrationis erit sup̃ terrã. ḡ non cruciabit eos. Contra magr̃ huiꝰ di. c. 4. dicit q ille ignis malis q reperti fuerit viui erit cõsumptio. ḡ cruciabit eos. Rñdeo q ille ignis cruciabit r̃probos etiã añ iudiciũ. qꝛ statim cruciabit eos cũ r̃surrexerint sedẽte etiã iudicio illo igne cruciabuntur ⁊ forte tunc igne infernali ñ cruciabũt. qꝛ ille ignis nõ exibit de inferno. sz tũc ignis ꝓflagrationis vicẽ eius supplebit reprobos cruciando cruciabit ẽt eos post iudiciũ. qꝛ oẽs reprobos cũ oibus mundi sordibus inuoluet p̃cipitabit in ifernũ. Dõ ẽt i illo igne erit impuꝛ. virtute diuina segregabit̄ a puro. ⁊ descendet in ifernũ ad augendũ in perpetuuz reproboꝝ cruciatũ. nõ aũt illud qõ in eo ẽ lucidum ⁊ subtile ⁊ de hac ignis intercisione exponũt qdaz illud verbũ psalmiste. Uox dñi intercidentis flammã ignis. Ad p̃m in oppm dõ q nõ est incõueniẽs q igne duplici crucien̄t. rõnabile. n. est vt eoꝝ cruciatus augeat̄. Ad 2m dõ q illud verbũ sic ẽ intelligenduz. aut q illud qõ remanet purũ õ illo igne. qõ descendet in ifernũ cõsumabit electoꝝ purgatõnez. aut opinãdo log̃ sicut etiã cũ alibi dicit cõflagrationẽ sequi bonoꝛuz ⁊ maloꝝ direptionẽ. quod tamen non asserit.

s Eptimo querit̄ vtꝛ ille ignis desiẽt eẽ. Rñdeo q ad hoc qdaz q illud ouꝝ quod de illo igne nõ descendet in infernũ reseruabit ur in supioꝛibus ad accidentalẽ gl̃iam electoꝝ. sed illud nõ intelligo qꝛ si remaneret. aut remaneret inferius. aut igni cõiunctus i spera sua. nõ p̃mo mõ qꝛ esse inferius derogaret nature ignis puri. nec 2o mõ qꝛ alia tria elementa remanerẽt minoꝛata. qꝛ õpte materie cuiuslibꝫ mãe illoꝝ ignis ille supnãl̃r produceꝝ. vñ p̃oba bilius mihi vi dõ q cõplete pacto purgatiõis officio i p̃iacente materiam resoluet̄ ⁊ transmutabitur pars in terrã purã. pars in aquã purã. pars in aerẽ purũ ⁊ sic ista tria elementa nõ remanebũt in suis essentijs minoꝛata ⁊ fiet ista resolutio ⁊ transmutatio supernaturali virtute sicut per eam ignis ille de p̃dicta materia p̃oducetur.

c Irca litteꝛã redargui nõ meret. Nota q istud non redargui erit eis pena le. quia scient hoc esse ad eoꝝ contemptuz ⁊ se ita pessimos esse reputatos vt nõ sit conueniẽs discuti eoꝝ opera dãnatis ergo penale erit redargui. ⁊ penalius non redargui pp causam p̃dictã. Illi aũt verba iudicis nõ audiẽt qui eius fidẽ saltem verbo tenuerũt. qa ꝫuis fideles magis peccent in eodẽ gñe peccati ꝫ infideles. tñ paucioꝛa bona p̃mixta sunt peccis infideliũ ꝫ fideliũ. qꝛ vbi non ẽ fides nullũ est meritũ. Illis nullã ingeret molestiaz hoc expositũ est in qõnibus. Purgato vero mũdo per ignẽ p̃latio cessabit. s. ꝫtũ ad officium. sed p̃latio naturalis dignitatis vel gl̃ie manebit. quibꝰ dam videt̄ eos. i. demones sic eõstare hoibus toꝛtoꝛes in pena. sicut extiterũt intẽtoꝛes i culpa. istud non tenet̄ cõiter niſi p̃o statu añ iudiciũ. ꝫuis aliq dicãt q ita erit etiam post iudicium.

Di. xlviij.

s Olet etiã queri i qua forma. Superius determinauit magr̃ de his que ptinent ad oꝛdinẽ iudiciariũ. hic determinat de his que ptinẽt ad iudicis psonã. Et diuidit̄ in tres ptes. Pꝛio determinat de qbusdã cõditionibꝰ iudicis. 2o õ qbusdã circũstãtibꝰ aduẽtũ ciꝰ ad iudicium ibi. Putãt quidã. 3o de inouatiõe mũdi ibi. Cum aũt fuerit celũ ⁊c. Pa in tres. Po q̃rit vtꝛ xp̃s in forma hũana iudicabit. ⁊ qõnem soluit. 2o vtrũ in forma gloꝛiosa in iudicio apparebit. ⁊ qõnez soluit ibi. Sed cũ in forma ⁊c. 3o qualr̃ secundũ hũanã formã moꝛtuos suscitabit ibi. Et sicut. Illa ps que ibi incipit. Putãt quidã. diuidit̄ in duas. Po de loco iudicij. 2o de apparẽti obscuratione solis ⁊ lune ibi. Ueniente autem.

Articulus primus

c Irca hanc distinctionem querendum est principaliter de duobus. Po de iudicis apptione. 2o de mũdi innouatione. Circa pmũ q̃rũtur septẽ. Po vtꝛ iudicare magis debeat appꝛopari xp̃o ꝫ alij psone i trinitate. 2o vtꝛ xp̃s videbitur in iudicio ab oibus i hũanitate gl̃iosa. 3o vtꝛ aliqua sint signa aduẽtũ iudicis p̃cessura. 4o vtꝛ stelle cadent de celo. 5o vtrum sol ⁊ luna obscurabuntur. 6o vtrum virtutes celoꝛum commonebuntur. Septimo vtrum xp̃us iudicabit mun-

dum in valle ioſaphat.

Primo oſtēdo q̄ iudicare non magis debeat appropriari xpō q̄ alij perſone in trinitate. 2° magis dz appropriari illi a quo magis est. ſz actus magis ē a pte q̄ a xpo. q2 pratez iudicandi hēt a pte. ḡ magis dz appropriari pri q̄ filio

Item iudiciū erit ad diſtinctionē bonoz z maloz ſz hec diſtictio erit per charitatem que appropriat ſpūi ſcō. q2 ꝑm Aug. i5. de trini. c. 18. ſola diuidit inter filios regni z perditiōis. ḡ iudicare appropriari debet ſpūi ſcō. Contra dicit ſaluator vt habet Jo. 5. pr nō iudicat quēq̄. ſed omne iudiciū dedit filio. ḡ iudicare dz appropriari filio. Rñdeo xpūs nō tm iudicabit in natura diuina. ſz quaz est creator. ſed etiaz in humana. ſz quā est redēptor. quia ad ꝫ iudicabit vt electi admittāt ad regnū eternū ad qđ nō ſufficerent dona creationis ſine beneficō rrdēptionis. vt reprobi ab illo regno in perpetuz excludant. q2 nō receperūt efficaciam in hac vita bñficij redēptionis. ſed nō eodē mō iudicabit ꝑm vtramq3 naturā. q2 ꝑm diuinā iudicabit pncipali auctoritate vel ptāte ordinaria. ꝑm humanā vero ptāte delegata. ḡ pōt dici q̄ iudicare pōt triplr accipi. ſ. duobus modis predictis. z prout dicit qđ cōe vtroq3 mō cōitate analogie ſicut ens in ſua gñalitate deꝫ dicit qđ cōe analogū enti increato z creato z ptās in ſua gñalitate dicta dicit qđ cōe analoguz ptāti increate z create. Dico ḡ q̄ ſi accipiat iudicare i cōi appropriatur xpō. q2 vtroq3 mō iudicabit. ſ. ptāte ordinaria z delegata. pr aūt z ſpūs ſcūs nō iudicabūt niſi ptāte pncipali ſeu ordinaria. Judicare aūt ꝑm q̄ accipit ex ptāte delegata nō est xpō appropriatū. ſz ꝓpriuz. q2 nulla pſona in trinitate est hō. niſi pſona xpi. Judicare vō ptāte pncipali ſeu ordiaria cōe est tribus pſonis zequaliter eis cōuenit. q2 in eis ē vnus z eadē in numero iudicādi potestas. z ſunt vnus iudex. appropriari tñ pōt pluribꝰ pſonis ꝑm rōem aliā z aliā. nō. n. inconueniēs est q̄ idē ſub rōne diuerſa pluribus appropriet pſonis. vñ ſapia ſub rōne qua importat cognitionē appropriatur filio. z ſub rōe q̄ ē donū appropriat ſpūi ſācto dico ḡ q̄ rōne ptātis que regrit ad iudicandū iudicare pōt appropriari ſpūi ſcō cui appropriat potētia. Rōne aūt diſcretiōis que regrit in iudicio pōt appropriari filio cui appropriat ſapia. rōe aūt rectitudinis que requirit in volūtate iudicātis pōt appropriari ſpūi ſcō cui appropriat bonitas. Ex dcis patent ſolutiones ad argumenta.

Secundo querit vtrū in iudicio xpūs ab oibus videbit in hūanitate ſua gloriosa. Et vi q̄ nō. q2 oculus nō pōt videre niſi in ꝓportionata diſtantia. ſed in iudicō aliqui ita erunt remoti a xpo pp maximaz hoium multitudinē. q̄ erit diſtantia imꝓportiōata oculo ad videndū xpm. ḡ nō videbit ab oibus nec i fōma gloriosa. nec aliter. Item lumen corporis glorificati i ꝓportionabile ē oculo nō glorificato. ſz dānati nō hēbūt oculos glorificatos. ḡ hūanitatis xpi gloriā nō videbūt. Itē viſio glorie hūanitatis xpi delectabilis est videnti. ſz dānati nullā hēbunt de lectationē. vt. Jo. di. oñdet. ḡ nō videbūt gloriosā xpi hūanitatē. Contra Lu. xi. tūc videbūt filium hois in nube veniēte cū ptāte magna z maiestate.

Rñdeo ſicut dicit Aug. i. li. de tri. c. pen. Boni z mali viſuri ſunt iudicē vitoz z mortuoz. ſed pcul dubio euz mali videre nō poterūt niſi ꝑm formam qua filius hois est. ſz tñ in claritate i qua iudicabit non in humilitate in qua iudicatus est cuius ratio est quia iudicari z iudicare actus ſunt oppoſiti. pri mus reſpicit infirmitatem. ſcōs poteſtatē. z iō ſicut in ꝑmo aduentu qñ venit vt ꝓ nobis iudicaret apparuit in natura hūna mortali. ita in. 2° aduentu q2 veniet vt iuſte iudicet apparebit oibus in hūana nā gloriosa. z q̄uis mali viſuri ſint gloriā corpis tñ aie eius nō videbūt nec oculo corpali nec intellectuali. niſi in qbuſdā effectibus ſuis de qbus dolebūt. ſed eam boni videbūt. z q̄tū ad gloriaz corporis oculo corpali. z videbūt gliam aie eius oculo mētali quo ad diuinā eius nām clare videbunt.

Ad p^m in opp^m dō q̄ nullus tñ diſtabit qn ipm videat. q̄ erit in aere eminēs z maria claritate refulgens. z iō valde a longiquo poterit videri. Vel pōt dici q̄ ſicut ſupnāl^r fiet vt ſua vox a remotioribus ptib^9 audiat q̄ per naturā poſſet audiri. ſic ſupnāl^r fiet vt a remotiori loco videat q̄ videri ñ poſſz per oculi corpalis naturā. Ad 2^m dō q̄ i ptāte hois glorificati ē vt oñdat vel nō oſtendat gliaz corpis ſui oculo nō glorificato. ḡ multo fortius est hoc i ptāte xpi qui deus ē z hō. q2 tñ cōceſſum est q̄ videbūt hūanitatē glorificatā. iō dici pōt ad argumētū q̄ virtute diuina fiet ſupnāturāl^r vt videat eam ad eoz ampliorem cōfuſionez. q2 quilibet hō malus triſtat z cōfunditur videndo gloriā illi^9 quē vehemēter odit. dānati aūt vehemēter odiūt deū nō ſub rōe qua ſumme bonus est. quia ſic odiri nō pōt. ſed ſub rōe qua punit eos. Ad 3^m dō q̄ q̄uis videre corpus glorioſuz xpi ſit per ſe ōlectabile. tñ per accidens erit reprobis triſtabile. quia erūt ei^9 inimici z in videbūt ei. Inimicus aūt triſtatur in videndo gloriam illi^9 cui inuidet z quē odit.

Tertio queritur vtrum aliqua ſigna ſint aduentū iudicis pceſſura. Rñdeo Hieronymus enumerat qndeciz ſigna futura ante iudicium. qui tamen nō affirmat ſz dicit ſe ea legiſſe in annalibus libris hebreoz. que ſt hec

Prima die maria oia exaltabūtur. i5. cubitis ſuper montes. 2^a omnia equoza pſternent in profū duz ita q̄ vir poſſit videri. 3^a redigētur in ſtatuz antiquū. 4^a omnes belue z animalia que mouētur in aquis congregabuntur z eleuabunt ſuper pelagus more contentionis inuicem mugientes.

5^a omnia volatilia celi congregabuntur inuicem in campis plorantes non guſtantes neq3 bibentes

6^a fluminua ignea ſurgēt ab occaſu ſolis contra faciem firmamenti vſq3 ad ortum corruentia. 7^a. omnia ſydera erratica z fixa ſpargent ex ſe igneas comas ſicut comete. 8^a magnus terremotus erit ita vt omnia edificia alta proſternantur. 9^a oſſes lapides tam magni q̄ parui in quattuor partes diuidentur vna quaq3 petra aliam collidente. 10^a omnes plante fluent ſanguineum rorem. 11^a omnes montes z colles edificia in puluerem redigentur. 12^a omnia animalia ſvenient ad campos de ſiluis z montibus rugientia nihil guſtantia. 13^a omnia ſepulchra ab ortu ſolis vſq3 ad occaſuz patebunt cadaueribus ad reſurgendū. 14^a hoies ē bitaculis ſuis recedēt ñ intelligētes neq3 loquētes.

sed dtscurrentes. 15° omnes morietur resurgent cum mortuis lõge añ defunctis. Et q̃uis incertũ sit vi^m signa p̃dicta p̃cessura sit iudiciũ vt narratũ est. cũ ibi sint quedã que pax hñt verisimilitudinis. tũ certũ ẽ q̃ aduẽtũ iudicis aliqua signa precessura sint. z pp iudicis reuerentiã. z vt hoĩes ad iudiciũ se p̃parẽt. quox signox aliqua ponũt i eua° z sicut dicit Aug. in epla ad Esitiũ circa mediũ illorũ signox q̃ referũt in euãgelio. q̃dã referũt ad excidiũ ciuitatis hierusalẽ. vñ orta est ip̃ius interrogationis occasio qñ quesierũt discipli qñ signũ aduẽtus tui z p̃sumatiõis seculi. quedã referũt ad aduẽtũ suũ p ecclĩaz in qua vsqz ad finẽ venire nõ cessat quedã referũt ad illũ aduentũ qñ aduenier iudicatur° vinos z mortuos z quox signox ibi dictox z qd hox triũ referendũ sit diligenti cõsideratione q̃rẽdũ ẽ. sz ꝑ ad vitãdũ plirita ẽ declarãdimitto.

q **Arto** querit vtz stelle cadent de celo. Et vi q̃ sic. Mathe. 24°. stelle cadent de celo. Itẽ apoc. 6. stelle decelo ceciderũt sup terraz sicut ficus emittit grossos suos cũ a vento mouet. Contra. nullũ corpus celeste nec ps eius cadet de celo. q̃ corpa celestia nõ sunt grauia nec corruptibilia ꝺ̃z phñ. i. celi z mundi. ꝺ̃z q̃lz stella aut est ps orbis sui. aut aliqõ cõtiguũ corpus orbi intra ipm cõtenta in qua vel in quoẽ magna lucis aggregatio. q̃pp dicit phũs. 2°. celi et mundi q̃ stella est aggregatio lucis in orbe. g̃ nulla stella cadet de celo. Rñdeo q̃ ꝑpe loquẽdo stelle nõ cadent de celo. Vñ ꝑm Aug. 20. de ci. c. 24. Credendũ ẽ illã locutionẽ tropicã esse qua dicũt stelle cadere de celo. hoc. n. dcñ ẽ q̃ lumie suo videbũtur ꝑuari supueniẽte claritate maiori ꝑm glo. Matthe. 24. sup vbũ p̃dcñ. ꝺ̃z q̃ vt vi alijs ꝓ rõne posset dici quotidie cadere de celo. cũ quotidie p solis ortũ desinant apparere. Ideo dñt q̃ añ supnãlẽ ꝑductionẽ ignis cõflagratiõis gñabit p actionem corpox celestiũ tam vehemẽs caliditas z siccitas q̃rũt cõgrua dispõ ad ignis p̃dicti ꝑductionem q̃ desinet gñari arcus nubiũ q gñatur in nubis roratione. z alie ip̃ressiones hũide z gñabunt a sub descendẽs in tanta multitudie q̃ apparebit aspiciẽtibus q̃ sint stelle de celo cadentes. Et sic ꝑz solutio ad argumẽta in opp^m. q̃uis glo. exponat illud verbũ apoc. de fidelibus illis q pus erant lucidi. q erunt tunc in terrenis innitentes.

q **Vinto** querit vtz sol z luna obscurabunt. Et vi q̃ sic. Math. 24. post tribulationẽ dieꝝ illox sol obscurabit z luna nõ dabit lumen suũ. Item Joelis. 2. sol vertet in tenebras z luna in sanguinẽ añ q̃z vẽiat dies dñi magnus z terribilis. Contra lux est solis qualitas nãlis. sed in aduentu iudicis corpa celestia sua nãli qualitate nõ ꝑuabũtur. imo vt vi ãplioꝝ charitate dotabũt iuxta illud. Isa. 30. erit lux lune sicut lux solis. z lux solis septẽplr. g̃ vi q̃ sol z luna ꝺ̃z rei veritatẽ nõ obscurabũt. Rñdeo q̃ solẽ z lunã obscurari põt intelligi vel in ip̃o aduẽtu iudicis z sic ꝺ̃z magr̃m h° di. c. vlt. dñtur obscurari non sui lũis ꝑuatione. sz supueniẽte maioris lũis claritate vel p aliquã tulũ tẽporis añ iudicis aduentum. z sic ꝺ̃z magr̃m in eodẽ. c. patiẽtur eclipsim q̃z si paterent p nãm tẽporib° diuersis non oporteret hoc poni iter signa cũ multotiẽs hoc acciderit. sed credendũ est q̃ cõtra nãm sil patiẽt eclipsim ad terroꝛẽ hominuz. per nãm. n. ip̃ossibile eẽt q̃ sil paterẽt eclipsiz qz nãlis solis eclipsis cãtur p interpositionẽ lũe inter aspectũ nr̃m z solẽ. z nãlis eclipsis lune per iter positionẽ terre diametraliter inter solẽ z lunaz. Ad p^m in opp^m dõ q̃ ꝑm vnã glo. iõ sol z luna dicũtur obscurari. qz supueniẽte claritate veri lumis videbũtur obscurari z nullius erũt lũis. vel intelligitur hoc de vera eclipsi q̃ ꝓcedet aduentuz iudicis. vñ alia glo. ibidez dicit q̃ sol z luna z stelle ad tps suo lũie ꝑuabunt vt vicinũ dñi iudicẽt aduentũ. z ℞. 2° mõ intellig^m est vbũ Joel ꝑm q̃ ꝑz p magr̃z illa h° di. c. vl. aliter tñ obscurabit sol q̃z luna. qz remanẽte luce in sole q̃ est naturalis qualitas eius tñ nõ irradiabit. sed qz luna recipit lumẽ a sole obscurabit p hoc q̃ tũc lumen a sole non recipiet.

s **Exto** queritur vtz vtutes celoꝝ mouebũtur. Rñdeo q̃ per vtutes celox põt intelligi ordo vtutum q̃ ꝑm Dionysiũ li. de angelica hierar. c. 8. est medius in media hierar°. Vel põt intelligi oes celestes spũs. Dico mõ p tãto vtutes celox mouebũtur. qz angeli illius ordis quox officiũ est circa mũdi regimen gñale faciendo aliqua facta ꝛsolita ad reuocãdũ mentes hoiuz in deũ p modicũ tps añ x̃pi aduẽtũ facient fcã maioris admirationis q̃z ũq̃z ante fecerit. z in ip̃o x̃pi aduẽtu corpa celestia mouere cessabunt. Accipiendo vero virtutes mõ. 2°. s. p ãgelis oĩbus bonis dicũt cõmouendi ꝑm magr̃z hui° di. c. vlt. Nõ metu dãnationis vel aliqua ꝑturbatione pauoris. sed quadã admiratione eox que vi debũt. z sic intelli ꝑm magr̃m vbi ꝑus in Job. 26. Colũne celi pauẽt aduentum eius.

s **Eptimo** querit vtz x̃pus iudicabit mũdũ i valle Josaphat. Et vi q̃ sic. Joel 3°. Adducã omnes gentes in valle iosaphat z discep̃tabo cũ eis s. Itẽ actuuz. i. quẽdamodũ vidistis eũ euntẽ in celũ. ita veniet. sz ascendit de mõte oliueti q̃ ꝑminet valli iosaphat g̃ vi q̃ ibi iudicabit. Cõtra magr̃ h° di. c. pe. reꝑhendit eos qui putãt dñm descensurũ in vallẽ iosaphat. Item oĩes hoies in illa valle cõprehẽdi nõ possent. Rñdeo q̃ x̃ps nõ descendet in vallez iosaphat. sz super montẽ olineti de quo in celũ ascendit. residebit in aere in loco alto vt ab oĩb° possit videri ꝑm magr̃m huius di. c. pe. z forte parum citra locũ illũ in quo apli desierunt corporaliter ip̃m videre q̃ ascendebat in celũ. hominis añt cõgregabũtur in valle iosaphat. cui ꝑminet mons olineti. z quor in illa valle poterũt capi tot erunt ibi. alij circa vallem. quidam propinquius. quidaz remotius. electis tñ existentibus ad derteram iudicis non in terra. sz i aere iuxta illud apli ad thesal. 4. rapiemur cum illis in nubibus obuiã x̃po i aera si enĩ non rapientur in aera nisi post iudiciũ q̃ cuz iudice ibunt in celuz. non dicerentur rapi obuiam x̃po. sed post x̃pm. viri tñ perfecti eminẽtius z magis prope iudicem erunt. reprobi vero erunt a sinistris iudicis. sicut habet ex̃p̃sse in euangelio. z erũt in terra. bis concordat magr̃ supra. di. ꝓcedenti. c. pe. dicens q̃ boni rapient obuiam christo in aera reprobis in terra quaz dilexerunt remanentibus. z tũc recitabuntur preconia illorum bonorum. ꝛc. In quo satis apparet q̃ raptus bonoruz in aera est

ante illã diſceptionẽ ſcriptã. Math. 25. & eſt magiſ cõgruũ q̃ ſit in aere ſup montẽ olineti q̃z ſup locum in quo paſſus eſt. qz paſſus eſt in forma infirma. & iudicabit in glozioſa ſicut in glozioſa aſcẽdit. Ad p̃m in opp̃m dõ q̃ nõ dicit q̃ xp̃s erit in valle ioſaphat. ſed q̃ gentes in illo loco. & circa cõgregabũt.

Ad 2m 2m nõ plus cõcludit niſi q̃ erit iuder ſup mõtem oliueti. & hoc eſt verũ. ſz ẽ erit in aere. Ad pri mũ ad ptez aliaz pz ſolutio. Ad 2m dõ q̃ cuius oẽſ nõ poterũt cõprehendi in valle ioſaphat. tñ dicuntur cõgregandi ad locũ illũ ſicut aliq̃ multa milia hominũ dicũt cõgregari ad vnum dõm. cuius nõ omnes tangant dominum.

Articulus ſecũdus.

Conſeq̃nter queritur de 2° pncipali & circa hoc querũt. 7. Primo vtrũ innouatio mũdi erit aliud q̃z eius purgatio. 2° vtrũ motus corpũ celeſtiũ ceſſabit. 3° vtrum ceſſabunt moueri in illo ſitu in quo creata fuerunt. 4° vtrũ ceſſatio motus corpoz celeſtiũ erit ſuffi-
ciens cã nõ agendi nec patiendi elemẽta ab iniucẽ 5° vtrũ lux corpoz celeſtiũ & elemẽtoz augebitur 6° vtz bruta & vegetabilia deſtruenk. 7° vtruz mũdo innouato & fcã diſtinctione bonoz & maloz deus poſſz aliquid addere ad bonitatẽ vniuerſi.

Primo oñdo q̃ mũdi innouatio ñ erit aliud q̃z eius purgatio. qz vni° ẽz iſij gñatio eſt alteri° corruptio. & e3°. ẽz phñ p̃mo de gñone. ſz mũdi vetuſtas & nouitas ſunt ẽntia. g̃ ſua purgatio erit ſua innouatio. Itẽ receſſus a termio. a quo & acceſſus ad terminũ ad quẽ nõ ſunt duo motus ſz vnus. g̃ ſili receſſus a uetuſtate q̃ eſt purgatio & acceſſus ad nouitatez qui ẽ inouatio ſunt idez mot°. Itẽ tranſmutatio a nigredine i albedie eſt vn° motus q̃ dr̃ ſabbatio. g̃ a ſili tranſmutatio mũdi a vetuſtate in nouitatẽ erit vnus motus q̃ dr̃ innouatio. Itẽ purgatio argenti p ignẽ nihil aliud eſt q̃z reſtitutio ei° ſue puritati. g̃ ſili purgatio mũdi p ignem nihil aliud ẽ q̃z eius rrſtitutio ſue puritati. Cõtra corruptio nõ ẽ generatio. ſz purgõ mũdi erit corruptio ſue ſpuritatis. ſua inouatio erit gñatõ puritatis. g̃ ſua purgatio nõ erit ſua inouatio. Rñdeo q̃ ipoſſibile ẽ mutationẽ nõ hãe aliquã rẽ poſitiuã p termino a quo l̃ p termino ad quẽ. & qz ꝓuatio nullã dicit rez poſitiuã q̃z ſint in re poſitiua. Jõ corruptio ꝓuationis nõ põt eſſe aliud realr̃ q̃z gñatio hit°. ſz qñ illud qõ corũpit eſt res poſitiua diſtincta a re poſitiua que gñat. tũc corruptio vni° realr̃ nõ eſt idem qõ gãatõ alterius. cũ g̃ per purgationẽ mũdi remouenda ſit ab elemẽtis aliqua res poſitiua derogans ſue puritati. qz p purgationẽ ſepabunk a quolz elemẽto partes alioz & diſpõnes ad alia elemẽta q̃ cãntur i elemẽtis p mutuaz actionẽ & paſſionẽ in cõfinijs ſuis & receptura ſint nobilitatez q̃ eoz nature ſupaddetur. vt inferi° oñdetur. ſequit̃ q̃ eius purgatio per quã ipuritatis fiet corruptio & ſua inouatio q̃ ñ tñ dicit ſue puritatis reſtitutionẽ. ſz vltra ẽ alicuius nobilitatis receptionẽ realr̃ differẽt. aliõ g̃ erit realiter mũdi purgatio. & eius inouatio. & erit purgatio ꝓz ſaltez ordine nãe q̃z innouatio. Ad p̃m in opp̃m dõ q̃ pro tanto dicit phi°. gñationẽ vniuſ cẽ corruptionẽ alteri° & e3°. qz ad vnũ ſequek aliud.

Ad 2m dõ q̃ nõ eſt ſile. qz ſpaciũ a quo receditur & ſpaciũ a quo accedit cõtinua ſunt. duo añt ẽntia diſtincta ſunt ſm formã. ſed ſi poneret̃ duo loca diſcõtinua motus a termino p̃mi loci vſqz ad finẽ ei° & motus a p̃ncipio alteri° loci vſqz ad finẽ ei° cẽt duo motus ſaltẽ. niſi illa duo reſpicerẽt mobile vt vnũ ſpaciũ pp coz cõtiguitatẽ. Ad 3m dõ q̃ i trãſmutatione a nigredine in albedinẽ ſunt duo mot°. vnus eſt q̃ ẽ a nigro in non nigrũ. & eſt corruptio nigredinis. alius q̃ eſt a nõ albo in albũ. & ẽ geueratio albedinis. Ad 4m dõ q̃ nõ eſt ſile de purgatione argenti & mũdi. qz argentũ per purgationẽ nõ recipit nobilitatem vltra ſuã naturam. ſed mundus in ſui innouatione nobilitatẽ recipiet quã nũq̃z hũit.

Secundo querit vtrũ motus corpoz celeſtiũ ceſſabit. Et vi q̃ ñ. nihil auferk eis qõ fit ſue nãe cõueniẽs. ſed motus corpoz celeſtiũ nãlis eſt ſaltem quantuz ad nãlez aptitudinẽ mobilis ad illuz motum. g̃ motus non remouebik ab eis. Item in mũdi innouatiõe corpa celeſtia & elementaria meliozabũt. ſed ſi ceſſaret motus celeſtiũ peiozarenk. qz nobilioz ẽ motus q̃z quies. cũ quies ſit ꝓuatio motus. & hicus nobilioz eſt ꝓuatione. g̃ motus celeſtium non ceſſabit

Item ſicut oñsum eſt li. 2°. Tps vel eſt motus p̃mi mobilis ab alia numerat°. vel eſt in illo motu. ſicut in ſubõ. ſed tps nunq̃z ceſſabit. qz ſemper erit aliqs motus ſaltẽ in inferno. & ſm phñ 4° phi. impoſſibile ẽ motũ eẽ ſine tpe. g̃ mot° corpoz celeſtiũ nũq̃z ceſſabit. Itẽ ſol perſua motũ ſucceſſiue illuminat diuerſas ptes terre. g̃ ſi motus ei° ceſſaret alique ptes terre remanerẽt ppetuo obſcure qõ eſt incõueniens. Cõtra apoc. 10. hẽtuz q̃ angelus iurauit q̃ tps nõ erit ampli°. ſz ipoſſibile eſt eſſe motũ ſine tpe. g̃ motus celi ceſſabit. Itẽ Iſa. 60. Non occidet vltra ſol tuus. Rñdeo q̃ in mũdi innouatione ceſſabit mot° corpoz celeſtiũ nõ p nãm. ſed p voluntatẽ intelligẽtiaz mouẽtiũ obedientiũ voluntati creatoris in deſinendo mouere ſicut exemore eius mõ ſibi obediũt i mouẽdo quapp ꝓuenienter a ph°. 12. metha. dr̃ cã p̃ma mouere in rõe amati et deſiderati. ſi tñ phũs in ſuo verbo ſanũ hẽt intellectũ. tũc añt placebit creatori vt ãplius intelligẽtie corpa celeſtia ñ moueãt. qz tũc hẽbik finis mot° cõpoz illoz intelligẽtie. n. mouẽt illa corpa vt p motũ eoz fiat renouatõ ifluentiaz & tẽpantia q̃ regrik ad gñonẽ & corruptionẽ quouſqz ipleak nũer° electoz. oẽ ãt qõ pp aliquẽ finẽ mouek illo fine hito rõabile ẽ. vt ab illo motu geſcat. nec. n. dici põt illa cõpa ñ moueri pp aliquẽ finẽ. qz tũc mot° coz eẽt inanis. nec pp finẽ q̃ acqri ñ poſſit. qz cũ nã ẽz ph̃m actionẽ ñ icipiat ipoſſibile ẽ ꝓpleri. mlto forti° de° ñ ordiaſſet intelligẽtias illa mouere corpa pp finẽ q̃ non poſſit hĩi. Ad p̃m in opp̃m dõ q̃ celũ q̃z tũ ẽ ex pte ſua non magis habet naturalem aptitudinem ad motum q̃z ad quietem. quia per neutrum eorum in ſe acquirit aliquam perfectionem vel perdit. tamen naturalis aptitudo ſua magiſ eſt ꝓ tempore quo debet moueri vt moueatur motu circulari q̃z recto. quia ſecundum philoſophum. i. celi & mundi. non ſit graue neq̃z leue contra naturam ſuam eſſet moueri motu recto deorſuz qui motus competit grauibus vel ſurſum qui motus competit leuib°.

ꝛ preterea rõe figure que est circularis maiꝰ aptitudinez hẽt nãle ad hoc vt circulariter moueatur ꝯz recte. Ad 1m dõ q ſm phm. 5. phisi. ꝯuis qes añ motũ ꝓriet motui. extendẽdo nomen ꝓrietatis ad oppositionẽ que est inter ꝓuationẽ ꝛ hituz. non sic tñ est de gete post motũ. quies. n. sequẽs motũ est finis eius ꝛ ab eadẽ virtute causatur. Ad 3m dõ q sicut declaratũ est li. 2°. di. 2ª. tpus põt accipi ꝓprie ꝛ cõiter siue large. p° modo est in motu ꝑmi mobilis sicut in subiecto ꝛ sine tpe poterit esse motus aliqs post iudiciuz cum sine tpe sic dicto fuerit motus tpe Josue qñ sol ꝛ luna ad preces eius stantib9. vt hz Josue. 10. in quo dat itelligi q oẽs tpe celestes tunc steterũt cũ ipo Josue psequebat inimicos suos. sz tps scdo mõ dictũ ẽ in quolibz motu sicati sbõ numerat ſm numerũ motuũ ꝛ sine tpe sic dcõ nũꝯz erit motus. Ad 4m dõ q nulle ptes terre in supficie remanebũt obscure. qz augebitur lumẽ lune ꝛ lumen stellaꝝ que sufficienter illumiabũt illaz ptez terre q a sole nõ illustrabit. nec ẽ inconueniẽs q vna ps terre magis illustret ꝯz alia. s. illa que fuit ab hoibus hitata q a sole ꝑncipalr illustabit.

t Ertio querit vtz corpa celestia cessabũt moueri in illo situ i quo creata fuerũt. Et vi q sic. Jldo. in glo. sup illud Isa. 60. nõ occidet vltra sol tuus. qđ etiam recitat magr huius di. c. vlt. p9 iudiciũ sol laboziſ sui mercedẽ recipiet ꝛ nõ veniet ad occasum. nec sol nec luna. sz in ordine in quo creata sunt stabũt. g a sili ꝛ alia corpa celestia. Item cõueniẽs ẽ corpa celestia stare in optimo ordine quẽ possibile est ea hẽ. sed credibile ẽ q in tali ordine ꝛ situ creata fuerũt g cessabunt moueri in illo situ i quo creata fuerũt. Cõtra corpa celestia p suũ motũ nõ redibũt ad situz in quo creata sunt nisi ab illo tpe moueant p. 36. milia annoꝝ cũ octaua spera ꝓprio motu nõ moueat in. L. ãnis nisi p vnũ gradũ. sz ñ est credibile q tã diu duret hic mũdus ſm corruptibilẽ statũ cuz dicat apls. 2°. ad cor. 10. q nos sum9 in quos fines seculoꝝ deuenerũt. g corpa celestia ñ stabũt in illo situ quo creata sunt. ℜ Respõdeo q vnus sit us nõ est magis cõueniẽs ꝯz alius corpib9 celestib9 pp se. qz p quocũqz situ seu cõstellatiõe ñ meliorãtur nec peiorantur. aliqua tñ cõstellatio scdm habitudo illoꝝ corpoꝝ inter se magis est cõueniẽs ad vnũ effectũ ꝯz ad illa. vbi gra. coniunctio solis ꝛ martis in corde leonis magis est cõueniẽs ad generandũ caliditatez ꝛ siccitatẽ in istis inferioꝛib9 ꝯz cõiũctio iouis ꝛ saturni. ꝛ ista est ꝓnienticr ad aliquẽ aliũ effectũ ꝯz ꝑma. ꝛ sic de alijs. Añ aũt p° creata fuerũt corpora celestia alij effectus in istis inferioꝛibus regrebant ad cõueniẽs mũdi regimen ꝯz modo. ꝛ alij mõ ꝯz tũc. ꝛ alij in fine mũdi ꝯz nũc. dico g q corpa celestia creata fuerunt in ꝓueniẽtissimo situ p effectibus q tũc requirebãt ꝛ modo sunt in cõuenientissimo situ pro effectib9 q nunc regrunt. ꝛ in fine mũdi erũt in situ cõueniẽtissimo illi dispõni elemẽtoꝝ que cõgruet ꝛ incoꝛruptibili statui. cũ g tũc cõgruat elemẽtis dispõ que ñ fuisset ꝯgrua qñ ꝑma celestia corpa creata sunt. sequit q nõ cessabũt moueri i illo situ in quo creata fuerũt. ꝛ tñ cessabũt moueri in situ cõueniẽtissimo mũdo p illo statu. qz situs seu habitudo eoꝝ inter se tũc erit talis que maxime disponet elemẽta ad hoc vt nõ agãt nec patiãtur ad inuicez. Ad ꝑm in oppm dõ q ꝯuis sol ꝛ luna qñ corpa celestia gescent hẽant illã hitudinẽ it se quaz habuerũt qñ ꝑmo creata sunt. nõ tñ hẽbũt eandez hitudinẽ ad illa corpa celestia nec alia corpoza celestia inter se ꝯz habuerunt qñ primo creata fuerũt.

Ad 1m pz solutio ex dictis in qõe. Argumentuz ad oppm gra cõcluõnis ꝓcedendũ est. tñ rõne forme nõ cogit. qz deus q corpa celestia creauit in qua hitudine voluit illa possz disponere ſm eandez hitudinem citissime si sibi placeret.

q Arto querit vtrũ cessatio motꝰ corpoꝝ celestiũ erit sufficiẽs cã ñ agendi nec patiendi elementa ab inuicẽ. Et vi q sic. phus. 8. phi. asserit ꝛ probare conatur motuz celi ita ꝓzẽ esse motibus alijs q ipo nõ exĩte ñ eẽnt alij motus. sed actio ꝛ passio elemẽtoꝝ inter se ẽ per motũ alterationis. g cessatio motꝰ celi erit sufficiens cã vt elementa nõ agant nec patiãtur ab inuicez. Item mensura est causa mensurati. vnitas. n. cã ẽ numeri ꝛ eiꝰ mẽsura. sz ſm phm. 4°. ph. Tẽpoze mediãte motu celi mensuramus aliꝰ motus. g motus celi ẽ cã omniũ motuũ alioꝝ. cũ ergo remotio cãe sit sufficiẽs rõ remotionis effectus cessatio motus celi erit sufficiens cã nõ agẽdi nec patiendi elemẽta ab inuicẽ. Itẽ cã non agẽdi nec patiendi elementa ab inuicẽ non erit causa eoꝝ nature mutatio. qz eoꝝ natura mutari non possz exĩtia salua. qz ſm phm 2° phi. Natura rei est eius forma vel materia. nec amissio suaꝝ naturaliũ qualitatũ qz ille remanebunt eis vt dictũ est. g vi q cessationis sue actiõis ꝛ passionis inuicẽ nõ erit alia cã. nisi cessatio motus celi. Contra vi sentire Aug. li° ii°. confessionũ vltra mediũ. q si corpa celestia starent adhuc posset moueri rota figuli. ergo a simili possent elemẽta ab inuicẽ alterari. Itẽ a dño Ste phano epo pisiensi excõicatus est hic articulus. q si celum staret ignis in stupã nõ ageret. ga nec deesz. sz qua rõne possz ignis in stupam agere. posset etiam agere in aliud elementũ. Ad hanc qõnem dicũt quidã q cessationis actionis ꝛ passionis elementoꝝ erit sufficiens causa cessatio motus celi. ꝯuis adhuc poterũt esse motus qui sunt in anima rationali eo q illa a virtute corpoꝝ celestiũ nõ dependet. Sed cõtra hoc arguitur sic. vt. n. hz Josue. 10. ad preces Josue sol ꝛ luna steterunt. ꝛ si alia corpoza celestia nõ stetissent totus ordo corpoꝝ celestiũ fuisset imutatus. tũc ergo oĩa corpoza celestia quieuerũt. nec pp hoc omisit Josue pugnare. nec cessauerũt omnes actiones naturales q totum mundũ. ℙreterea illa opinio videtur cẽ cõtra articulũ excõicatũ qui allegatus est. ℙreterea corpoza celestia non tantum agunt hic iferius per sui motum. sed etiam per naturalem virtutez forme sue. sicut pz per diuersos effectus naturales. q per diuersas cõstellationes cãt. ꝛ ideo cessãte motu celi adhuc per suam nãlez virtutez possent agere in ela nisi aliud obstaret ꝯz eoꝝ quies. ꝯuis ergo quies celi esset sufficiens causa vt idem elemẽtum non ageret in aliud diformiter eo q per motum est renouatio influentiarum quaꝝ vna magis confortat virtutem vnius elementi in suã actiõe ꝯz alia. tamen non esset sufficiens causa ad hoc vt vnum elm nullo modo aliud alteraret. Alij dñt q ꝛ si quies celi nõ sit sufficiens causa huius per se

erit tñ sufficiens cā p accēs in ēz uz quiescet in illo puncto quo corpa celestia talem hēbunt inter se hi tudinē q̄ confortabit virtutē passibilioris elementi sm illaz ꝓportionē qua excedit̄ a vtute elemēti magis actiui. ⁊ iō nullū elm aliquid poterit sup aliud. Sz hec opio deficit in duob⁹. p⁹ga nō ē pro babile q̄ corpora celestia hēant illā habitudinē inter se qñ celū qescet imo magis est ꝓbabile q; tunc erunt illa corpora in tali hitudine inter se in q̄ ma xie ꝓcordabūt vtuti elemētoꝝ actiuoꝝ. qō arguit̄ per ꝟ qa añ produtiōez ignis ꝓflagratiōis cābit nā liter hic inferi⁹ vehemēs caliditas ⁊ siccitas. sicut dictū est supius in articulo p⁹ h⁹ di. Preterea si q escerēt in tali hitudine sicut dicit opio adhuc nō se quereꝫ q̄ vnū aliud alterare nō posset. Cū.n. vide amus elm min⁹ actiuuz agere in elm magis actiuū quia nullū elm agit in aliud qn patiat̄ ab eo. cū sm phm 2⁹ phisi. Oē agens phisice in agendo patiat̄. multo forti⁹ possz in eū agere. si per vtutē celestem vtus eius equareꝫ illi⁹ vtuti. magis.n. pōt equale inequale agere q̄z debili⁹ in forti⁹. adhuc.n. cuiuslz elementi p̄ncipiū passiuū qō est materia. inferius esset cuiuslz alteri⁹ elementi p̄ncipio actio quod est fort⁹. tūc tñ ita equaliꝫ sese alterarēt vt q̄ztū remitte retur q̄litas vni⁹ remitteret q̄litas alteri⁹. ⁊ sic tā dem ad talē equalitatē reducerent̄ vt inter se nul lam hērent ꝟrietatem. ⁊ tunc agere cessarent in in uicez. sed reuerterēt elemēta ip̄fecta in suis qua litatibus actiuis ⁊ passiuis. ⁊ etiā in suis essentijs supposito q̄ recipiant magis ⁊ min⁹. sicut dicit cō mētator in li. de substantia orbis. Uꝝ ergo mihi dō q̄ cā quare post iudiciū elemēta sese nō altera būt manentib⁹ tñ suis essentijs ⁊ qualitatib⁹ acti uis ⁊ passiuis in esse cōpletissimo ē hec. q; deus su pernaliꝫ a materia elemētoꝝ remouebit p̄uationez que nec̄a est ad transmutationē nālem. vñ ⁊ sm phm p⁹ phi. ponit vnū de p̄ncipijs nāe. illa.n. p̄ua tio nō dicit tñ carentiā forme in mā. sed dicit illā carentiā forme cū possibilitate ad eandē. ⁊ si possi bilitas illa nō tñ differat a materia sm rōnez sz sit aligd in formā trāsmutabile ille q eam concreauit māe ab eadez poterit eam excludeꝫ nihil positiuū māe ꝓferendo. si aūt in materia non sit possibilitas ad formā nisi illa que rōe sola differt a materia im p̄met deus in mā supnaliꝫ virtutē prohibentē ipsaz posse transmutari nāliter ad aliam formam. ⁊ sic nō remanebit in materia p̄uatio q̄ necessaria ē ad na turalē transmutationē. Preterea influentia gnāl cāe p̄me sine q̄ nulla creatura pōt in suā actionnem nō aderis elemētis ad ꝟ vt agāt ⁊ patiant̄ ab inuicē. aderit tñ ad ꝟ vt in suis eēntijs ⁊ qualitatib⁹ in esse cōpleto ppetuo durēt. ⁊ hec cā sufficeret. si nul la alia ponereꝫ. Ad p̄m in opp̄m dō q̄ illud verbū phi intelligi dz de p̄ositate in agendo ⁊ patiendo. nec plus pōt per suas rōes concludi. Ad 2m dō q̄ mensura nō semp est cā mensurandi. vñ ⁊ sm phz 4⁹. phisi. Mensuram⁹ motū p tps. ⁊ tps p motuz Preterea motus voluntarios q nō dependēt a vtute celi mensuram⁹ p motū celi. pānū etiā mēsu ram⁹ p vinam. Ad 3m pz solutio ex dictis in qōe.

Quinto queriꝫ vtrū lux corpoꝝ celesti uz ⁊ elemētoꝝ augebiꝫ. Et vi q̄ nō. q; corpa celestia non tñ agūt hic infe rius p motū. sz etiā per lucē. sed post iudiciū hec in ferioza āplius nō transmutabūt. g̃ supfluuz essz aug mētū lucis eoꝝ. Itē tñ rei careti luce possit dari lux. nihil tñ est dcm̄ q̄ eius lux augeat. sz terra luce caret. g̃ nihil est dcm̄ q̄ eius lux augebiꝫ. Itē lux ñ est necessaria in ista machina mūdiali nisi pp hois vsuz. sed post iudiciū lux ista mundial' nō veniet in hoiuz vsuz. qō de dānatis planuz est. q; in inferno sunt. ⁊ erūt ppetuo tenebre. vñ Job. 10. dī terra mi serie ⁊ tenebraꝝ. Et de beatis. apoc. 21⁹ dī q̄ ñ ege būt luis lucerne. neq; luie solis. qm̄ dñs de⁹ illumi nabit eos. g̃ supfluū essz lucis augmētuz in corpori bus celestib⁹ ⁊ elemētarib⁹. Contra Isa. 30. Erit lux lune sicut lux solis. ⁊ lux solis septempliciter. sz corpa celestia post iudiciū imittēt lucez suā in hec i ferioza. g̃ hec inferioza āplius q̄z modo illumiabūt.

Itē sm phm. 8. phisi. Nō est minor mūdus. dz g̃ conformari sibi in innouatione aliquo modo ma ior mūdus. sz homo tūc ampliori luie fulgebit. g̃ ⁊ totius mūdialis machine lux augebiꝫ. Rñdeo q̄ lux nō tñ est in corporibus mundi ꝓpter vsum ne cessitatis corpalis. sed etiā pp vsū vtilitatis spūal' ad habēndā delectationez in spe creature. ⁊ ad cō templandū deum in lucis effectu. post iudiciū non erit lux vtilis ad supplendū indigentiam alicuius rei necessarie corporibus electorum. sed erit vtil' ꝓpter 2m cām. Electi.n. cum hoc q̄ deuz in se cō templabuntur simul cōtemplabuntur cum oculo mentis in effectibus suis tam spūalibus q̄z corpo ralibus ⁊ incorporalibus delectabitur oculus cor poralis. ⁊ ideo conueniēs erit q̄ cum innouabitur homo lux etiam in corpibus celestibus augeatur. ⁊ ex consequenti elementa habundantius illumi nentur q̄z modo. quia a corporibus recipient am pliorem luis influentiaz. Utꝝ aūt ꝓter illā clari tatem quā a corporibus celestibus recipiēt lux eis imprimatur alia incertū est. tamen nulluz est incō ueniens. si cōcedatur q̄ sic. ⁊ tunc sicut anime elec torum per lumen glorie aliquo modo angelis cō formant̄ manente dia in eēntia ⁊ propetatibus na turalibus. sic corpora inferioza per suaz illustratio nem aliqualiꝫ corpibus celestibus conformabūtur salua dia in essentia ⁊ ꝓprietatibus naturalibus. tñ terra non illuminabitur nisi in sui supficie. si enī in sui profundo illuminaretur. impij lumen illud vi derent. qua visione sunt indigni. Ad p̄m i opp̄m patet solutio ex dictis in queſtione. quod etiaz dī corpora celestia hic inferius agere per lucēm intel ligendum est q̄ agant per lucem. in virtute tamen sue forme substantialis. aliter cum omnes stelle re cipiant lumen a sole calefacerent ⁊ exicarent. qō falsum est. In actione autem illuminandi que ra tione lucis per se eis conuenit cōicant eo mō quo cōieant in lucē. Ad 2ām dicendum q̄ minor est falsa. sicut enim nulla substantia spiritualis est to taliter expers lucis. sic nullum corpus est totaliter expers lucis. eo enim ipso quo omnes creature sē effectus summe lucis aliquo modo plus ⁊ minus lucem participant. cūis in aliquibus corporibus lateat lux eorum. vnde sola priuatio est pure tene bra. vnde male direrunt dicentes nigerrimuz co lorem esse per omnem carentiam lucis. Ad 3m patet solutio ex dictis in qōe.

Sexto queri tur vtz bruta ⁊ vegeta bilia destruēt. Et videt

q̄ nō. q: aialia sunt ad ornatū elementoꝝ. ergo q̄ū elementa meliorabunt aialia nō destruent. q: tūc nō debet ab eis auferri ornatus eoꝝ. Itē sicut elementa seruiunt homini. ita vegetabilia ⁊ animalia bruta. ergo sicut in mundi innouatione nobilitabuntur elementa ita ⁊ vegetabilia nobilitantur ⁊ animalia bruta. Item vegetabilia ⁊ bruta nobiliora sunt elementis. quia elementa ordinant ad mixtū. mixtū ad vegetatiuū. vegetatiuū ad sensitiuum. ergo multo magis vident esse de pfectione vniuersi q̄z elementa. ⁊ ex p̄ti magis q̄z elementa remanere debebūt. Item mūdus corporalis post iudicium non erit necessarius nisi ad hoc vt beati in ipso deū cōtemplando delectent. ⁊ inde ampli⁹ assurgant in laudē diuinā. sed expressi⁹ refulget diuina bonitas in aialibus ⁊ plantis q̄z in elementis quia ſm Aug. ii°. de ci. c. 16. Ordine nāe p̄ponūt non viuentibus viuentia ⁊ sentiētia nō sentitēib⁹ ergo multo magis debebūt remanere bruta ⁊ vegetabilia q̄z elementa. Contra cessante fine cessare oꝝ id quod est ad finē. sed finis vegetabiliū ⁊ brutorum est corruptibilis hominis status cū ḡ i mūdi innouatiōe cessabit corruptibil hois status aialia ⁊ plāte nō remanebunt. Itē oē viuēs corruptibili vita morietur. sed nihil est ordinatū ad resurgēdum quod secundū se totum morit. huiusmōi autē sunt vegetabilia ⁊ bruta. ergo ita morient q̄ nō resurgent. Rñdeo creaturarū quedā sunt incorruptibiles ſm se totas vt angeli boni ⁊ mali ⁊ corpa celestia. quedam corruptibiles ſm se totas vt mineralia vegetabilia ⁊ bruta. quedam sunt corruptibiles ſm partē minus p̄ncipalem. ⁊ incorruptibiles ſm partē magis p̄ncipalē. vt homines qui sunt corruptibiles ḡm corpus. ⁊ incorruptibiles ſm animam. quedā sunt corruptibiles in ptibus. ⁊ incorruptibiles in toto. non quin eoꝝ nā tota ex parte sua corruptibilis sit. sed q: pp ordinez mundi non adest corrūpens. ⁊ tales creature sunt elemēta. statui incorruptibili non cōueniunt ea que ſm se tota corruptibilia sunt ex sui nā. ⁊ ſm ordinem mundi. ⁊ ideo talia non remanebūt. cuiusmodi sunt mineralia vegetabilia ⁊ bruta. Omnes aūt alie creature remanebunt. ⁊ que in partes sunt corruptibiles ſm se totas incorruptibiles efficientur. Ad p^m i opp^m dō q̄ aialia non sunt ad ornatū elemētorum nisi ſm corruptibilē mundi statū. vñ in parte aeris nobiliori non est aliquis ornatus aialiuz. nec etiaz in igne. quia non sunt tam pp ornatum q̄z pp corruptibilis hominis status necessitatē. Ad 2^m dō q̄ q̄z vis bruta aialia ⁊ plante seruiant homini sic elementa. non tamen tantā habent aptitudinē ad statum incorruptibilitatis. sicut elemēta. q: sunt corruptibilia ſm se tota. Ad 3^m dō q̄ q̄z vis vegetabilia ⁊ bruta sint nobiliora simplicit q̄z elemēta. nō tñ quo ad conditionez durabilitatis. vegetabilia enim ⁊ aialia inter se habent cām corruptionis siue nec celo quiescente possent perpetuari in esse. nec eadem in numero. nec cadē in specie. nisi per miraculū. nō est aūt congrua ratio quare deus ea per miraculū perpetuaret in esse. Ad 4^m dō q̄ gcgd est pfectionis in vegetabilibus ⁊ brutis perfecti⁹ est in homine. q: ⁊ perfectius viuit q̄z vegetabilia ⁊ sentit q̄z bruta. vnde quicqd in vegetabilibus ⁊ brutis est occasio cōtemplandi deū in effectib⁹ suis perfectius reperit in homine. vnde non oz hac de cā vegetabilia ⁊ bruta in perpetuum remanere.

Septimo queritur vtz mundo innouato ⁊ facta distinctione bonoꝝ ⁊ malorum deus posset aliquid addere ad bonitatez vniuersi. Et vi q̄ non. q: illud nō est perfectū cuius pfectioni aliqd addi potest. sed vniuersum tunc erit perfectū. ergo sue pfectioni nulla poterit bonitas addi. Item ſm Dio. 5. c. de di. no. creature p̄cedunt a deo. sicut nūerus ab vnitate. sed est aliquis numerus. s. binarius inter quē ⁊ vnitatem nullus poest esse numerus medius. ergo sil'r est aliqua creatura inter quam ⁊ deum nulla poterit esse alia media. sed nihil in creatis nobilius est vniuerso. cum cōprehendat oēs creaturas. ergo inter vniuersum innouatum ⁊ ipsum deū nulla poterit esse media creatura. Itē si deus tūc posset addere ad bonitatez vniuersi. ⁊ nō adderet inuidus essz. qō falsuz est. Contra deus possz oēs dānatos ānihilare. ⁊ creare tot āgelos scōs. sed si hoc faceret meli⁹ essz vniuersum. q: plus essz in vniuerso de bono. ⁊ nihil de malo. ḡ post innouationē mūdi adhuc deus possz addere ad bonitatez vniuersi. Itē oi effectu nō equante potentiā agentis agens possz facere nobiliorē. sed vniuersuz etiam innouatū non equabit potentiaz dei. ḡ deus possz facere aliud vniuersuz nobilius illo. ergo plus posset de bonitate facere q̄z erit in hoc vniuerso innouato. Rñdeo q̄ deū aliqd posse addere ad bonitatē vniuersi post eius innouationē tripl'r pōt intelligi aut de illo eodez vniuerso in numero. aut de alio. aut ptim de alio. aut partiz de eodē. Primo modo dico q̄ si noīe vniuersi accipiat. seu includatur vniuersitas omniū craturaꝝ. taz substantiarū q̄z accītiū absolutoꝝ q̄z relationū. sic deū posse addere ad bonitatē vniuersi ꝺditionē includit. quia illa bonitas superaddita. aut essz substantia. aut accidens. ⁊ tunc vniuersitas creaturaꝝ considerata añ additionez bonitatis illi⁹ ad vniuersitatē creaturaꝝ includentez illā superadditā bonitatē se hꝫet sicut ps totum. totū aūt ⁊ ps q̄ꝫuis ñ sint penitus diuersa numero. nō tñ sunt penit⁹ idē. sz ptiz idē. ptiz diuersa ſz q̄ trahi pōt ex ſnia phī. i p° phisi. Si aūt noīe vniuersali intelligat vniuersitas substātiaruz tñ. sic dico q̄ illud idē vniuersum in numero qō tūc erit etiā meliorari nō possz. q: finis eius meliorari nō poterit. Ille. n. finis deus est. nec vniuersitas omniū aliaꝝ subāꝝ ꝓiunctiz possz melius ordinari ad suū finē q̄z tūc erit ordinata. Ille ēt substantie omnib⁹ pensatis nō possent esse meli⁹ ordinate inter se per cōpationē ad suū totū. qō est vniuersuz. nō possz etiā meliorari p̄ meliorationē aliquaruz creaturaꝝ ſm se alijs non meliorat̄is nec peioratis. q: q̄ꝫuis ps creaturaꝝ essz meliorata ſz se. et hoc tñ vniuersuz non essz melius. ga p hoc nō meliorarē ꝓportio partiū int̄ se. ⁊ ordo que maxime attendunt in bonitatē vniuersi. sic si in psalterio chorda sonās obscure fieret ita clare sonans sic illa que sonat clarius. ⁊ sic si luna fieret ita bona sic sol sole non meliorato. psalteriū essz peius. ⁊ mundus peior nec possz meliorari p̄ meliorationez. siue substantialem. siue accītalem omniuz substantiarum q: subā nāe hūane xp̄i meliorari nō pōt nec actualit. nec subāl'r. Beata etiā virgo meliorari nō pōt

ꝛ si omnes alie substantie meliorarentur substãtialiter vniuersum non remaneret idem penitus in numero. ꝛ si meliorarent accidẽtaliter adhuc vniuersum omnibus pensatis non melior̃etur. quia tunc non essz bonitas in creaturis quã requirit optimus vniuersi ordo per cõparationẽ ad iustitie ꝛ sapientie ꝛ misericordie diuine manifestationem qui ordo maxime attenditur in bonitate vniuersi Si aũt questio intelligat de alio vniuerso i numero. tunc dico ꝙ deus possz facere aliud vniuersum melius isto etiã post sui innouationẽ. ꝯtra. n. deus aliquaz creaturaz possit facere ita bonam ꝙ illa ea dẽ in numero non posset fieri melior. nec ẽt eodez in spẽ. sicut pz in humana natura xpi que summum tenet in spẽ humane nature. ꝛ cui superaddi nõ potest aliquid de bonitate. siue substantiali. siue accidentali. tamen omnẽ aliam creaturam posset deꝰ facere meliorem sine fine in alia spẽ sine alio genẽ deus enim posset facere omnez bonitatez creataz que rõni creature non repugnat. sed ꝯtacũqz bonitas finita rõni creature non repugnat. quia ꝯtacũqz esset distaret adhuc ab increata bonitate in infinitũ. Si aũt qõ intelligat de vniuerso. partiz eodẽ pti diuerso. sic dñt qdã ꝙ posset addere ad bonitatem. non tñ materialem. sed etiam formalẽ vniuersi. etiam post sui innouationẽ. quia posset ꝺ nouo creare multa milia sanctoꝝ angeloꝝ quibꝰ ereatis vniuersitas ex illis ꝛ alijs creaturis pẽxitibus cõstituta melior esset. nõ tñ materialiter. sed etiaz formaliter. i. ꝯtũ ad partiuz ordinem ad finem. ꝛ inter se ꝯ erit vniuersitas post sui innouationem sine illis. Aliqui tñ de qõne se breuiter expedientes dicunt ꝙ tanta erit bonitas creata post vniuersi innouationem ꝙ nullo modo creatura. siue eadẽ numero. siue diuersa plus posset de bonitate capere ꝯ tunc erit. vnde tunc erit tota bonitas quam possibile est creari. vnde ꝯ inter ipm vniuersum innouatuz ꝛ deum erunt infiniti gradus. non erunt tamen possibiles pticipari. Ad 1m i oppm dõ ꝙ pcedit de eodem vniuerso in numero. Ad 2m dõ ꝙ aliquo est simile ꝛ multo magis dissimile. In hoc. n. est simile ꝙ sicut vnitas simplicior ẽ numeris progrediẽtibus ab ea. ꝛ ꝙ omnes pticipant vnitatem. dicimus. n. ꝙ binarius est vnꝰ numerꝰ trinarius estꝫ vnus numerus. ꝛ sic de alijs. nec duo numeri equalr sunt vnitati propinqui. sic deꝰ simplicior est oĩbus creaturis. ꝛ quelibet creatura aliqd participat de bonitate diuina nec sunt due spẽs per naturaz equalr sibi propinqz. in multis tñ ẽ dissimilitudo. ga ab vnitate nõ procedit. nisi vnꝰ numerus imediate. s. binariꝰ ꝛ sequens numerus pcedit ab vnitate mediante binario. ꝛ sic deinceps binarius etiã est ita ꝓpinquus vnitati ꝙ nõ põt numerus ei propinquior esse. sz oẽs angeli ꝛ tota machina mũdialis. ꝛ oẽs anime rõnales sunt a deo immediate tñ. nec est aliqua creatura ita deo propin qua qua deus nõ posset facere aliaz sibi propingo rẽ saltez loqnẽdo de propinquitate que considerat in creaturis per suaz naturaz vñ ꝛ si hũana natura xpi nõ posset deus facere aliã sibi propinquiorem ꝯtũ ad motũ exĩdi quem hẽt in diuino supposito. posset tñ facere in alia spẽ velin alio gñe creaturaz nobiliorꝭ essentie cui maiorẽ posset dare gr̃am singularis persone ꝯ posset capere alia xpi. si non esset pson̄e diuine vnita vt suppositꝫ. Ad 3m dõ ꝙ in factione bonitatis create attenditur bonitas per cõpationẽ ꝛ voluntatẽ diuinã. vñ nõ iõ deus voluit creare mundũ. qz bonũ erat mũdũ creari. sed iõ bonum fuit mundũ creari. qz deus voluit ipz creare. ꝛ iõ eo ipo post mũdi innouationez deus nõ uolet addere ad bõitatẽ creatã. bonũ erit ꝙ nõ addatur. Pm arm ad ptem aliã procedit de vniuerso qõ esset partiz idem. ptm diuersuz cuz isto vniuerso innouato. Uel põt dici ꝙ si hoc facto mundus esset melior nãliter. nõ tñ esset formalr melior qa nõ esset ita cõueniẽs ꝛ pulcher ordo in vniuerso sicut erit. 2m pcedit de vniuerso qõ esset aliud in nũero ab isto.

c Jrca litterã in humanitate suscepit illud quod est causa nr̃e resurrectionis. i. passionẽ ꝛ resurrectionem. quod sic ẽ intelligendũ vt eius passio est causa meritoria nr̃e resurrectionis spũalis. ꝛ in futuro nr̃e resurrectõis gloriose. sua aũt resurrectõ predicte duplicis resurrectiõis fuit cã exemplaris per ꝟbũ factũ in carne filij hois sit corpoꝝ resurrectio. huiꝰ expositio pz p expositionẽ verbi predicti. angeli deferẽt ante euz signũ crucis. dñt aliqui ꝙ nõ erit signũ crucis i quo crucifixus est xps. sed quoddã signũ illiꝰ crucis representatũ. Ego aũt credo ꝙ illa eadẽ crux in nũero in qua crucifixus est portabit ad iudiciũ ministerio sanctoꝝ angeloꝝ. qui. n. corpa hũana redacta i pulueres eadẽ in numero restaurabit illã eandem crucẽ in numero poterit restaurare. ꝛ multo rõnabilius est ꝙ ipsamet ad iudiciũ portetur ꝯ aliud signũ pro ea. ex b. n. electis erit maior honor. ꝛ erit expressior materia assurgendi in laudez Jesu xpi. ꝛ erit reprobis maior confusio. nec ꝟideo inconueniens si pp rõnes predictas ponat ꝙ per diuinam potentiaz iperpetuũ cõseruetur. ne ipi in tormẽtis positi sub terra frangant luce eoꝝ. Põt dici vt volunt aliqui ꝙ in alio hemisperio ẽ aliqs terre biatꝰ per quẽ deriuaret solare lumen ad ipios si modo solito circulariter moueret. sed ꝟ nihil ẽ. qz post in diciũ terra erit vndiqz clausa. aliter. n. si esset aliqua pte ius biatꝰ vsqz ad ifernũ lumẽ stellaꝝ extẽditꝫ sup hemisperiũ in quo esset ille biatus illuminaret infernũ. Unde põt dici ꝙ illud verbũ qõ dicit Jsidoꝝ fm falsaz imaginationem quorũdã imaginãtiũ esse ifernũ i supficie terre i hemisperio isti ꝓpositꝫ.

Di. xlviij.

p Ost resurrectionẽ vo ꝛ ẽ. Superius determinauit magister de resurrectione mortuoꝝ ꝛ de statu eoꝝ ãte resurrectionẽ. ꝛ ꝰ in dicis resurgẽtiuz. Hic determinat ꝰ remuneratiõe iudicatoꝝ. ꝛ diuidit in duas. Primo determinat de remuneratiõe bonoꝝ. Scõo de retributione malorum di. sequẽti ibi. Hic oritꝫ questio. Prima in duas. Primo determiat de retributiõe in cõi sanctorum. Scõo de partibus retributionis in speciali. ibi Solet queri. Pa in duas. p° determinat de differenti pticipatiõe beatitudinis. 2° de appetitu beatitudinis. ibi Solet etiam queri. Illa pars que ibi incipit. Solet queri diuidit in tres. Pº determiat de differẽtia cognitiõis honorum. 2° de differentia gaudij iporꝝ

ꝛ

ibi. Solet etiaz queri an in gaudio. 3° de dña btitudis añ iudiciũ, z post ibi. ℙost hoc zc.

Articulus primus

c ℐrca hanc di. querendũ est ꝑncipaliter de. 5. ℙrio de quidditate beatitudinis z de eo in quo cõsistit. 2° ō eius appetitu z participatione. 3° in spāli ō dotib⁹ aie. 4° de dotib⁹ corpis. 5° de accidētali premio bonoꝝ. Circa primũ querũtur octo. p° vtz sit aliquis vltimus finis vite hũane. 2° vtrũ ille finis sit btitudo. 3° vtz beatitudo sit qd creatum. 4° vtz sit actus. 5° vtruz sit actus anime tantum. 6° vtrum sit actus intellectus z voluntatis sil. 7° vtrũ sit ꝑncipalius actus voluntatis ꝙz intellectus. 8° vtrum principalius sit actus intellectus speculatiui ꝙz practici.

p ℝmo oſtēdo ꝙ non est aliqs vltimus finis vite hũane. nihil. n. est vltimus finis vite humane quod ordinari pōt ad aliuz finē. sed nullũ est bonuz quod homo non possit ordinare ad aliuz finem ēt increatum. quod pz cũ homo diligit deũ pp aliqđ temporale cōmodum. g̃ nihil est quod sit finis vltimus vite humane. Item nullus actus hũane vite est vltimus. actus. n. eius ꝓcedere possunt in infinitum. sed omnis actus hũane vite est finis eius qz ſm phiſ. 2° celi z mũdi. omnis res cui est operatio ipa est pp operationē illam. g̃ nullus finis vite humane est vltimus. Item si esset aliquis finis vltimus hũane vite homo nũq̃ ageret nisi pp finē quia vltimus finis est primũ mouēs in agibilibus sed multa videt homo agere nō pp finem vt sunt oia illa que facit sine deliberatione. g̃ non est aliqs vltimus finis vite hũane. Cõtra phi⁹. 2°. meta. pbat. ꝙ in causis efficiētibus essentialr ordinatis est deuenire ad efficiens primũ. g̃ a simili in finib⁹ vite humane essentialr ordinatis oportet ponere vltimũ. Item ph⁹ vbi prius qui ponũt ꝓcessũ in causis finalibus in infinitũ auferunt naturã bõi. sed ſm phiſ 2°. phiſi. finis habet naturam optimi ergo ponētes ꝓcessum in causis finalibus in infinitum auferunt finem. ℝndeo ꝙ vite humane ē aliquis vltimus finis per se. In oibus. n. que per se habēt ordinem ad inuicem non est aliquid conuēiens nisi sit primũ. Vñ ph⁹. 5. phiſi. probat ꝙ i causis mouentibus per se non est ꝓcessus in infinitũ qz vt dicit ibidem cũ infinito ꝝ non sit ꝑmuz z primo mouente non existente alia non mouebunt nec ēet possibile alia moueri. qz secunda mouentia nō mouent nisi per hoc quod mouētur a primo mouente. illud autem quod mouet appetitum est finis. z primũ mouens est vltimus finis. g̃ si negatur vltim⁹ finis nullus alius finis poterit appetitũ mouere. z sic voluntas nihil appetere posset. quod mãifeste falsum est. ℙreterea nullus nāls apperit id quod a quocũq̃ impossibile est haberi per quācũq̃ viaz ℚuis. n. voluntas deliberatiua possit esse impossibiliũ ſm phiſ. 3. ethi. c. 5. hoc tñ de naturali appetitu nullo modo vere dici pōt. ℚuis. n. in aliquo frustretur nālis appetitus propter aliqđ accñs. vt in dānatis qui nāls apperunt felicitatē quaz impossibilem est eos consequi propter suaz obstinationē tamen nullus appetitus rōnalis creature frustrari non pōt vniuersaliter z per se. sed vt docet experiētia vita humana naturalr appetit perfectã quietē ergo quietem perfectaz ab aliquo consequi p viaz aliquã possibile est. sed ipossibile est perfecte quiescere viaz humanã in re ordinata ad aliuz finem p se. quod docet etiaz experientia illũ qui motus appetit⁹ sui diligenter vult considerare. ergo oz concedere esse vite humane aliquē vltimũ finē per se

Ad p^m in opp^m dō ꝙ dr ꝙ nihil est vltimus finis vite hũane quod ordinari pōt ad alium finē zc. dico ꝙ vez est si pōt ordinari ad aliuz finez per se. sic aũt deus ordinari non pōt ad aliũ finem. qz omne illud ꝙ est finis per se alicuius alterius melius est illo. vltimus tamen finis per se pōt ordinari p accidens ad aliqd aliud. vt ad finem. s. per malam intentionē abutentis. Ad 2^m dō ꝙ nō ois actus vite humane est finis eius per se. ℚuis quilibz actus eius possit esse finis eius p accñs. In causis autem per accñs nihil prohibet in infinitũ ꝓcedere. ita tñ ꝙ totũ acceptũ semp sit finituz. cãe. n. per accñs ſm phiſ. 2. phiſi. indeterminate sunt. ℙreterea argumẽtuz peccat qz in 3ª figura nō concluditur vniuersal' conclusio. vñ dz sic cõcludere ꝙ est finis aliquis vite humane qui nō est finis vltimus. z hoc ē verũ. vel ꝙ sunt fines aliqui vite humane i gbus pōt procedi sine fine. z hoc est verũ in finibus per accñs. Ad 3^m dō ꝙ homo agens inẽztũ hō agit p rōnez z voluntatez. qz per hoc distinguit a brutis. vñ actus hois non ꝓcedēs ex rōne z volũtate vsi possint actus hois dici nō tñ proprie loquēdo dici pñt actus vite hũane. sed magis vite brutalis. z p terea illi actus vsi nō habeant finē sibi pstitutū a rōne. hñt tñ finem imaginatū si sunt actus psupponētes in hoie aliquã cognitionē aut sibi pstitutū a cõditore nature. Si sunt actus nō presupponētes in hoie aliqđ cognitionē vt sunt actus potētie vegetatiue. z hoc finiũ finis vltimus est vltim⁹ finis humane vite. qz deus qui vite humane finis est vltimus ē finis omniũ creaturaꝝ vt oñsũ ē li. 3. di. p^a

s ℰcundo queritur vtz vltimus finis vite hũane sit hois btitudo

Et vi ꝙ nō. vltimus finis vite hũane finis est oiuz creaturaꝝ. vt pz li. 3. di. i. in illa qõne vtrũ bonitas xpi sit finis omniũ creaturarũ. sed beatitudo nō est finis oiuz creaturaruz. qz multe creature sunt que nō sunt capaces beatitudinis. g̃ vltimus finis vite humane nō est btitudo. Itē vt oñsuz li. 2°. di. 38. oium bonoꝝ actuũ volũtatis est vnus finis vltimus. sed nō oiuz volũtatũ est vna beatitudo. g̃ vltimus finis hũane vite non est beatitudo.

Item finis vite hũane est quid per se sufficientissimũ. sed felicitas que idem est qđ beatitudo indiget exterioribus bonis ſm phiſ. i. ethi. c. 12. g̃ finis vite hũane nō est beatitudo. Contra ℳug. 8. dī. c. 3. finis boni appellat quo quisq̃ cũ puenerit beatus est ergo vltimus finis vite humane est hominis beatitudo. Itē idem. 13. li. quasi in fine libri. finis nr est peruenire ad illud regnũ cuius nullus ē finis sed peruenire ad illud regnũ est hois beatitudo. ergo vltimus finis vite hũane est hois beatitudo. ℝndeo ꝙ vltimus finis hũane vite dupliciter pōt accipi. Uno modo p bono i quo vltimo quiescit homo. alio modo p gete hois in illo bono. Sili

beatitudo pōt accipi dupl'r. Uno modo pro bono in quo hō btificatur. alio modo ꝑ perfecta cōiūctō ne hois cū illo bono. que ꝓiunctio est hois beatificatio. accipiendo finem ⁊ btitudinē mō ꝓmo vltimus finis vite hūane ⁊ hois beatitudo realr idem sunt. similiter finis mō 2°. acceptus realr idē est cū btitudine 2° modo accepta. sed differunt ſm rōem quia finis vltimus dr inq̄tū nō ordinat⁹ ad ꝗ vlteriorē finē. ⁊ ꝓmo mouēs appetitū btitudo dr inq̄tus est sufficientissimū hois bonū. Ad p^m i opp^m dō q̄ vltimus finis vite hūane inq̄tū accipit pro bono in quo vltimo quiescit hō ⁊ ipa beatitudo ꝑ bono in quo homo beatificatur sunt vltimus finis omniū creaturaꝝ. q: vltim⁹ finis vite hūane ⁊ btitudo ꝑdicto modo accepta realr idem sunt. ſz creature irrōnales alr ad illū finē ordinant q̄z creature rōnales. q: rōnales illū finez attingūt imediate ⁊ i illo btificant. sed irrōnales ad illuz ordināt hoiez mediāte. nec in illo btificant q̄uis aliquā eius participationē imediate recipiant. Ad 2^m dō q̄ accipiendo vltimā finez vite hūane ⁊ beatitudinē primo modo sicut omniū bonaꝝ volūtatuz est vnus finis. ita vna btitudo. q: vnū bonū est in quo oīs bone volūtates btificant. accipiendo aūt vltimuz finē ⁊ beatitudinē mō ꝺo nō est omniū bonaꝝ volūtatū vnus finis in nūero nec etiam i equali gradu ſſir nec vna beatitudo vt iferius patebit. Ad 3^m dō q̄ ibi ph⁹ loquit de felicitate politica q̄ habet i hac vita que multis miserijs est ꝓmista. vñ vt ita loquitur est felicitas misera.

Tertio queritur vtrū beatitudo sit quid creatū. Et vi q̄ ñ. In nullo creato vi quiescere vita hūana. Dñs Aug⁹. 1. li. ꝓfes. versus ꝓncipiū loquēs ad deū ait. Inquietuz est cor nr̄m donec requiescat in te. sed in btitudine ē quies toti⁹ vite hūane. ġ btitudo non est aliquid creatuz. Itē idē est gloria q̄ btitudo. sed psal. ad deū loquēs ait. tu āt dñe susceptor meus es gloria mea. ġ deus est btitudo vite hūane. Cōtra videre deū est aliqd creatū. est. n. actus creature videntis. sed videre deū est hūane vite btitudo. vñ vt hr Jo. 17. ait sālvator ad ꝓem. hec ē vita eterna vt cognoscant te. ġ btitudo vite hūane est aliqd creatum. Itē btitudo hois est in hoīe bono ſz phūs. i. ethi. c. 6. vñ probat felicitatē nō eē in hoīb⁹ ꝑ hō q̄ honor magis vi in honorantibus q̄z in honoratis ſz quicūq̄z est in hoīe est creatū. ġ btitudo ē qd creatum. Rñdeo q̄ btitudo vite hūane dupl'r pōt accipi. vno modo ꝑ illo bono in quo pfecte ⁊ plenarie requiescit hūana vita. alio modo pro perfecta quiete hūane vite in illo bono q̄ ꝓsistit in perfecta hois cōiunctiōe cū bono illo. ꝓmo modo btitudo accipit ꝑ beatitudinis obiecto. ⁊ sic planū est q̄ btitudo dicit quid iucreatū. s. ipm deuz. in nulla enim creatura posset hō inuenire perfectā sufficientiam ad quietandū ⁊ perficiendū euz totū. eo. n. ipo quo ſm aīam factus est ad imaginē dei tante capacitatis est vt nullū bonuz possit ei sufficere ꝓter summuz bonū. vñ in li. de spiritu ⁊ aīa aīa mediū. tante dignitatis est humana cōditio vt nulluz bonū possit ei sufficere ꝓter sūmuz. beatitudo aūt ꝺo mō accepta est aliquid eriūs in brō tāgz eius vltima ⁊ plenaria perfectio. ⁊ est aliqd creatū sicut bene ostenduntrōes ad ptē 2^m. Argumēta ad partē primaz ꝓcedunt de beatitudine primo modo dicta.

Quarto queritur vtrum beatitudo sit actus. Et vi q̄ non. melior est habitus q̄z actus. quia est permanentior. ⁊ qa sicut dicit ph⁹. 3. phūs. illud bonum est melius qō ē ꝑmanentius. sed beatitudo est maximum hois bonuz. ġ est habitus ⁊ non actus. Itē beatitudo est ꝑpetuum gaudium. vnde saluator Jo. 16. de beatitudine sub noīe gaudij loquens ait. gaudium vestrū nemo tollit a vobis. sed gaudium est anime passio cum ergo passio distinguatur contra actus ſz phūs ponentem 2°. ethi. c. 5. passiones potentias habit⁹ esse tāgz ꝓncipia actionē. ġ beatitudo non ē actus.

Item perfecta vnio hominis cum deo est relatio sed perfecta hominuz vnio cum deo ē beatitudo hominis. ġ beatitudo hois est relatio. Cōtra beatitudo hominis aut est habitus. aut actus. non habituſ. quia tunc consisteret in virtute. quod nititur i ꝓbare ph⁹. .ethi. c. 6. ġ est actus. Item ph⁹ p°. ethi. c. 9. venat istam diffinitionē felicitatis .ſ. q̄ felicitas est operatio ꝓpria hois ſm virtutē i vita perfecta. cum ġ felicitas ꝺō sit quod beatitudo. beatitudo est actus. Rñdeo q̄ ⁊ ſi beatitudo ertē dendo nomen eius possit dici habitus glorie. tamē ꝓprie loquendo est actus hois nobilissimus. actus enim nobilior est habitu. q: habitus ordinatur ad actum vt ad finem. ⁊ ſm ph^m. 3. topi. finis ꝑmiet his que sunt ad finem. vnde per bonum actū magis assimilat homo deo q̄ est purus actus q̄z p habitum tm̄. cum ergo beatitudo vite hūane sit nobilissimum quod esse possit in hoīe cū sit vite hūane finis vltimus vt ostensuz est. sequit q̄ btitudo ꝓprie loquendo non est habitus sed act⁹. siue plures siue vnus. Ad p^m in opp^m dō q̄ iste act⁹ in q° beatitudo consistit ita est permanens sicut habit⁹ cuius est actus. quia dei visio ⁊ fruitio sunt in bono intransmutabilr ⁊ invariabilr permanentes. ⁊ ꝓterea verbum ph̄i intelligendum est ceteris ꝑibus alias non essz verum. permanentiora eni sūt multa non viuentia multis viuentibus. vñ ⁊ ſm phūs. i. ethi. c. 8. ꝓ diuturnius esse non iudicatur per se vnum alio magis bonum. Ad 2^m dicendū q̄ sicut cōiter dicit gaudium nō est de essentia beatitudinis. sed effectus eius ab ea per se inseparabilis quapp frequenter beatitudo nomen gaudij appellat. Alij quibus magis assentio tenētes quod gaudium est de essentia beatitudinis dicunt q̄ cū beatitudo dicit actus extendit nomie actus ad actuz siue eliciat a bono. siue in bono causet a beatitudinis obiecto. quid autem de hoc sit tenendum in articulo. 3° oñdet cum de visiōe ⁊ fruitione queret.

Ad 3^m dō q̄ cum dicit beatitudo vite hūane est perfecta vnio hominis cum deo non accipit vnio ꝓ relatione. sed ꝓ actu vel actibus quo v l' quibus hō perfcē deo vnit.

Quinto querit vtrum beatitudo ſi actus anime tm̄. Et vi q̄ non. quia actus hominis non est actus tm̄ anime cum homo conster ex anima ⁊ corpore. sed beatitudo est actus hois. q: totus homo beatificat. ergo non est actus anime tm̄. Item homo ordine nature ꝓius intendit bonum corporale q̄z spūale. quia ⁊ prius ordine nāe ipsum cognoscit. sed ꝑmū i intentione est vltimuz in executione. ergo illud

bonum quod homo vltimo consequitur est corporale. sed in bono quod vltimo consequit hō ē beatitudo. ergo consistit in bono corporis. quod non ē verū si esset actus aie tm̃. Item beatitudo ē actꝰ perfectus virtutis perfecte. sed perfecta virtus respicit aiam ꝛ corpus. vnde quia continentia nō donat corporis passiones non dicit virtus perfecta vt temperantia. vñ sm phm̃. 7. ethi. c. 2. non est loquendū de cōtinentia vt de habitu virtutis neq; vt de habitu alterius generis cū sit virtus. g̃ beatitudo est actus anime ꝛ corporis simul. Cōtra sm phm̃ pᵒ ethi. c. 9. felicitas est hois propria opatio. sed hominis propria operatio est aie tm̃. qz in opibus corporis cū aiabꝰ alijs cōicat. ergo beatitudo est actus aie tm̃. Item sm phm̃ ibidē. felicitas est operatio aie sm virtutē. sed virtus non est bonus corporis. sz aie tm̃ sm doctrinaz. Auᵍ. pᵒ de ci. c. 19. vbi dicit de oppressis per violentiam ꝙ in eis nō perit pudicitia. qz virtus ai est nec i corpis bonis nūmeratur. g̃ btitudo est actus aie tm̃. Rūdeo beatitudo vite hūane, est nobilissimū qđ in hoie possit esse nec creaturis infra hoiem cōuenire pōt. cū g̃ beatitudo sit vnus actus vel plures. vt ostensuz est oz ꝙ beatitudo consistat in actu vel actibus ppriovl ppzijs homini non qbuscūqz. sed in nobilissimis. actus aūt proprius hois non est nisi ille qui est hominis per illam virtutē qua est homo. hec aūt est aia intellectiua. nobilissimus ergo actus hois ē ille qui sibi cōuenit per aiam intellectiuaz siue sit cognitio siue dilectio. ergo beatitudo est actus aie tm̃tum. vñ qui beatitudinem ertimauerūt esse in corporalibus diuitijs seu delitijs vel honorib⁹ siue nature nobilitatem non recognoscebant. Ad pm in oppm dō ꝙ quidam est actus hois ratione aie ꝛ corporis simul sicut videtur audire ꝛ passiones sēsitiui appetitus que sunt cū corporali transmutatōne. ꝛ hi non sunt aie tm̃. ꝛ sunt quidam actus hois rōne aie tm̃ aut intelligere ꝛ velle. vnde sunt i aia separata. ꝛ hi dicūt actus aie tm̃. Ad zm dō ꝙ pm qđ homo appetit est beatitudo i sui generalissimo esse qđ est bonum. tū descendendo specialius ꝙ pᵒ ordine nature homo appetit bonum corporale q̃ spūale est per accns. non per se. qz appetitus sequitur cognitionem. ꝛ nostra cognitō incipit a sensu q̃ est respectu corporaliū. non oz aūt ꝙ illud ꝙ est primū per accidens in intentione hois sit illud bonū quod vltimo consequitur. sed illud quod est pmuz in intentione per se. illud aūt dz esse primū in intētione per se quod magis est appetibile. ꝛ qđ prius appeti debet quātū est ex pte sua. tale aūt est spūle bonū. Ad zm dō ꝙ virtutes cardinales que sunt respectu passionū ꝛ operationū humanarum aliquo mō corpus respiciunt. non ꝙ earū essentia aut eius pars sit in corpore sicut in subiecto. sed quia moderant corporis passiones ꝛ quant corporales opationes in cōparatione ad alterū. sed ꝛ si i perfectis actibus taliū virtutū perfectarū consistat felicitas politica de qua tractat phūs pᵒ li. ethi. tū felicitas vera in illis virtutibus nō consistit. sz in actu charitatis pūie. ꝛ in actu hitu q̃ in patria succedit fidei

Exto queritur vtrū btitudo sit actꝰ intellectus ꝛ volūtatis sit.

Et vi q̃ non. quāto bonū est maius tanto simplicius. sed vite hūane beatitudo est maximū homis bonū, vt superius visuz est. g̃ est simplicissimū qđ sit in hoie. Sed simplicior est actꝰ vnus q̃ duo simul. ergo nō consistit nisi in vno actu siue sit actꝰ volūtatis siue intellectꝰ. Itē Aug. li. pᵒ dō ci. c. pe. dicē de visione dei ꝙ est summū premiū. sz sūmuz pmium est btitudo. ergo cum visio sit actus intellectus in solo actu intellectus cōsistit btitudo. Itē Jo. 16. hec est vita etna vt cognoscāt te. g̃ consistit in actu solius intellectus. Itē si actus volūtatis esset de essentia btitudis. ille actꝰ aut esz amor amicitie aut concupiscentie. nō amor amicitie. qz ille amor nihil aliud est q̃ velle deo bonū qđ hz ꝙ qui libz ex puris nālibus pōt velle. Ad aliquid autē qđ sit de essentia btitudinis non possumus attingere per sola nālia. nec amor concupiscētie. qz tali amore diligit amatum non pp se. sed pp amantē. g̃ actꝰ volūtatis non est de essentia beatitudinis. cuiꝰ dōs non est immediatū obiectum. sz actus voluntatis bonorum deus non est immediatum obiectum quia voluntas eoꝝ non attingit deum diligēdo nisi mediante eius visione. prius. n. ordine nāe videt ipz q̃ attingat ipm diligendo. g̃ actus voluntatis electorum non est de essentia beatitudinis. Itē Auᵍ. iz. de tri. c. 8. beatus est qui viuit vt vult. nec male aliquid vult. ergo in solo actu volūtatis cōsistit beatitudo. Item Aug. li. i. de doctrina xpiana lōge vltra medium dicit de deo hec est summa merces vt ipo perfruamur. sz summa merces est beatitudo. ꝛ fruitio est actus volūtatis. vt oñsuz ē li. i. di. i. g̃ in actu voluntatis tota essentia beatitudis consistit. non ergo in actu volūtatis ꝛ intellectus simul. Item deus sub rōe qua summū bonū ꝛ sub nulla rōne alia est beatitudinis obiectū. qz sub illa rōe ꝛ sub nulla alia ē vltimus finis. sed sola voluntas imediate attingit deum sub rōe qua summum bonum. qz q̃uis intellectus oñdat sibi summū bonū tamen sua rōe est obiectū eius. qua summū bonum. sed sub rōne qua summū verū. g̃ beatitudo i solo actu volūtatis consistit. Item beatitudo vere potentie nō ordinat ad aliquid aliud q̃ ad beatitudinis obiectū. sed visio summi veri ordinatur ad fruitionē summi boni. hō. n. spūaliꝝ p̄sideransteriora sua experiri pōt alio quo modo non posse eē vltimam quietē ꝛ perfecām in cognitione. g̃ sūmi veri visio non est beatitud o intellectus. ꝛ constat ꝙ non est beatitudo volūtatis. g̃ non est beatitudo creature rōnalis nec parū beatitudinis eius.

Contra auctoritatū quedā dōt ꝙ consistit in actu intellectus. quedā ꝙ in actu voluntatis. g̃ in actu vtriusq̃ consistit. Itē per illam eandem virtutez per quaz aliquid mouetur ad terminuz quiescit in termino. sed per intellectum ꝛ voluntatem homo mouetur ad ipm deum. g̃ per intellectum ꝛ voluntatem quiescit in deo. sed beatitudo vite hūane ē perfecta quies hois in deo. g̃ in actu vtriusq̃ beatitudo consistit. Ad qōez dicēt aliqui ꝙ essentia beatitudinis vite hūane in solius intellectus actu consistit. ita ꝙ nullo modo in actu voluntatis. pm eni obiectū voluntatis non est actus eius sicut nec pmum obiectū intellectus est intellectio. sed intelligibile. beatitudo vero pertinet ad voluntatē tāquā pmuz eius obiectum. sequitur ergo ꝙ non pertineat ad ipsam tanq̃ actus ipsius. Preterea voluntas fertur in finem etiam absentem cum ipsuz

desiderat. ꝛ pñtez cū in se ipo requiescit ꝛ delectat desiderū aūt finis nō est cōsecutio finis. sz est motus ad finē. delectatio autē adnenit volūtati ex ꝺ q̄ finis ē pñs. nō aūt ex ꝺ aliqd fit pñs. oz voluntas delectatur in ipo. oz igr esse aliqd aliud ꝑ actū voluntatis p qđ fit ipe finis pñs volenti. hic autē est actus intellectus. qz tñ ad voluntatē ptinet delectatio cōsequēs btitudinē q̄ est quasi btitudinis consumatio accidēt̄ in sepabilr btitudinē consequens iō aliqñ dr btitudo ptinere ad voluntatē eo q̄ qñz gaudiū ipm dr btitudo. dicēte Aug⁹ li. io. confes. c. i. circa mediū. q̄ beata vita est gaudiū de vitate

Sz ꝯ hanc opinionē exīsse est auctoritas Augu. alla. in opponendo dicentis q̄ summa merces est in fruitione. ꝛ rō ꝓa ad sēam partem. Preterea Aug⁹. 19. de ci. c. 14. dicit q̄ in celesti ciuitate ois vsus referr̄ ad fructū pacis eterne. fructus g̃ pacis eterne ptinz ad vltimū finez vite hūane. sz fructus pacis eīne est fruitio dei q̄ est actus voluntatis.

Preterea sūma bōitas nō est miozis nobilitatis ꝑm rē nec ꝑm nr̄am rōnez intelligēdi ꝑ summa veritas. g̃ sic deus est btitudinis obiectuz rōne sūme vitatis. ita rōne summe bōitatis. sz sic deus ē beatitudinis obiectū intellectus inq̃tū est sūma veritas. ita est obiectū volūtatis inq̃tū est summa bonitas. g̃ nec in actu intellect⁹ tñ. nec in actu voluntatis tñ consistit vite hūane beatitudo. sed i actu vtriusq̃z simul. Ur ergo mihi dō ad qōnez q̄ btitudo consistit in actu intellectus ꝛ voluntatis sil. Cuius rō est. qz esse btitudinis vite hūane ꝓsistit i perfcā vnione aie rōnal̄ cū deo. hec aūt vnio icludit aie vnionē cū deo ꝑz oēz sui potentiā ꝑm quam vnibilis est cū eo imediate. porētia aūt aie rōnalis non tñ est intellectus sz voluntas. ꝛ per quālz illa rū vnibilis ē cū deo imediate. sic̄. n. deus sub rōne q̄ia summū vez est imediatū obiectū intellectus beatoz. ita sub rōne qua summū bonū est imediatuz voluntatis obiectū eoz. ꝯ. n. ipo imediate nō fruerent̄ nisi ipm imediate vidēt. tñ imediatū obiectū voluntatis eoz non est ipsa visio sūmi boni. sz ipm summū bonū. nō. n. volunt summū bo^m pp illā visionē sic̄ pp finē. sz volunt ipam visionez pp ipm summū bonū sic̄ pp vltimum finez. Ipsum ergo summmū bonuz primo ꝛ imediate est ab ipis beatis volitū. est ergo voluntatis eoz immediate obiectuz. ergo perfcā vnio aie cuz deo in qua btitudo consistit est per intellectū ꝛ voluntatez. i actu ergo vtriusq̃z simul consistit. Nec illa rō pro contraria opinione in corpore qōnis adducta cogere vī. quia primū obiectuz voluntatis est btitudinis obiectū. non adeptio eius q̄ est beatitudo. sed ē obiectū ꝑm q̄ est beatitudo creata in quo continetur in generali. ꝛ implicite actus intellectus ꝛ volūtatis. clare. n. videre deum ꝛ ipsum perfecte diligere est habere sufficientissimum bonum. quod hr̄ ñ tñ cognoscendo sed etiam amando. sed perfcē p cognitionem ꝛ amorem pñe. imperfcē vero p cognitionem ꝛ amorem vie. vnde Greg. in omel. Pentecostes. Qui deum intelligendo corde desiderat iam hz profecto quem amat. Deficit etiaz 2ª. rō in hoc quod supponit nullum esse motum voluntatis respcū summi boni clare visi. nisi delectationem. hoc eniz est falsum. immo dico q̄ causakr illa delectatio ex summi boni clara visione ꝛ amoz perfcō. sic̄ enim in appetitu sensitiuo amor boni ꝑ sentis esse delectatiōis causa. sic aliqualr dico a simili amorem summi boni clare visi est delectatōnis causam que inseparabilis est ab eo. nec est i voluntate negandum passiões esse spūales. q̃uis sublimiores sint ꝛ sublimiori modo ꝯ in appetitu sensitiuo. vnde dic̄ Dionysius. 4. c. de di. no. de scō Gōtheo. q̄ erat divina passus. Preterea rō supponit q̄ gaudium non sit ō btitudinis eēntia. qō ñ vī mihi verum. Ad primum in opp^m dicendum. q̄ non plus concludit. nisi q̄ beatitudo est simplicius quod sit in homine. secundum q̄. simplicitas opponit compositioni ex actuali ꝛ potentiali. non compositioni que est ex plnribus actib⁹. Ad secūdum ꝛ 3^m dicendum q̄ consumata dei dilectio inseparabilr concomitat̄ claram eius visionem. qa vt dic̄ Aug. li. 83^m. q. q. 35ª. Nullum bonum pfcē cognoscit quod perfcē non amat̄. ꝛ ideo scriptura ꝛ sci cum in beatitudine dicunt visionem consiste re. includunt concomitantem dilectionem. Ad quartuz dicenduz q̄ tā amor amicitie ꝑ amor ille quo deus dicit̄ amari amorem concupiscentie sūt de essentia beatitudinis. sed amor amicitie principalius. vt enim ostensum est li. 3. di. 27. in illa questione vtrum principalior actus charitatis sit diligere amore amicitie semper nobilior est ꝑ amor concupiscentie ceteris paribus nec potest deus amari amore amicitie ex puris nālib⁹. 1ª a perfcē sicut requirit ille amor amicitie qui est beatitudinis essentia. ꝛ ideo non valz probatio qua probabat̄ amor amicitie non posse esse de beatitudis essentia. nec etiam valz illa probatio qua probabat̄ q̄ amor cōcupiscentie non sit de beatitudinis essentia. qa q̄ amore concupiscentie amet̄. ama^r pp amantem. hoc est ex imperfectione illius amoris. Ille autez amor quo beati volunt deum sibi ipsis perfectius est. ꝛ ideo non volunt eum sibi pp se ipsos vt propter vltimum finem. sed propter se ipsuz. Ad qm tum dicendum q̄ amor est falsa. vt ostensum est in corpore qōnis. q̃uis enim visio sit necessaria dispositio in beato ad hoc vt fruat̄ deo perfcē. tamen ex hoc non sequit̄ q̄ deus non sit illius fruitionis i mediatum obiectum. sic ꝙuis habitus lumis glorie sit necessaria dispō ad hoc q̄ intellectus videat deum. nihilominus tamen deus est illius visionis imediatum obiectum. ꝛ si dicas q̄ saltē de^o prius ordine nature est imediatum obiectuz visionis ꝑ imediatuz obiectū fruitiōis. dico q̄ verum est de ꝓritate in via generatiōis q̄ est prioritas q̄ iperfectū ꝑ ꝓ est pfecto. non de ꝓritate perfectōnis. vt in pluribus videmus q̄ actuū coordinatoruz int̄ se ꝓr ordie nāe in via generationis min^o est pfcūs ꝑ posterior. nec hoc dicēs intendo dicer̄ q̄ illa visio sit iperfcā. est. n. res perfcā in gener̄ visionis. sed volo dicere q̄ ipsa fruitio est actus perfectior sic̄ declarabit̄ in qōne sequēti. Ad 6^m. ꝛ 7^m dō q̄ cum sancti dicunt beatitudinem consistere i dei fruitione. includuntipam visionem q̄ est necessaria dispō ad fruitionem. Ad 8^m dō q̄ cum dr̄ q̄ deus sub rōne qua summum bonum. ꝛ sub nulla alia rōne est beatitudinis obiectum ꝛc. dico q̄ falsum est accipiendo beatitudinem rōne totius essētie sue. deus tamen sub ꝓdicta rōe ꝛ sub nulla alia est obiectum illius partis beatitudinis que cōuēit

creature rōnali mediāte voluntate. sic dico q ipse deus sub rone qua summū verū est obiectū illi⁹ p-tis bitudinis q̄ conuenit creature rōnali mediāte intellectu. ⁊ sicut deus sub rōne qua summū bonuz ⁊ sub nulla alia ē vltimus finis voluntatis. ita sub rōne qua summū verū ⁊ sub nulla alia est vltimus finis intellectus quē immediate per suū actū pōt attingere. in q̄tū tñ vīo summi veri ordinatur ad fruitionē summi boni deus sub rōne qua summuz bonū finis est intellectus mediante voluntate. ⁊ ita oib⁹ pensatis deus sub rōe qua summū bonū principali⁹ est finis rōnalis creature q̄ sub rōne qua summum vex. ⁊ sic p̄z q̄ q̄uis ex arg° bū concludat q beatitudo p̄ncipalius cōsistit in actu volūtatis q̄ i actu intellectus. per ipm tñ non cōcludit q in solo actu voluntatis cōsistat. qz in visione inchoat ⁊ in fruitione consumat. Ad 9m dō q beatitudo creature rōna is cōsistit in immediata ⁊ pfecta sui vnione cuz deo. ⁊ sub ratione qua est summū bonū. ⁊ ideo eius sunt due ptes. s. visio ⁊ fruitio. q̄uis etiā tota essētia beatitudinis non ordinet ad aliqd aliud q̄ ad beatitudinis obiū. tñ vna ps ēt bene ordinatur ad aliā. s. minus principalis ad magis principalem vt visio ad fruitionem. ⁊ iō quelz illarū per se magis dz dici pars beatitudinis q̄ beatitudo. qz neutra p se esset sufficientissimuz bonum.

s Eprimo queritur vtm beatitudo sit p̄ncipalius in actu voluntatis q̄ intellectus. Et vī q non. beatitudo p̄ncipalius est in actu nobilioris potētie. sed nobilior potentia est intellectus q̄ voluntas. qz ē respectu vniuersalioris obiecti. ens. n. sub rōne qua ēs est eius obiectū vt vī velle phūs i. 3° de aia. ⁊z sub rōne qua bonū ē st obiectū voluntatis. nobilior est aūt rō entis q̄ boni. q̄ beatitudo p̄ncipalius consistit in actu intellectus. Item ām phūm. 3. topi. illō est nobilius qō alio nō indiget q̄ illud qō indiget ipso. sed actus voluntatis indiget actus intellect⁹ nō e⁹°. q̄ nobilior est actus intellectus. ⁊ ex cōsequēti beatitudo principalius cōsistit in ipo. Itē intelligere bonū ⁊ non appetere nobilius est q̄ appetere circūscripto intelligere. qz appetere cognitione circūscripta cuicūq̄ conuenit nāe. q̄ semper nobilior ē actus intelligendi bonū q̄ actus amandi. q̄ beatitudo p̄ncipalius in actu intelligendi consistit. Itē ille actus q̄ est nobilior qui sub spūalitate maiori suū obiectū respicit. se huiusmōi est actus intelligendi qz respicit rem ām esse q̄ hz in mēte. actus vo amādi respicit ipam ām esse suū reale. res aūt simpliciori mō sunt in aia q̄ ex aiaz. q̄ nobilior est actus intelligendi q̄ amandi ex quo concludit q in eo beatitudo p̄ncipalius cōsistit. Itē ām phūm. 8. phisi. in motu grauium ⁊ leuiū p̄ncipale movēs est generās qz dat formaz per quā exequūt motus ad quos determinant. a sunt a generante. sed intellect⁹ dat voluntati formaz per quā mouet se. qz voluntas mouet se per bonū intellectū. q̄ intellectus est p̄ncipale mouens in actu voluntatis. est q̄ nobilior q̄ voluntas. in actu aūt nobilioris potentie beatitudo p̄ncipalius consistit. Contra Ber. li. de li. ar. nō multū post p̄ncipiuz dicit rōnez esse quodāmodo pedisequā voluntatis. voluntas q̄ est nobilior rōe q̄ in actu eius beatitudo p̄ncipalius consistit. Item Philosophus. de cōceptu ỹginali. c. 4. dīiuz totius regni aie attribuit voluntati. er hoc arguo vt p̄us. Itē Hugo in soliloquio de arra sponse vsus p̄ncipium loquens aie sue dicit. Ego scio q vita tua dilectio ē. sed beatitudo est vita aie. q̄ marie consistit in dilectione. Item Hugo sup illud. 7. c. ange. hierar. Feruidū calidū acutū ⁊ super frigidū. dicit q dilectio supereminet sciētie ⁊ maior est intelligentia. se in p̄ncipaliori actu bitudo p̄ncipali⁹ cōsistit. ergo p̄ncipalius consistit in dilectione q̄ est actus voluntatis q̄z in sciendo vel intelligēdo qui sunt act⁹ intellect⁹. Rādeo. q beatitudo p̄ncipaliter est in actu voluntatis q̄ intellectus. vt. n. superi⁹ dictū est per eādē virtutē per quā res mota ad terminū gescit in termino. q̄ per illaz virtutē per quā p̄ncipalius mouet ad terminū per illā p̄ncipalius quiescit in termino. q̄uis aūt moueat homo i vltimū finē per intellectū ⁊ voluntatē p̄incipalius tamē mouetur in ipm per voluntatē q̄ per intellectū. q̄ pp Aug. vi. de ci. c. 8. movere attribuit amori dicens sicut corpus pōdere. sic animus amore fert quocūq̄ offert. illi etiā q̄ sunt ꝺ̄rie opinionis ex ipsi cōcedunt qō dilectio ēminet cognitioni in movendo. q̄ p̄ncipalius gescit homo in vltimo fine p actum volūtatis q̄ intellectus. ges aūt in vltimo fine est beatitudo. Preterea sicut inter hitus vie charitas est donū p̄ncipalius ām Aug. 15. de tri. c. 18. ita inter hitus p̄rie charitas est donum p̄ncipalius. sed in p̄ria nobiliori hitus hēt nobiliorē actū. q̄ pfecte deū diligere qui est act⁹ charitatis p̄rie ē nobilissimus actus aie. cū q̄ in nobilissimo actu p̄ncipalissime constat beatitudo. ⁊ diligere sit act⁹ volūtatis p̄ncipalius consistit in actu volūtatis q̄ intellectus. Preterea deus ē vltimus finis marie sub rōne qua bonū. qō p̄z qz ex hoc creatura ordinat in ipm vt in finem marie ē in eis rō bonitatis sicut pp̄ dō q ipm respiciūt vt exemplar marie est in eis rō veritatis. sed deus sub rōe qua summū bonū est voluntatis obiectū sub rōe qua summū ens vl' verū ē intellectus obiectū. q̄ volūtas magis respicit deū sub rōe finis q̄ intellectus. sed deus sub rōne q̄ vltimus finis est beatificans. q̄ sub rōne qua ē bitudinis obiectuz p̄ncipalius tendit in ipm voluntas q̄ intellect⁹. ⁊ si sic. p̄ncipalius cōsistit bitudo in actu volūtatis q̄ intellectus. Preterea bitudo p̄ncipalius cōsistit in nobiliozis potētie actu q̄ in actu min⁹ nobil': ꝛz volūtas est nobilor intellectu. qz i suo actu cogi nō pōt. nec circa ea q̄ sunt ad finez necessitari. intellectus aūt cogi pōt ⁊ circa ea q̄ sūt ad finē necessitari magis etiā pōt trāsformare aiaz volūtas q̄ intellectus ⁊ suum obiectū respicit sub rōe nobiliori. bonū. n. obiectū ē volūtatis ens obiectū intellectus. rō aūt boni est pfectior. tñ. n. res hz de bonitate q̄tū hz de eo qō dz hīe. pfectio aūt rei cōsistit in hoc q hī qcqd hīe dz. rō aūt pfectiōis addita ēti ipm nobilitat si ābitū eius nō ꝺ̄hit. rō āt boni nō ꝺ̄hit ens. realr. n. cōuertunt ens ⁊ bonum p̄ncipalius q̄ p̄sistit beatitudo i actu volūtatis q̄ i actu intellectus. Ad pm in oppm dō q minor est falsa ⁊ ꝓpositio falsa q̄ assumitur ad p̄bādū eam. rō. n. bonitatis ita est vniuersalis sicut rō ēntis. quia rō ēntitatis est bona ⁊ rō bōitatis est ēs. ⁊ sicut rō entitatis circuit oē ens. ita ⁊ rō bonitatis. ⁊ tñ rō bōitatis nobilior est. qz est bona per se. rō entis ē bōa per rōem bonitatis. illa aūt est melior que est bōa

per se ꝯ illa que est bona per aliã rõez. rõ aũt meli or est nobilior. qz sicut dicit Aug. 6. de tri. c. 8. ī his q̃ nõ mole magna sunt idẽ ẽ maius ⁊ melius. Ad 2m dõ q ꝯuis volũtas nõ possit exire aliquẽ actũ sine actu intellectus. nõ pp hoc tñ seqtur q intellect⁹ sit nobilior volũtate cui⁹ rõ duplex ẽ. vna qz intellectus i cõplemẽtũ sui act⁹ nõ ꝓsistit i cõpleta sui formatione nõ põt nisi p volũtatez. vñ dicit Aug⁹. 9. de tri. c. vlt. q ptiz mẽtis accedit appetit⁹ quo id qõ nosce volum⁹ querẽdo ẽt ⁊ inueniendo nascit̃ ples ipa noticia. vñ sicut act⁹ voluntatis indiget actu intellectus ꝯtũ ad sui initium. ita act⁹ intellectus indiget actu voluntatis ꝯtũ ad sui cõplemẽtuz. Et preterea voluntas cognitiõe modica põt i magnũ actũ. qõ pz qz hoc de lege cõi nõ cognoscim⁹ deũ nisi mediante. ⁊ tñ diligim⁹ ipm imediate. sed intellectus nõ põt in magnũ actũ cũ debili adiutorio volũtatis. ita q oibus pensatis pl⁹ vnat̃ intellectus in rectitudine ⁊ pfectione sui act⁹ per volũtatez ꝯ eo. marie cũ in his q̃ sunt ad finẽ. volũtas possit ꝓuenire iudicio intellectus. vt in. 2. li. ostensum est. Ad 3m dõ q maior vera est de appetitu qui est in rebus inaiatis. de quo dici põt q graue appetit esse deorsuz. ⁊ de appetitu sensitiuo loquẽdo tñ de appetitu qui est velle q est ideꝫ qõ libera inclinatio in rem volitaz falsa est. sic. n. appetere sũmũ bonuz circũscripto intelligere si esset possibile nobilius esset ꝯ ipsum intelligere ⁊ non appetere.

Ad 4m dõ q intellectus nõ tñ intelligit silitudinez rei que ẽ in aia imo per ipam ꝑus intelligit rẽ eã a cuius cognitione reflectit̃ ad silitudinẽ cognoscendũ. vñ eandẽ rez que ẽ eã quã voluntas appetit intellectus intelligit. vñ nõ intelligit ipam sub esse spũaliori ꝯ voluntas apperit eam. sic. n. res extra nõ ẽ obiectũ intellect⁹ nisi sit aĩe representata ita nõ est obiectũ volũtatis nisi sit itellecta. Preterea si res intellecta haberet spũalius esse in mente ꝯ eã pp hoc q mens est spũalior ea. hoc verificari non posset de essentia increata q̃ in infinitũ spũalior ẽ oi mente creata Cõpatio aũt potentiaꝝ ꝯ nobilitatẽ attendi dz per cõpationẽ ad nobilissimum obiectũ. qõ nõ respicit intellectus sub esse spũaliori ꝯ volũtas. imo ecõuerso eo q spũalius esse hẽt i se ꝯ verbũ eius in mẽte creata. Ad 5m dõ q forma per quã volũtas mouet se nõ est bonũ apprehẽ suz. imo finis est motus eius. forma aũt per quam mouet se est ipsamet. vl illud qõ in ea est actinũ. ꝯ uis se ñ moueat nisi ꝑsupposita intellect⁹ cognitiõe

Ltauo queritur vtrũ beatitudo ꝑncipalius cõsistat in actu intellectus speculatiui ꝯ practici. Et vi q ꝑncipalius in actu intellectus practici. qz cõsistit ꝑncipalius in actu intellectus qui similioz est diuino intellectui. sed intellect⁹ practicus similioz est diuino intellectui ꝯ speculatiuis. diuinus. n. intellectus practicus est. cognitio. n. ei⁹ cũ ipsa voluntate cã est p ductionis creaturaꝝ. g̃ beatitudo ꝑncipalius cõsistit in actu intellectus practici ꝯ speculatiui. Item ille intellectus est practicus nõ tñ q speculat̃ opabilia. sed etiã qui speculat̃ ꝑmuz ꝑncipiũ opabilium qõ est deus sub rõe qua est summũ bonũ. sed ille intellectus cui⁹ actus est de btitudinis essentia speculatur summũ bonũ. g̃ vi q intellectus cui⁹ actus est de essentia beatitudinis est practicus. Contra intellectus practicus est respcũ opabiliũ per nos. qz respcũ taliũ est scia practica. ꝯ Aristo. ꝑo metha. c. i. sed actus intellectus qui est de beatitudinis essentia est respcũ dei qui nõ est res opabilis p nos. g̃ intellectus cui⁹ est actus de beatitudinis essentia non est practicus. Itẽ Aug. ꝑo li. de tri. c. 10. dicit q in cõtemplatiõe dei est finis omniũ bonarũ actõnũ requies sempiterna. ⁊ gaudiũ qõ nõ aufertur a nobis. sed cõtemplatio est actus intellectus speculatiui. ergo in actu eius principali⁹ cõsistit beatitudo ꝯ in actu intellectus practici. Rñdeo q itellectus aliqñ considerat materiã pure practicã que ẽ aliquid opabile per nos. ⁊ tñ nõ pp scire sicut pp finem. sed pp opari. ⁊ tũc est simplr practicus. aliqñ considerat vez nõ opabile per nos. nec subiacens nr̃e dispõni. ⁊ pp scire sicut pp finẽ. ⁊ tunc simplicit est speculatiuus. aliqñ cõsiderat materiã practicã pp scire tñ. aliqñ speculatiuã pp operari. vt cũ medicus alicꝫ costellationẽ cõsiderat vt meli⁹ possit ꝓportionare medicinã quam vult infirmo dare. ⁊ vtroqꝫ istoꝝ modoꝝ est ꝑtim speculatiuus. partiz practicus. sed ꝑmo modo magis est speculatiuus ꝯ practicus. 2o modo ecõuerso. qz finis magis ẽ considerandus ad iudicandũ intellectã speculatiuum vel practicũ ꝯ materia. vñ phũs. 2o metha. Speculatiuã sciam distinguit a practica maxime penes finez dicẽs q theorice finis est veritas ⁊ practice opus. aliqñ intellectus cõsiderat aliqd nõ opabile per nos nec pp operationẽ exteriorem. nec pp scire tñ. sed pp scire ordinatũ ad interiorẽ opationẽ que est dilectio ⁊ intellectus. ⁊ sub hac rõne ptim ẽ speculatiuus. ⁊ partiz practic⁹. extendẽdo ꝓprie ad interioꝛez opationẽ q̃ est dilectio. ⁊ magis practicus ꝯ speculatiuus. qz vt iam dictum ẽ magis attendit̃ rõ intellectus speculatiui penes fines ꝯ penes materiã. talis aũt est intellectus cui⁹ actus est de beatitudinis essentia. Intellectus aũt beatus ꝯuis speculetur bonũ quod est operabile per nos. tñ est summũ bonũ non tñ speculat̃ ipꝫ pp scire tñ. sed pp scire in ordine ad perfectã eius dilectionez vñ ⁊ principalius speculat̃ rõem bonitatis ꝯ veritatis. nõ sic intelligendo q clarius videat vnã ꝯ aliã. sed qz vnã in ordine ad aliã speculat̃. ⁊ iõ concedo q beatitudo consistit ꝓcipali⁹ in actu intellect⁹ practici ertẽdẽdo ꝓprie ad dilectionẽ ꝯ i actu itellect⁹ speculatiui. qz tñ ꝓpriis nõ conuenit extẽdi ad actionẽ voluntatis interiorez. ideo satis conuenienter dicit̃ talis intellect⁹ esse affectiuus. ⁊ pp rõnem silem aliqui qui nolũt concedere scientiam theologicã ꝓncipalius esse practicã ꝯ speculatiuam. cõcedunt tñ eam principalius esse affectiuã ꝯ speculatiuam. Ad pm in oppm dõ q diuinus intellectus intelligit essentiam suam primo. ⁊ per essentiam suam creaturas respcũ creaturarum practicus est. nõ tamen eo modo quo vr respcũ nr̃oꝝ effectuum. qz nr̃am determinat voluntatẽ nõ ipaz necessitando. sed inclinando. iõ. n. artifex disponit ptes domus tali modo vel tali. quia dictamen sui intellectus inclinat ipm ad sic faciendum. nõ sic aũt est de intellectu diuino respcũ voluntatis sue non enim ideo deus voluit creare mũdũ. quia intellectus suus dictabat bonum esse mũduz creari. ꝯ eo quod sic probo. Quero quare bonum fuit mũduz creari. si dicas quia deus voluit ipsum creare bã-

beo ꝓpositū. si dicas quia diuinus ītellectus dictabat bonū esse mundum creari. Contra. non enīz ideo bonū fuit mundum creari. quia diuinus intellectus dictabat bonum esse mundū creari. sed ga bonum erat mundum creari diuinus ītellectus hꝫ dictabat. Si dicas q̄ mundum creari erat bonuz ābsolute non in cōpatione ad diuinū ītellectū seu voluntatē. tunc non poterat non esse bonum. g̃ diuinus intellectus non poterat hoc non dictare. cū ergo diuina voluntas dirscordare non possit a dictamine sui intellectus. si ideo voluisset mundum creare. q̄ intellectus dictabat bonū esse mundum creari non potuisset velle mundum non creare. qđ falsum est. ⁊ contra articuluz excoicatū a dño Stephano epo parisiū. Diuinus aūt intellectus respectu sue essentie ⁊ sī non practicus ꝑm q̄ ꝓaris dicitur ab exteriori operatione. tū extendendo ꝓaxiz ad dilectionem practicus est. vel vt melius dicaī affectiuus inq̄ztum se pfecte intelligit vt se perfecē diligat. speculatiuꝰ aūt est respectu essentie sue iq̄ztum essentia sua per eū operabilis non est nec etiā per aliud. vnde per argm̄ concludi non pōt q̄ beatitudo consistat p̄ncipalius in ītellectu practico ꝓprie loquendo de ꝓaxi ꝑm q̄ ab exteriori operatōne. q̄uis principalius consistat in intellectu practico q̄z speculatiuo. extendendo nomē ꝓaxis ad ꝓaxim que dī de dilectione qui intellectus conueniēcius appellari pōt affectiuꝰ q̄z practicꝰ. Ad 2m ꝑz qđ dō ex iam dictis in qōne. Ꝑm argm ad partez 2m procedit de intellectu practico dicto a ꝓaxi ꝓ ꝓprie dicta. i. ab exteriori operatione. Ad 2m dō q̄ ibi Aug. accipit cōtemplationem ꝓ contemplatiua vita que ꝓncipaliꝰ consistit in dilectione q̄z in cognitione. vt in precedenti qōne dictum est. vita anime dilectio est.

Articulus secundus.

c Onsequēter querit de. 2°. ꝓncipali. Et circa hꝫ querūtur octo. ꝑmo vtrū omnes homines appetāt beatitudinē. 2° vtrū de necessitate. 3°. vtrum voluntas sī appetendo beatitudinem moueat se. 4°. vt q̄ voluntas velit quicqd vult ꝓpter beatitudinem. 5° vtrū voluntas in appetendo beatitudinē mereatur. 6° vtrū beatitudo possit haberi in hac vita. 7° vtrū beatitudo electoꝝ erit maioꝝ post iudicium q̄z ante. 8° vtruz beatitudo ab omnibus beatis equaliter participetur.

p Rimo ostēdo q̄ non omnes hoīnes appetant beatitudinem. Aug. io. de tri. c. primo. Firmissime nouimus amari nisi nota non posse. sed non omnes homines cognoscūt beatitudinē. qđ ꝑz. ga ꝑm phīm. 2° ethi. c. 6. quidā posuerūt eam in voluptatibus. quidā in diuitijs. quidā in honoribus. ergo non omnes appetunt beatitudinem. Itē phꝰ io. ethi. c. 8. dicit q̄ felitas ē operatio intellectꝰ ꝑm ꝓpriaz virtutem. q̄z nō oēs appetūt operari hꝫ virtutez cum multos magis videamus appetere vitia q̄z virtutes. g̃ non oēs appetūt beatitudinē. Itez si beatitudo appeteret ab oībus nō videret hꝰ eē alia rō nisi ga appetitus beatitudinis est naturaľ vi-

ris. q̄z hec rō non ē sufficiens. q̄ seruus virilis nālis est. nec tī cōsequit oīa individua spei hūane. g̃ nō oēs homes appetūt beatitudinē. Cōtra. Aug. iz. de tri. c. 5. dicit q̄ oēs appetūt beatitudinē. Itē oia bonū appetūt. dicit. n. phꝰ. i. ethi. circa ꝓncipiū. q̄ bñ enūtiauerūt dicētes esse bonū qđ oia appetūt. g̃ hꝫ regulaz eiusdē 3°. topi. Marie bonum oēs marie appetūt. q̄z beatitudo ē maxm̄ bonū. g̃ non oēs homes marie beatitudinē appetūt. Rñdeo q̄ beatitudo duplicit pōt cōsiderari. s. in gñali in q̄ztū est bonū quod dā sufficientissimū. vel in spāli. s. in q̄ztū cōsistit i clara dei visione ⁊ perfcā eiꝰ dilectiōe ⁊ gaudio. qđ hī ō dei bōitate pūti per clarā eiꝰ visionez ⁊ pfcāz dilectionē. ꝑmo modo beatitudo est oībus nota. q̄libet. n. scit qđ est bonū. ⁊ qđ esse ē sufficiētissimū. 2° mō nō est oībus nota. vñ nō oēs eam appetūt. q̄z ꝑmo mō oēs appetūt eam. q̄ appetitus eiꝰ nālis est. vñ Aug. iz. de tri. c. 8. dicit q̄ ad appetendū beatitudinē natura cōpellit cui sūme bonus ⁊ imutabiľ btūs creatoꝝ hꝫ indidit. dicit etiaz glo. sꝑ illud psaľ. Beata gens. q̄ animus nāliter est capax beatitudinis nulla aūt creatura capax nāliter alicuius boni est derelicta oī nāli incliatione. Ad illud ēt dicit phꝰ li. de bona fortuna. q̄ nāles appetit⁹ sī i nobis ꝓmi q̄z primus motꝰ voluntatis est in finē. g̃ ille motus est nālis. sed btūdo finis ē. g̃ appetitus btūdis nālis est. q̄z qđ nāliter conuenit homini rōnesue forme omni homini conuenit. quia per formā homo reponit in vna spē. ⁊ ideo dicit Dama. z. li. c. 4°. q̄ in oībus cōiter inspicit. natura caratherizat in his q̄ sub ipō sunt athōis. ergo omnes homines appetunt beatitudinem. Ad ꝑm in oppositū dicendum q̄ quāuis non omnes nouerint beatitudinem in suo esse specialissimo. nec etiam spāli. tamē omnes nouerūt eā in esse suo generalissimo. Ad secundum dicendū q̄ etsī non omnes appetūt operari secundum virtutez in spāli. quia multi appetunt opationē cōtrariā virtuti. tū oēs operari ꝑm virtutem appetunt in generali. in hoc q̄ appetūt bonum sufficientissimum. qđ bonuz sine perfectissimo actu perfectissime virtutis esse non potest.

Ad 3m dicendum q̄ seruus virilis non est naturalis iuris rōne forme. sed rōne materie. vnde phūs io. metha. Masculus ⁊ femina animalis sunt ꝓpter passiones. sed non ꝑm substantiam. i. formam verum in materia ⁊ corꝓore. ꝓpter quod idem sperma masculus aut femina fit patiens passionez aliquam. illud autem quod est alicui naturale rōne materie non oportet q̄ omnibus conueniat in eadem spē. quia res non reponunt i spē per materiā. sed per formam. ⁊ ideo illud quod naturaliter alicui conuenit rōne forme conuenit oībus in eadē spē. vt aūt dictū est appetere btūdinē in gñali nāle est homini rōne forme.

s Ecundo queritur vtrum oēs homines ex volūtate deliberatiua btūdinē appetāt de necessitate. q̄ enīz oēs homes nāli appetitu ⁊ volūtate libera actione de necitate ipaz appetāt manifestū est. q̄z btūdo ē finis hūane vite. ⁊ li. 2. di. 38. in illa qōne. vtrum volūtas inq̄ztū libera de necessitate velit finē ostē sum est q̄ voluntas velle naturali. ⁊ velle libero a coactione de necessitate vult finem. sed quia multi distinguunt inter voluntatem liberam. ⁊ volun

tatem deliberatiuam. ideo hic predictam propositi questionem ⁊ primo ostendo q̄ non omnes homines ex voluntate deliberatiua de necessitate velit beatitudinē deliberatiū velle est post consiliatione intellectus. sed secūdū phm̄ 3° ethi. & 6°. non cōsiliamur de fine. ergo respectu finis non est actus voluntatis deliberatiue. sed beatitudo est finis vltimus vite humane. vt ostēsum est. ergo a nullo potest appeti ex deliberatiua voluntate. nec contingēter. nec ex necessitate. Item qō non pōt eē obiectū actus eligendi eē non pōt obiectum li. ar. quia ppr̄ius actus li. ar. ē eligere. ſz beatitudo nō pōt eē obiectum actus eligēdi dicit. n. phs̄ 3° ethi. c°. 5°. q̄ electō nō est finis ſz eoz̄ que sunt ad finē. ḡ beatitudo nō pōt esse obiectū li. ar. sed omnis actꝰ voluntatis deliberatiue est actus li. ar. ḡ nz cōtingēter. neq; ex necessitate beatitudo pōt appeti ex deliberatiua voluntate. Item deliberatiua voluntas est ptās rōalis. sed ſz phi. 2°. li. phyermenias. ptātes rōales sūt ad oppositū. ḡ ex deliberatiua voluntate pōt hō beatitudinē velle ⁊ nolle. Contra. bonū q̄to magis recogitatur tanto magis desideratur. sed beatitudo magis recogitat a deliberante q̄ nō deliberante. cū ḡ oēs homines naturali appetitu ō necessitate velint beatitudinē. vt in 2°. li. di. 38. ostensum est multo fortius oēs hoies appetunt eam ex deliberatiua voluntate. Item omne liberum velle actus ē li. ar. q; vt ostensum est li. 2°. liber ar. est voluntas. sed velle quod est actꝰ li. ar. actus est voluntatis ō liberatiue cū. ḡ vt ostensum est li. 2°. di. 38. Omnes velle libero de necessitate velint beatitudinē segt̄ q̄ de necessitate oēs hoies volunt eā ex deliberatiua voluntate. R° q̄ velle deliberatiū dupliciter pōt accipi. Uno modo pro velle libero post liberaz ⁊ certā rei cognitionē. seu cogitatiōz. Allio mō ꝓ velle post intellectus reconciliationē. ſm quē modum cōius vi accipi a phis. Post modo dico q̄ omnes hoies de necessitate volunt beatitudinē in ḡali voluntate deliberatiua q̄to eni homo magis cogitat beatitudinem. tanto magis videt in ea contineri omnem rōem appetibilitatis. ⁊ nullā rōem fugibilitatis. sed sicut voluntas nihil potest appetere nisi sub ratione alicuius boni. ita nihil potest refugere nisi sub ratione alicuius mali. cum ergo vt iam dictum est q̄tuncunq; homo cogitet beatitudinem nihil in ea possit apprehendere sub ratione mali impossibile est liberam voluntatem post q̄tācunq; beatitudinis cognitionem ipsaz refugere. sed de necessitate vult eam. loquendo vero de velle libero pꝰ intellectus consiliationem quod qdem velle ꝓpe loquendo dicitur deliberatiuum. sic dico q̄ in ipso est aliquid perfectionis ⁊ hoc est libere velle aliqd imperfectionis scilicet dependentia libertatis ex intellectus consiliatione. consiliari enim vtrum ſ̄ sit volendum vel nō est ex defectu cognitionis eo q̄ intellectus in his de quibus cōsiliatur nō statim videt sub certitudine vitatem. vnde Dama. li. 2° c°. 21°. dicit q̄ ignorantie est consiliari. ⁊ ideo q; intellectus statim videt finē esse appetenduz nullus cōsiliatur. vtrum finis sit appetendus vel nō. Dico ḡ q̄ accipiendo velle deliberatiuz ꝓ velle libero pꝰ intellectus consiliationē. sic homo ex deliberatiua voluntate nō appetit beatitudinem. nec contingēter. nec de necessitate. q; sic deliberatiua voluntas includit imperfectionem in intellectu que i ipso eē nō pōt respectu finis. sed si accipiatur velle deliberatiuum rōe huius quod est perfectionis in eo qō ē libere velle illud quod intellectus vere determinate dictat esse volendum. sic dico q̄ omnes homies de necessitate beatitudinem appetunt ex deliberatiua voluntate iaz̄ cim probatū est q̄ omnes hoies de necessitate volunt beatitudinē ex libera voluntate post q̄tūcunq; beatitudinis cognitionem. Ex dictis potest videri quid dō ad argumentū ad vtrā q̄ partem excepto tertio ad ꝙtem primam. Ad qō dicendum q̄ ptātes rōales nō sunt ad propositum nisi respectu eorum ad que voluntas determinat se. hic autem sunt ea que sunt ad finem. vñ q; ad finem nō determinat se. sed ad ipsum appetendum determinata est a creatore. q̄ius ipsum motum illum eliciat. sicut graue cū adiutorio influētie loci ō oꝛuz̄ sui motum ad inferius exequitur. ad quem determinatum est a generante. ideo respectu finis nō est ad oppositum.

Tertio queritur vtrum voluntas inappetēdo beatitudinem moueat se. R° q̄ cū li. 2°. di. 38. in illa qōe vtrum voluntas moueat sed ad volendū finē. tamen ille actus elicitur a voluntate ⁊ beatitudo sit finis vltimus humane vite. vt ostensū est satis pz̄ qd sit dō de motu voluntatis in appetendo beatitudinem sic dictum est de motu eiusdē in appetendo finē. ⁊ iō hic nō recepto. q; hoc cēt bis disputare eādem qōem q̄ius sub vbis diuersis.

Quarto queritur vtrum voluntas ge-quid vult velut pp beatitudinem sed q; li°. 2°. di. 38. patet huius qōis solutio per solutionem qōis illius. vtrum voluntas velit omne qō velit in vtute vltimi finis: ideo de solutione qōnis illius hic supersedeo ad vitanduz superfluam repetitionem.

Quinto queritur vtrum voluntas i appetendo beatitudinem meretur. Et videtur q̄ nō scōm phm̄. 2° ethi. c. 6°. ex his que insunt nobis a natura non laudamur nec vituperamur nec sumus boni nec mali. sed voluntas naturaliter appetit beatitudinem. ḡ ex hoc appetitu non debet laudari. quod nō esset verum si tali appetitu meretur. omne enim meritum laudabile est. Item Aug. libro primo retrac. c. 9. peccati reum tūre quenq̄ quia nō fecit quod facere non potuit summe iniquitatis ⁊ insanie est. ḡ null' peccat in hoc q̄ facit de necessitate. ḡ a simili nec meretur sed ostensum est q̄ voluntas de necessitate appetit beatitudinem. Contra appetendo beatitudinem deum appetimus. sed in appetendo deum est meritum ergo appetendo beatitudinem meremur. Item voluntarij actus boni maxime sunt meritorij pp finem sed secundum phm̄. i. posteriorum. pp quod vnum qōq; tale. etiaz illud magis. ḡ maxime meritorium rst velle finem. R° q̄ hominē appetere beatitudinem contingit duplicit. Uno modo in generali in q̄tum appetit aliquod bonum sufficientissimum. Allio modo in spāli in q̄tum determinate appetit illud bonū in spāli in quo ve est ois sufficiētie plēitudo ficut i clara dei visiōe ⁊ pfcā ei' frutione in appetendo beatitudinem: primo modo nō est meritum q; sic naturaliter ab intellectu cogno-

scitur. ⁊ a voluntate appetitur. ita ꝙ circa hoc nec intellectus pōt errare in cognoscendo: nec volūtas i appetēdo. Jn appetendo beatitudinē mō secūdo est meritū. quia sic nec naturaliter cognoscitur nec naturaliter appetitur. sed respectu eius contingit esse errorem i intellectu ⁊ obliquitatem in affectu qz ⁊ intellectus pōt opinari nō esse btitudinē i illo bono vbi vere est ⁊ eam esse in illo bono vbi vere nō est ⁊ ex ꝓnti voluntas pōt appetere btitudinem vbi vere nō est. ⁊ eā nō appetere vbi vere est vnō beatitudo hoc mō accepta obm̄ est li. ar. nō trā sub rōe qua est libez. sed ēt sub rōe qua deliberatm̄. qz ꝯuis hō nāl̄r appetat deū videre ⁊ eo frui. vt ostēdetur in qōe sequenti. tm̄ illa nō appetit nāl̄r inchoatū in illis vera beatitudo consistit. qz nō cognoscit naliter. qz in illis vera beatitudo cōsistit. vnde ꝯuis ea in quibus vera beatitudo cōsistit naliter appetit ꝺm id qō sunt nō tm̄ illa nāl̄r appetit sub illa rōe seu inchoatum beatificatiua sūt. Arg⁹ ad partē p̄mam procedunt de beatitudie p° mō dicta. Arg⁹ ad ptez scōaz ꝓcedunt de btitudine scōo modo dicta.

Exto querit vtrū beatitudo possit hī in hac vita. Et videtur ꝙ sic ꝯto res est nobilior tanto potentior est ad consequendū finem suū. sz alia que sunt infra hoiem in hac vita possunt ꝓseq finē suū. ḡ multo fortius hō. Item hō appetit naliter oē illud sine quo nō pōt cōsequi finē. suū. qz qōcūqz appetit. appetit in virtute finis quē nāl̄r appetit. ḡ si mors eēt necia hoi ad ꝓsecutionē btitudinis. homo nāl̄r appeteret mori qō falsuz. est mors ḡ nō est necia ad beatitudis cōsecutionem. Jtē clara dei visio hī nō pōt fine beatitudine. qz ipsam semp comitat pfecta fruitio sz ꝺm Aug. ante penul. qōem ad Orosiū. Paulus in hac vita sic vidit dēum sicut sci post hāc vitā videbūt ḡ beatitudo pōt hī in hac vita. Item sicut se hēt voluntas ad dilectionem summe bonitatis ita intellectus ad cognitionē summe veritatis. sz vt oīsum est li. i. di. 17. per charitatez deus in vita ista immediate diligit. ḡ a simili ⁊ immediate cognoscit. sz immediata cognitio est visio. ⁊ tunc arguo vt prius. Jtē btitudo est in aia. corruptibilitas est in corpore ḡ ista nō cōpatit: qz cōpatia nata st esse circa idem. ḡ vidētur ꝙ nō obstante corporis corruptibilitate hō possit hīe aie btitudinē in hac vita. Item oē qō intelligimus est qz de nō ente nō est scientia: sed multa intelligimus que nō sunt in rez natura. nec in aliquo esse creato. ḡ sunt in creatore. cū ḡ multa talia clare videam⁹. ⁊ nihil possit clare videri in creatore nisi creator clare videat. vñ ꝙ in hac vita clare videre possimus creatorē ⁊ ex ꝓnti verā beatitudinem hīe in hac vita. Contra Job. 13. hō natus de muliere breui viuens tpe replet⁹ multis miserijs. sz beata vita oēz miseriam excludit. ḡ ñ pōt hī vera beatitudo in hac vita. Item ꝺm Aug. 13. de trinitate c°. 7. beatitudo sic imortalitate esse nō pōt. sz i hac vita mortali nō pōt esse imortalitas. alī̄r. n. essent cōdicrotia. ḡ beatitudo nō pōt hī in hac vita. Item beatititudo non pōt hī sine clara dei visione. sz sic dicit. glo. sup illud exo. 33. nō videbit me hō ⁊ viuz ꝯdin hic mortaliter viuit videri p quasdā imaginatōes deus pōt. sz p ipsam nē sue spēz nō pōt. ḡ beatitudo in hac vita hī nō pōt. ad videndū clarius h⁹ qōis veritatez p̄mo declarandū est ꝙ beatitudo hois nō est sine clara dei visione ⁊ pfecta eius dilectione. 2°. ꝙ ex solis nālibus hō nec ante mortem nec post mortē pt vera conseq beatitudinē. 3°. ꝙ ēt supnaturaliter hō nō pōt ꝓsequi btitudinē aie i hac vita de leg cōi. 4° ꝙ ex spāli p̄uilegio pōt deuz videre in hac vita absqz hoc ꝙ sit btūs. 5° ꝙ ex speciali p̄uilegio per virtutē diuinam posset btificari quo ad aiaz corpore nō beatificato. Sexto ꝙ impossibile est per ꝯcunqz potentiam totū hoiem beatificari remanentem in hac vita mortali. ꝑm⁹ articulū declaro sic. homo naturaliter appetit suā pfectionem. talis eīm appetitus cuilibet creature iditus est a natura. secundaria aūt intellectus hūani perfectio est in perfectione sui actus qui est intelligere. nūqz autem est actus intelligendi pfectus nisi sit respectu nobilissimi intelligibilis ⁊ nobilissimo modo. nobilissimū aūt intelligibile de⁹ est. nobilissimus autem modus intelligendi est videre. ḡ omnis homo naturaliter appetit per intellectum videre deum. sed sicut dicit Aug. 13°. de tri. c°. 5°. Beatus non est nisi qui habent omnia que vult impossibile est ḡ hominem esse btūm sine dei visione. Preterea ois hō ⁊ quecūqz res alta nāl̄r appetit cōiungi suo p̄ncipio ꝯm est sibi possibile. vñ qz ignis gñatur in circūferentia ⁊ terra in cētro ignis appetit cōiungi circumferentie ⁊ terra cētro. qz in cōiuntione rei cū suo p̄ncipio ē pfectio eiꝰ quā vnaqqz res naturaliter appetit. principium āt intellectus hūani imediatum deus est. intellectus. ḡ humanus nāl̄r appetit immediate deo coniungi prout sibi possibile est. possibile est autem cum dei adiutorio humanum intellectum coniūgi sibi per claram visionez ⁊ imediatam hanc ergo visionem homo naturaliter appetit. sed vt prius dictum est nō est beatus nisi q habet omnia que vult. ḡ sine predicta visione beatitudo hominis esse nō potest. Preterea sicut dicit Aug. 14°. de tri. c°. 8°. Eo ipso anima dei imago est quo eius capax est. eiusqz esse particeps pōt cum ergo deus sit infinitum bonum. ⁊ quelibet creatura sit bonum finitum nullum bonum creatum sufficere potest ad omnem humani appetitus perfectionem ergo nō potest habere perfectam qetez. nisi illam habeat in summo bono quod de⁹ ē ⁊ hoc est quod dicit Aug. p° li. confessio. ꝓpe p̄n̄m. fecisti nos domine ad te. ⁊ ingetum est cor nostrum. donec requiescat in te. in ipso aūt nō potest intellectus humanus perfecte requiescere. donec ipsum attingat sicut appetit qz vt iam dictū est nō est beatus. nisi qui habet omnia que vult. sed homo appetit ipsum imediate ⁊ clare videre. vt iam ostensuz est. ergo sine tali visione beatitudo hominis haberi inō potest. sed vt ostensum est superius in articlo precedenti qōe. 6. beatitudo nō tātum consistit i actu intellectus. sed etiam in actu voluntatis qui est amor. ⁊ constat ꝙ non consistit nisi inperfecto amore: non est autem amor perfectus. nisi sit respectu sūmi boni quod deus est. restat ergo ad ꝙ hominis beatitudinem requiritur clara dei visio ⁊ perfecta eius dilectio. sz arti. declaro sic. nālis mod⁹ cognoscendi cozrñdet nāli mō eēndi ipi⁹ cognoscētis. vñ si naturalis mod⁹ eēndi ipsi⁹ cognoscibilis excedit nālem modum essendi potētie cognoscitiue nō pōt illa nāl̄r cognosci. vbi' gra qz potentie sensitiue radicant in forma perficiente materiaz sensibilē. ⁊ sic or

ganis alligate nĩ pñt cognoscere nisi res sensibiles. ⁊ in. ꝑm sunt sensibiles ⁊ singulares. intellect⁹ aũt nr qz radicatur in forma pficiente materiã sensibilem ꝙdiu corpori coniunctus est non potest cognoscere nisi res exites in mã sensibili. vel illd qđ ex ipsis 2 cludere põt. qz tũ mediante organo nõ cognoscit. nõ res exites in mã sensibili põt cõsiderare abstrahẽdo. s. simplici intellectõe intelligendo eas. nõ iĉm sunt in mã sensibili. qđ pz cũ intelligit aliqđ vniuersale rez sensibiliũ. Intellect⁹ aũt angelicus qz est in essentia que nõ est pura esse. sed cõposita est ex actuali ⁊ potẽtiali nõ põt nãliter ⁊ imediate cognoscere illã rem q̃ est pura esse. i. diuinã essentiã. cum g̃ oĩsũ est beatitudo vera nõ possit hñi sine clara ⁊ imediata dei visione ⁊ perfecta eius dilectione hõ ex solis nãlibus. nec ante mortẽ. nec post pt̃ ver ã ꝓsequi beatitudinẽ. 3m arti. declaro sic ex btitudine anime redundat de lege cõi in corpus plenitudo sanitatis ⁊ vigor incorruptionis. vñ Aug. i epistola ad Dioscoz parum ante mediũ. Tã potẽtẽ fecit deus aiaz vt ex eius pleniſſima btitudine que in fine tpoz sãctis ꝓmittit redunder in inferiorẽ nãm que est corpus nõ beatitudo q̃ fruentis ⁊ intelligentis ẽ ꝓpa. sed plenitudo sanitatis ⁊ incorruptionis vigor corporis nõ põt sil esse cũ hac mortali vita. g̃ hõ etiam supernãli nõ põt conseq in hac vita de lege cõi aie beatitudinẽ. 4m arti. declaro sic. sicut ꝓbat Aug. 13o. de tri. c. 8. beata vita nõ põt deserere btñ volẽte qz nõ est beata vita que ita est in voluntate vt ñ sit in ptãte cum nemo btũs sit aliquid volendo. nec habendo. nec ẽt volentẽ. qz nõ est vita beata quaz perire cupit qui habet eam. cũ vt superi⁹ oñsuz est de necessitate appetã nondũ hita nõ põt etiã desererе indifferẽtẽ ad eã. qz nõ est vita beata quam nõ amat beatus. sed id nõ amat qđ vt̃ vigeat an peat indifferenter accipit. sed ex ꝓuilegio spãli in hac vita aligs põt deuz videre clare. sicut sci vidẽt euz vnde ⁊. ꝑaulus g sic deũ vidit in hac vita vt probatũ est ꝑ Augusti. in arguẽdo rapt⁹ dr̃ fuisse in gadi sum. vt hr. 2o. ad corin. 12o. cũ g̃ hec visio in hac vita ꝑaulũ deseruit deũ videndo in hac vita nõ fuit beatus. qz ipsum tunc nõ vidit. nisi ꝑ mõz passionis transeuntis. 5m arti. declaro sic. ex spãli ꝓuilegio hoi in hac vita posset dare deus hitũ glie quo aia õum videret visiõe beata. ⁊ phibere ne ex hac ai beatitudie redũdaret i corpus incorruptibilitas. de⁹ enim phibere põt cãm a ꝓductione effectus. g̃ ex spãli ꝓuilegio per vtutẽ dinaz posset hõ beatificari quo ad aiam corpe nõ beatificato. sz ꝙuis hoc posz deus nunc̃z tũ hoc factuz est. nisi in xp̃o. vbi spñalis fuit ratio hoc faciendi vt oñsum est libro 3o. 6m articulũ declaro sic btitudo opponit miſie. g̃ totũ hoi nem beatificari ⁊ in aliqua sui pte alic̃z miſiã remanere incõpossibilia sũt: necessitas ãt moriẽdi miſia est sz i hac mortali vita est necessitas moriendi. g̃ impossibile est per ꝙcunc̃z potentiã totũ hoiem beatificari remanentẽ in vita mortali ꝙuis dr̃s de potẽtia absoluta de hac mortali vita trãsferre posz ad plenã beatitudinẽ morte nõ intrueniente. sz hoc ipz facere nõ eẽt cõgruũ: cũ hoc mĩi sue nõ fecerit. Ad ꝑm in oppm dr̃ q̃ maior nõ est va nisi iteligat ceteris pib⁹. hic aũt nõ st. ẽ. pia. qz finis hois pl⁹ supat nãz hũanã ꝙ finis alioz aialiũ nãs eoz. ⁊ magna nobilitate hãe humane q̃ ad finẽ tã nobilẽ ordinat vt ipsum conseq nõ possit per suã nãm. Ad 2m dr̃ maior est. ꝙuis. n. finem nãlr appetat. tñ ea que sũt ad finem elegit ꝑ finem. vnde ⁊ ꝙuis hõ nãliter sẽp refugiat mortẽ. tñ q̃z elegit mori ꝑ desideriuz cõsecutionis finis vñ dicebat apls de se. ad phili. 1o. q̃ erat desideriũ hñs dissolui ⁊ esse cũ christo. Ad 3m pz solutio ex dictis in q̃one. Ad 4m dr̃ q̃ nõ est simile qz voluntas altior est potentia ꝙ intellectus vt in ꝑcedenti articulo ostensũ est. ⁊ incipit ei⁹ actõ vbi intellect⁹ actio termiat. qz eorum actiones sũt per ordinem se hãtes. ⁊ ideo illud qđ debilit̃ cognoscim⁹ q̃z fortiter diligimus. ⁊ ideo qđ cognoscim⁹ mediate diligere possum⁹ imediate. Ad 5m dr̃ q̃ ꝙuis corruptibilitas sit in corpore tamen ipsum corpus aiaz impedit ab illa dispõne que in ea regritur ad habendũ beatitudinẽ. qz ꝙdiu est in corpor aĩ potest de lege communi deũ clare videre visionis huius habendo lumen hituale pp sarcinam corporis corruptibilis ipsũ ad inferiora inclinante. Ad 6m dr̃ q̃ ad intelligendũ aliquid sufficit q̃ illud habeat esse ꝛpresentatiuũ intellectui. illud aũt quod ñ habet esse in re ex̃ nec est intellectũ informãs põt eẽ repitatiũ ei sicut qdditas alicuius corrupte cuius nõ veritas: sed similitudo intellectum meum informat repzesentata est intellectui meo esse ẽt cuiusz creature repzesentatũ fuit dr̃ intellectui ab eterno. cuz g̃ dicitur q̃ de nõ ente nõ est scientia extenditur ens nõ tñ ad esse in re extra. nec ad esse in intellectu tantum sed etiam ad repzesentari intellectui quod ꝑ prie potest dici ens rationis.

Septimo queritur vtrum electoz beatitudo erit maior post iudicium ꝙ ante. Et videtur q̃ nõ ꝙto virtus aĩa magis est vnita ad deum tanto clarius ipsum videt. sed anima beata modo magis est ad deum vnita ꝙ erit post corporis resumptionem. qz tunc portio sue virtutis conuertetur ad viuificandum ⁊ regendum corpus. ergo post resurrectionem minꝰ clare deum videbit. ⁊ ex consequẽti minus erit beata. Item intellectus intelligendo organo corporali nõ indiget. ergo per corporis resumptionem õum clarius ñ cognoscet. ⁊ ex consequenti nõ erit beatior. Item anima christi per sui separationẽ a cõpore. nec fuit facta minus beata. nec per resumptionem beatior. ergo a simili ita est de aliis animab⁹ beatis. Item ꝙdiu voluntas perficitur charitate non complente totam eius capacitatem naturalem possibilis est ad eius priuationem: quod probo per simile ꝙdiu materia est sub forma non cõp. ete absolute totam eius capacitatem naturalem possibilis est ad eius priuationem. ⁊ cuz est sub forma totam eius capacitatem complente illa priuari non potest vt patet in materia celi sed voluntas nulli⁹ anime beate possibilis est ad priuationem charitatis. quia aliter esset possibilis ad priuationem beatitudinis. quod improbat Augustinus. 5o. de tri. c. octauo ergo tota capacitas naturalis cuiuslibet anime beate absolute impleta est beatitudine: ⁊ sic earum beatitudo non poterit post iudicium augeri saltem intensiue. Item si essent possibiles ad beatitudiez itẽsiorẽ per bonos actus quos facũt ꝑficerent l se dispõerent ad pfectũ ñ. n. posset dici qđ ad hoc ipedirent: qz st extra statũ merendi qiõ ex statum merendi quia ꝓficere non possunt g̃ cũ nec

proficiant.nec ad perfectum disponant sed p suos bonos actus beatitudo eorum non potest intrēdi.

Contra pfectior est vtus in toto ꝙ in oibus suis ptibus sepatis. vt.n. dr. i 7°. ppōne de cāis. virtus vnita fortior est ꝙ dispsa. ceteris pibus. qō ēt doceet erperientia. sz q̄lz pars dū actu est in toto pticipat pfectionē toti⁹. nō tm illaz que ē de eo rōe ptiū sz etiā illud augmētū vtutis qō est in eo per ptiū vnionē cū. ꝙ aia p⁹ carnis resūptionē hītura sit totā vtutem quā hz sepata. ⁊ ptē illi⁹ augmēti vtutis qō ēt in coniuncto p vnionē ptiū segtur qō per corpuz resūptionē aie erūt pfectionis vtutis ꝙ mō. ad qō segturꝙ deuz pfectius videbūt ⁊ pfectius fruent eo ꝙ mō. Item Aug. ix°. sup ge. vsus finē dicit aiaz a cōpore sepatā nō sic posse videre icōmutabilē sbaz vt sci angeli vident sine alia latentiore cā. siue iō q̄ in est ei quidā nālis appetit⁹ corpus admistrandi quo appetitu retardat quodāmōne tota intētiōe pgat i illud s. muz celū ꝙdiu nō sbe corp⁹ cui⁹ administratiōne appetitus ille quiescat. Itē glo. sup illō apoc. 6°. vidi subtus altare aias interfector. dicit ꝙ aie scōr ideo dīr subtus altare. q̄ mō sunt i minori dignitate ꝙ sint future. q̄ nōduz nisi vnā stolaz acceperunt. Item nulla aia per corpis resūptionē erit minoris vtutis intelligendo ⁊ volendo ꝙ. mō. al'. n. resumptio corpis eēt in p̄iudiciū aiaꝝ qō falsum est. nulla etiā remanebit equalis vtutis illi vtuti ꝙ hz mō. q̄ cū corpora nō ordinēt ad refrectiōez nisi pp aiam intellectiuā. frustra eēt corpoꝝ resūptō qō falsum est. segt ꝙ quilz erit maioris vtutis i intelligendo ⁊ volendo deū ꝙ mō. quelz ꝙ dū clari⁹ vidēbit ⁊ fortius amabit quelz ꝙ erit amatior etiā intē siue. R° ꝙ btitudo hoium electoꝝ maior erit post iudiciū ꝙ ante extensiue. q̄ nō hīt mō nisi btitudinem aie. tunc aūt erūt bti ⁊ in aia ⁊ in corpore. btitudo ēt cuiusz aie erit maior extēsiue. q̄ nunc gaudet de bono ppio. tunc aūt gaudebit ⁊ de suo ⁊ de corporis bono. aliqui tm pbabiliter dicūt ꝙ nō erit maior intensiue. q̄ in resp̄sione corpis nō dabitur ei aliqō augmentuz hitus glie nec per illā resumptionem hēbit perfectius esse nāle. q̄ esse creatū vltra eēntiā nō vr iportare nisi solā relationem ad datorem essendi. aia aūt per corporis resūptionē nō erit perfectionis essentie sicut per sui sepationē a corpe fuit nihil dimutū de essentia sua. p resūptionē ēt corporis nō hēbit perfectiorē relationē ad datorē eēndi ꝙ antē. q̄ rem mutari p̄m relationē p̄supponit eam mutari p̄m aliqd absolutū: ꝫ doctrina phi. 5°. phi. sz si aia nō eēt hitura pfecti⁹ eē p corporis resūptionē vr ꝙ nō fit hitura perfectiorē vtutē ⁊ ex cōsequenti nec actū videndi pfectiorez. Sed ꝓ hanc opionē vr esse auctoritas Aug. i opponendo allata ad ptē scōaz. ⁊ magr. d. h⁹ di. c°. vlr. ꝙ āplior ēīt cognitio: vñ mihi vr dō ꝙ btitudo aie erit maior etiā intēsiue q̄ clarius deū videbit. vñ magr h⁹ di. c°. vltio pacto iudicio ampliorē glaz sue clarifatis de⁹ mōstrabit electis nō ꝙ aia fit receptura maiorē glie hitus. sed q̄ augebr perfectio sue nālis vtutis: ꝫto aūt perfectior est nālis aie vtus tanto cū equali adiutorio sup nāli clarius deū videt. ꝙ aūt pfectior futura fit per corpis resūptionē nālis aie vtus probo sic. ꝫto res hz perfectiorē eēndi modū tāto pfecti⁹ pōt habere sue vtutis opationē. sed aia btā per sui corpis resūptionē habebit perfectiorē mōz eēndi ꝫ mō. q̄ oīs pars hz perfectiorē modū essendi i toto ꝫ separata ab eo ceteris paribus. aia creata est vt hois, pars ⁊ ideo cū aia sepata a suo corpore iterum cōstituet hois eēntia perfectiorē hēbit nālez vtutē ꝫ mō. ¶Preterea nā recta non appetit nāl'r habere aliquid quo habito nō fierz perfectior secunduz modū essendi nec p̄m vtutem sed nā cuiusz anime beate est recta ⁊ quelz nāl'r appetit resūptionē corporis proprij. ꝙ per illā resumptionem quelz fierz pfectior secundum essendi modum vel scōm vtutem sed ad perfectior ēe essendi modū segt maior vtutis perfectio ⁊ maior vtutis perfectio presupponit pfectiorē essendi modū. pfectiorem ꝙ habebunt essendi modum ⁊ vtutē post resumptionem corporuz ꝫ ante. q̄ enim aia in corpore corruptibili in perfectiorem habeat suam operationem nālem ꝫ separata hoc est per accidens. s. rōne corruptibilitatis corporis qua est ei rebellis ⁊ eam aggrauat iuxta illud sap. 9°. corpus quod corrumpit aggrauat animam sed fīē dic̄ Augustinus. ix°. super genesis vsus finez cum anima hoc corpus iaz ñ aniale. sed p futuram commutationem spūale receperit perfcm̄ habebit nē sue modum obediens ⁊ iperans viuificata ⁊ viuificans tam ieffabili facilitate vt sit ei glorie quod fuit sarcie. Ad p^m i opp^m dō ꝙ aia p⁹ iudiciū ñ erit min⁹ vnita ad deū ꝫ mō. sed magis. q̄ ex hoc ꝙ corpus regz virtus eius nō dispergef sed augebit. ⁊ illud regimen ad dei gliam referet. Ad 2^m dō ꝙ aia per corporis resūptionē nō videbit deū clarius nō q̄ per organum operet: sed. q̄ per corporis resumptionis eēndi modum habebit. Ad 3^m dō ꝙ non est sīle dici de aia xp̄i ⁊ de alijs animab⁹. q̄ aia xp̄i suam actualem exīstiā habz in verbo ⁊ q̄ ñ fuit minus verbo vnita sepata a corpore ꝫ corpori cōiuncta. ideo hūit ita perfcm̄ actualitatis existēndi mōz a corpore separata sīē corpori cōiuncta. Ad 4^m dō ꝙ ꝫuis omnium voluntatū beatoꝝ nāles capacitates sint absolute īplete charitate lz illa ipletes sit per cōparationē ad earum dispōem: ñ tm possibiles sunt ad charitatis p̄uationē q̄ anima habēs charitatē illa p̄uari nō pōt nisi ipsamet se auertat a dō per voluntatem. sed nullus beatus se a deo auertere pōt. q̄ in deo vidēt perfcōes omniū bonoꝝ. nec in ipso aliqd apprehendunt sub rōne mali nec sb rōne defectus perfectionis alicui⁹ boni ⁊ fīē creatura rōalis vel intellectualis nihil pōt velle nisi apprehendat aliqd in ipso sub rōne alicuius boni nec illō pōt nō amare in quo quicqd apprehendit sub rōne alicuius boni apprehendit: nec valz simile de mā quam adducebas ad probationem maiorīs argumenti. materia enim prima se ipsam non transmutat de vna forma ad aliam. sed ab alio transmutaf sed nihil potest transmutare voluntatem habentē charitatem ad charitatis p̄uationem nisi ipa trāf muret semetipsam. Ad quintum cum dicit ꝙ si essent possibiles ad beatitudinem intensiorem per bonos actus quos facunt proficerent vel se disponerent ad perfectum ⁊ cetera. dico ꝙ verum esset si gloria beatorum esset educibilis de potentia aie per bonos actus sed ñ est. ita talis. n. hitus est i btis a deo per creationē. tota aūt perfectō p bonos act° educibilis de potentia aie ꝫdiu est a corpore separata est in qualibz anima beata in summo suo habit⁹ enim glorie illam totam possibilitatem reduc̄ ad

actū. ⁊ iō per bonos actus quos faciunt nō ītendit
eox bītudo. nec se ad talē intēsionē disponūt p⁹ cō
pox aūt resūptionē tota pfectio educibilis p actus
hois de potentia toti⁹ cōiuncti reducet ad cōpletū
actū in vtute glie. ⁊ iō bītu glie ñ augmētato aie per
fecti⁹ deuz videbūt: pp perfectiorē mōz eēndi quē
hēbūt vt declaratū ē in corpe qōis. Arg⁹ ad ptem
2^m cōcedenda sunt tñ ad itellectū auctoritatis Aug.
sciendū q aie sepate nō retardāt in aliquo a pfectio
ne visionis sue pp amorē suox corpuz p se. qz nō mi
nus amabunt corpa sua p⁹ refrectionez q̄ mō. sz qz
amatis corpibus carēt p quā carentia hūt ipfectuz
nāe sue modū quē hēbunt pfectū post resūptionem
corpum suox ⁊ hoc forte voluit notare Aug. p illud
verbū siue ex aliqua latentiore cā. Ad rōem autē
adductā p alia opinione in corpe questionis potest
dici q anima per corporis resum ūptiorez hēbit p
fcōrez relationē ad datorē eēndi q̄ mō. qz erit exñs
per actualitatē pfectiorē q̄ mō ſz. n. sniam phi. 7°.
metha. Illa duo ex qbus possibile est fieri p eēntiaz
vnū oz esse aliquo mō in potentia qō expsse dicit cō
mentator suus ibidē. Per ō ātur ex eis cōstituit vnū
qz possibilitates q̄ erant eis terminātē ad vnā per
fectā actualitatē cōpositi p quā quelz pars pfectius
exit q̄ per se. terminatio aūt possibilitatis ptiet ad
vnā actualitatē totius est caz aliq̄lis mutatio ſz ali
quid absolutū in q̄^m p hoc efficiunt exñtes p actua
litatez cōpositi que est res absoluta p quā nō existe
bant añ. Vel aliter pōt dici ⁊ clarius. q esse aie rōal
nō tñ addit vltra eius eēntiā relationē ad datorez
essendi: ſz ēt ad ꝓpositū qō ex ipsa a ⁊ corpe cōstituit
sed q̄diu est sepata illa relatio est i ea aptitudine. ſz
post corpis resūptionē erit in ea i actu. pfect⁹ est ātem
referri ad totū in actu q̄ in aptitudie tñ. hui⁹
aūt relationis actualitas cābitur in ea per sui ꝓiun
ctionē cū corpore q̄ nō erit relatio. sed quedā actio
vnientis ⁊ q̄dam passio vnibiliū. Pōt ēt aliter di
ci q sicut nō est idē nā ⁊ modus nāe sic nō est idem
esse ⁊ mod⁹ eēndi. ⁊ q sicut aīa p corpis resūptionē
nō est hitura pfectiorez nām q̄ hēat mō. ⁊ tñ est hi
tura perfectiorē nāe sue modū. vt ꝑz per auctoritā
tē Augi allegatā in corpe qōis: sic ō clare per corpis
resumptionē ñ sit hitura pfect⁹ nāle eē vt dīt mul
ti. tñ qz p resūptionē corpis hēbit sui nālis esse pfcō
rem modū: ⁊ ex ꝓñ. i perfcōrez vtutem seu virtutis
mōz. hec. n. nō tñ ꝓsequēter ad perfecti⁹ esse ſz etiā
ad pprfcōrem essendi mōz. q̄to. n. pfectio⁹ est nāl
aie virtus tanto cū eq̄li hītu glie deū clarius vidēt
aie q̄ per corpoz resumptionē deum videbūt clari
us q̄ mō dum sunt a suis corporibus sepate.

o Tquo queritur vtrum bītudo ab oī
bus beatis eq̄liter participet.

Et videt q sic. Math. 20. dī q oēs accepe
runt singulos denarios. sed p denariū significatur
aliqd qō oēs beati cōiter hñt. Item. 1. Jo. 3°. vide
mus eū sicuti est. sed res nō pōt videri clarius q̄ si
cuti est. q oēs beati equaliter clare deuz vidēt. ⁊ ex
ꝓñti oēs eq̄lr sunt bti. Item Aug. li. 83^m. qōnuz. q.
32°. dicit eandē rem nō posse aliū alio plus intellige
re. q vnus beat⁹ nō pōt deum pl⁹ videre q̄ alius. ⁊
ex ꝓñti nec beatior eē. Itē bītudo est vltimum qō
hō pōt ꝓsequi: sed vltra vltiuz nihil est. q beatitudo
vnius nō pot esse maior beatitudinis alterius. Cō
tra. 1. coñ. 15. stella differt in claritate. sic ⁊ refrectio
mortuox. Itē premiū dz rñdere merito. ſz nos oēs
beati equaliter meruerūt. q non oēs equaliter bea
ti sunt. Item beatitudo post iudiciū cōplete pficiet
cuiuslibet beati appetitū tā deliberatiuū q̄ nālē. ſz
in capacitate naturali est nālis appetitus ad cōple
mentū totius pfectionis cuiu⁹ capax est absolute q
tota capacitas cuiusl̄z implebit: sed capacitates il
le nō in oībus beatis sunt equales. q nec oēs equali
ter beati sunt. R⁹ q in bītudie ē cōsiderare bītu
dinis obīt. s. bonū increatū qō vnū ⁊ idē exns ab oī
bus ptcipat. ⁊ ipam dispōtionē. beatox p quā illō
bonuz clare videndo ⁊ pfecte diligendo ipm ptici
pant ex parte obi pticipati nō est vnus alio beatior
qz idē est obīt qō oēs pticipāt. ſz ex pte dispōis btō
rū est vn⁹ beatior alio in q̄^m vn⁹ videt alio clarī⁹ ō
um ⁊ diligit perfecti⁹. qui. n. equalez hītes vtutez
nature hīt inequalē hitum glē vel equalem hītes
habituz glē habent inequalem vtutem nature ine
qualiter deū vident. ⁊ ex ꝓñti ineq̄lr beati sunt pp ī
equalē ex pte btox dispositionem. vñ glo. sup illud
Jo. 14. In domo pris mei mansiones multe sūt dicit
idest diuersa pmia meritox. Ad p^m in opp^m dō q
ideo oēs dīt accepisse singulos denarios: qz idem
est bonū qō oēs beati pticipant. q̄uis ipm ptipent
mō differenti ex pte pticipātiū. Ad 2^m dō q q̄uis
q̄lz beat⁹ videat deū sicuti est. ex hoc tñ nō sequitur
q visio vnius nō sit intēsior q̄ visio alterius. Ad
3^m dō q illa terminatio plus pōt ipoztare mōz ex p
te rei intellecte. ⁊ sic vera est ꝓpō. q. n. intelligit rē
hīe per alium modū q̄ hēt. nō intelligit sed errat. ⁊
sic intelligit Augu. vt ꝑz p līaz antecedentē. si aūt di
cat mōz ex pte intelligentis. sic ille qui hēt clariorē
⁊ virtuosiorē intellectū pōt eandē rez magis intelli
gere q̄ alius. Ad 4^m dō q bītudo dī vltimuz oī
um desiderabiliū in q̄^m ēminat totalr appetitum.
q dico q beatitudo cuiusl̄z boni totalr termiat suuz
appetitum ita q̄ vltra hoc nihil desiderat vel pōt
dici q beatitudo dī vltimū desiderabiliū sic homo
nobilissimum omnium animalium ⁊ tamen int ho
mines vno est alio nobilior. q̄uis autem argumē.
ta ad partem aliam grā principalis conclusionis p
cedenda sint. tamen quia vltimum apparent vi
dē concludere q nālis capacitas cuiusl̄z beati ab
solute impleta est quod falsum est q̄uis impleta sit
per comparationem ad dispositionem quam bea
tus in vita habuit. Jo. soluendum est ⁊ dicēdum q
minor est falsa. si accipiat nālis appetitus p⁹ aliq°
motu nālis inclinationis. nālis enim capacitas cu
iusl̄z beati impleta est per comparationem ad suaz
dispōnem vt dcm̄ est. ⁊ ideo cum sit plene subiecta
voluntati beati ad plus habendum non inclinat.
si tamen extenderet nomen nālis appetitus ad nā
lem possibilitatem secundum quem modum dic.
phūs q mā appetit formam. sic minor vera est. sed
sic maior non essz vera. quia multi ſt beati quoz
um nālis capacitas absolute considerata posset recipe
re maiorem habitum luminis glie q̄ habeant ⁊ de
us de potestarate absoluta maiorem posſz dare.

Articulus tertius.

c Onsequenter q̄rit ō. 3° p̄ncipali.
Et circa ꝫ q̄rūt. 8°

ꝑ° vt^m in beata visione intellect⁹ sit passiu⁹ tm̃ 2° vtz lumen intellectus agentis regratur ad illaz visionẽ. 3° vt^m visio creaturaꝝ in deo sit ptinens ad btitudinis essentiã. 4° vtz in btã fruitione voluntas sit tm̃ passiua. 5° vt^m in voluntate btã sit idem realiter fruitio ⁊ gaudiũ. 6° vt^m gaudiũ sit de btitudinis essentia. 7° vt^m tentio dos sit alia a visione ⁊ fruitione. 8° vtrum i oibus btis sint dotes. Utruz añt deus possit videri per sola nãlia ⁊ vtrum i hac vita: determinatũ est in arti. precedẽti. Hec etiam qõ vtz deus ab intellectu beato videaꝯ per spẽz ⁊ multe alie qões de visione dei determinate sunt libro tertio di. 14. ⁊ ideo hic easdẽ repetere superfluum videretur.

Primo oñdo

ꝙ i visione beata intellect⁹ sit passiuus. tm̃ nulla res est cã efficiens sui finis. qr causa efficiens est nobilior suo effectu. ⁊ finis nobilior his que sunt ad finẽ. sed intellectus hñtuati lumine glie finis est visio dei. g̃ intellectus p lumẽ glie non est illius visionis cã efficiens. g̃ respectu ei⁹ est tm̃ mõ patiens Jtẽ sicu. se habet videre ad itellectũ ita videri ad dinam essentiã visam. sed dina essentia in hoc vr̃ nihil patitur. g̃ intellectus i videndo ipsam nihil agit. g̃ in videndo est passiuus tm̃. Jtez nobilissimus actus ẽ a nobilissimo agente. sz visio ðe est nobilissim⁹ act⁹. g̃ est a nobilissimo agẽte. sz sũmũ intelligibile est nobilissimũ agẽs. g̃ illa visio creatur a sũmo intelligibili ⁊ nõ ab intellectu videnti ⁊ si sic respectu illius est passiuus tm̃. Jtez respectu b⁹ quod conuenit alie in^m est possibilis tm̃ alia est passiua tm̃. sed quocũqz intelligere cõuenit anime rõne itellectus possibilis tantũ qr intellectus agens nõ intelligit. g̃ alia in videndo sũmum intelligibile est patiens tm̃. Contra nobilius est agere ꝫ pati sed ipsa visio dei est nobilissimũ ꝫ quod sit intellectu. g̃ est eius actio nõ passio. Jtez si intellectus beatus in videndo deũ esset tm̃ passiuus nõ requireretur in eo ad illam visionem nisi lumẽ quo supnãliter eleuatur ⁊ ipsius intelligibil pria. quia dispositio patiẽtis ⁊ pfectio agẽtis cũ patiẽte sufficiũt ad cãndũ actionẽ. sed vltra lumẽ predcm̃ requiritur in itellectu spẽs determinãs intellectũ ad intelgibile ꝑm ꝙ vr̃ velle Aug. li°. 9°. de tri. c°. ii. g̃ intellect⁹ respectu visionis illius nõ est tm̃mõ passiuus. Jtẽ dicere ⁊ iudicare est agere: sed intellect⁹ videdo dinam eẽntiã dicit ipsaz esse sumã veritatẽ. ⁊ iudicat hoc dcm̃ esse verũ. g̃ in videndo dinam eẽntiam ñ tm̃ est passiuus: sz ẽt est actiuus. Ad istaz qõez dñt quidã ꝙ intellectus qñz de intelligibili ipotẽtia facẽ intelligibile in actu cũ in se ipo facit mediãte fantasmare spẽm intelligibilẽ qdditatis rei sensibilis. intellect⁹ ẽt ipaz qdditatẽ simplici apꝓhensiõe intelligit simplices ẽt apꝓhensiões cõponit ⁊ diuidit ꝑm phũm: 3° de aia. respectu ꝑmi ⁊ tertij intellect⁹ est actiu⁹ ⁊ passiuus diuersis respectib⁹. in^m. n. facspetiem itelligibilẽ mõ pdcõ ẽ actiu⁹: eã eiz facit p suũ actũ. in^m aũt fit in se ipso est passiu⁹: eã. n. recipit p suuz passiuum: sili in^m cõponit ⁊ diuidit ẽ actiuus. in^m aũt illa cõpositio ⁊ diuisio fit in ipso est passiuus. sed respectu simplicis apꝓhensiõis ẽ passiuus tm̃. sic. n. ipsa intellectio fit a qdditate p se vl mediãte sua spẽie in ipso intellectu sũ rõe qua possibilis ẽ cũ g̃ intellectus beati visio sit apprehensio simplex respectu illius intellect⁹ ẽ passiuus tm̃. ⁊ cã satur illa visio ab obiecto qõ est sũmũ intelligibile. in ipso intellectu dispositio ad eã susceptionem per lumen glie. Alij dicunt ꝙ intellect⁹ i videndo deũ aliquo mõ est actiuus ꝫ uis in videndo plus patiatur ꝫ agat. ipsa. n. visio in intellectu in^m est possibilis: causatur nõ tantũ per actiuũ intellect⁹ ⁊ lumẽ hñs rõem spẽi ⁊ in determinando: sed pncipali⁹ causatur ab obiecto ita ꝙ cã efficiens eius cõplectitur actum intellect⁹ ⁊ lumen glie ⁊ speciem determinãtem siue differat taliter a lumine glie siue nõ. ⁊ ipaz diuinam essentiã nõ tm̃ in^m opaꝯ fit opaꝯ in oi actione: sed ẽt in^m opatur eo mõ quo obiectum agit in passiuam potentiã. ⁊ ꝫ uis ista quattuor concurrant ad cãm effectiuã visionis illius: ex hoc tñ sequitur ꝙ sit cõpositio: sed vtuosior ⁊ longe plus opatur sibi presentia diuine eẽntie ꝫ alia tria sil. illa g̃ motione q̃ est visio aliquo mõ mouet se intellectus per suuz actiuũ ⁊ eam patitur per suũ passiuũ. ꝫ uis totus intellectus sit mouens ⁊ mot⁹ q vult tenerẽ p mã opinionẽ, pbabilis est ⁊ ad sustinendũ facilis pt dicere ad ꝑmũ qõ est ꝺ eaz ꝙ maior eius nõ est vera vnlr. nobilius. n. est pati passionẽ nobilẽ q̃ ẽ salus ⁊ perfectio patiẽtis ꝫ agere aliquã actionẽ pue dignitatis. ipsa. n. visio dei salus ⁊ vltia perfectio intellect⁹ cã patientis. ⁊ est tante dignitatis ꝙ respectu eius intellectus nõ posset esse agens. ẽ. n. finis ei⁹ vltimus. Ad ꝫ oð ꝙ ꝑm illam opinionem non requireretur aliqua spẽs nisi voces spẽm lumen glie qõ intellectũ deo assimilat. ⁊ dð ꝙ Aug. i auctorita te allata similitudinẽ dei accepit. p ipsa visiõe q̃ expssius itellectũ assimilat deo ꝫ hit⁹ glie: illam. n. similitudinẽ ibidẽ statiz vocat vbum ⁊ notitiã vt añt oñs est li°. vbũ nõ tm̃ accipit. p similitudine p quã intellectus itelligit nec. p qdditate distincte intellecta. sz ꝑncipalius intelligitur p⁹ intellectione formata. vnde in sermone de natiuitate Joãnis baptiste dicitur ꝙ verbum est ipsa cogitatio. Vel potest dici ꝙ auctoritas sancti Augustini allegata intelligẽda est de cognitione dei in via. Ad tertium dð ꝙ dicere proprie loquendo est producere verbum. ⁊ ideo quia beatus intellectus intelligit diuinam essentiam esse summam veritatem prius ordine nature ꝫ verbum producat. ideo hoc intelligit non per hoc quod dicit. nõ video tamen posse ꝫ intellectus sit p predictam passionem est reductus in actum nõ posit verbum aliquod producere quo dicat illud qõ prius ordine nature perfecte videt ꝫ producat vbum. Qui vult tenere secundam opinionem que multum est rationabilis potest dicere ad primum in oppositum ꝙ ꝫ uis intellect⁹ non posset esse causa sui finis: tamen ad hoc potest cooperari. ꝫ uis principalius sit a summo intelligibili vt ostensum est. Ad secundum dicendum ꝙ m. nor est falsa. quia vt ostensum est intellectus qui quo modo operatur ad illam visionem ita ꝙ respectu eius non ẽ pure passiuus. Ad tertium dicendum ꝙ illa visio cum sit creatura non est nobilissimus actus simpliciter. nec etiam iter act⁹ creatos qr act⁹ fruitõis nobilior ẽ: tm̃ est nobilissimus actus itellect⁹ creati. ⁊ ẽ aliq° mõ ab ipso i^m e nobilissime dispoſit⁹. pncipali⁹ tm̃ ẽ ab obiecto quod ẽ intelligibile summũ

Ad 4^m dð ꝙ prope loquẽdo nec possibile ipiusi

tellectus intelligit. nec etiã actũ eius intelligit. sed ipe intellectus intelligit a quo est intellectio p suũ actum. ⁊ in quo est per suuz passiuũ. ita q ad ipam intellectionẽ causandã in ipo intellectu concurrit eius actiuũ ⁊ passiuũ. Exẽplũ. leue per suaz formã mouz se cũ adiutorio influentie loci per suaz essentiam mouetur. nec dico q forma moueat materiã per se. sed totũ leue ẽ qđ mouet. ⁊ quod mouet. q̃uis per aliud ⁊ aliud.

s Ecũdo queritur vtrũ lumen intellectus agẽtis requirat ad illam visionez. Et vi q nõ intellectus agens non requirit actũ intelligendi. nisi ad hoc vt faciat de intelligibili impotẽtia intelligibile in actu. sed diuina eẽntia intelligibilis est actu q̃ ad ipam intelligẽdã non requirit lumen intellectus agentis. Item lumen solis ⁊ stellaz nõ occurrunt simul ad eundez actũ videndi corporalr pp impoz portionẽ luminũ illoz. cũ q̃ lumen glorie non min⁹ excedat nãle lumen intellectus agentis q̃z lumen solis lumen stellaz. videt q non possit cõcurrere ad eundẽ actũ videndi intellectualr. Itẽ ad actũ supernãlez agendũ non põt simul cõcurrere virtꝰ nãlis cum supernaturali. quod pz in creatione aie intellectiue ⁊ in infusione gr̃e. sed videre deuz est actio supnaturalis. ⁊ lumen glie est supernaturalis virtus. q̃ lumen intellectus agentis qõ est virtus naturalis nõ põt simul cõcurrere cum lue glie ad videndum deum. Contra inconueniens est q ꝑpetuo ⁊ respectu nobilissimi obiecti potẽtia nobilioz remaneat ociosa. ⁊ minus nobilis sit officiosa sed potẽtia nobilioz est intellectus agens q̃z possibilis. cũ ergo intellectus possibilis requirat ad hõ q aia videat deũ ad hoc etiã requirit lumen intellectus agentis. Item glorie non est sine lumie nature. q̃ nec eius actio. sepatur ab eius actiõe. Rñ deo q siue in uidendo deũ intellectus sit pure passiuus: siue aliquo mõ actiuus ad illã tamen visionẽ requirit lumen intellectus agentis cũ lumine glie glia. n. est secũdaria ⁊ vltiata nature perfectio. vñ lumen glie est perfectiuũ luis naturalis intellectus agentis. qđ aũt duarũ formarũ vna est alterius pfectiua ad illum eundẽ actũ ad quẽ ordinatur pficiens ordinatur perfecta. q̃uis ille actus pncipaliuz respiciat totũ compositũ rõe illius que pficit q̃z ratione illius que perficitur. cum ergo lumen glorie ordinetur ad visionem beatam. ad illaz eandẽ ordinat lumen intellectus agentis. sed lumen glorie ad illam ordinat pncipalr. ⁊ lumen intellectus agentis quasi dispositiue. vñ si intellectus est pure passiuus respectu illius visionis p vtrũq̃z simul lumen est sufficienter dispositiuz ad faciendũ ab obiecto illam perfectiuã passionẽ que ẽ visio. si ãt aliq⁹ mõ est actiuus vtroq̃z lumine iuuat ad suaz actionẽ. vñ hñs fortius lumen intellectus agentis cum equali hitu luis glie intensius deum videt q̃z hñs lumen intellectus agentis debilius. natural enim virtus fortioz per equale adiutoriũ supnaturale efficaci⁹ põt in actũ supnaturalẽ. sic videmus q si supernãlr darent penne hõi leuiori ⁊ ponderosiori efficaci⁹ volaret leuioz ex sua naturali virtute q̃z põderosioz. q̃uis posse volare excedat vtrũq̃z nãz Ad ꝑm in oppm dõ q maior est falsa vt pz ex predictis. Ad ⁊m dõ q nõ est sile. q nõ sic se hẽt lumẽ corporale ad oculũ corporalẽ sicut lumẽ intellectuale ad intellectũ. q̃ oculus corpalis ita põt affici seu transmutari a forti lumine quod nõ põt imutari a debili. non sic aũt põt dici de intellectu. vñ ph⁹. 3. de aia sensus non põt sentire ex valde sensibili. sed intellectus cũ intelligat aliquid valde intelligibile nõ minus infima. sed etiã magis. sensitiuũ. n. nõ sine corpore est. hic aũt sepatus est. i. corporeo orgno non vtẽs. Ad ʒm dõ q maior vera ẽ ỗ actu supnaturali qui nõ põt esse nisi ab infinita potentia cuiusmodi est creare. nõ aũt est verũ de actu supnaturali q est a deo. ita q ad ipm requirit supnaturalr virtus finita. talis aũt actus est dei visio. ad hoc. enim requiritur in intellectu creato lumen glorie qđ est virtus supernaturalis. ⁊ tamen finita.

t Ertio queritur vtrũ visio creaturaruz in deo sit pertinens ad btitudis eẽntiã. Et vi q sic. q̃ vt oñsum est li. 3°. di. 14°. eadẽ ẽ visio qua intellectus beatus videt diuinam eẽntiam ⁊ creaturas in ea. cũ ergo visio diuine eẽntie sit beatitudinis essentia visio creaturarum in ea est de beatitudinis eẽntia. Itẽ de btitudinis eẽntia ẽ scire se beatũ esse. sed scire se beatuz esse. est scire creaturas. q̃ ipse beatus est creatura. ⁊ sua visio est creatura. q̃ visio aliquaz creaturũ est de btitudinis eẽntia. Contra Aug. 5°. li. cõfes. quasi inter principiũ ⁊ mediũ loquẽs ad deũ dicit. Infelix hõ qui scit illa oia. te aũt nescit. btus aũt qui te scit. ẽt si illa nesciat. q vero ⁊ te. ⁊ illa nouit nõ pp illa beatior. sed pp te solũ beatus ẽ. Itez illud soluz est de btitudis eẽntia qđ requirit ad perfectã cõiunctionẽ aie cũ deo. sed p visionẽ diuine essentie ⁊ eius fruitionẽ eẽt aia perfecte cõiuncta deo etiam si nullã in eo videret creaturã. q̃ visio creaturaz in deo non est de btitudis eẽntia. Rñdeo eẽntia beatitudinis aie cõsistit in perfecta sua coniunctione cũ deo. vñ qcqd ẽ de rõe illi⁹ est de eẽntia btitudinis. ⁊ quod est extra rõem illius cõiũctiõis nõ est de btitudis eẽntia. q̃uis aũt visio creaturarũ in deo sit de rõe illi⁹ cõiũctionis inq̃tũ illa eadẽ visione nr̃ diuina eẽntia. nõ tñ ẽ de rõe cõiunctiõis inq̃tũ ẽ respectu creaturaz in deo. nõ. n. iõ quia illa visio ẽ respcũ creaturaz ẽ perfecta. sed q̃ perfecta ẽ ideo est etiã respectu creaturaz ita q̃ pus ordine nature videt intellectus beatus diuinaz eẽntiam perfecte q̃z creaturas in ea. respectus q̃ visionis illius ad creaturas repzesentatas in deo est exrõem perfecte coniunctionis aie cum deo et aliqd creatuz ex illa. Alij aũt nõ iprobanter dicũt q videre in deo se ipm ⁊ suaz visionẽ est de beatitudis essentia. q̃uis nõ sic posset dici de visione aliarum creaturaz in deo pfectius. n. vnic intellect⁹ deo vl getatur in ipo videndo ipz. ⁊ videndo se videre. ipz q̃z si nõ videret se videre. pm. n. actũ sine so ipossibile ẽ esse ita pfectũ sicut cũ so. nec pm actũ sine so posset sequi tã pfecta fruitio sicut cũ secũdo. Qui vult tenere pmã opinionẽ põt dicere q ad pmum in oppm pz solutio ex iaz dictis. Ad ⁊m q maior ẽ falsa. scire cui se eẽ beatũ psupponit ordine nature se esse beatũ. q̃uis. n. nõ cognoscatur res perfecte nisi cognoscens cognoscat se cognoscere illam. sicut nihil diligitur perfecte nisi diligens diligat se diligere illud. tamen reflectio intellectus super actum suum non est de rõe perfectionis pmi act⁹

sed ex perfectione primi actus. causatur tñ intellectus beatus. cuius visionem qua diuinam eentiaz videt videat in ppio gñe alia visiõe. tñ se & illã visionẽ videt in dina eentia eadẽ visione in numero qua videt diaz eentiam. Qui vult tenere scdaz opiones põt dicere ad pm ad haz ptem q illõ vbuz Aug. intelligendũ est de alijs creaturis a vidente & ab ilã visione. Ad 2m dõ q minor est falsa loquendo õ creatura que est ipse videns & de ista visione. quia aliter nõ quietaretur perfecte in deo.

q Warto querit vtm in btã visione voluntas sit tñ passiua. Et vr q sic. Anselꝰ. de cãu diaboli stati post medium. Quicqd se mouz ad volendũ pꝰ vult se ita mouere sz fmꝰ motus voluntatis est respectu finis. g ipossibile est q voluntas se moueat illo motu. qz nõ pcessit motꝰ voluntatis qº vellz se sic mouere. sz motꝰ fruitõis ẽ respectu finis. g volnutas i fruendo ñ mouet se. sz tñ ẽ mota. Itẽ ipossibile ẽ idẽ hz idez & ẽt respectu eiusdẽ sil ee mouẽs & motũ. qz fm phũz. 3º. phi. mouens mouz icm est in actu. motu mouet icm ẽ in potẽtia: sz ipossibile ẽ idẽ fm idez & respectu eꝰ dez sil esse in actu & i potẽtia cũ g sit simpler ipossibile ẽ q ipsa respectu eiusdẽ obi sil sit mouens & mota sz certũ est q in fruendo mouet: g ipossibile est q in fruendo moueat se in fruẽdo g ẽ passiua tñ. Item fruitio ẽ finis vltius vite hũane. vt. n. superi oñs ũ est visio ordinat ad fruitionẽ sed ipossibile est alicm rem eẽ cãz sui finis vlti qz alias eẽt affectus nobilior sua cã. g voluntas in fruẽdo nõ mouet se. sz tantũ mõ est passiua. Cõtra Aug. li. i. de doctria xpiana nõ mlt ũ pꝰ principiũ. Frui ẽ amore ĩherere alicui rei pp se ipam. sed voluntas in amãdo deũ pp se i via mouet se alt in amãdo ipuz ñ merek. g videk q si fruendo deo fruitõe vie mouet se q etiã fruẽdo eo fruitione prie moueat se. Itẽ phũs. 3º. ethi. cº. 2º. dic q violentũ simplr est cꝰ pncipiũ est eꝛ i quo nihil cõfert opans vel patiẽs. g si voluntas i fruendo õ nihil cooparek. sed tñmõ paterek illa fruitio esz violenta quod falsũ est. Rº q in btã fruitione voluntas nõ est tñ passiua. nec tñ actiua. magis tñ passiua est cm actiua nõ. n. tñ est passiua cũ nã voluntatis sit mouere se & alia que sunt in aia dicente Ansel. 3º. li. de cõcordia pscien. 7. li. ar. versus finẽ q volũtas ẽ instrm se ipz mouens: Et phũs velle vr. i. de aia q velle est motus ab aia erpik ẽt hõ q per amorẽ est q dam conatꝰ in aia ad rẽ amatã. pp qõ dicit. Ber. õ precepto & dispen. versus finez q nõ est presentior vbi aiat cm vbi amat. f. cm ad conatũ nec est tñ actiua. qz incm est actus fruitionis in se ipa est passiua. sicut actiua ẽ icm est ab ea. ipossibile. n. ẽ q actꝰ realiter differens a potentia sit in ea nisi respectu eius, aliquo modo sit passiua. recipe. n. ẽ quoddam pati. magis passiua tñ est cm actiua in btã fruitione. qz ipsa fruitio nõ elicik a voluntate hitu charitatis perfecta tñ. sz ẽt ĩediate ab obõ qõ est sũma bonitas. ita q voluntas charitate pfecta & ipm obiñ sil illã fruitionẽ efficiunt in voluntate: ita tñ q plꝰ ẽ ab obõ cm a voluntate qz obiñ est respectu eiꝰ pncipalius agens. cuius ẽt voluntas per charitatẽ se ordinat ad fruendũ deo fruitiõe vie. tñ se nõ determinat ad fruendũ deo fruitiõe prie. ĩmo ad hoc determinak. a deo q talẽ dedit sibi nãm vt nõ possit illõ bonũ nõ diligere. in quo videt aia esse supminẽtem perfectionẽ cuiuscũqz boni quod põt cogitare nec ab illo bono resilire qõ apphendi nõ põt sub aliqua rõne mali. Ad pm in oppm dõ q illud vbum Ansel. ad hoc vt habeat vitatem intelligi dz de actu voluntatis. Ad quẽ voluntas determinat se. cuius, aũt beata fruitio aliquo mõ eliciatur a voluntate. f. eo mõ quo dcm est añ. tñ ad illã nõ determiat se. sicut nec leue se determinat ad motũ sursũ. & tñ exequit eũ cum adiutorio influentie loci. & ptrea motus pmus voluntatis cuius sit respectu finis in gñali. btã tñ fruitio nõ est pmꝰ voluntatis motꝰ. qz ipm precessit nãlis motus voluntatis respectu finis in gñali. Ad 2m dõ q argm deficit in duobus. pmo qz voluntas fm idez nõ est mouens & mota. ꝓposita. n. ẽ ex actuali & possibili sicut eẽntia in qua radicatur a qua nõ differunt nisi fm rationez & relationẽ: & tota mouet se rõe sui actui. & tota mouet rõne sui possibilis. vnũ. n. totũ cõpossituz patitur. & tñ nõ nisi rõe materie sicut. n. dicit Aluic. 2º. li º. meta. sue. cº. 2º. Illud p quod res hẽt potentiã est mã eius. totũ aũt pati ñ põt nisi incm ẽ aliquo mõ in potentia nec tñ dicimꝰ q sola materia patiat. sz totũ ꝓpositum rõe eius sil totũ cõpositũ agit. & tñ nõ nisi rõne forme. qz sicut dicit. Aluic. vbi prius. Illud per qõ hz res effectũ est forma eius. totũ aũt non agit nisi incm ẽ in actu. nec tñ dicimꝰ q sola forma agat. sed totum cõposituz rõe eius. vnde fm phũz. 1º. de aia melius dicitur q hõ intelligat p aiam cm q aia intelligat. f. dũ est corpori coniuncta actu. cõposituz g ex nã possibili. & actuali in se hẽt talia duo. cuius nõ actu distincta p quoz vnũ põt esse per se mouens. & per aliud per se motum. Preterea idẽ fm idẽ respectu eiꝰ dem põt esse simul in actu & in potentia. sed nõ eodem mõ. vnde põt res aliqd hãe potestatiue. & esse in potẽtia ad habendũ illõ formaliter. vñ si sol eẽt aliquid calefactibile & posset suos radios sup se reflectere simul respectu eiusdẽ caliditatis esset i actu & in potentia. qz caliditatem quã haberet in se ipso potestatiue posset facere esse in se ipso formaliter. Ad 3m pz solutio per idem qõ dcm est i qõe. q illa fruitio pncipalius est ab obiecto cm a voluntate.

q Wnto queritur vtm in voluntate beata sit idem reali fruitio & gaudium. Et vr q sic btã fruitio. est qes voluntatis in sũmo bono clare viso & eꝰ. sed gaudiuz beatoz est quies voluntatis in ipso sũmo bono. g idẽ est fruitio & gaudiũ. Itẽ gaudium aut est amor aut est passio. nõ passio. qz passiones nõ sunt nisi i appetitu sensitiuo. illud aũt gaudiũ est in voluntate. g est amor: sed ille amor quo beati deum amãt est fruitõ qz ipm amãt pp se. g idem ẽ gaudiuz beatoz & eoz fruitio. Contra sicut se hz passio amoris in appetitu sensitiuo ad passionẽ delectiõis. ita se hz in voluntate amor boni ptis ad gaudiũ. sed in appetitu sensitiuo nõ est idez amor & delectatio ĩmo delectatio causatur ex ptia boni amati. g a simili in volũtate nõ est idem gaudiũ & amor: sed beata fruitio ẽ perfectus amor dei pp seipsum. g nõ est idem beata fruitio & gaudiuz beatoz. Rº q beata fruitio & gaudium btõrum nõ sunt realiter idẽ. illa enim fruitio est summo bono clare viso perfecto amore inherere pp seipsũ. amor aũt gaudiũ nõ est. causat eiz gaudiũ ex amati boni ptia. vñ gaudiuz beatorum est aliqua spãlis passio in voluntate cãta ex pfecto

amore sumi boni per clarã visionẽ ⁊ pfectã dilectionem vniti aie seu sibi pñtis. vñ ꝓpie loquendo de fruitione dico q̃ beata fruitio differt a gaudio btõrum sicut ab effectu differt causa. vel ꝯm dicentes q̃ fruitio btõr simul cõphendit ipsam dilectionez ⁊ gaudiũ oportet dicere q̃ fruitio ⁊ gaudiũ differt sicut pars ⁊ totũ. ⁊ hoc pbabile mihi vi. ꝙuis vt iaz dictum est gaudiũ differat a dilectione vt effectus a sua causa vel a parte sue cause. qz nõ est acqescendũ dicentib⁹ q̃ gaudiũ nihil aliud est ꝙ dilectio boni pñtis hoc. n. ip⁹ obatũ est li. 3°. vñ cũ Aug. dicit. 14°. li. de ci. c°. 7°. Amore boni habiti esse letitiaz nõ ẽ pdicatio p essentiã: sed p cãz. qõ pz qz ibidẽ stati dicit q̃ amor fugiens qõ ei aduersat timor est. idez si acciderit tristitia est. ⁊ tñ certũ est q̃ amor necẽ timor nec tristitia. sed eor causa. Ad p^m in opp^m dõ q̃ quies volũtatis in sũmo bono duplex põt eẽ. vno mõ nõ tñ patiendo. sed aliquo modo agendo. ⁊ sic voluntas fruendo qescit in sũmo bono. Alio modo pure patiẽdo ⁊ sic gaudiũ est qes in sũmo bono. qz illud gaudiũ ẽ spũalis passio volũtas ex pñtia summi boni causata. illud. ergo gaudiũ nõ est actio volũtatis. sed passio ꝙuis ad cãnduz eã actio voluntatis cõcurrat. Ad 2^m dõ q̃ gaudiũ btõr est spũalis passio voluntatis vt est. ꝙuis. n. in solo appetitu sensitiuo sit passio cũ aliq̃ corporis transmutatiõe de q̃ passione loquit phũs. ⁊ iõ eaz nõ ponit nisi in appetitu sensitiuo. tñ in volũtate põt esse spũalis passio que est sine materiali transmutatione.

s Erto queritur vt^m gaudiũ sit de beatitudinis eẽntia. Et vi q̃ sic. Aug. io. li. cõfes. circa mediũz loquens ad deum dicit. ipsa est beata vita gaudere ad te. de te. pp te. g̃ videtur q̃ gaudiũ sit tota beatitudinis essentia. Item illud qõ maxime ab oibus desideratur. aut ẽ btitudo aut de btitudis eẽntia sz sũmũ gaudiũ maxie õs derat ab oib⁹. sic dic phi. io. ethi. ⁊ pbat. c. 5° q̃ delectatio maxime ab omnibus appetitur. g̃ aut est beatitudo aut de beatitudinis eẽntia.. Item pfectio beatitudinis maxime est de btitudinis eẽntia. sed gaudiũ btõr est pfectio bitudinis. qz sicut dic. phũs. io. ethi. c°. 4°. opationem pficit delectatõ vt superueniẽs finis. g̃ gaudiũ est de beatitudis eẽntia Item phi. io. ethi. c°. 8. existimam⁹ oportere delcãtionẽ admixtam eẽ felicitati sed qõ admiscẽ alteri est de ei⁹ eẽntia aut ex ipso: ⁊ illo cui admiscẽ cõstituitur aliquod tertium. cũ g̃ ex felicitate ⁊ delectatione ꝓstituaẽ aliquod tertiũ. õlectatio est de felicitatis essentia. Contra beatitudo cõsistit i clara õi visione ⁊ pfecta eius fruitiõe: sed gaudiũ nõ est illa visio. nec illa fruitio. imo ex ipsis causata. g̃ gaudium nõ est de beatitudis eẽntia. Itẽ phũs. 4°. ethi. c°. 3°. dicit q̃ delectatio nõ est p se bonuz. sz qcgd ẽ de beatitudinis eẽntia est per se bonũ. g̃ gaudiũ qõ est delectatio in voluntate nõ est de beatitudis eẽntia. R°. fm aliquos q̃ ꝙuis gaudiuz btõr sit de btitudinis essentia qõdã accidẽtale cõplementũ ab ipsa beatitudine inseparabile p ꝙcunqz vtutem creatã nõ est tñ de btitudinis essẽtia. beatitudis. n. eẽntia consistit in perfecta cõiunctione creature rõalis cũ deo. gaudiũ aũt beator. nõ est de rõe hui⁹ cõiunctionis cũ nõ sit visio nec fruitio vt oñsum est. nec sũma securitas vt oñdetur in sequenti qõe. sed est aliqd creatũ ex ustis. vnde est per se effectus btitudis de necessitate conseq̃ns ad ipaz. Aliis aũ t videq̃ gaudiũ sit de essentia btitudinis. qz est de rõne pfecte vnionis voluntatis cũ sũmo bono voluntas aũt vnit cũ sũmo bono nõ tñ in mouendo se imediate in ipm pp sequi. s. motus est amor fruens: sed ẽt imediate patiẽdo ab eo que passio est gaudiũ. Preterea amor nõ põt prius ordine nẽ quietare voluntatem ꝙ volũtas gaudeat de re amata. beatitudo aũt cõprehendit in sui essentia omne illud quod est de rõne perfecte quietis voluntatis in sũmo bono Preterea si gaudiũ esset accidens beatitudinis posset deus de potentia absoluta facere hominẽ eẽ beatum nõ gaudentem de deo vt saltẽ beatitudo hominis intelligi posset simplici apprehensione sine gaudio. sed deus nullo mõ posset facere aliquẽ beatum nõ gaudentem de ipso. nec intellect⁹ põt apphendẽ verã btitudinẽ sine gaudio. g̃ gaudiũ nõ est accis beatitudis eẽntia sz ẽ de btitudis eẽntia. Qui vult tenere primã opinionẽ potest dicere ad p^m in oppositum q̃ ibi Aug⁹ nominat beatitudinem per suum effectum per se. Ad 2^m dicendũ q̃ delectatio per se nõ desideratur ab omnibus ordinato desiderio tanꝙ principalissimum desiderabile. sed tanꝙ cõcomitans illud. si. n. possibile esset creaturã rõnalem perfecte coniungi cũ deo absq̃ gaudio adhuc illa perfecta coniunctio summe desiderabilis esset nec enim credendum vt aliqui estimant nihil esse desiderabile si nullã inferat declinationẽ. vñ phũs io. ethi. c°. 3°. circa multa studium facerem⁹. tsi, nz vllam delectationẽ iferrent: vt circa scire ⁊ virtutes habere. Ad 3^m dõ q̃ maior est vera de perfectione essentiali. verbum autem phi. quod ponit in minori intelligitur de perfectione accidentali. si enim dicitur delectatio finis operationis loquendo de fine pp quem fit operatio sed pro quocũq̃ superuenienti bono ab operatione inseparabili. vñ phũs ibidem dicit q̃ delectatio perficit operatõez sicut pulchritudo iuuentutem. Ad 4^m dicenduz q̃ pro tanto dicit phũs delectationez esse admixtã felicitati quia est per se accidens eius. Qui vult tenere secundam opionem que probabilis mihi videtur. ⁊ dictis Aug. magis consona ⁊ etiam perfectioni beatitudinis cum eadem nobilitas reddat eereris paribus rem perfectiorem si de essentia ei⁹ est ꝙ si esset accidens eius. potest dicere ad primũ ad partem secundam q̃ beatitudo consistiꝫ, tantuz in visione ⁊ fruitione nisi fruitionem voces amorem cum gaudino. Ad secundum dicendum q̃ phũs dicit illud verbum vbi retractat de delectatione secundum opinionem aliorum. qz secundum propriam opinionem incipit tractare de illa. 4. c. Potest etiam dici illud verbum. io. ethi. capitulo quarto q̃ perficit operationem delectatio vt superueniẽs quidam finis. vel de iuuenibus pulchritudo esse intelligendum de delectatione sensibili.

Vel potest etiam dici qõ ibi accipitur iuuẽtus nõ pro etate temporis: sed pro decentia seu cõgruitate dispõnis corpis qr vt freq̃ntiuis magis pcõitatur illã etatẽ ꝙ aliã. Constat aũt q̃ pulchritudo est de ratõe decẽtis dispõnis corporis cũ dicat Aug. 21°. de ciuitate. c°. 19. q̃ pulchritudo corporis est ptim congruẽtia cum quadam coloris suauitate.

s Eptimo queritur vtrũ tentio sit dos ab alijs distincta. Et videt

2

ꝙ sic.aia deo ꝓiungit ꝑ memoriã intelligentiã ⁊ voluntatẽ.qz sicut dicit Aug.14.de tri.cº.gº.eo ẽ ima go dei de quo capax eius ⁊ ꝑticeps eẽ põt.sed sicut oñdebaꝫ li.i.imago dei in aia cõsistit.in memoria i telligentia ⁊ voluntate.ſz i itelligentia est dos visionis ⁊ in voluntate dos fruitionis.ģ in mẽoria est tertia dos.illa aũt nõ videtur posse esse nisi tentio qz actus mẽorie est tenere.ģ tentio est dos ab alijs distincta. Item dotes aie videnť rñdere vtutibꝫ theologicis.sed fidei rñdet visio. charitati fruitio ģ spei debet tertia rñdere que ñ videť posse eẽ alia nisi tentio. Itẽ in aia.triplex est potentia.ꝑma cognitiua ⁊ appetitiua ꝑm locum motiua aliter sepata nõ posset se de loco ad locũ mouere.cũ ģ incognitia sit dos visionis in appetiua dos fruitionis. vñ ꝙ i motiua sit dos tertia.ad pfectã.n. cõiunctionẽ aie cũ deo requirit ꝙ ꝑ oẽz sui potẽtiã ꝓiungať ei. illa aũt dos nõ vi posse esse nisi tentio.respicere.n. vi executiuã potẽtiaz. Contra nõ ponit nisi tres aie dotes.sed ſi tentio esset dos ab alijs distincta.essent. 4.qz rationabilius vñ ꝙ rectitudo voluntatis sit dos q̃z tentio.ģ tentio nõ est dos ab alijs distincta. Item securitas nõ est idẽ ꝙ tentio:sed securitas est ſũma vna de dotibꝫ aie. icludit.n. de btitudis,eẽ ria.ꝑm.n.ſniam Aug.ſz.de tri.cº.g. impossibile est aliquẽ esse beatũ nisi sit securus de sue btitudinis ꝑpetuatione.cũ.ģ nõ sint aie nisi tres dotes. tentio nõ est dos ab alijs distincta. Rº ꝙ ꝓꝓrie loquẽdo tentio nõ est dos ab alijs distincta.tenere.n.ſz ꝓpia est hz̃e vel possidere.intellectus aũt clare vidẽdo deum hz eũ sub rõe ſũmi veri .voluntas perfectẽ fruendo eo hz ipſuz sub rõe ſũmi boni. vnde tenere ſummum vez realiter idẽ est cum clara visione.tenere ſũmuz bũum realiter idem est cũ perfecta ſũmi boni fruitione.nec hoc dicens nolo dicere ꝙ visio ⁊ fruitio ꝓprie loquendo sint dotes:sed actꝰ dotium.dotes.n.qualitates sunt. vnde dos visiõis est quidam habitus luminosus in itellectu quo eleuatur ad clare deũ videndum.dos fruitionis est ꝑfectus charitatis habitus quo anima fruitur deo. vnde ꝓprie loquendo in dotibus aie non consistit beatitudinis essentia.ſed in actibus eaz ad quos ordinantur ſicut habitus actũ.dos autem tertia a duabus alijs distincta est habitus perfectus qº voluntas est perfecte secura de tentionis ꝓdecẽ perpetuatione.ſine enim ꝓdicta assecuratione nõ pt intelligi pfecte aia deo coniuncta. vnde nõ est dicẽdum illam assecuritatẽ esse exconclusionẽ timoris tantum.immo est quidam actus in volũtate,respectu dei.ſub rõe qua est ens ſumme arduũ quo excluditur ois timor.⁊ sic pz ex ꝓdictis ꝙ ꝑm rõem intelligendi ꝓmo est dos visionis.2º dos fruitiõis. 3º dos perfecte securitatis. Ad pm in oppm dõ ꝙ in vita beata mẽorie ⁊ intelligentie nõ respondz nisi habitus vnꝰ.in vita.n.beata mẽoria nõ respicit deum nisi mediante intelligentia:qz actus eius est clarã visionẽ retinere. vñ obiñ eius imediatũ ẽ ipa visio clara. Ad 2m dõ ꝙ dos cozñdens ſpei nõ ẽ tentio vt dcñ est.ſed securitas ꝓpetuationis visionis ⁊ fruitionis. Ad 3m dõ ꝙ tunc aia est deo perfecte coniuncta qñ coniuncta est ei ꝑm oẽm potẽtiã ꝑm quã est ei coniugalis imediate.nõ est aũt talꝭ potentia motiua ꝑm locũ.qz sic ad deum nõ accedimꝰ motu ſcõz locũ vbiqz pñs sit.ſed affectibus mẽtis. ſic nec anima coniugalis immediate ſibi ꝑm illam potentiam vnde ſibi ñ respõdz dos nisi mediate.ſ. agilitas,que est dos corporis respiciens specialiter mobilitatem ꝑm locum. Ad primum ad partem secundam dõ ꝙ rectitudo voluntatis cõpẽdit i dote fruitionis.quia ſine rectitudine voluntatis ſi potest in anima esse fruitio.ſed fruitionis abusus. vt patet cũ fruitur creaturis.

Quo queritur vtrum i omnibꝰ btis sint dotes. Et videtur ꝙ ñ. qz dos datur ſponſo a patre ſponſe.ſed omnia dona beatitudinis dantur beatis a patre ſponſi q ſponſus est christus.ergo in nullo beato est aliqua dos. Item ſi dotes essent in btis rõe ſpũalis matrimonij inter ipſos ⁊ deũ.cũ in vita pñti aia per gr̃az desponsetur xpõ in eccl̃ia militante essent dotes.qõ falſuz est. Item eiusdẽ nõ est dare dotes ⁊ recipe. ſed beati q dotes hñt illas recipiũt a xpõ.ģ dotes ſũ sunt in xpõ:⁊ ſic nõ sunt i oibꝰ btis. Item iter ſponſum ⁊ ſponſaz dz esse nature cõformitas.ſz angeli nõ sunt cõformes in natura xpõ nec rõe diuine nẽ.nec rõe humane.ģ multitudo ãgelorz nõ cõparatur xpõ vt ſponſa ad ſpõſuz.ſed dotes nõ dantur nisi rõne mãimonij.ģ in angelis nõ sunt dotes. Contra ornamenta ſponſarz que eis dãť qñ traducũtur a ſpõſo dotes ſũt:ſed oẽs beati habent ornamẽta ſpũlia cum desponſantur a christo.ģ in oibꝰ beatis dotes sunt. Item glo.ſup illud Luc.12º.⁊ uos ſiles hoibus expectã.rẽ. dicit ꝙ ad nuptias dñs iuit cũ post rẽſurrectionem nouus homo angelorz multitudiez ſibi copulauit.ģ multitudo angelorz est ſpõſa xpi.ģ ſicut in alijs beatis sunt dotes.ita sunt in angelis ſcis. Respondeo ꝙ de dotibus contigit loqui dupliciť. aut ſecundum id quod sunt aut ſub ratiõe qua dotes sunt:ꝓmo modo in omnibus ſanctis sunt iſte tres dotes.ſ.clara visio perfecta fruitio.⁊ perpetuitas vtriuſqz ſecuritatis perfectio. dotes autẽ corporis que sunt agilitas.impassibilitas. ſubtilitas. ⁊ claritas de quibus in ſequenti articulo in ſpeciali queretur erunt post reſurrectionem i omnibꝰ hominibus ſãctis. Loquendo vero de dotibus ſub rõne qua dotes sunt ſic maxime ꝓprie ſũt in animabus beatis.aliquo etiam modo q̃ꝫ nõ ita ꝓꝓrie sunt in christo ⁊ in angelis ſãctis cuius rõ ẽ. qz iter ſpõſum ⁊ ſpõſam ꝓpe loquẽdo requirit cõformitas i nã:distinctio i persona.⁊ q ſponſa facta ſit ſpõſa de nõ ſponſa.⁊ quia iter christum ⁊ eſſẽtiam hoiuz beatorũ ẽ cõformitas i natura ⁊ distinctio in persona.⁊ de nõ ſponſa facta est ſponſa.ideo i matrimonio ſpirituali maxime hz rõez ſponſe.dicente apostolo ad eph.5º.q xps dilexit ecclesiam ⁊ ſemet ipſuz tradidit ꝑ ea vt illam ſcificaret mundãs lauacro aque i verbo vite vt exhiberz ipse ſibi gloriosam ecclesiam non habentem maculam aut rugam.cũ gº dos assignet rõne matrimonij visio fruitio securitas perfectio in aiabus beatis habent ratione dotis magis ꝓprie q̃ꝫ i alijs ſanctis.in angelis.n.ſanctis nõ ẽ nature cõformitas ad xpm. vt tangebatur i arguendo.⁊ ideo ecclesia ipſorum nõ ita ꝓꝓrie hz rõez ſpõſe ſicut ecclesia hoiuz humana ẽt natura xpi nõ ẽ cõformis diuine nature i natura nz distincta ab ea i persona.qz in xpõ non est persona.nisi persona verbi.⁊ ꝓterea nũq̃ꝫ fuit non ſponſa.⁊ ideo minime ꝓprie ea que dotes dicuntur i

christo hñt rõez dotis: cuius illa q̃ dñr dotes excellentissime sint in xpo ꝑm id qõ sunt. Ad p^m i opp^m dõ, q cuius dos assignet sponso a pte sponse. tñ ppetas remanet penes sponsam. cuius vsuz debeatur sponso. vñ soluto mrimonio carnali dos rẽanet spõse sic. z dotes btõz sunt ad spõsi gliam z ppriaz pfectionem btõz. Uel põt dici q ibi accipit dos p eo quod dat sponse ex parte sponsi ꝑm quẽ modũ logt sacra scriptura de dote. Gen. 34°. vbi dr. q dixit Sichẽ Jacob z filijs eius. Augete dotez z munera postulate z Exodi. 22. vbi dr q si seduxerit quis virginẽ dormieritqz cũ ea dotabit eã z habebit eã vxorem. Ad 2^m dõ q dos antiquitus solebat assignari qñ sponsa traducit in domũ sponsi. vt ꝓtem habeat spõsuz. z qz q̃diu sum^r in hac vita peregrinãur a dño ꝑm Apli 2°. ad cor. 5. iõ dõis q̃ sanctis in hac vita cõferunt nõ conuenit pprie rõ dotis. Ad 3^m dõ q xps eo mõ quo hz dotes recipit eas inq̃tum hõ. inq̃^m aũt deus effectiue cõfert dotes sanctis q̃ uis inq̃^m hõ easnobis meruerit. Ad 4^m pz solutio ex dictis in qõne. Argu^o ad ꝓtem alĩ pcedũt de dotib^r hz id qõ sunt. z de rõe dotis large dicta.

Articulus quartus

c Onseq̃nter queritur de. 4° ꝓncipali

Et circa hoc querunt octo. ꝓmo vt^m in corpibus beator erunt dotes in quo explicabitur quot z que erunt. z que origo earum. 2° vt^m dos impassibilitatis erit eq̃lis in corpibus oiuz beatorum. 3° vt^m oes sensus erunt in actib^r suis. 4° vtrum corpa beator erunt clara. 5° vt^m corpa gloriosa erunt subtiliora elementis. 6° vtrum per suã subtilitatẽ possit corpus gloriosũ simul esse cum nõ glorioso. 7° vtrum corpora beator erũt agilia 8° vtrum ratione illi^r agilitatis anima poterit ea mouere in instanti.

p Rimo ostendo q in corporibus btõz nõ erunt dotes. qr dotes ordinantur ad hoc vt sponsa sit digna presentia sponsi. sed homo nõ erit dignus presentia sponsi nisi ꝓ dispositionem aie. g̃ beati nõ hẽbunt dotes nisi in aia. Itẽ si essent ibi dotes originarent ab aie beatitudie. sed sensus ꝓpingores sunt aie q̃z corp^r. g̃ magis essent dotes in sensibus corporis q̃z in corpore. cum g̃ nõ ponat q in sensib^r corporis sint dotes future: multo minus erunt in corpore. Itẽ dotes essent in corpõibus supflue nisi ordinent ad aie operationem cũ corpus sit pp aiam. fz dispõitiones corpis tũc nõ poterũt coadiuuare ad aie operatiõez maxie ad illas qbus deo coniungt. qz illas nõ exercebit per organũ corporale. cũ g̃ in corporib^r btõz nihil sit superfluũ futurum in eis dotes nõ erunt. Contra Sap. 3. fulgebunt iusti. z tanq̃z scintille i arũdineto discurrent i fulgore signat claritas in igne i passibilitas que est elementi maxie actiuũ. z scõm Aug^m super Gen. li. 3°. nõ multũ post ꝓncipiũ. frigescere nõ põt in subtilitate sentille subtilitas in discursu ei^r agilitas g̃ in corpib^r btõz erunt dotes q̃tuor. s. claritas impassibilitas. subtilitas. agilitas. Itẽ Anselm. in li. de similitudinib^r inter pn^m z mediuz dicit q ptes btitudis sunt pulchritudo agilitas. fortitudo. libertas. sanitas. voluntas longeuitas. g̃ sed ptem sunt corporis dotes. R^o q in corpobus bẽatoz erunt dotes sicut eiz dispõitões aie beate per quas deo perfecte coniungit z ei obedit pfectẽ dotes dñr pp rões dictas in qõne ꝓcedenti. sicut dispõitiones corpoz btõz per quas pfectius suis animab^r ꝓiungẽt. z eis perfecte obedient dotes dñr. z erunt quattuor. s. ipassibilitas. claritas. subtilitas. agilitas. corp^r. n. ab aia perficitur z mouet. z ideo erũt dispositiones in corpe per q̃s cõiungt ei perfecti^r sicut forme z dispositio p quã ei perfecte obedit vt motori. aia aũt inq̃^m est corporis forma ipsum primo actu vite viuificat. qz per ipsam corp^r hẽt esse viuum z actum sentiendi ei coicat. inq̃^m aũt est cõpozis motor cõceptus suos interiores per corp^r sẽsibiliter manifestat. z ipsum localiter mouet. ꝓpter p^m dabitur corpori impassibilitas per quã vnio ei^r cũ aia indissolubilis permanebit pp secundũ dabit corpori subtilitas. q̃to. n. corpora sunt cõplexionis subtilioris z temperatioris. tanto actus sensuũ sũt iunatiores pp tertiũ erit in corpore claritas. vnde Bre. li. 18. mora. inter mediuz z finẽ: exponẽs illud Job. 28°. Non adequabit ei aux vel vitrũ. dicit q beator ciuiũ corda sibi inuicẽ claritate fulgẽt z puritate translucent. z pax post ibi. Uniuscuiusq̃z mẽtem ab alterius oculis mẽbroz corpulentia nõ abscondet: fz patebit animus corporalib^r oculis. ipa etiã corporis armonia sic vnusq̃sq̃z tunc erit cõspicabilis alteri sicut nunc esse nõ põt conspicabilis sibi. pp quartũ erit in corpore agilitas. vñ Augu. 22° de ci. c°. ii°. dicit q deus a corporibus btis auferet graue pondus. z infra. 30. c°. dicit q vbi volet spũs ibi erit ꝓtin^r corpus. he q̃ttuor dotes ex vbis apli. 1°. cor. 15. possunt accipi vbi dicit de corpore seminat in corruptione. surget in corruptiõe. seminatur in ignobilitate surget in glia. seminat in infirmitate surget in virtute. seminat corpus aiale surget corpus spirituale. ita vt surgere in incorruptione referatur ad ipassibilitatẽ. surgere in glia ad claritatez surgere in virtute ad subtilitatez. surgere spũale ad agilitatẽ. vnde glo. super illõ. Surget corp^r spũale dicit q erit agile. per dotes aũt ꝓdictas erit corp^r perfecte obediẽs aie modo suo. vt aia per suas dotes perfecte obediens deo. vnde Aug. 16. de ci. c°. 27. ipabit õs aĩo aĩus cõpi tãq̃z obedieti ibi erit suauitas z facilitas q̃ta regnãdi vinẽdiq̃z facilitas erit ãt ꝓdictaz dotiũ origo a dõ p creationẽ vt q̃dã nõ ip babiliter dicunt. vnde p tanto dicitur q predicte dotes erunt in corpore a beatitudie anime per quãdam redundantia. qz deus illas creabit in corporibus beatorũ pp meritum aiaz. qz in via z sibi a corporibus suis gloriam meruerunt. Unde põt dici probabiliter q origo illarum dotium erit a deo nõ tamẽ per creationem. sed mediante beatitudine anime. quia sicut dicit Augu. in epistola ad Dioscorum ante mediuz. Tã potentem fecit deus animã vt ex plenissima beatitudine que in fine temporuz scis ꝓmittitur redundet in inferiorẽ naturaz que est corpus nõ beatitudo que fruentis z intelligẽtis ẽ ppria. sed plenitudo sanitatis z incorruptiõis vigor. nec erit ita redundantia p modum multiplicationis beatitudinis aie que in corpus recepta distinguatur i ꝓdictas. 4. qualitates corporales. hoc. n. dicere est irrõnale. sed aia virtute beatitudinis sue z cooperante sua nãli virtute de potentia corporis

ꝑdictas qualitates educz ī actū. nō. n. ī potentia cor
poris ẽ illud tātū q̄ de ipo pōt fieri naturaliter. sed
etiaz q̄ de ipo pōt fieri supnāliter creata uirtute ſm
quē mōz sūt ibi ī potētia dotes. ꝛ ēt illō q̄ de seipo fi
eri pōt p̄ virtutē icreatā īmediate. vñ Aug. li°. 9°. su
per geñ. versus finē. vt lignū de terra exciſuz aridū
p̄ politū sine radice vlla. sine terra ꝛ aq̄ repente flo
reat ꝛ fructū gignat vt per iuuētaz sterilis femina ī
senectute pariat vt asina lo quaf. ꝛ si quidē einsmōi
est dedit deus nāis quas creauit vt ex eis hoc fieri
posset. nz enim ex eis ille faceret qō ex eis fieri nō
posse ipse pficeret. sed talis potentia in cōpe est pu
ra possibilitas obediētie. ꝯuis aūt quelz dos ex to
ta btitudine anime originet. tñ p̄ appropriationez
pōt attribui perfectioni securitatis origo ipassibili
tatis pfectioni visionis. origo claritatis pfectioni
delectatōis. origo subtilitatis. hic amor. n. marie ẽ
penetratiu⁹. ꝛ subtilitatis est penetrare. vt pōt tra
hi ex ſñia phi. 2°. de geñ. pfectioni potētie motine q̄
remaneret in aīa sepata. q̄ aliter nō posset se de loco
ad locū mouere attribui pōt origo agilitatis. Ex
dictis pz solutio ad illā qōnem vtrum dotes btōz
corpoz erunt a deo imediate tñ per creationem.

Ad p^m in opp^m dō q̄ ꝯuis sponſa nō sit digna p̄re
sentia sponsi dignitate eẽntiali nisi p̄ beatitudinē
aie directe ꝛ per se tū quadā dignitate accītali di
gnioz efficitur p̄esentia sponsi p̄ gloriā corporis i
ꝯtum per hoc nō ipeditur aia. sed p̄mouetur in ac
tu sue beatitudinis essentialis. vt pz ex superius di
ctis in illa qōe. vtrū electoz beatitudo erit maioz
post iudicium ꝯ ante. Ad 2^m dō q̄ sicut dicit Aug.
12°. li°. de tri. c°. 1°. q̄cquid habemus in aio cōe cum
corpore pertinet ad hominē exteriorem: ꝛ iō actuz
sentiendi habemus aliquo mō cōem cum pecore
in dotatōe corporis dotatio sensuū cōprehenditur.
Ad 3^m dō q̄ dotes corporis in ꝯtum per eas erit p
fectioz vnio corporis ad aiam ꝛ corpus obediētius
aie coopabuntur ex consequenti ad hoc vt perfecti
ores sint actus quib⁹ ai deo cōiungitur in ꝯ^m pp p̄
dicta aīa perfectius habebit eē ad qō sequitur eaz
habitura perfectiorez opationē vt declaratū est su
perius in hac di. in illa qōe vtrum electoz beatitu
do erit maioz post iudicium ꝯ añ. pp etiā dotes p̄
dictas redditur corpus tale vt i nullo aggrauet ani
mā ꝯuis eā aggrauet. dū est corruptibile in ꝯ^m ēt
per dotes p̄dictas magis vigebunt in actibus suis
potentie sensitiue coadiuuabunt ad illaz operatio
nem intellect⁹ q̄ intelliget quidditates rerū sensibi
lium in fantasmate quas qdditates triplici modo
intelliget. s. in verbo ꝛ in ꝑpio gñe sine fantasma
te ꝛ cū fantasmate si placuerit voluntati cuz mod⁹
intelligendi cū fantasmate sit hoi naturalis. Ad 2^m
arg^m ad partē aliam dō q̄ pulchritudo reducit ad
claritatē libertas ad agilitatez: fortitudo ad subtili
tatē sanitas voluptas longeuitas ad ipassibilitatē.

§ Secundo queritur vtrū dos ipassibili
tatis erit equalis in corpori
bus oīuz btōz. Et videf q̄ sic. ſm phñ. 2°
topi. albius est qō nigro ipermixtius. g̃ nō est ipassi
bilitas nisi qō est impassibilitati ipermixti⁹ sz nulli⁹
corpis glorificati ipassibilitas est passibilitati pmix
ta. g̃ impassibilitas in oībus erit equalis. Itē p̄ua
tiones nō recipiunt magis ꝛ minus. q̄ priuatio est
ablatio totius habitus. sed impassibilitas est p̄ua
tio passibilitatis. g̃ vnum corpus glorificatum. nō
erit alio impassibilius. Item apls. i. cor. 15°. elec
tos in resurrectione comparat stellis. sed ipassibi
litas equaliter est in oībus stellis. g̃ equaliter erit in
omnibus corporibus beatis. Contra impassibili
tas que nō excludit necessitatē corruptibilitatis re
cipit magis ꝛ minus. sed talis erit ipassibilitas cor
porum btōz corpus. n. glorioſum palpabile est. vñ
vt habef Lu. vlti. dñs post resurrectionem suaz di
xit discipulis suis palpate ꝛ videte ꝛc. sed sicut dic
Grego. in quadam omelia super illud. Jo. 20. cum
esset sero die illa corrumpi necesse est quod palpat
g̃ corpora beatoz nō erunt equaliter impassibilia.
nec in eis vera ipassibilitas erit vt videtur. Itez
priuatio que nō tollit totuz hitum recipere pōt ma
gis ꝛ minus. sed impassibilitas corpoz beatorum
nō tollet totam eorum possibilitatē: q̄ nihil tollet
pertinens ad hominis quidditatē ad quā pertinet
esse mortale. cū in eius diffinitione ponaf. g̃ ipassi
bilitas in corporibus btōz erit scōz maius ꝛ min⁹
Item claritatis nō erit dos equaliter in corpoib⁹
omnium btōrum. vñ apls. i. cor. 15°. stella a stella
differt in claritate. sic ꝛ resurrectio mortuoz. g̃ a si
mili nec dos impassibilitatis. R° q̄ impassibili
tate est p̄siderare ꝛ illud qō ponit ꝛ illud qō exclu
dit. ꝯuis. n. significetur negatiuo mō. tū res per eā
significata nō est priuatio: sed habit⁹ est. n. qualtas
in corpore ex redundantia beatitudis anime cāsa
ta corpus prohibens ab oī passione sue perfectioni
contraria. vñ ꝑpie loquendo res significata. p eaz
aliquo modo cōpari videtur ad rem significataz p
passibilitatē sicut habitus ad priuationē large dcāz
passibilitas. n. importare videtur defectum vtu
tis qua virtute posset ꝓhiberi corpus ab oī passiōe
sue perfectioni contraria: dico g̃ q̄ ꝯtuz ad exclusi
onem passibilitatis ipassibilitas erit equaliter ī cō
poribus oium beatoz: q̄ in quolz excludet omnez
passibilitatem perfectioni contrariā ꝯtum aūt ad
illud qō ponit ipassibilitas dico q̄ nō erunt equales
in corpibus omnium btōz sed differens ſm diam
meritoz ꝛ scōm differentiam beatitudis animarū
tñ erit equalis in oībus partibus eiusdez corporis
q̄ si esset inequalis in partib⁹ eiusdē corporis. ex hō
nō redderetur perfectior sed imperfectior impassi
bilitas totius. Ad p^m in opp^m dō q̄ nō tantū intē
ditur per minorem sui permixtionez cū ꝰrio sed ēt
per accessum ad terminū. sicut patet in charitate q̄
inequalis est in beatis. ꝛ tamen in illo beato est per
mixta cupiditati. vñ cū phūs dicit formam recipe
re magis ꝛ minus per maiorem vel minorem im
permixtionem cum suo contrario extendit contra
rietatem ad illam habitudinē que est inter rem mi
nus perfectam ꝛ magis pfectam ſm quē modū vi
detur eam accipere. 5°. phisi. cum dicit de alterato
ne q̄ cum sit in minus contrariū dicetur mutare in
magis aut tanꝯ ex contrario in idem. Ad 2^m dō
q̄ impassibilitas ꝛ si significet per modum priuatio
nis tamen res significata est habitus. econtrario āt
est res in passibilitate. significat enim per modum
habitus. ꝛ res significata aliquo modo videtur pri
uationis rationem habere. q̄ res est passibilis in
ꝯtum est in potentia. ꝛ sicut dicit Auic. 4°. meta.
c°. 2°. potentia est imperfectio. ꝛ perfectus est per
fectio. ꝛ bonum in omni re nō est nisi ipsam esse in

effectu ibi accipiens effectū pro actu creato ⁊ loq̃ns de bonitate creature. Ad 3m dō q̃ ex̃uis possibilitatis exclusio sit in oibus stellis equaliter loquēdo de passibilitate pfectioni contraria. pfectio tamen contraria q̃ significat noie ipassibilitatis nō est eq̃liter in eis. Ad pm ad partē 2m dō q̃ illud verbum Greg. corrumpi necesse est qō palpat. intelligēduz est de eo qō palpatur relicto naturalibus suis. ⁊ de palpabilitate que est fz pmas q̃litates actiuas ⁊ passinas. aut per qualitates causatas ab eis. Ad 2m dō q̃ mortale nō significat aliquid ptinēs ad hominis qdditatē. vñ ph⁹. 5°. topi. si quis cōcedat ex mō tali aliquē fieri imortalez nullus dicit aliam vitā eū sumere. sed casuz aliquē vel passionē huic eidē aggrauari. pōit ḡ mortale in diffinitiōe hois nō vt eēncialis dīa. sed ad circūloq̃enduz essētialē dīaz. Uel pōt dici q̃ ibi nō debet poni nisi scōm opinionem. Porphirij qui estimauit angelos esse aialia rōalia per naturā imortalia. ⁊ mortalitatē pertinere ad hominis nāz. ita vt nō posset fieri imortalis remanēs homo. in quibus Porphirius turpiter errauit.

t Ertio queritur vtrū oēs sensus erunt in actibus suis. Et videt q̃ nō. q2 corpora beatoz erunt incōpassibilia. sed secundū phīm in li. de plantis. sensus est passio sentientis. ḡ in beatis nullus sensus erit in suo actu. Itē sedo de aia dicit de vegetatiua q̃ marie cōmunis aie potentia est fm quam viuere est in omnib⁹ viuentibus sed in beatis nō erit in actu suo aliqua potentia aie vegetatiue. q2 nō nutrient nec augebūtur nec generabunt. ḡ nec in eis erit actus alicuius potentie aie sensitiue. Item immutatio nālis p̄cedit ordine nē immutationē animalē. q2 esse nāle ordine nature p̄cedit esse intentionale. fz in corporibus btoz nō erit mutatio nālis. q2 illa nō potest eē cū impassibilitate. ḡ nec imutatio animalis. Item scōm Aluic. 6°. li. naturaliuz. c°. 7°. potentiarū anime vna retrahit aliaz a sua operatione. ḡ si in beatis sensus essent in actib⁹ suis intellectus ⁊ voluntas in eis traherent a sua operatione q̃ falsum est. Item sensus grat⁹ deseruit vtuti nutritiue. sed virtus nutritiua nō erit in eis in suo actu. ḡ nec sensus gustus. Item odor apphendit cū quadā fumali eua poratione que a corpe odorifero resoluit. sed tunc i nulla corporali creatura erit talis resolutio. q2 non pōt stare cum ipassibilitate. ḡ in beatis odorat⁹ nō erit in actu. Item vor gnāt siue sonus qcunq3 i aliqua natura passibili ⁊ cū quodaz tremore medij ad auditū ptingit scōm sniaz phi. 2°. de aia. sed celum ēpireuz qui est locus btoz nō est possibile nec mobile. ḡ in ipso nullus poterit generari sonus. ḡ nō erit auditus in actu. Item illō q̃ ē in actu luciduz nō ē receptiuum speciei visibilis. vñ speculū directe positū sub radio solis nō repsentat speciē corporis opositi. sed pupilla in oculis btoz erit lucida. ḡ ñ poterit recipere speciē visibilē. ḡ visus in beatis non erit in suo actu. Item sensus tactus pp suā materialitatez nō imutatur nisi cū quadā transmutatione materiali. sed in btis nulla erit transmutatio talis. q2 nō posset stare cuz impassibilitate. ḡ in beatis sēsus tactus nō erit in suo actu. Cōtra apoca. c°. 5°. videbit eum omnis oculus. sed q̃ rōe sensus visus in beatis erit in suo actu. eadem ratiōe omnes alij vt videtur. Item natura humana erit in beatis in maxima perfectione. sed pfectiones sunt sensus actibus ꝓiuncti q̃ nō coniuncti. ḡ in beatis oēs sensus erunt in actibus suis. Item sensus ꝓpinquiores sunt aie q̃ corpus. sed corpus pp beatitudinem aie pmiabitur. ḡ ⁊ sensus pmiabitur aliqua delectatione. sed delectatio nō pōt esse in sensu sine actu. ḡ in beatis quilz sensus erit in suo actu. Rō q̃ in beatis quilibet sensus erit in suo actu ad cuius intelligentiam sciendū q̃ duplex est imutatō sensus. Quedam quā cōcomitatur naturalis organi transmutatio. Quedā quaz talis transmutatio nō cōcomitat. sed patitur sensus tm̄ passione animali in pma imutatione sensus ita recipit formaz sensibilem q̃ vere denominat ab ea. vt cum homo calidus ita sentit calorem q̃ instrumentum sensus est calidum in secunda mutatione. ita recipit silitudinē forme sensibilis q̃ nō denominat ab ea. sicut pz in visu. visus eni videndo albū nō efficitur alb⁹. albedo. n. vniuoce nō p̄dicatur de albedine que est i pariete ⁊ de eius silitudine que est in oculo pma imutatiō nō potest esse sine materiali transmutatione que stare nō posset cū ipassibilitate beatoz. sed secunda imutatio ñ requirit de necessitate nisi q̃dam imutationez seu passionem aialē sine hac aūt esse nō potest. q2 sensus est quedam passio aialis. loquendo de actu sentiendi mō. 2°. intelligo q̃ in beatis quilibet sensus erit in actu. q2 passio talis sensus est eius secundaria pfectio. sed vtrum hoc futurum sit p effluxuz a superioribus viribus in sensus. aut p susceptionem a rebus extra aiaz dubium est quo ad aliquos sēsus maxime quo ad odoratū ⁊ gustum credo tamē q̃ b̄ erit nō tm̄modo per aliquem influxum ab interiori vt forte a beatitudine anime: sed etiam per susceptionem a rebus que sunt extra aiam. vt patebit figillatim in solutione argumentoz. Ad pm in oppm dicendū q̃ beati nō erunt ipassibiles passione animali. q2 talis passio est quedam patientis perfectio fz phīm. 2°. de anima. Ad 2m dō q̃ nō est simile de actibus potentiarum negatiue ⁊ potentiarum sensitiue. quia primi actus includunt mutationem naturalem ⁊ transmutationem materialem in eo i quo sunt sed talis transmutatio in beatis esse non poterit. actus autem sensuum talem transmutationem non requirunt. quia sicut dicit phūs secundo de aia Oportet de omni sensu accipere vniuersaliter quo niam est susceptiuus speciez sensibiliuꝫ sine materia. Ad 3m dō q̃ quedam a sensibilibus nata sūt imutari immutatione naturali ⁊ nō animali. vt cō pora corruptibilia inanimata. quedam nata sunt imutari ab aliquo obiecto imutatione animali ⁊ nō nāli sicut visus immutatur ab albedie. videndo. n. non efficitur albus quedā nata sunt immutari vtro q3 modo sicut tactus in hac vita corruptibili vtro q3 modo potest immutari a calido. beati autem immutari non poterunt a sensibus nisi immutatione animali. cum ergo dicitur q̃ immutatio naturalis ordine naturali precedit immutationem animalē. dō hoc non esse verum nisi in re que vtro q3 modo potest immutari. Ad 4m dō q̃ actus vnius potētie non retrahit aliam a sua operatione nisi quādo actus vnius nō est mō debito ordinatus ad actū alterius. vel q̃ vnus nō est regula alterius actus sēsuuz in beatis regulabunt̄ p actionē intellectū ⁊ fm iperium voluntatis ⁊ ordinabunt̄ ad cognitionem

intellectus q̄ contēplabit diuinā eēntiā in effectib⁹ suis. Pretera pfectio glie phibebit ne operatio vnius potentie ipediet alteri⁹ opationē qō nō pōt facere natura in hoc corruptibili statu. Ad 5ᵐ dō q̄ gustus nō erit ibi in aliquo actu deseruiēte nutritiue. sed tm̄ō in q̄ᵐ est apprehensiu⁹ saporꝫ ꝛ hoc pōt seperari ab alio. qz erit imutatio aialis sine mutatione nāli ꝛ māli sed a quo sic imutetur gustus cū certū sit q̄ beati nō gustabunt aliqd corporaliter saporosuꝫ dubiū est. ꝛ dicunt qdā q̄ illa imutatio erit in gustu ex vi beatitudis aie. sed qz vt alijs vī hoc mō beat⁹ nō seperet sz videret sibi saporē apprehēdere sicut hō cuius visus imutat ab interiori ñ vider. sz apparet sibi q̄ videat. ideo dicūt q̄ erit quedam humiditas in lingua beatorū habens illū saporez qui maxime cōpetit perfectioni sensus illius qui in lingua beati seruabit incorruptibilis iperpetuum. sed qz isti nō dicūt p quē modū causet illa humiditas nō adhuc satisfaciūt. vñ mihi vī dō q̄ hec hūiditas aut fiet a deo in lingua per creationē aut cābitur in ea ex vi beatitudis aie. nec ex hoc sequeret q̄ gustus nō saperet sed tm̄ sibi videret sape. qz ex vi btitudinis aie non causabit in lingua silitudo humiditatis tm̄. sed vera hūiditas in qua erit non silitudo saporis sed vus sapor. cū aūt in sōmis apparet hoī q̄ videat. ꝛ tū nō videt. nō obijcitur illi vtuti verus color. sed silitudo coloris. Ad 6ᵐ dō q̄ fumalis euaporatio nō est per se necia ad hoc vt similitudo odoris pingat vsq̄ ad olfatū. quod patz qz sic refert phūs. 2°. de aia. quedam sunt aialia que a longe currūt ad alimentū per hoc q̄ ab odore mouentur. vñ vultures ex odore percepto ad loca taz remota currunt ad cadauera q̄ nō esset possibile q̄ euaporatio facta ab illis cadauerib⁹ pertigeret ad loca tā rēota. sed q̄ cū multiplicatōe odoris fiet euaporatio aliqua a corpore odorifero hoc puenit ex hz qz corpora odorifera sunt nimia humiditate aspsa. sed in corporib⁹ glorioſis erit odor in sua vltima pfectione nullo mō per aliquā supfluā humiditatem dispsus. ꝛ iō ab eis multiplicabit odor ad olfatum sine aliqua euaporatione. Ad 7ᵐ dō q̄ in p̄ma erit sonus. qz ibi erit laus vocalis. vt dicit glo. sup illō psal. Exultatiōes dei in gutture eoz ꝛ imutabit auditū nō facta aliq̄ imutatione nāli ꝛ māli in auditu nec in medio. ꝛ gnabitur in ipso medio absq̄ māli passibilitate vel in aere in loco formationis vocis reseruato q̄ ibi incorruptibiliter pmanebit. Vel p̄t dici q̄ ptes celi empirei diuidi possunt a se inuicez ꝛ iterum vniri sicut videm⁹ in ptibus aeris: pōt ēt secundū ptes sui moueri motu tremoris ꝛ pati illa passione que necia est ad formationem vocis ꝛ inspirationē ꝛ respirationem. cū. n. hic motus sit vitalis dicunt qdam q̄ erit in btis. vñ ita se habebit illud corpus ad corpora glorificata sicut aer ad corpora corruptibilia ꝛ celū aqueum ad eos se habebit aliquo mō sicut ad nos se habet terra quo ad hoc q̄ habebunt pedes suos super cōnexitatem illi⁹. q̄ñis quandocūq̄ placebit eis ita se sine quacunq̄ difficultate eleuare poterunt vt illud nō tangant. ꝛ tamē illō corpus ē incorruptibilis nature sicut enim in celo stellato est soliditas ꝛ firmitas. ita vt diuidi ptes eius non possunt ab inuicem virtute creata que tamen soliditas vel firmitas non sunt causate p. 4. primas qualitates cōtrarias que sunt caliditas frigiditas humiditas siccitas: sic qualitas per quam celum empireum est penetrabile ꝛ supradicto modo passibile nō est aliqua de qualitatibus predictis nec per aliquam illaz creatā q̄ aūt predicta passibilitas incorruptibilitati illius corporis non repugnent videtur posse persuaderi per Alᵘᵐ dicentez secundo super geñ. parum vltra medium. q̄ de celo nō moto si sola sydera verterentur fieri potuisse omnia in ipsis syderum versionibus animaduersa atq̄ deprehensa sunt in quo sentire videtur q̄ possibile essent stellam incedere de vna parte celi ad aliam. quod sine diuisione partium celi ꝛ reunione fieri naturaliter non posset. ꝛ tamen illum celum etiam incorruptibile est. hoc tamen de celo stellato non approbo. sed pro tanto hoc allegaui. quia sentire videtur q̄ talis passibilitas incorruptibilitati corporis nō repugnat. Ad octauum dō q̄ maior est falsa. vnde q̄ in speculo in quo ffulget lumen solis non appareat species corporis contrapositi prouenit ex hoc q̄ visus vincitur a reflectione luminis ita vt nō percipiat se immutari per reflectionē imaginis corporis speculo oppositi sicut visus non immutatur lumine stellaz in presentia luminis solis. Ad 9ᵐ dō q̄ trāsmutatio materialis accidit tactui ad hoc q̄ immutetur passione animali. ꝛ ideo i beatis imutabitur passione animali sine transmutatione materiali. quia est accidens seperrabile ab animali immutatione.

q Arto queritur vtrum corpora beatorum subtiliora erunt elis. Et videtur q̄ nō. In corporib⁹ electoz tantuz erit de materia sicut modo. qz tota eorum materia resurget in eis. sed corpora in quibus sub equalib⁹ dimensionibus equaliter de materia est equaliter sunt grossa. subtilia ergo corpora beatorum nō erūt subtiliora q̄z modo. sed certum est q̄ modo nō sunt subtiliora elis. g̃ nec tunc. Item alie qualitates nō intenderentur in corporibus glorioſis. sed magis reducentur ad mediū. g̃ a simili nec subtilitas. cū g̃ modo nō sint subtiliora elis. nec tunc erunt. Contra. i. ad cor. i5°. seminatur corpus animale surget spirituale. sed res spiritualis subtilior est elis. ergo corpora glorioſa erunt subtiliora elementis. Item corpora quanto sunt subtiliora tanto nobiliora. ꝛ e conuerso. sed corpora beatorum erunt nobiliora elementis. ergo erunt elis subtiliora. R° q̄ subtile dicitur a virtute penetrandi secundum q̄ pōt accipi ex verbis phi. 2°. de generatione. res autez triplici de causa est penetratiua. s. aut ppter q̄titatis paruitatem maxime secundum latuz ꝛ pfundum. vnde ꝛ acus q̄uis longa penetratiua est. aut ppter raritatem seu materie paucitatem. ꝛ sic aer penetratiuus est. aut pp actiue virtutis magnitudinem. ꝛ sic vinum penetratiuum est multo magis q̄z simplex aq̄ q̄tūcunq̄z tenuis quapp aqua cū modico vino bibita magis refrigerat sanum q̄z si per se bibatur. quia vinum facit eam ad loca corporis penetrare ad q̄ per se penetrare non possz. secundum primam causam penetrandi non attenditur subtilitas corpoz beatorum. quia in debita quantitate resurgerz nec etiam secundum causam penetrandi scōaz. qz mā tota que necessaria est ad eēntiā eoz resurget in eis vñ qdam errauerunt dicētes q̄ erūt tenuiora vl'ra-

riora aere vel vẽto. vñ Gre. 14. li. mora vius finẽ. nõ sicut eutichius cõstantinopolitane vrbis episcop⁹ scripsit corpus nr̃m in illa refrectionis glia erit impalpabile vt ntis aer eq; subtili⁹. sed sm tertiã cãm attenditur subtilitas eoz per virtutẽ. n. beatitudis anime erit in bris corporibus tanta magnitudo vtutis actiue q̃ poterit mlto efficacius penetrare ẽ ignis vel aer vel q̃ dimẽsiones ẽt. si essẽt separate vñ Aug̃l. magnitudinẽ siue vtutis actiue attendẽs dicit in li° de siltudinibus inter p̃n^m & medũ de quolz beato q̃ in tantũ erit fortis vt etiam si velit terrã cõmouere possit. vnde Gre. vbi p̃us in illa refrectionis glia erit etiã corpus nr̃m subtile p effectum spũalis potentie. sed palpabile p vtutem nature. dico. g̃ q̃ loquendo de subtilitate tertio mõ dicta corpa beatoz nõ erunt subtiliora aere vl̃ igne sed ep° loquendo aũt de subtilitate tertio mõ dicta subtiliora erunt. quocũq; elemẽto ẽt q̃ ad dimensiones: ẽt si essent separate. & hec subtilitas erit equalit in oibus partibus ciusdẽ corporis. eque. n. pfecte & faciliter poterit vna pars corporis glorificati simℓ esse cũ corpore nõ glorificato sicut alia subtilitas. tñ secundo mõ dicta nõ erit equalis in oibus partibus corporis. q; debita cõporis armonia regrit vt vna pars corporis sit rarior q̃ alia & aliq̃ densior alijs. erit tñ in partibus corporis densitas & raritas sm illã proportionez quam requirit perfecta hũani cõporis armonia. Ad p^m in oppositum dõ q̃ pcedit de subtilitate secundo modo dicta. Ad sm dicendum q̃ qualitates elementoum erunt in suo esse ꝓ pletissimo in elementis. q̃ nis per illas nõ agent vl̃ patientur ab inuicẽ. vt superius visum est. qualitates autem actiue & passiue in corporibus humanis erunt in illa dispositione que marime conuenit corpori in optimo sui temperamento. neq; tamen per eas erit in corporibus illis mutua actio vel passio & pp illam causam que superius dicta est de qualitatibus elementoum & etiam propter vtutem beatitudinis anime qua potent continebit corpus. & propter virtutem in corpore causata; ex anime beatitudine prohibentem corpus ab omni passione ꝓ ria perfectioni sue. hominib⁹ aũt beatis conueniet magnitudo virtutis actiue. & ex consequẽti cõueni et eis maior subtilitas q̃ illa que est in eis pro statu vie. Argumenta ad ptez secundã ꝓcedunt de subtilitate tertio mõ dicta. vñ cum dr̃ q̃ surget corpus spirituale nõ est intelligendum q̃ conuertatur i spiritum. sed hoc dictum est ad notandũ subtilitatem tertio modo dictam.

t Alto queritur vtrum corpus glorioſũ possit per suã subtilitatẽ simul eẽ cũ nõ glorioso. Et vr̃ q̃ nõ. Boetius p̃mo li. de tri. c°. i°. dicit q̃ diuersis corporibus vnum locũ fingere nullo modo possumus. Item cõmẽ. super. 4°. phi. dicit q̃ impossibilitas eẽndi duo corpora simul est ex terminis eoz mathematicis terminos mathematicos vocans dimẽsiones. sed per dotẽ subtilitatis nõ remouebunt dimẽsiones a corpibus glorificatis g̃ in eis remanebit ipossibilitas simul eẽndi cũ quocũq; corpore alio. Item sm phm̃, 4°. phi. c° de vacuo. si vacuum esset dimẽsiones separate cubus nõ posset ibi poni eo q̃ vacuũ nõ posset cedere. & plures dimensiones simul esse nõ possunt sz per dotem subtilitatis nõ expoliabunt corpora sanctorum dimensionibus suis. g̃ in eis remanebit impossibilitas simul eẽndi cũ quocũq; corpore alio. Item ratio ipossibilitatis eẽndi duo corpora simℓ. ẽ q̃ corpus repletur locum. q; corpus glorificatum replebit locum: q; corpus substantia replet locum ꝓ corpus quod est quantitas. corpus aũt quãtitas remanebit in corporib⁹ beatorum q; remanebũt dimensionata secundum locũ latũ & profundum. g̃ cõpus glorificatum nõ poterit simul esse cũ corpe alio Item impossibilitas essendi duo corpora simul nõ est rõne materie. q; partes materie sese penetrare possunt. vt pz cũ ex multo aere fit pauca aqua. tunc enim tota materia que ꝓius erat sub magna q̃tite efficitur sub parua. nec etiam sub rõne substantialis forme. q; partes forme possunt se ad inuicez penetrare: vt patet cum corpus rarum absq; corruptione alicuius partis sue substantie densatur. nec etiã ratione substantie compositi ex materia & forma. quia cum corpus densatur est tota substantia que p̃us erat sub dimensionibus magnis efficitur sub ꝓ uis: quod esse nõ posset nisi partes ipsius sbe penetrarent sed ad inuicẽ nec rõe grossitiei aut ouricitei q; aqua & aer que nõ sũt dura cõpora nz grossa ñ pũt simul esse. vt patet cũ vas ore verso inegit aq̃ directe. ita vt aer exire nõ possit aqua nõ subintrat restat g̃ q̃ nulla est causa impossibilitatis eẽndi duo corpora simul nisi q̃titas: sed hoc remanebit i corpibus glorificatis. g̃ idem q̃ p̃us. Item corpus glorificatum per dotem subtilitatis nõ poterit simul eẽ in diuersis locis. g̃ a fili nec sil esse cũ alio corpe in eodem loco. Item ab eodẽ puncto ad eundẽ pũctum nõ põt trahi nisi vna linea recta. sed si corp⁹ glificatum simul posset esse cũ nõ glificato ab eodẽ puncto ad eundẽ punctũ. possent trahi due linee recte. q; linee determinantes superficies illoz corpoz terminarentur ad eadem puncta. g̃ corpus glificatũ nõ põt simul eẽ cũ nõ glorificato. Item ipossibile est imaginari duo puncta eẽ sil̃ gn fiat vnus punct⁹. Silr est de duabus lineis: & de duab⁹ superficieb⁹ g̃ silr si due soliditates eẽnt simul. non remanerent due sed fieret vna. Item que sunt subtiliora magis se possunt simul cõpati: sed duo corpora glioſa que inter se sunt subtiliora q̃ glioſũ nõ possũt simul eẽ i eodem loco. g̃ multo fortius nec corpus glioſũ cũ non glorioſũ. Contra Dama. li° 4°. c°. 19°. dicit corpus xp̃i p subtilitatẽ intrasse ad discipulos ianuis clausis. Item corpa celestia sunt indiuisibilia. vñ Job. 37°. dr̃ q̃ celi velut ere solidiss.mi fundati sunt. sed corpora gloriosa trasibunt sup omnes speras celestes erũtes inter ignẽ & celũ empireum. g̃ p suaz subtilitatem simℓ cũ illis celestibus speris erunt trãseundi p eas. Item duo puncta due linee & due superficies possunt esse simul: q; puncta vltia sunt linee & linee superficerum. superficies corpoz. & sicut dic ph⁹ 5°. phi^m. Contigua sunt quoz vltima sunt simul. g̃ a simili duo corpora simul esse possunt. Ad istam questionem dicunt aliqui q̃ etiam deus nõ posset facere q̃ corpus glorificatum simul esset cum ñ glificato. q; videtur eis q̃ vnum corpus simul eẽ cuz alio nõ habet rationem possibilis q̃tum est ex pte sua immo vt dicunt ipsi includit contradictionem scilicet duo corpora esse vnum corpus & remanẽt duo. quia si simul essent nõ distinguerentur & dicũt q̃ q̃nq; Jesus intrauit ad discipulos ianuis clausis

ipse fecit suum corpus sub ita modica ꝯtitate q̄ potuit intrare p foramē valde m dicū qō ⁊ facer ꝑt hō purus glificatus vtute dotis subtilitatis: cuz.n. nā possit minorare alic⁹ corporis ꝯtitatē tota essentia illius corpis salua. vt pz in cōdensatione aeris vel aque per ꝑtes sūe penetrant se ad inuicē ⁊ efficiū tur plures simul ⁊ vī probabile q̄ corpus p dotem subtilitatis erit bile ad hoc vt aīa beata ipsum informans possit vtutem btitudis absq; vlla difficultate minorare sui corporis ꝯtitatē tota eius essentia salua remanente faciendo ptes sūe illius corporis penetrar se ad inuicē. ⁊ plures simul esse vel corp⁹ suum ad tōs in talē figuram q̄uertere. vt possit intrare p foramē modicissimū per qō alias per nullā vtutē possit intrare. ⁊ vt dicunt alig ita intrare possent p vnuz poz ipsius corporis. ⁊ qz in celo nullus pozus est. iō dicunt q̄ qī beati post resurrectionez ascendent in celū ēpireum trāseundo alias speras celestes ptes celi diuidenk. aut nāliter. si naturaliē est diuisibile aut saltē per dinaz virtutē. ⁊ postea reunirentur. sed hec opinio falsa est. ⁊ ad sui defensionem plura falsa ponit. vnū est q̄ cōpora si simk eēnt non manerent distincta. hoc.n. falsum est vt ostendetur in eadē qōne. aliud falsum est q̄ aīa cuiuslz beati poterit qī sibi placuerit tm̄ minorare ꝯtitatem corporis sui ipz condensando vel ipsum in talē figurā transmutare q̄ poterit p foramen modicissimuz intrare. hoc.n. falsum ē qz hoc stare nō posset cū cōpozis ꝑpassibilitate. cōdensatio.n. corporis ⁊ rarefactio ꝑsupponunt in ipso corpore qō cōdensatur vel rarefit passibilitatē. Preterea aīa requirit determinatam organizationē in corpore ad hoc vt sit ipsius forma que si corrumperek desineret ipz actualiter informarg. illa aūt organizatio nō posset manere si corpus redigerek ad tā paruā ꝯtitatē vel conuertereť in talē figuram q̄ posset transire p foramē ꝯtūcunqz paruū nō exēdo simul cum alio corpore. Contra etiā beatitudinē corporis eēt q̄ ēt ad modicum tōs priuarek seu posset priuari perfectione debite ꝯtitatis vel figure: ex his pz q̄ per dotē subtilitatis nō remouek a corpore glorioso necessitas existendi in loco sibi equali qr illud corp⁹ applicatur ad locū mediante ꝯtitate sua ⁊ circunscriberek loco ⁊ ꝑm phm̄. 4°. phi. oē quod sic est in loco est m loco sibi equali. Alij dicunt q̄ ꝯuis corpus glorificatū sit esse possit cū nō glificato. hoc tm̄ nō pōt virtute dotis subtilitatis qz p dotē subtilitatis nō auferuntur dimensiones p quas corpus de necessitate requirit diuersū situz a corpore alio. ipossibile eiz est p aliquā creatā virtutē esse distinctionē dimensionū nisi per diuersitatē situū. hoc tamen fieri pōt per virtutē increatā que pōt cōseruare effectū cause secunde ⁊ facere sine causa secūda. vī in cōmento super p°. ppōne de cāis qī remouek causa secunda a causato nō pp hoc oportet q̄ remoueak prima ab eo. ⁊ ideo corpus glificatū pōt esse cū nō glorificato per dinam. ⁊ aliter nullo modo. Sed cōtra hoc alqui arguunt. qz ꝑm illam opinionē ita posset dici corp⁹ glorificatū posse simul esse cū glorificato. ⁊ nō glorificatū cū nō glorificato: qō tm̄ nō videtur cōsonū dictis sanctoz. nec cōuenit doctrine magistrorum.

Preterea dimensiones naturales que sunt termini corpoz naturaliū nō tm̄ distinguunk per situ. sed per distinctionē corpoz quoz sunt termini ꝯuis dimensiones mathematice. nō pñt distingui nisi p situm. vñ per eēntiaz corporis glorificati nō glorificato nō remouek causa prorima distinctionis dim̄sionū. qz corpora manent distincta p suas eēntias ⁊ maxime per formas ⁊ per earum distinctionē manent distincte dimensiones eoz. Ideo videk aliis dō q̄ ꝯuis vnū corpus glorificatū nō possit per dotem simul esse cū alio corpore glorificato. pōt tm̄ sik esse cum glorificato qz impossibilitas eēndi sik duo corpora nō est rōe materie nec rōe forme nec ratōe dimensionū tm̄. sed rōe dimensionū ⁊ debilitatis vtutis actiue in vtroq; propter primum nō possunt duo corpora nō glorificata simul esse naturali vtute nec etiā vnum corpus non glorificatū posset esse cū aliis dimensionibus separatis si essent: pp scōm nō possent duo corpora glorificata simul esse. qz sic corp⁹ p vturez nālē, nō pōt aliud sine diuisiōe penetrare pp debilitatē virtutis nāl in agendo. ita corp⁹ glioſū nō pōt ab alio corpe penetrari pp sue vtutis actiue magnitudinem. sicut eni penetrar est er magnitudine virtutis actiue penetrādo. ita posse penetrari a quocūq; corpore creata virtute ꝛpugnat magnitudini illius virtutis actiue que est in corpe glorificato. sed quia in corpore nō glorificato ē passibilitas ⁊ virtutis debilitas respectu corpis glorificati in corpore glorificato. magnitudo virtutis actiue in penetrando. iō corpus glorificatuz p subtilitatem suam pōt penetrare non glorificatum sine diuisione. ⁊ ita simul esse cū eo. alias minus eēt anima libera beata suo corpori glorificato vnita ꝯmodo. i. ꝯ ante corporis resumptionē. cuz mō possit quodcūq; corpus sine eius diuisione penetrare. Qui vult tenere hanc opinionē pōt dicere ad ꝑm in oppm q̄ verbū illō Boetij intelligēdū est aut de corporibus mathematicis. aut ꝼm naturalem virtutē. ⁊ ꝑterea vī se sup hoc fundare q̄ pluralitas ꝼm numerū tm̄ fit p accidentia qō non ē verum. imo distinctio accidentiuz ꝼm numerū tm̄ est p distictionē subiectiuoz nā iter loquēdo. Ad 2m dō q̄ illud verbū cōmentatoris intelligendū est q̄ cōpationē ad nālē corpis virtutē qī n ē suficienter actiua i penetrādo. Ad 3m dō q̄ cu b⁹ ⁊ si virtute naturali nō posset alias dimēsiones penetrare. tm̄ penetrari possent a corpore glorificato pp rationez superius dictam. Ad 4m dicendū q̄ maior nō est vera nisi cōparatiue ad virtutē corporis naturalē que debilis est in penetrando. Ad 5m dō q̄ ꝓcedit ab insufficienti. dimittit enim debilitatē virtutis penetratiue. Ad 6m dō q̄ ꝼm aliquos q̄ nō est sile: qr circunscribi determinato loco debeť corpori per nām cōtrarietatis sue que ab eo nō tollitur p gloriā sed per dotem subtilitatis tollitur hebetudo per quā vnum corpus nō potest naturaliter aliud penetrare sine diuisiōe corporis penetrati. sed hec solutio est insufficiens. quia nō satisfacit intellectui ⁊ falsum includit scilicet vnum corpus nō posse esse localiter in diuersis locis etiam per diuinam potentiam. cuius cōtrarium probatum est supra. e. li. disti. io. in solutione illius questionis. vtrum deus posset facere corpus christi posse esse in pluribus locis tenendo. ergo firmiter q̄ de⁹ potest facere vnū corpus in diuersis locis simul ⁊ duo corpora in eodem loco ⁊ per dotem subtilitatis. vnum corpus non posse simul fieri in locis diuēsis. dico tamen q̄

per dotem subtilitatis beatus poterit facere corpus suum simul esse cum non glorificato. maioris enim difficultatis est vnū corpus esse in diuersis locis simul q̄z duo in eodez loco. ⁊ attestari videt maiori ampliationi vtutis. Ad 7ᵐ dō q̄ duas lineas rectas trahi ab eodē pūcto ad eundē pūctum ita q̄ illa puncta sint termini intrinseci lineaꝝ ēi possibile ⁊ ēt hoc est ipossibile de lineis mathematicis siue puncta terminantia intelligūt termini intrinseci lineaꝝ siue non. qz mathematice linee nō pūt distingui nisi ſm situ. sed due linee que sunt termini superficierū nāliū pūt trahi recte ab eodez puncto ad eundē punctū. ita q̄ pūcta sunt termini lineaꝝ extrinseci. Ad 8ᵐ dō q̄ ꝓcedit de punctis lineis superficiebus ⁊ de solidis ꝺ mathematicis.

Ad 9ᵐ dō q̄ maior nō est vera nisi intelligat ceteris paribꝰ. hic aūt nō sunt cetera paria. qz q̄z duo corpa gloriosa sint inter se similioza in pticipatiōe alicuius tertij q̄z glorioſuz ⁊ non glorioſuz tū inter glorioſū ⁊ non glorioſū est maior ꝓportio ad ſ vt vnū penetret ⁊ aliud penetret. qz glorioſuz est valde penetratiuū. ⁊ non glorioſum penetrabile.

Qui vult tenere ſam opinionē que mihi vī intelligibilior pōt dicere ad duo ꝓma in oppositū q̄ penetratio ianuarū a corpore xp̄i. ⁊ etiam penetratio speraꝝ celestiū non sunt p dotē subtilitatis. nec per diuinā potentiaz in mediate tū. sed qz ex decreto diuine sententie aderit diuina potentia infallibiliꝝ cuicūq̄z beato ad hoc vt fiat corpus eius esse simul cū alio corpe non glorioso sicut beato placuerit. iō magis dī corpus glificatum simul posse esse cū nō glificato q̄z non glorificatū cū non glificato vel glificatū cū glificato. qz nō sic deceret diuinā virtutē facere corpus glorificatū simul esse cū glorificato sicut cū non glorificato. ga decet vt eius seruet ordo locoꝝ. ⁊ ꝓterea nūq̄z aderit necessitas nec congruitas vnū vt trāseat p aliū. ga vnū alteri nūq̄z se opponet. ⁊ sic pz solutio ad illam q̄onem vtrū corpus glorificatum poterit esse simul cum alio corpe glorificato. Ad 2ᵐ dō q̄ sophisticū est. due. n. liee non pūt esse simul per virtutem creatā nisi applicate sibi ſm terminos latitudinis ⁊ profunditatis ſm quos dimensione carēt. quia nō habent nec latitudinem nec profunditatez. superficies etiā non pūt esse simul nisi applicate ſm terminos profunditatis. quia per cōpationem ad illos dimensionibus carent. in superficie enim non est pfunditatis dimensio. corpora aūt dimensionata sunt ſm oēs terminos. ga hñt longitudinem latitudinem profunditatez. ⁊ iō ex nulla pte applicata simul eē pūt p creatā vtutē. Et hec opio facilior videtur ad intelligendum q̄z prima.

s Exto queritur vtz corpa beatoꝝ erūt clara. Et vī q̄ non. Corpus clarū abscondit illud qō est post se. vñ ꝺ modo non videt illud qō est pꝰ flāmaz. sed corpora gliosa non abscondent illud qō erit pꝰ se. qz etiā vt hitum est supius. mentē yniuseuiusq̄z corpulentia ab alio non abscondet. ⁊ corpa gloriosa nō erunt clara

Itē ſm phm̄ in li. de sensu. ⁊ sensato. colorē in extremitate pspicui termiari per opacuz ſm Aug. xx. de ci. c. 19. in corpibus beatoꝝ erit colozis suauitas ⁊ ibi erit opacitas. sed opacitas repugnat claritati. ⁊ corpa gloriosa nō erunt clara. Itē corpis claritas obiecta oculis de necessitate vī. sed discipuli post resurrectionem xp̄m viderūt. nec tū refert scriptura q̄ in corpe eius aliquā claritatez viderint. ⁊ corpora gloriosa non sunt clara. Contra Matth. 13. tūc fulgebūt iusti sicut soli i regno pris coꝝ. Itez apls ad philip. 4. saluatorē expectamus dñm nr̄m Jesum xp̄m q reformabit corpus humilitatis nr̄e cō figuratū corpi claritatis sue. Rādeo q̄ corpa btō rū erunt clara sicut testantur auctoritates ad ſam ptem inducte. sed qz claritas illa causabit a beatitudine aie quā inequaliꝝ beati pticipant. iō illa corpora nō erūt equalia in claritate. qō exp̄sse significat apls. i. cor. 15. cōgando beatos stellis differentibus in claritate. Et dicunt aliq̄ q̄ ꝑdicta claritas causabitur a claritate beatitudinis aie pe eius multitudinem. cuius claritatis similitudo recepta i corpe fiet corpalis. quia quod recipitur i aliquo recipitur ſm modū recipientis. vnde fantasma cuz recipit in intellectu efficitur species intelligibilis.

Sed contra hos arguitur sic. aia beata illam corporis claritatem non poterit facere de nihilo. qz creatura creare non pōt. sed ſm ꝑdictā opinionem seq̄reť q̄ aia beata illā corpis claritatē de nihilo faceret. nō. n. faceret eadē tota sua claritate nec ō pte eiꝰ. vñ illi ꝙz opionē suā rōnē reddere ñ pūt de qᵒ ꝑdicta claritas corpis fiet. Preterea sic̄ spūs nō pōt effici corpꝰ nec eiᵒ. sic nec similitudo spūalis pōt fieri forma corpalis nec eiᵒ. q̄z de potentia forme corpalis educi posſz similitudo spūal. vñ illa eadē similitudo q̄ est fantasma nunq̄z fit spes intelligibilis nec efficitur in ītellectu sicut in subō. accīs. n. non mutat sbm̄. sed de potentia fantasmatis educitur p virtutē intellectus agētis spēs intelligibilis q̄ i tellcū possibili recipit sicut in subō. vel vt melius dicā educit de potētia intellectꝰ possibilis p virtutē intellectꝰ agētis medāte fātisimate vt istrali agēte. qz fantasma illā actionē agit i vtute luis intellectus agētis. Ur̄ ⁊ mihi dō q̄ supradcā corpis claritas cābit a claritate aie btūdis. nō p multiplicationē vt dicebat opio ꝑdicta. ꝙz per ſ q̄ educitur de potētia corpis p vtutē btūdis aie. nō tū. n. impotētia corpis sunt q̄litates q̄ de ipo possunt educi p virtutē nālis agentis. sed etiā aliq̄ de ipso educi non pūt. nisi per virtutē supernālis agentis. iō nō obstāte q̄ claritas btūdinis aie sit supernālis per ipam educi pōt ꝑdicti corpis claritas de potentia eiusdem corpis. vel vt dicūt aliqui erit a deo immediate tū per creationē. ⁊ qz pulchritudo hūani corporis requirit vt quedā eius ptes sint clariozes q̄z alie. iō nō erūt oēs partes corporis aliqualiter clare. erunt tū clare ſm illam ꝓportionez quā magis requiret corpis pulchritudo. Ad ꝑᵐ i oppᵐ dō q̄ corpus clarū nō abscondit illud quod est post se nisi rōne densitatis partium luminosarū. densitas autem repugnat puitati. nec semper consequitur maior densitas maiorem duritiem. vñ q̄z in cristallo maior sit duricies q̄z in flāma. non tamen est densitas tanta. nec mirū. multa. n. mollia videmus densiora quibusdam duris. alia enim ⁊ qualitas est densitas a duritie. ⁊ raritas a mollitie. Ad secundū dicendum q̄ gloria non tollet naturam. sed perficiet. vnde color qui debetur corpori ex natura suarum partium remanebit in eo. sed superaddetur claritas ex redundantia glorie aīi

me ſicut videmus corpora colorata ex ſui nã lumine ſolis reſplendere. Ad 3m dõ q̃ claritas corporis glorioſi eſt in eo ex merito volũtatis. ⁊ ideo ei⁹ occultatio ⁊ manifeſtatio iperio volũtatis ſubdeſ. xp̃s aũt cũ ſe manifeſtauit diſcipulis ſuis noluit eis manifeſtare ſui corporis claritatem. q̃ ſicut dicit. Aug. 22. de ci. c. 19. eam non ſuſtinuiſſet humanus atq; infirmus aſpect⁹ q̃ ille a ſuis ita debebat attendi vt poſſ; agnoſci. Argumenta ad partẽ aliã cõcedenda ſunt. ad intellectũ tñ illius verbi fulgebunt iuſti ſicut ſol in regno. ſciendũ q̃ lux elementaris ⁊ lux corporis glorificati eiuſdem ſpeciei non ſunt. ſ; lux elementaris eſt quaſi quedã imitatio illius ſicut tax ſpũalis nãlis aie nõ eſt eiuſdẽ ſpẽi cuz ſpũali luce glie. ſed eſt quedã imitatio illi⁹. lux etiã ſolaris nõ eſt eiuſdẽ ſpẽi cũ luce corporis glorificati. ſ; vna eſt quedã ſilitudo ſeu imitatio alteri⁹. lux tñ corporis xp̃i eiuſdẽ ſpẽi eſt cũ luce que poſt reſurrectionẽ erit in alijs corporib⁹ glificatis differunt. tñ luces corpoꝝ glorificatoꝝ a luce corporis xp̃i ⁊ iter ſe ſm magis ⁊ minus. qõ notat apl's. i. cor. 15. dicens q̃ alia eſt claritas ſolis. alia eſt claritas lũe. alia claritas ſtellaꝝ. ſtella. n. a ſtella differt i claritate ſicut ⁊ reſurrectio mortuoꝝ. ſicut. n. dicit magr̃ i lra erit claritas corpoꝝ differens ſm differentiaz glie aiaꝝ. ⁊ hoc eſt rõnabile. quia ex claritate beatitudinis aie redũdabit in corpus. vt viſum eſt. vñ ſm proportionẽ qua beatitudo aie xp̃i excedit beatitudinẽ cuiuſlz alterius aie ſic lux corporis xp̃i excedit lucem. futurã in quocũq; alio corpore glorificato. vñ in verbo apli ſ allegato per claritatẽ ſolis cõueniẽter põt intelligi claritas corporis xp̃i. ⁊ per claritatẽ ſtellaꝝ futura claritas corpoꝝ alioꝝ. nec ẽ intelligendũ q̃ lux cuiuſcũq; corporis glorificati tãta ſit extenſiue q̃ta lux ſolis pp corporis ſolaris magnitudinẽ. q̃uis cõcedamus q̃ in corpe xp̃i maior ſit intenſiue. ita vt fortius ⁊ intenſius luceat q̃ luceret ſol ſi eſſet equalis q̃titatis. tñ aliqui volũt cõcedere de luce alioꝝ corpoꝝ glificatoꝝ. vñ dicũt q̃ in illo verbo. fulgebũt iuſti ſicut ſol. li ſicut. nõ eſt nota equalitatis ſed ſilitudis. quia lux corpoꝝ glorificatoꝝ alioꝝ a corpe xp̃i erit quedã ſilitudo ſeu mutatio lucis ſolaris. ſ; cum ſol ⁊ oĩa corpalia ſint pp electos. pbabilius vĩ q̃ lux ſolis ſit quedã imitatio lucis illius que erit in corpibus glorificatis ⁊ q̃ quodlibet corpus glorificatũ fortius lucebit ⁊ intenſius q̃ luceret ſol ſi eſſet equalis q̃titatis. ⁊ ga lux vĩ per hoc q̃ agit in viſuz ⁊ in ptãte aie erit glificate. phibere lucẽ corporis ſui ne agat in viſuz. ſicut ⁊ quelibz alia actio corpis in ptãte eius erit. iõ ñ eẽt hic pñs aia que iam corpus glificatuz reſũpſit vt aia xp̃i. vel vt aia beate virginis. poſſet occultare pro ſua volũtate lucẽ corpis ſui ne videret. Sz vtrũ ſi nõ phiberet poſſz videri ab ocl'o nõ glorificato ſine miracl'o dubiũ eſt. ⁊ dicũt alĩq̃ ſic. q̃ ſicut illud qõ nõ eſt audibile nõ poſſz dici ſon⁹ niſi pure equoce. ſic claritas que nõ eſſz viſibilis nõ poſſz dici claritas niſi equoce. claritas aũt non dr̃ equuoce de iſta claritate quã videm⁹ ⁊ d̃ claritate corpis glioſi. q̃ ⁊ ſi claritas corpis glioſi ſit alterius generis q̃ iſta. q̃tuz ad cãm. non tñ ad ſui naturam ſeu ſpẽz. vñ ſicut claritas naturalis rõe ſue ſpẽi eſt proportionata viſui. ita ⁊ claritas corpis glieſi. nec eſt dicendũ vt vĩ iſtis q̃ pp ſui excellentiã viſuz offenderet. q̃ ſicut corpus glioſuz pati non põt niſi paſſione aiali. ita ⁊ lux eius non aget in viſuz niſi paſſionẽ aialem. claritas aũt intenſa non offendit viſum rõne talis actionis. ſ; magis delectat. exceſſ⁹ eni claritatis non offendit viſum n. ſi in q̃tum agit in ipſum naturalem actionem ſeu materialem ⁊ calefaciendo ⁊ diſſoluendo organũ viſus ⁊ diſgregando viſibiles ſpẽs dato ẽt q̃ p̃dicta claritas non ſit eiuſdem ſpẽi cũ iſta claritate quã videmus. nõ pp hoc dz dici ab oculo non glificato inuiſibilis. q̃ vnitas obiectiõ eſt vnitas ſm ſpẽz ſed ſm genus nec. n. eiuſdem ſpẽi ſunt lux elementaris ⁊ ſolaris. vt in li. 2° oñſuz eſt. ⁊ tñ vtraq; eſt a nobis viſibilis. nec oẽs odores ſunt eiuſdem ſpẽi. nec oñs ſapores. nec oẽs que intelligit intellectus. Sed cõtra p̃dictam opinionẽ ſic põt argui. vt. n. hĩtũ ẽ ſuperius. dicit Aug. 22. de ci. c. 19. q̃ claritas i xp̃i corpore cũ reſurrexerit ab oclis diſcipl'oꝝ pori⁹ abſcõdita fuiſſe q̃z defuiſſe credenda eſt. nõ. n. eam hũanus ferret atq; infirmus aſpectus. q̃ ille a ſuis ita dz atrendi vt poſſet cognoſci. hinc pz erp̃ſſe Aug. velle q̃ ſi xp̃s non abſcondiſſet claritatez corporis ſui diſciplis ſuis eam nõ potuiſſent intueri nec xp̃z cognouiſſe. ¶Preterea cuz diſciplis ſuis oſtendit claritatẽ ſimilem future imortalitatis in tranſfiguratiõe. vt hz Math. 17. ⁊ in glo. habidẽ ⁊ eiſdẽ etiaz oñdit ſui corpis ſubtilitatẽ ad eos ianuis clauſis intrando ⁊ eius agilitatẽ in aſcendendo in celuz. ita pbabile eſt q̃ ſi potuiſſent videre ſui corpis claritatez p naturã q̃ eã eis oſteodiſſet in ſignũ dilectionis. ⁊ in arg^m glorioſe reſurrectionis. vñ claritas quã eis oñdit in tranſfiguratione longe fuit inferior iſta. nec fuit dos ſed aliqualis ſimilitudo dotis claritatis. Et p̃terea ex natura lucis corporalis excellentis ⁊ intenſe nõ vĩ eſſe q̃ agere poſſit in viſũ paſſibilẽ ⁊ corruptibilẽ aialez actionẽ ſine naturali Rõ aũt adducta p alia opinione paꝝ valet. vñ. n. cõcedo q̃ ſi claritas corpis glorioſi non eſſet viſibilis q̃tũ eſt ex pte ſua non eſt claritas niſi equiuoce. vñ cõcedo q̃ q̃tuz eſt ex pte ſua viſibilis eſt. ſ; ex hoc nõ ſegtur q̃ ſit viſibilis in virtute ſua nãli ab oculo debili ⁊ infirmo ſicut videmus q̃ multa ſũt poſſibilia q̃tuz eſt ex pte ſua. q̃ tñ non ſunt poſſibilia infirme potentie. vnde mihi vĩ dõ q̃ lux corporis glioſi in ſua virtute ⁊ plenitudine videri non poſſz ſine miraculo ab oculo nõ glorificato. nec ipe oculus eam abſq; ſui obruſione eius radios in ſua fortitudine ⁊ plenitudine recipe poſſet ſicut eã oculus nr̃ intueri põt luce ſol in ſuo fonte mediante aliqua nube illaz lucem non penitus abſcondente ſ; reddẽte radios eius pportionales viſui nr̃o ſic dico aliquo modo a ſili q̃ beatus ſic põt radios corporis ſui cõtẽperare ⁊ reddere pportionales viſui nr̃o q̃ poſſemus illam lucem videre in corpe ſuo. ſed non videmus eã in ſua plenitudine nec vt refulgentem in ſua perfecta virtute.

Septimo queritur vtrum corpa beatorum erunt agilia. Et vĩ q̃ non. ph⁹. 2. celi ⁊ mundi dicit q̃ ſi eſſent in vnoquoq; orbium heſitantium ſtelle multe: eſſet orbis vltimus in labore ⁊ pena cum ipſo mouẽt orbes qui ſunt poſt ipſum motu diuerſo. in quo pz q̃ laborioſum eſt rem mouere contra ſuam inclinationem. maxime quando fortis eſt inclinatio. ſed

corpora beatoꝝ si moverentꝝ ab aia moverẽtur cõtra suaꝫ inclinationẽ fortẽ. qꝛ inclinabũꝫ deorsum cũ corpore hũano dñẽꝫ terra ꝓpter ꝓpriam molis. ꝙ in beatis non erit aliqua motus agilitas.

Item ſm phm vbi ꝑus. res bona cõpleta ẽ exis bona absqꝫ operatione. ſed glibꝫ brũs erit res bona cõpleta. ꝙ non mouebunt ſe. ſꝫ corporꝝ agilitas ordinat ad motũ. ꝙ nulla erit agilitas in corporibus eorꝝ. Itẽ qõ de ſe ẽ agile nõ indiget aliquo deferẽte. ſꝫ beati rapient i nubib⁹ obuiã xpo i aera. i. theſa. 4. ꝙ corpora beatorꝝ nõ erunt agilia. Itẽ locus cuiuslibet beati erit in determinata ꝓpinquitate ad xpm ſecũdũ meritorꝝ cuiuslibꝫ exigentiã. ſꝫ nullus beatus volet elongare a xpo. cuꝫ ergo mouẽdo ſe aut elongaretur a xpo. aut approprinquaret ei. nõ mouebũt ſe. ꝙ in corporib⁹ eorꝝ nõ erit agilitas cũ agilitas ordinet ad motũ. Contra. ſap. 3. dr ꝙ tãꝫ ſintille in arundineto diſcurrẽt. diſcurſus aũt ſintillarũ agilis eſt. Itẽ Iſa. 40. qui ſperãt in dño mutabunt fortitudinẽ. aſſumẽt pẽnas ſicut aquile current ⁊ nõ laborabũt. ãbulabũt ⁊ non deficient.

Rñdeo ꝙ corpora beatorꝝ erũt agilia. qõ ſatis innuit apls. i. cor. 15. vbi dicit ꝙ ſurget corpus ſpũale. quia tarditaſ repugnat ſpũalitati. ⁊ glo. ibidẽ dicit ꝙ erit agibile. ad agilitatẽ. n. motus tria cõcurrunt. ſ. fortitudo virtutis motiꝛ. habilitas mobil ad motũ. ⁊ iſtorꝝ duorꝝ pfecta cõiunctio que regrit inter mobile ⁊ motorẽꝫ ꝑmuꝫ erit in brīs per gliaꝫ aie. 2m erit in corpore ꝑ quandã qualitatẽ qua erit habile moueri ſm voluntatẽ aie in nullo penitus reſiſtens q̃ qualitas dos agilitatis dr. 3m erit ꝑ iſta duo ſimal. ꝑ illa. n. duo erit pfecta cõiunctio inter corpus ⁊ aiam que requirit inter mobile ⁊ motorẽ ſicut ꝑ impaſſibilitatẽ pfecte vnit aie vt forme danti cõplementũ ꝑmi eẽ. ⁊ iõ ita aia velociter poterit corpus ſuũ mouere ſicut põt ſe ipam ſine corpore. qõ ſatis innuit Aug. 12. de ci. c. 30. dicens vbi volet ſpũs ibi erit ꝓtinus corpus. nec exĩ vult dicẽ ꝙ in inſtanti ipm moueat. qꝛ nec ſe ipaꝫ ſine corpore poſſꝫ mouere de loco ad locũ in inſtanti qõ ſatis ꝑꝫ ꝑ ĩ qõ ꝓbatũ eſt de anglo li. i. di. 37. in illa qõe. vtrũ angelus poſſit ꝓtranſire in inſtanti medium inter duo loca. ⁊ credo ꝙ oẽs ptes ciuſdẽ corporis equalr erunt agiles. qꝛ minor agilitas i vna parte ꝙ in alia redderet minus pfectam agilitatẽ toti⁹.

Ad ꝑm in opm dõ ꝙ aia ad quãcũqꝫ ptẽ mouebit corpus ſuuꝫ non mouebit ipm cõtra ſuaꝫ inclinationẽ. qꝛ ſicut dicit Aug. 12. de ci. c. ii°. Omniporẽs q oĩa creauit elemẽta: terreno corpori graue põd⁹ auferet. vt in eodẽ elemento hiret viuificatuꝫ corpus vbi voluerit viuificãs ſpũs. Ad 2m dõ ꝙ cõpora glioſa non acquirent aliquã perfectionẽ ꝑ ſuũ motũ localẽ. mouebũtur tñ vt id qõ hñt in virtute actu exercentes diuinã ſapientiã in omnibus commendabilẽ oſtendat. ⁊ vt reficiatur viſus eorꝝ pulchritudine diuerſarꝝ creaturarꝝ in quib⁹ dei ſapiẽtia ⁊ potentia ⁊ bonitas eminenr relucebũt. nec ꝑ illum motum in aliquo minuetur eorꝝ contemplatio. qꝛ quocũqꝫ vadant deum ſemper preſentẽ habebunt. Ad 3m dõ ꝙ corpora beatorum non deferentur in nubibus. qꝛ eis indigeant. ſed ad eorꝝ reuerentiam oñdẽduꝫ. Ad 4m dõ ꝙ procedit ac ſi chriſtus nunquã mouerit ſe quod falſum eſt. ⁊ preterea virtute ſupernaturali humanitatem xpi oculis corporalibus videbunt in quocũqꝫ loco celi empirei fuerint. Ex dictis patet ſolutio ad illam queſtionem vtrum beati vtenr agilitate corporꝝ ſuorꝝ

o Ctauo qneritur vtrum anima poſſit mouere corpus ſuum in inſtãti ratione agilitatis ſue. ſed ſoluti oni huiꝰ queſtionis non eſt hic immorandũ. quia ex dictis in precedenti qõne. ⁊ li. i. di. 10. patet ꝙ anima beata non poterit corpus ſuum de loco ad locum in inſtanti mouere. hoc etiam patet per aliqua dicta in li. 2°. di. 11. in illa queſtione vtrum xps aſcendit in celum per mutationem ſucceſſiuã vel inſtãtaneã.

Articulus quintus.

c Onſequẽter querit de. 5°. ꝑncipali. Et circa hꝫ queruntur. 8. Primo vtrꝫ btõꝫ ſit aliqõ ꝑmiũ accidentale. 2° vtrũ beatitudo corporis erit accidentale ꝑmiũ. 3° vtruꝫ oẽ ꝑmiũ accidentale ſit aureola. 4° vtrum aureola ſit in aia vel corpore. 5° vtruꝫ aureola ſit in xpo. 6° vtrũ quilibet beatus tñ gaudeat de bono ſui primi ꝓpter ſuũ de ſuo. 7° vtrũ beati hẽbũt aliqõ premiũ accñtale ꝑ bonis opibus q̃ fecerunt in mortali pcõ. 8° vtrũ angeli habebũt aureolam ꝑ miniſterio ab eis nobis exhibito.

p Rimo oſtẽdo ꝙ in brīs nullũ erit ꝑmiuꝫ accñtale. ga ꝑmiũ accñtale nõ dr accñtale. qꝛ ſit accidẽs aie. ſic. n. viſio dei eſſet accidentale ꝑmiũ. ꝙ nulluꝫ põt dici ꝑmiũ accñtale niſi eſſet a beato ſepabile. ſꝫ nullũ eorꝝ gaudiũ auferet ab eis vt hr Jo. 16. ꝙ nullũ erit in eis ꝑmiũ accñtale. Itẽ nihil eſt accñtale qõ includit in diffinitione rei. ſꝫ in diffinitiõe beatitudinis includunr oĩa bona que beati ſunt habituri. quia ſicut dicit Aug. 13. de tri. c. 8. Beatus eſt q hꝫ oĩa q̃ vult ⁊ nihil male vult. ⁊ cõſtat ꝙ ipi volent oĩa bona, que habebũt. Boe⁹ etiã dicit in li°. 5 cõſo. c. 3. ꝙ btitudo eſt ſtatus omniũ bonorũ aggregatione perfectus. ꝙ in btīs nullum premiũ erit accidentale. Contra accidens eſt qõ aduenit rei p⁹ eſſe cõpletũ. ſed multa gaudia hñt beati que ſi non haberent nihilominus btitudo ipoꝝ eſſet cõpleta. ꝙ in eis eſt accñtale ꝑmiũ. Rñdeo ꝙ in beatis eſt premiũ eſſentiale quod eſt anime beatitudo conſiſtens in clara dei viſione ⁊ pfecta fruitione ⁊ pfecã ſecuritate. de ꝑdicte viſionis ⁊ fruitionis ppetuatione ⁊ gaudio qõ habent de deo eis modis ſupra dictis preſente. ⁊ ꝑmiũ accñtale quod habet bonũ creatum ꝑ obiecto quod accñtale dicitur. nõ qꝛ ſit accñs aie qꝛ tunc beatitudo anime etiam diceret premium accñtale. ſed qꝛ tale premium non eſt de ratione beatitudinis anime eo ꝙ anima ſine illo eſſet vere beata. quia ſicut dicit Aug. 5°. li°. cõfeſ. inter principium ⁊ medium ad deum loquens de bonis creatis. beatus qui te ſcit etiaꝫ ſi illa neſciat q vero ⁊ te ⁊ illa nouit nõ ꝓpter illa beatior ſed ꝓpter te ſolum beatus eſt. Ex dictis patet ſolutio ad primum in oppoſitum. Ad ſecundum dicendum ꝙ nõ omnia bona que habebunt beati includuntur in diffinitione eſſentialis beatitudinis. quia eius diffinitio ẽ perfecta aie cũ deo cõiunctio per claram viſionem ⁊ perfectã fruitionem ⁊

de ppetuatione vtriusq; securitatis pfectionem ⁊ gaudiū de deo modis supadictis eis pñte. vñ ille diffinitiones Aug. ⁊ Boe. sunt quedā deseri ptōnes btitudinis analogice dicte de beatitudine essentiali ⁊ accñtali. Uel pōt dici q; iō dr beatitudo bonoꝝ omniū aggregatio. q; perfectionef omniuꝝ bonoꝝ creatoꝝ sunt supereminenti mō i summo bono quod est beatitudinis obiectum.

s **Ecundo** queritur vtrum beatitudo corporis erit premiū accidentale. Et vr q; non. quia nō tñ aia est de essentia hois. sed etiam corpus. g̊ a sil̄i non tantuꝝ btitudo aie est btitudo eēntialis. sed etiaꝝ beatitudo corporis. Itē illa beatitudo est eēntialis p quā auget essentialis aie beatitudo. sed beatitudo corporis est huiusmōi. q; vt superius oñsuꝝ est aie per resumptionē suoꝝ corpoꝝ beatorum clarius deuꝝ videbūt. g̊ beatitudo corporis est eēntiale p̄mium

Contra nihil supadditū premio eēntiali est p̄miū eēntiale. supadditū. n. essentie rei non est pertinēs ad eius eēntiā. sed sicut dicit glo. sup illud exo. 25°. super illam alteram coronam aureolam huic. i. aureole aureola supponitur. cū i scriptura dr q; ei sublimioꝝ gloria in receptione corpoꝝ seruet. g̊ gloria corporis nō pertinet ad p̄mium essentiale. Item quod est vni eēntiale. non est alij accidentale. q; sicut ph⁹. i. phi. subā nulli accidit. sed certū est q; beatitudo corporis accidit subāli p̄mio aie. g̊ non ē essentialis p̄mio corporis. Rñdeo q; duplex est beatitudo. aie. s. ⁊ corporis. dr añt esse de essentia beatitudinis aie oē illud sine quo non essꝫ vere beata. ⁊ nihil est de essentia beatitudinis sue sine quo posset esse vere beata. ⁊ q; sine corpore vere beata est beatitudo corporis ptinet ad premiū aie accñtale non essentiale. sed illud sine quo corpus nō posset esse beatū vr eēntialis eius beatitudo vel ad ipaꝝ pertinere. ⁊ ita pōt dici q; btitudo corporis aliquo modo est essentialis simplr ⁊ principaliter. quia ē essential corpori inq̄tū sine illa corpus nō possꝫ eē beatū. tñ nō est essentialis simplr ⁊ p̄ncipalr eo q; sine illa ps hois p̄ncipalioꝝ est pfecta pp̄ sui cuꝝ deo cōiunctionē. Ad p̄m dō q; procedit de essentialitate que debet p̄mio corpis. Ad 2m dō q; aia per corporis beatitudinē nō videt clarius deum nisi i q̄tū ex sui vnione ad corpus hꝫ pfectiusꝫ esse ⁊ ex cō sequenti perfectioreꝫ operationē. Ad p̄mū ad ptez aliam procedit de eēntiali p̄mio aie quod est essentiale simplr ⁊ p̄ncipaliter. Ad 3m dō q; q̄uis subā nulli accidat. tñ aliqd quod est eēntiale vni est accidentale alij. coloꝝ. n. est essential albedini. ⁊ accidētalis parieti. sic dico q; cuius beatitudo corporis sit p̄miū accidentale eēntiali p̄mio aie. tñ pōt esse qd essentiale premio corporis.

t **Ertio** queritur vtrū oē premiū accidētale sit aureola. ⁊ vr q; sic. Premiū essentiale dicit aureola. g̊ cuꝝ aureola esset superaddita auree vt hr exo. 25. ⁊ quodlibꝫ p̄mium accñtale sit superadditū eēntiali. quodlibet p̄mium accñtale est aureola. Itez premiū anime nō distinguit nisi in eēntiale ⁊ accñtale. cū ergo aureola. non sit pertinēs ad p̄miuꝫ eēntiale sequitur q; oē premium accñtale sit aureola. ⁊ eꝰ. Cōtra multi sunt beati qui nō hñt aureolā. quia illaꝫ non hñt nisi virgines martyres ⁊ predicatoreꝫ. ⁊ tamē nō est aliqs beatus q; nō hēat aliqd̄ premiū accñtale. g̊ non oē p̄miū accñtale est aureola. Rñdeo q; nō oē p̄miū accñtale ē aureola. vñ ē qdā p̄miū qd̄ dr aurea. qdā qd̄ dr aureola. quoddā qd̄ n̄ est nec aurea nec aureola. aurea est p̄miū subāle bonoꝝ qd̄ p similitudinē aurea dr. tū q; datur victorib⁹ ⁊ victori debetur corona. tū q; per ipm creatura rōnalis est deo pfecte subiecta cui esse subiectū regnare ē. tū ga ad silitudinē corone que ptinet linea circulari que ita pfecta ē vt ei nō possit fieri additio nisi accñtalis. illud p̄miū est ita pfectū q; qcqd supaddi tur accñtale est. tñ ga sicut corona q̄ ē circularis ad eundē punctū a quo incipit termiatur. ita p ipsum p̄miū essentiale creatura rōnalis p̄mo p̄ncipio coniungit a quo in esse p creationē exiuit. Aureola vero est gaudiū de opibus a se factis rōnez hñtib⁹ victorie excellentis per qd̄ apparebit exteri⁹ in corpe qdā decor qui p̄dictū interius gaudiū exterius declarabit. sed opa que facit hō bona creata sunt ⁊ q̄ hñt rōnē victorie excellētis p̄ilegiata sūt. g̊ aureola est gaudium de bonis creatis. nō quibus cūq; sꝫ p̄ilegiatis p̄ilegio victorie excellētis. ⁊ ga oē gaudium de bono creato ptinet ad accñtale p̄miuꝫ. q; aureola est accñtale p̄miuꝫ. ⁊ dr respectu auree vocabulo significante diminutionē ad significandum q; est multo minus p̄mium q̄ aurea. ⁊ hec figurata fuerūt exo. 25. vbi dr de tabula que ponebatur sup archam. facies illi labiū aureū per circuitū. ⁊ ipi labio coronā interasilem altam quattuor digitis ⁊ sr illā alteram coronam aureolā. in quo significatum fuit q; aureola ē aliquid accñtale supadditū auree. nō tñ oē premium accñtale aureola est. ga nō omnia bona opera que fecerunt beati ⁊ de quib⁹ gaudent habent rationem victorie excellentis. ⁊ tamē gaudium de illis cū sit de bono creato est premiuꝫ accñtale. Ad p̄m in oppm dō q; pcedit ex duabus affirmatiuis in secunda figura. cum dicit p̄miū accidentale est superadditum auree. aureola est supaddita auree. ergo quodlibet premiuꝫ accñtale est aureola. ⁊ ideo nō valet pceſſus. Ad 2m dō q; q̄uis p̄mium p̄maria diuisioue dividitur in eēntiale ⁊ accñtale. tamen accñtale subdividit in illud qd̄ est aureola. ⁊ illud quod non est aureola.

q **Uarto** queritur vtrum aureola sit in aia vel in corpore. Et vr q; i corpore. Aug. 22. de ci. c. 20. loquens de cicatricibus mr̄z dicit q; non erit in eis deformitas sed dignitas. sed illa dignitas erit aliqd pertinens ad aureolam vel ipa aureola. ergo aureola ē i corpore. Itē integra corpe ⁊ corrupta mēte si p finalez pniam saluetur habebit aureolam ⁊ illam non habebit: habebit aureolam ⁊ illaꝫ non habebit integra mente ⁊ corrupta carne. quod verum non esset ñ aureola esset non in carne. sed in aia. ergo non est in anima. sed in carne. Item aureola doctoꝝ non videtur aliud esse q̄ reuerentia eis exhibita ab electis qui per eoꝝ predicationeꝫ cōuersi sunt. q̄z reuerentiam alicui exhibita non est in eius anima nec i eius corpore. quia ſꝫ phñ. 5° ethi. c. 6. honor est magis in honorante q̄ honorato. ergo est quedam aureola que nec est in anima nec in corpore illius cui debetur. Contra. premium respondet merito. sed omne meritum principaliter respicit animam. ergo cum aureola sit pre

miũ quoddã principalr est in aie. Rñdeo ꝙ solutio huiꝰ qõnis ex dictis in qõne ꝓcedenti dependet. dictũ est. n. in ꝓcedenti qõne ꝙ aureola ĩ beatis est gaudiũ de bonis operibꝰ aie factis rõnez habentibus victorie excellentis per quod apparebit exterius in cozpe quidã decoz q gaudiũ interiꝰ p dictuz exterius declarabit. gaudiũ aũt est in aia. decoz aũt in cozpe. illud declarãs gaudiũ effectus eiꝰ est vel aliqd aliquo mõ ordinatũ tãꝯ signũ ad ipm principalr. g̃ z quasi essentialiter aureola erit in aia z eius signũ aliqd sensibile erit in cozpoze siue sit effectũ ab interiori gaudio siue nõ. quod maxie dico ꝓpter cicatrices martyrũ que videnr esse signũ aureole martyrũ exãtis in aia. cũ tñ ab ea non sint effecte. Ex quo pz solutio ad auctoritatez Aug. ad oppm allegatam. vt pz lr̃az que imediate subiũgit vbi dr ꝙ per illas cicatrices quedã ꝯuis in cozpe nõ cozpis sed virtutis pulchritudo fulgebit. Ad 2m dõ ꝙ si aliqua fuerunt mortua cũ ꝓposito castitatez seruandi nũꝯ interrupto per cõtrariũ volũtatis actũ. non obstante ꝙ violenter oppzessa fuerit hẽbit aureolam virginitatis z nobilius glificabit. ꝯ si nõ fuisset violẽter oppzessa. vñ sancta Lucia tyranno dixit. Si me in vitam violari feceris mihi castitas duplicabit ad coronã. z intelligẽdo ꝙ ꝑ duas virginitatis hẽt aureolas. sz qz non tñ ꝓmiũ reportasz de vginitate custodita. sz etiã ꝓ iniuria quã in ꝑ fuisset passa. z his cõcordat Aug. i. de ci. c. 19. dicens de violẽter oppzessis. qs sana mente putauerit se pdere pudicitiã si forte in apꝓhensa z oppzessa carne sua exerceat z expleat libido non sua. si. n. ꝑ modo pudicitia parit. pfecto pudicitia virtꝰ animi non erit. z infra quo circa ꝓposito animi ꝑmanente per quod cozpꝰ etiã sanctificari meruit. nec ipi cozpori auferr sanctitatẽ violẽtia libidinis aliene. quã seruat pseuerantia cõtinentie sue. Et ita dicit non amitti cozpis scitatem manente animi scitate etiã cozpoze oppzesso. sicut amittiꝝ cozporis scitas violata animi scitate etiaz cozpoze intacto. sient. n. integritatẽ mẽtis deus restaurare põt mediante mentis cozrupte pnia. quãuis facere nõ possit qn fuerit cozrupta. ita integritatẽ carnis deus restaurare põt. ꝯuis fieri nõ possit qn fuerit cozrupta. ꝯuis carnis integritas ad illud qõ est de eẽntia aureole nõ sit necessaria. Ad 3m dõ ꝙ maioz est falsa ꝯuis. n. conuersi ꝑ alicuiꝰ ꝑdicationẽ illi exhibeant reuerentiam in patria illa. tñ exhibitio reuerentie aureola nõ est. sz est eius aliquod signum.

q Vinto querit vtrũ aureola sit in xꝑo Et vi ꝙ sic. qz in xꝑo maxime fuerunt illa quibus debeꝯ aureola. fuit enim virgo martyr z doctor. Itẽ quod inter ꝓmia accidentalia est pfectissimũ xꝑo est attribuendũ sicut pfectissimũ hz essentiale ꝓmiũ. sed ꝓmiũ aureole est pfectissimũ inter ꝓmia accidentalia. g̃ in xꝑo ẽ aureola. Contra oẽ ꝓmiũ ꝙ habiturus erat xꝑs habuit ab instãti cõceptiõis sue. sz ex tũc non habuit aureolã. qz aureola debeꝯ victori. ab instanti aũt sue cõceptiõis nõ triũphauerat. qz adhuc non pugnauerat. g̃ in xꝑo non est aureola. Itẽ aureola dicit ꝓmiũ diminutiuũ. sz nullũ ꝓmiũ diminutiuũ ẽ in xꝑo. qz oia que sunt in eo sunt pfectissima. ergo in xꝑo nõ est aureola. Rñdeo ꝙ aureola põt considerari dupliꝛ. vel ꝑm id quod est. vel sub rõne ꝙ militi datur a ꝓncipe. ꝑ mõ ẽ in xꝑo perfectissime triplex aureola. qz pfectissime fuit virgo. ꝯuis. n. contra eius spũm carnalis cõcupiscentia nũꝯ bel lauerit. qz in ipo radix eius nõ fuit. nec esse potuit tñ qz pfecte eius caro sue aie obediẽs fuit z pugnauit ordiatur ad victoriã. victoria ad dñm pacificum nõ dz negari. sed cõcedi in eo esse aureola virginitatis. Ꝓterea xꝑs pugnauit cõtra exercituz carnalis cõcupiscentie nõ in se exãtis. sed in alijs z in illo exercitu victo carnalẽ cõcupiscentiã vicit. sic aliqs vincit ꝓncipẽ vineendo robur exercitus sui

Fuit etiã pfectissimus doctor z pfectissime vicit per suaz doctrinã diabolicas fraudulentias per quas diabolus nitebaꝯ bellare cõtra xꝑm z contra suos. vñ dixit vt hĩ. Jo. 12. nũc ꝓnceps huius mundi eijciet foras. Fuit etiã pfectissime martyr. vñ ipe dixit vt hĩ Jo. 18. ad hoc veni in mundũ vt testimoniũ phibeaz veritati qõ testimoniũ non tantũ verbo sed mortẽ sustinendo phibuit z sic vicit tyrannicas violentias. vñ dicit discipl̃is suis. vt hĩ Jo. 17. Confidite quia ego vici mundũ. qz g̃ excellentissimã victoriã habuit cõtra carnales cõcupiscentias vincendo eas nõ in se. qz in se nañꝯ fuerunt nec esse potuerũt. sz in alijs quibus fuerũt intelligendo vt expositũ est z cõtra diabolicas fraudulẽtias z cõtra tyrãnicas violentias. iõ excellẽtissime sibi debeꝯ triplex aureola. s. aureola virginitatis. doctrine z martyrij. accipiendo aureolã ꝑm id quod est. Accipiendo aũt sub rõne qua daꝯ militi a ꝓncipe. sic xꝑs nõ habet aureolã. qz xꝑs ꝓncepꝰ militũ est. ꝯuis summus ꝓncipatus sibi debebaꝯ rõne diuine nature. Argumẽta ad ptem ꝑmã procedunt de aureola ꝑm id qõ est. Ad ꝑmũ ad partem secundã dõ ꝙ maioz vera est de ꝓmio substanti ali. nõ aũt de omni accidentali. vñ ab instanti cõceptiõis sue nõ hũt gliam cozpis in re. sz in certa expectatione. sic dico ꝺ aureola. Ad 2m dicendum ꝙ aureola non dicit premium diminutumin genere ꝓmij accidentalis. sed perfectissimum q uamuis respectu ꝓmij substantialis habeat rationẽ ꝓmij diminute.

s Exto queritur vtrum angelis debeba tur aureola. Et vi ꝙ sic. quia sũt omnes virgines. ergo debetur eis aureola virginitatis. Item sunt nostri doctoꝛꝯ. vt in 2o. li. ostensum est. ergo debetur eis aureola doctrine. Item difficilius est vincere spiritum ꝯ carnem. sed ipsi se ipsos vicerunt. cum lucifero suadenti eis rebellionem acquieuerunt. ergo rõne excellentis victorie eis debetur aureola. Contra 2o. Thio. 2o. non coronabitur nisi qui legitime certauerit. sed angeli nullum habuerunt certamẽ saltem difficile ad vincendum. ergo angelis nulla debetur aureola. Respondeo ꝙ angelis nulla debetur aureola aliqua. quia aureola est gaudium de operibus a se factis habentibus rationem victorie excellentis angelis autem connaturalis est virginitas ipsos ipossibile est pati martyrium. quia sunt immortales. docere nos pertinet ad commune officiũ ministrantiũ z sine laboze illud exercẽt. z iõ vginitas nõ hz i eis rõnez victorie nec doctrina rõez victorie specialis. z ideo eis non debetur aureola virginitatis nec aureola doctrine nec eis

deberi potuit ūcz aureola martyrij. sed non est ali qua aureola preter istas. q: ois excellens victoria vel est cōtra carnē vel est contra diabolū vel contra mundū. eis tū rōe ministerij qō nobis exhibēt debeā pmiū accidentale. vñ quo ad hoc adhuc st in actu merēdi. Ex dictis patēt solutiōes ad duo pma in oppm. Ad 3m dō q in illa victoria nulla fuit difficultas. q: nulla hēbant inclinationē ad malū. z iō ḡuis per suaz conuersionē informatam gra pmiuz substantiale meruerit. nō tū accidentale qō est aureola. Ad auctoritatē apli ad aliā partez dō q loqtur de hoibus quoz vita est in certamie sm illud Job. 7. militia est vita hois sup terram i quo certamie oz hominē hñtez vsuz li. ar. vincere. ad hoc vt habeat vitam eternam.

s Eptimo queritur vtrū beati hēbunt aliqō accidentale. premiū p bonis opibus que fecerunt in pccō mortali. Et vi q nō. rei mortue nullū pōt deberi pmiū nisi sit viuificanda. sed opera facta in pccō mortali viuificari nō pōt vt superius habitū est. ḡ eis nullus debeā premiū. Itē nullū reddit pmiū p opere qō deo nō placuit. sed opa facta i mortali peccato deo non placuerūt. q: placentia operis pūpponit placentiā opantis. ḡ pro illis nullū hz pmiū. Contra beatis placet fecisse illa bona opa que i mortali pccō fecerūt. sed placentia impleta nō est sine aliqua delectatiōe. ḡ aliquod gaudiū hñt beati pbōis opibꝰ q̄ fecerūt in mortali pccō. ℟ñ° sic pena duplex. s. q̄daz inflicta a iudice q̄dā acta ab ipō peccāte q: hō peccādo sibiet infert penā. ita dico q duplex est gaudiū accñtale in beatis quoddā receptū spāliter a deo misericorditer retribuente. quoddam actum ab ipō beato recogitando bona opa sua z sibi cōplacendo in eis. ℙrimū gaudiū magis proprie hēt rōnez pmij ḡ sm ḡuis aūt 2m aliquo modo habeat eo q oia que hñt. beati principalr a deo sunt. cū ergo beatis placeat se fecisse opa bona q̄ i pccō mortali fecerunt. maxie in ḡtū vident q illa bona eos ad pniaz dispoſuerūt seu inclinauerūt. p illis hñt. ḡ aliqō accñtale premiū extendēdo nomē pmij ad quodlibz gaudiū bonoz. nec tū sic gaudēt de illis opibus sicut de illis que fecerūt in charitate de qbus gaudēt rōe opis opati z radicis z forme de alijs aūt gaudēt rōe operis opati tm̄. nec pro illꝰ hñt aliqō accidentale premiuz a deo spāliter datum.

Argumēta ad partē primā pcedunt de pmio spāliter dato a deo retribuēte. Argumentū ad partē sam procedit de accñtali pmio largissime dicto p ut se extendit ad quodcūcz gaudium bonorum.

o Ctauo queritur vtrū quilibz beatꝰ tā tū gaudet ō bono sui proximi ḡtū de suo. sed quia hꝰ qōnis solutio apte pz per ea que dicta sunt in li. 3. di. 31. in solutiōe hꝰ qōnis. vtrū in pria remāebit charitas ḡtū ad ordinē diligendi q ē in via. iō solutiōi hꝰ qōis ñ ē hic imorādū. clarū est. n. q bti magis gaudēt ō bono illi⁹ quē magis diligūt: declaratū ē aūt i pdcā qōe q i pria qlz magis pꝰ deū diligit se ipm ḡtū ad itēsionē actꝰ ḡz quēcūcz aliū. ex quo pz q qlz magis gaudet de bono suo ḡz de bono pri sui. vñ linus magis gaudet de bono suo ḡz ō bono petri. ḡuis forte petrus pp maiorē gaudēdi virtutē magis gaudeat ō bono lini ḡz de bono suo ppio linus.

c Arca lraz fines suos hēbūt citates dueā. s. 3 nūcz si oēs illi q mō sunt vinētes saluarenē iplereē nūerꝰ ciuiū ciuitatis dei de istis cū illis q iā saluati sunt. ℟ñdeo q hoc nobis incertū ē. sm tū dcā Aug. vi dō. q sic. vi. n. sentire in li. de bono cōiugali lōge aū medium q si oēs hoies q viue bāt tpe suo saluarētur q ipi cū illꝰ q iā saluati erāt sufficiessent ad repletionē nūeri electoz. vñ igrentibꝰ si oēs hoies vellēt ab oi cōcubitu ptinere vñ subsisteret genꝰ hūanum. ℟ñdet per hec verba. Utinā. oēs hꝰ vellent dūtaxat de corde puro z cōscia bona z fide ñ ficta. mlto citꝰ dei ciuitas cōpleret z accelerarē terminus secli. Ex his vbis seq vi q̄ aū dictū ē. de hꝰ tū nullus scit certitudinē nisi solus deꝰ vl ille cui deꝰ hꝰ revelauit. 3 alij alijs pleni⁹. q: sic nullus btūs ipm videt ḡtū ex pte sua visibil est. ḡuis glz ipm clare videat. z vnꝰ alio clariꝰ. sic aliꝰ ab eo fruiē eo ḡtū ex pte sua fruibilis ē. ḡuis eo oēs fruanē pfecte. z vnus alio pfectiꝰ. ita glqz gaudebit de bono alteriꝰ q̄lit gauderz si in se hꝰet. hꝰ nō vi verū si ita sit nota eqlitatis. ḡuis vera sit sm q ita ē nota similitudis si ita esset par gaudiū vt ēt par eēt cognitio hec solutio nō valet q: ḡtū cognoscēt tū gaudebūt. vnde sequēs solutio melior ē que refert paritatē gaudij nō esse ad intensionē affectionis gaudentiū. 3 ad vniversitatez rez de quibꝰ gaudebiē. q: de oi re ō qua gaudebit vnus gaudebūt oēs si quē mouet qd opus sit spiritibus defunctoz corpora sua in resurrectiōe recipere 2c. ℍec rō reddita est supi⁹ eadē di. in illa qō ne vtrū beatitudo electoz erit maior pꝰ iudicium ḡz ante.

Di. I.

b Jcorū tur qō 2c. Supius determinauit magr de remuneratiōe bonoz. ℍic determinat de retributione maloz. Et dicit in ptes tres ℙ°. determinat de illa retributione absolute. 2° in compatione ibi. ℙreterea queri solz 3° ponit breuem recapitulationem operis totꝰ ibi. ℍoc de pedibus. ℙrima in duas. primo determinat de damnatis quo ad malum culpe. 2° quo ad malum pene ibi. ℍic queri potest. Illa ps que ibi incipit. ℙreterea queri solet diuiditur in tres. ℙrimo determinat de retributione malorum in comparatione ad eos qui adhuc sunt in hꝰ mundo. Secundo in compatione ad eos q crāt in limbo ibi. Si quis autem. Tertio in compatione ad eos q sunt i celo ibi. Queri ēt solet. z ista i tres. ℙ° ingrit si boni z mali vidēt se vsqz ad iudiciū. 2° si btī cōpatiūē malis ibi. 3 cū sci. 3° fiet visa pena maloz minuit in beatis aliqua glia eorū. ibi. ℙostrēo q̄rit.

Articulus primus.

c Arca hanc di. querendum est pn cipaliter de quattuoz. ℙ° de cognitione aie sepate in generali. 2° ō cognitione dānatoz in spāli. 3° de eorum voluntate. 4° de eorū punitiōe. Circa pm queruntur tria. ℙrimo vtrum aia sepata cognoscat aliquid sensibiliter. 2° vtruz cognoscat aligd itelligibilr p spēs i corpe acceptas. 3°. vtz co

gnoscat singularia.

Primo ostēdo q̄ aīa sepata cognoscit aliquid sensibiliter. Cassiodorus li. de aīa. c. 2. dicit de aīa sepata. q̄ vuult se post hui⁹ seculi amissionem videt audit tangit ac reliquis sensibus efficaci⁹ vtit. Itē li. de spū ⁊ aīa. c. iii°. dī aīa qō dī aīa dum vegetat spūs. dū contēplat sensus dum sentit. g̃ potētie sensitiue cū aīa sepant. sed in ipa nō sunt ociose. g̃ sensitiua cognitione vtit. Itē ph⁹. i. de aīa vult q̄ sensitiue potentie nō senescūt. vñ dicit q̄ si senex daret oculis iuuenis videret vt iuuenis. Hāūt verū non esset si potentia sensitiua dependeret ex corpore. potentia g̃ sensitiua cum aīa sepat. ⁊ si sic pōt sensibiliter cognoscere. Itē ꝑm phīm in eodē li. desideriū cōfidentia timor ⁊ gaudiū pertinēt ad potentiam sensitiuam. sed talia sunt in aīa sepata. ergo i ea est potentia sensitiua. ⁊ si sic pōt aliqd sensibiliter cognoscere. Cōtra in li. de eccliasticis dogmatibus ppositione. ig. dicit duabus substantijs cōstat hō tm̄ aīa. ⁊ carne. aīa cū rōne. ⁊ carne cū sensibus suis. g̃ potentie sensitiue cū aīa nō sepant cū ex carne dependeāt. ⁊ si sic nihil sensibiliter cognoscere pōt

Item ꝑm phīm. 2. de aīa solus intellectus est sepabilis ab alijs potentijs sicut perpetuū a corruptibili. g̃ in sepatione aie corrūpunt potentie sensitie ⁊ si sic aīa sepata nihil sensibiliter pōt cognoscere

Rūdeo q̄ sicut se hūt intellectus ⁊ voluntas ad essentiaz aīe intellectiue. sic modo suo se hūt potētie sensitiue ad essentiā aie sensitiue. vt aūt oīsum est li. i. intellectus ⁊ voluntas non addūt rē absolutā vltra essentiam aie intellectiue q̃uis ab ea differant ꝑm rōnez ⁊ relationē. g̃ silr potentie sensitie ab essentia aie sensitiue nō differunt nisi ꝑm rōnez Hāūt excepto q̄ potētie sensitiue nō pūt esse in actibus suis. nisi mediantibus organis. intellectus autez ⁊ voluntas organis alligate nō sunt. q̃uis dū aīa intellectiua corpori corruptibili est vnita ad directōnem suoz actuū indigeat ministerio viriū sensitiuarū de cōi. l. ex quib⁹ sequit q̄ siue aīa intellectiua ⁊ sensitiua in hoīe sint eadē essentia. siue nō. q̄ aīa intellectiua a corpore sepata nihil pōt sensibiliter cognoscere qz si nō sunt eadē eētia ñ remanēt in aīa sepata potētie sensitiue. hz in ei⁹ sepatione a corpoz corrūpūtur. si aūt sūt eadē eētia q̃uis cū ea sepentur potētie sensitiue. tm̄ in ea nō pūt esse i actib⁹ suis qz talis ē nā rōalis aie q̄ q̃uis ꝑm aliqd absolutuz nō differat a sua potētia intellectia nec a sensitiua. tm̄ cognitionē q̄ ē sentire hīe ñ pōt nisi organo mediāte. restat g̃ q̄ aīa sepata nihil pōt sensibiliter cognoscere ex pte cognoscētis q̃uis Hāūt possit ex pte rei cognite. qz q̃uis nō possit cognoscere p potentiā sensitiuā. pōt tm̄ p intellectū sensibilia ⁊ sensibiles eoruz modos cognoscere. ⁊ sic dz itelligi auctoritas. Cassiodori ad Hāūt veritatē. Ad 2m dō q̄ q̃uis potētie sensitiue cū aīa sepent hz opionē dicentiuz q̄ i hoie aīa intellectiua ⁊ sensitiua sunt eadē essentia. tm̄ ex Hāūt nō sequit q̄ aīa sepata p eas sensibiliter cognoscat pp rōnē dictā in qōnis solutiōe. nec tm̄ ex Hāūt sequit q̄ ociose sint. qz actus suos hēbūt p⁹ corpis resūptionē ⁊ interi sūt ad pfectionē nāe. Ex dictis pz solutio ad tertiū. Pōt tm̄ dici ꝑm opionē dm̄tiū potētiā sensitiuā corrūpi in sepatione aie q̄ ph⁹ per oculū nō intelligit organū tm̄ sed organū ⁊ potētiā visiuā q̃ ei⁹ forma ē. vñ dicit si oculus esset animal aīa eius esset visus. Ad 4m dō q̄ timor ⁊ gaudiū nō sunt vniuoce passiōes cōiūcte ⁊ aie sepate. sicut pz ex his q̃ superi⁹ dicta sunt vbi q̃situ ē vtruz gaudiū sit aliquid differēs a visione ⁊ fruitione. Ad ꝑmā auctoritatē ad ptē Haz dō ꝑm opionē illoz qui dīt sensitiuā ⁊ intellectiuā esse eādē essentiā. q̄ sub noie potētie sensitiue accepit potētiā ⁊ eius instrz sub vno eo q̄ vtrūq; cōcurrit ad actuz sentiēdi ⁊ sic accipiendo potentiā sensitiuā planū est q̄ nō sepat ⁊ sic posset dici ad auctoritatem phi. 2°. allegatam. Vel pōt dici aliter q̄ vegetatiua ⁊ sensitiua i plātis ⁊ brutis corruptibiles sunt. intellectiua autē ⁊si ab eis separi nō possit in corruptibilibus. tm̄ ꝑm eius opionē q̃ erronea ē ab eis pōt separi in imortalibus indubitanter. n. opiatus est corpa celestia esse aīata. hz i Hāūt errauit. ⁊ huic cōcordat qō dixit ph⁹. 2. li. de aīa. vbi dixit intellectiuā posse separi ab aliis. alia aūt ab Hāūt impossibile ē imortalib⁹. hz opinādo corpora celestia esse animata errauit.

Secundo querit vtrū aīa sepata cogscat aliqd intellectualr per spēs in corpe acceptas. Et vi q̄ nō. Vnī. 6. nāliū li. 5. c. 6. ipossibile est formā itelligibilē esse in aīa in effectu perfecte. ⁊ nō itelligi ab ea i effectu perfecte. g̃ forma intelligibil nō ē i aīa nisi q̃diu intelligit. g̃ spēs intelligibiles in aīa intellectiua nō conservant. g̃ a corpore sepata per illas intelligere nō pōt. Itē Aug. ii°. de tri. c. 3. cū cogitātis acies auersa fuerit. atq; illud qō in memoria cernebat desiterit intueri nihil forme que ipressa erat in eadem acie remanebit. g̃ spēs in intellectu nō conseruantur. ⁊ si sic aīa sepata per eas nō intelligit. Itē ꝑm phīm. 3. de aīa. sicut se hūt colores ad visuz sic fantasma ad intellectū. sed visus quocūq; mō dispositus nihil pōt videre nisi pūte colore. g̃ cū fantasmata nō separent cū aīa intellectiua. nō pōt p spēs in corpore acceptas intelligere. Itē aīa nihil itelligit sine intellectu possibili. cū per receptionē sperum intelligibiliū intelligat. sed sicut dicit ph⁹. 3°. de aīa. passiuus intellectus corruptibilis est. ergo aīa sepata nihil intelligit per species in corpore acceptas nec per quācūq; viam aliam. Item p omnes species acceptas in corpore anima simul intelligere potest. quia tūc potest simul itelligere plura quod negat phūs. 2°. ropi. nec est causa aliq̃a determinans intellectum ad hoc q̄ magis intelligat p vnam q̃ per aliam cum equale esse habeant in intellectu. voluntas enim hanc determinationem facere non potest: quia actus eius presupponit intellectus cognitionem. ergo anima separata p species in corpore acceptas itelligere nō potest. Itē vna potentia non habet naturalem modum agendi nisi vnum. potentia enim calefactiua ignis nō calefacit naturaliter nisi secundum modum vnuz nec eius leuitas mouet naturaliter nisi secundum modum vnum. sed intellectus coniunctus ⁊ separatus non est nisi vna potentia. ergo nō habet naturalem modum itelligēdi nisi vnum. sed intellect⁹ cōiunctus nō habet naturalem modum itelligēdi nisi cum fantasmate. ergo ipe sepatus aut cum fantasmate intelligit. aut nihil naturaliter intelligit. hz ꝓstat q̄ ñ itelligit cū fātasmate qz fātasmata nō sepārur cum intellectu cū non sint nisi in corporali

subiectō. g̃ intellectus sepatus nihil nāl̃r intelligit

Itē beati post resurrectionē aliqua intelligēt i fātasmate. qz ille modus intelligendi naturalis ē itel lectui cōiuncto corpori. intellectus aūt p gloriā nō amittet suuz naturalē intelligendi modū. q̃uis per gl̃iam hēat modū intelligendi supernaturalē. modus aūt intelligendi cū fantasmate nobilior est q̃z modus intelligendi cū fantasmate. cū g̃ aīa sepata non habeat nālem actionē perfectiorē q̃z hītura sit p̄ sui vnionē cū suo corpore gl̃ificato sequit̄ q aīa sepata aut nāl̃r nihil intelligit. aut in fantasmate i telligit. sed cōstat q non intelligit in fantasmate qz fantasma non sepatur. ergo nihil natural̃r intelligit. z si sic sequit̄ q anima sepata non cognoscit ali quid intellectual̃r per spēs in corpe acceptas. Cō tra ph̄. 3. de aīa dicit q bñdicentes sunt dicentes aīam esse locū spē. nisi q non tota. sed itellectiua. cū ergo liberior sit sepata a corpore q̃z corpori corruptibili cōiuncta. nō tm̄ pōt intelligere per spēs i corpore acceptas. sed multo melius q̃z qñ erat corpori coniūcta. Item spēs recepte in intellectu sūt ibi modo incorruptibili. qz ꝑm cōmentatorē super decimam propositionē de causis. illud qō recipit̄ in alio est in eo per modū recipiētis. z non ꝑm modum rei recepte. g̃ spēs intelligibiles remanent in aīa sepata. cum ergo angelus intelligat per spēs q̃ in eo sunt z aīa sepata intelligendo imitet̄ intellectum angelicum. vī q per spēs in corpe acceptas intelligat. Rūdeo aīam sepatam intelligere posse certū est. qz intelligere est ꝓpria opatō ipius intellectus. non est aūt rōnale q per sui sepationem a corpore sua propria opatione priuet̄. vñ z ph̄. dic̄ ꝑmo de aīa. q si est aliqua opatio aīe vel passionuz ꝓpria. cōtingit ipam separi. si vo nulla est propria ipius non erit sepabilis. g̃ per ip̄m habemus q cū aīa sepat̄ nō priuatur sua ꝓpria operatiōe nec tm̄ intelligit sepata. sed mlto melius intelligit q̃z diu ē corruptibili corpori cōiuncta. vñ Aluic. 6. naturali uz li. 5. c. 5. post̄q̃z locutus est de aggrauatione aīe p corruptibile corpus dicit. cū auferet̄ de nr̄a aīa ipa aggrauatio z ipedimentū. tunc intelligentia aīe est melior puriorz z delectabilior. sed de modo intelligendi sunt diuerse opiniones. dīt. n. quidā q intelligit per spēs concreatas per quas non pōt intelligere corpori corruptibili vnita eo q pp eius aggrauationē se super illas reflectere nō pōt. Sed contra secundū ph̄m. 3. de aīa. antеq̃z intelligat ē sicut tabula in qua est actu nihil scriptū. Alij dicūt q intelligit partiz per spēs in corpore acceptas. ptim p spēs quas a deo recipit. statim. n. post sepationem aīa recipit ab ipo spēs totius vniuersi. z est hec influentia quasi per modū nature nō gratie. vñ non est reuelatio propē. qz etiā talem influentiam recipiunt aīe reprobe. qz illis nō subtrahuntur bñficia nature. Sed cōtra. natura opatur de necessitate. sed nihil creatū est a deo. ō necessitate g̃ nulla creatura nāl̃r emanat a deo. vñ non video quo modo bene possit intelligi q ille spēs a deo influant̄ nāl̃r

Alij dicūt q aīa separata per spēs acceptas i corpore nihil intelligit. qz non sepantur cū ea. nec enim̃ sunt in intellectu nisi duz actu intelligit z hec ē opinio Aluic. qui vult spēs intelligibiles nō esse in intellectu nisi sicut in vi apprehēdente. vñ nō ponit memoriā intelligibilē. vnde dicit q qñcūq̃z intellectus intelligit in corpore oportet q conuertat se ad fantasma z intellectum agentem vt spēm intelligibilē recipiat quā per auersionē postea perdit. sicut visus per cōpationē sui ad rem visibilem z ad luminis speciem recipit quā postea per sui auersionē a lumine z visibili pdit intellect⁹ tm̄ per frequētez receptionē habilitat̄ ad recipiendū z intelligēdum z hec habilitatio est scie habitus. Sed contra Aug. li. 14. de tri. c. 3. dicit q imago est i anima hois rōnali siue intellectuali. sed sicut p3 per ip̄m i pluribus locis. li. de tri. illa imago cōsistit in mēoria z intelligentia z voluntate. ergo in anima itellectiua est memoria. sed actus memorie est tenere secundū Aug. li. 14. de tri. c. 8. ergo spēs itelligibiles in anima intellectiua cōseruant̄. Preterea h̄ videtur velle ph⁹ vt patet in auctoritate allegata in prima rōne ad partem secundam. Item secundū Aug. li. 9. confes. longe post principiū. Mortui habent nostri memoriā. ergo potentia memorativa est in aīa intellectiua. vī ergo mihi dō ad questionem q species intelligibiles conseruantur in intellectu. z per eas intelligit aīa sepata. z q̃uis quidaz dicant z satis communiter q per illas intelligebat corpori corruptibili vnita. Alij tm̄ dicūt cōtrariū dicentes illas creatas fuisse mediante actu intelligendi z intellectu imediate moueri a fantasmate in virtute tamen intellectus agentis que tacta sūt li. 2°. di. 25. z quia aīe sepate de nouo pōt acquirere alicuius rei cognitionem vī dicendum q acquirere possunt nouas spēs intelligibiles. sicut. n. erūs i corpe pōt per suū actiuū sicut per ꝓncipale agēs mediante fantasmate sicut instr̄ali agēte educere spēz intelligibilē de se ipsa inq̃tū est possibilis. sic cum multo sit potentior sepata in operādo q̃z corpi corruptibili vnita pōt per suuz actiuū sicut per agens ꝓncipale mediante silitudine vel re sicut instrumētali agente educere de se ipa vt est possibilis spēz intelligibilem qua aliquid pōt cognoscere qō vnita corpori nūq̃z cognouit. De paruulis aūt opināt aliqui q sicut in resurrectione dīs volūtarie supplebit corpibus puuloz q̃titatē quam habuissent in termino augmenti si uixissent vsq̃z tunc z natura in eis nō errasset vel defecisset q ita voluntarie i fluit aīabus corpz statim cum a corporibus eoruz separate sunt species illarum rerum q̃tum per nāle lumen cognitionem acquisissent vel acquirere potuissent si vixissent vsq̃z ad illud tempus in quo de lege cōi maxime viget per naturaz vsus rōnis vl̃ vigebat in hominibus illius tēporis quo illi puuli decesserunt siue decedunt. nec ex dictis sequit̄ q inutilis sit pro alia vita acquisitio nālis s. ie in hac vita quia electi bene vtunt̄ ea. z ille bonus vsus in hac vita vtilis est eis pro alia vita. qz per illuz bonum vsum merent̄. si aūt dicat̄ q acquisitō natural̃ scientie sit reprobis inutilis pro alia vita nō est iconueniens. Alij autem dicunt q q̃uis deus possz aīabus paruulorum dare cognitionem nālez equalem naturali cognitioni vnius magni clerici vel maiorem. tamen non dat talem cognitionem animabus paruulorum recedentium a corporib⁹ cum originali peccato. quia nō cōuenit. nō enim ō cens est ceteris paribus q anima que in acquirēdo sciam nūquā laborauit habeat cognitiōem naturalem equalem cognitioni anime illius que in

acquirēdo eā laborauit. deus tñ aiab⁹ puulorꝫ p̄dictorꝫ ifūdit volūtarie ñ nāliter ſpēs illaꝝ rerꝫ quaꝝ cognitio decet ſtatū eorꝫ. ꝛ ꝗuis deus p̄dictas ſpecies infūdat nō de neceſſitate nature. ſ. libera volūtate. tñ nālis eſt cognitio quā aie p̄dictorꝫ parulorꝫ hñt per eas. qz nō eleuat itellectum ſupra ſuam nālem facultatē. Ad p̄m in oppm dō q illa fuit opio Aui. cui i hoc nō eſt aſſentiēdum. Ad 2m dō q ibi Aug⁹ loquit de tri. q eſt i parte aie ſenſitiue ꝛ pōt dicere q per aciē cogitātis intelligit potētiaꝫ cogitatiuā ſenſitiuā q altiſſima ē iter potētias ſenſitiuas. Uel pōt dici q aciē vocat cogitantis potētiā itellectiuā ꝛ ꝗtū actū itelligit ꝛ ipaꝫ iformatione vocat ipam intellectionē q eſt expreſſior ſilitudo rei itellecte ꝗ illa que habitualr itellectu retinet. Ad 3m dō q illa ſilitudo tenet ꝗtuꝫ aia eſt vnita corpori corruptibili. nec ad ꝫ totalr eſt ſimile. qz nō ſic remāet bitualiter ſilitudo coloris in viſu ſicut ſpēs itelligibiles in intellectu. Ad 4m dō q phūs ibi vocat itellectū paſſibilē i ppriē. ſ. ipaꝫ cogitatiuā ſenſitiuaꝫ que organū hꝫ in media cellula cerebri quā ſemp oꝫ eſſe in actu ſuo dū intellectus corpori corruptibili vnitus itelligit de lege cōi. vñ facit differentiā inter intellectū paſſibilē ꝛ poſſibilem. Ad. 5m dō q aia poſt ſui ſepationē aliqñ intelligit p vnā ſpēz ꝛ nō per aliaꝫ a caſu. aliqñ er cauſa determinata. aut qz. ſ. illa ſpēs fortⁱ⁹ eſt in ea impreſſa nō. n. omnes ſpēs exītes in intellectu in eo qualiter ſunt impreſſe. ꝗuis oēs ibi hēant eſſe in corruptibile. aut qz magis aſſueta eſt intelligere p illam. aut qz eſt repūtatiua generaliorꝭ intentōis qz itētio entis eſt que p̄mo ordine nature occurrit intellectui. ꝛ hīta iſta generali cognitione in actu. qz multe ſpēs intelligibiles ſunt in ea p quas de rebus diuerſis pōt cogitare volūtas mouet intellectū ad conuertendum ſe ad illas p̄out ſibi placet.

Ad 6m dō q cū dī q vna potētia nō hꝫ naturalē moduꝫ agendi niſi vnū ꝛc. dico q nō eſt verū ō potentia q radicaf in tali eſſentia forme. q ſucceſſiue pōt hīe duos modos nālis exītie. quia nālis modus operandi p̄portionat eſſentie mediante ſuo naturali mō exīdi. intellectⁱ⁹ aūt hūanus eſt potentia radicata in eſſentia aie rōnalis q ſucceſſiue hēt duos nālis exītie modos. dū. n. eſt in actu corpis forma naturalr exiſtit poſtꝫ etiā eſt a corpe ſepata naturalr exiſtit. qz p ſuā naturā exiſtit. nō eſt aūt idē modus naturalr exīdi quo exiſtit. vt pars i cōpoſito ꝛ vt actu corpis informāſ. ꝛ ille quo p ſe exiſtit. qz ſic exiſtit nō vt actu ps. nec vt actu corpus iformans. ſꝫ vt quoddā totū nō hñs ſuū cōpletū nālis exītie modū quapp̄ primus modus exīdi ſibi eſt nālior ꝗ ſecūdus. vñ ꝛ nālr ipm appetit. Ad 7m dō q dīt quidā q modus intelligēdi i fantaſmate nō eſt nālis. ſꝫ accītalis aie coniuncte corpi. qz corruptibilitas nō ptinet ad corporis eſſentiā ſꝫ ſibi accidit. ꝛ p̄dictus modus nō cōuenit aie cōiuncte niſi rōne corruptibilitatis corporis p quā aia ſic aggrauaf vt pp ſui debilitatē nō poſſit p ſui nām ꝛ de lege cōi apprehēdere itelligibile niſi in aliquo ſenſibili vt quaſi i exemplari. Sꝫ ꝗuis hec opio ſit multū probabilis. tñ cōtra eam probabiliter ſic arguūt aliqui. aia beata poſt ſui corporis reſūptionē aliquid ptícipabit de mō exīdi ſenſibili. ꝗtū erit corporis ſenſibilis forma. corpus. n. p ſuaꝫ glorificationē nō deſinit eſſe ſenſibile. pticipabit etiā aia aliqd de mō exīdi itelligibilr. in ꝗtū ē ſpūalis ſbā qz p̄ncipalius participabit illū modū exīdi qui cōueniet ſibi rōne ſui ꝗ illū q ſibi cōueniet rōne corporis. iō p̄ncipalius pticipabit exīdi modū intelligibilr ꝗ modū exīdi ſenſibilr. cū ergo naturalr modus intelligendi p̄portionetur naturali mō exītie ſubſtantie intelligentis videf q illud qō itelliget naturaliter intelliget in aliquo ſenſibili. Inter aūt ſenſibilia illud qō ꝓpinquius eſt ſpēi intelligibili ē fantaſma. ergo vī q illud qō modo nāli intelliget intelliget in fantaſmate. Preterea inconueniens vī q aia nūc̄ habeat naturalē modū intelligendi ꝗdiu ē actu corpif corruptibil forma. ſꝫ ſi modus intelligendi i fantaſmate nō eſſet ſibi naturalis nūc̄ ſaltē de lege cōi haberet naturaleꝫ modū itelligendi ꝗdiu eſt actu corporif corruptibilis forma. quia ꝗdiu ſic eſt nūc̄ ſaltē de lege cōi ſine fantaſmate itelligit. vī ergo q icōueniēs ſit dicere q talis modus intelligendi nō eſt ſibi naturalis. Alij dīt q ſicut alium modū exīdi habet aia corpori corruptibili cōiuncta ꝗ habeat ſeparata. ſic habebit alium qñ erit cōiuncta corpori glificato. ꝛ iō ſicut alio mō intelligit ſeparata ꝗ corpori corruptibili vnita ſic modo diuerſo ab iſtis duobus intelliget nālr quā do erit corpori glorificato vnita. ſed quia nō clare patet q iſte naturalis modus intelligendi differat ab alijs duobus niſi q erit perfectior. iō vī alijs dō q aia qñ erit vnita corpori glorificato habebit naturalē modū intelligēdi i fantaſmate ꝛ ſupnaturalem nō i fantaſmate. ꝛ ſimul eādem reꝫ itelligeꝝ poterit vtroꝫ modo cū oculus corporalis eādeꝫ rem quā videt in ſpeculo ſimul poſſit videre nō i ſpeculo. nec ex dictis ſequit q anima ſepata hēat naturalē modum itelligendi pfectioreꝫ ꝗ erit ille naturalis modus intelligēdi quem habebit. quando erit corpori glorificato vnita. illam. n. propoſitionem qua dicitur. nobilior eſt naturalis modus itelligēdi ſine fātaſmate ꝗ cū fantaſmate. nō oꝫ ſeper eſſe verā niſi ceteris pibus. i ppoſito aūt n ſūt cetera pia. qz pp pfectioꝛē exīdi modū fortior erit aie nālis virtus qñ erit corpori glificato vnita ꝗ ſit dū eſt ſepata. ꝛ iō poterit aliqd ēt nālr perfectⁱ⁹ videre i fantaſmate ꝗ ipa ſepata poſſit nālr videf nō i fātaſmate. ſicut oculus corporalr qñ ē fortis videt aliquā rem clarius i ſpeculo ꝗ oculus debilis videat eādem rem. nō in ſpeculo.

Tertio querīt vtꝫ aia ſepata cognoſcat ſingłaria. Et vī q ñ. qz dō oi intelligibili pōt eſſe ſcia. ſed de ſingularibⁱ⁹ non pōt eſſe ſcia. ſed ꝫ phūs. i. poſterioꝛ. oīs. n. ſcia de vniuerſalibus ē. g aia ſepata cū nō hēat niſi cognitionē itelligibilē nō pōt cognoſcere ſingularia. Itē ꝫm phūm. i. phiſi. vniuerſale ꝫm rōem notū ē. ſingulare aūt ꝫm ſenſuꝫ. ſꝫ aia ſepata nō hꝫ cognitionem ſenſitiuā. qz illa regrit organū. g nō pōt cognoſcere ſingulare. Itē ſpēs in itellectu ē reſpectu idiuiduorū vniuerſalis ſicut dicit Auic. 5. meta. c. 1. ſꝫ per ſpēz vniuerſalē nō pōt ſingulare cognoſci. g aia ſepata nō cognoſcit ſingularia. Cōtra Lu. 16. dī de diuite dānato q eleuās oculos ſuos cū eſſet i tormentis vidit Abraam a lōge ꝛ lazarū in ſinu eius. ſꝫ cōſtat q illa viſio nō fuit ſēſibilis ſed itellectual. cuꝫ g Abraam ꝛ lazarus ſint duo ſingularia aie ſepate

hñt cognitōnē singulariū. Rñdeo q̄ aīa separata cognoscit singularia. qz nō tñ in intellectu est silitudo vniuersalis. sed ēt rei singularis nec due sunt silitudines numero distincte. sicut nec sunt duo nūero distincta hec albedo ⁊ albedo. vñ eadē est silitudo repñtatiua hui⁹ albedinis ⁊ albedinis ⁊ p̄us ordine nature repñtat albedinē q̄z hēat albedinem vñ cū intellectus post sui sepationē a corpore p suū actiuū tanq̄z per agens p̄ncipale sub deo mouet se ipm. ⁊ mouetur inq̄tū possibilis est mediāte illa similitudine tāq̄ agēte instrāli sub rōne qua est repzesentatiua albedis tñ cognoscit albedinē i vniuersali. inq̄tū aūt mouet se ipm p eam sub rōe qua est repñtatiua hui⁹ albedinis cognoscit albedinez in singulari. inq̄tū etiā mouet se ipm per eam sub vtraq̄z rōne cognoscit albedinē in vniuersali i cōparationē ad albedinē in singulari. nec ē mirandū si intellectus p vnaz spēz possit se mouere sub vna rōne ⁊ nō sub alia vel ab vtraq̄z simul. qz vnuz re est plura fz rōez. ⁊ distinguit intellectus vbi nō distinguit natura. Predicta aūt supius li. 2. di. 14. in illa qōe vtrū possim⁹ cognoscere singularia pleni⁹ ⁊ diffusius explicata sunt. ⁊ iō hic ptranseo breuius

Ad p^m in opp^m dō q̄ de re contingit scire quid ē ⁊ cōtingit scire eam esse in actu p̄mo mō de omni qđ pōt intelligi siue sit vniuersale siue singulare in corruptibile vel corruptibile pōt esse scia. 2° modo nō pōt esse scia de singularibus corruptibilibus. q̄z uis intellectu pñt apprehēdi. qz nō pñt a nobis ō lege cōi sciri nisi videant pñtia. Ad 2^m cū dī q̄ vniuersale fm rōez notū est. rē. dico q̄ ḃ cū p̄cisione ō bet intelligi. qz sensu cognosci nō pōt. qđ aūt dī singulare notū est fm sensuz. ḃ nō dz cū p̄cisione intelligi. qz nec oē singulare est cognoscibile p sensuz vt pz in singulari subā intellectuali. singlare ēt sensibile nō est cognoscibile p sensuz tñ. fz etiā per intellēctū. Ad 3^m dō q̄ spēs exñs in intellectu q̄uis sit respectu indiuiduoz vniuersalis inq̄tū p illā pōt intellectus cognoscere indiuidua sub vna rōne vniuersali. tñ respectu eoz est ēt singularis inq̄tū intellectus p eā pōt cognoscere singulare. q̄uis ḡ i intellectu sint multe spēs p quaz quālibz pōt cognoscere vniuersale. tñ p spēz ꝓpriā cognoscit qōlz singlare.

Articulus secundus.

Consequēter querit de. 2° principali. Et circa ḃ querūt tria. P° vtrū aīa separata possit per suaz naturalē virtutē se mouere de loco ad locū. 2° vtrū possit mouere aliquod corpus de loco ad locū. 3° vtz possit vniri alicui corpori vt ꝓprius eius motor.

Primo ostēdo q̄ aīa separata nō pōt per suaz naturalē virtutē se mouere de loco ad locū. si. n. se posset mouer per suaz naturalē virtutē de loco ad locū non portaret ad locū quietis. qz ad illū libētissime moueret se. fz vt dī Lu. 16. factū est vt morer⁹ mendicus ⁊ portaret⁹ ab angelis in sinuz Abrahe. ḡ aīa separata non pōt p suā nālem virtutē se de loco ad locū mouere

Itē quedā sunt substātie corporales que q̄uis habeant imaginationē ⁊ sensitiuū appetituz ⁊ sint ab alio mobilia fz locū. tñ illo motu se ipsas mouere ñ pñt. dicit. n. ph̄us. 2° de aīa q̄ sensitiuoruz q̄dā sūt q̄ nō hñt motū fm locū. ⁊ ḃ est pp iperfectionez eorū. ḡ a sili sunt quedā substātie spūales q̄ q̄uis habeāt intellectū ⁊ liberā volūtatē ⁊ sint mobiles ab alia fm locū. tñ pp eoz iperfectionē se ipas illo mō mouere nō pñt. fz nō est inuenire aliq̄s substātias tales nisi aias separatas que habēt iperfectū exīdi modū. ḡ vī q̄ se ipas non possunt mouere fm locū

Itē fm sm̄az phi. 8. ph̄ys. oē qđ pōt se mouere de loco ad locū resolubile est in talia duo quoz vnum est p se mouens. ⁊ aliud per se motū. fz aia nō est resolubilis in talia duo. est. n. simplicis nature. ḡ nō pōt se mouere de loco ad locū. Contra vt oñsum est li. i. di. 37. In illa qōne vtrū āgelus sine assumpto corpore possit se mouere de loco ad locū angelus potest se mouere de loco ad locū. ḡ a sili cū aīa separata sit alicubi diffinitiue ⁊ aliquo mō assimulet āgelis i p se exīdo. nisi in ḃ q̄ hz iperfectionē exīdi modū pōt se mouere de loco ad locū. Rñ° q̄ aīa separata p suā nālez virtutē pōt se mouere de loco ad locū. ⁊ ad intelligēduz hāc veritatē magis distincte

P° intēdo declarare q̄ pōt moueri de loco ad locū. 2° q̄ aliq̄n mouet de loco ad locū. 3° q̄ pōt se mouer ō loco ad locū. 4° q̄ aliq̄n mouet se de loco ad locū. P^m declaro sic p ph̄m. 3. phisi. motus ē act⁹ ētis in potētia fz q̄ h⁹. fz aia separata ē in aliq° loco diffinitie ⁊ ē in potētia ad exīdū i loco alio. ḡ ō vno loco ad aliū moueri pōt. 2^m arti^m declaro sic. aiaz recedentiū a corporibus quedā recedunt i mortali pcō. ⁊ ille trāsferūt ad infernū. q̄dā recedūt cū charitate ⁊ illaz q̄dā nihil portāt secuz purgādū. ⁊ ille trāsferūt ad celū ēpireū. q̄dā portāt secū aliqd purgabile. ⁊ ille de lege cōi trāsferūt ad purgatorij locū ⁊ postq̄ purgate sūt trāsferūt ad celum ēpireū. fz p̄dcē trāslatiōes sunt mot⁹ seu p motuz. ḡ aīe separate aliq̄n mouēt de loco ad locū. 3^m arti^m declaro sic. maius fcm̄ est in rē trāsmutare ad formā ēt accūtalē q̄z eā trāsmutare de loco ad locū. vt eni oñsuz ē li. 2. di. 7. i. qōe articuli quarti. ō modo p suaz virtutē nō pōt imediate transmutare materiā ad formā subālē. nec ēt ad accūtalē nāiez q̄uis eā trāsmutare possit fm locū ⁊ etiā ad formā artificialē eo q̄ talis forma cātur mediāte aliquo motu partiū fz locū. fz aie separate pñte semet ipsas mouere ad formā accūtalē. qz pñt mouere semet ipas fz diuersas affectiones. ḡ multo fortius possunt p suā naturalē virtutē semet ipas mouere ō loco ad locū. Preterea cū aīa separata hēat intellectū quo se pt dirigēr i mouēdo de loco ad locū. ⁊ liberā volūtatē qua pōt talē motū iperare. pbabile vī ⁊ conueniēs q̄ a creatore acceperit motiuā potētiā qua talē motū pōt exequi. 4^m articulū declaro sic. anie recedentes a corporib⁹ in charitate nihil portātes secū purgabile sciūt q̄ volūtas dei est q̄ statim ad celū ēpireū transferant. cū ḡ sciant se mouere ⁊ velint. qz vehemēter locū illū desiderant ⁊ poscunt. vt iā dcm̄ est. pbabile ē q̄ ad illū locū se ipas moueāt. q̄nis ab anglis ob reuerentiā associent. recedentes ēt a corporibus in charitate secū portantes aliqd purgabile sciūt q̄ volūtas dei est q̄ ad locuz purgatōis trāsferāt. cū ḡ ḃ sciāt ⁊ facer⁹ possint ⁊ velint eo q̄ iusticie diuine sint obedientes. videtur q̄ ad illum locum moueant se. q̄uis ob aliquam causaz illud deducant a bonis angelis. vt aliq̄ volāt

vel a malis vt dicũt alij. aie etiam recedẽtes a coꝛ
poꝛib⁹ in pecõ moꝛtali mouent se ipsas ad locũ in-
ferni sicut latro q dr ad patibulũ se ipm mouet. qa
pus vult ire ad patibulu3 ꝫ illuc trahi vel in via
plus affligi. Ad p^m in opp^m dõ q illa portatio de
qua loquif ibi saluatoꝛ est portatio cuiusdã reuerẽ
tie. sicut videmus q magne psone aliqñ eũtes de
vno loco ad aliu3 interdũ portantur ab honoꝛabi-
lib⁹ ꝓsonis in signũ reuerẽtie. Ad 2^m dõ q nõ oi-
bruta iperfecta carent potentia mouendi se fm lo
cũ. aliqua. n. sunt que nõ ꝑñt generare sibi silẽ. ꝛ in
Bipfecta sunt ꝛ tñ se mouẽt fz locũ. ꝛ ꝫuis sint aliq̃
maioꝛis iperfectionis pp quã fz locũ se mouere nõ
ꝑñt. tñ silis iperfectio nõ decẽret aliquã spũalẽ sub
stantiã. illa. n. bruta que fm locũ se nõ mouent tali
motu nõ indigent. qꝛ vel suũ nutrimẽtũ hñt cõiun
ctũ vel natura ꝓuidit vt eis poꝛtef. sicut pz q ma
re ꝓ suũ fluxũ portat nutrimentũ cõchis exñtib⁹ in
sabulo. nõ tñ talia totalr carent potẽtia mouẽdi se.
qꝛ astringendo se ꝛ dilatãdo fm ptes aliqualr mo-
uent se fm locũ. decẽs aũt est ꝛ ordo iusticie hoc re
grit vt aia rõnalis postꝫ a coꝛpoꝛe ẽ sepata vadat
vel ad infernũ vel ad purgatoꝛiũ vel ad celũ fera-
tur ẽpireũ. Ad 3^m dõ q pz solutio ꝑ illud quod di
ctum est li. i. di. 37. in illa qõne vtrũ angelus possit
semouere de loco ad locũ. ꝛ ꝑ illud qõ supꝛa dictu3
est in B quarto in illa qõne vtrũ in beata fruitione
volũtas tuñ sit passiua i solutõe secundi argumẽti.

Secundo querif vtr aia sepata possit
mouere aliqõ coꝛpus de lo
co ad locũ per suã nãlem virtutẽ. Et vr q
nõ. aia coꝛpoꝛi cõiuncta nõ mouet coꝛpus itelligẽ-
do ꝛ volendo tñ. qõ pz qꝛ aliqñ multũ vigẽt i ho-
mine vsus intellectus ꝛ voluntatis. ꝛ tñ se ipm nõ
põt mouere de loco ad locũ ꝓp debilitatẽ. ꝛ qñ hẽt
membꝛ qõ mouere nõ põt ꝓp mẽbꝛi infirmitatẽ.
vt pz in mẽbꝛo paralitico. fz in aia sepata nõ ẽ aliq̃
potentia alia ab intellectu ꝛ voluntate. qꝛ nõ respi
cit ens nisi sub rõne duplici. ſ. sub rõne veri sub q̃
est obm intellectus. ꝛ sub rõne boni sub qua ẽ obm
volũtatis. ꝑ aia sepata nullũ coꝛpus põt mouere p
suaz nãlem virtutẽ. Itẽ sicut aia coꝛpoꝛi cõiuncta
audit mediãte oꝛgano coꝛpoꝛeo. ꝛ sic mouet coꝛp⁹
de loco ad locũ. oꝛgano coꝛpoꝛeo medante. mouet
enī ipm mediantib⁹ musculis. ꝛ neruis ꝛ spiritib⁹
deferentibus influentias aie. qõ pz. qꝛ põt cõtigeꝛ
talis lesio in musculis ꝛ neruis vel talis opilatio q̃
phibet transire spũs ꝓdictos. ita q aia coꝛpus suũ
de loco ad locũ mouere non põt. sed qꝛ oꝛganũ quo
audit aia nõ sepatur cũ aia. iõ sepata audire nõ põt.
ꝫuis p intellectũ apprehendat audibilia. ꝑ a simi-
li cũ musculi nerui ꝛ spũs supꝛadicti nõ sepenẽ cum
aia ipa sepata nullũ coꝛpus p suã nãlez virtutẽ mo-
uere põt. Itẽ ad actũ exercendũ quẽ aia exercere
põt sepata nullo oꝛgano indiget. etiã dũ est coꝛpoꝛi
cõiũcta. vñ qꝛ aia sepata põt hẽre actũ intelligendi.
qꝛ sibi cõuenit fm se nõ exercet illũ actũ. etiã cõiun
cta coꝛpoꝛi aliquo oꝛgano mediante. quapp dr q i-
tellectus nõ est potentia oꝛgano alligata nec volũ-
tas silr. sed aia coꝛpoꝛi cõiuncta nõ põt mouef coꝛ
pus nisi oꝛgano mediante. ꝑ ipsa sepata nullũ coꝛ-
pus põt mouere. Contra quia angelus põt moue
re se ipm de loco ad locũ. põt etiã mouere aliquod
coꝛpus de loco ad locũ. ꝑ a silr cuz aia sepata possit
mouere se ipam de loco ad locũ. vt pz ex ꝓcedenti
qõne põt mouere aliquod coꝛp⁹ de loco ad locum.

Itẽ si deus alligaret supernãlr vnã palea aie sepa
te ꝛ postea relinqueret aiam sue nãli virtuti. quero
vtrũ illa aia possit se mouere de loco ad locuz. si di-
cas q sic. habeo ꝓpositũ qꝛ tunc mouereꝭ paleam.
si dicas q nõ. ad dictũ tuũ sequereꝭ hoc inopinabi
le q vna palea impediret eaz ne se ipaz posset mo
uere. Rñdeo q aia sepata põt per suã naturalem
virtutẽ mouere aliqõ coꝛpus de loco ad locã nisi ꝓ
hibeat a supioꝛi virtute. i aia. n. sepata ẽ virt⁹ mo-
tiua fm locũ. qꝛ vt pz ex ꝓcedenti qõe se ipam põt
mouere de loco ad locũ. illã etiaz potentiã põt face
re pñtẽ alicui coꝛpoꝛi. qꝛ simul posset esse cum vno
lapide vel cũ alio coꝛpoꝛe. multa etiã sunt coꝛpoꝛa
quoꝛ nullũ rantã habet potentiã in reſistẽdo ꝫtaz
hz aia in trahendo vel in pellendo. qõ pz qꝛ virtuo
sioꝛ est aia sepata ꝫ coꝛpoꝛi coꝛruptibili vnita. qa
vt dr. 9. saꝑ. coꝛpus qõ coꝛrũpitur aggrauat aiam.
ꝛ tñ coꝛpoꝛi coꝛruptibili vnita plus põt in trahẽdo
vel pellendo coꝛp⁹ suũ ꝫ ipm coꝛp⁹ reſistendo. cuz
ꝑ ad B q vna res moueat aliã fm locũ sufficiat q i
illa re sit motiua virtus ꝛ q possit eã vnire rei mo
bili ꝛ q sit ꝓpotens sup eã segtur q alia sepata põt
p suã nãlem virtutem aliqõ coꝛpus de loco ad locũ
mouere. Et eredũt aliqui etiã q aliqñ moueat. re-
fert. n. Greg. 4. li. dialo. inter mediũ ꝛ finẽ. Ger-
manũ capuanũ ẽpm inuenisse ꝓpascasiũ diaconuz
q erat defunctus stantẽ ꝛ obsequẽtez in balneis. cũ
ꝑ illa aia nõ esset illi⁹ coꝛpoꝛis forma. ꝛ tñ ipm mo-
uebat pz q aliqñ aia sepata mouet aliqõ coꝛp⁹ fm
locũ. nec dõ est vt aliqui dicũt q eẽt angelus bõus
vel malus in spe pascasij. qꝛ b faciendo ille pasca-
sius faciebat pniam suã. nec tñ fuit ibẽ coꝛpus cui⁹
fuerat aia pascasij forma. aia. n. dũ ẽ sepata. phibeꝭ
diuina virtute mouef coꝛp⁹ illud cui⁹ forma fuit. ꝛ
quodcũq aliud coꝛp⁹ qõ fuit aiatuz rõnali aia. ꝛ et
coꝛpoꝛa bꝛutoꝛ ne esset hoib⁹ occasio ruẽdi in vrẽ
ꝛ hoꝛrẽdũ erroꝛẽ opinantiũ intellectũ posse transiꝛ
de coꝛpe in coꝛpus. ita q successiue sit ꝓpus motoꝛ
diuersoꝛ coꝛpoꝛ ꝛ quãlibz aiaz qlibz coꝛpus igre
di posse vt pictagoꝛice fabule dicũt. Ad p^m i op-
positũ dõ q minoꝛ ẽ falsa. in aia. n. sepata est poten
tia motiua fz locũ. ipsa. n. nõ tñ respicit ẽs sub rõe
veri vel boni vt supponebas in arguendo. fz etiaz
sub rõe mobilis fm locũ sub qua rõe est obm̃ poten
tie motiue fm locũ. Ad 2^m dõ q argumentũ non
plus cõcludit nisi q aia sepata nõ põt p suaz nãlem
virtutez mouere aliqõ coꝛpus de loco ad locũ illo
modo quo mouet coniuncta. tñ sicut sepata aliquo
mõ cõꝓhendit audibilia ꝫ cõiuncta. sic alio mõ
mouet coꝛp⁹ ꝫ ꝓiuncta. Ad 3^m dõ q maioꝛ vera
eẽt si illũ actũ quẽ exercet aia sepata exerceꝛet coꝛ-
iuncta. ꝛ eodẽ mõ vt añ iaz dcm est. aia coniuncta.
coꝛpoꝛi nõ mouet coꝛp⁹ suũ illo mõ quo sepata mo
uet coꝛpus aliud. dũ. n. actu ẽ coꝛpis forma nõ põt
p suaz nãlez virtutẽ ipz mouere de loco ad locum
totũ silr. videm⁹. n. q cũ hõ mouet se de loco ad lo-
cũ. dũ vna pars mouef alia qsequit. ita vr ps qsequ
mouz p virtutẽ aie ꝑtẽ aliã. nõ sic aũt mouet aliud
coꝛpus dũ est sepata. imo mouz totum simul. ꝛ cuz
arguis q intellectus etiã cõiunctus non intelligit
oꝛgano mediante. dico q inꝫtũ actus intelligẽdi
intellectus coniũcti simjlis est actui intelligendi

ītellect⁹ separi orgāno nō indiget inq̄ztuz tī intellectus cōiunctus alio mō intelligit q̄z sepatus act⁹ eius ab orgāno corporali dependet p accīs inq̄ztū p suā nālem virtutē ⁊ de lege cōi nihil intelligere pōt sine fantasmate qō requirit orgānū corporale nec ēt sine ministerio alicuius virtutis sensitiue q̄ orgāno est alligata.

t Tertio queritur vtrum aīa sepata possit per suā naturalē virtutez vniri alicui corpi vt ꝑpr̄ius eius motor. Et vī q̄ sic. nō obstante q̄ intelligentia mouēs orbē nō est orbis forma. tī est eius ꝑpr̄ius motor. g̈ a sili non obstāte q̄ aīa sepata a suo corpe nō possit esse alterius corporis forma. tī pōt fieri alterius corporis ꝑpr̄ius motor. Itē spiritus est ꝑpr̄ius motor corporis pp eius nālez inclinationē ad ipm mouēduz q̄z in aīa sepata a suo corpore remanet nālis inclinatio ad mouendū ipm. g̈ vī q̄ illius corporis possit eē ꝑpr̄ius motor. ēt dū nō ē actu eius forma. Cōtra si aīa post sui sepationē a corpore posset iteruz p suaz nālem virtutē esse illius corporis ꝑpus motor posset ipm iterū reītrare vt motor. sed q̄z Chrisō. omel. 28. super Math. aīa sepata non pōt añ resurrectionē reītrare corpus suū. g̈ añ resurrectionē nō pōt esse ꝓp⁹ motor corpis illius. g̈ a simili nec alicui⁹ alteri⁹ corporis. Itē a dño Stephano parisiensi epo ⁊ sacre theologie doctore excōicati sūt dogmatizantes q̄ intellectus pōt transire de corpore in corpus ita q̄ successiue sit motor corporuz diuersoz qō de ꝑpr̄io motore est intelligendū. ille enī articulus fuit excōicatus pp opinantes q̄libet aīam quodlibz corpus ingredi ꝑm pictagoricas fabulas. Rūdeo q̄ aīa sepata non pōt vniri corpori alicui vt ꝑpr̄ius eius motor añ resurrectionem sed tūc diuina virtute iterū fiet forma eiusdez corporis inumero qō añ aīauerat ⁊ ꝑpr̄ius erit ei⁹ motor. Ad cuius veritatis intelligentiā ꝑmo declarandū est qd est spiritum esse motorez alicuius corporis. 2° ex hoc declarabitur ꝓpositū. ℙ3io declaro sic. spūs esse motorē alicuius corporis non est idem qō ipm posse mouere illud corpus sicut nec hō pōt dici ꝑpus motor omniū rez q̄s mouet. nec ēt dī ꝑpus motor corporis. ga possit mouere illud corpus nō aliud. ga aīa que est sui corpis ꝑpus motor dū actu est ei⁹ forma alia corpa mouere potest. mediāte motu corporis sui ⁊ interdū mouet. ⁊ etiā seperata pōt īmediate mouere aliq̄ corpus. vt in p̄cedenti q̄one declaratū est. nec ēt dī ꝑpus corporis motor. ga illud corpus ab alio moueri nō possit de loco ad locū. ga corpus hūanū moueri posset de loco ad locū per vnū angelū. Dicēdū g̈ q̄ iō spūs dī ꝑpus corporis motor. ga est spāliter deputatus ad mouendū illud corpus aliquo spāli mō quo nullus aliud corpus mouet ⁊ quo illud corpus a nullo alio motore mouet. ⁊ iō aīa q̄diu actu est sui corporis forma eius est ꝑpus motor. ga deputata est a creatore ad ipm mouendū quodā spāli mō quo nullum aliud corpus mouere pōt. nec suuz corpus ab alio motore pōt tali modo moueri. mouet. n. ab aīa vt a ꝑpa eius forma. Intelligentia est etiā orbis quē mouet ꝑpus motor. nō ga fit eius forma. sed quia a creatore deputata est ad mouendū illū orbē aliq⁹ spāli motu quo nullū aliud corpus mouet. ⁊ ga orbis ille a nulla alia intelligentia creata mouet p se q̄ iō dico q̄ a orbes inferiores mouent a motore orbi ꝑmi. inq̄ztum mediante motu illius orbis reuoluit orbes inferiores ad partē oppositā illi parti per quā mouentur a suis motoribus ꝑpr̄is. Et dictis p3 opp^m. aīa. n. seperata a corpe nō pōt fieri alteri⁹ corporis forma nec etiā eiusdē corporis quo usq̄z p diuinā virtutē fuerit iterū organizatū ⁊ dispositū illa dispōe ⁊ orgāizatōe q̄ regrit ad hoc vt aīa possit ei⁹ eē forma. ⁊ q̄a corp⁹ nī sic organizabit nec dispōet vsq̄z ad resurrectionē. iō vsq̄z tūc aīa sepata nullius corporis pōt esse ꝑpus motor. Ad p^m in opp^m dō q̄ nō est silē de aīa ⁊ intelligentia. q̄a intelligentia nō est apta nata esse alicuius corporis. q̄a per se hz suū nālē cōpletū eēntie modū. vñ fieri potuit ꝑpus motor corporis cuius non est forma. sed aīa est apta nata esse hūani corpis forma. ⁊ iō deus ordinauit vt nullius corporis sit ꝑpus motor nisi sui corporis ꝑpr̄ij. ⁊ q̄diu actus est ei⁹ forma. Ad 2^m dō q̄ in aīa nō est nālis inclinatio ad mouendū corpus suū nisi sit tale vt possit esse eius forma. sed corpus a quo sepatur non erit tale vsq̄z ad resurrectionem.

Articulus tertius.

c Consequēter querit de 3°. ꝑncipali. Et circa h̄ querūt tria. ℙ° vtrū dānati vtant scia quā acquisiuerunt in hoc mundo. 2° vtrū cognoscant ea q̄ fiūt circa nos. 3° vtrum videant scōz glia in celo.

p Rimo ostēdo q̄ dānati nūq̄z vtantur scia acq̄sita in h̄ mundo. q̄a in vsu scie magna ē delectatio. vñ ph⁹. io. ethi. c. 8. vī phia admirabiles delectatiões hz puritate ⁊ firmitate. sz dānati nullā habēt delectationē sicut bti nullā hūt tristitiā. g̈ nō vtunt aliqua scia. Itē pene infernales maiores sunt qui buscūq̄z pēis in h̄ mūdo. sz aliq̄ hō i h̄ mūdo ex nimia penarū oppressiōe perdit vsuz scie. g̈ m̄lto fortius dānati. Itē magis posset cogitare de deo q̄z de quocūq̄z alio intelligibili. q̄a ꝑpinquior ē intellectui eoz. sz sicut dicit magr̄ h⁹ di. c. 2. de dānatis. post iudiciū in pfundioribus tenebris erunt. vbi nullā lucem dei videbūt. g̈ multo minus de quocū q̄z intelligibili cogitabūt. Cōtra. Luce. 16. habet q̄ Abraaz dixit diuiti dānato. fili recordare q̄a recepisti bona in vita tua. q̄ō sibi ñ dixisset nisi ille vti potuisset scia acquisita in h̄ mūdo. Itē dānati odiunt deū. sed nullius odit illud de quo nō cogitat. g̈ dānati de deo cogitāt. ⁊ a sili de alijs ꝑnt cogitare

Rūdeo q̄ dānati vtūtur scia acq̄sita in h̄ mundo marie q̄ztū ad aliq̄. cōsiderāt. n. mala q̄ fecerūt ⁊ penas quas icurrūt ⁊ bona opera q̄ omiserūt ⁊ bona q̄ perdiderūt vt hic vs⁹ scie sit ad maiorē afflictōnē eoz. Ad p^m in opp^m dō q̄ q̄uis vsus scie sit p se delectabilis. tñ p accīs pōt eē nō delectabil. sed tristabilis. in dānatis. n. p⁹ iudiciū erit eorū natura ita plene cōprehēsa tristitia. vt oio sint indispositi ad aliquā delectationē. ⁊ ga sicut dicit ph⁹. 2° d aīa. actus actiuoz sunt in patiente dispositio. vsus scie nullā in eis delectationē poterit gñare. sz gñabit. tristitiā iq̄ztū ex vsu scie semp eis repūtabit. ali qd de quo dolebūt. mior ēt falsa est si extendat ad

demões añ iudiciũ. demões. n. añ indiciũ pñt hñe ⁊ interdũ hñt aliquas modicas delectationes vanas ⁊ multũ rẽsplas amaritudie. Alliq ẽt dñt q aie dãnate aliq̃ interdũ q̃uis debilẽ hñt delectationẽz Et dñt q sicut nõ segtur est bonũ sine oi malo. g̃ est aliqđ purũ malũ. ita nõ sequit beati nullã hñt tristitiã. g̃ dãnati nullũ hñt gaudiũ. melius tñ est vt dicaẽ q aie dãnate nullã penit⁹ vnq̃ hñt ỏlectatiõẽz nec ẽt demões aliq̃ habebũt p⁹ iudiciũ delectatẽ nẽ. vt in li. 2°. oñsuz ẽ. Ad 2m dđ q q̃uis ille pene sint maiores q̃ iste. tñ nõ ita poterũt auferre dãnatis vsũ scie sicut pñt alique pene hoib⁹ in ẞ mũdo qz organa corpoz illoz seruabũt ieoruptibilia ad maiorẽ afflictionẽ eoz. q̃ organa hic p vehemẽtiã penaz aliqũ corrũpi cõtigit. dãnati tñ p vehementiã penaz multo minus crũt apti ad vsum scie nisi respcũ eoz quoz cõsideratio erit ad augmentũ sue tristitie. Ad 3m dđ q q̃uis deus scit propinquioz ītellectui eoz per eẽntiã q̃ alia obiecta. ñ tñ sub rõne obiecti nisi in q̃tũ est puniẽs. ⁊ sic de eo maxime cogitãt nõ ex amoze. sz ex odio. in q̃tũ aũt ẽ dulcis ⁊ misericors minime de deo cogitant.

s Ecundo q̃rit vtz dãnati cognoscãt ea q̃ fiũt circa nos. Et vi q sic. vt. n. habeẽ Luce. 16. ille dies dicit ad Abraam se q̃nq̃ fres hñe. g̃ sciebat adhuc ipos viuere. qđ non esset verũ nisi cognoscerent ea q̃ fiunt circa nos. Itẽ res nõ dependẽs a loco nec situata in loco nõ ipedit in sua opatiõe pp localẽ distantiã. sz aie dãnate nõ dependẽt a loco nec sunt situate in loco. qz dicit Boe⁹. 3. li. de ebd. que ieoꝛpalia sunt in loco nõ eẽ. g̃ ita cognoscũt ea q̃ fiunt circa nos ac si inter nos eẽnt pñtes. Itẽ potẽtioz ẽ lux nãlis intellectus q̃ lux corporalis quecunq̃. sed lux corporalis non impeditur in sua operatione propter loci distantiam. qđ pz in luce solari q̃ in q̃tacũq̃ distantia illuminat. sz in dãnatis remanet lux nãl intellect⁹. vñ de demõib⁹ dicit. Diony. in li. de di. no. c. 4. q sunt clarissimi. g̃ dãnati nõ ipediũt i sua cognitiõe p quacũq̃ distãtia. ⁊ sic ita cognoscũt ea q̃ circa nos fiunt ac si eẽnt pñtes. Cõtra Aug. i li. de cura p mortuis agẽda inter mediũ ⁊ finẽ. ibi sunt spũs defũctoz vbi nõ videt quecũq̃ agũt aut eueniũt in ista vita hoib⁹. ⁊ infra de illo dimite. q illi fuit cura de viuis q̃uis qđ ageret oio nesciret.

Itẽ Aug. li. de diatione demonũ inter pncipiũ ⁊ mediũ dicit q demões celeritate motus multo añ cognita nũtiant q̃ hoies p sensus terreni tarditate mirenẽ. sz ad cognoscendũ talia nõ regreret celeritas motus si cognoscere possent res qb⁹ pñtes non eẽnt. cũ g̃ aie dãnate nõ sint pñtes reb⁹ q̃ circa nos fiũt nec sint potẽtioris cognitiõis q̃ demones non cognoscũt ea q̃ circa nos fiũt. Rñdeo q dãnatos cognoscere ea que circa nos fiũt triplr intelligi põt. s. aut p sciam. aut p cõiecturaz. aut p reuelationez.

Po mõ nõ cognoscũt ea q̃ circa nos fiũt. qz cognoscere sic q̃ fiũt circa nos nõ possent nisi accipiendo silitudies a rebus ad quas accipiendas regrit proportionata ppinquitas intellect⁹ ad ipam rem q̃uis qũt distãtia nõ ipediat cognitionẽ intellect⁹ respectu rei cui⁹ iaz hz spẽz. tñ ip̃roportionata distãtia qualis ẽ inter aias q̃ sunt in inferno ⁊ ea q̃ circa viuos fiũt in ẞ mũdo ipedit cognitionẽ itellectus respectu rei cui⁹ nõ hz spẽz. qz phibet spẽi acqsitio nẽ. 2° aũt mõ dãnati cognoscũt mlta q̃ fiunt circa nos. ex statu. n. pterito i quo hoies viderũt postea cõiecturãt multa q̃ accidũt circa eos. ⁊ sic cognoscebat ille dies dãnat⁹ suos fres viuere adhuc. qz se cũ eos in tormẽtis nõ videbat. nec cũ regescẽtib⁹ i sinu Abrahe. non erat tñ cognitio certa. qz mortui ex spãli priuilegio pniaz aliq̃ faciũt in locis in qbus peccauerũt. 3° mõ cognoscũt aliqua q̃ fiunt circa viuos vel p reuelationẽ demonũ. vel aiarũ ad eas descẽdentiũ. sz nũq̃ fit eis aliqua reuelatio nisi taľ vñ tristenť. Ad pm in oppm pz solutõ ex iã dictis

Ad 2m dđ q q̃uis aie segate nõ dependeãt a corporali loco. tñ in loco sunt. qđ pbatũ ẽ in sili li. i. di. 37. in illa. q. vtz angls sit nusq̃. In qua oñsuz est q angelus preter oẽz opationẽ quã hẽat circa locum ẽ in loco diffinitiue. q̃uis nõ circũscriptiue. qz sit i corporabilia in loco nõ sunt. ⁊ sic itelligr illud verbũ Boecij de ebd. Ad 3m dđ q q̃uis potẽtioz sit lux spũalis q̃ corporalis quecũq̃. tñ ex ẞ nõ segtur q possent illumiare in q̃tacũq̃ distantia. potenti⁹. n. est rẽ aliquã spũalr illuminare in pua distãtia q̃ cõporalr illumiare i magna distantia. qz i pportiõabiliter nobilioz ẽ illumiatio spũalr q̃ corporalis. q̃uis tñ sol illumiet in q̃tacũq̃ distãtia q̃ est tanta. tañ deus posset facere distantiã q vna res tñ distaret a sole q ad eã lumẽ solis ptinere non posset.

Tertio q̃rit vtz dãnati videãt scõz gliaz in celo. Et vi q nõ. Beati nõ vidẽt penã dãnatoz. ga cũ alia ex charitate cõpatiaẽ miseris beati cõpaterenť dãnati. quod esse nõ põt. qz cõpassio est cũ pena. g̃ a sili. dãnati ñ vidẽt gliaz btõz. Itẽ nõ vidẽt eã per essentiã. ga in eis p eẽntiã nõ est. nec p spẽz nãlr inditã. qz tunc oẽs eã viderẽt. nec per spẽz acqsitã. qz vt iã dictuz est aia nõ acqrit spẽz rei nisi sibi sit pñs vel in ppiquitate pportionata virtuti. nec p spẽz ifusaz a đo ga nõ sũt digni vt a deo fiat eis aliq̃ reuelatio saltẽ ducẽs in eognitionẽ delectabilis rei. g̃ dãnati nullo mõ vidẽt gliaz scõz in celo. Itẽ nõ cõcedit reprobis qđ ex spãli gra cõcedit hoib⁹ iustis. sz si hoibus iustis in hac vita cõcedaẽ videre scõz gliam. ẞ est ex spãli gra. g̃ ẞ nõ cõcedit dãnatis. Contra vt hñ Luce. 16. dives dãnatus vidit Lazarũ i sinu Abrahe. Itẽ sciẽtã de pena dãnatoruz. vñ psal. Letabit⁹ iustus cũ viderit vindictã. sz nõ possent đ ea letari nisi viderẽt eã. g̃ a sili dãnati videt gliam btõz. Rñdeo q dãnati gliaz scõz nõ vidẽt. quia visio ẽ cognitio intuitiua ⁊ clara. ppe loquẽdo de visione. sic. n. nõ posset videri gl̃ia btõz gn viderenť bti. ⁊ ipe deus cũ eoz gl̃ia i perfecta coz pinctõe cũ deo ꝓsistat. nõ. n. põt videri imediate ⁊ clare ꝓinnctio aliquoz gn videanť ipa ꝓiucta. i gnali tñ ⁊ ptiz in spãli cognoscũt gl̃iaz btõz q̃si arguendo nullũ. n. videt dãnatũ g tenuerit fidẽ ⁊ bonos mores. vñ cogit intellect⁹ eoz assentire q vera est sacra scriptura. ⁊ ex cõsequẽti q bti hñt bona q̃ eis in sacra pmittunť scriptura. ⁊ qz btitudo in sacra scriptura pmittit iustus nõ tñ in gñali sz ẽt ptiz in spãli q̃uis nõ in rõne pura spãlissima. qz sic lingua hominis eã nõ possz narrare nec intellect⁹ i hac vita de lege cõi intelligere iux ta illud apli. i. ad cozi. 2°. nec oculus vidit nec auris audiuit nec in coz hois ascendit qđ pparauit deus his qui diligũt illuz. iõ dãnati arguẽdo cognoscũt gliaz btõz nõ tñmodo

ligñali. ſz ptiz in ſpāli. nō añt plene in ſpāli. qz illa gloria ſignificari pōt p illud nomñ nouū ſcriptū in calculo candido de quo dr apoc. 2. q nemo ſcit niſi q accipit. de hꝰ vero cognitione dānati triſtant ꝓpi uidiā felicitatis aliene z carentiā beatitudis ꝓpe poſt iudiciū tñ dānati eo q ad ꝓpas penas q̄ſi totaliter eoꝝ cōſideratio reflecteꝛ iſtā cognitionē non hēbūt niſi forte in eē gñaliſſimo. qr p cōplementū doloris intellectus eoꝝ p̄dicte argumētatiōi non vacabit. vñ Greg. omeł. 41. ſup Luce. poſt p̄ncipiū ſup illud Luce. 16. eleuāſ zc. Et recitat magr hꝰ di. c. 5. dicēs q infideles in īmo poſiti añ diē iudicij fideles ſup ſe in rege attendūt quoꝝ gaudia prius cōtēplari nō poſſunt. Ad ꝑm in oppm dō q bti multo pfectius vidēt penā dānatoꝝ q̄ dānati cognoſcāt gliaz eoꝝ. qz bti penā dānatoꝝ vidēt i verbo z clare in gñe ꝓpo ſpeculādo eo q talis viſio eſt ad aliquā eoꝝ gliaz accñtalē. qz in videndo dei iuſtitiā delectanť z illoꝝ penā in cōpationem ad ſuaz gliaz cōſiderātes deo grās vberiores agūt. nec eiſ cōpatiēť. nec cōpaſſione q̄ē paſſio. qz talis nō ē ſine aliqua pena nec ē cū paſſione q̄ eſt motus electiuꝰ quo qs vult aliū a miſeria liberari. qz bti nihil volūt ꝟriū huic qđ vidēt deū abſolute velle. vidēt āt deū velle ſimplr dānatos in ſua pena ꝑpetuo rēanere. Ad 2m ꝑz ſolutio ex dictis in qōe in q̄ſtū oñſus ē modus quo cognoſcūt dānati gliaz ſcōrum z ꝑpēz infuſaz deo reuelante. nec eſt iconueniēs q fiat in eis infuſio alicuius ſcie ad eoꝝ āpliorē afflictionē. Ad 3m dō q dānatis nō cōcedit̄ videre gliaz ſcōrum eo mō quo p grāz cōcedit̄ iuſtis. qz ꝑ Paulo fuit cōceſſuz ſuā videre in ſpāli z ad eius cōſolationē dānatis p̄cedit̄ illā cognoſcere mediāte. nec plene in ſpāli z ad eoꝝ afflictionē maiorē. Argumenta ad ptē ſam q̄uis p̄cedenda. ſint grā p̄ncipalis cōcluſionis. tñ in p̄ceſſu peccāt. multo. n. maiuſ eſt cognoſcere gloriam ſanctorum in celo q̄ fuerit cognoſcere requiem ſcōrum patruz in limbo. Ad 2m dō q nō eſt ſile. potētiores. n. ſunt beati in cognoſcendo miſeriā dānatoꝝ q̄ dānati in cognoſcendo gliaz btōrum. vñ ſicut dicit magr hui⁹ di. c. 5. poſt iudiciū boni videbūt malos. ſz non mali bonos.

Articulus quartus.

c Onſequēter querit̄ de. 4°. p̄ncipali. Et circa h querūtur tria. P° vtrū dānati nālr appetāt btitudinē. 2° vtr debeāt velle nō eſſe. 3° vtr velint nō eſſe. vtrū añt poſſit dig ne penitere z vtrū ſemp ſint in actu culpe z vtrū demereanť nō oporteat hic querere. qz iſtoꝝ trium ſolutiones patēt p ea q̄ dicta ſunt li. 2°. di. 7°. in illa qōe. vtr diabolus poſſit digne penitere. z in illa. vtrū diabolus ſemper ſit in actu culpe.

p Rimo ergo oſtēdo q dānati nō appetūt nālr btitudinē. qz q̄diu p̄ncipiū vite ē in corde eſt poſſibilitas ad corporalē ſanitatē. q̄ a ſili q̄diu p̄ncipiū ſpūalis vite ē in rōnali creātura poſſibilitas eſt in ea ad ſanitatē ſpūalē. cū q̄ appetitus btitudinis q̄ eſt p̄mū p̄ncipium agibiliū ſit p̄ncipiū ſanitatis ſpūalis. z dānati ſint ipoſſibiles ad talē ſanitatē cū ſint obſtinati nō appetūt beatitudinez. Itē appetere beatitudinē z odire deū repugnāt eū. in deo ſicut in obiecto ſit rōnalis creature beatitudo. ſed dānati deuz odiūt iuxta illud ꝓuerb. Superbia eoꝝ q te oderūt aſcēdit ſemp ergo btitudinē nō appetūt. Itē appetere p̄ximi dānationē ē appetitui beatitudinis cōtrariuz qr beatitudinē appetere eſt ſtatū appetere. omniū bonoꝝ aggregatione pfectū. talis añt ſtatus ſicludit delectabile conſortiū p̄ximoꝝ. ſed dānati vellēt oēs alios eſſe dānatos. quia in eis maxie regnat invidia. q̄ vī q beatitudinē nō appetūt. Cōtra appetere bonū eſt appetere beatitudinē in generali. ſed ſm Dion. 4. c. de di. no. demones bonum z z optimū cōcupiſcūt ergo appetūt beatitudinē i generali. ergo a ſimili z alij dānati. Item Anſel. in li. de caſu dia. parum vltra mediū vī velle q voluntas volendo quicqd vult nō vult aliud q̄ beatitudinem. ſed dānati multa appetunt. ergo appetunt beatitudinem. Reſpōdeo q cum ſm Aug. 19. de ci. c. 12. peccatum delere non poſſit extrema nature veſtigia. in dānatis remanet aliqua naturalis cognitio z appetitus naturalis. cuz q̄ primus motus naturalis appetitus ſit reſpectu finis in generali quia ſecūdum phm. 7°. ethi. c. 12. finis eſt p̄ncipium in appetibilibus z agibilibus. ſequitur q dānati naturaliter appetunt finem in generali. ſed vltimus finis eſt beatitudo. ergo ſequitur q naturaliter appetunt beatitudinem in generali q̄uis appetitu debili z exili. ſed hic naturalis appetitus in his ex deliberatiua voluntate quod ad hoc peruertitur. quia bonum quod naturaliter appetunt ſub circunſtantijs malis appetunt. nec eſt iſte appetitus ad eorum cōſolationem. ſed magis ad afflictionē. naturalr enim appetere qđ appetens videt ſe nō poſſe cōſequi magis eſt afflictio appetētis. de hac qōe breuiꝰ trāſeo. qz ex his q̄ dicta ſūt li. 2°. di. 38. i illa qōe vtr voluntas velit oē qđ vult i virtute vltimi finis. z di. 39. i illa qōe. vtr ſinderesis q̄ſtū ad oēz ſui actū poſſit totalr p̄ peccm extinguit vt in iſto li. di. p̄ce. in illa qōe vtruz oēs homines appetāt beatitudinē plene p̄z ſolutio hꝰ qōnis. Ad p̄m in oppm dō q nālis cognitio veri z nālis appetitus boni nō ſunt p̄ncipiuz ſupernaturalis ſanitatis q̄ pertūtur p circunſtantias malas ex deliberatiua voluntate obſtinata in malo ſicut eſt in damnatis. Ad 2m dō q nulla creatura pōt hīe deuz odio perſe. qz ipoſſibile ē aliquid odiri ſub rōe qua ſum mū bonū tū per accūs. ſ. ſub rōne qua ex iuſticia punit peccōres odio habeť a dānatis. ſed ſic odire deum ſtare pōt cū naturali appetitu beatitudinis in generali ex deliberatia voluntate depꝛauato. Ad 3m dō q dānati omnes alios vellent eſſe dānatos qr ſicut in patria eſt ſumma charitas. ſic i inferno eſt ſummū odiū niſi in q̄ſtū in aliquo vt dictum eſt nāle deſideriū tendit in bonū. z ſicut dicit glo. ſup illud. Iſa. 14. tu vulneratus es. ſolatiū eſt malorum inimicos hīe ſocios penaꝝ. Similiter tāta ē ei eis invidia q felicitas bonoꝝ ē eis magnū ſuppliciuz vñ Aug. de ci. c. 19. dicit q malignis ſpiritib⁹ pena eſt tua eterna felicitas. z iō q̄uis ex multiplicatiōe dānatoꝝ augeatur pena eoꝝ. tñ i tñ ſup excreſcit i eis invidia z odiū q magis eligerent plus torqueri cū multis q̄ minus cū paucis. qz tñ alie dānate ſciūt qz

nō oēs dānabuntur plus vellent illos ad quos nāliter afficiunt dānationem euadere ꝯ alios. qz minus illis inuidēt ꝯ alijs. ⁊ ideo ille diues dānatus fratres suos cupiebat euadere dānationē. ꝯ cuius plꝰ voluisset fratres suos cū oibus alijs dānari. nāli ātappetitu beatitudinis in gñali ex deliberatiua voluntate peruerso nō est incōpossibile velle ex deliberatione dānationem omnium aliarum.

Secundo queritur vtm dānati debeant velle. Et vi ꝙ sicipsi debent velle bonū. sed bonum eēt eos nō esse qz sicut dicit saluator Math. 26°. de Juda. bonum erat illi si natus nō fuisset hō ille. g̃ videt ꝙ dānati deberent velle nō esse. Item magis debet appeti carentia ois mali ꝯ presentia eius. sed nō essendo nullū malū haberent. essendo oē malum hñt. g̃ deberent velle nō eē. Item Anſel. i. li. cur deus hō c°. xi°. loqns in pſona rñdentis dicit. Fateri me necesse est qz ꝙ pseruāda tota creatura nihil deberē facere ꝛ voluntatē dei. qđ Anſel. approbat. sz dānati non pñt esse sine actu male voluntatis. g̃ ſm iudicium rectū rōis plus deberēt velle nō eē ꝯ eē sic. Cōtra nullus debz velle nō esse ad fugiendū qđ iustum est sz dānatos puniri tustū est. g̃ nō deberēt velle nō esse ad fugiēdum penā. Item nullus sz rectū iudiciū rōis debet velle pdere oēm pticipationē illius rei quaz magis debet diligere ꝯ se ipm. sed dānati pdendo esse pderent oēz parricipationē dei ꝯ magis deberent diligere ꝯ se ipos. g̃ nō deberent velle nō esse vt ꝓpria pena carerēt. Rº ꝙ in dānatis est maluz culpe i quo sunt obstiati. ⁊ malū pene cui ꝑpetuo sūt obligati hñdo aspectū ad pm malū dico ꝙ ſm rem iudiciū rōis plus deberēt velle nō eē ꝯ sic esse. qz ſm rectū iudicium magis debz voluntas fugere illud qđ est ꝛ rem quā magis tenet diligere ꝯ illd qđ est ꝛ rē quā non tñ tenet diligere. sz certū est ꝙ qlz magis tenet diligere deum ꝯ se ipz in tñ ꝙ si voluntas posset diligere dilectionis actu in infinito intensiue deberet diligere deū infinite. ēt ꝯm ad intensionē. qz est bonū infinitū: creatura aūt diligi nō debet a se ipsa nisi finite. qz finituz bonū est cū. g̃ peccñ sit ꝛ deuz ⁊ nō esse, ꝛ esse. ꝓpū magis deberēt dānati fugere eē in peccō ꝯ fugere nō esse. cū g̃ eē eoz nō posit esse sine peccō. vi ꝙ ad hñdo aspectū deberent velle nō esse. Preterea peioz est carētia bōi debiti ꝯ boni nō debiti. qz pa carentia hz rōez mali. scōa. ñ. sz peccñ nō ē carētia boni debiti. nō esse nō est carētia bōi debiti. qz tūc fuisz malū añ creatiōez mūdi. g̃ peiꝰ est peccñ ꝯ nō esse. sz qlz voluntas magis debz fugere qđ pelus ē. g̃ magis deberent dānati odire esse in peccō ꝯ odire nō eē. g̃ cū videāt se nō posse eē nisi in peccō deberēt velle nō esse vt nō cēnt in peccō. Hñdo tñ aspectū ad eoz penā que iusta ē ⁊ a deo ē. nō deberent velle nō esse ad hoc vt penā nō hērēt. nobilioz. n. pticipatio dei est eē ꝯ gaudiū. qz sz Dionys. 5°. c. de di. no. Inter oēs dinas pticipatōes eē est nobilioz accipiendo alias pticipationes cū pcisiōe ꝯtuz ad illud qđ dñt vltra eē sed nullus dz velle pdere nobiliorē pticipationē ad vitandū icōmoduz qđ est ꝛ minus nobilē: cū g̃ nō esse sic ꝛ eē ⁊ pena ꝛ gaudiuz. nullus debz velle nō esse ñ pp̄ amonitionē pene tñ. Preterea nō esse ullū est bonū in pena aūt est aliqđ bonū in ꝯm est iusta, sed nullus dz velle illud qđ nō est bonū ad vitandū illud in quo ē aliquod bonū. g̃ dānati nō dñt velle nō eē ad fugiēdū penā tñ. Argumenta ad ptē primā pcedūt de voluntate nō eēndi hñdo aspectū ad malū culpe ꝑ tñ dici specialiter ad sz ꝙ maioz intelligēda est ceteris pibus. hic aūt nō sunt cetera paria qz tñ dānati essendo habeant multa mala eē tñ in eis est bonū. in nō esse aūt nō est bonū nz malum. Argumenta ad ptē scōaz procedunt de voluntate nō essendi hñdo aspectum precise ad malum pene.

Tertio queritur vtm dānati vellēt ñ eē Et vi ꝙ nō qz nulla potentia pōt moueri nisi a ꝓprio obō. vel ab eo qđ eius rōez pticipat: sed per se obīm voluntatis est bonum cū g̃ nō esse non sit bonū. nec aliqua participatio eꝰ damnati nō possunt velle nō esse. Item voluntas de necessitate appetit bonuz in quo nulla inuenitur rō mali. g̃ de necessitate refugit illud in quo nulla inuenitur rō boni. sed in nō esse nulla pōt inueniri rō boni. g̃ damnati nō pñt velle nō esse. Item nullus pōt velle nisi verum bonū vel estimatū. sed nō eē nō est aliquod bonum verum nec estimatum a dānatis est bonum. bene. n. sciunt ꝙ vbi nulla est entitas nulla est bonitas. g̃ nō pñt velle non esse. Item qui volunt esse ⁊ in quiete volunt esse. g̃ ad destructionem cōsequentis ñ dānati vellent nō esse vellent nō esse in quiete quod falsum est. Item rō appetendi quicqđ appetitur saluatur in quolibet appetibili. sed est ratio appetendi qcquid appetitur. vnde dicit phūs. 1°. de anima. ꝙ omnia appetunt esse ⁊ illius causa agunt quecunqz secundum naturā. ergo ñ damnati vellent nō esse simul vellent esse ⁊ non esse quod impossibile est. Item Aug. in li. ō li. ar. inter principium ⁊ medium dicit ꝙ nemo pōtest eligere vt non sit. Contra. 1. rethozice. capitulo ferto dicitur ꝙ nō habere malum est delectabile sed nō esse importat carentiam omnis mali. ergo eē delectabile. cum ergo esse damnatorum sit tristabile videtur ꝙ propter delectationem velint nō esse

Item apoca. 9°. in diebus illis querent homines mortē ⁊ nō inuenient eā ⁊ desiderabunt mori ⁊ fugiet mors ab eis. Item Anſelmus de casu diaboli. c°. 6°. loquens de angelis bonis ⁊ malis dicit. sic distincti sunt angeli vt adherentes iustitie nulluz bonum velle possint quo non gaudeant ⁊ deserentes illam nullum velle queant quo non carent. sed ipi non carent esse. ergo volunt esse. Respondeo ꝙ dānatos velle nō esse dupliciter potest intelligi. s. aut voluntate naturali aut deliberatiua. Primo modo nō volunt nō esse nec velle possunt. quia eē in pena melius est quam nihil esse cum in nihilitare nulla sit penitus bonitas. ⁊ sicut dicit phūs 2°: de generatione. In omnibus inquirimus quod melius est desiderare naturam semper loquendo de meliozitate naturali loquendo autem de voluntate deliberatiua contingit aliquid velle tripliciter scilicz per se ⁊ primo ⁊ per se sed ñ primo ⁊ per accñs. primo mō qcqđ vult voluntas vult sub ratione bōi positi ue secundo modo vult carentiā mali. etiam si illa ñ apprehendat rō aliquā positiuam rōem bōi carētia eim mali per se est appetibilis. ñ tamē primo. quia ñ appetitur mali carentia. misi quia prius ordine nature appetitur bonū io eiz volūtas vult carētiaz pe

ne.q: dãigit bonũ cui pena est ꝟria. 3°.modo voluntas deliberatiua põt appetere nõ,eẽ inq̃m ad nõ esse segr carentia pene quã volũtas p se appetit p° mõ ꝛ secundo dãnati nõ volunt nõ eẽ.q: nõ eẽ non est appetibile p se.ꝛ p° nec p se non p:imo.sz 3° mõ apperunt nõ eẽ inq̃m.s.ad nõ esse segtur carẽtia pene quã per se appetũt. vident.n.q ex suo esse nõ possent cõsequi delectationẽ nec vtilitatem nec honestatẽ.q: tantã hñt penã vt secũ ꝓpati nõ possit aliqd gaudiũ ꝛsi mõ vez nõ sit de oibus dãnatis eo q̃ siẽ oñsum est li° ꝛ° de pena demonũ vsq̃ ad iudiciũ cõpatiẽ secũ interd ñ aliqd exile ꝛ vanũ gaudiũ: tñ p° iudiciuz nullius dãnati pena gaudiũ aliqd secuz cõpatiẽ.p suũ ẽt esse nihil boni pñt acqrere. suum ẽt esse magne ihonestati est subiectũ.ꝛ iõ nõ est miruz si tali eẽ vellẽt carere vt malis q̃ exñdo patiũ carerent. Ad p^m in opp^m dõ q nõ tñmõ bonuz est p se obñ volũtatis sz ẽt carentia mali q̃uis nõ p°. q̃pp di.5°.ethi.c.6.q in boni rõe fit min° malũ ad mai° malũ.q: min° maluz magis est eligibile maiori ex rõe maiori h° carentie mali nõ eẽ p se apphensum põt esse dãnare volũtatis obñ. Ad ꝛ^m dõ q volũtas refugit illud de necessitate in q̃ nulla apprehẽ dit rõ boni extendendo bonũ ad carẽtiã mali q̃ per se appetibilis eo vt dcñ ẽ q̃uis aũt in nõ eẽ nulluz sit bonũ ꝓprie dcñ tñ ad nõ eẽ sequit carentia ois mali. Ad 3^m dõ q ꝓcedit de eo qõ vult voluntas p° ꝛ per se sic aũt dãnati nõ pñt velle nõ eẽ. Ad 4^m dõ q q̃uis ad velle esse iqere seq̃tur velle eẽ.nõ tñ ad velle nõ esse p accñs segtur nõ velle eẽ in quiete ex^m.sequit volo vinũ bonuz.g̃ volo vinũ.nec tñ,segtur nõ volo vinũ.q: nõ possum bñe nisi corruptuz g̃ nõ volo vinũ bonũ.ꝛ ego dico q ideo dãnati vellent nõ esse q: vidẽt se nõ posse habere eẽ nisi penale. vñ ex hoc nõ segtur qõ nõ vellent bñe esse quietũ si aũt in arguendo assũeret q vellent nõ esse p se teneret forma argumenti.sed i mã esset pccñ.q: hec est falsa dãnati volunt p se nõ eẽ.nec tñ est falsa sz ẽt ipossibilis. Ad 5^m dõ q esse inq̃m eẽ non est rõ appetendi qcqd appetit.sed esse bñ dispositũ ꝛ hic appetit° saluaꝛ in appetitu quo dãnati appetũt per accñs nõ esse.q:.n.ipsi appetũt esse bñ dispositum. ideo odiunt penã que ꝟria est bone dispositioni eẽ di vellent illi° pene carentiã.ꝛ q: sciunt se illa pena carere nõ posse eẽndo ꝛ q illa carerent.si nõ eẽnt iõ si darer̃ gis optio magis eligerẽt ñ eẽ q̃ sic esse. Ad 6^m dõ q illud ỹbuz intelligendũ est de electione q̃ res eligunt per se.certũ est.n.q nõ esse nõ est eligibile p se.ꝛ q hic fuerit intellect° Aug. vi per illud qõ paꝛ infra dicitur. Dis ille appetit° in volũtate mõtis nõ est vt q moziẽ nõ sit vt requiescat intenditur in quo satis vi velle q nõ appetit nõ eẽ pp nõ eẽ.sz pp carentiã in getudis. Arg° ad ptez ſam q̃uis gratia p̃ncipalis conclusionis concedẽda sint p^m tamẽ nõ multũ cogit.q: nõ habere malũ nõ est delectabile.nisi suppõsita circunstantia subiecti.

Arti culus quintus.

Onseq̃nter queritur de. 5° p̃ncipali

Et circa ỹ querunt tria. ℙ° vtrũ in iferno sint tenebꝛe corꝛpales. 2° vtꝛ maiꝛ sit pena ỹmis vel ignis. 3° vt^m carentia visiõis dei sit maxia oũm penaꝝ que sunt in inferno.

Primo ostendo q in iferno nõ sint tenebꝛe corꝛporales. Greg.9°.libꝛo mo. vsus finẽ exponẽs illõ Job.10. vbi ũbꝛa mortis ꝛ nullus ordo. dicit de igne infernali q q̃uis ad cõsolationẽ iõ luceãt. tñ vt magis torq̃at ad aliquid lucet.nã sequaces quosq̃ suos secũ in tormentis reꝛprobi flãma illustrante visuri sunt quoꝝ amoꝛe deliquerũt. Itẽ ꝑm phñ ꝛ° de aĩa. nihil vi nisi in lũine sed dãnati aliqd videbunt. q: aliter visus in eis esset ociosus ꝛ supflu°.g̃ nõ sunt i inferno corꝛporales tenebꝛe. Itẽ Isido.1° li° de summo bono.c.29°. dicit ignẽ gehenne ad aliqd lumẽ bꝛie.ad aliquid nõ bꝛie. hoc est bꝛie lumẽ ad dãnationẽ vt videãt impij vñ doleant ꝛ nõ bꝛie ad cõsolationez ne videant vnde gaudeãt.sed tenebꝛe corꝛporales nõ sunt cũ lumine. Contra vt hĩ Math.22. dixit rex de nõ hñte vestẽ nuptialẽ.mittite eũ in tenebꝛas exteꝛiores. Item nõ est minus ꝓbabile ibi esse tenebꝛas corꝛporales q̃ corꝛporalẽ flectum.sed ibi erit flect° corꝛporalis. vñ math.22°. dicit q ibi erit flect° ꝛ stridoꝛ dẽtium. g̃ ibi sunt ꝛ erũt tenebꝛe corꝛporales. Item Greg.9°. li.mo.ante auctoꝛitatem ꝑus allegatã. vltrix flamma vicioꝝ cõcremationẽ habet ꝛ lumẽ nõ hẽt. g̃ sic ibi tenebꝛe corꝛporales. R° q lumen per se est delectabile.p accñs aũt potest esse tristabile inq̃m aliqd ostendit qõ displicet.ꝛ q: inferius est locus ois tristitie.iõ simplr locus tenebꝛosus est.nec est ibi aliqõ purum lumen quod visuz delectet est ibi tamen lumen aliquod obscuritati permixtũ quo dãnati nidere possint. vñ doleant.ꝛ sic patẽt solutiões ad argumenta vtriusq̃ partis excepto scõo ad partẽ ℍaz Ad qõ dõ q q̃uis ibi sunt tenebꝛe corꝛporales modo eodẽ quod dcñ est.tñ nõ erit ibi corꝛporalis flect° inq̃tum est quedã resolutio corꝛporaliũ lachꝛymaꝝ q: talis resolutio tunc nõ erit. talis enim resolutio pertinet ad corꝛruptibilem statum tamẽ erit ibi maximus doloꝛ interioꝛ.ꝛ in facie ꝛ in oculis huiꝰ doloꝛis signum scilicet capitis turbatio est aliqua oculoꝝ obnubilatio.nisi vt nõ videant:sed vt peius ꝛ hec conturbatio ꝛ obnubilatio lachꝛime corꝛporales secundum metapꝛoꝛam dicte sunt.credo tamen q post corꝛporum resumptionem ibi erit stridoꝛ dentium ex angustie magnitudine ꝓueniens.

Secundo queritur vtrum in inferno sit maioꝛ pena vermis quã ignis. Et videtur q nõ.q: scõm Aug.12°.dei.c°.4°.nihil igne vrente est molestius. Item maioꝛ pena est illa q̃ ex sui nã citi° infert moꝛtẽ sz pena ignis ex sui nã citi° ifert mõtẽ q̃ pẽa ỹmis.g̃ grauioꝛ ẽ ꝛ maioꝛ. Itẽ maioꝛ ẽ pẽa ꝓueniẽs ex re q̃ ex filitudie rei sz pẽa ignis ꝓuẽit ex re pẽa ỹmis cũ sit spũal ꝓuenit ex filitudine rei.ꝓuenit.n. ex apprehensiõe que est per filitudinẽ.g̃ maioꝛ est pena ignis q̃ vermis. Contra illa pena maioꝛ est quã hõ magis cupit effugere sed homines magis cupiunt effugere. penam mentis q̃ coꝛporis. vnde aliquando vt effugiant vehementez tristitiam interficiunt se.cum ergo pena vermis sit pena mentis quia est remoꝛsus conscientie.ꝛ pena ignis sit pena coꝛporis maioꝛ est pena vermis q̃ pena ignis. Item duaruz delectationum illa est maioꝛ ꝓpter quam alia desipit.sed sicut dicit Bernardus. in epistola ad ꝓpꝛios parentes gustato spiritu necesse est desipere carnem. affectanti celestia terrena non sapiunt.

eternis in hiati fastidio sunt trãsitoria. ḡ maior est ō lectatio spũalis q̃ corporalis. sed illa pena mai or est q̃ opponitur maiori delectatiōi. ḡ cũ pena vmis sit spũalis maior est q̃ pẽa ignis q̃ est corpalis. ℜ° q̃ pena vmis dupl'r põt accipi aut ꝓprie. ſ. p vme corpali. aut metaphorice. ſ. p remorsu ꝯscie q̃ vmis dr in q̃m oritur ex putredie pcci sic vmis ex putredie corpali ⁊ aiaz spũal'r pungẽdo affligit sicut vmis cã nẽ ipaz pungẽdo vel mordẽdo vtroq̃ mõ dr aliq ibi esse penã vmis. pp hoc q̃ dic scriptura Judith. vl. dabit ignez ⁊ vmes in carnes eor. ⁊ eccliastici. 7° vindcã carnis ipi ignis ⁊ vmis. vmis ãt punies carnẽ est vmis corpalis vt eis vi ꝯtra Aug. i2°. de ci. c°. 9°. dittat sub dubio vtrũ in iferno erunt vmes mãles vel nõ. tñ cõiter tenet q̃ nõ. q2 vt supius oñsum est vegetabilia ⁊ bruta nõ remanebũt eo q̃ nũ q̃ hũerunt ordinẽ ad icorruptionẽ ⁊ post iudicium nõ erit gñatio ⁊ corruptio vt oñsum est. p pena ḡ vmis intelligit sacra scriptura remorsuz conscie quo ⁊ si pncipal'r imediate affligat aia eo tñ ⁊ ex pñti ⁊ p quãdã redundãtiaz afflige caro. vñ caro dãnatorum affligẽ ⁊ ab exteriori ⁊ ab iteriori. ⁊ sic pz q̃ q̃rere vt m in dãnatis sit maior pena vmis q̃ ignis ẽ querere vtrũ remorsus ꝯscie sit eis maior pena q̃ illa q̃ in eis cãt ex igne. Ad q̃ dr simpl'r sic ⁊ põt sic declarari sicut magnitudo delectationis pensat ex tribus. ſ. magnitudie boni ꝓuncti ⁊ ex bona dispõti one potentie ad suscipiendũ passionẽ delectationis ⁊ ex pfectõe ꝓiunctiõis. sic magnitudo doloris pensatur ex magnitudie mali cõiuncti ⁊ ex hoc q̃ potẽtia est multũ disposita ad patiendũ ab illo malo ⁊ ex fõti cõiunctõe mali affligentis cũ illa potẽtia mulum n. interi° aiaz affligens dãnataz ex ꝑpetua carentia sue pfectionis ad quã erat apta nata in q̃m illa carẽtia apphendit sub certitudie sibi in cẽ p pccõ ꝓprie voluntatis. hec. n. carentia vt sic apphensa est illõ maꝛiuz malũ q̃ aiaz affligit. q̃ longe magis est bone dispõni aie ꝑriũ q̃ actio ipius ignis. aia etiã magis est disposita ad patiendũ a malo pdcõ q̃ ab ipo igne. q̃ pz q2 ille ignis nõ est apt° nat° aiam affligere ex ꝓpria vtute imediate nõ. n. ipaz affligit imediate niſi in q̃m est istm dine iustitie ⁊ post iudicium affliget aiam ẽt corpore mediãte aia aũt patit a predicto spũali malo imediate ⁊ p se. cõiunctio ẽt ẽ fortior. q2 fortior est apprehẽsio p intellm q̃ p sensũ. ⁊ ꝯtra post corpis resũptionez illud malũ q̃ vmem voco ⁊ ipz igné apphendat p intellectũ. tñ pncipalius apphendet igné p sensũ ⁊ vmẽ p intellectũ. q2 vmis ẽ qd magis itelligibile cũ sit qd spũale q̃ ignis cũ sit quid sensibile vmis ẽt pñtior est aie q̃ ignis. q2 corporalia nõ pñt esse intra aiaz sicut spũalia. malũ ãt q̃ est aie realiter pñtius ⁊ ab ea cognitũ pfectius sibi fort° est cõiunctũ. ꝓpositũ etiã auctoritate ꝓ firmat. dicit Greg. i5°. mora. paꝛ añ mediũ super Job. 20. deuorabit cũ ignis q̃ nõ succẽdit. q̃ clibanꝰ intrisecus ardz. is vo q̃ ab igne deuorat aberteriori pte incipit cõcremari. vt ḡ sacra eloqa ardeãt ⁊ exterius ⁊ interius reprobos demõstrarent eos ẽt ab igne deuorari. ⁊ sicut clibanũ poni testant vt p ignẽ crucient in corpe ⁊ per doloꝛez ardeãt in mente. cũ ḡ calidior sit ignis clibani. q2 est inclusus cui cõpat doloꝛez interiorẽ. i. remorsuz conscie q̃ ignis exterior nõ inclusus cui cõpat penaz ignis exp̃sse nobis oñdit maiorẽ esse penam vmis q̃ ignis. Ad p m i opp m dõ q̃ illud vbũ Aug. intelligendũ est de molestia que infert per istm corpale ⁊ ceteris pibus. Ad 2m dõ q̃ nõ semp magis affligit pena que est ex sui nã citi° infert mõtẽ cũ q̃dã sint que cito interficiũt nec tñ ita affligunt sicut aliq̃ q̃ mortẽ nõ inferũt. aut tarde iferunt doloꝛ. n. in q̃m doloꝛ nõ causat mortẽ sed in q̃m per ipz fit in corpe transmutatio aliqua q̃ corrũpit corporis dispositio necessaria ad vitã. illa aũt dispositõ corrumpi põt aliqñ per aliq̃ que minorem inferunt doloꝛẽ q̃ aliqua que nõ corrũpunt eã Ad 3m dõ q̃ pena vermis nõ causatur ex silitudine rei. sed a re q̃ per silitudinẽ apprehenditur. ⁊ etiam pena ignis causabitur in corpore ab ipso igne. qui per silitudinem apprehenditur a tactu. ⁊ ꝯtra non magis vigeat in hoibus apprehensio sensibilis q̃ intelligibilis. tamen in damnatis magis vigebit intellectualis virtus in ostendendo vnde doleant q̃ sẽsibilis.

Vltimo queritur vtrum carentia visionis dei sit maxima penaꝝ oiuz que sunt in inferno. Et videt q̃ nõ. q2 maxima penarum oium que sunt in inferno nõ est in parvulis cum dicat Aug. euchi. 55°. c°. q̃ eorum pena ẽ omnium penarum mitissima sed carentia visiõis dei est in pvulis. ḡ nõ est oiuz penaꝝ maxia. Jtez ois pẽa ẽ aliqua afflictõ sz carẽtia visiõis di nõ ẽ afflitõ q2 afflictio res positia. ⁊ illa carẽtia est ꝑuatio. ḡ illa carẽtia nõ est pena. ḡ nec penaꝝ maxima. Jtẽ duaꝝ penarum illa maior ẽ que includit aliaz ⁊ ñ includit ab ea. sed pena sensus includit carentiã visiõis dei ⁊ nõ econuerso. ḡ maior est pena sensus q̃ pena carentie visionis dei. Contra Christo. sup Math. ome. 25°. inter medium ⁊ finem: due pene sũt ignis gehẽne. ⁊ casus glorie nouius autez q̃ ml'ti gehennam solum abhorrent. ego autem casum illius glie multo maiorem gehenna esse aio. Et infra intolerabilis est gehenna. ⁊ illa pena. sed si decem mille gehennas ponas. nihil tale est quale est ab illa beata vita excidere. Jtem sicut ostensum est libro secundo distinctione. 37°. malum principalius dicit de culpa q̃ de pena. ḡ illa pena est peior que propiquior est peccato. sed carentia visionis dei cum sit carentia boni debiti propinquior est peccato q̃ q̃cunq̃ alia pena. ergo est omnium penarum peior. sed quanto pena est peior tanto est maior. ergo carẽtia visionis dei est maior omnibus penis que sunt in inferno. ℜespondeo q̃ in damnatis ẽ pena dãni ⁊ pena sensus. pena damni est perfectõis ad quã erant apti nati' carentia ex peccato causata. ℘ena sensus est quelibet pena ex lesionis apprehensione sensibili seu intellectuali causata. p. ma pena essencialiter non est doloꝛ neq̃ tristitia. sed ipsa apprehensa vt ex commissione vel omissiõe proprie voluntatis causata est tristitie causa. pena autem sensus est essentialiter tristitia vel doloꝛ. dico ergo q̃ inter penas damni ⁊ carentia visiõis dei maxima est tristitia causata ex illa carẽtia apprehensa vt puueniens ex actuali malitia proprie volũtatis est maxima inter penas sensus. quia ꝯtra damnati non apperant videre deum propter amoꝛem sue bonitatis. tamen vehementissime illud appetunt propt desiderium proprie delectationis eo q̃ credere firmiter cõpellunt. ex illa visione maxima delectatiõ nẽ. i. videre causari. carentia etiam visiõis illi° app

hensa vt ex actuali malitia ꝓprie voluntatis ꝓueniens maior est pena ꝗ̄ aliq̄ pena sensus pena enim dāni ⁊ pena sensus ꝓueniūt in cōi rōe pene analogice dicte de illis. Cōmunis enī ratio pene est malum existens in creatura rationali pp peccatū. Illa ḡ pena ē maior in qua plus est de ratōne mali. ſz in pdcā carentia plus est de rōe mali ꝗ̄ in aliq̄ pena sēsus. qō duplr̄ pz. vno mō qr maria pena sensus est cāta ex pdcā carētia. plus ātinuenīt de rōe mali i cā mali ꝗ̄ in effectu. Alio mō qr illa carentia cū sit ꝑuatio nō dicit formalr̄ aliq̄ essentiaz. pena āt sensus n̄ est ꝑuatio pura. aliqd. n. dicit positiuuz. cū ḡ bonuz ⁊ ens conuertant in carentia pdcā est amor bonitatis defectus ꝗ̄ in aliq̄ pena sensus. Ad pm in oppm dō ꝙ pena puulox dr̄ est mitissia. qr i ipis est sola pena dāni. qr apprehēdunt ipam nō esse in eis cātam ex actuali malitia sue ꝓpe voluntatis cāta. Ad 2m dō ꝙ maior nō est vlr̄ vanis de pena sensus. Ad 3m dō ꝙ maior est vera ō inclusiōe q̄ res vna includit aliā sicut de sui eē. nō ō illa q̄ res vna includit aliā sicut effect⁹ cām. primo mō pena sensus nō includit carentiā visiōis dei. ſz modo 2° vt patet ex dictis in qōne.

c Arca litterā illud pccm̄ eē dñt nō merituz supplicij. sed suppliciū mali m̄ riti. hoc bene dcm̄ est qr oīsum est li°. 2°. di. 7°. ꝙ diabolus ēt post iudiciū semp erit in aliq° actu culpe. nō tm̄ per illū tūc demerebr̄ ꝓprie loquendo de demerito ſz ꝙ demerituz dr̄ culpa ꝑ qua fm̄ decretū diuini iudicij infligi debet a iudice pena pccī n̄ tm̄ rēanebit ille act⁹ ipūit⁹. qr erit ipi diabolo ⁊ culpa ⁊ pena act⁹ nō inflicta. bona nullaten⁹ hīe poterunt voluntatē. qr erunt in malitia obstinati. nullo vlteri⁹ illustrabunt iteriori lumine vitatis. nec aliq̄ veritatē. qō nō est sic itelligendū vt illā sic intelligant veritatē. ſz qr tunc nō fiet eis noua supnālis reuelatio vitatis nec aliq̄ veritatē cognoscēt qua moueant ad exhibēdū deo cōfōem. laudis. an qr n̄ deum videbunt. p spēz hic accipit spēs pro essētia dīna. hic multi oderunt deū. s. per accūs iq̄m ex iustitia punit pccōres. sed in hac vita nullus a deo malus est vt penitus se concludat a cognitione dei. qr nec pdit appetitū btitudis. ⁊ quendā boni amorem quē nāl̄ hēt rōnalis creatura qō nō est intelligendū vt dānati careant totalr̄ dei cognitione vl̄ btitudinis nāli appetitu. sed qr cognitionē dei inq̄m misi cors est minorē hñt q̄ qcunq; mali in hac vita. nāl̄z ēt btitudinis appetitū magis hñt dānati deprauatū ex deliberatiue voluntatis obstinatiōe q̄ aliquis in hac vita. Nullā lucez dei videbunt cui cōsenteank. i. nullā dei cognitionē hñt quā ad ꝓfōem diuine laudis referant lingua diuitis. i. affectio aīe liguaz mouentis ad peccandū ꝑ qua voluntas punitur. digit⁹ lazar. i. aliqō modicū eius suffragiū. sin⁹ Abrae. i. loc⁹ quietus purgatox. vt nulla ad reprobos ꝓpassione moueank. cōpassione tū mouenk ad peccōres q̄ sunt in hac vita nisi fōte sint aliq̄ de qb⁹ ē eis sub certitudie reuelatū ꝙ sint ꝑsciti ad dānationē eternā. ⁊ itelligo de cōpassione nō ſz ꝙ cōpassio ē quedā passio. sed fm̄ ꝙ cōpassio accipit ꝑ voluntate subueniendi. Qui dei claritatē vidēt nihil i creatura agit qō videre nō possint. s. si deus vult reuelare. vel ſ̄ intelligit de his q̄ pertinēt ad btitudinē accidentalē eis debitā. hic de pedib⁹. i. ptinentib⁹ ad finē que st mā h⁹ q̄rti. Sedētis sr̄ soliū. i. supuniuersitatē creaturax quos seraphin duab⁹ alijs velebāt. s. nō reuelādo nob⁹ nec doctria sēsibili nec itellectuali que due occultatōes sunt q̄i ale due velantes qui. i. scriptox exorsus a facie sedētis. i. a dīna nā ⁊ ꝓpetatib⁹ eius ꝙ est mā ꝑmi libri. ꝑ media. i. ꝑ emanatiōez creaturax que est mā scōi li. ad pedes vsq̄ ideſt ad māz quarti libri via duce. i. xp̄o q est mā tertij libri. Magister. n. li. i. tractat de essentia primi ꝓncipij ⁊ ꝓprietatib⁹ eius. de distinctione psonarū ⁊ ꝓprietatib⁹ earx. In 2°. li°. de emanatiōe creaturarū a p° ꝓn° ⁊ de creaturis inq̄m ab ipso acceperunt esse. ⁊ de creature rōali diuinatiōe ab illo ꝓn° ꝑ quā diuinationē recessit a bene esse. In 3°. li. determiat de hūani gn̄is restauratione per xp̄m facta. ⁊ qr ad ipsam ex pte restauratiōis duo concurrebant. s. filij dei incarnatio. ⁊ ei⁹ passio. Ideo determinat de filij dei incarnatōe ⁊ ei⁹ passione ⁊ qr ex parte hūani gn̄is reparandi duo cōcurrunt. s. virtutū adeptio ⁊ mandatox obseruatio. ideo determiat in eodē de vtutis adeptione ⁊ mandatox obꝟuatiōe. In. 4. qr ad coniunctionē creature rōalis cū suo ꝓn° requiritur scificatio ꝑ sacramentox susceptiōez determinat p° de sanctificacione q̄ recipitur in sacrotozum susceptione. ⁊ ꝓterea de cōplemento ꝓiunctionis rōalis creature cum suo ꝓncipio. s. per gliam anie ⁊ gliam corporis quam recipiet in gloriosa resurrectione in qua sicut dicit Aug. 22°. de ci. quasi in fine vacabimus ⁊ videbim⁹. vidim⁹ ⁊ amabim⁹. amabimus ⁊ laudabimus. ecce quot erunt in fine sine fine. nam quis alius noster est finis nisi peruenire ad regnū cui⁹ nullus est finis ad quod me ⁊ scriptorem meū ⁊ oēs scriptox meox pios interpretes ⁊ beniuolos correctores perducat suauissim⁹ Jesus xp̄us qui cū patre ⁊ spiritu sancto viuit ⁊ regnat deus per oia secula seculox Amen.

Si quid aūt dixi nouū in hoc q̄to vel in aliquo aliox librorum qō nō sit cōfirmatū auctoritate solida l ratione necessaria vel certa experientia intendo ꝙ accipiatur vt dictū sine pertinaci assertione ⁊ sine p̄ iudicio sententie meliorīs. Et q̄uis nō recolaz nec credam me alicubi scripsisse aliqd qō retractatiōe indigeat. tū si aliqd tale inueniret in libris meis qō nō credo paratus essez humiliter retractare.

Finis.

Sacer refert celebris Ricardi dogmata codex
Quem genuit media villa decora viram.

Explicit scriptum sup 4°. sententiax: editum a fre Ricardo de media villa. ordinis fratrum minorū doctore excelētissimo: per Reuerū. sacre theologie bachalarium fratrē franciscum gregorij eiusdez ordinis maxima cū diligentia emendatum. Cui finē imposuit Dionysius bononiensis in florentissima ciuitate venetorum. Anno dñi Millessimo. cccc°. octogessimo nono. die decima nouembris.

Anno 1486.

